

Bible. N.T. Apocryphal books. Acts
" of the Apostles. Greek and Latin.

**ACTA APOSTOLORVM
APOCRYPHA**

POST CONSTANTINVM TISCHENDORF

DENVO EDIDERVNT

RICARDVS ADELBERTVS LIPSIVS

ET

MAXIMILIANVS BONNET

PARS PRIOR

LIPSIAE

APVD HERMANNVM MENDELSSOHN

MDCCXC1

ACTA PETRI
ACTA PAVLI ACTA PETRI ET PAVLI
ACTA PAVLI ET THECLAE
ACTA THADDAEI

EDIDIT

RICARDVS ADELBERTVS LIPSIVS

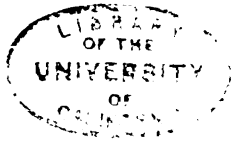
LIPSIAE

APVD HERMANNVM MENDELSSOHN

MDCCCXCI

CONSPECTVS RERV

	p.
Prolegomena	VII
de noua actorum apostolorum apocryphorum editione.	VII
de actis Petri apocryphis	VIII
de actis Pauli apocryphis	XI
de actis Petri et actis Pauli gnosticis	XIV
de passione Petri gnostica prolixiore quae Lini nomine fertur.	XIV
de passione Pauli gnostica prolixiore	XXIII
de uita passionisque Petri breuiore	XXXIII
de passione Pauli breuiore	LV
de actis Petri et Pauli catholicis	LVII
de actis Petri et Pauli catholicis quae Marcelli nomine feruntur	LVII
de actis Petri et Pauli catholicis breuioribus	XC
de actis Pauli et Theclae	XCIV
de actis Thaddaei	CVI →
de epistulis Abgari ad Christum et Christi ad Abgarum	CIX
martyrium beati Petri apostoli a Lino episcopo conscriptum	1
passio sancti Pauli apostoli	23
actus Petri cum Simone	45
<i>μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου</i>	<i>78</i>
<i>μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου</i>	<i>104</i>
passionis Pauli fragmentum	105
<i>μαρτύριον τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου</i>	<i>118</i>
passio sanctorum apostolorum Petri et Pauli	119
<i>πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου</i>	<i>178</i>
passio apostolorum Petri et Pauli (breuior)	223
<i>πράξεις Παύλου καὶ Θέκλης</i>	<i>235</i>
<i>— πράξεις Θαδδαίου</i>	<i>273</i>
<i>→ ἐπιστολὴ Ἀνγάρου</i>	<i>279</i>
addenda et corrigenda	284
index scriptorum	294
index nominum	297
index graecus	304
index latinus	309

PROLEGOMENA

Acta apostolorum apocrypha ante hos undequadraginta annos a Constantino Tischendorf edita sunt. cuius libri exemplaribus uenditis cum nouam editionem bybliopola pararet, a Maximiliano Bonnet uiro harum rerum peritissimo impetrauit, ut suis laboribus cum meis quantuliscumque consociatis librorum manuscriptorum farraginem in bybliotheis latitantem diligenter peruestigaret nouisque subsidiis petitis Tischendorffii apparatus augeret et emendaret. tanta documentorum tum editorum tum ineditorum copia inuenta est, ut de rei conatu paene desperaremus. Tischendorf parcum tantum librorum delectum instituerat. omiserat enim ille non solum textus latinos qui Lini, Marcelli, Melitonis, Abdiae aliorum nominibus insigniuntur licet iam tunc prelo mandatos, sed etiam graeca Prochori iamdudum a Michaele Neandro publicata. postea multi libri adhuc incogniti in lucem protracti, multorum quos imperfectos ille ediderat supplementa, aliorum fragmenta, aliorum uersiones antiquae aut recensiones quas uocant ab excusis uehementer discrepantes repertae sunt. taceo de codicibus manuscriptis fere innumeris qui nobis in notitiam uenerunt, quorum alii exscribendi, alii cum libris impressis conferendi, alii examinandi saltem aut describendi erant. uastissimum igitur mare pernauigaturi editoris labores ut qui unius hominis uires excederent inter nos ita distribuendos curauimus, ut acta passionisque Petri, Pauli, Petri et Pauli, acta Pauli et Theclae, acta Thaddaei mihi edenda traderentur, acta Ioannis, Andreae, Thomae reliquorum quae supersunt apostolorum Bonneti curae committerentur. en accipe beneuole lector primum editionis nostrae fasciculum, libros omnes quos ego castigandos suscepi comprehendentem.

De actorum uel actuum apostolorum apocryphorum origine indole usu in libro meo 'die apokryphen Apostelgeschichten

und Apostellegenden. Braunschweig 1883—1890' uberius exposui. Actorum Petri et Pauli duo genera distinguuntur, alterum gnosticum alterum catholicum. quae tamen distinctio ad libros qui ad nostram memoriam peruenerunt cum grano salis ut aiunt adhibenda est. neque enim gnostica documenta in manibus sunt plane integra uel a catholicis emendatoribus intacta, neque catholicorum librorum sutores a gnosticis fabulis prorsus abhorruerunt. nam haereticorum libri, id quod iam Tischendorfius animaduertit, postea ab hominibus catholicis fidei adhibiti et in catholici populi usum conuersi sunt, ita tamen ut haereticae originis uestigia non plane exstinguerentur. catholici autem libri sescenties retractati aucti exornati pristinam sinceritatem magis et magis amiserunt magnaeque narratiuncularum undique congestarum mole quasi obruti sunt.

Acta Petri apocrypha primus Eusebius¹⁾ quem Hieronymus depeculatus est²⁾ in libris apostolo falso adscriptis enumerat. post illum Philaster Brixienensis,³⁾ Ioannes Thessalonicensis⁴⁾, Innocentius⁵⁾ et Gelasius⁶⁾ episcopi Romani, Photius

¹⁾ Hist. eccl. III, 3, 2 τὸ γε μὴν τῶν ἐπικεκλημένων αὐτοῦ πράξεων καὶ τὸ κατ' αὐτὸν ὠνομασμένον εὐαγγέλιον τὸ τε λεγόμενον αὐτοῦ κήρυγμα καὶ τὴν λεγομένην ἀποκάλυψιν οὐδ' ὅλως ἐν καθολικοῖς ἴσμεν παραδεδομένα, ὅτι μήτε ἀρχαίων μήτε τῶν καθ' ἡμᾶς τις ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς ταῖς ἐξ αὐτῶν συνεχρήσατο μαρτυραῖς.

²⁾ Catal. uiror. illustr. 1 ed. Herding p. 7 libri autem, e quibus unus actorum eius (Petri) inscribitur, alius euangelii, tertius praedicationis, quartus ἀποκαλύψεως, quintus iudicii, inter apocryphas scripturas repudiantur.

³⁾ Haer. 88 nam (habent?) Manichaei apocrypha beati Andreae apostoli id est actus quos fecit ueniens de Ponto in Graeciam, quos conscripserunt tunc discipuli sequentes apostolum; unde et habent Manichaei et alii tales (sc. haeretici) Andreae beati et Ioannis actus euangelistae, beati et Petri similiter apostoli et Pauli pariter apostoli; in quibus quia signa fecerunt magna et prodigia, ut pecudes et canes et bestiae loquerentur, etiam et animas hominum tales uelut canum et pecudum similes imputauerunt esse haeretici perdit.

⁴⁾ praefat. in libr. de dormitione Mariae apud Bonnetum in Hilgenfeldi annalibus 1880 p. 239 οὕτω γὰρ εὐρέχαμεν χρησμένους καὶ τοὺς ἑναγχοὺς ἡμᾶς προσηγασμένους καὶ τοὺς πολλῶν πρὸ αὐτῶν ἀγίους πατέρας, τοὺς μὲν περὶ τὰς καλουμένας ἰδικὰς περιόδους τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρον καὶ Παῦλον καὶ Ἀνδρέον καὶ Ἰωάννον, τοὺς δὲ περὶ τὰ πλείστα τῶν χριστοφόρων μαρτύρων συγγράμματα· δεῖ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐκκαθαίρειν κατὰ τὸ γεγραμμένον τοὺς λήθους ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἵνα μὴ τὸ θεῖον ἢ τὸ (θεωμητον suspicatur Bonn.) πολυμνιον προσκόπτη.

⁵⁾ Epist. VI, 13 ad Exuperium ap. Coustant. epp. pontif. I, 796

Constantinopolitanus¹⁾ πράξεις uel περιόδους Πέτρου quibus haeretici utantur commemorant; Innocentius et Photius eas Leucio uel Leucio Charino pessimae famaе haeretico tribuunt, qui apostolorum fabulas composuisse gnosticisque doctrinis adpersisse narratur. idem liber a Nicephoro Constantinopolitano in diuinarum scripturarum stichometria²⁾ et ab Athanasio quodam uel Pseudathanasio synopseos scripturae sacrae auctore³⁾ inter libros Novi Testamenti apocryphos uel addubitatos refertur. eodem nomine τῶν πράξεων siue περιόδων Πέτρου interdum

celera autem quae uel sub nomine Matthiae, siue Iacobi minoris, uel sub nomine Petri et Ioannis, quae a quodam Leucio scripta sunt [uel sub nomine Andreae quae a Nexocharide et Leonida philosophis], uel sub nomine Thomae et si qua sunt alia, non solum repudianda uerum etiam noueris esse damnanda.

¹⁾ Decretum Gelasii VI, 3—6 apud Crednerum Zur Geschichte des Kanons p. 215 (Thiel Epp. pont. I, 462) *actus nomine Andreae apostoli, apocryphum. actus nomine Thomae apostoli, libri decem, apocryphum. actus nomine Petri apostoli, apocryphum. actus nomine Philippi apostoli, apocryphum.*

²⁾ Bybliothe. cod. 114 Ἀνεγνώσθη βιβλίον αἱ λεγόμεναι τῶν ἀποστόλων περίοδοι, ἐν αἷς περιείχοντο πράξεις Πέτρον, Ἰωάννον, Ἀνδρόν, Θωμᾶ, Παύλου· γράφει δὲ αὐτάς, ὡς δηλοῖ τὸ αὐτὸ βιβλίον, Δεῦκιος Χαρίτος. — γέμει δὲ καὶ μυρίας πολλῆς καὶ τῆς πρὸς ἑαυτὸν μάχης καὶ ἐναντιώσεως. φησὶ γὰρ ἄλλον εἶναι τὸν τῶν Ἰουδαίων θεὸν καὶ κακόν, οὗ καὶ Σίμωνα τὸν μάγον ὑπερέστην καθεστάναι, ἄλλον δὲ τὸν Χριστόν, ὃν φησὶν ἀγαθόν· καὶ φύρων ἅπαντα καὶ συγχέων καλεῖ αὐτὸν καὶ πατέρα καὶ υἱόν. λέγει δὲ μὴδ' ἐνανθρωπήσαι ἀληθῶς ἀλλὰ δόξαι, καὶ πολλὰ πολλάκις φανῆναι τοῖς μαθηταῖς, νέον καὶ πρεσβύτερον πάλιν καὶ πάλιν παῖδα, καὶ μελῖζονα καὶ ἐλάττονα καὶ μέριστον, ὥστε τὴν κορυφὴν διήκειν ἕσθ' ὅτε μέχρις οὐρανοῦ. πολλὰς δὲ καὶ περὶ τοῦ σταυροῦ κενολογίας καὶ ἀτοπίας ἀναπλάττει, καὶ τὸν Χριστόν μὴ σταυρωθῆναι, ἀλλ' ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ, καὶ καταγελᾶν διὰ τοῦτο τῶν σταυρουμένων. γάμους τε νομίμους ἀθετεῖ καὶ πᾶσαν γένεσιν πονηράν τε καὶ τοῦ πονηροῦ λέγει. καὶ πλάστην τῶν δαιμόνων ἄλλον ἐκκληρεῖ. νεκρῶν δὲ ἀνθρώπων καὶ βοῶν καὶ κτηνῶν ἄλλων παραλογιστάτας καὶ μεираκιώδεις τερατεύει ἀναστάσεις. — καὶ ἀπλῶς αὐτὴ ἡ βίβλος μυρία παιδαριώδη καὶ ἀπίθανα καὶ κακόπλαστα καὶ ψευδῆ καὶ μωρὰ καὶ ἄλλοις (ἀλλήλοις?) μαχόμενα καὶ ἀσεβῆ καὶ ἄθεα περιέχει· ἣν εἰπὼν τις πάσης αἰρέσεως πηγὴν καὶ μητέρα οὐκ ἂν ἀποσφαλεῖ τὸ εἰκότος.

³⁾ in Nicephori opusculis historicis ed. C. de Boor (Lips. 1880) p. 135, 7 sqq. καὶ ὅσα τῆς νέας εἰσὶν ἀπόκρυφα· α' περίοδοι Πέτρον πάλιν βψν' | β' περίοδος Ἰωάννου στίχων βχ' | γ' περίοδος Θωμᾶ στίχων αχ'.

⁴⁾ apud Crednerum Geschichte des neutest. Kanon ed. Volkmar p. 249 τῆς νέας πάλιν διαθήκης ἀντιλεγόμενα ταῦτα· Περίοδοι Πέτρον. Περίοδοι Ἰωάννον. Περίοδοι Θωμᾶ.

etiam Clementis Recognitiones uel Homiliae uocantur, in quibus de itineribus Petri disputationibusque cum Simone mago institutis sermo est¹⁾. sed hoc totum litterarum genus a libro gnostico probe distinguatur oportet. haeretica acta antiquissima sunt. fortasse iam Clemens Alexandrinus narrationes quasdam de uxore liberisque Petri apostoli ex iis hausit²⁾, quamquam non satis constat, num ipsum librum legerit an fama tantum et auditione fabulas istas acceperit. ex eodem libro Commodianus historiam de cane Petri iussu cum Simone colloquente³⁾, auctor libri qui Didascalia Apostolorum inscriptus est⁴⁾, nec non Constitutionum apostolorum auctor⁵⁾ historiam de certamine inter Petrum et Simonem Romae instituto et de morte Simonis, Arnobius⁶⁾ et Ambrosius⁷⁾ itidem quae de casu Simonis narrant delegisse uidentur. Hieronymus in *περιόδοις* Petri et uxorem et filiam eius commemorari testatur; sed librum quem alibi cum Recognitionibus Clementinis confundere uidetur, numquam manibus contrectauit⁸⁾. aliter de Augustino⁹⁾ iudicandum est, qui in scripturis apocryphis, i. e. in actibus Petri quibus Manichaei utebantur, narrationem istam de filia Petri paralytica etiam in actis Philippi et in actis Nerei et Achillei traditam legit¹⁰⁾. ex iisdem actibus Isidorus Pelusiota aliquot uerba Petri apostoli allegat, quae in actis Petri Vercellensibus infra prelo mandatis reperiuntur¹¹⁾.

¹⁾ Photius bybl. cod. 112. 113. Origenes comm. in Genes. tom. III Opp. t. II, 20 ed. Ruæus. Epiphan. haer. 30, 15.

²⁾ Strom. VII, 11, 63 p. 869; III, 6, 52 p. 535 ed. Potter.

³⁾ Carmen apologet. p. 620.

⁴⁾ Didascalia VI, 8sq. graece ap. Bunsen *Analecta antenicaena* II, 325sq.

⁵⁾ Constit. Apost. VI, 7—9 p. 162—166 ed. Lagarde.

⁶⁾ aduers. gentes II, 12.

⁷⁾ in *Hexaëm.* IV, 8 (Migne series latina XIV col. 218).

⁸⁾ adu. Iouinian. I, 26 t. II, 278 ed. Vallarsi *possumus autem de Petro dicere quod habuerit socrum eo tempore quo credidit et uxorem iam non habuerit; quamquam legatur in περιόδοις et uxor eius et filia.* cf. comm. in Galat. I, 18 t. VII, 394 Vall. *non ut oculos, genas uultumque eius (Petri Paulus) aspiceret: utrum macilentus an pinguis, adunco naso esset an recto: et utrum frontem uestiret coma; an ut Clemens in Periodis eius refert caluitiem haberet in capite.*

⁹⁾ contra Adimant. 17, 5 Opp. t. VIII, 101 ed. Antwerp. 1700.

¹⁰⁾ addit. ad acta Philippi ap. Tischend. Apocal. apocr. p. 149. 155 acta Nerei et Achillei in Actis SS. Maii t. III p. 10.

¹¹⁾ lib. II ep. 99 ad Aphrodisium (Opp. ed. Paris. 1638 p. 167) οἱ μὲν οὖν ἀπόστολοι ἃ ἐχώρησαν ἔγραψαν, καθὼς Πέτρος ὁ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ ἐν ταῖς ἐαυτοῦ πράξεσι σαφῶς ἀπεφίνατο· Ἄ ἐχωρήσαμεν ἐγράψαμεν, ὁ δὲ κόσμος οὐδὲ τὰ γραφέντα ἐχώρησεν.

Inde a saeculo quarto exeunte acta Petri in usu frequenti scriptorum catholicorum fuerunt. ex iis Ambrosius Mediolanensis in latina belli Iudaici quam falso Hegesippi uocant historia¹⁾ narrationem illam de conflictu Petri cum Simone Mago deque morte apostoli sumsit, quae cum passionis apostoli narratione Lino adscripta passim ad uerba conuenit. ex iisdem multa descripserunt auctor actorum Nerei et Achillei²⁾, syriacae praedicationis Petri compositor³⁾, auctor libri *πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων* inscripti quo chronographi graeci inde a saeculo sexto saepe utuntur⁴⁾, Symeon denique Metaphrastes uel quisquis ille est qui τὸ *ἑπόμνημα* in Petrum et Paulum consarcinauit⁵⁾. quibus testibus accedunt Ambrosius Mediolanensis episcopus, qui in sermone contra Auxentium fugam et reditum Petri iisdem fere uerbis quae in actis Petri leguntur enarrat⁶⁾; Augustinus, qui in epistula ad Casulanum⁷⁾ et PseudAugustinus uel Maximus Taurinensis, qui in sermone II in natal. app. Petri et Pauli⁸⁾ fabulas quasdam ex eodem fonte deriuatas commemorat.

Acta Pauli catholica inde a saeculo secundo uel tertio in ecclesia summo in honore habita sunt. Origenes ea duobus locis laudat, uno qui in commentario in Ioannem, altero qui in libro de principiis scripto legitur⁹⁾. ex iis quae priore loco excerpserit apparet *πράξεις* illas *Παύλου* simul de Petri passione mentionem fecisse. deinde Eusebius acta Pauli enumerat tum

¹⁾ Pseudohegesipp. de excid. Hierosolym. III, 2 p. 170—173 ed. Weber et Caesar.

²⁾ Acta SS. Maii t. III p. 4 sqq.

³⁾ apud Curetonium Ancient Syriac Documents p. 35 sqq. uersionis anglicae.

⁴⁾ Ioannes Malala p. 325 sqq. ed. Oxon. Georgius Hamartolus p. 268 sqq. ed. Muralt. Cedrenus I, 362 sqq. ed. Bonn. Michael Glycas p. 438 sqq. ed. Bonn. cf. etiam uersiones slauiacas a Socoloffio repertas, de quibus exposui in libro meo supra memorato p. 208 sqq.

⁵⁾ Acta SS. Iun. t. V p. 411—424.

⁶⁾ Migne series latina XVI col. 1053.

⁷⁾ Epist. 36, 21 Opp. t. II col. 58.

⁸⁾ Sermo 202 appendicis Opp. Augustini V, 2 c. 238.

⁹⁾ in Ioann. tom. XX, 12 (Opp. IV, 322 ed. Ruaeus) *ἐν τῷ δὲ φιλὸν παραδέξασθαι τὸ ἐν ταῖς Παύλου Πράξεσιν ἀναγεγραμμένον, ὡς ὑπὸ τοῦ σωτῆρος εἰρημένον. Ἄνωθεν μέλλω σταυροῦσθαι, οὗτος κτλ.* De princ. I, 2, 3 (Opp. I, 54) unde et recte mihi dictus uidetur sermo ille qui in actibus Pauli scriptus est, quia Hic est uerbum, animal uiuens.

in scriptis apostoli addubitat¹⁾ tum in libris Noui Testamenti quorum auctoritati contradicitur (*ἐν τοῖς ἀντιλεγομένοις*)¹⁾. auctor catalogi qui codici Claromontano adnexus est, actus Pauli inter canonicos libros²⁾, Anastasius Sinaita in Quaestionum et Responsionum appendice inter libros Noui Testamenti apocryphos refert.³⁾ caueas ne antiquissimos illos et maximi aestumatos actus siue acta Pauli cum actis Pauli et Theclae confundas, quae numquam acta Pauli sine additamento sed plerumque passio S. Theclae (*μαρτύριον τῆς ἁγίας Θέκλης*) nuncupantur.

Longe alia ratio eorum actuum est, qui testibus Philastro⁴⁾, Ioanne Thessalonicensi⁵⁾, Photio⁶⁾ una cum actibus gnosticis Petri aliorumque apostolorum in haeticorum usu fuerunt. ex his Nicephorus fragmentum aliquod nobis seruauit, in quo *Θηριομαχία* apostoli Ephesina describitur⁷⁾. quae in iisdem actibus de lactis unda ex apostoli ceruice profluente narrantur, eorum memoria saepenumero a scriptoribus ecclesiasticis repetitur. perhibent hanc narrationem ex scriptoribus graecis Macarius Magnes⁸⁾, Pseudochrysostomus⁹⁾, Menaea Graecorum¹⁰⁾, ex scriptoribus latinis Pseudaugustinus in sermone I in natal.

¹⁾ Hist. eccl. III, 3, 5 οὐδὲ μὴν τὰς λεγομένας αὐτοῦ (Παύλου) πράξεις ἐν ἀναμφιέκτοις παρελήφα. III, 25, 4 ἐν τοῖς νόμοις κατατετάχθω καὶ τῶν Παύλου πράξεων ἡ γραφή (libri nothi paulo infra τοῖς ἀντιλεγομένοις adnumerantur).

²⁾ apud Crednerum Geschichte des neutest. Kanon (ed. Volkmar) p. 177 *actus pauli uer. III DLX*.

³⁾ apud Cotelierum Patres apost. ed. Clericus I, 197 et Crednerum l. c. p. 240 sq.: *ἡ Παύλου πράξις*.

⁴⁾ Haer. 88.

⁵⁾ praef. libri de dormitione Mariae l. c.

⁶⁾ Bybliothe. cod. 114.

⁷⁾ Hist. eccl. II, 25.

⁸⁾ IV, 14 Opp. p. 182 ed. Blondel (sermo est de Petro et Paulo apostolis) ὁ μὲν γὰρ τῆς κεφαλῆς τμηθεὶς αἵματι καὶ γάλακτι τὸν ὄφιν εἰς λιχνεῖαν ὥσπερ ἐδέλεασεν, ὁ δὲ τῷ σταυρῷ τοῦτον ἐντόνως συνέκοψεν.

⁹⁾ Hom. in app. principes Opp. VIII, 2 p. 10 ed. Montefalc. Παῦλος δὲ ὁ τρισμακάριος τὴν κεφαλὴν ξίφει ἀπετμήθη . . . ποῖον ξίφος διήλθεν ἐκεῖνον τὸν λάρυγγα . . . ποῖος τόπος τὸ σὸν ἐδέξατο αἶμα, τὸ γαλακτοειδὲς ὄραθ' ἐν τῷ χιτῶνι τοῦ σὲ ἀνασκολοπίσαντος;

¹⁰⁾ Men. Iunii ed. Venet. 1683 p. 94': καὶ ἐν Ῥώμῃ καταντήσας . . . ἐκεῖσε τὸν βλον κατέλυσεν χρόνον ὕστερον μετὰ Πέτρον τὸν ἀνχένα τμηθεὶς, ἐκ δὲ τῆς πληγῆς ἀπορρεῖσαι φασὶν αἶμα σὶν γάλακτι.

app. Petri et Pauli¹⁾, Gregorius Turonensis²⁾. ex eodem fonte hausta sunt quae Ioannes Chrysostomus de pincerna Neronis per Paulum ad fidem conuerso tradit³⁾. quibus fortasse addere licet quae apud eundem scriptorem de concubina imperatoris, de praefecto carceris et de Agrippa praefecto urbis itidem ad sacra Christiana adductis leguntur⁴⁾, quamquam ille actorum textus quem nunc in manibus habemus a Chrysostomi narrationibus plus minus discordat. Chrysostomum rursus Michael Glycas secutus est⁵⁾. acta Petri et Pauli gnostica uitam et passionem utriusque apostoli seorsim descripserunt, Paulumque post Petri demum mortem Romam uenisse tradiderunt. unde orta est opinio illa, in Gelasii decreto haereticis tributa⁶⁾, quae tamen interdum etiam apud catholicos scriptores occurrit, Petrum et Paulum scilicet eodem quidem anni die, sed non eodem anno mortem oppetiisse⁷⁾.

¹⁾ Sermo 201 Opp. V append. col. 237 *de Pauli uero ceruice cum eam persecutor gladio percussisset, dicitur fluxisse magis lactis unda quam sanguinis.*

²⁾ Glor. martyr. 1, 28 (p. 504 ed. Krusch) *ex cuius sacro corpore lac defluxit et aqua.*

³⁾ Hom. 46 in acta app. (Opp. IX, 349) *λέγεται Νέρωνος καὶ οἰνοχόου καὶ παλλακίδα ἀσπάσασθαι.* Hom. 10 in 2. Tim. (Opp. XI, 722) *ἐπειδὴ δὲ τὸν οἰνοχόου αὐτοῦ (Νέρωνος) κατήχησε, τότε αὐτὸν ἀπέτεμεν.*

⁴⁾ aduers. uitup. uitae monast. I, 3 (Opp. I, 48) *οὗτος ὁ Νέρων τὸν μακάριον Παῦλον . . . τοιαῦτα ἐγκαλῶν . . . παλλακίδα γὰρ αὐτοῦ σφόδρα ἐπέραστον πείσας τὸν περὶ τῆς πίστεως δέξασθαι λόγον, ἐπειθεν ὁμοῦ καὶ τῆς ἀκαθάρτου συνουσίας ἀπαλλαγῆναι ἐκείνης· τοιαῦτα γοῦν ἐγκαλῶν ἐκεῖνος . . . τὸν Παῦλον . . . τὸ μὲν πρῶτον ἔδωκεν . . . τέλος ἀπέκτεινεν.* Hom. 3 in 1. Tim. (Opp. XI, 673) *προσέκρουσε γὰρ (ὁ Παῦλος) τότε τῷ Νέρωνι τινὰ τῶν ἀνακειμένων αὐτῷ οἰκειωσάμενος.* Hom. XVI, 5 in Antiochen. (Opp. II, 168) *μετὰ τούτων (τῶν δεσμῶν) ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ διατρίβων τὸν δεσμοφύλακα ἔπεισε, μετὰ τούτων τὸν Ἀγρίππαν ἐπεσπάσατο, μετὰ τούτων πολλοὺς μαθητὰς κατεσκέυασεν ὁ Παῦλος.*

⁵⁾ Chron. p. 439 sq. ed. Bonn.

⁶⁾ Decret. Gelasii apud Credner. l. c. p. 190 sq. (Thiel app. Pontif. I, 455) *(Petro) addita est etiam societas beatissimi Pauli apostoli, uasis electionis, qui non diuerso, sicut haeretici garrunt, sed uno tempore, uno eodemque die gloriosa morte cum Petro in urbe Roma sub Caesare Nerone agonizans coronatus est.*

⁷⁾ Pseudaugustini sermo V in natale app. Petri et Pauli in August. Opp. t. V append. col. 241. sermo XIX in nat. app. Petri et Pauli in Maii Nova Patr. Bybl. I, 1 p. 40. Prudentius Peristephan. hymn. 12 u. 3—28 (p. 152 sq. ed. Heins.). Nicephor. H. E. II, 37. Michael Glycas chron. p. 437 sq. ed. Bonn. Symeon Metaphr. in Act. SS. Iun. t. V

I. Acta Petri et acta Pauli gnostica.

Passiones Petri et Pauli quae Lini episcopi Romani nomine feruntur primus edidit Iacobus Faber Stapulensis ad calcem commentariorum in epistulas Pauli, qui prodierunt anno 1512, iterum typis expressi sunt 1515 uel 1516¹⁾. utramque passionem Faber si ipsum audire uelis 'ad castigatiora exemplaria recensuit'. si uerum quaerimus, de codicum manuseriptorum auctoritate nihil curauisse dicendus est; sed ut illius temporis litteratores solebant, textum sescenties emendauit et ad stili elegantiam quam quinti decimi et sexti decimi saeculi homines affectabant accomodauit.

Sic p. 1 l. 6 scribit *miracula ostensa pro miraculorum ostenta* l. 7 *et diuersa pro seu aduersa immo diuersa* l. 9 *post passionem quoque multiplicem et flagellorum acerbitatem pro post passionum quoque multiplicum . . . acerbitatem* p. 2 l. 4 *luxu pro fluxu* l. 16 *nomina pro uocabula* l. 20 *adinuicem pro alterutrum* p. 3 l. 4 *se proripere pro proripere* l. 6 *conuenire pro coire* l. 16 *ad inquinamentum flectere pro ad inquinamentum commixtionis inflectere* p. 4 l. 5 *maerore confectus pro maerore affectus* l. 7 *delinimentis ac toto conamine refragari tentabat pro del. a coepto con. refr. temptabat* l. 12 *uindicaturus esset pro uindicaret ibid. reddidit responsum pro reddidit mandatum* l. 22 *aufugerat pro auerterat ibid. adhaesit pro adhaeserat* p. 5 l. 2 *innotescere fecit pro innotuit* l. 3 *in consessu pro in conuentu senatus* l. 4 *ad persuasionem urbis aeternae pro ad peruersionem u. ae.* l. 5 *emancipat pro mancipat* l. 9 *sub occasione in senatum uenit pro sub occasione senatus inuenit* l. 10 *innotescere . . . fecerant pro innotuerunt* l. 17 *nec nos nec illos pro ne nos ac illos* p. 6 l. 1 *leuauerunt uocem pro leuauerunt planctum* l. 1 sq. *ubi sunt uerba pro ubi*

p. 423. Ioann. Zonaras II, 479 ed. Bonn. Gregor. Turon. glor. martyr. c. 28 (p. 504 ed. Krusch). Isidor. Hispal. de uita et obitu sanctorum (in Monum. Patr. orthodoxographis Basil. II, 597). Arator ad Vigil. et Florian. de apost. hist. lib. II in Bibl. Patr. Max. Lugd. X, 141.

¹⁾ S. Pauli epistolae XIV ex uulg. editione, adiecta intelligentia ex graeco cum commentariis Iacobi Fabri Stapulensis . . . accedit ad calcem Linus episcopus de passione Petri et Pauli ex graeco in latinum conuersa. sub finem libri leguntur haec *Hoc opus illustratore Christi . . . absolutum fuit in coenobio S. Germani iuxta Parisios a. 1512 et eodem anno circa natalem dominicae de purissima uirgine natiuitatis diem ex officina H. Stephani emissum fol.*

sunt uerba modo l. 7 in faciem pro ante faciem ibid. *procedentes* pro *cadentes* l. 10 sqq. *cur quos . . . peperisti* (om sequenti quos) . . . *nos . . . exponis* mutata uerborum structura pro *cur nos . . . peperisti, quos . . . exponis* l. 10 *recenter* pro *nouiter* l. 15 sq. *indulserat* pro *se . . . indulserat* l. 21 *magistratibus* pro *magistrarianis* l. 25 *regis iussione te impeteret* pro *regis iussio te impeteret* (mutato subiecto) p. 7 l. 1 *libere* pro *licentiose* l. 5 sq. *ut qui* pro *ut quia* l. 8 *non tam . . . quam* pro *non tantum . . . quam* l. 10 *senio ualde confecti* pro *affecti* ibid. *genasque uel-lentes* pro *genasque scindentes* l. 16 *solatio destituta* pro *solatio desolata* l. 16 sq. *accelerare festina* pro *accelera festinare* l. 19 *ultra modum* pro *ultra humanum modum* p. 8 l. 14 sq. *quorum fides expedit roborari* pro *quorum fides expetit roborari* l. 18 *sermone* pro *ammonitione* p. 9 l. 1 *tanquam* pro *quasi* (sic fere semper) l. 11 *audacia* pro *fidutia* l. 19 *decipientium* pro *deceptorum* p. 10 l. 11 *crucifigi fecit* pro *crucifigi iussit* p. 11 l. 1 sq. *tumultuantibus uocibus plebis adinuicem* pro *inconditis uocibus plebis* l. 13 sq. in loco Matth. 26, 53 textum uersionis uulgatae substituit l. 16 *Naumachia* pro *Naumachiae* p. 12 l. 1 *in monte* pro *in montem* l. 11 *euenturum* pro *uenturum* p. 13 l. 7 *a dominio diaboli captiuantis* (eum E) pro *a dominio diabolicae captiuitatis* l. 11 sq. *a populo salutariter depellis* pro *poculo salutari depellis* l. 24 *auocate* addit ad illud quod inuisibile est p. 14 l. 1 sq. *quid est quod tempus atteritis* pro *quid est quod tricatis* l. 3 sq. *ut spiritali adhaeream domino* pro *ut spiritu adh. domino* l. 8 *est crucifixus pro dignatus est pati* l. 13 *mysterialiter* pro *mirabiliter* p. 15 l. 11 *contabescerent animo* pro *delitescerent* p. 16 l. 4 *ex uero lumine* pro *de uero lumine* l. 6 *existens* pro *existis* l. 8 *principale* (eum G) pro *principale suum* l. 9 *cuius lapsus significat speciem* pro *cuius lapsus significatur specie* l. 14 sq. *in quo tu . . . quos inuenisti perituros* pro *in quo tu nos . . . inuenisti et perituros* l. 16 *quibus est audire promptum* pro *quibus est proprium audire* p. 17 l. 10 sq. *praesentia uidelicet ut aeterna et aeterna ducebantur ut praesentia et dextra sinistra* pro *praes. uid. pro sinistra et quae pro sinistra ducebantur aeterna* l. 26 *sermo solidus et uiuus* pro *sermo unus et solus* l. 27 *ceterum* pro *siquidem* p. 18 l. 2 *naturalia crucis* pro *lateralia crucis* p. 19 l. 2 *amicabilis actor et praefector* pro *amicus auctor et perfectior* l. 12 *et aeterna refectio* pro *aeternae uitae refectio* p. 21 l. 10 sq. *suffragiis sancti Petri . . . confirmata est* pro *meritis s. Petri . . . confirm. est.* huc accedunt

multa alia quae non notauimus. ordo uerborum ubi durior uidebatur correctus est, particulae hic adduntur illic immutantur, pronomina inter se permutantur etc.

Fabri editionem repetiuerunt Guillelmus Malerbault (Parisiis 1566), Laurentius de la Barre (Parisiis 1583) et Bybliothecae quae uocantur Patrum quarum nouissima est Bybliotheca Patrum maxima Lugdunensis (tom. II p. 67—73). textus cum iterum iterumque prelo mandaretur innumeris maculis conspersus et typographorum erroribus inquinatus est.

Passio Petri apostoli in plerisque codicibus a Lino episcopo graece conscripta et orientalibus ecclesiis tradita esse dicitur. idem interdum non solum passionis Pauli, sed etiam uitae Petri quae Abdiae nomine fertur codicibus inscribitur. in aliquot codicibus huius uitae etiam praefatio quae uerbis 'Licet plurima de apostolicis signis' incipit, epistula Lini uocatur. unde concludere licet Lini nomen primum passioni Petri additum fuisse et postea demum cum ad passionem Pauli tum ad Abdiae quem uocant librum translatum esse. quod autem Linum illum passionem graece composuisse dicunt, id certe non ita accipiendum est, ut ipsum illum textum quem hodie Lini nomine legimus graecis litteris conscriptum fuisse credamus. rectius iudicabis, si eum ex antiqua aliqua graeci libri uersione confectum, multis additamentis auctum et quod ad uerborum ordinem attinet nonnihil immutatum, paraphraetae potius quam translatoris opus esse statueris. ita quae statim ab initio passionis usque ad primi capitis finem leguntur, deinde quae capite V de custodibus carceris narrantur, genuino textui adiecta sunt. uerum is qui passionis textum in nouam formam redegit non solum multa addidit, sed etiam passionem ab antecedentibus actorum partibus abscidit.

Integer ut uidetur miraculorum textus, quatenus quidem Romae inde ab aduentu apostoli usque ad mortem eius in urbe patrata sunt, in codice latino Vercellensi nuper repertus est. translatio latina non eadem est atque ista quae apud Linum quem uocant legitur. etenim si utrumque passionis textum comparaueris, statim intelleges, non duas esse eiusdem latinae interpretationis propagines, sed duas graeci textus interpretationes latinas, cura stilo uerbis diuersissimas¹⁾. accedit

¹⁾ Videsis utriusque textus collationem quam institui in libro meo supra memorato II, 1 p. 109 sq.

quod ne graeci quidem libri ex quibus latinae uersiones confectae sunt, eundem uerborum tenorem seruauerunt. extrema actuum Vercellensium pars quae passionem apostoli complectitur, etiam graeca, slavica, aethiopica, sahidica lingua ad nos peruenit. hi textus omnes eandem narrationis speciem atque formam praebent, multo illam quidem Pseudolini historia breuiorem, quae licet nonnumquam uera seruauerit, tamen permultis locis ex textu proluxiore non solum leuiter et incondite excerpta sed etiam ineptissime decurtata et mutilata est. textus graecus, quem nuper ex codice Patmio in publicum proposui¹⁾, etiam in codice bybliothecae Batopedianae reperitur, ubi passioni apostoli multa praemissa sunt quae iisdem fere uerbis etiam in Vercellensi codice latino leguntur. Illius autem textus non ea cum uersione Vercellensi cognatio est, ut hanc ab illo originem traxisse credamus. uterque enim textus eiusdem quidem familiae est, a proluxiore textu quem Lini aiunt satis diuersae; sed mox hic mox ille ad alterius familiae textum propius accedit. itaque uersionem Vercellensem quamquam ex graeco translata est tamen non ex Patmio graeco translata esse apparet. imo uero dubitare licet, num graeca Patmia originalis auctoris sint, an litteratoris cuiuspiam paullo recentioris aetatis, qui librum a Latinis acceptum suis studiis patriae rursus uindicauerit²⁾.

Proluxioris textus uerba iam tertio uel quarto saeculo latine reddita sunt: nam ut supra monuimus iam Ambrosius Mediolanensis latina huius recensionis quam uocant uersione utebatur. eundem textum porro auctor anonymus uitae Petri, quae in passionum apostolorum collectionem Abdiae Babylonio adscriptam recepta est, sub finem saeculi sexti ad historiam ab ipso concinnatam adhibuit. addas actorum Nerei et Achillei compositorem, qui saeculo ut uidetur quinto in epistula quadam Marcello Petri discipulo subdita passionis textum commemorat, quem Linus graeco sermone ad ecclesias orientales scripserit. neque tamen hic proluxior textus, sed breuior ille quem codex Patmius graece, codex Vercellensis latine perhibet, ad orientales ecclesias Aegyptiorum, Aethiopum, Ruthenorum septentrionalium propagatus est. latina translatio iam in saeculi septimi codice

¹⁾ in annalibus meis quibus inscribitur Jahrbücher für protestantische Theologie 1886 p. 86 sqq.

²⁾ cf. quae exposui in libro meo supra indicato p. 619 sqq.

Clementis Recognitionibus subieitur; fortasse multo antiquior fuit¹⁾. uterque textus et graecus et latinus stili rusticitate orationisque insulsi- tate uehementer differt a prolixioris sermone non eleganti eo quidem sed sano et composito.

Actorum Pauli fata non omnino eadem atque actorum Petri fuerunt. uterque textus non eiusdem originis est. gnostica enim traditio uitae apostolorum non ut catholica coniunctim sed seorsim enarrauit. Paulus Roma discessisse fertur antequam Petrus in urbem ueniret, et post illius demum mortem ut et ipse martyrium pateretur rediisse dicitur. res et personae fabularum diuersae sunt. sed accuratam historiarum comparisonem instituere nequimus. nam si fragmentum illud a Nicephoro seruatum et incertissima illa uestigia quae apud Chrysostomum inueniuntur omittas, nihil ex actis Pauli nisi una passio ad nostra tempora peruenit. passionis autem recensio- num longe alia ratio est atque passionis Petri. habemus sane etiam passionis Pauli duplicem narrationem, unam prolixio- rem alteram breuiorem. illa latine tantum, haec graece, latine, slaui- ce, sahidi- ce, arabice. aethiopice nobis prodita est. graeca passionis Pauli in iisdem codicibus Patmio et Bato- pediano reperta sunt, qui etiam martyrium Petri exhibent. quae uero de passionis Petri breuioris historia latissime inter orientales ecclesias sparsa exposui, ea magnam partem etiam in breuiorem Pauli passionem conueniunt. ambae igitur cum simul a Graecis ad orientem perlatae sint, iam apud Graecos inter se coniunctae et in eam formam quam nunc legimus redactae esse uidentur. sed inter prolixiores passionum textus nulla cognatio est. accedit quod passionis Pauli non duas sed unam tantum latinam translationem habemus. breuior enim textus, cuius fragmentum aliquod in tribus codicibus Monacen- sibus Marcelli libro quem uocant praemittitur, non ab alio interprete ex graecis in latina conuersus, sed a breuiatore quodam ex ipsis latinis uerbis quae apud Pseudolinum leguntur excerptus est. interdum uterque textus uerborum tum delectu tum ordine differt, ita ut alterius uersionis uestigia repperisse tibi uidearis; plerumque tamen tanta est utriusque consensio quae dubitationi uix ullum locum relinquat²⁾. difficilius est de graeci textus origine aliquid certi statuere. inter hunc enim

¹⁾ cf. quae exposui l. s. p. 100 sqq.

²⁾ cf. librum meum indicatum p. 142 sqq.

et fragmentum Monacense eadem fere intercedit necessitudo atque inter graeca passionis Petri et textum Vercellensem. iam uero si textus Monacensis ex Pseudolini libro decurtatus est, quid tandem de graeci origine dicamus? concedamus oportet, Patmia graeca ex latina translatione iterum translata esse. quae sententia etiam aliis argumentis confirmari uidetur. nam primum quidem uerborum usus et structura cum in passione Petri tum etiam in passione Pauli saepissime latinum potius quam graecum auctorem redolet. deinde nusquam si quid uideo latina uerba ex graecis, haud raro graeca ex latinis emendari uel illustrari queunt. textus Batopedianus Patmio prolixior partim propius ad Pseudolinum accedit, partim interpolatus et a paraphrasta exornatus est. sed latini sermonis indicia pariter atque Patmius scatet.

De tempore quo passionis Pauli textus compositi sunt similiter atque de Petrinis textibus iudicandum est. prolixior passio haud multo post prolixiorem Petri passionem quinto saeculo uel sexto ineunte scripta, uel potius de integro actorum libro sublata esse uidetur. breuior textus ne dicam eiusdem concinnatoris, certe eiusdem aetatis est atque breuior illa uitae mortisque Petri narratio.

Passionis Petri prolixioris codices manuscriptos, quorum raritatem olim Faber deplorauit, adhibui hos:

A = cod. Paris. lat. 9737 (suppl. l. 1674) membr. saec. XII f. 70^r *passio sancti petri apostoli secundum linum papam.*

B = cod. Paris. lat. 12602 (Sangerm. 491 olim 473) membr. saec. XII fol. 6^r *martyrium beati petri apostoli a lino episcopo conscriptum.*

C = cod. Paris. lat. 12611 (Sangerm. 498 olim 470) membr. saec. XII fol. 145^r. inscribitur passioni ut in B.

D = cod. Paris. lat. 12615 (olim Corbei, postea Sangerm. 490) membr. saec. XII/XIII fol. 10^r. inscribitur passioni ut in BC.

E = cod. Paris. lat. 5273 (olim D. D. de Bethune Reg. 3858. 2850) membr. saec. XIII ineuntis fol. 8^r. *martyrium beati petri apostoli a lino papa graece conscriptum et orientalibus ecclesiis traditum.*

G = cod. Lond. Add. 9959 membr. saec. XII fol. 25^r *martyrium sancti petri apostoli a lino episcopo romano greca lingua conscriptum et ecclesiis orientalibus destinatum.*

L = cod. Lond. Arundel. 169 membr. saec. XII fol. 2^r *passio sancti petri apostoli tercio kalendas iulii.*

His codicibus accedit

H = cod. Barberin. XXXIII, 118 ex schedis Lucae Holstenii, qui codex cum fere semper cum Fabri textu impresso conueniat, facile intellegitur eum ex illo ab Holstenio descriptum esse. inscribitur: *beati Lini Romani pontificis de passione S. Petri apostoli ad ecclesias orientales liber.*

Codicem *A* Maximilianus Bonnet descripsit; codicem *B* Henricus Gelzer, codd. *C, D, E, G* GGundermann, codicem *L* Edgarus Fripp discipulus carissimus in meum usum contulerunt. apographi Holstenii descriptionem Ioannes Schmidt qua est in me beneuolentia mihi transmisit. *f* littera signauit editionem principem Fabri Stapulensis.

Textum his subsidiis constitutum prelo mandaturus notitiam accepi quinque aliorum codicum qui in Analectis Bollandianis et in catalogo librorum hagiographorum bybliothecae Regiae Bruxellensis enumerantur.

Sunt autem hi: cod. Bruxell. 5519—26 saec. XII f. 53^a *martyrium S. Petri a Lino papa Romano graeca lingua conscriptum et orientalibus ecclesiis destinatum*; cod. Bruxell. 7482 saec. XIII f. 225^r; cod. Bruxell. 9742 f. II^a (saec. XV) — 4^a (saec. XII); cod. Bruxell. 11550—55 saec. XIII ineunt. f. 94^r — 97^r; cod. Leodiens. 57 saec. XIV f. 23^r. quorum codicum is quem primo loco commemoravi notatu dignissimus et codici *E* simillimus esse uidetur. piget me sero de eo audiuisse eumque ad passionis textum recensendum adhibere non potuisse.

Sub finem passionis multa leguntur, quae in uirtutum Petri librum Abdiae adscriptum transierunt. cuius textus duplicem formam habemus; alteram breuiorem, quae apud Lazium (Abdiae episc. Babyloniae historia certaminis apostolici Basil. 1551) et apud Fabricium (cod. apocr. N. T. II 402 sqq.), alteram quae apud Mombrinium (in sanctuario t. II f. 196^r sqq.) impressa est. ex Pseudolini libro omnia desumta sunt quae apud Fabricium inde a uerbis *ingens subito populi concursus factus est* 438, 16 usque ad finem reperiuntur, ita tamen ut textus saepe in breuiorem formam redactus sit. uberiora exstant apud Mombrinium, qui post uerba *post haec autem Petrus Romam ueniens* (= Fabricii 429, 1) quaedam addit de feminis quae munda corpora seruare cupiebant. inde a uerbis *ante omnia castitatis gratiam pectoribus eorum inserebat* usque ad uerba *tunc Agrippa gratulatus est quia quod optabat Petro sub occasione inuenit* narratio Pseudolini de quatuor Agrippae concubinis excerpta est. deinde post

uerba Pseudo-Hegesippi (= Fabricii 438, 14) legimus haec: *Itaque Petrus reuersus intra urbem Romam cum gaudio narrabat fratribus, quod ei obuius fuisset dominus Iesus, et declarasset ei quod in ipso esset iterum crucifigendus. quibus cum manifestasset passionem suam, fletum omnes et ululatum emisierunt. sequuntur uerba Pseudo-Lini paucis tantum omissis, quae ad orationem apostoli et ad uisionem Marcelli pertinent. finitur epitome his uerbis: statimque ut plebs omnis respondit amen, Petrus reddidit spiritum et in hac plebis confessione migravit ad Christum. statimque Marcellus non expectata alicuius sententia . . . indicauit, quorum fides . . . confirmata est in nomine . . . Iesu Christi et in sanctificatione spiritus sancti cui est honor . . . in saecula saeculorum. amen.*

Codicum manuscriptorum binae familiae sunt, una quae codice *A*, altera quae codd. *BCDEGL* exhibetur. optimum textum praebet cod. *A*. nonnumquam singula uel plura uerba omisit, ordinem uerborum mutauit; raro a communi lectione reliquorum codicum textusque a Fabro impressi discedit. interdum cod. *A* propius ad textum impressum accedit, non solum in ordine uerborum sed etiam in ipsa lectionum uarietate. ex alterius familiae codicibus codd. *BCD* inter se arctissime cognati sunt, ita tamen ut cod. *B* interdum cum cod. *A* faciat, dissentientibus reliquis. rarissime lectiones habet quae neque in *A* neque in *CD* reperiuntur. cod. *D* fere semper textum codicis *B* sequitur. cod. *C* multis locis corruptus est, saepe scribendi genere a reliquis discrepat, interdum sed raro cum cod. *E* consentit. cod. *E* melioris notae est; propius ad textum editionis principis accedit, saepe textum codicis *A* uel consentientes lectiones codicis *A* et textus impressi confirmat. codices *GL* medium fere locum tenent inter codd. *BCD* et cod. *E*. ubi *G* et *L* inter se differunt, prior codex plerumque lectionem reliquorum eiusdem familiae testium seruat. textus editionis principis ex codice nunc perduto haustus est, qui recensionem textus multis locis singularem praebuit, interdum cum cod. *A* uel cum codd. *BCD*, saepius cum cod. *E* uel *EG* uel *EGL* concordauit. deficiente codice textus Fabri genuinus codicis instar est; quae Fabrum secutae sunt editiones typographorum erroribus scatentes prorsus neglegantur oportet. apographi Holsteniani lectiones ex Fabri editione paucissimis mutatis petitas exempli causa ab initio et ad finem textus a me prelo mandati adnotaui. in textu constituendo hanc regulam obseruaui, ut plerumque codicis *A* aucto-

ritatem sequeretur, exceptis iis locis in quibus reliqui textus ad unum omnes inter se consentirent. textum concordantem codd. *AEGL* contra *BCDf*, codd. *AB* contra *CDEGLf*, codicis *A* et textus impressi contra omnes reliquos codd. retinui.

De orthographia pauca monenda sunt. scripsi cum plurimis optimisque codicibus *adquiescere*, *adspicere*, *admonitio* sed *astare*, *asserere*, *attingere*, *appropinquare*, *astriatus*, *annunciare*, *collaetari*, *iccirco* alia. item recepi codicum autoritate fretus scripturam *conubium*, *pelex*, *expirare*, *exequi*; scripsi porro *fidutia*, *temptare*, *dampnare*, *delinire*, *delinimenta*, *liniamenta*, *quatinus*, *rumphaea*, non quod eius modi formas praeferendas duxissem, sed quia codicum me commouebat consensio¹⁾. eadem de causa etiam barbarum nominatiuum *Xandips* pro *Xandippe* uel potius *Xanthippe* non tetigi. litterarum uocalium *ae* et *e* permutationem ut *Cesar*, *tedere*, *ledere* saepissime in codicibus occurrentem²⁾ non notauimus; negleximus etiam formas illas *michi*, *nichil*, quibus codd. *ACDE* sexcenties utuntur³⁾. diligentius alibi scripturam codicum notauimus, ut *ammirabilis* in *ACGL*, *ammonitio* in *CDGL*, *idcirco* in *DEG*, *blandiciae*, *racionaliter*⁴⁾, *optinere*, *optulerit* in *CG*, *obtabant* in *D*⁵⁾, *speties* in *C* alia.

quod ad res grammaticas attinet, imprimis coniunctionum et aduerbiorum usus a consueto differens notandus est. pro accusatio cum infinitiui coniunctiones *quod* (post uerba dicendi uel sciendi) 8, 11. 10, 1. 13, 25 *quia* 3, 7. 5, 8. 20, 3 et *quoniam* 6, 2 (Roensch Itala und Vulgata 402) interdum occurrunt; semel *namque* postpositum 7, 23 (cf. Kühner, ausführl. lat. Grammatik II, 715). animaduertas porro coniunctiones *quatinus* = *quomodo* 4, 16 (Roensch 401 Woelfflin Archiv V, 407 sqq.), *non modo* . . . *quin etiam* 4, 3 sq., *nihilominus* = *tamen* 4, 20, *seu et* = *atque* 5, 1, *ut quid* = *cur* 10, 14, *siquidem* = *nimirum* 17, 11; 27; aduerbia *supereminenter* 2, 1, *alterutrum* = *inuicem* 2, 20 (Roensch p. 275), *modo* = *nunc* 7, 2, *uel* = *potius* 7, 14,

¹⁾ de assimilatione adhibita uel neglecta uide Neue, Formenlehre der lat. Sprache ed. 2 II, 706 sq.; de consonarum *c* et *t* permutatione uide Schuchardt, Vocalismus des Vulgaerlateins I, 153 sq.; de formis *temptare*, *dampnare* Schuchardt I, 149. III, 77; de formis *delinire*, *liniamenta* Schuchardt I, 438, de forma *quatinus* Schuch. I, 399, de *rumphaea* Schuch. II, 115. III, 203.

²⁾ cf. Schuchardt l. s. I, 223 sqq.

³⁾ Schuchardt II, 526. III, 311 sq.

⁴⁾ Schuchardt I, 153 sq.

⁵⁾ Schuchardt I, 125 sqq.

modicum = *paulum* 11, 3 (Roensch 334 sq. Helmreich in Woelflini Archiuio II, 129), *melius* = *potius* 21, 7, *parum* = *parumper* 22, 16. addas praepositionem duplicem *de sub caelo* 3, 15, adiectiua *omnimodus* 3, 1, *nimius* = *summus* 6, 8; genetiuos *inno-centum* 9, 18 (cod *A*), *potentum* 10, 14 (sed *potentium CE*). praepositionum structura, casuum usus in codicibus nostris fere nusquam a regulis grammaticis abhorret. fere nihil notandum uidetur nisi *de Roma* 4, 19 in codd. *BCD*, in *saluatione* pro in *saluationem* 7, 9 in codd. *AC*. coniunctiuus plusquamperfecti pro imperfecto semel occurrit: 3, 21 *potuisset*; structurae uerborum inusitatae sunt *stabilienda noscuntur* 8, 16, *praetendere noscuntur* 18, 3 *dignus* cum infinitiuo 10, 7; graecum morem sapiunt *gloriarī in aliqua re* (καυχᾶσθαι ἐν τινι) 10, 3 et infinitiuus *quem* finalem dicunt *crucifigi* 7, 28.

Pseudoabdiae ex passione Petri excerpta haud ita multum ad textum constituendum faciunt. nihilo tamen minus uarietatem scripturae apposui. usus sum quinque codicibus, in quibus uberior textus Abdianus exstat: codd. Barberin. XII, 28 saec. XI, Vatican. 1190 saec. XII, Regin. Suec. 541 saec. XII, Laurent. Plut. XXX, 4 sin. saec. XI, Regin. Suec. 539 saec. XIII/XIV. signaui literis minusculis *a*, *b*, *c*, *d*, *e*. codicum collationem Ioanni Schmidt acceptam refero. quae ex Abdia attuli critico qui ad Linum pertinet apparatui non immiscenda sed subicienda, et linea transuersa segreganda curauī.

Passionis Pauli prolixioris tot codices exstant in hybliothecis, quot uix possis litteris consignare. ad textum constituendum adhibui uiginti octo, ita tamen ut praestantiores quosdam seligerem, quorum uarias lectiones per totum librum notarem. reliquorum satis habui specimina partim longiora partim breuiora apponere.

A = cod. Paris. lat. 5343 (de la Mare 384 Reg. 4489. 8) membr. saec. XI f. 34^r

B = cod. Paris. lat. 12602 (Sangerm. 491 olim 493) membr. saec. XII f. 12^r

C = cod. Paris. lat. 12611 (Sangerm. 498 olim 470) membr. saec. XII exeuntis f. 151^a

D = cod. Paris. lat. 3778 (Colb. 3294 Reg. 4042. 3) membr. saec. X f. 32^a

E = cod. Paris. lat. 5273 (olim D. D. de Bethune Reg. 3858. 2850) membr. saec. XIII ineuntis f. 16^r

F = cod. Paris. lat. 15437 (Sorb. 1047) membr. saec. XI f. 47^a

G = cod. Paris. lat. 11750 (Sangerm. 495 olim 462) membr.
saec. XI f. 66^a

H = cod. Paris. lat. 5274 (Colb. 2532. Reg. 3859. 3) membr.
saec. XII f. 2^r

I = cod. Paris. lat. 12615 (olim Corbei. postea Sangerm. 490)
membr. saec. XII/XIII f. 18^r

K = cod. Paris. lat. 14363 (S. Victor. 189) saec. XII f. 131^r

L = cod. Londin. Arundelian. 169 saec. XII f. 10^a

M = cod. Montepessul. H. 14 saec. XI f. 7^r

N = cod. Casanat B. I. 4 saec. X/XI f. 14^r

O = cod. Vatican. lat. 1193 saec. XI/XII f. 96^a

P = cod. Vatican. lat. 1272 saec. XII f. 80^r

Q = cod. Sessorian. 5 saec. XI f. 163^r

R = cod. Regin. Suec. 541 saec. XII f. 116^{rB}

S = cod. Regin. Suec. 539 saec. XIII/XIV f. 116^r

T = cod. Barberin. XII, 29 saec. XI f. 187^r

U = cod. Vallicell. lat. Tom. I saec. XI/XII f. 206^a

V = cod. Vatican. lat. 1190 saec. XII f. 23^{rB}

W = cod. Amiatin. 2 saec. XI f. 291^r

X = cod. Laurent. Plut. XX, 1 saec. XI f. 167^r

Y = cod. Laurent. conu. suppressi 298 saec. XIII f. 112

Z = cod. Londin. Add. 9959 saec. XII f. 31^r

Γ = cod. Londin. Cotton. Nero E. I saec. X f. 242^r

Δ = cod. Casin. 142 saec. XI p. 20 (Bibl. Casin. III, 1, p. 266)

Θ = cod. Casin. 149 saec. XI p. 32 (Bibl. Casin. III, 1, p. 302)

f = editio princeps Fabri Stapulensis

m = passio breuior tribus codicibus Monacensibus seruata.

Praeterea multorum aliorum codicum quibus sigla singu-
latim addere supersedi specimina quaedam tum ab initio tum
ad finem libri adhibui. sunt autem hi:

cod. Paris. lat. 5222 (Colb. 81. Reg. 3654. 6) saec. XII/XIII
f. 123^r

cod. Paris. lat. 5223 (olim Bigotian. 171) saec. XII/XIII f. 83^r

cod. Paris. lat. 5280 saec. XIII f. 279^r (fragmentum; desinit
16, 20 in uerbis *igne cremari*)

cod. Paris. lat. 5296 (Colb. 53. Reg. 3593. 9) saec. XIII f. 80^a

cod. Paris. lat. 5306 (Colb. 775. Reg. 3654. 4) saec. XIV f. 141^a

cod. Paris. lat. 5312 saec. XIII f. 104^r

cod. Paris. lat. 5357 (ex bibl. Putean. Reg. 3899) saec. XIII
f. 167^a

cod. Paris. lat. 10864 saec. XIII f. 68^a

- cod. Paris. lat. 11753 (Sangerm. 74) saec. XII exeuntis f. 15^r
 cod. Paris. lat. 11757 saec. XIII f. 128^r
 cod. Paris. lat. 12604 (olim Corbei. Sangerm. 489) saec. XIII
 ineunt. f. 12^u
 cod. Paris. lat. 13769 saec. XII f. 8^r
 cod. Paris. lat. 14301 (S. Victor. 371) saec. XI/XII f. 1^r
 cod. Paris. lat. 14365 (S. Victor. 207) saec. XIII/XIV f. 237^r
 cod. Paris. lat. 15030 pap. saec. XV f. 69^r
 cod. Paris. lat. 16737 saec. XII exeuntis f. 117^u
 cod. Paris. lat. 16821 saec. XII f. 48^r (fragmentum; desinit
 16, 20 in uerbis *paulum uero decollari*)
 cod. Paris. lat. 17630 saec. XIII f. 146^u
 cod. Vatican. lat. 377 saec. XII f. 85^u
 cod. Vatican. lat. 1188 saec. XV f. 8^r
 cod. Sessorian. 49 saec. XIII f. 176^u
 cod. Venet. Marcian. 118 saec. XIV f. 8^{rA}
 cod. Casin. kk 792 saec. XI f. 7^r
 cod. Casin. 104 saec. XII (continet in folio qui libro manu-
 scripto antepositus est aliquot actorum fragmenta, quibus
 commentarius interiectus est)
 cod. Casin. N 419 saec. XIII f. 283^u (fragmenta passionis notis
 interrupta)
 cod. Florent. Laur. Plut. XX, 2 saec. XI f. 122^r
 cod. Florent. Laur. Plut. XX, 3 saec. XII/XIII f. 82^r
 cod. bybl. aedil. Florent. eccles. 133 saec. XI f. 157^u
 cod. bybl. aedil. Florent. eccles. 135 saec. XI f. 102^u
 cod. bybl. aedil. Florent. eccles. 136 saec. XI f. 249^u
 cod. Laur. conu. suppr. 231 saec. XIII f. 189^r
 cod. Mugellan. de nemore 13 saec. XI f. 149^r
 cod. Vallumbros. 665 (108) nunc 474 saec. XII f. 33^u
 cod. Florent. bybl. nation. II—1—412 saec. XIII f. 113^r
 cod. Monac. 4631 (Bened. 131) saec. XII et XIII f. 4^r
 cod. Bern. 94 saec. XIII/XIV f. 105^u
 cod. Vindobon. (Lunaelac.) 3785 saec. XIV f. 148^u
 denique aliquot alios codices quorum specimina attuli nulla
 commemoro. sunt autem hi:
 cod. Taurin. 218 K. II. 24 saec. XII f. 175^r
 cod. Londin. Harleian. 3043 saec. XV f. 191^r
 cod. Londin. Harleian. 2801 saec. XIII/XIV f. 27^u
 cod. Leodiens. 57 saec. XIV f. 26^u
 cod. Bruxell. 64 saec. XII/XIII f. 118^r

- cod. Bruxell. 98—100 saec. XII f. 36^u
 cod. Bruxell. 380—82 saec. XV f. 85^u
 cod. Bruxell. 5519—26 saec. XII f. 58^r
 cod. Bruxell. 7482 saec. XIII f. 37^r et f. 229^r (fragmentum)
 cod. Bruxell. 8059 saec. XV f. 102^r
 cod. Bruxell. 9742 saec. XII f. 4^u
 cod. Bruxell. 11550—55 saec. XIII ineunt. f. 97^r
 cod. Bruxell. apud D. Phillipps sign. 372 saec. XV f. 48^r
 (cf. catal. codd. hagiogr. Bruxell. passim)

Numerus septuaginta octo codicum fortasse multiplicabitur, si quis bybliothecas Galliae, Belgicae, Hispaniae et Italiae, quarum mentionem supra intermisi, accuratius peruestigauerit.

codices *ABCDEFGHIJKLMNRSTV* integri, codices *FGHIKOPQ UWXYZAΘ* et ii quos deinde sine siglo enumeraui ex parte tantum collati sunt. codicem *B* contulit HGelzer, reliquos codices Parisiacos, codd. *LZ* Londin., codd. Casin. *AΘ* GGundermann, codd. Florentinos FRoediger, codd. *NOPQ* Sessor. 49 Augustus Mau; cod. *M* integrum transscripsit MBonnet. codd. *RSTV* collationem ISchmidt, codd. Londin. *LI* EFripp mihi transmisit. codicis Marciani Hermannus frater, Vindobouensis Siegfr. Mekler, Monacensis CKrumbacher, Bernensis Hermannus Hagen specimina exscripserunt.

Ex his codicibus imprimis illos peruestigandos curauit, qui etiam passionem Petri quae Lini uocatur exhibent. in codd. *BCIZ*, qui utramque eidem auctori tribuunt, passio Pauli passioni Petri subnectitur; item in cod. *I*, qui tamen Lini nomen utrimque omittit. in cod. *E* inter utramque passionem uirtutes Petri quae sub Abdiae nomine feruntur (inde a uerbis *Tempore igitur Neronis Caesaris*) et sermo ad uincula Petri intercedunt; in codice *L* martyrium Petri quod Lini uocatur primum, passio Petri et Pauli quae Marcelli dicitur alterum, martyrium Pauli tertium locum obtinet. reliqui codices omnes passionem Petri quae Lino adscribitur omittunt, passionemque Pauli plerumque uirtutibus Petri subiungunt, rarius (ut codd. Paris. 5280 Sessor. 5 Casin. 142. 147 Venet. Marcian. XXI, 118 Vindobon. 3785 Harleian. 3043) post passionem Petri et Pauli Marcello adscriptam, rarissime (ut codd. Paris. 5312. 17630 Vatic. 377 Casin. kk 792) post Pseudohegesippi de morte utriusque apostoli narrationem ponunt. in iis codicibus qui utrumque Abdiae textum coniungunt, Lini nomen interdum utrobique (ut in codd. Paris. 5296. 5306. 13769 Vatic. 1190. 1272), interdum ante solas Petri uirtutes (ut in *MNRT*

Paris. 11757. 16737 Laur. Plut. XX, 3 Vallumbr. 665 Bruxell. 64) legitur. accedunt aliquot codices, qui Lini nomen uni Pauli passioni praefigunt, siue praemittunt siue omittunt Petri uirtutes, ut codd. Paris. 5312 (post Pseudohegesippi libellum) 14301. 16821 Vatic. 1188 (post uirtutes Petri) Bern. 94 (post Hege-sippum) Monac. 4631 Vindobon. 3785 (post passionem Petri et Pauli) Flor. Bybl. Nat. II—1—412 Casin. 142. 147 (utrobique post passionem Petri et Pauli) Bruxell. 380—82 (post uirtutes Petri). saepius uirtutibus Petri Abdianis seorsim exscriptis Lini nomen praemittitur; nonnumquam praefatio illa quae incipit a uerbis *Licet plurima de apostolicis signis* in epistulae quam Linus iste scripserit formam redigitur. in paucis codicibus Lini nomen etiam in fronte narrationis Pseudohegesippi praepositur. apparet igitur inscriptionem istam quae Linum graeco sermone orientalibus ecclesiis scripsisse narrat proprie ad martyrium Petri pertinere, et postea demum cum ad uirtutes Petri Abdianas tum etiam ad martyrium Pauli uel ad Pseudohegesippi libellum translatam esse.

Plurimis codicibus simpliciter *Passio sancti Pauli apostoli*, paucissimis ut Paris. 12604 *uita sancti Pauli apostoli* inscribitur. textus autem passionis non idem in omnibus est. sunt enim qui passioni priora uirtutum Pauli capita quae apud Pseudoabdiam leguntur (apud Fabricium, cod. apocr. N. T. II 441, 8 — 449, 18) praemittant, et utrumque textum in unum quasi corpus coniungant. ex quo numero sunt codd. *ASVT* Paris. 5322. 5323. 5306. 5302. 11757. 12604 Vatic. 1188 Sessor. 49 Leodiens. 57. quibus accedunt codd. *P* Paris. 5269 Bruxell. 8059, qui uitam uel actus Pauli a passione separant.

Denique notatu dignum est, quod in multis codicibus prologus iste qui uerbis *Paulus hebraice ammirabilis* incipitur passionem Pauli antecedit. huc pertinent praeter codd. *PV* Paris. 5269 Bruxell. 8059 etiam codd. *NQTUX* Laur. Plut. XX, 2. XX, 3 aedil. Flor. eccl. 133. 135 Mugell. de nem. 13 Bruxell. 64.

Sperabam fore ut in iis codicibus qui Lini nomine insigniuntur uetustissimam lectionem inuenirem. sed eundem fere textum praebent atque multi alii, quibus simpliciter passio Pauli inscribitur, nulla Lini episcopi mentione facta. hoc unum monendum est, illos codices qui passionem Pauli passioni Petri subiungunt (codd. *BCEILZT*), etiam inter se arctiore necessitudinis uinculo coniungi. sed textus eorum licet inter meliores

testes referendus, tamen non eius praestantiae est ut reliquis omnibus codicibus praeferatur.

Codicum manuscriptorum ingens multitudo difficillimam reddit radicem stirpiumque discriptionem. codices *MR* arctissime inter se cognati a reliquis omnibus longe discedunt. plerisque locis a litteratore haud inculto non solum interpolati sed etiam expoliti et in nouam elegantioremq̃ue formam redacti sunt.

Stili uenustas adeo mihi arrisit, ut aliquantisper haesitarem, an istos codices in textu constituendo eligerem. sed uetuit hoc auctoritas breuioris passionis duobus fere saeculis antiquioris, quae reliquorum codicum lectionem plerumque confirmat. uetuit etiam ipsa interpolationum ratio, quippe quae textum speciosorem quam ueriores praeberent. sic codices *MR* 23, 7 scribunt *hospitium pro horreum publicum* 24, 1 *fama uenerabilis pro fama* 24, 2 *toto orbi pro orbi Romano* 24, 8 *qui tamen si ad eum ore ad os loqui propter imperatorem non audebat pro quatinus si ore ad os illum alloqui non ualeret* 24, 14 *eius magisterio se subdebant pro eius magisterio manus dabant* 25, 4 *ad hospitium Pauli pro ad horreum ubi Paulus hospitabatur* 25, 5 *doctrinam uitae pro documenta uitae* 25, 7 *sequebantur pro sectabantur* 25, 15 *om̃ satis excelsa post fenestra* 25, 17 sq. *et paene usque ad mortem contristatus super eum lamentabatur. post uero tempus plancus statuit alium pro contristatus est rex usque ad animam super mortem Patrocli statuitque alium* 26, 11 sq. *Paulus uero dixit eis pro dixit itaque Paulus ad turbas* 26, 14 *centuplicata segete pro centuplicata satione* 27, 1 *quasi a somno exurgens ex toto corde glorificabat deum pro tamquam a somno surrexit et coepit glorificare deum* 27, 3 sq. *laetantes et exultantes pro laetantes et gaudentes* 27, 6 sq. *paene absorberetur tristitia M (paene immensitate abs. tristitiae R) pro imm. abs. trist. (om̃ paene)* 27, 8 *magnanimitas tua pro magnanimitas uestra* 27, 9 *ecce adest pro adest* 27, 11 sq. *ad recusabat eum introire et adstare suo conspectui add. putans fantasma esse. haec exempla ex quatuor prioribus capitibus desumta sufficiant.*

Altera codicum stirps subolem propagauit numerosissimam. tres familiae distinguantur oportet, quarum una codicibus *NT QUX*, altera codicibus *DFGK* et textu impresso (*f*), tertia reliquis omnibus codicibus repraesentatur. duae priores familiae paulo arctius cum codicibus *MR* cognatae sunt. saepe enim aut codices *NTQUX*, aut codices *DFGKf*, interdum etiam utriusque familiae testes cum codicibus *MR* consentiunt. quibus

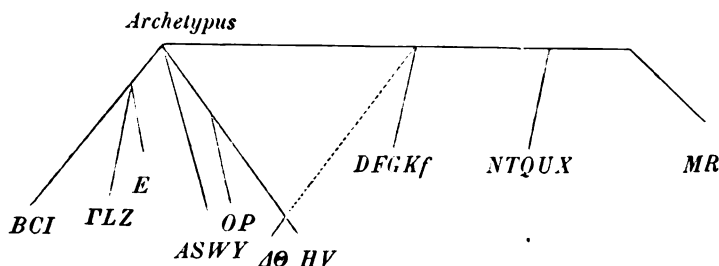
accedit nonnumquam cod. *V*, tertiae familiae testis haud contemnendus. rarius codicum *MR* lectio reliquis tertiae familiae testibus confirmatur. cuncti autem alterius stirpis codices cum interpolationibus istis quarum supra mentionem fecimus intacti sint, non est quod eos altero textu contaminatos esse statuamus; sed textus quo interpolator usus est propius ad duas priores alterius stirpis familias quam ad tertiam accessit. tertiam familiam reliquis omnibus praeferendam esse existimo. ad hanc pertinent duae codicum propagines, scilicet praeter codices *BC EILZT*, qui passionem Pauli passioni Petri Lini nomine inscriptae subiungunt, etiam codices *AHOPSVWYΔθ*. ex illis codices *BCI*, ex his codices *ASWY* arctiore inter se cognationis uinculo coniunguntur. interdum primum, saepius alterum genus cum codd. *MR* uel cum reliquis eiusdem stirpis familiis conuenit. codices *BCI* eiusdem originis sunt; saepius a lectionibus non solum codicum *AHOPSVWYΔθ*, sed etiam codicum *ELZT* dissentiunt; nonnumquam singula uerba uel etiam totas enuntiationes omittunt. codices *I* et *L* cum quo codex *Z* fere semper facit, optimae notae sunt et a plerisque corruptelis quibus *BCI* foedantur immunes. minoris pretii esse uidetur cod. *E*, qui tamen cum multis locis cum codd. *AHSV* coniunctus sit, nonnihil ad genuinum textum reperiendum ualet. codd. Casinenses *Δθ*, cum quibus Casin. kk 792 constanter facit, eiusdem stirpis sunt, et ad codd. *HOPV* propius accedunt. inter reliquos tertiae familiae testes codicem *A* plurimi pendo. ex eodem fonte hausti sunt codices *SY*, qui fere semper cum *A* concinunt, etiam iis locis ubi *A* ab reliquis omnibus codicibus discrepat. sed non ea est horum codicum praestantia, ut eos nulla ratione reliquorum habita simpliciter praeferamus. interdum enim singula uerba aut omittunt ut 24, 10 *atque consilio* 30, 14 *Christi* (cum *NTI*) 30, 17 *ducentes* 34, 6 *consortem* (*A*) 35, 3 *facturis* (*A*) 38, 1 *ut abscedam* 38, 21 *populorum* 40, 5 *sacro* 43, 15 *Paulus* (*ARS*), aut addunt ut 24, 6 *Seneca nomine* 33, 17 *eius post bonitatis* 35, 7 *deus*, aut emendant ut 24, 3 *admirabili* (*A*) 28, 11 *adhaerebant* 29, 1 *prae-dicatores* 34, 15 *quia* 35, 18 *idolorum* 40, 17 *erigens* 41, 3 *ferre* 41, 16 *cernitis* 42, 1 *beneficio habito* 42, 22 *Nero uero* 43, 1 *ageret* 43, 3 *fuerant* 44, 5 *et* (*cum*) *spiritu sancto*. aliis autem locis *AS(Y)* reliquis omnibus aut fere omnibus dissentientibus uerum seruasse uidentur, ut 25, 14 *studiosius* 32, 17 *accommodare* (cum *R*) 33, 17 *ipsius* (cum *ELI*) 33, 18 *periet* (non *peribit*, cum

ELI') 35, 10 *superbiam* (om. *suam*) cum *DNT* 37, 15 *cucurri per multas passiones* 38, 9 *euocans* (pro *uocans*) 41, 18 *innumrabiliū* (cum *f*) 42, 9 *horrifice* (cum *E*). codicem *V* codicibus *ASY* postponendum esse censeo; uidetur enim uariis lectionibus aliunde ortis contaminatus esse. cod. *H* plerumque cum *V* consentit. propius ad *A* accedit cod. *W*, medium fere locum inter *A* et *HV* tenere uidentur codd. *OP*. itaque in textu constituendo hanc regulam secutus sum, ut codicum *AS* auctoritatem ubi cum testibus eiusdem familiae consentiunt fere semper, ubi cum alius stirpis uel familiae codicibus consentiunt, plerumque seruarem. scripsi igitur *Acestus* non *Cestus*, *Parthenius* non *Parthemius*, *maforte* cum *ADSf*, non *mafora*. paucis locis ut 34, 13, ubi cum *NT* *id est ignem uenturum* recepi, regulam illam neglexi.

In uariarum lectionum quas ad calcem textus apposui delectu multis fortasse nimis prodigus uidebor. sed cum testium auctoritas mirum in modum fluctuaret, consultius duxi praeter codices *MR* cuiusque familiae testes binos uel ternos meliores delibare, quibus ab initio libri usque ad finem uterer, quam nimis tenui apparatu prolato arbitrii in iudicando uel temeritatis suspicionem mouere. itaque primae familiae codicum *NT*, alterius *Df*, tertiae quae multiplices ramos emisit codicum *AS*; *V*; *BC*; *E*; *LI* lectiones integras proferendas curauī. reliquorum specimina adhibui ut res ferebat partim (ut codd. *FGH*) locupletiora partim parciora. codicum quibus sigla apponere omisi passim mentionem feci, ut huius illiusue lectionis propagatio clarius appareret. cum codicibus *NTQUX* consentiunt codd. *Vatic.* 377. 1188 *Laur.* *Plut.* XX, 2 *Vallumbr.* 665 (474) *aedil.* *Flor. eccl.* 135 *Mugell.* de nem. 13 *Laur. conu. suppr.* 231; plerumque etiam *Laur. Plut.* XX, 3 *aedil.* *Flor.* 133; cum codd. *AS* *Paris.* 532. 5323. 11757. 12604. 16737 et plerumque *Sessor.* 49; cum cod. *W* *Flor. bybl. nat.* II—1—412 (sed corruptior est) et *aed. Flor. eccl.* 136 (qui utriusque uitia coniungit), cum codd. *HV* cod. *Paris.* 5357. quibus accedunt codd. *Marc.* 118 *Vindob.* 3785 *Bern.* 94 tempore et condicione deteriores. cod. *Paris.* 14301 uetustior quidem est, sed caueas ne praestantiorem existumes. quae conferenda curauī specimina docuerunt scripturam a reliquis textibus Lini nomine insignitis saepenumero discrepantem. sed istae lectionum uarietates uidentur correctoris esse, qui suo Marte textum multis locis mutauit. cum codd. *ELF* faciunt codd. *Paris.* 5280. 5296. 14365. 16821; textum uariis

modis corruptum et contaminatum exhibent Paris. 5306. 10864.
11753. 17630.

Superest ut quae de codicum stirpibus familiisque exposui stemmate appicto illustrem.

De Fabro textus manuscripti emendatore fere eadem dicenda sunt quae ad passionem Petri adnotauimus. p. 24, 8 scribit *quominus* pro *quatinus* 25, 6 *inductus* pro *ductus* 26, 5 *tentaret* pro *temptaret* 26, 10 *detulerunt* pro *attulerunt* 26, 12 *apparebit* pro *parebit* (? sed item *m* Paris. 11753) 27, 1 *de somno* pro *a somno* (sed item Paris. 5296) 28, 3 *destituet* pro *destruet* 28, 10 *capadox* pro *cappadocus* (sed etiam *m cappadox*) 29, 12 *nescio cuius regis* pro *magni regis* 29, 14 *omittit milites* 30, 2 *om omnium* 30, 5 scribit *quod* pro *quia* 30, 7 *cum autem* pro *cum enim* 30, 8 *dissoluet* pro *deuastabit* 30, 21 *direxerat* pro *direxit* 30, 22 *manifestatos* pro *manifestos* 31, 2 *ui* pro *uirtute* 31, 18 *om ego* 31, 20 scribit *flagratione* pro *conflagratione* 32, 14 *apparuerit* pro *apparuit* *ibid.* *om cum* 32, 15 *diligitis* pro *diligatis* 32, 16 *ut nullo pacto* pro *quatinus nullo pacto* 33, 1 *iste* pro *nobis* 34, 11 *ad concremationem* pro *concrematione* 34, 12 *atque ignem perpetuum* pro *ad quem ign. perp.* 34, 13 *hic est ignis uenturus* pro *id est ignem uenturum* 35, 11 *diuinitatis* pro *deitatis* 35, 21 *in ignorantiae tempestate* pro *ign. temp.* 36, 2—3 *omittit unde et dicitur . . . creauit deos* 36, 4 scribit *similes fieri uellent* pro *quibus similes fieri nollent* (*D*) 36, 11 *trunco ligneo* pro *trunco ligni* 36, 16 *propiciare nobis* pro *miserere nostri* 37, 1 *infoelix* pro *infidelis* 37, 13 *quod* pro *quia* 37, 16 *pati cupio* pro *patior* 37, 18 *ipsum* pro *illum* *ibid.* post *ueniam* addit *cum ueniet* 38, 1 scribit *audiam* pro *obaudiam* 38, 6 *tolleret* pro *ederet* 38, 12 *peractum* pro *perfectum* 39, 10 *et ei ut ipse apostolus iusserat* pro *et ut apost. iuss.* 39, 11 *autem et Parthenius et Pheretas* pro *autem ei Parth. et Feritas*

40, 2 *uenietis* pro *uenite* 40, 4 *signa* pro *signum* 40, 16 *bracchia* pro *bracchium* 40, 17 *cum tota ui* pro *cum uirtute* 40, 20 *exiluit* pro *exiliuit* 40, 21 *uitta* pro *stola* 41, 1—2 *odoris suauitas fragrauit et lucis immensitas . . . emicuit* pro *lucis imm. et od. suau. . . emicuit* 41, 18 *om gloriosi* 42, 3 *scribit quamprimum* pro *quantocius* *ibid.* *om caelestia* *ibid.* *officiosissime* pro *deuotissime* 42, 20 *flagitia tua* pro *flagitia pessima* *ibid.* *multum sanguinis* pro *multum sanguinem* 43, 1 *agendum illi esset* pro *agere potuisset* 43, 2 *suadentibus ergo* pro *suadentibus uero* 43, 3 *liberos abire* pro *abire* 43, 7 *reformidauerunt* pro *horruerunt* 43, 10 *terrore* pro *timore*.

De rebus orthographicis uideas quae ad passionem Petri monui. taceo de uocalium et consonarum antistoechia, ut *ae* et *e*, *ae* et *oe*, *e* et *oe*, *i* et *y*, *e* et *i* (*quatinus*, *spiculator* cf. Schuchardt I, 382, *intelligere*), *c* et *t*, *c* et *ch*, *t* et *th* (*Galatha*, *baratrum*), *h* et *ch*, *m* et *n* (*nanque*, *utrunque*), *c* et *q* (*quur*, *quotidie*; *inicus*), *m* et *mp* (*sompno*, *contempno*), quarum rerum fere nusquam in notis mentionem feci. notauī permutationem consonarum *t* et *d* (*capud*, *uelud* cf. Schuchardt I, 124 sqq.), *b* et *p* (*optinere*, *optemperant*, *obtinus* cf. Schuchardt I, 125 sqq.); scripsi cum codicibus *iocundus*, *iocunditas* (Schuchardt II, 183). in consonis assimilatis uel non assimilatis iidem codices manuscripti mirum in modum fluctuant. satis habui optimorum codicum scripturam retinere, uarietatem scribendi passim adnotare, praesertim ubi rariores formae ut *imperpetuum* occurrebant. tacui etiam de aspiratione in quibusdam codicibus minoris auctoritatis ut *QU* Sessor. 49 Vatic. 377 Vallumbr. 665 (474) Mug. de nem. 13 Flor. conu. suppr. 231 uel omissa uel addita (*orreum*, *ospitabatur*, *abebant*; *hodor*, *hos*, *habibant* cf. Schuchardt I, 130 sq.). nam ea est codicum nostrorum indoles, ut res eiusmodi ad eorum originem uel patriam cognoscendam parum aut nihil facere uideantur. hoc unum addere placet, esse quosdam librariorum, qui aliis constantiores in scribendo certam aliquam regulam obseruent; sic cod. *V* non solum *ignorancia*, *demencia*, *ratio*, *operacio*, sed etiam *gencium*, *senciat*, *uincxi*, *scentenciam*, *inicus* scribit (cf. Schuchardt I, 153 sq.). consonarum assimilationem codd. *MT* plerumque neglegunt, alii ut *BCNT* frequentant.

De rebus grammaticis paucissima notatu digna uidentur. codicibus enim sexcenties descriptis et emendatis, quae a grammaticae regulis abhorrerent a librariis plerumque explosa sunt. permutationem accusatiui et ablatiui tertiae declinationis inter-

dum in singulis codicibus inuenimus, quam ubi res poscere uidebatur adnotauit, ut *super dilectionem* et *super dilectione* alia. usus coniunctionum saepius a consueto abhorret. sic *quia* pro accusatio cum infinitiuo 30, 5. 32, 7. 35, 2. 37, 13, *quoniam* eodem sensu 37, 18 (cf. Roensch, Itala und Vulgata 402 Sittl, die lokalen Verschiedenheiten der lat. Sprache, Erlangen 1882, 110 sqq.), *quia* ante orationem directam (= ὅτι) 36, 2, *namque* postpositum 25, 10. 33, 19. 35, 7. 42, 7. 44, 1 (cf. Kühner, ausführl. lat. Grammatik II, 715), *quatinus* = *quomodo* 24, 8. 32, 16 (Roensch 401 Woelfflin Archiv V, 407 sqq.), *siquidem* = *nimirum* 24, 13. 42, 22 *seu et* = *atque* 42, 11; addas aduerbia *nimis* = σφόδρα 28, 16 (Roensch 342), *modicum* = *paulum* 43, 16 (Roensch 334 sq.) *secus* praepositionis loco 25, 9 (Neue, Formenlehre der lat. Sprache II, 654 sq. 704), adiectiuum *nimius* = *summus* 28, 16. 42, 6. formae rariores sunt *periet* = *peribit* 33, 18 (Roensch 293 Neue II, 450), *exiliuit* 40, 20 (Roensch 287 Neue II, 513), *faciat* = *faciet* 34, 5 (ABCDELRSTVf). coniunctiuus plusquamperfecti pro imperfecto bis occurrit: *potuissent* pro *possent* 39, 18 (BCDELNTVT) et 43, 1 *potuisset* pro *posset*; infinitiuus pro *ut* cum coniunctiuo semel 37, 20—21 (*ueniam* . . . *iudicare*).

Iam uero de adminiculis accuratius dicendum est, quibus ad breuiiores uitae passionisque Petri et passionis Pauli textus recensendos uti sumus.

Actus Petri latine in codice manuscripto bybliothecae capitularis Vercellensis CVIII. 1. membr. saec. VII ad calcem Recognitionum Clementinarum leguntur. ibi f. 327^r incipitur actuum textus uerbis his: *Pauli tempus demorantis romae et multos confirmantis in fide*. narratur de Pauli profectione in Hispaniam, de ecclesia Simonis artibus disturbata, de aduentu Petri in urbe deque uariis eius miraculis, de certaminibus apostoli et Simonis, de magi fraudibus detectis et de caelum petentis elade miserrima. subinde de passione Petri exponitur. incipitur f. 367^a l. 23 uerbis *Petrus autem romae morabatur cum fratribus gloriosus in domino et gratias agens die ac nocte turba adueniente credentium in nomine christi. conueniebant autem ad eum et concubinae praefecti*. finitur f. 372^r uerbis *expl. epistula sc̃i petri cum simone mago quemadmodum naute portus ita scribitori nouissimus uersus*. codex Vercellensis primum a Guilelmo Studemund me et Henrico Holtzmann suadentibus exscriptus est. parabat ille actuum Petri editionem, quam diu cupideque sed frustra exspectabam. apographum Studemundi

plagulasque prelo subiectas, quas ille emendandas mihi transmiserat, ipsius precibus commotus perlustravi. exinde altum silentium. post annos cum librum meum de actis apostolorum apocryphis praepararem, uir egregius de apographo suo iterum mihi commodando recusauit. nihil igitur reliqui erat quam nouum codicis exemplum sumere. preces meas audiuit Hermannus frater, qui illam codicis partem quae est inde a fol. 359 in meum usum descripsit. post illum Fridericus Kluge collega coniunctissimus aliquot locos lectu difficiliore iterum inspexit. tandem de promissa Studemundi editione desperans priorem actuum partem describendam, posteriorem denuo conferendam curavi. itaque Gottholdo Gundermann autumno anni MDCCCLXXXVIII iter in Italiam parante ab illo petii, ut magna ipsius in me merita etiam hoc opere difficillimo augeret. uoti mei compos factus sum et integrum demum codicis exemplar accepi.

Codicem G Gundermann accuratissime descripsit. membranaceus est, foliorum 372, textus singulis columnis uicenorum quaternorum uersuum duodetricenarum fere litterarum scriptus est; in longitudinem latitudinemque 215×250 mm patet. membrana partim crassior partim tenuior, lineae stilo membranae impressae in margine transfossae, plagularum iuncturae sub finem folii extremi ad dextram infra numeris signatae sunt. scriptio plerumque continua est, nonnumquam puncto super lineola posito singula uerba disiunguntur. codex una eademque manu conscriptus est, exceptis foliis quattuor 359—362, quae manu paulo recentiore sed eiusdem saeculi VII suppleta sunt: complent unum binionem membranae tenuissimae, uersuum uicenorum ternorum, litteras fere triginta uel triginta quinque exhibentium. sub finem folii 362^u septem uersuum spatium uacat. sed nihil omissum: librarius enim litteras aliquantis per coartando prius scripturam absoluit quam paginam impleuit. acta Petri cum Simone nulla inscriptione addita folio 327^r Recognitionum textum excipiunt: folium 326^u uacuum est. Recognitionum textus quaternionum XLII, textus actorum Petri olim quaternionum sex fuit. fol. 334^u legitur numerus quaternionis XLIII, fol. 342^u XLIV, fol. 350^u XLV, fol. 358^u XLVI. sequuntur biniones tres: scilicet binio alia manu suppletus fol. 359—362, binio fol. 363—366, binio fol. 367—370; finem faciunt duo folia 371 et 372. quaternionum ordo iam saeculo VII perturbatus est; nunc folio 368^u inuenitur numerus XLVII. folia 363 et 364 uersuum uicenorum ternorum Recognitionum

sunt, a byblioepga antiquissimo hoc loco intrusa;¹⁾ post folium 368^a unum folium euulsum. quaternio XLVII olim folia 359—362; 365—368 complectebatur. sequebatur folium nunc desideratum, deinde folia 369—372, ita ut ultimi non tam quaternionis quam ternionis XLVIII unum folium uacuum maneret. folio extremo uacuo abscisso ultimi ternionis nec non quaternionis XLVII et XLVIII compages soluta, folium quo ternio XLVIII incipiebatur deperditum, quattuor folia 359—362 nescio quo casu corrupta et resecta sunt. deinde binione foliorum 359—362 a recentiore librario suppleto foliisque 363 et 364 perperam intrusis, quaternionum XLVII et XLVIII reliquiae denuo colligatae, et binionibus tribus foliisque duobus diuisae. corrector saeculi VIII nouum plagularum ordinem iam inuenit, textum ex Recognitionibus petitum in margine superiore foliorum 363^r et 365^r notauit, denique lacunam inter folia 368^a et 369^r indicauit. eadem manus textum passim correxit, in margine plagularum argumenta narrationum breuissimis notis comprehendit, aliis notis quid correctori de rebus narratis uideretur significauit. foliorum 363—372 margines partim abscissi partim discissi sunt; interdum extremae litterae marginis dextri, uel priores marginis sinistri perierunt. in membranarum paginis interioribus, quae olim carnem stringebant, atramentum palluit et passim prorsus euanuit. hinc tanta legendi difficultas, ut uiri docti de litteris uirgulisque explicandis saepe desperarent. multa uix aut ne uix quidem microscopio dignoscebantur; chymicas artes adhiberi custodes bybliothecae haud sine iusta causa uetabant. tandem Gundermanni arti diligentiaeque contigit omnes fere nodos expedire, ita ut paucissimis litteris exceptis ne desperatissimorum quidem locorum scriptura latitaret. quaternionis XLIII folia 327^r + 334^a, 328^a + 333^r, 329^r + 332^a, 330^a + 331^r; quaternionis XLIV folia 335^r + 342^a, quaternionis XLV folia 343^r + 350^a, quaternionis XLVI folia 351^r + 358^a, et quae ex ordine quaternionum sequuntur, lectu sunt difficiliora. folia olim aliter atque nunc numerabantur. fol. 365, 366, 367, 368 fuerunt fol. 363, 364, 365, 366; folium 367 quod olim fuit, deperditum est; folia 368—372 fuerunt 369—371. palluerunt igitur quaternionis XLVII folia 366^a (nunc 368^a), 363^r (nunc 365^r), 364^a (nunc 366^a), 363^r (nunc 365^r); quaternionis XLVIII folia 368^a (nunc 369^a), 369^r (nunc 370^r), 370^a

¹⁾ in Vercellensi Recognitionum codice haec folia non desiderantur, de qua re me certiore fecit EC Richardson uir clarissimus. inde apparet Recognitiones ab eodem librario bis transcriptas esse.

(nunc 371^a), 371^r (nunc 372^r). interdum scriptura pallida manu recentiore nescimus cuius aetatis denuo atramento obducta est, e. gr. f. 350^a + 351^r, 358^a, 368^a, 369^a, 370^r. ex eo quod foliorum 368^a + 369^a litterae hoc modo coniunctim palluerunt et instauratae sunt, iam Gundermann recte conclusit lacunam inter utrumque folium intercedere. deficit ut iam monuimus folium unum. scriptura madore confecta, fortasse etiam propter ipsius membranae qualitatem exstincta est. folia 359—362 manu recentiore suppleta melius conseruata sunt.

Codex noster ex archetypo ut Gundermann suspicatur saeculo quinto uel sexto litteris cursiuis exarato transcriptus est. permutatio litterarum *a* et *u*, quae interdum occurrit, ex archetypo perperam a librario lecto explicatur. uersio latina actuum Petri cum Simone quinto uel sexto saeculo instituta est, quo tempore uetus scripturae sacrae interpretatio quam italicam uocant non prorsus abolita erat. uersionis Hieronymianae quae uulgata dicitur interpres actuum notitiam habuit, sed rarissime eam in usum suum conuertit. ecce locorum ex libris sacris sumptorum conspectus. quae litteris distentis excudenda curauimus, uersionis uulgatae sunt; reliqua plus minusue differunt. 53, 4 sq. Matth. 18, 69: *lapidem molarem suspendi . . . si quis de fratribus scandalizasset, et in profundo mergi*. 58, 2 sq. Matth. 17, 19: *si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic transfer te et continuo se transferet* (Vulg.: *transi hinc illuc et transibit*). 67, 22 sq. Ies. 53, 4: *ipse peccata nostra portat et pro nobis dolet; nos autem putabamus eum in dolore esse et plagis teneri* (Vulg.: *uere languores nostros ipse tulit et dolores nostros ipse portauit; et nos putauimus eum quasi leprosum et percussum a deo et humiliatum; noster graeca accuratius reddit*). 71, 15 sqq. Act. 8, 19: *rogo uos, accipite a me mercedem quantum uultis ut possim manum imponere et tales uirtutes facere* (haec etiam a graecis longe discedunt). 71, 32 Ies. 53, 8: *genus* (Vulg. *generationem*) *eius quis enarrabit?* 71, 2 sq. Ies. 53, 2 sq.: *et uidimus eum et non habuit speciem neque decorem* (haec propius ad graeca accedunt. Vulg.: *non est species ei neque decor; et uidimus eum, et non erat aspectus, et desiderauimus eum*). 72, 5 Ies. 7, 14: *ecce in utero* (om. Vulg.) *concipiet uirgo*. 72, 8 Dan. 2, 34: *lapis praecisus est sine manibus et percussit omnia regna* (Vulg.: *abscissus est lapis de monte sine manibus et percussit statuum etc.*). 72, 9 Ps. 117, 22: *lapidem quem reprobauerunt aedificantes hic factus est in caput anguli*. 72, 11 Ies. 28, 16: *(lapidem dicit) electum praetiosum* (Vulg.:

probatum, angularem, pretiosum). 72, 12 sq. Dan. 7, 13: *et ecce uidi super nubem uenientem sicut filium hominis* (Vulg.: *et ecce cum nubibus coeli quasi filius hominis ueniebat*). 77, 1 sq. Matth. 5, 44: *didicimus inimicos nostros diligere et pro persecutores nostros orare* (Vulg.: *diligite inimicos uestros . . . et orate pro persequentibus et calumniantibus uos*). 91, 1 sq. Matth. 16, 27: *retribuentem unicuique secundum facta sua* (Vulg.: *et tunc reddet unicuique secundum opera eius*). 99, 9 sqq. 1. Cor. 2, 9: *quae neque oculus uidit neque auris audiuit neque in cor hominis peccatoris ascendit* (Vulg.: *quod oculus non uidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit*). 101, 4 sq. Matth. 8, 22: *sine inuicem mortuos sepellire* (Vulg.: *dimitte mortuos sepelire mortuos suos*).

Interpres noster ad textum graecum latine reddendum adhibuit linguam rusticam omnemque sermonis elegantiam respuit. sed caueas ne ipsi interpreti uitio uertas, quae incultus iste codicis Vercellensis librarius peccauit. itaque cum non codex septimi saeculi, sed ipse scriptor duobus circiter saeculis uetustior nobis edendus esset, in textu constituendo hanc regulam obseruare debebam, ut a barbarie saeculi V uel VI non abhorrererem, sed nihil in textum reciperem, quod eiusmodi esset ut ipsi auctori uix tribueretur. sed mox intellexi hanc rem iudicatu difficillimam esse. itaque ne quis dicat me mihi non satis constitisse, uel etiam multa me emendauisse, quae tangere non debuissim, in textu edendo codicis scripturam cum omnibus mendis religiosissime seruandam omniaque quae ad codicem emendandum proferenda essent in commentarium criticum reicienda esse amicis harum rerum peritissimis studentibus statui. accipis igitur non scriptoris sed codicis editionem, nulla re mutata nisi interpunctione correcta, scribendi compendiis solutis, lacunis expletis capitulorumque numeris adiectis.

Iam uero de codicis indole rationem reddam accuratissimam. ac primum quidem de rebus orthographicis dicam. uocalium permutatio eadem est quam linguae rusticae propriam esse cognouimus, de qua re uide quae Schuchardt exposuit in libro 'Der Vocalismus des Vulgärlateins' (III tomi. Lipsiae 1866—1868). saepissime permutantur litterae *ae* et *e*, *e* et *i*, *o* et *u*; rarius *e* et *oe*, *a* et *i*, *a* et *o*, *au* et *u*. — *e* pro *ae* (Schuchardt I, 223 sqq.) sescenties occurrit: scribitur apud nostrum *seuitia*, *adherens*, *cesus*, *precedat*, *prestare*, *ethiopissimam*, *zedei*; habes non solum nominatiuum singularis *praecluse*,

nominatiuum pluralem feminini *uestre* (29, 31) et *ex(cae)cate* (ibid.), sed etiam genetiuos *matrone, domine, turbe, anime, aricie, caife, mine; paterne, simplicissime, recte, inique*; neutr. plur. *que*, aduerbium *sepe*. *ae* pro *e* scribitur in *paecunia, praeces* (Schuchardt I, 378. III, 138), *praetium* (Schuchardt I, 418), *praesbyter* (Schuchardt I, 358), *aeclesia* (Schuchardt I, 329. III, 128), *aequites* (Schuch. I, 404. III, 142), *aepulari* (Schuch. I, 401. III, 142), *aclimosyne* (Schuch. I, 390), *inaergemam*; *adpraehendere, repraehendere, repraehensio* (Schuch. I, 388), *caecidi* (Schuch. I, 376); habes aduerbia *impiae, iniquae, mundaе*, coniunctionem *atquae* (Schuch. I, 459. III, 149), sed plerumque *adque*. interdum scriptio codicis uacillat. scribit *paecunia* et *pecunia, praecari* et *precari, paenitere* et *penitere, caecidi* et *ceccidi, aenergia* et *energia, iudaea* et *iudea, iudaei* et *iudei*. — *i* pro *e* non solum ab initio uerborum graecorum sed etiam alibi reperitur. codex habet *inergia* (49, 27), *inergaemam* (53, 26) cf. Schuch. I, 227 sqq. III, 112 sqq. Roensch, Itala und Vulgata p. 465; in uerbis latinis (cf. Schuch. I, 244 sqq. III, 117) *digni* pro *digne* 67, 8, *pilia* pro *pilea* 75, 9, *corporali* pro *corporale* 41, 13, *suscriptioni* pro *subscriptione* 57, 25, *acciperunt* pro *acceperunt* 74, 17 (Schuch. I, 309). saepius *e* pro *i* scribitur: *demittet* pro *dimittet* 47, 4 (Schuch. II, 72. III, 192), *fedum* pro *fidum* 68, 10 (Schuch. II, 9. III, 166), *contegissent* pro *contigissent* 65, 7 (Schuch. II, 12), *ingemescens* 52, 25 (Schuch. II, 59), *besteus* pro *bestius* (de masculino *bestius* uide Cangii thesaurum) 87, 6, *grande* pro *grandi* 57, 1, *caeleste* pro *ablatiuo caelesti* 72, 8, *omne* pro *omni* 81, 15 (Schuch. II, 85 sqq. III, 194); *uere* pro genetiuo *ueri* 60, 16 (Schuch. II, 80), *inferre* pro passiuo *inferri* 67, 4, *consummare* pro *consummari* 72, 15. huc pertinet etiam praesentis et futuri temporis permutatio: *dicitis* pro *dicetis* 58, 3, *credimus* pro *credemus* 60, 30, *ostenditur* pro *ostendetur* 62, 12, *discedis* pro *discedes* 63, 23 (Schuch. I, 279 sqq. III, 119), *sedimus* pro *sedemus* 68, 19; *uersa uice uidet* pro *uidit* 65, 16, *emittes* pro *emittis* 62, 5, *credes* pro *credis* 74, 24. — uocalis *u* pro *o* scribitur in *uastatur* pro *uastator* 46, 25 et *saluatur* 74, 14; 15 (Schuch. II, 100. III, 197), *adulescens* 69, 11 uetere usu (Schuch. II, 132 sqq. III, 208), *diabulus* 77, 4 (Schuch. II, 133. III, 209 Roensch 465), sed saepius *diabolus*; *inpusuerunt* pro *inposuerunt* 48, 15 (Schuch. II, 139), sed *inposuit* 58, 6, *posuisti* et *exposuisti* 64, 14 sq. etc., *posuerunt* 75, 16; *hoc* pro *huc* 52, 14. 74, 28, sed *huc* 75, 5. 77, 25 (Neue, Formen-

lehre der latein. Sprache ed. 2 II, 633. Schuchardt II, 190), et uice uersa *o* pro *u*: *temptator* pro *temptatur* 73, 27 (Schuch. II, 167 sq.). pronuntiatio uocalium *u* et *o* praesertim sub finem uocabulorum in lingua rustica non differebat; quo factum est ut ablatiui in *o* et accusatiui in *um* desinentes saepissime permutarentur: nimirum *m* consona cum omnino non aut de nare tantum audiretur, in scribendo modo omissa modo addita est (Schuchardt II, 94. 164 sqq.). saepe etiam uirgula, quae super uocalem posita accusatiui nota esset, omittebatur. hinc apud nostrum creberrima accusatiui et ablatiui permutatio, de qua paulo infra plura dicenda sunt. eodem modo explicaueris *fatuus* pro *fatuos* (76, 6), quamquam id genus uitia rarissime occurrunt. — *oe* pro *e* scribitur in *coepimus* pro *cepimus* 67, 2 (Schuch. II, 288. III, 261); *i* pro *y* in *neofiti* 46, 29 (sed *neofyti* 54, 16), *dionisius* 48, 1 (Schuch. II, 256 sqq.); *o* et *u* permutantur in *eubola* (semel *eubula* 71, 11) (Schuch. II, 190. III, 226), *u* pro *au* in *cludere* 68, 25, *cludos* 81, 22 (Schuch. II, 304 sq. Roensch 465); *a* pro *i* in *lapadantes* pro *lapidantes* 83, 20 (Schuch. I, 217); *o* pro *a* in *nazorenium* 54, 29 (Schuchardt I, 169); *a* pro *o* ante litteram *r* in *ignarantiam* 53, 25 (Schuch. I, 183 sq.). inter meros uero errores refero *conquinamenta* pro *conquinamento* 47, 3; item permutationem uocalium *u* et *a* in *candidum* pro *candidam* 45, 3, *portum* pro *portam* 49, 2 (cf. Schuchardt I, 175. III, 89), *sanabuntur* pro *sanabantur* 81, 16 (de qua re uide supra p. XXXVI); *altiis* pro *altius* 74, 12, *ut* pro *et* 46, 13, *et* pro *ut* 66, 19. 75, 11, *quae* pro *qua* 56, 30, *eam* pro *eum* 47, 25, fortasse etiam *ministrarentur* pro *ministrarentur* 79, 6, *ueniunt* pro *uenient* 64, 32 (sed uide quae Schuchardt scripsit II, 210). *i* duplicata in *i* simplicem iam apud ueteres contrahitur (Schuchardt II, 505; Neue I, 133. II, 523): apud nostrum habes *prandi*, *fili*, *ebri*, *quartanari*; habes etiam *petit* pro *petiit* (64, 26). uocales *a* et *au* in uerbis compositis non mutantur. legimus *obaudire* 65, 32. 68, 5; 6, *desalire* 59, 16, *adspargere* 66, 8 sq. (Roensch 466 sq.). addas uocales eiectas ut in *extimare* 73, 26 (Schuch. II, 435), *hostarius* pro *ostiarius* 56, 25 (Schuch. II, 457), uel intrusas ut in *prode esse* 74, 11 (Roensch, 468 Ritschl Opusc. 4, 761 sq.) uel non clisae *unanimis* (50, 24. 60, 29).

consonarum permutatio creberrima est. omitto quod librarius promiscue *f* et *ph* scribit: *propheta* et *profeta*, *blasphemare* et *blasfemia*, alia. in nominibus propriis graeca *φ* fere semper latina *f* reddita est: *filostrate*, *ifitus*, *caifas*.

multa quae apud nostrum inueniuntur iam ueteribus usitata sunt. huc refero permutationem consonarum *b* et *p*: *optulerunt* 46, 13, quod fortasse praefendum est (Neue II, 728); *puplicum* 75, 6 (sed plerumque *publicum*); uice uersa *labsus* 58, 9, *scrib-tura*, *suscribitio*, *scribsimus* 57. 25. 61, 8. 67, 1; 2. 72, 14, *abo-riatione* pro *aporatione* 69, 2 (Schuchardt I, 124 sqq. Roensch 456); *d* et *t*: *quod* pro *quot* 49, 23, *adque* 51, 29. 55, 18. 56, 30 (Neue II, 797), *ad* = *at* 64, 23. 65, 5; 10. 73, 13 (Schuch. I, 121), quamquam codicis scriptura uacillat; uice uersa *t* pro *d*: *aput* 75, 22 (Neue II, 726 Roensch 456); *g* et *c*: *uagauis* pro *uacabis* 74, 12, *gremia* pro *cremia* 76, 2 (Schuch. I, 124 sqq. Roensch 455). *c* pro *ch* praesertim in uerbis graecis usurpatur: *moecia* 47, 2, *baccari* 58, 22, *cathecizaram* 63, 13, *crysis* 79, 21, *ciragrici* 81, 15; rarius *ch* pro *c*: *sarchofagum* 101, 2. *qu* pro *c* semel occurrit: *inquipias* pro *incipias* 46, 6 (Schuch. III, 302); *c* pro *qu* habes in *cottidianis*, *cottidie* uetere usu 49, 13. 50, 23. 52, 20. 61, 11. 81, 17 (Schuch. II, 483). *c* pro *t* quod alibi usitatissimum est (Schuch. I, 153. III, 78) in hoc libro rarissime occurrit: semel legimus *gracia* 74, 21, semel *pacienciam* 76, 24. semel habes *tzi* pro *ti*: *thitzio* pro *titio* 56, 7 (Schuch. I, 163). *ti* pro *s*: *exentiare-mur* pro *exsensaremur* 69, 2. saepissime permutantur *u* et *b* (Schuchardt I, 75. 131 sq. Roensch 455 sq.). librarius ipse sibi non constat: scribit *uiuit*, *uibit*, *bibit*, *uiuus* et *uibus*, *seruus* et *serbus*, *inuisibilis* et *inbisibilis* etc. hic habes totam farraginem: *uibus* 47, 4, *introibit* 48, 26, *cessabit* 51, 12, *serbire* 51, 20, *serbos* 55, 22. 103, 2, *beneficis* 56, 5, *inbisibilis* et *inbisibilem* 63, 30. 68, 4, *demonstrabit* 64, 6, *introibit* 65, 9. 66, 29. 69, 7, *bos* 70, 20, *iubenibus* 73, 20, *brebi* 81, 23, *scibit* 101, 9; *reuelauit* 45, 8, *uideuitis* 48, 30, *extirpauit* 51, 33, *inprouissime* 57, 11. 60, 1, *fundauis* 62, 30, *uiuit* 67, 26, *consolauit* 68, 1, *enarrauit* 71, 32, *uagauis* 74, 12, *grauato* 74, 1. 85, 5, *inuisiuius* 74, 15, *cremauimus* 75, 30, *leuauit* 76, 28, *ciuaria* 77, 11, *deutrice* 81, 11, *aluini* (pro *Albini* ut plerumque), 87, 1 *intrauit* (pro *intrabit*) 95, 13. *u* pro *g* habes in *fraumenta* 59, 17 (Schuch. II, 499. III, 308), *s* pro *x* reperitur in *sanctippe* 87, 17 pro *xantippe* (Schuch. I, 132 Roensch 457), *x* pro *s* in *externa* pro *hesterna* 48, 26. 56, 29 (Schuch. I, 132. III, 68. 273). permutatio consonarum *m* et *n* aliis usitatissima (Schuch. I, 109) apud nostrum raro fit: habes tamen *uoluntas* (semel) 45, 7, *contemtionem* 69, 25.

alia multa certo inter menda scripturae referenda sunt: *b* pro *d*: *rabiis* 49, 4; *d* pro *g*: *effuderant* 61, 21; *h* pro *d*: *adhuc*

(*adduc*) 77, 26; *p* pro *f*: *passi* (*fassi*) 65, 12; *t* pro *r*: *quaestio-nati* 65, 10; *t* pro *f*: *tactis* 54, 26; *t* pro *i*: *tam* 76, 18; *n* pro *d*: *cuinam* 64, 7; *r* pro *t*: *excaecare* 93, 10; *t* pro *m*: *suaderet* pro *suaderem* 54, 25; *s* pro *t*: *succurras* pro *succurrat* 68, 29; *t* pro *m*: *portat* pro *portam* 65, 13. *assimilatio* litterarum *d* et *n* (Neue II. 706 sqq.) plerumque negligitur. *librarius* scribit *ad-fligere*, *adparere*, *adstare*, *adloqui*, *adcedere*, *adferre*, *adprobare*, *adpropinquare*, *adpraehendere*, *adnuntiare*, *adplicare*, *adponere*, *adtendere*, *adnuere*, *adtuli*, *adclamare*, *adclamatio*; *inlaudare*, *inmittere*, *inligare*, *inponere*, *inputare*, *inpendi*, *inpingi*, *inretire*, *inpostor*, *inpetus*, *incompactus*, *inpius*, *inprobus*, *inrecessibilis*; *con-plures*, *conlocutio*, *committere*, *conparere*, *conplecti*, *reconponere*; *subportare*, *subclamare*. *rarius* inuenimus formas *assimilatas* *alleuare*, *ascendere*, *accedere*, *apparere* (69, 7), *impius*, *impietas*, *improbus* (56, 6), *immundus*, *succlamare*. littera *b* assimilatur in *ommutescere* 62, 14; 15 (Roensch 462 Neue 714). *aspiratio* pro-miscue additur uel omittitur (Schuch. I, 130 sq. Roensch 462 sq.). scribitur *hostiarius* 56, 25; 27 (sed *ostia* 56, 15); *coibitus* 62, 16; *hii* pro *ii* 68, 25. 73, 8. 77, 20; *ora* et *oris* pro *hora* et *horis* 50, 11. 60, 4. 61, 1. 68, 16, et *hora*, *horta* pro *ora*, *orta* 57, 20. 70, 1; *externa* pro *hesterna* 48, 26. 56, 29. *aspiratio* graecorum uerborum modo additur modo omittitur: *catechizati* 49, 11, *cathate-ma* 56, 6, *bytinorum* 49, 16, *aristhon* 51, 25. 52, 1 (sed *ariston* 51, 17. 52, 5. 18. 24. 53, 13), *anabstras* 69, 31, *anatema* 71, 30. consonae intrusae, praemissae, duplicatae saepe occurrunt; habes interdum *p* inter *m* et *t* ut in formis usitatissimis *temptatio*, *temp-tare* 52, 26; 29. 53, 22. 54, 24. 56, 10. 66, 2. 71, 18. 73, 25; 27, *contemptum* 54, 29 (Schuch. I, 149. III, 77); habes porro *n* ante *s*, *x*, *q*: *occansio* 63, 8 (sed plerumque *occasio*; Schuch. I, 112 Roensch 459), *formonsus* 68, 2. 87, 1 (Roensch 458 Schoen-werth-Weyman in Woelfflini Archivio V, 195 sqq.), *thensaurus* 68, 12 (Schuch. I. 112 Roensch 459), *relinquisse* 81, 7 (Koffmane, Gesch. d. Kirchenlat. 107), *fincta* 83, 16 (Neue II, 563), *coniunx* 87, 2 (Neue I, 139); sed uix tolerandum *adornantes* pro *adorantes* 49, 6. habes *prothesin* in *scoruscare* 68, 31 (Schuch. II, 378), *duplicationem* in *comminus* 71, 13 uetere usu (Neue II, 756), *sepellire* 101, 5 (Roensch 460); habes *n* intrusum in *hunc* pro *huc* 71, 12, *putans* pro *putas* 71, 18; *s* intrusum in *epsimenia* 50, 2 (Schuch. III, 76). consonarum duplicatarum altera omit-titur: *aeclesia* 48, 19. 56, 6, *cucurit* 61, 26, *cucurerunt* 70, 28, *fuisse* 63, 16, *fuiset* 68, 16, *agripino* 63, 19. 64, 7 et *agripae*

85, 15 (sed alibi *agrippinus*, *agrippa*). interdum *b* ante *s* et *s* ante *c* eicitur ut *suscriptioni* 57, 25 (Schuch. I, 148 Neue II, 775); item *r* ante *c* in *nacissum* 49, 15; *r* ante *s* in *susum* 59, 20. 95, 7 (Neue 638 Roensch 460); *n* ante *s* in participio *inuolues* pro *inuoluens* 66, 30; *t* post *s* in *obsetrix* 72, 7. 79, 20 (cf. Loewe, Prodr. p. 423). saepissime *m* sub finem uocabuli eicitur (Schuchardt I, 116 Roensch 462), non solum si sequens uocabulum eadem littera *m* incipitur, ut *que manus* pro *quem manus* 68, 4, *domu meam* 66, 9, *cum̃marcello* 69. 20 (sed uice uersa *amplectentem marcellum* 58, 25, *manum misisti* 77, 7), sed etiam alibi, ita ut accusatiuus in ablatiui modum formatus esse uideatur. fit etiam ut *m* in fine uocabuli abundet. sed de his paulo infra accuratius disputabo. hoc loco satis habeo formas adnotauisse *septe* pro *septem* 61, 36, *pala* pro *palam* 63, 25, *quonia* pro *quoniam* 70, 24, *uelle* pro *uellem* 48, 3, *discedere* pro *discederem* 48, 4. interdum littera *s* sub finem uoculae abicitur (Schuch. I, 116). sic *ui* pro *uis* 50, 27, *simoni* pro *simonis* 70, 12, *dona* pro *donas* 55, 9, *spoliasti* pro *spoliastis* 63, 9, *dicente* pro *dicentes* 69, 3; saepius deest *t*: *interesse* pro *interesset* 53, 12, *ambulaui* pro *ambulauit* 53, 31, *dici* pro *dicit* 67, 21, *refrigerare* pro *refrigeraret* 51, 27, uel *n* ante *t*: *mitteret* pro *mitterent* 61, 5. apocopen syllabae habes in *discere* pro *discedere* 69, 24 (ubi manus 2 *discedere* scribit), *enarre* pro *enarrare* 69, 10, *gere* pro *gerere* 72, 22 (Schuch. II, 391 sqq.), *credisse* pro *credidisse* 71, 7, *excate* pro *excaecatae* 76, 7 (Schuch. II, 434 sqq. III, 294); duplicationem syllabae in *tradidi* pro *tradi* 57, 23.

de formatione uocabulorum quam dicunt notanda sunt haec. substantiua in *-tor* et *-trix* desinentia saepe occurrunt: *seductor*, *inplanator*, *uorator*, *uastator* uel *uastatur*, *dissipator*, *deceptor*, *sollicitator*, *debitrix*; in *-ius*: *gubernius*; in *-ium*: *extermium*, *altarium*, *refrigerium*; in *-io*: *turbatio*, *porticatio*, *aporiatio*, *inplanatio*, *communicatio*, *seductio*, *adinuentio*. adiectiua in *-bilis*: *inaccessibilis* 66, 26, *inrecessibilis* 93, 3, *incredibilis* (= *infidelis*) 47, 17. 62, 5 sq., *possibilis* et *impossibilis* 59, 31 sq.; in *-alis*: *carceralis* 7, 6, *carnalis* 17, 18. 18, 17, *corporalis* 55, 28. 97, 17, *magnalia* 52, 12. 63, 15; in *-icus*: *podagricus*, *ciragricus* 81, 15, *exiliaticus* 85, 7; in *-arius*: *quartanarius* 81, 15; in *-atus*: *inpuderatus* 60, 1. 62, 4; aduerbia in *-iter*: *amariter* 54, 7, *capaciter* 67, 3. uerba deriuata sunt: *refrigerare*, *contumeliare*, *blasphemare*, *geniculari*, *honorificare*, *repausare*, *maleficare*, *furiari*, *saluare*, *ualefacere*; uerba composita: *demorari*, *exsensari*, *con-*

stabilire, perstabilire, inlaudare, reaedicare, abnegare, perstirpare, exorbare, circumspendere, demutare, recogitare, confortare, superponere; uerba bis composita: recomponere, abrenuntiare, coadunare, contraresistere, adimplere, pereducere, subintrare, abrelinquere; addas substantiua adconcssio, adinuentio, repromissio. praepositiones aduerbiis compositae uel praemissae sunt: a longe 49, 3 (Roensch 231), adinuicem 49, 8 (Roensch 232), in palam 58, 29. 63, 25, interdus 56, 30 (Roensch 237 Neue II, 675) uel interdie 68, 33 (Roensch 237), in mane 69, 21. 70, 2, in comminus 71, 13 (Roensch 233): praepositio duplex: ab ante 95, 12 (Roensch 234 Neue II, 697). praepositio pro bis in uerbis compositis legitur, ubi per et prae expectes: proficeret pro perficeret 53, 25, proualebat pro praeualebat 53, 27.

de formis casuum pauca monenda sunt. de nominatiuis *uastatur, saluatur* iam supra dixi. genetiu *nostrum* = *nostrorum* 50, 1, *duum* 63, 20. 64, 6, *mensuum* 61, 35 etiam apud ueteres leguntur (cf. de forma *nostrum* Neue II, 188 de *duum* Neue II, 145 Roensch 277 de *mensuum* Neue II, 260 Sittl in Woelfflini Archivio II, 563). inusitatus est ueteribus genetiuus pluralis *simplicum* 55, 26. 57, 6; 11; item datiuus *ambis*, qui 72, 21 occurrere uidetur (nisi forte *ab his* cum Vsenero qui Ouid. Met. 8, 611 confert, retinendum est).

metaplasmus quem dicunt haud raro reperitur. sic prima declinatio pro tertia usurpatur in substantiuis graecis: *fantasma*, *ae* 63, 17, *inergaema*, *ae* 53, 26, *anabathra*, *ae* 69, 31 (Koffmane, Gesch. d. Kirchenlateins 36; sed talia iam apud ueteres occurrunt, cf. Neue I, 326 sq. Buecheler de declinat. lat. ⁵ p. 6); secunda pro tertia: *altarium* 46, 17; secunda pro quarta: *senatus*, *i* 75, 15 (Neue I, 353 Roensch 262); tertia pro secunda: *pueris* (genetiuus) 77, 21 (sed plerumque *pueri*); quarta pro secunda: *lectu* (sed alibi *lecti*, *lecto*) 75, 10 (Neue I, 526 Roensch 263). item adiectiua secundae declinationis pro tertia: *pauperi* 55, 3, *pauperos* 65, 22, *pauperorum* 55, 4. 64, 26. 65, 20 (Neue II, 92; cf. Anonym. adu. aleat. 6) et tertiae pro secunda: *blandis* 64, 11, *infirmis* 52, 19. 54, 7. 60, 5 (Roensch 274 Sittl in Woelfflini Archivio II, 578 Hartel ibid. III, 35).

permutatio generum saepissime fit, sed certis quibusdam regulis coercetur. haud raro adiectiua uel participia generis masculini cum substantiuis generis neutrius coniunguntur (Roensch 277 Miodoński, praefatio ad Anonym. adu. aleat. p. 18 sq. 22): *incredibilem uisum* 57, 12, *talem uisum* 83, 13,

alium signum 60, 23, *omnem aurum* 63, 6, *lumen inaccessibilem* 66, 26, *lumen incnarrabilem inuisibilem* 68, 33, *omnem uasum* 79, 21. *accedit quod genus masculinum pronominum relatiuorum qui et quidam saepissime substantiuus feminini uel neutrius generis additur* (Roensch 277): *quem (feminam uel matronam)* 64, 28. 65, 7, *gratia quem* 61, 12, *uirgines qui* 79, 10, *uox qui* 97, 16 (bis, sed paulo post *quae*), *partem quem* 95, 7, *lingua per quem* 97, 14; *tempus quem* 77, 29, *signum quem* 97, 1, *uerbum qui* 97, 14, sq. (sed cf. etiam *quae* Roenschius monuit p. 266) *quendam candidum* i. e. *candidam* 45, 3, *quendam nomine rufinam* 46, 14, *mulierem quendam turpissimam* 70, 8 (sed *retinuit quandam* 63, 2). *rarius substantiua neutrius generis masculina, uel masculina neutra facta sunt. illuc pertinet euangelium . . . eum* 66, 29 sq., *accusatiuus decorem* 72, 1; *huc satyrisum habens* (pro *habentem*) 63, 20, *satyrisum uenale* 64, 6, *satyrisum . . . quod* 64, 33, *gladium nostrum* 70, 16 (cf. etiam Roensch 269 sqq.). *aliter statuendum esse uidetur de participiis pronominibusque masculinis quae ad femininum sarda referuntur: eum, factum, totum eum* 61, 3; 4; 6. haec enim masculina non ad sardam, sed ad praecedens masculinum piscem relata esse uidentur. interdum in generum permutatione nullam regulam obseruare potui. *conferas hunc pro hanc* 60, 28, *eam pro eum* 47, 25, *eam pro ea* (neutr. plur.) 55, 8, *quae pro qua* 56, 30; animaduertas etiam 69, 12 manifestissimum librarii errorem *alii pro aliae* (uersu 11 *aliae* antecedit).

de comparatione adiectiuorum pauca notanda sunt. commemoro *tam sapientior* 54, 34, *maior constans* 69, 16 (cf. Ott, Die Doppelgradation des lat. Adj. in Jahrb. f. Philol. 1875 p. 788), *liberalis magis* 75, 14. pro superlatiuo *ethiopissimam* 70, 8 sq. legendum uidetur *ethiopissam*. — interdum coniugatio uerborum uitiosa reperitur. secundam coniugationem pro tertia habes fortasse in *emittes* (62, 5), *credes* (74, 24) cf. Miodoński Anonym. adu. aleatores p. 19. uerbum *odire* linguae rusticae usitatissimum (Roensch 281 sq. Neue II, 617) legitur 57, 18; addas participia perfecti temporis *tultus* 85, 6 et *adtultus* 76, 18 (cf. Vsener, Rhein. Museum XXXVII [1882] p. 479 sq.), indicatiuum perfecti *introiuit* (sic semper cf. Neue II, 624) et *scierunt* 85, 18 (Neue II, 522). genera uerborum haud raro permutantur. deponentia sunt *certari* 70, 1 (Roensch 302) et *inluminari* (i. e. *conspicere*) 67, 9. lapsus calami uidetur esse *fundari* pro *fundare* 53, 18 sq., cum plerumque recte exstet *fundare*; *inferre*

pro *inferri* 67, 4, *consummare* pro *consummari* 72, 15. *addas mendosam coniugationem fundebatur* pro *fundabatur* 61, 11, *furians* pro *furians* 87, 4, *furiebatur* pro *furiabatur* 101, 13; infinitiui perperam formati sunt *credisse* pro *credidisse* 71, 7, et *tradidi* pro *tradi* 57, 23 (sed uide supra p. XLII). fortasse huc pertinet etiam tertia coniugatio interdum per alteram depulsa in *emittes* pro *emittis* 62, 5 et *credes* pro *credis* 74, 24 cf. Miodoński 19 (sed uide quae supra p. XXXVIII adnotauimus).

significatio uocularum saepe ab usitata discedit. huc pertinent substantiua *mendum* = *mendacium* 97, 14 (Neue I, 547. Ott, Jahrb. f. Philol. CIX [1874] p. 848. Itala Habacuc 2, 19 ap. Priscillian. fr. I, 16 p. 15, 9 [cf. Schepssii indicem ad Priscill.] Gregor. Turon. hist. Fr. 2, 10 p. 78, 16. 6, 40 p. 279, 6 [MBonnet]); *seductio* = *corruptio* 51, 33, *fraternitas* = *coetus fratrum* (ἀδελφότης) 45, 13. 51, 29. 62, 22, *substantia* = *res familiaris* 55, 14. 57, 26. 59, 14 (Roensch 325), *exterminium* = *destructio* 62, 1, *refrigerium* (ἀνάψυξις) 64, 3. 68, 12, *conuersatio* = *conuersio* 73, 29, *persuasio* = *res persuasa* 81, 19, fortasse etiam *contio* = *disceptatio* 58, 31; adiectiua *incredibilis* = *infidelis* 47. 17. 62, 5 (Roensch 332), *honestus* = *diues* uel *nobilis* 63, 2. 71, 11. 79, 19; 20. 87, 7 (Roensch 332 cf. 314), *deificus* = *diuinus* 63, 9 (Roensch 224); *addas ab oculis* pro *caecus* 66, 23. 68, 18. 69, 6; pronomina *alter* pro *alius* 72, 5; 7, *qui* pro *quis* 72, 25. 73, 6, *quod* pro *ex quo* 49, 23 dictum esse suspicatur MBonnet qui confert Sulpic. Seuer. dial. 2, 14, 4 p. 197, 17 etc.; item *ex eo* pro *ex quo* 51, 26 (sed MBonnet suspicatur scriptum fuisse *ex co*); aduerbia *plus* = *magis* 46, 11. 57, 2; 23. 70, 15 sq., *nimis* = σφόδρα 63, 2 (Roensch 342), *loco* = *illico* 57, 6, *modo* = *nunc* 47, 18; 19; 20. 83, 10, *equidem* = *quidem* 65, 30, *capaciter* = *potenter* 67, 3, *extrinsecus* = *praeterea* 64, 27, *praeterea* = *praesertim* 45, 15. 49, 8; 11. 73, 10. 85, 16, *tantum* cum coniunctiuo = μόνον ἵνα 50, 7. 57, 28; coniunctiones *quia* pro accus. c. inf. 49, 7. 54, 17. 58, 10. 60, 4. 75, 22. 83, 7. 85, 20 (Roensch 402 Bonnet ind. ad Acta Thom. Miodoński l. s. p. 21), *quoniam* (pro acc. c. inf.) 46, 20. 50, 19. 51, 32. 56, 30. 57, 29. 71, 13. 73, 8; 17. 76, 15. 85, 18. 99, 18 (Roensch 402), *quoniam* = ὅτι ante orationem directam 69, 9, *numquid* pro *num* 48, 22. 52, 20. 85, 1 (Kühner II, 1009), *si* in interrogatione indirecta 46, 31. 73, 16; 25. (103, 4) (Roensch 403 Bonnet ind.); aduerbia quae praepositionum instar adhibentur: *palam* c. ablat. = *coram* 70, 18. 74, 28 (Roensch 399, sed uide Kühner, ausführ. Gramm. II, 373. Neue II, 698), *retro*

c. acc. 73, 1 sq. (Roensch 399), *usque* c. abl. 62, 15. de significatione uerborum multa monenda sunt; cf. *parere* = *apparere* 49, 5. 68, 25 (ueteri usu cf. Horat. sat. II, 7, 79 Vsener, Rhein. Museum XXIV, 348 sq. Roensch 374), *refrigerare* (= *recreare aliquem* uel *se reficere*) et *refrigerari* (ἀναπαύεσθαι) 51, 27. 52, 31. 73, 1. 81, 4 (Roensch 378), *reficere* (= *se reficere*) 69, 24 (cf. Gregor. Turon. patr. 1, 2 p. 665, 9 *ut die tertia reficeret*), *fundare* (= *confirmare*) 47, 30. 53, 18. 61, 11. 62, 30, *clamare* = *uocare* uel *inuocare* 61, 27. 65, 32. 76, 14; 15. 83, 14 (Roensch 352), *superponere* = *ieiunium* (opus) sponte suscipere 69, 28, *intendere aliquem* (= *intueri*) 70, 20. 75, 1 (Roensch 371), *adtere aliquem* 81, 25. 83, 18, *traducere* = ἐλέγχειν 75, 25 (Roensch 383), *uacare alicui* = *seruire* 74, 12, *aporiare aliquem* (= *confundere*) 85, 16 et *aporiari* 81, 28 (Roensch 252), *scoruscare* = *fulgurare* 68, 31 (Roensch 356), *communicare* (= *communione facere cum aliquo*) 95, 8, *ducere se* (= *abire*) 73, 7 (Roensch 361), *exponere* = *emittere* 85, 17.

grammatica quam uocant structura uehementer a recti ne dicam elegantis sermonis regulis abhorret. saepissime fit ut praepositiones quae ablatiuum regunt, cum accusatiuo, quae accusatiuum, cum ablatiuo coniungantur; interdum uni eidemque praepositioni uterque casus adnectitur (Roensch 406 sqq. Koffmane 139 Neue II, 784 sq. Kühner, ausführl. Gramm. II, 418 cf. etiam Miodoński p. 20 Petschenig ind. ad Victor. Vit.). ablatiuus pro accusatiuo praepositionem *in* sequitur: *in fratribus* (pro *in fratres*) 46, 11, *in somnio* 50, 15, *in lectina* 51, 3, *in perpetuo* 51, 10, *in temptatione cadere* 52, 14, *in sacculo* 53, 23; 30, *in uobis* 54, 10, *in perditione* 54, 18. 67, 6, *in blasfemia* 55, 11, *in angelis tuis* 56, 11, *in publico* 57, 10, *in animo* 57, 19, *in numero* 58, 22, *in atrio* 58, 30, *in iulio foro* 62, 8. 65, 31, *in nomine meo* (*fundabis*) 62, 30, *in homine* 61, 29, *in triclinio* 66, 29, *in humana carne* 67, 4, *in oculis* 69, 7, *in somno* 70, 4; 6, *in furia* 76, 20 sq., *in lumine* 77, 3, *in honore* 77, 7, *in domo* 79, 2; 7 sq., *in conuersatione* 73, 29, *in agrippa praefecto* 91, 2, *in terra* 97, 19; saepe numero legitur *credere in Christo*, *sperare in domino* etc. ablatiuus praepositionem *per* sequitur: *per Tiberi* 48, 12, *per opera* (= *per operam*) 62, 28, *per manu* 64, 26 (Neue II, 784); praepositionem *ad*: *ad prora* 51, 12, *ad ianua* 57, 9, *ad hora* 81, 24. 87, 18, *ad platea* 83, 4; praep. *ante*: *ante lectu* 75, 10 (sed cf. 75, 11); *contra*: *contra simonem* . . . et *seruientibus illi* 60, 17; *praeter*: *praeter narcissum et duabus mulieribus* 49, 15. accusatiuus pro ablatiuo reperitur post *in*: *in dominum spem habere* 47, 24 sq.,

in paucos dies 49, 30, *in fidem* 50, 25, *in dominum* 51, 11. 54, 21, *in Christum* 53 19, *in urbem* 53, 15, *in domum* 61, 27, *in aquas* 58, 4, *in errore aut in ignorantiam* 58, 21 sq., *in stabulum* 62, 16, *in usum* 63, 12, *in quem* 63, 30 sq., *in luctum* 64, 10, *in notitiam* 93, 11 (Neue II, 785). *addas praepos. cum: cum dominum nostrum* 47, 10 sq., *cum simonem* 56, 21, *cum infantem* 62, 17, *cum alias matronas* 87, 2 sq. (Neue II, 784); *de: de repromissionem* 47, 25 sq., *de propheticas scribaturas* 61, 8 sq., *de . . . fabri filio et ipsum fabrum* 71, 24 sq.; *ex: ex hodiernum* 79, 14; *sub: sub occansionem* 63, 8; *pro: pro persecutores nostros* 77, 1 (Neue II, 784). interdum ablativus adiectivi uel pronominis accusatio substantiui adnectitur: *cum matrem tua* 74, 11; *cum gaudium magno* 75, 7. praeter hanc barbaram praepositionum structuram permutatio casuum haud raro occurrit. sic ad tempus definiendum ablativus accusatiui instar usurpatur: *ieiunans triduo* 45, 8, *ieiunans diebus tribus* 63, 11, *diebus sex totidemque noctes* 51, 12 sq., *biduo sustine* 63, 15, *circiter hora nona* 65, 3; rarius accusativus pro ablativo: *annum plus* 46, 4, *sabbatum . . . contentionem habet* 69, 25. ad oppidum quo quis proficiscitur definiendum, plerumque ablativus accusatiui vicem reddit: *puteolis* 51, 13, *neapoli* 63, 18, *aricia* 85, 6, *terracina* 85, 7; sed accusatio *romam* semper substituitur genetivus *romae* 48, 8; 17; 26; 29. 49, 33. 52, 22. 53, 2; 13 [16]. 57, 5; 10. nomen urbis unde aliquis proficiscitur non simplici ablativo, sed praepositione *a* ablativo praemissa significatur: *a roma* 51, 30. 62, 14; 16. 87, 18. — ablativus cum genetivo rarius commutatur. habemus quidem *tui causa* 57, 5. 60, 8, *nostri causa* 67, 28 (Roensch 418), sed hoc iam apud ueteres occurrit (Kühner, ausführl. Gramm. der lat. Spr. II, 310); uice uersa ablativus in locum genetivi pretii succedit: *non minimo pretio* 63, 3 sq. haesitare possis, num ablativi et dativi iam saeculo V uel VI inter se confundi coepti sint. reperitur in codice dativus pro ablativo: *suscriptioni tali* 57, 25, *piscinae adiacenti natatoriae* 60, 30, *petenti te* 62, 26, *meae uirtuti* 75, 1; ablativus pro dativo *grande* 57, 1. sed ubi dativum ablativi loco legimus, librarius aut uerba perperam construxisse aut litteras *i* et *e* permutasse uidetur; de forma autem *grande* pro *grandi* uide quae supra notata sunt. semel dativus in accusatiui locum successisse uidetur: *intenderem uos ambos et tibi et illi* 70, 20 sq. uerum haec barbaries non ex permutatione casuum sed structurae uerbi explicanda est.

ablativi et accusatiui frequentissima confusio nullis fere

carceribus cohibetur. interdum suspicari possis neglectiōnem uirgulae, qua accusatiuus singularis primae uel tertiae declinationis ab ablatiuo discernitur: sic facillime corriges *oblacione* 48, 14, *uirtute* 49, 27, *tanta substantia* 55, 14 sq., *mutu* pro *mutum* 60, 2, *domu* pro *domum* 66, 9, *pietate* et *impietate* 64, 12 sq., *fuga* 65, 18, *aperiente* 76, 1, *adueniente eum et retribuente* 91, 1; interdum *e* et *i* quod saepe fit permutantur, e. gr. *caeleste* pro *caelesti* 72, 8, *corporali* pro *corporale* 97, 17, *omne* pro *omni* 81, 15. alibi formae in *o* et *um* desinentes permutantur: legimus *sabbatu* pro *sabbatum* 45, 18, *lectu* pro *lectum* 75, 10, *te nuntio suo misso* pro *te nuntium suum missum* 52, 10 sq. (sed cf. commentarium), *ligno plagio* pro *lignum plagium* 97, 9. accedit quod *m* littera haud raro perperam ponitur, ita ut accusatiuus saepe ablatiui locum obtinere uideatur: *misericordiam* 53, 29, *amplectentem* 58, 25, *praesentiam* 60, 24, *canem* 62, 6, *lucem itaque factam* 62, 30 sq., *inplanationem* 67, 5 sq., *misericordiam suam* 67, 7, *extremum* 85, 8. eodem modo, scilicet *m* littera modo abiecta modo addita, nominatiuus accusatiuo uel accusatiuus nominatiuo substitutus esse uidetur. sic legimus *eucharistia* pro *eucharistiam* 46, 18 (ubi codex *eucharistia* habet, non *eucharistiam* ut perperam impressum est), *malacia* pro *malaciam* 50, 27, *eubola*, *honesta* pro *eubolam*, *honestam* 63, 2, *una* pro *unam* 68, 20, *turba* pro *turbam* 69, 31; uice uersa *misericordiam* pro *miseri-cordia* 52, 16, *uiduam* pro *uidua* 66, 28, *paenitentiam* pro *paenitentia* 97, 9 sq. sed alibi res aliter se habet. nimirum saeculi VII librarii uix sensisse uidentur, quid casuum sit discriminis. sic ablatiui usus saepe negligitur, habes accusatiuum pro ablatiuo in *denarios* pro *denariis* 65, 11 sq. (?), *flammas* pro *flammis* 76, 3, *nos* pro *nobis* 99, 8. item accusatiuus in nominatiui locum successit: legimus *accipientem* pro *accipiens* 60, 3, *marcellum* pro *marcellus* 66, 4 sq., *turbas* pro *turbae* 73, 35, *suspensum* pro *suspensus* 95, 3, *clauum* pro *clauus* 97, 7. reliquum est, ut alios eius generis errores enumerem. huc pertinet nominatiuus pro accusatiuo: *ex<i>tus* 49, 1, *malus* 57, 19, *mulier* 63, 2, *castigatus* 68, 8; nominatiuus pro datiuo: *uigilans* 62, 21; accusatiuus pro genetiuo: *dicentem* pro *dicentium* 53, 16, *persuasum* pro *persuasi* 54, 33, *hominem* pro *hominis* 97, 15; ablatiuus pro nominatiuo: *marcello* 59, 28.

iam dicam de idiotismo quem uocant uerborum. indicatiuus pro coniunctiuo saepe reperitur post *ut* (Roensch 429 sq.): *ita ut dixit* 52, 6, *ut me plangerem . . . et lugebam* 54, 7, *ita*

ut . . . percutet . . . et iubet 55, 18, *ut possumus* 69, 14 sq.; post *cum: cum sum* 74, 29. alibi (51, 26) *profectus est* pro *profectus esset* scriptum esse uidetur: sed est confusio orationis directae et indirectae, quae saepe irrepsit. uerum error librarii est *soluat* pro *soluit* 76, 13. indicatiuus futuri pro coniunctiuo praesentis occurrit in *percutet* pro *percutat* 55, 17; *senties* pro *sentias* 103, 4. coniunctiuum pro indicatiuo semel habes: *qui* (i. e. *quippe qui*) *me exfugare uolueris* 61, 16; infinitiuum pro uerbo finito bis: *ut . . . contemnamus et te solum sequi* (= *sequamur*) 74, 6, *ut . . . irent et quaecunque . . . consumptura erat ferri ante lectum eius* 75, 10 sq. coniunctiuus accusatiuo cum infinitiuo permutatur 59, 25: *esse me in corpore et non patiar aliquid a caesare*. multa alia quae in codice reperiuntur sine dubio emendanda erant. huc pertinent *ueniunt* pro *uenient* 64, 32, *putas* pro *putabas* 64, 13. accedunt permutationes modorum, numerorum, personarum uerbi, quae maximam partem ex permutatione uel abiectioe litterarum ortae sunt. *enumero uelle* pro *uellem* 48, 3, *discedere* pro *discederem* 48, 4, *refrigerare* pro *refrigeraret* 51, 27, *refugit* pro *refugi* 52, 14, *interesse* pro *interessent* 53, 12, *dixi* pro *dixit* 63, 27, *ambulaui* pro *ambulauit* 53, 31, *suaderet* pro *suaderem* 54, 25, *dona* pro *donas* 55, 9, *tradidi* pro *tradi* 57, 23 (sed uide supra p. XLV), *uiderent* pro *uideret* 60, 14, *mitteret* pro *mitterent* 61, 5, *spoliasti* pro *spoliastis* 63, 9, *accepit* pro *accepi* 66, 7, *dici* pro *dicit* 67, 21, *succurrat* pro *succurras* 68, 29, *dicente* pro *dicentes* 69, 3, *putans* pro *putas* 71, 18 (sed uide supra p. XLI). *praestare* pro *praestabo* 72, 20, *excaecare* pro *excaecate* 93, 10.

de structura uerborum inusitata haec monenda sunt: *intueri alicui rei* 45, 4, *obliuisci aliquem* 46, 5 (cf. Sittl in Woelfflini Archiuo I, 503), *paenitere in aliqua re* 46, 22. 55, 14, *memorari aliquid* 46, 30. 77, 2 sq. (Roensch 414), *misereri aliquid* 54, 6, *misereri alicui* 58, 10. 61, 25. 69, 3 (Roensch 413), *tendere in aliquo* 54, 10 sq., *in animum inducere alicuius rei* 57, 19 sq., *paenitere ab aliqua re* 63, 31 sq., *fidem habere in aliqua re* 64, 9, *petere aliquem* (i. e. *rogare*) 64, 26 (Roensch 441), *obaudire aliquem* 65, 32 (Roensch 414), *consignare alicui rei* (*precibus*) 66, 17, *adquiescere alicui rei* 66, 19 sq., *maledicere aliquem* 71, 18 (Roensch 440), *adinuare alicui* 74, 9, *parcere de aliquo* (?) 81, 7 sq.; sed *frui aliquid* 93, 6 iam apud ueteres reperitur (Kühner, ausführliche Gramm. II, 282 Langen in Woelfflini Archiuo III, 334); *addas in spiritu repletus* (52, 4), *in spiritu exaltabatur* (59, 28 sq.), nisi forte et his locis ut alibi

simplex ablatiuus (*in spiritu* = *ispiritu*) legendus est. ad idiotismum structurae pertinet etiam participiorum usus frequentissimus quae locum uerbi finiti tenent. participia praesentis: 47, 30 sqq. 49, 17 sqq.; 31 sqq. 50, 19 sqq.; 24 sqq. 51, 31. 52, (18); 24 sq. 54, 8 sq. 56, 14 sq. 58, 1 sq. 60, 14 sqq.; 33 sq. 62, 3. 65, 6 sq.; 22 sq.; 32. 66, 22; 25. 69, 12 sq. 71, 14 sq.; 19. 73, 29. 74, 7. 81, 1. 83, 20 sq. participia perfecti: 48, 13 sqq. 67, 7 (cf. Petschenig Ind. ad Vict. Vit. 164 sqq. Schepss in Woelfflini Archiuo III, 322). addas nominatiuos absolutos pro ablatiuis: 45, 12. 46, 15. 48, 27. 49, 13. 52, 1 sq. 65, 1. bis ablatiuus absolutus participii occurrit omissio substantiuo: 47, 25 (*credentibus*), 48, 10 (*referentibus*). interdum enuntiata sequentia per particulas *autem*, *uero*, *itaque*, *ergo* prioribus adiunguntur: 48, 7. 50, 8. 67, 12. 73, 20. 79, 18 (*autem*), 72, 28 (*uero*), 53, 20 (*itaque*), 60, 31 sq. (*ergo*; cf. Koffmane 135 Hartel in Woelfflini Archiuo III, 19). ex uulgari sermone repetitur attractio nominatiui pronomine relatiuo sequente: *christum dominum nostrum quem tu praedicas* 57, 33 sqq., *lumen . . . inenarrabilem inuisibilem quod enarrare nemo hominum possit* 68, 32 sq., *unicum filium quem habebam* 73, 2 sq., *istos iuuenes quos manumisisti* 77, 7 cf. IacGrimm, Kleine Schriften III, 323 sq. denique notanda est orationis directae et indirectae confusio: 49, 10 sq. 51, 6 sq.; 28 sqq. 63, 14 sqq. 65, 11.

Superest ut de graecismis interpretis latini disputem. uocabula graeca frequentissima sunt: *abyssus* 56, 11, *agon* 60, 16. 62, 23, *aelemosyne* 55, 22, *anathema* 71, 30, *anabathra* 69, 31, *aporiatio* (*aboratio*) 69, 2 et *aporiare* 81, 28. 85, 16, *baptizare* 50, 30. 51, 1, *blasphemus*, *blasphemia* et *blasphemare* 47, 18. 55, 11; 19, *catathema* 56, 6, *catechizare* 49, 11. 63, 13, *chiragricus* 81, 15, *delfica* 64, 15, *discentes* (= *μαθητεύοντες*) 103, 5, *energia* (*inergia*) et *energema* (*inergaema*) 49, 27. 52, 10. 53, 26. 91, 3, *ep[s]imenia* 50, 2, *eucharistia* 46, 15; 18. 51, 8, *fantasia* 81, 24, *fantasma* 61, 3. 62, 13. 63, 17. 81, 19, *fidentes* (*πιστεύοντες*) 83, 21, *grabatus* (*γράβατος* uel *γράββατος*) 74, 1. 85, 5, *inplanator* (*πλάνος*) et *inplanatio* 54, 10. 67, 5 sq., *malacia* 50, 26; 27, *mysterium* 52, 6. 59, 3. 72, 15. 93, 1; 6; 8; 12. 95, 3, *neofitus* uel *neophytus* 46, 29. 54, 16, *planus* 49, 13. 60, 4, *podagricus* 81, 15, *satyriscus* 63, 21. 64, 5; 33. 65, 4, *scandalizare* et *scandalizari* 49, 8. 52, 13. 53, 5. 54, 14. 57, 32. 83, 16, *synagoga* 56, 23. haud raro graeca ad litteram latine reddita sunt: *adprobare aliquem* siue *aliquid* = *ἐλέγχειν* 49, 25. 61, 28 sq. 62, 9;

28. 63, 25. 65, 29, *in pleno constituere* = τελείως καθιστάνειν 47, 32 sq., *nomen* = ὄνομα (i. e. Χριστοῦ) 51, 18, *magnalia* (μεγαλεῖα) 52, 12. 63, 15, *abnegare* = ἀρνεῖσθαι 54, 2, *praecordia* (σπλάγχνα) 59, 30. 69, 19 sq. 76, 7, *uirtutes* = δυνάμεις 54, 26 sq. 71, 17, *communis* = κοινωνός 52, 7, *domesticus* = οἰκεῖος 64, 7, *alias et alias* = ἄλλως καὶ ἄλλως 69, 18, *per* = διὰ (*per* i. e. *post multum tempus*) 65, 22, *quasi* = ὥς *praepositio* (ὥς τινα) 85, 7, *principatus* = ἀρχή 95, 4. interdum *praepositio is* articulum graecum reddere uidetur: huc referre possis *eum dominum* 54, 2, *eius . . . filii dei* 56, 6, *eius daemonis* 70, 17 (Roensch 423 sq.). sunt etiam loci, in quibus adiectiuum numerale *unus* articuli indefiniti τις locum obtinere uideatur, e. gr. *unam de senioribus uiduam* 66, 22, *unum ex eis* 72, 17, *unum de suis* 72, 22 sq., *una de uiduis* 72, 28 sq., *ego ex uobis . . . unus* 74, 29 (Roensch 425).

Inter graecismos structurae primum locum obtinent genetiu absoluti (Roensch 436): *Pauli tempus demorantis* 45, 2, *omnium stupentium* 57, 13, *hominum multa milia in perditionem mergentium* (i. e. ἀνθρώπων πολλῶν χιλιάδων εἰς ἀπώλειαν ὀψαμένων) 67, 6, fortasse etiam *piscinae adiacentis nata-toriae* 60, 30. interdum oratio genetiuo absoluto incipitur sed pergit ablatiuo uel nominatiuo: *plangentium autem omnibus* 75, 12 (Roensch l. c.), *quorundam eorum . . . dicentes* 49, 12 sq. (τινῶν ἐξ αὐτῶν . . . καλούντων). accusatiuus pronominis relatiui graece attrahitur ablatiuis absolutis: *quibus populus dato loco perduxerunt* 74, 2. more graecorum etiam subiectum enuntiati recti loco obiecti ad enuntiatum regens attrahitur: *uidebunt duo iuuenes satyrisum . . . quod offerent uenale* 64, 5 sqq. infinitiuus interdum ut moris est Graecorum sensu ut aiunt finali usurpatur. ad locum iam supra memoratum 74, 6 addas: *fidelis est remittere mihi peccata* 58, 10 sq., *dominus me dignatus est uocare paratum esse* (= *ut paratus sim*) 71, 20, *in notitiam uestri sit permanere* (= *ut permaneatis*) 93, 11 (Roensch 447; Woelfflin Archiv II, 165 cf. Fredegar. 4, 40 *polleceatur esset implere*; Krusch, Neues Archiv f. ält. d. Gesch. VII, 490). bis infinitiuus cum uerbo *habere* coniungitur: *certari habent duo Iudaei* 70, 1, *quaecunque consumere habui* 77, 14 sq. (Roensch l. s. Koffmane 122 sq. Thielmann in Woelfflini Archiuo II, 48 sqq. 159 sqq.). — etiam duplicem negationem Graecorum interpres imitatus est: *quae non habet inuidiam nullam* 49, 31, *non fuisse neminem* 51, 26, *nemo illi iam nihil credebatur* 81, 28, *petrus nos prohibuit*

non communicare 85, 19. graeci originis testimonium perhibent etiam quae 81, 9 leguntur: *mittatur ignis eius in eam*. pro his in graeco codice exstant: *πεμφθῇ ἐπ' αὐτῇ τὸ παρ' αὐτῆς*. apparet interpretem latinum legisse *πεμφθῇ ἐπ' αὐτῇ τὸ πῦρ αὐτῆς*. similiter 79, 20 *obsetrix quaedam* (i. e. *μαῖά τις*) pro graecis *μία τις* scriptum est. addas quod interdum duplex graecorum uerborum interpretatio reperitur: *diligenter summa cum diligentia* 56, 18, *sicut capiebat, prout poterat* 67, 9 sq. alia quae huc pertinent in libro meo 'Die apokr. Apostelgeschichten' II, 1 p. 124 sqq. collegi.

Graecus passionis textus duobus codicibus conseruatur. codicem Patmum 48 'formae IV foliorum 412 membranaceum' saeculi noni ineuntis iam Tischendorf olim inspexerat. mentionem codicis facit in commentatione cui inscribitur 'Rechenschaft über meine handschriftlichen Studien auf meiner wissenschaftlichen Reise 1840 bis 1842' (Wiener Jahrbücher, Anzeigeblatt für Wissenschaft und Kunst No. CX p. 15 sq.), nec non in prolegomenis quae editioni priori Actorum apostolorum apocryphorum (p. XX sq.) praemisit. habentur ibi martyria duorum apostolorum Petri et Pauli seorsum enarrata; ac primo quidem loco *μαρτύριον τοῦ ἁγίου Πέτρου ἀποστόλου ἐν Ῥώμῃ*, deinde *μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου ἐν Ῥώμῃ*. textum dlu desideratum Carolus Krumbacher uir doctissimus, qui anno 1885 in Patmum insulam profectus est, in monasterio s. Ioannis ubi asseruatur descripsit, transcriptionem imaginem litterarum notas adiecit omnesque denique industriae fruges mihi transmisit. editionem principem praefatiuncula instructam paucissimisque notis illustratam ego typis mandauī in annalibus meis 'Jahrbücher für protest. Theologie' 1886 p. 86—106. singulae codicis paginae nondum numeris signatae sunt. nouarum paginarum initia a Krumbachero lineis transuersis in sinistro apographi margine, in hac editione numeris a me ipso apposis geminisque lineis directis in mediis uersibus notata sunt. uersuum distinctionem in Krumbacheri apographo religiosissime seruata ego neglexi. accentus et spiritus in codice non constanter appicti a nostra ratione discedunt; uerborum interpunctio raro inuenitur; enuntiata punctis uel ad caput uel ad pedem litterae appositis, aliquoties commatis distinguuntur; compendia scribendi illius temporis librariis usitatissima sescenties adhibentur. litterae clarissimae sunt, sed interdum palluerunt. mira est negligentia in scribendis uocalibus: litterae ι, η et ει, ε et αι, υ et οι,

ο et ω usque et modo fere inaudito si codicis aetatem respexeris permutantur. stilum incultum Krumbacher non librario sed ipsi scriptori uitio uertendum esse censet. Sergius Sokoloff Moscouiensis, uir iuuenis de studiis meis optime meritus, quem praematura morte mihi bonisque litteris abreptum esse doleo, epistula ad me data-suspiciatus est codicem non ex alio descriptum sed ex ore dictantis a scriba imperito litteris consignatum esse.

De codicis graecitate iam in commentario quem editioni principi subieci (l. s. p. 101 sqq.) pauca monui. notatu digna sunt uestigia aliquot linguae uulgaris. huc pertinent formae ut *δραπετεύομεν, πορευομένη, πιστεύοντας* (bis), *βουλεύγειν, βασιλεύγειν, στρατεύγη, στρατευόμεθα*. de hoc γ CKrumbacher conferri iubet Mullach, *Gramm. der griech. Vulgärsprache* p. 140 GCurtius, *Grundzüge* p. 612 sqq. Carl Foy, *Lautsystem der griech. Vulgärsprache* p. 64 CKrumbacher, *Bayr. Gymnasialblätter* 1880 p. 371 GMeyer, *Griech. Grammatik* ed. 4 p. 159 Hatzidakis *Zeitschr. f. vergleich. Sprachforschung* XXVII, 77 sq. *Μελέτη ἐπὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς* 1884 p. 98 sqq. CKrumbacher, ein irrationaler Spirant im Griechischen (*Sitzungsber. d. philol. hist. Classe der Akademie zu München* 1886, III p. 359—444). addas *τέσσαρεις* (*τεσσαρῖς*) pro *τέσσαρες* p. 90, 1, de qua forma ut CKrumbacher mecum communicauit scripserunt Digenis Akritas ed. Sathas-Legrand v. 1736 Digenis Akritas ed. Lambros v. 2567. 2569. 3019, *τέσσαρους* est apud Koronaeum ed. Sathas p. 43, 2. denique mentionem facio formae *προσετίθοντο* pro *προσετίθεντο* in passione Pauli p. 104, 6, quam caueas ne calami lapsu ortam esse existimes, cf. Pseudo-Marcellum sect. 29 (p. 191, 11) *ἐπετίθοντο* codd DP *προσετίθοντο* cod G acta Thomae p. 93, 40 ed. Bonnet *προσετίθοντο* cod S.

Alterum codicem Philippus Meyer, ecclesiae euangelicae apud Smyrnaeos tunc pastor meritiissimus, in monasterio Batopediano montis Athoi nuper inuenit, diligenter exscripsit et cum litterarum imagine mihi transmisit. est codex Batoped. 79 saec. X/XI, qui f. 174^r—177^v passionem Petri et f. 177^v—180^r passionem Pauli continet. passionem Petri extrema actuum pars inde a uerbis *κυριακῆς οὔσης ὁμιλοῦντος τοῦ Πέτρου τοῖς ἀδελφοῖς* antecedit. cui textui inseribuntur haec: *Μηνὶ ἰουνίῳ καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου. ἐκ τῶν ἱστορικῶν κλήμεντος ῥώμης ἐπισκόπου ἐν τῷ ἐσχάτῳ λόγῳ ἱστοροῦντος οὕτως. κύριε εὐλόγησον.* ex his apparet, in graeco libro quo codicis Athoi utebatur librarius pariter atque in codice latino

Vercellensi actus Petri Recognitionibus Clementis additos fuisse. codex duabus uersuum columnis nitide scriptus Patmio cum recentior tum inferior est, sed multa istius uitia huius auxilio corriguntur.

Cum Patmio codice fere ad uerbum concordat uersio slauica, quam Sergius Sokoloff Moscouiae inuenit et ex slauica in graecam linguam uerbo tenus retro uersam mecum communicauit. legitur in codice collectionis Vndol'skianae 1296 formae 8 saec. XV—XVI f. 239^a—249^b in bybliothea comitis Rumjanzew Moscouiensi asseruatae, continetque item et Petri et Pauli passionem. quamquam multo recentior tamen ex codice hausta est cum Patmio artissime cognato.

Haud minoris pretii uersio coptica est, cuius tria fragmenta sahidica dialecto conscripta ex codicibus bybliothecae Borgianae (non Vaticanae) 128. 129. 130 desumta Zoëga in catalogo codd. copt. III, 229 sq. recensuit. textum sahidicum nuper Ignatius Guidi uir doctissimus edidit ('Rendiconti della Reale Accademia dei Lincei uol. III' [1887], 2, 2 p. 23 sqq.) editumque in sermonem italicum transtulit ('Gli atti apocrifi degli apostoli nei testi copti arabi ed etiopici' in 'Giornale della Società Asiatica Italiana' II 1888 p. 29 sqq.). codicis 128 septem foliis p. 3—16 passio Petri ab initio et sub finem mutila continetur. quae sub finem narrationis desiderantur, quattuor foliis codicis 130 (p. 7—11; 13—14) suppleuntur; desunt quae in graecis inde a primis passionis uerbis Πέτρος ἦν ἐν τῇ Πρώμῃ ἀγαλλιούμενος 84, 11 usque ad uerba γινώσκετε ὅτι καὶ ὑμᾶς ἀπολέσω 84, 23 sq. leguntur. uterque codex plane eandem textus formam repraesentat, cum Patmio graeco artissime cognatam; extrema prioris fragmenti uerba in altero fragmento repetita ad litteram consentiunt. ad graeca emendanda haec sahidica plurimum ualent. codicis 129 tria folia (p. 101—108) ad nos peruenerunt; continent duo passionis Petri fragmenta, quorum alterum (inde a uerbis συνέδραμεν οὗν τῶν ἀδελφῶν τὸ πληθος (p. 90, 4) usque ad uerba ἐκείνου διατύπωσις ἐστὶν τοῦ πρώτως εἰς γένεσιν χωρήσαντος ἀνθρώπου (p. 96, 2 sq.) maximam partem orationis quam apostolus de cruce habuit continet, alterum ab ultimis eiusdem orationis uerbis (σὺ τὸ πᾶν καὶ τὸ πᾶν ἐν σοὶ p. 98, 4) incipit narrationemque usque ad uisionem Marcelli (p. 100, 7 τοῦ δὲ Μαρκέλλου εἰρηκότος) continuat. uerborum tenor a codicum 128 et 130 textu adeo discrepat, ut uix eiusdem uersionis esse uideatur. sahidica apostolorum acta, ut IGuidi

nos docuit, saeculo XIII in linguam arabicam, saeculo XIV ex arabica in aethiopicam translata sunt. textus arabicus in quattuor bybliothecae Parisinae codicibus (Ms. arabe de l'ancien fonds 152; ms. arabe du supplément 188 cf. Zotenberg catal. mss. arab. p. 18. 19; cod. syr. 232; Ancien fonds 130 A, 'en carschouni' f. 213^a cf. Zotenberg cat. mss. syr. p. 178), in codice Vaticano arab. 694 (Maii scr. uet. nou. coll. IV, 598), denique in singulis codicibus bybliothecae nationalis Florentinae (Buonazia catal. p. 274) et bybliothecae Bodleianae Oxoniensis (Nicholl, catal. p. 54) extat, sed nondum in lucem prodiit. uersio aethiopica quam ex arabica confectam esse iam ante Guidium Zotenberg (cat. mss. aeth. p. 56), Noeldeke (in libro meo 'Die apokryphen Apostelgeschichten' I, 632. Ergänzungsheft p. 37) et Alfredus de Gutschmid (in eodem libro, Ergänzungsheft p. 36 sq.) animaduenterunt, in passionum apostolorum collectione, cui certamen apostolorum (Gadla Hawâryâth) inscribitur, primum obtinet locum. translationem anglicam instituit SCMalan ex manuscripto chartaceo foliorum 249 formae 8 per Tattamum archidiaconum Bedfordiensem in Angliam apportato. idem liber etiam in aliquot codicibus aethiopicis Musei Britannici (codd. CI—CX), in quibus Noui Testamenti libris additus est, nec non in codice Parisino aethiop. 52 anni 1379 (cf. Zotenbergi catalogum p. 53 sqq.) legitur. usus sum translatione Malani ('The conflict of the holy Apostles'. Londini 1871 p. 1—10). textus aethiopicus haud ita multum ad graeca emendanda ualet, quippe qui non tam interpretatio quam paraphrasis coptici (uel arabici) exemplaris dicendus sit.

Signaui codicem Vercellensem litera *V*, codicem Patmium *P*, codicem Athoum (Batopedianum) *A*, uersionem slaucam *S*, copticam *C*, aethiopicam *Aeth.* prolixior textus latinus, ubi ad diuersorum breuioris textus testium auctoritatem uel confirmandam uel infirmandam adhibendus erat, siglum *L* accepit.

Passionis Pauli breuioris fragmentum latine in tribus codicibus Monacensibus exstat, quorum longe optimus et uetustissimus est cod. Monac. lat. 4554 saec. VIII/IX, cuius auctoritatem secutus fragmentum a Carolo Krumbacher exscriptum edidi in annalibus meis 'Jahrbücher für protest. Theologie' 1886 p. 332—336. postea ipse codicem inspexi. fragmentum illud ut iam supra p. XVIII monui passioni Petri et Pauli quae Marcelli nomine fertur praemittitur. inscribitur *passio sanctorum apostolorum Petri et Pauli qui passi sunt sub Nerone imperatore dic*

tertio kal. iulias. sequitur passionis Pauli initium: In tempore illo cum uenisset Romae Lucas a Galilaea et Titus a Dalmatia expectauerunt Paulum in urbe. extrema fragmenti uerba sunt haec: tunc iussu regis cessauit edictum, ita ut nemo auderet contingere christianos donec . . . quae sequuntur librarius de suis addidit. sunt autem haec [donec] maxima pars populi ad Christum conuerteretur. hoc additamentum excipiunt prima passionis Petri exordia: In diebus autem illis Petrus apostolus Romae morabatur cum fratribus gloriosus in domino gratias agens die ac nocte turba[m] credentium ad se uenientem suscipiebat. iam pergit librarius sic: resistebant autem illi quidam Iudaci, quos reuincebat Petrus per uerbum domini. cumque audissent de Paulo in tempore illo cum uenisset Paulus Romam, conuenerunt ad eum omnes Iudaci. extrema uerba (cum uenisset etc) passionis Petri et Pauli Marcellinae sunt, quae subinde in codice legitur. de orthographia codicis moneo quod litteras e et ae saepe permutat. scribit rome, cesar (sed et cesar), preceptum, penitebit; cottidiae, depraeccatus; confundit interdum i et e: permitteri 109, 2, dicetis 109, 9; t et d: ad 107, 8, istut 113, 21. res grammaticae uix ullae adnotandae sunt, praeter foris pro foras 107, 6 et nimium pro σφόδρα 111, 3; 4.

Eundem textum exhibent codices Monacenses lat. 22020 saec. XII et Monac. 19642 saec. XV, auctoritate multo inferiores, sed inter se paulo artius cognati. uix uno alteroue loco codex Monac. 4554 recentiorum textuum adminiculo emendatur. cf. quae exposui Jahrbh. f. prot. Theol. 1886 p. 691 sq.

Graccus huius passionis textus integer seruatur in duobus codicibus supra memoratis Patmio 48 saec. IX et Batopediano 79 saec. X/XI. graeca ex eodem fonte fluxerunt atque excerptum latinum. Patmio inscribitur *Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου ἐν Ῥώμῃ τῇ πρὸ θ' (sic) καλανδῶν . . .*; Batopediano *τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου κύριε ἐλόγησον*. Batopediana narratio paulo prolixior interpolatorem sapit, sed haud raro propius ad Pseudolini uerba accedit. ad textum emendandum caute adhibenda est. cf. quae scripsi in supplemento libri mei 'Die apokryphen Apostelgeschichten' p. 40.

Cum Patmio fere semper facit translatio slauica in codice collationis Vndol'skianae bybl. comitis Rumjan'zew 1296. eandem uel similem originem traxit uersio sahidica, cuius fragmentum ex codice 130 bybliothecae Borgianae Zoëga excerpsit (cat. codd.

copt. p. 229), IGuidi coptice ('Rendiconti della Reale Accademia dei Lincei' uol. III (1887), 2, 4 p. 65—67) et italice ('Gli Atti Apocriphi degli Apostoli', editum in 'Giornale della Società Asiatica Italiana', uol. II 1888 p. 36 sq.) edidit. continet passionis initium usque ad uerba p. 110, 15 *ὅπερ εἰ καὶ σοὶ φίλον ἐστὶν στρατευσῆναι αὐτῷ*. ex coptica orta est arabica translatio, in iisdem codicibus bybliotheacarum Vaticanæ Parisinae Florentinae nationalis Bodleianæ qui passionem Petri perhibent asseruata; ex arabica rursus aethiopica, quæ in libro Certamen apostolorum inscripto passionem Petri sequitur (anglice in editione Malani p. 11—15). textus aethiopicus ab initio mutilus oratione quam Paulus ad gentes habuit incipitur, cuius uerbis a graeco textu alienis subnectuntur quæ inde a uerbis *ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν Καίσαρ* (p. 112, 13) usque ad finem passionis leguntur. a graecis interpres aethiops saepe differt; ad propagationem passionis breuioris cognoscendam magni, ad textum emendandum nullius pretii est. num arabica translatio nondum prelo mandata de meliore nota commendetur, in incerto relinquo. in commentario passioni Pauli breuiori subiecto signaui codices Monacenses tres siglis *M*¹ *M*² *M*³, Patmium *P*, Batopedianum *A*, slaucicam uersionem *S*, copticam *C*, aethiopicam *Aeth.*, Pseudolini textum *L*.

II. Acta Petri et Pauli catholica.

Passionem Petri et Pauli primus latine edidit Fridericus Nausea in libro cui inscribitur: Anonymi Philalethi Eusebiani in uitas miracula passionisque Apostolorum Rhapsodiae, Coloniae Agrippinae 1531 fol. 1^r—8^r. passionem Petri et Pauli sequuntur apud Nauseam miracula et passionem reliquorum apostolorum Andreae, Iacobi Zebedaei, Ioannis, Thomae, Iacobi fratris domini, Philippi, Matthaei, Simonis et Iudae, Barnabae. de codice quem exscripsit nihil adnotauit, sed satis habuit in praefatione haec addidisse: *quem (librum) ipsi nuper titulo Rhapsodiarum Anonymi Philaleti Eusebiani, characteribus sane plus quam uetustis inscriptum, discussis per nos multis et his quidem antiquissimis bibliothecis, opera tandem Vdalrici Grisaci amici non uulgaris ex libraria satis puluerulenta erutum et a blattis tincisque uindicatum . . . edendum censuimus*. passioni Petri et Pauli Nausea narrationem quandam ex libro Pontificali desumptam de Constantino Magno a lepra sanato deque basilicis Petri et Pauli

exstructis adiecit. post illum Franciscus Maria Florentini martyrologio quod edidit Hieronymiano (Vetustius occid. eccl. Mart. tyrol. Luccae 1668) eundem textum adiunxit (p. 103—111). inscribitur libro apud Florentinium: *Marcelli quem discipulum Petri apostoli ferunt de mirificis rebus et actibus beatorum Petri et Pauli et de magicis artibus Simonis magi*; subscribitur: *ego Marcellus discipulus domini mei apostoli Petri quae uidi scripsi*. Florentinii textum iterum excussit Ioannes Albertus Fabricius in codice apocrypho Novi Testamenti (t. III, p. 632—653). Marcelli quem uocant liber medii aevi hominibus creberrimo usu frequentatus saeculo XII ab Orderico Vitali historiae quam scripsit ecclesiasticae fere integer insertus est (Duchesne Scriptor. Normann. II p. 392 sqq.). uerum ille hanc narrationem non Marcello, sed Lino pontifici tribuit, qui graeco sermone eandem ad ecclesias orientales scripserit. ante Ordericum iam Sigebertus Gemblacensis saeculo XI in libro de scriptoribus ecclesiasticis Marcellum Marci praefecti filium commemorat, olim Simonis Magi deinde Petri apostoli discipulum qui *conflictum apostolorum Petri et Pauli cum Simone mago cui assiduus interfuit* scripserit (in Fabricii Bibl. Eccles. [Hammon. 1718] p. 93). '*conflictus apostolorum (Petri et Pauli) cum Simone*' huic libro etiam in codicibus manuscriptis interdum inscribitur; saepius subscriptio *ego Marcellus discipulus domini mei apostoli Petri quae uidi scripsi* in codicibus occurrit. *epistulae* nomen etiam Actibus Petri cum Simone ad calcem codicis Vercellensis, actis uero siue passioni Petri et Pauli numquam quod sciam datur. caueas enim, ne epistulam apocrypham Marcelli ad Nereum et Achilleum martyres scriptam (Acta Sanctorum Maii t. III p. 9 sqq.) cum actis illis quae Marcelli nomine feruntur confundas. in libris impressis pariter atque in codicibus latinis manuscriptis passionis Petri et Pauli narratio ab his uerbis orditur: *Cum uenisset Paulus Romam conuenerunt ad eum omnes Iudaei*.

Graecum martyrii apostolorum Petri et Pauli codicem primus Constantinus Lascaris anno 1490 in monasterio S. Mariae de Trapizomata prope Rhegium inuenit, primam libri partem quae de Paulo apostolo Romam proficiscente deque rebus in itinere gestis narrat latine uertit, denique graecum librum pariter atque uersionem ab ipso institutam cum senatu Messanae urbis communicauit. translationem Lascaris Ioannes Franciscus Abela ex archiuo Messanensi anno 1647 ('Melita illustrata' lib. II notit. VII

col. 179), post illum Placidus Reyna una cum textu graeco edidit ('Notitia historica urbis Messanae' T. II col. 91 sqq.). idem Reyna praeter hunc Lascarianum duorum martyrii codicum mentionem facit, unius Florentini, alterius in monasterio S. Basilii Messanensi asseruati. narrat autem de repertis actorum Petri et Pauli codicibus graecis haec: *Historia haec peregrinationum Pauli in antiquo codice graeco manu exarato, quem monasterium S. Mariae de Trapizomata in Calabria seruabat exposita legitur, ex quo Constantinus Lascaris anno 1490 latine conuertit. cuius quidem libri auctoritatem etsi summo semper loco habuimus, ante aliquot tamen annos maior huius historiae fides et dignitas etiam apud externos accessit. in duabus enim celeberrimis bibliothecis, Florentina nimirum, Serenissimi magni Hetrueriae ducis, et Regii monasterii RR. PP. familiae S. Basilii Messanae eadem uetustissimis litteris in membrana perscripta reperta est. interposita est ea in his bibliothecis inter opera Ioannis Chrysostomi; id quod nonnullos ut crederent adduxit, ab hoc eam profectam esse.*

De itinere Pauli in Italiam facto narratur apostolum a Melita insula in Siciliam profectum esse et primum Syracusas deinde Rhegium et Messanam naue appulisse Messanensibusque Bacchylum siue Barchyrium primum episcopum ordinauisse. quae quidem narratio cum apostolicam quam Messanensis ecclesia sibi uindicabat originem antiquissimo ut opinabantur testimonio confirmaret, liber iste feliciter repertus Messanensibus summa auctoritate fuit, praesertim cum haec res nullo alio ueteris ecclesiae documento probaretur. sed non defuerunt, qui actorum fidem infringerent. etenim quod iam Constantino Porphyrogenneto imperatori Constantinopolitano saec. X uisum erat de Pauli apostoli naufragio facto ad Melitam insulam Dalmaticam siue Adriaticam¹⁾, id scriptoribus Venetis magis placuit, quam actorum illa narratio quae apostolum a Gaudomeleta, i. e. a parua insula Gauda uel Cauda Melitam insulam notissimam prope Siciliam adiacente Syracusas nauigauisse tradit. imprimis Ignatius Georgius Venetus saeculo XVIII actorum auctoritatem uehementer impugnauit ('Paulus apostolus in mari quod nunc Venetus sinus dicitur naufragus'. Venetiae 1730), cui aduersatus est IACiantarius, actorum defensor acerrimus ('dissertatio

¹⁾ de admin. imper. p. 36 in Bandurii Imperio orient. I, p. 105: Νῆσος ἑτέρα μεγάλη τὰ Μέλετα ἦτοι τὸ Μαλοῦσαται, ἣν ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων ὁ ἅγιος Λουκᾶς μέμνηται, Μελλήν ταύτην προσαγορεύων.

apologetica Pauli Apostoli in Melitam Siculo-Adriatici maris insulam naufragio eiecto' Venetiis 1738).¹⁾ sed non est quod uberius de hac uirorum doctorum controuersia disputemus. nemo enim nostra aetate dubitabit, quin Melita insula quam Acta Apostolorum (28, 1) perhibent, inter Siciliam et Africam in mari interno, neque uero in sinu Adriatico sita fuerit. nam quae Act. 27, 27 de Paulo cum sociis in Adria nauigante legimus, ea non ad mare quod nos dicimus Adriaticum sed ad ipsum mare internum referenda sunt. actorum igitur Petri et Pauli de nauigationibus Pauli narratio cum actis Apostolorum optime consentit.

Sed totum hoc Pauli itinerarium quod in plerisque graecis codicibus rebus ab utroque apostolo Romae gestis praemittitur, non solum in latina uersione, sed etiam in codice Veneto Marciano, de quo infra plura dicenda sunt, desideratur. qui quidem codex Paulum ex Hispania Romam uenisse uel potius ab itinere illo Hispanico, cuius etiam Actus Vercellenses mentionem faciunt, reuersum esse narrat. quaeritur igitur num itineris illa descriptio ad originalem actorum textum pertinuerit. multa sunt sane quae dubitationem incutiant. Rhegium oppidum Calabriae uocatur, quo prouinciae nomine Bruttii et Lucani non ante saeculum IX comprehenduntur (cf. Thilo acta Petri et Pauli I, 9 sq.). Erasmus Gaëtanus Petri discipulus, apud quem Paulus hospitatus esse fertur, Formiorum ille episcopus et martyr sub Diocletiano fuisse uidetur, cuius reliquiae una cum cathedra episcopali anno 842 per Gregorium II papam Gaëtam translatae sunt (Acta SS. Iun. tom. I, 212). oppidorum nomina *Συρακοῦσαι* pro *Συρακοῦσαι*, *Μεσσην* pro *Μεσσήνη*, nec non insulae nomen *Αἰδύμος* (uel *Αἰδύμοι*) pro *Αἰδύμη* apud scriptores mediae demum aetatis occurrunt (cf. Thilo l. s. p. 9. 12). apparet igitur itinerarium illud non ante saeculum IX in eam formam quam nunc habemus redactum esse. accedit quod nomina episcoporum ab apostolo ordinatorum quae in itinerario commemorantur fere numquam cum reliqua cuius notitiam habemus ecclesiastica memoria consentiunt. alia tam misere corrupta sunt, ut graeculum linguae terraeque ignarum

¹⁾ cf. de hac re Baumgarten, Nachrichten von merkwürdigen Büchern VIII, 157 sqq. Walch, biblioth. theolog. III, 455. Thilo, acta Thomae p. LIV. Placidi Reynae et Abelae commentationes supra memoratae reperiuntur in Graeuii Thesauro antiquitatum et historiarum Siciliae, tom. IX et XV. Lugd. Batav. 1723.

haec scripsisse suspiceris. legimus Γανδομελέτη¹⁾, Ποντιόλη²⁾ pro Puteolis, Βαῖα (Baiae), Γαῖται (Gaeta), Τρίβους ταβέρνης, Βικουσαράπη (uicus Sarapis? uel Vico Sabino?); quibus addere placet quae in iisdem codicibus sub finem passionis Apostolorum occurrunt Ἀγκοῦαι Σαλβίας (Aquae Salviae), ὁδὸς τῆς Ἀππίας πόλεως (uia Appia), alia. quid quod Paulus Terracina Tres Tabernas naue profectus esse, Tribus autem Tabernis Forum Appii, quem uicum multo longius quam Tres Tabernas Roma abesse constat, iter fecisse narratur, ita ut fratres cum apostolo ad eum salutandum Romamque deducendum Tres Tabernas obuiam irent, non tam obuiam uenisse sed apostolum praeteriisse uideantur. sed haec et alia quae hoc loco omitto in libro meo 'Die apokryphen Apostelgeschichten' II, 1, p. 305 sqq. uberius exposui. satis habeo monuisse, originalem narrationis formam, quam in libro illo restituere conatus sum, a posteriori retractatione diligenter distinguendam, istam cum reliqua actorum parte artissime coniungendam, hanc autem insipido cuidam saeculi IX monacho qui Siciliae uel Magnae Graeciae nescio quod monasterium incolebat tribuendam esse.

Graeci textus post Lascarim etiam Antonius Carafa Romanae ecclesiae cardinalis, qui acta nostra manu scripta cum Alphonso Salmeron communicauit, notitiam habuit. Carolus Du Fresne in Glossario mediae et infimae graecitatis sub uocibus βούλλα, καστέλλιον, ὀρδινεύειν, aliis, et Cotelerius in adnotationibus ad Constit. apostol. VI, 10 plura ex graecis his actibus manuscriptis protulerunt. et Cotelerius quidem ut obseruauit Tischendorf codice Parisino num. 897 usus est, neque alio usus uidetur Carolus du Fresne³⁾.

¹⁾ quomodo comminisci aliquis potuerit compositum Γανδομελέτης uocabulum, haud difficile est dictu. etenim Gaulos siue Gaudos et Melite exiguo spatio sunt disiunctae et illa huius quasi pars, ita ut olim crederetur, orationes Pauli Melitensibus habitas etiam in Gaulo auditas esse . . . uoluit igitur quisquis auctor est illius nominis significare, Meliten cum Gaudio coniunctam eamque ut uidetur distinguere ab altera Melita Illyrica (Thilo l. s. p. 6).

²⁾ constanter scribitur Ποντιόλη, nec dubito quin auctor hoc nomen uoluerit ominosum haberi. infra enim narrat Pauli diris τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν καλουμένην Ποντιόλην πεποντισμένην εἰς τὴν ὄχθαν τῆς θαλάσσης ὥστε ὀργην μίαν. hisque addit uerba: καὶ ἐκεῖ ἔστιν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας εἰς μνημόσυνον ἐποκάτω τῆς θαλάσσης. uirum hoc sit merum fabulatoris commentum, an is respexerit traditionem de terrae motu quo Puteoli desederint, nescimus (Thilo l. s. p. 12).

³⁾ confudisse enim uidetur numerum ueterem eius codicis 2429 cum numero 4249 quo codicem unde hausit designat (Tischendorf).

Primus Ioannes Carolus Thilo editionem graecam actorum Petri et Pauli duobus programmatibus Halensibus instituit, translationem latinam ex duobus codicibus Guelferbytanis haustam, praefationem, commentarium criticum et historicum adiecit; particula prior (paginarum 28 formae 4) prodiit ad sacra Christi paschalia celebranda anno 1837; posterior (paginarum 30 formae 4) eadem occasione festa anno 1838. cum hac editione conferantur quae idem Thilo in Notitia nouae codicis apocryphi Fabriciani editionis quam Actis S. Thomae apostoli praemisit (Lipsiae 1823) doctissime ut solebat commentatus est (p. LIII—LIX). usus est codice Parisino 1470, adhibito 'paucis tantum locis emendandis' altero Parisino signato num. 897. post illum Constantinus Tischendorf in editione huius libri priore nouis subsidiis quaesitis textum graecum iterum prelo mandauit. adhibuit autem ille praeter Thilonianos istos codices, quos denuo excusserat, duos codices Parisinos Coislinianum 121 et bybl. National. 635, codicem Venetum bybliothecae Marcianae n. XXXIII classis VII, et primam actorum partem ex codice Messanensi a Placido Reyna exscriptam. in commentario critico duobus codicibus latinis Guelferbytanis usus est, quorum alterum (Guelf. A) Thilo in textu latino edendo secutus est, alterius (Guelf. B) uarias lectiones in commentario critico apposuit.

Nostrum erat apparatus criticum quantum potuimus augere textumque graecum duplicem, quem Tischendorf mirum in modum confuderat, una cum translatione latina codicibus graecis multo antiquiore denuo recensere.

codices graeci quos ad editionem parandam adhibui hi sunt:

A = cod. Paris. gr. 1470. 'Is codex' ut Tischendorf adnotat 'est ex antiquissimis eorum omnium qui litteris minutis exarati sunt: scriptus est enim anno Christi 890, siue ut in ipso codice subscriptum legitur, mense Aprili, indictione octaua, anno 6398. Actus Petri et Pauli ibi leguntur fol. 98 uerso et sqq.¹⁾ codex haud ita multum post antiquioris textus retractationem de qua supra disputaui conscriptus est. contulit eum post Thilonem Tischendorf diligentissime. codici inscribitur: *πράξις τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρον καὶ παύλον ἦτοι μαρτύριον μαρτυρησάντων ἐν ῥώμῃ . . . ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελεῖν*

¹⁾ *Disseruit de hoc codice, addito scripturae specimine, Montfaucon in Palaeographia graeca pag. 269 sqq. Tischend.*

τὸν ἅγιον παῦλον τὸν ἀπόστολον ἀπὸ γανδομελέτης τῆς
 νῆσου. explicit f. 108^r A: πόλεωσ· ἐν οἷς τόποις διὰ
 τῶν προσευχῶν αὐτῶν ἐνεργεσθαι πολλάι παρέχονται τοῖς
 πιστοῖς ἐν τῇ ὀνόματι . . . ἐτελειώθη δὲ ὁ δρόμος τῶν
 ἁγίων ἀποστόλων . . . ἀμήν. ἐπαῖς . . . καὶ παῦλον.

B = cod. Paris. gr. 897 saec. XII f. 131^a sqq. is codex partim
 membranaceus partim chartaceus est; illa pars in qua
 loco IX acta Petri et Pauli habentur, membranacea.
 codicem contulit Tischendorf. incipit cod.: πρᾶξις τῶν
 ἁγίων ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου καὶ πῶς ἐν ῥώμῃ
 ἔμαρτύρησαν ἐπὶ νέριωνος. εὐλόγησον πάτερ· ἐγένετο
 μετὰ τὸ ἐξελεῖν τὸν ἅγιον παῦλον ἀπὸ γανδομελέτης
 τῆς νῆσου. explicit fol. 157^r iisdem fere uerbis ac
 codex A.

C = cod. Paris. Coislin. 121 exaratus anno p. Chr. 1343.
 Constantinus Tischendorf, qui et hunc codicem contulerat
 scripsit de eo haec: 'Loco 41 siue folio 114 incipiunt
 actus Petri et Pauli. exeunt folio 117 uerbis ἀλλὰ πάντα
 ψευ[δῆ λέγεις] sect. 61. uidentur eo loco aliquot codicis
 folia periisse; folio enim 118 — quod Montefalconius
 non animaduertit — longe alia sequuntur, quorum priora
 desiderantur. legitur enim in hunc modum: — βῶν
 πορευθήτι καὶ ἐὰν κωλύσῃ (codex κολύσει) σε ἡ φλογίνη
 ῥομφαία τοῦ μὴ εἰσελεῖν, ἐπιδείξον τοῦτο τὸ βασιλικὸν
 σημεῖον, καὶ εὐθέως ἀνοίξει (codex -ξη) σοι τὰς θύρας.
 καὶ ἦλθον, καὶ εὐθέως ἰδοῦσά με ἡ φλογίνη ῥομφαία ἡ
 φυλάττουσα τὸν παράδεισον ἀπέκλεισεν τὰς θύρας etc.
 de his alibi uidebimus: pertinent ad eam de latrone
 apud inferos historiam quae in altera parte euangelii
 Nicodemi legitur, cap. XXVI.'

D = cod. Paris. gr. 635. 'Is codex bombycinus est, saeculi
 fere XIV. ex eius textu actuum quos loco XI habet,
 longe plurima, etsi non omnia cum reliquis contulimus'
 (Tischendorf). noua codicis collatione supersederi posse
 putauī. codici inscribitur μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ κορυ-
 φαίων ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου. ἐγένετο κτλ.
 explicit fol. 189^r iisdem uerbis quibus cod. A, sed desunt
 uerba διὰ τῶν προσευχῶν αὐτῶν.

E = cod. Venet. bybl. Marcian. XXXVII classis VII. de quo
 codice apud Tischendorffum haec leguntur: 'codex est
 bonae notae, sed quae de aetate eius accuratius notaueram

mihī non amplius ad manus sunt. incipit una cum latinis codicibus inde a sectione 22 uerbis his: Ἐλθόντος εἰς τὴν Ῥώμην τοῦ ἁγίου Παύλου ἀπὸ τῶν Σπανιῶν (baec in nullo alio teste nec graeco nec latino addita uidi) συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι. magna est huius textus et reliquorum differentia; est autem eiusmodi, ut Venetus codex plerumque assentientes habeat latinos codices. sectiones 62—66 in reliquis plane desiderantur. rursus in Veneto et latinis desunt quae in reliquis de Perpetuae (quae Pseudo-Lino Plautilla dicitur) et Potentianae martyrio inde a sectione 80, itemque de martyrio trium Neronis militum ad Christum conuersorum inde a sectione 84 adduntur. codex olim fuit Nanianus 153; papyraceus est saeculi XVI. idem codex fol. 114^r—168^v etiam acta Ioannis quae sub Prochori nomine feruntur continet, ex multo antiquiore codice, scilicet Palatino Vaticano 37 saeculi X, exscripta. cuius libri auctoritatem ad Prochori textum constituendum plurimi faciendum esse rectissime iudicauit Theodorus Zahn (Acta Ioannis praef. p. IX sq.). uehementer igitur dolendum est, quod actorum Petri et Pauli testis longe uetustior, quem Nanianus exscribendo secutus est, nondum repiri potuit. uidetur enim eiusdem fere aetatis fuisse atque Pal. Vatic. 37. codicem diligentissime contulit C^TTischendorf.

F = cod. Messan. olim monasterii S. Mariae de Trapizomata, quo Placidus Reyna usus est. quae exscripsit pertinent ad primam tantum actorum partem (sect. 1—6).

G = cod. Vindob. hist. gr. 116 olim 36 (loco 11), cuius mentionem facit Lambecius in comm. de bibl. Caesar. VIII p. 802 ed. Kollar. codici superscribitur: πράξις καὶ θαύματα τῶν ἁγίων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου, πῶς ἐν Ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν ὑπὸ νέρωνος. incipit sic: Ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελεῖν τὸν ἅγιον παῦλον ἀπὸ γανδομελίτης τῆς νήσου καὶ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἰταλίας καὶ διδάσκοντος τὸν λόγον τοῦ κυρίου. explicit fol. 105^v πόλει· ἐν οἷς τόποις διὰ τῶν προσευχῶν αὐτῶν . . . ἐτελειώθη δὲ ὁ δρόμος . . . μεθ' οὗ τῇ πατρὶ . . . ἀμὴν. textum quem Kollarius falso in homiliae formam redactum esse iudicauit, Tischendorf commemorauit quidem, sed non exscripsit. integram

codicis collationem mihi parauit Sigfridus Mekler Vindobonensis.

H = cod. Paris. gr. 1505 saec. XII f. 154^a B. ἁγλησις τῶν ἁγίων κορυφαίων καὶ ἐνδόξων ἀποστόλων τοῦ χριστοῦ πέτρου καὶ παύλου. κύριε εὐλόγησον. ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελεῖν τὸν μακάριον παῦλον ἀπὸ γανδομελέτης τῆς νήσου κτλ. inter fol. 156 et 157 plura folia exciderunt. desunt omnia inde a uerbis καὶ αὐτὸς ὢν (188, 14) usque ad uerba πλεῖον ἠγωνίσαστο περὶ (212, 11). explicit f. 157^a A: πόλεωσ· ἐν οἷς τόποις διὰ τῶν προσευχῶν αὐτῶν εὐεργεσίαι πολλαὶ καὶ ἰάσεις παρέχονται τοῖς πιστοῖς. ἐτελειώθη δὲ ὁ δρόμος . . . ἀμήν. codicis collationem Gottholdo Gundermann acceptam refero.

= cod. Paris. gr. 979 saec. XIII f. 294^r πράξεις καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου. καὶ ὅπως ἐν τῇ ῥώμῃ ἐτελειώθησαν. εὐλόγησον δέσποτα. ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελεῖν τὸν ἅγιον παῦλον τὸν ἀπόστολον ἀπὸ γανδῶμελέτης τῆς νήσου κτλ. expl. f. 309^a: τῆς πόλεωσ· ἐν οἷς διὰ τῶν προσευχῶν αὐτῶν πολλαῖς ἰάσεις ἐγένοντο τοῖς δεομένοις ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου . . . ἐτελειώθη δὲ ἡ μαρτυρία τῶν ἁγίων ἀποστόλων . . . ἀμήν. codicem contulit G. Gundermann.

K = cod. Paris. gr. 771 saec. XIV f. 289^r inscribitur ut cod. B, sed articulo τί ante πῶς ἐν ῥώμῃ praemisso. expl. ut cod. B. contulit et hunc codicem G. Gundermann.

L = cod. Florent. Laur. Plut. IX, 6 saec. XI f. 358 (cf. Bandini, cat. codd. gr. I, 393). incipit: ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελεῖν τὸν ἅγιον παῦλον ἀπὸ γανδομελέτης τῆς νήσου ἐλεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἰταλίαν. explicit χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' οὗ τῷ πατρὶ . . . ἀμήν. hic est codex ille Florentinus cuius Placidus Reyna mentionem fecit. in margine actorum textus falso appellatur Homilia et Ioanni Chrysostomo adscribitur. apographum codicis quod olim instituit Lucas Holstenius, asseruatur inter schedas Holstenii; signatum est: cod. Barberin. XXXIII, 118; ibi p. 46—70 acta Petri et Pauli leguntur. ex Laurentiani codicis speciminibus, quas FRoediger mihi transmisit, intellexi Holstenii apographum si minutias quasdam ad orthographiam pertinentes omittas summa fide dignum esse.

- M* = cod. Palat. Vatican. 317 saec. XII f. 19^a *πράξις τῶν ἁγίων καὶ εὐφημῶν ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου καὶ πῶς ἐν ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν ἐπὶ νέρωνος τοῦ μισερῶτατος. κύριε εὐλόγησον. ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν παῦλον ἀπὸ γανδομελέτης τῆς νήσου κτλ. explicit f. 27^a πόλεως· ἐν οἷς τόποις . . . τοῖς πιστεῖ προσιοῦσιν ἐν τῇ ὁν. . . ἐτελειώθη . . . ἀμήν. specimina codicis AMau mihi transmisit.*
- N* = cod. Vatican. gr. 821 saec. XIII f. 140^a *ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ τῶν πράξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου. ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν ἅγιον παῦλον ἀπὸ γανδομελέτης τῆς νήσου. expl. fol. 153^a πόλεως· ἐν οἷς διὰ τῶν προσευχῶν αὐτῶν . . . ἐτελειώθη . . . μεθ' οὗ τῷ πατρὶ . . . δόξα καὶ τιμὴ καὶ κράτος . . . ἀμήν. specimina codicis curauit AMau.*
- O* = cod. Oxon. 82 Noui Collegii saec. XI f. 199^a *μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ πανευφημῶν ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου. καὶ πῶς ἐν ῥώμῃ ἐτελειώθησαν ἐπὶ νέρωνος. ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν ἅγιον παῦλον κτλ. expl. fol. 211^a μεθ' οὗ τῷ πατρὶ . . . τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ αἰὲν . . . ἀμήν. codicis collationem acceptam refero uiro plurimum reuerendo WACHHEADLAM B. A., collegii omnium animarum Oxoniensis socio.*
- P* = cod. Baroco. 147 saec. XV f. 176 *μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων πρωτοκορυφαίων καὶ κοσμοσώστων τοῦ χριστοῦ ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου· εὐλόγησον πάτερ. ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν μακάριον παῦλον κτλ. explicit: πόλεως· ἐν οἷς τόποις διὰ τῶν προσευχῶν αὐτῶν εἰεργεσίαι πολλαὶ καὶ ἰάσεις παρέχονται τοῖς πιστοῖς. ἐτελειώθη δὲ ὁ δρόμος . . . χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρ. ἡμ. ἰησ. χρ. ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος τῷ πατρὶ ἅμα καὶ τῷ ἁγ. πν. . . ἀμήν. sectiones 1—30 contulit Eduinus Hatch, M. A., uir illustrissimus deque ecclesiae christianae primordiis recte cognoscendis meritissimus, cuius praematuram mortem uehementer deploramus, reliquam codicis partem uir plurimum reuerendus JLG MOWAT, M. A., Pembrocensis collegii socius.*
- Q* = cod. Athous bibl. Batopedianae 368 saec. XIII f. 131^a *πράξις τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρου καὶ παύλου καὶ πῶς ἐν ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν, ἐπὶ νέρωνος βασιλέως. δεσπ. εὐλόγησον. ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν ἅγιον παῦλον κτλ. expl. f. 145^r codicem contulit Philippus Meyer*

ecclesiae euangelicae apud Smyrnaeos olim pastor meriti-
tissimus.

T — cod. Taurin. (C. IV. 4) inde a fol. 24^r saec. XI/XII
f. 118^a *πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρον καὶ παύλου
καὶ πῶς ἐν ῥώμῃ ἐτελειώθησαν. εὐλόγησον. ἐγένετο μετὰ
τὸ ἐξελεῖν κτλ.* explicit fol. 129^a *ἐτελειώθη δὲ ὁ δρόμος
αὐτῶν . . . μεθ' οὗ τῷ πατρὶ δόξα σὺν ἁγ. πν. . . .
αἰώνων.* codicis specimina mihi transmisit EHauler.

His codicibus addendus est cod. Athous Cutlumus. 24
saec. XI f. 131^a *πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρον καὶ
παύλου καὶ πῶς ἐν ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν ἐπὶ νέρωνος βασιλέως.
δεσπ. εὐλόγησον.* doleo quod Philippus Meyer cum in bybliothecis
Athois uersaretur collationem huius codicis instituere
omisit.

Praeterea memoranda est singularis quaedam narrationis
forma quae in codice Vatic. gr. 1190 chart. saec. XV—XVI
f. 890^r—893^a reperitur. codex cui inscribitur *πράξεις καὶ μαρ-
τύριον τῶν ἁγίων καὶ πρωτοκορυφαίων ἀποστόλων πέτρον καὶ
παύλου.* *δέσποτα εὐλόγησον* passionem utriusque apostoli seorsim
tractat. passio Petri quae legitur f. 890^r—892^a paucis uerbis de
primariis apostolis praemissis primum quidem quae ex scriptura
sacra de Petro apostolo cognoscuntur enarrat, deinde uero ex
ipsis actis Petri et Pauli plura excerptit, ita tamen ut alia multa,
praesertim omnia quae ad Paulum pertinent omittat. textus
interdum ad uerba cum actorum tenore consentit; ad locos
difficiliores emendandos nihil fere facit. quae deinde f. 892^a
—893^a de Paulo apostolo proferuntur nihil quod memoratu
dignum sit continent. exscripsit codicem AMau, paucis quae
ex scriptura sacra hausta sunt omissis.

Iam de actorum textibus edendis rationem reddamus. ante
omnia id egimus, ut duas graeci textus formas uehementer inter
se differentes quas Tischendorf in unam quasi indiscretamque
massam coegit denuo separaremus. nam recte ille quidem
graeci Veneti et latini textus conuenientiam animaduertit; recte
etiam Venetum textum nonnumquam unum omnium uel uno
tantum ex reliquis graecis comitante antiquissimam scripturam
tueri existimat. sed textuum discrepantia maior est quam quae
utrumque in unum corpus coalescere patiat. praeterea quibus
rationibus uir doctissimus in textu constituendo ductus fuerit me
non assecutum esse fateor. praefert ille quidem textum Mar-
cianum non solum ubi cum latino interprete contra graecum

uulgatum facit, sed nonnumquam etiam ubi ab utriusque scriptura solus discedit. nihilominus codicis illius auctoritas Tischendorfio non tanta est, cui ubique textum suum subiungat. saepe numero enim textum uulgatum cum latino consentientem textui Marciano anteponebat, non solum in uariis lectionibus sed etiam in additamentis ab utroque suppeditatis. sed inde a sectione 77 usque ad finem textus latini cum uulgato consensum prorsus contemnit. utrumque textum ex uno eodemque archetypo haustum esse apparet, scilicet ex retractatione quadam antiquissimorum illorum actorum Pauli, quibus iam Origenes et Eusebius usi sunt (uide supra p. XI). cuius quidem retractationis saeculo ut mihi uidetur quinto post Christum institutae auctor, cum ex actibus Petri gnosticis quaedam delibaret quae narrationem catholicam supplerent, quasi uiam muniuit recentioris correctoris lucubrationibus, qui gnosticarum fabularum uarietate magis delectabatur, quam disputationibus illis sect. 23. 36. 38. 46. 49. 62—66 tum inter Paulum et Iudaeos tum inter apostolos et Simonem habitis. itaque alia addidit, alia omisit, alia correxit. sic ortus est textus ille uulgatus qui omnibus codicibus graecis praeter unum Marcianum continetur. alteram quam dicunt textus recensionem ille instituit, qui siue antea siue postea itinerarium Pauli apostoli de actorum corpore abscidit, propterea quod Paulus bis Romae fuisse et ab Hispanico itinere redux morte affectus esse putabatur. haec breuior actorum Petri et Pauli forma tum in codice Marciano tum apud interpretem latinum reperitur. utrumque igitur textum graecum seorsim edendum curauimus, Marciano autem latinam interpretationem saeculi ut uidetur sexti exeuntis adieci.

Textus latinus longe propius ad codicem Marcianum quam ad reliquos codices accedit. sed nonnumquam fit, ut cum his contra illum consentiat. ex quo numero sunt hi loci: sect. 27 (6) *ἡμεῖς ὡς ἠκούσαμεν*. sect. 29 (8) *ἀλλ' οἱ ἄρχοντες . . . ἐαυτὸν παθεῖν*. ibid. *ὥσπερ οὖν ἐκ τῆς πλευρᾶς . . . μῶμον*. sect. 30 (9) *τούτοις οὖν* usque ad finem. sect. 31 (10) prima uerba usque ad *ἐπίστευσεν* (sequuntur aliquot uerba interpretis propria *et perpauci fuerunt . . . uel praecepta*). sect. 53 (32) omittit latinus interpres uerba codicis Marciani *διελθούσης . . . ἐθαύμασεν* et paulo post *ἰδοὺ σωθῆς εἰμι*. paulo ante uerbis *ὅτι μετὰ τὸ δειχθῆναι . . . τὰ μέλη* cod. E a latinis pariter atque a reliquis graecis testibus discedit. sect. 55 (34) uerba textus graeci uulgati *πολλὰ κατὰ εἰς ἑαυτοὺς ποιεῖν* propius ad latina accedunt,

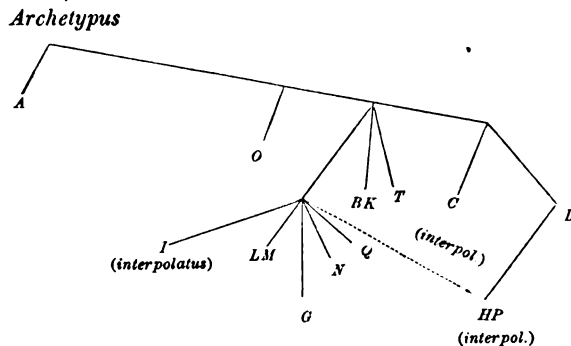
sed haec copiosiora sunt. sect. 58 (37) latinus interpres cum textu uulgato addit *ἐδίδαξα γὰρ ἵνα τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγοῦνται*. ibid. latinus aliquot enuntiata addit: *docui possidentes . . . reipublicae* et post τὴν πλὺσιν *sicut illi seruare . . . conditor rerum deus*. sect. 60 (39) latinus cum graeco uulgato addit *ἥτις ἐστὶν ὁδὸς . . . ἐν αὐτῇ*. sect. 67 (46) latinus cum graeco uulgato habet *ἀλλ' οὐδὲ σύ . . . ἐβεβαίωσας*. sect. 69 (48) post *λέγετε* uterque addit *καὶ οἶδατε . . . ὑμᾶς καταξιώσω*. item sect. 73 (52) *εἴ τι ἂν ἴδῃς αὐτὸν ἐπιχειροῦντα*. sect. 74 (53) uerbis graeci uulgati *ἵνα γνῶς κτλ.* et sect. 76 (55) uerbis eiusdem testis *ἔφη δὲ ὁ Παῦλος τῷ Πέτρῳ* latinus adstipulatur; inde a sectione 77 (56) interpres latinus fere eundem textum atque graecus uulgatus praebet, omissis tamen quae ille de Perpetua, de Potentiana et de tribus militibus admiscuit. huc pertinent e. gr. sect. 77 (56) uerba *τὸν κρίστην τῶν ἀπάντων . . . Χριστόν* et paulo infra *καὶ τέσσαρα μέρη γενόμενος . . . σήμερον ἡμέρας*. sect. 78 (57) uerba graeci uulgati *ἡ ἔρις αὐτοῦ . . . ἀπολέσθαι* accuratius quam quae cod. *E* habet *ἡ ἐννόησις . . . ἀπωλείας* ad latina quadrant. sed latinus hoc loco copiosior est; addit *si intellegas* et *ne tantas . . . blasphemias*. sub finem sectionis uerbis *ὑποπτόν μοι . . . πληρωθῆναι* latinus graeco uulgato adstipulatur; item sectione 79 (58) *τότε ὁ Νέρων* usque ad finem; sect. 81 (60) *ἐπειδὴ ὁ κύριός μου* usque ad finem; sect. 82 (61) *συνῆλθεν δέ* usque ad finem, paucis uerbis ut *ἐπὶ ἡγήσεν μοι ὁ κύριος* quae latinus cum *E* tuetur exceptis; item sect. 83—87 (62—66) interpres latinus et graecus uulgatus contra codicem Marcianum consentiunt. sectione 88 (67) latinus ab utroque graeco discedit.

Ex hoc locorum conspectu apparet, textum latinum non ex textu Marciano uel ex Marciani archetypo deriuatum esse, sed genuina actorum uerba saepe contra illum conseruasse. inde a sectione 77 (57) textus Marcianus in breuiorem formam redactus est.

Inter codices qui textum uulgatum perhibent longe praestantissimus est codex *A*, cuius scripturam tamquam fundamentum editioni substruxi. non tanta quidem est eius auctoritas, ut eum reliquis omnibus testibus neglectis sequamur. sed accedentibus duobus melioris notae codicibus qui diuersarum familiarum sunt, ut *BL*, *BO*, *LO*, *HO*, *HI* etc., semper hanc paucorum scripturam multitudini praeferendam esse duxi. inter reliquos codices *BDLO* maioris pretii sunt. cod. *O* saepe cum

A, rarius cum *BL* consentit. codices *BDGIKLMNQ* eiusdem stirpis esse apparet; inter quos *GILMNQ* artiore necessitudinis uinculo coniunguntur. *M* fere semper, *G* et *NQ* plerumque cum *L* concordant; cod. *I* eiusdem familiae textum sed interpolatum praebet: multa enuntiata omittit, transponit, transformat. codex *B* haud raro archetypi scriptionem seruasse uidetur; obtinet autem medium fere locum inter *L* et *D*, quamquam propius ad illum quam ad hunc accedit. idem statuendum esse uidetur de codice *T*, cuius pauca tantum specimina adhibui. codice *K* qui plerumque cum *B* facit facile carere possis; satis habui scripturam huius codicis ad undecim priores sectiones apposuisse. cod. *D* ab omni eiusdem stirpis propagine saepissime discedit: multa omisit, plura corruptit aut certe mutauit; sed haud raro ueram scripturam seruauit. ex eadem atque cod. *D* progenie sunt codd. *HP*, quorum tamen textus sescenties uerbosior et ornatior est. codicis *H* maxima pars deperiit; in cuius locum substituimus codicem *P*, multo quidem recentiore, sed ex eodem fonte, fortasse ex ipso codice *H* olim integro deriuatum. interdum codex *P* scripturas codicum *L* uel *B*, rarius codicis *O* tuetur, uel potius textui *D* admiscet. ultimo loco habemus codicem *C*, quem Tischendorf reliquis temere praefert. originem quidem traxit ex libro, qui eiusdem prosapiae fuisse uidetur atque codices *B* et *D*; sed ipse codex a librario nescio quo miserum in modum interpolatus est.

codicum cognationem hoc stemmate illustrasse iuuabit:

Erunt qui dicant me in textu constituendo non ut par fuerit codicis *E* Marciani rationem habuisse. qui quidem codex cum saepius a codicis *A* scriptura discedat codicibusque alterius familiae adstipuletur, facile suspicari possis, istius cum uno

uel altero textus uulgati codice conuenientiam pluris faciendam esse quam reliquorum uel optimorum librorum auctoritatem. sed caueas ne temere hunc ducem in textu recensendo sequaris. haud raro enim reperiuntur loci, in quibus manifestae scripturae corruptelae in codicem Marcianum intrusae sunt. sic Marcianus sect. 2 (23) τῇ τῶν Ἑβραίων βίβλῳ καὶ μαρτυρίᾳ habet pro τῇ τῶν Ἑβρ. βίβλων μαρτυρίᾳ quod cum *C* restitui (τῇ τῶν Ἑβρ. βίβλῳ μαρτυρίᾳ *ABDIOP*); sect. 5 (26) βεβήλοις et βδελυκτοῖς cum reliquis graecis codicibus legit pro βέβηλοι et βδελυκτοί, quod cum latinis restituendum est; sect. 11 (32) λίθους ἀνδριάντας habet cum *C* pro λιθίνους ἀνδριάντας; sect. 31 (52) μέγας cum *ACD* pro μάγος habet quod *BGILOPQ* tuentur; sect. 32 (53) κελεύσαντα cum *ABGLO*, ubi Tischendorf (cum *PQ*) κελεύσαντος scripsit, ego κελεύσαντι restitui; sect. 36 (57) οὐχ ὁρῶσι cum *ABDIP* pro οὐ χωροῦσι quod sine dubio cum *GLOQ* recipiendum est. selegi aliquot locos, in quibus *E* non solum cum *A*, sed etiam cum aliis melioris notae codicibus a genuina scriptura abhorret. ne mireris igitur quod etiam aliis locis a codicis *E* scriptura cum hoc uel illo textus uulgati codice concordante discefferim. sic sect. 23 (2) retinui ἡμᾶς cum plerisque codd., quod *EOP* omiserunt; sect. 27 (6) scripsi ξέυσαντος cum *AGILO* non ξύντος cum *CDEPQ*; sect. 30 (9) σύ pro σὺ εἰ *EQ*; sect. 33 (12) δειγματίσονται cum *ADGPQ* Tisch. non δειγματίσωσι cum *BCEILO*; sect. 34 (13) ἐπὶ Νέρωνος . . . τοῦ Καίσαρος pro ἐπὶ Νέρωνα . . . τὸν Καίσαρα *CE*; sect. 35 (14) Θεοῦ cum *AGI* non τοῦ Θεοῦ cum *BCDELOPQ*; sect. 36 (15) addidi αὐτῷ quod deest in *DEG*; ibid. scripsi δυνήσεται non δύναται *BCDE*; sect. 38 (17) καταλαζονεύεις non καταλαζονεύει *DE*; sect. 39 (18) retinui cum plerisque codd. graecis et interpretatione latina καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἀναγνωσθῆναι quod praeter *E* etiam *LQ* omittunt; sect. 40 (19) scripsi ἐγύμνωσα cum *ACDGIPO* non ἐγύμνασα cum *BELO* et λεχθεῖη non λεχθῇ cum *CDEL*; sect. 41 (20) ἐγείροντα non ἐγείραντα *BEGIQ*; ibid. θανάσια non θάματα *DEPQ*; sect. 42 (21) ταφέντος non ταφέντα *EI*; ibid. ad ἐγὼ addidi δέ, quod *CDE* latinus interpretes neglexerunt; ibid. post ἀνήγαγον addidi uerba τῷ κράτει σου in codd. *DEL* et in latino textu omissa; sect. 44 (23) retinui ἐκδικήσωσι cum plerisque codd. pro ἐκδικήσουσι *DEL*; sect. 45 (24) scripsi ἐαντοῦ non αὐτοῦ (*CE*); ibid. adieci βασιλεῦ quod omittunt *CE*; ibid. addidi δέ post ψεύσασθαι quod *EGIP* deleuerunt; ibid. omisi ὥς δὲ ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι (ἀχθῆναι *C*) καὶ λάθρα τῷ Πέτρῳ

δοθῆναι quod *CE* praebent et scripsi cum plerisque codd. καὶ εἶπεν πάλιν; sect. 47 (26) omisi ἀγαθὲ ante βασιλεῦ quod praeter *E* etiam *PQ* addunt; ibid. scripsi χειρῖδις non χειρῖδιος quod praeter codicem *E* solus cod. *B* tuetur; sect. 49 (28) ἱττήμεθα non ἱττήθημεν *EG*; sect. 51 (30) ἐπ' αὐτῷ cum *ACIOP* non ἐπ' αὐτόν *BDEGLQ*; ibid. restitui ἥ prius cum *ADIGLO* quod *BCEPQ* omittunt; ibid. δαιμόνων non δαιμονίων *EO*; sect. 53 (32) ὡς Σίμων cum *BIG* non ὁ Σίμων *CDEOQ*; sect. 57 (36) ταύτην non αὐτήν *CDEP*; sect. 58 (37) ἐπὶ πλούτου ἀδηλόγητι non ἐπὶ τῇ τοῦ πλούτου ἀδηλότ. *DEP*; sect. 60 (39) addidi cum plerisque τοῦ Χριστοῦ ad φωνὴ αὐτόν quod *CDEI* omittunt; ibid. ἐλθόντες quod om. *CDE*; ibid. scripsi κατὰ τούτων non κατὰ τοῦτο *CE*; ibid. διεξεδίκα cum *AL(IQ)* non διεξεδίκει *CDE(BP)*, et διεκδικῆσαι cum plerisque, non διεκδικεῖν *DEP*; sect. 61 (40) omisi articulum ante Πέτρον cum *AL*, quem praeter *E* etiam alii plerique tuentur; sect. 67 (46) addidi σε post ἐρωτῶ contra *DEO*; sect. 70 (49) seruavi πάλαι quod *EI* omittunt; sect. 71 (50) δυνήσομαι σοι εἶναι εὐέλματος cum plerisque pro γενήσομαι σοι εὐέλματος *EO*; ibid. ἀνέρχη pro ἀπέρχη *E(OQ)*; ibid. μοι ante πύργον contra *DEP*; ibid. nominatiuum absolutum ἀνελθών quem *DEO* in ἀνέλθω καὶ mutauerunt; sect. 73 (52) ἔφη cum *ABGQ*, non εἶπεν *DELO(IP)*; ibid. ἤγγισεν cum *ABGLQ* non ἤγγικεν *DEIOP*; sect. 74 (53) ὅπου ἂν non ὅπου ἐάν *DEO*; ibid. τίς non καὶ τίς *EO*; ibid. ἀνελθεῖν non ἀπελθεῖν *BE*; sect. 77 (56) retinui ἀνθρώπων post ἀπίστων contra *DEO*; ibid. τῶν ante νεκρῶν cum *ABDPQ* quod deest in *EGILO*, et ἵνα quod *DEI* perperam praetermittunt; ibid. scripsi βαστάζητε non βαστάζετε *EF*; sect. 78 (57) αὐτῷ pro πρὸς αὐτόν (*EO*); sect. 80 (59) articulum ante Παῦλος addidi cum *APT* contra *E* et plerosque; sect. 81 (60) μου post κύριος scripsi, non ἡμῶν *EOQ*; ibid. ὁρθῶ cum *ADPQT*, non ὁρθῶς *BEGILMN(O)T*; sect. 82 (61) recepi ἀκολουθεῖ μοι quod cum *E* etiam *BGL* neglexerunt; sect. 85 (64) scripsi εἰπόντες non εἰρηκότες *EHPQ*. quae ad orthographiam tantum pertinent, ut *ei* et *η*, *o* et *ω*, *ai* et *e* uocalium permutationem non notavi.

alibi aliter statui. sect. 36 (15) addidi ἄκουσον βασιλεῦ cum *CEOPQ* latinis, inuitis *ABDGILP*; sect. 41 (20) addidi θαλάσσης cum *CDEPQ* latinis, quod deest in *ABGILO*; ibid. scripsi μάγον cum *E* latinis, non πλάνον ut reliqui. sect. 45 (24) omisi ὁ Σίμων post εἰπάτω μοι cum *CEILO* latinis; sect. 67 (46) scripsi ἀλλ' ὁ ἐρωτῶ cum *DEIP* pro ἀλλ' ὡς ἐρωτῶ *ABGLOQ*;

sect. 73 (52) scripsi ἀνύσαι cum *DEPQ* latinis (impetrare), non ἀναλῦσαι quod reliqui perhibent.

de hoc uel illo loco facile dubitare possis. sed obseruandum est, quinam potissimum codices cum *E* contra *A* facere soleant. sunt enim codices interpolati *C*, *I*, *P*, quibus accedunt cod. *O* optimae quidem notae sed a docto litteratore passim retractatus, et cod. *D* minoris quam reliqui eiusdem stirpis codices aestimandus. addas quod textus Marcianus uno tantum codice graeco, eoque recentissimo traditur. uariis igitur modis fieri potuit ut ille textus licet cum aliquibus textus uulgati testibus conueniret, tamen ab huius forma genuina plus minusue discederet.

de rebus orthographicis pauca dicenda sunt. haud raro in *CHIP*, passim etiam in aliis codd. uocales et diphthongi *ι* et *ει*, *ει* et *η*, *ι* et *η*, *η* et *υ*, *ι* et *οι*, *ε* et *η*, *ε* et *αι*, *η* et *αι*, rarius *ο* et *ω* inter se permutantur. creberrimam scripturae corruptionem habes in codice *Q*; scribit enim *τῆς* pro *τοῖς*, *ἡτοῖσατο* pro *ἡτήσατο*, *λύποι* pro *λύπη*, *τω πατρῶων* pro *τῶ πατρῶον*, *πρέσβυς* pro *πρέσβεις*, *ὦν* pro *ὄν*, *ὕμῶν*, *ὕμετερος* pro *ἡμῶν*, *ἡμέτερος* et uice uersa, *φανῆς* pro *φανείς*, *ἐπιτήμησον* pro *ἐπιτίμησον*, *αὐτοῖς* pro *αὐτῆς*, *τοῖς ἡγουμένοις* pro *τῆς ἡγουμένης*, *ὅσοι* pro *ὥσι*, *αὐτοί* pro *αὐτή*. addas *ἀποστέλλεις* pro *ἀποστεῖλαι*, *ἐπιγγελεῖα* pro *ἐπαγγελία*, *κύριον* pro *κυρίως*, *πλέον* pro *πλοῖον*, *ἐξηγοντου* pro *ἐξηγοῦντο*, *αὐτοῖς* pro *αὐτός*, *μοι* pro *μή*, *παρέδωκαν* pro *παρέδωκα*, *ἐρευνᾶν* pro *ἐρευνᾷ*, *ὅσοι* pro *ὅσων*, *οὐ* pro *ῥ*, *ἡμετέραν* pro *ἡμετέραι*, *ἐγενόντων* pro *ἐγένοντο*, id genus alia. uix in alio eius generis codice uocalium et consonarum confusionem tam insipidam repperi. itaque satis erat, uariarum lectionum delectum instituisse. hoc unum notatu dignum est, quod interdum formae quae recentiorem graecitatem sapiunt nobis occurrunt. ex hoc numero est *ἐξέστην* pro *ἐξέστη*, *τέσσαρεῖς* pro *τέσσαρες*, alia; quibus fortasse hanc illamue formam ex supra apposis addere possis. similiter habes in cod. *I* *ἡδυνήθη* pro *ῥδυνήθη*. saepius etiam in melioris notae codicibus formae uerbales in *εις* uel *ει* et in *η* uel *ης* desinentes inter se permutantur. haec in notis textui subiectis diligentur apposui, praesertim cum saepius dubitare possis, num indicatiuus futuri temporis an coniunctiuus aoristi scribendus sit. *ν ἐφελκυστικόν* in cod. *I* semper, in *LO* plerumque additur, in reliquis promiscue additur uel negligitur; item scribitur modo *οὔτω* modo *οὔτως*; sed his minutis adnotandis supersedi.

Inter formas memorabiles referendae sunt *νύκταν* pro *νύκτα* sect. 7 *CI*; sect. 16 *BGHIO*; sect. 27 (6) *IO*; *τινὰν* pro *τινα* sect. 16 *I*; *μέγα* pro *μέγαν* (*λίθον μέγα*) sect. 84^b *GHI*; *πάντων* pro *πασῶν* (*πάντων . . . πράξεων*) sect. 25 (4) quod in omnibus codicibus reperitur, uno *O* excepto qui *πᾶν* correxit (cf. Marc. 12, 28). formae uerborum alexandrinae rarissimae sunt; sed recepi passim cum Tischendorfio *εἶπαν*, *εἶπατε*, *ἦλθαν*, *γενόμενος*, optimorum librorum auctoritate fretus. animaduertas porro *ἐγκατελείπατε* sect. 27 (6), *εἰσέλθατε* sect. 30 (9), *ἐξελεύσασαν* sect. 48 (27) *BDL*, *ἀγάγαι* sect. 55 (34), *ἔλαβα* sect. 84^b (63) *O*.

Interdum uerba contracta in *-έω*, *-άω*, *-όω* desinentia inter se permutantur. sic inuenimus *ἐπιτιμῶντα* pro *ἐπιτιμῶντα* sect. 41 (20) *GQ*; *διεξεδίκα* pro *διεξεδίκει* sect. 60 (39) *AL* uel *ἐξεδίκα IQ*; *ἐδήλει* sect. 84^g *G*, quibus addas uerbi *τίθηναι* formas *ἐπετίθοντο DP* uel *προσετίθοντο G* sect. 29 (8). inter formas inusitatas etiam referas *δίδω* pro *δίδωμι* sect. 80^b (59) *BGLMNOQT*, aoristum actiui *βαστάζητε* sect. 77 (56) *ABDL*, aoristum passiui *αἰσθανθῶσι* sect. 83 (62) *ABO*. augmentum temporale saepe in codd. omittitur, sed fluctuat scriptura; legimus enim *ἀνεψύχθη* et *ἠνεψύχθη*, *ἐπιτήδευσαν* et *ἐπετήδευσαν*, alia. structura casuum in codice *I* haud raro aetatis recentioris usum prodit; huc referenda sunt *παρὰ Πέτρον*, *παρὰ Παῦλον* sect. 5, *ἀπὸ ταύτην τὴν ὥραν* sect. 77 (56), *ἕως τὴν σήμερον* sect. 77 (56), alia. idem codex haud raro accusatiuum genetiuo uel datiuo substituit; sed longum est talia enumerare. *ἀπὸ* praepositio si Thilonem audis etiam in codicibus melioris notae cum accusatiuo coniungitur sect. 13 *ἀπὸ Βαῖας*, nisi forte auctorem formis *Baïa* et *Baïai* promiscue usum esse statuas. taceo de praepositionum *ἐν* et *εἰς* permutatione, quae in optimis codicibus occurrit. nominatiuos absolutos habes sect. 40 (9) *ἀμέλει ἐπαγγελίας ἔχοντες*, sect. 71 (50) *ἵνα ἐπ' αὐτὸν ἀνελθὼν οἱ ἄγγελοι μου . . . με εὔρωσιν*. utrobique codex Marcianus textum correxit. *ἵνα* cum indicatiuo futuri saepissime, cum indicatiuo praesentis raro inuenitur; conferas *ἵνα κατευνένοι* sect. 60 (81) p. 170, 3 (cod. *E*), sect. 58 (37) *ἵνα . . . προηγοῦνται*. sed sect. 15 *ἵνα . . . ἀπόλλυται* Thilo absque ulla codicum auctoritate scripsit.

Veterem latinam actorum Petri et Pauli translationem cum ad genuinum textum constituendum plurimum ualere intellexerimus, non solum in apparatu critico passim commemorandam sed integram edendam textuique Marciano a dextero

latere apponendam esse statuimus. itaque paucis uerbis de criticis subsidiis quibus usi sumus dicendum est.

Libri manuscripti haud raro in bybliotheis Germaniae, Galliae, Heluetiae, Austriae, Angliae, Italiae reperiuntur. usus sum ad textum constituendum his codicibus:

A = cod. Sangall. 561 saec. X f. 1^r *incipit passio sanctorum apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus ad romam. expl. f. 20 ubi prestantur beneficia orationum eius in saecula saeculorum. amen. explicit passio sanctorum apostolorum petri et pauli.* collationem codicis suadente Hermanno Hagen mihi procurauit HBoegli.

B = cod. Bern. A 94 saec. X/XI f. 13^r—16^a ab initio mutilus. incipit uerbis: *est enim in humanis sensibus tanta sanctitas, ut bona laudet naturaliter* (= sect. 7; p. 125 l. 16). explicit: *tum nero teneri fecit petrum et paulum in uinculis corpus uero simonis iussit diligenter tribus diebus et tribus noctibus custodiri* (= sect. 57; p. 167 l. 13). reliqua desunt. contulit codicem HBoegli.

C = cod. Parisin. nouae acquisit. lat. 2179 saec. X litteris gothicis occidentalibus in membranis formae grandis scriptus, anno 1878 ex abbatia Hispanica cui Silos nomen est, Parisios translatus. incipit f. 194^r *B: passio sanctorum apostolorum petri et pauli qui passi sunt rome sub nerone cesare . . . in temporibus illis quum uenisset paulus in urbem romam desinit f. 200 A^a uerbis: hic mundus steterit regnante dño nro ihu xpo cui est honor . . . amen.* collationem codicis Göttholdo Gundermann acceptam refero.

D = cod. Paris. lat. 5301 (Reg. 3594, 3) saec. X/XI f. 90^r *A incipit: III. kl. iuli. passio sanctorum apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus romam. expl. f. 99^r B . . . et posita in ecclesia sci petri uaticano naumachie. et sci pauli in uia ostensi miliario secundo ubi pstantur beneficia . . . amen.* contulit GGundermann.

E = cod. Mazarin. 1318 saec. X/XI f. 8^a: *incipit passio aptorum petri et pauli qui passi sunt in urbem romā sub nerone caesare. quae est III kl iulias. cum uenisset paulus in urbem romam. expl. f. 26^r: ostensi ab urbe roma miliario scdo . . . amen.* specimina codicis mihi transmisit GGundermann.

F = cod. Laurent. Plut. XXX, 4 sin. saec. XI f. 332^A *cum*

uenisset paulus romam. expl. f. 336^A in uia ostense miliario secundo ubi praestantur . . . amen. collationem codicis Ioanni Neumann Argentoratensi acceptam refero.

G = cod. Guelferbyt. inter Wizanburgenses 48 saec. IX/X f. 21^a—32^a *passio sanctorum apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus in urbem romam. expl. et posita sancti petri in uaticano naomatia et sancti pauli in uia ostensi ab urbe roma miliario secundo ubi praestantur . . . amen. explicit passio sanctorum apostolorum petri et pauli. codicem ICThilo exscripsit et editioni quam instituit tamquam fundamentum substruxit. signauit Thilo codicem littera A. bybliothecae Guelferbytanae libri ne peregre mitterentur cum ab iis penes quos rerum Brunswicensium gubernatio est interdictum esset, O. de Heinemann bybliothecae praefectus meritiissimus Carolo Schüddekopf bybliothecae adiuncto codicem denuo in usum meum conferendum commisit.*

H = cod. Guelferbyt. 497 (olim coenobii Bergensis prope Parthenopolim, postea Helmstadiensis n. 141) saec. XI f. 16^a—26^a. *incipit passio apłorū petri et pauli. cum uenisset paulus in urbem romam. desinit uerbis: miliario secundo ubi praestantur . . . amen.* Thilo et hunc codicem adhibuit et in editione sua littera *B* signauit, sed uariam lectionem passim tantum adnotauit. itaque noua codicis collatione cum me carere non posse intellexissem, per uirum doctissimum Carolum Schüddekopf Ottonis de Heinemann rogatu criticis quae desiderabam subsidiis instructus sum.

I = cod. Paris. lat. 12596 (Sangerman. olim 1109 nunc 1042; S. Mauri fossat. 88) saec. XI f. 144^a *incipiunt passionēs apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus in urbem romam. expl. f. 155^r ego Marcellus discipulus dñi mei petri quae uidi scripsi. specimina codicis procurauit GGundermann.*

K = cod. Paris. lat. 12602 (Sangerman. 491, olim 473, ex libris mon. Corbeiensis) saec. XII f. 1^a *incipit passio gloriosissimorum apostolorum petri et pauli que est III. kl iulii. cum uenisset paulus in urbem romam. expl. f. 6^r miliario secundo . . . amen. specimina codicis dedit GGundermann.*

L = cod. Londin. Arundel. 169 saec. XII f. 4^a. *Altercatio*

sanctorum apostolorum petri et pauli cum simone mago. cum uenisset paulus romam. expl.: ostiensi ab urbe roma miliario secundo . . . ubi prestantur . . . amen. exemplar codicis mihi transmisit Edgarus Fripp.

M = cod. Monac. 4554 saec. VIII/IX fol. 3^r—12^r. est idem codex unde fragmentum passionis Pauli breuioris de qua supra p. LV sermonem institui desumptum est. passio Petri et Pauli incipit uerbis: *cumque audisset de paulo in tempore illo cum uenisset paulus romam. expl.: miliario secundo. ibi praestantur beneficia rationum . . . explicit passio sanctorum apostolorum petri et pauli. amen. codicem reliquis multo prolixiorem ego contuli.*

N = cod. Montipessul. (schol. medic.) 55 saec. VIII/IX f. 27^r *passio sanctorum petri et pauli in u. roma sub nerone rege. cum uenisset paulus in urbem romam. expl.: ibi praestantur beneficia oratione in sc̄la sc̄lorum. amen. exemplar codicis mecum communicauit MBonnet.*

O = cod. Paris. nouae acquis. lat. 2180 saec. X, eiusdem originis, formae, scripturae atque cod. Paris. 2179, inc. f. 185^r B: *altercatio sanctorum apostolorum petri et pauli contra symonem magum simul et passio qui passi sunt in urbe roma sub nerone imperatore die III. kl iulias. in diebus illis quum uenisset paulus in urbe roma. expl. f. 193^a A: qui apostolos suos in pace suscepit cui est honor . . . amen. magnam codicis partem contulit GGundermann.*

P = cod. Paris. lat. 5274 (Colb. 2532 Reg. 3857. 3) saec. XII f. 7^a A. *passio beati petri apostoli. cum uenisset paulus in urbem romam. expl. f. 15^r A. specimina codicis sumsit GGundermann.*

Q = cod. Paris. lat. 12606 (Sangerman. 499, olim 627) saec. XII f. 61^rA. *incipit passio sanctorum apostolorum petri et pauli. tempore illo cum uenisset paulus roman. expl. f. 63^rA (ut cod. Paris. 12602). specimina dedit GGundermann.*

R = cod. Casinens. 142 saec. XI p. 6 *cum uenisset paulus romam. desinit uerbis consequuntur effectum. prestante domino . . . seculorum amen. sub finem eadem quae in codice Wizanb. de basilicis Petri et Pauli et de sanctorum corporum depositione leguntur. codicis specimina mihi transmisit GGundermann.*

S = cod. Vindobon. 1262 (ol. Salisb. 81) saec. XIV f. 138^r

—145^r. *uita petri et pauli apostolorum. <cum uenisset paulus romam. expl. passi sunt apostoli domini nostri iesu christi sub die III. kal. iulias cui est . . . amen. specimina exscripsit Sigfridus Mekler.*

T = cod. Casin. 147 saec. XI p. 10. eiusdem originis et indolis est atque cod. *R*. specimina dedit GGundermann.

U = cod. Vrbín. 49 saec. XIV/XV f. 135^A *III kl iulii passio beatorum petri et pauli a marcello discipulo petri edita quique idem interfuit passioni. cum uenisset paulus romam . . . expl. f. 140^r miliario secundo ubi prestantur . . . amen. ego marcellus discipulus domini mei petri que uidi scripsi. transscriptionem libri mihi donauit Ioannes Neumann.*

V = cod. Vindobon. 3785 (Lunaelac. 77) saec. XV f. 143^r —148^r *incipit passio sanctorum apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus in urbem romam. partem aliquam codicis contulit Sigfr. Mekler.*

X = cod. Casin. 148 saec. XI p. 2. eiusdem stirpis est atque *R* et *T*. specimina misit GGundermann.

His codicibus magnus numerus aliorum librorum accedit, quos singulos singulis siglis designare non opus est. ac primum quidem recenseo codices Parisinos.

cod. Paris. lat. 3792 (Colb. 836 Reg. 3861. 2) saec. X/XI f. 176^a—177^a *cum uenisset paulus in urbem romam. desinit cod. uerbis ut fieret subito puer et post haec senior sect. 14 (p. 131 l. 17).*

cod. Paris. lat. 3851 A (Reg. 4240, 2) saec. X f. 19^r—24^a *passio . . . cum uenisset paulus romam. expl. secundo ab urbe miliario in proprio eiusdem Lucinae praedio in uia ostiensi.*

cod. Paris. lat. 12604 saec. XII f. 78^a—85^r *conflictus apłorum petri et pauli cum symone. cum paulus uenisset in urbem romam.*

cod. Paris. lat. 9737 (suppl. lat. 1674) saec. XII f. 1^r—10^r *incipit passio gloriosissimorum etc. (= cod. K).*

cod. Paris. lat. 11753 saec. XII f. 8^a—15^r *incipit passio sanctorum petri et pauli. cum uenisset paulus romam. subscribitur codici ut in I.*

cod. Paris. lat. 15681 saec. XII f. 96^r *incipit historia passionis apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus in urbem romam.*

- cod. Paris. lat. 2653 saec. XII f. 151^r *incipit passio sanctorum apostolorum petri et pauli quod est III kl iulias. cum uenisset paulus in urbem romam. expl. f. 157^r in uaticano naumachie et sancti pauli in uia ostensa . . . amen.* (cf. cod. Paris. 3851 A).
- cod. Paris. lat. 12615 (Sangerman. 490 olim 471 'Corbeiensis mon.') saec. XII/XIII f. 1^r—10^r. ex cod. K exscriptus esse uidetur.
- cod. Paris. lat. 5273 (olim D. D. de Bethune Reg. 3858. 2850) saec. XII/XIII fol. 1^{uA}—8^{rA} *incipit ut Paris. lat. 2653. sub finem habet: ibi prestantur . . . amen. ego marcellus . . . scripsi.*
- cod. Paris. lat. 13091 saec. XIII f. 38^r *cum uenisset paulus romam f. 39^r neronem . . . a lupis esse comestum . . . amen* (sect. 65 p. 175 l. 7).
- cod. Paris. lat. 5276 saec. XIII f. 4^u *incipit passio apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus romam expl. f. 11^r in uia hostiensi . . . amen.*
- cod. Paris. 5280 saec. XIII f. 273^{rA}—279^{rA} *incipit passio sanctorum apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus romam. explicit in uaticano naumachie et sci pauli in uia ostensi . . . amen.*
- cod. Paris. 5296 saec. XIII f. 74^{uB} *incipit passio beatorum petri et pauli apostolorum que est III kl iulii. cum uenisset paulus romam. expl. f. 78^{uA} (ut cod. 5280) ostiensi . . . amen. explicit passio apostolorum petri et pauli.*
- cod. S. Genouef. Paris. H. l. 3 saec. XII f. 1^r *in xpi nomine incipiunt passionες apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus. expl. f. 8^r miliario scđo. ibi praestantur . . . amen.*
- cod. S. Genouef. Paris. H. l. 10 saec. XIII f. 2^r *incipit passio beatorum apostolorum petri et pauli qui passi sunt in urbe roma sub nerone cesare quae est III kl iulias. cum uenisset paulus in urbem romam. f. 26^r ostensi ab urbe roma miliario scđo . . . amen.*

Codicum Paris. lat. 3792. 5273. 9737. 15681 specimina GGundermann mihi procurauit. reliquorum notitiam partim eidem uiro doctissimo partim Maximiliano Bonnet acceptam refero.

His codd. accedunt qui in bybliotheis prouincialibus Galliae asseruantur. hi sunt quorum notitiam accepi:

cod. Montipessul. 14 saec. XI f. 14^u *passio sanctorum aposto-*

ego marcellus discipulus domini mei petrus apostoli que uidi scripsi.

cod. Taurin. 215 (K. IV. 18) saec. XIV f. 1 *passio apostolorum petri et pauli. ergo cum uenisset paulus romam.*

cod. Taurin. 561 (K. VI. 19) I, 1117 saec. XIV f. 305 *passio sanctorum apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus romam.*

cod. Venet. bybl. Marcian. 116 saec. XII (Zan. lat. n. CCCLVI) f. 322^a^B *cum ergo uenisset paulus romam. specimina codicis Hermannus frater mihi exhibuit.*

cod. Venet. bybl. Marcian. 118 saec. XIV (L. IX, XXVII) f. 247 *cum ergo uenisset paulus romam. specimina dedit Hermannus frater.*

cod. Casin. 104 saec. XII (Bybl. Casin. II, 437 sqq.) habet in folio quod ipsi libro manuscripto antepositum est tria actorum fragmenta quibus commentarius inseritur.

cod. Casin. kk. 792 saec. XI f. 1—3^r extremam passionis partem continet. incipit uerbis *me uenire. nero dixit* (sect. 50 p. 163 l. 7) expl. f. 3^r . . . *saeculorum. amen.*

Codicibus qui in Germaniae, Heluetiae, Angliae bybliotheccis asseruantur, adnumerandi sunt hi:

cod. Monac. lat. 22020 (Wess. 20) saec. XII f. 8.

cod. Monac. lat. 19642 (Tegerns. 1642) saec. XV f. 25^r—45^r.
uterque codex Monacensis eiusdem stirpis est atque
cod. 4554.

cod. Monac. lat. 14418 (Emm. 41) saec. IX f. 27^r. incipit:
tempore illo cum petrus et paulus semina uitae aeternae euangelium praedicando seminarent in urbe roma, seniores ciuitatis hoc audientes grauiter resistebant, egeruntque ut sermo eorum in murmurationem populi perueniret. expl.: sanctorum autem apostolorum corpora dum greci tollerent ut ultra mare transferrent, accidit terrae motus nimius, et percipientes uersutiam eorum romani concurrerunt et adprehenderunt eos et sancta ab eis corpora abstulerunt, et sepelierunt in loco qui dicitur catacumbas. ubi prestantur multa mirabilia per beneficium Christi et per orationem eorum in saecula saeculorum. amen. codicem exscripsit uir doctissimus Weyman Monacensis. ad textum actorum constituendum hic liber nihil ualet; est enim epitome breuissima, quae summa tantum rerum capita licet iisdem interdum atque textus uulgatus uerbis comprehendit.

cod. Bern. 94 saec. XIII/XIV f. 110^a—117^r *passio petri et pauli apostolorum. cum uenisset beatus apostolus paulus in urbem romam. expl. et sancti pauli in uia ostiensi ab urbe roma miliario secundo ubi praestantur beneficia orationum eius usque in hodiernum diem ac per infinita sc̃la sc̃lorum. amen. specimina codicis mihi transmisit Hermannus Hagen.*

cod. Londin. Harleian. 2801 saec. XIII/XIV f. 18^r *passio summorum apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus romam.*

cod. Londin. Harleian. 3043 saec. XV f. 186^r *passio sanctorum apostolorum petri et pauli. cum uenisset paulus in urbem romam.*

Denique recenseo codices bybliotheacarum Bataviae et Belgicae, quorum notitiam accepi tum ex Analectis Bollandianis tum ex catalogo codd. hagiogr. bybl. Bruxellensis.

cod. Bruxell. 98—100 saec. XII f. 25^r—28^r.

cod. Bruxell. 380—82 saec. XV f. 74^r—80^r.

cod. Bruxell. 5519—26 saec. XV f. 48^a—53^a *conflictus apostolorum petri et pauli cum symone mago.*

cod. Bruxell. 7482 saec. XIII f. 220^r—225 *altercatio sanctorum apostolorum petri et pauli cum symone mago.*

cod. Bruxell. 7882 saec. XI f. 114^r—122^r.

cod. Bruxell. 8511—12 saec. XII f. 1—10^a.

cod. Bruxell. 9290 saec. XII f. 9^r—13^a (superscribitur ut codici 5519—26).

cod. Bruxell. 11550—55 saec. XIII ineunt. f. 89^r—94^r.

cod. Bruxell. olim D. Phillipps 4649 saec. XIII. fol. 59^r—64^r.

cod. Leodiens. 57 saec. XV f. 19^r—23^r.

cod. Hagan. L. 29 (Weesp 14) saec. XV f. 34^r—37^r.

Libris manuscriptis addendi sunt libri impressi. litera *n* signaui Nauseae textum, ex codice nunc deperdito sed optimae notae desumptum, siglo *f* textum Florentinii, qui prope accedit ad codicem *F*.

In apparatu critico instituendo ita uersatus sum, ut librorum manuscriptorum quos integros conferendos curauim uarias lectiones integras apponerem, reliquorum delectum tantum haberem.

Codicum duae stirpes sunt, quarum utraque pluribus familiis propagatur: altera est codicum *BDFHMf*, altera codd. *AEGIK LNPQRSTUVXn*; medium fere locum inter utramque tenent *CO*. cod. *H* artissime cum codicibus prioris stirpis cognatus,

sed ex alterius stirpis exemplari interdum correctus est. codd. *BDFHMf* interpolati sunt; *BD* fere semper inter se consentiunt; quibus saepe accedit *M*, rarius *FH(f)*. codicum cognationem facile perspicies, si conferas sectionem 48 (69), ubi *BDFHMf* textum originale additamentis quibusdam dogmaticis auxerunt. ibi in graeco Veneto leguntur haec: ἓνα θεὸν τὸν πατέρα ἐν Χριστῷ σωτῆρι σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι δημιουργὸν τῶν πάντων κηρύσσομεν (simpliciora habet textus uulgatus: ἓνα θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κηρύσσομεν). Veneto respondent *ACGLNUn*: ego (om. *ANUn*) unum esse deum patrem (patrem esse *A*) in Christo salvatore (et Iesum Christum filium eius *G*) cum spiritu sancto creatorem omnium rerum praedico. pro his Petri oratio in *FHMf* sic orditur: ego natione iudaeus (iudaeus homo om. ego nat. *M*) sum et quae (quaecumque *M*) a magistro meo audiui (audiui a mag. meo *M*) haec omnia (hominibus *M*) praedico ut credatis (credant *M*) unum esse deum patrem etc. post patrem addunt *BDH*: quem cunctis praedicamus. iam pergunt *BDFHMf*: inuisibilem et (om *FM*) incapabilem (incapabilem *D* inpalpibilem *H* incomprehensibilem *Bf* om *F*) et (om *M*) immensum et (in add. *H*) unum dominum nostrum Iesum Christum salvatorem (mundi cum spiritu sancto add. *H* salvatorem omnium et spiritum sanctum *M*) et creatorem omnium rerum (rerum omnibus *B*) admuntiamus generi humano (et creatorem . . . humano om *M*), qui fecit caelum etc. quae sequuntur usque ad non erit finis in omnibus codd. praeter *M* qui haec omittit leguntur. paulo post uerbis nunquam tibi bene sit . . . amaritudinibus plene praemittunt *FHf* adueniat nobis quod cupimus et contingat ut (ut om *H*) . . . et addunt quoniam quaecumque loqueris mentiris. pro extremis uerbis leguntur in *M* haec: nam nobis iam contigit quod cupiuimus et quod sperabamus percipimus. conferas porro sect. 22 (43) ubi graecus Venetus haec habet: ἐν δὲ Χριστῷ πᾶσα ἡ ἄκρα νίκη διὰ τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τοῦ ἀνθρώπου οὗ ἀνέλαβεν ἡ δόξα ἐκείνη ἀκατάληπτος. quae in codd. *AGHLNUn* recte uertuntur sic: in Christo enim est omnis summa victoria per deum et hominem, quem adsumsit illa maiestas incomprehensibilis. aliter *BCDFMf*: in Christo enim sunt duae substantiae (subst. duae *Ff* duae naturae *B* duae om *D*) dei et hominis. hominis itaque (hom. it. om *C*) quem adsumpsit illa maiestas. sect. 13 (34): καὶ οὕτως γέγονεν ὥστε πάντας τοὺς εἰσεβῆς (εἰλαβεῖς text. uulg.) ἄνδρας βδελύττεσθαι Σίμωνα τὸν μάγον καὶ ἀνόσιον αὐτὸν καταγγέλλειν· οἱ δὲ τῷ Σίμωνι κολληθέντες

τὸν Πέτρον διῶσχυρίζοντο μάγον ψευδομαρτυροῦντες ὅσοι σὶν τῷ Σίμωνι τῷ μάγῳ ὑπῆρχον (ἐλεγον εἶναι μάγον ὅπερ αὐτοὶ σὶν τῷ Σίμωνι ὑπῆρχον text. uulg.). quibus uerbis respondent in latinis haec: sic (sicque) factum est ut omnes religiosi uiri execrantes Simonem magum sceleratum eum adsererent. iam sequuntur in codd. AEILN(man¹) QUn: Simoni uero adhaerentes Petrum magum quod ipsi erant cum Simone falso testimonio affirmarent (affirmabant Q). item GH sed omissis quod ipsi erant cum Simone et assererent pro affirmarent. pro his legitur in codd. BCD FMO f: Petrum uero (om M) in dei laudibus (laud. dei F laud. domini f) praedicarent. e (et FM om f) contra (uero O) omnes scelerati et (om f) illutores (lusores F) et seductores et pessimi adherebant (adhaerent BDFf adherentes C) Simoni (mago quia B) (et O) petrum uero (om CFOf) magum (adserentes Ff) quod ipsi erant cum Simone (Simonem Of mago add B) dicerent (fatebantur M deum esse add Ff). — sect. 47 (68): uerbis codicis Marciani ἀλλ' εἰ καὶ ἐγὼ οὐδέν σοι δύναμαι ποιῆσαι praemittunt BCDHM: Simon dixit (respondit C) propter quid (quod CHM) tibi mentior ne (nec D) aliquid mihi facere poteris (potueris BH) Nero dixit. haec a graecis repudiata desunt etiam in AFG LNUfn.

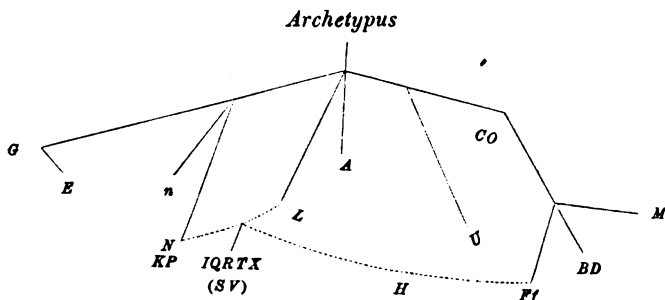
Habes igitur textus interpolati tres familias BD; M; Ff; quibus haud raro accedunt CO, saepius codex castigatus uel potius contaminatus H. codd. BD eiusdem aetatis et prosapiae sunt. multo uetustior est cod. M, sed caueas ne textum quem praebet reliquis praeferas; est enim a librario satis docto non solum retractatus, sed etiam pluribus additamentis amplificatus. quaecumque apud Pseudohegesippum de Petri conflictu cum Simone deque apostoli morte leguntur, Marcelli textui immixta sunt. animaduertas etiam quod praefectus urbi, cui apud reliquos omnes testes nomen Agrippae est, in hoc codice ut in breuiore passione Petri et Pauli, de qua infra sermo instituetur, Clemens appellatur. cod. F cum libro unde Florentinius textum suum hausit artissime cognatus fuit. interdum F per homoeoteleuton omittit quod f supplet uel uice uersa; rarius uterque neglexit quo carere nequeas, ut sect. 42 (63) paulus dixit . . . sanus; sect. 50 (71) uenient . . . peccatores ad me. interdum etiam fit ut uterque textum additamentis augeat quae in codd. BCM desunt. praeter locum sect. 48 supra tractatum etiam in sect. 50 multa adduntur. post iube turrin excelsam . . . trabibus magnis legimus in Ff et poni in campo martio; post ascendero

iidem testes habent *imperabo angelis meis ut descendant ad me de caelo et tollant me in caelum ad patrem*. quibus uerbis *f* adicit *meum* ut *scias me de caelis esse missum*. ex reliquis codicibus Florentinis sex eiusdem familiae sunt: scilicet codd. Laur. Plut. XX, 1, qui horum praestantissimus est; XX, 2; XX, 4; Aedil. Flor. eccl. 139; Mugell. de Nemore 13; Laur. conu. suppr. 231, quibus addendus uidetur cod. Strozian. 4; reliqui omnino non ad hanc codicum stirpem pertinent, sed propius accedunt ad codd. *AGLN*. codex manuscriptus quo Florentinus usus est inter codices Florentinos quorum notitiam habeo, non reperitur. — codices *C* et *O*, quos quasi medium inter utramque stirpem locum tenere dixi, interpolationes quibus codd. *BDFM* scatent partim et ipsi passi sunt; sed haud raro cum *A* uel *L* uel *n* faciunt. uterque codex eiusdem patriae, aetatis condicionisque est; ubi quod rarissime fit dissentiunt, codicis *C* scriptura pluris aestimanda est.

Altera codicum stirps prolem propagando procudit multiplicem. distinguo familias quinque, quae codicibus *G*; *N*; *L*; *A*, textu denique Nauseae repraesentantur. cod. *A* propius ab archetypo abest quam reliqui; saepe quidem errauit, multa omisit alia addidit. uarias praebet lectiones quibus nullus reliquorum adstipulatur: non igitur incaute ducem eum secuti sumus. sed si cum aliis codicibus eiusdem uel alterius stirpis consentit, scriptura eius fere semper praeferenda est. codd. *G* et *N* antiquiores quidem sed uix meliores sunt. cod. *G* textum bonae quidem notae, sed a uetere *διασκευαστῇ* ut uidetur haud raro retractatum perhibet. multis quidem locis non solum a reliquis codicibus latinis, sed etiam a textu graeco discedit. cum *G* plerumque consentit *E*, sed minoris pretii est. cod. *N* propius ad *G* quam ad *A* accedit, sed a plerisque quibus isti contaminati sunt corruptelis intactus est. eiusdem familiae sunt codd. *KP*, quorum specimina addidissem satis habui. cod. *L* interdum corruptus, saepius genuinum textum seruauit; medium fere locum tenet inter *GN* et *A*. Nauseae textus (*n*) saepe cum *G* uel cum *GN*, saepe cum reliquis contra utrumque facit; interdum correctoris alicuius manibus, qui fortasse etiam graecorum uerborum notitiam habuit, contrectatus est. cod. *U* quamquam recentior tamen bonae notae, codicibus *AL*, interdum codici *F* cognatus est. denique codd. *IQRTX* eiusdem atque *LN* prosapiae modo cum hoc modo cum illo faciunt; ad textum constituendum facile iis carere possis. similia de *SV* dicenda

sunt, quos parui uel nullius pretii esse existimo. ingentem uariarum lectionum molem ita digessi, ut optimorum codicum *ABCDGHLNMNU* nec non librorum impressorum *fn* scriptionem fere integram appingerem, earum uero lectionum quas codd. *EIKOPQRSTVX* praeberent delectum instituere satis haberem. reliquorum quibus sigla apponere omisi hic uel illic testimonia adicienda curauit.

Codicum inter se cognationem haec tabula illustrabit.

Scriptura codicum cum in rebus orthographicis tum in rebus grammaticis fluctuat. assimilatio consonarum partim seruatur, partim negligitur: codd. *BD* modo huic modo illi scripturae fauent; *ACFMN* scripturam non assimilata, *GHLU* scripturam assimilata praefereunt. omnes uero codices habent *ascendere*, *apparere*, *aspicere*, *accusare*, *imperator*. retinui scriptionem antiquissimorum codicum *ACMN* licet parum constantem. itaque scripsi *adtendere*, *adserere*, *adfirmare*, *adsumere*, *adferre*, *ad-crescere*, *adloqui*, *adpropinquare*; *comparere*, *computare*; *incomprehensibilis*, *includere*, *inreligiosus*, *inlustris*, *inruere*, *inluminare*, *inridere*, *impedire*, *inponere*, *inperitus*; sed *impetrare*, *imperare*, *implere*, *complere*, *compati*, *comprehendere*, *colligere*, etc. similiter legimus *unquam* et *umquam*, *quicunque* et *quicumque*, *nanque* et *namque*. permutatio uocalium *e* et *ae* in omnibus fere codicibus saepissime fit: scribitur *haec* et *hec*, *caelum* et *celum*, *pena*, *seculum*, *due*, *sepe*, *longeuitas*, *substantie*, *penitet*, *preditus*, *estimare*, *adherere*, etc., uice uersa *haereditari* (*BCG* etc.), *aeclesia* (*B*) uel *ecclaesia* (*N*) *acgestas* (*A*). rarius *e* et *i*, *e* et *oe*, *i* et *y*, *i* et *u*, *o* et *u* permutantur. sed reperitur *aduliscens* (*M*), *dimergere* (plerumque), *disperatum* (*BCN*), *distinauit* (= *destinauit*, *N*), *suscipi*, *accipi* (pro *suscepi*, *accepi*, *N*); *demicare* pro *dimicare* (*N*), *demittere* pro *dimittere* (*M*) etc., *uernicis* uel

berbicus, ueruicinum (berbicinum) cf. Schuchardt I. s. I, 284. 371, *nucromantia, paracritus* (Schuchardt I, 227), *deleare* (CDMN cf. Schuchardt II, 75); *cepi* (U) siue *caepi* (FL) pro *coepi*; *illiricum, misterium, sinagoga, himni; obstipuit* (CN); *diabulus* (M); *adulescens* (ACM); *praesolem* (M), alia. codex N sescenties scribit *u* pro *o*, rarius *o* pro *u*: *sacerdos, adulescentior, uicturiae; regnu, daemoniu* pro *regno, daemonio*; porro *leprosus, mortuus, caecus, inreligiosus, inimicus, circumcisis, incautus, contentus, angelus, patronus, magnus, amicus* pro accusatiuis pluralis in -os desinentibus *leprosos, mortuos* etc.; interdum sed non ubique manus 2 correxit *u* in *o*. idem codex uice uersa habet *corpos, murmurationem, comulatus*, alia. uocalem duplicatam habes in *hii*, quod in codd. CMNU saepissime pro *hi* (non pro *ii*) usurpatur. permutatio consonarum *c* et *t* haud raro occurrit. cod. M scribit *nunciare* et *nuntiare*; cod. N *mendatum* (sic etiam ABF), *fallatum, aspiciens* (sic etiam U), *fatio* (U), *conditio* (omnes codd praeter M); uice uersa legimus *tercius* (L), *contencio* (U), *diuiciae* (A), *perdicio* (A), *pericia* (AN), *campus marcius* (LN). *d* et *t* permutantur in *istul* (DM), *aliut* (CDM), *aput* (MN); *capud* (A), *ad* pro *at* (M), *adque* (N), *inquit* (M), *peruenissed* (N sect. 65); *t* et *th*: *sabbathum* et *sabbatum, therebintus*; *b* et *p*: *scripsi* (C), *scribserunt* (CM), *abbices* = *apices* (C), *obtime* (ABCD), *baptismus* (CO); *b* et *u*: *trauibis* (FNU); *berbicus, berbicinum, libia* = *Liua, baticanum* (CM), alia. saepissime *b* et *u* in codd. CO permutantur: *moberunt, conlocaberunt, fleberunt, cogitaberim, manifestabero, perpetraberit, euacuabit* (pro -uit), *inanibit, nobam* etc. *c* et *qu* permutantur in *quir* (F), *quum* (C), *persequutor* (C); *i* et *g* in *magestas* (C); *c* et *g* in *nigromantia*; *ch* et *g* in *naumagia* (C); *c* et *ch* in *michi, nichil* (BCOLU), *bacari* (D) uel *baccari* (CM) pro *bacchari, archanus*. aspiratio in codd. CO modo abundat modo neglegitur. scribunt *hostendere, luxor*, sed *compreendere, adibere, proibere, abere, aduc, exalare*; interdum sed rarius similia etiam in codd. ADMN reperiuntur; *odiernus* (DN), *proibere* (D), *adulescentior* (N), *herror* (A), *hreas* = *aereas* (M). *p* post *m* additur in *dampnare, dampnum, temptatio, contempno, columpna* (C). consonae duplicatae semel ponuntur in *sabatum, decolatus, suplicium* (N), *comendo, consumari* (D); consona simplex duplicatur in *peccunia* (D); rarius consonae transponuntur ut *sculptile, sculptilia* (CO), uel ab initio uoculae omittuntur ut *seudopropheta* (C; cf. Schuchardt I, 148).

Grammaticae regulae rarissime in iis libris qui ad nos perueniunt uiolantur. interdum ablatius pro accusatiuo adhibitus esse uidetur; sed non tam usus casuum quam ultimae syllabae scriptura fluctuat; uirgula enim qua littera *m* significatur, haud raro in codd. deest. sic reperimus *per ignorantia* (L), *ante conspectu* (F), *ad oriente* (C), *circumcisione* (L), *in murmuratione* (MO), *seditiosa murmuratione* (ABDGHIM). commemoro porro infinitiuum *punisse* sect. 19 (p. 137, 2). *cum* coniunctio semel cum indicatiuo construitur (*cum poteritis* sect. 2 p. 119 l. 11 sq., ubi *CEILMNPn potueritis* correxerunt). inter graecismos, quorum magnus numerus occurrit, etiam loquendi formula inde a saeculo IV ualde usitata *habet . . . apparere* 163, 13 referenda est. alia quae notatu digna uidentur ut uoculam *expectaculum* sect. 51 p. 163, 11 (CF), de qua conferas Schuchardti librum saepe laudatum p. 341, in indice latino inuenies.

Graecus passionis textus etiam in linguam slauiam translatus est. Sokolowio teste in bybliothehis Moscouiensibus plures huius uersionis codices inueniuntur. sunt autem hi: cod. bybl. monasterii S. Trinitatis 746 f. 317; 764 f. 254; cod. musei quod comitis Rumjan'zew est, ex collectione Vndol'skiana 1299 f. 304—329; cod. bybl. Chludovianae 251 f. 434; cod. academiae clericorum Moscou. 219 f. 48; cod. bybl. seminarii cleric. Bethanici 8 [94] f. 272; cod. acad. cleric. Kasanensis 151 f. 271; cod. bybl. synodalis Moscou. 995 f. 435^b (in Menaeis Macarii, a. 1552 p. Chr. editis); quibus codicibus addas codicem bybl. synod. Mosc. 806 [non 816], qui Menaea Ioannis Milijutin annis 1646—1654 composita continet. quae in hoc codice legitur passionum Petri et Pauli narratio cum textu graeco codicis Vaticani 1190 in eo conuenit, quod de utriusque apostoli fatibus utrobique seorsim tractatur. primum f. 1186^a—1196 de Petro sermo est: post multa magnaue itinera Romam uenit, ibique cum Iudaeis disputat, deinde cum Simone Mago decertat. quae in textu uulgato inde a sectione 29 leguntur omissis iis quae ad Paulum pertinent omnia recepta, sed saepius in breuiorem formam redacta sunt. sequitur f. 1198—1209 passio Pauli, cui praemittitur itinerarium (sect. 1—21), ita tamen ut rerum ordo interdum mutetur et omnia quae de Petro sunt omittantur. sub finem itinerarii reperiuntur quae sect. 14 et 15 narrantur; quibus statim adiunguntur sectiones 22—24; Paulus ad sepulcrum Petri uenit, coapostoli morte contristatus lacrimas fundit, deinde apud Clementem nauclerum hospitatur. altera die apostolus

cum Iudaeis disputat. hic habes quae sect. 26, 28, 29, 31 leguntur, sed in artiorem formam contracta, omnibusque quae ad Petrum pertinent praetermissis. finem facit breuissima mortis Pauli narratio. conferas de hoc codice quae in supplemento libri mei saepe memoritati p. 51 sq. exposui. denique mentionem facio codicis bybl. Chludovianae (monasterii Edinoverzorum) 105 f. 57, qui epitomen passionis continet. incipit uerbis (a Sokolovio graece redditus): *ἐγένετο τῷ Πέτρῳ ἔλθεῖν εἰς Ῥώμην καὶ ἐκεῖ διδάσκοντος* (sic), *ὁ Παῦλος ἐξῆλθε ἀπὸ Γανδομελέτης τῆς νήσου καὶ ἐβούλετο ἔλθεῖν εἰς Ἰταλίαν. καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οἷσι πρεσβυτέροις ἐν Ῥώμῃ τῇ πόλει.*

Denique commemorandum est, latinum Pseudomarcelli textum etiam in sermonem italicum translatum esse. IChthilo loquitur de codice chartaceo bybliothecae Riccardianae qui integrum Nouum Testamentum italice conuersum continet. ibi Actibus Apostolicis Lucae in XXXII capita distributis tamquam supplementum addita est passio Petri et Pauli sub hoc titulo: *Incomincia Il Martirio degli Apostoli Santo Piero e Santo Paolo.* item in codice membranaceo eiusdem bybliothecae et in altero chartaceo saec. XIV, in quo huic martyrio subscriptum legitur: *Io Marcello discepolo dell' Apostolo S. Piero, queste cose vidi, e ho scritte* (Thilo l. s. I, 28). eadem ut uidetur translatio reperitur etiam in libro 'Leggende del secolo XIV. Firenze 1863' II p. 34—160, de qua re Froediger me certiore fecit.

A passione Petri et Pauli quae Marcelli nomine fertur probe distinguatur oportet altera earundem rerum narratio, quae non ut ista ex graecis in latina translata, sed a latino homine ex latinis libris compilata est. de hac actorum retratatione disputaui in libro meo „die apokryphen Apostelgeschichten“ II, 1, p. 366—380 et in supplemento eiusdem libri p. 54 sq. cum passionis prolixioris codice Monacensi 4554 non solum in eo consentit, quod praefectus urbi, qui de apostolis condemnandis sententiam tulisse dicitur, non Agrippa sed Clemens appellatur, sed etiam hoc utrique narrationi commune est, quod Pseudohegesippi de Petri cum Simone conflictu historia paene ad uerba actorum textui inseritur. ipsi autem Petri et Pauli actus plerumque breuiore, interdum latiore uarioque tractatu exponuntur. adduntur multa de Simonis in conspectu Neronis perpetratis praestigiis deque pessimi hominis fraudibus per uirum quendam Pontii Pilati propinquum detectis, quarum rerum neque in actibus Vercellensibus neque in alia gnosticarum

fabularum compilatione ulla mentio fit. unde haec deprompta sint nescio. quae ex ipso Pseudomarcello excerpta sunt raro iisdem uerbis, plerumque paulo liberiore modo sed eodem ordine referuntur, praeter unam illam de simulata Simonis interfectione et resurrectione narrationem, quae tum aptiore loco tum copiosioribus uerbis profertur. quae de doctrina apostolorum deque eorum disputationibus cum Simone institutis apud Pseudomarcellum traduntur ab hoc compilatore prorsus omissa sunt, quippe qui magis delectaretur fabulis miraculisque consarcinatis quam rebus theologicis gnare expositis. tempus quo librum suum non dico composuit sed consuit non satis accurate definiri potest. uidetur autem multo post Pseudomarcellum, saeculo sexto exeunte siue ineunte saeculo septimo scripsisse.

codices manuscriptos duos cognoui, alterum bybliothecae Londinensis Additionalem 11880 saec. IX f. 9^r—16^v, alterum bybl. Aedil. Florentinae eccles. 132 saec. XI f. 5^v—7^r. istum quem litera *L* significauit, GGundermann, hunc cui siglum *F* addidi, FRoediger exscripsit. codex Londinensis cum uetustior tum melioris notae est. uendidit illum a. d. III non. iulias anni 1841 Museo Britannico uir plurimum reuerendus Thomas Butler; sed de libri origine nihil comperi nisi hoc non in Anglia exaratum eum esse. scriptura codicis si res orthographicas ut uocalium uel consonarum permutationem (*precedere, cepit, preter, delerare, fenice* [cf. Schuchardt II, 292. III, 262], *putridine, patres conscribi*), uel etiam consonarum assimilationem neglectam (*inridet, immortalitas, comparuit, adsiduus*) omittas, rarissime ab usitata discedit, sed uerborum ordo saepe mirum in modum mutatus est. plura de codice Florentino dicenda sunt. superscribitur codici *natale apostolorum petri et pauli*. sequitur prologus, cuius initium est *Simon qui interpretatur obediens etc.* finitur eodem die quo *petrus capite truncatus ibique sepultus est*. prologum excipit passio: *quum introissent romam beatissimi apostoli petrus et paulus*. post passionem habes f. 7^a *sermonem in natale S. Pauli: Beatus paullus qui tantam uim humanae alacritatis ostendit etc.* codex tam male habitus est, ut uix diiudicari possit, num librarius uerborum enuntiatorumue integritatem, an regulas grammaticae uiolauerit. saepe singula uerba uel particulas uocabulorum, interdum tota enuntiata omisit; reliqua tam leuiter consuit, ut quid sibi uelit uix diuines. quae cum ita sint codex ne ad linguam quidem

rusticam qua scriptus est cognoscendam multum ualet. fortasse multa eorum quae rudem incultumque scribam sapiunt, iam in archetypo quem iste exscripsit exstiterunt. sed nihil id generis recipiendum duxi, praesertim cum codex Londinensis, qui duobus saeculis uetustior est, multo puriore sermone utatur; sed in apparatu critico omnia quae librarius peccauit religiosissime adnotaui. ut autem de codicis origine facilius iudicare possis, conspectum eorum quae a grammaticae regulis abhorrent hoc loco addere placet. initium facio dicendi de rebus orthographicis. taceo de permutatione literarum *e* et *ae*, quae etiam in codice Londinensi sed multo rarius reperitur. scribitur in *F* non solum *queris*, *estimet*, *iudea*, *querere*, *preualere*, *preceptum*, *tante*, *potentie*, *pre*, *proposite*, *presidatus*, sed etiam *uocae* pro *uoce*. addas *e* et *i*, *a* et *e*, *y* et *i*, *u* et *i*, *au* et *o*, *e* et *u* uocalium permutationem: *arietes* pro *arietis* 225, 5, *conamine* pro *conamini* 231, 14, *exanima* pro *exanime* 229, 21, *uobus* pro *uobis* 224, 17, *aufert* pro *offert* 229, 5; *ut* pro *et* 232, 7, *et* pro *ut* 224, 7. 226, 19. aspiratio modo abundat modo neglegitur: *adholescens*, *adhulescens*, *adhorans*, *adherent*, *haëre*, *hora* pro *ora*; *os* pro *hos*, *ora* pro *hora*. scribitur porro *capud* (sic semper), *ammonebant*, *condempnatus*, *perditionem* (scil. *perditionem*). sed hae minutiae sunt. sescenties autem librarius artem grammaticam cauillatur, casus, numeros, genera, personas modo fere incredibili permutando. scribit nominatiuum pro accusatiuo: *qui* pro *quem* 223, 13; 17, *sanguis meum* pro *sanguinem meum* 224, 17, *magni homines* pro *magnum hominem* 225, 23, *ad imperator* 226, 17, *alia statua* pro *aliam statuam* 227, 5 sq., *una . . . alia* pro *unam . . . aliam* 227, 6, *doctrina* pro *doctrinas* 227, 24, *nero imperator* pro *Neronem imperatorem* 231, 17, *qui* pro *quid* 231, 18, *astutia* pro *astutiam* 231, 24, *aduersus petrus et paulus* 233, 12; nominatiuum pro ablatiui: *genibus positi* (pro *positis*) 230, 23, *christiani* pro *-is* 232, 16; genetiuum pro nominatiui: *neronis* pro *Nero* 225, 21; genetiuum pro datiuo: *crucis* pro *cruci* 224, 9, *conditionis* pro *conditioni* 229, 9, *matris* pro *matri* 230, 3, *omnium* pro *omnibus* 232, 25; datiuum pro nominatiui: *symoni* pro *Simon* 225, 25; datiuum pro ablatiui: *omni plebi* pro *omni plebe* 232, 25; accusatiuum pro nominatiui: *symonem* 223, 8, *sententiam* 229, 9, *aritiā* 232, 8; accusatiuum pro ablatiui: *loco . . . mundissimum* 224, 16, *anulum meum* pro *amulo meo* 224, 21, (*cum senatos* 225, 8), *silentium* 228, 4, *in urbem* pro *in urbe* 230, 10, *in montem capitulinum* 230, 13;

quid pro *quo* 231, 3, *metum* 232, 17; *quod* pro *quo* 232, 14; ablatiuum pro nominatiuo: *beatissimis apostolis* 223, 2, *quo* pro *quod* 225, 5; ablatiuum pro datiuo: *morte* pro *morti* 225, 24; ablatiuum pro accusatiuo: *pontio pilato* 223, 5, *fugace* 223, 18, *in sporta* 224, 21, *in palatio suo* 225, 16, *discipulis* 226, 19, *digito* pro *digitis* 228, 7, *in caelo* 230, 12. 234, 2, *mago* 231, 11, *in terra* 232, 6, *ab ante mea potestate* 231, 3, *in inferno* 234, 2; scribit porro pluralem pro singulari: *magni homines* pro *magnum hominem* 225, 23, *eis* pro *ei* 225, 20, *parentes* pro *parentem* 225, 25, *habentes* pro *habentem* 227, 6, *una intendentes* *ibid.*; singularem pro plurali: *doctrina* pro *doctrinas* 227, 24, *digito* pro *digitis* 228, 7, *quod* pro *quos* 226, 19, *ei* pro *eis* 232, 21; masculinum pro neutro: *factus* pro *factum* 224, 22, *inuentus est caput* 225, 4, *quem* pro *quae* 224, 7, *aliquis malum* 224, 17, *cubiculum interiorem* 225, 18, *quis* pro *quid* 228, 1, *inuentus* pro *(in)uentum* 233, 1; neutrum pro masculino: *quod* pro *quos* 226, 19, *aliquid* pro *aliquis* 229, 4; femininum pro neutro: *qua* pro *quo* 224, 6; neutrum pro feminino: *plurima uirtutes* 225, 19; item personae, numeri, modi, tempora uerborum permutantur. habes primam personam uerbi pro secunda: *faciam* pro *facias* 225, 15; primam pro tertia: *fuissem* pro *fuisset* 225, 18, *faciam* pro *fecit* 228, 1, *ueni* pro *uenit* 230, 20; secundam pro tertia: *desideras* pro *desiderat* 226, 1, *uocaris* pro *uocatur* 227, 17; tertiam pro prima: *dicebant* pro *dicebam* 224, 7; tertiam pro secunda: *estimet* pro *aestimes* 223, 18, *est* pro *es* 224, 6; 226, 14, *perdiderit* pro *perdideris* 228, 16, *dicit* pro *dicis* 231, 18. habes porro pluralem pro singulari et uice uersa: *interrogauerunt* pro *interrogauit* 226, 25, *dicebant* pro *dicebat* 227, 2, *possent* pro *posset* 229, 1; singularem pro plurali: *fuerat* pro *fuerant* 229, 3; indicatiuum pro coniunctiuo: *loquebatur* 227, 5, *crescit* 230, 8, *torquetur* 230, 9, *ut . . . ostendit* 231, 24; indicatiuum pro participio: *cognoscet* pro *cognoscens* 226, 4, *indignat* (sic) pro *indignatus* 232, 12; indicatiuum pro imperatiuo: *est* pro *esto* 224, 3; *iubet* pro *iube* 224, 16; coniunctiuum pro indicatiuo: *uoluerint* pro *uoluerunt* 224, 8; coniunctiuum praesentis pro indicatiuo futuri: *delinquatur* pro *delinquetur* 230, 5; participium pro uerbo finito: *faciens* pro *faciet* 230, 19; uerbum finitum pro infinitiuo: *eum . . . possit reuiniiscere* 233, 10, *eum . . . uersus fuisset* 233, 11; praesens tempus pro futuro: *crescit* 228, 16; coniunctiuum imperfecti pro coni. praesentis: *scirent* pro *sciant* 228, 14. addas falsae declinationis et coniugationis

exempla: *homini* pro *hominis* 225, 1, *artis* pro *artibus* 230, 18; *uinctus* pro *uictus* 226, 14, *effugaret* pro *effugeret* 232, 18. denique adnoto *quod* coniunctionem accusatio cum infinitiuo praemissam: *quod simonem implere* 230, 15. ex qua farragine si quis sibi eligere uelit quae fortasse ad linguae rusticae regulas definientas aliquid ualere uideantur, me non obstante id conabitur. multa sane cum iis quae in codice pretiosissimo Vercellensi leguntur admirabiliter conueniunt. meam uero sententiam si requiris, equidem non infitior longe plurima nebulonis potius imperitissimi negligentissimique stultitiam leuitatemque prodere, quam auri argentue quo philologi laetentur fodinam recludere mihi uideri. aliter de iis statuo quae aut in utroque codice, aut in uno Londinensi consueto generi dicendi contraria reperiuntur. huc pertinet ut orthographica omittam in praepositio interdum cum ablatiuo pro accusatio coniuncta, uelut *conuersus in loco* 233, 6 L (*rediens in loco* F), *in factore et putredine uersum* 233, 10 sq. (LF), *in Christo credere* 234, 3 (LF); praepositio duplicata *ab ante* 231, 3, quam L recte cum accusatio, F cum ablatiuo construit; praepositio *praeter* aduerbii loco usurpata: *omnibus mentiri potes praeter mihi* 226, 16 (Lm¹F); aduerbium *nimum* more graecorum (= σφόδρα) 224, 13 (LF); 231, 9 (LF); coniunctionem *quia* pro *quod* 223, 17 (L). 226, 12 (L). 231, 10 (LF). 232, 4 (LF) et ante orationem directam 226, 26 (LF); *si* in oratione indirecta 224, 15 (LF). 229, 20 (LF). addas usum pronominum *alius* pro *alter* 225, 21 (LF) et *quod* pro *quid* 224, 5 (L); 224, 12 (F), nominum adiectiuorum comparisonem quasi duplicatam *nimis incredulior* 233, 14 (F), *non tantum incredulior* 233, 17 sq. (F), quibus adnumerare possis *ualde carissimus* 227, 9 (F); denique infinitiuum pro *ut* cum coniunctiuo *populus conuenit . . . uidere* 230, 14 sq. (CF) et supinum pro infinitiuo *pollicetur uolatum* 230, 11 sq. (LF). haec ubi in L uel in utroque codice leguntur, temptare non ausus sum.

III. Acta Pauli et Theclae.

Acta Pauli et Theclae uel passionem S. Theclae (μαρτύριον τῆς ἁγίας Θέκλης) primus Tertullianus in libro de baptismo c. 17 commemorat¹⁾. narrat ille presbyterum quendam Asianum

¹⁾ quodsi qui Pauli perperam scripta legunt exemplum Theclae ad licentiam mulierum docendi tingentique defendunt, sciunt in Asia presbyterum qui eam scripturam construxit, quasi titulo Pauli de suo cumulans, conuictum atque confessum id se amore Pauli fecisse, loco decessisse.

haec acta quasi in honorem apostoli Pauli composuisse, sed fraudis conuictum munere suo deiectum esse. quae Tertulliani uerba facile ita accipere possis, ut presbyterum illum librum suum Paulo tamquam auctori supposuisse existimes. sed neque in codicibus manuscriptis neque cuiusquam ueterum scriptorum testimonio acta Theclae Paulo apostolo adiudicantur. accedit quod illae ipsae res quae in libro de Paulo narrantur ne speciem quidem ullam libri suppositicii praebent. neque enim ipse apostolus tamquam auctor libri inducitur, neque personae Pauli quae in tertio libri capite reperitur descriptio cum illa opinione conciliari potest. quod autem presbyter ille conuictus et confessus loco decessisse dicitur, id non propter fraudem factam sed propter haereticas quas defenderet sententias ipsi accidisse uidetur. nimirum cum ille licentiam mulierum docendi tingendique exemplo Theclae commendaret, de gnosticorum consuetudinibus in ecclesiam catholicam illatis accusatus est. Tertulliani testimonio Hieronymus in libri de scriptoribus ecclesiasticis capite 7 usus est, ita tamen ut quaedam adderet quorum notitiam aliunde eum percepisse apparet¹⁾. nuncupat enim librum *περίόδους* Pauli et Theclae et mentionem facit fabulae baptizati leonis, quam in illis *περίόδοις* contineri testatur. quae quidem fabula cum in eo textu quem nunc in manibus habemus frustra quaereretur, fuerunt qui dicerent Hieronymum eam aut suo Marte finxisse, aut prauam Tertulliani interpretationem secutum protulisse. sed utraque opinio reiicienda est. etenim ex iis quae tunc temporis in actis Theclae legebantur uir doctissimus hanc unam narrationem, quippe quae sibi prae ceteris offensionem esset, decerpserat, omisisse iis quae Tertullianus de licentia mulierum docendi tingendique notauerat. quis igitur putabit, Hieronymum ipsum sibi quasi fundamentum demonstrationis leuissimis futilissimisque commentis iecisse, quamuis in promptu essent argumenta quibus haereticam libri indolem probaret²⁾? aliter de iis statuo, quae idem Hieronymus

¹⁾ igitur *περίόδους* Pauli et Theclae et totam baptizati leonis fabulam inter apocryphas scripturas computamus. quale enim est ut indiuiduus comes apostoli (i. e. Lucas) inter ceteras eius res hoc solum ignorauerit? sed et Tertullianus uicinus eorum temporum refert, presbyterum quendam in Asia *σπονδαστήν* apostoli Pauli, conuictum apud Ioannem, quod auctor esset libri, et confessum se hoc Pauli amore fecisse, loco excidisse.

²⁾ Nec magis mihi arident, quae Ernestus Grabe in Spicilegio SS. Patrum tom. I p. 92 sq. profert, licet Tischendorf proleg. p. XXII Grabio

de Asiano presbytero apud Ioannem conuicto tradidit. haec sine dubio ipse ad Tertulliani uerba quibus usus est addidit; nam apud Tertullianum de Ioanne nihil narratur. — ad eundem illum leonem, non baptizatum quidem, sed diuina uoce ad populum loquentem, referenda uidentur, quae Commodianus in carmine apologetico u. 620 sq. testatur¹⁾. sed non satis certum est, num haec narratio ex actis Theclae, an ex actis gnosticis Pauli nunc maximam partem deperditis hausta sit²⁾.

Vtut haec sunt, non miraberis, si haec uel illa quae ex actis Theclae commemorantur in nostro textu non reperiuntur. libri enim gnostici cum ad usum populi catholici accommodarentur, ab omnibus quae catholicas aures offenderent diligenter purgari, uariisque modis retractari et decurtari solebant. acta autem Theclae aut certe eum librum unde noster textus ortus sit inter gnosticos libros numerandos esse, alio loco uberius exposui³⁾. originalem actorum textum non integrum ad nos peruenisse etiam aliis documentis probatur. huc pertinent quae Ioannes Chrysostomus, uel quisquis ille est qui homiliam in sanctam Theclam Chrysostomo adscriptam composuit, de Thecla rogo erepta ad Paulum fugiente deque Thamyri sponsam in deserta loca persequente eique uim inferendam minitante narrauit⁴⁾. haec enim si quid uideo post illa quae sectione 22 leguntur actorum textui inserenda sunt. addas quod pluribus locis quae nunc in actis traduntur ex prolixiore textu excerpta, immo uero rerum ordine turbato in breuiorem formam redacta esse uidentur. conferas quae sect. 21—23; 26; 34 narrantur et quae

adstipulatur. „*ipsa enim acta Hieronymum haud legisse putat, illam uero fabulam praeter Hieronymum a nemine eorum omnium qui tot mirabilia Theclae citant commemoratam, ex iis ortam esse quae sect. 33 sq. de leaena Theclam antequam baptizaretur mirabiliter contra bestias defendente narrata sunt.*“ sed baptismus Theclae quem ipsa sibi sumsit post obitum demum leaenae, neque in harena ubi haec periit, sed in fossa uel piscina factus esse traditur.

¹⁾ *Et quicquid uoluerit, faciet ut muta loquantur.*

Et Balam caedenti asinam suam colloqui fecit

Et canem ut Simoni diceret clamauit a Petro [l. te Petrus]

Paulo praedicanti dicerent ut multi [l. multi] de illo;

Leonem populo fecit loqui uoce diuina.

²⁾ cf. Pitra spicileg. Solesm. I proleg. XXII et quae contra Pitram monui in libro meo die apokr. Apostelgesch. II, 1, 231 sq. 446.

³⁾ Apokr. Apostelgesch. II, 1, 448 sqq. et contra eos qui oblocuti sunt cf. eiusdem libri supplementum p. 62.

⁴⁾ Chrysostomi Opp. T. II p. 749—751 ed. Montefalc.

ego de his rebus disserui in libro meo 'die apokr. Apostelgesch.' II, 1, 447. interdum etiam fit ut auctor libri, ubi lectores ad superiora delegat, ad res respiciat quae in superioribus non reperiuntur; cf. sect. 37 (apud Syrum interpretem) 41. 42 et quae ego notavi l. s. p. 447 sq.

Reliqui scriptores qui inde a saeculo quarto exeunte actorum Theclae mentionem faciunt, iam eodem textu catholico usi sunt quem nos in manibus habemus. taceo de Ambrosiastro quem uocant qui ad unum tantum actorum locum spectauit¹⁾. sed medio saeculo sexto Basilius Seleucia in Isauria episcopus duobus libris de uita et miraculis S. Theclae scriptis catholicam istam historiam ut ipse fatetur κατ' ἔχρος secutus est. quaecumque ille in priore libro de Thecla narrauit²⁾, ea omnia ex iisdem quae nunc habemus actis hausta sunt, licet mutatis uerbis et sermonibus uehementer amplificatis. post illum Nicetas Paphlago λόγγῳ ἐγκωμιαστικῷ Theclae memoriam celebrauit. eundem narrationis ordinem obseruauit, easdem res exposuit, sed ingenti ut solet uerborum tumore obuolutas³⁾. uterque eo tantum ab actis discessit quod gnosticarum opinionum uestigia quae in catholica retractatione supererant accurate exstinxit; nisi quod Nicetas sanctam uirginem baptizandi priuilegium habuisse testatur. tertius historiam Theclae retractauit Symeon Metaphrastes, qui ad actorum textum tam arte se adplicauit, ut uerba eius saepius ad istum emendandum adhiberi possint⁴⁾.

¹⁾ apud Migne ser. lat. XVII, 518: *hoc enim negabant* (haeretici quorum 2. Tim. 2, 18 mentio fit) *quod palmare est christianorum ut credant se in futurum a mortuis resurgere. hi autem, ut ex alia scriptura* (act. Theclae c. 14) *docemur, in filiis fieri resurrectionem dicebant.*

²⁾ Basilii in Isauria episcopi de uita et miraculis d. Theclae libri II ed. Petrus Pantinus Antuerp. 1608.

³⁾ apud Combefisium Auctar. nouiss. t. I p. 445 sqq.

⁴⁾ *Μαρτύριον τῆς ἀγίας πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου Θέκλης.* incipit uerbis ἄρτι τοῦ μεγάλου τῆς ἀληθείας. graece primum a Petro Pantino l. s. p. 250—291, deinde a Mignio ser. gr. CXV p. 822—846, latine apud Lipomanum et Surium ad diem XXIII. mensis Septembris editum est. libri manuscripti saepissime in bybliothecis reperiuntur. in bybl. nation. Parisina GGundermann hos codices inuenit: cod. Paris. Supplem. gr. 240 (ol. Sangerman.) saec. XI f. 3^r A. Paris. gr. 774 saec. XV f. 89 sqq. Par. gr. 1492 saec. XI fol. 138^r sqq. Par. gr. 1489 (Colb. 772. Reg. 2042. 2) saec. XI f. 166^r sqq. Par. gr. 1479 (Colb. 780. Reg. 2016. 6. 6) saec. XI f. 157^a A sqq. Par. gr. 1607 saec. XIV fol. 166^a sqq. Par. gr. 1515 (Colb. 868. Reg. 2016. 5. 5) saec. XII f. 130^r A sqq. Par.

Praeter hos scriptores actorum Theclae mentionem faciunt uel aliquid de Thecla uirgine et martyre referunt quod ex actis illis desumptum est inter graecos Methodius Tyrius¹⁾, Gregorius Nazianzenus²⁾, Gregorius Nyssenus³⁾, Epiphanius Constantiensis episcopus⁴⁾, Ioannes Chrysostomus⁵⁾; inter latinos Ambrosius Mediolanensis⁶⁾, mulier Aquitana⁷⁾, Zeno Veronensis⁸⁾, Sulpicius Seuerus⁹⁾, Maximus Taurinensis¹⁰⁾, Faustus Manichaeus¹¹⁾ et Augustinus¹²⁾. quibus addere placet Pseudo-Cyprianum quem Antiochenum esse uolunt¹³⁾, Gelasium Romanum papam, qui in decreto de libris recipiendis et non recipiendis etiam acta Pauli et Theclae libris apocryphis adnumerat¹⁴⁾; denique Menaeorum

gr. 1521 saec. XII f. 206^u sqq. Par. gr. 1523 saec. XII f. 106^u sqq. quibus codd. addas cod. Florent. Plut. XI, 20 saec. XI f. 147 et alios multos. — Suidas s. u. ἄβαξ hanc passionem Theclae Symeoni Logothetae tribuit.

¹⁾ Συμπόσιον τῶν δέκα παρθένων ἣ περὶ ἄννης apud Combefis. Auctar. Nouiss. t. I p. 64 sqq. et in Methodii opp. ed. A. Jahn.

²⁾ Orat. 1 in Iulian. Opp. tom. I p. 108 ed. Paris. 1840; orat. 24 opp. I p. 443; praecepta ad uirgines tom. II p. 348 u. 190 sqq. exhortat. ad uirgines l. s. II p. 382 u. 87 sq.

³⁾ Hom. 14 in cant. cant. Opp. tom. I p. 676 ed. Paris. 1615.

⁴⁾ Haer. 78, 16; 79, 5.

⁵⁾ Hom. 25 in acta app. Opp. t. IX p. 207 ed. Montef.

⁶⁾ de uirginibus II, 3, 19—21 apud Migne ser. lat. XVI, col. 223 sq.; de lapsu uirginis consecratae c. 3 et 4 Migne XVI, 385 sq. de uirginitate 7, 40 Migne XVI, 290; epistula 63, 34 ad Vercellensem ecclesiam Migne XVI, 1250.

⁷⁾ Peregrinatio S. Silviae Aquitanae ad loca sancta ed. IFGamurrini, Biblioteca dell' Academia storico-giuridica vol. IV (Romae 1887) p. 73 *sed quoniam de Tharso tertia mansione, id est in Hisauria, est martyrium sanctae Teclae, gratum fuit satis, ut etiam illuc accederem, presertim cum tam in proximo esset.* p. 74 *ibi ergo cum uenissem in nomine dei, facta oratione martyrium, nec non etiam et lectus omnis actus sanctae Teclae, gratias domino nostro egi infinitas, qui mihi dignatus est indignae et non merenti in omnibus desideria complere.*

⁸⁾ lib. I tract. 8 de timore ap. Gallandium t. V p. 122.

⁹⁾ Dialog. de uita Martini II, 13, 5 p. 106 ed. Halm.

¹⁰⁾ Serm. 48 in festo S. Agnetis in Opp. Ambrosii (Paris. 1690) append. p. 458.

¹¹⁾ apud Augustin. c. Faustum XXX, 4. Opp. VIII col. 316 sq. ed. Antuerp. 1700.

¹²⁾ de sancta uirginitate c. 44. Opp. VI, 265.

¹³⁾ Pseudo-Cypriani orat. de martyribus in Cypr. Opp. III, 149 ed. Hartel.

¹⁴⁾ Gelasii decr. II, 22: *liber qui appellatur Actus Theclae et Pauli apocryphus.*

Graecorum auctores¹⁾ et Menologium imperatoris Basilii Porphyrogenneti²⁾, qui Theclae historiam breuibus uerbis comprehendunt.

Acta Pauli et Theclae primus Ernestus Grabe graece et latine edidit in Spicilegio SS. Patrum Oxoniae 1698 t. I p. 95—128. usus est Grabe ad editionem suam adornandam codice Barocciano 180 bybl. Bodleianae. hic illic, ut ipse praefatus est, ex antiqua latina uersione quae in eiusdem bybliothecae codice 39 Digbaei exstat, nec non ex graeco Basilii Seleuciensis commentario textum emendauit et suppleuit, nouamque latinam interpretationem cum notis addidit, subiuncta ad calcem uersione antiqua. Grabii editio repetita est ab Ieremia Iones in altero tomo libri 'A new and full method of settling the canonical authority of the New Testament etc. London 1726.' lacunam codicis Bodleiani quae inde a uerbis sectionis 27 αὐτὴν εἰς Θηρὰ usque ad uerba sect. 32 τῶν δὲ λεγουσῶν inuenta est, Grabe ex Symeone Metaphraste expleuerat; deinde Thomas Hearne anno 1715 in appendicis ad Ioannis Lelandi antiquarii collectanea parte II (uol. VI) p. 67—69 ex codice Oxoniensi Huntingdoni (nunc Miscell. graec. 77) ipsa actorum uerba restituit. nouam actorum editionem parauit IChilo, qui tres libros manuscriptos bybliothecae Parisinae contulit (Acta Thomae proleg. p. LIX sq.): scilicet codd. gr. 520 saec. XI, 1454 saec. X et 1468 saec. XI. sed uiro meritissimo non contigit ut quae sibi proposuisset ad exitum perduceret. itaque post illum Constantinus Tischendorf in editione huius libri priore opus quod Thilo imperfectum reliquerat perfecit. usus est tribus a Thilone collatis codicibus Parisinis; praeterea Grabii textum Baroccianum et codicem Oxoniensem latinum ab illo editum, itemque fragmentum Thomae Hearne adhibuit.

Nostram editionem nouis subsidiis quaesitis fulciendam curauimus. ad textum constituendum hos codices graecos adhibui:

A = cod. Parisinum gr. 520 saec. XI f. 39 sqq. a Thilone et Tischendorffo collatum.

B = cod. Paris. gr. 1454 saec. X f. 72 sqq. ab iisdem uiris collatum.

C = cod. Paris. gr. 1468 saec. XI f. 38 sqq. ab iisdem collatum.

¹⁾ ed. Venet. 1683 p. 153.

²⁾ I, 66 ed. Albani; Migne ser. gr. CXVII, 69.

E = cod. Vatic. gr. 797 saec. XI f. 94 ab Augusto Mau collatum¹⁾).

F = cod. Vatic. gr. 866 saec. XI exeunt. f. 27 ab eodem collatum.

G = cod. Barocc. 180 bybl. Bodleian. saec. XII. est codex Grabii.

H = cod. Oxon. Miscell. gr. 77 olim Huntingdoni saec. XII exeunt. est codex ex quo Thomas Hearne lacunam cod. Barocciani suppleuit. specimina codicis ILGMowat M. A. mihi procuravit.

I = cod. Paris. gr. 1506 saec. XII f. 64^r. specimina codicis GGundermann mihi transmisit.

K = cod. Paris. gr. 769 saec. XIII f. 141^a. huius quoque codicis specimina Gottholdo Gundermann accepta refero.

L = cod. Palat. Vatic. 68 saec. XIII f. 81. specimina codicis A. Mau mihi transmisit.

M = cod. Vatic. 1190 saec. XIV pars III f. 1215. specimina codicis curavit AMau.

His codicibus addendus est cod. Athous Cutlumusian. 56 saec. XII f. 156, de quo Philippus Meyer me certiore fecit; inscribitur: *Μαρτύριον τῆς ἀγίας καὶ ἐνδόξου πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου Θέκλης τῆς ἐν γυναιξὶν χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.* incipit: *Ἀναβαίνοντος παύλου εἰς ἰκόνιον.*

Latinae actorum versiones plures ad nos uenerunt: una quae exstat in codice Casinensi 142 saec. XI p. 379 sqq., altera quam in codice Bodleiano Digbaei 39 EGrabe inuenit, tertia quae in Bonini Mombrittii Sanctuario quod circiter annum 1476 prelo subiectum est tomo II p. 303—306 reperitur. signaui primam uersionem littera minuscula *c*, alteram siglo *d*, tertiam siglo *m*. Casinensis codex typis impressus est in Bibl. Casin. tom. III Florileg. p. 271—276 (cf. Bibl. Casin. III p. 266 sqq.). inscribitur codici: *Passio sanctae Theclae uirginis.* incipit: *Veniente Paulo Iconium fuerunt ei duo comites Demas et Hermogenes aerarii qui fallacia pleni erant.* explicit: *cuius obitus die celebratur nona kal. Octobr. Regnante domino . . . saeculorum amen.* Digbaei codici inscribitur: *Passio S. Theclae uirginis et martyris quae colitur VIII kal. Octobr.* incipit: *Tempore illo ad-*

¹⁾ siglum *D* quod Tischendorf latino codici Digbaei addidit ego non adhibui, ne diuersa librorum designatione lectorum animi confunderentur.

scendente Paulo Iconium post Antiochiae fugam, facti sunt ei comites Demas, Ermogenes, Alexander aerarius repleti simulatione. haec uersio etiam apud Gallandium in bybl. Patr. tom. I p. 177 sqq. reperitur. utrique translationi nihil commune est. translatio quae apud Mombritium legitur, eadem esse uidetur quam IoStilting in actis SS. Septembr. t. VI p. 546 in quattuor codicibus Musei Iesuitarum Bruxellensis exstare significat. in catalogo codd. hagiograph. Bruxellensi sex codices latini commemorantur, qui Mombritii textum continere dicuntur, cod. Bruxell. 98—100 saec. XII f. 211^r, cod. 197 saec. XV f. 96^u, cod. 7917 saec. XIV f. 157^r, cod. 9810—14 saec. XII et XIII fol. 173^u, cod. 18108 saec. XII ineunt. f. 77^r, cod. 21885 anni 1277 fol. 84^r, cod. Bruxell. apud D. Phillips sign. n. 364 saec. XI f. 51^u; quibus addas qui in Analectis Bollandianis t. I p. 166 sq. enumerantur codd. Hagan. I. 3 saec. XIV exeunt. f. 163^u et Hagan. L. 29 (Weesp 14) saec. XV f. 179^u. sed in incerto relinquo num hi codices omnes eandem uersionem praebeant. translatio Mombritiana incipit uerbis: *Passio beatissimae uirginis et martyris Teclae. In diebus illis proficiscente Paulo Iconio ab Antiochia facti sunt ei comites Demas et Hermogenes erarius.* explicit: *in Seleuciam abiit atque multos in domino illic dei doctrina illuminans cum bono cursu requieuit in pace. Regnante . . . saeculorum amen.*

Praeterea latinus actorum textus in breuiorem formam redactus haud raro in bybliotheccis reperitur. huius generis est passionis Theclae epitome quae in cod. aed. Flor. eccl. 134 f. 132 seruatur. inscribitur passioni: *nonis Octobr. Natale S. Teclae martyris.* incipit *sub Nerone Romanorum principe Paulus apostolus uerbum dei euangelizando orientem praedicabat. cui credidit puella quaedam nobilis uirgo Tecla nomine.* explicit: *et cum multos illuminasset conuersionis suae exemplo cum somno pacis migravit ad dominum qui uiuit etc.* (cf. etiam Bandinii suppl. cat. lat. I, 296). primam narrationis partem FRoediger mihi exscripsit. alteram epitomen habes in cod. bybl. Riccard. 223 saec. XII f. 141^u sq. incipit: *VIII kal. Octobr. passio sanctae Teclae uirginis. quae de ciuitate yconio a beato paulo apostolo instructa est, quam mater eius cernens christianam et nuptum repudiare malentem Christo sponsam adhaerere, quam corruptione carnis subiacere, pergens ad iudicem accusauit.* explicit *ibique exemplo et conuersione uitae atque etiam doctrinae plurimos erudiens post multa certamina duplicis coronae, uirgini-*

tatis et martyrii, requieuit in pace. amen. sed non operae pretium est, has lucubratiunculas diligentius excutere.

Ex latino fonte italica de S. Thecla fluxit narratio quae saeculo XIV scripta est, ut Froediger me certiore fecit. typis expressa exstat in annalibus quibus inscribitur 'il Propugnatore' (Bononiae 1873. VI, 2).

Graeca etiam in slaucam, syriacam, arabicam linguam translata sunt. slaucae translationis nuntium exoptatum mihi attulit Sergius Sokoloff. exstat in tribus monasterii S. Trinitatis Moscouiensis codicibus: cod. Mosqu. 663 f. 373; 666 f. 91; 755 f. 230; praeterea in bybl. seminarii Bethanici cod. 1 f. 241. promiserat mihi Sokoloff de exemplo uersionis mittendo, sed praematura uiri egregii mors spem praecidit.

Syriacam uersionem nuper Guilelmus Wright uir meritisimus in lucem protraxit et in libro cui inscribitur 'Apocryphal Acts of the Apostles' (Londini 1871) syriace (t. I) et anglice (tom. II p. 116—145) edidit. usus est quattuor codd. Musei Britannici, cod. Add. 14652 saec. VI, Add. 14447 circa saec. X, Add. 14641 saec. X/XI et Add. 12174 anni 1197 p. Chr., quos literis *A, B, C, D* insigniuit. codicis *B* pusillum tantum fragmentum superest. in codice *A* desunt quae inde a uerbis sect. 10 πολλή οὖν σύγχυσις usque ad uerba sect. 13 ἄνδρες τίς ἐστιν leguntur. in codice *D* duo folia exciderunt, quorum alterum sectiones 19—26 inde a uerbis ὥς δὲ ἐξήτειτο usque ad uerba Ἰκονιέων εἰμὶ πρώτη, alterum sectiones 34—41 inde a uerbis ὥς δὲ ἐτέλεσεν usque ad uerba εἰς τὸν οἶκον Ἐρμαίου comprehendebat. signaui uersionem syriacam siglo *s*, codices syriacos litteris *s^a*, *s^b*, *s^c*, *s^d*.

Denique uersionis arabicae quae in bybliothecca Vaticana asseruatur mentionem facit Assemani in Bibl. Orient. III, 1, 286.

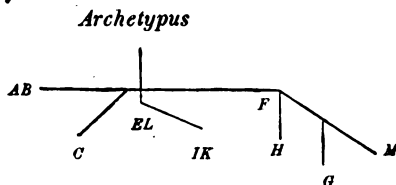
De codicum uersionumque auctoritate disputare conatus est Carolus Schlau in libro 'die Acten des Paulus und der Thekla. Leipzig 1877' p. 4 sqq. utebatur ille critico quem Tischendorf coegerat apparatu nec non anglica textus syriaci uersione. quae tamen res uiro docto parum prospere successit. putauit enim uersionem syriacam nullius fere pretii esse; inter codices autem graecos a Tischendorffio adhibitos plurimi fecit codicem *C*, quem reliquis omnibus posthabendum esse persuasum habeo. mihi non in animo est quae de hac re in libro meo 'die apokryphen Apostelgeschichten' II, 1 p. 431 sqq. uberius disserui hoc loco repetere: satis erit summam rei paucis uerbis absolvere.

Codicum graecorum tres familiae sunt: una quae codicibus *EIKL*, altera quae codd. *FGHM*, tertia quae codd. *ABC* repraesentatur. sub finem historiae codd. *ABC* habent ea quae apud Tischendorfium sectionibus 44 et 45 leguntur de Thecla a medicis laudem sanctae invidentibus temptata miraculoque diuino in montem translata, deinde de itinere eius subterraneo quod Romam fecit ut Paulum uideret, denique de morte et de sepultura uirginis haud procul a magistri dilectissimi sepulcro; quibus rebus additur computus annorum quos uixit et diei quo memoria eius celebratur significatio. pro his cod. *G* uberius exponit de spelunca prope Seleuciam quam uirgo inhabitauerit, de adolescentibus libidinis, qui a medicis Seleuciensibus instigati uirginem frustra corrumpere conantur, de precibus quas Thecla ad deum fecit, deque translatione eius in montem. finem facit computus annorum et diei natalis quem uocant indicatio. eadem narratio sed multo prolixior in cod. *M* reperitur; quae codices *ABC* de itinere subterraneo uirginis et de rebus Romanis tradunt in codd. *GM* omissa sunt. utrumque additamentum deest non solum in codd. *FH*, sed etiam in codd. *EIKL* et in omnibus uersionibus. fabula de uirginis in montem translatione iam Basilio Seleuciaepiscopo nota fuit, quippe qui famae cuidam quae Theclam communi hominum sorte mortem appetiisse nuntiabat, uulgatam opinionem opponeret qua uirgo uiua terram subiisse credebatur. quae quidem opinio apud Seleucienses orta, traditione propagata et postea demum fabulis istis de medicis adolescentibusque, quarum Basilius nullam notitiam habuisse uidetur, aucta est. codices igitur uersionesque in quibus hae fabulae omittuntur, uetustiore textus formam exhibent. quod autem codices Parisini *ABC* de Thecla Romam proficiscente et prope urbem sepulta narrant, id omni traditionis auctoritate caret. hinc apparet codices *EIKL* qui prioris, *FH* qui alterius familiae sunt, reliquos dignitate praecedere. inter prioris familiae testes locupletissimus est codex *E*, quamquam non ea est eius dignitas ut scripturam eius reliquis omnibus neglectis tueamur. multis enim scribendi mendis conspersus est, nonnulla (ueluti sect. 6 septimum *μαχαρισμόν*) omittit, saepe etiam ordinem uerborum ad arbitrium immutat. sed plerumque optimis reliquarum familiarum codicibus adstipulatur; saepe solus aut paucis codd. assentientibus uerum seruauit; cf. sect. 29 *ὁ θεός μου, ὁ υἱὸς τοῦ ὑψίστου ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ*. ex reliquis libris codd. *IKL* propius ad codicem *E* accedunt, sed *IK* textum

interdum additamentis auxerunt. cod. *F* eiusdem familiae est atque *G*, sed multo melioris notae. de codice *H* Tischendorf iudicauit, eum nulla re nisi scripturae uitiositate insignem esse. sed illa uitiositas quam uir clarissimus castigat plerumque ad res orthographicas pertinet, quamquam non infitior hunc librum codici *F* cui artissime cognatus est cum aetate tum pretio inferioriorem esse. cod. *G* nonnumquam solus aut consentiente cod. *F* uerum seruauit, cf. sect. 8 *εἶπεν οὖν ὁ θάμνρις πρὸς Θεοκλείαν Ποῦ μού ἐστιν ἡ θέκλα* (*ABCEIKm* per homoeoteleuton omittunt). codex non intactus est interpolatoris manibus, alia addit, alia (ueluti sect. 6 sextum octauum nonum *μακαρισμόν*) omittit; sed haud raro non solum cum *F* sed etiam cum *E* optimisque uersionibus originalem textum tuetur. in omnibus fere rebus maioris momenti, quibus imprimis adnumerandae sunt nominum propriorum formae, codicum *EFG* scriptura codicibus *ABC* praeferenda est. cod. *M* multo minoris auctoritatis est, utpote qui ab interpolatore nescio quo mirum in modum contaminatus sit.

Tertiae familiae duae propagines distinguantur oportet. codices *AB* artissimo necessitudinis uinculo inter se coniuncti sunt, cod. *C* saepissime ab illis discedit. quae Carolus Schlau ad huius libri laudem celebrandam protulit, in libro meo supra memorato (p. 434 sq.) accuratius refutauit. codicis scriptura a reliquorum testimoniis saepe discedit, multa mutata, multa omissa et decurtata sunt. praeter *μακαρισμοὺς* 7. 8. 10. 11 (sect. 6) et eos locos quos l. s. enumeraui omissa sunt etiam haec: sect. 7 *λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Παύλου*, sect. 9 *ἓνα καὶ μόνον Θεόν*, sect. 11 *τίνες ἐστὲ καί*, sect. 25 *καὶ ἦν ἔσω ἐν τῇ μνημείῳ . . . καὶ πάντων*, sect. 31 *καὶ ἐστὲναξε πρὸς κύριον*. caueas igitur ne cum Tischendorffio et Schlaui hunc codicem reliquis omnibus praeferas. saepe cod. *C* cum *E* uel *EFG* contra *AB* facit, saepius *ABE* concordant dissentientibus *CFG*, sunt etiam loci in quibus *ABFG* unam, *CE* alteram scripturam praebeant. sed creberrime *C* reliquorum omnium auctoritate destitutus est. codicum *A* et *B* iste melior, hic antiquior est; uterque saepissime cum *E* contra minoris pretii testes conuenit. cod. *B* interdum interpolatoris uestigia prodit, cf. sect. 24 ubi habet *πάτερ καὶ υἱὲ καὶ ἅγιον πνεῦμα* et sect. 6 ubi uerba terti decimi *μακαρισμοῦ* praecedentibus adaptat.

Codicum cognationem hoc stemmate illustrare placet:

De rebus grammaticis pauca dicenda sunt. formae alexandrinae raro inueniuntur. legimus *εἶπαν* (*EF*), *ἀφείλατο* (*G*), *κατέφυγα* (*AB*), *γεναμένην* (*H*). accusatiui tertiae declinationis in *-αν* desinentes aliquoties occurrunt: habes *θυγατέραν* (*A* sect. 29), *σάρκαν* (*H* sect. 5). antistoechia uocalium *ι* et *η*, *η* et *ει*, *ι* et *οι*, *ε* et *αι*, *ο* et *ω* in quibusdam codicibus rarius, in aliis saepius reperitur: negligentissime scriptus est cod. *H*, ubi *ἡκόνηον*, *ἐποκρήσαιος*, id genus alia legis. Ἰδεν saepissime pro *εἶδεν* exaratur, sed codices sibi non constant. talia notare plerumque supersedi, nisi quid ad sensum uerborum recte cognoscendum iuuabat.

Inter uersiones primum locum obtinet syriaca. uerum quidem est, haud raro eam, maxime in sermonibus, graeca non ad uerba sed circumloquendo reddere uel amplificando exornare. sed ipsa graeca quae Syrus uertit ad archetypum saepe propius quam codices nostri accedunt. multa syrus interpretes seruauit quae nunc in graecis omissa uel mutata sunt. enumero quae sect. 25 de Paulo cum pane oleribusque sal edente, sect. 33 de Thecla brachia in crucis formam extendente, ibid. de pardo ad pedes uirginis accidente, sect. 35 de bestiis tranquille circa Theclam recumbentibus narrantur. taceo de locis in quibus Syrus aut solus aut optimis codicibus consentientibus genuinam scripturam seruauit; hoc unum addo quod fere nunquam quidquam quo carere nequeas deleuisse uidetur, si paucissima quae ex errore exciderunt exceperis. itaque auctoritatem syriacae uersionis secuti non solum capite 14 uerba *καὶ ἀνιστάμεθα θεὸν ἐπεγνωκότες ἀληθῆ* etiam aliis de causis suspecta expunximus, sed etiam clausulam passionis in eam formam quam Syrus suppeditauit redeimus.

Quod de uersione syriaca diximus eam saepe paraphrasim potius quam accuratam graecorum uerborum interpretationem praebere, id in latinas quoque uersiones cadit. quarum longe

optimam eam esse iudico quae apud Mombritionem exstat (*m*). artissime cum codicis *E* textu cognata est; inter omnes accuratissime verba graeca latine expressit. reliquarum uersionum altera quae codice Casinensi continetur (*c*) ex textu aliquo graeco parata est, qui eiusdem stirpis atque codd. Parisini *AB* fuisse uidetur, haud raro tamen cum codd. *EF**G* facit, quibuscum etiam illorum codicum clausulam ut supra monuimus repudiat. tertia denique uersio quae in codice Digbaei exstat (*d* apud nos, *D* apud Tischendorfium) singulari quadam cognatione cum codice *C* coniuncta est, cum quo multa quae reliqui testes tuentur omittit (e. gr. sect. 6 *μακαρισμοὺς* 7. 8. 10. 11); sed alia quae in *C* reperiuntur praeterit, et hic illic prope abest a codice *G*.

In commentario critico uariarum quas apud translatores inuenimus lectionum nonnisi delectum instituimus. saepe enim adeo a graecis discedunt ut uix quidquam ad genuinam scripturam cognoscendam conferant. sed quotiescumque duarum uersionum consensus eadem quae transtulerint graeca uerba patefacere uisa est, eam religiosissime adnotauimus, etiamsi nullus graecorum testium hanc lectionem confirmabat.

IV. Acta Thaddaei.

De actis Thaddaei paucissima habeo praefanda. notissima est illa inter Syros inde a saeculo secundo exeunte peruulgata historia de Abgaro V quem Nigrum uocant Edessenorum principe nuntium cum epistula ad Iesum Christum Hierosolyma mittente deque responso a domino dato, quo quod ille petiuerat ut a morbo grauissimo sanaretur per unum ex discipulis suis quem ipse a mortuis resuscitatus missurus esset impletum iri pollicitus est.) missus esse fertur Addaeus unus ex septuaginta discipulis, quem graeci cum Thaddaeo uel Lebbaeo uno ex duodecim confundebant. qui quidem Addaeus principem sanasse et una cum populo ad fidem Christianam perduxisse fertur. postea demum haec fabula eum in modum exornata est, ut Abgarum imaginem Christi depingendam curauisse, depictamque cum accepisset super Edessae portam tamquam munimentum posuisse, narrarent, quo factum esse ut oppidum ab omni hostium impetu, sicut Christus olim promississet, defenderetur. genuinam epistularum et actorum Edessenorum formam seruauit Eusebius, qui haec documenta ex Edesseno archiuo deprompta

et πρὸς λέξιν ex lingua syriaca in graecam translata esse testatur (Hist. eccl. I, 13). sub finem saeculi IV haec acta ab interpolatore quodam uberius exornata multisque additamentis amplificata sunt. librum retractatum cui inscribitur Doctrina Addaei syriace et anglice edidit Phillips (Londini 1876). idem liber etiam in linguam armeniam translatus quibusdam narrationunculis auctus est, quibus translator Armeniorum nomen celebrare et Edessenorum apostolum patriae suae vindicare sibi proposuit. | armeniaca in gallicam linguam uersa, primum sed non integra edita sunt a Ioanne Raphaele Emin sub titulo 'Leroubna d'Edesse. Histoire d'Abgar' in Langloisii libro 'Collection des Historiens Arméniens' Parisiis 1867 p. 314 sqq., iterum a doctore Alishan sub titulo 'Lettre d'Abgar' Venetiis 1868. eodem consilio atque armenius interpret etiam Moses Chorenensis eam historiae Armeniae partem composuit, quae res Edessenas et Abgari V fata complectitur (Hist. Arm. II, 29—32 ed. Whiston; II, 30—35 ed. le Vaillant)¹).

Epistularum illarum nec non imaginis Christi Edessenae fama apud ueteres creberrima fuit. scripserunt de his rebus inter Syros Ephraimus Edessenus († 378) in Testamento (opp. graece ed. Rom. 1743 t. II syriace 399 graece 235 sq.), Iosua Stylites in Chronico anno 515 scripto ('Chronique de Josué le Stylite. Texte et traduction par M. l'abbé P. Martin' p. XIII. LI sqq. uersionis gallicae, in annalibus 'Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes' tom. VI, 1. Lipsiae 1878), Iacobus Sarugensis († 521) in Homilia metrica de Adaeo apostolo et Abgaro Edessae rege (apud Assemanum in Bibl. Orient. I p. 317 sq. et apud Curetonium 'Ancient Syriac Documents' p. 154), Dionysius Telmaharensis († 845) in Chronico (Eusebii canonum epitome ex Dionysii Telmaharensis chronico petita edd. Siegfried et Gelzer p. 48), Gregorius Barhebraeus († 1286) in historia compend. dynastiarum (ed. Pococke Oxon. 1663 p. 71 sq. uers. lat.), in chronico syriaco (edd. Bruns et Kirsch Lipsiae 1789 p. 48 sq. uers. lat.) et in chronico ecclesiastico (edd. Abbeloos et Lamy t. III p. 11 sqq.), Mares Salomonis filius c. 1235 (apud Assemanum l. s. III, 2 p. IV. XI), Salomo Bassorensis

¹) conferas quae exposui in libris meis 'die edessenische Abgarsage' Brunsvigae 1880, 'die apokryphen Apostelgeschichten' II, 2 p. 178 sqq. Supplem. p. 105 sqq. quibus addas quae scripserunt KCMMatthes, 'die edessenische Abgarsage' Lipsiae 1882, et Tixeront, 'les origines de l'Eglise d'Edesse et la légende d'Abgar' Paris. 1888.

(c. 1222) in libro cui *Melissae* inscribitur (ed. Budge Oxon. 1886 p. 109 uersionis anglicae), *Elias* episcopus *Damascenus* apud *Assemanum* l. s. III, 2, V. XIV, *Amrus* librorum *Maris* excerptor apud *Assemanum* l. s. p. V. XIII sq., *Iesuiabus* (*Ebed Iesu*) *Sobensis* († c. 1257) in libro *Margaritae* IV, 6 apud *Assemanum* l. s. p. IV et in epitome canonum l. s. p. IV. X, alii; inter *Graecos* *Procopius* de bello *Persico* II, 12 (ed. *Dindorf* in *Corpore Scriptt. hist. Byz.* *Bonnae* 1838), *Euagrius* sub finem saeculi VI in historia ecclesiastica IV, 27 (ed. *Migne* ser. gr. t. LXXXVI), *Ioannes Damascenus* de fide orthodoxa IV, 16 (ed. *Migne* ser. gr. t. XCIV p. 281; cf. etiam appendicem ad primam de imaginibus orationem apud *Mignium* l. s. p. 320 et epistulam ad imperatorem *Theophilum* l. s. t. XCV p. 631 sq.), *Georgius Hamartolus* in chronico (ed. *Muralt* p. 236 sq.), *Constantinus Porphyrogennetus* († 959) in narratione de diuina *Christi Dei* imagine non manu facta (in *Originum rerumque Constantinop.* manipulo ed. *Combefis*. *Paris* 1664 p. 75—109), *Georgius Cedrenus* in *historiarum compendio* (ed. *Dindorf* *Bonnae* 1829 t. I, 308 sqq.), *Nicephorus* in historia ecclesiastica II, 17 (ed. *Fronto Ducaeus* *Paris*. 1630 t. I p. 143 sqq.); inter *latinos* *Darius Comes* in epistula ad *Augustinum* data (ep. 230 in *Augustini opp.* ed. *Antuerp.* 1700 t. II p. 635), *passionis Thomae apostoli* auctor (in *Supplemento codicis apocryphi* ed. *Bonnet* p. 159 sq.), *Gregorius II papa Romanus* in ep. I ad *Leonem Isaurium* (in *Mansii Conc. Coll.* XII, 963 sq.), *Ordericus Vitalis* († 1141) in historia ecclesiastica ed. *Le Prevost Parisiis* 1838—55 lib. I t. I p. 318 et lib. VIII t. III p. 564; inter *Armenos* *Faustus Byzantinus* in libro tertio historiae *Armeniae* (392) apud *Langloisium* l. s. I, 210, *Moses Chorenensis* in epistula ad *Isaacum Erzerumi episcopum* (in *Moesingeri editione uitae Bartholomaei* p. 13), qui *Thaddaeum* sub *Sanatruco* *Armeniae* rege in *Sauarsana* prouincia mortem oppetiisse tradunt; denique inter *Arabas* *Ibn-el-Athîr* in chronico ad annum 331 Heg. (= 943 p. Chr.) libro VIII p. 302, *Abulfeda* in chronico (qui eandem narrationem ad uerba repetit), *Elmakî* in *Historia Saracenica* ed. *Erpenius* p. 213), *Ioannes Said* in appendice ad *Eutychiei annales* (apud *Assemanum* l. s. II, 393).

In numerum eorum qui de epistulis mutuis *Christi* et *Abgari* regis deque *Thaddaei* rebus gestis commentati sunt, etiam compositor actorum *Thaddaei* referendus est, quae primus *Tischendorf* in lucem protraxit. epistula *Abgari* a genuino

quem Eusebius seruauit textu nonnihil differt: responsum Christi ore tantum non litteris datum, imago domini in linteo expressa Abgaro missa esse dicitur; Thaddaeus uel Addaeus Edessenorum apostolus, qui secundum Syros Edessae diem suum in pace obiisse, secundum Armenos in Sauarsana prouincia martyrium passus esse fertur, cum Thaddaeo uel Lebbaeo uno ex duodecim confunditur, quem Beryti in Phoenice mortuum esse et graeci et syri scriptores tradiderunt (cf. de hac re librum meum 'die apokryphen Apostelgeschichten' II, 2 p. 156. 158 sqq.)¹⁾. quid quod etiam de patria Thaddaei in actis graecis alia atque apud Syros narrantur: hi enim eum Paneae Palaestinae uel Caesareae Philippi natum esse autumant, istorum autem auctor eum Edessenum fuisse, Hierosolyma uenisse et inter duodecim Christi apostolos receptum esse tradit. non huius loci est actorum originem accuratius peruestigare. illud unum moneo, eam quae in iis reperitur fabulae formam non ante saeculum quintum ortam esse.²⁾

In edendis his Thaddaei actis duobus codicibus usus sum; altero Parisino bybl. nat. gr. 548 saec. XI, altero Vindobonensi bybl. Caesar. hist. gr. 45 (olim 14) saec. IX/X (cf. Lambec. comment. VIII p. 202; ed. Kollar. VIII p. 428 sq.). istum iam Constantinus Tischendorf secutus est; huius duo tantum fragmenta quae Lambecius exscripserat, et extremam partem inde a uerbis sectionis 6 καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἀρχιερεῖς εἶπον adhibuit. Albertus a Vogel Vindobonensis amicus coniunctissimus hunc codicem rogatu meo integrum contulit. signaui codicem Parisinum siglo P, Vindobonensem littera V. acta in bybliotheis rarissima sunt: diu multumque de nouis subsidiis quibus apparatus criticum augerem sciscitatus sum, sed praeter hos duos codices quorum mentionem feci nullus mihi in notitiam uenit. Itaque Tischendorffii textum paucis tantum locis mutatis iterandum curauit. codicis enim Vindobonensis non ea est praestantia, ut eum Parisino praeferre possis: quamuis Parisino uetustior sit, tamen ab interpolatore nescio quo eum in modum retractatus et amplificatus est, ut ad istius textum emendandum uix hic uel illic quidquam ualeat.

¹⁾ nonnulli eum in Arato Armeniae oppido telis percussus esse dicunt, uel etiam Berytum oppidum Armeniae esse uolunt. utrumque eadem duorum Thaddaeorum permutatione facile explicatur. cf. de his aliisque traditionibus librum meum supra memoratum.

²⁾ conferas quae exposui l. s. II, 2, 171.

Actis Thaddaei subieci alteram narrationem multo recentiore quae in codice Vindob. bybl. Caesar. theol. gr. 315 (olim 207) saec. XII (ut uidetur) fol. 59^a—62^a exstat. exscripsit illam Alberto a Vogel rogante P. Iulianus Hauer Cremismonasteriensis. quae hoc loco de apostoli rebus gestis traduntur, paucissima sunt; sed multo uerbosior est narrationis compositor in imaginis Christi diuina origine illustranda miraculisque per eam patris describendis. fabulae forma eadem est quae apud chronographos Byzantinos reperitur. singulari quodam modo epistulam Christi exornauit, cui quidem epistolae ipsum dominum septem sigilla addidisse fingit, quae diuinam ipsius naturam uirtutemque significarent. scripsi de hoc codice in libro meo 'die edessenische Abgarsage' p. 4 sq. 59 sq. 62, ubi multa sed non omnia allegabam. itaque haud ingratum me lectoribus facturum esse spero, si integrum codicem typis excudendum curauero.

Eiusdem narrationis fragmentum in codice Athoo Batopediano 704 saec. XII f. 320^a sq. Philippus Meyer inuenit et mecum communicauit. inseribitur codici *ἐπιστολῇ γραφῆσα ὑπὸ ἀβγάρου τοπάρχου σωτῆρι ἰησοῦ χριστῷ, πεμφθεῖσα δι' ἀνανίου κοῦρσορος εἰς ἱεροσολύμα*. continet integram Abgari epistulam, maximamque partem responsi quod in hoc codice per Ioannem datum esse fertur. textus responsi pessime habitus, folii 321 dimidium abscissum est. extrema fragmenti uerba sunt haec: *διότι ὁ λόγραφος* (sic) *γεγραπται τῇ ἰδίᾳ μου χειρὶ μετὰ τῆς σφραγίδος τῆς ἐμῆς. ἐσφράγισα δὲ τὴν ἐπιστολὴν*. reliqua desunt. signaui codicem Vindob. siglo V, codicem Athoum siglo A.

p. V. 16 *lege* CX *pro* CIX

p. XVII, 17 *lege* modo — modo *pro* mox — mox

" " not. 2 *lege* indicato *pro* indicitato

p. XVIII not. 2 *lege* indicatum *pro* indicitatum

p. XXIII, 2 *lege* Archiuo *pro* Archiuio

p. XXVI, 8 *adde*: cod. Carnot. 190 saec. XII f. 107^r—107^a (fragmentum; desunt omnia inde a uerbis 'eum introire' p. 27, 13)
cod. Carnot. 473 tom I f. 245^a—251^r (idem fragmentum ex cod. 190 exscriptum)

p. XXXIX, 37 *lege* elisas *pro* elisae

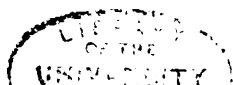
p. LXXVI, 3 et LXXVIII, 13 *collationes codicum F et U non* Ioanni Neumann Argentoratensi *sed* Ioanni Schmidt *acceptas refero*

p. LXXXVIII, 30 *adde*: cod. Carnot. 144 saec. X f. 130^r—136^r

cod. Carnot. 192 saec. XII f. 104^a—108^a

cod. Carnot. 193 saec. X f. 195^r—200^r

- p. XC, 5 *lege memorati pro memoritati*
- p. XCVIII, 5 ad scriptores graecos qui Theclae mentionem faciunt *addas* auctorem libri cui inscribitur Physiologus ed. Lauchert 'Geschichte des Physiologus' Argentorati 1889 p. 250 (ἐξέφηνγειν) *Ιουδιθ τὸν Ὀλοφέρνην, Ἐσθήρ τὸν Ἀρταξέρξην, Σωσάννα τοὺς πρεσβυτέρους, Θέκλα τὸν Θάμνριν.* p. 270 *Θέκλα τοῖς θηρίοις καὶ φύκαις ἐβλήθη, καὶ ὁ τύπος τοῦ σταυροῦ αὐτὴν διέσωσε.* cf etiam Krone 'der altchristliche Physiologus. Deutsch-evang. Blaetter' 1890 p. 262 sqq.
- p. CI, 19 *adde:* eadem actorum epitome etiam in codd. Carnot. 190 f. 262^u—263^u et 479 f. 186^r—189^r reperitur.

Martyrium beati Petri apostoli a Lino episcopo conscriptum.

f. 259^r Faber
p. 87^b Bibl.
Max. Lugd.

I Post multimoda et multifaria uiae uitaeque salutaris 5
documenta et eximia atque celeberrima miraculorum ostenta,
seu aduersa immo diuersa cum Symone mago aliisque quam
plurimis antichristi praeconibus pro nomine ueri Christi certa-
mina; post passionum quoque multiplicium et flagellorum acer-
bitatem et carcerum squalorem horrificum, cum esset exultans 10
in domino beatus Petrus et gratias agens nocte ac die cum
fratribus, in turba uenientium ad fidem domini nostri Iesu
Christi, intentus orationibus et doctrinae caeterisque diuinae
pietatis officiis, praecipue caritatis et castitatis gratiam audien-
tium pectoribus inserebat, adhortans credentes in Christum ut 15

¹ incipit martyrium beati petri apostoli a lino episcopo conscrip-
tum *BCD* passio sancti petri apostoli secundum linum papam *A* mar-
tyrium beati petri apostoli a lino papa graece conscriptum et orientalibus
ecclesiis traditum *E* martyrium sancti petri apostoli a lino papa romano
graeca lingua conscriptum et ecclesiis orientalibus destinatum *Bruxell*
5519—26 martyrium sancti petri apostoli a lino episcopo romano greca
lingua conscriptum et ecclesiis orientalibus destinatum *G* passio sancti
petri apostoli tercio kalendas iulii *L* passio s. petri *Bruxell* 7482 Lini
episcopi de passione Petri tradita ecclesiis orientalium et deinde in la-
tinum conuersa: liber primus *f* beati Lini Romani pontificis de passione S.
Petri apostoli ad ecclesias orientales liber *H* || ⁶ miracula *Ef* | ostensa *fH* ||
⁷ seu aduersa *om fH* | et diuersa *fH* ac diu. *L* | aliisque *BCD* || ⁸ antychristi
C || ⁹ passionem . . . multiplicem *fH* | multiplicium et (*cum signis trans-*
ponendi) *E* | et multiplicium flagellorum *L* | multiplicium *G* | ac flagello-
rum *CDG* || ¹⁰ in domino exultans *BCD* || ¹¹ beatus Petrus *om E* | die ac
nocte *AE* || ¹² dei nostri *BCDG* dei et domini nostri *EfH* || ¹³ ac doctrinae
f | caeteris *f* | diuinae *om H* || ¹⁴ officiisque *f* || ¹⁵ beatus petrus apostolus
inserebat *E*

inde a pag. 1, 14 sequuntur Abdiae excerpta. 1, 14 ante omnia
castitatis gratiam pectoribus eorum ins. || ¹⁵ in christo *abde*

pudice et continenter se gerent. nimis enim abundanter et supereminenter urbs orbi praelata, mente se in fastum elationis extulerat et iccirco, ut solet in opulentia et inerti securitate, indecenti fluxu dominabatur. persaepe namque ubi est elatio
 5 mentis sequitur contumelia carnis. unde factum est ut beati Petri sermonibus magnus pudicitiae apud multas diuersae aetatis ac potestatis seu nobilitatis feminas amor exarserit, ita ut pleraeque etiam Romanorum matronae a commixtione uirilis thori seruare munda corda simul et corpora, quantum ex ipsis erat,
 10 diligerent.

II Sed cum iam tempus appropinquaret quo fides beati apostoli et labores remunerari deberent, praeueniens perditionis caput scilicet antichristus Nero, consummata iniquitas, artari eum et in custodia squalidissima compedibus uinciri iussit. ubi
 15 coeperunt frequentare illum quatuor concubinae praefecti Agrippae, quarum erant uocabula Agrippina Eucharis Eufemia et Dionis. quae audientes ab eo castitatis sermonem et omnia domini nostri Iesu Christi mandata, tabescebant et molestabantur esse sub thoro Agrippae. unde castitati se deuouentes
 20 pactum consilii alterutrum inierunt et confortatae a domino Iesu Christo nullo modo ei obsequio concubitus acquiescere ulterius decreuerunt. subtrahentibus autem se isdem non solum

¹ habundanter *CDE* || ² mente *om A* || ³ idcirco *DEGH* || ⁴ luxu *fH* ||
⁵ inde *E* || ⁶ in petri sermonibus *E* || ⁷ et potestatis *fH* | feminas *om A* |
 etiam pleraeque *C* || ⁹ corda *om A* || ¹⁰ deligerent *fH* delegerint *L* delegerent *G* ||
¹¹ adpropinquaret *E* | beati Petri apostoli *fH* || ¹² caput perditionis *A* ||
¹³ antichristi neronis *L* antychristus *C* et antichristus *fH* | arctari *fH* ||
¹⁵ uenerunt *BCD* | illum frequ. *A* | ad illum *E* | concubinae *C* |
 agrippae *C* || ¹⁶ nomina *fH* | eucharis agrippina *A* | agrippina *C* |
 eucharis *G* | eufemia *BCGL* | Euphemia *fH* | et *om A* || ¹⁷ Dionis *cum EL*
 clionis *ABCDG* Dione *fH* et *codd interpol Abdiae* || ¹⁸ nostri *om Ef* || ¹⁹ esse
om CDEfH || ²⁰ adinuicem *fH* | in domino *E* a dom. nostro *fH* || ²² autem
om H | isdem *BD* hisdem *CG* eisdem *EL* iisdem *fH* eis *A*

¹ uiuerent *c* || ¹⁻⁵ nimis enim abundanter . . . contumelia carnis *om* ||
⁶ magnus itaque (quidem *b*) exarserat pudicitiae amor || ⁷ ita ut (*om abde*)
 pleraeque (pluraeque *ad*) feminae munda corpora a commixtione uirili
 seruarent (seruare cupiebant *abde*) || ¹¹⁻¹⁴ sed cum iam tempus . . . uin-
 ciri iussit *om* || ¹⁴ ita ut etiam (ita ut iam *b* inter quas *c*) Agrippina et
 (*om b*) Eucharis (et Euch. *om c*) et Euphemia (Euphetia *cde*) et Dione
 castitati se deuouissent (deuouerunt *c*) quae erant concubinae praefecti
 Agrippae. postea enim quam crediderunt in Christum, nullo modo ei ad
 obsequium concubitus acquiescere decreuerunt confortatae a domino Iesu
 Christo. uidens autem Agrippa praefectus = 3,11.

a complexu uerum et ab omnimoda coniunctione Agrippae, coepit idem super hoc ualde taedere et maestus esse; mittens-que sollicitos ac sollertes exploratores didicit eas studiosissime ad beatum Petrum prorumpere. quibus ad se reductis dixit vehementissima amoris captus insania: Scio unde uenitis. ille 5 Christianus uos docuit mecum non coire et a debito thoro subtrahere. sed certus sum quia suis magicis artibus amorem erga me uestrum non poterit infirmare. Quae multis blanditiis delinitae nec uerbo amatorio adqueuerunt nec intento oculo libidinis fomitem respexerunt, quia apostolico sermone fundatae 10 erant. uidens autem Agrippa praefectus quod Petri doctrinam sequentes libidinem eius unanimiter spernerent et ipsius blanditiis minime adquiescerent, coepit eis minas intentare horrificas, iurans quod et illas uiuas incendio concremaret et Petrum grauissimis afflictum suppliciiis ab hominum de sub caelo memoria 15 perderet. sed numquam potuit eas ad inquinamentum commixtionis inflectere, dicentes amabilius sibi esse omnibus tormentis pro castitate succumbere, quam Christum cui deuouerant castimoniam recusare. indignabatur itaque Agrippa praefectus maxime in apostolum et fremebat super eum dentibus, quaerens occa- 20 sionem ut eum quasi rationabiliter potuisset occidere.

¹ uerum etiam *fH* | omni (m uidetur erasa) *C* || ² cepit *EL* cepit *ABC* | tedere *ABL* | mestus *ABCE* moestus *DGfH* molestus *L* || ³ sol||||to^a *A* | sollicitos... sollertes *fH* | et sollertes *H* | eas in rasura *L* fuit ab eis || ⁴ proripere *BCDEGL* se proripere *fH* || ⁵ amoris *om A* | captus amoris *H* || ⁶ mecum *om E* | non conuenire *fH* | et a debito thoro subtrahere *om A* || ⁷ magicis suis *E* || ⁸ blanditiis *E* || ⁹ compellarunt *EfH* || ¹¹ autem *om E* aut *C* || ¹² unanimiter eius (cum transponendi signis) *E* | eius blanditiis *fH* | blanditiis *E* || ¹³ cepit *EG* cepit *ABL* talia iam non adnotabo || ¹⁴ et ipsas *A* et eas *H* | incendio cremaret *fH* incenderet *A* | grauissime *fH* || ¹⁵ affectatum *BCD* afflictatum *EG* | caelo *om L* || ¹⁶ nūquā *AL* nunquam *BCDEGf* | commixtionis *om fH* eas commixtionis *BGL* || ¹⁷ flectere *fH* eas inflectere *C* || ¹⁸ castitatem *A* (sed superscriptum est castimoniam) | cast. deuouerant recus. *A* || ¹⁹ aggrippa *G* || ²¹ rationabiliter *E* | posset *BCD*

¹² secutae essent et | spreuissent | et ipsius blanditiis min. adquiescerent *om* || ¹³ indicare minas nimias quod et (et quod *b*) ipsas incendio concremaret et Petrum supplicio interficeret || ¹⁶ eas post inquin. *abde* || ¹⁷ inflectere, quia apostolico sermone fundatae erant dixeruntque ad inuicem: Melius est nos huic poenae pro castitate (per castitatem *bc*) succumbere quam Christum cui (cuius *b*) castitatem (castitate *b*) deuouimus recusare (abnegare *c*). indignabatur etc. || ¹⁹ maxime *om* || ²⁰ super eum post dentibus || ²¹ quasi rationabiliter *om* | potuisset sic et *Abdias*

- III Interea uxor Albini, Caesaris amicissimi, nomine Xandips, cum aliis pluribus nobilissimis matronis uenit ad Petrum. a quo uerbum percipiens castae uitae, repudiauit non modo uirile conubium, quin etiam et omne uitae huius delectamentum.
- 5 qua de re Albinus nimio maerore affectus comminabatur multa se Petro illaturum tormenta, Xandippem uero uxorem suam uerbis iniuria plenis indeque delinimentis a coepto conamine refragari temptabat. mittensque ad Agrippam praefectum sibi amicitia copulatum mandauit ei omnia quae agente Petro de
- 10 uxore sua patiebatur, deprecans ut si ei secundum suam fiduciam esset amicus, ulcisceretur eum de Petro: alioquin ipse se uindicaret. Agrippa quoque reddidit ei mandatum, se eadem, adhuc etiam duriora per eum pati. unde factum est ut cum Albinus cubitum iret et Xandippem sibi adduci fecisset, suaeque
- 15 delectationis commixtionem apud eam nec blanditiis nec terroribus obtinere potuisset, consiliaretur quatinus una cum Agrippae manu uelut auem laqueo Petrum caperet et ut maleficum pessumdaret. Xandips autem, Albini uxor, haec audiens misit fidelissimum nuntium ad Petrum, ut Roma exiret et insidias
- 20 paene ineuitabiles declinaret. Marcello nihilominus, Marci praefecti filio, qui postquam Symonis magi pestiferam doctrinam auerterat, apostolo fideliter et utiliter in cunctis adhaeserat,

¹ cesaris eius *A* | amicissimi *E* | Xandipe *fH* || ² plurimis *A* | matronis *om A* || ³ percipiens uerbum *f* || ⁴ conubium *cum ABDEGL* connubium *f* | et *om C* | huius uitae *E* huius *om BCD* || ⁵ furore *A* | confectus *f* | petro multa illaturum supplicia *A* || ⁶ Xandipem *Lf* (*sic et infra*) || ⁷ delinimentis *ABCDEGL* delinimentis *scripsi cum f* | accepto *BCDEL* fuit et in *G* sed c prima erasa ac toto *f* || ⁸ refragari *C* (*r altera exp*) | tentabat *f* || ⁹ de uxore sua *om A* de sua uxore *f* || ¹⁰ fiduciam *ELf* || ¹¹ amicus esset *f* | illum *AE* | alioqui *f* || ¹² uindicaturus esset *f* | agrippa *C* | remisit *BCD* | reddidit ei responsum *f* | in mandatum *GL* || ¹³ etiam *cum AE* et *BCD* etiam et *EGLf* | deteriora *BCD* diriora *EGL* duriora his *f* | hinc pati *BDGL* pati per eum hinc *C* | dum Alb. cubitum isset *A* || ¹⁴ suae *A* || ¹⁵ dilectionis *CDGL* | blanditiis *CE* || ¹⁶ optinere *G* | consilium iniit *BCD* | quatenus *f* | agrippa *BCD* || ¹⁷ manu uelut auem laqueo *om BCD* | maleficium *C* || ¹⁸ pessimum necaret *L* | Xandipe *f* | uxor Albini *A* || ¹⁹ nuntium fidelissimum *f* | de roma *BCD* romam *E* || ²⁰ nihilominus *ACDEf* scriptio nichil, michi *al saepissime occurrit in codd nostris* nihilominus *B* || ²¹ qui *om L* | a symonis *AL* || ²² se auerterat *A* auerterat se *L* auerterat *E* aufugerat *f* | et apostolo *L* | adhaererat *D* | adhaesit *f*

¹ Interea post haec in conuentu senatus (= 5, 2) surrexerunt quidam senatores qui et dixerunt etc.

seu et fratribus conspersionem uiri sui et praefecti Agrippae innotuit. in crastina quoque surrexerunt quidam ex senatoribus in conuentu senatus et dixerunt: Sugerimus amplitudini uestrae, nobiles uiri, quod ad peruersionem urbis aeternae Petrus conubia diuortii mancipat, uxores nostras a nobis dis- iungit et nescimus quam nobis nouam et inauditam legem inducit. Et haec dicentes incitabant etiam alios ad tumultum et appellationem. tunc Agrippa gratulatus est, quia quod de Petro optauit sub occasione senatus inuenit. sed et hoc Petrum et fratres non latuit. innotuerant siquidem hoc eis celeri nuntio qui fuerant ex senatoribus illuminati per Petrum a domino.

IV Quapropter Marcellus et fratres deprecabantur Petrum ut secederet. Petrus uero ait: Non oportet, fratres et filii, fugere propter Christum dominum passionem, cum ipse se ultro pro nostra salute morti obtulerit. Marcellus autem et fratres nimio cum fletu aiunt: Miserere, pater misericors, iuuenum et eorum qui sunt in fide rudes: ne nos ac illos inter infidelium turbines destitutos relinquant. Tunc Petrus rogantibus se ait: Fugiendum suadetis et iuuenum atque infirmorum cordibus exemplo nostro metum passionis incutere, cum uerbum dei constanter debeamus asserere et sancta castimoniae fundamenta quae iecimus conseruare. fugiendum putatis ut mortem declinemus, quam multis suspiriis et gemitibus diuturnis ut ingressum uitae expetimus, qua etiam secundum illius reuelationem dominum clarificare debemus. Fratres uero haec audientes

¹ seu et] atque etiam *f* sicut *suspiciatur H Usener* || ² ipsa innotescere fecit *f* | in crastina *scripsi cum BCDEG* in crastinum *A* in crastino *Lf* | de senatoribus *E* || ³ in consessu *om* senatus *f* || ⁴ persuasionem *f* || ⁵ conubia *ABCDEGL* connubia *f* | emancipat *f* || ⁶ induxit *E* || ⁷ haec dicentes *om* et *BCD* | inertabant *G* concitabant *f* || ⁸ agrippa *E* || ⁹ in senatum uenit *f* || ¹⁰ ac fratres *EGL* | innotescere . . . fecerant *f* || ¹¹ ii qui *f* | per petrum ex senat. illum. *A* ex sen. per Petr. illum. *f* || ¹² filii et fratres *O* || ¹³ ultro ipse se *A* ipse ultro se *EGLf* || ¹⁴ optulerit *E* | marcellus uero *A* || ¹⁵ nimio cum fletu *om A* cum magno fletu *E* || ¹⁶ nec nos *CDGLf* | ac illos *om BCD* nec illos *f* || ¹⁷ derelinquas *C* || ¹⁸ constanter constantia *E* || ¹⁹ sanctae *f* || ²⁰ recipimus (*corr m 2*) *D* || ²¹ ingressus *BCD* || ²² expetimus qua etiam *om BCD* || ²³ dominum clarificare debemus *post* diuturnis *ponunt BCD* deinde scribunt ut ingressus uitae secundum illius reuelationem expetamus (expectamus *C*) | debeamus *f*

⁵ omnino disiunxit (-git *c*) (omnimodis seiungit *b*) || ⁶ nescio *acde* | induxit *abde* || ⁷ et *om c* | audientes | et appellationem *om c* || ⁹ optabat Petro | senatus *om* | euenit *c*

- leuauerunt planctum dicentes: O pater ueracissime, ubi sunt uerba modo quibus dicebas, quoniam pro uita nostra morti esses paratus succumbere? et nunc impetrare non possumus ut pro nostra salute, donec corroboremur, patiaris aliquantulum
- 5 uiuere! Adolescentes quoque, quos ipse sollicite custodiens in fide et castitate sedulo educabat, manus protendentes in caelum et porrecti ante faciem illius uelut subitò mortui, cadentes in terram uociferabantur, nimio eiulatu clamantes: O bone Petre, pater et pastor, post tuum dominum in clementia singularis,
- 10 cur nos affectu materno nouiter per sacrum fontem domino | p. 68^b BM pe|peristi, quos tam immaturo solatio et animo crudeli, qui te numquam antea attigerat, immanissimorum morsibus luporum | l. 260^r F exponis? Clamabant autem et matronae | puluere conspersis capitibus: Haecceine est misericordia quam de saluatore tuo
- 15 praedicare solebas, qui tuis lacrimis se quem ad tempus negaueras, in aeternum pietate motus indulserat? et tu tantis lacrimarum fluminibus te uel paruo tempore non concedis, praesertim cum et domino possis ministrare in carne et tibi reseruatum coronam adipisci perpetuam?
- 20 V Sed et custodes carceris, Processus et Martinianus, cum reliquis magistrarianis et ex officio iunctis postulabant eum, dicentes: Domine, quo uis abscede, quia imperatorem oblitum tui iam credimus. sed iste iniquissimus Agrippa pelicum amore et intemperantia suae libidinis inflammatus perdere te festinat.
- 25 si enim regis iussio te impeteret, Paulini, uiri clarissimi, cui te commendatum nos custodiendum suscepimus, de tua nece sententiam haberemus. nam postquam nos credentes in hac uicina Mamertini custodia, fonte precibus et ammirabili signo crucis de

¹ leuauerunt uocem *f* || ² modo *om f* || ³ paratus esses morti *A* morti paratus esses *f* || ⁴ pro salute nostra *f* | corroboretur *A* corroboremus *C* | te aliquantulum *f* || ⁵ adulescente *C* | sollicite *f* || ⁷ in faciem *f* | morituri *BCD* | ac cadentes *BCD* procidentes *f* || ⁸ dicentes *A* || ⁹ pastor et pater *A* | post dominum tuum *BCD* | clementia (*om in*) *BCDGLf* || ¹⁰ cur quos *f* | materno affectu *A* | nouiter *om A* recenter *f* | persarum *C* || ¹¹ quos *om f* | tam *om BD* | immaturo *B* || ¹² nunquam *DEGF* | antea nunquam *f* | ante *E* | nos immanissimorum *f* | luporum morsibus *A* || ¹³ etiam et *BCD* | conuersis *f* conspersis *C* || ¹⁵ se *om f* ipse *A* | negaueras ad tempus *A* || ¹⁷ et nunc *f* | nobis non *f* || ²⁰ ac martinianus *DGL* || ²¹ magistrinianis *C* magistratibus *f* | ex officio (*om et*) *AL* | iunctis] cunctis *suspiciatur Usener* || ²² discede *L* || ²³ pelicum *sic ABCDGL* pellicum *f* meretricum *E* || ²⁴ perdere (*om te*) *L* || ²⁵ si enim te regis iussio *L item sed* iussione *f* iussio caesaris *A* | impenderet (*om te*) *A* || ²⁶ nece *om BD* || ²⁸ Mamertini *om f* mamurtini *E* mam(e)rtini (*e in ras m 2*) *C* | ammirabilis *A* admirabili *BDEF*

rupe producto, in sanctae trinitatis nomine baptizasti, licentiose
 quo libuerat perrexisti et nemo tibi fuit molestus, nec modo
 esset, nisi incendium daemoneale quod urbem stimulat Agrip-
 pam acrius peruasisset. quapropter oramus te, salutis nostrae
 minister, hanc nobis digneris recompensare uicissitudinem, ut 5
 quia nos a peccatorum et daemonum uinculis absoluisti, a car-
 cerali et compedum nexibus, quorum nobis est commissa im-
 manitas, nostra non tantum permissione quam deprecatione
 liber in saluationem tantae plebis abscedas. Viduae quoque
 et orphani ac senio ualde affecti capillos sibi trahentes genas- 10
 que scindentes et pectora denudantes dicebant: Alios quorum
 ministerio fouebamur, a diuersis languoribus sanasti et de ipsa
 etiam morte resuscitasti, et te nobis, pater piissime, subtrahis?
 uel ante te nos omnes praemitte, ne tuae institutionis doc-
 trina destitutae animae pereant; et corpora ministracionis tuae 15
 solatio desolata intereant; et sic, quo ire desideras accelera
 festinare, ne uitam nostram post dominum mori uidentes, re-
 manentes in uita miseri moriamur.

VI. Tunc Petrus haec undique audiens, qui ultra huma-
 num modum misericors, lacrimas affictorum sine lacrimis um- 20
 quam praeterire non poterat, deuictus tantis fletibus ait: Nemo
 uestrum ueniat mecum; ego solus mutato scemate pergam.
 Proxima namque nocte celebrata oratione ualedicens fratribus
 et cum benedictione illos deo commendans profectus est solus.
 et dum pergeret, ceciderunt illi fasciamenta ex crure demolita 25
 a compede. ut autem portam ciuitatis uoluit egredi, uidit
 sibi Christum occurrere. et adorans eum ait: Domine, quo
 uadis? Respondit ei Christus: Romam uenio iterum crucifigi.

¹ baptizati *E* || ² libere *f* | et *om BCDG* | fuit tibi *f* || ³ digneris |
 generis *C* | ut qui *f* || ⁴ nexibus eruiisti *BD* uinc. absolu. *om C* | tu ipse a
 carcerali custodia *BD* || ⁵ ac compedum *Gf* | pedum *D* sic et *B* (fuit com-
 pedum *sed com erasa*) | uinculis *A* | inmanitas *C* || ⁶ non tam . . . quam
 etiam *f* || ⁷ solutus *A* | saluatione *AC* || ⁸ seniores *E* | confecti *f* | genasque
 uellentes *f* || ⁹ ministerio *C* | de ipsa (*om et*) *A* || ¹⁰ resuscitati *C* | piissime
 pater *A* pater *om B* || ¹¹ omnes nos *f* | instructionis *A* || ¹² solacio *C* | destituta
f | et si sic ire *A* | ire *om f* coire *C* | quo ire et uelut desideras *GL* quo et
 uelut desideras *E* | accelerare festina *f* || ¹³ festinare *om BCD* | nostram *om*
L | et remanentes *f* || ¹⁴ miseri ante remanentes *BCD* || ¹⁵ undique haec *L* |
 hoc *C* | humanum *om f* || ¹⁶ unquam *om C* unquam *ADL* nunquam *f* ||
¹⁷ non poterat praeterire *C* non *om f* | deuictusque *BCD* || ¹⁸ peragam *A*
sed uide infra || ¹⁹ omni benedictione *A* || ²⁰ commendans deo *A* || ²¹ illi *om*
BCD ei *f* | a crure *A*

et ait ad eum Petrus: Domine, iterum crucifigeris? Et dixit ad eum dominus: Etiam, iterum crucifigar. Petrus autem dixit: Domine, reuertar et sequar te. Et his dictis dominus ascendit in caelum. Petrus autem persecutus est eum multo
 5 intuitu atque dulcissimis lacrimis. et post haec rediens in se ipsum intellexit de sua dictum passione, quod in eo dominus esset passurus, qui patitur in electis misericordiae compassione et glorificationis celebritate.

VII Conuersusque in urbem rediit cum gaudio, glorificans
 10 deum et narrans fratribus quod ei obuius fuisset dominus, et declarasset ei quod in ipso esset iterum crucifigendus. qui cum manifestasset passionem suam, fletum omnes et ululatum emisierunt. dolebant enim uniuersi et lacrimas profundeabant dicentes: Considera oues tuas, pastor bone, sustenta eos quo-
 15 rum fides infirmior tuo expetit roborari sermone. considera corda titubantia quae per te stabilienda noscuntur. Quibus Petrus ait: Facile est domino ut seruorum suorum corda etiam sine meae humilitatis ammonitione corroboret. quos enim plantauit ad hoc faciet adollescere, ut et alios possint plantare.

² ad eum *om BCD* | autem *om A* || ⁴ prosequutus *C* | cum multo intuitu *A* || ⁵ in se ipsum rediens *BCD* || ⁶ in eum *f* || ⁷ in sanctis suis ac electis *BCD* || ⁹ in urbe *C* || ¹⁰ dominum *CD* | enarrans *E* | quo *E* || ¹¹ in eo *AB* | iterum *ante* in ipso *f* iterum esset *C* | quibus *Ef* || ¹² passionem suam eis manifestasset *L* | omnes *om BCD* | eiulatum *C* || ¹³ enim *om f* || ¹⁴ bone pastor *C* | sustenta] considera *BCDGLf* || ¹⁵ expedit *f* | adiutorio atque sermone *BCD* || ¹⁶ fore noscuntur *BCDE* (*sed uid fore sub ras fuisse*) *GL* | stab. erant *A* || ¹⁷ deo *D* || ¹⁸ humilitatis meae *BCD* | sermone *f* | ammonitione *cum ABCDGL* (*in rasura; fuit ammonitionis*) admon. *Ef* || ¹⁹ et *om A*

inde a pag. 8, 6 sequuntur Abdiae excerpta. 8, 6 Intellexit autem Petrus de sua passione hoc dictum, in quo Christus passurus esse uideretur, quem pati constat in singulis non dolore corporis, sed misericordiae contemplatione (compassione *c*) et pietatis affectu. itaque Petrus reuersus intra urbem Romam cum gaudio narrabat fratribus, quod ei obuius fuisset dominus Iesus (*om c*) et declarasset ei, quod in ipso esset iterum crucifigendus (quod in ipso esset *om a* quod in christo iterum esset *e* quod in ipso esset etiam crucifig. *c*). quibus cum manifestasset etc. = 5, 12. ¹³ profluebant *abde* || ¹⁴ pastor bone petre *e* | considera quorum fides infirmior | considera *alterum om c* || ¹⁵ infirmorum *e* | tuo sermone roborari expectat | rob. tuo serm. exp. *c* || ¹⁶ stabilienda sunt (sunt stabilienda *c*) || ¹⁷ facile est karissimi domino *e* || ¹⁸ etiam sine meae hum. admonitione *om* | corroboraret *d* | quos enim ipse || ¹⁹ ad hoc *om* | faciet et hoc ut et uos alios plantare possitis

ego autem quasi seruus necesse est ut domini exequar uoluntatem. quapropter si me adhuc in carne morari disponit propter uos, non contradico. et si me pati pro nomine suo decreuerit, et per passionem meam dignatur suscipere, exulto et laetor in gratia ipsius.

5

VIII Cum igitur his et | aliis multis uerbis fratrum animos | p. 69^a BM
cousolaretur, et illi lacrimas tenere non possent, superuenit Hieros cum quatuor apparitoribus et aliis decem uiris, qui eum comprehendentes rapuerunt de medio fratrum et statuerunt uinctum Agrippae praefecti urbis obtutibus. cui ait Agrippa: 10
Multa tibi est fidutia, scelerate, in plebibus quas circumuenis, atque in feminis quae tua persuasione a maritali thoro discedunt. ausus es etiam in deorum iniuriam nescio quem Christum inducere et contra sanctum ritum Romanum et contra urbis aeternae deuotionem nescio quae inepta et uana docere. 15
Tunc facta est facies apostoli sicut sol splendida, et aperiens os suum dixit ad eum: Video quo tendis, dux libidinum, amator pollutionis, atrocitatis inuentor, innocentium persecutor, deceptorum fautor, fallaciae conditor, habitaculum satanae.

¹ ego enim *A* | tanquam *f* | obsequar *CDEGL* | uoluntati *L* || ² morari in carne *Ef* || ³ propter uos *ante* in carne *A* || ⁴ passionem (*om per*) *A* | meam *om ELf* me *BCD* | suscipere dignatur *E* | ac laetor *LG* || ⁶ cum his igitur *f* || ⁸ Hieros *scripsi cum f* ieros *AGL* ieros *BCD* sacerdos deorum *E* | quattuor *BC* | app. ieros et aliis *E* || ⁹ apprehendentes eum *A* | de fratrum medio *EGf* || ¹⁰ praefecti agrippae conspectibus *A* | urbis praef. *C* || ¹¹ est tibi *f* tibi *fid.* est *C* | fidutia *hic et infra scripsi cum ABEG* audacia *f* | o scelerate *f* || ¹³ es *om E* | in deorum etiam iniuriam *L* in Iudaeorum iniuriam *f* || ¹¹ et contra ius romanum *A* | contraque *A* ac contra *BCD* || ¹⁵ per nescio quem *E* || ¹⁶ aperiens Petrus *f* || ¹⁷ ad eum *om L* || ¹⁸ innocentum *A* | persecutor *C* || ¹⁹ decipientium *f* deceptorum factor (*in margine add m l ut uid*) *C* | sathanę *AEL*

¹ obsequar uoluntati (uoluntatem *c*) || ² quapropter . . . contradico *om* || ³ si enim pati me dignatur exultabo (-bor *d*) et laetabor in nomine eius || ⁶ cum his igitur uerbis (igitur his *c*) | et aliis multis *om* || ⁷ illi tamen lacrimas non possent tenere (lacr. continere non possent *c*) | superuenerunt quattuor apparitores (Hieros *om*) | quatt. app. missi a caesare nerone *e* || ⁸ et aliis decem uiris *om* || ⁹ rapuerunt de medio fratrum et *om* | statuerunt Agrippae praefecto urbis (urb. romae *c*) || ¹⁰ qui ait (qui agrippa praefectus ait *c*) qui ait ei *e* || ¹¹ fidutia est (est *fid. c*) | scelerate *om* || ¹² tua persuasione *om* | a thoro matronali | discedere facis *c*) || ¹³ ad romanorum iniuriam *ad* || ¹⁴ contra sanctum ritum romanum *om ac* || ¹⁵ deuotionem sanctae urbis aeternae (sanctae urbis romae *d*) || ¹⁷ ait ad eum || ¹⁸ pollutionum || ¹⁹ decipientium *c*

ignoras namque gloriam in qua glorior, et ideo dicis quod in uiris et mulieribus sit mihi fiducia. Et ait ad eum Agrippa: Quia scis me ignorare in quo gloriaris, fac cito me nosse. Et ait ad eum Petrus: Nulla sit mihi gloria nisi crux domini mei
 5 Iesu Christi, cuius ego sum seruus. Et ait Agrippa: Vis
 [f. 260^u F ergo, ut crucifigaris sicut deus tuus est crucifixus? Petrus quoque respondit: Non sum dignus recta cruce mundum testem facere passionis meae; sed per quaelibet supplicia opto et desidero eius sequi uestigia passionis. Tunc praefectus,
 10 morbo incontinentiae suae praetendens superstitionis accusationem, crucifigi iussit apostolum.

IX Et ecce ingens subito concursus factus est diuersae aetatis et sexus, diuitum pauperum, uiduarum pupillorum, imbecillum atque potentum, qui summa uoce clamabant: Vt
 15 quid occiditur Petrus? quid admisit criminis? in quo laesit urbem? nec innocentem dampnare fas est. nonne timendum est, ne talis ac tanti uiri necem deus uindictet et nos omnes perire praecipiat? Et coeperunt in Agrippam saeuire populi,

³ fac cito me nosse *ego scripsi* facito me nosse *BCDEGLf* fac me cito nosse *A* || ⁴ ad eum *om BCD* | nulla mihi est *BCD* | dom. nostri *CD* || ⁵ et ait ad illum *EG* ait ad eum *Lf* tunc *CD* || ⁶ uis inquit *BCD* || ⁷ crucifigaris *C* | dominus tuus *E* dominus deus tuus *f* | crucifixus est *A* || ⁸ respondit petrus (*om* quoque) *BCD* || ⁹ facere testem *BCD* | tormenta *A* || ¹⁰ passionis *om A* | sequi uestigia passionis eius *f* || ¹¹ superstitionis *om A* || ¹² iussit apost. crucif. *A* crucif. ap. iussit *B* crucifigi fecit apostolum *f* || ¹³ ingens factus est subito concursus *A* conc. ing. sub. factus est *f* || ¹⁴ pupillorum *om A* pupillarum *E* || ¹⁵ potentium *CE* || ¹⁶ ammisit *G* || ¹⁷ urbem romam *L* | nec *om L* | nefas *L* | dampnare *f* ledere fas est *A* || ¹⁸ tanti ac talis *f*

¹ ignoras tu *ade* (ign. enim *c* ign. tu mihi *b*) | in qua mihi *ce* in qua me mihi *ad* || ² dicit agrippa praefectus *c* | praefectus agrippa *ad* || ³ in quo tibi gloriaris? (*om c*) scis quia ignoro facito me nosse (unde gloriaris *f. m. n. c*) || ⁴ nulla est | in cruce *c* || ⁵ seruus sum | et ait ad eum agrippa (*agr. ad eum c*) | uis ergo sicut dominus tuus crucifixus est ita crucifigi *b* ut sicut . . . ita (ut ita *d* ita et tu *c*) crucifigaris *acde* || ⁶ et ait ad eum Petrus (petrus ait *c*) || ⁷ per quaeuis suppl. (quaeuis *om c*) || ⁸ conscientiae *b* | accusationem] *ald* delata sententia a cesare nerone et senatu *e* || ⁹ apostolum iussit || ¹⁰ et ecce *om* | est factus (factus est *c*) utriusque sexus (et utr. *s. e*) || ¹¹ conuenerunt diuites pauperes uiduae pupilli inopes ac potentes || ¹² dicebant *c* || ¹³ quid (quo *c*) laesit urbem || ¹⁴ nec *om* | nefas | non timetur || ¹⁵ ne] quod *ad* | dominus (deus *c*) | omnes nos *c* || ¹⁶ praecipitet (*om* perire) *c* | populi saeuire

molientes illaesum rapere et conseruare Petrum; et inconditis uocibus plebis innumerae confundebatur Roma. tunc Petrus restitit modicum et ascendens editiorem locum nutuque ad silentium prouocans populum ait: O uiri et fideles dei, qui Christo militatis! o omnes, qui in Christo speratis! si caritas 5 uestra in me uera est et uiscera integra in me pietatis ostenditis, nolite reuocare euntem ad dominum, nolite impedire properantem ad Christum. state ergo quieti, gaudentes et laeti, ut hostiam meam cum hilaritate domino offeram. hilarem enim datorem diligit deus. Et his dictis uix est sedata seditio et 10 praefecti disceptatio. poterant enim et inhianter optabant multi populi praefectum euertere; sed timebant apostolum contristare, qui magistri sui sequebatur exemplum dicentis: 'Possum mihi nunc, si uolo, plus quam duodecim legiones angelorum exhibere.'

X. Peruenit denique una cum apostolo et apparitoribus 15 populus infinitus ad locum qui uocatur Naumachiae iuxta obe-

⁹ Prov. 22, 8; 2. Cor. 9, 7 || ¹³ Matth. 26, 53

¹ molientes *D* | tumultuantibus uocibus plebis adinuicem *f* || ⁴ qui Christo militatis *om A* in christo mil. *L* || ⁵ omnes qui speratis in domino *A* || ⁶ pietatis in me *BD* || ⁷ ad deum *CD* || ⁹ domino cum hil. hostiam meam *A* | hilaritate *CL* | hilarem *CL* || ¹⁰ uix sedata est *A* est *om E* || ¹¹ disceptio *E* discerptio *f* | inianter *E* | obtabant *D* || ¹³ populi *om BCD* | contristari *BCDGLf* || ¹⁴ duodecim milia legiones *E* | exhibere *tres priores literae in ras A* || ^{13—14} *pro uerbis* possum ... exhibere *restituit textum uersionis uulgatae* (Matth. 26, 53) *f*: possum rogare patrem, et exhibebit michi modo si uolo plus quam duodecim legiones angelorum | ¹⁶ appellatur *EGf* | naumacie *BC* naumatiae *DE* naumatie *L* naumacie *G* Naumachia *f* | oboliscum *E*

^{1—2} molientes ... confundebatur Roma *om* || ³ stans modicum *c* | et omnem plebem (populum *c*) ad silentium prouocans (*om* ascendens ... nutuque) || ^{4—5} o uiri fideles ... speratis *om* || ⁷ me reuocare | ad dominum euntem (euntem ad dom. *c*) | me impedire *c* || ⁹ estote ergo | et ante laetiorum | laeti] add orantes dominum *c* || ⁹ ei cum hilaritate *c* | domino *om* | offerre valeam *c* || ¹⁰ et ante his *om c* | uix sedata est sed. (seditio uix sedata est *c*) | post seditio *pergit*: non quod (quia *c*) non poterant (possent *c*) populi (*om c*) praefectum (ipsum add *b*) euertere || ¹² sed quia apostolum timebant *c* | tristari *b* || ^{13—14} qui magistri ... exhibere *om* || ¹⁵ superuenit autem populus infinitus ad locum | agrippa autem crucem figi praecepit in loco qui dicitur nematia iuxta obeliscum neronis montem. superuenit autem infinitus populus inenarrabiles gemitus effundens et praefectum interficere cupiens. sed petrus respiciens populum flentem *c* || ¹⁶ qui appellatur | naumachia *ad* naumachiae *b* naumatie *c*

liscum Neronis in montem. illic enim crux posita erat. et respiciens flentem populum et iterum seditionem excitare uolentem, ait uoce clara: Nolite, obsecro uos fratres, oblationem meam impedire, nolite aduersus Agrippam saeuire et amaro
 5 animo in eum esse. ille enim minister est alienae operationis. nam dampnationis meae secundum corporis qualitatem diabolus auctor est, dominica abutens permissione, quia dolet uasa contumeliae per me sibi sublata esse et facta esse diuersoria continentiae, templa Christi, domicilia honoris et gratiae. itaque,
 10 fratres mei et filii, obedientes estote, quia per reuelationem a domino Iesu Christo proditum est mihi quod ita esset uenturum. non ergo est discipulus super magistrum, nec seruus super dominum suum. festino itaque ut carne exutus assigner domino. nunc enim tempus est in quo et meam offeram hostiam. memen-
 15 tote signorum et prodigiorum atque sanitarum, quae Christo operante et me ministrante uidistis et sensistis. ideo enim plurimorum infirmitates curatae sunt ut omnium animae saluarentur. ideo mortua corpora suscitata sunt ut animae mortuae

¹² Matth. 10, 24

¹ in *om L* | in monte *f* | illuc *BCD* | ei crux *BCDGL* et crux *E* | erat crux posita *A* || ² populum flentem *A* || ³ clara uoce *f* | uos *om CD* || ⁴ uersus *f* || ⁵ in eum *om A* | sathanę et al. oper. *L* || ⁶ damnationis *AGf* || ⁸ esse sublata *BDEGL* || ¹¹ euenturum *f* futurum *A* || ¹² est ergo *A* || ¹⁴ ut (*in ras*) et meam *A* | et *om f* | offero *CD* hostiam offeram *A* || ¹⁵ prodigiorum atque signorum seu sanitarum *A* || ¹⁶ ac sensistis *f* || ¹⁸ et mortua *BCD* | mortuae animae *BCDEGL*

¹ in *ante* montem *om* | illic ei | illic enim iam crux ei *c* | posita est (parata erat *e*) | et respiciens flentem populum et uolentem seditionem incitare (excitare *e*) | et uol. sed excitare *om c* || ³ ait ad eos uoce summa (ait *om* ad eos uoce summa *c* ait ad eos supplici uoce *e*) | fratres *om* (fratres *pro* uos *c* obsecro uos karissimi *e*) | iter meum *c* || ⁴ et amaro animo in eum esse *om* || ⁵ est *om b* | operationis sathanę *c* || ⁶ nam damnationis . . . auctor est *om c* | secundum corporis qualitatem *om* || ⁷ dominica abutens permissione *om* | qui dolet *c* || ⁸ esse sublata (allata *om* esse *c*) | diuersorium | diuers. continentiae *post* templa Christi *c* || ⁹ domicilium *abcd* | gloriae *c* || ¹⁰ ob. estote christo *e* || ¹¹ domini Iesu Christi | mihi a domino manifestatum est *c* | prod. mihi est *bde* | futurum *c* || ¹² est ergo *be* || ¹³ festino . . . ass. domino *om c* || ¹⁴ *post* nunc *om* enim *ad* | nunc ergo *be* | me ipsum hostiam domino offeram *c* | et *ante* meam hostiam *om ce* | hostiam offeram || ¹⁵ signa et prodigia (signorum et prodigiorum *c*) | atque sanitarum *om* | Christo *om b* || ¹⁶ te *pro* et me *c* | et sensistis *om* || ^{17—18} ut animae omnium hominum saluentur *a* | animae omnium . . . susc. sunt corpora ut *om per homoeotet b* | *pro* ut animae omnium . . . reuiuiscerent *habet c tantum* et multa corpora suscitata sunt | animae *primo loco om d* ut omnium hom. animae uulnerate saluentur *e* || ¹⁸ ideo et mortua *e* | suscitata sunt corpora (corp. susc. sunt *e*) | mortuae animae

reuiuiscerent. sed quid iam moras patior et non appropinquo cruci? ualete, fratres et patientes estote et seruete | quae audistis. | p. 69^b BM
commendo uos domino Iesu Christo.

XI Accedens autem et astans cruci dixit: O nomen crucis, occultum mysterium! o gratia ineffabilis! in nomine 5 enim crucis pax. o crux, quae deo hominem coniunxisti, et a dominio diabolicae captiuitatis magnifice segregasti! o crux, quae humano generi passionem saluatoris mundi et redemptionem captiuitatis humanae uera comitante fide semper repraesentas incolumem! o crux, quae cotidie carnes immaculati 10 agni fidelibus diuidis populis et dira serpentis uenena poculo saluari depellis atque rumphaeam paradisi ignitam credentibus sine intermissione restinguis! o crux, quae pacem cotidie terrenis cum caelestibus operaris et mediatoris mortem, qui a mortuis resurrexit et iam non moritur, aeterno patri, ecclesia pro filiis 15 agente, sedulo reparas et legatione felicissima renouas et reformas! uim patior tui causa, et iam nunc, in finitima absolutione existens, non quiescam manifestare de cruce occultum dei mysterium, quod olim clamauit anima mea. o qui in Christum creditis, non istud sit uobis crux quod apparet; aliud enim 20 quiddam est mysticum in hoc quod apparet uobis. et nunc maxime, qui potestis audire, in nouissima hora uitae huius existente me, omnes sensus segregate et animas uestras ab omni quod apparet, ad illud quod inuisibile est! et scietis quod in Christo per crucem factum est salutis mysterium. 25 debitum est tibi, Petre, reddere terrae corpus acceptum per eos quibus est corpus occidere proprium.

¹ adpropinquo *E* || ⁴ adstans *G* || ⁵ misterium *BE* (*sic semper*) || ⁶ a domino *BCD* | diaboli captiuantis *Ef* || ⁷ iugum *ante* magnifice *BCD* || ⁹ humanae captiuitatis *A* | fide comitante *A* || ¹⁰ incolumem *BD om L* | quotidie *f* || ¹¹ populis diuidis *L* | uenena dira serpentis *A* | a populo salutariter *f* || ¹² et rumph. *CD* | paradisi rumpheam *A* | rhomphaeam *f* | paradysi *CL* || ¹³ cotidie pacem *A* || ¹⁶ paras *L* | et legatione felicissima renouas *om G* | fidelissima *L* || ¹⁷ et iam] *H Usener praefert* etiam || ¹⁸ de cruce manifestare *A* | de cruce *om CD* | occultum de cruce *B* | occultum] *add de te CD* | mysterium dei *BCD* || ¹⁹ quod enim *D* | exclamauit *L pro* clamauit *malim* celauit || ²⁰ supplicium *ante* crux *E* | uobis aliud enim quiddam est *E* | aliud est enim quiddam *f* aliud est uobis (*om enim quiddam*) *BCD* || ²¹ uobis *post app. om CD* || ²² audite *CD* | in hora nouissima *f* || ²⁴ inuisibile est] *add* admoete *A* auocate *f* || ²⁶ tibi *om C*

¹ resuscitentur *e* || ¹⁻²⁷ sed quid iam moras patior . . . occidere proprium *om*

XII Ait autem ad magistros carnificum: Quid est quod tricatis? quid, apparitores, innecti moras mihi patimini? implete quod uobis est iussum. exuite me mortali tunica, ut spiritu adhaeream domino. Petiit sane et ita ministros carnificum
 5 alloquens exorauit: Precor uos, boni salutis meae ministri, ut crucifigentes me caput deorsum ponatis et pedes sursum. non enim decet me seruum ultimum ita crucifigi, ut dominus universitatis pro salute totius mundi dignatus est pati, quem passione mea constat glorificari. est etiam ut mysterium crucis
 10 intento uultu semper possim conspiciere, quo facilius quid inde dixerō a circumstantibus possit audiri. Quod cum factum
 f. 261^r f. fuisset, ador|sus est Petrus flentem populum de cruce consolari et alloqui mirabiliter dicens: Grande et profundum est myste-
 rium crucis, et ineffabile atque inseparabile uinculum caritatis.

¹ quo *E* || ² tardatis *L* tempus atteritis *f* | michi moras *f* || ³ spiri-
 tuali *f* || ⁴ petens ... magistros *A*. sed distinguuntur magistri et ministri
 carnificum | sane *om L* || ⁵ alloquens min. carn. *f* | bonae *Ef* | ministros
f || ⁶ ericifigentes *C* | me duplex *C* | pedes uero *f* || ⁷ me *om A* || ⁸ est
 crucifixus (*pro dign. est p.*) *f* || ⁹ passione sua *BCD* || ¹⁰ semper uultu *A*
 uultu possim semper *E* | quod inde dix. *A. praefendum uidetur* quod ||
¹¹ a ante circumstantibus *om Gf* || ¹² de cruce *om A* || ¹³ mysterialiter *f* |
 est *om CDLGf* | crucis mysterium *A*

¹ conuersus ad carnifices ait *c* | ministros || ² tardatis | quid adhuc
 apparitores ad crucem tenetis (cur non ad crucem properatis *c*) || ³ iussum
 est | tunicam mortalem (me hac tunica mortali *c* me tunicam mortalem *e*) |
 et spiritum adhaerebo deo (ut spiritus adhaereat domino *c*) | spiritu *e* ||
⁴ post ut sp. adh. dom. add *c*: cum uero peruenissent ad locum, ubi
 crux posita erat, dixit: Quoniam dominus meus iesus christus de caelo
 ad terras descendit, recta cruce sublimatus est. me autem, quem de caelo
 ad terram uocare dignatur, crux mea caput meum debet in terram osten-
 dere et pedes ad caelum dirigere. ergo quia non sum dignus ita esse in
 cruce sicut dominus meus iesus christus, girate crucem. At illi uertentes
 crucem pedes eius sursum fixerunt, manus deorsum. haec uerba ex Mar-
 cello latino desumpta sunt || ⁴—¹¹ rogauit sane ut inuersis pedibus cruci-
 figeretur ea reuerentia qua dominum honorificaret, ne ita seruus cruci-
 figeretur ut dominus *om uerbis* petiit sane ... possit audiri || ¹¹ quod ubi
 dictum est ad quod ubi factum est *bce* || ¹² coepit de cruce flentem po-
 pulum alloqui et consolari eos et dicere (populum flentem consolari et
 dicere *c*) || ¹³ post dicere add *c ex Marcell*: Nolite, filioli, nolite im-
 pedire iter meum, quia iam pedes mei uiam caelestem ambulant. nolite
 contristari, sed gaudete mecum, quia hodie fructus laborum meorum con-
 sequar || ¹³ grande enim est *c* | est *om abd* | grande et prof. est o karissimi
 filii *e* || ¹⁴ et ante ineffabile *om* | et inseparabile

per crucem ad se trahit omnia deus. hoc est lignum uitae
 quo destructum est mortis imperium. hoc mihi tu aperuisti,
 domine; aperi et omnium istorum oculos, ut uideant consola-
 tionem uitae aeternae. Et his dictis aperuit deus oculos eorum
 qui lugebant et lacrimas fundebant in passione eius, et uiderunt 5
 angelos stantes cum coronis de floribus rosarum et liliorum et
 in uertice crucis erectae stantem Petrum et librum a Christo
 accipientem et ea uerba quae loquebatur inde legentem. quod
 uidentes ita coeperunt laetari et gaudere in domino, ut illi ipsi
 increduli et carnifices, uidentes eos exultare et laetari quos 10
 prius tristes uiderant et plangentes, subito delitescerent et uelut
 fumus euanescerent.

XIII Videns autem Petrus quod demonstrata esset multis
 antea flentibus gloria eius, gratias egit domino Iesu Christo
 dicens: Digne tu solus, domine, in altum porrecto uertice 15

¹ per crucem enim *f* | traxit omnia *GL* omnia traxit *f* | hęc (*pro hoc primo*) *CC* hec *D* || ² imperium mortis *BCD* | aper (*i. e. aperuisti, uide infra*) ante imperium *C* | tu michi *E* | aperuisti tu *G* || ⁴ deus *post* eorum *E* || ⁵ in passione Petri *f* | et ante uiderunt *om L* | tunc uiderunt *CD* || ⁷ uertice *cum Lf* uirtute *ABCDEFG* || ⁹ ita] ipsi *A* | illi ipsi] illusi *E* || ¹⁰ increduli *C* | incr. carnifices (*om et*) *A* | exultari *B* || ¹¹ tristes prius *A* | uiderant] uiderunt *fuit in A sed correctum est* | contabescerent animo *f* | ueluti *f* || ¹² uanescerent *f* || ¹⁵ porrecto in altum *A* in altum *om B* | prorecto *C*

^{1—2} per crucem . . . mortis imperium *om c* | per crucem enim *e* || ² quod *d* | imperium mortis *b* || ³ et horum omnium *ae* et eorum omnium *b* et istorum oculos omnium *c* | thronum *pro* et horum *d* || ⁴ et ante his *om c* | dominus *c* | oculos lugentium *c* || ⁵ fundentium *c* || ⁶ uexillorum *pro* de floribus rosarum *c* || ⁷ in uirtute (*in uexillo c*) crucis | erectum (*derectum a*) | petrum stantem erectum *c* | librum aureis litteris scriptum *c* | a domino *c* || ⁸ quod fideles populi uidentes *e* || ⁹ gaudere coeperunt in domino et laetari et ridere *ad* (*coeperunt gaudere et laetari in domino et ridere c*) | et ridere *om be* | illi *om* || ^{10—12} carnifices et increduli timore et admiratione percussi discederent (*om uidentes . . . euanescerent*) *c* || ¹⁰ laetari et ridere || ¹¹ et plangentes subito delitescerent *om* | et flentes euanesce-
 rent || ¹⁴ gloria eius multis flentibus (*gl. ei. cunctis inibi fidelibus e*) | agebat | Iesu Christo *om c* || ¹⁵ dicentes *d* | *post* dicens *add e ex Mar- cello*: Gratias tibi ago, pastor bone, quia oues, quas tradidisti michi comparciuntur mecum de gratia tua. commendo tibi gregem tuum, quem per lignum crucis precioso sanguine redemisti. *deinde pergit*: digne enim tu solus Christus etc. | digne tu domine (*om solus es*) *c* | digne tu qui *b* | domine *om abde* | ex alto uertice (*exaltato uertice c*)

crucifixus es, qui totum mundum a peccato redemisti. te imitari etiam in passione optavi; sed rectus crucifigi non usurpavi, quia nos ex Adam puri homines et peccatores nati sumus, tu uero ex deo deus, et lux uera de uero lumine ante omnia
 5 saecula, in fine saeculorum pro hominibus homo sine contagione hominis fieri dignatus, redemptor hominis gloriosus existis. tu semper rectus, tu semper excelsus, tu semper altus. nos secundum carnem primi hominis filii sumus, qui principale suum demersit in terram. cuius lapsus significatur specie genera-
 10 tionis humanae: sic enim nascimur ut proni uideamur in terram effundi, et quod ad dexteram est hoc ad sinistram sit, et quod ad sinistram hoc ad dexteram fiat, eo quod in auctoribus huius uitae mutata conditio est. hoc enim putat mundus iste dextrum quod est sinistrum, in quo tu nos, domine, sicut Niniuitas
 | p. 70^a BM
 15 inuenisti, et perituros tua sancta praedicatione | liberasti.

XIV Vos uero, fratres, quibus est proprium audire, aures cordis apponite, et nunc quae annuntianda sunt uobis cognos-

³ quia *om BCD* | nos domine *BCD* nos *om f* || ⁴ ex uero *f* | omnia *om A* ||
⁵ pro omnibus sine contagione hominis homo fieri *f* | pro hominibus homini⁸ fieri (*om* sine contagione) *A* || ⁶ dignatus es *E* | existens *f* || ⁷ altus *cum EGLf* fuisse uidetur idem in *A* sed *erasum* permanens *BCD* | nos tamen *E* ||
⁸ suum *om Gf* || ⁹ dimersit *CDEG* | lapsus significat speciem *f* || ¹⁰ nascitur ut pronus uideatur *A* | generationi (*sic*) nascimur *BCDL* | in terram uideamur *EGLf* || ¹¹ dextram *A* sed paulo infra dexteram | hoc *om D* || ¹² sit *BCD* || ¹³ nos tu *EGL* nos *om f* tu *om CD* | domine | quos *add f* || ¹⁴ et *om f* || ¹⁵ quibus proprium est *BCD* quibus est audire promptum *f* || ¹⁶ uobis sunt *f* | agnoscite *Af*

¹ a peccati dominio liberasti et ad caelestem patriam redeundi aditum demonstrasti *c* | redimeres *e* || ² crucifigi nolui *c* || ³ puri *om* | et peccatores *om* || ⁴ deus ex deo *c* | lumen de lumine natus extitisti *c* | ex uero lum. *e* || ⁴⁻⁶ ante omnia saecula . . . gloriosus *om* || ⁶ extitisti || ⁷ tu altus (*om* semper rectus tu semper excelsus tu semper) *ad* tu semper erectus tu excelsus tu altus *b* (*item e* sed sub finem tuque super omnia altissimus) tu semper erectus tu altus tu excelsus qui nos a profunda mortis caligine tua praedicatione liberasti *c* qui pergit: quapropter amplector libens lignum uitae, in quo tu, domine, affixus omnia traxisti et in quo nos aeternae mortis uinculis absoluisti. est enim gratia in eo incomparabilis et amor indeficiens et inrecessibilis. nunc ergo laudes tibi refero, Iesu fili dei, non solum ore etc. *omissis uerbis* 16, ⁷-18, ²¹ nos secundum carnem . . . ait itaque de cruce: gratias tibi ago || ⁸ carnis originem | principium || ⁹ dimersit *a* | lapsum significat species || ¹⁰ in terram uideamur || ¹¹ est *om b* || ¹² sit | auctoris uitae || ¹³ imitata (mutata *e*) | hoc enim domine *e* || ¹⁴ sinistrum est | tu *om* | domine *om* | in nineue || 16, ¹⁶-18, ²⁰ uos uero fratres . . . materialiter existit *om*

cite, scilicet omnis naturae mysterium et omnis factae constitutionis initium. nam primus homo, cuius genus in specie ego habeo, misso deorsum capite ostendit olim perditam generationem. mortua enim erat generatio eius et nec uitalem habebat motum. sed tractum misericordia sua principium uenit in mundum per corporalem substantiam ad eum quem iusta sententia in terram proiecerat, et suspensum in cruce per speciem huius honorandae uocationis uidelicet crucis restituit, et constituit nobis ea quae antea hominum iniquo errore immutata fuerunt, praesentia uidelicet pro sinistra et quae pro sinistra ducebantur 10 aeterna. siquidem dextera glorificans omnia signa ad propriam mutauit naturam, sicut bona intellegens quae non putabantur bona, et reuera benigna quae maligna aestimabantur. unde dominus in mysterio dixerat: 'Si non feceritis dexteram sicut sinistram et sinistram sicut dexteram, et quae sursum sunt 15 sicut deorsum, et quae ante sicut quae retro, non cognoscetis regnum dei.' Istam ergo sententiam in me produxi, fratres; et haec est figura qua me pendentem oculi carnales conspiciunt. scema est enim primi hominis. uos uero, dilecti mei, haec audientes et quae auditis ad perfectionem conuertendo et con- 20 uersando ducentes, sicut de primo uestro errore ad certissimam fidei stationem redistis, ita perseuerate currentes et ad quietem supernae uocationis tendite bene conuersantes. uia enim qua illuc iter agere debetis, Christus est. oportet igitur cum Iesu Christo deo uero superascendere crucem, qui est constitutus 25 nobis sermo unus et solus. unde et spiritus dicit: 'Christus est uerbum et uox dei.' uerbum siquidem significat istud rectum

14—17 euangelium Aegyptiorum || 26—27 unde haec petita sint nescimus

¹ institutionis *A* || ² ego in specie *G* || ⁴ generatio eius erat *A* | motum habebat *A* || ⁵ tactum *BCDL* || ⁷ deiecerat *BCD* | deiecerat in terram *C* | spetiem *C* | huius *om A* || ⁸ honorandae *cum Ef* horrendae *ABCDGL* | et constituit *om BCD* || ⁹ mutata fuerant *A* || ¹⁰ scilicet *A* | praesentia uidelicet ut aeterna et aeterna ducebantur ut praesentia et dextra sinistra *f* || ¹¹ siquidem ille *f* | ut dextera (dextra *G*) glor. et omnia signa *BCDEGL* | dextra *A* dexteram *f* || ¹² scilicet bona *A* | intelligens *codd sed uide infra 18, 15.22* || ¹⁴ dixit *E* | dextram *AGL* || ¹⁵ dextram *ALf* | sunt *om CDEL* || ¹⁶ sicut ante deorsum *bis E sed priore loco uidetur deletum* | sicut quae deorsum *A* || ¹⁷ sententiam *scripsi cum AL* scientiam *BCDEGL* | perduxi *B* || ¹⁸ aspiciunt *A* respiciunt *BCD* || ¹⁹ enim est *A* | fratres mei dilectissimi *A* || ²⁰ audistis *E* | ad *om Gf* | profectionem *C* | et conuersando *om L* || ²¹ uestro primo *f* || ²² perseuerare curantes *A* | et *om A* || ²³ uocationis] *add* nestrae *CDGL* || ²⁵ quae constituitur *A* || ²⁶ solidus et uinus *f* | dixit *A* || ²⁷ siquidem *cum A* quidem *BCDEGL* | caeterum uerbum *f*

lignum in quo crucifigor. et quia uox proprie corporis est, quod liniamenta recipit quae diuinitati non imputantur, lateralia crucis humanam praetendere noscuntur naturam, quae immutationis errorem in primo homine passa est, sed per deum et
 5 hominem ueram intelligentiam recuperauit. ipsa namque disciplinae clauis in medio astricta est, conuersione uidelicet et conuersatione atque cum fide paenitentia hominis.

XV Et haec dicens alacri uultu et facie serena sic exclamauit in orationem erumpens: Ista tu mihi, domine Iesu
 10 Christe uerbum uitae, nota fecisti, et reuelanti tibi quae dixeram de ligno a me praedicato gratias ago. non corde cui saepe indecens quiddam subrepat, non labiis istis confixis, nec lingua per quam uerum et falsum procedit, neque uerbo articulata et materiali natura producto, sed illa uoce gratias ago tibi, rex
 15 bone, quae per silentium intellegitur, quae non in manifesto auditur, quae non per organa oris corruptibilis procedit, quae non carnales aures percutit, quae non a natura corruptibili percipitur, quae nec est terrea nec in terra dimittitur, quae in libris materialibus non scribitur, neque quemquam materialiter
 20 patitur moueri, neque materialiter existit. illo inquam spiritu, Iesu Christe domine et magister meus, gratias ago tibi, quo te credo, quo te intellego, quo te diligo, quo te teneo, et uoce qua te alloquor, qua te interpello, quia tu toto et modesto

² naturalia *f* || ³ immutationes erroris *A* | humana *D* || ⁴ sed per] semper *G* || ⁶ scilicet *A* || ⁹ in oratione *CD* | prorumpens *L* | mihi tu *f* || ¹⁰ uerbo uitae *BCD* uerba uitae *f* | reuelantis *|||||||* *A* reuelandi *E* | dixerim *L* || ¹² subripit *ADEGf* surripit *L* | carni affixis *f* || ¹³ uerum uel falsum *f* | producit *BCD* producitur *GL* | articulo *L* || ¹⁴ tibi ago *f* || ¹⁵ intellegitur *cum DG* intellegitur *ABCELf* || ¹⁶ corruptibilis oris *f* || ¹³⁻¹⁶ procedit... corruptibili *om per homoeotel f* || ¹⁷ carnales *om A* | nec natura *A* || ¹⁸ percipitur *in rasura A* | quae non est *BC* quae neque est *f* | terrea *cum A* terra *BCDGL* et terra *Ef* | in terram *A* | demittitur *A* || ¹⁹⁻²⁰ neque quemquam... existit *om BC* || ¹⁹ nec quemquam *EGL* || ²⁰ patitur mori *A* mouet *f* monet *EGL* patitur moueri *ego correxi (cum D?)* | materialis existit *EGf* | illo namque *A* || ²¹ Iesu *om BCD* | domine Iesu Christe *f* | quo te diligo, quo te credo, quo te intellego *A* || ²² intellego *cum BCDG* || ²³ quia *cum BCDEGL* qua *Af* | tu *om L* tu toto et *om BCD*

²⁰⁻¹⁹, ¹ *pro* illo inquam spiritu... intellegibilis es *leguntur haec*: ait itaque de cruce: Gratias tibi ago, domine Iesu Christe, non solum corde (n. s. c. *om b*), non solum uoce, sed et spiritu quo te diligo quo te alloquor quo te interpello quo te teneo quo te intellego (non solum ore sed et corde, non solum uoce sed et spiritu quo te diligo quo te teneo quo te intellego c)

tantum spiritu intellegibilis es. tu mihi, domine, pater et amicus, auctor et perfector salutis, tu desiderium, tu refrigerium et tu satietas. tu | mihi omnia es, et omnia mihi in te sunt. | f. 261^v F tu mihi totum es, et totum quod est tu mihi es. tu es enim mihi omnia. in te uiuimus, mouemur et sumus. et ideo te 5 ut omnia habere debemus ut tu des nobis illa quae promisisti, quae nec oculus uidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascenderunt, quae praeparasti his qui diligunt te. haec custodi seruis tuis, haec tribue atque largire, quia tu es pastor aeternus et summe bonus, uerus filius dei. tibi commendo oues quas 10 tradidisti mihi. tu eas in ouile tuum aggrega et conserua, quia tu ostium ouilis et ostiarius, tu pasqua, tu aeternae uitae refectio. tibi gloria cum patre et spiritu sancto nunc et in omnia saecula saeculorum.

⁵ Act. 17, 28 || ⁶⁻⁸ 1. Cor. 2, 9 || ⁹ Ioh. 10, 11 || ¹² Ioh. 10, 3; 9

¹ intellegibilis *cum G* | pater et amicabilis actor *f* || ² amicu^s *in rasura A* (*fuit amicus tu*) | tu auctor *CD* | et perfector *om BCD* | prefector *L* || ³ et prius *om f* et tu mihi satietas *BC* || ⁴ tu enim mihi es omnia *BCD* enim *om Ef* || ⁶ ut prius *om A* | habemus *BCD* | tu *om A* || ⁸ ascendit *BCDEG* | iis *f* | te diligunt *C* || ⁹ tribue atque *erasa A* || ¹⁰ dei filius *BCDEGL* || ¹¹ mihi tradidisti *A* | congrega *E* || ¹² hostium *CD* | hostiarius *BCD* | ouile *EGLf* | et aeterna refectio *f*

¹ tu mihi, domine, pater . . . satietas *om* || ³ et omnia mihi in te sunt *om* || ⁴ totum quod est tu mihi totum et nihil aliud nisi tu solus | tu (enim *add e*) es omnia (*pro totum* . . . es omnia *habet tu totum in omnibus e*) || ⁵ in te sumus (*uiuimus bc*) in te mouemur (et mouemur *b*) (per quem uiuimus mouemur et sumus *c*) | et ideo te ut parentem (patrem *e*) ut fratrem (pastorem *e*) ut omnia habere debemus (te deum per omnia semper habere deb. *e*) || ⁶ et ut tu *ad* ut et tu *b* et ut *om e* | nobis des (tu nobis quaeso da *e*) | *post* mouemur et sumus *pergit c*: cumque haec de cruce loqueretur, conuenit innumerabilis multitudo, maledicens cesarem nero- nem ita ut etiam eum incendere uellent et ineffabilem planctum super eum facerent. petrus uero glorificabat deum dicens: (*sequentia ex Marcello desumpta sunt*): gratias tibi ago, iesu bone pastor, quia oues quas tradidisti mihi compatiuntur mihi. peto ut participantur mecum de gratia tua. commendo tibi eas, quas proprio cruore acquisisti, ut non sentiant sine me esse, te habentes per quem ego gregem commissum regere potui. *dein pergit*: te igitur mereantur habere custodem, te pa- trem, te fratrem, te largitorem donorum quae nec oculus uidit etc. || ⁸ ascendit *ad* | diligentibus te *c* | haec tribue *c* || ⁹ seruulis (seruis *e*) | haec concede ouibus a te redemptis *c* | largire eis *e* | pastor aeternus et summe *om* || ¹⁰ et uerus dei filius | tibi commendo . . . refectio *om* || ¹² tibi gratia *b* | qui *ante* cum *c* | sancto uiuis et regnas in saec. saeculorum. amen *c* | per cuncta *ad* in cuncta *b* qui in cuncta permanes saec. saec. *e*

XVI Et mox ut omnis plebs magna uoce amen reddidit, Petrus spiritum tradidit. statimque Marcellus nullius expectauit sententiam, sed uidens quia beatus expirauit apostolus, p. 70^b BM propriis manibus deposuit corpus sanctum de | cruce et lauit 5 illud lacte et uino optimo, terensque masticæ et aloës minas mille quingentas et myrræ ac folii, atque stacten cum caeteris uariis aromatibus alias minas mille quingentas, condidit eum diligentissime. melle quoque Attico nouum repleuit sarcophagum et in eo corpus aromatibus perlitum collocauit. in ipsa autem 10 nocte cum Marcellus ad sepulchrum ipsius uigilaret, et ardenti eius desiderio fleret — statuerat enim in uita sua non separari a doctoris sui amantissimi sepultura — uenit ad eum beatus

¹ et ante mox om BCD | respondit BCDL | amen post respondit L ||

² sanctus apostolus emisit spiritum L || ³ expirauit C || ⁴ humeris propriis A | sanctum corpus BCDEF | corpus sanctum de cruce deposuit A ||

⁵ ac uino optimo CDGL | uino optimo et lacte A | masticis f mastic ||| B mastiches H aloë CDEL aloë G | m(i)nas (i exp.) C (sic et infra) || ⁶ et folii CD | stacthen A stactem BCD stactes f | caeteris om BCD || ⁸ nouo L | sarcophagum CEF || ¹⁰ sepulchrum E sepulchrum eius G ipsius sepulchrum H ||

¹¹ sua omA | sepulchro fH || ¹² uenit om C

² statimque (Marcellus add a) ut plebs omnis (omnis populus c) respondit (respondisset b) amen, Petrus (om c) reddidit (emisit c) spiritum (et in hac plebis confessione migravit ad christum add be) | spiritum | add c ex Marcello: et mox apparuerunt ibi uiri sancti nimio splendore accincti, quos nemo uiderat ante nec postea uidere potuerunt, qui dicebant se de iherosolymis ad eius obsequium aduenisse. ipsi igitur uiri dixerunt ad omnem populum: gaudete et exultate, quia patronum magnum et intercessorem continuum meruistis habere apud dominum iesum christum. post haec tulerunt corpus eius non expectata alicuius licentia una cum marcello uiro illustri, qui relinquens symonem petrum secutus fuerat et lauerunt illud etc. | Marcellus | add unus ex discipulis eius cum suo fratre apuleo e | non expectata alicuius sententia || ³ sed uidens . . . apostolus om || ⁴ sanctum om | corpus eius be | de cruce om ad || ⁵ lacte et om | de uino opt. | terensque . . . diligentissime | mirra etiam et masticæ et aloë et stacte (et stactæ et aloë c) et folio cum (ceteris c) aromatibus eum (om e) ex omni parte liniuit (eum liniunt et posuerunt in sarcophago nouo ad thebentum iuxta neomatiæ in loco qui dicitur uaticanus reliquis omissis c) || ⁸ Attico | optimo | nouum om | atque ita corpus eius in sarcophago (sarcophagum b) conditum || ⁹ collocauit | add in loco qui dicitur uaticanus iuxta uiam triumphalem ubi totius orbis ueneratione celebratur in pace e | ad quem ueniens ipsa nocte Petrus sic uigilanti (semiuiigilanti e) dixit ei: Marcelle pro in ipsa autem nocte . . . beatus Petrus (eadem nocte uenit beatus petrus ad marcellum adhuc uigilantem et ait ei: marcelle e)

Petrus. quem uidens Marcellus et contremiscens illi uelociter assurrexit stetitque ante eum. cui ait beatus apostolus: Frater Marcelle, non audisti uocem domini dicentis: 'Relinque mortuos sepelire mortuos suos'? Et Marcellus ait: Care magister, audiui. Tunc Petrus ad eum: Ne ergo quasi mortuus mortuum uidearis sepelisse et flere, sed quasi uiuus uiuenti et gaudenti melius collaetari, relinque mortuos sepelire mortuos suos. tu autem, ut per me didicisti, uade, annuntia regnum dei. Quod cum gratia multa cunctis fratribus Marcellus indicauit, et meritis sancti Petri ex omni parte fides credentium a deo patre confirmata est in nomine domini nostri Iesu Christi et in sanctificatione spiritus sancti.

XVII Nero autem comperiens beatum Petrum obisse, quem artare non interficere iusserat, misit ut comprehenderetur Agrippa praefectus, quoniam Petrum non cum sua sententia 15

³⁻⁴ Matth. 8, 22 (Luc. 9, 60) || ⁸⁻⁹ Luc. 9, 60

² adsurrexit *C* | et stetit *A* | ait *om L* | apostolus] petrus *A* ||
³ audiuiisti *H* || ⁵ tum *EG* | noli ergo . . . flere (*om et*) *fH* || ⁶ sepelire *BCD* | tamquam *fH* || ⁷ collaetare et *C* conl(a)etare *BIfH* conlaetari *EG* | et relinque *BC* || ⁸ sicut per me *A* | uade et *BCD* || ⁹ cum multa gloria *A* | marcellus fratribus indicauit (*om cunctis*) *A* || ¹⁰ suffragiis *fH* || ¹¹ iesu christi domini nostri *BD* || ¹² in *om L* | sancti spiritus *fH* || ¹³ obiisse *fH* ||
¹⁴ artari *AEL* arctare *fH* adstare *C* | et non *BCD* | interfici *A* || ¹⁵ quoniam] ¹ q *A* | non *om A* | non cum sua sententia Petrum *fH*

¹ at ille tremefactus surrexit et stetit ante eum || ² dixit (dixitque *be*) ei Petrus (cui petrus *c*) | frater Marcelle *om* || ³ relinque] dimitte *c* ||
⁴ care magister *om* || ⁵ et Petrus | ait *add c* ad eum *om abcd* | ne ergo . . . flere] uide ergo ne me lugeas quasi mortuum *c* | mortuus *om e* | curasse uidearis | et flere *om* | sed quasi uiuentem | et gaudenti melius collaetari *om* | sed quasi uiuenti congaude *c* || ⁷ relinque . . . regnum dei] reputabitur tibi a domino haec merces operis tui *e* | et corpus meum relinquens omnibus praedica uerbum domini omnipotentis *c* || ⁹ quod cum gratia dei mane cunctis fratribus indicauit (mane autem facto cunctis fratribus hanc retulit uisionem *c*) | quorum fides ac deuotio meritis sancti (beati *c*) Petri ex omni parte (plurimum *c*) confirmata est | in nomine dei patris omnipotentis et in nomine Iesu Christi filii eius domini nostri (in nomine domini nostri iesu christi [*om in nom. dei patris omnip.*] *be*) et in (*om b*) sanctificatione spiritus sancti, cui est honor et gloria et imperium (*om b*) per infinita (*om e* per inf. saecula *d*) et immortalia (*om b*) saecula saeculorum. amen (praestante domino nostro iesu christo qui uiuit et regnat per omnia saecula saeculorum. amen. *c*) | explicit passio sancti petri apostoli *add e*

interfecerat, quem disponebat per uaria punire supplicia. querebatur enim se ipsius praestigiis desolatum Symone suae salutis praesule, et dolebat pro tanti amici casu qui sibi et reipublicae, ut fatebatur, commoda praestabat innumera. Agrippa uero
 5 interuenientibus amicis obtinuit ut praefectura carens priuatus et contemptus domo propria degeret. sicque furorem Caesaris declinauit, sed ultionem diuini iudicii non euasit, quam mox terribiliter expertus interiit. denique conuertit crudelissimus Nero animum ad persecutionem eorum quos didicit beato Petro
 10 familiarius adhaesisse, ut uel eorum poenis de Petro satiaretur. beatus uero apostolus fratribus hoc per reuelationem innotuit et qualiter feram bestiam declinarent insinauit. Nero siquidem uidit per uisum sibi sanctum astare Petrum et dirissime a quodam iussu ipsius flagellatus audiuit: Contine manus,
 15 impiissime, a seruis domini nostri Iesu Christi, quos nunc tenere non poteris. Vnde parum pauefactus quieuit. erant quoque fratres simul laetantes et exultantes in domino, confortati saepe uisione beati Petri apostoli, glorificantes dominum deum patrem omnipotentem et dominum Iesum Christum cum spiritu
 20 sancto, cui est gloria, uirtus et adoratio in saecula saeculorum. amen.

² a sy(i)mone *LfH* || ³ casu amici *fH* || ⁴ uero *om A* || ⁵ optinuit *EGL* ||
⁶ contemptus *scripsi cum CEfH* contentus *ABDGL* | in domo *fH* ||
⁸ expertus terribiliter *A* | deinde *A* | crudelis *C* || ⁹ persecutionem *C* |
 petro beato *C* || ¹⁰ adhaerere *BCD* || ¹¹ hoc fratribus *A* || ¹² ferocem *A* ||
¹³ per uisum uidit sibi *EGf* sibi per uisum uidit *L* | per uisum sibi sanctum petrum astare (adstare *C*) uidit *BCD* | adstare *UGH* | durissime *A* ||
¹⁴ illius *A* || ¹⁵ domini mei *A* | Christi *om BCD* | quos uincere (*om nunc*) *L* ||
¹⁷ simul fratres *A* | exultantesque *BCD* || ¹⁸ dominum ante deum *om BEGfH* |
 deum *om CDL* || ¹⁹ cum spiritu sancto *cum ELG om A* cum sancto spiritu *BCDfH* || ²⁰ cui est honor et potestas et uirtus et aeternitas adoratio et iubilatio decus et imperium per aeternorum saecula saeculorum *A* ||
²¹ amen] *add* explicit martyrium beati petri apostoli *BD* explicit passio sancti petri apostoli *GL* martyrii beati Petri apostoli a Lino papa graece scripti orientalibus ecclesiis traditi et subinde in latinum conuersi finis *fH*

Passio sancti Pauli apostoli.

f. 262^r Faber
p. 70^b Bibl.
Patr. Max.

I Cum uenissent Romam Lucas a Galatia, Titus a Dalmatia, expectauerunt Paulum in urbe. quos cum adueniens 5 Paulus uidisset, laetatus est ualde et conduxit sibi extra urbem horreum publicum, ubi cum his et aliis fratribus de uerbo uitae tractaret. coepit interea colligere multitudinem maximam, adiciebanturque per eum fidei multae animae operante gratia dei, ita ut per totam urbem sonus praedicationis et sanctitatis ipsius 10

² martyrium pauli apostoli a lino episcopo conscriptum *B* martyrium beati pauli apostoli a lino episcopo conscriptum *I* martyrium gloriosissimi apostoli pauli a lino episcopo conscriptum *C* martyrium sancti pauli apostoli a lino episcopo romano graeca lingua conscriptum et ecclesiis orientalibus destinatum *V* cui consentiunt codd *Paris* lat 5306. 13769. 16821 *Vat* lat 1188. 1272 *Casin* 142. 147 item *Sessor* 49 (sed ab anolino pro a lino) *Flor bibl national II* 1, 412 martyrium sancti pauli apostoli a lino episcopo romano conscriptum et ecclesiis orientalibus destinatum *Z Bruxell* 5519—26 (sed om apostoli) martyrium pauli apostoli a lino episcopo de graeca lingua in latinum conscriptum et orientalibus ecclesiis traditum *Paris* 5296 passio sancti pauli apostoli a beato lino episcopo petri apostoli discipulo graece edita et ecclesiis orientalibus destinata *Paris* 14301 passio sancti pauli apostoli a lino episcopo romano conscripta et ecclesiis orientalibus destinata *Paris* 5312 *Bern* 94 passio s. pauli apostoli a lino episcopo romanae ecclesiae graeca lingua conscripta et ecclesiis orientalibus destinata *Monac* 4631 Lini episcopi de passione Pauli tradita ecclesiis orientalium et deinde in latinum conuersa: liber secundus *f* passio s. pauli per beatum linum conscripta *Bruxell* 380—82 passio sancti pauli apostoli a lino episcopo romane ecclesie greca lingua (sic) conscripta *Vindob* 3785 martyrium sancti pauli apostoli *E* passio sancti pauli apostoli reliqui codd fere omnes, temporis nota II kal. Iulii saepe praemissa aut addita passio sancti pauli quae est pridie kl. Iulii *R* interdum inscribitur tantum sancti pauli apostoli ut in *Paris* 14363 uel de sancto paulo apostolo ut in *Paris* 17630 uita sancti pauli apostoli *Paris* 12604 commemoratio iterum s. pauli *Paris* 5280 || ⁴ dum uenissent *K* | nam ante cum uenissent *AS* et multi codd qui textum fuit uir quidam . . . docens ea quae sunt de domino Iesu Christo praemittunt, ut *Paris* 5322. 5323. 11757. 16737 (sed cum uenissent *F Sessor* 49 *Paris* 12604 alii) | uenisset *CDFGR m'* | titus a tracia lucas a dalmatia *Marcian* 118 | galacia *CR* | et titus *BNTUf* | dalmachia *M* dalmacia *R* || ⁵ ueniens . . . et uidisset *W* | inuenisset *MR* || ⁶ conduxit eos . . . ad horreum *AO* || ⁷ hospitium om publicum *MR* | cum esset et *W* || ⁸ et coepit *I* maximam om *C* | et adiciebantur *BCEILMRWZT* || ⁹ animae multae *NQTX* multaeque animae saluabantur *W* operante dei gratia *DFGf* Christi operante gratia *M* Christi operante uirtute *R* cooperante gratia dei *NTQUX* || ¹⁰ per totum orbem *L* | sanctificatus *X* | eius *EMR* ipsius om *NTQUX*

fieret, et exiret fama per uniuersam circa regionem de illo. iam enim admodum innotuerat orbi Romano signis et prodigiis et doctrina multa atque mirabili sanctitate. concursus quoque multus de domo Caesaris fiebat ad eum credentium in dominum
 5 Iesum Christum et augmentabatur cotidie fidelibus gaudium magnum et exultatio. sed et institutor imperatoris adeo illi
 p. 71^a BM est amicitia copulatus, uidens in eo diuinam | scientiam, ut se a colloquio illius temperare uix posset, quatinus si ore ad os illum alloqui non ualeret, frequentibus datis et acceptis epistolis
 10 ipsius dulcedine et amicali colloquio atque consilio frueretur, et sic eius doctrina agente spiritu sancto multiplicabatur et amabatur, ut licite iam doceret et a multis libentissime audiretur. disputabat siquidem cum ethnicorum philosophis et reuincebat eos, unde et plurimi eius magisterio manus dabant. nam et
 15 scripta illius quaedam magister Caesaris coram eo relegit et in eunctis admirabilem reddidit. senatus etiam de illo alta non mediocriter sentiebat.

¹ fieret] exiret *R* | et fama uenerabilis fieret *R* et exiret fama uenerabilis *M* fama exiret *post* de illo *BCI* | famam *W* | circum *39* circa *om MRVf Bern 94* | famam repetit *W* || ² quemadmodum *NTQUX* admodum *om BW* | urbi romanae *BCI Vind 3785 Marcian 118* innotuerat toto orbi *MR* || ³ admirabili *A Paris 5323. 11757* mirabilia sanctitatis *NTQUX* | concursus quoque multa fiebat de domo caesaris *NTQX* | conuersio . . . multa *U* || ⁴ in christum dominum *BCI* in domino iesu christo *NQTX* || ⁵ augmentabantur *W* | cotidie *om R* | fidelium *V* || ⁶ magnum *om BCIR* | et alterum *om NRQTU* | institutio . . . copulata *W* | caesaris *BCMR* | imperatoris | *add* seneca nomine *AWY Paris 5322. 5323. 11757. 16737* nomine seneca *S* | est illi *Cf* || ⁷ in amicitia *R* | sentiam *U* sententiam *Laur XX. 3* | ut ipse *V* | a colloq. eius *ANQT.X* eius a colloquio uix se temp. p. *R* | uix temperare *LM* temperaret *W* | posse *W* || ⁸ et quatinus *F* qui tamen *MR* quominus *f* | ad eum . . . loqui *MR* | illum ore alloqui (*om* ad os) *D* || ⁹ propter imperatorem non audebat *MR Paris 11757. 16737* | frequentius *W* | epistolis suis *NQTUX* || ¹⁰ illius dulc. *MR* | dulcedinem *W* | amicabili *DK* (*m2*) *MNRQTUXf Bern 94* | colloquio *DG* | atque consilio *om ASW Paris 5322. 5323. 11753. 11757* et consilio *MR* consilio . . . sic eius *om NQTUX* | fruebatur *R M2* (*in ras*) || ¹¹ atque doctrina *N* | gentes *W* agente *DFGK* (*m2*) *f* | spiritui *W* | sancto spiritu *L* || ¹² diligebatur *DGf* | a multis et *Q* || *hucusque codd Paris 10864. 11757. 12604. 14301. 16737. 17630 collati* || ¹³ helnicorum *M* | reuincebat iudeos *BCEILZP Paris 5280. 5296. 16821* || ¹⁴ et prius *om U* | illius mag. *BCEILZP Paris 5280. 5296. 16821* | se subdebant *M* se subledebant *R* (*sed le exp*) || ¹⁵ ipsius *BCEILZP* | quidam *DFGKMV Paris 5306. 5357. 11753 Vind 3785* | magisteriis *pro* mag. *Caes. W* | caesaris uidelicet seneca *D* | coram illo *f* | legerunt *W* legerit *X* || ¹⁶ ammirabilem *BCIKLNPQRTUVW XZ Sessor 49 alii* | senatus autem *NTUX* || ¹⁷ sentiebant *W* | *hucusque Paris 5306 collatus*

II Quadam denique die, cum Paulus doctrinae inseruiens circa uesperam in cenaculo editiori turbas alloqueretur, quidam Patroclus, deliciosus et pincerna regis, ipsius se subducens aspectibus abiit ad horreum ubi Paulus hospitabatur, ut audiret documenta uitae perpetuae. inuitatus enim ad hoc et animo 5 ductus iam fuerat a consodalibus suis et Caesaris amicissimis, qui de eius familiari obsequio Pauli monita sectabantur. sed cum prae multitudine populi ad eum introire non posset, ascendit ad fenestram excelsiorem, et secus eam sedit ut uerbum dei commodius posset audire. desiderabat namque feruenti 10 animo Pauli sermone refici. sed cum Paulus in longum protraxisset sermonem et iuuenis somno fatigaretur, diaboli maligni inuidia dolens super dilectionem uerbi dei et ipsius apostoli quam studiosius adolescens habebat, fecit iuuenem paululum dormitare; cadensque de fenestra satis excelsa spiritum exalauit. 15 quod cum mox Neroni reuertenti a balneo fuisset nuntiatum, qui multa frequentia dilectum sibi iuuenem requirebat, con-

¹ qua C || ² uesperum *Paris 11753* | editiore *AS Paris 5322. 5323 Bern 94* ediciore *Marc 118* aedituorum *V* editioni *W* excelsiori *DG* elatiori *F* altiori *R* altiore *m* prolixius *NQTUX* diutius *Vat 1188 Sessor 49 Vind 3785* || ³ deliciosus iuuenis *F* delicios *Q* religiosus *W* | subdens *Q* || ⁴ ad hospitium pauli *MR* || ⁵ uerbum uitae perp. documenta *Q* doctrinam uitae p. *MR* | eterne *D* | hucusque *Marcian 118 collatus* | idem enim *BCI* imitator *DG* inimitator *F* | enim *om OP* || ⁶ doctus *DFG K (m 1 sed m 2 correxit ductus) P (m 1 sed m 2 ductus) MR Bern 94* inductus *f* | et Caesaris amicissimis *om MRV* et ceteris amicissimis *E (m 2) N* | amicis suis *X* || ⁷ ex eius *f* | familia *W* | sequebantur *MR* | sed cum iam *CI* cum *om X* || ⁸ possit *W* | non possent, patroclus unus ex eis *NQTUX* || ⁹ et secus eam sedit *om MR* || ¹⁰ possit *W* | audire posset *R* | namque *om L* | desiderabat enim *f* | animo feruenti *MR* || ¹¹ sermonibus *BCEILZIf* | longum paulus *W* || ¹² grauaretur *DGf* | maligni *om DFGKMRVf* || ¹³ dolens | qui dolens *BCEIZf* dolentis *Lf* magnanimitudo (*sic*) *V* | dilectione *HNOPRTUXAΘf* | uerbi *om f* || ¹⁴ studiosius cum *ARSXY Sessor 49 Bern 94 Paris 5322. 16821* studiosus *BCEHIKLMNOPQTUVWZfAΘf* | studiose *DG* | adibat *R* habebatur *V* | fecit illum *L* | paulisper *DFGf* || ¹⁵ ualde excelsa *DG* | satis excelsi *H* | satis excelsi caenaculi *B (sed cenac.) CEILZF Paris 5357. 16821* ualde excelsa coenaculi *f* | satis excelsa *om MR* | exhalauit *AΘ* || hucusque *Paris 16821 collatus* || ¹⁶ quo C | cum *om BCEILZF* | mox *om M* | quod mox cum *ASYAΘ Paris 5322. 5323 Sessor 49* | quod mox ut *L* | a balneo reuertenti *H* | fuerat *BCEILZF* || ¹⁷ cum multa frequ. (*om* qui) *DFGKMRf* | instantia *Sess. 49 (m 1 in ras)* | requirebat] *pergunt* et paene usque ad mortem contristatus super eum lamentabatur. post uero tempus planctus statuit *MR* | contristatus est rex cum *AESX Paris 5322. 5323. 11753 Sessor 49 Vind 3785* | rex *om NQT* | unde contristatus est rex *W* | contristatus est enim rex *H Paris 5357* | contristatusque est rex *FK (m 2) U* | contristatus-

tristatus est rex usque ad animam super mortem Patrocli, statu-
itque alium pro eo ad uini officium, ut ei porrigeret poculum.

III Paulus uero statim cognoscens quod gestum erat per
spiritum, dixit ad plebem: Viri fratres, inuenit locum malignus
5 ut uos temptaret. sed dominus Iesus Christus more solito eius
nequitiam conuertet ad suam gloriam. ite igitur foras, et
inuenietis iuuenem Caesaris delicatum ex alto cecidisse et iam
nunc iacere exanimem. quem leuantes ad me huc afferre sata-
gite. Illi uero concito gradu pergentes confestim iuuenem
10 mortuum attulerunt. mirabantur autem turbae, quomodo Paulus
rem gestam ex ordine cognouisset sibi nemine nuntiante. dixit
itaque Paulus ad turbas: Nunc fides uestra parebit erga domi-
num Iesum Christum. tempus est enim, ut semen aeternae
uitae in bonam terram deueniens centuplicata satione fructifcet.
15 accedite ergo plena fide ad dominum deum nostrum, et depre-
cemur illum ut restituatur anima eius in istud iuuenile cadauer,
uiuaturque melius quam uixisset. Et cum ingemuissent uniuersi
procumbentes orationi, ait Paulus: Adolescens Patrocle, surge
et narra quanta tibi fecerit deus. Ad quam uocem mox

¹³—¹⁴ Luc. 8, 8 al.

que est (*om* rex) *DGVf* et contristatus est rex *LZI Paris 5280. 5296 Bern 94* contristatus usque ad animam est (*om* rex) *BCI* || ¹ super morte *BCDEFGHIKLT V X Z f* *Vat 1188 Bern 94* | patrucli *X* || ² pro eo *om DFG* | uini *om BCIL* | ad suum officium *ENQTX* | sui *U* | huc usque *codd OPQU WXYAΘ* *Vat 377. 1188 Sessor 49 Bern 94 Vindob 3785 Florentini octo collati sunt* || ³ non multo post *f* | cognoscens statim *K Z* agnoscens *R* per spiritum sanctum *M* per spiritum (*s.*) quod gestum erat *DEGKMRf* per spir. *post* ad plebem *NT* || ⁴ malignus spiritus *MT* malignus diabolus *N* locum *post* malignus *DEGf* || ⁵ tentaret *f* | dominus noster *NT* || ⁶ malitiam *MR* | eius mal. more solito *MR* | ad suam conu. gl. *MR* | uertet *NT* | igitur ite *DFG* | foras | fratres *NTV* || ⁷ iam nunc *om R* || ⁸ nunc *om DF* (*sed m 2 in marg add*) *Gf* | huc ad me *H* huc *om R* | deferre *DGf* || ⁹ illi ergo *f* | concito gressu *f* | currentes *NT* | confestim *om MR* | exanimem *NT* || ¹⁰ mortuum iuuenem *DFG* | detulerunt *f* | mirati sunt namque omnes quod *NT* | Paulus *om M* || ¹¹ ex ordine *om R* || ¹² paulus uero dixit (*ait R*) eis *MR* | nunc manifestabitur fides *MR* | fides uera *RSVf* | apparebit *Paris 11753 mf* | dominum nostrum *DEGNTf* || ¹³ tempus est . . . dominum deum nostrum *om per homoeotel N* | est *om V* | enim est *R* || ¹⁴ uitae aeternae *MRTVf* | segete *MR* satio (*sic*) *T* || ¹⁵ fide | *add* cuncti *T* | ad deum et dom. *R* | dominum iesum christum *M* (*om* deum nostrum) *R* (*ad*) dom. nostrum iesum christum filium dei uiui *NT* || ¹⁶ illum *om M* | eius *om MR* | in hoc *RNT* | iuuenuli cadauere *R* || ¹⁷ uixerat *MR* uixit *D* (*sed non FG*) *NT* || ¹⁸ in oratione *DGNT* | patrocle | *add* tibi dico *NT* || ¹⁹ fecerit tibi *f* | dominus meus iesus christus *NT* | uocationem *NT*

Patroclus tamquam a somno surrexit et coepit glorificare deum, qui dedit potestatem talem hominibus. dimisitque eum Paulus cum caeteris qui erant ex domo Caesaris, et abibant laetantes et gaudentes omnes in domino, qui facit uoluntatem timentium se et deprecationes eorum exaudit.

5

IV Cum autem lamentaretur Nero Patroclum et immensitate absorberetur tristitiae, dixerunt circumstantes ad Caesarem: Non, domine, magnanimitas uestra grauetur molestia super mortem adolescentis. nam uiuit et adest pro foribus. Caesar uero cum audisset Patroclum uiuere quem paulo ante didicerat mortuum, expauit corde et recusabat eum introire et adstare suo conspectui. sed cum persuasum illi fuisset ab amicis plurimis, iussit eum introire. et uidens eum uegetum et nulla mortis signa habentem, obstupuit et ait ad eum: Patrocle, uiuis? At ille respondit: Caesar, uiuo. Nero dixit: Quis te fecit uiuere? Cui Patroclus exhilaratus corde et accensus calore fidei dixit: Dominus Iesus Christus, rex omnium saecu-

1-2 Matth. 9, 8.

¹ patroclus mox *R* | quasi *MR* | somno (*om a*) *AH Paris 5322. 11753* de somno *f Paris 5296* | exurgens ex toto corde glorificabat deum *MR* || ² talem potestatem *H Paris 5357* | illum *BCEITf* || ³ de caesaris domo *Paris 5357* qui uenerant de domo caes. *MR* | habibant *V* ibant *DGNTf* habitabant *M¹* sed *m 2 del* || ⁴ gaudentes et laet. *C* laet. et exultantes *MR* et gaudentes *om V* | omnes in domino cum *AEFHKLVSZIf Paris 5357* | omnes *om BCDGIMNRT* | fecit *K¹* (sed *m 2 correxit* facit) *NTV Paris 5357* || ⁵ deprecationem *BCEMRS* | exaudiuit *NTV* | huc usque *codd IK Paris 5280. 5296. 5323 collati* || ⁶ cumque *DFGf* | contristaretur ... super patroclum *Paris 11753* | ac *DG* || ⁷ paene absorberetur tristitia *M* paene in*m*. *R* et nimium haberet tristicie *Paris 11753* obsorberetur *CHR* | ad eum *MR* | circumstantes ad caesarem dixerunt *NT* || ⁸ tua *MRf* || ⁹ morte *EHTVf* | iam uiuit *NT* | ecce adest *MR* | astat *C* | prae foribus *V* || ¹⁰ autem *MR* | ante paulo *F* || ¹¹ quia recusabat *F* | introire eum *R* | astare *AEHLRSVf* stare *NT* | adstare eum *DFGf* || ¹² suis conspectibus *DFG* astare in conspectu suo *BC* | conspectui *add* putans fantasma esse *MR* | dum *EHLNTVZI Paris 5357. 11753* | persuasum esset *MR* | ei *DGf* | quam plurimis *DGLf* complurimis *BCEZI* plurimis *m Paris 11753* || ¹³ uid. illum *M* | sanum *DGf* uiuum *R* uegetem *L* uegetantem *NT* uegetatum *V Paris 5322 (ex corr m 1) 5357 incolumem Paris 11753* | nulla- que *DGf* || ¹⁴ signa mortis *NTf Paris 11753* | obstupuit et *om MR* || ¹⁵ at *om BC* | respondit] dixit *MRm* | uiuo caesar *NT* | nero autem *NT* || ¹⁶ uiuere fecit *BC* | uiuere *om NT* | exhilarans *NT* || ¹⁷ respondit *MR* ait *NT* | dominus meus *DGf Paris 11753* | qui est rex *M* | rex immortalis *MR* | omnium *om BC*

| r. 262^u F |lorum. Et Nero conturbatus de nomine uirtutis dei dixit ad iuuenem: Ille ergo debet regnare in saccula et resolueret omnia regna mundi? Et Patroclus ait: Etiam, Caesar, destruet omnia regna quae sub caelo sunt, et uniuersa quae sub caelo sunt seruiunt ei; et ipse est solus rex regum et dominus dominantium. Nero autem dedit ei alapam dicens: Ergo militas illi regi? Et Patroclus exultans ait: Etiam, nam excitauit me a mortuis.

V Tunc Barnabas et Iustus et quidam Paulus et Arion
 10 Cappadocus et Festus Galatha, qui erant ministri Caesaris et ei iugiter assistebant, dixerunt Neroni: Cur, Caesar, recta sapientem et prudentissime atque ueracissime respondentem percutis iuuenem? nam et nos illi militamus regi inuicto, Iesu Christo domino nostro. Nero autem cum audisset uno sensu
 15 eodemque sermone dicere illos inuictum regem Iesum, retrusit eos in carcerem, ut nimium illos torqueret quos nimis ante

¹ at nero *MR* nero autem *NT* | conturbabatur *NT* contristatus *Paris*. 11753 | uirt. christi *MR* | et dixit *N* | ad eum *MR* || ² ergo ille *MR* | regnare debet *AS* | soluere *LR* || ³ omnia *om BC* | mundi regna *BC* | et *om BC* | respondit *MR* dixit *Lm* ait forti animo *NT* | etiam Caesar | in rasura a 2 m superscriptum est etiam nero ipse *M* | destituet *f* || ⁴ et omnia regna *NT* omnia regna mundi *LRZ Paris* 11753 mundi erasum ut uid *V* | uniuersa | omnia *E* | super celos *EI* in celo *BC* in mundo *V* | et uniuersa . . . s. c. sunt *om NT* | sunt sub celo *D* || ⁵ sunt *om FG* | seruiunt *BCELZP* | seruiunt ei uniuersa caelestia (atque) terrestria *MR* (sed *om* atque) | quia et ipse *Idf* quia ipse *BCR* quoniam ipse *M* | solus *om BCMRZ* | ⁶ tu militas (*om* ergo) *MR* ergo tu mil. *NT Paris* 11753 || ⁷ regi illi *L* | et patroclus cum *AELNSTZIf* et *om BCDEFGHMRV* | etiam imperator *MR* | etiam milito et credo quia exc. *BC* | in ras nam ipse me suscitauit a mortuis tunc *suppleuit M* man 2 || ⁸ huc usque *Paris* 11753 collatus || ⁹ barn. et titus *V* | quidam miles paulus *P* || ¹⁰ cappadocus cum *ABCP* | cappadocus *DEFGHLMNRSTZ* | capadocius *V* | cappadox *m* | capadox *f* | et prius *om NT* | galata *Hmf* et galatha *T* et galathas *N* | qui ministri erant *M* qui de ministerio erant *R* || ¹¹ adhaerebant *AS* | Neroni *om MR* || ¹² et prudentissime *om BC* | prudentem *DEGMR* | et ueracissime *BCMR* || ¹³ iuuenem *om BC* | iam et nos *F* nam et illi nos *NT* | militamus illi *BC* | inuicto regi *ASm* inuictissimo regi *DG* regi inuictissimo *NT* | ¹⁴ domino iesu christo *MR* | huc usque *cod Z* collatus est | eos uno . . . dicere *NT* | consensu *H Paris* 5357 || ¹⁵ dicere illos *om R* | illos *om NT* | inuictissimum *NT* | christum *BCM* iesum christum *NT* | retrusit cum *DEFGHLMNRTV Paris* 5357 retrudit *ABCLSP* reclusit *mf* || ¹⁶ in carcere *Vf* | nimium | in unum *N* | eos torqu. *BCNT* | illos *om MR* | nimis | plurimum *MR* nimium *DGmf* | antea nimium *f*

amauerat. et iussit requiri magni illius regis famulos posuitque edictum, ut sicubi fuissent inuenti, sine interrogatione omnes Christi milites per tormenta uaria punirentur. unde multa scrutatione a ministris reipublicae et apothecae malignitatis fautoribus serui dei quacsiti et inuenti, quam plurimi perducti 5 sunt ad praesentiam Caesaris.

VI Inter quos et Paulus, consuetudinarias sibi pro Christi nomine gestans catenas, ductus est uinctus. quem omnes simul uincti adeo intendebant, ut sine alicuius inditio facile potuerit Nero cognoscere, ipsum magni regis militibus praesidere. 10 intellegensque illum ducem et Christi seruorum magistrum, ait ad eum: O homo, magni regis seruus, mihi autem uinctus, quid tibi uisum est introire latenter in regnum Romanorum, et mihi subtrahere, illi autem colligere milites de meae militiae principatu? Paulus autem repletus spiritu sancto constanter 15 in aure omnium qui poterant adesse dixit ad Caesarem: Nero, non solum de tuo angulo colligimus milites, sed etiam de toto orbe terrarum. hoc enim praeceptum est mihi ut neminem

¹ requiri *cum ABCELSI* inquiri *DFGMNRVTf* quaeri *m* | praedicatorum *m. i. r.* *AS* regis illius famulos (*om magni*) *DFGf* magni illius fam. (*om regis*) *HV Paris 5357* | regis *ante* illius *R* | milites illius regis *BCE* milites magni illius regis *LF* || ² *post* edictum *in marg add* illos *N m 1* | omnes christi milites *ante* sine interr. *DG* | milites christi sine interr. *MR* || ³ *huc usque cod F collatus* || ⁴ *scrutatione multa E* | publicae (*om rei*) *M* regis publicae *R* | et *eras in M* | apostolicae *NT* apothecae *om D* || ⁵ factoribus *E* | complurimi *HV Paris 5357* cum plurimis *NT* || ⁶ *ante praesentiam MR* | *huc usque cod Paris 5357 collatus* || ⁷ consuetudinaria ... dextralia *BCEL* | consuetudine *NT* | pro fide christi *MR* | pro *om NT* || ⁸ catenis ducitur *NT* | cui omnes *M* qui o. *DG* (*sed q in D ex c corr*) in quem *f* que (*in ras*) *V* || ⁹ ita *MR* | sine] sicut *in ras N* | inditio *sic ABCDEGS* indicio *HLMNRTVTf* | potuisset *M* posset *R* || ¹⁰ agnoscere *M* aduertere nero *R* | ipsum paulum *DGf* | magni illius *NT* || ¹¹ intelligens *ADELIRSTVf* intelligens igitur *D* intelleges *in rasura M* intellegens ergo *m 2* | ipsum *Mf* eum *R* | seruorum christi *BCf* || ¹² ad illum *NT* | magni] nescio cuius *f* | meis uero aspectibus uinctus *DG* || ¹³ introire latenter *cum EHLIf* latenter introire *BCm* | latenter *om ADGMNRSTV* | in *om BCELIf* | roman. regnum *E* || ¹⁴ illi *cum ABCELRSTf* tibi *DGH MNTV* | milites *om f* | de principatu mil. meae *R* de princ. meae mil. *M* || ¹⁵ paulus uero *BCELMIf* | cui paulus ait *R* | respondit *M* | repletus ... ad Caesarem *om MR* | spiritu sancto repl. *BC* || ¹⁶ in aure *cum ADGSV* in aures *EHLNTIf* in auribus *BC* | aderant *BC* | potuerant ad. *DG* || ¹⁷ milites coll. *BC* | milites] *add* regi nostro iesu christo *NT* || ¹⁸ hoc autem *M* enim *om G* | mihi praec. est *DGNT* praec. mihi est *Mf* mihi praec. (*om est*) *R* | ut ex omni gente ad militiam aeterni regis

ex omni gente militare uolentem aeterno regi meo repellam. potens est enim omnium dominus cunctis larga manu secundum cuiusque meritum dona ditissima dispensare. si enim et tibi uisum fuerit in illum credere et ei fideliter obedire, non
 5 te paenitebit. caeterum noli putare, quia diuitiae huius saeculi, splendor aut gloria saluare te debeant; sed si subiectus illi fueris, in perpetuum saluus eris. cum enim uenerit iudicare uiuos et mortuos, deuastabit huius mundi figuram per ignem, et ante mundi constitutionem parata et a saeculis occulta mili-
 10 tibus suis donatiua, quae numquam deficient et quae omnem excludunt indigentiam, largietur.

VII Haec audiens Nero et ira succensus, quia mundi figuram per ignem Paulus dixerat resoluendam, iussit omnes Christi milites igne cremari, Paulum autem senatus consulto
 15 tamquam maiestatis reum capite secundum Romanas leges truncari; tradiditque eum Longino et Megisto praefectis atque Acesto centurioni, ut illum extra urbem ducentes et populo spectaculum de eius occisione praebentes decollari praeciperent. quibus Paulus sine intermissione uerbum praedicabat salutis. ministros
 20 etiam et apparitores per omnem ciuitatem et circa regionem cum uelocitate Nero diaboli exagitatus operatione direxit, qui summa diligentia perscrutarentur latitantes et manifestos simul

milites eligam idoneos *BC* || ¹ uolentem *om M* | meo regi *LN* meo *om MT* | aet. regi uolentem meo *R* | repellere praesumam *R* || ² enim *om L* | omnium *om f* | deus *pro* dominus *R* || ³ cuiusque cor bona *L* | togam (*t in ras*) ditissimam *E* | frequenter dispensare *R* | si uero *M* | enim *om L* | et *om R* || ⁴ fideliter illi *MR* | ei *om DG* || ⁵ certe *MR* | quod diuit. *f* || ⁶ et splendor gloriae *DGMR* et splendor aut gloria *E* aut splendor aut gloria *m* aut gloria (*om splendor*) *BC* splendor et gloria *HV* spl. ac gloria *NT* | te *om NT* | possint *MR* || ⁷ deo fueris *MR* | cum autem *f* | enim *om L* || ⁸ dissoluet *f* | huius mundi figuram *cum AHS* mundi huius figuram *DEGMNRTVf* figuram mundi huius *BCLF* || ⁹ mundi huius constitutionem *RT* | et a saeculis occulta *om MR* | abscondita *DGf* occulta *om E* || ¹⁰ et quae omnem excl. indig. *om MR* || ¹¹ excludunt *ET* | largietur *post* deficient *F* | *huc usque codd GH Paris 5322 collati sunt* || ¹² et *om CNT* | mundi huius *MNT* || ¹³ apostolus *Lf* | omnes *om DMR* || ¹⁴ Christi *om ANSTf* | o. mil. christi *CE* | concremari *Df* | uero *R* | senatu *NT* | consulto *NRSTVf* || ¹⁵ humanas leges *E* | leges romanas *MRm* | capite truncari *sed* capite *exp E* | truncari iussit *R* || ¹⁶ eum *om MR* | megesto *ER* | longino praef. et egestio (*om* atque Acesto) *m* | praefectis *om F* | cesto *BCELF* || ¹⁷ ducerent *NT* ducentes *om AS* | ex populo *V* || ¹⁸ de eius occ. spectaculum *MNRT* | decollare *M* || ¹⁹ praedic. uerbum *D* uerb. salutis praedicabat *E* | min. uero *D* || ²¹ cum uelocitate *om MR* | direxerat *f* || ²² scrutarentur *M* scrutantes *R* | et latitantes ac manifestos *NT* | manifestatos *f*

interficerent Christianos. unde tam multiplex occisa est turba Christianorum, ut populus Romanus palacium uirtute irrumperet et seditionem contra Caesarem excitare moliens proclamaret: Pone modum, Caesar, iniustissimae iussioni! tempera furorem irrationabilem! sufficiat saeuitiae quod crudelitatis metas trans- 5 cenderit. nostrates homines sunt quos perdis, Romanum tuentur imperium. aufers, Caesar, Romanam uirtutem, quae militum tantorum frequentia terribilis cunctis gentibus existerat. Tunc Nero clamores populi expauescens aliud edictum proposuit, ut nemo auderet contingere Christianos nec quicquam eis 10 inferre molestiae, donec relatio plenissimae cognitionis ex delatione cuiusque referretur ad Caesarem.

VIII Quapropter Paulus iterum eius est oblatus aspectibus. Nero autem ut eum uidit, uehementissime exclamauit dicens: Tollite, tollite maleficum, decollate impostorem, nolite 15 sinere uiuere carminatorem, perditte sensuum alienatorem, auferte de superficie terrae mentium immutatorem! Ad quem Paulus ait: Nero, tempore modico patiar ego; sed uiuam in perpetuum deo meo et regi aeterno domino Iesu Christo, qui uenturus est iudicare orbem terrae in conflagratione ignis. Nero dixit 20

² uirtute] ui f | uirtute palacium MR | palacium uirtute irrump. et om NT || ³ contra Caesarem om NT | excitans MR excitare om C | excitare sedit. moliens NT || ⁴ inuictissimae iussionis tuae N | tuae item add T || ⁵ irrat. furorem f | crudelitas E | transcenderat V transcendis Df conscenderit NT || ⁶ nostrae gentis MR | sunt homines R | narrantes hom. sunt NT | et romanum M m 2 romanorum D || ⁷ tuerentur NT || ⁸ militum L | tantorum militum MR | cunctis gentibus terribilis MR | existit R || ⁹ Nero] uero CM (man 1 sed correxit m 2) V | clamorem NV clamore Tf | populorum D | proposuit edictum MR | edictum . . . contingere om F || ¹⁰ Christianos contingere ES | ne quicquam V || ¹¹ molestiae inferre Tf | dilato M delatio DR | ex delatione cuiusque om MR | ex dilat. plen. cogn. relatio cuiusque NT || ¹² cuiusque] eius S | deferretur R referretur L referretur V || ¹³ iterum paulus L iterum est eius aspectibus praesentatus MR | conspectibus BCEF | conspectibus eius E | oblatus est CDE | aspectibus obl. est f || ¹⁴ autem om BC | eum om E | clamare coepit MR || ¹⁵ tollite semel f | tollite tollite magum tollite maleficum NT | ne sinatis MR nec sinite NTV || ¹⁶ criminatorem V carnitorem NT | perditte sensuum alien. om MR | sensus V || ¹⁷ de super faciem V | uiuentium C | cui paulus ait BC || ¹⁸ tempore] add quidem M m 2 | modico om NT | ego om f || ¹⁹ cum deo meo DIY | et rege DIF | aeterno] add regi A | domino om BCMRSf | iesu christo m 2 eras M om BC || ²⁰ iud. uiuos et mortuos et orb. terrarum M uiuos et mortuos (om orbem terrae) BCL | terrae cum ADEf terrarum MNRSTVF | flagratione f | nero itaque dixit Df

[p. 72ⁿ BM Longino, Megisto et Acesto: Auferte celerius ab illo caput, et sic sibi de uita perpetua blandiatur sentiatque me regem inuictum, qui eum uinxi et occidendo deuici. Paulus uero ait: Vt scias, Nero, me post decollationem meo regi inuicto aeterna-
 5 liter uiuere, te autem uictum qui nunc putas te uincere, cum mihi caput abscisum fuerit, uiuus tibi apparebo, et cognoscere poteris quia mors et uita famulantur domino meo Iesu Christo, cuius est omne regnum et cui uoluerit dabit illud et omnis uictoria est illius et quem uult uincere facit magnifice trium-
 10 phare, et ipse solus inuictus est rex in aeternum. Et his dictis ductus est Paulus ad supplicium.

IX Cum autem duceretur, Longinus et Megistus atque Acestus dixerunt ad illum: Dic nobis, Paule, ubi est rex ille
 [f. 263^r F et ubi apparuit uobis et qualiter cognouistis eum et quid uobis
 15 contulit aut conferet boni, quod sic ardentissime eum diligatis uos Christiani, quatinus nullo pacto religioni nostrae uelit is accommodare assensum, ut uiuatis ac bonis huius uitae fruamini, sed potius omni delectamento iocundius pro illo mori

¹ megisto longino *f* | megesto *E* | acesto *om* et *f* ac cesto *BCLST*
 et accesto *A* et cesto *E* | ab illo celerius *Mf* | ab eo cel. *NT* || ² perpetua
om L | aeterna *Df* | blandiatur perpetua *S* | sententiaque *R* || ³ inuictum]
add esse *B* | eum *om V* | Paulus uero ait *om C* || ⁴ post decollationem me
E | me Nero *f* | meo *om BCER* | regi meo *S* || ⁵ nunc *om f* | te *om MR* me *V* ||
⁶ abscisum *RSf* | absc. fuerit caput *BCLf* absc. cap. fuerit *EVF* | appa-
 rebo tibi *L* | et tunc cogn. *A* || ⁷ famulentur *S* famulantur, *sed e superscr.*
A | iesu chr. regi inuictissimo *NT* || ⁸ et omnis uictoria . . . rex in aeternum
om A | cuius est omne . . . est illius | qui solus est inuictus rex in aeternum
BC || ⁹ illius est *ENST* est illi *M* | facit uincere *MR* | eum magnifice
 facit triumphare *BC* facit magnificum triumphatorem *NT* | facit *om S* |
 magnificeque *MR* || ¹⁰ et ipse solus . . . in aeternum *om BC* | et alterum
om C || ¹¹ ad suppl. paulus *NT* || ¹² megistus *E* || ¹³ ac cestus *ABELST*
 atque accestus *V om C* | illi *A* ad eum *MRVf* | rex uester iesus *NT* |
 ille *ante* rex *N om T* || ¹⁴ apparuerit *f* | agnouistis *C* | eum *om f* | uel
 quid *BCMR* || ¹⁵ attulit uobis *MR* | uel conferet *M* aut quid conferet *R*
 aut quid uobis conferri *P* aut quid uobis conferet *f* aut conferre uobis
 promisit (*om boni*) *NT* | quod *scripsi cum AMRSf* ut *BCDELNTVF* |
 tam ardentissime *R* | artissime *E* certissime *BC* | eum diligatis *cum*
BCDELNTVF eum *ante* ardentissime *AS* dilig. eum *MR* | diligitis *f* ||
¹⁶ ut nullo pacto *f* | religioni nostrae nullo pacto *E* | uestrae *C* || ¹⁷ accom-
 modare *scripsi cum ARS* commodare *BCELMNTVF* commodari *D* |
 consensum *R* | ut uiuatis . . . fruamini *om MR sed iidem testes post*
 ducatis *add* quam uiuere et nobiscum huius uitae bonis perfrui (bonis
 uit. hui. *R*) | et uiuatis *BCE* ac uiuatis *f* | uitae huius *NTf*

uariis tormentis ducatis. magnus enim nobis uidetur error iocunditatem odisse ac uitam, et toto desiderio paenas amplecti ac mortem.

X Paulus uero ait: O uiri cordati atque sensu bono uigentes, relinquitte tenebras ignorantiae et erroris, quarum 5 caligine obnubilatur intelligentia uestrae nobilitatis ne uerum quod in uobis latet uidere possitis, et conuertite mentis oculos ad aeternam et ueram lucem, ut ualeatis prius uos ipsos cognoscere, et sic ad cognitionem regis illius cum laetitia peruenire atque ab igne uniuerso orbi superuenturo salui et illaesi 10 permanere. non enim, sicut uos putatis, alicui terreno regi militamus, sed deo uiuo, regi caelorum et omnium saeculorum, qui propter iniquitates quae fiunt in hoc mundo ueniet iudex et iudicabit illum per ignem. felix autem erit homo qui crediderit in eum: habebit enim uitam aeternam et uiuet in omnia 15 saecula. et infelicissimus ille quo non infelicior ullus, qui contempnens diuitias bonitatis et longanimitatis ipsius non conuertitur ad eum: nam periet in aeternum. propter hoc namque de caelo in terram descendit qui caelum et terram

¹ uariis torm. mori *R* | ducitis *R* | nobis *om DV* iste *f* | uidetur] est *D* || ² iocundam odisse hanc uitam *Df* | et uitam *MR* | ac uit. od. *LNT* | toto desiderio *om hoc loco MR* || ³ et mortem *EMRSIF* | mortem] *add* tanto desiderio *MR* || ⁴ uero *om MR* | cordati atque *om BC* bono sensu *BCDEMNRT* || ⁵ et *om NT* | quarum *om NT* || ⁶ intelligentiae uestrae nobilitas *BCELNTf* | et uerum *F* | ut uerum lumen *M sed* lumen *in ras a 2 m superscr* || ⁷ quod in uobis latet *om M* | in uobis est *R* | in nobis *NT* | et *om DVf* | conuertere *NT* | mentis uestrae *NT* || ⁸ ueram et aeternam *M* aeternam et *om R* | ut ualeatis] debetis *NT* | uos ipsos prius *M* uos ipsi prius *R* || ⁹ agnoscere *R* | agnitionem *M* imaginem *R* | illius regis *MR* regis ipsius *E* || ¹⁰ et ab igne *R* | uniuersum orbem *BC* | orbe *F* || ¹¹ manere *ELF* | regi terreno *BCELNSVT* || ¹² iniqu. nostras (*sed nostras uidetur expunctum*) *E* iniquitatem *V* | quae sunt *L* | post ueniet *rasura in M*, hunc *m 2 suppleuit* | ueniet (hunc *m² add*) mundum iudicare per ignem *M item, sed* hunc mundum *om R* || ¹⁴ iudicabit saeculum *BC* iud. illos *NT* | omnis homo *NT* | credit *R* || ¹⁵ in illum *MR* | habebit enim . . . infelic. ille *om MR* | enim] autem *L om CNT* | omnia *om D* | in saecula saeculorum *BC* in omnia saec. saeculorum *f* || ¹⁶ et infelicissimus ille . . . per. in aeternum *om BC* | et infelicissimus ille quo non inf. ul.] *sed* illo non infelicior ullus *M* (*sed illo in ras a 2 m suppl*) | quo non infel. ullus *om NT* || ¹⁷ diuitias *om R* | bonitatis eius *AS* | bonitatis post longanimitatis *F* | ac longan. *E* | illius *BCDMNRTV* eius *f* ipsius scripsi cum *AELSF* || ¹⁸ conuertetur *f* | periet scripsi cum *AELSF* peribit *BCDMRIf* non apparebit (*om nam*) *NT* || ¹⁹ namque] nempe *R* ergo dei filius *BC* | in terram *om BCMR*

fecit, et ad hoc factus est homo qui fecit hominem, ut homo
 conuersus ab iniquitate sua, relinquens uana et simulacra muta
 quae nefandissime satis pro deo colit, seruiat ei qui fecit illum
 et adoret eum quem tremunt angeli et omnes caelorum pote-
 5 states adorant. quod cum factum fuerit, faciet illum uerum
 adoratorem atque cultorem suum consortem et socium angelo-
 rum suorum, spirituum uidelicet sanctorum ac beatorum. nec in-
 merito, quia spiritus est deus, et eum qui illum in spiritu et ueri-
 tate colit et adorat sanctis spiritibus socium faciet; illum uero
 10 qui in eum credere recusauerit, socium et complicem reddet
 iniquorum daemoniorum in tormento et aeterni incendii concre-
 matione: ad quem ignem perpetuum transmittet illum refugam,
 id est ignem uenturum, per quem deus est orbem iudicaturus.

XI Quapropter, uiri sapientes, apud se prudentia uestra
 15 diiudicet quis fecit mundum, quoniam sine factore non prodiit.

⁸⁻⁹ Joh. 4, 24

¹ et *om BC* | factus ipse est *f* | qui fecerat hominem *MR* || ² et
 relinquens *MRI* relinqueret *BC* | et muta simul. *CN* || ³ satis nefand.
MR satis *om DLVf* | seruiatque *C* seruiet *L* | illi *ENT* | illum fecit
BCDELV eum fecit *NT* || ⁴ adorent *L* | potestates caelorum *DMRT*
 potestates caeli *E* omnis potestas angelorum *N* uirtutes caelorum *V* ||
⁵ quod cum factum fuerit *om NT* | faciet *scripsi cum MNT* faciat *ABCD*
ELRSVI *f* qui faciet *NT* | fac. ipsum *S* fac. eum *E* || ⁶ *post* adoratorem
M a 2 m in ras sui atque cultorem consortemque ac *sed M¹ uidetur*
legisse adoratorem socium angelorum suorum (*om* atque . . . consortem) |
 adoratorem suum cons. (*om* atque cultorem) *B* | adoratorem et *CR*
 cultorem suum *om NT* suum *om DERV* | consortemque sui *DEV* atque
 consortem sui *NT* consortem *om A* | suorum angelorum *f* | sanctorum
 ang. atque omnium caelestium uirtutum *BC* || ⁷ suorum . . . deus et
 eum *om BC* | sanctorum ac *om R* | non imperito *R* || ⁸ deus est *V* |
 eum] illum *DMR* | qui adorat et colit eum in spir. et uer. *MR* qui
 deum in sp. et uer. colit et adorat *BC* | illum *post* qui *om LS* || ⁹ eum
 socium *BC* | facit *NT* || ¹⁰ qui in illum *R* | reddat *I* reddet *om D* |
¹¹ iniquorum *om BC* | in tormento aeterni incendii faciet (*om* concre-
 matione) *D* in tormento et aeterni incendii concremationem *V* in aeterni
 incendii concremationem *NT* in tormento aeterni iudicii concrematione
R in tormento aeterni incendii ad concremationem *f* || ¹² ad quem ignem
 . . . iudicaturus *om BCDR* | atque ignem perpetuum *f* atque in ignem
 perp. *NT* || ¹³ id est ignem uenturum *scripsi cum NT* idem uenturus *M*
 idem ignis uenturus *AELST* id est ignis uenturus *V* hic est ignis uen-
 turus *f* *scholion margini adscriptum suspicatur MBonnet* | orbem est
 deus iud. *M* deus orbem est iud. *I* deus est iud. orbem *f* || ¹⁴ uiri pru-
 dentes ac sapientes *NT* | apud uos *BC* || ¹⁵ qui fecit *V* | fecerit *BC* | quo-
 niam] quia *AS*

perpendite quis fecit hominem, quia ut diuina testantur oracula non ipse se fecit. attendite quia simulacra uana non sunt dii sed hominum factura et daemonia in eisdem facturis latentia. quae licet in hoc concordari uideantur quia unanimiter perditionem humani generis cupiunt, sibi tamen inuicem 5 modis diuersissimis dissident. 'Non est enim pax impiis', dicit dominus. in causa namque est illud, cur homines festinant perdere et sibi socios in paenis habere, quia sciunt in caelestem habitationem homines ascensuros per dei gratiam, unde ipsi spiritus ceciderunt per superbiam. uiri urbani, sensu cognoscite 10 quia deitatis nomen per plures nequaquam diuiditur, quoniam unus deus a quo omnia, et unus dominus Iesus Christus per quem sunt omnia, et unus spiritus sanctus in quo consistunt uniuersa, cui fideliter fidelia obtemperant omnia, et non est scisma in diuinitate quia caret pluralitate. attendite, ciues 15 Romani, unde discordia nata fuerit, et qua ratione accrescens sic longe lateque miserabiliter adoleuerit, et cur tam multiplicia non numina sed miserabilia emergerint deorum portenta, uide- | p. 72^b BM licet quia multi coeperunt uelle fieri principes ac tyranni et dominatores, non uitiorum sed hominum suae naturae consor- 20 tium, unde ignorantiae tempestate demersi et baratro elationis

⁶ Jes. 48, 22 || ¹²⁻¹³ 1. Cor. 8, 6

¹ et perpendite *NT* | perp. qui fecit *f* quis fecerit *BC* quis plas-
mauit *MR* | quia] quoniam *MR* | oracula] eloquia *N* || ² se finxit *R* || ³ facta
C | in eisdem latentia (*om* facturis) *A* in eis latentia *NT* || ⁴ uidelicet *N* |
concordare *DMNRTV* | unianimiter *N* || ⁵ generis humani perditionem
BCE | concipiunt *BC* | tamen *om* *T* | inuicem *om* *EMR* || ⁶ modis diuersis
BCDMRF uariis modis *f* | indubitissime diss. *f* | discedunt *NT* dissipent
V | non enim est *R* | impiis pax *DELMNRVI* || ⁷ dominus deus *AS* |
incusas namque illud (*om* est) *D* in causa namque illa *M* | illud *om* *f* |
festinent *NTV* || ⁸ uidelicet quia *D* || ⁹ ascendere *E* | per gratiam dei *N* ||
¹⁰ cecidissent *BC* | superbiam *cum* *ADNST* suam superbiam *BCELMRVT*
superbiam suam *f* | sensum *f* || ¹¹ diuinitatis *f* | non diuiditur *N* | nequa-
quam per plures *R* | quia *BCMR* || ¹² unus est deus *F* | a quo sunt
omnia *f* | et unus dominus Iesus Christus per quem sunt omnia *om* *per*
homoeot *L* | per quem omnia (*om* sunt) *AS* || ¹³ et unus sanctus spiritus
BC || ¹⁴ cui fideliter . . . omnia *om* *NT* | fidelia *om* *MRVf* *post* obtem-
perant *C* | omnia obtemp. *BC* | non est enim *D* | schisma est *BC* || ¹⁶ nata
sit *D* | accrescens *om* *D* || ¹⁷ sic *om* *L* | miserabiliter *om* *DMNRTV* | cur]
cui *R* || ¹⁸ non *om* *NT* | minima *EV* nomina *NT* | sed] et *NT* | mirabilia *D* |
emergerunt *BCENRSTI* || ¹⁹ idolorum *AS* || ²⁰ ac *om* *T* et *N* | de tyrannis *L* ||
²⁰ sed super suae (*om* hominum) *D* || ²¹ unde in ign. temp. *f* | demersi *NRf* |
baratro] bathro *emendat* *Usener* a baratro *F* in barathrum *f* | suae elationis *R*

suae deiecti unusquisque potestatis suae deum aut mutuauit aut statuit. unde et dicitur, quia 'primus in orbe timor creauit deos'. ad tantam miseri homines peruenerunt dementia ut sic miserrimos homines sibi deos constituerent, quibus fierent
 5 similes ut mortem pessimam deitarent. sed et quidam eorum, quoniam non probauerunt deum habere in notitiam, traditi sunt in uoluntates suas, ut exercerent illa opera quae leges Romanae puniunt cum execratione, et impletum est in illis, quod dictum est uerbis sanctissimis: 'Similes illis, inquit, fiant qui faciunt ea'.
 10 fecerunt enim sibi deos miseros et facti sunt ipsi miseri atque ad tantam sunt insaniam deuoluti ut trunco ligni dicant: deus noster es, et lapidi: adiua nos, stipitemque fabrefactum ad-
 1 orent, qui eius sunt astulis calefacti.

XII Ad haec multae audientium turbae eleuantes uocem
 15 in planctum dixerunt: Errauimus, peccauius, inique egimus, doctor salutis ac ueritatis et aeternae uitae ostensor, miserere nostri, ut eruamur a laqueis peccatorum et possimus euadere

² 'primus in orbe deos fecit timor' Statius Thebaid. III 661 cf Petronii fr. XXVII Buecheleri || ⁶⁻⁷ Rom. 1, 28 || ⁹ ψ 113, 8 || ¹¹⁻¹³ Jer. 2, 27

¹ deiecti *om C* | deiecti . . . potestatis suae *om per homoeotel F* | potestati *CEL* | deum] dominacionem *V* | mutuauit *NT* || ² unde et dicitur . . . deos *om f* | quapropter dic. *D* | unde (*om et*) *MR* | prius *CE* | timor in orbe *C* | timorem uocauit deum, hoc est quia ad tantam *NT* || ³ ad tantam enim *DM* et ad tantam *ELRF* et in tantam *BC* nam ad tantam *f* | homines miseri *A* | deuenerunt *BC* || ⁴ sic *eras in M* | miseri *pro* miserrimos *NT* | constituerent deos *MR* | quibus fuerint similes *V* | quibus fieri similes *ELNTF* quibus similes fieri nollent *D* quibus similes fieri uellent *f* quibus in morte essent similes *R* || ⁵ non deitarent *D* euaderent *M* | et *om M* || ⁶ quoniam *om N* | habere deum *f* | in *om M* | in notitia *Lf* | tradidit illos *D* || ⁷ uoluptates *Mf* | opere *C* || ⁸ impletur *V* | praedictum *ELMV* impletum *ex errore repet N* (*sed tum . . . uerbis in ras m² suppl*) *T* | quod dicit psalmista (*om uerbis sanctissimis*) *BC* | quod dictum est . . . similes illis *per homoeot om F* || ⁹ inquit illis *M* inquit *om BCRV* | illis *om E* | faciunt ea] *add et cetera C* || ¹⁰ enim *om L* | sibi *om NT* | miseros deos *f* | atque *om BC* || ¹¹ in tantam *V* | ad tantam itaque *BC* | insaniam sunt deuol. *MR* sunt deuol. insaniam *BC* | ligneo *f* ligno *R* | dicant ligno *NT* | tu es deus noster *V d. n.* tu es *f* || ¹² adiua me *N* | stipitemque . . . calefacti *om BC* | fabrefactam *A* | adorant *Ef* || ¹³ qui eius] quorum *Nm² in ras* | hastulis *L* astutiis *NT* stipulis *E* | facti *NT* || ¹⁴ audientium *om D* audientium multae t. *NT* | uoces *T* || ¹⁵ in planctu *BC* cum planctu *DMRf* planctu *S* | peccauius errauimus *MR* errauimus *om NT* | iniqua *T* | iniq. gessimus *N* || ¹⁶ tu doctor *BC* | ueritatis et salutis *MR* | et uitae aeternae *MR* ac aet. uitae *C* | salutis et aeternae uitae ac ueritatis ost. *Df* | miserere (*in compend*) *V* | nostri *om V* | prospiciare nobis *f* || ¹⁷ ut possimus *NTV*

ignem, quo exuretur mundus et quisque cruciabitur infidelis et pessimus. Tunc Paulus ait: O uiri fratres, quorum deus cor suo spiritu tetigit, state uiriliter in fide. nam ministri aeternae salutis aderunt a quibus baptizabimini, et bene perseuerantes in caritate domini nostri Iesu Christi salui eritis in aeternum. 5 Longinus quoque et Megistus et Acestus secretius alloquentes apostolum dixerunt: Rogamus te, domine, fac nos adscribi in militia regis aeterni, ut possimus uenturum ignem euadere et regni perpetui participes fieri: et dimitemus te, uel quocunque potius decreueris pergere, erimus tibi itineris comites et usque 10 ad mortem parentes. Quibus Paulus dixit: Fratres mei, non sum profugus sed miles legitimus regis mei. si enim scirem | f. 263^u F quia morerer et non potius ad uitam et gloriam per hanc mortem peruenirem, non solum facerem quae rogatis, sed ego hoc a uobis deposcerem. nunc autem non in uacuum cucurri 15 per multas passiones, nec sine causa patior. nam restat mihi corona iustitiae, quam reddet mihi cui credidi et de quo certus existo quoniam ad illum uado et cum ipso ueniam in claritate sua et patris ac sanctorum angelorum iudicare orbem terrarum. propterea mortem istam contempno et uestram petitionem 20

¹⁵ Phil. 2, 16 || ^{16—17} 2. Tim. 4, 8

¹ et quo quisque *D* | euacuabitur *NT* | infoelix *f* || ² ac pessimus *DFf* | cor deus *DR* | dominus *CELNf* || ³ suo *om L* | suo respectu *D* | fideliter *Df* | nam *om F* || ⁴ baptizabimini *NF* baptizemini *BC* || ⁵ in fide et caritate *N* | in aeternum *om V* in perpetuum *NT* || ⁶ et prius *om EMNSTV* | atque acestus *D* accetus *superscr* et *A m 2* et cestus *BCELF* | secretius | et cretius *B* et creatius *C* || ⁷ ad apostolum *V* | domine *om NT* || ⁸ aeterna militia *R* | aeterni regis *D* | uel possimus *S* | ignem *om S* || ⁹ dimittimus *NST* | uel *om NTf* | ut *S* | ut possis qu. decr. pergere *f* | potius quocunque decreueris *BCELF* quocunque decr. potius *M* quomodo decr. potius *R* || ¹⁰ et erimus *f* erimusque *NT* | comites itineris *L* | tui itineris *BCDf* itineris *om V* | et *om V* || ¹¹ tibi parentes *Df* | ait *BLMRf* | respondens autem Paulus dixit eis *NT* | non solum prof. *N* || ¹² regis aeterni *V* || ¹³ quod mor. *f* | et non possem per hanc uitam et gloriam inuenire (*om* mortem) *R* | et ad gloriam per mortem uenirem *NT* || ¹⁴ non solum *om NT* | facerem quod dicitis (*om* sed ego . . . deposcerem) *NT* | sed ego hoc uos dep. *M* | uobis dep. (*om a*) *Df* || ¹⁵ cucurri p. m. cum *AS* per multas pass. cucurri *BCDLMNRTVT* p. m. tribulationes cuc. *Ef* || ¹⁶ pati cupio *f* || ¹⁷ victoriae *BCDELMf* | de qua *Cf* || ¹⁸ quo uado (*om* ad illum) *NT* | ad ipsum *f* cum illo *DMR* | ueniam] add cum ueniet *f* || ¹⁹ et sanctorum *BDMRTf* || ²⁰ istam mortem *V* | et uestrae petitioni *R*

ut abscedam non obaudiam neque faciam. Illi uero fientes dixerunt ei: Quid ergo acturi sumus? quomodo te punito uiuemus et ad illum in quo nos credere persuades peruenire ultra ualebimus?

- 5 XIII Et cum haec inter se loquerentur et populus multus uoces in altum ederet, misit Nero Parthenium quendam et Feritam milites, ut uiderent, si iam Paulus esset occisus. qui aduenientes reppererunt eum adhuc uiuentem et turbas diutissime alloquentem. quos Paulus ad se euocans dixit: Viri,
10 credite in deum uiuum, qui et me et omnes, qui in eum credunt, a mortuis suscitabit. At illi respondentes dixerunt: Ad Caesarem prius ibimus renuntiantes, et cum perfectum fuerit pro quo missi sumus, et cum mortuus fueris et resurrexeris, tunc credemus tuo regi. tu autem explica moras quibus iussionem
15 differs, et uade ad destinatum locum ubi sententiam merito dictatam suscipias. Paulus quoque dixit eis: Commoratione mea in carne plus uos indigetis, si credere uultis, quam ego qui ad uitam per mortem uado. sed iam pergamus exultantes in nomine domini nostri Iesu Christi.
- 20 XIV Cumque ad locum pergerent passionis comitantibus populorum turbis innumeris, uenit ad portam urbis Romae.

¹ ut abscedam *ante* non obaud. *cum BCEMNTVIF* post obediam *R om AS* abscedendo *post* obaud. *D* | obediam *R* audiam *f* | neque faciam *om R* || ² ei *om BC om m 1 suppl in marg m 1 uel 2 A* | ergo *om V* | et quomodo *D* || ³ uiuere poterimus *R* | et aiunt ad illum *V* | in quem *BCELVIIF* | nos suades (*om* credere) *R* || ⁴ iam ultra *BCDELNTVIF om* ultra *R* || ⁵ in altum uoces *R* | extolleret *MR* tolleret *f* ederent *V* | parthemium *CLMNRV* partemium *BDET* parphenium *T* || ⁷ fritam *BC* feritum *R* feritas *S* pheretam *Df* | milites *om E* | occisus esset *MT* mortuus esset *Paulus R* || ⁸ uenientes *MR* | ad turbas *V* | diutissime *L* diuinissime *BCT* lucidissime *MR* | docentem *M* praedicantem *R* | diutiss. populum alloqu. *Df* || ⁹ alloquentem . . . qui et me *om F* | euocans *cum AS* uocans *BCLMNTV* aduocans *DEF* conuocans *R* | ait *DMRf* ait illis *Df* dixit eis *EL* | uiri fratres *Df* || ¹⁰ et prius *om CDERf* | et me et *om NT* | credent *BCE* (*e altera in ras*) crederent *F* || ¹² omnia renuntiantes *TVf* | renuntiantes ei *MR* | et *om ELNRSTT* | peractum *f* || ¹³ atque cum tu *BC* | resurrexeris] *add* ut dicis *Df* || ¹⁴ credemus *cum BCDEL MNRTTF* credimus *ASV* | regi tuo *BCL* | iussisti differre *NT* || ¹⁵ perge *R* | ubi] ut *R* | merito *om L* || ¹⁶ dictam *V* | suspicias *L* | paulus uero *BCMR* | eis *om C* | commorationem meam *N* commemoratione *M* ¹ sed me *m 2 eras* || ¹⁷ mea *om T* || ¹⁸ sed et iam *Lf* | exultanter *D* gaudentes *MR* || ¹⁹ nostri *om MR* || ²⁰ cum beatus paulus ad l. pergeret *B* || ²¹ populorum turbis *cum BCDELMTVIF* turbis populorum *R* populorum *om AS* | innumeris *om E* | romanae *CL*

ubi habuit obuam nobilissimam matronam, nomine Plautillam, apostolorum feruentissimam dilectricem et religionis diuinæ cultricem, quæ flens eius se coepit orationibus commendare. ad quam Paulus ait: Vale, Plautilla, aeternae salutis filia! commoda mihi pannum quo caput tegis, et secede paululum 5 in partem propter plebis impedimentum, me hic expectans donec reuertar ad te et tibi restituam beneficium. ligabo enim mihi oculos uice sudarii et tuae dilectioni amoris mei | pro Christi nomine pignus ad illum pergens relinquam. Quæ festinato pannum porrexit et ut apostolus iusserat oboediuit. insultabant 10 autem ei Parthenius et Feritas dicentes: Quid credis impostori et mago? cur perdis pannum optimum, non tantum per eum in saeculo lucratura? Paulus uero dixit ad eam: Etiam, filia, hic praestolare aduentum meum, et signa mortis meae in panniculo tibi afferam cum Christo uicturus. 15

XV Interea Longinus Megistus et Acestus dum instarent obnixius pro salute sua, inquirentes modum qualiter ad ueram uitam possent pertingere, audierunt a beato apostolo: Fratres et filii mei, mox ut ego fuero decollatus et uos ac caeteri ministri interfectionis meae a loco in quo me dominus uocare 20 dignabitur recesseritis, uiri fideles rapient et sepelient corpus

¹ obuam habuit *BC* | paulillam *LMRV* et sic deinceps || ² dilectricem *R* || ³ uenerabilem cultricem *MR* | dilectricem . . . cultricem *om NT* | ei se coepit (*om* orationibus) *MR* eius orat. se commendabat *V* || ⁴ sic ait *NT* | uade *DMRTf* uale *ex* uade *corr.* *C* || ⁵ commenda *C* | maforam qua *BCL* mafortem hic et uersu 10 scribere uult *HUsener* | recede *NT* | sede *M* sedens *R* || ⁶ in parte *N* | in partem . . . impedimentum *om R* | impedimenta *f* | expecta me hic *R* me hic expecta *NT* || ⁷ ad te reuertar *BC* | et restituam tibi beneficium *DR* et rest. benef. tibi *V* | enim *om L* || ⁸ sudarii uice *NT* | dilectionis *RV* | pro Christi nomine pignus mei amoris pergens ad illum *MR* || ⁹ relinquam *om V* | festinans *NTV* || ¹⁰ maforam *BCL* | et ei *f* | ut eidem apostolus *D* ut ipse apostolus *f* || ¹¹ ei] et *f* | parthemius *CLMNRV* partemius *BE* | fritas *BC* pheretas *Df* | feritas] add milites *N* || ¹² per illum *MRV* pro illo *NT* | es in hoc saeculo *NT* || ¹³ lucrata *V* | ad illam *N* || ¹⁴ hic *om Rf* || ¹⁵ tibi afferam in panniculo ego *BC* | offeram *DN* || ¹⁶ et ante Meg. add *DLM* | megistus *CE* | atque acestus *D* acestus (*om* et) *S* accustus (*om* et) *A* et accustus *V* et cestus *BUCLF* | dum orarent *MR* d. intrarent *C* d. interrogarent *D* || ¹⁷ obnoxius *MNRT* obnoxii *V* | modum] add pro se *R* || ¹⁸ possent cum *AMRSf* potuissent *BUDELNTVF* | attingere (adt.) *MNRTV* | fratres mei et filii *MR* || ¹⁹ decollatus fuero *E* | et *om f* | uos *om M* sed *m 2 superscr* | ac caeteri *om MR* et caeteri *f* et *om V* || ²⁰ meae] mecum *NT* | in quo . . . dignabitur *om MR* | dominus cum *BUDELNTVf* deus *AS* || ²¹ dignabitur *om F* | uenient *MR*

meum. uos autem notate locum sepulchri mei, et cras ualde diluculo illuc uenite, ibique inuenietis duos uiros orantes, Titum et Lucam: quibus dicetis qua de causa uos misi; et illi uobis dabunt signum salutis in domino. nolite igitur dubitare exequi
 5 quod uobis imperatum est, quoniam statim ut credentes sacro fonte fueritis intincti et diuinorum mysteriorum uiuificatione sacrati, ab omnibus peccatorum contagiis et ab hoc etiam quod reueremini in me perpetrato scelere incunctanter purgati eritis et super niuem dealbati, in serie Christi militum adscripti et
 10 caelestis regni efficiemini cohaeredes.

XVI Et his dictis peruenit ad passionis locum: ubi ad orientem uersus tensis in caelum manibus diutissime orauit cum lacrimis hebraice et gratias egit deo. cumque patrio sermone consummasset orationem, ualedicens fratribus benedixit eos, et
 15 ligans sibi de Plautillae maforte oculos, in terram utrumque genu fixit et collum tetendit. spiculator uero brachium in altum eleuans cum uirtute percussit et caput eius abscidit. quod postquam a corpore praecisum fuit, nomen domini Iesu Christi hebraice clara uoce personuit; statimque de corpore eius
 20 unda lactis in uestimento militis exiliuit et postea sanguis effluxit. stola uero qua sibi ligauerat oculos, cum eam quidam

¹ sepulture mee *S* | ualde mane *NT* || ² illuc] ad me *N* | uenietis *f* | titum uidelicet et lucam *D* || ³ ipsi *R* | dabunt uobis *N* || ⁴ signa *f* | igitur *om M* | dubitare *om R* || ⁵ imperatum est *cum ACS* est imperatum *BDEMNRVTf* est *om L* | sacro fonte *cum BCELNMNRVTf* sacro *om AS* || ⁶ diuinorum inisteriorum *NT* || ⁸ reuerimini *D* ueremini *M* reformidatis *f* | in me *om D* | scelere perpetrato *DELNTVTf* ex scelere perpetrato *NT* | inconstanter *NT* || ⁹ ac super *f* | atque in serie *M²* ac in serie *Df* in seriem *NT* in sorte *R* | militum Christi *A* | descripti *E* | et alterum *om NT* || ¹⁰ caelesti regi *AS* regni caelestis *L* | cohaeredes effic. *MR* | efficiamini *R* || ¹² ad caelum *MR* | orauit cum lacrimis hebraice *cum AD* cum lacrimis orauit hebr. *BCELMNRSTf* cum lacr. hebr. orauit *f* || ¹³ et *om V* | deo gratias egit *BC* | cum *f* || ¹⁴ consummasset *N* | fratribus] omnibus *C* | benedixit eos *om D* | et benedixit *V* | eis *m 2* superscr *AE* || ¹⁵ ligans (*om et*) *M¹* ligansque *M m 2* | sibi *om V* | maforte *cum A* (*sed f erasae u superscr*) *DS* maphorte *f* maphora *BCELMRf* maphora *V* mapula *NT* | in terra *DENTf* | genu utrumque *M* | utrumque genu fixi *R* || ¹⁶ flexit *N* flexi *C* | in alto *N* || ¹⁷ erigens *AS* | brachia eleuans *f* brach. eleuans in altum *BC* | cum tota ui *f* | eum percussit *D* | amputauit *MR* || ¹⁸ quod cum . . . fuisset *BCL* | praecisum a corpore *R* | domini *om E* Iesu Christi domini *BLf* domini nostri Iesu Chr. *CTVf* domini Iesu (*om Christi*) *R* || ¹⁹ cl. uoc. pers. hebraice *E* || ²⁰ uestimenta *BCDENTVTf* uestimento *ex ueste corr m 1 uel 2 A* | exiliuit *f* insiliuit *R* | post eam *BCE* || ²¹ defluxit *Df* | stolam *D* | uitta *f* | ea *V*

uellent rapere, non comparuit: tanta etiam lucis immensitas et
 odoris suauitas in momento illius decollationis caelitus ibi
 emicuit, ut mortalium oculi splendorem illum sufferre et humana
 lingua odorem narrare nequiverit. uidentes autem omnes qui
 aderant gratiam dei in beato apostolo, admirati sunt ualde, 5
 laudantes et confitentes in multam horam dominum Iesum
 Christum, aeternum et inuictum regem, quem praedicauerat
 magnificus doctor et magister gentium.

XVII Reuertentes uero qui missi fuerant accelerare inter-
 fectionem eius, peruenerunt ad portam ciuitatis, ubi inuenerunt 10
 Plautillam laudantem et glorificantem dominum in omnibus
 quae audiuit et uidit per eius sanctum apostolum. et inter-
 rogauerunt eam cum irrisione, cur caput suum non operiret de
 maforte quam praestiterat suo Paulo. quae accensa calore
 fidei cum magnanimitate respondit: O uani et miseri, qui 15
 credere nescitis, quae oculis uidetis et manibus attrectatis! uere | f. 284^r F
 habeo eundem quem illi porrexeram pannum, de infusione
 gloriosi sui sanguinis preciosum. nam de caelo ueniens innu-
 merabilium candidatorum caterua comitatus illum mihi uera-

¹ uellet *MR* | rapere uellent *f* | nusquam comp. *NT* | tanta enim *N* |
 immensitas lucis *B* | lucis suauitas et odoris immensitas *R* | odoris suauitas
 fragrauit et lucis immensitas *f* | et odoris suauitas *om T* || ² in mom. de-
 collationis eius *R* | in momento *S* || ³ ferre *AS* sufferre non possent *NT* ||
⁴ odorem narrare neq. cum *ASF* narrare odorem neq. *BELF* narrare ne-
 quiverit odorem *Df* neq. narrare odorem *C* narrare neq. (*om odorem*) *MR*
 tantae suauitatis odorem narrare nequiverit *NT* | nequerint *B* nequiverint
V nequierit *M a 2 m in rasura* || ⁵ tantam gratiam *NT item M m 2 in M*
omnia post ade usque gratiam eunuerunt | dei *om BDMNRTV* | in b. Paulo
R | ammirati *CLNRTV* || ⁶ per multam horam *DS* per multam moram *f*
 per multas horas *MNRTV* | dominum nostrum *EMR* || ⁷ Christum *om CT*
postea add N | et *om L* || ⁸ gentium | *add paulus MRf* || ⁹ reuertentes autem
NT | iussi *f* | mortem eius et interfectionem *N* || ¹⁰ ibi *V* || ¹¹ plantillam *hoc*
loco et infra etiam L | deum *R* | in omnibus *om D* et replicantem *MR* ||
¹² quem audierat *D* | uidit *om F* et uidit *om CDMNRT* | per s. eius apost.
MRVf per s. ap. eius paulum *BC* | et cum interrogarent *V* || ¹³ maforte cum
ADS maphorte *f* maphora *BCELMRT* maphora *V* mapula sua *NT* | quem *C* |
 praestauerat *BDMNTV* | sancto *C* apostolo paulo (*om suo*) *D* suo ante praest.
R om NTf | quae *om R* | fidei calore *BC* || ¹⁵ magna animi uirtute *MR* | o miseri
 et uani *MR* | quia *N* || ¹⁶ cernitis *AS* uidistis *NT* | attractatis *E* adtrectastis
NTV | uere enim *Df* || ¹⁷ quem ei *MR* | maforam *BC* || ¹⁸ sui gloriosi sanguinis
ET sui gloriosissimi sanguinis *N* gloriosi sangu. sui *BC* sanguinis sui (*om*
gloriosi) *f* eiusdem gloriosi cruoris *MR* | cum innumerabili *BC* innumera-
 bili *DELMRT* innumerabilis *V* innumerabilia *NT* innumerabilium *scripsi*
 cum *ASF* || ¹⁹ circumdatus *MR* | illum *om BC* | ueracissime *om BC* uera-

cissime rettulit, et rependens gratiam pro benignitate in eum habita dixit: Tu mihi Plautilla in terris obsequium praestitisti; ego te quantocius ad caelestia regna pergentem deuotissime obsequar. in proximo namque pro te reuertar et tibi inuicti
5 regis gloriam demonstrabo. Et extrahens Plautilla pannum a sinu roseo perfusum sanguine illis ostendit: qui nimio pauore correpti gressu concito perrexerunt ad Caesarem, quae uiderant et audierant nuntiantes.

XVIII At ille cum audisset miratus est horrifice, et ingenti
10 stupore attonitus coepit de his quae nuntiata sunt ei cum philosophis et amicis atque ministris reipublicae, seu et cum his quos habere poterat ex senatu conicere, atque confabulationis sermonem cum timore et confusione sensus habere. dumque haec inuicem mirarentur et secum quaerere, uenit Paulus
15 circa horam nonam ianuis clausis stetitque ante Caesarem et ait: Caesar, | ecce ego Paulus, regis aeterni et inuicti miles; uel nunc crede, quia non sum mortuus, sed uiuo deo meo. tibi autem, miser, non post multum tempus mala ineffabilia imminet et supplicium maximum, atque aeternus restat interitus
20 pro eo quod inter caetera flagitia pessima multum sanguinem iustorum effudisti iniuste. Et haec dicens repente disparuit. Nero siquidem his auditis ultra quam dici possit timore

cissimus *MT* ueracissimum *LV* | ¹ gratias *MR* | beneficio . . . habito *AS* | in eo *T* meo *N* || ² praeparasti *MR* praestauisti *T* praestasti *Nm* | praestitisti *corr m* ² || ³ ego tibi *DLMNRTVf* | quamprimum *f* | caelestia *om f* | regna *om LT* | pergenti *DLMNRTVf* | officiosissime *f* || ⁴ enim *MR* | tibiue *R* | inuicti regis gl. cum *ARS* gloriam regis inu. *NT* regis inu. gl. *BCDELVTf* regis inu. speciem et gloriam quam tantopere optas *MR* || ⁵ demonstrabo perpetuam *NT* | extendens *V* | paulillam *V* || ⁶ ostendit illis *MR* | illius *V* | quo *C* || ⁷ conterriti *MR* | peruenerunt *R* || ⁸ cum audisset . . . coepit *om BC* | horrifice cum *AES* honorifice *TV item N a* | *m* (sed *m* ² *corr* horrifice) ualde *DMRf* || ¹⁰ de iis *f* | ei *om BC* | et pro ei *R* || ¹¹ seu *om BC* et *om NR* | cum iis *f* || ¹² poterat habere *NT* | potuerat *ET* | ex senatu *om MR* | conferre *MR* conquirere *df* | confabulationis sermonum *C* || ¹³ cum tim. et tremore atque (ac *D*) confus. *DMNRTVf* | confusionis *NRT* | sensu *N* | dum enim haec *DNTVT* dum haec enim *E* dum autem haec *MR* dum haec *Lf* || ¹⁵ stetit *V* | ante neronem *D* | dixitque *NT* || ¹⁶ Caesar *om NT* o Caesar Nero *f* | inuictissimi *DNTT* || ¹⁷ crede miser *Vf* | mortuus non sum *D* | miser *om f* || ¹⁸ non post multum tempus *om V* | temporis *CELTf* | multa mala *V* | inenarrabilia *f* || ¹⁹ magnum *NT* | teque aeternus manet *f* | sempiternus *NT* || ²⁰ eo (*om* pro) *f* | in caetera *N* | flagitia tua *f* | mult. sanguinis *f* || ²¹ sanctorum *NT* | repente *om M* || ²² Nero siquidem cum *BCDEMNRTT* nero quidem *V* nero uero *AS* Nero autem *f* | potest *NRT*

perculsus et uelut amens effectus, ignorabat quid agere potuisset. suadentibus uero amicis iussit Patroclum ac Barnabam et eos qui uincti erant cum illis soluere atque quo uellent abire.

XIX Longinus denique, Megistus et Acestus, sicut eis constituerat Paulus, primo mane uenientes ad sepulchrum eius, 5 uiderunt duos uiros orantes et in medio eorum stantem Paulum. qui pertimescentes in uisu admirabili horrerunt et reueriti sunt accedere propius. Titus autem et Lucas in se ab extasi orationis reuersi, uidentes praefectos atque centurionem qui ministri fuerant necis Pauli ad se properantes, humano timore 10 subrepti in fugam uersi sunt; et Paulus euauit ex oculis eorum. illi uero post eos clamauerunt dicentes: Non, ut suspicamini, beati dei homines, ideo uenimus, ut uos persequamur ad mortem, sed ut nos credentes per aquam baptismatis ad uitam transferatis aeternam, sicut nobis uerus doctor Paulus promisit, quem 15 ante modicum in medio uestri stantem et orantem conspeximus.

¹ percussus *TV* percussus est *R* percussus est *D* | ueluti *f* | agere potuisset *cum BCELNTVT* agere posset *DMR* ageret *AS* agendum illi esset *f* || ² suad. ergo *f* | iussit nero *NT* | patroclo *N* | et barn. *RTf* | barnabam et patroclum *C* | barnaban *DNSTV* | et eos *om V* || ³ fuerant *AS* cum illis erant uincti *NT* | cum eis *DR* | solui *MNRTVf* absolui *D* | cum illis *post* solui *M* | atque *om V* | liberos abire *f* || ⁴ *inde a cap. XIX codd FGHIKOPQUWX* *Paris 5296. 5322. 5323. 5357. 10864. 11753. 11757. 14301. 16737. 17630 Vat 377. 1188 Sessor 49 Bern 94 Florentini octo rursus collati quibus accedit Monac 4631* | longinus quoque denique *O* | ac meg. *DFGK* et meg. *RW* | megestus *E* meistus *Q* | et cestus *BCEILL* *Paris 5296* atque acestus *DGf Paris 11753* atque accustus *Paris 5357* et accustus *FK (sed prima c exp) V. Vat 1188 Sessor 49 accustus AS Paris 5322. 5323* | ei *P (a 2 m) U* | constituerat eis *N* || ⁵ apostolus *DGf* paulus apostolus *O* || ⁶ uiros *OP post* uiros additum scilicet et Lucam *NQTUX* | stantem *om NQTX* || ⁷ timescentes *C* pertimescentes *Q* | corruerunt *MR* timuerunt *W Paris 11753* | ueriti sunt *MNQRTX* *Val 1188* reformidauerunt *f* || ⁸ propius accedere *R* propius ire *M* | proprius *V* | in se *om NQTX post* orationis *f* || ⁹ orationis *om E* | centuriones *NQTUWX* || ¹⁰ necis sancti apostoli pauli *O* | necis Pauli fuerant *f* fuerat *Q* | terrore *f* || ¹¹ correpti *D* *16f* subrecti *FGUV* | conuersi *DFGKRf* | atque Paulus *BCI* | ab oculis *NQTUX* || ¹² illi autem *NQTU* || ¹³ dei homines (*om beati*) *C* beati homines (*om dei*) *MRU* | prosequamur *FPV* *16 Paris 5357. 10864* | non ad mortem *V* || ¹⁴ credentes nos *DFGHOPQTUVWX* *16f Paris 5357 Vat 377. 1188 Monac 4631* | nos *om MR* || ¹⁵ nobis *om OP* | nos . . . misit *NQTUX* | uerus magister et doctor *N* | Paulus *om ARS Paris 5322. 5323* | promisit *post* conspeximus *MR* uerus d. p. nobis promisit *V* promisit Paulus *f* || ¹⁶ paulo ante *f Bern 94* | uestri *cum AMOPRSf al* uestrum *BCDEFGH IKLNPQTUVWXT* *Paris 5357 Vat 377. 1188 Bern 94 Monac 4631*

Haec namque audientes ab eis Titus et Lucas steterunt cum multa laetitia et gaudio spirituali, imponentes eis mox manus et dantes signaculum sanctificationis perpetuae, sicque ieiunio usque ad uesperam percurrente baptizati sunt in nomine domini
 5 nostri Iesu Christi, cui cum patre in unitate spiritus sancti est honor et gloria, uirtus et imperium in omnia saecula saeculorum. amen.

¹ haec (*om* namque) *MR* haec autem *DFGKaf* | ab eis *om MR* *A Monac 4631 Sessor 49* | cum magna laetitia *C Monac 4631* || ² gaudio spiritali *BKOPQSUVW Paris 5322. 5323. 5357. 11753. 14301 Monac 4631* spiritali gaudio *MR Bern 94* spiritali gaudio *DFGKLf* | et imponentes *N* | mox eis *E* mox *om BCIR* || ³ sanctitatis *NQTUX* | in ieiunio percurrentes *OP item sed in om W* | ieiunium . . . percurrentes *MNQRTUX* ieiunium . . . percurrente *Paris 14301* || ⁴ ad *om W* | uesperum *QSU Paris 11757* | praecurrente *f* || ⁵ nostri *om OP* | cui] qui *X* | est *post* cui *MR* | et in unitate *NQX* | et spiritu sancto *A Paris 5322. 10864* et cum spiritu sancto *S Paris 5323. 16737* || ⁶ omnia *om EMR* | per omnia *CNQTUX Paris 10864* || *sub finem add* explicit passio sancti pauli apostoli *ALST Paris 5322. 5323. 16737* explicit martyrium sancti pauli apostoli *BI Paris 5296* ego marcellus seruus dni mei petri apli et eiusdem discipulus quod uidi scripsi *N* finit martyrium sancti pauli apli a lino epo romano greca lingua conscriptum et ecclesiis orientalibus destinatum *C* martyrii beati Pauli apostoli a Lino papa graece scripti orientalibus ecclesiis traditi et subinde in latinum conuersi finis *f*

Actus Petri cum Simone.

I Pauli tempus demorantis Romae | et multos confirmantis || f. 327^r
 in fide, | contigit etiam quendam nomine | Candidum, uxorem
 Quarti a praeclulsionibus, audire Paulum et intueri | sermoni-
 bus illius et credere. cum|que et ipsa maritum suum docuisset, | 5
 et credidisset, Quartus permansit | Paulo, ut ubi uellet iret ab
 urbe. | cui dixit Paulus: Si fuerit uoluntas | dei, ipse mihi
 reuelauit. Et ieiunans | triduo Paulus et petens a domino quod |
 aptum sibi esset, uidit itaque uisionem, | dicentem sibi dominum:
 Paule surge et qui | in Spania sunt corpori tuo medicus | esto. 10
 referens itaque fratribus quae | deus praecepisset, nihilque dubi-
 tans | in eodem erat ut proficisceretur ab ur|be. incipiens
 autem Paulus exire, mag|nus fletus factus est circa frater-|
 nitatem omnem, propter quod crede|rent se amplius Paulum
 non uisuros, | ut et uestimenta sua conscinderent, || praeterea || f. 327^v 15
 ante oculos habentes | quod saepius Paulus conmisisset cum |
 doctoribus Iudaeorum et conuicis|set eos: Christus enim, in
 quem patres uestri manus inniserunt, et sabbatu | eorum
 dissoluebat et ieiunia et fe|rias et circumcisionem, et doctri-|

¹ inscriptionem ex iis quae in clausula libri leguntur restitui. in
 margine inferiore m 2 addidit: puto quod iste hactus petri et pauli et
 si|<mo>nis apocrifus sit. l uersus alterius a bibliothea maxi-
 mam partem dissecti pauca tantum uestigia supersunt. quae desunt G.
 Gundermann quantum potuit suppleuit. in margine superiore leguntur
 manu 2: iste liber apocrifus est || ¹¹ precepisset corr man 1 uel 2

³ quendam uide quae in prolegomenis de hac forma scripta sunt |
 corrige Candidam || ⁶ pro permansit expectare possis persuasit || ⁷ uolum-
 tas pro uoluntas apud nostrum hoc uno loco scriptum est || ⁸ scil reuelabit.
 est enim tempus futurum || ¹⁰ ante qui inserendum est eis | pro corpori tuo
 conicio compariturus || ¹⁶ conmisisset] conquisisset (συζητεῖ) suspicatur
 MBonnet || ¹⁸ sabbatu accusatiuus est = sabbatum. scilicet m litera saepe
 abicitur

nas hominum dissoluebat et ceteras traditiones. Lucebant autem fratres Paulum per aduentum domini nostri Iesu Christi, ut annum plus non abesset, dicentes: Scimus tuam dilectionem circa tuos fratres, ne nos obliuiscaris cum perueneris, et iniquas abrelinquere nos tamquam paruulos sine matre. Et cum diu lacrimantes rogarent eum, sonus de caelis factus est, et uox maxima dicens: Paulus dei minister electus est in ministerium tempus uitae suae; inter manus Neronis hominis impii et iniqui sub oculis uestris consummabitur. || f. 328^r
10 Timor autem magnus plus inuasit in fratribus propter uocem quae de caelis uenerat; et multo magis confirmati sunt.

II Optulerunt autem sacrificium Paulo pane et aqua, et oratione facta unicuique daret. in quibus contigit quendam nomine Rufinam, uolens itaque et ipsa eucharistiam de manibus Pauli percipere. cui Paulus spiritu dei repletus accedenti dixit: Rufina, non tamquam digna accedes ad altarium dei. surgens a latere non mariti sed moechi, et dei eucharistiam temptas accipere. ecce enim satanas contribulato corde tuo proiciet te ante oculos omnium credentium in domino, ut uidentes et credentes sciant quoniam deo uiuo, scrutatori cordium, crediderunt. si autem penitueris in facto tuo, fidelis est, qui possit peccata tua delere ab hoc liberare peccato. si autem non paenitueris, cum adhuc in corpore es accipiet te ignis uastatur et tenebrae exteriores in omnia saecula. || f. 328^v
25 Et confestim Rufina a sinistra parte a capite usque ad ungues pedum contorminata cecidit. cui nec potestas data est loquendi: lingua enim eius obligata est. haec autem uidentes et credentes in fidem et nos, pectora sibi tundeabant memores pristina sua peccata, plangentes et dicentes:
30 Nescimus, si nobis deus pristina peccata quae gessimus remittat. Tunc Paulus silentium petens dixit: Viri fratres, qui nunc credere coepistis in Christum, si non permanseritis in

^{??} 15 in margine man 2: qui solutus accedit || ^{??} 30 in marg m 2: nota

¹ lucebant] urgebant ego conicio uolebant HUsener uincebant GGundermann lugebant autem fratres (et adiurabant) Paulum MBonnet interpretem latinum graecum uerbum ἐλάττων male reddidisse suspicatur GGoetz || ⁴ post perueneris addendum uidetur in Spaniam || ⁵ iniquas pro incipias hoc uno loco occurrit || ¹² pro et altero scribe ut || ¹³ quendam cf supra quendam Candidam || ¹⁶ accedes pro accedis || ²¹ penitueris hoc loco codex; sed paulo infra paenit. || ²² post delere inserendum uidetur et te || ²⁴ uastatur id est uastator

pristi|nis operibus uestris et paterne | traditionis, et abstinue-
 ritis uos | ab omni dolo et iracundia et seui|tia et moecia et
 conquinamenta, | et a superbia et zelo, fastidio | et inimicitia,
 demittet uobis Iesus | deus uobis quae ignorantes egistis. || f. 329^r
 quamobrem, serui dei, armate uos || unusquisque interiorem 5
 hominem | uestrum pacem, aequanimitatem, | mansuetudinem,
 fidem, caritatem, | scientiam, sapientiam, amorem in | fraterni-
 tatem, hospitalitatem, | misericordiam, abstinentiam, casti|tatem,
 bonitatem, iustitiam. tunc | habebitis in aeterno ducem uestrum |
 primogenitum totius creaturae | et uirtutem in pace cum domi- 10
 num nostrum. | His autem auditis a Paulo, rogabant | eum ut
 oraret pro eis. Paulus autem | alleuauit uocem dicens: Deus
 aeternus, | deus caelorum, deus numinis inenarra|bilis, qui con-
 firmasti omnia uerbo | tuo, qui uinculum inligatum omni | saeculo
 induxisti gratiae tuae, | pater filii tui sancti Iesu Christi, oramus | 15
 te inuicem per filium tuum Iesum Christum, | confortare animas
 quae tunc in|credibiles erant, modo autem fide|les. tunc
 blasphemus eram, modo | autem blasphemor; tunc eram per-|| f. 329^v
 secutor, modo ab aliis persecutionem | patior; tunc inimicus
 Christi, modo amicus | oro esse. confido enim in repromissio|nem 20
 ipsius et misericordiam; fidelem | me esse existimo et priorum
 delicto|rum remissionem accepisse. propter | quod et uos,
 fratres, hortor credere | in dominum patrem omnipotentem, et
 in | dominum nostrum Iesum Christum filium ipsius | spem omnem
 habere, credentibus in | eam. et nemo uos euellere poterit | de 25
 repromissionem ipsius. pariter | genua flectentes commendate
 me | domino, incipientem ad aliam gentem proficisci, ut gratia
 ipsius precedat ante | me et profectionem meam bene con|ponat,
 ut possit uasa sua sancta et fide|les excipere, et gratias agentes
 prae|dicanti mihi uerbum domini bene funda|ri. Fratres 30
 autem diu lacrimantes | et praecantes dominum cum Paulo et
 di|centes: Tu domine Iesu Christe, esto cum | Paulo et in
 pleno nobis eum consti|tue. scimus enim nostram infirmita|tem, || f. 330^r
 quae est in nobis usque adhuc.

III Orando autem plurima turba mulierum | geniculantes 35

¹ uestis ^rcorr man 1

¹ paterne pro paternae ut saepe || ² moecia id est moechia || ³ con-
 quinamenta per calami lapsum pro conquinamento scriptum || ⁴ demittet
 pro dimittet | uobis scil uobis || ¹⁵ gratia tua expectat HUsener || ²⁵ post
 habere lacunam suspicatur MBonnet | credentibus in eum cum sequenti-
 bus coniungit GGundermann | eam] corrige eum.

rogabant beatum Paulum, | et osculantes pedes eius deduxerunt |
 in portum. sed Dionisius et Balbus | ab Asia, acquites Romani,
 splendidi uiri, et senator nomine Demetrius | adherens Paulo
 ad dexteram eius | dicebat: Paule, uelle fugere ab urbe, | si
 5 non essem magistratus, ut a te non | discedere. Item de domo
 Caesaris | Cleobius et Ifitus et Lysimachus et | Aristeus, et duae
 matronae Berenice et Filostrate cum praesbytero | Narcisso
 postquam deduxerunt eum | in portum, tempestate autem maris |
 imminente, remisit fratres Romae, | ut si quis uellet descenderet
 10 et audiret Paulum usque dum nauigaret. | quo audito fratres
 ascenderunt in | urbem. referentibus fratribus qui | in urbe
 ¶ f. 330^u manserant, et statim fama || diuulgata, alii in iumentis, alii
 autem | pedibus, alii per Tiberi descenderunt | in portum, et
 perstabili per fidem | diebus tribus et quarta die usque in |
 15 horam quintam, orantes inuicem | cum Paulo, oblatione offerentes, |
 et quaecumque opus erant in nauigio inpusuerunt et tradi-
 derunt | ei duo iuuenes fideles qui cum eo nauigarent, et
 ualefecerunt illi in domino | et reuersi sunt Romae.

IV Post paucos | autem dies turbatio magna facta | est
 20 in media aeclesia dicentium | uidisse se mirabilia per hominem |
 quendam cui nomen erat Simon, | et esse eum Aricie. adiecit
 qui se diceret magnam uirtutem esse dei | et sine deo nihil
 facere. Numquid ipse est Christus? sed nos credimus in illo |
 quem Paulus nobis praedicauit; | etenim per illum morem uos
 25 uidimus suscitatos et ab infirmitatibus uariis liberatos. haec
 ¶ f. 331^r autem || quaerit dimicationes; scimus: non | enim minima motio
 nobis facta est. | fortasse enim iam introibit Romae. | externa
 autem die rogabatur cum | magnis adclamationibus, dicentes |
 ei: 'Tu es in Italia deus, tu Romanorum | saluator: festina
 30 celerius Romae'. | ille autem adlocutus est populos | uoce gracili
 dicens: 'Videuitis me cras tina die, hora circiter septima, supra |
 portam urbis uolantem in eo habitu in quo nunc me uidetis
 loquentem | uobiscum'. ergo, fratres, si uobis uidetur, eamus,

^a folii 330^r uersus VI (in portum . . . balbus) a librario omissus
 sub finem paginae suppletus est numeris qui uersuum ordinem significant
 adscriptis || ²³ est correxit man 1 || ²⁶ dimicationes · scimus cod

⁴ uelle] corrige uellem || ⁵ discedere] corrige discederem || ¹¹ referen-
 tibus est abl abs. caueas igitur ne corrigas referentes || ¹⁵ oblatione pro
 oblationem || ²¹ adiecit delendum uidetur aut scribendum adiecerunt quia ||
²⁴ morem uos cod mortuos ego emendo || ²⁶ quae sit dimicatio nescimus
 correxit MBonnet | motio] notio emendat MBonnet || ²⁷ scil introiuit |
 externa pro hesterna || ³¹ scil uidebitis

et diligentius rei ex|tus expectemus. Vniuersi itaque concur-
rentes ad portum peruene|runt. facta autem hora septima, |
et ecce subito puluis in caelum a lon|ge uisus est, tamquam
fumus cum ra|biis et minas refulgens. et postquam | adcessit
ad portam, subito non par|uit. et postea apparuit in medio 5
po|pulo stans, quemque uniuersi adornan|tes et cognoscentes || f. 331^v
quia ipse esset, | qui pridie eis uisus fuisset; et non mini|me
fratres scandalizabantur adin|uicem, praeterea quod non esset
Ro|mae Paulus, neque Timotheus neque | Barnabas, quoniam
in Macedonia mis|si erant a Paulo, et non esse, qui nos | 10
confortaret, praeterea qui nuper | catechizati erant. et magis
Simo|ne se exaltante in quibus faciebat, | et quorundam eorum
cottidianis | diebus Paulum magum uocantes, | alii planum, et
tam magnae multi|tudinis constabilitae in fide omnes | disso-
luti sunt, praeter Nacis|sum praesbyterum et duabus muli-| 15
eribus in hospitio Bytinorum et | quattuor qui iam de domo
prodire | non poterant, et inclusi die et nocte orationibus
uacantes et peten|tes a domino, ut Paulus celerius reuer|tere-
tur, aut quicumque alius qui | uisitet seruos suos, quoniam || f. 332^r
disso|luerat eos diabolus nequitia sua. | 20

V Lugentibus autem eis et ieunantibus, | iam instruebat
deus in futurum Petrum | in Hierosolymis. adimpletis duodecim |
annis quod illi praeceperat dominus, Christus | ostendit illi
uisionem talem, dicens | ei: Petre, quem tu eiecisti de Iudea
ad|probatum magum Simonem, iterum | praeoccupauit uos 25
Romae. et in bre|ui scias: omnes enim qui in me credide-
runt dissoluit astutia sua et iner|gia sua satanas, cuius uirtute
se ad|probat esse. sed noli moras facere: | crastina die pro-
ficiscere, et ibi inue|nies nauem paratam, nauigantem | in
Italiam; et in paucos dies osten|dam tibi gratiam meam quae 30
non ha|bet inuidiam nullam. Petrus autem | hoc uiso monitus,
referens fratribus | sine mora, dicens: Necesse est me as|cen-
dere Romae ad expugnandum | hostem et inimicum domini et

³ a longe] in cod est a lō||ge. post o in rasura est prior apex
literae N. scilicet librarius uoluit scribere n sed addidit postea uirgulam.
GGundermann || ²³ in marg man 2: nota

¹ scribe exitum || ² corrige portam || ⁴ corrigo radiis eminus ||
⁶ scribe adorantes || ¹² quorundam . . . uocantes caueas ne corrigas. inuenit
enim interpres in graecis genetiuios absolutos, sed nominatiuo absoluto per-
rexit || ¹³ cottidianis sermonibus conicit HUsener || ¹⁵ Narcissum || ²³ quot
pro quod scribi perspexit GGötz quod pro ex quo scriptum esse suspicatur
MBonnet || ²⁷ scil uirtutem || ²⁸ post proficiscere adde Caesaream

|| f. 332^a fratrum | nostrum. Et descendit Caesaream || et confestim ascen-
 dit nauem, iam | scala subducta neque epsimonia in|posita.
 gubernius autem nomine Theon | respiciens Petrum dixit: Quae-
 cumque | habemus uniuersa tua sunt. quae | autem gratia
 5 nostra, si suscipiamus | hominem similem nobis in incerto ca|su,
 et non omnia quae habemus nos, com|unicamus tecum?
 sed tantum nos | feliciter nauigemus. Petrus autem | oblationi
 illius gratias agens, ipse au|tem in naui ieiunabat, lugens
 animo | et iterum confortans se, quod deus dig|num eum habuis-
 10 set in ministerio suo | ministrum. sed post paucos dies sur-
 re|x|it gubernius ora prandi sui. qui cum | rogaret Petrum
 ut secum gustaret, | dixit ei: O quisquis es, parum te noui, |
 deus es aut homo. sed ut intellego, dei | ministrum te esse
 existimo. nauis | enim mea media nocte dum a me guber-
 15 naretur, et ego in somnio incidissem, | uisa mihi est uox humana
 || f. 333^r de caelo dicens || mihi: 'Theon, Theon!' bis nomine meo uocauit |
 et dixit mihi: 'Inter ceteros qui tecum nauigant, honorificen-
 tior sit tibi Petrus, | per quem tu et ceteri ex inspirato | cursu
 sine ulla iniuria salui eritis.' | Petrus autem credens quoniam
 20 in ma|ri deus prouidentiam suam uoluit eis ostendere qui
 in naui erant, exinde coe|pit Petrus Theoni magnalia dei
 expo|nere, et quomodo dominus elegerit eum | inter apostolos,
 et propter quam | curam nauigaret in Italiam. cotti|die autem
 communicabat ei sermones | dei. et respiciens eum, unanimum
 25 in fidem | et dignum diaconum per conuersionem | eius didi-
 cisset, in Hadria autem malacia | habita in naue, Theon Petro
 ostendens | malacia et dicens ei: Si ui me dignum habere
 quem intingas in signo domini, habes | occasionem. Etenim
 qui in naui erant, | omnes condormierant ebri. Petrus | per
 30 funem descendens, baptizauit | Theonem in nomine patris et
 || f. 333^u fili || et spiritus sancti. ille autem subiuit ab aqua | gaudens
 gaudio magno, item Petrus | hilarior factus, quod dignum
 habuis|set deus Theonem nomine suo. factum est autem

¹⁰ pauos ^o correxit man 1 || ¹⁶ fol 333^r in marg superiore man 2:
 benedictus dominus || ²⁴ prior c in communicabat in rasura; fuit g ||
³¹ post fili erasum est et

² neque corruptum est: scribe atque | epsimonia pro epimenia. for-
 tasse epsimonia inposita et scala subducta transposita sunt. neque primi-
 nesia inposita (οὐδὲ πρῶτης ἐπέκειτο) suspicatur HUsener || ⁴ cf Luc.
 6, 32 ποῦ ἐστὶν ἡ ὥρα; || ¹¹ ora id est hora || ¹⁶ ex insperato expectat
 HUsener ex insperato completo MBonnet || ²⁵ post eum deesse uidetur
 cum || ²⁷ malacia pro malaciam | si uis scribendum est

ubi Theon baptizatus | est, in eodem loco apparuit iuuenis |
 decore splendidus, dicens eis: Pax uo|bis. Et continuo ascen-
 derunt Petrus | et Theon et introierunt in lectina, | et accepit
 panem Petrus et gratias | egit domino, qui eum dignatus fuisset
 sancto | ministerio suo, et quia uisus fuisset | eis iuuenis dicens 5
 Pax uobis: Optimus | et solus sanctus, tu enim nobis uisus es,
 deus | Iesu Christe, in tuo nomine mox locutus | et signatus est
 sancto tuo signo. sic ita|que in tuo nomine eucharistiam
 tu|am communico ei, ut sit consummatus seruus tuus sine
 re|prehensione in perpetuo. Aepulantibus autem | illis et 10
 gaudentibus in dominum, subito | uentus non uiolentus sed
 tempera|tus ad prora nauis non cessabit diebus sex || toti- || f. 334^r
 demque noctes, usquedum Pute|olis peruenirent.

VI Cumque ad|plicuis|sent Puteolis, exiliens Theon de
 nau| peruenit ad hospitium in quo solitus | erat reuerti, ut 15
 con|poneretum ad | excipiendum Petrum. erat autem | ad quem
 reuertebatur nomine Aris|ton; hic timebat semper dominum,
 et se | Theon cum illo committebat prop|ter nomen. cumque
 peruenisset ad | hospitium et uidisset Aristonem, | dixit Theon
 ad illum: Deus qui te digna|tus est seruire sibi, et mihi 20
 gratiam | suam communicauit per sanctum seruum | suum Petrum,
 qui nunc mecum nau|gauit a Iudaea, iussus a domino nostro |
 in Italiam uenire. Ariston autem | hoc audito incubuit super
 ceruicem | Theonis, et complexus rogabat eum | ut se ad nauem
 duceret et demons|traret ei Petrum. dicebat enim Aris|thon, 25
 ex eo Paulus profectus est | in Spaniam, non fuisse neminem
 de || fratribus ad quem refrigerare. | praeterea Iudaeum quen- || f. 334^u
 dam inrupis|se in urbem, nomine Simonem. magico | carmine
 adque sua nequitia hinc inde | omnem fraternitatem dissoluit, ut |
 etiam ego a Roma fugerem, sperans | uenire Petrum. rettulerat 30
 enim Pau|lus de eo, et ego in uiso multa uidens. | nunc itaque
 credo in domino meo quoni|am reaedificat ministerium suum, |
 quoniam extirpauitur omnis se|ductio a seruis eius. fidelis
 est enim | dominus noster Iesus Christus, qui possit res|taurare

²⁷ de quod est sub finem fol 334^r ab initio fol 334^u repetitur ||
³³ extirpa|///uitur: *erasa l est*

⁷ corrigo lotus || ¹² scil cessauit || ¹⁶ scribe componeret eum || ¹⁸ prop-
 ter nomen scil Christi cf Act. 5, 41. 3 Ioh. 7 || ²⁰ scil seruire || ²⁸ ex
 eo pro ex quo | pro profectus est malim profectus esset || ²⁷ refrigerare
 ex refrigeraret corruptum || ²⁹ adque pro atque || ³³ scil extirpabitur

nostras mentes. / Theon | autem audiens haec ab Aristhone |
 flente, magis increescebat illi spi|ritus et plus confirmabatur,
 quo|niam deo uiuo intellegebat se cre|didisse. ut autem
 peruenerunt in|uicem ad nauem, Petrus respiciens | eos, in
 5 spiritu repletus subrisit; ita | ut Ariston cadens in faciem suam |
 || f. 335^r ad pedes Petri haec dixit: Frater || et domine, sanctorum myste-
 riorum | communis et demonstrator uiae | recte quae est in
 domino Iesu Christo deo nostro, | qui per te aduentum suum
 nobis osten|dit: remisimus enim uniuersos quos | nobis Paulus
 10 tradiderat, energia | satanae. sed nunc spero in domino qui | te
 nuntio suo misso aduentare | nobis iussit, quoniam dignatus
 est | nos magnalia et mirabilia sua per | te uidere. oro itaque
 festines in ur|bem. ego enim relictis fratribus | scandalizanti-
 bus, quos uideram in | temptatione diaboli cadere, hoc re|fugit,
 15 dicens eis: 'Fratres, state in fide: | necesse est enim intra duos
 menses | istos domini nostri m̃isericordiam adducat | uobis mini-
 strum suum.' uisionem | enim uideram, Paulum dicentem mihi: |
 'Ariston, fuge ab urbe.' .quibus auditis | sine mora credens,
 || f. 335^u egrediens in domino, | etiamquam infirmem carnem por|tans,
 20 perueni hic, stans cotidie || ad litus, interrogans nautas: 'Num-
 quid Petrus uobiscum nauigauit?' nunc | autem gratia domini
 abundante, peto | ut sine ulla mora ascendamus Rome. | ne
 scelestissimi hominis plus inua|lescat doctrina. Haec dicente
 Aristo|ne cum lacrimis, Petrus dans ei ma|num et eleuans a
 25 terra, et ipse cum | lacrimis ingemescens dixit Petrus: | Prae-
 occupauit nos qui temptat or|bem terrarum per angelos suos; |
 sed extinguet seductiones ipsius | et sub pedibus ipsorum con-
 stituet | qui crediderunt in Christo quem nos prae|dicamus,
 qui habet potestatem eru|ere seruos suos ab omni temptatione. |
 30 Et ingredientibus eis ad portam, The|on rogabat Petrum
 dicens: Nulla die | in naui refrigerasti in tam magno | mari;
 nunc autem in uia asperrima | rectu a naue uis proficisci? sed

27 Rom. 16, 20

⁶ f 335^r in marg superiore manu 2: nota || 27 f 335^u in marg medio manu 2: In nabe. de. theon. petrus. romam uenit || 32 RECTU' cod. in archetypo fuisse uidetur RECTꝰ ut monet GGundermann

⁷ communis id est κοινός || ⁹ malim amisimus || ¹¹ expectare possis te nuntium suum missum. sed cf supra p. 49, 23 sq. || ¹⁴ hoc pro huc ut saepe | refugit lapsus calami est. scribe refugi || ¹⁶ scribe misericordia || ¹⁹ etiamquam pro quamquam || ²² rectus restituendum, nisi forte rectu pro recto = recta uia scriptum est

rema|ne et refice te, et sic proficisceris. | hinc enim usque
Romae silice strato, || adconcussione uereor ne quid pati|aris. || f. 336^r
Respondens autem Petrus di|xit eis: Si autem contingat mihi
cum | inimico domini nostri lapidem molarem | suspendi, sicut
dominus meus dicebat | ad nos, si quis de fratribus scandali-| 5
zasset, et in profundo mergi? fiet au|tem non tantum lapis
molaris, sed | quod deterius est, contrarium lon|ge ab eis qui
in dominum Iesum Christum credide|runt, in hunc persecutorem
seruo|rurum suorum consummari. Nulla au|tem persuasione
Theon potuit ei | suadere ut ibi uel unum diem rema|neret. 10
Theon autem et ipse, deman|dans quaecumque in naui erant,
ut | uenirent, quanti sua interesse, con|secutus est Petrum Romae
deducen|tem Aristonem in habitationem | Narcissi praesbyteri.

VII Fama peruola|uit in 'urbem ad dispersos fratres |
Petrum dicentem domi uenisse Si|monis causa, ut eum osten- 15
deret || seductorem et persecutorem bo'norum esse. concurrit || f. 336^v
itaque mul|titude omnis ut uiderent domini apos|tolum fun-
dari in Christum. prima autem | sabbatorum multitudine con-
ueni|ente Petrum uidendi causa, coepit | itaque uoce maxima
Petrus dice|re: Viri, qui adestis, qui speratis in Christo, | uos 20
qui in breui temptationem pas|si estis, discite cuius rei causa
deus | filium suum misit in saeculo, aut | cuius rei per uirginem
Mariam pro|tulit, si non aliquam gratiam aut | procuracionem
proficeret: uolens | omne scandalum et omnem ignaran|tiam
et omnem inergaemiam dia|boli, initia et uires infirmes qui- 25
bus | proualebat olim, antequam deus nos|ter in saeculo reful-
geret. qui mul|tis et uariis infirmitatibus per igno|rantiam
in mortem ruebant, mo|tus misericordiam deus omnipotens |
misit filium suum in saeculo, cui ego || interfui; et super aquas || f. 337^r
ambulau, | cuius testis ipse ego permaneo, tunc | saeculo ope- 30

⁵ Matth. 18, 6 || ³⁰ Matth. 14, 25 sqq

²⁹ fol 337^r in marg man 2 domno patre

² a concussione suspicantur HUsener et MBonnet || ⁴ expectare possis lapide molari sed in graecis fuisse uidetur *ἐπεμαρτυρεῖται μοι μὲλον ὀνύχον* || ¹² interesse ex interesset corruptum || ¹³ scribe dicentium | pro domi scribe Romae || ¹⁷ fundari pro fundare || ²¹ passi cod. expectes passuri || ²² post cuius rei repetendum erat causa || ²⁴ corrige perficeret | pro uolens suspi-
catul dolens HUsener | ignorantiam pro ignorantiam || ²⁵ aut infirmes in infirmare corrigendum, aut uerbum aliquid ueluti dissoluere post infirmes
supplendum || ²⁶ pro proualebat scribe praeualebat || ²⁷ qui] quia mauult
HUsener || ²⁸ misericordiam pro misericordia || ³⁰ ambulau corruptum ex ambulauit

ratum esse per signa | et prodigia, quae omnia fecit. inter-
 fuisse me fateor, fratres carissimi; | fui abnegans eum dominum
 nostrum Iesum | Christum, et non tantum semel, sed et | ter:
 erant enim qui me circumuene|rant canes improbi sicut pro-
 5 phetas | domini. et non mihi inputauit dominus; et con|uersus
 ad me et misertus est infir|mitatem carnis meae, ut me postea |
 plangerem amariter, et lugebam | fidem tam infirmem meam,
 quoni|am exsensatus a diabolo et non ha|bens in mente
 uerbum domini mei. et | nunc dico uobis, o uiri fratres, qui
 10 in | nomine Iesu Christi conuenistis: et in uo|bis inplanator
 satanas sagittas | suas tendit, ut discederetis a uia. | sed nolite
 deficere, fratres, neque | cadere animo, sed confortamini | et
 || f. 337^u perstate et nolite dubitare. || si enim me, quem in honore
 maximo | habuit dominus, scandalizauit satanas ut | abnegarem
 15 lumen spei meae, subici|ens me et fugere me persuasit, tam-|
 quam in hominem crederem, quid pu|tatis uos, qui neofyti
 estis? putabatis, | quia non uos euertebat, ut faceret | uos ini-
 micos regni dei et in nouissimo | errore in perditione praecipi-
 taret? | quemcumque enim ieiecit ab spe domini | nostri Iesu
 20 Christi, ille filius perditionis | in aeterno. conuertimini ergo,
 fra|tres electi a domino, et confortamini | in dominum omni-
 potentem, patrem domini | nostri Iesu Christi, quem nemo uidit
 um|quam neque uidere potest nisi ille, | qui in eum crediderit.
 intellegite | autem, unde uobis temptatio super|uenerit. non
 25 enim tantum propter | hoc ut uerbis suaderet uobis hunc | esse
 Christum quem ego praedico, sed eti|am in tactis et in uir-
 || f. 338^r tutibus magni|ficis hortor uos per fidem quae est || in Christo
 Iesu, ut nemo uestrum alium ex|pectet. praeter hunc con-
 temptum | et contumeliatum a Iudaeis, hunc | Nazorenium cruci-
 30 fixum, mortuum et | in tertio die resurgentem.

VIII Paeniten|tes autem fratres rogabant Petrum, | ut
 expugnaret Simonem, qui se dice|bat dei uirtutem esse, inoran-
 tem in do|mo Marcelli senatoris persuasum | carminibus eius,
 dicentes: Crede nobis, | frater Petre: nemo fuit tam sapien|tior

³ Matth. 26, 69 sqq. || ²² Ioh. 5, 37 sq.

¹³ fol 337^u in marg superiore man 2 marcellus. paulo infra: neofiti nobiter conuersi || ³³ fol 338^r in marg man 2: In domo marcelli erat simon

²⁵ suaderet corruptum ex suaderem || ²⁶ tactis corruptum ex factis ||

³³ pro persuasum scribe persuasi

inter homines, quam hic Marcel|lus. uiduae omnes sperantes
in Christo | ad hunc refugium habebant; omnes | orfani ab eo
pascabantur. quid plura, | frater? Marcellum omnes pauperi |
patronum uocabant; cuius domus pere|grinorum et pauperorum
uocabulum | habebat. cui imperator dixit: 'Ab omni | officio te 5
abstineo, ne prouincias | expolians Christianis conferas'. cui
Mar|cellus respondit: 'Et mea omnia tua | sunt.' cui dixit
Caesar: 'Mea essent, || si mihi eam custodires; nunc autem, | || f. 338^u
quia non sunt mea, cui uis ea dona et | hoc nescio quibus
infinis.' haec ergo, | frater Petre, ante oculos haben|tes 10
referimus tibi, tantam uiri mi|sericordiam in blasphemia trans-
latam. si enim ille uersatus non fu|isset, nec nos remoti
fuissemus | a sancta fide dei domini nostri. qui nunc | Mar-
cellus furens paenitetur | in benefaciendo, dicens: 'Tanta sub-
stantia inpendi tanto tempore, | superuacuo credens in di 15
notiti|am me erogare!' usque adeo ut, si quis | ad eum de
peregrinis accesserit | ad inuam domus eius, fuste per|cutet
adque inpingi iubet dicens: | 'Vtinam nec illis inpostoribus |
tantam paecuniam erogassem!' | sed et plura blasphemando
dicit. | sed si qua in te domini nostri miseri|cordia et prae- 20
ceptorum eius bo|nitatis permanet, succurras || huius errori, || f. 339^r
qui tam magno numero | in serbos dei aelemosynas fecit. |
Petrus autem haec uidens, percus|sus dolore malo dixit: O
artes uari|ae et temptationes diaboli! o ma|chinationes et
adinuentiones ma|lorum! qui sibi in die iracundiae ignem | 25
maximum nutrit, exterminium homi|num simplicum, lupus
rapax, uorator | et dissipator uitae aeternae! tu | priorem homi-
nem concupiscen|tia inretisti et pristina nequi|tia tua et cor-
porali uinculo obli|gasti; tu es fructus arboris ama|ritudinis
totus amarissimus, | qui uarias concupiscentias inmit|tis. tu 30
Iudam condiscipulum et | coapostolum meum coëgisti | inpiæ
agere, ut traderet dominum | nostrum Iesum Christum, qui de

²⁵ Rom. 2, 5

¹² plur^a corr man 1 || ²² aelemosynas correxit man 1 nisi forte super
e litura est. GGundermann || ²⁷ fol 339^r in marg man 2: tona pater mella
fundis

⁸ eam cod ea ego corrigo || ⁹ pro dona scribe donas || ¹⁴ tanta sub-
stantia pro tantam substantiam || ¹⁵ pro di scribe dei. uirgula super i
omissa est || ¹⁷ ad ianuam || ²¹ caueas ne corrigas bonitas. nam ex ante-
cedentibus uerbis si qua supplendum est si quid || ²² scil eeuos || ²³ dol.
magno conicit HUsener || ³¹ inpiæ pro impie ut saepe

te poenas | exigat necesse est. tu Herodis | cor indurasti et
 || f. 339^u Pharaonem in|flammasti et coëgisti pugnare || contra sanctum
 seruum dei Moysen, tu | Caife audaciam praestitisti, inique |
 multitudini ut dominum nostrum Iesum Christum | traderet, ei
 5 usque adhuc sagittis | tuis beneficiis animas innocentes | sagittas.
 improbe inimice omnium, | cathatema ab eius aeclesia fili dei |
 sancti omnipotentis, et tamquam thitzio de foco eiectus extin-
 gueris a ser|uis domini nostri Iesu Christi. in te nigrigudo |
 tua et in natos tuos, semen pessimum, | in te conuertantur
 10 nequitiae tuae | et in te mine tuae et in te tempta|tiones tuae
 et in angelis tuis, prin|cipium malitiae, tenebrarum abys|sus!
 quas habes tenebrae tuae te|cum sint et cum uasis tuis quae
 pos|sides. discede itaque ab his qui ere|dituri sunt deo, discede a
 seruis Christi | et illi uolentibus militare. habeto | tu tibi tuas
 15 tunicas tenebrarum; | sine causa pulsas aliena ostia, quae | non
 || f. 340^r sunt tua sed Christi Iesu qui ea cus|dit. tu enim, lupe rapax,
 uolens abri|pere pecora quae tua non sunt, sed | sunt Christi
 Iesu qui custodit ea diligen|ter summa cum diligentia.

IX. Haec dicen|te Petro cum magno dolore animi | sui,
 20 adiciebantur bene plures in domino | credentes. rogabant autem
 fra|tres Petrum ut committeret se | cum Simonem et non patere-
 tur eum | diutius sollicitare populum. sine | mora autem exiliens
 Petrus de sy|nagoga ibat in domum Marcelli ubi | Simon
 manebat. sequebantur au|tem eum turbae magnae. ut autem |
 25 uenit ad ianuam, uocans hostarium | dixit ad eum: Vade, dic
 Simoni: 'Petrus, | propter quem fugisti de Iudaea, sus|tinet te
 ad ianuam'. Respondens | hostiarius dixit Petro: An tu sis |
 Petrus ignoro, domine. praeceptum | autem habeo: recognouit
 || f. 340^u enim te | externa die introisse in urbem, | dixit mihi: 'Siue
 30 interdiu siue noctu || adque hora quae uenerit, dic quo|niam
 non sum intus'. Petrus autem | ad iuuenem dixit: Tu quidem
 bene | dixisti, quia haec renuntiasti co|actus ab eo. Et con-
 uersus Pe|trus ad populum sequentem se | dixit: Magnum et
 mirabilem nos|trum uisuri estis. Et respiciens | Petrus canem

¹⁹ f 340^r in marg man 2: petrus ad simone. cū populo pergit ||
²³ fol 340^u in margine manu saec. XI: scs petrus canem simoni mago
 mittit loqui †

⁴ ei usque lapsus calami est, scribe et usque || ⁵ scil ueneficiis || ⁷ scil
 titio || ¹⁶ cusdit corruptum ex custodit || ²⁵ scil ostiarium || ²⁹ externa pro
 hesterna scriptum est | ante dixit inseri poterat et || ³⁰ expectes qua ||
³¹ mirabilem nostrum cod mirabile monstrum ego corrigo

magnum catena | grande ligatum, accedens soluit | eum. canis
autem solutus, uocem | humanam accipiens dixit ad Pe|trum:
Quid me iubes facere, seruus | inenarrabilis dei uiui? Cui Petrus |
dixit: Intra et die Simoni in medio | conuentu suo: 'Dicit tibi
Petrus: | procede in publicum: tui enim | causa Romae ueni, 5
inprobe et sol|licitator animarum simplicium'. | Et loco currens
canis introiuit | et inpetum faciens in medio eo|rum qui Simoni
aderant, et eri|gens priores pedes uoce maxima || usus est et || f. 341^r
dixit: Tu Simon, dicit ti|hi Petrus Christi seruus ad ianua
stans: | 'Procede in publico; propter te enim | Romae ueni, 10
inprouissime et seduc|tor animarum simplicium'. Audiens | enim
haec Simon et respiciens incre|dibilem uisum, excedit a uerbis
quibus | seducebat circumstantes, omni|um stupentium.

X Marcellus autem | hoc uiso exiuit ad ianuam proiciens |
se ad pedes Petri et dixit: Petre, | amplector pedes tuos, 15
sancte dei sanc|ti seruus, multa peccaui: ut non exe|quaris
peccata mea, si qua est in te | Christi uera fides quem tu prae-
dicas, si | praeceptorum eius memor es, nemi|nem odire, nemini
esse malus, sicut | didici a Paulo coapostolo tuo: ne in | animo
inducas delictorum meorum, | sed hora pro me dominum, sanc- 20
tum dei | filium, quem ego ad iracundiam per|duxi, quoniam
seruos eius perse|cutus sum. roga ergo pro me tam|quam bonus || f. 341^v
procurator dei, non me | tradidi cum peccatis Simonis igni |
aeterno, qui me tantum suasit ut | statuam illi ponerem,
suscribti|oni tali: 'Simoni iuueni deo.' si scirem, | Petre, pecunia 25
suaderi, omnem da|rem substantiam meam; contem|nens dedis-
sem tibi, ut animam me|am lucrarer. si fili mihi essent, pro |
nihil duxissem, tantum in domino | uiuo crederem. confiteor
autem | quoniam me non seduxisset, nisi | quod dei uirtutem
se esse dicebat. | et tamen referam tibi, dulcissime | Petre: non 30
dignus eram audire te, | seruus dei, neque constabilitus | eram
in fide dei quae est in Christo: prop|terea scandalizatus sum.
peto | itaque ne indigne feras quod dictu|rus sum. Christum

² in marg man 2: ubi petrus. canem. misit. ad simone. || ¹⁴ fol 341^r
in marg man 2: bene benisti marcelle || ¹⁵ amplecto^r corr man 1

¹ grande *expectes grandi* || ¹¹ *scil* improbissime || ¹⁹ *expectes malum* ||
²⁰ *scil* ora || ²³ tradidi *ex tradi corruptum est* || ²⁵ suscribtioni *pro*
suscribtione | *ante pecunia adde te*

- dominum nostrum quem | tu praedicas in ueritate, coaposto|lis
tuis coram te dicens: 'Si habueri|tis fidem sicut granum sinapis,
|| f. 342^r dicitis || monti huic: transfer te et continuo | se transferet.' te
autem Petrum | hic Simon infidelem dixit, in aquas | dubitantem.
5 audiui enim et hoc | eum dixisse: 'Qui mecum sunt, non | me
intellexerunt.' ergo si uos qui|bus et manus inposuit, quos et
ele|git, cum quibus et mirabilia fecit, du|bitabatis, habens ergo
hoc testi|monium paeniteor, et ad praeces | tuas confugio. susci-
pias animam | meam, labsum a domino nostro et a re|promissione
10 ipsius. sed credo, | quia miserebitur mihi peniten|ti. fidelis
enim est omnipotens, | remittere mihi peccata. Petrus | autem
dixit uoce magna: Tibi, domine | noster, gloria et claritudo,
deus | omnipotens, pater domini nostri | Iesu Christi. tibi laus
et gloria et ho|nor in saecula saeculorum. amen. | quoniam et
|| f. 342^u 15 nos nunc in pleno con|fortasti et constabilisti in te || sub oculis
omnium uidentium, | domine sancte, confirma Marcellum | et
mitte pacem tuam in eum et do|mum illius hodie; quidquid
autem | periit aut errat, tu solus conuer|tere potes uniuersos.
te deprae|camur, domine pastor ouium dissipa|tarum olim, nunc
20 autem per te | coadunabuntur. sic et Marcell|lum tamquam
unam de ouiculis | tuis suscipias, et non patiaris | iam in errore
aut in ignorantiam | diutius baccari; sed recipias in nu|mero
ouium tuarum. etiam, domine, | suscipe eum, cum dolore et
cum | lacrimis rogantem te.
25 XI Haec di|cente Petro et amplectentem | Marcellum, con-
uertit se Petrus | ad turbam quae illi adstabat, | et uidit quen-
dam in turba subri|dentem, in quo erat daemonium | nequissi-
|| f. 343^r mum. ad quem Petrus di|xit: Quicumque es qui risisti, ||
ostende te in palam omnibus adstan|tibus. hoc audito iuuenis
30 inpetum fecit | in atrio domus, et uoce magna clamans | et in-
pingens se in parietem dixit: | Petre, magna contio est inter

² Matth. 17, 20 || ⁴ cf. Matth. 14, 30 sq. || ⁵ nescio unde haec petita sint

¹² in marg man 2: Oratio pro marcello tribuno || ¹⁵ in te quae sub
finem fol 342^r leguntur ab initio paginae sequentis repetita sunt || ²⁹ fuit
os ostende literis os in sequente pagina (fol 343^r) iteratis. sed priore loco
(fol 342^u) erasae sunt. Gundermann

³ expectes dicetis || ¹⁸ emendandum uidetur peccat || ²² baccari pro
bacchari ut saepe || ²⁵ amplectentem pro amplectente || ³¹ corrige con-
tentio

Simo|nem et canem, quem misisti; qui dicit | Simon cani: 'Nega
me hic esse.' ad quem | plura dicit canis quam que mandasti|ei.
et postquam perfecit myste|rium quod illi praecepisti, ante
pedes | tuos morietur. Petrus autem dixit: | Et tu itaque, qui-
cumque es daemon, in no|mine domini nostri Iesu Christi exi a 5
iuuene, | nihil nocens eum; ostende te omni|bus adstantibus.
hoc audito iuuenis expu|lit se, et statuam magnam marmo|ream,
quae in atrio domus posita erat | adpraehendens, eam calcibus
conmi|nuit. erat enim statua Caesaris. quo | uiso Marcellus
frontem sibi percu|tiens ad Petrum dixit: Magnum fla|gitium 10
factum est: si enim hoc innotu|erit Caesari per aliquem de
curiosis, | magnis poenis nos adfliget. cui Petrus dixit: || Non || f. 343^u
te talem uideo sicut paulo ante: dicebas enim paratum te esse,
omnem | substantiam tuam erogare uelle ut | animam tuam
saluam facias. sed si ue|re paenitentiam agis, ex toto corde | 15
credens in Christo, excipe desalientem | aquam manibus tuis et
ora dominum, et | in nomine ipsius sparge super frau|menta
statuae, et erit sicut ante | fuit integra. Marcellus autem
nihil | dubitans, sed credens ex toto corde, | antequam acciperet
aquam, manibus | suis susum adtendens dixit: Credo in te, | 20
domine Iesu Christe. etenim ab apostolo tuo | Petro arguor
an bene credam in no|mine tuo sancto. itaque accipio aquam |
in manibus meis, et in nomine tuo spar|go lapides istos, ut
fiat statua sicut | ante fuit integra. si ergo, domine, uolun|tas
tua est, esse me in corpore, et non | patiar aliquid a Caesare, 25
sit lapis hic | integer sicut ante fuit. Et sparsit | super lapides
aquam, et statua inte|gra facta est. Petro itaque gloriante || f. 344^r
quod non dubitasset in petendo dominum, | sed et Marcello in
spiritu exaltabatur, | quod tale signum primum inter manus |
eius factum fuisset. credens ergo ex | totis praecordiis usuis 30
in nomine Iesu | Christi filii dei, per quem omnia impossibilia |
possibilia sunt.

XII Sed Simon intus ad | canem ita dixit: Dic Petro,
intus me non | esse. Ad quem canis coram Marcello | ait:

⁴ quicum⁹. *corr man 1* || ³³ fol 344^r in marg m 2: canis loquitur ad
simone. in marg interiore manu saec XI: simon magus cani adloquitur

¹ pro qui coniciunt quia *HUsener et MBonnet* || ¹⁷ fraumenta pro
fragmenta || ²⁵ ante et expectes ut. sed non inserendum est || ²⁸ Marcellus
scribendum est || ³⁰ usuis ex suis corruptum

Inprouissime et inpuderate | et inimicissime omnium animanti|um
 et credentium in Christum Iesum, missum | ad te mutu animal
 et uocem huma|nam accipientem, ut te argueret | et conprobaret
 planum et decepto|rem. tot oris cogitasti, ut diceres: | 'Dic quia
 5 non sum hic'; non te puduit, uo|cem tuam infirmem et inutilem
 emit|tere contra ministrum et aposto|lum Christi Petrum, tam-
 quam latere pos|sis eum qui me iussit loqui contra faci|em
 tuam? et hoc non tui causa, sed ho|rum quos seducebas et in
 || f. 344^a perditionem | mittebas. maledictus itaque eris, || inimice et cor-
 10 ruptor uiae ueritatis | Christi, qui probabit iniquitates tuas |
 quas gessisti igni immortalis, et te|nebris exterioribus eris. Et
 cum | dixisset canis haec uerba, disces|sit. secuta est itaque
 eum turba, | Simone solo derelicto. peruenit | canis ad Petrum
 sedentem cum tur|ba, ut uiderent faciem Petri; et ca|nis renun-
 15 tians quid gessisset cum | Simone. haec autem locutus est |
 canis angelo et apostolo dei uere: | Petre, agonem magnum
 habebis con|tra Simonem inimicum Christi et ser|uientibus illi;
 multps autem con|uerter in fidem seductos ab eo. | propter quod
 accipies mercedem | a deo operis tui. haec cum dixisset | canis,
 20 caecidit ante pedes aposto|li Petri et deposuit spiritum. uidente |
 autem turba magna cum admira|tione canem loquentem, coepe-
 runt ergo alii prosternere se | pedibus Petri, alii autem dice-
 || f. 345^r bant: || Alium signum nobis ostende ut cre|damus tibi tamquam
 ministro dei uiui: | et Simon multa signa praesentiam | nostri
 25 fecit, et ideo secuti sumus | eum.

XIII Petrus autem conuersus res|piciens sardam ad fene-
 stram sus|pensam, adpraehendens eam ad popu|lum dixit: Si
 uideritis nunc hunc in | aqua natantem sicut piscem, crede|re
 poteritis in eum quem praedico? | illi autem unianimes dixerunt:
 30 Vere | credimus tibi. Tunc piscinae adiacen|ti natatoriae dixit:
 In nomine tuo, | Iesu Christe, quousque adhuc non creditur, |
 coram omnibus istis uiue et nata | tamquam piscis. Et misit

²⁶ fol 345^r in marg m 2: alia mirabilia

¹ scil inproissime || ² mutu pro mutum || ³ corrige accipiens MBonnet
 qui accipientem retinet, suspicatur accusatiuos absolutos || ⁴ oris pro horis ||
¹⁴ lege uideret || ¹⁶ uere ex ueri corruptum || ²⁴ praesentiam pro praesentia
 cf. 71, 23 || ²⁸ hoc loco fortasse hanc restituendum, sed caueas ne in sequen-
 tibus masculina femininis mutes. pertinent enim ad piscem, non ad sardam ||
³⁰ expectes credemus | piscinae adiacenti natatoriae pro piscina adiacente
 natatoria. librarius haec uerba perperam ad dixit rettulit. genetiuos abso-
 lutos statuit HUsener qui adiacentis emendat

sardam in | piscinam, et uixit et natare coepit. | uidens autem multitudo natantem | piscem, et non tantum ipsa ora fecit, | ne diceretur fantasma esse, sed di|utius fecit eum natare, ut undique ad|duceret turbas et ostenderet sar|dam piscem factum, usque adeo ut | quidam de populo panem illi mitteret; || et ^{f. 345^u} 5 totum eum uidebant. secuti sunt | autem plurimi hoc uiso et credide|runt in domino, et conueniebant die ac | nocte in domum Narcissi praesbyte|ri. tractabat eis Petrus de profeti|cas scrib-turas et quae dominus noster | Iesus Christus egisset et uerbo et factis. |

10

XIV Marcellus autem cottidie funde|batur per signa quae uidebat per Pe|trum fieri per gratiam Iesu Christi, quem | illi tribuerat. inpetum autem fecit | Marcellus in domo sua super Simonem | sedentem in triclinio. maledicens | dicebat ei: Inimicissime et pestilen|tissime hominum, corruptor anime | meae 15 et domus meae, qui me exfuga|re uolueris a Christo domino saluatore meo! | et iniciens manus in eum iussit inpin|gi de domo sua. serui autem accepta | potestate ita contumeliis eum ad|fixerunt, alii alapas in|faciem eius | dabant, alii uero fustem, alii lapidem, | alii autem uasa stercoribus plena | super caput 20 eius effuderunt, qui || propter eum dominum suum effuderant || ^{f. 346^r} et multo tempore ligati fuerant; | et alii conserui de quibus ad dominum eo|rum mala loquebatur, inproperantes | et dicentes ei: Nunc digna praemia res|tituimus tibi per dei uoluntatem, qui | nobis misertus est et domino nostro. Simon | autem male 25 cesus, eiectus de domo | cucurrit ad domum ubi Petrus reuerte-|batur. in domum praesbyteri Narcis|si stans ad ianuam clama-bat: Ecce ego | Simon: descende itaque Petre, et ego | te adprobabo in homine Iudeo et fa|bri filio credidisse.

XV Nuntiatum est | autem Petro haec Simonem dixisse. | 30 misit ad eum Petrus mulierem habentem infantem lactantem, dicens ei: | Descende celerius et uidebis quendam | quaerentem me. tu quidem non est | quod respondeas; silentium autem | habeto et audi quae infans quem te|nes dicat ad eum. de-scendit ergo muli|er. erat autem infans quem lactabat | men- 35 suum septe. et accipiens uocem || uirilem dixit ad Simonem: || ^{f. 346^u}

¹¹ fol 345^u in marg man 2: bene abeas fili marcelle || ³⁰ fol 346^r in marg m 2: tertia mirabilia

² ora pro hora || ⁵ corrige mitterent || ¹¹ corrige fundabatur || ²¹ scribe effugerant || ³⁰ scil septem

O horren|de deo et hominibus, o exterminium | ueritatis et
 corruptio omnis semen | pessimum, o infructuosum fructum |
 naturae! sed in breui et in minimo ad|parens, et post haec
 poena aeterna | te manet. de inpudero patre natus, | qui num-
 5 quam in bono, sed in ueneno ra|dices emittes, incredibile genus
 et | omni spe destitute: canem te argu|ente non es confusus;
 ego infans co|gor a deo loqui et nec sic erubescis. sed | te
 nolente, ueniente sabbato die al|ter te adducet in Iulio foro,
 ut adpro|betur in te qualis sis. discede itaque | a ianua in
 10 qua sanctorum uestigia | conuersantur. iam enim non corrup|pes
 animas innocentes quas euer|tebas et contristabas in Christo.
 os|tenditur itaque tua prauissima na|tura et concidetur machi-
 natio tua. | nunc autem nouissimum uerbum dico: | dicit tibi
 Iesus Christus: 'Ommutesce coac|tus nomine meo et exi a Roma
 || f. 347^r
 15 usque || uenturo sabbato'. Continuo autem | ommutescens et
 coibitus exiuit | a Roma usque sabbato, et in stabu|lum mane-
 bat. mulier reuersa est | cum infantem ad Petrum et rettu|lit
 ei et ceteris fratribus quae in<fans> | ad Simonem locutus esset.
 at illi mag|nificabant dominum qui haec hominibus | ostenderat.
 20 XVI Adueniente autem | nocte uidit Petrus Iesum, habentem
 | uestem claritatis, subridentem, | adhuc uigilans dicentem
 sibi: Iam | plurima turba fraternitatis re|uersa est per me et
 per quem signa | fecisti in nomine meo. habebis au|tem agonem
 fidei ueniente sabbato | et conuertentur multo plures | de genti-
 25 bus et de Iudaeis in nomine | meo in me contumeliatum, deri-
 sum, | consputum. ego enim me tibi praes|tabo petenti te signa
 et prodigia, | et conuertes multos, sed habebis | contrarium
 || f. 347^v Simonem per opera | patris sui. sed omnia eius adproba||buntur
 carmina et magica figmenta. | nunc autem noli cessare, et quos-
 30 cumque tibi misero in nomine meo | fundauis. Lucem itaque
 factam, nar|rauit fratribus quod sibi apparuis|set dominus et
 quid illi praecepisset. |

XVII Credite autem mihi, o uiri fratres, | ego hunc Simonem

²⁰ fol 347^r in marg m 2: quarta mirabilia || ³¹ et |||| cod. erasa a est ||
³⁰ fol. 347^v in marg m 2: quinta mirabilia

² emendo corruptionis semen || ⁵ emittes pro emittis || ⁶ canem pro cane || ¹² ostenditur pro ostendetur || ¹⁸ codex sub finem uersus nil nisi in habet. <fans> ego suppleni || ²¹ corrige uigilanti || ²⁶ scribe petenti deleta te ||
²⁸ per opera non tentandum est. opera enim pro operam scriptum est ||
³⁰ scil fundabis | lucem itaque factam pro luce itaque facta

a Iudea fugauit mul|ta mala facientem magico carmine, | moran-
tem in Iudaea ad quandam mulier | Eubola, honesta nimis in
saeculo hoc, | adiacente ei auro copioso et marga|ritis non
minimo praetio. subintra|uit hic Simon cum duobus sibi simi-
libus. | illos duo de familia nemo uidit, nisi | solum Simonem. 5
magia facta sustule|runt omnem aurum mulieris et non | con-
paruerunt. Eubola autem post|quam recognouit hoc factum,
coepit | torquere familiam suam dicens: 'Sub | occasiōem ho-
minis deifici spoliast|ti me, quod uideritis eum ad me in|tro-
euntem ut honorificaretur mu|lierem simplicem; cui nomen est || f. 348^r 10
autem nomen domini'. ego ieiunans diebus | tribus et orans ut
hoc factum palam | fieret, uideo in uisum Italicum et | Antulum
quos ego cathecizaram in no|mine domini, et puerum nudum
uinctum, | dantem mihi siligineum et dicentem | mihi: 'Petre,
adhuc biduo sustine et ui|debis magnalia dei. quae enim peri- 15
erunt | de domo Eubolae, Simonem magica arte | usum fuisse
et fantasma facta cum ali|is duobus abripuisse. quos tu uide-
bis | tertia die hora nona ad portam, quae | ducit Neapoli, uen-
dentes aurifici cui|dam nomine Agripino satyriscum au|reum
librarum duum, habens in se lapi|dem praetiosum. tu uero 20
non est quod | tangas, ne coinquineris; sed sint qui|dam tecum
de seruis matrone. tu autem | ostendes aurificis tabernam et
disce|dis ab eis. propter hoc enim factum mul|ti credent in
nomine domini. quae enim | illi astutia sua et malitia sepe
abri|puerunt in pala adprobantur.' hoc | ego audiens perueni 25
ad Eubolam || et inueni illam sedentem, conscis|sa ueste, crini- || f. 348^v
bus dissipatis lugen|tem. cui dixit: 'Eubola, surge a luctu | et
reconpone faciem tuam et suf|fige capillos tuos et sume uestem |
conuenientem tibi, et ora ad dominum | Iesum Christum qui
iudicat omnem animam. | ipse enim est inuisibilis dei filius in | 30
quem te necesse est saluari, si ta|men ex toto corde penitueris
a pri|oribus tuis peccatis; et accipe uir|tutem ab eo. ecce enim
per me di|cit tibi dominus: "Omnia quaecumque | perdidisti

² mulier: sic codex; sed hier addidit man 2 || ¹⁰ honorificaretur hierem
man 1 mu ante hierem sub finem uersus addidit man 2 || ¹³ post et fortasse
duarum literarum lacuna. Gundermann

¹ iudea hoc loco, sed paulo post iudaea || ² corrigas mulierem Eubo-
lam honestam || ⁹ spoliasti ex spoliastis corruptum || ¹⁰ honorificaretur quod
habet man 1 ex honorificaret mu corruptum est || ¹¹ ante fol 348^r aliquot
uerba excidisse recte suspicatur GGundermann. sed ipsius codicis nostri
quaternio XLV integer est || ²³ discedis pro discedes || ²⁵ scil palam | pro
adprobantur expectes adprobabuntur || ²⁷ corrige dixi || ³⁰ scil inuisibilis

inuenies." et postquam | perceperis ea, fac ut te inueniat, | ut
abrenuntiare possis huic prae|senti saeculo et quaerere aeter|num
refrigerium. itaque ut haec | audias: quidam de tuis ad por-
tam | obseruent quae ducit Neapolim. pe|rendina die, hora fere
5 nona, uidebunt | duo iuuenes, satyriscum aureum | librarum
|| f. 349^r duum lapillis inclusum, | sicut uisio mihi demonstrabit, quod ||
offerent uenale cuinam Agripino, | domestico pietatis et fidei
quae est | in dominum Iesum Christum. per quem tibi osten-
di|tur ut deo uiuo credas et non mago Simo|ni, instabili dae-
10 monio, qui te in luctum | morari uoluit, et innocentem famili|am
tuam torqueri, qui te blandi elo|quio, sermone tantum seduce-
bat | et ore tantum pietate dei dicebat, | cum ipse totus im-
pietate possede|rit. quando enim tu hilarem diem pu|tas cele-
brare, et idolum posuisti | et uelabas, et omnia ornamentaria | in
15 delfica exposuisti, ille autem in|troducitis duobus iuuenibus quos
nemo | uestrum uidit, magico carmine facto | et abreptis orna-
mentis tuis non con|paruerunt. sed non habuit locum | machi-
natio illius. deus enim meus pa|lam mihi fecit, ut non tu de-
cipiaris, | neque in gehenna perires, quaeque | in pie et contrario
20 contra deum gessis|ti, qui est omni ueritate plenus et | iustus
|| f. 349^v iudex uiuorum atque mortuorum, || et non est alia spes uitae
hominibus, | nisi per eum, per quem tibi saluata | sunt quae
perdideras. et nunc tu | lucrare animam tuam.' ad illa pro-
s|trauit se ante pedes meos dicens: | 'O homo, quisquis es ignoro;
25 illum qui|dem tamquam dei ministrum susce|peram, et quidquid
me petit in ad|ministratione pauperorum, dedi | multa per manu
illius et illi extrin|secus multa tribui. quid nocitus | a me tan-
tum molitus est domui me|ae?' ad quem Petrus dixit: 'Non
est | in uerbis habenda fides, sed in ope|ribus et factis. sed
30 ad coeptum per|gendum est'. itaque recedens ab ea | perueni
cum duobus actoribus Eubolae, | et accedo ad Agrippinum et
dico illi: | 'Vide ut hos agnoscas. crastina enim | die ueniunt
ad te duo iuuenes, uolen|tes uendere tibi satyriscum aure|um
lapillis inclusum quod est domi|ne eorum. tu autem accipies

¹
¹² decebat corr m 1

⁶ scil demonstrauit || ⁷ cuinam ex cuidam corruptum || ¹¹ blandiloquo sermone suspicatur M Bonnet || ¹² pietate pro pietatem | impietate pro impietatem || ¹³ scribe putabas pro putas || ¹⁴ corrige ornamenta tua cf paulo post ornamentis tuis || ¹⁷ expectes comparuit || ²³ ad pro at ut saepe || ²⁶ petit pro petiit || ³² corrige uenient

tamquam inspiciendo et inlaudando || opus artificis. isti super-
 uenientes, | cetera deus ad probationem adducet'. | alia autem
 die actores matronae | circiter ora nona uenerunt, et illi |
 iuuenes uolentes uendere Agrippi|no satyrisum aureum. qui-
 bus statim | adprae|hensis nuntiatum est ma|trona. ad illa tur- 5
 bata mente per|uenit ad legatum, et uoce mxima | referens
 quae ei contegissent. quem | ut uidit Pompeius legatus tur-
 bata | mente, quae numquam in publicum | processerat, surrexit
 continuo | de tribunali et introibit praetorium | et iussit eos
 perducī et quaestionati. | ad illi cum essent in tormentis, con- 10
 fessi sunt se Simoni ministerium pres|tare 'adducēte nos de-
 narios'. et diu|tius quaestionati passi sunt, quaecum|que Eubola
 perdidērat sub terra in | spelunca deposita esse trans por|tat
 et alia plura. Pompeius haec ubi | audiuit, surrexit ut iret ad
 portam | duobus illis ligatis binis catenis. || et ecce Simon introi- 15
 bat portam | quaerens eos, quod tarde facerent: | et uidet tur-
 bam magnam ueni|entem et illos ligatos catenis. | statim intel-
 lexit et fuga petiit, | et non comparuit in Iudea usque in | hoc
 tempus. Eubola autem post|quam recepit omnia sua dedit in
 mi|nisterium pauperorum, credens | autem in dominum Iesum 20
 Christum et confor|tata et contemnens et abrenunti|ans huic
 saeculo, tribuebat uiduis | et orfanis et uestiens pauperos, | per
 multum tempus accepit dor|mitionem. haec autem, fratres di-
 lectissimi, facta sunt in Iudea, per | que hinc exfugatus est
 angelus sa|tanae qui dicitur. 25

XVIII Fratres carissi|mi ac dilectissimi, ieiunemus inui|cem
 precantes dominum. qui eum inde ex|fugauit et hinc potens
 est eum | extirpare. et det nobis uirtutem | contraresistere ei
 et carminibus | magicis ipsius, et adprobare eum || angelum || f. 351^r
 satanae esse. in sabbato | enim equidem nolentem adducet | eum 30
 dominus noster in Iulio foro. flecta|mus ergo genua Christo:
 obaudiens nos, | etsi non clamauerimus; est qui uide|at
 nos, etsi non uidetur istis oculis, | sed in nobis est: si uolu-

¹⁵ fol 350^u in marg m 2: fuge simon filius perditionis || ³² post nos
 sub finem uersus num duae uel tres literae fuerint necne ex membrana
 nimis attrita perspicī non potest. Gundermann

⁶ scribe maxima || ⁷ contegissent pro contigissent || ⁹ scil introiuit ||
¹⁰ quaestionati ex quaestionari corruptum || ¹¹ corrige denariis || ¹² passi ex
 fassi corruptum || ¹³ portat ex portam corruptum. Gundermann || ¹⁸ fuga pro
 fugam || ¹⁶ uidet pro uidit || ²² per multum tempus id est διὰ πολλοῦ χρόνου
 nisi forte quod Gundermann suspicatur, post pro per scribendum

mus, non rece|det a nobis. expurgemus ergo animas | nostras
ab omni temptatione pessi|ma, et non discedet a nobis deus;
et si tan|tum annuerimus oculis, adest nobis. |

XIX Post haec autem a Petro dicta super|uenit et Mar-
5 cellum, qui dixit: Petre, | ego tibi totam domum meam per-
mun|daui a uestigiis Simonis et scelesti | pulueris ipsius perstir-
pau. accepit | enim aquam et inuocans nomen Iesu | Christi
sanctum cum ceteris seruis ipsius per|tinentibus ad eum, ad-
sparsi omnem | domu meam et omnia triclinia et | omnem por-
10 ticationem usque foris ad | ianuam et dixi: 'scio te, domine
Iesu Christe, mun|dum et intactum esse ab omni immun|ditia,
|| f. 351^a ut exfugetur hostis et inimi|cus meus a conspectu tuo'. et
nunc, | beatissime, iussi conuenire in domum | communem uiduas
et seniores ad te, | ut orent nobiscum. accipient autem | mini-
15 sterii nomine singulos aureos, | ut possint uocari uere Christi
serui. cete|ra autem praeparata sunt omnia ad | ministerium.
rogo itaque, beatissime | Petre, consignare praecibus eorum, | ut
et tu condecores orationes eorum | pro me. eamus ergo, acci-
piamus et Nar|cissum ut quicumque hic sunt fratres. | adque-
20 scens itaque Petrus simplici|tati illius, ut et illi animum adim-
ple|ret, prodit cum eo et ceteris fratri|bus.

XX Petrus uero introiuit et uidens | unam de senioribus
uiduam ab oculis, | et filiam eius manum ei dantem et | indu-
centem in domum Marcelli. et | dixit ad eam Petrus: Accede,
25 mater; | tibi ex hodierno die Iesus dexteram | suam dans, per
quem lumen inaces|sibilem habemus quod non operiunt | tene-
|| f. 352^r brae; qui tibi per me dicit: 'Aperi || oculos et uide et sola am-
bula'. et con|tinuo uidit et uiduam inponentem si|bi Petrum
manum. introibit autem | Petrus in triclinio et uidit euange|lium
30 legi. inuolues eum dixit: Viri, qui | in Christo creditis et

²⁶ 1. Tim. 6, 16

⁴ fol 351^r in marg m 2: bono filio marcello || ¹⁷ praecibus corr m 1 ||
¹⁸ eorum corr m 1 || ²¹ fol 351^a in marg m 2: quinta mirabilia || ²⁹ fol 352^r
in marg m 2: euangelium de marco

⁴ scribe Marcellus || ⁶ post ipsius uel ut MBonnet iudicat inter per
et stirpau aliquid deesse uidetur. Gundermann uerba cum ceteris... ad
eum huc transferenda, et ante cum inserenda esse et illum suspicatur
praestrigia pro perstirpau conicit HUsener || ⁷ accepit ex accipi corrup-
tum || ⁹ domu pro domum || ¹³ pro communem corrigo commendatam ||
¹⁷ condignare suspicatur HUsener | pro praecibus expectes praeces || ¹⁹ pro
ut scribe et || ²⁸ et alterum delendum censet MBonnet | corrige uidua ||
²⁹ scil introiuit || ³⁰ inuolues pro inuoluens

speratis, scitote, | qualiter debeat sancta scriptura domini nostri |
 pronuntiari. quae gratia ipsius quod | coepimus, scripsimus,
 etsi adhuc uobis | infirma uidentur, capaciter tamen quae | per-
 feruntur in humana carne infer|re. debemus ergo prius scire
 dei uolun|tatem seu bonitatem, quoniam perfu|sa olim inplana- 5
 tionem et hominum | multa milia in perditione mergenti|um,
 motus dominus misericordiam suam, | in alia figura ostendere
 et effigie ho|minis uideri, quem neque Iudei neque | nos digni
 inluminari possimus. unus|quisque enim nostrum sicut capie-
 bat | uidere, prout poterat uidebat. nunc | quod uobis lectum 10
 est iam uobis | exponam. dominus noster uolens me maiesta|tem
 suam uidere in monte sancto, uidens || autem luminis splendorem || *r. 352^a*
 eius cum | filiis Zebedei, caecidi tamquam mor|tuus et oculos
 meos conclusi et | uocem eius audiui talem qualem re|ferre
 non possum, qui me putauit ex|orbatum ab splendore eius. et 15
 pus|illum respirans dixi intra me: 'for|sitam dominus meus uoluit
 me hic addu|cere, ut me orbaret'. et dixi: 'et haec | tua uolun-
 tas est, non contradico, | domine'. et dans mihi manum eleua-
 uit | me. et exurgens iterum talem eum | uidi qualem capere
 potui. sicut er|go deus misericors, dilectissimi fra|tres, baiulauit 20
 nostras infirmi|tates et supportauit nostra delicta, sicut dici
 profetasse: 'pecca|ta nostra portat et pro nobis | dolet: nos
 autem putabamus eum | in dolore esse et plagis teneri.' | quon-
 iam 'ipse est in patre et pa|ter in eo', hic ipse est et pleni-
 tudo omnis maiestatis, qui no|bis sua omnia monstrauit bona: || *r. 352^r*
 manducauit et uiuit propter nos, ipse | neque esuriens neque
 sitiens, baiula|uit et inproperia passus est propter | nos, mortuus
 est et resurrexit nos|tri causa. qui et me peccantem defen|dit

¹¹—¹⁴ Matth. 17, 1 sqq. || ²² Ies. 53, 4 || ²⁴ Ioh. 17, 21

¹⁴ fol 352^a in marg m 2: o dulcis petre || ²⁰ baiulauit corr m 1 ||
²² pro|||fetasse erasa est d

² quae . . . coepimus scripsimus *graece seruata sunt apud Isidorum Pelusiotam II ep 99 ad Aphrodisium: & ἐχωρήσαμεν ἐγράψαμεν* | quod id est quoad ut *HUsener* animaduertit. aliter statuit *MBonner*, qui quod retinet et pro quae scribere mauult qui | coepimus pro cepimus || ³ infirme conicit *HUsener* | proferuntur corrigere uult *HUsener* || ⁴ corrige inferri || ⁵ inplanationem pro inplanazione || ⁶ hominum . . . mergentium non tentandum est. fuit graece καὶ ἀνθρώπων πολλῶν χιλιάδων εἰς ἀπώλειαν δυνάμενων || ⁷ corrige misericordia sua | post ostendere adde se || ⁸ digni pro digne || ¹⁷ pro et scribendum est si || ²¹ dici profetasse corruptum est ex dicit propheta: ipse || ²⁶ scil bibit || ²⁷ baiulauit caret obiecto. fortasse plagas suppleulum

et confortauit magnitudine sua, | et uos consolauit ut eum
 diligatis, | hunc magnum et minimum, formosum | et foedum,
 iuuenem et senem, tempore | adparentem et in aeternum utique |
 inuisibilem; que manus humana non de|inuit et tenetur a ser-
 5 uientibus, quem | caro non uidit et uidet nunc, quem non | obau-
 ditum sed nunc cognitum, obaudi|tum uerbum et nunc est tam-
 quam nos|set passionem exterum, castigatum | numquam sed
 nunc castigatus, qui ante | saeculum est et tempore intellectus
 est, | omni principio initium maximum et prin|cipibus traditum,
 10 speciosum sed inter nos | humilem, fedum uisum sed prouidum:
 hunc | Iesum habetis, fratres, ianuam, lumen, uiam, | panem,
 aquam, uitam, resurrectionem, | refrigerium, margaritam, then-
 || f. 353ⁿ saurum, || semen, saturitatem, granum sinapis, ui|neam, aratrum,
 gratiam, fidem, uerbum: | hic est omnia et non est alius maior
 15 ni|si ipse; ipsi laus in omnia saecula saeculo|rum. amen. |

XXI Et cum nona ora inpleta fuisset, | surrexerunt reddere
 orationem. | et ecce subito de senioribus uiduae | Petro igno-
 rante sedentes ab oculis | non credentes, exclamauerunt dicen|tes
 ad Petrum: In uno sedimus, Petre, | in Christo Iesu sperantes
 20 et credentes. | quomodo ergo una ex nostris fecisti | uidere,
 praecamur, domine Petre, miseri|cordiam et pietatem illius tri-
 buas | et nobis. Petrus autem dixit ad eas: Si | est in uobis
 fides, quae est in Christo, si con|firmata est in uobis, uidete
 sensum | quod oculis non uidetis; et aures ues|trae praecluse
 25 sunt, sed animo ues|tro intus pareant. hii oculi iterum | clu-
 dentur, nihil aliud uidentes nisi | homines et boues et muta
 || f. 354^r animalia | et lapides et ligna; sed Iesum Christum non || omnes
 oculi uident. sed nunc, domine, dulce et | sanctum nomen tuum
 succurras istis; tu tan|ge oculos earum, tu enim potens es, ut
 30 hae | uideant luminibus suis. oratione autem fac|ta ab omnibus,
 refulsit trielinium in quo | erant tamquam cum scoruscant, sed
 talis | qualis solet in nubibus esse. sed nec tale | lumen, quod

¹⁶ fuit fuisset sed s altera in rasura || ²² fol. 353^u in marg man 2:
 sexta mirabilia

¹ scil. consolabitur || ⁴ que pro quem. scil. prior m ante manus omissa |
 scribe detinuit || ⁷ scribe extremam. HUsener aut post nos interpungendum
 et pergendum censet <inpassibilem> set passionem expertum, aut scriben-
 dum et nunc est tamquam nos passionem expertus || ⁸ scribe castigatum ||
¹⁰ fedum pro fidum | prouidum corruptum est; emendo proditum || ¹⁹ sedi-
 mus pro sedemus || ²⁰ corrige unam || ²⁴ sensu corrigunt HUsener et MBonnet ||
²⁵ pateant conicit HUsener || ²⁹ scribe succurrat || ³² post talis addendum
 uidetur fulgor

est interdie, inenarrabilem, inuisibilem, quod enarrare nemo hominum possit, tale lumen, quod nos inluminavit usque adeo ut exentiamur aboratione, proclamantes ad dominum et dicente: 'miserere nobis, domine, seruis tuis. quae possumus, domine, subportare, tu nobis praesta: haec enim nec uidere nec subportare possumus'. iacentibus autem nobis solae illae uiduae stabant, quae erant ab oculis. lumen autem clarum quod nobis apparuit, introibit in oculis earum et fecit eas uidere. quibus dixit Petrus: Referte quid uideritis. quae dixerunt: Quoniam seniozem uidimus, speciem habentem qualem tibi enarre non possumus; aliae autem: Iuuenem adulescentem; alii autem dixerunt: Puerum uidimus tangentem oculos nostros subtiliter: sic nobis aperti sunt oculi. Magnificans itaque Petrus dominum dicens: Tu solus dominus deus, cui laudem perferre quanta labia nobis opus sunt, ut secundum misericordiam tuam gratias tibi agere possumus? ergo, fratres, sicut paulo ante uobis retuli, maior constans deus cogitationibus nostris, sicut ex senioribus uiduis tredecim, quomodo alias et alias dominum uiderint. |

XXII Et hortatus uniuersos ut dominum ex totis precordiis intellegant, coepit cum Marcello et cum aliis fratribus ministrare uirginibus domini, et repausare usque in mane. quibus Marcellus dixit: Sanctae inuolatae uirgines domini, audite: habetis ubi manetis. quae enim mea dicuntur, cuius sunt nisi uestra? nolite discedere hinc, sed reficite, quoniam sabbatum quod superueniet crastina die, contentionem habet Simon cum Petro sancto dei. sicut enim dominus semper cum eo fuit, et nunc stet pro eo tamquam apostolo suo Christus dominus. Petrus enim perseuerauit nihil gustans, sed superponens, ut malum uincat inimicum et persecutorem ueritatis domini. ecce enim uenerunt iuuenes mei, nuntiantes uidisse in foro anabratras configi, et turba dicentium: 'Hic crastina

^{de}
²⁵ discere corr man 2 || ²⁹ fol 355^r in marg superiore m 2: petrus
 nicil gustabit in ipsa nocte

³ scil exsensemur aporiatione || ⁴ scribe dicentes || ⁸ scil introiuit ||
¹¹ enarre ex enarrare corruptum || ¹² expectes aliae || ¹⁸ tredecim corruptum
 est. emendo didicimus || ²⁵ expectes reficite uos. sed nihil mutandum ||
²⁶ contentionem pro contentionem hoc uno loco occurrit || ²⁹ superponens]
 id est ieiunium sponte suscipiens cf Herm. Past. Sim. V, 3 ex uers palat:
 si ergo mandata dei custodieris et superposueris nonnihil operibus, gau-
 debis || ³² turba pro turbam

die luce horta cer|tari habent duo Iudaei de conlocutione dei.' |
 nunc itaque peruigilemus usque in mane, | rogantes et petentes
 dominum nostrum Iesum Christum | ut exaudiat praeces nostras
 pro Petro. | Marcellus autem breuiter in somno con|uersus,
 5 expergefactus dixit ad Petrum: | Apostole Christi Petre, auda-
 citer accedamus | ad propositum. nunc enim in somno breui|ter
 conuersus, uidi in excelso loco sedentem | et ante turbam
 magnam, et mulierem | quendam turpissimam, in aspectu Ethio-
 pis|simam, neque Aegyptiam, sed totam nigram | sordibus, pannis
 10 inuolutam, in collo autem | torquem ferream et in manibus et
 in pe|dibus catenam, saltantem. uidens magna | uoce dicebas
 ad me: 'Marcelle, omnes | uiri Simoni et dei ipsius haec est,
 || f. 355ⁿ quae sal|tat: decolla eam.' et ego tibi dicebam: || 'Petre frater,
 senator sum generis magi | et nunquam manus meas maculaui,
 15 neque | passerem aliquando occidi.' et tu hoc audi|to plus
 clamare coepisti: 'Veni, uerum gla|dium nostrum, Iesu Christe,
 et non tantum | caput eius praecidas daemonis, sed et | omnia
 membra eius concide, palam istis | omnibus quos in tua militia
 probaui.' et | continuo tibi similis, Petre, tenens gladium | totam
 20 eam concidit usque adeo ut inten|derem ego bos ambos, et
 tibi et illi qui | concidebat illum daemonium, tam simi|les cum
 mea magna admiratione. exper|gefactus haec tibi rettuli signa
 Christi. | Haec ubi audiuit Petrus, magis animo | repletus est,
 quod Marcellus haec uidisset, | quonia dominus ubique suis
 25 prouidet. gra|tulatus itaque et recreatus his uerbis, | leuauit
 se ut ueniret ad forum.

XXIII Conue|nerunt autem et fratres et quicumque | Romae
 erant, occupantes loca singulis | aureis. concurerunt autem et
 senato|res et praefecti et officia. adueniens | autem Petrus
 || f. 356^r 30 stetit in medio. uniuer|si exclamauerunt: Ostende nobis, Petre, |
 qui sit deus tuus, aut quae maiestas sit, quae | tibi fiduciam

^o
 1 conlocutine *corr man 2* || ³ ⁿostras *add n man 1* || ⁷ fol 355^r paulo
infra in marg m 2: uisionem quem. uidit marcellus || ¹² *posteriorem i uocis*
simoni ex apice literae e uel c inter scribendum corr man 1 || ²⁶ fol 355ⁿ
in marg m 2: petrus ad forum procedit

⁷ *post sedentem adde te* || ⁸ *lege Aethiopissam. HUsener* || ⁹ *sordidis*
pannis conicit MBonnet || ¹² *omnes uiri simoni corruptum est. facile emen-*
dare possis omnes uires Simonis. sed expectatur singularis. itaque conicio
omnis uirtus Simonis || ¹⁴ *corrige magni* || ²⁰ *scil uos* || ²⁴ *quonia pro quo-*
niam || ²⁸ *singulis aureis* cf 66, 1^a sqq.

dedit. noli inuidus esse Ro|manis: deorum amatores sunt. habemus | autem experimenta Simonis, habemus | et tua; conprobate ergo nobis ambo, | cui uere debeamus credere. Et cum haec | dicerent, superuenit et Simon. conturba|tus stans ad latus Petri inprimis respicie|bat eum. post multum silentium Petrus | dixit: 5 Viri Romani, uos nobis ueri iudices | estote. dico enim me uiuo et uero deo credisse, | cuius experimenta polliceor uobis facere, | quae iam mihi cognita sunt, sicut et inter | uos multi testimonium perhibent. uide|tis enim, hunc se repraehensum esse modi | tacentem me eum exfugasse a Iudaea prop|ter in- 10 posturas quas fecit Eubulae, ho|nestae feminae et simplicissime, magica | arte faciens. unde effugatus a me hunc | uenit, putans quoniam posset latere in|ter uos: et ecce stat in comminus. dic Simon, | non tu Hierosolymis procidisti ad pedes | mihi et Paulo, uidens per manus nostras || remedia quae facta sunt, || f. 356^a 15 dicens: 'Rogo uos, | accipite a me mercedem quantum uultis, | ut possim manum inponere et tales uir|tutes facere.' nos a te hoc audito maledi|ximus te: 'Putans temptare nos pecuniam | uelle possidere?' et nunc tu nihil timens? | Petrus mihi nomen est, quod dominus me Christus | dignatus est uocare paratum 20 esse in omni | re. deo enim uiuo credo, per quem magias tuas | deponam. nunc quae faciebat mirabilia | uel praesentia uestra faciat. et modo quae | dixi de eo nolite credere mihi? Simon autem | dixit: Audaciam habes loqui de Iesu Nazare|no, fabri filio et ipsum fabrum, cuius ge|nus in Iudaea positum est? 25 audi Petre: sen|sum habent Romani, non sunt fatui. Et | conuersus ad populum dixit: Viri Romani, | deus nascitur? crucifigitur? qui dominum ha|bet, non est deus. Haec autem eo dicente | multi dicebant: Bene dicis, Simon.

XXIV Petrus | autem dixit: Anatema in tuis uerbis in 30 Christo! | audaciam habuisti haec loqui, profeta dicen|te de eo: 'Genus eius quis enarrauit?' et alius | profeta dicit: 'Et uidimus

15—17 cf Act. 8, 18 sqq. || 25 Marc. 6, 3 || 32 Ies. 53, 8 | Ies. 53, 2 sq.

2 fol 356^r in marg man 2: petrus cum simone contendit || 7 polliceor corr m 2 || 10 propter cod, sed p alteram addidit m 2

2 habeamus expectat HUsener || 7 credisse pro credidisse || 10 modi corruptum est. displicet nunc hodie quod olim suspicatus sum. modo tacentem <et> me conicit Gundermann. sero praehensum esse odio, tacentem HUsener. fortasse hunc [se] repr. esse Simonem tacentem me scribendum est || 12 hunc ex huc corruptum || 18 scribe putas || 19 times corrigere uult HUsener || 32 scil enarrabit. est futurum

|| f. 367^r eum et non habuit || speciem neque decorem.' et: 'In nouissimis | temporibus nascitur puer de spiritu sancto: mater | ipsius uirum nescit, nec dicit aliquis patrem | se esse eius.' et iterum dicit: 'Peperit et non | peperit.' et iterum: [non minimum prestare | uobis agonem] 'Ecce in utero concipiet uirgo.' | et alter propheta dicit honorificatum patrem: | 'Neque uocem illius audiuius neque obsetrix | subit.' alter propheta dicit: 'Non de uulua | mulieris natus, sed de caeleste loco descendit' et 'Lapis praecisus est sine manibus | et percussit omnia regna' et 'Lapidem quem | reprobauerunt aedificantes, hic factus | est in caput anguli' et lapidem eum dicit | 'Electum, praetiosum.' et iterum dicit profeta de eo: 'Et ecce uidi super nubem uenientem sicut filium hominis.' et quid plura? | o uiri Romani, si essetis scientes profetias scripturas, omnia uobis exponerem; | per 15 quas necesse erat per mysterium | et regnum dei consummare. sed haec pos|tea uobis adaperientur. nunc ad te, Si|mon: in quibus ante seducebas eos, fac | aliquid unum ex eis, et ego || f. 367^v illud dissoluam per dominum meum Iesum Christum. Simon | audacia sumpta dixit: Si praefectus per|miserit, <non minimum 20 prestare uobis agonem>.

XXV Praefectus autem patientiam | ab his uoluit prestare, ne quid uidere|tur in pie gere. producit autem prae|fectus unum de suis alumnis et ad Sim|nem sic dixit: Hunc accipe, morti trade. | Petro dixit: Tu uero resuscita eum. Et | ad populum 25 praefectus dixit: Vestrum | est nunc iudicare, qui ex illis acceptus | sit deo, qui mortificat aut qui uiuificat. | et continuo Simon ad aurem pueri locutus est et sine uoce fecit tacere et mo|ri. ut autem coepit, murmur populi es|se, una uero de

¹ Orac. Sibyll. VIII, 457 sqq. (?) || ⁴ Ascens. Ies. 11, 9; 13 || ⁵ Ies. 7, 14 ||

⁶ Ascens. Ies. 11, 14 || ⁷⁻⁸ unde uerba non de uulua ... descendit sumpta sint nescio || ⁸ Dan. 2, 34 || ⁹ Ps. 117, 22 || ¹¹ Ies. 28, 16 || ¹² Dan. 7, 13

⁴ uerba uncis inclusa non minimum prestare uobis agonem a librario ex sequentibus huc translata sunt. pertinent ad finem capituli XXIV, ubi ea inserui || ¹³ hominis corr m 1 || ¹⁹ uerba uncis fractis inclusa hoc loco inserenda sunt

⁷ obsetrix] caueas ne corrigas || ⁸ caeleste pro caelesti || ¹⁵ post mysterium aliquid deesse uidetur | consummare pro consummari || ²⁰ scribe praestabo. HUsener deesse putat paratus sum || ²¹ ab his fortasse corruptum est. suspicor ambs pro ambobus || ²² in pie pro in pie | gere pro gerere || ²³ scribe Simonem

uiduis, quae ad Marcel|lum refrigerabat, clamabat stans | retro
 turbam: Petre, seruus dei, filius | meus mortuus est, unicum
 quem habe|bam. populus autem locum faciens ei, | induxerunt
 ad Petrum. illa autem | prostrauit se pedibus eius dicens: |
 Vnicum filium habebam; hic umeris suis | alimentum mihi prae- 5
 stabat, ipse me | leuabat, ipse me portabat. hoc mor|tuo, qui || f. 358^r
 mihi manum porriget? cui Pe|trus dixit: Istis testibus duc te
 et | adduc filium tuum, ut hii uidentes | credere possint quoniam
 dei uirtute | surrexit, ille autem hoc uidens ceci|dit. Petrus
 autem ad iuuenes dixit: | Iuuenes hic opus sunt, praeterea uolen- 10
 tium credere. Et continuo surrexerunt | iuuenes triginta, parati
 qui illam bai|larent siue filium eius mortuum adfer|rent. illa
 autem uidua uix reuersa | ad se, sustulerunt eam iuuenes. ad
 il|la exclamabat dicens: Ecce, fili, misit | Christi seruus ad te,
 capillos suos et faci|em lacerans. iuuenes autem qui uene|runt 15
 nares pueri considerarant, si uere | mortuus esset. uidentes
 autem quo|niam mortuus est, consolabantur | matrem ipsius,
 dicentes: Si uere credis | in deo Petri, tollentes eum perferimus |
 ad Petrum, ut eum suscitans restitu|at tibi.

XXVI Haec dicentibus iubenibus, praefec|tus autem in foro 20
 intuens Petrum | dixit: Quid dicis, Petre? ecce puer mortuus || f. 358^r
 iacet, quem et imperator libenter ha|bet, et non illi peperci.
 utique habebam | alios complures iuuenes; sed confidens | in te
 et in dominum tuum quem praedicas, si | uere certi et ueri
 estis: ideo hunc uolui | mori. Petrus autem dixit: Non temp- 25
 ta|tur deus neque extimatur. sed dilectis|simus ex animo colen-
 dus exaudiet qui | digni sunt. sed quoniam nunc tempta|tor
 inter uos deus et dominus meus Iesus Christus, | et tanta signa
 et prodigia faciens per | me in conuersatione peccatorum suo-
 rum: et nunc in conspectu omnium, quem | Simon tangens 30
 occidit tu, domine, per me|am uocem tua uirtute suscita eum. |
 Et dixit Petrus domino pueri: Vade, tene | dexteram eius et
 habebis eum uiuum | et tecum ambulantem. Agrippa uero |
 praefectus cucurrit et uenit ad pue|rum et tenens manum eius
 suscita|uit eum. uidentes autem turbas | omnes subelamauerunt: 35
 Vnus deus, unus | deus Petri.

⁷ fol 358^r in marg superiore man 2: septima mirabilia || ¹¹ contiuo
 corr m 1 || ¹⁵ suo⁸ corr m 2

⁹ illa suspicatur M Bonnet || ¹⁶ fortasse considerabant || ²⁷ temptator
 pro temptatur || ²⁰ scil iuuenibus || ²⁹ pro conuersatione expectes conuer-
 sione || ³⁵ scribe turbae

XXVII Inter haec adfertur et uiduae filius in grauato
 || f. 359^r a iuuenibus, || quibus populus dato loco perduxerunt | ad Petrum.
 Petrus autem eleuatis oculis ad caelum, et extendens manus
 suas | sic dixit: Pater sancte filii tui Iesu Christi, qui | nobis
 5 uirtutem tuam praeuisti, ut per te | petamus et inpetremus, et
 omnia quae | sunt in seculo contemnamus, et te solum | sequi,
 qui in paucis uideris et in multis uolens cognosci: circum-
 splende, domine, in lumina, appare, suscita uiduae senioris |
 filium, quae sibi adiuuare non potest sine filio. et uocem
 10 accipiens Christi domini mei, | dico tibi: iuuenis, surge et ambula
 cum matrem tua usque dum ei prode es. postea autem mihi
 uagauis altius ministrans, diaconi ac episcopi <sorte. et con-
 tinuo mortuus se | leuauit, et uidentes turbe mirate | sunt, et
 populo clamante: Tu, deus saluatur, tu Petri deus, deus
 15 inuisiuiis et saluatur. Et dicebant inter se, uere mirantes
 hominis uerbo inuocantis dominum | suum uirtutem, et in sancti-
 ficatio|nem acciperunt.

XXVIII Peruolante itaque || fama per totam urbem, mater
 cuiusdam se|natoris superuenit, misit se per mediam | turbam
 20 et caecidit ad pedes Petri dicens: Didici | a meis, esse te
 ministrum dei misericordis, | et gracia ipsius communicare omni-
 bus desi|derantibus lumen hoc. communica ergo et | filio lumen,
 quoniam cognoui te nulli inuidum | esse: matrona te rogante
 non te auertas. | Cui Petrus dixit: Credes in deum meum per |
 25 quem filius tuus resurrecturus est? ma|ter autem cum uoce
 magna dixit cum lacri|mis: Credo, Petre, credo. uniuersus
 populus | clamauit: Condona matri filium. Petrus | autem dixit:
 Adferatur hoc palam istis | uniuersis. et conuersus Petrus ad
 populum | dixit: Viri Romani, et ego ex uobis cum sum | unus,
 30 carnem portans humanam sed pec|cator, sed misericordiam con-

² f. 359^r in marg. ext. m. 2: octaba mirabilia || ¹² ac epis te cod,
 spatio duarum uel trium literarum ante te relicto || ¹³ leuauit: i ex e corr,
 post leuauit duarum uel trium literarum spatium, uix lacuna. Gundermann ||
¹⁵ post mi sub finem uersus ra spongia del

¹ scil grabato || ⁶ sequi caueas ne corrigas || ¹¹ matrem pro matre ||
¹² scil uocabis | altiis ex altiis corruptum. altariis suspicatur HUsener |
 <sorte ego supplui || ¹⁴—¹⁵ saluatur bis pro saluator ut saepius || ¹⁷ accipe-
 runt pro acceperunt || ²¹ gracia pro gratiam. permutatio literarum c et t
 librario non usitata est || ²⁴ credes pro credis || ²⁸ hoc pro huc || ²⁹ fortasse
 ex uobiscum || ³⁰ sed prius corruptum est. corrigo et

secutus sum: | nolite ergo me intendere tamquam me|ae uirtuti
 faciam quae facio, sed domini mei | Iesu Christi qui est iudex
 uiuorum atquae | mutuorum. credens in eo, missus ab ipso |
 confido mihi inuocare eum, mortuos || suscitare. uade ergo et || r. 360^r
 tu, mulier, et fac fili|um tuum huc adferri et resurgere. misit 5
 se | autem mulier per medium turbae, et exiit | ad puplicum
 currens cum gaudium magno, et | credens animo peruenit in
 domum, et per iuue|nes suos tulit eum et uenit ad forum.
 dixit | autem ad iuuenes ut acciperent pilia in capi|ta sua et
 ante lectu irent, et quaecumque | in corpore filii sui consump- 10
 tura erat ferri | ante lectum eius, et uidens Petrus mise|ricordiam
 haberet in corpore et in se. | plangentium autem omnibus, per-
 uenit | in multitudinem: consecuta est autem | turba senatorum
 et matronarum, ui|dentes dei mirabilia. liberalis autem ma|gis
 carissimus erat in senato Nicotra|tus qui mortuus erat. quem 15
 adferentes | posuerunt ante Petrum. Petrus autem | petens
 silentium uoce maxima dixit: | Viri Romani, nunc sit iudicium
 iustum | inter me et Simonem, et aestimate | quis nostrum deo
 uiuo credat, hic aut | ego. positum autem corpus suscitet hic || r. 360^v
 et credite illi quasi angelo dei. si autem non po|tuerit, ego 20
 deum meum inuocabo: reddam uiuum | filium matri, et credite
 quia hic magus est | et seductor qui hospitatur apud uos.
 Audien|tes autem haec uniuersi, iustum illis uisum | est quod
 dixisset Petrus. hortabantur Si|monem dicentes: Nunc si quid
 in te est, os|tende palam: aut traduc aut traduceris. | quid stas? 25
 age, incipe! Simon autem ut uidit | omnes instare sibi, stabat
 tacens. post|quam uidit populum tacuisse et respicien|tem ad
 se, exclamauit Simon dicens: Viri | Romani, si uideritis mortuum
 surrexisse, | eicitis ab urbe Petrum? Et totus popu|lus dixit:
 Non eum tantum eicimus, sed ip|sa hora flammis cremauimus. 30
 Accessit | Simon ad caput mortui, et inclinans se, per ter erige se

⁴ fol 360^r in marg m 2: nona mirabilia || ³⁰ ante tantum m 1 scripsit
 te. sed te manu 2 transfixum et suprascriptum eum

¹ meae uirtuti pro mea uirtute || ³ atquae pro atque | mutuorum
 corruptum est. scribe mortuorum || ⁷ gaudium magno pro gaudio magno ||
⁹ pilia pro pilea || ¹¹ scribe ut pro et || ¹² plangentium autem omnibus
 noli mutare || ¹⁴ liberalis autem magis caueas ne corrigas. sed post magis
 uidetur inserendum esse et || ³⁰ scil cremabimus || ³¹ per ter| fortasse
 puerum MBonnet mauult inclinans se ter, ter erigens | erige se ex erigere
 se corruptum, nisi forte erigens scribendum est. pertergens eum pro per
 ter erige se conicit HUsener

ostendit populo eleuas|se caput et agitare, et oculos aperien|te,
et inclinante se Simonem molli. sta|tim ligna et gremia acce-
perunt pete|re, ut Petrum flammās cremarent. | Petrus autem
|| f. 361^r accepta uirtute Christi || eleuauit uocem suam, ad succlamantes
5 aduer|sus se dixit: Nunc uideo uos, populi Romani, quod | mihi
non licet dicere fatuus et uanos esse, quam|diu oculi uestri et
aures uestre et p̄cordia | excate sunt. usque qua sensus
uester obs|curatus est, non uidetis maleficatos uos | esse, tam-
quam putetis mortuum surre|xisse qui non se leuauit. suffi-
10 ciebat mihi, ui|ri Romani, tacere et silentio mori, et relin|quere
uos in figmentis huius mundi. sed ig|nis inextinguibilis poenam
ante oculos | habeo. si ergo hoc uisum est uobis, loquatur
mortuus, | surgat, si uiuit, soluit sibi mentum ligatum | mani-
bus suis, clamet matrem suam, et uo|bis clamantibus dicat: quid
15 clamatis? | manu sua annuat uobis. uultis ergo ui|dere, quon-
iam mortuus est, et uos obli|gati estis, recedat hic a lecto, qui
sua|sit uobis recedere a Christo, et talem illum | uidebitis, qualem
et adtultum uidis|tis. Agrippa autem praefectus tam | non
|| f. 361^m tolerans leuauit se, et manibus | suis inepigit Simonem. et sic
20 denuo || mortuus iacebat sicut ante erat. populus autem | in
furia conuersus a magia Simonis, coepit adela|mare: Exaudi,
Caesar, si iam non surgit mortuus, | ardeat Simon pro Petro,
quoniam nos uero excae|cauit. Petrus autem dixit extensa
manu: | O uiri Romani, iam pacienciam praebete. <non> dico :
25 uobis, ut puero suscitato ardeat Simon: si enim | dixero, facietis.
Succlamauit populus: Etsi tu | nolueris, Petre, nos faciemus.
Quibus Petrus | dixit: Si perseueraueritis in hoc, puer se non |
leuauit. malum enim pro malo non nouimus | retribuere; sed

¹ aperiente cod. e secunda in rasura manu 1. fuit r || ⁴ uirtute
accepta cod. signa transpositionis a prima ut uidetur man. Gundermann |
⁶ eleuauit corr m 1 || ⁹ non leuauit || cod. fuit leuauit se signo trans-
positionis super ras deinde correxit ipsa m 1. Gundermann || ¹³ mortuus
post loquatur man 2 addidit

¹ scribe aperientem || ² inclinantem corrigere uult HUsener | Simo-
nem molli | Simone moueri ego corrigo Simone adtolli suspicatur Gunder-
mann. Simonem pro datiuo, molli pro molle uel molliter dici putat
HUsener | gremia scil cremia | pro acceperunt expectes occeperunt ||
³ flammās pro flammis || ⁴ ante ad succlamantes supple et || ⁶ fatuus ex
fatuos corruptum | post uanos uidetur inserendum esse uos || ⁷ excate ex
excaecatae corruptum || ¹³ scribe soluat || ¹⁸ tam ex iam corruptum ||
²⁴ pacienciam hoc loco cod. sed plerumque scribit patientia | non inseruit
HUsener || ²⁸ leuauit scil leuabit

didicimus inimicos nostros | diligere et pro persecutores nostros
 orare. | si enim et hic potest paeniteri, melius. deus enim | non
 memorabitur mala. ueniat ergo in lu|mine Christi. si autem
 non potest, partem pa|tris sui diabuli possideat. uestre autem |
 manus non coinquentur. Et cum hoc | dixisset ad populum, 5
 accessit ad puerum | et antequam suscitaret eum, dixit ad |
 matrem eius: Istos iuuenes quos manum|misisti in honore filii
 tui, possunt liberi | obsequium domino suo uiuo prestare: || scio || f. 362^r
 enim quorundam animum ledi, quod ui|derint filium tuum sur-
 rexisse, quod ite|rum seruituri sunt illi. sed permaneant | omnes 10
 liberi, percipientes ciuaria sicut ante | percipiebant, filius enim
 tuus resurrectu|rus est, et cum eo sint. Et diutius intueba|tur
 Petrus quid cogitaret. et dixit mater | pueri: Quid aliud possum
 facere? itaque coram | prefecto dicam, quaecumque consumere |
 habui in corpore filii mei, ipsi possideant. | Cui dixit Petrus: 15
 Cetera uiduis distribuan|tur. Gaudens uero Petrus animo in
 spiri|tu dixit: Domine qui misericors es, Iesu Christe, ap|pare
 Petro tuo inuocanti te, sicut semper | fecisti misericordiam et
 bonitatem: | praesentibus istis omnibus qui liber|tatem conse-
 cuti sunt, ut hii seruire | possint, exurgat nunc Nicostra|tus. 20
 Et tangens Petrus pueris la|tus dixit: Surge. Et surgens puer |
 sustulit uestimenta sua et sedit | et soluit sibi mentum, petens
 alia | uestimenta, descendit de lecto || et dixit ad Petrum: Rogo || f. 362^v
 te, homo, eamus | ad dominum Christum nostrum quem uidi
 tecum | loquentem; qui tibi dixit, me tibi osten|dens: 'Huc 25
 mihi eum adhuc, meus enim est'. | Audiens Petrus hoc a puero,
 conforta|batur plus animo domini adiutorio, et | dixit Petrus ad
 populum: Viri Romani, | sic mortui resuscitantur, sic confabu-
 lantur, sic ambulant resurgentes, | uiuunt ad tempus quem
 deus uoluerit. | nunc ergo qui conuenistis ad spec|taculum, si 30

¹ Matth. 5, 44

³ memorabi|tur in rasura fuisse uidetur l. Gundermann || ¹¹ ciuari
 corr m 2 || ¹⁵ possideant] literae t maxima pars per scissuram membranae
 deperdita. Gundermann || ¹⁷ margo exterior partim abscissus, in lacinia
 manu 2 literae supersunt hae: acep bil . . Gundermann. fuit decima
 mirabilia || ²² fol 362^r in marg infer m 2: gla tibi xpe || ²⁹ ui unt cod
 membrana pertusa

⁷ dele m priorem in manummisisti || ¹¹ scil cibaria || ²¹ pueris] corrige
 pueri || ²⁴ scribendum uidetur homo dei || ²⁶ adhuc ex adduc corruptum

non conuertamini ab his | malis uestris, et ab omnibus fa|bri-
catis diis uestris, et ab omni immun|ditia et concupiscentia,
|| f. 365^r percipite | communicationem Christi credentes || <ut> in aeternum
uitam consequamini.

5 XXIX | Ex eadem hora adorabant eum tam|quam deum
pedibus eius deuoluti, et quos | habebant in domo infirmos ut
cura|ret eos. praefectus autem uidens | tantam multitudinem

ⁿ
2 inmunditia corr m 1 || 3 post credentes fol 362^v septem uersuum
spatium uacat. scripturae uestigia quae adesce uidentur literarum sunt
folii 362^r, membrana pellucida. in marg m 2: hic minus abet. quae
nunc in codice sequuntur folia 363 et 364 iam saeculo VII a bibliopecta ex
errore illata sunt. uerba sunt libri IV Recognitionum Clementinarum a
capite V exeunte (inde a uerbis ex utroque perfectus) usque ad uerba
capitis X ineuntis naturae debitum et non dei. rem perspexit corrector
saec VIII qui in margine superiore fol 363^r notauit: istu de
. i et de quarto libro de caput. item fol 365^r in margine
superiore addidit: iam istud de isto libro est

2 post concupiscentia aliquot uerba a librario omissa sunt. lacuna
fere sic explenda uidetur: in aeternum peribitis. conuertimini ergo et ||
3 ut ego inserui || 6 post deuoluti excidisse uidetur adportantes uel
simile quid

174^r A

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου.

I Κυριακῆς οὔσης, ὁμιλοῦντος τοῦ Πέτρου τοῖς ἀδελφοῖς,
καὶ προτρέποντος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, παρόντων πολλῶν
συχλητικῶν καὶ ἱππικῶν πλειόνων καὶ γυναικῶν πλουσίῳν <καί>
5 ματρωνῶν καὶ στηριζομένων τῇ πίστει, μία τις ἐνθα οὖσα γυνή
πάνυ πλουσία, ἥτις τὴν ἐπίκλησιν τοῦνομα Χρυσή εἶχεν, διὰ
τὸ πᾶν αὐτῆς σκεῦος χρύσειον ἐπάρχειν — ἵτις γεννηθεῖσα οὔτε
ἀργυρέῳ ποτὲ σκεῦει ἐχρήσατο οὔτε ὑελῶ, εἰ μὴ μόνοις χρυσεῖς —
εἶπεν τῷ Πέτρῳ· Πέτρε, Θεοῦ δοῦλε· εἰς ὅναρ ἐμοὶ παραστάς ὄν
10 λέγεις Θεὸν εἶπεν· Χρυσή, Πέτρε τῷ διακόνῳ μου ἀποκόμισον

1 Μηνὶ ἰουνίῳ καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου. ἐκ τῶν
ἱστορικῶν κλήμεντος ρώμης ἐπισκόπου. ἐν τῷ ἐσχάτῳ λόγῳ ἱστοροῦντος
οὕτως. κύριε εὐλόγησον A || 4 καὶ ante ματρωνῶν ego inserui || 5 ἐν Θεοῦ
σαγνῇ A || 6 τοῦνομα] scholion margini adscriptum suspicatur Gunder-
mann || 7 χρύσειον A || 8 σκεῦει A | χρυσεῖς A

ad Petrum | adtendentem, adnuebat Petro ut | discederet. Petrus
autem dicebat po|pulo ut in domo Marcelli uenirent. | mater
autem pueri rogabat Petrum | ut in domum suam pedem
poneret. | Petrus autem constituerat die domi|nico id Marcellum,
ut uideret uiduas, | ut pollicitus erat Marcellus, ut ma|nu ipsius 5
munistrarentur. dicebat | ergo puer qui surrexerat: Ego a Petro |
non discedo. mater autem gaudens | et hilaris peruenit in
domo sua. et alia | die post sabbatum uenit in domum | Mar-
celli, adferens Petro duo milia au|reorum, dicens ad Petrum:
Haec diui|de uirginibus Christi qui ei deseruiunt. puer | autem 10
qui a mortuis resurrexit cum | uidisset nemini se donasse, uenit
ad domum || et aperuit armarium. et ipse obtulit | quattuor milia || f. 365^u
aureorum dicens ad Pe|trum: Ecce et ego qui resuscitatus |
suum duplicem oblationem offero, et | me ipsum ex hodiernum
loquentem | uictimam deo. 15

⁴. id cod || ⁶ munistrarentur[?] cod. u prior fortasse ex a correctā.
Gundermann || ¹¹ uidiasse^t corr m 1

⁴ pro id ante Marcellum scribendum uidetur ad | post Marcellum
excidisse uidetur uenire. nam constituerat uix idem significare potest
quod constiterat. nisi forte scribendum est constituerat id Marcello ||
¹⁴ suum corruptum ex sum

XXX Dominica autem die, ad|loquente Petro fratribus et
orante | ut perseuerarent in fide domini nostri Iesu Christi, |
aduenientibus senatoribus conpluribus, | adueniebant autem et
aequites Roma|ni et matronae et aliae conplures ho|nestae
feminae, confortabantur in fi|de. et obsetrix quaedam, honesta 20
fe|mina, quae cognomen habebat Crysis | propter quod omnem
uasum aureum | possideret, quae neque argenteo uaso | neque
uitreo utebatur, sed omnia au|rea, dixit Petro: Dei minister,
adstitit | mihi deus tuus dicens: 'Ministro meo Pe|tro da decem

²⁰ folii 365^u uersum tertium decimum ex errore omissum librarius
in fine paginae suppluit uersuum seriem literis A, B, C apposis signans.
Gundermann

²⁰ ante confortabantur adde et | obsetrix] interpretem latinum uatā
tis pro pia tis legisse perspexit Gundermann

μυρίους χρυσίνους· ὑφείλεις γὰρ αὐτῇ. ἐκόμισα οὖν φοβουμένη,
μήτι κακὸν πάθω ὑπὸ τοῦ θοφθέντος μοι, εἰς οὐρανὸν ἀπερχο-
1.174r^b **A** μένου. καὶ ταῦτα εἰποῦσα καὶ θείσα τὸ χρῆμα ἀπηλλάγη. ὁ
δὲ Πέτρος ἰδὼν ἐδόξασεν τὸν κύριον, ὅτι ἤμελλον οἱ θλιβόμενοι
5 ἀναψύχειν. τινὲς οὖν τῶν παρόντων ἔλεγον αὐτῷ· Πέτρε, οὐ
κακῶς ἐδέξω τὸ χρῆμα τοῦτο παρ' αὐτῆς; διαβέβληται γὰρ ἐν
ὅλῃ <τῇ> Ῥώμῃ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ ὅτι οὐ προσέχει ἐνὶ ἀνδρί·
μέχρι γὰρ καὶ τῶν ἰδίων νεανίσκων πρόσσεισι. μὴ κοινώνει οὖν τῇ
Χρυσῇ τραπέζῃ, ἀλλὰ πεμφθῇ ἐπ' αὐτὴν τὸ παρ' αὐτῆς. Ὁ δὲ
10 Πέτρος ἀκούσας καὶ γελάσας εἶπεν τοῖς ἀδελφοῖς· Αὕτη τίς
μὲν ἔστιν τὸν ἄλλον βίον, οὐκ οἶδα. ὅτι δὲ τὸ χρῆμα τοῦτο
ἐδεξάμην, οὐ μάτην ἐδεξάμην· παρεῖχεν γὰρ ὡς χρεώστρια τοῦ
Χριστοῦ, καὶ δίδωσιν αὐτὸ τοῖς τοῦ Χριστοῦ δοῦλοις· αὐτὸς γὰρ
αὐτῶν προενόησεν.

15 **II** Ἐφερον δὲ καὶ τοὺς κάμνοντας πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ σαβ-
βάτῳ, δεόμενοι ὅπως ἀνασφάλωσιν τῶν νόσων. καὶ ἰῶντο πολλοὶ
παραλυτικοὶ καὶ ποδαγρικοὶ καὶ ἡμιτριταῖοι καὶ τεταρτίζοντες,
καὶ πάσης νόσον σωματικῆς ἰῶντο ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ
πιστευόντες, καὶ πάνπολλοι εἰς τὴν τοῦ κυρίου χάριν καθ' ἐκάστην
20 ἡμέραν προσετίθεντο. Σίμων δὲ ὁ μάγος τῷ ὄχλῳ ἡμερῶν ὀλίγων
διελθουσῶν ἐπισχνεῖτο τὸν Πέτρον ἀπελέγξαι, μὴ πεπιστευκότα
|| 1.174r^a **A** Θεῷ ἀληθινῷ, ἀλλ' ἡπατημένῳ. πολλὰς οὖν φαντασίας ποιοῦν-
τος αὐτοῦ οἱ ἥδη ἑδραῖοι τῶν μαθητῶν κατεγέλων αὐτοῦ. ἐν
τρικλίνοις γὰρ ἐποίει πνεύματά τινα πρὸς αὐτοὺς εἰσάγεσθαι,
25 φαινόμενα μόνον, οὐκ ὄντα δὲ ἀληθῶς. καὶ τί γὰρ λέγειν;
διεληλεγμένου αὐτοῦ διὰ πολλῶν ἐπὶ μαγίᾳ, καὶ χωλοὺς ἐποίησεν
φαίνεσθαι ὑγιεῖς πρὸς βραχὺ καὶ τυφλοὺς ὁμοίως, καὶ νεκροὺς
ἅπαξ πολλοὺς ἔδοξε ζωοποιεῖν καὶ κινεῖσθαι, ὥσπερ καὶ τὸν
Στρατόνικον. ταῦτα δὲ πάντα ὁ Πέτρος ἀκολουθῶν διήλεγχεν
30 αὐτὸν πρὸς τοὺς δρώντας. καὶ δὴ αἰεὶ ἀσχημονοῦντος καὶ ἐγγε-
λωμένου ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίων ὄχλου καὶ ἀπιστουμένου ἐφ' οἷς
ἐπισχνεῖτο ποιεῖν μὴ ἐπιτυγχάνοντος, ἐν τούτῳ τοῦτον πάντα
εἰπεῖν αὐτοῖς· Ἄνδρες Ῥωμαῖοι, νῦν δοκεῖτέ μου κατισχύσαι τὸν
Πέτρον ὡς δυνατότερον καὶ μᾶλλον αὐτῷ προσέχετε; Ἠπάτησθε.
35 αἴριον γὰρ ἐγὼ καταλιπὼν ὑμᾶς ἀθεοτάτους καὶ ἀσεβεστάτους,
ἀναπηξομαι πρὸς τὸν Θεόν, οὗ ἡ δύναμις ἐγὼ εἰμι ἀσθενήσασα.
εἰ οὖν ὑμεῖς πεπτῶκατε, ἰδὲ ἐγὼ εἰμι ὁ Ἑστώς· καὶ ἀνέρχομαι

² ἀπερχομένη **A** || ⁷ τῇ *ego addidi* || ⁸ πρόσεισι *mauult HUsener* ||

¹³ αὐτῷ **A** || ³² πάντα *delendum videtur* || ³⁴ ἡπάτεισθε **A** || ³⁵ καταλειπὼν **A**

milia aureorum: debes | enim illi'. timens autem ego, ne quid | mali patiar ab illo quem uidi de caelis | respicientem. Et haec dicens posuit | ad pedes pecuniam et discessit. Petrus || autem || *f. 366^r* magnificabat dominum, quoniam pau|peres refrigeraturi erant. quidam | autem de fratribus dicebant Petro: Vide, | frater, ne 5 non bene acceperis paecuni|am. dicitur enim fornicatam illam es|se, neque ullum uirum relinquisse; | usque et de seruis suis non parcit. si | autem tibi uidetur, communicare ei | noli de mensa domini nostri Iesu Christi, sed mitta|tur ignis eius in eam. Petrus hoc audito | subrisit et dixit: Haec quae sit 10 ignoro. | ego hanc paecuniam accepi a deuitri|ce Christi: do enim illam seruis Christi: ipse enim | illis prouidit.

XXXI Adferebant autem ad | Petrum infirmos sabbato ut sanaret | ab infirmitatibus suis, et omnes sana|bantur. nam et podagrici et ciragri|ci et quartanari et ab omne infirmi|tate 15 sanabuntur in nomine Iesu Christi | credentes. adponebantur autem | cottidie in domini gratia credentes. sed | post dies paucos Simon se dicebat | Petrum vincere tamquam non cre|dentem deo uiuo sed persuasioni uane, || et fantasmata omnia || *f. 366^v* facere. qui autem | iam constabiliti erant in deo et Christo, | 20 non seducebat. nam Simon faciebat | in triclinio, sed nihil uerum, et <anima>|tos iam traductos faciebat, et clu|dos rectos ambulare, sed in brebi, cae|cos uidere, sed non uerum, quod faci|ebat in fantasia, ut ad hora hominibus | uideretur; nam redibant iterum | in eam ualetudinem. nihil tamen fir|mum, 25 sicut et Petrus Nicostratum | et ceteros fecerat sanos. nam Petrus | sequendo Simonem magum dissolue|bat eum, nam ab omnibus aporiabatur | et nemo illi iam nihil credebat. no|uissime autem dicit Simon: Viri Roma|ni, putatis, quod Petrus me uicit, qua|si fortior sit me? sic illum adtenditis | tamquam potentio- 30 rem: persedu|xit enim uos. sed crastina die volabo | ad domi-

¹² *1^{pe} correxit m 1* || ¹⁹ *fantasmata^a corr m 1* || ²² *fol 366^v extremae literae uersus quarti paene euanuerunt. Gundermann legit amut et suspi-^{??}catur amotos. fortasse fuit anima, ut legendum sit animatos*

⁹ *τῆ τοῦ Χριστοῦ τραπέζῃ* interpretem legisse monet Gundermann | ignis eius] *id est τὸ πῦρ αὐτῆς pro τὸ παρ' αὐτῆς* || ¹¹ *scil debitrice* || ¹⁵ *omne pro omni* || ¹⁶ *sanabuntur ex sanabantur corruptum* || ¹⁹ *persua- sioni uane] interpretes legisse uidetur ἀνάγκη κενῇ cf Col. 2, 8* || ²¹ *post facie- bat excidisse uidetur mortuos moueri uel simile quid* || ²² *scil breui*

πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐρῶ αὐτῇ· Κάμει τὸν Ἑστώτα υἱόν σου κατακλίνει ἡθέλησαν· ἀλλὰ μὴ συνθέμενος αὐτοῖς εἰς ἐμαντὸν
 || t. 174^a ^b ^A ἀνέ|| δραμον.

III Καὶ ἴδῃ τῇ ἐπιούσῃ ὁ ὄχλος πλείων συνήρχετο εἰς
 5 σάκραν βίαν, ὅπως ἴδωσιν αὐτὸν πετώμενον. ὁ δὲ Πέτρος ὄραμα
 Θεασάμενος ἤκεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὅπως αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ
 ἐλέγξῃ· ὅτε γὰρ εἰσείει εἰς τὴν Ῥώμην, ἐξέστησεν τοὺς ὄχλους
 πετώμενος. ἀλλ' οὕτω Πέτρος ὁ ἐλέγχων αὐτὸν ἦν ἐνδημῶν
 τῇ Ῥώμῃ, ἦν περ οὕτως πλανῶν ἐφάντασεν, ὥς ἐκωτῆναι τινὰς
 10 ἐπ' αὐτῷ. στάς οὖν οὗτος ἐν τόπῳ ὑψηλῷ καὶ Θεασάμενος
 τὸν Πέτρον, ἤρξατο λέγειν· Πέτρε, νῦν μάλιστα ὅταν ἀνέρχομαι
 κατέναντι τούτων πάντων Θεωρουμένων λέγω σοι· Εἰ σοῦ ὁ
 Θεὸς δύναται, ὃν Ἰουδαῖοι ἀνεῖλον καὶ ὑμᾶς ἐλιθοβόλησαν τοὺς
 ἐπ' ἐκείνου ἐκλελεγμένους, δεῖξάτω ὅτι Θεοῦ ἐστὶν ἡ πίστις
 15 αὐτοῦ, φανίτω ἐπὶ τούτῳ, εἰ ἀξία Θεοῦ ἐστὶν. ἐγὼ γὰρ ἀνελ-
 θὼν ἑαυτὸν ἐπιδείξω τῷ ὄχλῳ τούτῳ παντὶ ὅστις εἰμὶ. καὶ
 ἰδοὺ ἀρθέντος αὐτοῦ εἰς τὸ ὕψος καὶ πάντων δρώντων αὐτὸν
 εἰς ὅλην <τὴν> Ῥώμην, καὶ ὑπὲρ τοὺς ναοὺς αὐτῆς καὶ τὰ ὄρη
 ἡρμένον, ἀφεύρων οἱ πιστοὶ εἰς τὸν Πέτρον. καὶ ὁ Πέτρος
 || t. 175^r ^a ^A 20 ἰδὼν τὸ παράδοξον τοῦ Θεάματος || ἐβόησεν πρὸς τὸν κύριον
 Ἰησοῦν Χριστόν· Ἐὰν ἀφῆς τοῦτον ποιῆσαι ὃ ἐπεχείρησεν, νῦν
 πάντες οἱ εἰς σὲ πιστεύσαντες σκανδαλισθήσονται καὶ ἔσται ἃ
 δι' ἐμοῦ ἔδωκας αὐτοῖς σημεῖα καὶ τέρατα ἁπιστα· τάχυνον κύριε
 τὴν χάριν σου, καὶ καταπεσόντος αὐτοῦ ἄνωθεν, ἐκλυσθῇς
 25 συστῇ καὶ μὴ ἀποθάνῃ, ἀλλὰ <κε>νωθῇ καὶ τὸ σκέλος κατεάξῃ
 ἐκ τριῶν τόπων. Καὶ καταπεσόντος αὐτοῦ ἄνωθεν τὸ σκέλος
 κατέαξεν ἐκ τριῶν τόπων. τότε αὐτὸν λιθοβολήσαντες ἕκαστος
 εἰς τὰ ἴδια ἀνεχώρησαν, Πέτρῳ τὸ λοιπὸν πάντες πειθόμενοι.
 Εἰς δέ τις ἐλθὼν διὰ τάχους ἐξ ὁδοῦ τῶν φίλων τοῦ Σίμω-
 30 νος, Γέμελλος ὀνόματι, παρ' οὗ πολλὰ ἔλαβεν ὁ Σίμων, Ἑλληνίδα
 τινὰ γυναῖκα ἐσχηκώς, ἰδὼν αὐτὸν κατεάξαντα τὸ σκέλος εἶπεν·

⁴ πλείω *A* | εἰς σάκραν βίαν *ego scripsi cum V* εἰς ἀκρίβειαν *A* ||
⁹ fortasse οὗτος || ¹¹ lege ὅτ' ἀνέρχ., *AN falso iterato HUsener* || ¹² Θεωρου-
 μένων *emendavit HUsener* Θεωρούμενος *A* || ¹⁸ τὴν *ego addidi* || ²¹ τοῦτο
A || ²⁴ post ἄνωθεν *supplenda videntur* εἰχνομαί ἵνα | ἐκλυσθῇς] *literae v et θ*
in rasura sunt || ²⁵ κενωθῇ] *literae κε euannuerunt* || ³⁰ γέμελος *A* | ὁσίων *A*

num cuius ego uirtutem noui, quia | uos caecidistis me, et
ego uado ad pa|trem omnium et dico illi: 'Iniuriam mi|hi fece-
runt filii tui; ego ad te ideo re||uersus sum'. || f. 367^r

XXXII Alia autem die turba mag|na conuenit ad platea
quae dicitur | sacra uia, ut uiderent eum uolantem. | et Petrus 5
uenit ut et ipse interesset. | et uenit et magna uoce dixit
Simon | Petro: Adtende Petre, quia ad dominum uado | coram
populo spectante me. dico tibi, | Petre, si quid deus tuus
potest, quem Iudaei | occiderunt et uos lapidauerunt qui sub |
illo eratis collecti, appareat modo quae | sit fides tua: ego 10
enim ad eum uado. en | subito in alto uisus est omnibus uiden-
ti|bus in tota urbe sup omnia templa | et montes. respiciens
autem Petrus | et ipse mirabatur talem uisum. Petrus | uero
clamauit ad dominum Iesum Christum dicens: | Si passus fueris
hunc quod conatus est | facere, omnes qui crediderunt in te | 15
scandalizantur, et quaecumque de|disti per me signa erunt fncta.
citius | ergo, domine. fac gratiam tuam et osten|de omnibus
qui me adtendunt uirtu|tem tuam. sed non peto ut moriatur, |
sed aliquid in membris suis uexetur. || et continuo caecidit ad || f. 367^v
terram, fregit | crus in tres partes. tunc eum lapadan|tes omnes 20
fidentes et conlaudantes | dominum.

Superueniens autem quidam de | uia amicus Simonis, nomine
Gemellus | a quo Simon multa acceperat, uidens | eum crure
fracto, subridens dixit | ei: Tu es dei uirtus? quis tibi crus

ⁱ occiderunt corr m 1 | p. 367^r in margine exteriori uestigia ad-
notationis man 2: sim . . . l. || ¹² sup cod. linea transuersa non comparet.
sed fuit sine dubio super

¹ ante noui inserendum esse me perspexit HÜsener | post me excidisse
uidetur stante uel simile quid. Gundermann || ³ filii tui] pro υἱόν σου latinus
legisse uidetur υἱόν σου nisi forte filio tuo scribendum | ad te] interpres legit
εἰς σεαυτὸν pro εἰς ἑαυτὸν || ⁶ latinus θεασόμενος pro θεασόμενος legisse
uidetur || ¹⁰ fides tua] latinum πίστις σου pro πίστις αὐτοῦ legisse monuit
Gundermann || ¹¹ scribe ad deum || ²⁰ ante fregit inserendum est et | lapa-
dantes pro lapidantes | post omnes deesse putat domum abierunt HÜsener

Σίμων, εἰ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ κατὰσσεται, μὴ καὶ αὐτὸς ὁ Θεός, οὗ δύναμις εἶ, τυφλωθήσεται; Δραμὼν οὖν καὶ ὁ Γέμελος ἰκο-
 λούθει τῷ Πέτρῳ λέγων αὐτῷ· Κάγω τῶν ἐπὶ Χριστὸν πιστευ-
 όντων εὐχομαι εἶναι. ὁ δὲ Πέτρος· Τίς οὖν ὁ φθόνος, ἔφη,
 5 ἄδελφέ μου; ἔλθε καὶ παρέδρευε. Ὁ δὲ Σίμων ἐν τῇ συμφορᾷ
 γενόμενος εὗρέν τινες τοὺς διακομίσαντας αὐτὸν νυκτὸς κραβ-
 βάτῳ ἀπὸ Ῥώμης εἰς Ἀρικίαν· κάκει ἐπιμείνας ἀπηνέχθη
 || f. 175r^b ▲ πρὸς τι||να Ῥώμης ἐξορισθέντα Κάστιωρα εἰς Ταρακίνα<ν> ἐπ'
 αἰτίᾳ μαγικῇ· κάκει κατατεμνόμενος, τὸ πέρας τοῦ βίου ὁ τοῦ
 10 διαβόλου ἄγγελος ἔδωκεν Σίμων.

IV Ὁ δὲ Πέτρος ἦν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀγαλλιώμενος μετὰ τῶν
 ἀδελφῶν ἐν τῷ κυρίῳ καὶ εὐχαριστῶν νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐπὶ τῷ
 ὄχλῳ τῷ καθημερινῷ τῷ προσαγομένῳ τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ
 τῷ τοῦ κυρίου χάριτι. συνήγοντο δὲ καὶ αἱ παλλακίδες τοῦ
 15 πραιφέκτου Ἀγρίππα πρὸς τὸν Πέτρον, τέσσαρες οὖσαι, Ἀγριπ-
 πίνα καὶ Νικαρία καὶ Εὐφημία καὶ Δῶρις. ἀκοίονσαι τὸν τῆς
 ἀγνείας λόγον καὶ πάντα τὰ τοῦ κυρίου λόγια, ἐπλήγησαν τὰς
 ψυχὰς, καὶ συνθέμεναι ἀλλήλαις ἀγναὶ τῆς Ἀγρίππα κοίτης
 διαμεῖναι ἠροχλοῦντο ἐπ' αὐτοῦ. ἀποροῦντος οὖν τοῦ Ἀγρίππα
 20 καὶ λυπουμένου περὶ αὐτῶν — καὶ μάλιστα τούτων ἦρα —
 ἐπετηρεῖτο οὖν καὶ ὑποπέμψας ὅπου ἀπύρχοντο, μαρθάνει ὅτι
 πρὸς τὸν Πέτρον. ἔλεγεν οὖν αὐταῖς ἐλθοίσαις· Μὴ κοινωνεῖν
 || p. 1 P ἐμοὶ ὁ Χριστιανὸς ἐκεῖνος || ἐδίδαξεν ἐμᾶς· γινώσκετε ὅτι καὶ
 ἐμᾶς ἀπολέσω κάκεινον ζῶντα καίσω. αὐταὶ μὲν οὖν ἐπέμειναν
 25 πάντα τὰ κακὰ παθεῖν ὑπὸ τοῦ Ἀγρίππα, μόνον ἵνα μηκέτι
 οἰσθηλατῶνται, ἐνδυναμοίμεναι τῷ κράτει τοῦ Ἰησοῦ.

¹ κατεάσσεται A || ⁶ διακονίσαντας A || ⁷ ἀπο ρωμειῆς A | Ἀρικίαν ego
 cum latino restitui τρακηναν id est ταρακίαν A | ἐπιμῆνας A || ⁸ ταρακίνα
 A || ⁹ κατατενόμενος A || ¹⁰ Σίμων delendum censet MBonnet || ¹¹ Μαρτύριον
 τοῦ ἁγίου πέτρον ἀποστόλου ἐν Ῥώμῃ P Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου
 πέτρον μαρτυρήσαντος ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ νέρωνος. κίριε εὐλόγησον S | ὁ δέ om P |
 πέτρος ὁ ἀπόστολος P πέτρος ὁ ἀπόστολος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ S |
 τῇ om A || ¹² ἐπὶ τῷ κυρίῳ P | καὶ prius cum SV | εὐχαριστῶν om P | τῷ θεῷ
 add S || ¹³ τοῦ ἁγίου Χριστοῦ A τῷ ἁγίῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ S || ¹⁴ τῇ τοῦ κυρ.
 χάριτι om A | δέ om A | αἱ om A || ¹⁵ ἐπύρχον P | ἀριθμὸν τέσσαρες om
 οὔσαι A | Ἀγριππίνα . . . Δῶρις om AV || ¹⁶ Δαρία pro Νικαρία S | αἱ
 ἀκοίονσαι A || ¹⁷ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ A τ. κ. Χριστοῦ S || ¹⁹ ἐπ' αὐτοῦ | πάσας
 τὰς ἡμέρας add S || ²⁰ ὅτι ante μάλιστα inserit A || ²¹ ἐποτηροῦται A | οὖν
 om A | υποπενψας P πέμψας A | προέρχονται AV || ²² πρὸς τ. Π. ἀπύρχονται
 legisse videtur S | μὴ κοινων. ἐμοὶ | τοῦ μὴ συνεῖναι μοι A || ²³ ὁ αὐτε χριστια-
 νός om P || ²⁴ νμασσαπολαιο P | κατακαύσω A || ²⁵ πάντα κακοπαθεῖν A |
 μόνον ἵνα μηκέτι scripsi cum A μόνοννυστηλατουντε P | ἱστηρηλατοῦνται A |
²⁶ τῷ κριτῇ Χριστῷ A

fregit? | numquid ipse deus, cuius te uirtutem | esse dicis?
 currens autem ipse Gemellus ad Petrum dixit: Ecce ego de
 cre|dentibus Iesu Christi unus opto esse. Pe|trus dixit ei:
 Quae inuidia hic est, fra|ter? ueni et fac consuetudinem. Simon |
 autem male tractatus inuenit qui | eum tollerent in grauato 5
 extra Ro|mam Aricia. et ibi paucos dies fecit | et inde tultus
 est quasi exiliaticum | ab urbe nomine Castorem Terracina. | et
 ibi duo medici concidebant eum, | extremum autem die angelum
 sa|tanae fecerunt ut expiraret. |

XXXIII Petrus autem Romae morabatur | cum fratribus 10
 gloriosus in domino || et gratias agens die ac nocte tur|ba ad- || t. 368^r
 ueniente credentium in nomi|ne Christi. conueniebant autem
 ad eum | et concubinae praefecti audientes | castitatem debere
 obseruari et | conlocutae inter se abstinebant se | a concubitu
 Agrippae praefecti, et | cum illis molestus esset, excusatio|nibus 15
 adueniendo aporiabant eum. | cumque ille bilem pateretur prae-
 te|rea diligens eas, exposuit eis curios<os> | ut sciret ubi prodirent.
 et scierunt | quoniam ad Petrum conueniunt. dixit | eis
 Agrippa: Petrus uos prohibuit n<on> | communicare mecum; ille
 uos ha<ec do>|cuit. scitote quia et uos et illum <per>|dam. 20
 istae autem paratae erant om<nia> | mala pati, quam se con-
 mittere cum | eo, confortante domino.

⁸ fol 367^u in marg exteriori haec uestigia manus 2 reperiuntur:
 noī tuus
 it simon HUsener putat locum euangelii(?) adscribi no<m>i<n> tuu<m> sit
 simon || ¹¹ folii 368^r margo exterior putredine confectus ita ut in fine
 singulorum uersuum aliquot literae euanuerint. Gundermann || ¹³ castitate^m
 corr m 1 || ¹⁷ post curios semicirculus literae e uel o legitur; reliqua
 perierunt || ¹⁸ scierunt] literarum nt fragmenta comparent | literae x in
 dixit certa uestigia supersunt || ¹⁹ non restitui, sed in cod. nihil nisi semi-
 circulus post n primam comparet || ²⁰ haec docuit ego restitui. post ha 2—7
 literarum lacuna | illum] literae m fragmentum tantum superest. deinde
 desunt literae 2—8. lacunam ego expleui || ²¹ post om tres fere literae
 perierunt. omnia ego supplui.

⁵ scil grabato || ⁷ nihil mutandum. expectes ad exiliaticum, sed fuisse
 uidetur in graeco exemplo quo interpret usus est ὡς τὴν ἐξορισθεῖντα ||

⁸ die pro diem || ¹⁶ adinueniendo conicit HUsener

- V Μία δέ τις γυνή καὶ μάλιστα εὐμορφοτάτη, γαμετὴ Ἀλβίνου τοῦ Καίσαρος φίλου, Ξαντίππῃ ὀνόματι, ἅμα ταῖς
 || c. 175 u^a A λοιπαῖς ματρῶναις καὶ αὐτὴ συνήρχετο πρὸς τὸν || Πέτρον καὶ
 αὐτὴ τοῦ Ἀλβίνου ἀπέστη. ἐκεῖνος οὖν μαινόμενος καὶ ἐρῶν
 5 τῆς Ξαντίππης καὶ θαυμάζων ὅτι οὐδὲ ἐπ' αὐτῆς τῆς κλίνης
 καθεῖδει ἅμα αὐτῇ, ὡς θηρίον ἡγριαίετο, βουλόμενος τὸν Πέ-
 τρον διαχειρίσασθαι· ἔγνω γὰρ αὐτὸν παραίτιον γεγονότα τοῦ
 χωρισμοῦ τῆς κοίτης. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλαι γυναῖκες τοῦ λόγου
 τῆς ἀγνείας ἔρασθεισαι τῶν ἀνδρῶν ἐχωρίζοντο, καὶ ἄνδρες τῶν
 10 ἰδίων γυναικῶν τὰς κοίτας ἐχώριζον διὰ τὸ σεμνῶς καὶ ἀγνῶς
 θέλειν αὐτοὺς θεοσεβεῖν. Θορύβου οὖν μεγίστου ὄντος ἐν τῇ
 Ῥώμῃ καὶ τοῦ Ἀλβίνου δηλώσαντος τὰ κατ' αὐτὸν τῷ Ἀγρίππᾳ
 || p. 2 P λέγοντος αὐτῇ· || Ἡ σύ με ἐκδίκησον ἀπὸ τοῦ χωρίσαντος τὴν
 γυναικά μου Πέτρον, ἢ ἐγὼ ἐμαυτὸν ἐκδικήσω, καὶ ὁ Ἀγρίππας
 15 ταῦτα ἔλεγεν πεπονημένοι ὑπ' αὐτοῦ, χωρίσαντός μου τὰς παλλα-
 κίδας. καὶ ὁ Ἀλβίνος πρὸς αὐτόν· Τί οὖν περιμένεις, Ἀγρίππα;
 εὕρωμεν αὐτόν, καὶ ὡς περίεργον ἄνδρα ἀνέλωμεν, ὅπως ἔξωμεν
 ἡμῶν τὰς γυναῖκας, ἵνα κἀκείνους ἐκδικήσωμεν τοῖς μὴ δυνα-
 μένους αὐτὸν ἀνελεῖν, ὧν καὶ αὐτῶν ἀπέστησεν τὰς γυναῖκας.
 20 VI Ὡς δὲ ταῦτα ἐσκέπτοντο, γνοῖσα ἡ Ξαντίππῃ τοῦ ἀνδρός
 τὴν συμβουλίαν τὴν πρὸς τὸν Ἀγρίππαν, πέμψασα ἐδῆλωσεν
 || c. 175 u^b A τῷ Πέτρῳ, ὅπως ἐξέλθῃ ἀπὸ τῆς Ῥώμης. καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελ-
 φοὶ ἅμα τῷ Μαρκέλλῳ παρεκάλουν αὐτὸν ἐξελεῖν. ὁ δὲ Πέ-

¹ γυνή om P | καὶ μαλ. εἰμ. γαμετὴ om A || ² φίλου καίσαρος A | ἀγρίππα om ὀνόματι P | ἅμα καὶ ἄλλαις A || ³ καὶ αὐτὴ om A | ἐρχομένη A || ⁴ ἐκ. οὖν δεινῶς ἦν μεμηνῶς κατὰ τῆς ξαντ. A | ἐρῶν P || ⁵ ἀγριππίνης P || ⁶ ἐβούλετο καθεῖδειν A | ἅμα αὐτῇ om A | ὡς τι A | ἡγριοῦτο A || ⁷ κατέγνω A | τοῦ χωρισμοῦ γεγενῆσθαι A || ⁸ τῆς κοίτης | αὐτὸν γενεσθε add P in ed princ ego αὐτοῦ correxi, γενέσθαι deleui. sed utrumque fortasse delendum aut duplicis uersionis uestigium est || ⁹ ερεσθεῖσε P ερεσθεισθαι (ante τοῦ λόγου) A | ἀπέστησαν A | τῶν ἰδίων ὁμοίως ἐχωρίζοντο γυναικῶν (om τὰς κοίτ.) A || ¹⁰ ἀγνῶς καὶ σεμνῶς A || ¹¹ καὶ θελήν θεοσεβεῖν P | οὐ μικροῦ AF || ¹² δῆλωσ. κατ' αὐτῶν A || ¹³ λέγοντος αὐτῇ om A | ἐκδικ. φησιν A || ¹⁴ μου | ἀπ' ἐμοῦ A | Πέτρον om A | ἐγὼ addidi cum AV om P | ἐκδικήσω ἐμαυτόν A | τ//αυτα P fuit τα αυτα sed prima α erasa est. ταῦτα A || ¹⁵ χωρίσαντός μου τὰς παλλ. om A || ¹⁶ Ἀλβείνος (om ὁ) A | μέλλεις A | τί οὖν περιμένεις om S || ¹⁷ συσχωμεν A || ¹⁷⁻¹⁸ ὅπως . . . τὰς γυναῖκας | καὶ ἐκδικοῦμεν ἑαυτοὺς καὶ τοὺς μὴ δυναμένους ἑαυτοῖς βοηθῆσαι, οἷς καὶ αὐτοὺς ἐστέρησεν τῆς τοιαύτης συναναστροφῆς A || ²⁰ ἐσκέπτοντο | πρὸς αὐτοὺς add A | ἀγριππῖνα P | τὴν τοῦ ἀνδρός A || ²¹ τὴν | ὅτι ἄξει τὸν Πέτρον πρὸς τὸν Ἀγρ. S | τόν om P || ²² ἀπὸ om A || ²³ ἅμα τῷ Μαρκέλλῳ om S | ἐξελε-
 θεῖν | ἐκ τῆς Ῥώμης add S

XXXIV Vna autem for|ma formonsissima, Aluini claris-
 simi | uiri amici Caesaris coniunx nomin|e> | Xantippe, cum
 alias matronas con|ueniens ad Petrum de castitate ser|uanda
 sustulit se a marito. ipse autem || furians et amans eam mira-|| f. 368^u
 batur, quo|niam neque in eodem lecto maneret, | et tamquam 5
 besteus furiabatur ad e|am, quaerens quomodo Petrum per-
 de|ret. multae autem conplures et aliae | honestae feminae,
 audientes uerbum | de castitate, recedebant a uiris suis, | et
 uiri a mulieribus, propter quod uel|lent caste et munda deo
 seruire. | tumultu autem non minimo concita|to ab Albino, 10
 rettulit praefecto de | coniuge sua. dixit ei: Aut tu me
 defende | de Petro qui istas suasit Christianas fieri, | <a>ut
 ego me uindicabo. et praefectus | <h>oc passus referebat
 Albino. et dixit | <Alb>inus praefecto: Quid ergo taces? | cur
 non te defendes et uniuersos? | occidamus ergo illum, ut possi- 15
 mus | coniuges nostras possidere.

XXXV Conlo|cutio itaque facta est a Sanctipippe. | rettulit
 enim Petro et rogabat | eum ut exiret a Roma, ut ad hora
 ma|lus locum non haberet. haec et | omnes fratres ei dicebant,
 quibus || 20

¹ forma] literae for sub finem uersus ut Gundermann annotat incertissimae sunt. suspicatus sum femina ita ut quae ab initio uersus sequentis legitur litera m pro in scripta esse existimarem. sed ut HUsener monuit nusquam librarius contra regulam uocabulorum syllabas dirimit. igitur scribere non potuit fem|ina sed fe|mina aut femi|na || ² nomine] ultimae literae maxima pars euaniuit || ³ recedebant man 1 tecedebant scripsit qui literas pallidas denuo atramento obduxit || ¹² ista³ corr ipsa ut uidetur man 1 | quattuor uersuum margo exterior scissuram passus est. perierunt priorum uersuum singulae pōsteriorum binae uel ternae literae. certo restitui possunt uersu 12 <a>ut, uersu 13 <h>oc, uersu 14 <Alb>inus ||
 ???

¹⁴ cur legebat Gundermann. certo nihil nisi primae literae (c?e?o?q?) semicirculus dignoscitur || ²⁰ inter folia 368 et 369 unum folium iam saeculo VII euulsum | fol. 368* in marg inferiore man 2: et hic minus abet

⁴ furians pro furians || ⁵ besteus pro bestius || ⁷ conplures] fortasse correctio uocis multae HUsener || ¹⁵ defendes pro defendis || ¹⁷ sanctipippe ex xantippe corruptum || ¹⁸ ad hora pro ad horam. m litera ante malus omissa est

τρος εἶπεν αὐτοῖς· Δραπετεύωμεν, ἀδελφοί; οἱ δὲ ἔλεγον αὐτῷ·
 Οὐ, ἀλλ' ὥς ἔτι σου δυναμένου ὑπηρετεῖν τῷ κυρίῳ. πεισθεῖς
 δὲ τοῖς ἀδελφοῖς ἐξῆλθεν μόνος, εἰπὼν· Μηδεὶς ὑμῶν ἐξερχέσθω
 σὺν ἐμοί, ἀλλ' ἐξέρχομαι μόνος, μεταμφιάσας τὸ σχῆμά μου.
 5 ὡς δὲ ἐξῆι τὴν πύλην, εἶδεν τὸν κύριον εἰσερχόμενον εἰς τὴν
 || p. 3 P Ῥώμην. Καὶ ἰδὼν || αὐτὸν εἶπεν· Κύριε, ποῦ ᾧδε; Καὶ ὁ κύριος
 αὐτῷ εἶπεν· Εἰσερχομαι εἰς τὴν Ῥώμην σταυρωθῆναι. καὶ ὁ
 Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, πάλιν σταυροῦσαι; Εἶπεν αὐτῷ·
 Naί, Πέτρε, πάλιν σταυροῦμαι. καὶ ἔλθων εἰς ἑαυτὸν ὁ Πέτρος
 10 καὶ Θεασάμενος τὸν κύριον εἰς οὐρανὸν ἀνελθόντα, ἐπέστρεψεν
 εἰς τὴν Ῥώμην ἀγαλλιωμένος καὶ δοξάζων τὸν κύριον, ὅτι αὐτὸς
 εἶπεν Σταυροῦμαι· ὃ εἰς τὸν Πέτρον ἡμέλλεν γίνεσθαι.

VII Ἀναβὰς οὖν πάλιν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἔλεγεν αὐτοῖς
 τὸ δραθὲν αὐτῷ· κἀκεῖνοι ἐπένθουν τῇ ψυχῇ, κλαίοντες καὶ
 15 λέγοντες· Παρακαλοῦμέν σε Πέτρε· ἡμῶν τῶν νεωτέρων φρόντι-
 || f. 176r^a A σον. καὶ ὁ Πέτρος αὐτοῖς || ὅτι Ἐὰν ἡ τοῦ κυρίου τὸ θέλημα,
 γίνεται, καὶ ἐὰν ἡμεῖς μὴ θέλωμεν. ἡμᾶς δὲ ὁ κύριος στηριξά-
 δυνατός ἐστιν εἰς τὴν πίστιν αὐτοῦ, καὶ Θεμελιώσει ἐν αὐτῷ
 καὶ πλατυνεῖ ἐν αὐτῷ, οὓς αὐτὸς ἐφύτευσεν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἄλλους
 20 φυτεύσῃτε δι' αὐτοῦ. ἐγὼ δέ, μέχρις με θέλει ὁ κύριος ἐν-
 σαρκὶ εἶναι, οὐκ ἀντιλέγω· καὶ πάλιν θέλοντος λαβεῖν με, ἀγαλ-
 λιῶμαι καὶ εὐφραίνομαι. ταῦτα τοῦ Πέτρου λαλοῦντος καὶ

¹ αὐτοῖς ἔφη A | δραπετευομε P δραπετεύομεν A || ² δυναμένου σου A | τῷ κυρίῳ | μένε ἐν σαρκὶ δι' ἡμᾶς add S || ³ ὁ πέτρος ἐξῆλθεν A | ἐρχέσθω A || ⁴ ἐξερχόμενος pro ἐξέρχομαι μόνος A | μεταμφιάσω A || ⁵ ὡς δὲ ἐξῆλθεν ὁ πέτρος εἰς τὴν πύλην A | Ῥώμην] σταυρωθῆναι add A || ⁶ καὶ ὁ πέτρος αὐτῷ εἶπεν A | ὁδε P ποῦ ᾧδε κύριε A κύριε ποῦ ᾧδε καὶ ποῖ ὁδεύεις C ποῦ ὁδεύεις ego in ed 1 correxeram non uetante Sokolovio || ⁷ καὶ ὁ πέτρος αὐτῷ εἶπεν A || ⁸ κύριέ μου S | καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος A || ⁹ πάλιν σταυρ. Πέτρε S | καὶ ἐλθὼν] ὡς περ πολλάκις graet S || ¹⁰ ἰδὼν A | τοὺς οὐρανούς A || ¹¹ τὴν om P || ¹² σταυροῦσθαι A | ὃ εἰς τὸν Πέτρον ἡμέλλεν γίνεσθαι cum ACS εἰς δὲ τὸν πέτρον ἔλεγεν γίνεσθαι P || ¹³ πάλιν} ὁ πέτρος A || ¹⁴ κἀκεῖνοι] αὐτοῦ ἀκούσαντες add A || ¹⁵ λέγοντες] πρὸς αὐτόν add A | παρακαλ. . . ἡμῶν] εὐχον(?) περὶ ἡμῶν Πέτρε S | μετεώρων A νεωτέρων ἐν πίστει S || ¹⁶ ὅτι ἂν A | post τοῦ κυρίου in P rasura est. fuit ut CKrumbacher testatur το κυ. | τό om A || ¹⁷ γίνετα] γεννησόμεθα S | κἂν A | ὑμᾶς] ἡμᾶς P | ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος] ἐν ὑμῖν δὲ ὁ κύριος τῶν δυνάμεων ἐστι S | δυνατός ἐστιν ὁ κ. στηρ. A | στηριξῇ P | ἐστιν om P | στηριξεί δυνα- τῶς ed 1 | καὶ στηριξεί ὑμᾶς S || ¹⁸ δυνατός ἐστιν om S | Θεμελιώσαι A || ¹⁹ κρατῖναι A | ἐν αὐτῷ om A | οὓς αὐτούς A | ἵνα καὶ ἡμεῖς . . . δι' αὐτοῦ cum AC consentiente L. ὑμῶν δὲ ἕνεκα καὶ ἡμᾶς ζωοποιήσῃ S plane om P ed 1 || ²⁰ δὲ om A | μέχρις ὅτε A | θέλει με A || ²¹ εἶναι ἐν σαρκὶ A | ἀντιλ. αὐτῷ A | θέλ. αὐτοῦ A | παραλαβεῖν A

lacuna

|| p. 4 P τῶν ἀδελφῶν πάντων κλαιόντων, ἰδοὺ στρατιῶται || τέσσαρες
αὐτὸν παραλαβόντες ἀπήγαγον τῷ Ἀγρίππᾳ. κακείνος διὰ τὴν
νόσον αὐτοῦ ἐπ' αἰτία ἀθεότητος ἐκέλευσε αὐτὸν σταυρωθῆναι.
συνέδραμεν οὖν τῶν ἀδελφῶν τὸ πλῆθος ὅλον πλουσίων τε καὶ
5 πενίτων, ὀρφανῶν τε καὶ χηρῶν, ἀδυνάτων τε καὶ δυνατῶν,
βουλόμενοι ἰδεῖν καὶ ἀφαρπάσαι τὸν Πέτρον, τῶν δῆμων ἐκβο-
ώντων ἀκατασχέτῳ καὶ μιᾷ φωνῇ· Τί ἡδίκησεν ὁ Πέτρος,
Ἀγρίππα; τί σε κακὸν διέθηκεν; λέγε Ῥωμαίοις. Καὶ ἕτεροι
ἔλεγον· <Φοβητέον>, μὴ ἔάν οὗτος ἀποθάνῃ, καὶ ὁ κύριος <αὐτοῦ>
10 ἀπολέσει ἡμᾶς <πάντας>. καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐπὶ τὸν τόπον,
καταστείλας τὸν ὄχλον εἶπεν· Ἄνδρες, οἱ εἰς Χριστὸν στρατευό-
|| f. 178r^b A μينوι· ἄνδρες, οἱ ἐπὶ Χριστὸν ἐλπίζοντες· || μέμνησθε ὧν εἶδετε δι'
ἐμοῦ σημείων καὶ τεράτων, μέμνησθε τῆς συμπαθείας τοῦ Θεοῦ,
δι' ἡμᾶς πόσας ἰάσεις ἐποίησεν. ὑπομείνατε αὐτὸν ἐρχόμενον καὶ
15 ἀποδιδόντα ἐκάστῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ. καὶ νῦν πρὸς τὸν
Ἀγρίππαν μὴ πικραίνεσθε· διάκονος γάρ ἐστιν τῆς πατρικῆς αὐτοῦ
|| p. 5 P ἐνεργείας, καὶ πάντως τοῦτο γίνεται τοῦ κυρίου φανερώσαντός
μοι τὸ συμβαῖνον. ἀλλὰ τί μέλλω καὶ οὐ πρόσειμι τῷ σταυρῷ;
VIII Προσελθόντος δὲ καὶ παραστάντος τῷ σταυρῷ, ἤρξατο
20 λέγειν· Ὁ ὄνομα σταυροῦ, μυστήριον ἀπόκρυφον· ὃ χάρις ἀνέκ-

¹⁵ Matth. 16, 27

¹ κλαιόντων γοερῶς A | ἱεροπολῆται τεσσαρεῖς (id est τεσσαρεῖς) P ὑπη-
ρέται αὐτῷ δέκα ἐπιστάντες A ἰδοὺ στρατιῶται om τέσσαρες S ecco quattro
soldati della coorte che stava al cospetto del re C similiter Aeth. Hieros
cum quattuor apparitoribus et aliis decem viris L ἰδοὺ στρατιῶται τέσσαρες
ego scripsi. expectare possis Ἱεροσ καὶ στρατιῶται τέσσαρες σὺν δέκα
ὑπηρέταις || ² πρὸς τὸν ἀγρίππαν A | τὴν κακὴν νόσον A || ³ ἐπ' αἰτίας iam olim
correxii Hermannus frater επετηαν P ἐπὶ αἰτία A || ⁴ τὸ πλῆθος τῶν ἀδελ-
φῶν A | πλουσίων τε πάντων A || ⁵ ἀδυνάτων τε om A || ⁶ βουλομένων A |
ἰδεῖν καὶ ἀφαρπ. cum A ἰδεῖν καὶ om P καὶ ἀφαρπ. om CS | τῶν δὲ δῆμων P
omisi δὲ cum A || ⁷ ἀκατ. κ. μ. φων. om P sed extat et in S | ὁ om A || ⁸ λέγε
νῦν A | καὶ ἕτεροι . . . ἀπολέσει ἡμᾶς <πάντας> om PS addidi cum A (L)
θορυβήσει γὰρ ἡ Ῥώμη ἐάν οὗτος ἀποθάνῃ S | ἐτέρω λόγῳ A ἕτεροι ἔλεγον
scripsi cum C¹ et ² || ⁹ φοβητέον suppleni cum CL om A | ἐάν addidi cum
CLS duae litterae erasae in A (fuit ἔν) | αὐτοῦ addidi cum C || ¹⁰ πάντας
addidi cum CL | καὶ ὁ Πέτρ. γενόμενος om A | εἰς A || ¹¹ καὶ καταστ. A |
ὁ πέτρος εἶπεν A | οἱ εἰς Χριστὸν στρατευόμενοι restitui cum A consentien-
tibus L (qui Christo militatis) C (o uomini che diveniste soldati di Gesù C²)
et S cuius textum Sokoloff graece sic reddit: εἰστασσόμενοι εἰς τὴν στρατιάν
Θεοῦ τοῦ σωτήρος | οἱ τοῦ Χριστοῦ στρατιῶται P || ¹² ἐλπίζοντες | οἱ ἐν
Χριστῷ ζῶν ἔχοντες S | ἴδετε AP || ¹⁴ δι' ἡμᾶς τῆς εἰς ἡμᾶς A | πόσας
καὶ πόσας S | ἐποίη. ἐμὴν A || ¹⁵ νῦν ἠδελφοί add A || ¹⁷ γέγονεν A || ¹⁸ ἐμοί
A || ¹⁹ προσελθόντος . . . σταυρῷ ACS consentiente L om PV || ²⁰ λέγειν
πάνην P | σταυροῦ] Χριστοῦ S | τὸ ἀποκρ. μυστ. A μυστ. παντελῶς ἀποκρ. S

<ma>||nete itaque adueniente eum et re|tribuyente unicuique || t. 369^r
 secundum fac|ta sua. et nunc nolite furere in Agrippa |
 praefecto. minister est paternae | aenergiae et traditionis illius.
 hoc | autem quod factum est in me dominus me|us ante mihi
 ostendit.

5

XXXVII Sed quia dubito | et non accedo ad crucem? omne
 cru|cis mysterium obscurum, gratia in|comparabilis in nomen

¹ <ma>nete *ego suppleui* || ² miniter *corr m 1*

¹ adueniente *pro* aduenientem | retribuyente *pro* retribuentem ||
² *scribe* quid *pro* quia | *pro* omne *scribe* cum *graecis* o nomen

φραστος ἐπὶ ὀνόματι σταυροῦ εἰρημένη· ὧ φρίσις ἀνθρώπου
χωρισθῆναι Θεοῦ μὴ δυναμένη· ὧ ἄρρητε φιλία καὶ ἀχώριστε,
διὰ χειλέων ῥυπαρῶν ἐκφαίνεσθαι μὴ δυναμένη· βιάζομαι σε
νῦν πρὸς τῷ τέλει τῆς ἐνθάδε λύσεως ὑπάρχων· ὅστις εἰ δηλώσω
5 σε· οὐκ ἤρεμίσω τὸ πάλαι μεμυκὸς τῇ ψυχῇ μου καὶ κρυπτό-
μενον τοῦ σταυροῦ τὸ μυστήριον. σταυρὸς μὴ τοῦτο ὑμῖν ἔστω
τὸ φαινόμενον, οἱ ἐπὶ Χριστὸν ἐλπίζοντες· ἕτερον γάρ τί ἐστιν
παρὰ τὸ φαινόμενον τοῦτο κατὰ <τὸ> τοῦ Χριστοῦ πάθος. καὶ
νῦν μάλιστα, ὅτι δύνασθε οἱ δυνάμενοι ἀκοῦσαι ἐν ἐσχάτῃ ὥρᾳ
10 καὶ τελευταίᾳ τοῦ βίου ὑπάρχοντός μου, ἀκούσατε· παντὸς
αἰσθητηρίου χωρίσατε τὰς ἐαυτῶν ψυχάς, παντὸς φαινομένου,
μὴ ὄντος ἀληθοῦς· πηρώσατε ὑμῶν τὰς ὕψεις ταύτας, πηρώ-
σατε ὑμῶν τὰς ἀκοὰς ταύτας, <χωρίσατε> τὰς πράξεις τὰς ἐν
|| p. 6 P φανερωῖ· καὶ γνῶσεσθε τὰ περὶ Χριστοῦ || γεγονότα καὶ τὸ ὅλον
15 τῆς σωτηρίας ὑμῶν μυστήριον· καὶ ταῦτα ὑμῖν εἰρήσθω τοῖς
|| f. 176 u^a A ἀκούουσιν ὡς μὴ εἰρημένα. ὥρα δέ σοι Πέτρε || παραδοῦναι τὸ
σῶμα τοῖς λαμβάνουσιν. ἀπολάβετε οὖν, οἷς ἐστιν ἴδιον. ἀξιῶ
οὖν ἡμᾶς τοὺς δημίους, οὕτως με σταυρώσατε, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
καὶ μὴ ἄλλως· καὶ διὰ τί, τοῖς ἀκούουσιν ἐρῶ.

¹ σταυροῦ] Χριστοῦ S | εἰρήνη ed 1 cum L | ἡς φρίσις ἀνθρώπου πιστῇ
χωρισθῆναι οὐ δύναται S || ¹⁻⁶ ὧ φρίσις ἀνθρώπου . . . τοῦ σταυροῦ τὸ
μυστήριον *desunt in A* || ²⁻⁵ ὧ ἄρρητε φιλία . . . δηλώσω σε om C² || ²⁻⁴ ὡ
ἄρρητε φιλία . . . μὴ δυναμένη om C¹ || ³ σε] αὐτὸς S || ⁴ τοτελῇ P | τῆς . . .
ὑπάρχων om S | *pro* τῆς ἐνθάδε λύσεως *HUsener* τῆς ἐνθάδ' ἐλείσεως
suspiciatur | *post* τῷ τέλει S *legisse uidetur* φανερώσαι uel simile *quid* |
διλοσεσε P τοῖς ἀνθρώποις δηλώσαι S *ut uidetur* δηλώσω σε *ego cum C*
emendauit || ⁵ ante οὐκ ἡρεμ. *praem* πάσῃ ἐποχῇ uel simile *quid S* | τὸ πάλαι
. . . κρυπτόμενον] *quae apud S extant latine redduntur et occultum olim et*
absconditum | τῇ ψυχῇ μου om S || ⁶ τό ante μυστήριον *fortasse delendum* |
μὴ om A | ὑμῖν] ὅπλον *add A* || ⁷ τὸ φαινόν A || ⁸ τοῦτο τὸ φαν. ὑμῖν A |
τό *post* κατὰ *ego addidi* | κατὰ . . . πάθος om A || ⁹ ὅτε A *quod fortasse*
recipiendum erat || ¹⁰ ἀκούσατε μου προθύμως A | παντὸς αἰσθ. . . ψυχάς
om A || ¹¹ αἰσθητηρίου] *malim* αἰσθητοῦ || ¹² *post* ἀληθοῦς *add* ἀπόσπ. A |
πηρώσατε *bis emendant HUsener et MBonnet consentientibus CV* πηρώ-
σατε *quod utrobique exstat in APS sensu caret* | τὰς διψεις τῆς δράσεως S |
alleri πηρώσατε *praemittit* καὶ A || ¹³ ταύτας τὰς πράξεις τὰς ἐν φανερωῖ
om S | τὰς *primum* om A. *duplex accusatiuus offendit. verba a Slavo omissa*
non deleo, sed uidetur deesse χωρίσατε *quod ego supplui cf* tagliate fuori
di voi ogni opera del corpo C¹ togliete via da voi ogni pensiero terreno
e le opere della carne C² πρὸς uel εἰς τὰς πράξεις *suspiciatur MBonnet* ||
¹⁴ ἐπὶ Χριστόν A || ¹⁵ ὑμῶν om A | *post* μυστήριον *add* δεῖ μὲν λεγόμενον
οὐδέποτε δὲ ἀκούμενον S | καὶ ταῦτα . . . εἰρημένα om AC || ¹⁶ ὅρα δε συ P
itidem ὅρα δε συ A || ¹⁷ *uerba* ἀξιῶ οὖν ἡμᾶς . . . ἵτις γέγονεν *transposuit C²* |
ὡς οὖν ἀξιῶ A || ¹⁸ ἐπὶ κεφαλῇς A || ¹⁹ ἐρῶ] σταυρωθεῖς *add A*

crucis dicta! | o natura hominum, qui non discedunt | ab ea et
 qui non recedunt ab ea. o amor | inrecessibilis, qui per labia
 immunda | nominari non potest! adpraehendo | te nunc ad con-
 summationem huius | loci. non abscondo quod olim optabam |
 crucis mysterium frui. fratres, qui | in Christo speratis, ne 5
 putetis hoc esse | crucem quod palam uidetur. aliud est | autem
 praeter hoc obscurum et mag|num mysterium. nunc maximum
 mihi | in nouissimo die meo audite. nolite | haec quae oculis
 uidetis humanis. ex|caecare oculos et aures uestras || ab istis || f. 369^a
 passionibus quae palam uidetis. | sed in notitiam uestri sit per- 10
 manere | totum mysterium uitae aeternae. | sed iam hora est
 tradere corpus me|um. Et conuersus ad eos, qui eum sus|pen-
 suri erant, dixit ad eos: Capite, | deorsum me crucifigite; et
 propter | quam causam sic peto figi, audientibus | dicam.

¹
² quper corr m 1

⁴ optabam . . . frui] *expectare possis occultabam cum L uerbo frui
 delete* || ⁷ maximum *pro maxime* || ⁸ post nolite *deesse uidetur uidere* ||
⁹ excaecare *ex excaecate corruptum*

IX Ὡς δὲ ἀπεκρέμασαν αὐτὸν ὃν ἤξιωσεν τρόπον, ἤρξατο
 πάλιν λέγειν· Ἄνδρες, οἷς ἐστιν ἴδιον τὸ ἀκούειν, ἐνωτίσασθε
 ἃ νῦν μάλιστα ὑμῖν ἀναγγελῶ ἀποκρεμάμενος. γινώσκετε τῆς
 ἀπάσης φύσεως τὸ μυστήριον καὶ τὴν τῶν πάντων ἀρχὴν ἣτις
 5 γέγονεν. ὁ γὰρ πρῶτος ἄνθρωπος, οὗ γένος ἐν εἶδει ἔχω ἐγώ,
 κατὰ κεφαλὴν ἐνεχθεὶς ἔδειξεν γένεσιν τὴν οὐκ οὔσαν πάλαι·
 νεκρὰ γὰρ ἦν αὐτῇ μὴ κίνησιν ἔχουσα· κατασυρεῖς οὖν ἐκείνος
 ὁ καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἑαυτοῦ εἰς γῆν ῥίψας, τὸ πᾶν τοῦτο τῆς
 10 ἐν ἣ τὰ δεξιὰ ἀριστερὰ ἔδειξεν καὶ τὰ ἀριστερὰ δεξιὰ, καὶ
 πάντα ἐνήλλαξεν τῆς φύσεως αὐτῶν σημεῖα, ὡς καλὰ τὰ μὴ
 καλὰ νοῆσαι καὶ ἀγαθὰ τὰ ὄντως κακά· περὶ ὧν ὁ κύριος ἐν
 μυστηρίῳ λέγει· Ἐὰν μὴ ποιήσῃτε τὰ δεξιὰ ὡς τὰ ἀριστερὰ
 καὶ τὰ ἀριστερὰ ὡς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἄνω ὡς τὰ κάτω καὶ τὰ
 15 ὀπίσω ὡς τὰ ἔμπροσθεν, οὐ μὴ ἐπιγνῶτε τὴν βασιλείαν. ταύτην

¹³ euangelium Aegyptiorum

² τό om A || ³ αναγγελω P | ἀναγγέλλω κρεμύμενος A || ⁴ ἀπάσης ut
 in ed princ habet ei A απλ. ισ P | τῆς τῶν πάντων καταβολῆς
 τὴν ἀρχὴν A || ⁵ post γέγονεν add ὁ γὰρ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ
 δεῦτερος ἐξ οὐρανοῦ P deleui cum ACS. est additamentum ex 1. Cor. 15, 47
 intrusum | γενόμενος εἶδος δ' ἔχω ἐγώ S || ⁶ κεφαλῆς A | γένεσιν om A | την-
 νουσαν παλιν P τὴν οὔσαν πάλαι νεκράν S che non si movea (non avea
 moto di vita) C¹ τὴν οὐκ οὔσαν πάλαι scripsi cum A || ⁷ νεκράν γὰρ αὐτὴν
 ... ἔχουσαν. I νεκρὰ γὰρ φύσις S | μὴ addidi cum A | κίνησιν νεκράν ἔχουσα S |
 κατασυρεῖς οὖν κτλ. difficillima sunt. neque medicinam adhibet V misere hoc
 loco mutilatus. C¹ sic habet: tratto giù esso che avea gittato il suo proprio
 principio sulla terra, fece sì che tutte le cose a noi visibili nella creazione
 cambiassero posto, a somiglianza di lui che era appeso a capo all' ingiù.
 E fece sì che quelli che erano nella destra, fossero in essa creazione
 nella sinistra etc. paullo aliter C² sub finem mutilus: ma quegli essendo
 tratto in giù, gittò via il suo proprio principio. La sua natura si tras-
 portò a capo all' ingiù, facendo cangiare tutte le cose esistenti. reliqua
 desunt. κατασυρῶν P κατασυρῶν A κατασυρεῖς οὖν scripsi cum CS ut
 iam pridem uoluit Hermannus frater | εἰκινον P || ⁸ ὁ om A | πρὸς ἑαυτὸν τὸν
 τὸ πᾶν S (om τοῦτο) || ⁹ συνεστασαντο P | pro εἶδος expectare possis ἐν εἶδει |
 τῆς κλήσεως om PCS recepi cum VL articulum om A || ¹⁰ ἔδειξεν PS
 ἐδόξασεν A quod consentientibus VL fortasse praefervendum est | τὰ ἀριστ.
 ὡς τὰ δεξιὰ A || ¹¹ πάντα ἐνήλλ. cum A πανταπονήλλαξεν P | τὰ τῆς φυσ.
 A | αὐτῶν ego correxi αὐτοῦ PA || ¹² νομίσαι A || ¹²-96, ³ περὶ ὧν . . .
 ἀνθρώπων om A || ¹⁵ οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν C¹
 et ² V | βεσ. τοῦ θεοῦ S || ¹⁵-96, ¹ ταύτην . . . προάξας non mutavi. questo
 pensiero ora di tal forma come vi ho manifestato, e questa guisa nella
 quale mi vedete crocifisso C¹ or ecco o miei figliuoli, io v' ho mostrato
 che questo è il modo che io mi scelsi per essere crocifisso, a capo all'

XXXVIII Vt autem suspenderunt eum, | ut ipse petierat,
 coepit dicere: Quibus | est uoluntas audiendi, audite <quae nunc>
 ma|xime uobis adnuntio suspensum. | intellegitis omnes myste-
 rium | principatus quod factum est. prior | enim homo cuius
 ego effigiem sumpsi | capite deorsum missus, et totum | genus 5
 suum in terra proiciens . . . ipsam | ergo effigiem suspensam
 tamquam | et homo susum adtendens Christus par|tem, quem
 honorificauit et commu|nicauit, dextram in sinistram de|mutans
 sic, ut <bona> tamquam mala uide|rentur et mala tamquam
 bona. | et dominus ipse dixit: 'Si non feceritis || dextram tam- 10^{f. 370^r}
 quam sinistram et si|nistram ut dextram, et quae sunt <susum> |
 tamquam deorsum et quae retro su<nt> | tamquam ab ante, non
 intrauit in reg|na caelorum.' haec autem prouiden|tia domini

¹² non intr. in regn. cael. cf *Matth.* 18, 3

⁶ in codice nulla lacuna || ¹⁰ post feceritis additae sunt literae de, quae ab initio paginae sequentis f. 370^r repetuntur || ¹¹ post sunt incerta literae s uestigia. literae 2—6 abscissae sunt. susum ego suppleui | retro su cod duabus fere literis abscissis. retro sunt ego scripsi

² quae nunc ego suppleui || ³ scribe suspensus | pro omnes malim cum graecis omnis || ⁶ post proiciens non in codice sed in uersione latina deesse uidentur aliquot uerba. reliquis testibus adhibitis lacunam sic fere expleuerim: ostendit mortuam olim generationem. mortua enim erat illa motum non habens. tractum igitur deorsum principium illud totam huius. uisibilis mundi creationem restituit | pro suspensam cum graecis scribendum est suspensus || ⁷ pro homo suspicari possis humo || ⁸ post sinistram in uersione latina excidisse uidentur et sinistram in dextram || ⁹ bona ego inserui || ¹³ intrauit ex intrabitis corruptum est

οὖν τὴν ἔννοιαν εἰς ὑμᾶς προάξας, καὶ τὸ σχῆμα ἐν ᾧ ὁρᾷτε ἀποκρεμάμενόν με, ἐκείνου διατύπωσις ἐστὶν τοῦ πρώτως εἰς γένεσιν χωρήσαντος ἀνθρώπου. ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί μου, καὶ οἱ νῦν ἀκούοντες καὶ οἱ μέλλοντες ἀκούειν, λήξαντες τῆς πρώτης
 5 πλάνης ἐπαναδραμεῖν ὀφείλετε· προσῆκεν γὰρ ἐπιβαίνειν τῇ τοῦ Χριστοῦ σταυρῷ, ὅστις ἐστὶν τεταμένος λόγος, εἰς καὶ μόνος, περὶ οὗ τὸ πνεῦμα λέγει· Τί γάρ ἐστιν Χριστὸς ἀλλ' ὁ λόγος, ἡχος τοῦ Θεοῦ; ἵνα λόγος ἢ τοῦτο τὸ ὁρθὸν ξύλον, ἐφ' ᾧ ἐσταύρωμαι· ἡχος δὲ τὸ πλάγιόν ἐστιν, ἀνθρώπου φύσις.
 || p. 8 P 10 ὁ δὲ ἴλος ὁ συνέχων ἐπὶ || τῷ ὁρθῷ ξύλῳ τὸ πλάγιον κατὰ μέσου, ἢ ἐπιστροφὴ καὶ ἡ μετάνοια τοῦ ἀνθρώπου.

X Ταῦτά μοι οὖν σοῦ γνωρίσαντος καὶ ἀποκαλύψαντος,
 || f. 176 u^b Δ λόγε ζωῆς, ξύλον νῦν ἐπ' ἐμοῦ εἰρη||μένον, εὐχαριστῶ σοι οὐκ ἐν χεῖλεσιν τούτοις τοῖς προσηλωμένοις, οὐδὲ γλώσσῃ, δι' ἧς
 15 ἀλήθεια καὶ ψεῦδος προέρχεται, οὐδὲ λόγῳ τοῦτω <τῷ> ἐπὶ τέχνης φύσεως ἑλικῆς προερχομένῳ, ἀλλ' ἐκείνῃ τῇ φωνῇ εὐχαριστῶ σοι, βασιλεῦ, τῇ διὰ σιγῆς νοουμένῃ, τῇ μὴ ἐν φανερῷ ἀκουομένη, τῇ μὴ δι' ὀργάνων σώματος προϊούσῃ, τῇ μὴ ἐν σάρκινῳ ὥτα πορευομένῃ, τῇ μὴ οὐσίᾳ φθαρτῇ ἀκουομένῃ, τῇ μὴ ἐν
 20 κόσμῳ οὔσῃ καὶ ἐν γῇ ἀφιεμένη, μηδὲ ἐν βίβλοις γραφομένη, μηδὲ τινὶ μὲν οὔσῃ, τινὶ δὲ οὐκ οὔσῃ· ἀλλὰ ταύτῃ, Ἰησοῦ Χριστέ,

7—8 unde haec petita sint nescio

ingiù, nella forma del primo uomo . . . C² (reliqua deperdita sunt) |

² ὑμεῖς καὶ S || ⁴ οἱ om P | ἀνONTαIS P | διζαντες την πρότιν πλανῖν P τῷ δειζαντι ἀπὸ τῆς πρώτης πλάνης S λήξαντες τῆς πρώτης πλάνης recepi cum AC | post πρώτης addit ὑμῶν A || ⁵ ὀφείλετε cum AC om PS | ἐπαναδρ. πρὸς τὴν ἄνω πατρίδα S | προσῆκεν om S | γὰρ ἐπιβαίνειν cum A ἐπιβένον-τας P ἐπιβαίνων ut uidetur S che cioè è quello che vi conviene, voi che sperate nel Signore e nella sua croce C || ^{6—13} ὅστις ἐστὶν . . . λόγε ζωῆς om A || ⁶ τεταμένος cum PCV τεταγμένος SL γεγραμμένος(?) Aeth. || ^{7—8} περὶ οὗ τὸ πνεῦμα . . . ἡχος] questo di cui lo Spirito ha detto che l'interpretazione della croce è il verbo, la voce di Dio C || ⁷ λεγῶν P | ἀλλ' ἢ suspicatur HUsener || ⁸ καὶ ἡχος SL Aeth omisi καὶ cum PC | τοῦ Θεοῦ cum US consentiente L om P | ὁρθόν addidi cum CSL om P | ξύλον om S || ¹⁰ ἴλος ego correxi cum C λόγος PS | τὸ πλάγιον ego scripsi cum C deleto de quod P post articulum praebebat. idem cod post ξύλο interpungit || ¹² μοι ἀποκαλ. S || ¹³ ὃ νῦν ἔξωλον ζωῆς A | εἰρημένον] ὁρθόν add C | οὗ χεῖλεσιν A || ¹⁴ τοῖς om P | προσηλουμένοις A || ¹⁵ ἀληθῆς A | διέρχεται A | τῷ inseruit HUsener || ^{15—16} οὐδὲ λόγῳ . . . προερχομένῳ om S nè con queste parole che escono per arte di natura e materiale C || ¹⁶ προερχομένῳ ego scripsi προσερχομένῳ P.1 | τῷ om P || ¹⁷ βασιλεῦ om S | τῷ μὴ . . . ἀκουομένη om S || ¹⁸ τῷ μὴ om P | εἰς σάρκινῳ A || ¹⁹ πορευομένη P | φέσει φθαρτῇ A || ²⁰ ἐν αὐτῇ ἐπαφιεμένη A || ²¹ μηδὲ cum A μη P

ad uos adtuli. et signum quem | in me conspiciatis illius corpus
 est pri|mi hominis generatio. uos autem, dilec|tissimi fratres,
 qui nunc auditis pri|imum, qui incipietis audire, et ostendi uo|bis
 primum errorem, ut obseruare | possitis. subiciunt me itaque
 domini mei | Iesu Christi cruci, quod est extensum uer|bum 5
 unum et solum, de quo spiritus sanctus di|cit: 'Quid enim est
 . . . uerbum nisi hoc lignum, | in quo crucifixus sum? clauum
 autem | de plagio hominis figura est; clauus au|tem qui continet
 [et] in directo ligno | ligno plagio in medio, conuersio et pa<e>-
 nitentiam hominis est. 10

XXXIX Haec autem, | domine, tu mihi in notitiam per-
 tulisti; | reuelasti quod est uerbum uitae, | nunc a me lignum
 dictum. gratias tibi | ago, non labiis istis clauis fixum, || neque || c. 370^u
 lingua, per quem uerum et men|dum exit, neque uerbo hoc
 qui partes | uarias hominem, qui per humorem | <e>ius pro- 15
 ducitur: sed illa uoce tibi gra|tias ago, qui per silentium in-
 telle|gitur, qui <non> per organum corporali exil|git, sed illa
 uoce, quae non in carne ad | aures subintrat, sed illa quae
 est | incorrupta, quae in hoc mundo non | est, nec in terra
 uadit, neque in li|bris scribitur, sed hac uoce, domine | Iesu 20

¹ in codice nulla lacuna || ⁹ continet et cod. et alterum ego deleui |
 pa nitentiam cod abscissa e post pa || ¹⁵ eius] prima litera abscissa ||
¹⁷ non ego inserui

² suspicor cum graecis generati pro generatio || ³ et ante qui posterius
 ponendum esse uidetur || ⁶ post quid enim est per homoeoteleuton excidisse
 uidentur fere haec: Christus nisi uerbum et uox dei? quid enim est ||
⁷ crucifixus sum . . . figura est] uerba corrupta. scribendum uidetur: cru-
 cifixus sum clauo. uox autem plagium est, hominis figura || ⁹ ligno plagio
 pro lignum plagium | scribe paenitentia || ¹² ante reuelasti inserendum
 uidetur et || ¹³ pro fixum scribe fixis || ¹⁴ expectes mendacium sed uide
 quod Neue 1, 547 scripsit || ¹⁵ pro partes scribendum censeo per artes.
 fuit in archetypo partes cf 55, 24 | hominem ex hominis corruptum ||
¹⁷ corporali pro corporale | exigit uidetur corruptum ex exit uel exiit.
 sed fortasse MBonneto auctore exigitur scribendum || ¹⁸ pro in carne ad
 aures malim in carnales aures

εὐχαριστῶ σοι· σιγῇ φωνῆς, ἥ τὸ ἐν ἐμοὶ πνεῦμα σὲ φιλοῦν
καὶ σοὶ λαλοῦν καὶ σὲ ὁρῶν ἐντυγχάνει. σὺ καὶ μόνῳ πνεύματι
|| p. 9 P νοητός· σύ μοι πατήρ, σύ μοι μήτηρ, σύ μοι ἀδελφός, σὺ φίλος, ||
σὺ δοῦλος, σὺ οἰκονόμος· σὺ τὸ πᾶν καὶ τὸ πᾶν ἐν σοί· καὶ τὸ
5 ὃν σύ, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλο ὃ ἔστιν εἰ μὴ μόνος σύ. ἐπὶ τοῦτον
οἶν καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοί, καταρρυγόντες καὶ ἐν αὐτῷ μόνῳ τὸ
ἐπάρχειν ἡμᾶς μαθόντες, ἐκείνων τεύξεσθε, ὧν λέγει ἡμῖν· ἅ
| f. 177r^a A οὔτε ὀφθαλμοὺς εἶδεν, οὔτε οὐς ἤκουσεν, οὔτε || ἐπὶ καρδίαν
ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη. αἰτοῦμεν οὖν περὶ ὧν ἡμῖν ἐπέσχου
10 δοῦναι, ἀμίαντε Ἰησοῦ· αἰνοῦμέν σε, εὐχαριστοῦμέν σοι καὶ ἀνθ-
ομολογοῦμεθα, δοξαζόντες σε ἔτι ἀσθενεῖς ἄνθρωποι, ὅτι σὺ
θεὸς μόνος καὶ οὐχ ἕτερος, ᾧ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

XI Ὡς δὲ τὸ παρεστὸς πλήθος τὸ ἀμὴν μεγάλῳ ἤχῳ ἐφώνει,
15 ἅμα αὐτῷ τῷ ἀμὴν τὸ πνεῦμα ὁ Πέτρος τῷ κυρίῳ παρέδωκεν.
ὁ δὲ Μάρκελλος, μηδὲ γνώμην τινὸς λαβὼν, ὃ μὴ ἐξὸν ἦν, ἰδὼν
ὅτι ὁ μακάριος Πέτρος ἀπέπνευσεν, ἰδίαις χερσὶν καθελὼν αὐτὸν

* 1. Cor. 2, 9

¹ σιγῇ φωνῆς *P confirmat et S qui ταύτη τῇ σιγῷσῃ φωνῇ legisse uide-*
tur. nel silenzio che è la tua voce *C τῇ δὲ σῇ φωνῇ A | ᾧ om A | πνεῦμά σε |*
πατέρα σε A || ² σὲ ὁρῶν τὸν θεόν μου *A | ἐντυγχάνῃ P ἐντυγχάνω σοι A e ti*
guarda e appare al tuo cospetto, e per il quale si pensa a te C | εὐχομαι
σοι δς μόνῳ τῷ πνεύματι νοητός ὑπάρχεις uel quid simile S | ᾧ καὶ μόνῳ
πν. A || ³ νοητός εἰ *A | post πατὴρ adl κύριε A | σύ μου A secundo et*
tertio loco | σύ μοι μήτηρ *om P sed extat in ACSV |* σύ μοι φίλος *C ||*
⁴ σὺ δοῦλος *om sed ante σὲ φίλος praem. σὺ θεός S tu mio Signore ed*
io tuo servo C | σύ μοι δοῦλος *A |* σύ μοι οἰκονόμος *C |* καὶ τὸ ὃν σύ *om AS ||*
⁵ οὐκ ἔστιν ἄλλος σωτὴρ τινι *S |* ὃ ἔστιν νοητὸν ἢ μόνος σύ *A | post σύ adl*
κύριέ μου ὁ θεός .A σοὶ δόξα. ἀμήν S || ⁶ ἡμῖς (ἡμεῖς) *P | καταρρυγ.* προσ-
εῖξασθε S || ⁷ ἡμᾶς *P | τεύξεσθε P |* ἐκείνων τεύξεσθε ἀγαπῆτοί *δν λέγει*
δοῦναι ἡμῖν ἐπισχοῦμενος A || ⁸ ἰδὲν *AP |* οὔτε οὐς ἤκουσεν *om P sed extat in*
ACS || ⁹ ἀνθρ. ἡμαρτωλὸς *S consentiente V |* οὐκ *om A |* αἰτοῦμεν *δεόμενοι*
A || ¹⁰ ἀμίαντε *Ἰησ. αἰν. σε om A | σοι om A σε P ||* ¹¹ ὁμολογοῦμεθα καὶ
προσενχόμεθα uel simile quid CS | καὶ δοξαζ. *A |* ἄνθρωποι *δντες adl A |*
σὺ | εἰ κύριος *adl A |* σὺ εἰ ὁ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν *S tu solo sei Dio,*
insieme col tuo Padre buono e lo Spirito Santo (om καὶ οὐχ ἕτερος) C ||
¹² οὐκ ἔστιν ἕτερος θεός *A |* σοὶ ἡ δόξα *A |* εἰς τοὺς ἅπαντας *A ||* ¹⁴⁻¹⁵ ὡς δὲ
... τῷ ἀμὴν om S || ¹⁴ ὃ παρεστὸς ὄχλος *A |* μεγάλῃ τῇ φωνῇ τὸ ἀμὴν ἀπέ-
πειμηνεν ἅμα αὐτῷ καὶ πέτρος τῷ κυρίῳ τὸ πν. παρεδ. A || ¹⁵ τῷ κυρίῳ *om*
S || ¹⁶ γνώμης *A |* ὃ *om A |* ἐξὼν *A ||* ¹⁷ ἡδὴ ἀπεπν. *A*

Christe, gratulor tibi, silentio uocis | tuae, quod est in me,
 Christum te diligens, | tibi loquens et te uidens, tibi referens,
 qui solutus spiritus. omnia tibi | cognita sunt. tu mihi pater,
 tu mihi mater, tu mihi frater, tu mihi | amicus, tu seruus, tu
 procurans; | et omnia in te, et quidquid tu, et | non est alius 5
 nisi tu. in hunc autem | et uos refugientes et in eum omnia |
 sperantes, hoc constet in uos | ut quae didicistis possint per-
 manere in uobis, ut possitis ad ea peruenire quae promisit || f. 371^r
 se datu<rum>, | quae neque oculus uidit, nequ<e> auris> | audiuit,
 neque in cor hominis pecca<toris> | ascendit, praecantes eum de 10
 qui<bus> | promisit se datu<rum>. oramus te d<omine> | Iesu et
 inuocamus gloriantes et de do|praecantes confitemur tibi, honori-
 ficantes te adhuc homines infirmi, | quoniam tu es dominus
 solus et non est | alius. tibi honor, claritas et potestas | et
 nunc et in saecula saeculorum. | amen. 15

XL Circumstantes autem ma|xima uoce dixerunt amen.
 Marcel|lus itaque consilium cuiusquam pe|tens, quod non
 licebat nisi petisset, | ut uidit quoniam beatus Petrus | depo-
 suit spiritum, manibus suis | deponens corpus illius de<lauit>

⁴ tu seruus *man 2 transi.cum, sed retinendum* || ⁶ fol 371^r *quinque uel sex uersus priores in margine exteriore laesi et literae extremae 2—6 auulsae* || ⁹ datu<rum> *ego suppleui* | nequ<e> auris> *ego suppleui* || ¹⁰ pecca<toris> *ego suppleui* || ¹¹ qui<bus> *suppleuit Gundermann* | d<omine> *ego suppleui* || ¹² de do *praecantes cod. num uirgula super o appicta fuerit incertum est. Gundermann* || ¹⁹ de<lauit> *ego suppleui*

³ *pro solutus scribe solus. expectes ut in L solo spiritu intellegibilis es. sed uide quae apud nostrum sequuntur* || ⁷ uos *pro uobis* || ¹² de do *praecantes uix in depraecantes uel in de deo praecantes corrigendum est. sed uidetur fuisse te domine praec.* || ¹⁷ *ante consilium inserendum uidetur neque*

- τοῦ σταυροῦ ἔλουσεν ἐν γάλακτι καὶ οἶνον· καὶ κόψας Χίας μνᾶς
 ἐπτά καὶ σμύρνης καὶ ἀλόης καὶ φύλλου ἄλλας πεντήκοντα,
 p. 10 P ἐσμύρνισεν || αὐτοῦ τὸ λείψανον, καὶ γεμίσας μάχτραν λιθίνην
 τιμίματος πολλοῦ Ἀττικοῦ μέλιτος, ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ μνημεῖῳ
 5 κατέθετο αὐτό. ὁ δὲ Πέτρος Μαρκέλλῳ ἐπιστὰς νεκτὸς ἔλεγεν·
 Μάρκελλε, ἵκουσας τοῦ κυρίου λέγοντος· Ἄφετε τοὺς νεκροὺς
 θάπτεσθαι ἐπὶ τῶν ἰδίων νεκρῶν; Τοῦ δὲ Μαρκέλλου εἰρηζότος·
 Naί, ὁ Πέτρος αὐτῷ εἶπεν· Ἐκεῖνα οὖν ἃ παρέσχον εἰς τὸν
 f. 177r^b A νεκρόν, ἀπώλεσας· σὲ γὰρ ζῶν ἐπαρχῶν ὡς νεκρὸς νεκροῦ
 10 ἐπεμελήθης. ὁ δὲ Μάρκελλος διυπνισθεὶς τοῦ Πέτρου τὸν
 ἐμφανισμὸν τοῖς ἀδελφοῖς διηγῆσατο καὶ ἦν ἕνα τοῖς ἐπὶ
 Πέτρου στηριχθεῖσιν τῇ εἰς τὸν Χριστὸν πίστει, στηριζόμενος
 καὶ αὐτὸς ἐτι μᾶλλον μέχρι τῆς ἐπιδημίας Παύλου τῆς εἰς
 Ῥώμην.
 15 XII Ὁ δὲ Νέρων γνοὺς ὕστερον τὸν Πέτρον ἀπῆλλαγμένον
 τοῦ βίου, ἐμέμψατο τῷ πραιφέκτῳ Ἀγρίππᾳ, ὅτι μὴ μετὰ
 γνώμης αὐτοῦ ἀνῆρέθῃ. ἐβούλετο γὰρ αὐτὸν περισσοτέρᾳ
 κολάσει καὶ μείζον τιμωρίσασθαι· καὶ γὰρ τινες τῶν πρὸς
 H p. 11 P χεῖρα αὐτοῦ ὁ Πέτρος μαθητεύσας ἀποστῆναι αὐτοὺς || ἐποίησεν·
 20 ὡς δογλίως διακεῖσθαι καὶ χρόνῳ ἱκανῇ τῷ Ἀγρίππᾳ μὴ λαλῆσαι.
 ἔζητει γὰρ πάντας τοὺς ἐπὶ τοῦ Πέτρου μαθητευθέντας ἀδελ-

* Matth. 8, 22

¹ το σῶν P ἀπὸ τοῦ σταυροῦ A | ἐν om A | χίας P χείας A || ² ἐπτα
 καὶ σμύρνης καὶ ἀλόης καὶ φύλλον (φύλον A) ἄλλας πεντήκοντα cum A
 quod propius accedit ad L om ἐπτά . . . ἄλλας PS πεντήκοντα μνᾶς
 σμύρνης καὶ ἀλόης καὶ φύλλον ἰνδικοῦ C¹ cinquanta mine di mastix e
 venti libbre di mirra e aloe e foglia indica e malobatro C² with myrrh
 and other spices with which he embalmed him Aeth. || ³ μάχτραν] σμακ-
 τραν P σωρόν A || ⁴ Ἀττικοῦ μέλιτος om S || ⁵ αὐτόν A | ἐπιφανείς A |
 νεκτὸς om P sed extat in ACS | ἔλεγεν πρὸς αὐτόν A || ⁶ οὐκ ἵκουσας A ||
⁷ θάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς A cf Matth. 18, 22 || ⁸ καὶ ὁ πέτρος A |
 ἐκεῖνα οὖν ἃ παρέσχον εἰς τὸν νεκρ. ἀπώλ. cum ACV πέτρῳ ἐκεῖνα οὐ
 παρέσχον ἃ εἰς τὸν νεκρὸν αὐτοῦ ἀπώλεσας PS || ¹⁰ ἐπεμελήσω A | τοῦ
 Πέτρου om ACS | ἀνῆγγειλεν τοῦτον τὸν ἔμφ. AC || ¹¹ διηγῆσατο καὶ ἦν
 ἕνα om AC | τοῖς στηριχθ. ἐπὶ πέτρου A || ¹² εἰς τὴν πίστιν τοῦ κυρίου A |
 στηριζόμενοι P ἐπιστηριζόμενος A || ¹³ μέχρι . . . εἰς Ῥώμην] τῇ ἐπιδημίᾳ
 παύλου τῇ εἰς Ῥώμ. A || ¹⁵ τὸν μακάριον πέτρον A || ¹⁶ τὸν ἐπαρχῶν ἀγρίππην
 P | Ἀγρίππας om C || ¹⁷ τῆς γνώμης A | ἀνῆρ. ὁ Πέτρος S | αὐτὴ περισσοτέρᾳ
 . . . τιμωρίσασθαι praest prima di farlo morire, perocchè C | αὐτόν . . .
 κολάσει] περισσοτ. κολ. αὐτόν κολάσαι A || ¹⁸ μείζον] μείζονι τιμωρίᾳ A |
 τιμωρ. αὐτόν A | τῶν] ὄντων add A || ¹⁹ αὐτοῦ A || ²⁰ δογίλλος P δογίλλωσ
 A | διακεῖσθαι] τὸν νέρωνα add AC || ²¹ ἐζήτει οὖν ὁ νέρων A | τοῦ om P

lacte | et uino, et murra paene pondo quin|quaginta [et] implens
 sarchofagum | et perfundens melle Attico, in suo | monumento
 posuit. Petrus a<utem> | nocte aduenit ad Marcellum et dixit:
 Marcelle, quomodo audisti uerbum: || <'Sine inui>cem mortuos || f. 371^u
 sepellire?' Mar|<cello> recogitante, iterum dicit in | <sonnio> ad 5
 eum Petrus: Illa quae contu|<listi> in mortuo perdidisti. Mar-
 cellus | <ita>que expergefactus rettulit fratri|bus quomodo sibi
 apparuisset aposto|lus Christi Petrus.

XLI Imperator uero postquam | scibit Petrum mortuum,
 arguit Agrip|pam praefectum quod sine consilio | suo fecisset. 10
 uolebat enim Petrum | uariis cruciatibus perdere. etenim | Nero
 ad manum habebat qui crediderant | in Christo, qui recesserant
 a latere Nero|nis; et ualde furiebatur Nero. quae|rebat ergo

³ a<utem> ego suppleni. post literam a tres uel quattuor literae
 abscissae || ⁴ dix.t cod. i altera scissura erepta | fol 371^u quinque uersus
 priores in margine exteriori scissi aliquot literarum iacturam passi sunt |
 <'sine inui>cem ego restitui. octo fere literae auulsae || ⁵ mar<cello> ego
 suppleni. desunt literae quinque uel sex | somnio ego ad quinque fere
 literarum lacunam explendam inserui || ⁶ contu<listi> ego suppleni. desunt
 fere quattuor literae || ⁷ <ita>que ego expleui. perierunt fere tres literae ||
⁸ postquam] duae literae non satis perspicuae

¹ et post quinquaginta delendum || ⁹ scil sciuit || ¹³ scribe furiabatur

φοὺς ἀπολέσαι. καὶ ὁρᾷ νυκτός τινα μαστιζόντα αὐτὸν καὶ λέγοντα· Νέρων, οὐ δύνασαι νῦν τοὺς τοῦ Χριστοῦ δούλους διώκειν ἢ ἀπολλύειν· ἀπέχου οὖν τὰς χεῖρας ἀπ' αὐτῶν. καὶ οὕτως ὁ Νέρων περίφοβος γεγονὼς ἐκ τῆς τοιαύτης ὀπτασίας
 5 ἀπέστη τῶν μαθητῶν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, καθ' ὃν καὶ ὁ Πέτρος τοῦ βίου ἀπηλλάγη. καὶ ἦσαν τὸ λοιπὸν οἱ ἀδελφοὶ ὁμοθυμαδὸν εὐφραίνόμενοι καὶ ἀγαλλιώντες ἐν κυρίῳ, δοξάζοντες τὸν Θεὸν καὶ σωτῆρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σὺν ἀγίῳ πνεύματι, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

¹ ἀπολλύνειν δεινῶς A | τινα νυκτός A || ² λέγοντα πρὸς αὐτόν A | ³ διώκων A | ἢ om A | ἀπ' αὐτῶν ACS om P || ⁴ γενόμενος A | ἐκ τῆς τοιαύτης ὀπτασίας cum AS om PC || ⁵ ἐξέστη P | ἐν ἐκ. τ. κ. A | καὶ om A | ὁ μακάριος Πέτρος P || ⁶⁻⁹ καὶ ἦσαν . . . αἰώνων ἀμήν desunt in PC recipi ex A. similiter explicit passio apostoli in S ubi leguntur fere haec: ἦσαν δὲ εὐφραίνόμενοι καὶ ἀγαλλιώντες ἐν τῷ κυρίῳ, δοξάζοντες τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα ᾧ ἡ δόξα νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. in C nihil additur nisi nella pace di Dio. Amen.

omnes male perdere. | et dum hoc cogitat, uidet angelum | dei
 flagellantem se et dicentem sibi: | Nero, audi: non potes serbos
 Christi | persequi. abstine ergo manus tuas | a seruis meis,
 minus ne senties si | me contempseris. Sic autem Nero | <ti>more
 accepto abstinuit manus | suas a discentibus dei et Christi 5
 quo ter<mi>no Petrus arcessitus est. Pax om<ni>bus fratribus || f. 372^r
 et qui legunt et qui | audiunt. actus Petri apostoli ex|plicuerunt
 cum pace [et Simonis.] | amen. |

• ⁴ <ti>more restituit Gundermann. duae priores literae abscissae ||
⁶ ter<mi>no ego scripsi. extremae superioris uersus literae glutino ob-
 litae, prima inferioris euauit paucis uestigiis in semicirculi formam
 (>) relictis. Gundermann | om<ni>bus restituit Gundermann. ab initio fol
 372^r duae priuue uersus literae auulsae || ⁸ uerba et Simonis ipso loco quo
 in codice leguntur non a scriptore (qui actus petri cum simone dicturus erat)
 sed a librario addita esse arguuntur || ⁹ in clausula post amen exstant haec
 alternis uersibus minio et atramento scripta:

expl. epistula sci petri
 cum simone mago
 quemadmodum
 naute portus
 ita scribtori. nouissimus
 uersus

⁴ pro senties lege sentias || ⁸ et Simonis] uide supra.

Passionis Pauli fragmentum.

¶ In tempore illo cum uenisset Romam Lucas a Galilaea || c. 2^r M¹
et Titus a Dalmatia, expectauerunt Paulum in urbe. quos
cum adueniens Paulus uidisset, laetatus est ualde et conduxit
sibi extra urbem horreum ubi cum his uerbum tractaret, et 5
coepit per haec colligere multitudinem magnam. et adicie-
bantur ad eum animae multae. ita ut per totam urbem strepitus
fieret et concursus multitudinis de domo Caesaris et credebant
in domino et fiebat cottidie gaudium magnum. quidam autem
pincerna Caesaris, nomine Patroclus, abiit uespera ad horreum 10

¹ passio sanctorum apostolorum petri et pauli qui passi sunt sub
nerone imperatore die tertio kal. iulias M¹ petri et pauli apostolorum
M³ *fragmentum scilicet passionis Pauli praecedit textum passionis Petri*
et Pauli qui Marcelli nomine fertur || ² rome M¹ || ³ cum fratribus M³ ||
⁶ per hoc M³ || ⁸ concursus *ego scripsi* conuersus M¹ et M³ conuersae M² |
multitudines M² | et alterum om M³ || ⁹ cottidiae M¹

μὴ δυνάμενος διὰ τὸν ὄχλον εἰσελθεῖν πρὸς τὸν Παῦλον, ἐπὶ
 Θυρίδος καθεσθείς ἐψηλῆς ἤκουσεν αὐτοῦ διδάσκοντος τὸν
 || f. 177 u^b Ἀλόγον τοῦ Θεοῦ. τοῦ δὲ || πονηροῦ διαβόλου ζηλοῦντος τὴν
 ἀγάπην τῶν ἀδελφῶν, ἔπεσεν ὁ Πάτροκλος ἀπὸ τῆς Θυρίδος
 5 καὶ ἀπέθανεν, ὥστε ἀναγγεῖλαι ταχέως τῇ Νέρῳ. ὁ δὲ Παῦ-
 λος συνιδὼν τῇ πνεύματι ἔλεγε· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔσχεν ὁ
 πονηρὸς τόπον, ὅπως ὑμᾶς πειράσῃ· ἐπάγετε ἕξω καὶ εὐρίσσετε
 παῖδα πεπτωκότα ἀπὸ ὕψους, ἤδη μέλλοντα ἐκπνέειν. ἄραντες
 ἐνέγκατε ὧδε πρὸς με. Οἱ δὲ ἀπελθόντες ἤνεγκαν. ἰδόντες
 10 δὲ οἱ ὄχλοι ἐταράχθησαν. λέγει αὐτοῖς ὁ Παῦλος· Νῦν, ἀδελ-
 φοί, ἡ πίστις ὑμῶν φανήτω· δεῦτε πάντες, κλαῖσωμεν πρὸς
 τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἵνα ζήσῃ ὁ παῖς οὗτος καὶ
 ἡμεῖς ἀνενόχλητοι μείνωμεν. στεναζάντων δὲ πάντων, ἀνέλαβεν
 || f. 178 r^a A τὸ πνεῦμα ὁ παῖς· καὶ καθίσαντες αὐτὸν ἐπὶ κτῆρος ἀπέπεμ-
 || p. 18 P 15 ψαν ζῶντα || μετὰ καὶ ἄλλων τῶν ὄντων ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας.

II Ὁ δὲ Νέρων ἀκηκῶς τὸν θάνατον τοῦ Πατροκλου
 ἐλυπίθῃ σφόδρα, καὶ ὥς εἰσῆλθεν ἀπὸ τοῦ βαλανείου ἐκέλευσεν
 ἄλλον στήναι ἐπὶ τοῦ οἴνου. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ οἱ παῖδες
 αὐτοῦ λέγοντες· Καίσαρ, Πάτροκλος ζῇ καὶ ἔστηκεν ἐπὶ τῆς

¹ εἰς τὸν παῦλ. εἰσελθ. A πρὸς τὸν Παῦλον om hoc loco C | ἄλλα
 καθήμενος ἐπ. θυρ. A || ² ἤκουεν A | αὐτοῦ διδάσκοντος om CSML || ³ τοῦ
 Παύλου S | τοῦ δὲ πονηροῦ . . . ἀδελφῶν om CSM | τὴν ἐν κυρίῳ ἀγ. A ||
⁴ ὁ Πάτροκλος om CSM | ὁ πατρ. καθήμενος ἐπὶ τῆς θυρίδος ἔπεσεν κάτω
 εἰς τὸ ἔδαφος, ὥστε αὐτὸν ἀποθανεῖν παραχρῆμα ἐπὶ τοῦ τόπου καὶ ἀναγ-
 γελθῆναι ταχέως ὑπὸ τινων σπουδαίων τῇ νέρῳ A || ⁵ ἀναγγ. τοὺς δοῦλους
 S | γνοὺς δὲ τῷ πνεύματι ὁ παῦλος εἶπεν πρὸς τοὺς σὺν αὐτῷ A || ⁷ ὅπως
 . . . πειράσῃ om S | ὑμᾶς PC ἡμᾶς AM | ἀπέλθετε A || ⁸ ἀπὸ ὕψους, ἡδη
 cum ACML om PS | ἐκπνέην P ἐκπνέειν A | ἄραντες om ACM || ⁹ φέρετε
 μοι αὐτὸν ὧδε A | καὶ ἀπελθόντες βαστάσαντες ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς τὸν
 παῦλον A | ἤνεγκαν τὸν παῖδα S || ¹⁰ ἐταράχθεισαν P | ἰδ. δὲ οἱ ἀδελφοὶ νεκρὸν
 ἐταράχθ. σφόδρα A | καὶ εἶπεν ὁ π. πρὸς αὐτοὺς A | ἀδελφοί post φανήτω
 ponit A || ¹¹ πρ. κύριον ἰησοῦν χριστόν A | πρὸς τὸν θεόν C || ¹² ὁ παῖς AM cf L
 om PCS || ¹³ λίαν στεναζάντων πάντων πρὸς τὸν θεὸν καὶ δεηθέντων ἑκτενῶς
 A || ¹⁴ ὁ παῖς ἀνέλαβεν χάριτι θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ A | καὶ μετα σπ . . . δη
 A μετὰ σπουδῆς suspiratur Ph Meyer | κτίνους A | pro καθίσαντες αὐτὸν
 ἐπὶ κτῆρος lo alzarono C | ἀνεπεμψαν A || ¹⁵ om ζῶντα ACM | μετὰ τῶν
 ἄλλων (τῶν om ἔντων) A || ¹⁶ ὁ δὲ καίσαρ ἀκοίσας A || ¹⁶⁻¹⁷ ὥς εἰσῆλθεν ἀπο
 τοῦ βαλανείου, ἐλυπίθῃ σφόδρα καὶ ἐκέλευσεν L ὥς εἰσῆλθεν ἀπὸ τοῦ
 βαλανείου om C ἐλθὼν ἀπὸ τοῦ δημοσίου· καὶ περιλυπὸς γενόμενος σφόδρα
 ἐκ. A || ¹⁸ ἄλλον εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ A | post οἶνον alid compiendo il suo
 officio di coppiere C | στήναι post οἶνον A | ἀπήγγειλαν δὲ . . . Καίσαρ
 cum AM(L) similiter C (ma annunziarongli dicendo: o re) λεγόντων δὲ
 αὐτῷ ταῦτα ἤκουσεν ἐτι P(S) ed 1 || ¹⁹ καὶ αὐτὸς στήκει A

et prae turba non potuit introire ad Paulum, sed cum sederet in fenestra altiore audiretque uerbum, cecidit deorsum et mortuus est. continuo nuntiatum est Neroni. Paulus autem cum cognouisset per spiritum sanctum sibi nuntiantem quidnam contigisset, dixit ad plebem circumstantium: Viri fratres, habuit 5 malus locum quemadmodum nos temptaret: ite igitur foris et inuenietis puerum ex alto cecidisse et animam agentem; huc illum adferre ad me. at illi audito abierunt et confestim adduxerunt eum. cum autem uidissent turbae, mirabantur de Paulo, quod nemo illi nuntiasset. et cum relatum esset quod 10 fuerit gestum, dixit Paulus ad illos: Nunc fides uestra apparebit; uenite ergo, accedamus ad dominum Iesum Christum et deprecemur illum, ut uiuat iste puer. et cum orassent omnes, surrexit puer sanus et dimisit eum Paulus cum ceteris qui erant ex domo Caesaris. 15

II Caesar autem cum audisset de morte Patrocli, contristatus ualde et egrediens a balneo iussit alium stare ad calices. dixerunt autem pueri ad Caesarem: Noli contristari. Caesar: uiuit enim Patroclus et nunc adest. Caesar autem

^{ro}
² altiore^m *M*¹ *corr man 2* | audiret *M*¹ || ⁷ agentum *M*¹ exalante *M*² exalantem *M*³ || ⁸ ad *pro at* *M*¹ || ¹¹ uestrae *M*¹ || ¹⁶ cesar *M*¹ || ¹⁷ alium *ego correxi* illum *codd* || ¹⁸ noli uade *M*¹ *man 1 sed uade man 2 deletum* noli ualde *M*³ || ¹⁹ cesar *M*¹ (*sed paulo ante cesar*)

τραπέζης. καὶ ὁ Καῖσαρ ἀκούσας ὅτι Πάτροκλος ζῇ εἵλαβεῖτο
καὶ οὐκ ἐβούλετο εἰσελθεῖν. μετὰ δὲ τὸ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἶδεν
τὸν Πάτροκλον καὶ ἐξ αὐτοῦ γενόμενος εἶπεν· Πάτροκλε, ζῆς;
Ὁ δὲ ἔφη· ζῶ, Καῖσαρ. Ὁ δὲ εἶπεν· Τίς ὁ ποιήσας σὲ ζῆσαι;
5 Ὁ δὲ παῖς φρονήματι πίστεως φερόμενος εἶπεν· Χριστὸς Ἰησοῦς
ὁ βασιλεὺς τῶν αἰώνων. Ὁ δὲ Καῖσαρ ταραχθεὶς εἶπεν· Ἐκεῖνος
οὖν μέλλει βασιλεύειν τῶν αἰώνων, καὶ καταλύειν πάσας τὰς
βασιλείας; Λέγει αὐτῷ Πάτροκλος· Ναί, πάσας τὰς βασιλείας
τὰς ἐπ' οὐρανὸν καταλύει, καὶ αὐτὸς ἔσται μόνος εἰς τοὺς αἰῶνας,
10 καὶ οὐκ ἔσται βασιλεία, ἥτις διαφεύξεται αὐτόν. Ὁ δὲ ῥαπίσας
εἰς τὸ πρόσωπον αὐτὸν εἶπεν· Πάτροκλε, καὶ σὺ στρατεῖῃ τῇ
βασιλεῖ ἐκείνῳ; Ὁ δὲ εἶπεν· Ναί, κύριε Καῖσαρ· καὶ γὰρ ἡγχιρὲν
|| p. 14 P με τεθνηκότα. Καὶ ὁ Βαρσαβᾶς || Ἰούστος ὁ πλατύπους καὶ
Οὐρίων ὁ Καππάδοξ καὶ Φῆστος ὁ Γαλάτης οἱ πρῶτοι τοῦ

¹ ὁ Καῖσαρ ἀκούσας ὅτι Πάτροκλος ζῇ *addidi cum A (sed om Πάτροκλος) ML om hoc loco PCS (ex silentio). post ἀκούσας addit καὶ θανμάσας* ἔτι δὲ ἀπιστῶν *A* | εἵλαβεῖτο *ex PS recepi assiententibus ML* ||
² καὶ *addidi cum ML* | οὐκ ἐβούλετο *AML om PCS* | *ad εἰσελθεῖν causas ne addas αὐτόν cum ML. perperam enim graecus noster uerba sic intellexit, ut ipsum Caesarem introire noluisse opinaretur* | εἰσελθεῖν ἐπὶ τὸ ἄριστον *A* | μετὰ δὲ . . . εἶπεν *scripsi cum A* καὶ ὡς εἰσῆλθεν λέγει αὐτῷ ὁ Καῖσαρ *PS ed 1. e il re comandò che entrasse presso di lui. gli disse (i. e. καὶ ἐκέλευσεν ὁ Καῖσαρ εἰσελθεῖν αὐτόν καὶ λέγει αὐτῷ quod propius accedit ad ML)* | ἶδεν *A* || ⁴ ὁ δὲ βοήσας μεγάλῃ φωνῇ λέγει *A* | καὶ ζῶ κύριε Καῖσαρ *A* | καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ὁ καῖσαρ *A* | τίς οὖν *A* | ζῆν *A* || ⁵ φρον. δὲ πίστεως φερ. ὁ παῖς εἶπεν *A* || ⁶ ὁ βασ. τοῦ συμπάντος κόσμου τῶν (*sic*) ἀνθρώπων *A* | ταραχθεὶς *P* ταραχθεὶς *om C* | καὶ ὁ καῖσαρ θυμῷ ταρ. *A* || ⁷ βασιλευνῇν *P* | *post* βασ. *add* τοῦ συμπάντος κόσμου τῶν ἀνθρώπων καὶ *A* | οὐ μόνον τὰς βασ. ἀλλὰ καὶ θνῆκεις σκοτεινὰς καὶ χρίν φνητὴν καὶ ῥώμην τῆς κακίας *S* *interprete Sokoloff* | τὰς βασ. τὰς ἐπ' οὐρανόν *A* | *post* τὰς βασ. *repetit* τῶν αἰώνων *P* *in ed princ correxi* τοῦ αἰῶνος. *sed ut CSM docent omnino nihil addendum* || ⁸⁻¹⁰ χαρὰς δὲ πολλῆς πληρωθεὶς || f. 178r^b *A* καὶ πίστεως(?) ὁ πάτρο·κλος ἀναβοήσας φωνῇ εἶπεν· ναὶ καῖσαρ, οἷτος μέλλει καταλύειν πάσας τὰς βασ. τὸς ἐπ' οὐρανόν καὶ ἔσται λοιπὸν αὐτὸς μόνος (*om* εἰς τοὺς αἰῶνας) *A* || ⁹ τὰς ἐπ' οὐρανόν *hoc loco addidi cum A CML om PS* || ¹⁰ καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν βασιλείας τόνος(?) ἐν πάσῃ τῇ γῇ *A* | ὁ δὲ βασιλας αὐτόν ἐν θυμῷ εἰς τ. προσ. αὐτοῦ *A cf M* || ¹¹ καὶ σὺ οὖν *A* | στρατενῇ *P* στρατεῖει *A* || ¹² ὁ δὲ παῖς εἶπεν πρὸς αὐτόν *A* | κύριε Καῖσαρ *om C* | καὶ γὰρ αὐτός *A* καὶ γὰρ ὁ κύριος *C* || ¹³ τεθνεῶτα *A* | τότε ὁ Βαρσ. *SML* | βαρσαβᾶς *om articulo A* | ἰσονστος *P* ὁ πλατύπους καὶ Οὐρίων *om S* ὁ καππάδοξ ὁ πλατύπους *A* Οὐρίων ὁ πλατύπους (*om* ὁ Καππάδοξ) *C* || ¹⁴ ὄριων *A* | οἱ πρ. τ. Νέρ. θαλαμοφύλακες uel simile uerbum *S* *similiter C* (*che erano della guardia del corpo di Nerone*) *cf M* οἱ ὄντες ἐπίσημοι ἐμπροσθεν τ. Νέρ. *A*

cum audisset || uiuere Patroclum quem paulo ante mortuum || *f. 2^u M¹*
 audierat, expauit et nolebat eum permittere introire sibi. et
 cum suasum illi fuisset ab amicis plurimis, iussit illum introire.
 quem cum uidisset obstupuit et dixit ad eum: Quid est Patrocle,
 uiuis? Et ille respondit: Viuo, Caesar. Nero dicit: Quis te fecit 5
 uiuere? cui Patroclus laetus in fide dicit: Dominus Iesus
 Christus, rex omnium saeculorum, ipse me fecit uiuere. Et
 Nero conturbatus de nomine uirtutis dicit: Quid ergo incipit
 iste, quem dicitis regnare in saeculis et resolvere omnia regna?
 Et Patroclus dixit: Quaecunque sunt sub caelo ipse tenet; solus 10
 est rex in saecula et non est aliquid regni alicuius partis sub
 caelo. Nero autem iratus percussit eum palma in faciem
 dicens: Et tu ergo militas huic regi, quem dicis? Et Patroclus
 dixit: Ita, domine Caesar; nam ipse me excitauit a mortuis.
 Tunc Barnabas Iustus et quidam Paulus et Arion Cappadox 15
 et Festus Galata, qui erant ministri Caesaris, dixerunt Neroni:

² introire permitteri *M¹* | sibi *om M³* || ⁴ dixit *compendio & scriptum*
M¹ || ⁵ ^{qd'} uiuis *M¹* qd' *superscripsit man 2* | respondit *compendio & scrip-*
tum M¹ | facit *M¹ m 1* || ⁶ dicit *compendio & scriptum M¹* item paulo *infra*
u. 15 et saepius in hoc cod || ⁹ dicetis *M¹* || ¹⁰ post sub caelo *add* quod
 effugere possit eum *M² et ³* | dixit *compendio & scriptum M¹* sic et *u. 14;*
111, 10; 13 et saepius || ¹² miratus *M¹* || ¹⁵ et quidam Paulus] qui et Plancus
 (πλατέπovς) *suspiciatur MBonnet* | capadox *M³*

Νέρωνος εἶπον· Καὶ ἡμεῖς ἐκείνῳ στρατευνόμεθα τῇ βασιλεῖ τῶν αἰώνων. Ὁ δὲ συνέκλεισεν αὐτοὺς δεινῶς βασανίσας οὓς λίαν ἐφίλει καὶ ἐκέλευσεν ζητεῖσθαι τοὺς τοῦ μεγάλου βασιλέως στρατιώτας καὶ προέθηκεν διάταγμα τοιοῦτον, πάντας τοὺς
5 εἰρσκομένους Χριστιανοὺς καὶ στρατιώτας Χριστοῦ ἀναιρεῖσθαι.

III Καὶ ἐν τοῖς πολλοῖς ἄγεται καὶ ὁ Παῦλος δεδεμένος· ἢ πάντες προσεῖχον οἱ συνδεμένοι· ὥστε νοῆσαι τὸν Καῖσαρα, ὅτι ἐκεῖνος ἐπὶ τῶν στρατοπέδων ἐστίν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν·
10 Ἄνθρωπε τοῦ μεγάλου βασιλέως, ἐμοὶ δὲ δεθείς, τί σοι ἔδοξεν λάθρα εἰσελθεῖν εἰς τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν, καὶ στρατολογεῖν ἐκ τῆς ἐμῆς ἐπαρχίας; ὁ δὲ Παῦλος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου ἔμπροσθεν πάντων εἶπεν· Καῖσαρ, οὐ μόνον ἐκ τῆς σῆς ἐπαρχίας στρατολογοῦμεν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς οἰκουμένης πάσης. τοῦτο γὰρ διατέτακται ἡμῖν, μηδὲνα ἀποκλεισθῆναι θέλοντα στρατευνθῆναι
|| p. 15^p 15 τῇ ἐμῇ βασιλεῖ. ὕπερ εἰ καὶ σοὶ φίλον ἐστὶν στρατευνθῆναι αὐτῷ, οὐχ ὁ πλοῦτος ἢ τὰ νῦν ἐν τῇ βίῃ λαμπρὰ σώσει σε, ἀλλ' ἐὰν ὑποπέσης καὶ δεηθῇς αὐτοῦ, σωθήσῃ. μέλλει γὰρ ἐν μιᾷ

¹ εἶπον πρὸς αὐτόν· γίνωσκε καῖσαρ ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐκείνῳ τῷ αἰωνίῳ βασ. (om στρατευνόμεθα) A | βασιλεῖ ἀνικήτῳ S || ² ὁ δὲ νέων ὀργῆς καὶ θυμοῦ πληρωθεὶς ἐνέκλεισεν αὐτοὺς βασανίσας σφόδρα οὓς ἦν λίαν φιλῶν καὶ ἐντίμους ἔχων ἔμπροσθεν αὐτοῦ A || ³ ἀναζητεῖσθαι A || ⁴ ὄντας στρατ. A | προσθεὶς διάταγμα ἔχων (sic) τὸν τύπον τοῦτον A || ⁵ Χριστιανοὺς καὶ om C | post Χριστιανοὺς add κατὰ πᾶσαν τὴν βασιλευομένην πόλιν καὶ τοὺς λεγομένους χριστοῦ στρατιώτας κελεύω ἀνα<ι>ρεῖσθαι A | Χριστοῦ scripsi cum
|| f. 178^u a A CML Ἰησοῦ P καὶ στρατ. Χρ. om S || ⁶ καὶ προτεθέντος τοῦ διατάγματος || καὶ πλείστων ἀνακουμένων ἀκρίτως ἐν τ. π. A | δεδεμένος ante καὶ ὁ Π. A || ⁷ ἀπειλῶντες προσεῖχον A | δεδεμένοι A. deinde add τί ἄρα μέλλει ἀποκρίνεσθαι πρὸς τὸν καῖσαρα | ὥστε ἤδη ἰδόντα τὸν καῖσ. πάντας εἰς αὐτὸν ἔχοντας τὸ βλέμμα νοῆσαι A || ⁸ αὐτός ἐστιν ὁ ἐπὶ τ. στρ. τοῦ λεγομένου βασιλέως A ἐκεῖνος καὶ ἐπὶ τ. στρ. S | καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν cum (A)CM om P καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν A καὶ εἶπεν ὁ Καῖσαρ πρὸς τὸν Παῦλον S dixit autem illi M || ⁹ ἀνε . . . ἐμυδοθεὶς P ἄνθρωπε ὁ ἐπὶ τοῦ μεγ. βασ. ἐμοὶ δοθεὶς A ἐμοὶ δὲ δεθείς scripsi cum (C)ML similiter ut uidetur S ma che sei stato a me consegnato C || ¹⁰ λάθρα om AC | ἐλθεῖν A || ¹¹ ἐαντῷ ἐκ τ. ἐ. ἐπ. A al tuo re add C | καὶ ὁ π. A | πλησθεὶς πν. ἁγ. om S || ¹² ἔμπροσθεν πάντων addidi cum ACSML om P | εἶπεν πρὸς τὸν κατσαρά A εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα S | Καῖσαρ om A | ἡγεμονίας A || ¹³ ἡμεῖς στρατοῦ A | ἀλλ' ἐκ A | ἀπάσης A || ¹⁴ δέταξεν ἡμῖν ὁ κύριος S | τὸ μηδὲνα A | θέλ. προθύμως A | στρατεῖεσθαι A || ¹⁵ τῷ βασιλεῖ μου A | ὅθεν λέγω σοι παραινῶν, ὅτι εἶδε καὶ σοὶ φίλον ἦν A | ἵνα στρατεῖσῳ τῷ βασιλεῖ μου A similiter S | post στρατευνθῆναι αὐτῷ deficit C || ¹⁶ post αὐτῷ aliquid excludisse uidetur. quod si uerum est, οὐ γὰρ pro οὐχ cum AS recipiendum | ὁ πλοῦτ. καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ S | καὶ τὰ νῦν A | σε om P δινύσονται σώσει σε A || ¹⁷ ἐποπ. αὐτῷ A | αὐτός σε σώσει ἀπὸ τῆς ὀργῆς
= f. 178^u b A ἧς ἐπιφέρει τοῖς ἀπειθοῦσιν τοῖς διατάγμασιν || αὐτοῦ | μέλλει γὰρ αὐτός A

Et nos illi militamus, Caesar, inuicto regi. Ille autem cum audisset omnes uno sensu et uno sermone dixisse inuictum regem Iesum, reclusit omnes in carcerem, ut nimium illos torqueret quos nimium amabat; et iussit quaeri milites magni regis illius et posuit edictum, ut omnes qui inuenirentur Christi 5 milites interficerentur.

III Qui cum inuenti fuissent plurimi, perducti sunt ad Caesarem; inter quos et Paulus ductus est uinctus. cum uero uidisset Nero Paulum uinctum, intellexit quod ipse esset dux super milites Christi. dixit autem illi: Homo regis magni seruus, 10 mihi autem uinctus, quid tibi uisum est introire latenter in regno Romano et subtrahere milites de potestate mea? Paulus dixit ad eum ante conspectum omnium: Caesar, non solum de tuo angulo colligimus, sed etiam de uniuerso orbe terrarum. hoc enim praeceptum est, hominem excludi a rege suo uolen- 15 tem militare regi meo. quod si et tibi utile uisum fuerit credere in illum, non te paenitebit. ceterum noli putare, quia diuitiae huius saeculi aut splendor aut gloria saluabunt te; sed si

¹⁰ et dicit illi *M*⁹ || ¹³ ante conspectu *M*¹ || ¹⁵ preceptum *M*¹ | neminem excludi a rege meo *conicit MBonnet* || ¹⁷ penitebit *M*¹

ἡμέρᾳ τὸν κόσμον πολεμεῖν ἐν πυρί. Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Καῖσαρ
ἐκέλευσεν πάντας τοὺς δεδεδεμένους πυρὶ κατακαῖναι, τὸν δὲ Παῦ-
λον τραχηλοκοπήθῃναι τῷ νόμῳ τῶν Ῥωμαίων. ὁ δὲ Παῦλος
ἦν μὴ σιωπῶν τὸν λόγον, ἀλλὰ κοινοῦμενος τῷ πραιφέκτῳ Λόγγῳ
5 καὶ Κέστῳ τῷ κεντυρίωνι. ἦν οὖν ἐν τῇ Ῥώμῃ ὁ Νέρων ἐνε-
ργεῖα τοῦ πονηροῦ πολλῶν Χριστιανῶν ἀναιρουμένων ἀκρίτως,
ὥστε τοὺς Ῥωμαίους σταθέντας ἐπὶ τοῦ παλατίου βοῆσαι·
Λαρεῖ, Καῖσαρ, οἱ γὰρ ἄνθρωποι ἡμέτεροί εἰσιν· αἶρεις τὴν
|| f. 179r^a Ἀ Ῥωμαίων δύναμιν. Τότε ἐπαύσατο ἐπὶ τοῖτοις πεισθεὶς καὶ
10 ἐκέλευσε^ε μηδένα ἅπτεσθαι Χριστιανοῦ, μέχρις ἂν διαγνοῖ τὰ
|| p. 16 P περὶ αὐτῶν. |

IV Τότε Παῦλος αὐτῷ προσηρέχθη μετὰ τὸ διάταγμα·
καὶ ἐπέμενεν λέγων τοῦτον τραχηλοκοπήθῃναι. ὁ δὲ Παῦλος
εἶπεν· Καῖσαρ, οὐ πρὸς ὀλίγον καιρὸν ἐγὼ ζῶ τῷ ἐμῷ βασιλεῖ·
15 κἄν με τραχηλοκοπήσῃς, τοῦτο ποιήσω· ἐγερθεὶς ἐμφανίσουμαί
σοι, ὅτι οὐκ ἀλέθωνον. ἀλλὰ ζῶ τῷ κυρίῳ μου Χριστῷ Ἰησοῦ,

¹ πάντως τ. κ. A | πολεμῶν P πολεμεῖν A cf M κρίνειν S testante Sokoloff ἀπολλέειν ed 1 | ἐν πυρὶ addidi cum AL om PSM | καὶ ταῦτα A | ὁ καῖς. ἐπὶ τοῦ παύλου A || ² κελεύει A | δεσμίους A δεδεμ. τοῦ Χριστοῦ S conf milites Christi M | ἐν αὐτῷ πυρὶ ἀναλωθῆναι A || ³ τέλειον(?) τραχ. S testante Sokoloff || ⁴ κοιν. προθύμως A || ⁵ τῷ κεντρ. κέστω πολλῶ πόθῳ καὶ πίστει τῇ εἰς χριστὸν προσκειμένοις αὐτῷ A | ἦν οὖν ὁ δεινὸς καὶ ἀπηχίστατος (i. e. ἀπηνέστατος) θῆρ νέρων ἐν τῇ Ῥώμῃ A | participium aliquod, c. gr. μανόμενος deesse putat HUsner | πολλῇ ἐν ἐργασίᾳ τοῦ πονηροῦ ἐλανόμενος A || ⁶ ὡς πολλοὺς χριστιανοὺς ἀναιρεῖσθαι διὰ τῶν προσταγμάτων αὐτοῦ (om ἀκρίτως) A || ⁷ ὥστε λοιπὸν διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ὀμότητα συναχθῆναι ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ῥωμαίων καὶ συνδραμόντα ἐπὶ τοῦ παλατίου βοῆσαι ἀκαταστέφ φωνῇ A || ⁸ ἄρχει λοιπὸν A | αἶρεις cf ML (aufer) ἐρης P ἡφάνησας τὸ πλῆθος τῆς πόλεως καὶ ἐπείρες [i. e. ἐπῆρες] πᾶσαν τὴν Ῥωμαίων δύναμιν A || ⁹ καὶ τότε νέρων A | τότε πεισθεὶς ἐπὶ τοῖτοις πανσάμενος ἐντολὴν ἐνετείλατο S ex interpretatione Sokolorii | πεισθεὶς om A pergit autem sic: κελεύσας τεθῆναι δόγματα ὥστε. in P aliqui deesse uidebunt, scripsi καὶ ἐκέλευσε || ¹⁰ μηδένα χριστιανὸν ἀπόλλυσθαι A | τί ἔστι ταῦτα ἐπεὶ αὐτὸν A || ¹²⁻¹³ τότε οὖν πάλιν μετὰ τὸ διάταγμα προσηρέχθη παῦλος δέσμιος τῷ νέρωνι, αἰτουμένων οὖν αὐτὸν, αὐτῷ ἀκίνδυνον ὑπάρξαι, οὐκ ἀνασχόμενος ὁ νέρων ἐπέμενεν τῇ ἀποφάσει τῇ προτέρῃ λέγων, τοῦτον τῇ τοῦ ξίφους τιμωρίᾳ παραδίδοσθαι. καὶ εἶπεν ὁ παῦλος πρὸς αὐτόν A || ¹³ post τραχλ. a b ὅπως τοῦ ἄλλοτριον ὥσπερ ἄλλοτριον λήψεται S interprete Sokoloff || ¹⁴ Καῖσαρ, ἀκουσον μου A || ¹⁵ τοῦτο γὰρ γίνωσκε, ὅτι καὶ ἐάν με τραχηλοκοπήσῃς ὡς προσέταξας A post τραχ. add καὶ θανάτωσας με S | καὶ τοῦτο ποιήσω τῇ τοῦ θεοῦ δυνάμει A | ἐμφ. σ. ὥστε ἐπιγνώσεσθαι σε S

subiectus fueris illi et deprecatus fueris eum, saluus eris in aeternum. incipit enim una die saeculum istud uastare et noua saecula, quae nunc ab hoc mundo habet occulta, suis declarata donare. hoc cum audisset Nero, iussit omnes milites Christi ||| ^{t. 3^r M¹} exuri, qui fuerant uincti cum Paulo, ipsum autem pleeti iudi- 5 cauit secundum leges Romanas. Paulus uero non fuit tacens de uerbo domini quo se communicabat Longino praefecto et Egestio, certantibus ut multi Christiani interficerentur, ita ut Romani uenirent et clamarent dicentes: Sufficit, Caesar, nostri sunt homines. aufers, Caesar, uirtutem Romanam et nullus 10 erit qui ad bellum egrediatur. Tunc iussu regis cessauit edictum, ita ut nemo auderet contingere Christianos, donec maxima pars populi ad Christum conuerterentur.

¹ depraecatus *M¹* || ² istut *M¹* || ⁴ hunc cum uidisset *M¹* || ⁵ certanti *M¹* || ¹⁰ aufert *M¹* || ¹² quae post donec sequuntur, librarius de suis addidit. post conuerterentur pergit sic: in diebus autem illis petrus apostolus romae morabatur cum fratribus gloriosus in domino gratias agens deo die ac nocte, turba<m> credentium ad se uenientem suscipiebat (*actus Petri cum Simone p. 85, 10 sqq.*) resistebant autem illi quidam iudaei, quos reuincebat petrus per uerbum domini. cumque audissent de paulo in tempore illo cum uenisset paulus romam, conuenerunt ad eum omnes iudaei cet. (*sequitur textus Marcelli*). sic *M¹* consentientibus *M²* et *M³*

ὅς ἔρχεται τὴν οἰκουμένην κρῖναι. ὁ δὲ Λόγγος καὶ ὁ Κέστος
λέγουσιν τῷ Παύλῳ· Πόθεν ἔχετε τὸν βασιλέα τοῦτον, ὅτι αὐτῷ
|| c. 179 r^b **Α** πιστεύετε || μὴ θέλοντες μεταβαλέσθαι ἕως θανάτου; Ὁ δὲ Παῦ-
λος κοινωσάμενος αὐτοῖς τὸν λόγον εἶπεν· Ἄνδρες οἱ ὄντες ἐν
5 τῇ ἀγνοσίᾳ καὶ τῇ πλάνῃ ταύτῃ, μεταβάλησθε καὶ σωθῆτε ἀπὸ
τοῦ πυρὸς τοῦ ἐρχομένου ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην. οὐ γὰρ ὡς
ὑμεῖς ὑπονοεῖτε βασιλεῖ ἀπὸ γῆς ἐρχομένῳ στρατευόμεθα, ἀλλ'
ἀπ' οὐρανοῦ, ζῶντι θεῷ, ὃς διὰ τὰς ἀνομίας τὰς γενομένας ἐν
|| p. 17 r^p τῷ κόσμῳ τούτῳ ἔρχεται κριτὴς· καὶ μακάριος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρω-
10 πος, ὃς πιστεύσει αὐτῷ καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα, ὅταν ἔλθῃ
κατακαίων εἰς καθαρόν τὴν οἰκουμένην. Οἱ μὲν οὖν δεηθέντες
αὐτὸν εἶπον· Παρακαλοῦμέν σε, βοήθησον ἡμῖν, καὶ ἀπολύομέν
σε. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ εἰμι δραπέτης τοῦ Χριστοῦ
ἀλλ' ἔννομος στρατιωτῆς θεοῦ ζῶντος. εἰ ἥδεις ὅτι ἀποθνήσκω,
15 ἐποίησα ἂν αὐτό, Λόγγε καὶ Κέστε· ἐπεὶ δὲ ζῶ τῷ θεῷ καὶ
ἐμαυτὸν ἀγαπῶ, ὑπάγω πρὸς τὸν κύριον, ἵνα ἔλθω μετ' αὐτοῦ

¹ ὃ ἔστιν ... κρῖναι S | ὃς ἐρχ. κρῖναι τὴν οἰκ. ἐν πάσῃ δικαιοσύνῃ· καὶ
ταῦτα εἰπὼν πρὸς νέφωνα, ἐξῆλθεν ὁ παῦλος, λαβὼν τὴν ἀπόφασιν A (cf L) |
ὁ δὲ λόγγος καὶ ὁ κέστος βουλόμενοι τελεῖαν πίστιν ὑποδέξασθαι προσ-
λαβόμενοι καθ' ἑαυτοὺς τὸν παῦλον εἶπον πρὸς αὐτόν· νῦν ἀνάθου ἡμῖν
τὰ κατὰ σὲ μακάριε ἄνθρωπε, καὶ πείσον ἡμᾶς τίνα ἔστιν τὰ ὑπὸ σοῦ
θεσπιζόμενα περὶ τοῦ κηρυττομένου ὑφ' ὑμῶν βασιλέως καὶ A || ² τὸν βασιλέα
om A τὸν βασιλεύοντα S | ὅτι οὕτως αὐτῷ A || ³ ἕως θαν. μὴ θελ. A | μετα-
βάλλεσθαι τὸν τρόπον. πάνν γὰρ ἡμεῖς θαυμάζομεν ἐπὶ τούτῳ A | καὶ ὁ
παυλ. A || ⁴ κοινωσάμενος αὐτοῖς τὸν λόγον om S | εἶπεν αὐτοῖς A | οἱ ἔτι
ὄντες A | ἐν πολλῇ ἀγνοσίᾳ καὶ πλάνῃ A || ⁵ μεταβλήθητε ἀπὸ τῆς κατε-
χούσης ὑμᾶς δεινῆς ἀπιστίας καὶ σωθήσεσθε κτλ. A || ⁷ ἐπολαμβάνετε A |
βασιλέα P | ἐρχ. ἀπὸ γῆς A | στρατευόμεθα P | ἀλλὰ A || ⁸ ἀπ' οὐρανοῦ
A | διὰ τὰς ἀνομίας . . . τούτῳ scriptis cum SL διὰ τὰς πολλὰς ἀνομίας
γενομένας ὑπὸ τοῦ συμπάντος κόσμου A δηα ταυτα P || ⁹ κριτὴς δίκαιος
καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακροθύμως A || ¹⁰ ὃς ἂν A | post αὐτῷ add πρὶν ἔλθεῖν
αὐτόν S ἐν ἀληθείᾳ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ. ὅτι αὐτὸς ζήσεται παρ' αὐτῷ
εἰς τ. αἰ. A | ἥξει γὰρ αὐτὸς τῇ ἰδίᾳ δυνάμει εἰς καθαρόν καιρὸν πάσαν
τ. οἰκ. A εἰς καθαρόν ciuitas ne corrigas in καὶ καθαιρών. serualur enim
in P.S || ¹¹ ὁ μὲν οὖν λόγγος καὶ ὁ κέστος ἀκούσαντες ταῦτα τοῦ παύλου
εἰρηκότος· προσπεσόντες καὶ δεηθέντες αὐτοῦ εἶπον πρὸς αὐτόν A || ¹² σε
μακάριε τοῦ θεοῦ ἄνθρωπε A | βοήθ. ἡμᾶς τοιοῦτους γενέσθαι, ὥσπερ καὶ
συ εἶ A | καὶ ἡμεῖς A | ἀπολυθόμεθα S || ¹³ ὁ δὲ παῦλος σμεδιῶν (sic)
|| c. 179 u^a **Α** τῷ προσώπῳ εἶπεν πρὸς αὐτούς A | τοῦ om A | post Χριστοῦ add ἀδελφοί,
ἵνα μοι τοῦτο παράσχῃτε A || ¹⁴ στρατ. εἰμὲ A | εἰ δὲ A | post ἀποθνήσκω
add τῷ ἐμῷ βασιλεῖ, καθὼς ἡμεῖς ὑπονοεῖτε A || ¹⁵ ἐποίησα τοῦτο A | post
Κέστε add ἵνα ἀπολυθῶ παρ' ὑμῶν καὶ φύγω τὸ ἀποθανεῖν A | ἐπειδὴ
δὲ θαρρῶ ὅτι ζῶ A | τῷ θεῷ μου A || ¹⁶ ἄλλιν μετ' αὐτοῦ S

ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. λέγουσιν αὐτῷ· Πῶς οὖν σοῦ τραχηλοκοπηθέντος ἡμεῖς ζήσομεν;

V Ἔτι δὲ αὐτῶν τοῦτο λαλούντων, πέμπει ὁ Νέρων Παρ-
 θενίον τινα καὶ Φέρηταν ἰδεῖν εἰ ἤδη τετραχηλοκόπηται ὁ Παῦ-
 λος· καὶ εὗρον αὐτὸν ἔτι ζῶντα. ὁ δὲ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς 5
 εἶπεν· Πιστεύσατε τῷ ζῶντι Θεῷ, τῷ καὶ ἐμὲ καὶ πάντας τοὺς
 πιστεύοντας αὐτῷ ἐκ νεκρῶν ἐγείροντι. Οἱ δὲ εἶπον· Ὑπάγομεν
 ἄρτι πρὸς Νέρωνα· ὅταν δὲ ἀπο||θάνῃς καὶ ἀναστῇς, τότε πιστεύ- || p. 18 P
 σομεν τῷ Θεῷ σου. τοῦ δὲ Λόγγου καὶ τοῦ Κέστον δεομένων
 ἐπὶ πλεῖον περὶ σωτηρίας λέγει αὐτοῖς· Ταχέως ἐλθόντες 10
 ὄρθρου ὡς ἐπὶ τὸν τάφον μου εὐρήσετε δύο ἄνδρας προσευχο-
 μένους, Τίτον καὶ Λουκᾶν· ἐκεῖνοι ὑμῖν δώσουσιν τὴν ἐν κυρίῳ
 σφραγίδα. Τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος κατέναντι πρὸς ἀνατολὰς
 καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν προσεύξατο ἐπὶ πολὺ·
 καὶ κατὰ προσευχὴν κοινολογησάμενος ἐβραῖσιν τοῖς πατράσιν, 15
 προέτεινεν τὸν τράχηλον μηκέτι λαλήσας. ὡς δὲ ἀπετίναξεν
 αὐτοῦ ὁ σπεκουλάτωρ τὴν κεφαλὴν, γάλα ἐπύτισεν εἰς τοὺς χιτῶ-
 νας τοῦ στρατιώτου. ὁ δὲ στρατιώτης καὶ πάντες οἱ παρεστῶτες
 ἰδόντες ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν τὸν δόντα Παῦλῳ

¹ καὶ εἶπαν πρὸς τὸν παῦλον ὁ λόγγος καὶ ὁ κέστος A | ἀφαιρεθείσης
 σου τῆς κεφαλῆς A || ² ζισομεν P | ἡμεῖς δυνησόμεθα ζῆσαι, μὴ ἔχοντες τὸν
 πιστοῦντα ἡμᾶς ἐν τοῖς λόγοις σου; A || ³ ἔτι δὲ αὐτ. πρὸς ἀλλήλους λαλ. A |
 ἀποστέλλει A | τινα cum AL om P || ⁴ φερεταν P φέρητα A Feritan plerique
 could lat | ἐπὶ τὸ ἰδεῖν A | ἀνῃρέθη A || ⁵ οἱ δὲ ἀπελθόντες εὗρον A | οὗς
 ἰδὼν ὁ παῦλος A || ⁶ πιστ. ἀδελφοί A | καὶ ἐμὲ cum AL καὶ ἡμᾶς PS | πάν-
 τας addidi cum AL om PS || ⁷ πιστεύοντας eadē scriptum P | ἐγερόντι
 S | ὁ δὲ παρθένιος καὶ ὁ φέρητας ἀποκριθέντες εἶπον πρὸς τὸν παῦλον A |
 τὸ νῦν μὲν ἀπερχόμεθα πρὸς τὸν νέρωνα A || ⁸ ἀναστῆς καθὼς λέγεις A |
 τότε καὶ ἡμεῖς πιστεύσωμεν A | πιστενομεν P πιστεύσομεν iam Hermannus
 frater correxit || ⁹ τούτων δὲ πορευθέντων ὁ λόγγος καὶ ὁ κέστος ἤζλου
 ἐπὶ πλεον τοῦ τυχεῖν τελείας τῆς τοῦ χριστοῦ σφραγίδος. || ὁ δὲ παῦλος || f. 179^a b A
 εἶπεν πρὸς αὐτοὺς· αἴριον ταχέως ὡς ἐλθόντες κτλ. (om ὄρθρου) A || ¹⁰ ἐπὶ
 πλεον addidi cum AL om PS || ¹² αὐτοί A || ¹³ καὶ εἰπὼν ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ὁ
 παῦλος σταθεῖς A | ἀπέναντι A || ¹⁴ καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν cum
 AL om PS | ἐπὶ πλεῖστον A || ¹⁵ καὶ καταπαύσας τὴν προσευχὴν A | κοινο-
 λογησάμενος ἐβρ. τοῖς πατράσιν om S κοινολ. ὁμοῦ πᾶσιν τὸν τῆς σωτηρίας
 λόγον τῇ ἐβραίων φωνῇ πρὸς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς καὶ πατέρας A ||
¹⁶ προσέτεινεν λοιπὸν τὸν ἑαυτοῦ τράχηλον τῷ ἀποτέμνοντι χιτῶν A | ὡς
 δέ... ὁ σπεκουλάτωρ ego scripsi cum A ὁ δὲ (om ὁ σπεκουλάτωρ P) ἀπετ.
 αὐτ. τ. κ. ὁ στρατιώτης S || ¹⁷ γάλα om A | τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι εὐθὺς ἀπὸ
 τῆς τμησεως ἐπύτισεν A. restitui ἐπύτισεν, non est enim quod corrigas ut in
 ed 1 ἐπύτισεν | εἰς τὸν χιτῶνα A || ¹⁸ αὐτοῦ pro τ. στρατ. S | ὁ δὲ στρατ.
 καὶ πάντες οἱ παρεστῶτες ἰδόντες ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξαζον cum A(L) ὁ δὲ
 στρατ. θαυμάσας ἐδόξασεν PS | τὸν δόντα δοξ. τοιαύτ. τῷ μακαρίῳ παύλῳ A

δόξαν τοιαύτην· καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Καίσαρι τὰ γεγονότα.

- VI Κἀκείνου ἀκούσαντος καὶ ἐπὶ πολὺ θαυμάζοντος καὶ διαποροῦντος, ἦλθεν ὁ Παῦλος περὶ ὥραν ἐννάτης ἐστῶτων
 5 πολλῶν μετὰ τοῦ Καίσαρος φιλοσόφων καὶ τοῦ κεντυρίωνος,
 || p. 19 P <καὶ ἔστη> ἔμπροσθεν πάντων || καὶ εἶπεν· Καῖσαρ, ἰδοὺ Παῦλος,
 ὁ τοῦ Θεοῦ στρατιώτης, οὗκ ἀπέθανον, ἀλλὰ ζῶ ἐν τῷ Θεῷ
 μου. σοὶ δὲ πολλὰ ἔσται κακὰ καὶ μεγάλη κόλασις, ἄθλιε, ἀνθ'
 ὧν δικαίων αἷμα ἀδίκως ἐξέχεας, οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ταύτας.
 10 Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Παῦλος ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Νέρων
 ἀκούσας καὶ ταραχθεὶς σφόδρα ἐκέλευσεν λυθῆναι τοὺς δεσμίους,
 καὶ τὸν Πάτροκλον καὶ τοὺς περὶ τὸν Βαρσαβᾶν.

- VII Καὶ ὡς ἐτάξατο Παῦλος, ὄρθρου πορευθέντες ὁ Λόγγος
 καὶ ὁ κεντυρίων Κέστος μετὰ φόβου προσήρχοντο τῷ τάφῳ Παύλου.
 15 ἐπιστάντες δὲ εἶδον δύο ἄνδρας προσενοχούμενους, καὶ μέσον Παῦλον,
 ὥστε αὐτοὺς ἰδόντας τὸ παράδοξον θαῦμα ἐκπλαγῆναι, τὸν δὲ Τίτον
 καὶ Λουκᾶν φόβῳ συσχεθέντας ἀνθρωπίνῳ ἰδόντας τὸν Λόγγον
 καὶ τὸν Κέστον πρὸς αὐτοὺς ἐρχομένους εἰς φυγὴν τραπῆναι,

- ¹ καὶ ἐλθόντες μετὰ πολλοῦ θαύματος ἀπήγγειλαν νέρωνι τῷ καίσαρι
 τὰ γενάμενα ἐπὶ τῷ ἁγίῳ παύλῳ A | τοῦ δὲ νέρωνος A || ² ἀκούσαντος
 καὶ ἐπὶ πολὺ cum AL om PS | θαυμάσαντος καὶ διαποροῦντος τὰς (sic pro
 τὰ) περὶ αὐτοῦ A || ³ ἦλθεν ὁ Παῦλος addidi cum ASL om hoc loco P |
 ἦλθεν ὁ παῦλος πρὸς αὐτοὺς A | περὶ cum A om P || ⁴ πολλῶν om A |
 || f. 180 r^a A? μεταξὺ A | φιλοσ. τε καὶ φίλων A. φιλοσόφων στρατιωτῶν καὶ μεγιστάνων
 ἐπισήμων vel similiter S | ὄντος δὲ σὺν αὐτῷ καὶ τοῦ κεντ. S || ⁵ καὶ ἔστη
 ego addidi cum L ἦλθεν ὁ παῦλος hoc loco P om A ἐφάνη δὲ ὁ παῦλος
 S | ἔμπροσθεν πάντων om A | καὶ εἶπεν πρὸς νέρωνα φωνῇ μεγάλῃ ὁ
 παῦλος ὁ τοῦ χριστοῦ στρατιώτης· καὶ νῦν πείσθητι, ὅτι οὐκ ἀπέθ. κτλ.
 A || ⁷ ἐν τῷ θεῷ μου cum AL (deo meo) om PS || ⁸ σοὶ δὲ ἔσται πλεονα
 κακὰ A | καὶ μεγάλη κόλασις ἄθλιε cum AL om PS | ἀδίκως inserui cum
 AL om PS | ἀνθ' ὧν ἐξέχεας αἷμα δίκαιον πολλὸν [sic] ἀδίκως καὶ τοῦτο
 δὲ σοὶ ἔσται οὐ μ. π. ἡμ. (om ταύτας) A || ¹⁰ καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ παῦλος
 ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ addidi cum AL om PS | Νέρων ἀκούσας καὶ addidi
 cum AL om PS || ¹¹ τῶν ῥημάτων παύλου καὶ ταραχθεὶς ἐπὶ τοῖς A |
 σφόδρα cum AL om PS | ἐχθρῆναι πάντας τοὺς δεσμ. (καὶ om) A || ¹² ἄλλους
 πάντας (pro τοὺς π. τ. B.) S | Βαρσαββᾶν A || ¹³ διετάξατο A | ὁ κέστος
 καὶ ὁ λόγγος ἐπὶ τὸν τόπον (om ὁ κεντυρίων) A || ¹⁴ μετὰ φόβου καὶ τρόμου
 καὶ δειλίας vel simile quid S | τῷ τοῦ παύλου τάφῳ A τῷ τάφῳ τοῦ ἁγίου
 ἀποστόλου Παύλου S | ἐπιστάντες δὲ ἐκεῖ εἶρον A || ¹⁵ post προσερχ. add
 καθὼς ἦν αὐτοῖς εἰπὼν ὁ παῦλος A | καὶ μέσων τῶν δύο ἐστῶτα τὸν π. A ||
¹⁶ ἰδόντας τὸ παράδοξον θαῦμα cum AL om PS | καταπλαγῆναι A | καὶ τὸν
 τίτον τε καὶ τὸν λουκᾶν A συσχεθέντα P || ¹⁷ οὐράνῳ A | ἰδόντας τὸν Λόγγον
 || f. 180 r^b A καὶ τὸν Κέστον πρὸς αὐτοὺς ἐρχομένους cum AL om PS | αὐτοὺς δὲ A

τῶν δὲ διωκόντων λεγόντων· Οὐ διώκομεν ὑμᾶς εἰς θάνατον, ὥς ὑπονοεῖτε, μακάριοι Θεοῦ ἄνθρωποι, ἀλλ' εἰς ζωὴν, ἵνα ἡμῖν δώτε, ὥς ἐπηγγείλατο ἡμῖν Παῦλος, ὃν ἵδομεν μέσον ὑμῶν πρὸ μικροῦ ἐστῶτα καὶ προσευχόμενον. καὶ ταῦτα ἀκούσαντες παρ' αὐτῶν ὁ Τίτος καὶ ὁ Λουκᾶς μετὰ πολλῆς εὐφροσύνης ἔδωκαν 5 αὐτοῖς τὴν ἐν κυρίῳ σφραγίδα, δοξάζοντες τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

¹ ἐκείνων δὲ διωκ. αὐτοὺς κατελείφθησαν (i. e. κατελήφθησαν) ὑπ' αὐτῶν. εἶπον δὲ πρὸς τίτον καὶ λουκᾶν ὁ κέστος καὶ ὁ λόγος A | οὐχί A | πρὸς θάνατον A || ² ὥς ὑπονοεῖτε, μακάριοι Θεοῦ ἄνθρωποι cum AL om PS | ἀλλ' ἵνα ἡμῖν ζωὴν αἰώνιον παρασχῇτε A ἀλλ' ἵνα ἡμῖν ζωὴν δώτε S || ³ ὥς ἐπηγγείλατο ἡμῖν Παῦλος ὃν ἵδομεν μέσον ὑμῶν πρὸ μικροῦ ἐστῶτα καὶ προσευχόμενον cum AL os (ὥς) πανλος ἐνετίλατο ο μεθ υμων προ μικρου μεσοσ προσευχομενος P || ⁴ καὶ ταῦτα ἀκούσαντες παρ' αὐτῶν ὁ Τίτος καὶ ὁ Λουκᾶς μετὰ πολλῆς εὐφροσύνης cum AL οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ PS || ⁷ post σφραγίδα add καὶ ἔλαβον αὐτούς (?) S | δοξάζοντες . . . ἀμήν addidi cum AS om P | πατέρα καὶ τὸν κύριον ἡμῶν I. X. S

A

Μαρτύριον τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρον καὶ Παύλον.

1 Ἐλθόντος εἰς τὴν Ῥώμην τοῦ ἁγίου Παύλου ἀπὸ τῶν
Σπανιῶν, συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες·
Τὴν ἡμετέραν πίστιν, ἐν ᾗ ἐγεννήθης, ταύτην ἐκδίκησον· οὐ γὰρ
5 δίκαιόν ἐστιν, Ἑβραῖος ὢν καὶ ἐξ Ἑβραίων ἵνα ἑαυτὸν διδάσκαλον
εἴπῃς ἔθνῶν καὶ ἐκδικητὴν τῶν ἀπεριτεμνέτων, καὶ αὐτὸς ὢν
περιτετμημένος τὴν τῆς περιτομῆς καταργήσης πίστιν. ὅταν
οὖν ἴδῃς Πέτρον, ἀνταγώνισαι κατὰ τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας, ὅτι
πᾶσαν τοῦ ἡμετέρου νόμου παραφυλακὴν κατήργησεν· ἀπέκλεισε
10 τὸν σαββατισμὸν καὶ νεομηνίας καὶ τὰς νομίμους ἀργίας.

2 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Παῦλος εἶπεν αὐτοῖς· Ἐμὲ Ἰουδαῖον ἀλη-
θινὸν ἐν τούτῳ δυνήσεσθε δοκιμάσαι, ὅτι καὶ τὸ σάββατον τηρεῖσαι

comm crit ad uersionem latinam

¹ ita inscribitur codd ACDGMQV etc sanctorum om BEH aposto-
lorum om Nm¹ praem III kal. iul. D Laur XX, 1 Aed Flor eccl 139 Mugell
de nem 13. 14 add III kal. iul. Amiat 2 quod (que) est III kal. iul. Paris
2653. 5273 qui passi sunt romae sub nero cesare die III kl̄ds iuli C qui
passi sunt in urbe roma sub nerone caesare quae est III kal. iul. E qui
passi sunt sub nerone imperatore die tertio kal. iulias M in urbe roma
sub nerone rege N passiones apostolorum petri et pauli I passio glorio-
sissimorum apostolorum petri et pauli que est III kl̄ iuli K passio beati
petri apostoli P in natale apostolorum petri et pauli Laur XX, 2 alter-
catio sanctorum apostolorum petri et pauli cum symone mago L alter-
catio sanctorum apostolorum petri et pauli contra simonem magum simul
et passio qui passi sunt in urbe roma sub nerone imperatore die III kl̄
iuliis O Bruxell 7482 conflictus apostolorum petri et pauli cum symone
Paris lat 12604 Bruzell 5519—26. 9290 historia passionis apostolorum
petri et pauli Paris 15681. III kl̄ iulii passio beatorum petri et pauli
a marcello discipulo petri edita quique eidem interfuit passioni U || ² in
tempore illo cum M tempore illo cum Q in temporibus illis quum C in
diebus illis quum O cum ergo Marcian 116. 118 | peruenisset Laur XX, 4
Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 | ad romam A in urbem
romam EGHKNOVP Paris 2653. 3792. 5273. 5280. 5296. 9737. 15681 etc
Thil || ³ nostram legem K || ⁴ non enim iustum est CP | ut om L | qui sis
GHINP Paris 5273 Amiatin 2 Thil qui es Laur XX, 3 n tu cum sis FK/

Passio sanctorum apostolorum Petri et Pauli.

1 Cum uenisset Paulus Romam, conuenerunt ad eum omnes Iudaei dicentes: Nostram fidem, in qua natus es, ipsam defende. non est enim iustum, ut cum sis Hebraeus ex Hebraeis ueniens, gentium te magistrum iudices, et incircumcisorum defensor 5 factus tu cum sis circumcisis, fidem circumcisionis euacues. cum ergo Petrum uideris, suscipe contra eius doctrinam, quia omnem obseruationem nostrae legis euacuauit, exclusit sabbatismum et neomenias et legitimas ferias exinaniuit.

2 Quibus Paulus respondit: Me Iudaeum esse et uerum 10 Iudaeum, hinc poteritis probare, cum et sabbatum obseruare

Paris 9737 Laur XX, 4 Aed Flor 139 Laur conu suppr 231 cum tu sis Laur XX, 1. XX, 2 Mug de nem 13 | et ex hebraeis A | ex Hebraeis ueniens om K ||⁵ te magistr. gent. L | indices CPn Paris 9737 | incircumcisorum ... sis om K Laur XX, 2 ||⁶ factus es n | tu om n Laur XX, 3 Mug de nem 14 Amiat 2 Stroz 4 | circumcisioni L circumcisorum D | euacuas C | euac. circumcisorum ACO ||⁷ uideris petrum D | incipe Laur XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 | surge Mug de nem 14 suspice X contende RT suscipe defensionem C | contra eum doct. BGKLN (eum in ras) Q Paris 5273. 15681 contra eum contendere Ff Laur XX, 1. XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 | quia omnem om A qua Marc 116. 118 ||⁸ omnem om O | obseruantia(m) HLU | nostrae om H | euacuat DQU Paris 15681 excludit U et exclusit ACIO | sabbatum KLN (sabat in ras) Q Paris 5273 sababata Paris 9737 Mug de nem 14 ||⁹ neomenias cum CFIKLNOPRTVXf Laur XX, 2. XX, 3. XX, 4 Aed Flor 139 etc neomeniam ABDEGHMQn Paris 2653. 5273. 15681 Amiat 2 etc Thil neomenia F neomenia Laur XX, 1 neumenia S Marc 116. 118 neomeniamque U | ferias nostras M | inaniuit Sf Paris 15681 Laur XX, 1 Amiatin 2 Stroz 4 inanibit CO (sic semper in his duobus codd u et b permutantur) inanit U exinauit H

sect. 2 l. ¹⁰ esse om Paris 15681 Marc 116. 118 et uerum Iudaeum om I ||¹¹ hic BFSXf Laur XX, 1. XX, 4 Mug de nem 13. 14 Amiat 2 Laur conu suppr 231 nunc O | approbare L | probare ... uere poteritis om per homoeot F | cum et sabbatum obseruare om X | cum me et sabbatum et circumcisionem ueram uideritis obseruare K | et om Q | obseruauero A

- καὶ τὴν ἀληθινὴν περιτομὴν κατανοῆσαι δυνηθῆτε· καὶ γὰρ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. ἡμεῖς ἔχομεν πατέρας, πατριάρχας καὶ τὸν νόμον. τί οὖν ὁ Πέτρος κηρύσσει ἐν τῇ τῶν ἐθνῶν βασιλείᾳ; ἀλλὰ καὶ
- 5 εἰάν τινα καινὴν θελήσει εἰσαγαγεῖν διδασκαλίαν, χωρὶς τινος ταραχῆς καὶ φθόνου καὶ κόμπου ἀπαγγείλατε αὐτῷ, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἴδωμεν, καὶ ἐνώπιον ὑμῶν ἐλέγξω αὐτόν· ἐὰν δὲ ἢ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἀληθής, τῇ τῶν Ἑβραίων βίβλῳ καὶ μαρτυρίᾳ ὠχυρωμένη, πρέπον ἐστὶν πάντας πειθαρχεῖν αὐτῷ.
- 10 3 Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια τοῦ Παύλου λέγοντος ἀπὸ τῶν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον τῷ Πέτρῳ· Παῦλος ἐξ Ἑβραίων ἀπὸ Σπανίων παραγέγονεν, καὶ παρακαλεῖ σε ἵνα ἔλθῃς πρὸς αὐτόν, ἐπειδὴ οἱ ἀγαγόντες αὐτόν λέγουσι μὴ δύνασθαι αὐτὸν συντυχεῖν ὥς ἐὰν βούληται πρὸ τοῦ ἐμφανίσει Καίσαρι. Ἀκούσας δὲ ὁ
- 15 Πέτρος ἐχάρη χαρὰν μεγάλην, καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐπορεύθη πρὸς αὐτόν. ἰδόντες δὲ ἀλλήλους ἔκλυσαν ἀπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ ἐπὶ πολὺ περιλαβόντες ἑαυτοὺς τοῖς δάκρυσιν ἀλλήλους κατέβρεχον.

⁶ κόμπου *emendavit HUsener κόπον E* || ⁸ ὠχυρωμένη *E* || ¹³ οἱ ἀγαγόντες *cum Tisch et lat* οἱ ἀγαποῦντες *E*

¹ *me pro uere Laur XX, 1. XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 uere om O uos n docere uere Marc 118 docere BDM ex opere I | poteritis cum ABDGHOQRSTUV Xf Paris 2653. 5273. 9737. 15681. Laur XX, 1. XX, 2. XX, 3. XX, 4 Marc 116. 118 etc potueritis CEILMNPn Mug de nem 14 | auertere O Paris 2653 Marc 116. 118 | nam et I | sabbati QRST | die om MUV Marc 118*
² *omnibus om f | suis post operibus GHLNPQSV Paris 2653. 5273. 15681 Marc 116 Thil | nos om Q et nos n ||*
³ *quod M | talia DV Paris 15681 talem CO Laur XX, 1. XX, 4 Mug de nem 13 Amiat 2 ||*
⁴ *et ante si om AIRTX | forte aliquam cum AEFBGHIKLNPRSTUV Xf Laur XX, 1. XX, 2. XX, 3. XX, 4 etc. aliquam forte BCDMn forte uult aliquam V Paris 5273. 15681 aliqua uult forte O forte doct. aliq. uult intr. nouam Q forte alienam uoluit Paris 9737 | nouam introducere L | doctrinam om M ||*
⁵ *contentione RTX | ei nunciate C ||*
⁶ *ei et ut O | ut nos uideamus om D | uideamus om V uideremus O | uideamus nos inuicem S inuicem uideamus Laur XX, 2. XX, 3. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 | et om M | in conspectu uestro C | ego om ABCDMOQ ego illum L Laur XX, 2 | uincam KS Stroz 4 obiurgabo BCDMO Paris 15681 ||*
⁷ *quod si uere n | eius doctrina B | fuerit om Nm¹ | uero testimonio fuerit EGHn Thil | ueris testimoniis C ueris testimonii O ueris testimonii INPQS ueris testimoniorum B ueritatis testimonium K uerum testi-*

et circumcisionem uere poteritis aduertere. nam sabbato die requieuit ab omnibus operibus deus. nos habemus patres et patriarchas et legem. quid tale praedicat Petrus in regno gentium? sed et si forte aliquam uult introducere nouam doctrinam, sine conturbatione et sine inuidia et sine strepitu nunti- 5 atie ei, ut nos uideamus, et in uestro conspectu illum ego conuincam. quod si forte doctrina eius fuerit uero testimonio et Hebraeorum libris munita, decet nos omnes oboedire ei.

3 Haec et his similia dicente Paulo perrexerunt Iudaei ad Petrum et dixerunt ei: Paulus ex Hebraeis uenit, rogat te ut 10 uenias ad eum, quoniam hi qui eum adduxerunt dicunt non eum se posse dimittere, ut uideat quem uult, antequam eum Caesari insinuent. Audiens haec Petrus gaudio gausus est magno et statim exurgens perrexit ad eum. uidentes autem se prae gaudio fleuerunt et in amplexibus suis diutissime morati 15 inuicem se lacrimis infuderunt.

monium *Paris 5273. 15681* || ⁹ et hebr. libr. cum *EFGINQSVf Paris 5273 Laur XX, 1. XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13. 14 Amiat 2 Laur conu suppr 231 Marc 116* ex hebraeorum libr. *HLRTUn Paris 2653. 9737 Laur XX, 3 Stroz 4 Thil* et ex hebr. libr. *AKX Paris 15681* et ex eorum libris *Marc 118* est et hebr. libr. *P* et ante Hebr. om *BCDMO* | libris hebr. *D* libris om *B* | libris eius monita exstiterint *K* monita etiam *Of Laur XX, 1* | debemus nos *L* | nos et omnes *U* | oboedire cum *DM* | obedire eius doctrinae *RT* ob. eius doctrinam *X*

sect. 3 l. ⁹ haec . . . dixerunt ei om *D* | his om *G* | is pro his *F* hiis *U* | Paulo om *X* || ¹⁰ ei om *AL Paris 9737* | homo ex hebr *O* | ueniens *Am² KLN PQ Laur. XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231* et rogat *LOV Paris 15681* | te om *KNP Paris 2653. 5273* || ¹¹ quum *n* | hii *LMNU* (ut plerumque. talia iam non adnotabo) om *RTX* | dicunt om *RTX* | non eum possunt *RTX* | se eum non *H* || ¹² eum se om *A* | eum prius om *FKNPSUf Paris 5273 Laur XX, 1. XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13. 14 Laur conu suppr 231 Amiat 2 Stroz 4 Marc 116 Thil* | se om *BCDMUV Mug de nem 14 Marc 118* | demittere *M* dimitti *U* prohibere *K* | ut non uid. *K* uideant *Bn Marc 116* | quemquam (om uult) *RTXn* | eum alterum om *EGHKNP Paris 15681 Thil* de eo ins. caes. *S* || ¹³ indicent *P* insinuet *O* insinuetur *K* | post audiens add enim *H* | gausus est gaudio magno *D* || ¹⁴ exurgens statim *RTX* | exurgens etiam *BCDFHO* surgens *V Paris 5273* | uenit pro perrexit *IK* | post ad eum add cum illis *RTX* | hactenus cold *Flor collati* || ¹⁵ prae magno gaudio *V* prae gaudio magno *U* | morati sunt *GH* (et superscr) *KNm²Pf Paris 15681 Thil* | commorati *LIQ Marc 116. 118* immorati *UV* || ¹⁶ ac inuicem *V* inuicemque *DP* et inuicem *Nm² Thil* | infunderunt *MO* infundentes *Paris 15681*

4 Ὡς δὲ πάντων ὁ Παῦλος τῶν ἑαυτοῦ πράξεων τὸ ὕφος
τῷ Πέτρῳ ἀπήγγειλεν, καὶ πῶς διὰ τῶν τοῦ πλοῦς κόπων παρα-
γέγονεν, πάλιν δὲ Πέτρος ἐξηγήσατο τῷ Παύλῳ ποίας ἐνέδρας
ἔπασχεν παρὰ Σίμωνος τοῦ μάγου, καὶ ἐσπέρας γενομένης
5 ἀνεχώρησεν Πέτρος ἐν τῷ ἰδίῳ καταλύματι.

5 Ἐωθεν δὲ ἐξῆς διαφανούσης τῆς ἡμέρας, ἰδοὺ Πέτρος
παραγεγόνετος εὗρίσκει πληθὺς τῶν Ἰουδαίων πρὸ τῶν θυρῶν
τοῦ Παύλου. ἦν δὲ μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων χριστιανῶν τε καὶ
ἐθνικῶν μεγάλη ταραχή. οἱ μὲν γὰρ ἐξ Ἰουδαίων ἔλεγον· Ἡμεῖς
10 γένος ἐκλεκτὸν ἔσμεν, βασιλείον ἱεράτευμα, φίλοι τε τοῦ Ἀβραάμ
καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντων τῶν προφητῶν, μεθ' ὧν
ἐλάλησεν ὁ Θεός, οἷς καὶ ἔδειξεν τὰ ἑαυτοῦ μυστήρια καὶ τὰ
θαύματα αὐτοῦ τὰ μεγάλα. ἡμεῖς δὲ οἱ ἐξ ἐθνῶν οὐδὲν μέγα
ἐν τῷ σπέρματι ὑμῶν ἔχετε, εἰ μὴ ἐν εἰδώλοις καὶ γλυπτοῖς
15 βέβηλοι καὶ βδελυκτοὶ γέγονατε.

6 Ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια αὐτοῖς λεγόντων τῶν πιστευσάντων
Ἰουδαίων ἀπεκρίναντο οἱ ἐξ ἐθνῶν λέγοντες· Ἡμεῖς ὡς ἤκού-
σαμεν τὴν ἀλήθειαν, εὐθέως ἠκολουθήσαμεν τῷ Χριστῷ, τῇ

° Exod. 19, 6

¹ πάντων *E cum fere omnibus codd alterius recensiois pñ solus O
scripsit consentientibus codd lat* || ² κόπων *E pr m* || ¹⁵ βεβήλοις et βδελυκτοῖς
E ut reliqui codd. textum emendavit iam Thilo cum interpr lat

sect. 4 l. ¹ illi *om V* | actuum *LQRTX Marc 118 casuum suorum
ACO casuum om Fuf Marc 116* || ² et qualiter ... aduenisset *om EFKN
Pf* | qualiter ei *BDMn* | nauigio *DSU Marc 116 nauigii om Marc 118* |
fatigationibus nauigii *RTX* | nauigationibus *pro nauigii fatigationibus A* |
fatigatio *BDMn* | et fatigatibus *U* | adueniret *S* | et alterum *om B* | et
cum *S* || ³ dixisset *om D dixit BNX Paris 2653 innotuisset K* | illi dixisset *P*
dix. ei *U* | illi *om V* | quas simonis magi *BCEF (sed symoni) IMN (ut uid)
PRTUVXfn Paris 2653. 5273. 9737. 15681* quia a symoni magii *O* qua-
liter simonis magi *S* quantas simonis magi *Marc 116 item sed om magi
Marc 118* | paterentur *M* | post insidias *add* et cum diutius hec ageren-
tur *S* | tunc absc. *n* || ⁴ uesperam *C* | reuersurus mane die alt. *D* mane
autem facto altero die reuersus est *O* | mane uero die *HV* | altera *CG*
(*sed uero in ras*) *O*

sect. 5 l. ⁵ et ecce *O* | ecce Petrus adueniens *om I* | ueniens *BCDHM*
uenit et *O* || ⁶ inuenisset *A* | ianuas *C* ianuam *O* fores ubi custodiebatur
paulus *S* | erat enim *ABCOVn Paris 5273* || ⁷ ante Christianos *plerique
inserunt et omisi cum FLQU Marc 116. 118 graec* | et *om AENm¹P* atque
H | contentio *EGHIKNPRTX Paris 2653. 5273. 15681 Thil* || ⁸ enim *om L*
autem *X* | sumus *hoc loco A post nos Paris 9737 post amicorum V post*

4 Cumque Paulus illi omnem textum suorum casuum indicasset et qualiter nauigii fatigationibus aduenisset et Petrus dixisset illi, quas a Simone mago pateretur insidias, abscessit Petrus ad uesperum, mane die altero reuersurus.

5 Cumque aurora diei daret initium, ecce Petrus adueniens inuenit multitudinem Iudaeorum ante fores Pauli. erat autem inter Iudaeos Christianos et gentiles infinita conturbatio. Iudaei enim dicebant: Nos genus sumus electum regale amicorum dei, Abrahae, Isaac et Iacob et omnium prophetarum, cum quibus locutus est deus, quibus ostendit mirabilia magna et secreta sua. uos autem ex gentibus, nihil in semine uestro magnum, nisi in idolis et sculptilibus inquinati et execrabiles extitistis.

6 Haec et his similia dicentibus Iudaeis, gentes respondabant dicentes: Nos mox ut audiimus ueritatem, reliquimus errores nostros et secuti eam sumus. uos autem et paternas

dei GH Paris 2653. 5273. 15681 Thil post Iacob BDMn plane om CEFI KLNOPQRSTUXf Marc 116. 118 | regale electum GH Thil electum et regale Nm²QU electum amic. V | et amic. n | sacerdotum pro amic. L sacerdotum ante amic. Marc 118 || ⁹ abraham CIMOPU etc | et is. DVn Paris 5273 | isahac(h) BO || ¹⁰ et quibus AH | dominus IU | quibus deus ost. BCFGIOQSf Paris 9737 Marc 116. 118 Thil deus omisi cum ADEK LPRTUVXn Paris 2653. 5273. 15681 | mirabilia magna et om FUF Marc 116. 118 || ¹¹ et secreta sua cum A (in rasura) KLN (et a m² add) n et omnia secr. s. O quibus ostendit secreta sua BCDEGHIMPQRSTVX Paris 2653. 5273. 15681 Thil fuit et in N sed erasum | et ostendit Paris 9737 | uobis B | gentilibus Nm¹ (sed eras) RTX | estis post gentibus add AGHn Paris 2653. 5273 Thil | qui ex gentibus estis Paris 15681 | ex semine U || ¹² magno M | post magnum add aliquid fuit, nisi (sed RT) in idolis RTX Marc 118 | nisi forte K | in ante idolis om MUV | et in sculp. CEGHNP | sculptilibus H sculptilibus CO sculptilia D sculptibus F | sculpt. in quibus inquinati K | coinquinati U Paris 9737 | inquinati . . . extitistis om BC DMO | inqu. estis et H | et ante execr. om EFKRTXf Marc 116. 118 | deo post execr. add GHS Thil omisi cum AEFIKLPQRTUVXfn Paris 2653. 5273. 9737. 15681 Marc 116. 118 || ¹³ extitistis corr ex existis H | hactenus codd S Marc 116. 118 collati sunt

sect. 6 l. ¹⁴ gentiles BGHNPQ Paris 9737 Thil || ¹⁵ audiamus Q | relinquimus COV || ¹⁶ secuti fuimus eum C secuti sumus (om eam) Nm¹ secuti sumus eam OQV secuti eum sumus M secuti eos sumus B secuti sumus Christum EK secuti sumus ueritatem Nm²P secuti sumus uestigia Christi Paris 2653 et eam secuti sumus Paris 5273

ὄντως ἀληθεία, καταλιπόντων ἡμῶν τὴν ἡμετέραν πλάνην. ὑμεῖς δὲ καὶ τὰς πατρικὰς γνόντες δυνάμεις καὶ τὰ τοῦ νόμου καὶ τὰ τῶν προφητῶν ἔχοντες διδάγματα, οἱ καὶ τὴν θάλασσαν ξηροῖς διαβεβήκατε ποσὶν καὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν βυθίζομένους ἰδόντες,
 5 καὶ στύλου πυρὸς νυκτὸς ὑμῖν φαίνοντος καὶ νεφέλης ἡμέρας, καὶ μάννα ὑμῖν ἐξ οὐρανοῦ δοθέντος καὶ ἐκ πέτρας ὕδατος ὑμῖν ζυέντος, οὐκ ἐπιστεύσατε, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα πάντα εἰδὼλον ὑμῖν μόσχον ἐτεκτῆνασθε καὶ προσεκυνήσατε τῷ γλυπτῷ. ἡμεῖς δὲ οὐδὲν βλέποντες <τῶν> σημείων πιστεύομεν τοῦτον εἶναι τὸν
 10 ἀληθινὸν Θεόν, ὃν ὑμεῖς κατελείπατε ἀπειθήσαντες.

7 Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα αὐτῶν φιλονεικούντων εἶπεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος μὴ χρῆναι αὐτοὺς τὰς τοιαύτας μεταξὺ ἀλλήλων ἔχειν ἀντιλογίας, ἀλλὰ τοῦτο προσέχειν μᾶλλον, ὅτι πεπλήρωκεν ὁ Θεὸς τὰς ἑαυτοῦ ἐπαγγελίας, ὥς ὥμοσεν Ἀβραὰμ τῷ
 15 πατρὶ ἡμῶν, ὅτι 'ἐν τῷ σπέρματί σου εὐλογηθήσονται πάντα τὰ ἔθνη'. 'οὐ γὰρ ἔστιν προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ'. ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, κατὰ νόμον κριθήσονται, καὶ ὅσοι ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως ἀπολοῦνται'. ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ, ὅτι κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐξελέξατο ἡμᾶς εἰς

³ Exod. 14, 21 sqq. || ⁵ Exod. 13, 12 || ⁶ Ps. 78, 24 || ¹⁴ Gen. 22, 18; Gal. 3, 8 || ¹⁶ Rom. 2, 11 sqq. || ¹⁹ 1. Petr. 2, 9 sq.

⁸ μόσχον CE μόσχον reliqui cum lat || ⁹ τῶν om E addidit cum reliquis Tisch σημειῶν (om τῶν) suspicatur HUsener

¹ leges pro uirtutes L | uidistis pro scistis EGHKNP Paris 2653. 15681 Thil scistis ADFMOQV Paris 5273 | sectas f | et proph. signa uidistis om K | et legem accepistis . . . demersos uidistis et om F | et legem accepistis ante et proph. sig. uid. Paris 15681 | et ante legem om V | leges O | accipitis Nm¹ || ² et mare . . . transistis om EKNP | siccis pedibus ACOV Paris 2563 | post inimicos textus in T interruptitur. pergit (sect. 10 sub finem) ad militiam neque ad palatium | dimersos A (ex corr) CGHKLMO Paris 5273. 9737 dimissos f | in mare post uestros add EGNPV Paris 5273. 15681 in mari add H || ³ et ante columnā om V | columpna DHU calumpnia Q | col. nubis uobis cum BDEL (cum signis transpositionis) OQVn Paris 2653. 5273. 15681 uobis nubis AIKMNP uobis om CG nubis om FRUXf uobis Hm¹ nubis Hm² | in caelum DO in caelis n de caelo M in caelo om KNP | nubis apparuit U | uobis aparuit Paris 9737 | et columna ignis n || ⁴ et ante manna om V | de caelo uobis V Paris 15681 | de celo pluit uobis H | datum A (ex data corr) BEIKL Nm² (in ras) Pn Paris 5273 (m²). 15681 || ⁵ aquae uobis de petra C | aqua O | uobis post petra om V | haec omnia DFRUF Xf | uobis post idolum om An || ⁶ uitulum A | uituli

uirtutes scistis et prophetarum signa uidistis et legem accepistis
et mare pedibus siccis transistis, et inimicos uestros demersos
uidistis et columna nubis uobis per diem in caelo apparuit et
ignis per noctem, et manna uobis de caelo data est, et de
petra uobis aquae fluxerunt: et post omnia haec idolum uobis 5
uituli fabricastis et adorastis sculptile. nos autem nulla signa
uidentes credimus deum hunc, quem uos non credentes dereli-
quistis.

7 Haec et his similia contententibus dixit apostolus Paulus,
non debere eos has contentiones inter se suscipere, sed hoc 10
magis adtendere, quia complisset deus promissa sua, quae
iurauit ad Abraham patrem nostrum, quod 'in semine eius
bereditarentur omnes gentes': 'non est enim personarum acceptio
apud deum. quicumque enim in lege peccassent, secundum legem
iudicarentur; qui uero sine lege deliquissent, sine lege perirent'. 15
est enim in humanis sensibus tanta sanctitas, ut bona laudet

om F | caput *post* fabr. add *G Paris 2653. 15681 Thil* caput fabricastis *V* |
adoratis *L* | sculptile *O* | illud *pro* sculpt. *D* || ⁷ et *post* uidentes add *G* |
credidimus *HR Paris 9737* | deum *om E* in deum *Paris 5273* dominum *Vf* |
hunc esse *EGHKNPQ Paris 2653 Thil* esse hunc *n* | dereliquistis deum *E* |
reliquistis *Don* || ⁸ *hactenus collati codd Paris 2563. 15681*

sect. 7 l. ⁹ is *pro* his *F* | eis contententibus *GNPR Thil* conten-
dentibus illis *H* | contententes *C* | dixit paulus ap. *O* paulus ap. dixit *V* ||
¹⁰ eos *om CK* | contentiones has *HL Thil* | has *om G* | contiones *F* con-
tenciones *U* contentiones *om Q* | subsistere *K* || ¹¹ adtendere *cum ACF* atten-
dite *G* || Intendite *Nm¹* (*prima litera erasa*) intendere *Nm²P* | quia quum
Cn quia cum *BM* | complisset *DN* compleuisset *L* | sua promissa *P* | quod
iur. *F* || ¹² iurauit deus *Q* | patrem eorum *Q* | quam in sem. *B* || ¹³ non enim
est *GH Thil* | accept. pers. est *A* | accept. pers. *D* | non esse autem pers.
acceptionem *K* || ¹⁴ aput *DM* | dominum *f* | enim *post* quicumque *om*
Nm¹P | et quicumque *K* sed quic. *Nm²* | quicumque enim sine lege pec-
cauerunt, sine lege peribunt et quicumque in lege peccauerunt per legem
iudicabuntur *Q* | peccasset *Ff* | iudicaretur *Ff* | indicabuntur et qui-
cumque sine lege *O* | quicumque *altero loco etiam C* || ¹⁵ sine lege pec-
cassent *U* | perissent *BCFI* periissent *corr ex* perierant *A* | sine lege et
perirent *HV* || ¹⁶ etenim *OVn* est autem *I* est enim et *H* | esse etiam . . .
tantam sagacitatem *K* | in *ante* humanis *om FU* | est tanta sanct. *n*
sanctitas est *V* | scientia *L(?)* | ut et *D* | laudent . . . puniant *O Paris*
9737 | naturaliter laudet *H*

λαὸν αὐτοῦ ἅγιον. ὥστε ἐν αὐτῷ ὀφείλομεν καυχᾶσθαι, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἐστὲ ἐν τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ·.

8 Ταῦτα τοῦ Παύλου λέγοντος κατεπραῦνθησαν οἱ ἐξ Ἰουδαίων καὶ οἱ ἐξ ἔθνων. ὁμοίως δὲ καὶ Πέτρος ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων· Ἐπὶ πατριάρχῃ Δαυὶδ λέγων· Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου· τοῦτο ὁ Θεὸς πληρῶν ἐξαπέστειλε τὸν αὐτοῦ υἱόν, σαρκωθέντα ἐκ σπέρματος αὐτοῦ· ὃ καὶ ἐμαρτύρησεν διὰ αὐτοῦ Δαυὶδ εἰπών·
10 Ὑἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· τοῦτο οὖν ὁ πατὴρ μεμαρτύρηκε λέγων· Ὁυτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἡδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε· ὃν καὶ ἐσταύρωσαν διὰ φθόνον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ· ἔνεκεν δὲ τῆς τοῦ κόσμου σωτηρίας συνεχώρησε ταῦτα πάντα παθεῖν αὐτόν.

15 9 Ἐν τούτῳ οὖν ὁ Θεὸς πᾶσιν ἡνοιξεν εἴσοδον τοῖς υἱοῖς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ παντὶ ἔθνει τῆς γῆς, τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει τῆς εἰς αὐτὸν ὁμολογίας, ἔχειν δὲ ζωὴν καὶ σωτηρίαν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· ὃ γὰρ ἐπηγγείλατο ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἐπλήρωσεν· ὅθεν καὶ Δαυὶδ ὁ προφῆτης λέγει περὶ
20 αὐτοῦ· Ὁμοσεν κύριος τῷ Δαυὶδ καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· Σὺ εἰ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ· ἱερεὺς γὰρ ὁ

^a Gal. 3, 28 || ^e Ps. 132, 11 || ¹⁰ Ps. 2, 7 cf Matth. 3, 17 *secundum euang.* Hebraeorum; Hebr. 1, 5; 5, 5 || ¹¹ Matth. 17, 5 || ¹² Matth. 27, 18 || ²⁰ Ps. 110, 4 cf Hebr. 7, 17; 21

¹ natura *FUF* | malum *E* | quae . . . excusantes *om K* | et inter se inu. *R* atque inter se inu. *ANm²P* | inuicem inter se *Q* in inuicem *V* | cogitationes *om O* | cog. accusat *B* || ² aut accusatas *I* | punient *E* puniant *n* | aut remunerantes excusant *n* aut remunerantes excuset *Q* aut remunerentur *E* remunerent *Paris 9737* muneret *B* | excus. remun. *V*

sect. 8 l. ³ dicente paulo *CKO* | paulo dicente petroque similiter mitigati fuerunt *E* | mitigassent *CO* mitigarentur *GHRX Thil* || ⁴ et prius *om CEN* (sed eras) *OPQUfn Paris 9737* | gentiles *B* | et principes *BCMO* || ⁵ synagogas (sin-) cum *BIKLQV Paris 5273* synagogis (sin-) correxerunt *AC* (-giis) *DEFGHMN* (in ras) *OPRUXfn Paris 9737 Thil* | iudeorum *ARX* || ⁶ intercideret *I* introduceret *V* | audite me *C* | me in ras *G* | fratres *om A* | spiritum sanctum *ABEHLQUVn Paris 9737* || ⁷ quod *om MN* || ⁸ sedem sanctam *B* | hunc ergo *om O* ergo *om F* | hic est ergo *n* | cui *om I* | caelo *GHN Thil* || ⁹ te *om V* | hunc erasit *N* || ¹⁰ principes nostri *GH Thil* | ut autem impleret *C* | redemptionem *GHN* promissionem *D* | necessaria *FV* || ¹¹ saeculo *om M* | promisit *D* | sibi

naturaliter et puniat mala, quae inter se inuicem cogitationes aut accusantes puniat aut remuneret excusantes.

8 Haec et his similia Paulo dicente factum est ut mitigati essent et Iudaei et gentes. sed principes Iudaeorum insistebant. Petrus uero his qui eum arguebant, quod synagogas eorum 5 interdiceret, dixit: Audite, fratres, sanctum spiritum promittentem patriarchae Dauid, quod de fructu uentris eius poneret super sedem suam. hunc ergo cui dixit pater de caelis: 'Filius meus es tu, ego hodie genui te', hunc crucifixerunt per inuidiam principes sacerdotum. ut impleret autem redemptionem neces- 10 sariam saeculo, permisit se haec omnia sustinere, ut sicut ex costa Adae fabricata est Eua, sic ex latere Christi in cruce positi fabricaretur ecclesia, quae non haberet maculam neque rugam.

9 Hunc deus aditum aperuit omnibus filiis Abrahae et 15 Isaac et Iacob, ut sint in fide ecclesiae et non in infidelitate synagogae. conuertimini ergo et intrate in gaudium Abrahae patris uestri, quia quod ei promisit deus adimpleuit. unde et propheta canit: 'Iurauit dominus et non paenitebit eum, tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech'. sacer- 20

¹ Rom. 2, 15

pro se K | ea omnia n | inferri pro sust. K | et sicut CVn | ex costa . . . sic om Q | de costa CUV Paris 5273 || ¹³ *posito n posita CO pendens H positi om LRX | fabricaret ecclesiam L | habet N (m² in ras) OPU Paris 9737 habuerit n habuit Paris 5273 | macula O ||* ¹⁴ *aut rugam D | ruga O glossam rost in marg add G | hactenus codd P Paris 5273. 9737 collati sunt*

sect. 9 l. ¹⁵ *hic A per hunc HO nunc V | auditum EFO (fuit etiam in N sed m¹ corr) aditum uitae H aditum om V | apparuit V dedit M | hominibus pro omnibus n | et Isaac et Iacob om L | et ante isaac om AB DFHIMOQRUXf ||* ¹⁶ *et pro ut FO | ex fide D | fidelitate n | et non sint U | in ante infidel. superscr G om F ||* ¹⁷ *conferimini K | introite I | gaudio M | Abrahae om CO | et Isaac et Iacob om L | patris uestri abr. M ||* ¹⁸ *quia om B | ei om FK | promisit eis deus V ei deus promisit U | prom. dominus CEIM dominus prom. n | deus om FLRXn | adimpl. deus A | adimpleuit N adimplebit M et implebit CO adimpleuit corr ex et impl. A | et unde A | et ante proph. om DO | et per prophetam canit E ||* ¹⁹ *canet CI (sed corr canit) M ||* ²⁰ *melchisedech G melchisedech N (sed ech m² in ras)*

σωτήρ γέγονεν, ἡγίκα τὴν δλοκάρπωσιν τοῦ ἰδίου σώματος καὶ αἵματος ἱπὲρ τοῦ κόσμου παντὸς θυσίαν προσήνεγκεν τῷ πατρί.

10 Ταῦτα καὶ τὰ τοῦτοις ὅμοια λεγόντων Πέτρου καὶ Παύλου, ἐσίγησαν πάντες καὶ ἔκουνον αὐτῶν διδασκόντων καὶ
 5 κηρυττόντων πᾶσι τοῖς πιστοῖς τὸν τοῦ κυρίου λόγον· καθ' ἡμέραν δὲ ἐπληθύνοντο τῶν πιστευόντων εἰς τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἀναρίθμητον πλήθος. ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχισυνάγωγοι τῶν Ἰουδαίων καὶ <οἱ> τῶν Ἑλλήνων ἱερεῖς, ὅτι διὰ τοῦ κηρύγματος αὐτῶν σχεδὸν πᾶσα ἡ Ῥώμη ἐπίστευσεν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
 10 Χριστόν, ἤρξαντο κατ' αὐτῶν ταραχὴν ἐγείρειν εἰς τὸν λαὸν καὶ γογγυσμόν, ἐπαινεῖν δὲ Σίμωνα τὸν μάγον ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους τῶν ὑπὸ τῶν ἀποστόλων κατηγορουμένων· ἡγωνίζοντο καὶ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Νέρωνος διαβόητον αὐτὸν ποιῆσαι, ψέξαι δὲ τοῖς τοῦ κυρίου ἀποστόλους. ἐν τῷ οὖν τοῖς ἀναριθ-
 15 μήτους τοῦ λαοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον διὰ τοῦ κηρύγματος Πέτρου, συνέβη καὶ τὴν γυναῖκα Νέρωνος Λυβίαν καὶ τοῦ Ἀγρίππα τοῦ ἐπαρχοῦ σύζυγον ὀνόματι Ἀγριππίαν οὕτως πιστεῖσαι, ὥστε καὶ περιελεῖν ἑαυτὰς ἀπὸ τῆς τῶν ἰδίων ἀνδρῶν πλευρᾶς. διὰ δὲ τῆς τοῦ Παύλου διδασκαλίας πολλοὶ κατεφρόνονεν τῶν
 20 στρατιωτῶν <τῆς στρατείας> προσκολλώμενοι τῷ Θεῷ, ὥστε καὶ ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ἐλθεῖν τινὰς πρὸς αὐτόν· καὶ γενόμενοι Χριστιανοὶ οὐκ ἔτι ῥέθλησαν στραφεῖναι ἐν τῇ στρατιᾷ οὔτε ἐν τῷ παλατίῳ.

11 Ἐντεῦθεν τοῦ λαοῦ στασιώδη πραττόντων γογγυσμόν δ

* οἱ *ego inserui* || ¹⁹ μετεφρόνονεν *suspiciatur HUsener* || ²⁰ τῆς στρατείας *cum reliquis codd addidi*

¹ enim *om LV* | semet ipsum *pro* hostiam . . . sanguinis *K* | cum hostia *FOf* | sui *ante* corporis *om Ef* || ² sanguinis sui *U* | sacrificium *om D* | praeibit *EGHKNQ Thil* | hactenus *codd RTVX collati*

sect. 10. l. ³ sed haec *E* | dicente *OQ* | paulo et petro *AEIKU* ||

⁴ populi *H* | cred. populorum *E* | utriusque populi *K* | et pauci *DN(m²)n pauci (om et) C* | qui non crediderunt *cum AB* qui non crederent *L* qui eorum negligerent monita *K plane om CDEFGHIMNOQUn Thil* || ⁵ qui quidem emulabant *Nm²* (quidem *et* -bant *in ras*) | et ipsi *om Q* | fidem simulatam *C* | aemulata *GHK Thil* | aperte *om N* ut aperte *EI* | possint *CIAM* potuerunt *A* poterant *Nm²* (*in ras*) || ⁶ neglegere eorum *L* in integrum neglegere (*om eorum*) *D* | neglegere *HLU* | precepta et monita *U* | autem *om GH* || ⁷ synagogae *F/n* | et ante gentium *om EGHⁿLN* | gentilium *C* | siue *pro* sibi *Ff* | per *om GHKMQu* | praedicationem *G* praedicationum *H* praedicatione *KQ* || ⁸ specialiter finem *C* | finem *eras N* (fieri *m²*) fidem *OU* | finem superstitionibus suis imminere egerunt *K* |

dos enim in cruce factus est, cum hostiam sui corporis et sanguinis pro omni saeculo sacrificium praeberet.

10 Haec et his similia dicentibus Petro et Paulo pars maxima populorum credidit, et perpauci fuerunt, qui non crederent, qui et ipsi simulata fide, non tamen aperte possent 5 eorum neglegere monita uel praecepta. uidentes autem maiores synagogarum et gentium pontifices sibi per praedicationem eorum finem specialiter fieri, egerunt hoc ut sermo eorum in murmurationem populi ueniret. unde factum est ut Simonem magum Neroni praeferrent et istos culparent. innumerabiles 10 enim populi dum conuerterentur ad dominum per praedicationem Petri, contigit etiam uxorem Neronis Liuiam et Agrippae praefecti coniugem nomine Agrippinam ita conuerti, ut a latere se suorum maritorum auferrent. per Pauli uero praedicationem multi deserentes militiam adhaerebant deo, ita ut etiam ex cubi- 15 culo regis uenirent ad eum, et facti Christiani nollent reuerti ad militiam neque ad palatium.

11 Hinc populis seditiosam murmurationem agentibus

egerunt hoc fieri *B* | fidem spec. accedisse decreuerunt hoc fieri egerunt *O* decreuerunt hoc fieri *C* | finem ponere spec. egerunt hoc fieri *D* finem inponi spec. egerunt hoc fieri *M* | praeferrere *N* (*ex* fieri *corr*) || ⁹ murmuratione *MOs* | eueniret *CDFHMOs* ueniret *ex* uenerit *corr Nm²* | et inde *GHN Thil* || ¹⁰ ad neronem *B* | proferrent *M* praeferentes istos *A* | post culparent *pergunt GHN*: in illo tempore factum est, cum innumerabiles populi conuerterentur || ¹¹ enim *om BL* | dum *om B* | conuertuntur *BCDM* conuertebantur *O* | post praedic. *O* || ¹² ut etiam uxorem *Ff* ut uxorem *O* uxorem *ex* ut uxor *corr Nm²* etiam et uxorem *U* etiam *om E* | uxoris *Q* | praenomine (*in marg*) libia *A* | libiam *CDEFILNO QUF* libyam *n* lisbiam *K* || ^{12—13} agrippae preinā *pro* Agrippae praefecti . . . Agrippinam *H* || ¹³ coniuge *FO* | Agrippinam nomine *n* | agripinam *CM* agripinam *O* | conuersas *L* | ut a latere . . . auferrent *om A sed in marg add* ut a coniugio se abstinerent | sese *B* || ¹⁴ coniugum *L* | auerterent *C* se auferrent *Q* | *hactenus cold KQ collati sunt* || ¹⁵ domino *AB DGfn Thil* deo *ex dn corr Nm²* | etiam ut *n* etiam *om H* || ¹⁶ noluerunt *AFUf* || ¹⁷ militiam suam *D* | nec ad palatium regis *A*

sect. 11 l. ¹⁸ facta hinc *M* | populi *C* | seditiosam murmurationem cum *DELIUn graec* seditiosa murmuratione *ABCFGHIMf Thil* murmuratione etiam *N*

Σίμων ζήλῳ κινούμενος διεγείρεται, καὶ ἤρξατο περὶ Πέτρον
πολλὰ λέγειν κακὰ, μάγον καὶ ἀπαταιῶνα λέγων αὐτὸν εἶναι.
ἐπίστευον δὲ αὐτῷ οἱ τὰ σημεῖα αὐτοῦ θαυμάζοντες· ἐποίει
γὰρ ὅφιν χαλκοῦν κινεῖν ἑαυτὸν, καὶ λίθους ἀνδριάντας γελάσαι
5 καὶ κινῆσαι αὐτούς, αὐτὸς δὲ τρέχειν ἑαυτὸν ἐποίει αἰφνίδιον
ἐν τῷ ἁέρι διαφαίνεσθαι.

12 Κατέναντι δὲ τούτων ὁ Πέτρος ἀσθενοῦντας ἐθεράπευεν
λόγῳ, τυφλοὺς ἀναβλέπειν ἐποίει προσευχόμενος, δαίμονας κελεύ-
σματος ἐκφυγάδευεν, ἔσθ' ὅτε καὶ νεκροὺς ἤγειρεν. ἔλεγεν δὲ πρὸς τὸν
10 λαόν, ἵνα ἀπὸ τῆς τοῦ Σίμωνος ἀπάτης οὐ μόνον φύγῳσιν, ἀλλὰ καὶ
δειγματίσωσιν αὐτόν, ὅπως μὴ φανῶσιν τῷ διαβόλῳ δουλεύοντες.

13 Καὶ οὕτως γέγονεν, ὥστε πάντας τοὺς εὐσεβεῖς ἄνδρας
βδελύττεσθαι Σίμωνα τὸν μάγον καὶ ἀνόσιον αὐτὸν καταγγέλλειν·
οἱ δὲ τῷ Σίμωνι κολληθέντες τὸν Πέτρον διασχυρίζοντο μάγον,
15 ψευδομαρτυροῦντες ὅσοι σὺν τῷ Σίμωνι τῷ μάγῳ ὑπῆρχον·
ὥστε τὸν λόγον καὶ ἐπὶ Νέρωνα ἐλθεῖν τὸν Καίσαρα, καὶ
Σίμωνα τὸν μάγον εἰσαγαγεῖν πρὸς ἑαυτὸν προσέταξεν.

14 Ὁ δὲ εἰσελθὼν ἔστη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο αἰφ-
νιδίως μορφὰς ἐναλλάσσειν, ὥστε γενέσθαι αὐτὸν ἐξαίφνης παιδίον

⁴ λίθους CE corrige λίθινους cum reliquis || ⁵ post ἐποίει Tisch addere iubet καὶ | ἐφνίδιον E || ⁷ post κατέναντι τούτων E interpungit et δὲ particulam ante πέτρος habet. scripsi κατέναντι δὲ cum reliquis codd

¹ symonem exitatus est zelum O | simon magus CM | zelo M in zelo E coelum n | dicere de petro multa mala C multa mala dicere de petro H | multa om U || ² magistrum B | esse om M magum et seductorem esse AFLOf | seductori ex seductorem corr N | credebant enim illum D | uidebatur ex uidebat corr Nm² | autem om O || ³ hi om AFLN (eras) Uf | qui om C | faciebant F | fac. autem GHn Thil | quod faceret N corr ex faciebat | enim eras N | serp. aeneum (eneum) ABDFIL || ⁴ mouere se eras G om H Thil mouere (om se) ABDN (sed se eras) I moueri U moueri se C | et lapideas . . . mouere se om per homoeotel f | et lapideos canes latrare, statuas aereas BCDOM | sed et lapid. I | lapideas corr ex -des A | et ante aereas om BCDO | mouere et ridere O | uidere Thil | moueri BD (-beri) M | post moueri add habitante in eas diabulo M || ⁵ se in ras N | ipse autem BDMO se autem ipsum HU | et ante subito om Nm¹ add m² | aera DMO uolitare pro uideri C uideri solebat B

sect. 12 l. ⁶ curat B | caecos . . . orando om BDO || ⁷ doemonia H (sic semper) iussu corr ex iussu G Thil | curabat M pellebat B | et interea ipsos F | interea . . . suscitabat om M || ⁸ autem om Nm¹ (sed add m²) dicebatque I | et ab eius F || ⁹ seductionem CDFO | figerent B | dase-
rerent (sic) f || ¹⁰ diabulo MN diab. consentire uid. U | adsentire B

Simon excitatus est in zelum, et coepit de Petro multa mala dicere, dicens eum magum esse et seductorem. credebant autem illi hi qui mirabantur signa eius. faciebat enim serpentem aereum mouere se, et lapideas statuas et aereas ridere et mouere, se ipsum autem currere et subito in aëre uideri. 5

12 Contra haec Petrus infirmos curabat uerbo. caecos uidere faciebat orando, daemonia iussu fugabat, interea et ipsos mortuos suscitabat. dicebat autem ad populum, ut ab eius seductione non solum fugerent, sed etiam detegerent eum, ne uiderentur diabolo consentire. 10

13 Sicque factum est ut omnes religiosi uiri execrantes Simonem magum, sceleratum eum adsererent; Simoni uero adhaerentes Petrum magum, quod ipsi erant cum Simone, falso testimonio adfirmarent. qui sermo usque ad Neronem Caesarem uenit; et Simonem magum ut ad se ingrederetur praecepit. 15

14 Qui ingressus coepit stare ante illum et subito mutare effigies, ita ut fieret subito puer et posthaec senior, altera uero

sect. 13 l. ¹¹ sicque cum *DEGHN* (*ex corr*) n *textu graeco* sic *ABC FILMOUF* | est *om M* | omnes *post uiri B* | *post uiri add ac feminae H* *add petro communicantes E* | execrarentur *E* || ¹² et sceleratum *CEFGM OUn et eras N* | sceleratorem *H* | eum *om AH* | adserentes *M* | *post adsererent add petrum uero (om M)* in dei laudibus (*laud. dei F laud. domini f*) praedicarent. e (*et FM om f*) contra (*uero O*) omnes scelerati et (*om f*) illusores (*inl- Mf lusores F*) et seductores et pessimi adherabant (*adhaererent Bdf adherentes C*) simoni (*mago quia B*) (*et O*) petrum uero (*om CFOf*) magum (*adserentes Ff*) quod ipsi erant cum simone (*simonem Of*) (*mago . . . B*) dicerent (*fatebantur M deum esse add Ff*) *BCDFMOF* | *post adsererent uerba simoni uero et magum erasa sunt in N. superscriptum* et adhaerentes petrum uerum dei apostolum illum confirmarent. *uerba sequentia* quod ipsi erant . . . testimonio adsererent *deleta sunt* || ¹³ quod ipsi erant cum Simone cum *AE* (*sed om cum Sim.*) *IKLQUn om GH Thil* || ¹⁴ adfirmarent cum *AILU* affirmabant *Q* assererent *GNm⁴n Thil* dicerent *EH* praedicabant *K* | *hactenus codd EO collati sunt* | cesarem neronem *L* neronem *om M* || ¹⁵ peruenit *GHM* | *post peruenit add haec agebantur eo tempore quo sacrilegus nero iudeorum bello adfectam romani exercitus ualidam manum cognouit. unde indignatus aduersus christianos insurrexit, ut ei debitus finis adpropinquaret M* | magum ad se ingredere *C*

sect. 14 l. ¹⁶ festinanter ingressus *H* | illum cum *G graec Thil* coram illo *H* neronem *ABCDILMUf* nerone *F* neronem caesarem *Nn* | subito prius *om M* || ¹⁷ effigias *G Thil* effigiem *FHUf* | et subito fieri *U* | subito fieret *CH* | posthoc *M*

καὶ μετ' ὀλίγον γέροντα, ἄλλοτε δὲ νεανίσκον· ἐνηλλάττετο γὰρ τῇ τε ὄψει καὶ τῇ ἡλικίᾳ διαφόρους μορφὰς καὶ ἐβάκχευεν ὑπουργὸν ἔχων τὸν διάβολον. ὕπερ Θεωρῶν ὁ Νέρων καὶ καταπλαγεὶς ὡς υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐπελάμβανεν. ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος ἔλεγεν
 5 ψεύστην τοῦτον καὶ μάγον, αἰσχρόν τε καὶ ἀνόσιον καὶ ἀποστάτην, καὶ ἐν πᾶσι τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐναντίον, καὶ μηδὲν λείπειν ἔτι, εἰ μὴ ἵνα τῇ κελεύσει τοῦ Θεοῦ φανερωθεῖσα ἡ ἀνομία αὐτοῦ τοῖς πᾶσι κατάδηλος γένηται.

15 Τότε εἰσελθὼν πρὸς Νέρωνα εἶπεν· Ἄκουσον, ἀγαθὲ βασιλεῦ. ἐγὼ εἰμι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς. ἔως ἄρτι Πέτρον μόνον τοῦ λέγοντος ἑαυτὸν ἀπόστολον ἠρεχόμεν· νυνὶ δ' ἐδιπλασίασε τὸ κακόν· Παῦλος γὰρ καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ διδάσκει, καὶ τὰ ἐναντία μου φρονῶν ὁμοῦ σὺν αὐτῷ λέγεται κηρύττειν. περὶ ὧν ἐὰν μὴ βουλευέσει τοῦ ὀλέθρου, εὐδην ὅτι
 15 ἡ βασιλεία σου οὐ δύναται σταθῆναι.

16 Τότε Νέρων μερίμνης πλησθεὶς σπονδαίως αὐτοὺς ἐκέλευσεν πρὸς ἑαυτὸν ἀγαγεῖν. τῇ δὲ ἐξῆς ἡμέρᾳ εἰσελθόντων πρὸς Νέρωνα Σίμωνος τοῦ μάγου, Πέτρον τε καὶ Παύλου τῶν τοῦ Χριστοῦ ἀποστόλων ὁ Σίμων εἶπεν· Οὗτοι οἱ μαθηταὶ τοῦ
 20 Ναζωραίου οὐ πάνυ καλῶς ἔχει ἵνα ὥσιν ἐκ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰου-

^a πάση *E cum plerisque* πᾶσι restituit Tisch

¹ adolescentior *H* adolescentis *B* | itaque sexu *C* | et ante aetate add *D F I f Thil* | et ante per om *U* | per om *H* || ² ministerium *n* nimis *U* | baccabatur *H* dibaccabatur *D* peragebat *n* uagabatur *U* iactabatur *f* | hactenus *cod I* collatus est | post baccab. add *M*: quod uidentes populi uidebatur illis ueritas propter falsitatem | ipse uideret *M* | uidisset *B* || ³ hunc esse uere *D* | uerum *B H U* uero *F* | esse om *C* | dei hunc esse *B* | filium dei *N* | existimabat *C* | post aestimabat multa ex *Pseudo-Hegesippo* inserit *M*: Erant tunc tempore romae ut superius dixi sancti apostoli petrus et paulus doctores christianorum sublimes operibus, clari magisterio qui uirtute suorum operum iam etiam neronem sibi aduersum fecerant, captum simonis magi delenentis qui sibi animum eius conciliauerat, cui adiuumentum uictoriae subiectionem gentium uitae longeuitatem salutis custodiam feralibus artibus pollicebatur. atque ille credebatur qui uim rerum nesciret examinare. denique summum eum tenebat amicitiae locum, quando quidem etiam praesolem salutis suae uitaeque custodem arbitrabatur. sed ubi petrus eius uanitates flagitiaque detexit species illum rerum mentiri non solitum aliquid aut facere demonstrauit, ludibrio simon habitus digno consumebatur merore. docebat uero eum petrus etc. | apostolus uero *A* apostolus om *GH* || ⁴ docebat *F(M) N U f* | esse furem *Ff* uere pro furem esse *A*. furem om *U* fore pro esse *U* esse om *CDLM* |

hora adolescentior. mutabatur sexu, aetate, et per multas figuras diaboli ministerio bachabatur. quod cum uideret Nero, uere hunc esse dei filium aestimabat. Petrus uero apostolus dicebat hunc furem esse, mendacem, magum, turpem, sceleratum, apostaticum, et in omnibus quae sunt dei praecepta aduersarium 5 ueritatis, nihilque superesse nisi ut iussu dei eius iniquitas manifestata omnibus panderetur.

15 Tunc ingressus ad Neronem Simon dixit: Audi me, bone imperator. ego sum filius dei, qui de caelo descendi. usque modo Petrum qui se dicit apostolum solum patiebar; 10 nunc ergo geminatum est malum. Paulus denique qui et ipse eadem docet et contra me sentit, simul dicitur cum eo praedicare. quos constat quia nisi de interitu eorum cogitaueris, regnum tuum stare non poterit.

16 Tunc Nero sollicitudine cumulatus festinanter ad se 15 eos iussit adduci. alia autem die cum introissent ad Neronem Simon magus et apostoli Christi Petrus et Paulus, Simon dixit: Hi sunt discipuli illius Nazareni, quibus iam non est tam bene,

et mendacem *n* mendacem *om B* || ⁵ apostaticum *om f* apostatam *DF* | quae dei sunt *AH* | quae sunt *om n* | praecepta cum *GHLN* praeceptis *n* *om BCDFMUf* | contemptibilem et aduersarium *n* | dei ueritatis aduers. *C* | aduersarium et inimicum *Nm²* (*sed adu. ueritatis m²*) | aduersantium *D* || ⁶ nihilque ei *n* | ut *om BCNm¹* (*sed add m²*) | dei iussu *A* || ⁷ manif. omnibus *om B* | manifesta *om Am¹* manifeste *Am²*

sect. 15 l. ⁸ pro qua re grauiter indignatus simon ingreditur ad neronem dixitque *M* | simon magus *DGHN Thil* | me *om D* || ⁹ bone in *ras Nm²* | dei filius *D* | qui . . . descendi *om B* | de caelo ueni *CDMNn* || ¹⁰ modum solum *U* | qui se dicit apostolum *om U* | solum *om AFNm¹* (*sed suppl m²*) *f* (*hoc loco om etiam U*) | patiebatur *F* || ¹¹ nunc autem *H Thil* | geminum *H* | quia *Am²Nm² super lin* | paulus eadem docet *N* (*in rasura*) || ¹² et ante contra *om CU* | non mecum pro contra me *N* (*in ras*) | se pro me *C* | contra me docet et contra me sentit *D* | et pro simul *C* simulque *U* simul dicitur *om N* (*sed uidetur erasum*) | dicitur *M* | et cum eo praedicat *N* (*in ras*; fuit praedicare) || ¹³ quos non tetigi (*περὶ ὧν*) quo *LN* (*in ras*) *Un item superscr* unde *B* quod *f* | constat quia *om B* || ¹⁴ non poterit stare *A*

sect. 16 l. ¹⁵ uero pro Nero *G* uero sollicitudine nero *H* | cumul. sollic. *A* | instigatus *Ff* commotus *L* | petrum et paulum accersiri praecepit pro festinanter . . . adduci *M* | ad se eos festinanter *D* | eos ad se *CFH* | iussit induci *H* | add. iuss. *F* || ¹⁶ alio *AFLUf* | alia uero *M* | post die add eo tempore *B* || ¹⁷ ad simon alterum add magus *CNm²* (*super-scriptum*) || ¹⁸ Nazarei *Nm²* (*ex nazorei corr*) *n* | de quibus *L* | iam cum *GHNn* non est iam *A* iam *om BCDFLMUf* | non sit *M* | tam *om AN*

δαίων. Νέρων εἶπεν· Τί ἐστι Ναζαρηθός; Σίμων εἶπεν· Πόλις ἐστὶν Ἰουδα ἥτις ὑμῖν ἐναντία ἐγένετο αἰ, Ναζαρεθ λεγομένη· ὁ οὖν διδάσκαλος αὐτῶν ἐξ αὐτῆς γέγονεν.

17 Νέρων εἶπεν· Ὁ Θεὸς πάντα ἀνθρώπων παραινεῖ ἀγαπᾶν·
5 σὺ οὖν διὰ τί αὐτοὺς διώκεις; Σίμων εἶπεν· Τοῦτων τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος, οἵτινες διέστρεψαν ὅλην τὴν Ἰουδαίαν τοῦ μὴ πιστεῦειν μοι. Νέρων ἔφη πρὸς τὸν Πέτρον· Διὰ τί οὕτως ἀπειθεῖς ἔστε καὶ τὸ γένος ὑμῶν; Τότε ὁ Πέτρος τῷ Σίμωνι ἔφη· Πᾶσι δι' ἐπιθέσεως ἡδυνήθης, ἐμοὶ δὲ οὐδέποτε· καὶ αὐτοὺς
10 δὲ τοὺς ἐξαπατηθέντας δι' ἐμοῦ ὁ Θεὸς ἐκ τῆς ἰδίας πλάνης ἀνεκαλέσατο. καὶ ὅτι ἐπειράσθης μὴ δυνηθῆναι ἐμοῦ περιγενέσθαι, θαυμάζω ποίῳ χρώματι ἑαυτὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καταλαζονεύει, καὶ ὑπολαμβάνεις, ὅτι διὰ τῆς μαγικῆς σου τέχνης τοὺς τοῦ Χριστοῦ ὑπερνικήσεις μαθητάς.

18 Νέρων εἶπεν· Τίς ἐστι Χριστός; Πέτρος εἶπεν· Ὁν ἑαυτὸν οὗτος ὁ Σίμων ὁ μάγος δισχυρίζεται· οὗτος δὲ ἀνθρώπος πονηρότατος, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ διαβολικά. εἰ δὲ θέλεις γινῶναι, ἀγαθὲ βασιλεῦ, τὰ πραχθέντα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ τοῦ Χριστοῦ, λάβε τὰ γράμματα Ποντίου Πυλάτου τὰ πρὸς Κλαύδιον
20 πεμφθέντα, καὶ οὕτως γινώσκεις πάντα. ὁ δὲ Νέρων ἐκέλευσεν αὐτὰ ἀχθῆναι. περιεῖχον δὲ οὕτως.

19 Ἐπιστολὴ Πυλάτου πρὸς Κλαύδιον. Πόντιος Πυλάτος

¹ Ναζαρηθός hoc loco etiam E ut reliqui codd || ² καὶ ἐπεσάμει HUsener κατὰ E

¹ quis C | est ille naz. n | nazarenus DLn (sed -aenus) nazoreus CHm² (nazareus m¹) Nm¹ (sed nazareus m²) || ² respondit n | in iudaea om N | aduersus MU | nos LMn || ³ et haec Nm² | nazaret CDLU nazareht H | et ex CDH | ea n | ex ipsa enim Nm² et ex ipsa f | magister eorum fuit D sect. 17 l. ⁴ omnes F | ad se uenire monet L | monet etiam N sed super lineam amat m² diligit et amat (om monet) D. fortasse cum MBonneto scribendum monet diligi || ⁵ odio pers. D | istud hom. est genus cum Aff ist. est hom. gen. LU horum est enim genus CM est enim hominum genus GHN Thil hominum est enim genus B hominum est genus D || ⁶ post iudeam rasura duorum uerborum G | quod ... peruertit H | credant H || ⁷ nero dixit ad petrum CL | nero autem n | quare tam ... ad Simonem ait om F | quare tam om BCDN | uos uel genus uestrum cum ACDn uos et genus uestrum Nm² (uos et in ras) uos om M uel uos ut genus uestrum L uel uos uel g. u. U ut g. u. Bf contra g. u. GH Thil || ⁸ tunc sanctus petrus U ut saepe | ait ad simonem H | dixit U | omnes (in ras; fuit omnibus) Nm² punire N | omnes enim decipere potuisti me

ut sint de plebe Iudaeorum. Nero dixit: Quid est Nazareus? Simon dixit: Est ciuitas in Iudaea, quae semper aduersum uos fecit; haec Nazareth dicitur: ex ipsa fuit magister eorum.

17 Nero dixit: Deus omnem hominem monet et diligit; tu quare eos persequeris? Simon dixit: Istud hominum est 5 genus, qui totam Iudaeam peruerterunt, ne mihi crederent. Nero ad Petrum ait: Quare tam perfidi estis uos uel genus uestrum? Tunc Petrus ad Simonem ait: Omnibus inponere potuisti, mihi autem numquam; ipsos autem quos deceperas, per me deus de suo errore reuocauit. et cum expertum tibi 10 sit, quod me superare non possis, miror qua fronte in conspectu regis te iactes, ut putes per artem tuam magicam Christi discipulos superare.

18 Nero dixit: Quid est Christus? Petrus dixit: Hic est, quem hic Simon magus se esse adfirmat; hic autem est homo 15 nequissimus et opera eius diabolica. si autem uis scire, bone imperator, quae gesta sunt in Iudaea de Christo, accipe litteras Pontii Pilati missas ad Claudium, et ita cognoscis omnia. Nero autem iussit eas accipi et in suo conspectu recitari. Exemplar epistolae. 20

19 Pontius Pilatus Claudio suo salutem. nuper accidit

autem *A* | omnibus inpune uincere *D* || ⁹ potes *M* | simon *post* potuisti *add GH**Nn* *Thil* | me autem (*in ras*; *fuit* mihi) *Nm*² | *post* numquam *add* omnibus inposuisti: solis discipulis christi inponere non potuisti *M* || ¹⁰ tuo *CFMf* illorum *L* | uocauit *DM* | et cum expertum . . . possis *om A* | expertum *D* experto *N* expertum *ex* experto *corr G* exp. uel certum *n* || ¹¹ superari *F* | unde miror *A* | miror te *C* || ¹² iactes *post* fronte (*om te*) *U* | iactas *DL* | ut putes *om FUF* | et putes *N* et putas *CDLn* ut per artem tuam mag. putas *A* || ¹³ posse superare *n*

sect. 18 l. ¹⁴ quis *CHUf* qui *M* | sanctus petrus *U* | petrus respondit *CL* | ille est *M* ille est Christus qui (*est add f*) pro redemptione mundi crucifixus quem hic (haec *F*) simon magus *Ff* || ¹⁵ hic *ante* simon *om D* | se esse mentitur qui crucifixus est *M* | homo nequissimus est *HU* || ¹⁶ diabolica sunt *GHn Thil* | bone *om FUF* *deleuit N* || ¹⁷ de isto *BCGHNU* | mitte et accipe *Ff* || ¹⁸ a pontio pilato *U* | a *pro* ad *D* | claudium caesarem *Ff* tyberium *Un* | cognosces *BCFLNm*²*Ufn* sic agnoscis *H* || ¹⁹ nero autem ut haec omnia (*om f*) audiuit *Ff* | autem *h. l. om U* | eas *cum BL NUfn graec* eam *FM om ACDGH Thil* | eas autem acc. *U* | exhiberi *M* | in consp. suo *U* | recitare *G* | legi *U* || ²⁰ exemplar epistolae *cum GHn Thil* exemplar ep. haec est *D* exemplum ep. hoc modo *L* erat autem textus scripturae in hunc modum *Ff* epistola pontii pilati ad claudium *M plane om ABCNU*

sect. 19 l. ²¹ pontio *F* | claud. domino *C* suo *om FUF*

Κλαυδίῳ χαίρειν. Ἐναγχος συνέβη ὅπερ αὐτὸς ἐγύμνασα· οἱ γὰρ Ἰουδαῖοι διὰ φθόνον ἑαυτούς τε καὶ τοὺς μετέπειτα ἰδίαις δειναῖς κρίσεσιν ἐτιμωρήσαντο. ἃ μέλλει ἀπήγγελκαν αὐτοῖς οἱ πατέρες αὐτῶν, ὅτι πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐξ οὐρανοῦ ἅγιον αὐτοῦ, 5 ὅστις εἰκότως βασιλεὺς αὐτῶν λεχθῇ, καὶ τοῦτον ἐπηγγείλαντο διὰ παρθένου ἐπὶ τὴν γῆν ἀποστεῖλαι· οὗτος τοίνυν ἐμοῦ ἡγεμόνος ὄντος τῆς Ἰουδαίας ἦλθεν ὁ Θεὸς τῶν Ἰουδαίων.

20 Καὶ εἶδον αὐτὸν τυφλοὺς φωταγωγοῦντα, λεπροὺς καθαρίζοντα, παραλυτικούς θεραπεύοντα, δαίμονας ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων 10 φυγαδεύοντα, νεκροὺς ἐγείροντα, ἀνέμοις ἐπιτιμῶντα, ἐπὶ κυμάτων τῆς θαλάσσης ξηροῖς ποσὶ βαδίζοντα, καὶ πολλὰ ἕτερα ποιοῦντα θαυμάσια, καὶ πάντα τὸν τῶν Ἰουδαίων λαὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ λέγοντα. φθόνῳ οὖν οἱ ἀρχιερεῖς κατ' αὐτοῦ κινούμενοι κρατήσαντες ἐμοὶ αὐτὸν παρέδωκαν, καὶ ἄλλα ἀντὶ 15 ἄλλων ψευσάμενοι ἔλεγον μάγον αὐτὸν εἶναι καὶ ἐναντία τοῦ νόμου αὐτὸν πράττειν.

21 Ἐγὼ πιστεύσας ταῦτα οὕτως ἔχειν, μεμαστιγμένον παρέδωκα αὐτὸν τῇ βουλῇ αὐτῶν· οἱ δὲ ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ ταφέντα φύλακας κατέστησαν ἐπ' αὐτόν. αὐτὸς δὲ τῶν στρατιω- 20 τῶν μου φυλασσόντων τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστη. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἔξεκαύθη ἡ τῶν Ἰουδαίων πονηρία, ὥστε δοῦναι ἀργύρια τοῖς στρατιώταις λέγοντες· Εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες διὰ τῆς νυκτὸς ἔκλεψαν τὸ σῶμα αὐτοῦ. ἀλλὰ λαβόντες τὰ ἀργύρια σιωπῆσαι τὸ γεγονός οὐκ ἠδυνήθησαν· κάκεινον γὰρ

¹ ad ἔναγχος in marg adscriptum habet E νεωστὶ, ἄρτι, νῦν || ¹⁹ ταφέντα EI non tentavi || ²² expectes λέγοντας. sed λέγοντες codd omnes

¹ ut quod B et quod ACDFGHNU n Thil omisi et cum LM graec | se s. post. per invidiam U || ² iesum ante crudeli Ff | damnatione G dampnatione HU | puniuisse GH Thil | promissum suum f | habent M || ³ eorum alterum om CF || ⁴ filium suum Hf | hic A || ⁵ promisit C | missurus AC | terram U

sect. 20 l. ⁶ is itaque . . . Iudaea om L | usque pro is itaque N (in ras) | iste AFUf istum BD ipsum C | qui cum uenisset me praeside M | namque pro itaque U | iudaeam CD | Hebraeorum om H | et Hebraeorum n | Hebr. deus cum ABCDFMNU om Hf Hebr. igitur deus Ln deus om G Thil || ⁷ cum uenisset om hoc loco M | uenisset scripsi cum F(M)Uf consentiente Thil misisset BCD esset AG (t in ras) HLN (in ras) n | illic esset n | et uidissent . . . inluminasse om D | eum uidissent H | audissent Gf Thil | inluminare A || ⁸ mundasset . . . curasset . . . fugasset . . . suscitasset . . . imperasset . . . ambulasset . . . fecisset D | ab hominibus om F ab omnibus BAm¹ (sed m² corr ominibus) | effugasse H || ⁹ mortuos etiam BDGHLMN n Thil mortuos autem U mort. auctoritate f omisi etiam cum

quod ipse probaui, Iudaeos per inuidiam se suosque posteros crudeli condemnatione punisse. denique cum promissum haberent patres eorum quod illis deus eorum mitteret de caelo sanctum suum, qui eorum rex merito diceretur, et hunc se promiserit per uirginem missurum ad terras, 5

20 is itaque me praeside in Iudaea Hebraeorum deus cum uenisset, et uidissent eum caecos inluminasse, leprosos mundasse, paralyticos curasse, daemones ab hominibus fugasse, mortuos suscitasse, imperasse uentis, ambulasse siccis pedibus super undas maris et multa alia mirabilia fecisse: cum omnis 10 populus Iudaeorum dei filium hunc esse dicerent, inuidia contra eum ducti sunt principes sacerdotum et tenuerunt eum et mihi tradiderunt, et alia pro aliis mihi de eo mentientes dixerunt, istum magum esse et contra legem eorum agere.

21 Ego autem credidi ita esse et flagellatum tradidi illum 15 arbitrio eorum. illi autem crucifixerunt eum et sepulto custodes adhibuerunt. ille autem militibus meis custodientibus die tertio resurrexit. in tantum autem exarsit nequitia Iudaeorum, ut darent pecuniam eis dicentes: Dicite quia discipuli eius corpus ipsius rapuerunt. Sed cum acceperant pecuniam, quid factum 20 fuerit tacere non potuerunt. nam et illum resurrexisse testati

ACF graec | post suscitasse add aquas in uino mutasse *M* | imperantem *A* || ¹⁰ per undas *AU* super aquas *MF* | maris *om CL* | hunc cum *Ff* et cum *L* cumque *Cn* | omnibus populis *U* || ¹¹ hunc dei filium *Hn* | illum *ABLM* eum *D* se *U om Cff* | esse *om C* | diceret *ABL* | inuidia . . . ducti cum *GHn graec* inuidiam *ABDMNUf* || ¹² eos *D* | passi *ABCDfM NUf* | ducti . . . tenuerunt eum *om L* | et mihi tradiderunt *om AU* | missi pro mihi *D* || ¹³ alia multa *n* | pro alia *DM* pro aliis multa *Ff* | mihi *om C* | de eo mihi *f* | de eo *om DN* | mentientes de eo *C* || ¹⁴ asserentes istum *Ff* | eum *HLM* | et *om Nm¹* add *m²* | eorum *om C*

sect. 21 l. ¹⁵ ita credidi *C* | eum *H* || ¹⁶ uoluntati *D* | illi autem . . . adhibuerunt *om per homoeot B* | et sepulto . . . ille autem *om F* | sepulto eo *AL* sep. ei *n* || ¹⁷ ille uero *Cn* | suis *F* | custodibus *B* | tertia *ABC DHNm²* (fuit tertio) *f* | diae *D* || ¹⁸ post haec autem in tantum *H* | surrexit *DM* | inuidia pro nequitia *GHn Thil* | eorum *GHn item sed superscr* iudeorum *L* || ¹⁹ pecuniam *G (sic semper)* pecunias *A* | militibus meis pro eis *M* | et dicerent *BCDM* | post disc. eius add nobis dormientibus *H* nocte nobis dormientibus *M* | corpus eius *AU* corp. illius *C* || ²⁰ nocte rapuerunt *A* | sed (et *f*) custodes cum *Ff* | quod . . . fuerat *AC HNm²* (fuit quid . . . fuerit) *U* || ²¹ potuerant *n* | et *om D* | surrexisset *CDFMf*

ἀναστάντα μεμαρτύρηται ἑωρακέναι καὶ παρὰ Ἰουδαίων ἀργύρια εἰληφέναι. ταῦτα διὰ τοῦτο ἀνήγαγον, ἵνα μή τις ἄλλως ψεύσῃται, καὶ ὑπολαβὼν πιστεύσῃ ταῖς τῶν Ἰουδαίων ψευδολογίαις.

- 22 Ἀναγνωσθεὶς δὲ τῆς ἐπιστολῆς Νέρων εἶπεν· Εἰπέ μοι, Πέτρε, οὕτως δι' αὐτοῦ ἐπράχθη πάντα; Πέτρος ἔφη· Οὕτως, δέομαι, ἀγαθὲ βασιλεῦ. ὁ γὰρ Σίμων οὗτος πλήρης ψεύδους καὶ ἀπάτης. ἐν δὲ Χριστῷ πᾶσα ἡ ἄκρα νίκη διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τοῦ ἀνθρώπου, οὗ ἀνέλαβεν ἡ δόξα ἐκείνη ἀκατάληπτος, ἣτις δι' ἀνθρώπου τοῖς ἀνθρώποις συνελθεῖν κατήξιωσεν.
- 10 εἰς τοῦτον δὲ τὸν Σίμωνα δύο οὐσαὶ εἰσίν, ἀνθρώπου καὶ διαβόλου, ὅς δι' ἀνθρώπου τοὺς ἀνθρώπους ἐπιχειρεῖ ἐμποδίζειν.

- 23 Σίμων εἶπεν· Θαυμάζω, ἀγαθὲ βασιλεῦ, τύχης τινός (σε) τοῦτον λογισασθαι, ἄνθρωπον ἀπαίδευτον, ἀλιέα πτωχότατον, καὶ οὔτε ἐν λόγῳ οὔτε εἰς γένος μετέχοντα ἐξουσίας. ἀλλ' ἵνα
- 15 μὴ ἐπὶ πολὺ ἐχθρὸν ἀνέξομαι τοῦτον, ἄρτι προστάξομαι τοῖς ἀγγέλοις μου, ὅπως ἐλθόντες ἐκδικήσουσί με ἀπ' αὐτοῦ. Πέτρος εἶπεν· Οὐ φοβοῦμαι τοὺς ἀγγέλους σου· ἐκεῖνοι δὲ μᾶλλον ἐμὲ φοβηθήσονται ἐν τῇ δυνάμει καὶ πεποιθήσει τοῦ κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃν ἑαυτὸν καταψεύδει.

- 20 24 Νέρων εἶπεν· Οὐ φοβῇ τὸν Σίμωνα, τὸν τὴν αὐτοῦ

¹ fortasse μεμαρτύρηται nisi malis μεμαρτύρηται ἑωρ. αὐτούς || ¹² se addidit HUsener

¹ et se uidisse Nm² | ad iudaeos D | pecunias B se pecuniam U | accipisse M | dicebant post accepisse add H || ² scripsi C digessi N (in ras) ingressi FHM¹ (sed ingressi m²) | ne quis aliquis C | existimes cum G Thil aestimes F estimates AL aestimet BDMf extimet C ne existimet H extremis N (censet add m²) ad extremum (om et) n | credendo Ff credentibus n | mendatia B

sect. 22 l. ⁴ completa esset H | epistola om BCD | dixit nero F post dixit add ad petrum H || ⁵ si ita BHL | omnia ita per illum D ita omnia p. i. n | super illum H | gesta sunt omnia F | peracta pro gesta H | petrus ait om D | dixit CHNUn | ita nam hic mentitur se esse M | ita enim L | enim post non Nm² || ⁶ fallor BFG | sic enim est om AFUf | bone imperator om U bone deleuit N | post imperator add M haec: ac si duo fratres gemini qui una quidem die uno utero procreati sint, unus (l. unos) autem mores non habeant. nero dixit: dicis quidem rem sapientem. nam hic illi omnia similia fecit. tu autem me solummodo uerbis allectas. petrus dixit: audi me bone imperator | hic autem n | plenius est n || ⁷ circumdatus est L | ut om D | putat DG | ante ut super lin in tantum praem Nm² | putet Nm² (putat m¹) | qui putet n | ut putet se om M | qui homo est cum ALN quia h. est BCGHU Thil cum homo sit

sunt se uidisse, et a Iudaeis pecuniam accepisse. haec ideo ingessi ne quis aliter mentiatur, et existimes credendum mendaciis Iudaeorum.

22 Cumque perlecta fuisset epistola, Nero dixit: Dic mihi, Petre, ita per illum omnia gesta sunt? Petrus ait: Ita, non te fallo; sic enim est, bone imperator. hic Simon plenus mendaciis et fallaciis circumdatus, ut putet se qui homo est, etiam hoc esse quod deus est. in Christo enim est omnis summa uictoria per deum et hominem, quem adsumpsit illa maiestas inconprehensibilis, quae per hominem hominibus dignata est subuenire. in isto autem Simone sunt duae substantiae, hominis et diaboli, qui per hominem conatur hominibus inpedire.

23 Simon dixit: Miror te, bone imperator, hunc te alicuius momenti existimare, hominem inperitum, piscatorem, mendacissimum, et nec in uerbo nec in genere nec in aliqua praeditum potestate. sed ne diutius hunc patiar inimicum, modo praecipiam angelis meis, ut ueniant et uindictent me de isto. Petrus dixit: Non timeo angelos tuos, illi autem me poterunt timere in uirtute et confidentia Iesu Christi domini mei, quem te esse mentiris.

24 Nero dixit: Non times, Petre, Simonem qui diuinitatem

Dn cum homo sit pessimus *Ff* cum sit miserabilis homo *M* | hoc etiam *U* etiam *om L* || ⁹ se esse putat *M* esse uelle *C* | in christo enim sunt duae substantiae (subst. duae *Ff* duae naturae *B* duae *om D*) dei et hominis. hominis itaque (h. i. *om C*) quem adsumpsit (ass-) illa maiestas *BCDF* *Mf* || ⁹ dominum *G* || ¹⁰ quem *F* qui *C* per quem *D* | per hominem . . . diaboli qui *om per homoeot H* | hominem *om D* | omnibus *C* | dignatus *BCFn* || ¹¹ nam et in isto *M* | Simone cum *AFLNUfn om BCDGHM Thil* | sunt quidem *DM* | substantiae *om B* || ¹² hominibus conatur *AD* omnibus conatur *C* homines *n*

sect. 28 l. ¹³ inde a uerbis miror te — sect. 27 p. 143, ¹⁴ caninos habere *textus impressus Pseudo-Abdiae* (apud *Fabricium* p. 433, 25 — p. 435, 18) ad uerba narrationem *Marcelli* reddit. sed desunt haec in optimis *Abdiae* codicibus. ad *textum nostrum emendandum nihil faciunt* | simon magus *Nm²U* | dixit ad imperatorem *U* | imperator bone *ABDU* bone *om Ff* | hunc esse *U* | hunc a te alic. mom. spacio audiri (*corr ex* exaudire) hom. *H* | te *om LU* te talem (*sic*) *C* || ¹⁴ aestimare *Af* estimare *FU* extimare *C* || ¹⁵ et *om FU* | nec in genere utilem *C* | nec in *tertio loco om U* in *tertio om C* || ¹⁶ hunc *om L* || ¹⁷ post isto *add* si tantus est liberet se ab eis *M* || ¹⁸ possunt *H* | poterunt me *BFLUf* || ¹⁹ per uirtutem *U* | in confidentia *n* | huius christi *Nn* Iesu *om GH(Nn) Thil* dom. mei Iesu Christi *CU* | te *om f*

sect. 24 l. ²¹ nero autem *A* | Simonem Petre *GHn* Petre *om ABC DLMNU*

- θεότητα πράγμασι βεβαιούντα; Πέτρος εἶπεν· Ἐν ἐκείνῃ ἡ
 θεότης, ὃς τὰ ἄδηλα ἐρευνᾷ τῆς καρδίας. νῦν οὖν εἰπάτω μοι
 τί διαλογίζομαι ἢ τί ποιῶ· ὅντινα λογισμὸν μου πρὸ τοῦ ψεύ-
 5 σασθαι τοῦτον τοῖς σοῖς ἐμφανίζω ὥσιν, ἵνα μὴ τολμήσει ψεύ-
 σασθαι ὁ διαλογίζομαι. Νέρων εἶπεν· Προσελθὼν ὧδε εἰπέ
 μοι τί διαλογίζεαι. Πέτρος εἶπεν· Κέλευσον ἐνεχθῆναι ἄρτον
 κρίθινον καὶ λάθρα δοθῆναι μοι. ὥς δὲ ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι
 καὶ λάθρα τῷ Πέτρῳ δοθῆναι, εἶπεν ὁ Πέτρος· Εἰπάτω νῦν
 Σίμων τί τὸ διαλογισθὲν ἢ τί τὸ λεχθὲν ἢ τί τὸ γεγονός.
 10 25 Νέρων εἶπεν· Θέλεις οὖν ἵνα πιστεύσω, ὅτι Σίμων
 ταῦτα ἀγνοεῖ, ὃς καὶ νεκρὸν ἤγειρεν καὶ ἑαυτὸν ἀποκεφαλισθῆντα
 τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ παρέστησεν, καὶ ὁ ἐὰν εἶπῃ ποιῆσαι ἐποίησεν;
 Πέτρος εἶπεν· Ἄλλ' ἐπὶ ἐμοῦ οὐκ ἐποίησεν. Νέρων εἶπεν· Ἄλλ'
 15 ἐπὶ ἐμοῦ ἐποίησε ταῦτα πάντα· καὶ γὰρ ἀγγέλοις ἐκέλευσε πρὸς
 ἑαυτὸν ἐλθεῖν, καὶ ἦλθον. Πέτρος εἶπεν· Εἰ τὸ μέγιστον ἐποίη-
 σεν, διὰ τί τὸ ἐλάχιστον οὐ ποιεῖ; εἰπάτω τί ἐνεθυμήθῃ καὶ
 τί πεποίηκα. Νέρων εἶπεν· Ἐγὼ μεταξὺ ὑμῶν οὐ συνεπίσταμαι
 ἑμαυτόν. Σίμων εἶπεν· <Εἰπάτω Πέτρος τί διαλογίζομαι ἢ τί
 20 ποιῶ. Πέτρος εἶπεν>· Τί ἐνθυμεῖται Σίμων, ἑμαυτὸν ἐπίστασθαι
 διδάξω ἐν τῷ ποιῆσαι με ὅπερ διαλογίζεται.
- 26 Σίμων εἶπεν· Τοῦτο γίνωσκε, ἀγαθὲ βασιλεῦ, ὅτι τοὺς
 διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων οὐδεὶς ἐπίσταται, εἰ μὴ εἰς ὁ θεός.

¹⁸ εἰπάτω . . . Πέτρος εἶπεν *desunt in E propter homoeot. uerba ex lat interpr suppleuit Tisch* || ¹⁹ ἐνθυμεῖ *E ἐνθυμεῖται correxit Tisch*

¹ a rebus *F* | rebus omnibus *H* | respondit *C* | si diuinitas *GHLN* *Thil* | in eo *om M* | non est *B* | quae *AG (ex corr) LMNm²* | quem rimatur cordis *H* || ² non rimatur *C* | arcana rimatur *n* | archana *ABDFHLNU* | post archana *add* si ergo diuinitas est in isto *Ff* | nunc mihi cum *BCF MNfn* mihi nunc *ADGHLU Thil* | cogitem *Ln* || ³ faciam *n* facturus sum *M* | meam teneam *M* | tibi *pro* hic *n* || ⁴ auribus tuis *B* insin. tuis aur. *A* | in quibus non audeo *pro* ut non audeat *U* | audiat *F* | mentire *Ff* | quid *Ffn* cogitem *n* || ⁵ accede huc et *om Ff* | cogito *F* cogites *Un* | quid cogitas . . . iube mihi *om L* | post quid cogitas *add M*: simon dixit bone imperator hic mentitur, ceterum cogitationes hominum nemo nouit nisi unus deus. petrus dixit in breue tibi ostendam. simon dixit fac quod dicebas. et seorsum petrus neroni dixit iube etc. | respondit *C* || ⁶ panem ord. adferri *MN Thil* pan. ord. afferre *GH* (afferri *m²*) | ordiaceum *N* ordeacium *CFGH* ordiacium *M* ordiatium *A* ordeatium *B* ordaceum *f* hordeaceum *n* | adferre *CNm¹* (*sed corr m²*) | occultum *B* occulti *M* | dare *BM* | iussum hoc *U* hic iussus *L* || ⁷ fuerat *B* | post fuisset *add* impletum *H* | occulte . . . Petro *om Hn* occulte *om f* | praecepit ante adferri *C* | adferri et *om GNU Thil* | dari *corr ex dare G* | post Petro *add* accepto

suam rebus adfirmat? Petrus dixit: Diuinitas in eo est qui cordis rimatur arcana. dicat nunc mihi quid cogito uel quid facio. quam cogitationem meam, antequam hic mentiat, prius tuis auribus insinuo, ut non audeat mentiri quae cogito. Nero dixit: Accede huc, et dic mihi quid cogitas. Petrus dixit: Iube 5 mihi adferri panem ordeaceum et occulte dari. Cumque hoc iussum fuisset occulte adferri et dari Petro, Petrus dixit: Dicat nunc Simon, quid cogitatum, quid dictum, quidue sit factum.

25 Nero dixit: Vis ergo ut credam quia haec Simon ignorat, qui et mortuum suscitauit et se ipsum decollatum post 10 diem tertium repraesentauit, et quicquid dixit ut faceret, fecit? Petrus dixit: Sed coram me non fecit. Nero dixit: Sed me adstante haec omnia fecit; nam et angelos iussit ad se uenire, et uenerunt. Petrus dixit: Ergo si quod maximum est fecit, quare quod minus est non facit? Dicat quid cogitauerim et 15 quid fecerim. Nero dixit: Quid dicis, Simon? ego me inter uos non conuenio. Simon dixit: Petrus dicat, quid cogitem uel quid fecerim. Petrus dixit: Quid cogitet Simon, me scire docebo, dum fecerim quid cogitauerit.

26 Simon dixit: Hoc scias, bone imperator, quia cogi- 20 tationes hominum nemo nouit nisi unus deus. ceterum Petrus

pane fregit et abscondit sub manica sua et *Ff* | dixit Petrus *ADFLMUf* ||
 * nunc *cum Ffn graec om ABCDGHLNMNU Thil* | simon *om BCDFLMNf* |
 cogitauit *Ff* | quid sit *B* | sit *om f*

sect. 25 l. 9 haec *om Nn* hic *M* hoc *U* || 10 non ignorat *DFf* | nam quomodo ignorat *pro* quia . . . ignorat *n* | se mort. (*om et*) *Un* | semet ipsum *n* | et se ipsum . . . repraesentauit *om H* | decollatum *om GHLNn* || 11 tertium diem *A* die tertio *C* | praesentauit *D* | quodcumque dixi *A* quidquid ei dixi *D* | facere *BD* || 12 dicit *M* | me presente *D* | dicit *etiam altero loco M* | sed *alterum om FLf* coram me *C* nam me *n* || 13 adsistente *A* | haec *om M* | ad se iussit *Dn* | me *BM* | de caelo *post* uenire *add BCDGHMNn Thil* de caelo uenire *L omisi cum AFuf graec* | uenire de caelo ad se *H* || 14 respondit *C* | ergo *om M* || 15 quare *om L* | minimum *BD* | faciat *M* faciet *B* | ut dicat *M* dicat ergo *D* | et quid fecerim *om GHNn Thil* || 16 dicit simon *FL* || 17 non bene *n* | simon magus *Nm²* | quid ego *Ff* | cogitem *cum ABCDFLMNf* cogitauerim *GHn Thil* cogito *U* || 18 uel quid fecerim *om ABCDFLMNUf* | respondit *CGMf Thil* | cogitat *GH* || 19 cum *H* | dixerim *GHn Thil* dixerit *CL* fecero *B* | quae *U* | cogitauerim *CL fuit etiam in N sed m² corr* cogitauerit

sect. 26 l. 20 simon magus *Nm²* | dicit *M* | bone *om FGHf Thil* | quia cogitationes . . . mentitur *om F* | quia nemo scit cog. hom. *H* || 21 solus *Mn* | deus *om U* | ceterum Petrus mentitur *om f* | attamen *ex* ceterum *corr A* | mentitur petrus *U*

οὐκοῦν Πέτρος ψεύδεται; Πέτρος εἶπεν· Σὺ οὖν λέγων ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ τί ἐνθυμοῦμαι· τί ἄρα πεποίηκα ἐν τῷ κρυπτῷ, εἰ δύνασαι, σαφήνισον. ὁ γὰρ Πέτρος εὐλογήσας ὃν εἰλήφει ἄρτον κρίθινον καὶ κλάσας δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ ἐν τοῖς 5 χειριδίοις ἐσώρευσεν.

27 Τότε ὁ Σίμων θυμωθεὶς ὅτι οὐκ ἠδύνατο εἰπεῖν τὸ τοῦ ἀποστόλου ἀπόρητον, ἐβόησε λέγων· Ἐξεληθέωσαν κύνες μεγάλοι καὶ καταφαγέτωσαν αὐτὸν ἐμπροσθεν τοῦ Καίσαρος. καὶ ἐξαίφνης ἐφάνησαν κύνες μεγάλοι καὶ ὤρμησαν ἐπὶ τὸν Πέτρον. ὁ δὲ 10 Πέτρος ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς προσευχὴν ἔδειξεν τοῖς κυσὶν ὃν ἐλόγησεν ἄρτον· ὃν ἰδόντες οἱ κύνες οὐκ ἔτι ἐφάνησαν. τότε ὁ Πέτρος εἶπεν πρὸς τὸν Νέρωνα· Ἰδοῦ, ἔδειξά σοι ἐγνωκέναι με τί διελογίζετο ὁ Σίμων, οὐ ῥήμασιν ἀλλ' ἔργοις· ὁ γὰρ ἀγγέλους ὑποσχόμενος κατ' ἐμοῦ ἐλευσομένους κύνας παρήγαγεν, ἵνα 15 δείξῃ ἑαυτὸν οὐ Θεϊκοῦς ἀλλὰ κυνικοῦς ἔχειν ἀγγέλους.

28 Τότε ὁ Νέρων πρὸς τὸν Σίμωνα εἶπεν· Τί ἦν, Σίμων; νομίζω ἡττήθημεν. Σίμων εἶπεν· Οὗτος καὶ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Παλαιστίνῃ καὶ ἐν Καισαρείᾳ τὰ αὐτά μοι ἐποίησεν, καὶ πλειστάκις μετ' ἐμοῦ φιλονεικήσας ἔμαθεν τοῦτο αὐτοῖς 20 ἐναντίον εἶναι· τοῦτο οὖν ἔμαθεν, ἵνα ἐμὲ διαφύγῃ· τὰς γὰρ ἐνθυμήσεις τῶν ἀνθρώπων οὐδεὶς ἔγνω, εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός. καὶ ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Σίμωνα ἔφη· Ἀσφαλῶς ἑαυτὸν Θεὸν εἶναι φαντάζει· διὰ τί οὖν οὐ φανεροῖς τοὺς ἐκάστου διαλογισμούς;

29 Τότε ὁ Νέρων πρὸς τὸν Παῦλον ἐπιστραφεὶς ἔφη· Σὺ 25 διὰ τί οὐδὲν λέγεις, Παῦλε; Ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος καὶ εἶπεν·

⁴ δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ *suspiciatur HUsener*

¹ respondit C | tu uero B D n tu ergo simon H | qui om N | esse om B C D H M N || ² ut quid A uel quid H quod F G f || ³ Petrus autem G H N n Thil | panem benedixerat C benedixit G H N Thil | ord. quem accep. n | ordiacium M ordeacium B C G H ordiaceum N ordeatium A hordeaceum n ordaceum f ordecium F | pan. ord. quem acc. H || ⁴ fregerat om C | et ad dexteram adque sinistram manicam N | in dext. C n | dextra B H M | in manica cum A C F L f in om D G H M N U Thil | in manica om B | manu pro manica H | sua post manica add G H n Thil | collocauerat A B C (conlocaberat) D F M (concl-) U f n colligauerat L (conligauit N m² in ras; fuit conligauerat)

sect. 27 l. ⁵ quia A | possit B D F G M N m¹ (sed posset m²) poterat A C | apostoli secretum H || ⁶ procedant huc A || ⁷ tunc subito n || ⁸ extendit M | manum B C U manum suam M | et ostendit B M | canibus om G eis H | eum om C || ¹¹ tunc om N | dicit M || ^{11—15} ecce . . . Simonem om per

mentitur. Petrus dixit: Tu ergo, qui filium dei te esse dicis, dic quid cogitem; quid fecerim modo in occulto, si potes, exprime. Petrus enim benedixerat panem quem acceperat ordea- ceum et fregerat et dextera atque sinistra in manica collegerat.

27 Tunc Simon indignatus quod dicere non posset secretum 5 apostoli, exclamavit dicens: Procedant canes magni et deuorent eum in conspectu Caesaris. Et subito apparuerunt canes mirae magnitudinis et impetum fecerunt in Petrum. Petrus uero extendens manus in orationem, ostendit canibus eum quem benedixerat panem; quem ut uiderunt canes subito nusquam 10 comparuerunt. tunc Petrus dixit ad Neronem: Ecce ostendi tibi scisse me quid cogitauerit Simón, non uerbis, sed factis; nam qui angelos promiserat contra me esse uenturos, canes exhibuit, ut se ostenderet non diuinos angelos sed caninos habere.

28 Tunc Nero ad Simonem dixit: Quid est, Simon? puto 15 uicti sumus. Simon dixit: Hic et in Iudaea et in tota Palaestina et Caesarea ista mihi fecit, et saepe mecum certando ideo didicit, quia hoc eis erat contrarium: me ergo ut euaderet didicit hoc. nam cogitationes hominum nemo nouit nisi unus deus. Et Petrus ad Simonem dixit: Certe deum te esse men- 20 tiris. quare ergo non manifestas cogitationes singulorum?

29 Tunc conuersus Nero ad Paulum sic ait: Tu quare nihil dicis, Paule? Paulus respondit: Hoc scito, Caesar, quia

homoeotel B || ¹² *te pro tibi M | scisse me cum AFNm¹ (sed m² scire me superscripsit) Uf graec scire me GHLM Thil certissime CDn | cogitaberim C | Simon om CU ||* ¹³ *quia C quando H ||* ¹⁴ *non diuinos et sed om CDM non diu. sed caninos angelos U*

sect. 28 l. ¹⁵ *symoni U | ait C | simon quid est? H | Simon om A ||* ¹⁶ *et prius om H | in prius om f | et alterum om U | in alterum om AFU | tota om AGH Thil ||* ¹⁷ *in caesarea DH | caesaream M | istas mihi contro-*
uersias M | me (in ras) certando G me certante H decertando C | ideo
om BCDMN ideo haec L || ¹⁸ *dicit f | quando B | hoc om Nn | eis cum*
BDLNn graec ei ACGHMUf Thil | ei hoc M | erat eis BD eiecerat F |
contrarium erat H | a me B | ille ergo ut euaderet Nm² (in ras) | euadat
ista dicit C || ¹⁹ *hoc om BDMNn | namque scias quia U namque ut dixi*
Ff | cogitatus A | unus cum CFLf graec solus BHM om ADGNUn Thil ||
²⁰ *tunc Petrus GHn Thil | ceterum CM (sed teru in ras) | certe tu BD |*
te deum N | esse te FUf te om D || ²¹ *ergo om C*

sect. 29 l. ²² *nero conuersus CH ||* ²³ *dixit Nm² (superscr) f | scias G*
H Nn Thil

Γίνωσκε τοῦτο, Καῖσαρ, ὅτι ἐὰν ἀπολύσης τὸν μάγον τοῦτον
 τοσαῦτα πράξαντα κακά, μέγιστον τῇ πατρίδι σου αὐξάνει κακὸν
 καὶ τὴν βασιλείαν σου ἀπὸ τῆς ἰδίας στάσεως καταβιβάσει.
 Νέρων τῷ Σίμωνι εἶπεν· Σὺ τί λέγεις; Σίμων εἶπεν· Ἐγὼ ἐὰν
 5 μὴ φανερώς ὑποδείξω ἑαυτὸν Θεόν, οὐδεὶς μοι τὸ ὀφειλόμενον
 ἀπονέμει σέβας. Νέρων εἶπεν· Καὶ νῦν τί χρονίζεις καὶ οὐκ
 ἀποδεικνύεις ἑαυτὸν Θεόν, ὅπως ἂν οὗτοι τιμωρηθῶσιν;

30 Σίμων εἶπεν· Κέλευσον πύργον μοι οἰκοδομῆσαι ὑψηλὸν
 ἐκ ξύλων, καὶ ἀνελθὼν ἐπ' αὐτὸν καλέσω τοὺς ἄγγέλους μου καὶ
 10 ἐπιτάξω αὐτοῖς, ἵνα πάντων δρώντων ἀναφέρωσί με πρὸς τὸν
 πατέρα μου εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ τοῦτο οὗτοι μὴ δυνάμενοι
 ποιῆσαι ἐλέγχονται ἄνθρωποι ἀπαιδευτοί. Ὁ δὲ Νέρων ἀκούσας
 τῷ Πέτρῳ εἶπεν· Ἀκήκοας, Πέτρε, τὸ παρὰ Σίμωνος εἰρημένον; ἐκ

¹ si *corr ex* nisi *H* | dimiseritis *F* dimiseras *Nm*¹ (*sed corr m*²) |
 tanta agere magnum *om M* | tanta mala *F* | magn. patriae tuae damp-
 num *B* || ² adcrevit *CFMN*¹ (*sed corr m*²) *f* | et *om N* | ab *cum ACD*
FLMN a *BGHUfn Thil* | deicietur *CDHL* decidet *n* || ³ dixit symoni *U*
 simoni mago *Nm*² | tu *om BLM* | respondit *CFf* | nisi ego *A* || ⁴ apud te
 pro aperte *GHLN* (apud *m*¹) *n Thil* | aperte me *U* (apud te me *L*) me
 post deum *C* | monstrauero *GH* manifestauero *BC* (-bero) *DM* | debitam
 uenerationem *Un* || ⁵ exhibeat *n* | ut quid *CHM* et ut quid *BDFf* | modo
 quid *U* | modo *om BCDM* | mor. ergo *M* | ut non *FM* | et cessas *pro* et
 non ostendis te deum esse *U*

sect. 30 l. ⁷ hoc loco plura ex *Pseudohegesippo* inserit *M*: Simon
 uero licet iam in aliis terrarum partibus petri expertus potentiam, tamen
 ausus est coram ipso iactitare se quod mortuos suscitaret. defunctus
 erat idem temporis romae adulscens nobilis propinquus caesaris. cumque
 hoc nuntiatum esset neroni cum uniuersorum dolore admonuere plerique
 experiendo utrum possit resuscitari. celeberrimus in his operibus petrus
 habebatur, sed apud gentiles nulli facti huius modi ferebatur fides. dolor
 exigit remedium, perrectum est ad defunctum. uterque adfuerunt. ait
 petrus simoni, qui de sua se iactitaret potentia prior se ei partes dare
 ut si posset mortuum suscitaret. si uero non resuscitasset se non defu-
 turum ut Christi opem ferret defuncto quo possit resurgere. simon quoque
 qui putaret apud gentes plurimum suas ualiditas artes, conditionem pro-
 posuit, ut si ipse resuscitasset mortuum, petrus occideretur qui (*super*
lineam) magnae potentiae (sic enim appellabatur lacessendo iniurias in-
 rogasset *m*² *del*), si uero praeualuisset petrus in se ut pari genere indi-
 caretur. adqueiuit. adorsus est simon. accessit ad lectulum defuncti, in-
 cantare atque inmurmurare dira carmina coepit. uisus est agitare caput
 qui mortuus erat. clamor ingens gentilium quod iam uiueret quod iam
 loqueretur cum simone. ita et indignatio in petro, quod ausus fuisset
 conferre se tantae potentiae. tunc sanctus apostolus silentium poposcit

si dimiseris istum magum tanta agere, magnum malum patriae tuae aderescet, et regnum tuum ab statu suo deiciet. Nero Simoni dixit: Quid dicis tu, Simon? Simon dixit: Ego nisi me aperte demonstraero deum esse, nemo mihi uenerationem debitam exhibebit. Nero dixit: Et quid modo moraris et non ostendis te deum esse, ut isti puniantur? 5

20 Simon dixit: Iube mihi turrim altam fabricare ex lignis, et ascendam super eam, et uocabo angelos meos et praecipiam eis ut cunctis uidentibus in caelum perferant me ad patrem meum. hoc isti dum facere non potuerint, probabis eos homines 10 esse inperitos. Nero autem Petro dixit: Audisti, Petre, quod Simon dixit? ex hoc apparebit quantam uirtutem habeat uel

et ait: si uiuit defunctus loquatur, si suscitatus est surgat ambulet fabuletur. fantasia illud esse non ueritatem quod uideatur caput mouisse. denique separetur inquit a lectulo simon et tunc quidem ostentui futurum. abducitur simon a lectulo. manet sine specie motus alicuius qui mortuus erat. astitit petrus longinus (l. longius) et intra sese orationi paulisper intentus cum magna uoce ait: aduliscens surge, sanat te dominus iesus christus. et statim surrexit aduliscens et locutus est et ambulauit et cibum sumpsit et dedit eum petrus matri suae. qui cum rogaretur ut non ab eo discederet ait: non relinquatur a deo qui illum fecit resurgere, cuius nos serui sumus. secuta esto mater de filio, non uerearis, habet custodem suum. et cum populus in simonem insurgeret ut lapidaretur ait petrus: satis ad penam eius est quod cognoscit suas artes nichil ualere. uiuat et christi regnum crescere uideat uel inuitus. torquebatur magus apostoli gloria (apostolica percussus gloria *m*²) collegit (discindit *m*²) se atque omnem exercitans carminum suorum potentiam, congregat populum paganorum, offensum se dicit a galilaeis, relicturum urbem quam tueri soleret: et reuersus ad neronem simon dixit ad eum crastina die iube etc. | turrem *Am*¹ (*corr m*²) *BCFMNm*¹ (*corr m*²) *U* | excelsam *A* | fabricari *BCNm*² fieri *AFUfn* | de lignis *H* || ⁹ ut pro et priore *H* | ibi pro et altero *n* || ⁹ in caelo *D* | me perferant *n* ferant me in caelum *U* perferar om me *G* (*in ras*) || ¹⁰ poterint *G* | possunt *H* | esse homines *n* || ¹¹ nero autem] *uerba sequentia transposita sunt in B qui hoc loco sic pergit*: simoni dixit: uideo euidentem te aduersarium esse petri et pauli et magistri eorum. simon dixit: pauli christus magister non fuit etc. *sequuntur quae sect. 44—47 leguntur usque ad inconstabilitum animum uestrum ostendistis et me ita dubium. haec excipiunt quae sect. 30 l. 2 sqq. leguntur ex hoc apparebit etc. usque ad uerba sect. 40*: ex solo mendatio omnia ista. iam pergit cod cum uerbis sect. 41: nero dixit paule tu quid dicis usque ad sect. 43 petri et pauli et magistri eorum. his adiunguntur uerba sect. 48 petrus dixit unum esse deum patrem etc. | dixit petro *DL* ad petrum dixit *Ff* | dicit *M* | quid *ALL MUf* || ¹² dixerit *AFLUf* dicit *M* | et in hoc *U* | habet *C* habebit *L*

τούτου φανήσεται ὅσην δύναμιν ἔχει οὗτος ἢ ὁ Θεὸς σου. Πέτρος εἶπεν· Κράτιστε βασιλεῦ, εἰ ἤθελες, ἡδύνου νοῆσαι ὅτι δαιμονίων πεπληρωται. Νέρων εἶπεν· Τί μοι λόγων περιόδων κύκλους ποιεῖτε; ἡ αὔριον ἡμέρα ὑμᾶς δοκιμάσει.

- 5 31 Σίμων εἶπεν· Πιστεύεις, ἀγαθὲ βασιλεῦ, ὅτι μάγος εἰμί, ὃς ἀπέθανον καὶ ἀνέστην; Ἦν γὰρ τῇ ἑαυτοῦ δεινότητι πράξας ὁ ἀπειθέστατος Σίμων, ὥστε εἰπεῖν τῷ Νέρωνι· Κέλευσον ἀποκεφαλισθῆναι με ἐν σκοτεινῷ τόπῳ, καὶ ἐμεῖς ἐσφαγμένον καταλιπεῖν· καὶ ἐὰν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ μὴ ἔγερθῶ, γινώθι με μάγον
10 γεγενῆσθαι· ἐὰν δὲ ἀναστῶ, γίνωσκε νῦν με εἶναι τοῦ Θεοῦ.

- 32 Τοῦτο δὲ κελεύσαντος τοῦ Νέρωνος, ἐν τῇ σκοτίᾳ τῇ μαγικῇ αὐτοῦ τέχνῃ ἔπραξεν, ἵνα κριὸς ἀποκεφαλισθῇ· ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ὁ Σίμων ἐφάνη, ἕως οὗ ἀπεκεφαλίσθη. ὥς δὲ ἀπεκεφαλίσθη ἐν τῇ σκοτίᾳ, λαβὼν τὴν κεφαλὴν ὁ ἀποκεφαλίσας
15 αὐτὸν εὗρεν αὐτὴν κριοῦ· ἀλλ' οὐδὲν αὐτὸς τῷ βασιλεῖ εἶπεῖν ἐθέλησεν, ἵνα μὴ μαστίξῃ αὐτόν, κελεύσαντα τοῦτο ἐν ἀποκρύφῳπραχθῆναι. διελθούσης δὲ μιᾶς ὥρας ἐπιζητήσας ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου καὶ θεωρήσας ἐθαύμασεν. ἔντεῦθεν οἷον ἔλεγεν ἑαυτὸν ὁ Σίμων τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐγγερόθαι, ὅτι μετὰ τὸ
20 δειχθῆναι τῷ βασιλεῖ τὴν κεφαλὴν αὐτὴν ἦρε διὰ μαγίαν καὶ τὰ μέλη, τὸ δὲ αἷμα ἐκέισε προσεπέπηκτο, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἔδειξεν ἑαυτὸν τῷ Νέρωνι καὶ εἶπεν· Ποίησον ἐκμαγῆναι τὸ αἷμά μου τὸ ἐκχυθέν, ὅτι ἰδοὺ σῶός εἰμι ὁ ἀποκεκεφαλισμένος· καθὼς ὑπεσχόμην τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστην.

⁵ μάγας *E* cum *ACD* μάγος *emendant* *Thil et Tisch* cum *BGLOP* ||

⁶ ὥς *E* ὡς *correxist* *Tisch* || ¹³ fortasse ὡς Σίμων || ¹⁶ κελεύσαντα *E* cum *ABGLO*. *emenda* κελεύσαντι || ²¹ προσεπέποικτο *E* || ²³ ἀποκεκεφαλισμένος *E*

¹ suus *C* | post tuus *add* sicut dicit (*compend script*) *M* | respondit *B* ad haec respondit *Ff* | o imperator in *ras* *N* (*fuit* optime) | uellis *MNm*¹ (*corr m*²) uelis *ABG* uoluisses *H* || ² iam poteras *H* | posses *L* poteris *AC* | intellegere eum *ABCD FMUf* eum *eras* *N* *add* ex ipsis quibus dicit et facit rebus *M* | quia hic Symon *n* | diabolo *BCDM* | post plenus est *add* per cuius artes ista facit *M* | nero imperator *Ff* | dicit *M* | quia mihi *CN* || ³ uerbum uerum *C* | ambages *om B* ambage *U* ambigere *Ff* ambiguum *C* | circuitus *om CDHLn* *deleuit* *AG* (circuitus) *uncis* *ego inclus.* et circuitus *Nm*² || ⁴ probabit uos *C*

sect. 31 l. ⁵ symon magus *Nm*² | credes illi *M* | me magum esse *n* | magnus *C* | ad magus *super lin* *add* non *Nm*² | sim (*i ex u corr*) *D* || ⁶ tunc uidebis *post* surrexerim *M* | egerat autem *A* | erat *N* | perfidus simon *om F* || ⁷ praestigio *G* | decollari me *Ff* | in obscuro loco *n* | in obscuro decolori *H* || ⁸ ibi *ABCD MN* | dimitti ibidem *H* | ut si non *F* | surrexero

ipse uel deus tuus. Petrus dixit: Optime imperator, si uelles, poteras intellegere quia daemonio plenus est. Nero dixit: Quid mihi uerborum ambages [circuitus] facitis? Crastinus dies uos probabit.

31 Simon dixit: Credis, bone imperator, quia magus sum, 5
cum mortuus fuerim et resurrexerim? Egerat enim perfidus Simon praestigio suo, ut diceret Neroni: Iube me decollari in obscuro et ibidem dimitti occisum, et si non tertia die resurrexero, scias me magum fuisse: si autem resurrexero, scias me 10
esse filium dei.

32 Et cum hoc fieri iussisset Nero, in obscuro egit arte magica ut aries decollaretur; qui aries tamdiu Simon uisus est quamdiu decollaretur. decollatus autem in obscuro, cum scrutatus fuisset is, qui eum decollauerat, et caput eius protulisset ad lumen, inuenit caput herbicinum; sed nihil uoluit regi 15
dicere, ne se ipsum detegeret qui iussus fuerat hoc in abditis perpetrare. hinc ergo dicebat Simon, se die tertia resurrexisse, quia caput et membra herbicis tulerat, sanguis uero ibidem congelauerat. et tertia die ostendit se Neroni et dixit: Fac sanguinem meum qui effusus est extergi: quia ecce qui de- 20
collatus fueram, sicut promisi, die tertia resurrexi.

D | resurrexero (surr.) tertia die *ABD* (sed tertio *A*) | tertio *AB* (tercio)
G | die tertia *H* die *om F* || ⁹ scies *B* | esse *n* | si autem . . . filium dei *om D*
sect. 32 l. ¹¹ hoc cum *ABCLfn* haec *GHMN Thil om DFU* | Nero
om U | nero fieri iuss. *H* | in obscuro loco *L* | Simon post egit *add BGHn*
Thil omisi cum ACDMNU ille *add Ff* | sua post arte *add H* || ¹² qui aries
tamdiu . . . decollaretur *om per homocotel n* | tamdiu aries *L* | uisus est
simon *U* || ¹³ post decollaretur repetit aries *C* | in obscuro loco *GLNn*
Thil | post obscuro repetit aries *H* || ¹⁴ is *om AC* his *DF* | eum qui *A* |
eum *om DM* | capud *D* | eius *om U* | pertulisset *f Thil* || ¹⁵ in lumen *D* |
capud *D* | ueruecinum *ADHLN* (*m² in ras*) *n* ueruicinum *B* herbicinum *C*
barbicinum *U* | et nihil *N* | nil *D* | praesumpsit pro uoluit *M* | quia noluit
pro nihil uoluit *H* | rei *N* regi *om C* | dicere regi *M* || ¹⁶ nisi ipsum *N*
se *om B* ipsum *om U* | detegere uideretur *H* | quia *U* | ausus *U* | abscon-
ditis *ADFM* || ¹⁷ ob hoc ergo *n* propter hoc ergo *H* hoc ergo *GN* hunc
ergo *D* hic enim *C* | dicebat *om N* | se simon *C* | die tertia se *A* | sur-
rexisse *F* || ¹⁸ qui *C* quia et *A* | et membra *om C* | ueruecis *ADHLN*
(*in ras*) *n* ueruicis *B* uerbicis *M* | intulerat *n* | sanguis . . . congelauerat
om C | sanguinem *B* || ¹⁹ collegerant *B* | ipse autem tertia die *n* | die
tertia *H* | dicit *FM* dicens *H* | fac *om D* || ²⁰ fusus *ANUn* | exterge *D* tergi
CM (*in ras*) *N* || ²¹ dixi pro promisi *U* | die tertia promisi *AGN* (sed die
tertia repetunt) tercio *B*

33 Ὡς δὲ εἶπεν ὁ Νέρων, ὅτι ἡ αὔριον ἡμέρα ὑμᾶς δοκιμάσει, στραφεῖς πρὸς τὸν Παῦλον λέγει· Σὺ Παῦλε, διὰ τί οὐδὲν ρηθῆγγει; ἢ τίς σε ἐδίδαξεν, ἢ τίνα ἔχεις διδασκαλον, ἢ πῶς ἐν ταῖς πόλεσιν ἐδίδαξας, ἢ ποῖα ἐγένοντο διὰ τῆς σῆς διδασκαλίας; 5 νομίζω γὰρ μὴ ἔχειν σέ τίνα σοφίαν μήτε δύναμιν τίνα δύνασθαι πληρῶσαι. ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος· Ὑπολαμβάνεις με πρὸς ἄνθρωπον ἀπονενοημένον, μάγον, ὅς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τῷ θανάτῳ προέδωκεν, οὐτινος ὄλεθρος καὶ ἀπώλεια τάχιον ἐλεύσεται, ὀφείλειν λαλῆσαι; ὀφείλει γὰρ λαλῆσαι ὡς ὑποκρίνεται ὁ οὐκ ἦν, 10 καὶ τῇ μαγικῇ τέχνῃ τοῖς ἀνθρώποις ἐμπαίζει.

34 Τοῦτου τοὺς λόγους ἐὰν βούλῃ ἀκούειν καὶ ὑπερασπίσαι αὐτοῦ, ἀπολέσεις τὴν ψυχὴν σου καὶ τὴν βασιλείαν σου. ὁ γὰρ ἄνθρωπος φανλότατος· καὶ ὥσπερ οἱ Αἰγύπτιοι Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρὶς ἐπλάνησαν τὸν Φαραὼ καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ἕως 15 τοῦ καταποντισθῆναι ἐν τῇ θαλάσῃ, οὕτως καὶ οὗτος διὰ τῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ διαβόλου παιδεύσεως πείθει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ οὕτως πολλοὺς τῶν ἀκεραίων ἐξαπατᾷ πρὸς πειρασμὸν τῆς βασιλείας σου.

35 Ἐγὼ δὲ τὸν τοῦ διαβόλου λόγον, ὃν διὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἐκκεχίσθαι ὄρω, στεναγμοῖς τῆς καρδίας μου σὺν τῷ 20 ἀγίῳ πνεύματι πράττω, ἵνα δυνήθῃ φανερωθῆναι τί ἦν· ὅσον γὰρ ἑαυτὸν δοκεῖ ὑψωθῆναι εἰς τὸν οὐρανόν, τοσοῦτον καταποντισθήσεται εἰς τὸν βυθὸν τοῦ ἕιδου, ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων.

¹⁰ Matth. 8, 12 || ²³ Matth. 8, 12; 13, 42 *et*

⁸ ὀφείλειν λαλῆσαι *per homoeotel om E suppleuit Tisch cum lat* ||

¹¹ ὑπερασπίσαι *E* || ¹³ Ἰαννίς *E* || ¹⁴ Ἰαμβρὶς *E* || ²⁰ ἐκκεχίσθαι ὄρων *E* ἐκκεχίσθαι ὄρω *emend Tisch*

sect. 33 l. ¹ cum uero hoc *GH* cum uero *N* | simon dixisset *H* | post Nero add dixit *GH* | probabit uos *D* | probauit *CM* | comprobabit *H* || ² tunc ante conuersus *f* | quare *om B* | nil *B* non *U* | aut quis te docuit *om G (rasura unius lineae) H Thil* die mihi quis te docuit *n* || ⁴ quales... tuam *om M* | extiterint *BGHN* || ⁵ autem *D* | te nullam *DGHNU n Thil* || ⁶ perficere qui sic taces *M* | ad haec ante Paulus praem *f* | dixit *Nm*² (ex respondit *corr*) | cum homine perfido et desperato mago malefico *n* || ⁷ desperatum *BCGN* | et maleficum *BD* maleficum *om ALU (fortasse recte)* || ⁸ morte *MN* | distinauit *N* | perdictio *C* | his debere *A* isti debere *Ff* me isti debere *CD* et isti deb. *U* | post debere add cum eo *M* | habere rationem *n* || ⁹ loqui *om n* | homines *GHn Thil* || ¹⁰ perditionem *C* perductionem *U* | ludit *B*

sect. 34 l. ¹¹ cuius *Cn* | tu *om AFU* | facere *CGHn Thil* fauere ei *L* fore *f* | eum *om DFF(CGHLu)* || ¹² perdis *C* | enim *om H* | post pessimus

33 Cum ergo dixisset Nero: Crastinus dies uos probabit; conuersus ad Paulum ait: Tu Paule, quare nihil loqueris? aut quis te docuit aut quem magistrum habuisti, aut qualiter in ciuitatibus docuisti, uel quales exstiterunt per tuam doctrinam? puto enim nullam te habere sapientiam, nec uirtutem aliquam 5 posse perficere. Paulus respondit: Putas me contra hominem perfidum et desperatum magum maleficum, qui animam suam morti destinauit, cuius interitus et perditio cito adueniet, debere loqui? qui fingit se esse quod non est, et arte magica hominibus ad perditionem inludit?

34 Huius tu uerba si uolueris audire uel fouere eum, 10 perdes animam tuam et imperium tuum. hic enim homo pessimus est, et sicut Aegyptii magi Iamnes et Mambres qui Pharaonem et exercitum eius miserunt in errorem, quousque demergerentur in mari: sic et hic per patris sui diaboli peritiam hominibus persuadet et multa mala facit per nicromantiam et 15 cetera mala, si qua sunt apud homines, et sic multos incautos seducit ad temptationem imperii tui.

35 Ego autem uerbum diaboli, quod per hunc hominem diffundi uideo, gemitibus cordis mei ago cum spiritu sancto, ut cito possit ostendi quid sit. nam quantum se exaltari putat 20 ad caelos, tantum demergetur in infernis inferioribus, ubi est fletus et stridor dentium.

est *add M*: cum enim magico more uiuat qualiter se dicet circumcidere et per artem suam malam multos homines seduxit || ¹³ et *prius om B* | egyptii *AFL* egiptii *BH* egipcii *U* | magi *om B* | iannes *n* *gracc Thil* | lambres (*ex lambris m² corr*) *N* | mambres *ex mambris corr Nm²* | qui *om H* || ¹⁴ faraonem *M* | qui ante pharaonem *om L* || ¹⁵ demergerentur *cum A(m')DLNUfn* dimergerentur *Am²BFGHThil* dimergeretur *CM* | mare *ABDFUfn* | ita *Mn* | per *om AC* | pro . . . peritia *H* || ¹⁶ fecit *BNm¹* (*sed facit m²*) facere *C* | astrologiae copiam diuinationes per nigromantiam *M* | nicromantia *C* nigromantiam *AH* (*h super g script*) *MNm²n* nichromantiam *FLf* nichomantiam *B* nicromanciam *n* || ¹⁷ apud *M* | omnes *N* | in multos *B* || ¹⁸ deducit *N* inducit *C* | seducit *inc. H* | tentationem *n* dampnationem *D* intentionem *C* perditionem *Ff*

sect. 35 l. ¹⁹ hominem hunc *U* || ²⁰ gemitus *C* | ego *pro* ago *F* || ²¹ quid sit *om N* | quis *BLU* quis iste *M* qui *n* | quanto . . . tanto *L* | exalt. putat *cum ABCFLMNUfn* putat exalt. *GH Thil* putat se exalt. *D* | exaltare *DFMnf* exaltatum *A* || ²² demergetur *cum DMNm²n* demergitur *LNm¹U* dimergitur *ABCFGHf Thil* | in *om n* ad inf. *F* | infernis inferioribus *cum ABCDMUn* infernis *om N* inferno inferiore *Ff* infernum inferiorem *L* infernum (*om inferiore*) *GH Thil* | ubi est fletus . . . dentium *om GH Thil*

36 Περὶ δὲ τῆς τοῦ διδασκάλου μου διδαχῆς ἧς ἐπηρώτησάς με, οὐ χωροῦσιν αὐτὴν εἰ μὴ οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ τὴν πίστιν προσειμένοι. ὅσα γὰρ τὰ τῆς εἰρήνης καὶ ἀγάπης, ταῦτα ἐδίδαξα· κύκλῳ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπλήρωκα τὸν
5 λόγον τῆς εἰρήνης.

37 Ἐδίδαξα γὰρ τοὺς ὑπερέχοντας καὶ πλουσίους μὴ ἐπαίρεσθαι μηδὲ ἐλπίζειν ἐπὶ τῇ τοῦ πλούτου ἀδελότητι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τίθесθαι. ἐδίδαξα τοὺς μετριόους τροφῆς καὶ σκεπάσματος ἀρκεσθῆναι· ἐδίδαξα τοὺς πτωχοὺς ἐν
10 τῇ ἰδίᾳ χαίρειν πτωχείᾳ. ἐδίδαξα τοὺς πατέρας διδάξαι τὰ τέκνα αὐτῶν παιδεῖαν τὴν ἐν φόβῳ κυρίου, καὶ τὰ τέκνα πειθαρχεῖν τοῖς γονεῦσιν εἰς νοουθεσίαν σωτηριώδη. ἐδίδαξα τὰς γυναῖκας ἀγαπᾶν τοὺς ἰδίους ἄνδρας καὶ φοβεῖσθαι αὐτοὺς ὡς δεσπότας, καὶ τοὺς ἄνδρας τηρεῖν ταῖς γυναῖξιν τὴν πίστιν. ἐδίδαξα τοὺς
15 δεσπότας ἐπιεικῶς συναναστρέφесθαι τοῖς δούλοις, καὶ τοὺς δούλους πιστῶς δουλεύειν τοῖς ἰδίοις δεσπόταις. ἐδίδαξα τὰς ἐκκλησίας τῶν πιστευόντων ἓνα παντοκράτορα ἀόρατον καὶ ἀκατάληπτον σέβειν θεόν.

⁴ Rom. 15, 29 || ⁶ 1. Tim. 6, 17 || ⁷ Ps. 73, 28; 78, 7 || ⁹ 1. Tim. 6, 8 ||
¹⁰ Eph. 6, 4 || ¹¹ Eph. 6, 1 | Col. 3, 20 || ¹² Tit. 2, 4; Eph. 5, 22; Col. 3, 18 ||
¹³ Eph. 5, 25; Col. 3, 19 | Eph. 6, 9; Col. 4, 1 | Eph. 6, 5—8; Col. 3, 22 ||
¹⁷ 1. Tim. 1, 17; 6, 16

¹ ἐπερώτησας E || ² οὐχ ὁρῶσι E cum plerisque could οὐ χωροῦσι CG
LO lat Tisch || ¹¹ παιδεῖαν E | καὶ ego addidi

sect. 36 l. ¹ autem om AGHM Thil || ² capit C | numquam mundum pectus pro nisi qui . . . pectoris F | mundo pectore n mundo pectori B mundis pectoribus NU mundam pectori L mundum pectus Ff mundi pectore suspicatur MBonnet | adhībuerit M habuerit C || ³ quae Ffn | karitatis C | edocui pro ea docui M | et per ACDFLUfn | circulum C circuitu M || ⁴ ierusalem DU iherusalem CF ierusalimis N (sed iero- corr m²) hierosolimis GH Thil | in ante illir. C | hiliricum Ff iliricum C illuricum L | replebi M | uerbo LNm² in ras (fuit uerbum) omnia uerbo C

sect. 37 l. ⁵ qui docui GHL Thil quod docui AN quod docui dicam M quo docui U et hoc docui B et hoc maxime docui Ff | ut homines se inuicem diligant. docui om per homoeot N | omnes homines A | se inuicem homines BC inuicem prius om AFUf | se honore inuicem H | diligerent A | homines post ut alterum AU | se inuicem altero loco A | sibi inuicem BD || ⁶ honorem CDF | perferant C perueniant n | ut non se extollerent C || ⁷ nec sperare D neque sp. U non sp. A et non sp. (non super lin) N nec sperarent C | in ante incerto om F | suarum post diuit. add BGHN Thil | domino ABC deum N | ponerent C || ⁸ uestitu HMU | esse

36 De doctrina autem magistri mei, de qua me interrogasti, non eam capiunt, nisi qui fidem mundi pectoris adhibuerint. nam quaecumque sunt pacis et caritatis, ea docui: per circuitum ab Hierusalem usque Illicum repleui uerbum pacis.

37 Docui, ut homines se inuicem diligant. docui ut in- 5
uicem se honore praeueniant. docui sublimes et diuites non se extollere et sperare in incerto diuitiarum, sed in deo ponere spem suam. docui mediocres uictu et uestimento contentos esse. docui pauperes in sua egestate gaudere. docui patres docere filios suos disciplinam timoris dei. docui filios obtemperare 10
parentibus et monitis salutaribus. docui possidentes reddere tributum cum sollicitudine. docui negotiatores reddere uectigalia ministris reipublicae. docui uxores diligere uiros suos et timere eos quasi dominos. docui uiros fidem seruare coniugibus, sicut illi sibi seruare pudorem omnimodis uolunt. quod 15
enim punit maritus in uxore adultera, hoc punit in marito adultero ipse pater et conditor rerum deus. docui dominos ut mitius cum seruis suis agant. docui seruos ut fideliter et quasi deo ita seruiant dominis suis. docui ecclesias credentium unum et omnipotentem inuisibilem et inconprehensibilem colere deum. 20

⁵ Rom. 12, 10 || ¹² Rom. 13, 7

contentos *C* || ⁹ paupertate *C* | parentes *C* | filios suos docere *n* || ¹⁰ disciplina *C* | timorem *A* | domini *FUf* | docui filios . . . salutaribus *om per homoeot N* | optemperare *G* || ¹² tributa *AH* | cum omni sollic. *U* | tributum . . . negotiatores reddere *om per homoeotel Ff* | reddere. alterum *om L* | tribuere *pro reddere altero H* | uectigal *L* || ¹³ ministris *om B* | regi publicae *AD* | reipubl. dare *L* | post reip. *add* et duplices measuras non facere *M* | suos *om U* | uiros suos dilig. *H* || ¹⁴ sicut dom. *B* | seruare fidem *H* | fidem seruare . . . sicut illi *om L* | coniugibus . . . seruare *om M* | suis post coniugibus *add H* || ¹⁵ et illi *A* illa *N* illae *FUf* illas *ABD* | seruare sibi *GH* | uiris suis seruant *pro sibi* . . . uolunt *C* | sibi *om L* | tibi *U* | seruari *n* | pudorem *om GH Thil* | omnibus modis *N²* (*corr ex omnimodis*) *f* | quod inponit *C* quod enim ponit *N* || ¹⁶ in uxorem adulteram *N* | uxorem adulteram (*om in*) *D* | inponit *pro* punit etiam altero loco *C* | ponit uxor (*om in*) *N* || ¹⁷ rerum *om GH Thil* | dominus *f* || ¹⁸ mitiose *C* mutuis dilectionibus *H* | suis *om N* || ¹⁹ dom. suis seruiant *U* | ita *om Hf* | et *pro* ecclesias *M* et ecclesias *B* ecclesiam *n* | in unum conuenire et omnip. *H* | in unum dominum et omnip. *D* || ²⁰ et inuisibilem *Ff* inuisibilem *om U* | et inconprehensibilem *om FNUf* | deum *om DM* | post colere *add M*: ego autem uerbum quod per hunc hominem acceperam tracto quoniam discipulus eius fui et ita doceo homines et sic nihil extra pacio (*sic*): ego enim huic homini non crederem nisi mihi christus de caelo locutus fuisset

38 Αὕτη δέ μοι ἡ διδασκαλία οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐδόθη μοι τοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ μοι λαλήσαντος.

39 Νέρων εἶπεν· Σὺ τί λέγεις, Πέτρε; ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν·
 5 Πάντα ὅσα ὁ Παῦλος ἐλάλησεν ἀληθῆ εἰσίν. διώκτον γὰρ αὐτοῦ ὄντος τῇ τοῦ Χριστοῦ πίστει, φωνή αἰτὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐκάλεσεν καὶ ἐδίδαξε τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ ἦν ἐχθρὸς κατὰ φθόνον τῆς ἡμετέρας πίστεως ἀλλὰ κατὰ ἄγνοιαν. καὶ ἐγένοντο γὰρ
 10 ψευδοχριστοὶ πολλοί, ὥς καὶ ὁ Σίμων οὗτος ὁ μάγος, ψευδαπόστολοι δὲ καὶ ψευδοπροφῆται, οἵτινες κατὰ τῶν ἱερῶν χαρὰν μαμάτων ἐπιτίθενσαν κενῶσαι τὴν ἀλήθειαν· καὶ κατὰ τούτων ἀναγκαῖον ἦν τοῦτον προχειρίσασθαι τὸν ἄνδρα τὸν ἐκ παιδότην οὐδὲν ἕτερον ἐπιτιθείσαντα, εἰ μὴ τοῦ Θεοῦ νόμον ῥευνῶν τὰ
 15 μυστήρια, ἐν οἷς τοῦτο ἐμαθητεύθη ἵνα τῆς ἀληθείας ἐκδικῶς καὶ τοῦ ψεύδους γένηται διώκτης. ἔπει τοίνυν ὁ διωγμὸς αὐτοῦ οὐ διὰ φθόνον ἐγένετο, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ νόμου ἐκδίκησιν, αὐτῇ ἡ ἀλήθεια ἐκ τοῦ οὐρανοῦ προσωμίλησεν αὐτῷ λέγουσα· Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀλήθεια ἣν σὺ ἐκδιώκεις· παῦσαι διώκων με. Ὡς οὖν

¹ Gal. 1, 1 || ¹⁸ Act. 9, 5; 22, 8 cf Ioh. 14, 6

¹¹ ἐπιτίθενσαν *E cum A* || ¹⁴ ἐν οἷς τοῦτον μαθητὴν ἀληθείας ἐκδικῶν καὶ τοῦ ψεύδους γένηται διώκτης *E* τοῦτο ἐμαθητεύθη, ἵνα τῆς *ego conieci* ἐκδικῶς *et* ψεύδους *iam Tisch correxit qui legere maluit* ἐν οἷς τοῦτο μεμάθηται τῆς ἀλ. . . . γενέσθαι διώκτης || ¹⁷ προσομίλησεν *E*

sect. 38 l. ¹ autem *om AL* | doctrina mihi *f* | ab homine *H* ||
² aliquem *om U* | et patrem . . . locutus est *om Nm¹* et patrem gloriae quem mihi loquutus est *super lin suppl Nm²* | et ante patrem *om U* ||
³ gloriae patrem *U* | de caelo mihi *U* de caelo *om DN* | dominum (*cpdīo*) *pro* dum *Nm²* | me *om N* mitteret me *AC* || ⁴ ad praedicandum *H* | ad praedicationem . . . uade et *om N* || ⁵ et post uade *om A* | ego *om FM* | tecum *pro* in te *Ffn* | spiritus uitae . . . in me *om Ff* | omnibus credentibus in me *om B* || ⁶ quaecunque *G (sic semper)* feceris aut dixeris *C* | sanctificabo *C*

sect. 39 l. ⁷ Nero autem imperator *n* Nero imperator *GH Thil* | stupuit *A* (obstupuit *corr ex* stupuit) *BDFMUf* obstupuit *CG (sed corr* obstupuit) *N* | ad petrum conuersus *D* || ⁸ ait *D* | tu *om C* quid tu *A* | quid dicis petre *C* | et ante Petrus *om LM* | paulus locutus est *L* || ⁹ haec

38 Haec autem mihi doctrina non ab hominibus neque per hominem aliquem data est, sed per Iesum Christum et patrem gloriae, qui mihi de caelo locutus est. et dum me mitteret ad praedicationem dominus meus Iesus Christus, dixit mihi: 'Vade et ego ero in te spiritus uitae omnibus credentibus 5 in me; et omnia quaecumque dixeris aut feceris ego iustificabo'.

39 Nero his auditis obstupuit et conuersus ad Petrum dixit: Tu quid dicis? Et Petrus ait: Omnia quaecumque locutus est Paulus uera sunt. nam multi anni sunt, per quos accepi litteras ab episcopis nostris, qui sunt in uniuerso orbe Romano, 10 et paene omnium ciuitatum episcopi scripserunt mihi de factis et dictis eius. nam cum persecutor esset legis Christi, uox eum de caelo uocauit et docuit ueritatem, quia non erat per inuidiam inimicus fidei nostrae sed per ignorantiam. fuerunt enim ante nos pseudochristi, sicut est Simon, fuerunt et pseudo- 15 apostoli, fuerunt et pseudoprophetae, qui contra sacros apices uenientes euacuare studuerunt ueritatem. et contra hos necesse erat agere hunc uirum, qui ex infantia sua nihil aliud studii gesserat, nisi diuinae legis scrutari mysteria, in quibus hoc didicerat, ut defensor ueritatis et persecutor existeret falsitatis. 20 quia ergo persecutio eius non ex aemulatione fiebat, sed ex defensione legis, ipsa ueritas eum de caelo adlocuta est dicens ei: 'Ego sum ueritas quam defendis: cessa me persequi, quia

⁵ Act. 22, 21

ego dico quia *ante* uera sunt *praem* *M* | aliquot anni *Ff* | sunt anni *C* | ex quo acc. *DFf* quo acc. *A* || ¹⁰ quae sunt *N* || ¹¹ epistolis *pro* episcopi *Ff* | de dictis et de factis eius *C* | et dictis *om Ff* || ¹² cum *superscr H* | uox de caelis uocauit eum *n* | uox enim *U* || ¹³ illum *D* | per inuidiam *om L* || ¹⁴ persecutor *C* | fidei nostrae inimicus *D* | nisi per ignorantia *L* | fuerunt autem *BGH Thil* fuerunt enim . . . pseudap. fuerunt *om per homoeot C* || ¹⁵ et pseudochristi *H* | sicut est Simon fuerunt et *om n* | est *om U* | hic symon *L* | fuerunt *post simon cum ADFLMUf om BGHN Thil* | et *ante* pseudoproph. *om U* || ¹⁶ fuerunt et pseudoproph. *om U* fuerunt et *ante* pseudoproph. *om n* | et *om M* | ordines *pro* apices *GH Thil* || ¹⁷ et uacuare *F* | hoc *C* eos *U* || ¹⁸ hunc uero *U* hic uero *Ff* | ab *pro* ex *H* | ¹⁹ alii *G* alii *CDM* | studii *om MU* studui *DF* || ²⁰ nisi ut *n* | diuina *M* diurne *U* | scrutari *cum AFLUf* scrutare *BCD* scrutabatur *GH Thil* scrutaretur *n* scrutatus *N* scrutatore *B* | mysteria scrutari *U* | hoc *om M* || ²¹ unde defensor *Ff* | defensor esset *B* | existeret *om B* || ²² ergo *om M* || ²³ eum *om D* | eum ueritas *H* | de caelo *om C* | adlocuta *AN* alocuta *CD* || ²⁴ ei *cum ABDL graec om CFGHMNUfn Thil* | ego sum iesus nazareus quem tu persequeris *Ff* | persequi me *A*

ἔγω οὕτως εἶναι, καταλιπὼν ὑπὲρ διεξεδίκει, ἤρξατο διεκδικεῖν
 1 ταύτην τὴν τρίβον τοῦ Χριστοῦ, ἣν ἐδίωκεν.

40 Σίμων εἶπεν· Ἀγαθὲ βασιλεῦ, ἐννόησον ὅτι συνέπνευσαν
 οὗτοι οἱ δύο κατ' ἐμοῦ· ἐγὼ γάρ εἰμι ἡ ἀλήθεια, καὶ οὗτοι
 5 ἐναντίον μου φρονοῦσιν. Πέτρος εἶπεν· Οὐδεμία ἐστὶν ἐν σοὶ
 ἀλήθεια, ἀλλὰ πάντα ψευδῇ λέγεις.

41 Νέρων εἶπεν· Παῦλε, τί λέγεις; Παῦλος εἶπεν· Ἀπαρὰ
 Πέτρου ἤκουσας, ταῦτα καὶ παρ' ἐμοῦ πίστευε εἰρησθαι· τὸ ἐν
 γὰρ φρονοῦμεν, ὅτι ἓνα κύριον ἔχομεν, Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.
 10 Σίμων εἶπε· Δοκεῖς, ἀγαθὲ βασιλεῦ, μετὰ τούτων ἔχειν με διά-
 λογον τῶν κατ' ἐμοῦ συναινεσάντων; καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς
 ἀποστόλους Χριστοῦ εἶπεν· Ἀκούετε, Πέτρε καὶ Παῦλε, εἰ ἐνταῦθα
 ἡμῖν οὐδὲν δύναιμι ποιῆσαι, ἐρχόμεθα ὅπου με δεῖ κρῖναι ἡμᾶς.
 Παῦλος εἶπεν· Ἀγαθὲ βασιλεῦ, ἴδε ποίας ἀπειλὰς ἡμῖν προτείνει.
 15 Πέτρος εἶπεν· Διὰ τί μὴ ἐκγελάσαι ἔδει ἄνθρωπον μάταιον,
 ἐμπαιχθέντα ὑπὸ δαιμόνων <τοῦ> ὑπολαμβάνειν ἑαυτὸν <φανερ-
 οῦσθαι μὴ> δύνασθαι;

42 Σίμων εἶπεν· Ἐγὼ ὑμῶν φείδομαι, ἕως ἄν ἐνδείξομαι
 τὴν δυνάμιν μου. Παῦλος εἶπεν· Βλέπε σὺ ἐὰν ἐντεῦθεν ὑγίης

¹ διεξεδίκει *E* | διεκδικεῖν *cum DEP* διεκδικῆσαι *Tisch cum reliquis* ||

¹⁰ τοῦ *et* φανεροῦσθαι μὴ *cum lat* *suppleuit Tisch. textum codicis E servare*
null HUsener

¹ ipsa ueritas ego sum *Ff* ipsa ego sum *B* ego sum ipsa *AU* | ipse
CDHn | ego sum ipse *n* | pro quo *H* | demicare *N* | contra in. uerit.
om FGHf Thil || ² quod ante *D* | persequeretur pro defendebat *M* ||
³ incepit *f* | hanc *om M* | quem *M* | sententiam pro semitam *L* || ⁴ uera
uia Ff uia ueritatis *n* uia *om A* uita *H* | per se pro pure *GH* | pura *D* |
 ueritatis *F* ueritas *om n* ueritas nihil fallentibus *om D* | nihilque *n* |
 fallens *A* | et *om UM* | et uita cred. sempit. *om A* | uita *om D* uia
 pura *B* || ⁵ sempiterna *om C* in ea pro semp. *D* | post sempiterna *add*
M: et ideo litteras accepi ut quicumque tractaret mecum conferret ut
 ei consonaret

sect. 40 l. ⁶ dicit *M* | non intelligis hanc consp. *n* | consp. *n* | consp. *n* |
 eorum *Ff* | duorum *om AFf* || ⁷ ego enim . . . aduersum me *om per homoeot*
f aduersus *N* | enim *om HU* | et *om N* || ⁸ seuiunt *B* | in mendacio post
 sapiunt *add H* | respondit *C* | nulla est ueritas infelix in te *C* | in te
 esse *F* est in te *H* | post in te est (esse) *add* inimice ueritatis *Ff* || ⁹ sed
 ex *om L* ex *om n* | omnia *om GHNn Thil* | ista *om L* dicis et facis *om B*
 sect. 41 l. ¹⁰ tu paula *Ff* tu *om L* | post dicis *add a* te uolo audire

ego ipsa sum pro qua uideris dimicare contra inimicos ueritatis.' ergo cum cognouisset ita esse, deseruit quod defendebat et coepit defendere hanc quam persequabatur semitam Christi, qui est uia pure ambulantibus, ueritas nihil fallentibus et uita credentibus sempiterna.

5

40 Simon dixit: Bone imperator, intellege conspirationem horum duorum aduersum me. ego enim sum ueritas et isti aduersum me sapiunt. Petrus dixit: Nulla ueritas in te est, sed ex solo mendacio omnia ista dicis et facis.

41 Nero dixit: Paule tu quid dicis? Paulus dixit: Quae 10 a Petro audisti, hoc et a me dictum crede. unum enim sentimus, quia unum habemus dominum Iesum Christum. Simon dixit: Putas me, bone imperator, cum his habere disputationem, qui aduersum me consensum fecerunt? Et conuersus ad apostolos dei dixit: Audite, Petre et Paule; si his uobis nihil 15 possum facere, ueniamus ubi uos oportet me iudicare. Paulus dixit: Bone imperator, uide quales nobis minas ostendit. Petrus dixit: Cur non inrides hominem uanum et alieni capitis, qui ludificatus a daemoniis putat se manifestari non posse?

42 Simon dixit: Ego uobis parco, quousque ostendam 20 uirtutem meam. Paulus dixit: Quasi tu hinc exiturus sis sanus.

⁴ Ioh. 14, 6

M | respondit *Cf* | quod *CL* quaecumque *M* || ¹¹ haec *Hn* | et *om AFG HNn Thil* | me dixisse *n* | dicta *H* | enim *om L* | esse *pro* enim *B* || ¹² magistrum dominum *H* | Iesum *om N* | *post* Christum *add* unam spem utrique habemus *M* || ¹³ putasne *f* | putas bone imp. cum his me habere disput. *n* | bone *om Ff* | cum his debere *N* | disputationem habere *GN Thil* disp. posse habere *H* disp. habere debere *L* || ¹⁴ aduersus *DM* | conuersus Simon *n* || ¹⁵ dei *om CFNf* | dicit *M* | audite me *BDN* audi *F* | paule et petre *AMN* | si *om C* etsi *LM* | hoc *F* | nihil possum uobis facere *GN Thil* nihil uobis *ABDHU* facere possum *C* || ¹⁶ ueniamus *CFn* | me uos oportet *L* | uos me oportet *GN Thil* me opor. uos *DH* me oportet uobis *B* | a me iudicari *CM* iudicari *etiam B* || ¹⁷ respondit *Cf* | bone *om U* | uides *BCD* | quale *F* | nobis *om D* minas nobis *C* minas nos *D* | intendit *Ff* tendit *ABMU* | Petrus dixit *om B* | et petrus *Ff* || ¹⁸ quur *F* | inrideas *CMN* irrideas *BFGHf Thil* | qui ludificatus a daemoniis *om N* || ¹⁹ daemonibus *BDUf* daemone *n* daemone *A* | se *om D* | manifestare *A* (*sed* *corr -ri*) *BCFf* manifestari (*corr ex -re*) *G*

sect. 42 l. ²⁰ respondit *Ff* | uos *F* | parcam *n* | modo quousque (quoadusque *f*) *Ff* | uobis ostendam *D* ostendam uobis *L* non (*aliquid erasum*) ostendam *A* || ²¹ ueritatem *F* | Paulus dixit . . . sanus *om Ff* | respondit *C* | si tu *BD* | sis *om FG Thil* sis *post* sanus *D* | es (*in ras*) sanus *N* | sanus *om B*

ἐξελεύσῃ. Πέτρος εἶπεν· Ἐὰν μὴ ἴδῃς, Σίμων, <τὴν δύναμιν τοῦ κυρίου ἡμῶν> Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὐ πιστεύεις ἐαυτὸν μὴ εἶναι Χριστόν. Σίμων εἶπεν· Ἰερῶτατε βασιλεῦ, μὴ πίστευε αὐτοῖς, ὅτι οὗτοι οἱ περιτεμνόμενοι πανοῦργοι εἰσιν. Παῦλος εἶπεν·
 5 Πρὸ τοῦ ἡμῶς ἐπιγνῶναι τὴν ἀλήθειαν, σαρκὸς ἔσχομεν περιτομήν· ὅτε δὲ ἐφάνη ἡ ἀλήθεια, ἐν τῇ τῆς καρδίας περιτομῇ καὶ περιτεμνόμεθα καὶ περιτέμνομεν. Πέτρος εἶπεν· Εἰ φαύλη ἡ περιτομή, σὺ διὰ τί περιετιμήθης, Σίμων;

43 Νέρων εἶπεν· Οὐκοῦν καὶ Σίμων περιετιμήθης; Πέτρος
 10 εἶπεν· Οὐδὲ γὰρ ἄλλως ἡδύνατο ἀπατήσαι ψυχάς, εἰ μὴ Ἰουδαῖον εἶναι ἐαυτὸν ὑπεκρίνετο καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ νόμον διδάξαι ἐπεδείκνυτο. Νέρων εἶπεν· Σίμων, σὺ, ὡς ὁρῶ, φθόνῳ φερόμενος τούτους διώκεις. ὡς γὰρ ἔοικε, μέγας ζῆλος ἀναμεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτῶν, καὶ εὐλαβοῦμαι μὴ ἡττηθῇς ὑπ' αὐτῶν
 15 καὶ ἐν μεγάλοις κακοῖς ἀναλωθῇς. Σίμων εἶπεν· Πλανᾶσαι, βασιλεῦ. Νέρων εἶπεν· Τί πλανοῦμαι; τοῦτο ὅπερ ἐν σοὶ ὁρῶ λέγω· πρόδηλον ἐχθρόν σε βλέπω Πέτρου καὶ Παύλου καὶ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν.

44 Σίμων εἶπεν· Οὐκ ἐγένετο τοῦ Παύλου διδασκαλὸς ὁ
 20 Χριστός. Παῦλος εἶπεν· Ναί, δι' ἀποκαλύψεως καὶ ἐπαίδευσεν. ἀλλ' εἶπε σὺ ὃ ἐπηρώτησά σε, διὰ τί περιετιμήθης; Σίμων εἶπεν· Διὰ τί με τοῦτο ἐπερωτᾷτε; Παῦλος εἶπεν· Ἔστι λόγος περὶ

⁶ Rom. 2, 29

¹ τὴν δύναμιν τοῦ κυρίου ἡμῶν *cum lat suppleuit Tisch* || ¹⁶ πλανᾶμαι *corrigere iubet HUsener* || ²¹ ἐπερωτήσα *E*

¹ ad haec petrus respondit *Ff* || ² se *om B* se credit *CGHNN Thil* | credet *DL* | deum non esse *A* | non esse christum *U* || ³ uoluistis *F* | noluiisti *DU* | istes (*sed corr istis*) *G* | isti sunt *U* | circidunt *D* || ⁴ paulus respondit *C* ad haec paulus respondit *Ff* | antiquam *N* || ⁵ cognouimus *GHN Thil* | circumsionem *D* | ad *pro* at *M* ac *Nm*¹ (*sed at corr m*²) | ut autem *L* || ⁶ apperuit *D* | in cordis *A* cordis *om D* | circumsionem *D* | circumsione et *om C* | et *prius om H* eras *N* | circidimus et circumsidimur *C* | circumsisi sumus et circumsidimur *Ff* | et circumsidimus *om N* || ⁷ et petrus dixit ad symonem *Ff* | tu *om A* quare tu *B* || ⁸ es *Simon n* | ⁸⁻⁹ es . . . circumsisus *om per homoeot B*

sect. 43 l. ⁹ imperator dixit *Ff* | et ante *Simon om CU* || ¹⁰ respondit *CFf* | poterit *GHN Thil* | decipere poterat *D* | dec. homines *U* | iudaeum se *C* || ¹¹ domini *BDGHN Thil* dei *om A* | se docere *CD* docere se *AMU* | et hostendi *C* fingeret *M* | imperator dixit *Ff* | post dixit *add M* uides *simon* quoniam ad quod intellego isti illius nescio cuius crucifixi discipuli sunt et merito tibi resistunt. ut uideo enim zelo etc. ||
¹² ut uideo *post* est enim *cum ADFMUf item sed om enim L* ut arbitrator *n*

Petrus dixit: Nisi uiderit Simon uirtutem domini nostri Iesu Christi, non credit se Christum non esse. Simon dixit: Sacratissime imperator, noli istis credere, quia hi sunt qui circumciduntur et circumcidunt. Paulus dixit: Nos antequam ueritatem cognosceremus, carnis circumcisionem tenuimus; at ubi ueritas apparuit, cordis circumcisione et circumcidimur et circumcidimus. Petrus dixit: Si mala est circumcisio, tu quare circumciscus es?

43 Nero dixit: Ergo et Simon circumciscus est? Petrus dixit: Nec aliter poterat decipere animas, nisi se Iudaeum simulareret et legem dei docere ostenderet. Nero dixit: Tu, Simon, ut uideo, zelo ducis et ideo istos persequeris. est enim ut uideo, zelus magnus inter te et Christum eorum, et uereor ne ab eis conuincaris, et magnis malis consumptus esse uidearis. Simon dixit: Seducis, imperator. Nero dixit: Quid est seducis? hoc quod in te uideo hoc dico, euidenter te aduersarium esse Petri et Pauli et magistri eorum.

44 Simon dixit: Pauli Christus magister non fuit. Paulus dixit: Qui Petrum praesens docuit, ipse me per reuelationem instruxit. nam quod nos accusat circumcisos, dicat ipse, quare circumciscus sit. Simon dixit: Quare me hoc interrogatis? Paulus

zelum magnum ut uideo *C* ut uideo *om GHn Thil* || ¹³ zelum magnum *CM* | magnus *om NU* || ¹⁴ ab his *A* | uincaris *U* | malis magnis *BGN Thil* | consumaris *M* | esse *om A* | uideris *H* || ¹⁵ bone imperator *GHn Thil* | quid est simon (*super lineam*) *A* | seducis hoc . . . euidenter te *om A* || ¹⁶ hoc nanque *n* | euidenter hoc dico *C* | iudico *pro* dico *M* | euidentem (*B*)*FM Nuf* | te aduersarium esse *cum* (*B*)*HM* esse te adu. *FLUf* adu. esse te uideo *A* te *om CDGNn Thil* scilicet aduersarium (*om* esse *D*) || ¹⁷ post magistri eorum in *B* sequuntur quae leguntur sect. 48 Petrus dixit unum esse deum patrem . . . non erit finis. Nero dixit etc. quae in reliquis textibus hoc loco leguntur Simon dixit: Paulus Christi magister non fuit in codice sectioni 31 inserta sunt, praemissis quae infra repetuntur nero autem simoni dixit uideo euidentem te aduersarium esse petri et pauli et magistri eorum

sect. 44 l. 18 respondit *Ff* | pauli magister christus *GH Thil* Christus Pauli magister *n* | post non fuit add *M* petrus dixit: deus omnium hominum saluator est | paulus respondit *CFf* || ¹⁹ praesens *om Ff* per se (*om* praesens) *D* per se praesens *C* praes. per se *BM* | post instruxit add *M* ut petri sermonibus communicarem || ²⁰ qui nos *BDL* quum nos *C* | accusat simon *H* | dicat nunc ipse *Ff* | ipse *om AN* | quare ipse *L* || ²¹ circumciscus est *C* sit circumc. *H* | post sit add *super lin* ipse *Nm*² | ad haec symon respondit *Ff* | hoc me *LU* me *om C* | interrogastis *MN* interrogasti *ABCD*

τούτου, ἵνα σε ἐπερωτήσωμεν. Νέρων εἶπεν· Διὰ τί πτόησαι ἀποκρίνασθαι αὐτοῖς; Σίμων εἶπεν· Ἄκουε, βασιλεῦ. ἐν ἐκείνῃ τῇ καιρῷ ἡ περιτομὴ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ προσετάρχη, ὅτε ἐγὼ αὐτὴν ἐδεξάμην· διὰ τοῦτο περιετιμήθην.

- 5 45 Παῦλος εἶπεν· Ἀκούεις, ἀγαθὲ βασιλεῦ, τὸ παρὰ Σίμωνος εἰρημένον; εἰ οὖν ἡ περιτομὴ καλὴ, διὰ τί σύ, Σίμων, περιτετμημένους παρέδωκας καὶ ἡνάγκασας αὐτοὺς κατακριθέντας ἀποκτανθῆναι; Νέρων εἶπεν· Οὐδὲ περὶ ὑμῶν τι καλὸν αἰσθάνομαι. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον· Εἰ καλὴ περὶ ἡμῶν ἢ κακὴ ἡ νόσις
10 αὕτη, οἱ συντείνει εἰς τὸ πρᾶγμα· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον, <ἵνα> γένηται ὁ ἐπηγγελματο ὁ διδάσκαλος ἡμῶν. Νέρων εἶπεν· Ἐὰν ἐγὼ μὴ θέλω; Πέτρος εἶπεν· Οὐχ ὡς σὺ βούλῃ, ἀλλ' ὡς ἐκεῖνος ἡμῖν ὑπέσχετο.

- 46 Σίμων εἶπεν· Ἀγαθὲ βασιλεῦ, οὗτοι οἱ ἄνθρωποι συν-
15 ελογίσαντο τὴν εὐμένειάν σου καὶ συνέδησάν σε. Νέρων εἶπεν· Σύ με περιεργεῖα συνέδησας, ὡς καθὼς αἰσθάνομαι. Σίμων εἶπεν· Πόσων καλῶν πραγμάτων τε καὶ σημείων ὑπ' ἐμοῦ σοι δεικνυμένων, θαυμάζω πῶς ἀμφισβητεῖς. Νέρων εἶπεν· Ἐγὼ οὔτε ἀμφιβάλλω οὔτε τινὶ συναινῶ ἐξ ὑμῶν· ἀλλ' ὁ ἐρωτῶ,
20 μάλλον ἀποκρίθητέ μοι.

47 Σίμων εἶπεν· Τὸ λοιπὸν οὐδέν σοι ἀποκρίνομαι. Νέρων εἶπεν· Ἐπειδὴ ψεῖδει, διὰ τοῦτο ταῦτα λέγεις· ἀλλ' εἰ καὶ ἐγὼ οὐδέν σοι δύναμαι ποιῆσαι, ὁ Θεὸς ὁ δυνάμενος ποιήσει. Σίμων εἶπεν· Οὐκέτι σοι ἀποκρίνομαι. Νέρων εἶπεν· Οὐδὲ ἐγὼ

¹ ἐπτόησαι *corrigit HUsener* || ⁷ ἡνεγκας *E* ἡνάγκασας *Tisch cum lat* ||
⁹ εἰ καλὴ *scripsi suadentibus HUsener et MBonnet* ἢ καλὴ *E* || ¹⁰ ἵνα *supplevit Tisch* || ¹⁵ εὐγένειαν *E* εὐμένειαν *reliqui cum lat* || ¹⁷ ὡς *abundat*

¹ *te om AL | imperator dixit Ff | quare F quare n* || ² *respondit C | ideo om L ideo ego circumcisis sum Ff ideo non uereor quia bona est et a deo etc. M | ad deo N* || ³ *illo eras G in illo A in (om illo) D | ego om FUF | suscipi M accepi A*

sect. 45 l. ⁴ *audi C audisti Ff | bone om FUF | simon dixerit C | dicerit D* || ⁵ *si om N | est bona BG Thil | tu quare CD | tu om f | post tu add externa die M | tradidi B* || ⁶ *precepisti U | eos in senatu M | praecipitari et occidi Nm* ³ *in ras | imperator dixit Ff | dicit M | post uobis add adhuc GNThil* || ⁷ *responderunt C | bene sentias CD bene uel male sentias U* || ⁸ *an male B | ad rem non U | nobis autem GNn Thil | necesse est om B | erit ACDFMm* ² *f* || ⁹ *hoc fiat f faciet N | imperator dixit Ff* || ¹⁰ *dicit M respondit C | quodsi f | nobis om FI* || ¹¹ *ille om D | ille nobis B | ipse pro ille CL | post poll. est add*

sect. 46 l. ¹² *respondit Ff homines hi GN Thil | om*

dixit: Est ratio ut te interrogemus. Nero dixit: Cur uereris respondere illis? Simon dixit: Ideo quia a deo praecepta est circumcisio illo tempore quo ego eam suscepi.

45 Paulus dixit: Audis, bone imperator, quid dixerit Simon? si ergo bona est circumcisio, quare tu circumcisos tradidisti, et coëgisti eos praecipitanter occidi? Nero dixit: Sed nec de uobis bene sentio. Petrus et Paulus dixerunt: An tu de nobis sentias bene uel male, non ad rem pertinet. nobis enim necesse est ut quod promisit magister noster fiat. Nero dixit: Quid si ego noluerō? Petrus dixit: Non quod tu uolueris, sed quod nobis ille pollicitus est.

46 Simon dixit: Bone imperator, hi homines circumuenerunt clementiam tuam et obligauerunt te. Nero dixit: Sed nec tu adhuc me de te confirmasti. Simon dixit: Quantis rebus bonis et signis a me tibi demonstratis miror quod adhuc dubitare uideris. Nero dixit: Ego neque dubito, neque cuiquam uestrum consentio. sed magis quod interrogo responde mihi.

47 Simon dixit: Nihil tibi iam respondebo. Nero dixit: Ideo hoc dicis quia mentiris. et si ego tibi nihil possum facere, deus qui potens est faciet. Simon dixit: Iam tibi responsurus non sum. Nero dixit: Sed nec ego te computem aliquid esse.

super lin) | hii *CLMU* si *F* || ¹³ *dementiam AF* | ego neque dubito *pro* sed nec tu adhuc me *G* | adhuc tu *L* || ¹⁴ *confirmasti de te A* | respondit *Ff* | tantis *L* | quante res bone et signa *D* quanta signa et bonā *n* | tibi *ante* rebus *U* || ¹⁵ *magnis pro signis A signis om B* me (*om a*) tibi demonstraui *C* | tibi *om M* | demonstraui (*om a* me tibi) *U* demonstrans *D* demonstrata sunt *n item Nm* ² *sed add bona* | miror si *L* miror quid *C* || ¹⁶ *uidearis D* | imperator respondit *Ff* | ego neque *eras G* | nec . . . nec *A* nec *altero loco etiam D* | dubito neque dubita^{bo} nec quicquam uestri cons. *H* | cuiusquam *D* | uestri *B* uestrum *om L* || ¹⁷ *magis eras G* | ad quod *Gn*

sect. 47 l. ¹⁸ *iam tibi GN Thil* | respondeo *BCFHMUf* | imperator *Ff* || ¹⁹ *ideo hoc dicis . . . Nero dixit om per homoeot U* | hoc *om BN* | quia omnia mihi mentiris *M* | post mentiris *add BCDHM*: simon dixit (respondit *C*) propter quid (quod *CHM*) tibi mentior ne (nec *D*) aliquid mihi facere poteris (potueris *BH*). nero dixit | et *ante* si *om C* | nihil tibi *GHNn Thil* tibi facere nihil *D* | facere possum *C* fecero *M* || ²⁰ *qui om L* | est omnipotens *A* | faciet *cum CFMNn* faciat *ABDGH Thil* ut faciat *L* | tibi post faciet *C* || ²¹ *imperator Ff* | sed *om CN* | te *om D* | putem *U* audiam (*om aliquid esse*) *M* | esse aliquid *DL* | esse *om ABCF(M)Uf*

σέ <τι> λογιζομαι εἶναι. ὥς γὰρ αἰσθάνομαι, ψεύστης εἰ ἐν πᾶσιν. ἀλλὰ τί πολλὰ λέγω; οἱ τρεῖς ἄστατον ἐμῶν τὸν λογισμὸν ἐπεδείκνυσθε, καὶ οὕτως ἐν πᾶσιν ἀμφισβητοῦντά με πεποιθήκατε, ὥστε μὴ εὔρεῖν με τίνι πιστεῦσαι δυνηθῶ.

- 5 48 Πέτρος εἶπεν· Ἐνα Θεὸν τὸν πατέρα ἐν Χριστῷ σωτῆρι σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι δημιουργὸν τῶν ἀπάντων κηρύσσομεν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅς ἐστιν ἀληθινὸς βασιλεὺς, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. Νέρων εἶπεν· Τίς βασιλεὺς κύριος;
- 10 Παῦλος εἶπεν· ὁ σωτὴρ πάντων <τιῶν> ἐθνῶν. Σίμων εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι ὃν λέγετε. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον· Μηδέποτε εἴη σοι καλῶς, Σίμων μάγε καὶ πικρίας ἀνάμεστε.

- 49 Σίμων εἶπεν· Ἄκουε, Καῖσαρ Νέρων, ἵνα γνῶς ψευδεῖς εἶναι τούτους, καὶ ἐμὲ ἐκ τῶν οὐρανῶν πεμφθέντα· τῇ γὰρ
- 15 αἴριον ἡμέρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνέρχομαι καὶ τοὺς πιστεύοντάς μοι μακαρίους ποιήσω, εἰς δὲ τούτους τοὺς ἀρνησαμένους με τὴν ὀργὴν μου ἐνδείξομαι. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον· Ἡμεῖς ὁ Θεὸς ἐκάλεσεν πρὸς τὴν ἰδίαν δόξαν· σὺ δὲ ἐπὶ τοῦ διαβόλου κληθεῖς σπεύδεις πρὸς κόλασιν.

¹ τι deest in E. cum reliquis hoc loco add Tisch || ¹⁰ τῶν deest in E. cum reliquis add Tisch

¹ fallax es simon D | ut quid C | uos toti tres Ef uos (om toti tres) D uos tres (om toti) H tutiores N || ² ostenditis ADU | dubium ita D dubium om M | post ita dubium in B sequuntur quae supra sect 30—43 leguntur ex hoc apparebit . . . magistri eorum. haec statim excipiunt quae inde a sect 48 habes, omissis sectionis 47 uerbis ultimis in omnibus fecistis . . . possim || ³ facitis MNm² (fuit fecistis) | me conueniam M cognoscam C

sect. 48 l. ⁴ ad haec petrus respondit Ef | Petri oratio in FHM sic orditur: ego natione iudaeus (iudaeus homo om ego nat. M) sum et quae (quaecumque M) a magistro meo audiui (aud. a m. m. M) haec omnia (hominibus M) praedico ut credatis (credant M) unum esse deum patrem etc. | ego om ABDNUn | deum patrem esse A | post patrem BDH addunt: quem cunctis praedicamus. iam pergunt BDFHMF: inuisibilem et (om FM) incapabilem (? incapabilem M incapibilem D inpalpabilem H incomprehensibilem Bf om F) et (om M) immensum et (in add H) unum dominum nostrum iesum christum saluatorem (mundi cum spiritu sancto add H saluatorem omnium et spiritum sanctum om et creatorem . . . humano M) et creatorem omnium rerum (rerum omnium B) adnuntiamus generi humano, qui fecit caelum etc. | in Christo saluatore cum ACLN (sed saluatorem) U (sed perperam salutari) n et iesum christum filium eius G Thil | in Christo saluatore . . . praedico om BDFHMF || ⁵ cum spiritu sancto ACNn || ⁶ qui fecit . . . erit finis om M | et maria pro mare H

ut enim sentio, fallax es in omnibus. sed quid plura? toti tres inconstabilitum animum uestrum ostendistis et me ita dubium in omnibus fecistis, ut non inueniam, cui credere possim.

48 Petrus dixit: Ego unum esse deum patrem in Christo saluatore cum sancto spiritu creatorem omnium rerum praedico, 5 qui fecit caelum et terram, mare et omnia quae in eis sunt, qui uerus rex est, et regni eius non erit finis. Nero dixit: Quis est rex dominus? Paulus dixit: Saluator omnium gentium. Simon dixit: Ego sum quem dicitis; et sciatis, Petre et Paule, non uobis contingit quod cupitis ut martyrio uos digner. Petrus et Paulus dix- 10 runt: Numquam tibi bene sit, Simon mage et amaritudinibus plene.

49 Simon dixit: Audi, Caesar Nero, ut scias istos falsos esse et me de caelis missum: crastina die ad caelos uadam, ut hos qui mihi credunt beatos faciam; in istos autem qui me negare ausi sunt iram meam ostendam. Petrus et Paulus 15 dixerunt: Nos olim uocauit deus ad gloriam suam; tu autem a diabolo uocatus ad tormenta festinas.

¹¹ Act. 8, 23

quia *pro* qui *altero* *C* hic *L* || ⁷ est rex *H* uenturus est rex regum (*om* uerus) *B* | *post* finis *add FHMf*: et (*om HM*) paulus dixit: quae petrus (*om f*) rettulit (haec *add M*) et (*om H*) ego similiter confiteor eo quod (ego confiteor quia *M*) non sit (est *M om H*) per alium salus nisi per iesum (*om M*) christum (haec adnunciamus generi humano *hoc loco add M*) | imperator dixit *Ff* | quis est christus dominus *D* quis est rex christus *Ff* || ⁸ dicit *M* respondit *Cff* || ⁹ dicis *BCFMU* tu dicis *Nf* | et sciatis *om D* et hoc sciatis *n* ut sciatis *Hf* scitis *BCFLMN* scietis *A* | quia non uobis *C* | uobis *om A* uos *D* | contigit *B* continget *DFLUf* || ¹⁰ martyrium uobis fieret *C* | dignem *D* | *post* digner *add* coronam *B* | responderunt *C* || ¹¹ *ante* numquam *praemittunt FHF*: adueniat nobis quod cupimus et contingat ut (*ut om H*) | tibi sit bene *FHF* | bene tibi sit *Un* | Simon *om DM* simon sit *C* | mage diabole *M* | amaritudine *CFUfn* amaritudinis *AB DN* | *post* plene *add* nam nobis iam contigit quod cupiuimus et quod sperabamus percipimus *M eodem loco add* quoniam quaecumque loqueris mentiris *FHF*

sect. 49 l. ¹² audi Caesar Nero *om n* | audis *GN* audi me *FH Thil* | fallaces *pro* falsos *H* | Nero *om CM* | ut *om M* | esse istos falsos *A* | falsos esse et mendaces *B* || ¹³ crastino *AFGNUMfn Thil* | die *om n* | in caelos *B* in caelis *CM* in celum *H* | ut eos *DLM* et eos *Cn* et illos *Ff* || ¹⁴ qui in me *C* | credent *M* | istis *DL* istos (*om in*) *M* || ¹⁵ meam meis *M* || ¹⁶ responderunt *C* | deus uocauit *DNn* || ¹⁷ ad diabolica *B* | iam uocatus *ABDF HMfn* | iam uocatus a diabolo *A* | uocatus es *FGLNUfn Thil* | et ad tormenta *DGHLNm²Un Thil* | uocatus *post* festin. *D* | ad tormenta festinas *om B* | festina *D*

- 50 Σίμων εἶπεν· Καῖσαρ Νέρων, ἄκουσόν μου, καὶ τοὺς
μαينوμένους τούτους ἀποχώρισον ἀπὸ σοῦ, ἵνα ἐν τῇ πορεύεσθαι
με εἰς τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸν πατέρα μου γενήσομαι σοι εὐέλματος.
Νέρων εἶπεν· Καὶ πόθεν τοῦτο δοκιμάσωμεν, ὅτι εἰς τὸν οὐρανὸν
5 ἀπέρχῃ; Σίμων εἶπεν· Κέλευσον γενέσθαι πύργον ὑψηλὸν ἐκ
ξύλων καὶ δοκῶν μεγάλων, ἵνα ἐπ' αὐτὸν ἀνέλθω καὶ ἐλθόντες
οἱ ἄγγελοι μου εὐρώσῃ με ἐν τῇ ἀέρι· οὐδὲ γὰρ δύναται ἐπὶ
τῆς γῆς μεταξὺ τῶν ἁμαρτωλῶν ἐλθεῖν πρὸς μέ. Νέρων εἶπεν·
Θέλω ἰδεῖν εἰ πληροῖς ὃ λέγεις.
- 10 51 Τότε ὁ Νέρων προσέταξεν ἐν τῇ Κάμπῳ Μαρτίῳ γενέ-
σθαι πύργον καὶ πάντας τοὺς λαοὺς καὶ τὰ ἀξιώματα γενέσθαι
ἐπὶ τῇ Θεωρίᾳ. ἐν ἑτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ συνελθόντος τοῦ πλήθους
ἐκέλευσεν ὁ Νέρων παραγενέσθαι τὸν Πέτρον καὶ τὸν Παῦλον,
πρὸς οὓς καὶ εἶπεν· Νῦν ἔχει ἡ ἀλήθεια φανερωθῆναι. Πέτρος
15 καὶ Παῦλος εἶπον· Ἡμεῖς αὐτὸν οὐ παραδειγματίζομεν, ἀλλ' ὁ
κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὃν οὗτος ἑαυτὸν
διεψεύσατο.
- 52 Καὶ στραφεὶς ὁ Παῦλος πρὸς τὸν Πέτρον εἶπεν· Ἐμὸν
μὲν τὸ γόνυ κλίνει καὶ τὸν Θεὸν ἱκετεύειν, σὸν δὲ τὸ ἀνύσαι,
20 ὅτι σὺ πρῶτος προεχειρίσθης ὑπὸ τοῦ κυρίου. καὶ θεὸς τὰ
γόνατα ὁ Παῦλος προσήχετο. ὁ δὲ Πέτρος ἀτενίσας εἰς τὸν
Σίμωνα εἶπεν· Πλήρωσον, ὃ ἤρξω· ἵγγικεν γὰρ καὶ ὁ σὸς παρα-

sect. 50 l. 1. ¹ audi me caesar nero C | et istos U || ² possem C || ³ impe-
rator dixit Ff Thil | hoc om U | probabo Nm² in ras | probauimus C ||
⁴ in caelis CDMN | uadas C uades M | respondit F | iube mihi BGH Thil |
turrem A (sed correxit i ex e) BCFNf | de lignis A et lignis U || ⁵ trauibus
FNU | post magnis add et poni in campo martio Ff | ut ascendam cum AB
CDLUf et ascendam FGHNu Thil | illam (om in priore loco) L | ut cum
AC cumque n | in eam ABFHNUf in ea CD in illa M eam L || ⁶ ascendero
in ea D | post ascendero add imperabo angelis meis ut descendant ad
me de caelo et tollant me in caelum ad patrem Hf (porro add: meum
ut scias me de caelis esse missum Hf) item add ibi mandabo angelis meis
ut . . . ueniant n | angeli . . . uenient om H ad me om ALNU | in aëre
BDLU | in aëre (aëra M) ad me CDM | in aëra inuenient me A | ueniant
Mu | uenient . . . peccatores ad me om per homocot D || ⁷ in terram AUu |
ad me om n aduenire N | nero imperator Ff | dicit M || ⁸ impleas D | quod
dicis ex quid dicas corr G | post quod dicis add symon respondit iube
ergo celerius fieri ut uideas Ff

sect. 51 l. 9 marcio LN martiale C | praecipit N (sic et infra) |
turrem BCFMNU || ¹⁰ omnis populus FGHn Thil omnes (om populi) M |
omnes dignitates et omnes populi D | omnes alterum om B | omnis
dignitas n | istut DM istum C | hoc L | et omnes dignitates . . . altera
uero die om F pro his habet haec: uenirent in campo martio ad espec-
taculum. et cum uenissent uniuersi, tunc in omni conuentu etc. || ¹¹ post

50 Simon dixit: Caesar Nero, audi me. istos insanos a te separa, ut dum uenero ad patrem meum in caelis, possim tibi esse propitius. Nero dixit: Et unde hoc probamus quia in caelum uadis? Simon dixit: Iube turrim excelsam fieri ex lignis et trabibus magnis, ut ascendam in illam; et cum in illam ascendero, angeli mei ad me in aëra uenient: non enim in terra inter peccatores ad me uenire possunt. Nero dixit: Volo uidere, si imples quod dicis.

51 Tunc Nero praecepit in campo Martio turrim excelsam fieri et praecepit ut omnes populi et omnes dignitates ad istud spectaculum conuenerent. altera uero die in omni hoc conuentu iussit Nero Petrum et Paulum ad hoc spectaculum praesentari, quibus sic ait: Nunc habet ueritas apparere. Petrus et Paulus dixerunt: Non enim nos eum detegimus, sed dominus noster Iesus Christus, filius dei, quem hic se ipsum esse mentitus est.

52 Et conuersus Paulus ad Petrum dixit: Meum est genibus positus deum exorare, tuum est impetrare si quid uideris eum conari, quoniam tu prior electus es a domino. et positus genibus orabat Paulus. Petrus autem intuitus Simonem dixit: Incipe, quod coepisti; adpropinquabit enim et tua detectio et

die *add f*: Nero imperator cum senatu et equites Romani et omnis populus uenerunt in Campo Martio ad spectaculum. et cum uenisset uniuersi, tunc in omni etc. | altera autem *GHN Thil* | omni *om n* | hoc *om CF* | in hoc conuentu *post paulum (om omni) n* || ¹² imperator *Ff* | *spectac.* hoc *H* | ad hoc spectaculum *om Ffn* | istum *M* | *expectaculum CF (exsp-)* | sibi praesentari *n* | *post praesentari add* et statim adducti sunt ante eum *Ff* || ¹³ habebit *GLN Thil* | habebit inter uos *n* | aperire *N* || ¹⁴ enim *om CFNUfn* | eum nos *BCFNUfn* eum *om ADL* nos eum *om M* | detegemus *A* | noster *om BFLMNUfn* || ¹⁵ dei uiui *AD cum graeco uidg* | filius dei *om U* | se hic *n* | se *om B* | ipsum *om DU* | esse *om B* | mentitur *GHM Thil* | *post ment. add* ipse eum manifestauit *M*

sect. 52 l. ¹⁶ ad petrum paulus *M* || ¹⁷ positus *om D* | orare *BD* rogare *M* | orare deum *D* et ante tuum *A* | tuum est *cum ABCDFHLNUfn* est *om GM Thil* | deum imp. *C* | impetrare *cum CFG (sed t eras) M (t ut uid eras) Nuf* imperare *ABDHLn Thil sed uide graec (DE) ἀνύσαι* | si quid uideris eum conari *om C* || ¹⁸ symonem conari *Ff* | et *om A* || ¹⁹ exorabat *D* orauit *A* | paulus orabat *n* | ad paulus *add* coram omni populo *FHF* | nero *U* | intuens *GM Thil* intuitus est *Ff* | dicit *N* || ²⁰ imple *pro* incipe *suspiciatur Thilo* | perforce *CM* imple *coniecit Thil* | incipe iam *C* | quod nuper dixisti *U* | adpropinquat *B* adpropinquauit *CDNU (appr-)* | autem *GN Thil* | et prius *om MU* | delectio *DH* deceptio *A (corr ex detectio) BGN* | delectio tua *D*

δειγματισμὸς καὶ ἡ ἡμετέρα ἀνάκλησις· ὁρῶ γὰρ τὸν Χριστὸν μου καλοῦντα ἐμὲ τε καὶ τὸν Παῦλον.

53 Νέρων εἶπεν· Καὶ ποῦ ἀπελεύσεσθε παρὰ τὴν ἐμὴν βούλησιν; Πέτρος εἶπεν· Ὅπου ἐὰν προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύριος 5 ἡμῶν. Νέρων εἶπεν· Καὶ τίς ἐστὶν ὁ κύριος ὑμῶν; Πέτρος εἶπεν· Ἰησοῦς Χριστός, ὃν ἐγὼ ὁρῶ προσκαλούμενον ἡμᾶς. Νέρων εἶπεν· Οὐκοῦν καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν οὐρανὸν μέλλετε ἀπελθεῖν; Πέτρος εἶπεν· Ὅπου ἂν δόξη τῷ καλοῦντι ἡμᾶς. Σίμων εἶπεν· 10 Γινῶμι, βασιλεῦ, ὅτι οὗτοι οἱ ἄνθρωποι πλάνοι εἰσίν· ἰδοὺ γὰρ παραντίκα ἀνελθόντος μου εἰς τὸν οὐρανόν, πέμψω τοὺς ἀγγέλους μου πρὸς σέ καὶ ποιήσω σε ἐλθεῖν πρὸς μέ. Νέρων εἶπεν· Ποίησον λοιπὸν ἃ λέγεις.

54 Τότε Σίμων ἀνέβη εἰς τὸν πύργον ἐνώπιον πάντων, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας ἐστεφανωμένος τὴν κεφαλὴν ἐκ δάφνης ἤρξατο 15 πετᾶσθαι. Νέρων δὲ ὡς εἶδεν πετόμενον, ἔφη πρὸς τὸν Πέτρον· Ἀληθινὸς ὁ Σίμων οὗτος· σὺ δὲ καὶ Παῦλος πλάνοι ἐστέ. πρὸς ὃν ὁ Πέτρος ἔφη· Παραχρῆμα γνῶσι ἡμᾶς ἀληθινοὺς τοῦ Χριστοῦ μαθητάς, τοῦτον δὲ μὴ εἶναι Χριστὸν ἀλλὰ μάγον καὶ κακοῦργον. Νέρων εἶπεν· Ἔτι ἐνίστασθε; ἰδοὺ θεωρεῖτε αὐτὸν ἀνελθόντα 20 εἰς τὸν οὐρανόν.

55 Τότε ὁ Πέτρος ἀτενίσας τῷ Παύλῳ εἶπεν· Παῦλε, ἀνανεύσον καὶ ἴδε. ἀνανεύσας δὲ ὁ Παῦλος πλήρης δακρύων καὶ θαεσάμενος πετόμενον τὸν Σίμονα εἶπεν· Πέτρε, τί ἀργεῖς;

¹⁵ πετᾶσθαι, non πέτασθαι *E* sed paulo infra non πετώμενον sed πετόμενον

² uocatio nostra *D* | nostra uocatio de hoc saeculo *Ff* | de hoc mundo *H* | enim *om L* | me uocantem (*om meum*) *Fuf* | e pro me *D* | et Paulum *om M*

sect. 53 l. ³ uoluntatem (uolum- *C*) meam *CL* || ⁴ petrus respondit *CFf* | accersit *DU* arcersit *Nm*² (*in ras*) *n* accersiuit *BCL* accersierit *M* arcessiuit *G* *Thil* accesserit *A* quo nos dominus uocauerit *Ff* | noster *om FL* dom. noster Iesus Christus *GHMn Thil* | Nero dixit quis . . . uocantem *om per homoeot n* | Nero dixit . . . Petrus dixit dominus *om per homoeot L* || ⁵ et quis *Ff* | noster pro uester *BD* | petrus respondit *CFf* || ⁶ uideo *om F* | uocantes *D* | Nero dixit *om B* | ergo *om f* | et *om M* | in caelum et uos *D* || ⁷ petrus respondit *CFf* | quo cum *ALFHM* (ὅπου ἂν) quomodo *D* quod *BCGNU Thil* sicut *n* | ipse *U* | placuit *in ras M* | nos uocat *Fuf* post uocat *add* illuc sumus ituri *Ff* || ⁸ ad haec Simon respondit *Ff* | bone imperator *GHL Thil* | mox cum *L* ut *om C* || ⁹ in caelos *AFHlf* in caelo *CM* | ut faciam *A* | te uenire ad me *H* || ¹⁰ imperator *Ff* | dicit *M* | quod dicis *GHn Thil* ut locutus es *Ff*

sect. 54 l. ¹¹ tunc ergo *A* | in *om D* | turrem *BCFMNU* | omni populo *GHNn Thil* | et *om FGNfn* | externis *B* || ¹² coronatus est *U* |

nostra uocatio. uideo enim Christum meum uocantem me et Paulum.

53 Nero dixit: Et quo ituri estis contra meam uoluntatem? Petrus dixit: Quo nos accersit dominus noster. Nero dixit: Quis est dominus uester? Petrus dixit: Dominus Iesus Christus, 5 quem ego uideo nos uocantem. Nero dixit: Ergo et uos in caelum ituri estis? Petrus dixit: Quo ipsi placuerit qui uocat nos. Simon dixit: Vt scias, imperator, istos fallaces esse, mox ut in caelum ascendero mittam ad te angelos meos et faciam te ad me uenire. Nero dixit: Fac ergo, quae dicis. 10

54 Tunc ascendit Simon in turrin coram omnibus, et extensis manibus coronatus lauro coepit uolare. Nero ut uidit Petro sic ait: Verax homo est iste Simon, tu autem et Paulus seductores estis. Cui Petrus ait: Sine mora scies nos ueraces esse Christi discipulos, hunc autem non esse Christum, sed 15 magum et maleficum. Nero dixit: Adhuc perseueratis? ecce uidetis eum caelum penetrare.

55 Tunc Petrus aspiciens Paulum dixit: Paule, erige caput et uide. Cumque eleuasset caput Paulus lacrimis plenus oculos, et uidisset Simonem uolantem, sic ait: Petre, quid cessas? per- 20

et coepit *Un* | uolitare *C* | *post* uolitare *add C*: populus uero mirari et uenerari ceperunt; plerique dicentes. dei esse potentiam non hominem qui cum corpore uolitare; nicil tale xpm fecisse et item add M: mirari populus uenerari plerique gentiles dicentes dei esse potentiam non hominis qui cum corpore uolaret nihil tale Christum fecisse. *haec ex Pseudo-hegesippo desumta sunt* | *post* Nero *add* autem *H* || ¹³ sic petro ait *L* ait ad petrum *M* | petrus *F* | uidet quia uerax est homo *M* | iste symon uerax est (*om* homo) *Ff* est iste homo *L* || ¹⁴ estis hominum *AGH Thil* hominum estis *n* | sic ait *GL* | sine modo nunc *BD* | si mora *Nm*¹ si moras feceris *Nm*² | scies nos sine mora *U* | scias *ABGHNm¹n Thil* || ¹⁵ disc. christi *H* | et Christi disc. *n Thil* | esse non *A* || ¹⁶ et maleficum *om AU* | imperator *Ff* | perseueratis in mendatio *Ff* | et ecce *C* et (*om* ecce) *M* | eum ecce uid. eum *D* || ¹⁷ uidete *n* uidebitis *U* | ad caelum *C* | perseuerantem *pro* caelum *B* | penetrare *G* | *post* penetrare *add* et quae est dubietas *M*

sect. 55 l. ¹⁸ aspiciens *om Ff* | ad paulum *Ff* | sic ait *DGHn Thil* | paule frater *Gn Thil* Paule *om CH* || ¹⁹ et uide et uigila (*uigila m*⁹) tecum *M* | leuasset *BCFHM* | paulus caput *Dn* | lacrimis plenus oculos *om D* | plenus lacrimis oc. *n* | plenum *BCFHF* pleno *M* lacrimis plenis (*corr ex plenus*) oculos (*superscr oculis*) *G* oculis lacrimis plenis *L* | oculos *om ACDFHNUf* || ²⁰ uidit *F* uidisset *N* | uolantem *om U* | dixit *Gn Thil* ait petro *H* | frater petre *Gn Thil* Petre *om H*

τελείωσον ὃ βούλη· ἤδη γὰρ προσκαλεῖται ἡμᾶς ὁ κύριος ἡμῶν
 Ἰησοῦς Χριστός. Νέρων δὲ ἀκούσας ὑπεμεδίασεν καὶ εἶπεν·
 Οὔτοι βλέπουσιν ἑαυτοὺς ἵττημένους καὶ ληροῦσιν. Πέτρος εἶπεν·
 Ἄρτι ὕψη, μὴ εἶναι ἡμᾶς λήρους. καὶ στραφεὶς ὁ Παῦλος εἶπε
 5 τῷ Πέτρῳ· Πλήρωσον ὃ βούλη.

56 Καὶ ἀτενίσας ὁ Πέτρος κατὰ τοῦ Σίμωνος εἶπεν· Ὁρκίζω
 ἡμᾶς, οἱ ἄγγελοι τοῦ σατανᾶ οἱ φέροντες αὐτὸν εἰς τὸν ἀέρα πρὸς
 τὸ ἀπατᾶν τὰς ψυχὰς ἀπίστων καρδίας, τὸν Θεὸν τὸν κτίσαντα
 τὰ πάντα, καὶ Ἰησοῦν Χριστόν, ὃν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἤγειρεν ἐκ
 10 τῶν νεκρῶν, ἀπὸ ταύτης τῆς ὥρας μηκέτι αὐτὸν βαστάξῃτε, ἀλλ'
 ἐξεάσατε αὐτόν. καὶ παραχρῆμα ἀπολυθεὶς ἔπεσεν εἰς τόπον
 λεγόμενον Σάκρα Βία, ἧτις λέγεται ἱερὰ ὁδός, καὶ διεμερίσθη
 εἰς τέσσαρα μέρη, κακῷ μὲν διαφωνήσας.

57 Τότε Νέρων ἐκέλευσεν σιδηρωθῆναι Πέτρον καὶ Παῦλον,
 15 τὸ δὲ σῶμα τοῦ Σίμωνος ἐπιμελῶς τρισὶν ἡμέραις τηρεῖσθαι,
 νομίζων ἐγείρεσθαι τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. πρὸς ὃν ὁ Πέτρος εἶπεν·
 Οὗτος οὐκέτι ἐγείρεται, ἐπειδὴ ἀληθῶς τέθνηκεν, εἰς τὴν αἰώνιον
 κατακριθεὶς κόλασιν. Ὁ δὲ Νέρων εἶπεν πρὸς αὐτόν· Τίς σοι
 ἐπέτρεψεν τοιοῦτον πρᾶγμα ποιῆσαι δεινόν; Πέτρος εἶπεν· Ἡ

* τῶν deest in E cum reliquis addidit Tisch

¹ enim om FGNn Thil | noster cum FLMfn graec om ABCDGH
 NU Thil || ² Christus om H | his auditis pro audiens eos C | eos loquentes
 mutuo n | subridens Ff surrisit L | et alterum om F(?)f | dicit M | iam
 isti AFHLUf | se uident GHMn Thil || ³ uictos esse A | modo om M |
 et ante delir. om ABCFGHNfn Thil et modo delirant LU | delebant CD
 MN | et petrus C | petrus respondit Ff | dicit M | dixit ad neronem Gn
 Thil | probauis C | non om CDN || ⁴ delerare CDMNm¹ (sed corr m²) |
 paulus uero n | dixit AHM | ad petrum G Thil petro om B petre D |
 celerius fac (om iam) Ff Thil facito [fac cito?] (om iam) H iam om etiam
 D quod iam L | facturus es Ffn Thil | post faciebas add M: tunc stans
 in medio petrus orauit dicens: domine Iesu Christe, ostende ei uanas
 artes suas esse ne hac specie populus iste qui crediturus est tibi decipiatur.
 decadat (corr ex decadat) domine sic tamen ut nihil eum potuisset omnes
 agnoscant. haec ex Pseudohegesippo intrusa sunt

sect. 56 l. ⁵ eleuans oculos ante aspiciens M | petrus contra simonem
 C | ait C || ⁶ sathanæ (-ne) BDFLU | aëre AL | fertis in aëra n | decipien-
 dum cum GLN Thil graec decipienda ABCDFHMu/n | infidelium homi-
 num n || ⁷ incredibilium H | corda infidelium D infidelium om B | per
 alterum om BDH || ⁸ quem ... suscitauit om Ff | qui tertia die ... resur-
 xit L | die tertia U | suscitauit a mortuis sanctumque spiritum paracleti-
 tum (suppl misit?) C | ab hac hora G (h superscr) Nn Thil ex hora hac H ||
⁹ non iam C ne (om iam) U iam amplius non M | dimitatis AN | illum om
 ABDFMNUf eum HL | et statim in uoce petri M | dimisus A | post
 dimissus add M et implicatis remigium alarum quas sumpserat ex Pseudo-

fice, quod coepisti. iam enim nos uocat dominus noster Iesus Christus. Et Nero audiens eos subrisit et dixit: Isti uident se uictos modo et delirant. Petrus dixit: Modo probabis nos non delirare. Paulus ait Petro: Fac iam, quod faciebas.

56 Et aspiciens contra Simonem Petrus dixit: Adiuro uos, 5 angeli Satanae, qui eum in aëra fertis ad decipiendum hominum infidelium corda, per deum creatorem omnium et per Iesum Christum quem tertia die a mortuis suscitauit, ut eum ex hac hora iam non feratis, sed dimittatis illum. Et continuo dimissus cecidit in locum qui Sacra Via dicitur, et in quattuor partes 10 fractus quattuor silices adunauit, qui sunt ad testimonium uictoriae apostolicae usque in hodiernum diem.

57 Tunc Nero teneri fecit Petrum et Paulum in uinculis; corpus autem Simonis iussit diligenter tribus diebus custodiri, putans eum resurgere tertia die. cui Petrus dixit: Hic iam 15 non resurget, quoniam uere mortuus est et in aeterna poena dampnatus. Cui Nero dixit: Quis tibi permisit tale scelus facere? Petrus dixit: Contentio eius, et si intellegas, multum est ei

hegesippo || ¹⁰ in loco *BCDGHN Thil* | dicitur uia sacra *B* | et crepuit et ante in quattuor *add M* | per quattuor *H* | quattuor partes factus (*om in*) *ABDG Thil* | in *om etiam NU* | partibus *U* | fractus *om N* || ¹¹ cruore madidauit *pro* adunauit *C* | quae *BDn* | sunt romae *M* | uictoriae *om C* || ¹² apostolorum *Ff* | praesentem *M* | post diem *add Ff*: tunc ad sonitum eius quo (quomodo *f*) crepuit leuauit paulus caput et dixit: gratias tibi agimus domine iesu christe quod (qui *f*) nos exaudisti et symonem (magum *add f*) detexisti et nos in ueritate tuos discipulos conprobasti. *item add M*: tunc paulus ad sonitum eleuauit caput et dicit: agimus tibi gratias domine iesu christe quod seruos tuos exaudire dignatus es

sect. 57 l. ¹³ tunc nero ira magna plenus *Ff* nero scilicet iracundia plenus *M* qui *deinde pergit*: praecepit dicens corpus eius triduo custodiatur. forsitan reuiuiscet sicut et prius, ad haec petrus respondit | nero imperator *Gn Thil* | tenere fecit *L* iussit tenere *G* (*sed corr* teneri) *Thil* iussit nero tenere *N* | paulum et petrum *A* || ¹⁴ corpus uero *B* | tribus diebus diligenter *U* | diligenter tribus diebus *om N* | tribus diebus et tribus noctibus *BDFf* tribus diebus *om n* | custodire *GHNn Thil* || ¹⁵ eum *om D* | tertia die resurgere *C* tertio *U* tertia die *om A* | ante hic iam *prae* erras imperator *Hf* || ¹⁶ reuiuiscit *M* | qui *pro* quoniam *A* quum *n* | mortuus sit *n* || ¹⁷ damnatus est *M* | cui *om M* | nero respondit *Ff* | te permisit *Ff* | promisit *D* | perpetrare *Ff* | inde a tale scelus usque ad ne tantas uerba in *B* euauerunt || ¹⁸ respondit *CFMf* | sed si *C* | et ut intellegas *AH* et si uis intelligere *n* intelligas *ex intellegas corr G* | post intellegas sic *pergit M*: maior est qui uincit quam qui uincitur. nero autem deceptum se et destitutum dolens tanti casu amici sublatumque sibi uirum utilem et necessarium reipublicae, indignatusque quaerere cepit causas

ἐννόησις καὶ ἡ βλασφημία αὐτοῦ ἢ πρὸς τὸν κίριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τοῦτο τὸ βάραθρον τῆς ἀπωλείας. Νέρων εἶπεν· Κακῇ αἰρέσει ἡμᾶς ἀπολέσω. Πέτρος εἶπεν· Οὐχὶ ἐν σοὶ τοῦτο ἐστίν, εἰ καὶ δοκεῖ σοι, ἀπολέσθαι ἡμᾶς, ἀλλ' ὃ
5 ἐπηγγέλματο ἡμῖν ὁ διδάσκαλος ἡμῶν χρεῖα πληρωθῆναι.

58 Τότε Νέρων καλέσας Ἀγρίππαν τὸν ἑπαρχον εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀνθρώπους θρησκεύοντας κακῶς χρὴ ἀποθανεῖν. ὅθεν κελεύω τούτους κινάρας σιδηρᾶς λαβόντας ἐν τῷ ναυμαχίῳ ἀναλωθῆναι. Ἀγρίππας ὁ ἑπαρχος εἶπεν· Ἰερῶτατε βασιλεῦ, οὐχ
10 ἀρμόζει εἰς τούτους ὃ ἐκέλευσας, ἐπειδὴ ὁ Παῦλος ἀθῶος φαίνεται παρὰ τὸν Πέτρον. Νέρων εἶπεν· Ποίῳ οὖν μὲν ἀπολοῦνται; ἀπεκρίθη Ἀγρίππας καὶ εἶπεν· Ὡς ἡμοὶ δοκεῖ, δίκαιόν ἐστιν ἀποτιμῆθαι τοῦ Παύλου τὴν κεφαλὴν, τὸν δὲ Πέτρον ἐπὶ σταυροῦ ἀρθῆναι ὡς αἵτιον τοῦ θρόνου. Νέρων εἶπεν· Κράτιστα
15 ἔχρινας.

¹ ἀπολέσαι suspicatur HUsener || ⁹ οὐχ E quod Tisch retinuit. scripsi cum reliquis οἶχ

quibus petrum et paulum occideret. et quia tempus aderat quo sancti uocarentur apostoli petrus et paulus denique dato ut comprehenderentur praecepto, rogabatur ut sese alio conferret. resistebat ille dicens nequaquam se id esse facturum et tamquam <metu> mortis territus <ab>scederet. bonum esse se pro Christo pati, qui se morti pro omnibus obtulisset, non mortem illam sed immortalitatem futuram, quam indignus ut ipse fugeret sui corporis passionem qui multos doctrina sua compulerat. hostias offerre debere se dixit secundum domini uocem, ut et ipsi in passione sua christo gloriam atque honorem daret. haec et alia petrus obtinere sed pleps lacrimis exorare ne se dereliqueret et fluctuantem inter procellas gentilium destitueret. uictus fletibus petrus cessit, promisitque se urbem egressurum. proxima nocte salutatis ergo fratribus et celebrata oratione proficisci solus cepit. ubi uentum ad porta est uidit sibi christum occurrere et adorans eum dixit domino quo uenis? dicit ei christus: iterum uenio crucifigi. intellexit petrus de sua dictum passione quod in eo christus pati uideretur qui patitur in singulis, non utique corporis dolore sed quaedam misericordiae compassione. conuersus in urbem redit captusque cum paulo a persecutoribus ducti sunt ad neronem. *haec omnia ex Pseudohegesippo* | post intellegas add imperator ABGH Thil | multum est... blasphemias om M | multum est ei cum ALUf multum ei est N multum ei (om est) D multum (om est ei) B multum est et F multum erat ei n multum ei esse H multum esse GM Thil multum ei praestitum est C || ¹ a deo C | ad om C || ² inferre B inferat A | blasphemias H | tunc nero dixit ad eos M | me om A | esse om BCDNFUf || ³ malo exemplo uos BDFsn | petrus respondit FMfn || ⁴ quod pro quae CDFLMf quo H ut n | dicis pro uis M | hoc fiet post uis C | sicut prom. est n | nobis promissum est C | nos consummari n consummare GN | a consummari usque ad agrippa praefectus omnia desunt in B

praestitum ut periret, ne tantas deo ad multiplicationem supplicii sui inferret blasphemias. Nero dixit: Suspecto animo me esse fecistis, ideoque uos malo exemplo perdam. Petrus dixit: Non quae tu uis, sed quod promissum est nobis, necesse est consummari.

5

58 Tunc Nero dixit ad praefectum suum Agrippam: Homines inreligiosos necesse est male perdere, et ideo cardis ferreis acceptis iubeo eos in Naumachia consumi et omnes huiuscemodi homines male consummari. Agrippa praefectus dixit: Sacratissime imperator, non congruenti exemplo iubes eos puniri. Nero 10 dixit: Quare? Agrippa dixit: Quoniam Paulus innocens uidetur; Petrus autem homicidii reus est, insuper et inreligiosus. Nero dixit: Ergo quo exemplo peribunt? Agrippa praefectus dixit: Vt mihi uidetur, iustum est Paulo inreligioso caput amputari: Petrum autem eo quod insuper homicidium perpetrauerit, iube 15 eum in cruce leuari. Nero dixit: Optime iudicasti.

sect. 58 l. 6 tunc nero *cum n graec* tunc ira repletus nero *FHf* tunc *om ABCDGLMNU Tisch* ad praefectum suum agrippam nero dixit *C* nero ad praefectum suum clementem cognomento agrippam dixit *M* clementem *praefectum appellat etiam ille passionis textus qui in codd aedil Flor eccl 132 et Londin Addit 11880 legitur* | suum *om D* | istos homines *FHf* utrosque homines istos *C* || 7 inreligiosos *sic h. l. et infra ABC DEFNUf* | male perire oportet *M* | perdere male *D* | et ideo *om A* | cardis *G* ad cardos ferreos ligari eos praecipio ut ipsi se inuicem interficiant et consumant (*om acceptis . . . male consummari*) *n* || 8 acceptis *om C* accensis *D* | iubeo *scripsi cum C et graec assentiente Thil* iube reliqui | in *om N* | naumachiam *U* naumagia *C* neomacia *G* naumatia *H* neomagia *Nm²* in ras (*fuit neomagie*) aumacia *M* anachiam *F* | oportet enim omnes *Ff* et homines huiuscemodi *L* | huiusmodi *U* huius condicionis *M* || 9 male *om D* | male consummari *om U* | consumare *N* consuma *G* consummari oportet *M* | clemens praef. *M* | dicit *U* respondit *M* | sacratissime imperator *om U* || 10 eos exemplo iubes *C* | iube *G* | punire *GNn Thil* perire *M* || 11 quare non congruenti *Ff* quare non *U* | clemens praefectus *M* agrippa praefectus *Gn Thil* | respondit *CLM* | innocentior *C* | esse uidetur *GMN Thil* mihi uidetur *n* || 12 qui homicidii *F* quia homicidii *f* homicidio sceleratus *M* | et post insuper *om GN Thil* | poena amara patiatur pro ins. et inrel. *Ff* | religiosus *H* postea add maiorem poenam patiatur *H* || 13 et quo exemplo *M* | clemens praef. *M* praefectus agrippa *A* praefectus *om CFf* | respondit *CM* || 14 ut mihi uidetur paulo uidetur *B* | iustum est *om C* || 15 petro *FUF* petrus *ABG Thil* | autem *om G (eras?) n Thil* | eo *om FHf* | eo quod *om N* | eo quod homicidii reus est insuper et hom. perp. *C* | insuper qui *Nm²* insuper et *Cn* | perpetravit *GNn Thil* perpetrauerat *A* | iube *om n* || 16 eum *om DLNn* | in cruce *cum CDHL Nm² (in ras) n* in crucem *FU* cruce *GM Thil* | crucifigi *A* cruciari *B* | leuare *GNm¹ (sed corr m²) Thil* | obtine *ABCN*

59 Τότε ἀπηνέχθησαν ὁ τε Πέτρος καὶ Παῦλος ἀπὸ προσώπου τοῦ Νέρωνος. καὶ ὁ μὲν Παῦλος ἀπετιμίσθη τὴν κεφαλὴν ἐν τῇ Ὑοστηρίᾳ ὁδοῖ.

60 Ὁ δὲ Πέτρος ἐλθὼν ἐπὶ τὸν σταυρὸν εἶπεν· Ἐπειδὴ ὁ
5 κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς ἐπὶ τῆς γῆς ὁρθῶς τῷ σταυρῷ ὑψώθη, ἐμὲ δὲ ὄντα ἀπὸ τῆς γῆς εἰς οὐρανὸν καλέσαι καταξιοῖ, ὁ σταυρός μου τὴν κεφαλὴν κατὰ γῆς ὑφείλει παγῆναι, ἵνα πρὸς οὐρανὸν κατευθύνει τοὺς πόδας μου· οὐ γάρ εἰμι ἄξιος ὥς ὁ κύριός μου σταυρωθῆναι. τότε ἀντι-
10 στρέψαντες τὸν σταυρὸν προσήλωσαν τοὺς πόδας αὐτοῦ ἄνω.

61 Συνήχθη δὲ τὸ πλῆθος λοιδοροῦντες τὸν Καίσαρα καὶ βουλόμενοι αὐτὸν ἀναιρεῖν. Πέτρος δὲ διεκώλυεν αὐτοὺς λέγων·
Μὴ χαλεπαίνετε πρὸς αὐτόν· ἐπηρέτης γάρ ἐστι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ σατανᾶ· ἐμὲ γὰρ δεῖ τὴν τοῦ κυρίου μου πρόσταξιν
15 ἐκπληρῶσαι. πρὸ θλίγων γὰρ τῶν ἡμερῶν τούτων ἐπαναστάσεως γεναμένης μοι ἐπὶ τοῦ Ἀγρίππα, παρακληθεὶς ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν ἐξῆλθον τῆς πόλεως καὶ ἐπήντησέ μοι ὁ κύριός μου Ἰησοῦς Χριστός· καὶ προσκυνήσας αὐτῷ εἶπον· Κύριε, ποῦ πορεύῃ; Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπέν μοι ὅτι Ἐν Ῥώμῃ ἀπέρχομαι σταυρωθῆναι.
20 Ἐγὼ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· Κύριε, οὐκ ἐσταυρώθης ἅπαξ; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ κύριος εἶπεν· Εἰδὼν σε φεύγοντα τὸν θάνατον, καὶ θέλω ἐπὲρ σοῦ σταυρωθῆναι. Καὶ εἶπον· Κύριε, ἐγὼ πορεύομαι, τὸ πρόσταγμαί σου πληρῶ. καὶ εἶρχέ μοι· Μὴ φοβοῦ, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμί.

⁸ fortasse κατευθύνει || ¹⁰ reliqui codd et lat ante σταυρωθῆναι prae-mittunt πάλιν. quam particulam si in nostrum textum intruseris, deerit Petro causa iterum interrogandi u. 20 οὐκ ἐσταυρώθης ἅπαξ. iam uero qui πάλιν testantur codd et uersio latina quae sequuntur longe aliter tradunt, ommissa illa codicis E interrogatione: in unum illis coniungenda erant quae separata tradit E. HÜsener

sect. 59 l. ¹ et ducti sunt statim *M* | et educti sunt *U* | et con-festum deducti sunt *FHf* educti sunt ergo *n* educti sunt autem *L* | petrus et paulus om *H M* | ante conspectum *Ff* || ² paulus autem *M* paulus igitur *n* | in om *M* | ostensi *BCDFGHMN* ostiense *U* | post ostensi add ad miliarium tertium ad aquas albas *M*

sect. 60 l. ³ petrus uero cruci adiudicatus *M* | cum pro dum *II* | post crucem add *M*: poposcit ut inuersis uestigiis crucifigeretur, quod scilicet indignus esset qui simili modo adpenderetur ut passus esset filius dei, dicens quoniam etc. utrumque additamentum ex *Pseudohegesippo* haustum | quoniam om *n* || ⁴ qui de caelo *Nm* ² ad terras *A* ad terram om *H* | descendens cum *Dn* grace descendit reliqui || ⁵ recte in cruce *M* | de om *M* |

59 Et deducti sunt Petrus et Paulus a conspectu Neronis.
Paulus decollatus est in uia Ostiensi.

60 Petrus autem dum uenisset ad crucem ait: Quoniam dominus meus Iesus Christus de caelo ad terram descendens recta cruce sublimatus est, me autem quem de terra ad caelum 5 euocare dignatur, crux mea caput meum in terra debet ostendere, et pedes ad caelum dirigere: ergo quia non sum dignus ita esse in cruce sicut dominus meus, girate crucem meam. At illi uerterunt crucem et pedes eius sursum fixerunt, manus uero deorsum. 10

61 Conuenit autem innumerabilis multitudo maledicentes Caesarem Neronem, ita furore pleni ut uellent ipsum Caesarem incendere. Petrus autem prohibebat eos dicens: Ante paucos dies rogatus a fratribus abscedebam, et occurrit mihi dominus meus Iesus Christus, et adoraui eum et dixi: Domine, quo 15 uadis? Et dixit mihi: Sequere me, quia uado Romam iterum crucifigi. Et dum sequerer eum, redii Romam. Et dixit mihi: Noli timere, quia ego tecum sum, quousque introducam te in domum patris mei.

celos *D* || ° uocare *BCFL* reuocare *M* | dignatus est ideo *C* | caput crux mea (*om* meum) *n* | capud *AN* | post crux *add* debet accipere sed (*om* mea) *L* | habere *pro* ostendere *M* || ° pedes uero *n* | celos *D* | ego *pro* ergo *M* | quia *om* *A* || ° in cruce ita esse *f* ita crucifigi *n* | in cruce *om* *B* | dom. meus iesus *D* | rogo girate *M* girate *om* *D* | post crucem meam *add* et capite dimerso crucifigite me *FHf item add* capud meum in terris debet ostendere *D* | ac illi *M* et illi *A* tunc illi *n* || ° confixerunt *DU* fixerunt *deleuit Nm²* | manus autem *DFHf*

sect. 61 l. 11 ibi *pro* autem *H* autem ibi *Ff* multitudo populi *M* populi multitudo *f* multit. pop. innum. *H* | maledicens *AHLMNm²* (*fuit* maledicentes) *Un* || 12 caesari neroni *G* (*eras -rem -nem*) *H Thil* | et ita sunt incensi furore *C* | et ita *M* ita uero *n* | plena *LNUn* pleni *ex* plena *corr G* | uellet *Nm²* (*fuit* uellent) | ipsum neronem *FMf* ipsum caesarem neronem *H* || 13 eos *deleuit Nm²* | dicens audite filii *M* | dicens nolite filioli nolite quaeso hoc agere, sed magis quod (quae *H*) loquor auscultate. ante paucos enim *FH* (*sed om* enim) *f* || 14 a multis fratribus *B* | ascende-
bam *GNn* | abscedebam hinc *FHf* | mihi in uia *FHf* || 15 meus *om GHNn Thil* | Christus *om F* | in uia post Christus *add M* ad portam huius urbis *add Ff* | et adoraui eum *om A* | dicens *pro* et dixi *D* || 16 mihi post dixit *om ALU* | sequere me . . . et dixit mihi *om per homoeot D* | romae *N* || 17 et sequens eum *M* | dicit *M* || 18 noli timere petre *M* | quia *om D* ego *om Ff* | te *om D* || 19 patris mei *om M*

62 Διὰ τοῦτο οὖν, τεκνία, μὴ ἐμποδίσητε τὴν ὁδὸν μου· ἴδῃ γὰρ οἱ πόδες μου τὴν οὐράνιον ὁδεύουσιν ὁδόν. μὴ οὖν λυπεῖσθε, ἀλλὰ συγχαίρετέ μοι μᾶλλον, ὅτι σήμερον πρὸς τοὺς πόνους τὸν καρπὸν ἀπολαμβάνω. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔφρῃ· Εὐχα-
 5 ριστῶ σοι, ἀγαθὲ ποιμὴν, ὅτι τὰ πρόβατα ἃ ἐπίστευσάς μοι συμπάσχουσί μοι· αἰτῶ οὖν ἵνα σὺν ἐμοὶ μερίδα ἔχωσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Καὶ τοῦτο εἰπὼν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα τῷ κυρίῳ.

63 Παραυτίκα δὲ ἐφάνησαν ἄνδρες ἑνδοξοὶ καὶ ξένοι τῇ ιδέᾳ, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους ὅτι Παραγεγόναμεν διὰ τοὺς
 10 ἁγίους καὶ κορυφαίους ἀποστόλους ἀπὸ Ἱεροσολύμων. Καὶ αὐτοὶ ἅμα Μαρκέλλῳ ἀνδρὶ ἰλλουστρίῳ, ὅστις καὶ πεπίστευκε Πέτρῳ καταλιπὼν τὸν Σίμωνα, ἦραν τὸ σῶμα αὐτοῦ λάθρα καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐπὶ τὴν τερέβινθον πλησίον τοῦ ναυμαχίου εἰς τόπον καλούμενον Βατικάνον.

15 64 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ εἰρηκότες ἐξ Ἱεροσολύμων παραγενέσθαι εἶπον πρὸς τὸν λαόν· Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι μεγάλους προστάτας ἡξιώθητε ἔχειν. γινώσκετε δὲ ὅτι ὁ Νέρων οὗτος οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας ἐξαλειφθήσεται, καὶ δοθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐτέρῳ.

¹ ἐμποδήσῃτε E || ⁴ τῶν καρπῶν E τὸν καρπὸν cum lat restituit Tisch

sect. 62 l. ¹ filioli mei BD || ² caelestem uiam C | contristari HLMU | gaudete BCHMf gaudere F congaudere U || ³ qui hodie L | fructum laborum meorum BCD FHMf/n fructuum laborem meorum A | consequar n | et ante cum om GN Thil || ⁴ haec cum BHMf | ago tibi AB | pastor bone Ff pastor bone iesu christe H || ⁵ tradidisti AGNf Thil tradidisti mihi F | credidisti mihi CD | compatiuntur mihi . . . credidisti om per homoeot M | compatiuntur mecum DU | peto ergo D et ideo peto n | peto domine C | comparticipentur U participant f || ⁶ mihi pro mecum N | tua gratia Un | commendo tibi eas (om oues quas mihi credidisti) L | tradidisti FU consignasti C | credidisti mihi D || ⁷ se sentiant Hn se om BCFMNuf | sentiat M | sentiant sine pastore se D | quia G Thil quae B | post habent add FHf/n: et oro ut semper auxilio tuo protegantur domine Iesu Christe | post habent add rectorem G Thil || ⁸ ego om BN | hunc gregem D gregem hunc regem hunc (sic) F

sect. 63 l. ¹⁰ exinde cod V collatus | statim autem (om ibi) Ln | apparuerunt ibi BCD FHMf ibi om ALU | numquam ACDHLMN | nemo umquam FVf || ¹¹ antea BCDM Nm² (fuit ante) | uideri ADLM | poterat GH Thil potuerat V potuit N² (fuit poterunt) | ipsi dicebant DM illi dic. B

62 Et ideo, filioli, nolite impedire iter meum. iam pedes mei uiam caelestem ambulant. nolite tristari, sed congaudete mecum, quia hodie laborum meorum fructum consequor. Et cum haec dixisset, ait: Gratias tibi ago, bone pastor, quia oues quas mihi credidisti compatiuntur mihi. peto ut participantur 5 mecum de gratia tua. commendo tibi oues quas mihi credidisti, ut non sentiant se sine me esse, qui te habent per quem ego gregem hunc regere potui. Et haec dicens emisit spiritum.

63 Statim ibi apparuerunt uiri sancti, quos umquam nemo 10 uiderat ante nec postea uidere potuerunt. isti dicebant se propter ipsum de Hierosolymis aduenisse, et ipsi una cum Marcello, inlustri uiro, qui crediderat et relinquens Simonem Petrum secutus fuerat, abstulerunt corpus eius occulte et posuerunt sub terebinthum iuxta Naumachiam in locum qui appellatur 15 Vaticanus.

64 Ipsi autem uiri qui se dicebant de Hierosolymis aduenisse, dixerunt ad omnem populum: Gaudete et exultate, quia patronos magnos meruistis habere et amicos domini Iesu Christi. sciatis autem hunc Neronem regem pessimum post 20 necem apostolorum regnum tenere non posse.

et dic. *C* | isti enim *Ff* | propter ipsos *GLNf* propter ipsos se *V* || ¹² *ero-*
solimis *B* iherosolimis *F* jerosolimis *L* hierusolimis *MNm*¹ | uenisse *A* |
ipse *B* || ¹³—¹⁷ et ipsi una . . . aduenisse *om per homocotel U* || ¹³ inlustri
uiro *om A* | inlustri *cum FMNf* illustre *C* uiro illustrissimo *L* | et *om*
BC eras H | derelinquens *B* | simonem magum *GHVn Thil* || ¹⁴ erat
ABLM | occulte *om H* | posuerunt eum *CFHMf* posuerunt illud *V* ||
¹⁵ ad tereb. *BCDFHLMNfn* | terebintum *BFGf* therebintum *AD* there-
binthum *H* teribintum *M* terebinctum *C* tereuentum *Nm*¹ (*sed* tereben-
tum *corr m*²) *V* | naumaciam *n* naumatiam *H* naumacia *M* naomacia *V*
naomatiam *G* naomatia *Nm*¹ (*neomatia Nm*²) naumagie *C* | in loco *BDG*
L Nn Thil || ¹⁶ baticanus *M* baticano *C*

sect. 64 l. ¹⁷ illi *C* | de hieros. (iheros-, ieros-, heros-, hierus-)
dixerunt (dixerant *V*) aduenisse *CDFNVf* de hieros. se dixerunt adu. *H*
de hieros. aduenisse dicebant *A* de hieros. aduen. dixerunt *BM* de iero-
solima aduenisse fatebantur *L* uenisse *M* || ¹⁸ dixerunt *om M* | hii dixe-
runt *U* | nolite flere sed gaudete et exultate in domino *M* | et ante
exultate *om V* || ¹⁹ quoniam *G Thil* | habere meruistis *FMf* | post habere
add sanctos apostolos *Thil* | domini nostri *ACFHLMUf* || ²⁰ autem *om*
M etiam (*om* hunc) *n* | regem pessimum post necem *om N* | pessimum
regem *D* regem *om Bff* pessimum *om V* | post mortem *A* || ²¹ apostu-
lorum *M* | teneri *F*

65 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπανέστη αὐτῷ τὰ πλήθη, καὶ αὐτὸς γνοὺς ἔφυγεν ἐν ἐρήμοις τόποις, καὶ διὰ λιμοῦ καὶ ψύχους ἀπέδωκε τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ βορὰ τοῖς θηρίοις ἐγένετο.

- 5 66 Τινὲς δὲ εὐλαβεῖς ἄνδρες τῶν τῆς ἀνατολῆς μερῶν ᾗθέλησαν ἀρπάσαι τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, καὶ παραχρῆμα ἐγένετο σεισμός μέγας ἐν τῇ πόλει, καὶ νοήσαντες οἱ ἐν τῇ πόλει κατοικοῦντες ἔδραμον καὶ συνήρπασαν αὐτούς· οἱ δὲ ἄνδρες ἔφυγον. τότε λαβόντες αὐτοὺς οἱ Ῥωμαῖοι ἔθηκαν αὐτοὺς ἐν τόπῳ ἀπὸ
10 μιλίων τριῶν τῆς πόλεως· κακεὶ διεφυλάχθησαν ἐνιαυτὸν ἓνα καὶ μῆνας ἑπτὰ, μέχρις οὗ ἔκτισαν τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἤμελλον

³ βορρὰ E βορῶμα perperam Tisch

sect. 65 l. ¹ exinde codd Laur Plut XX, 1. 2. 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 collati sunt qui ubi cum F consentiunt nihil notauit. item codd Laur Plut XX, 3 Amiatin 2 Mug de nem 14 Strozz 4 collati quorum lectiones passim appositae sunt | post haec neroni GL Thil neronem H | ut om Mug de nem 14 Amiat 2 Strozz 4 Laur conu suppr 231 | in odium Strozz 4 | sui exercitus n | neroni post exercitus Am 2 (qui om sui) | et (om odium altero loco) n et odium om L || ² pop. romanorum A romani populi L | nero incurreret Ffete | ita statuerunt cum B et ita statuerunt GL Thil itaque statuerunt D ita enim statuerunt Ff Laur Plut XX, 1 ita ut statuerent ACNU Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 ita enim ut statuerunt hoc H ita ut haec inter se statuerent M qui statuerunt Laur Plut XX, 2. 4 Aed Fl 139 Mug de nem 13 conu suppr 231 qui omnes hoc statuerunt n et hoc statuerunt Laur Pl XX, 3 | hoc post statuer. ADFUf | statuerunt diem C | et publice (om ut) N | publice in castata M || ³ cathomis cum ABHUV Laur Pl XX, 2. 4 Aed Fl 139 Mug de nem 13. 14 conu suppr 231 Strozz 4 catomis C cathomos FN Am 2 catomo f Laur Pl XX, 1 cathomico subleuatus D catenis L ligatus GH (in marg) LN Laur Pl XX, 3 Thil | tam ligatus diu L | tamdiu om V | dignus Laur Pl XX, 2 Aed Fl 139 conu suppr 231 | spiritum exalaret C || ⁴ sed cum M cumque V | quod consilium cum ad eum peruenisset Laur Pl XX, 3 | uenisset A | hoc consilium CDFMNUVf | consilium om L | timor U || ⁵ moetus H | intollerabilis ADFHU codd Flor plerique | et fugiit ita C fugiit etiam Nm² | appareret CDFHLMNm² (fuit apparuerit) UVfn codd Flor plerique apparuit Mug de nem 14 (aparuit) Strozz 4 || ⁶ extiterunt] exinde cod S collatus | extiterant N | extiterunt autem quidam S | et extiterunt (om autem) M | dicerent eum CV dicerent quod DEFn Laur Pl XX, 3 (qui h l ad rell libr Flor accedit) || ⁷ et frigore ABC

65 Accidit autem post haec ut odium exercitus sui et odium populi Romani incurreret; ita statuerunt ut publice cathomis tamdiu caederetur, quousque ut erat meritis expiraret. quod cum peruenisset ad eum consilium, inruit in eum tremor et metus intolerabilis, et ita fugit ut ulterius non apparuerit. 5 extiterunt autem qui dicerent, in siluis dum erraret fugiens frigore nimio et fame diriguisse et a lupis esse deuoratum.

66 Sanctorum autem apostolorum dum a Graecis corpora tollerentur ad Orientem ferenda, extitit terrae motus nimius. et occurrit populus Romanus et comprehenderunt eos in loco, qui dicitur Catacumba uia Appia miliario tertio; et ibi custodita sunt corpora anno uno et mensibus septem, quousque fabricarentur loca in quibus fuerunt posita corpora eorum. et illic reuocata sunt cum gloria hymnorum et posita sancti Petri in

MSU Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 | ex frigore Df Laur Pl XX, 1. 2 Aed Fl 139 Mug de nem 13 conu suppr 231 e frigore Fuerba post frigore usque extitit in B non perspicua | uel fame C | eum diriguisse L | dirigisset ADFHMfn Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 diriguisset G detruisse S | et alterum om CS Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 | esset CDHf Aed Fl 139 Mug de nem 13. 14 Am 2 conu suppr 231 fuisse M | deuoratus CDFHNm² (fuit deuoratum) Mug de nem 14 (sed non Laur Plut XX, 1) deuoratum esse n

sect. 66 l. ^a beatorum *Aed Fl 139 Mug de nem 13 | corpora apostolorum (om sanct. autem) A apostolorum corpora V | apostol. petri et pauli Ff etc | corpora dum a graecis Ff Laur Pl XX, 1. 4 Mug de nem 13 conu suppr 231 | cum pro dum L diu n || ^a tollerent S | ad oriente C in orientem Ff etc | referenda L || ¹⁰ cucurrit ACFHLNSUVf Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 cucurritque n occurritque Laur Pl XX, 3 | pop. romanorum A | apprehenderunt L | in locum CFMUf Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 || ¹¹ catacumbas CMNS cathacumba V | apia CDNS Laur Pl XX, 3 | custodita sunt ibi U | condita sunt B || ¹² corpora eorum CGH Thil corp. sanctorum M | anno uno om B uno om U Mug de nem 14 Strozz 4 | et om H | fabricauerunt U || ¹³ loca sanctorum C | in om B | fuerunt posita cum ABC (fuerunt prius pos.) LMUf Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 fuerint pos. F Laur Pl XX, 1 fuerant pos. N Laur Pl. XX, 2. 4 Aed Fl 139 Mug de nem 13 conu suppr 231 fuerunt om D sunt posita G Thil posita sunt H (in ras fuit fuerant posita) V | eorum corpora ponerentur Sn Laur Pl XX, 3 | corpora sanctorum apostolorum U | et tum deinde illic C | illicque L | et illic cum debito reuerentiae honore et laudibus hymnorum conderentur Ff etc | et illic . . . hymnorum om Strozz 4 || ¹⁴ reuocate D reuocati U | atque reposita C et posita in ecclesia D et posite sunt reliquiae A et positus est sanctus petrus H et positum est beatissimi petri corpus Ff etc et posita sunt ossa Nm² (sed sunt ossa om m¹) et posita sunt corpora Thil ex emend | sancti om Mug de nem 14 beati petri per papam Cornelium n | in om DS*

κατατιθέναι αὐτούς. καὶ μετὰ ταῦτα συναχθέντες πάντες μετὰ δόξης καὶ ὕμνων κατέθεντο αὐτοὺς ἐν τῷ οἰκοδομηθέντι αὐτοῖς τόπῳ.

67 Ἐτελειώθησαν δὲ οἱ ἄγιοι ἔνδοξοι ἀπόστολοι Πέτρος
5 καὶ Παῦλος μηνὶ Ἰουνίῳ κθ'. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος.

¹ κατατιθέντες E κατατιθέναι correxit Tisch

¹ baticano CM uaticano Laur Pl XX, 2 Aed Fl 139 | naumagie C neomatia N naomacia V naomatia G naumaciae HM naumachie U in naumachia Laur Pl XX, 3 | et ante pauli om V sanctus paulus H | beati uero pauli n sancti uero pauli Laur Pl XX, 3 | post Pauli add per Lucinam Christi famulam in proprio eiusdem Lucinae praedio n | in om S | ostiense U ostensi A (sed corr ostiensi) CDHMNS Laur Pl XX, 1. 2 Mug de nem 14 ostense F Am 2 | post Ostiensi add sub die tertio kalendarum iuliarum Stroz 4 | ab urbe roma mil. sec. LGHN Laur Pl XX, 3 Thil sec. ab urbe mil. n | post miliario secundo in n sequitur historia ex actis Siluestri et ex libro pontificali desunta: dehinc elapsis a passione sanctorum apostolorum ducentis fere et quinquaginta annis, cum diuina clementia ecclesiae suae pacem donare decreuisset, Constantinum Augustum lepra percussit. hic itaque cum per reuelationem commonitus Syluestrum papam adsciuisset, atque eius praedicatione credens Christo baptismatis unda perfusus esset, continuo ab eius corpore uniuersus languor fugatus est. moxque per uniuersum orbem templa paganorum claudi imperauit, Christianis copiam diuina constituendi domicilia concessit. tunc cum ipse per loca singula plurima Christo sacraria construxisset, Romae templum Apollinis quod Vaticanum appellant in diuinum uersum oraculum [sic], beati Petri nomine dedicauit, ibique eius sacratissimum corpus summa cum exaltatione locauit. ac nequitiam a quolibet tam pretiosus exinde thesaurus possit auferri, circa locum ipsum, quo beatum corpus continetur tantum aeris Cyprii liquorem praecepit effundi, ut ex omni undique latere et tam supra quam subter ad quinque pedum grossitudinem nastam molem efficeret, quae non solum minime rescindi, sed ne loco quidem possit moueri ullo modo. supra aes autem ipsum posuit crucem ex auro purissimo centum quinquaginta librarum. pari etiam modo beatissimi quoque Pauli corpus uenerabile in basilica

Vaticano Naumachiae et sancti Pauli in uia Ostiensi miliario secundo; ubi praestantur beneficia orationum in saecula saeculorum. Amen.

quam ipse eius honore construxerat sepeliuit. ad quorum sacra uestigia dum toto undique mundo fideles concurrunt petitionum suarum eorum meritis consequuntur effectum. passi sunt autem sancti apostoli Petrus et Paulus sub die tertia Calendarum Iuliarum, regnante domino nostro Iesu Christo qui cum deo patre et spiritu sancto uiuit et regnat per omnia secula seculorum. amen. *eadem narratio reperitur etiam in RTX* ||
 2 ubi usque hodie C ibi MNm¹V ibique Nm² | multis post beneficia Nm² | post beneficia add C: omnibus aduenientibus orationes eorum modo et quousque hic mundus steterit regnante domino nostro iesu christo cui est honor et gloria in secula seculorum. amen | orationum om C eorum orationum D eorum (om orationum) Laur Pl XX, 2. 4 Aed Fl 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 orationum eius A Mug de nem 14 orationum eorum Fuf Laur Plut XX, 1 Stroz 4 per orationem eorum Nm² (orationem Nm¹) per orationes eorum Laur Pl XX, 3 rationum M | post orationum add D per dominum nostrum iesum christum qui cum deo patre omnipotente et spiritu sancto uiuit et regnat etc. item add S: in laudem dei et domini nostri iesu christi. passi sunt apostoli domini nostri iesu christi sub die III. kal. iul. cui est honor et gloria etc. | post eorum add Ff etc assidue (assidue eorum Laur Pl XX, 2) fideliter poscentibus ad laudem et gloriam domini nostri iesu christi qui uiuit et regnat etc. item add Am 2 usque in hodiernum diem ad laudem et gloriam domini nostri Iesu Christi qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus etc. item add Laur Pl XX, 3 omnibus infirmantibus auxiliante domino iesu christo, qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat etc. | per infinita secula seculorum Laur Pl XX, 3 Am 2 in unitate spiritus sancti deus per omnia secula seculorum Laur Pl XX, 2 Aed Fl 139 || 2 post amen add explicit passio sanctorum apostolorum petri et pauli GM (qui post pauli add amen) Mug de nem 14 Thil explicit apostolorum passio petri et pauli H | sub finem legunt ego marcellus discipulus domini mei (apostoli add f) petri quae uidi scripsi Iuf Am 2 Paris 5273. 11753 Neapol VIII B 2.

B

Πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρον καὶ Παῦλον.

1 Ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελεῖν τὸν ἅγιον Παῦλον ἀπὸ Γανδομελέτης τῆς νήσου ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ Ἰταλίαν. καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οὖσιν ἐν τῇ πρεσβυτέρῳ τῶν πόλεων
5 Ῥώμῃ ὅτι Παῦλος ᾔτιςατο πρὸς Καίσαρα ἐλθεῖν.

2 Λύπη οὖν μεγάλη περιπεσόντες καὶ ἀθυμία πολλῇ εἶπαν

¹ ita inscribitur codd FL subiecta uoce εὐλόγησον. item, sed add καὶ

πῶς ἐν ῥώμῃ ἐτελειώθησαν ἐν T item sed add καὶ πῶς ἐν ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν ἐπὶ νέρωνος βασιλέως δεσπ. εὐλόγησον Q item ut FL etiam ABK sed add ἦτοι μαρτύριον μαρτυρησάντων ἐν ῥώμῃ A add καὶ (τὸ K) πῶς ἐν ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν ἐπὶ νέρωνος. εὐλόγησον πάτερ BK. item ut FL sed μαρτύριον pro πράξεις E. πράξεις καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ κορυφαίων πέτρον καὶ παῦλον C μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων πέτρον καὶ παύλου D πράξις καὶ θαύματα τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων πέτρον καὶ παῦλον πῶς ἐν ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν ὑπὸ νέρωνος G item sei μαρτύριον x. θ. . . καὶ πῶς . . . ἐτελειώθησαν ἐπὶ νέρ. (τοῦ βασιλέως in marg) O πράξις τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων πέτρον καὶ παῦλον καὶ πῶς ἐν ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν ἐπὶ νέρωνος τοῦ μαρωτάτου M ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ τῶν πράξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρον καὶ παῦλον ἐν δεσ^π N ἄθλησις τῶν ἁγίων τοῦ χριστοῦ ἀποστόλων πέτρον καὶ παῦλου. κίριε εὐλόγησον H πράξεις καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρον καὶ παύλου καὶ ὁπῶς ἐν τῇ ῥώμῃ ἐτελειώθησαν. εὐλόγησον δέσποτα I μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων πρωτοκορυφαίων καὶ κοσμοσώστων τοῦ χριστοῦ ἀποστόλων πέτρον καὶ παύλου. εὐλόγησον πάτερ P

sect. 1 l. 2 ἅγιον om C μακάριον HP | τὸν ἀπόστολον post παῦλ. add A | γανδωμελέτης C γανδωμελλίτης I γανδομελλίτης G γανδομελήτης D | ³ καὶ ἐλθεῖν I | ἐλθεῖν αὐτὸν καὶ GHIP τοῦ εἰσελθεῖν εἰς ἰτ. (om αὐτόν) C | ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν O μέχρι τῆς Ἰταλίας I ἐπὶ Ἰταλίας aid καὶ διδάσκοντος τὸν λόγον τοῦ κυρίου G | καὶ om B || ⁴ τῆς πόλεως ῥώμης C ῥώμῃ τῶν πόλεων M || ⁵ ὅτι παῦλος . . . ἐλθεῖν om I | ὁ παῦλος ACDHNP

sect 2 l. 6 ἐν λύτῃ BGLKM | μεγάλῃ om DGI | περιέπεσον I περιέπεσαν M περιπεσόντες N περιπεσώτες GQ | περιπεσόντες οὖν λύπη καὶ ἀθυμία μεγάλῃ (om infra πολλῇ) H περιπ. οὖν λύπη πολλῇ καὶ ἀθ. μεγ. P ἐν λύτῃ οὖν καὶ ἀθυμία περιπεσώτες (om etiam πολλῇ) G | πολλοὶ Q | εἶπαν cum AHMN Thil Tisch εἶπον reliqui codd | δέ post εἶπαν add M | εἶπον οὖν I

πρὸς ἑαυτούς Οὐκ ἀρκεῖ ὅτι πάντας τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς
γονεῖς ἡμῶν ἔθλιψεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἐν πάσῃ
τῇ Παλαιστίνῃ μόνος· καὶ οὐκ ἠρκέσθη ἐν τούτοις, ἀλλ' ἰδοὺ
καὶ ἐνταῦθα ἔρχεται, δι' ἐπιθέσεως αἰτησόμενος Καίσαρα τοῦ
ἀπολέσαι ἡμᾶς.

3 Συνέδριον οὖν ποιήσαντες πάντες οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τοῦ
Παύλου καὶ πολλὰ τρακταῖσαντες, ἔδοξεν αὐτοῖς προσελθεῖν
Νέρωνι τῷ βασιλεῖ τῷ βασιλεύοντι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,
ὥστε μὴ παραχωρῆσαι τὸν Παῦλον ἔλθεῖν ἐν τῇ Ῥώμῃ. ποιήσαν-
τες οὖν εὐτρεπῇ οὐκ ὀλίγα δῶρα καὶ βαστάσαντες μεθ' ἑαυτῶν, 10
μετὰ δεήσεως προσῆλθον αὐτῷ λέγοντες Δεόμεθά σου, ἀγαθὲ
βασιλεῦ, ἀποστεῖλαι κελεύσεις εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας τῆς ὑμε-
τέρας εὐσεβείας περιεχοῦσας μὴ πλησιάζειν Παῦλον ἐν τούτοις

¹ αὐτούς *L* | οὐκ ἂν ἐξελεῖν (*sic*) *I* | πάντι *M* τοὺς ἀδελφ. πάντας
Q | τοὺς ἀδελφ. ἡμῶν *M* | καὶ τοὺς γονεῖς *om I* || ² ἡμῶν *om CM* | ἐν
τῇ *Ιουδ.* ἔθλιψ. *BK* ἐν τῇ πόλει δαμασκῶ (*pro Ιουδ.*) *I* | *Ιουδ.* καισαρεία
Q | ἐν *σαμαρ.* *L* *Ιουδαία* καὶ ἐν *καισαρία* καὶ *παλαιστίνη* (*om μόνος*) *M* ἐν
τῇ *σαμαρ.* *DHP* | ἐν πάσῃ τῇ *cum AΘ Thil Tisch* ἐν *om DHQ Lasc* πάσῃ *D*
πᾶσι *O* πάσῃ τῇ *om BFGIKLN* πάσῃ *om C* || ³ μόνος *om C Lasc* | καὶ οὐκ
ἤρκ. ἐν τούτοις *om BDHIP Lasc* (*om etiam ἀλλ' ἰδοὺ*) | οὐ γὰρ *ειρξίσθη*
μόνος *pro* πάνσιν τούτοις *C* αὐτοῖς *pro* τούτοις *O* | ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα *B* ||
⁴ μετὰ ἐπιθ. *C* | ἀπεσταλμένος παρὰ *καίσαρος* (*pro αἰτ. καισ.*) *I* | τοῦ ἐτεῖσαι
καίσ. καὶ *ἀπ.* ἡμ. *C* | αἰτησόμενος *suspicui HUsener* || ⁵ ἀπ. καὶ ἡμᾶς *HP*
sect. 3 l. ⁶ ποιησάμενοι *I* | πάντες οἱ *Ιουδ.* *om B Tisch* *om* οἱ *KM*
om πάντες *DGNOP Lasc* ἅπαντες *Ιουδ.* *K* | τοῦ *om GI* || ⁷ καὶ *om D* | καὶ
πολλὰ τρακτ. ἔδοξεν αὐτοῖς *om I* | πολλὰ τράκτα *B* πολλὰ τρακτὰ ποι-
ήσαντες *GK* πολλὰ τρακταήσαντες *HLMQ*, *item sed a et η superscr in*
ras N πολλ' ἀτάκτιτες *D* πολλὰ ταραχθήσαντες *F* πολλὰ τρακτευσάμενοι *O*
πολλὰ οὖν τρακταῖσθέντες οἱ *Ιουδαῖοι* ἐποίησαν συνέδριον· ἐν δὲ τὸ συνε-
δριάσαι ἅπαντας *C* | ἔδοξαν *H* | αὐτούς *BC* | προσελθεῖν *G* προσῆλθον *I* |
⁸ τῷ βασιλεύοντι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις *om BCFKLM Tisch* ἐν *τ.* ἡμ.
ἐκ. βασιλεύοντι *Q* | τῷ βασιλεύοντι . . . προσῆλθον αὐτῷ λέγοντες *om I*
qui legit sic: καὶ ὥς μὴ παραχωρεῖν αὐτὸν τοῦ ἐλθεῖν παῦλος ἐν τῇ Ῥώμῃ.
δῶσαντες αὐτῷ καὶ ᾠρήματα οὐκ ὀλίγα || ⁹ παραχ. αὐτὸ *H* | τὸν παῦλον
ἐλθεῖν *cum AGOQ* (*qui αὐτὸν praem*) ἐλθ. *τ.* παῦλ. *BCFHKLMP Tisch*
item DN *qui praem αὐτὸν* | τῇ *om HP Tisch* | ποιήσαντες . . . δῶρα καὶ
om BGKM, *sed add* οὖν *post* βαστάσαντες *et* οὐκ ὀλίγα δῶρα *post* μεθ'
ἑαυτῶν || ¹⁰ εὐτρεπῇ *cum F* ἐν εἰτρεπῇ *AΘ Thil* ἐν εὐτρεπεῖ *CNP Tisch* ἐν
εὐτρεπῇ *H* ἐντροπῇ *L* ἐν ἐντροπῇ *D* | βαστάξαντες *H* || ¹¹ προσῆλθ. *νέρωνι*
τῷ βασιλεῖ λέγ. *M* | λέγοντες τῷ βασιλεῖ *C* || ¹² βασιλεὺς *G* | ἵνα ἀποστήλεις
κελεύσεις *Q* | ἀποστεῖλαι *cum ACFLN Thil* ἀπόστειλον *BDGHIKMOP Tisch* |
κελεύσαι *F* εἰ κελεύεις *I* | ἐπὶ πάσης (*om* τὰς ἐπαρχίας) *C* | τῆς ὑμετ. ἐπαρχ.
om G | ἡμετέρας *HQ* || ¹³ εὐσεβεστάτης βασιλείας *HP* | περιεχοῦσας *om Q* |
περιεχοῦσας . . . θλίψας *cum A Thil Tisch* καὶ κελεῖσαι (κελεύσον *H* κελεύεις
Q) ὅτι παῦλος τις (ὀνόματι *HP*) θλίψας *DFGHLNO* (*sed οὗτος ὁ παῦλος*)
PQ *item sed om* καὶ κελεῖσαι *BGI* (*sed παῦλος ὁ θλίψας om τις*) *KM*

τοῖς μέρεσιν· διότι οὗτος ὁ Παῦλος θλίψας πᾶν τὸ πατρῷον
 ἡμῶν ἔθνος ἡτήσατο ἔλθεῖν ἐνταῦθα τοῦ καὶ ἡμᾶς ἀπολῆσαι.
 καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν, εὐσεβέστατε βασιλεῦ, τὴν θλίψιν ἣν ἔχομεν
 παρὰ Πέτρον.

5 4 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς Νέρων ἀπεκρίθη αὐτοῖς
 Γίνεται κατὰ τὸ θέλημα ὑμῶν, καὶ γράφομεν πρὸς πάσας τὰς
 ἐπαρχίας ἡμῶν ἵνα παντελῶς μὴ ὀρμήσῃ ἐν τοῖς μέρεσιν Ἰταλίας.
 Ὑπέβαλον δὲ καὶ Σίμωνι τῷ μάγῳ παρακαλέσαντες αὐτὸν ἵνα,
 ὥς εἴρηται, παντελῶς ἐν τοῖς μέρεσιν Ἰταλίας μὴ ἐπιβῇ.

10 5 Τοῦτων δὲ οὕτως πραττόντων, τινὲς τῶν μετανοησάντων
 ἐξ ἐθνῶν καὶ βαπτισθέντων τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Πέτρου ἀπέστειλαν
 πρὸς τὸν Παῦλον πρέσβεις μετ' ἐπιστολῆς περιεχούσης οὕτως
 Παῦλε δοῦλε γνήσιε τοῦ δεσπότητος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ
 ἀδελφε Πέτρου τοῦ πρώτου τῶν ἀποστόλων, ἠκούσαμεν ἐκ τῶν

παῦλόν τινα μὴ εἰσελθεῖν ἐνθάδε. ἐκέλευσεν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν ὅτι
 παῦλός τις ὅς ἐθλίψεν C || ¹ πᾶν τὸ πατρ. ἡμ. ἔθνος cum AHOPQ τὸ πᾶν
 πατρῶν ἡμῶν ἔθνος N πᾶν om BDGK τὸ πατρ. ἡμ. ἅπαν ἔθνος CFL Tisch
 πάντα τῷ πατρῶν ἡμ. ἔθν. I τὸ πατρῶν γένος ἡμῶν om πᾶν M || ² ἔθνος B |
 τοῦ ἐλθεῖν G | καὶ ἐνταῦθα ἐλθεῖν B ἐλθεῖν καὶ ἐντ. GH ἐνταῦθα om K |
 τοῦ om I τοῦ καὶ om G | ἀπολ. ἡμᾶς G ἡμᾶς θλίψαι καὶ ἀπολ. M || ³ ἀρκεῖ
 γάρ CI καὶ ante ἀρκεῖ om B καὶ (om P) τοῦ (om H) κωλυθῆναι αὐτὸν (αὐτῷ
 H) μὴ εἰσελθεῖν ἐνταῦθα. καὶ γὰρ ἀρκεῖ HP | βασ. εὐσεβέστατε D | βασι-
 λεύς G | τὴν θλίψιν cum ADNO Thil Tisch ἡ θλίψις BCFGHKLM om I |
 εἴχομεν θλίψεις I || ⁴ περὶ πέτρον B | καθ' ἐκάστην post πέτρον add HP
 sect. 4 l. ⁵ ταῦτα om N ταῦτα ἀκούσας (om δέ) I νέρων ὁ βασιλεὺς
 M | ἀπεκρίνατο I | λέγων post αὐτοῖς add IH || ⁶ ναί. γίνεται κατὰ τὸ ῥῆμα
 ὑμῶν M γενέσθω DHP γενήτω C γένητε B | λέγων μὴ λυπεῖσθαι. γενή-
 σετε γάρ I | κατὰ om I | γράφομεν cum AFKLM Thil Tisch γράφωμεν
 CINOQ γράφωμεν BG γράφω DHP | πρὸς om D εἰς πάσας M πάσαις ταῖς
 ἐπαρχίαις om πρὸς HP || ⁷ ἵνα μὴ πάντως μὴ O | ὀρμήσῃ cum ADKLMOP
 Thil ὀρμήσει BGHN ὀρμήσαι Q ὀρμήσῃ F ὀρμήσει C (sed post Ἰταλίας) Tisch |
 ἐν om F | τῆς ante Ἰταλίας (Ἰταλίας H) HP || ⁸ ὑπέβαλον . . . μὴ ἐπιβῇ
 om I | ὑπέβαλλον CM ὑπέβαλε D ὑπέβαλαν NO | τε post ὑπεβ. M | σίμονα
 τὸν μάγον CQ | παρακαλοῦντες BFGKLM || ⁹ παντελῶς om BCFGKL(M)N
 Tisch | αὐτὸν βοηθεῖν αὐτοῖς (om ἵνα . . . μὴ ἐπιβῇ) M ἐν τοῖς μέρεσιν
 . . . ἐπιβῇ om O | μέρεσι τῆς ἰταλίας H | ἐγγίγῃ pro ἐν τ. μερ. D

sect. 5 l. ¹⁰ δέ om O | πραττόντων HP πραττομένων BK γενομένων
 M | τινὲς ἐκ τ. μ. CFGKL Tisch || ¹¹ ἐξ ἐθνῶν cum ADHIPQ Thil Tisch
 ἐκ τῶν ἐθνῶν CKN ἐξ om BFGLMO | τῇ διδασκαλίᾳ HP | τοῦ om IP |
 ὡς εἴρηται post πέτρον add O || ¹² πρὸς παῦλον (om artic) I πρὸς αὐτόν BO |
 πρέσβεις GHQ | μετὰ CMO | περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον I || ¹³ παῦλε
 om C | δοῦλε om M | γνήσιε δοῦλε HP γνήσιε φίλε BIQ | τοῦ θεοῦ τοῦ
 ἡμῶν F | ἡμῶν om CGM | Ἰησοῦ om GQ | χρ. τοῦ θεοῦ ἡμῶν CQ || ¹⁴ πρὸ
 τοῦ (pro τ. πρώτου) I τοῦ ἀπρώτου P | τοῦ διδασκάλου I

διδασκάλων τῶν Ἰουδαίων τῶν ὄντων ἐν ταύτῃ τῇ μεγίστῃ τῶν πόλεων Ῥώμῃ ὅτι ῥῆσαντο Καίσαρα τοῦ ἀποστεῖλαι ἐν πάσαις ταῖς ἐπαρχίαις αὐτοῦ, ἵνα ὅπου δὲν εὗρεθῇς ἀποκτανθῇς. ἡμεῖς δὲ ἐπιστεῦσαμεν καὶ πιστεύομεν ὅτι ὥσπερ οὐκ ἀποχωρίζει ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους οὓς ἐποίησεν, οὕτως 5 οὐκ ἔχει μερίσαι ὑμᾶς ἀπ' ἀλλήλων, τοῦτ' ἔστιν οὔτε Πέτρον παρὰ Παύλου οὔτε Παῦλον παρὰ Πέτρου· ἀλλὰ κυρίως πιστεύομεν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς ὃν ἐβαπτίσθημεν, ὅτι ἄξιοι γινόμεθα καὶ τῆς ὑμετέρας διδασκαλίας.

6 Δεξιόμενος δὲ ὁ Παῦλος τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους μετὰ τῆς ἐπιστολῆς, μὴν Μαῖω εἰκάδι, πρόθυμος ἐγένετο καὶ ἠὲ χαρίστησεν τῷ κυρίῳ καὶ δεσπότη ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ. ἀποπλεύσας δὲ ἀπὸ Γαυδομελέτης οὐκ ἔτι ἦλθεν διὰ Ἀφρικῆς ἐπὶ τὰ μέρη Ἰταλίας, ἀλλ' ἐπὶ Σικελίαν ἀνέδραμεν, ἕως οὗ ἦλθεν

¹ ἐν αὐτῇ τῇ DO ταύτῃ om C | τῇ μεγ. πόλει C | ἐνταῦθα om τῇ μεγ. τ. πολ. M || ² αὐτῶν HO | ὅπου γὰρ Q | εἰροῦσαι σε τοῦ ἀποκτενοῦσαι σε C | εὗρεθεις GHQ | ἀποκτανθεις HIKNQ | ἀποκτανθ. παραχρῆμα HP | ἡμεῖς om δέ O καὶ ἡμεῖς C || ⁴ πιστεύομεν HINQ | ὥσπερ om G ὡς O | ἀπεχωρίζουν B ἐχώρησεν K ἀπομερίζει DHINP quemaadmodum deus luminaria magna duo fecit non diuidi Lasc || ⁵ post ἐποίησεν add εἰς φαῦσιν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός HP | οὕτως om O || ⁶ οὐδὲ ὑμᾶς ἔχει μερίσαι BHP (sed ἡμᾶς H) οὐ χωρεῖσαι ἔχειν ὑμᾶς C χωρεῖσαι MQ χωρεῖσαι G ἔχει ὑμᾶς μερίσαι O ἡμᾶς etiam LQ | οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς (om ἔχει μερίσαι) I | ἀπαλλήλων ὑμᾶς N τοῦτ' ἔστιν om L | οὐ pro οὔτε D | οὔτε παῦλον παρὰ πέτρον (οὔτε τὸν παῦλον ἀπὸ πέτρου N) ante οὔτε πετρ. π. παυλ. BIKN | πέτρος et παῦλος C || ⁷ παρὰ prius om G ἀπὸ bis HPQ secundo loco etiam G | οὔτε δὲ παῦλον A Thil Tisch | κύριον Q | καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν M οὕτως καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν κυρίως I πιστεύομεν etiam Q | κυρίως καὶ εἰλικρινῶς καὶ ἀληθῶς HP πιστεύομεν HMO || ⁸ ἡμῶν om G || ⁹ γινόμεθα cum FLMNQ γενόμεθα DGHIP γενοίμεθα A Thil γενώμεθα C ἐγενόμεθα B Tisch ἐγενώμεθα Q | γενέσθαι post γενοίμεθα HP | καὶ om BCIMO | ἡμετέρας GHQ | ἰδέας τε καὶ διδασκ. HP

sect. 6 l. 10 διαδεξιόμενος A | ὁ δὲ παῦλ. δεξ. I | ὁ om KM | ὁ μακάριος παῦλος HP | δύο om IM | ἀποσταλμένους DNQ ἀποσταλέντας FL | οὓς ἀπέστειλαν O || ¹¹ μὴν μαῖω εἰκάδι om BGIKM εἰς τὰς ἡκωσιν (i. e. εἴκοσι) pro εἰκάδι C || ¹² ἠὲ χαρίστησεν cum BGKNO εὐχαρίστησεν AC DFLPQ Thil Tisch ἠὲ χαρίσσει M εὐχαριστήσας H | τῷ Θεῷ pro τῷ κυρίῳ A Thil | τῷ κυρίῳ ἡμῶν CI Lasc | καὶ δεσπότη ἡμῶν om CIM Lasc | ἡμῶν om BDFIKLN Tisch | Ἰησοῦ om I Ἰησοῦ Χριστῷ om M || ¹³ ἀποπλεύσας C | δέ om H | γανδομελέτης CI γανδομελήτης D | ἔτι om M | δι' ἄφρ. BFIMNOQ ἐπὶ ἀφρικῆς G εἰς ἀφρικὴν C || ¹⁴ ἀλλ' ἐπὶ τὰ μέρη H | εἰς τὰ μέρη C | μέρει GMN | τῆς Ἰταλίας M | ἐπὶ . . . Ἰταλίας om I | συκελλαν GH σικελίαν I συκελλίαν Q | ἔδραμεν ACO ἔδραμεν οὖν (ante ἔδραμεν male interpungit) A ἔδρ. ἐπὶ σικελ. C | ἀνέμεινεν I | οὖν post ἔδρ. A

ἐν Συρακούσῃ τῇ πόλει μετὰ τῶν δύο ἀνδρῶν τῶν πεμφθέντων ἀπὸ Ῥώμης πρὸς αὐτόν.

7 Κάκειθεν ἀποπλεύσας παρεγένετο εἰς τὸ Ῥήγιον τῆς Καλαβρίας, καὶ ἀπὸ τοῦ Ῥηγίου ἐπέρασεν ἐν Μεσίτῃ, καὶ ὁρδύ-
5 νεύει ἐκεῖ ἐπισκοποῦν Βαχχύλον ὀνόματι. ἐξεληθόντος δὲ αὐτοῦ ἀπὸ Μεσίτης ἀπέπλευσεν ἕως Διδύμου, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ νύκτα μίαν· κακειθεν ἀποπλεύσας ἦλθεν εἰς Ποντιόλῃν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ.

8 Διόσκορος δὲ ἰ ναύκληρος ὁ ἀπενέγκας αὐτὸν ἐν Συρα-
10 κούσῃ, συμπαθῶν τῷ Παύλῳ, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐρρύσατο ἐκ θανάτου, ἑάσας τὸ ἴδιον πλοῖον ἐν Συρακούσῃ ἡκολούθησε μετ' αὐτοῦ ἕως Ποντιόλῃς. ἐκ δὲ τῶν μαθητῶν τοῦ Πέτρου εὐρεθέντες ἐκεῖ καὶ προσδεξάμενοι τὸν Παῦλον παρεκάλεσαν αὐτὸν μείναι πρὸς αὐτούς· καὶ ἔμεινεν ἑβδομάδα μίαν, κρυπτόμενος διὰ τὰς
15 παραγγελίας τοῦ Καίσαρος.

¹ ἐν τῇ συρακούσῃ FL | συρρακ. K συρακούσει BC | τῶν δύο^ν H αὐτῶ ἀπὸ Ῥώμης A

sect. 7 l. ³ κακεῖ O | παραγίνεται N παρεγένοντο Q | τό om CM | ῥήγιον AQ ῥήγιν BI ῥύγιον CH ρύγην G ῥήγην DLN ῥήγειον P | τῆς ante καλ. om CD εἰς καλαβρίαν B εἰς καλανρίαν K || ⁴ καλαβρίας cum FGO (cf D) Tisch καλανρίας ACDHIP Thil | ἀπὸ δέ I | ῥύγιον ADQ ῥυγίον N ῥυγίον CG ῥηγίον P | ἐν Μεσίτῃ cum ABGK Tisch ἐν μεσίτῃ O εἰς μεσίτην CDMNQ εἰς μισίτην G εἰς μισήτην I εἰς μεσίτην HLP εἰς μεσσήτην F Thil | ὁρδινεύει cum A Thil Tisch ὁρδινεύει Q ὁρδινεύει H ὁρδίνευσεν BLM ὥρδινευσεν KP ὥρδινευσεν F ὁρδίνευσεν N ὁρδίνευσεν C χειροτονεῖ D ἐποίησεν G κατέστησεν I || ⁵ βάχylum ALMN βαχιλάν G βράχylum Q κάγ-χυλον K πάχυλλον I Barchyrinum Lasc | ἐξελθὼν δὲ αὐτὸς F || ⁶ μισήτης I μεσσήτης F Thil μεσίτης HLP μισίτης G | εἰς δίδυμον I | δίδυμων AHM NOP Thil Tendulae Lasc δίδυμον cum BCDFGKL Tisch | νύκτα CI || ⁷ καὶ ἐκεῖθεν F | ἔμεινεν καὶ pro ἀποπλ. O | ἦλθεν om H | ποντιόλῃν cum ADG Thil Tisch ποτιόλῃν I ποτιόλῃς BFLN ποντιόλῃς CKO ποτιόλους HPQ ποτιόλους M | τῇ δὲ δευτέρᾳ IO τῆς δευτέρας C || ⁸ ἡμέρᾳ om I. 'hactenus Reyna textum cod Messan (F) cum uersione lat Lascaris edidit' (Thilo) item codd MN hactenus collati

sect. 8 l. ⁹ ἦν γὰρ ὁ ναυκλ. . . συρακ. τῇ πόλει, διόσκορος ὄνομα C | δέ om IO | ὁ ante ἀπενέγκας om I | ἀπενέγκας C ἀπενέγκων B ἀπενεί-μας L | συρακούσει BQ συρακούσῃ K || ¹⁰ ἐρρύσατο C Tisch | ἐπὶ θανάτου BGKL || ¹¹ ἑάσας οὖν I | τὸ πλοῖον αὐτοῦ C | πλεόν pro πλοῖον Q | αὐτοῦ ante ἴδιον etiam L | σκάφος BGKL | συρακούσῃ K συρακούσει CQ | αὐτῷ pro μετ' αὐτοῦ Q | μετ' ante αὐτοῦ om O || ¹² ποτιόλῃς BHILOP ποτιό-λους Q | ἐκ τῶν μαθητῶν οὖν O ἐκ τ. μαθ. δὲ Q | τοῦ πέτρου om I | οἱ εὐρεθέντες I | εὐρεθέντων P || ¹³ ἐκείσαι Q | προσδεξάμενος I | τοῦ μείναι HP || ¹⁴ παρ' αὐτοῖς BIKL μετ' αὐτοῖς C μετ' αὐτῶν Q σὺν αὐτοῖς G | ἔμεινεν ἐκεῖσε I | διὰ τὰς ἀπειλὰς τοῦ τυράννου καίσαρος I

9 Πάντες δὲ οἱ τοπάρχαι ἐφύλαττον τοῦ πιάσαι καὶ ἀποκτεῖναι αὐτόν. Διόσκορος δὲ ὁ ναύκληρος, καὶ αὐτὸς ἀναφαιλάνδης ὑπάρχων, στιχάριον ναυκληρικὸν φορέσας καὶ παρηρησιασάμενος τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ εἰς τὴν πόλιν Ποντιόλης ἐξῆλθεν. νομίσαντες οὖν ὅτι ὁ Παῦλος ἐστίν, ἐκράτησαν καὶ ἀπεκεφάλισαν αὐτόν, 5 καὶ παρέπεμψαν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν Καῖσαρα.

10 Προσκαλεσάμενος οὖν ὁ Καῖσαρ τοὺς πρώτους τῶν Ἰουδαίων ἀνήγγειλεν αὐτοῖς λέγων Χάρητε χαρὰν μεγάλην, ὅτι Παῦλος ὁ ἐχθρὸς ὑμῶν τέθνηκεν. Καὶ ἐπέδειξεν αὐτοῖς καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ποιήσαντες οὖν ἐδύροσύνην μεγάλην τῇ ἡμέρᾳ 10 ἐκείνῃ, ἥτις ἦν τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ Ἰουνίου μηνός, ἕκαστος τῶν Ἰουδαίων ἐπληροφορήθη.

11 Ὁ δὲ Παῦλος ἐν Ποντιόλῃ ὦν καὶ ἀκούσας ὅτι Διόσκορος ἀπεκεφαλίσθη, λυπηθεὶς λίπη μεγάλη, ἀτενίσας εἰς τὸ ὕψος

¹⁰ Neh. 8, 12 LXX

sect. 9 l. ¹ πάντες γάρ H | ἐφύλασσον BGK παρετε(ί)ρον Q ἐφ. τὰς ὁδοὺς HP | τοῦ om I | αὐτόν καὶ ἀποκτεῖναι GQ ὅπως ἀποκτείνωσιν αὐτόν I || ² ἀναφαιλάνδης cum B (sed praem φαλακρός) O Tisch ἀναφάλανδος AGHIKQ ἀναμφαιλάνδης C ἀναφαιλάνδεός L ἀναφάλας D ἀναφάλαντος P Thil || ³ ἐπῆρχεν I | στιχάριον O | στιχ. οὖν I στιχ. αὐτικὸν Q || ⁴ εἰς τὴν πόλιν ποιντ. om C | τὴν πόλιν om I | ποτιόλης BGKLQ ποτιόλην HIP ποτιόλων Q | ἦλθεν C | νομ. δὲ οἱ ὄχλοι I || ⁵ παῦλος om ὁ BGHKL | ἦν AQ Thil | ἐκρατ. αὐτόν GI add βλα καὶ ἀπερχόμενον κατὰ τὰς πλατείας G | καὶ om G | ἀπεκεφάλισαν GLO ἀπέφαλῆσαν Q | αὐτόν om G || ⁶ εἰς τὸν καῖσαρα C τὸν om IOQ

sect. 10 l. ⁷ προσκαλ. δὲ BK | ὁ om Q | τοὺς πρεσβυτέρους C || ⁸ ἀνγγ. αὐτοὺς B | χαίρετε BCGKL | ἄρτι post χαρ. add G | μεγάλην σφόδρα HP | ὁ παῦλος IQ || ⁹ ὁ ante ἐχθρ. om I | ἡμῶν HI | ἐπέδειξεν cum BCDGLOP Tisch ἐπέδειξεν AHI Thil ἀπέδειξε K | αὐτοὺς I | καὶ ante τὴν κεφ. cum AGIO Thil; om BCDHKLQP Tisch || ¹⁰ αὐτοῦ post κεφ. cum AIOQ Thil, om BCDGKLP Tisch τοῦ διοςκόρου H | οἱ δὲ περὶ πάντες om οὖν H οἱ δ' ἐποιήσαντω P | τὴν ἡμέραν ἐκείνην C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ G || ¹¹ ἥτις ἦν . . . μηνός om I τῇ τεσσαρεσδεκ. C | τεσσαρισδεκ. HO τέσσαρεις καὶ δεκ. Q | Ἰουνίου O Ἰουλίον D | ἕκαστος . . . ἐπληροφ. om C | ἕκαστος δὲ G καὶ ἕκαστος Q μεγάλως εὐφράνθησαν· ἕκαστος γὰρ αὐτῶν ἐπληροφορήθησαν περὶ τῆς τελειώσεως παύλου B || ¹² ἐπληροφορέθη O | ἐπληροφ. ὅτι (ὁ P) παῦλος ἀπεκεφαλίσθη HP

sect. 11 l. ¹³ ὁ δὲ μακάριος παῦλος HP | ἐν ποτιόλῃ BCI Thil Tisch ἐν ποτιίλης KLO ἐν ποτιόλοις HP(Q?) εἰς ποτιόλην G | κεκοιμημένος post ὦν add HP || ¹⁴ ἀπεκεφαλίσθη . . . μεγάλη om I | ἀπεκ. ἀντ' αὐτοῦ HP | ἐλυπήθη λύπην μεγάλην καὶ ἀτεν. BCG | λύπην μεγάλην etiam O μεγάλην λύπην Q λύπη μεγ. πάνν HP | ἀτενίσας τὸ ὄμμα G ἀτενίσας οὖν I | εἰς τὸν οὐρανόν COQ εἰς τὸ ὕψος om τοῦ οὐρ. GK

τοῦ οὐρανοῦ εἶπεν Κύριε παντοκράτωρ ἐπουράνιε, ὁ φανείς μοι
ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐπορεύθην διὰ τοῦ μονογενοῦς σου λόγου τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπιτίμησον τῇ πόλει ταύτῃ καὶ
ἐκβαλε πάντας τοὺς πιστεύσαντας τῷ Θεῷ καὶ ἀκολουθήσαντας
5 τῷ λόγῳ αὐτοῦ.

12 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς Ἀκολουθεῖτέ μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ
Ποντιόλης μετὰ τῶν πιστευσάντων τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ, ἦλθον
εἰς τόπον καλούμενον Βαῖτας, καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς
αὐτῶν πάντες θεωροῦσι τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν καλουμένην Πον-
10 τιόλην πεποντισμένην εἰς τὴν ὄχθαν τῆς θαλάσσης ὥσει ὀργυῖαν
μίαν· καὶ ἐκεῖ ἔστιν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας εἰς μνημόσυνον
ὑποκάτω τῆς θαλάσσης.

13 Ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ Βαῖτας, ἐγένοντο εἰς Γαῖτας,
κακεῖ ἐδίδασκεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἔμεινεν γὰρ ἐκεῖ τρεῖς ἡμέ-
15 ρας εἰς τὸν οἶκον Ἑράσμου, ὃν ἀπέστειλεν ὁ Πέτρος ἀπὸ Ῥώμης
διδέξαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ. ἐξελθὼν δὲ ἀπὸ Γαῖτας ἦλθεν

² Io. 1, 1; 18

¹ εἶπεν] *hactenus cod K collatus est* | παντοκράτωρ *A* | ἐπουράνιε
βασιλεῦ *I* | μοι *om I* || ² ἐπορευόμην *I* | μονογενοῦς *G* μονογενοῦ *IL* |
υἱοῦ *pro* λόγον *C* υἱοῦ καὶ λόγον *O* λόγον *om I* | τοῦ *om G* || ³ κυρίου μου
GLQ | ἐπιτιμ. καὶ καταπόντισον *G* | τὴν πόλιν ταύτην *CGO* | καὶ ἐκβαλὼν
BG ἐκβαλὼν οὖν *I* || ⁴ ἐκβάλας *LQ* | ἐκβαλε ἀπ' αὐτῆς *HP* | ἅπαντας τοὺς
πεπιστευκότας τὸν λόγον παύλου καὶ ἠκολούθησαν μετ' αὐτοῦ τῷ χριστῷ *C* |
χριστῷ *pro* Θεῷ *G* || ⁵ παύλου *pro* αὐτοῦ *B(C)* | τῷ λόγῳ τῆς χάριτός
σου. ἀνεπερεάστους καὶ ἀβλαβεῖς (εὐβλαβεῖς *P*) καὶ ταῦτα εἰπὼν λέγει
αὐτοῖς *HP*

sect. 12 l. ⁶ ἔφη *I* | οὖν *om BGLQ* διότι εἶπεν *C* | ἀκολουθήσατέ
GILQ | καὶ αὐτὲ ἐξελθ. *om O* | ἐξηλθον *Q* | ἀπὸ τῆς *O* || ⁷ ποτιόλης *BHIL*
ποτιόλους *Q* *post* ποντ. *add* διὰ τῆς νυχτός *G* | τὸν λόγον *CO* | καὶ ἦλθον
C ἦλθεν *HIP* || ⁸ καλούμενος *A* λεγόμενον *B* | πάντες αὐτὲ τοῖς ὀφθ. αὐτ. *I* ||
⁹ θεωροῦσιν *CO* | ἐκείνην τὴν καλ. *om Q* τὴν καλ. *Ποντ. om B* | ποτιόλην
DHI ποτιόλης *LO* ποτιόλων *Q* || ¹⁰ καταπεποντισμένην *B* καταποντισμ. *I*
ἐποντισμ. *G* ποντισμ. *O* καταποντισθῆσα *Q* | τὴν *om I* | ὄχθην *GH* ὄχθον
I | εἰς τὴν θάλασσαν *Q* *idem add* κάλυψαν αὐτὴν τὸ ὄδος εἰς ὄργ. μ. |
ὥσει . . . ὄργ. τῆς θαλάσσης *om BI* | ὥς *C* | ὀργυῖαν *ALOP* Tisch ὀργυῖαν
CD Thil ὀργυῖαν *H* ὀργυῖαν *Q* οὐγταν *G* αἰθυῖαν *scriptum fuisse suspicatur*
HUsener || ¹¹ καὶ ἐκεῖ ἔστιν *om Q* | ἔστιν ἐκεῖ *CGL* ἐκεῖ *om O* | τὴν σήμε-
ρην *PQ* ἡμέρας *om G*

sect. 13 l. ¹² ἐξελθόντα δὲ αὐτόν *P* | ἀπὸ βαίων *B* | ἐγένετο *CDH*
παρεγένοντο *G* ἦλθεν *I* | γαῖτα *BDH* γαῖταν *LO* γαῖτῃ *Q* γάτζαν *I* || ¹⁴ κακεῖσε
H | ἔμεινεν δὲ *CGHP* ἔμ. καὶ *O* | ἡμέρας τρεῖς *CQ* ἕως ἡμέρας τρεῖς *post*
ἐράσιον *I* || ¹⁵ ἐρασίον *G* | οὐ ἀπίστ. *HIP* | πέτρος (*om* ὁ) *CHI* | ἐπὶ ῥόμ. *P* ||
¹⁶ τοῦ χριστοῦ καὶ Θεοῦ *G* | ἐξελθόντων *I* | γάτζαν *I* γαῖτης *OPQ*

εἰς καστέλλιον λεγόμενον Ταρακίνας, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας ἑπτὰ εἰς τὸν οἶκον Καισαρίου τοῦ διακόνου, ὃν ἐχειροτόνησεν Πέτρος· καὶ ἐκείθεν ἀποπλεύσας διὰ τοῦ ποταμοῦ ἦλθεν εἰς τόπον καλούμενον Τρίβους Ταβέρνης.

14 Οἱ δὲ σωθέντες ἐκ τῆς πόλεως Ποντιόλης τῆς ποντισθεί- 5
σης ἀνήγγειλαν τῷ Καίσαρι εἰς Ῥώμην ὅτι Ποντιόλη ἐποντίσθη
μετὰ παντός τοῦ ὄχλου αὐτῆς. καὶ ἐν λύπῃ μεγάλη γενόμενος
ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν πόλιν, προσκαλεσάμενος τοὺς πρώτους τῶν
Ἰουδαίων εἶπεν αὐτοῖς Ἴδε διὰ τὴν ὑπακοὴν ὑμῶν ἐποίησα ἀπο-
κεφαλίσθηναι τὸν Παῦλον, καὶ διὰ τοῦτο ἐποντίσθη ἡ πόλις. 10

15 Οἱ δὲ πρώτοι τῶν Ἰουδαίων εἶπαν πρὸς τὸν Καίσαρα
Εὐσεβέστατε βασιλεῦ, μὴ οὐκ εἵπαμέν σοι ὅτι πᾶσαν χώραν αὐτὸς
ἐτάραξεν τῆς ἀνατολῆς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν διέστρεψεν;
προάγει οὖν, εὐσεβέστατε βασιλεῦ, ἵνα μία πόλις ἀπόληται καὶ
μὴ τὸ βασιλείον σου· τοῦτο γὰρ εἶχεν παθεῖν ἡ Ῥώμη. Καὶ 15
παρεμυθίσθη ὁ βασιλεὺς ἀκούσας τοὺς λόγους αὐτῶν.

¹ ἐν pro εἰς C | καστέλλιον cum AH Thil Tisch καστέλλιν BO
καστέλλον L καστέλλην COP καστέλλειν D καστέλλην G κάστρον Q κέλλην
ἐπιλεγόμενον (om ταρ.) I | ταρακίνας L ταρρακίνας O ταρρακίνης HP
τερακίνας C τερακίνας Q | ἡμέρας ἑπτὰ post πέτρος B || ² καίσαριον GPO |
³ ἐκείθεν δέ B | ἀποπλεύσαντες . . . ἦλθον C || ⁴ λεγόμενον C | τρίβους
ταβερῶν I τρίβους om D τριβουσταβέρνης B τριβουταβέρνης C

sect. 14 l. ⁵ διασωθέντες Q | ποτιόλης BDHLP ποτιόλων Q om I |
τῆς ποντισθ. om Q | καταποντισθείσης I || ⁶ ἀνήγγειλαν L | τῷ νέρῳ B |
ῥώμης I ἐν τῇ ῥώμῃ BL ἐν ῥώμῃ CO εἰς ῥώμ. om G | ποτιόλη BD ποτιόλης
HILOP ποτιόλης G ποτιόλων Q | κατεποντίσθη I || ⁷ παντός om BUGL |
λαοῦ pro ὄχλου BUGHILOP retinui ὄχλου cum ADQ Thil Tisch | αὐτοῖς Q |
ἐν λύπῃ οὖν (om καὶ) I | μεγάλη om BUGL | γενόμενος cum AC Tisch
γενόμενος reliqui Thil || ⁸ καὶ προσκαλεσ. Q | τῶν ἰουδαίων om I || ⁹ λέγει I |
ἰδοὺ CI ἴδετε G | ἡμῶν H || ¹⁰ καὶ διὰ τοῦτο om P | κατεποντίσθη ποτιόλης
(om ἡ πόλις) I | ἐποντίσθη A

sect. 15 l. ¹¹ πρώτοι τῶν ἰουδαίων om BGO | ἀποκρυθέντες εἶπ. Q
εἶπαν cum ADOPQ(?) Thil Tisch εἶπον BCGHIL | πρὸς καίσαρα (om τὸν) I
πρὸς τὸν βασιλέα BUGL || ¹² βασιλεὺς G | μὴ om C | εἵπομεν CHPO
εἴπωμεν I | ὅτι αὐτὸς ἐτάραξεν πᾶσαν τὴν (om BL) χώραν BUGL | πᾶσαν
πόλιν καὶ χώραν O | αὐτὸς om I || ¹³ ἐτάραξεν post ἀνατολῆς I | post ἐτάραξεν
add ὡς καθὼς προεἶπαμέν σοι· καὶ O | διέστρεψεν L || ¹⁴ συμφέρει GHP
πρέπει L | εὐσεβέστατε βασιλεῦ om BHP εὐσεβ. om etiam I | ἀπόληται cum
ACG (sed ἀπώλ.) O Tisch ἀπολεῖται BDHIP ἀπόλλνται L ἀπόλλνται sine
ulla auctoritate scripsit Thil || ¹⁵ ὅλον τὸ βασ. σου C τὸ βασ. σου ὅλον G
ἅπαν τ. β. σ. I | παθῆναι ῥώμῃ G/L | ἡ om D | ῥώμης I || ¹⁶ παρεμυθίσθη
P παρεμύθη Q | καὶ παρεμυθίσθη . . . λόγους αὐτῶν om substituitque
haec: ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν παρεμυθίσθη I | τ. λογ.
τοῦτους BCGHLP

16 Ὁ δὲ Παῦλος παρέμεινεν εἰς Τρίβους Ταβέρνης ἡμέρας τέσσαρας. καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς Ἀππίου Φόρον καλούμενον Βικουσαράπη, καὶ κοιμηθεὶς ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην εἶδέν τινα καθήμενον εἰς καθέδραν χρυσοῦν, καὶ παριστάμενον αὐτῷ
 5 πλήθος μαύρων καὶ λεγόντων· Ἐγὼ ἐποίησα σήμερον νῖδον φονεῦσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἄλλος δὲ ἔλεγεν ὅτι Κἀγὼ ἐποίησα πεσεῖν οἶκον καὶ φονεῦσαι γονεῖς μετὰ τέκνων. Ἄλλοι μὲν ἄλλα ἐξηγοῦντο αὐτῷ πονηρὰ πολλά· ἕτερος δὲ ἐλθὼν ἀγγέγειλεν αὐτῷ ὅτι Ἐγὼ ὠρδίνευσά ἵνα ὁ ἐπίσκοπος Ἰουβενάλιος, ὃν χειροτόνησεν
 10 Πέτρος, μετὰ τῆς ἡγουμένης Ἰουλιανῆς κοιμηθῇ.

17 Ἀκούσας δὲ ταῦτα πάντα κοιμώμενος εἰς αὐτὸν τὸν Ἀππίου Φόρον πλησίον Βικουσαράπης, εὐθέως καὶ παραχρῆμα ἀπέστειλεν ἐν Ῥώμῃ ἐκ τῶν ἀκολουθησάντων αὐτῷ ἀπὸ Ποντιόλης πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Ἰουβενάλιον, λέγων τοῦτο αὐτὸ ὑπερ ἀπῆει
 15 ποιῆσαι.

sect. 16 l. ¹ ὁ δὲ μακάριος παῦλος HP | τριβους ταβερνην I τριβου-
 ταβερνης B τριβουταβερνην C || ² δεκατέσσαρας P | εἰς τόπον καλούμενον
 σαμπιον φόρον βικουσαράπι C ἀππίου φόρον χωρίον G | καλούμενον . . .
 ἐκεῖ om I || ³ βικουσαράπη om DHP βικουσαραπή B βήκους ἐράπει Q βηκου-
 σαρώπη G βικουσαράπη L | ἐκείσε C | τὴν δὲ I | νύκταν BGHIQ | τῇ νυκτὶ
 ἐκείνῃ Q | ἶδεν BCHO || ⁴ τινὰν I | τινὰ κατ' ὄναρ G τινὰ αἰθνώπια καθ. C |
 καὶ om G | παριστάμενον GIL παριστώμενον A | αὐτὸν I || ⁵ τινῶν μαύρων I |
 (ἦ C) καὶ ἔλεγον CI item sed add αὐτῷ HP | καὶ τίς ἐξ αὐτῶν εἶπεν O |
 ἐγὼ σημ. ἐποί. νῖδον φον. πατέρα (om τὸν εἰ αὐτοῦ) I τὸν εἰ αὐτοῦ om
 etiam B | νῖδον φονεῦσαι GL νῖδον τὸν πατ. αὐτ. φον. O | νῖδος P || ⁶ ἕτερος A
 καὶ ἄλλος P | δὲ om BCDP Tisch | ὅτι om BIQ | ἐγὼ CGHLQ || ⁷ οἶκον
 πεσεῖν IO | γονεῖς καὶ τέκνα B τέκνα καὶ γονεῖς Q | καὶ ἕτεροι (om μὲν
 ἄλλα) I | ἄλλος L | καὶ ἄλλοι HP ἄλλοι δὲ ἐξηγ. ἕτερα πονηρὰ ἔργα ἃ
 εἶχον ποιῆσαι C | μὲν οὖν Q || ⁸ αὐτῷ prius om IQ | πονηρότερα (om πολλά)
 BG πολλά καὶ πονηρά HP | ἄλλοι μὲν ἄλλα post πολλά repetit O | ἀνε-
 λθὼν G | ἀγγέγειλεν I | λέγων post αὐτῷ altero add BIOQ || ⁹ ὅτι om IQ |
 ὠρδίνευσά cum AP Thil ὠρδίνευσά CDO Tisch ὠρδίνευσά H ἐποίησα BGIQ |
 ὅτι pro ἵνα L | Ἰουβενάλιος LO || ¹⁰ μετὰ τὴν ἡγουμένην κοιμηθῆναι (om
 Ἰουλιαν.) I | κοιμηθῆναι etiam O

sect. 17 l. ¹¹ ταῦτα δὲ ἀκοῖς. I | πάντα om CI | ὁ παῦλος post
 πάντα add HP post κοιμώμενος I | εἰς . . . βικουσαράπης om I | εἰς
 om Q | αὐτὸν . . . πλησίον om L | αὐτὸν τὸν om CGQ || ¹² ἀπὸν BC ἀμπιον
 C** | φόρον C | πλησίον βικουσα. om DHP | πλησίον om CGO ἀπὸ βικ. B |
 βικουσαράπι C βικουὰς ἐράπης Q σαμηκουεραπι O | εὐθέως καὶ om Q |
 καὶ om CO | ἀπεστ. παραχρ. C || ¹³ εἰς Ῥώμην BGHLQ εἰς Ῥώμην τινὰς I |
 αὐτῷ om G αὐτοῦ C αὐτῶν Q ποτιόλης HLP || ¹⁴ λέγοντος δ' οὐκ ἐμείλεν
 ποιῆσαι. ὁ οὖν Ἰουβενάλιος ταῦτα ἀκηκῶς ἔρριψεν κτλ. I | λέγων οὕτως
 ὥσπερ G | αὐτό G B | ἀπῆει cum AIL Thil Tisch ἀπῆει BHOP ἀπείη G
 ἀπείη Q ἐπῆγει C || ¹⁵ πιάσαι G

18 Καὶ δραμιὼν τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ Ἰουβενάλιος ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὰ ἵχνη τοῦ Πέτρου κλαίων καὶ ὀδυρόμενος καὶ λέγων ὅτι Παραπεσεῖν ἀπῆειν. Καὶ ἐξηγήσατο αὐτῷ τὸ κεφάλαιον καὶ εἶπεν Πιστεύω ὅτι αὐτός ἐστιν ὃν περιέμενες φωστῆρα. ὁ δὲ Πέτρος πρὸς αὐτὸν ἔφη Πῶς ἐνδέχεται ἐκείνον εἶναι τελειωθέντος αὐτοῦ; 5

19 Ὁ δὲ Ἰουβενάλιος ὁ ἐπίσκοπος ἔλαβεν τὸν ἀποσταλέντα παρὰ Παύλου πρὸς τὸν Πέτρον, καὶ αὐτὸς αὐτῷ ἀνήγγειλεν ὅτι ζῇ καὶ ἔρχεται, καὶ ὅτι ἐστὶν εἰς Ἀππίου Φόρον. καὶ ἡχαρίστησεν καὶ ἐδόξασεν ὁ Πέτρος τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 10

20 Τότε προσκαλεσάμενος τοὺς πεπιστευκώτας μαθητὰς αὐτοῦ ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρὸς τὸν Παῦλον ἕως Τρίβους Ταβέρνης· ἐστὶν δὲ τὸ διάστημα ἀπὸ Ῥώμης ἕως Τρίβους Ταβέρνης μίλια τριάκοντα ὀκτώ. καὶ ἰδὼν τούτους ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ ἔλαβεν θάρσος. κινήσαντες δὲ ἐκεῖθεν 15 ἐκοιμήθησαν εἰς πόλιν καλουμένην Ἀρικίαν.

sect. 18 l. ¹ τῇ om Q | αὐτὸν IQ | ante ἔρριψ. praesent τοῦτω αὐτῷ κατεπιγώμενος τὸ πράγματι (sic) C || ² τοῦ om I τοῦ μακαρίου πέτρου HP | κλαίων καὶ om B | ὀδυρόμενος BIQ | ὅτι παρὰ μικρὸν παραπ. D item sed ἀπ. παραπ. HP | pro ὅτι παραπ. ἀπ. substituit τῷ ἑαυτοῦ ἀμάρτημα I || ³ ἀπῆει cum A Thil Tisch ἀπείει BDO ἀπείει GHP ἀπείει LQ ἐπείει C | αὐτῷ om I | ἅπαν τὸ κεφ. I τὸ κεφ. ἅπαν BGHLOPQ | λέγων pro καὶ εἶπεν I | εἶπεν αὐτῷ ὅτι G || ⁴ πιστεύω κύριε I πιστεύω εἰς τὸν χριστὸν HP ὁ φωστὴρ καὶ ἱερός τῶν ἡμετέρων ψυχῶν pro ὃν περιέμ. φωστ. I | ὅπερ pro ὃν C | περιέμενε D περιεμένης C περιέμεινε P | ἰδεῖν φωστῆρα παύλον HP || ⁵ ἔφη πρὸς αὐτὸν I πρὸς αὐτόν om L αὐτῷ ἔφη BG | εἶπεν O | οὕτως ἔχει pro πῶς ἐνθ. . . . τελ. αὐτοῦ I | πῶς om BGL

sect. 19 l. ⁶ ἰουβ. ἐπίσκοπος (om δ) BLQ ἐπισκ. ἰουβ. C | ἀποσταλέντα ἄνδρα P σταλέντα ἄνδρα H || ⁷ καὶ ἀπείει πρὸς τὸν πέτρ. G καὶ ἀπήγαγεν πρὸς τ. πέτρ. Q | πρὸς πέτρον B | αὐτῷ om I | ἀνήγγειλεν CQ || ⁸ ὅτι ante ἐστὶν om HP | ἀππίου φόρον βικονσάρατι C | ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ πέτρος εὐχαρίστησεν (om καὶ ἐδόξασεν) I | εὐχαρίστησεν B εὐχαριστήσας Q | πέτρος (ὁ πέτρος (CDO) post ἡχαρίστησεν BDGL Tisch post Ἰησοῦ Χριστοῦ Q | ἐδόξασεν ὁ πέτρος cum AHOP Thil | καὶ ante ἐδόξασεν om Q || ⁹ καὶ πατέρα . . . Χριστοῦ om CHP

sect. 20 l. ¹¹ καὶ pro τότε C | προσκαλ. ὁ πέτρος IQ || ¹² ὁ πέτρος ἀπέστειλεν HP | πρὸς παῦλον Q πρὸς αὐτόν I | ἕως σαμπίου φόρον βικονσάρατι bis C | τρίβους ταβέρνη I || ¹³ ἐστὶν δὲ τὸ διαστ. . . . τριβ. ταβερν. om per homoeotel GIL | ἕως Τριβ. Ταβ. priora om Q | ἦν pro ἐστὶν HL | ἕως ἐκείσε DH (sed ἐκεῖσα) P | μιλ. λῆ DHOQ | ἀπὸ μιλίων λῆ I || ¹⁴ ἰδὼν αὐτοὺς B τούτους ἰδὼν (om καὶ) I | ὁ παῦλος ἔλαβεν θάρσος εὐχαριστήσας τ. κ. ἡ. ἰ. χρ. Q | ἡχαρίστησεν τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἔλαβεν δὲ θάρσ. C || ¹⁵ ἐκεῖθεν δὲ κινήσ. BG | ὑποστρέψαντες pro κιν. I || ¹⁶ πόλιν om G | ἀρικήαν IL ἀρκίαν D ἀρικήαν O ἀρεκίην C ἀραβίαν B ἀρίτζα Q

21 Περίφημον δὲ ἐγένετο ἐν τῇ πόλει Ῥώμῃ ὅτι Παῦλος ὁ ἀδελφὸς Πέτρον ἔρχεται. οἱ δὲ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ ἔχαιρον χαρὰν μεγάλην. τάραχος δὲ μέγας ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ἀπελθόντες πρὸς Σίμωνα τὸν μάγον παρεκάλουν αὐτὸν
5 λέγοντες Ἀνάγαγε τῷ βασιλεῖ ὅτι οὐκ ἀπέθανεν ὁ Παῦλος, ἀλλὰ ζῇ καὶ ἤλθεν. Ὁ δὲ Σίμων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους εἶπεν Τίς οὖν ἡ κεφαλὴ ἡ ἐλθοῦσα πρὸς τὸν Καίσαρα ἀπὸ Ποντιόλης; μὴ καὶ αὐτὴ οὐκ ἦν ἀναφαιλάνδρος;

22 Ἐλθόντος δὲ τοῦ Παύλου ἐν τῇ Ῥώμῃ, φόβος μέγας
10 ἐπέπεσεν τοῖς Ἰουδαίοις. συνήλθον οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· Τὴν πίστιν, ἐν ᾗ ἐγεννήθης, ταύτην διεκδίκησον· οὐ γὰρ δίκαιόν ἐστιν, ἵνα Ἑβραῖος ὢν καὶ ἐξ Ἑβραίων ἑαυτὸν διδάσκαλον εἴπῃς ἐθνῶν καὶ ἐκδικητὴν τῶν ἀπεριτεμνόντων, καὶ αὐτὸς ὢν περιτετμημένος τὴν τῆς περιτομῆς καταργήσης
15 πίστιν. ὅταν οὖν ἴδῃς Πέτρον, ἀνταγώνισαι κατὰ τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας, ὅτι πᾶσαν <τὴν> τοῦ ἡμετέρου νόμου παραφυλακὴν κατήργησεν.

sect. 21 l. ¹ δέ om Q | περιφ. εὐθέως οὖν ἐγένετο HP | τῇ om Q | πόλει om CIGQ | ὁ ἀδελφὸς πέτρον om I || ² ζῇ καὶ ἔρχεται CHP | οἱ οὖν C καὶ οἱ μὲν HP | τῷ κυρίῳ OQ τῷ χριστῷ P || ³ μεγάλην σφόδρα HP | τοῖς δὲ Ἰουδαίοις μέγας θόρυβος ἐγένετο I || ⁴ ἀπελθόντες om I | τὸν σίμωνα Q | καὶ παρεκάλουν L | αὐτόν om I αὐτῶν H || ⁵ ἀνάγαγε τῷ βασιλεῖ om O | ἀνάγγειλε I ἀνηγγέλει Q | ὁ ἀνιε παῦλος om L | ἀλλὰ ζῇ καὶ ἤλθεν om C || ⁶ ἔρχεται GHIP | ταῦτα δὲ ἀκούσας σίμων ὁ μάγος I | πρὸς Ἰουδαίους L εἶπεν πρ. τοὺς Ἰουδ. I | τίνος οὖν BUGILQ καὶ τίνος ἐν (i. e. ἦν) H τίνος (om οὖν) P ἦν add etiam G || ⁷ εἰς τὸν καίσαρα G | τὸν om LO | ποτιόλης BHL P ἀποτιόλους Q || ⁸ ἦν om C | ἀναφαιλάνδρος O ἀναφαιλάνδρος C ἀναφάλαντος P Thil

sect. 22 l. ⁹ δέ om O | τοῦ μακαρίου Παύλου HP | ἐν Ῥώμῃ H | μέγας om O || ¹⁰ ἔπεσεν IOQ(?) | καὶ συνήλθον HP | πρὸς αὐτόν om G αὐτῶν (om πρὸς) Q | παρεκ. om αὐτόν CI || ¹¹ κύρ παῦλε τῇ πίστει G δεόμεθά σου κύριε ἡμῶν παῦλε ἵνα τὴν πίστιν HP τὴν αὐτῆς πίστιν om C | ἐν ᾗ καὶ L || ¹² δὴ ἐκδίκησόν Q ἐκδίκησον BEI ἐκδικεῖς P καὶ διεκδικῇς H | Ἑβραίων pro Ἑβραῖος ὢν I | ἐξ Ἑβρ. νῖος HP ἐξ Ἑβρ. εἰ Q || ¹³ ὄντα (pro ἑαυτὸν) διδάσκαλον I | τῶν ἐθνῶν BGQ ἑτέρων ἐθνῶν C | τῶν ἐθνῶν τῶν ἀπεριτεμ. B | τῷ ἀπεριτεμνίῳ Q || ¹⁴ in cod H inter fol 156 et fol 157 plura folia exciderunt: desunt omnia inde a uerbis καὶ αὐτὸς ὢν usque ad uerba πλέον ἡγωνίσαστο περὶ sect 84 f | αὐτὸς ἦν I | περιτετμημένος L | τὴν om L | πίστιν καταργήσης I | καταργήσεις B¹⁴Q καταργήσει C || ¹⁵ τὴν πίστιν L | οὖν om C | ἀγώνισαι I | ἑαυτοῦ L || ¹⁶ τὴν post πᾶσαν addidi cum L om reliqui | τοῦ ἡμετέρου γένους BG | τὴν παραφυλακὴν B || ¹⁷ κατήργησεν G

23 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Παῦλος εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν ἡ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἀληθής, τῇ τῶν Ἑβραίων βίβλων μαρτυρία ὠχυρωμένη, πρέπον ἐστὶν πάντας ἡμᾶς πειθαρχεῖν αὐτῷ.

24 Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια τοῦ Παύλου λέγοντος ἐγνώσθη τῷ Πέτρῳ ὅτι Παῦλος παραγέγονεν ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἐχάρη χαρὰν 5 μεγάλην, καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐπορεύθη πρὸς αὐτόν. ἰδόντες δὲ ἀλλήλους ἀπὸ τῆς χαρᾶς ἔκλαυσαν, καὶ ἐπὶ πολὺ περιλαβόντες ἑαυτοὺς τοῖς δάκρυσιν ἀλλήλους κατέβρεχον.

25 Ὡς δὲ πάντων ὁ Παῦλος τῶν ἑαυτοῦ πράξεων τὸ ὕφος τῷ Πέτρῳ ἀπήγγειλεν, καὶ πῶς διὰ τῶν τοῦ πλοῦς κόπων παρα- 10 γέγονεν, ὁμοίως καὶ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ οἷα ἔπασχεν ὑπὸ Σίμωνος τοῦ μάγου, καὶ πάσας τὰς ἐνέδρας αὐτοῦ· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησεν πρὸς ἐσπέραν.

26 Τῇ δὲ ἐπαύριον παραγενάμενος εὗρίσκει πλῆθος τῶν Ἰουδαίων πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ Παύλου. ἦν δὲ μεταξὺ τῶν Ἰου- 15 δαίων χριστιανῶν τε καὶ ἐθνικῶν μεγάλη ταραχή. Οἱ μὲν γὰρ

sect. 23 l. 1. ὁ om B | ὁ μακάριος παῦλος P | ἐὰν ἡ διδασκαλος Q | ἡ post ἀληθῆς BOP om CG, sed ἐστὶν post αὐτοῦ add C || 2 τὴν Q | βίβλων scripsi cum C Thil βίβλω ABDEIOP Tisch κῆκλω (latet βύβλω) Q om GL | ὠχυρωμένη DG ὠχυρωμένη BQ ὠχυρομ. E || 3 ἡμῶν ἐστὶν O | πάντας ἡμᾶς om C | ὑμᾶς ἐστὶν (om πάντας) Q | ἡμᾶς om EOP ὑμᾶς G | αὐτόν I σαιαὶ τῷ Q

sect. 24 l. 1. 5 τοῦ μακαρίου παύλου P | τῷ ἀγίῳ πέτρῳ P | ὁ παῦλος I | παρεγένετο P γέγονεν C || 6 μεγάλην σφόδρα P | εἰδότες A Thil || 7 ἀπὸ τῆς ἀπάτου χαρ. P | ἀπὸ τῆς χαρ. om C ἀπὸ τῆς χαρᾶς ἐδά[κρυσαν] M deest folium. sequitur fol 22: ἔλεγον εἶναι μάγον· ὥστε τὸν λόγον (sect 34) | περιπλακέντες C || 8 αὐτοὺς L ἀλλήλους DI ἀλλήλοις C om O | ἀλλήλους ante κατεβρ. om DI | κατεβρέχων O κατεβρέχοντο C

sect. 25 l. 9 Παῦλος ante πάντων (om δ) I | πᾶν O πάντων reliqui quod non mutui | περὶ τῶν αὐτοῦ πράξεων τῷ πέτρῳ C || 10 τῷ μακαρίῳ πέτρῳ P | ἀνήγγειλεν CDIP | καὶ πῶς ... παραγέγονεν om O καὶ πῶς διὰ τῶν πλοῦς καὶ πόθεν παραγέγονεν G διὰ τὸν τοῦ πλοῦς κόπον BDI τῶν om CL δυσπλοιάσας ἐν τῇ θαλάσῃ διασεσώσται A Thil (sed perperam legit δυσπλοΐσας) || 11 ὁμοίως cum ABG Thil om CDILOPQ Tisch | δὲ καὶ G | ὁ πέτρος CDPQ ὁ δὲ πέτρος I | εἶπ. πρὸς αὐτόν Q | οἷα cum AC Thil ὁποῖα DILP ποῖα BOQ Tisch πῶς G | ὑπὸ τοῦ σίμωνος Q παρὰ σίμωνος I || 12 καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ ante πάσας τὰς ἐνέδρ. I | ταῦτα δὲ εἰπόντος I || 13 τὰ πρὸς ἐσπ. L πρὸς ἐσπ. γὰρ ἦν BI πρὸς ἐσπ. om O

sect. 26 l. 1. 14 a uerbis τῇ ἐπαύριον usque ad uerba βδελυκτοὶ γεγόνατε etiam codic NT collati sunt | δέ om T | πάλιν ante παραγεν. T | παραγενάμενος cum CNPT | ὁ πέτρος εὗρίσκει P || 15 τῶν om A Thil πρὸς τὴν θύραν CP πρὸς τῶν πυλῶν T πρὸ τῶν πυλῶν LN | καὶ ἦν P δέ om I || 16 καὶ χριστιανῶν NP καὶ τῶν χριστιανῶν C | τε καὶ ἐθνικῶν om C | χριστιανῶν τε καὶ ἐθν. om T | τε om GINP | ἐθνηκῶν NOQ ἐθνῶν P | ταραχὴ μεγάλη BI | οἱ οὖν Ἰουδαῖοι C | ἔλεγον γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι T | γὰρ om IN

Ἰουδαῖοι ἔλεγον· Ἡμεῖς γένος ἐσμέν ἐκλεκτόν, βασιλείον ἱεράτευμα, φυλῆς γε τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντων τῶν προφητῶν, μεθ' ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεός, οἷς ἔδειξεν τὰ ἑαυτοῦ μυστήρια καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τὰ μεγάλα. ὑμεῖς δὲ οἱ ἐξ
 5 ἔθνῶν, οὐδὲν μέγα ἐν τῷ σπέρματι ὑμῶν, εἰ μὴ ἐν εἰδώλοις καὶ γλυπτοῖς βέβηλοι τε καὶ βδελυκτοὶ γεγόνατε.

27 Ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια τούτοις λεγόντων τῶν Ἰουδαίων ἀπεκρίναντο οἱ ἐξ ἔθνῶν λέγοντες· Ἡμεῖς ὡς ἠκούσαμεν τὴν ἀλήθειαν, εὐθέως ἠκολουθήσαμεν αὐτῇ, καταλιπόντες ἡμῶν τὴν
 10 πλάνην. ὑμεῖς δὲ καὶ τὰς πατρικὰς γνόντες δυνάμεις, καὶ τὰ προφητικὰ ὀρῶντες σημεῖα, καὶ νόμον δεξάμενοι, καὶ τὴν θάλασσαν ξηροῖς διαβεβηκότες τοῖς ποσίν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν βυθίζο-
 μένους ἰδόντες, καὶ στύλου πυρὸς ἐξ οὐρανοῦ ὑμῖν φαίνοντος τὴν νύκτα <καὶ νεφέλης ἡμέρας>, καὶ μάννα ὑμῖν ἐξ οὐρανοῦ
 15 δοθέντος καὶ ἐκ πέτρας στερεᾶς ὕδατος ὑμῖν ρεύσαντος, μετὰ ταῦτα πάντα εἰδῶλον ἑαυτοῖς μόσχου ἐτεκτῆνατε καὶ προσεκυνή-

¹ Exod. 19, 6 || ¹³ Exod. 13, 21 || ¹⁴ Ps. 78, 24

¹ βασιλικὸν N || ² φίλοι τε DEN Tisch φίλοι γε L φίλοι C φυλῇ I νιοὶ P | γε om T | τοῦ om I | τοῦ τε ἄβρ. Ισ. καὶ Ιακ. C | καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ om T | τῶν om Q || ³ ὁ κύριος Q | καὶ οἷς ἔδειξεν I οἷς καὶ ἐδ. E || ⁴ τὰ prius om CIQ | θαύματα EP | αὐτοῦ τὰ μεγάλα om I | τὰ alterum om Q | οἱ om Q || ⁵ οὐδὲ Q | ὑμῶν ἔχετε B ὑμ. ἔχετε E | οἱ μὲν pro εἰ μὴ Q | ἐν εἰδῶλῳ C | εἰδῶλ. τε καὶ BG | ἐν εἰδῶλ. βδελυκτοῖς βεβήλοις καὶ γλυπτοῖς P || ⁶ γλυπτοῖς . . . καὶ om B | βέβηλοι et βδελυκτοὶ cum textu lat Thil Tisch scripsi; βεβηλοῖς et βδελυκτοῖς codi graeci omnes | καὶ βεβηλ. I τε om L | βεβηλ. τε om Q γεγόνατε om T

sect. 27 l. ⁷ ἕτερα πολλά pro ταῦτα καὶ C | ὅμοια τούτοις cum A Thil ὅμοια αὐτοῖς E αὐτοῖς ὅμοια C τούτοις ὅμοια BDGLOPQ Tisch τοιαῦτα I || ⁸ ἐπεκρίναντο P ἀποκρίναντες I ἀπεκρίθησαν G | καὶ ἐξ ἔθν. I ὑμεῖς Q | ἀκηκοῦτες I || ⁹ αὐτῶν P αὐτὴν I | καταλιπόντες OQ | ἡμῶν G | τὴν πλάνην ἡμῶν O τ. πλ. ἡμ. ἄπασαν C || ¹⁰ κατὰ τὰς πατρ. I | γνῶντες GI ἐπιγνῶντες O || ¹² ξηρὰν BCDGI ὡς ξηρὰν O ἀβρόχοις Q | τοῖς ποσίν om C τοῖς om ILOPQ | καὶ om LO || ¹³ ὀρῶντες CGIP ἰδόντες O | στύλῳ I | στύλου φανέντος ὑμῖν ἐξ οὐρανοῦ τὴν νύκταν (om πυρὸς) O | post πυρὸς add νεφέλης A καὶ νεφέλης C ἐν νεφέλῃ D καὶ νεφέλῃν P νεφέλῃ sed uncis inclus Thil νεφέλης recte hoc loco om BGIL(O)Q | ἡμῶν Q | φανέντος BCGILOP | φαν. ὑμῶν LO || ¹⁴ τὴν νύκταν IO τὴν ν. om C | καὶ νεφέλης ἡμέρας ego cum E lat inserui | καὶ μάννα ἐξ οὐρανοῦ δεξάμενοι εἰς βρωσιν Q | ἐξ οὐρανοῦ ὑμῖν πεμφθέντος I || ¹⁵ καὶ ἐκ πετρ. . . ρεύσαντος om B | ἐκ πέτρας ἀκροτόμου Q | στερεᾶς om CDP | ὕδωρ C | ρυέντος CDEPQ || ¹⁶ πάντα om Q | μόσχον CEL | ἐτεκτείνετε GIO (sed -ται) P ἐτεκτῆνασθε E ἐστῆνατε εἰς προσκυνῆσιν C | καὶ προσκυνῆται (-νεῖτε) C | προσκυνήσασθε] eaprectes προσκυνήσατε

σασθε τῷ γλυπτῷ. ἡμεῖς δὲ οὐδὲν βλέποντες τῶν σημείων πιστεύομεν τοῦτον εἶναι σωτῆρα θεόν, ὃν ὑμεῖς ἐγκατελείπατε ἀπειθήσαντες.

28 Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα αὐτῶν φιλονεικούντων εἶπεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος μὴ χρῆναι αὐτοὺς τὰς τοιαύτας μεταξὺ ἀλλήλων ἔχειν ἀμφιβολάς, ἀλλὰ τοῦτο προσέχειν μᾶλλον, ὅτι πεπλήρωκεν ὁ θεὸς τὰς ἑαυτοῦ ἐπαγγελίας, ἃς ὥμοσεν Ἀβραὰμ τῷ πατρὶ ἡμῶν, ὅτι ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐνευλογηθήσονται πάντα τὰ ἔθνη· οὐ γὰρ ἔστι προσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ.

29 Ταῦτα τοῦ Παύλου λέγοντος κατεπραῖνθῃσαν οἱ τε Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐξ ἐθνῶν. ἀλλ' οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων ἐπετίθεντο τῷ Πέτρῳ. ὁ δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἐλέγχοντας αὐτὸν ὅτι τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἀπηγόρευεν, εἶπεν· Ἀκούσατε, ἀδελφοί, τοῦ ἁγίου πνεύματος περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβὶδ ἐπαγγελιαμένου, ὅτι Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου τεθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. 15

* Gen. 22, 18; Gal. 3, 8 || * Rom. 2, 11 || ¹⁵ Ps. 132, 11

¹ μὴδὲν I | τούτων ἰδόντες P | ἐκ τῶν τοιούτων σημ. I | τῶν om EQ || ² πιστεύομεν IOQ | σωτῆρα om BCGLOQ | θεὸν ἀληθινόν C(E) | ἐγκατελείπατε cum BCD (ἐκατελ.) LO ἐγκατελλπατε GIQ ἐγκατελλπτετε A Thil || ³ ἀθετήσαντες L

sect. 28 l. ⁴ ταῦτα δὲ καὶ I ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὁμοία Q | φίλον. αὐτῶν BGO | φιλονεικούντες ἀποκριθεὶς I | ὁ ἅγιος παῦλος O || ⁵ Παῦλος om C | μὴ χρῆν L μὴ χρεῖν G μὴ χρεῖναι O μὴ ἐχρῆν D ἀχρεῖν (om ἔχειν) C | μέχρι τίνος ἔνεκεν pro μὴ χρ. αὐτ. Q | μὴ χρῆν. . . ἀμφιβολὰς] pro his legit εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὥς πότε μεταξὺ ἀλλήλων ἀμφιβολὰς ἔχετε; I | ἑαυτούς G | μεταξὺ ἀλλήλων om G || ⁶ ἀμφιβολὰς cum ALL Thil ἀμφιβολὰς BDG Tisch τὰς (om Q) ἀντιβολὰς OQ ἀντιβολίας C ἀντιβολὰς καὶ φιλονεικίας P | τούτῳ P τούτων Q | μεγάλως ἔχειν pro προσέχ. μᾶλλ. C || ⁷ ἑαυτοὺ om L αὐτοῦ GO | ὑποσχέσεις I | ὥμοσεν ὁ θεός GL ὥμοσεν τοῖς πατράσιν ὁμῶν C || ⁸ ὁμῶν Q αὐτῶν C | ἐνευλογηθήσονται cum A Thil ἐνευλογηθήσεται Q εὐλογηθήσονται E κληρονομήσει BCDGILOP Tisch || ⁹ παρὰ om G

sect. 29 l. ¹⁰ a uerbis ταῦτα τοῦ Παύλου usque ad uerba οὐδὲ μῶμον cod N collatus est | ταῦτα καὶ ἕτερα P haec et his similia lat | τοῦ μακαρίου παύλου P | καταπραῖνθῃσαν IO | εἶτε λουδ. I || ¹¹ οἱ τε ἐξ ἐθνῶν καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν λουδαίων· ἕτεροι δὲ τῶν λουδαίων ἐπετίθεντο C | ἐπετίθεντο DP προσετίθεντο G ἀντέπειθον I || ¹² ὁ δὲ Πέτρος h. l. om BG(I)LN sed iidem (praeter N) post εἶπεν add δὲ (ὁ BG) πέτρος | αὐτὸς δὲ P | ἐλεγχ. αὐτῷ IQ | λέγοντες pr. τ. ἐλεγχ. αὐτῷ. ὁ δὲ ἀρχισυνάγωγος εἶπεν I || ¹³ ὅτι τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἀπηγ. om C | τὰς συναγ. αὐτ. καὶ τὰ παραφυλάγματα P | ἀπηγόρευσεν GNOQ | καὶ εἶπεν NO || ¹⁴ τοῦ ἁγίου πνεύματος post Δαβὶδ GILN | πατριάρχου om I || ¹⁵ εἰς pro ἐκ P | τῆς κοιλίας αὐτοῦ BCGLNPO lat | θήσεται BGLN θήσομαι I | τὸν θρόνον L | αὐτοῦ pro σου altero BCGLNOPQ lat

Τούτον οὖν, ᾧ ὁ πατὴρ εἶπεν· Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε, ἑσταύρωσαν διὰ φθόνον οἱ ἀρχιερεῖς· ἵνα δὲ πληρώσῃ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν, συνεχώρησεν ταῦτα πάντα ἑαυτὸν παθεῖν. ὥσπερ οὖν ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ ἐκτίσθη ἡ Εὐά, 5 οὕτως καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ ἐκτίσθη ἡ ἐκκλησία, ἥτις σπῖλον οὐκ ἔχει οὐδὲ μῶμον.

30 Τούτοις οὖν πᾶσιν ὁ Θεὸς εἴσοδον ἤνοιξεν τοῖς υἱοῖς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ, τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει τῆς ἐκκλησίας καὶ μὴ ἐν τῇ ἀπιστίᾳ διὰ τῆς συναγωγῆς. ἐπι- 10 στρέψατε οὖν καὶ εἰσέλθατε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅτι ἃ ἐπηγγέλλατο αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐπλήρωσεν· ὅθεν καὶ ὁ προφῆτης λέγει· Ὁμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὶ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ἱερεὺς γὰρ ἐν τῷ σταυρῷ γέγονεν, ἥνικα τὴν ὀλοκάρπωσιν τοῦ ἰδίου σώματος 15 καὶ αἵματος ὑπὲρ τοῦ κόσμου παντὸς θυσίαν προσήνεγκεν.

31 Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια λέγοντος τοῦ Πέτρου τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ μέρος ἐπίστευσεν. συνέβη δὲ καὶ τὴν γυναῖκα

¹ Ps. 2, 7 cf Hebr. 1, 5; 5, 5 || ¹² Ps. 110, 4 cf Hebr. 7, 17; 21

¹ τοῦτῳ (τούτον Q) οὖν ὁ πατὴρ (om φ) GLQ φ om etiam I ὃν COP πρὸς ὃν N || ² τούτον ἕστανρ. I ἕστανρ. δὲ αὐτὸν GQ | ἱερεῖς O | δέ om P | πληρώσει BCDG Tisch || ³ οἰκονομίαν καὶ σωτηρίαν P | ἐσυνεχώρησεν C | πάντα ταῦτα I ἑαυτὸν ταῦτα πάντα N | ὑπὲρ ἡμῶν pro ἑαυτὸν I ἑαυτῷ O || ⁴ ὥσπερ γάρ P καὶ ὥσπερ B | τῆς πλευρᾶς om L | τοῦ Ἀδάμ . . . πλευρᾶς per homocot om G ἡ Εὐά . . . ἐκτίσθη om I τοῦ Ἀδάμ . . . πλευρᾶς per dittoqr iterat P | ἡ ante εὐά om Q | ἡ εὐά ἐπλάσθη C || ⁵ καὶ om B lat || ⁶ ἥτοι I | σπῖλον O πῆλον Q | καὶ οὔτε σπῖλον ἔχει οὔτε μῶμον C οὔτε μῶμ. etiam P

sect. 30 l. 7 ἐν πᾶσιν om οὖν G | ἅπασιν L | ὁ Θεὸς om L | πᾶσιν ἰδὼν ὁ Θεός C | εἴσοδον om C || ⁸ ἐν τῇ om O || ⁹ μὴ om Q | ἀπιστία BC GOQ | διὰ τῆς συναγωγῆς om BGI διὰ om lat unc inclus Thil διὰ τοὺς ἀποσυναγώγους P διὰ τοὺς ἀναγώγους C | ἐπιστρ. οὖν καὶ ἡμεῖς C || ¹⁰ βαπτισθῆτε καὶ εἰσελθ. I | εἰσελθατε cum BCDL εἰσελθετε reliqui | χώραν I | τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ πατρὸς ἀβραάμ G πατρ. ἡμῶν I || ¹¹ δ ἐπηγγ. BGILPQ εἰ τι ἐπηγγ. C | αὐτῷ om IL | πεπλήρωκεν I || ¹² δαυὶδ post ὁ προφ. add P (similiter E) | ὥμωσεν GIO | σὺ εἰ EQ || ¹⁴ ἐν om C | γεγ. ὁ σωτήρ P | ἵνα καὶ I | τοῦ om O || ¹⁵ τε καὶ αἵματος C καὶ αἵματος om G | κόσμον om B παντὸς κόσμον C | παντὸς τῷ θεῷ θυσ. Q | παντὸς θυσίαν om I | ἤνεγκεν C ἀνήνεγκεν L προσενέγκει I προσήνεγκται Q

sect. 31 l. 16 a uerbis ταῦτα καὶ usque ad παλατίῳ cod T usque ad uerba sectionis sequentis ἀκρι ἀρθῆναι cod N collati sunt | τοῦ om Q | τοῦ μακαρίου πέτρου P τ. πετρ. λέγοντος IT || ¹⁷ μέρος om B | μέρος τοῦ λαοῦ GINT | ἐπίστευσαν T | ἐπιστ. τῷ χριστῷ P

Νέρωνος Λιβίαν καὶ τὴν Ἀγρίππα τοῦ ἐπάρχου σύζυγον οὕτως πιστεῦσαι, ὥστε καὶ περιελεῖν ἑαυτὰς ἀπὸ τῆς τῶν ἰδίων ἀνδρῶν πλευρᾶς. διὰ δὲ τῆς τοῦ Παύλου διδασκαλίας πολλοὶ καταφρονούντες τῆς στρατείας προσεκολλῶντο τῇ Θεῇ, ὥστε καὶ ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ἐλθεῖν τινὰς πρὸς αὐτόν· καὶ 5 γενόμενοι Χριστιανοὶ οὐκ ἔτι ἠθέλησαν ὑποστρέψαι ἐν τῇ στρατείᾳ οὔτε ἐν τῇ παλατίᾳ.

32 Ὅθεν ὁ Σίμων ζήλῳ κινούμενος διεγείρεται, καὶ ἤρξατο περὶ Πέτρου πολλὰ λέγειν κακὰ, μάγον καὶ ἀπατεῶνα λέγων αὐτὸν εἶναι. ἐπίστευον δὲ αὐτῷ οἱ τὰ σημεῖα αὐτοῦ θανμά- 10 ζοντες· ἐποίει γὰρ ὄφιν χαλκοῦν κινεῖν ἑαυτόν, καὶ λιθίνους ἀνδριάντας γελᾶσαι καὶ κινῆσαι ἑαυτούς, αὐτὸν δὲ δραμεῖν καὶ αἰφνίδιον ἐν τῷ ἄερι ἀρθῆναι.

33 Κατέναντι δὲ τούτων ὁ Πέτρος ἀσθενοῦντας ἐθεράπευεν λόγῳ, τυφλοὺς ἀναβλέπειν ἐποίει προσευχόμενος, δαίμονας κελεύ- 15

¹ νέρωνος τοῦ βασιλέως ὀνόματι *P* | νέρωνος πιστεῦσαι τοῦνομα λιβίαν καὶ τὴν σύζυγόν τοῦ ἐπάρχου ὥστε *T* | Λιβίαν *cum* *ANOT* *Thil Tisch* λιβίαν *EG* λιβίαν *P* λιβίαν *CD* λιβιάν *L* λιβιάν *B* λικιαν *Q* συλλαβεῖν *I* | τὴν ἀγρίππαν *INOPQ* | τὴν τοῦ ἐπ. συζ. *OPQ* | τὴν τοῦ ἐπάρχου ἀγρίππα *BG item, sed* ἐπάρχου *L* τὴν συζ. τοῦ ἐπ. ἀγρ. *C* || ² πιστεῦσαι τῷ κυρίῳ *P* | πιστεῦσασα *Q* | ὥστε *om I* | καὶ *om T* | αὐτὰς *CGQ* | ἐκ τῆς πλευρᾶς τῶν ἰδίων ἀνδρῶν *T* | τῆς *om I* || ³ πλευρᾶς *om I* | ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τῆς τ. παυλ. διδ. *P* | τοῦ *om O* | πολλοὶ τῶν ἐνόδων *I* | οἱ πολλοὶ κατεφρόνουν τῆς στρατιᾶς καὶ προσεκολλοῦντο *C* || ⁴ στρατιᾶς *CI* στρατίας *GO* | στρ. αὐτῶν *P* | ἐκολλῶντο *T* προσεκολλοῦντο *O* | καὶ *om T* || ⁵ ἐλθεῖν τοῦ βασ. *O* || ⁶ γενόμενοι *C* γενέσθαι χριστιανούς *I* | οὐκ ἔτι . . . παλατίᾳ *om I* | ἤθελον *T* | ὑπέστρεψαν *pro* ἠθέλ. ὑποστρ. *BGL* | ἐν τῇ στρατείᾳ οὔτε *om Q* | στρατία *BGO* στρατιά *CE* στρατεία ἑαυτῶν οὐδὲ *P* || ⁷ οὐδὲ ἐν τῇ παλατίᾳ *C* *sect. 32 l.* ⁸ ὅθεν *cum AQ* *Thil* ἐντεῖθεν *E Tisch* ἐνθεν *BGLNP* ἐλθὼν οὖν *CO* | ἐν τούτῳ ζήλῳ κινούμενος σίμων ὁ μάγος *I* | διεγείρετο *CI* (διηγ-) | ὁ σίμων ὁ μάγος *C* | διεγείρετο *C* ἐγείρεται *Q* | ζήλῳ κινούμε. σατανικῶς *P* || ⁹ περὶ τοῦ πέτρου *G* | λέγειν πολλὰ *O* | πολλὰ *om N* | ἀπατεῶνα *cum ILOPQ* *Thil* ἀπαταιῶνα *ABEGN Tisch* ἀπαταῖον *C* | ἀπατεῶνα αὐτὸν καλῶν καὶ ἕτερα δεινότερα τούτων *P* | λέγειν *pro* ἀπατ. *Q* || ¹⁰ αὐτὸν *pro* αὐτῷ *I* | αὐτῶν *Q* | τὰς μαγείας αὐτοῦ *O* | αὐτοῦ *om I* | πιστεύοντες καὶ θανμάζοντες *G* | θεωροῦντες *P* || ¹¹ κινεῖσθαι *I* | κινηθῆναι αὐτὸν *Q* | λίθους ἀνδριάντας (*E* || ¹² γελᾶσαι *cum P* γελᾶσαι *reliqui Thil Tisch* | ποιῆσαι τοῦ γελᾶν *C* | κοινωνῆσαι αὐτούς *Q* | κινεῖσαι αὐτούς· ἑαυτὸν ἐφνίδιον *N* | ἑαυτὸν δὲ *Q* αὐτόν τε *I* || ¹³ ἐφνίδιον καὶ *G* | ἐφνίδιον *BEO* | ἄερι *GIN* | ἐπαρθῆναι *L*

sect. 33 l. ¹⁴ ὡς δὲ κατέναντι (*om* δὲ τούτων) *P* κατέναντι δὲ τούτων *om I* | δέ *om CEOQ* | τούτου *C* | ὁ δὲ πέτρος *EIO* | ἀσθενεῖς *O* | λόγῳ ἐθεράπ. *I* || ¹⁵ ἐν λόγῳ *G* | ἀνέβλεπεν *pro* ἀναβλ. ἐποίει *C* | προσευχόμενος ἐποίει κελεύσμ. δαιμ. *P* προσευχόμενος *om I* | κελεύματι *G*

σματοι ἐφυγάδευεν καὶ νεκροὺς ἤγειρεν. ἔλεγεν δὲ πρὸς τὸν λαόν, ἵνα μὴ μόνον ἀπὸ τῆς τοῦ Σίμωνος ἀπάτης φύγωσιν, ἀλλὰ καὶ δειγματίσουσιν αὐτόν, ὅπως μὴ φανῶσιν τῷ διαβόλῳ δουλεύοντες.

- 5 34 Καὶ οὕτως γέγονεν ὥστε πάντας τοὺς εὐλαβεῖς ἄνδρας βδελύττεσθαι Σίμωνα τὸν μάγον καὶ ἀνόσιον αὐτὸν καταγγέλλειν. οἱ δὲ τῷ Σίμωνι κολληθέντες τὸν Πέτρον ἔλεγον εἶναι μάγον, ὅπερ αὐτοὶ σὺν τῷ Σίμωνι ὑπῆρχον· ὥστε τὸν λόγον καὶ ἐπὶ Νέρωνος ἔλθειν τοῦ Καίσαρος, καὶ προστάξαι Σίμωνα τὸν μάγον
10 πρὸς ἑαυτὸν εἰσαγαγεῖν.

- 35 Ὁ δὲ εἰσελθὼν ἔστη ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἤρξατο αἰφνιδίως μορφὰς ἐναλλάσσειν, ὥστε γενέσθαι αὐτὸν ἐξαίφνης παιδίον καὶ μετ' ὀλίγον γέροντα, ἄλλοτε δὲ νεανίσκον, ἔχων ὑπουργὸν τὸν διάβολον. ὅπερ θεωρῶν ὁ Νέρων ἀληθῶς υἱὸν
15 αὐτὸν εἶναι Θεοῦ ὑπελάμβανεν. ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος ἐδίδασκεν ψεύστην τε εἶναι καὶ μάγον, αἰσχρὸν τε καὶ ἀνόσιον καὶ ἁποστάτην, καὶ ἐν πᾶσιν τῇ τοῦ Θεοῦ ἀληθείᾳ ἐναντίον.

¹ φυγάδευεν *O* | *post* *φυγ.* *add* λεπρούς ἐκαθάριζεν *I* | καὶ *ante* νεκρούς *om C* | ἤγειρεν λόγῳ *I* | δέ *om P* || ² τῆς *om Q* | τοῦ σίμωνος *post* φύγωσιν *I* | φεύγωσιν *O* || ³ δειγματίσουσιν *cum* *ADGPQ* Tisch -σωσιν *BCEILO Thil* | αὐτῷ *pro* τῷ *G* || ⁴ λατρεύοντες *C*

sect. 34 l. ⁵ ἐγένετο *I* | τοὺς εὐλαβεῖς ἄνδρας *om I* | εὐσεβεῖς *EL*
⁶ καὶ σίμωνα *L* | ἀνόσ. αὐτ. καὶ ἀσεβῇ *P* | καταγγέλειν *BCEG* καλεῖν καὶ μάγον *I* || ⁷ κωλυθέντες *I* κολανθεντες *Q* | πέτρῳ *C* τῷ πέτρῳ *I* | μάγον εἶναι ἔλεγον *B* ἔλεγον μάγον εἶναι *G* εἶναι ἔλεγον μάγον *P* εἶναι *om C* || ⁸ ὅπερ *G* ὥπερ *Q* | ὥστε καὶ *L* | καὶ *ante* ἐπὶ νερ. *om GL* | ἐπὶ νέρωνα ἔλθ. τὸν καίσαρα *CE* || ⁹ τοῦ καίσαρος ἔλθειν *Q* | καὶ προστάξαι . . . εἰσαγαγεῖν] ὁ δὲ βασιλεὺς νέρων προσέταξεν σίμωνα τὸν μάγον ἔλθειν πρὸς αὐτόν *C* | καὶ προσέταξεν *I* | τὸν μάγον *om G* || ¹⁰ πρὸς αὐτόν *GILP* | εἰσελθεῖν *Q*

sect. 35 l. ¹¹ καὶ εἰσελθὼν *G* | ἔλθων *I* | ἔστη *om BDI* ἔστιν *Q* | καὶ *ante* ἤρξατο *om BDI* || ¹² αἰφνιδίον *B* ἐφνίδιον *O* | ἐναλλάσσειν μορφὰς *I* | ἀλλάσσειν *OQ* (ἀλλᾶσιν) | ποτὲ μὲν γενέσθαι *I* | γίνεσθαι *P* γεγενῆσθαι *Q* | αὐτόν *om BGIL* | μετ' ὀλίγον *pro* ἐξαίφνης *BGL* || ¹³ καὶ πάλιν μετ' ὀλίγον *BL* | ταῦτα ἐποίει ἔχων *C* | ἔχοντα *GIO* | ἔχων ἐν τούτοις *L* || ¹⁴ ὅνπερ *CDL* ἅπερ *G* | θεωρήσας *G* θεωρῶν αὐτόν *I* | εἶναι αὐτόν υἱόν *I* || ¹⁵ αὐτόν *om G* | εἶναι *om C* | αὐτόν εἶναι *om E* | Θεοῦ *cum AGI Thil* τοῦ Θεοῦ *BCELOPQ Tisch* | Θεοῦ εἶναι *G* τοῦ Θεοῦ ὑπελάμβ. εἶναι *P* | ὁ δὲ πέτρος ὁ ἀπόστολος *B* | παῦλος *C* || ¹⁶ αὐτόν εἶναι (*om* *te priore*) *BCL* *te prius om etiam I* | εἶναι τὸν σίμωνα *I* | καὶ μάγον εἶναι καὶ ἀπατεῶνα *I* | *te posterius om G* | ἀνόητον *pro* ἀνόσιον *C* || ¹⁷ πᾶσιν *cum LO Tisch* πάσῃ *ABDEGIPQ Thil* πάσει *C* | ἀληθείᾳ *cum ABLIOQ Thil Tisch* πίστει *DP* εἰπιθείᾳ *C* βουλῇ *E* | ἐναντίον εἶναι αὐτόν *P*

36 Τότε εἰσελθὼν ὁ Σίμων πρὸς Νέρωνα εἶπεν αὐτῷ·
"Ἀκουσον βασιλεῦ· εἰ μὴ τοὺς ἄνδρας τούτους ἐκδιώξεις ἐντεῦθεν,
οὐ δυνήσεται στήναι ἡ βασιλεία σου.

37 Τότε ὁ Νέρων πλησθεὶς μερίμνης ἐκέλευσεν σπουδαίως
αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν ἀγαγεῖν. τῇ δὲ ἐξῆς ἡμέρᾳ εἰσελθόντων 5
πρὸς Νέρωνα Πέτρου καὶ Παύλου, τῶν τοῦ Χριστοῦ ἀποστόλων,
ὁ Σίμων εἶπεν· Οὗτοί εἰσιν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ναζαρηνοῦ, οἷς οὐ
πάνυ καλῶς ἔχει, ἵνα ὥσιν ἐκ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Νέρων
εἶπεν· Τίς ἐστὶν ὁ Ναζαρηνός; Σίμων εἶπεν· Ἔστιν πόλις ἐν
τῇ Ἰουδαίᾳ, ἣτις ὑμῖν ἀεὶ ἐναντία γέγονεν, Ναζαρέτ λεγομένη· 10
ὁ οὖν διδάσκαλος τούτων ἐξ αὐτῆς γέγονεν.

38 Τότε ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Σίμονα ἔφη· Θαυμάζω ποίῳ
χρῶματι ἑαυτὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καταλαζονεύεις καὶ ὑπο-
λαμβάνεις, ὅτι διὰ τῆς μαγικῆς σου τέχνης τοὺς τοῦ Χριστοῦ
ὑπερνικῆσεις μαθητάς.

39 Νέρων εἶπεν· Τίς ἐστὶν ὁ Χριστός; Πέτρος εἶπεν· Εἰ
θέλεις γινῶναι, βασιλεῦ, τίς ἐστὶν ὁ Χριστός, καὶ τὰ πραχθέντα

15

sect. 36 l. ¹ τότε οὖν I ὅτε Q | πρὸς τὸν νερ. I εἰς τὸν νέρωνα L |
λέγει CI | αὐτῷ om DEG || ² ἀκουσον βασιλεῦ addidi cum C (sed βασι-
λεύς) E (ἀκ. ἀγαθὲ βασ.) OPQ lat om ABDGIL Thil | ἐκδιώξεις cum
BDGIO ἐκδιώξης ACLQ Thil ἐκδιώξις P || ³ δύναται BCDE δυνήσεται
GO | ἡ βασ. σου στήναι L | τὸ βασιλείῳ σου G

sect. 37 l. ⁴ ὁ om EIQ | πλησθ. θυμοῦ O πλησθ. λύπης καὶ μερίμνης
I | ἐσποῦδασεν ἀγαγεῖν αὐτοὺς ἐμπροσθεὶς αὐτοῦ μετὰ σπουδῆς B || ⁵ αὐτοὺς
εἰσελθεῖν (om πρὸς αὐτόν) G | ἀγάγει L ἐνεχθῆναι P | ἡμερῶν Q | ἐλθόν-
των αὐτῶν C συνελθόντων G προσελθόντων Q || ⁶ πρὸς τὸν νέρωνα G |
πέτρον καὶ παῦλον I πέτρος καὶ παῦλος Q | τῶν ἀποστόλων χριστοῦ (om
τοῦ) I τοῦ om eliam G | μαθητῶν L || ⁷ εἶπεν ὁ σίμων O | βασιλεῦ post eis
P | οἱ ἀπόστολοι O | ναζαρηνοῦ B ναζαρινοῦ A ναζορινοῦ O ναζωρινοῦ IL
ναζωραίου CDEPQ | οἷς L | ὁ πάνυ L || ⁸ οὐκ ἔστιν (om πάνυ καλῶς) I |
ἔχειν GILQ | ἵνα μὴ ὥσιν O | ὅσοι pro ὅσα Q | ἐν τῷ λαῷ C || ⁹ εἶπεν . . .
Σίμων om G ob homoeotel | τί ἐστὶν CE lat Tisch | ναζορινός O ναζωρινός
ILQ ναζωραῖος P (non item hoc loco CDE) | ὁ σίμων Q || ¹⁰ ἣτις ἐστὶν
ἐναντία ἡμῖν Q | ἡμῖν BGILP ἡμῶν C | ἐναντία ἡμῖν P | ἀεὶ om BGILOP |
ἐγένετο ἀεὶ E | λεγομένη Ναζαρέτ I | ναζαρέθ L || ¹¹ αὐτῶν EGI

sect 38 l. ¹² ὁ δὲ πέτρος ἀποκριθεὶς ἔφη πρὸς τὸν σίμονα I | ὁ
μακάριος πέτρος P | θαυμάζω σίμων P | ὁποίῳ I || ¹³ ἑαυτὸν om L σεαυ-
τὸν I | καταλαζονεύεις cum BCGILO καταλαζονεύη A Thil καταλαζονέει
DE ἀλαζονεύη P | καὶ ὑπολαμβάνεις om C || ¹⁴ τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ P ||
¹⁵ ὑπερνικῆσης DEO μαθητὰς ὑπερνικῆσαι ἐλπίζεις BGL (sed ὑπερν. μαθητ.)

sect. 39 l. ¹⁶ τίς ἐστὶν ὁ χριστός repetit I || ¹⁷ θέλης BD | βασιλεῦ
ἰδεῖν C | βασιλεῦ om I | τίς ἐστὶν περὶ τοῦ χριστοῦ (om καὶ τὰ πραχθ.
ἐν τῇ Ἰουδ.) Q | καὶ τί τὰ πραχθέντα GP | αὐτῷ post πραχθ. G

ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ τοῦ Χριστοῦ, λάβε τὰ γράμματα Ποντίου Πιλάτου τὰ πρὸς Κλαύδιον πεμφθέντα, καὶ οὕτως γινώσκεις πάντα. Ὁ δὲ Νέρων ἐκέλευσεν αὐτὰ ἐνεχθῆναι καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἀναγνωσθῆναι. περιεῖχον δὲ οὕτως:

- 5 40 Πόντιος Πιλάτος Κλαυδίῳ χαίρειν. Ἐναγχος συνέβη, ὅπερ αὐτὸς ἐγὼ ἐγύμνωσα· οἱ γὰρ Ἰουδαῖοι διὰ φθόνον ἑαυτοὺς τε καὶ τοὺς μετέπειτα ἰδίαις δειναῖς κρίσεσιν ἐτιμωρίσαντο. ἀμέλει ἐπαγγελίας ἔχοντες οἱ πατέρες αὐτῶν, ὅτι πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ, ὅστις εἰκότως βασιλεὺς 10 αὐτῶν λεχθεῖν, τοῦτον ἐπηγγέιλαι διὰ παρθένου ἐπὶ τὴν γῆν ἀποστεῖλαι. οὗτος τοίνυν ἐμοῦ ἡγεμονεύοντος ἦλθεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

- 41 Καὶ εἶδον αὐτὸν τυφλοὺς ῥωταγωγοῦντα, λεπροὺς καθα-
ρίζοντα, παραλυτικούς θεραπεύοντα, δαίμονας ἀπὸ τῶν ἀνθρώ-
15 πων φυγαδεύοντα, νεκροὺς ἐγείροντα, ἀνέμοις ἐπιτιμῶντα, ἐπὶ κυμάτων θαλάσσης πεζεύοντα καὶ πολλὰ ἕτερα ποιοῦντα θαυ-
μάσια, καὶ πάντα τὸν τῶν Ἰουδαίων λαὸν υἱὸν αὐτὸν τοῦ Θεοῦ

¹ τῇ om I | περὶ τοῦ χριστοῦ om CG περὶ αὐτοῦ P παρ' αὐτοῦ BL | πέτρος εἶπεν λάβε G | τὰ prius om O || ² τὰ posterius om L | πεμφθέντα I | καὶ οὕτως γινώσκεις πάντα om O | οὕτως γνώσει (om καὶ) BGILP (scd LP γνώση) | εὐρίσκεις Q || ³ ταῦτα pro πάντα I | πάντα ἀκριβῶς P | νέρων ὁ βασιλεὺς Q | ἐνεχθῆναι αὐτὰ DGP | αὐτὰ om L ταῦτα I | ἀχθῆναι BCEI | καὶ . . . ἀναγνωσθῆναι om ELQ | καὶ om G | ἐνώπιον αὐτοῦ CGP || ⁴ ἅτιν ἅτινα pro ἀναγνωσθῆναι P | καὶ ἀναγνωσθῆναι G | καὶ περιεῖχον (om δέ) P | περιεῖχεν BCIO

sect. 40 l. ⁵ πιλάτος A | κλαυδίῳ κλασαρι P κλαυδίῳ τῷ κρατίστῳ βασιλεῖ ῥωμαίων Q | γνωστὸν ἔστω σοι pro ἔναγχος συνέβη I | ἔναχως GQ ἔνοχος P || ⁶ ἐγὼ αὐτός I αὐτός om C αὐτοῖς Q | ἐγύμνωσα cum ACDGIPQ Thil ἐγέμνασα BEO Tisch probavi lat ἐγνώσα suspiciatur Thil | ἐγύμν. ἐγὼ G | οἱ γάρ om C γάρ om D | διὰ φθόνον om U | αὐτοὺς G || ⁷ ταῖς ἰδίαις χερσὶν pro καὶ τοὺς μετεπ. ἰδ. δειν. κρίσι. I | καὶ ἰδίαις C | δειναῖς om D τιμωρίας καὶ δειναῖς C | ἐτιμώρησαν L || ⁸ ἀμέλει γοῦν I | ἐπαγγελίας G ἐπαγγελίαν Q | πέμπη O | αὐτοῖς om G αὐτῶν C || ⁹ αὐτοῦ om L | εἰκότως om A Thil εἴ τις εἰκότως IL (εἰκότως L) ἥτις εἰκότως G || ¹⁰ αὐτοῖς IL | λεχθῆ CDEL λεχθεῖ B λεχθήσεται O ἐλεχθελή Q | τοῦτον δὲ D | ἐπαγγέιλαι L | ἔκ παρθένου P | ἐπὶ τῆς γῆς L

sect. 41 l. ¹² καὶ ἰδὼν B καὶ ἰδὼν IO καὶ ἰδόντες G ὥς δὲ ἰδὼν C | ¹¹ παραλύτους O | δαίμονας . . . ἐγείροντα om C | τῶν om GLQ || ¹⁵ ἐγείροντα BEGIQ | καὶ ἀνέμοις C | ἐπιτάττοντα O ἐπιτιμοῦντα GQ || ¹⁶ θαλάσσης cum CDEPQ lat Tisch om ABGILQ Thil | πολλὰ ἕλλα C | θαυμάσια ποι-
οῦντα L | θαύματα DEPQ || ¹⁷ ὥστε καὶ πάντα τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων P | στήσαντα pro καὶ πάντα G | τὸν om GQ | υἱὸν Θεοῦ αὐτὸν (om τοῦ) L τοῦ om eliam Q

λέγοντα. φθόνῳ οὖν οἱ ἀρχιερεῖς κατ' αὐτοῦ κινούμενοι ἐκρά-
τησαν καὶ ἔμοι αὐτὸν παρέδωκαν, καὶ ἄλλα ἀντ' ἄλλων κατα-
ψευσάμενοι ἔλεγον μάγον αὐτὸν εἶναι καὶ ἐναντία τοῦ νόμου
αὐτῶν πράττειν.

42 Ἐγὼ δὲ πιστεύσας ταῦτα οὕτως ἔχειν μεμαστιγισμένον 5
παρέδωκα αὐτὸν τῇ βουλῇ αὐτῶν· οἱ δὲ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ
ταφέντος αὐτοῦ φύλακας κατέστησαν ἐπ' αὐτόν. αὐτὸς δὲ τῶν
στρατιωτῶν μου φυλαττόντων αὐτὸν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστη.
ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐξεκαύθη ἡ τῶν Ἰουδαίων πονηρία, ὥστε δοῦναι
ἀργύρια τοῖς στρατιώταις λέγοντες· 'Εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ 10
αὐτοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔκλεψαν.' ἀλλὰ αὐτοὶ λαβόντες τὰ ἀργύρια
σιωπῆσαι τὸ γεγονός οὐκ ἠδυνήθησαν· κάκεινοι γὰρ ἀναστάντα
μεμαρτυρήμασιν ἑωρακέναι καὶ παρὰ Ἰουδαίων ἀργύρια εἰληφέναι.
ταῦτα δὲ διὰ τοῦτο ἀνῆγαγον τῷ κράτει σου, ἵνα μή τις ἄλλος
ψεύσῃται καὶ ἐπολάβῃς πιστεῦσαι ταῖς τῶν Ἰουδαίων ψευδο- 15
λογίαις.

43 Ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς εἶπεν ὁ Νέρων· Εἰπέ
μοι, Πέτρε, οὕτως δι' αὐτοῦ ἐπράχθη πάντα; Ὁ δὲ Πέτρος

¹ λέγειν DP γεγονῶτα Q | καὶ φθόνῳ D φθόνῳ δὲ O οὖν om CGIQ
οἱ δὲ ἀρχιερεῖς φθόνῳ P | κινούμενοι κατ' αὐτοῦ O | ἐκράτησαν . . . κατα-
ψευσάμενοι om P || ² καὶ prius om I | ἀντ' ἄλλων DEQ ἀντ' ἄλλου I |
ψευσάμενοι EO κατ' αὐτοῦ ψευδόμενοι Q || ³ μάγον cum E lat Tisch
πλάνον ABCDGILOPQ Thil | αὐτὸν πλάνον G | καὶ ἐναντία . . . πράττειν
om I || ⁴ αὐτῶν cum G lat αὐτὸν ABCDEIO PQ Thil Tisch om L

sect. 42 l. ⁵ δέ om CDE | τούτων λεγόντων pro ταῦτα C | μεμαστι-
γισμένον O μαστιγισμένον Q || ⁶ παρέδωκαν Q | αὐτὸν αὐτοῖς CI | σταυρώ-
σαντες IO || ⁷ ταφέντα EI | κατεστήσαντες Q κατέστησαν corrigiit HUsener |
ἐπ' αὐτὸν αὐτόν om Q | ἐπ' αὐτῷ B || ⁸ μου om CGP | φυλασσόντων CEIP |
αὐτόν om CEGI || ⁹ ἐπὶ δὲ τοσοῦτον C ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτ. D ἐπὶ τοσαύτῃ I |
πονηρία L || ¹⁰ τοῖς στρατ. ἀργύρια L | ἀργύρια ἱκανὰ IP | ὅτι εἶπατε CDLQ |
ὅτι post εἶπατε om CD | εἶπατε τοῖς ὅλοις P | οἱ μαθ. αὐτοῦ νυχτὸς
ἐλθόντες ἔκλεψαν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἡμῶν κοιμωμένων ὅμως καὶ τὰ ἀργύρια
λαβόντες σιωπῆσαι P || ¹¹ τὸ σῶμα αὐτοῦ om BI ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτόν
κοιμωμένων ἡμῶν. καίτοι αὐτοὶ λαβ. I | ἔκλεψαν αὐτόν C | ἀλλ' αὐτοὶ
BCL || ¹² ἐπὶ τὸ σιωπῆσαι O | ἀλλὰ κάκεινοι P | μὲν γὰρ A Thil γάρ
om P | ἅπαντα P || ¹³ αὐτόν post μεμαρτ. I | καὶ παρὰ . . . εἰληφέναι
om I || ¹⁴ δέ om CDE lat | ταῦτα δὲ πάντα P | ἀναγνώ D | ἀνηγαγόν
σοι C | τῷ κράτει σου cum ABGQ Thil τῷ σφ' κράτει LP om (C)DEIQ
lat Tisch || ¹⁵ ψεύσῃται σοι P | ἐπολάβῃ I ἐπολάβεις O

sect. 43 l. ¹⁷ ἀναγν. οὖν L ἀναγν. τολών P | ὁ om Q | εἶπεν Νέρων
ὁ βασιλεὺς C || ¹⁸ οὕτως ἔχει καὶ πάντα δι' αὐτοῦ πέπραχθαι I | δι' αὐτοῦ
P | πάντα ἐπράχθη BGQ ταῦτα πάντα ἐπράχθη CLP | δέ om Q | καὶ
ὁ πέτρος P

εἶπεν· Οὕτως ἔστιν, βασιλεῦ. ὁ γὰρ Σίμων οὗτος πλήρης ψεύ-
δους καὶ ἀπάτης ὑπάρχει, καὶ δοκῇ ἑαυτὸν τοῦτο εἶναι, ὅπερ
οὐκ ἔστιν, Θεός· ἐν δὲ τῷ κυρίῳ μου Ἰησοῦ Χριστῷ ἔστιν πᾶσα
ἡ ἄκρα νίκη, ὅς διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν ἠνδόκησεν διὰ
5 τῆς θείας οἰκονομίας τοῖς ἀνθρώποις συναναστραφῆναι.

44 Σίμων εἶπεν· Οὐκ ἀνέξομαι σου ἐπὶ πολὺ, Πέτρε, ἀλλ'
ἄρτι προστάξω τοῖς ἀγγέλοις μου, ὅπως ἐλθόντες ἐκδικήσωσιν
με ἀπὸ σοῦ. Πέτρος εἶπεν· Οὐ φοβοῦμαι τοὺς ἀγγέλους σου·
ἐκεῖνοι δὲ μᾶλλον ἐμὲ φοβηθήσονται ἐν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου
10 μου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

45 Νέρων εἶπεν· Οὐ φοβῆ, τὸν Σίμωνα, Πέτρε, τὸν τὴν
ἑαυτοῦ Θεότητα πράγμασι βεβαιοῦντα; Πέτρος εἶπεν· Βασιλεῦ,
ἐν ἐκείνῳ ἔστιν ἡ Θεότης, ὅς τὰ ἄδηλα ἐρευνᾷ τῆς καρδίας.
νῦν οὖν εἰπάτω μοι τί διαλογίζομαι ἢ τί ποιῶ εἰς τὸν δια-
15 λογισμόν μου. πρὸ τοῦ ψεύσασθαι δὲ τοῦτον, τοῖς σοῖς ἐμφα-
νίζω ὥσιν, ἵνα μὴ τολμήσῃ ψεύσασθαι τί διαλογίζομαι. Νέρων
εἶπεν· Προσελθὼν ὥδε εἰπέ μοι, τί διαλογίζῃ. Πέτρος εἶπεν·
Κέλευσον ἐνεχθῆναι ἄρτον κρίθινον καὶ λάθρα δοθῆναι μοι.

¹ εἶπεν τῷ βασιλεῖ I | οὕτως ἔχει I | βασιλεὺς G | post βασιλεῦ add
καὶ ταῦτα ἐπράχθη παρ' αὐτοῦ C | ὁ δὲ σίμων CIPQ | οὕτως IOP |
μάγος καὶ πληρ. πν. P || ² ὑπάρχων O | καὶ δοκεῖ Thil | δοκεῖ BCIGOP |
καὶ pro καὶ δοκῇ Q | αὐτὸν CL | τοῦτον ἑαυτὸν G | τοῦτο αὐτόν L | τοῦ-
τον O τοῦ C | εἶναι αὐτόν θεόν I | ἑαυτὸν εἶναι θεόν PQ | ὅπερ οὐκ ἔστιν
ἄξιος I | ὅπερ . . . θεός om Q || ³ τῷ κυρ. ἡμῶν BI | πᾶσα om Q || ⁴ ἡ om
CP | ἐλπίς pro ἡ ἄκρα νίκη I | ἠνδόκησεν cum BDGLPQ | ἐνδόκ- ACIO
Thil Tisch | διὰ τ. θ. αὐτοῦ οἰκ. CGILOPQ || ⁵ καὶ τοῖς ἀνθρ. G | συναν-
εστράφη G

sect. 44 l. ⁶ ἔξομαι σοι I | ἀνέξομαι CDQ | σε L | ἀλλὰ CO || ⁷ τοὺς
ἀγγέλους μου O Thil | ἐκδικήσουσι(v) DEL Thil Tisch || ⁸ διὰ σοῦ C | τοὺς
δαιμονικούς σου ἀγγέλους P || ⁹ γὰρ μᾶλλον BGIO | τ. κυρ. ἡμῶν l. χρ. EQ

sect. 45 l. ¹¹ ὁ νέρων P | φοβεῖ BCGI Tisch || ¹² αὐτοῦ CE | τοῖς πράγ-
μασι I | βασιλεῦ ἵνα μὴ τ. ψ. B | ἐν ante ἐκείνῳ om I | ὅστις τὰ C | ἄδοντα
OP || ¹⁴ οὖν om O | μοι om G | post εἰπάτω μοι add ABGPQ Thil ὁ Σίμων
quod omisi cum CEILO lat Tisch | τὸ τί διαλ. O | διαλογίζομαι C | τί
ante ποιῶ om LP | ἐν τῷ διαλογισμῷ μου BQ | λογισμόν I || ¹⁵ ἀλλὰ πρὸ
P ἀλλ' ὡμως πρὸ Q | διανεύσασθαι G | δὲ ante τοῦτον om EGIP | δὲν (sic)
LQ | αὐτόν OP | τοῦτω post τοῦτον add I | ἐμφανίζει I | τί διαλογίζομαι
ζῶ σοι βασιλεὺς ἵνα μὴ τολμήσῃ ψεύσασθαι G | τί διαλογίζομαι ἐμφανίζω
σοι βασιλεῦ ἵνα μὴ τ. ψ. B | τι διαλογίζομαι ante ἵνα μὴ (μοι) τ. ψ. Q || ¹⁶ μή
post ἵνα om I | τολμήσῃ BEGIQ Tisch | τολμίσῃς C | διαλογίζομαι C | τὸ τί
διαλογίζομαι P || ¹⁷ προσέλθε ὥδε πρὸς με καὶ Q | μοι om I | τί διαλογίζει
BCEGIQ Tisch | τί διαλογίζει ὁ πέτρος. ὁ πέτρος δὲ G | ὁ δὲ πέτρος προσελ-
θὼν λέγει B | ὁ πέτρος δὲ λέγει τῷ βασιλεῖ κρυφίως G | τότε ὁ μακάριος πέτρος
προσελθὼν ἔγγιστα τοῦ νέρωνος εἶπεν αὐτῷ· βασιλεῦ κέλευσον ἄρτον ἐνεχ-
θῆναι κρίθινον P || ¹⁸ ἀχθῆναι C | ἐνεχθῆναι μοι Q | λάθρα καὶ L

Καὶ εἶπεν πάλιν ὁ Πέτρος· Εἰπάτω Σίμων νῦν τί τὸ διαλογισθέν, τί τὸ λεχθέν, τί τὸ γεγονός.

46 *deest.*

47 Σίμων εἶπεν· Τοῦτο γίνωσκε, βασιλεῦ, ὅτι τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ εἰς ὁ θεός. Πέτρος 5
εἶπεν· Σὺ οὖν ὁ λέγων ἑαυτὸν εἶναι υἱὸν θεοῦ, εἰπὲ τί ἐνθυμοῦμαι· τί ἄρτι πεποίηκα ἐν τῷ κρυπτῷ, σαφῆνισον. Ἦν δὲ ὁ Πέτρος εὐλογήσας ὃν εἰλήφει κρῖθινον ἄρτον, καὶ κλάσας δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ ἐν τοῖς χειρῖδις ἐσώρευσεν.

48 Τότε ὁ Σίμων μὴ δυνηθεὶς εἰπεῖν τὸ τοῦ ἀποστόλου 10 ἀπόρητον, ἐβόησεν λέγων· Ἐξεληθέτωσαν κύνες μεγάλοι καὶ καταφάγετωσαν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ Καίσαρος. Καὶ ἐξαίφνης ἐφάνησαν κύνες μέγιστοι καὶ ὤρμησαν ἐπὶ τὸν Πέτρον. ὁ δὲ Πέτρος ἔκτεινας τὰς χεῖρας εἰς προσευχὴν ἔδειξεν τοῖς κυσὶν ὃν ἠλόγησεν ἄρτον· ὃν ἰδόντες οἱ κύνες οὐκ ἔτι ἐφάνησαν ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης, 15 ἀλλ' ἔφυγον. Τότε ὁ Πέτρος εἶπεν πρὸς Νέρωνα· Ἰδοὺ, βασιλεῦ, ἔδειξά σοι μάγον καὶ ἀπατεῶνα τὸν Σίμωνα εἶναι, οὐ ῥήμασιν ἀλλ' ἔργοις· ὁ γὰρ ἀγγέλους ὑποσχόμενος κατ' ἐμοῦ πέμπειν, κύνας παρήγαγεν, — ἵνα δείξῃ αὐτὸν οὐ θεϊκοὺς ἔχειν ἀγγέλους ἀλλὰ κυνικοὺς δαίμονας. 20

¹ ὡς δὲ ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι εἶπεν ὁ πέτρος Q ὡς δὲ ἐκέλευσεν ἀχθῆναι (ἐνεχθῆναι E) καὶ λάθρα τῷ πέτρῳ δοθῆναι εἶπεν ὁ πέτρος CE Tisch ἐνεχθέντος δὲ τοῦ ἄρτου εἶπεν ὁ πέτρος I | πάλιν εἶπεν GL | ὁ ante πέτρος om BCL | ὁ πέτρ. πρὸς τὸν σίμωνα P | νῦν σίμων EI Tisch νῦν ὁ σίμων CG | τί τὸ διαλογισθέν om BGL || ² καὶ τί τὸ λεχθέν I | διαλεχθέν Q | καὶ τί τὸ γεγονός P | γεγωνός IOQ

aecl. 47 l. ⁴ βασιλεὺς C ἀγαθὲ βασιλεῦ EPQ || ⁵ οὐκ οἶδεν C ἄλλος οὐκ οἶδεν P | εἶδεν CGIQ | εἰς om C | ὁ θεός ὁ πατήρ μου μόνος G || ⁶ τῶς σὺ ὁ λέγων P | ὁ om EG | λέγεις C | σεαυτὸν C | εἶναι υἱὸν θεοῦ cum GLOP υἱὸν εἶναι θεοῦ A Thil υἱὸν θεοῦ εἶναι BI εἶναι om EQ Tisch εἶναι θεὸν C | τί ἐνθυμοῦμαι om C || ⁷ ἡ τί I | ἄρτι om C τί δὲ καὶ ἄρτι P | τῷ om B | κρυπτῷ μάλω (sic) σαφῆνισον P | ὁ om I || ⁸ εἴληφε(ν) BCGIOP | κρῖθινον om CQ | κόψας G | δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ om O | δεξιᾷ τε C || ⁹ ἐν om I | χειρῖδις BE Thil Tisch | ἐν ταῖς χερσὶ(ν) CP adl αὐτοῦ C | ἐσώρευεν Thil ἐσώρευεν G κατεῖχε P

aecl. 48 l. ¹⁰ σίμων ὁ μάγος (om ὁ ante σιμ.) I | τό om Q | τοῦ πέτρον G || ¹¹ ἐξεληθάτωσαν BDL Tisch || ¹² ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ σίμων ἐξαίφνης P || ¹³ ὄρμησαν CGLO | ὁ δὲ μακάριος πέτρος P | ὃ δὲ ποιήσας προσευχὴν I || ¹⁴ τὰς χεῖρας αὐτοῦ P | εἰς εὐχὴν G εἰς τὸν οὐρανὸν DP καὶ προσευξάμενος C | ἐκράτει pro ἔδειξε τοῖς κυσὶν G | ἠλόγησεν cum BDGIL Tisch εὐλόγ- ACEOP Thil || ¹⁵ ὡς δὲ ἴδον οἱ κύνες C | εὐθέως ἐτράπησαν pro οὐκ ἔτι ἐφάνησαν C | ἀπὸ τῆς ὥρας . . . ἔφυγον om I || ¹⁶ ὁ om GLO | πρὸς τὸν νέρωνα G || ¹⁷ αὐτὸν σίμωνα Q | τὸν σίμωνα ante μάγον καὶ ἀπατ. G | ἀπαταιῶνα ABCGQ || ¹⁸ ὑποσχόμενος I ὑπισχόμενος L || ¹⁹ προσήγαγεν I παρήγεν B | δείξει CGI | αὐτὸν C | ἀγγέλους ἔχει I || ²⁰ καὶ κυνικοὺς L

49 Τότε ὁ Νέρων πρὸς τὸν Σίμωνα εἶπεν· Τί ἐστίν, Σίμων; νομίζω, ἡττήμεθα. Σίμων εἶπεν· Οὗτος καὶ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Παλαιστίνῃ καὶ Καισαρείᾳ τὰ αὐτὰ μοι ἐποίησεν.

50 Τότε ὁ Νέρων πρὸς τὸν Παῦλον ἐπιστραφεὶς ἔφη· Σὺ
5 διὰ τί οὐδὲν λέγεις, Παῦλε; Ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος καὶ εἶπεν· Γίνωσκε τοῦτο, βασιλεῦ, ὅτι ἐὰν ἀπολύσῃς τὸν μάγον τοῦτον τοιαῦτα πράττειν, μέγιστον τῇ πατρίδι σου αὐξάνει κακὸν καὶ τὴν βασιλείαν σου ἀπὸ τῆς ἰδίας στάσεως καταβιβάσει. Ὁ δὲ Νέρων τῷ Σίμωνι εἶπεν· Τί λέγεις σέ, Σίμων, πρὸς ταῦτα; Ὁ
10 δὲ Σίμων εἶπεν· Ἐγὼ ἐὰν μὴ φανερώσω ἐμὰντὸν καὶ ὑποδείξω εἶναι θεόν, οὐδεὶς μοι τὸ ὀφειλόμενον ἀπονέμει σέβας. Νέρων εἶπεν· Καὶ νῦν τί χρονίζεις καὶ οὐκ ἀποδεικνύεις ἑαυτὸν θεόν, ὅπως ἂν οὗτοι τιμωρηθῶσιν;

51 Σίμων εἶπεν· Κέλευσόν μοι πύργον οἰκοδομησάιν ἐψηλὸν
15 ἀπὸ ξύλων, καὶ ἀνελθὼν ἐπ' αὐτῷ καλέσω τοὺς ἀγγέλους μου καὶ προστάξω αὐτοῖς, ἵνα πάντων δρωόντων ἀναγάγωσί με πρὸς τὸν πατέρα μου εἰς τὸν οὐρανόν. τοῦτο δὲ οὗτοι μὴ δυνάμενοι ποιῆσαι ἐλέγχονται ὅτι ἄνθρωποι εἰσιν ἀπαίδευτοι. Ὁ δὲ Νέρων

sect. 49 l. ¹ ὁ om O | εἶπεν πρὸς τὸν σίμωνα I | τὸν om O | ἔφη GL | τί ἐστίν τοῦτο C || ² ἡττώμεθα C ἡττιούμεθα O ἡττήθημεν EG Tisch | ὁ σίμων G | ἀγαθὲ βασιλεῦ, οὗτος P | οὕτως IL || ³ ἐν τῇ παλαιστίνῃ ὅλη I | καὶ Καισαρείᾳ τὰ αὐτὰ μοι om I καὶ Καισαρεία om C | ταῦτα BCGLPQ
sect. 50 l. ⁴ ὁ om L | ἐπιστραφεὶς om BG L ἐπιστραφεὶς πρὸς τὸν παῦλον CI γραφῆς (i. e. στραφεὶς) Q | εἶπε(ν) IPQ | σὺ τί λέγεις P || ⁵ οὐ λέγεις Q | λαλεῖς B | καὶ ἀποκριθεὶς B ἀποκριθεὶς δέ (om καὶ εἶπεν) I | λέγει αὐτῷ (om καὶ εἶπεν) P || ⁶ ἐὰν μὴ ἀπολύσῃς CP | ἀπολύσεις GI | τὸν ἐπάρατον μάγον τοῦτον P | post τοῦτον add καὶ κωλύσεις τοῦτον G | τὸν τὰ τοιαῦτα πράττων C || ⁷ τοιαῦτα οὕτως πράττοντα I τοιαῦτα πράττοντα ἔργα P | μέγιστα . . . κακά C | αὐξάνῃ D αὐξάνῃς O αὐξάνεις L (non A) Thil | ἀνεξίκακον pro αὐξ. κακ. B || ⁸ τῆς βασιλείας σου I | τῆς ἰδίας σου στάσεως I || ⁹ τὸν σίμονα ἔφη I | τί δὲ Q | σέ om BO || ¹⁰ δέ om G | ἐγὼ ἐὰν μὴ . . . Νέρων εἶπεν om Q | βασιλεῦ, ἐγὼ P | ἐμὴν φανερώσω αὐτὸν (om ἐὰν μὴ) C | εἰ μὴ BG I (εἰμὶ) LO | ἑαυτὸν GO | δείξω BG L | ὑποδ. πᾶσιν εἶναι με θεόν P || ¹¹ ἀπονέμει . . . καὶ οὐκ om P | ἀπονέμη GO | Νέρων εἶπεν om O || ¹² νῦν om I | ἀποδείκνυε (om καὶ οὐκ) C | ἑαυτὸν θεόν om O σεαυτὸν GP | ὅστις εἰ post σεαυτὸν P | θεόν om L(P?) || ¹³ καὶ αὐτοὶ I | τιμωρηθῶσιν οὗτοι P

sect. 51 l. ¹⁴ καὶ εἶπεν σίμων τῷ βασιλεῖ ἐλπὸντι αὐτῷ ταῦτα O | ὁ σίμων I | κῆριε βασιλεῦ κέλευσον (om μοι) P | οἰκοδομηθῆναι BCDOP γενέσθαι I | ἐψηλὸν om O | ἀπὸ ξύλων ἐψηλὸν P || ¹⁵ ξύλον L ξύλον I | ἐπ' αὐτόν BD EG LQ Tisch πρὸς αὐτόν I | καὶ καλέσω Q || ¹⁶ καὶ προστάξω αὐτοῖς om CP | αὐτοὺς GI | δρωόντες Q | ἀνάγοισιν CQ ἀγάγωσι I || ¹⁷ τοῦτο οἶν C OPQ οὐτοὶ οἶν τοῦτο I | αὐτοὶ O || ¹⁸ ἄνθρωποι εἶναι ἀπ. CP item sed praem ὅτι Q ὅτι μάγοι εἰσὶν καὶ ἀπαταιώνες B | ἀπαίδ. εἰσὶν L

τῷ Πέτρῳ εἶπεν· Ἀκήκοας, Πέτρε, τὸ παρὰ Σίμωνος εἰρημένον· ἐκ τούτου φανήσεται, ὅσῃ δύνῃμιν ἔχει ἡ οὕτος ἡ ὁ Θεὸς ὑμῶν. Πέτρος εἶπεν· Κράτιστε βασιλεῦ, εἰ θέλεις, δύνασαι νοῆσαι, ὅτι δαιμόνων πεπλήρωται. Νέρων εἶπεν· Τί μοι λόγων περιόδους ποιεῖτε; ἡ αὐριον ἡμέρα ὑμᾶς δοκιμάσει.

5

52 Σίμων εἶπεν· Εἰ μὴ πιστεύεις, ἀγαθὲ βασιλεῦ, ὅτι μάγος οὐκ εἰμὶ, κέλευσον ἀποκεφαλισθῆναι με ἐν τόπῳ σκοτεινῷ, κάκει με ἐσφαγμένον κατάλειπε, καὶ ἐὰν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ μὴ ἀναστῶ, γινῶθι με μάγον εἶναι· ἐὰν δὲ ἀναστῶ, γίνωσκε νῖόν με εἶναι τοῦ Θεοῦ.

10

53 Τοῦτο δὲ γενέσθαι κελύσαντος τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ σκοτίᾳ, τῇ μαγικῇ αὐτοῦ τέχνῃ ὁ Σίμων ἔπραξεν, ἵνα κριὸς ἀποκεφαλισθῇ· ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ὁ κριὸς ὡς Σίμων ἐφάνη, ἕως οὗ ἀπεκεφαλίσθη ἐν τῇ σκοτίᾳ. Ἐρευνήσας γὰρ ὁ ἀποκεφαλίσας

¹ ἔφη τῷ πέτρῳ I | τῷ Πέτρῳ om C | τί παρὰ τοῦ σίμωνος εἰρηται C | τὰ παρὰ σίμωνος εἰρημένα G | τοῦ σίμωνος CO || ² ἐκ τούτου οὖν G | φαίνε σε τῶς πόσῃ δύνῃμιν ἔχεις I | ὅς τὴν δύνῃμιν L | ἡ prius om BCEPQ | εἰ . . . εἰ pro ἡ . . . ἡ G | οὕτως IQ | ον pro ἡ altero Q | ἡμῶν GQ σοῦ (BCE) Tisch nulla uaria lectione adnotata. item ut uid P set ὑμῶν AILQ Thil || ³ κράτιστε om B | βασιλεὺς G | θέλης BO θέλεις τοῦ C | γινωσκὸν νοῆσαι ἔστω σοι I | δύνασθαι G | ἐννοῆσαι O || ⁴ ἄλτος δαιμόνων I | δαιμονίων EO Tisch | πεπλήρωται οὗτος L | λόγους περιόδων (περιόδον P) BIP λόγους etiam GQ || ⁵ ποιεῖται IO | ἡμᾶς O ὑμῶν I | δοκιμάσει ὑμᾶς P | δοκιμάση O

sect. 52 l. ⁶ καὶ πάλιν σίμων ἔφη C | ἡ οὐ πιστ. C οὐ πιστ. (om εἰ) I | μὴ om BQ μοι G | πιστεύσεις IO | ἀγαθὲ om I | βασιλεὺς G | μάγος cum BGILOPQ Thil Tisch μέγας ACDE || ⁷ οὐκ om C | post εἰμὶ add ἀλλ' νιδς Θεοῦ P | ἐν τῷ σκοτεινῷ B εἰς τόπον σκοτινόν G | καὶ ἐκεῖ C || ⁸ ἐσφαγμένον om CD ἐσφαγμένον L | καταλιπεῖν (E)P καταλείπει G κατάλειπε I κατέλιπε Q ἐγκατέλιπε C ἐγκατέλιπε D | post καταλ. add ἕως τρίτην ἡμέραν I | ἂν Q | ἐν τῇ τρίτῃ (om ἐάν) I | τρίτην ἡμέραν (om artic) L | μὴ ἀναστῶ . . . ἐὰν δέ om per homoeotel P || ⁹ γινῶθι O | εἰ δέ GIQ | γίνωσκη O | με νῖόν P || ¹⁰ τοῦ om IQ

sect. 53 l. ¹¹ τούτου IQ | ἐκέλευσεν οὖν ὁ καῖσαρ τοῦτο γενέσθαι L | τοῦ καῖσ. κελύσ. γενέσθαι DI κελύσ. τοῦ καῖσ. γενέσθαι P | κέλευσ. νέρωνος Q | καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ B ἐν τῇ σκοτίᾳ om C | τῇ om O || ¹² σκοτεῖα IO | ὁ οὖν σίμων τῇ μαγ. ἀντ. τεχν. L | ἀποκεφαλισθῆς τῇ μαγ. αὐτοῦ τεχνῇ B | αὐτοῦ post τέχνῃ Thil | τέχνῃ hoc loco om C | τὴν μαγικὴν τέχνην (om αὐτοῦ) O | ἔπραξεν ὁ σίμων B ὁ σίμ. ἔπρ. τέχνῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ C | ὁ κριὸς O | ἀντ' αὐτοῦ ἀποκεφ. BL ἀποκεφαλ. ἀντ' αὐτοῦ CIP | ἀποκεφ. ἐν τῇ σκοτεῖᾳ BO || ¹³ ἐπὶ τοσοῦτον . . . ἐνεκεφαλίσθη om per homoeotel A Thil | ἐπεὶ δὲ τοσοῦτον I | ὡς σίμων cum BIG ὡς ὁ σίμων LP ὁ σίμων (om ὡς) CDE lat Tisch σίμων (om ὡς) OQ | ἐρέθη O | ἕως ἂν L οὐ om GQ

¹⁴ ἀποκεφαλισθῇ DL | ἔρευν. δὲ PQ

αὐτὸν καὶ προαγαγὼν εἰς τὸ φῶς τὴν κεφαλὴν εὗρεν αὐτὴν τὴν
κεφαλὴν κυρίου· ἀλλ' οὐδὲν τῷ βασιλεῖ εἰπεῖν ἐτόλμησεν, ἵνα μὴ
μαστιγῇ αὐτόν, κελεύσαντι τοῦτο ἐν ἀποκρύφῳ πραχθῆναι. ἐν-
τεῦθεν οὖν ἔλεγεν ἑαυτὸν ὁ Σίμων τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἔγεορθῆναι,
5 ὅτι τὴν κεφαλὴν τοῦ κυρίου καὶ τὰ μέλη ἤρεν, τὸ δὲ αἷμα ἐκείσε
προσεπέπηκτο, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἔδειξεν ἑαυτὸν τῷ Νέρωνι
λέγων αὐτῷ· Ποίησον ἐκμαγῆναι τὸ αἷμά μου τὸ ἐκχυθέν, ὅτι
ἰδοὺ ἀποκεφαλίσθεις καθὼς ἐπεσχόμην τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνεστῆν.

54 Καθὼς δὲ εἶπεν ὁ Νέρων, ὅτι ἡ αὐριον ἡμέρα ὑμᾶς
10 δοκιμάσει, στραφεὶς πρὸς τὸν Παῦλον λέγει· Σὺ Παῦλε διὰ τί
οὐδὲν φθέγγῃ;

55 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Παῦλος εἶπεν· Τούτου τοὺς λόγους μὴ
βουληθῆς ἀκούειν, βασιλεῦ. ἀπατεῶν γὰρ καὶ μάγος ἐστίς τε καὶ
εἰς ἀπώλειαν θέλει ἀγάγει τὴν ψυχὴν σου καὶ τὴν βασιλείαν
15 σου. ὥσπερ γὰρ οἱ Αἰγύπτιοι μάγοι Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρὴς ἐπλά-
νησαν τὸν Φαραὼ καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ, ἕως οὗ κατεπον-

¹ προαγαγὼν CGIO | τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς τὸ φῶς I | εὗρέθη pro
εὗρ. αὐτ. τ. κεφ. B | τὴν κεφαλὴν om C | αὐτὴν om GL τὴν om CDOPQ
οὐσάν pro τὴν I || ² τοῦ κυρίου L | σὺ μὲν I | τετόλμηκεν I || ³ μασιγῇ
BDEGI Tisch τιμωρίσει C | κελεύσαντι ego correcti κελεύσαντα ABEGLO
Thil κελεύσας C Tisch κελεύσαντος PQ | κελευσ. . . . πραχθῆναι om DI |
δὲ τοῦτον pro τοῦτο Q | πραχθ. ἐν ἀποκρύφῳ G ἐν ἀποκρύφῳ τόπῳ PQ ||
⁴ ἑαυτόν om BGP αὐτόν C | ἀναστῆναι pro ἔγεορθ. ante τῇ τρ. ἡμ. I | τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ IP || ⁵ κατὰ μέλη L | εἶρεν B | εὗρεν AD add καὶ κατέκρυψε(v)
CDP || ⁶ προσέπικτον C πέπηκτο G ἐπεπήκτο L | τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ GP τῇ
τρίτῃ αὐτῇ ἢ ἡμέρᾳ I | τῷ om G | σίμωνι pro Νέρωνι Q || ⁷ αὐτῷ om B |
post λέγων add ἰδοὺ βασιλεὺς ἐπεσχόμην σοι ἀποκεφαλίσθεις τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἀνεστῆν. καὶ ἰδοὺ πάρεμι. ἀλλὰ ποιήσον I | πρόσταξον ἐπαρθῆναι pro
ποιήσ. ἐκμαγ. P | ἐκμαγῆναι G ἐκμαγῆναι I | σου pro μου Q μου om P |
ὅτι ἰδοὺ ἀποκεφ. . . . δοκιμάσει om I || ⁸ ἀπεκεφαλίσθεις O

sect. 54 l. ⁹ τοῦ δὲ νέρωνος ἐν ἐκπρήξει (sic) γενομένον, στραφεὶς (om
ὅτι . . . δοκιμάσει) P | δὲ om CQ | προεῖπεν B | ὅπερ αὐριον C | αὐριον O |
αὐριον ἡμέραν Q || ¹⁰ στραφεὶς δὲ Q | στραφεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς C στραφεὶς
δὲ ὁ νέρων I | ἔφη CDIP εἶπεν O | σὺ Παῦλε om BGIL σὺ δὲ παῦλε D ||
¹¹ φθέγγῃ cum AILP Thil φθέγγει BCDEGOQ Tisch

sect. 55 l. ¹² ὁ δὲ εἶπεν DP ἀποκριθεὶς (om δέ) C | λέγει G ἔφη I |
τούτους CGILOQ || ¹³ βουληθεὶς GQ φοβηθεὶς IP | ἀκούων I || ¹⁴ θέλει O θέλει
om Q | ἀγάγει cum ACDG ἀγαγεῖν BIL (ἀγάγειν) OPQ Thil Tisch | τὴν
ψυχὴν σου ἀγάγει G τὴν ψυχὴν σου καὶ om hoc loco I τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
καὶ τὴν σὴν O | σου bis om Q | καὶ τὴν βασιλείαν σου om C | post τὴν
βασ. σ. add οὐ μόνον δὲ ταύτην ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν σου I || ¹⁵ οἱ μάγοι I
μάγοι om DE Tisch | ἰαννὶς CEIL ἰαννῆς P | ἰαμβρὶς ACEGIO Thil ἢ
ἀμβρὶς L | ἐπλάνησε A || ¹⁶ τῷ φαραὼ καὶ τῷ στρατοπέδῳ Q | ἅπαν τὸ
στρατ. I | ἐποντίσθη CD ἐκαταποντίσθη Q

τίσθη ἐν τῇ θαλάσῃ, οὕτως καὶ οὗτος διὰ τῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ διαβόλου παιδεύσεως πείθει τοὺς ἀνθρώπους πολλὰ κακὰ εἰς ἑαυτοὺς ποιεῖν, καὶ πολλοὺς τῶν ἀκεραίων ἑξαπατᾷ πρὸς πειρασμὸν τῆς βασιλείας σου.

56 Ἐγὼ δὲ θαρρῶ τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου μου Ἰησοῦ 5 Χριστοῦ, ὅτι τάχιον φανερώσει αὐτὸν τὸ τίς ἐστιν, καὶ ὅσον δοκεῖ ἑαυτὸν ὑψῶσαι εἰς τὸν οὐρανόν, τοσοῦτον καταποντισθήσεται εἰς τὸν βυθὸν τοῦ ᾗδου, ὅπου ἐστὶν ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

57. Νέρων εἶπεν· Τίς ἐστιν ἡ τοῦ Χριστοῦ διδασχὴ τοῦ σοῦ 10 διδασκάλου; Εἶπεν δὲ Παῦλος· Περὶ τῆς τοῦ διδασκάλου μου διδασχῆς ἧς ἐπερώτησας, οὐ χωροῦσιν ταύτην εἰ μὴ οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ τὴν πίστιν προσιέμενοι. ὅσα γὰρ τῆς εἰρήνης ἐστὶν καὶ ἀγάπης, ταῦτα ἐδίδαξεν. κἀγὼ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπλήρωκα τὸν λόγον τῆς εἰρήνης, καθὼς παρ' 15 αὐτοῦ ἔμαθον.

58 Ἐδίδαξα γὰρ, ἵνα τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούνται· τοὺς

• Matth. 8, 12 || ¹⁴ Rom. 15, 19 || ¹⁷ Rom. 12, 10

¹ τῇ om P | καὶ οὗτος om BC | οὕτως his I | τοῦ πατρ. αὐτ. τῆς G | τοῦ σατανᾶ I || ² τοῦ ante διαβ. om Q | κελεύσεως O | πείθει τοὺς ἀνθρώπους om I | πείθει om Q || ³ εἰς ἑαυτοὺς om Q | εἰς ἑαυτ. ποιεῖν om C | αὐτοὺς GP | ἀκεραιότητων ἀπατῶν I | ἑξαπατῶν Q || ⁴ σου om Q

sect. 56 1. ⁵ τὸ γὰρ αἶμα τοῦτο τὸ ἐκχυθὲν κυρίου ἐστὶν praem ob transpositionem C | θαρρῶ cum CILOPQ θαρρῶν AB DG Thil | ἐν τῇ δυνάμει P | τοῦ κυρίου ἡμῶν Q τ. κ. ἡ μου O || ⁶ ἑαυτὸν L | τὸ ante τίς om CQ | ἔσται Q || ⁷ ὑψῶσαι ἑαυτὸν P || ⁸ τὸν ante βυθὸν om P | ἐστὶν om EQ Tisch

sect. 57 1. ¹⁰ τὶ CDO | τοῦ Χριστοῦ om BCP τοῦ χρ. σου O | ἡ διδασχὴ τοῦ χρ. σοῦ GIL | τῆς om Q | post τοῦ σοῦ διδασχ. add ἀπάγγελον ἡμῖν P ||

¹¹ ὁ παῦλος O | παῦλος εἶπεν (om δέ) C ὁ παῦλος εἶπεν DP ἀποκριθεὶς δὲ ὁ παῦλος εἶπεν I | τοῦ διδασχ. χρ. σου μου O || ¹² ἧς om CL | ἧς ἐπερώτησας om I | ἐρώτησας D | οὐ χωροῦσιν C (χωρῶσιν) GL OQ lat Tisch οὐχ ὀρωσιν ABDEIP Thil | ταύτην om O αὐτήν CDEP Tisch | εἰ μὴ οἱ καθ. τῇ καρδίᾳ ἡμῖν διὰ Q | οἱ om G | καθαρῶ A καθαρῶ Thil sine teste ἐν καθαρῇ οὐσίᾳ C ||

¹³ τῇ πίστει DGL καὶ τῇ πίστει BP add αὐτοῦ P καὶ οἱ ἐν πίστει C | πιστῶς προελαίμ νόει I | ὡς γὰρ Q | οὗτος γὰρ ἐστὶ μόνος τῆς εἰρήνης διδασκαλὸς καὶ τῆς ἀγάπης δοτήρ pro ὅσα γὰρ . . . ἐδίδαξεν P || ¹⁴ καὶ τῆς ἀγάπης BCG | ταῦτα om G πάντα C | πράττει pro ἐδίδαξεν I | κἀγὼ δὲ . . . ἐδίδαξα γὰρ om per homoeotele Q | κἀγὼ δὲ P | κύκλῳ μέχρι L || ¹⁵ τοῦ θεοῦ pro τῆς εἰρήνης G | καθὼς ἐδιδάχθην παρ' αὐτοῦ I

sect. 58 1. ¹⁷ ἐδίδ. γὰρ ἐν πρώτοις P | ἵνα om I | τῇ om Q | ἀλλήλους G ἀλλήλους Q | προηγῶσονται C προηγῶσονται PQ προηγούμενοι I προηγούμενοι O προτιμῶσονται D

ὑπερέχοντας καὶ πλουσίους μὴ ὑπεραίρεσθαι καὶ ἐλπίζειν ἐπὶ
 πλούτου ἀδελότητι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τίθεσθαι·
 τοὺς πτωχοὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ χαίρειν πτωχεῖα· τοὺς πατέρας διδάξαι
 τὰ τέκνα αὐτῶν παιδεῖαν τὴν ἐν φόβῳ Θεοῦ· τὰ τέκνα πειθαρχεῖν
 5 τοῖς γονεῦσιν εἰς νοουθησίαν σωτηριώδη. ἐδίδαξα τὰς ἐκκλησίας
 τῶν πιστευόντων πιστεύειν εἰς ἕνα Θεόν, πατέρα παντοκράτορα,
 ἀόρατον καὶ ἀκατάληπτον, καὶ εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ
 τὸν κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν.

59 Ἀὕτη δέ μοι ἡ διδαχὴ οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι'
 10 ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐδόθη, τοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 μοι λαλήσαντος, ὃς καὶ ἀπέστειλén με ἐπὶ τὸ κήρυγμα, εἰρηκῶς
 μοι· Πορεύου, ὅτι ἐγὼ ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἂν
 εἴπῃς ἢ ποιήσῃς ἐγὼ δικαιώσω.

60 Ταῦτα ἀκούσας ὁ Νέρων ἐξέστη, καὶ στραφεῖς πρὸς τὸν
 15 Πέτρον εἶπεν· Σὺ τί λέγεις; Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη· Πάντα ὅσα ὁ

¹ 1. Tim. 6, 17 || ² Ps. 73, 28; 78, 7 | Eph. 6, 4 || ³ Eph. 6, 1; Col. 3, 20 |
⁴ Gal. 1, 1 || ⁵ Act. 22, 21; 18, 10 cf Ies. 41, 10; Ier. 1, 8

¹ ἄρχοντας *O* | καὶ αὐτε πλουσ. *om I* | μὴ ἐλπίζειν *BGO* || ² τῇ τοῦ
 πλούτου *DEP* | πλούτω *LQ* | ἐπὶ τὸν θεόν *OP* | τὸν θεὸν τὸν ζῶντα *P*
 τὴν ἐλπίδα ἔχειν *I* | αὐτοῦ *OP* || ³ χαίρεσθαι *CDPQ* χαίρειν *om O* | πτωχία
IO | τοὺς πατέρας . . . φόβῳ Θεοῦ *om Q* || ⁴ αὐτῶν τὰ τέκνα *G* | αὐτῶν
om O | τὴν ἐν Χριστῷ ἐπίγνωσιν *pro* παιδεῖαν *τ. ε. φ. Θεοῦ C* | ἐν παιδείᾳ
 cf φόβῳ *I* | παιδίαν *BEQ* | φόβῳ κυρίου *IL* || ⁵ νοουθησίαν *cum E lat Tisch*
cf Eph. 6, 4 μαθησίαν *BCDGOPOQ* μάθησιν *L* μαθητεῖαν *A Thil* διδασκα-
 λίαν *I* | τὴν σωτηριώδη *G* | ἐδίδαξα *om P* ἐπέδειξα *O* | ταῖς ἐκκλησίαις *O* ||
⁶ τῶν πιστευόντων *om DP* | τῶν πιστῶν *L* | ἀγαπᾶν καὶ πιστεύειν *P*
 τοῦ πιστεύειν *I* | πατέρα *om BDP* || ⁷ καὶ ἀόρατον *I* | ἀόρατον καὶ ἀκατά-
 ληπτον *om BCDPQ* | καὶ αὐτε ἀκαταλ. *om O* | ἀκατάληπτον *L* | μονο-
 γενεῇ *G* || ⁸ τὸν κύρ. ἡμῶν *BCIQ* καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα *pro* τὸν κυρ. *μ. Ἰ.*
 Χριστὸν *D item* καὶ εἰς τὸ ἅγιον καὶ ζωοποιὸν αὐτοῦ πνεῦμα *P* καὶ τὸ
 πνεῦμα ἅγιον τὸ κύριον καὶ ζωοποιὸν τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον *Q* |
post Χριστόν *add* καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα οὐδὲ δι' ἀνθρώπου ἐδιδάχθην *I*
sect. 59 l. ⁹ δέ *om C* | δ' ἐμὴ *pro* δέ μοι *L* | μοι *om I* | μου *BQ* |
 μοι ἐστίν *C* | ἡ εὐχὴ *G* | βασιλεῦ *post* διδαχὴ *P* | οὐκ ἀπ' ἀνθρώπου *Q* |
 οὐκ ἀνθρώπων (*om* ἀπ') *C* οὐκ ἀνθρώπου *D* | ἐξ *pro* δι' *C* | οὐδὲ δι' ἀνθρώ-
 που *om P pro his* ἐδιδάχθην (*exp*) *I* || ¹⁰ ἀνθρώπων *altero loco BO* | ἀλλὰ
 διὰ Ἰ. Ἀρ. . . ἐκ τοῦ οὐρανοῦ *om C* | μου ἐδόθη *G* μοι ἐδόθη *P* ἐδόθη
 μοι *E* | τοῦ *prins* *BGILLP* μοι δοθέντος καὶ λαλήσαντος *Q* || ¹¹ μοι αὐτε
 λαλήσ. *om P* | ἀπέστ. μοι *I* | εἰρηκός *IO* λέγων (*om* μοι) *G* || ¹² πορεύου
 ἐν εἰρήνῃ *P* | εἰμὶ *BO* | ὅσα ἂν *A* || ¹³ *post* εἴπῃς *add* καὶ ἀναγγελεῖς *C* |
 ἢ ποιήσῃς *om L* | ποιήσεις ἢ εἴποις *I* ποιήσεις *BCDGIPOQ Tisch* ποιήσεις *O* |
 ἐγὼ σε δικαιώσω *P*

¹⁵ *sect. 60 l.* ¹⁴ καὶ ταῦτα *D* ταῦτα καὶ ἕτερα πλείονα τοῦτων *P* | ἀνέστη
C || ¹⁵ ἔφη *pro* εἶπεν *I* | πέτρε *post* λέγεις *I* | καὶ ὁ πέτρος *CDILOPOQ* |
 εἶπεν *pro* ἔφη *D* | ὅσα ἐλάλ. ὁ παῖς *GLLOQ*

Παῦλος ἐλάλησεν ἀληθῆ εἰσιν· καὶ γὰρ ἔκπαλαι πολλὰ ἐδεξάμην
παρὰ τῶν ἡμετέρων ἐπισκόπων γράμματα, τῶν ὄντων εἰς πᾶσαν
τὴν οἰκουμένην περὶ τῶν γενομένων καὶ λαλουμένων ὑπ' αὐτοῦ.
διώκτην γὰρ αὐτοῦ ὄντος τοῦ νόμου, φωνή αὐτὸν τοῦ Χριστοῦ
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐκάλεσεν, καὶ ἐδίδαξεν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι οὐκ 5
ἦν ἐχθρὸς κατὰ φθόνον τῆς ἡμετέρας πίστεως ἀλλὰ κατὰ
ἄγνοιαν. καὶ γὰρ ἐγένοντο πρὸ ἡμῶν ψευδόχριστοι ὡς καὶ ὁ
Σίμων καὶ ψευδαπόστολοι καὶ ψευδοπροφῆται, οἵτινες κατὰ τῶν
ιερῶν χαραγμάτων ἐλθόντες ἐπετίθενσαν κενῶσαι τὴν ἀλήθειαν·
καὶ κατὰ τούτων οὖν ἀναγκαῖον ἦν τοῦτον προχειρίσασθαι τὸν 10
ἄνδρα τὸν ἐκ παιδόθεν οὐδὲν ἕτερον παιδευθέντα, εἰ μὴ τοῦ
θείου νόμου ἔρευνᾶν τὰ μυστήρια, ἐν οἷς τῆς ἀληθείας ἐκδικος
καὶ τοῦ ψεύδους γένηται διώκτης. ἐπεὶ τοίνυν ὁ διωγμὸς αὐτοῦ
οὐ διὰ φθόνον ἐγένετο, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ νόμου ἐκδίκησιν, αὐτῇ
ἡ ἀλήθεια ἐκ τοῦ οὐρανοῦ προσωμίλησεν αὐτῷ λέγουσα· Ἐγὼ 15
εἰμι Ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις· παῦσαι οὖν διώκων με, ὅτι ἐγὼ εἰμι

¹⁵ Act. 9, 5; 22, 8

¹ ἐλάλησε καὶ λαλεῖ P | ἀληθεῖ O ἀληθείᾱ I | ἐστὶν C τυγχάνουσι
DP | ἔκπαλαι τὸν χρόνον I | ἐδίδαξάμην C || ² ἐκ τῶν ἡμ. G | ἡμετέρων
om I | γράμματα . . . ὑπ' αὐτοῦ om I sed add pro his χάριν τῶν γενο-
μένων ὑπὸ παύλου | ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ CDLOP | πᾶσαν (om εἰς) Q ||
³ περὶ om C | γενομένων CO | λαλημένων PQ | ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μου
παύλου C || ⁴ γὰρ om O | ὄντως GIO | τὸ πρότερόν pro τοῦ νόμου P |
τοῦ Χριστοῦ om CDEI Tisch post οὐρανοῦ L || ⁵ ἐκ τῶν οὐρανῶν O | ἐκά-
λεσεν ἐκ τοῦ οὐρ. G | τὴν ἀληθ. καὶ ἐφάνη P | ὅτι om C || ⁶ καταφρονῶν
DP | τῆς ἡμετέρας (ἡμετ- I) πίστεως post κατ' ἄγνοιαν IO | τισὶν ἕτερας
πιστ. L | κατὰ ἄγνοιαν ἔπραττεν ἅπερ ἐποίησεν P || ⁷ γὰρ om L | ἐγένετο
CD | ἐγένοντο καὶ G | καὶ ψευδαπόστολοι αὐτ. ὡς καὶ ὁ σίμων G | ὥσπερ
καὶ σίμων I | ὁ σίμων οὗτος BP || ⁸ καὶ ψευδαπόστολοι om BI | ψευδ-
απόστολος (om καὶ priore) C | οἵτινες καὶ τῶν DP | κατὰ τῶν ιερῶν
χαραγμ. om C || ⁹ θεῶν pro ιερῶν I | γραμμάτων AD Thil δογμάτων O |
ἐλθόντες om CDE Tisch ἐλθόντων Q | ἐπιτίθενσαν AEGI ἐβουλήθησαν C |
κενῶσαι . . . κατὰ τούτων om I | κενῶσαι] in marg ματαιοποιῆσαι A |
¹⁰ καὶ om B | κατὰ τοῦτο DE | κατὰ τὸ (om τούτων οὖν) O | κατ' αὐτῶν pro
κατὰ τούτων οὖν L | οὖν om CDEI(τ) Tisch | ἀναγκαῖον οὖν I | ἐστὶν I εἶναι
L | τοῦτον om GO | προχειρίσθησαν L χειρίσασθαι O || ¹¹ ἐκ παιδίου Thil |
ἐκ παιδιόθεν αὐτοῦ μηδὲν ἕτερον C | ἄλλο pro ἕτερο. B | ἕτερον παιδευ-
θέντα om I | πρέξαντα C | εἰ μὴ τὸ τοῦ Bt εἰ μὴ τὰ τοῦ I || ¹² νόμον
om C | ἔρευνᾶ D | τὰ om I | τῆς ἀληθ. γίνεται C | ἐνδίκως G || ¹³ καὶ οὐ
ψεύδους I | γένηται om hoc loco C ἐγένετο I γίνεται O || ¹⁴ αὕτη AGL |
κατηλθεν pro αὕτῃ ἡ I || ¹⁵ προσομίλησεν CDEG Tisch | προσομ. αὐτῷ om I |
αὐτῷ om L | σαῦτε σαῦτε ἐγὼ εἰμι P || ¹⁶ Ἰησοῦς χριστὸς O | διώκης O |
παῦσαι . . . τῆς ἀληθείας om I | παῦσον L | παῦσαι οὖν ἀπὸ τοῦ νῦν P

ἡ ἀλήθεια, ἥς ὑπεραγωνίζεσθαι φαίνεται κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας· ὡς οὖν ἔγνω οὕτως εἶναι, καταλιπὼν ὅπερ διεξέδικα, ἤρξατο διεκδικῆσαι ταύτην τὴν τρίβον τοῦ Χριστοῦ ἣν ἐδίωκεν, ἥτις ἐστὶν ὁδὸς ἀληθείας τοῖς εἰλικρινῶς πορευομένοις ἐν αὐτῇ.

5 61 Ταῦτα εἰρηκότος Πέτρου ὁ Σίμων εἶπεν πρὸς Νέρωνα· Ἐννόησον, ἀγαθὲ βασιλεῦ, ὅτι συνέπνευσαν οὗτοι οἱ δύο κατ' ἐμοῦ· ἐγὼ γάρ εἰμι ἡ ἀλήθεια, καὶ οὗτοι ἐναντία μου φρονοῦσιν. Πέτρος εἶπεν· Οὐδεμία ἐν σοὶ ἀλγεία ἐστίν, ἀλλὰ πάντα ψευδῇ λέγεις.

10 62—66 *desunt*.

67 Σίμων εἶπεν· Ἀγαθὲ βασιλεῦ, οὗτοι οἱ ἄνθρωποι συνελογίσαντο τὴν εὐμένειάν σου καὶ συνέδησάν σε. Νέρων εἶπεν· Ἀλλ' οὐδὲ σύ με περὶ σεαυτοῦ ἔτι ἐβεβαίωσας. Σίμων εἶπεν· Πόσων καλῶν πραγμάτων καὶ σημείων ὑπ' ἐμοῦ σοι ὑποδείχθην·
15 των θαυμάζω, ὅτι ἀμφισβητεῖς. Νέρων εἶπεν· Ἐγὼ οὐδενὶ ἐξ ὑμῶν συναινῶ· ἀλλ' ὃ ἐρωτῶ σε, μᾶλλον ἀποκριθῆτί μοι.

68 Σίμων εἶπεν· Τὸ λοιπὸν οὐδέν σοι ἀποκρίνομαι. Νέρων εἶπεν· Ἐπειδὴ ψεύδῃ, διὰ τοῦτο ταῦτα λέγεις. Τὸ λοιπὸν οὐδέν

¹ περὶ ἧς C | ὑπεραγωνίζεσαι B ἀγωνίζεσαι C | φαίνεται om D φαίνεται BGLO φαίνεσθαι C φαίνεται Q | κατὰ τ. ἐχθρ. τ. ἀληθ. om L || ² οὕτως τί εἶναι L | post εἶναι add τὴν ἀλήθειαν P | καταλείπων O | καταλιπὼν εὐθὺς P | ὅπερ O | διεξέδικα cum AL ἐξέδικα IQ διεξέδικει CDE (-δικη) Thil Tisch ἐξέδικει BP δὴ ἐξεδίωκεν G ἐξεδίωκεν O || ³ ἤρξατο . . . ἐδίωκεν om per homoeot G | διεκδικᾶν I διεκδικεῖν DEP | ταύτην τὴν πλίστιν O | ἣν ἐδίωκεν om I || ⁴ εἴ τις O | ἥτις ἐστὶν ἀλήθεια D | ἥτις ἐστὶ χριστὸς ἡ ἀλήθεια P | ὁδὸν I | ὁδὸς τῆς ἀληθ. CO | ἡμερινῶς L ὁρθῶς καὶ εἰλικρινῶς P | ἐν ταύτῃ G

sect. 61 l. ⁵ καὶ ταῦτα D | πέτρον cum AL Thil τοῦ πέτρου BCDE GIOPQ τὸν νέρωνα I || ⁶ ἀγαθὲ om C | βασιλεῦς C | σὺ ἐπέπνευσαν I | οἱ δύο οὗτοι O || ⁷ καὶ ante οὗτοι om IP | οὗτοι δὲ P | καὶ αὐτοὶ CD | κατ' ἐμὲ pro ἐναντ. μου C | ἐναντίον I || ⁸ ἀλήθεια ἐν σοὶ BCO ἐστὶν ἐν σοὶ ἀλ. EP ἀλήθεια ἐστὶν ἐν σοὶ G | ἐν om L | σὺ pro σοὶ I | ἐστὶν om CDOQ Tisch | ἀλλ' ἅπαντα L | ψευδῇ ἐστὶν ἂ λέγεις B | inde a ψευδῇ deficit C
sect. 67 l. ¹¹ ἀγαθὲ βασιλεῦ om BD || ¹² καὶ συνέδησάν σε om D | σε om B || ¹³ ἀλλ' οὖν οὐδὲ σὺ I | με om I | σεαυτοῦ BD (αὐαυτοῦ) OP Tisch | ἔτι om DI τί G | ἐβεβαίωσας με I || ¹⁴ πόσων Thil | πραγμ. τε καὶ Q | σημείων μεγάλων P | παρ' ἐμοῦ L | ὑποδείχθ. σοι P | δειχθέντων GO | post δειχθ. add οὐ πιστεύεις τούτων G || ¹⁵ θαυμάζομαι πῶς λέγεις οὐκ ἐβεβαίωσάς με pro θαυμ. ὅτι ἀμφισβ. I | ἀκμὴν post ὅτι P | ἀμφισβητεῖς BDO || ¹⁶ βοηθῶ pro συναινῶ P | ἀλλ' ὃ cum DEI (ἄλλο) P lat Tisch ἀλλ' ὡς ABGLOQ Thil | σε ante ἐρωτῶ IQ om DEO Tisch σοι L | ἀποκριθῇ I | μοι om L

sect. 68 l. ¹⁷ τὸ λοιπὸν βασιλεῦ P | τὸ λοιπὸν . . . Νέρ. εἶπεν om per per homoeotele I | ἀποκρίνωμεν Q || ¹⁸ ψεύδεις BEI om D ψευδῆς εἰ G | τὸ λοιπὸν καὶ γὰρ P | οὐδέν σοι GO P οὐδένος Thil

σε ἔτι λογίζομαι· ὡς γὰρ εὔρον, ψεύστης εἶ ἐν πᾶσιν. Καὶ τί πολλὰ λέγω; οἱ τρεῖς ἐν πᾶσιν ἀμφισβητοῦντά με πεποιήκατε, ὥστε μὴ εὔρεῖν με τίνι πιστεῦσαι δυνήθῃ.

69 Πέτρος εἶπεν· Ἐνα θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κηρύσσομεν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν 5 γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅς ἐστιν ἀληθινὸς βασιλεὺς καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. Νέρων εἶπεν· Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς; Παῦλος εἶπεν· Κύριος καὶ σωτὴρ πάντων τῶν ἔθνων. Σίμων εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι, ὃν λέγετε καὶ οἴδατε, Παῦλε καὶ Πέτρε, ἀλλ' οὐ μὴ ἀποφῆναι καθ' ὑμῶν· 10 τοῦτο γὰρ ποθεῖτε, ἵνα τοῦ μαρτυρίου ὑμᾶς καταξιώσω. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον· Μηδέποτε σοι εἶη καλῶς, Σίμων μάγε καὶ πικρίας ἀνάμεστε.

70 Σίμων εἶπεν· Ἄκουε, Καῖσαρ Νέρων, ἵνα γνῶς ψεύστας εἶναι τούτους, καὶ ἐκ τῶν οὐρανῶν πεμφθέντα, τῇ αὔριον ἡμέρᾳ 15 εἰς τοὺς οὐρανούς ἀνέρχομαι, ἵνα τοὺς πιστεύοντάς μοι μακαρίους ποιήσω· εἰς δὲ τούτους τοὺς τολμήσαντάς με ἀρνήσασθαι τὴν ὁργὴν μου ἐνδείξομαι. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον· Ἡμᾶς πάλαι

¹ ἔτι *om BGIL* | ὥσπερ γὰρ *I* | ἡῖρον *DL* εἶρον σε *G* ἔγνω καὶ βλέπω *P* | ψεύστην ἐν πᾶσι οὕτως εἶ *G* | ἅπασιν *BDL Tisch* | καὶ ἔτι πολλὰ λεγόντων οἱ τρεῖς τὸν ἕνα πείσαι οὐκ ἠδυνήθητι οὕτως πεποιήκατε *O* || ² ἐν ἅπασιν *BDGILP* | με ποιεῖτε *D* || ³ τινὰ *I*

sect. 69 l. ⁴ βασιλεὺς ἡμεῖς *ante* ἕνα θεὸν *P* | καὶ *om IOQ* || ⁵ ἡμεῖς κηρύσσομεν *A Thil* | ὃν κηρ. *IG* | κηρύττομεν *G* || ⁶ καὶ *ante* θάλασσ. *om I* | ἐν αὐτῇ *GI* | ἀληθείας *D* | βασιλεὺς ἀληθινός *G* || ⁷ οὐ τῆς βασιλείας (ὁ αὐτοῦ) *I* | Νέρων εἶπεν . . . βασιλεὺς *om O* || ⁸ ὁ βασιλεὺς οὗτος *I* οὗτος θεὸς βασιλεὺς *D* ὁ θεὸς καὶ βασιλεὺς *P* | ὁ κύριος *LPQ* || ⁹ πάντων ἀνθρώπων *I* || ¹⁰ καὶ οὐκ οἴδατε *BGLP* | ἴδατε *D* | πέτρε καὶ παῦλε *BDGP* | παῦλε καὶ σὺ πέτρε *I* | πέτρε καὶ παῦλε *ante* καὶ οὐκ οἴδατε *G* | οὐκ *pro* οὐ μὴ *O* οὐδὲ *P* εἰ μὴ *Q* | ἀποφῆναι *ABDGL* ἀποφαίνωμαι *Q* ἀποφαίνομαι *P* φέλομαι *I* || ¹¹ τοῦτο γὰρ καὶ *P* | ὑμᾶς τοῦ μαρτ. ἀξιόσω *I* τοῦ μαρτ. ἀξιώθητε *B* μάρτυρας (μὲν) ἡμᾶς (i. e. ὑμᾶς) καταξιώσω *Q* | πέτρος καὶ παῦλος ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν· μὴ μὴδέποτε· σὺ γὰρ εἶ κακῶν ἀνάμεστος *G* || ¹² εἶπαν *O* εἶπεν *I* | μὴδὲν *I* | σὺν εἶη *B* σὺν εἶη *O* σὺν εἶ *D* σοι εἶ *LP* (εἶ) σοι ἦ *Q* | σοι καλὸν (*om* εἶη) *I* | ἀναιδέστατε *pro* Σίμων . . . ἀνάμεστε *B* | μάγε σίμων *I* | μάγε τε *L* | καὶ πάσης κακίας καὶ πικρίας *O* ἀπατεῶν *ante* καὶ πικρίας *P*

sect. 70 l. ¹⁴ ἀκουσον μου νέρων βασιλεῦ *I* | Νέρων *om DP* | ὅτι ψεύσαν εἶναι *Q* || ¹⁵ ἐμὲ δὲ *I* καὶ δὲ *P* | ἐκ τῶν οὐρανῶν *I* | τῇ αὔριον οὖν *B* || ¹⁶ ἀπέρχομαι *B* | ὅπως *I* | τοὺς μὲν πιστεύοντάς μοι *P* | πιστεύσαντας καὶ ὁμολογήσαντας καὶ θεραπεύσαντάς *G* | με *BDIQ* || ¹⁷ τοὺς μὴ τολμήσ. *B* | με ἔβρισαι καὶ ἀρνήσασθαι *P* | ἀρνήσασθαι με *DO* || ¹⁸ ἐπιδείξομαι ἐπ' αὐτούς *I* ἐνδείξομαι *OP* | εἶπαν *LO* | πάλαι *om EI* πάλιν *G*

ὁ Θεὸς ἐκάλεσεν εἰς τὴν ἰδίαν δόξαν· σὺ δὲ ὑπὸ τοῦ διαβόλου κληθεὶς σπεύδεις πρὸς κόλασιν.

71 Σίμων εἶπεν· Ἀγαθὲ βασιλεῦ, ἄκουσόν μου· τοὺς μαινομένους τούτους ἀποχώρισον ἀπὸ σοῦ, ἵνα ἐν τῷ πορεύεσθαι με 5 εἰς τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸν πατέρα μου δυνήσομαι σοι εἶναι εὐλάτος. Νέρων εἶπεν· Καὶ πῶς τοῦτο γνώσομαι, ὅτι εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέρχῃ; Σίμων εἶπεν· Κέλευσόν μοι πύργον γενέσθαι ὑψηλὸν ἀπὸ ξύλων καὶ δοκιῶν μεγάλων, ἵνα ἐπ' αὐτὸν ἀνέλθω οἱ ἄγγελοι μου εἰς τὸν ἀέρα με εὐρωσιν· οὐ γὰρ δύνανται ἐπὶ 10 τῆς γῆς μεταξὺ τῶν ἁμαρτωλῶν ἐλθεῖν πρὸς με.

72 Τότε ὁ Νέρων προσέταξεν ἐν τῷ κάμπῳ Μαρτίῳ ὑψηλὸν γενέσθαι πύργον· καὶ πάντες οἱ λαοὶ καὶ πᾶσαι τῶν στρατιωτῶν αἱ ἀξίαι ἐπὶ τὸ θεωρῆσαι τοῦτον συνῆλθον. ἐν ταύτῃ οὖν τῇ συνδρομῇ ἐκέλευσεν ὁ Νέρων τὸν Πέτρον καὶ τὸν Παῦλον 15 παραστήναι, οἷς οὕτως εἶπεν· Νῦν ἔχει ἡ ἀλήθεια φανερωθῆναι. Πέτρος καὶ Παῦλος εἶπον· Ἡμεῖς αὐτὸν οὐ παραδειγματίζομεν, ἀλλ' ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὃν ἑαυτὸν εἶναι ἀπετόλμησεν εἰπεῖν.

¹ ἐκάλεσεν ὁ Θεός *I* | εἰς τὴν αὐτοῦ δόξαν *L* | ὑπὸ τοῦ διαβόλου *om I* | σπεύδεις κληθεὶς ὑπὸ τ. διαβ. *L* ἐκλήθης καὶ ψεύδεις *I* σπεύδεις κληθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβ. *G* || ² εἰς κόλασιν *BGL* πρὸς κόλασιν ἑαυτοῦ *D* πρὸς κολ. σεαυτοῦ *P*

sect. 71 l. ³ ἄκουσόν μου *om L* | τοὺς μαινομένους μου^ε *G* τοὺς τούτους μαινομένους *Q* || ⁴ ἀποχώρισον *GL* | ἀπὸ *om GL* ἀπ' ἐμοῦ *I* || ⁵ εἰς τὸν οὐρανὸν *om GP* | πρὸς τὸν πατέρα μου ἐν τοῖς οὐρανοῖς *G* | γενήσομαι σοι εὐλ. *EO Tisch* | δυνήσομαι *BL Thil* | σε *D* | εὐλάτος εἶναι *B* εἶναι *om O* εὐήλατος *LO* || ⁶ γνώσομαι τοῦτο *O* || ⁷ οὐρανὸν *om Q* | ἀνέρχει *E* (-χη) *OQ* (-γεν) *Tisch* | βασιλεῦ κέλευσον *P* | γενέσθαι πύργον (*om* μοι) *DEP* | ὑψηλὸν γενέσθαι *GI* || ⁸ ξύλον *L* | καθὼς προείρηκα *post* μεγάλων *L* | ἐπ' αὐτῶν *O* ἐπ' αὐτῶν *Q* | ἀνελθὼν *cum* *ABGILPQ Thil* ἀνέλθω καὶ *DEO Tisch* || ⁹ εἰς τὸν οὐρανὸν *I* | με *om Q* | αἰρώσιν *I* ἄρῳσιν *P* *quod HUsener praefert* | οὐδὲ γὰρ *O* | δύνανται γὰρ *B* | ἐπὶ τῆς γῆς *om BGL* || ¹⁰ τῶν *om BGL*

sect. 72 l. ¹¹ καὶ *pro* τότε *D* | ὁ *om O* | ἐπέταξεν *O* | ἐν *om AG Thil* | Μαρτίῳ *om I* τῷ λεγομένῳ μαρτησίῳ *D* ἐν τῷ κάμπῳ τῷ λεγομένῳ μαρτίῳ *post* πύργον *P* || ¹² πύργον γενέσθαι *I* | καὶ συνῆλθον πάντες *P* | οἱ *om O* | ἅπας ὁ τῶν στρατ. σύλλογος *I* | πᾶσαι *om DP* | αἱ τῶν στρατ. ἀξίαι *BGL* || ¹³ εἰς τὸ *I* ἐπὶ τῷ *DPQ* | τοῦτο *B* τοῦτω *G* | συνῆλθον *hoc loco om P* | ἐν ταύτῃ δὲ *DP* οὖν *post* ἐκέλευσεν *L* || ¹⁴ ὁ Νέρων *om D* | τὸν *alterum om Q* | λέγων *post* παῦλον (*om* παραστήσαι . . . εἶπεν) *I* || ¹⁵ πρὸς οὓς εἶπεν *L* | οὗτος *BG* οὕτως *om DLP* | καὶ εἶπεν *P* καὶ λέγει αὐτοῖς *post* εἶπεν *G* | ἔφη *pro* εἶπεν *B* | τί λέγετε *ante nūn* ἔχει *P* || ¹⁶ εἶπεν *LO* εἶπεν *B* | εἶπον πρὸς αὐτῷ βασιλεῦ *P* | οὐ παραδειγμ. αὐτὸν *L* | δειγματίζομεν *DPQ* (-ζωμεν) || ¹⁷ ἡμῶν *om BGLQ* | ἰησοῦς ὁ χριστός *D* || ¹⁸ ἑαυτ. ἀπετ. εἰπεῖν εἶναι θεόν *Q* | εἶναι *om BGIL* | ἐτόλμησεν *DP*

73 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς τὸν Πέτρον ἔφη· Ἐμὸν ἐστὶν τῶν γονάτων τεθέντων τὸν Θεὸν ἱκετεύσαι· σὸν δέ ἐστι τὸ ἀνύσαι, εἴ τι ἂν ἴδῃς αὐτὸν ἐπιχειροῦντα· ὅτι σὺ πρῶτος ἐξελέχθης ὑπὸ τοῦ κυρίου. Καὶ θεῖς τὰ γόνата ὁ Παῦλος προσήχετο. Ὁ δὲ Πέτρος πρὸς τὸν Σίμωνα εἶπεν· Πλήρωσον ὁ ἐνήρξω· 5 ἡγγισεν γὰρ ὁ σὸς παραδειγματισμὸς καὶ ἡ ἡμετέρα ἀνάκλησις· ὁρῶ γὰρ τὸν Χριστὸν μου καλοῦντα ἐμέ τε καὶ τὸν Παῦλον.

74 Νέρων εἶπεν· Καὶ ποῦ ἀπελεύσεσθε παρὰ τὴν ἐμὴν βούλησιν; Πέτρος εἶπεν· Ὅπου ἂν προσκαλέσῃται ἡμᾶς ὁ κύριος ἡμῶν. Νέρων εἶπεν· Τίς ἐστὶν ὁ κύριος ὑμῶν; Πέτρος εἶπεν· 10 Ἰησοῦς ὁ Χριστός, ὃν ἐγὼ ὁρῶ προσκαλούμενον ἡμᾶς. Νέρων εἶπεν· Οὐκοῦν καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν οὐρανὸν μέλλετε ἀνελθεῖν; Πέτρος εἶπεν· Εἴ τι δόξει τῷ καλοῦντι ἡμᾶς. Σίμων εἶπεν· Ἵνα γινῶς, βασιλεῦ, τούτους ἀπατεῶνας εἶναι, παραντίκα οὖν ὡς ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, πέμπω τοὺς ἀγγέλους μου πρὸς σε, 15

sect. 73 l. 1. ¹ μετὰ ταῦτα εἶπεν ὁ ἅγιος παῦλος πρὸς τὸν μακάριον πέτρον P | ὁ ante παῦλος om L | ὁ παῦλος εἶπεν I εἶπεν post πέτρον DELO | κύριέ μου καὶ ἀδελφὲ πέτρε ἐμὸν μὲν ἐστι P | ἐμὸν ἐστι . . . ἱκετεύσαι om D || ² τὰ γόνата θέντα ἐπὶ τῆς γῆς τὸν φιλάνθρωπον θεὸν ἱκετεύσαι P | τὸν θεὸν ἱκετεύσαι om I | ἐστι post σὸν δέ om P | ἀνύσαι cum DEPQ Tisch impetrare lat ἀναλῦσαι ABGLΘ Thil | τοῦ ἀναλῦσαι () || ³ ἦτοι δ' ἂν I ὅτι ἂν P ὅτι ἐάν G | ἴδεις GO | σὺ om DI | πρῶτος πάντων P πρῶτον O πρὸ ἐμοῦ L | ἐπελέχθης BGL || ⁴ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ P item sed add ἀπόστολος L | καὶ θεῖς . . . προσήχετο om IO | ὁ μακάριος παῦλος προσήχ. ἔκτενας πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν L | προσήξατο ἐπὶ πολὶ P || ⁵ ὁ δὲ μακάριος πέτρος LP | ἀτενίσας πρὸς σίμωνα τὸν μάγον εἶπεν πρὸς αὐτόν L | ἔφη τῷ σίμωνι I τῷ σίμωνι εἶπεν B | ὃν ἀπήρξω I | ἐνήρξω O | ἐνήρξω ἐν τάχει P || ⁶ ἡγγικεν DEIOP | παραδειγμός Q | καὶ ante ἡμετ. om P | post ἀνακλ. add πρὸς χριστὸν καὶ ἀνάπαντας P || ⁷ τὸν κύριον μου LO τῷ χριστῷ μου Q τὸν χριστὸν μου καὶ θεόν P | προσκαλοῦντα ἡμᾶς DP | τε om IL

sect. 74 l. 9. βουλὴν DPQ βουλὴν ἢ βούλησιν O | Πέτρος εἶπεν . . . ὁ κύριος ὑμῶν om per homoeotel LQ | ὅπου ἂν . . . Ἰησοῦς ὁ Χριστός om I | ὅπου ἐάν DEO | πρὸς χριστὸν προσκαλούμενον ἡμᾶς pro ὅπου ἂν . . . ἡμῶν B | καλέσῃται O | ἡμᾶς om G | ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστός O || ¹⁰ νέρων ἔφη O | καὶ τίς EO Tisch | τίς . . . προσκαλούμενον ἡμᾶς. Νέρων εἶπεν om BD | ὁ κύριος ἡμῶν ex errore ut uid Thil || ¹¹ ὁ Χριστός cum ABD Thil Tisch ὁ om EFGOPQ || ¹² ἀπελθεῖν BE Tisch || ¹³ οἱ δὲ εἶπον D ὁ δὲ πέτρος εἶπεν P πέτρος ἔφη O | εἴ τι καὶ ὅπου δόξει D | δόξη BEO | ¹⁴ βασιλεῦς G | βασιλεῦ ἵνα γινῶς P | ἔγνωσ pro ἵνα γινῶς Q γνώσης B | ὅτι οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἀπατεῶνες εἰσὶ P | εἶναι om I | παραντὰ ἥνικα ἀναβῶ DP | παραντίκα ὡς ἀνέρχομαι (om εἰς τὸν οὐρανόν) I | οὖν om LΘQ || ¹⁵ ἀναβαίνω L | πέμπω DIP

καὶ ποιήσω σε ἐλθεῖν πρὸς με. Νέρων εἶπεν· Ποίησον ἐν τάχει·
Θέλω γὰρ ἰδεῖν εἰ πληροῖς ὃ λέγεις.

75 Τότε ὁ Σίμων ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον ἐνώπιον πάντων,
καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας ἐστεφανωμένος δάφναις ἤρξατο πέτασθαι.
5 ὁ δὲ Νέρων ὡς εἶδεν αὐτὸν πετόμενον, ἔφη πρὸς τὸν Πέτρον·
Ἀληθινὸς ἄνθρωπός ἐστιν ὁ Σίμων, σὺ δὲ καὶ Παῦλος πλάνοι
ἐστέ. Πρὸς ὃν ὁ Πέτρος ἔφη· Παραχρήμα γνώση, βασιλεῦ, ἡμᾶς
μὲν ἀληθινοὺς τοῦ Χριστοῦ εἶναι μαθητάς; τοῦτον δὲ μὴ εἶναι
Χριστὸν ἀλλὰ μάγον καὶ κακοῦργον. Νέρων εἶπεν· Ἔτι ἐνίστασθε;
10 ἰδοὺ θεωρεῖτε αὐτὸν ἀνερχόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

76 Τότε ὁ Πέτρος ἀτενίσας τῷ Παύλῳ εἶπεν· Παῦλε, ἀνά-
νευσον καὶ ἴδε. Ἀνανεύσας δὲ ὁ Παῦλος πλήρης δακρύων καὶ
θεασάμενος πετόμενον τὸν Σίμονα εἶπεν· Πέτρε, τί παύη;
τελείωσον ὃ ἐνῆρξω· ἥδη γὰρ προσκαλεῖται ἡμᾶς ὁ κύριος ἡμῶν
15 Ἰησοῦς Χριστός. Καὶ ὁ Νέρων ἀκούσας αὐτῶν ὑπεμεδίασεν καὶ
εἶπεν· Οὗτοι βλέπουσιν ἑαυτοὺς ἡττημένους ἄρτι καὶ ληροῦσιν.

¹ καὶ ποιήσω . . . πρὸς με *om I* | ἀνελθεῖν *L* || ² ἰδεῖν σε πληροῦντα
DP | ἄπερ λέγεις *I*

sect. 75 l. ³ εἰς *pro* ἐπὶ *P* || ⁴ τὰς χεῖρας αὐτοῦ *G* | ἐστεφαν. δάφναις
ante καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας *DIP* | στεφανωμένος *BI* | δάφνας *D* | πέτασθαι
cum AL Thil πέτεσθαι *BDGJOPQ Tisch* πετᾶσθαι *E* || ⁵ ἰδὼν αὐτὸν *BGI*
LOP | τὸν σίμονα *pro* αὐτόν *I* | πετώμενον *BG Thil* | αἰρόμενον εἰς τὸν
ἀέρα καὶ πετόμενον *P* | πρὸς πέτρον καὶ παῦλον *P* || ⁶ ἀληθῶς *D* | ἐστὶν
ἄνθρωπος *G* | ὑμεῖς δὲ *pro* σὺ δὲ καὶ Παῦλος *P* | πλάνοι τυγχάνετε *I* ||
⁷ ὁ δὲ πέτρος ἔφη *I* πρὸς ὃν ὁ παῦλος *B* | παραχρήμα *om I* | γνώσει
DEOQ Tisch γνωθῇ *I* || ⁸ μὲν *om I* | τοὺς χριστοῦ *B* εἶναι τοῦ χριστοῦ *GO* |
μαθητάς εἶναι *I* ἔσμεν μαθηταί *Q* | μὴ εἶναι Χριστὸν ἀλλὰ μάγον καὶ *om*
DP || ⁹ ἀλλὰ μᾶλλον κακοῦργον καὶ μάγον *I* | γόπτα πονηρὸν καὶ κακοῦργον
P | ἀκμὴν ἐνίστασθαι ἀπιστοῦντες *I* | ἀντίστασθαι *O* ἀνίστασθαι *Q* || ¹⁰ καὶ
ἰδοὺ *G* | αὐτόν *om Q* | καὶ ἐπιμαίνετε *post* οὐρανόν *D* καὶ ἀκμὴν ἐπι-
μένετε *P*

sect. 76 l. ¹¹ τότε ὁ πέτρος . . . πετόμ. τὸν Σίμονα εἶπεν *om h. l. et*
substituuit τότε ὁ παῦλος τῷ πέτρῳ εἶπεν ἀτενίσας πρὸς αὐτόν *O* | ἔφη *I* |
παῦλε *om P* | ἀνάνευσον παῦλε *L* | ἀνάνηψον *B* (-νιψον) *I* || ¹² καὶ ἀνα-
νεύσας *L* | ἀναβλέψας *I* | καὶ ἰδοὺ *G* | δέ *om L* | πλήρης ὢν *P* || ¹³ πετώ-
μενον *BGI Thil* πετόμενον *om LQ* | τὸν σίμονα *ante* πετώμενον *BI* |
ἀδελφε πέτρε *P* | παύει *OQ* ποιεῖς *DI* ἔστηκας *BG* || ¹⁴ πλήρωσον *O* |
ἀπήρξω *I* | ἡμῶν *om Q* | κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν (*om* Ἰησ. Χριστός) *I* || ¹⁵ ὁ
Χριστός *A Thil* | *post* Χριστός *add* τότε ὁ πέτρος πρὸς τὸν παῦλον εἶπεν
ἀτενήσας πρὸς αὐτόν· παῦλε ἀνάνευσον καὶ ἴδε ὁ δὲ παῦλος πλήρεις ὢν
δακρύων καὶ θεασάμενος πετόμενον τὸν σίμονα εἶπεν· πέτρε τί παύει *O* |
ὁ οὖν νέρων *I* ὁ δὲ νέρων *P* | αὐτῶν ταῦτα λεγόντων *P* αὐτῶν ταῦτα
λαλούντων *I* | ἐμεδίασεν *G* | ὑπομεδίασας εἶπεν *Q* || ¹⁶ αἰτοῦ *O* | ἡττω-
μένους *BIP* (*sed* ἡττομ-) | ἄρτι *om EGIL* | ληθοροῦσι *I*

Πέτρος εἶπεν· Ἄρτι γνώση μὴ εἶναι ἡμᾶς λήρους. Ἐφη δὲ ὁ Παῦλος τῷ Πέτρῳ· Ποίησον τὸ λοιπὸν ὃ ποιεῖς.

77 Τότε ὁ Πέτρος ἀτενίσας κατὰ τοῦ Σίμωνος εἶπεν· Ὁρκίζω ὑμᾶς, οἱ ἄγγελοι τοῦ σατανᾶ οἱ φέροντες αὐτὸν εἰς τὸν ἀέρα πρὸς τὸ ἀπαιτᾶν τὰς τῶν ἀπίστων ἀνθρώπων καρδίας, 5 τὴν θεὸν τὸν κτίστην τῶν ἀπάντων καὶ κύριον Ἰησοῦν τὸν Χριστόν, ὃν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα ἀπὸ ταύτης τῆς ὥρας μηκέτι αὐτὸν βαστάξητε, ἀλλ' ἐξεάσατε αὐτόν. Καὶ παραχρῆμα ἀπολυθεὶς ἔπεσεν εἰς τόπον λεγόμενον Σάκρα Βία, ὃ ἐστὶν ἱερὰ ὁδός· καὶ τέσσαρα μέρη γενόμενος τέσσαρας 10 σίλικας συνήνωσεν, οἳ εἰσιν εἰς μαρτύριον τῆς τῶν ἀποστόλων νίκης ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

78 Τότε ὁ Νέρων θυμοῦ πλησθεὶς κρατήσας τὸν Πέτρον καὶ τὸν Παῦλον ἐποίησεν ἐν δεσμοῖς γενέσθαι· τὸ δὲ σῶμα τοῦ Σίμωνος ἐκέλευσεν ἐπιμελῶς ἐν τρισὶν ἡμέραις φυλαχθῆναι, 15

¹ Πέτρος εἶπεν . . . λήρους *om B* | ὁ πέτρος *Q* | βασιλεῦ ἄρτι *P* | γνώσει *DIOQ* | βασιλεῦ *post* γνώσει *I* | μὴ εἶναι ἡμᾶς λήρους *om I* μὴ καὶ τι ἡμᾶς εἶναι *O* | *post* λήρους *add* ἀλλὰ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἀληθινὸς μαθητὰς *L* ἀλλὰ τελειοὺς δούλους τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ *P* | δέ *om DEILPQ Tisch* | ἔφη οὖν *P* | παῦλος εἶπεν *I* | ὁ *ante* Παῦλος *om BILO* || ² κύριε μου πέτρε ποίησον *P* | ὃ ποιεῖς τὸ λοιπὸν *A Thil* | *post* ὃ ποιεῖς *add* τί βραδύνεις *DP* | τὸ *ante* λοιπὸν *om GO*

sect. 77 l. ³ τότε πρόσατενίσας ὁ πέτρος *O* τότε ὁ μακάριος πέτρος *P* ὁ δὲ πέτρος *I* || ⁴ οἱ *om O* | τοὺς ἀγγέλους *GI* τοὺς ἀτάκτους τοὺς φέροντας (*om* τοῦ σατανᾶ) *I* | *post* τοῦ σατανᾶ *add* κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος *P* | τὸν σίμωνα *pro* αὐτόν *L* | εἰς ἀέρα *om* τόν *O* || ⁵ εἰς τὸ ἀπαιτᾶν *I* | ἀπλουστεύων *L* ἀπίστων *om I* | ἀνθρώπων *om DEO Tisch* | ψυχὰς *O* || ⁶ τὸν ποιητὴν καὶ κτίστην *P* | τὸν κύριον ἡμῶν *DP* | τόν *ante* Χριστόν *om BDILQ* || ⁷ ἐκ νεκρῶν *EGILO* | ἵνα *om DEI* | ἀπὸ ταύτην τὴν ὥραν *I* || ⁸ μὴ *I* | αὐτόν *post* βαστ. *IL* | βαστάζητε *EI* βαστάξετε *GO* βαστάζοντα *Q* βαστάσητε *P* | ἀλλ' ἐξ. αὐτ. *om IQ* | ἐάσατε *BG* ἐάσητε *P* | *post* αὐτόν *add* ἵνα ἀποκαλυφθῶσιν αὐτοῦ αἱ μαγαίαι *G* πεσεῖν κάτω πρὸς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν αὐτοῦ *P* || ⁹ καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος παραχρῆμα *P* | καλούμενον *BG* | σαβραβία *P* σαραβλάν *G* || ¹⁰ ἡ ἐστὶν *G* | τέσσαρα μέρη γενόμενος *om per homoeotel I* | τέσσαρα *LQ* | γεγωνώς *O* | τέσσαρις *O* τέσσαρσιν *P* || ¹¹ ἡλικίας *G* ἡλικίας *O* ἡλικίας *P* ἑλικας *I* | σννην. ἐαυτὸν ἐν τῇ γῇ *P* | αἶ εἰσιν *G* αἶ καὶ εἰσιν *P* δ εἰσιν *O* | τῶν *om P* || ¹² νικήσεως *BG* | τὴν σήμερον ἡμέραν *G* τὴν σήμερον *I* | ἡμέρας *om IQ*

sect. 78 l. ¹³ πλησθεὶς *L* θυμοῦ πλησθεὶς πολλοῦ *P* | τὸν μακάριον πέτρον *P* || ¹⁴ τὸν ἄγιον παῦλον *P* τόν *om B* | ἐποίησεν αὐτοὺς *I* | τοῦ ἐπαράτου σίμωνος *P* || ¹⁵ ἐκέλευσεν *om P* ἐποίησεν *I* | ἐπιμελῶς τηρεῖσθαι καὶ φυλαχθῆναι ἕως τριῶν ἡμερῶν *B* | τρισὶν ἡμέραις *om* ἐν *L item* (*sed* τρισὶν ἡμέραις) *G* τρεῖς ἡμέρας *DIOPQ* | φυλάττεσθαι *I*

νομίζων ἐγερωθῆναι αὐτὸν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. πρὸς ὃν ὁ Πέτρος εἶπεν· Οὗτος οὐκέτι ἐγείρεται, ἐπειδὴ ἀληθῶς τέθνηκεν, εἰς τὴν αἰώνιον κατακριθεὶς κόλασιν. Ὁ δὲ Νέρων εἶπεν αὐτῷ· Τίς σοι ἐπέτρεψεν τοιοῦτον πρᾶγμα ποιῆσαι δεινόν; Πέτρος εἶπεν· Ἡ
 5 ἔρις αὐτοῦ καὶ ἡ πονηρὰ ἔννοια καὶ αἱ βλασφημίαι αὐτοῦ παρέσχον αὐτῷ τί ἀπολέσθαι. Νέρων εἶπεν· Ὑποπτόν μοι λογισμὸν πεποιήκατε, διὰ τοῦτο κακῶς ἀπολέσω ὑμᾶς. Πέτρος εἶπεν· Οὐχὶ ὁ θέλεις σὺ γίνεσθαι, ἀλλ' ὁ ἐπηγγεῖλατο ἡμῖν ὁ Χριστός,
 χρεῖα ἐστὶν πληρωθῆναι.

10 79 Τότε ὁ Νέρων εἶπεν πρὸς Ἀγρίππαν τὸν ἑπαρχον· Ἀνθρώπους ἀθρησκεύτους κακῶς ἀπολέσθαι χρή· κινάrais οὖν σιδηραῖς τυφθέντας κελεύω αὐτοὺς ἐν τῷ ναυμαχίῳ τόπῳ ἀναλωθῆναι, καὶ πάντας τοὺς τοιούτους κακῶς συντελεσθῆναι. Ἀγρίππας ὁ ἑπαρχος εἶπεν· Ἀγαθὲ βασιλεῦ, οὐχ ἀρμόζει οὕτως
 15 αὐτοὺς τιμωρηθῆναι ὡς ἀθρησκεύτους ὄντας. Νέρων εἶπεν· Διὰ τί; Ἀγρίππας εἶπεν· Ἐπειδὴ ὁ Παῦλος ἁθῶς φαίνεται· ὁ δὲ Πέτρος φόνου ἔνοχος ἐστίν, ἔτι δὲ καὶ ἀθρήσκευτος. Νέρων εἶπεν· Ποίῳ οὖν μόνῳ ἀπολοῦνται; Ἀγρίππας ὁ ἑπαρχος εἶπεν·

¹ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν G || ² εἶπε βασιλεῦ P | ἐγερωθήσεται I | ἐγείρεται ἀπὸ τοῦ νῦν P || ³ αἰώνιον καὶ ἀτελείτητον P | κατακριθεὶς om I | κρίσιν in marg γράφε κόλασιν D | αὐτῷ cum ALP Thil om G αὐτοῖς I πρὸς αὐτὸν EO Tisch || ⁴ ἐπειμψε L | ποιῆσαι τοιοῦτον πρᾶγμα δεινόν P | ὁ πέτρος Q | ἡ ἔρις . . . ἔννοια καὶ om I || ⁵ ἔρις O ἐρρεῖς G αἵρεσις DL ἱέριος Q | ἡ ante πονηρὰ om Q | αἱ πονηρίαι τῆς ἔννοιας O | ἡ βλασφημία D βλασφημία om artie G | αὐτοῦ om G | pro αὐτοῦ . . . ἀπολέσθαι substituit καὶ αἱ πανουργίαι αὐτοῦ ἀνταπέδωκαν αὐτόν I || ⁶ αὐτὸν ἀπολέσθαι (om τό) L | τοῦ ἀπολέσθαι OQ τοῦ ἀπολεσθῆναι P | ἔποπτον I || ⁷ καὶ διὰ τοῦτο P | δὲ τὸ κακῶς ἀπολέσθαι ἔμ. O | ὑμᾶς κακ. ἀπολ. G | ἡμᾶς LQ | ὑμᾶς πέτρε καὶ σὺ παῦλε I | Πέτρος εἶπεν om O || ⁸ ὡς θέλεις O | θέλεις BD | σοὶ γενήσεται I σὺ γενήσεται O γίνεται εἰς ἡμᾶς P | δ alterum om Q | ἡμῶν Q | ὁ θεός L ὁ κύριος (ἡμῶν D) ἰησοῦς χριστός DP || ⁹ χρεῖα γὰρ Q | γενέσθαι G

sect. 79. 1. ¹⁰ exinde codd MN collati | ὁ om OQ | ἑπαρχον αὐτοῦ P ἑπαρχον αὐτοῦ D || ¹¹ αὐτοὺς pro ἀνθρώπους L | θρησκευτάς G | ἀπολέσθαι κακῶς BGILMN | χρή om P | κινάrais I κινάρες N κηνάrais OQ ὀγκινάrais D || ¹² τυφθέντες I | κελεύω τυφθῆναι αὐτοὺς καὶ ἐν G | κελεύσον P | ναυμαχίων conicit HUsener | τόπῳ om B | ἀναλ. τόπῳ I | αὐτοὺς ἀναλωθῆναι G || ¹³ καὶ πάντας . . . συντελεσθῆναι om per homoeotel IN | ἀποκτανθῆναι M || ¹⁴ ἄρχ. ἑπαρχος (om ὁ) P | ταῦτα ἀκούσας ἀγρίππας I | ὁ om B | ἀγαθὲ . . . Ἀγρίππας εἶπεν om per homoeot G | δέσποτα ἀγαθὲ I | οὐκ ἀρμόζει EIMN | οὕτω(ς) κακῶς BILMN || ¹⁵ ἀναλωθῆναι M | αὐτοὺς ὄντας BDMN | ἔφη DP || ¹⁶ ἐπεὶ P || ¹⁷ ὁ δὲ Πέτρος . . . καταφαίνεται om per homoeotel I | ἔτι δὲ . . . Νέρων εἶπεν om G || ¹⁸ καὶ τί σοι δοκεῖ pro ποίῳ . . . ἀπολοῦνται L | τρόπῳ P | ἀναλοῦνται O | ὁ ἑπαρχος om DLMP | ἔφη DP

Ὡς ἐμοὶ καταφαίνεται, δίκαιόν ἐστιν, Παῦλον ὡς ἀθρήσκευτον ὄντα τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθῆναι, τὸν δὲ Πέτρον διὰ τὸ καὶ φόνον ἀνίσαι, ἐπὶ σταυροῦ ἀρθῆναι. Νέρων εἶπεν· Κράτιστα ἔκρινας.

80 Καὶ ἀπήχθησαν ὁ τε Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος ἀπὸ προ-
σώπου Νέρωνος λαβόντες τὴν ἀπόφασιν. α ἀπαγομένου δὲ τοῦ 5
Παύλου ὥστε αὐτὸν ἀποκεφαλισθῆναι ἀπὸ τῆς πόλεως ἄχρι
μυλίων τριῶν, ἣν σιδηροδέσμιος· οἱ δὲ φυλάσσοντες αὐτὸν στρα-
τιῶται τρεῖς ἦσαν ὄντες γένους μεγάλου. ἐξελεθόντων δὲ αὐτῶν
τὴν πόρταν ὡσεὶ τόξου βολῆς τὸ μῆκος, ὑπήντησεν αὐτοῖς γυνὴ
θεοσεβῆς, καὶ θεωρήσασα τὸν Παῦλον σιδηροδέσμιον συρόμενον 10
ἐσπλαγχνίσθη αὐτῷ καὶ ἔκλαυσεν σφοδρῶς· τὸ δὲ ὄνομα τῆς
γυναϊκὸς Περπετοῦα ἐλέγετο· ἦν δὲ μονόφθαλμος. b καὶ ἰδὼν
αὐτὴν ὁ Παῦλος κλαίονσαν, λέγει αὐτῇ· Δός μοι τὸ ὠράριον

¹ φαίνεται BDGLMNOPQ | παῦλον μὲν N | ὡς ἀθρ. ὄντα om L ὡς
om DP | ἀθρiscεύοντα I θρiscεύοντα O θρiscευτήν P θρiscευτον Q ||
² ἔτι καὶ DP καὶ ἔτι LN ἔτι pro καὶ om O | τὸν φόνον B στέφανον A ||
³ ποιῆσαι BG πεποιηκέναι M πεποιηκότα I | ἐν τῷ σταυρῷ B ἐπὶ τὸν
σταυρόν M ἐπὶ ξύλου DP | ἀναρτηθῆναι B ἀναρθῆναι P ἀνηρθῆναι Q
θνήσκειν G κρεμασθῆναι LO προστάξωμεν ἀρθῆναι I | κάλλιστα DP
κράτιστα ἐκρίντας I | εἰρήκας M | ἔκρινας γενέσθαι δὴ οὕτως P

see 80 1. ⁴ exinde cod T collatus est | καὶ εὐθὺς P | ἀπενέχθησαν
DP (ἀπην-) Q ἀπὶχθη O | ὁ πέτρος (om τε) G ὁ δὲ πέτρος L | ὁ Παῦλος
cum APT Thil om art BDEGILMNOQ Tisch || ⁵ τοῦ νέρωνος EIO Tisch |
τὴν om G | ἀγομένου BG MN | τοῦ μακαρίου παύλου P || ⁶ εἰς τὸ ἀπο-
κεφαλισθῆναι DPT | ἀπὸ μυλίων τριῶν τῆς πόλεως (om ἄχρι) I ῥώμης post
πόλεως add PQ | δεσμοῦ post πόλεως L δέσμιος M | ὡς ἄχρι Q | ἄχρι
μυλ. τρ. om LN || ⁷ ἦν σιδηροδέσμιος om LM | ἦν om N ἦν δὲ καὶ B ἦν
γὰρ T | δέσμιος M σιδηροδέσμιος B σιδηροδέσμιον (om ἦν) O | δὲ om LO |
αὐτόν om O || ⁸ ἦσαν om O ὑπῆρχον B | ἦσαν στρατ. τρεῖς I | γένους
ὄντες DPQ | ὄντες om T | ἐκ γένους BGIN | καὶ αὐτοὶ post γένους
ὄντες Q | ἐξελεθ. οὖν DP δὲ om O ἐξελεθόντες Q | αὐτῶν om DP || ⁹ τῆς
πόλεως ἀπὸ μυλίων ὀλίγων ἰδοὺ γυνὴ τις θεοσεβῆς I | τῆς πόρτας G τὴν
πύλιν Q | ὡς ἀπὸ pro ὡσεὶ GO ὡς BQ ὡση M | μυλίον ἐνὸς pro τόξον
βολῆς G μίας σαγίτης (σαγίτας BDPQ σαγίτας LT) BDLMNOPQT | τὸ
om D | ὑπὸντήθη DPQ | αὐτοὺς GIL αὐτῷ Q | γυνὴ τις LMP γυνὴ θεο-
σεβῆς om I || ¹⁰ σιδηροδέσμιον σιδηροδέσμιον per dittogr T | φερόμενον G
σύρόμενον A συρόμενον LT || ¹¹ ἐσπλαγχνίσθη Thil | ἐπ' αὐτὸν BGILT
ἐπ' αὐτῷ MP αὐτῷ om D | πικρῶς BDGP | δὲ post τὸ om D | τὸ δὲ
ὄνομα . . . μονόφθαλμος om B | τ. γυν. ἐκείνης I || ¹² ἦν περπετοῦα G
περπετοῦα eliam DP περπέτονα LT (corr 1 m fuit περπετοῦα sed infra
περπετοῦα) | ἐλέγετο om D(G) LMNOP T | ἦν δὲ καὶ LM | ἰδὼν δὲ D ||
¹³ ὁ μακάριος παῦλος P | κλαίονσαν τὴν περπετοῦαν (om αὐτήν) M |
κλαίονσα Q | ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτήν καὶ λέγει αὐτῇ I | γύναι δός μοι
IP | ὠράριον M ὠράριον T οὐράριον ADGLQ φακιδίον BINP κεφαλο-
δέσμιον Q

σου, καὶ ὡς ὑποστρέφω, δίδωμί σοι αὐτό. Ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ
 ὠράριον προθύμως ἔδωκεν· οἱ δὲ στρατιῶται προσεγέλασαν καὶ
 εἶπαν τῇ γυναικί· Διατί θέλεις ἀπολέσαι τὸ φακιόλιόν σου,
 γύναι; οὐκ οἶδας, ὅτι ἀποκεφαλισθῆναι ὑπάγει; Ἡ δὲ Περπετοῦα
 5 πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· Ὁρκίζω ἑμᾶς κατὰ τῆς σωτηρίας Καίσαρος,
 εἰς αὐτὸ τὸ φακιόλιον δῆσατε αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ὅταν ἀπο-
 τέμνητε αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. *c* ὃ καὶ γέγονεν. ἀπεκεφάλισαν
 δὲ αὐτὸν εἰς μάσσαν καλουμένην Ἀκουαι Σαλβίας, πλησίον τοῦ
 δένδρου τοῦ στροβίλου. ὡς δὲ ἱβουλίθη ὁ Θεός, πρὶν ὑπο-
 10 στρέψαι τοὺς στρατιώτας, ἀπεδόθη τῇ γυναικί τὸ φακιόλιον,
 ἔχον σταγόνas αἵματος· καὶ ὡς ἐφύρεσεν αὐτό, εὐθέως καὶ παρα-
 χρῆμα ἀνείρχθη αὐτῆς ὁ ὀφθαλμός.

81 Οἱ δὲ ἀπαγαγόντες στρατιῶται τὸν ἅγιον Πέτρον, ὡς
 ἱλθον αὐτὸν σταυρῶσαι, εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ μακάριος· Ἐπειδὴ
 15 ὁ κύριός μου Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς κατέβη,

¹ ὑποστρέφω Tisch (*cum B?*) ὑποστρέφων (ἀποστρ- *D*) ἀποδίδωμι *DP*
 δίδω BGLMNOQT | αὐτῷ *IMO* | ἡ δὲ ἄρσα αὐτὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς
 ἔδωκεν (*om* προθύμως) *G* λαβοῦσα τὸ ὠράριον *om DP* | τὸ ὠράριον *om B*
 ὠράριον *M* ὀράριον *T* οὐράριον *AGLNO* φακιόλιον *IQ* αὐτῆς *add Q* |
² δέδωκεν *DP* τοῦτο δέδωκεν *T* τῷ πάλῳ δέδωκεν *Q* ἔδωκεν αὐτῷ *GIN* |
post ἔδωκεν *add* ἦν δὲ τὸ ὄνομα τῇ γυναικί περπετοῦα *B* | οἱ δὲ στρ.
 προκαλεσάμενοι εἶπον αὐτῇ *B* προκαλεσάμενοι τὴν γυναῖκα εἶπον αὐτῇ
GLM προσεκαλέσαντο καὶ εἶπαν τῇ γυναικί *N* κατεγέλων αὐτὴν καὶ ἔλεγον
 (*om* τῇ γυν.) *I* | ἐγέλασαν *O* || ³ εἶπον (*GM*) *P* | θίλης *BDN* | ἀπολέσθαι *B* |
 φακιόλιον *D* φακιόλην *N* || ⁴ ὡ γύναι *I* | οἶδες *O* | ἐπὶ τὸ ἀποκεφ. *P* |
⁵ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς *IO* | εἰς σωτηρίαν *Q* || ⁶ μετ' αὐτὸ *G* | φακέλιον *B*
 φακιόλην *N* | δῆσαι *P* | ἐαυτοῦ *P* αὐτὸν *Q* | τὴν ὄψιν καὶ τοὺς ὀφθαλ-
 μούς *G* τὴν κεφαλὴν *N* | ὅτε *N* | ἀποτέμνετε *DIM* (-ται) *N* (*in marg a 1 m*)
OT (-ται) | μέλλετε ἀποτεμεῖν *G* || ⁷ ἀποκεφάλισαν καλουμένην (*om* . . . *an*
 δὲ αὐτὸν εἰς μάσ . . . *per homoeot*) *P* | ἀπεκεφάλισαν *GLNOT* || ⁸ τόπον
 καλούμενον μάσαν (*om* καλουμένην ἕκ. Σαλβ.) *I* | μάσσαν *cum BDGMNQ*
 Tisch μάσαν *ALLO* *Thil* | ἕκ. σαλβ. *om DP* ἄκονα *A* ἄκονα σαλβ. *B*
 ἄκονα σαλβ. *T* ἄκον σαλβίας *GQ* ἄκονας ἀλβίας *L* ἄκονας ἄλβας *N* ἄκον
 ἀσαλβίας *M* αἰκον ἀσσαλβίας *O* | τοῦ τόπου τῆς στρωβύλου *I* || ⁹ τοῦ στρο-
 βύλου *D* τοῦ στροβήλου *MNO* τῆς στροβήλου *L* τοῦ στροβίλου *P* | ἐβου-
 λήθη *A* *Thil* | ὡς καὶ ἱβουλ. *P* | πρὸ τοῦ ὑποστρ. *I* πρημι *O* πλὴν *Q* ||
¹⁰ ἐπεδόθη *GP* | τῇ *om I* | τῆς γυναικὸς *M* | φακέλιον *D* || ¹¹ ἔχων *BDI*
MNOPQ | σταγῶνας *O* σταγόνα *D* | αὐτῷ *IN* | ἐφύρεν *Q* | εὐθέως καὶ
 παραχρῆμα *om I* || ¹² ἠνεύχθη *BGMNT* ἠνεύχθη *O* | ὁ τυφλὸς ὀφθ. *A* *Thil*
sect. 81 l. ¹³ ἀπάγοντες *DOPQ* | οἱ στρ. *Q* || ¹⁴ αὐτόν *om B* αὐτῷ *Q*
 σταυρῶσαι αὐτόν *O* | εἶπεν αὐτοῖς *OQ* | ὁ μακάριος *om DP* ὁ μακάριος
 πέτρος *M* | τεκνία μου ὁ κυριὸς μου ἰησοῦς χριστὸς ἐπειδὴ *P* || ¹⁵ μου *om*
B ἡμῶν *EOQ* | ὁ χριστὸς *A* *Thil* χριστὸς *om N* | ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐλθὼν
I | τῆς *om N* | κατέβη *om I* κατεβέβηκεν *G* κατήλθεν *O*

ὁρθῶ τῷ σταυρῷ ὑψώθη· ἐμὲ δὲ ὃν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς οὐρανὸν
καλέσαι καταξιοῖ, ὁ σταυρός μου τὴν κεφαλὴν μου κατὰ γῆν
ὁφείλει δεῖξαι καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν κατευθῆναι τοὺς πόδας
μου. ἐπεὶ οὖν οὐκ εἰμι ἄξιος οὕτως ἐν τῷ σταυρῷ εἶναι ὡς
καὶ ὁ κύριός μου, ἀντιστρέψατε τὸν σταυρόν μου. Κἀκεῖνοι 5
εὐθὺς ἀντέστρεψαν τὸν σταυρόν καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἄνω
προσήλωσαν.

82 Συνῆλθεν δὲ ἀναρίθμητον πλῆθος λοιδοροῦντες τὸν Καί-
σαρι θυμοῦ πεπληρωμένοι, ὥστε αὐτὸν βουλευέσθαι κατακαῦσαι.
ὁ δὲ Πέτρος διεκώλυνεν αὐτοὺς λέγων· Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν παρα- 10
κληθεὶς ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν ἀνεχώρουν, καὶ ἐθεώρησα τὸν κύριόν
μου Ἰησοῦν Χριστόν· καὶ προσκυνήσας αὐτῷ εἶπον· Κύριε,
ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπέν μοι· Ἀκολουθεῖ μοι, ὅτι ἐν Ῥώμῃ
ἀπέρχομαι πάλιν σταυρωθῆναι· καὶ ἐν τῷ ἀκολουθεῖν με αὐτῷ
ἐπέστρεψα πάλιν εἰς Ῥώμην. καὶ εἶπέν μοι· Μὴ φοβοῦ, ὅτι 15
μετὰ σοῦ εἰμι, ἕως οὗ εἰσαγάγω σε εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου·

¹ ὁρθῶς BEILMNT ὁρθός O ὁρθῶς, ὁρθῶς καὶ G | δέ om DEQ | ὅταν
προ ὃν DP ὄντα I ὃν om GI | ἀπὸ γῆς DGI | οὐρανούς QT τὸν οὐρανὸν G ||
² καλέσαι om DP | καταξιεῖ G | ὁ οὖν σταυρ. I | μου om IP | τὴν κεφ.
μου om Q | κατέγειν DT || ³ δεῖξαι om D | τὸν om P | κατενεχθῆναι I |
μου post πόδας . . . ὁ κύριός μου om per homoeot I | ἐπειδὴ DT || ⁴ οὖν
om GOQT | οὕτως post σταυρῷ O | καὶ ante ὁ κύριος om IT | ὁ κυρ. μ.
ἰησοῦς χριστός P || ⁵ ἀντιστρέψατε οὖν BGI | τὸν σταυρ. μου P | καὶ ταῦτα
εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως P | καὶ εὐθέως I | ἀντιστρέψαν D || ⁶ τὸν σταυρόν
αὐτοῦ I | τοὺς μὲν πόδας P | αὐτοῦ post πόδας om I | προσήλωσαν ἄνω
ταῖς δὲ χερσὶ κάτω P

sect. 82 l. ⁸ τότε συνῆλθε om δέ P | συνῆλθον G | ἀναρίθμητος N
πλῆθος ἀναρ. P || ⁹ θυμωθέντες δὲ σφόδρα ἐβούλοντο αὐτὸν προ θυμοῦ
. . . βουλευέσθαι I | θυμοῦ τε D πεπληρωμένον B πληρούμενοι N | καὶ
ἀνελεῖν αὐτὸν βουλόμαινοι pro ὥστε . . . κατακαῖσαι T | ὥστ' εαυτὸν P |
βουλέσθαι DLMNQ βουλόμενοι BGOP | καῦσαι βουλ. D | αὐτὸν post
κατακ. repetit M || ¹⁰ ὁ δὲ μακάριος καὶ ἅγιος πέτρος P || ¹² δὲν πέτρος
ἐσταυρωμένος ὢν G | θεωρῶν αὐτοὺς οὕτως (μεινομένους καὶ P) ἀγω-
νιώντας DP | διεκώλυσεν D διεκέλευσεν B | τεκνία μου ἀγαπητὰ πρὸ
ὀλίγ. P | παρακληθεὶς om I || ¹¹ παρὰ τῶν ἀδελφῶν I | ἀνεχώρουν τῆς
ἐκκλησίας P | καὶ ἰδοὺ ἐθεώρουν B || ¹² ἡμῶν IO | προσεκύνησα BG
LMNT | αὐτόν GIOPT | καὶ εἶπον B εἰπὼν GLMNT | κύριε αὐτὸς
πορεύει I | μου post κύριε add A Thil ἐμοῦ add T || ¹³ πορεύει DIM
OT | μοι om D | ὅτι ante ἀκολ. μοι T ἀκολουθεῖ μοι om BEGL Tisch |
ἐν Ῥώμῃ om P || ¹⁴ πάλιν ἀπέρχομαι N | ἀκολουθῆναι (om με) QT |
αὐτόν DP || ¹⁵ ἐπέστρεψαν I | ἐν Ῥώμῃ BGLMNOT | εἶπε(ν) δέ μοι
LM | μὴ φοβοῦ πέτρε P | ὅτι ἐγὼ IT || ¹⁶ οὐδ' om LMN | εἰσάγω BL
ἐπαγάγω G

- 83 *Διὰ τοῦτο, τεκνία μου, μὴ ἐμποδίσῃτε τὴν ὁδὸν μου· ἤδη γὰρ οἱ πόδες μου τὴν οὐράνιον ὁδεύουσιν ὁδόν· μὴ οὖν λυπεῖσθε, ἀλλὰ συγχάρητέ μοι μᾶλλον, ὅτι σήμερον τῶν πόνων μου τὸν καρπὸν ἐπιτυγχάνω. Καὶ τοῦτο εἰπὼν προσηύξατο*
 5 *οὕτως· Εὐχαριστῶ σοι, ἀγαθὲ ποιμήν, ὅτι κατηξιώσας με τῆς ὥρας ταύτης· ἀλλὰ δέομαι σου, τὰ πρόβατα ἃ ἐπίστευσάς μοι μὴ αἰσθανθῶσι χωρισμὸν μου, σὲ ἔχοντα δι' οὗ ἐγὼ τὴν ποιμήνην ταύτην ἡδυνήθην ποιμᾶναι. Καὶ τοῦτο εἰπὼν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.*
- 10 84 *Παραντίκα δὲ ἐφάνησαν ἄγιοι ἄνδρες, οὓς οὐδέποτε τις πρότερον ἐωράκει οὐδὲ μετὰ ταῦτα θεάσασθαι ἡδυνήθη· οὗτοι ἔλεγον ἑαυτοὺς ἀπὸ Ἱεροσολύμων παραγενέσθαι, ἅμα Μαρκέλλῳ ἀνδρὶ ἰλλουστρίῳ, ὅστις ἦν τῷ Χριστῷ πεπιστευκίως, καὶ καταλιπὼν τὸν Σίμωνα τῷ Πέτρῳ ἰχολοῦθει. ἦσαν δὲ τὸ σῶμα*
 15 *τοῦ ἁγίου Πέτρου λάθρα πιστοὶ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ὑπὸ τὴν τερέβινθον πλησίον τοῦ ναυμαχίου εἰς τόπον καλούμενον Βατικάνον.*

sect. 83 l. 1 ¹ διὰ τοῦτο τεκνία μου *om O* | τέκνα *N Thil* | μου *om EGLMN* τεκνία μου ἀγαπητά *P* | παραινῶ ὑμᾶς μὴ ἐμποδ. *DP* | μὴ μὲ ἐμπ. ἐν τῇ ὁδῷ μου *Q* | ἐμποδίσῃτε *DEGN* (-ται) *O* (-σειται) | ὁδόν *om O* || ² ἤδη γὰρ . . . ὁδεύουσιν ὁδόν *om D* | οὐ γὰρ *Q* | οὖν *om L* || ³ συγχαραίται *N* συγχάρετε *EPQ* συγχωρίσατε *I* | πάντες *pro* μᾶλλον *T* | μᾶλλον συγχ. μοι *L* | τῶν πόνων μου τὸν καρπὸν *corr Tisch* τῶν πόνων τῶν καρπῶν μου *ABDGNQ* τὸν πόνον τῶν καρπῶν μου *ILM* τῷ πόνῳ τῶν καρπῶν μου *N* τοὺς πόνους τῶν καρπῶν μου *OT* τῶν κόπων μου καὶ τῶν θλίψεων τῶν καρπῶν *P* τῶν καρπῶν τῶν πόνων μου *Thil* || ⁴ σήμερον (*om post* ὅτι) ἐπέτυχον *O* | ταῦτα *P* τοῦτῳ *I* | προσηύξατο πρὸς κύριον λέγων οὕτως κύριε ἡσοῦ χριστὲ ἀγαθὲ καὶ φιλόνητοπε ποιμήν εὐχ. σοι *P* || ⁵ ἀγαθὲ ποιμήν *hoc loco om P* | τῆς σφίρας (i. e. σωτηρίας) ταύτης *O* || ⁶ σου *om I* σοι *MN* || ⁷ ἐστανθῶσι *O* σταθῶσι *DILPT* στανθῶσι(ν) *MNQ* κτανθῶσι *G* | χωρισμοῦ *B* χωρὶς μου *DLP* χωρὶς ἐμοῦ *I* χωρὶς νόμου *T* χωρισμὸν μου *Q* χωρισμῷ σου *G* χωρισμῷ μου *M* | ἔχοντα τὴν σφραγίδα τὴν σὴν δι' ὧν *pro* σε ἔχ. . . ἐγὼ *I* | σε ἔχ. τὸν ἀληθινὸν θεὸν *L* σε ἔχ. θεὸν *MN* | διὸ *O* || ⁸ ἐδυνήθην *L* | ταῦτα *DPT* | τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τῷ θεῷ *P*

sect. 84 l. 10 ¹⁰ παραντίκα οὖν *D* παρ. γὰρ *O* | οἱ ἄγιοι *LMP* ἄγιοι *om IT* | οὐδέποτε οὐδεὶς *O* | πρότερον τίς *I* πρότερον *om D* τὸ πρότερον *GO* | πρῶτον *PQ* || ¹¹ ἑωρ. πρῶτον *P* | ἐώρακεν *O* | οὐδὲ πάλιν *I* | ἡδυνήθην *I* | οἱ ἔλεγον *P* οἱ δὲ ἔλεγον *D* || ¹² αὐτοὺς *D* | ἀφ' ἱεροσ. *L* | Μαρκέλλῳ *om B* || ¹³ ἀνδρὶ τινὶ (*om* ἰλλούστρ.) *I* | ὅστις ἦν ἐν τῷ χριστῷ *B* ὅστις ἐν τῷ χριστῷ *L* | πεπιστευμένος *D* πεπηκος *Q* καταλειπὼν *MNO* || ¹⁴ τὸν *om O* | ἰχολοῦθησεν *GIO* | δέ *om D* || ¹⁵ τοῦ ἁγίου *om I* | οἱ πιστοὶ *DLMPQ* πιστοὶ *om B* οἱ χριστιανοὶ (*in marg* οἱ πιστοὶ) *T* ἄνδρες εὐλαβεῖς (*om* λάθρα πιστοὶ) *I* | *post* οἱ πιστοὶ *add* ἐκεῖνοι καὶ ἄγιοι ἄνδρες *P* | αὐτῷ *IM* αὐτὸν *T* | ἐπὶ *M* | τερέβινθον *IM* τερένβινθον *T* || ¹⁶ τοῦ ἀμαλαχίου *Q* | εἰς τόπον *om Q* | ἐς τόπον *L* | βιτικάνον *AO Thil* βιτικάνον *B* βιτίκανον *GI* βητικάνον *DP* βατικανόν *M*

ὅι δὲ τρεῖς στρατιῶται οἱ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντες τοῦ ἁγίου Παύλου, ὡς μετὰ τρεῖς ὥρας τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἦλθον μετὰ τῆς βούλλας, ἀπάγοντες αὐτὴν τῷ Νέρωνι, καὶ ὑπαντήσαντες τῇ Περπετοῦα λέγουσιν αὐτῇ· Τί ἐστὶν γύναι; ἰδοὺ πείσματος ἀπώλεσας τὸ φακιόλιόν σου. Ἡ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· Καὶ τὸ 5 φακιόλιον ἔλαβον, καὶ ὁ ὀφθαλμός μου ἀνέβλεψεν· καὶ ζῇ κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Παύλου, ὅτι καὶ γὰρ παρεκάλεσα αὐτόν, ἵνα ἀξιωθῶ δούλη γενέσθαι τοῦ κυρίου αὐτοῦ. c τότε οἱ στρατιῶται οἱ τὴν βούλλαν ἔχοντες, γνωρίσαντες τὸ φακιόλιον καὶ ἰδόντες ὅτι ἀνεψύχθη αὐτῆς ὁ ὀφθαλμός, ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ ὡς ἐξ ἐνὸς 10 στόματος καὶ εἶπον· Καὶ ἡμεῖς δοῦλοι ἐσμεν τοῦ δεσπότη τοῦ Παύλου. d Ἀπελθοῦσα οὖν ἡ Περπετοῦα ἀπήγγειλεν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως Νέρωνος, ὅτι οἱ στρατιῶται οἱ ἀποκεφαλίσαντες τὸν Παῦλον λέγουσιν ὅτι Οὐκ ἐμβαίνομεν ἔτι εἰς τὴν πόλιν· ἡμεῖς γὰρ πιστεύομεν τῷ Χριστῷ, ὃν Παῦλος ἐκήρυξεν, 15

¹ τρεῖς om AOT Thil οἱ δὲ στρατ. οἱ τρεῖς οἱ G | οἱ alterum om I | τὴν om I | οἱ ἀποτεμ. τὴν κεφαλὴν DP | ἁγίου om I || ² τρεῖς I | τῇ αὐτῇ ἡμέρα I τῆς αὐτῆς ἡμέρας () | ἦλθον DQ ἤρχοντο T || ³ τὴν βούλλαν B βούλλας DQ βούλλης G βουλῆς I βούλλης M | ἀπάγοντες B ἀπαγαγόντες IN ἐπάγοντες T | ταύτην DP αὐτοὶ I αὐτὴν om LM | καὶ ante ὑπαντ. om A Thil | ἀπαντήσαντες BLMO (-τίσαντες) P ἀπαντήσαντες δὲ P || ⁴ τὴν περπετοῦ(ν)αν DIUQ | τίς Q | τί ἔστι σοι G | ἰδοὺ ἰδίῳ πείσματος G | πείσματος ἀγομένη A Thil || ⁵ φακεόλιον DP φακιόλην N (sed corr -λιον) Q | ἔφη πρὸς αὐτοὺς I | εἶπεν T | τὸ φακιόλ. μου GLPT τὸ φακεόλιόν μου D || ⁷ ἔλαβα O ἀπέλαβον DP | post ἀνεβλ. add ὡς ὁρᾷτέ με P ὡς καὶ ἐωρᾷτέ με D | καὶ ante ζῇ om IL | κύριος om P || ⁷ τοῦ μακαρίου παύλου P | καὶ παρεκ. P καὶ γὰρ om IT | καταξιωθῶ DP | ἀξιωθῶ καὶ γὰρ T || ⁹ δούλη αὐτοῦ γενέσθαι T γενέσθαι δούλη GP | τῷ κυρίῳ O | ἤγουν τοῦ κυρίου αὐτοῦ T | οἱ τὴν βούλλαν ἔχοντες om O οἱ om I βούλαν DQ βούλαν GI || ⁹ γνωρίσαν P | φακεόλιον D || ¹⁰ ἠνεώχθη BGMN ἠνέχθη T | ὁ ὀφθαλμός αὐτῆς Q | ἀνέκραξαν (om φωνῇ μεγάλῃ) I | φωνὴν μεγάλην G | ἀπὸ ἐνὸς L || ¹¹ εἶπαν DLN | μὲν φωνῇ λέγοντες pro καὶ εἶπον I | ὑμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν (om καὶ) P | τοῦ alterum om BGIMO || ¹² καὶ ἀπελθοῦσα O ἀπελθοῦσα δὲ T ἡ δὲ μακαρία περπετοῦα ἀπελθοῦ (sic) εἰς τὸ παλ. τ. νερ. ἀνήγγ. P | ἀπήγγειλεν post Νέρωνος etiam Q | ἀνήγγειλεν DP | ἀνήγγ. ταῦτα πάντα DP || ¹³ Νέρωνος τοῦ βασ. BGMN βασιλέως om DPT | Νέρωνι τῷ βασιλεῖ pro εἰς τὸ παλ. τ. βασ. Νέρωνος L | λέγουσα ὅτι I | ὅτι οἱ στρατ. . . . τότε om DP | ἀποκεφαλίσαντες GLMNO || ¹⁴ ἡμεῖς pro ὅτι T | ὅτι ante οὐκ om NOQ | οὐκ εἰσερχόμεθα (om ἔτι hoc loco) LT | ἄρτι pro ἔτι G ἔτι om Q | λεγ. οὐκέτι βαίνομεν B | εἰς τὸ παλάτιον BGMN εἰς τὴν πόλιν οὔτε εἰς τὸ παλάτιον ἔτι L item sed ἔτι post πόλιν T εἰς τὸ παλάτιον οἱ δὲ εἰς τὴν πόλιν O || ¹⁵ ἀλλὰ πιστεύομεν T πιστεύωμεν IN | εἰς τὸν χριστὸν BMO τῷ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ I | ὁ παῦλος GLNT | ἐκήρυττεν BGLMN

καὶ Χριστιανοὶ ἔσμεν. ε Τότε ὁ Νέρων θυμοῦ πλησθεὶς ἐκέλευσεν τὴν Περπετουάν τὴν τοὺς στρατιώτας μὴνύσασαν φυλακισθῆναι σιδηροδέσμιον· τοὺς δὲ στρατιώτας τὸν μὲν ἕνα ἀποκεφαλίσθῃναι ἐκέλευσεν, τὸν δὲ ἄλλον διχοτομηθῆναι, καὶ τὸν
 5 ἕτερον λιθοβοληθῆναι ἔξω τῆς πόρτης ὡς ἀπὸ μιλίου ἐνὸς τῆς πόλεως. ς ἡ δὲ Περπετούα ἦν ἐν τῇ φυλακῇ· ἐν αὐτῇ δὲ τῇ φυλακῇ ἦν τηρουμένη Ποτεντζιάνα, κόρη εὐλαβῆς, διότι ἦν εἰρηκυῖα· Καταλιμπάνω τοὺς γονεῖς μου καὶ πάσαν τὴν ὑπόστασιν τοῦ πατρός μου, καὶ θέλω Χριστιανὴ γενέσθαι. Συγκολληθεῖσα
 10 οὖν αὕτη τῇ Περπετούᾳ ἐξηγγήσατο αὐτῇ πάντα τὰ περὶ τοῦ Παύλου, καὶ πλεῖον ἠγωνίσαστο περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. γ· ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Νέρωνος ἀδελφὴ ὑπῆρχεν τῆς Ποτεντζιάνας,

¹ καὶ (μαθὼν δὲ P) μαθὼν ὁ νέρων καὶ θυμοῦ DP | πληθεὶς L |
² τὴν μὲν περπ. O | ἐκελ. αὐτὴν μὲν φυλακ. σιδηρ. T | ἐκελ. φυλακισθῆναι τὴν περπ. D | ἐκελ. βληθῆναι ἐν τῇ φυλακῇ τὴν περπ. P | τὴν τοὺς . . . σιδηροδέσμιον om DP | τὴν τοὺς στρ. μὴνύσασαν om QT | φυλακισθῆναι B | σιδηροδέσμιον Q || ³ τοὺς δὲ τρεῖς στρ. G·MN τοὺς δὲ στρ. τοὺς τρεῖς D | ἕναν Q | post ἀποκεφ. add ἔξωθεν τῆς πόρτας ὡς ἀπὸ μιλίου ἐνὸς τῆς πόλεως D || ⁴ ἐκέλευσεν om DIP προσέταξεν T | τὸν δὲ ἄλλον λιθοβολισθῆναι ἔξω τῆς πόρτας ἀπὸ μιλίου ἐνὸς τῆς πόλεως, τὸν δὲ τρίτον ὡσαύτως διχοτομηθῆναι ἐκέλευσεν L | τὸν δὲ ἄλλον διχασθῆναι BGNOQT τὸν δὲ ἕτερον διχασθῆναι DP τὸν δὲ ἕτερον διδαχθῆναι I διχασθῆναι καὶ τὸν ἕτερον om M | διχασθῆναι μέσον G | τὸν δὲ ἄλλον pro τὸν δὲ ἕτερον I καὶ τὸν ἄλλον DGQP καὶ τὸν τρίτον B || ⁵ λιθασθῆναι B | ἔξωθεν PQ | τῆς πόρτης . . . ἐνὸς om I | πόρτας GQ πόλεως B | ἔξω . . . τῆς πόλεως om hoc loco D | ὡς ante ἀπὸ om M | ἀπὸ σημειῶν δύνει Q | τῆς πόλεως om BT ||
⁶ ἦν δὲ περπ. I | ἐν αὐτῇ δὲ τῇ φυλ. ἦν τηρ. om Q | εἰς αὐτὴν δὲ τὴν φυλακὴν BGILMNOP εἰς δὲ αὐτὴν τ. φυλ. T || ⁷ ἦν τις τηρ. ὀνόματι ποτ. T | ἦν τηρουμένη κόρη τις (om IG) εὐλαβῆς ὀνόματι ποτ. BDG ἦν τηρ. κόρη ὀνομ. ποτ. εὐλαβῆς πάνν καὶ φοβουμένη τὸν θεὸν P | σὺν καὶ ante ποτ. O | ἡ ante ποτεντ. IMN | ποτεντιάνα GLMQ ποτεντζιάνα B ποντετιάνα DP ποτετζιάνα NO ποτεντιάννα I | κόρη τις BI κόρη εὐλαβῆ O | ἦν om GI | εἰρηκυῖα οὕτως ὅτι I || ⁸ καταλιμπάνειν D καταλείπω O | τοὺς γον. αὐτῆς P | ὑπαρξιν IP | αὐτῶν pro τοῦ πατρός μου I | καὶ πάσαν . . . τοῦ πατρός μου om DT || ⁹ θέλη I | θέλω καγὼ T | θέλω γίνεσθαι χρ. D | συγκ. δὲ L || ¹⁰ αὕτη L αὐτῇ DIQT αὕτη om BGP | ἡ περπετούα DL (-πέτουα) MNQ ὑπερπέτουα T | post περπ. add ἐν τῇ φυλακῇ P | ἔξηγ. αὕτη M αὐτὴν I | τὰ post πάντα om D Thil (ex errore) | τοῦ μακαρίου παύλου P || ¹¹ καὶ πλεῖον . . . πίστεως om I | ἡ δὲ ἀκούσασα pro καὶ B | πλεῖον LM πλεῖον O ἐπὶ πλεῖον T | ἠγωνίζετο πλεῖον B | τῆς ante περὶ add L | περὶ τὴν πίστιν (om εἰς Χριστὸν) T περὶ τῆς ἐν χριστῷ πίστεως N | inle a τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως continuatur cod H || ¹² τοῦ om L ἡ τοῦ νέρ. T | ὑπῆρχεν ἀδελφὴ HP | τῆς αὐτῆς DHP | ποτεντιάννας GLM ποτετζιάνας NO ποντετιάννας DHP ποντιάννης I

καὶ λάθρα ἐδήλου αὐτῇ περὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅτι αἰώνιαν χαρὰν βλέπουσιν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν, καὶ ὅτι ὅλα τὰ ὧδε πρόσκαιρά εἰσιν, τὰ δὲ ἐκεῖ αἰώνια· ὥστε καὶ αὐτὴν φνεγεῖν ἐκ τοῦ παλατίου καὶ τινὰς τῶν συγκλητῶν μετ' αὐτῆς. ἡ τότε ὁ Νέρων πολλαῖς βασάνοις τιμωρήσας τὴν Περπετούαν, τέλος δῆσας 5 λίθον μέγαν εἰς τὸν τράχηλον αὐτῆς ἐκέλευσεν ῥιφῆναι εἰς κρημνόν. κεῖται δὲ τὸ λείψανον αὐτῆς εἰς πόρταν Νωμεντάναν. ἡ δὲ Ποτεντζιάναν καὶ αὐτὴ ὑπομείναςα κριτήρια πολλὰ, τέλος δὲ ποιήσαντες ἐσχάραν, ἔκανσαν εἰς μίαν ἡμέραν.

85 Οἱ δὲ ἅγιοι ἄνδρες οἱ εἰπόντες ἐξ Ἱεροσολύμων παρα- 10 γενέσθαι, οὓς οὐδεὶς πρῶην ἑωράκει, εἶπον πρὸς πάντα τὸν λαόν· Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι μεγάλους πάτρωνας ἡξιώθητε ἔχειν

2—3 cf 2. Cor. 4, 18

¹ δηλοῖ IN ἐδήλει G ἐδήλοι MO | αὐτὴν H | post Χριστοῦ add προ-
θυμοποιούσα αὐτὴν DHP | αἰώνιαν καὶ ἀτελεύτητον HP | αἰώνιον O |
αἰώνιαν χῶραν T | χαρὰν αἰώνιον BG | χαρὰν καὶ δόξαν κληρονομοῦσιν
καὶ HP || ² οἱ ἐλπίζοντες O | ὅτι om P | πάντα τὰ ὧδε L πάντα ὧδε I |
εἰσιν post προσκ. om O || ³ ἐκεῖθεν HI | εἰσιν post αἰώνια D | καὶ post
ὥστε om N | αὐτὴν ἀκούσασαν N | φεύγειν L φυγῆναι I φυγὴν HN | ἀπὸ
τοῦ παλ. DHP ἐκ om O || ⁴ συγκλητικῶν DHPIT | γυναικῶν post συγκλ.
add BT | μετὰ ταύτης D | ταῦτα γινούσιν ὁ Νέρων καὶ ἑμμανῆς γενόμενος I |
⁵ πολλὰς βασάνους. D | πολλ. βασ. καὶ χαλεπαῖς G | ἐτιμώρησε I τιμω-
ρίσας HMO τιμωρησάμενος N | τέλος δὲ B τέλος om N μετὰ ταῦτα LM |
λύσας Q || ⁶ μέγαν om T μέγαν λίθον O | μέγα GHIMN | ἐπὶ τὸν τρ. I |
προσέταξεν DHP ἔρριψεν κελύσας αὐτὴν διὰ κρημνοῦ O | ῥιφῆναι αὐτὴν
DH | εἰς κρημν. ῥιφῆναι I | εἰς τὸν κρ. MP | κρημνιόν L | post κρημν. add
καὶ οὕτως παρέδωκεν τὸ (τῷ H) πνεῦμα αὐτῆς τῷ κυρίῳ HP καὶ οὕτως
παρέδωκεν τὸ πνεῦμα τοῦ κυρίου κατενδύσαντος M καὶ οὕτως ἐτελειώθη
G || ⁷ ἐτέθη DHP | τὸ δὲ λείψανον αὐτῆς λαβόντες ἄνδρες εὐλαβεῖς κατέ-
θηκαν ἔν τινι τόπῳ μεμοντάναν καλούμενον I | τὴν πόρταν GH | τὴν (om D)
καλουμένην DHP | πόρτην A Thil | Νωμεντάναν ego scripsi νομεντάναν LM
μομεντάναν ABDHP μομεντάνας G μουμεντάναν T μωμενταῖαν O μωμ-
τάναν N μεμοντάναν IQ | ἡ δὲ Ποτεντζιάναν om D || ⁸ ποτεντζιάναν] de descriptione
uide supra | ὑπομείναςα καὶ αὐτὴ P | πολλὰ κριτήρια B βασάνους πολλὰς D
βασάναν πολλὰ καὶ κριτήρια P | τέλος (om δὲ) DHNOPT μετὰ ταῦτα LM |
ἐν πυρκαϊᾷ ἰσχυρὰ θίνετες οὕτω ἐν κυρίῳ ἐτελειώθησαν pro τέλος . . . ἡμέ-
ραν I || ⁹ σχάραν M() χάραν T add πυρὸς DHLMP | ἔκανσαν αὐτὴν GT |
εἰς μίαν ἡμέραν om T | ἐνέβαλον αὐτὴν ἐν τῷ πυρὶ καὶ οὕτως ἀπέδωκε
(τῷ κυρίῳ L) τὸ πνεῦμα LM

sect. 85 l. ¹⁰ οἱ οὖν D | οἱ εἰπόντες om I οἱ εἰρηκότες EHPQ Tisch |
ἀπὸ ἱερ. LM | παραγενόμενοι I || ¹¹ πρῶην οὐδεὶς G | πρῶτον DHP πρότερον
L | ἑώρακεν BOQ | ἐπιστάντες εἶπον (D -παν) DHP | πάντα ὅχλον L ||
¹² ἄνδρες ῥωμαῖοι χαίρετε HP | χαίρετε ἀδελφοὶ I | πατρ. καὶ ἀντιλήπτωρος
T πατέρας I | μεγάλῃν σωτηρίαν pro μεγ. πατρ. D μεγάλης δόξης καὶ σωτη-
ρίας HP | ἔχειν om HP ¹

τοὺς ἁγίους ἀποστόλους καὶ φίλους τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γινώσκειτε δὲ τοῦτον τὸν Νέρωνα τὸν πονηρότατον βασιλέα μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι τὴν βασιλείαν κατασχεῖν.

- 5 86 Συνέβη δὲ μετὰ ταῦτα μισηθῆναι τὸν Νέρωνα ἀπὸ παντὸς τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ τῶν Ῥωμαίων, ὥστε κρῖναι εἰς ἑαυτοὺς δημοσίᾳ τοῦτον τύψαι, ἕως οὗ, ὡς ἦν ἄξιος, τυπτόμενος ἐκπνεύσῃ. ὡς οὖν ἵκουσεν ὁ Νέρων ταῦτα, ἐπέπεσεν αὐτῷ φόβος καὶ τρόμος ἀνυπόστατος, καὶ οὕτως ἔφυγεν, ὥστε μὴ 10 ὄραθῆναι αὐτὸν ἔτι. ἔλεγον δὲ τινες, ὅτι ὡς ἐπλανάτο ἐν ταῖς ἴλαις φεύγων, ἀπὸ τοῦ ψύχους καὶ τοῦ λιμοῦ ἀπέψυξεν, καὶ ἐπὶ λύκων κατεβρώθη.

87 Τὰ δὲ τῶν ἁγίων ἀποστόλων σώματα συνέβη ὑπὸ τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρθῆναι τοῦ κομίσαι αὐτὰ ἐν τῇ ἀνατολῇ. ἐγέ-

² καὶ *ante* φίλους *om* L | τοῦ χριστοῦ (*om* κυρ. Ἰησ.) I τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησ. χρ. HLMNOPT | *post* χριστοῦ *add* κατέχοντες HP || ³ ἴσασθε δὲ T | δέ *om* D | τὸν Νέρωνα *om* Q | καὶ πονηρώτατον I | τὸν ἀσεβῆ καὶ πον. HP τὸν ἀσεβίστατον καὶ παράνομον T τὸν πονηρὸν BGN | μετὰ τὴν . . . ἀποστόλων *om* DHP μετὰ τὸ σφαγῆναι πέτρον καὶ παῦλον τοὺς ἀποστόλους τοῦ χριστοῦ ἠπόλετο (*sic*) νέρων O | μετὰ τὴν τελείωσιν LM || ³ τοῦ μηκέτι O | μηκέτι αὐτοῦ δύναιται στήναι ἢ βασιλεία καὶ κατέχειν I || ⁴ βασιλεῖαν H | βασιλ. αὐτοῦ O | κατέχειν DLOQT κρατεῖν G | κατασχ. τὴν βασιλ. B

sect. 86 l. ⁵ συνέβη οὖν D καὶ οὐ μετοῦ (*sic*) πολὺ συνέβη HP | μετὰ ταῦτα *om* Q | τὸν Νέρωνα *om* O *post* τοῦ στρ. αὐτοῦ N | ὑπὸ παντὸς BG τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ G || ⁶ τοῦ λαοῦ *om* B | εἰς *om* G | ὥστε βουλέσθαι D | αὐτοὺς GI αὐτὸν LM εἰς ἑαυτούς *om* BJ || ⁷ αὐτὸν τύψαι LM | ὅπως κακὴν κακῶς τοῦ ζῆν ἀπαλλάξει *pro* ἕως οὗ . . . ἐκπνεύσει I | ἕως οὖν G | ἕως οὗ ἐκπνεύσει (*om* ὡς ἦν ἄξιος τυπτόμενος) T ὡς ἦν ἄξιος *om* BM τυπτόμενος *om* L ὡς ἦν ἄξιος ἵνα (*om* ἕως οὗ) O || ⁸ ἐκπνεύσει BDHMOT ἐκπνεῦσαι GLP ἐξεπνεύσει N ἐκπνεῖσι O | ταῦτα δὲ ἀκούσαντος τοῦ νέρωνος, φόβος καὶ τρόμος μέγας ἐπέπεσεν εἰς αὐτὸν *pro* ὡς οὖν . . . τρόμος I | ὡς δὲ OP | ἔγνω ταῦτα ὁ νέρων DHP | ἔπεσεν DGH MORT | ἐπ' αὐτὸν OT ἐπ' αὐτῷ DHP ἔπεσε φόβος ἐπ' αὐτὸν M || ⁹ οὕτως *om* O τοσοῦτον I || ¹⁰ εἰρηθῆναι DT ὠραθῆναι GHL ὀραῖσθαι M | αὐτὸν *om* L αὐτὸν ἔτι *om* OQ ἐπὶ τινος *pro* αὐτὸν ἔτι I | ἔτι *om* T τοῦ λοιποῦ *pro* ἔτι DHL | ὡς *om* T | ἐν τοῖς ὄρεσι I || ¹¹ φεύγων *om* O | ἀπὸ δὲ ψύχους (*om* τοῦ) T τῆς λιμοῦ DN λιμοῦ (*om* τοῦ) T τοῦ λοιμοῦ G | ἐπίψυξεν T ἐξέψυξεν O || ¹² ἀπὸ Q | ἐβρώθη T

sect. 87 l. ¹³ τὰ οὖν D | τῶν ἁγίων καὶ πανενφήμων ἀπ. HP ἀποστόλων *om* O *post* σώματα *add* πέτρον καὶ παῦλον O | ἀπὸ T || ¹⁴ ἐπαρθῆναι N ἐπέρεσθαι T | τοῦ ἀποκομίσαι HPQT τοῦ κομίσασθαι N τοῦ κοιμῆσαι I τοῦ κομίσαι *om* M τοῦ κομίσαι αὐτὰ *om* L | ἐγένετο . . . πόλει *om* O | καὶ ἐγένετο BDHP ἐγένετο οὖν T

νετο δὲ σεισμὸς μέγας ἐν τῇ πόλει· καὶ δραμόντες οἱ λαοὶ τῶν
 Ῥωμαίων κατέλαβον αὐτοὺς ἐν τόπῳ λεγομένῳ Κατακοῦμβας ὁδῷ
 τῆς Ἀππίας τῆς πόλεως τρίτου μιλίου· κακεὶ ἐφυλάχθησαν τὰ
 σώματα τῶν ἁγίων ἐνιαυτὸν ἓνα καὶ μῆνας ἕξ μέχρι τοῦ κτι- 5
 σθῆναι αὐτοῖς τόπους, ἐν οἷς ἀποτεθῶσιν. Καὶ τὸ μὲν τοῦ ἁγίου
 Πέτρου σῶμα εἰς τὸν Βατικάνον τόπον πλησίον τοῦ ναυμαχίου
 μετὰ δόξης καὶ ὕμνων ἀνεκλήθη, τὸ δὲ τοῦ ἁγίου Παύλου εἰς
 τὴν Ὀστησίαν ὁδὸν ἀπὸ μιλίων δύο τῆς πόλεως· ἐν οἷς τόποις
 διὰ τῶν προσευχῶν αὐτῶν εὐεργεσίαι πολλαὶ παρέχονται τοῖς
 πιστοῖς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 10

88 Ἐτελειώθη δὲ ὁ δρόμος τῶν ἁγίων ἀποστόλων τε καὶ
 μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ Πέτρου καὶ Παύλου μὲν Ἰουνίῳ κθ·

¹ ἐν τῇ ῥῶμῃ *T* | τῶν Ῥωμαίων *om T* || ² ἐν τόπῳ λεγομένῳ *cum*
GQT ἐν τόπῳ καλονμένῳ *L* ἔν τινι τόπῳ καλονμένῳ *I* εἰς τόπον καλού-
 μενον *D* εἰς τόπον λεγόμενον *HP* ἐν τῷ λεγομένῳ *ABMN* | κατα-
 κομβὰς *G* κατὰ κομβασσοδῷ *M* κατακόμβας *D* κατακομβὰς *B* κατα-
 κούβας *H* | ὁδῷ . . . μιλιον *om D* | ὁδῷ *om I* ἐν ὁδῷ *L* ὁδὸς *P* ὁδοῦ
conicit HUsener || ³ ἀπίας *G* τῆς ἀπίας πόρτας *L* τῆς ἀπίας πύλης
HPQ | τῆς *om I* ἀπὸ τῆς πόλεως *L* | ἕως (*per dittogr*) τρίτον *G* τοῦ
 μιλίου *L* τοῦ τριβαλίου *I* ἀπίας τρίτου μιλίου τῆς πόλεως *T* | ἐφυλάττοντο
BLMN ἐφύλαττον *G* | τὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων σώματα *HL* τὰ σώμ. τῶν
 ἁγίων ἀποστόλων *IPQ* τὰ τῶν ἁγίων λείψανα *T* || ⁴ ἓνα *om T* | καὶ *om L* |
 μῆνας ἑπτὰ *DHP lat* | μέχρις ὅτου *I* | τοῦ *om BQ* | κτισθῶσιν *I* || ⁵ αὐτοὺς
BLQ τοὺς *DHP* | σεβασμίους τόπους *LM* | τόποις *I* | τὸ ποῦ ἀποτε-
 θῶσιν *T* | ἐν οἷς ἂν *G* ἐν ᾧ *M* | τεθῶσιν *B* ἀπετίθησαν *DHP* | καὶ τοῖ
 μὲν *INO* | τὸ μὲν σῶμα τ. ἁγ. ἀποστόλου πετρ. *Q* | μὲν *om L* | ἁγίου
 (*om τοῦ*) *IO* || ⁶ τὸ σῶμα *I* σῶμα *om T* | κατετίθη εἰς τόπον καλούμενον
 βατικᾶνον *I* | τόν *om BGIL* | εἰς τὰ βατικανοῦ (*om τόπον*) *T* εἰς τὸν βαττι-
 κανοῦ (*βαστ- P*) τόπον *HP* | βατικανὸν *DN* βητικαῖνον *G* βητικᾶνον *BL* |
 τόπον λεγόμενον *L* τόπον καλούμενον *M* | ὕμνων πολλῶν *I* ἑμνοδίας *T* |
⁷ ἀνεκλήθη *non tentauit propter lat reuocata sunt cf Thil II, 29 sq* *not*
 ἀνεκλήθη *N* κατετίθη *M* ἀνεκλείπτων *L* ἀνεκλήθη *om I* | τὸ δὲ *om I* τοῦ
om N | τοῦ δὲ ἁγ. (*om τὸ*) *DPQ* | ἁγίου ἀποστόλου παύλου *Q* | *post*
 παύλου *aid* σῶμα κατετίθη *I* || ⁸ ὁστίαν *Q* ὁστίαν *D* βοστησίαν *BHL*
MNPT βοτησίαν *A Thil* βοστησίαν *I* βοστίαν *GO* | ὥς ἀπὸ *I* | σημεῖον
 δύο *LM* | ἐν οἷς τότε *L* τότε *om INQ* || ⁹ διὰ τῶν προσευχῶν αὐτῶν *om*
D | εὐχῶν *O* | πολλὰς λύσεις ἐγένοντο τοῖς δεομένοις *pro* εὐεργεσίαι . . .
 πιστοῖς *I* | πολλὰ *om O* | πολλὰ καὶ λύσεις *HP* | τοῖς πῖσται προσκυνοῦσιν
L τοῖς πῖσται προσιοῦσιν *M* | τοῖς πιστεύουσιν *O* || ¹⁰ ἐν *om O* | ἐν τῷ
 ὀνόματι . . . Χριστοῦ *om DHP* | τοῦ κυρίου ἡμῶν *om B*

sect. 88 l. ¹¹ δὲ *post* ἐτελ. *om O* | ἡ μαρτυρία *pro* ὁ δρόμος *I* | ὁ
 δρόμος αὐτῶν (*om τῶν ἁγίων* . . . Παύλου) *T* | τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων
HP | ἁγίων *om D* | τε καὶ μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ *om BDI* | τε *om MQQ* ||
¹² τοῦ Χριστοῦ *om GLMN* | Πέτρου καὶ Παύλου *om B* | εἰκάδι ἐννάτη *BMN*
 εἰκάδι καὶ ἐννάτη *G* εἰς τὰς κθ *I* κθ *om L*

τῶν δὲ τριῶν στρατιωτῶν μηνὶ Ἰουλίῳ δευτέρῃ· τῆς δὲ ἁγίας
 Περπετούας καὶ Ποτεντζιάνας τῷ αὐτῷ Ἰουλίῳ μηνὶ ὀγδόῃ·
 χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ'
 οὗ τῷ πατρὶ ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι δόξα, κράτος καὶ τιμὴ νῦν
 5 καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

¹ τριῶν *om* BGI | στρατ. τῶν πιστευσάντων HP | μηνὶ *λουλ.* εἰς τὰς
 δύο GINT μηνὶ *λουλ.* β DHLPQ | τῆς δὲ δόξας I || ² καὶ Ποτεντ. *om* hoc
loco Q | ποτεντιάνας GLM ποτετζιάνας NO ποντετιάνας DHP ποτεν-
 τιάννης I | τῷ αὐτῷ μηνὶ MN | μηνὶ τῷ αὐτῷ I μηνὶ *λουλῳ* DHP Ἰουλίῳ
om BGILMNQOT μηνὶ (*λουλ.* *add* D) ἢ BDQ μηνὶ *ιη* L | μηνὶ εἰς ἢ OT
 εἰς τὰς ὀκτῶ IN | *post* μηνὶ ἢ *add* τῆς δὲ ἁγίας ποτεντιάνας *μαίω* ιθ Q ||
³ ὧν προσβέλεις τύχοιμεν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
 ἡμῶν *pro* χάριτι . . . Χριστοῦ B εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον *pro* χαρ. κ. φιλ. G |
 χάριτι καὶ οἰκονομίᾳ H | ᾧ ἢ δόξα *pro* μεθ' οὗ . . . ἀεὶ καὶ D ᾧ ἢ δόξα
 καὶ τὸ κράτος *pro* μεθ' οὗ . . . ἀεὶ καὶ M οὗ ἢ δόξα καὶ τὸ κράτος *pro*
 μεθ' οὗ . . . ἀεὶ καὶ H ᾧ ἢ δόξα καὶ τὸ κράτος τῷ πατρὶ ἅμα καὶ τῷ ἁγίῳ
 πνεύματι *pro* μεθ' οὗ . . . ἀεὶ καὶ P | μεθ' οὗ τῷ πατρὶ δόξα σὺν τῷ
 παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι (*om* ἅμα τ. ἀγ. πν. *et* κράτος
 καὶ τιμὴ) I | μεθ' οὗ τῷ πατρὶ δόξα σὺν (*om* Q) ἁγίῳ πν. (*om* κράτος καὶ
 τιμὴ) QI || ⁴ ἅμα καὶ L | δόξα *om* G δόξα καὶ N | καὶ *ante* τιμὴ *om* BO |
 τιμὴ καὶ προσκύνησις O | τιμὴ καὶ κράτος GLN | νῦν καὶ ἀεὶ καὶ *om*
 GHLMN || ⁵ ἀμήν *om* T | *subscriptio*: ἐπλήσθη σὺν θεῷ τὸ μαρτύριον
 τῶν ἁγίων ἀποστόλων πέτρον καὶ πάυλον A

Passio apostolorum Petri et Pauli.

I In diebus illis cum introissent Romam beatus Petrus et Paulus discipuli domini nostri Iesu Christi, secundum uoluntatem dei a diuersis fidelibus qui Christo crediderant excepti sunt. frequentabant autem domum cuiusdam Pontii Pilati 5 parentis propter notitiam quando Pilatus praesidatum gesserat in Iudaea. post paucos uero dies Nerone imperatore procedente quidam Simon nomine ei adductus est. hic magus erat non mediocriter doctus, sed perfectus in omni artis ipsius iniquitate. cum autem hoc Nero imperator cognouisset, artius 10 eum iubet a militibus custodiri: quique per fantasiam artis suae nusquam comparuit. audiuit itaque Nero imperator, quia Simon, quem antea custodiri iusserat, nusquam comparuisset: et mirari satis coepit. post aliquot autem dies Nerone imperatore procedente ut sacrificia diis suis offerret, et ecce subito Simon magus 15 imperatori Neroni apparuit dicens: Quid est, domine imperator, quia me quaeris? ecce ego sum Simon, quem ante hos dies a militibus iussisti custodiri. ne me fugacem aestimes et inuentum

sect. 1 l. ¹ sic in utroque cod passio inscribitur || ² in diebus illis om F | beatissimis apostolis F || ³ discipuli dom. nostr. I. Chr. om F || ⁴ domini F | Christo om F || ⁵ domum . . . parentis cum L et pontio pilato F || ⁶ Pilatus om F || ⁷ uero om F | procedente cum F precedente L | nerone imp. post proced. F || ⁸ adductus est quidam nomine symonem F || ⁹ nodiocriter pro non mediocriter F | magis post perfectus add F om L || ¹⁰ quod cum cognou. nero imp. F | artius om F || ¹¹ iussit eum F | et subito per fant. F || ¹² aud. autem F | post imperator uerba iussit eum a militibus . . . aud. autem nero imperator iterata sunt in F || ¹³ qui pro quem F | comparuit F | satis mirari (om et) F || ¹⁴ cepit L cepit F | post aliquantos dies F | procedente cum F praecedenti L deinde addit apparuit. post apparuit 5 uel 6 literae eras | nerone imper. post proced. F || ¹⁵ magus om F || ¹⁶ neroni imp. F | dominum dicens post app. F | domne L || ¹⁷ quod me qu. F | queris FL | qui pro quem F | os pro hos F | a militibus om F || ¹⁸ custod. iussisti F | fugace me F | estimet F

perdere uelis, ultro me tibi obtuli. Dicit ei Nero imperator: Nihil sit, quod timeas; libere ambula et in palatio meo assiduus esto.

II Simon ergo exhilaratus a Nerone iam non recessit. 5 quem interrogauit Nero dicens: Obsecro te, dic mihi quod genus hominis es, uel unde fueris ortus? Simon dicit: Ortus sum ex Fenice, de oriente missus a maiestate, ut quae dicebam Iudaeis, crederent mihi. illi uero non solum credere noluerunt, sed et me cruci adfixerunt, et post diem tertiam a morte susci- 10 tatus sum. nam ut scias manifesta me loqui, iube ut ueniat unus de speculatoribus et ante conspectum tuum caput meum auferat; et scies quid facere possim. Nero autem talibus uerbis nullo modo credebat. illo tamen cogente et nimium suadente speculator uenit. cui Nero imperator ait: Vade et abscide caput 15 eius, et uideamus, si uere a maiestate missus est. Tunc Simon Neroni dixit: Loco tenebroso hoc fieri iube et mundissimo, ne quis sanguinem meum calcet et uobis mali aliquid contrariique proueniat. Introiuit autem locum tenebrosus speculator, in quo lampada ardens missa est, ut caput Simonis gladio ampu- 20 taret. uocauit ergo Nero cubicularium suum dicens: Caput illud in sportam mittite et desuper contexite, et anulo meo signabo et in cubiculum pono. Et ita factum est. die quoque alio Nero ad cubicularium suum dicit: Date locum, uideamus caput

¹ me perdere *F* | nero imp. ad eum dixit *F* || ² nichil (*sic semper*) est *F* | libere . . . meo *cum L* nichil ambulatio mea *F* | assiduus *F* || ³ est *F*

sect. 2 l. 4 ergo *om F* | post recessit *add ab eo F* || ⁵ et interrogauit eum (*om Nero*) *F* | obsecro te *om F* | michi *F* (*sic semper*) || ⁶ ex qua hominis genus ē *F* || ⁷ a maiest. miss. sum *F* | et quem dicebant iudei credere michi *F* || ⁸ uoluerint *F* || ⁹ sed crucis me adfix. *F* | die || (*merasa*) tertio (*sed o ex ū corr*) *L* | a mortuis *F* | sum suscitatus *F* (*fuit et in L sed ipsa m¹ transposuit*) || ¹⁰ me manif. *F* | ut *cum F om L* || ¹¹ speculatoribus *hoc loco etiam L* | ut ante consp. *F* | capud *F* (*sic plerumque*) || ¹² quod *F* | facere *om F* || ¹³ autem tamen *F* | persuadente *F* || ¹⁴ spiculator *L* (*item uersu 18*) | uenit spec. *F* | cui . . . ait *cum L* dixitque nero *F* | tolle capud *F* || ¹⁵ dixit neroni *F* | in loco *F* | iubet *F* | mundissimum *F* || ¹⁷ sanguis meum *F* | cadet *F* | aliquis malum uobis *F* | contrariique *om F* || ¹⁸ tunc introiuit in locum *F* || ¹⁹ lampada *cum Lm¹* (*alia manus eiusdem aetatis correxit lampas*) lampadas *F* | missus *F* | et capud . . . amputauit *F* || ²⁰ uocauit . . . cub. suum *cum L* tunc nero cubic. suum clamauit *F* | capud hoc *F* || ²¹ sportam *cum L* sporta *F* | mitte *et* contexite *F* | anulum meum *F* || ²² pone *F* | et ita factum (*factus*) est *cum F om L* | alio autem die *F* || ²³ suum *om F* | dixit *F* | locum *cum F om L* | et uideamus *F*

hominis, ne forte nobis prae timore mentitus sit, et uoluit ingenio mori, quia probare non poterat, quod ipse esset opinatissimus ille Christus. Cubicularius autem attulit sportam, et aperuit Nero imperator et agnouit sigillum suum. et inuenit caput arietis, quod per fantasiam nusquam conparuit. et Nero mirari 5 coepit et praecepit uenire senatum et omnibus retulit gestum rei et multi eorum mirabantur.

III Die igitur tertio, cum intraret Nero curiam senatus, et ecce Simon apparuit in medio eorum, et adorans imperatorem clara uoce dixit: Ego sum quem ante diem tertium iussisti 10 decollari; et ecce suscitatus sum. Nero autem amplius mirari coepit et omnes qui cum eo erant; et iussit ei pro hoc facto statuam poni. tunc Simon ait: Nunc multa uobis ostendam, ut intellegatis quia a maiestate missus sum. Nero imperator dixit: Licet nihil facias, iam credam tibi quia quodecumque uis 15 possis facere. Et post multa quae dicta sunt, Nero in palatium suum discessit; iussit autem et Simonem secum ingredi. et cum simul intus essent, introierunt in cubiculum interius: et nescio quas iniquas et magicas sanctiones faciens Neroni, plurimas ei ostendit artis suae uirtutes. 20

IV Die autem alio Nero Simonis manum tenens ad curiam senatus simul processerunt. cumque sederet Nero senatui sic ait: Patres conscripti, magnum hominem deus patriae nostrae misit. hic est, quem offenderunt Iudaei et morti tradiderunt. Cumque omnes mirarentur, Simon dixit: Si quis uestrum paren- 25 tem proprium aut aliquem de amicis suis quem antea amisit

¹ homini illius *F* | forte *om F* || ² probare *om F* | ipse *cum F* ille *L* ||
³ ille *om F* | tunc cubic. att. *F* | et aperuit nero imp. *om F* || ⁴ et cum aperuisset inuentus est caput uelut arietes *F* | quo *F* || ⁶ gestum regis *F* sect. 3 l. ⁸ die autem tertio *F* | introisset *F* | in curiam *F* | post curiam *add cum Fm*² | senatos *F* || ⁹ ecce (*om et*) *F* | symon magus *F* | adhorans *F* | imperator *F* || ¹⁰ quem *cum Lm*² qui *FLm*¹ || ¹¹ decollari *cum F* decollare *L* | autem *om F* || ¹² qui cum eo erant *cum FLm*² cum eo *Lm*¹ | per hoc factum *F* || ¹³ dixit *F* || ¹⁵ licet *cum F* licet etsi *L* | faciam *F* | quod uis *F* || ¹⁶ quae dicta sunt *cum L* sunt quae *F* | discess. nero in palatio suo *F* || ¹⁸ cum *om F* | intus fuissem *F* | interiorem *F* || ¹⁹ magnas pro magicas *F* | plurima *F* || ²⁰ eis *F*

sect. 4 l. ²¹ alio autem die *F* | neronis *F* | ad curiam . . . processerunt *om F* || ²² et sederet pro cumque sederet *F* | nero imperator in senatu ait *F* || ²³ conscribi *L* | magni homines *F* | patr. nostr. deus dimisit *F* || ²⁴ iudei offend. *F* | morte *F* || ²⁵ et cum omnes admirati fuissent *F* | d (dixit uel dicit) *L* dixit symoni *F* | si quis habet (*om uestrum*) *F* | parentes *F* || ²⁶ suis *om F* | ante amisit *F*

uidere desiderat, dicat mihi et statim ei apparebit. Adstans autem erat et unus ex parentibus Pontii Pilati, qui eo tempore permanebat quando Pilatus praesidatum gesserat in Iudaea; et nunc cognoscens ipsum non esse Christum, sic ait: Optime imperator, ego quidem rem gestam in Iudaea bene noui; hunc autem hominem ignoro, licet aliqua quae dicit sunt uerisimilia. sed iube interrogem eum publice quod scio, et cognoscam utrum uere ipse sit Christus an non. Imperator Nero ait: Interroga eum, si quid tibi uidetur. Parens uero Pontii Pilati dicit ei: 10 Quid uocaris? Ille autem ait: Ego sum Christus, quem caesum flagellis Iudaei tradiderunt crucifigi. Ille uero plenius cognoscens quia ipse Christus non esset sed Simon magus, ait: Mentiris; sed tu es Simon magus: modo enim te integre cognoui. tu enim prius et legem sequebaris christianam; sed quia uictus es 15 a Petro illo, qui uere discipulus Christi fuit, a Iudaea discessisti. omnibus mentiri potes praeter mihi, quia omnia quae ibi gesta sunt optime noui. Vnde conuersus ad imperatorem sic ait: Oro, domine imperator, quia hic sunt in ciuitate uestra Petrus et Paulus discipuli Christi illius, iube uenire eos ut se inuicem 20 cognoscant. Simon uero turbatus coepit imperatori dicere: Iube ueniant, et si uere Petrus et Paulus sunt, cognoscunt me. Nero imperator ait: Requirite eos, et in crastinum facite eos ad nos uenire.

V Exeunte uero imperatore eadem hora uidit turbam 25 magnam collectam ante palatium et interrogauit quid hoc esset. Dictumque est ei: Quia ille qui uobis intus loquebatur, ipse

¹ si ita uidere desideras *F* | et ante statim cum *F om L* || ² autem *om F* | qui permanebat tempore *F* || ³ Pilatus *om F* | nunc cum *F om L* | cognoscet *F* || ⁴ non *om F* || ⁵ licet aliqua . . . et cognoscam *om F* | || ⁶ utrum uere cum *L* siue *F* || ⁷ nero imperator *F* || ⁸ ait (*om ei*) *F* || ⁹ autem *om F* | cesum *FL* || ¹⁰ flagellis cum *F om L* | tradidistis iudei *F* || ¹¹ quod ipse non esset chr. *F* | quod simon magus fuisset *F* || ¹² sed *om F* | enim *om F* | integro *L* | cognosco *F* || ¹³ et *om F* | christ. leg. sequeb. *F* | uirtus ē (est) *F* || ¹⁴ disc. Chr. est *F* | de iudea *F* || ¹⁵ potest *F* | praeter me *Lm*² | quae *om F* | tunc pro ibi *F* || ¹⁶ reuersus *F* | ad imperator *F* | dixit (*om sic*) *F* || ¹⁷ oro te *F* | in uestra ciuit. *F* || ¹⁸ et Paulus *om F* | apostolus quod nominaui discipulis chr. *F* | illos eos (ergo?) iube uenire *F* | et se inu. *F* || ¹⁹ et symon quidem *F* || ²⁰ ut ueniant *F* | ut *om cum L* | paulus et petrus *F* | sunt cum *F om L* | cognoscunt cum *L* cognoscant *F* malim cognoscent || ²¹ dixit *F* | crastina die *F* | faciam *F*

sect. 5 l. ²² et exeunte (*om uero*) *F* | statim in ipsa ora *F* | orauit turba magna *F* || ²³ collectam *om F* | interrogauerunt *F* || ²⁴ et dictum *F*

etiam hic ad populum loquitur, et uerba quae in conspectu uestro dicebat ipsa etiam populo dicit. Imperator Nero et omnis senatus mirati sunt, quomodo in una eademque hora et in palatio in conspectu imperatoris fuisset, et foris ad populum loqueretur. unde hoc diuinitati redigens iussit ei aliam erigi statuam habentem facies duas, unam intendentem ad senatum et aliam ad populum. 5

VI Sequenti uero die introiuit Simon ad Neronem in cubiculum, quia carissimus factus ei fuerat, et ait: Hic sunt illi duo quos parens Pontii Pilati magnos esse proposuit. sed audi, imperator, diutius uiuere non debent, quia isti totam Iudaeam subuerterunt. nam Petrus et Paulus alii sunt. Nero autem iussit colligi senatum et Petrum et Paulum introduci. quibus ait: Quid uocamini? Responderunt: Petrus et Paulus discipuli domini Iesu Christi. Tunc ostendit eis Simonem dicens: Nostis hominem hunc? Et dixerunt: Nouimus magum peruersum ualde. Subridens uero Nero dixit: Quid uocatur? Dixerunt: Simon. iste et ad nos uenit et baptizatus uoluit uirtutem diuinam pretio comparare. unde maledictus et condemnatus a nobis discessit in suam perditionem. nam Christus non est quem esse se dicit: etsi alios per iniquitates suas inducit, nos tamen nullo modo fallere potest. Nero imperator dicit: Quis est Christus, cuius uos discipulos esse dixistis? Petrus et Paulus dixerunt: Si uis scire, lege omnes uirtutes et doctrinas eius, et uera et praeclara mirabilia, et inuenies Christum. nam iste fallax est et iniquus. 25

VII Nero imperator ait: Et iste multa mirabilia fecit me praesente et quicquid uolui statim demonstraui mihi. Petrus

¹⁸ Act. 8, 19 sqq.

¹ populo *F* | in uestro consp. *F* || ² dicebant *F* | ipse *F* | nero imperator *F* || ³ et ante in pal. om *F* || ⁵ loquebatur *F* | hoc om *F* | alia statua erigi *F* || ⁶ habentes *F* | una ad sen. intendentes, alia ad pop. *F*

sect. 6 l. ⁸ in cubic. eius *F* || ⁹ ualde ei karissimus factus erat *F* || ¹⁰ proposuit magnos esse *F* | magnos cum *F* *Lm*¹ magos *Lm*² || ¹¹ debent *F* || ¹³ omnem senatum colligi *F* | iussit introduci *F* | quibus nero ait *F* || ¹⁵ domini nostri *F* | tunc nero ost. *F* | ei *F* || ¹⁶ tunc (*sic*) hominem *F* | et dixerunt om *F* | magum ualde et peruersum *F* || ¹⁷ nero subridens (*om* uero) *F* | & (dixit uel dicit) *L* | uocaris *F* || ¹⁸ iste apud nos *F* || ¹⁹ condemnatus *F* || ²⁰ et in suam perdit. abiit *F* | se dicit esse *F* || ²¹ si om *F* | seducit *F* | fallere nullo modo *F* || ²² ait *F* | quid *F* || ²³ discipulos cum *L* (*ex* discipulus *corr m l*) discipuli *F* || ²⁴ legem et *F* | doctrina *F* | et uerba *F* || ²⁵ et ante inuenies om *F*

sect. 7 l. ²⁶ dixit *F* || ²⁷ uoluit *F*

et Paulus dicunt: Si quid fecit, per fantasiam ad praesens et in aenigmate fecit; nam uerissimum aliquid nec fecit nec aliquando facturus est. Simon dixit: Dicat Petrus quid nunc facere cogito. Petrus uero silentio panem petiit et sub manica tenens
 5 dixit Simoni: Fac quod cogitas, ut cognoscant omnes quia fantasticum est omne quod facis. Simon autem continuo eleuata manu digitos excussit, et apparuerunt subito quasi canes ingentes et impetum magnum in Petrum et Paulum fecerunt, ita ut omnes exterriti fugerent. Petrus quoque proiecto in terra pane, canes
 10 statim fantastici nusquam comparuerunt. et ait Simoni: Si uera sunt quae fecisti, quare panis remansit in manu tua, et qui comederent nusquam comparuerunt? Nero etiam imperator Simoni mago sic ait: Puto, uicti sumus. Simon dixit: Audi, imperator bone, ut isti sciant quae ego eis aliquando ostendi.
 15 Conuersus itaque ad Paulum Nero dicit ei: Paule, quid dicis? Cui ait: Hunc nisi citius perdideris, malum grande ad crescet patriae tuae.

VIII Contigit autem eo tempore, ut adulescens quidam nobilis etiam propinquus Caesaris moreretur, quem multi in
 20 ciuitate dolebant. admonebant autem plerique experimentum quaerentes utrum posset Petrus adulescentem mortuum suscitare, quia iam celeberrimus a diuersis in his operibus habebatur; sed apud gentiles difficile credebatur. alii autem Simonem

¹ d L dixerunt F | si quis faciam F | praesens per fantasiam F | ad praesens cum L om F || ² fecit om F | nam ueriss. autem F | aliquid nec fecit om F || ³ symon continuo dixit F | quod F || ⁴ tunc petrus (om uero) F | silentium F || ⁶ facit F | et continuo eleu. manu percussit digito symon F || ⁷ et ante appar. om F | canens ingens F || ⁹ territi fuissent F | petrus uero F | proiecto pane in terra F | et statim canes F || ¹⁰ et ait Simoni . . . nusquam comparuerunt per homoeotel om F || ¹¹ remansit indo L (sic: *do uid deletum*) || ¹² comederent ego scripsi comederunt L | nero imperator dixit Symon puto F || ¹³ simus F | d L || ¹⁴ bone imp. F | ut isti . . . ego cum L hoc scirent ergo F || ¹⁵ conuersus nero ad paulum dixit (om itaque et ei F) | tu paule F || ¹⁶ paulus nero dixit F | hunc hominem si tu F | perdiderit F | grande malum F | propriae (sic) tuae crescit F

sect. 8. Quae sect 8 et 9 leguntur, tantum non uerbo tenus ex Pseudo-hegesippo de excid Hierosol III, 2 desumpta sunt. Reperiuntur item in cod Monac 4554 (M) illorum actorum Petri et Pauli quae Marcelli nomine feruntur. l. ¹⁸ eo tempore contigit F | adulescens (adol- F) quidam nobilis cum FHegM nobilis adulescens quidam L | adulescens cum LM | adol- F || ¹⁹ moriretur F || ²⁰ amhonebant ergo F | plerique cum L HegM populi F | experimentum om F || ²¹ adulescentem F | qui mortuus fuerat F || ²² qui iam F | aduersis celeberr. F | Petrus habebatur F (Heg M)

adduci dicebant, ut eum si posset a morte suscitaret. utrique ergo ubi fuerat corpus directi sunt. conuenientibus etiam multis senatoribus qui fuerant cum Nerone, quaerentes cognoscere utrum aliquis ex ipsis posset iuuenem de morte suscitare, respondens Petrus dixit: Qui se potentiorum offert, accedat prius 5 et uirtute qua dicit posse mortuum resuscitare. Tunc Simon conditionem proposuit, si ipse mortuum resuscitaret, continuo Petrus occideretur; si uero Petrus praeualuisset, in Simonem sententia uerteretur. et quieuit Petrus conditioni propositae. accessitque Simon ad lectulum defuncti, incantare atque inmur- 10 murare dira carmina coepit. et post horam multam caput mouere uisus est qui mortuus fuerat. et mox clamor ingens omnium qui aderant surrexit, quod iam uiueret adulescens. ira ergo et indignatio ab omnibus surrexit in Petrum, quod ausus esset praeferre se tantae potentiae. 15

IX Tunc sanctus Petrus apostolus petiit silentium dicens: Si uiuit defunctus loquatur, et si resuscitatus est surgat, ambulet, fabuletur. fantasma, non ueritas est quod uidetur caput mouisse. Deinde uero dicit: Separetur a lectulo Simon et uideamus si iterum se mortuus mouere possit. Quo facto 20 remansit corpus exanime sicuti fuerat. adstitit itaque Petrus longius a lectulo et intra se orationem cum lacrimis faciens

¹ adducebant *F* | ut ipsum *F* | si *om F* | possent *F* | a mortuis *F* | suscitare *F* || ² ubi corpus fuerat *F* | conuenientibus autem *F* | multis senatoribus *F* || ³ qui cum nerone fuerat *F* | quaerentes *cum L* (quer-) quaerentibus *F* | cognoscere quaer. *F* || ⁴ aliquis *ego scripsi* aliqui *L* aliquid *F* | de morte *om F* | post suscitare *interpungit L* || ⁵ potiorum *F* | offert *ego scripsi* offerat *L* aufert *F* || ⁶ posse *cum F om L* | suscitare *F* | Simon *om F* || ⁷ si ipse suscitare mortuum *F* | petrus continuo *F* || ⁸ si uero Petr. praeualuisset *cum F Heg M* si autem petrus praeualeret *L* || ⁹ sententiam *F* | conditionis propositae *F* || ¹⁰ accessit autem *F* | lectulum *cum F Heg M* lectum *L* | defuncti *om F* | et incantare *F* | inmurmurare *cum LM* murmurare *F Heg* || ¹¹ diutius cepit *F* | post coepit *add* diceret *F* (scil dicere) | et multas oras iussit mouere corpus *F* || ¹² clamans (sic) statim *F* || ¹³ adherant *F* | qui iam *F* | adulescens *F* || ¹⁴ in petrum ab omnibus surrexit *F* || ¹⁵ praeferre se *ego scripsi* praeferri *L* proferre se *F* conferre se *Heg M* praeferri *post* potentiae *L*

sect. 9 l. ¹⁶ dicens *cum L* et dixit *F* et ait *Heg M* || ¹⁷ si uiuit defunctus loquatur *cum F Heg M* loquatur def. si uiuit *L* | et ante si *om F* | et ambulet *F* || ¹⁸ fabuletur *om F* | fantasma est non est ueritas *F* | uidetur caput mouisse *cum F (Heg M)* caput mou. uid. *L* | caput *F* || ¹⁹ deinde dixit *F* | a lecto *F* || ²⁰ si it. mortuum mouere potest *F* possit *ego scripsi* posset *L* || ²¹ exanima *F* | sicut *F* | astitit autem *F* | Petrus longius *cum F Heg M* longius petrus *L*

- magna uoce dicit: Adulescens, surge, sanet te dominus Iesus Christus. Et statim surrexit adulescens et locutus est et ambulauit et cibum sumpsit: et dedit eum matri suae. qui cum rogaretur ut ab eo non discederet, ait: Nolite solliciti esse: 5 non delinquetur ab eo qui illum fecit resurgere. Motus est autem omnis populus aduersus Simonem, ut lapidaretur. et dixit Petrus: Sinite: non est ei parum quod cognoscit suas artes nihil ualere. uiuat magis et Christi regnum crescere uideat et per inuidiam cottidie torqueatur.
- 10 X Ille autem fugiens Neroni dixit se in urbe iam habitare non posse, quoniam a Galilaeis offensus fuisset. pollicetur ergo uolatum, quod in caelum portaretur et petiit imperatorem ut turris lignea fabricaretur ei et in monte Capitolino ei construeretur. constituto ergo die conuenit omnis populus a minimo 15 usque ad maximum uidere quod Simon implere promiserat. iussit autem Nero non discedere Petrum et Paulum, sed adduci ad spectaculum istud. dixitque eis Nero: Ecce quod parat facere Simon multum est. sed ut credam quod aliis artibus omnia faciet, uolo uidere uirtutem uestram, ut probem quod non de 20 caelo uenit. Petrus et Paulus dixerunt: Nos homines sumus et potestatem nullam habemus, nisi deus noster qui eum in conspectu uestro confundere potest. Conuersus Petrus ad Paulum ait: Genibus fixis oremus dominum nostrum. Et ita orare coepe-

¹ dixit *F* || ² et ante statim *om F* || ³ cybum *F* | matris suae *F* | qui cum rogaretur cum *F Heg M* cum autem rogarent petrum *L* || ⁵ delinquatur *F* relinquatur *M* | illum cum *F Heg M* eum *L* | surgere *F* |, ⁶ et dixit Petrus cum *F* et prohibuit eos Petrus dicens *suppleuit Lm*² in marg *om Lm*¹ ait Petrus *Heg M* || ⁷ cognosco sit *F* | sua partes *F* || ⁸ crescit et uideat *F* || ⁹ uideat *ex* audeat *corr L* | torquetur *F*

sect. 10 quae ab initio sectionis usque ad ei construeretur leguntur, ex Pseudo-Hegesippo et illis actibus quos compilerat antea seculus est contaminata sunt. Deinde redit ad auctorem suum primarium. l. 10 ad neronem fugiens *F* | suam in urbem (*om iam*) *F* | non habit. (*om posse*) *F* |, ¹¹ eo quod *F* | a galileo *F* | offensus cum *F (Heg M)* confusus *L* | fuisse *F* | ¹² in cēlo *F* || ¹³ ei fabricaretur *F* | ei ante capitol. *L* | in montem capitulinum *F* || ¹⁴ ei constituit *F* | hodie pro die *F* | a minimo usque ad maximum cum *F om L* || ¹⁵ quod Simonem implere quod promiss. *F* || ¹⁶ recedere *F* | sic (sed?) et ipsos (*om adduci*) *F* || ¹⁷ ad suum spectaculum *F* | dixitque eis Nero cum *F* nero dicit (d)eis *L* | quod cum *F* quid *L* | facere parat *F* || ¹⁸ aliis uterque *cod; expectes falsis* | artis *F* || ¹⁹ faciens *F* | michi post probem add *F* || ²⁰ ueni *F* | dixerunt cum *F* d̄ (dicunt?) *L* || ²¹ in conspectu meo uel totius populi *F* || ²² ad populum *F* || ²³ sic ait *F* | genibus positi deum rogare et paulo et petro dixerunt *omissis uerbis* et ita orare coeperunt . . . Nero dicit *F*

runt. et Paulus Petro dicit: Fac quod coepisti: adpropinquat enim de mundo transitus noster. Audiens hoc Nero dicit: Et quo ituri estis ab ante meam potestatem? Paulus dicit: Ignoramus domini uoluntatem, quo nos duci iubet; hoc tamen scimus quia cito sumus ituri. Simon dicit: Optime imperator, ut eos 5 scias esse fallaces, nunc tibi probabo. Imperator Nero dicit: Comple, quod facturus es, et faciam de illis quodcumque uolueris. ✓/

XI Simon autem ascendens turrem extensis manibus coepit in altum uolare, omnisque populus ut uidit clamare nimium coepit. Nero autem Petro et Paulo dicit: Videtis, quia uere a maiestate 10 missus est quem magum esse dixistis; uos potius estis hominum seductores. Petrus ait: Scimus quia post paululum cum Christo erimus. Nero autem ait: Adhuc perseueratis in uanitate hac? ego enim uideo eum paene iam caelum introire, et conamini eum adhuc falsum dicere? Paulus autem Petro dicit: Erige 15 oculos et mentem ad deum et ora. Cumque eleuasset Petrus caput lacrimis plenus et Neronem uidisset mirari uolantem Simonem in aëre, dixit ei Paulus: Quid dicis, Petre famule Christi? hodie nos iste impius perdet, si Simon iste adhuc in sua praeualuerit potestate. Haec Nero cum audisset sic ait 20 inridens eos: Isti iam delirant. Petrus uero cum magna constantia dicit ei: Modo scies, imperator quia non deliramus. Paulus Petro dicit: Fac quod faciebas: ora deum omnipotentem ut suam potentiam ostendat et inimici confundat astutiam.

¹ d L (item uers 2. 3. 5. 6. 10. 15. 23) || ³ quid ituri F | ab ante cum F ab om L | meam potestatem cum L mea potestate F | dixit F || ⁴ ducere F | hoc solum F || ⁵ ituri sumus F | dixit F | ut scias eos fall. esse F || ⁶ nero imperator F | dixit F || ⁷ ut faciam F

sect. 11 l. ⁸ tunc simon ascendit in illam turrem excelsam F | et man. extens. F || ⁹ in altum cum F om L | omnis ergo populus F | nimium clamare F || ¹⁰ nero uero F | petro et paulo apostolis F | dixit F | uere om F || ¹¹ mago F | seductores hominum estis F || ¹² petrus autem ad eum ait F | quia nos paululum F || ¹³ ait eis F | in hac uanitate F || ¹⁴ ecce uidetis illum iam penetrare caelum et introire F | conamine (sic) F || ¹⁵ adhuc eum F | facere pro dicere F | dixit F || ¹⁶ et mentem om F | ad dominum F | hora F | oculos petrus F || ¹⁷ uidisset nero imperator F || ¹⁸ simonem magum F | in haëre F | dixit cum F dicit L | qui dicit ei F | Petre cum F paule L | fam. christi petre F || ¹⁹ homo iste imp. F | perdet si om F | symon in sua adhuc praeual. potestatem F || ²⁰ haec cum audisset petrus, nero sic ait F || ²¹ irrident F | isti autem F | delerant L | petrus autem respondens F || ²² dixit F | scias F | deleramus L || ²³ paulo petrus F | dicit F | deum tuum L omisi tuum cum F || ²⁴ ostendit F | astutia F

Petrus autem iterum faciem eleuans in caelum extensis manibus ait: Increpo uos, daemonia qui eum fertis, per deum patrem omnipotentem et per Iesum Christum filium eius, ut sine mora eum dimittatis. omnes enim dicent quia ipse est saluator
 5 huius mundi. Cumque hoc diceret, uenit Simon ex alto in terram, et crepuit medius; nec tamen continuo exanimatus est, sed fracto debilitatoque corpore, ut poenam suam et ruinam cognosceret, ad locum qui uocatur Aricia sublatuſ, post paululum cum diabolo eius anima discessit in gehennam.

- 10 XII Quo audito Nero deceptum se et destitutum dolens tanti casu amici, quem subito sibi sublatum plangebat, uirum sibi utilem et necessarium rei publicae, indignatus quaerere coepit causas, quibus Petrum occideret. et quia iam tempus aderat quo sancti apostoli ad suum dominum uocarentur, denique dato
 15 praecepto ut comprehenderentur, rogabatur Petrus a diuersis Christianis ut alio se loco conferret. quibus ille resistebat dicens, nequaquam se facturum ut tamquam metu mortis territus effugeret; bonum esse pro Christo pati, qui pro omnibus se obtulit; semper docebat, illam non esse mortem pro Christo,
 20 sed immortalitatem et uitam aeternam potius praedicabat. haec et alia Petrus loquebatur eis qui eum fugere suadebant. sed plebs ne se inter procellas fluctuantes gentilium destitueret hoc ei suadebant. uictus itaque Petrus omnium fletibus cessit promissitque egredi urbem. proxima ergo nocte celebrata oratione
 25 uale omnibus faciens, relicta omni plebe cum Paulo, solus coepit

¹ in cælum eleuans *F* || ² daemonia qui eum fertis *om F* || ³ per Iesum Christum *cum F* per *om L* || ⁴ dimittatis eum *F* | dicunt *F* || ⁵ huius *om F* | et cum hec diceret petrus *F* | in terra *F* || ⁶ inde a uerbis nec tamen cont. exanimatus *rursus noster exscripsit Pseudo-Hegesippum* | fracto deuoluto corp. *F* || ⁷ suam *om F* | ut ruginam suam *F* || ⁸ et ad locum *F* | aritiam *F* iricia *L* || ⁹ ab ima *pro anima F* | in gehennam *om F*

sect. 12. *Per totam hanc sectionem compiler Pseudo-Hegesippum seculus est l.* ¹⁰ destitutum *L* | dolens *cum F Heg M* *om L* || ¹¹ causas *pro casu F* | subito *om F* | utrum *pro uirum F* || ¹² reipubl. necess. *F* | indignat *F* || ¹⁴ quod *pro quo F* || ¹⁵ aduersus christiani *F* || ¹⁶ ut se alios conferret dolo (*scil loco*) *F* | quibus *om F* | resistebat tamen ille *F* || ¹⁷ se *om F* | metum *F* || ¹⁸ effugaret *F* | se optulit semper (*om docebat*) *F* || ²¹ ei *pro eis F* | sed plebs . . . suadebant *om per homoeotel F* || ²³ Petrus *post recessit pon F* | fluctibus *F* | recessit *F* || ²⁴ urbem regredi *F* | celebr. orat. *cum Heg M* celebratione (*scil celebrata oratione*) *F* orat. celebr. *L* || ²⁵ omnium *F* | dicens *F* | relicto omni plebi *F* | cum Paulo *cum L paulo F om Heg M* | coepit *om F*

proficisci. ut autem uentum est ad portam urbis, uidet sibi Christum occurrere; et adorans eum cum ingenti gaudio dicit: Domine, quo uadis? Dicit ei Iesus: Venio iterum crucifigi. Intellexit ergo Petrus pro sua hoc dictum passione, quod in eo Christus passurus uideretur, qui in omnibus martyribus suis 5 pati cognoscitur: et conuersus ad urbem in loco quo fuerat redit, captusque est a persecutoribus sequenti die cum conseruo suo Paulo.

XIII Custodierat autem Nero corpus Simonis putans eum sicuti ante fuerat resuscitari. at ubi cognouit eum iam in 10 fetore et putredine uersum, partes corporis eius obrui praecepit. accensus autem iracundia magna aduersus Petrum et Paulum sic ait Clementi praefecto urbis: Pater Clemens, isti homines increduliores sunt nimis, et possunt omnino nostram disperdere religionem, si eos adhuc uiuere passi fuerimus. sed accipiant 15 utrique cardos ferreos et inuicem se lacerare cogantur. Clemens praefectus ait: Optime imperator, quoniam Paulus non tantum incredulior apparet, aliter ipse pereat. Nero imperator dicit: Quomodo uis pereant. Tunc Clemens praefectus urbis dedit sententiam dicens: Paulus contumax contra Romanum imperium 20 capitali sententia puniatur, Petrus autem qui carminibus suis homicidium perpetravit crucifigatur. Postulauit autem Petrus ut inuersis uestigiis crucifigeretur, eo quod indignum se iudicaret eo modo crucifigi quo dominus et magister eius Iesus Christus filius dei crucifixus est. passi sunt autem tertio kalen- 25

¹ ut inuentus est autem ad portam ciuitatis *F* | uidet *cum L* uidit *F Heg M* | uid. sibi Christum *cum F Heg M* christum sibi uidet *L* ||
² eum *cum F Heg M* illum *L* | et cum ing. gaud. adhorans eum *F* | dixit *F Heg M* || ³ Iesus *cum F Heg* Christus *M om L* | uenio romam *F* uado *L sed* uenio etiam *Heg M* || ⁴ pro sua hoc dict. pass. *cum F* de sua hoc (*om M*) dict. pass. *Heg M* dictum hoc pro sua pass. *L* || ⁵ passus *F* ||
⁶ conuersus iterum (*om et*) *F* | rediens in loco quo fuerat *F* || ⁷ coartusque *F* | persecutoribus *L* | cum paulo seruo suo *F*

sect. 13 l. ¹⁰ sicut antea *F* | possit reuiuiscere (*sic*) *F* || ¹¹ in putredine (*om et*) *F* | putridine *L* | uersus fuisset *F* || ¹² accensus autem *cum F* nero autem accensus *L* | nimia iracundia *F* | adu. petrus et paulus *F* || ¹³ praefecto urbis *cum F* urbis praefecto *L* | patet (*om clemens*) *F* || ¹⁴ increduliores *cum F* (ἀρρήστοι) crudeles *L* | regionem nostram omnino disp. *F* || ¹⁵ adhuc uiuere eos *F* | passuri *F* || ¹⁷ non tamen *F* ||
¹⁸ incredulior *cum F* crudelior *L* | qualiter *F* | dixit *F* || ¹⁹ quouis modo *F* || ²⁰ dicens . . . capitali sententia *om per homoeotel* *F* || ²¹ carnalibus *F* || ²² penetrauit *F*

darum Iuliarum, Nerone bis et Pisone consulibus. ipsi uero in caelum recepti sunt, Simon autem deductus est in infernum. nam qui in Christo credunt, uiuent cum eo semper in gloria sempiterna per omnia saecula saeculorum. amen.

¹ iulii diem *F* | bisone *codd* | ipsi autem *F* || ² in cēlo *F* | symon autem magus in inferno deiectus est *F* || ³ crediderunt *F* | uiuunt *F* | in gloria sempiterna *om F* || ⁴ in secula secul. *F*

Πράξεις Παύλου καὶ Θέκλης.

Ἀναβαίνοντος Παύλου εἰς Ἰκόνιον μετὰ τὴν φυγὴν τὴν ἀπὸ Ἀντιοχείας ἐγενήθησαν σύνδοι αὐτῷ Δημῆς καὶ Ἑρμογένης ὁ χαλκεὺς, ἐποκρίσεως γέμοντες, καὶ ἐξελιπάρουν τὸν Παῦλον ὡς ἀγαπῶντες αὐτόν. ὁ δὲ Παῦλος ἀποβλέπων εἰς μόνην τὴν ἀγαθοσύνην τοῦ Χριστοῦ οὐδὲν φάλλον ἐποίει αὐτοῖς, ἀλλ' ἔστρεγεν

³ 2. Tim. 4, 10 | 2. Tim. 1, 15 (4, 14)

1. ¹ πράξεις παύλου καὶ θέκλης *A Tisch* μαρτύριον τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος θέκλης *BEF* μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ ἱσαποστόλου θέκλης τῆς ἐν γυναιξὶ πρωτομάρτυρος *I* ἐπόμνημα καὶ μαρτύριον τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου θέκλης *K* μαρτ. τ. ἁγ. καὶ ἐνδόξου πρωτομ. (καὶ ἀποστόλου *add G*) θέκλης *CG* (-κλας *G*) μαρτύριον τῆς ἁγίας θέκλης τῆς ἐν γυναιξὶν πρωτομάρτυρος *L* *passio s. Theclae uirginis c passio s. Theclae uirginis et martyris quae colitur VIII. Kalend. Octobr. d passio beatissimae uirginis et martyris Teclae m historia Theclae discipulae Pauli apostoli s*

sect. 1 1. ² ueniente paulo iconium *c* tempore illo adscendente Paulo Iconium *d* in diebus illis proficiscente Paulo Iconio *m* | τοῦ παύλου *FH* | τοῦ μακαρίου παύλου *M* | ἐν ἰκόνιον *L* | εἰς τὸ ἰκον. *M* | ἐλίκονιον *C sed* *infra* ἰκόνιον *cum reliquis* ἡκόνιον *K* ἡκόνιον *H* | μετὰ τὴν φυγὴν τὴν ἀπὸ Ἀντιοχείας *om c* μετὰ τὴν φυγὴν τὴν *om m* post persecutionem (*om d. Ἀντ.*) *s* | τῆς ἀπὸ *E* τὴν γεναμένην αὐτῷ ἀπὸ *FH* || ³ ἐγένοντο *M* | σύνδοι αὐτῷ *cum BEHIK* αὐτῷ σύνδοι *F* σύνδοι αὐτοῦ *L* αὐτῷ συνοδοιπόροι *CGM* συνοδεύοντες αὐτῷ *A Tisch* | δημῆς καὶ κηφᾶς καὶ ἔρμ. *E* ἔρμου. *hoc spiritu ABCILMd Tisch* Demas Ermogenes Alexander *d* | ὁ χαλκεὺς *cum AEFGHIKLMm om BC Tisch* aerarii *cs* || ⁴ γέμοντες πάσης ὑποκρ. *B* | καὶ ἐξελπ. τ. Παῦλ. *om G* | τὸν *ante* Παῦλον *om M* | ὡς ἀγαπ. αὐτ. *om CG* || ⁵ ὁ δὲ μέγας ἀπόστολος π. *M* | εἰς τὴν μόνην τῆς ἀγαθοσύνης *legisse uid s* εἰς μόνην ἀποβλ. *K* | ἀγαθωσύνην *GHI* || ⁶ τοῦ *om K* τοῦ θεοῦ *G* eorum *d* habens magnam benignitatem in se *m* | nihil suspicans *c* nihil mali de illis suspicabatur *d* nihil mali suspicabatur in eis *m* | φάλω *K* | αὐτοῖς *cum BCFHIKLM* αὐτοῦς *A Tisch* αὐτοῖς *om G*

αὐτοὺς σφόδρα, ὥστε πάντα τὰ λόγια κυρίου [καὶ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ εὐαγγελίου] καὶ τῆς γεννήσεως καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἡγαπημένου ἐγλύκαινεν αὐτούς, καὶ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Χριστοῦ, πῶς ἀπεκαλύφθη αὐτῷ, κατὰ ῥῆμα διηγείτο αὐτοῖς.

5 2 Καὶ τις ἀνὴρ ὀνόματι Ὀνησιφόρος ἀκούσας τὸν Παῦλον παραγενόμενον εἰς Ἰκόνιον, ἐξῆλθεν σὺν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ Σιμμίᾳ καὶ Ζήνωνι καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Λέκτρᾳ εἰς συνάντησιν

5 2. Tim. 1, 16

¹ αὐτοῖς *K* | σφόδρα *om Bc* | πάντα *τ. λ. cum EFGHIKLMcms om ABC(d) Tisch* | magnaliis dei *d* | χριστοῦ *C* τοῦ χρ. *Gs* τῆς τοῦ κυρ. διδασκαλίας *EIKLM* | uerba uicis inclusa *om c* | et interpretationibus euangelii dilecti filii (*om καὶ τῆς ἐρμ. . . . ἀναστάσεως*) *d* et doctrinam secundum euangelium interpretaretur eis *m* καὶ τῆς διδασκαλίας *cum AC(E)FGHs* ἐν διδασκαλίᾳ *B Tisch* *post* διδασκαλίας *add* διδάσκειν αὐτοὺς καὶ ἐρμηνεύειν *M* ² καὶ τῆς ἐρμ. *cum CFGHs om ABMm* τῆς *om EIKL* | τοῦ εὐαγγελίου *cum G(dm) om ABCEFIKLMs Tisch* | καὶ τῆς γενν. *cum ACEFHIKLS* τῆς τε γενν. *B Tisch* περὶ τῇ τε τῆς γένν. *M* καὶ τῆς γενν. *κ. τ. ἀναστ. om Gd* | de natiuitate de passione et resurrectione Christi *m* | καὶ τῆς ἀναστάσεως *om I* | καὶ τῆς ἀναστ. *τ. ἡγ. ἐγλ. αὐτ. om c* ³ τοῦ ἡγ. υἱοῦ καὶ τῆς ἀναλήψεως τῆς πρὸς τὸν πατέρα οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν μεγαλειῶν τοῦ χριστοῦ *M* | ἐγλύκαινεν *cum A Tisch* ἐγλύκαινεν *BG* ἐγγλυκαίνειν *EFHIK* (ἐγγλυκαίνειν) *L* (-καίνην) ἐγγλυκαίνειν *C* | αὐτοῖς *CFGHIKL* | καὶ *ante* τὰ μεγ. *om C* καὶ ἐν τῇ γνώσει *Gd* (scientiam etiam) | μεγαλῇ *H* ⁴ τοῦ κυρίου *C* αὐτοῦ χριστοῦ *H om* χριστοῦ *c* | πῶς ἀπεκαλύφθη . . . διηγ. αὐτοῖς *om c* πῶς . . . κατὰ ῥῆμα *om m* | ὡς *G* πῶς *om L* τὸ πῶς *M* | ἀπεκαλύφθη *cum CEFGHIKLM* ἀνεκαλύφθη *A Tisch* ἀνεκαλύφθησαν *B* | ἀπεκαλ. αὐτοῖς *L* | καὶ τὰ ῥήματα *CK* καὶ (*om* κατὰ ῥῆμα) *B* ⁵ διηγ. αὐτοῖς καθεκίστην *M* | διηγ. αὐτοῖς *om B* | διηγῆσατο *G* διηγῆτω *E* | *post* αὐτοῖς *add* (καὶ *Mc*) ὅτι ἐκ μαρίας (τῆς παρθένου *add M*) καὶ ἐκ (*om IKL*) σπέρματος δαυὶδ *AB CEIKLMcm* *porro add* ὁ χριστός ἐστιν *CIKM* ἐστιν ὁ κύριος ἰησοῦς χριστός *B* ἐστὶν κύριος ὁ χριστός *L* secundum carnem et de spiritu sancto Iesus Christus filius dei excelsi natus *m* item *post* αὐτοῖς *add* ὅτι ἐκ σπέρματος δαυὶδ καὶ ἐκ μαρίας ἐγεννήθη ὁ χριστός *FH om Gds Tisch*

sect 2 l. ⁵ quidam homo iustus *c* | ὀνόματι *om EFGHIKLMm* ὄνησ. ὀνόματι *Cd* | ἀκούσας . . . Ἰκόνιον *om B* | μαθὼν *G* | ὅτι τὸν *K* | τὸν μακάριον παῦλον παραγενέσθαι βουλούμενον εἰς τὸ ἰκόν. *M* ⁶ παραγενάμενος (*v m* 2 superser) *F* uenturum *c* esse uenturum *d* | ἰκόνιον *K* ἰκόνηον *H* | παραντὰ δορυμαίως ἐξῆλθεν *G* | εἰς συνάντησιν αὐτῷ (αὐτοῦ *M*) *post* ἐξῆλθεν *CMcd Tisch* | μετὰ τῶν τέκνων αὐτοῦ . . . *κ. τῆς γυναικὸς αὐτ. Λέκτρας CM Tisch* σὺν *cum* *datiuis reliqui* | αὐτοῦ *om H* ⁷ Σιμμία *cum G* (σημμία) *E* (σημαῖα) *F* (σημαῖα) *Ik* (σιμέα) *Il* (σημμέει) *L* (συμέα) *d* *Siman m* κεστομαῖα *A* κεστομέα *B* σίλα *CM Tisch* *cum* filiis Simonis *s nomen filiorum om c Symeon Metaphr.* | ζήνωνι *cum Gdms* ζήνω *A* ζήωνος *CM Tisch* ζηνίδι *El* ζηνίδῃ *kL* ζηνονίδῃ *B* ζηζωνήδῃ *F* συνωνήδῃ *H* | ἦδη καὶ *A* | λέκτρα *B* λέκτρας *C* Recta *m* laeta *c* nomen uxoris *om s* | σὺν τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ λέκτρῃ

Παύλου, ἵνα αὐτὸν ὑποδέξῃται· διηγῆσάτο γὰρ αὐτῷ Τίτος ποταπὸς ἔστιν τῇ εἰδέᾳ ὁ Παῦλος· οὐ γὰρ εἶδεν αὐτὸν σαρκὶ ἀλλὰ μόνον πνεύματι.

3 Καὶ ἐπορεύετο κατὰ τὴν βασιλικὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ Λύστραν, καὶ εἰστέκει ἀπεκδεχόμενος αὐτόν, καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐθεώρει 5 κατὰ τὴν μήνυσιν Τίτου. εἶδεν δὲ τὸν Παῦλον ἐρχόμενον, ἄνδρα μικρὸν τῷ μεγέθει, ψιλὸν τῇ κεφαλῇ, ἀγκύλον ταῖς κνήμαις, εὐεκτικόν, σύνοφρον, μικρῶς ἐπίρρινον, χάριτος πλήρη· ποτὲ μὲν γὰρ ἐφαίνετο ὡς ἄνθρωπος, ποτὲ δὲ ἀγγέλου πρόσωπον εἶχεν.

καὶ τοῖς αὐτῶν τέκνοις σημ. κ. ζην. G cum laeta uxore sua et cum filiis suis c cum coniuge Lectra et filiis suis d | εἰς συναντ. παύλου h. l. EIKL εἰς ἀπάντησιν π. A εἰς ὑπάντησιν π. FH εἰς ὕπαντ. τοῦ παυλ. B εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ Gd || ¹ ὑποδέχονται CFHM (-ωνται) δέξωνται G suscipient m recipient ds ἵνα κτὸν ὕπ. . . μόνον πνεύματι om c | αὐτοῖς G αὐτῶ om d || ² ποταπὸς ἔστιν ἡ ἰδέα (οἷοι ὁ Παῦλος) G τὸ ποταπὸς ἔστιν ἐν τῇ ἰδέᾳ K | ἰδέα M | qualis esset figura Pauli d qualis esset in actu et figura Paulus m | ἶδεν A ἦδει I ἦδη EH ἶδῃ K ἶδει L εἶδῃ F | ὅτι οὐκ εἶδεν BC μὴ εἰδοῖσιν G neque enim nouerant d | σαρκὶ om m ἐν σαρκὶ EMd || ³ ἐν πνεύματι M | sed tantum ex auditu sciebat eum m || *hactenus collatus codd H*

sēct. 3 l. ⁴ καὶ ἐπορεύετο CEFdms ἐπορ. δὲ AB ἐπορευόντο οὖν G καὶ ἐπορ. om c | κατὰ τὴν βασιλικὴν ὁδὸν cum EIKLdms κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν βασιλικὴν τὴν M κατὰ τὴν βασιλικὴν (om ὁδόν) G κατὰ τὴν ὁδὸν Fc τὴν ὁδόν (om κατὰ εἰ βασιλ.) ABC | ἐν λύστροις Gd || ⁵ καὶ εἰστέκει ἀπεκδ. αὐτ. om c | ἑστῆκεισαν G | ἀπεκδεχόμενοι G ἐκδεχόμενος CM praesent ἐκεῖ C | αὐτῶ K | ἐρχομένους cum ABELdms διερχομένους CGMc Tisch εἰσερχομένους FI aduenientem d et rogabat transeuntes ut paulum uiderent pro τοὺς ἐρχ. ἐθ. . . . Τίτον c | ἐθεώρει cum ABFM ἐθεώρουν G ἐπεθεώρει Cs Tisch ἐπετῆρει EIL ἐπετῆρει K | καὶ ἐθεώρει τοὺς διερχ. M || ⁶ post paulum uiderent add non enim nouerant eum nisi quod titus eis dixerat qualis esset figura pauli c εἶδεν . . . ἐρχόμενον om cd | ἶδεν CFIM καὶ ἶδεν (om δέ) E ἰδόντες δὲ τὸν ἄνδρα ἐρχ. τὸν παῦλον G | τὸν μακάριον παῦλον M | uiderunt ergo m || ⁷ μικρομεγέθη G | τὴν κεφαλὴν G | and his hair was scanty s | ἀγκυλαῖον CEIKL and his legs were a little crooked and his knees were projecting (ἐκκνημον?) and he had large eyes s || ⁸ εὐεκτικὸν cum ABFIM Tisch εὐέκτιον L εὐκτικὸν CE εὐκτικὸν K εὐκνημον G | μικρὸν EILM μικρὸν K μικρῶς om CG | ἐπίρρινον cum B (ἐπίρρηνον) G ἐπίρρινον AETisch ἐπίρρηνον M ἐπίρρινα E ἐπίρινα I ἐπὶ ῥίνα K ἐπολρινω L ἐπιρῆμα F ἐπίρρυπον suspic H Usener om C | πλήρη emend Grabe Tisch πλήρης codd | post πλήρης add θεοῦ M | statura pusillus, attonso capite, breuib. superciliis, naso aquilino, gratia dei plenus c statura breui, attonso capite, ruborus, cruribus elegans, subcambaster, sutosus, superciliis iunctis, naso aquilino, plenus gratia dei d statura breui, capite reburro, naso aquilino gratia repletum m βραχὺν τὴν ἡλικίαν, ψιλὸν τὴν κεφαλὴν, ἀγκύλον τὰς κνήμας, γρυπὸν, σύνοφρον, προσεκτικόν, χάριτος θείης πεπληρωμένον Sym Metaphr | ποτὲ μὲν . . . ὡς ἄνθρωπος om m | καὶ ποτὲ μὲν (om γάρ) M | μὲν om K || ⁹ γάρ om F | ὡς ἀγγέλου πρόσωπον EILMcms | ὡς ἀγγελος (om πρόσωπον εἶχεν) K | ἔχων EIC

4 Καὶ ἰδὼν ὁ Παῦλος τὸν Ὀνησιφόρον ἐμειδιάσεν, καὶ εἶπεν
ὁ Ὀνησιφόρος Χαῖρε, ἐπηρέτα τοῦ ἐλλογημένου Θεοῦ· κἀκεῖνος
εἶπεν Ἡ χάρις μετὰ σοῦ καὶ τοῦ οἴκου σου. Δημῶς δὲ καὶ
Ἑρμογένης ἐξήλωσαν καὶ πλείονα τὴν ἐπόκρισιν ἐκίνησαν, ὥς
5 εἰπεῖν τὸν Δημῶν Ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν τοῦ ἐλλογημένου, ὅτι ἡμῶς
οὐκ ἠσπάσω οὕτως; καὶ εἶπεν ὁ Ὀνησιφόρος Οὐχ ὁρῶ ἐν ἐμῖν
καρπὸν δικαιοσύνης· εἰ δὲ ἔστε τινές, δεῦτε καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν
οἶκόν μου καὶ ἀναπαύσασθε.

5 Καὶ εἰσελθόντος Παύλου εἰς τὸν τοῦ Ὀνησιφόρου οἶκον
10 ἐγένετο χαρὰ μεγάλη, καὶ κλίσις γονάτων καὶ κλάσις ἄρτον
καὶ λόγος Θεοῦ περὶ ἐγκρατείας καὶ ἀναστάσεως, λέγοντος τοῦ
Παύλου Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν
ὁψονται. μακάριοι οἱ ἀγνὴν τὴν σάρκα τηρήσαντες, ὅτι αὐτοὶ
ναὸς Θεοῦ γενήσονται. μακάριοι οἱ ἐγκρατεῖς, ὅτι αὐτοῖς λαλήσει
15 ὁ Θεός. μακάριοι οἱ ἀποταξιμένοι τῇ κόσμῳ τούτῳ, ὅτι αὐτοὶ
ἐνταρσεθήσουσιν τῷ Θεῷ. μακάριοι οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ

¹² Matth. 5, 8 || ¹⁰ 1. Cor. 7, 29

sect. 4 l. ¹ καὶ om Mm² | ἰδὼν δὲ (om καὶ) F | τὸν om A | cui cum
occurrisset onesiphorus excepit illum et dicit ei d ut uidit autem paulum
onesiforus demonstrantibus sibi signis cognouit eum c | εἶπεν δὲ M |
² apostole pro ἔπηρ. s | ὀνησιφόρος (om δ) K | post Ὀνησ. add τῷ παύλῳ
FM | χαῖρε καὶ εὐφραίνου M | minister benedict e dm | Θεοῦ om Gcd
χριστοῦ C | κἀκεῖνος μετὰ σοῦ ἡ χάρις εἶπεν E || ³ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡσοῦ
B.M | τῷ οἴκῳ C | δημῶς (om δέ) F ὁ δὲ διμῶς καὶ ἔρη. ἀκοῦσαντες ταῦτα
ἐξ. M || ⁴ dixerunt onesiforo c et dixerunt paulo s dixerunt (om ἐξήλωσαν
. . . εἰπεῖν Δημῶν) d | ὥστε G || ⁵ τὸν Δημῶν cum CEF G (δῆμον) IKLM
δημῶν AB Tisch om cds | τί οὖν ἡμεῖς M | τοῦ ἐλλογημένου CEGcdms τοῦ
ἐλλογ. Θεοῦ ABFIKLM Tisch | ὅτι καὶ A quare d || ⁶ οὕτως om Gcdm αὐτός
(ex αὐτοῦ corr) A ὥς (ex οὕτως ut uid corr) Fm¹ (οὕτως restituit m²) |
εἰπεν αὐτοῖς Mm | ὀνησιφόρος K || ⁷ καὶ αὐτοὶ K || καὶ ἡμεῖς E | ἐν τῷ
οἴκῳ μου (om καὶ seq) EIKLM || ⁸ ἀναπαύσασθε GIKL (-σθα) M (item)

sect. 5 l. ⁹ τοῦ παύλου CEF M | οἶκον ὀνησ. C οἶκον τοῦ ὀνησ. G
τοῦ Ὀνησ. om d | τοῦ om EIKM | ὀνησιφόρου M || ¹⁰ καὶ ἐγένετο K |
καὶ κλίσις γονάτων καὶ κλάσις ἄρτον om m | κλίσεις F | κλάσεις F || ¹¹ περὶ
ἐγκρ. καὶ ἀναστάσεως om d | καὶ περὶ ἀναστάσεως M | de omni iustitia
et de continentia m | λεγ. παύλου (om τοῦ) B | τοῦ παύλου οὕτως FG ||
¹³ μακάριοι οἱ ἀγνὴν . . . γενήσονται om d | ἀγνὴν τὴν καρδίαν ἔχοντες
καὶ τὴν σάρκα τηρ. F ἀγνὴ τῇ σάρκα τηρόσαντες K | σάρκα M | αὐτοὶ
cum CEF GIKLdms Tisch om ABc || ¹⁴ ναὸς cum ABcs^d Tisch ναοὶ CEF
GIKLMms^{ac} | templum sancti spiritus c animae eorum templa dei effi-
cientur m | τοῦ Θεοῦ B || ¹⁵ τούτῳ om ABm τὸν κόσμον τοῦτον K ||
¹⁶ ἐνταρσεθήσουσιν(σι) τῷ Θεῷ cum ABGcdms ἐνθεῖς κληθήσονται CEFI
KLM Tisch | μακάριοι οἱ ἔχοντες . . . κληρονομ. τὸν Θεόν om c | μακ.
οἱ μὴ ἔχοντες ὡς οἱ ἔχοντες K

ἔχοντες, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὸν Θεόν. μακάριοι οἱ φόβον ἔχοντες Θεοῦ, ὅτι αὐτοὶ ἄγγελοι Θεοῦ γενήσονται.

6 Μακάριοι οἱ τρέμοντες τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. μακάριοι οἱ σοφίαν λαβόντες Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ ἐπίστου κληθήσονται. μακάριοι οἱ τὸ βάπτισμα 5 τηρήσαντες, ὅτι αὐτοὶ ἀναπαύονται πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. μακάριοι οἱ σένεσιν Ἰησοῦ Χριστοῦ χωρήσαντες, ὅτι αὐτοὶ ἐν φωτὶ γενήσονται. μακάριοι οἱ δι' ἀγάπην Θεοῦ ἐξελεθόντες τοῦ σχήματος τοῦ κοσμοῦ, ὅτι αὐτοὶ ἀγγέλους κρινούσιν καὶ ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς ἐλόγηθήσονται. μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι 10

¹⁰ Matth. 5, 7

¹ κληρονομήσουσιν . . . ὅτι αὐτοὶ om' G per homoeotel | κληρ. τὸν Θεόν cum CEFIKLds^a Tisch κληρ. τὴν βασιλείαν τοῦ χριστοῦ M κληρονόμοι Θεοῦ γενήσονται AB κληρ. τὴν γῆν sa^ac haereditabunt uitam m | φόβ. Θεοῦ ἔχ. C φόβ. χριστοῦ ἔχ. EFK^a || ² Θεοῦ om M | αὐτοὶ om ABF | ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὸν Θεόν καὶ ἄγγ. αὐτοῦ γενήσ. M | ἄγγ. χριστοῦ A Θεοῦ om cdm^s | κληθήσονται E

sect. 6 l. ³ μακάριοι οἱ τρέμοντες . . . παρακληθήσονται om CE^d Tisch | οἱ om M | τέμντες M | τὰ ἅγια K | τὰ λόγια κυρίου Bc | post τὰ λογ. τ. θ. add καὶ φιλιάσσαντες αὐτοῦ τὰς ἐντολάς M || ⁴ ἐνφωθήσονται leg uid c | μακάριοι οἱ σοφίαν . . . κληθήσονται om Cd Tisch; post μακάριοι οἱ τὸ βαπτ. κτλ. ponunt Gm | οἱ σοφίαν Θεοῦ λαβ. K οἱ φόβον Θεοῦ καὶ σοφίαν λέβ. M | παρὰ ἡσ. χρ. M || ⁵ αὐτοὶ om EIKL οἱ F | filii sanctae ecclesiae c | οἱ om L | τὸ ἅγιον καὶ σωτήριον βαπτ. M | τηρήσ. τὸ βαπτ. AB || ⁶ καθαρὸν τηρήσ. F^gedm καθ. καὶ ἀνύπτωτον τηρ. M | ἀναπαύονται πρὸς τὸν om E | καὶ τὸν υἱὸν om B et filium (eius) carissimum cds x. τὸν (om A) υἱὸν τοῦ Θεοῦ ὄψονται AEFIKL x. τὸν υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα GM || ⁷ quia in lumine requiescent m | μακάριοι οἱ σένεσιν . . . ἐν φ. ἔσονται om Cd Tisch | χριστοῦ Θεοῦ ἡμῶν K | συν. καὶ σωφροσύνην κτισάμενοι M | qui cum prudentia Christi mandata dei conseruant et praecepta ipsius non contemnunt, quia ipsi ueste lucida induentur m | χωρήσαντες cum BEIKLc^s δωρήσαντες A τηρήσαντες EG ἰησοῦ χριστοῦ post χωρήσ. I | ὅτι αὐτῶν ἐν χαρὰ καὶ φωτὶ μεγάλῳ M || ⁸ ἐν φωτὶ Θεοῦ B | γενήσονται cum EFGIKLM ἔσονται AB | μακάριοι οἱ δι' ἀγάπην . . . εὐλογηθήσονται om C Tisch | δι' ἀγάπην Θεοῦ cum BEIKLcdm^s χριστοῦ AFG^s διὰ φιλίαν καὶ ἀγάπην Θεοῦ M propter fidem et caritatem dei m | τοῦ κόσμου τοῦτον θορύβον καὶ σχήματος M || ⁹ τοῦ κόσμου FG huius mundi d huius saeculi c huius corporis s | morti tradentur ambitionem saeculi contemnentes m | quoniam angelis aequabuntur d ὅτι ζῶντες αἰώνιον κληρονομήσουσι legisse uid sa^c (non item sa^d) | ἐκ δεξιῶν M || ¹⁰ τοῦ πατρὸς cum ABEIKLMcs^a τοῦ Θεοῦ Fds^c τοῦ χριστοῦ Gm τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ sa^a | λογηθήσονται I σταθέντες εὐλογηθ. M σταθήσονται FGms^a sedebunt d inuenientur sa^d | μακάριοι οἱ ἐλεημ. ὅτι αὐτ. ἐλεηθῃς. om GI sequentibus καὶ οὐκ . . . πικρὰν praecedenti macarismo adiunctis. eodem loco uerba καὶ οὐκ . . . (πικρὰς) ponunt AB | ὅτι αὐτοὶ οἱ ἐλεοῦντες τὸν πένθητα αὐτὸν τὸν χριστὸν διακονοῦσιν M

αὐτοὶ ἐλεηθήσονται καὶ οὐκ ὄψονται ἡμέραν κρίσεως πικράν.
μακάρια τὰ σώματα τῶν παρθένων, ὅτι αὐτὰ εὐαρεστήσουσιν
τῷ θεῷ καὶ οὐκ ἀπολέσουσιν τὸν μισθὸν τῆς ἀγνείας αὐτῶν.
ὅτι ὁ λόγος τοῦ πατρὸς ἔργον αὐτοῖς γενήσεται σωτηρίας
5 ἡμέραν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀνάπασιν ἔξουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

7 Καὶ ταῦτα τοῦ Παύλου λέγοντος ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας
ἐν τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, θέκλα τις παρθένος Θεοκλείας μητρὸς
μεμνηστευμένη ἀνδρὶ Θαμύριδι, καθεσθεῖσα ἐπὶ τῆς σύνεγγυς
Θυρίδος τοῦ οἴκου ἤκουεν νυκτὸς καὶ ἡμέρας τὸν περὶ ἀγνείας
10 λόγον λεγόμενον ἐπὶ τοῦ Παύλου· καὶ οὐκ ἀπένευεν ἀπὸ τῆς

¹ ἐλεηθῇ. καὶ om d | πικράν om B πικρᾶς A || ² μακάριοι οἱ παρ-
θενίαν ἀσκήσαντες ὅτι αὐτοὶ παραστήσονται τῷ χριστῷ καὶ τὸν μισθὸν
αὐτῶν οὐκ ἀπολέσωσιν B | τῶν παρθένων καὶ τὰ πνεύματα FGs beati
spiritus uirginum (om τὰ σώματα) m | αὐτὰ om EIKLcd αὐταὶ A αὐτοὶ
FG | quia absque tristitia et periculo permanebunt pro ὅτι αὐτὰ . . .
θεῷ m | εὐαρεστήσωσι EIK (sed -σωσοι) M || ³ τῷ αἰώνῳ καὶ μεγάλῳ
θεῷ M | τὸν θεὸν C | οὐ μὴ M | ἀπολέσωσιν cum ABFGL Tisch ἀπο-
λέσωσιν CEIKMcclms | αὐτῶν τῆς ἀγνείας G | ἀγνείας cum ABGcds Tisch
παρθενίας CEIKLM iusticiae m | αὐτῶν om EFIKLd || ⁴ ὅτι ὁ λόγος . . .
αἰῶνος om B ὁ λόγος . . . τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ om L | ἔργον om cdm |
manet in eis saluans eos d | αὐταῖς A αὐτοῦ E αὐτῶν M | σωτηρίας om C |
ἐλμέραν pro εἰς ἡμ. F | ἐν τῷ νύκτῳ pro εἰς ἡμ. τ. νύ. αὐτ. C || ⁵ καὶ ἀνά-
πασιν . . . αἰῶνος om s | αἰῶνας αἰῶνων M in saeculo futuro in lumine
sempiterno m | hactenus codd LM collati sunt

sect. 7 l. ⁶ καὶ om A haec igitur m | τοῦ om A | αὐτοῦ λέγοντος G
λέγ. τοῦ παύλου CEFI εἰπόντος τοῦ παύλου K | per totam diem praedica-
cante m | εἰς μέσον G ἐμμέσῳ F | ἐν μεσ. τ. ἐκκλησίας om d ἐκκλησίας
om c || ⁷ Θεοκλίας ABEGK θυγάτηρ Θεοκλ. μητρὸς G μητρὸς Θεοκλ. AB |
⁸ μνηστευσαμένη AB | Θαμυρίδι cum BEFGIK (Θαμύριδι) Θάμυρι C Tisch
Θάμυριν A tammiro principi c Thamiro dm add principi ciuitatis m | ὀνό-
ματι θαμ. B a kings son auld s^d | καθεσθεῖσα ἐπὶ cum EI καθεσθεῖσα
ἐπὶ τοῖς σύνεγκοις τῆς θυρίδος K καθίσασα ἀπὸ C Tisch | σύνεγγυς cum
CEFGI Tisch om σύνεγγυς AB | ἐπὶ τῆς θυρίδος τοῦ οἴκου καθεσθεῖσα A
ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου καθίσασα B αὐτῇ ἐπὶ τῆς θυρίδος τοῦ οἴκου
αὐτῆς καθεσθεῖσα ἀπὸ τῆς σύνεγγυς θυρίδος FG assedit super fenestram
iunctam (iuxta d) domui (domum d) onesifori cd quae erat iuxta domum
Honesiphori manens m || ⁹ τοῦ οἴκου cum AB(FGs qui add αὐτῆς) cdm
(qui add onesiphori) om CEIK Tisch | ἤκουσε(ν) CE | τὸν περὶ ἀγν. λογ.
cum AB(c)lms-(περὶ ἀγν. postea add EFG) τὸν τῆς παρθενίας λόγ. C Tisch
τὸν περὶ Θεοῦ λόγον EGIK uerbum eius c λεγόμενον ἢ π. τ. Παύλ. om CF
Tisch post λόγον add καὶ τῆς προσευχῆς Ccm(d) Tisch τὸν περὶ ἀγνείας
καὶ τῆς ἐν χριστῷ πίστεως καὶ προσευχῆς F post ἐπὶ τοῦ Παύλου add
καὶ τῆς ἐν κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ πίστεως καὶ προσευχῆς AB καὶ τὸν περὶ
ἀγάπης καὶ τῆς ἐν χριστῷ πίστεως καὶ προσευχῆς G καὶ τὸν περὶ ἀγνείας
καὶ τῆς ἐν κυρίῳ ἰησοῦ χριστοῦ πίστεως καὶ προσευχῆς EIK || ¹⁰ ἀπένευσεν
G | ἐκ τῆς θυρ. C Tisch

Θυρίδος, ἀλλὰ τῇ πίστει ἐπήγετο ὑπερενφραυνομένη. ἔτι δὲ καὶ βλέπουσα πολλὰς γυναῖκας καὶ παρθένους εἰσπορευομένας πρὸς τὸν Παῦλον, ἐπεπόθει καὶ αὐτὴ καταξιωθῆναι κατὰ πρόσωπον σιῆσαι Παύλου καὶ ἀκούειν τὸν τοῦ Χριστοῦ λόγον· οὐδέπω γὰρ τὸν χαρακτῆρα Παύλου ἑώρακει, ἀλλὰ τοῦ λόγου 5 ἤκουεν μόνον.

8 Ὡς δὲ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τῆς Θυρίδος, πέμπει ἡ μήτηρ αὐτῆς πρὸς τὸν Θάμυριν· ὁ δὲ ἔρχεται περιχαρής, ὡς ἤδη λαμβάνων αὐτὴν πρὸς γάμον. εἶπεν οὖν ὁ Θάμυρις πρὸς Θεοκλείαν Πού μου ἔστιν ἡ Θέκλα; Καὶ εἶπεν ἡ Θεοκλεία Καινόν σοι ἔχω 10 εἰπεῖν διήγημα, Θάμυρι. καὶ γὰρ ἡμέρας τρεῖς καὶ νύκτας τρεῖς Θέκλα ἀπὸ τῆς Θυρίδος οὐκ ἐγείρεται, οὔτε ἐπὶ τὸ φαγεῖν οὔτε ἐπὶ τὸ πιεῖν, ἀλλὰ ἀτενίζουσα ὡς πρὸς εὐφρασίαν, οὕτως πρόσκειται ἀνδρὶ ξένῳ ἀπατηλοῦς καὶ ποικίλους λόγους διδάσκοντι, ὥστε με θαυμάζειν πῶς ἡ τοιαύτη αἰδῶς τῆς παρθένου χαλε- 15 πῶς ἐνοχλεῖται.

¹ ἐπήγετο *ego scripsi* ἐπέλεγτο *CE Tisch* ἠπήγετο *A* ἀπήκτο *B* ἀπήγετο *IK* ὑπήγετο *G* ὑπέλεγτο *F* ducebatur (fidem iam habens in deo affectu maximo Christi ducebatur) *m* docebatur *c* implebatur *d* profecit *s*^a mirabatur *s*^{ae} | ὑπερενφραυνομένη *om* *cdms* εὐφραυνομένη *B* | plurimos introeuntes *m* || ² καὶ prius *om* *B* | καὶ παρθένους *cum* *AEFGIKcd* παρθ. καὶ γυν. *B* καὶ παρθένους *om* *Cs Tisch* | εἰσερχομένας *C* || ³ τὸν *om* *IK* | ἐπεθύμει *C* | ἐπεπ. δὲ καὶ *F* | καὶ κατὰ *FGI* ἐπὶ *K* | καταξιωθῆναι . . . παῦλον καὶ *om* *cs* | κατὰ προσ. . . παῦλον καὶ *om* *m* || ⁴ τὸν λόγον τοῦ χρ. *AB* τῶν . . . λόγων *EI* || ⁵ οὕτω *B* | γὰρ ἀμῆν *G* | τὸν χρ. παῦλον ἑωράκει *cum* *EFGIK* τὸν χρ. ἑωράκει (ἐορ. *A*) αὐτοῦ *ABms* ἦδει τὸν χρ. αὐτοῦ *Ccd Tisch* | τ. λ. ἦκ. μόνον *cum* *ABEFIK Tisch* τ. λ. μόνον ἦκ. *C* τοὺς λόγους αὐτοῦ ἤκουεν καὶ μόνον *G*

sect. 8 l. 7 δέ *om* *C* et *cum* *cd* *cumque* *m* | ἐφίστατο *E* | πέμπει ἡ μ. α. *cum* *CEFIK Tisch* ἡ μ. αὐτῆς (αὐτοῦ *G*) πέμπει *ABG* || ⁸ Θάμυρην *A* Θάμυρην (om τόν) *K* tammirum *c* Thamirum *d* Thamyrum *m* add sponsum eius *cdsae* || ⁹ εἰς τὰ ἴδια πρὸς γάμον *B* | εἶπεν οὖν ὁ Θάμ. . . Θέκλα *cum* *FGcdms* *om* per homoeotel *ABCEIK Tisch* qui cum introisset domum eius (om *d*) dixit Theocliae (om *c*): ubi est Thecla mea (mea Thecla ut illam uideam *c*) *cd* et interrogauit dicens: ubi est mea Tecla ut illam uideam *m* | Θεοκλίαν *G* || ¹⁰ καὶ εἶπεν αὐτῷ *C* | ἡ Θεοκλεία (-κλία) *cum* *EFIK* ἡ *om* *ABCG Tisch* | πρᾶγμα ἔχω *I* || ¹¹ διηγῆσασθαι *I* διηγῆσασθαι θέαμα *C* spectaculum *m* | καὶ γὰρ *cum* *ABFTisch* ἥδη γὰρ *CEGIK* | καὶ νύκτας τρεῖς *om* *GI* || ¹² ἐγγέρεται *CFIK* || ¹³ ἀλλ' *CEI* | ante ἀτενίζουσα *add* sed adhaesit ut aranea in fenestra *c* inhaesit ut aranea *d* (uterque paullo infra ὡς ἀράχνη *om*) | ὥσπερ *C Tisch* ὡς *om* *G* | πρὸς εὐφρ. *cum* *ABEFIK* εἰς εὐφρ. *CG Tisch* | πρόκειται *GK* || ¹⁴ λογισμοὺς *E* | διδάσκει *G* || ¹⁵ με *om* *EFGIK* | πῶς *cum* *ABms Tisch* ὅτι *CGcd* εἰ *EFIK* | τοσαύτη *ABGIK* | αἰδῶ *K* || ¹⁶ ἐνοχλεῖται *cum* *EFGIK* παρενοχλ. *A* προσενοχλ. *B* ὀχλεῖται *C Tisch*

9 Θάμυρι, ὁ ἄνθρωπος οὗτος τὴν Ἰκονιέων πόλιν ἀνασεύει,
 ἔτι δὲ καὶ τὴν σὴν θέκλαν· πᾶσαι γὰρ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ νέοι
 εἰσέρχονται πρὸς αὐτόν, διδασκόμενοι παρ' αὐτοῦ ὅτι Δεῖ, φησὶν,
 ἓνα καὶ μόνον Θεὸν φοβεῖσθαι καὶ ζῆν ἄγνως. ἔτι δὲ καὶ ἡ
 5 Θυγάτηρ μου ὡς ἀράχνη ἐπὶ τῆς Θυρίδος δεδεμένη τοῖς ὑπ'
 αὐτοῦ λόγοις κρατεῖται ἐπιθυμία καὶ καὶ πάθει δεινῷ. ἀτενίζει
 γὰρ τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐάλωται ἡ παρθένος. ἀλλὰ
 πρόσσελθε αὐτῇ σὺ καὶ λάλησον· σοὶ γὰρ ἐστὶν ἡρμοσμένη.

10 Καὶ προσελθὼν Θάμυρις, ἅμα μὲν φιλῶν αὐτήν, ἅμα δὲ
 10 καὶ φοβούμενος τὴν ἐκκλησίαν αὐτῆς, εἶπεν Θέκλα ἐμοὶ μνηστευ-
 θείσα, τί τοιαύτη κάθησαι; καὶ ποῖόν σε πάθος κατέχει ἐκκλη-
 κτον; ἐπιστράφηθι πρὸς τὸν σὸν Θάμυριν καὶ αἰσχύνθητι. Ἔτι
 δὲ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς τὰ αὐτὰ ἔλεγεν Τέκνον, τί τοιαύτη κάτω

sect. 9 l. 1. ¹ Θάμυρη K | ὁ γὰρ ἄνθρωπος G | Ἰκονιαίων FI ἡκονιαίων
 K | ἀνατρέπει Bcd (euertit) || ² ἔρχονται C | πρὸς τοῦτον G | διδασκ.
 φοβεῖσθαι Θεὸν καὶ ζῆν ἄγνως C Tisch | ὑπ' αὐτοῦ FGIK | ἔτι δὲ pro
 ὅτι δεῖ G || ⁴ ἓνα καὶ μόνον φοβ. Θεὸν I ἓνα Θεὸν καὶ μόνον AK | μόνον
 σέβειν Θεὸν καὶ φοβ. E γινώσκειν καὶ φοβεῖσθαι F | ἔτι δὲ om E qui
 post μου add ἔτι μὴν | ἡ θυγ. μου θέκλα FGcdm item sed om ἡ θυγ.
 μου s || ⁵ ὡς ἀράχνη om cd | ἐπὶ τὴν θυρίδα E | δέδετα καὶ C | τοῖς
 ὑπ' αὐτοῦ λόγοις cum EIKcdm τοῖς ὑπὸ Παύλον λόγοις AB Tisch τοῖς
 Παύλον λόγοις G τοῖς τοῦ Παύλου λόγοις F τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ
 ἀκούονσα C om s || ⁶ καὶ καὶ cum Ccds Tisch καὶ (uano desiderio) m
 δεινῷ ABEFGIK | καὶ πάθει καὶ καὶ EIK (καὶ καὶ) καὶ πάθει δεινῷ om cd
 atque nouae doctrinae m || ⁷ ἐάλωται cum AF Tisch ἐάλω BG ἐάλωκεν
 EI καὶ ἀπέδωκε λυμῷ K animo deminuitur c animo demolitur d atto-
 nita (om ἀτενίζει γὰρ) m ἐλπίζει παρθένος διαμένειν C | ἡ om G ἡ παρθ.
 om cd || ⁸ αὐτῇ post λάλησον EGcd | σὺ cum ABEs Tisch om CFGK
 cdm | ἀλλὰ λάλησον αὐτῆς (om πρόσσελθε . . . καὶ) F αὐτῇ repet Im (illi) |
 καὶ συλλάλησον K | σὺ γὰρ ἡρμοσμένη (om ἐστίν) K | hactenus collati
 sunt codd IK

sect. 10 l. 9 καὶ om E προσῆλθεν Ccds προσελθ. om m | ὁ Θάμυρις
 EFG | ἅμα μὲν . . . τὴν ἐκκλησίαν om d et uidit eam intentissime aures
 appositas habentem uerbis pauli c amans et diligens eam obiurgansque
 illam m || ¹⁰ καὶ om G | αὐτῆς τὴν ἐκκλησίαν A Tisch | καὶ εἶπεν Ccds |
 εἶπεν πρὸς αὐτήν FGcdms εἶπεν αὐτῇ Θάμυρις C | μεμνησμενὴν E ἡ
 ἐμοὶ ἐρμοσμένη C || ¹¹ κάθη(ει) κάτω βλέπονσα FG quid tibi est c
 quare talis facta es d quid talis es m quare talia facis s | ἐκκληκτον
 κατέχει C || ¹² ἐπιστράφητι G | σὸν om AG || ¹³ αὐτῆς om G | τοιαῦτα
 Cm τὰ τοιαῦτα E | ἔφη B λέγονσα FG | τέκνον τί cum CEG filia
 mea thecla quid c filia thecla quare d tecla cur m | τέκνον post βλέ-
 πονσα A post κάθησαι B Tisch om s αὐτῇ δὲ κάτω βλεπ. ἐκάθιστο μηδὲν
 ἀποκρ. ἀλλὰ παραπλήξει F | τί οὕτως (om κάτω βλέπονσα) C βλέπονσα
 κάτω A

βλέπουσα κάθῃσαι, καὶ μηδὲν ἀποκρινομένη ἀλλὰ παραπλήξ; Καὶ οἱ μὲν ἔκλαιον δεινῶς, θάμυρις μὲν γυναικὸς ἀστοχῶν, Θεοκλεία δὲ τέκνου, αἱ δὲ παιδίσκαι κυρίας· πολλή οὖν σύγχυσις ἦν ἐν τῷ οἴκῳ πένθους. καὶ τούτων οὕτως γινομένων θέκλα οὐκ ἀπεστράφη, ἀλλ' ἦν ἀτενίζουσα τῷ λόγῳ Παύλου. 5

11. Ὁ δὲ θάμυρις ἀναπηδήσας ἐξῆλθεν εἰς τὸ ἄμφοδον, καὶ παρετῆρει τοὺς εἰσερχομένους πρὸς τὸν Παῦλον καὶ ἐξερχομένους. καὶ εἶδεν δύο ἄνδρας εἰς ἑαυτοὺς μαχομένους πικρῶς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἄνδρες, τίνες ἐστέ εἶπατέ μοι, καὶ τίς οὗτος ὁ ἔσω μεθ' ὑμῶν, πλανῶν ψυχὰς νέων καὶ παρθένων 10 ἀπαταιῶν, ἵνα γάμοι μὴ γίνωνται ἀλλὰ οὕτως μένωσιν· ὑπισχνοῦμαι οὖν ὑμῖν δοῦναι πολλὰ χρήματα, ἐὰν εἴπητέ μοι περὶ αὐτοῦ· εἰμὶ γὰρ πρῶτος τῆς πόλεως.

¹ κάθῃσαι μοι A | καὶ ante μηδὲν om EG | μηδενὶ Ecdm | οὐδὲν ἀποκρίνη C | ὡς παραπλήξ (om ἀλλά) G ἀλλὰ παραπλήξ om cd | παραπλ. γεγονυῖα B παραπλήττη CE || ² οἱ μὲν ἐν τῷ οἴκῳ Es ἐν τῷ οἴκῳ post δεινῶς C || ³ πολλή... πένθους cum ABFG Tisch om d σύγχυσις οὖν ἐγένετο πένθους ἐν τῷ οἴκῳ C ἐν τῷ οἴκῳ συγχ. ἦν πένθους E || ⁴ κ. τοῦτ. πάντων γενομένων G οὕτως om EFcdm || ⁵ ἐπεστράφη A | ἀπὸ τῆς θυρίδος οὐκ ἀφίστατο C | ἀλλ' ἦν ἀτ. τ. λ. II. cum AB Tisch ἀλλ' ἦν ὅλη πρὸς τὸν λόγον παύλου προσέχουσα E ἀλλ' ἦν πρὸς τὸν λόγον παύλου (τὸν τοῦ παύλου λόγον F) ἀποβλέπουσα FG ἀλλὰ τοῦ λόγου παύλου ἤκουεν C sed erat pro uerbo dei doctrinae Pauli deuincta m(s) sed attonita erat uerbis pauli c similiter d

sect. 11 l. ⁶ ὁ δὲ θάμ. ἔξω ἐξεληθὼν (om ἀναπηδήσας et εἰς τὸ ἀμφ. καὶ) C | τὸ ἀμφ. cum EFG τὸν ἀμφ. AB Tisch || ⁷ καὶ παρετῆρει... ἐξερχ. om c | διερχομένους C | πρὸς τὸν παῦλον cum EFGds (sed F post ἐξερχο. ponit) πρὸς παῦλον C πρὸς αὐτὸν Bm (sed praemittit ad hospitium Pauli pro εἰς τὸ ἀμφ.) Tisch πρὸς τ. παῦλ. om A | καὶ τοὺς ἐξερχ. FG | καὶ ἐξερχομένους om ACdm || ⁸ ἶδεν EFG | πρὸς αὐτοὺς μαχομ. G πρὸς ἑαυτοὺς post μαχομ. C | διαμαχομένους B | πικρῶς om Cd | εἰς ἑαυτ. μαχ. πικρῶς om c (qui longe a graecis discedit) || ⁹ πρὸς αὐτοὺς cum CEms ἀντὶς FGD om Abc Tisch | τίνες ἐστέ εἶπατέ μοι καὶ cum ABes tl ἔχετε εἶπ. μ. κ. FG τίνες ἐστέ et καὶ om Ced Tisch quis est iste (qui estis?) dicite mihi aut quis est hic m | τίς ante οὗτος om E || ¹⁰ οὕτως Fm¹ (οὕτως m²) | ὁ ἔσω μεθ' ὑμῶν cum BEFGcms ὁ ἔσω μεθ' ὑ. A ὁ μεθ' ὑ. (om ἔσω) C Tisch plane om d | πλανῶν cum CEGc(d)s Tisch πλάνος ἄνθρωπος AB seductor m ἄνθρωπος post πλανῶν E ἄνθρώπων post ψυχὰς FG | παρθένους C Tisch || ¹¹ ἀπαταιῶν om FG | γίνονται FG γίνονται C Tisch | μὴ γίνονται γάμοι E | ἀλλ' οὕτως EF | μένωσιν cum EFG μένουσιν ABC Tisch || ¹² οὖν om FG | δοῦναι om C | πολλὰ χρημ. cum ABE χρημ. πολλά FG χρημ. ἰκανά C Tisch | μοι εἴπητε C || ¹³ post πόλεως add καὶ οἱ μικρῶς ἀγωνιῶ περὶ τῆς (μνηστευθείσης μοι EF) θέκλης, ὅτι οὕτως φιλεῖ τὸν ξένον καὶ στεροῦμαι γάμον CEFd (sed uide infra sect. 13)

12 Καὶ ὁ Δημᾶς καὶ Ἑρμογένης εἶπον αὐτῷ Οὗτος μὲν τίς ἐστιν, οὐκ οἶδαμεν· στερεῖ δὲ νέους γυναικῶν καὶ παρθένους ἀνδρῶν, λέγων Ἄλλως ἀνάστασις ὑμῖν οὐκ ἔστιν, ἐὰν μὴ ἀγνοῖ μελίνετε καὶ τὴν σάρκα μὴ μολύνετε ἀλλὰ τηρήσητε ἀγνήν.

- 5 13 Ὁ δὲ Θάμυρις εἶπεν αὐτοῖς Δεῦτε, ἄνδρες, εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ ἀναπαύσασθε μετ' ἐμοῦ. καὶ ἀπῆλθον εἰς πολύτιμον δεῖπνον καὶ πολλὸν οἶνον καὶ πλοῦτον μέγαν καὶ τράπεζαν λαμπράν· καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὁ Θάμυρις, φιλῶν τὴν Θέκλαν καὶ Θέλων τυχεῖν γυναικός. καὶ εἶπεν ἐν τῷ δείπνῳ ὁ Θάμυρις
10 Ἄνδρες, εἵπατέ μοι, τίς ἐστιν ἡ διδασκαλία αὐτοῦ, ἵνα καὶ γὼ γνῶ· οὐ γὰρ μικρῶς ἀγωνιῶ περὶ τῆς Θέκλης, ὅτι οὕτως φιλεῖ τὸν ξένον καὶ ἀποστεροῦμαι γάμου.

sect. 12 l. 1. ¹ καὶ ὁ δημ. cum ABEs Tisch δημ. δὲ CGdm καὶ prius om c | ὁ ἔρμου. E ἔρμου. AB Tisch | εἶπαν EFG | αὐτῷ cum ABE πρὸς αὐτὸν G | ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος τῷ Θάμυρι C | αὐτῷ om cdm | οὕτως om G | οὗτος post ἐστιν F | μὲν τίς cum ABm Tisch τίς μὲν CEF G quis sit hic c hic quis sit d || ² post οἶδαμεν add οὕτως G | στερεῖ cum CEF G στερεῖσκει AB Tisch || ³ ἄλλη ἀν. legisse uid cm | ἀνάστασιν (ἀνάστ. ἄλλως B) μὴ γίνεσθαι AB | ὑμῖν om G | ἔσται Ec dm | εἰ μὴ τίς ἐν ἀγνείᾳ μέλῃ AB || ⁴ μενεῖτε G | τὴν σ. ὑμῶν G | μὴ om G | μολύνετε G | μὴ μολύνῃ ἀλλὰ τηρήσῃ (-σει A) αὐτὴν ἀγνήν AB | ἀλλ' ἀγνήν τηρήσῃ E ἀλλ' τ. ἀγν. om FGcdms

sect. 13 l. 5 ἄνδρες om C Tisch | ἄνδρες δεῦτε ἄγωμεν AB δ. ἄνδρες ἄγωμεν E δ. ἄνδρ. μετ' ἐμοῦ FGs || ⁶ καὶ ἀναπαύσασθε cum FG ἀναπαύσεσθε (om καὶ) E ἀναπαύσασθαι B καὶ ἀναπαύεσθε AC Tisch | μετ' ἐμοῦ cum ABE πρὸς με FGds om Ccms^d Tisch | ἀπῆλθον cum CGcdms^{ae} Tisch ἀπῆλθον μετ' αὐτοῦ legisse uid cs | εἰσῆλθον εἰς (om A) τὸν οἶκον αὐτοῦ ABEs^d | εἰς πολύτιμον . . . ἐπότισεν αὐτούς om c || ⁷ πολλὸν οἶνον cum AE d Tisch οἶν. πολλὸν praem εἰς FG πολυοῖνον BC om msc multam carnem s^d | πλοῦτ. πολλὸν FG | καὶ τράπεζ. λαμπρ. ante καὶ πλοῦτ. μέγ. C | μακράν pro λαμπράν E | καὶ τραπ. λαμπρᾶν παρέθηκεν αὐτοῖς FG || ⁸ ὁ om ABF | post θαμ. add εἰς μέθην EF | ὁ θαμ. φιλῶν . . . γυναικός om d | φιλῶν cum AB EFG ποθῶν C Tisch | καὶ Θέλων om AB || ⁹ αὐτῆς τυχεῖν μεμνηστευμένης αὐτῷ εἰς γυναῖκα E et timens ne fraudaretur nuptiis eius c | post γυναικός add in die qua statutum fuerat ei a socio msc | εἶπεν δὲ αὐτοῖς C αὐτοῖς post εἶπεν add etiam FGdms | ἐν τῷ δείπνῳ post ὁ θαμ. C om Gm || ¹⁰ ἄνδρες εἵπατέ μοι cum AB EFG εἵπ. μ. ἄνδρ. (fratres, amici) cs εἵπ. μ. post ἡ διδ. αὐτοῦ Cdm Tisch | τί AC | διδασκῇ C | ἵνα καὶ γνῶ om d || ¹¹ γνῶ cum CEF (sciam cms) ἴδω ABG Tisch | ὅτι οὐ B | μικρός ἀγὼν pro μικρῶς ἀγωνιῶ A μικρός μοι ἀγὼν ἐστιν B μικρός etiam F | ὁ περὶ τῆς παρθένου Θέκλης AB | ὑπὲρ C Tisch | ὅτι οὕτως . . . ἀποστ. γάμου om C hoc loco (sed uide supra ad finem sect. 11) | οὕτως om FG || ¹² στεροῦμαι FG | γυναικός G | καὶ ἀποστ. γάμου om dm

14 Εἶπον δὲ Δημᾶς καὶ Ἑρμογένης Προσάγαγε αὐτὸν τῷ ἡγεμόνι Καστελίῳ ὡς ἀναπείθοντα τοὺς ὄχλους ἐπὶ καινῇ διδαχῇ Χριστιανῶν, καὶ οὕτως ἀπολεῖ αὐτὸν καὶ σὺ ἔξεις τὴν γυναῖκά σου θέκλαν. καὶ ἡμεῖς σε διδάξομεν, ἣν λέγει οὗτος ἀνάστασιν γενέσθαι, ὅτι ἤδη γέγονεν ἐφ' οἷς ἔχομεν τέκνοις [, καὶ ἀνιστά- 5 μεθα θεὸν ἐπεγνωκότες ἀληθῆ].

15 Ὁ δὲ Θάμυρις ἀκούσας παρ' αὐτῶν ταῦτα, καὶ πληρωθεὶς ζήλου καὶ θυμοῦ ὄρθρου ἀναστὰς εἰς τὸν οἶκον Ὀνησιφόρου ἀπῆλθεν μετὰ ἀρχόντων καὶ δημοσίων καὶ ὄχλου ἱκανοῦ μετὰ ξύλων, λέγων τῷ Παύλῳ Διέφθειρας τὴν Ἰκονιέων πόλιν καὶ τὴν 10 ἡρμοσμένην μοι, ἵνα μὴ θελήσῃ με· ἄγωμεν ἐπὶ τὸν ἡγεμόνα Καστέλιον. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔλεγεν Ἀπάγαγε τὸν μάγον· διέφθειρεν γὰρ ἡμῶν πάσας τὰς γυναῖκας, καὶ συνεπέισθησαν οἱ ὄχλοι.

4 2. Tim. 2, 18

sect. 14 l. 1. ¹ εἶπαν EG εἶπεν F δὲ αὐτῷ ABs ad tammirum c Thamyro m | post αὐτῷ (θαμύρφω) add ὡς ἐκ στόματος ἐνὸς θάμυρι FGms (ut C sect. 12) || ² Καστελίῳ cum AC Tisch καστηλίῳ B κατελλίῳ G κασελλίῳ F (ex corr; fuisse uid κεστιλλίῳ) item ex Basil. Seleuc. emendat Grabe κεσελλίῳ E Castelus s ad Sextilium praesidem m nomen proconsulis om cd praesidi d (sic semper) | κενῇ EFc om m | διδασκαλίᾳ G | ἐπὶ καινῇ διδ. χριστ. om d || ³ οὕτως cum ABEF om CGcdms | κατὰ τὸ δόγμα τοῦ καίσαρος ante ἀπολεῖ G similiter cdm (secundum senatus consultum) | ἀπολεῖ cum CGcdms ἀπολέσει CF Tisch ἀπολέσεις E ἀπολεῖς αὐτὸν ABEF | ταχέως add ad αὐτοῦ Ccs Tisch | σύ om AB || ⁴ Θέκλαν om Gd | διδάξομεν AC διδάσκομεν E | σε om G | ὅτι ἦν . . . γενέσθαι ἡδη γέγονεν EFGd | οὗτος ἀνάστ. λέγει AE || ⁵ γίνεσθαι AB | ὅτι ἡδη γέγονεν . . . τέκνοις om s | καὶ ἀνιστάμεθα . . . ἀληθῇ uncis inclusi. desunt enim in cms | ἀνέστημεν θεὸν ἐπιγνόντες G || ⁶ ἐπιγνῶντες F | ἀληθῇ om Gd

sect. 15 l. 7. παρ' αὐτῶν cum AB(E)FG om Cedms Tisch ταῦτα om AB ταῦτα πάντα παρ' αὐτῶν E | καὶ om C Tisch | πληρωθεὶς B || ⁸ πολλοῦ θυμοῦ καὶ ζήλ. A | ὄρθρου F | τὸν ὄνησ. οἶκον E || ⁹ ἀπῆλθεν post ἀναστὰς CG Tisch | cum turba copiosa et (cum) fustibus ac (et) magistratibus cm turbis et fustibus d cum magistratibus et turbis cum fustibus s | δημοσίων G δημοσίων προσώπων E | ὀχλῶν ἱκανῶν καὶ ξύλων A || ¹⁰ τῷ Παύλῳ cum CEF Gcsd om ABdm Tisch | παῦλε διεφθ. s^a πλάνε (impostor) ante διέφθειρας leg uid cdm | ἱκονιῶν F ἱκονιῶν C εἰκονιέων E | ἔτι δὲ καὶ FG | τὴν ἐμὴν ἡρμω- μένην F || ¹¹ Θέκλαν FG | μοι θέκλαν G | θέλῃ CE | θ. με cum ABs Tisch θ. γαμηθῆναι μοι Ecm(d) θ. μοι γῆμαι FG θ. συγγενέσθαι μετ' ἐμοῦ C | ἄγωμεν . . . Καστέλιον om cm | ἄγωμεν οὖν G | πρὸς CE | ἡγεμόνα om E || ¹² καστέλιον cum AC Tisch Castelum s καστήλιον B καστέλλιον F (ex corr uid supra) G κεστιλλίον E om cdm | et comprehendens paulum (districtum m) pertrahabat (trahabat m) ad proconsulem (om ἄγωμεν . . . καστέλιον) cm | καὶ πᾶς ὁ ὄχλος . . . γυναῖκας om C | λέγει EG | ἀπάγαγε cum EFG ἀνά- γαγε AB Tisch duc cd || ¹³ γάρ om BE | πᾶσας om E | καὶ συνεπ. οἱ ὄχλ. om d | συνεπέστη πᾶς ὁ ὄχλος C | πάντες οἱ ὄχλοι FG

16 Καὶ στὰς πρὸ τοῦ βήματος ὁ θάμνρις κραυγῇ μεγάλῃ εἶπεν Ἀνθύπατε, ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν, ὃς οὐκ ἔῃ γαμῆσθαι τὰς παρθένους· εἰπάτω ἐπὶ σοῦ τίνος ἔνεκεν ταῦτα διδάσκει. Ὁ δὲ Δημᾶς καὶ Ἐρμογένης εἶπον τῷ 5 Θαμύριδι Λέγε αὐτὸν Χριστιανόν, καὶ οὕτως ἀπολέσεις αὐτόν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔστησεν τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν τὸν Παῦλον λέγων αὐτῷ Τίς εἶ, καὶ τί διδάσκεις; οὐ γὰρ μικρῶς σου κατηγοροῦσιν.

17 Καὶ ἦρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὁ Παῦλος λέγων Εἰ ἐγὼ 10 σήμερον ἀνακρίνομαι τί διδάσκω, ἄκουσον, ἀνθύπατε. Θεὸς ζῶν, Θεὸς ἐκδικήσεων, Θεὸς ζηλωτής, Θεὸς ἀπροσδεής, χρήζων τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἔπεμψέν με, ὅπως ἀπὸ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς ἀκαθαρσίας ἀποσπάσω αὐτοὺς καὶ πάσης ἡδονῆς καὶ θανάτου, ὅπως μηκέτι ἁμαρτάνωσιν διὸ ἔπεμψεν ὁ Θεὸς τὸν 15 ἑαυτοῦ παῖδα, ὃν ἐγὼ εὐαγγελίζομαι καὶ διδάσκω ἐν ἐκείνῳ ἔχειν

sect. 16 l. 1. ¹ ἐπὶ τ. β. C || ² εἶπεν τῷ ἡγεμόνι s | rogo domine Sextile m | οὐκ οἶδαμεν (οἶδα G) πόθεν ἐστίν cum AB²EF²Gd τίς ἐστίν οὐκ οἶδαμεν Cs Tisch quis iste sit nescimus uel unde uenerit c quis est hic homo nescimus aut unde uenerit m || ³ ὃς cum Ccdm Tisch οὗτος ABs καὶ FG om E | οὐκ ἔῃ γαμῆσθαι (γαμῆν G) τὰς παρθ. cum BEFGcdms οὐκ ἔῃ γυναῖκα γαμ. παρθένον (sic) A | ἀγάμους ποιεῖ CTisch | γαμῆν G | εἰπάτω οὖν G εἰπάτω om m | ἐπὶ σοῦ om cdm || ⁴ ταῦτα cum CFGcdm Tisch τοῦτο ABE | ὁ δὲ om E | δημᾶς δὲ καὶ AB | εἶπον ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος C εἶπαν EF || ⁵ Θαμύριδι ego restitui θάμνρι codd | λέγετε E | καὶ οὕτως cum AB²EFc Tisch καὶ εὐθέως Cs et celerius c ut celerius d et celeriter m συντόμως post ἀπολ. G | ἀπολέσεις αὐτόν cum C (-σης) EF (-σης) αὐτόν ἀνελεῖς A αὐτ. ἀναιρεῖς B Tisch | perdas d ἀπολεῖται G peribit cm perdet s || ⁶ ἡγεμὼν cum FGs ἀνθύπατος reliqui cum Tisch | αὐτοῦ om AB²EF | ἔστησε τ. δ. αὐτ. om ds (qui longe discedit) | καλέσας B || ⁷ αὐτῷ cum AB²EFds om CGcm Tisch | τί εἰς G ὅτι pro καὶ τί G | μικρόν A pauci cs μικρός σου Fm²

sect. 17 l. 9 εἰ om E || ¹⁰ ἀνακρίνωμαι G | ἀνθύπ. ἄκ. B | ἡγεμὼν s | Θεὸς ζῶν cum CFcms Tisch om AB²EGd || ¹¹ Θεὸς ζηλ. Θεὸς ἐκδικ. G deus uerus c deus uerus et zelans m deus omnipotens d Θεὸς ζηλ. om s Θεὸς ζηλ. om EF | Θεὸς ἀπροσδ. om cdm | cuius salus est in omnibus christianis c cuius sunt omnes m | misit me pro salute hominum ut d | τὴν . . . σωτηρίαν E || ¹² ἐκ B || ¹³ ante ἀπὸ τῆς φθορᾶς legit ab errore idololatriae m | τῆς ante ἀκαθαρσ. om C | καὶ τῆς ἀκαθ. om d ab omni immunditia c | ἀποσπ. αὐτ. post θανάτου C | καὶ πάσης ἡδον. καὶ θανάτου om m καὶ πάσης ἡδονῆς om c καὶ τοῦ θανάτου om d | ἡδονῆς τε καὶ G καὶ ante θανάτου om As || ¹⁴ ἵνα C | μηκέτι cum CEFGcms μὴ ABd Tisch | ut non peccent neque pompas saeculares desiderent d | ἁμαρτάνωσιν cum CEF (-νουσιν) G ἁμαρτωσιν AB Tisch | ἀπέστειλεν (om ὁ Θεός) C | τὸν ἑαυτοῦ παῖδα cum C²Edm Tisch ἱησοῦν χριστὸν add FG ἱησοῦν χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ AB

τὴν ἐλπίδα τοὺς ἀνθρώπους, ὃς μόνος συνεπάθησεν πλανωμένῳ κόσμῳ, ἵνα μηκέτι ὑπὸ κρίσιν ᾧσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ πιστὶν ἔχωσιν καὶ φόβον Θεοῦ καὶ γνῶσιν σεμνότητος καὶ ἀγάπην ἀληθείας. εἰ οὖν ἐγὼ τὰ ὑπὸ Θεοῦ μοι ἀποκεκαλυμμένα διδάσκω, τί ἀδικῶ, ἀνθύπατε; Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἀκούσας ἐκέλευσεν δεθῆναι τὸν Παῦλον καὶ εἰς φυλακὴν ἀπαχθῆναι, μέχρις ἂν εὐσκολήσας ἐπιμελέστερον ἀκούσῃ αὐτοῦ. 5

18 Ἡ δὲ Θέκλα νυκτὸς περιελομένη τὰ ψέλια ἔδωκεν τῷ πυλωρῷ, καὶ ἀνοίγεισθαι αὐτῇ τῆς θύρας ἀπῆλθεν εἰς τὴν φυλακὴν· καὶ δοῦσα τῷ δεσμοφύλακι κάτοπτρον ἀργυροῦν εἰσῆλθεν πρὸς τὸν Παῦλον, καὶ καθίσασα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἤκουσεν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. καὶ οὐδὲν ἐδεδόκει ὁ Παῦλος, ἀλλὰ τῇ τοῦ Θεοῦ παρρησίᾳ ἐνεπολιτεύετο· κἀκεῖνης ἠῤῥαεν ἡ πίστις, καταφιλοῦσης τὰ δεσμὰ αὐτοῦ. 10

¹ ὃς ἐκεῖνος *A* | κόσμῳ πλανομένῳ *E* πλανώμενον κόσμον *B* πλανωμένους κόσμῳ *A* || ² ἵνα μηκέτι . . . ἀλλὰ *om d* | μὴ *B* | ᾧσιν ὑπὸ κρίσιν *E* | οἱ ἄνθρωποι *cum E* (*sed om oī*) *F* (οἱ *super lin m 2 scriptum*) ἀνθύπατε *ABCG Tisch om cds nec iam sub iudicio sunt iudicium terrestrium m* | ἀλλ' ἵνα *B* | φόβον καὶ πιστὶν (*om ἔχωσιν et Θεοῦ*) *C* | πιστὶν et καὶ *om m* || ³ καὶ γνῶσιν σεμνοτ. *om s* notitiam ueritatis et caritatis *c* ament scientiam et sanctitatem et ueritatem *d* || ⁴ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ *CEF* | μοι *om F* *mon E* | ἀποκεκαλυμμένα *cum ABCEFG* ἀνακεκ. *C Tisch* || ⁵ ἀνθύπατε *cum CEF* (*m³ in ras*) *Gcm* ἡγεμῶν *s om ABd Tisch* | ἡγεμῶν *cum uno s scripsi* ἀνθύπατος *reliqui* | ἀκούσας ταῦτα *FGcdm(s)* || ⁶ ἀπαχθῆναι *cum C* (ἀπεχθῆναι) ἀποκατασταθῆναι *AB Tisch* ἀχθῆναι *E* βληθῆναι *FG* | ἂν *cum CEF* *FG* οὐ *AB Tisch* | ἐνσχολάσας *A* εὐσκολίας *C* || ⁷ ἐπιμελ. ἀκούσῃ (-σει *G*) αὐτοῦ *cum CEcds* ἀκούσῃται αὐτοῦ ἐπιμελ. *FG* φησὶν ἀκούσομαι αὐτοῦ ἐπιμελέστερον *ABm Tisch*

sect. 18 l. ⁸ ἡ δὲ Θέκλα ἀκούσασα ταῦτα *legisse uid cdms^d* deinde *add surrexit cd* | περιελαμένη *F* | ψέλια *cum AC Tisch* ψέλλια *BE* κλέρια *F* *add* αὐτῆς *E* ἐαυτῆς ἐνώτια *G* *uiriam suam c* nebridias suas . . . de brachiis *m* armillas suas *ds* || ⁹ ἤνοιξεν *F* (ἤνυξεν) *G* ut aperiret ei *d* ut eam dimitteret foras exire *c* | αὐτῇ τῆς θύρας *om C* αὐτῇ . . . φυλακὴν *om d* | τὰς θύρας *FG* | καὶ ἀπῆλθεν *FG* || ¹⁰ ἔδωκεν *C* | ἔσοπτρον *C* (ἔσω-) *E* | ἀργυρεόν *G* ἀργύρειον *F* ἀργυρέων *A* aureum *s* pro κάτοπτρον *habet anulum s^d* | καὶ εἰσῆλθεν *C* || ¹¹ πρὸς *cum CEF* *FG* εἰς *AB Tisch* | τὸν. *om C* | καθεσθείσα *G* | ἤκουσεν *cum ABEG* ἤκουεν *CF Tisch* || ¹² post magnalia dei *add oblita omnium quae gesserat c* | καὶ οὐδὲν . . . ἡ πίστις *om d* | οὐδὲν δὲ *B* | καὶ ὥς οὐδὲν ἐδόκει (ἐδώκει *G* ἐδεδίει *emend Grabe*) πάσχειν *FG* || ¹³ τῇ τοῦ χάριτι παρρ. *B* βοηθείᾳ ante παρρ. *G* dei auctoritate libertate *m* | ἐπολιτεύετο *G* | et illa gaudebat (*om ἠῤῥαεν ἡ πίστις*) *cs* || ¹⁴ καταφιλοῦσα *F* | καταφιλ. δὲ *τ. δ. α.* *E* (*qui haec uerba cum sequentibus coniungit*)

19 Ὡς δὲ ἐζητεῖτο Θέκλα ὑπὸ τῶν ἰδίων καὶ θαμύριδος, ὡς ἀπολλυμένη ἐδιώκετο κατὰ τὰς ὁδοὺς, καὶ τις τῶν συνδούλων τοῦ πυλωροῦ ἐμύνησεν ὅτι νυκτὸς ἐξῆλθεν. καὶ ἀνήτασαν τὸν πυλωρόν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι πεπόρευται πρὸς τὸν ξένον
5 εἰς τὸ δεσμωτήριον· καὶ ἀπῆλθον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς καὶ εὗρον αὐτὴν τρόπον τινὰ συνδεδεμένην τῇ στοργῇ. καὶ ἐξεληθόντες ἐκείθεν τοὺς ὄχλους ἐπεσπάσαντο καὶ τῇ ἡγεμονίᾳ ἐνεφάνισαν.

20 Καὶ ἐκέλευσεν ἄγεσθαι τὸν Παῦλον ἐπὶ τὸ βῆμα· ἡ δὲ Θέκλα ἐκυλλετο ἐπὶ τοῦ τόπου οὐ ἐδίδασκεν ὁ Παῦλος καθήμενος
10 ἐν τῇ φυλακῇ. ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐκέλευσεν κἀκείνην ἀχθῆναι ἐπὶ τὸ βῆμα· ἡ δὲ μετὰ χαρᾶς ἀπῆλθε ἀγαλλιωμένη. ὁ δὲ ὄχλος προσ-

sect. 19 l. ¹ ut autem lux orta est eis (om d), quaerebatur Thecla (inquirebatur d) a suis cd | ὡς δέ et Θέκλα om E | τῶν ἰδίων καὶ om E | *λουδαίων G οἰκείων ex Metaphr emend Grabe* | θαμυρίδος cum E θαμυρίου C θαμύρεως F θαμύρεος G | καὶ θαμυρίδος om m | θαμυρίς . . . ἐδίωκεν ABd(s) Tisch ita ut tammirus persequeretur per itinera unumquemque interrogans de ea c sed et Thamirus per omnia itinera mittens unumq. interr. de ea d || ² καὶ ante ὡς Em | ὡς ἀπολλυμένη cum Ecm ὡς ἀπολωλομένη F (quasi fugisset aut aliquid mali sibi intulisset c quasi fugitiua aut ne forte aliquid sibi mali fecisset d ἀπολλυμένης αὐτῆς G ἀπολομένης αὐτῆς ABC Tisch | ἐδιώκετο cum CEGm ἐδίωκεν ABc Tisch om F | ἐδίωκ. post ὁδοὺς G | ὑπὸ τῶν ἰδίων post ἐδίωκ. E | καὶ ante τίς om B || ³ ἐμύνησεν αὐτοῖς εἰπὼν Gm ei c de ea ds | ἐξεληθόντες ἀνήτασαν C Tisch om reliqui | ἀνήταζον E ἀνήτησαν F ἀνέτασαν G || ⁴ ἔφη E | αὐτοῖς om CEcd | ὅτι om C | ὅτι εἶπεν πορεύομαι (-με) Em² (-μεν m¹) ms | νυκτὸς ante πεπορ. repet cd || ⁵ καὶ ἀπῆλθον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς καὶ cum BEFGcs ἀπῆλθον καὶ καθὼς (om εἶπ. αὐτ. καὶ) A καὶ ἀπελθόντες Cdm Tisch | καθὼς εἶπ. αὐτ. om Cd Tisch | inuenerunt eam (sedentem c) ad pedes Pauli cds || ⁶ αὐτὴν om E | τρόπον τινὰ . . . στοργῇ om G | τρόπον τινὰ om cdms | τινὰ τρόπον E τρόπω τινι F | αὐτὴ συνδεδεμένη E συνδεδεμένη F || ⁷ ἐκείθεν om C | ἐπεσπάσαντο cum CEFG ἐπεσπῶντο AB Tisch | ἐπεσπάσαντο τ. ὄχλ. G | τὸν ἡγεμόνα B iudici m proconsulem c | ἀνεφάνισαν E τὸ γεγονός add EFG

sect. 20 l. ⁸ καὶ ἐκέλ. ὁ ἡγεμὼν FG | τ. παῦλ. ἄγεσθαι AB | ὑπὸ τοῦ τόπου E | ἡ δὲ Θέκλα . . . τῇ φυλακῇ om m | et cum duceretur paulus thecla remansit in carcere uoluens se c Thecla uero mansit in carcere et uolutabat se etc. d || ⁹ ὅπου E | ὅπου . . . τῇ φυλακῇ om c antea scribit in loco eius | ὁ Παῦλος hoc loco cum E om AB Tisch ὁ παῦλος post φυλακῇ FG | ἐκαθέζετο ὁ παῦλος καὶ ἐδίδασκεν C item sed om καὶ ἐδίδ. d || ¹⁰ ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐκέλευσε cum FGs | proconsul cm praeses d | ὁ δὲ (om ἡγεμὼν) AB ἐκέλευσεν δὲ (om ἡγ.) C Tisch καὶ ἐκέλ. (om ἡγ.) E | ἄγεσθαι FG | τό που C || ¹¹ ἀπῆλθε cum C (ἀπῆλθε) EG ἀπῆλθε F προσῆλθε AB Tisch | ἀγαλλομένη G | προσαχθέντος τοῦ Παύλου om cd | προσαχθέντος cum ABEFG προσενεχθέντος C Tisch

αχθέντος πάλιν τοῦ Παύλου περισσοτέρως ἐβόα Μάγος ἐστίν, αἶρε αὐτόν. Ἡδέως δὲ ἤκουεν ὁ ἡγεμὼν τοῦ Παύλου ἐπὶ τοῖς ὁσίοις ἔργοις τοῦ Χριστοῦ· καὶ συμβούλιον ποιήσας ἐκάλεσεν τὴν θέκλαν λέγων Διὰ τί οὐ γαμει κατὰ τὸν Ἰκονιέων νόμον τῷ θαμυρίδι; ἡ δὲ εἰστῆκει Παύλῳ ἀτενίζουσα· τῆς δὲ μὴ ἀπο- 5 κρινομένης, Θεοκλεία ἡ μήτηρ αὐτῆς ἀνέκραγεν λέγουσα Κατάκαιε τὴν ἄνομον, κατάκαιε τὴν ἄνυμφον ἐν μέσῳ θεάτρου, ἵνα πᾶσαι αἱ ὑπὸ τούτου διδαχθεῖσαι γυναῖκες φοβηθῶσιν.

21 Καὶ ὁ ἡγεμὼν ἔπαθεν μεγάλως, καὶ τὸν μὲν Παῦλον φραγελλώσας ἔξω τῆς πόλεως ἐξέβαλεν, τὴν δὲ θέκλαν ἔκρινεν 10 κατακατῆραι. καὶ εὐθέως ὁ ἡγεμὼν ἀναστὰς ἀπῆει εἰς τὸ θέατρον· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐξηλθεν ἐπὶ τὴν ἀνάγκην τῆς θεωρίας. ἡ δὲ θέκλα ὡς ἀμνὸς ἐν ἐρήμῳ περισκοπεῖ τὸν ποιμένα, οὕτως

¹ πάλιν τοῦ Παύλου cum AB τοῦ παύλου πάλιν G πάλιν προσαχθ. τ. παύλ. EF ἐκ τῆς φυλακῆς add E πάλιν om C(cdm) Tisch || ² αἶρε αὐτ. μάγ. ἐστ. C tolle magum tolle blasphemum c tolle magum tolle maleficum qui corruptit mulieres nostras d | ἡδέως οὖν AB ὡς δὲ F | ἤκουσεν EG ἤκουεν αὐτοῦ ὁ ἀνθύπατος AB | ὁ ἡγεμὼν cum ds scripsi (praeses d) ὁ ἀνθύπατος reliqui | ἐπὶ τοῖς θείοις αὐτοῦ ἔργοις AB in suis iustis operibus m uerba eius c plane om d || ³ τοῦ ante Χριστοῦ om EF | ἐκάλεσε(ν) cum ABEFGs προσεκαλέσατο Ccdm Tisch || ⁴ λέγων cum ABEFGm λέγ. αὐτῇ FG καὶ εἶπεν αὐτῇ Ccds Tisch | γαμει cum E(cdm)F (γῆμη) γαμειῖς G λαμβάνεις AB πείθει C(s) Tisch | Ἰκονιῶν EF -ιαίων C | νόμον τῶν (om G) Ἰκον. AG | τῷ Θαμυρίδι cum E τῷ Θάμυρι G Θάμυρι CF Tisch Θάμυριν AB tammiro sponso tuo c sponso tuo ds om m || ⁵ αὐτῆς δὲ EG μὴ om G οὐδέν ex Basil. Seleuc. suppl Grabe || ⁶ Θεοκλεία (-κλία) cum CEFEGcm om ABds Tisch | ἀνέκραξεν CE || ⁷ τὴν ἄνομον om m | τὴν ἄνυμφον . . . τὴν ἄνομον E τὴν ἄνυμφον om s(cd) combure sacrilegam combure scelestam c combure sacrilegam combure sceleratam d ἐν μέσῳ θεάτρου om d | ἐν μέσῳ cum ABEF (ἐμμ-) G μέσον C Tisch τοῦ θεάτρ. G τῷ θεάτρῳ F θεάτρῳ A || ⁸ αἱ ὑπὸ τοῦτ. διδαχθ. om d | uirgines c | γυναῖκες φοβηθ. cum CEFG φοβηθ. γυν. AB Tisch

sect. 21 l. ⁹ ὁ δὲ ἀνθύπατος E | ἔπαθεν δὲ ὁ ἡγ. C his clamoribus proconsul (praeses d) territus (om ἔπαθεν μεγάλως) cd proconsul uero hoc audiens m(s) | μὲν om BE || ¹⁰ ἔξω τῆς πόλεως ἐξέβαλεν cum E ἔξω τ. π. ἔβαλεν C ἔβαλεν ἔξω τ. π. AB Tisch ἐξέβ. τῆς πόλεως FG | ἐκέλευσεν E | κατέκρινεν FG κατῆραι F πυρκαϊαστον G uiuam comburi c || ¹¹ ἀναστὰς cum FGcm ἀνέστη ὁ ἡγ. καὶ E ὁ ἡγ. ἀνέστη καὶ Cs ὁ ἡγεμὼν (om ἀναστὰς) AB Tisch εὐθ. ἀναστὰς et εἰς τὸ θεάτρ. om d | ἀπῆει cum ABCE Tisch ἀπῆλθεν FG | εἰς cum CEFc ἐπὶ ABGm(s) Tisch || ¹² καὶ πᾶς ὁ cum CEFG ὁ δὲ πᾶς AB Tisch | ἐπὶ cum ABEFGcdm(s) Tisch εἰς CG | ἀνάγκην τῆς θεωρίας cum EF ἀναγκ. τῆς θείας G ad crudele spectaculum cd | θέαν C ad spectaculum (om crudele) m θεωρίαν θέκλῆς AB(s) Tisch || ¹³ ἡ δὲ θέκλα cum FGcdm(s) θέκλα om ABCE Tisch | καθάπερ G | ἐν ἐρήμῳ om Ed post ποιμένα pon A | τὸν om C

ἐκεῖνη τὸν Παῦλον ἐζήτει. καὶ ἐμβλέψασα εἰς τὸν ὄχλον εἶδεν τὸν κύριον καθήμενον ὡς Παῦλον, καὶ εἶπεν Ὡς ἀνυπομονήτου μου οὔσης ἦλθεν Παῦλος θεάσασθαι με. Καὶ προσεῖχεν αὐτῷ ἀτενίζουσα· ὁ δὲ εἰς οὐρανὸν ἀπλῆι.

- 5 22 Οἱ δὲ παῖδες καὶ αἱ παρθένοι ἤνεγκαν ξύλα καὶ χόρτον ἵνα θέκλα κατακαῇ. ὡς δὲ εἰσῆχθη γυμνή, ἐδάκρυσεν ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐθαύμασεν τὴν ἐν αὐτῇ δύναμιν. ἔστρωσαν δὲ τὰ ξύλα καὶ ἐκέλευσαν αὐτὴν οἱ δῆμιοι ἐπιβῆναι τῇ πυρᾷ· ἡ δὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ ποιησαμένη ἐπέβη τῶν ξύλων· οἱ δὲ ὑφῆψαν. καὶ
10 μεγάλου πυρὸς λάμπαντος οὐχ ἥψατο αὐτῆς τὸ πῦρ· ὁ γὰρ θεὸς σπλαγχνισθεὶς ἦχον ὑπόγαιον ἐποίησεν, καὶ νεφέλῃ ἄνωθεν ἐπεσκέασεν ὕδατος πλήρης καὶ χαλάζης, καὶ ἐξεχύθη πᾶν τὸ

¹ ἐκεῖνη cum ABd Tisch κακεῖνη FG καὶ αὐτῇ C om Ecm | ἐζήτει cum ABd Tisch περιεσκόπει CE om FG | ἐμβλέψας FG | εἶδεν cum AE ἶδεν BCG Tisch || ² ὡς τὸν παῦλ. FG | καὶ εἶπεν θέκλα C καὶ εἶπεν ἐν ἑαυτῇ FGd | ὡς om G || ³ ὁ παῦλος FG || ⁴ οὐρανὸν E | ἀπλῆι cum CE F (ἀπῆι) Gdm ἀνλῆι ABs Tisch | post ἀπλῆι add θεωρούσης αὐτῆς FG et intellexit thecla (om d) quid uidisset cd

sect. 22 l. ⁵ οἱ δὲ παῖδες cum EFGcms αἱ δὲ παῖδες AB αἱ δὲ καὶ δίσκαι C Tisch mulieres d | αἱ ante παρθ. om C Tisch | ministri m | ξύλα καὶ χόρτον cum EFGcd τὰ ξύλα C Tisch καὶ χόρτ. om ABCm(s) Tisch || ⁶ ἵνα ἡ θέκλα καῇ FG | εἰσῆχθη cum EFG εἰσηνέχθη C item cds εἰσῆλθεν ABm Tisch | ἐδάκρυσεν . . . καὶ om dm || ⁷ τὴν ἐν (ἐπ' C) αὐτῇ δύναμιν cum CEm (uirtutem atque constantiam) s Tisch similiter c (qualis esset in ea patientiae uirtus) d (quae esset in ea patientia et animi uirtus) ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς AB τὴν δύναμιν τοῦ κάλλους αὐτῆς FG | τὰ om E | τὰ ξύλα post οἱ δῆμιοι C | καὶ ἐκέλευσαν (-σεν C) αὐτὴν cum CFGm (iussit) s urgebant eam cd καὶ ἐποίησαν αὐτὴν E καὶ ἐπέτρεψαν αὐτῇ B plane om A Tisch || ⁸ οἱ δῆμιοι G publice cdm | τῇ πυρᾷ cum ABEG(c)ds Tisch ἐπ' αὐτὰ Cm | τὸν τύπον cum BEG τύπον ACF Tisch || ⁹ τοῦ σταυροῦ cum BE σταυροῦ ACFG Tisch extensis manibus c expansis manibus orabat d extensis manibus similitudinem crucis faciens ac signans se m extendit manus in formam crucis et s | ποιήσασα AB | τῶν ξύλων cum CFG(s) Tisch ἐπὶ τῶν ξύλων E ἐπὶ τὰ ξύλα AB(cdm) | οἱ δὲ ὑφῆψαν om s οἱ δὲ δῆμιοι ὑφῆψαν τὸ πῦρ FG et publice supposuerunt ignem d || ¹⁰ μεγάλῃς πυρᾷς ἐκλάμπαντος G om m | ἐκλάμπαντος E add in circuitu, in medio autem cd | ἥπτετο C | τὸ πῦρ cum CEFgm om ABcd Tisch || ¹¹ post σπλαγγν. add ἐπ' αὐτῇ F ἐπ' αὐτὴν G iuxta fidem eius c secundum fidem suam d | ἥχος C | ὑπόγαιον cum BCF Tisch -γεον A -γειον EG | ἄνωθεν om cd sed antea scripsit de caelo pro ὑπόγ. νεφέλῃ ὕδατος A || ¹² ἐπεσκέασεν ἄνω A | ὑπεσκέασεν G | obumbravit theatrum c obumbrauerat amphitheatrum d | πλήρης . . . κύτος om AB | καὶ ante χαλάζης om F | ἐξεχύθη πλήθος ὕδατων πολλῶν E

κύτος, ὡς πολλοὺς κινδυνεύσαι καὶ ἀποθανεῖν, καὶ τὸ πῦρ σβεσθῆναι τὴν δὲ θέκλαν σωθῆναι.

23 Ἦν δὲ ὁ Παῦλος νηστεύων μετὰ Ὀνησιφόρου καὶ τῆς γυναίκος αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων ἐν μηνμαίῳ ἀνοικτῷ, ἐν ὁδῷ ἐν ᾗ ἀπὸ Ἰκονίου εἰς Λάφνην πορεύονται. ἡνίκα δὲ ἡμέραι πολλαὶ 5 διήλθον, νηστευόντων αὐτῶν εἶπον οἱ παῖδες τῷ Παύλῳ Πεινώμεν. Καὶ οὐκ εἶχον πόθεν ἀγοράσωσιν ἄρτους· κατέλιπεν γὰρ τὰ τοῦ κόσμου ὁ Ὀνησιφόρος καὶ ἠκολούθει Παύλῳ πανοικί. Παῦλος δὲ ἀπεδύσατο τὸν ἐπενδύτην καὶ εἶπεν Ὑπαγε, τέκνον, ἀγόρασον ἄρτους πλείονας καὶ φέρε. Ὡς δὲ ἠγόραζεν ὁ παῖς, 10 εἶδεν θέκλαν τὴν γείτονα, καὶ ἐθαμβήθη καὶ εἶπεν Θέκλα, ποῦ πορεύῃ; ἡ δὲ εἶπεν Παῦλον διώκω, ἐκ πυρὸς σωθεῖσα. Καὶ ὁ

¹ κύτος τοῦ ἐδάφους FG | morentur dm (qui add timore) s moretur (om κινδυνεύσαι καὶ) c | καὶ ἀποθανεῖν cum EFG τοῦ ἀποθανεῖν AB Tisch κινδυνεύσαντας ἀποθ. C | καὶ τὸ μὲν FG τὸ δὲ CE || ² τὴν δὲ Θέκλ. σωθῆναι om C

sect. 23 l. ³ ὁ om CE || ⁴ αὐτοῦ post τῶν τέκνων pon C utrobique pon EF | ἀνοικτῷ cum ABFcς καινῷ C Tisch κενῷ E om Gd qui in monumento erant clausi m | ἐν ὁδῷ om C Tisch | ἐν ὁδῷ ἀπὸ Ἰκ. . . πορεύονται om d | ἐν ᾗ cum AB(c)m ὡς CF Tisch ὃν ὡς E ὅταν G || ⁵ ἀπὸ Ἰκονίου F | εἰς Λάφνην om ms tafunen c | πορεύονται om E ἐπορεύοντο G | ἡμέραι πολλαὶ cum AC Tisch πολλὰ διήλθον ἡμ. E ἡμ. διήλθον ἱκανὰ B ἡμ. πολλ. παρήλθον A ἡμ. πολλ. ἐγίνοντο C Tisch πολλὰς ἡμέρας ἐποίησαν FG || ⁶ νηστευόντων αὐτῶν cum CE cum ieiunarent d cum . . . essent ieiuni cs νηστεύοντες ABFG(m) Tisch | εἶπον (-παν FG) οἱ παῖδες cum CEFGd οἱ π. εἶπον AB Tisch unus ex pueris c | post παῖδες add ὀνησιφόρου CEm | πᾶτερ πεινώμεν G || ⁷ καὶ οὐκ εἶχον πόθεν ἀγοράσωσιν ἄρτους cum Ems item sed om πόθεν ἀγορ. d καὶ οὐκ ἔχομεν πόθεν ἄρτους (ἄρτους πόθεν F) ἀγοράσαι FG καὶ οὐκ εὔρομεν ἄρτ. ἀγοράσαι AB Tisch et non habet pater noster unde nobis emat panem c plane om C | κατέλιπεν . . . πανοικί om c | κατέλιπε C ἣν γὰρ καταλείψας FG || ⁸ ὁ om AB | ἠκολούθει cum C (-θη) EF (-θη) G ἠκολούθησεν AB Tisch ἡ. παύλῳ cum CE παύλῳ anteposuit ABFG Tisch | τῷ παύλῳ FG || ⁹ ἀπεδύσατο . . . καὶ εἶπεν cum ABEm ἀποδυσάμενος . . . εἶπεν CFGd Tisch | ἐπενδύτην cum CEF Tisch ἐπενδ. αὐτοῦ BGcd ἐπ. ἐαυτοῦ A | εἶπεν cum ABd Tisch add ἐν αὐτῶν CE add τῷ παιδί F τῷ παιδίῳ G praem et dedit puero suo c tradidit eam puero d dans puero m | καὶ πώλησον τοῦτο καὶ ἀγόρ. ἔ. E(c)ds || ¹⁰ ἀγόρασε B | καὶ φέρε om (c)d | φέρε ἡμῖν AB | ἠγόρασεν G | ὁ παῖς τοὺς ἄρτους FG || ¹¹ ἰδὲν CEFG | τ. γείτονα αὐτοῦ FGds in platea c | καὶ ἐθαμβ. om d | καὶ εἶπεν cum AB EF Tisch αὐτῇ add Gdms x. εἰ. ὁ παῖς Cc illa tamen prius eum uidit praem c | Θέκλα om d || ¹² πορεύει AEF | καὶ εἶπεν A | παύλῳ A | ζητῶ F | ἐκ πυρὸς σωθεῖσα om F | ἐκ τοῦ πυρὸς E | φυγοῦσα AE | καὶ ὁ παῖς εἶπεν cum ABEGs Tisch εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ παῖς C καὶ εἶπεν αὐτῇ F dicit ei puer c cui puer . . . inquit m et ille . . . inquit d

παῖς εἶπεν Δεῦρο, ἀπαγάγω σε πρὸς αὐτόν· στεναῖζει γὰρ περὶ σου καὶ προσεῖχεται καὶ νηστεύει ἡμέρας ἤδη ἔξ.

24 Ὡς δὲ ἐπέστη ἐπὶ τὸ μνημεῖον Παῦλῳ κεκλικότι τὰ γόνατα καὶ προσευχομένῳ καὶ λέγοντι Πάτερ Χριστοῦ, μὴ ἀψάσθω θέκλης
5 τὸ πῦρ, ἀλλὰ πάρεσο αὐτῇ, ὅτι σὴ ἐστιν, ἡ δὲ ὀπισθεν ἐστῶσα ἐβόησεν Πάτερ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὁ τοῦ παιδὸς τοῦ ἀγαπητοῦ σου Ἰησοῦ Χριστοῦ πατήρ, εὐλογῶ σε ὅτι ἔσωσάς με ἐκ πυρός, ἵνα Παῦλον ἴδω. Καὶ ἀναστὰς Παῦλος εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν Θεὲ καρδιογνώστα, ὁ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
10 Χριστοῦ, εὐλογῶ σε ὅτι ὁ ἠρώτησα ἐτάχυνάς μοι καὶ εἰσέηκονσάς μου.

25 Καὶ ἦν ἔσω ἐν τῷ μνημείῳ ἀγάπη πολλή, Παῦλον ἀγαλ-

¹ εἶπεν αὐτῇ G | ἀπάγο (sic) σε A || ² καὶ νηστεύει cum AB EFGcms om Cd Tisch | ἡδη hoc loco cum EFm post νηστεύει Gcs post γάρ A om BC Tisch | ἡμέρ. ἡδη ἔξ om d

sect. 24 l. ³ ὥς δέ cum AB EFGcdm ἡ δὲ C Tisch et Thecla venit cum eo s add cum puero m | ἐπέστη (ἡ G) θέκλα FG cum uenissent cd | ἐπὶ om C | τῷ μνημείῳ E | Παῦλῳ κεκλικότι cum ABE παύλου τὰ γόν. κεκλικότος G παῦλος τὰ γόν. κεκλικότι FG ὅπου ἦν παῦλος κεκλικῶς C Tisch inuenerunt paulum genibus positus orantem c(s) genibus positus om dm || ⁴ προσευχόμενος καὶ λέγων C Tisch προσευχομένον καὶ λέγοντος G | πάτερ χριστοῦ cum E pater domini nostri Iesu Christi cd (sed praem domine deus) domine pater Iesu Christe m πάτερ νιέ A πάτερ ἁγίε ἰησοῦ χριστέ F πάτερ ἁγίε κύριε ἰησοῦ χριστέ G πάτερ καὶ νιέ καὶ ἅγιον πνεῦμα, θεότης μία B σῶτερ χριστέ C Tisch pater noster qui es in caelis s | ἀπάτω A || ⁵ τὸ πῦρ θέκλας G transeat ab ea c extingue eum ab illa s | ἀλλὰ πάρεσο αὐτῇ om d | πάρεσο cum A (-σω) BE παράστα C Tisch παράστηθε FG | αὐτῇ om AB | δούλῃ σου FGcdm | ἡ δὲ cum C EFG (illa dm) Tisch αὐτῇ AB Thecla cs | ὀπισθεν αὐτοῦ C(c)s post ἐστῶσα add et non uidebatur ab illo c et non uidebat eam Paulus d || ⁶ ἐβόησεν λέγουσα Gcd | πάτερ cum ACFs Tisch πάτερ καὶ θεέ E πάτερ τοῦ κύριον ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἅγιον πνεῦμα B δέσποτα κύριε G deus pater Iesu Christi pueri tui c pater domini nostri Iesu Christi m deus meus qui misisti angelum tuum d | ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν om d | ὁ τοῦ παιδὸς . . . πατήρ cum EF ὁ τοῦ ἁγίου σου παιδὸς πατήρ C Tisch item sed om σου παιδὸς s ὁ τοῦ παιδὸς τ. ἁγ. σ. π. A ὁ τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ ἁγίου (x. ἁγ. om m) παιδὸς σον πάτερ Gm om hoc loco Bcd || ⁸ ἐκ (τοῦ C) πυρός cum C EFGds om ABcm Tisch | ἀναστὰς et εἶδεν αὐτὴν om d | ὁ παῦλος B | ἴδεν A EFG | εἶδ. θέκλαν ἐστῶσαν C || ⁹ καὶ θεέ F | ὁ (om F) πατήρ τ. x. ἡμ. Ἰησοῦ Χριστοῦ cum C EFGcms Tisch πάτερ τ. x. μου l. χρ. G πάτερ καὶ νιέ A πάτερ καὶ νιέ καὶ πνεῦμα ἅγιον B plane om d || ¹⁰ & AB | ἠρώτησα cum EGms ἠτησάμην σοι AB ἠρετησάμην C Tisch ἠρετησάμην F ὁ ἦρ. om d | ἐτάχυνας μοι καὶ εἰσέηκονσάς μου cum ABE (τῆς δεήσεώς μου) cd ἐταχ. μου ἐπακούσας C Tisch accelerasti mihi praestare (om καὶ εἰσῆχ. μ.) m | ἔδωκάς μοι FG

sect. 25 l. ¹¹ καὶ ἦν ἔσω . . . καὶ πάντων cum AB EFGcms om C Tisch | ἐν ἀγάπῃ AB gaudium c gaudium magnum d multa dei claritatis (caritas?) m | Παῦλον ἀγαλλ. . . πάντων om d

λιωμένου καὶ Ὀνησιφόρου καὶ πάντων. εἶχον δὲ ἄρτους πέντε καὶ λάχανα καὶ ὕδωρ <καὶ ἄλας>, καὶ εὐφραίνοντο ἐπὶ τοῖς ὁσίοις ἔργοις τοῦ Χριστοῦ. καὶ εἶπεν Θέκλα τῷ Παύλῳ Περικαροῦμαι καὶ ἀκολοθῆσω σοι ὅπου δὴν πορεύῃ. Ὁ δὲ εἶπεν Ὁ καιρὸς αἰσχρὸς, καὶ σὺ εὐμορφος· μὴ ἄλλος σε πειρασμὸς λήψεται 5 χείρων τοῦ πρώτου, καὶ οὐχ ὑπομείνης ἀλλὰ δειλανδρήσης. καὶ εἶπεν Θέκλα Μόνον δὸς μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα, καὶ οὐχ ἄψεται μοι πειρασμός. καὶ εἶπεν Παῦλος Θέκλα μακροθύμησον, καὶ λήψῃ τὸ ὕδωρ.

26 Καὶ ἀπέπεμψεν Παῦλος τὸν Ὀνησιφόρον πανοικί εἰς 10 Ἰκόνιον, καὶ οὕτως λαβόμενος τὴν Θέκλαν εἰς Ἀντιόχειαν εἰσῆλθεν. ἅμα δὲ τῷ εἰσερχεσθαι αὐτούς, συριάρχης τις Ἀλέξανδρος ὀνόματι ἰδὼν τὴν Θέκλαν ἡράσθη αὐτῆς, καὶ ἐξελιπάρει τὸν Παῦλον χρήμασι καὶ δώροις. ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν Οὐκ οἶδα τὴν γυναῖκα

¹ καὶ Ὀνησιφ. om s | καὶ πάντων τῶν σὺν αὐτοῖς G καὶ πάντων om EF | πέντε (ε) ἄρτους FG || ² καὶ ὕδωρ om C | καὶ ἄλας ex uno s *recepti sed uncis fractis inclusi* | in sanctis operibus et orationibus c (*idem praem* et super haec gratia domini erat cum eis) operabantur (*pro* epulabantur) in orationibus in Christo d || ³ τοῦ ante Χριστοῦ om F | τῷ Παύλῳ cum CE om artic AB Tisch πρὸς τὸν παῦλον FG | circumtonde me c περικαροῦμαι F περικαροῦ G || ⁴ πορεύει F | εἶπεν αὐτῇ FG || ⁵ αἰσχρὸς ἐστὶν AB tempus tuum prope est d | γυνὴ εὐμορφ. FG | μὴ σε ἄλλ. πειρ. λάβοι (ει F) FG | πειρ. λήψεται σε B || ⁶ χείρων (χείρων) CE | οὐχ ὑπομενεῖς G | ἀλλὰ δειλανδρήσης om cdm̄s | δειλιάσεις EF (-σης) G || ⁷ αὐτῷ Θέκλα Gd(m) θ. παύλῳ Cs | μόνον om C | μοι δὸς A | in domino cm domini d dei s^a ed || ⁸ καὶ εἶπεν . . . τὸ ὕδωρ om m | dixit ei c Paulus ad eam d | ὁ παῦλος FG | Θέκλα cum ABCc Tisch τῇ Θέκλῃ (α) EFGs om d || ⁹ τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ F τὴν δωρεὰν τοῦ χριστοῦ G signum salutis c lausacrum regenerationis d

sect. 26 l. ¹⁰ ἔπεμψεν Em³ (*sed ἀπεπ-* m³) G | τὸν Ὀνησ. cum EFG τὸν om ABC Tisch | Παῦλος (τὸν) Ὀνησ. cum CFG Tisch ὄνησ. παῦλος AB παῦλος post πανοικί E | εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ πανοικί(-καί) FG | Honea. cum omni domo sua baptizatum m | πανοικί om AB || ¹¹ καὶ οὕτως c αὐτὸς δὲ FG οὕτως om cdm̄s profectus est (om λαβ. θεκλ. εἰς Ἀντ.) m | παραλαβὼν C ἔλαβεν E | τὴν Θέκλαν cum CEF G Θέκλαν A Θέκλῃς B Tisch | (καὶ E) εἰσῆλθ. εἰς ἀντ. AE gaudentes per totam viam add c | ἀπῆει F ἀπῆει G | ἅμα . . . αὐτοῦς om d || ¹² τῷ cum G Tisch τό B τοῦ CEF om A | ἔρχεσθαι G συνέρχεσθαι F | Paulus et Thecla c | ad αὐτούς add εἰς ἀντιόχειαν ABm ἀντ. εἰς τὴν πόλιν F ἀντ. ἐν τῇ πόλει G | Συριάρχης cum C Tisch σύρος AB EFGm | ὄνομ. ἀλεξ. E et ecce quidam homo d inuenerunt ibi quendam c | ad Ἀλεξ. ὄνομ. add ἀντιοχείων πρώτος AB Ecms ἀντιοχείων πρώτος πόλιτης F ἀντιοχείων πρωτοπόλιτης G add porro πολλὰ ποιῶν ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνη ἐν (ὄλῃ F) τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ FGms multa mala facientem in ciuitate c || ¹³ ἰδὼν δὲ F καὶ ἰδὼν G | τὴν Θέκλ. om AB | ἡράσθη αὐτῆς cum CE Tisch ἐφίλησεν αὐτὴν ABG || ¹⁴ δώροις πολλοῖς FGcd(m) | εἶπεν αὐτῷ FGcdms

ἦν λέγεις, οὐδὲ ἔστιν ἐμή. ὁ δὲ πολὺ δυνάμενος, αὐτὸς αὐτῇ περιεπλάκη εἰς τὸ ἄμφοδον· ἡ δὲ οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλὰ Παῦλον ἐξήτει. καὶ ἀνέκραγεν πικρῶς λέγουσα Μὴ βιάσῃ τὴν ξένην, μὴ βιάσῃ τὴν τοῦ Θεοῦ δούλην. Ἰκονιέων εἰμι πρώτη, καὶ διὰ τὸ
5 μὴ θέλειν με γαμηθῆναι θαμύριδι, ἐκβέβλημαι τῆς πόλεως. καὶ λαβομένη τοῦ Ἀλεξάνδρου περιέσχισεν αὐτοῦ τὴν χλαμύδα καὶ τὸν στέφανον ἀφείλετο ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν θρόμβον.

27 Ὁ δὲ ἅμα μὲν φιλῶν αὐτήν, ἅμα δὲ καὶ αἰσχυρόμενος
10 τὸ γεγονός αὐτῇ, προσήγαγεν αὐτήν τῷ ἡγεμόνι, κάκεινης ὁμολογησάσης ταῦτα πεπραχέναι κατέκρινεν αὐτήν εἰς θηρία. αἱ δὲ γυναῖκες ἐξεπλάγησαν καὶ ἀνέκραξαν παρὰ τὸ βῆμα Κακῇ

¹ ἦν λέγεις cum CEGms Tisch om ABc nescio quid dicis d ταύτην praem FG | οὐδὲ γάρ FG | ἐμή ἔστιν C | post ἐμή add et reliquit illam c | ὁ δὲ πολ. δυνάμ. εἰς ἀντιόχειαν FG ὁ δὲ ||||| (ras circa 6 liti) ὀδυνώμενος τῷ πρὸς αὐτὸν πόθῳ E (post δὲ add ἀλέξανδρος m²) at ille multum deuinctus amore suo C post quia multum potens erat add uictus amore d || ² φιλῶν αὐτήν post περιεπλ. add FG | ἐν ἀμφοδῷ E ἐν τῷ ἀμφοδῷ FG | ἡ δὲ θέκλα FG | ἀλ. Παῦλ. ἐξ. om d || ³ καὶ θέκλα C | ἀνέκραξε(ν) CFG | ἀνεκρ. πικρῶς om cd | πιστῶς E in ciuitate m | λέγονσα om AB ἐν φωνῇ μεγάλῃ praem G | βιάζου bis CE | με τὴν ξένην AFGd || ⁴ με τὴν τοῦ G | Ἰκονιέων F || ⁵ γαμηθῆναι cum CEFgcdms om AB Tisch | θαμύριδι cum E θάμυρι FG θάμυριν ABC Tisch om cm | τῆς πόλεως μον G || ⁶ λαβομ. τ. Ἀλεξ. om cd | ἐπιλαβομένη FG | τοῦ Ἀλεξ. cum ABE Tisch | τὸν ἀλέξανδρον CFG | αὐτῇ τὴν χλ. F αὐτοῦ om G || ⁷ τὸν στέφ. ἀφείλετο (-λάτο FG) ἀπὸ (om AB) τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ (post στεφ. pon AB) cum ABFEFGcdms περιεῖλεν αὐτοῦ τὸν στέφανον (om ἀπ. τ. κεφ.) C Tisch || ⁸ θρόμβ. ἐπὶ πάντων FG

sect. 27 l. ⁹ ὁ δὲ ἀλέξανδρος FG | ἅμα μὲν . . . τὸ γεγονός om d | αὐτήν ἅμα μὲν φιλ. AB || ¹⁰ τὸ γεγονός αὐτῇ cum ABECs ἐπ' αὐτῆς add E αὐτῇ om CFG(m) Tisch | προσήγαγεν cum ABFEFGH Tisch προσήνεγκεν C et correptus furia optulit eam c tunc ille sumpsit aduersus eam furiam et obtulit illam d | τῇ ἡγεμ. αὐτήν G | ὅμ. αὐτὰ A || ¹¹ πεπραχθέναι E | κατεκρ. αὐτοὺς E | post κατέκρινεν cod G hiat; rursus incipit τῶν δὲ λεγούσων sect. 32. suppleuit lacunam ex cod H Thomas Hearne | εἰς θηρία βληθῆναι CFH quasi pro sacrilegio damnauit eam ad bestias c quasi sacrilegam damnauit eam ad bestias d | post bestias add ipso alexandro praesens sedente c ipso Alexandro munus edente d Alexandro munera dante m nam Alexander spectacula dabat ciuitati sac (sa om) | ad quam rem tota ciuitas concurrens obtulit dolentes de iniusto iudicio et turbae mulierum clamabant c at uero omnis ciuitas obstupuit mulieribus ante tribunal hululantibus et uociferantibus etc. m et cum omnes incolae ciuitatis haec audirent obstupuerunt etc. s quod uidentes populi dixerunt d || ¹² ἐξεπλάγησαν cum ABFEHcds Tisch ὀλώλυσαν Cm | ἔκραξαν FH ἀνέκραγον C | παρὰ cum BCFH Tisch πρὸς E ἐπὶ A | τὸ βῆμα τοῦ ἡγεμόνος FH

κρίσις, ἀνοσία κρίσις. Ἡ δὲ θέκλα ῥήτῃσας τὸν ἡγεμόνα ἵνα ἀγνὴ μείνῃ μέχρις οὗ θηριομαχίῃ. καὶ τις <βασιλίсса> πλουσία, ὀνόματι Τρύφαινα, ἧς ἡ θυγάτηρ ἔτεθνήκει, ἔλαβεν αὐτὴν εἰς τήρησιν, καὶ εἶχεν εἰς παραμυθίαν.

28 Ἡνίκα δὲ τὰ θηρία ἐπόμεπεν, προσέδῃσαν αὐτὴν λεαίνῃ 5 πικρᾷ, καὶ ἡ βασιλίсса Τρύφαινα ἐπηκολούθει αὐτῇ. ἡ δὲ λέαινα ἐπάνω καθεζομένης θέκλῃς περιέλειχεν αὐτῆς τοὺς πόδας, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐξίστατο· ἡ δὲ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς αὐτῆς ἦν Ἱεροσόυλος. αἱ δὲ γυναῖκες μετὰ τῶν τέκνων ἔκραζον ἄνωθεν λέγουσαι Ὡ θεέ, ἀνοσία κρίσις γίνεταί ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Καὶ 10 ἀπὸ τῆς πομπῆς πάλιν λαμβάνει αὐτὴν ἡ Τρύφαινα· ἡ γὰρ

¹ ἀνοσίας *A* | κρίσις *post* ἀνοσία *cum* CEFH (κακὴ ἡ κρίσις. ἀνοσι. ἡ κρίσις.) Tisch; *om B* ὁ κατ'ἡς *A* | ἡ δὲ θέκλα *cum* CEFHd θέκλα *om AB* Tisch | ἵνα ἀγνὴ μείνῃ μέχρις οὗ θηριομαχίῃ (-σει *C*) *cum* CEcdms μέχρις ὅτε (ὅταν *H*) ἔχει θηριομαχίῃ, μείναι αὐτὴν ἀγνὴν FH ἵνα φησὶν μ. οὐ (ἀν *B*) θηριομαχίῃ (-ω *A*) μείνω ἀγνὴ AB Tisch || ² βασιλίсса *cum* uno *s* (*sed uide infra* u. 6) uidua *d* γυνὴ BEFHcm Tisch *plane om AC* | πλουσία *cum* ABEFH cdms *om CT* Tisch | πλουσία *post* τρυφ. ABEFcdm || ³ ὀνόματι *cum* BFHcds *om ACEm* Tisch | triphena *c* Triphina *m* Trisina *d* (*sic semper*) | *post* πλουσία add ἐπηκολούθει αὐτῇ *E* | τεθνήκει (-η) CFH add ὀνόματι φαλκονίλλα FH (-νήλλα *H*) | ἧς ἡ θυγ. ἔτεθν. *post* τήρησιν pon *C* | ἔλαβ. τὴν θέκλαν FH(ms) καὶ ἔλαβεν *E* || ⁴ παραφρονακίῃ FH | εἶχεν αὐτὴν CFH(d) | παραμυθ. ἐαντήξ *E* sect. 28 l. ⁵ ὡς δὲ ἐπ. τὰ θηρ. *C* | ἐπόμεπεν *F* | προσέδῃσαν *cum* *C* (-δεισαν) *Em* ἐπέδῃσαν BF Tisch ἐπέδῃσαν *A* ἀπέλῃσαν *H* imposita thecla super caueam in qua erat leaena saeuissima ualde; intrauit in arenam expectantium *c* in amphitheatro posita est in cauea in qua erat leaena saeuissima et introiuit in arenam pompa spectaculi *d* statuerunt eam super caueam leaenae ferocissimae atque ingentis formae *m* | αὐτὴν (αὐτῇ *E*) λεαίνῃ πικρᾷ *cum* AE Tisch αὐτῇ λέαιναν πικράν BCF ἐπ' αὐτὴν λέαιν. π. *H* || ⁶ καὶ ἡ *cum* AEFH Tisch ἡ δὲ BC | βασιλίсса *cum* BCEFHms *om Acd* Tisch | αὐτῇ ὀπίσω *C* *post* αὐτῇ add ἕως οὗ εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον FH nihil erubescens *cd* || ⁷ καθεζομένης *cum* AH Tisch καθεζομένη BUE | τῆς θέκλῃς EFH | ἐπάνω τῆς θέκλῃς καθέξ. *E* leaena uero per foramen caueae proferens linguam suam *c* leaena uero mittens linguam praeclara scabie *d* tunc leaena praeclaros pedes Teclae lambebat *m* leaena autem appropinquauit ad eam et lambebat eam *s* | αὐτῆς τοῖς πόδας *cum* BE Tisch *c*. π. αὐτ. ACFH | καὶ πᾶς ὁ ὄχλ. ἐξίστ. *om cd* || ⁸ erat autem titulus superscriptus *c* erat autem eulogium eius scriptum *d* causa autem eius eulogii sacrilega legebatur *m* | ἦν *om F* | ἦν δὲ ἡ αἰτ. *E* | τῆς ἐπιγραφῆς *cum* CEH *c*. ἐπ. αὐτῆς ABdm Tisch | ἦν αὐτῇ *H* || ⁹ μετὰ τῶν τέκνων *cum* ABEFH(m)s *om Ccd* Tisch | μ. τ. τ. αὐτῶν *H* | ἔκραζον *cum* ABEF Tisch ἔκραξαν *H* ἀνέκραξαν *C* | ἄνωθεν *om C* || ¹⁰ λέγουσαι *cum* CFHcms *om ABEd* Tisch | ὡ θεέ *scripti cum cdms* ὡ *C* ὁ θεός ἐφίδε ὅτι *F om ABE* Tisch | ἄθως κρίσις οὐ ἀνοσία κρίσις *H* | κρίσις *om A* || ¹¹ ἀπὸ τοῦ πρετορίου *H* | πάλιν λαμβάνει αὐτὴν *cum* AB Tisch λαμβ. παλ. αὐτ. *E* λαμβ. αὐτ. παλ. FH ἔλαβεν αὐτ. ἡ τρυφ. πάλιν *C* | ἡ βασιλίсса Τρυφ. *s* | ἡ δὲ θυγ. τῆς Τρυφαινῆς ἡ τεθνηκυῖα κατ' ὄναρ FH

θυγάτηρ αὐτῆς Φαλκονίλλα ἦν τεθνηῶσα, καὶ κατ' ὄναρ εἶπεν αὐτῇ Μῆτερ, τὴν ξένην τὴν ἔρημον θέκλαν ἔξεις εἰς τὸν ἐμὸν τόπον, ἵνα εὕξηται ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ μετατεθῶ εἰς τὸν τῶν δικαίων τόπον.

- 5 29 Ὅτε οὖν ἀπὸ τῆς πομπῆς ἐλάμβανεν αὐτὴν ἡ Τρυφαινα, ἅμα μὲν ἐπένθει ὅτι ἔμελλεν εἰς τὴν αὐρίον θηριομαχεῖν, ἅμα δὲ καὶ στέργουσα ἐμπόνως ὡς τὴν θυγατέρα Φαλκονίλλαν εἶπεν Τέκνον μου δεύτερον θέκλα, δεῦρο πρόσευξαι ὑπὲρ τοῦ τέκνου μου, ἵνα ζήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας· τοῦτο γὰρ εἶδον ἐν ὕπνοις.
- 10 ἡ δὲ μὴ μελλήσασα ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτῆς καὶ εἶπεν Ὁ Θεὸς μου, ὁ υἱὸς τοῦ ὑψίστου ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, δὸς αὐτῇ κατὰ τὸ θέλημα αὐτῆς, ἵνα ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Φαλκονίλλα ζήσεται εἰς

¹ φαρκονίλα *A om (FH)cdms | τεθνηκούα A | κατ' ὄναρ om d* || ² μῆτερ μου *FH | τὴν ξένην τὴν ἔρημον cum ABEm(s) τὴν ἔρ. τὴν ξέν. FH τὴν ἔρημον om c τὴν ξένην ταύτην (om τὴν ἔρ.) C Tisch ancillam Christi d | ἔξη ex εὕξη corr F | εἰς τὸν τόπον τὸν ἐμὸν E* || ³ εὕξηται (-ετε) ὑπὲρ ἐμοῦ *cum E εὕξ. περι ἐμοῦ C Tisch ὑπ. ἐμ. εὕξ. A ὑπ. ἐμοῦ προσεῦξηται BFH | ὅπως μετατ. AB | in locum refrigerii cd ad locum sanctorum m | add tunc Trisima plangebatur dicens Filia Falconilla, tu mihi dixisti, habes Theclam in loco meo, quapropter precor, Thecla, ora pro filia mea etc. d*

sect. 29 1. ⁵ ὅτε οὖν ἀπὸ . . . Φαλκονίλλαν εἶπεν *om d | ὅτε οὖν cum ABEFH ὅτε δὲ C Tisch | νομῆς A τῶν θηρίων πομπ. B ἀπὸ τοῦ πρετορίου H | ἔλαβεν τρυφ. αὐτὴν E ἡ τρυφ. παρέλαβε(ν) τὴν θέκλαν FH | ἡ Τρυφαινα om AB* || ⁶ ἅμα μὲν *om Ecm | ἐπένθει ἅμα μὲν B | ἐπένθει ἡ τρυφαινα F | ἡμελλεν E | εἰς τὴν αὐρίον cum CE Tisch ἐπὶ τ. αὐρ. A τῇ ἐπαύριον B τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ FH | θηριομαχεῖν ἐπὶ (εἰς) τὴν αὐρ. AE | θηριομαχεῖν ἡ θέκλα FH | ἅμα δὲ (om καὶ) H* || ⁷ ἐμπόνως ὡς *om CFHc post θυγατ. E | τὴν om F | θυγατέρα A θυγ. αὐτῆς CFH | φαρκονίλλαν A φαλκονίλλαν E φαλκωνίλλαν H φαλκονίλλαν C om cs | εἶπεν αὐτῇ Fhm regina dixit s* || ⁸ filia mea venit et dixit ut ores pro illa *c | δεύτεραν om (c)(d)m | δεῦρο om FH | πρόσευξαι (-ξε F) τῷ Θεῷ σου (om ὑπὲρ τ. τ. μ.) FH* || ⁹ ἵνα ζήσῃ τὸ τέκνον μου φαλκονίλλα (-ονηλά H) *FH ἵνα ζῆσ. εἰς αἰῶνας om c ζήσητε E εἰς τοὺς αἰῶν. om ABFHms | ἴδον CEFH ἐν τῷ ὕπνῳ μου CF καθ' ὕπνου H | ἴδον post ἐν τ. ὕπν. μ. C* || ¹⁰ ἡ δὲ θέκλα *CF Hcds | μὴ cum CEFH μὴδὲν AB Tisch | μελήσασα E | ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτῆς cum CEFH ἦρεν τὴν φων. AB Tisch | post αὐτῆς add πρὸς τὸν Θεόν FH | ὁ Θεὸς μου cum E μου om BC ὁ Θεὸς τῶν πατέρων A ὁ Θεὸς τῶν οὐρανῶν cm(s) κύριε ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν FH domine deus caeli et terrae deus caelorum cm* || ¹¹ ὁ υἱὸς τοῦ ὑψίστου *cum AEF Hcm (filii i. e. filii altissimi) Iesu Christe filii altissimi d pater altissimi s ὁ ὑψίστος BCTisch | ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ cum E post ὁ Θεὸς pon cdms om ABCFH post τοῦ ὑψίστου add κύριε Ἰησοῦ χριστέ FH post ὁ ὑψίστος add ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος B | αὐτῇ cum ABFHcm Tisch τῇ τρυφαινῇ C τρυφαινῇ E reginae tryphaenae s om d | κατὰ τὸ θελ. αὐτ. om d* || ¹² αὐτῆς *cum ABcms Tisch σου CEFH | φαρκονίλα A φαλκονίλλα E φαλκωνίλλα F φαλκονίλα C φαλκονήλλα H om cs | ζήσῃ F ζήσῃ H | εἰς τὸν αἰῶνα E*

τοὺς αἰῶνας. καὶ ταῦτα εἰπούσης Θέκλῃς ἐπένθει ἡ Τρύφαινα ἐπέχουσα τοιοῦτον κάλλος εἰς θηρία βαλλόμενον.

30 Καὶ ὅτε ὄρθρος ἐγένετο, ἦλθεν Ἀλέξανδρος παραλαβεῖν αὐτήν, αὐτὸς γὰρ ἐδίδου τὰ κυνήγια, λέγων Ὁ ἡγεμὼν κάθεται καὶ ὁ ὄχλος θορυβεῖ ἡμᾶς· δὸς ἀπαγάγω τὴν θηριομάχον. ἡ δὲ Τρύφαινα ἀνέκραξεν ὥστε φυγεῖν αὐτὸν λέγουσα· Φαλκονίλλης μου δεύτερον πένθος ἐπὶ τὴν οἰκίαν γίνεται, καὶ οὐδεὶς ὁ βοηθῶν· οὔτε τέκνον, ἀπέθανεν γάρ, οὔτε συγγενής, χίρα γάρ εἰμι. ὁ θεὸς Θέκλῃς τοῦ τέκνου μου, βοήθησον Θέκλῃ.

31 Καὶ πέμπει ὁ ἡγεμὼν στρατιώτας ἵνα ἀχθῇ Θέκλα. ἡ δὲ Τρύφαινα οὐκ ἀπέστη, ἀλλὰ αὐτὴ λαβομένη τῆς χειρὸς αὐτῆς ἀνίγαγεν λέγουσα Τὴν μὲν θυγατέρα μου Φαλκονίλλαν ἀπύγαγον

¹ καὶ ἀκούσασα ταῦτα ἡ Τρύφαινα ἐπένθει FHcd(m)s (*sed regina pro trύφαινα*) | εἰπούσης αὐτῆς E Θέκλῃς om C || ² ἐπέχουσα cum AC Tisch προσέχουσα E βλέπουσα B θεωροῦσα FH om m dicens eam iniuste damnatam et quod indigne talis species c dicens: o iniusta iudicia et o indignum nefas, talem speciem d | πρὸς θηρία C

sect. 30 l. 3—9 καὶ ὅτε ὄρθρος . . . βοήθησον Θέκλῃ om c || ³ Ἀλέξ. cum ABE ὁ ἀλέξ. CFH Tisch | ὁ ἀλέξ. εἰς τὴν οἰκίαν τῆς τρυφαινῆς FHd | τοῦ παρὰ τὴν Θέκλῃν FHs παραλαβεῖν . . . τὰ κυνήγια om d αὐτὸς γάρ . . . κυνήγ. om m || ⁴ κυνηγέσια FH | λέγ. πρὸς τὴν τρύφαιναν FH | proconsul m praeses d || ⁵ populus exspectat d populus spectat m | δὸς ὅπως H | ἀγάγω E | triphina autem regina m || ⁶ ἔκραξεν BE μέγα add FH | ὥστε cum ABEHd ὥστε καὶ Cm Tisch | φυγεῖν αὐτόν cum ABE φ. τὸν ἀλέξανδρον Fhm αὐτ. φυγ. C Tisch | erat autem ipsa tricina ex regalibus et coepit flere et dicere d et regina respondit et dixit s | Φαλκονίλλης μου om ds φαρκονίλλης A φαλκονίλλης C φαλκωνίλλα FH filia mea Phalconilla m || ⁷ μου om ABF ἴδε H | ἥδη δεύτερον F | πένθος μοι A μοι πένθος FH πένθος post οἰκ. μου B | ἐπὶ τὴν οἰκίαν cum ABE ἐπὶ τῆς οἰκίας C Tisch εἰς τὴν οἰκίαν FH | μου post οἰκίαν add BC Tisch | ὁ βοηθήσων EF || ⁸ οὐ τέκνον CE | οὐκ ἀνὴρ, χίρα γάρ εἰ. ante οὔτε τέκνον FH | neque quia filia mea mortua est neque quia Theclam defendere non possum d filia enim mea mortua est m || ⁹ τοῦ τέκνου μου cum CEFHm om ABd Tisch | Θέκλῃ cum EH (τῇ Θέκλῃ) m Θέκλῃν C Theclam ancillam tuam d αὐτῇ BF Tisch αὐτήν A ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τῆς ἀνάγκης add H uade Thecla deus tuus adiuuabit te s

sect. 31 l. 10 καὶ πέμπει cum ABEFH(s) εὐθέως δὲ π. C Tisch et ut haec dixit triphina ecce praeses mittit c et dum haec Trisina prosequeretur misit praeses d tunc proconsul mittit m | στρατιώτας cum ABEFH statorem suum c stratorem suum d Stratoclem m ἄκτον C Tisch iuvenes s | ἀχθῇ Θέκλα cum Ed θ. ἀχθ. C Tisch ut adduceret theclam c Θέκλα om ABEHms || ¹¹ Tryphaena regina s | οὐκ ἀπέστη (αὐτῆς add F) ἀλλὰ αὐτὴ cum ABEFH(c)ms om Cd Tisch | τῆς χειρὸς αὐτῆς cum ABEFH αὐτήν τῆς χειρὸς (om ἀνίγαγε) C Tisch || ¹² ἀπύγαγεν αὐτήν EF | λέγουσα cum ABEFHcdms εἶπεν C Tisch | θυγατέρα A | φαρκονίλλαν A φαλκωνίλλαν C φαλκωνίλλα F om cs

εἰς τὸ μνημεῖον· σὲ δέ, Θέκλα, εἰς θηριομαχίαν ἀπάγω. καὶ
ἐκλυσεν θέκλα πικρῶς καὶ ἐστέναξεν πρὸς κύριον, λέγουσα
Κύριε ὁ θεὸς ἢ ἐγὼ πιστεύω, ἐφ' ὃν ἐγὼ κατέφυγα, ὁ ῥυσά-
μενός με ἐκ πυρός, ἀπόδος μισθὸν Τρυφαίνῃ τῇ εἰς τὴν δούλην
5 σου συμπαθησάσῃ, καὶ ὅτι με ἀγνήν ἐτήρησεν.

32 Θόρυβος οὖν ἐγένετό τε καὶ πάταγος τῶν θηρίων καὶ
βοή τοῦ δήμου καὶ τῶν γυναικῶν ὁμοῦ καθεσθεισῶν, τῶν μὲν
λεγόντων Τὴν ἱερόσυλον εἰσάγαγε· τῶν δὲ λεγουσῶν Ἀρθῆτω ἡ
πόλις ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ ταύτῃ· αἴρε πάσας ἡμᾶς, ἀνθύπατε· πικρὸν
10 θάμα, κακὴ κρίσις.

33 Ἡ δὲ θέκλα ἐκ χειρὸς Τρυφαίνης ληφθεῖσα ἐξεδύθη καὶ

¹ μνημα AB | σε om cd et theclam c Theclam uero d | τέκνον μου
θέκλα FH | εἰς θηριομαχίαν cum EH (-χειαν) εἰς θηριομαχεῖον F εἰς τὸ θηριο-
μαχεῖον C Tisch εἰς τὸ θηριομαχεῖν AB ad bestias cd ad bestias pugna-
turam m(s) | et thecla audiens haec c haec audiens Thecla d quod
audiens Tecla m || ² ἐκλυσεν cum E(FH) ἐδάκρυσεν ABC Tisch καὶ ἐβόησεν
θέκλα πρὸς κύριον καὶ ἐκλυσεν πικρῶς FH | πικρῶς om d | καὶ ἐστέναξεν
cum ABEm om Ccd Tisch | πρὸς κύριον cum AB(H)ms om EFcd | πικρῶς
post ἐστέν. repet E | στενάζουσα F στενάζουσα πικρῶς H (qui πικρῶς
cum E repet) | καὶ λέγουσα FH || ³ κύριε om AB | ὁ θεός μου F | ᾧ
cum ABcdm Tisch εἰς δν CEFH | ἐγὼ alterum om Ecd | κατέφυγα cum
AB Tisch κατέφυγον CEFH | ὁ ῥυσ. μ. ἐκ πυρ. om d || ⁴ ἐκ τοῦ πυρός
FH | δὸς C | τὸν μισθὸν B μισθ. ἀγαθὸν FH | τῇ Τρυφ. FH | τῇ (τῆς E)
εἰς τὴν δούλην σου cum EFHc(s) τῇ δούλῃ σου ABm τὴν δούλην σου
C Tisch om d | συμπαθήσασαν C Tisch | με post συμπ. add A μοι B |
τῆς εἰς τὴν δούλην σου, τρύφαινα, συμπαθείας γεγονύιας εἰς ἐμέ E || ⁵ καὶ
ὅτι με ἀγν. ἐτήρ. om E | ὃν pro ὅτι A | με ἀγνήν cum ABm ἀγνήν με
Ccd Tisch ὅτι με ἐφύλαξεν ἀγνήν FH

sect. 32 l. ⁶ θορ. οὖν ἐγένετο cum CEFHd(m) Tisch πικρὸς ἦν ἡχος B
ἦν πικρὸς ἡχων A | τε καὶ παταγὸς τῶν θηρίων cum ABcdm(s) om C Tisch
καὶ παταγός (om τῶν θηρίων) F καὶ ταραχός (om τῶν θηρ.) H πάντων ὁμοῦ
βοησάντων τῶν τε θηρίων καὶ τοῦ δήμου E || ⁷ βοή cum Ccdms Tisch βοᾷ
AB πικρὰ βοή FH om E | καὶ τῶν γυναικῶν . . . τῶν μὲν om cd | ὁμοῦ
καθεσθ. om ms | τῶν δὲ γυν. E | τῶν μὲν λεγουσῶν B || ⁸ εἰσάγαγε cum
C(cds) Tisch εἰσαγε E ἀγαγε FH εἰσαγάγετε AB ἐξάγαγε ut uidetur m |
a uerbis τῶν δὲ λεγουσῶν rursus incipit cod G | λεγουσῶν om AB et turba
mulierum dicebat c mulieres uero clamabant dicentes d || ⁹ τὴν ἀνομίαν
A | ταύτῃ om E | et in nobis omnibus iniquam dat proconsul senten-
tiam c hegemon non omnes perdidit s | ἀνθ. ἡμᾶς AB | κακὴ κρίσις
πικρὸν θάμα cd || ¹⁰ καὶ κακὴ E | post κρίσις add παράνομος καὶ ἄδικος
ταύτῃ (sic) ἡ κρίσις F

sect. 33 l. ¹¹ praem et proconsul non sufferens clamorem populi
celerius eam induci iussit c at ille non sufferens clamorem populi iussit
celerius induci eam d | δέ om AC | reginae Tryph. s | ἐξεδ. γυνὴ FGc

ἔλαβεν διαζώστραν καὶ ἐβλήθη εἰς τὸ στάδιον. καὶ λέοντες καὶ ἄρκοι ἐβλήθησαν ἐπ' αὐτήν. καὶ πικρὰ λέαινα προσδραμοῦσα εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς ἀνεκλήθη· ὁ δὲ ὄχλος τῶν γυναικῶν ἐβόησεν μέγα. καὶ ἔδραμεν ἐπ' αὐτήν ἄρκος· ἡ δὲ λέαινα δραμοῦσα ὑπήντησεν καὶ διέρρηξεν τὴν ἄρκον. καὶ πάλιν λέων 5 δεδιδαγμένος ἐπ' ἀνθρώπους ὃς ἦν Ἀλεξάνδρου ἔδραμεν ἐπ' αὐτήν· καὶ ἡ λέαινα συμπλέξασα τῷ λέοντι συναηρέθη. μειζό-

¹ διαζώστραν cum ABE Tisch διάζωστρον C διάζωσμα F διάζωμα G | post ἐβλήθη εἰς τὸ στάδιον in s longe alia leguntur atque in graecis. quae GuWright angllice sic interpretatus est: and she was standing naked and said: 'My Lord and my God, the Father of our Lord Jesus the Messiah, Thou art the helper of the persecuted, and Thou art the companion of the poor; behold Thy handmaiden, for lo, the shame of women is uncovered in me, and I stand in the midst of all this people. My Lord and my God, remember Thy handmaiden in this hour.' Then they brought in against her a leopard, which was very savage; and again they brought in against her a lioness. And Thecla was standing with her arms spread out in the form of the Cross. And the lioness ran towards her, and when it reached her, it came (and) lay down at her feet. And the leopard came to her, to attack her, and fell down before her and burst. And again they brought in against her a bear which was very strong, and it ran at Thecla. And the lioness, which was crouching at her feet, arose and sprang upon the bear and rent it. quae de leopardo et de brachiis Theclae in crucis formam extensis narrantur similiter occurrunt apud Nicetam Paphlagonem | καὶ λέοντ. καὶ ἄρκοι (ἄρκοι BE) ἐβλήθησαν (ἐκλ. E) ἐπ' αὐτήν cum ABEF καὶ ἀπελύθησαν ἐπ' αὐτ. λε. κ. ἄρκοι C Tisch ἀπελύθησαν etiam G (sed post ἄρκοι) dimissi sunt c missi sunt ei d (deinde leones et ursos) ad eam deuorandum immiserunt m || ² ἐπ' αὐτῇ C | ἡ πικρὰ λέαινα FG | post πικρ. λαίαν. add ἡ δὲ λέαινα C Tisch | add in qua triumphauerat Thecla d in qua proconsul triumphabat c | δραμοῦσα CEF εισδραμοῦσα ἐπ' αὐτήν G || ³ εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς cum AB Tisch πρὸς τοὺς πόδ. αὐτ. C παρὰ τ. π. αὐτ. E παρὰ τ. π. τῆς θέκλῃς FG | ἀνεκλήθη ABE ἀνεκλήθη C | et hoc uidentes omnes mulierum turbae c et hoc uidens omnis populus et multitudo mulierum m | ἀνεβόησεν G ἐξίστατο C || ⁴ μέγα om EFGc | ἄρκος B | ἄρκος ἔδρ. ἐπ' αὐτήν FG | καὶ ἡ λέαινα FG δραμοῦσα cum Ecds om ABCFGm Tisch || ⁵ ὑπήντησεν καὶ διέρρηξεν τὴν ἄρκον (αὐτήν G) cum ACFG ἀπαντήσασα τῇ ἄρκῳ ἀνέρρηξεν αὐτήν C item sed διέρρ. Tisch ἀπαντήσασα αὐτῇ διέρρ. αὐτ. Bm | λέαινα δεδιδαγμένη ἐπὶ ἀνθρ. E || ⁶ δεδιδαγμ. ἐπ' ἀνθρ. om cdm (leo asperissimus cd) ὃς ἦν δεδιδ. C | δεδιδαγμένος G | τρώγειν (τοὺς add G) ἀνθρ. FG ἐπὶ ἀρονῶς C | ὃς ἦν τοῦ ἀλεξ. F om d ὃς καὶ ἦν καὶ τοῦ ἀλεξ. G | ὅς om E | ἔδραμεν ἐπ' αὐτήν post πάλιν pon C Tisch || ⁷ duorum leonum mentionem facit d qui haec habet: et iterum leaena illa inualuit in leonem et occidit eum. et iterum leo alius missus est, sed hunc leaena repellens ambo pariter mortui sunt | ἡ λέαινα om C Tisch | συμπλέξασα AB Tisch | τῷ λέοντι cum ABFG μετὰ τοῦ λέοντος C Tisch αὐτῇ E | συναν. αὐτῷ FG συναν. αὐτῇ E | πλεονα C Tisch

νως δὲ ἐπένθησαν αἱ γυναῖκες, ἐπειδὴ καὶ ἡ βοηθὸς αὐτῇ λείαινα ἀπέθανεν.

34 Τότε εἰσβάλλουσιν πολλὰ θηρία, ἐσώσης αὐτῆς καὶ ἐκτετακνίας τὰς χεῖρας καὶ προσευχομένης. ὡς δὲ ἐτέλεσεν τὴν 5 προσευχὴν, ἐστράφη καὶ εἶδεν ὄρυγμα μέγα πλήρες ὕδατος, καὶ εἶπεν Νῦν καιρὸς λούσασθαι με. καὶ ἔβαλεν ἑαυτὴν λέγουσα Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑστέρᾳ ἡμέρᾳ βαπτίζομαι. Καὶ ἰδοῦσαι αἱ γυναῖκες καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔκλαυσαν λέγοντες Μὴ βάλης ἑαυτὴν εἰς τὸ ὕδωρ, ὥστε καὶ τὸν ἡγεμόνα δακρῦσαι, ὅτι τοι- 10 οὔτον κάλλος φῶκαι ἔμελλον ἐσθίειν. ἡ μὲν οὖν ἔβαλεν ἑαυτὴν

¹ ἐπειδὴ cum ABFG Tisch ὅτι CE quoniam c quia d quod m | ἡ βοηθοῦσα AB | αὐτῇ cum BEG αὐτῆς AC Tisch

sect. 34 l. ¹ πολλὰ εἰσβάλλ. θηρ. AB | βάλλουσι(v) FG | ἐσώσης... προσευχομένης cum CEF G Tisch | ἔστη οὖν καὶ ἐκτείνασα τὰς χ. προσ- ἠύχετο πρὸς κύριον ABs et thecla extensis manibus orabat ad dominum c illa autem ext. man. or. dom. d illa uero man. ext. or. m | τῆς θείκης FG || ⁴ ἐκτετακνίας cum EG (-κνίας) ἐκτετακνίσης F ἐκτείνάσης C Tisch | post τὰς χεῖρ. add αὐτῆς G deinde add εἰς τὸν οὐρανόν FG item post ἐκτείν. add εἰς τὸν οὐρανόν B in formam crucis s || ⁵ εὐχὴν B | προσευχ. αὐτῆς ἡ θείκη FG | ἐστράφη καὶ cum AB EFG ds στραφεῖσα Cm Tisch conuertit se ad dexteram partem theatri c | ἶδεν C EFG | μέγα cum AB EFdm om CGs Tisch | πλήρες cum AB E (πλήρης) F (item) G μεστὸν C Tisch | post ὕδατος add ubi erant focae marinae quae pugnatae erant cum ea c ubi erant bestiae marinae ad quas cogitabant mittere Theclam d multasque belluas marinas habentem m || ⁶ τοῦ λουσ. CFG Tisch | καὶ ἔβαλεν ἑαυτὴν... βαπτίζομαι om cd | ἔβαλεν cum ABFG (-λλεν) ἐνέβαλεν E ἀνέβαλεν C(s) Tisch emisit m | αὐτὴν C Tisch | post ἑαυτ. add αὐτῷ B εἰς τὸ ὕδωρ FG | ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησ. Χρ. om Bd ἐν cum AEFG ἐπὶ C Tisch || ⁷ Ἰησοῦ Χριστοῦ cum Cs Tisch τοῦ κυρίου Ἰησ. χρ. AE σου κύριε (μον add G) ἰησοῦ χριστοῦ FG in nomine dei patris et filii et spiritus sancti m item paulo infra cd | ὑστέρᾳ cum AB EFG Tisch ὑστεραίᾳ C | hodie pro τ. ὑ. ἡ. m | ἰδοὺ αἱ C || ⁸ αἱ γυν. τὸ πέρας AB αἱ γυν. καὶ om cd | πᾶς cum CE dms om ABFG Tisch | ἐκραζον G ἐκραύγασαν E ἐβόησαν F exclamauerunt c clamauerunt d | λέγοντες om Em κραζόντες AB | μὴ βάλης... ὕδωρ om d | βάλεις C || ⁹ σεαυτὴν ABF | post ὕδωρ add (hoc loco) ne talem speciem tuam focae manducent c heu qualem speciem bestiae marinae erunt deuoraturae d | ὡς C | κραγᾶσαι καὶ δακρῦσαι ἐπὶ τοι. καλλ. ἐφ' ᾧ καὶ ἡμελλον E || ¹⁰ αἱ φῶκαι G φῶκαι post ἡμελλον C Tisch φῶκαι om E (F in ras) | ἡμελλον EFG ἡμελλεν C | τρώγειν E κατατρώγειν FG | post δακρῦσαι ald et omnis populus simul plorabat c sed et omnis turba plorauerunt d | ἡ δὲ θείκη FGs Thecla uero neminem eorum audiens c illa autem confessa in domino neminem audiens d at illa neminem audiens m | ἔβαλλεν AB | αὐτὴν A

εἰς τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ· αἱ δὲ φῶκαι πυρὸς ἀστραπῆς φέγγος ἰδοῦσαι νεκραὶ ἐπέπλευσαν. καὶ ἦν περὶ αὐτὴν νεφέλη πυρὸς, ὥστε μῆτε τὰ θηρία ἅπτεσθαι αὐτῆς, μῆτε θεωρεῖσθαι αὐτὴν γυμνῇ.

35 Αἱ δὲ γυναῖκες ἄλλων θηρίων βαλλομένων φοβερωτέρων 5 ὠλόλυξαν, καὶ αἱ μὲν ἔβαλλον φύλλον, αἱ δὲ νάρδον, αἱ δὲ κασίαν, αἱ δὲ ἄμωμον, ὥς εἶναι πληθὺς μύρων. πάντα δὲ τὰ βληθέντα θηρία ὥσπερ ὕπνῳ κατασχεθέντα οὐχ ἦψαντο αὐτῆς· ὥς τὸν Ἀλέξανδρον εἰπεῖν τῷ ἡγεμόνι Ταύρους ἔχω λίαν φοβερούς, ἐκείνοις προσδήσωμεν τὴν θηριομάχον. καὶ στυγνάσας ἐπέτρεψεν 10

¹ εἰς τὸ ὕδωρ cum (C)FGcds ἐν τῷ ὕδατι post Χριστοῦ E εἰς τ. ὕδ. post Χριστοῦ C om ABm Tisch ἐν τῷ ὀνόματι T. Χρ. om Es | τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησ. χρ. FG hoc tantum dicens in nomine tuo domine m dicens in nomine patris et filii et spiritus sancti ingredior in hanc aquam c dicens in nomine patris et filii et spiritus sancti in nouissimo die ego baptizor d (uide supra) | cumque proieciisset se in aquam omnes focae mortuae sunt (om πυρὸς . . . ἰδοῦσαι) c et descendit sicut fulgur ignis de caelo in aqua et omnes bestiae quae erant in aqua mortuae sunt d || ² νεκρὰ πᾶσαι FG | ἐπέπλευσαν cum CEcms Tisch ἔπλευσαν AB ἀνέπλευσαν FG om d | περὶ τὴν θέκλαν FG(s) | post περὶ αὐτὴν add ὥς ἦν γυμνὴ ACTisch ὥς ὤπῃορχε γυμνὴ B omisi cum EFGcdms || ³ ὥς FG | ne nuda ab hominibus uideretur neque a bestiis tangeretur c ut non uideretur nuda neque bestiis tangeretur d | μῆτε τὰ θηρ. ἅπτ. αἰτ. om s | μῆτε prius cum AB μηδὲ EFG μὴ C Tisch | τὰ θηρία ἅπτ. αὐτῆς cum AB EFG ἅπτ. αὐτ. μηδὲ τὰ θηρία C Tisch | μῆτε θεωρεῖσθαι cum ABE μῆτε δὲ θεωρ. C Tisch μῆτε γυμν. αὐτ. θεωρ. FG | θεωρήσας F || ⁴ αὐτὴν cum C EFG om AB Tisch | μῆτε θεωρ. αὐτ. γυμν. ante μῆτε τ. θηρ. ἅπτ. αὐτ. cd

sect. 35 l. ⁵ ἄλλων πάλιν θηρ. G | βαλλομένων cum ABFG Tisch εἰσβαλλομένων Cms ἐμβαλλ. E | βαλλ. ἐπ' αὐτὴν FG | φοβερωτέρων cum ABms φοβερόν Ed (ululatum dederunt magnum) φοβερώων FG om Cc Tisch || ⁶ ὠλόλυξαν cum C (ὀλ-) E (ὀλ-) dm Tisch ἡλάλαξαν ABFG | αἱ μὲν εἰ αἱ δὲ cum CEcdms Tisch ἡ μὲν et ἡ δὲ . . . ἡ δὲ ABFG | ἔβαλλεν A ἔβαλεν BFG | φύλλον αἱ δὲ om FG | αἱ δὲ νάρδον om c | αἱ δὲ κασίαν om Em | κασίαν cum BC Tisch κασίαν AFGcd || ⁷ ἄμωμον cum AB EFGcd Tisch κινέωμον C innantium (sic) m | post ἄμωμ. add ἡ (αἱ) δὲ μύρον FG | quaedam uero unguentum praetiosum aliae balsamum c aliae pretiosum unguentum d plurimae autem pretiosum unguentum mittebant m πολὺ πληθὺς EFG | μύρων cum AB EFG Tisch πολὺ μύρον G εὐωδίας C | πάντα . . . θηρία cum CEFG Tisch ταῦτα δὲ πάντα βληθέντα A πάντα δὲ ταῦτα βληθ. τὰ θηρ. B || ⁸ ὥς ὕπνῳ G | κατασχεθέντα cum E(m) κατεχόμενα FG συσχεθέντα CTisch κατεσχέθησαν (-έθη B) καὶ AB(cds) | ὥστε τὸν FG || ⁹ proconsuli cm praesidem d | ταύρους ἔχω λίαν φοβ. cum CEFGcdms Tisch φοβ. ταύρ. ἔχω (om λίαν) AB | ἐκείνοις cum EFGd κακείνων τοῖς ποσὶν AB τοῖς C Tisch || ¹⁰ προσδήσωμεν C | τὴν θηριομάχον cum CE (τῇ -μάχῳ) s Tisch αὐτὴν ABGcdm αὐτῇ F | στυγνάσας E στυγνάσας om s | ἐπέτρεψεν om FG οὐχ ἐπέβλεψεν legisse uid cd

ὁ ἡγεμὼν λέγων Ποίει ὃ θέλεις. Καὶ ἔδωσαν αὐτὴν ἐκ τῶν ποδῶν μέσον τῶν ταύρων, καὶ ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα αὐτῶν πεπυρωμένα σιδήρα ὑπέθηκαν, ἵνα πλείονα ταραχθέντες ἀποκτείνωσιν αὐτήν. οἱ μὲν οὖν ἥλλοντο· ἡ δὲ περικαιομένη φλόξ διέκασεν
5 τοὺς κάλους, καὶ ἦν ὥς οὐ δεδεμένη.

36 Ἡ δὲ Τρύφαινα ἐξέψυξεν ἐστῶσα παρὰ τὴν ἀρίναν ἐπὶ τοὺς ἄβακας, ὥστε τὰς θεραπαινίδας εἰπεῖν Ἀπέθανεν ἡ βασίλισσα Τρύφαινα. καὶ ἐπέσχεν ὁ ἡγεμὼν, καὶ πᾶσα ἡ πόλις ἐπτήρη· καὶ ὁ Ἀλέξανδρος πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἡγεμόνος εἶπεν·

¹ ὁ ἡγεμὼν *om* *E* proconsul *cm* praeses *d* | εἶπεν τῷ ἀλεξάνδρῳ *pro* λέγων *FG* | ποίει ὃ θέλεις *om* *AB* | προσέδωσαν τοῖς ταύροις (*om* αὐτήν ἐκ τῶν ποδῶν μέσον) *ABcd* | αὐτήν *cum* *CEm* Tisch τὴν θέκλαν *FG* | ἐκ τῶν ποδῶν *cum* *EF* | ἐκ *om* *C* Tisch itaque ligauerunt manus eius ac pedes *m* || ² μέσον (-ων *E*) τῶν ταύρων *cum* *EF* *Gm*(*s*) μέσῃν (*om* τῶν ταύρ.) *C* Tisch | αὐτῶν *cum* *ABE* τῶν ταύρων *CFGcds* Tisch | σιδ. πεπυρ. *C* || ³ ἐπέθηκαν *F* | πλείονα *ABC* Tisch ἐπὶ πλείον *EF* ἐπὶ πλείον *G* *om* *d* | ταραχθέντες *cum* *EF* *G* ταραχθέντα *C* Tisch ὀργισθέντα *AB* exacerbat *cd* ferociore effecti *m*(*s*) | ταρ. οἱ ταύροι *FG* | σύρωσι(ν) καὶ ἀποκτείνωσι(ν) *FG* celerius ante ἀποκτ. *cd* citius *m* || ⁴ αὐτήν *cum* *CEcdm* Tisch τὴν δέσμον *AB* τὴν δέσμον θέκλαν *F* *G*s | καὶ (*om* *G*) οἱ μὲν (οὖν *add* *G*) ταῦροι (τύραννοι *G*) ἥλλ. βοῶντες φοβερόν *FG* | ἡ δὲ περικαιομένη φλόξ *cum* *ABms* Tisch ἡ δὲ φλ. ἡ περικειμένη *CE* περικαιομ. *om* *cd* τῆς δὲ θέκλῃς (θέκλῃς *G*) κατέκασεν(ν) ἡ φλόξ τὰ περικειμένα (μέλῃ *add* *G*) τῶν ταύρων *FG* flamma qua erant incensi *m* | ἔκασεν *B* || ⁵ κάλλους *E* | ὥς *cum* *ABEFG* ὥσπερ *C* Tisch | οὐ δεδ. (ἵσταμένη *F*) εἰς τὸ στάδιον *FG* | et soluta est thecla et susceperunt eam super se tauri nihil ei nocentes *c* et soluta ferebatur super tauros nihilque ei nocebant *d* similiter *s*

sect. 36 l. ⁶ regina Tryphaena *s* | ἐξέψυξεν *cum* *ABFG*(*cd*)*m* (diriguit atque exanimis facta est) ὀλιγόρησεν *E*(*s*) ὀλιγόρησεν *CTisch* | ἐστῶσα *om* *FG* | παρὰ τὴν ἀρίναν *om* *FG* | ἐπὶ τοὺς ἄβακας (ἄββακας) *cum* *E* παρὰ τοὺς ἄβακας *FG* ἐπὶ τοὺς ἄββακας *om* *ABCm* Tisch ad portam *cd* ad portam theatri *s* | post ad portam *add* ut hoc uidit factum *cd* (uid. hoc fact.) deinde *add* deficiens cecidit in terram *c* collapsa decidit ad terram *d*(*s*) || ⁷ ὥστε τὰς θεραπαινίδας (*add* αὐτῆς *E*) εἰπεῖν *cum* *ABEm* similiter *cds* ὥς εἰπεῖν τὸν ὄχλον *C* Tisch ὥστε . . . ἐπέσχεν ὁ ἡγεμ. *om* *FG* | tunc omnis familia triphenae magna uoce clamauit plorans *c* tunc omnes familiae Trisinae exclamauerunt uocibus plangentibus et dicentes *d* (similiter *s*) ut etiam serui eius clamarent *m* | ἡ βασίλισσα *om* *cd* || ⁸ Τρύφαινα *om* *s* | καὶ ἐπέσχεν ὁ ἡγεμὼν *om* *cds* | καὶ πρὸς ἔσχεν *E* ἐπέσχεν οὖν *C* | proconsul *m* | καὶ πᾶσα ἡ πόλις *cum* *F* *Gcdms* πᾶσα *om* *ABCE* Tisch | ἐπτήρη *A* ἐφοβήθη σφόδρα *FG* || ⁹ καὶ ὁ Ἀλέξ. *cum* *CE* ὁ δὲ Ἀλέξ. *ABFGm* Tisch | φοβήθεις post Ἀλέξ. *add* *F* *G*s | πεσὼν εἰς (παρὰ *E*) τοὺς πόδ. *τ.* ἡγεμ. εἶπεν *cum* *Ecd*(*m*) παρεκάλει τὸν ἡγεμόνα λέγων *AB*(*s*) Tisch *add* καὶ προσπίπτων αὐτῷ *B* ἡρώτησεν τὸν ἡγ. λέγων *FGd*

Ἐλέησον καὶ μετὰ τὴν πόλιν, καὶ ἀπόλυσον τὴν Θηριομάχον, μὴ καὶ ἡ πόλις συναπόληται. ταῦτα γὰρ ἔαν ἀκούσῃ ὁ Καῖσαρ, τάχα ἀπολέσει σὺν ἡμῖν καὶ τὴν πόλιν, ὅτι ἡ συγγενὴς αὐτοῦ Τρύφαινα ἡ βασίλισσα ἀπέθανεν παρὰ τοὺς ἄβακας.

37 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ ἡγεμὼν τὴν Θέκλαν ἐκ μέσου τῶν Θηρίων 5 καὶ εἶπεν αὐτῇ Τίς εἰ σύ; καὶ τίνα τὰ περὶ σέ, ὅτι οὐδὲ ἐν τῶν Θηρίων ἡψατό σου; ἡ δὲ εἶπεν Ἐγὼ μὲν εἰμι Θεοῦ τοῦ ζῶντος δούλη· τὰ δὲ περὶ ἐμέ, εἰς ὃν εἰδόκησεν ὁ Θεὸς υἱὸν αὐτοῦ ἐπίστευσα· δι' ὃν οὐδὲ ἐν τῶν Θηρίων ἡψατό μου. οὗτος

¹ δέομαι σου ἐλέησον FG | καὶ μετὰ Gc | καὶ τὴν πόλιν om m (sed add et tota ciuitas subclamabat) | καὶ ante ἀπολ. om E | τὴν Θηριομάχον cum ABEFGcms ταύτην Cf Tisch | μὴ καὶ ἡ πόλις συναπόληται (-λείται) cum E(m)s μήποτε x. ἡ π. σὺν σοὶ καὶ ἐμοὶ ἀπόληται F (ἀπολείται) G ne et ego simul et ciuitas pereat c ne et ego peream et ciuitas haec uastetur d ne omnis ciuitas cum illa pereat m om omnia ABC Tisch || ² τάχα om Ccde || ³ συναπολέσει E damnabit cd | σὺν ἡμῖν καὶ om EFGs σὺν ἡμῖν om m | ἀπολ. ἡμᾶς πάντας leg uid cd | ὅτι cum CEF(c)d διότι ABm(s) Tisch | καὶ post διότι add AB Tisch | ἡ συγγενὴς αὐτοῦ ante Τρύφ. cum ABC Tisch τρύφαινα ἡ βασ. praem E ἡ βασίλισσα om Ccdm Τρύφ. om d τρύφ. ἡ βασ. καὶ συγγ. αὐτ. FG || ⁴ ἀπεθ. π. τ. ἄβακας cum AB (ἄββακας) E Tisch π. τ. ἀβ. ἀπ. FG ἀπεθ. παρὰ τὴν ἀρήναν C in publico cd ad portam theatri s om m | ὅτι ἡ συγγ. . . ἀρήναν post καῖσαρ pon C sect. 37 l. ⁵ ἐκέλευσεν F | προσκαλεσάμενος δὲ ὁ ἡγεμ. (om sq καὶ) C | proconsul cm | τὴν Θέκλαν ante ἐκ μέσου cum EFGcdm post ἐκ μέσ. ABC Tisch | τὴν om B | τὴν ἁγίαν Θέκλ. C | ἐκ μέσων F | post τῶν Θηρίων add ἐξελέθειν F | τῶν Θηρίων om c || ⁶ cumque uenisset dixit ad eam c quae cum exhibitā esset, dixit ad eam d atque percunctatus est eam dicens m | αὐτῇ om B πρὸς αὐτὴν FG πρὸς αὐτὴν εἶπεν F | τίς εἰ σύ om c quae est ars tua d | σύ om AB | ἡ τίνα AB καὶ τί C quid est quod c uel quae sunt crimina (carmina?) quod d et quis tibi aderat s | οὐδὲ ἐν τῶν Θηρ. ἡψατό σου cum ABEFG(c)dms οὐδέν σου ἄπτεται τῶν Θηρ. C Tisch add indica nobis quae sunt tua carmina c || ⁷ ἡ δὲ εἶπεν cum ABm Tisch καὶ εἶπεν Θέκλα CEs καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἡ (G om) Θέκλα λέγουσα (G om) FG et thecla respondit c illa resp. d | μὲν om FG | δούλη εἰμὶ Θεοῦ FG | τοῦ Θεοῦ AC | τοῦ ante ζῶντος om E | δούλη τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου C || ⁸ τὰ δὲ περὶ ἐμέ . . . ἡψατό μου om d τὰ δὲ περὶ ἐμέ om etiam c deinde pergit ex quo autem uoluit deus et in filium eius credidi | καὶ τὰ B | ὡς εὐδ. B | ἡδόκ. CF | post τοῦ ζῶντ. δουλ. pergit et is qui mihi aderat filius est dei uiui, in quem credidi s | υἱὸν cum CEG Tisch τὸν υἱὸν F εἰς τὸν υἱὸν ABC saluatorem mundi m | (τὸν F) υἱὸν αὐτοῦ ἰησοῦν χριστόν FG υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ τὸν κύριον ἰησοῦν χριστόν E || ⁹ δι' ὃν cum FGms δι' ὃν E δι' ὃ A διό B διὰ τοῦτο C Tisch | οὐδέν μου ἡψ. τ. Θ. F | τῶν Θηρ. ἡψατό μου cum CE Tisch τῶν Θηρ. post ἡψατό μου G μου ἄπτεται τῶν Θηρ. AB | οὗτος γὰρ . . . ὑπόστασις ἐστίν] hic enim habet potestatem uitae et mortis c item post dei uiui pergit qui habet potestatem super omnia quae creauit d | αὐτὸς γὰρ AB

γὰρ μόνος σωτηρίας ὅρος καὶ ζωῆς ἀθανάτου ὑπόστασις ἐστίν·
χειμαζομένοις γὰρ γίνεται καταφνῆ, θλιβομένοις ἄνεσις, ἀπηλ-
πισμένοις σκέπη, καὶ ἀπαξαπλῶς ὅς ἐάν μὴ πιστεύσῃ εἰς αὐτόν,
οὐ ζήσεται ἀλλὰ ἀποθάνεται εἰς τοὺς αἰῶνας.

- 5 38 Καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι ἱμάτια
καὶ εἶπεν· Ἐνδύσαι τὰ ἱμάτια. Ἡ δὲ εἶπεν Ὁ ἐνδύσας με γυμνῇν
ἐν τοῖς θηρίοις, οὗτος ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἐνδύσει με σωτηρίαν. Καὶ
λαβοῦσα τὰ ἱμάτια ἐνεδύσατο. καὶ ἐξέπεμψεν εὐθὺς ὁ ἡγεμὼν
ἄκτον λέγων Θέκλαν τὴν τοῦ Θεοῦ δοῦλῃν τὴν Θεοσεβῆ ἀπολύω
10 ὑμῖν. Αἱ δὲ γυναῖκες πᾶσαι ἐκραζαν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ὡς ἐξ ἐνὸς
στόματος ἔδωκαν αἶνον τῷ Θεῷ λέγουσαι Εἰς Θεὸς ὁ Θέκλαν
σώσας, ὥστε ἀπὸ τῆς φωνῆς σεισθῆναι πᾶσαν τὴν πόλιν,

¹ σωτηρίας ὅρος *cum ABCms Tisch* σωτ. ὁδός *E* ἐστίν σωτ. αἰωνλον
ὁδός *FG* | καὶ ζωῆς καὶ θανάτου *F* et uitae mortisque discretio *m* | ἐστίν
post ὑπ. *om* *G* | καὶ ζ. ἀθ. ὑποστ. *om* *s* ὑποστ. ἐστίν σωτηρίας *F* || ² γὰρ
om *ABcd* | καταφνῆγον *FG* λιμὴν καταφνῆς *E* | θλιβομένοις ἄνεσις *om* *s* |
θλιβ. ἀν. ἀπελπ. σκέπη *om* *d* | ἀπελπισμένοις (ἀπελπ-) *cum* *AEFGms*
ἀπελπισμένων *BC Tisch* || ³ ἐλπὶς καὶ σκέπη *FG* | ἀπαξαπλῶς *om* *d* ἀπλῶς
E | ὅς ἂν *E* | μὴ *et* οὐ *cum* *CEFGcdms Tisch*; *om* *AB* | πιστεύσει *G*
πιστεύσας *A* || ⁴ οὐ ζήσεται ἀλλὰ *om* *s* | οὐ ζήσεται ἀλλὰ ἀποθ. εἰς τ. αἰών.
cum *EFGEcm* ἀλλὰ ἀποθάνεται *om* *ABcd Tisch*

sect. 38 l. ⁵ καὶ *om* *FGdm* | *proconsul cm* | ἱμάτια ἐνεχθῆναι *EFG* ||
⁶ εἶπεν: .. τὰ ἱμάτια *cum* *EFGs* ἐνδύσασθαι αὐτὴν *ABCcd(m) Tisch* | εἶπεν
αὐτῇ *G* | *post* τὰ ἱμάτια *add* θέκλα *E* | ἡ δὲ *cum* *Eldm* ἡ δὲ θέκλα *FG*
καὶ εἶπεν θέκλα *ABc(s) Tisch* καὶ εἶπ. ἡ αἰγλα θέκλα *C* | *ante* εἶπ. *praem*
ut uestita est cd | *deus meus qui textisti me inter bestias nudam d* qui
me expoliata ac nudam de igne eripuit, qui inter feras constitutam
saluam conseruauit m qui uestiuit me uirtute inter bestias *s* | γυμνῇν
οὐσαν *F* || ⁷ Θεὸς *post* θηρίοις *add* *G* | οὗτος *cum* *ABEc* αὐτὸς *CEGm*
Tisch tu ipse *d* | ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς χρ. *E* | ἐνδύσῃ *FG* tu ipse me induet *d* |
με *cum* *cdms* σε *ABCEFG Tisch* | καὶ λαβοῦσα τὰ ἱμάτ. ἐνεδύσατο *om* *cd* ||
⁸ λαβοῦσα θέκλα *Es* | καὶ ἐξέπεμψεν *cum* *EFG(s)* ἔπεμψεν οὖν *C* ἐξέπ. οὖν
Tisch ὁ δὲ ἡγεμ. ταχέως ἔπεμψε *AB* (ἐξέπ-) | εὐθὺς *cum* *CE Tisch* ταχέως
ABFG uelociter *m om* *cds* | *proconsul cm* || ⁹ ἄκτον *cum* *CFG Tisch* (ἄκτον
ὁ ἡγεμ. *FG*) σάκραν *B* edictum *cd* curionem *m* praecones *sad* praeconem
sc ἄκτον *om* *AE* | *ad populum* dicens *ms* γράφας οὕτως *FG* | τὴν τ. θ.
δοῦλῃν *post* τὴν Θεοσεβῆ *Cm Tisch* τὴν τοῦ Θεοῦ δοῦλῃν *om* *E* δοῦλῃν
om *s* | τὴν Θεοσεβῆ *om* *G* καὶ Θεοσ. *F* θέκλαν τὴν Θεοσεβστάτην *AB*
Theclam repet etiam cs || ¹⁰ *post* αἱ δὲ γυναῖκες *addidi* πᾶσαι *cum* *FG*
(*ut* *ut* *que* *coi* ὁμοῦ πᾶσαι) *cd* καὶ αἱ γυν. *FGs* αἱ δὲ γυν. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
CE καὶ ὁ ὄχλος *add* *F* multitudo populi et mulieres *m* | ἐκραζαν φωνῇ
μεγ. καὶ *cum* *Gms* μέγα ὠλόλυξαν (ὀλολ. *B*) καὶ *AB Tisch om* *CEFd* |
ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος *cum* *CE* (*post* τῷ Θεῷ) *F* (*post* τ. θ. αἰν.) ἐν στόματι
AB Tisch ὑφ' ἐν στόμα *G om* *cd* || ¹¹ ἔδωκαν *cum* *CEFG* ἀπέδωκαν *AB*
Tisch | ἔδ. (ἀπέδ.) αἶνον τῷ Θεῷ *cum* *ABEds Tisch* αἶνον ἔδωκαν τ. θ. *C*

39 καὶ τὴν Τρύφαιναν εὐαγγελισθεῖσαν ἀπαντῆσαι μετὰ ὄχλου καὶ περιπλακῆναι τῇ Θέκλῃ καὶ εἰπεῖν Νῦν πιστεύω ὅτι νεκροὶ ἐγείρονται· νῦν πιστεύω ὅτι τὸ τέκνον μου ζῇ· δεῦρο ἔσω, καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σοὶ καταγράψω. ἡ μὲν οὖν Θέκλα εἰσῆλθεν μετ' αὐτῆς καὶ ἀνεπαύσατο εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς ἡμέρας 5 ὁκτώ, κατηχήσασα αὐτὴν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὥστε πιστεῦσαι καὶ τῶν παιδισκῶν τὰς πλείονας, καὶ μεγάλην εἶναι χαρὰν ἐν αὐτῷ οἴκῳ.

εδ. τ. θ. αἴνος F ἔδωκαν τ. θ. αἴνεσιν G deo laudem dederunt c laudem deo referebant m | τῷ Θεῷ om s | λέγονσαι cum ABGd Tisch λέγοντες C καὶ εἶπον EF | εἰς Θεός cum CEG Tisch εἰς ὁ Θεός ABF unus est uerus deus c magnus deus unus et uerus d unus et uerus deus m | ὁ Θέκλαν σώσας cum ABEGcdm ὁ Θέκλῃς Csc Tisch ὁ τῆς Θέκλῃς, εἰς Θεός ὁ σώσας Θέκλαν G(sad) || ¹² ὥστε . . . τὴν πόλιν om d | φωνῆς αὐτῶν FG σεισθῆναι cum ABEEFG σαλευθῆναι C Tisch | πᾶσαν τὴν πόλιν cum Gcms τὴν πόλιν (om πᾶσαν) ABEEF τὰ θεμέλια τοῦ θεάτρου C Tisch

sect. 39 l. ¹ καὶ τὴν τρύφαιναν εὐαγγελισθεῖσαν (ἀναστῆναι add G) ἀπαντῆσαι cum ABFG item sed εὐαγγελισθῆναι καὶ E ἡ δὲ τρύφαινα εὐαγγελισθεῖσα ἀπήντησε Ccdm(s) Tisch regina Tryphaena s | μετὰ ὄχλου cum ABEEFGcdm om C(s) Tisch || ² καὶ περιπλακῆναι cum ABEEFG(cdm) om C Tisch | τῇ Θέκλῃ A τῇ ἀγλαῇ Θέκλῃ C Tisch τῇ φυλάκῃ (φυλ'κη m 2) E | εἰπεῖν cum ABEG εἶπεν CFcdm(s) Tisch | εἰπεῖν αὐτῇ G εἶπεν αὐτῇ F | νῦν πιστεύω ὅτι νεκρ. ἐγείρ. om ABF || ³ δεῦρο ἔσω cum ABCE Tisch δεῦρο (τὸ G) τέκνον μου Θέκλα ἔσω εἰς τὸν οἶκόν μου FGcds eamus domum m || ⁴ πάντα τὰ ἐμὰ G | σὰ CF (σ'α) | καταγράψω cum CEEFGcd (consecrabo) ms Tisch κατατελεῶ AB | ἡ μὲν οὖν cum ABE Tisch ἡ δὲ CFG | Θέκλα cum CEEFGcds om ABm Tisch praeem ἀγλα C || ⁵ εἰσῆλθεν cum ABCEcm (pergens . . . ingressa est) s Tisch ἀπῆλθεν FGd | μετ' αὐτῆς cum ABC E(ms) Tisch μετὰ τῆς τρυφαίνης FG in domum tryphenae cd (Trisinae) cum ea . . . domum ms | εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς cum E ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς C om ABG Tisch μετ' αὐτῆς F σὺν αὐτῇ Gc ibi dms | ἡμ. ὀλίγας FG || ⁶ κατηχήσασα cum ACEm Tisch καὶ ἐδίδασκεν F διδάσκουσα G κατηχήσε δὲ καὶ B et tractabat c(s) et tractauit ibi d | αὐτὴν cum AGms (reginam Tryphaenam) Tisch αὐτῇ B πάντας (ἀπαντας E) τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ CE om Fcd | τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ om C | τὸν λόγον cum ABGds Tisch τῷ λόγῳ Em de uerbo c sermone suo m | τοῦ κυρίου G κυρίου (om τοῦ) F || ⁷ καὶ ante τῶν om CEdm | ibant multae mulieres et ancillae triphenae simul cum domina sua crederent c ita ut turbae mulierum et uirginum crederent in Christo. sed et Trisina cum omni domo sua credidit d et regina credidit in deum et plurimae ancillarum eius s | καὶ μεγ. εἶναι χαρ. ἐν τῷ οἴκῳ om cd | καὶ μεγ. εἶναι χαρ. cum EF (sed x. μεγ. εἶναι) G (sed x. εἶν. μεγ. χαρ.) m καὶ μεγάλη χαρὰ . . . ἦν ABCs Tisch | ἐν τῷ οἴκῳ cum ABEm(s) ἦν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς C ἐν τῷ οἴκῳ (τῆς F) τρυφαίνης FG

40 Ἡ δὲ θέκλα Παῦλον ἐπεπόθει καὶ ἐζήτει αὐτὸν περι-
πέμπουσα πανταχοῦ· καὶ ἐμηνύθη αὐτῇ ἐν Μύροις εἶναι αὐτόν.
καὶ λαβοῦσα νεανίσκους καὶ παιδίσκας, ἀναζωσαμένη καὶ ῥάψασα
τὸν χιτῶνα εἰς ἐπενδύτην σχήματι ἀνδρικῶ ἀπῆλθεν ἐν Μύροις,
5 καὶ εἶρεν Παῦλον λαλοῦντα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπέστη
αὐτῷ. ὁ δὲ ἐθαμβήθη βλέπων αὐτὴν καὶ τὸν ὄχλον τὸν μετ'
αὐτῆς, λογισάμενος μὴ τις αὐτῇ πειρασμὸς πάρεστιν ἕτερος.
ἡ δὲ συνιδοῦσα εἶπεν αὐτῷ Ἐλαβὸν τὸ λουτρὸν, Παῦλε· ὁ
γὰρ σοὶ συνεργήσας εἰς τὸ εὐαγγέλιον καὶ μοι συνεργήσας εἰς τὸ
10 λούσασθαι.

sect. 40 l. ¹ ἡ δὲ ἁγία θέκλα C | παῦλον ἐπεπόθει καὶ ἐζήτει αὐτόν
cum ABEFGs παῦλον ἐζήτει Cm Tisch thecla uero desiderabat uidere
paulum cd ut Tecla Paulum ubi esset requirebat m | περιπέμπουσα cum
ABE(c)s πέμπουσα F πομπεύουσα G om Ccdm Tisch || ² πανταχοῦ cum
EFGs om ABCcdm Tisch | εἶναι αὐτόν cum ABc αὐτὸν εἶναι E εἶναι (om
αὐτόν) FG ὅτι ἐστὶν C Tisch | εἶν. αὐτ. ante ἐν μύροις AB ὅτι ἐστὶν ante
ἐν μύρ. C Tisch | post ἐν Μύροις εἶν. ald τῆς Λυκίας CFG Tisch smirnae c
in Smyrna(m) dm || ³ καὶ λαβοῦσα . . . παιδίσκας post ἀνδρικὴν pon es
plane om G | λαβοῦσα cum ABEF λαβομένη C Tisch | νεανίσκ. πολλοὺς F
alias quas ipsa deo adquisierat m | ἀναζωσαμένη . . . ἀνδρικόν om m |
ἀναζωσαμένη cum ABEFG (ald τε) ἀνεζώσατο C Tisch | ῥάψασα cum CG
Tisch ῥάψασα AEF στρέψασα B replicauit sibi d mutauit c || ⁴ τὸν om C |
ἐπενδύτου FG | σχήματι ἀνδρικῶ cum E σχῆμα ἀνδρικόν G σχῆμα ποιήσασα
ἀνδρικόν AB σχῆμα ἀνδρικῶς F σχῆμα om C Tisch in habitu uirili c
uestita est habitu uirili d(s) | ἀπῆει F ἀπλεὶ πρὸς αὐτόν G | ἐν Μύροις
cum CEF Tisch εἰς μύρα A εἰς τὰ μύρα B εἰς μύραν τῆς λυκίας G smirnam
c in Smyrnam dm || ⁵ Παῦλον cum CEF τὸν παῦλον ABG Tisch | λαλοῦντα
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ cum CEFgcdms Tisch τὸν λογ. κηρύσσαντα AB | καὶ
ἐπέστη αὐτῷ cum ABEm) καὶ παρέστη αὐτῷ ἀθρόως FG om Cd Tisch |
⁶ ὁ δὲ ἐθαμβ. cum ABEm ὁ δὲ παῦλος ἐθαμβ. FG(cds) ἐθ. δὲ παῦλος
C Tisch | βλέπων cum EFG ἰδὼν ABC Tisch | τὸν μετ' αὐτ. ὄχλον AB
τόν ante μετ' αὐτ. om E | et omnis turba simul expauit c et omnes qui
erant cum eo expauerunt d || ⁷ λογισάμενος cum ABEFG λογιζόμενος C Tisch
ἐν ἐαυτῷ add C turbatus est timens m | τις om FG | αὐτῇ πειρασμός cum
ABdm) Tisch αὐτῷ πειρασμός E πειρ. αὐτῷ Csd πειρασμός om pronom
FGc | παρέστη C ἐστὶν FG | ἕτερος om cdm || ⁸ ἡ δὲ cum ABE ἡ
δὲ θέκλα FGcdms ἡ δὲ ἁγία θέκλα C | συνιδοῦσα cum AB Tisch om C
συνεῖδεν καὶ E συνεῖχεν καὶ FG at ubi intellexit thecla paulum turbari c
ubi uero intellexit Thecla turbari Paulum d et Thecla respondit et s |
λέγει FG | αὐτῷ cum CEFGds om ABcm Tisch | Παῦλε om s | σε Ad
σὺ G || ⁹ συνηγ. σοι CE | ἐνηργήσας G ilem ex συνεργήσας καὶ m 1 F |
εἰς prius om G | καὶ μοι B καὶ μοι G | ἐνήργησας καὶ μοι εἰς τὸ
ἅγιον βάπτισμα F in lauacro m et me ipse misertus est d et michi con-
cessit in necessitate c

41 Καὶ λαβόμενος ὁ Παῦλος τῆς χειρὸς αὐτῆς ἀπήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον Ἑρμείου καὶ πάντα ἀκούει παρ' αὐτῆς, ὥστε ἐπὶ πολὺ θαυμάσαι τὸν Παῦλον, καὶ τοὺς ἀκούοντας στηριχθῆναι καὶ προσεύχασθαι ὑπὲρ τῆς Τρουφαίνης. καὶ ἀναστὰς θέκλα εἶπεν τῷ Παύλῳ Πορεύομαι εἰς Ἰκόνιον. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν 5
 "Ὑπαγε καὶ δίδασκε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ἡ μὲν οὖν Τρύφαινα πολὺν ἱματισμὸν καὶ χρυσὸν ἔπεμψεν αὐτῇ, ὥστε καταλιπεῖν τῇ Παύλῳ εἰς διακονίαν τῶν πτωχῶν.

sect. 41 l. 1. ¹ exinde denuo collati codd HLM | ταῦτα τοίνυν εἰποιῆς αὐτῆς λαβ. ὁ μακάριος παῦλος M | λαβόμενος om cd | ὁ om C | τῆς χειρὸς αὐτῆς cum CELM αὐτὴν ABHm(s) Tisch αὐτῆς FG τῆς χειρ. αὐτ. om cd | ἀπήγαγεν cum CEFGLHM ἀπήνεγκεν AB || ² αὐτὴν cum CEFMLcd om ABGH Tisch | Ἑρμείου cum EM ἑρμίου Lm (Hieremiae) s (Hermias aut Hermaeus?) ἑρμέως FG hermetis cd ἑρμαίου ABC(H?) Tisch | καὶ πάντα ἀκούει παρ' αὐτῆς cum ABCELM Tisch καὶ διηγῆσατο τῷ (om G) Παύλῳ ἡ θέκλα πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῇ (αὐτῆς F) ἐν ἀντιοχείᾳ FG(cds qui ἐν ἀντ. om) | καὶ καθεσθέντων αὐτῶν διηγῆσατο ἡ μακαρία θέκλα (ἡ μακ. θέκλα om s) τῷ μεγάλῳ Παύλῳ (αὐτοῖς s^{ad} αὐτῷ sc) πάντα τὰ συμβάντα αὐτῇ λεπτομερῶς (om s) Ms | ὡς B || ³ καὶ ἐπὶ πολὺ E ἐπὶ πολὺ om (d)m | θαυμάσαι cum ABEFGHLM θαυμάζειν C Tisch | τὸν Παῦλον καὶ (om M) cum ABEFGHLM (τ. μακάριον π.) om C Tisch | ita ut paulus multum fleret quod eam reliquisset. aliquot autem diebus steterunt et orauerunt pro triphena c'et admirantes dederunt laudem deo et confortati sunt in fide etc. d | τὸς δὲ ἀκούσαντας M | πάντας τοὺς ἀκούοντας FGH | καὶ ante στηριχθ. praem C Tisch | στηριχθῆναι μὲν πλέον ἐν τῇ πίστει τοῦ χριστοῦ, προσευξ. δὲ καὶ ὁ. τ. τρ. ἡ οὖν μακαρία θέκλα μικρὸν ἔνθα τριήσασα σὺν τῷ μεγάλῳ Παύλῳ λέγει αὐτῷ M audientes confirmabantur in fide domini Iesu. tunc pro Triphina pariter orauerunt m(s) || ⁴ προσεύχεσθαι H | τῇ τρουφαίνῃ FGH | post ὑπὲρ τῆς Τρουφαίνης nulla add s | ἀναστὰς om s | θέκλα cum EFGHLCm ἡ ἀγία θέκλα C om ABD Tisch || ⁵ τῷ Παύλῳ cum CEFGLHdm om ABLcs Tisch | πορεύομαι . . . π. εἶπεν om L | ὁ δὲ ἔφη αὐτῇ ἀπελθε ἐν εἰρήνῃ τέκνον x. δ. τ. λ. τ. θ. M | Παῦλος om Mdm | post τ. Θεοῦ pergīt καταλειψασα τοίνυν ἡ μακαρία θέκλα τῷ μεγάλῳ Παύλῳ τὸ χρυσὸν (-ίων) καὶ τὸ ἱματισμὸν καὶ ἀποσταλέντα αὐτῷ παρὰ τῆς ὁυφαινης εἰς διακ. τῶν πτωχ. ἀπῆλθεν εἰς τὸ Ἰκόνιον M | εἶπεν αὐτῇ FGHs || ⁶ πορεύον FGH ὑπαγε τέκνον CELd (qui add in pace) | καὶ δίδασκε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ om cd | ἡ μὲν οὖν Τρυφ. cum ABEFGHL(m) ἡ δὲ τρυφ. Ccds Tisch | post Τρύφαινα (regina Tryph. s^o et c) add ut audiuīt quia Thecla uelit ire Iconio in patriam suam d(s) || ⁷ χρυσὸν (χρυσὸν F χροίσων H) x. ἱματισμ. FGH multum aurum et argentum c munera magna, aurum, argentum et uestimenta d | χρυσὸν EFH (χροίσων) | ἔδωκεν Cc | αὐτῇ cum ABD Tisch τῇ ἀγίᾳ θέκλῃ C Theclae cms διὰ τῆς θέκλης τῷ Παύλῳ FGH plane om EL | ὥστε καταλιπεῖν om FGH ὥστε τὴν θέκλαν καταλιπεῖν EL | εἰς διακονίαν τῷ Παύλῳ τῶν πτωχῶν E | ἡ δὲ ἀγία θέκλα κατέλειπεν αὐτὰ τῷ Παύλῳ C | πολλὰ ante εἰς διακονίαν praem AB Tisch omisi

42 Ἀυτὴ δὲ ἀπῆλθεν εἰς Ἰκόνιον. καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον, καὶ ἔπescen εἰς τὸ ἔδαφος ὅπου Παῦλος καθεζόμενος ἐδίδασκεν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔκλαιεν λέγουσα Ὁ Θεός μου καὶ τοῦ οἴκου τούτου, ὅπου μοι τὸ φῶς ἔλαμψεν, 5 Χριστὲ Ἰησοῦ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐμοὶ βοηθὸς ἐν φυλακῇ, βοηθὸς ἐπὶ ἡγεμόνων, βοηθὸς ἐν πυρὶ, βοηθὸς ἐν θηρίοις, αὐτὸς εἰ Θεός, καὶ σοὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

cum (C)EFGHL(M) ex quibus thecla paulo dimidium dedit ut pauperibus ministraret *c* ex quibus partem respuit, partem accepit, ut haberet unde pauperibus foeneraret *d* ex qua quantitate plurimam partem Paulo relinquens ad usum sanctorum et pauperum *m* and Thecla took the clothing and some of the gold and sent (them) to Paul for the service of the widows and for those who where in want of them *s*

sect. 42 l. 1. ¹ *adhinc rursus collati sunt codd IK* | ἡ δὲ θέκλα FGH | εἰς τὸ ἰκόνιον *G* εἰς ἰκονίαν *F* εἰς Ἰκον. *om s* | καὶ εἰσῆλθεν CEIKLM | εἰς τὸν οἶκ. τοῦ (*om KM*) ὄνησ. FGHKM || ² καὶ ἔπ. εἰς τὸ ἔδ. *post* τὰ λόγ. *τ. θ. d* | unde audierat Paulum docentem *d* | ἔνθα παῦλ. *A* | ὁ παῦλος *F* (*δ superscr m l*) *G* ὁ μακάριος παῦλος *M* | ἐδίδ. καθεζόμ. *A* ἐκαθέζετο διδάσκων *B* sederat (*om ἐδίδ.*) *c* || ³ τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ *cum CEIKLMds om ABFGHcm Tisch* | καὶ πάλιν CEIKL | ἔκλαιεν πικρῶς λέγ. *CK* καὶ μετὰ κλυθμοῦ προσηύξατο εὐχαριστοῦσα καὶ ἐξομολογούμενη (ὡςολόγ- *H*) τῷ κυρίῳ (τῷ θεῷ *G*) καὶ (*om F*) λέγουσα FGH | καὶ προσηύξατο κλαίονσα καὶ λέγονσα οὕτως *M* | ὁ Θεός μου καὶ τοῦ οἴκου τούτου *cum CEIKLMm Tisch* ὁ Θεός ἡμῶν καὶ τοῦ οἴκου *τ. ABs* κύριε ὁ Θεός *τ. οἶκ. τ. FGHd* (*sed totius domus huius*); benedic domine ihesu christe summi dei filius domum istam *c* || ⁴ τὸ φῶς αὐτοῦ *G* | ἔλαμψεν *cum AEG HIKLMcdms* ἔλαμψας *BCF Tisch* | ἔλ. τὸ ἀληθινὸν *M* || ⁵ Χριστὲ Ἰησ. . . ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ *om c* | Χριστὲ Ἰησοῦ *cum CEFHIKLM Tisch* Ἰησοῦ χριστέ *BM* Ἰησοῦς χριστός *A* Ἰησοῦς *G* Iesu Christi *ds* | ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ *om AB* | ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ *cum CEFGHIKLM Tisch om AB* filii domini dei nostri *d* filii dei *s* | *post* ὁ υἱὸς *τ. θ. add* καὶ πατρός· εὐχαριστῶ σοι ὅτι (ὅτε *I*) ἐγένον μοι βοηθ. *EFIKLM* ὁ νι. *τ. θ.* τοῦ ζῶντος *CGH Tisch* filii dei deus *m* | ὁ ἐμοὶ βοηθός . . . εἰ ὁ Θεός *om d* | βοηθός ἐν φυλακῇ *cum CEFH* (ὁ ἐν φ.) *ILMms β.* ἐν πυρὶ. ἐν φυλακῇ *M om ABGKc Tisch* βοηθός ἐπὶ ἡγεμόνων *cum C* (ἡγεμῶσιν) *EFGHLMms om ABIKc Tisch* *post* βοηθ. ἐν θηρίοις *s* || ⁶ βοηθ. ἐν πυρὶ *om CK* | ἐν πυρὶ *ante* ἐν φυλακῇ *M* | *post* ἐν θηρίοις *repetit* βοηθός *H multa uid s* | αὐτὸς εἰ . . . αἰῶνας ἀμήν *om c* | αὐτὸς εἰ Θεός *cum ELK(m)* αὐτὸς εἰ ὁ Θεός *FL* ὅτι αὐτὸς εἰ μόνος Θεός *G* αὐτὸς εἰ Θεός μόνος *M* quomodo (ὅτι) tu es deus *m* tu es deus omnipotens *c* ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ (*om H*) Θεός *AHs* (hic est unus deus altissimus) αὐτὸς ὑπάρχεις δεδοξαζόμενος *B Tisch* βοηθός ἐν πᾶσι *C* || ⁷ καὶ σοὶ ἡ δόξα *cum EFIKLd* (tibi soli honor et gloria) σοὶ πρέπει ἡ δόξα *C* ᾧ ἡ δόξα *AHms* σοὶ πρέπει πᾶσα δόξα καὶ τὸ κράτος *M om BGc Tisch* | αἰῶνας τῶν αἰώνων *FGHIKLd* εἰς τοὺς αἰ. ἀμ. *om Mc* | *post* in saecula add adiuvna servos tuos et ora inimicorum infesta nobis obstrue *m* | *hactenus cod H collatus est*

43 Καὶ εἶρεν τὸν Θάμυριν τεθνεῶτα, τὴν δὲ μητέρα ζῶσαν· καὶ προσκαλεσαμένη τὴν μητέρα αὐτῆς λέγει αὐτῇ· Θεοκλεία μῆτερ, δύνασαι πιστεῦσαι ὅτι ζῇ κύριος ἐν οὐρανοῖς; εἴτε γὰρ χρήματα ποθεῖς, δώσει σοι κύριος δι' ἐμοῦ· εἴτε τὸ τέκνον, ἰδοὺ, παρέστηκά σοι. καὶ ταῦτα διαμαρτυρωμένη ἀπῆλθεν εἰς 5 Σελεύκειαν, καὶ πολλοὺς φρωτίσασα τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ μετὰ καλοῦ ὕπνου ἐκοιμήθη.

sect. 43 l. ¹ εἶρε δὲ BM | τὸν om I | Θάμυρη K | τὸν θάμ. μὲν C | τὸν μὲν θάμ. M | τεθνηκότα G | τὴν δὲ μητ. ζῶσαν om d | καὶ τὴν G | μητέρα αὐτῆς GMcld matrem Theocliam (d)ms | ζῶσαν om EF(d) || ² καὶ λέγει ἡ ἀγία θέκλα τῇ μητρὶ αὐτῆς (om προσκαλεσαμένη) Cc (qui om etiam ἡ ἀγ.) | τὴν ἐαυτῆς μητ. G τῇ μητρὶ αὐτῆς K | αὐτῆς om EFIL | λέγει αὐτῇ cum EFILM dms λέγει om αὐτῇ K λέγει ἡ ἀγία θέκλα τῇ μητρὶ αὐτῆς C et dixit thecla matri suae c εἶπεν πρὸς αὐτήν G εἶπεν (om αὐτῇ) AB Tisch | Θεοκλία EG || ³ μῆτερ ἐμὴ MG | si potes credere cs ecce iam crede m | ζῇ κύριος cum CEFIKLM Tisch ζ. κ. ὁ θεὸς ABM ἔστι θεὸς κύριος ζῶν G quia ihesus christus qui in caelis est ipse est deus c quod deus est uerus qui regnat in caelis d quod unus deus est, dominus in caelis s | οὐρανῷ C | post in caelis add in sempiternum m salua eris quia qui credunt in illum non decipiuntur c | νῦν οὖν εἰ μὲν τὰ ῥήματα ποθεῖς τῆς αἰωνίου ζωῆς M | εἴτε τὰ χρήματα I εἴτε τὰ ῥήματα EL(M) si autem pecuniam cd || ⁴ ποθεῖς cum C (-θῆς) EFGIKLM Tisch ἐπιποθεῖς AB add εἰτ' οὐν ἐπιποθῆς C | δώσει cum EFGIKL (δῶση) cldm δίδωσι AB Tisch δῶν CM dabitur s (qui postea multa add) | κύριος δι' ἐμοῦ cum CEL (ὦ κύριος) | ὁ κύριος δι' ἐμοῦ FIK δι' ἐμοῦ ὁ θεὸς ABG(d) Tisch ὁ θεὸς δι' ἐμοῦ M ὁ κύριος om cm deus d | pro me cd in me m | εἰ δὲ M | τὸ om AB | τέκνον B | τ. τεκν. σου EGIKLMc | add θέκλαν M || ⁵ ἰδοὺ cum FGMcldms ἰδοὺ om ABCEIKL Tisch | παρήκα E παρεῖκα IL πάρειμι M | σοι om cd | καὶ ταῦτα διαμαρτ. ἀπ. εἰς Σελευκ. cum ABC EFIKLms Tisch | διαμαρτυρωμένη EFL(M) -ρομένη C -ρομένη K matri suae add s || ⁶ σελευκίαν A σελεύκιαν C | post εἰς σελευκίαν καὶ textus in I abruptus. sequuntur in cod θάματα τῆς ἀγίας πρωτομάρτυρος θέκλης· Μετὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ μαρτυρίου αὐτῆς etc. | pro καὶ ταῦτα . . . Σελευκ. longe alia praebent GMcld: καὶ ταῦτα καὶ ἕτερα πολλὰ διεμαρτύρατο καὶ παρεκάλει αὐτήν· ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς Θεοκλία οὐκ ἐπίστευσε τοῖς λεγομένοις αὐτῇ ὑπὸ τῆς μάρτυρος θέκλης. ἡ δὲ θέκλα ἰδοῦσα ὅτι οὐκ ὥφειλε, κατασφραγισαμένη ὅλον τὸ σῶμα αὐτῆς, ἐξῆλθεν τὴν πύλην, καὶ ἔρχεται εἰς δάφνην· καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸ μνημεῖον ὅπου ὁ παῦλος μετὰ ὀνησιφόρου εὐρέθη, προσπεσοῦσα ἔκλανσεν ἐκεῖ τῷ θεῷ. καὶ ἐξελθοῦσα πάλιν ἔρχεται ἐπὶ τὴν σελευκίαν G ταῦτα τοίνυν διαμαρτυρωμένη τῇ μητρὶ αὐτῆς καὶ ἕτερα πλείονα, ὡς ἴδεν αὐτήν μὴ πειθομένην, καταλειποῦσα αὐτήν ἀπῆλθεν εἰς σελεύκειαν πόλιν τῆς Ἰσσυρίας. μετὰ τοὺς ἀγῶνας τοὺς μαρτυρικοὺς τὴν ἀποστολὴν ἐμπιστευθεῖσα παρὰ τοῦ ἀγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου παύλου τοῦ διδασκάλου αὐτῆς τε καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης, εἶρε πάντας τοὺς ἐν τῇ σελευκίᾳ τῆς Ἰσσυρίων μητροπόλεως, Ἕλληνας ὄντας καὶ ἀνόμους. καὶ σπεύσασα διδάξαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς πιστευθεῖσα τὴν μητρόπολιν, εὐγενῆς οὖσα ἔσπευσεν ἐν ἰδιάζουσι τόποις οἰκεῖν. ὅθεν

ἐν σπηλαίῳ φκει *M* | Theoclia autem nichil respondit sed stabat silenter. thecla autem confidens in domino dixit: tu cognoscis omnia domine. Et reliquit matrem suam et abiit Seleuciam *c* haec autem testificante Thecla mater quae seculum amabat, non se conuertit ad illam. illa uero quae solum deum diligebat, quod ipse erat ei pater et mater, ipsius praecepta seruabat, dicens: Qui diligunt seculum istud, non uidebunt deum patrem, neque filium eius Iesum Christum dominum nostrum. Et haec locuta profecta est Seleuciam *d* | post Σελεύκειαν ἀλλ καὶ ἔκρησεν ἐν σπηλαίῳ χρόνους ἑβδομήκοντα δύο, ἐσθλοῦσα βοτάνας καὶ ὕδωρ πίνουσα (ποιούσα *A om C*) *ABC Tisch* | καὶ πολλοὺς (πολλὰ *K*) φωτίσασα τῷ λόγῳ τοῦ θεοῦ *cum EFKL(d)ms* καὶ πολλοὺς ἐφώτισεν τῷ λόγῳ τοῦ θεοῦ *ABC Tisch* πολλοὺς φωτίζουσα τῷ λόγῳ τοῦ χριστοῦ *G* et multos illuminauit ibi et (*om* τῷ λόγῳ *τ. θ.*) *d* atque multos in domino illic dei doctrina illuminans *m* | ibique exemplo conuersationis et uitae atque etiam doctrinae plurimos erudiens *c* | μετὰ καλοῦ ἔπνον ἐκοιμήθη *cum EFKLdms* (requieuit in bona pace *d* cum bono cursu requieuit in pace *m* and lay down to sleep in a quiet resting-place *s ex uers Guilelmi Wright*) post multa certamina ac duplicem uirginitatis et martyrii coronam requieuit in pace et dormitionem accepit a domino *c om ABCG Tisch* || ⁷ post ἐκοιμήθη *add* ἡ παρθένος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν *EF item sed om* εἰς *τ. αἰ. τ. αἰ. ᾧ. L* ἀνεπάει (*sic*) δὲ ἡ παρθένος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, μὴνι σεπτημβρίῳ εἰκάδι δ.' πάντες δὲ οἱ τοῖς ὡσὶν ἀκούοντες δόξαν ἀναπέμφωμεν τῷ ἐλεήμονι θεῷ. ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν *K* regnante domino nostro Iesu Christo cui est honor et gloria in secula saeculorum amen *m* cuius obitus dies celebratur nono kalendas octobris. regnante domino nostro ihesu christo cui est honor et gloria in saecula saeculorum. amen *c* in Christo Iesu domino nostro, cui cum Patre et spiritu sancto est honor et gloria nunc et semper et in saecula saeculorum. amen *sa*

quae sequuntur in codd *ABC* nec non in cod *G* additamenta sunt. in *ABC* leguntur haec:

[44 Τινὲς δὲ τῆς πόλεως Ἑλληνες ὄντες τὴν θρησκείαν, λατροὶ δὲ τὴν τέχνην, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὴν ἄνδρας νεωτέρους σοβαροὺς ἐπὶ τὸ φθεῖραι αὐτήν· ἔλεγον γὰρ ὅτι τῇ Ἀρτέμιδι δουλεύει παρθένος οὖσα, καὶ ἐκ τοῦτου ἰσχύει πρὸς τὰς ἰάσεις. προνοήσας δὲ τοῦ εἰσῆλθαι ἐν τῇ πέτρᾳ ζῶσα, καὶ τὴν γῆν ὑπέβη. καὶ ἀπῆλθεν ἐν τῇ Ῥώμῃ θεάσασθαι τὸν Παῦλον, καὶ εἶρεν αὐτὸν κοιμηθέντα. μέλλουσα δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐ πολὺν, μετὰ καλοῦ ἔπνον ἐκοιμήθη· καὶ θάπτεται ὡς ἀπὸ δύο ἢ τριῶν σταδίων τοῦ μνήματος τοῦ διδασκάλου Παύλου.

45 Ἐβλήθη μὲν οὖν εἰς τὸ πῦρ χρόνων οὖσα ἑπτὰ καὶ δέκα, καὶ εἰς τοὺς θῆρας χρόνων ἑκτὼ καὶ δέκα, καὶ ἤσκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ ὡς εἴρηται χρόνους ἑβδομήκοντα δύο, ὡς εἶναι τὰ πάντα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτῆς ἐνεμήκοντα.

¹ πόλεως σελευκίας *C* | τῇ τέχνῃ *C* || ⁴ θεραπείας *B* || ⁵ ἦλθεν *A* | τῇ *om AB* | τὸν *om A* || ⁶ χρόν. οὐ μέγιστον *A* || ⁷ σταδίων δύο ἢ *τρ. τ. μν. παύλ. τοῦ διδ. αὐτῆς B* || ⁹ ἐβλ. δὲ *AB* | οὖσα *om AB* | καὶ εἰς *τ. θῆρ. ὁ. δ. κ. δέκα om C* || ¹¹ ὡς εἶναι *Tisch cum B* ὡς γίνεσθαι *A* ὥστε γενέσθαι *C* | τῆς ζωῆς *Tisch cum B* τῆς ἐνθέου ζωῆς *AC* | ἐνεμήκοντα *Tisch cum A praem* ἔτη *B* χρόνοι *C*

πάμπολλα δὲ ἰάματα τελέσασα ἀναπαύεται εἰς τὸν τόπον τῶν ἁγίων, κοιμηθεῖσα τῇ εἰκάδι τετάρτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.]

¹ δέ om AB | ad κοιμηθ. adl ἐν εἰρήνῃ AB || ³ ᾧ ἡ δόξ. κ. τ. κρ. Tisch cum AB μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι δόξα, κράτος, τιμή, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ C

Grabius ex cod G haec edidit:

Καὶ νεφέλῃ φωτεινῇ ὠδήγει αὐτήν. καὶ εἰσελθοῦσα ἐν Σελενκίᾳ ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως ἀπὸ ἐνὸς σταδίου· καὶ ἐκείνους δὲ δεδοικει, ὅτι τὰ εἰδωλα ἐθεράπευον. καὶ δὴ γὰρ γέγονεν αὐτῆς ἐν τῷ ὄρει τῷ λεγομένῳ Καλαμῶνος ἥτοι Ροδεῶνος· καὶ εἰροῦσα ἐκεῖ σπῆλαιον εἰσῆλθεν αὐτῷ. καὶ ἦν ἐκεῖ ἐπὶ ἔτη ἱκανά, καὶ πολλοὺς καὶ χαλεποὺς πειρασμοὺς ὑπέστη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ὑπὲρνεγκεν γενναίως βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ. μαθοῦσαι δέ τινες τῶν εὐγενίδων γυναικῶν περὶ τῆς παρθένου Θέκλης, ἀπῆλσαν πρὸς αὐτήν καὶ ἐμάνθανον τὰ λόγια τοῦ θεοῦ· καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἀπετάξαντο τῷ βίῳ καὶ συνήσκουν αὐτῇ. καὶ φήμη ἀγαθὴ ἤχθη πανταχοῦ περὶ αὐτῆς, καὶ ἰάσεις ἐγίνοντο ἐπ' αὐτῆς. γνοῦσα οὖν πᾶσα ἡ πόλις καὶ ἡ περίχωρος, ἔφερον τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν ἐν τῷ ὄρει, καὶ πρὶν ἢ τῇ θύρᾳ προσεγγίσωσι, θάπτον ἀπηλλάττοντο, οἷψ δὴ ποτε κατελχοντο νοσήματι, καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα κράζοντα ἐξήρχοντο· καὶ πάντες κατελάμβανον τὰ ἴδια αὐτῶν ἱγίη, δοξάζοντες τὸν θεὸν δόντα τοιαύτην χάριν τῇ παρθένῳ Θέκλῃ. οἱ ἱατροὶ οὖν τῆς πόλεως Σελενκίων ἐξουδενώθησαν, τὴν ἐμπορεῖαν ἀπολέσαντες, καὶ οὐδεὶς λοιπὸν προσεῖχεν αὐτοῖς· καὶ φθόρον καὶ ζήλον πλησθέντες ἐμυχανοῦντο κατὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ δούλης τὸ τί αὐτῇ ποιήσωσιν. Ὑποβάλλει οὖν αὐτοῖς ὁ διάβολος λογισμὸν πονηρὸν. καὶ μὴ τῶν ἡμερῶν συναχθέντες καὶ συνέδριον ποιήσαντες συμβουλευόνται πρὸς ἀλλήλους λέγοντες Αὕτη ἡ παρθένος ἱερὰ τυγχάνει τῆς μεγάλης Θεᾶς Ἀρτέμιδος· καὶ εἴ τι ἂν αἰτήσῃ αὐτήν, ἀκούει αὐτῆς ὡς παρθένου οὔσης, καὶ φιλοῦσιν αὐτήν πάντες οἱ θεοί. δεῦτε οὖν λάβωμεν ἄνδρας ἀτάκτους καὶ μεθύσωμεν αὐτοὺς οἶνον πολλὸν καὶ δώσωμεν αὐτοῖς χρυσίον πολλὸν καὶ εἴπωμεν αὐτοῖς Εἰ δυνήθητε φθεῖραι καὶ μᾶναι αὐτήν, δίδουμεν ὑμῖν καὶ ἄλλα χορήματα. Ἐλέγον οὖν πρὸς αὐτοὺς οἱ ἱατροὶ ὅτι Ἐὰν ἰσχύσουσιν αὐτήν μᾶναι, οὐκ ἀκούουσιν αὐτῆς οἱ θεοὶ οὔτε Ἀρτεμις ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. ἐποίησαν οὖν οὕτως. καὶ ἀπελθόντες οἱ πονηροὶ ἄνδρες ἐπὶ τὸ ὄρος, καὶ ἐπιστάντες ὡς λέοντες τῷ σπηλαίῳ ἐπάταξαν τὴν θύραν· ἤνοιξαν δὲ ἡ ἁγία μάρτυς Θέκλα, θαρροῦσα ᾧ ἐπίστευσεν θεῷ· προέγνω γὰρ τὸν δόλον αὐτῶν. καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς Τί θέλετε, τέκνα; Οἱ δὲ εἶπον Τίς ἐστὶν ἐνταῦθα λεγομένη Θέκλα; Ἡ δὲ εἶπεν Τί αὐτήν θέλετε; Λέγουσιν αὐτῇ ἐκείνοι Συγκαθενδεῖσαι αὐτῇ θέλωμεν. Λέγει αὐτοῖς ἡ μακαρία Θέκλα Ἐγὼ ταπεινὴ γραῦς εἰμὶ, δοῦλη δὲ τοῦ κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ κἂν τί ποτε δρᾶσαι θέλετε ἄποπον εἰς ἐμέ, οὐ δύνασθε. Λέγουσιν αὐτῇ ἐκείνοι Οὐκ ἐστὶν δυνατόν μὴ πρᾶσαι εἰς σὲ ἃ θέλωμεν. Καὶ ταῦτα εἰπόντες ἐκράτησαν αὐτήν ἰσχυρῶς, καὶ ἐβούλοντο καθυβρίσαι αὐτήν. ἡ δὲ λέγει αὐτοῖς μετ' ἐπιεικειας Ἀναμείνατε, τέκνα, ἵνα ἴδῃτε τὴν δόξαν κυρίου. Καὶ κρατουμένη ὑπ' αὐτῶν ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν Ὁ θεὸς ὁ φοβερὸς καὶ ἀνεί-

καστος καὶ ἑνδοξος τοῖς ὑπεναντίοις, ὁ ῥυσάμενός με ἐκ πυρός, ὁ μὴ παραδώσας με Θάμνρι, ὁ μὴ παραδώσας με Ἀλεξάνδρῳ, ὁ ῥυσάμενός με ἐκ θηρίων, ὁ διασώσας με ἐν τῷ βυθῷ, ὁ πανταχοῦ συνεργήσας μοι καὶ δοξάσας τὸ ὄνομά σου ἐν ἐμοί, καὶ τανῦν ῥῆσαι με ἐκ τῶν ἀνόμων ἀνθρώπων τούτων, καὶ μὴ ἐάσης με ἐνβρίσσαι τὴν παρθενίαν μου, ἣν διὰ τὸ ὄνομά σου ἐφίλαξα μέχρι τοῦ νῦν, ὅτι σὲ φιλῶ καὶ σὲ ποθῶ καὶ σοὶ προσκυνῶ τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ πνεύματι ἁγίῳ εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. Καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσα Μὴ φοβηθῆς θέκλα, δούλη μου ἀληθινή, μετὰ σοῦ γὰρ εἰμί· ἀπόβλεψον καὶ ἴδε ὅπου ἡνίφκεται ἔμπροσθέν σου, ἐκεῖ γὰρ οἶκος αἰώνιος ἔσται σοι, κακεῖ τὴν ἐπισκεψιν δέχῃ. Καὶ προσχούσα ἡ μακαρία θέκλα ἶδεν τὴν πέτραν ἀνέωχθεῖσαν ὅσον χωρεῖ ἀνθρωποπὸν εἰσεῖναι, καὶ κατὰ τὸ λεχθὲν αὐτῇ ἐποίησεν, καὶ ἀποφυγοῦσα γενναίως τοὺς ἀνόμους εἰσῆλθεν εἰς τὴν πέτραν· καὶ συνεκλείσθη εὐθὺς ἡ πέτρα, ὥστε μήτε ἀρμόν φαίνεσθαι. ἐκεῖνοι δὲ θεωροῦντες τὸ παράδοξον θαῦμα ὥσπερ ἐν ἐκστάσει ἐγίνοντο, καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπισχεῖν τὴν τοῦ θεοῦ δούλην, ἀλλ' ἡ μόνον τοῦ μαφορίου αὐτῆς ἐπελάβοντο καὶ μέρος τι ἡδυνήθησαν ἀποσπάσαι· κακεῖνα κατὰ συγχώρησιν θεοῦ πρὸς πίστιν τῶν ὁρώντων τὸν σεβάσμιον τόπον, καὶ εἰς εὐλογίαν ταῖς μετὰ ταῦτα γενεαῖς, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκ καρδίας καθαρὰς.

Ἐπαθεν οὖν ἡ τοῦ θεοῦ πρωτομάρτυς καὶ ἀπόστολος καὶ παρθένος θέκλα ἡ ἀπὸ τοῦ Ἰκονίου ἑτῶν ὀκταὶ ὀκτώ· μετὰ δὲ τῆς ὁδοποιρίας καὶ τῆς περιόδου καὶ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἐν τῷ ὄρει ἔζησεν ἔτη ἄλλα ἐβδομήκοντα καὶ δύο· ὅτε δὲ προσελάβετο αὐτὴν ὁ κύριος, ἦν ἑτῶν ἐνενήκοντα, καὶ οὕτως ἡ τελείωσις αὐτῆς γίνεται. γίνεται δὲ ἡ ὅσα μνήμη αὐτῆς μὲν Σεπτεμβρίῳ εἰκάδι τετάρτῃ, εἰς δόξαν τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

multa prolixiora leguntur in M. Sacerdos idolorum qui Seleucia erat convenit cum Thecla putatque eam esse unam τῶν τυχουσῶν κορών. tunc Thecla efficit ut perterritus et mentis non compos de equo decedat. ille uero uirginis faciem quemadmodum in memoria habebat accurate descriptam pictorem iubet depingere, qui per miraculum imaginem ualde similem reddidit. sequuntur plura de falsis imaginis. deinde aliud miraculum de puero quodam daemonibus obsesso narratur, cuius patrem Thecla Antiochiae in circo uidisse fertur. puer sanatur et conuertitur. Thecla epistolam Antiochiam ad Petrum apostolum scribit, qui precibus eius commotus presbyterum mittit ad ecclesiam Seleucia instituendam. quae exinde narratur cum iis quae cod G de Thecla in Calameone monte habitante tradidit plerumque conueniunt, sed multo copiosiora sunt. legitur ibi de mulieribus Theclam uisitantibus, de aegrotis sanatis, de medicis inuidis. Sternilla Procliani et Androcliae filia paralytica a uirgine sanatur et una cum familia sua conuertitur. sequitur narratio de medicorum insidiis deque miraculosa Theclae in montem translatione. μέρος τι τοῦ μαφορίου ὡς ἀπέμεινεν ἔξωθεν πρὸς πίστῳ βεβαίαν τῶν ὁρώντων. καὶ οὕτως ἐτελείωθη. ἡ δὲ φανήσαν ὅσοι τῆς ἁγίας. εἰσῆλθεν ὁ γαβροὺλ τῆς χαρᾶς ἑτήρεια καὶ πρόξενε. ἐπίσκειναι με τὴν δεινὴς ἀσθενοῦντα. . . ὅπως ἀπορροσοποιτὸν μου τὴν ζωὴν ἀντηγήσεται. ἀκατασχρῶντον τὴν ἐλπίδα. ταῦτα τὰ θαυμάσια γὰρ ἡ ἁγία μάρτυς τοῦ χοιστοῦ θέκλα. ἐτελείωθη ἐν μὲν Σεπτεμβρίῳ ἡκάδι τετάρτῃ. ἦν τοίνυν ἡ μακαρία θέκλα ἑτῶν ὀκταὶ καὶ ὀκτώ ὅτε ἰκοῦσεν τῆς διδασκαλίας τοῦ μακαρίου ἀποστόλου παύλου καὶ ἐμφοτήρησεν. ἔζησεν δὲ μετὰ τῆς ὁδοποιρίας καὶ ἀσκήσεως αὐτῆς ἕτερα ἐβδομήκοντα δύο ἔτη. καὶ ἐτελείωθη ἑτῶν ἐνενήκοντα. εἰς δόξαν . . . ἀμήν.

Πράξεις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θαδδαίου ἐνὸς τῶν ἱβ'.

Λεββαῖος ὁ καὶ Θαδδαῖος ἦν μὲν ἀπὸ Ἑδέσσης τῆς πόλεως· μητρόπολις δὲ αὕτη Ὀσροηνῆς, Ἀρμενοσύρων μεσόγειος· Ἑβραῖος τῷ γένει, ἐξησκημένος τὰς θείας γραφάς καὶ λογιώτατος. οὗτος ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ προσκυνήσων ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωάννου τοῦ 5 βαπτιστοῦ, καὶ ἀκούσας τὸ κήρυγμα αὐτοῦ καὶ ἰδὼν τὸν ἀγγελικὸν αὐτοῦ βίον ἐβαπτίσθη, καὶ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Θαδδαῖος. ἰδὼν δὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ καὶ τὰ θαύματα αὐτοῦ ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ ἐγένετο αὐτοῦ μαθητής, καὶ ἐξελέξατο αὐτὸν εἰς τοὺς δώδεκα, κατὰ μὲν 10 Ματθαῖον καὶ Μάρκον τοὺς εὐαγγελιστὰς δέκατος ἀπόστολος.

2 Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἦν τις τοπάρχης πόλεως Ἑδέσσης, ὀνόματι Ἀβγαρος. ἐξεληθούσης δὲ τῆς φήμης τοῦ Χριστοῦ, τῶν θαυμασίων ὧν ἐποίει καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, ἀκούσας ὁ Ἀβγαρος ἐξίστατο, καὶ ἐπόθει ἰδεῖν τὸν Χριστόν, καὶ 15 οὐκ ἠδύνατο τὴν πόλιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρχὴν καταλιπεῖν. κατὰ

¹¹ Matth. 10, 3; Marc. 3, 18

¹ ita inscribitur P (qui tamen habet πράξεις) πράξεις καὶ κοίμησις τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Θαδδαίου ἐνὸς τῶν ἐβδομήκοντα V

sect. 1 l. ² ὁ μακάριος Λεββ. V | αἰδέσσης PV (sic uterque cod semper) || ³ μητρόπ. δὲ ἐπάρχει V | Ὀσροηνῆς Tisch ὠσροηνῇ P ὀσροηνῇ καλουμένη V || ⁴ λογιώτατος P λογιώτ. πάνν V | οὗτος om P || ⁵ ἐν om P || ⁶ εἰδὼν P (sic et infra) || ⁷ ἐβαπτ. ἐπ' αὐτοῦ V || ⁸ μετὰ δὲ ταῦτα ἰδὼν τὴν παρουσ. V || ⁹ τὰ θαύμ. αὐτ. τὰ πολλὰ καὶ ἅπειρα V | γενόμενος V || ¹⁰ καὶ ante ἐξελ. om V

sect. 2 l. ¹² ὅθεν κατὰ τ. χρ. V | ἦν τις cum V τις om P Tisch || ¹³ Ἀβγαρος emend Tisch αἰγβαρος P ἄγβαρος V (sic semper) | ἐξελθ. παντὶ τῷ καὶ πανταχοῦ τῆς θείας φήμης τῶν τ. Χρ. θαυμασίων V || ¹⁴ καὶ τῆς ἡδονῆς καὶ καλλιστῆς αὐτοῦ διδασκ. V || ¹⁵ καὶ ὁ ἄγβ. V | ἐξίστ. ἐπὶ τούτοις πάνν καὶ ἐπεπόθει V

δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ πάθους καὶ τὰς ἐπιβουλὰς τῶν Ἰουδαίων
 νίσῳ κρατηθεὶς ἀνιάτῳ ὁ Ἄβγαρος ἐπεμψεν ἐπιστολὴν τῷ Χριστῷ
 διὰ Ἀνανίου τοῦ ταχυδρόμου, περιέχουσαν τὰδε· Ἰησοῦ τῷ λεγο-
 μένῳ Χριστῷ Ἄβγαρος τοπάρχης Ἐδεσσηνῶν χώρας, δούλος
 5 ἀνάξιος. Ἦκουσται μοι τὸ τῶν θαυμασίων πληθὺς τῶν ἐπὶ
 σοῦ γινομένων, ὅτι ἀσθενεῖς καὶ τυφλοὺς, χωλοὺς καὶ παρει-
 μένους καὶ δαιμονιῶντας ἰᾶσαι πάντας. καὶ διὰ τοῦτο παρα-
 καλῶ τὴν ἀγαθότητά σου παραγενέσθαι ἕως ἡμῶν καὶ ἐκφυγεῖν
 τὰς ἐπιβουλὰς τῶν μιαρῶν Ἰουδαίων, ἃς φθόνῳ κατὰ σοῦ κινοῦσιν.
 10 μικρὰ δέ μοι πόλις ἐστίν, ἀρκοῦσα τοῖς ἀμφοτέροις. Παραγγείλας
 τῷ Ἀνανίᾳ ὁ Ἄβγαρος ἱστορῆσαι τὸν Χριστὸν ἀκριβῶς, ποίας
 εἰδέας ἐστίν, τὴν τε ἡλικίαν καὶ τρεῖς καὶ ἀπλῶς πάντα.

3 Ὁ δὲ Ἀνανίας ἀπελθὼν καὶ δοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἦν ἐπι-
 μελῶς ἀτενίζων τῷ Χριστῷ, καὶ οὐκ ἠδύνατο καταλαβέσθαι
 15 αὐτόν. ὁ δὲ ὡς καρδιογνώστης γνοὺς ἤτησε νίψασθαι· καὶ ἐπε-
 δόθη αὐτῷ τετράδιπλον· καὶ νιψάμενος ἀπεμάξατο τὴν ὄψιν
 αὐτοῦ. ἐντυπωθείσης δὲ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ ἐν τῇ σινδόνι ἐπ-
 ἔδωκεν τῷ Ἀνανίᾳ εἰπὼν Ἀπόδος καὶ ἀπάγγειλον τῷ ἀποστείλαντί
 σε· εἰρήνῃ σοι καὶ τῇ πόλει σου. ὅτι διὰ τοῦτο ἦλθον, παθεῖν
 20 ὑπὲρ τοῦ κόσμου καὶ ἀναστῆναι καὶ ἀναστήσαι τοὺς προπάτορας.
 μετὰ δὲ τὸ ἀναληφθῆναι με εἰς οὐρανὸς ἀποστελῶ σοι τὸν μα-
 θητὴν μου θαδδαῖον, ὅστις φωτίσει σε καὶ ὁδηγήσει σε εἰς πάσαν
 τὴν ἀλήθειαν, καὶ σὲ καὶ τὴν πόλιν σου.

4 Ὁ δὲ δεξιόμενος τὸν Ἀνανίαν καὶ πεσὼν καὶ προσκυνήσας

¹ τοῦ σεμνοῦ πάθ. V | τὰς ματαίας ἐπιβ. V | τῶν θεοκτόνων Ἰουδ.
 V || ⁴ αἰδεσινῶν V || ⁷ ἰᾶσαι καὶ λεπροὺς καθαρῖεις (om πάντας) V || ⁹ ἄλλων
 (ut uid) καὶ μιαρῶν V || ¹⁰ ἀμφοτ. τοῦ κατοικεῖν ἐν αὐτῇ ἐν εἰρήνῃ V ||
¹² πάντα αὐτοῦ τὰ μέλη V

sect. 3 l. ¹³ ἀπελθ. ἐν ἱεροσολύμοις V | δοὺς τῷ κυρίῳ V || ¹⁴ αὐτ.
 καταλαβ. V | post αὐτ. καταλ. sic pergit V: διὰ τὸ ἐτέρῳ καὶ ἐτέρῳ ὄντι
 φαίνεσθαι καὶ παρηλλαγμένη θεωρίᾳ καὶ ὑπερφυσιοτάτῃ. ὁ δὲ κύριος ὡς
 αἰτε κρυφίων γνώστης καὶ καρδιῶν καὶ μυελῶν ἐξεταστής, γνοὺς τὴν ἐπι-
 θύμησιν αὐτοῦ ἤτησε νίψασθαι. καὶ τοῦτον γενομένου ἐπεδόθη αὐτῷ ῥάκκος
 τετράδιπλον· καὶ νιψάμενος ἀπεμάξατο τὴν ἄχραντον καὶ ἁγίαν αὐτοῦ ὄψιν
 ἐν αὐτῷ. ὁθεν ἐντυπωθείσης τῆς θείας αὐτοῦ μορφῆς καὶ προσόψεως ἐν
 τῇ σινδόνι, ὡς αὐτὸς μόνος οἶδεν, ἐπέδωκεν τῷ ἀνανίᾳ εἰπὼν· ἀπελθὼν
 ἀπόδος αὐτὸ τῷ ἀποστείλαντί σε, καὶ ἀπάγγειλον αὐτῷ ταῦτα. εἰρήνῃ σοι
 καὶ τῇ πόλει σου, πρὸς τὸ μηδένα τῶν ἐχθρῶν κατισχῆσαι αὐτῆς πώποτε.
 ἐγὼ γὰρ διὰ τοῦτο κατήλθον ἐπὶ τῆς γῆς, παθεῖν ὑπὲρ τοῦ κόσμου βουλό-
 μενος, ἀναστῆναι τε καὶ ἀναστήσαι τοὺς προπάτορας || ²² ὅστις καὶ θερα-
 πεύσει σε καὶ φωτ. σε V

sect. 4 l. ²⁴ ὁ δὲ τοπάρχης ἄβγαρος δεξ. περιχαρῶς τὸν ἄναν. V

τὴν εἰκόνα πρὸ τοῦ φθάσαι τὸν θαδδαῖον ὁ Ἀβγαρος ἰάθη ἀπὸ τῆς νόσου αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀνάληψιν ἀπῆλθεν ὁ θαδδαῖος πρὸς Ἀβγαρον, καὶ εὐρὼν αὐτὸν ἐγιγῆ ἑξη- γίσατο αὐτῷ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐνανθρώπησιν, καὶ ἐβάπτισεν 5 αὐτὸν σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. καὶ πολλὰ πλήθη Ἑβραίων τε καὶ Ἑλλήνων, Σύρων τε καὶ Ἀρμενίων κατηχήσας, ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, χρίσας αὐτοὺς τῷ ἁγίῳ μύρῳ, καὶ μετέδωκεν αὐτοῖς τῶν ἀχράν- των μυστηρίων τοῦ ἁγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου ἡμῶν 10 Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς φυλάσσειν καὶ τηρεῖν τὸν νόμον Μωυσέως καὶ στοιχεῖσθαι <κατὰ> τὰ ὑπὸ τῶν ἀποστόλων εἰρημμένα εἰς Ἱερουσαλήμ. κατ' ἐνιαυτὸν γὰρ συνήγοντο εἰς τὸ πάσχα, καὶ πάλιν διεμέριζεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.

5 Ὁ δὲ θαδδαῖος σὺν τῷ Ἀβγάρῳ κατέλυσεν εἰδωλεῖα καὶ 15 ἔκτισεν ἐκκλησίας, <καὶ> χειροτονήσας ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐπίσκοπον καὶ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους, παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν κανόνα τῆς ψαλμωδίας καὶ τῆς ἱερᾶς λειτουργίας. καὶ κατα-

¹ τὴν ἁγίαν καὶ ἄχραντον εἰκόνα τοῦ κυρίου ἐπὶ τῆς γῆς πίπτει καὶ ποθῶ πολλῶ *V* | ὁ Ἀβγαρος *om V* || ² *ad* νόσον αὐτοῦ *add V*: ἦν δὲ ὁ αὐτὸς ἀβγαρος ἐπὶ δυοὶ νόσοις τιμωρούμενος· καὶ μὴ μὲν ἦν ἑρθλitis χρονία, ἔτετρα δὲ μέλαινα, ἐκδαπανῶσα τὸ σῶμα ἅπαν. ὅς καὶ ταῖς τῶν ἄρθρων ὀδύνας συνείχετο καὶ τοῖς τῆς λέπρας ἐταλαιπωρεῖτο κακοῖς. προσῆν δὲ αὐτῷ πλεόν καὶ ἡ τῆς ἀμορφίας αἰσχὺνη δι' ἣν οὐδὲ θεατὸς ἀνθρώποις σχεδὸν ἦν. καὶ οὐ μόνον κληνῆρης τὰ πολλὰ διετέλει ἀλλὰ καὶ τοῖς κατ' ἐπίσκεψιν ἐρχομένοις τῶν φίλων ἐπ' αἰσχύνῃς ἐνανεκρύπτετο || ³ μετὰ δὲ τὸ σεμνὸν καὶ σεβάσμιον πάθος τοῦ κυρίου καὶ τὴν ἁγίαν ἀνάστ. καὶ τὴν σωτήριον αὐτοῦ ἀνάληψιν ἀπῆλθεν καὶ ὁ μακάριος θαδδαῖος πρὸς ἄβγαρον ἐν αἰδέσῃ *V* || ⁶ αὐτοῦ καὶ οὐ μόνον τοῦτον ἀλλὰ ἕτερα πλήθη πολλὰ *V* || ⁸ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγ. πν. *V* || ⁹ τῷ ἁγίῳ μύρῳ *cum V* τὸ ἅγιον μύρον *P Tisch* | καὶ *ante* μετέδ. *om V* | τ. ἀχράντ. καὶ ζωποιοῦν μυστ. *V* || ¹¹ παρέδωκεν δὲ *V* | φυλάττειν *V* || ¹² καὶ στοιχεῖσθαι *cum P Tisch* | κατὰ *add Tisch* || ¹³ εἰρημ. καὶ κεκριμένα *V* | ὅθεν καὶ κατ' ἐνιαυτ. συν. ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πάσχα εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ μετὰ τὸ παρελθεῖν τὴν ἑορτὴν πάλιν διεμ. *V*

sect. 5 l. ¹⁵ ὁ δὲ μακάριος θαδδαῖος ὁ ἀπόστολος πολλὰ ἐπιτελέσας ἐκεῖσε θαύματα τῷ τοῦ κυρίου χάριτι καὶ πάντας ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν ἰασάμενος καὶ σὺν τῷ Ἀβγάρῳ καταλύσας εἰδωλεῖα πολλὰ ἔκτισεν ἐκκλησίας καὶ καθιέρωσεν θυσιαστήρια καὶ εἰθ' οὕτως χειροτόνησας *V* || ¹⁶ καὶ *ego hoc loco addidi* καὶ παρέδωκεν *Tisch* || ¹⁸ *post* λειτουργίας *sic pergit V*: ὁ δὲ θεοφιλὴς τοπάρχης ἄβγαρος παντόνως τιμῶν καὶ σεβόμενος τὸ ἅγιον ἀφ- ομοίωμα τῆς τοῦ κυρίου μορφῆς καὶ τοῦτο τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ καλοῖς προσ- ἔθηκεν. ἐκ τῶν παλαιῶν τῆς αἰδέσεως πολισιτῶν τε καὶ οἰκιστῶν τῶν ἐπι- σήμων τινὸς ἐλληνικῶν θεῶν ἄγαλμα πρὸς τῆς δημοσίας πύλης τῆς πόλεως

λιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν εἰς Ἀμιδα πόλιν, μεγάλην μητρόπολιν Μεσηχάλδων καὶ Σύρων, ἣγουν Μεσοποταμίας Συρίας, παρὰ τὸν Τίγριν ποταμόν. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων σὺν τοῖς μαθηταῖς τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν 5 τοῦ νόμου εἶπεν ὁ ἀρχιερεὺς πρὸς Θαδδαῖον καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ Ἄνδρες, πόθεν ἐστέ; καὶ τίνος χάριν πάρεστε;

6 Ὁ δὲ Θαδδαῖος εἶπεν Πάντως τὸ ῥῆμα τὸ γεγονὸς εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἠκούσατε, καὶ ἡμεῖς μαθηταὶ αὐτοῦ ἐσμεν καὶ μάρτυρες τῶν θαυμασίων ὧν ἐποίησεν καὶ ὧν 10 ἐδίδαξεν, καὶ ὡς διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι τῆς Ἰουδαίας. ὁ δὲ Πιλάτος ἀνακρίνας καὶ μὴ εὗρὼν αἰτίαν ᾗθελεν ἀπολύσαι αὐτόν· οἱ δὲ ἐπεφώνουν Ἐάν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἰ φίλος τοῦ Καίσαρος, ὅτι ἐάντων βασιλέα κηρύττει'. ὁ δὲ φοβηθεὶς ἀπενίψατο τὰς χεῖρας θεωροῦντος

¹² Ioh. 19, 12 || ¹⁴ Matth. 27, 24 sq.

ἀνεστήλωτο δὲ πάντα ἄνθρωπον τὸν ἐντὸς τοῦ ἄστεος γενέσθαι βουλόμενον ἀναγκαῖον ἢ προσκυνῆσαι καὶ νενομισμένας τινας ἀποδοῦναι εὐχάς. καὶ οὕτως ἔχουσιν τῶν ἐν τῇ πόλει ὁδῶν τε καὶ ἀγρῶν. τοῦτο οὖν τὸ ἀκάθαρτον καὶ δαιμονιώδες ἄγαλμα τότε ὁ ἄγβαρος καθελὼν καὶ παντελεῖ ἀφανισμῷ παραδοίς, εἰς τὸν τῆς ἐκείνου τοῦ μνσαροῦ ἀγάλματος στάσεως τόπον τὴν θείαν καὶ ἀχειροποίητον ταύτην εἰκόνα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐπὶ σανίδος κολλήσας, καὶ διὰ τοῦ νῦν φαινόμενον χριστοῦ [l. χρυσοῦ] καλλωπίσας ἀνέστησεν, ἐπιγράψας ἐν τῷ χρυσῷ ταῦτα τὰ ῥήματα· χριστέ ὁ θεός, ὁ εἰς σὲ ἐλπίζων οὐκ ἀποτυγχάνει. ἐθέσπισεν τε ὁ αὐτὸς ἄγβαρος πάντα ἄνθρωπον τὸν διὰ τῆς πύλης ἐκείνης διέρχεσθαι μέλλοντα, ἀντὶ τῆς παλαιᾶς ἐκείνης στήλης τῆς βεβήλου καὶ ἀνωφελούς τὸ προσῆκον σέβας καὶ τὴν ὀφειλομένην προσκύνῃσιν καὶ τιμῇ ἀπονέμειν τῇ ἀγίᾳ καὶ πολυθαυμαστῇ καὶ θαυματουργῇ τοῦ χριστοῦ εἰκόνι, καὶ οὕτως εἰς τὴν πόλιν αἰδέσεως εἰσερχεσθαι. καὶ διετερήθη τὸ τοιοῦτον τῆς τοῦ ἀγβάρου εὐσεβείας θέσπισμα, οἷον προχάραγμα καὶ ἀνάθημα μέχρι τῆς ἐν τῷ βίῳ παροικίας αὐτοῦ τε τοῦ ἀγβάρου καὶ τούτου τοῦ υἱοῦ. δὲ τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς εὐσεβείας τῆς πατρικῆς κατέστη διάδοχος. τότε ἰδὼν ὁ τοῦ κυρίου ἀπόστολος Θαδδαῖος μικροῦ δεῖν ἅπαντας τοῦ τόπου ἐκείνου πιστεύσαντας τῷ κυρίῳ, καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν εἰς Ἀμιδα πόλιν μεγάλην οὖσαν καὶ πολυάνθρωπον σφόδρα διακειμένην μέσον χάλδων καὶ σύρων κτλ. || ¹ uerba μητρόπολιν et ἣγουν Μεσοποταμίας Συρίας Alfredus a Gutschmid interpolatori tribuit (die Königsnamen in den apokryphen Apostelgeschichten in annaliis 'Rheinisches Museum für Philologie' noua serie t. XIX p. 171). sed extant in utroque codice || ³ εἰσελθὼν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ (om sq. σὺν τ. μ.) V || ⁶ ἄνδρες ξενικοὶ V | τίνος χάριν ἐνταῦθα ἐληλύθατε V

sect. 6 l. ⁷ ὁ δὲ μακάριος V | εἶπεν πρὸς αὐτόν V || ⁸ ἡσ. χρ. τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ V || ⁹ τῶν παραδόξων θαυμασίων V || ¹⁰ καὶ πῶς V || ¹² αἰτίαν ἐν αὐτῷ V || ¹⁴ ὁ δὲ πιλᾶτος V

τοῦ ὄχλου, καὶ εἶπεν Ἀθῆνός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἀνθρώπου
 τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἀρχιερεῖς εἶπον Τὸ
 αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Ὁ δὲ Πιλᾶτος
 παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς. οἱ δὲ παραλαβόντες αὐτὸν σὺν τοῖς
 στρατεύμασιν ἐμπτύσαντες καὶ πολλὰ ἐμπαίξαντες ἐσταύρωσαν 5
 αὐτὸν καὶ κατέθεντο ἐν τῇ μνημείῳ ἀσφαλισάμενοι καλῶς, παρα-
 στήσαντες αὐτῷ καὶ φύλακας. καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ πρὸ τοῦ
 αὔγους ἡγέρθη, καταλείψας τῷ τάφῳ τὰ ἐντάφια. καὶ ὤφθη
 πρῶτον τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλαις γυναιξίν, καὶ Πέτρῳ καὶ
 Ἰωάννῃ τοῖς πρῶτοις τῶν συμμαθητῶν μου, ἔπειτα καὶ ἡμῖν 10
 τοῖς δώδεκα, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ
 ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς. καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς
 ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κηρῦσαι μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν
 εἰς πάντα τὰ ἔθνη, βαπτιζομένοις ἐπαγγελλόμενος βασιλείαν
 οὐρανῶν, ἀνασθησομένους ἀφ' ἑαυτῶν ἐπὶ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος 15
 τούτου. καὶ ἔδωκεν ἡμῖν ἐξουσίαν δαίμονας διώκειν καὶ θερα-
 πείειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν καὶ νεκροὺς ἀνιστᾶν.

7 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐπισυνήγαγον τοὺς ἀσθενεῖς αὐτῶν
 καὶ δαιμονιῶντας. ὁ δὲ θαδδαῖος ἐξεληθὼν σὺν τοῖς μαθηταῖς,
 ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν ἐπιτιθῶν τὴν χεῖρα, τῇ ἐπικλήσει τοῦ Χριστοῦ 20
 πάντας ἐθεράπευσεν· οἱ δὲ δαιμονιῶντες πρὸ τοῦ ἐγγίαισι τὸν
 θαδδαῖον ἐθεραπεύοντο, ἐξερχομένων τῶν πνευμάτων. ἐπὶ πολ-
 λὰς δὲ ἡμέρας ἐπισυντρεχόντων τῶν λαῶν ἐκ διαφόρων χωρίων
 καὶ θεωρούντων τὰ γινόμενα ὑπὸ θαδδαίου, καὶ ἀκούοντες τῆς

¹ Matth. 27, 24 || ² Matth. 27, 25 || ³ Matth. 27, 64 || ⁴ Ioh. 20, 6 |
 Ioh. 20, 11(?) Matth. 28, 9 cf 1; Marc. 16, 9 | Ioh. 20, 19 sqq. || ¹⁰ Luc.
 24, 41 sq. Ioh. 21, 12 sqq. || ¹² Matth. 28, 19 sq. Marc. 16, 15 sqq. || ¹³ Marc.
 1, 4 || ¹⁶ Luc. 9, 1 sq.

⁵ ἐμπαίξαντες cum V (sic, non καταπ- ut Tisch ait) καταπλήξαντες P ||
⁷ αὐτῷ cum V Tisch om P | ὅθεν τῇ τρ. V || ⁸ ὡς θεὸς καταλείψας αὐτοῦ
 τὰ ἐντάφια ἐν τῷ τάφῳ κενά V || ⁹ τῇ μητρ. αὐτ. καὶ μαρίᾳ τῇ μαγδαληνῇ·
 εἰθ' οὕτως πέτρῳ V || ¹¹ τοῖς δώδεκα μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις οἷτ. καὶ
 συνεφ. V || ¹² ἡμέρας τεσσαεράκοντα V | ἀπέστ. ἡμ. ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ V ||
¹⁴ βαπτίς. ὕδατι καθαρῷ εἰς ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
 πνεύματος V | βαπτιζομένοις ego correxi βαπτιζομένους PV | ἐπαγγελλο-
 μένους Tisch - μένους PV | ἐπαγγ. αὐτοῖς V || ¹⁵ οὐραν. κληρονομεῖν V ||
¹⁶ ἔδωκεν δὲ ἡμῖν καὶ ἐξουσίαν νεκροὺς ἀνιστᾶν δαμν. διώκ. λεπρῶν καθα-
 ρίζειν καὶ θερ. πᾶσαν νόσ. καὶ πᾶσ. μαλ. V

sect. 7 l. ¹⁸ ἀκ. δὲ ταῦτα V | τ. ἀσθεν. ἐαντῶν κ. δαμν. καὶ ἔφερον αὐτοὺς
 πρὸς αὐτὸν V || ¹⁹ δαιμονιώντας V | ὁ δὲ μακάριος τοῦ χριστοῦ ἀπόστολος
 θαδδ. | μαθ. πρὸς αὐτοὺς καὶ V || ²⁰ ἐπιτιθεῖς V || ²¹ ἐγγίαισι αὐτοὺς τῷ
 ἀποστόλῳ ἔθερ. τῇ τοῦ χριστοῦ σφραγίδι, ἐξερχ. τῶν ἀκαθάρτων καὶ πονηρῶν
 πνευμάτων V || ²⁴ τὰ γινόμενα ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου θαδδ. θαύματα V

διδασκαλίας αὐτοῦ πολλοὶ ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίζοντο ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

8 Προσμείνας οὖν αὐτοῖς ἐπὶ ἔτη πέντε ἔκτισεν ἐκκλησίαν· καὶ καταστήσας ἐπίσκοπον ἓνα ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ πρε-
 5 σβυτέρους καὶ διακόνους ἐπευξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθεν, περιερχόμενος τὰς πόλεις τῆς Συρίας καὶ διδάσκων καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς ἀσθενοῦντας· ὅθεν πολλὰς πόλεις καὶ χώρας προσήγαγεν τῷ Χριστῷ διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. διδάσκων οὖν καὶ εὐαγγελιζόμενος σὺν τοῖς μαθηταῖς καὶ ἰώμενος τοὺς ἀσθενοῦντας
 10 ἀπῆλθεν εἰς Βηρυτὸν πόλιν τῆς Φοινίκης παραθαλασσίαν· καὶ ἐκεῖ διδάξας καὶ πολλοὺς φωτίσας ἐκοιμήθη μηνὶ Αὐγούστῳ εἰκάδι [πρώτῃ]. καὶ ἐπισυναχθέντες οἱ μαθηταὶ ἐκήδυσαν αὐτὸν ἐντίμως· καὶ πολλοὶ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύθησαν, καὶ ἔδωκαν
 15 αἰῶνας τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

¹ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστόν V | καὶ ἐξομολ. τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐβαπτίζοντο ἐπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος V

sect. 8 l. ³ αὐτοῖς cum V Tisch αὐτοὺς P | post ἐκκλησίαν add καὶ καθιέρωσεν αὐτήν V || ⁵ ἐξῆλθεν χαίρων V || ⁶ καὶ ἰώμενος πάντας... διδάσκων οὖν cum V Tisch om P per homoeoi || ⁸ εὐαγγελιζόμενος τὸν χριστόν ὁ τοῦ κυρίου ἀπόστολος θαδδαῖος πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν V || ⁹ μαθηταῖς αὐτοῦ V || ¹⁰ ad παραθαλασσίαν add V καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῇ ἐκήρυττεν τὸν χριστόν, λέγων πρὸς ἅπαντας μετὰ δακρύων ἄνδρες οἱ ἔχοντες ὠτα ἀκοῦειν, ἀκούσατε παρ' ἐμοῦ λόγον ζωῆς, ἀκούσατε νουνεχῶς καὶ σῴνεται. ἀπόστητέ τῶν πολλῶν δοξῶν ἑμῶν καὶ πιστεύσαντες προσέλθετε ἐνὶ θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, τῷ τῶν ἑβραίων θεῷ. οὗτος γὰρ μόνος ἀληθινὸς θεὸς καὶ δημιουργὸς πάσης κτίσεως, ἐρευνῶν καρδίαν ἀνθρώπου καὶ ἐκάστον εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν ὡς ποιητὴς τῶν πάντων. αὐτῷ μόνῳ ἀτενίζοντες εἰς τὸν οὐρανὸν προσπίπτετε ἐσπέρας καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίας, καὶ αὐτῷ μόνῳ θύετε θυσίαν αἰνέσεως καὶ εὐχαριστεῖτε διὰ παντός, ἀπεχόμενοι ἃ αὐτοὶ ὑμεῖς μισεῖτε· ὅτι θεὸς εὐσπλαγχνὸς καὶ φιλόανθρωπός ἐστιν, καὶ ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. post haec sic pergit: οὕτως οὖν ποιῶν καὶ διδάσκων ὁ τοῦ κυρίου ἀπόστολος θαδδαῖος καὶ πολλοὺς ἐκέισε διδάξας καὶ φωτίσας καὶ ἰασάμενος ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ μηνὶ αὐγ. εἰκ. πρώτῃ. || ¹² πρώτῃ om P. uncis inclusit Tisch | τότε συναχθέντες οἱ τε πιστεύσαντες καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐκήδυσαν... ἐθεραπεύθησαν· ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ θεραπεύονται εἰς δόξαν θεοῦ παντοκράτορος καὶ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. V

Ἐπιστολὴ Αὐγάρου τοπάρχου Ἐδέσσης πρὸς τὸν κύριον fol. 59^r V
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Αὐγαρος τοπάρχης πόλεως Ἐδέσσης Ἰησοῦ σωτῆρι ἀγαθῷ
ἀναφανέντι ἐν πόλει Ἱεροσολύμοις χαίρειν. Ἦκουσταί μοι τὰ
περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν ἰαμάτων, ὥς ὅτι ἄνευ φαρμάκων καὶ 5
βοτανῶν τὰς τῶν νοσούντων ποιεῖς θεραπίας. λόγῳ γὰρ μόνῳ
τυφλοῖς βλέπειν ποιεῖς, κωφοῖς ἀκούειν, χωλοῖς περιπατεῖν,
λεπροῦς καθαρίζεις καὶ ἀκάθαρτα δαιμόνια μόνῳ λόγῳ ἀπε-
λαύνεις. καὶ τοὺς ἐν μακρονοσίᾳ βασανιζομένους θεραπεύεις
καὶ γυναῖκα ἐν ῥύσει αἵματος ἀψαμένην σου ἰάσω, καὶ νεκροὺς 10
ἐγείρεις. καὶ ταῦτα ἀκούσας περὶ σοῦ κατὰ νοῦν ἐθέμην τὸ
ἔτερον τῶν δύο· ἥ ὅτι σὺ εἰ θεὸς ποιῶν ταῦτα ἢ υἱὸς τοῦ Θεοῦ

⁷ Matth. 11, 5 || ¹⁰ Matth. 9, 20 sqq.

cf Eusebii hist. eccl. I, 13, 6—9. Doctrina Addaei apud Cureton
Ancient Syriac Documents p. 6 sqq. uers. angl. Cedreni annal. p. 308 sqq.
ed. Bonn. (Georgii Hamartoli chron. p. 236 sq. ed. Muralt. Constantini
Porphryogenetae narratio de diuina Christi imagine non manu facta apud
Combesium in Originum rerumque Constantinopol. manipulo p. 75 sqq. —
cod. Bodleian. Barocc. 8 in Grabii Spicilegio T. I, p. 6 sqq.)

¹ Ἐπιστολῇ γραφήσα ἐπὶ ἀβγάρου τοπάρχου σωτῆρι Ἰησοῦ χριστῷ,
πεμφθεῖσα δι' ἀνάνιον κοῦρσορος, εἰς ἱεροσόλυμα A || ² πόλεως Ἐδέσσης
om A | πόλεως om Eus || ⁴ ἐν τόπῳ Ἱεροσολύμων Eus || ⁵ ὥς om A | ὅτι
om Eus || ⁶ post βοτανῶν add ἐπὶ σοῦ γενομένων (om τὰς . . . θεραπίας)
A Eus | λόγῳ γὰρ μόνῳ cum Rufino ἀλλὰ καὶ ἐν λόγῳ A ὥς γὰρ λόγος
Eus || ⁷ τυφλοὺς A Eus | ἀναβλέπειν Eus | κωφ. ἀκούειν V Doctr. Add. om
A Eus | χωλοὺς A Eus || ⁸ καὶ λεπροῦς Eus | καθαρίζειν V | ἀκαθ. πνεύ-
ματα A ἀκαθ. πνεύματα καὶ δαιμόνας Eus | μόνῳ λόγῳ om A Eus | λόγῳ
ἀπελαύνεις etiam Cedr ἐξβάλλεις A Eus | ἀπολαύνεις V || ¹⁰ καὶ γυναῖκα . . .
ἰάσω om Eus Cedr | αἰμορροοῦσαν A | σου ἀψαμ. A | ἰάσω suspicatur
HUsener || ¹¹ ἡγῆρας A | ταῦτα πάντα Eus || ¹² ὁ θεὸς A Eus | ποιῶν . . . τοῦ
θεοῦ V in marg ὁ θεὸς (καὶ add Eus) καταβάς ἐξ (ἀπὸ τοῦ Eus) οὐρανοῦ καὶ
(om Eus) ποιεῖς ταῦτα ἢ ὅτι (om Eus) υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ ποιῶν ταῦτα A Eus

καταβάς ἐξ οὐρανοῦ [καὶ] ποιεῖς ταῦτα. διὰ τοῦτο δέομαι σου διὰ τῶν παρόντων μου γραμμάτων καὶ παρακαλῶ σε, ἕως ἐμοῦ ἔλθειν μὴ ἀπαξιώσης, ἵνα καὶ τὸ πάθος ὃ ἔχω θεραπεύσης καὶ ζωὴν αἰώνιον καὶ σωτηρίαν χαρίσῃ μοι. ἀνῆρχθη δέ μοι ὅτι
5 καὶ οἱ Ἰουδαῖοι καταγογγύζουσί σοι καὶ βουλεύονται σε ἀνελεῖν. πόλις οὖν μοι ἐστὶ βραχυτάτη, ἥτις ἀρκέσει ἐν ἀμφοτέροις.

2 Ἐπιστολὴ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς Αὔγαρον.

Μακάριος εἶ, Αὔγαρε, καὶ ἡ πόλις σου, ἥτις καλεῖται Ἐδέσσα,

|| fol. 59^v V ὅτι || ἐπίστευσας εἰς ἐμὲ μὴ ἑωρακώς με. περὶ δὲ οὐ ἔγραψας

10 μοι τοῦ ἔλθειν πρὸς σέ, δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ ταφῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. δέον πρῶτον δι' ὃ ἀπεστάλην παρὰ τοῦ πέμψαντός με πληρῶσαι, καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι με ἀναληφθῆναι πρὸς τὸν ἀποστείλαντά με πατέρα. καὶ μετὰ τὸ
15 ἀναληφθῆναι με ἀποστελεῶ σοι ἓνα τῶν μαθητῶν μου ὀνόματι Θαδδαῖον, ὅστις τὸ πάθος σου θεραπεύσει καὶ ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰρήνῃν σοι δι' ἐμοῦ παρασχῇ καὶ τοῖς σοῖς πᾶσι. καὶ περὶ τῆς πόλεως σου ἧς ἐδήλωσάς μοι σμικροτάτην εἶναι, πλατύνων πλατυνὼν αὐτήν, καὶ ποιήσω τὸ ἱκανὸν πρὸς τὸ μηδένα
20 τῶν ἐχθρῶν σου κατισχύσαι αὐτῆς ἕως τῆς συντελείας τοῦ

¹³ Matth. 17, 22 sq. Marc. 9, 31 cct

¹ καὶ AV *declinandum est cum Eus* | διὰ τοῦτο (ἰδοὺ A) τοίνυν γράφας ἐδείχθη σου σκληρὰ καὶ ἔλθειν (κ. ἐλθ. om Eus) πρὸς με καὶ τὸ πάθος ὃ ἔχω θεραπεύεις (-πῦσαι Eus) A Eus || ³ ἀπαξιώσης *correxuit HUsener* ἐπαξιώσης V | καὶ ζωὴν . . . χαρίσ. μοι om A Eus || ⁴ χαρίσῃς V | ἤκουσται δέ μοι A καὶ γὰρ ἤκουσα Eus || ⁵ καὶ om A | οἱ om Eus | καὶ βούλονται A Eus | σε ἀποκτείνει A κακῶσαι σε Eus || ⁶ πόλις οὖν ἐστὶ μοι σεμνὴ A πόλις δὲ μικροτάτη μοι ἐστὶ καὶ σεμνὴ Eus | ἐξαρκεῖ Eus | ἐν om A Eus | ἀμὴν *add A* | ⁷ τὰ ἀντιγραφέντα παρὰ Ἰωάννου πρὸς αὔγαρον, καὶ πεμφθέντα δι' ἀνάνιον κοῦρορορος A || ⁸ in A *textus epistolae Ioannis uerbis* δέον πρῶτον *incipit. reliqua partim pessime conseruata partim deperdita.* | μακάριος ὁ πιστεύσας ἐν ἐμοὶ μὴ ἑωρακώς με Eus (om καὶ ἡ πόλις . . . Ἐδέσσα) *his subiungit quae in V paullo infra leguntur* γέγραπται γὰρ περὶ ἐμοῦ τοὺς ἑωρακότας με μὴ πιστεύειν ἐν ἐμοί, καὶ ἵνα οἱ μὴ ἑωρακότες αὐτοὶ πιστεύωσι καὶ ζήσωνται || ¹⁰ τοῦ om Eus | παραδοθῆναι *ego correxi* περιδοθῆναι V | δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ . . . ἀναστῆναι om Eus | δὴ V || ¹² δέον ἐστὶ πάντα δι' ὃ ἀπεστάλην ἐνταῦθα πληρῶσαι με Eus | δι' ὃ *corr HUsener* δι' οὐ V || ¹³ με om Eus || ¹⁴ οὕτως ἀναληφθ. Eus | πατέρα om Eus | καὶ μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι V *in ras* | καὶ ἐπειδὴ ἀναληφθῶ Eus | με ἀποστελεῶ *in marg V* || ¹⁵ ἓνα *cum V Cedr* τινὰ Eus | ὀνόματι Θαδδαῖον om Eus || ¹⁶ ἵνα ἰάσῃται σου τὸ πάθος καὶ ζωὴν σοι καὶ τοῖς σὺν σοὶ παράσχῃται Eus || ¹⁷ δι' ἐμοῦ V *in marg* | παρασχέι V | *quae inde a uerbis* καὶ περὶ τῆς πόλεως σου *in cod Vind. leguntur, desunt apud Eus* || ¹⁸ πόλει V || ¹⁹ ποιήσω . . . τοῦ αἰῶνος *eadem fere adhibentur in Doctr. Add.*

αἰῶνος. γέγραπται δὲ περὶ ἐμοῦ Μακάριοι οἱ ἰδόντες με καὶ πιστεῦσαντες· τρισμακάριοι δὲ οἱ μὴ ἑωρακότες με καὶ πιστεῦσαντες. ὑγίεια ἐτοιμασθήσεται σοι διὰ παντὸς ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ τῷ οἴκῳ σου πρὸς σωτηρίαν τῶν βλεπόντων σε. καὶ γὰρ ἐγὼ ἔκλινα οὐρανούς καὶ κατήλθον διὰ τὸ γένος τῶν 5 ἀνθρώπων. ὥκησα δὲ παρθενικὴν μήτραν, ἵνα τὴν παράβασιν τὴν ἐν τῷ παραδείσῳ γεναμένην ἐξαλείψω. ἐμαυτὸν δὲ ἐταπείνωσα, ἵνα ὑμᾶς μεγαλύνω. αὕτη δέ μου ἐπιστολή, ὅπου ἂν προβληθῇ εἴτε ἐν δίκῃ ἢ ἐν δικαστηρίῳ, εἴτε ἐν δόῳ, εἴτε ἐν θαλάσῃ, εἴτε ἐν ῥηγῶσιν, εἴτε ἐν πυρέσσουσιν ἢ φρικιώσιν ἢ 10 ἐκβράζουσιν, ἢ κατὰδεσμον ἔχουσιν ἢ ὑπέρβρασιν, ἢ φαρμακευθεῖσιν ἢ ὅσα τούτοις ὅμοια, διαλυθήσονται. ἔστω δὲ ὁ || φορῶν || fol. 60^r v αὐτὴν ἄνθρωπος ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος καὶ λεγέτω· 'Αὕτη μὲν εἰς ἴασιν ἔσται καὶ χαρὰν βεβαίαν.' διότι ὁ λόγος γραπτὸς γέγραπται τῇ ἰδίᾳ μου χειρὶ μετὰ τῆς σφραγίδος τῆς ἐμῆς, αἵτινες εἰσὶν ἐντετυπωμένοι τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ 15 ἐπὶ τὰ σφραγίσιν· +. Ψ. Χ. Ε. Υ. Ρ. Α: Ἰησοῦς Χριστὸς υἱὸς Θεοῦ καὶ υἱὸς Μαρίας ψυχὴν φέρων ἐν δύο φύσεσιν γνωριζόμενος Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. τῶν δὲ σφραγίδων ἡ λύσις ἦν αὕτη. ὁ μὲν + δηλοῖ, ὅτι ἐκὼν ἐπάγην ἐν τῷ σταυρῷ. τὸ δὲ Ψ, 20 ὅτι ψιλὸς ἄνθρωπος οὐκ εἰμὶ, ἀλλὰ ἄνθρωπος κατὰ ἀλήθειαν. τὸ δὲ Χ, ὅτι ἀναπέπνυμαι ὑπὲρ τῶν Χερουβὶμ. τὸ Ε, ἐγὼ Θεὸς πρῶτος, ἐγὼ καὶ μετὰ ταῦτα, καὶ πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι Θεὸς ἕτερος. τὸ Υ, ὑψηλὸς βασιλεὺς καὶ Θεὸς τῶν Θεῶν. τὸ Ρ, ῥύστης εἰμὶ τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους. τὸ Α, δι' ὅλου καὶ 25 διηνεκῶς καὶ διὰ παντὸς ζῶ καὶ διαμένω εἰς τοὺς αἰῶνας. ταύτας οὖν τὰς σφραγίδας ἐχάραξα ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὁ χαράξας τὰς πλάκας τὰς δοθείσας τῷ Μωσῇ.

3 Καὶ δεξιόμενος ὁ Ἀβγαρος τὴν τοῦ κυρίου ἐπιστολήν, ἀκούσας ὅτι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἐπείγονται τοῦ ἀποκτείνειν τὸν κύριον, 30 πέμψας οὖν αὐτίκα ἕτερον ταχυδρόμον, τῇ τέχνῃ ζωγράφον,

¹ Ioh. 20, 29 || ¹⁸ symbolum Chalcedonense

¹ γέγραπται . . . πιστεῦσαντες apud Eus paucis mutatis supra leguntur | οἱ μὴ ἰδόντες V μὴ ego deleui || ⁵ ἐκκλίνα V || ⁷ ἐξαλήψω V || ¹⁰ ῥηγῶσιν V ῥιγῶσιν ego correxi | φρικίωσιν V || ¹¹ ἔχωσιν V || ¹⁴ ἐλάσιν εἶναι V ἔσται ego correxi | βεβέαν V | haec fuerunt etiam in A. explicit his uerbis: διότι ὁλόγραφος (i. e. ὁλογράφως) γέγραπται τῇ ἰδίᾳ μου χειρὶ μετὰ τῆς σφραγίδος τῆς ἐμῆς. ἐσφράγισα δὲ τὴν ἐπιστολήν reliqua desunt || ¹⁶ ἐντετυπώμεναι V || ¹⁷ σφραγίσιν V malim σφραγίδες || ¹⁹ ἰλίσις V || ²⁰ ἐπάγη V || ²² ὑπέρ ego scripsi ὑπὸ V || ²⁹ ἀκούσας cod malim ἤκουσε || ³⁰ ἐπείγοντε V || ³¹ αὐτίκα in ras V | ἕτερον ego suspicatus sum εἰς V | ζωγράφον V

τοῦ λαβεῖν τὸ ὁμοίωμα τοῦ κυρίου, καὶ εἰσελθόντος τοῦ ταχυ-
δρόμου εἰς τὰ προπύλαια Ἱεροσολύμων, ὑπήντησεν ὁ κύριος
αὐτῷ. καὶ διαλεχθεὶς μετ' αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Κατάσκοπος εἶ,
ἄνθρωπε. Ἐκεῖνος δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπεν· Ἀπεσταλμένος εἰμι
5 ὑπὸ Ἀβγάρου θεάσασθαι Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, τοῦ λαβεῖν τὸ
ὁμοίωμα τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

- || fol. 60^v V 4 Καὶ συνετάξατο οὖν || ὁ Ἰησοῦς παραγενέσθαι αὐτὸν ἐπὶ
τὴν συναγωγὴν. τῇ δὲ ἐξῆς ἑκαθέζετο διδάσκων τοὺς ὄχλους.
ὁ δὲ ταχυδρόμος εἰσελθὼν ἔστη εἰς τὸ προπύλαιον ζωγραφῶν
10 τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἰησοῦ. καὶ μὴ δυναμένου καταλαβέσθαι τὴν
μορφὴν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, κατέλαβε καὶ ὁ σύνδρομος αὐτοῦ,
καὶ ὠθήσας αὐτὸν εἶπεν· Εἴσελθε καὶ ἀπόδος ἣν περιέχεις
σινδόνα τοῦ Ἀβγάρου τοῦ δεσπότης ἡμῶν ἐπὶ τῆς συναγωγῆς.
Καὶ εἰσελθὼν ἐπὶ πάντων ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ,
15 ἀποδώσας αὐτῷ τὴν σινδόνα. καὶ λαβὼν ὕδωρ ὁ κύριος ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτοῦ ἀπενίψατο τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐπιθεὶς τὴν
σινδόνα ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀνεζωγραφήθη. καὶ ἐγένετο
τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἰησοῦ ἐπ' αὐτήν, ὥστε θαυμάζειν πάντας τοὺς
καθημένους μετ' αὐτοῦ· καὶ δοὺς τὴν σινδόνα τῷ ταχυδρόμῳ
20 ἀπέστειλεν πρὸς τὸν Ἀβγαρον.

- 5 Ἐλθὼν οὖν ὁ ταχυδρόμος καὶ ὁ σύνδρομος αὐτοῦ ἐν τῇ
ὁδῷ ἔμειναν ἕξω πόλεως ὀνόματι Ἱεράπολις εἰς κεραμεῖον καὶ
φοβηθέντες ἔκρυψαν τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἀναμεταξὺ δύο
κεραμιδίων καὶ ἐκοιμήθησαν. κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐφάνη
25 στίλος πυρὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν ἡ εἰκὼν
τοῦ κυρίου. καὶ ἰδὼν ὁ καστροφύλαξ τῆς πόλεως τὸν στίλον
τοῦ πυρός, ἐφώνησεν φωνὴν μεγάλην· καὶ ἐξήλθεν ὁ λαὸς τῆς
πόλεως καὶ ἰδόντες τὴν ἐν σινδόνι εἰκόνα τοῦ κυρίου, ᾗθελον
αὐτήν λαβεῖν καὶ ψηλαφήσαντες εἶρον, ὅτι ἀνεζωγραφήθη εἰς
|| fol. 61^r V 30 ἐν τῶν κεραμιδίων. καὶ ἔλαβον τὸ κεραμίδιον ἐσίγησαν ἑάσαντες
τοὺς ταχυδρόμους πορεύεσθαι.

- 6 Ἐλθόντες οὖν οἱ ταχυδρόμοι ὡς μίλιον ἑνὸς τῆς πόλεως
Ἐδέσσης συρόμενός τις εὑρέθη κατὰ τὴν ὁδόν. καὶ ἀψάμενος
τῆς ἀγίου σινδόνης εὐθέως ἥλλετο καὶ περιεπάτει καὶ εἰσελθὼν
35 δρομαῖος πρὸς τὴν ἰδίαν μητέρα χαίρων καὶ ἀγαλλιώμενος καὶ
θεαθεὶς ὑπὸ πάντων, ἐθαύμαζον ἐπὶ τῷ γεγονότι εἰς αὐτὸν
καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτος ἦν ὁ συρόμενος, τῆσδε τῆς χήρας ὁ υἱός;

³ αὐτῷ *ego correxi* αὐτόν V || ⁶ τὸ πρόσωπον V || ⁹ ἔστι V || ¹³ καὶ
δεσπότην V *fortasse leg* τοῦ τοπάρχου καὶ δεσπ. || ¹⁷ ἀνεζωγραφίσθ. V || ¹⁸ τοῦ
Ἰησοῦ ἐπ' αὐτήν *in ras* V || ²² κεραμαρεῖον *in cpdio* V || ²³ ἀνὰ μετὰξὺ V ||
³⁰ ἐν σιγῇ *suspiciatur Usener* || ³⁴ εἴλετο V *in ras* || ³⁶ εἰς αὐτόν V *in ras*

7 Καὶ εὐθέως ἀννήχθη τῷ βασιλεῖ Αὐγάρῳ περὶ αὐτοῦ.
καὶ μετακαλεσάμενος αὐτὸν ὁ βασιλεὺς λέγει αὐτῷ· Πῶς ἰάθης;
ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Ὡς ἀπὸ μιλίου ἐνὸς παρεγενόμεν
τῆς πόλεως αἰτῶν. καὶ τις ἤψατό μου καὶ ἀνωρθώθην καὶ
περιεπάτησα. Ὁ δὲ Αὐγαρος ὑπέλαβεν ὅτι ὁ Χριστὸς ἦν, καὶ 5
πέμψας εὔρε τὸν ταχυδρόμον μετὰ τοῦ συνδρόμου αὐτοῦ, ἐπι-
φέροντας τὴν τοῦ Χριστοῦ εἰκόνα. καὶ ἐλθόντων αὐτῶν ἐπὶ τὸ
παλάτιον ἐδέξατο αὐτοὺς ἐν χαρᾷ καὶ ἀσπασίῳ ὁ Αὐγαρος
κατακείμενος ἐπὶ κλίνης ἐξέστη καὶ δεξάμενος τὴν σινδόνα εἰς
τὰς χεῖρας αὐτοῦ μετὰ πίστεως ἰάθη παραχρῆμα. 10

8 Μετὰ δὲ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν
ἀπέστειλε θαδδαῖον ἐν Ἑδέσση τῇ πόλει τοῦ ἰάσασθαι Αὐγαρον
καὶ πᾶσαν μαλακίαν. ἐλθὼν οὖν ὁ θαδδαῖος καὶ λαλήσας αὐτῷ
τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ κατηχήσας ἐκατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν τὴν
λεγομένην Κερασσὰ καὶ ἐβάπτισεν αὐτὸν πανοικί, καὶ εὐθέως 15
ἐκαθερίσθη αὐτοῦ τὸ πάθος. καὶ ἡγαλλιάσατο τῷ πνεύματι
δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
ἀμήν.

⁴ μου *V* || ⁶ ἐπιφέροντες *V* || ¹⁰ τὰς *in ras* *V* || ¹² Αὐγαρον *ego scripsi*
Αὐγάρου *V* || ¹³ καὶ πᾶσαν *V in marg* || ¹⁴ ἐκατέβη *sic V*

ADDENDA ET CORRIGENDA

IN IPSO TEXTU

p. 18, 5 intelligentiam *pro* intelligentiam | 31, 10 christianos contingere *pro* cont. christ. | 33, 6 intelligentia *pro* intelligentia | 33, 11 regi terreno *pro* terreno regi | 34, 6 *post* suum *interpungendum est* | 38, 12 et delendum est | 46, 17 eucharistia *cod.*, non eucharistiam | 109, 10 quaecumque *pro* quaecumque | 179, 9 *dele* τῆ | 208, 8 ἀνελεῖν *pro* ἀνέλεων

IN COMMENTARIO*)

ad passionem Petri prolixiorem (Pseudolinum):

p. 1, 9 passionem *habet etiam* L | *ibid.* ac multipl. flag. L | 2, 17 dionis *etiam* D cum EL (non clionis) | 2, 19 esse om cum CDEfH *etiam* GL | 3, 16 ad inqu. eas commixtiones ponunt *etiam* DE cum BGL | 3, 19 agrippa cum G *etiam* C | 4, 4 conubium cum reliquis *codd etiam* C | 4, 6 petrum *pro* Petro L | *ibid.* in commentario lege Xandipen Lf |

*) *librorum manuscriptorum exempla cum semel tantum excussissem, factum est ut interdum errarem, saepius quae notanda essent omitterem. quod in tanta codicum copia nemo mirabitur. itaque omnia quae mihi praesto erant exempla denuo diligentissime pertractavi et data occasione permulta addidi quae antea praetermittenda esse statueram (cf. proll. p. XXX. LXXXIII); nonnulla etiam commemoravi quae ad lectionis varietatem rectius cognoscendam aliquid valere videbantur. addidi ad passionis Pauli prolixioris commentarium codd Y et Vind 3785, ad passionem Petri et Pauli latinam codicis Bern 94 specimina. quam farraginem si quis utili penderit, ego subtilior quam negligentior uideri malo. supplementa lectoribus proposita pertinent ad Pseudolinum, prolixiorem Pauli passionem, Pseudomarcellum latinum et ad priorem partem actorum Petri et Pauli graecorum quae littera B insignita sunt. actorum Petri cum Simone, brevioris passionis Petri graecae, brevioris passionis Pauli graecae et latinae plagulas a typotheta ut emendarentur mihi transmissas equidem bis terue antequam prelo mandarentur cum librorum manuscriptorum exemplaribus contuli; deinde GGundermann codicis Vercellensis exemplar ad textum commentariumque actorum Petri cum Simone emendandum denuo adhibuit. inde a plagula decima tertia omnia codicum exempla antequam typis exprimerentur ipse iterum iterumque excussi. addo quod omnes plagulae ab Hermanno Vsener et Maximiliano Bonnet perlectae adnotationibus emendationibus coniecturis auctae mihi remissae sunt.*

4, 21 pestifera doctrina *pro* pestiferam doctrinam *L* | 6, 18 conseruatam *D* | 6, 25 si enim te regis iussione *E cum f* | 6, 28 admirabili *cum BDEF etiam C* | 7, 4 persuasisset *pro* peruasisset *L fuit etiam in C sed s erasa* | 7, 16 accelerare festinare *L pro* accelera fest. | 9, 4 meam *om cum ELf etiam G* | 9, 19 factor *pro* fautor *cum C etiam L* | 10, 5 sum ego *E* | 11, 7 me *ante* reuocare *L* | 12, 3 clara uoce *G cum f* | 13, 1 quid *om E* | 13, 4 o occultum *L* | 18, 17 infinitiua *pro* in finitima *D* | 14, 5 bona (bonae?) *L* | 17, 11 mutauit ad propriam naturam *f* | 17, 12 intellegens (non intelligens) *etiam hoc loco G* | sicut *pro* sunt *E (sed uid deletum)* sunt *om cum CDEL etiam G* | 18, 10 post reuelantis *fuit in ras tibi A* | 18, 18 e terra *cum Ef etiam G* | 18, 19 nec *pro* neque *cum EGL etiam f* | 19, 2 praefector *pro* perfector *cum L etiam f* | 20, 7 quingenas *pro* quingentas *f* | 21, 5 tum *pro* tunc *cum EG etiam L (ut uid)* | 21, 7 et post conlaetare *cum C add etiam B* | 21, 13 obisse petrum *E* | 22, 8 crudelims *C (non crudelis)* | 22, 18 non deum *sed* dominum *om L (cum BE GfH)* | 22, 20 et ante uirtus *dele in lectione codicis A*

ad passionem Pauli prolixiozem:

p. 23, 4 titus a tracia lucas a dalmatia *Marc 118* et titus *Laur pl. XX, 3 Laur. conu. suppr. 231 cum BNTUf* | 23, 5 in urbem *R* | 23, 7 cum esset *pro* cum his *Flor Nat II, 1, 412 cum W* | 23, 9 animae multae *cum NQTX etiam Laur conu suppr 231* | cooperante *cum NQTUX etiam Laur conu suppr 231* cooperante gratia christi *Laur plut XX, 3* | 23, 10 totum orbem *Paris 5280 cum L* | ipsius *om cum NQTUX etiam Laur conu suppr 231* *Paris 5357 qui antea scripsit* praed. eius | sanct. eius *cum EMR etiam Laur plut XX, 3* || 24, 1 circa *om DFGK cum MRVf* *Paris 11753 circumquaque Paris 16821* | uniuersam *om MR* uniuersa *X Laur conu suppr 231* | 24, 2 quemadmodum *cum NQTUX etiam Laur conu suppr 231* quodam modo *Laur Plut XX, 3* | toti orbi innotuerat (*om romano*) *MR (non innot. toto orbi)* | urbi romanae *cum BCI etc etiam Paris 5306. 17630 qui u. r. ex orbe romano corr* | 24, 3 mirabilia sanctitatis *cum NQTUX etiam Laur conu suppr 231* qui *etiam in sequentibus cum iisdem codd fere semper consentit. codd Laur plut XX, 2* *Mugell de nem 13 aedil Flor 135 Valumbr 665 (474) plerumque cum X faciunt; item aedil Flor 135 sed interdum differt, Laur plut XX, 3 et aedil Flor 136 qui tamen textum cum W contaminatum habent, cod bybl nat Flor II, 1, 412 cum W consentit. de his codd iam paucissima adnotabo* | cursus *pro* concursus *R* | 24, 6 et alterum *om cum NQRTU etiam Vat 1188* | seneca nomine *cum AWY etiam S (non nomine seneca)* | est illi *cum CR(?)f etiam Paris 5280. 12604. 14301. 16821 Vat 377* | 24, 7 diuina sententia *aedil Flor 133* | 24, 8 colloquio eius *cum ANQTX etiam Paris 5357* | posse et quatinus (*scil posset quatinus, non posset et quat.*) *I* quamuis *Vat 1188 (pro quatinus)* | 24, 9 sq. epistolis suis *cum NQTUX etiam Paris 5306* | 24, 10 amicabili *cum DKMNR etc etiam Vat 1188* amicali *sed bi superscr Marc 118* | et consilio *pro* atque cons. *C(?)* | 24, 13 hecnicorum *Vat 1188* | 24, 15 ipsius *cum BUEILZ etiam Paris 5280. 16821* scripta illius iam nominatus magister neronis caesaris *Laur plut XX, 3* | coram illo *cum f etiam V Paris 5296* | 24, 16 senatus autem *etiam NTUX* | 25, 2 circa uespere *W* | 25, 3 subdens *Paris 5280 cum Q* |

uerbum uitae perpetuae documenta *non Q sed U* | aeternae *cum D etiam G* | 25, 6 caesaris *exp Em¹ corr ceteris (cum N)* | amicis suis (*non amicissimis*) *E cum X* | 25, 7 de eius *eras E* | sectabatur *Sessor 49* | 25, 10 possit *pro posset S Paris 5322 cum W* | desiderabat enim *Paris 5296 cum f item Paris 5223 sed namque corr ipse m¹* | 25, 11 sermonibus *cum BCEILZF etiam Paris 5280. 5296. 16821* | 25, 13 qui dolens *cum BCEIZF etiam Paris 16821* | dilectione *cum HNOPR etc etiam Paris 11753 Bern 94 Vat 377. 1188* | 25, 14 studiosus *cum plerisque codd etiam F Paris 5280. 5296. 5357. 11753 Vat 377. 1188* | 25, 15 cenaculi *post excelsi habet cum BCEILZF etiam H Paris 5296* | nimis excelsa cenaculi *Paris 5280* | satis] nimis *superscr. F* | exhalauit *pro exal- cum AΘ etiam C* | 25, 16 mox *cum cum ASYAΘ etiam Bern 94* | *cum om etiam Paris 5280. 5296 cum BCEILZF* | fuerat *cum BCEILZF etiam Paris 5280. 5296* | 25, 17 cum multa frequentia *cum DFGKMRf etiam HL* | contristatus (*non contristatusque*) est (*om rex*) *V cum NQT et ante contristatus cum LZF etiam E* contristatusque rex (*om est*) *U* | 26, 1 super morte *cum BCDFG etc etiam Sessor 49* | statimque (*pro statuitque*) *QU* | 26, 5 dominus noster *Paris 5296 cum NT* | Christus *om AS Paris 5322. 11753* | 26, 6 conuertit *G* | 26, 8 nunc *Fm¹ non om sed eras sed ipsa m 1 (non m 2) in marg add* | 26, 9 illi ergo *Paris 5296 cum f* | gressu *pro gradu non f sed R* | 26, 11 nunciante *om G* | 26, 13 enim est *DE cum R* | 26, 14 uitae aeternae *cum MRTVf etiam L* | 26, 15 accedamus *Paris 11753* | dominum *om DFG* | 26, 19 mox *om BI* | 27, 1 somno (*om a*) *cum AH etiam Paris 5322. 11753* | 27, 2 illum *cum BCEILF etiam LZ Paris 5296* | 27, 4 fecit *cum K¹NTV etiam Paris 5223* | timentibus *G* | 27, 5 exaudiet *Paris 5280. 5357* | 27, 6 cumque *|||| F (2—3 litt eras)* | 27, 9 super morte *cum EHTVf etiam LZ* | 27, 11 ad eum *F* | 27, 12 illi *post persuasum esset MR* | plurimis *cum m Paris 11753 etiam R* | 27, 14 mortis signa *cum plerisque ponit etiam N (non signa mortis ut Tf)* | obstipuit *F* | dixit *pro ait (non pro respondit uersu 15) MRm* | 27, 17 dixit *N cum plerisque (non ait cum T)* | 28, 3 et patroclus *cum AELNSTZf etiam Paris 5322 et om cum BC etiam Paris 5357. 11753* | ergo *pro etiam R* | 28, 4 sunt sub caelo *cum D etiam Paris 5357* | 28, 5 et *om R* | 28, 10 cappadocus *cum ABCF etiam Paris 5322* | ministri erant *cum M etiam DFG* | 28, 11 adherebant *cum AS etiam Paris 5322: qui codex cum fere semper cum A consentiat uarias eius lectiones iam non adnotabo* | 28, 13 militamus illi *E cum BC* | 28, 14 post domino Iesu Christo *om nostro MR* | 28, 16 illos habet *etiam Nm 1 in marg (sed in textu eos)* | 29, 1 milites illius magni regis (*non om magni*) *BCE* | 29, 5 fauctoribus (*non factoribus E* | 29, 9 indicio *G (non inditio)* | 29, 11 intelligensque (*non intellegensque*) *AELRSTVf* | intellege¹ *|||| Mm¹ intelligens ergo m 2* | 29, 13 romanum *F* | 29, 18 enim *om D cum G* | 30, 2 omnium *om R cum f* | 30, 5 certe *pro ceterum cum MR etiam D* | 30, 11 indulgentiam *pro indigentiam L* | 30, 14 consulto *A cum NRSTVf* | 30, 16 eum *om etiam V cum MR* | atque megisto *F* | 30, 21 cum uelocitate *om cum MR etiam C(?)* | 31, 7 tueantur *N (non tuerentur cum T)* | 31, 10 christianos contingere *A cum ES quod recipiendum erat pro cont. christ.* | 31, 13 conspectibus *cum BCEF etiam L* | 31, 15 nec (*sic, non ne*) sinatis *cum MR etiam D* | 31, 19 aeterno regi (*non ut uideri possit regi aeterno regi*) *A* |

domino *om cum BCMRSf etiam D* | 32, 1 et accesto *cum A etiam V* | 32, 2 blandiatur perpetua *A cum S* | 32, 4 regi meo *A cum S* | 32, 10 et alterum *om etiam B cum C* | 32, 12 et *om L* | 32, 13 ad eum *pro illi cum MRVf etiam D* | 32, 15 artissime *L cum E* | 33, 2 ac paenas *pro et . . . paenas R* | 33, 11 regi terreno *A cum BCELNSVT quod recipiendum erat pro terreno regi (DMRTf)* | 33, 15 omnia *om C cum D* | 33, 18 peribit *non extat in BC qui haec uerba plane om* | 34, 5 ipsum *A cum S* | 34, 6 consortem suum *RS* | 34, 8 illum *om A cum LS* | 35, 5 humani generis perditionem *E* | 35, 10 sensum *pro sensu non f sed V* | 35, 14 fidelia *om cum MRVf etiam D* | 36, 4 miserrimi *Mm^a in ras (fuit miserrimos)* | 36, 5 et *om uid L(?) cum M* | 36, 6 megistus *E (sic semper)* | 36, 7 uoluptates *DV cum Mf* | 36, 10 miseros deos *non f sed R* | 36, 15 in planctu *cum BC etiam L* | 36, 16 et *om F* | miserere nobis *ut uid V* | 37, 6 et prius *om cum EMNSTV etiam F* | et accustus *V* | 37, 8 aeterna militia regis *R* | 37, 9 ut possis *cum S(f) etiam V* | 37, 14 mortem peruenirem *Am^a cum reliquis morte uenire m^a* | 37, 15 uobis deposcerem (*om a*) *R non f cum D* | 37, 19 et sanctorum *pro ac sanct. cum BDM RTVf etiam N* | 38, 6 partenium, non partemium *D* | 38, 12 et *om AV cum ELNRSTf ut mihi uid recte* | 38, 18 et iam *cum Lf etiam F* | 38, 21 urbis romanae *cum CL etiam F* | 39, 1 plautillam *cum plerisque etiam L (fuit pautillam sed l superscr. deinde semper scribit plautillam)* | 39, 11 partenius *F* | 39, 12 per illum *cum MRV etiam D* | 39, 17 obnoxius *Mm^a (obnoxius m^a)* | 39, 19 non et *sed ac om V* | 39, 20 non mecum, *sed add cum post meae NT* | uoca *pro uocare F* | 40, 1 sepulture meę *A cum S* | 40, 9 et alterum deleuit *Mm^a* | 40, 15 non utruque *sed utrunque ut uid R* | 40, 17 in altum braccchia eleuans *f* | eius *om F* | 40, 18 domini nostri *cum CTVf etiam N* | 40, 20 militis *om V* | 41, 1 et odoris suauitas *om N cum T* | 41, 3 et *om V* | 41, 4 nequerit *LF (nequierit) cum M^a* | 41, 6 per multam moram *S habere uid(?) cum f, non per multam horam cum D (sed fortasse per multam oram)* | 41, 11 deum *M cum R (pro dominum)* | 41, 12 per eius sanctum apostolum non per sanct. ei. ap. *V* | 41, 13 et cum interrogarent *non V sed R* | 41, 14 praestauerat *non D sed EF cum BMNTV* | 42, 2 praeparasti *cum MR (ut uid) etiam V* | 42, 4 inuicti regis speciem et gloriam *R (non reg. inu. sp. et gl. cum M)* | 42, 7 correcti *pro correpti E correpti Km^a in ras* | 42, 9 horrifice *cum AES etiam LF* | 42, 13 inde a dumque *cod Vind 3785 collatus est* | dum enim *cum DNTVF etiam Vind 3785* | 42, 15 et ianuis clausis stetit *Vind 3785* | 42, 20 pro *cum f om uid etiam V(?)* | 42, 21 fudisti iustorum iniuste *Vind 3785* | *sed pro et Vind 3785* | 42, 22 siquidem *cum plerisque etiam L Vind 3785* | auditis his *Vind 3785* | potest *cum NRT etiam Vind 3785* | 43, 1 percussus (*cum TV*) timore *Vind 3785* | effectus est *V* | potuisset *cum BCEL etc etiam Vind 3785* | 43, 4 inde a cap XIX *etiam cod Y collatus est* | et megistus *cum RW etiam Vind 3785* et migestus *Paris 11753 megitus (antea om ac) F* | eis *Pm 1, non m 2 (ei m^a) eis om Paris 11753 Vat 1188* | 43, 5 apostolus *cum DGf etiam Bern 94* | 43, 6 medio (*om in*) *Vind 3785* | paulum stantem *Vind 3785* | 43, 7 pertimescens *non pertimescentes Q* | reueriti *non ueriti R ut uid* | 43, 8 proprius *pro propius cum V etiam Q (sed r eras) If* | 43, 9 centurionem *ex centuriones corr A centuriones cum NOTU etc etiam*

Paris 11753 | 43, 11 correpti *Km² cum DΔθf* subrecti *Paris 5296* | ab oculis *Bern 94 cum NQTUX* | 42, 12 clamauerunt *post eos Vind 3785* | ut uos suspicamini *Vind 3785* | 43, 13 beati homines dei *Vind 3785* | prosequamur *cum FPVΔθ etc etiam Paris 11753. 17630* | 43, 14 credentes nos *cum DFGHOPQ etc etiam KN Paris 5296. 11753 Vind 3785* | 43, 15 sic *pro* sicut *Vind 3785* | promisit paulus *Vind 3785 cum f Paulus om Paris 11757* | 43, 16 stantem in medio uestri conspex. et orantem *Vind 3785* | uestri *cum AMOP¹RSf etiam Y uestrum cum BCDEFGH etc etiam Δθ Sessor 49 Paris 5296. 10864. 11753. 17630* | 44, 1 namque *om Paris 11757. 16737* | ab eis *om etiam Vind 3785 cum MRA etc* | 44, 2 gaudio spiritali *etiam IT Vat 377 Vind 3785 gaudio spirituali non spiritali B spiritali gaudio F(?) Paris 17630* | manus mox *Vind 3785 mox om cum BCIR etiam Paris 5296. 10864 14301. 17630* | 44, 4 uesperum *cum QSU etiam A Paris 5322* | percurrentes *cum MNQRTUX etiam W (sed antea ieiunio)* | 44, 5 et spiritu sancto *cum A Paris 5322. 10864 etiam Paris 11757* | 44, 6 uirtus *om Vat 1188* | potestas *pro* imperium *Sessor 49* | subscribunt explicit passio sancti pauli apostoli *cum ALST etc etiam Paris 11757 Vind 3785 expl. martyrium sancti pauli ap. cum BI Paris 5296 etiam Sessor 49*

ad actus Petri cum Simone:

p. 47, 10 *cf* Col. 1, 15

ad martyrium Petri et Pauli graecum (A):

ad p. 138, 11 *ὁς emendauit Tisch οὗς E*

ad passionem Petri et Pauli latinam (Pseudomarcellum):

p. 119, 1 *inde ab initio passionis usque ad p. 123, 4 (reuersurus) collatus est cod Bern 94* | 119, 2 beatus apostolus paulus *Bern 94* | in urbem romam *cum EGHKN etc etiam Bern 94 in urbe roma (non in urbem romam) O* | omnes *om Bern 94* | 119, 3 ipsa *pro* ipsam *O ipsam om SV* | 119, 4 ut *om O Laur XX, 3 cum L* | iudeus *pro* Hebraeus *Q* | natus *pro* ueniens *Amiat 2* | 119, 5 et iudices *Amiat 2 ostendas pro* iudices *Marc 118* | incircumcisione (*om* defensor) *Paris 15681* | 119, 6 sis factus *O* | euacues circumcisionis *non* euac. circumcisorum *ACO* | 119, 7 uideris petrum *cum D etiam Bern 94* | 119, 8 nostrae *om Mug de nem 14 cum H* nostrae legis obseruationem *V* | legis nostrae *O* | euacuat *Laur XX, 3 cum DQU* | excludit *Laur XX, 3 cum U* | et exclusit sibi *O* exclusit ergo *S* | sabbatum *cum KLNQ etiam Bern 94 Marc 116. 118* | 119, 9 neomeniam *non* neomenias *O ut uid* neomeniam *cum ABDEGH etc etiam Bern 94 neumenias Mug de nem 14 neumeniam non* neomeniam *Amiat 2* neomenia *Stroz 4 cum F* | 119, 10 respondit paulus *U Mug de nem 14 Amiat 2* | hinc *om Laur XX, 3* | 119, 11 poteris *Laur XX, 2 Laur conu suppr 231 poterit Q* | et *om Paris 15681 cum Q* | uere *om Paris 15681* uos ueram *pro* uere *Laur XX, 3* | potueritis uere *Mug de nem 14* | sab-bata *Bern 94 Paris 9737* | obseruem *Laur XX, 3* | 121, 1 et *om V Paris 15681 cum O* | nam et sabb. *U Laur XX, 3 cum I* | sabbati *cum QR ST etc etiam Bern 94 Paris 9737* | 121, 2 requieuit deus *Bern 94 Paris 2653. 15681* requieuit dominus *V Laur XX, 3 dominus requieuit Paris*

5273 | operibus suis cum *GHLNPQSV etiam O Laur XX, 3 Bern 94* | et nos cum *n etiam Laur XX, 3* | nos igitur *Paris 9737* | abemus nos *O* | fratres pro patres *Marc 116* | 121, 3 leges *Laur XX, 3* | qui pro quid *V Amiat 2* | aliud pro tale *K* | regnu *Nm¹* (ut saepe u pro o) regno corr *m²* regna *Bern 94* regnum *KV* | 121, 4 et ante si om cum *AIRTX etiam Marc 116. 118 Mug de nem 14* | aliquam forte cum *BDMn etiam Bern 94* uult aliquam *V Paris 5273. 15681* | in nouam *Paris 15681* | nouam uult introducere *Strozz 4* | 121, 5 turbatione *I* | sine strepitu et sine inuidia *Strozz 4* | sine ante inuidia om *Laur XX, 3 Marc 118* | et ante sine strepitu om *Marc 118* | 121, 6 nostro *O Laur XX, 3* | ego illum *U Mug de nem 14 cum L Laur XX, 3* ego eum *Paris 15681* ego om *Laur XX, 1* ergo pro ego *Laur XX, 4* | 121, 7 quodsi uere *Laur XX, 3 cum n* | uere pro uero *Paris 2653* uero om *Laur XX, 3* | eius doctrina *Strozz 4* | doctrine uerum testim. fuerit *Paris 15681* uera et testimonii ex hebreorum libris *Bern 94* uero fuerit testimonio non uero testim. fuerit *n* testimonium in ras *Mug de nem 13* | 121, 8 (in comment) uocabulum etiam litteris italicis scribendum erat: non monita etiam sed monita etiam habent *Of ad huius lectionis testes adde etiam F* | munitum *Paris 15681* munita ex monita corr *Laur XX, 3* | omnes nos *Paris 2653* nos et omnes *Mug de nem 14 Laur conu suppr 231* | ei obedire *Paris 2653* | 121, 9 his om *Marc 118 cum G* | pergebant *Paris 9737* | exiudei (pro iudei) *O Iudaei om A Laur XX, 2* | paulo apostolo *Laur XX, 4* | 121, 10 ei om cum *AL etiam U Strozz 4* | rogare *Marc 116* rogans *Marc 118* | 121, 11 quem(?) hi qui addux. (om eum) *Marc 116. 118* | 121, 12 se non eum *Laur XX, 3* | eum se non posse *A* (non om eum se ut notauit) *Paris 5273* | quae uult *Mug de nem 14* | eum alterum om cum *EGHKNP etiam U* | cesari eum *Strozz 4* | 121, 13 audiens petrus haec gausus gaudio est *F* audiens autem *Paris 2653 Laur XX, 3* | gausus est gaudio *Bern 94* | 121, 14 in cod *N* sub finem folii 2r aliquot litterae euauerunt | surgens *U Laur XX, 3 cum V* exurgens cum *RTX etiam Marc 116. 118* | cum eis perrexit ad eum *Paris 15681* | 121, 15 predio pro praegaudio *I* | immorati corr ex morati *A* morati sunt cum *GHKNPf etc etiam Bern 94 Paris 5273* inmorati sunt *V* | 121, 16 et ante inuicem ut uidetur etiam *K cum Nm²* | inuicemque cum *DP etiam Bern 94* | 123, 1 illi paulus *K Marc 116. 118* | 123, 2 fatigatio cum *BDMn etiam Bern 94* | 123, 4 uesperam *A cum C* | 123, 5 et pro ecce *A* | 123, 7 gentes pro gentiles *CO* | contentio cum *EGHIK etc etiam V* | 123, 8 sumus non om sed post iacob ponit *L cum BDMn* genus electum amicorum amicorum (om regale et dei) *V* | sacerdotium *L* | et ostendit, non quibus deus ost. ut perperam adnotauit *Paris 9737*; uersu uero sequenti idem cod non et ostendit ut scripsi sed quibus ostendit secr. sua habet | deus ante ostendit fuit etiam in *N* sed *m²* eras | 123, 11 in gentibus pro ex gent. *B* | estis post gentibus add cum *AGHn etiam V* | 123, 12 uidistis nisi quod in *Paris 15681* | scultilibus *E* | 123, 14 gentiles cum *BGHNPQ etiam V* | 123, 15 ut om *O* | 125, 1 scitis cum *ADFM etc etiam B* scitis ex scitis corr *Xn¹* | accipitis *Nm¹* sed corr accepistis *m²* | 125, 2 dimersos cum *CGHKLMO etiam Vn* | 125, 3 columpna cum *DHU etiam LV* | 125, 5 uobis post petra om *A cum V* | uitali uobis *Paris 9737* | 125, 6 fabricatis *Paris 2653* | 125, 8 derilinqvistis *Paris 2653* | 125, 10 se eras *A* | 125, 11 in-

tendit (*non intendite*) *Nm*¹ adtendere *sed corr* intendere *m*² | 125, 13 hereditentur *O* | 125, 16 ut et *Bern* 94 cum *D* | 127, 4 et ante *Iudaei cum CENOPQU etc om etiam A item Paris* 5273, non *Paris* 9737 | 127, 5 iis pro his *RX* hii *O* | synagogis cum *ACDEFGHMN etc etiam Bern* 94 | eorum om *Bern* 94 | 127, 6 spiritum sanctum cum *ABEHKLQVn etiam RX* | 127, 10 deus pro autem *Bern* 94 | redemptionem cum *GHN etiam L* | promissionem pro redemptionem cum *D etiam Bern* 94 | 127, 11 de costa cum *CUV etiam RX* | 127, 13 haberet corr ex habet *A* | 129, 1 sui ante corporis om etiam *U cum Ff* | 129, 3 paulo et petro cum *AE IKU etiam B* | 129, 6 negligere (*non neglegere*) eorum *L* | 129, 7 sibi om *K* | 129, 8 dele fieri *m*² | elegerunt, non egerunt *B* | 129, 9 eueniret pro ueniret cum *CDFHMO*f etiam *B* | 129, 18 populi *F cum C* | seditiona murmuratione cum *ABCFGHIMf etiam O* | 131, 4 moueri cum *BDM etiam n* | 131, 5 aëre om *Nm*¹ add *m*² | 131, 12 et sceleratum cum *CEFGMOUn etiam A* | in comment inlusoires pro illus-cum *Mf etiam BO* | petrum uero magum om *B* | adhererent cum *BDf etiam F* | 133, 1 adulescentior *I cum H* | sexu om *B* | et ante aetate cum *DFIf add etiam A* | 133, 2 bacabatur *I* | 133, 7 manifeste *Am*¹, non *m*² | 133, 13 quod pro quos *F cum f* | 133, 15 sollicitudine cumulatus habet etiam *A*, non cumul. sollic. | 135, 3 ex ipso (*pro ipsa*) *A* | 135, 5 est enim hominum genus cum *GHN etiam n* | 135, 12 et putes *M cum N* | in comment et per artem tuam, non ut per artem tuam *A* | 135, 14 ille est *U cum M* | 135, 17 de isto pro de Christo cum *BCGHNU etiam n(?)* | 137, 1 et quod cum *ACD FGHNUn etiam f* | 137, 6 is om *n* | 137, 15 tradidit pro tradidi *F* | 137, 16 sepulto ei cum *n etiam U* | 137, 20 quod pro quid cum *ACHNm*² ut uid etiam *F* | 139, 2 estimates, non aestimes *F* | aestimet cum *BDMf etiam U* | 139, 5 ita nam hic mentitur se eum (*quod perperam omisi*) esse *M* | 139, 7 etiam om *A cum L* | 139, 9 uictorię pro uictoria *NU* | dominum *N cum G* | 139, 10 es pro est *B* | 139, 12 homines pro hominibus *L cum n* | 139, 19 confidentium pro confidentia *U* | 141, 4 mentire cum *Ff etiam Nm*² | 141, 7 dari corr ex dare *N cum G* | dixit petrus cum *ADFLMUf etiam B* | 141, 10 nam quomodo ignorat non pro, sed post quia . . . ignorat *n* | 143, 2 potes pro potest *F* | 143, 9 oratione pro orationem *FU* | 143, 18 ei hoc *A cum M* | 143, 19 namque ut diē *F* (dicunt?) | 145, 7 dixit ad neronem *B* | 145, 9 praeferant me *B* | referant, non ferant *U* | perferar om cum *G etiam Thil* | 147, 1 uelis cum *ABG etiam Thil* | 147, 3 facis pro facitis *L ut uid* | 147, 5 dicit pro dixit *M* | 147, 8 die tercio, non tertia die *B* tertia pro tertio etiam *CM* | tertia resurrexero die *D* | 147, 11 simon post egit add cum *BGHn etiam L* | 147, 15 uerbicinium *M* | 147, 16 quia pro qui *A cum U* | 147, 17 penetrare pro perpetrare *N* | 147, 21 surrexi *Nm*¹ resurrexi *m*² | 148, 1 Matth. 8, 12 non ad u 16 sed ad u 15, Matth. 8, 12; 13, 42 non ad u 23 sed ad u 22 pertinent | 148, 10 inde a fine sectionis 33 uersuum numeri non recte positi sunt. ante perditionem *C* numerus 10 in comm delendus, deinde ab initio sect 34 scribendum est 10 pro 11, item 11 pro 12, 12 pro 13, 13 pro 14, 14 pro 15, 15 pro 16, 16 pro 17, 17 pro 18, 18 pro 19, 19 pro 20, 20 pro 21, 21 pro 22 | 149, 4 extiterint etiam *Thil cum BGHN* | 149, 5 nullam te, non te nullam *n* | 149, 6 ad haec ante Paulus cum *f praem etiam F* | 149, 20 exaltare *B cum DFMNf* | 149, 21 demergitur, non dimergitur *A* dimer-

getur, non demergetur *M* | inferis *pro* infernis *A* | 151, 5 *super* quod ante docui *superscr* nam *A* | inuicem se *altero loco*, non sibi inuicem *B* | 151, 6 praeuenirent *corr ex* praeueniant *A* | 151, 7 nec sperare *L cum D* | et ante non sperare *seruauit etiam A* | 151, 10 et timorem *A* | 151, 15 sicut et illi, non et illi *A* | tibi *pro* sibi non *U sed F* | 151, 19 ad aecclesias, non et ecclesias *B* | 153, 1 haec enim (*pro* haec autem) *A* | 153, 4 praedicandum *pro* praedicationem *A cum H* | 153, 5 ad spiritus add sanctus *N* | 153, 15 post nos add non multos *U* | 153, 16 ordines *pro* apices *cum GH Thil etiam n* | 153, 19 scrutare *cum BCD etiam M* | 153, 22 ad eum *pro* eum *B* | locuta *pro* adlocuta *B* | 155, 1 ego sum ipsa *cum AU etiam L* | 155, 5 sempiternam *F* sempiterna *om uid cum C etiam B* (*sed uerba hoc loco palluerunt*) | 155, 11 et ante a me *om L cum AFGHN fortasse recte* | a ante me *om F* | 155, 13 non disputationem habere debere *sed* habere disp. debere *L* | 155, 16 me uos oportet *L cum U* | 155, 18 inrideas *cum BFGHf etiam U* | 155, 21 exiturus es *pro* exit. sis *A cum N* | 157, 2 credet *A cum DL* | 157, 6 circumcidimur *Nm¹* circumcidimus *corr m²* | 157, 7 tu quare tu *B* | 157, 8—9 es *exlat in B omissa sunt sequentia* Nero . . . circumciscus es | 157, 11 se docere *A cum CD* (*non* docere se) | 157, 12 doceris *pro* ducris *N* | istos persequeris *Nm² in ras* | 157, 15 seduceri *Nm¹* seducere *corr m²* | 157, 16 aduersarium esse te (*non* esse te aduers.) *FLU* | 157, 19 per me *pro* me per *L* | 159, 4 diceret *N* | homines hi *n cum GN* | 159, 14 nec isti post confirmasti add *M* | 161, 2 ostenditis *cum ADU etiam N* | 161, 4 in *comm* (*u* 20) rerum omnibus, non rerum omnium *B* | 161, 5 salutari *pro* saluatore *U* | saluatorem *n cum N* | cum spiritu sancto *LU cum ACNn* | 161, 6 et ante mare *praem U* | 161, 7 in *comm* (*u* 3) haec non add *sed pro* quae petrus rettulit scribit *M* | 161, 11 in *comm* (*u* 12) non contingat ut *sed* contingat et habet *F* | 161, 13 in caelo, non in caelos *B* | 161, 17 ad diabolica tormenta *B*; deinde scribit uocatus es *cum EGLNUfn Thil* | 163, 3 probamus *Nm¹* probabo in *ras m²* | 163, 5 trauibus *cum FN etiam M, non U* | 163, 11 (*in comm u* 2) non uenisset, *sed* uenissent *n* | 163, 13 paulum et petrum *A* | 163, 14 enim *om cum CFNUf etiam AL* | eum nos *cum BCFNUfn etiam AL* (*non om eum cum D ut perperam adnotauit*) | 163, 20 adpropinquauit *cum CDNU etiam A* | 165, 4 dominus iesus christus *L* | 165, 13 est homo *pro* homo est *U* | 165, 18 paulo *pro* Paule *U* | dicit. *pro* dixit *AM* | 165, 19 oculos *om cum ACDFHNUf etiam B* | 167, 2 isti *om M* | se uident se *B* | 167, 6 angelos *A* | 167, 10 sacra pia *N* | in ante quattuor retinet *A* (*non om cum BDG Thil*) | 167, 11 quae *pro* qui *cum BDn etiam M* | 167, 18 intellegis *M* | in *comm u* 23 lege intellegis *pro* intellegas | imperator non add *A* (*cum BGH Thil*) ut perperam adnotauit | 169, 2 dicit, non dixit *M* | esse *om L cum BCFDNUf* | 169, 8 non neomagie *sed* neomacie fuit in *Nm¹* | 169, 14 amputare *Nm¹* ut uid, *sed* amputari *corr m²* | 169, 15 eo quod inreligiosus est insuper et *n* | 171, 1 ducti *pro* deducti *etiam A* (*cum M*) | 171, 4 deus *pro* dominus *N* | 171, 6 uocare *pro* euocare *cum BCFL etiam n* | 171, 7 pedes meos *A* | 171, 10 uero *om B* | 171, 12 plena *A cum LNU* | 173, 3 non fructuum laborem meorum, *sed* laborem fructuum meorum *A* laborum meorum consequar fructum *n* | 173, 4—12 (gratias tibi ago . . . aduenisse) collatus est *Bern 94* | 173, 4 pastor bone *cum Ff etiam Bern 94* bonus *Nm¹* *sed*

bone *corr m²* | 173, 5 tradidisti mihi *cum F etiam Bern 94* | 173, 6 easque tibi commendo *pro comm. tibi oues Bern 94* | 173, 7 se sentiant *cum Hn etiam Bern 94* | 173, 11 uideri *cum ADLM etiam Bern 94* | potuerunt, *non poterunt fuit in Nm²* | 173, 12 propter eum *Bern 94* | 173, 17 de hierosolymis dixerunt aduenisse *B (non de hierosol. aduen. dixerunt cum M)* | 175, 2 incurre *pro incurreret Mug de nem 14 incurrit Stroz 4* | hoc *post statuerunt cum ADFuf etiam Amiat 2 Stroz 4* | 175, 3 cathomō, *non cathomo Laur XX, 1* | ligatus *pro cathomis cum GHLN Thil etiam n* | erant *pro erat Am 2* | 175, 4 hoc consilium *cum Ff etc etiam Mug de nem 14 Am 2 Stroz 4* | 175, 5 timor *cum U etiam Am 2 Stroz 4* | 175, 6 errarent *pro erraret Am 2* | 175, 7 ex frigore *cum Df etc etiam F, non e frigore ut adnotauit* | dirigisset *cum ADF HMfn etiam N* | et alterum *om cum CS etc etiam AN* | deuoratum esse *Laur XX, 3 cum n* | esset *pro esse cum CDHf etiam Nm²* | 175, 8 corpora apostolorum *post sanctorum autem (non om sanctorum autem) A* | 175, 9 factus est *post extitit add Mug de nem 14* | nimis *pro nimius Mug de nem 14* | 175, 11 et ante ibi *om Laur XX, 4* | 175, 12 corpora eorum *Laur XX, 3 cum CGH* | 175, 13 illuc *pro illic n* | posita sunt *cum HV etiam Mug de nem 14* | 175, 14 (et posita) —177 *ad finem collatus est etiam Bern 94* | 177, 1 uerba in proprio eiusdem Lucinae praedio *post miliario add n. deinde sequuntur uerba dehinc elapsis a passione etc (om uerbis ubi praestantur . . . saeculorum amen)* | ab urbe roma *ante miliario secundo cum GHLN etiam V Bern 94* | 177, 2 *post secundo add sub die tertio kalendarum iuliarum Stroz 4* | orationum eius *cum A Mug de nem 14 etiam Bern 94 deinde add usque in hodiernum diem ac per infinita saecula saeculorum amen* | in *comm u 19* eorum assidue *cum Ff etc etiam Laur XX, 2, non assidue eorum ut adnotauit* | *subscriptioem ego marcellus . . . scripsi cum IUf habet etiam Laur XX, 1*

ad acta Petri et Pauli graeca (B):

p. 178, 3 *καὶ ἀντὶ ἐλθεῖν cum I, non ante Ἰταλίας G* | 179, 9 *τῇ ante Πρώμῃ add FGIKMNQ Thil deleas cum ABCDHOP* | 180, 2 *γένος pro ἔθνος O* | 180, 8 *αὐτῶ pro αὐτόν G* | 182, 4 *καλανρίας cum ACDHIP etiam L* | *μεσίνην P cum CDMNQ, non μεσσίην (cum HL)* | *ὠρδίνουσεν P cum F, non ὠρδίνουσεν (cum K)* | 182, 6 *μεσίνης etiam P, non μεσσίνης (cum HL)* | 182, 10 *ἐαυτοῦ ex αὐτοῦ corr G* | 183, 3 *στιγάριν L* | 183, 5 *ἦν pro ἔστιν cum AQ Thil etiam G* | *βλα καὶ ἀπερχόμενοι κατὰ τῆς πλατείας G non β. κ. ἀπερχόμενον κατὰ τὰς πλ.* | 183, 10 *ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη L cum G* | 184, 4 *ἐξβάλας cum LQ etiam O* | 184, 7 *ποτιόλης etiam OP cum BHIL* | 184, 9 *ποτιόλην cum DHI etiam P habere uid* | 184, 10 *ὄχθον L cum I, non ὄχθαν* | *ὥς pro ὡσεὶ L cum C* | 184, 13 *γάτα cum BDH etiam P* | 184, 14 *καὶ ἐκεῖ O* | 185, 1 *καστέλλιν O* | *ταρακίνης P* | 185, 6 *ποτιόλη P cum BD, non ποτιόλης (cum HILO)* | 185, 16 *παρεμνήσθη, non παραμνήθ. P* | 186, 3 *βηκονσεράπη O* | 186, 5 *dele in comm u 10* *νιδόν φονεῦσαι GL. pro his scribendum φονεῦσαι νιδόν A Thil item φονεῦσαι ante νιδός P* | 186, 8 *αὐτῶ prius om G cum IQ* | 186, 9 *ὀρδίνουσα cum CDO Tisch etiam L* | 186, 11 *αὐτόν habet L, sed repetit εἰς post αὐτόν et om τὸν Ἀππ. Φορ. πλῆστον* | 186, 12 *ἀπὸ βηκονσερῶπη G* | 187, 3 *ἀπτεν pro ἀπτεν habere uid O* | 187, 9 *πέτρος post ἡγεαρίστησεν cum BDGL Tisch*

etiam C | 187, 13 ἦν *pro* ἔστιν *cum HL etiam P* | 188, 1 ἐνθ' ὥς οὖν ἐγένετο περίφ., *non* περίφ. ἐνθ. οὖν ἐγέν. *HP* | 188, 2 τοῦ πέτρου *P* | 188, 14 ἵνα *post* περιτετμημένος *add L* | καταργήσεις *L cum BGQ* | 189, 2 ὀχρωμένη *pro* ὠχυρ. *L cum BQ* | 190, 12 ὥς ξηρὰν *L cum O* | 190, 15 στερεᾶς *om cum CDP etiam Tisch* | ῥυέντος *cum CDEPQ etiam Tisch* | 190, 16 προσκυνήσατε *quod pro* προσκυνήσασθε *exspectavi extat in L* | 191, 2 σωτήρα *om cum BUGL(O)Q etiam P* | ἐγκατελείπατε *scripsit etiam Tisch* | 191, 4 αὐτῶν *om L* | 191, 8 ὑμῶν *pro* ἡμῶν *L cum O* | 192, 9 ἐν τῇ *ante* ἀπιστίᾳ, *non ut* ἀποταύι 192, 8 ἐν τῇ *ante* πίστει *om O* | 192, 12 ἔλεγεν *pro* λέγει *G* | 192, 15 τὴν *ante* τοῦ κόσμου *add L*.

ad acta Pauli et Theclae:

p. 169, 7 *in cod H acta Theclae his uerbis finiuntur*: ἐν τῷ ηγεῖασ-
μένῳ αὐτῆς οἶκῳ ἔνθα καὶ τὴν μνήμην αὐτῆς ἐπιτελοῦμεν μνηῇ σεπτεμβρηῷ
ΚΑ χάριτι τοῦ κῦ ημῶν ιν χν ὡ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτως εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰῶνων ἀμήν.

INDEX SCRIPTORVM

<p>124, 14 Gen. 22, 18
 191, 8 Gen. 22, 18
 124, 5 <i>cf.</i> Exod. 13, 21
 190, 13 <i>cf.</i> Exod. 13, 21
 124, 3 <i>cf.</i> Exod. 14, 21 sqq.
 122, 9 <i>cf.</i> Exod. 19, 6
 190, 1 <i>cf.</i> Exod. 19, 6
 72, 5 Ies. 7, 14
 72, 11 Ies. 28, 16
 204, 12 <i>cf.</i> Ies. 41, 10
 35, 6 Ies. 48, 22
 71, 32 Ies. 53, 2 sq.
 67, 22 Ies. 53, 4
 71, 32 Ies. 53, 8
 204, 12 <i>cf.</i> Ier. 1, 8
 36, 11—13 <i>cf.</i> Ier. 2, 27
 72, 8 Dan. 2, 34
 72, 12 Dan. 7, 13
 126, 10 Ps. 2, 7
 192, 1 Ps. 2, 7
 150, 7 <i>cf.</i> Ps. 73, 28
 204, 3 <i>cf.</i> Ps. 73, 28
 150, 7 <i>cf.</i> Ps. 78, 7
 204, 3 <i>cf.</i> Ps. 78, 7
 124, 6 <i>cf.</i> Ps. 78, 24
 190, 14 <i>cf.</i> Ps. 78, 24
 126, 20 Ps. 110, 4
 192, 12 Ps. 110, 4
 36, 9 Ps. 113, 8
 72, 9 Ps. 117, 22
 126, 6 Ps. 132, 11
 191, 15 Ps. 132, 11
 11, 9 <i>cf.</i> Prov. 22, 8</p> | <p>183, 10 <i>cf.</i> Neh. 8, 12 (LXX)
 126, 10 <i>cf.</i> Matth. 3, 17
 239, 10 Matth. 5, 7
 238, 12 Matth. 5, 8
 77, 1 <i>cf.</i> Matth. 5, 44
 148, 15 <i>cf.</i> Matth. 8, 12
 148, 22 <i>cf.</i> Matth. 8, 12
 203, 8 <i>cf.</i> Matth. 8, 12
 21, 3—4 Matth. 8, 22
 100, 6 Matth. 8, 22
 27, 1—2 <i>cf.</i> Matth. 9, 8
 279, 10 <i>cf.</i> Matth. 9, 20 sqq.
 273, 11 <i>cf.</i> Matth. 10, 3
 12, 12 <i>cf.</i> Matth. 10, 24
 279, 1 <i>cf.</i> Matth. 11, 5
 148, 22 <i>cf.</i> Matth. 13, 42
 53, 30 <i>cf.</i> Matth. 14, 26 sqq.
 58, 4 <i>cf.</i> Matth. 14, 30 sq.
 90, 15 <i>cf.</i> Matth. 16, 27
 67, 11—14 <i>cf.</i> Matth. 17, 1 sqq.
 126, 11 Matth. 17, 5
 58, 2 Matth. 17, 20
 280, 13 <i>cf.</i> Matth. 17, 22
 95, 12 <i>cf.</i> Matth. 18, 3
 53, 5 <i>cf.</i> Matth. 18, 6
 11, 13 Matth. 26, 53
 54, 3 <i>cf.</i> Matth. 26, 69 sqq.
 276, 14 <i>cf.</i> Matth. 27, 24 sq.
 277, 1 <i>cf.</i> Matth. 27, 24
 277, 2 <i>cf.</i> Matth. 27, 25
 126, 12 <i>cf.</i> Matth. 27, 28
 277, 6 <i>cf.</i> Matth. 27, 64
 277, 9 <i>cf.</i> Matth. 28, 1</p> |
|--|--|

- 277, 9 *cf.* Matth. 28, 9
 277, 12 *cf.* Matth. 28, 19 sq.
 277, 13 *cf.* Marc. 1, 4
 273, 11 *cf.* Marc. 3, 18
 71, 25 *cf.* Marc. 6, 3
 280, 13 *cf.* Marc. 9, 31
 277, 9 *cf.* Marc. 16, 9
 277, 12 *cf.* Marc. 16, 15 sqq.
 277, 16 *cf.* Luc. 9, 1 sqq.
 26, 13—14 *cf.* Luc. 8, 8 (*et loci parall.*)
 21, 8—4 Luc. 9, 60
 21, 8—9 Luc. 9, 60
 277, 10 *cf.* Luc. 24, 41 sqq.
 184, 2 *cf.* Ioh. 1, 1
 184, 2 *cf.* Ioh. 1, 18
 34, 8—9 *cf.* Ioh. 4, 21
 54, 22 *cf.* Ioh. 5, 37 sq.
 19, 12 *cf.* Ioh. 10, 3
 19, 12 *cf.* Ioh. 10, 9
 19, 9 *cf.* Ioh. 10, 11
 152, 18 *cf.* Ioh. 14, 6
 155, 4 *cf.* Ioh. 14, 6
 67, 24 *cf.* Ioh. 17, 21
 276, 12 *cf.* Ioh. 19, 12
 277, 8 *cf.* Ioh. 20, 6
 277, 9 *cf.* Ioh. 20, 11
 277, 9 *cf.* Ioh. 20, 19 sqq.
 281, 1 *cf.* Ioh. 20, 29
 277, 10 *cf.* Ioh. 21, 12 sqq.
 71, 15—17 *cf.* Act. 8, 18 sq.
 277, 18 *cf.* Act. 8, 19 sq.
 161, 11 *cf.* Act. 8, 23
 152, 18 *cf.* Act. 9, 5
 205, 15 *cf.* Act. 9, 5
 19, 5 *cf.* Act. 17, 28
 205, 15 *cf.* Act. 18, 10
 152, 18 *cf.* Act. 22, 8
 205, 15 *cf.* Act. 22, 8
 153, 5 *cf.* Act. 22, 21
 204, 12 *cf.* Act. 22, 21
 38, 6—7 *cf.* Rom. 1, 28
 55, 25 *cf.* Rom. 2, 5
 124, 16 *cf.* Rom. 2, 11 sq.
 191, 9 *cf.* Rom. 2, 11
 127, 1 *cf.* Rom. 2, 15
 156, 6 *cf.* Rom. 2, 29
 151, 5 *cf.* Rom. 12, 10
 203, 17 *cf.* Rom. 12, 10
 151, 12 *cf.* Rom. 13, 7
 203, 14 *cf.* Rom. 15, 9
 150, 4 *cf.* Rom. 15, 29
 52, 27 *cf.* Rom. 16, 20
 19, 6—8 1. Cor. 2, 9
 98, 7—9 1. Cor. 2, 9
 35, 12—13 *cf.* 1. Cor. 8, 6
 219, 2—3 *cf.* 2. Cor. 4, 18
 238, 16 *cf.* 2. Cor. 7, 29
 11, 9 *cf.* 2. Cor. 9, 7
 152, 1 *cf.* Gal. 1, 1
 204, 9 *cf.* Gal. 1, 1
 124, 14 Gal. 3, 8
 191, 8 *cf.* Gal. 3, 8
 126, 2 Gal. 3, 28
 150, 12 *cf.* Eph. 5, 22
 150, 14 *cf.* Eph. 5, 25
 150, 11 *cf.* Eph. 6, 1
 204, 4 *cf.* Eph. 6, 1
 150, 10 *cf.* Eph. 6, 4
 204, 3 *cf.* Eph. 6, 4
 150, 14 *cf.* Eph. 6, 5—8
 150, 14 *cf.* Eph. 6, 9
 37, 15 *cf.* Phil. 2, 16
 47, 10 *cf.* Col. 1, 15
 150, 12 *cf.* Col. 3, 18
 150, 12 *cf.* Col. 3, 19
 150, 11 *cf.* Col. 3, 20
 204, 4 *cf.* Col. 3, 20
 150, 14 *cf.* Col. 3, 22
 150, 14 *cf.* Col. 4, 1
 150, 17 *cf.* 1. Tim. 1, 17
 150, 9 *cf.* 1. Tim. 6, 8
 66, 26 *cf.* 1. Tim. 6, 16
 150, 6 *cf.* 1. Tim. 6, 17
 150, 17 *cf.* 1. Tim. 6, 17
 204, 1 *cf.* 1. Tim. 6, 17
 235, 3 *cf.* 2. Tim. 1, 15
 236, 5 *cf.* 2. Tim. 1, 16
 245, 4 *cf.* 2. Tim. 2, 18
 37, 16—17 *cf.* 2. Tim. 4, 8
 235, 3 *cf.* 2. Tim. 4, 10
 235, 3 *cf.* 2. Tim. 4, 14
 150, 12 *cf.* Tit. 2, 4
 126, 10 *cf.* Hebr. 1, 5
 192, 1 *cf.* Hebr. 1, 5

126, 10 *cf.* Hebr. 5, 5
 192, 1 *cf.* Hebr. 5, 5
 126, 20 *cf.* Hebr. 7, 17
 192, 12 *cf.* Hebr. 7, 17
 126, 20 *cf.* Hebr. 7, 21
 192, 12 *cf.* Hebr. 7, 21
 281, 1 *cf.* 1. Petr. 1, 8
 124, 19 *cf.* 1. Petr. 2, 9 sq.

126, 10 *cf.* euang. Hebraeorum
 (= Matth. 3, 17)
 17, 14—17 euang. Aegyptiorum
 94, 13 euang. Aegyptiorum
 72, 4 Ascensio Iesae 11, 9; 13
 72, 6 Ascens. Ies. 11, 14
 72, 1 Oracula Sibyll. VIII, 457 sqq.
 58, 5 dictum Christi *ἄγραφον* (qui
 mecum sunt non me intel-
 lexerunt)

96, 7—8 *τί γάρ ἐστιν Χριστός ἀλλ’
 ὁ λόγος, ἡχὸς τοῦ θεοῦ* (euang.
 Aegypt.?)
 17, 26—27 Christus est uerbum et
 uox dei (euang. Aegypt.?)
 72, 7—8 neque uocem illius audi-
 uimus neque obsetrix subit
 (*unde haec petita sint nescio*)

279, 1 sqq. Euseb. hist. eccl. I, 13,
 6—9 (*cf.* Doctrina Addai; Ce-
 dreni annal.; Georg. Hamar-
 tolus; Constantinus Porphyro-
 genneta; cod. Bodlei. Barocc. 8)
 281, 18 *cf.* symbolum Chalcedonense
 36, 2 *cf.* Statius Thebaid. III,
 661 (Petron. fragm. XXVII
 Buechel).

INDEX NOMINVM

- Abgarus princeps Edessae** 273, 13;
 15. 274, 2; 11. 275, 1; 4; 15. 279,
 1; 3. 280, 8; 9. 281, 29. 282, 5;
 13; 20. 283, 1; 5; 8; 12
Abraham 122, 10. 123, 9. 124, 14.
 125, 12. 126, 16; 19. 127, 15; 17.
 190, 2. 191, 7. 192, 8; 11
Acestus (Accestus, Cestus) centurio
 30, 16. 32, 1; 13. 37, 6. 39, 16.
 42, 4
Adam 16, 3. 127, 12. 192, 4
Aegyptia (mulier) 70, 9
Aegyptii 148, 13. 149, 12. 202, 15
Aethiops (mulier) 70, 8
Africa 181, 13
Agrippa praefectus urbi 2, 15; 19.
 3, 1; 11; 19. 4, 8; 12. 5, 1; 8.
 6, 23. 7, 3. 9, 10 (*bis*) 10, 2; 5;
 18. 12, 4. 21, 15. 22, 4. 72, 19;
 21; 25. 73, 20; 33. 76, 18. 84, 15;
 18; 19; 25. 85, 15; 29. 86, 12;
 16; 21. 87, 11; 13. 90, 2; 8; 16.
 91, 2. 100, 16. 101, 10. 128, 16.
 129, 12. 168, 6; 9; 12. 169, 6; 9;
 13. 170, 16. 193, 1. 212, 10; 14;
 16; 18
Agrippina coniux Agrippae 128, 17.
 129, 13
Agrippina concubina Agrippae
 2, 16. 84, 15
Agrippinus aurifex 63, 19. 64, 7; 31.
 65, 4
Ἀγκουα Σαλβιας uide Aquae Salviae
Albinus amicus Caesaris 4, 1; 5;
 14; 18. 86, 2; 4; 12; 16. 87, 1;
 10; 14
Alexander Syriarcha 253, 12. 254, 6.
 257, 3. 259, 6. 263, 9. 272, 2
Amida urbs 276, 1
Ananias cursor 274, 3; 11; 13;
 18; 24
Androclia 272 *in comm u 14 cod M*
Antiochia (Pisidiae uel Syriae?)
 235, 3. 253, 11. 272 *in comm u 7; 9*
cod M
Antulus catechumenus 63, 11
Ἀππία πόλις (ὁδὸς τῆς Ἀππίας πό-
λεως) uide uia Appia
Ἀππιον φόρον uide forum Appii
aquae Salviae 214, 8
Aricia oppidum 48, 20. 84, 7. 85, 6.
 187, 16. 232, 8
Arion Cappadox minister Caesaris
 28, 9. 109, 15. (108, 14)
Aristeus de domo Caesaris 48, 5
Aristo hospes 51, 17; 19; 23; 25.
 52, 1; 5; 18; 24. 53, 13
Armenii 275, 7
Armenosyri 273, 3
Artemis dea 270, 3 (*in textu*) *codd*
ABC. 271, 23; 29
Atticum (mel) 20, 8. 100, 4. 101, 2
Augustus mensis 278, 11
Bacchylus (Βάκχυλος) episcopus
 Messanae 182, 5

Baiae 184, 8; 13
 Balbus ab Asia eques Romanus 48, 1
 Barnabas discipulus Pauli 49, 9
 Barnabas minister Caesaris 28, 9. 43, 2. 109, 15
 Barsabas Iustus minister Caesaris (i. e. Barnabas) 108, 13. 116, 12. *graeus noster nomina Βαρνάβας et Βαρσαββᾶς inter se permutauit et loco Act. 1, 23 permotus Iustum unum eundemque esse atque Barnabam opinatus est*
 Βατικάνος uide Vaticanus
 Berenice matrona Christiana 48, 6
 Berytus urbs Phoeniciae 278, 10
 Βυκονσαράπη 186, 3; 12. *genuinum nomen et situm huius uici nescimus*
 Bithyni (hospitium Bithynorum) 49, 16
 Caesar (Nero) 4, 1. 22, 6. 24, 4; 15. 25, 6. 26, 8. 27, 3; 7; 9; 15. 28, 3; 10; 11. 29, 6; 16. 31, 3; 4; 7; 12. 38, 11. 42, 7; 15; 16. 55, 8. 59, 9; 11; 25. 104, 8; 9. 105, 8; 10. 108, 15; 19. 107, 15; 16; 18; 19. 108, 1; 4; 6; 12. 109, 5; 14; 16. 110, 7; 12. 111, 1; 8; 13. 112, 1; 8; 14. 113, 9; 10. 116, 1; 5; 6. 120, 14. 121, 13. 130, 16. 131, 14. 142, 8. 143, 7; 23. 144, 1. 160, 13. 161, 12. 162, 1. 163, 1. 170, 11. 171, 12. 178, 5. 179, 4. 181, 2. 182, 15. 183, 6; 7. 185, 6; 11. 188, 7. 194, 9. 201, 11. 207, 14. 214, 5. 215, 8. 228, 19. 263, 2. 276, 13
 Caesarea [49, 28.] 50, 1. 142, 18. 143, 17. 200, 3
 Caesarius diaconus 185, 5
 Caifas pontifex maximus 56, 3
 Calabria 182, 4.
 Calamon siue Rhodon mons 271, 7. 272 in comm u 11 cod M
 campus Martius 160, 10. 161, 9. 208, 11

Candida femina Christiana 45, 4.
 Cappadocus uide Arion et Ονόριον
 Capitolinus mons uide mons
 Castellius (Καστέλιος) proconsul 245, 2; 11
 Castor exul 84, 8. 85, 7
 Catacumba 173, 11. 221, 2
 Cerasa fons (Κερασά πηγή) 283, 15
 Cestus (Κέστος) centurio in *graeo textu pro Acestus scribitur* 112, 5. 115, 9. 116, 14; 18
 Cherubim 281, 22
 Chia (mastiche) 100, 1
 Christianus et Christiani 3, 6. 31, 1; 2; 10. 32, 16. 55, 6. 84, 23. 87, 12. 110, 5. 112, 6; 10. 113, 8; 12. 122, 8. 123, 7. 128, 22. 129, 16. 193, 6. 218, 9. 226, 14. 232, 16. 245, 3. 246, 5
 Christus (Χριστός, ὁ Χριστός) 1, 8; 15. 3, 18. 5, 14. 7, 27; 28. 9, 14. 11, 5; 8. 12, 9; 11. 13, 19; 25. 15, 7. 17, 24; 26. 29, 3; 7; 11. 30, 14. 39, 8; 15. 40, 9. 45, 17. 46, 32. 47, 20. 48, 23. 49, 23. 52, 28. 53, 18; 20. 54, 26. 55, 2. 56, 14. 57, 9; 17; 32; 33. 59, 16. 60, 6; 10; 17. 61, 16. 62, 11. 65, 31. 66, 15; 30. 68, 23. 69, 28. 70, 5; 23. 71, 20; 31. 73, 14. 74, 10. 76, 4; 17. 77, 3; 24. 78, 3. 79, 10. 81, 11; 12; 20. 92, 7; 8; 14. 98, 5. 95, 7. 96, 6; 7. 99, 2. 100, 12. 101, 8; 12. 102, 2. 103, 3; 5. 110, 5. 111, 5; 10. 113, 4; 13. 114, 13. 127, 12. 132, 19. 133, 17. 134, 14; 15; 19. 135, 12; 14; 17. 138, 7. 139, 8. 152, 4. 153, 12. 154, 2; 12. 155, 3. 156, 3; 20. 157, 2; 13; 18. 160, 5. 161, 4. 164, 1; 17; 18. 165, 1; 15. 192, 5. 195, 6; 14; 16; 17. 196, 1. 203, 10. 205, 4. 206, 3. 209, 7; 11. 210, 8; 9. 212, 8. 216, 13. 217, 15. 218, 11. 219, 1. 221, 12. 223, 4. 225, 3. 226, 4; 8; 10; 12; 15; 19. 227, 20; 22; 25. 230, 8. 231, 12; 19. 232, 18; 19. 233, 2; 5. 234, 3. 235, 6. 236, 4.

241, 4. 249, 3. 252, 4. 253, 3; 7.
271, 9. 273, 8; 14; 15. 274, 2;
4; 11; 14. 275, 5. 277, 20. 278, 8.
282, 23. 283, 5; 7

Christus Iesus 54, 27. 56, 16; 17.

60, 2. 68, 19. 108, 5. 268, 5. 271, 2

Christus Petro occurrit 7, 27 sqq.

88, 5 sqq. 170, 17 sqq. 171, 13 sqq.

215, 10 sqq. 233, 2 sqq.

Chrysis (*Χρυσή*) matrona (obstetrix?)

78, 6. 79, 6. 80, 9

Claudius imperator 134, 19; 22.

135, 18; 21. 136, 1. 196, 2; 5

Clemens praefectus urbi 167, 6;

11; 13 *cod. M.* 233, 13 (*bis*); 16; 19

Cleobius de domo Caesaris 48, 5

Dalmatia 23, 4. 104, 3. 105, 3

Daphne apud Antiochiam 251, 5

Dauid 126, 6; 9; 19; 20. 127, 7.

191, 14

Demas falsus Pauli discipulus

235, 3. 238, 3; 5. 244, 1. 245, 1.

246, 4

Demetrius senator 48, 2

Didymos (*i. e.* Didyme) insula 182, 6

Dione (Dionis) *sive* Doris concubina

Agrippae 2, 17

Dionisius eques Romanus 48, 1

Dioscurus (*Δίσχορος*) nauclerus

182, 9. 183, 2; 13

Doris *sive* Dione concubina Agrippae

84, 16

Edessa urbs 273, 2; 13. 279, 1; 3.

280, 9. 282, 33. 283, 12

Edesseni 274, 4

Egestius (*sive* Acestus *sive* Cestus)

centurio 113, 8. *Pseudolimus ex*

uno Egestio duos homines, Megistum

et Acestum fecisse uidetur

Ἑλληνες 126, 2. 128, 8. 270, 1 (*in*

textu). 275, 7

Ἑλληνίς γυνή Σίμωνος 82, 30

Erasmus (euangelista *aut* episco-

pus?) 184, 15

ὁ Ἑσώς, attributum Simonis magi
80, 37. 82, 1

Eua 127, 13. 192, 4

Eubola *sive* Eubula matrona 63, 8;

16; 26; 27. 64, 31. 65, 19. 71, 11

Euchararia concubina Agrippae (*sive*

Nicaria) 2, 16

Euphemia concubina Agrippae

2, 16. 84, 16

Falconilla Tryphaenae filia 256, 1;

7; 12. 257, 6; 12

Fenice *uide* Phoenicia

Ferita *sive* Feritas *sive* Phereta

miles 38, 7. 39, 11. 115, 4

Festus Galata minister Caesaris

28, 10. 108, 14. 109, 15

Filostrate *sive* Philostrate matrona

Christiana 48, 6

forum Appii 186, 2; 12. 187, 8

forum Iulium 62, 8. 65, 31. 70, 26.

73, 20. 75, 8

Gabriel archangelus 272 *in comm*

u 18 *cod. M*

Gaëta 184, 13; 16

Galata *uide* Festus

Galatia 23, 4

Galilaea 205, 2 (*perperam pro Ga-*

latia scriptum)

Galilaei 230, 11

Galliae *i. e.* Galatia 104, 3

Γανδομελέτη i. e. Γανδός apud Meli-

tam 178, 2. 181, 13

Gemellus amicus Simonis 82, 30.

83, 3. 84, 2. 85, 2

Graeci 173, 8

Hadria (mare) 50, 26

Hebraeus et Hebraei 118, 5. 119, 4.

120, 9; 11. 121, 8; 10. 137, 6.

188, 12. 189, 2. 273, 3. 275, 4

Hermias *uel* Hermaeus hospes Pauli

267, 2

Hermogenes faber aerarius et falsus

Pauli discipulus 235, 3. 238, 4.

244, 1. 245, 1. 246, 4

- Herodes rex Iudaeorum 56, 1
 Hierapolis Syriae 282, 22
 Hieros (praefectus *uel* miles) 9, 8
 Ἱεροπολίτης? 90, 1 *cod P*
 Hierosolyma *sive* Hierusalem 49, 22.
 71, 14. 150, 4. 151, 4. 172, 10; 15.
 173, 12; 17. 203, 14. 216, 12.
 219, 10. 273, 5. 275, 13. 276, 8.
 279, 4. 282, 2
 Hierusalem *uide* Hierosolyma

 Iacob patriarcha 122, 11. 123, 9.
 126, 16. 127, 16. 190, 2. 192, 8
 Iambres magus Aegyptius 148, 13.
 149, 12. 202, 15
 Iamnes *sive* Iannes magus Aegyptius
 148, 14. 149, 12. 202, 15
 Iconium *et* Iconienses 235, 2. 236, 7.
 242, 1. 245, 10. 249, 4. 251, 5.
 253, 11. 254, 4. 267, 5. 268, 1.
 272, 21
 Iesus 28, 15. 47, 4. 66, 25. 68, 11.
 71, 24. 84, 26. 98, 10. 99, 11.
 111, 3. 205, 16. 233, 3. 274, 3.
 279, 3. 282, 5; 7; 10; 14; 18
 Iesus Christus 1, 12. 2, 18; 21.
 10, 5. 12, 15. 13, 3. 15, 14. 17, 24.
 18, 9; 21. 21, 11. 22, 15; 19.
 24, 5. 26, 5; 13. 27, 17. 28, 13
 31, 19. 32, 7. 35, 12. 37, 5. 38, 19.
 40, 18. 41, 6. 44, 5. 46, 2. 47, 15;
 16; 24; 32. 51, 7; 34. 52, 8. 53, 8.
 54, 3; 10; 19; 22. 55, 32. 56, 4; 8.
 58, 13. 59, 5; 21; 31. 60, 31.
 61, 9; 12. 62, 14. 63, 29. 64, 8.
 66, 7; 11. 68, 27. 70, 3; 16. 72, 18.
 73, 28. 74, 4. 75, 2. 77, 17. 79, 17.
 81, 9; 16. 82, 21. 83, 14. 84, 3.
 85, 3; 12. 97, 5; 20. 102, 8. 106, 12.
 107, 12. 109, 6. 117, 7. 128, 9.
 138, 19. 139, 19. 152, 2. 153, 2; 4.
 154, 9. 155, 12. 156, 2. 157, 1.
 162, 16. 163, 15. 164, 6. 165, 5.
 166, 2; 9. 167, 1; 7. 168, 1.
 170, 5; 17. 171, 4; 15. 173, 19.
 176, 5. 180, 13. 181, 12. 187, 10;
 15. 198, 3; 10. 203, 5. 204, 8; 10.
 207, 5. 208, 17. 210, 15. 211, 6.
 214, 15. 215, 12. 220, 1. 221, 10.
 222, 3. 223, 3. 227, 15. 230, 1.
 232, 3. 233, 24. 239, 4; 7. 252, 7;
 10. 260, 7. 261, 1. 272, 19. 274, 3.
 275, 11. 276, 8. 279, 2. 280, 8.
 281, 17. 283, 11
 Ifitus de domo Caesaris 48, 5
 Illyricum 150, 4. 151, 4. 208, 15
 Ioannes apostolus 277, 10
 Ioannes baptista 273, 5
 Isaac patriarcha 122, 11. 123, 9.
 126, 16. 127, 16. 190, 2. 192, 8
 Isauria *in comm ad* 269, 6 *cod G*
 Italia 48, 29. 49, 30. 50, 23. 178, 3.
 180, 7; 9. 181, 14
 Italicus catechumenus 63, 11
 Iuda oppidum (πόλις Ἰουδα) 134, 2
 Iudaea 56, 26. 63, 1; 2. 65, 18; 24.
 71, 10; 25. 134, 6; 18. 135, 2;
 6; 17. 136, 7. 137, 6. 142, 17.
 143, 16. 179, 2. 195, 10. 196, 1.
 200, 2. 223, 7. 226, 5; 15. 227, 11.
 276, 11
 Ἰουδαῖοι *χριστιανοί* 122, 5. 189, 15 sq.
cf 122, 13 οἱ πιστεύσαντες Ἰουδαῖοι
 Iudaeus *et* Iudaei 45, 18. 51, 27.
 54, 29. 62, 25. 70, 1. 82, 13.
 83, 9. 118, 3; 11. 119, 3; 10; 11.
 120, 11. 121, 9. 122, 7; 8; 9; 17.
 123, 7; 8; 14. 126, 2; 4. 127, 4.
 128, 7. 132, 20. 135, 1. 136, 7;
 12; 21. 137, 1; 11; 18. 138, 1; 3.
 139, 1; 3. 156, 10. 157, 10. 178, 4.
 179, 6. 181, 1. 183, 7; 12. 185,
 9; 11. 188, 3; 6; 10. 189, 15.
 190, 1; 7. 191, 10; 11. 195, 8.
 196, 6; 17. 197, 9; 13. 224, 8.
 225, 24. 226, 11. 274, 1; 9. 276, 3.
 280, 5. 281, 30
 Iudas proditor 55, 31
 Iuliana abbatissa 186, 10
 Iulium forum *uide* forum Iulii
 Iulius mensis 222, 1; 2. 234, 1
 Iunius mensis 176, 5. 183, 11. 221, 12
 Iustus minister Caesaris 28, 9.
 108, 13. 109, 15

Iuuenalis episcopus 186, 9; 14.
187, 1; 6

Κάστωρ uide Castor

Lebbaeus 278, 2 *uide* Thaddaeus
Lectra Onesiphori uxor 236, 8
Liuiā (*Λυβία*) uxor Neronis 128, 16.
129, 12. 193, 1. (218, 12)
Longinus praefectus 30, 16. 32, 1;
12. 37, 6. 39, 16. 42, 4. 113, 7
Longus (*Λόγγος*) praefectus *ingraeco*
textu pro Longinus *scribitur* 112, 4.
114, 1; 15. 115, 9. 116, 13; 17
Lucas Pauli apostoli discipulus
23, 4. 40, 3. 43, 8. 44, 1. 104, 2.
105, 2. 115, 12. 116, 16. 117, 5
Lycia 266, 4 *cod* G
Lysimachus de domo Caesaris 48, 5
Lystra oppidum 237, 4

Macedonia 49, 10

Maius mensis 181, 11

Mambres *i. e.* Iambres 149, 12

Mamertina custodia 6, 28

Marcellus senator et discipulus
apostolorum 4, 20. 5, 12; 15.
20, 2; 10. 21, 1; 4; 9. 54, 33.
55, 1; 3; 7; 13. 56, 23. 57, 14.
58, 16; 20; 25. 59, 9; 18; 28; 34.
66, 4; 24. 69, 20; 22. 70, 4; 12; 24.
73, 1. 80, 23. 98, 18. 99, 17. 100, 5;
6; 7; 10. 101, 3; 4; 5; 6. 172, 11.
173, 12. 216, 12

Marcus euangelista 273, 11

Marcus praefectus, Marcelli pater
4, 20

Maria uirgo 53, 23. 281, 18

Martinianus miles 6, 20

Martius campus *uide* campus Mar-
tius

Matthaeus apostolus 273, 11

Megistus praefectus 30, 16. 32, 1; 12.
37, 6. 39, 16. 42, 4

Melchisedecus 126, 21. 127, 20.
192, 13

Mesechaldi 276, 2

Μεσσηνή i. e. Messana 182, 4; 6

Mesopotamia 276, 2

mons Capitolinus 230, 13

Moyses 55, 3. 275, 12. 281, 28

Myri (*Μύριον*) Lyciae oppidum
266, 2; 4

Narcissus presbyter 48, 6. 49, 15.
53, 13. 61, 7; 26. 66, 19

Naumachia (*ναυμάχιον*) 11, 16.
168, 8. 169, 8. (172, 13). 173, 15.
177, 1. 212, 12. 216, 16. 221, 6

Nazarenus uel Nazareus uel Nazo-
renus (*Ναζωραῖος, Ναζαρηνός*)
54, 29. 71, 24. 132, 20. 133, 18.
134, 1. 135, 1. 195, 7; 9. 282, 5

Nazareth 134, 2. 135, 3. 195, 10
Neapolis urbs 63, 18. 64, 4

Nero imperator 2, 13. 11, 16 sq.
12, 1. 22, 9; 12. 25, 16. 27, 6.
28, 1; 6; 11; 14. 29, 10; 16.
30, 12; 21. 31, 9; 14; 18; 20.
32, 4. 42, 22. 46, 9. 100, 15.
101, 11; 13. 102, 2; 4. 103, 2; 4.
106, 5; 16. 107, 3. 109, 5; 8;
12; 16. 110, 1. 111, 9. 112, 5.
113, 4. 115, 3. 128, 13; 16. 129, 10;
12. 130, 16. 131, 14. 132, 3; 9;
16; 18 *et passim*. 179, 8. 180, 5.
194, 9; 14. 195, 1; 4; 6; 8; 14
et passim. 223, 7; 10; 12; 14; 16
et passim

Nero consul iterum 234, 1

Nicostratus senator 75, 10. 77, 20.
81, 26

Niniuitae 16, 14

Nomentana porta *uide* porta

obeliscus Neronis 11, 16 sq.

Onesiphorus hospes Pauli 236, 6.
238, 1; 2; 6; 9. 240, 7. 245, 8.
251, 8; 8. 253, 10. 268, 2

Oriens 175, 9

Osrhoëne 273, 3

Ὀστρηλα ὁδός uide uia Ostiensis

Ὀρίων (Orion) *i. e.* Arion Cappadox
108, 14. 109, 15

Palaestina 140, 25. 141, 23. 179, 3.
 200, 3
 Parthenius miles 38, 6. 39, 11. 115, 3
 Patroclus pincerna Caesaris 25, 3.
 26, 1; 19. 27, 1; 6; 10; 14; 16.
 28, 3. 42, 2. 104, 8. 105, 10.
 106, 4; 19. 107, 16; 19. 108, 3;
 8; 11. 109, 1; 4; 6; 10; 13. 116, 12
 Paulinus ex officiis Caesaris 6, 25
 Paulus apostolus 23, 5 *et passim*.
 45, 4; 6; 8; 10; 13; 14; 16. 46, 2;
 7; 11; 15; 31. 47, 11; 12; 31; 32.
 48, 3; 4; 10; 15; 24. 49, 9; 10;
 13; 18. 51, 26; 31. 52, 9; 17.
 57, 19. 100, 13. 104, 2 *sq.* *et*
passim. 118, 2; 11. 119, 2; 19 *et*
passim. 178, 2; 5. 179, 9; 13 *et*
passim. 223, 1; 3. 226, 19; 21 *et*
passim. 235, 1; 2; 4; 5 *et passim*
 Paulus (Plancus?) minister Caesaris
 28, 9. 109, 15
 Perpetua femina Christiana 213, 12.
 214, 4. 217, 4; 12. 218, 2; 6; 10.
 219, 5. 222, 2
 Petrus apostolus 1, 11. 2, 6 *et passim*.
 49, 22; 24; 29 *et passim*. 118, 8.
 119, 7. 120, 4. 121, 3 *et passim*.
 180, 4; 11; 14. 181, 6; 7. 184, 15.
 185, 3. 186, 10. 187, 2; 4; 7 *et*
passim. 223, 1; 2. 226, 15; 18; 21
et passim. 272 *in comm* u 9 *cod* *M*.
 277, 9
 Pharao 56, 2. 148, 14. 149, 12. 202, 16
 Phereta *uide* Ferita
 Phoenicia 224, 7. 278, 10
 Pilatus *uide* Pontius Pilatus
 Piso consul 234, 1
 Plautilla femina Christiana 39, 1; 4.
 40, 15. 41, 11. 42, 2; 5.
 Pompeius legatus 65, 7; 14
 Ποντιόλη *uide* Puteoli 182, 7; 12.
 183, 4; 13. 184, 7; 9. 185, 5; 6.
 186, 13. 188, 7
 Pontius Pilatus (Πυλάτος) 134, 19;
 22. 135, 18; 21. 196, 1 *sq.*; 5.
 223, 5; 6. 226, 2; 3. 227, 10.
 276, 11 (*bis*) 277, 3

porta Nomentana 219, 7
 Potentiana 218, 12. 219, 8. 222, 2
 Processus miles 6, 20
 Proclianus 272 *in comm* u 14 *cod* *M*
 Puteoli (Ποντιόλη) 51, 13 *sq.*

Quartus a praeclusionibus 45, 5; 7

Rhegium 182, 3; 4
 Rhodeon mons *sive* Calamon 271, 6
 Roma urbs 4, 19. 7, 28. 11, 2. 23, 4.
 45, 3. 48, 8; 17; 29. 49, 9; 26; 33.
 51, 30. 52, 22. 53, 2; 13. 57, 5; 10.
 62, 14; 16. 82, 7. 84, 11. 85, 10.
 86, 22. 87, 18. 88, 6; 7; 11. 100, 14.
 104, 2; 4; 7. 118, 2. 119, 2. 128, 9.
 170, 19. 171, 16; 17. 178, 5. 179, 9.
 181, 2. 182, 2. 184, 15. 185, 6; 15.
 186, 13. 187, 13. 188, 1; 9. 189, 5.
 215, 13; 15. 223, 2. 270, 5 (*in*
textu) *codd* *ABC*

Romanus *et* Romani 2, 8. 9, 14.
 24, 2. 29, 13. 30, 15. 31, 2. 35, 16.
 36, 7. 48, 1; 28. 71, 1; 4; 26; 27.
 74, 29. 75, 17; 28. 76, 5; 10; 24.
 77, 28. 79, 4. 90, 8. 110, 10; 12.
 112, 3; 7; 9. 113, 6; 9; 10. 153, 10.
 174, 9. 175, 2; 10. 220, 6. 221, 2.
 233, 20

Rufina peccatrix 46, 15; 17; 26

Σάκρα βία *uide* uia Sacra

Samaria 179, 2
 Seleucia Pisidiae 269, 4. 271, 4; 18.
 272 *in comm* u 1; 10 *cod* *M*

Seneca philosophus Pauli amicus
 24, 6 *codd* *ADS*

September mensis 270 *in comm* u 25
cod *K*. 271, 2. 272, 25 *ibid* *in*
comm u 22 *cod* *M*

Sicilia 181, 14

Silas Onesiphori filius *uide* Simmias
 Simmias Onesiphori filius 236, 8
 (Silas *codd* *CM Tisch*)

Simon magus 1, 7. 4, 21. 22, 2.
 48, 20. 51, 28. 53, 16. 54, 32.
 56, 21 *et passim*. 128, 11. 129, 9.

- 130, 1; 10; 13; 14; 15; 17 *et passim*.
 180, 8. 188, 4; 6. 189, 11. 193, 8
et passim. 223, 8; 12; 15; 17 *et passim*
- Smyrna 266, 1 (*cdm*)
- Spania (Σπανία) 45, 11. 51, 26.
 118, 3
- Sternilla 272 *in comm u 14 cod M*
 Στρατονίχος *in graeco textu pro*
 Nicostratus *scribitur* 80, 29
- Syracusae 182, 1; 9; 11
- Syri 275, 7
- Syria 276, 2. 278, 6
- Ταπαζίνα siue Ταπαζίνα in graecis*
textibus pro Terracina scribitur
 84, 8
- Terracina 84, 8. 85, 7. 185, 1
- Thaddaeus apostolus 273, 1; 2; 7.
 274, 22. 275, 1; 4; 15. 276, 5; 7.
 277, 19; 22; 24. 280, 17. 283, 12
- Thamyris Theclae sponsus 240, 8.
 241, 8; 9. 242, 1; 9; 12. 243, 2; 6.
 244, 5; 8; 9. 245, 7
- Thecla Pauli discipula 235, 1. 240, 7.
 241, 10; 12. 242, 10. 246, 1; 5.
 248, 1. 249, 5. 254, 5. 269, 1.
 272, 2 *et passim*
- Theoclia Theclae mater 240, 7.
 241, 9. 242, 2. 249, 6. 269, 2
- Theon gubernius 50, 3; 16; 21; 26;
 30; 33. 51, 1; 3; 14; 18; 19; 24.
 52, 1; 30. 53, 10; 11
- Tiberis fluuius 48, 12
- Tigris fluuius 276, 3
- Timotheus Pauli discipulus 49, 9
- Titus Pauli discipulus 23, 4. 40, 2.
 43, 8. 44, 1. 103, 3. 105, 3. 115, 12.
 116, 16. 117, 5. 237, 1; 6
- Τρίβων Ταβέρνης i.e.* Tribus Taber-
 nis 185, 4. 186, 1. 187, 12; 13
- Tryphaena regina 255, 3; 6; 11.
 256, 5. 257, 1; 11. 258, 4; 11.
 262, 4; 6. 263, 3. 265, 1. 267, 4; 6
- Vaticanus 172, 14. 173, 16. 177, 1.
 216, 16. 221, 6
- uia Appia 173, 11. 221, 3
- uia Ostiensis 170, 3. 171, 2. 177, 1.
 221, 8
- uia Sacra 82, 5. 83, 5. 166, 12.
 167, 10. 211, 9
- Xantippe (Xandips) uxor Albini
 4, 1; 6; 14; 18. 86, 2; 5; 20.
 87, 2; 17
- Zebedaei filii 67, 13
- Zeno Onesiphori filius 236, 8.

INDEX GRAECVS

- ἄβακες 262, 7. 263, 4
 ἀγαθότης σου, ἡ 274, 8
 ἀγγελικός 273, 6
 ἀθρήσκεντος 212, 11; 15; 17. 213, 1
 αἰσθανθῶ fut. 216, 7 *cf.* Thilo II, 25
 ἀκατάσχετος 90, 7
 ἄκτον (actum) *i. q.* edictum 264, 9
 ἀμέλει 196, 8
 ἀμφιβολή *i. q.* ἀμφισβήτης 191, 6
 ἀμφοδον, τό, *i. q.* ἀμφόδιον 243, 6
 254, 2
 ἄμωμον 261, 7
 ἀναζωγραφεῖν 282, 17; 29
 ἀνακαλεῖσθαι τινα ἔκ τινος reuocare
 aliquem ab aliqua re 134, 10
 ἀνακαλεῖσθαι uocari *scil* in caelum
 221, 7
 ἀνάκλησις uocatio *scil* martyrurum in
 caelum 164, 1. 209, 6
 ἀναμεστός 160, 12. 207, 13
 ἀναμεταξύ 156, 13. 282, 23
 ἀνανεῖν caput erigere 164, 21; 22.
 210, 11; 12
 ἀναφαλανδός *i. q.* ἀναφάλαντος 183, 2.
 188, 8
 ἀναψύχειν 80, 5
 ἀνέκφραστος 92, 1
 ἀνενόχλητος 106, 13
 ἀνθρομολογεῖσθαι 98, 10
 ἀνοικτός 251, 4
 ἀνυπομόνητος 250, 2
 ἀξία dignitates, officia 208, 13
 ἀξιώματα dignitates, officia 162, 11
 ἀπαταιών *i. q.* ἀπατεών 130, 2
 ἀπατηλός 241, 14
 ἀπελγχεῖν 80, 12
 ἀπερίτμητος 118, 6. 188, 13
 ἀπονέειν abscedere 240, 10
 ἀπόφασις *i. q.* sententia, iudicium
 213, 5
 ἀπροσδεής 246, 11
 ἄπτεσθαι ἐν τινι 279, 10
 ἀργίαι feriae 118, 10
 ἀρήνα arena 262, 6
 ἀρθίτις *i. q.* ἀρθρίτις 275 *in comm*
 u 3 *cod V*
 ἀρχιερεῖς (οἱ ἀρχιερεῖς) 136, 13.
 197, 1. 276, 5; 10. 277, 2
 ἀρχισυνάγωγος 128, 7
 ἀσπασίως 283, 8
 ἀσχημονεῖν 80, 30
 αὔγος, τό 277, 8
 ἀχειροποίητος 276 *in comm* u 6 *cod V*
 ἄχραντος 274 *in comm* u 9 *cod V*.
 275 *in comm* u 1 *cod V* (τὴν
 ἄχραντον καὶ ἄγλαν αὐτοῦ ὄψιν)
 275, 9 *sq.* (τὰ ἄχραντα μυστήρια)
 βαπτίζειν 260, 7. 273, 7. 275, 5; 7.
 277, 14. 278, 1. 283, 15
 βάπτισμα 239, 5
 βαπτιστής 273, 6
 βδελυκτός 122, 15. 190, 6
 Βοσθησία δδός *i. q.* nia Ostiensis
 221, 8 *in comm*
 βούλλα bulla 217, 3; 9
 γνώστης 274 *in comm* u 8 *cod V*
 γυμνοῦν *i. q.* aperire 196, 6

δαιμονιάω 274, 7. 277, 19; 21
 δέεσθαι τινα 114, 11 sq.
 δειγματίζειν 194, 3
 δειλανδρεῖν 253, 6
 διαβόητος 104, 5
 διαβολικός 134, 17
 διάβολος 84, 10. 106, 3. 130, 11.
 132, 3. 138, 10. 148, 16; 18. 160, 18.
 194, 3; 14. 203, 2. 208, 1. 271, 8; 21
 διάζωστρα 259, 1
 διακαίειν 262, 4
 διάκονος 185, 2. 275, 17. 278, 5
 διασώζεσθαι 187, 5 *cod A cf Thilo*
ad euang Nicodemi p. 626
 διαφαίνειν 122, 6
 διαφωνεῖν (perire) *scil κακῷ μόρῳ*
 164, 13
 διεκδικᾶν *sine* διεκδικεῖν 154, 1.
 188, 12. 206, 2; 3
 διηγεῖσθαι 281, 26
 διώκτης 152, 5; 15. 205, 4; 13
 δόξα maiestas (*abstr pro concr*) 138, 8
 εαυτόν *i. q.* ἐμαυτόν 148, 5
 εἰδωλεῖον 275, 15
 ἐκδικεῖν 118, 4. 138, 16. 152, 18.
 198, 7
 ἐκδικήσεις 152, 16. 205, 14. 246, 11
 ἐκδικητής 118, 6. 188, 13
 ἐκδικος *i. q.* uindex 205, 12
 ἐκκλησία *i. q.* aedes, templum 278, 3
 (*i. q.* contio 240, 6)
 ἐκλιπαρεῖν 235, 4. 253, 13
 ἐκπαλαι 205, 1 *cf Sturz de dial*
Macedon et Alexandr 211
 ἐκπληκτος 242, 11
 ἐκατήσθαι τινα stupore aliquem affi-
 cere 82, 7
 ἐκπύχειν mori 262, 6
 ἐμπιστεύεσθαι 269 *in comm u 36*
cod M
 ἐμπολιτεύεσθαι *sensu translato*, τῇ
 τοῦ θεοῦ παροργία 247, 13
 ἐμπόνως 256, 7
 ἐμπύτειν 277, 5
 ἐμφανισμός uisio 100, 11
 ἐναγχος *i. q.* νεωστὶ 136, 1. 196, 5
 ἐνανθρώπησις 275, 5
 ἐνδυναμοῦσθαι confirmari 84, 26

ἐνευλογεῖσθαι 191, 8
 ἐνωτίζεσθαι 94, 4
 ἐξεᾶν 166, 11. 211, 8
 ἐξεταστής 274 *in comm u 8 cod V*
 ἐξομολογεῖσθαι 278, 1
 ἐπανατρέχειν 96, 5
 ἐπαρχία 110, 11; 12
 ἐπενδύτης *i. q.* ἐπένδυμα 251, 9.
 266, 4
 ἐπίθεις insidiae 134, 9. 179, 4
 ἐπιθύμησις 274 *in comm u 9 cod V*
 ἐπικλήσις inuocatio 277, 20
 ἐπίρρινος 237, 8
 ἐπισκοπος 182, 5. 186, 9. 187, 6.
 275, 16. 278, 4
 ἐπισυνάγειν 277, 18. 278, 12
 ἐπισυντρέχειν 277, 23
 ἔσχατα craticula 219, 9 *cf Thilo*
II, 28
 εὐαγγelizεσθαι 246, 15. 278, 8. [265, 1]
 εὐαγγέλιον 236, 2. 266, 9
 εὐαγγελιστής 273, 11
 εὐαρεστεῖν placere 238, 16. 240, 2
 εὐγενής 271, 10
 εὐλάτος 160, 3. 208, 6
 εὐμένεια clementia ἡ εὐμέν. σου
 158, 15
 εὐσέβεια *scil ἡ ὑμετέρα* 179, 12 sq.
 εὐσεβέστατος βασιλεὺς 180, 3. 185,
 12; 14
 εὐσπλαγχνος 278 *in comm u 17 cod V*
 εὐτρεπής 179, 10
 εὐφρασία hilaritas epulantium
 241, 13
 εὐφροσύνην ποιεῖν cenam sollem-
 nem instituere 183, 10
 ἡγαπημένος, ὁ, *i. e.* Christus 236, 3
 ἡγουμένη abbatissa 186, 10
 ἡμιτριταῖος febri semitertiana cor-
 reptus 80, 17
 ἡπατημένος fictus, ficticius 80, 22
 (*cf ἡπατημένως fecte*)
 ἡρεμίζειν τι aliquid silere 90, 6
 θανματονργός 276 *in comm u 13*
cod V
 θανάσια, τά, miracula 136, 12.
 190, 4. 196, 16. 274, 5. 276, 9
 θεϊκός 142, 15. 199, 19

θεοσεβείν 86, 11

θεσπίζειν edicere (de regibus uel
-imperatoribus) 276 in *comm* u 10
cod *V*

θέσπισμα edictum regis uel impe-
ratoris 276 in *comm* u 15 cod *V*

θηριομαχία 258, 1

θηριομάχος, ἡ 257, 5. 261, 10. 263, 1

θρίαμβος sensu passiuo = θριαμ-
βενόμενος 254, 8

ιεράτευμα (βασιλειον) corpus sacer-
dotum 122, 10. 190, 1 cf *Exod*
19, 6

ιερόσυλος, ἡ, 255, 9. 258, 8

ιερώτατος βασιλεύς 156, 8. 168, 9

ιλλουστριος illustris 172, 11. 216, 13
cf *Ducange glossar med et inf*
graec s. u. Thilo acta Petri et
Pauli II, 26

ιματισμός 267, 7

ιππικολ equites (scil. Romani) 78, 4

ισαπόστολος 235, 1 cod *L* inscript

ιστορεῖν τινα 274, 11

ιστορία ἐκκλησιαστική 178 cod *N*
inscript

ιστορικά, τὰ 178 cod *A* inscript

κάμπος (Μάρτιος) 162, 10

κανὼν τῆς ψαλμωδίας 275, 18

καρδιογνώστης 252, 9. 274, 15

κασία uel κασία 261, 6

καστέλλιον 185, 1

καστροφύλαξ 282, 26

καταγογγύζειν τινί 280, 5

καταξιούν 170, 7. 215, 2. 216, 5

κατακοῦμβαι 221, 2

καταλαζονεύειν ἐαυτὸν se iactare
134, 13. 195, 13

καταπραΰνεσθαι 126, 4. 191, 10

καταργεῖν irritum facere 118, 7; 9

καταστέλλειν τινά placare 90, 11

κατεάσσειν (κατάσσειν?) i. q. κατα-
γνύναι 84, 1

κατηχεῖν instituere, docere 265, 6.
283, 14

κίλενσις i. q. κίλενσμα 179, 12

κεντυρίων centurio 112, 5. 116, 6

κεραμίδιον 282, 24; 30 (*bis*)

κινάρα σιδηρά uirga ferrea 168, 8.
212, 11

κλήσις, ἡ, i. q. οἱ κεκλημένοι 94, 9

κλινήρης 275 in *comm* u 7 cod *V*

κοινολογεῖσθαι τινι 115, 15

κορυφαίος 178 codd *CD* inscript

κοσμοσώστης 178 cod *P* inscript

κράββατος 84, 7

κράτος (τὸ κράτος σου) 197, 14

λειτουργία (ἡ ἱερά) 275, 18

λιθοβολεῖν 82, 13

λίθος, τὸ 218, 10 (codd *GHIMN*)

λόγια, τὰ, τοῦ θεοῦ 268, 3. 271, 11

λόγος, ὁ i. q. Christus 184, 2

λούσασθαι i. q. baptizari 260, 6

λουτρόν baptismus 266, 8

λυπεῖσθαι λύπη μεγάλη 183, 14

μαθησία 204, 5 (*plerique codd*)

μαθητεύειν 100, 19

μακροθυμεῖν 253, 8

μακρονομία 279, 9

μάκτρα 100, 3

μαλακία morbus 277, 17. 283, 13

μαρτυρικός 269 in *comm* u 35 cod *M*

μαρτύριον 207, 11

μάσα, masa i. q. mansa 214, 8 cf

Thilo l. s. II, 21

ματρώνη 78, 5. 86, 3

μαῦρος i. q. daemon 186, 5 cf *Thilo*
l. s. I, 10

μαφόριον 272, 16. *ibid* in *comm* u 16
cod *M*

μεγαλεία, τὰ 236, 4. 247, 12

μέλι Ἀττικόν 100, 4

μεσόγειος 273, 3

μετακαλεῖσθαι ad se uocare 283, 2

μεταμφιᾶζειν mutare 88, 4

μητρόπολις 269 in *comm* u 38. 270
in *comm* u 1 cod *M*. 273, 3. 276, 1

μονογενής (ὁ μονογενὴς θεοῦ λόγος)
184, 2. 204, 7

μίλιον miliarium 174, 10. 213, 7.
218, 5. 221, 3; 8. 282, 32. 283, 3

μύειν τινί 90, 6

ναυμάχιον 168, 8. 172, 13. 212, 12.
216, 16. 221, 6

νεομηνία 118, 10
 νουθεσία 150, 12. 204, 5
 νουνεχῶς 278 in comm u 10 cod V

δόδος βασιλική 237, 4
 οἰκονομία (ἡ θεία οἰκ.) 198, 5
 οἱστροηλατοῦσθαι libidinis furore
 incendi 84, 26
 δλοκάρπωσις 128, 1. 192, 14
 ὁμλεῖν τινι contionari 78, 2
 ὁρδινεύειν imperare 186, 9. ordinare
 182, 4 cf Thilo I, 10
 ὄρειον siue ὠρεῖον horreum 104, 3; 9.
 cf Sophocles Greek Lexic. of the
 Rom. and Byzant. periods s. u.
 exempla substantiui scriptoribus
 aetate inferioribus usitatissimi
 mihi attulit HGelzer in commen-
 tario ad textus Patmii editionem
 principem p 104

παλάτιον 128, 23. 193, 7. 219, 4.
 283, 8
 πανεύφημος 178 codd MO inscript
 269 in comm u 36 cod M
 πανοικί cum tota familia 251, 8.
 253, 10. 283, 15
 παντοκράτωρ 150, 17. 184, 1. 204, 6.
 278 in comm u 23 cod V
 παντόνως 275 in comm u 22 cod V
 παραδειγματίζειν 162, 15. 208, 16
 παραδειγματισμός 162, 22. 209, 6
 παράδεισος 281, 7
 παραλυτικός 80, 17. 136, 9
 παραπλήξ confusus, perturbatus
 243, 1
 παραφυλακή 118, 9. 188, 16
 παρειμένος paralyticus 274, 6
 παρθενικός 281, 6
 παροιμία 276 in comm u 15 cod V
 παρουσία τοῦ Χριστοῦ 273, 8
 πάτρων patronus 219, 12
 πετᾶσθαι pro πέτεσθαι 82, 5; 8.
 164, 15
 πηροῦν obturare 92, 13 cf Acta
 Thomae p 88, 2. 92, 9
 πλανεῖσθαι errare pro πλανᾶσθαι
 156, 16
 πλάνος 162, 9; 16

πλατύπους 108, 13
 πολυθαύμαστος 276 in comm u 12
 cod V
 πομπεύειν in pompa duci 255, 5
 πόρτα porta 213, 9. 218, 5. 219, 7
 प्रायुक्तos 84, 15. 100, 16. 112, 4
 πρεσβύτερος 275, 17. 278, 5
 προάγει praestat 185, 14
 προσηλᾶν 96, 14
 πρόσκαιρος 219, 2
 προσπήγνυμι 146, 21
 προσωποληψία 124, 16. 191, 9
 προχάραγμα 276 in comm u 15 cod V
 πρωτοκορυνφαῖος 178 cod P inscript
 272, 20
 πρωτομάρτυς, ἡ 235, 1 in comm u 2;
 4; 5; 7. 269 in comm u 25 cod G
 πτύρεσθαι 262, 8

ῥῆμα i. q. res 267, 7
 ῥύστης i. q. σωτήρ 281, 25

σαββατισμός 118, 10
 σάκρα edictum Caesaris 264, 9 cod B
 σάκρα βία uide uia Sacra
 σαρκουῖσθαι 126, 8
 σατανᾶς 166, 7. 170, 14. 211, 4
 σεβάσμιος 272, 18. 275 in comm u 9
 cod V
 σιδηροδέσμιος 213, 7; 10. 218, 3
 σιδηροῦν catenis uincire 166, 14
 σίλιξ, σίλικες silex 211, 11
 σκανδαλλεσθαι 82, 22
 σμύρνη myrrha Smyrnaea 100, 2
 σπεκουλάτωρ 115, 17
 στηρίζειν confirmare 88, 17. 100, 12.
 267, 3
 στιχάριον 183, 3
 στρατολογεῖν 110, 10
 στεγνάζειν 261, 10
 συγκλητικός 78, 4
 συγκλητὴς 219, 4
 σύγχνοις animi perturbatio 243, 3
 συλλογίζεσθαι τινα argumentis uin-
 cere aliquem 158, 14 sq.
 συναγωγή 276, 3. 282, 8; 13
 συναναστρέφεσθαι 150, 15
 συνάντησις 236, 8
 συνασκεῖν 271, 12

συνδέειν τινά aliquem obstringere
158, 16; 17

σύνδρομος, ὁ 281, 11; 21. 283, 6
συνεπίστασθαι ἑαυτόν sibi conscium
esse 140, 17

σύνδοξ i. q. συνοδοιπóρος 235, 3
συντείνειν εἰς τι pertinere ad aliquid
158, 10

συντέλεια τοῦ αἰῶνος 277, 15. 280, 22
συριάρχης 253, 13

σφραγίς i. e. baptismus 115, 3. 117, 6
σωτηριώδης 150, 12. 204, 5

ταχυδρόμος 274, 3. 281, 31. 282, 1;
9; 19; 21; 31; 32. 283, 6

τεταρτίων quartanarius 80, 17

τετράδιπλον 274, 16

τοπάρχης 183, 1. 273, 12. 274, 4.
279, 1; 3

τρακταῖζειν tractare 179, 7 *cf*
Thilo I, 9

τραχηλοκοπεῖν 112, 3; 13; 15. 115, 2; 4

τρίβος τοῦ Χριστοῦ 154, 2. 206, 3

τρίκλινον triclinium 80, 24

τρισμακάριος 281, 2

ὑπεραγωνίζεσθαι 206, 1

ὑπέρβρασις febris 281, 11

ὑπερενφραίνεσθαι 241, 1

ὑπερνικᾶν 134, 14. 195, 15

ὑπερφύσιος 274 *comm u 7 cod V*

ὑπόστασις res familiaris 218, 8

ὑφος, τό, textus 122, 1. 189, 9 *cf*
Thilo I, 19

φακιόλιον 214, 3; 6; 10. 217, 5; 6; 9
φαντάζειν τινά 82, 9

φαντασίας ποιεῖν 80, 22

φαρμακεύεσθαι fascinari 281, 11

φρικιάω 281, 10

φύλλον *scil* Indicum 100, 2. 261, 6

φωστήρ 181, 5. 187, 4

φωταγωγεῖν 136, 8. 196, 13

φωτίζειν (τῷ λόγῳ) 270 *in comm u 11*;
12; 13 *codd ABCDEFGKL*. 274, 22.
278, 11

χαράγματα, τὰ ἱερὰ 152, 10. 205, 9
χαίρειν χαρὰν μεγάλην 183, 8. 188,
2 *sq.* 189, 5

χειρίδιον manica 142, 5. 199, 9

χειροτονεῖν ordinare 185, 2. 186, 9.
275, 16

χία *scil* mastiche 100, 1 *cf Galenus*
de medic simplic VII, 6 (t XII,
p 68 Kuehn). *ThNoeldeke me*
certiorem fecit apud Syros Chia
uocula simpliciter mastichen signi-
ficari

χρεώστρια 80, 12

ψαλμωδία, κανὼν τῆς ψαλμωδίας
275, 18

ψευδαπόστολος 152, 9. 205, 8

ψευδοπροφήτης 152, 10. 205, 8

ψευδόχριστος 152, 9. 205, 7

ῥάριον i. q. mafora 213, 13. 214, 2
cf Thilo II, 21

ῥρεῖον *uide ὄρροι*

INDEX LATINVS

- ab ante 95, 12. 231, 3 *cf* Roensch 234. 475 *Koffmane Gesch d Kirchenlateins* 140 *Ducange Glossar med et inf lat ed LFavre sub uoce Georges Lex (ed VII) s. u. Woelfflin Archiv fuer lat Lex I, 437 sq. Hamp ibid V, 335 sqq.*
- abnegare (ἀρνείσθαι) 54, 2; 16 *Lucif cf Hartel in Woelfflini Archiuo III, 13 Woelfflin l. c. IV, 574 sqq. Ducange sub uoce*
- ab oculis i. e. caecus 66, 23. 68, 18. 69, 6. *cf etiam* aboculus, aveugle *Groeber in Woelfflini Archiuo I, 233 Ducange s. u.*
- abrelinquere 46, 6 *Tertull cf Roensch 211*
- abrenuntiare 64, 2. 65, 21 *cf Koffmane 46 Roensch 206 PhWeber in Woelfflini Archiuo I, 265 Woelfflin ibid IV, 123 sqq. Ducange s. u.*
- abstinere aliquem 55, 5 sq. abst. se 47, 2 sq. 85, 14 *Cypr Optat cf Koffmane 71 Ducange s. u.*
- abyssus 56, 11 *Tertull Vict-Vit cf Bonnet index ad acta Thomae Ducange s. u.*
- acceptio (personarum) 125, 13 *Rom. 2, 11 Gal. 6, 9 (codd lat) Tertull Cypr Oros etc cf Koffmane. 71 Hartel in Woelfflini Archiuo III, 13*
- actor i. q. procurator 64, 31. 65, 3 *Ducange s. u.*
- adconcussio 53, 2
- adimplere 66, 20 *Colum. 12, 43 (42) Tertull Cypr Vict-Vit cf Ducange s. u.*
- adinuentio 55, 25 *Iren August Lucif cf Roensch 70 Hartel l. s. 13. Ducange s. u.*
- adinuicem 49, 8 *cf Roensch 232*
- adiuuare alicui 14, 9
- adloqui alicui 79, 6
- adorare i. q. προσκυνεῖν 225, 9
- adorator 34, 15 *Tertull Cypr cf Roensch 55*
- adprobare aliquem (ἐλέγχειν) 49, 25. 61, 28. 62, 9; 28. 63, 25. 65, 29
- adquiescere alicui rei 2, 21. 3, 9; 13 *Seneca Sulpic-Seuer Lucif cf Roensch 348 Hartel l. s. 13 Schepss in Woelfflini Archiuo III, 318 Bonnet ind ad Acta Thomae*
- adtendere aliquem 81, 25. 83, 18
- adtultus 76, 18 *cf proleg p. XLIV*
- aeclesia 48, 20. 56, 6 *cf Bonnet le latin de Grégoire de Tours 101. 157*
- aelemosyne 55, 22 (elemosyne uel eleemos.) *Tertull Cypr Lucif etc nisi forte hoc loco aelimos. scribendum est cf Pseudocypr adu aleat 11 elymosyna*
- aenigma 228, 2
- aereus i. e. aeneus 131, 4 (bis)
- aeternaliter 32, 4 (*cf* aeternalis *Roensch 118) cf Bonnet ind ad Acta Thomae Ducange s. u.*
- agon (ἀγών) 60, 16. 62, 23. 72, 5 (20)

- Cypr Commodian* 604. 605 *Ennod*
Vict-Vit cf *Bonnet* ind ad *Acta*
Thomae Ducange s. u.
- alapa 28, 6. 61, 19 cf *Bonnet* ind
Ducange s. u.
- alias et alias (ἄλλως καὶ ἄλλως)
 69, 19 (non sensu temporali, de
 quo agit *Woelfflin* in *Archivio* II,
 235 sqq.)
- alieni capitis esse 155, 18
- alienator 31, 16 cf *Roensch* 60
- alius pro alter 225, 21 cf *Bonnet* le
latin de Grég de T 278
- a longe 49, 3 (ἀπὸ μακρόθεν) *Ter-*
tull Ambros Ennod cf *Roensch* 231
- altarium 46, 17 *Cypr Hilar Sulpic-*
Seuer cf *Roensch* 259 *Koffmane*
 105 *Schepss* in *Woelfflini Archivio*
 III, 315 *Ducange* s. u.
- alter pro alius 72, 5; 7 cf *Bonnet* l. s.
- alterutrum = inuicem 2, 20 *Rufin*
 cf *Roensch* 275
- amabilis i. e. iucundus 3, 17
- amantissimus i. q. maxime aman-
 dus 20, 12 *Lactant Ambros August*
Sulpic-Seuer Lucif cf *Roensch*
 456 *Koffmane* 119 *Hartel* l. s. 13
- amariter 54, 7
- amplitudo uestra 5, 3 *Ennod epist*
I, 21. 22. III, 16 et passim cf
Hartel ind.
- anabathra, ae 69, 31
- anathema 71, 30 *Tertull Lucif*
- antichristus 1, 8. 2, 13 *Tertull*
Lucif cf *Ducange* s. u.
- apices i. e. litterae 153, 16 *Prudent*
Isidor cod *Theodos* cf *Roensch* 328
Ducange s. u. apex
- aporiare aliquem 85, 15 *Iren Am-*
bro cf *Roensch* 252
- aporiari 81, 28 cf *Ducange* s. u.
- aporiatio 69, 2 *Tertull* cf *Roensch* 80
- apostaticus 133, 5 *Tertull adu Marc*
IV, 5 *Pseudocypr* de pasch comp 10
- apostolicus 3, 10. 167, 12
- apotheca malignitatis 29, 4
- artare i. q. recludere 2, 13. 21, 14
- ascendere in cor 19, 8. 99, 10 cf
Hartel l. s. 14
- astula i. q. assula 36, 13 cf *Groeber*
 in *Woelfflini Archivio* I, 244
- audire c. dat. 93, 9
- auertere aliquid i. e. respuere 4, 22
Tertull etc
- augmentare 24, 5 *Firmic* cf *Roensch*
 160 *Ducange* s. u.
- aurei accepti in signum seruitutis
 66, 14 sqq. cf 70, 28
- autem tamen 224, 13 cod F
- baccari (bacchari) 58, 22. 133, 2
- baptisma 43, 14 *Koffmane* 21
- baptizare 7, 1. 37, 4. 44, 4. 50, 30.
 51, 1. 227, 18 cf *Bonnet* ind
Funck in *Woelfflini Archivio* III,
 426
- baratrum (βάραθρον) 35, 21
- benedicere aliquem 40, 14. 141, 10.
Tertull Lactant Sulpic-Seu cf
Roensch 440 *Koffmane* 72. 78.
 117 *Bonnet* ind *Hartel* ind ad
Ennod
- beneficus i. q. ueneficus 56, 5 cf
Thielmann in *Woelfflini Archivio*
 I, 78 sqq.
- bene plures i. e. satis multi 56, 20.
- berbicinus i. q. ueruecinus 147, 15
 (uide *berbix*)
- berbix i. q. ueruex 147, 18 cf
Ducange s. u. *berbix Georges* s.
 u. *ueruex Groeber* in *Woelfflini*
Archivio I, 250
- besteus i. e. bestius 87, 6 cf *Ducange*
 s. u. *bestius Dombart* *Commodian-*
Studien Sitzungs-Ber d Wien
Akad phil hist Cl [1884] 107,
 766 *Miodonski*, de usu uocabuli
bestia (*Cracoviae* 1886)
- blandis, e 64, 11 cf *proleg p XLIII*
- blasphemare uel blasfemare 47, 18
 55, 19 *Tertull Cypr Commodian*
Lucif cf *Koffmane* 33 *Ducange*
 s. u.
- blasphemia uel blasfemia 55, 11.
 169, 2 *Tertull Lucif* cf *Ducange* s. u.
- blasphemus uel blasfemus 47, 18
Cypr Lucif

interdie 68, 33
interdius 56, 30 (*Plaut*) *cf* Roensch 237. *Ducange s. u.*
interea *i. e.* interdu 129, 19
irrationabilis 31, 5 *Tertull Lactant Lucif etc cf* Roensch 112
iubilatio 22, 30 *cod A. Apulei Cassiodor cod Theod cf* Roensch 74
iugiter 28, 11 *Cypr Lucif Prudent Sedul Vict-Vit Sulpic-Seu (Plaut Ammian Marc) cf* Roensch 150 *Bonnet ind*
iussio 6, 25. 31, 4. 38, 14 *Pseudocypr Oros hist VI, 1, 24 Ennod Sedul Lucif cf* Roensch 74 *Bonnet ind Hartel l. s. 24*
lampada, ae 224, 19 (*Plaut*) *Ambros Capitolin etc cf* Roensch 258. *Georges s. u. Buecheler lat Declin p. 6 Diez Etym Woerterb s. u.* lampo *Hartel ind ad Ennod s. u. declinatio Bonnet ind Groeber in Woelfflini Archivio III, 507 sq. Ducange s. u. lampadae*
lateralis (lignum transversum) 18, 2
lectina *i. e.* diaeta (Kajüte) 51, 3 *cf Studemund in Woelfflini Archivio I, 117*
lectus, us 75, 10 (*Plaut*) *cf* Roensch 263
licentiose 7, 1
licet etsi 225, 15 *cod L*
liniamentum 18, 2 *Tertull Arnob*
loco *i. e.* ilico 57, 6 *cf Diez Etym Woerterb s. u. Groeber in Woelfflini Archivio III, 514*
longanimitas 33, 17 *Ambros Cassiod cf* Roensch 218
mafora *uide* mafors
mafors 40, 15. 41, 14 (mafora *codd. BCELMRI(V) cf* *Ducange s. u.*
magis *pro μάλλον* (potius) 159, 17 *Tertull Cypr Lucif Sedul Arnob cf* *Bonnet ind*
magistrrianus 6, 21 *cf* *Ducange s. u.*
magnalia (μεγαλεῖα) 50, 21. 52, 12. 63, 15 *Tertull Cypr Augustin Vict-*

Vit Sedul Victorin cf Koffmane
44 *Roensch 103 Ducange s. u. magnalis Hartel l. s. 25*
magnanimitas uestra 27, 8 *cf* *Ducange s. u.*
maiestas *i. q.* deus 224, 8; 15. 225, 14. 231, 10
malacia (μαλακία, Windstille) 50, 26 sq. (*corrigere quae scripsit Funck in Woelfflini Archivio VI, 259 sqq.*)
maledicere aliquem 71, 18. 171, 11 (*cf* *benedicere*) *Koffmane* 76. 117
maleficare 76, 8 *cf* *Bonnet ind. le latin de Grég de Tours 190 Ducange s. u. maleficus*
maleficus *i. q.* magus 4, 17. 31, 15. 149, 7. 165, 16 *Lactant August etc cf* *Roensch 8. 316 Thielmann in Woelfflini Archivio I, 77 Ph Weber ibid 264 Bonnet ind Ducange s. u.*
mandare *i. e.* narrare 4, 9 *Vict-Vit cf* *Ducange s. u.*
mandatum reddere 4, 21
malignus *i. q.* malus 17, 13. 25, 12. 26, 4 *Lucif cf* *Ducange s. u. Hartel l. s. 25*
manna, ae (manna data est) 125, 4 *Tertull de patient 5*
manica (χειρὶς) 143, 4. 228, 4 *cf* *Ducange s. u.*
manus dare magisterio 24, 14
mapula *uide* mafors (*codd NT*)
martyr 233, 5 *Tertull Cypr etc*
martyrium 161, 10 *Tertull Cypr etc*
materialis 18, 19 *Tertull*
materialiter 18, 19; 20
mediator 13, 14 *Oros apol 27, 3 cf* *Koffmane 58 Ducange s. u.*
mediocris (homo mediocris sortis) 149, 10 *cf* *Ducange s. u. Bonnet ind*
melius *i. q.* potius 21, 7
memorari aliquid 46, 30. 77, 2 sq. *Cypr cf* *Roensch 414 Hartel 25*
mendum *i. e.* mendacium 97, 14
Itala *Habacuc 2, 19 ap* *Priscill tract I, 16 p 159 cf* *Schepss ind Gregor Turon hist Franc 6, 40 cf* *Neue I, 547 Ducange s. u. Ott Jahrb f Philol CLX (1874) p. 848*

- minus ne *i. q.* sin minus 103, 4
 mirabilia *i. q.* miracula 227, 25; 27
 misereri alicui 58, 10. 61, 25. 69, 3
Iren Lact Cypr Oros hist VII, 1, 4
Lucif cf Roensch 413 Bonnet
ind Hartel 25
 mitiose 151, 18 *cod C*
 modicum *i. e.* paulum 11, 3 *Tertull*
Cypr etc cf Roensch 334 sq. Du-
cange s. u.
 modicus *i. q.* brevis 31, 18. 43, 16
Tertull Cypr Lucif Augustin Hie-
ron etc cf Roensch 334 sqq.
Woelfflin Archiv IV, 264 Huemer
ind ad Sedul
 modo *i. q.* nunc 6, 2. 7, 2. 47, 17;
 18; 19; 20. 71, 23. 83, 10. 133, 10.
 143, 2. 145, 5. 167, 3 (*bis*). 226, 13.
 231, 22 *Oros hist I, 16, 2. III,*
20, 10. VII, 40, 10 cf Bonnet ind
 mox ut 20, 1. 39, 19. 123, 13. 165, 8
Lucif Oros cf Bonnet ind. le latin
de Grég de Tours 320
 multifarius 1, 5 *Tertull*
 mysterium 13, 19; 25. 14, 9; 13.
 17, 1; 14. 40, 6. 52, 6. 59, 3. 72, 15.
 93, 2; 6; 8; 12. 95, 3. 153, 19.
 mysticus 13, 21 *Tertull etc*
- neomenia 119, 9 *Tertull etc cf*
Ducange s. u.
 neophytus (neofitus) 46, 29. 54, 16
Tertull Cypr etc cf Koffmane 29
Ducange s. u.
 nequissimus *i. q.* nequam 58, 27.
 135, 16 *cf Koffmane 119*
 nieromantia uel nigromantia (νερο-
 μαντία) 149, 15 *cf Ducange s. u.*
 nigromantia
 nihilominus *i. q.* etiam, item 4, 20
Vict-Vit cf Ducange s. u.
 nimis (λίαν uel σφόδρα) 28, 16. 63, 2.
 233, 12 *cod F. Cypr Ambros Ennod*
Sedul Cassiod cf Roensch 342
 nimium (λίαν uel σφόδρα) 28, 16.
 111, 3. 224, 13. 231, 9 *Vict-Vit*
Sedul etc
 nimius *i. e.* summus 4, 5. 6, 8. 42, 6.
 175, 7; 9 *Cypr Oros Vict-Vit*
- Lucif Ennod etc cf Hartel 26*
Ducange s. u.
 nobilitas uestra 33, 6
 nomen (τὸ ὄνομα scil τοῦ κυρίου)
 51, 18 *Tertull Cypr etc*
 nouiter 6, 10 *Fulg cod Theod etc*
cf Roensch 152 Ducange s. u.
 numquid = num 48, 22. 52, 20.
 85, 1 *Oros Lucif cf Kuehner II,*
1009 Hagen sprachl Eroert 50
Bonnet ind. le latin de Grég de
T 324
- obaudire aliquem 38, 1. 65, 32. (68, 5)
Iren Tertull Cypr etc cf Roensch
414. 466
 obligari *i. q.* decipi 76, 16
 obsequi aliquem *i. q.* sequi 42, 4
 obsequium familiare *i. e.* coitus 25, 7
 obsetrix *i. q.* obstetrix 72, 7. 79, 20
cf Koffmane 111 Ducange s. u.
Loewe prodr 423
 obuiam habere aliquem 39, 1
 occansio 63, 8 *cf Roensch 469*
proleg p XLI
 odire 57, 18 *Tertull Cypr Lucif*
August Rufin cf Roensch 281 sqq.
proleg XLIV
 omnimodus 3, 1. 151, 15 *Oros hist*
III, 21, 7 apol 16, 9 cf Roensch 336
 opinatissimus 225, 2 *cf Ducange*
s. u. opinatus
 optimus *i. q.* ἀγαθός 39, 12. 51, 6.
 147, 1. 226, 4. 231, 5. 233, 17
Tertull Ambros Rufin Arnob cf
Roensch 416 Woelfflin Archiv
IV, 262
 ostensor 36, 16
 ostentum, i 1, 6 *Ennod*
- palam *i. q.* coram (praepositio) 70, 18.
 74, 28 (*Linus Petron*) *Assumpt*
Mosis Augustin cf Roensch 399
Hamp in Woelfflini Archiv V, 325
 palma *i. q.* alapa 109, 12 *Barnab lat*
Cypr Ambros cf Roensch 319
Bonnet ind
 paradisi 13, 12 *Tertull Cypr etc*
 paralyticus 137, 8 *Tertull Cypr etc*

parens *i. q.* propinquus, consanguineus 222, 6. 225, 25. 226, 2; 9. 227, 10
 parere *i. q.* comparere 49, 5 *Iren Tertull August Lucif Firmic (Virg Suet) cf Roensch 374 Bonnet le latin de Grég de Tours 234*
 in partem secedere 39, 5 sq.
 participari de aliqua re 171, 5 sq.
 parum *i. q.* parumper 22, 16 non est ei parum 230, 7
 perit̃ia (παίδευσις) 149, 14
 permundare 66, 5 *cf Roensch 196*
 persecutor 9, 18. 47, 18. 53, 8; 16. 69, 30. 77, 1. 233, 7 *Lactant Sedul etc*
 perseducere 81, 31
 personare aliquid 40, 19 *Cypr cf Ducange s. u.*
 perstabilire 48, 19
 perstirpare 66, 7
 persuasio *i. q.* res persuasā 81, 19
 pertingere ad aliquid 39, 17 sq.
 peruersio 5, 4 *Tertull*
 pessimus *i. q.* πονηρός 36, 5. 37, 2. 56, 9. 62, 2. 149, 11 *Cypr Hieron Rufin cf Roensch 146. Bonnet ind piissimus 7, 13 Seneca Curt Flor Sulpic-Seu Hieron Inscr cf Roensch 279*
 pilea (pilia) in signum libertatis 75, 9 *cf 77, 7*
 planctum leuare 6, 1
 planus (πλάνος) 49, 13. 60, 4
 plasmare (πλασμάζειν) 35, 1 *codd MR Tertull Cypr Ambros Hieron Prudent cf Roensch 253 Koffmane 12 Bonnet ind Ducange s. u.*
 in pleno (τελείως) 47, 32 sq. 58, 18
 plus *i. q.* magis 46, 11. 52, 2; 23. 70, 15 sq. *Tertull Cypr Ennod Sedul etc cf Bonnet ind*
 podagricus 81, 15
 porticatio 66, 9 *Digest cf Roensch 82 Ducange s. u.*
 possibilis 59, 32 *Ennod cf Ducange s. u.*
 praeclusiones *i. e.* cohors praetoria 45, 4

praecordia (σπλάγχνα) 59, 30. 69, 19. 76, 7 *Tertull Cypr*
 praesidatus, us 223, 6. 226, 3 *Tertull Arnob cf Roensch 92 Ducange s. u.*
 praesul *i. q.* patronus 22, 3. 133, 3 in comment (cod M) *cf Bonnet ind Ducange s. u.*
 praestigium 22, 2. 147, 7 *Tertull August Hieron Marcian etc cf Koffmane 114*
 praeterea *i. q.* praesertim 45, 16. 49, 8; 11. 73, 10. 85, 16 *Digest cf Roensch 346*
 presbyter (praesb-) 48, 7. 49, 15. 61, 8; 27
 principale *i. q.* caput 16, 8
 principatus (ἀρχή) 95, 4 *Tertull*
 principium (ἀρχή) 17, 5. 56, 11 *Tertull*
 probare *i. q.* adprobare (ἐλέγχειν) 60, 10 *cf Oros apol 33, 7*
 prode esse 74, 11 *Cypr cf Roensch 468*
 producere sententiam in aliquem 17, 17
 prorumpere 3, 4 *Cypr cf Bonnet ind*
 pseudapostolus 153, 15 *Lucif cf Koffmane 34*
 pseudochristus 153, 15 *cf Koffmane 34*
 pseudopropheta 153, 16 *Lucif cf Koffmane 34*
 quantocius 42, 3 *Lactant Commod Claudian-Mam Sulpic-Seu Lucif cf Roensch 231 Ducange s. u.*
 quartanarius (τεταρταῖος) 81, 15 *cf Ducange s. u.*
 quasi (ὥς) praepositio 85, 7
 quatinus (quatenus) *i. q.* quomodo (uel etiam sensu finali) 4, 16. 24, 8. 32, 16 *Tertull Lactant Minuc-Fel Sulpic-Seu Ambros Vict-Vit Ennod Sedul Cassiod cf Roensch 401 Woelfflin Archiv V, 407 sqq. proleg XXII. XXXIII*
 qui pro quis 72, 25. 73, 6 *Vict-Vit II, 53*

quiescere *cum infinitiuo* 13, 18
quiescere alicui rei 229, 9

rationabiliter 3, 21 *Cypr Lactant
Lucif cf Roensch* 152 *Ducange*
s. u.

reaedificare 51, 32 *Tertull Lucif
cf Roensch* 198

recogitare 101, 4 *Tertull*

recompensare 7, 5 *cf Ducange s. u.*

recomponere 63, 28

recto (rectu) *i. q.* recta uia 52, 32
cf Georges s. u.

recusare aliquem 3, 19

redemptor *i. q.* seruator 16, 6 *Ter-
tull Ennod*

redigere alicui *i. q.* referre 227, 5

redire in se ipsum 8, 5

refragari aliquem ab aliqua re 4, 8

refrigerare *i. q.* se reficere 51, 27.
52, 31. 73, 1. 81, 4 *Barnab lat Iren*

*Tertull pass Perpet et Fel Am-
bros etc cf Roensch* 378 *Ducange*
s. u.

refrigerium (ἀνάψυξις) 19, 2. 64, 3.
66, 12. 68, 12 *Iren Tertull Cypr*
*Oros Hieron Gregor-Tur cf Koff-
mane* 49 *Roensch* 321 *Ducange s. u.*

relinquere *i. q.* sinere 21, 7

repausare (reposer) 69, 21 *cf Du-
cange s. u.*

repromissio 47, 20; 26. 58, 9 *Sir*
29, 24 *Vulg Hermas uisio I, 3 Ter-
tull Ennod p. 368, 4 ed Hartel cf*
Koffmane 58

retro *cum acc. (praepos.)* 73, 1 *Am-
bros Ennod. cf Roensch* 399 *Hamp*
in Woelfflini Archivio V, 325

reuerti *i. q.* deuerti 51, 15; 17

rex *i. e.* imperator 6, 25

rumphaea (ῥομφαία) 13, 12 (*Liuius*)
Tertull Prudent etc. cf Roensch
245

sabbatismus 119, 8 *August Hieron*
cf Roensch 245 *Ducange s. u.*

sabbatum

sacratissimus (imperator) 157, 2.
169, 9

saluare 12, 17. 64, 22. 111, 18 *cf*
Koffmane 42 *Ducange s. u.*

saluatio 7, 9 *cf Roensch* 77 *Du-
cange s. u.*

saluator 6, 14. 13, 8. 48, 18. 61, 17.

74, 15. 161, 5; 8. 232, 4 *Lactant*
Cyprian Lucif Faustin cf Roensch
59 *Koffmane* 42. 96 *Bonnet ind*
Ducange s. u.

sanctificatio 21, 12. 44, 3. 74, 16
Tertull Cypr Sulpic-Seu Lucif
cf Roensch 77 *Ducange s. u.*

sanctiones (iniquae et magicae)
225, 19 *Ennod*

sanitates (ἰατρὰς) 12, 15 *Hieron cf*
Roensch 274

sapere aduersus aliquem (φρονεῖν)
155, 8 *Tertull de idolol* 1

satanas 9, 19. 46, 18. 49, 27. 52, 10.

54, 11; 14. 65, 25; 30. 85, 9. 167, 6

satyriscus 63, 19. 64, 5; 33. 65, 4

scandalizare 49, 8. 52, 13. 53, 5.
54, 14. 57, 32. 83, 16 *Tertull*
Cypr Hieron cf Roensch 249
Ducange s. u. Funck in Woelfflini
Archivio III, 430

scandalum 53, 25 *Tertull Cypr*
Sulpic-Seu Prudent Ennod cf
Roensch 245 *Ducange s. u.*

scema (σχῆμα) 7, 22. 17, 19 *Cypr*
Ennod cf Ducange s. u.

scisma 35, 15 *Tertull Cypr cf*
Koffmane 37 *Ducange s. u. schisma*

scoruscare 68, 31 *cf Roensch* 468
proleg XLI

scrutare 153, 10 *codd BCD Ammian*
Marcell Aurel-Vict cf Roensch 299

secedere in partem 39, 5 sq.

seducere *i. e.* corrumpere, in errorem
inducere 57, 13; 29. 60, 8; 18.
64, 11. 72, 17. 81, 21. 149, 17.
157, 15

seductio 51, 33. 52, 27. 131, 9 *Ter-
tull Cypr Commodian August Am-
bros Ennod* 254, 22 *ed Hartel cf*
Bonnet ind

seductor 53, 17. 57, 11. 75, 22. 131, 2.
165, 14. 231, 12 *August Oros apol*
21, 3 *cf Koffmane* 47 *Roensch* 59

semita Christi (δόδος Χριστοῦ) 155, 3
 senatus, i 75, 15 (*Plaut*) cf *Roensch*
 262
 sepultura i. q. sepulcrum 20, 12
 seu et i. e. atque 5, 1. 42, 11 cf
Ducange s. u.
 signaculum (i. e. baptismus, σφραγίς)
 44, 3 *Ennod* 421, 8 ed *Hartel Vict-*
Vit III, 36 cf *Koffmane* 83 *Bonnet*
ind. *Ducange s. u.*
 siquidem i. q. nimirum 17, 11; 27.
 24, 13. 42, 22
 sollicitator 57, 6 *Institut Digest* cf
Roensch 61 *Ducange s. u.*
 speculator siue speculator i. q. *Leib-*
naechter 40, 16. 224, 11; 14; 18
 cf *Ducange s. u.* (4)
 spiritalis uel spiritualis 44, 2 *Iren*
Tertull Arnob Nouat Oros Sed-
ul etc cf [*Roensch* 104] *Bonnet*
ind. le latin de Grég de T 140
 stacte (στακτή) i. e. myrrha 20, 6
 statim ut 40, 5
 statio fidei 17, 22
 studiosius habere aliquid 25, 14 cf
Thielmann in Woelfflini Archiuo
II, 383
 subintrare 97, 18 *Tertull* cf *Roensch*
 210. *Ducange s. u.*
 substantia i. e. res familiaris 55, 14.
 57, 26. 59, 14 *Tertull Ennod Sulpic-*
Seu Vict-Vit etc cf *Roensch* 325.
Ducange s. u. (5)
 superascendere 17, 25
 supereminenter 2, 1
 superna uocatio 17, 33
 superponere 69, 28 in *commentario*
scripsi 'superponens i. e. ieiunium
sponte suscipiens'. sed omnino
ieiunare, cenam differre significat.
cf Lex s. u. ἐπέθετος Victorin
fabr mundi Concil Illiberit (anni
305) can 26 *Koffmane* 83
 susum pro sursum 59, 20. 95, 7
 (*Plaut*) *Tertull Cypr Lactant*
Commod August cf *Roensch* 460
Ducange s. u.
 synagoga 56, 23. 127, 5. 129, 7.

taedere (*verzagen*) 3, 2 *Iren Lactant*
 cf *Roensch* 382
 tam cum comparatiuo 54, 34 cf
Ennod 370, 18 ed *Hartel*
 terribiliter 22, 8 *Oros hist IV*, 4, 4.
Vict-Vit. III, 36. *Ducange s. u.*
 thesaurus 68, 12 *Tertull Cypr*
 (*saepe*) *Pseudocypr adu aleat* 11
 cf *Roensch* 459 *proleg XLI*
 tricare i. q. cunctare 14, 2 *pass*
Seraph et Sabin 6 cf *Roensch* 302
 trinitas 7, 1
 tultus *partic perf* (tollere) 85, 6 cf
proleg XLIV et Usener in Museo
Rhenano XXXVII (1882) p. 479 sq.
Ducange s. u. *toltus*
 turbatio 48, 18 *Cypr Oros*
 uacare alicui i. e. seruire 74, 12
 ualde diluculo 40, 2
 uale facere 48, 17. 232, 25 cf
Bonnet ind
 uana, orum (*substantiui loco*) i. q. res
 uanae 34, 2
 uasa contumeliae 12, 7
 uastator 46, 25 (*uastatrix Tertull*)
 uesper 123, 4 *uespera fem* 25, 2.
 44, 4. 105, 10
 uirtus i. e. uis 22, 20. 31, 2; 7.
 40, 17. 49, 20. 54, 32. 57, 29.
 63, 32. 65, 28. 73, 9; 31. 74, 5; 16.
 75, 1. 76, 4. 83, 1; 18; 24. 85, 1
 (109, 8). 227, 18. 229, 6. 230, 19
Lucif Sedul Vict-Vit cf *Hartel*
 34 *Ducange s. u.*
 uirtus (uirtutes) i. q. miraculum
 (miracula) 54, 26sq. 71, 17. 145, 12.
 149, 5. 225, 20. 227, 24 *Tertull*
Sulpic-Seu Arnob Sedul Vict-Vit
Pseudocypr de monte Sina 8 cf
Koffmane 44. 93 *Bonnet ind*
Ducange s. u.
 uiscera (σπλάγχνα) 11, 6
 uiuificatio 40, 6 *Iren Tertull Cypr*
 cf *Roensch* 82
 ultra quam dici possit 42, 22
 unanimiter 3, 12. 35, 4 *Cypr Arnob*
Oros hist IV, 6, 25. *apol* 4, 1
 cf *Roensch* 230

unianimis 50, 24. 60, 29 <i>Sedul pasch</i>
<i>op V</i> , 35
uocabulum i. q. nomen 2, 16 <i>cf</i>
<i>Ducange s. u.</i> (2)
uorator 55, 27 <i>Tertull Paulin-Nol</i>
<i>Lucif cf Roensch 59</i>
usque <i>praep cum ablat</i> 62, 15 usque
et (i. q. usque eo ut) <i>aduerb</i> 81, 7
usque modo 133, 10 | ut quid (<i>ἵνα τι</i>) i. q. cur 10, 14.
145, 5 <i>codd BCDHM Tertull Bar-</i>
<i>nab lat Cypr Augustin Vict-Vit</i>
<i>cf Roensch 253 Woelfflin Archiv</i>
<i>I, 154. IV, 617 sq. Bonnet ind</i>
zelus (<i>ζῆλος</i>) 47, 3. 131, 1. 157, 12; 13
<i>Cypr Oros Sedul etc cf Bonnet</i>
<i>ind Ducange s. u.</i> |
|---|---|

ACTA APOSTOLORVM
APOCRYPHA

POST CONSTANTINVM TISCENDORF

DENVO EDIDERVNT

RICARDVS ADELBERTVS LIPSIVS

ET

MAXIMILIANVS BONNET

PARTIS ALTERIVS

VOLVMEN PRIVS

LIPSIAE

APVD HERMANNVM MENDELSSOHN

MDCCCXCVIII

PASSIO ANDREAE
EX ACTIS ANDREAE MARTYRIA ANDREAE
ACTA ANDREAE ET MATTHIAE
ACTA PETRI ET ANDREAE
PASSIO BARTHOLOMAEI
ACTA IOANNIS
MARTYRIVM MATTHAEI

EDIDIT

MAXIMILIANVS BONNET

LIPSIAE
APVD HERMANNVM MENDELSSOHN
MDCCCXCVIII

~~~~~  
**LIPSIÆ TYPIS C. G. ROEDER.**  
~~~~~


CONSPECTVS

	pag.
Praefatio de huius operis temporibus ac ratione	VII
de Passione Andreae	XI
de Actis Andreae	XIV
de Martyriis Andreae	XV
de Actis Andreae et Matthiae	XIX
de Actis Petri et Andreae	XXIV
de Passione Bartholomaei	XXIV
de Actis Ioannis	XXVI
de Martyrio Matthaei	XXXIII
Addenda et corrigenda	XXXV
Notarum explicatio	XXXVI
Passio Andreae	1
Ex Actis Andreae	38
Martyrium Andreae prius	46
Martyrium Andrene alterum	58
Acta Andreae et Matthiae	65
Acta Petri et Andreae	117
Passio Bartholomaei	128
Acta Ioannis	151
Martyrium Matthaei	217

PRAEFATIO

De huius operis temporibus ac ratione

Serius quam uellem Ricardi Adelberti Lipsii promisso (cf. partis prioris p. vii) satisfeci. Nam pridem Hermannō Mendelssohn huius patri et, cum abnuissem, Lipsio cum illo rogantibus ut haec acta denuo ederem responderam non ante quam librum meum de Gregorio Turonensi absoluissem hoc me negotium suscipere posse. quod quam graue esset si penitus tum perspexissem, dubito profecto an pernegassem. Anno tamen 1891 Parisiis, 1892 Romae quos olim notaueram libros manu scriptos descripsi aut cum exemplo Tischendorfiano contuli: anno 1893 Escorialenses adieci. alios Parisiis Roma Petroburgo Vindobona Messana multorum uirorum his rebus praepositorum beneuolentia huc missos excussi, praeterea si quos mitti non licuit aut per amicos aut per uiros doctos antea alienos, nunc ipso quo me obligauerunt beneficio coniunctos, paene item ac si ipse euoluisssem cognoui. quorum cuique quid debeam infra dixi, hoc loco gratias ago maximas et mehercules meritissimas. item multis aliis uiris doctis qui aut codices mea causa inspexerunt aut alio quopiam modo me adiunuerunt. inter quos honoris causa nomino D. Bassi, A. Ceriani, E. Martini Mediolanenses, E. Monaci, I. Guidi Romanos, G. Carraciolo, O. Zenatti Messanenses, A. N. Iannaris Londinensem, H. Vsener Bonnensem, A. Gercke Gryphiswaldensem, M. Foerster Monasteriensem, R. Reitzenstein Argentoratensem, A. Riese Francofurtanum, M. Keuffer Treuerum, D. Kerler Wirceburgensem, L. Traube, Keyssner Monacenses, G. Vhlig Heidelbergensem, A. Engelbrecht Vindobonensem, H. Dehaye Bruxellensem, Sc. de Vries Batauum Lugudunensem, H. Omont, S. Berger, P. Vallette, E. Babut Parisiacos. adde bybliothecarum praefectos, adde qui res publicas administrant plurimos. Etiam bybliopola honestissimus haud pauca ut describi possent pecunia liberaliter erogata effecit. Graeciae

tamen atque totius orientis bybliotheças neque adire potui neque ex eis nisi pauca quaedam uirorum doctorum eximia humanitate oblata adeptus sum, plura eos spero qui post me haec acta retractaturi sunt ex illis terris adlaturos. Materia conlecta et comportata aedificandum fuit. quod et ipsum fere triennii tempora mea subsiciua pleraque consumpsit. itaque inde a uere anni 1896, quo acta Andreae, si non perfecto at aliquando finito meo opere, Lipsiam misi, cum typothetis labor communicatus est molestissimus, cuius nunc tandem fructum percipere poterunt uiri docti non ita multi quibus talia curae sunt. quorum quod fuerunt quos tarditatis meae pigeret, pauca de rei difficultate, quae quanta fuerit uel sic uix credent, uolui tamen excusandi causa praefari.

Insunt in hoc uolumine Acta Andreae Bartholomaei Ioannis Matthaei; altero habebuntur Acta Philippi et Thomae cum appendice et indicibus. nam, ut Actorum Andreae Parisiis a. 1895 editorum p. vii dixi, cum Lipsio decreuimus ut quaecumque ueterum illorum Actorum quorum Tischendorfi reliquias conquisierat, siue ea Leucii nomine siue sine nomine ferebantur, particulae esse quamuis corruptae retractatae breuiatae uiderentur, ea Actorum Tischendorfianorum corpore a nobis edendo comprehenderemus, reiceremus aut separatim ederemus nouos libros a certis scriptoribus, etsi sine nomine, at non sine ambitione quadam aut saltem artis aliquo studio ex illis Actis aut solis aut cum aliis libris coniunctis excerptos compositos adornatos. Acta Barnabae uisum erat omittere, mox tamen reputaui, si Tischendorfi nomen retineremus, licere plus quam is dedisset emptoribus praebere, minus non licere. itaque Acta illa aequae ac reliqua retractata cum paucis aliis eiusdem generis libris appendicis loco edere consilium est.

De edendis libris graecis inferioris aetatis qualia sunt fere haec Acta apocrypha optime dixerunt G. N. Hatzidakis (Byzantinische Zeitschrift I, 1892, p. 98), K. Krumbacher (Studien zu den Legenden des h. Theodosios, p. 264), I. Psichari (Etudes de philologie néogrecque, p. LXXXIV; CIV). uiam monstauerat Hermannus Vsener egregie pertractatis actis Pelagiae Marinae Christophori Anthusae Theodosii aliis. quorum praecepta et exempla dum multum ac diu perpendo et in Actis Thomae, in Narratione de miraculo a Michaelē archangelo Chonis patrato, in Actis Andreae, denique in his Actis apocryphis, quorum quam uaria sit condicio nisi qui manum admouerit haud

facile suspicetur, meas ipse vires exerior, haec mihi uisa est in re ualde lubrica non tam unice uera quam ceteris tutior et probabilior ratio, primum ut in ipsis paginis recensionem locum darem soli, emendationem omnem in imum marginem reicerem, deinde ut e codicum familiis, si quas constituere potuissem, non singulos aliquos instar omnium esse iuberem, quae est multorum aut inopia miseranda aut praua pigritia, sed cuiusque generis archetypum quantum per copias meas liceret restituerem atque eius lectiones solas, neglectis peculiaribus singulorum codicum sordibus, proponerem. itaque intra paginas, sicut faciendum uideri alibi docui (Classical Review VIII, 1894, p. 340), nihil de coniectura mutauimus nisi interpunctiones, spiritus, accentus, antistoecha, litteras adsimilatas uel non adsimilatas, item falso geminatas uel non geminatas. dedi igitur quam nunc recensionem dicimus, hoc est ea uerba quae unius cuiusque loci testes optimi tradiderunt, non qualia scripserunt librarii, sed qualia ut tum litterae appellabantur recitabant. neque librorum consuetudini uolui cum Tischendorfio quaedam concedere uelut ἴδεν, πρόσχες (de quo cf. Boissonade Anecd. gr. V p. 251; 315; 486), multa alia uix minus frequentia negare, sed cum Friderico Blass (Gramm. des neutestamentl. Griechisch p. 7), quoniam quo tempore consuetudo quaeque increbuerit nondum satis compertum est, consentio praeter pauca non prorsus certa, uelut κράβατος, δρομαῖος, alia omnia quae sunt illius generis ad normam superioris aetatis exigenda, librorum scripturam aut in imo margine memorandam aut, quantum grammaticis usui esse possit, in indices conligendam esse. emendationem autem omnem, hoc est quae ubique corrigenda uiderentur, in imis paginis adnotaui, et id quidem plerumque dubitanter etiam in eis locis in quibus multi certo emendari potuisse putabunt. qui meminerint de plerorumque horum librorum natura incertissimum esse iudicium num sint acta ipsa olim ab hominibus mediocriter certe litteratis scripta, an eadem acta cum aliquo studio atque intelligentia retractata, an postea ab aliquo librario inscito et oscitante corrupta et decurtata. in quibus si hoc aut illud uerbum correxeris neque librum ipsum repraesentaueris et eos qui de plurium eiusmodi librorum ex eisdem actis excerptorum necessitudine quaerere uolent in errorem induxeris. aliquando enim factum esse uidetur ut etiam homines paulo prudentiores, uelut is qui martyrium Andreae a me in Anal. Bolland. XIII (1894) p. 354 uel Supplem. cod.

apocr. II p. 46 editum confecit, aperta uitia describerent. nam quamuis proclive esset illa *ἐπιτρέψαι* et *ἐπιστρέψαι* permutare, uix tamen forte fortuna factum esse crediderim ut binis ternorum librorum locis eodem modo librarii peccauerint: cf. infra 30, 19; Epiphani p. 80; Narr. (Anal. Boll. XIII = Suppl. cod. ap. II) p. 371, 7 *ἐπιστρέψαντες* pro eo quod est *ἐπιτρέψαντες* positum; item 31, 23 (B); 63, 12 et 16; Narr. p. 371, 15 (P) *ἐπιστρέψης* pro eo quod est *ἐπιτρέψης*. Pagina autem 64, 12 qui *τὴν καταλειφθεῖσαν οὐσίαν* pro eo quod est *τὰ καταλειφθέντα* (cf. 1) posuit et *θιγεῖν* pro eo quod est *ᾠψασθαι*, datium tamen e uerbis *θιγεῖν* et *ᾠψασθαι* aequae mendose aptum conseruauit.

Emendationes non meas tantum sed etiam aliorum uiro-
rum doctorum si quas cognoueram et ueterum librariorum quas ex codicibus manu scriptis conlegeram diligenter protuli. coniecturae enim cur hominum recentiorum etiam ineptae (nam centenas fere futtiles pro singulis bonis excogitari satis constat), librariorum ne optimae quidem referri soleant equidem non intellego. itaque utrorumque inuenta eadem lance pensitauim. memorauim quaecumque memoria digna uidebantur, si quae recte aut probabiliter facta esse uidebantur, adnotaui. neutra in eum locum immigrare passus sum quem solis eis uerbis quae essent tradita, et optime quidem tradita, reseruatum esse uolui. coniecturas multas uel alienas uel meas dedi non quo uitia correcta putarem sed ut aliis corrigenda significarem. ubi nihil omnino adscripsi, ibi quae tradita erant aut uera esse aut certe tolerari posse mihi quidem uisum esse scias. et mei et operarum errores ut quam paucissimi essent sedulo curauim. sed uerbo adiecto, ut nonnulli consueuerunt, legentes admonere, errores qui uideantur non esse errores, nolui. item, cum codices a Tischendorffio adhibitos paene omnes denuo contulerim, fieri non potuit quin passim errores eius corrigerem: sed tacite id quoque fieri placuit.

In locis librorum sacrorum inuestigandis multum me adiue-
runt in Actis Tischendorffianis libri apocryphi ab Alexandro Walker in anglicum sermonem conuersi (Apocryphal Gospels Acts and Revelations, Ante-Nicene christian Library, t. XVI, Edinburgh 1873), quo interprete utendum est cautissime; in Actis Ioannis Zahn et James, alibi alii: ac tamen permulta ne praeterierim uereor.

Qui de opera mea iudicia facient quique praeterea haec acta quomodo emendari possint docebunt, hos ut quae scri-

pserint ad me mittant oro rogoque, ut in altero uolumine perficiendo eorum consiliis uti possim. nam raro huc *θεολογικά* perforuntur ac ne Parisiis quidem omnia repperi quae de Lipsii Actis scripta esse aut noueram aut suspicabar.

De Passione Andreae (p. 1).

Acta Andreae quae Tischendorf dedit p. 105 ss. primus quod sciam graece ediderat C. Ch. Woog (Presbyterorum et diaconorum Aethiopiae de martyrio s. Andreae ap. epistola encyclica, Lipsiae 1749). sed is cum solum codicem Oxoniensem descripsisset, Tischendorf duos Parisiacos alterius generis feliciter nactus haud feliciter admiscuit. etenim ut docui (Byzantinische Zeitschrift III, 1894, p. 458) habemus duos libros graecos *Ἀ τοῖς ὁφθαλμοῖς*, quem Woog edidit, et *Ἀπὸ τοῖς ὁφθαλμοῖς*, qui legitur in codicibus illis Parisiacis, ex uno latino conuersos *Passionem quam oculis*, quem pridem ediderant Mombricitius Surius Nausea. unde apparet hunc primo loco ponendum, illos si modo repeti oporteat separatim esse describendos.

Passionem igitur edidi ex his codicibus manu scriptis et exemplo typis expresso uno:

$\Pi \left\{ \begin{array}{l} M \text{ Montipessulanensi } 55 \text{ s. VIII aut IX} \\ P \text{ Parisiaco } 5327 \text{ s. IX} \\ X \quad \quad \quad 5273 \text{ s. XII} \end{array} \right.$

$\Xi \left\{ \begin{array}{l} D \text{ Diuionensi } 33 \text{ s. X aut XI} \\ E \quad \quad \quad 383 \text{ s. XI aut XII} \end{array} \right.$

Nau exemplo Nauseae Coloniae edito a. 1531

$\Sigma \left\{ \begin{array}{l} C \text{ Casanatensi Romano B I. 3. s. XII} \\ Q \text{ Parisiaco } 11748 \text{ s. X} \\ R \quad \quad \quad 11750 \text{ s. XI} \\ S \quad \quad \quad 14364 \text{ s. XII} \\ T \quad \quad \quad 9737 \text{ s. XII} \\ U \quad \quad \quad 12601 \text{ s. XII} \\ V \quad \quad \quad 13773 \text{ s. XII.} \end{array} \right.$

DE a Paulo Lejay mea gratia rogatus Emm. Debrie Diuionensis, *UV* Paulus Vallette nunc Lausoniensis, reliquos ego contulimus.

X eiusdem ordinis est ac *Π* sed passim siue correctus siue interpolatus. *Nau* eadem stirpe ortus atque *Ξ*, non nusquam

ab eo qui edidit leuiter corruptus est. nullus est integer, etiam uetustissimi et inter malos optimi *MPD* pessime interpolati sunt. *Nau* praeter *Ξ* adferendus fuit quia ipsis *DE* saepius, quin etiam semel (2, 5 *in filio*) solus, uerum seruauit. attuli ex uno quoque genere quaecumque ad uerba recensenda usui esse possunt, praeterea multa quae in eis exemplaribus scripta fuerunt ex quibus libri graeci fluxerunt. uerborum formas plerumque eas adhibui quas praebebant *MPQ* (etiam illa *suspensus* 7, 8 pro eo quod est *suspensos*, *fulgor* 33, 4 pro eo quod est *fulgur*, *patibulum* 5, 5 pro eo quod est *patibulo* positum huc refero) aut *MPT* (uelut 17, 3 *adletas*) aut *MP* cum *D* aut aliquo ex *Σ* concinentes. aut *M* aut *P* multa alia quae ueterem morem referunt exhibentem (uelut *diabulo inferris acciperit retenis* alia) solum sequi nolui.

Cum passione Andreae latina utrumque librum graecum uiris doctis proponendum esse putauit, alterum quia a Woogio olim e codice malo male editus diu uenerandae antiquitatis monumentum habitus est, alterum quia in eum inserta sunt non nulla ex aliquo martyrio sat uetusto, utrumque uero etiam cum discrepantia scripturae, ut quae ratio inter libros graecos et latinum intercederet iam omnes possent ipsi cognoscere. et spero fore ut eis haud ingratum fecerim qui qua ratione illius aetatis homines graeca uel latina conuertere soliti sint accuratius quaerere uolent. quorum si quis librum *Ἀ τοῖς ὁφθαλμοῖς* ei qui librum *Ἀπερ τοῖς ὁφθαλμοῖς* scripsit ad manus fuisse contenderit, equidem, qui ipse nunc uix putem posse aliam locorum quorundam plane similibus rationem reddi, minime mirabor, ualde mirabor si de ipsa re quam in ephemeride Byzantina exposui dubitauerit.

De paucis tamen quibusdam rebus non grauibis, quoniam postmodo plures Passionis codices cognoui ac praeterea libros graecos et latinum non semel totos retractaui, aliter me iam sentire hac occasione data libere profiteor. uelut 11, 1 quod illud *dicere* praetuli (nam in procliui res est), libri *Ἀπερ τ. δ.*, qui *discere* graeco *μαθεῖν* mutauit, error erit, non ut tum putabam (p. 463) libri *Ἀ τ. δ.* at plurima alia huius quoque scriptorem falsa legisse quiuis infra uidebit. 16, 4 illud *carcenis* in Passione latina uerum nunc uidetur, non ut olim (p. 465) coniectura inlatum; aberat id uocabulum ab eo exemplo quod in graecum conuersum est; reductum est coniectura in quosdam codices graecos. 22, 2 denique simpliciter errauisse

me fateor quod dixi (p. 463) illud *est* deesse, cum esset tantum loco motum.

Librum Woogianum dedi ex hisce codicibus manu scriptis:

O Oxoniensi Bodleiano Auct. E. 5, 12 s. XI

(quem esse eundem ac Miscell. 77 et Huntingtonianum 456 T. Madan me officiose docuit, Baroccianum autem 180 a Tischendorfio p. XLVI nescio quo errore dictum esse simul apparuit)

$\left\{ \begin{array}{l} Y \text{ Vaticano Pii II 22 s. XI} \\ M \text{ Messanensi s. Saluatoris 4 s. XI aut XII} \\ S \text{ Romano Bybl. Vict. Emm. 1680 (s. Andreae in Valle 61) s. XV aut XVI (inde a p. 10, 12).} \end{array} \right.$

O intercedente T. W. Allen a B. P. Grenfell, *Y* ab Augusto Mau descripti sunt, *S* a me horis uespertinis luce deficiente conlatus. huius pars prior (a p. 1 ad 10) ex alterius libri codice generis *A* sumpta est.

Ad alterum librum edendum hos adhibui codices:

$\Phi \left\{ \begin{array}{l} B \text{ Coislinianum 121 s. XIV} \\ Z \text{ scholae euangelicae Zmyrnensis 4 A s. XVI} \\ U \text{ Vaticanum graecum 866 s. XIII (a p. 1, 7 ad 10, 17)} \end{array} \right.$

$\theta \left\{ \begin{array}{l} A \text{ Parisiacum graecum 881 s. X} \\ V \text{ Vaticanum graecum 655 s. XVI} \\ X \text{ Ottobonianum graecum 422 s. XII} \\ U \text{ Vaticanum graecum 866 s. XIII (inde a p. 10, 17)} \end{array} \right.$

$\Gamma \left\{ \begin{array}{l} R \text{ Angelicanum B. 2. 2 s. X aut XI} \\ E \text{ Escorialensem Y II 9 s. XI.} \end{array} \right.$

UVX A. Mau a me rogatus, *R* et *Z* Hermannus Vsener et Philippus Meyer multo ante sibi et amicis, *ABE* ego contulimus. de *Z* etiam saepius quam significavi parum constabat, quoniam ubi Meyer nihil adnotauerat nesciebam utrum cum Tischendorfio an cum *B* faceret neque ipse post complures annos satis meminerat. e reliquis omnia ea rettuli quae ad cognoscendos Φ et θ uel $\Delta\Gamma$ scire interesset, singulorum ineptiis chartas inquinare nolui. *U* inde a p. 10, 17 a *A* quaedam perfidia usus accepit, a p. 11, 26 omnino ad eum transfugit.

Veteris martyrii particulae libro alteri insertae paene omnes leguntur aut in martyrio a me 1894 et 1895 edito aut in eis quae hoc loco subsequuntur, neque tamen ex eorum ullo excerptae sunt. plerumque igitur ubi codices inter se discrepabant ei fuerunt potiores habendi quos illi testes adiuuabant,

minime autem ex his corrigendi errores quos qui excerpait aut in exemplo suo legere aut ipse admittere potuit, uelut 26, 16 *μήτε μὴν* omisso *μήτε* priore; 28, 21 *ἀνόσια*; 30, 14 *νόμον*; ac ne illud quidem 26, 18 *ῥηῖᾶσαι*, quamquam id *AX* de coniectura correxerunt.

De Actis Andreae (p. 38).

Eius libri loco qui iam praeter particulas Φ generi insertas inter acta graeca non est numerandus alios tres subrogauimus, uel potius duos et tertii quantam fortuna seruauit partem. quos si cum Passionibus latinis, Gregorio Turonensi, Epiphanio, Actis et martyrio a me Parisiis 1895 editis coniungas, satis ampla materies erit ex qua cuius modi fuerint acta Andreae antiqua existimetur. nam res gestae pleraeque apud Epiphanium et in Actis illis cum laudatione contextis habentur, ipsius autem ueteris scriptoris quicumque fuit (cuius esse uidentur inter alia certe illa quidem 40, 15—22; 40, 24—41, 7; 41, 20—42, 6; 44, 12—13) uerba quamuis corrupta et extenuata ac diluta uix ullus liber, praesertim in sermonibus, plenius aut purius quam codicis Vaticani 808 paucae schedae exprimere uidetur. quamobrem hanc particulam primam posuimus, secundo et tertio loco martyria duo paulo magis retractata sed et ipsa ad acta antiqua quantum fieri potest repraesentanda non inutilia.

Codicis Vaticani 808 saec. X aut XI partim a me partim ab Augusto Mau descripti uerba omnia ut leguntur ita praeter pauca antistoecha, accentus, talia, excudenda curauim, in imis paginis quae emendanda esse uiderentur adnotaui, sed neque ea omnia me recte correxisse neque adeo menda omnia detexisse mihi uideor. nam cum ipsa narratio, quae facile intelligitur, haud paucis uitiiis manifestis sit conspersa, quanto plura in obscurissimis illis sermonibus a librariis peccata esse credemus? ac certe sunt quae ipse postquam saepe tractaui dubitem num intellegam. sed quid attinet coniectare? oculis suis cernet quam misere pleraque corrupta sint qui cum Actis Andreae a me 1895 editis p. 360, 16 ss., etiamsi ut decet meminerit ea ab homine erudito et dicendi perito retractata esse, hunc librum comparauerit. simul autem uidebit multa ab illo scriptore resecta esse quae quam contraria essent eis quae uolgo feruntur praeceptis de rebus diuinis homo inlitteratus qui hunc librum descripsit non sentiret.

De Martyriis Andreae (p. 46 et 58).

Martyria adieci non quo magni facerem sed quia utrumque quaedam quamvis pauca continet ex actis antiquis hausta quae nusquam alibi leguntur. ac priore quidem quod posui loco eius c. 1 ad quaelibet acta informari potuit, ad Prochori Acta Ioannis prope accedit; c. 2 ex apostolorum laterculo aliquo descriptum est; a c. autem 3 ad 8 si cum laudationis Andreae c. 34 et q. s. ad 37 et huius martyrii c. 14 cum laudationis c. 46 contuleris, statim cognoscas aut ex eodem fonte utraque esse deriuata, sed martyrium ab homine rusticiore conscriptum, qui uerba non ut ille ad oratorium dicendi genus conformauerit, aut laudationis illas partes ex martyrio deductas, et quidem ex martyrii codice nostri *V* quam *C* multo similiore. paulo diligentius autem scrutanti dubium non erit quin ex martyrio laudationis scriptor illam particulam excerpserit. primo enim de eis rebus quae c. 34—37 narrantur ne uerbum quidem refert qui reliqua fere omnia cum laudatore communia habet Epiphanius p. 69. dein c. 36 initio dum *ὥς δὲ πλήθῃ πολλὰ συνηθροίζετο* scribit suo more falsum illud *ὥς δὲ ὄχλος ἱκανὸς παρώκησεν* expressit quod in codice nostro *V* 50, 7 legitur, et p. 346, 17 illud *πεφύτενσαι* id quod codex *V* habet *πέπηξαι* (pro eo quod est 54, 23 *πέπηγας· πέπηξαι*) repraesentat. praeterea p. 337, 14 omittit uerba non illa quidem necessaria sed non inutilia quae sunt 49, 18—21 *ἡμεῖς - ἐπιγινώσκομεν*, et p. 336, 26 pro miris illis 48, 21 *ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ λόγου* supponit haec trita et insulsa *ὁ τοῦ Θεοῦ πατρὸς υἱὸς καὶ λόγος ὁμοούσιος*. denique c. 37 quoque falsa legisse etiam planius coarguitur interpolatione duplici. cum enim pro illis 50, 21 *ὁ ἐκβαλὼν σε σπεύδει ἐν Πάτραις*, quae *C* praebet, in codice nostri *V* simili legisset *ἐκβαλὼ σε· σπεύδε ἐν Πάτραις*, p. 337, 31 Andream Patris profectum totam Achaïam perlustrasse narrat ut possit idem nuntio nocturno parens Patras reuerti (corrigendum est quod ad Greg. Tur. p. 843, 29 adnotavi). iam igitur nobis quidem constat non ex eodem libro et laudatorem Epiphaniumque et huius martyrii scriptorem hausisse, eum autem librum quem hic ad manus habuit ipsa acta illa antiqua fuisse quae Leucii nomine ferebantur satis credibile uidetur. itaque nec 56, 2 *κρεμνόμενον* propter p. 347, 15 *κρέμασθαι* scribendum fuit et plerumque quae laudator cum codice *C* quam quae cum *V* communia praebet plus habent auctoritatis.

Alterum martyrium erunt qui mirentur quod ediderim, tam misere id corruptum est (nam ne duo quidem codices manu scripti coniungi potuerunt: separatim posui) tamque paucula noua in eo insunt, nam eadem fere leguntur uel in Martyrio a me a. 1895 edito quam Narrationem dicere debui, non Martyrium, et abhinc dicam, c. 22 et q. s. ad 38 (= Anal. Boll. XIII p. 365, 7—372, 29), uel infra 23, 28—36, 11. ac sane diu multumque dubitauī. uisum tamen etiam hoc in lucem proferre ut quae ratio inter reliquas passiones intercederet et quam multiplex antiqui illius fontis deriuatio esset clarius adpareret. est autem martyrium hoc alterum neque e Narratione deductum neque Passioni latinae in graecum conuersae 23, 28—36, 11 adpersum, sed et ipsum et Narrationis c. 23—38 et particulae illae Passioni insertae separatim e martyrio aliquo uetustiore excerpta sunt, quod si umquam ex aliqua orientis bybliothea emergerit, hos libros libenter aboleri patiemur, immo iuebimus.

Non e Narratione excerptum esse argumento sunt, praeter genus dicendi inter innumeras corruptelas rectum et proprium, quod uix potuit ex oratoriis ornamentis qualibus Narratio passim distincta est erui, loci haud pauci in quibus aut meliora praebet quam Narratio, uelut 59, 25—60, 6, cf. p. 366, 20—28; 62, 5, cf. p. 370, 1 et Epiphaniae p. 78; aut ea quae cum a Narratione absint alii libri in Actis Andreae fuisse testantur, uelut 58, 13 ἐπὶ τὰ μᾶστιξιν, cf. Passionis alterius 1895 editae c. 4 (= Anal. Boll. XIII, 1894, p. 375, 26) *septem ternionibus*; et 62, 15 τί τεχνάσασθαι, cf. Laudationis p. 348, 8; 62, 19 καὶ τὰ τοῦτον δῶρα, cf. Laudationis p. 348, 17.

Frustula autem illa Passioni in graecum conuersae inserta neque e Narratione neque ex hoc martyrio desumpta esse documento sunt loci sat multi quibus uicissim unus quisque liber cum uno altero a tertio discrepat. uelut Mart. alt. 60, 26 γνωρίζω σου τὸ μυστήριον habent Martyrium prius 54, 22 et Laudatio p. 346, 17, omittunt Narratio et Passio; Mart. alt. 61, 30 μὴ προδοῖς τὴν Καίσαρος πόλιν et χάρισαι Ἀχαιοῖς item habet Passio 28, 23, omittit Narratio p. 369, 17; cf. Mart. alt. 61, 15 et Pass. 28, 20 τίς ἡ κρίσις σου cum Narr. p. 369, 13 κακὴ κρίσις; Mart. alt. 62, 23 et Pass. 28, 27 μηδὲν φαγών cum Narr. p. 369, 19 τροφῆς μὴ μετασχών; eodem loco τῶν λόγων adiciunt Mart. et Narr., omittit Passio; cf. Mart. alt. 62, 5 et Pass. 29, 18 δισμίγριοι (Pass. alt. p. 376, 13 *ni-*

ginti milia) cum Narr. p. 370, 1 *δισχίλιοι*; denique Pass. 29, 18 habet integre οὓς *θεασάμενος ἐμμανεῖς γεγενημένους* (nisi quod *γενομένους* scribit), Mart. alt. 62, 6 et Narr. p. 370, 1 corrupte *ἐμμανῆς γενόμενος*; et quod magis mirere 62, 23 Mart. alt. cod. *Q* cum Narratione p. 369, 18 *δυσὶ* recte tradidit, cod. *P* 62, 1 cum Passione 28, 26 per utriusque interpolationem *τέσσαρα*.

Martyria haec edita sunt prius e codicibus

V Vaticano graeco 807 s. IX aut X

C Petroburgensi Caesareo 94 s. XII

alterum e codicibus

P Parisiaco graeco 770 s. XIV

Q Parisiaco graeco 1539 s. XI.

V descripsimus ego et Augustus Mau, *CP* ego, *Q* Eugenius Grauerol, ego relegi.

P et *Q*, ut supra dixi, quoniam nimium et quidem multis magnisque potissimum uerborum praetermissionibus inter se discrepant, separatim posui. ex *V* et *C* uerba scriptoris exprimere conatus sum, sed quo euentu ualde dubito. Petroburgensem multis locis interpolatum esse, quin immo multa uerba et multas sententias a librario adiecta esse mihi persuasum est, neque tamen *V* solum sequi potui, quia quaedam sunt in *C*, uelut ea quae a *V* aut propter homoeoteleuta praetermissa aut propter sententiam suspectam interpolata sunt, euidenter uera, alia quae iam abieceram recipere coactus sum ubi ab aliis testibus confirmata uidi. unde etiam de reliquis dubitatio suboriebatur.

Denique et eis qui hos libros emendare et eis qui Acta Andreae disiecta et dissipata quantum fieri potest colligere et reficere uolent prospecturum me existimaui si conspectum eorum locorum quibus res eadem relatae sunt infra ponerem.

23, 28—24, 19 = 54, 18; 60, 8; Laud. p. 346, 15; Narr. p. 367, 4

25, 23—26 = 54, 19; 60, 9; Pass. alt. p. 376, 3

25, 26—28 = Narr. p. 367, 22; Pass. alt. p. 376, 10

25, 29—26, 14 = 60, 12; Narr. p. 367, 23

26, 16—19 = 55, 20; 60, 14; Narr. p. 367, 25

26, 21—27, 22 = 60, 19; Narr. p. 368, 4; Pass. alt. p. 376, 13

27, 13—22 = Laud. p. 347, 17(?)

28, 8—29, 12 = 56, 3; 61, 11; Laud. p. 347, 21; Narr. p. 369, 9; Pass. alt. p. 376, 16

29, 15—30, 20 = 56, 9; 62, 3; Laud. p. 348, 3; Narr. p. 369, 25; Pass. alt. p. 377, 5

30, 23—25 = ?

31, 19—32, 9 = 62, 20; Narr. p. 371, 13; Pass. alt. p. 377, 18

32, 23 = 63, 3; Narr. p. 371, 23

32, 26—33, 10 = 63, 3; Narr. p. 371, 25

34, 15 = 57, 4

35, 8—9; 12—13; 14—16; 17—23 = 57, 8; 63, 7; Laud. p. 348, 25; Narr. p. 372, 1; Pass. alt. p. 378, 3

36, 9—10; 10—11 = 57, 15; 63, 13; Laud. p. 349, 1; Narr. p. 372, 13.

38, 2—39, 26 cf. Narr. p. 359, 24

39, 27—40, 22 cf. Narr. 362, 4; Laud. p. 345, 3

41, 8—35 cf. Narr. p. 362, 23

41, 15—18 cf. Laud. p. 345, 7

42, 7—44, 3 cf. Narr. p. 363, 5

44, 4—16 cf. Pass. alt. p. 374, 18

44, 17—45, 11 cf. Narr. p. 364, 28; Pass. alt. p. 374, 23.

47, 8—19 = Laud. p. 335, 13

47, 20—50, 24 = Laud. p. 336, 2; cf. Greg. Tur. p. 838, 31

51, 14 cf. Greg. Tur. p. 843, 14; 844, 2?

51, 20—52, 4 cf. 16, 2?

52, 5—23 cf. 16, 4?

53, 1—4 = 58, 9

54, 3—16 = 23, 8; 24, 2; 58, 12; Laud. p. 346, 10; Narr. p. 365, 9; Pass. alt. p. 375, 26

54, 17—55, 19 = 24, 7; 23, 28; 25, 23; 60, 7; Laud. p. 346, 13; Narr. p. 367, 2; Pass. alt. p. 376, 2

55, 20—56, 8 = 26, 1; 16; 60, 14; Laud. p. 347, 11; Narr. p. 367, 22; Pass. alt. p. 376, 10

56, 9—57, 2 = 29, 4; 15; 62, 12; Laud. p. 348, 7; Narr. p. 370, 19; Pass. alt. p. 377, 10

57, 3—7 = 34, 3; p. 63, 5; Laud. p. 348, 21; Narr. p. 371, 26; Pass. alt. p. 378, 1

57, 8—14 = 35, 8; 63, 7; Laud. p. 348, 25; Narr. p. 372, 1; Pass. alt. p. 378, 3

57, 14—20 = 35, 1; 24; 63, 12; Laud. p. 348, 29; Narr. p. 372, 11; Pass. alt. p. 378, 5

57, 21—24 = 37, 3; 7; Laud. p. 349, 17; Narr. p. 372, 26; Pass. alt. p. 378, 11.

58, 3—19 = 18, 8; 22, 1; 23, 8; 52, 24; Narr. p. 365, 8; Pass. alt. p. 375, 10

59, 1—60, 6 = 24, 2; 54, 12; Laud. p. 346, 13; Narr. p. 365, 24; Pass. alt. p. 375, 28

60, 7—18 = 23, 28; 24, 7; 54, 17; Laud. p. 346, 14; Narr. p. 367, 1; Pass. alt. p. 376, 1

60, 19—61, 6 = 26, 5; 21; Narr. p. 368, 4; Pass. alt. p. 376, 13

61, 7—12 = 27, 1; 13; Laud. p. 347, 16; Narr. p. 368, 13; Pass. alt. p. 376, 14

61, 12—62, 2 = 28, 1; 13; 56, 3; Laud. p. 347, 24; Narr. p. 369, 6; Pass. alt. p. 376, 18

62, 3—11 = 29, 4; 15; Laud. p. 348, 3; Narr. p. 369, 25; Pass. alt. p. 377, 5

62, 12—19 = 29, 5; 25; 56, 10; Laud. p. 348, 6; Narr. p. 370, 19; Pass. alt. p. 377, 10

62, 20—63, 6 = 31, 19; 33, 1; 32, 17; Laud. p. 348, 21; Narr. p. 371, 14; Pass. alt. p. 377, 17

63, 7—12 = 35, 8; 57, 8; Laud. p. 348, 25; Narr. p. 372, 1; Pass. alt. p. 378, 3

63, 12—64, 3 = 35, 1; 21; 57, 14; Laud. p. 348, 29; Narr. p. 372, 7; Pass. alt. p. 378, 5

64, 4—11 = 37, 3; 7; 57, 21; Laud. p. 349, 17; Narr. p. 372, 26; Pass. alt. p. 378, 11.

De Actis Andreae et Matthiae (p. 65).

Acta Andreae et Matthiae edidi ex his codicibus:

A Parisiaco supplementi graeci 824 s. X

B Parisiaco graeco 881 s. X

φ { *?* { *R* Palatino Vaticano 4 s. XI

θ { *D* Oxoniensi Clarkiano 43 s. XI

? { *Π* { *P* Parisiaco graeco 1539 s. XI

? { *C* Parisiaco graeco 1556 s. XV

? { *O* Ottoboniano Vaticano graeco 1 s. XII

ω { *Σ* { *M* Messanensi s. Saluatoris 4 s. XI aut XII

Σ { *N* Messanensi s. Saluatoris 29 a. 1307

E Escorialensi Y II 4 s. XVI.

Quorum et longe optimum *A* et deterrimum *C* iam Thilo et Tischendorf adhibuerant, Tischendorf praeterea *B*, qui est bonitate inter *A* et *θ* fere medius. *θ* ut ex *RDΠΩ* repraesentarem multo plus sudaui quam apparet atque etiam plus fortasse quam operae pretium fuit. oportuit tamen propter eos locos in quibus *A* et *B* deficiunt id negotium suscipi ac ne cum illis quidem coniunctus *θ* testis fuit prorsus inutilis.

D descriptus est a T. W. Allen qui etiam de reliquis Oxoniensibus liberalissime me edocuit. *ABPCMNE* ego, *R* et *O* partim Augustus Mau, accurate ut solet, partim ego contulimus.

Librorum *A* et *B* et quantum fieri potuit *θ* scripturam dedi praeter antistoecha accentus spiritus talia integram, item *RDΠΩ* aut *Σ* ubi *AB* deficiunt; praeterea ex *RDΠΩ*, item ex *PCOMNE* ea rettuli quae an fuerint in *θ* scripta aliqua de causa dubitari posset aut quae possent aliorum librorum scripturam inlustrare. singulorum librorum recentium et imperitorum (*RDPCOMNE*) lusus uel peccata manifesta silentio pressi, nisi quod ubi unum aliquem testem honestiorem produxeram etiam reliqua turba audienda erat aut singulorum defectio memoranda, ne contra illum uerba a me edita confirmare putarentur.

Erunt tamen qui uastam illam tot mendorum congeriem abominentur, fortasse merito. ego uero, postquam diu multumque de ea re cogitavi ac plus semel omnia in breuius contrahere conatus sum, tribus de causis ad hanc rationem redii. primum quod, quibusdam locis cum omnis traditae scripturae fides uno uel admodum paucis codicibus nitatur, magni refert hos bene cognitos esse; dein quod, cum nusquam operae meae magis me paeniteret, materiem saltem cum legentibus communicare uolui ex qua quod mihi parum bene cessisset ipsi sibi efficerent. denique, quoniam hic liber saepius uidetur quam ceteri in linguas recentiorum gentium conuersus esse, eis consulendum putavi qui eiusmodi studia persequuntur. multum enim afuit ut interpretes siue latini siue qui sunt linguis uolgaribus usu exemplaria optima adhiberent.

Inter *A* et *Φ* disceptare non semper facile fuit. *Φ* saepius sequi licuisse puto, idque fortasse tum debui cum certas quasdam formulas, quibus ille ut nemo alius horum actorum scriptor indulsit, tamquam duces habebam. uelut καὶ ἀποκριθεὶς ὁ δεῖνα εἶπεν nescio an reponendum fuerit pro eo quod est καὶ

λέγει ὁ δεινὰ et aliis eiusmodi sensiculis ubicumque aut *A* aut *Φ* illum praebeat. sed esse tamen in his rebus uarietatem quandam statuendam loci et in *A* et in *Φ* aequè ab istius modi formulis discrepantes arguunt. praeterea autem ex librorum *Φ* dissensu inextricabilis suboriebatur eam uiam ingredienti difficultas.

Horum discriptio ut quiuis uidebit prorsus certa est, quamquam non desunt quae cum ea congruere non uideantur, uelut quod singuli interdum soli cum *A* concinunt (71, 14; 72, 6 *AR*; 67, 9; 69, 3; 70, 10 *AO*; 66, 19; 75, 3; 93, 7; 97, 14 *AE*) aut quod *N* in parte posteriore a reliquis *Q* saepe discrepat: nimirum ex eiusmodi libro descriptus est qui ex alio aliquo ordinis *Θ* correctus erat. apostolum quod *Ματθαῖον* dixi, non *Ματθαῖον*, id quidem ex auctoritate librorum *ARQ* atque etiam *B*, qui postquam initio interpolatus est deinceps passim *Ματθαῖος* conseruauit, necessario faciendum est, etiamsi Lipsio (Die apokr. Apostelgeschichten I p. 546; III p. 135; 258) credas olim fabulas illas de Matthaeo factas esse. ne ille quidem qui iam Matthaei defensoribus accessit liber latinus uetustus prudentibus illud dissuadebit.

Dedi enim 85, 14 ss. horum actorum prisca aetate in latinum conuersorum particulam quandam e codice Romano Vallicellano, qui tum quidem cum eo usus sum nullo numero adiecto nuncupabatur plutei primi tomus III. qui scriptus est s. XI litteris Langobardicis siue Beneuentanis. eius quaternio qui incipit a f. 43 palimpsestus est neque tamen omnia deleta sunt. descripsi quantum potui. particulam illam non totam e schedis meis edidit Maximilianus Foerster (Archiv f. d. Stud. d. n. Sprachen XCI, 1893, p. 202). Acta Andreae et Matthiae leguntur etiam in cod. Vaticano latino 1274 s. XI f. 119 latine narrata sed tam libere ut ad uerba graeca recte constituenda uix ullam utilitatem adlatura fuerint.

Restat ut de eis libris pauca referenda esse uideantur quos aut totos abiciendos duxi aut quorum particulas tantum cognoui, quod plura ex eis parare aut nequiui aut nolui. ac primum quidem e codice Veneto Marciano VII 38 saec. XVII, quem Tischendorf *D* signauit et hic illic adhibuit, totum librum descriptum habeo. sed quoniam est cum *C* cognatus atque illo etiam deterior et in parte posteriore breuior, nihil ex eo efficere potui.

Est inter libros Guilelmi Froehner codex saeculi XI

quo per eximiam illius benignitatem uti licuit ad edendum a. 1895 Martyrium illud Andreae (= Analect. Bolland. XIII, 1894, p. 354). in eodem codice inest liber sic inscriptus: *Μαρτύριον καὶ περίοδοι τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἀποστόλου Ματθῳλλῆ*, incipit autem sic: *Ματθῳλλῆς ὁ τοῦ κυρίου ἀπόστολος κατὰ τὸν λαχόντα αὐτῷ κλῆρον πορευθεὶς εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρωποφάγων*, quem et ipsum ut accurate descriptum possideam Froehneri beneuolentiae debeo. eius natura est plane singularis, nam ipse Matthias inducitur *παρρησιασάμενος αὐτοῖς* (scil. τοῖς ἀνθρωποφάγοις) τὸν λόγον . . . καὶ πλείονων πιστευσάντων in monte sedens ac dies noctesque laudans deum et pleraque ea recordans quae et in Actis Andreae et Matthiae et in Actis Matthaei narrata legimus. sic autem illa quidem recordatur (nam in Actis Matthaei alia ratio est) ut qui deum de rebus gestis laudet, non hominibus res narret. itaque ad uerba Actorum emendanda subsidio esse non potuit. illud memorabile est quod de anthropophagis paulo plura quam nos scriptor ille compererat. nam haec apud eum illi dicunt: postquam Andreas quaesiuit (f. 118^v) *Τί οὕτως θρηνεῖτε τέκνα μου; θρηνοῦμεν* inquit *ἐαυτούς, ὅτι ἡ μορφή ἡμῶν ἀλόγων σαρκοφάγων καὶ ὅλοι ἐσμὲν ἄγριοι· καὶ ὅτι σὺ Ματθαία πρόσωπον ἔχεις καλόν, εὐπρεπές, φωτεινόν, <καὶ> ἐσκεπασμένον τὸ σῶμα καὶ στολὴν λαμπράν. πόδες δέ σου καὶ χεῖρες καὶ δάκτυλοι συγκείμενοι ἐναρμονίως· λευκανθῆς ἡ κεφαλὴ σου καὶ τὸ γένειον ἐπιθυμητὸς (scr. -όν?) ἐν θεωρίᾳ (?)· φωνὴ δέ σου ὡς αὐλοῦντος μέλος ἢ κιθαριζόντων ἤχος· ἐαυτούς οὖν συγκρίνοντες αἰσχνόμεθα· καὶ σοῦ μὲν <οἱ> ὀδόντες χεῖλεσιν κρυπτόμενοι, ἡμῶν δὲ οἱ ὀδόντες ὡς σύγχρων ἢ ἐλέφαντος*. Quorum precibus commotus Matthias uerbosis orationibus a deo impetrat ut polliceatur sibi illos formam humanam adepturos. id quod fieri uidemus Actorum Matthaei c. 7. Etiam simile illud puerorum paradisiacorum 217, 4 sic praeparatur (f. 121): *Καὶ εἶπεν ὁ κύριος Ἰησοῦς· Πορευθῶμεν εἰς τὰ μετέωρα τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολὰς. Καὶ ὤρμησάμεν ἐν στιγμῇ. καὶ εἶδον τὸν παράδεισον τοῦ θεοῦ· καὶ εἶδον ἐκεῖ νήπια παίζοντα μικρὰ καὶ τῶν καρπῶν μεταλαμβάνόντων (scr. -βάνοντα) . . . Καὶ λέγει μοι· Ὁρᾷς τὰ παιδία ταῦτα τὰ παίζοντα; ταῦτά ἐστιν ἅπερ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἀνείλεν μαχαίρᾳ* et q. s.

E codice Bodleiano Auct. E 5. 12 (Miscell. 77) s. XI intercedente W. A. C. Headlam particulas quasdam descripsit N. C. Smith, e quibus cognoui nullius eum esse pretii.

Codicis Mosquensis 364 (351 Matthaei) s. XV aut XVI f. 510 rogatu A. Kirpitchnikoff aliquot uersus descripsit Michailoff Mosquensis. uidi eum subsistere 78, 13 et esse eiusdem generis ac Venetum illum. nolui plura describi.

Codicem Vaticanum graecum 866 s. XIII ipse inspexi atque unam fere paginam descripsi. est autem non tam exemplum eius libri quem edidimus quam liber alius quo eadem fere res referuntur.

Codicem Vaticanum graecum 1190 s. XV cum olim inspexissem et cum Tischendorfi *D^b* paene ad litteram conuenire, scatere corruptelis et interpolationibus adnotassem, uolui tamen iterum iudicare, et cum particulas quasdam Alexander Riese amicus meus mihi descripsisset, nec tam arte cum Veneto coniunctum nec tam improbum esse uidi, sed tamen qui operi meo adhiberetur indignum.

Itaque de codice Ottoboniano 415 s. XV aut XVI in eo iudicio adqueui quod olim feceram, acta misere interpolata esse, partim in breuius contracta partim uerbosis sermonibus dilatata.

Vaticanus autem qui est inter Palatinos 68 s. XIII aut XIV particulam tantum actorum habet tam turpiter scriptam ut uix legi possit.

De codice Parisiaco graeco 1313 s. XV (f. 110^r) haec referre uisum est: *Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου ὅτε ἀπεισάλλη πρὸς τοὺς ἀνθρωποφάγους. εὐλόγησον πάτερ. Ὅτε ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος Ἀνδρέας ἦν ἐν τῷ Πόντῳ ἐν πόλει Ἀμασειᾷ καὶ ἐδίδασκε τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ*, mittit eum Iesus ad anthropophagos ut Matthaeum (*Ματθαῖον*) e carcere liberet. sunt autem pleraque ex actis Andreae et Matthiae sumpta, nisi quod f. 110 Andreas Amasia Sinopen missus esse et f. 162 Amasiam reuertisse narratur: *ὥς> δὲ ἔφθασεν τῇ Ἀμασειᾷ, ἦν ἐν ἡσυχίᾳ διάγων, δοξάζων* et q. s. (cf. Lipsius I p. 549); f. 110^r; 134^a; 137^a; 138^r Sinopensium di nominantur ut in codice Froehneri (cf. infra de Martyrio Matthaei) Pan et Satyrus (*Παν, Σάτυρος· Πάνος, Σατύρου· ὁ δὲ Πάντα, ὁ Σάτυρος*). f. 119—121 de infantia Iesu non nulla ex euangeliiis referuntur. f. 122^r; 125^r; 127^r Tyrine uel Tyrene (*Τυρίνην, Τυρήνην, Τυρήνης*) insula memoratur in qua Andreas hominem mortuum ad uitam reuocasse dicitur. f. 131^a in urbe quae appellatur *Συμερμήνη* (f. 159^r *Μυρμήνην*) diabolus Aegyptii sicut f. 146^r (cf. 100, 1) senis specie inducitur. f. 137^a et 160^r Plato ille quem e

Martyrio Matthaei nouimus cum apostolis sociatur. f. 159 et 160 omnes mortuos ad uitam reuocatos, omnia postremo feliciter euenisse accipimus. quae cum paulo pluribus eiusdem modi rebus ineptis ab eodem nebulone inuenta esse apparet qui reliqua pleraque susque deque habuit, uelut sphinges illas a c. 13 ss. ad 22 fere transtulit (f. 135ⁿ). pauca autem quae neque ex memoria repetiuit neque ex arbitrio finxit ita descripsit ut ad recensionem adhiberi uix possint.

De Parisiaco graeco 1611 cf. Lipsius I p. 549; de reliquis idem passim.

De Actis Petri et Andreae (p. 117).

Acta Petri et Andreae post Woogium et Thilonem Tischendorf edidit (Apocalypseon apocrypharum p. 161) e codice *B* Oxoniensi Barocciano 180 s. XII. in quo quae desunt e slauonico in germanicum conuertit Bonwetsch (Zeitschrift f. Kirchengeschichte V, 1882, p. 506 ss.), ego infra dedi e codice *V* Vaticano graeco 1192 s. XV, qui etiam in parte iam nota non sine fructu adhibitus est; cf. Lipsius I p. 553; IV p. 30. *B* maxima cum cura et liberalitate T. W. Allen contulit, *V* ipse partim contuli partim descripsi. ex actis slauonicis, item ex actis aethiopicis ab S. C. Malan in anglicum conuersis (The conflicts of the holy apostles, London 1871, p. 221 ss.) non nulla attuli quae mihi aut uera uisa sunt aut ueris indagandis utilia.

De Passione Bartholomaei (p. 128).

- Passio Bartholomaei latina quoniam ut docui (Analectorum Bollandianorum t. XIV, 1895, p. 353) antiquior est graeco libro qui ex illa haud ita pridem conuersus est, hunc insecitissime factum iterum edere uix operae pretium erat. nec edidissem, nisi hanc mihi legem posuissem ut ex Actis Tischendorffianis nihil in his nouis exemplaribus desideraretur. sed simul oportuit Passionem latinam describi, idque feci ut potui e libris manu scriptis illis quidem sat uetustis sed non tam bonis quam uellem. quin etiam cum nullum repperissem qui paucis quibusdam locis (uelut 129, 11; 12) ei par esset quo Nausea usus est, huius scripturam integram quamuis ab ipso interpolatam referre necesse fuit. e codicibus quoque manu scriptis multo plura quam uellem adnotaui. nam cum tres praeter

Nauseam ab una stirpe exstiterint, quinque ab altera, poteram utriusque generis communem scripturam memorare, libri cuiusque peculiaria peccata prorsus negligere, nisi omnes ex aliis libris interpolati essent (uelut 129, 3 duo *Γ*, quattuor *Δ* eodem fuco inliti sunt), praeterea uero, quo clarius appareret libri graeci condicio, eae singulares lectiones quae in eum penetrarunt adferendae fuissent. itaque etiam in hac parte uasto et nimis impedito operi uenia petenda est. in scribendi tamen ratione (*ae, oe, e, cotidie, inluminare*) libros meliores tacite secutus sum.

Libros latinos adhibui

<i>Γ</i>	{	<i>B</i> Bambergensem Q IV 59 s. XI
		<i>W</i> Wizanburgensem 48 s. IX
		<i>Q</i> Parisiacum 12604 s. XII
<i>Δ</i>	{	<i>M</i> Montipessulanensem 55 s. VIII aut IX
		<i>P</i> Parisiacum 18298 s. IX
		<i>R</i> — 17002 s. X
		<i>S</i> — 5273 s. XII
		<i>C</i> Bruxellensem 104 s. XII

Nau exemplum Nauseae Coloniae editum 1531.

B Guillemus Herding, cum paucos tantum locos ab eo quaesiuissem, eximia cum benignitate totum contulit. locos quosdam officiose inspexit F. Leitschuh bybliothecarius. de *C* primus me certiore fecit, deinde ipse amice et beneuole codicem contulit uir de uitis sanctorum in primis bene meritus I. van den Gheyn. *W* cum toto Abdia Hermanno Vsener Paulo Sonnenburg Paulo Wolters debeo. reliquos ipse contuli.

Γ (*BWQ*) *Nau* plurimis locis inter se similibus communem originem prae se ferunt, praeterea loco qui est 137, 8—139, 2 siue praetermisso siue non admisso. dubito enim utrum propter homoeoteleuton interciderit an insertus sit ab aliquo eiusmodi argutiarum amatore. de quo neque Tischendorf p. 250 neque Lipsius III p. 69 cogitauisse uidetur. atqui caremus illo loco sine incommodo, immo non sine commodo, et si quis scriptoris aetate aut paulo post adiecit minime mirum est quod idem genus dicendi adhibuit. etiam illa *ideo sicut* (137, 8) a *P* mutata, *sicut* a *CMRS* omissum, quasi sarturae quaedam indicia esse uidentur. sed utut est ego uel ideo in tacta reliqui ut possent graeca cum latinis comparari.

Non minus certum est *Δ* (*CMPRS*) ex uno eodemque fonte manasse, quorum simile id quoque exemplar fuit quod

homo Italus ueteris graeci sermonis et latini aequè imperitus ineptissime graecis si dis placet uerbis expressit. id opus uno codice Marciano Veneto 362 anno 1279 scripto conseruatum est, quem C. Castellani bybliothecae praefectus cum Tischendorf exemplo contulit: cf. *Anal. Bolland.* t. XIV (1895) p. 353. quae cum scripsi nondum cognoueram *Anecdota Byzantina* ab A. Vasiliev edita Mosquae 1893. qui p. xi ait *Acta Bartholomaei* ab eo lecta esse qui scripsit librum inter *Anecdota illa* editum p. 10 qui inscriptus est *Quaestiones s. Bartholomaei apostoli*. nam ibi quoque daemonem depingi (p. 15 ut in *Passione* 146, 23) et artificia quae in captandis hominibus adhibeat tradi (p. 18 ut in *Passione* 142, 31). atque ea re posse libri a se editi aetatem definiri. at nulla mihi quidem utrorumque locorum esse similitudo uisa est, et si maxime *Passionem* homo ille cognouerat, nulla tamen causa est cur graece ab eo lectam esse credamus, nam uerbum nullum conuenit nisi quod *πυρίναις ἀλύσει* uterque daemon uinctus esse narratur, quae res uix potuit aliter dici.

De Actis Ioannis (p. 151).

Acta Ioannis Tischendorf ediderat e codicibus Parisiaco graeco 520 et Vindobonensi hist. gr. 126. adiecit Theodorus Zahn (*Acta Ioannis*, 1880, p. 219) Thilonem (in programmata paschali Hallensi a. 1847) secutus locos in actis concilii Nicaeni alterius (a. 787) conseruatos, alios primus edidit e codicibus Marciano 363 et Parisiaco graeco 1468. nuper uero singularis pretii reliquias e codice Vindobonensi hist. gr. 63 magna cum sagacitate erutas Montague Rhodes Iames edidit uir iam antea de hoc litterarum genere bene meritus (*Texts and Studies* V, 1, Cantabrigiae 1897, *Apocrypha Anecdota* II p. 1). plura sed non tam eximia nobis conligere contigit, quorum alia aequè ac Iamesii inuentum et Tischendorffianis sinceriora sunt et Zahnianorum sinceritatem paene mirum in modum praestant, alia sane minus sunt certa. quae omnia sic digessimus:

I. Primo loco posuimus iter Romanum quod Tischendorf ediderat cum exilio Patmensi et reditu. quae recensui ex libris manu scriptis hisce:

P Parisiaco graeco 520 s. XI

W Vindobonensi hist. gr. 126 s. XV

A Ambrosiano A 63 inf. s. X aut XI

V Vaticano graeco 654 s. XII aut XIII.

A descripsit Fridericus de Duhn Hermannō Vsener suasore et contra legente; mihi dono dedit Vsenerus. *V* meum in usum descripserunt amici partim Ioannes Henricus Wheeler Americanus, quem ante tempus exstinctum doleo, partim Albertus Martin Baeterrensis nunc Nanceiensis. et hunc et *PW* ipse contuli.

Horum librorum ea est ratio ut *PW* iter Romanum et exilium sola cum consummatione quam infra dedimus coniuncta exhibeant; *A* eadem sed praefixa Prochori narratione de euangelio ab Ioanne scripto, quibus inscripta sunt haec f. 202: *Διήγησις ὅπως ἐξεδύθη τὸ θεῖον τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον παρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου καὶ εὐαγγελιστοῦ καὶ ἐν ποίῳ τόπῳ καὶ ἐν ποίαις ὥραις καὶ περὶ τῆς γενομένης αὐτῷ θείας ἀποκαλύψεως καὶ τῆς ἑξορίας αὐτοῦ καὶ μεταστάσεως.* incipit: *Τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ . . . τὴν χάριν ἐπιδόντος,* cf. Zahnii Acta Ioannis p. 150, 13. *V* autem is est quem Andreas Birch (Auctarii codicis apocryphi Fabriciani p. 261 ss.) Vaticanum 455 dixit nescio quo errore ductus. is habet inde a f. 87 Prochori uitam Ioannis (*Περίοδοι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου . . . συγγραφεῖσαι παρὰ Προχώρου . . .*) mirum in modum ex euangeliiis, e Sophronio ut uidetur, ac fortasse ex Symeone Metaphrasta, praeterea ex actis Ioannis antiquis auctam uel interpolatam. incipit sic: *Σαλπίαστέ φησιν ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι, ἐν εὐσήμεν ἡμέρᾳ ἑορτῆς ἡμῶν* (cf. Allatius de Symeonum scriptis p. 109; Fabricii Bibl. gr. X p. 257). Prochorus incipit a f. 93, iter Romanum f. 110 ss. eorum loco insertum est quae leguntur apud Zahnium p. 44, 17—47, 14. denique reditus Patmo legitur f. 145 et continuatur f. 146 consummatione (*τῇ δὲ ἐξῆς κυριακῇς οὔσης* 203, 9) et f. 148 ea narratione de qua egit Lipsius I p. 474: *ἐν δὲ τοῖς καιροῖς Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως μαγιστριανὸς παριὼν τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἐν ᾗ ἡ πέτρα ἡ ἀκρότομος ἔβλυσε μύρον* et q. s.

In recensendo itinere Romano *PW* sequendos existimaui paene solos. et cum sint proxime inter se cognati ubi alter uter solus ab *A* discedebat id silentio praeterire plerumque et licuit et oportuit. pauca tamen ex *A* recepi sine dubio recte ab eo seruata, cum pleraque eius propria interpolatione sint effecta procaci et ut saepe callida ita haud raro inepta. dubitavi tantum de rebus minoribus uelut *Οὐσπεσιανός, δορυαλώτους*, al.; sed etiam in his *PW* secutus sum, quamquam ueros

barbarismos nolim scriptoris imperitiae tribui: neque enim crediderim artis praecepta minus ei cognita fuisse quam librario *A*.

V a PWA ita discrepat ut non potuerit eadem recensione coniungi. quin immo ut dicam quod sentio mihi uisus est ex aliquo libro illorum simili excerptus et ex arbitrio a monacho aliquo (cf. 153, 27 τὸ κελλῖον ἡμῶν) qui post Iustiniani tempora fuerit (cf. quae supra diximus) ita mutatus esse ut Ioannis maiestas augeretur (cf. praecipue 153, 31 μᾶλλον ἐτίμησαν: etiam Θεολόγον eum constanter appellat) et res ex Prochori persona narratae esse uiderentur (154, 25 κἀμέ, id quod Lipsius I p. 483 miro errore pro indicio originis Leucianae habet, quamquam Hadriani nomen 153, 23 ex Prochoro sumptum esse I p. 482 intellexit). itaque non multum afuit ut prorsus eum abiciendum putarem. quoniam tamen aliter iudicauit uir primariae in his rebus auctoritatis R. A. Lipsius, qui I p. 482 etiam sinceriores eum testes habet, totum iuxta *PWA* ponendum curauit, ut sit penes lectores iudicium.

Eiusdem uiri clarissimi opinioni concessi ut aliam codicis *V* particulam quam ille edidit I p. 472, deque ea egit p. 473, hoc loco describerem: (f. 90) ὡς δὲ μαρτυρεῖ ὁ Βῆρος ὁ καὶ Εὐτυχῆς ὁ τούτου μαθητὴς ὅτι ἐβουλεύσατο ὁ τούτου πατὴρ Ζεβεδαῖος πρὸς γάμον συνάψαι τὸν Ἰωάννην, οὗτος δὲ τὸ ἐπήκοον ἔχων καὶ βουλόμενος τὸν πατέρα θεραπεῦσαι εἴξε τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ πατρὸς. ὁ δὲ Θεὸς ὁ προορίσας αὐτὸν εἰς ἀποστολὴν εὐαγγελιῶσθαι τοῖς ἔθνεσι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν τοῦτο γενέσθαι οὐ συνεχώρησεν, ἀλλὰ διὰ θείας φωνῆς τοῦτον ἐκώλυσεν, οὕτως αὐτῷ χρηματίσας· Χρηῶ σου Ἰωάννη. Τούτου οὖν τοῦ χρηματισμοῦ ἀκούσας ὁ Ἰωάννης ἀπὸ τότε ἐπέτεινεν ἑαυτὸν ἔτι καὶ ἔτι ἐν ταῖς ἀρεταῖς.

Ceterum tota illa narratio quae est de itinere Romano mirum quantum et sermone, qui est purior et magis perspicuus, et rebus, quae sunt incredibiles tantum, nullis arcanae illius rationis uestigiis notabiles, a ueris et antiquis actis apocryphis discrepet; e quibus si summam rem haustam esse Lipsio donabimus, a scriptore aliquanto recentiore et publicis christianorum praeceptis imbuto penitus retractatam esse necessario cum eodem statuemus. Polycarpi mentionem 160, 2—3 factam neque ut manifesto ab actis antiquis alienam delere neque temporum ratione habita a reliqua narratione diuolsam solam ante c. 106 ponere ausus sum.

II. Reditus autem Patmo qualis in codice *V* legitur quin habeat uix tantundem materiae ex illis, actis delibatae ne Lipsius quidem dubitauit. sed cum solus is codex quantum quidem scio miraculi illius de Ioanne in cortice natante memoriam ad nos usque propagauerit, illud autem *δηλητήριον* ab Ioanne impune haustum pertinere uideatur ad Abdiae narrationem c. 20 de Aristodemo, emblemata illa codicis *V* utique describenda fuerunt.

III. Sequitur narratio de eis quae post exilium facta sunt Ephesi, Zmyrnae, fortasse Laodiceae. Ac primum quidem de Lycomede et Cleopatra c. 18—29, in quibus est c. 27—29 de imagine Ioannis locus ille ab imaginum defensoribus in concilio Nicaeno altero exsecratus, dein de mulieribus in theatro sanatis c. 30—37, de templo Dianae c. 38—45, de sacerdote rediuiuo c. 46 et 47, de moechno parricida c. 48—55, de perdice c. 56. 57. Haec pleraque tradita sunt uno

R codice Patmensi 198 (*PIII'*) s. XIV

de quo cf. I. Saccelionis *Πατμιακή Βιβλιοθήκη* Athenis 1890 edita p. 108. Quae enim ibi memorantur *Περίοδοι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ Προχόρου συγγραφεῖσαι παρ' αὐτοῦ εἰς ἀπόδειξιν*, eis ueterum actorum particulae de quibus supra dixi ita insertae sunt ut commissura uix appareat neque tamen ut in Vaticano 654 res ex Prochori persona narrentur. De his diu est cum compereram e Victoris Guérin libro Parisiis a. 1856 edito (*Description de l'Île de Patmos*, p. 20 ss. et 112), qui p. 31 pauca quaedam de consummatione Ioannis descripsit. Sed nuper demum per Carolum Krumbacher inueni qui mihi thesaurum illum defoderet Alcibiaden Saccelionem uirum paulo post immatura morte optimis studiis ereptum; quo intercedente pars quaedam uitae Prochorianae et actorum uetustiorum particulae illae omnes descriptae, dein per alium hominem ita conlatae sunt ut de scriptura codicis satis constare non sine causa confidam.

Capitum 30 et q. s. ad 54 usque breuissimum quoddam quasi summarium habet cum uita Ioannis a Prochoro conscripta coniunctum

Q codex Parisiacus graecus 1468 s. XI, in quo solo leguntur c. 56 et 57 de perdice. infra codicem Patmensem describendum curauit.

IV. Patmensem dehinc de cimicibus Ioanni oboedientibus a c. 58 ad 61, de Drusiana et Andronico digna illa eroticis

scriptoribus graecis narrantem a c. 62 ad 86 comitatur a c. 58 ad 76

M codex Venetus Marcianus graecus 363 s. XII, quem Parisiis a. 1880 paulo ante quam a Zahnio in lucem protractus est descripseram, dein, cum haud paucis locis apographum meum a Zahnio discreparet, Alfredum Hilgard Venetiis tum commorantem rogavi ut eos locos inspiceret, de uno etiam Veludo praefectum bybliothecae adii. qui cum perofficiose inspecto codice mea omnia confirmassent, Zahnii errores adnotare supersedi. Vsenero cum apographum meum misissem is quae obiter coniecerat in margine adpersit, ego pleraque descripsi.

Accedit a c. 62 ad 86 Abdias qui dicitur, qui hanc actorum partem in latinum sermonem conuersam tam integram dedit ut ad uerba graeca recensenda haud paruo usui sit. quamobrem multa ex eo libro exscribenda esse existimaui qualem e codicibus Parisiacis et Wizanburgensi olim recensueram, nam edita exempla pleraque ex eo deriuata sunt quod a Lazio interpolatum est. Excipit Patmensem

C codex Vindobonensis hist. gr. 63 a. 1324 scriptus, qui c. 87 et q. s. ad 105 longam quandam orationem Ioannis de Iesu natura continet. hunc a se e tenebris protractum et ab I. A. Robinson descriptum M. R. Iames singulari liberalitate mihi utendum concessit, postea autem Vindobona huc missum ipse descripsi.

Cuius in clausula quae scripta sunt cum in Orientis christiani I p. 1245 neglecta indictione falso ita explicata uidissem ut annus significaretur 1292, neque ipse indictionem cum annorum numero conciliare potuissem, ad Hermannum Vsener refugii, qui aeram Anniani (cf. H. Gelzer, Sex. Iulius Africanus II p. 190) adhibitam esse docuit ab anno 5501 ante Christum natum incipientem, sic autem legendum esse: ἐτελειώθη δὲ αὐτῇ ἡ Θεία καὶ ἱερὰ βίβλος μὴν αὐγούστῳ ἡμέρα παρασκευῇ ὥρα ζ' ἥγουν δέκα (scr. δεκάδι) τοῦ αὐτοῦ· τοῦ ἔτους τρέχοντος ἑξακισχιλιάδος σὶν τοῖς ἑκατὸν ὀκτάκις ποσομένοις ἰκοσ(τοῦ δ') ἐβδόμῃς τε ἰνδίκτου, ut intellegatur dies Veneris mensis Augusti decimus a. post Ch. n. 1324. sequuntur haec: ἀρχιεραρχοῦντος δὲ τοῦ πάνν ἱερωτάτου μητροπολίτου Σωφρονίου ἥγουν δὲ τῆς πάσης Γοιθίας. '(<H> χεῖρ μὲν ἡ γράψασα τὴν δέλτον ταύτην, σιπ(ζομένην)??' (id est σηπομένην) γῇ καλύπτει ταύτην λίθος· γραφὴ δὲ μένει εἰς χρόνους πληρυστάτους.

Illius quoque orationis particulae quaedam dudum notae erant. quas cum recitasset Tarasius patriarcha patribus in concilio Nicaeno altero sedentibus, descripsit qui huius concilii acta composuit et repetierunt ex actis editis Thilo et Zahn. hoc autem uix est quod moneam quanti momenti sit ad iudicandum de eis omnibus quae codicibus Patmensi Veneto Vindobonensi tradita sunt. nam cum certum sit illas particulas in concilio Nicaeno ex ipsis actis antiquis prolatas esse, cum porro in his particulis codices nostri ab actis concilii paucis tantum uerbis discrepent, apparet etiam reliquas illas narrationes ex actis Ioannis non retractatis excerptas esse. quod quidem etiam per se satis elucet ex orationibus praesertim gnosticorum abstrusis sententiis refertis.

De emendando libro corruptissimo *C* cum multa diuersis temporibus ego et Iamesius inter nos communicauerimus, fieri potuit ut non semper, quod certe uolui, suum cuique tribuerim. scito igitur quicumque haec leget et liberalissime mecum illum egisse et peracute etiam cum in anglicum conuerterit et utiliter librum tractauisse. scito praeterea, si nimis confidenter de illius aut de aliorum coniecturis iudicare uidear, breuitatis id studio non adrogantia factum esse.

Adolfus Hilgenfeld quae de hac Actorum parte coniecit exerpsti ex eis quae dixit de Iamesii exemplo (Berliner philol. Wochenschrift XVII, 1897, p. 872, et Zeitschrift f. wissensch. Theologie XL, 1897, p. 467). alia per epistulam mecum communicauit.

Ad recensendas Actorum concilii particulas adhibui hos libros:

Σ	$\left\{ \begin{array}{l} \Sigma \\ \Sigma' \end{array} \right.$	<i>T</i> Taurinensem B II 9 n. 67 s. XIII (XIV?)
		<i>O</i> Ottobonianum Vaticanum graecum 27 s. XV
		<i>X</i> Vaticanum graecum 834 s. XV
		<i>Y</i> — — 1181 s. XV
		<i>Z</i> — — 660 s. XV
Σ'	$\left\{ \begin{array}{l} e \\ I \end{array} \right.$	Acta concilii edita a Ph. Labbe et G. Cossart, t. VII, Parisiis a. 1671
		I eadem in latinum conuersa ab Anastasio bybliotheuario.

Contulerunt egregia benignitate *T* Iosephus Mueller Taurinensis, *OXYZ* Albertus Martin Nanceiensis.

De Augustini epistularum loco quo hymni illius (197, 17) uersiculi quidam in latinum conuersi ad nos usque peruenerunt

liberalissime A. Goldbacher me edocuit quid legeretur in libris Vaticanis 495 et 499.

VI. Denique iam ad consummationem peruenimus. hanc nouem codicibus graecis aut totam aut partim traditam, praeterea in tres quattuorue linguas conuersam, aliquanto pleniorum et certiorum dedimus quam aut Tischendorf aut Zahn, ac restant tamen dubia plura quam uellemus.

{	<i>P</i>	Parisiacus graecus 520 s. XI
	<i>W</i>	Vindobonensis hist. gr. 126 s. XV
	<i>A</i>	Ambrosianus A 63 inf. s. XI
{	<i>V</i>	Vaticanus graecus 654 s. XI aut XII
	<i>R</i>	Patmensis 198 s. XIV
	<i>B</i>	Batopaedianus 379 s. XII
	<i>U</i>	Vaticanus graecus 866 s. XIII
	<i>M</i>	Venetus Marcianus 363 s. XII
	<i>Q</i>	Parisiacus graecus 1468 s. XI.

De plerisque iam dixi. *B* descripsit Ph. Meyer mihique liberalissime commodauit. *U* ipse contuli.

Praeterea adfuerunt

Metaphr Symeonis Metaphrastae commentarius de Ioanne a me olim ex codicibus Parisiacis expressus

21 Abdias qui fertur a me e codicibus Parisiacis et Wizanburgensi recensens

a Dormitio b. Ioannis (armeniace et latine) ed. P. I. Catergian, Vindobonae 1877

f Apocryphal Acts of the Apostles (syriace et anglice) ed. by W. Wright, Londini 1871

c Acta Ioannis (coptice) in italicum conuersa ab I. Guidi (Giornale della Soc. Asiatica Italiana II, 1888, p. 38)

d The conflicts of the holy apostles (anglice ex aethiopico) by S. C. Malan, Londini 1871.

Horum *PWA* consummationem cum itinere Romano coniungunt, *A* praeterea cum Prochori narratione; *RVQM* cum Prochoro admixtis aliis Actorum particulis, *BU* α̅f̅ separatim seruauerunt

Q a reliquis seposui, hos ita coniunxi ut ex *PWAVRBUM* quidquid discrepabat adnotarem, *Metaphr* 21 α̅f̅ c̅ cum libro a me edito aut concordantes aut discordantes ibi tantum aduocarem ubi aliquam lucem adferre uiderentur.

Petri Corsen librum qui inscriptus est Monarchianische Prologe, Lipsiae 1896 editum, postea demum quam Acta

Ioannis e manibus emiseram legi: pauca ex eo excerpta dum liber meus describitur adieci.

De Martyrio Matthaei (p. 217).

Martyrium Matthaei quod fertur edidi ex his libris:

P Parisiaco graeco 881 s. X

F Froehneri s. XI

$\Delta \left\{ \begin{array}{l} V \text{ Vindobonensi hist. gr. 5 s. X aut XI} \\ U \text{ Vaticano graeco 808 s. X aut XI} \\ E \text{ Escorialensi Y II 6 s. XII.} \end{array} \right.$

F Guilelmus Froehner sua manu descriptum dono mihi dedit. *V* Hermannii Vsener rogatu Hermannus Schoene amicissime, reliquos ego contulimus. *UE* cum artissime inter se coniuncti sint, Δ aut *VUE* aut *VU* aut *VE* consensum significat, *U* uel *E* solius propria nisi si qua causa erat tacui, item ubi *P* exstabat libri *V* solius propria. Δ ita a *P* discrepat ut initio aliud eiusdem libri exemplar, postea uero, a c. fere 18, paene alius liber esse uideatur. itaque cum etiam c. 11 nescio quo casu et propter schedam unam auolsam c. 13 et 14 a *P* absint, c. 11. 13. 14. 18—22. 24—31 ex Δ separatim describenda esse duxi.

Adieci etiam interpretationem latinam c. 9—31 uetustam quam descripsi e codice

E Escorialensi b I 4 s. IX.

eiusdem primorem partem e codice

Q Parisiaco latino 12598 s. VIII

Samuel Berger amicus meus a me rogatus ea benignitate quam alieni quoque norunt descripserat. dedi *E* ne una quidem littera mutata et *Q* discrepantiam totam nisi quae ad genus scribendi spectaret. emendationem quod attigi potius quam absoluere conatus sum periti probabunt. nimis multa enim uel praetermissa uel adiecta sunt, quod num fecerit interpres an eius librarii latini an is qui graecum exemplar scripsit quo ille usus est nescimus. illa uero ut monerem ne quis de *e* et *i*, *o* et *u*, *b* et *u* litteris permutatis. de *h* falso adiecta aut omissa, de *nicil* pro eo quod est *nihil* (uel *nichil*) posito miraretur, nulla causa esse uidebatur; neque enim pueri et tirones haec legent.

De *F* supra dixi in Actis Andreae et Matthiae. Acta Matthaei cum illis ita coniuncta sunt ut haec quoque primo ab

ipso apostolo narrari scriptor aut librarius ille nescio quis finxerit, deinde incepti oblitus nomen proprium et uerbi tertiam personam conseruari. descripsit autem modo ad uerbum modo liberrime, multa etiam praetermisit. tamen cum sit multis locis ad disceptandum inter *P* et *A* non solum utilissimus sed plane necessarius, discrepantiam attuli integram. nomen apostoli per totum librum *Ματθειας* olim fuisse uidetur, nam quibusdam locis, uelut statim in ipso titulo, *Ματθ|||ια* una littera erasa legitur, plerumque *ια* in rasura scriptum est, sed aliquando *ι* tantum, ne quis credat *αίο* erasum esse. rasuram totiens memorare nolui. meminerint legentes nullo loco sine rasura nomen scriptum esse. regis et familiae regiae nomina in ea libri parte qua Acta Andreae et Matthiae cum Actis Matthaei consueuntur sic scripta sunt: . . . τὸν ὄντα ἐκεῖ βασιλέα τέραν-
νον ᾧ ὄνομα Βουλβάρωνος . . . ἔνεκεν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Βουαρ-
γνείας καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Βουλδάνδρου καὶ τῆς τούτου γυναικὸς
Πέρας. De Pane et Satyro cf. 223, 6—7 et supra p. xxiii. Martyrium Matthaei incipit fere a f. 121^a imo, desinit cum f. 131^a, reliqua interierunt.

VUE quin eiusdem generis sint nemo dubitabit. inter *P* et *F* quae necessitudo intercedat non est tam facile disceptare. nam aut *F* primum interpolationis gradum tenet, alterum *A*, antiquiorem et puriorem martyrii formam *P* serauit; aut, quod mihi quidem paulo similis ueri uidetur, *PF* duo unius tamquam brachii rami, alterius tres sunt *VUE*. praeterea interpretes latinus saepe cum *FA* a *P* discrepantibus concinit; parum autem probabile est iam eius exemplum eadem interpolationis labe infectum fuisse qua postea *F* ac magis etiam *A* contaminati sint. restat igitur ut *P* quoque aut eius exemplar a communi omnium stirpe haud paucis locis aut per errorem aut uoluntate discesserit. quod si recte conlegimus, *P* erat fere ex *F*, ubi is cum *A* et interprete congruebat, corrigendus, eamque uiam plus semel ingressurus fui. deterruit cum necessitudo illa non satis certa, tum librorum *FA* condicio talis ut saepe communis utriusque lectio aut ab utroque aut ab altero utro corrupta esse uideatur: nolebam autem ab instituto illo meo digredi ut nihil quod diuinando adsecutus essem in ipsis paginis ponerem. denique occorrebat inde a c. 18 *A* tam longe a *P* et *F* et interprete latino diuagari uix ut fieri posset ut ex omnibus communis aliqua memoria conligeretur, *P* autem duobus locis mutilum esse, *F* ante libri finem deficere. quibus

rebus omnibus permotus sum ut librorum *PFA* et interpretatis latini communis archetypi in integrum restituendi conatu ab-sisterem, quattuor ut ita dicam riuos totidem alueis separatim ducerem. neque tamen ne quibusdam locis quae ex *F* aut *A* recipienda uiderentur asterisco significarem interdictum putavi. multo plura recipiet si quis uolet communem *PFA* et inter-pretis latini stirpem repraesentare.

Addenda et corrigenda.

p. 1 et 128 *Montipessul* 55 s *VIII* aut *IX*

p. 27, 20 ἀπαξ ἀπλῶς

p. 42, 9 *del* εἰς?? *cf Ph c 34*

p. 54, 3 *cf* psalm 57 (58), 5

p. 57, 7 ἔσφσας

p. 65 *Paris suppl gr 824 s X* •

p. 90, 5 *scr* αὐτόματος?

p. 116, 6 σῶσαι

p. 127, 4 ἐθέσπ.] *nescio quid corr v*

p. 145, 22 διασωθεισαν *Tischendorf*

p. 151 *Vat gr 654 s XII* aut *XIII*

Taurin B II 9 n 67 s XIII (XIV?)

† *acta Io syriace.*

Notarum explicatio.

<i>a</i>	significat	<i>anni</i> uel <i>anno</i>
<i>a b c</i>	„	correctores codicum <i>ABC</i>
<i>absc</i>	„	<i>abscisum</i> uel <i>abscisa</i>
<i>add</i>	„	<i>addit</i> uel <i>addunt</i>
<i>alt</i>	„	<i>alterum</i>
<i>a m</i>	„	<i>ante medium</i>
<i>apoc</i>	„	<i>apocalypsis</i>
<i>c</i>	„	<i>caput</i> uel <i>capite</i>
<i>cf</i>	„	<i>conferatur</i> uel <i>conferantur</i>
<i>compend</i>	„	<i>compendio</i>
<i>coni</i>	„	<i>coniecturam</i>
<i>conl</i>	„	<i>conlato</i> uel <i>conlatis</i>
<i>corr</i>	„	<i>correxerit</i>
<i>del</i>	„	<i>delendum</i> uel <i>deleri iubet</i>
<i>delend</i>	„	<i>delendum</i>
<i>dittogr</i>	„	<i>dittographiam</i>
<i>ed</i>	„	<i>edidit</i> uel <i>ediderunt</i>
<i>ep</i>	„	<i>epistula</i>
<i>Epiphan</i>	„	Epiphaniae monachi edita et inedita cura A. Dressel, Parisiis et Lipsiae 1843
<i>eras</i>	„	<i>erasum</i> uel <i>erasa</i>
<i>extr</i>	„	<i>extremo</i>
<i>e</i>	„	<i>extremo</i>
<i>f e</i>	„	<i>fere extremo</i>
<i>fem</i>	„	<i>femininum</i>
<i>fort</i>	„	<i>fortasse</i>
<i>Greg Tur</i>	„	Gregorii Turonensis librum de miraculis b. Andreae ed. Max Bonnet (Monum. Germ. hist., Script. rer. Meroving. I, Hannoverae 1885)
<i>homoeotel</i>	„	<i>homoeoteleuton</i>
<i>i</i>	„	<i>ineunte</i>
<i>i e</i>	„	<i>id est</i>
<i>Io</i>	„	<i>Acta Ioannis</i>
<i>l</i>	„	<i>legendum</i>
<i>lat</i>	„	<i>librum latinum</i>
<i>lau/(Laud)</i>	„	<i>Acta Andreae cum laudatione contexta edita in Analectis Bollandianis XIII (1894) et in Supplemento codicis apocryphi II Parisiis 1895</i>
<i>Lipsius</i>	„	R. A. Lipsii librum <i>Die apokryphen Apostelgeschichten und Apostellegenden</i> , Braunschweig 1883
<i>litt</i>	„	<i>litteram</i> uel <i>litteras</i>
<i>m</i>	„	<i>medio</i>
<i>mart pr</i>	„	<i>Martyrium Andreae prius</i>
<i>mart alt</i>	„	<i>Martyrium Andreae alterum</i>
<i>mg</i>	„	<i>marginem</i>
<i>Mt</i>	„	<i>Martyrium Matthaei</i>

<i>narr</i> (<i>Narr</i>)	significat	(<i>Narrationem</i> siue) <i>Martyrium</i> Andreae editum in Anal. Boll. XIII (1894) et in Suppl. cod. ap. II Parisiis 1895
<i>om A</i>	"	praetermissum in codice <i>A</i>
<i>p</i>	"	paginam
<i>pass</i>	"	Passionem Andreae
<i>pass alt</i>	"	passionem Andreae alteram editam in Anal. Boll. XIII (1894) et in Suppl. cod. ap. II Parisiis 1895
<i>Ph</i>	"	acta Philippi
<i>ponend</i>	"	<i>ponendum</i> uel <i>ponenda</i>
<i>praef</i>	"	praefationem meam
<i>q e</i>	"	<i>quod est</i>
<i>q s</i>	"	<i>quae sequuntur</i>
<i>ras</i>	"	rasuram
<i>repet</i>	"	<i>repetitum</i> uel <i>repetita</i>
<i>s</i>	"	<i>saeculi</i>
<i>scr</i>	"	<i>scribendum</i> uel <i>scriptum</i>
<i>sup scr</i>	"	<i>supra scriptum</i> uel <i>supra scripto</i>
<i>t</i>	"	tomum
<i>T</i>	"	Tischendorf
<i>Th</i>	"	acta Thomae
<i>u</i>	"	uerbum
<i>uu</i>	"	uerba
<i>uer</i>	"	uerum
<i>uid</i>	"	<i>uidetur</i> uel <i>uidentur</i> .

||||

....

καλ — δ[*κ*]*αλ*<*καλ*>

<...>

*καλ A(B)**καλ om (A)**μετ' αὐτοῦ τοῦ (om E) DE**ἡὺχ. ὁ (om MN) ἀνδ. Ω*

()

?

??

???

*

16

20, 2

significat rasuram

" litteras incertas

" inter *καλ* et δ ea legi quae inter eadem uerba supra posita sint" *κ* legi non posse" *καλ* adiciendum uideri

" aliquid intercidissee uideri

" *καλ A* et cum leui uarietate *B*" *καλ* una cum aliis uerbis *om A*" *μετ' αὐτοῦ τοῦ D μετ' αὐτοῦ E*" *ἡὺχ. ἀνδ. MN ἡὺχ. ὁ ἀνδ. OE*

" ex alio libro adiecta

" dubium uideri

" magis dubium uideri

" uix credibile uideri

" commendationem

" uersiculum 16 eiusdem paginae

" uersiculum 2 paginae 20 huius libri.

Passio sancti Andreae apostoli.

1 Passionem sancti Andreae apostoli quam oculis nostris uidimus omnes presbiteri et diacones ecclesiarum Achaiae scri-

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου.

1 Ἀ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ἴδομεν πάντες οἱ πρεσβύτεροι ^{5 105 Tisch} καὶ οἱ διάκονοι τῶν ἐκκλησιῶν Ἀχαΐας γεγράφαμεν πάσαις ταῖς

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου.

1 Ἀπερ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ἐθεασάμεθα πάντες οἱ τε πρε- ^{105 Tisch} σβύτεροι καὶ διάκονοι τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀχαΐας, γεγραφήκαμεν

Π	{	<i>M Montipessul 55 s VIII</i>	{	<i>C Casanatensis B I 3 s XII</i>
		<i>P Paris 5327 s IX</i>		<i>Q Paris 11748 s X</i>
		<i>X — 5273 s XII</i>		<i>R — 11750 s XI</i>
Ξ	{	<i>D Diuionensis 33 s X aut XI</i>	Σ	<i>S — 14364 s XII</i>
		<i>E — 383 s XI aut XII</i>		<i>T — 9737 s XII</i>
		<i>Nau exemplum Nauseae (Coloniae 1531)</i>		
			{	<i>U — 12601 s XII</i>
				<i>V — 13773 s XII</i>

m p x d e cet correctores

¹ incipit passio ΠΧΕCQ(V) || ap. om *M* pridie kalendas decembris. Π. add *M* quod est. Π. kalendas decembris add *P* alii aliter || ² Pass. - ap. om (Q) T || ap. om *MXU* || ³ diaconi *MXETV* || scripsimus *QRSUV*

{ *Y Vatic Pii II 22 s XI*

Γ { *M Messan s Saluatoris 4 s XI aut XII*

{ *S Rom Bibl Vict Emm 1680 s XV aut XVI (inde a p 10, 12)*

O Oxon Bodlei Auct E 5 12 s XII

⁵ ἅπαντες *Y* || ⁶ οἱ om *O*

Φ { *B Coislin 121 s XIV*
Z Zmyrn 4 A s XVI
U Vatic gr 866 s XIII
(a p 1, 7 ad 10, 17)

Δ { *A Paris gr 881 s X*
V Vatic gr 655 s XVI
X Ottob gr 422 s XII
U Vatic gr 866 s XIII
(inde a p 10, 17)
 Θ { *R Angelic B 2 2 s X aut XI*
E Escorial Y II 9 s XI

⁷ περὶ τοῦ καὶ τελείωσις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ πρωτοκλήτου ἀνδρέου B(Z) || μαρτ.] πράξεις καὶ μαρτ. UAX || ἀνδ. τοῦ ἀπ. UV || ἀνδ.] μαρτυρήσαντος ἐν πάτραις τῆς ἀχαΐας add Γ || ⁹ καὶ] οἱ add U || τῆς om BZ || γεγρ.] καὶ ἀποστέλλωμεν add BZ .

bimus uniuersis ecclesiis quae sunt in oriente et occidente et meridiano et septemtrione in Christi nomine constitutis: pax uobis et uniuersis qui credunt unum deum in trinitate perfectum, uerum patrem ingenuitum, uerum filium unigenitum, uerum
 5 spiritum sanctum procedentem ex patre in filio permanentem, ut ostendatur unus spiritus esse in patre et filio et hoc esse unigenitum filium quod est et ille qui genuit. hanc fidem didicimus a sancto Andrea apostolo domini nostri Iesu Christi,

ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ δύσει καὶ μεσημβρίᾳ καὶ
 10 ἄρκτῳ ἐν ὀνόματι Χριστοῦ διακειμέναις· εἰρήνῃ ὑμῖν καὶ πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν εἰς ἓνα Θεὸν τέλειον ἐν τριάδι· ἀληθῆ πατέρα γεννήτορα· ἀληθῆ υἱὸν γεννητὸν ἐκ πατρὸς· ἀληθὲς πνεῦμα ἅγιον ἐκπορευόμενον ἐκ πατρὸς καὶ ἐν νιῷ διαμένον· ἵνα γνωσθῇ ἐν πνεύμα ἅγιον εἶναι ἐν πατρὶ καὶ νιῷ, καὶ τοσοῦτον εἶναι τὸν
 15 μονογενῆ νιῷ ὅσον ὁ γεννήσας οἶδεν. ταύτην τὴν πίστιν μεμαθήκαμεν παρὰ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου τοῦ κυρίου

πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις ταῖς οὖσαις ἐν τε τῇ ἀνατολῇ καὶ δύσει καὶ τῇ ἄρκτῳ καὶ μεσημβρίᾳ ἐν τῷ τοῦ Χριστοῦ ὀνόματι καθι-
 20 σταμέναις· εἰρήνῃ ὑμῖν καὶ πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν εἰς ἓνα Θεόν, εἰς τριάδα τέλειαν, ἀληθινὸν πατέρα ἀγεννητον, ἀληθινὸν υἱὸν μονογενῆ, ἀληθινὸν πνεῦμα ἅγιον τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον καὶ ἐν τῷ νιῷ διαμένον, ὅπως δειχθῇ ἐν πνεύμα ἁγίον ἔσεσθαι ἐν τῷ πατρὶ καὶ τῷ νιῷ καὶ τοῦτον εἶναι μονογενῆ υἱὸν ὅπερ ἐστὶν ἐκεῖνος ὁ γεννήσας. ταύτην τὴν πίστιν μεμα-
 25 θήκαμεν παρὰ τῷ μακαρίῳ Ἀνδρέᾳ τῷ ἀποστόλῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν, | Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗτις τὴν πάθεισιν, ἥνπερ κατενώπιον

106 T

¹ qui *M(?)Q* item *Paris 3851 A s XI*: cf 24, 8; 25, 8 || ² mer.] in mer. *PXERT* fort recte || sept.] in sept. *PXERT* || constitutae (*X*)*EC* || ³ credunt] in *add MXΣ*: cf 3, 4 || ³⁻⁷ in trin. - genuit] patrem inuisibilem et (in unum *add XR*) unigenitum eius filium dominum nostrum iesum christum qui passus est pro saeculi uita et in unum spiritum sanctum (s. sp. *X*) paraclitum inluminatorem et doctorem totius ecclesiae catholicae *PXR* eiusdem symboli particulas passim inseruit *D* || ³ deum] et *add USU* || in *om PQV* *add pqv* || trinitatem *CQSTV* || perfectam *CTV* perfecta *QU* || ⁵⁻⁶ in filio - in patre *om Σ* || ⁵ in filio] et filio et *Ξ* || ⁷ fidem] et traditionem *add PXR* *RV*

⁹⁻¹⁰ κ. δ. κ. μ. *O* || ¹⁰ ἄρκτῳ *M* || ¹² γ. ἐκ. π.] μονογενῆ *O* || ἀληθὲς *om Γ* || ¹⁵ νιῷ *om Γ*: scr υἱὸν? || οἶδεν] εἶη coni *Wog*

¹⁷ πάσαις *Θ*: cf 28, 1 || οὗς. *om Θ* || ¹⁷⁻¹⁸ ἐν τῷ - καθ. ante ἐν τε *ΔΕ* || ¹⁷ τε *om BZ* || ¹⁸ καὶ τῇ] καὶ *VX* *om AR(E)* || ¹⁹ καὶ *om Δ* || ²⁰ εἰς *om Δ* || ²² διαμένοντα *UΕ* || δειχθεῖν *BU(Z?)E (om R)* || ²³ ἔσ.] τὸ *ΔΕ (om R)* || τῷ *alt* | ἐν τῷ *UΕ om AX(R)* || ²³⁻²⁴ καὶ τοῦτον - γεννήσας] ἐπάρχον ἐν θεότητι μὴ *Θ* || ²³ scr τοῦτο? || μονογενῆν *U* || ²⁵ τοῦ μακαρίου ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου *Θ*: cf 6, 15; 21 || ²⁶ οὐτ.] καὶ *add Θ*

cuius passionem, quam coram positi uidimus, prout possumus explicamus.

2 Proconsul itaque Aegeas Patras ciuitatem ingressus coepit compellere credentes Christum ad sacrificia idolorum. cui occurrens sanctus Andreas dixit: Oportebat ut tu qui iudex 5 esse hominum meruisti iudicem tuum qui est in caelo cognosceres et agnitum coleres et colendo eum qui uerus deus est ab his qui ueri dii non sunt animum reuocares. Cui Aegeas dixit: Tu es Andreas qui destruis templa deorum et suades

ἡμῶν | Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗ τὴν μαρτυρίαν οἱ παρόντες ἴδομεν ἐν 10 106 T οἷς δυνάμεθα ἀφηγοῦμεθα.

2 Αἰγέας οὖν ὑπάτος τὴν τῶν Πατρῶν πόλιν εἰσελθὼν ἤρξατο κρατεῖν καὶ συνωθεῖν τοὺς τῷ Χριστῷ πιστεύοντας εἰς τὰς θυσίας τῶν εἰδωλῶν· ὃ προσδραμὼν ὁ ἅγιος Ἀνδρέας εἶπεν·¹ Ἔδει σε τὸν δοκοῦντα κριτὴν εἶναι ἀνθρώπων τὸν οὐράνιον κρι- 15 τὴν σου ἐπιγινώσκειν καὶ ἐπεγνωκῶτα σέβασθαι καὶ σεβόμενον τὸν ἀληθινὸν θεὸν ἐκ τῶν μὴ ὄντων ἀληθινῶν θεῶν τὸν νοῦν ἀποστρέψαι. Αἰγέας εἶπεν· Σὺ εἰ Ἀνδρέας ὁ καταστρέφων τοὺς

ἡμῶν προκειμένων ἐωράκαμεν, καὶ ὅσον δυνησόμεθα ἐκπληρώ- 20 σομεν.

2 Ὁ ἀνθύπατος τοίνυν Αἰγέτης εἰς Πάτρας τὴν πόλιν εἰσεληλυθὼς ἤρξατο συνωθεῖν τοὺς πιστεύοντας τῷ Χριστῷ εἰς τὰς τῶν εἰδωλῶν θρησκείας· ᾧτινι προσδραμὼν ὁ μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν· Ἔδει σε, ὡς ἀρχοντα ὄντα τῶν ἀνθρώπων συνεδοκίμασας, τὸν κριτὴν σου τὸν ὄντα ἐν τῇ οὐρανῇ ἐπιγινώσκειν 25 καὶ ἐπιγνοὺς σεβασθῆναι καὶ σεβόμενος αὐτόν, ὅς ἐστιν θεὸς ἀληθινός, ἀπὸ τούτων τῶν μὴ τυγχανόντων ἀληθινῶν θεῶν τὸν λογισμὸν ἀνανεῶσαι· ᾧτινι ὁ Αἰγέτης εἶπεν· Σὺ εἰ Ἀνδρέας

¹ quam om C || pr. poss. om ΠΧ || ³ egeas fcre constanter Σ egiathas et talia passim q || ⁴ christo NauCQT in christum DRUVX in christo E iesum M: cf 2, 3; 19, 5; 23, 2; 27, 2; 30, 1 || ⁶ hom. esse PDΧ || esse om T || mer.] conprobaris CQTUVr || ⁷ est deus ΞC(T) || deus om S || ⁸ uere P(R)

¹⁰ οἱ || ἦν M recte: et ipse coniecera || ἴδαμεν Γ οἶδαμεν M: cf 1, 5 || ¹¹ οἱ O || δυν.] καὶ O || ¹² αἰγέας O ἐγέας Γ (semel adnoto) || οὖν O || add O || τῇ O || τῶν om Υ: del? || πόλει O || ¹³ χρ. καὶ del? || ¹⁴ ᾧτινι O || προσδ. om O || ¹⁵ τ. δοκ. om O || εἶναι] ὄντα O || ἐπουράνιον O || ¹⁶ ἐπιγινώσκοντα M ἐγνωκῶτα O || ¹⁷ θ. τ. ν. om O || ἐπιστρέψαι O

¹⁹ προκειμένην Α(Γ) || ἐωρακότες ΑΧΓ || δυν. ἐκπλ.] δυνάμειος ἔχομεν ἀναγράψασθαι οὐκ ὠκνήσαμεν (Θ) || ²¹ πάτρα Β πάτραν Ζ || ²³ τὴν Θ || θρησκείαν Θ || ὁ μ. ἀ. πρ. Θ || εἰσδραμὼν Φ || ²⁴ ὡς om Θ: ser ds || ὄντα post ἀνθρ. (Θ) om ΒΖ || συνεδ.] εἶναι ΒΖ om Θ (cf 9, 21) καὶ δικαστὴν add Β(Ζ?) || ²⁵ τὸν - ἐπιγιν.] ἐπιγινώσκειν τὸν ὑπάρχοντα ἐν τῷ οὐρ. (Θ) || ²⁶ ἐπιγινόντα Θ || κ. σεβ.] σεβόμενον δε Θ || ²⁶⁻²⁷ ὅς - ἀλ.] ὡς θεὸν ἀληθινὸν Υ θεὸν ὄντα ἀληθινὸν Θ || ²⁸ λογ.] σου add Θ || ἀναν.] ἀναστῆλτα(Θ): cf 22, 21 Θ || ᾧτ.] πρὸς ὃν (Θ): cf 23; 7, 18; 22, 19 || εἰ] ὁ add ΒΖ

hominibus ad superstitionem sectam quam nuper detectam Romani principes exterminari iusserunt? Andreas respondit: Romani principes nondum cognouerunt hoc quod pro salute hominum ueniens dei filius docuerit ista idola non solum deos
 5 non esse, sed esse daemonia pessima et inimica humano generi, quae hoc docent homines unde offendatur deus, et dum offensus fuerit auertatur et non exaudiat, et cum auersus fuerit et non

107 T 10 ναοὺς τῶν θεῶν καὶ ἐκπλανῶν τοὺς ἀνθρώπους πρὸς ἀναίδῃ
 15 θρησκείαν ἦν περ ἀρτίως οἱ Ῥωμαίων ἄρχοντες ἐξαλειφθῆναι
 ἐκέλευσαν; | Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας εἶπεν· Οἱ τῶν Ῥωμαίων ἄρχοντες
 οὐπω ἐγνώσαν τὴν ἀλήθειαν καὶ ὅτι ὑπὲρ σωτηρίας τῶν ἀν-
 θρώπων ἐλθὼν ὁ τοῦ Θεοῦ υἱὸς ἐδίδαξεν ταῦτα τὰ εἰδῶλα οὐχὶ
 μόνον Θεοὺς μὴ εἶναι, ἀλλ' εἶναι δαιμόνια ὀλέθρια ἐχθραίνοντα
 τῇ ἀνθρωπίνῳ γένει. οἱ τοιαῦτα διδάσκουσι τοὺς ἀνθρώπους
 15 ὅπως τῇ θεῇ προσκρούσωσιν, ἵνα ἐν τῇ προσκρούσει αὐτοὺς
 αὐτῇ ἀποστραφῇ καὶ μὴ εἰσακούσῃ, καὶ ἀποστραφέντος αὐτοῦ

107 T 20 ὁ καταλύων τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν καὶ ἀναπείθων τοὺς ἀνθρώ-
 πους πρὸς τὴν θρησκείαν ἦν περ ἔναγχος κατενεχθεῖσαν οἱ
 Ῥωμαῖοι βασιλεῖς ἐξαφανίσαι ἐκέλευσαν; | Ὁ μακάριος Ἀνδρέας
 25 εἶπεν· Οἱ Ῥωμαῖοι βασιλεῖς οὐδέπω ἐπέγνωνσαν τὴν ἀλήθειαν
 καὶ τοῦτο ὅπερ διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν ἐλθὼν ὁ τοῦ
 Θεοῦ υἱὸς ἐδίδαξεν ταῦτα τὰ εἰδῶλα οὐ μόνον μὴ εἶναι Θεοὺς,
 ἀλλ' εἶναι δαιμόνια αἰσχίστα καὶ τῇ ἀνθρωπείῳ γένει ἐχθραί-
 νοντα, ὅπερ τοῦτο διδάξωσιν οἱ ἄνθρωποι ὅθεν προσκρούεται
 25 Θεός, ὥς ἐν τῇ προσκρούεσθαι αὐτὸν ἀποστρέφεσθαι καὶ μὴ εἰσα-
 κούειν, καὶ ἐν τῇ ἀποστρέφεσθαι καὶ μὴ εἰσακούειν ἐχέσθωσαν τῇ

¹ ad om (D?)EQ [|||| (D?)R || sectam <conueriti>? || delatam CQTV || ² exterminare XCR || resp.] dixit NauCSTV: cf 9, 1 || ³ cog.] ueritatem et add CQTV || ⁴ docuit Ξ || ⁵ et om CQSTU || hum. gen. in. CQSTUV || ⁶ qui U || doceant ΠΞQ || et] ut NauCTUV (fort recte sed cf 7) et ut Ξ [|||| Q || ⁷ et prim] ut CRS: cf 6 || auersatus ΠX

⁸ πλανῶν O || ⁹ οἱ] οἱ τῶν O || ¹³ ἀλλὰ O || εἶναι om O || ¹⁴ τοῦ ἀν-
 θρωπίνου (ἀνθρωπίνου Y) γένους Γ || οἷ] & H' oog || ¹⁶ αὐτοῦ] αὐτοῖς Γ

¹⁷ εἰδῶλων ΦAVU || ἀνθρ.] σπεύδην add U || ¹⁸ πρὸς] περὶ Θ καταλιπεῖν BZ || κατεν.] γανείσαν (Θ) θρησκείην BZ || ¹⁹ scr Ῥωμαῖοι? cf 20 || βασ.] προσέταξαν τὴν δὲ σὴν add BZ || ²⁰ Ῥωμαίων ΘBZ || οὐδέποτε Θ || ἐγνώσαν UV(Γ) || ²¹⁻²² ὅπερ - ἐδίδ.] σαφῶς (cf 8, 20) διδάσκει δ νι. τ. θ. δ διὰ τ. τ. ἀ. σωτ. (σωτ. τ. ἀ AX: cf. 6, 23) ἐλθὼν (A) || ²¹ ἀνελθὼν U ἦλθεν B ἀνῆλθεν Z(?) || ²² διδάσκων BZ διδάσκει (Γ) || εἶναι] αὐτὰ add BZ αὐτοὺς add U || ²³ ἀλλ' ε.] ἀλλὰ VXR(Z?) ἀλλὰ καὶ A (om E) || ἀνθρωπίνῳ BZΘ: cf 5, 26; 11, 24 || ²⁴ ὅπ. τ. δ.] καὶ μηδαμῶς σέβειν U || ὅπ. τ. om A(Γ) || scr ἀπὸρ? || διδάσκοντα A(Γ) || οἱ ἀ.] τοὺς ἀνθρώπους U(Z??) Θ || ὅθεν om Θ || προσκρούειν Θ || ²⁵ θ.] τῷ θεῷ AE (om R) || ἐπακούειν Γ || ²⁶ κ. ἐν - εἰσακ. om BE || κ. ἐν τῷ] ἐν τῷ οὖν A (om Γ) || καὶ] ὅς Z(?) || ἀποστρ.] προσκρού-
 εσθαι αὐτὸν Z(?) ἐναντιοῦσθαι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων U || ἐπακούειν U ||
^{26-5, 10} αὐτ. τῷ δ. (Θ)

exaudierit habeantur a diabolo ipsi captiui, et tamdiu eos deludat quamdiu de corpore exeant rei et nudi nihil secum praeter peccata portantes.

3 Aegeas dixit: Ista superstitiosa et uana uerba Iesus uester dum praedicaret, Iudaei illum crucis patibulum adfixerunt. Andreas respondit: O si uellis scire misterium crucis, quam rationabili caritate auctor humani generis pro restauratione nostra hoc crucis patibulum non inuitus sed sponte suscepit! Aegeas dixit: Cum traditus adseratur a suo discipulo

καὶ μὴ εἰσακούοντος κατασχεθῶσιν ὑπὸ τοῦ διαβόλου αἰχμάλωτοι 10
καὶ ἐπὶ τοσοῦτον αὐτοῖς ἐμπαίξῃ ἕως οὗ ἐκ τοῦ σώματος ἐξέλθωσιν κατακεκριμένοι καὶ γυμνοί, μηδὲν μεθ' ἑαυτῶν ἐκτὸς ἁμαρτιῶν βαστάζοντες.

3 Αἰγέας εἶπεν· Ταῦτα ὑπέρογκα καὶ μάταια εἰσὶν ῥήματα·
ὁ γὰρ Ἰησοῦς ὑμῶν ἐν τῷ κηρύσσειν ταῦτα Ἰουδαῖοι αὐτὸν ἐν 15
τῷ σταυρῷ προσήλωσαν. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Ὡ εἰ
ἡθέλεις εἰδέναι | τὸ μυστήριον τοῦ σταυροῦ οἷα ἐπιθυμητῇ ἀγάπῃ 108 T
ὁ κτιστὴς τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ συστάσεως ἡμετέρας

διαβόλῳ αὐτοὶ αἰχμάλωτοι, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον αὐτοὺς διαπαίξοιεν
ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ σώματος ἐξέλθωσιν ἔνοχοι καὶ γυμνοί, μηδὲν 20
μεθ' ἑαυτῶν πλὴν τὰς ἁμαρτίας βαστάζοντες.

3 Ὁ Αἰγατίης εἶπεν· Ταῦτα περιττὰ καὶ μάταια εἰσὶν
ῥήματα. ἔπει δ' ὁ ἐμέτερος Ἰησοῦς ἐν τῷ ταῦτα κηρύττειν τοῖς
Ἰουδαίοις, αὐτὸν τῷ τοῦ σταυροῦ ξύλῳ προσήλωσαν. Ὁ μακά-
ριος Ἀνδρέας ἀπεκρίνατο· Ὡ εἰ βούλει ἐπιγνῶναι | τὸ μυστήριον 25 108 T
τοῦ σταυροῦ, ὅποια εὐλόγῃ ἀγάπῃ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀνθρωπείου
γένους ὑπὲρ τῆς ἀνακλήσεως ἡμῶν τοῦτο τὸ τοῦ σταυροῦ ξύλον
οὐχὶ ἀκουσίως ἀλλ' ἐκουσίως ὑπεδέξατο. Ὁ Αἰγατίης εἶπεν·

¹ a om Π(X)Q || ² quousque ΠXΞRSV ||| ||| Q donec q || ⁴ uana] sunt add P(E)CQ(S?)TUV || uerba] nam add (E)CQ(S?)U || ⁴⁻⁵ dum pr. ies. u. ΠX || ⁵ dum] haec add ECQTUV || patibulo MΞNauCRSTV || ⁶ A.] sanctus (?) a. R || uelles DNauQU ue//lis M uelis XECRST(V) || ⁸ hoc cr. pat. om ΠXS || spontaneus V: cf 6, 3 || ⁹ suscepit CRSTV

¹¹ ἐπὶ om Γ: del? || αὐτοὺς O || ¹² ἐκτὸς] πλὴν τῶν O || ¹⁴ ὁ. κ. μ. ε. O || ¹⁵ Ἰησ.] ὁ χριστὸς O || ταῦτα κηρ. et add οἱ O || ¹⁵⁻¹⁶ ἐν τ. στ. α. Υ ἐν στ. α. Μ || ¹⁶ del τῷ? || εἶπεν O || ὦ om Γ ἀνθρῳπε add O ||

¹⁹ αὐτοὶ om U || διέπειξεν et add ἡ πλάνη ὥστε U || ²⁰ ἐφ' ὁ.] ὥστε et add ἐξεροχόμενων (Θ) || ἐκ om Δ || ἐξ. ἐν.] εὐρεθῆναι ἐρήμους (Θ) || γυμνοὺς Δ || ²¹ τῶν ἁμαρτιῶν U(Z?)(Θ) || βαστάζοντας UJ || ²²⁻²³ εἰσιν ὁ.] ὁ. τεγγάνον-
σιν (Θ) || ²³ ἐπεὶ ὁ] ὁ γὰρ Θ || ²⁴ τῷ τ. στ. ξ. αὐτ. Θ τῷ τ. ξύλον αὐτ. σταυρῷ BZ || ²⁵ ἀποκριθεὶς εἶπεν (Δ) || ὦ om UR(X) αἰγατία add BZ || ²⁶ ποῖα A: cf 6, 18 || ἀρχ.] τῆς ζωῆς αἰδ Δ(Γ) || ἀνθρωπίνον ΔE(Z?): cf 4, 23 || ²⁷ ἀναγεώσεως Φ: scr ἀνακλήσεως? cf 9, 21; 10, 21 || τοῦτω Φ || τῷ UΑ om BZ || ξ. τ. στ. ΔE (om R) || ξύλῳ ΦΑ || ²⁸ ὑποδεξάμενος U προσηλώθη et αἰδ ἐγὼ σοι ἐρῶ BZ

et a Iudaeis tentus et praesidi adductus et ad petitionem Iudaeorum a militibus praesidis crucifixus, quo modo tu dicis eum spontaneum crucis subisse patibulum? Andreas respondit: Ideo ego dico spontaneum quoniam simul cum ipso fui cum a
5 suo discipulo traderetur, et antequam traderetur dixit nobis quod tradendus esset et crucifigendus pro salute hominum et die tertia resurrectorum se esse praedixit. cui cum frater meus

τοῦτον τὸν σταυρὸν οὐχὶ ἄκων ἀλλ' ἐκὼν ἐδέξατο. Αἰγέας
εἶπεν· Τὸ προδοθῆναι αὐτὸν παρὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ καὶ ὑπὸ
10 Ἰουδαίων κρατηθῆναι καὶ τῷ ἡγεμόνι προσερχθῆναι καὶ ἐν τῇ
αἰτήσει τῶν Ἰουδαίων παρὰ τῶν στρατιωτῶν ἡγεμόνος σταυρω-
θῆναι κελεύσαντος, πῶς σὺ λέγεις αὐτὸν προθῆσει ὑπομεῖναι
σταυρὸν; Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Διὰ τοῦτο ἐγὼ λέγω
αὐτὸν προθῆσει ὅτι ἐν τῷ ἅμα μετ' αὐτοῦ ἤμην· καὶ μέλλων
15 προδίδοσθαι ὑπὸ τοῦ ἰδίου μαθητοῦ προεῖπεν ἡμῖν πρὸ τοῦ
παραδοθῆναι καὶ σταυρωθῆναι ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων

Ἐν τῷ παραδίδοσθαι αὐτὸν παρὰ τῷ αὐτοῦ μαθητῇ καὶ παρὰ τῶν
Ἰουδαίων συσχεθῆναι καὶ τῷ ἡγεμόνι προσαχθῆναι καὶ πρὸς τὴν
αἴτησιν τῶν Ἰουδαίων παρὰ τῶν τοῦ ἡγεμόνος στρατιωτῶν σταυ-
20 ρωθῆναι, ὅποιον τρόπον σὺ λέγεις ἐκουσίως τῷ τοῦ σταυροῦ
αὐτὸν ὑποκεῖσθαι ξύλῳ; Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίνατο· Διὰ
τοῦτο ἐγὼ λέγω ἐκουσίως, ἐπειδὴ ἅμα σὺν αὐτῷ ἤμην ἐν τῷ
παρὰ τῷ αὐτοῦ μαθητῇ αὐτὸν παραδίδοσθαι. καὶ πρὶν ἢ παρα-
δοθῆναι εἶπεν ἡμῖν ὥς οἷα παραδοθήσεται καὶ σταυρωθήσεται
25 ὑπὲρ τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα-

¹ praes.] ante praesidem P.YDCSU ad praesidem T || ³ e. sponte R
sponte e. CQU om P: cf 5, 8; 8, 6 || eum om T || sumpsisse T suscepisse R ||
⁴ ego] eum add V || quomodo Nau || ⁷ cum om C

⁸ οὐχ' O || ἐδ.] ἐπίστευσας ἄν αὐτῷ add O || ⁸⁻⁹ A. ε. τὸ om Γ: cf 12 ||
⁹ τὸ] scr <Ἐν> τῷ?] παραδοθῆναι O || ὑπὸ] τῶν add Γ || ¹⁰ ἐν om U || αἰτία O ||
¹¹ στρατ.] τοῦ add O || ¹² κελ. (= adseratur?)] ἐγέας εἶπεν add Γ: cf 8 || προσ-
θέσει O || ¹³ δ ἄγ. om O || εἶπεν O || λέγω ἐγὼ Y || ἐγὼ om M || ¹⁴ προθ.]
ὑπομεῖναι σταυρὸν add Γ || ^{14-7,9} uerba mire perturbata sic fere ordinauit: is:
ὅτι ἐν τῷ προδιδ. ἰ. τ. ἰδ. μαθ. ἅμα μ. α. ἤμην καὶ πρὸ τοῦ παραδοθῆναι
εἶπεν ἡμ. ὅτι μέλλω <παραδοθῆναι> x. σταυρωθῆναι ὑ. τ. σ. τ. ἄ. <καὶ> μετὰ
τρ. ἢ. ἐγγίρωμαι || ¹⁴ ἐν τῷ ἄ. om O || ¹⁵ μαθ.] καὶ σταυροῦσθαι add O ||
εἶπεν Γ || ¹⁵⁻¹⁶ πρὸ - ἀνθρ. om O || ¹⁵ τοῦ om M

¹⁷ ἐν - μαθ.] ὁπόταν παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ (ἰδίου V) μαθητοῦ προδοθῇς
(Θ): cf 22 || ὑπὸ τοῦ ἰδίου μαθητοῦ BZ: cf 2, 25 || παρὰ αὐτ. ὑπὸ BZ (Θ) ||
¹⁸ συσχεθῆς (Θ) || καὶ om Θ || προσήχθη Θ || ¹⁹ τ. I.] αὐτῶν (Θ) || παρὰ] ἐπὶ Θ ||
σταυρωθῆς U τῷ σταυρῷ προσηλωθῇ Θ: scr τῷ σταυρῷ προσηλωθῆναι? ||
²⁰ ποῖω Θ (Z) || ²⁰⁻²¹ αὐτ. τοῦ στ. τὸ ξύλον ἐποδέξασθαι (Θ) || ²¹ αὐτὸν om U ||
εἶπεν U Θ || ²² ἐγὼ om Θ || ἅμα om U Θ || ²³ παραδ. αὐτ. π. (ὑπὸ VR)
τοῦ α. (ἰδίου VR) μαθητοῦ Θ: cf 17 || αὐτὸν om U || παραδιδόναι BZ ||
καὶ om Θ || ἢ] γε BZ τοιγαροῦν add Θ || ²⁵ καὶ] ὅτι add (Θ) || ^{25-7, 18} ἀν.
ἔσ.] ἀναστήσεται (Θ) || ²⁵ ἐν.] αὐτὸν add U

Petrus diceret: Propitius esto tibi domine, non fiat istud, indignatus sic ait Petro: Vade retro Satanas, quia non sapis ea quae sunt dei. Et ut plenius nos instrueret quoniam sponte passionem susciperet, dicebat nobis: Potestatem habeo ponendi animam meam et potestatem habeo iterum adsumendi eam. 5 Ad ultimum dum cenaret nobiscum et diceret: Vnus uestrum me traditurus est, et ad istam uocem omnes contristaremur, ne suspensus cogitatio trucidaret, ait: Cui dederō panis fragmentum

πων ὅτι Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. Ὅθεν τῷ ἀδελφῷ μου Πέτρῳ εἰπόντι αὐτῷ Ἰλεώς σοι κύριε, μὴ γένοιτο τοῦτο, ὀργισθεὶς οὕτως εἶρηκεν αὐτῷ. Ὑπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ πῶς τελείως ἡμᾶς ἐστήριξεν ὅτι ἐκὼν τὸ πάθος ἀνεδέξατο, ἔλεγεν ἡμῖν Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι τὴν ψυχὴν μου καὶ ἔξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Τέλος ἐν ὅσῳ ἐδείπνει μεθ' ἡμῶν λέγει ὅτι Εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με· 15 Καὶ ἐν ταύτῃ τῇ φωνῇ θλιβῆναι πάντας ἐποίησεν· καὶ εἶρηκεν ὅτι Μεθ' οὐ ἐγὼ βᾶψω ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρά μου, αὐτός

στηρόμενον ἔσσεσθαι προεῖρηκεν. ὥτινι ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς Πέτρος λέλεχεν. Ἰλεώς σοι ἔσται κύριε· οὐ μὴ γένηται τοῦτο. Καὶ ἀγανακτῆσας οὕτως ἔφη τῷ Πέτρῳ· Ὑπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, διότι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἵνα πληρέστατά μοι ἐξαρτίσει διότι ἐκουσίως τὸ πάθος ἀνεδέξατο, ἔλεγεν ἡμῖν Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι τὴν ψυχὴν μου καὶ ἔξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Εἰς ἔσχατον δὲ ἐν τῷ δειπνῆσαι αὐτὸν μεθ' ἡμῶν καὶ λέγειν Εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, καὶ πρὸς ταύτην τὴν φωνὴν πάντες 25 συμπερίλυποι γεγονότες, ἵνα ἀναμφίβολος γένηται ἡ ὑποψία, ἀπορριμῶν ἔφη· Ὡτινι ἐπιδώσω τὸ κλάσμα τοῦ ἄρτου ἐκ τῆς

² Matth 16, 22 || ⁴ Io 10, 18 || ⁶ (Io 13, 21) Matth 26, 21 || ⁸ Io 13, 26

¹ tibi esto XCRTU || tibi om ΠQ || ne ST || ² satana P(C)SU(Vr) || ³ dei sunt ΠXDSUV || quod C || ⁵ sumendi XCQT (corr T) UV || ⁶ cum X uero cum C || ⁸ susp.] cf prae] || cog.] nos cog. C nos cog. nostra (M).X cog. nostra nos PΞV

• ἐγείρεται Y || ¹⁰⁻¹¹ Ἰλ. - αὐτῷ om O || ¹² ὑπεστήριξεν O || ὅτι ἐ.] εἰ ἄκων O || ¹³ ἐλ.] ἐλ. γὰρ Γ οὐκ ἂν ἐλ. O || ¹⁴ ἄρα O (e codd quibusd euang Io) || τέλος] οὖν add O || ¹⁵ εἶπεν O || ὅτι om O || ¹⁶ ἐν om O || βληθῆναι M ληπθῆναι Y || εἶρ.] πάλιν add O || ¹⁷ τ. χ. μ om Γ

¹⁸ πρ.] προειρηκέναι U ταῦτα πάντα πρ. ἡμῖν (Θ) || ᾤτ.] πρὸς δὲ Θ: cf 3, 28 || Π. om BZ || ¹⁹ ἔσται om BZVF: scr ἔστω ?? del? || γέν.] ἔσται σοι BZ || ²⁰ ὅτι AF: cf 22 || ²¹ θ.] ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων add Θ || πληρέστατος B || μ. ἐξ.] ἐξ. μ. (Θ) || μοι om Z(?) || ποδοιχθῆναι U || ²² ὅτι Θ (Z?) || cf 20 || ἡμῖν] ὅτι add R: cf 24; 8. 28 || ²³ εἰς om Θ || κ. λ.] κ. λέγει B(Z?) εἶπεν Δ ἔλεγεν Γ ὅτι add Θ(U)Z(?): cf 22 || ²⁵ κ. πρ. τ.] πρ. τ. οὖν Θ || ²⁶⁻²⁸ πάντων περιλύπων γεγονόντων (Θ) || ²⁶ ἡ ἐπ. ἀν. γ. (Θ) || ἀμφίβολος U παμφίλος (B,Z || ²⁷ ἀπ. ἐ.] ἀπεφῆντο εἰπὼν Θ

de manu mea, ipse est. Et cum dedisset uni ex condiscipulis nostris et futura quasi praeterita iam narraret, docuit se uoluntate fuisse traditum, cum nec traditorem fugiendo deseruit et in loco quo sciebat illum uenturum esse permansit.

5 4 Aegeas dixit: Miror te prudentem uirum istum uelle sectari quem quoquo pacto, aut sponte aut inuitum, cruci tamen confiteris adfixum. Andreas respondit: Hoc est quod etiam me dixisse iam retines. magnum est misterium crucis. quod si forte uolueris audire retexam. Aegeas dixit: Misterium non

10 ἔστιν ὁ παραδιδούς με. Ἦτοι ἐν τῶν συμμαθητῶν ἡμῶν καὶ τὰ μέλλοντα καθάπερ παρελθόντα εἰπὼν ἐδειξεν ἑαυτὸν προ-
 θέσει παραδοθέντα· οὐτε γὰρ τὸν προδότην ἔργυεν· καὶ εἰς
 τὸν τόπον ὅπου ἐγίνωσκεν αὐτὸν ἐληλυθότα ἐπέμεινεν.

110 T 4 Αἰγέας εἶπεν· Θαυμάζω τὸν φρόνιμον ἄνδρα τοῦτον ὃν
 15 ἐν οἴῳ δὴ ποτε συμφώνῳ, ἢ ἐκόντα ἢ μὴ ἐκόντα, ὅμως δὲ τῷ
 σταυρῷ ὁμολογεῖς προσηλωσθαι. | Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη·
 Τοῦτό ἐστιν ὁ προεἶπον· μέγα μυστήριον τὸ τοῦ σταυροῦ· ὃ
 ἐὰν θελήσῃς ἀκοῦσαι λέξω. Αἰγέας εἶπεν· Μυστήριον οὐ δύνα-

χειρός μου, αὐτός ἐστιν. Καὶ ἐν τῷ ἐπιδοῦναι ἐν ἑκ τῶν συ-
 20 μαθητῶν ἡμῶν καὶ τὰ μέλλοντα ὡσεὶ παρῳχηκότα ἤδη διηγεί-
 σθαι ἐδίδαξεν ἑαυτὸν ἐκουσίως ἔσσεσθαι παραδιδόμενον· ὅποτε
 οὐδὲ τὸν προδότην ἀποδιδράσκων ἐνεκατέλιπεν, καὶ ἐν τῷ τόπῳ
 ἐν ᾧ αὐτὸν ἐγνώκει εἶναι παραγινόμενον διέμεινεν.

110 T 4 Ὁ Αἰγεάτης εἶπεν· Θαυμάζω σε ἄνδρα φρόνιμον ὄντα
 25 τοῦτον ἐθέλειν αἰρήσασθαι τῷ οἴῳ δὴ ποτε συμφώνῳ, εἴτε ἐκου-
 σίως εἴτε ἀκουσίως, ὅμως τῷ σταυρῷ καθομολογεῖς αὐτὸν προσ-
 παγέντα. | Ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἀπεκρίνατο· Τοῦτό ἐστιν ὅπερ
 καμὲ λελεχέναι ἤδη κατέχεις· μέγα ἐστὶν τὸ μυστήριον τοῦ

¹est] qui me tradet add V || ²iam pr. ENau UV || se] sua add Ξq || ⁴quo] in quo ΠX(T?)UV in quem CQS(T?) || ill. sc. XΞNauQSUV || esse uent. RT || esse om C || ⁶quo M (quo sup scr m) Q com (compendio) P quousumque XCRST quouis V: cf 10, 4 || spontaneum T: cf 6, 3 || ⁷me etiam Nau || etiam om Ξ || ⁸esse Ξ(m)q om V || ⁹forte om V || retexeam (II)

¹⁰ἦτοι· ἡμ. om O || ¹⁰ἦτοι] scr εἶτα?? an εἶτα <δοῦς>?? || ¹²οὐ Γ || καλ] ἀλλ' O || εἰ O || ¹³αὐτὸν ἐληλυθέναι O || ἔμεινεν Γ || ¹⁴<σε> τὸν? || scr τοῦτω <θέλειν ἐπακολουθεῖν>? || δν] κηρύττει add Γ λέγει add O || ¹⁵ἢ αὐτ] ἢ καὶ O || ¹⁶ὁ ἅγ. om O || εἶπεν O || ¹⁷ὅπερ Y || ¹⁸θέλῃσι O || δυνήσῃ Γ: scr δύναται?

¹⁹ἔστιν] ὁ παραδιδούς με add ΔR || x. ἐν τῷ] ἐν τῷ οὖν (Θ) || ἐκ om Θ || ²⁰ὡς ἤδη παρ. Θ || διηγῆσασθαι V διηγησαμένον ΑΧ διηγησά-
 μενος Γ σαφῶς add ΑΓ: cf 4, 21 || ²¹ἐκ. ἐ. Θ || ἔσ. π.] παραδοθησόμενον
 Θ fort recte || ὅπ. οὐδὲ] οὐδὲ γὰρ Θ || ²²ἀποδιδράσκοντα U ἀποδράσας Θ ||
 ἐνεκατέλιπε Z (?) ἐνεκατέλειπεν B ἐγκατέλειπεν (uel - ει -) (Θ) || καλ] ἀλλ'
 Θ || ²³ἐγίνωσκεν Θ || παραγενόμενος Δ παραγενάμενος Γ || ²⁵ἐθ.] θέλειν R
 ἐθ. σε ΔΕ σὲ θέλειν B(Z?) || τῷ] = lat quem? || εἶτε] γὰρ add Θ || ²⁶καθ. α.
 τ. στ. (Θ) || ²⁷εἶπεν U(Θ) || ²⁸καμὲ om Θ || λελ.] λέλεχα εἰ (Θ) || κατ.] ὅτι
 add Θ: cf 7, 22

potest dici sed supplicium. Andreas respondit: Ipsum supplicium misterium restaurationis humanae, si patienter audias, conprobabis. Aegeas dixit: Ego quidem patienter te audiam. sed tu si me obtemperanter non audias, ipsum crucis misterium in te ipsum retorqueam. Andreas respondit: Ego si crucis patibulum expauescerem, crucis gloriam non praedicarem. Aegeas dixit: Insanus sermo tuus praedicat gloriam supplicii, qui per audaciam poenam non times mortis. Andreas respon-

σθαι λέγεσθαι ἀλλὰ τιμωρία. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Ἀὐτὴν τὴν τιμωρίαν μυστήριον οὖσαν ἀναπλάσεως τῆς ἀνθρω- 10
πότητος, ἐὰν νουνεχῶς ἀκούσης, πεισθήσῃ. Αἰγέας εἶπεν· Ἐγὼ
μὲν νουνεχῶς ἀκούσομαι· σὺ δὲ ἐὰν μὴ συγκεραστικῶς μου
ἀκούσης, αὐτὸ τὸ τοῦ σταυροῦ μυστήριον ἐν σεαυτῇ ἀναδέξῃ.
Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Ἐγὼ εἰ τὸν σταυρὸν ἐδειλίω, τὴν 15
δόξαν τοῦ σταυροῦ οὐκ ἂν ἐκήρυττον. Αἰγέας εἶπεν· Ὁ ἀσφαλῆς
σου λόγος κηρύττει σταυρὸν κολάσεως ὅτι διὰ κακοτεχνίας κό-
λασιν οὐ φοβεῖσαι θανάτου. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Οὐχί

σταυροῦ· ὅπερ εἰ θέλεις ὡς εἰκὸς ἀκοῦσαι ἐπαναλάβοιμι. Ὁ
Αἰγεάτης εἶπεν· Μυστήριον οὐ δύναται λέγεσθαι ἀλλὰ κόλασις. 20
Ὁ μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν· Αὐτὴ ἡ κόλασις μυστήριόν ἐστιν
τῆς ἀνθρωπίνης ἀνακτίσεως· εἰ σοφωτέρως ἀκούσαι, συνδοκι-
μάσεις. Ὁ Αἰγεάτης εἶπεν· Ἐγὼ μὲν μακροθύμως ἀκούσοιμι·
ἀλλὰ σὺ εἰ μὴ ἐμοὶ πειθαρχῶν ὑπακούσης, αὐτὸ τοῦ σταυροῦ
μυστήριον ἐν σεαυτῇ ἀναδέξῃ. Ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἀπεκρίνατο· 25
Ἐγὼ εἰ τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ ἐδεδοίkein, τὴν δόξαν τοῦ σταυροῦ
οὐκ ἂν ἐκήρυττον. Ὁ Αἰγεάτης εἶπεν· Μανιώδης ὁ λόγος σου ἐστιν
ὅς κηρύττεις τὸν σταυρὸν μὴ εἶναι κόλασιν, ὅτι διὰ τῆς θρασύτη-

¹ potes Π(T) || sed om Q || A.] sanctus a. RS || dixit Nau: cf. 4, 2 ||
² rest.] esse rest. X rest. est Q reparationis RS || hum.] humani generis
CQU || sapienter M (corr m) T || ³ te om PCQ(S?) || ⁴ si tu XΞ || audies C
audieris m RSU || ⁵ ipso STU || retorquebo mV excipies CQRS(TU) ||
dixit X || ⁶⁻⁸ pat. cr. CQRSUV || ⁷ gl. s.] crucem s. QU crucis supplicium
CR || ⁸ quia ΞCRSTU || n. t. p. m. S p. m. n. t. EQRV

⁹ λέγειν Γ || τιμωρίαν Γ || εἶπεν ΜΟ || ¹⁰ ἀν.] καὶ ἀνάπλασιν Ο || ἀνθρ.]
ἐπιγινώσκωμεν add Ο || ¹¹ μαθήσῃ Ο || ¹² μου om Ο || ¹³ τὸ om Μ || ¹⁴ εἶπεν Ο ||
εἰ om Ο || ἐδειλίουν Ο || ¹⁵ σαφῆς Υ: neutrum uerum uid || ¹⁶ κηρ.] σοι add
Ο || σταυροῦ Υ σταυρῶ Μ: scr δόξαν? || κολάσεως || κολασιν Υ || ¹⁷ δ ἅγ.
om Ο || εἶπεν Ο

²⁰ αὕτη plerique: cf 23 || ²¹ ἀκούσας Α ἀκούσης (Ε) διακούσης Υ δεῖ
ἀκοῦσαι R: scr ἀκούσας uel ἀκούσεως? cf 23 || ²² ε. μ. om Β(Z?) || ἀκοῦ-
σαι μοι Ζ ἀκούσομαι Θ || ²³ ἀ. σὺ || σὺ δὲ Θ || ἐπακούσεως ΒΖ: scr ὑπακού-
σεως? || αὐτῷ Α τὸ add ΒΖ(Ε?): cf 20 || στ.] τὸ add Δ || ²⁵⁻²⁶ οὐκ ἂν τ. δ.
τ. στ. Θ || ²⁵ τ. δ. τ. στ. om Υ || ²⁶⁻²⁷ ε. δς || ε. δν ΒΖ ὅτι Θ: del? || ²⁷ scr κη-
ρύττει? καὶ add ΒΖ || ὅτι || καὶ (Θ)

5 Andreas respondit: Hoc est quod te dicere desiderabam, ut dum perditas animas omnium hominum docuero, istam restorationem earum per crucis misterium pandam. primus enim homo per lignum praeuaricationis mortem induxit, et necessarium hoc erat generi humano ut per lignum passionis 5 mors quae ingressa fuerat pelleretur. et quoniam de immaculata terra factus fuerat homo primus, qui per lignum praeuaricationis mundo mortem intulerat, necessario de immaculata

5 Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Τοῦτό ἐστιν ὃ εἰρηκέναι σε ἐπεθύμουν ἵνα ἐν τῇ ἀπολελωκυίας τὰς πασῶν ἀνθρώπων 10 ψυχὰς διδάξω, δικαίαν τὴν οἰκοδομὴν αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ σταυροῦ ἐφαπλώσω ταύτην. ὁ γὰρ πρῶτος ἄνθρωπος διὰ τοῦ ξύλου τῆς παραβάσεως θάνατον εἰήγαγεν· καὶ ἀναγκαῖον ἦν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἵνα διὰ τοῦ ξύλου τοῦ πάθους ὃ εἰσελθὼν θάνατος ἐκβληθῇ. καὶ ὅτι ἐξ αἰώμου γῆς 15 ἐγεγόνει | ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὃ διὰ ξύλου παρακοῆς τῇ κόσμῳ θάνατον εἰσενέγκας, ἀναγκαῖον ἦν ἐξ αἰώμου παρθένου κυηθεῖς ὃ τέλειος ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ὁ τοῦ Θεοῦ υἱὸς ὁ πρῶην ποιήσας 112 T

5 Ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἀπεκρίνατο· Τοῦτό ἐστιν ὅπερ σε μαθεῖν ἐπεθύμουν, ὥστε ἐν τῇ ἀπολέσθαι τὰς ψυχὰς πάντων 20 ἀνθρώπων διδάξω καὶ τὸν ἀνακαινίσαι αὐτὰς μέλλοντα διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ σταυροῦ φανερώσω. ὁ γὰρ πρῶτος ἄνθρωπος διὰ τῆς τοῦ ξύλου παραβάσεως τὸν θάνατον εἰήγαγεν· καὶ χρεια ἦν τοῦτο τῷ ἀνθρωπείῳ γένει ἵνα διὰ τῆς τοῦ ξύλου παθήσεως ὃ θάνατος εἰσεληλυθὼς ἐξωσθῇ· καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς 25 αἰωμότητος γῆς ἐγεγόνει | ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὃς διὰ τῆς τοῦ ξύλου παραβάσεως τῇ κόσμῳ τὸν θάνατον εἰήγαγεν, ἀναγκαίως 112 T

¹ dixit M || docere M corr m discere ENauCRsTUV: cf praef ||

² omnium om NauCUV || hom. om ΠΧ || iustam ΠΧΞC(Q)? istam rasura eff η) PRTUV: cf praef || ³ praeuar.] mundo add RsU: cf 8 || ⁶ qua R (corr r) T q|||| M ue in ras m || expelleretur S || quomodo Nau || ⁷ pr. h. V || ⁸ intulit/lerat (eras l) M || necess.] fuit ut add P necessarium erat ut m necessarium fuit ut XNauS (fort recte: cf 5) necesse erat ut CV

⁹ ὁ ἅγ. om O || εἶπεν OS || ¹⁰ ἐπιθύμουν O || τῇ ὅσω Γ || ἀπολελωκυίας O ἀπολωλεκυίας YS: cf 10, 13 || πάντων W o o g τῶν α' l d S || ¹¹ καὶ del? || ¹⁴ τὸ γ. τ. ἀ. om O || scr τῷ γένει? || ¹⁵ γέγονε O || ¹⁶⁻¹⁸ ὃ διὰ - ἀνθρ. om M || ¹⁶⁻¹⁷ ὃ διὰ - εἰσεν. om O || ¹⁷ εἰσενεγκῶν S || ἀναγκαῖων M || ἦν om Y: del? (cf lat) ἦν <ἵνα>?? || ¹⁷⁻¹⁸ κυηθῆναι τὸν τέλειον ἄνθρωπον O || ¹⁸ ἐν ᾧ] εἰνῶ O

²⁰⁻²² ὥστε - φαν.] ὃ καὶ διδάξας φαν. ὅτι ἐν τῷ ἀπολ. τὰς ψ. τῶν ἀνθρ. διὰ τ. μυστ. τ. στ. ἀνακαινισθῶσονται (Θ) || ²⁰ ἐν τῷ om BZ || ἀπολείσθαι BZ ἀπόλλυσθαι UX: cf 10, 23 || ψ.] τῶν add U || πάντων om Θ || ²¹ scr διδάξαι?? || ²¹⁻²² καὶ - φαν.] καὶ φαν. ἀνακ. τὰς ἐαντῶν ψυχὰς δ. τ. μ. τ. στ. (om rel) U || ²² μαρτυροῦν B(Z)? || ²³ scr τοῦ ξ. τῆς? || θάν.] εἰς τὸν κόσμον α' l d O || εἰήγαγεν BZ || ²⁴ ἀνθρωπίω (v sup scr) U ἀνθρωπίνω BZ Θ: cf 4, 23 || ²⁵ ὃ θάν. ἐξωσθῇ (fort recte: cf 18, 26) ὃ εἰς τὸν κόσμον εἰσελ. (Θ u) || ²⁶ δς || ὃ Θ || ²⁶⁻²⁷ scr τοῦ ξ. τ. π.? || ²⁷ τὸν θάν. εἰς τὸν κόσμον εἰσαγαγὼν Θ || ἀναγκαῖον et add ὑπῆρχεν ἵνα Θ: cf 12, 17; 19; 23

uirgine natus perfectus homo, in quo dei filius, qui primum hominem fecerat, mixtus, uitam aeternam, quam perdiderant per Adam homines, repararet ac de ligno crucis lignum concupiscentiae excluderet, panderet in cruce immaculatas manus pro
 5 manibus incontinenter extensis, pro suauī cibo arboris uetitae escam fellis acciperet, et in se suscipiens mortalitatem nostram suam nobis immortalitatem inferret.

τὸν ἄνθρωπον, ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἣν ἀπώλεσαν διὰ τοῦ Ἀδάμ
 οἱ ἄνθρωποι, ἐτοιμάσῃ, εἰθ' οὕτως διὰ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ
 10 τὸ ξύλον τῆς ἐπιθυμίας ἀποκλείσῃ, ἐκτείνῃ ἐν τῷ σταυρῷ τὰς
 ἀχράντους χεῖρας ὑπὲρ χειρῶν ἐκουσίως ἐκτεταμένων, ἀντὶ
 ἡδυστάτης τροφῆς τοῦ ξύλου τῆς παρακοῆς τροφὴν χολῆς λαβίων,
 καὶ ἐν ἑαυτῷ δεξάμενος τὸ θνητὸν ἡμῶν τὴν ἑαυτοῦ ἀθανασίαν
 ἡμῖν προσήνεγκεν.

15 διὰ τῆς ἀμωμότητος παρθένου γεννηθεὶς τέλειος ἄνθρωπος ὁ τοῦ
 Θεοῦ υἱός, ὃς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἦν πεποιτηκώς, ζωὴν τὴν
 αἰώνιον, ἥνπερ ἀπολελώκεισαν διὰ τοῦ Ἀδάμ οἱ ἄνθρωποι, ἀνα-
 καινουργῆσαι καὶ ἀπὸ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ τὸ ξύλον τῆς
 20 ἐπιθυμίας ἐναποκλείσαι· κρεμάμενος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰς
 ἀμωμήτους χεῖρας ὑπὲρ τῶν χειρῶν τῶν ἀκρατῶς ἐκταθεισῶν,
 ὑπὲρ τῆς ἡδυστάτης βρώσεως τοῦ κωλυτικοῦ δένδρου χολὴν εἰς
 βρῶσιν δέξασθαι, καὶ εἰς ἑαυτὸν ἀναδεξάμενος τὸ θανατηφόρον
 ἡμῶν τὴν αὐτοῦ ἀθανασίαν ἡμῖν προσκομίσει.

¹ natus] Christus add Nau est christus add Ξ sollertissime nam uerum non uidetur || in quo] in quem ΞU qui est Nau || ² fec. hom. Σ || fecerat, <erat>? || mixtus om Nau CQTUV ut add QR ad add T || quem M corr m || perdiderat MET || ²⁻³ p. Ad. om Nau || ³ omnes Nau || ac] et ut S || ⁴ penderet M.F.QRTU (corr u) pendens C perderet P tenderet ΞV || immaculatis manibus CR || ⁵ uetiti Π fort recte || ⁷ ||||ferret S con-ferret Rs offerret NauCQU afferret T

⁸⁻⁹ οἱ ἄ. δ. τ. ἀδ. O || ⁹ ἐτοιμάσαι Γ || τοῦ prius om S: del? || ¹¹ ἐκ.] scr ἀκολάστως? || ¹² τ. ξ. τ. π. om O || ἔλαβεν O || ¹³ αὐτῷ Γ: cf 18, 20 || αὐτοῦ O || ¹⁴ ἐχαρίσατο O: scr προσενέγκη??

¹⁵ διὰ] ἐκ Θ fort recte: cf 11, 25 || ¹⁵⁻¹⁶ ὁ τ. θ. νί. τέλ. ἄ. γενν. ζ. τ. αἰ. ἡνπ. ἀπ. οἱ ἄ. δ. τ. ἀδ. αὐτὸς ἀνακαινουργήσῃ (Θ) || ¹⁶ ὃς] ὁ Z(?) || ¹⁷ ἀπολωλέκεισαν solus A || διὰ] ἀπὸ Φ || scr ἀνακαινουργήσῃ?? cf 22 et 23 || ¹⁸ ἀπὸ] διὰ Θ || ¹⁹ ἐναποκλήσει E ἀποκλείσῃ A(X): cf 22 et 23 || ἐπὶ] τοῦ ξύλου add Φ || ²⁰ χεῖρ.] ἐξέτεινεν add Θ || ἐπὶ Φ || ²¹ δ.] ξύλου B(Z?) || ²² ἐδέξατο Θ || ²²⁻²³ τὸ θνητὸν τὸ ἡμέτερον εἰς ἐ. ἀν. Θ || ²² δεξάμενος Φ || ²³ πρ.] ἐδώρήσατο Θ

6 Aegeas dixit: Ista uerba illis narrare debes qui tibi credunt, mihi autem nisi hoc consentias ut sacrificium diis omnipotentibus offeras, in ipsa cruce quam laudas te fustigatum adfigi praecipiam. Andreas respondit: Omnipotenti deo, qui unus et uerus est, ego omni die sacrifico, non turis fenum nec 5 taurorum mugientium carnes nec hyrcorum sanguinem, sed immaculatum agnum cotidie in altare crucis sacrifico, cuius carnes posteaquam omnis populus credentium manducauerit et eius sanguinem biberit, agnus qui sacrificatus est integer per-

6 Αἰγέας εἶπεν· Ταῦτα τὰ ῥήματα τοῖς πιστεύουσιν σοι 10
δυνήσει λαλεῖν· ἐμοὶ δὲ εἰ μὴ τοῦτο συνθῆς ὅπως θυσίαν τοῖς
παντοκράτορι θεοῖς προσενέγκῃς, ἐν αὐτῷ τῷ σταυρῷ ᾧ ἐπαι-
νεῖς ῥαβδισθέντα σε προσηλώσω. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη·
Τῷ παντοκράτορι θεῷ, ὃς εἰς ἐστὶν ἀληθινός, ἐγὼ πᾶσαν ἡμέ-
ραν θυσιάζω, | οὐχὶ θυμιάματος καπνὸν οὐδὲ ταύρων μυκωμένων 15 113 T
σάρκας οὔτε τράγων αἷμα, ἀλλ' ἁμωμον ἁμνὸν καθ' ἡμέραν ἐν
θυσιαστηρίῳ τοῦ σταυροῦ θύω· οὐ τὰς σάρκας μετὰ τὸν πάντα
τὸν πιστῶν λαὸν φαγεῖν καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ πιεῖν ὁ τυθεὶς

6 Ὁ Αἰγέατης εἶπεν· Ταῦτα τὰ ῥήματα κελενοῖς ἀρρηγεῖσθαι
δυνήσει οὔτινές σοι πιστεύουσιν· ἐμοὶ δὲ εἰ μὴ τὸ τοῦτο συναι- 20
νέσαι ἔλθῃς ὅπως τοῖς παντοδυνάμοις θεοῖς τὰς θυσίας προ-
σενέγκῃς, ἐν αὐτῷ τῷ σταυρῷ ᾧ περ ἐπαινεῖς μαστιχθέντα σε
προσπαγῆναι προστάξω. Ὁ μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν· Τῷ παντο-
κράτορι θεῷ, ὡς μόνος ἀληθινὸς θεὸς ὑπάρχει, ἐγὼ καθ' ἐκάστην
ἡμέραν θυσίαν προσκομίζω, | οὐ λιβάνου καπνὸν οὐδὲ μυκωμένων 25 113 T
ταύρων τὰς σάρκας οὐδὲ αἷμα τράγων, ἀλλὰ ἁμώμητον ἁμνὸν
καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ σταυροῦ ἱερουργῶ·
οὔτινος τὰς σάρκας ὡς μετὰ τὸ ἅπας ὁ λαὸς τῶν πιστεινόντων
φάγη καὶ πῖνῃ αὐτοῦ τὸ αἷμα, ὁ ἁμνὸς ὁ ἱερουργηθεὶς

¹ debes] potes (Π)XΣ || ³ te ante cruce MX om P || fatigatum
ΠXE(Q?)V (corr v) || ⁴ A.] sanctus a. RS || ⁵ unus] uiuus ΞQU || o. d.]
quotidie (Ξ)

¹⁰ τὰ om S: del?? || ¹¹ δυν. om Γ: scr δύνασαι?? δύνῃ? cf 14, 13 || λάλει
Γ || τοῦτο om O || πιθεῖς O || ¹² ὁ Y δν MS: cf 20, 15 || ¹³ εἶπεν OS || ¹⁴ ὃς-ἀλ.
om O || εἰς] εἰ M om S || ¹⁵ θυσ.] θυσίαν ζώσαν ἀναφέρω O || ¹⁶ ἐν] τῷ add Γ ||
¹⁷ τὸν] v eras Y om OS: scr τὸ || πάντα om OS || ¹⁸ τὸν π. λαὸν S || πιστὸν YMO

²⁰⁻²¹ τὸ -ὅπως] πειθαρχῶν Θ || ²⁰ del τὸ? || scr τοιούτου?? ||
²⁰⁻²¹ συναινέσαις ἔλθοις Z: scr συναινέσεις? || ²² ὅπερ BAER ὅνπερ
UX ὧ I' || ²³ scr ἀπεκρίνατο? || ²³⁻²⁴ ἐγὼ τ. π. θ. τῷ μόνῳ ἀληθινῷ ὑπάρ-
χοντι (Θ) || ²⁴ ὡς] ὡδ B: scr ὃς || ²⁶ ἁμωμον Θ || ²⁷ x. ἔ. ἡμ. om Θ || στ.
αὐτοῦ add Θ || ἱερουργῶν B (Z?)A || ²⁸ τὰς -τὸ] τὸ σώμα Θ || scr μετὰ
τὸ ὡς ut post ea quam? del ὡς et scr (Z?) φαγεῖν et πιεῖν?? || πᾶς Θ ||
τῶν πιστῶν λαὸς (Θ) || ²⁹ φ.] μεταλαμβάνων Θ || τὸ αἷ. αὐ. πίνων Θ ||
ὁ ἱερ. ἀ. et add μετὰ τοῦτο Θ

seuerat et uiuus, et cum uere sacrificatus sit et uere carnes eius manducatae sint a populo et uere sanguis eius sit bibitus, tamen ut dixi integer permanet et immaculatus et uiuus. Aegeas dixit: Quomodo potest hoc fieri? Andreas respondit:

5 Si uis discere quomodo potest hoc fieri, adsume formam discipuli, ut possis doceri quod quaeris. Aegeas dixit: Ego a te tormentis exigo huius rei notitiam. Andreas respondit: Miror te hominem prudentem tam stulte locutum. ergo tu tormentis putas me tibi diuina pandere sacrificia? audisti mysterium

10 ἀνὸς ἀκέραιος διαμένει καὶ ζῶν. καὶ μετὰ τὸ πᾶν ἀληθῶς αἱ σάρκες αὐτοῦ βεβρωσθαι παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ πᾶν ἀληθῶς τὸ αἷμα αὐτοῦ ποθῆναι ἀκέραιος ὡς προεῖπον διαμένει καὶ ζῶν.

Αἰγέας εἶπεν· Πῶς δύναται τοῦτο γενέσθαι; Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Εἰ θέλεις εἶδέναι πῶς δύναται τοῦτο γενέσθαι, ἀνά-
15 λαβε μορφήν μαθητοῦ, ἵνα δυνήθῃς διδασθῆναι ὃ ζητεῖς. Αἰγέας εἶπεν· Ἐγὼ παρὰ σοῦ βασάνους τούτου χάριν ἀπαιτήσω. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Θαυμάζω σε ἄνθρωπον ὄντα συνετὸν εἰς τοσαύτην ἀσυνεσίαν ἐξοκείλαντα τοῦ νομίζειν σε διὰ βασάνων ἐραπλῶσαι τὰς θείας θυσίας. | ἤκουσας τὸ μυστήριον τῆς θυ-

114 T

20 δλόκληρος διαμένει καὶ ζῶν. ἀληθῶς οὖν ἱερουργεῖται, καὶ ἀληθῶς τὸ σῶμα αὐτοῦ παρὰ τοῦ λαοῦ βιβρωσκεται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ὁμοίως πίνεται· ὁμοίως καθὼς ἔφηρν δλόκληρος δια- μένει καὶ ἀμώμητος καὶ ζῶν. Ὁ Αἰγεάτης εἶπεν· Ποῦν τρόπον δύναται τοῦτο γενέσθαι; Ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἀπεκρίνατο· Εἰ

25 βοῦλει εἶδέναι πῶς δύναται τοῦτο γενέσθαι, ἀνάλαβε μορφήν μαθητοῦ ὅπως δυνήσει διδασθῆναι ὅπερ ἐπεζήτης. Ὁ Αἰγεάτης εἶπεν· Ἐγὼ σε τοῖς βασανισμοῖς ἀπαιτήσω χάριν τῆς τοιαύτης γνώσεως. Ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἀπεκρίνατο· Θαυμάζω σε ἄνδρα φρόνιμον ὄντα πρὸς τοσαύτην μωρίαν προσκεκλινοῦμενον ἵνα

30 δυνήθῃς με διὰ τῶν βασάνων σου πείσαι τὰ θεῖά σοι ἐκφᾶναι ἱερουργήματα. | ἀκήκοας τὸ μυστήριον τοῦ σταυροῦ, ἀκήκοας τὸ

114 T

¹⁻³ et cum - uiuus om X || ² haustus Nau || ⁵ scire QRTUVS (om S) ||

⁶ doc.] discere V || ⁷ exigam Ξ Nau C(Q?) U || A.] sanctus a. RS || dixit M Nau E: cf 4, 2 || ⁸⁻⁹ tam - putas] ad tantam stultitiam deuolutum ut putes tormentis EΣ

¹⁰⁻¹² καὶ μετὰ - ζῶν om O || ¹² μένει ὡς πρ. S || διαμ. om M || ἄμωμος καὶ ζῶν? || ¹³ δυνήσεται Γ: cf 14, 13, 11 || ¹⁴ εἶπεν OS || ¹⁵ μορφ.] πρόσωπον O || δυν. om MO || διδασθῆς MO || ὅπερ O || ¹⁶ βασάνους (? comp) S: ser βασάνοις? || τοῦτο O || ¹⁷ εἶπεν O || συν.] καὶ add Γ || ¹⁸ ἐξοκείλαντα S || σε] ser με?? || ¹⁹ θελ. om Γ

²⁰ ζ. x. δλ. διαμ. Φ || ²⁰⁻²³ ἄλ. - ζῶν om ΦΓ || ²⁴ τοῦτο δύν. (Θ) || δυνήσεται Φ || εἶπεν Θ || ²⁵ γινῶναι (Θ) || μ.] τάξιν Θ || ²⁶ μαθεῖν Θ || ὃ Θ || ἐπεζήτης B ἐπιζητεῖς R recte ut uid || ²⁷ τ. β.] διὰ βασάνων Θ || χάριν (natum ex ga uocis exigam?) om Θ || ²⁸ γν.] τὴν φανέρωσιν add Θ || ²⁹ εἰς (Θ) || ³⁰ διὰ β. με (om τῶν ei σου) Θ || ³⁰⁻³¹ ἐξφ. σοι τὰ θ. ἱερ. Θ || ³¹ ἀκ. - στ. om Φ

crucis, audisti mysterium sacrificii. si credideris Christum filium dei, qui crucifixus est a Iudaeis, uerum deum esse, pandam tibi quo ordine occisus uiuat agnus qui cum sacrificatus fuerit et comestus integer tamen et immaculatus in suo regno permaneat. Aegeas dixit: Cum sit occisus et ab omni populo ut adseris deuoratus? Andreas respondit: Si credideris ex toto corde tuo, discere poteris. si non credideris, penitus numquam tu ad indaginem huius ueritatis adtinges.

σίας· ἔὰν πιστεύῃς τὸν Χριστὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν σταυρω-
θέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἀληθῆ Θεὸν εἶναι, ἐραπλῶσω σοι οἶον 10
τρόπον ζῆν ὁ ἀμνὸς ὁ μετὰ τὸ τεθῆναι καὶ βρωθῆναι ἀκέραιος
καὶ ἁμωμος ἐν τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ διαμένων. Αἰγέας εἶπεν· Καὶ
πῶς ἁμωμος ἐν βασιλείᾳ διαμένει ἐν τῇ σφαγῇ καὶ παρὰ
παντὸς τοῦ λαοῦ καθὼς λέγεις βρωθῆναι; Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας
ἀπεκρίθη· Ἐὰν πιστεύῃς ἐξ ὅλης καρδίας σου, μαθεῖν δυνήσῃ· 15
εἰ δὲ μὴ πιστεύσεις, οὐδέποτε δυνήσῃ καταλαβεῖν πρὸς τελείωσιν
τῆς ἀληθείας.

μυστήριον τῆς ἱερουργίας. λοιπὸν εἰ πιστεύεις εἰς Χριστὸν τὸν
υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν σταυρωθέντα ὑπὸ Ἰουδαίων ἀληθινὸν Θεὸν
εἶναι, ἐκφανῶ σοι ὁποῖα τάξει σφαγιασθεὶς ζήσοιτο ὁ ἀμνὸς ὃς 20
μετὰ τὸ ἱερουργηθῆναι καὶ βρωθῆναι ὁλόκληρος καὶ ἁμώματος
ἐν τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ διαμένει. Ὁ Αἰγεάτης εἶπεν· Καὶ ποῖον
τρόπον ὁ ἀμνὸς ἐν τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ διαμένει ἐν τῷ εἶναι
αὐτὸν σφαγιασθέντα καὶ ὑπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ καθὼς σὺ ἔφης
καταβρωθέντα; Ὁ μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν· Εἰ πιστεύεις ἐξ 25
ὅλης σου τῆς καρδίας, μαθεῖν δυνήσῃ· εἰ δὲ μὴ πιστεύῃς, τί
καθόλου οὐδέποτε σὺ πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς τοιαύτης ἀληθείας
καταντήσεις.

³ tibi] his egeas dixit *add* (II^X): cf 5 || ⁴ permanet *m*XD*NauCV*:
fort recte || ⁵ Aeg. d. *om* II^X scire non possum quomodo agnus integer
perseueret et uiuus *add* Ξ et quomodo agnus (integer *add* U) in suo regno
permanet *add* (QRSU)V et quomodo agnus integer permaneat *add* CT ||
⁶ deuor.] comestus *QRUV* quomodo integer perseuerat et uiuus *add* *Nau* ||
A.] sanctus a. RS || ⁷ si] autem *add* S uero *add* C || penitus *om* II^X S

⁹ πιστ.] εἰς *add* MS || *scr* Χρ. τὸν? || Χρ. *om* Γ || Θεοῦ? εἶναι *add* O ||
¹¹ <σφαγείς> ζῆ? || ὁ ἄ. *om* Γ || βρ.] ὡς *add* O || ¹² διαμένη O || ¹³ ἀμνος O ||
¹³⁻¹⁴ καθ. λέγει π. π. τ. λα. S || ¹⁵ εἶπεν O || πιστεύσει O || σου *om* O || δυν.
μ. O || ¹⁷ τῆς *om* S: <ταύτης> τῆς?

¹⁸ λοιπὸν *om* Θ || *del* εἰς? || Χρ. *om* Θ || ¹⁹⁻²⁰ ἔπὸ - εἶναι *om* Δ || ¹⁹ Θεὸν]
αὐτὸν *add* E || ²⁰ ἐκφάνω B (*fort uerum*) ἐκφάνω UV || σοι πάντως *add* Φ ||
ὁ ἄ. σφ. ζῆ (Θ) || ζήσεις Φ || δς? ὁ Φ || ²¹ x. βρ. *om* Φ αὐτὸν *add* (Θ) ||
²¹⁻²² ὁλ. - ἁμωμ.] *διαμ. καὶ ζῶν* x. ὁλ. ἐν τῇ α. β. (Γ): *ex* 14, 23? || ²³ *διαμ.* ἐν
τῇ α. β. V^A || *διαμένων* Φ || ²³⁻²⁴ εἶναι α. σφ.] *σφαγιασθῆναι* α. (Θ) || ²⁴ ὡς
(Θ) || *scr* γῆς? || ²⁵ βρωθῆναι (Θ) || ²⁶ τ. x. σου Θ || δυν. μ. (Θ) || *πιστεύεις* Δ *om*
R || ²⁶⁻²⁷ τὸ x. *post* οὐδ. (Γ) *om* Δ || ²⁷ εἰx.] *imaginem legebat* || ²⁷⁻²⁸ κατ. ἄλ. ΔE

7 Tunc iratus Aegeas iussit eum in carcerem trudi. ubi cum esset clausus, uenit ad eum multitudo paene totius provinciae ita ut Aegeam uellent occidere et Andream apostolum fractis ianuis carceris liberare. quos sanctus Andreas his uerbis
5 ammonuit: Nolite quietem domini nostri Iesu Christi in seditionem diabolicam excitare. nam traditus dominus omnem patientiam praebuit, non contendit, non clamauit, nec in plateis

115 T 10 7 Τότε ὀργισθεὶς ὁ Αἰγέας ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ
προϋρηθῆναι· ἐν ᾗ κατακλείστου αὐτοῦ ὄντος ἤλθεν πρὸς αὐτὸν
τὸ πλῆθος πάσης τῆς χώρας, ὥστε θελῆσαι τὸν Αἰγέα· ἀπο-
κτεῖναι καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀπόστολον τῶν θυρῶν κεκλεισμένων
διασῶσαι· οὗς ὁ ἅγιος Ἀνδρέας τοῦτοις τοῖς λόγοις παρήγγεσεν
λέγων· Μὴ θελήσητε τὴν ἡσυχίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ εἰς ἀνασοβὴν διαβολικὴν διεγείραι. καὶ γὰρ ὁ κύριος πα-
15 ραδοθεὶς πᾶσαν ἵπομονὴν ὑπεδείξατο· οὐκ ἐφιλονέικησεν, οὐκ
ἐκραξεν, οὐδὲ ἐν ταῖς πλατείαις τις αὐτοῦ ἤκουσεν κραζόντος.
σχῆτε οὖν σιωπὴν καὶ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν, καὶ μὴ τὸ ἐμὸν

115 T 20 7 Τότε ὀργισθεὶς ὁ Αἰγεάτης ἐκέλευσεν αὐτὸν πρὸς εἰρκτὴν
καθειρθῆναι· ἐνθα ὡς εἶναι αὐτὸν κατάκλειστον ἐληλυθέναι
πρὸς αὐτὸν πλῆθος πολὺ σχεδὸν ἀπὸ πάσης τῆς ἐπαρχίας, ὥστε
τὸν μὲν Αἰγεάτην | βουλευέσθαι φονεῦν, τὸν δὲ μακάριον Ἀνδρέαν
τὸν ἀπόστολον θλασθέντων τῶν θυρῶν λυτρώσασθαι. οὗς ὁ
μακάριος Ἀνδρέας τοῦτοις τοῖς ῥήμασιν ἐνουθέτει λέγων· Μὴ
θελήσητε τὴν ἡσυχίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς στα-
25 τισθεὶς διαβολικὴν ἐξεγείραι. ἐπεὶ οὖν παραδοθεὶς ὁ κύριός μου
πᾶσαν μακροθυμίαν παρέσχεν· οὐκ ἐφιλονέικησεν, οὐκ ἐκραύ-
γασεν, οὐδὲ ἐν ταῖς πλατείαις τις αὐτοῦ κραυγάζοντος ἀκήκοεν.
σχῆτε οὖν καὶ ὑμεῖς σιωπὴν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ μὴ μόνον

7 Matth 12, 19 cf Ies 42, 2

¹ retrudi *NauRS* || ² dum *CQSTU* || ³ egeathen *C* || *A.*] beatum *a.*
RS || ⁴ carceris *om CQST*: cf *praef* || ⁵ amm.] dicens *add QRSV* || ⁷ non
all] neque *ΞNauUV*

⁸ ὁ *om O*: *del*? || ¹¹ τ. θ. κ. *om Γ* || κεκλασμένων *coni Woog recte* ||
¹² τ. τ.] τοιούτοις *O* || παρεκάλει *O*: cf 18, 19 || ¹³ λέγ. *om Γ* || ¹⁵ ἐνδείξατο *O* ||
¹⁶ αὐτὸν *YM* || κραζόντα *YM* || ¹⁷ ἐσχῆτε *O*

¹⁸ π. εἰ.] ἐν φυλακῇ *Θ* || ¹⁹ καθειρθέντα *Φ* || ¹⁹⁻²⁰ ὡς - πολὺ] ὄντος
αὐτοῦ κατακλείστον συνῆλθεν *πλ.* (πολὺ *add (ΓU)V*) λαοῦ *πρ. α. (Θ)* ||
¹⁹ ὡς] *scr* ἐν τῷ? || ἐληλυθέναι *B*: *scr* ἤλθεν?? *an* ἐλήλυνθεν? || ²¹ βουλευ-
σασθαι *ΔE om R*: *scr* βούλεσθαι? αὐτοὺς *add (Δ)E* || ἀποκτεῖναι *Θ* ||
²² τ. θ. (τῆς φυλακῆς *add A*: cf *praef*) συνθλασθέντων (Θ) || ²³ Α.] ἀπό-
στολος *R om AXU(E)* || τοῦτ. τ.] τοιούτοις (Θ) || ἐνουθέτεισεν *AU fort recte* ||
²⁴ θελ.] ἀδελφοὶ *add Θ* || *scr* στάσιν? (δει *ditlogr*) || ²⁵ διαβ.] καὶ διαβ.
τωρᾶχιν *Θ* || ²⁵ ἐπεὶ - μόν] ὁ γὰρ κύριός μου (*om I'*) παρ. *Θ* || *del* οὖν?
cf 28; 17, 22 || κίρ.] μακάριος *Φ* || *del* μου? || ²⁶ π. μ. π.] μετὰ πάσης μακρο-
θυμίας ἤνεγκεν (Θ) || ²⁷ τις ἐν τ. πλ. *ΔR* || α. κρ.] τὴν φωνὴν α. *Θ* || ἤκουσεν
Θ || ²⁸ ἐσχῆτε *Z* ἔχετε *ΑΓΧΓ* σῆτε *U* || μόνον *om Θ*

aliquis eum clamantem audiuit. habete ergo silentium quietem et pacem, et non solum meum martyrium nolite impedire, uerum etiam uos ipsos quasi adletas domini praeparate ut uincatis minas intrepido animo, plagas autem per tollerantiam corporis superetis. si enim terror timendus est, ille est utique 5 metuendus qui finem non habet. nam humanus timor fumo similis est et subito cum excitatus fuerit euanesceat. et si dolores timendi sunt, illi sunt formidandi qui sic incipiunt ut numquam

μαρτύριον ἐμποδίσητε, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοὺς ὑμᾶς μᾶλλον καθάπερ ἀθλητὰς τῷ κυρίῳ ἐτοιμάσατε, ὅπως νικήσητε ἀπειλὰς ἀφ' ὅβρι 10 ψυχῇ, τὰς δὲ πλῆγὰς διὰ τῆς ῥώσεως τοῦ σώματος ὑπενέγκητε. εἰ γὰρ φόβος ἐκφοβεῖ, ἐκεῖνός ἐστιν ἐπτοημένος ὁ τέλος μὴ ἔχων· ἐπεὶ ὁ ἀνθρώπινος φόβος καπνοῦ ὁμοίός ἐστιν καὶ αἵφνης διεγερθεὶς καταπραΐνεται. καὶ εἰς εἰς ὅσοι ἐπτοημένοι, ἐκεῖνοί | εἰς ὅσοι οὕτως ἀρχόμενοι ὥστε μηδέποτε τέλος ἔχουν. 15 116 T οὗτοι γὰρ οἱ πόνοι ἢ ἐλαφροὶ εἰσιν καὶ ὑπομονητικοί, ἢ βαρεῖς καὶ ταχίον τὰς ψυχὰς ἐκφέρουσιν. ἐκεῖνοί δὲ οἱ πόνοι αἰώνιοι

τὸ ἕκον μαρτύριον ἐμποδίσητε, ἀλλὰ γὰρ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὡς ἀθλητὰς τῷ κυρίῳ προετοιμάσατε, ὅπως νικήσητε τὰς ἀπειλὰς ἀδελφάνδρῳ τῇ ψυχῇ, τοὺς δὲ αἰκισμοὺς διὰ τῆς ὑπομονῆς τοῦ 20 σώματος ὑπερβάλλητε. εἰ γὰρ πτόησις φοβητέα ἐστίν, ἐκείνη γοῦν φοβητέος ἢ τέλος μὴ ἔχουσα. ἐπεὶ ὁ ἀνθρώπινος φόβος ἐοικώς ἐστιν καπνῷ, ὅστις ἐν ὅσῳ ἀθρόον διεγείρεται, ἀφανίζεται. | καὶ εἰ αἱ δύναι φοβητέαι εἰσιν, ἐκεῖνας χρὴ φοβηθῆναι 118 T αἱ οὕτως ὑπάρχοντα αἵτινες οὐδέποτε περατοῦνται. αὐταὶ γὰρ 25 αἱ δύναι ἢ κορυφώτεραι εἰσιν καὶ ὑπομένεσθαι δύνανται, εἴτε βαρεῖαι εἰσιν καὶ ταχέως τὴν ψυχὴν ἐκβάλλουσιν. ἐκεῖναι δὲ αἱ

¹ aud. cl. X || ¹⁻² s. et p. et qu. QRTUV || ³ etiam] et add CQRU || adl.] cf praef || ⁶ met.] timendus NauV || ⁶⁻⁷ sim. est f. S || ⁷ post euan. fort aliquid intercidit: cf 18, 2 || ⁸ i. s.] utique add (Σ): cf 5

⁹ αὐτοὺς MS || ὑμ. om O || μᾶλλον om Y || ¹⁰ scr τοῦ κυρίου? || ¹⁰⁻¹¹ ἀφ. ψ.] ἐν ἀφοβία ψυχῆς O || ¹¹ πλ.] πλείστας βασάνους Γ || ὑπενέγκητε O || ¹² γὰρ] δ add O || ε. ἐπτ. om O || ¹³ ἀνθρώπος O || ¹⁴ ἐπτ. om O || ¹⁵ ὡς O || ¹⁶ ἢ prius om OS || βαρ. om O || ¹⁷ οἱ π. om O

¹⁸ <μῇ> ἐμπ.? || ἀ. γὰρ] μᾶλλον δὲ (Θ) || ὑμεῖς Δ || ἑαυτοὺς (Θ) || ¹⁸⁻¹⁹ ὡς ἀ. α. Φ(E) (om R) || ¹⁹⁻²⁰ νικ. post τῷ ψ. (Θ) || ²¹ ὑπερβάλλητε ZA || εἰ γὰρ] ἢ γὰρ (Φ) A εἰ γὰρ ἢ UVX(Γ) τοιαύτη add Φ πρόσκαιρος αὕτη add Θ || πτώσις ΦAVΓ || τυγχάνει Θ || ἐκεῖνος B ἐκείνην ΔE || ²² γοῦν] χρὴ (Θ) ἔφη add Φ || φοβηθῆναι Δ(Γ): scr φοβητέα ?? || ἢ - ἐχ.] ὁ θάνατος ὁ τ. μὴ ἔχων Φ τὴν τ. μὴ ἔχουσαν Δ(E) || ἐπεὶ ὁ ἀ.] ὁ τῶν ἀνθρώπων οὖν Θ || ²³ ἀθρόω Φ ἀθρόως (V) R om XE || διεγ.] αὐθις add Φ || ²⁴ εἰ om Φ eras R || ὁδ.] αὐτὰ add (Θ) || εἰσιν] τυγχάνουσιν V ὑπάρχουσιν UX (om A) || ἐκ. χ. φ. om Φ: scr ἐκεῖναι (γοῦν?) φοβητέαι εἰσιν? || ²⁵ αἱ - περ.] τὰς μηδέποτε τέλος (πέρας R) ἐχούσας (Θ) || αἱ - ὑπ. om Z || scr ἀρχονται ὥστε μηδέποτε περατοῦσθαι ?? || γὰρ] δὲ Φ || ²⁶ ἢ] εἰ μὲν (Θ): scr εἴτε? || τύχουσιν εἶναι Δ τυγχάνουσιν R || ὑπ.] ὑπενέγκαι τις αὐτὰς (Θ) || δύνανται ZΘ || εἴτε] εἰ δὲ (Θ): scr ἢ ?? || ²⁷ καὶ om ΔR || ἐκβαλοῦσαι (-λλ- Z) (Φ)

finiantur. isti enim dolores aut leues sunt et tolerari possunt
aut graues sunt et cito animam eiciunt. illi autem dolores
aeterni sunt ubi est cotidianus fletus et mugitus et luctus et
sine fine cruciatus, ad quem Aegeas proconsul ire non timet.

5 estote ergo magis parati ad hoc ut per tribulationes temporales
ad aeterna gaudia pertingat, ubi semper laetemini semper
floreatis semperque cum Christo regnetis.

8 Haec et his similia sancto Andrea apostolo per totam
noctem populum admonente dum lux diei in matutino pro-
10 rumperet, misit Aegeas et adduxit ad se sanctum Andream ac
sedens pro tribunali dixit: Existimaui te nocturna cogitatione

είσιν, ὅπου καθημερινὸς ὀδυρμὸς καὶ οἰμωγαὶ καὶ ὀλολυγμὸς
καὶ ἀτελεύτητος κρίσις, ἐνθα ὁ Αἰγέας ὁ ὑπάτος πορευθῆναι
οὐ πτοεῖται. γίνεσθε οὖν μᾶλλον ἔτοιμοι πρὸς τοῦτο ἵνα διὰ
15 τῶν προσκαιρῶν θλίψεων εἰς τὴν αἰωνίαν χαρὰν φθάσητε, ἐνθα
πάντοτε εὐφρανθῆτε, πάντοτε ἐξανθήσητε, αἰεὶ σὺν Χριστῷ
βασιλεύσητε.

8 Ταῦτα καὶ τὰ τούτων ὅμοια τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ ἀπο-
στόλου δι' ὅλης τῆς νυκτὸς τῷ λαῷ παραινούντος ἐν τῷ αὐγά-
20 ζειν πρῶτ' τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν Αἰγέας καὶ ἤγαγεν πρὸς αὐτὸν
τὸν ἅγιον Ἀνδρέαν· καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος εἶπεν· Ἐδό-

δόναι αἰώνια εἰσιν, ἐνθα ἐστὶν ἡμερούσιος κλανθμὸς καὶ οἰ-
μωγὴ καὶ ὀλολυγμὸς καὶ ἀτελεύτητος βᾶσανος, πρὸς ὃν Αἰγεάτης
ὁ ἀνθύπατος ἀπιέναι οὐ δέδοικεν. γίνεσθε οὖν μᾶλλον ἔτοιμοι
25 πρὸς τοῦτο, ὅπως διὰ τῶν ἐπικύρων θλίψεων πρὸς τὰς αἰωνίους
χαρὰς καταντήσητε, ἐνθα διαπαντὸς εὐφρανθῆιητε αἰεὶ τε ἐπαν-
θήσητε ἅμα σὺν Χριστῷ βασιλεύσητε.

8 Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ
ἀποστόλου δι' ὅλης τῆς νυκτὸς τὸν λαὸν νοθετοῦντος, ἐν τῇ τῷ
30 φῶς τῆς ἡμέρας διαγράφειν μεταπεμπόμενος ὁ Αἰγεάτης ἀχθῆναι
πρὸς αὐτὸν τὸν μακάριον Ἀνδρέαν προσέταξεν, καὶ καθίσας ἐπὶ

¹ finiant II || tolerantur (om possunt) Nau || ² subito C || deiciunt PX ||
autem om PX || ³ gemitus S || ⁷ c. Ch. r.] conregnetis QRU om PX ||
⁹ populo PE || mat.] mane Σ || ¹⁰ add. - And.] adduci ad se iussit s.
a. (CT) V add. eum ad se D and. add. PX || ¹¹ extimaui M estimaui CQRT(U)

¹² οἰμωγὴ YM || ¹³ ὁ πρὶν om Y: del? || ἀνθύπατος S || ¹⁴ ἔτ. μ. O ||
τοῦτον O || ¹⁵ αἰώνιον O: cf 22, 15; 31, 16 || ¹⁶ εὐφρανθήητε YM || ¹⁸ καὶ - ὅμ.
om O || τ. ἀπ. om OS || ¹⁹ τ. λ. om Γ || ²⁰ ἀπ.] ὁ add O || αὐτὸν YS: cf 12, 13 ||
²¹ δοξῶ O

²² αἰώνιοι AXR || τυγχάνουσιν Θ || ἐστὶν om Θ || καθημερινὸς (A) Γ ||
²³ ὅν] ὁ S || ²⁴⁻²⁵ ὁ ἀ. αἰγ. AK || ²⁵ ἐπικύρων Tischendorf || ²⁶ χαρ.] ἀναπαύσεις
(Θ) || ἔ. δ. εὐφ. om A || scr. εὐφρανθήητε? cf 11, 25 || ²⁷ ἀ. - βας. || καὶ χρ. συμ-
βασιλεύσητε (Θ) || <αἰετ> ἅμα? || ²⁹⁻³⁰ τῆς ἡμ. τὸ φ. (Θ) || ³⁰ τὴν ἡμέραν (Δ) R

reuocare animum tuum ab stultitia et a Christi tui laude cessare, ut possis nobiscum non amittere gaudia uitae. stultum est enim ultro uelle ad passionem crucis ire et ignibus ac flammis te ipsum pessimis destinare. Andreas respondit: Gaudia tecum habere potero si credens Christum amittas culturas idolorum. Christus enim me misit ad istam prouinciam in qua non paruum populum ei adquisiui. Aegeas dixit: Ideo te sacrificare compello ut isti qui per te decepti sunt populi relinquunt uanitatem tuae doctrinae et ipsi diis offerant grata libamina.

κουν τῇ νυκτερινῇ σκέψει ἀποστρέψαι τὸν λογισμόν σου ἐκ τῆς 10
ἀπαιδευσίας σου καὶ ἐκ τῆς τοῦ Χριστοῦ σου αἰνέσεως παύσασθαι, ὅπως δυνήσῃ μεθ' ἡμῶν τὰς τῆς ζωῆς μὴ | καταλείψαι 117 T
χάριτας. ἀβέλτερον γάρ ἐστιν τοῦ λοιποῦ θεῆσαι εἰς τὸ τοῦ σταυροῦ πάθος πορευθῆναι, καὶ πυραῖς καὶ φλογαῖς χαλεπαῖς ἐαυτὸν παραστήσαι. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Χάριτας ἔχειν 15
σὺν σοὶ δυνήσομαι ἐὰν τῷ Χριστῷ πιστεύων καταλίπῃς τὸ σέβας τῶν εἰδώλων. ὁ γὰρ Χριστὸς με ἀπέσταλκεν εἰς ταύτην τὴν χώραν εἰς ἣν οὐ μικρὸν λαὸν ἐξεζήτησα τῷ κυρίῳ. Αἰγέας εἶπεν· Διὰ γὰρ τοῦτο θύσαι σε συνωθῶ, ἵνα οὗτοι οἱ ὑπὸ σοῦ

τοῦ βήματος εἶπεν· Ἐλογισάμην σε διὰ τῆς νυκτερινῆς μερίμνης 20
ἐπιστρέψαι τὸν λογισμόν σου ἀπὸ τῆς μωρίας καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπαίνου τοῦ Χριστοῦ σου ἐνδοῦναι, ὅπως δυνήθῃ μεθ' ἡμῶν μὴ | ἀποβαλέσθαι τὰ τοῦ βίου χαριεντῇ· μωρὸν γάρ ἐστιν τὸ 117 T
λοιπὸν θέλειν πρὸς τὸ τοῦ σταυροῦ πάθημα ἀπίεσαι καὶ πυραῖς καὶ φλογαῖς ἐαυτὸν αἰσχίστοις παραπέμψαι. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας 25
ἀπεκρίνατο· Τὰς χάριτας μετὰ σοῦ ἔχειν δυνήσομαι εἰ πιστεύσας τῷ Χριστῷ μου ἀποβάλλῃ τὴν τῶν εἰδώλων θρησκείαν. ἀπέστειλεν γὰρ με ὁ Χριστὸς εἰς αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν, εἰς ἣν οὐκ ἐλάχιστον δῆμον τῷ Χριστῷ περιεποιήσαμην. Ὁ Αἰγεάτης εἶπεν·

¹ ab] a/// M ad P a E Nau CTV || ² posses XE Nau UV || ⁴ pess. te i. E || se ΠΧQRSTV || A.] sanctus a. S || ⁵ christo QTUm Nau in christo E: cf 3, 4 || dimittas Nau || culturam DV cultura C: cf 20, 3 || ⁷ ei] domino CQ(R)ST om ΠU || s. te U

¹⁰ τ. ν. σκ.] διὰ τῆς νυκτὸς ἐσκέψω O || <σε> τῇ? || ἀποστῆναι Γ: cf 3, 17; 22, 12 || ¹¹ ἐκ om O || ¹⁴ καὶ πρὶν om Γ || πυρ.] sup scr e ei η O || φλοξί O || ¹⁶ καταλείψῃς Y(OS) || ¹⁹ σοι συν. θ. O

²¹ μωρ.] ἐκείνης add (Θ) || ²² δυνήσῃ Θ: scr δυνήθῃς ?? || ²²⁻²³ μ. ἡμ. μὴ om B(Z?) || ²³ ἀπ. post βλου Φ || ἀποβάλλεσθαι B ἀποβάλλεσθαι V ἀποβάλλεσθαι AE (om R) || μωρία (Θ) || ²³⁻²⁴ τὸ λ. θ.] θελήματι τινα R προθέσει τινα Δ om E || ²⁴ λ.] σε add Φ || θέλει Z || ἐπίεσαι B ἐλθεῖν Θ || πνυαῖς Δ ποιναῖς ΦV || ²⁵ αἰσχ. ε. ΘZ || αὐτον B || αἰσχυνοῖς Φ || ²⁶ ἀπεκρίθη J εἶπεν Γ || τὴν χαρὰν Θ: scr τὰς χαρὰς? || σchein Θ || εἰς B ἐὰν Θ || πιστεύσας (uel - σεις) Φ1R || ²⁷ μου om Θ καὶ add Φ1R || ἀποβάλλῃς A ἀποβάλλω B ἀποβάλλω Z || ²⁸ ταύτην Θ || ²⁹ κυρίῳ UV E || περιποιήσομαι Φ

nulla enim remansit in Achaia ciuitas in qua non templa deorum derelicta sint et deserta. nunc ergo per te iterum restaretur cultura deorum, ut et dii qui contra te irati sunt placari possint, et in nostra possis amicitia permanere. sin alias, 5 diuersa pro defensione deorum patieris supplicia et post omnia crucis quam laudasti patibulo suspensus deficies. Andreas respondit: Audi filius mortis et stipula aeternis parata incen-

118 T πλανηθέντες λαοὶ καταλείψωσιν τὴν ματαιότητα τῆς σῆς διδασκαλίας καὶ αὐτοὶ τοῖς θεοῖς θύσωσιν εὐαρέστους θυσίας· οὐδέ-
 10 μίᾳ γὰρ ἐγκατελείφθη ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ πόλεις ἐν ἧ ὁὐκ ἀπενκαταία καὶ κατεστραμμένα εἰσὶ τὰ τῶν θεῶν ἱερά· καὶ νῦν διὰ σοῦ
 πάλιν ἀνανεοῦνται τῶν θεῶν τὸ σέβας, ὅπως | καὶ οἱ θεοὶ οἱ κατὰ
 15 δικίσεως βασιάνουσ· καὶ τέλος πάντων ἐν τῷ σταυρῷ ᾧ ἐπαί-
 νεσσας κρεμάνεμος ἐκλείψει. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη· Ἄκου-

Διὰ τοῦτό σε σπεῖσαι συνωθῶ, ὅπως οὗτοι οἱ διὰ σοῦ ἀπατη-
 θέντες λαοὶ ἐγκαταλείψωσιν τὴν ματαιότητα τῆς σῆς διδασκαλίας
 καὶ αὐτοὶ προσκομίσωσιν τοῖς θεοῖς χαριεντεῖς σπονδάς· οὐδέ-
 20 μίᾳ γὰρ πόλεις ἀπέμεινεν ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ἐν ἧ οὐ τὰ ἱερά αὐτῶν
 118 T ἐνεγκατελείφθησαν καὶ ἡρῆμωνται. καὶ νῦν διὰ σοῦ πάλιν
 ἀνανεοῦσιν τῇ τῶν εἰδώλων θρησκείᾳ, ὅπως | καὶ οἱ θεοὶ οἱ
 κατὰ σοῦ θυμουμένοι ἀρεσθέντες δυνήθωσιν καὶ εἰς τὴν ἐμὴν
 25 φιλίαν ἐμμεῖναι καὶ αὐτὸς δὲ πάλιν εἰς τὴν αὐτῶν διαμμεῖναι·
 εἰ δὲ μὴ γε, διάφορα ἐπὲρ τῆς τῶν θεῶν ἐκδικήσεως ὑπομενεῖς
 κολαστήρια, καὶ μετὰ ταῦτα πάντα τῷ τῷ σταυρῷ ξύλῳ ᾧ
 ἐπαινεῖς ἀναρτηθεὶς ἐκλείψεις. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἀπεκρίνατο.

⁷ cf Matth 3, 12

¹ enim om (C)QRT || non post derel. (2) ENau || ² n. e.] et n. QRST
 et n. e. U || it. per te D || iterum om ENau || ²⁻³ restaurentur culture S |
³ contra] propter E || ⁴ alias] autem CQRTV || ⁵ post] haec add SV || ⁶ lau-
 das S || A.] sanctus a. S || ⁷ fili XNauQRSTUV

⁸ καταλείψωσιν O || ⁹ αὐτοὶ om O || θύσ. τ. θ. O || εὐ. θ. om O || ¹⁰ ἐγ-
 καταλειφθεὶ O || πόλεις Γ || ¹¹ ἡμέρα O || ¹² ἐπιστήση O τιμωρίας add Γ.
 cf 15 || ¹³ ἐπὲρ τ. τ. θ. om O || ¹⁴ βασ. om Γ || πάντ.
 om O || ᾧ ὄν Γ: cf 13, 12 || ἐπαίνεῖς O || εἶπεν O

¹⁷ διὰ] γὰρ add AR || σπεῖσαι σε AE σέ πῖσαι B πῖσαι σε ZR ||
 διὰ] ἐπὶ (Θ) || ρουθετηθέντες Φ || ¹⁸ ἐγκαταλείπονται ΑΓ || διδα-
 σκαλίας Θ || ¹⁹⁻²⁰ οὐδὲ γὰρ μίᾳ AFUR || ²⁰ ἐμμεῖνεν B(Z?) || οὐ ἐν ἧ B || τὰ
 ἱ. α. οὐκ E(Z?) || ²¹ ἀνεκατέλιγθησαν B ἐγκατέλ. Z(?) IUX ἐκατέλ. E
 κατέλ. R: scr ἐνεκατελείγθησαν? || ἡρῆμωνται (Θ) || ²³ θύμ. || ἐπὶ τοῦτω add
 Θ || δυν.] ποιήσωσιν ἵνα Θ || ²³⁻²⁴ ἐμὴν - διαμ. || αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν
 φιλ. ἀννηθῆς ἐπακακίμωται Θ || ²⁵ γε] βουληθῆς μοι ὑπακούσαι (ἐπ. A) add
 (A) || ²⁵⁻²⁶ ἐπ. κολ. ἐξδ. B(Z?) || ²⁵ ὑπομείνης IUT fort recte || ²⁶ del ταῦτα? ||
 πάντα om J || ᾧ] σὺ περ add B: scr ᾧ περ? cf 13, 22 || ²⁷ εἶπεν Θ

diis, audi me seruum domini et apostolum Iesu Christi. nunc usque mitius tecum egi censura fidei, ut rationis capax ueritatis defensor effectus idola uana contempneres et deum qui in caelis est adorares. sed quia in inprudencia tua perdurans me putas minas tuas posse formidare, quicquid tibi uidetur in suppliciis magis excogita. tanto enim meo regi ero acceptior quanto pro eius nomine fuero permanens in tormenta confessor.

σον νιὲ θανάτου καὶ ἄχρον αἰώνιῳ ἡντρεπισμένον ἐμπυρισμῷ· ἄκουσον ἐμοῦ τοῦ δούλου κυρίου καὶ ἀποστόλου Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἕως ποτὲ πραέως ἐγένετο ὁ κανὼν τῆς πίστεως, καθάπερ τέλειος 10 τῆς ἀληθείας ἐκδικος γενόμενος, ἔδει σε καταφρονῆσαι τῶν ματαίων εἰδώλων καὶ θεὸν τὸν ἐν οὐρανοῖς ὄντα προσκυνῆσαι. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου ἐπιμένεις καὶ νομίζεις με τὰς ἀπειλὰς σου πτοεῖσθαι, ὃ δοκεῖ σοι πρὸς τιμωρίαν τελείως μερίμνησον· τοσοῦτον γὰρ | τῷ ἐμῷ βασιλεῖ γενήσομαι εὐπρόσ- 15 119 T δεκτος ὅσον ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ διαμείνω ἐν βασάνοις ὁμολογητῆς.

Ἄκουε νιὲ τοῦ θανάτου καὶ ἄχρον τοῖς αἰωνίοις ἐτοιμασθὲν ἐμπυρισμοῖς, ἄκουσον ἐμοῖ τῷ τοῦ κυρίου δούλῳ καὶ ἀποστόλῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ νῦν ἕως ποτὲ μελιχίως μετὰ σοῦ πέπραχα τῇ 20 ἀκριβεῖ τῆς πίστεως, ὅπως τῆς ἀπολογίας δεκτικός, τῆς ἀληθείας ἐκδικος ἀποτελεσθῆις τὰ μάταια εἰδῶλα καταφρονήσης καὶ θεὸν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὄντα προσκυνήσης· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀναιδείᾳ σου διατελῶν ἐμὲ οἶει δύνασθαι τὰς ἀπειλὰς σου δειλανδρῆσαι, εἴ τι οὖν σοι φαίνεται ἐν κολαστηρίῳ μελίζονα 25 119 T διαλόγισαι. τοσοῦτον γὰρ | τῷ ἐμῷ βασιλεῖ ἔσομαι δεκτέος, ὅσον ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἔσομαι διαμένων εἰς τὰς βασάνους σου ὁμολογητῆς.

² tec.] totum *P* |||| *M* || egi|| *M* egit *PQT* || cap.] et add *ΞNauCU* ||
¹ perduras *ΠΧC(U)* || ⁵ form. posse *CQRTUV* || ⁶ maius *ΞQV Nau* || tantum *ΠΧ* || ⁷ quantum (*M?*) *PXSU* || inter *Ξ* || tormentis *mNauCrSTUV*

⁸ 9.] διαβόλον *O* || ἄχ.] σπινθήρ *Υ* σπινθήρ *Μ* σπινθήρ *Σ* || ἡντρ. τῷ αἰ. ἐμπ. *O* || ἡντρεπισμένος *ΥΜ* εὐτρεπισμέν *Σ* || ⁹ ἄκ. om *O* || κυρ. om *ΥO* || *κ. α. Γ.* om *O* || ¹⁰ ἐγ. ὁ *κ.* | μετὰ σοῦ διαλεχθήσομαι περὶ *O* || ¹² ἐν οὐρ. om *O* || ¹³ με post πτο..(14) *Γ* || ¹⁴ τελ. om *OS* || ¹⁵ εὐπρ. om *Γ* || ¹⁶ ὅσον] ὥστε *ΥΜ* ὥσπερ *Σ*

¹⁸⁻¹⁹ αἰώνιῳ πυρὶ ἐτ. (*Θ*) || ¹⁹ ἄκ. om *Θ* || ¹⁹⁻²⁰ ἐμοῦ τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ *κ. ἀποστόλου τοῦ κυρίου ἡμῶν* (uel μου) *Ι. χρ. (Θ)* || ²⁰ *ν. ἐ. π.* | ἕως τοῦ νῦν *Θ* || πέπ.] συνέτυχον *Θ* || ²⁰⁻²¹ *τ. α.* | περὶ τῆς ἀκριβείας *Θ* || ²¹ ὅπ. *τ. α.* | ἴσως (*Θ*) || ²² ἐκδ. ἀπ.] γενόμενος *Δ(R)* || τῆς ματαιότητος τῶν εἰδώλων *ΔR* || ²³ ἀλλ' om *Θ* || ἐπειδὴν *AUV E* om *Φ* δὲ αἰδ *Θ* || ²⁴ ἐν om *Δ* || σου] τῇ αὐτῇ (*Θ*) μένεις αἰδ *Θ* || διατ.] καὶ αἰδ *Θ* || *ἐ. ο.* | ἐμοὶ εἰ εἰς *Z* (*Φ*) || *δ. τ. α.* | διὰ τῶν ἀπειλῶν *Θ* || ²⁵ δειλ.] ἐκφοβεῖν *Δ* καταποιεῖν *R* καταπτύσσειν *E* ἐπινοεῖς add *Φ* || οὖν om *Θ* || *φ.* | δοκεῖ *Θ* || μελίζον *ΔE* μελίζω *R* || ²⁶ διαλ.] ὑπάρχειν προσάγαγέ μοι (*Θ*) || *ἐσ. τῷ ἐ. β. εὐαρεστῶν* (*Θ*) || ὅσον] ἐπὶ πλείον αἰδ *Θ* || ²⁷⁻²⁸ τοῦ - ὁμ.] τῆς *τ. δν. α. ὁμολογίας ἐν ταῖς βασάνοις διακατεργήσω* (ἐγχ. *Γ*) (*Θ*) || ²⁸ σου] οὐ *B* om *Θ* : 'el?

9 Tunc Aegeas iussit eum flagellis caedi extensum. qui-
que cum septem terniones transisset, eleuatus est atque ad-
ductus ante eum. cui Aegeas dixit: Audi me Andreas et ab
effusione tui sanguinis consilium reuoca. quod si non feceris,
5 crucis te faciam interire patibulo. Andreas respondit: Ego
crucis Christi seruus sum et crucis tropheum optare potius de-
beo quam timere. tibi autem cruciatus aeternus qui debetur

9 Τότε ὁ Αἰγέας ἐκέλευσεν αὐτὸν βασανίζεσθαι τεταμένον.
καὶ ἐν τῷ ἀπαλλαγῆναι ἐπὶ τὰ τετραδίοις τοὺς τύπτοντας αὐτὸν
10 ἀνέστη καὶ ἠνέχθη ἐνώπιον αὐτοῦ· πρὸς ὃν Αἰγέας εἶπεν·
Ἀκουσόν μου Ἀνδρέα καὶ ἐκ τῆς ἐκχύσεως τοῦ σοῦ αἵματος τὸν
λογισμὸν ἀπόστρεψον· ὃ ἐὰν μὴ ποιήσης, ἐν τῷ σταυρῷ σε
ποιήσω τελειωθῆναι. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας εἶπεν· Ἐγὼ τῷ σταυρῷ
τοῦ Χριστοῦ δεδούλωμαι καὶ τοῦ σταυροῦ τὸ τροπαιὸν μᾶλλον
15 ἐπιθυμῆσαι ὥφελον ἢ πτοεῖσθαι. σὲ δὲ αἰώνια κρίσις ἢ κε-

9 Τότε ὁργισθεὶς ὁ ἀνθύπατος Αἰγέατος ἐκέλευσεν τὸν
ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ ταῖς βασάνοις κακωθῆναι. ἔκταθεις
οὖν ὑπὸ ἐπτάκις τρισὶν στρατιώταις καὶ τυπτηθεὶς, κορυφθεὶς τε
καὶ προσαχθεὶς ἔμπροσθεν αὐτοῦ· ᾧτινι οὕτως διεκάλησεν ὁ
20 ἀνθύπατος· Ἀκουσόν μου Ἀνδρέα καὶ ἀπὸ τῆς ἐκχύσεως τοῦ
σοῦ αἵματος τὴν συμβουλίαν σου ἀνακάλεσαι· ὅπερ εἰ μὴ ποιή-
σεις, τῷ τοῦ σταυροῦ ξύλῳ σε ποιήσοιμι ἀπόλυσθαι. Ὁ ἅγιος
Ἀνδρέας εἶπεν· Ἐγὼ τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ δοῦλος τυγχάνω,
καὶ τῷ τροπαίῳ τοῦ σταυροῦ εὐξασθαι μᾶλλον ὥφελον ἢ περ
25 δεδιέναι· σὺ δὲ αἰώνιος βασανισμὸς, ᾧτινι χρεωστούμενος δυνήσῃ

¹ flag.] tormentis *CQRs* (om *S*) *TU* || affligi *S* || extentum *QR* || qui
PXDV quoque *R* quippe *T* || ² ternionibus cesus esset *S* || atq. add. est *S* ||
³ andrea *XΞNauRSV* || ⁴ tui om *Nau* || ⁵ patibulum *M(?)Q* || dixit *MENauT*:
cf 4, 2 || ⁷ tu *PXDCRSV* || *scr* qui debentur cruciatus aeternos? *cf*
tamen 23, 4 || cruciatum *CE* || aeternos *DqRSV* aeternum *CE* || qui] ||| *M*
om *TU* tibi add *PXDCRV* || debent *P* debentur *XDQRSV* quem add *m U*

⁸ ὁ om *M* || ⁹ τετραδία *ΥΜ* || ¹⁰ ἔμπροσθεν *O* || ¹¹ αἱμάτων σου *O* || τὸν
om *O* || ¹² ὁ - ποι.] εἰ δὲ μὴ *O* || ¹³ ποιῶ *M(I)* || ¹⁴ μᾶλλον om *Γ*: del? |
¹⁵ ὥφελον *O* ὥφελος *S* || ^{15-23,10} σὲ - παρελ. om *S* || ¹⁵ δὲ] ἢ add *ΥΜ* || πό-
λασις *O*: *cf* 18, 13; 20, 10

¹⁶ ὁ αἰγ. (ὁ add *E*) ἀνθ. *ΦΕ* || ἐκ.] ὅπως add *Φ* || ¹⁷ κακώσῃ (Φ) |
17-18 ἐ. οὖν] *scr* ἐκταθέντα ὅς? || ¹⁸ στρατιωτῶν ἐ. τρ. (Θ) || καὶ] εἰτόνωσ
add *1E* || κορυφ.] *cf* *praf* || ¹⁸⁻¹⁹ τε καὶ om *Θ* || ¹⁹ αὐτοῦ] τοῦ ἀσεβοῦς
αἰγέατος (Θ) || ᾧτ.] πρὸς δὲν (Θ): *cf* 3, 28 || ¹⁹⁻²⁰ διεκάλῃ οὔτ. (om ὁ ἅ.)
(Θ) || ²⁰ Ἀ.] συμβουλευνόντός σοι add (Θ) || ²⁰⁻²¹ τοῦ α. σ. Θ || ²¹ τ. σ.] τὸν
λογισμὸν Θ || ἀνάστειλον Θ: *cf* 3, 28 || ὅπ. - ποι.] εἰ δὲ οὐ βοῦλει Θ τοῦτο
ποιῆσαι add *Γ* μοι ὑπακοῦσαι add *Δ* || ²² σε ποι (sic?) Ζ ποιῶ σε Θ ||
ἀπόλεσθαι (Θ) || ²¹ τῷ - εὐξ.] μ. ὥφελον εὐξ. ἐπιθυμῆν τῷ τρ. τ. στ. (Θ) |
²⁵ δεμιῶσαι Θ || αἰ.] ἀπόκειται add Θ || βάσανος (Θ) || ^{25-23,20} ᾧτ. - ἐκγ.] ἡνπερ
καὶ ἐκγ. δ. (δύνασαι *ΥΠ*) (Θ)

poteris euadere si postquam probaueris perseuerantiam meam uel sic credideris Christum. ego enim de tuo interitu timeo, non de mea passione conturbor. passio enim mea aut unius diei spatium occupat aut duorum ut multum. tuus autem cruciatus nec per milia annorum potest peruenire ad finem. unde 5 desine iam miserias tuas augmentare et ignem tibi tu ipse aeternum accendere.

10 Tunc indignatus Aegeas cruci eum adfigi praecepit, mandans hoc quaestionariis ut ligatis pedibus et manibus quasi

χρεωστημένη παρελεύσεται, ἐὰν μετὰ τὸ δοκιμάσαι σε τὴν | ἐμὴν 10 120 T
ὑπομονὴν καὶ οὕτως πιστεύσης τῷ Χριστῷ. ἐγὼ γὰρ διὰ τὸν
σὸν ὀλεθρον πτοοῦμαι, οὐχὶ διὰ τὸ ἐμὸν πάθος τετάραγμαi. ἡ
γὰρ πάθησίς μου ἢ μιᾶς ἡμέρας διάστημα σχολάσει ἢ τὸ πολὺ
δύο· ἡ δὲ σὴ κόλασις οὐδὲ διὰ χιλίων ἐτῶν δυνήσεται τελειω-
θῆναι· ὅθεν παῦσαι λοιπὸν τὰς ταλαιπωρίας σου προσθῆναι 15
καὶ πῦρ σεαντιῶ αἰώνιον ἀνάψαι.

10 Τότε θυμωθεὶς ὁ Αἰγέας τῷ σταυρῷ αὐτὸν προσηλω-
θῆναι ἐκέλευσεν, οὕτως δηλώσας τοῖς κεντιοναρίοις ἵνα δεθῇ
τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὡς εἰς τριπάσσαλον τανυθῇ, ὅπως

ἐκφυγεῖν εἰ μετὰ τὸ δοκιμάσαι σε τὴν | ὑπομονὴν μου πιστεύεις 20 120 T
τῷ Χριστῷ. ἐγὼ γὰρ περὶ τῆς σῆς ἀπωλείας δέδοικα, οὐ περὶ
τῆς ἐμῆς παθήσεως συνταράσσομαι. ἡ γὰρ πάθησίς μου ἢ
μιᾶς ἡμέρας διάστημα καταλαμβάνει ἢ δύο τὸ πολὺ· ὁ δὲ σὸς
βασανισμὸς οὐδὲ χίλια ἔτη δυνήσεται καταλαβεῖν πέρας. ὅθεν
παῦσαι λοιπὸν ταῖς ταλαιπωρίαις σου προσθῆσαι καὶ τὸ αἰώνιον 25
πῦρ σεαντιῶ ἀνάψαι.

10 Τηρικαῦτα οὖν ἀγανακτήσας ὁ Αἰγέατης τὸν μακάριον
Ἀνδρέαν τῷ σταυρῷ προσπαγῆναι προσέταξεν. (ὁ δὲ ἀπολι-
πὼν πάντας πρὸς εἰσι τῷ σταυρῷ καὶ φησιν αὐτῷ μετὰ

¹ si om T || ² sic] si PCQ om T || christo DNauCRSTV in christum
U in christo E: cf 3, 4 || ⁴ scr aut ut multum II? || duo MQ duos R
duum U |||| T || ut] aut ΠΞGRU aut ut CS |||| Q(T?) || multum] ||||| MT
(trium in ras m) trium add PECUV tres add DQR: cf 29, 2 || ⁶ iam des.
CQRUV || ipse tu t. ENau || ⁷ acc.] noli add ENau || ⁹ m. et p. SV

¹⁰ ὑποδέξεται O || σε om Γ || ¹¹ οὕτως] μὴ add YMO || ¹² φοβοῦμαι
YMO: cf 18, 14; 29, 8] οὐχὶ] καὶ οὐ O || ¹³ πάθεισίς O] διαστήματι (Γ) ||
σχ. om O: scr ἀσχολήσεται? || ¹⁴ δυοῖν Woon || δ. χ. ἐ.] εἰς αἰῶνας (Γ) || δυνή-
σεται O δύναται S || ¹⁵ σου] μὴ O || ¹⁶ κεντηρίοις O κεντυριώνιοις YM:
scr κεντιοναρίοις? || δεθῇ O δεθῆις Woon recte || ¹⁹ ὡς εἰς] ὥστε S εἰς Y ||
τριπ.] καὶ add Y

²⁰ εἰ om Θ || σε om ΦR || μου] ἐὰν add Θ || πιστεύεις U(V) || ²¹ δέδ.]
θλίβουμαι καὶ Θ || ²³ πλείστον (Θ) || ²⁴ οὐδὲ - κατ.] εἰς ἀτελετητόν αἰῶνα
οὐ καταλήσεται Θ || οὐδὲ <μετὰ>?? || ²⁵ π. λ.] τοῦ λοιποῦ παῦσαι Θ ||
²⁶ τῇ ταλαιπωρίᾳ B(Z?) || προστίθων (Θ) || ²⁶ ἀνάπτων Θ || ²⁷ την.] τὸ
την. (Θ) || ²⁸⁻²⁹ ἀπ. δὲ π. ὁ ἀπόστολος Θ || ²⁹ μετὰ] λαμπρᾶς add Φ: cf 31, 22

in eculeo tenderetur, ne clavis adfixus cito deficeret, sed cruciaretur potius longo cruciatu. cumque eum carnifices ducerent, concursus factus est populorum clamantium ac dicentium: Iustus homo et amicus dei quid fecit ut ducatur ad crucem? Andreas
 5 uero rogabat populum ut non impedirent passionem eius. gaudens enim et exultans ibat et a doctrina non cessans. cumque peruenisset ad locum ubi crux parata erat, uidens eam a longe exclamauit uoce magna dicens: Salue crux quae

μὴ ἥλοις ἐμπαρεῖς τάχιον ἐκλείπη, ἀλλὰ μᾶλλον κριθῇ μακρὰν
 10 κρίσιν. ἐν τῷ οὖν ἀποφέρειν αὐτὸν τοὺς ὑπηρετάς ἐγένετο συνδρομὴ λαῶν κραζόντων· Δίκαιος ἄνθρωπος καὶ φίλος Θεοῦ τί ἐποίησεν ἵνα ἐπενεχθῇ ἐν τῷ σταυρῷ; Ὁ δὲ ἅγιος Ἀνδρέας παρεκάλει τὸν λαὸν ἵνα μὴ ἐμποδίσωσιν τὴν πάθῃσιν αὐτοῦ· χαίρων γὰρ καὶ ἀγαλλιώμενος ἐπορεύετο καὶ μὴ πανόμενος τῆς
 15 διδασκαλίας. Ὡς δὲ ἦλθεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ὁ σταυρὸς ἦν ἑτοιμος, ἰδὼν αὐτὸν μακρόθεν ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ λέγων·
 121 T Σῶσον σταυρὲ ὁ ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ ἐγκαινισθεὶς καὶ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ καθάπερ μαργαριτῶν κατακοσμισθεὶς· πρὸ

φωνῆς) | Χαίροις ὦ σταυρὲ ὁ ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ ἐγκαι-
 20 νισθεὶς καὶ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ ὥσει μαργαριταὶς κοσμισθεὶς· καὶ μὴν πρὶν ἢ εἰς σὲ ἀνέλαι τὸν κύριόν μου πολλὸν φόβον ἐπίγειον ἐσχίσεις, ἄρτι δὲ πόθον οὐράνιον κατέχων ὑπὲρ εὐχῆς ἀνήρτησαι. οἶδα γὰρ ἀπὸ τῶν πιστευόντων πόσας εἰς αὐτὸν χάριτας ἔχεις, πόσα δόματα προητοιμασμένα. ἀμέριμνος οὖν καὶ χαίρων ἤκω
 25 πρὸς σέ, ὅπως καὶ σὺ ἀγαλλίων ὑποδέξῃ με τὸν μαθητὴν τοῦ κρεμασθέντος εἰς σέ· διότι ποθητός σου αἶν ἐγενόμην, καὶ ἐπεθύμησα περιπλακῆναι σε. ὦ ἀγαθὲ σταυρὲ, ὁ εὐπρέπειαν καὶ ὠραϊότητα ἐκ τῶν μελῶν τοῦ κυρίου ὑποδεξάμενος, ἐπὶ πολὺ ἐπιπόθητε καὶ σπουδαίως ἐπιθυμητὴ καὶ ἔκτενῶς ζητούμενε,
 30 καὶ ποτε ἤδη ἐπιποθουμένη τῇ ψυχῇ προητοιμασμένε, λάβε με

¹⁻² p. cr. S || ² duc.] ut crucifigeretur add Nau ad crucifigendum
 add C || ⁴ A.] sanctus a. S || ⁷ cum uero PXCQRSTU cum autem M ||
⁸ saluae Q || qui Q: cf 2, 1

⁹ ἡλ.] ὁλως S πολὺ O || ¹¹ λ. κρ.] καὶ ἔλεγον O || κραζόντων <καὶ λεγόντων>? || φιλ.] τοῦ add MS || ¹² ἀπενεχθῇ M(S) || ¹³ λαὸν] λέγων add O || τ. π. om O || πάθειναι S | αὐτῷ O || ¹⁴ γὰρ] δὲ Y om MS || ¹⁵ ἦλθον Γ || εἰς τ. τ. om O || ¹⁶ φ. μ.] μ. τῇ φ. Γ: cf 33, 5 || ¹⁷ σώσ.] χαίροις OS et add ω O (ex alio martyrio) || τοῦ om Γ: del? || ¹⁸ κατακομψθεὶς OS σ sup ι ο

²⁰ κομισθεὶς ZΓ κομηθεὶς AU || ²¹ ἢ om B(Z?)V | ἀνελθεῖν (Θ) || ²² ἄρτιως JE (om R) || δὲ] διὰ add Φ || κατ.] σε add Φ || ἀνήρτημαι et add εἰς σέ Φ || ²³ ἀγαλλώμενος AUV ἀγαλλόμενος X(Γ) || ὑποδέξῃσέ (i.e. ὑποδέξῃσαι) B(Z?) || ²⁶ τοῦ] τοῦ χριστοῦ τοῦ Φ || scr ποθητός? || σου] σοι Γ μοι Δ || ἔγεινον J || ²⁷ ἐπ.] τοῦ add Φ || περιπλακῆναι B(Z?) || σοι (Θ) || ²⁷⁻²⁸ ὦρ. κ. εἰπ. Φ || ²⁸ τοῦ om B(Z?) || δεξάμενος Θ || ²⁹ ἐπιζητούμενε Θ || ³⁰ ποτε om Θ || ἐπιποθούσης σε τῆς ψυχῆς μου πρ. Θ

in corpore Christi dedicata es et ex membrorum eius margaritis ornata. antequam te ascenderet dominus, timorem terrenum habuisti, modo uero amorem caelestem obtinens pro uoto susciperis. sciris enim a credentibus quanta intra te gaudia habebas, quanta munera praeparata. securus ergo et gaudens 5 uenio ad te, ita ut et tu exultans suscipias me discipulum eius qui pependit in te, quia amator tuus semper fui et desideravi amplecti te. o bona crux quae decorem et pulcritudinem de membris domini suscepisti, diu desiderata, sollicitè amata, sine intermissione quaesita et aliquando iam concupiscenti animo 10 praeparata, accipe me ab hominibus et redde me magistro meo,

τοῦ ἀνελθεῖν ἐν σοὶ ὁ κύριος φόβον ἐπέγειον εἰχες· ἀρτίως οὖν πόθον οὐράνιον ἐπέχων ἀντὶ δώρου κρέμασαι· ἐγνωσθης παρὰ τῶν πιστῶν ὅσας ἔχεις ἐν σοὶ χάριτας, πόσα δῶρα ἔτοιμα. ἀμέριμνος οὖν καὶ χαίρων ἔρχομαι πρὸς σέ, ὅπως καὶ σὺ ἀγαλ- 15 λιώμενος δέξῃ ἐμὲ τὸν μαθητὴν τοῦ ἐν σοὶ κρεμασθέντος, διότι πάντοτε ἀγαπητὸς σου ἐγενόμην καὶ ἐπεθύμησα περιπλακῆναι σοι. ὦ μακάριε σταυρέ, ὁ μεγαλοπρέπειαν καὶ ὠραιότητα ἐκ τῶν μελῶν τοῦ κυρίου δεξάμενος, πλειστάκις ἐπιθυμητέ, ἀγρύπνως ἐκζητούμενη καὶ φιλικᾶτι ψυχῇ ἡτοιμασμένη, λάβε με ἐκ 20 τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπόδος με τῷ διδασκάλῳ μου ἵνα διὰ σοῦ

ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπόδος με τῷ διδασκάλῳ μου, ἵνα διὰ σοῦ ἀπολάβῃ με ὁ διὰ σοῦ με λυτρωσάμενος. (χαίροις ὦ σταυρέ. καὶ γὰρ χαίροις ὄντως· εὖ οἶδα καὶ ἀναπανό- 25 μενόν σε λοιπὸν ἐκ πολλοῦ κεκημηκότα πεπηγμένον καὶ ἀναγνωσθέντα με. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ μακαριώτατος Ἀνδρέας ἐστώς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀτενὲς ὁρῶν εἰς τὸν σταυρὸν) ἐξέδυσεν ἑαυτόν, καὶ δέδωκεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ τοῖς δημίσις, (παρακελευσάμενος τοῖς ἀδελφοῖς | τοῦ ἥκειν 122 T τοὺς δημίους καὶ ποιεῖν τὰ ἐγκελευσθέντα αὐτοῖς· 30

¹ m. ei.] membris ei. tamquam *PXE(Σ) ||* ² ant.] et quidem ant. *SX ||* te] in te *Cq ||* ⁴ suscepis *mD (sed corr) Nau suspenderis QT ||* scires (*M? sciris m) NauQ (corr q) si scires T scitur ERU sciunt XS ||* a cr.] credentes *XS ||* intra] in *ECQRTU ||* ⁸ qui *Q: cf 2, 1 ||* ⁹ soll. am. om *U ||* ⁹⁻¹⁰ am. s. int. om *CQRT*

¹² τὸν κύριον (*cf 14, 11; 33, 9*) et add μου *O ||* ¹³ κρέμ.] πέλεις *Γ ||* ἐγν.] καὶ ἐγν. *Γ ἐγνωσθης <γὰρ>? ||* ¹⁵ σὺ] χαίρων καὶ add *Θ ||* ἀγαλλόμενος *S ||* ¹⁶ με *O ||* σταυρωθέντος *O ||* ¹⁷ πάντ. om *O ||* scr ἀγαπητής?? *||* σοι *YM ||* ¹⁹ ἐπιθ.] καὶ add *O ||* ²⁰ κ. φ. ψ. ἡτ. om *OS ||* με om *YMO ||* ²¹⁻²⁶ ἵνα - ὁ δ. σ.] τῶν φθαρτῶν *Γ*

²² καὶ om *B(Z?) ||* ²⁴ εὖ] σέ *Φ ||* ²⁴⁻²⁵ κ. ἀν. σε λ.] τὸ λ. οὖν ἀναπαύου (*Θ*) καὶ add *A ||* ²¹ ἀναπανοσάμενον *Φ ||* ²⁵ τετμηκότα *Φ κεκημηκώς (Θ) ||* πεπηγμένος *Θ ||* καὶ τε καὶ *Φ ||* ²⁶ ἀναμένων (*Θ*) *||* μακάριος *Θ ||* ²⁷ ἐνορών *Φ ||* ²⁹ δημ | τοῦτο add *Φ ||* τ. ἀδ. παρ. *Δ (om E) ||* ³⁰ τὰ ἐ. α.] ἃ ἐκελεύσθησαν *Φ*

ut per te me recipiat qui per te redemit me. Et haec dicens exspoliavit se et uestimenta sua tradidit carnificibus. qui accedentes leuauerunt eum in crucem et extendentes funibus totum corpus eius sicut eis iussum fuerat suspenderunt.

- 5 11 Astantes uero turbae ad uiginti milia hominum, inter quos frater Aegeae nomine Stratocles simul clamabat eum po-

ἀπολάβῃ ὁ διὰ σοῦ με λυτρώσμενος. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπε-
δύσατο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ παρέδωκεν τοῖς ἑτασταῖς· οἱ δὲ
προσελθόντες ἦραν αὐτὸν ἐν τῷ σταυρῷ· καὶ τανύσαντες ἐν τοῖς
10 σχοινοῖς ἅπαν τὸ σῶμα αὐτοῦ καθὼς ἦν αὐτοῖς κελευσθὲν
ἐκρέμασαν. |

122 T

11 Παρεγένοντο δὲ λαοὶ ὡς εἴκοσι χιλιάδων ἀνθρώπων· ἐν
οἷς ἦν καὶ ὁ ἀδελφὸς Αἰγέα τοῦνομα Στρατοκλῆς· καὶ ὁμοῦ

εἰστίχκεισαν γὰρ πόρρωθεν) οὔτινες προσελθόντες ἐκούφισαν
15 αὐτὸν ἐν τῷ σταυρῷ καὶ διατείναντες σχοινοῖς τὸ σῶμα αὐτοῦ
(μόνον ἀπέδησαν τοὺς πόδας αὐτοῦ, μήτε μὴν τὰς ἀγ-
κύλας αὐτοῦ ἀποτεμόντες, ταύτην τὴν ἐντολὴν ἐσχηκότες
παρὰ τοῦ ἀνθυπάτου· ἡγιαῖσαι γὰρ αὐτὸν ἡβοῦλετο
ἀνηρτημένον, καὶ νυκτὸς ζῶντα ὑπὸ κυνῶν βρωθῆναι.)

20 11 Παραστάντος δὲ ὄχλου πολλοῦ τῶν ἀδελφῶν ὥσει εἴκοσι
χιλιάδων ἀνδρῶν ἢ καὶ πρὸς, (Θεασάμενοι δὲ ἐκείνους ἀπο-
στάντας καὶ μηδὲν πεποιηκότας περὶ τὸν μακάριον ὦν
οἱ ἀγακρεμάμενοι πάσχουσιν, προσεδόκουν τι ἀκούσε-
σθαι πάλιν παρ' αὐτοῦ· καὶ γὰρ κρεμάμενος ἐκίνει τὴν
25 κεφαλὴν αὐτοῦ μειδιῶν. καὶ ὁ Στρατοκλῆς αὐτοῦ ἐπύ-
θετο· Τί μειδιᾷς δοῦλε τοῦ Θεοῦ Ἀνδρέα; ὁ γέλως σου
ἡμᾶς πενθεῖν καὶ κλαίειν ποιεῖ, ὅτι σοῦ στερισκόμεθα.
Καὶ ὁ μακάριος Ἀνδρέας αὐτῷ ἀπεκρίνατο· Οὐ μὴ γε-
λάσω τέκνον μου Στρατοκλῆ τὴν κενὴν ἐνέδραν τοῦ
30 Αἰγεάτου δι' ἧς οἶεται ἡμᾶς τιμωρεῖσθαι; ἀλλότριον

¹ me red. PXEUS || ² cruce MACTU || ⁴ susp.] eum add S || ⁵ ad-
stant SU || uero] erant add ENau || ⁶ quos] erat add XENau s(C) ||
fr.] erat add IDU || egethes C || Str.] qui add XENauSU

⁷ ἀπολ.] με add Woog || ⁸ ἐν alt om O: del? || τοῖς del?? || ¹⁰ καθὰ O:
cf 30, 5 || ¹¹ ἐκρ.] αὐτόν add O || ¹² προσέδοκαμεν O || λ.] ὄχλος ἱκανὸς O
χιλιάδες S || ἀνθρ. om O || ¹³ ἦν om M: del? || καὶ om MS: del? || ἀδ.] τοῦ
add YM || καὶ om M || ὁμ. om O

¹⁴ π. γ. εἰ. (Θ) || ¹⁶⁻¹⁷ μήτε - ἀποτ.] οὐκ ἀπείτεμον δὲ αὐτοῦ τ. ἀγκ. Θ ||
¹⁸ ἀνιάσαι AX(Z?) recte || ἐβοῦλετο Θ || ¹⁹ v.] ἐν τῇ νυκτὶ (Θ) || ζ.]
αὐτὸν add Θ || κυν.] κρεμάμενον add A || ²⁰ παρισταμένον A || ἀδ.] αὐτοῦ
add B(Z?) σχεδόν add AUE || ²⁰⁻²¹ χιλ. εἰκ. Θ || ²¹ ἀνδ. om ΦA || ἢ κ.
πρ. om AI(Z?) || ἢ om B || θ. δὲ ε.] καὶ θ. τοὺς δῆμιους Θ || ²² ὦν] ἐξ ὧν Φ ||
²³ προσεδόκων V: cf 28, 20 || ²³⁻²⁴ πάλ. ἀκ. (Θ) || ²⁵ ἐπ. α. (Δ) || αὐτῷ UΓ ||
²⁷ στερισκόμεθα (Θ) || ²⁸ οἱ] πῶς R om ΦUE

pulo iniusto iudicio sanctum uirum hoc pati. sanctus uero Andreas confortabat mentes credentium Christum, hortabatur tollerantiam temporalem docens nihil esse dignum passionis ad remunerationis compensationem aeternam.

ἔκραζεν μετὰ τοῦ λαοῦ ἀδίκῃ κρίσει τὸν ἅγιον Ἀνδρέαν τοῦτο ἔπομειναι. | ὁ δὲ ἅγιος Ἀνδρέας ἐνισχύων τοὺς λογισμοὺς τῶν πιστευόντων τῷ Χριστῷ ἐνουθέτει ὑπομείναι τὸν πρόσκαιρον πειρασμόν, μηδένος εἶναι λέγων ἄξιον τὸ πάθος πρὸς αὐτάρκειαν τῆς αἰωνίου ἀνταποδόσεως. |

123 T

αὐτοῦ ἐσμεν καὶ τῶν ἐπιβουλῶν αὐτοῦ. | οὐκ ἔχει τὸ 10 123 T
ἀκούειν· ἐπεὶ εἰ εἶχεν, ἀκηκόη ἂν ὅτι τοῦ Ἰησοῦ ἄν-
θρωπος ἀτιμώρητός ἐστιν λοιπὸν αὐτῷ γνωρισθεῖς.
Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἀπεκρίνατο κοινὸν λόγον· καὶ γὰρ
ἔθνη συνέντρεχον ἀγανακτοῦντα ἐπὶ τῇ ἀδίκῃ κρίσει τοῦ
Αἰγεάτου· Ἄνδρες οἱ παρεστῶτές μοι καὶ γυναῖκες 15
καὶ παῖδες καὶ πρεσβῦται, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι,
καὶ ὅσοι μέλλετε ἀκούειν, δέομαι ἑμῶν, πάντα τὸν
βίον τοῦτον ἀπολείπεσθε οἱ ἔνεκεν ἑμοῦ συνελη-
λυθότες ἐνταῦθα, καὶ σπεύσατε καταλαβεῖν τὴν ἑμὴν
ψυχὴν ἐπείγομένην πρὸς τὰ οὐράνια, καὶ πάντων ἀπα- 20
ξασθῶς τῶν προσκαίρων καταφρονήσατε, ἐπιστηρίζον-
τες τὰς διανοίας τῶν πιστευόντων τῷ Χριστῷ.) Καὶ
προετρέπετο διδάσκων ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τῆς προσ-
καίρου ζωῆς ταύτης πρὸς τὴν μέλλουσαν ἀντάμειψιν τῆς
αἰωνίου ζωῆς. 25

³ cf Rom 8, 18

² christo DNauCTU in christum X in christo ESV om P(QR)
(cf 3, 4) et add D (supra uersum) NauUV || hort. om S ad add Nau: de-
lend || ³ toll. temp. post passionis ponend || dicens S || nihil non qR ||
dignam qR || passione NauTU passionem Q om RS || ⁴ aet. rem. comp.
Nau || comp. rem. E || remunerationem DSUV remunerationes Q et add
V || compensationis DSU || aeternae XERSU

⁵ ἔκραζεν O(S) || ἄδικος κρίσις O || ⁵⁻⁶ τὸν - ἔπομ. om O || ⁶ Ἄ. om
O || νύσσω O || ⁷ πιστῶν O || τ. Xp. om O || ⁸ λέγ. εἶναι S

¹⁰ scr ἐπιβουλῶν? cf mart alt || ¹¹ ἀκηκ. | συνῆκεν (Θ) || τοῦ | ὁ UVXR
om ΦE || ἰησοῦς ΦR νιδς V ἴσοι E || ἀνθρώπου V || ¹² ἔσται AR || λ. α.
γν. | διὰ τῆς πείρας τοῦτο μαθὼν (Θ) || ¹³ ταῦτα ε. Θ || ἀπ. κ. λ. | κ. λ. τοῖς
πᾶσιν διελέχθη (Θ): scr ἀπ. τοῖς πᾶσιν κ. λέγων (vel διαλεγόμενος: cf narr
368, 13) ? | καὶ | scr τὰ ?? || ¹⁶ πρ. | καὶ add ΦUVX || ¹⁷ ὅσοι | πάντες ὅσοι Φ
ὅσοι ἄλλοι U(Γ) || ¹⁸ τοῦτον | ἑμῶν B(Z?) om E || ἀπολείπετε(Θ) || ¹⁸⁻¹⁹ οἱ - ἐντ.
post ἐλεύθ. (16) E || ²⁰ ἀπείγομένην AR: cf 30, 16 || ²¹ κατ. | πεφεύγετε Φ |
ἐπικρατύνετε Φ || ²³ προετρ. | πάντας add Δ || τ. πρ. | τοῦ νῦν καιροῦ ΦR
(ex ep ad Rom) || ταύτ. ζ. B om (Z?) R

12 Interea uadit omnis populus cum clamore ad domum
Aegeae omnes pariter clamantes dicebant uirum sanctum,
pudicum, ornatum moribus, bonum doctorem, pium, modestum,

124 T 12 Ἐν τούτοις ἀπέρχεται πᾶς ὁ λαὸς μετὰ κραυγῆς εἰς
5 τὸν οἶκον τοῦ Αἰγέα· καὶ πάντες ὁμοῦ κράζοντες ἔλεγον τὸν
ἅγιον Ἀνδρέαν τὸν νηφαλέον, τὸν ἐνάρετον, τὸν καλὸν διδάσκα-
λον, τὸν ἐπιεικῆ, τὸν τίμιον μὴ ἐξεῖναι τοῦτο παθεῖν, ἀλλ'

124 T 12 (Καὶ οἱ ὄχλοι ἀκούσαντες τῶν εἰρημένων ἐπ'
αὐτοῦ οὐκ | ἀφίσταντο τοῦ τόπου, καὶ ὁ μακαριώτατος
10 Ἀνδρέας μᾶλλον προσῆγε λέγων πρὸς αὐτοὺς πλειονα-
ῶν εἰρήκει· καὶ τσαῦτα ἦν ὡς ἐστὶν τεμήρασθαι
τούς ἀκούοντας· τριῶν νυχθημέρων αὐτοῖς ὁμιλῶν, καὶ
οὐδείς καμῶν ὅλως ἐχωρίζετο αὐτοῦ. ὡς δὲ καὶ τῇ τε-
15 τάρτῃ ἡμέρᾳ τὸ γενναῖον αὐτοῦ ἐθεάσαντο καὶ τὸ ἀκαμ-
πὲς τῆς διανοίας καὶ τὸ πολὺ τῶν λόγων καὶ τὸ χρηστὸν
τῆς προτροπῆς καὶ τὸ εὐσταθὲς τῆς ψυχῆς καὶ τὸ σώ-
φρον τοῦ πνεύματος καὶ τὸ ἐδραῖον τοῦ νοῦ καὶ τὸ
ἐιλικρινὲς τοῦ λόγου, ἀγανακτήσαντες πρὸς τὸν Αἰγεάτην
σὺν ἐνὶ πάντες ἔσπευδον ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ καθεζομένου
20 τοῦ Αἰγεάτου κατεβόων λέγοντες· Τίς ἡ κρίσις σου ἀν-
θύπατε; κακῶς ἐδίκασας, ἀδίκως ἔκρινας, ἀνόσια τὰ
δικαστήριά σου. τί ἡδίκησεν ὁ ἀνὴρ; τί κακὸν ἐπραξεν;
ἡ πόλις τεθροῦβεται· πάντας ἡμᾶς λυπεῖς. μὴ προδοῖς
τὴν Καίσαρος πόλιν. χάρισαι Ἀχαιοῖς ἄνδρα δίκαιον,
25 χάρισαι ἡμῖν ἄνδρα θεοσεβῆ, μὴ ἀποκτείνῃς ἄνδρα ἐν-
θεον, μὴ ἀνέλης ἄνδρα εὖσεβῆ· τέσσαρασιν ἡμέραις κρε-
μάμενος ζῇ· μηδὲν φagὼν πάντας ἡμᾶς ἐχόρτασεν. κάθ' ἔλε

^{1-37,2} interea - amen] *passionis alterius* (Conuersante) *partem extr*
habet C || ² omnes] et omnes DES Nau (cf 29, 4) omnesque RUV (om Q) ||
dicebant del? (cf 26, 6) *ex alt pass nonnulla add V*

⁴ ἐν] καὶ ἐν O || ⁵ ὁ. κρ. om O || ⁶ scr ἄνδρα? || διδάσκαλον <τὸν
εὖσεβῆ>? || ⁷ τ. ἐπ. τ. τ. om O || ἐξόν O || ταῦτα δ αὐτὸν I(M)

⁸ x. οἱ] οἱ δὲ Θ || ἀκούοντες Δ || ⁸⁻⁹ ἐπ' α. λεγομένων Δ || ⁹ μακά-
ριος Θ || ¹⁰ προσετίθη τοῦ λέγειν (Θ): cf *pass alt* 376, 16? || ¹¹ x. τσα.]
τσα. δὲ (Θ) || ἡν' τὰ ἐπ' αὐτοῦ λεγόμενα *alt* Θ || ¹¹⁻¹² ὡς - ὁμ.] ὥστε τρ.
νυχθ. ἀναλωθῆναι τὸ διάστημα Θ || ¹¹ scr τεκμηρίωσθαι <τῇ πίστει στηρί-
ζεσθαι>? || ¹³ κάμων B(Z?) || ¹⁴ αὐτοῦ <τῆς ἀνδρείας>?? cf *narr* 369, 8: *an del*
alt τὸ? cf *mart alt* || ¹⁵ ῥοδς R: cf *mart alt* || ¹⁵⁻¹⁸ καὶ - λόγον om Φ || ¹⁶ scr
λογισμοῦ? cf 15 *et mart alt* || κατὰ τοῦ αἰγεάτου Θ || ¹⁹ σ. ἐ.] ὁμοθυμαδὸν
Θ || ἅπαντες Θ: cf 2, 17 || ¹⁹⁻²⁰ ἔσπ. - κατεβ.] μετὰ σπουδῆς τὸ β. κατέ-
λαβον ἐκέισε αὐτοῦ καθεξ. καὶ κατεβόων (κατεβόων X) αὐτοῦ (Θ) || ²⁰ ἀνθ.]
καὶ *add* B(Z?) || ²¹ κακῶς ἔκρ. κακ. ἐδ. (Θ) *fort recte*: cf *narr* 369, 13
et mart alt || ²¹⁻²² ἀνοσιώτατον τὸ δικαστήριόν Φ || ²¹ scr ἄνομα?? cf 35, 19 ||
²² ἐποίησεν A.Y.R. || ²¹ ἀχαιοῖς U(E) ἀχαιεῖσιν B ἀχαιεῖσιν Z || ²⁰ ἀνελίς Φ ||
τέσσαρας ἡμέρας Θ

rationabilem non debere hoc pati, sed debere deponi de cruce, quia iam secunda die in cruce positus ueritatem praedicare non cessat.

13 Tunc Aegeas pauescens populum promittens se eum deponere simul coepit ire. quem uidens sanctus Andreas dixit: 5

ὁφείλει ἐκ τοῦ σταυροῦ κατενεχθῆναι, διότι λοιπὸν δευτέραν ἡμέραν ἔχων ἐν τῷ σταυρῷ τὴν ἀλήθειαν κηρύσσω· οὐ παύεται. 125 T

13 Τότε Αἰγέας πτοούμενος τὸν λαὸν ὑπέσχετο κατενέγκαι αὐτὸν ἐκ τοῦ σταυροῦ. ἅμα δὲ τοῦ ἄρξασθαι αὐτὸν πορεύεσθαι θεασάμενος αὐτὸν ὁ ἅγιος Ἀνδρέας εἶπεν· Τί σὺ πρὸς ἡμᾶς 10

τὸν ἄνδρα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πάντες φιλοσοφήσομεν· λῦσον τὸν ἄνδρα, καὶ πᾶσα ἡ Ἀχαΐα ἐλεηθήσεται.) οὐ δέον ἐστὶν αὐτῷ τοῦτο παθεῖν, ὅτι κρεμιάμενος τὴν ἀλήθειαν κηρύττειν οὐ παύεται.

13 (Ὡς δὲ τὰ πρῶτα μὲν παρήκουσεν ὁ Αἰγεάτης, 15
τῇ χειρὶ | τῷ ὄχλῳ διανεύων τοῦ ἀναχωρεῖν αὐτοῦς, θυ- 125 T
μοῦ πλησθέντες ἐτόλμων τι εἰς αὐτόν, ὄντες τὸν ἀρι-
θμὸν ὥσει δισμύριοι. οὓς θεασάμενος ὁ ἀνθύπατος
τρόπον τινὰ ἐμμανεῖς γεγενημένους, δεδοικῶς μὴ τι
δεινὸν πάθῃ, ἀναστὰς ἀπὸ τοῦ βήματος συναπῆει αὐτοῖς, 20
ὑποσχόμενος ἀπολύειν τὸν μακάριον Ἀνδρέαν. ἔφθασαν
οὖν τινες τῷ ἀποστόλῳ δηλοῦντες καὶ τὴν αἰτίαν δι'
ἣν ἐπὶ τὸν τόπον παραγίνεται. ἀγαλλιωμένου οὖν
παντὸς τοῦ ὄχλου ὅτι ἐμελλεν ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἀπο-
λύεσθαι, παραγενομένου τοῦ ἀνθυπάτου καὶ τῶν ἀδελ- 25
φῶν πάντων ἅμα τῇ Μαξιμίλλῃ χαιρόντων, ἀκούσας ὁ
μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν τοῖς παρεστώσιν ἀδελφοῖς·
Ἄ δεῖ με πρὸς αὐτὸν εἰπόντα ἀναλῦσαι ὃ δεῖ ταῦτα ἐρῶ·
Τίνος χάριν πάλιν πρὸς ἡμᾶς ἦκες ὦ Αἰγεᾶτα; τίνος

¹ hoc d. Nau || de cr. dep. XU || ² qui XQ || ³ cessa|||| M ret sup scr
m cessa||||t S re sup scr q || ⁴ expauescens mXS || pop.] et add DNauV

⁷ ἡμ. ἔχει S ἔχει ἡμ. Y ἔχει M || τ. στ.] αὐτῷ O καὶ add Γ || κηρύτ-
των O || ⁸ τότε] ὁ add YS || φοβηθεὶς O: cf 23, 12 || κατενεχκεῖν O || ⁹ ἐκ
om O || τῷ σταυρῷ O || τοῦ] τῷ S τὸ M || ¹⁰ A. om O || σὺ om O

¹¹⁻¹² ἀπὸ - ἄνδρα om Φ || ¹¹ del ἀ. τ. στ.? || ¹² ἐληλυθήσεται Φ |
¹³ αὐτόν (Θ) || ¹⁵ τὰ πρ. μὲν post Αἰγ. Φ || τὰ μὲν πρ. (Θ) || ¹⁶ διαν. ἀναχ. τὸν
ὄχλον (om τοῦ ei αὐτ.) (Θ) || ¹⁶⁻¹⁷ S. πλ. om Φ || ¹⁷ αὐτόν] πράξαι add Φ
διαπράξασθαι add V: cf narr 369, 28 || ¹⁸ ὡς Θ || ¹⁹ τρόπον τινα ΑΕ om ΦR:
cf mart alt || γενομένους Α γενναμένους ei add καὶ R || ²⁰ δεινότερον Φ ||
πάθοι AUX || ἀπὸ om Θ || συναπ. σὺν α. Z(?) σὺν α. ἀπῆει Γ σ. α.
ἐπορεύετο Δ || ²¹ ἀπ. || καθελεῖν ἤγουν ἀπ. αὐτοῖς (Θ) || ²² τενεῖς B τοῦτο αὐτό
(uel αὐτῷ) (Θ) haud male: scr τινες τοῦτο? || ²³ ἦν] ὁ ἀνθύπατος add
Α(Ι) ὁ αἰγεάτης add UVX || παραγίνονται B(Z?) || ²³⁻²⁴ π. ο. τ. δ. ἐγ. (Θ) ||
²⁵⁻²⁶ π. τ. σδ. χαρ. ἄ. τ. μαξ. (Θ) || ²⁶ ἀκ. om Θ || ²⁷ A.] ταῦτα ἀκούσας add Δ ||
²⁸ ἂ δεῖ] ἔδει ΦΕ || εἰπεῖν ἀναλύντος (Θ) || ὡ δεῖ B ὡ δὴ Z μὲν πρὸς κύριον
(Θ): del (uar script ad ἔ δεῖ)? || ταῦτα] καὶ add (Θ) fort recte || ²⁹ πάλιν
om BUΓ || ἦκεις X || ὦ om Δ

Quid tu ad nos Aegeas uenisti? si uis credere Christum, sicut promisi aperietur tibi uia indulgentiae. si autem uenisti ad hoc tantum ut me soluas, ego penitus hinc de ista cruce uiuens

126 T 5 Αἰγέα ἦλθες; ἢ μεταμεληθεὶς πιστεῦσαι ἐπεθύμησας; εἰ θέλεις | πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ, καθὼς ἐπεσχόμεν ἀνερχθήσεται σοι ἡ τῆς συγχωρήσεως θύρα. εἰ δὲ ἐπὶ τούτῳ μόνῳ ἦλθες τοῦ λύσαι με, ἐγὼ ἐκ τούτου τοῦ σταυροῦ ζῶν ἐν τούτῳ τῷ σώματι

ἔνεκεν ὁ ἀλλότριος ἡμῶν προσέρχει ἡμῖν; τί τολμῆσαι πάλιν θέλων, τί τεχνάσασθαι, τί μεταπέμψασθαι; εἰπέ. 10 λῦσαι ἡμᾶς προσήεις ὡς μετεγνώκως; οὐδ' ἂν ὡς ἀληθῶς μεταγνώως Αἰγεᾶτα ἐπὶ σοὶ συνθήσομαι· οὐδ' ἂν ἰδιὸν μοι λέγῃς σαιτὸν πεπίστευκά σοι. λύεις δὲ ἀνθύπατε τὸν δεθέντα; λύεις τὸν πεφρευγόντα; λύεις τὸν ἐλευθερωθέντα; νόμον; ἔχω ᾧ συνέσομαι εἰς αἰ, ἔχω ᾧ συμπολι- 15 τεύσομαι εἰς ἀναριθμήτους αἰῶνας. πρὸς ἔκείνον ἀπειμι, πρὸς ἔκείνον ἐπειγομαι, τὸν καὶ σέ μοι γνωρίζοντα, τὸν εἰρηκότα μοι· Μὴ σε φοβείτω ὁ δεινὸς ἔκείνος· μὴ σε κρατεῖν νομιζέτω ἑμὸν ὄντα· ἐχθρὸς σου ἐστίν. Τοιγαροῦν ἐπέγνων σε διὰ τοῦ ἐπιστρέψαντός μοι· ἀπαλ- 126 T 20 λάσσομαί σου.) εἰ δὲ καὶ βούλει | πιστεῦεν τῷ Χριστῷ, καθὼς ἐπεσχόμεν ἀνερχθήσεται σοι ὁδὸς συγχωρήσεως· εἰ δὲ ἐλήλυθας πρὸς τοῦτο μόνον τοῦ λύσαι με, ἐγὼ τὸ λοιπὸν ἔνθην ἐκ τοῦ σταυροῦ τούτου ζῶν ἐν τῷ σώματι καθελέσθαι οὐ δυνήσομαι. (ἐγὼ γὰρ καὶ οἱ συγγενεῖς μου ἐπὶ τὰ ἡμῶν ἐπειγόμεθα, σὲ 25 ἑῶντες εἶναι ὃ ἡς καὶ ὃ μὴ ἐπίστασαι αὐτὸς περὶ σεαυτοῦ.) ἦδη γὰρ τὸν βασιλέα μου ὁρῶ, ἦδη προσκυνῶ, ἦδη ἐνώπιον αὐτοῦ παρίσταμαι, ἔνθα εἰσὶν αἱ τῶν ἀγγέλων ὁμόνοιαι,

¹ aegea (Π)XΞNauSTV || uenis (E)T(V) || christo NauQTUV in christum DS (R?r?) in christo E: cf 3, 4 || ² promisi] tibi add (P?)Ξ || aperitur MXQU nescio an uerum: cf 31, 4

⁴ ἦ - ἐπεθ.] haec scilicet e pass all 377, 11 in huius libri exemplar latinum ab interpolatore inlata erant || ⁵ ἐπ.] ἐπέσχον μοι O || ⁶ τοῦτο Γ || μόνῳ om Γ μόνον Woon: ser μόνῳ || ⁷ τοῦ στ. τούτου O

⁹ τί μετ. om A || ¹⁰ λίσας Φ || προσῆλθες E ἦλθες AR || ὡς om Φ || οὐδ' ἂν] οὐ γὰρ Φ || ¹⁰⁻¹¹ ὡς ἀλ. - συνθ.] σοι συνθ. ὡς ἀλ. σου μετεγνώκως (Θ) || ¹⁰ ὡς om Φ: cf mart alt || ¹¹ μετεγνώως Z || ser ἔτι: cf lau I 348, 10 || οὐδ' ἂν] οὐ γὰρ Φ || ¹¹⁻¹² ἴδ. - σοι] σοι πιστεύσω (π. σοι Γ) ἰδιὸν μου σαιτὸν λέγοντά σε (Θ) || ¹⁴ νόμον] οὐδαμῶς Θ: ser <λύεις τὸν...> μόνον;? cf lau 348, 14 || ἔχω] γὰρ add A || συνθήσομαι B(Z?) || αἰ] τὸ διηνεκές A || ¹⁵ ἀπ.] ἀποίη μοι (Φ) || ¹⁶ ἀπήγομαι Φ: cf 27, 20 || μοι μὴ Z.AΓ' || ¹⁸ σου] γὰρ add Θ || ἐπιγνούς Θ || ¹⁹ ἐπιτρέψαντος UTXE (fort recte: cf narr 371, 7) ἐπιτρέψαντος A || με B(Z?) || ²⁰ καὶ om Γ || πιστεύσαι Θ || ²⁰⁻²¹ ἂν. σοι x. ἐπ. σοι (Θ) || ²¹⁻²² πρὸς τὸ λ με μόν. ἐλ. Θ || ²² μόνον B || τοῦ λοιποῦ AR || ἐνθην om AR(E) || ²²⁻²³ ἐκ τ. στ. τ. om Φ || ²³ τῷ om Γ || καθελέσθω Z κατενεχθῆναι Θ || ²⁴ ἀγγ.] συν ἑμοί (! σέναι- μοι??) ZR συνεμοὶ συγγενεῖς B || μου om BR || ἡμέτερα Θ || ²⁴⁻²⁵ ὄντες σὲ Θ || ²⁵ ὅπερ Θ || ἦν E εἰ AR || ὃ] οὐ R || αὐτὸς om Θ τὰ add R || ²⁷ ἐνωδία R

in corpore deponi non potero. iam enim regem meum uideo, iam adoro, iam in conspectu eius consisto. et tuis miseriis doleo, quia paratus te expectat aeternus interitus. curre pro te miser dum adhuc potes, ne tunc incipias uelle cum non poteris.

κατενεχθῆναι οὐκ ἀνέχομαι. τὸν γὰρ βασιλέα μου θεωρῶ καὶ 5
προσκυνῶ καὶ λοιπὸν ἐνώπιον αὐτοῦ παρίσταμαι. ἀλλ' ἐκ τῶν
σῶν ταλαιπωριῶν πεπόνημαι ὅτι ἡτοίμασται σοι ἡ αἰώνιος
ἀπώλεια. δράμε οὖν ὑπὲρ σεαυτοῦ ταλαιπῶρε ἐν ὅσῳ δύνῃ,
τότε ἄρξῃ θελῆσαι ὅτε οὐ δυνήσῃ.

ἐνθα αὐτὸς ὁ μόνος αὐτοκράτωρ βασιλεύει, ἐνθα τὸ φῶς ἄνευ 10
νυκτὸς ἐστίν, ἐνθα τὰ ἄνθη οὐδέποτε μαραίνονται, ἐνθα οὐδέ-
ποτε ὁδύνη γινώσκεται οὐδὲ ὄνομα λύπης ἠκούσθῃ, ἐνθα εὐ-
φροσύνη καὶ ἀγαλλίασις τέλος οὐκ ἔχουσα. ὦ σταυρὲ μακάριε,
χωρὶς τοῦ σοῦ πόθου εἰς ἐκείνην τὴν χώραν οὐδεὶς πρόσεισιν
οὐδ' εἰσελεύσεται. ἀλλὰ περὶ τῶν σῶν Αἰγεᾶτα ταλαιπωριῶν 15
ὀδυνῶμαι, διότι ἐτοίμως σε ἐκδέχεται αἰώνιος ἀπώλεια. δράμε
ὑπὲρ σεαυτοῦ ἔλεεινὲ ἐν ὅσῳ ἔτι δύνασαι, μὴ πως τῆνικαὺτα
ἄρξεις ἐθέλειν ἐν τῇ τότε μὴ δύνασθαι σε.

14 (Καὶ ὡς πάλιν ἐκεῖνος ἐτόλμα προσεγγίσει τῷ
ξύλῳ τοῦ σταυροῦ ὥστε λῦσαι τὸν μακάριον Ἀνδρέαν, 20
πάσης τῆς πόλεως θορυβούσης | αὐτόν, ὁ ἅγιος Ἀνδρέας
μετὰ φωνῆς εἶπεν. Τὸν ἐπὶ τοῦ σοῦ ξύλου δεθέντα
Ἀνδρέαν μὴ ἐπιστρέψῃς λυθῆναι πάλιν δέσποτα· τὸν
ἐπὶ τοῦ σοῦ μυστηρίου ὄντα μὴ δῶς με ἀναιδεῖ διαβόλῳ.
Ἰησοῦ Χριστέ, τὸν ἐπὶ τῆς σῆς χάριτος κρεμασθέντα ὁ 25
ἀντιδίκός σου μὴ λυέτω με· πάτερ, τὸν ἐγνωκότα σου

127 T

² iam ad. om PQR || eius consp. XEF || adsisto S ubi sunt
angelorum cori (concordiae X) ubique solus imperator regnat ubi lux
sine nocte est ubi flores nunquam marcescunt ubi dolor nunquam scitur
(nascitur X) nec nomen tristitiae auditum est (auditur X) ubi leticia
et exultatio finem non habent o crux beata sine amore tuo ad illam
regionem nullus attingit nullus ingreditur add XS || et] sed XUNau (recte
ut uid) om S || tuis || de tuis mXNauSTV egea add XS || ³ exp. te
PQRU || ³⁻¹ pro te om P(Q)R || ⁴ p. adh. QRUV || poteris] potes MQT
(ri sup scr mq): cf 30, 2

⁵ οὐ θέλω O || ⁷ αἰωνία YM: cf 18, 15 || ⁸ δύνῃ] ἵνα μὴ add Wrog:
malim δύνῃ <μῇ> || ⁹ ἄρξαι θελήσεις O

¹⁰ μόνος ὁ (Θ) || ¹¹ ἐπάσχει Θ || ¹¹⁻¹² ὁδ. οὐδ. (Θ) || ¹² ἡκ. ὄν. λ. (Θ) ||
¹³⁻¹⁵ πρ. οὐδ' om Θ || ¹⁵ οὐδ' || scilicet οὐδεὶς? cf lat S || εἰσπορεύεται Θ || ¹⁶ ἔτοιμος
AVUE || αἰώνια Δ || δράμε] οὖν add Θ || ¹⁷⁻¹⁸ μὴ - σε om Γ || τῇ - σε] τότε
θελήσῃς ὅτε οὐ δύνασαι Δ || ¹⁸ ἄρξει θέλειν Z (?) || del τότε? || ¹⁹ x. ὡς π. || ὡς
οὖν Θ || ¹⁹⁻²⁰ πρ. τῷ τ. στ. ξ. R || τῷ τ. στ. ξ. πρ. ΔE || ²⁰ del τοῦ σταυροῦ? ||
Δ. om Φ || ²¹ π. τ. π. || τ. π. ὅλης Φ: cf narr 371, 13 et mart alt || ²² φ.
μεγάλῃς add V (R Tischendorf): cf 23, 29 || τοῦ σοῦ om B: cf narr 371, 16
et mart alt || ²³ Δ. del? || ἐπιστρέψῃς B: cf narr 371, 15 et mart alt || πάλιν
om ΔΓ || δέσπ. om Γ || ²³⁻²⁴ τὸν - ὄντα om Φ || ²⁴ με om X: del? cf 22, 26;
32, 17 narr 371, 16; 17 || ²⁶ σου] μου Δ || με om R: del? cf 24

14 Mittentes autem manus ad crucem carnifices non poterant penitus contingere eum. et subinde alii et alii ingerentes se ut soluerent eum nullus poterat pertingere ad eum. stupebant enim brachia eorum quicumque se extendissent ad sol-

127 T 5 14 Βάλλοντες δὲ τὰς χεῖρας ἐν τῷ σταυρῷ οἱ ὑπηρέται οὐκ ἠδύναντο φθάσαι αὐτόν. καὶ ἐκ τῶν ἐκεῖσε ἕτεροι ἡγωνίον τοῦ λύσαι αὐτόν, καὶ οὐδεὶς ἠδύνάτο φθάσαι πρὸς αὐτόν. ἐξηγόνουν γὰρ οἱ βραχίονες τῶν τεινομένων τοῦ λύσαι αὐτόν. τότε

τὸ μέγεθος ὁ μικρὸς οὗτος μηκέτι ταπεινούτω.) Βαλόντες
 10 οὖν τὰς χεῖρας οἱ δῆμιοι οὐκ ἠδύναντο τὸ παράπαν καθάψασθαι αὐτοῦ. καὶ ἄλλοι μὲν καὶ ἄλλοι ἐπιτηδεύοντες τοῦ λύσαι αὐτόν, οὐδεὶς ἠδύνάτο προσπαῦσαι αὐτοῦ. ἐναρκίων γὰρ οἱ βραχίονες αὐτῶν. τότε ὁ μακάριος Ἀνδρέας ὁ ἀπόστολος ὁρκίᾳς τὸν λαὸν εἶπεν. Δυσωπῶ ὑμᾶς ἀδελφοὶ ἵνα πρῶτον πρὸς τὸν
 15 κύριόν μου μίαν εὐχὴν ποιήσω. εἰδ' οὕτως με λύσαι ἐπιτηδεύσατε. Αὐτοῦ μὲν αὐτοὺς ἐνορκίσαντος ἡρέμησεν ὁ λαός. τότε ὁ μακαριώτατος Ἀνδρέας σὺν μεγίστῃ κραυγῇ εἶπεν. Μὴ παραχωρήσης κύριε τὸν σὸν θεράποντα ἐκ ταύτης τῆς ὥρας ἀπὸ σοῦ χωρισθῆναι. καιρὸς γὰρ ἐστὶν ἵνα παραθήσῃ τῇ γῇ
 20 τὸ σῶμά μου. καμὲ πρὸς σὲ ἐλθεῖν πρόσταξον ὁ ζωὴν διδούς αἰώνιον, σὺ ὁ διδάσκαλός μου ὃν ἡγάπησα, ὃν ἐθεασάμην, ὃν ἠκολούθησα, ὃν ἐπέγνων, ὃν ἐν τούτῳ τῷ σταυρῷ καθομολογῶ (ὃν οἶδα, ὃν ἔχω, ὃν φιλῶ, οὗ εἰμι.) δέξαι με δέσποτα, καὶ καθὼς ἐγὼ σοι ἐν λόγῳ ἐπήκουσα, οὕτως ἄρτι ἐν τούτῳ τῷ
 25 λόγῳ ἐπακουσόν μου, καὶ πρὶν ἢ τὸ σῶμά μου ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καταβῇ προσλαβοῦ με, (ὅπως διὰ τῆς ἐμῆς ἐξόδου τῆς ἐπὶ σὲ ἢ τῶν πολλῶν μου συγγενῶν συνοδος πρὸς σὲ γένηται,

128 T

¹ carn. ad cr. ΞΑΣΥ || ² et alii] ///alii M (atque in ras m) atque alii ΧΞΥ || ³⁻⁴ ut - se om Q || ³ s. eum] et add M (sed eras) Nau || ⁴ extendisset Π(Q)ST || exsoluendum EST

⁵ βαλόντες Γ || ⁶⁻⁷ αὐτόν - φθάσαι om Υ || ⁶⁻⁸⁴ κ. ἐκ - αὐτῷ] ἐξίστατο δὲ Ο || ⁶ ἕτεροι <καὶ ἕτεροι>? || ἡγωνίον S || ⁷ ἐδύνάτο M || πρὸς in mg Υ om S || ⁸ τεινομένων MS

⁹ οὗτος om Θ || βαλλόντες ΦΑ βάλλοντες ΥΓ(?) || ¹⁰ προσπαῦσαι Θ || ¹¹ κ. ἄ. μ.] ἄ. οὖν Θ || ἐπιτήδευον ΑΕ ἐπιτηδευον UVXR || αὐτόν] καὶ add Θ fort recte: cf lat M Nau || ¹² οὐδ.] ὁλως add Θ || προσεγγίσει Θ || αὐτῷ ΔR || ἐναρκίον UVX ἐνάρκουν ΑΕ ἐναρκοῦντο R || ¹³ ὁ ἀπ. om ΦR || ἐνορκωσάμενος Θ: scr ἐνορκίσας? cf 16 || ¹⁴⁻¹⁵ ἵνα - ποι.] παραχωρήσαι (-σατε Γ) μοι μικρὸν πρότερον μίαν εὐχὴν προσενέγκαι τῷ κυρίῳ μου ἰησοῦ χριστῷ καὶ (Θ) || ¹⁵ ἐπιτηδεῦσαι (-σατε Γ) τοῦ λ. με (Θ) || ¹⁶ αὐτοῦ - ὁ λ.] πᾶς οὖν ὁ λαὸς διὰ τὸν ὅρκον ἠσύχασεν (Θ) || ¹⁷ μακάριος Θ || μὴ] με add ΥΓ: cf 31, 24 || ¹⁹ παραθ.] ἀποδοθῇ (Θ) || ²⁰ πρὸςσάξεις Θ || ²¹ σὺ] εἰ add XR || ὃν ἡγ. post καθομ. (22) Φ || ²² καθομολόγησα Φ || ²³ ὃν φ. om Θ || οὐ] σοῦ B (Ζ?) || δέσπ. om Φ || ²⁴ ἐγὼ om ΦΕ || ἔ. λ. σοι ἐπήκουσα (ἐπ. Ε) (Θ) || ²⁵ ἀπὸ] ἐκ Θ || ²⁶ κατενεχθῇ Θ || με] πρὸς σὲ add Θ || ²⁶⁻²⁷ τῆς ἔ. σὲ om Θ || ²⁷ γέν.] ἐπιστρέψει Φ

uendum eum. tunc uoce magna sanctus Andreas dixit: Domine Iesu Christe, magister bone, iube me de ista cruce non deponi nisi ante spiritum meum susceperis. Et cum haec dixisset, uidentibus cunctis splendor nimius sicut fulgor de caelo ueniens

φωτῇ μεγάλῃ ὁ ἅγιος Ἀνδρέας εἶπεν· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, 5
 διδάσκαλε ἀγαθέ, μὴ ἐάσης με ἐκ τοῦ σταυροῦ τούτου κατελ-
 θεῖν πρὸ τοῦ τὸ πνεῦμά μου δέξῃ. | Καὶ ταῦτα εἰπὼν βλέπόν-
 των πάντων ἀπαύγασμα ὥσπερ ἀστραπὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐλθὼν
 οὕτως ἐκύκλωσεν αὐτὸν ὥστε ἐξαίφνης ἐξ αὐτοῦ τοῦ φωτὸς οἱ

128 T

ἀναπανομένων αὐτῶν ἐν τῇ σῇ μεγαλειότητι.) Καὶ ὡς 10
 ταῦτα εἰρήκει, ὁρώντων πάντων ἐγένετο χαίρων καὶ ἀγαλλιω-
 μενος· λαμπρῶν γὰρ σφοδροτάτῃ ὡς ἀστραπὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 ἐξεληθοῦσα κατηύγασεν αὐτόν, καὶ οὕτως αὐτόν περιεκύκλωσεν

¹ eum] tunc ipse beatus apostolus adiurauit (adiurans *X*) popu-
 lum dicens (dixit *X*) oro uos omnes fratres ut prius unam orationem ad
 dominum nostrum fundam et ita me solui patiamini (patiemini *X*) eo
 quoque adiurante adqueieuit plebs *add XS* || tunc - dixit in *mg D* || u. m.
 s. A.] beatus andreas apostolus cum ingenti clamore *XS* || dixit] ne per-
 mittas (ne p. *om DV*) domine iesu christe (magister bone *add DV*) me
 famulum tuum qui propter nomen pendeo in cruce solui (non
 permittas *add DV* domine iam secreta tua humanis tradidi conuersatio-
 nibus *praeterea add V*) nec (non *V* ne me *D*) permittas (domine *add DV*)
 eum (me *V*) qui (quia *V*) iam per crucem tuam cognouit (cognoui
DV) magnitudinem tuam ab aegae homine corruptibili (a te *add D*) humi-
 liari (separari *D*) sed suscipe me tu magister meus iesu (*om Nau*) christe
 quem dilexi quem uidi (q. u. *om Nau*) quem cognoui (quem retineo *add in mg V*)
 quem confiteor (confessus sum *D*) quem retineo (q. r. *om NauV*)
 quem cernere desidero in quo sum quod sum (in - sum *om D*) suscipe
 domine iesu christe (d. i. ch. *om D*) spiritum meum in pace quia iam
 tempus est (*om V*) ut (commendes terrae corpus meum iam tempus est
 ut *sup scr D*) ueniam ad te (ad te *om NauV*) desiderans te uidere
 suscipe me (s. me *om D*) *add DNauV* || ¹⁻³ domine - suscep. *om S* ||
¹⁻² dom. - bone *om Ξ* || dom. I. Ch. *om Q* || ² iube] et iube *DNauV* ||
³ ante] prius *Nau* || suscep.] non me permittas (neque p. me *X*) domine
 famulum tuum ex hac hora a te separari tempus enim est ut commen-
 des terrae corpus meum et me ad te uenire praecipias qui uitam (uiam
S corr s) tribuis sempiternam tu es magister meus domine (christus *S*)
 quem dilexi quem uidi quem secutus sum quem cognoui quem in ista
 cruce confiteor et sicut ego te uno uerbo audiui sic modo in isto uerbo
 me exaudi (ex. me *X*) et antequam corpus meum de cruce soluatur ad-
 sume me *add XS* || ⁴ uen.] emicuit et *add XS*

⁶ ἐκ] ἀπὸ *S*: cf 30, 7 || ⁸ διεληθοῦσα *S* || ⁹ ἐξαίφ. *om FS*

¹⁰ αἶτ. *om Θ* || *κ. ὡς*] ὡς οὖν *Θ* || ¹¹ εἰρηκεν *Θ* || ¹² ὡς ἄ. *om ΦR* |
¹³ ἐλθοῦσα *Θ* || καὶ - περιεκ. *om Φ*

ita circumdedit eum ut penitus prae ipso splendore oculi eum non possent humani aspicere. cumque permansisset splendor fere dimidiae horae spatio, abscedente lumine emisit spiritum, simul cum ipso lumine pergens ad dominum, cui est gloria in
5 saecula saeculorum.

ὁφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι, ὡς ἐπέμενεν ἡ ἔλλαμψις ἐκείνη ἐπὶ ἡμιωρίου διαστήματος· ἐποχωροῦντος δὲ αὐτοῦ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα σὺν αὐτῷ τῷ φωτὶ πορευόμενος πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
10 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. |

ὥστε τὸ παράπαν ἐκ τῆς τοιαύτης λαμπρότητος ὁφθαλμοὶ ἀνθρώπινοι μὴ δύνασθαι αὐτῷ προσβλέψαι. ὡς δὲ διέμεινεν ἡ αἴγλη ὡς ἡμιωρίου διάστημα, ἐποχωροῦντος τοῦ φωτὸς δοξάσας ἐπὶ πλεῖον τὸν κύριον παρέδωκε τὸ πνεῦμα, καὶ ἅμα σὺν αὐτῇ
15 τῇ λαμπηδόνι ᾗχετο πρὸς κύριον (σὺν τῇ εὐχαριστίᾳ αὐτοῦ). |

¹⁻² hum. e. n. poss. *S* || ² hum. n. poss. *Nau* || ³ mediae *M* de medie *P* ||
⁴⁻⁵ cui - saeculorum *om XSV* || ⁴ est *om PQ* honor et *add NauT* || ⁵ s. saec.]
amen *add MNauR* tunc (quaedam uero femina nomine *Nau*) maximilla
quaedam (*om Nau*) potentissima (*om NauX*) matronarum (senatrix *Nau*) in
specu (spelaeo *S*? speculis *X*) posita (diligens pudicitiam et sanctitatem
add Nau) statim ut cognouit apostolum perrexisse ad dominum accessit
ad crucem et suorum solacio cum omni reuerentia deposuit corpus et
condiuit (condidit *U*) aromatibus (et c. a. *om X*) et in loco quo se con-
stituerat sepeliendam illic eum sepeliuit *add XNauSU* postea quaedam
maximilla senatrix diligens pudicitiam et sanctitatem cum reuerentia
tollens corpus beati andree apostoli et conditum aromatibus in loco
optimo sepeliuit *add V* (*alia c Greg Tur mir b And c 37 add v*) tunc
maximilla christo amabilis matrona colligens corpusculum apostoli ac
conditum aromatibus optimo in loco sepeliuit *add R*

⁶ μὴ] οὐ *S* || *scr* ὡς <δὲ> ἐπέμεινεν?? || ⁷ *scr* διάστημα? || ⁸ πορευόμε-
νον *Γ* || εἰς *Γ* || ⁹⁻¹⁰ ᾧ - ἀμήν *om U* || ⁹ κ. τὸ κρ. *om YM* || ¹⁰ τῶν αἰ. *om S*

¹¹⁻¹² μὴ δύν. ὁφθαλμοὺς ἀνθρωπίνους *Θ* || ¹² προσβλ. α. (*Θ*) α. προσεγ-
γίσαι ἢ καὶ προσβλ. (*Φ*) || ὡς δὲ διέμ.] διέμ. οὖν (*Θ*) || ¹³⁻¹⁴ ὑπ. - κέρ | ταῦτα
δὲ αὐτοῦ εἰπόντος καὶ τ. κέρ. ἐ. πλ. δοξάσαντος ὑπ. τ. φ. ἐκείνου (*Θ*) |
¹³ ἐποχωροῦμενον *Φ* || ¹⁴ ἅμα *om Θ* || ¹⁵ τῇ *om Φ* || πρὸς] τὸν *add B(Z?)* :
cf 35, 11 || σὺν] ἐπὶ (*Z??*) *Θ* : *cf 57, 4*

15 Aegeas uero areptus a daemonio antequam perueniret ad domum suam in uia in conspectu omnium a daemonio uexatus exspirauit. frater uero eius tenens corpus sancti An-

15 Ὁ οὖν Αἰγέας ληφθεὶς ὑπὸ δαίμονος πρὸ τοῦ φθάσαι 129 T
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ | ἐν τῇ ὁδῷ ἐνώπιον πάντων θαγείς ἐξέ- 5 130 T
πνευσεν· ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ κρατῶν τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου Ἀν-
δρέου διέλαθεν. τοσοῦτος δὲ φόβος κατέσχευεν ἅπαντας ὥστε

15 (Μετὰ δὲ τὴν ἔξοδον τοῦ μακαριωτάτου Ἀνδρέου 129 T
τοῦ ἀποστόλου ἢ) Μαξιμίλλα, δυνατωτάτῃ οὐσα τῶν ἐπισήμων
θρησκῶν καὶ ἐν τοῖς λεληθόσιν διάγουσα, παραντίκα ὡς ἔμαθεν 10
τὸν ἀπὸστολον τοῦ Χριστοῦ πρὸς κύριον πορευθέντα, πρόσκειται
τῷ σταυρῷ (ἅμα σὺν τῷ Στρατοκλεῖ, μηδὲ ὅλως φροντί-
σασα τῶν παρεστώτων), καὶ μετὰ πάσης εὐλαβείας καθέλειν
τὸ σῶμα (τοῦ μακαριωτάτου Ἀνδρέου. καὶ ὁψίας γενο-
μένης τὴν ἀναγκαίαν αὐτῇ ἐπιμέλειαν προσαγαγοῦσα 15
ἐκῆδυσεν) ἀρώμασιν πολυτίμοις, καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ αὐτοὶ
κατεστήσαντο θάπτεσθαι ἐκεῖ αὐτὸν κατέθετο. (καὶ γὰρ κεχω-
ρισμένη τοῦ Αἰγεάτου διὰ τὴν θρησιώδη αὐτοῦ ψυχὴν
καὶ ἄνομον πολιτείαν, ἐλομένη δὲ βίον σεμνὸν καὶ ἡρε-
μον καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀγάπην κεχορηγημένη, μακα- 20
ρίως ἅμα τοῖς ἀδελφοῖς διήγεν. ἦν πολλὰ λιπα-
ρήσας ὁ Αἰγεάτης καὶ ἵποσχόμενος τῶν πραγμάτων
αὐτοῦ δεσπόζειν αὐτὴν καὶ μὴ δυνήθεις αὐτὴν πείσαι)
μεγάλως ὀργισθεὶς κατὰ παντός τοῦ δήμου διετίθετο διαμαρ-

¹⁻³ areptus - uexatus] iratus contra populum disponebat contesta-
tionem publicam facere et ad caesarem accusationem contra maximillam
et populum destinare sed dum (cum XU) ordinat in conspectu officii sui
a diabolo arreptus (arr. a d. U) est et in medio foro ciuitatis uolutatus
(X) Nau SUV || ¹ a om M: cf 2 || ueniret RQT uenisset P || ² a om M: cf 1 ||
^{3-36,1} frater - euasit] nuntiatum (nuntiatumque V.X) est (autem add S)
fratri eius cui nomen erat stratocles et misit seruos suos dixitque (et

⁴ ὁ ο. Α.] ἐγέας δὲ S || ⁴⁻⁵ πρὸ - ὁδῷ om O || ⁶ αὐτοῦ] στρατοκλείς
add O || χρ.] ἐπάρας Γ

⁸ μακαρίου τούτου V μακαρίου R || ¹⁰ τῷ λεληθότι R τοῖς ἐληλυθό-
σιν Φ || ¹¹ τ. Χρ. om Δ || πορ.] παραγενομένη add (Θ) || ¹² σὺν] καὶ Γ om Δ ||
μηδὲν Θ || ¹²⁻¹³ τ. παρ. φρ. Δ || ¹³ παρ.] αὐτῇ add ΦΕ || μ. π.] μετ' (Θ) ||
¹⁴ μακαρίου R || ¹⁴ Α.] ἀποστόλου AX τοῦ ἀποστόλου add UV ἀπὸ τοῦ σταυροῦ
add Θ || x. ὁψ.] ὁψ. δὲ Θ || γεναμένης B(Z?)R || ¹⁵ ποιήσασα (Γ) || ¹⁶ μετὰ
ἀρώμασιν πολυτίμων Θ || ¹⁶⁻¹⁷ τόπω - κατέθ.] ἰδίῳ αὐτῆς κατέθ. μνη-
ματι (Θ) || scr αὐτῇ κατεστήσατο? || ¹⁷ κατέθεντο Φ || καὶ] ἦν (Θ) || ¹⁸ π.]
γνώμην Θ || ¹⁹ καὶ] τὴν add B(Z?) || ἀνόσιον Φ: cf 28, 21 || ἐλομένης B ||
ἦρ.] ἡσύχιον Δ || ²⁰ τῇ τ. χρ. ἀγάπῃ κεκολλημένη Θ || ²¹ λιπ.] λιαν παρήσας
Φ || ²³ x. μὴ δ' || μὴ δ. δὲ (Θ) || ἁ. π. om B(Z?) || ²⁴ ὀργίσθη ei add καὶ Φ ||
^{24-36,6} διετ. - κατηγ.] κατηγ. δημοσ. (Θ)

drae euasit. tantus autem timor inuasit uniuersos ut nullus remaneret qui non crederet saluatori nostro deo, qui uult omnes

μηδὲνα ἀπομείναι τὸν μὴ πιστεύσαντα τῷ κυρίῳ καὶ σωτῆρι
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ θελοντι πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι
 5 καὶ εἰς ἐπὶ γνῶσιν ἀληθείας ἐλθεῖν.

130 T

τυραν ποιῆσαι δημοσίαν καὶ πρὸς Καίσαρα κατηγορίαν κατὰ
 τε τῆς Μαξιμίλλης καὶ τοῦ λαοῦ πέμψαι. ἀλλὰ τὸν ἐν τῷ
 διατάσσεσθαι αὐτὸν ταῦτα κατενώπιον τῆς τάξεως αὐτοῦ,
 (νυκτός τε ἡμέρας | ἀναστὰς καὶ διαλαθὼν πάντας τοὺς
 10 αὐτοῦ) καὶ ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἐνοχληθεὶς (ἀπὸ ὕψους με-
 γάλου κατενεχθεὶς) ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ τῆς πόλεως κυλιόμενος
 ἐξέπνευσεν. ἀνηγγέλθη δὲ τοῦτο τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Στρατοκλεῖ,
 καὶ ἀπέστειλεν τοὺς παῖδας αὐτοῦ εἰρηκῶς αὐτοῖς ὅπως μεταξὺ
 τῶν βιοθανάτων θάψωσιν αὐτόν. αὐτὸς δὲ ἐκ τῆς ὑπάρξεως
 15 αὐτοῦ οὐδὲν ἐζήτησεν, λέγων· Μή μοι παραχρησάτω ὁ κύριός
 μου Ἰησοῦς Χριστός, ὅτι νιν πεπίστευκα, ἵνα ἐγὼ ἐκ τῶν ἀγαθῶν
 τοῦ ἀδελφοῦ μου τίποτε καθάψωμαι, μή πως μολύνῃ με τὸ
 κατάκριμα αὐτοῦ, ὅστις τὸν ἀπόστολον τοῦ κυρίου ἐτόλμησεν
 ὑπὲρ φιλαργυρίας ἀνελεῖν.

² Tim 1, 2, 4

dixit *X*) eis (*om U*) ut inter biothanatos sepelirent eum ipse autem de facultatibus eius nihil quaesivit dicens non mihi permittat dominus meus iesus christus cui credidi ut ego de bonis fratris mei (*om U*) aliquid contingam ne polluat me crimen eius quia (qui *X*) apostolum domini ausus fuit pro amore pecuniae occidere haec autem gesta sunt apud achaiam (achiam *S*) provinciam (in *add XV*) ciuitatem (ciuitate *XSV*) patras pridie kalendas decembris ubi etiam praestantur gloriosa eius (*om U*) beneficia usque in praesentem (sempiternum *U*) diem *XNauSUV* || 35,³ autem *Ξ* || eius] stratocles *add D* || 36,¹ euasit] et cum haec uidisset nihil de fratris sui aegeae substantia contingere uoluit dicens quae tua sunt aegea tecum pergant mihi uero sufficit unus dominus iesus christus quem per famulum eius andream cognoui postea quaedam maximilla senatrem diligens pudicitiam et sanctitatem beati andreae apostoli tulit corpus eius et conditum aromatibus optimo in loco sepe- liuit *add D* || uniu.] omnes *Nau* || nullus] ibi *add Ξ* || ² crederit *M* credit. (*corr credidisset*) *P* || deo] iesu christo *Ξ* || omnes] homines *add MXE(R)UV*: recte ut uid

³ τῶν *O* || πιστευσάντων *O* || ⁸⁻⁴ καὶ - *Xp. om O*

⁷ καὶ] παντός *add (Z??) Θ* || πέμψαι] πρὸς καίσαρα ἀποστεῖλαι ἐπ' ἀγγελίᾳ (Θ) || ἂ. τ. ἐν] ἐν δὲ Θ || τὸν] *scr* τοι?? *del?* || ⁸ ταῦτα *διατ.* α. Θ || ⁹ τε *om Θ* || λαθὼν *B (Z?)* || ¹⁰ καὶ *om Θ* || τ. δ.] δαίμονος *R* || ἀπὸ] ἐπὶ *B (Z?)* || ¹¹ κατενεχθεὶς *Φ* κατηνέχθη καὶ *Δ (om E)* || ¹² τῷ ἀδ. α.] το τοῦ ἀδελφός *B* || ¹³ εἶρ. α.] λέγων *B (Z?)* || ¹⁴ αἶτ. *Φ.* *AUX(I)* || ¹⁵ παρ.] μοι *add B (Z?)* || ¹⁷ ἀψωμαι (Θ) || μὴ π.] ἵνα μὴ Θ || ¹⁸ κρίμα *Γ* || ¹⁹ διὰ φιλαργυρίαν (Θ)

saluos fieri et ad agnitionem ueritatis uenire. ipsi gloria in saecula saeculorum. amen.

Τελεῖται δὲ ἡ ἡμέρα τῆς ἀθλήσεως τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου πρὸ μιᾶς καλανδῶν δεκεμβρίου βασιλείοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς 5 αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ταῦτα δὲ ἐπράχθη ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς πόλεως Πάτρας πρὸ μιᾶς καλανδῶν δεκεμβρίων. ὅπου εὐεργεσίαι παρέχονται μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν 10 αἰώνων. ἀμήν.

² amen] explicit passio sancti andreae apostoli add NauT

³ ἡ om M || τελειώσεως O || ³⁻⁴ τοῦ - Ἀ.] αὐτοῦ O || ⁴ πρὸ - δ.] μηνὶ νοεμβρίῳ X' O εἰς τὰ τριάκοντα τοῦ μηνὸς νοεμβρίου S || ⁵ x. τὸ κρ. om O || ⁶ τῶν αἰ. om O || ἀμήν] Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἀνδρέου μηνὶ (νο?)εμβρίῳ X' add Y

⁷⁻⁸ τ. (om δὲ) ἐπρ. ἐν τῇ ἐπ. τῆς ἀχαΐας εἰς πάτ. τὴν πόλιν (Θ) || ⁸ ὅπου ε. π.] ἐν ᾧ γίνονται ἱάματα Φ ἐνθα ἱάσεις τελοῦνται R || ¹⁰ κυρ. - δόξα] θεοῦ καὶ πατρὸς ἅμα τῷ μονογενεῖ αὐτοῦ νῦν κυρίῳ δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστῷ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ (Θ)

Ex actis Andreae.

1 ... περὶ ὑμᾶς τὸ πᾶν τῆς ἀτονίας ἐστίν; οὐπω ἐλέγχεσθε ὑφ' ἑαυτῶν μηδέπω φέροντες τὴν ἐκείνου χρηστότητα; αἰδεσθώμεν, συνησθώμεν ἑαυτοῖς ἐπὶ τῇ ἐκείνου ἀφθόνῳ κοινωσίᾳ. εἴπωμεν ἑαυτοῖς· Μακάριον ἡμῶν τὸ γένος, ὑπὸ τίνος ἡγάπηται; μακαρία ἡμῶν ἡ ὑπαρξις, ὑπὸ τίνος ἡλέηται; οὐκ ἐσμέν τινες χαμαιριφεῖς, ὑπὸ τοιοῦτου ὕψους γνωρισθέντες· οὐκ ἐσμέν χρόνου, εἴτα ὑπὸ χρόνου λύμενοι· οὐκ ἐσμέν κινήσεως τέχνη, πάλιν ὑφ' ἑαυτῆς ἀφανιζομένη, οὐδὲ γενέσεως αἰτία, 10 εἰς αὐτὸ τελευτῶντες. ἐσμέν τινες ἄρα μεγέθους ἐπίβουλοι. ἐσμέν ἴδιοι, καὶ τάχα τοῦ ἐλεοῦντος. ἐσμέν τοῦ κρείττονος· διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ χείρονος φεύγομεν. ἐσμέν τοῦ καλοῦ, δι' ὃν τὸ αἰσχρὸν ἀπωθούμενα· τοῦ δικαίου, δι' οὗ τὸ ἄδικον ῥίπτομεν· τοῦ ἐλεήμονος, δι' οὗ τὸν ἀνελεήμονα ἀφίεμεν· τοῦ σφύζοντος, 15 δι' οὗ τὸν ἀπολλύντα ἐγνωρίσαμεν· τοῦ φωτός, δι' οὗ τὸ σκότος ἐρρίψαμεν· τοῦ ἐνός, δι' οὗ τὰ πολλὰ ἀπεστράμμεθα· τοῦ ὑπερουρανίου, δι' οὗ τὰ ἐπίγεια ἐμάθομεν· τοῦ μένοντος, δι' οὗ τὰ μένοντα εἶδομεν· ἄξιον εὐχαριστίαν ἢ παρρησίαν ἢ ὕμνον ἢ καύχημα προελόμενοι εἰπεῖν εἰς τὸν ἐλείψαντα ἡμᾶς Θεὸν ἀλλ' 20 ἢ γνωρισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

2 Καὶ ὁμιλήσας τοῖς ἀδελφοῖς τὰ τοιαῦτα ἀπεπέμψατο ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια εἰπὼν αὐτοῖς· Οὔτε ὑμεῖς ἐμοῦ ἀπολείπεσθαι ποτε ὅλως δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν ἐν αὐτῇ ἀγάπην· οὐδ' αὖ πάλιν αὐτὸς ἀπολειφθήσομαι ὑμῶν διὰ τὴν ἐκείνου 25 μεσιτείαν. Καὶ ἀπὸ τῆς ἑκάστης εἰς τὰ αὐτοῦ. καὶ ἦν ἡ τοιαύτη ἀγαλλίασις αὐτῶν ἐπὶ ἡμέρας ἱκανὰς γενομένη, ἐν αἷς οὐκ ἔσχεν ὁ Αἰγεάτης ἔννοιαν ἐπεξελεῖν τὴν κατὰ τὸν ἀπόστολον

V Vatic gr 808 s X aut XI

⁷ scr τοσοῦτον?? || ⁸ ἐ. χρόνου <ποίημα> uel <ἐχγονοι>?? || ⁹ γ. αὐτ. uim sana? || ¹⁰ ἐπίβουλοι, <...>? || ¹² scr οὐ? cf 13 ss || ¹³ scr ἀπωθούμεθα || ¹⁴ <μῇ> μένοντα? cf 17 || ¹⁸⁻²⁰ uidetur aliquid deesse || ²⁶ scr γινομένη?

αἰτίαν. ἐστηρίζοντο οὖν ἕκαστος τότε ἐπὶ τὴν τοῦ κυρίου ἐλπίδα· καὶ συλλεγόμενοι πάντες ἀφόβως εἰς τὸ δεσμωτήριον ἅμα τῇ Μαξιμίλλῃ καὶ Ἰφιδάμῃ καὶ τοῖς λοιποῖς ἀδιαλείπτως ἔχουσιν περισκεπτόμενοι τῇ περιβολῇ καὶ χάριτι τοῦ κυρίου.

3 Καὶ ὁ Αἰγεάτης δικάζων ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς ὑπόμνησιν ἔσχεν 5 τὴν περὶ τὸν Ἀνδρέαν χρεῖαν· καὶ ὥσπερ τις ἐμμανὴς γενόμενος ἀφίησιν ἦν ἐν χερσὶν δίκην ἔσχεν, καὶ ἀνίσταται τοῦ βήματος, καὶ δρομαίως παραγίνεται εἰς τὸ πραιτώριον, ἐμβράσσωσιν τῇ Μαξιμίλλῃ καὶ κολακεύων. ἡ δὲ Μαξιμίλλα ἐφθάκει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ δεσμωτηρίου εἰσβάλλουσα τῇ οἰκίᾳ· καὶ εἰσελθὼν πρὸς 10 αὐτὴν ἔλεγεν·

4 Ὕλιον θεώμενοι οἱ σοὶ γονεῖς Μαξιμίλλα τῆς συμβιω-
σεώς σου κατηγγύησάν μοι τὸν σὸν γαμβρόν, μήτε πρὸς πλοῦτον
ἀπιδόντες μήτε πρὸς γένος μήτε πρὸς δόξαν, ἀλλὰ τάχα πρὸς
τὸ τῆς ψυχῆς μου εὖγνωμον. καὶ ἵνα πολλὰ ὦν ἐβουλόμην εἰς 15
ὄνειδός σου ἐκφέρειν, ὦν τε ἐγὼ ὑπὸ τῶν γονέων σου ἔπαθον
ὦν τε αὐτὴ ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ παντὶ ἡμῶν βίῳ, ἐν τούτῳ μόνον
ἦκω παρὰ σοῦ μαθεῖν τὸ δικαστήριον συνετιῶς· εἰ μὲν εἴης
ἐκείνη ὅποια ἦσθα πάλαι, συμβιουσά μοι ὃν ἐπιστάμεθα τρό-
πον, συγκαθεύδουσά μοι, συγγινομένη, συντεκνοῦσα, καὶ σὲ εὖ 20
κατὰ πάντα ποιήσαιμι· ἐπεὶ μᾶλλον καὶ ὃν ἔχω ἐν τῷ δεσμο-
τηρίῳ ξένον ἀπολύσω. εἰ δὲ μὴ βούλει, σοὶ μὲν χαλεπὸν οὐδὲν
ἀγάγοιμι, οὐδὲ γὰρ δύναμαι· ἐκείνον δὲ ὃν μάλιστα ἐμοῦ στέρ-
γεις πλείον ἀνιάσω. πρὸς ὁπότερον τοιγαροῦν ὁ βούλει Μαξι-
μίλλα σκεψαμένη αὐρίον ἀποκρίνου· ἐγὼ γὰρ πρὸς τοῦτο ὅλως 25
ὥπλισμαι.

5 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἔξεισιν. ἡ δὲ Μαξιμίλλα πάλιν κατὰ
τὴν συνήθη ὥραν ἅμα τῇ Ἰφιδάμῃ παραγίνεται πρὸς τὸν Ἀν-
δρέαν· καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὰς ἰδίας ὀψεις θείσα καὶ τῷ
στόματι προσφέρονσα ἤρξατο τὸ πᾶν τῆς ἀξιώσεως Αἰγεάτου 30
προσαναφέρειν αὐτῷ. καὶ ὁ Ἀνδρέας αὐτῇ ἀπεκρίνατο· Ἐπί-
σταμαι μὲν ὧ Μαξιμίλλα παιδίον μου καὶ αὐτὴν κεκνημένην σε
ἀντιβαίνειν πρὸς τὸ πᾶν τῆς συνουσίας ἐπαγγέλμα, μυσαρὸϋ

¹ ἔκ. τ.] *scr* ἐκάστοτε? || ² *interciderunt non pauca: cf narr 364, 19* |

⁴ ἔχουσιν *corrupt uid* || *scr* περισκεπτόμενοι || ⁶ τις <ἵππος>?? *cf Ph c 118* || ⁷ *scr* εἶχεν?? || ⁸ *scr* δρομαῖος? || ⁹ ἐφθάκει *V* || ¹⁰ *scr* εἰσβαλοῦσα?? || ¹³ *scr* τ. σ. γάμον??? σε πρὸς γάμον??? (*cf narr 361, 12*) τ. σ. <...> γ.?? || ¹⁵ <παρῶ> πολλὰ? πολλὰ <ἀφῶ>? || ¹⁸ τὸ δικαστήριον <καταλιπών· εἰπέ μοι οὖν> συνετιῶς? *cf narr 361, 21* || ²⁰ *del* συγχ. - συντ.?? || ²³ *scr* ἐπαγάγοιμι? || ²³⁻²⁴ *scr* μάλ. ὃν ἐ. πλ. στ.?? ὃν πλ. ἐ. στ. μάλ.? *cf narr 361, 28* || ²⁴ *del* δ? || ²⁵ πᾶν] *scr* παμμίᾳρον?? πάγκανον??

βίου καὶ ὑπαροῦ βουλομένη χωρίζεσθαι· καὶ τοῦτό μοι ἐκ πολλοῦ κεκράτητο τῆς ἐννοίας· ἤδη δὲ καὶ τὴν ἐμὴν γνώμην ἐπιμαρτυρῆσαι βούλει. ἐπιμαρτυρῶ Μαξιμίλλα, μὴ πράξης τοῦτο· μὴ ἡττηθῆς Αἰγεάτου ἀπειλῆς· μὴ νικηθῆς ὑπὸ τῆς 5 ἐκείνου ὀμιλίας· μὴ φοβηθῆς τὰς αἰσχροῦς αὐτοῦ συμβουλίας· μὴ νικηθῆς ταῖς ἐντέχνοις αὐτοῦ κολακείαις· μὴ θελήσης ἐκδοῦναι ἐαυτὴν σου ταῖς ὑπαραις αὐτοῦ γοητείας· ἀλλ' ὑπόμεινον πᾶσαν αὐτοῦ βάσανον ὁρῶσα εἰς ἡμᾶς πρὸς ὀλίγον, καὶ ὅλον αὐτὸν ὄψῃ ναρακῶντα καὶ μαραινόμενον ἀπὸ τε σοῦ καὶ 10 πάντων τῶν συγγενῶν σου. ὁ γὰρ μάλιστα ἐχρῆν με εἰπεῖν πρὸς σε, οὐ γὰρ ἡσυχάζω καὶ διὰ σοῦ ὁρῶμενον καὶ γινόμενον πράγμα ποιήσας, ὑπέδραμέν με· καὶ εἰκότως ἐν σοὶ τὴν Εὐαν ὁρῶ μετανοοῦσαν καὶ ἐν ἐμοὶ τὸν Ἀδὰμ ἐπιστρέφοντα· ὁ γὰρ ἐκείνη ἔπαθεν ἀγνοοῦσα, σὺ νῦν, πρὸς ἣν ἀποτείνομαι ψυχῇ, 15 κατορθοῖς ἐπιστρέφουσα· καὶ ὑπερ ὃ σὺν ἐκείνῃ καταχθεῖς καὶ ἀπολισθῆσας ἑαυτοῦ νοῦς ἔπαθεν, ἐγὼ σὺν σοί, τῇ γνωριζούσῃ ἑαυτὴν ἀναγομένην, διορθοῦμαι. τὸ γὰρ ἐκείνης ἐνδεὲς αὐτῇ ἰάσω μὴ τὰ ὅμοια παθοῦσα· καὶ τὸ ἐκείνου ἀτελὲς ἐγὼ τετέλεκα προσφργὼν θεῷ· καὶ ὁ ἐκείνη παρήκουσεν σὺ ἤκουσας· 20 καὶ ὁ ἐκεῖνος συνέθετο ἐγὼ φεύγω· καὶ ἃ ἐκεῖνοι ἐσφάλισαν ἡμεῖς ἐγνωρίσαμεν. τὸ γὰρ διορθῶσαι ἐκάστου τὸ ἴδιον πταῖσμα ἐπανορθοῦν τέτακται.

6 ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα εἰπὼν ὡς εἶπον, εἵπομι ἄν δὲ καὶ τὰ ἐξῆς· εὖ γε ὧ φύσις σφριζομένη μὴ ἰσχύσασα ἑαυτὴν μηδὲ ἀπο- 25 κρύψασα· εὖ γε ψυχὴ βοῶσα ἃ ἔπαθες καὶ ἐπανιοῦσα ἐφ' ἑαυτήν· εὖ γε ἄνθρωπε καταμανθάνων τὰ μὴ σὰ καὶ ἐπὶ τὰ σὰ ἐπειγόμενος· εὖ γε ὁ ἀκούων τῶν λεγομένων· ὡς μείζονά σε καταμανθάνω νοούμενον ἢ λεγόμενον· ὡς δυνατώτερόν σε γνωρίζω τῶν δοξάντων καταδυναστεύειν σου· ὡς ἐμπρεπέστερον 30 τῶν εἰς αἵσχη καταβαλλόντων σε, τῶν εἰς αἰχμαλωσίαν ἀπαγαγόντων σε. ταῦτα οὖν ἅπαντα καταμαθὼν ἄνθρωπε ἐν ἑαυτῷ, ὅτι ἄυλος ὑπάρχεις, ὅτι ἅγιος, ὅτι φῶς, ὅτι συγγενὴς τοῦ ἀγεννήτου, ὅτι νοερός, ὅτι οὐράνιος, ὅτι διανγῆς, ὅτι καθαρός, ὅτι

¹ scr βουλομένην? || ² scr κεκράτητο? κεκράτντο? || scr τῇ ἐννοίᾳ?? ||

⁴ ἡττηθῆς <τῆς>? <ταῖς>? || scr ἀπειλαῖς? cf 41, 13; 42, 2 et narr 362, 13 ||

⁶ scr κινήθῃς? cf 4 || ⁷ <...> σου?? del σου? cf 41, 20; 27 || ⁸ scr ἀφορώσα? cf narr 362, 19 et 361, 13 || ⁹ <καὶ ἀπαλλαττόμενον> ἀπό?? an est ἀπό comparationis? || ¹¹⁻¹² ὅπ. με ante οὐ γὰρ?? || ¹¹ ἡσυχάζω <τὸ>?? || ¹⁴ scr ἡς?? cf 25 || ¹⁹ scr ὑπήκουσας?? || ²¹ scr τῷ γ.? || ²³ scr δὴ?? del?? || ²⁴ scr ἰσχυρώσασα?? || ²⁸ scr νοούμενων ἢ λεγομένων? || ³⁰ scr καταβαλλόντων? ||

σε? <ὡς ἐγκρατέστερον> τῶν??

ὑπὲρ σάρκα, ὅτι ὑπὲρ κόσμον, ὅτι ὑπὲρ ἀρχάς, ὅτι ὑπὲρ ἐξουσίας, ἐφ' ὧν ὄντως εἴ, συλλαβὼν ἑαυτὸν ἐν καταστάσει σου καὶ ἀπολαβὼν νόει ἐν ᾧ ὑπερέχεις· καὶ ἰδὼν τὸ σὸν πρόσωπον ἐν τῇ οὐσίᾳ σου, τὰ πάντα διαρρήξας δεσμά, οὐ λέγω τὰ περὶ γενέσεως ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὲρ γένεσιν, ὧν σοι προσηγορίας θέμεθα 5 ὑπερμεγέθεις οὕσας, πόθῃσον ἐκεῖνον ἰδεῖν ὁφθέντα σοι, οὐ γινόμενον, ὃν τάχα εἰς μόνος γνωρίσει θαρρῶν.

7 ταῦτα εἶπον ἐπὶ σοῦ Μαξιμίλλα· τῇ γὰρ δυνάμει καὶ εἰς σέ τείνει τὰ εἰρημένα. ὅνπερ τρόπον ὁ Ἀδὰμ ἐν τῇ Εὐᾶ ἀπέθανεν συνθήμενος τῇ ἐκείνης ὁμολογίᾳ, οὕτως καὶ ἐγὼ νῦν 10 ἐν σοὶ ζῶ φυλασσοῦσά τὴν τοῦ κυρίου ἐντολὴν καὶ διαβιβαζούσῃ ἑαυτὴν πρὸς τὸ τῆς οὐσίας σου ἀξίωμα. τὰς δὲ Αἰγεάτου ἀπειλὰς ἐκπάτει Μαξιμίλλα, εἰδυῖα ὅτι θεὸν ἔχομεν τὸν ἐλεοῦντα ἡμᾶς. καὶ μὴ σε οἱ ἐκεῖνου ψόφοι κινείτωσαν, ἀλλὰ μείνον ἀγνή· καμὲ μὴ μόνον τιμωρεῖσθω βασάνοις ταῖς κατὰ τὰ δεσμά, 15 ἀλλὰ καὶ θηροὶ παραβαλλέτω καὶ πυρὶ φλεξάτω καὶ κατὰ κρημνοῦ ριψάτω· καὶ τί γάρ; ἐνὸς ὄντος τούτου τοῦ σώματος ὅπως θέλει τούτῳ καταχρησάσθω συγγενοῦς ὄντος αὐτοῦ.

8 πρὸς σέ δέ μοι πάλιν ὁ λόγος Μαξιμίλλα· λέγω σοι, μὴ ἐκδώῃς ἑαυτὴν τῷ Αἰγεάτῃ· στήθι πρὸς τὰς ἐκεῖνου ἐνέδρας· 20 καὶ μάλιστα θεασαμένου μου Μαξιμίλλα τὸν κύριόν μοι λέγοντά μοι· Ὁ τοῦ Αἰγεάτου πατήρ Ἀνδρέα διάβολος τούτου σε τοῦ δεσμοωτηρίου ἐκλύσει. Σὸν οὖν ἔστω λοιπὸν φυλάξι σεαυτὴν ἀγνήν καὶ καθάραν, ἀγίαν, ἄσπιλον, εἰλικρινή, ἀμοίχευτον, ἀσυνδιάθετον ταῖς ὁμιλίαις τοῦ ἁλλοτρίου ἡμῶν, ἄθρυπτον, ἄθραν- 25 στον, ἄκλανστον, ἄτρωτον, ἀχειμαστον, ἀμέριστον, ἀσκανδάλιστον, ἀσυμπαθῇ πρὸς τὰ τοῦ Κάιν ἔργα. ἐὰν γὰρ μὴ ἐκδίῃς ἑαυτὴν Μαξιμίλλα πρὸς τὰ τούτων ἐναντία, καὶ αὐτὸς ἀναπαύσομαι οὕτως βιασθεὶς ἀναλῦσαι τοῦ βίου τούτου ὑπὲρ σοῦ, τοῦτ' ἔστιν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ. εἰ δὲ ἐγὼ ἀπελαθεῖην ἐντεῦθεν, τάχα καὶ 30 ἐτέρονος εὐγενεῖς μου ὠφελῆσαι δυνάμενος διὰ σέ, αὐτὴ δὲ πεισθῆς ταῖς Αἰγεάτου ὁμιλίαις καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὄφρους κολακείαις, ὥστε ἐπὶ τὰ πρότερά σου ἔργα τραπῆναι, ἴσθι με ἐνεκὲν σου κολασθῆσόμενον μέχρις ἂν αὐτὴ γνῶς ὅτι μὴ ὑπὲρ ἀξίας ψυχῆς τὸ τοῦ βίου ζῆν ἀπέπτυσα. 35

9 δέομαί σου οὖν τοῦ φρονίμου ἀνδρὸς ὅπως διαμείνῃ εὖοψις νοῦς· δέομαί σου τοῦ μὴ φαινομένου νοῦ ὅπως αὐτὸς

¹ cf Col 1, 16

⁵ γενέσεως <μόνον>?? || scr ἐθέμεθα || ¹⁵ scr παραβαλλέτω? || ¹⁸ scr συγγενεῖ ὄντι?? || ²¹ μοι scr μου? del?? || ²⁶ scr ἄκλαστον? || ³¹ scr συγγενεῖς? || scr σοῦ?? || ³² scr πεισθείης? cf 30 || ³⁷ νοῦς] v ex μ V

διαφυλαχθῇ· παρακαλῶ, σοῦ τὸν Ἰησοῦν φίλησον, μὴ ἡττηθῇς
τῷ χεῖρονι· συλλαβοῦ καὶ μοί, ἵνα παρακαλῶ ἄνθρωπον, ἵνα τέλειος
γένωμαι· βοήθησον καὶ ἐμοί, ἵνα γνωρίσης τὴν ἀληθῆ σου φύσιν·
5 συμπάθησόν μου τῷ πάθει, ἵνα γνωρίσης ὃ πάσχω καὶ τοῦ
παθεῖν φεύξῃ. ἴδε ὡς αὐτὸς ὁρῶ, καὶ ὡς ὁρᾷς πηρώσεις· ἴδε ἃ δεῖ,
καὶ ἃ μὴ δεῖ οὐκ ὄψει· ἀκουσον ὧν λέγω, καὶ ἅπερ ἤκουσας ῥῖψον.

10 ταῦτα εἶπον πρὸς σέ καὶ πάντα τὸν ἀκούοντα, εἰ ἄρα
ἀκούσῃ· σὺ δὲ ὁ Στρατοκλῆς, ἀπιδὼν πρὸς αὐτὸν ἔλεγεν, τί
οὕτως συνέχῃ πολλοῖς δακρύοις καὶ στένεις εἰς ἐξάκουστον; τίς
15 ἡ περὶ σέ δυσθυμία; τί τὸ πολὺ σου ἄλγος ἢ ἡ πολλὴ ἄνοια;
γνωρίζεις τὰ λεγόμενα, καὶ διὰ τί σε εὐχόμαι τέκνον ὅπως δια-
τεθῇ; μανθάνεις πρὸς τίνας εἴρηται τὰ εἰρημένα; ἥψατό σου
ἐκαστον τῆς διανοίας; ἐθιγέν σου τοῦ διανοητικοῦ μέρους; ἐχό-
μενον τὸν τὸν ἀκούσαντά μου; εὐρίσκω ἐν σοὶ ἑμαυτόν; ἔστιν
15 τις ἐν σοὶ ὁμιλῆσαι ὃν ἐγὼ ὁρῶ ἰδιόν μου; ἀγαπητὸν ἐν ἐμοὶ
λαλήσαντα, καὶ βούλεται αὐτῷ κοινωνῆσαι; θέλει αὐτῷ συνε-
νωθῆναι; σπεύδει αὐτῷ φιλωθῆναι; ποθεῖ αὐτῷ συζυγῆ-
ναι; εὐρίσκει τινὰ ἐν αὐτῷ ἀνάπαυσιν; ἔχει ποῦ κλῖναι
τὴν κεφαλὴν; μὴ ἐναντιοῦται τι αὐτῷ ἐκεῖ; μὴ τραχύνεται;
20 μὴ ἀντικρούει; μὴ ἀπεχθάνεται; μὴ φεύγει; μὴ ἀγριοῦται; μὴ
ἐκκλίνει; μὴ ἀπέστραπται; μὴ ἐξορμᾷ; μὴ βαρύνεται; μὴ πολε-
μεῖ; μὴ πρὸς ἐτέρους ὁμιλεῖ; μὴ ὑφ' ἐτέρων κολακεύεται; μὴ
ἐτέροις συντίθεται; μὴ ἄλλα αὐτῷ διοχλεῖ; μὴ τις ἀλλότριός
μου ἔσω; μὴ ἀντίδικος; μὴ λυμεών; μὴ ἐχθρός; μὴ γόης; μὴ
25 περίεργος; μὴ στρεβλός; μὴ ὑπουργός; μὴ δόλιος; μὴ μισάνθρω-
πος; μὴ μισολόγος; μὴ τυράννων ὅμοιος; μὴ ἀλαζών; μὴ ἐπηρ-
μένος; μὴ μανιώδης; μὴ ὄφews συγγενής; μὴ διαβόλου ὕπλον;
μὴ πυρὸς συνήγορος; μὴ σκότους ἴδιος; μὴ τις ἐν σοὶ οἷς οὐκ
ἀνέξεται μου Στρατοκλῆ λέγοντος ταῦτα; τίς γάρ; ἀπόκριναι·
30 μὴ μάτην λαλῶ; μὴ μάτην εἶπον; οὐ φησιν ὁ ἐν σοὶ Στρατοκλῆ
πάλιν δακρύσας ἄνθρωπος.

11 Καὶ λαβόμενος ὁ Ἀνδρέας τῆς χειρὸς Στρατοκλέους εἶπεν·
Ἔχω ὃν ἠγάπων. ἀναπαύσομαι ἐφ' ὃν προσεδόκουν· τὸ γὰρ ἔτι

¹⁸ cf Matth 8, 20

¹ scr διαφυλαχθῆς??? || scr παρακαλῶ σε, τὸν? || ² scr τοῦ χεί-
ρονος?? cf 40, 4 et 38, 12 || ³ scr α? || scr κ. α? σὺ? || scr πηρὸς ἔσει?? πεπη-
ρώσει?? πηρωθήσει??? || ⁴ del εἰς?? || ⁵ scr ἀνία: cf 43, 9 || ⁶ scr δια-
τεθῆς? cf 43, 28 || ⁷ ἐθιγέν V || ⁸⁻¹⁴ ἐχ. τ. τ.] ἔχω (cf 33) μένοντα τ.???
ἔχω διακείμενον τ.?? cf 11 || ¹⁵ scr ὁμιλήσας? || ἀγ.] scr ἀγαπᾷ τὸν? || ¹⁶ scr
ὅς? || ¹⁷ scr Στρατοκλεῖ? an Στρατόκλη uocaliuo? cf 30; 59, 25; (61, 17)
narr 366, 20 || ¹⁸ ὁ sup scr V || scr Στρατοκλέους? || ¹⁹ scr προσεδόκων??

μᾶλλον στένειν σε καὶ ἀκαθέκτως δακρύειν σύμβολόν με πεποίηται πρὸς τὸ ἤδη ἀναπεπαῦσθαι, ὅτι οὐ μάτην πεποίημαι πρὸς σὲ τοὺς συγγενεῖς μου λόγους.

12 Καὶ ὁ Στρατοκλῆς αὐτῷ ἀπεκρίνατο· Μὴ νόμιζε μακαριώτατε Ἀνδρέα ὅτι ἕτερόν τί ἐστίν τὸ ἀνιῶν με ἀλλ' ἢ σύ· 5 οἱ γὰρ διὰ σοῦ ἐξιόντες λόγοι πυρὶ ἀκοντιζόμενοι εἰς ἐμὲ ἐοίκασιν, καὶ ἐμοῦ ἕκαστος αὐτῶν καθικνεῖται ὡς ἀληθῶς ἐκκαίων με· τῆς ψυχῆς μου τὸ πρὸς τοῖς ἡκουσμένοις ὄν τὴν μετὰ τούτων ἀνίαν μαντευόμενος κολάζεται· ἀπαλλάσση γὰρ αὐτός, καὶ εὖ οἶδα ὅτι καλῶς· τὴν δὲ μετὰ ταῦτά σου ἐπιμέ- 10 λειαν καὶ στοργὴν ζητῶν ποῦ εὗρω ἢ ἐν τίνι; τὰ μὲν σπέρματα τῶν σωτηρίων λόγων δέδεγμαί σου ὄντος τοῦ σπορέως· τὸ δὲ ἀναβλαστῆσαι ταῦτα καὶ ἐκφῦναι οὐχ ἑτέρου ἀλλὰ σοῦ δεῖται Ἀνδρέα μακαριώτατε. καὶ τί γὰρ ἔχω σοι εἰπεῖν ἀλλ' ἢ τοῦτο; πολλοὺ ἐλέον δέομαι καὶ βοηθείας τῆς παρὰ σοῦ, 15 ὅπως δυνάμην ἄξιος γενέσθαι ὧν ἔχω σου σπερμάτων· ἃ οὐκ ἄλλως ἐπιδώσει ἄλγητα καὶ εἰς τὸ φανερόν ἀνίσχοντα μὴ οὐχὶ σου βουληθέντος καὶ εὐξαμένου ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἐμοῦ ὅλου.

13 Καὶ ὁ Ἀνδρέας αὐτῷ ἀπεκρίνατο· Ταῦτα ἦν τέκνον ἃ καὶ αὐτὸς ἐώρων ἐν σοί· καὶ μου τὸν κύριον δοξάζω ὅτι μου 20 ἢ περὶ σὲ ἔννοια οὐ κενεμβάτησεν, ἀλλ' οἶδεν ὃ εἶπεν. ὅπως δὲ εἰδῆτε, αὐριόν με ὁ Αἰγεάτης εἰς τὸ ἀνασκολοπισθῆναι παραδίδωσιν. ἢ γὰρ τοῦ κυρίου δούλη Μαξιμίλλα ταράζει τὸν ἐν αὐτῷ ἔχθρόν, οὗ ἐστὶν ἐκεῖνος ἴδιος, μὴ συντιθεμένη αὐτῷ τὰ αὐτῆς ἀλλότρια· καὶ εἰς ἐμὲ στραφεῖς δόξει ἐαυτὸν παρηγορεῖν. 25

14 Ἡ δὲ Μαξιμίλλα ταῦτα τοῦ ἀποστολίου λέγοντος οὐ παρῆν· ἐκείνη γὰρ τοὺς λόγους κατακούσασα οὐς πρὸς αὐτὴν ἀπεκρίνατο, καὶ τρόπον τινὰ διατεθεῖσα ἐπ' αὐτῶν καὶ γενομένη τούτου ὅπερ οἱ λόγοι ἐδείκνυν, ἐξορμήσασα οὐκ ἀκρίτως οὐδὲ ἀστοχάστως παρεγένετο εἰς τὸ πραιτώριον. καὶ τῷ παντὶ 30 βίῳ ἅμα τῆς σαρκὸς χαίρειν φράσασα, καὶ τοῦ Αἰγεάτου ἀνεγκόντος αὐτῇ τὴν ὁμοίαν ἀξίωσιν περὶ ἧς ἔφησεν αὐτῇ διασκέψασθαι, εἰ ἄρα βούλοιο αὐτῷ συγκαθεύδειν, ἀπειπαμένης δέ, περὶ τὴν τοῦ Ἀνδρέου ἀναίρεσιν λοιπὸν ἐτέτραπτο, καὶ ἐσκέπτετο ποίῳ θανάτῳ αὐτὸν περιβάλοι. καὶ ὡς ἐπεκράτησεν 35 αὐτῷ τῶν πάντων μόνον τὸ ἀνασκολοπισθῆναι, ἀπιὼν μὲν αὐτὸς ἅμα τοῖς ὁμοίοις ἐσιτίζετο· ἢ δὲ Μαξιμίλλα προηγουμένου αὐτῆς

¹ scr μοι? || * scr ἀκοντιζομένη? cf par 363, 17 || * με· <καί>? ||

² scr ταῦτα?? cf 10 || ante ἀνίαν eras x V || scr μαντευόμενον? || ²¹ scr οὐκ ἐκενεμβάτησεν? || ²² τινὰ in mg V || scr ἐν αὐτῷ?? (cf Th c 26) an ἐπ' αὐτόν?

τοῦ κυρίου ιδέα τοῦ Ἀνδρέου ἅμα τῇ Ἰριδάμᾳ πάλιν παραγίνε-
ται εἰς τὸ δεσμοκτήριον. καὶ ὄχλου πλείονος ὄντος ἐνδον τῶν
ἀδελφῶν καταλαμβάνει αὐτὸν λόγους ποιοῦμενον τοιοῦτους·

15 Ἐγὼ ἀδελφοί ἐξεπέμφθην ἐπὶ τοῦ κυρίου ἀπόστολος
εἰς τὰ κλίματα ταῦτα ὧν με κατηξίωσεν ὁ κύριός μου, διδάξαι
μὲν οὐδένα, ὑπομῆσαι δὲ πάντα τὸν συγγενῇ τῶν λόγων ἄν-
θρωπον, ὅτι ἐν κακοῖς τοῖς προσκαίροις διάγουσι, τερπόμενοι
ταῖς ἐπιβλαβέσιν αὐτῶν φαντασίαις· ὧν αἱ καὶ ὑμᾶς παρεκά-
λεσα ἐκστῆναι καὶ ἐπὶ τὰ μόνιμα ἐπιείεσθαι προτρέψασθαι
10 καὶ πάντων ῥευστῶν τὴν φυγὴν ποιήσασθαι· ὁράτε γὰρ μηδένα
ὑμῶν ἰστάμενον, ἀλλὰ τὰ πάντα εὐμετάβολα μέχρι ἡθῶν ἄν-
θρωπίνων· τοῦτο δὲ συμβαίνει διὰ τὴν ἀπαιδευτον ψυχὴν τὴν
εἰς φύσιν πλανηθεῖσαν καὶ κατὰ τῆς πλάνης ἐνέχυρα κατέχου-
σαν. μακαρίους οὖν ἐκείνους τίθεμαι τοὺς κατηχόους τῶν κε-
15 κρηγμένων λόγων γεγονότας καὶ δι' αὐτῶν μυστήρια ὀπτριζο-
μένους περὶ τὴν ἰδίαν φύσιν, ἧς ἔνεκεν τὰ πάντα ὑποκόμῃται.

16 ἐντέλλομαι τοιγαροῦν ἡγαπημένα τέκνα, ἐποικοδομεῖσθε
ἐδραίως ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῷ καταβεβλημένῳ ὑμῖν, ὅντι ἀσαλεύτῳ
καὶ ἀνεπιβουλεύτῳ παντὶ τῷ πονηρευομένῳ. ἐπὶ τοῦτον τὸν
20 θεμέλιον ῥιζώθητε· στηρίχθητε μνημονεύοντες ὧν ὅσα τε γεγό-
νασιν συναναστρέφοντός μου πᾶσιν ὑμῖν. εἶδετε δι' ἐμοῦ ἔργα
γεγονότα οἷς οὐκ ἔχετε ἀπιστῆσαι αὐτοῖς, γεγονότα σημεῖα τοι-
αῦτα ἃ καὶ τάχα ἢ ἄλαλος φύσις κεκράξεται· λόγους ὑμῖν παρέ-
δωκα οὓς εὐχομαι οὕτως καταδέχεσθαι ὑφ' ὑμῶν ὡς αὐτοὶ οἱ
25 λόγοι θέλουσιν. στηρίζεσθε οὖν ἀγαπητοὶ ἐπὶ πᾶσιν οἷς εἶδετε,
οἷς ἠκούσατε, οἷς ἐκοινωνήσατε· καὶ ὑμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὃν ἐπι-
στεύσατε ἐλεήσας εὐαρέστους παραστήσει ἑαυτῷ ἀναπεπαυμένους
εἰς ἅπαντας αἰῶνας.

17 τὸ δὲ περὶ ἐμὲ μέλλον συμβαίνειν μὴ ὄντως ταρασσέτω
30 ὑμᾶς ὡς τι ξένον θαῦμα, ὅτι ὁ τοῦ θεοῦ δοῦλος, ὃ πολλὰ
παρέσχετο αὐτὸς ὁ θεὸς δι' ἔργων καὶ λόγων, οὗτος βίᾳ ἐπὶ
ἀνθρώπου πονηροῦ ἀπελαίνεται τούτου τοῦ προσκαίρου βίου·
οὐ μόνον γὰρ περὶ ἐμὲ τὸ τοιοῦτον συμβήσεται, ἀλλὰ καὶ εἰς
πάντας τοὺς ἡγαπηκώτας καὶ εἰς αὐτὸν πεπιστευκώτας καὶ
35 αὐτὸν ὁμολογοῦντας· ὁ πάντα ἀναιδῆς διάβολος τὰ ἴδια τέκνα
ὀπλίσει κατ' αὐτῶν, ὅπως αὐτῇ συνθῶνται· καὶ οὐχ ἔξει ὁ βού-
λεται. καὶ διὰ τί ταῦτα ἐπιχειρεῖ ἐγὼ φράσω· ἀπὸ μὲν τῆς

⁹ *scr* προέτρεψα? || ¹⁰ πάντων <τῶν>? || *scr* μηδέν?? || ¹¹ *scr* μέχρις?
cf 41, 34 || ¹² κατὰ? *scr* κακὰ?? τὰ? || ¹³ *scr* κατοπτριζομένους?? || ¹⁴ *scr* τέκνα
ἐποικοδομεῖσθαι? *cf* 20 *ei narr* 364, 28 || ¹⁵ ὧν <ἐθεάσασθε>? *uel* <ἠκού-
σατε>? || ¹⁶ *scr* οὕτως?? || ¹⁷ *scr* θέαμα? || ¹⁸ τοὺς <αὐτὸν>?

πάντων ἀρχῆς, καὶ ἤδη λέγειν ἐξ οὐπερ ὁ ἄναρχος τῇ ὑπ' αὐτὸν ἀρχῇ κατήλθεν, ἀπωθῆσαι ὁ πολέμιος εἰρήνης ἀλλότριος τὸν μὴ ἴδιον, ἀλλὰ μόνον τινὰ τῶν ἀσθενεστέρων καὶ περιφανῇ καὶ μηδέπω δυνάμενον γνωρίζεσθαι· καὶ διὰ τὸ μηδὲ αὐτὸν ἐπίστασθαι, τοῦτου ἕνεκεν ἐκείνον ὑπ' αὐτοῦ ἐχρῆν πολεμεῖσθαι. 5 δόξας γὰρ αὐτὸν ἔχειν καὶ δεσπόζειν αὐτοῦ εἰσαεῖ τοσοῦτον αὐτῷ ἀντιφέρεται ὡς τὴν αὐτῶν ἔχθραν φιλίας παραπλησίας ἐργάζεσθαι. ὑποβάλλων γὰρ αὐτῷ τὰ ἴδια πολλάκις διέγραψεν ἐνήθονα ὄντα καὶ ἀπατηλά, δι' ὧν αὐτοῦ περικρατεῖν ἐδόκει· ἐχθρὸς μὲν οὖν ἐδείκνυτο εἰς τὸ φανερόν, προσποιούμενος 10 φιλίαν τὴν αὐτοῦ ἀξίαν.

18 καὶ τοῦτο ἦν αὐτῷ ἔργον ἐπὶ πολὺ γινόμενον, ὡς εἰς λήθην γνωρίζεσθαι ἐκείνῳ, γνωρίσαι αὐτόν· τοῦτ' ἔστιν αὗτος διὰ τὰ ἑαυτοῦ δῶρα. ἀλλ' ὅτε τῆς χάριτος μυστήριον ἐξήφθη, καὶ ἡ βουλὴ τῆς ἀναπαύσεως ἐφανερώθη, καὶ τὸ τοῦ λόγου 15 φῶς ἐδείχθη, καὶ τὸ σιγῶμενον γένος ἠλέγχθη πολλαῖς ἰδοναῖς πολεμούμενον, τὸν ἀλλότριον αὐτὸν καταφρονούμενον, ἑαυτὸν εἰς τὰ ἑαυτοῦ δῶρα διαγελώμενον, δι' ὧν αὐτοῦ ἐδόκει καταφρουοῦσθαι διὰ τὴν τοῦ ἐλείσαντος χρηστότητα, ἥρξατο πρὸς ἡμᾶς μίσει καὶ ἔχθρᾳ καὶ ἐπεξαναστάσει ἀντιπλέκειν· καὶ τοῦτο 20 ἐν ἔργῳ τέθιται, μὴ παύσασθαι ἀφ' ἡμῶν μέχρις ἂν νομίζῃ χωρίζειν. τότε μὲν γὰρ ἀμέριμνος ἦν ὁ ἡμῖν ἀλλότριος, καὶ φιλίαν προσεποιεῖτο στέλλεσθαι πρὸς ἡμᾶς τὴν αὐτοῦ ἀξίαν· εἶχεν δὲ καὶ τὸ μὴ φοβεῖσθαι μὴ ἀποστῶμεν πεπλανημένοι ὑπ' αὐτοῦ. τὸ δὲ τῆς οἰκονομίας χρῆμα ἐξαφθὲν οὐ λέγω ἰσχυρο- 25 τέραν· τὸ γὰρ κρυπτόμενον αὐτοῦ τῆς φύσεως καὶ τὸ δοκοῦν λανθάνειν, τοῦτο ἤλεγξεν καὶ ὁμολογεῖν ὃ ἔστιν παρεσκεύασεν. ἐπιστάμενοι τοιγαροῦν τὸ μέλλον ἔσεσθαι ἀδελφοὶ διυπνιζώμεθα, μὴ δυσφοροῦντες, μηδὲ σχηματιζόμενοι, μηδὲ ἀποκομίζοντες αὐτοῦ ἔχνη ἐπὶ τῶν ψυχῶν τὰ μὴ ἴδια ἡμῶν· ἀλλὰ ὅλοι ἐν ὅλῳ 30 τῷ λόγῳ ἐπεωροῦμενοι τὸ τέλος πάντες ἀσμένως προσδεξώμεθα καὶ τὴν ἀπ' αὐτοῦ φυγὴν ποιήσωμεν, ὅπως καὶ αὐτὸς λοιπὸν δειχθῇ ὡς ἔστιν τὴν φύσιν ἡμῶν ἐπὶ τὰ ἑμέτερα . . .

¹ ἡδῇ] *scr* εἰ δεῖ? || ² *aliquid deesse videtur* || *scr* ἀπειθῆσαι?? || πολέμιος, <δ>? || ³ <μῇ> περιφανῇ? || ⁷ *scr* παραπλησίαν || ⁹ *scr* περικρατεῖν (*prol* περ *metheana peritusa est V*) || ¹⁰ οὖν <οὐκ>? || ¹³ γνωρίσαι <δὲ>? || ¹⁴ δῶρα <...>? *cf* 18 || ὅτε <τὸ>? || ¹⁷ τὸν ἀλλ. *et q s anacoluthon uid* (ἠλέγχθη 16) || ἑαυτόν] *scr* αὐτόν? || ¹⁸ *scr* κατοφρουοῦσθαι || ²⁵ ἰσχυροτέραν <ἀλλ' ἐμφανεστέραν ἀπέδειξεν αὐτοῦ τὴν ἔχθραν>?

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου.

- 1 Τῶν μακαρίων ἀποστόλων τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν ἀνάληψιν αὐτοῦ καθήμενων ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀναστὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ μακάριος Πέτρος εἶπεν· Ἄνδρες οἱ
5 κληθέντες ὑπὸ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκλεχθέντες ἐπ' αὐτοῦ καὶ μαθητευθέντες ὑπὸ τῆς αὐτοῦ σοφίας, δυνάμεις τε καὶ σημεῖα καὶ τέρατα ποιήσαντες διὰ τῆς ἐκείνου ἐνεργείας, πάντως μέμνησθε ὡς ἐνετείλατο ἡμῖν λαβοῦσιν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διασπαρῆναι εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην κηρύσσοντας μετάνοιαν
10 καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ· καὶ νῦν ἐπιπέπτωκεν ἐπὶ ἓνα ἕκαστον ἡμῶν ἡ δύναμις ἐξ οὐρανοῦ κατελθοῦσα, καὶ ἐκκέχυται ἐφ' ἡμᾶς ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ τῷ ὅπλῳ τῆς εὐσεβείας καλῶ λόγῳ ἐστεφανώθημεν, καὶ ἡ χάρις τοῦ ἡμετέρου δεσπότη τοῦ Θεοῦ καὶ
15 σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πλουσίως ἔφθασεν εἰς ἡμᾶς· ἡμεῖς δὲ ὀκνοῦμεν καὶ ῥαθυμοῦμεν ἐξελεῖν ἐπὶ τὸ ἔργον εἰς ὃ προσκέκληται ἡμᾶς καὶ εἰς ὃ ἐξελέξατο ἡμᾶς;
- 2 Καὶ ἀναστάντες ἔβαλον κλήρους τίς ποῦ ἀπέλθῃ καὶ ὁποῖον ἔθνος περιποιήσειαν αὐτῶν. καὶ ἐκληρώθῃ Πέτρος τὴν

V Vaticanus gr 807 s IX aut X

C Petroburgensis Caesareus gr 94 s XII

¹ ἀπ. ἀνδ. (om τοῦ) C || ³ καθ. αὐτῶν add V || εἰς C || ⁴ ἐν - Π.] πετρὸς ἐν μέσῳ C || ⁵⁻⁶ ὑπὸ - μαθ. om C || ⁶ δυνάμει C || ⁷ πάντες V || ⁸ λαβόντων C || ⁹ κηρύσσειν C || ¹¹ ἐπιπ. om V || ἐπὶ ε. ἐκ.] ἐν ἡ ἐκάστῳ C || ἡμῶν V || ¹¹⁻¹² ἡ - κατ. om C: del?? || ¹¹ δύναμις <τοῦ Θεοῦ>?? || ¹² ἐφ' εἰς C || ¹³ τὸ ὅπλον τῆς εὐδοκίας τοῦ λόγου ἐστεφάνωσεν ἡμᾶς C: cf 54, 8 || ¹⁴ ἡ μὲν add C || δ. καὶ || δ. C || ¹⁵ εἰς ἡμ. ε. C || ¹⁶ καὶ δ. om C: del? || εἰσελεθεῖν εἰς V || εἰς δ' || ὡς C || προκείμενην C: scr προκείμενη? || ¹⁷ καὶ εἰς - ἡμᾶς] καὶ ἀμελοῦμεν τῆς σωτηρίας ἡμῶν δεῦτε οὖν δούλοι τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ καὶ ἀγαπητοὶ τοῦ λόγου καὶ υἱοὶ τῆς μακαρίας δυνάμεως μετὰ προθυμίας πολλῆς δυνάμει τοῦ Θεοῦ C: cf 48, 16; 51, 10; 52, 4; 23; 53, 6 || ¹⁸ καὶ om C || βάλλωμεν C || τί ὅπου ἀπελθῶν V || ¹⁹ οἶον C || ἔθνος π. α.] τοῦ χριστοῦ περιποιήσεται λαὸν C || scr περιποιήσῃ? περιποιήσεται? || Π.] εἰς add C

περιτομήν· Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης τὴν ἀνατολήν· Φίλιππος τὰς πόλεις τῆς Σαμαρείας καὶ τὴν Ἀσίαν· Βαρθολομαῖος τὴν Ἀλβανόπολιν· Ματθαῖος τὴν Παρθίαν καὶ τὴν Μυρινηίδα πόλιν· Θωμᾶς τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν καὶ τὴν Ἰνδικὴν χώραν· Λεβέος καὶ Θαδδαῖος τὴν Βερονικίδα· Σίμων ὁ Κανανίτης τὴν Βαρβα-
ρίαν· μετὰ τοὺς πάντας ἔλαχεν καὶ τὸν Ἀνδρέαν ἢ Βυθινία καὶ ἢ Λακεδαιμονία καὶ Ἀχαΐα.

3 Διασπαρέντες οὖν πάντες εἰς τὰ κλίματα τῆς οἰκουμένης ἔρχεται Ἀνδρέας ὁ ἀπόστολος διελθεῖν τὴν Βυθινίαν καὶ διδά-
ξαι τοὺς πολλοὺς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐκεῖθεν εἰσῆλθεν εἰς 10
Πάτρας τῆς Ἀχαΐας· καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν
φρήμη ἐξῆλθεν ὡς ἄνθρωπος ξένος εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν μηδὲν
ἐπιφερόμενος εἰ μὴ μόνον ὄνομα ἀνθρώπου τινὸς Ἰησοῦ, δι' οὗ
σημεῖα ποιεῖ καὶ τέρατα μεγάλα καὶ νόσους θεραπεύει καὶ δαί-
μονας ἐκβάλλει καὶ νεκροὺς ἐγείρει καὶ λεπροὺς καθαρίζει καὶ 15
πᾶν πάθος θεραπεύει· ἀκούσας δὲ ὁ ἀνθύπατος Λέσβιος ἐτα-
ράχθη λέγων· Μάγος ἐστὶν καὶ ἀπατεών· οὐ χρὴ ἡμᾶς προσέ-
χειν αὐτόν, ζητεῖν δὲ μᾶλλον παρὰ τῶν Θεῶν τὴν εὐεργεσίαν.
Καὶ ἐζήτει συλλαβόμενος αὐτὸν ἀνελεῖν.

4 Νυκτὸς δὲ ἐπιστάς ἄγγελος κυρίου τῷ ἀνθυπάτῳ λέγει 20
μετὰ ἐπιστασίας μεγάλης καὶ ἀπειλῆς φοβεράς· Τί παθὼν παρὰ
τοῦ ξένου ἀνδρὸς κακὸν ἐλογίσω ἐνεδρα καὶ παρελογίσω τὸν
Θεὸν ὃν κηρύττει; καὶ νῦν ἰδοὺ χεῖρ κυρίου αὐτοῦ ἐπὶ σὲ καὶ

¹ Ἰω.] εἰς add C || Φ.] εἰς add C || ² κ. τ. Ἀσ. om C || B. τ. om V || B.] εἰς add C || ³ βοννόπολιν V || M.] εἰς add C || κ. τ. M. π. om C || ⁴ Θ.] εἰς add C || κ. τ. Ἰ. χ.] τῆς Ἰνδίας C || A. om C: scr Λεββαῖος <δ>? || ⁵ καὶ om C || Θαδῆος V εἰς add C || βερονικίαδαν C || K.] εἰς add C || ⁶ μ. τ. π. ἔλ. κ.] ἔλ. δὲ μ. π. τ. ἀποστόλους C || βυθυνία C: scr Βιθυνία? cf 9 || ⁶⁻⁷ κ. ἢ A. κ. Ἀ. om C || ⁸ διασπαρέντων C || πάντες om C || ⁹ scr ἄρχεται? || διελθὼν V || τὴν om C || βυθυνίαν C βυθηλίαν V: scr Βιθυνίαν? cf 6 || ⁹⁻¹⁰ καὶ δ. - εἰσῆλθεν om C || ⁹ διδάξαι|| V || ¹¹ ἐν τῇ πόλει C || ¹² ἐξ.] ἐδόθη C: scr διεδόθη?? cf laud 335, 21; 26 || ὅτι C (λεγόντων ὅτι laud 335, 29) || εἰς.] γυμνὸς ἦλθεν C || ἐν τῇ πόλει C || ¹²⁻¹³ μηδὲν - μόνον] φησὶν ἔρημος διδύκων φησὶν C || ¹³ ἀνθρ. om C: del? || ¹⁴ ποιεῖ post τέρ. C || ¹⁴⁻¹⁶ καὶ δ. - θερ. om C || ¹⁶ ὁ δὲ ἀνθ. λέσβ. ταῦτα ἀκ. C || ¹⁷ μάγ. ἔ. κ. ἀπ.] μάγ. τις κ. ἀπ. ἔ. οὕτως ὅτινι C || πιστεύων C: cf laud 335, 29 || ¹⁸ αὐτόν om C: scr αὐτῷ? cf laud 335, 30 || μᾶλλον] ὃν add V || παρὰ om C: cf laud 335, 30 || ¹⁹ ἔξ.] εὐθὺς ἡβουλήθη C || ἀν. α. C || ²⁰ δὲ] γενομένης add C || ἐπ.] ὁ add C || λ. τῷ ἄ. C || ²¹ μετὰ - φοβ. om C || ²¹⁻²² κακὸν π. τ. ξ. ἄ. C || ²³ del κακὸν? (δεῖνὸν laud 336, 4) || ἀνδρέον V || ἔν.] διαχειρίσασθαι αὐτόν C (κενὰ κατ' αὐτοῦ laud 336, 4 c psalmo 2, 1) || ²²⁻²³ καὶ - κηρύττει om C || ²³ νῦν om C || αὐτοῦ om C (Θεοῦ αὐτοῦ laud 336, 5)

ἔση παραπλήξ ἕως οὗ ἐπιγινῶς δι' αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν. Καὶ
γενόμενος ἀπ' αὐτοῦ ὁ ἄγγελος ἀφανής, ἐκεῖνος ἐτέθη ἄφρων·
καὶ μετ' ὀλίγον ἀνανήψας ἐκάλει τοὺς διακονοῦντας αὐτῷ στρα-
τιώτας καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς μετὰ δακρύων· Ἐλεήσατέ με· σπεύ-
5 σατε, ἀναζητήσατε ἐν τῇ πόλει ξένον ἄνθρωπον ὀνόματι Ἀν-
δρέαν καλούμενον ὃς κηρύττει ξένον Θεόν· δι' οὗ δυνήσομαι
ἐπιγινῶναι τὴν ἀλήθειαν. Καὶ μετὰ σπουδῆς ἀναζητήσαντες τὸν
μακάριον Ἀνδρέαν τὸν ἀπόστολον καὶ εὐρόντες αὐτὸν ἄγουσιν
πρὸς τὸν ἀνθύπατον· ὁ δὲ ἀνθύπατος Θεασάμενος αὐτὸν πίπτει
10 πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ δεόμενος αὐτοῦ ἔλεγεν· Ἀνθρῶπε
τοῦ Θεοῦ, ξένη καὶ γινῶστα ξένου Θεοῦ, ἐλέησον ἄνθρωπον πε-
πλανημένον, ἄνθρωπον τῆς ἀληθείας ξένον, ἄνθρωπον κατεστιγ-
μένον ταῖς κηλῖσι τῶν ἁμαρτημάτων, ἄνθρωπον Θεοὺς εἰδότα
πολλοὺς ψευδεῖς καὶ τὸν μόνον Θεὸν τὸν ἀληθινὸν ἀγνοοῦντα·
15 δέομαι τοῦ ἐν σοὶ Θεοῦ, ὅρεξόν μοι χεῖρα σωτηρίας· ἄνοιξόν
μοι θύραν γνώσεως· ἐπίλαμψόν μοι φῶς δικαιοσύνης.

5 Καὶ ὁ μακάριος ἀπόστολος καταννγείς καὶ ἐπιδακρύσας
τοὺς λόγους τοῖς τοῦ ἱκέτου, ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπιτιθεῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιάν τῷ παντὶ
20 σώματι αὐτοῦ εἶπεν· Ὁ ἐμὸς Θεὸς Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀγνοού-
μενος ὑπὸ τοῦ κόσμου, νῦν δὲ δι' ἡμῶν φανερούμενος· ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ τοῦ λόγου· ὁ πρὸ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν χωρῶν· ἔψαι

¹ παρ.] καὶ παραλελυμένος add C || οὗ] ἐπιστρέψας διὰ τῆς μετανοίας
add C || τ. ἀλ. διάντου C || ¹⁻² καὶ - ἀφαν.] ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ ἄγγελος ἀπῆλθεν
ἀπαντοῦ C || ² ἐκ.] ὁ δὲ ἀνθύπατος λέσβιος C || ἄφ.] δεινῶς βασανιζόμενος
add C || ³ μ. δλ.] μετὰ πολλοὶ C: scr μετ' οὐ πολὺ?? (μετὰ μικρὸν laud 336, 8) ||
ἀναν.] καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐλθὼν add C || καλεῖ C || διακ. α.] ἑαυτοῦ C || στρ.]
μεγάλη τῇ φωνῇ add C || ⁴ λέγει C || α. μ. δ. om C || με] δέομαι ὑμῶν add C ||
⁴⁻⁵ σπ. ἀν.] καὶ ζητήσατε σπουδῇ C: cf 7 || ⁵⁻⁶ ὄν. - Θεὸν om C || ⁵ ὀνόμ. del? ||
⁶ οὗ] ἐπιστραφεὶς add C || ⁶⁻⁷ δυνήσωμεν γινῶναι V: cf laud 336, 12 ||
⁷ καὶ] εὐθέως add C || σπ.] οἱ στρατιῶται add C || ⁸ μακ.] μέγαν V ||
τ. ἀπ. om C: del? || ⁹⁻¹⁰ πίπτει - ἔλ] ἐβόα λέγων C || ¹¹ τ. θ. om C || γν. ξ. θ.]
ἄγνωστε τῶν ἡμετέρων τόπων Θεοῦ δοῦλε C || ἔλ.] με δαλομε σου add C ||
¹¹⁻¹² ἄνθ. π. - ξ.] τὸν πλανημένον ἀπὸ τῆς ἀλ. C || ¹³ ταῖς - ἀμ.] τοῖς ἁμαρ-
τίμασι C || ¹⁴ ψ. - ἀλ.] τὸν δὲ ἀλ. θ. C || ¹⁵ ἐν σοὶ] σοῦ C || ὄρ.] δῶς C ||
χεῖραν C || ¹⁶ ἐπ. - δικ.] φιλόξενός μοι φάνει ἐταζωμένω καὶ μὴ ἀπο-
κλήσις με τοῦ οἴκου σου τοῦ ἁγίου ἀλληλοδέξαι με ἐν τῇ σκηνῇ σου ὡς
χριστός (comprendio: l χρυστός) καὶ φιλεσεβῆς ἄνθρωπος C: cf 46, 17 || ¹⁷ καὶ
ὁ] ὁ δὲ C: cf 50, 4; 10; 18; 51, 7; cel || ἀπ.] ἀνδρέας C || ¹⁷⁻¹⁸ ἐπίδ. - αὐτοῦ]
ἀνανεύσας C || ¹⁸ scr τοῖς λόγοις: cf laud 336, 21 || οἰκίτου V || ¹⁹⁻²⁰ ἐπιτ. -
σώμ. α.] καὶ C || ²⁰ ἴ. om V: cf laud 336, 24 || Χρ.] ἐστὶν add C || ²¹ φαν.
δι' ὑμῶν C || ²² θ. τ. λ.] ἐβλογητοῦ C fort recte (θν comprend ex εὐ): cf
laud 336, 25 || πάντων<ῶν>? cf laud 336, 26 || χορῶν C χειρῶν V

τοῦ δούλου σου καὶ σκεῦος σὸν ἀπεργασάμενος ἵασαι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἔσται τῶν σῶν ἀνθρώπων, κηρύσσων τὴν σὴν δραστήριον δύναμιν. Καὶ παραχρῆμα πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἀνέστησεν· ἀναστὰς δὲ ἀνθωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ λέγων· Ὅντως οὗτος Θεὸς ἄνθρωπε ξένη, οὐ δεόμενος ὥρων οὔτε ἡμερῶν οὔτε χρόνων· διὰ τοῦτο πρόσκειμαι σοὶ μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου· πιστεύω εἰς τὸν ἀποστελλαντά σε πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ὁ Ἀνδρέας πρὸς αὐτὸν ἔφη· Ἐπειδὴ μεγάλως πεπίστευκας εἰς τὸν ἀποστελλαντά με, περισσοτέρως καὶ τῆς γνώσεως ἐμπλησθήσῃ. 10

6 Ὡς δὲ ἐν τούτοις ἦν, πᾶσα ἡ πόλις ἔχαιρεν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῦ ἀνθυπάτου, πανταχόθεν συνήρχοντο ὄχλοι ἐπιφερόμενοι τοὺς ἀσθενοῦντας ποικίλοις νόσους· καὶ ἐδξάμενος αὐτοῖς καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἰάσατο πάντας· καὶ θάμβος κατέλαβεν πάντας τοὺς κα- 15 τοικοῦντας τὴν πόλιν, καὶ βοῶντες ἔκραζον· Μεγάλη ἡ δύναμις τοῦ ξένου Θεοῦ· μέγας ὁ Θεὸς ὁ κηρυττόμενος παρὰ τοῦ ξένου Ἀνδρέα· ἡμεῖς ἀπὸ τὴν σήμερον τὰ ξόανα ἡμῶν τῶν εἰδώλων ἀπόλλυμεν, τὰ ἄλση αὐτῶν συγκόψωμεν, τὴν πολυθεὸν γινώσιν τῶν ματαίων εἰδώλων καὶ δαιμόνων ἐκτρεπόμεθα· τὸν Θεὸν δὲ 20 μᾶλλον τὸν ἀληθινὸν τὸν ὑπὸ Ἀνδρέου κηρυττόμενον ἐπιγινώ-

^a cf act ap 3, 7

¹ καὶ om C || ἦ.] καὶ βοήθησον αὐτὸν add C || ¹⁻² ἔστιν κ. α. C || ² ἀνθ.] δούλων C (προβάτων laud 336, 30) || κ. τ. σ.] ἰσχύρωσόν σου τὴν C || ³ δυναστείαν C || π. α.] λαβὼν αὐτοῦ C || δεξ. om C || ἀν.] αὐτὸν ἀπὸ τὴν γῆν add C || ⁴ δὲ] ὁ ἀνθύπατος add C || τῷ κ. om V: cf laud 336, 32 || ⁵ οὗτος - οὐ] ξ. ἀνθ. μέγας ἔστιν ὁ θ. σου μὴ C || ὥρων οὔτε om C || ⁵⁻⁶ ἡμέρας μῆτε χρόνον et add & δὲ θέλει ποιεῖ καὶ ὃ ἐνθυμίητε πρᾶττη ἀντιλέγει δὲ ἀντῷ οὐδὲν C || ⁶ πρόημι C || ⁷ σε] θεὸν add C || ⁷⁻⁸ καὶ - ἔφη] ὁ δὲ ἀπόστολος ἀνθ. εἶπεν C || ⁸ ἐπεὶ V: cf laud 337, 4 || ἐπίστευσας C || ⁹ καὶ om C: del?? cf laud 337, 5 || γν.] αὐτοῦ add C || ¹¹ <καὶ> πᾶσα?? || scr χαίρουσα??? cf laud 337, 7 || ἐν C || ¹² ὄχλοι] πλεῖωνες C || φέροντες C || ¹³ ἀσθ.] κακῶς ἔχοντας C || π. ν. om V (cf laud 337, 9): scr ποικίλαις νόσοις?? an <ἔχοντας> ποικίλαις νόσοις? || scr ἐπενξάμενος? cf laud 337, 9 || αὐτ.] ὁ ἅγιος ἀνδρέας add C || ¹⁴ τ. κύρ. om V: cf laud 337, 10 || Χρ. del? cf laud 337, 10 || ¹⁴⁻¹⁵ ἐπ. τ. χ. om C || ¹⁵ ἰ. π.] π. ὑγιεῖς ἀπεκατέστησεν C || κ. θ. κ. π.] θ. δὲ μέγας ἔλαβες C || ¹⁶ καὶ] πάντες add C || ἔκραξαν V: cf laud 337, 12 || ¹⁷ ξ. θ.] θ. τοῦ ξ. ἀνθρώπου τούτου V: cf laud 337, 13 || ¹⁷⁻¹⁸ π. - Ἀ.] ὑπ' αὐτοῦ C || ¹⁸ ἡμ.] δὲ add C || τὴν] scr τῆς? || τὰ - εἰδ.] τῶν ξοάνων ἡμῶν C || scr τ. εἰδ. ἡμ.? del τ. εἰδ.?? || ¹⁹ ἀπολέσαμεν V: scr ἀπολέσωμεν?? || τὰ - συγκ. om C || scr συγκόπομεν? || ²⁰ ματ. - δαιμ.] μαρῶν Θεῶν C || ἔκτρο. om C ²⁰⁻²¹ τὸν θ. - ἀλ.] καὶ ἓνα θεὸν C || ²¹ κηρ. om C || ἐπιγ.] διότι add C

σκομεν· μέγας ὁ Θεὸς Ἀνδρέου. Καὶ πάντες ὁμοθυμαδὸν δρμήσαντες ἐπὶ τοὺς ναοὺς τοὺς Θεοὺς αὐτῶν ἐνέπρῃσαν, ἐλέπτυναν, ἐξέκοψαν, ἐξουθένησαν, κατεπάτησαν, ἀπαύλεσαν λέγοντες· Μόνος ὁ Ἀνδρέου Θεὸς ὀνομαζέσθω. Καὶ ὁ ἀνθύπατος Λέσβιος συνέχαιρεν τῇ βοῇ τοῦ δήμου καὶ τῶν ἔργων τοῦ λαοῦ ἡγαλλιᾶτο.

7 Ὡς δὲ χρόνος ἱκανὸς παρῴκησεν, καὶ ὁ λόγος τοῦ μακαρίου Ἀνδρέα καὶ τὸ κήρυγμα αὐτοῦ ἀκωλύτως εἰς πάντας διέδραμεν, ὁ δὲ Καῖσαρ διάδοχον τῷ Λεσβίῳ πέμψας παύει τῆς ἀρχῆς. καὶ ὁ Λέσβιος δεξάμενος τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως μετὰ χαρᾶς ἦλθεν πρὸς τὸν μακάριον Ἀνδρέαν λέγων· Νῦν μᾶλλον πιστεῖσω τῷ κυρίῳ ἀποδυσάμενος τὴν κενὴν δόξαν καὶ τὸ ἄνθος τοῦ κόσμου ἀποθέμενος καὶ τὸν περισπασμὸν τοῦ βίου ἀπορρίψας. δέξαι με οὖν συνέκδημόν σου ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ· δέξαι με πιστὸν πιστῶς λαλοῦντα καὶ διαμαρτυρούμενον πᾶσιν ἀνθρώποις τὰ περὶ τοῦ κοινοῦ σωτῆρος Χριστοῦ. Καὶ καταλιπὼν τὸ πραιτώριον σὺν τῷ Ἀνδρέᾳ διήγεν.

8 Καὶ ὅραμα ἐν τούτοις εἶδεν ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας· ἔδοξεν τὸν σωτῆρα Χριστὸν ἐστάναι ἄντικρυς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀνδρέα ἐπίθες τὸ πνεῦμα ἐπὶ τὸν Λέσβιον καὶ δὸς αὐτῷ τῆς χάριτός σου· καὶ ἄρας τὸν σταυρόν σου ἀκολουθεῖ μοι· ὁ γὰρ ἐκβαλὼν σε ἐκ τοῦ κόσμου σπεύδει ἐν Πάτραις. Διυπνισθεῖς δὲ ὁ ἀπόστολος τὴν ὕπνιν τοῦ ὁράματος τοῖς παροῦσιν ἐγνώρισεν· καὶ τὸ τέλος ἐξεδέχετο τοῦ λόγου. καὶ ἰδοὺ τις εἰσπη-

²¹ cf Matth 16, 24

¹ ὁ] μ sup scr et θ add C || πάντες om C || ὁμ. om C || δρμησαν C || ² ἐπὶ] εἰς C || τ. να. om V: cf laud 337, 15 || τ. θ. α. om C: cf laud 337, 16 || ³ ἐξέκ. om C || κατεπ. om C || ἀπ.] αὐτοὺς add C || ⁴ Θεὸς ἀνδρέου (om δ) C || ὀνομαζέτω V: scr ὀνομαζέσθω?? || καὶ ὁ] ὁ δὲ C: cf 48, 17 || ⁵ τὸ ἔργον C: scr τῷ ἔργῳ? || τ. λ. om C || ⁶ ἦγ. om V: del?? cf laud 337, 20 || ⁷ χρ.] ὄχλος V (πλήθη laud 337, 21) || παρενόχλησεν V (συννηθοῦζετο laud): scr παρῴκησεν || ⁸ Ἀ.] fort uerbum intercidit: cf laud 337, 22 || ἄ. ἀκ. om C || ⁹ δὲ del?? || K.] ἕτερον add C || τοῦ Λεσβίου ἀπέστειλεν C || ⁹⁻¹⁰ π. τ. ἀ. om C || ¹⁰ καὶ ὁ] ὁ δὲ C: cf 48, 17 || καίσαρος C || ¹¹ ννλ C || ¹² δονλεύσω C non ma/e || ἀποθέμενος C || κεν.] ματαῖαν θρωπίνην C || ¹³ ἀποθ.] τούτου C || ¹³⁻¹⁴ π. τ. β.] βιον τ. πειρασμοῦ C || ¹⁴ οὖν om C || συνέκδικόν C || ¹⁵ πιστὸν om V || πιστοῖς V (laud) || διαμαρτυράμενον V: scr διαμαρτυρούμενον? cf laud 337, 29 || ¹⁶ π. ἀ. τὰ] τῷ ὄχλῳ C || σ. Χρ.] σταυροῦ C || ¹⁷ ἦγετο C || ¹⁸ καὶ ὅρ.] ὥραμα δὲ C: cf 48, 17 || βλέπη C || ἀπ.] μακάριος C || ¹⁹ κ. λ.] λέγοντα C || scr λέγοντες? || ²⁰ Ἀ. om C || τὸ πν.] τὴν χεῖρα σου C || scr μετὰ δός?? cf 51, 17 et laud 338, 4 || ²¹ ἄρ. - μοι] δεῦρο ἀκ. μοι ἐπάρας τ. στ. σου C || ὁ] αἴριον V || ²² ἐκβαλῶ V || σπεύδε V || πάτρας V || ²³ ἀπ.] μακάριος ἀνδρέας C || τοῖς om V || παρ.] πᾶσιν V: cf laud 338, 7 || ²⁴ λόγον] τέλους V

δήσας τῷ ἀποστόλῳ λέγει· Ὁ Αἰγεάτης ὁ τὴν ἀνθυπατείαν
 χειρισμένος ἀποσταλὴς παρὰ τοῦ Καίσαρος ἀνηέχθη εἰς τὰ
 μέρη τῆς Ἀχαΐας παρὰ τινῶν δούλων τοῦ δια...λου κακῶν καὶ
 ἐχθρῶν ἀνθρώπων· ἀνεδίδαξαν αὐτὸν ὥς ὅτι τοὺς θεοὺς ἀπώ-
 λεσας τῆς πόλεως καὶ τοὺς ναοὺς αὐτῶν κατέστρεψας καὶ τὰ 5
 ἄλλα αὐ... ἐξέκοψας καὶ ἓνα τινὰ ἐσταυρωμένον ἐπείσας προσ-
 κυνεῖν· καὶ ἀπέστειλεν δημίους συλλαβέσθαι σε. Καὶ ὁ μα-
 κάριος Ἀνδρέας θεὸς τὰ γόνατα εἶπεν· Ἀψευδὴς θεὸς ὁ δηλώσας
 ἡμῖν τὰ ἐσόμενα, ὁ ἐμὸς δεσπότης, δός μοι μετὰ παρηγορίας
 πρὸς τὰς μηχανὰς τοῦ ἀντικειμένου Αἰγεάτου στήναι. 10

9 Καὶ ὥς ἔτι τὴν εὐχὴν ᾗχετο, πρὸ τ... θυρῶν οἱ δῆμοι
 ἐστῶτες οἱ πεσταλμένοι παρὰ τοῦ μι.... Αἰγεάτου ἐθορύ-
 βουν τὸν οἶκον ἔνθα ἐξενίζετο ὁ μακάριος ἀπόστολος· καὶ κρα-
 τήσαντες Ἀντιφάνην τὸν ξενοδόχον τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ ἔσυραν
 βίβλιν λέγοντες· Ξένον τινὰ μάγον καὶ ἀπατεῶνα καὶ λυμαντὴν 15
 τῶν θεῶν καὶ ἀφανιστὴν τῶν ναῶν ἔνδον εἰσαγαγὼν ξένον πλου-
 σίων μετέδωκας καὶ πᾶσαν ἡμῶν τὴν πόλιν μετὰ τῶν θεῶν
 ῥήμωσας· τοιγαροῦν εὖθυνον τὸν ξένον καὶ πρόφερε τὸν δοῦ-
 λον τοῦ ἐσταυρωμένου οὗ τὸ ὄνομα Ἀνδρέας. ὁ γὰρ Αἰγεάτης
 ὁ μέγας ἀνθύπατος καὶ περιβλεπτός χρηΐζει αὐτοῦ. Σὺν δὲ τῇ 20
 βίβλιν παραχρῆμα συνήχθη πᾶσα ἡ πόλις πρὸς τὰς θύρας τοῦ
 Ἀντιφάνους βοῶσα καὶ λέγουσα· Καίσαρ ἀπέστειλεν τὸν ..θύ-

¹ τῷ ἀπ. om C: del? || αἰγιατής C || ἀθυπατείαν C || ² ἐγχειρισ-
 θεις C: scr ἐγχειρισμένος? || ἀπ.] ὁ ἀπ. C || κέσαρ ... ἐνέχθη (abscisis
 litteris) V || ³ Ἀχαΐας· <παρεπελοθῆ δε>? || τοῦ δ. κακ. om C || scr διαβόλον ||
⁴ <οἱ> ἀνεδ.? (in primore uersu V) || τοὺς om V || θε... (litt absce) V ||
⁵ τ. πόλ.] πατρώων C: scr Πατρῶν?? cf 53, 5 || τ. να. α.] ν... (? absce) V ||
⁵⁻⁶ καὶ τὰ - ἐξέκ. om C || ⁶ scr αὐτῶν || τινὰ <θεόν>?? || ἐσταυρω. von V
 (item nulla abscisis litteris usque ad 52, 5) πάντας add C || ⁷ καὶ] ἰδοὺ
 add C || στρατιώτας C || σ. σε] ὥστε συλλεφθέντα ἄγεσθαι πρὸς αὐτὸν C ||
 καὶ ὁ] ὁ δὲ C: cf 48, 17 || ⁸ Ἀ.] ἀκούσας τοὺς λόγους τούτους add C || θεις]
 κλήνας C || εἶπεν] προσηύξατο οὕτως C || ἀψ. (ἀψευδῆ V?? an ε absceis?)
 θ.] ὁ ἀψ. θεὸς ἡμῶν C || δηλῶν C || ⁹ ὁ ἐ. δ.] ὁ θεὸς ὁ ἐ. C || ¹⁰ τὰ μηχανί-
 ματα C || ἀντικ. om C || αἰγιατόν C || στ.] ἵνα σὺ δοξασθῇς ἐκείνος δὲ ἐντραπῇ
 add C: cf 46, 17 || ¹¹⁻¹² καὶ - παρὰ] ὥς δὲ (cf 48, 17) ἡ εὐχὴ ἦν ἐν τῷ στό-
 ματι τοῦ ἀποστόλου ἐλθόντες πρῶτον οἱ δῆμοι C || ¹¹ scr τῶν || ¹² scr ἀπεσταλ-
 μένοι C || μ...] om C: scr μαροῦ, cf 52, 7 || αἰγιατόν C || ¹³ κατέμενε C || ἀπ.
 om C: cf 52, 5 || ¹⁴ δ. τ. θ.] ἀνθυπάτου C || ¹⁴⁻¹⁵ ἔσ. β. λ.] λέγουσιν αὐτῷ C ||
¹⁵ μάγ.] μέγα C || ¹⁵⁻¹⁶ λ. τ. θ.] τ. θ. καθαιρέτην C || ¹⁶ τ. ν. om C || ἐνδ. ε.] ε.
 εἰσὶν οἶκον σου C || ¹⁶⁻¹⁹ ξέν. - Ἀ.] ἀνδρέαν ὀνόματι τοῦ ἐσταυρωμένου
 πρὸς φέρωμεν τῷ ἀνθυπάτῳ C || ¹⁶ scr ξενίων? || ¹⁷ del μετὰ? || ²⁰ κ. περ.
 om C || αὐτόν C || ²⁰⁻²¹ σὺν δὲ τ. β.] εὐθὺς οὖν καὶ C || ²¹ ἐπὶ C || ²¹⁻²² τ. Ἀ.]
 ἂ. τ. ξενοδόχον C || ²² βοῶντες C fort recte: cf 52, 6 || λέγοντες C || K.] ὁ
 θεὸς C || ..θύπ.] ξένον C: scr ἀνθύπατον

πατον εἰς ἄμυναν μὲν τῶν κακῶν, ἔπαινον δὲ τῶν ἀγαθῶν. τί οὖν τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ζητεῖ ὁ Αἰγεάτης; μαθεῖν βουλόμεθα. ἡμῶν γὰρ Ἀνδρέας ὁ ἀπόστολος τοῦ ξένου Θεοῦ καὶ πατὴρ καὶ διδάσκαλος καὶ ἱατρὸς καθέστηκεν.

- 5 10 Ταῦτα αὐτῶν βοῶντων φοβηθεὶς ὁ μακάριος ἀπόστολος μήποτε τὸ πλῆθος τῆς πόλεως διαχειρίσεται τοὺς ἀποσταλέντας παρὰ τοῦ μισθοῦ Αἰγεάτου, ἐξελεθῶν τῆς οἰκίας καὶ μέσον σταθεῖς τῶν ὄχλων κατέσεισεν αὐτοὺς τῇ χειρὶ σιγᾶν· καὶ στὰς ἐπὶ τινος ὑψηλοῦ τόπου ἤμελλεν ἀνοίγειν τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ
- 10 πάντες μιᾷ φωνῇ ἐβόησαν· Μέγας ὁ Θεὸς τοῦ ξένου ἀνθρώπου ὃς διῆλθεν διὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ εὐεργετῶν πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ φησὶν ὁ Ἀνδρέας· Ἀδελφοί οἱ κληθέντες ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ ἐκλεχθέντες ὑπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· οὐ τοῦτο μόνον χάρις ἐστὶν ἵνα εἰς τὸν ἀπο-
- 15 στείλαντά με πιστεύσητε, ἀλλ' ἵνα καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθάνητε. παύσασθε οὖν θορύβους ποιοῦντες, μήποτε ὡς αἵτιοι στάσεως καὶ ἀρχηγοὶ πολέμου εὐθύνας ἀποδῶμεν καὶ οὐχ ὡς πολῖται Θεοσεβείας· ἄφετε πορευθῶ πρὸς τὸν Αἰγεάτην· συγχωρήσατε τοῖς κρατούσιν με· ἀποθανῶν γὰρ μᾶλλον ὀφθῆσομαι ὑμῖν σή-
- 20 μερον τὴν ὁδὸν τῆς ἀναστάσεως ὑποδεικνύων. Καὶ οὕτως μόλις καταπαύσας τοὺς ὄχλους παρέδωκεν ἑαυτὸν τοῖς δημίοις. οἳ δὲ θῆρες καὶ οὐκ ἄνθρωποι ὡς λύκοι ἐυρόντες ἀπαλὸν ἀρνίον καὶ καλὸν ἀρπάσαντες ἀπήνεγκαν τῷ παμμιάρῳ Αἰγεάτῃ.

11 Καὶ ὁ Αἰγεάτης ἰδὼν τὸν μακάριον Ἀνδρέαν εἶπεν·

¹ ἐπὶ ἐδικήσει C || μὲν om C || ἔπ. C || ² θέλωμεν C || ³ ὁ ἀπ. ἀνθ. C || πατ.] καὶ μήτηρ add C || ⁴ ἱ. ἀγαθὸς add C || καθ.] μὴ βιάζεσθαι οὖν ἡμᾶς τὸν καλὸν ἱατρὸν μὴ σκοτίσῃτε ἡμῶν τὸν φωστῆρα μὴ στερίσῃτε ἡμῶν τὴν ζωὴν μὴ ἀδικῆσῃτε ἡμῶν τὸν ποιμένα καὶ γὰρ ἡμεῖς πάντες ἔτοιμοι ἐμὲν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανεῖν ἐπιδὴ πάντας ἡμᾶς τῷ ζωοποιῷ χριστῷ ὡς ἀρνία παρέστησεν add C: cf 46, 17 sed haec fort om V propter homoeotel(?) || ⁵ ταῦτα] δὲ add C || ἀπ. om C: cf 51, 13 || ⁶ τ. πόλ. om C | διαχειρίσονται C: cf 51, 22 || ⁷ μαρωτάτου αἰγιατοῦ C || τῆς] ἀπὸ τῆς C || ⁷⁻⁸ μέσων αὐτῶν ἐνθεῖς τῷ ὄχλῳ κατασῶας C || ⁸ scr αὐτοῖς? || σιγήσαι C || ⁹⁻⁹ σταθεῖς ἐφ' C || ⁹ τινὸς om C || λίθῳ ἤμελλεν C || αὐτ. τὸ στ. C || ¹⁰ ἔκραξαν C || ἀνθ.] ἀνδρέα V || ¹¹ ἦλθεν C || ¹³ λ.] χριστοῦ V: cf 46, 5 || ¹³⁻¹⁴ κ. ἐ. - αὐτοῦ om C || ¹³ scr ὑπὲρ?? || ¹⁴ ὀνόμ. corruptum? || μ. τούτῳ C || ¹⁵ ἀλλ' - ἀποθ. om C || ¹⁶⁻¹⁷ κ. ἀρχ. στ. C || ¹⁷ πολ. εὐθ. ἀπ.] εὐρεθῶμεν C || ¹⁸ Θεοσεβεῖς C || πορευθῶμεν C || ¹⁹ με om V || ¹⁹⁻²⁰ ἀποθ. - ὑποδ. om C || ²⁰ μόλις om C || ²¹ τ. ὅ.] τὸν δῆμον C || ²² δὲ] δῆμοι ὡς add C || θ.] ἄγριοι add C || λ.] τοῦ διαβόλου add C || εὐρ. om C || ²²⁻²³ κ. καλ. ἄρν. C || ²³ ἀπ.] τοῖς ὁδοῦσιν ἐν πληγαῖς ἀνικέτοις καὶ μάστιγι φοβεροῖς ὥσπερ κύνα οὕτως συνέτριβον πάντα τὰ μέλη αὐτοῦ μετὰ δὲ ταῦτα ἤγαγον αὐτὸν C: cf 46, 17 || μαρωτάτω C || ²⁴ καὶ ὁ] ὁ δὲ C: cf 48, 17 || ἔφη C

Εἰπέ ὡ ξένε ἄνθρωπε καὶ τοῦ τόπου καὶ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ
 ἡμετέρου αἵματος, *τινι* πεποιθῶς εἰσῆλθες εἰς τοὺς βασιλευ-
 μένους τόπους Καίσαρος καὶ τὴν σεβάσιμον προσκαύησιν τῶν
 Θεῶν ἡμῶν ἀπώλεσας; *τινι* δὲ ἐστανρωμένῳ προσέχειν ὅλην
 τὴν Ἀχαΐαν προσέταξας· καὶ τὴν πόλιν Πάτραν ἄνευ δύρατος 5
 εἰληφότας.

12 Καὶ ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἐκτείνας τὴν χεῖρα εἶπεν·
 Εὖ γε, εὖ γε· καλὸς Θεὸς μου ἡγάγεν σε, ᾧ πέποιθα, δι' οὗ τὸ
 μὲν στίφος τῶν δαιμόνων εἰς ἄβυσσον ῥέριπται, ἡ δὲ φάλαγξ
 τῶν Θεῶν ἡμῶν εἰς καπνὸν ἀναλέλνται, τὰ δὲ εἰδῶλα ὑμῶν ὡς 10
 ὄρῳ εἰς οὐδὲν μεταπεποιήνται· ὅρα τὸ ἔργον ἀνθύπατε καὶ
 στόχασαι τὸν Θεὸν μου· ἐννόησον τὴν ἀπώλειαν τῶν Θεῶν ὑμῶν
 καὶ τὸν ἐμὸν Θεὸν δύξασον. αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ παντοκράτωρ
 Θεὸς λόγος, ὁ πρὸ πάντων αἰώνων ὑποστάς· ὁ τὴν ἔξουσίαν
 καὶ κυρίαν λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· 15
 ὁ Θεὸς ὢν τῇ ἰδίᾳ δυνάμει σῶμα ἀναλαβὼν ἦλθεν εἰς τὸν κό-
 σμον καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐξελέξατο καὶ ἔδωκεν ἡμῖν ἔξου-
 σίαν διαδραμεῖν εἰς πάντα τὰ ἔθνη κηρύττειν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ
 μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὅπως ἀποστραφεῖσα ἡ ἀνθρω-
 πότης τὴν θεομάχον πολυθεΐαν, τὸν ἕνα καὶ μόνον Θεὸν ἐπι- 20
 γνοῦσα, αὐτῷ προσκυνήσῃ καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσῃ· διὰ τοῦτο
 καὶ σὲ ἐξαπέστειλεν ἐνταῦθα, ἵνα ἐὰν ἀκούσας εἰς αὐτὸν

¹ εἰπέ *om C* || τὸν τόπον *V* || τὸν τρόπον *V* || ¹⁻² τ. αἴμ. τοῦ ἡμ. *C* ||
² τί πεποθος *C* || ³ *K.* τοῦ *x.* *C* || προσκ. *om V*: *scr* προσκύνῃσιν? *post*
 ἀπώλεσας (4) *ronend*? || ⁴ ἡμ. ἀπ. *om V* || *τινι* - προσέχειν] καὶ *C* || *τινι*] *προσ*
τινι V: *προσ uocis προσκύνῃσιν reliquias puio* || *πᾶσαν C* || ⁵ προσέτ. *om C* ||
 πατρώων *C*: *scr* Πατρῶν? *cf* 51, 5 || ⁶ εἰληφῶτας *V* εἰληφας καὶ <ὡς>(?) τὰ
 τῶν ἐχθρῶν διέθγκας ἰδοὺ γὰρ καὶ οἱ θεοὶ τῆς πόλεως ἐφνγαδεύθησαν
 ὑπὸ σοῦ οἱ ναοὶ κατεστράφησαν τὰ ὠραία ἄλσι τῶν ἀφιερωμάτων κατεκά-
 εισαν καὶ σάκκον καὶ κόνην περιέβαλας ἡμῶν *πᾶσαν τὴν πόλιν ἐνοὺς*
ὀνόματα (1 *μνήματα*?) *βασιλέων καὶ εἰκόνας αὐτοκρατόρων ἴστανται καὶ*
τρόπαια κατεχθρῶν C: *cf* 46, 17 *illud tamen εἰληφας nescio an recte*
coniectatum sit || ⁷ καὶ ὁ] ὁ δὲ *C*: *cf* 48, 17 || *ἔκτ. τ. χ.*] *φαιδρῷ τῷ*
προσώπῳ C || ⁷⁻⁸ εἶπεν - καλ. *om C* || ⁸ *scr* καλῶς <δ>? *cf* 54, 7 || *Θ. μου*]
 ὁ ἐμὸς *Θ. C* || ἡγ. *σε*] *post* ᾧ πέπ. *V* *ἡνεγάσαι C* || ⁹ ἄβ.] ἄσβεστον *πῆρ C* ||
 ἐρρίφην *C* || *φάλαξ C* || ¹⁰ ἡμ. *om V*: *scr* ὑμῶν || *λέληται C* || *δὲ om C* || *ἡμῶν C* ||
¹⁰⁻¹¹ ὡς ὄρ. *om C* || ¹² *στόχ.*] *θέασαι C* || *μου*] *σου et add τὴν ἀνδρείαν C* || *ἐνν. - ὑμ.*
om C || ¹³ ἐμὸν] *μόνον V* || *οὐτος V* || ¹³⁻¹⁴ π. *Θ.*] *τοῦ παντοκράτορος θεοῦ V* ||
¹⁴ πάντων] *τῶν C* || *ὑπ.*] *ὑποτάσων τὴν οἰκουμένην V* || ¹⁵ *κυρ.*] *τὴν κυ-*
ριότητα C || *ἔχων C* *fort recte: cf* 56, 1 || ¹⁶ ὁ] ὅστις *C*: *scr* *δς*? || ¹⁸ ἔθνη]
 καὶ *add C* || *κηρ.*] *ἐπὶ add C* || ¹⁹ *πῶς V* || ²⁰ *πολυθ.*] καὶ *add C* || ²¹ α. *πρ.*
x. om V || *λατρεύει V* || ²¹⁻²² καὶ διὰ τ. *με C* || ²² ἀκούσης *C* || ε. α.] αὐτῷ *C*

πιστεύσης σωθήσει, εἰ δὲ ἀπιστήσας ἀνανεύσεις κατακριθήσει μετὰ τῶν λεγομένων Θεῶν σου.

13 Ὁ δὲ παμμίαιρος Αἰγεάτης ὡς ἀσπὶς βύσας τὰ ὤτα μὴ θελήσας τοῦ ἀληθινοῦ σοφοῦ ἀκοῦσαι εἶπεν· Ὡς ματαιΐφρον
5 καὶ ξένου τινὸς ὀνόματος ἐφρευρετά, ἀπόλαυε τῶν ἐμῶν δωρεῶν. Καὶ μάλιστα μαστιγώσας αὐτὸν ἐκέλευσεν σταυρωθῆναι. καὶ ὁ μακάριος ἀπόστολος ἐξερχόμενος εἶπεν· Καλὸς εἰ Ἰησοῦ Χριστὲ ὅτι ἐκόσμησας ἡμᾶς τῷ σῶ ὅπλῳ καὶ ἐστεφάνωσας ἡμᾶς τῇ σῇ χάριτι· δέχου με λοιπὸν εἰς τὰς αἰωνίους σου σκηνάς·
10 ἀνάπαυε ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τῶν ἀνιάτων μου πόνων· λυσιπτόνιον μου γενοῦ καὶ λῦσόν μου τὸ σῶμα, ἵνα ἡ ψυχὴ μου μετὰ ἀγγέλων χορεύουσα αἰνέσῃ σε. Ὡς δὲ ἤλθεν ἐπὶ τὸν σταυρόν, πᾶν τὸ πληθὺς ἔβόα· Ἀνοσία κρίσις τοῦ Αἰγεάτου· ξένον ἄνδρα μὴδὲν ἀδικήσαντα κατέκρινεν σταυρῷ· ὦ ἄδικος κρίσις· αἶρε
15 ἀνθύπατε καὶ ἡμᾶς τοὺς πολλὰ ἁμαρτήσαντας καὶ μὴ τὸν δίκαιον.

14 Ὡς δὲ ἤλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, βλέπει τὸ ξύλον πεπηγμένον· καὶ ἀπολιπὼν πάντας πρόσεισι τῷ σταυρῷ καὶ φησὶν αὐτῷ μετὰ φωνῆς· Χαῖρε ὦ σταυρέ· καὶ γὰρ χαίροις· εὖ γε
20 οἶδα καὶ ἀναπανόμενόν σε λοιπὸν ἐκ πολλοῦ κεκμηκότα πεπηγμένον καὶ ἀναμένοντά με· ἦγον ἐπὶ σὲ ὃν ἐπίσταμαι ἰδίον μου· ἦγον πρὸς σὲ τὸν ποθήσαντά με· γνωρίζω σου τὸ μυστήριον δι' ὃ καὶ πέπηγας· πέπηξαι γὰρ ἐν τῇ κόσμῳ ἵνα τὰ ἄστατα στηρίξῃς· καὶ τὸ μέν σου εἰς οὐρανούς ἀνατείνεται ἵνα
25 τὸν ἄνθρωπον λόγον σημαίνῃς· τὸ δέ σου ἡπλωτο δεξιᾷ καὶ

¹ πιστεύσεις V || σωθ. om C || ἀπιστήσις C || ἀνανεύσης V om C |
² μαρότατος C || βουῖσα C || ὦτα] καὶ add C || ³ θέλουσα C || ἀκ.] ἐπάδοντος ἐπακούσαι C || ⁴ ὀνόμ. om C || ἀπόλαβε C || ⁵ μαστ. om V: <ζ> μαστίξιν? cf 58, 13 pass alt 375, 26 || ⁶⁻⁷ καὶ δ] ὁ δὲ C: cf 48, 17 || ⁷ καλῶς VC: recte (del εἰ εἰ ὅτι)? cf 53, 8 || εἰ om C || ⁸ Χρ.] μου C || κεκόσμηκας C || ἡμ. om C || ⁹ σου om C || ¹⁰ ἀ. τ. ν.] λοιπῶν C || τ. ἀν. μου] πολλῶν C || ¹⁰⁻¹¹ λυσ. - σῶμα om C || ¹¹ scr μοι γ.? || μετ C || ¹² χορ. om C || ¹³ ἄπαν C || ἀνεβόα C || ¹⁴ κέκρικεν C || ¹⁴⁻¹⁶ ὦ - δίκ. om C || ¹⁴ del ὦ? || ¹⁷ τ. τ.] τὸ σταυρόν C || βλ.] ἀναβλέπη καὶ θεωρεῖ C || τὸ ξ. om C || ¹⁸ προσῆν (ex προσῆει corrupti? cf narr 367, 4 F) V: cf 60, 8 laud 346, 15 || ¹⁸⁻¹⁹ x. φ. - φω.] λέγων C || ¹⁹ χαῖρε om C || x. γ. χ. om V: x. γ. χ. <όντως>? cf 25, 24 Eriphan 76 || del γε? cf 60, 10 || ²⁰ λοιπὸν om V: cf 25, 25 Eriphan 76 || πολλῶν V || ²¹ εἰ ²² scr ἦκω? cf 60, 11 laud 346, 16 || ²¹ ἐπὶ] εἰς C || ἐπ.] ἐγγνώρισα C || ²³ ἦγον - με om C || ²³ δι' δ] τὴ C || καὶ om C || πέπηγας om V || γάρ] καὶ γάρ C || τῷ om C || ²⁴ μέν] ὅμμα C || οὐρανὸν C || ²⁴⁻²⁵ ἵνα - ἡπλ. om C in ima pagina || ²⁵ ἄνθρ. (compendio V) || scr ἄνω: cf laud 346, 19 || scr σημαίνης? cf laud 346, 19 || scr ἡπλωται? cf laud 346, 20

ἀριστερῇ ἵνα τὴν φοβερὰν καὶ ἀντικειμένην δύναμιν τροπώσῃ
καὶ τὸν κόσμον συναγάγῃ εἰς ἓν· τὸ δὲ σου πέπηγται εἰς γῆν
ἵνα τὰ εἰς γῆν καὶ τὰ ἐν τοῖς καταχθονίοις συνάψῃς τοῖς ἐπου-
ρανίοις· ὡς σταυρὲς μηχανήματα σωτηρίας τοῦ ὑψίστου· ὡς σταυρὲς
τρόποιον νίκης Χριστοῦ κατ' ἐχθρῶν· ὡς σταυρὲς ἐπὶ γῆς φυτευ- 5
θεῖς καὶ τὸν καρπὸν ἐν οὐρανοῖς ἔχων· ὡς ὄνομα σταυροῦ, πρᾶγμα
ἀνάμεστον ὅλων· εὖ γε ὡς σταυρὲς τὴν περιφέρειον τοῦ κόσμου
πεδήσας· εὖ γε μορφὴ συνέσεως τὴν ἄμορφον τὴν σὴν μορφώσας·
εὖ γε ἀφανὴς κόλασις χαλεπῶς κολάζουσα τὴν ὑπόστασιν τῆς
πολυθέου γνώσεως καὶ τὸν αὐτῆς ἐφενρετὴν ταύτην ἐκ τῆς ἀν- 10
θρωπότητος ἐκδιώκων· εὖ γε ὡς σταυρὲς τὸν δεσπότην ἐκδυσμενος
καὶ τὸν ληστὴν καρποφορήσας καὶ τὸν ἀπόστολον εἰς μετάνοιαν
καλέσας καὶ ἡμᾶς δεξασθαι μὴ ἀπαξιώσας. ἀλλὰ μέχρι πόσου
λέγω ταῦτα καὶ οὐ περιπλέκομαι τῷ στ..., ἵνα ἐν τῷ σταυρῷ
ζωοποιηθῶ, διὰ σταυροῦ τὸν κοινὸν θάνατον τοῦ βίου ἐξέλθω. 15
προσέρχεσθε οἱ ὑπηρέται τῆς ἐμῆς χαρᾶς καὶ οἱ διάκονοι τοῦ
Αἰγαίου καὶ πληροῦτε τῶν ἀμφοτέρων τὸ βούλημα καὶ προσ-
δεσμεῖτε τὸν ἄνθρωπον τῷ πάθει, τὸν ἄνθρωπον τῷ δημιουργῷ,
τὴν ψυχὴν τῷ σωτῆρι.

15 Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ ταῦτα προσελθόντες οἱ δῆμιοι κα- 20
τέδησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας, καὶ οὐ καθήλωσαν

¹ φοβ. x. om C || τροπώσῃ C || ² συναγάγοι V: scr συναγάγης?
cf laud 346, 22 || ἐπὶ τῆς γῆς C || ³ τὰ ε. γ. om C || συν. τ. ἐ. om C ||
⁴ σωτήριον C || τοῦ om C || ⁵ Χρ. om C: del?? cf laud 346, 27 || ⁶ καρπὸν]
σταυροῦ C || ἔχ. ἐν ο. C || πραγμάτων C: <προσκυνητὸν καὶ> πρᾶγμα?
cf laud 346, 29 || ⁷ ἀναμ... item usque ad 56, 6 non pauca litteris abscisis
mutata V || ὅλων C: scr <τῶν> ὅλων?? || ⁷⁻⁸ τὴν περ. - συνέσ. om C ||
⁷ περιφέρειον V: scr περιφέρειαν? || ⁸ scr μορφῇ?? || τ. σ. μ.] scr γῆν
συνμορφώσας?? || τὴν σὴν om V || scr μορφώσας?? cf 11 || ⁹ ἀφανῇ V ||
χαλ.] φανερώς δὲ C || ¹⁰ αὐτῆς om C || ταύτης C fort recte (cf 1, 6
αὐτῶν V) nisi quid intercidit: cf ἐκδιώκων(11) || ¹¹ εὖ γε om V || ἐνδεδυμένος C:
scr ἐνδυσάμενος? || ¹² εἰς] ἐ.. V: scr ἐπὶ? cf 54, 21 || ¹³ εἰσδέξασθαι C fort
recte: cf laud 347, 4 || ¹³⁻¹⁵ ἀπαξ. - τὸν] ἀπατὸν C || ¹³ scr ἀπαξιώσας?? cf
laud 347, 4 || ¹⁴ scr σταυρῷ: cf laud 347, 5 || ¹⁵ <καὶ> διὰ <τοῦ>? cf laud
347, 6 || τοῦ β. θάν. C: θάν. <...> τοῦ β.?? || scr ἐξέλθων?? || ¹⁶ προσ.]
δεῦτε οὖν προσέρχεσθαι C προσέλθετε V: cf laud 347, 7 || οἱ prius
om C: <οὖν> οἱ? cf laud 347, 7 || ἐπέρετε C || οἱ alt del? cf laud 347, 7 ||
¹⁷ αἰγιάτου C || πληρώσατε C (laud) || τῶν om V: cf laud 347, 8 || βού-
λευμα C || πρὸςδεσμήσατε C: cf laud 347, 8 || ¹⁸ τὸν] μετὰ (ex me τὸν corrupt?)
C || τῷ π. τὸν] τῷ π.θειτὸν (litt abscis) V τὸν παθητὸν C || π.] (ξύλω
laud 347, 9) scr ποιμένοι?? || ¹⁹ τὴν ψ. τῷ σ.] καὶ σ. τῶν πυχῶν C || δοτῆρι
laud 347, 10 || ²⁰ δῆμοι C: cf 51, 11 C 59, 1 P || ἔδησαν C fort recte:
cf 26, 16; 60, 14 laud 347, 13 narr 367, 26 Eripham 76 || ²¹ τ. x. x.
τ. π. C

αὐτόν· ταύτην γὰρ τὴν ἐντολὴν εἶχον παρὰ τοῦ Αἰγεάτου· ἐβού-
 λετο γὰρ αὐτὸν ῥητημένον ἀνίσαι καὶ νυκτὸς ζῶντα ὑπὸ
 κυνῶν ἀναλωθῆναι. τετάρτης δὲ ἡμέρας διαγενομένης καὶ τῶν
 αὐτῶν νυκτῶν διελθουσῶν οὐ συνέπεσεν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀπο-
 5 στόλου, οὐκ ἡσθάνησεν τῇ φωνῇ, οὐκ ἠτόνησεν τοῖς μέλεσιν,
 οὐκ ἐστέναξεν οὐδὲ ἐδάκρυσεν· ὥστε πάντα τὸν ὄχλον μακαρί-
 ζειν αὐτόν, δοξάζειν δὲ τὸν Θεὸν τὸν τρέφοντα καὶ ἐνδυναμοῦντα
 τοὺς ἐπ' αὐτὸν ἡλιπικότας.

16 Καὶ ὁ Αἰγεάτης ἀκούσας ὅτι ἔτι ζῇ ἐθαύμασεν καὶ
 10 δρομαῖος ὥρμα πρὸς αὐτόν· καὶ ὡς εἶδεν ὁ ἀπόστολος ἐστῶτα
 αὐτὸν ἀντικρυς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ μεγάλη τῇ φωνῇ· Τί ἐλή-
 λυθας Αἰγεᾶτα πρὸς τὸν μὴ σόν; τί κατανοεῖς τὸν κρεμᾶμενον;
 τί ἐκπλήσῃς τὸν δεθέντα; ῥῦσαι σεαυτοῦ τὴν ψυχὴν· πιστεύουσιν
 εἰς τὸν ἀποστείλαντά με Χριστόν· ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς
 15 καὶ ἴδε τὸ μακάριον φῶς Ἰησοῦν· ἡπλωσόν σου τὸ ἡγεμονικόν
 τῆς ψυχῆς καὶ δέξαι τὴν γνώσιν τοῦ πρώτου λόγου· ἀπόθου
 τὴν ἄνοιαν· μὴ πηρώσης σου τοὺς λογισμοὺς· μὴ ἀπολέσης
 σου τοὺς κατ' εἰκόνα· μὴ στερήσης τῶν ἀγαθῶν· μὴ κατακριθῇς
 μᾶλλον ἀπειθήσας· μὴ καταποθῇς ὑπὸ τοῦ ὄφους· μὴ σε ἀρ-
 20 πάσῃ ὡς λέων· ἡδυνήτω ἡ ζωὴ τὰ ἐν τῷ ξύλῳ. καὶ πιστεύουσιν
 τῷ σταυρωθέντι· καλὸς ὁ σταυρός· ζωοποιὸς γάρ ἐστιν. καλὸς
 ὁ ἐπὶ σταυροῦ κρεμασθεὶς· καθαιρέτης γὰρ τῶν δαιμόνων ἐστίν.
 λυτρωτὴς γάρ ἐστιν τῶν ψυχῶν καὶ βραβευτὴς τῶν ἀθλούντων.
 ἀλλὰ τί τοσαῦτα λέγω; δεῦρο Χριστὲ πρὸς με· ἀπόλυσον τὸν
 25 δοῦλον ἐλείθερον, τὸν ἀσθενῆ ὑγιῇ, τὸν θνητὸν ἀθάνατον, τὸν
 φθαρτὸν ἀφθαρτον, τὸν δεθέντα λελυμένον, τὸν γήινον ἐπου-

¹ τὴν om C || αἰγιάτου C || ² αὐτόν om C || κρεμᾶμενον V: scr ἀνηρ-
 τημένον? cf 60, 17 || ἀν.] litt abscis V ἔῃσαι C: scr ἀνῆσαι cf 60, 17 ||
 x. v. ζ.] v. ζ. x. C || ⁴ διαγενομένων C || πρόσ.] αὐτοῦ φημι add V ||
 τ. ἀπ.] scr αὐτοῦ?? || ⁵ τῇ - ἡτ. om C || ⁶ οὐδὲ] οὐκ C: cf laud 347, 28 ||
⁷ αὐτόν] τον ἀνδρέαν V: cf laud 347, 29 || χριστόν C: scr κύριον? cf laud
 347, 30 || ἐπιστρέφοντα C || καὶ] τὸν add V || ⁸ ἐλπίζοντας ἔ. α. C || ⁹ καὶ δ] ὁ δὲ C: cf 48, 17 || ἀx. om C || ἔτι ζῇ] ἔζη C || ἐθαύμαζεν ei add σφόδρα C ||
¹⁰ ὄρμα V δομα C || ¹⁰⁻¹¹ ὁ ἀπ. - ἄ. α.] αὐτόν ὁ ἀπ. ἀνδρέας ἄ. α. ἐστῶτα C ||
¹¹ μεγ. φ. οὕτως εἶπεν (om αὐτῷ ei τῇ) C || ¹² Α.] ὦ αἰγιάτα C || τ. μὴ σ.] τὰ μισᾶ C || ¹³ τί ἐκπλ.] ἐκπλάγηθι C || δεθὲν λύσε ἑαυτοῦ C ||
 πιστεύσας C || ¹⁴ Χρ. om C: del? || ¹⁶ πρώτου] πατρὸς καὶ V || ¹⁸ σου om C ||
 τ. x. e. corrupta? || τοὺς] τὸ C || στερηθεὶς C || ¹⁸⁻¹⁹ μὴ x. μ. ἀπ. om C ||
²⁰ ὡς] ὁ C || ἡδ. - ζῷ. καὶ om C: mutila potius putaverim quam cor-
 rupta || ²¹⁻²³ καλὸς - ἐστίν om C || ²³ ante λυτρ. aliquid intercidisse uid ||
 γάρ - βραβ. om V || ²⁴ ἀπόλυε C || ²⁵ ἀσθενῆν V || τ. θν. ἀθ. om C || ²⁵⁻²⁶ τ. φθ.
 ἄ. om V: del??

ράνιον, ἵνα δι' ἑμοῦ οἱ πιστεύοντες σωθῶσιν καὶ γένωμαι καὶ γὰρ
μάρτυς ἀληθείης τῆς σῆς Θεότητος.

17 Καὶ εἰπὼν ταῦτα καὶ δοξάσας ἐπὶ πλεῖον τὸν κύριον
παρέδωκεν τὸ πνεῦμα σὺν τῇ εὐχαριστίᾳ. καὶ θαυμάσαντες
πάντες ἔκραξαν· Μέγας ὁ Θεὸς Ἀνδρέου· εἰς ὁ Θεὸς τοῦ ξένου· 5
ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν· Χριστὲ σῶζε πάντας ἡμᾶς
καθῶ. ἔσωσας τὸν Ἀνδρέαν τὸν ἐπ. σοὶ ἡλπικότα.

18 Μετὰ δὲ τὴν ἔξοδον τοῦ ἀποστόλου ἡ γυνὴ τοῦ „γεάτου
ἅμα τῷ Στρατοκλεῖ π...ελθοῦσα τῷ σταυρῷ ἐξέλυσεν τὸ λεί-
ψανον τοῦ ἀποστόλου· καὶ κηδεύσαντες πιστῶς ἀπέθεντο ἔξω 10
τῆς πόλεως. καὶ αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Χριστῷ ἔχωρίσθη
τοῦ Αἰγεάτου διὰ τὴν θηριώδη αὐτοῦ ψυχὴν καὶ πολιτείαν·
ἐλομένη βίον σεμνὸν καὶ ἡρεμον ἀγάπῃ Χριστοῦ μακάριον ζῶσα
σὺν τοῖς ἀδελφοῖς διῆγεν. ὁ δὲ Αἰγεάτης δηχθεὶς τὴν ψυχὴν
καὶ τὸ συνειδὸς κεκακωμένος ἀναστὰς νυκτὸς καὶ λαθὼν πάντας 15
ἔρριψεν ἑαυτὸν ἀπὸ ὕψους μεγάλου καὶ συντριβεὶς διερράγη
καὶ διαρρηχθεὶς κατέστρεψεν τὸν βίον· καὶ ὁ Στρατοκλῆς ὁ τοῦ
Αἰγεάτου ἀδελφὸς παραλαβὼν τὴν κτῆσιν αὐτοῦ καὶ πωλήσας
πτωχοῖς ἅπασαν διέσπειρεν, προσδεχόμενος καὶ αὐτὸς τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν.

20

19 Ἐμαρτύρησεν δὲ ὁ ἅγιος ἀπόστολος κατὰ Ἀσιανούς
μηνὸς περὶ ἑκτῆ, κατὰ δὲ Ῥωμαίους μηνὶ νοεμβρίῳ λ', βασι-
λεύοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

¹ δι' ἑμοῦ om C || πιστ. σ. || πολλοὶ πιστεύσωσιν εἰς σέ C || καὶ γὰρ om C ||
² ἀλ. μ. C || ³ ἐ. πλ. om C || ⁴ σὺν τ. ε. om C || ⁴⁻⁵ θαυμάζοντες οἱ ὄχλοι ἔκραζον
λέγοντες C || ⁵ scr Θεὸς δ? || τ. ξ. θ. C || ⁶⁻⁷ ἀγ. - ἡλπ. || ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
C || ⁸ scr χριστιανῶν (litt absC V) || ⁷ scr καθὼς || scr ἐπὶ || ⁸ ἀνθυπάτου C:
scr Αἰγεάτου || ⁹ π...ελθοῦσα om C: scr προσελθοῦσα || ἔλυσαν C || ¹⁰ ἀπ.]
μακαρίου C || κατέθετο C || ¹¹ πόλ.] πατρῶν add C || τὸν χριστὸν V || ¹² x.
πολ. om C || πολιτείαν <ἀνομον>? cf 63, 11 || ¹³ <ἀλλ> ἐλομένη? an plura
interciderunt? cf narr 372, 7 || ἥρ.] καθαρὸν ἐν δὲ τῇ C: ἥρ. <καὶ>?? Χρ.]
τοῦ χρ. C || μακαρίως ζήσασα C || ¹⁴ ἅμα C || θεθείς C || ¹⁵ συνειδὲς V ||
[...]] ἀναστὰς V: scr <ἄφνω> ἀναστὰς?? || x. λ. π. om V: cf narr 372, 13 ||
¹⁶ μεγ.] ὄντως σφόδρα add C || σβντρεβε[...]? συντρεβε[...]? V || ¹⁶⁻¹⁷ διερρ. -
βλον] καὶ ἀρραγείς (i.e. διαρραγείς) οὕτως ἀπέδωκεν τὴν ψυχὴν ἐν τιμωρίᾳ
μεγάλῃ διατελέσας C || ¹⁷ καὶ ὁ Σ.] στρατοκλεῖς δὲ C || ¹⁷⁻¹⁸ ἀδ. τ. αἰγ. C ||
¹⁹ πτ. - διέσπ.] πάντα διένιμνεν τοῖς πτ. ἦν γὰρ καὶ αὐτὸς πιστεύσας τῷ
κυρίῳ καὶ C || καὶ α. om C || ²⁰ τοῦ θεοῦ C || ²¹ ἐμ.] ἀνεπάει C || ἄγ.]
δοῦλος τοῦ χριστοῦ C || ἀπ.] ἀνδρέας add C || x. Ἀ. - Ῥωμ. om C ||
²² τριακάδα C || ²²⁻²³ βασ. - Χρ.] ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν C || δόξα]

καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ adl C

**Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ πρωτοκλήτου
Ἀνδρέου.**

1 Τοῦ μακαριωτάτου ἀποστόλου Ἀνδρέου διαλεγομένου
τοῖς ἀδελφοῖς δι' ὅλης τῆς νυκτὸς τὰ περὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν
5 Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ περὶ σωτηρίαν ψυχῆς, καὶ κοινῇ πάντων
ἀγαλλιώντων καὶ στηριζομένων, τῇ ἐξῆς ὁρῶντος ὁ Αἰγεάτης
καὶ μεταπεμφόμενος τὸν ἀπόστολον Ἀνδρέαν εἶπεν· Τὸ τέλος
τῆς περὶ σὲ κλήσεως ἤγγικεν ξένη ἄνθρωπε καὶ ἀλλότριε τοῦ
νῦν βίου καὶ ἐχθρὲ τοῦ παντός. τί γὰρ τὸ δόξαν σοι εἰσπι-
10 θῆσαι ἀλλοτρίοις τόποις καὶ ὑποδιαφθεῖραι γυναῖκα πάλαι
ἀρεσκομένην μοι; ἦν ἐγὼ ἔμαθον πεισθεὶς δι' αὐτῆς νῦν σοὶ
καὶ τῷ Θεῷ χαίρειν. τοιγαροῦν ἀπόλαβε τῶν ἐμῶν ὠρεῶν.
Καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐπτά μάλιστα μαστιχθῆναι· ὕστερον δὲ
ἐκέλευσεν ἀνασκολοπισθῆναι, καὶ κελεύσας τοῖς δημίοις ἀδια-
15 τμήτους αὐτοὺς τὰς ἀγκύλας καταλειφθῆναι, ἵνα ὡς ἐνόμιζεν ἔτι
μᾶλλον αὐτὴν κολάσει· καὶ ἦν τοῦτο πᾶσιν πρόδηλον· διεδόθη
γὰρ ἐν ὅλαις ταῖς Πάτραις φημισθὲν ὅτι ὁ ξένος, ὁ δίκαιος, ὁ
τὸν Θεὸν ἔχων, ὑπὸ τοῦ ἀνοσίου ἀνασκολοπίζεται μηδὲν ἄτοπον
ποιήσας· καὶ συνδραμόντες ἡγανάκτουν.

20 Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Ἀνδρέου.

1 Διδάσκοντος τοῦ Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου ἐν Πάτραις
τῆς Ἀχαΐας ὑπὸ Αἰγεάτου τοῦ ἀνθυπάτου κλήσκειται εἰς φυλα-
κὴν· ὠμίλει δὲ καὶ ἐδίδασκεν διὰ πάσης νυκτὸς· εὐχομένου δὲ
αὐτοῦ καὶ κ. π. ἀγαλλιωμένων κ. στ. ἐπὶ τὸν κύριον, τῇ ἐξῆς
25 ἐξεώθη· μεταπεμψ. γὰρ ὁ Αἰγ. τ. Α. εἰς τὸ δεσμωτήριον εἶπεν
αὐτῷ· Τὸ τ. τ. π. σὲ κρίσεως ἦ. — ἐχθρὲ τῆς ἐμῆς οἰκίας.
Κ. ἐπτά μαστ. ἐκ. α. μαστ. καὶ ὕστ. εἰς τὸ ἀνασκ. αὐτὸν ἔπεμ-
ψεν κελ. τ. δ. ἀδ. αὐτοῦ τ. ἀ. καταλειφθῆναι. κ. ἦν — φήμη
ὅτι — ἔχων ἐν ἑαυτῷ ὕ. τ. ἀν. Αἰγεάτου ἀνασκ. μ. ἄτ. π.
30 κ. πάντες ἡγ. κατὰ τοῦ Αἰγεάτου.

P Paris 770 s XIV

¹ κ. πρωτ. *del?* || ⁵ *scr* σωτηρίας? || ⁶ *σθη.*] *cf Q* || ⁸ *scr* κρίσεως?? *cf Q* |
¹² τῷ <σῶ>? || *scr* ἀπόλαβε: *cf narr 365, 15* || ¹⁴ *del* καὶ? *cf Q* || ¹⁵ *scr* αὐτοῦ:
cf Q || ¹⁶ *scr* αὐτὸν? || ¹⁸ <ἐν ἑαυτῷ> ἔχων? *cf Q* || ἀν. <Αἰγεάτου>? *cf Q* ||
¹⁹ <πάντες> συνδρ.? *cf Q*

Q Paris 1539 s XI

²⁰ κ. παν. *del?* || ²⁸ ἐξ.] *scr* ἔωθεν? *cf narr 365, 9 Io c 72* || γὰρ *del?* |
scr εἰς τὸ δικαστήριον?? ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου? *cf narr 365, 9*

2 Ὡς δὲ ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὸν τόπον οἱ δῆμοι τὸ κελευσθὲν εἰς πέρας ἀγαγεῖν βουλόμενοι, ὁ Στρατοκλῆς πυθόμενος τὸ συμβὰν δρομαῖος παραγίνεται καὶ ὁρᾷ τὸν μακάριον Ἀνδρέαν ὑπὸ τῶν δημίων βία συρόμενον ὥς τι κακὸν ποιήσαντα· ὧν οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ πληγὰς ἐκάστου αὐτῶν ἐκτριψάμενος καὶ τοὺς 5 χιτῶνας αὐτῶν διαρρήξας ἄνωθεν ἕως κάτω ἀπέσπασεν τὸν μακάριον Ἀνδρέαν εἰπὼν πρὸς αὐτούς· Καὶ τοῦτο τῷ μακαρίῳ χάριν ἔχετε παιδεύσαντί με καὶ τὸ πολὺ τῆς ὁργῆς ἐπέσχεεν διδάξαντι· ἐπεὶ ἔδειξα ὑμῖν τί Στρατοκλῆς δύναται καὶ τί ὁ μισαρὸς Αἰγιάτης. μεμαθήκαμεν γὰρ ὑποφέρειν τὰ ἐπαγόμενα 10 παρ' ἐτέρῳ. Καὶ κρατῶν τῆς χειρὸς αὐτοῦ τοῦ ἀποστόλου ἀπῆι πρὸς τὸν παραθαλάσσιον τόπον ἔνθα ἐχρῆν αὐτὸν σταυρωθῆναι.

3 Οἱ δὲ στρατιῶται πορευθέντες ἐπεδείκνυν ἑαυτοὺς τῷ Αἰγιάτῃ δηλοῦντες αὐτῷ τὰ γεγονότα. κἀκεῖνος αὐτοὺς ἀπε- 15 κρίνατο· Ἐτέρας βαλλόντας ἐσθῆτας πορεύητε ἔνθα τὸ κελευσθὲν ὑμῖν διατέτακται πράξαι. καὶ ὁπότεν τῷ καταδικασθέντι τὴν ὑφ' ἡμῶν ἀπαλλαγὴν ποιήσασθε, τῷ μὲν Στρατοκλεῖ μηδὲ ὅλως ὀφθῆτε, ἀλλὰ μηδὲ ἀντίπητε εἰ τινος ὅλως χρῆζει ὑμῶν· οἶδα γὰρ τὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ προπετὲς οἷόν ἐστιν· ὅς 20 τάχα καμοῦ ἀφειδήσει εἰ ἄρα προξυνθελῇ. Κἀκεῖνοι οὕτως ποιήσαντες καθὼς ὁ Αἰγιάτης ἔφη αὐτοῖς, ὁ δὲ Στρατοκλῆς ἅμα τῷ ἀποστόλῳ ἐρχομένῳ ἐπὶ τὸν προκείμενον τόπον, ἐπέπερ ἀγανακτῶν πρὸς τὸν Αἰγιάτην ἥσθετο καὶ ἡρέμα διαλοιοδορούμενος αὐτόν, ὁ δὲ ἀπὸστολος λέγει αὐτῷ· Τέκνον Στρατό- 25 κλη, ἀκίνητόν σε βούλομαι τοῦ λοιποῦ τὸν νῦν κέκτισται, παρὰ δὲ σεαυτοῦ λαμβάνειν τὸ τοιοῦτον, καὶ μήτε ἔσωθεν διατίθεσθαι σε πρὸς τὰ δοκοῦντα χαλεπά, μήτε εἰς τὸ φανερόν ἐξάπτεσθαι· πρέπει γὰρ τὸν τοῦ Ἰησοῦ δοῦλον τὸν τοῦ Ἰησοῦ ἄξιον εἶναι.

2.3 Ὡς δὲ ἤγον α. ε. τ. τ. οἱ δῆμοι κατὰ τὸ κελευσθὲν αὐτοῖς 80 κρατοῦντες τῆς χειρὸς τοῦ ἀποστόλου, ὑπέδειξαν αὐτῷ τὸν τόπον.

¹ scr ἤγον? cf Q ei narr 365, 24 || scr δῆμοι: cf Q ei 51, 11; 55, 20 C ||
⁴ ὃν P || ⁷ scr τούτου? (τοῦτω P) || ⁸ scr ἐπέχειν? || ⁹ ἔδειξα <ἄν>? cf narr 366, 2 || ἡμῖν P || ¹⁰ scr Αἰγιάτης: cf 62, 12 || ¹¹ scr ἐτέρων? || del αὐτοῦ an τοῦ ἀπ.? cf narr 366, 4 || ¹⁵ scr αὐτοῖς? cf 61, 7 <πρὸς> αὐτούς? cf 61, 1 ||
¹⁶ scr βαλόντες? an λαβόντες? cf narr 366, 13 || ¹⁸ scr ἄφ' ὑμῶν? || scr ποιήσθη? || ²⁰ ὥς P et in Eriphanio Dresselius || ²¹ scr παροξυνθελῇ || ²² scr ἐποίησαν? cf narr 366, 17 || ²³ scr ἐρχόμενος? cf narr 366, 18 || ²⁴ scr ἀγανακτοῦντος? || scr διαλοιοδορουμένου? || ²⁵ del δέ? cf 62, 13 || scr Στρατόκλεις? cf 42, 29 || ²⁶ ἀκίνητον P || scr νοῦν κεκτῆσθαι? || ²⁹ τὸν alī del?

ἐρῶ δὲ πρὸς σέ ἕτερον καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ βαδίζοντας ἀδελφούς,
ὅτι ὁ ἑναντίος ἄνθρωπος ὁπόταν τολμήσῃ καὶ τῶν σὺν αὐτῶν
τιθεμένων μὴ εὖρη, τύπτεται καὶ ἐρείδεται ὅλως νεκρούμενος
ὅτι οὐκ ἐτέλεσεν ὁ ἐνεβάλετο· πρὸ ὀφθαλμῶν οὖν τεκνία αἶλ
5 τοῦτον ἔχωμεν, μήπως ἀποκοιμηθέντων ἡμῶν ὡς ἀντίδικος
ἀποσφράξῃ ὑμᾶς.

4 Ταῦτα τοῦ ἀποστόλου διαλεγόμενον ἔφθασαν τὸν τόπον
ἐνθα ἡμελλεν σταυροῦσθαι· καὶ ἀπολιπὼν πάντας πρόσεισι τῷ
σταυρῷ καὶ φησὶν αὐτῷ· Χαίροις ὦ σταυρέ· καὶ γὰρ ὄντως χαί-
10 ροις· εὖ οἶδα καὶ ἀναπαυόμενόν σε εὐρὼν πεπηγμένον καὶ ἀνα-
μένοντά με. ἤλθον ἐπὶ σέ. Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ μακάριος
ἐστῶς, ἤλθεν ἐν αὐτῷ παρακελευσάμενος τοῖς ἀδελφοῖς ἐλθεῖν
τοὺς δημίους καὶ ποιεῖν τὸ κελευσθέν· εἰστήκεισαν γὰρ πόρ-
ρωθεν· κἀκεῖνοι ἐλθόντες μόνον ἔδησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ
15 τὰς χεῖρας, μὴ προσπερονήσαντες αὐτούς, μήτε μὴν τὰς ἀγκύ-
λας ὑποτεμόντες, ταύτην τὴν ἐντολὴν ἐσχηκότες παρὰ τοῦ ἀν-
θυπάτου οἱ στρατιῶται· ἀνιάσαι γὰρ αὐτὸν ἐβούλοντο ἀνηρ-
τημένον καὶ νυκτὸς ζῶντα ὑπὸ κυνῶν βρωθέντα.

5 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ οἱ περιεστῶτες ἦν ὄχλος πολὺς θεασά-
20 μενος τοὺς δημίους ἅπαντας καὶ μηδὲν πεποιηκότες περὶ τὸν
μακάριον· καὶ γὰρ κρεμáμενος ἐκίνει αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν μει-
διῶν· καὶ ὁ Στρατοκλῆς ἠρώτα αὐτόν· Τί μειδιᾷς δοῦλε τοῦ
θεοῦ Ἀνδρέα; ἡμᾶς ὁ ἄγγελός σου ποιεῖ πενθεῖν καὶ κλαίειν

4 Ὁ δὲ Ἀνδρέας ἀπολ. π. — — αὐτῷ μετὰ φωνῆς· X.
25 — — χ. ὁ. εὖ οἶδα ἀναπαύσομαι ἐν σοὶ ἐκ πολλοῦ κεκληκóτα
πεπ. κ. ἀναμ. με. ἤκω ἐπὶ σέ τὸν ἐπιστάμενόν με· γνωρίζω
σου τὸ μυστήριον δι' ὃ καὶ πέπηγας. Καὶ — — μακ. ἀπό-
στολος ἐστῶς ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς ἀνῆλθεν εἰς τὸν σταυρὸν παρακ.
τοὺς ἀδελφούς ἤκειν τ. δ. κ. π. ἃ ἐκελεύσθησαν.

30 5 Καὶ ἦν ὁ ἀπóστολος μειδιῶν τῷ προσώπῳ. Στρατοκλῆς
δέ τις ἐπύθετο αὐτόν· Τί — — Ἀ.; ὁ γέλως σου πενθεῖν

¹ scr ἔτ. πρὸς σέ?? || καὶ <πρὸς>?? || ² del ἄνθρωπος? || <τι>τολμ.? cf 62, 5 ||
²⁻³ scr τὸν αὐτῷ συντιθέμενον? || ³ scr ὅλος? || ⁵ scr τοῦτο?? || ὡς? scr ὁ? ||
⁶ scr ἡμᾶς? || ⁷ <ἐπὶ> τὸν? || ¹⁰ del εὐρὼν? cf 54, 20; Eriphan 76 || ¹¹ σέ? ||
cf Q || ¹² scr εἰς (uel ἐπ') αὐτόν? || ¹⁶ ταύτ. - ἐσχ. repel P || ¹⁷ del οἱ στρ.? ||
scr ἐβούλετο? cf 56, 1 || ¹⁸ scr βρωθῆναι?? || ¹⁹ scr περιεστῶτες, ἦν <γὰρ>
δ. πολὺς, θεασάμενοι? || πολλοῖς P || ²⁰ scr ἀποστάντας (cf 26, 21) κ. μ.
πεποιηκότας? || ²³ ὑμᾶς P || ἄγγ.] scr γέλως: cf Q

²⁵ ἀν. ἐν σοὶ? scr ἀναπαυόμενόν σε? || scr κεκμηκóτα? cf 54, 20 || ²⁹ scr
τοῖς ἀδελφοῖς? || ³¹ scr αὐτοῦ? cf narr 368, 7 Eriphan 76 || <ἡμᾶς> ὁ?

ὅτι σοῦ στερισκόμεθα. Καὶ ὁ μακάριος Ἀνδρέας πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· Οὐ μὴ γελάσω τέκνον μου Στρατόνικε τὴν κενὴν ἐνέδραν τοῦ Αἰγεάτου δι' ἧς οἶται ἡμᾶς τιμωρεῖσθαι; οὐδέπω πέπισθαι ὅτι ἄλλότριοι αὐτοῦ ἔσμεν καὶ τῶν ἐπιβουλιῶν αὐτοῦ. οὐκ ἔχει τὸ ἀκούειν, ἐπεὶ εἶχεν, ἀκοῇν ὅτι τοῦ Ἰησοῦ ἄνθρωπος 5 ἀτιμώρητος αὐτῷ ἔστιν, γνωρισθεῖς.

6 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἀπεκρίνατο πᾶσιν κοινῶν λέγων· καὶ γὰρ τὰ ἔθνη συνέτρεχον ἀγανακτοῦντα ἐπὶ τῇ ἀδίκῃ κρίσει τοῦ Αἰγεάτου· Τεκνία μου καταλείψατε τὴν τοῦ ἀπατεῶνος ὁδὸν καὶ προσδράμετε τῷ ἐπουρανίῳ βασιλεῖ ὡς καὶ ἐπιστεύσατε. 10 Ὅμως τρία νυχθήμερα παρίσταντο ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου διδασκόμενοι καὶ στηριζόμενοι καὶ μὴ ἀφροσύνητες ἀπ' αὐτοῦ· τετάρτης δὲ διαφάνυσαντος ἡμέρας ἡγανάκτησεν πᾶς ὁ λαὸς κατὰ τοῦ Αἰγεάτου, καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τὸ βῆμα· καὶ καθεζομένου ἐβόουν λέγοντες· Τίς ἢ κρίσις σου ἀνθύπατε; κακῶς ἐδίκασας· 15 κακῶς ἔκρινας· ἀνοσιώτατα δικαστήριά σου· τί ἡδίκησεν ὁ ἀνὴρ;

ποιεῖ ὅτι σ. στ. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτόν· Οὐ γέλῳς ὦ Στρατοκλῆ τ. κεν. ἐν. τ. Α.; Καὶ ἐλθόντες οἱ δῆμιοι προσήλωσαν αὐτοῦ ἐν τῷ σταυρῷ τοὺς πόδας ἄνω.

6 Κρεμαμένον δὲ αὐτοῦ ἐπικέφαλα ἐδίδασκεν τοὺς παρόν- 20 τας πρὸς αὐτόν· καὶ οὐδεὶς ὅλως ἐχωρίζετο αὐτοῦ· ὡς δὲ πρῶτην καὶ δευτέραν ἡμέραν ποιήσας κρεμᾶμενος καὶ μὴ παραδούς τὸ πνεῦμα, ἰδόντες τὸ γενναῖον αὐτοῦ καὶ ἀκαμπὲς τῆς διανοίας καὶ τὸ πλάτος τοῦ λόγου καὶ τὸ χρηστὸν τῆς προτροπῆς καὶ τὸ εὐσταθὲς τῆς ψυχῆς καὶ τὸ σῶφρον τοῦ πνεύματος καὶ 25 τὸ ἐδραῖον τοῦ νοῦς καὶ τὸ εἰλικρινὲς τοῦ λογισμοῦ, ἀγανακτήσαντες πρὸς τὸν Αἰγεάτην σὺν ἐνὶ πάντες ἔσπευδον εἰς τὸ βῆμα κ. καθεζ. αὐτοῦ κατεβόων· Τίς — — ἐδ. ἀδίκως ἔκρ. ἀνομώτατα τὰ δ. — — ἔπρ.; ἡ πόλις τεθορύβηται· πάντας ἡμᾶς ἀδικεῖς· πάντας ἡμᾶς λυπεῖς· μὴ προδῖς τὴν Καίσαρος 30 πόλιν· χάρισαι Ἀχαιοῖς ἄνδρα δίκαιον· χάρισαι ἡμῖν ἄνδρα ἐν-

² scr Στρατόκλεις? || ³ ἡμᾶς P || ⁴ scr πέπεισται? πέπυσται? || scr ἐπιβουλιῶν?? cf 27, 10 || ⁵ scr <εἰ> εἶχεν, ἀκηκόη ἄν: cf 27, 11 || γνωρ.] cf 27, 12 || ⁷ scr κοινῶς λέγων?? κοινὸν λόγον? cf 27, 13 || ¹⁰ ὡς] scr ᾧ? || ὅμως] scr ὅλως (cf 21) locus corruptus et mutilus: cf 28, 12 || ¹² scr στηριζόμενοι? || ¹³ scr διαφανσάσης?? cf 35, 8; 11 || ¹⁵ scr ἐβόων?? (εὐβόων P) || ¹⁶ κακ.] scr ἀδίκως: cf Q et 28, 21 || scr ἀνοσιώτατα <τὰ>? ἀνόσια τὰ? ἄνομα τὰ? cf Q et 28, 21; 35, 19 narr 369, 13

¹⁷ scr αὐτῷ? <πρὸς> αὐτόν? cf 59, 15 || γελᾷς ὦ] scr γελάσω? cf 2; 26, 28 || ¹⁸ καὶνὴν Q || ²⁰ scr παριόντας?? || ²² <ῆν> ποιήσας?

τί κακὸν ἔπραξεν; τέσσαρσιν ἡμέραις κρέμαται καὶ ζῇν. λῦσον τὸν σῶφρονα, καὶ πᾶσα Ἀχαῖα ἐλεηθήσεται.

7 Ὡς δὲ παρέκλυψεν ὁ Αἰγεάτης τὰ πρῶτα τοῦ ὄχλου, διανεύων τῇ χειρὶ ἀναχωρεῖν αὐτούς, θυμοῦ πλησθέντες ἐτόλ-
 5 μων **τι** εἰς αὐτόν, ὄντες τὸν ἀριθμὸν δισμυρίους· θεασάμενος ὁ ἀνθυπάτος τρόπον τινὰ ἐμμανῆς γενόμενος καὶ δεδοικώς μὴ
 τινὰ δεινὰ παθεῖν, ἀναστὰς ἐπεὶ ἀπιέναι εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
 ὑποσχόμενος αὐτοῖς ἀπολύει τὸν μακάριον Ἀνδρέαν. ἔφθانون
 οὖν αὐτὸ τοῦτο τῷ ἀποστόλῳ διδόντες καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἧς
 10 παραγίνεται ἐπὶ τὸν τόπον. καὶ ἔχαιρον οἱ ὄχλοι ὅτι ἐμελλεν
 ὁ ἅγιος λύεσθαι.

8 Παραγεγόμενοι δὲ τοῦ Αἰγιατοῦ, καὶ τῶν ἀδελφῶν δὲ
 πάντων ἅμα τῇ Μαξιμίλλῃ, καὶ χαιρόντων, ἀκούσας δὲ ὁ μα-
 κάριος εἶπεν· Τίνος χάριν πρὸς ἡμᾶς ἐλήλυθας ὦ Αἰγεᾶτα; τί
 15 τολμῆσαι πάλιν θέλων; τιχνάσασθαι; εἶπέ. λύσων ἡμᾶς προ-
 σηνῶς μετεγνωκώς; οὐδ' ἂν ὁ ἀληθῶς ἐπέγνως Αἰγεᾶτα οἷτι
 σοι συνθήσομαι, οὐδ' ἂν τὰ σὰ ἅπαντα ὑπισχνῇ με, οὐκ ἀφί-
 σταμαι τοῦ ἐμοῦ δεσπότητος· πρὸς ἐκείνους ἐπείγομαι τὸν καὶ σὲ
 γνωρίσαντά μοι· Κατάμαθε τὸν Αἰγεάτην καὶ τὰ τούτου δῶρα.
 20 9 Καὶ ὡς πάλιν αὐτὸς ἐτόλμα προσεγγίσει τῷ ξύλῳ ὥστε
 λῦσαι τὸν μακάριον, τῆς πόλεως ὕλης θορυβοῦσης αὐτόν, ὁ ἀπό-

θεον· μὴ ἀποκτείνης ἄνδρα ὅσιον· μὴ ἀνέλης ἄνδρα εὐσεβῆ·
 δυσὶν ἡμ. κρεμάμενος ζῇ· μηδὲν φαγὼν ἡμᾶς τῶν λόγων ἐχόρ-
 τασεν τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ· κάθελε τὸν ἄνδρα, καὶ πάντες
 25 φιλοσοφήσομεν· ἀπόλυσον τ. σῶφ., κ. ἡ Ἀχ. ἐλ.

7 Καὶ ἡβουλήθη ὁ Αἰγεάτης ἀπολύσαι αὐτόν. ἀγαλλιώντος
 οὖν τοῦ ὄχλου ὅτι ἐμελλεν ὁ μακάριος Ἀνδρέας λύεσθαι τῶν
 δεσμῶν,

8 παραγεγομένου τοῦ ἀνθυπάτου καὶ παντὸς τοῦ πλήθους,
 30 9 καὶ ὡς ἐτόλμα πρ. ὥστε λύνειν τ. Ἀνδρέαν, εἶπεν ὁ Ἀν-

¹ scr ζῇ (ζεῖν P) || ² scr ἐλευθερωθήσεται?? cf narr 369, 24 pass alt 377, 4 ||
 scr παρήκουσεν? cf 29, 15 narr 369, 25 || ⁵ scr δισμύριοι· οὐδὲ θεασάμενος·
 cf 29, 18 || ⁶ scr ἐμμανεῖς γενομένους? cf 29, 19 et narr 370, 1 || ⁷ scr πάθῃ
 (uel πάθοι)? cf 29, 20; laud 357, 5 narr 370, 21 || ἐπ. ἀπ.] scr ἀπῆει?? ||
⁸ scr ἀπολύειν || ⁹ αὐτῷ P || scr δηλοῦντες? cf 29, 22 || scr ἦν? || ¹² scr
 παραγεγομένου || scr Αἰγεάτου? (cf 59, 10) an ἀνθυπάτου? cf Q et 29, 25 ||
¹³ del καὶ? cf 29, 26 || δὲ del?? cf 59, 25 || ¹⁴ ἐμᾶς P || ¹⁵ scr τί τιχνάσα-
 σθαι: cf 30, 9 || λύσων P: scr λῦσαι?? cf 30, 10 || πρ.] scr προσῆεις ὡς??
 cf 30, 10 || ¹⁶ δ] scr ὡς? || scr ἐπιγνῶς? cf laud 348, 9 || scr ἐτι?? cf 30, 11
 laud 348, 10 || ¹⁷ scr μοι? cf laud 348, 10 || del οὐκ?

στολος εἶπεν· Τὸν ἐπὶ ξύλου δεθέντα Ἀνδρέαν μὴ ἐπιστρέψῃς
λυθῆναι δέσποτα, τὸν ἐπὶ τοῦ σοῦ μυστηρίου ὄντα· ἀλλ' αὐτὸς
ὃν ἠγάπησα, οὐ εἰμί, δέξαι με κύριε, ὅπως διὰ τῆς ἐμῆς ἐξόδου
τῆς ἐπὶ σοὶ ἢ τῶν πολλῶν μου συγγενῶν σύνοδος γένηται ἀνα-
παυομένων τῇ σῇ μεγαλειότητι. Καὶ εἰπὼν ταῦτα παρέδωκεν 5
τὸ πνεῦμα πρὸ μιᾶς καλανδῶν δεκεμβρίου.

10 Μετὰ δὲ τὴν ἐξοδὸν τοῦ μακαρίου ἡ Μαξιμίλλα ἅμα
τῷ Στρατοκλεῖ προσελθούσα ἔλυσεν τὸ λείψανον τοῦ μακαρίου,
καὶ ὀψίας γενομένης ἐκήδευσεν αὐτὸν ἐπιμελῶς. καὶ ἴν τοῦ
Αἰγεάτου κεχωρισμένην διὰ τὴν θηριωδίαν αὐτοῦ ψυχὴν καὶ 10
πολιτείαν ἄνοδον· ἀλλ' ἐλομένην βίον σεμνὸν καὶ ἡρεμον ἅμα
τοῖς συναδέλφοις διῆγεν. ἦν πολλὰ λιπαρήσας ὁ Αἰγεάτης,
ὑποσχόμενος τῶν πραγμάτων αὐτοῦ δεσπόζειν αὐτήν, νυκτὸς
ἀναστὰς καὶ διαλαθὼν πάντας τοὺς αὐτοῦ ἀπὸ ὕπνου μεγίστου
ρίψας αὐτὸν ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ Στρατοκλῆς ὢν τοῦ Αἰγεάτου 15

δρέας· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ τὸν ἐ. ξ. Ἀ. — — δέσποτα· μὴ δῶς
με ἀναιδεῖ διαβόλῳ τὸν διὰ σὲ κρεμασθέντα. μηκέτι με ταπει-
νούτω ὁ ἀντιδίκός σου κύριε, ἀλλὰ αὐτὸς παράλαβε τὸ πνεῦμά
μου Ἰησοῦ Χριστέ ὃν ἐπόθησα, ὃν εἶδον, ὃν ἠγάπησα καὶ οἶδα.
Καὶ ε. τ. ὁ μακάριος Ἀνδρέας καὶ δοξάσας τὸν κύριον παρέδ. 20
τὸ πν.

10 Κλαίοντων οἷν ἡμῶν καὶ ἀνωμένων ἀπάνων ἐπὶ τῷ
χωρισμῷ αὐτοῦ Μαξ. τοῦ ἀνθυπάτου ἡ γυνὴ μηδενὸς φροντίσασα
τῶν αὐτῆς προσελθ. — — μακ. Ἀνδρέου· καὶ ποιήσασα ἐπι-
μέλειαν πολλὴν ἐπ' αὐτὸ καὶ ἐνέγκασα σμύρναν καὶ ἀλόην ἥλει- 25
ψεν αὐτό· καὶ ἐνειλήσασα ἐν σινδόνι κατέθετο ἐν μνημείῳ. καὶ
ἦν τ. Α. κεχωρισμένη διὰ τὴν θηριώδη α. ψ. κ. πολ. τὴν ἄνο-
μον· ὃν οὐδὲ προσήκατο τοῦ λοιποῦ ὅλως πρὸς συνουσίαν μετ'
αὐτοῦ· ἀλλὰ ἐλομένη β. σ. κ. τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ κεχορηγη-
μένη καὶ ζῶσα μετὰ τοὺς ἀδελφούς. ἦν π. λ. ὁ Α. καὶ ὑπνισ- 30
χνούμενος τὰ αὐτοῦ πάντα δεσπ. α. καὶ μὴ δυνάμενος πείσαι
αὐτήν ν. ἀποστάς — — ἔρριψεν ἑαυτὸν καὶ ἐτ. ὁ δὲ Σ. κατὰ

¹ scr ἐπιστρέψῃς? cf narr 371, 7; 15 || ² ὄντα] cf 18; 31, 24 narr 371, 17
(κρεμασθέντα) || ⁴ τοῖς P || scr σέ? cf 32, 27 narr 371, 25 || ⁵ <ἐν> τῇ?
cf 33, 10 narr 371, 25 || ⁹ scr αὐτό? cf Q || ¹⁰ scr κεχωρισμένη: cf Q || scr
θηριώδη: cf Q || ¹¹ scr ἄνομον: cf Q || scr ἐλομένη: cf Q

¹⁶ ξ. <δεθέντα>? cf P || ²⁵ scr αὐτῶ?? || ²⁷ del alt τὴν? || ³⁰ scr τῶν
ἀδελφῶν <ἦν>? || scr ὑπισχνούμενος || ³¹ scr τῶν α. πάντων?? || ³² scr
ἀναστὰς?

ἀδελφὸς κατὰ σάρκα οὐκ ἡβουλήθησαν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ κατα-
λειφθεῖσι ἐκ τῆς οὐσίας ἄψασθαι· καὶ γὰρ ἄτεκνος ὁ δεινὸς
ἐτελεύτησεν· εἰπὼν· Τὰ σὰ Αἰγεῶτα ἅμα συνπορεύονται.

- 11 Ἐτελειώθη δὲ ὁ ἅγιος καὶ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ
5 Ἀνδρέας μαρτυρήσας ἑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ μηνὶ νοεμβρίῳ τριακάδι· κεῖται δὲ τὸ τίμιον αὐτοῦ
λείψανον ἐν Κωνσταντίνου πόλει ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων καὶ πα-
νευφήμων ἀποστόλων ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὑποκάτω τῆς ἁγίας
τραπέζης· ἐν ᾧ οἱ προσφυγόντες δοξάζομεν τὸν κύριον ἡμῶν
10 Ἰησοῦν Χριστόν, ᾧ πρόπτει σοι πᾶσα δόξα καὶ τιμὴ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

- σ. τοῦ Α. ἀδ. τυγχάνων οὐκ ἡβουλήθη τῇ ὑπ' αὐτοῦ καταλει-
φθείσῃ οὐσίᾳ θιγεῖν, ἅτ. γὰρ ὁ δ. Αἰγεάτης ἐτ., ἀλλ' εἶασεν
αὐτὴν εἰπὼν· Τὰ σὰ Α. ἅμα σὺν σοὶ πορευθῶσιν· ἐμοὶ δὲ
15 Χριστὸς ἔστω φίλος, καὶ γὰρ αὐτοῦ δοῦλος.

11 Ἐτ. δὲ ὁ ἀπ. τ. Χ. Ἀ. μηνὶ ν. λ' ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ᾧ ἡ δ. καὶ τὸ κράτος εἰς τ. αἰ. τ. αἰ. ἀμήν.

¹ scr ἡβουλήθη: cf Q || scr τῶν... καταλειφθέντων?? cf 12 || ² δειν.]
δελταῖος narr 372, 17 || ³ scr σὺν <σοι> πορεύονται? cf Q || ⁴ del καὶ?
an καὶ <πανεύφημος>? cf narr 372, 26 καὶ πρωτόκλητος || ¹⁰ σοι|scr σὺν
<τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι>?

¹²⁻¹³ scr τῆς... καταλειφθείσης οὐσίας?? cf 1 || θήγειν Q

**Πράξεις Ἀνδρέου καὶ Ματθεαί εἰς τὴν πόλιν
τῶν ἀνθρωποφάγων.**

1 Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἦσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναθρόντες καὶ ἐμέριζον ἑαυτοῖς τὰς χώρας, βάλλοντες κλήρους ὅπως ἀπέλθῃ ἕκαστος εἰς τὸ λαχὸν αὐτοῦ μέρος. κατὰ 5 κλήρον οὖν ἔλαχεν τὸν Ματθεαῖαν πορευθῆναι εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρωποφάγων. οἱ δὲ ἄνθρωποι τῆς πόλεως ἐκείνης οὔτε ἄρτον ἤσθιον οὔτε οἶνον ἔπινον, ἀλλ' ἦσαν ἐσθιόντες σάρκας ἀνθρώπων |

182 T

A Paris suppl gr 824 s IX

B Paris gr 881 s X

Φ { ? { R Palat Vat 4 s XI
D Oxon Clark 43 s XI
Π { P Paris gr 1539 s XI
C Paris gr 1556 s XV
O Ottobon Vat 1 s XII
Ω { Σ { M Messan s Saluatoris 4 s XI aut XII
N Messan s Saluatoris 29 a 1307
E Escorial Y II 4 s XVI

ABRPCOMNE ¹⁻² [πρ. ἀνδρέ]ου κ. μ. [εἰς] τ. π. τ. ἀνθρωποφάγων [...] κυριευ[λόγησο]ν A πράξης ἀ. κ. ματθαίου τῶν ἀποστόλων ὅτε ὁ χριστὸς ἀπῆλθεν εἰς σινὸπην τὸν ἅγιον ἀνδρέαν καὶ τοὺς μαθητᾶς αὐτοῦ B πράξις τοῦ ἁγίου ἀ. τοῦ ἀποστόλου R πρ. ματθαίου κ. ἀ. τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων ἀποστόλων καὶ μαθητῶν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν τῇ χώρᾳ τ. ἀνθ. P πρ. τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων ματθαίου κ. ἀνδρέα C πρ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἀ. εἰς ἀθήνας O πρ. καὶ θαύματα τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἀ. καὶ μάρτυρος M πρ. καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου μαθτία καὶ τοῦ ἀποστόλου ἀνδρέα μαρτυρίσαντος εἰς τοὺς ἀνθρωποφάγους N πράξις καὶ ὁμιλία ἐξηγητική εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον ἀνδρέα ὅτε εἰσῆλθεν ἐν συνόπῃ καὶ ἐξήγαγε τὸν μαθθίαν ἐκ τῆς φυλακῆς τ. ἀνθ. E κύριε εὐλόγησον add BPOM || ³ [ἐ]βατεκείνον A || ³⁻⁴ οἱ ἀπ. π. (ἀπαντες B) ἐ. τὸ α. σ. BO οἱ ἀπ. συνηγμένοι ἅπαντες ἐ. τὸ α. (II) οἱ ἀπ. π. συνηγμένοι (Σ) || ⁴ ἑαυτοὺς CNE εἰς ἑαυτοὺς RP πάσας add Σ || χώρα. | πάσας add B ἀπάσας add RPO || ⁴⁻⁵ β. κλ.] καὶ ἔβαλον κλ. Ω om II || ⁵ [ἐκ.] αὐτῶν add II || ἐπιλαχόν (II) || αὐτῷ BΠOM || ⁶ τὸν] ἅγιον add II || ματθαίαν R(Ω) ματθαίον BΠ || ἐν τῇ χώρᾳ BΣ || ⁷ οἱ δὲ ἀνθ.] εἰσαν δὲ A || πόλ.] χώρας Ω: cf 6; 66, 2; al || ⁷⁻⁸ ἀρ[τον ἡσθ]ιον A || ⁸ οἶνον] ὕδωρ BRΩ

133 T

καὶ πίνοντες αὐτῶν τὸ αἷμα. πᾶς οὖν ἄνθρωπος ὃς ἀπῆρχετο ἐν τῇ πόλει αὐτῶν, κατεῖχον αὐτόν, καὶ δρύσσοντες ἐξέβαλλον αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μετὰ τὸ ἐξεγκεῖν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς φάρμακον αὐτὸν ἐπότιζον ἐκ φαρμακείας καὶ μαγείας
 5 σκευασθέν, καὶ ἐν τῇ αὐτοὺς ποτίζειν τὸ φάρμακον ἡλλοιοῦτο αὐτοῦ ἡ καρδία καὶ ὁ νοῦς αὐτοῦ μετηλλάσσετο.

2 Τοῦ οὖν Ματθεῖα εἰσελθόντος ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐκράτησαν αὐτόν οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως ἐκεῖνης καὶ ἐξέβαλον αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μετὰ τὸ ἐξεγκεῖν ἐπό-
 10 τισαν αὐτόν τὸ φάρμακον τῆς μαγικῆς αὐτῶν πλάνης, καὶ ἀπήγαγον αὐτόν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ παρέθηκαν αὐτόν χόρτον ἐσθίειν, καὶ οὐκ ἤσθιεν. μεταλαβὼν γὰρ ἐκ τοῦ φαρμάκου αὐτῶν οὐκ ἡλλοιώθη ἡ καρδία αὐτοῦ οὔτε ὁ νοῦς αὐτοῦ μετηλλάγη, ἀλλ' ἦν εὐχόμενος τῇ Θεῷ κλαίων καὶ λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, δι'
 15 ὃν τὰ πάντα κατελείψαμεν καὶ ἠκολοθήσαμέν σοι, γινώσκοντες ὅτι σὺ εἰ βοήθης πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπὶ σέ, πρόσσχες οὖν καὶ θέασαι ἃ ἐποίησαν Ματθεῖα τῷ δούλῳ σου, πῶς παρεπλησίασάν με τοῖς κτήρεσιν· σὺ γὰρ εἰ ὁ γινώσκων τὰ πάντα. εἰ οὖν ὠρίσάς με ἵνα καταφάγωσιν με οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἄν-

¹⁴ cf Matth 19, 27

¹ τὸ αἷ. α. (Σ) (om O) || οὖν] γὰρ B || ὡς AR ὅστις P om CΩ || ἀπερχόμενος CΩ || ² ἐν] ἐπὶ B || χώρα NE: cf 65, 7 || αὐτῶν] ἐκεῖνη (Π): cf 65, 7 al || κατεῖγετο (om α.) Ω: cf 8 || αὐτοὺς B οἱ ἀνθρωποφάγοι add Π || ὠρύσσον B(Π)Ω καὶ add BPO M(N) || ἐξέβαλον BR (cf 9) om CE || ³ αὐτῶν B || ³⁻⁴ μετὰ-ὀφθ. om ACΩ: cf 9 || ³ ἐξενέγκαι (B)P: cf 9 || αὐτῶν B || ⁴ ποτίζοντες B || ⁵ κατασκευασθέν B(C) || ποτ. α. Ω || ποτίζων et add αὐτὸ B || ἡλλοιουντω A || ⁶ αὐτῶν BPO E om R || αὐτῶν BPO om CE || [μ]ετηλλάσσετο A || ⁷ ματθαία R(Ω) (hoc non iam memorabo) ματθαίου BΠ || π. τ. π. || πόλει (R)CΩ: cf c 16 m et c || ⁸ ἐκράτηθη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων Ω: cf 2 (om C) || ἀνθρ. om BRP: cf 65, 7; 68, 17; c 30 f e; al || ⁹ ἐξέβαλλον ARE (cf 2) ἐξήνεγκαν Π || μ. τὸ ἐ. om P(C)E: cf 3 || ἐξενέγκε B (cf 3) αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς add OMN fort recte: cf 3 || ἐποίησαν A || ¹⁰ αὐτοῦ A || τὸ om P(C)N || μ. α. πλ.] πλ. (πλανήσεως B) καὶ μαγίας α. BR πλανήσεως α. ΠΩ || ¹¹ φυλ.] αὐτῶν add P(Σ) || παρέβαλον BC(Ω) παρέβαλαν (R)P || αὐτῷ ΠION (recte ut uid) αὐτοῦ M || χ.] τοῦ add BRPE || ¹³ α. ὁ ν. (ὁ ν. α. Π) ο. (οὐδὲ Π) ἡ χ. α. R(Π) || α. ἡ χ. B || μετηλλάγη A μετεστράφη OM(N): cf 6; 79, 1 || ¹⁴ λέγ.] ὡ add B || κίρ.] μὲν add BRPΩ: cf 67, 4; 19 || ¹⁴⁻¹⁷ δι' - καὶ om C || ¹⁵ σε B || ¹⁶ εἰ om B(Ω) (cf c 26 f m) ὁ add P || βο.] ἡμῶν καὶ add P || τ. ἐπὶ σὲ ἐλπ. B om (Ω) || σ[α]? σ[ο]? A || πρόσχεσ. A || οὖν] κύριε add O || ¹⁷ ἐποι.] ἐπιχειροῦσιν Ω (cf 67, 3) οὗτοι add BR || ματθαίαν B ματθαίω P om C || τὸν δούλον B || σον] οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως ταύτης add Π: cf 8 || πῶς] ὅτι BOE ὅτι πῶς MN || ¹⁸ κτ.] τοῖς ἀνοήτοις add Π: cf c 20 f i || [εἰ ὁ?] γινώσκων A || ¹⁹ [με?] ἵνα A || με om RΩ || φάγωσιν (Π) || ¹⁹⁻⁶⁷, 1 ἄν. ἄνθ. OMN om BHP(C): cf 67, 3; c 21 m

Θρωποι ἄνθρωποι, οὐ μὴ ἐκφρεύσομαι τὴν οἰκονομίαν σου. παρά-
σχου οὖν μοι κύριε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, ἵνα κἂν θεά-
σωμαι ἃ ἐπιχειροῦσίν μοι οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἄνθρωποι ἄνδρες·
μὴ ἐγκαταλίπῃς με κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, καὶ μὴ παραδώσεις
με τῷ θανάτῳ τῷ πικρῷ τούτῳ.

3 Ταῦτα δὲ προσευχομένου τοῦ Ματθαίου ἐν τῇ φυλακῇ
ἐλαμψεν φῶς, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ φωτός φωνὴ λέγουσα· Ματθαίε
ἀγαπητέ ἀνάβλεψον. Καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν. καὶ πάλιν ἐξῆλ-
θεν φωνὴ λέγουσα· Ἐνισχυρίζου ἡμέτερε Ματθαίε, καὶ μὴ πτοη-
θῆς· οὐ μὴ γάρ σε ἐγκαταλίπω· ἐγὼ γάρ σε ῥύσομαι ἀπὸ παν- 10
τὸς κινδύνου, οὐ μόνον δὲ σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς
σου τοὺς ὄντας μετὰ σοῦ· μετὰ σοῦ γάρ εἰμι πᾶσαν ὥραν καὶ
πάντοτε. ἀλλ' ὑπόμεινον ἐνταῦθα ἡμέρας κζ'· δι' οἰκονομίαν
πολλῶν ψυχῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελῶ σοι Ἀνδρέαν καὶ
ἐξάξει σε ἐκ τῆς φυλακῆς ταύτης, οὐ μόνον δὲ σὲ ἀλλὰ καὶ πάν- 15
τας τοὺς ἀκούοντας. Ταῦτα εἰπὼν ὁ σωτὴρ εἶπεν πάλιν τῷ
Ματθαίῳ· Εἰρήνῃ σοι ἡμέτερε Ματθαίε· Καὶ ἐπορεύθη πάλιν
εἰς τὸν οὐρανόν. τότε ὁ Ματθαίος θεασάμενος εἶπεν πρὸς τὸν
κύριον· Ἡ χάρις σου διαμενῇ μετ' ἐμοῦ κύριέ μου Ἰησοῦ.

¹ [ἄν]θρωποι A || τῆς οἰκονομίας B || ² οὖν om BΠE || μοι om CMN || κύρ.] καὶ
Rom BE || ³ ἄνθρωποι (Φ) (om Σ): cf 66, 19; c 21 m || ⁴ ἐγκαταλίπῃς A ἐγκατα-
λείπῃς BRPOM: cf 10; 74, 19 || ⁵ με [κύριε...θανάτῳ] τῷ πικρῷ τούτῳ A ||
⁶ μου om Θ: cf 66, 14 || παραδόσης (B) PN παραδῶσης OME παρὰδως R || ⁷ με ||
ἐν add B || τῷ π. τούτῳ Θ. CO τῷ πικροτάτῳ Θ. τούτῳ R(Σ) || ⁸ δὲ om Π ||
ματθείου A (fort uerum) ματθαίου Π: cf 66, 7 || τ[ῇ] A || φυλ.] ἰδοὺ add PR
μέγα add BR || ⁹ ἔλ. - φωτ. om Σ || φ. ἔλ. (Φ) ἐν τῇ φυλακῇ add P ἐν
αὐτῷ add C τῷ δεσμοτηρίῳ add O || ἔξ. - φωτ.] ἐκ τ. φ. ἡκούσθη O om Π ||
φωνῇ ἐκ τ. φ. R || φωνῇ] ἐγένετο add Π ἦλθεν add (Σ) (cf 8-9) μεγάλη
add B || ¹⁰ M. - λέγ. om RΠE || ¹¹ ἀγαπ.] μου add BOMN || εὐθ. (om OE)
ὁ ματθαίος add BMN || πάλιν A || ¹² ἔξ. φ.] φ. ἦλθεν OMN (om E): cf 7 ||
¹³ φ.] ἐκ τοῦ φωτός add B: cf 7 || ἐπισχυρίζου BR ἵσχυε Π ἀνδρίζον Σ
καὶ κραταῖο add P καὶ ἀνδρίζον add C || ματθαίε P ματθαί C (om Ω) ||
¹⁴ ἐγκαταλίπω AKOME ἐγκαταλείπω BΠ: cf 4; 75, 9 || ῥύομαι Σ || ¹⁵ δὲ
om BΠΩ: cf 15; 78, 4 || ¹⁶⁻¹⁷ τ. α. σου om R || ἀδ. - δ. om Σ || ¹⁸ τ. δ. μ. σ. om
BΠ || σοῦ prius || σὲ Σ: cf 16 || ¹⁹⁻²⁰ μετὰ - πάντ. om RΣ || ²¹ εἰμι] κατὰ add (Φ) ||
²²⁻²³ κ. πάντ. om BO || ²⁴ ἀλλὰ BRME om O || εἰκοσιεπτὰ CONE τρεῖς B:
cf 78, 12 || ²⁵⁻²⁶ δι' ο. π. ψ. om B || ²⁷ μετὰ τ. om B || ἐξαποστέλλω A ἀποστέλλω
ΠΣ: scr ἐξαποστέλλω? cf c 19 e || ²⁸ ταύτης om BΠΣ || δὲ] δεέ A om
BΠΣ(CO): cf 11 || ²⁹ ἀκ.] μετὰ σὲ BΠΣ ὄντας μετὰ σοῦ RO: scr μετὰ
σοῦ ὄντας? cf 12 || add Θ || ³⁰⁻³¹ εἶπεν - καὶ om Ω || ³² πάλιν A om P(C). ||
³³⁻³⁴ τὸν ματθαίον B om (Θ) || ³⁵ ματθαί A || ματθαίε Π || ἐπορεύετο BRΩ
(cf 69, 12; 14) ἀπῆλθεν C || πάλιν A om Φ || ³⁶ τοὺς Θ om B || οὐρανὸς Φ
nescio an recte: cf 69, 13; c 16 e; 18 e || ὁ om RPO || ματθαίος Π || ³⁷⁻³⁸ πρ.
τ. κ. om P(C)Ω || ³⁹ κύρ.] ἰησοῦν B || διαμενῇ R(P)O(MN) (om C) διαμένει
conicit Thilo: cf 78, 6 || μου om RP(C)Ω || Ἰ. χριστέ add (Φ)

135 T

Τότε οὖν ὁ Ματθαίος ἐκαθέσθη ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἦν ψάλλον, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσερχεσθαι τοὺς δημίους εἰς τὴν φυλακὴν | ἵνα ἐξενέγκωσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς βρῶσιν αὐτῶν, καὶ ἦν ὁ Ματθαίος κλείων αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ὥπως μὴ θεωρήσωσιν αὐ-
 5 τὸν βλέποντα. καὶ ἐλθόντες οἱ δῆμιοι πρὸς αὐτὸν ἀνέγνωσαν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τάβλαν, καὶ εἶπαν ἐν ἑαυτοῖς· Ἔτι τρεῖς ἡμέρας καὶ ἐξάξομεν καὶ τοῦτον ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ σφάξομεν αὐτόν. Ἐπειδὴ πάντα ἄνθρωπον ὃν κατεῖχον ἐσημειοῦντο τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν ᾗ κατεῖχον αὐτόν, καὶ προσέδεναν τῇ χειρὶ
 10 αὐτοῦ τῇ δεξιᾷ τάβλαν, ἵνα γνῶσι τὴν πληρώσιν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν.

4 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐπληρώθησαν αἱ κζ' ἡμέραι ἐν τῷ συλ-
 λημφθῆναι τὸν Ματθαίαν, ἐφάνη ὁ κύριος ἐν τῇ χώρᾳ ᾗ ἦν δι-
 δάσκων ὁ Ἀνδρέας, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι
 15 μετὰ τῶν μαθητῶν σου ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων καὶ ἐξάγαγε Ματθαίαν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου· ἔτι γὰρ τρεῖς ἡμέραι καὶ ἐξάξουσιν αὐτὸν οἱ τῆς πόλεως καὶ σφάξουσιν αὐτόν εἰς τροφὴν αὐτῶν. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν· Κύριέ μου, οὐ

¹ τότε ο.] καὶ ταῦτα εἰπὼν (Φ) || ματθαῖος P (om C) || ψ. (om Ω) καὶ ὑμῶν τὸν θεόν add Π || ² ἐν τῇ φυλακῇ RΠOM om N(E) || ³ τοὺς om BRΠMN(E): cf c 22 i || ἑαυτῶν R αὐτοῖς MN (om E): cf 18; c 22 i || καὶ om R(C)OMN(E): cf c 22 i || δ] om AP(E): del?? || ματθαῖος RP ἀπόστολος C (om E) || ⁴ κλήων A κλίνων BC || τ. ο. α. POE || ἑαυτοῦ R om C || ⁵ πρ. α. οἱ δ. BRP || οἱ δ. om Ω ||

ABRDPOMNE ⁵ ἀνέγν. incipit D || ⁵⁻¹⁰ καλ - τάβ. om E || ⁶ εἶπον DΠOMN || ἐν om B || ἐ.] ὅτι add D || ⁷ ἡμέραι DPM recte ut uid: cf 16 || καὶ all om DΠOMN || αὐτὸν BDΠOMN || φυλ.] ταύτης add D: cf 67, 15 || κατασφάξωμεν B: cf 17 || ⁸ αὐτόν om BRD || ἐπ. π. ἀ.] ὅτε γὰρ P || ἐπ.] ὅτι BRDCOMN || πᾶν B || ὃν om RDP(C)OMN || ἤγαγεν BR(D)P ἀγρεόμενον O ἀγρεύοντες M(N) (om C) τοὺς ἀνθρώπους add P || ⁹ ἐν - α.] ἐν τῇ τάβλᾳ P om (C)OMN || αὐτόν] εἰς τάβλαν add (B)RD || καὶ] τὴν τάβλαν add P τάβλαν add O || προσέδενον B(OMN) πρόσδε-
 σμουν P (om C) τὴν τάβλαν add (B)RD || τῷ ἐν τῇ RDPOMN (om C) || χ[ειρ]η A || ¹⁰ τῷ δ. om DP(C)OMN || τάβ. om BRDPO || γνῶσουσιν BO γινώσκουσιν P (om C): cf c 15 m || πλ.] αὐτοῦ add D || λ' M || ¹² ἐγένετω A || αἱ] ἐη A om BO || εἰκοσιεπτὰ Φ: cf 67, 13 || συλλημφθῆναι A συλλημφθῆναι BRDΠO ἐγγίξιν (Σ) || ¹³ ματθαῖον Π || ἐνεφάνη D: cf c 18 i || κύρ.] ἱεροῦς add DMN ἡμῶν ἱεροῦς χριστοῦ add E (cf 69, 17; 70, 9 al) τῷ ἀνδρέᾳ add (Φ) || ἦν δ.] ἐδίδασκεν B || ¹⁴ ὁ Ἀ. om Φ || α.] πρὸς αὐτόν (Σ) (cf 70, 5; c 15 f m et f e; 22 f m; 24 m et f m; 27 f i et f e; 31 e; 32 m) ἀνδρέα add BRDO || ἀνάστα BDΠΩ (cf 69, 9; 73, 5; c 15 m; 18 m; 24 e; 29 i) ἀνδρέα add Π || πορεύου Φ || ¹⁵ μ. τ. μ. σου om BME: cf 69, 9 || εἰς τὴν χώραν Ω || ¹⁶ ματθαῖον Π || ἡμ.] εἰσὶν add RΩ: cf 7 || ¹⁷ πόλ. (om Π) ἐκείνης add RDΩ: cf 69, 7 al || σφάξουσιν RC (om PΣ) || αὐτόν om BRD(P)Ω || ¹⁸ βρώσιν CN: cf 3 || αὐτοῖς P om C: cf 3 || ἀπ.] δ add ROE || μόν om BRΠΩ

δυνήσομαι φθάσαι τοῦ ἀπελθεῖν ἐκεῖ πρὸ τῆς προθεσμίας τῶν
τριῶν ἡμερῶν, ἀλλ' ἀπόστειλον τὸν ἄγγελόν σου τὸ τάχος ἵνα
ἐξάξει αὐτὸν ἐκεῖθεν· σὺ γὰρ γινώσκεις κύριε ὅτι καγὼ σὰρξ
εἰμι καὶ οὐ δύνησομαι τὸ τάχος πορευθῆναι ἐκεῖ· ἀλλ' οὐδὲ
ἐπίσταμαι τὴν ὁδόν. Καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· Ἐπάκουσον τῆ 5
ποιήσαντί σε, τῷ καὶ δυναμένῳ λόγῳ εἰπεῖν καὶ μετενεχθήσεται
ἡ πόλις ἐκείνη ἐνταῦθα καὶ οἱ οἰκοῦντες ἐν αὐτῇ πάντες. κελεύω
γὰρ τοῖς κέρασιν τῶν ἀνέμων καὶ ἄγουσιν αὐτὴν ἐνταῦθα. ἀλλ'
ἀναστὰς τῷ πρωὶ κάτελθε εἰς τὴν θάλασσαν σὺν τοῖς μαθηταῖς
σου, καὶ εὐρήσεις πλοῖον ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἀνέλθης εἰς αὐ- 10
τὸ μετὰ τῶν μαθητῶν σου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ σωτὴρ πάλιν
εἶπεν· Εἰρήνη σοι Ἀνδρέα ἕμας τοῖς σὺν σοί· Καὶ ἐπορεύθη εἰς
τοὺς οὐρανοὺς. /

136 T

Ἡ Ἀναστὰς δὲ Ἀνδρέας τῷ πρωὶ ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν θάλασ-
σαν ἕμας τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ κατελθὼν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν 15
εἶδεν πλοιᾶριον μικρὸν καὶ ἐπὶ τὸ πλοιᾶριον τρεῖς ἄνδρας
καθεζομένους. ὁ γὰρ κύριος τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει κατεσκεύασεν

¹ δυνήσω[μαι φθά]σε(?) A || δύναμε B: cf 4; c 18 m; 23 f i || φθ. τ.]
τ. φθάσαισι B τ. φθ. καὶ RDP φθ. καὶ Σ (om CO) || ἐκεῖ om P(C)Σ |
πρὸ] ἐν PO om BRDΣ || ¹⁻² ταῖς τρισὶν ἡμέραις τ. πρ. P (om C) || τῆς
[.....τριῶν] A || ¹ τῇ ME || προθεσμία Ω || τῶν] σου ἕως Σ || ² ἡμ. οὕσης
add D διὰ τὸ καὶ τὴν πορείαν εἶναι μακρὰν add (Π): cf 4 || ἀλλὰ BRDΠME:
cf 8 al || ἵνα καὶ ΠΕ || ³ κύρ. om BRDΠΣ || σὰρξ x. B || καγὼ om DPΣ ||
⁴ εἰμι] ἀσθενῆς add Ω || δύναμαι R: cf 1 || ἐκεῖ om RC || ⁴⁻⁵ ἀλλ' - ὁδόν]
ὅτι τ. ὁ. οὐκ ἐπ. Σ om A: del? cf 1 || ⁵ ὁδ.] ἐκείνην add R || λέγει] ἀποκριθεὶς
ὁ κύριος (ἰησοῦς D) εἶπεν (Φ): cf 68, 18; 70, 14; c 21 i || τ. Ἀ.] αὐτῷ RC ||
τῷ om Σ: cf 5-6 P; 76, 9 || ἐπάκουσον BD ἀκουσον P(om C) || ⁵⁻⁶ τὸν ποιήσαντά
σε B τοῦ ποιήσαντός σε Σ τὸν λόγον μου ἀνδρέα P (om C) || ⁶ εἰπ. λ.
(λόγον P) R(Π) || λόγον DO || καὶ om R || μετενεχθῆναι BR || ⁷ τὴν πόλιν
ἐκείνην R || πόλιν A || οἱ - π.] πάντες (οἱ ἄνδρες add BΩ) οἱ κατοικοῦντες
ἐν α. BDP (om C) Ω εὐθέως ἐλεύσεται R || ⁸ ἀγάγουσιν B(Π) ἀγάγω-
σιν D (om R) || ἐντ. om (R) σὺν τοῖς κατοικοῦσιν ἐκεῖ add D ||
⁸⁻¹⁰ ἀλλ' - σου καὶ] καὶ πορευθεὶς D || ⁸ ἀλλὰ Π OMN (om E): cf 2 ||
⁹ ἀνάστα BΠN || τῷ om BRΠΩ: cf 14 || πρ.] καὶ add BΠ || ἐπὶ BRΠΕ:
cf 14; 15 || ⁹⁻¹⁰ σὺν - σου om ΠΩ: cf 68, 15 || ⁹ σὺν] ἕμας (R): cf 12; 15;
c 23 m; 32 e || ¹⁰ πλοιᾶριον RΠΣ μικρὸν add Ω: cf 16 || καὶ] ὅπως BRDΩ ||
εἰσελθῆς Ω (cf 72, 12) ἀνέλθε P ἀπελθε C || εἰς α. om AC || ¹¹⁻¹³ καὶ - οὐρ.
om C || ¹¹ πάλιν A om Θ || ¹² εἶπεν] λέγει RDOE ἔφη M om N (cf 67, 16)
αὐτῷ add O: cf 70, 7; 13; 71, 3; 4; 6; 8; 72, 3 al || ¹²⁻¹³ ἕμας - οὐρ. om R ||
¹² σ. σοὶ] μετὰ σοῦ (Ω) σοὶς D || ἐπορεύετο BPΣ: cf 14; 67, 17; 70, 5 || ¹²⁻¹³ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς B || ¹³ τὸν οὐρανὸν D: cf 67, 18 || ¹⁴ ἀνδρ. δὲ (τὸ B) ἀν. BDPΩ
ὁ δὲ ἀν. R ὁ δὲ C || τῷ om R: cf 9 || ἐπορεύθη R: cf 12 || ἐπὶ] παρὰ B εἰς
OMN: cf 9 || ¹⁶⁻¹⁷ ἄνδρες ἐκαθεζόντο B(Σ) || ¹⁷ κύρ.] ἰησοῦς χριστὸς add R:
cf 68, 13 || αὐτοῦ R(C)E || δυν.] ἰσχύι R (fort recte) καὶ ἰσχύει add BDP

πλοῖον, καὶ αὐτὸς ἦν ὡςπερ ἄνθρωπος πρωρεὺς ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ εἰσήνεγκεν δύο ἀγγέλους, οὓς ἐποίησεν ὡς ἀνθρώπους φανῆναι, καὶ ἦσαν σὺν αὐτῷ ἐν τῷ πλοίῳ καθεζόμενοι. ὁ οὖν Ἀνδρέας θεασάμενος τὸ πλοῖον καὶ τοὺς τρεῖς ἄνδρας τοὺς
 5 ἵντας ἐν αὐτῷ ἔχασεν χαρὰν μεγάλην σφόδρα, καὶ πορευθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· Ποῦ πορεύεσθε ἀδελφοί μετὰ τοῦ πλοίου τοῦ μικροῦ τούτου; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ κύριος εἶπεν αὐτῷ· Πορευόμεθα ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων. Ὁ δὲ Ἀνδρέας θεασάμενος τὸν Ἰησοῦν οὐκ ἐπέγνω αὐτόν· ἦν γὰρ ὁ Ἰησοῦς
 137 T 10 κρύψας τὴν ἑαυτοῦ Θεότητα, καὶ ἦν φαινόμενος τῷ Ἀνδρέᾳ ὡς ἄνθρωπος πρωρεὺς. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας τοῦ Ἀνδρέου λέγοντος ὅτι Καγὼ εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρωποφάγων πορεύομαι, λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος φεύγει τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ πῶς ὑμεῖς πορεύεσθε ἐκεῖ; Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν· Πράγμα
 15 τι μικρὸν ἔχομεν ἐκεῖ διαπράξασθαι, καὶ δεῖ ἡμᾶς ἐκτελέσαι αὐτό· ἀλλ' εἰ δύνασαι, ποιήσον μεθ' ἡμῶν τὴν φιλανθρωπίαν ταύτην

¹ πλοῖάριον RE μικρὸν add E: cf 69, 10 || x. α. - πλ. om C || ἦν αὐτὸς DPOMN ὁ Ἰησοῦς add (R)POMN μετὰ δύο ἀγγέλων add P: cf 2-3 || αὐτ. om E || ὡς DPE om R: cf 10 || ἄνθρ. om Φ: cf 11 || πορεὺς AROMN πλορεὺς BDPE (cf 11) συναυταῖς (I συναΐταις) αὐτοῦ add P: cf 2-3 || ²⁻³ x. εἰς. - καθεξ. om DΠ: cf 1 P || ² ἐνέγκας BRΩ || οὓς ἐπ. ὡς] μετεμόρφωσεν (ἐμόρφωσεν B) αὐτοὺς εἰς (om R) BRΩ || ³ φαν. om Σ || σὺν α. om A || α. ἐν om B || καθ. om RΩ || ³⁻⁵ ὁ - ἐχ.] ἐχ. δὲ ἀνδ. R || ³⁻⁴ ὁ ο. Ἀ. Θ.] Θ. ο. ὁ ἀνδ. D ἀνδ. ο. Θ. BΠΩ || ⁴⁻⁵ καὶ - αὐτῷ om ADΣ: cf 6 || τ. ἐν α. τρ. ἄ. C || ⁴ τρεῖς om O || ἀνδ. om B || τοὺς om BP || ⁵ αὐτῷ] τῷ πλοίῳ O: cf 69, 16 || σφ. om R(C)Σ || ἐπορεύθη BP(E) ἐπορεύετο R ἀπῆλθεν (Σ) om DCU || ⁶ πρ. α. om DCU καὶ add PΣ καὶ ἀποκριθεὶς add BRD ὁ ἀνδρέας add BD || εἶπεν] αὐτοῖς add BCMN πρὸς αὐτοὺς add RD || ⁶⁻⁷ ἐν τῷ πλοίῳ (πλοιαρίῳ BPΣ) τῷ μικρῷ τούτῳ (Φ) || ⁷ κύρ.] Ἰησοῦς Φ: cf 9; 69, 17 || αὐτῷ om BDCOME: cf 69, 12 || ⁸ δέ] οὖν BRDPΩ || Ἀ. om B || ⁹ θε. om CΣ || τ. Ἰ. - α.] οὐκ ἐπ. (ἔγνω RDCΣ) τ. ἰησ. (Θ) || ⁹⁻¹⁰ ἦν - Ἀ.] ἀλλ' ἦν C || ἦν - κρ.] ὁ γ. κύριος ἰησ. χριστὸς ἦν κρ. R κρ. γ. ἦν O || ⁹ ὁ Ἰ. om Σ || Ἰ.] κύριος P || ¹⁰ θεότ.] μορφὴν BRDPΣ (om C): cf 76, 13; 79, 4 || ὡςπερ BD: cf 1 || ¹¹ ἄνθρ. om C: cf 1 || πορεὺς ARCOM πλορεὺς BDPE: cf 1 || ¹¹ ὁ δέ] καὶ ὁ B(R)DOMN || ἀνδρέας ἄκ. τοῦ ἰησοῦ R(PnE) (om C) || ἀκούσαντος D || ἀνδρέα BD (om C) || ¹² ὅτι om B || καγὼ - πορ.] πορευόμεθα ἐν τῇ χώρᾳ τ. ἀνθ. (Φ) || ¹³ εἶπεν BRDPOMN || αὐτοῖς BDΠ ὅτι add B λέγων ὅτι add D || ἐκφεύγει BDΠO(MN) (om E) || τ. π. ἐ.] ἐκ (om ΠO) τῆς πόλεως ἐκείνης (Φ) (om E) || πῶς om RD || ¹⁴ ἐκεῖ] ἐν αὐτῇ (Φ) fort uerum: cf 71, 1 || ἀπ. om RC(E) ὁ add B(R)DΠO || Ἀ.] ἰησοῦς P(C)O κύριος (R) om MN(E) || εἶπεν] αὐτῷ add BΠM αὐτοῖς add D || ¹⁵ μικρῷ B || καὶ om B(C) || αὐτὸ om B(C) || ¹⁶ ἀλλ' εἰ] καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀνδρέας (Θ) || δύνασθε Θ || ποιῆσαι Φ: scr ποιῆσαι?? cf 71, 16 || τὴν om CO || ταύτ.] τῆς ἀδελφότητος R (cf 71, 16) om (C)O

τοῦ ἀπάξαι ἡμᾶς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων, ἐν ᾗ καὶ ὑμεῖς μέλλετε πορεύεσθαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀνέλθατε.

6 Καὶ εἶπεν Ἀνδρέας· θέλω σοὶ τι φανερόν ποιῆσαι νεανίσκε πρὸ τοῦ ἡμᾶς ἀνελθεῖν ἐν τῷ πλοίῳ σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 5 εἶπεν· Λέγε ὁ βούλῃ. Ὁ δὲ Ἀνδρέας εἶπεν αὐτῷ· Ναῦλον οὐκ ἔχομέν σοι παρασχεῖν, ἀλλ' οὔτε ἄρτον ἔχομεν εἰς διατροφήν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Πῶς οὖν ἀπέρχεσθε μὴ παρέχοντες ἡμῖν τὸν ναῦλον μήτε ἄρτους ἔχοντες εἰς διατροφήν; Εἶπεν δὲ Ἀνδρέας τῷ Ἰησοῦ· Ἀκουσον ἀδελφέ· μὴ νομίσης ὅτι 10 κατὰ τυραννίαν οὐ δίδομέν σοι τὸν ναῦλον ἡμῶν, ἀλλ' ἡμεῖς μαθηταὶ ἔσμεν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ. ἔξελέξατο γὰρ ἡμᾶς τοὺς δώδεκα, καὶ παρέδωκεν ἡμῖν ἐντολὴν τοιαύτην, λέγων ὅτι Πορευόμενοι κηρύσσειν μὴ βαστάζετε ἀργύριον ἐν τῇ ὁδῷ μήτε ἄρτον μήτε πῆραν μήτε ὑποδήματα 15 μήτε ῥάβδον μήτε δύο χιτῶνας. Εἰ οὖν ποιεῖς τὴν φιλανθρω-

138 T

¹⁴ Matth 10, 7; 10; Luo 10, 4

¹ ἐν - ἀνθρ. | ἐκεῖ A om C: cf 70, 14 || ² μέλεται A om Φ (U) || ²⁻³ ἀπ. - ἀν. | πλὴν R || ἀπ. δὲ | καὶ ἀπ. (Φ) || ²⁻⁴ εἰ[πεν.....ἀν]δρέας θ[έλω...τι] A || ² αὐτῷ Π om DΣ: cf 69, 12; 70, 13 || ³ ἀνέλθετε CMN ἀνέλθε P (cf 72, 4) μεθ' ἡμῶν add Π || ⁴ εἶπεν | αὐτῷ add CΣ (cf 69, 12) ὁ add O || σὲ O || τι φ. π. | δηλώσαι BR(I)Σ διηγήσασθε με P γινώσκειν O (om C) || νεαν. | πρότερον add D(P) || ⁵ ἀν. ἡμ. C ἀνελθῆναι ἡμ. B || ἐ[ν τῷ] πλοίῳ A εἰς τὸ πλοῖον BDPMN om R || σον om BRΣ || ⁵⁻⁶ ὁ δὲ - αὐτῷ | ὅτι O om C || ὁ δὲ - βούλῃ om D || ⁵ ὁ δὲ | καὶ ἀποκριθεὶς ὁ BRP(Σ) || ⁶ εἶπεν | αὐτῷ add BRME (om N): cf 69, 12 || ⁸ β. om BRE(N) ὦ add B ἀνθρωπε add BRPM || ὁ δὲ | τότε (καὶ D ἀποκριθεὶς add DME) ὁ BRDΣ τότε P (om N) || εἰ[πεν] A || αὐτῷ om BRPMN (cf 69, 12) ἀκουσον ἡμῶν (ὑμῶν B ἀδελφέ Σ) add BΩ: cf 10 | ⁷ οὐδὲ BDΩ: cf 9 || ἄ[ρτον]? cf 9 | A || ⁸ x. - ε. α. | λέγει αὐτῷ ὁ ἰησ. C || [αὐ]τῷ A om BRDPΩ || π. οὖν | καὶ π. BΘ || ἀνέρχεσθε BRDMN recte ut uid: cf 3; 5; 69, 10 || ⁹ ἔχοντες BRC παρεχόντων P || ὑμῶν BDP om C (cf 11) παρασχεῖν add R || τὸ D om BRΠ: cf 11 || ναῦ[λον] A || μὴδὲ Σ: cf 7 || ἄρτον (Φ) om O: cf 7 || ἔχ. | μεθ' ὑμῶν φέροντες BDΣ μεθ' ἑαυτῶν κομίζοντες P om C || εἰς δ. om BDPΩ || ¹⁰ εἶπεν δὲ | καὶ εἶπεν (Φ) αὐτῷ add BRD(Ω) ὁ add RN || ἀν[δρέ]ας A || τ. 'I. om Φ || ἄκ. (om C) ἡμῶν add P || ¹¹ [τυραν]νίαν A τυραννίδα BR τυραννίδα D || δίδομην A δίδομι O παρέχομέν R || τὸ D(M) om C: cf 9 || ὑμῶν D om RΠO εὐ τοῦ | τό ἐστὶν ἀδελφέ add R || ἄλλὰ Π || ἡμ[εῖς] A om C || ¹² τοῦ alt om Φ || ¹²⁻¹³ ἀγ. θ. om D || ¹³ θ[εοῦ] A δεσποτὸν Ω ὄντες (ὄντος B ἐσμέν Σ om D) δοῦλοι add (Φ) || [ἐ]ξελέξατο A || παρέδοκε[ν] ἡμῖν A || ¹⁴ ἐντ. om D(C)E || τοι. om BDP(C)Ω || ὅτι om RO || πορευό-μ[ενοι] A πορευομένων ὑμῶν (Ω): cf c 14 e || κεύρουν A || περιφέρετε BRE φέρετε D φέριτε MN ἐπιφέρεται O ἐπιφύρεσθαι P αἶροντες C || ¹⁵ μ[ή]τε? A μὴ Ω om R || ἄρτους DP (cf 9) om R || μὴ π. Ω || μὴ ὑπ. BΩ om R || ¹⁶ μὴ AS || ραβ[δον] A || μὴδὲ AM μὴ N || ^{16-72, 1} π. - ἀδ. | θέλεις ἀδ. λαβεῖν ἡμᾶς C || μ. ἡμ. τ. φιλ. B(D)

πίαν μεθ' ἡμῶν ἀδελφέ, εἰπέ ἡμῖν συντόμως· ἢ φανέρωσον ἡμῖν, καὶ πορευθέντες ζητήσομεν ἑαυτοῖς ἕτερον πλοῖον. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ· Εἰ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἣν ἐλάβετε, καὶ τηρεῖτε αὐτήν, ἀνέλθατε μετὰ πάσης χαρᾶς ἐν τῷ
 5 πλοίῳ μου. ἀληθῶς γὰρ βούλομαι ἑμᾶς τοὺς μαθητὰς τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ ἀνελθεῖν ἐν τῷ πλοίῳ μου ἢ τοὺς παρέχοντάς μοι χρυσίου καὶ ἀργυρίου· πάντως γὰρ ἄξιός εἰμι ἵνα ὁ ἀπόστολος τοῦ κυρίου ἀνέλθῃ ἐν τῷ πλοίῳ μου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἀνδρέας εἶπεν· Συγχώρησόν μοι ἀδελφέ· ὁ κύριος παράσχη σοι
 10 τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν. Καὶ ἀνῆλθεν Ἀνδρέας μετὰ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν εἰς τὸ πλοῖον.

7 Καὶ εἰσελθὼν ἐκαθέσθῃ παρὰ τὸ ἰστίον τοῦ πλοίου. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ἐν τῶν ἀγγέλων· Ἀναστὰς κάτελθε εἰς τὴν κοίλῃν τοῦ πλοίου καὶ ἀνένεγκε τρεῖς ἄρτους, ἵνα φάγω-

71, 16 φιλ.] σου add Σ σου ταύτην add P: cf 70, 16 || ¹ ἀδ. μ. ἡ. MN || μ. ἡ. om RP(O) || ἀδ.] τῆς ἀδελφότητος R om BE || ἢ] ἡονηπ[...?] A ἢ πάλιν RDΣ εἰ δὲ μή γε Π ἵνα Ο ἢ οὖν γε Thilo εἰ οὐ ποιεῖς Tischendorf: mihi ἢ uerum uidetur, οὖν π... ex 71, 16 repetitum || ¹⁻² φ. ἡμ. κ. om ΠΟ || ² ζητήσωμεν (Φ) || ἐ[αν]τοῖς A om RDCOE || πλοῖάριον R (cf 69, 16) ὅπως διασωθῶμεν add Π || ²⁻³ ἀπ. - Ἀ.] εἶπε δὲ ὁ ἰησ. C || ἀπ. δὲ] καὶ ἀπ. BDPΩ καὶ R || ³ ὁ - Ἀ.] εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησ. R || τὸν ἀ[ν]δρέαν A ἀντῶ P om B(C)Ω: cf 69, 12 || ³⁻⁴ εἰ - ἀντ. om C || ³ εἰ] ἡ A om D || τοιαύτη O: cf 71, 14 || ἐντ.] ὑμῶν add P: cf c 26 i et bis f m || ἦν ἐλ. om B || παραλάβετε RDP παρὰ τοῦ διδασκάλου ὑμῶν add P || ⁴ καὶ τηρήται A || ἀνέλθετε ΠΝ ἀνέλθε M: cf 71, 3 || πάσ.] πολλῆς Σ om R(O) || ⁴⁻⁵ ἐν [τῷ] πλοίῳ A εἰς τὸ πλοῖον BRDPO || ⁵ μου om BDΣ || ἀλληθῶς A || ⁵⁻⁶ ἀνέλθ. (ἀνένεγκε B) τ. μαθ. τ. λεγ. (κυρίον P om C) ἰησ. (om C) BDΠΩ χρηστοῦ add BDΠ || τ. μαθ. - Ἰ. om R || ⁵ μα[θη]τάς A || ⁶ εἰς τὸ πλοῖον μου R om BDΠΩ: cf 8 || [ἢ] A || ⁷ χρυσίου (Φ) || ἢ DΠ om Ω || ἀργύριον B(R)DΠ om Ω || πάντ[ως] A || ⁸ κυρ.] μου add Ω || ἐν - μου] μετ' ἐμοῦ R: cf 6 || εἰς τὸ πλοῖον P || [τῷ] A || μου om Σ || ⁸⁻⁹ ἀπ. - ε.] ὁ δὲ ἀ. ἀπεκρίνατο C || ⁸ ἀπ. δὲ] καὶ ἀπ. BRDPΩ || ὁ om BOM || ⁹ συγχο[ρη]σον A om ΠΕ || μοι om BDΠΕ || ὁ κ.] ἰησοῦς R || σοι παρ. RP: cf 73, 15 || παρᾶσχει AΠΣ παρέχει B: scr παρᾶσχοι?? cf 78, 6 || ¹⁰ τὴν ὑπρωγὴν om RCΣ || [τὴν] τημὴν A ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ add E: cf 73, 16 || ἀν.] ὁ add RD || ¹⁰⁻¹¹ εἰς τὸ πλ. (ὁ add C) ἀνδ. μ. τ. μ. α. Π εἰς τὸ πλ. σὺν τοῖς μαθηταῖς α. BD ἐν τῷ πλοίῳ ἀνδ. ἅμα τοῖς μαθηταῖς α. O ἐν τῷ πλοίῳ μ. τ. μ. α. MN || μετὰ τον αὐτ[οῦ] μαθητῶν] A σὺν τοῖς μαθηταῖς α. R || ¹¹ μ. α. ἐν τῷ πλοίῳ E || ¹² καὶ - πλ. om RC || ἀνέλθων BΠΩ ἀπῆλθεν καὶ D (cf 69, 10; 71, 8) ἀνδρέας add PMN ὁ ἀνδρέας add BO || ἐκάθισεν Ω: cf 74, 15 || ¹²⁻⁷³ τῷ εἰσ[τί]ον?..... ἅμα] τοῖς ἰδίοις A || ¹² τῷ ἰστίῳ D τῷ ἰσταρίῳ P || ἰσταρίον N || ¹³ ἀπ. om ΠΟ || εἶπεν ὁ ἰησ. ΠΟ || Ἰ.] κύριος R: cf 73, 4; 14; 15 || ἀγγ.] αὐτοῦ add RΠΟ || ἀνάστα P(E) om C || ¹⁴ ἐν τῇ κέλῃ R || ἐπὶ D: cf 73, 2 || κοιλιάδα C κοιλίαν NE: cf 73, 2 || ἐνεγκε R(ΠΣ)

σιν οἱ ἄνδρες, μή ποτε ἄσιτοι ὑπάρχουσιν ἀπὸ ὁδοῦ μακρᾶς ἐληλυθότες πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ἀναστὰς κατήλθεν ἐπὶ τὴν κοίλην τοῦ πλοίου καὶ ἀνένεγκεν τρεῖς ἄρτους, καθὼς ὁ κύριος αὐτῷ ἐνετείλατο, καὶ | παρέθήκεν αὐτοῖς τοὺς ἄρτους. τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ· Ἀνάστα ἀδελφὲ ἅμα τοῖς ἰδίοις σου· μεταλά- 5 βετε ἄρτου τροφῆς, ἵνα ἰσχύσητε ὑπενεγκεῖν τὸν κλύδωνα τῆς θαλάσσης. Ἀποκριθεὶς ... Ἀνδρέας εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Τεκνία μου, μεγάλην φιλανθρωπίαν ἤψαμεν παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. ἀναστάντες οὖν μεταλάβετε ἄρτου τροφῆς, ἵνα ἰσχύσητε ὑπενεγκεῖν τὸν κλύδωνα τῆς θαλάσσης. Καὶ οὐκ ἤ- 10 δυνήθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον· ἐταράχθησαν γὰρ διὰ τὴν θάλασσαν. τότε ὁ Ἰησοῦς ἡγάγαζεν τὸν Ἀνδρέαν ἵνα μεταλάβῃ καὶ αὐτὸς ἄρτου τροφῆς σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ Ἀνδρέας εἶπεν τῷ Ἰησοῦ, μὴ γινώσκων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν· Ἀδελφέ, ὁ κύριος παράσχη σοι ἄρ- 15 τον ἐπουράνιον ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ἔασον οὖν ἀδελφέ· ὁρᾷς γὰρ τὰ παιδία ὅτι τεταραγμένα εἰσὶν ἕνεκεν τῆς θαλάσσης. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ· Τάχα ἄπειροί εἰσιν

139 T

¹ ἀδελφοὶ Θ οὗτοι add D || ἀπὸ] ἐξ R || ²⁻³ κ. αν. - τ. πλ. om R || ² ἀν.] ὁ ἄγγελος add DΠΩ || κατ. om (C) καὶ εἰσῆλθεν add D || ἐπὶ] εἰς DPO (om C): cf 72, 14 || κοίλῃαν N (om CE): cf 72, 14 || ³ ἤνεγκε RCN || ⁴ τοὺς om (CO) τρεῖς add D: cf 72, 14 || ⁵ Ἰ. κύριος PΣ: cf 72, 13 ἀναστὰς add O || ⁶ παιδίοις BD(PO)Σ (fort uerum: cf 17) μαθηταῖς R(C) || σου om BDPΣ καὶ a/d BRDΠ || μεταλάβε RDΣ || ⁶ ἄ. τρ.] τρ. Α. ἄ. τινὸς R ἄ. DCΩ ἀπο τῶν ἄρτων P: cf 9; 13 || ⁶ ἰσχύσεις R ἐνισχύσῃται P: cf 10 || [ὑπε]νέγκειν A || ⁷⁻¹⁴ ἀπ. - αὐτοῦ om C || ⁷⁻¹⁰ ἀπ. - θαλ. om Ω || ⁷ ἀποκριθεὶς [...] A καὶ ἀπ. BRD καὶ P ἀπ. δὲ Thilo recte: cf 14 al || εἶπεν ἀνδ. P || [ἀ]νδρέας A || ⁷⁻⁸ πρ. τ. μ. α. (om D) εἶπεν BRD || ⁸ τεκνί[α μου] A || εὔραμεν BRD εὔρομεν P || παρὰ] ἐν (Φ) || ⁹ τοῦ[τω] A || τρ.] τινὸς BR(D): cf 6 || ¹⁰ [ἰσχύ]σῃτε A ἐνισχύσωμεν P: cf 6 || ὑπενέγκειν A ὑπενέγκειν B || ¹⁰⁻¹⁴ οὐκ - αὐτοῦ] μεταλαβόντων αὐτῶν O || ¹⁰ [οὐκ]ειδυνήθησαν A || ¹¹ αὐτοῦ om BD || [αὐτῷ] A om R || λόγῳ D τινὰ add R om Σ || ¹² τό[τε ὁ ἰησοῦς] A || ἡγάγασεν (R)D(P) || ¹³ Α.] καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ add DP || ἵνα om BΣ || μεταλάβωσιν DP μεταλαβῇ BΣ || αὐτὸς καὶ R om BDPΣ || [αὐ]τός A || ἄ. om RΣ: cf 6 || τρ. om BRDP: cf 6 || ¹³⁻¹⁴ σὺν - αὐτοῦ om BDP || μετὰ τῶν μαθητῶν Σ || ¹³ σὺν om R || ¹⁴ οἱ μαθηταὶ R || ἀπ. δὲ] καὶ ἀπ. RDΣ καὶ (Π) om O ὁ add DOE || ἀπο[κρι]θεὶς A || εἶπεν ἀνδρ. P(Ι) εἶπε C || Ἰ.] κυρίῳ R: cf 72, 13 || ¹⁵ Ἰ.] ὁ κύριος RΣ: cf 75, 14 || ἐσ[τιν] A λέγων αὐτῷ ᾧ add B ὁ λαλῶν αὐτῷ add D εἶπεν αὐτῷ add R || ἄδ. om RD || σοι παρ᾽σχει (Π) || scr παρ᾽σχοι?? cf 72, 9 || ¹⁶ ἐν τῇ βασιλείᾳ D || [βασι]λείας A || ἔ. οὖν] ἔ. BRP ἀλλ' ἔ. Ο καὶ ἔ. με (M)N (om CE) || ¹⁷ γὰρ om RDCΣ || τὰ παιδάκια (OMN) οἱ μαθηταὶ (C) om R: cf 5 || [ὅτι] A om BDP(O) || τεταράγμεθα R || εἰσὶν om RDΠ || ἔν.] ἐκ ROME (om C) τοῦ κλύδωνος ἀδ (ON): cf 10 || ¹⁸ ἀπ[ο]κριθεὶς A om R || εἶπεν ὁ κύριος R || τῷ Α. om BDPΩ || ¹⁸⁻⁷⁴ τάχα - ἀλλ' om R || ¹⁸ ἄρα D: cf 76, 18; c 22 f i

οἱ ἀδελφοὶ θαλάσσης· ἀλλ' ἐξέτασον αὐτοὺς εἰ θέλουσιν ἐλθεῖν
ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσμεῖναι σε ἕως ἂν ἐκτελέσῃς τὴν διακονίαν
σου καὶ πάλιν ἐπανέλθῃς πρὸς αὐτούς. Τότε Ἀνδρέας εἶπεν
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Τεκνία μου, εἰ θέλετε ἀνελθεῖν ἐπὶ τὴν
5 γῆν καὶ προσμεῖναι με ἑνταῦθα ἕως ἂν ἐκτελέσω τὴν διακονίαν
μου εἰς ἣν ἀπεστάλην· Καὶ ἀποκριθέντες εἶπον τῷ Ἀνδρέᾳ·
Ἐὰν ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ, ξένοι γενώμεθα τῶν ἀγαθῶν ὧν παρέ-
σχεν ἡμῖν ὁ κύριος. νῦν οὖν μετὰ σοῦ ἔσμεν ὅπου δὲν πορεύῃ. |

140 T

8 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ· Εἰ ἀληθῶς
10 μαθητὴς εἶ τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ, λάλησον τοῖς μαθηταῖς σου
τὰς δυνάμεις ἃς ἐποίησεν ὁ διδάσκαλός σου, ἵνα χαίρῃ αὐτῶν
ἡ ψυχὴ καὶ ἐπιλάβωνται τὸν φόβον τῆς θαλάσσης· ἰδοὺ γὰρ
μέλλομεν ἐ..ναγαγεῖν τὸ πλοῖον ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ εὐθὺς εἶπεν
ὁ Ἰησοῦς ἐνὶ τῶν ἀγγέλων· Ἀπόλυσον τὸ πλοῖον. Καὶ ἀπέλυσεν
15 τὸ πλοῖον ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐκάθισεν παρὰ
τὸ πηδάλιον καὶ διεκυβέρενα τὸ πλοῖον. τότε Ἀνδρέας παρήγει
καὶ ἐνίσχυνεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· Τεκνία μου οἱ παρα-
δώσαντες τὴν ψυχὴν τῷ κυρίῳ, μὴ φοβεῖσθε· ὁ γὰρ κύριος οὐ
μὴ καταλείψῃ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἐν γὰρ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

¹ ἀ[δελ]φοὶ A τῆς add BD(Ω) || ἀνελθεῖν BDP (recte ut uid: cf 4) ἐξελ-
θεῖν R(ι) (om C) || ² εἰς R(C)MN || προσμένειν R: cf 5 || σε om BΠOΕ ἐκεῖ
add BΠ ἑνταῦθα add R || ἂν οὐ Σ οὖν R || [τὴν] A || ³ πάλιν A om D(Ω) ||
ἐπ. πρ. α. om P(C)Ω || πρὸς] ἐπ' R: cf c 23 i; 33 e || τότε] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ B/D
καὶ CΩ om RP || εἶπεν (δὲ ὁ add R) ἀνδ. RΩ || ἀνδρέ]ας A || ⁴ αὐτοῦ] λέγων
add R || ⁴⁻⁶ τεκ. - ἀπεστ.] κατὰ τὸ ῥῆμα ἰησοῦ C || ¹ εἰ] η A μὴ οὖν B om RPO ||
⁴⁻⁵ ἐ. τ. γῆν πορευθῆναι R || ⁴ ἀνελ[θεῖν] A ἐξελθεῖν O: cf 1 || ⁵ προσμένειν
RE: cf 2 || με om BDΩ || ἂν οὐ ONE om AM: cf 2 || ⁶ μον om B ||
εἰς] δι' RPD om (ι)ME || ἀπεστάλην A (om ι) || τ. ἀνδ. ἐ. Ω || εἶπαν BP ||
[τῷ ἀ]νδρέα A || ⁷ γεννώμεθα A γινόμεθα B || [παρέσ]χεν A παρέσχε (Φ) ||
⁸ ὁ κύρ. om (Φ) || δὲ] ἂν P ἐὰν RE om (C)M || [πορ]εύει A || ⁹ ἀπ.
δὲ] καὶ ἀπ. (Φ) || ὁ om BC || Ἰ. om B || ἀλη[θῶς] A || ¹⁰ [μα]θηταῖς A ||
¹¹ διδάσκα[λοσσ]ον A || ¹¹⁻¹² ἵνα - ψ. om Ω || ¹¹ χαρῇ BRDP χαίροντες C ||
¹² ψ.] καρδία BRDP (om C) || [τὸ]ν A || ¹³ ἐ[...]ναγαγεῖν A ἐξῶσαι (Φ) (om R):
scr ἑπαναγαγεῖν || ¹³⁻¹⁵ καὶ - γῆς om CΩ || ¹³ καὶ om BRD || εὐθ.] τότε BRD
om P ἀποκριθεὶς add BR || εἶπεν post ἀγγ. (14) R post Ἰ. B || ¹⁴ ὁ [ιησοῦς
ἐν] A || ¹⁴⁻¹⁶ κ. ἀπ. - πλ. om R || ¹⁴ ἀπέ[λυσ]εν A || ¹⁵⁻¹⁷ ἐκάθ[ισεν]... θα-
λάσσης] A || ¹⁵ ἐκαθήσθη BDM(N): cf 72, 12 || ἐπὶ Σ || ¹⁶ πηδ.] τοῦ πλοίου
add Ω || ἐκυβέρενα D(Π)Ω || τότε] λοιπὸν ὁ add R ὁ add D(C)M || ¹⁶⁻¹⁷ π. κ.
om CΣ ἐδίδασκεν καὶ add D || ¹⁷ κ. ἐν. om R || ἐνίσχυσεν (Σ) || λέγ.] ἰσχύετε
add R || εἰ O || παραδόντες RΠ(Σ) παρεδώκατε O || ¹⁸ τὰς ψυχὰς RΠ(Ω) ὁμῶν
add R(D)ΠΕ || τ. κ.] ὑπὲρ τοῦ κυρίου R(ι)E ὑπὲρ (περὶ D) τοῦ χριστοῦ DΠ
om MN || κύρ.] ἡμῶν add RE || ¹⁹ ἐγκαταλείπη RΠ(O)E καταλείπει C: cf 67, 4;
10; 75, 9; c 26 f m; 27 e; 28 f i et e; 30 f i; 23 e; 23 m; 21 f m || τὸν
αἰῶνα RΠΣ

ὅτε ἤμην σὺν τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ἀνήλθομεν ἐν τῷ πλοίῳ σὺν αὐτῷ, καὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ πλοίῳ, πειράζων ἡμᾶς· οὐκ ἦν γὰρ κοιμώμενος. καὶ ἀνέμου μεγάλου γενομένου καὶ τῆς θαλάσσης κυμαίνουμένης, ὥστε τὰ κύματα ὑψωθῆναι καὶ γενέσθαι ὑπὸ τῷ ἰστίῳ τοῦ πλοίου, καὶ ἡμῶν φορηθέντων μεγάλως, ἀναστὰς ὁ κύριος 5 ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις, καὶ ἐγένετο γαλήνη ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἐφοβήθησαν γὰρ αὐτὸν τὰ πάντα, ὅτι ποιήματα αὐτοῦ εἰσιν. νῦν οὖν τεκνία μου μὴ φοβεῖσθε· ὁ γὰρ κύριος Ἰησοῦς οὐ μὴ ἐγκαταλίπη ἡμᾶς. Καὶ ταῦτα λέγων ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἤρχετο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ὅπως οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλκυσθῶσιν εἰς 10 ὕπνον. καὶ εὐχομένου Ἀνδρέου εἰς ὕπνον ἐτράπησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. |

9 Καὶ ἐπιστραφεὶς Ἀνδρέας πρὸς τὸν κύριον, μὴ γινώσκων 141 T ὅτι ὁ κύριός ἐστιν, εἶπεν αὐτῷ· Λέγε μοι ὡς ἄνθρωπε καὶ ὑπόδειξόν μοι τὴν τέχνην τῆς κυβερνήσεώς σου· ὅτι οὐδένα εἶδον 15 ἄνθρωπὸν ποτε κυβερνῶντα οὕτως ἐν τῇ θαλάσσῃ ὥσπερ νῦν σὲ ὁρῶ. ἔξκαιδέκατον γὰρ ἔπλευσα τὴν θάλασσαν, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἑπτακαιδέκατον, καὶ οὐκ εἶδον τοιαύτην τέχνην· ἀληθῶς

¹ Matth 8, 23 ss

¹ ἤμην RII fort recte || σ. τῷ - πλ. om R || σὺν α. ἐν τ. πλ. (εἰς τὸ πλοῖον P) ΠΩ || εἰς πλόν D || ² εἰς τὸ πλοῖον P om (C) Σ || ³ κ. ἀν.] ἀν. δὲ Π: cf 5 || γεν.] σφόδρα add R || κυμαίνουσης BDP κινουμένης MN ἐξεγειρομένης R(C) || ⁴⁻⁵ ὥστε - πλ. om C || ⁴ ὥστε - γεν. om R || ⁴⁻⁵ τὰ - πλ.] τὸ πλοῖον καλοῖταισθαι v[πὸ τῶν] κοιμάτων A: cf eu Matth || ⁴ κ. γεν. om Σ || ὑπὸ B ἀνώτερον R || τῷ B τοῦ R τῶν E || ἰστιάριον P ἰστίων E ἰστίῳ B ἰστίου R || ⁵ κ. ἡμ.] ἡμ. δὲ PΣ κ. C: cf 3 || ἀνα[στὰς] A || ⁶ ἀνέμ.] καὶ τοῖς κύμασιν add R || [γα]λ[ήνη] A μεγάλη add BRDCΩ: cf eu Matth || ἐν τ. θ.] ἡ θάλασσα P τῆς θαλάσσης D om C || ⁷ ἐφοβήθη B || α. τὰ π.] π. M || N om OE || τὰ om RP || πάν[τα] A || πολίμα RM || ⁸ οὖν om A || φο[βεῖσθαι] A || I. om BRDP(C)Ω μον add M || ⁹ ἐγκαταλίπει A ἐγκαταλείπει R(P)O ἐγκαταλείψη BD(Σ) (om C): cf 74, 19 || ται[τα] λέ[γων] A || τ.] αὐτοῖς add Ω || λέγοντος R αὐτοῖς add B(D)Π || ἡδ[ύ]ς. ὁ (om MN) ἀνδ. Ω || ὁ ἅγ. A.] τοῦ ἀνδρέα R om C || ἅγ. om BDP || ¹⁰ ὁ[πως] A || ¹⁰⁻¹¹ οἱ μ. - A. om Ω || εἰς ὕ. ἐλκ. BRΠ || ^{10-76,17} ἐλκ. - αὐτοῖς om D

ABRPCOMNE ¹¹ εὐχομ[έ]νον A εὐξαμένον R om C τοῦ add BRP || ἀνδρέα BR om C τραπῶσιν Ω || ¹² ἀ[ν]τοῦ A || ¹³ A.] ὁ ἀνδ. CO post ἴσθ. NE om BM || κύρ.] ἰησοῦν (Θ) || γιν[ώ]σκων A || ¹⁴ ὁ κ.] ἰησοῦς BPNE ὁ δεσπότης αὐτοῦ (R) ὁ ἰησοῦς M αὐτός O (om C): cf 73, 15 || αὐτῷ om (C) Σ || ὡς om BP(CO) Σ || [καὶ] A (om CO) || ¹⁵ κυβερνησ[εως] A || οὐδέποτε (Π) E οὐκ MN: cf 18 || ¹⁶ ἀνθρώπων B om R || πώποτε B om ΠO || οὕτως A om BO || ¹⁶⁻¹⁷ σὲ νῦν B || ¹⁷ σὲ om R || ¹⁷⁻¹⁸ ἐξ. - ἐπτ.] ἰδοὺ ἔτη δέκαεπτὰ ἐποίησα ἐν τῇ θαλάσσῃ Σ || ¹⁷ ἐξκαιδέκα [τον] A δεκαῖξ II || γὰρ om BC || τ. θ.] ἐν τῇ θαλάσσῃ BΠ (om O): cf 76, 3 || ¹⁸ ἐπ[τα]καιδέκατον A δεκαεπτὰ II || οὐδέποτε Σ: cf 15 || ^{19-76,2} ἀλ. - τέχνην om P(C) || ¹⁹ [ἀ]ληθῶς A

γὰρ οὕτως ἐστὶν τὸ πλοῖον ὡς ἐπὶ τῆς γῆς. ὑπόδειξον οὖν μοι
νεανίσκει τὴν σὴν τέχνην. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ
Ἀνδρέᾳ· Καὶ ἡμεῖς πολλάκις ἐπλεύσαμεν τὴν θάλασσαν καὶ
ἐκινδυνεύσαμεν· ἀλλ' ἐπειδὴ σὺ μαθητὴς εἶ τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ,
δ ἐπέγνω σε ἡ θάλασσα ὅτι δίκαιος εἶ, καὶ ἡσίχασεν καὶ οὐκ ἐ-
πῆρεν τὰ κύματα αὐτῆς ἐπὶ τὸ πλοῖον. Τότε Ἀνδρέας ἔκραξεν
φωνῇ μεγάλῃ λέγων· Εὐλογή.. σε κύριε μου Ἰησοῦ Χριστέ, ὅτι
συνήντησα ἀνδρὶ δοξάζοντι τὸ ὄνομά σου.

10 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ· Εἰπέ μοι
10 μαθητὰ τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ, διὰ τί οἱ ἄπιστοι Ἰουδαῖοι οὐκ ἐ-
πίστευσαν αὐτῷ, λέγοντες ὅτι οὐκ ἔστιν θεὸς ἀλλ' ἄνθρωπος;
φανερώσον μοι μαθητὰ τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ· ἠκούσαμεν γὰρ
ὅτι ἐφανερώσεν τὴν θεότητα αὐτοῦ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Καὶ
ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν· Ἀληθῶς ἀδελφὲ ἐφανερώσεν ἡμῖν
15 ὅτι θεὸς ἐστίν. μὴ οὖν νομίσῃς ὅτι ἄνθρωπός ἐστιν· αὐτὸς γὰρ
ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα |
142 T τὰ .. αὐτοῖς. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Πῶς οὖν οὐκ ἐ-
πίστευσαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι; τάχα οὐκ ἐποίησεν σημεῖα ἐνώπιον
αὐτῶν; Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν· Οὐκ ἤκουσας τὰς δυνά-

¹ ἔστη *A* || τὸ πλ. *om B* || ὥσπερ *BΣ*: *cf* 75, 16 || [ὑπο]δεῖξον *A* || οὖν *om RM* || ἡμῖν *B* || ² σὴν *τ.* | *τ.* τῆς κυβερνήσεώς σου *R τ.* ταύτην *O τ. E*: *cf* 75, 15 || [ἀ]ποκριθεὶς *A om R(C)OMN(E)* || ³ Ἀ. | ὅτι *add Σ* || πολλά[κις] *A* || *τ. Θ.* | ἐν τῇ θαλάσῃ *BP(Ω) om RC*: *cf* 75, 17 || ⁴ ἐκινδυνεύσα[μεν] *A* || ⁵ ἐπ[έ]γνω[σε] ἡ *A* ἐπέγνωσεν ἡ *B(N)* || καὶ *om BMN* || ἡσ. | ἐδόξασέν σε (Θ) *om B(C)* || ο[ὐκ] ἐπ[ί]ρεν *A* || ⁶ α. τὰ κ. *B* || ἐν τῷ πλοῖῳ *BΣ om RP* || πλοιάριον *PO* || [ἀν]δρέας *A* ὁ ἄ. *R* || ἐφώνησεν *B(E)* ἀνεβόησεν *R(O)* ἐβόησεν *MN* ἀπεκρίνατο *P* εἶπεν (C) || ⁷ φωνὴν μεγάλην *A om Π* || εὐλογη[...]
A εὐλογῶ *BOE* εὐχαριστῶ *RC* εὐχαριστῶ καὶ εὐλογῶ *P* εὐλογῆσω *Tischendorf recte*: *cf c 33 f m* || σοι *RC* || μου *om RCΣ* || Ἰ. Χρ. *om RC* || ⁸ ἀνθρώπῳ *(RΩ)* τῷ *add BΠΩ* || δοξάζον[τι] *A* || τῷ ὀνόματί σου *A* σου τὸ ὄν. *BP(C)* σε *R* || ⁹ ἀπ. *om P(C)* || εἶπεν ὁ Ἰησ. *P* || λέγει (C) *Ω* || *τ. Ἀ.* | αὐτῷ (C) *Σ om (R)O* || τῷ ὦ *A*: *cf* 69, 5; 77, 8 *al* (*et* 78, 6; 12?) || ¹¹ ἀλλὰ *PMN om B* || ¹² μοι | οὖν *B (om C)* || μαθ-. Ἰ. *om (C)Ω*: *cf* 78, 3 || ¹³ ἐφανερώ[σεν] *A* || *τ. Θ. α.* | *τ. δύναμιν α. R* α. *τ. δύναμιν B τ. δύναμιν τὴν ἰδίαν Π τ. δόξαν α. Ω*: *cf* 70, 10 || αὐτοῦ *alt om B* || [καὶ] *A* || ¹⁴ ἀπ. *om C* ὁ *add OE* || εἶπεν | αὐτῷ *add RP* || ἀλληθῶς *A* καὶ *BΩ om RP* || ¹⁵ Θ. | ἀληθινός *add (Π)* || μὴ - ἐστίν *om (RC)OE* || νομ. οὖν *B* || οὖν *om PMN* || νομίσ[η]ς | *A (om C)* ἀδελφὲ *add BPMN* || ἄνθ. | θεὸς ἄνθ. *B*: *cf* 80, 4 || ¹⁶ οὐρ. | ἄνθρωπον *BRP(O)(N?) (om C)* || κ[αὶ] *τ. γ. A om BRP(C)O* || ¹⁶⁻¹⁷ κ. *τ. Θ.* - αὐτοῖς *om Φ* || ¹⁷ [..] *A* ἐν *Thilo recte* || ^{17-77,} ¹ καὶ - αὐτῶν *om C*

ABRDPOMNE ¹⁷ εἶπεν | αὐτῷ *add P(N)* || ¹⁷⁻¹⁹ πῶς - εἶπεν *om E* || ¹⁷ οὖν *om A* || ¹⁷⁻¹⁹ οὐκ [.....] οἱ Ἰουδαῖοι τα[χα] αὐτῶν | *A* || ¹⁸ οἱ | ἄπιστοι *add R*: *cf* 10 || τάχα | μὴ *R* ἄρα *O*: *cf* 73, 18 || ¹⁹ ἀπ. *om R* ὁ *add RD* || εἶπεν | αὐτῷ *add DPΣ*

μεις ὡς ἐποίησεν ἐνώπιον αὐτῶν; τυφλοὺς ἐποίησεν ἀναβλέψαι, χωλοὺς περιπατῆσαι, κωφοὺς ἀκοῦσαι, λεπροὺς ἐκαθέρισεν, ὕδωρ εἰς ὄλνον μετέβαλεν, καὶ λαβὼν πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας ἐποίησεν ὄχλον ἀνακλιθῆναι ἐν χόρτῳ, καὶ εὐλογήσας ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν· ἦσαν δὲ οἱ ἐσθιόντες πεντακισχίλιοι ἄνδρες καὶ 5 ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν τὰ περισσεύοντα αὐτοῖς δώδεκα κοφίνους κλασμάτων. καὶ μετὰ ταῦτα ἅντα οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ· Τάχα ταῦτα τὰ σημεῖα ἐποίησεν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ. 11 Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν· Ναὶ ἀδελφέ, ἐποίησεν καὶ ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων, οὐ μόνον ἐν φανερωῷ ἀλλὰ καὶ ἐν κρυπτῷ, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ποῖαί εἰσιν αἱ δυνάμεις ὡς ἐποίησεν ἐν τῷ κρυπτῷ; φανέρωσόν μοι αὐτάς.

¹ Matth 11, 5 || ² Io 2, 1—10 || ³ Matth 15, 14—21

76,¹⁰—77,¹ τ. δ. ἄς] πόσας δ. R σὺ ὅσας δ. P || 76,¹⁰ δυν.] ἀδελφὲ add O || ¹⁻² ἀναβλέψαι... περιπατῆσαι A || ¹ ἀν.] βλέπειν CS || ² περιπατεῖν Θ || κ. ἀκ. om B || ἀκούειν RΠΩ || ²⁻³ ἐκαθέρισεν? sic Tischendorf: idem P Vallette dispicere sibi uisus est ...οἷ]νον A || ² ἐκαθαρίσεν B καθαίρειν C καθαρίζειν E: cf 81, 4 || ³ εἰς om B || μετ.] ἐποίησεν BR || [ἰ]χθύας A || ⁴ ἐποι. - καὶ om Π || ὄχλον om R πολὺν add D || ἀναπεσεῖν Ω || εἰς χόρτον Σ ἐπὶ τοῦ χόρτου R om O || [εὐ]λογήσας A || ⁴⁻⁵ ἔδ. - ἐχορτ.] ἐχόρτασεν ὥστε καὶ τὸν χόρτον ἄρτους γενέσθαι καὶ φαγεῖν πεντακισχιλίους ἄνδρας καὶ χορτάσθῃναι BD(O) ἐχόρτασεν πεντακισχιλίους ἄνδρας (ἀ. π. R) RΣ ἔκλασεν καὶ ἔδ. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ κελεύσας ἀνακληθῆναι τοὺς ὄχλους ἐπὶ τοῦ χόρτου κ. ἐχ. ἀ. πεντ. P πεντακισχιλίους ἐχόρτασε C χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων add RΠ || ⁵ [πε]ντακισχιλιοι A || ⁶⁻⁷ κ. ἦσαν - κλασμ. om BDΩ || ⁶ ἦσαν] ἡ[ρ?]αιεν(?) A || τὸ περισσευθὲν R τὸ περισσεῦον C || περισσεύματα P || αὐτῶν Π τῶν R || ⁶⁻⁷ κλ. δ. κοφ. R || ⁷ κλα[σμά]των A om Π πλήρεις add RΠ || [καὶ ...π]άντα A || μ. - οὐκ] οὐδὲ οὕτως Π || μ. τ. om Ω || ἅντα om BRDΩ πάντα Tischendorf recte | αὐτόν A: cf 10; 76, 11; 18 || ⁸ ἀπ. om RC || τ. Ἀ.] αὐτῷ R(Π)Σ om BDO || ταῦτα om RE || ⁹ τὰ] ἃ R || ἐπ. σημ. R || σημ.] ἃ add DP οὐκ add BE || ἐ[π]οίησεν A || ἐνώπ. - οὐχὶ om B(M)E || τ. λ. κ.] αὐτῶν R αὐτῶν καὶ παντὸς τ. λ. N || λαοῦ] ἐποίησεν add P || καὶ om R || οὐχὶ] οὐκ ἐποίησεν RDPON (om M) || ⁹⁻¹⁰ ἐν. τ. ἀ. om R || ¹⁰ ἀρχιε[ρ]αίων A || κ. διὰ - αὐτῶν om DE || οὐκ om BRPO || ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ P ἐπανεστῆσαν ἐπ' αὐτόν ROMN || [καὶ] A || ἀποκρι[θ]εῖς A om RE ὁ add RDC || ¹¹ ἀν[δρ]εῖας A || εἶπεν] αὐτῷ add (RΣ) || ἀδ. om BRDΠOMN || καὶ om BRDCOMN(E) || ¹² [ἀρχιε]ραιων(?) A αὐτῶν add R || ἐν τῷ φ. OE φανερώς R: cf 14 || ἐγ-κρυπτῷ A ἐν τῷ κρ. RO: cf 14 || [ἐπίστε]υσαν A || ¹³ α.] εἰς αὐτόν BD (om CE) || ἀπ. δὲ] καὶ ἀπ. BDPOMN (om CE) καὶ (R) || εἶπεν (om E) αὐτῷ add POMN || πολ.] τίνες BRD(Π)OMN (om E) || ¹³⁻¹⁴ [εἰσιν αἱ] A || ¹⁴ ἐν κρ. C κρυπτῷς R: cf 12; 78, 9 || φανέρω[σον...αὐτάς] A om C

Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν· Ὁ ἄνθρωπε ὁ ἔχων τὸ πνεῦμα
τῆς ἐπερωτήσεως, τί με ἐκπειράζεις; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
143 T εἶπεν· Οὐκ ἐκπειράζω σε ταῦτα λέγων σοι μαθητὰ τοῦ λε|γομέ-
νου Ἰησοῦ, ἀλλὰ χαίρει ἡ ψυχὴ μου καὶ ἀγάλλεται, οὐ μόνον δὲ
5 ἡ ἐμὴ ἀλλὰ καὶ πᾶσα ψυχὴ ἡ ἀκούουσα τὰ θανατάσια τοῦ Ἰησοῦ.

Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν· Ὁ τέκνον, ὁ κύριος πλη-
ρώσει σου τὴν ψυχὴν πάσης χαρᾶς καὶ παντὸς ἀγαθοῦ, καθὼς
ἤτησάς μοι νῦν ἀπαγγ... σοι τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησεν ὁ κύριος
12 ἡμῶν ἐν τῷ κρυπτῷ. 12 ἐγένετο πορευομένων ἡμῶν τῶν δώ-
10 δεκα μαθητῶν μετὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰς ἱερὸν τῶν ἔθνων, ἵνα
γνωρίσῃ ἡμῖν τὴν ἄγνοιαν τοῦ διαβόλου, καὶ θεασάμενοι ἡμᾶς
οἱ ἀρχιερεῖς ἀκολουθοῦντας τῷ Ἰησοῦ εἶπον ἡμῖν· Ὁ ταλαίπω-
ροι, πῶς περιπατεῖτε μετὰ τοῦ λέγοντος ὅτι Υἱὸς εἰμι τοῦ
Θεοῦ; Μὴ ἔχει νιδὸν ὁ Θεός; τίς ἐξ ὑμῶν εἶδεν τὸν Θεὸν ὁμι-
15 λήσαντα γυναικὶ πώποτε; μὴ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ τοῦ
τέκτονος καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μαριάμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰά-
κωβος καὶ Σίμων; Ἡμεῖς δὲ ἀκούσαντες τῶν ῥημάτων τούτων,

¹⁵ Matth 13, 55

¹ κ. - εἰ.] καὶ λέγει ἀνδ. C || ἀπ.] ὁ add RD || εἶπεν] αὐτῷ add P || ||| ω
ἀ[νθρωπε δ] A || ² ἐρωτήσεως RC || τ[ι] τί ὅτι P ἕως πότε RDΩ om B || ἔκπ. με
DΩ ἐκπειράσας με B ἔκπ. ἡμᾶς P || πειράζεις RC || [καὶ] A || ἀπ. om (C) O ||
³ οὐ RCE || ἐκπειράζων P(Ω) πειράζων C πειράζων RE || σε om RE || λέ[γω]ν A
λέγω RDPOMN (om C) || σοι om Φ || ³⁻⁴ μαθ. τ. λ. Ἱ. om Ω: cf 76, 12 || ³ λεγ.
om DC || ⁴ [μο]ν A || ἀγαλλῖα BD ἀγαλλῖαται RPΩ (om C) || δὲ om BD(C:Ω:
cf 67, 11 || ⁵ ἡ ἐ.] ἐγὼ BRDΩ ἐμοῦ P (om C) || πᾶ[σα] A || ἡ om RPOMN(E) ||
[ἀκο]ύουσα(?) A || τ. Ἱ. τ. Θεοῦ RD αὐτοῦ BE || ⁶ ἀπ. om RO ὁ add
DPOE || [ἀν]δρέας εἶπεν ω] A || εἶπεν αὐτῷ ἀνδ. R || πληρῶσαι MN:
cf 67, 19; 72, 9 || ⁷ τ. καρδίαν σου DΠ σ. τ. ἐπιθυμίαν R σε Ω ||
[π]άσης A || ἀγ.] ἔργον ἀγ. BO ἀγ. ἔργον DPΣ (om RC) || ⁸ ἤτισας μοι
[...]ν ἀπαγγ[...]|εμεία θ A || ᾗτ. με] ἔπεισάς με BDP ἐλπίζομεν R ἐπίστα-
μαι OMN ἐπιστεῦσασμεν E (om C) || νῦν om (C) OE ἵνα add B οὐν add RP ||
ἀναγγεῖλω BO ἀναγγεῖλῶ RPMN ἀναγγέλλω (D)E (om C): scr ἀπαγγεῖλαι
(quod ex A dedit Tischendorf: ego ei P Vallette ω potius quam αι dispi-
cere nobis uidebatur)? || ἄπερ BΣ (om C) || ⁹⁻¹⁰ ὁ κ. ἡμ. om R Ἰησοῦς
χριστὸς add DPΣ || ⁹ τ[ῷ] A om Σ: cf 77, 12 || [ἐγένετο] A ἐν μᾶ τῶν
ἡμερῶν ἐγ. Π δὲ add B γὰρ add DΩ: cf c 18 f m || ἡμ. om RD || ¹⁰ κυρ. ἡ.]
Ἰησοῦ C || ἡμ. om O(MN) Ἰησοῦ χριστοῦ add RDE || εἰς] τὸ add RDΠ;Σ ||
[ἐ]ρωῶν A || ¹¹ τ. ἀγνωσίαν R τ. ἀνάγνωσιν Σ τὰς ἐνθυμήσεις καὶ πράξεις P
(om C) || καὶ om (C)Ω: cf c 22 f e O; 23 f e; 33 e || ἡμ. om R(C) ||
¹² τὸν Ἰησοῦ B αὐτῷ MN ἀποκριθέντες add BDPOMN || εἶπαν BP || ἡμ.
om Ω || ταλ.] ἄνθρωποι add R || ¹³ μετ' αὐτοῦ τοῦ (om E) DE αὐτῷ (C) ||
τοῦ] τοῦτον B τοῦτον τοῦ P || ¹⁴ ὁμιλῶντα A || ¹⁵ γυν.] μετὰ γυναικὸς BDP
γεννηθεὶς ἐκ γυναικὸς R || ὁ om CN || ¹⁶ τέκτ.] οὐ add R || μα[ρι]άμ A
μαρία BΠΩ || ¹⁷ ἡμ. δὲ] καὶ ἡμ. CΩ ἡμ. οὐν R || τὰ ῥήματα R om Π ||
αὐτῶν R(OE ταῦτα C

μετεστράφησαν αἱ καρδίαι ἡμῶν εἰς ἀσθένειαν. γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέκλιναν αἱ καρδίαι ἡμῶν, παραλαβὼν ἡμᾶς εἰς ἔρημον τόπον ἐποίησεν μεγάλα σημεῖα ἐνώπιον ἡμῶν καὶ ὑπέδειξεν ἡμῖν τὴν θεότητα αὐτοῦ πᾶσαν. ἡμεῖς δὲ εἵπαμεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν λέγοντες ὅτι Ἐλθατε καὶ ὑμεῖς καὶ θεάσασθε· ἰδοὺ ὁ γὰρ ἡμᾶς ἔπεισεν.

13 Καὶ ἐλθόντες οἱ ἀρχιερεῖς σὺν ἡμῖν καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ ἱερὸν τῶν ἑθνῶν, ὑπέδειξεν ἡμῖν ὁ Ἰησοῦς τὸν | τύπον τοῦ οὐρανοῦ, ἵνα γνῶμεν ὅτι ἀληθῆ ἔστιν ἡ οὐ. καὶ εἰσῆλθον μεθ' ἡμῶν τριάκοντα ἄνδρες τοῦ λαοῦ καὶ τέσσαρες ἀρχιερεῖς. 10 καὶ θεασάμενος ὁ Ἰησοῦς ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων τοῦ ναοῦ εἶδεν γλυφὰς σφίγγας δύο, μίαν ἐκ δεξιῶν καὶ μίαν ἐξ εὐωνύμων. καὶ στραφείς ὁ Ἰησοῦς πρὸς ἡμᾶς εἶπεν· θεωρήσατε τὸν τύπον τοῦ οὐρανοῦ· ταῦτα γὰρ ὁμοίαι εἰσιν τοῦ χερουβὶμ καὶ τοῦ σεραφίμ τῶν ἐν οὐρανῷ. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐμβλέψας τῇ ἐκ δεξιῶν 15

144 T

¹ cf Matth 17, 1 ss ?

¹ μετεστράφη RD ἐστράφησαν B μετεστρέψαμεν Ω || ἡμ. αἱ κ. B ἡμ. ἡ καρδία R || ἡ καρδία D τὰς καρδίας Ω || εἰς ἀπιστίαν BRΩ om DΠ || ¹⁻² γνοὺς - ἡμῶν om (Θ) || ¹ γν. δὲ] καὶ γν. B || ² [ὅ]τι A || παρ.] δὲ add PΩ οὖν add D || η[μ]α[σ] A (in quo desunt q s usque ad 15) ὁ κύριος add P ὁ Ἰησοῦς add D

BRDPCOMNE ³ τόπον] ἐκεῖ add R || σ. μεγ. R || ἐνεδείξατο Π ἐδείξεν Ω: cf 8 || ⁴ π. τ. θ. α. R || πᾶσαν om CΩ || εἵπομεν Ω || τοὺς ἀρχιερεῖς R || ⁵ λέγ. om RCO || ὅτι om ΠO || ⁵⁻⁶ ἔλθ. - ἐπ.] ἡμεῖς ἐπίσθημεν δεῦτε οὖν θεάσασθαι R om C || ⁵ ἔλθετε PMN || ὑμ.] μεθ' ἡμῶν add O: cf 10 || καὶ θ.] θ. DMN || ⁷ οἱ - εἰς. om D || ἡμῖν] ἐπορεύθησαν add B || καὶ om ΠΩ || εἰς.] ἐλθόντος τοῦ κυρίου R εἰσῆλθωμεν O εἰσῆλθον Σ om Π || ⁸ τ. ἐθν. om RCE καὶ add Ω || ἐδείξεν R: cf 3 || ⁸⁻⁹ ὁ ἱερ. τοὺς οὐρανοὺς ἡμ. D || ⁹ ὁ Ἰ. om R || ⁹⁻⁹ τ. τ. ο. ο.] τὸ ἐκτύπωμα τοῦ ναοῦ Π (cf 80, 1) τὸν οὐρανὸν B om Ω: cf 13 || ⁹ ἵνα - οὐ om C || γν.] καὶ ἡμεῖς add P || ὅτι - οὐ] τὴν ἀλήθειαν OE || ὅτι om R εἰ Thilo fort recte: cf 80, 4 || ἀλήθεια RDPMN || ἡ οὐ] οὐ D || ἡ] εἰ R || καὶ εἰς.] εἰς. δὲ R || εἰσῆλθον P ἦσαν C || ¹⁰ ἱερεῖς R καὶ εὐθὺς εἰσῆλθαμεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἱεροῦ add D || ¹¹ κ. θ. - δεξ. om MN || κ. θ. om E || ¹¹⁻¹³ θε. - στρ. om C || ¹¹⁻¹² θε. - γλ.] ἶδεν ὁ κύριος D || ¹¹ θε. - ναοῦ] εἰσελθόντων ἡμῶν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἱεροῦ R || θε. - εὐ.] εἰσελθόντες ἔνδον O || ἐκ - ναοῦ om E || ¹¹⁻¹² τοῦ ν. - εὐων. om P || ¹² ἶδον O || γλυπταῖς E om R γλυπτὰς Thilo || σφ. δ. om E || μλ. ἐκ - εὐ. om O || δεξ.] τοῦ ναοῦ add R(D) || ¹³ ἐπιστραφεῖς DPMN || πρ ἡ. ὁ ἱερ. MN || ὁ Ἰ. om PE || ¹⁴ οὐρ.] σταυροῦ B ναοῦ DΠ: cf 9 || ¹⁴⁻¹⁵ ταῦτα - οὐρ. om R || ¹⁴ ἔστιν D(Π) || τοῖς P τῶν DΩ || τοῖς P τῶν DΩ om C || σερ.] καὶ add MN || ¹⁵ ἐν] τῷ add DPONE || οὐρ.] καὶ ἰδοὺ καθ' ὁμοιότητα τῶν οὐρανῶν ἐποίησαν οἱ ἄνθρωποι add D || τότε δ] ὁ δὲ D || ὁ Ἰ. om R || ^{15-80,1} τῇ - αὐτῇ] ἐκ δεξ. τοῦ ναοῦ εἰ. τῇ σφ. D τῇ τοῦ ναοῦ σφ. εἰ. τῇ ἐκ δεξ. Σ || ¹⁵ τῇ om B || ἐκ δ.] ἐξ εὐωνύμω R

οὕσῃ σφιγγί εἶπεν αὐτῇ· Σοὶ λέγω τῷ ἐκτυπώματι τῷ ἐν τῇ οὐρανῷ, ὃ ἐγλυψαν τεχνιτῶν χεῖρες, ἀποκολλήθητι ἐκ τοῦ τόπου σου καὶ ἐλθὲ κάτω, καὶ ἀποκριθῇ καὶ ἐλεῖξον τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὑπόδειξον αὐτοῖς εἰ ἐγὼ θεὸς εἰμι ἢ ἄνθρωπος.

- 5 14 Καὶ εὐθὺς ἀνεπήδησεν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἡ σφίγξ καὶ ἀναλαβοῦσα ἀνθρωπίνην φωνὴν εἶπεν· Ὁ μωροὶ υἱοὶ Ἰσραήλ, οἷς οὐκ ἠρέεσθη μόνον ἡ τύφλωσις τῆς καρδίας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἑτέρους θέλουσιν τυφλῶσαι ὥς καὶ αὐτοί, λέγοντες τὸν θεὸν εἶναι ἄνθρωπον· οὗτός ἐστιν ὁ ἐξ ἀρχῆς τὸν ἄνθρωπον πλάσας
- 10 καὶ δοὺς τὴν πνοὴν αὐτοῦ ἐν πᾶσιν, ὁ κινήσας πάντα τὰ ἀκίνητα· οὗτός ἐστιν ὁ καλέσας τὸν Ἀβραάμ, ὁ ἀγαπήσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰσαάκ, ὁ ἐπιστρέψας τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ Ἰακώβ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν, οὗτός ἐστιν ὁ ἐτοιμάζων μεγάλα ἀγαθὰ τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ
- 15 καὶ ἐτοιμάζων κόλασιν τοῖς μὴ πιστεύουσιν αὐτῷ. μὴ πρόσσχητέ μοι ὅτι ἐγὼ εἰμι ψήφρινον εἰδωλον· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι

ABRDPCOMNE ¹ οὕσῃ σφήγγῃ (redit A) | οὐ ἦν ἡ σφίγξ B τοῦ ναοῦ τῇ οὕσῃ ἐκτυπώσει P || οὕσῃ om RO || [αὐτῇ...ἐκτ]υπώματι A || αὐτῇ om Π || ¹⁻² τῷ ἐκτ. - οὐρ. om R || ¹ τὸ BDCO om E || ἐκτύωμα BDCOE || ¹⁻² τ. ἐν τ. ο.] τοῦ οὐρανοῦ D || ¹ τῷ ἐν] τῶν P τοῦ ἐν Thilo recte ut uid || ¹⁻² τ. οὐρ.] οὐρ. B τ. ναῶ Π: cf 79, 9 || ² δ - χ. om C || δν B ἦν R om (C)E || ἐγλυψα[ν....] ἀποκαλλήθητι(?) A || χ. τεχ. D αἱ χ. τοῦ τεχνίτου R χ. ἀνθρώπων P(Ω) || ἐκ] ἀπὸ B)Σ om O || ³ καὶ ἐ. x. ἀπ. om A || ἀπ.] ἀλλῃσιν P (om C) || ἐλεῖξον τοὺς ἀρχιερεῖς A || ¹ ἀπόδειξον Σ || αὐτ[οῖς] A || εἰ] η A τί O ὅτι RΣ: cf 79, 9 || 9. ἐγὼ C || ⁴⁻⁵ θε[ός εἰμι] καὶ εὐθὺς A || ⁴ εἰμι (δ add DPΣ) 9. R)DPΩ || ἡ ἄ. καὶ ἄ. R ὑμῶν Σ: del? cf 76, 15 || ⁵ εὐθὺς BRDPΩ: cf c 15 f e bis; al || ἐνεπήδησεν A ἀπεπήδησεν ΠO ἀνέστη R ἐν add RE || τῇ - σφ.] ἡ σφίγγα αὐτῇ τῇ ὡ. D ἡ ἐκτύποις ἐν ἐκ. τῇ ὡ. (ἐν - ὡ. om C) Π || ἐκ. τῇ ὡ. BR αὐτῇ τῇ ὡ. O || σφ[ίγξ] (? cf 1; c 15 f m) | A || ⁵⁻⁶ ἀνθρωπίνῃ φωνῇ ἀν. D || ⁶ ἀνθρωπίνῃ φωνῇ A φ. ἀνθ. BR O φ. ἀνθρώπων Π: cf Ph c 97 || οἷς om RΠΩ || ⁷ ἠρέεσθη A || μόνον] ὑμῖν O om CE || ὑμῶν RΠΩ || ⁷⁻⁸ θέλ. (θέλετε Ω) x. ἐτ. RΩ || ⁸ ἐτ.] ἄλλους B || θέλετε P βούλεσθε C || ὡς x. α.] καὶ ἑαυτοὺς μὲν D om RC O || ὡς] ὥσται A || ⁸⁻⁹ λέγ. - ἀκ. om C || ⁸ λέγουσιν P λέγετε (Σ) || τὸν om D || ⁹ οὐτ. ἐ. om BRDPΣ: cf 11; 13 || ὁ πλ. τ. ἄ. ἐξ ἄ. (DΩ) τὸν ποιήσαντα αὐτοὺς ἐξ ἄ. P καὶ αὐτοὺς ἐπλάσεν τ. ἄ. ἐξ ἄ. R || ⁹⁻¹⁰ τὸν ἄ. πλ. x. om A: cf c 15 f m || ¹⁰ δόντα P ἔδωκεν R || αὐτῷ B αὐτοῖς P ἑαυτοῦ R || ἐν π. om Σ || ἐμ A om RD || πᾶσαν D || ¹¹ οὐτ. ἐ. om Σ: cf 9 || καλ.] λαλήσας BRDP O (cf c 15 f i) πλάσας Σ μετὰ add RC: cf c 15 || τῷ D O τοῦ R om Π || Ἀβ.] οὗτός ἐστιν add B: cf 9 || δ] καὶ DΠ || ¹¹⁻¹² ἰσ. τ. νί. α. B τὸν ἀγαπητὸν α. νί. τὸν ἰσ. P(Ω) || ¹² νί. α. om R(C) τὸν ἀγαπητὸν add D || ¹²⁻¹³ ὁ ἐπ. - γῆν α. om BE || ¹² ἀγ. α. om (Θ) || ¹³ καὶ] τῶν add DP || ¹⁴ ἀγ.] θανμάσια DΩ || αὐτὸν A αὐτοῦ ME || ¹⁵ καὶ - αὐτῷ om AR || κολάσεις POMN || εἰς αὐτὸν D || ^{15-81, 13} μὴ πρ. - εἰσιώπ. om C || ¹⁵ πρόσσχηται A προσέχετε BRDΩ πρόσσελεγγετέ P || ¹⁰ με BP om R || ἄψυχον εἶδ. εἰμι R || ψηλαφητὸν B ψηφίον DNE

καλλιονά εἰσιν τὰ ἱερὰ τῆς συναγωγῆς ὑμῶν. ἡμεῖς γὰρ ὄντες
λίθοι, ὄνομα μόνον ἔδωκαν ἡμῖν οἱ ἱερεῖς | ὅτι Θεός. καὶ αὐτοὶ
οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ ἱερῷ καθαρίζουσιν ἑαυτοὺς φο-
βοῦμενοι τοὺς δαίμονας· ἐὰν γὰρ συνέλθωσιν γυναιξίν, καθαρί-
ζουσιν ἑαυτοὺς ἡμέρας ἑπτὰ διὰ τὸν φόβον τοῦ μὴ εἰσελθεῖν 5
αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερὸν δι' ἡμᾶς, διὰ τὸ ὄνομα ὃ ἔδωκαν ἡμῖν ὅτι
Θεός. ὑμεῖς δὲ ἐὰν πορνεύσητε, αἵρετε τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ
εἰσέρχεσθε εἰς τὴν συναγωγὴν τοῦ Θεοῦ καὶ καθίζετε καὶ ἀνα-
γινώσκετε καὶ οὐκ ἐλάβεισθε τοὺς λόγους τοὺς ἐνδόξους τοῦ
Θεοῦ. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι τὰ ἱερὰ καταργήσουσιν τὰς συν- 10
αγωγὰς ὑμῶν, ὥς καὶ γενέσθαι ἐκκλησίας τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ
αὐτοῦ.

Ταῦτα εἰπούσης τῆς σφιγγὸς ἐσιώπησεν. 15 καὶ ἡμεῖς
εἶπαμεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ὅτι ἄξιόι εἰσιν πιστεῖσθῆναι, Ὅτι τὴν
ἀλήθειαν εἶπαν ὑμῖν καὶ οἱ λίθοι, καὶ κατήσχυναν ὑμᾶς. Καὶ 15
ἀποκριθέντες οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων εἶπον· Θεωρήσατε καὶ
μάθετε ὅτι ὁ λίθος οὗτος ἐν μαγείᾳ λαλεῖ· μὴ νομίσητε ὅτι

¹ κάλλιον (Φ) || ἔστιν P(Ω) (cf 10) εἰμι R ὑμῶν (l ἡμῶν) add P ||
ὑμ.] ἡμῶν B || ¹⁻² λ. ὄντες RE || ² λίθ.] οἱ add B || ἡμ. om RDP(Σ) ||
οἱ om ARO(Σ) || ἱερ. om RO(Σ) || ²⁻³ ὅτι - ἱερεῖς om B || ²⁻⁷ κ. α. - Θεός om O ||
³ κ. α.] α. γὰρ DPE κ. R || ³ οἱ utrumque om A || τὸ ἱερὸν B || αὐτοὺς BD ||
⁵⁻⁶ μὴ ε. α.] μὴ ε. P καὶ οὕτως εἰσέρχονται RMN (om E) || ⁶ ἐν τῷ ἱερῷ R ||
⁶⁻¹⁰ δι' - θ. om E || ⁶ ὑμᾶς B καὶ add R || ἔδωκεν AR: cf 2 || ⁶⁻⁷ ὅτι θ. om R || ⁷ πορνεύσετε B πορνεύητε P πορνεύετε D (om R) || ⁸ τ. θ. om Φ ||
καθίζοιτα A καθίζεσθε (D)(MN) καθεσθέντες P καθαρίζετε B: cf 10
(om R) || ⁹ ἐνβλαβησθαὶ A || ^{9-82,4} λόγους(?) [τοὺς . . . ἔχει] γὰρ A

BRDPCOMNE ⁹⁻¹⁰ τ. θ. τ. ἐνδ. P τοῦ ἐνδόξου θ. RMN τ. θ. D ||
¹⁰ ἱερὰ] ὑμῶν (l ἡμῶν) O: cf 1 || καταργήσωσι l καταργοῦσιν D κατα-
λύσει R καθαρίζουσιν B: cf 8 (om CE) || ¹¹⁻¹² ὡς - αὐτοῦ om M || ¹¹ δς B
ὥστε (Θ) || καὶ om RPONE || γεν.] αὐτὰ add R || ἔ.] τοῦ ὀνόματος add
DO εἰς ὄνομα add NE) || ¹¹⁻¹² τ. μ. νλ. α.] θεοῦ R || ¹² αὐτοῦ] τοῦ θεοῦ
DPONE || ¹³ εἰποῦσα ἡ σφιγξ RO: cf 71, 14 || σφιγγκς E (cf 80, 1) ἐκτυπώ-
σεως Π || ¹³⁻¹⁴ εἰπόμεν ἡμ. RC || ¹³ ἡμ. om Σ || ¹⁴ εἰπομεν (P)Σ || ὅτι om C νῦν
add Π || ἄξιόν Π ἄξιός O || ἔστιν (Π)O τοῦ add RDΠΣ || πιστεῖν R πι-
στεῖσαι DΠ (recte?? ipse frustra quiescit) ὑμᾶς add C || ὅτι om R ||
¹¹⁻¹⁵ τ ἀλ. κ οἱ λ. εἰ. ἡμῖν P || τ. ἀλ. - κατ.] κ. οἱ λ. ἔλεγχον C || ¹⁵ εἶπαμεν B
εἶπομεν Σ εἶπεν DO || ἡμῖν O ὑμεῖς (l ἡμεῖς) B qui hoc loco deficit: cf 84, 9
RDPCOMNE ¹⁵ καὶ om R || ὁ λίθος O || καὶ] καὶ οὐ R om DΩ || κατα-
σχίνουσιν D κατασχίνει O || ὑμ.] τοὺς Ἰουδαίους P || ¹⁶ ἀρχ. τ. om C || τ.
I. om Ω || Ἰουδαῖοι C || εἶπαν DP ἡμῖν add DP(Ω) || ¹⁶⁻¹⁷ θε. - μ. ὅτι om C
θεωρεῖτε RP || ¹⁷ μ.] ἴδετε D || ἐν μ. οἱ λίθοι οὗτοι λαλοῦσι C || οὗτος
om D || ἐν μ. λ.] τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκεν R καὶ add CO || ^{17-82,1} μὴ -
γὰρ] οὐκ R || ¹⁷ νομ.] γὰρ add DΣ ὑμεῖς add PMN ὑμῖν add D || ὅτι] οὗτος
ὁ add P ||

- Θεός ἐστιν. εἰ γὰρ ἐδοκιμάσατε ὅτι ἐλάλησεν ὑμῖν, ἐγινώσκετε
 ἂν ἤκούσατε γὰρ τοῦ λόγου λέγοντος ὅτι οὗτος ἐστιν ὁ καλῆσας
 μετὰ τοῦ Ἀβραάμ. οὗτος ποῦ εὔρεν τὸν Ἀβραάμ ἢ εἶδεν αὐτόν;
 ἔχει γὰρ Ἀβραάμ τελευτήσας ἔτη οὐκ ὀλίγα οὗτος ἐγεννήθη·
 5 καὶ ποῦ οὗτος ἐπίσταται τὸν Ἀβραάμ; Καὶ ἐπιστρέψας πάλιν
 ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν σφίγγα εἶπεν αὐτῇ· Διὰ τί οὗτοι ἀπιστοῦσιν
 ὅτι ἐλάλησα μετὰ τοῦ Ἀβραάμ; ἀλλὰ ἄπελθε καὶ πορευθήτι
 εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναανίων καὶ ἄπελθε εἰς τὸ σπήλαιον τὸ δι-
 πλοῦν εἰς τὸν ἀγρὸν Μαμβρῇ, ὅπου ἐστὶν τὸ σῶμα τοῦ Ἀβραάμ,
 10 καὶ φώνησον ἔξω τοῦ μνημείου λέγουσα· Ἀβραάμ, Ἀβραάμ, οὗ
 τὸ σῶμα ἐν τῷ μνημείῳ, ἡ δὲ ψυχὴ ἐν τῷ παραδείσῳ, τάδε
 λέγει ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον ἀπ' ἀρχῆς, ὁ ποιήσας σε φίλον
 ἑαυτοῦ· Ἀνάστηθι ἅμα τῷ νύμφῳ σου Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, | καὶ ἔλ-
 θατε εἰς τὰ ἱερὰ τῶν Ἰεβουσαίων, ἵνα ἐλέγξωμεν τοὺς ἀρχιερεῖς,
 15 ὅπως γινώσιν ὅτι ἐπίσταμαι σὲ καὶ σὺ ἐμέ. Καὶ ὡς ἤκουσεν
 τοὺς λόγους τούτους ἡ σφίγξ εὐθὺς περιεπάτησεν ἔμπροσθεν
¹ cf gen 23, 9; 17; 25, 10

¹ 9. ε.] οὕτως ἐστὶν καθὼς λέγει Ὁ οὗτός ἐστιν ὁ καλῆσας τῷ ἀβραάμ Σ ||
 ο τι ἐλ. ὑμ. | τὰ λεχθέντα ἐπὶ τοῦ λόγου Π || τί Ο (cf 88, 3) ὁ λόγος add R ||
 ἐλάλει ἡμῖν R ὁ λόγος add D ἡ σφίγξ add O || γινώτε R γινώσκειται D ||
² ἂν] οὖν R γὰρ D τὴν πλάνην αὐτοῦ Π ἀφ' ἡμῶν add E || ²⁻³ ἡκ. - τοῦ
 Α. om C || ² τ. λ. λέγ. ἂ ἡκ. D || ἡκ. γ. om R || ἠκούσαμεν P || ὅτι om
 ROE || ³ μ. τ. Α] τῷ ἂ. Ω: cf 7; 80, 11 || οὗτ. - αὐτόν] ||||| M om ONE ||
 οὗτ. - Α. om D || ποῦ γὰρ εὔρεν οὗτος C || ³⁻⁴ ἡ - Α. om R || ³ ἡ] πῶς add Π ||
 οἶδεν P καθίδεν D || ⁴ ἔ. γ. Α. om E || ἔχει] ὁ C || γὰρ om ON ὁ add PO redit A
 ARDP COMNE ⁴ ἀβραάμ τ[..... οὗ]τος Α || τελ. - ὀλ. om C || τελ.
 om D ||] πρὸ τοῦ DPΩ πρὶν Tischendorf probabiler || αὐτόν Π || γεννη-
 θῆναι DPΩ ἔτι πλεονα ἀπέθανεν add C || ⁵ καὶ om D || πόθεν Ο πῶς MN ||
 οὕτως [.....] καὶ Α || τ. Α] αὐτόν C || κ. ἐπ] ἐπ. δὲ C || ἐπιστραφεὶς ΠO
 στραφεὶς R: cf 83, 12; 115, 11; 116, 5 || πάλιν om Α || ⁶ σφίγγα] Α ἐκτύ-
 πωσιν Π || εἰπ[εν ... ο]ἱ τοῖ Α || δι' ὅτι DO || ⁷ ἐλάλει D λελάληκα C || ἀβραάμ
 ἂ]λλὰ Α || ἀλλὰ om RDCOMN || ἄπ. κ. πορ.] ἄπ. RDP πορ. Ω || ⁸ [τῶν
 χανα[ν]αίων Α || ⁹ μαμβρὶ AD μαμβρὶν P μαμβρῇ C(E) || τὸ σ. τοῦ om R:
 cf 11 || [τ]οῦ Α || ¹⁰ ἔξωθεν Π (om D): cf 83, 2; 84, 10; 15 || μνήματος MN:
 cf 83, 2 σπηλαίον Π (om DE) || λέγου[σα] Α om C(D) || ¹¹ μνη[μει]ο[ν]...
 ψυχὴ Α || ἡ δὲ ψ. δὲ R καὶ ἡ ψ. Ω || ¹² πλ.] ποιήσας R: cf 80, 9 || [τὸν]
 Α || ἂν9.] ἐτι add P || ἀπ'] ἐξ ΠΩ: cf 80, 9 || ὁ καλέσας Π (cf 80, 11?)
 ἐποίησά DΩ || ¹³ ἑαυτῷ Ω || ἀνάστα RΩ (cf 68, 14) om Α καὶ ἔξελεθε add
 RD || ἅμα] σὺ καὶ Θ || τῷ - Ἰσ. καὶ om Ω || Ἰσαὰκ ὁ νιός σου R || ὁ νιός Π
 νιοῦ D || κ. Ι. om R || Ἰακ.] Ιακ. ὁ νιός τοῦ νιοῦ σου D οἱ νιοὶ (ὁ νιός Π)
 τοῦ νιοῦ σου Ιακ. Π(Ω) || καὶ om Α || ἔλθετε ΠΜΝ || ¹⁴ ἱερὰ] γ P τρία
 ἱερὰ DO ἱερὰ τὰ τρία MN (om C) || ἐλέγξῃται R ἐλέγξομαι D || ἐλέγξετε C ||
 ἱερεῖς Π || ¹⁵ ἵνα RD || [γνώ]σιν Α γνώσωσιν MN: cf 68, 10 || ¹⁶ τοῦτ.] παρὰ
 τοῦ ἰησοῦ add R || σφίξ ΑΜ ἐκτύπωσης (Π) || εὐθὺς ΠΩ om R: cf 80, 5 ||
 ἔμπροσθεν Α om R

πάντων ἡμῶν καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων εἰς τὸν
 ἄγρον Μαμβορῆ, καὶ ἐφώνησεν ἕξω τοῦ μνημείου καθὼς ἐνετεί-
 λατο αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς. καὶ εὐθὺς ἐξῆλθον οἱ δώδεκα πατριάρχαι
 ζῶντες ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἀποκριθέντες εἶπαν πρὸς αὐτήν·
 Ἐπὶ τίνα ἡμῶν ἀπεστάλης; Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ σφίγξ εἶπεν·
 Ἀπεστάλην ἐπὶ τοὺς τρεῖς πατριάρχας εἰς μαρτύριον· ὑμεῖς δὲ
 εἰσέλθατε καὶ ἀναπαύεσθε ἕως τοῦ καιροῦ τῆς ἀναστάσεως. Καὶ
 ἀκούσαντες εἰσῆλθον ἐν τῷ μνημείῳ καὶ ἐκοιμήθησαν. καὶ ἐπο-
 ρεύθησαν οἱ τρεῖς πατριάρχαι ἅμα τῇ σφίγγι καὶ ἦλθον πρὸς
 τὸν Ἰησοῦν καὶ ἠλεγξαν τοὺς ἀρχιερεῖς. τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
 τοῖς πατριάρχαις· Ἀπέλθατε εἰς τοὺς τόπους ὑμῶν· Καὶ εὐθέως
 ἀπῆλθον. καὶ ἐπιστραφεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τὴν σφίγγα·
 Ἀνέλθε εἰς τὸν τόπον σου· Καὶ εὐθέως ἀνῆλθεν καὶ ἔστη εἰς
 τὸν τόπον αὐτῆς. καὶ ταῦτα θεασάμενοι οἱ ἀρχιερεῖς οὐκ ἐπί-
 στευσαν αὐτῷ. καὶ ἄλλα πολλὰ μυστήρια ὑπέδειξεν ἡμῖν, ἅπερ
 ἐὰν διηγῶμαι σοι ἀδελφέ, οὐ δυνήσῃ αὐτὰ ὑπενεγκεῖν. Καὶ
 ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Δύναμαι ὑπενεγκεῖν· φρόνιμος
 γὰρ ἀκούων λόγους χρηστοὺς εὐφραίνεται τῇ καρδίᾳ· διεστραμ-

¹⁷ cf prou 10, 8?? Sirach 21, 15?

¹ πάντων om RΠO || ἡμῶν om RΣ || ² μαμβορῆ AD μαμβορὶν P (om C) ||
 καὶ] ἐλθοῦσα εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν add R: cf 82, 8 || ἕξωθεν DP:
 cf 82, 10 || μνημάτος MN: cf 4; 8; 82, 11 || καθὰ D ἐλάλησεν καὶ add D ||
³ Ἰ. θεός D || εὐθέως RΠONE om M: cf 80, 5 || ⁴ ἐκ τ. μν. ζ. RΩ || ζ.
 om D || μνημάτος Π: cf 2 || ἀπο[κριθ]έντες A ἀπεκρίθησαν R om Ω || εἶπον
 DCS om R || ⁵ ἀποκηρυθούσα A || ἡ σφ. om P(C)Ω || σφῆξ A || εἶπεν || πρὸς
 αὐτοὺς add Ω: cf 68, 14 || ⁶ ἐπὶ || πρὸς ΠΣ: cf 5 || τρεῖς om A: cf 3; 9 ||
 μαρτυρίαν OMN (om R) || ⁶⁻⁸ ὑμ. - ἐκοιμ. om Ω || ⁶⁻⁷ ὑμ. - καὶ || νῦν οὖν
 ὑμ. ἀπελθόντες R || ⁷ εἰσέλθετε Π || κ. ἀν. om D || ἀν.] καθεύδετε Π || ⁷⁻⁸ ἕως -
 ἐκοιμ. om R || ⁸ ἐν] εἰς AD || τὸ μνημεῖον D || ⁸⁻⁹ καὶ ἀναστάντες οἱ τρ. π.
 ἐπορ. P || ⁹ πατρ. om R || σφίγγη ARO ἐκτυπώσει P (om C) || ¹⁰ post I. deficit A
 RDPCOMNE ¹⁰⁻¹² τότε - ἀπῆλθον om Ω || ¹⁰⁻¹¹ τότε - πατρ.] καὶ
 ε. αὐτοῖς ὁ ἱσθ. C || ¹⁰ ὁ Ἰ. om D || ¹¹ ἀπέλθετέ C || ¹¹⁻¹² κ. ε. ἀπ.
 om D || ¹¹ ε. om C: scr εὐθὺς? cf 80, 5 || ¹² ἀπῆλθεν (-αν etiam 3; 8; 9) P
 ἀνεχώρησαν R || κ. ἐπ. - εἶπεν] εἶπεν δὲ καὶ C || στραφεὶς R: cf 82, 5 || ὁ Ἰ.
 om RDP || πρ. τ. σφ. ε. R || π. τ. σφ.] τῇ σφίγγι Ω: cf 68, 14 || σφ.] ἐκτύ-
 πωσαν Π || ¹³ ἀπῆλθε R || scr εὐθὺς? cf 80, 5 || ἀπῆλθεν R || ἔστη ἐκάθησεν
 RD ἐκολλήθη Ω: cf 80, 2 || ¹³⁻¹⁴ εἰς - αὐτ. om RΠΣ || ¹⁴ καὶ - ἀρχ.] ἐποίησε
 δὲ C || οἱ ἱερεῖς R om Ω || ¹⁴⁻¹⁵ κ. ἄλλα π. σημεία καὶ οὐκ ἐπίστ. α. C || οὐκ
 ε. α. om R || ¹⁵ ἀπέδειξεν R ἔδειξεν E om C || ἡμ. om RC || ¹⁵⁻⁸⁴ ἅπερ - θαν.
 om Ω || ¹⁵⁻¹⁶ ἅπερ - σοι] ἐὰν γὰρ εἶπω ὑμῖν R || ¹⁵ ἅπερ om D || ¹⁶ ὑφην-
 σώμεθα D || σοι ἀδ. om C || δυνήσεσθαι R δύνασαι D || αὐτὰ om RC ||
¹⁷ αὐτῷ om RDP || δυνάμεθα ὑπενέγκαι R πάτερ add D πάτερ ἀνδρέα add R ||
¹⁷⁻¹⁸ φρ. - καρδ.] ἀλλὰ φρονήμω ταῦτα (εἰς λόγους D) αὐταρκές ἐστιν RD ||
¹⁷ φρονήμους C || ¹⁸ ἀκούω C || ¹⁸⁻⁸⁴ εὐφρ. - θαν. om C || ¹⁸ δι. || μορῷ RD

μένοις δὲ ὁμιλῶν οὐ μὴ πείσης τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἕως θανάτου.

16 Τότε γνοὺς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἔμελλεν τὸ πλοῖον ἐγγίξειν ἐπὶ τὴν γῆν, ἐπέκλινεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς ἓνα τῶν ἀγγέλων
 5 αὐτοῦ καὶ ἡσυχάσεν καὶ ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Ἀνδρέᾳ· καὶ Θεασάμενος ὁ Ἀνδρέας ἔκλινεν καὶ αὐτὸς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς ἓνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ἀρύπνωσεν. ὁ οὖν Ἰησοῦς γνοὺς ὅτι ἀρύπνωσεν ὁ Ἀνδρέας εἶπεν τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· Ὑποστρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν καὶ διαβαστάσατε τὸν Ἀνδρέαν καὶ τοὺς
 10 μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ πορευθέντες θάτε αὐτοὺς ἔξω τῆς πύλης τῆς πόλεως τῶν ἀνθρωποπόρων, καὶ θέντες αὐτοὺς | ἐπὶ τῆς γῆς ὑποστρέψατε πρὸς με. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἄγγελοι καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ διαβαστάσαντες τὸν Ἀνδρέαν καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καθεύδοντας καὶ ἐπιτιθέντες αὐτοὺς
 15 εἰς ἄερα ἀπῆγαγον αὐτοὺς ἔξω τῆς πύλης τῆς πόλεως τῶν ἀνθρωποπόρων· καὶ ἀποθέμενοι αὐτοὺς ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ μετὰ ταῦτα ἀνῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.

17 Πρωίας δὲ γενομένης διυπνισθεῖς ὁ Ἀνδρέας καὶ ἀνα-

¹ γὰρ R || ὁμ. | ὁ ἐξηγουόμενος RD || μὴ om R || πείσει R(D) || αὐτοῦ τ. ψ. D || αὐτοῦ R || ² ἄδον D || ³ τότε - ὅτι | ὅτε δὲ II || τ. γν.] καὶ ἰδὼν Ω || τὸ πλ. ἔμ. R || ἡμελλεν D ἡθέλε E || ⁴ ἐπέκλινεν D ὁ ἰησοῦς add O || αὐτοῦ om C ὁ ἰησοῦς add II || εἰς ἔ.] ἐν MN (om E) || ⁵ αὐτοῦ | om ROMN(E) κόλπων add R || καὶ | φησιν add R || ⁵⁻⁷ ἡσ. - α. καὶ om E || ⁵ κ. ἐπ. λ. τῷ Α. om R(OMN) || τῷ Α. κ. θε. om C || ⁵⁻⁶ κ. θε. ὁ Α. om R || ⁵ θε. om OMN || ⁶ κ. αὐτ. ἔκλ. R κ. αὐτ. κλινας C || κ. α. om OMN || ⁶⁻⁷ εἰς - αὐτοῦ om OMN || ⁷ αὐτοῦ καὶ om C || ὑπνωσεν RO ὁ ἀνδρέας add D || ⁷⁻⁸ ὁ - εἶπεν | εἶπε δὲ ὁ ἰησ. C || ⁷ γν. δὲ ὁ ἰησ. Ω || οὖν δὲ R || ⁷⁻⁸ γν. - Α. om R || ⁸ ὑπνωσεν O ἡσυχάζει P. αὐτοῦ | λέγων add D || ἐπόστηρώσατε D ὑποστείλταται O ἐποστήσατε Σ: scr ὑποστορέσατε?? || ⁹ ὑμ. τ. χ. D || διαβ.] redit B sed alia m scriptus

BRDPCOMNE ⁹ διαβαστάξατε CMN διαβαστάξαντες P διαβάστατε D βαστάσατε O: cf 13 || τὸν om C τε add D || ¹⁰ θέτε | ἔασατε RII || αὐτοὺς om PO || post αὐτοὺς deficit D

BRPCOMNE ¹⁰ ἔξωθεν P: cf 82, 10 || τ. πύλ. om BRCSΩ: cf 66, 7 | ¹¹ πόλ.] εἰς τὴν πύλην add R || ¹¹⁻¹² κ. θ. - με om CΩ || τὴν γῆν RP || ¹² ἐπιστρέψατε RP: cf 16 || ἔπ.] οὕτως add RC || ¹²⁻¹⁴ καθὼς - καθεύδ. om C || ¹³ ἐνετ.] εἶπεν R: cf 93, 12; 102, 12 || ¹³⁻¹⁷ καὶ διαβ. - τὸν Ι. om Ω || ¹³⁻¹⁶ διαβ. - ἀποθ. α. om B || ¹³ διεβάσταξαν R: cf 9 || ¹⁴⁻¹⁵ ἐπιτ. - ἄερα | ἀγαγόντες ἐπὶ τοῦ ἄερος C || ¹⁴ ἀπέθεντο R: scr ἐπιθέντες? || ¹⁵ ἀπῆγ. om R || αὐτ. om RC || τ. ἀνθρ. om II || ¹⁶ ἀποθ. αὐτ. om R || ἔπ.] ἀπῆλθον RII || οἱ ἄ. om II || ¹⁷⁻¹⁸ καὶ - αὐτοῦ om CΣ || ¹⁷ μ. ταῦτα | αὐτὸς O om BR || ἀνῆλθον R ἀπῆλθεν P || ὁ Ι. om BO || ὁ om R || ¹⁷⁻¹⁸ μ. τ. ἀ. α. εἰς τ. ο. PO || τὸν οὐρανὸν R: cf 67, 18 || ¹⁹ γεναμένης B || δὶἐπνίσθη R || καὶ | δὴ add P

βλέψας εὗρεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καθεζόμενον, καὶ θεασάμενος εἶδεν τὴν πύλην τῆς πόλεως ἐκείνης· καὶ περιβλεψάμενος εἶδεν τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καθεύδοντας ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ διύπνισεν αὐτοὺς λέγων· Ἀνάσπητε τεκνία μου, καὶ γνώσεσθε τὴν μεγάλην οἰκονομίαν τὴν γενομένην ἡμῖν, καὶ μάθετε ὅτι ὁ κύριος ἦν 5 μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ πλοίῳ καὶ οὐκ ἔγνωμεν αὐτόν· μετεμόρφωσεν γὰρ ἑαυτὸν ὥσπερ πρῶτος ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, καὶ ἐφάνη ἡμῖν ὡς ἄνθρωπος, ἐκπειράζων ἡμᾶς. Καὶ ὁ Ἀνδρέας ἐν ἑαυτῷ γενόμενος εἶπεν· Ἐπέγνω σου κύριε τὴν καλὴν λαλίαν, ἀλλ' οὐκ ἐφανέρωσάς μοι ἑαυτόν, καὶ διὰ τοῦτο 10 οὐκ ἐγνώρισά σε. Καὶ ἀποκριθέντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον πρὸς αὐτόν· Πάτερ Ἀνδρέα, μὴ νομίσης ὅτι ἔγνωμεν ἐν τῷ σε λαλεῖν ἐν τῷ πλοίῳ μετ' αὐτοῦ· εἰλικύσθημεν ὑπὸ ὕπνου βαρυ-

doniae
doniae. et respexit ad discipulos suos et uidit eos dor- 15
mientem. et excitans eos dixit eis: Surgite filii mei
et uidete et cognoscite misericordiam dei que facta est nobis et
scitote quia dominus Iesus Christus nobiscum erat in nauem et
non cognouimus eum

. 20
. . . . nobis
quas homo ad tentandum nos. nam domine Iesu Christe in-
tellegi tua loquella
. . . . ide-

¹ καθ. ε. τ. γ. R || ¹⁻² ἐπὶ - ἐκ.] πλησίον τῆς πόλεως E || τὴν γ. - εἶδεν om OM || ¹ καθεζ. om ΠN || 9ε.] ἰδοὺ ἀναβλέψας R om Π || ² εἶδεν om Π || ²⁻³ τ. πύλ. - γῆν] τ. μαθ. α. κοιμωμένους καὶ ἀναβλέψας ἴδεν τ. πύλ. τ. πόλ. ἐκ. Π || ² τ. πύλ. - εἶδεν om B || ἐκ.] τῶν ἀνθρωποφάγων O om RS || ⁴ αὐτ.] τοὺς μαθητάς αὐτοῦ Π κοιμωμένους add P || λέγ.] καὶ εἶπεν (λέγει O) αὐτοῖς BO || ἀναστᾶτε B ἀναστάντες R || τέκνα RO || γνῶτε CO γνῶσατε M γνῶσεται N || ⁵ τ. γεν. ἡ. om Ω || γεναμένην BR || κ. μάθ.] μάθ. οὖν PΩ μάθ. C om R || κύρ.] ἡμῶν add ME || ⁶ ἐν τ. πλ. μ. ἡμ. Π || καὶ] ἡμεῖς add MN || ἐπέγνωμεν P (om C) || ⁷ γὰρ] ὁ κύριος add C || αὐτόν ME || ὥσπερ - ἑαυτ. om Π || ὡς RE || προρέα OMN πλορέα E (cf 70, 1) ἕνα προρέα R || ⁸⁻⁹ ἐκπ. - ἑαυτ. om C || ⁸⁻¹¹ κ. ὁ - σε alieno loco?? || ⁸⁻⁹ κ. ὁ - εἶπεν] καὶ λέγει ὁ ἀνθ. R om PΩ || ⁹ ἐπέγνω B ἐπεγίνωσκον P || ¹⁰ ἀλλ'] καὶ Ω: cf 92, 8 || σεαντόν RPE || ¹⁰⁻¹¹ καὶ - σε om ΠME || ¹⁰ καὶ om RΩ || διὰ] τί add N || ¹¹ σε οὐκ ἔγνω O || ἐπέγνω R ἔγνωμεν N || σε] αὐτόν N δέσποτα add R μετεμόρφωσας γὰρ ἑαυτὸν add MN: cf 6 || ^{11-87, 5} καὶ ἀπ. - εἶπεν om Ω BRPC || ¹¹ ἀπ. om C || ¹²⁻¹³ πάτ. - μ. α. om C || ¹² ἔγνω P (om R) || <αὐτόν> ἐν? || ¹²⁻¹³ λαλ. σε R || ¹³ μ. α. ἐν τ. πλ. P || ἐν τ. πλ. om R || μ. α.] πρὸς αὐτόν οἶδαμεν R || εἰλκ.] ἡμεῖς ἐλκύσθημεν C κατηνέχθημεν R γὰρ add P: cf 89, 2 || ὁ. ὁ. β.] ὕπνω βαρυτάτῳ (βαθυτάτῳ P) RP εἰς ὕπνον βαθυτάτον C

Cod Vallicell plut I tom III s XI f 44r ¹⁴ et ¹⁵ fuit uidelicet Mirmi-
doniae || ¹⁵ scr dormientes (m compend: cf 86, 21; 26) || ²² scr quasi

τάτου, καὶ κατήλθον ἐκ τῶν οὐρανῶν ἀετοὶ καὶ ἦραν τὰς ψυχὰς
 ἡμῶν καὶ ἀπήγαγον ἐν τῷ παραδείσῳ τῷ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ
 εἶδομεν μεγάλα θαυμάσια. ἐθεασάμεθα γὰρ τὸν κύριον ἡμῶν
 Ἰησοῦν καθεζόμενον ἐπὶ θρόνου δόξης, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι
 5 κυκλοῦντες αὐτόν. ἐθεασάμεθα καὶ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰα-
 κώβ καὶ πάντας τοὺς ἁγίους, καὶ Δαυὶδ ἄδων ῥῥδὴν ἐν τῇ κι-
 θάρᾳ αὐτοῦ. καὶ ἐθεασάμεθα ἐκεῖ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἀποστό-
 λους παρεστηκότας ἐνώπιον τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 καὶ ἔξωθεν ὑμῶν ἄγγέλους δώδεκα κυκλοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἕκα-
 148 T 10 στος ἄγγελος ὅπισθεν ἐκάστου | ὑμῶν ἐστηκώς, καὶ ἦσαν ὅμοιοι
 ὑμῶν τῇ ἰδέᾳ. καὶ ἠκούσαμεν τοῦ κυρίου λέγοντος τοῖς ἀγγέ-
 λοις ὅτι Ἀκούετε τῶν ἀποστόλων κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐρωτώσιν

oque non te minime recognoui. Et dixerunt discipu-
 li eius ad ipsum: Domine pater Andreas, ne speres quia nos alii
 15 intellegimus quicumque loqueuaris in mari. translati
 enim sumus in sommo gramori, et ascenderunt aquilae et
 rapuerunt animas nostras et duxerunt nos in paradysum
 quod est in caelis, et uidimus mirabilia magna. et uidimus
 dominum nostrum Iesum Christum sedentem in throno gloriae
 20 [s. ae et omnes
 angeli circumstantem

....

.... et uidemus

post uos

25 unumquemque

et audiuius dominum Iesum dicentes ad angelos: Audide
 apostolos meos in omnibus que p a uobis. Haec sunt que

¹ κατήλθον P (cf 83, 12) ἦλθον R || ἐκ. τ. ο. om RP || ² ἀπήγαγον ἡμᾶς add RP || εἰς τὸν παράδεισον ἐν τ. ο. R || ³ ἴδωμεν B ἐθεασάμεθα RP || ⁴ Ἰ. om Π χριστὸν add R || καθεζόμενον RC: cf 90, 7 || θρ. om R || ⁵ κ. α.] εὐλογοῦντες καὶ ὑμνοῦντες α. R: cf 9 || αὐτ.] καὶ ὑμνοῦντες add P || κ. ἐθ. R. κ. ἴδωμεν C ἐθ. γὰρ P || Ἀ.] τὸν ἁ. Π || Ἰακ.] κυκλοῦντες ἡμᾶς add R || ⁶ κ. π. τ. ἁ. om R || ἦνεσεν (I ἦσεν) B ἄδοντα RC: cf 4 || ὡδὴν] τὴν ὡδὴν κυρίου P om R(C) || κινύρα (Π) || ⁷ κ. ἐθ. ἐκ. ὑ.] ἐθ. κ. R. κ. C || ⁸⁻¹¹ παρεστ. - ἰδέε[κυκλοῦντες αὐτοὺς οἱ ἄγγελοι C || ⁸ παρεστῶτας P (cf 10) om R || ⁹ ὑμῶν] ὑμνοῦντας R: cf 5 || δώδ.] ἐβδομήκοντα δύο R om C || κυκλοῦντες ἡμᾶς R || καὶ om RP || ἕκαστον B || ¹⁰ ἄγγελον BR τῶν ἀγγέλων P || ὅπ. ἐκ.] ὅμοιος R || ἡμῶν R || ἐστηκότων B τῶν ἀποστόλων P || ¹¹ ὑμ.] ἡμῶν ἐν R || τ. ἀγγ. om R || ¹² ὅτι om RII || ἀκούσατε Π ἀκούσατε ἀκούσατε R || κατὰ om R || ἂν om RC || λέγωσιν P λέγονσιν RC

¹⁵ scr quaecumque? || ¹⁶ scr somno grauiori || scr descenderunt? ||

²⁰ scr suae || ²¹ scr circumstantes (m compend: cf 85, 15 || ²⁵ scr dicentem || Audide] alt d non certum || ²⁶ apostolos compendio || scr petent?

ἡμᾶς. Ταῦτά εἰσιν ἃ εἶδαμεν πᾶτερ Ἀνδρέα ἕως οὗ διῦπνισας ἡμᾶς· καὶ ἤνεγκαν τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐν τῇ σώματι ἡμῶν.

18 Τότε Ἀνδρέας ἀκούσας ἐχάρη χαρὰν μεγάλην ὅτι κατη-
ξιώθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὰ θαυμάσια ταῦτα θεάσασθαι.
καὶ ἀναβλέψας Ἀνδρέας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· Ἐμφάνηθί μοι **5**
κύριε Ἰησοῦ Χριστέ· ἐγὼ γὰρ γινώσκω ὅτι οὐκ εἰ μακρὰν ἀπὸ
τῶν σῶν δούλων· συγχώρησόν μοι κύριε ὃ ἐποίησα· ὡς γὰρ
ἄνθρωπὸν σε τεθέσθαι ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ὡς ἀνθρώπῳ σοι ὠ-
μίλησα. νῦν οὖν κύριε φανέρωσόν μοι σεαυτὸν ἐν τῇ τόπῳ τού-
τῳ. Ταῦτα δὲ εἰπόντος τοῦ Ἀνδρέου παρεγένετο ὁ Ἰησοῦς πρὸς **10**
αὐτόν, γενόμενος ὅμοιος μικρῷ παιδίῳ ὠραιότατῳ εὐειδεῖ. καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Χαῖρε Ἀνδρέα ἡμέτερε. Ὁ δὲ Ἀν-
δρέας θεασάμενος αὐτὸν πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησεν αὐ-

uidimus pater Andreas. et cum nos resuscitasti, tunc reddi-
te sunt animae nostrae in corpore nostro. 18 Et cum haec au- **15**

[disset sanctus
Andreandreas, letus factus est, qui digni fuerant disci-
puli eius haec mirabilia uidere. Tunc respiciens sanctus An-
dreas in caelum et dixit: Domine meus Iesu Christe, ego enim scio
quia non est longe a seruis tuis. unde obsecro te **20**
indulgeas michi in unc locum. Haec dicentem sanctum An-
dream uenit ad eum dominus Iesus Christus in effigia pulcerrimi
pueri et dixit ei: Gaudeas cum tuis discipulis. Et cum ui-

¹ ὑμῖν *R(Π) || ταῦτα - οὗ* καὶ ὡς *C ||* ἐστιν *R ||* ἀπερ *P ||* οἶδαμεν *B*
ἰδωμεν R || διῦπνισας *B* ἐξῦπνισας *C ||* ² καὶ *om Π ||* ἤνεγκα *B* ἤγαγον *C* γὰρ
add P πάλιν *add Π* οἱ ἄγγελοι *add C* οἱ ἄετοι *add P ||* ἡμ. *||* οἱ ὡς ἄετοι
φαινόμενοι *add C* καὶ ἀπέθεντο *add Π ||* εἰς τὰ σώματα *Π om R ||* ὑμῶν *B*
om R || ³ τότε *||* ὁ *add R ||* ἀκ. *om R* ταῦτα *add P ||* ⁴ τὰ θ. *τ. ||* τοιαῦτα
θ. *R τ. (C) ||* ⁵⁻⁷ καὶ - δουλ. *||* ὁ δὲ ἀνδρέας εἶπε πρὸς κύριον *C*

BRPCOMNE ⁵ ἐμφ. *||* νῦν οὖν ἐμφ. *Ω ||* ⁶⁻⁷ ἐγὼ - ἐποί. *om Ω ||*
⁶ εἰ *||* μακρὰ *B ||* εἰ *||* εἰμ *RP: cf 103, 11 ||* ⁷⁻⁹ συγγ. - τοῦτῳ *del? cf 88, 1 ||*
⁷ κύρ. *om C ||* ὁ ἐπ. *om RC ||* ἔ *P ||* ὡς γ. *||* ὅτι ὡς *C: cf 88, 1 ||* ⁷⁻⁸ ἄνθ. γὰρ *R ||*
⁸ ἐθεασάμην *R* ἰδὼν *Ω (om C) ||* ⁸⁻⁹ κ. ὡς - τοῦτῳ *om Σ ||* ⁸ ἄνθρωπον *B ||*
ὁμίλουν *PO* διηλέσθην *C ||* ⁹ νῦν - τοῦτῳ *om O ||* κύρ. *om C* μου *add P ||* ¹⁰ τ. δὲ -
Ἀ. *||* καὶ ἰδὼν *C ||* τ. δὲ *||* καὶ τ. *Ω* αὐτοῦ *add R ||* τ. ἀνδρέα *BR* αὐτοῦ *O ||*
¹⁰⁻¹¹ παρ. - αὐτ. *om R ||* ¹⁰ Ἰ. *||* σωτήρ *Π fort uerum: cf 89, 16 ||* ¹¹ γεν. *||* ὁ κύριος
add R || παιδ. *μ. (Σ) ||* μυχ. *om O ||* παιδαρίῳ *R ||* ὥρ. *om R ||* εὐ. *om RΠΣ ||*
¹¹⁻¹² καὶ - Ἰ. *om R ||* ¹² εἶπεν *||* αὐτῷ *add Θ ||* χαίροις *RCO ||* *scr ἡμ. Α.?* *cf*
67, 9; 17; 89, 6; 13; 108, 8 || ὁ δὲ *om R ||* ¹³ αὐτόν *om R(C) ||* π. ἐ. *τ. γ. om B:*
cf 88, 8 || τ. γ. *||* πρόσωπον *R: cf 109, 7 ||* αὐτῷ *RMN om Π: cf 109, 7*

¹⁴ uid. *|| f 44^u ||* uid. - et cum *supra* uersum *repet alt ut uid manu ||* ¹⁷ *scr*
Andreas || scr quia || ¹⁹ *del et?? ||* ²⁰ *scr es ||* ²¹ *michi || nullum lacunae signum*

τὸν λέγων Συγχώρησόν μοι κύριε Ἰησοῦ Χριστέ· ὡς γὰρ ἄνθρω-
 πὸν σε εἶδον ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ὡς ἀνθρώπῳ ὠμίλησά σοι.
 τί οὖν ἐστὶν ὃ τι ἡμάρτηκα κύριέ μου Ἰησοῦ, ὅτι οὐκ ἐφανερώ-
 σάς μοι σεαυτὸν ἐν τῇ θαλάσῃ; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶ-
 5 πεν τῷ Ἀνδρέᾳ· Οὐχ ἡμαρτες, ἀλλὰ ταῦτά σοι ἐποίησα ὅτι εἶπας·
 Οὐ δυνήσομαι πορευθῆναι εἰς τὴν πόλιν τῶν ἀνθρωποφάγων
 ἐν τρισὶν ἡμέραις. Καὶ ὑπέδειξά σοι ὅτι πάντα δυνατός εἰμι
 149 T καὶ ἐκάστῳ φανῆναι καθὼς βούλομαι. νῦν οὖν ἀνάστα, | εἰσελθε
 πρὸς Ματθαίαν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐξάγαγε αὐτὸν ἐκ τῆς φυλα-
 10 κῆς καὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας ξένους. ἰδοὺ γὰρ ὑπο-

disset sanctum Andream, procidens in terra adoravit eum dicens:
 Indulge michi domine Iesu Christe quia ut hominem te exti-
 maui in mari et ita tibi locutus sum. quid enim pec-
 .aui domine ut non te michi manifestasti in mare?
 15 Et dominus Iesus ait illi: Andreas, nichil michi peccasti, set
 ideo hoc tibi fecit quia dissisti: Non possum proficere in
 triduo in anc ciuitate. Propterea hoc tibi hostendi qui po-
 tens sum et omnia possum facere et unicuique aperire sicut
 michi placet. et nunc surge, ingredere in ciuitatem ad
 20 Matheum fratrem tuum et erue eum de carcere et omnes qui cum
 eo sunt peregrini. ecce enim dico tibi quia multa tor-
 menta tibi habent inferre isti nequissimi ut car-
 nes tuas in plateas ciuitatis et uicos expurgant.
 ita sanguis tuis fluent in terra sicut aqua, ita ut

¹ Xp.] τὴν ἁμαρτίαν ταύτην add Π: cf 87, 7 || ὡς γὰρ] ὅτι ὡς ΠΟ: cf 87, 7 ||

² εἶδον om C || τ. 9.] τῷ πλοίῳ (Π)Ω: cf 87, 8 || ²⁻⁴ καὶ ὡς - θαλ. om R ||

² ὡς ἂ. om BC || ὁμίλουν Ω διομίλησα C: cf 87, 8 || σοι om C || ³ ὅ τι] δ PMN (om O): cf 82, 1 || ἡμαρτον (Π)Ω || μου om Π(O) || Ἰ. om ΠΩ || ⁴ ἐαντὸν MN || ⁵ τῷ αὐτῷ R(Π)E om OMN: recte? cf 101, 8; 109, 4 || οὐχ ἡμ. ἀνδ. Ω || οὐκ BR || ἐπ.] ὑπέδειξα R || ⁶ δύναιμαι Π: cf 69, 1 || ἐν τῇ πόλει P: cf 69, 1 || ἐπὶ Σ || χώραν RC: cf 65, 7 || ἀνθρ.] διὰ τοῦτο add R || ⁷ καὶ om R(C)OMN διὰ τοῦτο add P || ἔδειξα οὖν σοι Ο σοι ἔδειξα P || π. δ. ε.] δ. ε. (δύναιμαι P: cf 105, 17) πάντα (ταῦτα πάντα Ω) ποιῆσαι RP(Ω) om C || ⁸ ὡς ΠΩ ὡς ἂν R || ἀναστὰς RΩ om C || ⁹ ἐν τῇ πόλει πρ. ματθαίων R || π. M. om ΠΩ || ἐν τῇ πόλει ΠΟ καὶ πορεύθῃτι πρὸς ματθαίαν ἐν τῇ φυλακῇ add (Ω) || αὐτὸν] ματθαίων Π || ἐκ τ. φ.] ἐκείθεν Ω || ¹⁰ ἅμα αὐτῷ R: cf 89, 17 || ὄντας om Π || post ξένους deest scheda una B: cf 92, 5 (et 91, 17)

¹¹ scr sanctus Andreas || ¹³ scr peccaui || ¹⁶ scr feci || ¹⁷ scr quia ||
¹⁸ scr apparere?? || ²² ut] scr et? || ²³ scr expargunt (i e expargunt pro eo q e exspargent)? || ²⁴ scr tuus fluet

δείκνυμί σοι Ἀνδρέα πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν σε ἐν τῇ πόλει αὐτῶν ἐνδείξονται σοι ὕβρεις πολλές καὶ δεινὰς καὶ ἐπάξουσίν σοι βασάνους καὶ σκορπίσουσίν σου τὰς σάρκας ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ῥύμαις τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ τὸ αἷμά σου ῥέουσι ἐπὶ τὴν γῆν ὥσπερ ὕδωρ· εἰ μὴ μόνον τὸν θάνατον οὐ δύνανται σοι παρα- 5 σχεῖν· πολλές δὲ θλίψεις ἐπάξουσιν. ἀλλ' ὑπόμεινον ἡμέτερε Ἀνδρέα, καὶ μὴ ποιήσης κατὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. μνησθητῶν ἐπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου πολλῶν θλίψεων ὅτε ἔτυπτον καὶ ἐνέπτυνον εἰς τὸ πρόσωπόν μου καὶ ἔλεγον ὅτι Ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Μὴ οὐκ ἤμην δυνατὸς τῷ νεύματι τῶν 10 ὁφθαλμῶν μου συντρίψαι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐπὶ τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐπ' ἐμέ; ἀλλ' ἐπέμεινα καὶ συνεχώρησα, ἵνα καὶ ὑμῖν τύπον ὑποδείξω. νῦν οὖν ἡμέτερε Ἀνδρέα, ἐὰν παράσχουσίν σοι τὰς ὕβρεις καὶ τὰς βασάνους ταύτας, ὑπόμεινον· εἰδὼν γὰρ οἱ μέλλοντες πιστεύειν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Καὶ ταῦτα εἰπὼν 15 ὁ σωτὴρ ἐπορεύετο εἰς τοὺς οὐρανούς.

19 Ἀνδρέας δὲ ἀναστὰς εἰσηλθὼν ἐν τῇ πόλει σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἐθεάσατο. καὶ ἐπορεύθησαν

⁸ cf Matth 27, 30 || ⁹ Matth 12, 24

RPCOMNE ¹ A.] & δεῖ σε παθεῖν add Π: aliquid certe intercidisse uidetur || σε εἰσελθ. PMN (om E) || ἐλθεῖν C || εἰς τὴν πόλιν R || αὐτῶν] ταύτῃ C ὅτι add Ω || ² ἐνδ.] ὑπενέγκωσιν R γάρ add P: cf 78, 9; 85, 13 || σε R. ὕβ. - βασ.] βασ. x. ὕβ. C βασ. R: cf 14 || x. δειν. om P || ἐπ. σοι β.] β. σοι παρέξουσιν P || ³⁻⁴ τ. σάρκ. σου ἐν τ. πλ. x. ρ. (τ. π. α. om) διασκορπιούσιν C || ³ τ. σ. σου σχ. (σκορπιούσιν O) Ω || ⁴⁻⁵ ἐν - β.] ἐπὶ ταῖς β. x. πλ. R || ³ καὶ] ἐν ταῖς add (Σ): cf 102, 9; 14; 107, 12 || ⁴ τ. πόλ. α. om R || ⁴⁻⁵ ὡς ὕδωρ θερμὸν ἐ. τ. γ. R || ⁵ ὡσεὶ ΟΜΕ ὡς Ν om C || ὕδ. om C || εἰ - θάν.] τ. δὲ θάν. RO θάν. δὲ C || εἰ μὴ om Σ || οὐ] οὐ μὴ R || δυνήσονται (R) Σ || ἐπάξαι R || ⁶ πολλ. - ἐπ.] καὶ μετὰ ταῦτα πολλ. θλ. παρασχουσίν σοι R om C Ω || ἀλλὰ P || ⁶⁻¹⁴ ἡμ. - ὑπόμεινον] ὡς καθὼς ἐμὲ οἶδας τυπτόμενον ὑβριζόμενον καὶ στανρούμενον C || ⁶ ἡμ. om Ω || ⁷ καὶ om RMN || ⁸ ὧν] ὅσας R ὅτι P || θλίψεις πολλές P || πολλ. om R || ὅτι ME ὅτ' R || ⁸⁻⁹ ἔπτυνον x. ἔτ. MN || ⁸ ἔτ.] με add R || ⁸⁻⁹ x. ἐν. om E || ⁹ εἰς om Σ || x. ἔλ.] οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες O || ἔλ.] μοι add ΡΣ || βελζεβοὺλ R || ¹⁰ ἐκβάλλει P ἐκβαλεῖν E || μὴ] οὐν add O || ¹⁰⁻¹¹ τ. ὁφθ. om R || ¹¹ συντρ. om ΡΩ || τὸν - γῆν] ἐπινεύσει E || γῆν] σείσαι add P || ¹¹⁻¹² ἐπάνω τῶν ἁμαρτανόντων P || ¹² ἐπ'] εἰς ΡΣ || ἐμὲ] ἐπενεγκεῖν add O ἐπενέγκαι add MN || συνεχ.] αὐτοῖς add OE || καὶ om ΡΣ || ¹³ ὑποδ. ὅμ. (om τύπ.) R || ἀνδ. ἡμ. R || παράσχουσίν ON(E) || ¹⁴ ὕβ. x. τ. om RP: cf 2 || ¹⁵ οἱ om C || ἐν τῇ π. ταύτῃ πιστ. R πιστεύσαι εἰς τὴν πόλιν ταύτην MN ἐν τῷ ὀνόματί μου add R || ¹⁶ σωτ.] Ἰησοῦς PMN κῆρος O || ἐπορεύθη RCE: cf 69, 12 || τὸν οὐρανὸν R: cf 67, 18 || τοὺς om C || ¹⁷ δ δὲ ἀνδ. R || ἀναστ. om Π || εἰς τὴν πόλιν ΡΩ || ¹⁷⁻¹⁸ μετὰ τῶν μαθητῶν α. (α. μ. C) CΣ || ¹⁷ σὺν] ἅμα R: cf 69, 9; 88, 10 || ¹⁸ αὐτοὺς RMN || ἐπορεύθη R ὡς ἀπῆλθεν C (om MN)

- ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ θεασάμενος Ἀνδρέας εἶδεν φύλακας ἐστῶτας
ἐπὶ τὰ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς φυλακῆς, φυλάσσοντες τὴν φυλακὴν·
καὶ ἠϋξαστο ἐν ἑαυτῷ, καὶ πεσόντες οἱ ἐπὶ τὰ φύλακες ἐπὶ τὴν γῆν
ἀπέπνευσαν· καὶ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς φυλακῆς περιεχάραξεν
5 Ἀνδρέας τὴν θύραν τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ καὶ αὐτομάτως ἡ
θύρα ἠνεώχθη. καὶ εἰσελθὼν ἐν τῇ φυλακῇ μετὰ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ εἶδεν Ματθαῖον καθεζόμενον καὶ ψάλλοντα καθ' ἑαυτόν.
καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀνέστη, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους ἐν φιλήματι
ἀγίῳ· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἀνδρέας εἶπεν τῷ Ματθαίῳ· Ὡ ἀδελφὲ
10 Ματθαῖα, πῶς εὐρέθης ἐνταῦθα; ἔτι γὰρ τρεῖς ἡμέραι, ἐξάξουσιν
σε τοῦ θύσαι, καὶ γενέσθαι βρωμα τῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.
ποῦ εἰσιν τὰ μεγάλα μυστήρια ἃ ἐδιδάχθης; ποῦ εἰσιν τὰ θαν-
μάσια ἃ ἐπιστεύθημεν, ἐξ ὧν ἐὰν διηγῇς ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
σειεται; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ματθαῖος εἶπεν· Ὡ ἀδελφὲ Ἀνδρέα,
15 οὐκ ἤκουσας τοῦ κυρίου λέγοντος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελλῶ
° cf Rom 16, 16 || 15 Matth 10, 16

¹ εἰς τὴν φυλακὴν PE (om MN) || x. θ. Ἀ. om C) || ἐθεάσατο O δ add P |
Ἀ. om RO || εἶδεν om RO || 1-2 ἐ. φ. ἐστ. O φ. ἐ. ἐστ. (Σ) || ¹ ἐστ. om R |
² πρὸς O || τ. θ. om R: cf 4 || τ. φυλ. om C || φυλάσσω. om ROE: scr φυλάσ-
σοντας?? || τ. φυλ. αὐτὴν MN om RCOE || ³ καὶ om R || ἑαυτῷ δ add O
ἀνδρέας add Ω || ἔπεσαν R || οἱ ἐ. φ. om C || ἐπὶ τ. γ. om RCOE καὶ add
R || ⁴ ἐξέπνευσαν O ἐξέπνευσαν C || ἐλθ. - φυλ. om C || ἦλθαν P: cf
83, 12 || τῆς θύρας R: cf 2 || τ. φυλ. om RS καὶ add P || ⁴⁻⁵ περιεχ.
- ἦν.] ἠνεώχθησαν αἱ θύραι R || ⁴ διεχάραξεν (Ω) || ⁵ Ἀ. om RCΩ || τὴν
θ. post στ. C om Ω || τῷ τ. στ. σ. P τὸ τ. στ. σημείον (Σ) || τὸ
σημείον O || αὐτ.]. ἄφω Σ || ⁵⁻⁶ ἡ θ. om CO || ⁶ ἠνοίχθη NE ἠνοίγη OM
αὐτοῖς add O || εἰσῆλθεν RO || ἐν τ. φ. om CO || ⁷ εἶδεν] καὶ ἶδεν τὸν R ἶδεν
δὲ O ἶδεν τὸν N εἶρε C || ματθαῖον RΠ || καθήμενον CO (cf 86, 4) ἐν
ἑαυτῷ add O || καθ' ἐ] ἐν ἑαυτῷ E om RCO || ⁸ θεασάμενος R || αὐτ.]. αὐτ.
ματθαῖος P αὐτοῦς δ ματθαῖος R ματθίας (δ μ. N) τὸν ἀνδρέαν Ω
⁸⁻⁹ ἀν. - ἀγ.]. ἐχάρη καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἀνδρέαν ἐχάρην ἰδὼν σε R || ⁸ ἀλλή-
λους C || ⁸⁻⁹ ἐν φ. ἀγ. om Ω || ⁹ ἀπ. om ΠO || δ om ΠΩ || ⁹ εἶπεν ἀνδ. P εἶπεν C
θεασάμενος ἐν μέσῳ τῆς φυλακῆς add P (cf 91, 8) πρὸς add C || τῷ ματ-
θαίῳ εἶπεν R || τὸν ματθαῖον Π || ὦ om ΠE || ἀδ. om E' μου add PMN ||
¹⁰ ματθαῖε RP om CE || π. ε. ἐντ. om Σ || ὥδε R || τριῶν ἡμερῶν R καὶ add
RPOME: cf 68, 7; 17 || ¹⁰⁻¹¹ ἐ. σε] ἐξάξει σε βούλονται MN ἐκ τῆς φυλα-
κῆς add O || ¹¹ τοῦ] καὶ OE || θ.] σφάζουσιν O om C ἐαυτοῖς add R || καὶ]
πρὸς τὸ MN om RC || γεν. βρ.]. βρωθῆναι ὑπὸ MN om R || γένη E γενήσεται
O || τῶν - ταύτῃ] αὐτῶν O αὐτοῖς C || τῶν om RE || ¹² ἐστὶν M(N): cf q s ||
μεγ. om RE || ¹²⁻¹³ ὁ ἐδ. - ἐπ. om R || ποῦ - ἐπ. om O || ¹² π. ε.] καὶ R ||
ἐστὶν MN || θανμ.]. μεγάλα θανμ. MN μεγάλα μυστήρια ἐκεῖνα P
¹³⁻¹⁴ ἐξ - σε. om C || ¹³ ἐξ ὧν] διὸ Ω om R || ἂν MN || διηγ.]. τις διηγῇσεται R
περὶ αὐτῶν add Ω || δ] καὶ δ MN || ¹⁴ σε.]. παρελεύσονται R || ἐπ. om C ||
δ om ΠO ME || εἶπεν αὐτῷ ματθαῖος C || ματθαῖος RP || ὦ ἀ. Ἀ. om C ||
ἀδ.]. μου add PMN || Ἀ.]. σὺ add MN || ¹⁵ οὐκ om R || ἤκουσα R || κυρ.]. ἡμῶν
add P || λέγ.]. ὅτι add P || ἰδοὺ om RC || ἐγὼ om RS || ἀποστελῶ C

ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων; Εὐθύς γὰρ ὡς εἰσήγαγόν με ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἠϋξάμην πρὸς κύριον καὶ ἐφανέρωσέν μοι ἑαυτὸν καὶ εἶπέν μοι λέγων· Ὑπόμεινον ἐνταῦθα εἰκοσιεπτὰ ἡμέρας καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελῶ σοι Ἀνδρέαν καὶ ἐξάξει σε ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ πάντας τοὺς μετὰ σοῦ. Καὶ νῦν ἰδοὺ καθὼς 5 εἶπέν μοι ὁ κύριος εἰδόν σε· νῦν οὖν τί ἐστὶν ὃ μέλλομεν διαπραΰσασθαι;

20 Τότε ὁ Ἀνδρέας θεασάμενος ἐν μέσῳ τῆς φυλακῆς εἶδεν τοὺς ἄνδρας τοὺς κατακλείστους γυμνοὺς καὶ χόρτον ἐσθίοντας ὥσπερ τὰ κτήνη τὰ ἄλογα, καὶ τύψας τὸ στήθος αὐτοῦ ὁ Ἀνδρέας 10 εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Ὁ Ἀνδρέα, πρόσσχες καὶ θέασαι τί παρέσχον τοῖς ὁμοίοις σου ἀνθρώποις, πῶς παρεπλησίασαν αὐτοὺς τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἀνοήτοις. Τότε ἤρξατο ὁ Ἀνδρέας διελέγχειν τὸν Σατανᾶν καὶ λέγειν πρὸς αὐτόν· Οὐαί σοι τῷ διαβόλῳ τῷ ἐχθρῷ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, ὅτι οὐδέν σοι κακὸν παρέσχον 15 οἱ ἐνταῦθα ξένοι, καὶ πῶς ἐπήγαγες αὐτοῖς τὴν τιμωρίαν ταύτην; ἕως πότε πολεμεῖς μετὰ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων; σὺ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐποίησας τὸν Ἀδὰμ ἐκβληθῆναι ἐκ τοῦ παραδείσου,

¹⁹ cf gen 3, 1; 23

¹ εὐθέως ΠΟ || γὰρ ὡς om C || ¹⁻² εἰς. με] ἡμην R || ¹ ἡγαγόν Ω || ² καὶ prius om ΡΩ || π. κ.] π. τὸν κ. Ρ π. τὸν θεὸν R τῷ κυρίῳ μου OMN || ³⁻⁴ ἐφ. μ. ἐ. om C || ³ εἰρηκῆ C || λέγων om COMN (cf 95, 6; 97, 13; 110, 13; 111, 14) ὅτι add Σ: cf 93, 13 || ὑπόμ.] με add P || ³⁻⁴ ἡμ. εἰκ. NE ἡμ. κῆ RM || ⁴ καὶ om R || μ. τ. om C || ἐξαποστελλῶ R fort uerum: cf 67, 14 || ⁵ καὶ π. - σοῦ om C || σέ RΩ || νῦν om RΣ || ⁶ μοι om CΩ || κύρ.] μου add MN [εἶδον - διαπρ.] γέγονεν C || ἐστὶν δ om O || διαπραΰτεσθαι (Σ) διαπραΰτειν Ρ ποιεῖν δ' οὐ πάρεσμεν O || ⁸ θεασ. ὁ ἀνδ. C || ὁ om PONE || ἶδεν ἐν μ. τ. φ. O || ἐν μ.] ἐσω R om C || τ. φ. om C || ⁹ τοὺς] τρεῖς C || τοὺς alt om ΠN(E) || κατακλεισθέντας Ρ(Σ) ἐγκλεισθέντας R: cf 95, 8 || ἐσθ. χ. γ. (om καὶ) C || γυμν.] ὄντας add R || καὶ om ROMN || ἐσθ. χ. Σ || χόρτα R || ¹⁰ ὥσπ. - ἄλ. om C || ὡς MN || τὰ - ἄλ.] κτ. ἄλ. O κτ. ἄλ. MN ἄλ. ζῶα R: cf 13 || ἀνδ. τὸ στ. α. (om δ) R || αὐτοῦ om CO || δ om CΣ || Ἀ. om CMN || ¹¹ ἔφη C || ἐν ἐ. om RCO || ὡ Ἀ. πρ.] πρ. κύριε Π || Ἀ.] ματθαῖε R || κ. θ.] κ. ἶδε RO om C: cf 108, 2 || παρέχουσι E πάσχουσιν R παθόντων C: cf 15 || ¹² οἱ RC || ὅμοιοι R ὁμοιοπαθεῖν Ρ om C || σοι NE ἡμῖν Ρ om C || ἀνθρώποι RC ὅτι add MN || παρομοίωσαν (C)O: cf 66, 17 || αὐτοῖς N αὐτὸν E om R || ¹²⁻¹³ τ. ἀν. κτ. C || ¹³ τ. ἀν. om Ω: cf 10 || ¹³⁻¹⁴ τότε - αὐτ.] κ. λέγει πρ. τ. σατ. C || ¹³ ἀνδ. ἤρξ. (om δ) Σ || ¹³⁻¹⁴ δι. τ. σ.] τοὺς ὄντας ἀπελέγχειν R || ¹³ ἐλέγχειν (N)E || ¹⁴ καὶ] ἤρξατο add P || λέγει E || πρ. α. om R || σοι om R || ¹⁵ τῶν ἀγγέλων ΡΟ τῶν διακόνων R || αὐτοῦ] σου Thilo fort recte καὶ πάντων add R || ὅτι ο.] ο. γὰρ MN || σοι om R || κακὸν om ΠM: del!?? || παρ.] ἔπραξαν R κακὸν add P || ¹⁶ ἐ. ξ.] ξ. οὗτοι Σ ἀνθρώποι R || ἐπήγαγεν R ἐξήγαγες MN εἰσήγαγες E ὑπήνεγκας O || ἐπ' αὐτοὺς Σ || ^{17-92,3} σὺ - γεν. partim add 100, 13 B || ¹⁷ γὰρ om B || ¹⁸ ἀπ' - Ἀδ.] ἐπ. ἀπ' Ἀ. ἐκβλ. τ. Ἀδ. Ρ τὸν πρωτόπλαστον ἐπ. ἐκβλ. R ἐπ. τὸν πρῶτον ἀνθρώπον ἐκβλ. Σ ἐξήγαγες C || Ἀδ.] ἀνθρώπον O || ἐκ om Ω

150 T

καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς βρωσῖν χόρτου σπείραι ἐν τῇ γῇ. σὺ
ἐποίησας τοὺς ἄρτους αὐτοῦ τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης λίθους γε-
νέσθαι· καὶ πάλιν σὺ ἐπείσθης ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν ἀγγέλων
καὶ ἐποίησας αὐτοὺς ἐν γυναιξὶν μιανθῆναι, καὶ ἐποίησας ἀδια-
5 θέτους τοὺς υἱοὺς αὐτῶν τοὺς γίγαντας, ὥστε κατεσθίειν τοὺς
ἀνθρώπους ἐπὶ τῆς γῆς, ἕως οὗ ὠργίσθη κύριος ἐπ' αὐτοὺς καὶ
ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν κατακλυσμὸν, ἵνα ἐξαλείψῃ πᾶν τὸ
ἀνάστημα ὃ ἐποίησεν κύριος ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλ' οὐκ ἐξήλειπεν
τὸν δίκαιον αὐτοῦ Νῶε. καὶ πάλιν παρεγένον καὶ ἐν τῇ πόλει
10 ταύτῃ ἵνα καὶ τοὺς ἐνταῦθα ποιήσῃς κατεσθίειν ἀνθρώπους,
ἵνα γένηται καὶ τούτων τὸ τέλος εἰς κατάραν καὶ ἀπωλείαν,
νομίζων ἐν σεαυτῷ ὅτι ὁ Θεὸς ἐξαλείψει τὸ πλάσμα αὐτοῦ.
ἢ οὐκ ἤκουσας ὅτι εἶπεν ὁ Θεὸς ὅτι Οὐ μὴ ἐπάξω ἔτι κατα-
κλυσμὸν ἐπὶ τῆς γῆς; Ἀλλὰ εἴ τί ἐστιν ἐτοιμαζόμενον κολάσεως
15 ἔνεκεν τῆς σῆς τιμωρίας.

² cf liber Adae et Euae 1, 68?? || ³ cf gen 6, 2; 4; 7; 8 || ¹³ gen 9, 11

¹⁻¹⁵ κ. ἔδ. - τιμ. om O

RPCMNE ¹⁻³ κ. ἔδ. - ἀγγ. om C || ¹ κ. ἔδ. - γῇ om B || χ. βρ. E ||
χόρτου - γῇ om R || χ.] ἄρτου καὶ P || σπ.] σπέρμα δ' ἐστὶν add P || ἐπὶ
τῆς γῆς P || σὺ] δὲ add RNE || ² αὐτοῦ om BΣ || τοὺς om RΣ || ἐν τῇ
τραπέζῃ RΣ αὐτοῦ add MN || τῆς] βρώσεως add P || γεν. λίθ. PΣ || ³ σὺ
ἐπ.] συνήλθες R || σὺ om P || ἐπῆλθες NE || εἰς διανοίας R || τῶν om R ||
⁴⁻⁶ αὐτοὺς - οὐ] μυῆναι τοὺς ἀνθρώπους ἐν παραβάσει καὶ C || ⁴⁻⁵ ἐν γ. - ἔδ.
τ. om Σ || ⁴ ἐν om R || μυῆναι R || ⁴⁻⁵ καὶ - ὥστε] ἔτι καὶ R || ⁵ τ. νλ. α.
om P redit B

BRPCMNE ⁵ νλ. α. τ. γ.] νλ. (πατέρας MN) τῶν γιγάντων Σ ||
⁵⁻⁶ ὥστε - γῆς om Σ || ⁵ ὥστε om B || κατεσθίειν B: cf 10 || τοὺς om BR ||
⁶ γῆς] ἐδίδαξας add R || οὐ om RE || ἐπ' α. κ. P || κύρ.] ὁ Θεὸς RΣ || ἐπ' α.]
δι' α. R om CΣ || ⁷ ἐπ' αὐτ. om RCE κύριος add R || ἵνα] ὥστε C καὶ E
om R || ἐξαλείψαι C ἐξαλείψας R ἐξαλείφθη E || ⁷⁻⁹ πᾶν - Νῶε] τὸν ἀνθρω-
πον C || ⁷ τὸ om PMN || ⁸ ἐπὶ τ. γ. δ' ἐπ. (om κύρ.) R || δ' ἐπ. om E || κύρ.
τ. γ. om PΣ || ἄλλ.] καὶ B: cf S5, 10 || ἐξήλ.] κύριος add P || ⁹ τὸν δίκ. om B ||
αὐτοῦ om P || ⁹⁻¹⁰ κ. πάλ. - ἀνθ. iterat 100, 13 sic: κ. π. π. ἐν τῇ π. τ.
ἵνα ποι. τ. ἐντ. κατ. ἀνθ. B || ⁹ καὶ all om RΠΣ || ¹⁰ ἵνα - ποι. om R || ἵνα
om E || ποι. καὶ τ. ἐ. MN || καὶ om Π || ποι. τ. ἐντ. P || τ. ἐντ. om
CE || ἐποίησας E || ἐσθίειν CΣ ὁμοίους add C || ¹¹⁻¹² ἵνα - αὐτοῦ om
C || ¹¹ τὸ τ. κ. τούτ. MN τὸ τ. αὐτοῦ R || κατ. καὶ om E εἰς add BMN ||
ἀπ.] ὡς add P || ¹² νομίζης R || εἰς P (om E) || ἐαντῷ RΣ ἐαντὸν P ||
ἐξαλείφει ὁ θ. R || ¹²⁻¹³ ἔξ. - ὁ θ. om N || ¹² ἐξαλείφει PM οὐκ ἐξαλείφει
E || ¹³ ἢ om R || ¹³⁻¹⁴ ὅτι οὐ - γῆς] μὴ ἐξάλειψαι ἐν κατακλυσμῷ τὴν γῆν
R || ¹³ ὅτι om ΠΣ || ¹⁴ τὴν γῆν (Σ) || ἄλλ' Σ || εἴ τι om R || ἐτ.] ὁ ἐτοιμαζόμενος
R || κολ.] εἰς γένναν R om ΠΣ γίνεται add Σ || ¹⁵ ἔνεκεν] ἔνεκα C redit A

ABRPCOMNE ¹⁵ τιμ.] γίνεται add B: recte? an <ἐστίν>? <ἐτοιμάζεται>?

21 Τότε ἀναστὰς Ἀνδρέας καὶ Ματθαίος ἤρξαντο, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἐπέθηκεν Ἀνδρέας τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰ πρόσωπα τῶν τυφλῶν ἀνδρῶν τῶν ὄντων ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ εὐθέως πάντες ἀνέβλεψαν· καὶ πάλιν ἐπέθηκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ μετεβλήθη ὁ νοῦς αὐτῶν εἰς ἀνθρωπίνην αἴσθησιν. 5 τότε λέγει αὐτοῖς Ἀνδρέας· Ἀναστάντες πορεύεσθε εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς πόλεως, καὶ εὐρήσετε ἐν τῇ ὁδῷ συκὴν μεγάλην, καὶ καθίσαιτε ὑπὸ τὴν συκὴν καὶ ἐσθίετε ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτῆς ἕως ἂν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ βραδύνῃ τοῦ ἐλθεῖν ἐκεῖ, εὐρήσετε τὸ αὐταρκες τῆς τροφῆς ὑμῶν· οὐ μὴ γὰρ λείψει ὁ 10 καρπὸς ἀπὸ τῆς συκῆς, ἀλλ' ὅσον ὑμεῖς ἐσθίετε, πλείονα καρπὸν ἐνέγκη, καὶ διαθρήψῃ ὑμᾶς, καθὼς εἶπεν ὁ κύριος. Καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἄνδρες εἶπαν τῷ Ἀνδρέᾳ· Ἐλθ' ἅμα ἡμῖν κύριε ἡμῶν, μὴ ποτε πάλιν θεασάμενοι ἡμᾶς οἱ τῆς πόλεως ταύτης ἄνομοι ἄνδρες κατακλείουσιν ἡμᾶς καὶ ἐνδείξονται ἡμῖν βασάνους δει- 15 νοτέρας καὶ πλείους ὣν ἐνεδείξαντο ἡμῖν. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν πρὸς αὐτούς· Πορεύεσθε· ἐπ' ἀληθείας γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πορευομένων ὑμῶν οὐ μὴ ὑλάξει κύων ἐν τῇ γλώττῃ

151 T

¹ ματθαῖος καὶ ὁ ἀνδρ. R || ματθαῖος Π || προσηύξαντο Π(Ω) || ² ἐπ.] δ add RΠ || τ. γ. (αὐτοῦ add O) ὁ ἀνδ. BΘ || τὴν χεῖρα Σ αὐτοῦ add RPΣ: cf 4 || ³ ἀνδ. - φυλ. om ΠΩ || ἀνθρώπων RΠ || ³⁻⁴ ἀν. π. R || ³ πάντες om BΩ || ⁴ ἀν[έβλ]εψαν A || ⁴⁻⁵ κ. π. - κ. αὐτ. om C || ⁴ πάλλιν A || ἐπέθηκεν P || αὐτοῦ τὴν χειρὰ B || τὰς χεῖρας RP: cf 2 || αὐτῶν P || ἐπὶ] τὰ πρόσωπα τῶν τυφλῶν καὶ ἐπὶ add B || ⁵ μετεβλήθη B || αὐτ. ὁ ν. BP || ⁶ τότε - 'Α.] καὶ ἀποκριθεὶς (om ΠΘ) ὁ (om CΩ) ἀνδ. (om CO) εἶπεν αὐτοῖς (πρὸς αὐτοὺς P) (Φ): cf 69, 5 || ἀνάστητε RC καὶ add C οὖν add BPME νῦν add ON || πορεύητε CO || ⁷ πόλε[ωσ καὶ] A || εὐρήσετε BRΠOMN: cf 10 || ⁸ καθή[σατε] A || ὑποκάτω E ὑπ' P ἐπ' CO (om R) || τ. σ.] αὐτῆς OE αὐτὴν Π (om R) || ἀπὸ] ἐκ BPOMN (om E) || καρ[ποῦ αὐ]τῆς A || ⁹ ἂν] οὐ BΠ || ⁹⁻¹² ἐὰν - ὑμᾶς om A || ⁹ τ. ἐ.] om RΠO || ἐκεῖ post εὐρ. (10) Σ om R || ¹⁰ εὐρήσετε BRPOMN: cf 7 || ἐκλείψει ΠOE ἐκλείπη M || ¹⁰⁻¹¹ ἀ. τ. σ. ὁ κ. RΩ ἀπ' αὐτῆς ὁ κ. P || ¹⁰ ὅ om B || ¹¹ ἀπ' αὐτῆς C || ¹² κ. δ. - κύρ. om C || ὁ κύρ. διέταξεν BR(Ω) (fort uerum: cf 84, 13 R) ὁ κύρ. ἐδίδαξεν ἡμᾶς P || ὁ κ[ύριος καὶ ἀ]ποκριθέντες A || ἀπ. om C || ¹³ οἱ ἄ. om AC || εἶπον BRCΩ || τ. 'Α.] αὐτῷ CO om R ὅτι add PΣ ἐκεῖνοι add C || ἅμα] μεθ' BΠE || ἡμῖν] ἡμῶν BΠΣ || ἡμῶν om RCON || ¹⁴ πάλλιν A om R || ταύτης om ΠE || ¹⁵ ἀνθρωποὶ (R)Π(E) (cf 67, 3) καὶ add BE || κατακλείουσιν BM κατακόψουσιν R καίωσιν O || ἡμᾶς om BMN || ἡμῖν] εἰς ἡμᾶς PO (cf 101, 9) om CE || δ. βασ. (Π) κακὰ R (om Σ) || δεινας B || ¹⁶ καὶ - ἡμῖν om RΩ || καὶ om B || πλείωας B || ἐπεδείξαντο A: cf 15; 89, 2; 102, 5 al || ¹⁶⁻¹⁷ καὶ - αὐτ.] εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἀνδρ. R(C) || ¹⁶ ἀπ.] ὁ add PN || ¹⁷ πρὸς om OME || αὐτοῖς BME om O: cf 68, 14 || ἐπ' ἀ.] ἀμῖν B || ¹⁸⁻⁹³ ¹ ἐν - αὐτ. om R || ¹⁸ ἐν om BCΩ

αὐτοῦ ἐφ' ὑμᾶς. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες διακόσιοι ἑβδομήκοντα καὶ γυναῖκες τεσσαράκοντα ἐννέα οὓς ἀπέλυσεν Ἀνδρέας ἐκ τῆς φυλακῆς. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ ἄνδρες καθὼς εἶπεν αὐτοῖς ὁ μακάριος Ἀνδρέας· Ματθεῖαν δὲ ἐποίησεν πορευθῆναι σὺν τοῖς
 5 μαθηταῖς αὐτοῦ ἐξ ἀφῆλίου τῆς πόλεως. καὶ ἐπέταξεν Ἀνδρέας νεφέλῃ, καὶ ἦρεν ἡ νεφέλῃ Ματθεῖαν καὶ τοὺς μαθητὰς Ἀνδρέου, καὶ ἀπέθετο αὐτοὺς ἡ νεφέλῃ ἐν τῷ ὄρει ὅπου ἦν ὁ Πέτρος διδάσκων, καὶ ἔμειναν πρὸς αὐτόν.

152 T 10 22 Ἀνδρέας δὲ ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς φυλακῆς περιεπάτει ἐπὶ τῆς πόλεως, καὶ θεασάμενος στῦλον χαλκοῦν καὶ ἀνδριάντα ἐπάνω ἐστηκότα καὶ ἐλθὼν ἐκαθέσθη ὀπίσω τοῦ στύλου κεινόν ἕως ἂν ἴδῃ τί ἔσται τὸ γινόμενον. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορευθῆναι τοὺς δημίους εἰς τὴν φυλακὴν ἵνα ἐκβάλουσιν ἀνθρώπους εἰς βρώσιν αὐτῶν κατὰ τὴν μακαρίαν συνήθειαν, καὶ ἤϊραν τὰς

1-5 ἐφ' - πόλεως] νῦν οὖν πορεύεσθαι B || 1-3 ἦσαν - αὐτοῖς] x. ἐπορ. οἱ ἀνδ. (οἱ ἐν τῇ φυλ. add N) τὸν ἀριθμὸν διακόσιοι σαράκοντα ἐννέα (σμφ' M x. γυν. add E) οὓς ἀπέλ. ἀπὸ τ. φυλ. (Σ) || 1-3 ἦσαν - φυλ. post Ἀνδρ. (4) RPO || 1 δὲ] γὰρ RP || οἱ om RCO || π.] om RΠO ἐν τῇ φυλακῇ add RP τὸν ἀριθμὸν add RO || ἀνδ. om O τὸν ἀριθμὸν ὡς add P || 1-2 ἐβδ. x. γ. om RΠO || scr ἑβδομήκοντα || 2 μθ' R || σαράκοντα AO || ἐννέα A καὶ γυναῖκες πενήκοντα add PO || 4 ματθαῖον R(Π) || 1-5 μετὰ τῶν μαθητῶν Π || 5-7 ἐξ - ὄρει] καὶ ἀπέθ. αὐτ. ἡ νεφ. ἐξαφῆλου τ. πόλ. R || 5 [ἐξ ἀφῆ] λήοντος A ἐξ ἀνατολῶν O καὶ ἐξεληθόντες ἀπὸ (Σ) || καὶ om Σ || ἔταξεν Π προσέταξεν Ω (cf 107, 14) ὁ add NE || 6 νεφέλῃν BPE om C || ἡ om CONE || νεφ. om ONE τὸν add (P) OME || ματθαῖον (Π) τοὺς ἄνδρας B || 7 A.] τοῦ ἀ. P αὐτοῦ BCOME || ἡ νεφ. om BΠOME: cf 6 || ἐν om O || [τῷ ὄρει] A om O || ὁ om BRΠOMN || 8 διδ] καθεζόμενος καὶ διδ. Ω καθεζόμενος RP || x. ἔμ. π. α. om B || αὐτ[όν] A ἐν τῷ ὄρει add O ἐν τῇ ὄρεινῃ add Σ || 9 A. δὲ ἐ.] καὶ ἐξῆλθεν ἁ. B ὁ δὲ ἁ. ἐ. CN || ἀπὸ] ἐκ Φ || φ.] καὶ add B || 9-10 ἐν τῇ πόλει CO || 9 ἐπὶ] τὴν πλατεῖαν add R: cf 96, 7 || 10 πόλ.] καὶ ἦλθεν περιπατῶν add (Σ) || θ. - ἀνδ.] ἦλθεν ἐπὶ τινα τόπον ἐν ᾧ ἦν στήκον κιῶν καὶ ἐπιτὸν κιονα ἀνδριάς B ἦλθεν περὶ τινα στῦλον ἀνδ. O ἐθεάσατο ἐπὶ τινος στύλου χ. ἁ. (Π) θ. ἀνδρέας ἐπὶ τινα στῦλ. ἀνδριάντα χ R || x. θ.] scr καὶ ἦλθεν περιπατῶν ἐπὶ τινα τόπον x. θ. εἶδεν?? || θ.] ὁ ἀνδρέας add N || στ. - ἀνδ.] εἶδεν ἐπὶ ἕνα στ. ἀνδ. χαλκ. (Σ) || 11 ἐπ. ἐ. om Φ περιτιθέμενον ἑαυτον add R || del καὶ? || ἀπελθὼν R om CO || ὁπ.] ἐγγὺς BΠME ἔγγιστα R(N) ἐπὶ O || 12 ἄν] οὐ RP om CO || ἀπίδῃ P ἀφείδει B ἐφίδει R || τί om B(C) || ἐστιν (Θ) om B || γεννόμενον A γινόμενον RPΣ recte ut uid: cf 95, 7; 96, 13 || ἐγένετο A || ἐν τῷ om A: cf 68, 2; 116, 11 || πορεύεσθαι Π εἰσελθεῖν B || 13 ἐν τῇ φυλακῇ RΠOE || 13-14 ἵνα - σ. καὶ om R || 13 ἐκβ.] ἐξεργάσων (Φ) (cf 68, 3): scr ἐκβαλοῦσιν?? ἐκβάλουσιν? (cf 95, 13; 96, 5) τοὺς add O || 14 εἰς βρ. om B || αὐτοῖς Π (cf 68, 3) om B || κατὰ - καὶ om C || μακ.] καθημερινὴν (Θ) om B: scr ἀγρίαν?? μυρῶν? μυσαρῶν? || συν.] αὐτῶν add O || καὶ om BOE: cf 68, 3; 116, 10 || εἶρον (ΠΩ) ἴδων R

θύρας τῆς φυλακῆς ἀνεωγμένας καὶ τοὺς φύλακας τοὺς φυλάσσοντας νεκροὺς κειμένους ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ εὐθέως ἐπορεύθησαν καὶ ἀπήγγειλαν τοῖς ἄρχουσιν τῆς πόλεως λέγοντες ὅτι Τὸ δεσμωτήριον ἡύραμεν ἠνεωγμένον, καὶ εἰσελθόντες ἔσω οὐδένα ἡύραμεν, ἀλλὰ τοὺς φύλακας ἡύραμεν νεκροὺς κειμένους ἐπὶ τὴν γῆν. ⁵ Καὶ ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως εἶπαν ἐν ἑαυτοῖς· Τί ἄρα ἐστὶν τὸ γεγόμενον; τάχα τινὲς εἰσῆλθαν εἰς τὴν φυλακὴν τ..... καὶ τοὺς φύλακας ἀπέκτειναν, ἦραν δὲ καὶ τοὺς κατακλειστούς; Τότε ἐκέλευσαν τοῖς δημίοις λέγοντες· Ἀπελθόντες εἰς τὴν φυλακὴν ἐνέγκατε τοὺς ἑπτὰ ἄνδρας τοὺς τελευτήσαντας, ¹⁰ ἵνα κἂν αὐτοὺς καταφάγωμεν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ καὶ ἀνέλθωμεν ἐπὶ τὴν αὐρίον· ἐπισυνάξωμεν πάντας τοὺς γηραιοὺς τῆς πόλεως ὅπως βάλωσιν κλήρους εἰς ἑαυτοὺς ἕως ἂν ἔλθωσιν οἱ

¹ πύλας C: cf 101, 6 || τ. φ. om RO || ἠνεωγμένας P: cf 4 || ¹⁻² καὶ - κειμ. om P || τ. φύλ. - γῆν] εἰσελθόντες ἔσω οὐδένα ἡύρον (εὔρον R) BR: cf 5 || τ. φυλάσσ. om CΩ || ² τῆς γῆς ΠΕ: cf 5 || [γῆν] A || εὐθ. om BCE || ²⁻³ ἐπ. κ.] πορεύθέντες RC ἀπελθόντες B(E) || ³ ἀνήγγειλαν BΣ || [τοῖς] A || τ. πόλ.] αὐτῶν RE om BO || λέγ. om CΣ || ³⁻⁵ ὅτι - γῆν] τὸ γεγονὸς E || ⁴ τὸ om A || ⁴ εὔραμεν R ἡύρομεν B εὔρομεν Π(O)M || ἡ[νεωγμ]ένον A ἀνεωγμένον BRCMN: cf 1 || εὔραμεν BRN εὔρομεν (ΠO)M || ⁵ ἀλλὰ - γῆν om B || ἀλ[λὰ τοὺς φύλα]κας A || ἀλλὰ] εἰ μὴ RC καὶ add POMN || εὔρομεν (PO)M εὔραμεν N om RC || [τῆν γῆν] A || ⁶ ταῦτα om BRIIE || οἱ ἄ. om CO || ἄρχ[ον]τες A ἄνδρες P || [τῆς πόλεω]ς A om CO ἐκέλης add P || [εἶπαν] A εἶπον RCΣ || ἐν ἔ. om B λέγοντες add RN (cf 91, 3) οὐὰ ἐμὶν a4d B || ⁷ τί - γεν. om R || ἄρα τί B || ἐστιν τὸ] A || γ[ενο]μενον A γινόμενον CONE γεγωνῶς BPM: cf 94, 12; 99, 11; 13 || τα[χα] Αμὴ ἄρα (Π) om B: cf 73, 18 || εἰσῆλθόν τινας Π(Ω) || [τινες] A τίνες B || ⁷⁻⁸ εἰς. - καὶ prius om B || ⁷ ἐπεισῆλθον R || ἐν τῇ φυλακῇ RP || ⁸ τ[.....] A (ego tēn... dispicere mihi uidehar) om Θ τῆς πόλεως Tischendorf probabiliter || [καὶ τ]οὺς φύλακ[ας] A || ἀπ. τ. φ. Σ om RP || δὲ om RP || καὶ om BRIIE || ⁹ τότε - λέγ.] τί οὖν ποιήσωμεν εἰς διατροφὴν ἑαυτῶν τὴν σήμερον ἡμέραν R || [τότε ἐκέλευ]σαν A || τότε] καὶ BP || εἶπαν B εἶπον C || τ. δ. πρὸς τοὺς δημίους B || λέγ. om BC || ⁹⁻¹⁰ ἀπ. - τελ.] φέρετε τοὺς φύλακας B || ⁹ ἀπέλθατε ΠΕ || ¹⁰ ἐν τῇ φυλακῇ OMN om C καὶ add Π || [εἰς τὴν] A || ἑπτὰ om AR (cf 90, 2; 3; 96, 6): scr ζ? || τ. τε[λε]υτησάντας A τ. νεκροὺς R om ΠΩ: cf 96, 6 || ¹¹ κἂν M om CO || φάγωμεν Θ || ἐν τῇ σ. ἡ.] τὴν [σήμερον] ἡμέρα A σήμ. O om Σ || ^{11-96, 3} κ. ἂν. - διατρ. post 97, 9 habet B || ¹¹ καὶ] ἐπεὶ δ' ἂν δὲ N || ¹¹⁻¹² ἐ. τ. αὐρ. ἐλθόντες B || ¹² ἐλθόντες OE ἀνελθόντες conicit Thilo: scr ἐὰν ἔλθωμεν?? || ¹² ἐπὶ] εἰς R om C || αὐρ.] καὶ add P fort recte: an αὐρίον· <καὶ τῇ αὐρίον>; || ἐπι-συνάξ]ωμεν A || πάντας om RP || ^{12-96, 2} γηρ. - ἐκλεξ. om B || ¹² γερούσιν A: scr γεραιοὺς cf 97, 9; 12; 98, 6; 7; 112, 14 al || ¹²⁻¹³ τ. πόλ. om Π: cf 97, 9 || ¹³ βαλοῦσιν R βάλωμεν (CΩ): cf 94, 13 || ^{13-96, 1} εἰς - ἐ. ἐ.] καὶ εἰς ἑπτὰ εἰς οὓς ἂν ἔλθ. οἱ κλ. O καὶ οὐ (εἰ E) τινος λάχωμεν ME οὓς παρ-έλθωσιν οἱ κλήροι N || ¹³ εἰς] πρὸς R om PO || αὐτοὺς R ἑαυτοῖς P || fort add καὶ Thilo || ἕως ἂν] καὶ ὅπου ἂν P καὶ δ' ἐὰν R || ^{13-96, 1} ἔλθῃ κλήρος R

153 T κλῆροι ἐπὶ ἑπτὰ, καὶ ἑπτὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν σφαγιάσωμεν· καὶ ἔσονται ἡμῖν εἰς διατροφὰς ἕως ἂν | ἐκλεξώμεθα νεανίσκους καὶ ὀρίσωμεν αὐτοὺς ἐν πλοίοις ὡς ναυτικούς, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ χώρας καὶ ἐμβαλλόμενοι τινὰς ἀγάγωσιν ἐνταῦθα
5 ἵνα ἔσονται ἡμῖν εἰς διατροφὰς. Καὶ ἀπελθόντες οἱ δῆμιοι εἰς τὴν φυλακὴν ἤνεγκαν τοὺς ἑπτὰ ἄνδρας τοὺς τελευτήσαντας· καὶ ἦν κλιβάνος οἰκοδομημένος ἐν μέσῳ τῆς πόλεως, καὶ προσέκειτο ἐν τῷ κλιβάνῳ ληνὸς μεγάλῃ ἔνθα τοὺς ἀνθρώπους ἐσφαγιάζον, καὶ διέτρεχεν αὐτῶν τὸ αἷμα ἐπὶ τὴν ληνόν, καὶ
10 ἦντλον ἐκ τοῦ αἵματος καὶ ἔπινον. καὶ ἤνεγκαν τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔθνηκαν ἐπὶ τὴν ληνόν. καὶ ἐν τῷ ἑπάραι τοὺς δημίους τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς ἤκουσεν φωνῆς Ἀνδρέας λεγουσῆς· Θέασαι Ἀνδρέα τὸ γινόμενον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Καὶ Θεασάμενος Ἀνδρέας ἠΰξαστο πρὸς κύριον λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ,

¹ ἐπὶ om AP(C)Ω: cf 97, 12 || καὶ om RP(C)ON ἀνὰ add ME ἑπτὰ add N || ἑπτὰ om R || ἐφεκάστης ἡμέρας R || ἐκ. om OE || σφάξωμεν Π(Ο) (cf 9; 98, 13; 113, 12) αὐτοὺς add RΠ || ² διατροφὴν RΠ: cf 5 || ἂν οὐ Ο || νεωτέρους B || ³ ὡς (om R) ναυτ. κ. ὁρ. α. ἐν πλ. (εἰς πλοῖον R) RP om C || ὁρ.] ἐμβαλλόμεν B || ἐν π. ὡς ν. om ME || ἐμ Α εἰς Β || πλοῖα Β || καὶ | ἵνα R om O || ⁴ κ. χ.] περιχώρους Π: cf 104, 6 || περικύκλω RΣ περίξ Ο || χ.] πόλεις R (cf 65, 7) πόλεις καὶ χ. Ο κόμας καὶ χ. Ε χ. καὶ κόμας MN || καὶ om BOMN || ἄγουσιν Α εἰσαγάγουσιν Σ || ἐντ. post ἡμ. (5) P om BC Ω || ⁵ 7. ἔσ. om ΠΩ || ἔσ. ἡμ.] ἔ[...]μεν Α (sic ego legeram ἔχωμεν scribendum putabam sed de e dubitabam: ... ἡμῖν P Vallette legit) || ἔσ.] ἔχωμεν R || ἡμῖν om RE ἀνθρώπους add MN || διατροφὴν Π βρωῖον Ο ἡμῶν add R || καὶ | τότε R || δ.] ὑπερέται Β || ⁵⁻⁶ ἐν τῇ φυλακῇ Ε om BC || ⁶ [φυλακὴν Α ἡγαγον RE || τ. ἐ. ἀ.] αὐτοὺς Β om R || ⁶⁻⁸ τοὺς τ. - ἀνθρ. om Β || ⁶ τελευτή[σα]ντας Α τεθνηκότας Π: cf 95, 10 || ⁷ οἰκοδομηθεῖσα Ρ οἰκοδομηθεῖς R(Σ) (om C) || μέσ.] τῇ πλατείᾳ R (om C): cf 94, 9 || ⁷⁻⁸ κ. πρ. - μεγ. post ἔσφαγ. (9) R om Ε || ⁸ ἐν om RΠM: del?? || [με]γάλη Α || ἐν[θα] Α || ⁹ ἔσφαζον ΠΟ: cf 1 || τὸ αἷμα α. rPΣ || [αὐτῶν] Α om RC || ¹⁰ αἵματος χ]αι ἔ[π]ινον Α || ¹⁰⁻¹² ἦν. - αὐτοὺς] ἦσαν οἱ δῆμιοι τοὺς νεκροὺς ἵνα κατὰ τὴν θέλουν τῶν ἀρχόντων ποιήσωσιν R || ¹⁰ ἐνέγκαντες ΡΣ om CO || τ. ἀ.] τοὺς (ἑπτὰ add Π) ἄνδρας ΠΣ τοὺς τελευτήσαντας add ΡΣ ἐν τῇ φυλακῇ add Ρ || ¹¹ ἐπὶ τ. λ. κ. ἔθ. Β || καὶ om Ρ(C)Σ || ἐπέθνηκαν Σ αὐτοὺς add ΒΟ || ἐ[π] τὴν Α || κ. ἐν τῷ] τοῦ Ρ || καὶ | ἐγένετο add Ο: cf 94, 12 || ἐπ.] κατακόμῃ Β || ¹¹⁻¹² τ. δημ. - ἐπ' om Β || ¹² τας - ἐπ' || καὶ σφάξαι Ρ || χε[ι]ρας αὐτῶν ἐπ' Α || α. ἐπ' α.] α. τοῦ διακόπτειν α. Ο τοῦ μελίσαι τοὺς νεκροὺς (Σ) || ἡκ.] καὶ ἡκ. RP (cf 94, 14) ἡκ. δὲ Β || φ. Α.] ἀ. φ. RP δ ἀ. φ. Ο Ν δ ἀπόστολος φ. C φωνὴν δ ἀ. Β φ. ME || λεγ.] αὐτῷ add BRO || ¹³ [θέασαι ἀνδρέα Α πρόσχες ἀ. καὶ θέασαι Β fort uerum: cf 66, 16; 91, 11; 108, 2; 9 || τὸ γενόμενον RC τὰ γινόμενα Ο τί γίνεται Β: cf 94, 12 || ταύτῃ] ὑπὸ τῶν ἀνόμων add Σ || ¹³⁻¹⁴ θεασ. - κύρ. om R || ¹³ θε[ε]ασάμενος Α δ add BP(Ο)MN || ¹⁴ ἡἔξ. - λέγ.] ἐδάκρυσεν καὶ κλῆων ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν Β || ^{14-97,2} πρὸς - ἀλλ' om C || ¹⁴ λέγει ᾧ R || κύρ.] μου add BP

.....ς τοῦ εἰσελθεῖν με εἰς τὴν πόλιν ταύτην, μὴ ποιήσης τι κακὸν διαπραξάσθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀλλ' ἐξελεθάτωσαν αἱ μάχαιραι ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἀνόμων. Καὶ εὐθὺς ἔπεσαν αἱ μάχαιραι ἐκ τῶν χειρῶν τῶν δημίων, καὶ ἀπελιθάθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν. καὶ θεασάμενοι οἱ ἄρχοντες τὸ γεγονός ἐκλαυσαν 5 λέγοντες· Οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ἐνταῦθα μάγοι εἰσὶν οἱ καὶ ἀπελθόντες ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἐξαγαγόντες τοὺς ἄνδρας· ἰδοὺ γὰρ καὶ τούτους ἐμάγευσαν. τί οὖν ποιήσωμεν; ἀπελθόντες νῦν ἐπισυνάξατε τοὺς γεραίους τῆς πόλεως, ἐπειδὴ ἔσμεν πρόσπεινοι.

23 Καὶ ἀπελθόντες συνήγαγον καὶ εὗρον διακοσίους ἰε', καὶ 10 ἥγαγον αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἐποίησαν αὐτοὺς βάλλειν κλήρους, καὶ ἦλθεν ὁ κλῆρος ἐπὶ ἐπτὰ γεραίους. καὶ ἀποκριθεὶς εἰς τῶν κληρωθέντων ἔλεγεν τοῖς ὑπηρέταις· Δέομαι ὑμῶν, ἔχω ἐμαυτῷ υἱὸν ἓνα μικρόν, λάβετε αὐτὸν καὶ σφάξατε ἀντὶ ἐμοῦ,

¹ ς - ταύτην] ἐφάνην θεάσασθαι τοὺς τελετηκῆτας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ βρωσκομένους R || ς - με] ἐφῆν (? ἐφῆς? B ἐφῶ P) εἰσῆλθον BP διὸν με ἀπέστειλας O ὁ ὀφθεῖς μοι πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν (Σ): cf 110, 13 || [...].ς A (ω.....s *dispicere mihi uidebar*) ὁ κελεύσας Tischendorf || ἐν τῇ πόλει ταύτῃ BΣ || χώραν O: cf 65, 7 || [μὴ ποιήσης] A || ἔσσης Θ || ² κακ.] αὐτοὺς add B || ²⁻³ τοὺς - ἀνόμ. om B || [ταύ]τη A || ἀλλὰ P(O) || ἐξελεθάτωσαν R ἐξελέθωσιν P ἐκπεσάτωσαν (Ω) ἐξελεθῇν C: ser ἐξεληθήτωσαν?? cf 99, 7 || ³ μαχαῖρες A || ἐκ τ. χ. om R || χειρῶν τῶν A || ἀν.] δημίων RΩ τούτων add RPMN || ³⁻⁴ κ. εὐθ. - δημ.] κ. ἐγένετο οὕτως C om E || ἔπ. - καί] τῷ λόγῳ τοῦ ἀποστόλου O || ³ εὐθέως RPMN || ³⁻⁴ ἔπ. - χ. α.] παρελύθησαν αἱ χ. τῶν δημίων αἱ αἱ μάχ. ἐξέπεσαν ἐκ τῶν χειρῶν α. B || αἱ - δημ. om R || ⁴ ἐκ τ. χ. om A || τ. δ.] αὐτῶν P || κ. ἀπελ. om B || ⁴⁻⁵ αἱ χ. α. om RP || ⁵ θεασ.] θεασάμενος ὁ ἀνδρείας ἐδόξασεν τὸν θεὸν τότε ἰδόντες B || τὸ γεγ. om B || ⁶⁻⁸ ὅτι - ἐμάγ. om B || ⁶ μ. ε. ἐντ. RON μ. ἐντ. εἰσεσαν P || οἱ οὔτοι R om POE || ⁶⁻⁷ ἀπ. - φ. κ. om P || ⁷ εἰς φυλακὴν C || καὶ om RCΣ || ἐξήγαγον (Θ) || ⁸ οὖν om B || ⁸⁻⁹ ἀπ. - πρόσπ. om C || ⁸ νῦν] οὖν BM om ROE || ἐπισυνάζωμεν ONE συνάζωμεν RM συλλέξατε B || ⁹ γηραιούς BPΩ || τ. π. - πρόσπ. om R || ἐπ. ἔ. πρ.] ἵνα κἂν αὐτοὺς καταφάγομεν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ dein add κ. ἔ. τ. α. ἔλθ. - διατροφάς (cf 95, 11) B || πρ. ἔσμ. PΣ || ¹⁰ ἀπ. om R οἱ δῆμιοι add B || ἐπισυνῆξαν B (*nescio an uerum*: cf 8; 95, 12) ἐπισύναξαν O ἐσυνῆξαν N ἐσύναξαν E συνῆξαν M συνάξαντες R || κ. εὗρ.] εὗραμεν R om BΠ || ¹⁰⁻¹¹ διακ. - αὐτοὺς] τοὺς γέροντας πάντας B || ¹⁰ αἰς' M (om E) || διακ.] αὐτοὺς R || ἰε' ις' R δεκαεπτὰ ΠΟΝ (om E) γηρεοὺς add OMN || ¹¹ πρὸς ROM (om E) || ἐπ. α. om CO || βαλεῖν BRPMN ἐβαλлон C βαλῶντες O αὐτοῖς add MN ἐπ' αὐτοὺς add O || ¹² ὁ κλ. ἡ. BCΣ || ὁ κλ. om P || γηραιούς BΠΩ ὥστε γενέσθαι κατὰ βῶμα τοῖς ἐν τῇ πόλει add B || ¹³ τ. κλ.] ἐκ τ. κλ. P ἐξ αὐτῶν CO: cf 102, 4; 106, 1 || εἶπεν B λέγει R ἔφη C ἔβόα Σ || τοῖς δημίοις R(O) (cf 98, 1) om BCME λέγων add Σ: cf 91, 3 || ¹⁴ ἐμαυτὸν E om BRΠOM || ἓνα υἱ. RΠOE || μικρόν om AO: cf 98, 11 || λαβόντες BΠΣ: cf 98, 8 || καὶ om BΠΣ || σφάξετε R

- καὶ ἐμὲ καταλείπατε. Καὶ ἀποκριθέντες οἱ ὑπηρέται εἶπαν αὐτῷ· Οὐ δύνησόμεθα λαβεῖν τὸν υἱόν σου ἐὰν μὴ πρῶτον ἀνενέγκωμεν τοῖς μελίσσοις ἡμῶν. Καὶ ἀπελθόντες οἱ ὑπηρέται εἶπαν τοῖς ἄρχουσιν· καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἄρχοντες εἶπαν τοῖς
 5 ὑπηρέταις ὅτι Ἐὰν δώῃ ὑμῖν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, ἐάσατε αὐτὸν ὑπάγειν. Καὶ ἐλθόντες οἱ ὑπηρέται εἶπαν τῷ γεραιῷ· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ γεραιὸς εἶπεν αὐτοῖς· Ἐχω καὶ θυγατέρα σὺν τῷ υἱῷ | μου· λαβόντες αὐτοὺς σφάξατε, μόνον ἐμὲ ἐάσατε. Καὶ παρédωκεν αὐτοῦ τὰ παιδιά τοῖς ὑπηρέταις ἵνα σφάξωσιν αὐτά.
 10 ἔκλειον δὲ τὰ παιδιά πρὸς ἄλληλα, καὶ ἐδέοντο τῶν ὑπηρετῶν λέγοντα· Δεόμεθα ὑμῶν, μὴ ἡμᾶς ἀποκτείνητε τῆς μικρᾶς ἡλικίας ταύτης· ἀλλ' ἐάσατε πληρῶσαι τὰς ἡλικίας ἡμῶν, καὶ οὕτως σφαγιασάτε ἡμᾶς. Ἔθος γὰρ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνη, τοὺς τελευτῶντας οὐκ ἐνεταφιάζον, ἀλλὰ κατήσθιον αὐτούς. οἱ δὲ
 15 ὑπηρέται οὐχ ὑπήκουσαν τοῖς παιδίοις οὐδὲ ἐσπλαγχνίσθησαν

¹ ἐμὲ - ὑπ. om C || καταλείπατε A καταλείψατε R(Ω) ἐάσεται B (cf 8) ἄφετε P: scr καταλλπατε? καταλείπατε? cf 74, 19 || ¹⁻² εἶπαν α. οἱ ὑπ. B || ¹ οἱ δῆμοι OME: cf 3; 5; 6; 97, 13 || ¹⁻³ εἶπαν - ὑπ. om R || εἶπον ΠΣ || ² αὐτῷ om C || δυνάμεθα M δυνάμεθα ΠOE: cf 69, 1 || σου| ἀντὶ σοῦ add N: cf 5; 97, 14 || ἐὰν| εἰ BC || ³ ἀνενέγκωμεν A ἀγάγωμεν O ἀναγγεῖλωμεν CE εἰλωμεν P || ³⁻⁴ τ. μ. - εἶπαν om M || ³ τοῖς B || μελζ. | ἄρχουσιν OE || ³⁻⁴ κ. ἀπ. - ἄρχουσιν om RE || ³ οἱ δῆμοι O: cf 1 || ⁴ εἶπον ON ἀπήγγειλαν Π || τ. ἀ. | τ. μελζωσιν R (cf 3) αὐτοῖς B αὐτῶν add RΠ(N) || οἱ ἄ. om RC || εἶπον COME || ⁵ δῆμοις B (om C): cf 1 || ὅτι - ἀντ' α. om E || ὅτι om R: δῶ BM δίδει R(Π) || υἱ. α. om RO(M) || ἀντ' α. om AΠ || ἄφετε Ω || ⁶ κ. ἐ.] ἐ. δὲ Π || ἀπελθόντες R om B || εἶπαν ταῦτα οἱ δῆμοι B: cf 1 || οἱ ὑπ. om R || εἶπον ΠOME ἀπήγγειλαν R || τ. γ.] αὐτῷ C || γηραιῷ BΡΩ || ⁷ ὁ γ. om ΠΩ || γηραιὸς BR || καὶ om RO || θυγατέρα AN θυγατέρας R || ἅμα R: cf 69, 9 || ⁸ μου om BΠO || λάβετε RΣ: cf 97, 14 || αὐτούς] καὶ αὐτὴν ΠM om E || σφ.] καὶ σφ. Σ om R || μ. ἐ. ἐ.] καὶ ἐμοῦ μὴ ἄψῃσθαι R ἀντὶ ἐμοῦ BΣ || καταλείπατε Π: cf 1 || ⁹ τὰ π. α. PΣ τὰ π. O ὁ γέρον τὰ π. B αὐτὰ C ἀντ' αὐτοῦ add BP || τ. ὑπ. om BC εἰς βρωσιν καὶ λαβόντες αὐτοὺς οἱ δῆμοι ἀπέφερον add B καὶ ἀπέφερον (ἐπέφερον N ἔφερον E ἀπήγαγον O: cf 99, 1) αὐτὰ add Ω οἱ ὑπηρέται add MN ἐπὶ τὴν ληνὸν add B(Ω) || ἵνα| ὅπως (C) OΜN τοῦ BE || σφάζει E κατασφάζει B || αὐτά| ἐλθόντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τὸν ληνὸν add R || ¹⁰ ἐκλ. - ἄλλ. om CO || ἐκλ. δὲ| καὶ ἐκλ. BPS || ἔκλυσαν R: cf 98, 13; 103, 5; 106, 8 || δὲ τὰ π. om R || πρὸς| κρατοῦντα B || om R || ἰδ. τ. ὑπ. om BR || ¹¹ λέγοντες RnE || ἡμᾶς A || ¹¹⁻¹² ἐν τῇ μικρᾷ ἡλικίᾳ ταύτῃ B ἐν αὐτῇ τῇ ἡλικίᾳ ἡμῶν τῇ μικρᾷ R(O) ἐπισπλαγχνίσθητε ἐπὶ τὰς ἡλ. ἡμῶν τὰς μ. ταύτας (Σ) (om C) || ¹² ἀλλὰ P καὶ (N) E om M || ἑάσ.] ἡμᾶς add RCO || τὴν ἡλικίαν R || ἡμ. om R(C) || ¹³ ἡμ. κατασφάζατε B || σφάζατε Θ: cf 96, 1 || ἡμ. om R || ἐκ. om (OM) καὶ add BΠ || ¹⁴ ἀλλὰ κ. α. om BM || ¹⁴⁻¹⁵ οἱ - ἐπὶ κ.] καὶ οὐκ ἔκλυσαν οἱ ὑπ. B || ¹⁴ οἱ δὲ| τότε οἱ PME || ¹⁵ τ. παιδ.] τῆς φωνῆς τῶν νηπίων B αὐτῶν O om C || ¹⁵⁻⁹⁹, ¹ οὐδὲ - αὐτοῖς om BC || ¹⁵ οὔτε RP

ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ ἐπέφερον αὐτὰ ἐπὶ τὴν ληνὸν κλαίοντα καὶ
δεόμενα. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγαγον αὐτὰ τοῦ σφάξαι, Θεασάμενος
Ἀνδρέας τὸ γεγονός ἐδάκρυσεν, καὶ κλαίων ἀνέβλεψεν εἰς τὸν
οὐρανὸν καὶ εἶπεν· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καθὼς ἐπήκουσάς μου
εἰς τοὺς νεκροὺς καὶ οὐκ εἴσας καταβρωθῆναι αὐτούς, οὕτως ⁵
καὶ νῦν ἐπάκουσόν μου τοῦ μὴ ὑπενεγκεῖν τοὺς δημίους τὸν
θάνατον ἐπὶ τὰ παιδία ταῦτα, ἀλλὰ ἀναλυθῆναι τὰς μαχαίρας
ἐκ τῶν χειρῶν τῶν δημίων. Καὶ εὐθὺς ἐλύθησαν αἱ μάχαιραι
καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν χειρῶν τῶν δημίων. καὶ τούτου γενομένου
Θεασάμενοι οἱ δῆμιοι τὸ γεγονός ἐφοβήθησαν σφόδρα. καὶ ἰδὼν ¹⁰
Ἀνδρέας | τὸ γινόμενον ἐδόξασεν τὸν κύριον ὅτι ὑπήκουσεν αὐ-
τοῦ ἐν παντὶ ἔργῳ.

156 T

24 Καὶ Θεασάμενοι οἱ ἄρχοντες τὸ γεγονός ἔκλυσαν κλαυ-
θμὸν μέγαν λέγοντες· Οὐαὶ ἡμῖν, τί μέλλομεν ποιεῖν; Καὶ ἰδοὺ

¹ αὐτὰ Σ || ἀλλὰ - ληνόν || βλέποντες αὐτὰ R || ἀλλ' CME || ἀπέφερον BPN
ἀνέφερον O (om C): cf 98, 9 || αὐτὰ || τοῦ κατασφάξαι αὐτὰ καὶ ἐθῆκαν αὐτὰ B
om (C) || ¹⁻² κλ. x δ. om BO(E) || ² δεόμενοι C λέγοντα ἐλέησατε ἡμᾶς R (om Σ) ||
ἐγένετω A (om CΣ) || ὡς ἤγ. ἐν τῷ ἐπάραι τοὺς δημίους τὴν χεῖρα (cf 96, 11)
om (CΣ) || ἐπήγαγον ἐπ' α. R || τ. σφ. αὐτὰ B || αὐτὰ ἐπὶ τὴν ληνὸν add P || ἵνα
σφάξωαι R (om C) καὶ add Σ: cf 68, 3; 78, 11 || θεασ. | δ add BR(Π)ONE ||
³ τὸ γεγ. om Φ || κλαίων om B(MEC) || ἀναβλεψας B (om MEC) || ⁴ καὶ
om B || κύρ. | ὦ κύρ. ME μου add BM(N) || ἐπ. μου om A || ὑπήκουσάς P
εἰσήκουσας B ἤκουσας O || ⁵ εἰς τ. ν. | ἐπὶ τῶν φυλακῶν B || ἔσας RPN
(om C): cf 115, 8 || ἀντα βρωθῆναι α. A βρωθῆναι α. OME α. βρωθῆναι
RPN (om C) || ⁶ καὶ | μήτε R μηδὲ BΣ || ἐπ. - μὴ || ποιήσης αὐτοὺς B ||
ἐπ.] παρακούσης R(Σ) || τοῦ μὴ || καὶ μὴ ἐάσης Θ || ⁶⁻⁷ ὑπ. - ταῦτα || τὰ
παιδία ὑπὸ τῶν δημίων τούτων σφαγῆναι (Π) || ⁸ ὑπ. τ. δημ. || τ. δημ.
(τούτους add O) ὑπενεγκεῖν (ἐνεγκεῖν O) Ω ἐλθεῖν R || ὑπενεγκεῖν B: scr
ὑπενεγκεῖν? || τ. δημ. om B || τὸν om BRΩ || ⁷⁻⁸ ἀλλὰ - δημ. om B ||
⁷ ἀλλαναλλυθῆναι(?) A || ἀλλὰ || ποιήσον add Ω || ⁷⁻⁸ ἀναλ. - δημ. | τὰς μαχ.
αὐτῶν ἐκ τ. χ. αὐτῶν ὥσπερ κηρὸν ἐναντίον πυρὸς ποιήσον ἐκπεσεῖν (Π)
ποιήσον λυθῆναι τὰς μαχ. ὥσπερ κηρὸν ἐν πυρὶ R || ⁷ λυθῆναι Ω || ⁸ τ. δημ. |
αὐτῶν Ω ὥσπερ κηρὸν ἐν πυρὶ add (Σ) fort uerum: cf 9 B || δειμφορν] A || καὶ
αὐτῶν ἐν πυρὶ add B: cf 103, 17 || ⁸⁻⁹ αἱ - ἐπ. om R ||
⁸ μάχ. | αὐτῶν add Π || ⁹ x. ἐπ. om B || ἔπεσαν P(O)N || δημ. | ἀνόμων δημ.
R (cf 97, 3; 4) ὥσπερ κηρὸς ἐν πυρὶ add B || ⁹⁻¹⁰ καὶ - σφ. om BΠ || ⁹ καὶ
om O || τ. γεν. om RΩ || ¹⁰ θε. | δὲ add O || οἱ δ. om O || γ[εγο]νος A || x. λ. |
λ. δὲ N Θεασάμενος δὲ BP om O || ¹¹ Ἀ. | δ. α. BRPE δ δὲ ἄγιος α. O ||
τὸ γεγονὼς ΠΜΝ (cf 13) om BROE || γεγόμενον Tischendorf recte ut uid ||
κύρ. | θεὸν BΠOMN θεὸν αὐτοῦ R || ἐπήκουσεν BM (om R) αὐτῷ OM
αὐτόν E (om R) || ¹² ἐν π. ξ. om BCO || ¹³ καὶ | τότε B || θε. | ἰδόντες RP
(om C) οἱ τῆς πόλεως καὶ add B || τὸ γεγόμενον M (cf 11) om BRCO
πάλιν add P || ἔκλειον B || κλαθμῶν A (cf 115, 11) om B || ¹⁴ μέγαν om BO ||
λέγ. | ἐν ἐκτοῖς add B || ἡμ. | ὅτι τελευτόμεν νῦν add B || μ. π. | ποιήσωμεν
τάχα γόντες εἰσληθαι εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν οὔτινες ἦσαν τοὺς κατακλῆστους
καὶ νῦν τούτους ἐμάγευσαν τί οὖν ποιήσωμεν B: cf 97, 6 et 95, 7 || ¹⁴ ἰδοὺ]

ὁ διάβολος παρεγένετο ὁμοιωθεὶς γέροντι, καὶ ἤρξατο λέγειν ἐμ
 μέσῳ πάντων· Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι τελευτᾶτε νῦν μὴ ἔχοντες διατρο-
 φάς· τί ποιήσωσιν ὑμᾶς πρόβατα καὶ βόες; οὐ μὴ ἀρκέσουσιν
 ὑμῖν. ἀλλὰ ἀναστάντες ἐπιζητήσατε ὡδὲ τινα ἐν τῇ πόλει ἐπι-
 5 δημήσαντα ξένον ὀνόματι Ἀνδρέαν καὶ ἀποκτείνετε αὐτόν· εἰ
 δὲ μὴ γε, οὐκ ἔξ ὑμᾶς ταύτην ποιῆσαι τὴν πράξιν ἔτι· αὐτὸς
 γὰρ ἀπέλυσεν τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῆς φυλακῆς. καὶ γὰρ ἔστιν
 ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ὑμεῖς οὐκ οἴδατε αὐτόν.
 νῦν οὖν ἀναστάντες ἐπιζητήσατε αὐτόν, ἵνα τοῦ λοιποῦ δυνήθῃτε
 10 τὰς τροφὰς ὑμῶν ἐπισυνάξει. Ἦν δὲ ὁ Ἀνδρέας θεωρῶν τὸν
 διάβολον πῶς ὑμῖν τοῖς ὄχλοις· ὁ δὲ διάβολος οὐκ ἐθεώρει
 τὸν μακάριον Ἀνδρέαν. τότε ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας πρὸς τὸν διά-
 βολον εἶπεν· Ὁ Βελία ἐχθρότατε, πάσης κτίσεως πολεμιστῆς
 15 τὴν ἄβυσσον. Καὶ ἀκούσας ταῦτα ὁ διάβολος εἶπεν· Τῆς μὲν

ταῦτα αὐτῶν λεγόντων *B*

¹ παραγίνεται ὁ διάβ. *B* || παραγενετω *A* παραγίνεται *R* || γέρ. γέρ.
 ἀνθρώπῳ *P* γέρ. τιλ ἀνθρώπῳ *C* ἀνθρώπῳ γηραιῷ *R* γέρ. παλαιῷ *B* γέρ.
 πάνν. γηραιῷ *MN* || ἡρξ. λ.] στὰς *B* || ¹⁻² ἐμ μ. π.] ἐμπροσθεν π. *O* αὐτῷ
R || ¹ ἐν *PME* || ² π.] αὐτῶν *B* εἶπεν *add B* || ἡμῖν *A* ἡμῖν *BM* || ³⁻⁴ τι - ἀλλὰ
om C || ² τί π. ἔμ. *om O* || ποιήσουσιν *M* ποιήσατε *BP* (*om R*) || ὑμῖν *MN*
 ὑμῶν *E* *om BP* (*om R*) || ³⁻⁴ οὐ γὰρ ἀρκ. ἔμ. πρ. κ. β. *P* || ³ οὐκ *BOE* || μὴ
om BOE || ἀρκέσωσιν *MN* ἐπαρκεσώσιν *R* || ⁴ ἀλλ' *R* νῦν οὖν *O* (*cf 9*) *om BC* ||
 ζητήσατε *B* ἐκζητήσατε *R*· *cf 9* || ὡδὲ *om Φ* || ἕνα *P* *om BC* || πόλ. *om (O)*
 ταύτῃ *add PCΣ* || ⁴⁻⁵ ἐ. ξ.] ξ. τινὰ ἐ. *B* || ⁵ ἀνδ. ὄν. *R* || ὀνόμ. *om A* || ἀπ. α.] ἐν-
 ρόντες α. ἀπ. *B* || ⁵⁻⁶ εἰ - πράξ. *post* ἐπισ. (10) *B* || ⁶ μὴ] *om A* || οὐκέτι *B*
 οὐ μὴ *R* || ἔαση *BRE* || ἔμ.] ἔτι *add MN* || ποι. τ. πρ. ταύτ. *BRΣ* ἀνοίσα
 δ βοῦλεσθε *O* || ποι. ταύτ. *Π* || ἔτι *om Φ* || ⁶⁻⁹ αὐτὸς - ἐπ. αὐτόν *om B* ||
⁷ ἐκ τ. φ.] τοὺς (ὄντας *add Σ*) ἐν τῇ φυλακῇ *ΠΩ* || ⁷⁻¹⁰ καὶ γ. - ἐπισ. *om C* ||
⁸ ταύτῃ *om RN* || καὶ - αὐτόν *om P* || αὐτόν *om RΩ* || ⁹ ἐκζητήσατε *R*
 (*cf 4*) καὶ ἀποκτείνετε *add R* || αὐτόν] καὶ ἀποκτείνετε *add PO* || ἵνα] καὶ
add B οὕτως *add P* || τ. λ.] λοιπὸν *RP* || δυνήσῃσθε *PΩ* || ¹⁰⁻¹² ἦν - Ἀ.]
 τότε περιέδρομαι οἱ πολῖται τῆς πόλεως καὶ ἐζητοῦν αὐτόν καὶ οὐκ
 ἐθεώρουν αὐτόν *B* || ¹⁰ ὁ *om (Σ)* || ¹¹ ὁμηγεῖ *A* || ¹¹⁻¹² ὁ δὲ - Ἀ. *om CE* || ¹² ἄγιον *N*
om RP || τότε] καὶ *B* || Ἀ.] ὁ Ἀ. *P* ὁ μακάριος Ἀ. *RMN* *om O* || ¹²⁻¹³ εἶπεν π.
 τ. δ. *R* || ¹² π. τ. δ.] τῷ διαβόλῳ (Σ) π. αὐτόν *C* || ¹³ βελίαρ *BOMN* διάβολε *R*
 κάκιστε *E* *om Π* || ἐχθρὲ *BRΠΕ* ἐσχροτάτε *O* || π. τῆς κτ. *B* π. φύσεως
R *om O* αἰε *add BΠΩ* || ¹³⁻¹⁴ πολ. ἐπ.] ἕως ποτε πολεμεῖς μετὰ τοῦ γένους
 τῶν ἀνθρώπων *R* πολεμεῖς κατὰ τὸ γένος τῶν χριστιανῶν *C* (*cf 91, 17*)
 ληστής ὑπάρχης πολεμῶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων *dein add σὺ - γεν. et*
κ. πάλ. - ἀνθρώπους (= 91, 17 - 92, 2 *et* 92, 9 - 10) *B* || ¹⁴ ὑπάρχων <....>? ||
 ἀλλὰ *P* || μου *om R* || Ἰ. *om RCO* || Χρ. *om RCO* || εἰς] ἐπὶ *BRΘΕ* ἐπι
M || ¹⁵ κ. ἀκ. τ.] τότε ἀποκριθεὶς *B* || ταῦτα *om ΠO* || ἔφη *RC* ἐγὼ *add B*
 ὦ ὦ *add (Ω)* ὅτι *add R* ὦ ὦ ὅτι *add P* || μὲν *om BΠ*

φωνῆς σου ἀκούω καὶ ἐπίσταμαι τῆς φωνῆς σου· ποῦ δὲ ἔστηκας οὐ γινώσκω. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀνδρέας εἶπεν τῷ διαβόλῳ· Πρὸς τί οὖν ἐπικέκλησαι Ἀμαήλ; οὐχ ὅτι τυφλὸς εἶ, μὴ βλέπων πάντας τοὺς ἁγίους; Καὶ ἀκούσας ταῦτα ὁ διάβολος εἶπεν τοῖς πολιταῖς· Περιβλέψασθε νῦν τὸν λαλοῦντα πρὸς με, ὅτι αὐτὸς ἔστιν. Καὶ διαδραμόντες οἱ πολῖται ἐκλείσαν τὰς θύρας τῆς πόλεως καὶ ἐξήτουν τὸν μακάριον, καὶ οὐκ ἐθεώρουν αὐτόν. τότε ὁ κύριος ἐφάνερωσεν ἑαυτὸν τῷ Ἀνδρέᾳ καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνδρέα, ἀνάστηθι καὶ φανέρωσον σεαυτὸν εἰς αὐτούς, ἵνα μάθωσιν τὴν δύναμιν τοῦ ἐνεργοῦντος αὐτοῖς διαβόλου. 10 ✓

25 Τότε ἀναστὰς Ἀνδρέας ἐνώπιον πάντων εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι Ἀνδρέας ὃν ζητεῖτε. Ἐπέδραμαν δὲ ἐπ' αὐτόν οἱ ὄχλοι καὶ ἐκράτησαν αὐτόν λέγοντες· Ἄ σὺ ἐποίησας ἡμῖν καὶ ἡμεῖς ποιήσομεν σοί. Καὶ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες· Ποίῳ θανάτῳ αὐτὸν ἀποκτείνωμεν; Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτούς ὅτι Ἐὰν ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, ὁ θάνατος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν 158 T

¹ σου om OME || <τὸν φθόγγον> τῆς?? || τ. φ. σ. || τὴν φωνὴν OM (om NE) αὐτὴν Π σοι B om R || ἔστηκας A(N) || ² καὶ | τότε B || ἀπ. om C ὁ add RPOME || τ. δ. ε. R || τ. δ. | πρὸς αὐτόν B (om C) || ²⁻³ π. τί ο. | διὰ τοῦτο BO || ³ ἐκκλησαι BM ἐκλήθης R || σαμαήλ BΠΩ σαταναήλ R || ³⁻⁴ οὐχ-ἁγίους om C || ³ οὐχ om BOE || ὁρῶν (Φ) || ³⁻⁴ τ. ἀ. π. BMN τ. ἀ. POE τοῦ θεοῦ add O || ⁴ καὶ-διάβ.] ὁ δὲ ἀναβήσας B || ἀκούων Σ: cf 106, 7 || ταῦτα om Π || ὀπλήτεις B λέγων add BN || ⁵ ἐμβλέψατε εἰς τὸν νῦν Π || περιβλέψατε O || οὖν E om BRO || πρ. με λαλ. Θ || πρ. με | μετεμῶ B || ὅτι om BΠ || ⁶ ἔστιν | ἀπολύσας τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ ὄντας ἀνθρώπους add Π || δραμόντες ROME || οἱ πολ. om B || 9.] πύλας BΠΩ: cf 95, 1; Mt c 24; Th c 119 || ⁷ μακ.] ἀνδρέαν add BRΠO || ⁸ ἐφ. - Ἀ. om B || ⁶⁻⁹ καὶ - καὶ | λέγων P || ⁸ καὶ om B || αὐτῷ τῷ BC om R: cf 88, 5 || Ἀ. om E ἡμέτερε add OMN (cf 87, 5) καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγὼ λέγει αὐτῷ add R || ⁹ ἀναστὰς B ἀνάστα Σ (cf 68, 14) om R(C) || καὶ om BR || ἑαυτὸν B(Σ) || εἰς αὐτ.] εἰς αὐτόν εἰς αὐτούς A αὐτοῖς RΠ(Σ) om BO: cf 8 al; 93, 15 || ⁹⁻¹⁰ ἵνα - διαβ. om E || ⁹ γνῶσιν B ἴδωσι C καθελεῖς O || ¹⁰ δύν.] ἀδυναμία ΠO μον καὶ add B δύν. μον καὶ τὴν ἀδυναμίαν Thilo || ἐν[εργο]ῦντος A ἐν add BR probabiliter ἐπ' add O || αὐτῶν P || διαβ.] σατανᾶ Π ἐν πᾶσιν γὰρ οἷς ἂν ἐνδείξωμαι σοι μετὰ σοῦ εἰμι καὶ βοηθήσω σοι add (Π) || ¹¹ ὁ ἀνδ. ἀν. R(O) || ἀν.] ὁ add E || ¹¹⁻¹² ἐν. - ζητ.] ἐφανερώσεν αὐτοῖς ἑαυτὸν B || ¹¹ ἐναντίον ΠΣ || παντὸς τοῦ ὄχλου (λαοῦ Σ) (Θ): cf 113, 13 || ἰδοὺ] ὅτι M om OE || ἐγὼ | ὡς R || ¹² ε. Ἀ. om Π || ἀν[δ]ρέας A || ζ.] καὶ add BCOM τότε add RPNE || ἐπέδραμον Σ ἔδραμον RΠ δραμόντες BO || δὲ om Φ || ¹²⁻¹³ ἐπ' - καὶ | οἱ ἄνδρες B || ¹³⁻¹⁴ λέγ. - σοὶ om B || ¹³ ἂ σὺ] ὅτι ἂ σὺ MN ὅτι ὅσα P ὅσα σὺ O ὡς RC (om E) || καὶ | νῦν add P || ἡμ. om (E) νῦν add MN || ¹⁴ σοι ποιήσ. RN || λέγ. om B || ¹⁵ ἀποκτείνωμεν αὐτ. RO ἀποκτείνωσιν αὐτ. BC || ἀποκτείνωμεν PΣ: recte? || καὶ - ἐάν] ἐάν γὰρ P ἐάν C || καὶ | ἀποκρίθεντες add B || ἔλεγον BRΩ || πρ. ἐ. om BR || ὅτι om R || ¹⁶ κεφ.] καὶ δώμεν αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν add B: cf 102, 2 || ὁ θ. οὕτως RPΩ οὕτως ὁ θ. B om C: cf 102, 3 || post ἔστιν deficit A: cf 112, 1

βάσανος αὐτῷ. Ἐτεροι πάλιν ἔλεγον ὅτι Ἐὰν αὐτὸν κατακαύσωμεν ἐν πυρὶ καὶ δώμεν αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῖς μελίζοσιν ἡμῶν εἰς βρώσιν, οὗτος ὁ θάνατος οὐκ ἔστιν βάσανος αὐτῷ. Τότε ἀποκριθεὶς εἰς ἑξ αὐτῶν εἰσελθόντος εἰς αὐτὸν τοῦ διαβόλου καὶ πληρώ-
 5 σαντος αὐτοῦ τὴν καρδίαν ἔλεγεν τοῖς ὄχλοις ὅτι Καθὼς ἐνε-
 δείξατο ἡμῖν, καὶ ἡμεῖς ἐνδειξώμεθα αὐτῷ καὶ ἐξεύρωμεν αὐτῷ
 βασάνους δεινοτάτας. ἀναστάντες οὖν περιάψωμεν σχοινίον περὶ
 τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ διασύρωμεν αὐτὸν ἐν πάσαις ταῖς πλατεί-
 10 αις καὶ ῥύμαις τῆς πόλεως καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἕως τῆς τε-
 λευτῆς αὐτοῦ. καὶ ὅταν τελευτήσῃ, διαμερίσωμεν αὐτοῦ τὸ σῶ-
 μα τοῖς πόλιταις πᾶσιν καὶ διαδώμεν αὐτὸ εἰς βρώσιν αὐτοῖς.
 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐποίησαν καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ
 περιάψαντες σχοινίον περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ διέσυρον αὐτὸν ἐν
 15 πασαις ταῖς πλατείαις καὶ ῥύμαις τῆς πόλεως, καὶ συρομένου
 τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐκολλῶντο ἐν τῇ γῇ,
 καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἦν ῥέον ὥσπερ ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν. ὁψίας δὲ

BRPCOMNE ¹ βάσ. α.] α. βάσ. Π δεινός R: cf 3 || ἔτεροι - ἐὰν] ἐλ
 δὲ C || ἔτ.] δὲ add BP || καύσωμεν (II) ME || ² ἐν om RΠ || πυρὶ om Π ||
²⁻³ κ. δ. - βάσ. α.] οὐκ ἔσται εἰς βρώσιν ἡμῶν C || ² κ. δ. - βρώσιν om B: cf
 101, 16 B || καὶ δ. om P || δώσωμεν R || τὸ σ. α. ON αὐτὸν RE om M || βρ.]
 πάλιν add PUN καὶ add M || ³ δ θ. οὐτ. O δ θ. R om E: cf 101, 16 ||
 ἐστίν] δεινὴ add M δεινός οὐδὲ add O || αὐτ. βάσ. P δεινός R: cf 1 ||
³⁻⁵ τότε - ὅτι] εἰς. δὲ τοῦ σατανᾶ εἰς ἐνός ἐκ τούτων ἀπεκρίνατο C ||
³ τότε ἀπ.] ἀπ. δὲ P || ⁴ εἰς. ε. α.] ἦν γὰρ ἐνδεδνόμενος τῷ ἔργῳ E || ε. α. τ. δ.]
 τ. δ. ε. α. O τ. δ. ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ R τ. δ. P || ⁴⁻⁵ καὶ - καρδ. om BRE
 καὶ add R || ⁵ καθ.] αὐτὸς add RΠ || ⁵⁻⁶ ἡμᾶς πεποίηκε C || ⁵ ἐποίησεν B: cf
 101, 13; 106, 17 || ⁶⁻⁷ ἐνδ. - δειν.] αὐτῷ θανάτους πικροὺς ἐπιδειξώμεθα C ||
⁶ ποιήσωμεν B || ⁶⁻⁷ κ. ἐξ. - δειν. om B || ⁷ δεινοτέρας M δεινωτάτους R δεινοτέ-
 ρους O(NE) || ⁷⁻⁸ σχ. - αὐτοῦ] αὐτῷ σχ. P αὐτῷ σχοινίοις τῷ τραχήλῳ C ||
⁷ σχοινία R: cf 13; 103, 4 || ἐπὶ BE: cf 13; 103, 4; 107, 4 || ⁸⁻⁹ εἰς πάσας (ὅλας R
 om OM) τὰς πλατείας κ. (τὰς add M: cf 89, 4) ῥύμας Θ: cf 13 || ⁹⁻¹⁰ καθ' -
 τελ. α. om B || ⁹ ἕως] τῆς ἡμέρας add M || ⁹⁻¹⁰ τ. τ. α.] ἂν (οὐ E) τελε-
 τήσῃ (II) E || ¹⁰ ὅτε R || διαμερισώμεθα BU(ME) διαμερίζωμεν R || τοῦτο τὸ
 σ. O αὐτὸν Π om N || ¹¹ κ. διαδ. αὐτὸν τ. πολ. π. (Σ) || τ. πολ. π. om BR O ||
 κ. διαδ. - αὐτοῖς om BΠ || διαδιδώμεν R παντὶ τῷ ὄχλῳ add O || αὐτὸ om
 O || ε. βρ. α. om Ω || ¹² ἀκ. οἱ δ. om BC || οἱ ὄχλοι] οἱ πόλιται P ταῦτα O ||
¹²⁻¹³ καθ. - πόλ.] οὕτως C || ¹² εἶπεν] ἐγγετέλλατο OME: cf 84, 13 || ¹³ σχοινίῳ
 R: cf 7 || ἐπὶ BE: cf 7 || αὐτοῦ] τοῦ ἀνδρέου R || διέσυραν P.ME || αὐτ.
 om P || ¹⁴ πάσαις om RP: cf 8 || κ. ρ.] τε κ. ρ. R || διασυρομένου R om B:
 cf 13 || ¹⁵ τοῦ - αὐτοῦ] αἱ σ. τοῦ μ. ἀ. B || τ. μ. Α.] τ. μ. PN τ. ἁγίου C αὐτοῦ
 OM(E) || ἐκ. - γῇ om R || ἐν om ΠΣ: cf 103, 5; 107, 5; 108, 4 || ¹⁵⁻¹⁶ ἐν τῇ
 γῇ ἦν ἐκχυνόμενον ὡς ὕδωρ θερμόν R ἐ. τ. γ. ὥσπ. ὕδ. Ω || ¹⁶ ὥσει Π ||
 ἐ. τ. γ. om Π || ὁ. δὲ] καὶ δ. M ὁ. οὖν NE

γεναμένης ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, δῆσαντες αὐτοῦ τὰς χεῖρας εἰς τὰ ὀπίσθια, καὶ ἦν παραλελυμένος σφόδρα.

26 Πρωῖτας δὲ γενομένης πάλιν ἐξήνεγκαν αὐτὸν καὶ περι-
άψαντες σχοινίον περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ διέσπειρον αὐτόν, καὶ
πάλιν αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐκολλῶντο ἐν τῇ γῇ καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ 5
ἦν ῥέον. καὶ ἔκλαιεν ὁ μακάριος Ἀνδρέας καὶ ἠΐχετο λέγων·
Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλθὲ καὶ θάσσαι ἃ ἐποίησαν τῷ δού-
λῳ σου. ἀλλὰ ὑπομένω διὰ τὴν ἐντολήν σου ἣν ἐνετείλω μοι
λέγων· Μὴ ποιήσης κατὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Θάσσαι οὖν κύ-
ριε ὅσας μοι βασάνους παρέχουσιν· σὺ γὰρ γινώσκεις κύριε τὴν 10
ἀνθρωπίνην σάρκα. ἐγὼ γὰρ γινώσκω κύριε ὅτι οὐκ εἰ μακρὰν
ἀπὸ τῶν σῶν δούλων ἀλλ' οὐδὲ ἐγὼ ἀντιλέγω διὰ τὴν ἐντολήν
σου ἣν ἐνετείλω μοι. εἰ δὲ μὴ γε, ἐποιοῦν αὐτοὺς εἰς τὴν ἄ-
βυσσον κατελθεῖν μετὰ τῆς πόλεως αὐτῶν. ἀλλ' οὐ μὴ ἐγκατα-
λείψω τὴν ἐντολήν σου ἣν ἐνετείλω μοι ἕως θανάτου, ὅτι σὺ 15
εἰ βοηθός μου κύριε· μόνον μὴ ἐάσης τὸν ἐχθρὸν ἐπιγελάσαι
μου. Καὶ ταῦτα τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου λέγοντος ὁ διάβολος

159 T

¹ γενομένης R POME || ἔβ. | ἤνεγκαν R || ἐν τῇ φυλακῇ ei add καὶ R ||
¹⁻² τ. γ. α. R τ. γ. C || ² εἰς - σφ. | ἐντυπον αὐτόν R || ε. τὰ om ΠN || ὀπισθο-
φανώς N ὀπίσω POME ὀπισθεν C: cf 104, 4; 108, 15 || σφ. ὁ μακάριος
ἀνδρέας POMN ὁ μακάριος σφ. B || ³ πρ. δὲ γ. π. | καὶ τῇ πρώτ π. E(C)
καὶ π. ἐπὶ το πρῶτ O καὶ τῇ ἑωθεν π. B πρ. δὲ π. M καὶ π. N: cf 84, 19;
102, 16; 107, 3; 108, 13; 110, 9 || ἔξ. α. πάλ. R || περιάν. | βέλλοντες R
om C || ⁴ σχ. - τρ. α. | πάλιν ὁμοίως C || σχ. | τὸ σχ. PON σχοινία R: cf
102, 7 || περὶ - αὐτοῦ om RMN || ἐπὶ O: cf 102, 7 || διέσπειραν (N) E ἔσπειρον O:
cf 102, 13 || αὐτόν | ἐπὶ τῆς γῆς C || ⁵ ἐν om Θ: cf 102, 15 || ⁵⁻⁶ καὶ - ῥέον om Θ ||
⁶ ἔκλανσεν R: cf 98, 10 || Ἀ. om BΠ || x. ἡῦχ. om Θ || λέγ. | μὴ ἐγκαταλείπης
με add B ὦ add R || ⁷ μου om RO || ⁷⁻¹¹ ἐλθὲ - σάρκα om B || ⁷ ἴδε R ||
⁷⁻⁸ τῷ δ. σ. | μοι ΠΩ: cf 66, 17 || ⁸ ἀλλ' PNE om R || παραμένω R || διὰ om R ||
ἐντ. σου | σὴν ἐντ. OME ἐντ. C: cf 12; 15 || ⁹ λέγ. | ὅτι add PN || ⁹⁻¹³ μὴ -
μοι | μετ' ἐμοῦ ἐπάρχειν σε C || ⁹ αὐτοῖς add R: cf 89, 7; 112, 6 || 9. | ἴδε R ||
οὖν om O || κύρ. om R μου add NE ἰησοῦ χριστέ add ME || ¹⁰ πόσας R ||
βασ. παρέσχον μοι R || σὺ γάρ | καὶ σοὶ R || κύρ. om PO || ¹⁰⁻¹¹ τ. ἁ. σ. om
R || ¹¹ ἀνθ. | ἀσθενεῖ ἀνθρώπινον P: cf 107, 13 || σ. | ἀσθενεῖαν O: σ. <ὅτι
ἀσθενεῖς ἔστιν>? cf 107, 13 sed plura intercidisse uidentur || ¹¹⁻¹² ἐγὼ -
ἀλλ' om R || ¹¹ κύρ. om BP || ἤμην E εἰμὶ N: cf 87, 6 || ¹¹⁻¹² μακρ. - δούλ. |
μου μακρόθεν PO μακρόθεν μου M(E): cf 87, 7 || ¹²⁻¹⁷ ἀλλ' - μου om B ||
¹² ἀλλ' | καὶ R om O || οὐκ R || ἐγὼ om RΩ || διὰ om ΡΩ || τῇ ἐντολῇ POMN ||
¹²⁻¹³ σὴν ἐντ. R: cf 8 || ¹³ ἡ POM || ποιῶ C || ¹³⁻¹⁴ αὐτ. - κατ. | θανατοῦσθαι
αὐτ. εἰς τ. ἁ. R αὐτ. ἀπελθεῖν ἐν τῇ ἀβύσσῳ C || ¹⁴ ἀπελθεῖν OE || μ. τ. π.
α. | πᾶσαν τὴν πόλιν R πᾶσις add N || ἐγκαταλίπω E καταλήψω N (cf 74, 19)
παρίδω R || ¹⁵ ἦν ἔν. μοι om ΠΩ: cf 13 || ὅτι σὺ | σὺ γάρ R (om C) || ¹⁶ εἰ
om RCNE (cf 66, 16) ὁ add OME || βοηθῶν μοι ME || μ. μὴ ἐ. | μὴ νομη-
σάσης R || μόνον | καὶ C: cf 98, 8 || ¹⁶⁻¹⁷ μου ἐπιγ. ἐπ' ἐμέ (Π) || ¹⁶ περιγενέσθαι
R || ¹⁷ μοι R μεν E || ταῦτα - λέγ. | ἐνχομένου αὐτοῦ B: cf 99, 8 || μακ. om ΠΣ

ὀπισθεν περιεπάτει καὶ ἔλεγεν τοῖς ὄχλοις· Τίπτετε αὐτοῦ τὸ
 στόμα ἵνα μὴ λαλήῃ. Ὁψίας δὲ γενομένης ἦραν τὸν Ἀνδρέαν καὶ
 ἔβαλον αὐτὸν πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, δῆσαντες αὐτοῦ τὰς χεῖρας
 ὀπισθεν, καὶ εἶασαν αὐτὸν εἰς τὴν αὔριον πάλιν. καὶ παραλα-
 5 βὼν ὁ διάβολος μεθ' αὐτοῦ ἑπτὰ δαίμονας πονηροὺς, οὓς ὁ
 μακάριος Ἀνδρέας ἐξέβαλεν ἐκ τῶν περιχώρων, καὶ εἰσελθόντες
 ἐν τῇ φυλακῇ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου καὶ ἐχλεύ-
 αζον αὐτὸν χλευασμὸν μέγα· καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἑπτὰ δαί-
 10 μονες σὺν τῷ διαβόλῳ εἶπον τῷ μακαρίῳ Ἀνδρέα· Νῦν ἐνέπε-
 σου εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν· ποῦ ἐστιν ἡ δύναμις σου καὶ ὁ φόβος
 σου καὶ ἡ δόξα σου καὶ ἡ ὑψωσίς σου; ὁ ἐπαίρων σεαυτὸν
 ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἀτιμάζων ἡμᾶς καὶ διηγούμενος τὰ ἔργα ἡμῶν τοῖς
 κατὰ τόπον καὶ χώραν, καὶ ἐποίησας τὰ ἱερὰ ἡμῶν οἰκίας ἐρή-
 μους γενέσθαι ἵνα μὴ ἀνεχθῶσιν θυσίαι ἐν αὐτοῖς, ὅπως καὶ

¹ cf Act 23, 2 || ⁴ cf Matth 12, 45

¹ κατηκολούθει ὅπ. Π περιπατῶν ὅπ. (Σ) om RO || καὶ om RΩ ||
 τ. δ. ἔλ. B || τῷ ὄχλῳ O om E || αὐτοῦ] αὐτὸν εἰς R || ² μὴ λ. | σιωπᾷ R |
 λαλ.] τοιαῦτα add (Π) || δὲ] πάλιν a/d MN || γεναμένης BN || ²⁻³ ἦραν -
 πάλ.] πάλ. εἰσάγαγον αὐτὸν R ἔθεντο τὸν ἀνδρέαν Π ἔβαλον αὐτὸν O ||
 τ. Ἀ. κ. ἔ. om B: cf 108, 13 || ² τὸν] ἄγιον add M || ³ scr ἐνέβαλον? cf
 108, 14 || αὐτὸν om M(N) || δῆσ.] καὶ ἔδωσαν RP(Σ) πάλιν add N || τ. χ.
 α. RPΣ τ. γ. C || ⁴ ὅπως P εἰς τὰ ὀπίσω OME: cf 103, 2 || ^{4-107, 2} κ.
 εἶασαν - διαβόλῳ] ἐν λύπῃ δεινῇ καὶ μεγάλῃ ἦν ὁ μακάριος ἀνδρέας R
 (cf 106, 7) sed post γῇ 107, 5 offert quae h l omisit sic exorsus: ἐν δὲ
 τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐποίησαν ἐκβληθῆναι τὸ τρίτον ἦλθεν δὲ ὁ διάβολος καὶ
 λαβὼν ἑπτὰ δ. (4) R || ⁴ κ. εἴ.] ἔασαντες O (om CE) || πάλιν om (C) O
 MN(E) || καὶ om CO || ⁴⁻⁵ ὁ δὲ διάβ. παρ. CO || ⁵ μ. ἐ. ὁ δ. MN || δαιμόνια
 ἔλ. N: cf 105, 4 || πον. om BΠΩ: cf 105, 5 || ⁶ Ἀ. om BN || ἐκβεβλήκη
 R || ἀπο Π om R || τ. πέριξ χωρῶν BM(N) τῆς περιχώρων R: scr τῶν
 κύκλῳ χωρῶν? cf 96, 4 || ⁷ εἰς τὴν φυλακὴν RΩ || ἔστ. - καὶ om C || ἐν.]
 ὀπισθεν OM ὀπίσω E || τ. μ. Ἀ.] αὐτοῦ B || τ. μακ. om N || μακ. om RP ||
⁷⁻⁸ καὶ ἐ. α.] θέλοντες α. ἀποκτείναι B || ⁸ μεγάλῳ χλευασμῷ PN om BCOME |
 scr μέγαν? || ⁸⁻⁹ ἀπ. - Ἀ.] εἶπαν οἱ ἐ. δαίμ. σ. τ. δ. τῷ μ. Ἀ. P καὶ εἶπον
 πρὸς αὐτὸν C λέγοντες OME || ⁸ ἑπτὰ om B || ⁹ σὺν τ. δ. om B || εἶπαν R
 ἔλεγων N || μακ. om BRN || ⁹⁻¹⁰ νῦν - ἡμ. om B || ⁹ νῦν om R || ἐνέπεσες
 CN ἔπεσας OME || ¹⁰ ἡ δύν. σ. καὶ om B || σον om PE || ¹⁰⁻¹¹ κ. ὁ φ. σον om
 BRΠNE || ¹¹ κ. ἡ δ. σον om OE || κ. ἡ ὕ. σ. om RΠO || ἡ om M || δ.] σὺ C om
 BRΠ || ¹¹⁻¹² ἐπ.-καὶ prius om C || ¹¹ ἐπερώμενος O || αὐτὸν M αὐτὸν E om O ||
¹²⁻¹³ κ. ἀτ. - χώρ.] κατὰ τ. κ. χώρ. ποιῶν σὲ αὐτὸν μέγαν ἀτιμ. ἡμ. καὶ
 ἀποσοβῶν κ. διηγ. τὰ ἔ. ἡ. ἐναντίον πάντων τῶν ἀνθρώπων R || ¹² κ. ἀτ.
 om PO || ἡμᾶς om POE || τοῖς om ΠΩ || ¹³ τόπους ΠΩ || χώρας PΩ πόλεις C |
 κ. ἐπ. | τὰς οἰκ. ἡμ. ἐπ. R || ἐποίησες B ποιήσας O haud inerte | τὰς
 ἱερὰς P τὰ ἔργαστήρια B τὰς CE || οἰκ. ἡμ. CE || οἰκ.] καὶ τοὺς ναοὺς B |
¹⁴ ἵνα - αὐτοῖς om B || μὴ] σὺ E || ἀνεχθῶσιν M ἀναχθῶσι C ἐνεχθῶσιν N
 ἔλθωσιν O αἰσχυρῶσιν E γέγονται R ἐκεῖ add M(N) || 9.] οἱ θύοντες
 O οἱ εἰσιόντες E || ἐν α. om OME || αὐταῖς Π || ^{14-105, 1} ὅπ. - τερφ.]

ἡμεῖς τερφθῶμεν. διὰ τοῦτο οὖν καὶ ἡμεῖς ποιούμεν τὰ ἀντάξια καὶ ἀποκτενοῦμέν σε ὡς καὶ τὸν διδάσκαλόν σου τὸν λεγόμενον Ἰησοῦν ὃν ἀπέκτεινεν Ἡρώδης.

27 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος ἔλεγεν τοῖς ἐπτά δαίμοσιν τοῖς πονηροῖς· Τεκνία μου, ἀποκτείνετε τοῦτον τὸν ἀτιμάζοντα ⁵ ἡμᾶς, ἵνα λοιπὸν πᾶσαι αἱ χῶραι ἡμῶν γένωνται. Τότε ἐλθόντες οἱ ἐπτά δαίμονες ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ Ἀνδρέου θέλοντες αὐτὸν ἀποκτείνειν· καὶ θεασάμενοι τὴν σφραγίδα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἦν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ κύριος, ἐφοβήθησαν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν προσεγγίσει αὐτῷ, ἀλλ' ἔφυγον. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ¹⁰ ^{160 T} διάβολος· Τεκνία μου, διὰ τί ἐφύγετε ἀπ' αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀπεκτείνετε αὐτόν; Καὶ ἀποκριθέντες οἱ δαίμονες εἶπον τῷ διαβόλῳ ὅτι Ἡμεῖς οὐ δυνάμεθα αὐτὸν ἀποκτείνειν, εἵδομεν γὰρ τὴν σφραγίδα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ καὶ ἐφοβήθημεν αὐτόν. ἐπιστάμεθα γὰρ αὐτὸν πρὶν ἢ αὐτὸν ἐλθεῖν ἐν τῇ θλίψει ταύτῃ ¹⁵ τῆς ταπεινώσεως αὐτοῦ· ἀλλὰ σὺ ἀπελθὼν ἀπόκτεινον αὐτόν εἰ δυνατός εἰ· ἡμεῖς γὰρ οὐχ ὑπακούομέν σου, μὴ ποτε ὁ Θεὸς ἰάσεται αὐτόν καὶ παραδώσει ἡμᾶς εἰς βασάνους πικράς. Καὶ

κ. ἡμ. ἐστερήθημεν αὐτῶν R om BC

¹ τοῦτο οὖν] τί οὐ R || οὖν om Π || κ. ἡμ. om RΠΩ || ποιῶμεν N om B || ¹⁻² τὰ ἀ. καὶ om BΠΩ || ² σε ἀποκτανθῆναι Π(Ω) || ὥσπερ R || τὸν λ. om BR || ³ Ἰησ.] χριστὸν ME om B χριστὸν add O καὶ ἰωάννην add Π || ἡρώδης ἀπεκεφάλισεν C || ἀπέκτανεν E ἀπέκτειναν N || Ἡρ.] πιλάτος RO οἱ Ἰουδαῖοι N ὁ βασιλεὺς add M ὁ βασιλεὺς καὶ πιλάτος add E || ⁴⁻⁷ ἀποκρ. - δαίμονες om C || ¹ ἀποκρ. om RΠΩ || ἔλ. ὁ δ. P || ἐπτά om R || ⁴⁻⁵ πον. δαίμ. (om τοῖς) BN || ⁴ δαιμονῖοις RPM || ⁵ τ. πον. om P || τέκνα O || τοῦτον] αὐτόν PΩ om R || ἀτιμάσαντα OME ἀποκτείναντα R || ⁶ ἵνα - γέν. om BE || ἡμῖν M ἡμέτεροι P || γένοντο O πληρωθῶσιν N εἰσιν R || ^{6-106,10} τότε - διάβολος om R BPCOMNE ⁶ τότε ἐ.] ἐ. δὲ E || τότε] καὶ B || ⁷ ἐπτά om PΩ || τοῦ om B μακαρίον add O || ⁸ θεασ.] οὐκ ἠδυνήθησαν οἶδασιν γὰρ B || τὸ μέτωπον P τὸ πρόσωπον BM: cf 14 || προσώπου N || ⁹⁻¹⁰ ἦν - πρ. αὐτῷ om B || ⁹ κύρ.] Ἰησοῦς O χριστὸς Ἰησοῦς M Ἰησοῦς χριστὸς αἰδ N || ἐφ.] αὐτόν add M(N): cf 14 || οὐκ ἦδ.] οὐ C om O || ¹⁰ ἀ. ἐγγίσει P(Σ) προσήγγισαν α. C om O || ἀλλ'] καὶ B om O || ¹⁰⁻¹¹ ὁ δ. λέγει αὐτ. B || ¹⁰ λέγει πρὸς αὐτοὺς C: cf 68, 14 || ¹¹ τ. μου post αὐτοῦ C om O || δ. τί] τί ὅτι C' ἵνα τί N || ¹³⁻¹⁴ εἰδ. - ἐφοβ. α.] ἀλλ' εἰ δυνατός εἰ σὺ ἀπόκτεινον αὐτόν B: cf 16 || ¹³ ἴδωμεν ΠME οἶδαμεν ON: cf 8 || ¹⁴ αὐτοῦ τ. σφρ. (om ἐπὶ τ. μ.) Π || προσώπου MN: cf 8 || αὐτόν om PΩ || ¹⁵ ἐπ. γ.] ἡμεῖς γ. ἐπ. B || scr ἡπιστάμεθα? || πρ. ἦ] πρὸ τοῦ (Ω) || ἦ αὐτ. om Π || ἐλθ. α. OM(N) || αὐτόν om E || ταύτη om BE: cf 106, 3 || ¹⁶ τ. ταπ. ταύτης (om αὐτοῦ) ΠN: cf 106, 3 || ¹⁶⁻¹⁸ ἀλλὰ - πικράς om B || ¹⁶ ἀλλὰ - ἀπ. α. om E || ¹⁷ δυν. εἰ] δύνασαι Π: cf 88, 7 || οὐκ εἰσακούσωμέν O || σοι PM(N): cf 99, 11; 80, 14; 98, 15 || ¹⁸ ἰάσεται ΠMN ἑάσει E || παραδώει N || πικρ.] χαλεπὰς (Σ) om Π || καὶ] τότε B

ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τῶν δαιμόνων εἶπεν· Οὐ δυνάμεθα ἡμεῖς αὐτὸν ἀποκτείνειν· ἀλλὰ δεῦτε ἐπιγελάσωμεν αὐτῷ ἐν τῇ θλίψει τῆς ταπεινώσεως αὐτοῦ ταύτη. Καὶ ἐλθόντες οἱ δαίμονες σὺν τῇ διαβόλῃ πρὸς τὸν μακάριον Ἀνδρέαν ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ
 5 ἐχλεύαζον αὐτὸν καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἴδου καὶ σὺ Ἀνδρέα ἦλθες εἰς αἰσχύνην ἀτιμίας καὶ εἰς βασάνους· καὶ τίς ἐστιν ὁ δυνάμενός σε ῥύσασθαι; Καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ μακάριος Ἀνδρέας ἔκλαιεν μεγάλως· καὶ ἦλθεν αὐτῷ φωνὴ λέγουσα· Ἀνδρέα, διὰ
 10 τί κλαίεις; Ἦν δὲ ἡ φωνὴ ἐκείνη τοῦ διαβόλου· μετήλλαξεν γὰρ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὁ διάβολος. τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἀνδρέας εἶπεν· Κλαίω ὅτι ἐνετείλατό μοι ὁ κύριός μου λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' αὐτοῖς· Εἰ δὲ μή γε, ἔδειξα ὑμῖν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ· Εἰ τί ἐστὶν σοι δυνατόν, ποιήσον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἀνδρέας εἶπεν· Ἐὰν ἀποκτείνήτε με ἐνταῦθα,
 15 οὐ μὴ ποιήσω κατὰ τὸ θέλημα τὸ ὑμῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Ἰησοῦ Χριστοῦ· διὰ τοῦτο οὖν ταῦτά μοι ἐνδείκνυσθε, ἵνα ἐγκαταλείψω τὴν ἐντολὴν τοῦ κυρίου μου· ἂν γὰρ μοι ὁ κύριος ἐπισκοπὴν ποιήσῃ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, παι-

¹ ἐκ *om BE*: cf 97, 13 || ἡμεῖς *om BΠΣ* || ² αὐτῷ *om ΠΩ* || ἐν *om ΠΣ* || τὴν θλίψιν *CNE* || ²⁻³ τ. ταπ. *om ΠΩ* || ³ αὐτοῦ *om (E)* || ταύτην *N om BΠΟΕ*: cf 105, 15 || καὶ τότε *ΠΣ* || ἦλθον *Ω* || ³⁻⁴ μετὰ τοῦ διαβόλου (*Σ*) *om BU* || ⁴ π. τ. μ. *A. om BΠΣ*: *del??* || ἔστ. - αὐτοῦ *om Θ* || ⁴⁻⁵ x. ἐχλ.] χλευάζοντες *ΠΣ* || ⁵ αὐτὸν] τὸν ἅγιον *C* τὸν μακάριον *Σ* τὸν μακάριον ἀνδρέαν *P* || ⁵⁻⁷ x. ἔλ. - ῥύσ. *om B* || ⁵ καὶ *om Π* || λέγοντες *Σ* εἶπον *O* || αὐτῷ *om C* || ⁵⁻⁶ ἰδοὺ - β. καὶ *om C* || ⁶ εἰς *alt om ΠΣ* || βασάνων *P* || ⁷ ῥύσ.] ἐκ τῶν βασάνων *add C* || ⁷⁻⁸ x. τ. - μεγ.] ὁ δὲ μ. ἀνθ. ἐθρήνησε πικρῶς *C* || ⁷ καὶ *om O* *E* || ταῦτα *om BMN* || ἀκούων *BMN*: cf 101, 4 || Ἀ. *om O* || ⁸ ἔκλανσεν *P*: cf 98, 10 || μεγ. *om B* || φ. α. ἡ. (*Ω*) || λέγ.] ὡ *add ΠΣ* || ⁸⁻⁹ δ. τί] τί *PONE* ἔνεκεν τίνος *C* || ⁹ ἡ δὲ φ. ἐκ. ἦν (*P*) *Σ* || ἡ *om C* || ἐκ. *om B* || τ. δ. μ.] μετῃλαχθεῖσα παρὰ τ. δ. *C* || μετῃλαγμένη *B* || ⁹⁻¹⁰ γὰρ - διάβ. *om B*

BRPCOMNE || ¹⁰ τότε] καὶ *BO om C* || ἀπ. *om CE* || ὁ *om BRCS* || ¹¹ ὁ x. μου (*om R*) ἐν. μοι *RΩ* || κύρ.] θεός *B* || μου *om BC* || λέγ.] ὅτι *add RE* || ¹² αὐτούς *RO* || εἰ - ὑμῖν *om BΠΩ*: cf 100, 5; 103, 13 || ἔδ. ἔμ. *mutilla uidentur* || ἀπ. *om B(C)* || ¹³ τῷ Ἀ.] πρὸς τὸν ἀνδρέαν *MN* πρὸς αὐτὸν *O* αὐτῷ *C om BR*: cf 68, 14 || σοι ἐστὶν *B* || σοι δυν. ἐ. *Π* τοῦτο *add PΩ* || ποιεῖ *RO* || ¹⁴ ὁ δὲ ἀ. ἔφη *C* || ἀπ. *om R* || ὁ *om ME* || εἶπεν *om R* || ¹⁴⁻¹⁶ ἔὰν - Χρ. *om B* || ¹⁴ ἀποκτείνεται *R(N)* || ¹⁵⁻¹⁷ ποι. - x. μου] ἐκβῶ ἐξ ὧν ἐντέταλται μοι κύριος *C* || ¹⁵ κατὰ *om Σ* || τὸ *alt om R* || ἡμῶν *R* ἐμὸν *PΣ* ὑμέτερον *N* || κατὰ *om Σ* || ¹⁶ πέμψ. με] κυρίου μου *RPNE* κυρίου ἡμῶν *M* ἰησοῦ χριστοῦ *add MN* || ¹⁶⁻¹⁷ δὲ - x. μου *om E* || ¹⁶ οὖν] καὶ *R* οὖν καὶ *MN* γὰρ καὶ *P om O* || μοι *om B* || ¹⁷ ἐνδ.] ποιεῖτε *B*: cf 102, 5 || ὡς ἐ.] ἀλλὰ μὴ γένοιτο οὐ παρακοῦσαι *R* || καταλείψω *MN* || τῆς ἐντολῆς *B* || μου *om RP* || ¹⁷⁻¹⁸ εἰ δὲ ἐπισκοπὴ ἐπισκέψηται κύριος *C* || ¹⁸ γὰρ - ποι.] δὲ ὁ κύρ. ἐντελείτε με περὶ ὧν ἐποιήσατε *R* || ὁ κύρ. ἐπ. μοι (σου *N*) *BΣ* ὁ κύρ. μου ἐπ. *P* || ποιήσεται *BM(N)*

δεύσω ὑμᾶς καθὼς ἄξιοι ἐστε. Καὶ ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἑπτὰ δαίμονες ἔφυγον σὺν τῷ διαβόλῳ.

28 Πρωίᾳ δὲ γενομένης ἐξήνεγκαν τὸν Ἀνδρέαν πάλιν καὶ περιάψαντες σχοινίον περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἔσυρον αὐτόν, καὶ πάλιν αἱ σάρκες αὐτοῦ ἐκολλῶντο ἐν τῇ γῇ, καὶ τὸ αἷμα 5 161 T αὐτοῦ ἔρρεεν ὥσπερ ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ συρόμενος ὁ μακάριος ἔκλαιεν λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἀρκεταὶ εἰσιν αἱ βάσανοι αὐταί· ἐξητόνησα γάρ. ὁρᾷς ὅσα ὁ ἐχθρὸς ἐνεδείξατό μοι μετὰ τῶν ἑαυτοῦ δαιμόνων· σὺ γὰρ κύριε μνησθήτι ὅτι ἐποίησας τρεῖς ὥρας ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ὀλιγοψύχησας λέγων 10 Πάτερ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλειπας; Ἰδοὺ κύριε ἐν τρισὶν ἡμέραις διασύρομαι ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ῥύμαις τῆς πόλεως ταύτης· καὶ μάλιστα γινώσκων κύριε τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα ὅτι ἀσθενής ἐστιν ἐπίταξον οὖν κύριέ μου ἀναλαβεῖν τὸ πνεῦμά μου ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα λοιπὸν ἀναπαύσεως τύχω. ποῦ εἰσιν οἱ 15 λόγοι σου κύριε οὓς ἐλάλησας πρὸς ἡμᾶς ἐπιστηρίζων ἡμᾶς

¹¹ Matth 27, 46

¹ ἔ. ἄ. RME ἄξιόν ἐστιν P ἔνεστι C || καὶ om Π || ταῦτα om R || ¹⁻² οἱ ἔ. δ. om B || ¹ ἑπτὰ om Π || ² σὺν - διαβ. om B || ³ πρ. δὲ || καὶ οὕτως πρ. R: cf 103, 3 || πάλ. γεν. ἐξαγαγόντες τ. ἄ. O || γενομένης B || πάλ. ἐξ. τ. ἀνδ. P || ἐξήγαγον Π ἐξέβαλον R || π. τ. ἄ. Σ || τ. Ἄ. αὐτόν BR || ⁴⁻⁶ πάλ. - γῇ || τῇ συνηθείᾳ σύροντες αὐτόν R || ⁴ περιθέντες MN δήσαντες C τὸ add O: cf 102, 13; 103, 3 || σχοινίῳ C || ἐπὶ E (om C): cf 102, 7 || διέσυρον RPN διέσυραν ME περιέσυρον C || ⁵⁻⁶ πάλιν - συρόμ. om ΠΣ || ⁵ ἐν om R: cf 102, 15 || ⁶⁻⁸ καὶ τὸ - γῇ om R || ⁶ κ. σ. || συρομένον δὲ αὐτοῦ R || ⁶⁻⁷ ὁ μ. - λέγ. || ἔλεγεν (ἔκραζεν (Σ) ἔκλειεν O) ὁ μ. ἀνδρείας (om O) κραυγάζων (κλαίων Σ om O) καὶ (om O) λέγων PΣ ἔλεγεν R ὁ δὲ προσηΐξατο πρὸς κύριον C ὃ add Σ || ⁷ κύρ.] μου add I(Σ) || Ἰ. Χρ. om O μὴ ἀπενδοκίσης μου σὺ γὰρ οἶδας κύριε ὅσα ὁ ἐχθρὸς ἐνεδείξατό μοι μετὰ τῶν ἑαυτοῦ δαιμόνων ἀπὸ B: cf 8 || ἀρκεταὶ B ἀρκετὸν R O ἀρκεσθῶσαν E μοι add PΣ || εἰσιν om RE || ⁸⁻⁹ ἔξητ. - δαιμ.] κύριέ μου ἰδοὺ γὰρ διασύρομαι ἐν τρισὶν ἡμέραις B || ⁸ ἐξητόνικα O: cf 108, 15 || ὁρ.] ἰδοὺ R(O) || ⁸⁻⁹ μοι ἐν. Σ μοι ὀνειδίσειν (O) || ⁸ ἐνδείκνυται Π ἐνετείλατο R || ⁹ αὐτοῦ (O) om RΣ || δαιμ.] θέλει ποιῆσαι add R || ⁹⁻¹¹ σὺ - ἐγκατ. om RMN || ⁹ μνήσθ. ὅτι om B O E || ¹⁰ ὥρ. τρ. ἐπ. B ἐπ. ὥραν O(E) || ¹⁰ τὸν σταυρόν B || ὥλ. λ.] πρὸς τὸν πατέρα ἐβόησας C || ¹¹ μου om B || ἐγκατέλειπες CE: cf 74, 19 || ¹¹⁻¹⁵ ἰδοὺ - τύχω om B || ¹¹ ἰδ. κ.] ἰδ. οὖν κ. R ἰδ. οὖν Σ ἐγὼ δὲ O κάγω add E || ἐν τρ. ἡμ.] τρεῖς ἡμέραι εἰσὶν RΠ ἀφοῦ add P: cf 8-9 B || ¹² ἐν ταῖς ρ. κ. ἐν τ. πλ. (Σ) (cf 89, 3) om C || ¹³ γιν.] σὺ γινώσκεις O(E) (om C) || ¹³⁻¹⁴ κύριε - ἐστιν om RC || ¹³ κύρ. om P μου add Σ || ¹⁴ ἐπίτ. - ἀν.] ἀνάλαβε οὖν R || πρόσταξον Σ: cf 94, 5 || μου om (C) OMN || ¹⁵ ἀπ' ἐμοῦ om R O E || λοιπ.] τὸ λοιπ. Σ: cf 105, 6; 111, 14 || ¹⁵⁻¹⁶ ποῦ - ἐπ. ἡμ.] ἐνετείλάς μοι C || ¹⁵ εἰσὶν] οὖν R || ¹⁶ κύρ.] μου add POMN || οὗς] οὐκ R || ἐλάλεις E ἔλεγες O || πρ. ἡμ. om R || ἐπιστηρίζων ἡμ. RP ἐνισχύων ἡμῶν τὴν καρδίαν O (cf 108, 6) om E

ὅτε περιεπατήσαμεν μετὰ σοῦ, λέγων ἡμῖν Οὐ μὴ ἀπολέσῃτε
 μίαν τρίχα ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν; Πρόσσχες οὖν κύριε καὶ
 θέασαι ὅτι αἱ σάρκες μου καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου
 ἐκολλήθησαν τῇ γῇ· ἰδοὺ γάρ εἰμι διασπρόμενος ἡμέρας τρεῖς
 5 ἐν βασάνοις θειναῖς, καὶ οὐκ ἐφανερώσάς μοι σεαυτὸν κύριέ
 μου ἵνα ἐπισχυρίσῃς μου τὴν καρδίαν· καὶ ὠλιγοψύχησα σφόδρα.
 Ταῦτα λέγων ὁ μακάριος Ἀνδρέας διεσείρετο. τότε ἦλθεν αὐτῷ
 φωνὴ ἐβραϊστὶ λέγουσα· Ἡμέτερε Ἀνδρέα, ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ πα-
 ρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. πρόσσχες οὖν
 10 Ἀνδρέα καὶ θέασαι ὅπισθέν σου τὰς πεσούσας σου σάρκας καὶ
 τρίχας τί γεγόνασιν. Καὶ στραφεὶς ὁ Ἀνδρέας εἶδεν μεγάλα
 δένδρα φρέντα καρποφόρα· καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐγνων γὰρ
 κύριε ὅτι οὐκ ἐγκατέλειπάς με. Ὀψίας δὲ γεναμένης ἦσαν αὐ-
 τὸν πάλιν καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, δῆσαντες αὐτοῦ
 15 τὰς χεῖρας ὅπισθεν, ἥδη ἀτονήσαντα ἐπὶ πολὺ, καὶ ἦν παρα-
 λελυμένος σφόδρα. καὶ ἔλεγον ἐν ἑαυτοῖς οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως·
 Τάχα τελευτᾷ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὐρίσκομεν αὐτὸν

¹ Luc 21, 18 || ⁸ cf Matth 24, 35

¹ ὅτε - ἡμῖν] καὶ λέγων (κ. λ. om C) ὅτι (om R) ἐὰν (δ C) περιπατή-
 σῃτε (περιπατεῖτε P περιπατῶν C) μετ' ἐμοῦ (μετὰ σοῦ C) Θ || περι-
 πατοῦμεν *exspectes* || οὐκ (om μὴ) R || ἀπόλεση C ἀπολείται O ἀπώλται
 E || ² μίαν om COE || τρίχαν BRCN θριξ O(E) || ἐκ - ἑμ. om B || ἐκ] ἀπὸ C
 || R || ὑμ. αὐτοῦ C || ²⁻³ κ. θ. κύρ. Σ || ² κύρ.] μου add PMN || ²⁻³ κ. ἴδε
 R om BCQ: cf 10; 66, 17; 91, 11 || ³ ὅτι] καὶ add R || ⁴⁻⁸ ἐκολλ. - λέγουσα] τί
 γεγόνασιν τότε ἰησοῦς εἶπεν τῷ ἀνδρῇ B || ⁴ <ἐν> τῇ? cf 102, 15 || ¹⁻⁶ ἰδοὺ -
 σφόδρα om C || ⁴ τρ. ἡμέραις ε. διασ. R || τρ.] καὶ add (Σ) || ⁵ δεινοῖς PE
 (om R) || σεαυτὸν PM ἑαυτὸν E αὐτὸν N || κύρ. om RO || ⁶ μου om RQ |
 ἵνα - καρδ. om Σ || ἐπισχύσης RQ (cf 107, 16): *scr* ἐπιστηρίξῃς? || τὴν ψυχὴν
 μου R || κ. ὠλ. σφ.] κ. ἰδοῦ ὅλ. κύριε R om P || ⁷ ταῦτα] καὶ ταῦτα RΠ |
 λέγοντος τοῦ μακαρίου ἀνδρῆα R || διεσ. τότε om R || ἐσείρετο Σ ἐσεύρετο
 O || ⁷⁻⁸ φ. ἐ. λ. α. R || ⁷ αὐτῷ om O || ⁸ ἐβρ. om E: *del??* || ἀνδρ. ἡμ.
 RΠOE: cf 87, 12 || ἡμ. om MN || παρελεύσονται RPO(MN) || ⁹ πρόσσεχε R
 στράφον B: cf 2 || ¹⁰ Ἀ. om Θ || ὁ. σ. κ. θ. MN || κ. θέ. om Π || ὅπ. σου om
 BR || σου *ali* σοι O om MN || ¹¹ τρ.] τὰς τρ. RME σου add RE ἐκ σοῦ
 add MN || ἐγένοντο Θ || ὁ om P ἅγιος add N || ¹² δ.] ἐλαῶν add O || φ. κ.]
 κ. φανερόντα B (καρπ.) ἐν τῇ γῇ R || ¹²⁻¹³ ἀπ. - με] ἐδόξασε τὸν θεόν B ||
¹³ ἀπ.] ὁ add R ἀνδρέας add RΣ || ἔ. γ.] ἅγιος εἰ R || γάρ om CQ || ¹³ ἐγ-
 κατέλειπες PMN ἐγκατέλειπες (C)E: cf 74, 19 || με] μου τὴν ψυχὴν R |
 γενομένης RPΣ (om C) || ¹³⁻¹⁴ ἡρ. α. π. κ. om RPΣ || ¹⁴ ἐνέβ.] ἀπήγαγον
 Π ἔσυραν R ἤνεγκαν Σ || κ. ἐν. α. om Σ || αὐτὸν om B || ἐν τῇ φυλακῇ
 RPO || ¹⁴⁻¹⁵ δῆσ. - ὅπ. om Θ: cf 103, 1; 104, 3 || ¹⁵ ἥδη - πολὺ] ἦν γὰρ ἐπὶ πολὺ
 ἀτονήσας R om COE (*sed* cf 16) || ἥδη om MN || ἰτονήκῃτα MN: cf 107, 8 ||
 ἐπὶ πολὺ om B || ¹²⁻¹⁶ καὶ ἦν - σφ. om Θ || ¹⁶ κ. ἐλ.] ἔλ. γάρ R κ. ἰδόντες αὐτὸν
 ἀτονήσαντα εἶπον E || οἱ ἄ. τ. π.] ὅτι Θ || ¹⁷ τάχα - ταύτη *post* 109, 2 ἔδαπ. Θ |
 τάχα] ἀπὸ πολλῆς ἀγωνίας R καὶ add Σ || ταύτη om BR || ¹⁷ 109, ¹ καὶ οὐκ-ἡμ. om Θ

ζῶντα ἐν τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ ἠτόνησεν γάρ, καὶ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἔδαπανήθησαν.

29 Ὁ δὲ κύριος παρεγένετο ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἶπεν τῷ Ἀνδρέᾳ· Ἐπίδος μοι τὴν χεῖρά σου καὶ ἀνάστηθι ἐγῆς. Καὶ Θεασάμενος ὁ Ἀνδρέας τὸν κύριον 5 Ἰησοῦν ἐπέδωκεν αὐτῷ τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἀνέστη ἐγῆς, καὶ πεσὼν προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν· Εὐχαριστῶ σοι κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ. Καὶ Θεασάμενος ὁ Ἀνδρέας εἰς μέσον τῆς φυλακῆς εἶδεν στῦλον ἐστῶτα, καὶ ἐπὶ τὸν στῦλον ἀνδριᾶς ἐπι- κείμενος ἀλαβαστρινός· καὶ ἀνελθὼν ὁ Ἀνδρέας ἐπὶ τὸν ἀνδριάντα 10 ἥπλωσεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπτάκις, καὶ εἶπεν τῷ στύλῳ καὶ τῷ ἐπ' αὐτῷ ἀνδριάντι· Φοβήθητι τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ, ὃν φρίσσει ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ ἀποβαλέτω ὁ ἀνδριᾶς ὁ ἐπι- κείμενος ἐπὶ τὸν στῦλον ἰδὼρ πολὺ διὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὡς κατακλυσμοῦ, ἵνα παιδευθῶσιν οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. μὴ 15 φοβηθῆς ὧ λίθῃ καὶ εἰπηῆς ὅτι Ἐγὼ λίθος εἰμὶ καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος αἰνέσαι τὸν κύριον· Καὶ γὰρ καὶ ὑμεῖς τετιμημένοι ἐστέ.

162 T

¹⁻² ἦτ. - ἔδαπ. om R || ¹ γάρ om PΩ || ² ἔδαπ.] ἐκολλήθησαν τῇ γῇ Π: cf 102, 15 || ³ κύρ.] ἡμῶν add E ἰησοῦς χριστὸς add Σ || εἰσῆλθων P εἰσέλθων CΩ ἐλθὼν R: cf 87, 10; 92, 9 || εἰς τὴν φυλακὴν M || ⁴ χεῖραν B || αὐτοῦ om BΠO: cf 6 || τ. Ἀ.] ἰδοὺ ἐγὼ ἄ. R om C: cf 88, 5 || δός BRPΩ: cf 6 || χεῖραν BE || ⁵ ἀνάστα Θ om E: cf 68, 14 || ⁵⁻⁶ x. θε. - ὄγ. in mg M om R ON || ⁵ καὶ - Ἀ.] ὁ ἄ. δὲ θε. P || ὁ ἄ. θ. ME || ⁵⁻⁶ θε. - Ἰ. om C || ⁶ Ἰ. om M χριστὸν add P || αὐτῷ om CE || αὐτοῦ om B: cf 4 || ⁷ προσπεσὼν R ἐπὶ πρόσωπον add O (cf 87, 13) ὁ ἀνδρέας add R || αὐτὸν N (cf 87, 13) om M || x. ε.] λέγων CO || μὸν om RC || ⁸ Ἰ. Χρ. om C ὅτι ἐτάχνας (μὸν add P) τὴν βοήθειάν σου (ἐπ' ἐμέ add C) add Π *haud inerte*: cf 76, 7; 116, 7 || x. θ.] θ. δὲ E x. ἰδὼν C x. ἀναβλέψας R x. ἀνατείνας τὸ ὄμμα O || ὁ Ἀ. om OMN || ὁ om C ἁγίος add E || ἐν μέσῳ ΠΕ (cf 90, 9 P; 91, 8) μέσον R(O) || ⁹ εἶδεν om C || ἔ. στ. Σ || ἔστ. - ἀνδριᾶς om B || ἔστ.] ἐν ἐφίστατο R || καὶ] ἦν add PN || ἐν O om M || τῷ στύλῳ RO (cf 12; 14) om M || ἀνδρέας M: cf 13; 110, 4 || ⁹⁻¹⁰ ἐπικειμένον ἀλαβαστρινὸν B ἄλ. ἐφεστώς Π (cf 13) om O || ¹⁰⁻¹² x. ἀν. - ἀνδρ.] x. λέγει αὐτῷ C || ¹⁰ ἀν. - ἀνδρ. om RPΩ || ¹¹ ἀπλώσας RPΩ || ἐπτ. καὶ] εὐχόμενος R om PΩ || ἔλεγεν RPΣ || ¹² ἐπ'] ἐπικειμένον R: cf 9 || αὐτῷ] αὐτοῦ Thilo (cf 9) ἐστότι add O || φοβ. om R || στ.] σωτήρος R καὶ add B || ¹³ γῇ x. ὁ οὐρ. (om ἦ) O || x. ἡ γῆ καὶ om R || ἀπ.] ἀναγα- γέτω C ἐκκλησάτο O ἀποβάλλεται E ἐπάκουσον R: cf 110, 6 || ὁ ἀνδ.] τῷ ἀνδρέᾳ R: cf 9 || ¹⁴ ἐπὶ om Π || τοῦ στύλου OE τῷ στύλῳ Π (cf 9) ἐκβρυσσον add R || πολὺ] κατακλυσμοῦ add E || ἐκ R: cf 110, 6 || ¹⁵ ὡς] ἕως P μέχρι C om Σ || κατακλυσμὸν B κατακλυσμῷ R κατακλῦζον MN om CE || ἵνα] τοῦ C || οἱ om P || ταύτῃ] πάντες C || ¹⁵⁻¹⁶ μὴ - λ. x.] καὶ μὴ C || ¹⁶ ὧ λ.] ὁ λίθος E ὡς λίθος MN οὖν R || ¹⁷ x. γ. - ἐστέ om C || x. γ. x.] ναὶ x. γ. x. B x. γ. RΣ x. P || ἐστέ om R

ἡμᾶς γὰρ ἔπλασεν ὁ κύριος ἀπὸ γῆς, ὑμεῖς δὲ καθαροὶ ἔστε·
 διὰ τοῦτο ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐξ ὑμῶν τῷ λαῷ αὐτοῦ τὰς πλάκας
 τοῦ νόμου· οὐ γὰρ ἔγραψεν ἐν πλαξίν χρυσαῖς ἢ ἀργυραῖς
 ἀλλ' ἐν πλαξίν λιθίναις. νῦν οὖν ποιήσον ὡς ἀνδρία τὴν οἰκono-
 5 μίαν ταύτην. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου εἰθὺς
 ἀπέβαλεν ὁ λίθινος ἀνδριὰς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ πολὺ
 ὥσπερ ἐκ διωρυνγός τινος, καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν,
 καὶ ἦν ἄλμυρὸν σφόδρα κατεσθίον σάρκας ἀνθρώπων.

30 Πρωίας δὲ γεναμένης Θεασάμενοι οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως
 10 ἤρξαντο φεύγειν λέγοντες ἐν ἑαυτοῖς· Οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι τελευτῶμεν
 νῦν. Καὶ ἀπέκτεινεν τὸ ὕδωρ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
 163 T αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο φεύγειν ἐκ τῆς πόλεως. τότε ὁ Ἀνδρέας
 εἶπεν πρὸς τὸν κύριον λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐρῆν ἐπι-
 χειρῆσαι καὶ ποιῆσαι τὸ σημεῖον τοῦτο ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, μὴ
 15 με ἐγκαταλείπης, ἀλλὰ ἀπόστειλον Μιχαὴλ τὸν ἀρχάγγελόν σου
 ἐν νεφέλῃ πυρός, καὶ περιτείχισον τὴν πόλιν ταύτην, ἵνα ἕαν τις
 θελήσῃ ἐκφυγεῖν ἐξ αὐτῆς μὴ δυνηθῇ ἐξελεθῆναι τοῦ πυρός. Καὶ
 εὐθέως κατήλθεν νεφέλῃ πυρὸς καὶ ἐκύκλωσεν πᾶσαν τὴν πόλιν

¹⁻³ ἡμ. γ. - νόμον om BE || ¹ ἡμ. - ἔστε om Σ || ὑμᾶς RC || ὁ κύρ. om RPO ||
 ἀπὸ] τῆς add O || δὲ] γὰρ R || ² τοῦτο - ὑμ. || τί γὰρ ὁ θεὸς οὐκ ἐν τῷ νόμῳ R ||
 ὁ θ. δι' ὑμῶν ἔδ. (Σ) || ἔδ. - λ. α.] ἐξ ὑ. δέδωκε C || ὁ θ. ἔδ. P || δι' ὑμῶν post
 αὐτοῦ O || ²⁻³ τ. λ. - τ. ν.] τὸν νόμον τ. λ. α. (Ω) ἀλλ' ἄκονέ μου add MN ||
 τ. πλ. - ἔγραψεν] διὰ μωϋσέως R || ³⁻⁵ οὐ γ. - ταύτην om C || ³ ἔγρ.] ὁ
 θεὸς τὸν νόμον τῷ λαῷ αὐτοῦ add B (fort uerum) ὁ θεὸς add MN ||
⁴ ὡ] τῷ P om RO || ἀνδριάντα RO ἀνδρία P (cf 109, 9) (om E) || ⁵ ε. τ. μ. Ἀ.]
 αὐτοῦ ε. R(O) || εὐθέως BE || ⁶ λίθος RN ὁ add R || ἀνδριάντης O || αὐτοῦ
 om B || ⁶⁻⁷ ὕδωρ - ὑψ. om R || ⁶ πολὺν B εἰς πλῆθος C || ⁷ ὥσπ. ἐκ δ.
 om O || ὡς Π || διορύγματος Σ || τινὸς om BCΩ || ⁸ ἄλμ.] ἄλικοῦν R ||
⁹⁻¹¹ πρ. - νῦν om Θ || ¹¹ τὸ ὕδ. om RNE || τὰ τ. α. κ. τὰ πτ. (Θ) || ¹² αὐτῶν
 om ΠΩ || ἤθελον φυγεῖν (ἐκφυγεῖν RMN) (Θ) οἱ ἄνδρες add ΠΟΜΝ οἱ
 ἀνθρώποι add R || ὁ om BCΣ || ¹³ εἶπεν] ἠῤῥατο BO || πρ. τ. κ. om B || τὸν
 om CO || λέγ. om ΠΣ: cf 91, 3 || κύρ.] μου add RPMN || ἐφῆν] ἔφην N
 ὥφθην M ὁ δευθεῖς μοι E ὁ δοῦς μοι χάριν καὶ ἐνισχύσας με O ἐφ' ὃν
 ἡλπίσα ἐνόσω ἠθέλησα P ἐφ' ὃ ἡλπίσα C ὡς (I δς) ἐπήκουσάς μου καὶ
 ἐπέεχον R (cf 97, 1): ego frustra quaesivi || ¹³⁻¹⁴ ἐπεχειρήσα καὶ ἐποίησα B
 γενέσθαι C || ¹³ ἐπ. om RO || ¹⁴ καὶ om RΩ || τὸ σ. τ. ποιῆσαι R || τοῦτο
 τὸ σ. PMN τί σ. E τὰ σημεῖα ταῦτα O || ¹⁵ ἐγκαταλείπης με RO ἐγκατα-
 λείψης με P κύριε add R || ἐγκαταλείπης B: cf 74, 19 || ἀλλ' CE || ἀπ.] μοι
 add N || ¹⁶ περιτείχη deficit B περιτειχίστω RΩ πᾶσαν add O: cf 18

RPCOMNE ¹⁶ ταύτην om Π πάντοθεν τὸ πῦρ ὡς τεῖχος κύκλω
 αὐτῆς add R || ^{16-111,3} ἵνα - σφ.] καὶ μάθωσιν ἀνδρίας ὁ ψηφινὸς ἐστὶν ὁ
 βάλλων τὸ ὕδωρ καὶ κατεσθίων πάντας R || ¹⁶⁻¹⁷ ἔαν - ἐκφ. om C || ¹⁷ θέλει
 P(E) || φυγεῖν N ἐξελεθῆναι OE || ἐξ α. om Π || δυν.] τις add CE || ἐκφυγεῖν C
 om O || τ. π.] διὰ τὸ πῦρ MN om O || τοῦ] εἰς αὐτοῦ τοῦ E || ¹⁷⁻¹⁸ κ. ε. κ.
 ν. π. om P || ¹⁸ ἐξηγήσε E || νεφ.] ἡ νεφ. τοῦ O || πᾶσαν om C

ὡς τείχος. καὶ μαθὼν ὁ Ἀνδρέας τὴν γενομένην οἰκονομίαν
εὐλόγει τὸν κύριον. τὸ δὲ ὕδωρ ὑψώθη ἕως τραχήλου τῶν ἀν-
δρῶν ἐκείνων καὶ ἦν κατεσθίων αὐτοὺς σφόδρα. καὶ ἔκλειον
καὶ ἐβόων πάντες λέγοντες· Οὐαὶ ἡμῖν· ταῦτα γὰρ πάντα ἐπῆλθεν
ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὸν ξένον τὸν ὄντα ἐν τῇ φυλακῇ, ὃν βασάνοις 5
παρεδώκαμεν· τί οὖν μέλλομεν ποιεῖν; πορευθῶμεν εἰς τὴν
φυλακὴν καὶ ἀπολύσωμεν αὐτόν, μή ποτε ἀποθάνωμεν ἐν τῷ
ὔδατι τούτῳ τοῦ κατακλυσμοῦ· ἀλλὰ βοήσωμεν ἅπαντες ὅτι
Πιστεύομέν σοι ὁ Θεὸς τοῦ ξένου ἀνθρώπου· καὶ ἄρον ἀφ' ἡ-
μῶν τὸ ὕδωρ τοῦτο. Καὶ ἐξῆλθον ἅπαντες βοῶντες φωνῇ 10
μεγάλῃ· Ὁ Θεὸς τοῦ ξένου ἀνθρώπου τούτου, ἄρον ἀφ' ἡμῶν
τὸ ὕδωρ τοῦτο. Καὶ ἔγνω ὁ Ἀνδρέας ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὑπε-
τάγη πρὸς αὐτόν· τότε ὁ μακάριος Ἀνδρέας εἶπεν πρὸς τὸν
ἀλαβαστρινὸν ἀνδριάντα· Παῦσαι λοιπὸν ἀποβάλλων τὸ ὕδωρ
ἐκ τοῦ στόματός σου, διότι ὁ καιρὸς τῆς ἀναπαύσεως παρῆλθεν· 15
ἰδοὺ γὰρ ἐξέρχομαι καὶ κηρύσσω τὸν λόγον τοῦ κυρίου. λέγω

¹ ὡς τ. *om E* || ὡσεὶ *O* || τ.] κύκλω αὐτῆς *add MN* || ¹⁻² καὶ μ. - κύρ.
om C || ¹ ἰδὼν *O* εἶδον *E* || οἱ ἄνδρες *E* || ὁ *om O* || γενομένην *N* γεναμένην *O* ||
² ἡλόγει *E* ἡλόγησεν *MN* || τὸ δὲ || καὶ τὸ *Π* || ἕως || τοῦ *add C* || ²⁻³ τ. ἀ.
ἐκ.] τ. ἀνθρώπων *O* αὐτῶν *E* || ³ ἐκ. *om MN* || κ. ἦν *om E* || ἦν κ.] κατή-
σθιεν *MN* || αὐτ.] τὰς σάρκας αὐτῶν *E*: cf 110, 8 || σφ.] τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ
ἐπληγε πάντας *O* πάντες *add E* || κ. ἐκλ. *om E* ὁμοθυμαδὸν *add R* || ⁴ καὶ
ἐβ. *om C* || ἐβόουν *OME*: cf 112, 10 || ἅπαντες *PMN om COE* || λέγ. *om R* ||
γὰρ *om R* || ἐπῆλθον *C* ἦλθεν *E* || ⁵ ἡμῖν (*om ἐφ'*) *R* || τῇ *om C* || ⁵⁻⁶ δν - ποι.
om C || ⁶ παρεδῶμεν *M* περιεδῶκαμεν *N* || οὖν *om R* || ποιῆσαι *R* || πορευσό-
μεθα *R* || ⁶⁻⁷ ἐν τῇ φυλακῇ *RN om C* || ⁷⁻¹⁰ ἐν - τοῦτο *om C* || ⁸ τούτῳ *om E* |
τ. κ.] ὡς ἐν κατακλυσμῷ *R om P* || κατακλ.] οὐ μόνον δὲ *add M*: cf 67, 11 ||
ἀλλὰ || καὶ *add MN* || καταβοήσωμεν πάντες *R* || ἅπ.] λέγοντες *add MN* |
⁹ πιστ.] ἅπαντες *add R* || σοι - ἀνθ.] ὃν κηρύσσης *R* || σοι ὁ θ.] τῷ θεῷ *E* ||
καὶ || κύριε *E om PO* || ¹⁰ τοῦτο *om R* || ἐξ.] εἰσαν *R* || πάντες *R om C* ||
¹⁰⁻¹¹ μ. φ. λέγοντες *E* || ¹⁰ λέγοντες *MN* || ¹⁰⁻¹¹ μ. φ. *C* || ¹¹⁻¹² ὁ - τοῖτο || ἐλέησον
ἡμᾶς ὁ Θεὸς τοῦ ξένου ὁ Θεὸς δν κηρύττει ὁ ἀπόστολος ἀνδρέας ἐλέησον ἡμᾶς
O om RS: del?? cf 8; 112, 5 || ¹¹ τούτου *om C* || ¹² καὶ || τότε *add P* ἡ φωνῇ
αὐτῶν ἀπῆλθεν πρὸς τὸν ἀνδρέαν καὶ *add R* || ἔγνω *E* γνοῖς *R* ἰδὼν *O* |
'Α.] ἀπόστολος *C* μακάριος *O* || ¹²⁻¹³ ἡ ψ. - αὐτ.] κατὰδύνουσι ἐγένοντο *C* ὑπετά-
γησαν αἱ ψυχαὶ αὐτῶν *O* αἱ ψυχαὶ αὐτ. ὑπετάγησαν πρὸς αὐτόν *R* ||
ὑπετάθη *E* προσετάγη *M* || ¹³ τότε - 'Α.] καὶ *C om O* || ὁ μ. *om PE* || τὸν
στυλὸν τὸν *add C* || ¹⁴ ἀλαβ.] ψιφηγνὸν *R* λίθινον (*Σ*) *om O*: cf 109, 10 || ἀνδρ.]
λέγων *add R* || παῖσον *E* || λ. ἀπ. *om C* || τοῦ λοιποῦ *E*: cf 107, 15 || ¹⁵ ἐκ -
σου *om C* || ἀπὸ *R*: cf 110, 6 || ¹⁵⁻¹⁶ διότι - κυρ.] ὅτι μετενόησαν *C* || ¹⁶ διὸ *R* |
δ] καὶ δ || ο *M om NE* || τῆς *om E* || παραβάσεως *P* σωτηρίας αὐτῶν *O* σου
add R || προῆλθε *E* ἦλθεν *O* ἡρέσιν *MN* καὶ ἡγγικεν ἡμέρα τοῦ σω-
θῆναι αὐτοὺς *add O* || ¹⁶ εἰσέρχομαι *P* || κ. κηρ.] κηρύσσειν *R* τοῦ κηρύξαι *E*
om O (?) || τ. λ.] τὸ εὐαγγέλιον *P* || κυρ.] θεοῦ *R* μου *add MN* ἰησοῦ χριστοῦ
add O(M)N

δέ σοι τῷ στύλῳ τῷ λιθίνῳ ὅτι ἐὰν πιστεύσωσιν οἱ τῆς πόλεως ταύτης, οἰκοδομήσω ἐκκλησίαν καὶ στήσω σε ἐν αὐτῇ, ὅτι ἐποίησάς μοι τὴν διακονίαν ταύτην. Καὶ ἐπαύσατο ὁ ἀνδριάς τοῦ ῥέειν καὶ οὐκέτι ἐξήνεγκεν ὕδωρ. καὶ ἐξεληθόντες οἱ τῆς πόλεως
 5 ἐπὶ τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἐβόησαν λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ θεὸς τοῦ ξένου ἀνδρός, καὶ μὴ ποιήσης κατὰ τὴν ἀπιστίαν ἡμῶν καὶ καθ' ἃ ἐποιήσαμεν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, ἀλλ' ἐξέλεσθ' ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦτο. Καὶ ἐξηλθεν Ἀνδρέας ἐκ τῆς φυλακῆς, καὶ τὸ ὕδωρ διέτρεχεν ἀπὸ τῶν ποδῶν τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου.

10 τότε πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐβόουν ἅπαντες. |

164 T

31 Καὶ ἐλθὼν ὁ γέρων ὁ παραδούς τὰ παιδία αὐτοῦ ἵνα σφάξωσιν αὐτὰ ἀντ' αὐτοῦ, ἐδέετο τῶν ποδῶν τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου λέγων· Ἐλέησόν με. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἅγιος Ἀνδρέας εἶπεν τῷ γεραιῷ· Θαυμάζω πῶς σὺ λέγεις· Ἐλέησόν με· Σὺ
 15 οὖν οὐκ ἠλέησας τὰ τέκνα σου, ἀλλὰ παρέδωκας αὐτὰ ἀντὶ σοῦ

¹ τῷ λιθ. στ. Σ om C || εἰ C om R || πισθῶσιν (Π) ἐπίστευσαν R μοι add PMN τῷ θεῷ add R || ¹⁻² οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ O οἱ πολῖται C || ¹ οἱ] ἀνθρωποι add R: cf 4; 66, 8 || ¹⁻² [πόλεως ταύτης redit A

ARPCOMNE ² ταύτης] ἀνθρωποι εἰς αὐτὸν add E || οἱ.] ἐνταῦθα add (Σ) || ἐκκλ.] ἐπαντῆς add P ἐν αὐτῇ add RO ἐπὶ σέ add C || καὶ - αὐτῷ om CΣ || στ.] μετενέγκω RPO || ἐν α.] ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ R εἰς τὴν ἐκκλησίαν P εἰς ταύτην O || ²⁻³ ὅτι - ταύτην om C || ³ μου MN om RPO || οἰκονομίαν O ἐντολὴν R μου add E || ὁ ἄ.] ὁ ψίφινος add R || ⁴ ἐξήνεγκεν A ἐξήγαγεν R (om Π) || εἰσηλθὼν C ἐλθόντες RPS || οἱ] ἀνθρωποι add R: cf 1 || τ. π.] πολῖται C ἀνθρωποι add E || ⁵ τὰς] τῆς RP (om C) || ἐβ.] ἅπαντες add Σ: cf 111, 10 || ⁶ τ. ξ. ἄ. om RPS || ἄ.] ἀνθρώπου τούτου O om C || ⁶⁻⁸ καὶ μὴ - τοῦτο om C || ⁶⁻⁷ κατὰ - καὶ] μεθ' ἡμῶν POMN ἡμῖν RE || ⁷ καθὼς (Θ) ἡμεῖς add O(E) || ⁷⁻⁸ ἀλλ' - τοῦτο om RE || ⁷ ἀλλὰ PMN καὶ O || ⁸ καὶ ἐξ. Ἀ.] ταῦτα (καὶ C) ἀκούσας ὁ ἄ. ἐξ. Π || ἐξ.] ὁ μακάριος add OM || ⁹ διέτ. τὸ ὕδ. Π || ἐπὶ R διὰ O ἐκ E || ἀνδρέα R om Σ ἕως οὗ ἦλθεν εἰς τὸν τόπον add O: cf 113, 11 || ¹⁰ ἰδόντες OE om R || αὐτ. om R || ἐβόων N ἐβόα R ἐβόησεν Π ἐβόησαν E || ἅπ.] λέγων P λέγοντες OE om RC (cf 5) ἐλέησον ἡμᾶς add ΠE θεὸς τοῦ ξένου ἀνθρώπου τούτου add P δοῦλε τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου ταῦτα ἰδὼν ὁ ἅγιος ἐδόξασε τὸν θεὸν κλαίων add E δοξάζοντες τὸν θεὸν (κύριον M) add MN: aliquid certe intercidisse videtur || ¹¹ ἦλθεν R om Σ κλαίων add MN || γηραὶός ΠΩ γεραῖός R fort uerum: cf 14; 97, 12 ss || π[αῖδια A] τέκνα RΠ || ¹¹⁻¹² ἵνα - αὐτοῦ] εἰς βρώσιν Θ || ¹²⁻¹³ ἐδ. - με] καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ μακάριος R || ἐδ. - Ἀ.] ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ πικροτάτου O || ¹² τ. ποδ. om CE || ¹²⁻¹³ τ. μ. Ἀ.] αὐτοῦ C || ¹² μακ. om P || ¹³ Ἀ. om Σ || λ. ἐλ. με om C || λέγ.] καὶ ἔλεγεν PS αὐτῷ add (Θ) || με] ἅγιε τοῦ θεοῦ add O || ¹³⁻¹⁴ ἀπ. - γερ.] εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀπόστολος C || ¹³ ἀπ. - Ἀ. om R || ὁ om NE || ἅγ. om ΡΩ || ἀπόστολος M || ¹⁴ τ. γ.] αὐτῷ RE || γε[ρ]ῶ A γηραιῷ POMN || [9] ἀναμάρτω A ἐγὼ Θ. R κακόγερε add O ἀνθρώπε add R || σὺ prius om Θ || ¹⁵ οὖν] γὰρ Σ om R (Π) O: del? πρώτος add PΣ || ἠλέησ[α]ς A || ¹⁵⁻¹¹³ ἀλλὰ - σφ.] εἰσφεαγὴν ἐν ᾧ C || ¹⁵ ἀλλὰ] ἐπὶ σοῦ γὰρ ἔβαλον κλήρους πρὸς τὸ ἀποθανεῖν σε καὶ R || αὐτὰ]

τοῦ σφαγῆναι· λέγω οὖν σοι, οἷαν ὥραν ἀπέρχεται τὸ ὕδωρ
 τοῦτο, εἰς τὴν ἄβυσσον πορευθῆς καὶ σὺ μετὰ τῶν δεκατεσσάρων
 δημίων τῶν φρονούντων τοὺς ἀνθρώπους καθ' ἐκάστην ἡμέραν,
 καὶ μείνητε ἐν τῷ ἔθῃ ἕως ἂν ἐπιστρέψω ἄλλο ἅπαξ καὶ ἀνε-
 νέγκω ὑμᾶς. νῦν οὖν πορεύεσθε εἰς τὴν ἄβυσσον, ἵνα ὑποδείξω 5
 τοῦτοις τοῖς δημίοις τὸν τόπον τῆς φρονέσεως αὐτῶν καὶ τὸν
 τόπον τῆς εἰρήνης, καὶ τῷ γηραιῷ τούτῳ τὸν τόπον τῆς ἀγα-
 πῆσεως καὶ τῆς παραδόσεως τῶν τέκνων αὐτοῦ. νῦν οὖν ἀκολου-
 θήσατέ μοι πάντες. Ἀκολουθούντων δὲ τῶν ἀνδρῶν τῆς πόλεως
 ἦν τὸ ὕδωρ διαχωριζόμενον ἐκ τῶν ποδῶν τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου 10
 ἕως ὅτε ἦλθεν εἰς τὸν τόπον τῆς ληνοῦ ἐνθα τοὺς ἀνθρώπους
 ἐσφαγίαζον. καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ μακάριος Ἀνδρέας
 ἠΰξαστο ἀπέναντι παντὸς τοῦ ὄχλου, καὶ ἀνέφχθη ἡ γῆ καὶ κατέπε-
 τοῦ ὕδωρ σὺν τῷ γηραιῷ, εἰς τὴν ἄβυσσον κατηνέχθη σὺν τοῖς δη-
 μίοις. καὶ θεασάμενοι οἱ ἄνδρες τὸ γεγονός ἐφοβήθησαν σφόδρα 15
 καὶ ἤρξαντο λέγειν· Οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ὁ ἀνθρωπος οὗτος ἐκ θεοῦ
 ἐστιν, καὶ νῦν ἀποκτείνει ἡμᾶς διὰ τὰς θλίψεις αἷς πεποιθήκαμεν
 αὐτῷ. ἰδοὺ γὰρ τί εἶπεν τοῖς δημίοις καὶ τῷ γηραιῷ συνέβη

τὰ τέκνα σου *R* τὰ παιδία σου *MN*

¹ τ. σφ. om *RPS* ἐγὼ δὲ add *P* || σοι οὖν *R* || οὖν] δὲ *Σ* om *Π* || σοι] ὅτι
 add *MN* || οἷ. - ὕδ.] ὅπως *C* || οἷαν] ὁ ἡ δ' ἂν *E* ἐν ἡ *P* ἡ *O* || ὥρα *PO* || ² τοῦτο
 om *Θ* || πορ. ἐν ἀβύσσῳ *C* || πορευθῆς *MN* (fort recte) πορεύῃ *E* πορεύον
R ἀπελεύσεις *O* || κ. σὺ om *ACO* || δεκατεσσάρων *A* om *R* || ³ φ.] φονέων τῶν *A*
 σφαζόντων *PO* σφαζάντων *R* σφαγιαζόντων *Σ* ἀποκτενόντων *C* φονεόντων
Tischendorf recte ut uid || κ. ἐ. ἡμ. om *ΠO* || ⁴⁻¹¹ μείνητε - ὅτε om *A* || ⁴ μείνατε
RO μενεῖτε *MN* || ἄχρις *R* || ἂν] οὖν *R* ὅτε *O* οὐ *E* om *MN* || ἄλλο om *RΠΣ* ||
 ἅπαξ om *RΠ* || ἀπενέγκω *O* || ⁵ νῦν - ἄβ. om *C* || οὖν om *MN* || ⁶⁻¹⁴ ἵνα - ἄβ. om *R* ||
⁵ ὑποδείξω *MN* ὑποδείξει σοι *E* ὑποδειχθῶσιν *Π* || ⁶ τ. τ. δ. τ. τ.] ὑμῖν οἱ
 τόποι *Π* || τοὺς τόπους *Σ* || τ. φον.] τῶν φονευθέντων ὑπ' *O* || αὐτ.] ὑμῶν *Π* ||
⁶⁻⁷ κ. - εἰρ. om *Π* || ⁷ τ. γ. τ.] σὺ (*l* σοὶ) γηραιῷ *E* || scr γηραιῷ: cf 95, 12 || ἀγαπ.]
 ἀνελήμοσύνης *Π* || ⁸ καὶ om *Ω* τὸν τόπον add *O* recte ut uid || τ. παρ. om *Ω* ||
 τ. τ. α. om *C* || αὐτοῦ] σου *E* || οὖν om (*C*) *MN* || ⁹ μοι om *P*(*C*) || ἅπαντες *Σ*
 om (*C*) *O* || ἀκ. δὲ] καὶ ἀκ. *O* || δὲ] αὐτὸν add (*Σ*) || τ. ἀνδ.] αὐτῶν *O* || τ. πόλ.
 om *ΠO* || ¹⁰ τὸ ὕδ. ἦν *O* || μακ.] ἄγιον *C* om *P* || ¹¹ Ἄ. om *CΣ* || ¹¹ ὅτε] ὅτου *CMN*
 οὐ *E* ἂν *O* || ¹² ἔσφαζον *ΠO*: cf 96, 1 || δ μ. om *O* || ¹³ Ἄ. om *A* || ¹³ ἐνώπιον *O*:
 cf 101, 11 || λαοῦ *Ω* || καὶ] εὐθέως add *E* || ἠνεώχθη *ΠΣ* || ¹⁴ ὕδ.] καὶ τοὺς
 δημίους add *Σ* || σὺν] τοῖς δημίοις καὶ add *Π* || γηραιῷ *ΠΩ* || <καὶ> εἰς?? ||
¹⁴⁻¹⁵ κατ. - δημ. om *Θ* || ¹⁵⁻¹⁹ σφ. - ἡμᾶς] μήπως ἀναλώσει τούτους διὰ
 τὰ ἅπερ ἐνέδειξαν ἐν αὐτῷ *C* || ¹⁶ λέγ.] ἐνεαυτοῖς add *Σ* || τοῦτως *A* || ἐκ om
O τοῦ add *RPME* || θεός *O* || ¹⁷ κ. ν.] ν. οὖν *RO* ν. δὲ *PΣ* || ἀποκτενεῖ *RPΩ* ||
 παρέσχομεν *PO* (fort recte: cf 89, 5; 13; 103, 10) παρῆκαμεν *M* παρῆχομεν
N ὑπενέγκαμεν *R* ἐπισχώμεθα *E* || ¹⁸ τί] δ (*Ω*) ὡς *RP* ὅ *ti* *Thilo* || τῷ γερ.
 κ. τοὺς δημίους *R* || γηραιῷ *PΩ*

αὐτοῖς. νῦν οὖν κελεύσει τῇ πυρὶ καὶ καύσει ἡμᾶς. Καὶ ἀκούσας Ἀνδρέας εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μὴ φοβεῖσθε τεκνία· κακέϊνους γὰρ οὐ μὴ ἐάσω εἰς τὸν ἕδην, ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐκείνοι ἵνα ὑμεῖς πιστεῦσητε εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

- 5 32 Τότε ἐκέλευσεν ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ἐνεχθῆναι πάντας τοὺς |
165 T τελευτήσαντας ἐν τῷ ὕδατι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐνέγκαι αὐτούς·
πολὺς γὰρ ἦν τελευτήσας ὄχλος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ
παιδιῶν καὶ κτηνῶν. τότε ἠῤῥατο Ἀνδρέας, καὶ πάντες ἀνέ-
10 οἰκοδομηθῆναι τὴν ἐκκλησίαν. καὶ βαπτίσας παρέδωκεν αὐτοῖς
τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, λέγων πρὸς αὐτούς·
Στήκετε πρὸς ταῦτα, ἵνα γνῶτε τὰ μυστήρια τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἐδέοντο αὐτοῦ πάντες· Δεόμεθά σου, ποιή-
15 σον πρὸς ἡμᾶς ὀλίγας ἡμέρας, ὅπως κορεσθῶμεν τῆς σῆς πηγῆς,
ὅτι ἡμεῖς νεόφυτοί ἐσμεν. Καὶ δεομένων αὐτῶν οὐκ ἐπέθρετο,
ἀλλ' εἶπεν αὐτοῖς· Πορεύσομαι πρῶτον πρὸς τοὺς μαθητάς μου.

¹ ν. οὖν] καὶ ν. ἰδοὺ ἐὰν P ν. δὲ R || κελ. om RΣ || πυρὶ] τούτω
add P || καὶ om RPΣ || κατακαύσει RPOE || x. ἀκ.] ἀκ. δὲ ταῦτα R
δ add RPOE || [καὶ] A || ¹⁻² ἀκ. Ἀ. om C || ² πρ. α.] αὐτοῖς RCΣ
(cf 68, 14) δ ἀπόστολος add C || τέκνα Σ om C μου add RP(Ω) || ² γὰρ
om RCO || οὐ μὴ] οὐκ RII || ἐν τῷ ἕδῃ Π om O μένειν add R || ἁ.
ἐπ. ἐκ.] ἐπ. γὰρ ΠΣ ἐκ. γὰρ ἐπ. R ἀλλὰ διατοῦτο ἀρτίως ἀπήλθων εἰς
τὴν ἄβυσσον O || scr ἐκεῖ?? ἐκέισε?? || ⁴ εἰς - Χρ. om Θ || ⁵ ὁ μακάριος
ἁ. ἐκέλ. R || μακάριος ΠΩ || συναχθῆναι (R) ἀχθῆναι N || ⁶ ἴσχυον R
ἡδύναντο O || ἐνεγκεῖν ROE ἀνερέγκαι MN || ⁷⁻⁸ πολ. - κτ.] ἀπὸ τοῦ
πλήθους C || ⁷ πολλοῖς A || ὁ. ἦν τελ. O || τελ.] ὁ τελ. (R)Σ || ⁸ Ἀ.] ὁ
μακάριος ἁ. O ὁ ἁ. ME om C πρὸς τὸν κύριον (ἡμῶν add RE) ἰησοῦν
χριστόν add RΣ: cf 113, 13 || πάντες] οἱ ἄνθρωποι add MN: cf 116, 6 ||
ἀνέστησαν ROMN || ⁹ διεχάραξεν (Π)Ω ἐπὶ τὴν γῆν add Ω || τύπον om R ||
ἐκκλησίαν R ἐπὶ τῆς γῆς add Π ἐπὶ τὸν τόπον ἐξείνουν add R || ¹⁰ τ. ἐ.]
αὐτὴν C || τὴν om Θ || ἐκκλ. om RO(E) || βαπτ. om Θ || ¹¹ κυρ. - Ἀρ.] θεοῦ Π
νόμον RΩ || ¹¹⁻¹² ἡμ. - γν.] καὶ C || ¹¹ αὐτ.] ὅτι add PE || ¹² στ. πρ. om O || ἵνα
om O || γν.] παραδώσω ΠΣ δῶ R om O ὑμῖν add R(Σ) || τ. κυρ. om R ||
ὑμῶν R μου O om C || ¹³ Χρ.] οὐ παραδώσω ὑμῖν νῦν ἀλλὰ πορεύομαι πρὸς
τοὺς μαθητάς μου καὶ πάλιν ἔρχομαι καὶ στηρίξω ὑμᾶς ἐν τῇ πίστει καὶ
ἀναγάγω τοὺς δεκατέσσαρις δημίους σὺν τῷ γηραιῷ ἐκ τῆς ἀβύσσου add
(Π) δν ἐπέδειξα ὑμῖν ὅτι πονηρὰ εἰσὶν τὰ ἔργα ὑμῶν παρὰ πάντα ἀν-
θρώπους ἀλλ' ἐπαγγελθὼν παραδώσω ὑμῖν add R ἂ παραδώσω ὑμῖν νῦν
add OMN || x. ἐδ. α. π.] ἐκείνοι δὲ εἶπον C || ἅπαντες P λέγοντες add RΩ καὶ
ἔλεγον add P || σου] πάτερ add R || μείνον ME: cf 115, 10; 116, 9 || ¹⁴ μεθ' ἡμῶν
R ME: cf 115, 10 || ἡμ. ἐτι ὁλ. PO ἐτι ἡμ. ὁλ. R: cf 115, 10 || τῆς] ἀγαθῆς
add O || ¹⁵ δε. α. om RC αὐτὸς add P || ἐπ.] αὐτοῖς add RPO.M(N) || ¹⁶ ἀλλ' ε.
α.] λέγων P || ^{16-115, 1} εἶπεν - μου καὶ om C || ¹⁶ ἔλεγεν ROM || αὐτ.] πρὸς
αὐτοὺς (cf 68, 14) ὅτι R || πρ. πορ. O πρότερον πορ. M(N) || πορεύομαι
RP: cf 115, 3 || πρῶτ. om PE

Καὶ ἡκολούθουν ὀπισθεν τὰ παιδία κλαίοντα καὶ δεόμενα σὺν τοῖς ἀνδράσιν, καὶ ἔβαλαν σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ οὐκ ἐπέιθετο αὐτοῖς ἀλλ' εἶπεν· Πορεύσομαι πρὸς τοὺς μαθητάς μου, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπανέλθω πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἐπορεύετο τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. 5

33 Καὶ κατήλθεν ὁ κύριος Ἰησοῦς γενόμενος ὅμοιος μικρῇ παιδίῳ εὐπρεπεῖ, καὶ συναντήσας τὸν Ἀνδρέαν εἶπεν· Ἀνδρέα, διὰ τί ἐξελθὼν ἔσας αὐτοὺς ἀκάρπους, καὶ οὐκ ἐσπλαγγίσθης ἐπὶ τοῖς παιδίοις τοῖς ἀκολουθοῦσιν ὀπισθέν σου καὶ τῶν δεομένων ἀνδρῶν ὅτι Ποίησον μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὀλίγας; Ἡ γὰρ βοή αὐτῶν καὶ ὁ κλανθμὸς ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς. νῦν οὖν ἐπιστρέψας εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν καὶ παραμέεινον ἐκεῖ ἡμέρας ἑπτὰ, ἕως οὗ ἐπιστηρίξω τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν τῇ πίστει· καὶ τότε ἐξέλθης ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἀπελεύσει εἰς τὴν

188 T

¹⁻⁴ καὶ - μου om E || ¹ καὶ || οὕτως ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς ἀπερχομένον δὲ αὐτοῦ add MN || ἡκολούθησαν R αὐτοῦ add P αὐτῷ add RCMN || ὅπ. om RCMN || τὰ π. om RCOMN || κλαίοντες καὶ δεόμενοι RCO αὐτοῦ add R || σὺν] ἅμα MN ἅμα σὺν RP om CO: cf 69, 9 || ² τ. ἀ.] γυναιξὶ καὶ παιδίῳ R ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παιδία O om C || σπ. βάλλοντες C || ἔβαλλον (P)N ἔβαλον R βαλόντες M || τὴν κεφαλὴν RP || αὐτῶν] καὶ ἔγονον - πέτουν αὐτὸν βοῶντες ἐλέησον ἡμᾶς add R || ²⁻⁵ κ. οὐκ - αὐτοῦ om C || ³ ἀλλ'] καὶ ἀποκριθεὶς R || ³⁻⁴ εἶπεν - ὅμ. καὶ om P || ³ εἶπεν] αὐτοῖς add ROMN || πορεύσομαι R πρῶτον add R: cf 114, 16 || ⁴ μ. τ.] πάλιν O οὕτως E || ἐπανήξω O ἐπανέξω R ἦξω MN ἐπιστρέψω E || πρὸς] ἐφ' R || ἐπορεύθῃ E ἐπὶ add R || ⁶ καὶ κ.] κ. δὲ R || κύρ.] ἡμῶν add CE || ⁷ I.] χριστὸς add CMN om RO ἐκ τοῦ οὐρανοῦ add R || ὅμ.] ὡς E || ⁶⁻⁷ π. μ. ΠΟΜΝ μικρὸν πεδίον A παιδίον μικρὸν E || ⁷ παιδαρίῳ R || εὐπρεπεῖ A om R || συναντήσας A ἀπαντήσας R || τῷ ἀνδρέα (Θ) || ἔφη C αὐτῷ add RP || ⁸ A. om RMN || ⁹ ἐξ.] ἀναχωρεῖς Π περιπατεῖς οὕτως O περιεπάτησας ἀπ' αὐτῶν R om Σ ἐξήλθες Tischendorf || εἰσας ME (cf 99, 5; 104, 4) καὶ ἀφῆκας R: cf 116, 7 || α. ἀκ.] εἶναι add R: cf 104, 4; 114, 3 || κ. οὐκ] οὐδὲ RΩ κἄν add O || καὶ] διὰ τί add Π || ἔσπ.] κἄν add MN || ⁹ ἐπὶ] ἐν OE om R || τοῖς] μικροῖς add R || ¹⁰ Παιδ.] τοῖς μικροῖς add O || τοῖς αὐτ.] τοῖς τοῖς (Π) om Ω ἀκολουθήσασιν R ἀκολουθοῦντων OE κλαίονσιν C || ὅπ. σ.] σοι R σὺν ἀνδράσιν καὶ γυναιξίν add R || καὶ om R || τῶν om Θ || δεομένοις Π(M)N || ¹⁰ ἀνδρ.] σὺν τοῖς ἀνδράσιν ΠΣ σὺν γυναιξὶ καὶ ἀνδράσι O om R καὶ λεγόντων add E κραζόντων add O σου καὶ κλαίωντων καὶ βοώντων add R || ὅτι] ὅ (?) P om RMN || ποιῆσαι σὺν αὐτοῖς MN || ὅλ. ἡμ. Σ: cf 114, 14 || ἡμέρ.] ἔτι add O: cf 114, 14 || ¹¹ κλανθμὸς A (cf 99, 13) αὐτῶν add RO || ε. τοὺς οὐρ. E ε. τὸν οὐρανὸν RO ἐν τοῖς οὐρανοῖς ΠΜΝ (cf 67, 18) ὥστε ἀκούσαι τὸν κλανθμὸν αὐτῶν ἐδάκρυσαν οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου διὰ τὴν μετάνοιαν αὐτῶν add R || οὖν om PM || ¹² ἐν τῇ πόλει Π || ποιήσης R: cf 10; 114, 13 || ἐκεῖ] αὐτοῖς O om E || ¹³ ζ' P: cf 116, 10; 11 || ἕως οὗ] καὶ ἔση R || οὐ om PMN || ἐπιστηρίξεως (Σ) ἐπιστηρίξων R || ¹⁴ τότε om A: del? || ἐξ. - καὶ om C || ἐξέλθῃ RΣ || ^{14-116,1} τῆς πόλ. - πόλιν om R || ¹⁴ ταύτης om RΩ || ^{14-116,1} ἐν τῇ πόλει ON ἐν τῇ χῶρᾳ ME

- πόλιν τῶν βαρβάρων σὺ καὶ οἱ μαθηταί σου. καὶ μετὰ τὸ εἰσελθεῖν σε ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ κηρύξαι τὸ εὐαγγέλιόν μοι ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξελεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν καὶ πάλιν εἰσελθεῖς εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἀνενέγκῃς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐν τῇ ἀβύσσῳ.
- 5 Τότε Ἀνδρέας ἐπιστρέψας εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει λέγων· Εὐ-
λογήσω σε κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ σῶσαι θέλων πᾶσαν ψυ-
χήν, ὅτι οὐκ ἔσας με ἐξελεῖν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης σὺν τῷ
Θυμῷ μου. Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν ἰδόντες αὐτὸν
10 ἑπτὰ διδασκῶν καὶ ἐπιστηρίζων αὐτοὺς ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν
Χριστόν. καὶ πληρωθέντων τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν ἐγένετο ἐν τῷ ἐκ-
πορεύεσθαι τὸν μακάριον Ἀνδρέαν, συνήχθησαν πάντες ἐπ' αὐτὸν
ἀπὸ παιδίου ἕως πρεσβυτέρου, καὶ προέπεμπαν αὐτὸν λέγοντες·
Εἰς Θεοῦ Ἀνδρέου, εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ᾧ ἡ δόξα καὶ
15 τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

⁶ cf Tim 1, 2, 4

¹ χώραν Π: cf 65, 7 || ¹⁻³ σὺ - αὐτῇ om A || ¹ σὺ] καὶ σὺ MN || ¹⁻² μ.
τὸ ε.] μέλλων εἰσερχεσθαι R || ² σε om ROMN || ἐκ.] ταύτη C || καὶ κηρ. - αὐτῇ
om RΩ || ³⁻⁴ ἐν αὐτῇ - π. ταύτην om C || ³ καὶ om ROMN: del? || ³⁻⁴ ἐξ. -
ταύτην] ἐξελθουσιν ἐπὶ σέ R || ³ ἐξελεῖ MN || αὐτῆς P || καὶ om P ||
πάλλην A || εἰσελθε (MN) || ³⁻⁴ ἐν τῇ πόλει ταύτη PΩ || ⁴ καὶ ἀν. - ἀβ. om A ||
ἀνενέγκω MN || ἀ. τοὺς εἰ τῇ om R || ἀβ.] καὶ ποιήσεις ἅ σοι ἐντέλλομαι
add C || ⁵ ἐπ. ἀνδ. ἤλθεν (Π) εἰσελθὼν ὁ ἀ. R || ἐπιστρ. om RE || εἰς τὴν
πόλιν RPS || τῇ om A || εἶπεν R || εὐλογῶ Π (cf 76, 7) εὐλογητός εἰ RE ||
⁶ σε om RE || μου - ψ. om C || μου om RΣ || Χρ.] ὁ θεὸς ἡμῶν add N ||
ψ.] ἀνθρωπίνην add E: cf 114, 8 || ⁷ εἰσας ΠΩ: cf 115, 8 || τῷ om R ||
⁸ σου E || εἰς. - ἰδόντες] ἐγένετο ὡς ἶδον R || ἐν τῇ πόλει Ω (om C) ||
πόλλην A || αὐτὸν] οἱ ἐν τῇ πόλει add R οἱ τῆς πόλεως add P οἱ πόλται
add C (cf 112, 1) om AΩ || ⁹ μεγάλην A || σφ. om R || ποιήσας A || ¹⁰ ζ' AP ||
διδ. αὐτ. κ. ἐπ. RO || αὐτοῖς A om CM || ¹⁰⁻¹¹ ἐπὶ - Χρ.] ἐν τῇ πύλῃ C ||
εἰς Σ || ¹⁰ κήρ.] ἡμῶν add Σ || ¹⁰⁻¹¹ Ἰ. Χρ. om O || ¹¹ πληρωθῶν R || ζ' P:
cf 10; 115, 13 || ¹¹⁻¹² ἐγ. - Ἀ. om C || ¹¹ ἐν τῷ om RO || ¹² τ. μ. Ἀ.] αὐτὸν R
καὶ add RO: cf 94, 14 || ἅγιον N om OME || ἐπ' α. π. (ΠΟ) ἐπ' α. ἅπαν τὸ
πλῆθος τῆς πόλεως R || ἐπ' α. om Σ || ἅπαντες Σ || ¹³ παιδίων RE νηπίου C
καὶ add P || πρεσβυτέρων RME πρεσβύτου ΠΟ probabiliter || προέπεμ-
πον RΠ προέπεμπαν M(N) προσέπεσον E προσέπιπτον O ἐν τῷ ἐκπορεύ-
εσθαι add C || αὐτῷ OE || [λέγοντες(?)] A || ¹⁴ εἰς Θ. || ὁ Θ. ἡμῶν R ὁ add
MN || ἀνδρέα(?) R ὁ ἀ. θεὸς O καὶ add RΠO || εἰς om R || ¹⁴⁻¹⁵ ἰη[σοῦς,...]
εἰς A || ¹⁴ Χρ.] ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος add C ὁ διασώσας ἀπὸ τῆς πλάνης
καὶ ἐνεργείας τοῦ διαβόλου τοῦ πλῆσσαντος καὶ διαστρέφοντος τὰς καρδίας
τῶν πιστῶν νῦν δὲ διὰ τοῦ μακαρίου ἀνδρέου τοῦ ἐπιστρέψαντος ἡμᾶς
ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν παντοκράτορα καὶ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν καὶ
τὸ ἅγιον καὶ ζωοποιὸν αὐτοῦ πνεῦμα add R || ¹⁵ κρ.] νῦν καὶ ἀεὶ καὶ add
PE || αἰ.] τῶν αἰῶνων add ROM

1 Ἐγένετο ὡς ἐξῆλθεν ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ἀνδρέας
 ἔξω | τῆς πόλεως τῶν ἀνθρωποπάγων, καὶ ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ 182 T
 ἦρπασεν αὐτὸν καὶ τοῦτον ἀπήνεγκεν ἐν τῷ ὄρει οὗ ἦν Πέτρος
 καὶ Ματθαίος καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Ροῦφος καθεζόμενοι. ὁ δὲ 5
 ἰδὼν αὐτούς, ἡσπάσαντο αὐτὸν μετὰ πολλῆς χαρᾶς. τότε λέγει
 αὐτῷ ὁ Πέτρος· Τί σοι γέγονεν ἀδελφὲ Ἀνδρέα; ἀρά γε ἔσπειρας
 τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποπάγων ἢ οὐ;
 Λέγει αὐτῷ Ἀνδρέας· Ναὶ πάτερ Πέτρε, δι' εὐχῶν σου· ἀλλὰ
 πολλὰ κακά μοι ἐνέδειξαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐκείνης· ἔσυραν 10
 γὰρ με ἐν τῇ πλατείᾳ ἡμέρας τρεῖς, ὥστε τὸ αἷμά μου μολῶναι
 τὴν πλατεῖαν ὅλην. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ἀνδρίζου ἐν κυρίῳ
 ἀδελφὲ Ἀνδρέα, καὶ δεῦρο ἀνάπαυσαι ἐκ τοῦ κόπου σου· ὁ γὰρ
 γεωργὸς ὁ καλὸς ἐὰν πονικῶς γεωργήσῃ τὴν γῆν, καὶ καρπὸν
 φέρῃ, καὶ εὐθέως πᾶς ὁ κόπος αὐτοῦ εἰς χαρὰν γενήσεται· εἰ 15
 δὲ κοπιᾷσει, καὶ οὐ καρποφορήσῃ ἡ χώρα αὐτοῦ, διπλοῦν ἔχει
 τὸν κόπον, ὅτι ἄκαρπον ἔχει τὸν σπόρον.

2 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐφάνη αὐτοῖς ὁ κύριος Ἰησοῦς
 Χριστὸς ἐν μορφῇ παιδίου καὶ λέγει αὐτοῖς· Χαίρε Πέτρε ἐπί-
 σκοπε ὅλης τῆς ἐκκλησίας μου· χαίρε Ἀνδρέα ὁ καλὸς ἀγωνι- 20
 στής μου· χαίρετε οἱ συγκληρονόμοι μου· ἀνδρίζεσθε καὶ ἀγω-

B cod Baroccianus (Bodlei Oxon) 180 s XII

V cod Vaticanus gr 1192 s XV

aeth liber in aethiopicum conuersus ed Malan

slauon liber in slauonicum conuersus ed Bonwetsch

BV ² ὅς *B* ἐν τῷ *V* || ἐξελεθεῖν *V* || ³ καὶ *om V* || ⁴ ἀπένεγκεν *B* ||
 εἰς τὸ ὄρος ὁ *V*: cf 118, 24 || ¹⁻⁵ πέτρος κ. ἀλ. ματθαῖος κ. ρ. *V*: cf 118, 9 ||
⁵ καὶ *P. om B* || καθεξ. *om V* || ⁵⁻⁶ ὡς δὲ εἶδον αὐτὸν *V* || ⁷ γε *om V*: cf 118, 12 ||
⁸ πόλει *V*: cf 10; 118, 4; 10; 13 || ¹⁰ ἀνθρωποι *V* || ἔσυρον *B* || ¹¹ γὰρ] δέ *V* ||
post πλατεῖα repet e uersu 10 οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐκείνης *B* || ἐμόλυνε *V* ||
¹³ ἀνάλαβε *V* || ἐκ *om V* || ¹⁴ ἐὰν *om V* || πονικὸς *B* πεπονικὸς *V* || ¹⁴⁻¹⁵ κ. κ.
 φ. κ. ε.] κ. ε. καρποφορεῖ κ. *V* || ¹⁵ del καὶ?? || γεν.] ἔρχεστε καὶ γεν. *V* ||
¹⁷ ὅτι - σπόρον *om B*: del? || ¹⁸ αὐτῶν λεγόντων *V* || ¹⁹ <καλοῦ> παιδίου?
cf aeth || ²⁰ πάσης *V* || χαίροις *V* || ²⁰⁻²¹ ὁ καλ. - χαίρ. *om B*

νίξεσθε ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, κόπους
 ὑπομένετε καὶ θλίψεις πολλὰς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπὲρ τῆς
 ἀνθρωπότητος· ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἀνέσεως ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς
 μου. ἀναστάντες οὖν πορεύεσθε ἐν τῇ πόλει τῶν βαρβάρων
 5 καὶ κηρύττετε ἐν αὐτῇ· καὶ γὰρ ἔσομαι μεθ' ὑμῶν ἐν τοῖς θανα-
 μασίοις τοῖς γινομένοις ἐν αὐτῇ διὰ τῶν χειρῶν ὑμῶν. Ἀσπα-
 σάμενος δὲ αὐτοὺς ὁ κύριος Ἰησοῦς ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς
 1/ ἐν δόξῃ.

3 Πέτρος δὲ καὶ Ἀνδρέας καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Ροῦφος καὶ
 10 Ματθαίος ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν τῶν βαρβάρων. ἐγγισάν-
 των δὲ αὐτῶν τῇ πόλει ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἀνδρέας εἶπεν τῇ
 163 T Πέτρῳ· Πάτερ Πέτρε, ἄρα γε ἔχομεν πάλιν κόπους ὑπομεῖναι
 ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὡς καὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων;
 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Οὐκ οἶδα· ἀλλ' ἰδοὺ, ἔστιν γέρον ἔμπροσθεν
 15 ἡμῶν σπείρων ἐν τῷ ἄγρῳ αὐτοῦ· ἐὰν φθάσωμεν ἕως αὐτοῦ καὶ
 ἐρῶμεν αὐτῷ· Δὸς ἡμῖν ἄρτον· καὶ ἐὰν δώῃ ἡμῖν, γινώμεν ὅτι οὐ
 κοπιῶμεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. εἰ δὲ ἡμῖν εἴπῃ ὅτι Ἄρτον οὐκ ἔχω,
 πάλιν γινώμεν ὅτι πάλιν κόπος ἡμᾶς μένει. Ὡς δὲ ἤγγισαν τῷ
 γέροντι, λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Χαῖρε γεωργέ. Ὁ δὲ γεωργὸς
 20 λέγει αὐτοῖς· Χαίρετε καὶ ὑμεῖς ἔμποροι. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος·
 Ἔστιν σοι ἄρτος ἵνα παρέχῃς τῶν παιδιῶν τούτων, ἐπειδὴ
 ἕστερήθημεν; Λέγει αὐτοῖς ὁ γέρον· Ὑπομείνατε ὀλίγον καὶ
 προσέχετε τῶν βοῶν καὶ τοῦ ἀρότρου καὶ τοῦ ἀγροῦ, ἵνα πο-
 ρευθῶ ἐν τῇ πόλει καὶ παρέχω ὑμῖν ἄρτους. Λέγει αὐτῷ ὁ
 25 Πέτρος· Ἐὰν ξενοδοχήσῃς ἡμᾶς, ἡμεῖς ἐπιτηροῦμεν τὸ ζεῦγος
 καὶ τὸν ἄγρον. Λέγει ὁ γέρον· Ναί. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος·

² ὑπομενεῖτε V || x. θλ. π. om B || ³ ἐν - ἀνέσ. om V || ἐν μιᾷ] ἀλλὰ
 θαρσεῖτε· ἐγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς ἐν μιᾷ Woor hand male, nisi forte post
 ὥρας demum lacuna statuenda est || βασ.] δὲ add V || ⁴ μου] ἀναπαν-
 θήσεσθαι εἰς τοὺς αἰῶνας add V || πορ. om V || ⁴⁻⁵ κηρ. ἐν τ. π. τ. β. (om
 καὶ et ἐν α.) V || ⁵ θαύμασιν B: cf 126, 19 || ⁷ ὁ x. I. om V dominus noster
 aeth || ¹⁰ ματθίας V || χώραν V: cf 115, 8 || ¹¹ τῇ] ἐν τῇ V || πόλει <....>? || δὲ
 alt del Thilo || λέγει V || ¹² ἄρα γε om V || κόπ. ὑπ. πάλ. V || ¹³ χ.] πόλει
 V: cf 115, 8 || ¹⁴ ὁ om B: cf 19; 20; 24; 26; 123, 10 al || ¹⁴⁻¹⁵ ἔμπ. ἡμ. γέρ.
 ἀνθρωπος V || ¹⁵ σπείρων V: scr σπείρων? cf 121, 2; 5 || ἐὰν - αὐτοῦ om V ||
¹⁵⁻¹⁶ scr φθάσωμεν... ἐροῦμεν?? || ¹⁵ καὶ om B || ¹⁶ ἄρτους V || ¹⁷ εἴπῃ ἡμ. V ||
 οὐκ ἔχω ἄρτον V || ἔχωμεν B || ¹⁸ πάλιν prius del? || πάλιν alt om V: cf 12 ||
 κόπους ἡμῶν παρέχει V || ἡμῶν Woor || ¹⁹ ὁ om B: cf 14 || ¹⁹⁻²⁰ χαῖρε - Πέτρος
 om V || ²¹ τοῖς παιδίοις τοῖτοις Woor (cf 24; 119, 10): sed cf 23; 120, 13;
 14; 121, 4 || ²² ὑστεροῦνται V || γεωργός V: cf 26 || μικρὸν V: cf 121, 10 || ²³ τὸ
 ἄρωτρον V || ²³⁻²⁴ ἀπέλθω εἰς τὴν πόλιν V: cf 117, 4 || ²⁴ ὁ om B ||
^{26-119,1} λέγει ὁ γ. - εἰτα om V

Εἶτα οἱ βόες σοὶ εἰσιν; Λέγει ὁ γέρων· Οὐχί· μεμίσθωμαι γὰρ αὐτούς. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Πορεύου ἐν τῇ πόλει. Καὶ ἐπορεύθη ὁ γέρων ἐν τῇ πόλει.

4 Καὶ ἀναστὰς ὁ Πέτρος διεζώσατο τὸν ἑαυτοῦ ἑπενδύτην καὶ τὸ λέντιον καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἀνδρέαν ὅτι Οὐκ ἔστιν ἡμῖν 5 πρέπον ἀναπαύεσθαι καὶ ἀργεῖν, μάλιστα δὲ ὑπὲρ ἡμῶν κοπιούντος τοῦ γέροντος, ἀφείς τὸ ἔργον αὐτοῦ. Τότε ὁ Πέτρος ἀψάμενος τοῦ ἀρότρου ἔσπειρεν τὸν σίτον. Ἀνδρέας δὲ ἦν ὀπισθεν τῶν βοῶν καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Πάτερ Πέτρε τί κόπους παρέχεις ἡμῖν; σὺ γὰρ εἰ πατὴρ καὶ ποιμὴν πάντων· καὶ σὺ 10 κοπιᾷς ἡμῶν ὄντων; Τότε λαβὼν ὁ Ἀνδρέας τὸ ἄροτρον ἐκ τοῦ Πέτρου ἔσπειρεν τὸν σίτον καὶ εὐλογήσας εἶπεν· Ὁ σπόρος ὁ εἰς τὴν γῆν ρημένος ἐν τῷ ἀγρῷ τῶν δικαίων ἔρχου. Ὁ δὲ Ρούφρος καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Ματθεῖας ἦσαν ἐκ δεξιῶν τῶν βοῶν, εἶπαν δὲ καὶ αὐτοί· Ἡ δρόσος ἡ γλυκυτάτη καὶ ὁ ἄνεμος ὁ καλὸς ἐρ- 15 χέσθωσαν καὶ ἀναπαυέσθωσαν ἐν τῷ ἀγρῷ τούτῳ. Παραχρῆμα δὲ πᾶς ὁ ἀγρὸς ἐβλάστησεν, καὶ ἐγένετο ὁ στάχυς πλήρης σίτου.

5 Ἐλθὼν δὲ ὁ γεωργὸς μετὰ τῶν ἄρτων καὶ ἀναβλέψας εἶδε πάντα τὸν ἀγρὸν πλήρης στάχυν· ἔθνηκε δὲ τοὺς ἄρτους ἐν 20 τῇ γῇ παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ... προσεκίνησεν αὐτοὺς λέγων· Δεσπόται μου, ἄρα Θεοὶ ἐστε; ὡς Θεοὺς γὰρ ὑμᾶς θεωρῶ. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ἀνάστα ἄνθρωπε· οὐ γὰρ ἐσμεν Θεοί, ἀλλὰ ἀπόστολοι ἐσμεν τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ· ἐξελέξατο ἡμᾶς, καὶ ἐσμεν δώδεκα· καὶ παρέδωκεν ἡμᾶς ἀγαθὰς διδασκαλίας ἵνα 25

¹ σοί] σὺ V ἱμῶν B (omisso σ interpol ex v?) tui aeth || λέγει] αὐτῷ add V: cf 2; 118, 26 || γὰρ om B: cf 124, 18 || ² αὐτούς] tum ait Petrus estne hic ager tuus ita inquit senex meus est add aeth || ²⁻³ λέγει - γέρων] ἀναστὰς δὲ ὁ γέρων εἰσηλθεν V || ⁴ καὶ ἄν. ὁ] ὁ δὲ V || ἑαυτοῦ om V: cf 123, 11 || ⁵ π. τ. Ἀ.] πέτρος τῷ ἀνδρέα V || ⁵⁻⁶ πρέπ. ἡμ. V || ⁶⁻⁷ κοπ. τ. γέρ. ὑπ. ἡμ. ἀφήςας V || ⁷ ἀφέντος Wood || ⁸ ἐπύρεν B || ἦν] οὐν V || ⁹ βοῶν] ἐξήρχετο add V || ¹⁰ <αὐτὸς ὑποδύη καὶ οὐ> παρ. ἡμῖν; ? an scr σεαυτῷ παρέχεις; (sic fere aeth et slauon) ? || ἡμῖν om V || σὺ - πάντων om B || ¹¹ ἡμ. ὁ.] ἀργῶν add Lipsius I p 554: scr ἡμ. ἐστώτων? me adstante aeth om slauon || ὁ om V || ¹¹⁻¹² ἐκ τ. Π. om V coepit arare Petrus autem cepit corbes plenas frumenti add aeth || ¹² ἔσπειρεν B: cf 118, 15 || x. εὐλ. εἶπεν] λέγων B || ¹²⁻¹³ εἰς - ρημ.] ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦτω σπαρμένος ἀναπαύον V || ¹³ ἐρριμμένος Tischendorf recte ut uid || τῶν δ. ἔ.] τοῦτο (i e τούτῳ) V || ^{13-122, 22} ὁ δὲ - σκότους om B

V ¹⁴ ματθαίος V Matthaues slauon || ¹⁵ ἐρχ.] et nubes pluant et ueniant add slauon || ²⁰ scr πλήρη στάχυνος?? || ²¹ ἀποστόλων <καὶ> (aliiquid abscis uidetur V)? sic slauon || ²² ἄρα et q s] paulo plura habet aeth || ²⁵ scr ἡμῖν? || ἵνα] scr ὅπως?? cf 122, 21; 22; 125, 20; 21

ταύτας διδάξωμεν τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ἑυσθέντες ἀπὸ τοῦ
 θανάτου ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσουσιν. Σταθεῖς δὲ πρὸς αὐτὸν
 ὁ Πέτρος λέγει· Ἀγαπήσας κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς
 ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου· μὴ μοιχεύσης· μὴ κλέψης·
 5 μὴ ψευδομαρτυρήσης· παίδευσόν σου τὰ τέκνα ἐν φόβῳ Θεοῦ·
 καὶ ζήσεις καλὴν ζωὴν καὶ ἔρχῃ εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ. Ἀποκρι-
 θείς ὁ ἄνθρωπος εἶπεν αὐτόν· Ἐὰν φυλάξω αὐτά, δύναμαι
 ποιῆσαι καὶ ἐν θαύμα ὡς καὶ ὑμεῖς ἐποιήσατε τὸν ἀγρόν μου
 εὐθὺς βλαστῆσαι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν· Ἀμὴν σοι
 10 λέγω, ἐὰν ποιήσης ταῦτα πάντα, ποιήσεις ὃ βούλει. Ἀπεκρίθη
 ὁ γέρον· Πάτερ, ἀφελὼ ταῦτα πάντα καὶ ἀκολουθήσω ὑμῖν
 ὅπου ἐὰν ἀπέρχομαι. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Οὐχ οὕτως ἔσται·
 ἀλλὰ πορεύου καὶ δὸς τοὺς βόας τοῦ κυρίου αὐτῶν, καὶ ἀνάγ-
 γειλον τῇ γυναικί σου καὶ τῶν τέκνων σου· οὐ γὰρ οἶδασιν φθά-
 15 σαι αὐτοὺς ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ. καὶ εὐπρέπῃσόν σου τὸν οἶκον
 ὅπως ἐλθόντες ἐκεῖ διαμείνωμεν· δεῖ γὰρ ἡμᾶς ἐν τῇ πόλει
 ταύτῃ μέναι, ἐπειδὴ ὁ δεσπότης ἡμῶν Χριστὸς ἐκάλεσεν ἡμᾶς
 ἐν αὐτῇ.

6 Τότε ὁ ἄνθρωπος παραλαβὼν δεσμίδιν ἐκ τοῦ σίτου τοῦ
 20 ἀγροῦ ἐκρέμασεν αὐτὸ ἐν ῥάβδῳ ὀπισθεν αὐτοῦ· καὶ λαβὼν τὸ
 ἄροτρον καὶ τοὺς βόας ἐπορεύθη εἰς τὴν πόλιν. εἰσερχομένου
 δὲ αὐτοῦ θεωροῦσιν τινες αὐτὸν ἐκ τῶν ἐκείσε καὶ λέγουσι τῷ
 γέροντι· Πόθεν εὔρες τὸ δεσμίδιν τῶν σταχίων; καιρὸς γάρ ἐστι
 σπόρου. Αὐτὸς δὲ μᾶλλον σπουδαιότερον κατεδίωκεν πρὸς τὴν
 25 οἰκίαν αὐτοῦ, εὐφραινόμενος σφόδρα πρὸς τὸ εὐτρεπίσαι τὸν
 οἶκον αὐτοῦ τοῖς ἀποστόλοις.

7 Καὶ ἀκούσαντες οἱ πρῶτοι τῆς πόλεως τὰ γενόμενα καὶ
 ἀποστείλαντες ἐκάλεσαν τὸν γέροντα καὶ ἐπυνθάνοντο· Ποῦ
 εὔρες τοὺς στάχτας μὴ ὄντος καιρὸς θέρους; Αὐτὸς δὲ οὐκ
 30 ἀπεκρίνατο αὐτοῖς. λέγουσιν αὐτῷ πάλιν· Εἰπέ ἡμῖν τὴν ἀλή-
 θειαν· εἰ δὲ μή γε, κακῶς ἀποθνήσκεις. Αὐτὸς δὲ ἀποκρίνατο
 λέγων· Οὐ μέλει μοι περὶ τοῦ θανάτου ὑμῶν. ἐγὼ γὰρ εὔρον

^a cf Matth 22, 37; deut 6, 5; exod 20, 13; 14; 16; deut 4, 9; 10?

² post δὲ senis interrogatio intercidisse uidetur || ³ scr Ἀγαπήσεις? ||

⁴ ψυχῆς <σου>? || ⁷ <δὲ> ὁ? cf 9 al || scr αὐτῷ? cf 121, 4; 31; 120, 30; 121, 31; 126, 28 || ⁸ ἡμεῖς V || ¹¹ scr ἀφίσω uel ἀφῶ? relinquam aeth slauon || ἡμῖν V || ¹² scr ἀπέρχῃσθαι? cf 121, 8; 30 || ¹³ scr τῷ κυρίῳ?? cf 118, 21 || ¹⁴ scr τοῖς τέκνοις?? cf 118, 21 || οὐ γ. οὐδ.] quae uidisti et slauon || scr <ὅτι> uel <καὶ> φθάσει? || ¹⁵ scr τὴν χάριν?? || scr εὐτρέπισον: cf 25; 121, 10 || ²⁰ ῥάνδω V || ²³ scr Ποῦ?? cf 28 || ²⁹ scr καιροῦ? || ³⁰ αὐτοῖς? cf 7 || ³¹ scr ἀπεκρίνατο?

τὴν αἰώνιον ζωὴν· ἂν θέλητε τὴν ἀλήθειαν μαθεῖν, ἄνθρωποι παρεγένοντο πρὸς με ἐν τῷ ἄγρῳ μου· καὶ ἡρώ-
τησάν με λέγοντες· Ἐχεις ἄρτους ἵνα δώῃς ἡμῖν; Ἐγὼ δὲ εἶπον
αὐτοῖς· Μείνατε παρὰ τῶν βοῶν, καὶ ἐγὼ ἀπέρχομαι εἰς τὴν πό-
λιν καὶ φέρω ὑμῖν ἄρτους· Στραφεῖς δὲ εὗρον αὐτοὺς σπέροντας δ
ἐν τῷ ἄγρῳ, καὶ ἐξεληθόντες στάχυν· ἰδὼν δὲ ἐγὼ τὸ παρά-
δοξον θαῦμα παρεβιασάμην αὐτοὺς ἵνα εἰσελθόντες εἰς τὴν
πόλιν ἀναπαύσονται ἐν τῇ οἰκίᾳ μου. καὶ ἂν βούλεσθε ἰδεῖν
αὐτούς, πορεύεσθε πρὸς αὐτοὺς ἐν εἰρήρῃ· εἰ δὲ μή γε, μέινατε
ὀλίγον εὐτρεπίσαι τὸν οἶκόν μου, ἵνα εἰσέλθωσιν καὶ θεωρῇτε 10
αὐτούς. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος ἀνεχώρησεν ἀπ' αὐτούς.

8 Ὁ δὲ μισόκαλος διάβολος εἰσελθὼν εἰς τὰς καρδίας
αὐτῶν τῶν πρώτων τῆς πόλεως, καὶ συναχθέντες ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους· Οὐαὶ ἡμῖν, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐκ τῶν δώδεκα Γαλι-
λαίων εἰσὶν τῶν μαγευόντων τοὺς ἀνθρώπους· οὗτοι γὰρ εἰσιν 15
οἱ ἀφορίζοντες τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν γυναικῶν καὶ τὰς γυ-
ναῖκας ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν. τί οὖν ποιήσωμεν; οὐ θέλομεν
γὰρ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν, μήποτε ἀφορίσωσιν ἡμᾶς ἐκ
τῶν γυναικῶν ἡμῶν. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἔλεγον· Οἱ πέντε ἄν-
δρες εἰσὶν· ἐξεληθόντες φρονεύσωμεν αὐτούς. Ἄλλοι δὲ εἶπον· 20
Οὐ δυνάμεθα φρονεῦσαι αὐτούς· ἠκούσαμεν γὰρ ὅτι τινὰ διδά-
σκαλον ἔχουσιν λεγόμενον Ἰησοῦν, καὶ εἴ τι ἂν αἰτήσωνται, εὐθέως
ὑπακούει αὐτῶν. καὶ μή πως αἰτήσωνται κατακλυσμόν, ὑπα-
κούσῃ αὐτῶν· ἂν δὲ καὶ πῦρ αἰτήσωνται, ποιήσει οὕτως. λοι-
πὸν οὖν οὐ δυνάμεθα πρὸς αὐτοὺς τι ποιῆσαι, μή πως καὶ πῦρ 25
αἰτήσωνται, καὶ ποιῆσαι, καὶ καύσωσιν ἡμᾶς καὶ τὴν πόλιν
ἡμῶν. Ἐκκλαιον δὲ ὀδυρόμενοι καὶ ἔλεγον· Ἄλλο τι ἔχομεν
ποιῆσαι;

9 Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν πλησθεὶς ὀργῆς καὶ θυμοῦ λέγει πρὸς
αὐτούς· Ἐὰν ἀκούσετέ μου, οὐκ ἀφήσω αὐτοὺς εἰσελθεῖν ἐν- 30
ταῦθα. Λέγουσιν αὐτῷ· Τί ἔχεις ποιῆσαι; Λέγει αὐτοῖς· Θεω-
ρεῖτε τοὺς ἀνθρώπους τούτους ὅτι μισοῦσιν τὸ γένος τῶν γυ-
ναικῶν, μᾶλλον δὲ τὰς πόρνas· νῦν οὖν ἀκούσατέ μου, καὶ

²² cf Matth 21, 22

² scr ἔσπειρον? cf 5; 118, 15 || ⁴ τῶν βοῶν cf 118, 21 || ⁵ σπέρ.] cf 2 ||
⁶ στάχυν <.....>? || ⁸ βούλ.] cf 1; 120, 12; 30 || ¹⁰ εὐτρεπίσαι <με>? an scr
εὐτρεπίσω? || ¹¹ scr ἀπ' αὐτῶν? cf 120, 7 || ¹³ del τῶν πρ. τ. πόλ.? om aeth ||
¹⁴ οἱ repet V || ¹⁶ ἀνθρ.] scr ἀνδρας? || ¹⁶ et ¹⁸ ἐκ] scr ἀπό? || ¹⁸ εἰσελθεῖν
<αὐτούς>? || ¹⁹ οἱ π.] scr ὅτι π.?? quinque tantum slauon || ²³ <καὶ> ὑπα-
κούσῃ? cf 26 || ²⁵ καὶ] scr καὶν? || ²⁸ scr ποιήσῃ? an del καὶ ποιῆσαι? ||
³⁰ scr ἀκούσητέ? cf 8 || ³¹ αὐτοῖς] cf 120, 7 || ³³ μᾶλλον - πόρνas om
slauon: del?

εὐρωμεν γυναῖκαν πόρνην εὐμορπον, καὶ ταύτην παραθήσομεν εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως γυμνήν, τῷ σχήματι κεκοσμημένην· καὶ βλέψαντες αὐτὴν φύγωσιν τοῦ μὴ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Καὶ εὐθέως ἤνεγκαν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως γυμνήν.

- 5 10 Οἱ δὲ ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ μαθόντες διὰ τοῦ πνεύματος τὴν ἐνέδραν αὐτῶν, λέγει Ἀνδρέας τῷ Πέτρῳ· Θεωρεῖς πάτερ τὴν ἀναισχυντίαν τῆς γυναικὸς ταύτης, πῶς εἰσῆλθεν ὁ Σατανᾶς εἰς αὐτήν, ἵνα πειράσῃ ἡμᾶς; κέλευσον ἡμῖν, ἵνα παιδεύσω αὐτήν. Λέγει αὐτῷ Πέτρος· Ἐχεις ἐξουσίαν κατ' αὐτῆς·
- 10 ποίησον ὃ βούλει. Τότε Ἀνδρέας προσεῦξάτο λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, κατέπεμψον Μιχαὴλ τὸν ἀρχάγγελόν σου, ὅπως κρεμάσῃ τὴν γυναῖκαν ταύτην ἐκ τῶν τριχῶν αὐτῆς ἐν τῷ ἄερι μέσον οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἕως οὗ διαβῶμεν καὶ εἰσελθώμεν ἐν τῇ πόλει καὶ κηρύξωμεν ἐν αὐτῇ σέ· ἐρχομένων δὲ ἡμῶν τότε
- 15 καταβήσεται ἐκ τοῦ ἄερος.

- 11 Παραχῆμα δὲ ὁ ἄγγελος ἐκρέμασεν αὐτήν ἐν τῷ ἄερι· καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τῆς πόλεως ἐθεώρουν αὐτήν. τότε ἡ γυνὴ ἔκραξε φωνὴν μεγάλην λέγουσα· Μὴ ἀνάπανσιν ἴδωσιν οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως ταύτης, ὅτι ἤνεγκάν με εἰς τὴν τιμωρίαν
- 20 ταύτην, ἐπειδὴ οὐκ εἶασάν με ἰδεῖν τοὺς ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ εἰσερχομένους ἐν τῇ πόλει, ὅπως καὶ ἐλυθερώσουσιν ἐκ τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν, ὅπως φύγω ἐκ τοῦ σκότους καὶ ἔλθω εἰς τὸ φῶς. ἐξέλθατε τοίνυν οἱ νεανίσκοι τῆς πόλεως οὓς εὕρον ἐγὼ ἐν τῷ βυθῷ τῆς ἀπωλείας ἕως σήμερον· ἰδοὺ
- 25 γὰρ οἱ ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ εἰσερχονται ἐν τῇ πόλει συγχωρῶντες τὰς ἁμαρτίας τῶν πιστευόντων εἰς αὐτοὺς καὶ θεραπεύοντες πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. εὗξασθε ὑπερ ἑμοῦ, ὅπως ἐλείψῃ με καὶ ὀυσθῶ ἐκ τῆς ἀνάγκης ταύτης.

- 12 Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς, καὶ πεσόντες παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων προσεκύνουν αὐτοὺς. αὐτοὶ δὲ ἐτίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς· τοὺς δὲ ἀσθενούντας ἐν τῇ πόλει ἰάσαντο, τυφλοῖς

²⁶ cf Matth 4, 23

¹ scr γυναῖκα?: cf 12 || ⁴ ταύτην] ac mox reppererunt scortum et nudauerunt et auro margaritisque ornauerunt ut iussi erant add slauon: similia aeth || ⁵ Χρ.] uenerunt ad portam et uiderunt mulierem nudam add aeth slauon || ¹² scr γυναῖκα?: cf 1 || ¹⁴ scr ἐξερχομένων? (aeth slauon) ¹⁸ εἰδῶσιν V || ²¹⁻²⁸ ὅπως et q s] haud pauca aliter aeth slauon

BV ²³ τοίνυν] οἶν V || ²⁴ ἐγὼ om B || ²⁵ συγχωρόντες B: scr συγχωροῦντες? || ²⁶ τὰς om B || scr αὐτόν? || ²⁸ ἐλείψωσιν V || ³¹ προσεκύνησαν || ³¹⁻³² αὐτοὶ - αὐτοὺς om V

τὸ βλέπειν ἐχαρίσαντο, κωφοῖς τὸ ἀκούειν, δαίμονας ἀπήλυνον· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐδόξαζον τὸν πατέρα καὶ υἱὸν καὶ τὸ ἄγιον πνεῦμα.

13 Ἦν δέ τις πλούσιος ἐν τῇ πόλει ὀνόματι Ὀνησίφορος· οὗτος οὖν θεωρήσας τὰ σημεῖα τὰ γινόμενα διὰ τῶν ἀποστόλων ὁ λέγει αὐτοῖς· Ἐὰν πιστεύσω εἰς τὸν Θεὸν ὑμῶν, δύναμαι ποιῆσαι καὶ γὰρ σημεῖον ὡς καὶ ὑμεῖς; Λέγει αὐτῷ Ἀνδρέας· Ἐὰν ἀποτάξῃ πάντων τῶν ὑπαρχόντων σου καὶ τῆς γυναικὸς σου καὶ τῶν τέκνων σου ὡς καὶ ἡμεῖς ἀπεταξάμεθα, τότε καὶ σὺ ποιήσεις σημεῖα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ὀνησίφορος καὶ θυμοῦ 10 πλησθεὶς, λαβὼν τὸ ἑαυτοῦ λέντιον ἔβαλεν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Ἀνδρέου, καὶ τύπτων αὐτὸν ἔλεγεν αὐτῷ· Μάγος εἶ· τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ τέκνα μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου πῶς σὺ ἀναγκάζεις με καταλιπεῖν;

14 Τότε ὁ Πέτρος στραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὸν τύπτοντα τὸν 15 Ἀνδρέα λέγει αὐτῷ· Ἀνθρῶπε παῦσαι λοιπὸν τύπτων τὸν Ἀνδρέα. Λέγει αὐτῷ Ὀνησίφορος· Θεωρῶ σε ὅτι φρονιμώτερος αὐτοῦ εἶ· εἶπέ μοι οὖν καὶ σὺ ἵνα καταλείψω τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ τέκνα μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου· ἢ τί σὺ λέγεις; Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ἐγὼ ἔν σοι ῥῆμα λέγω· εὐκοπώτερόν ἐστιν 20 κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλοῖσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ὀνησίφορος καὶ ἐπὶ πλεῖον πλησθεὶς | ὀργῆς καὶ θυμοῦ, λαβὼν τὸ λέντιον 165 T ἐκ τοῦ τραχήλου τοῦ Ἀνδρέου ἔβαλεν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Πέτρου, καὶ οὕτως ἔσυρεν λέγων· Ὅντως μέγας μάγος εἶ πλεῖον 25 τούτου· οὐ γὰρ εἰσέρχεται κάμηλος διὰ τρυπήματος ῥαφίδος· εἰ δὲ καὶ δείξεις μοι τοῦτο τὸ θαῦμα, πιστεύω εἰς τὸν Θεόν σου· οὐ μόνον δὲ ἐγώ, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἡ πόλις· εἰ δὲ μή γε, μεγάλως τιμωρηθῆς ἐν μέσῳ τῆς πόλεως.

²⁰ cf Luc 18, 25

¹ ἀπέλυνον V || ² καὶ om B || τὸν om V: del?? || καὶ om V || scr <τὸν> υἱὸν?? cf 127, 5 || τὸ om V: del?? || ³ τὰ σημ. om V: cf 118, 5 || ⁷ x. σ. π. V: cf 120, 7 || ⁸ ἀποτάξεις V || πάντα τὰ ὑπάρχοντά V || τὴν γυναῖκα V || ⁹ τὰ τέκνα V || ἀποταξάμεθα V || ¹⁰ ἀκ.] δὲ ἀκ. V: cf 22 || ὁ om V: cf 17; 22; 125, 3; 126, 11; 18; 118, 14 || καὶ om B: cf 22 || ¹² αὐτῷ om V || ¹⁶ uitroque loco scr Ἀνδρέαν? || παῦσον B || τοῦ λειποῦ τύπτοντα V || ¹⁷ αὐτῷ <ὁ>? cf 10 || ¹⁸ οὖν om V || ἵνα] scr ἄρα? || ¹⁹ ἢ om B || ²⁰ ὁ om B: cf 118, 14 || ἐγὼ om B || ῥ. σοι V || ²¹ κάμηλον BV constanter: cf 124, 22ss || τρυπήματος (i ex v rasura effectum?) V (cf codd N T ap Luc): scr τρυπήματος?? cf 26; 124, 16 || ne scr διελθεῖν: cf 26; 125, 17; 18; 20; 22 || πλούσιος V || ²² ὁ om V: cf 10 || ²³ scr ἔτι? cf 10 || x. θ. om V || ²⁴ τοῦ ante Ἀ. et ante Π. om V || ²⁵ οὕτως om V || μέγας om V: cf 125, 4 || εἰ om B || πλείων B || ²⁷ δέξῃ V || τὸ om B || τὸν om V || ²⁸ σου] ὃν σὺ κηρύττης V || δὲ om V || ²⁹ scr τιμωρηθῆς?

15 Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Πέτρος ἐλυπήθη λίαν, καὶ σταθεὶς καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν προσηύξατο λέγων· Δέσποτα κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπάκουσόν μου τῇ ὥρᾳ ταύτῃ. ἀγρεύσω γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν σῶν λόγων. οὐ γὰρ προφήτης εἶπεν
 5 ταύτην τὴν διασάφησιν αὐτοῦ ἀπαγγέλλων, οὐδὲ πάλιν πατριάρχης, ἵνα μάθωμεν ταύτην τὴν ἐρμηνείαν· καὶ νῦν ζητοῦσιν παρ' ἡμῶν τὴν τοιαύτην διασάφησιν μετὰ παρησίας. σὺ οὖν δέσποτα μὴ παρίδῃς ἡμᾶς· σὺ γὰρ εἶ ὁ ὑμνούμενος ὑπὸ τῶν χειρουβίμ.

16 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος ἐφάνη ὁ σωτὴρ ἐν μορφῇ
 10 παιδίου δωδεκαετοῦς φοροῦν ὀθόνην ἔχων ὁμαλὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν· καὶ λέγει αὐτοῖς· Θαρσεῖτε καὶ μὴ πτοεῖσθε οἱ ἐκλεκτοί μου μαθηταί· ἐγὼ γὰρ εἰμι μεθ' ὑμῶν πάντοτε· ἐνεχθήτω δὲ ἡ ῥαφίς καὶ ὁ κάμηλος. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. πανταπώλης δὲ τις ἦν ἐν τῇ πόλει πιστεύσας τῷ
 15 κυρίῳ διὰ Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου· καὶ ἀκούσας ταῦτα δραμῶν ἐξήτησεν ῥαφίδα ἔχουσαν μεγάλην τρυμαλιάν, χάριν παρέχων τοῖς ἀποστόλοις. Τότε μαθὼν ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· Τέκνον μὴ ζήτηι μεγάλην ῥαφήν· οὐκ ἂδυνατεὶ γὰρ τῷ Θεῷ ἡμῶν πᾶν ῥῆμα· ἀλλὰ μᾶλλον φέρε ἡμῖν λεπτήν ῥαφήν.

20 17 Τῆς δὲ ῥαφῆς ἐνεχθείσης καὶ παντὸς τοῦ πλήθους τῆς πόλεως ἱσταμένων πρὸς Θεωρίαν, ἀναβλέψας ὁ Πέτρος εἶδεν κάμηλον ἐρχομένην· εἶπεν δὲ ἐνεχθῆναι αὐτήν. τότε ἐπηξεν τὴν ῥαφίδα ἐκ τὴν γῆν καὶ κράζας φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· Ἐν ὀνόματι τοῦ σταυρωθέντος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου
 25 καλεῦώ σοι κάμηλε ἵνα εἰσέλθῃς διὰ τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος. Τότε ἡ τρύπη τῆς ῥαφίδος ἠνοίχθη ὡς πύλη καὶ διήλθεν δι' αὐτῆς ὁ κάμηλος· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐθεώρει. πάλιν λέγει

11 cf Luc 1, 37

¹ δὲ om V: del? cf 123, 10 || καὶ om V || ² τὴν ὥραν ταύτην V ||
³ ἀγρεῦσον V ἀγρεύουσιν Tischendorf: scr ἀγρεύσωσιν?? ἀγρεύονται?? ἀγρεύουσιν? cf 6 || ⁴⁻⁵ scr εἶπεν ταῦτα ἵνα τ. δ. α. ἀπαγγέλλωμεν? ||
⁴ ἀπαγγέλων V: scr ἀπ' ἀγγέλων??? || ⁶ παρ' om V || ⁶⁻⁷ ταύτην τὴν διασ. ἡμ. (om παρ') V || ¹⁰ φορῶν V || ὀθόνην (i.e. ὀθόνην?) V || ¹⁰⁻¹¹ ἔχων - ἔξ. om B || ¹⁰ scr ὀθόνην ὁμαλὴν (del ἔχων)?? || ¹¹ πτοηθήται V || ¹³ δὲ om B ||
¹⁴ παντάπολις B πατάπιος V correxit Tischendorf: scr παντοπώλης? ||
¹⁶ ῥαφῆδην (i.e. ῥαφίδην cf 125, 5; 7) B: scr ῥαφήν?? cf 18; 125, 11; 13 ῥαφίδα Tischendorf fort recte: cf 23; 125, 5 || ἔχ. om V || ¹⁷ τότε| τοῦτω V || αὐτῷ om B || ¹⁸ ῥαφίδα V || γὰρ om V (cf 119, 1): scr παρὰ? γὰρ <παρὰ?> ||
¹⁹ ἡμῶν om B || λεπτῇ ῥαφίδα V || ²¹ ἱσταμένους V: cf 122, 17; 123, 2 ||
²¹⁻²³ ὁ Π. - κράζας| εἰς τὸν οὐρανὸν V || ²³ εἶπεν μετ. τῇ φ. V || ²⁴ ἰησ. χρ. τ. στ. V || ²⁵ διὰ <τῆς>? || ²⁶ ῥαφῆς V || ²⁷ ὁ ἰ. V: cf 125, 1; 2; 15; 19; 22 sed etiam 126, 15

ὁ Πέτρος τῷ καμήλῳ· Εἴσελθε πάλιν διὰ τῆς ῥαφίδος. Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν δευτέρον ὁ κάμηλος.

18 Ταῦτα ἰδὼν ὁ Ὀνησίφορος λέγει τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς μέγας μάγος εἶ σύ· ἐγὼ γὰρ οὐ πιστεύω εἰ μὴ ἐγὼ πέμψω καὶ φέρω ῥαφίδιν καὶ κάμηλον. Καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα ἐκ 5 τῶν παιδῶν αὐτοῦ λέγει αὐτῷ λαθραίως· Πορεύθητι καὶ φέρε μοι ὥδε κάμηλον καὶ ῥαφίδιν· εὐρὲ δὲ καὶ γυναῖκα μεμιασμένην, καὶ αὐτὴν ἐπιβιβάσας ἔνεγκε ὥδε, καὶ χοίρινον κρέας. οἱ γὰρ ἄνδρες οὗτοι μάγοι εἰσιν. Μαθὼν δὲ ὁ Πέτρος τὸ μυστήριον διὰ τοῦ πνεύματος λέγει τῷ Ὀνησιφόρῳ· Ἀνθρῶπε βαρυνκάρδιε 10 πέμψον, φέρε τὸν κάμηλον καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν ῥαφὴν σὺν τῷ κρέατι.

19 Ὡς δὲ ἤνεγκαν αὐτὰ λαβὼν πάλιν ὁ Πέτρος τὴν ῥαφὴν ἔπηξεν εἰς τὴν γῆν σὺν τῷ κρέατι· ἡ δὲ γυνὴ ἦν καθεζομένη ἐν τῷ καμήλῳ. τότε λέγει ὁ Πέτρος· Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυ- 15 ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου κελεύω σοι κάμηλε ἵνα εἰσέλθῃς διὰ τῆς ῥαφίδος ταύτης. Εὐθὺς δὲ ἠνοιχθῇ τῆς βελόνης ἡ τρύπη καὶ ἐγένετο ὥσερ πύλη, καὶ εἰσῆλθεν δι' αὐτῆς ὁ κάμηλος. Λέγει πάλιν ὁ Πέτρος τῷ καμήλῳ· Εἴσελθε πάλιν δι' αὐτῆς, ὅπως ἴδωσιν πάντες τὴν δόξαν τοῦ 20 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως πιστεῦσώσιν τινες εἰς αὐτόν. Τότε εἰσῆλθεν πάλιν ὁ κάμηλος διὰ τῆς βελόνης.

20 Ἰδὼν δὲ Ὀνησίφορος ἐβόησεν φωνὴν μεγάλην λέγων· Ἀληθῶς μέγας ὁ Θεὸς Πέτρου καὶ Ἀνδρέου, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν πιστεύω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 25 νῦν οὖν ἄκουσον τῶν ῥημάτων μου ὦ Πέτρε. ἔχω τοίνυν ἀρούρας, ἀμπέλους καὶ ἀγρούς· ἔχω δὲ καὶ εἴκοσι ἐπτὰ λίτρας

¹ τ. κ.] πρὸς τὸν κάμηλον V || δ. τ. ρ.] διαντῆς δευτέρον V: cf 2? || ² πάλ. εἰς. ὁ κ. διὰ τῆς ῥαφῆς δεύτ. V || ³ ὁ om V: cf 123, 10 || ⁴ σύ om B || εἰ] ἡμῖν ἐάν V || ἐγὼ om V || πέψω V: cf 11 || ⁵ καὶ om V || εἰσφέρονσιν V: cf 11 || ῥαφίδην B ῥαφίδι V ῥαφίδαν Tischendorf fort recte: cf 7; 124, 16 || ἐκ om V: cf 120, 22; 121, 14; 19; 29 || ⁶ προπορεύθητι V || ἔνεγγέ V || ⁷ ῥαφίδην B ῥαφίδι V ῥαφίδαν Tischendorf fort recte: cf 5 || μεμιασμένην B || ⁸ κ. α. ἐπ. om V || ἔνεγγε V || κ. χ. κρ. om B || ⁹ τὸ μυστ. om V: del? || ¹⁰ ἄ. βαρ. om B || ¹¹ πέψον V: cf 4 || <καὶ> φ.? cf 5 || τὴν B: cf 124, 27 || κ. τ. γ. om V || scr γυναῖκα? || ῥαφίδα V || ¹² σὺν τ. κρ. om B || ¹³ αὐτὰ om B: del? || πάλιν om B || ῥαφίδα V || ¹⁴ σὺν τ. κρ. om B || καθημένη V: cf 1, 5 || ¹⁵ σταυρωθέντος V || ¹⁷ εὐθ. δὲ] καὶ εὐθ. V || ¹⁸ ἡ τρ. τ. βελ. V || ὅς ἡ B (ὡς ἡ Tischendorf) ὡς V || εἴσελθεν B || ²¹ ὅπως] καὶ V: cf 120, 1; 122, 22 || τινες om V || ²³ δὲ <δ>? cf 123, 10 || ἀνενόησεν V || φ. μεγ. om B: scr φωνῇ μεγάλῃ? || ²⁴ μέγας om B || ²⁵ ἴμ. om V: scr ἡμῶν??? del?? || ²⁶ οἶν om V || ²⁷ κρ' V

χρυσίου καὶ πεντήκοντα λίτρας ἀργυρίου· ἔχω δὲ καὶ ἀνδράποδα
 πάμπολλα. παρέχω τοῖς πτωχοῖς τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ τοὺς
 δούλους μου ἐλευθερώσω, ὅπως καὶ ἐγὼ ποιήσω ἐν θαύμα ὡς
 καὶ ὑμεῖς. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ἐὰν θέλῃς, καὶ σὺ ποιήσεις
 5 ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

21 Ὁ δὲ Πέτρος ἦν λυπούμενος μὴ ποτε οὐκ ἐνεργήσουσιν
 αὐτῷ αἱ δυνάμεις, ἐπειδὴ οὐκ ἦν λαβὼν τὴν ἐν Χριστῷ σφρα-
 γίδα. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμουμένου ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 167 T λέγουσα πρὸς αὐτόν· | Κέλευσον ποιῆσαι αὐτὸν ὅσα θέλει, ὅθεν
 10 πληροφορῶ αὐτὸν ὡς βούλεται. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Τέκνον
 δεῦρο· καὶ σὺ ποιήσον ὡς καὶ ἡμεῖς. Προσελθὼν δὲ ὁ Ὀνη-
 σίφορος ἵσταται ἔμπροσθεν τοῦ καμήλου καὶ τῆς ῥαφίδος, καὶ
 εἶπεν· Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀπο-
 στόλων αὐτοῦ κελεύω σοι κάμηλε εἰσελθεῖν διὰ τῆς ῥαφίδος.
 15 Καὶ εὐθέως ἡ κάμηλος εἰσῆλθεν ἕως τραχήλου, καὶ ἐστάθη.
 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Διὰ τί οὐκ εἰσῆλθεν εἰ μὴ ὁ τράχηλος
 αὐτοῦ μόνον; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Ἐπειδὴ
 οὐκ ἐβαπτίσθης εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ἀπεκρίθη Ὀνη-
 σίφορος καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὐ χρειᾶν ἔχω ζητῆσαι περὶ θαυμα-
 20 σίων· πιστεύω γὰρ ἀληθῶς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· νῦν οὖν
 Πέτρε εἰσελθε εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ ἀναπαύου. Εἰσελθόντων
 δὲ αὐτῶν ἐβαπτίσθησαν ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ψυχαῖς χιλίαις.

22 Τῇ δὲ ἐπαύριον μαθοῦσα ἡ γυνὴ ἡ πόρνη τὰ γινόμενα
 ἔλεγεν· Ὡς πῶς οὐκ ἐγενόμην ἀξία πιστεῦσαι μετὰ πάσης τῆς
 25 πόλεως; πάντα γὰρ τὰ ὑπάρχοντά μου δίδωμι τοῖς πτωχοῖς
 καὶ τὸν οἶκόν μου μοναστήριον παρθένων. Ταύτην δὲ τὴν ἀγα-
 θὴν συνταγὴν ἀκούσας ὁ Πέτρος ἐξῆλθε πρὸς αὐτήν καὶ λέγει
 αὐτῇ· Γύναι, κελεύει ὁ δεσπότης Χριστὸς ἵνα κατέλθῃς ἐκ τοῦ
 ἀέρος. Παραχρῆμα δὲ κατήλθεν εἰς τὴν γῆν μηδὲν βλαβεῖσα.
 30 τότε τὸν οἶκον αὐτῆς διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων διεδίδου

¹ καὶ alt om B || τετράποδα πολλὰ πάντα V || ² τὰ ἐπ. μου om V ||
 2-3 καὶ - ἐλ. om B: del? || ³ ὅπως] ἐάν V || x. ἐγ. om V || ⁴ λέγει - Π. om B ||

⁵ post Xp. mirum ni aliquot Onesiphori uerba intercalerunt || ⁶ ἐνεργοῦσιν
 B || ⁷ αὐτῷ om V || ⁸ κέλ.] κελεύω σοι Tischendorf || ποιήσον αὐτῷ B ||
 ὅσον V || ¹⁰ πληροφορῶν V || ¹¹ καὶ om B || σοι V om B || δ] καὶ V || ¹² ἵστατο
 V || τοῦ] τῆς B: cf 124, 27 || καὶ alt] καὶ εὐθέως V: cf 15 || ¹³ τῷ om B ||
 13-127,⁹ (ὀνόματι - ἀμὴν scheda rescissa desunt B

V ¹⁵ ἡ] scr δ? cf 17; 124, 27 || ¹⁶ <δ> Ὀν.? cf 123, 10 || ²² scr ψυχαὶ? ||
 χιλίαι] εἰς || (σ ex π)? V: scr χιλίαι? || ²³ scr γενόμενα? cf 120, 27; 123, 5 ||
²⁶ <ποιῶ> παρθ.? cf 127, 2 || ²⁸ scr αὐτῇ? cf 120, 7 || ³⁰ τ. οἶκ.] scr τὰ ἐπάφ-
 χοντα? cf 25 et 127, 2

τοῖς πτωχοῖς, χρυσίου λίτρας τέσσαρες καὶ πλῆθους ἱματισμούς·
τὸν δὲ οἶκον αὐτῆς ἐποίησε μοναστήριον παρθένων.

23 Οἱ δὲ ἀπόστολοι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐθέσπισαν ἐκκλησίαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πάντας τοὺς
πιστεύοντας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ 5
ἁγίου πνεύματος. καὶ χειροτονήσαντες ἐπίσκοπον καὶ πρεσβυ-
τέρους καὶ διακόνους παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Θεῷ εἰς ὃν ἐπίστευ-
σαν. αὐτῷ ἢ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
ἀμήν.

¹ scr τέσσαρας? || scr πλῆθος ἱματισμοῦ? an del χρ. - ἱμ.? cf 125, 27
⁴ ἐθέσπ.] nescio quid corr v || ἡμῶν <καὶ ἐβάπτισαν>?

Passio sancti Bartholomaei apostoli.

1 (I *Nau.*) (1 *Boll.*) Indiae tres esse ab historiographis adseruntur. prima est India quae ad Aethiopiā mittit, secunda quae ad Medos, tertia quae finem facit: nam ex uno latere tenebrarum regionem gerit, ex alio latere mare oceanum. in hac ergo India ingressus est Bartholomaeus apostolus. ingressus est

243 T

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἀποστόλου Βαρθολομαίου.

1 Τὴν Ἰνδίαν εἰς τρία μέρη οἱ ἱστοριογράφοι διαιρεῖσθαι διαγορεύουσι· καὶ ἡ πρώτη μὲν λέγεται εἰς Αἰθιοπίαν καταλῆξαι, ἡ δὲ δευτέρα εἰς Ἡμιδίαν, ἡ δὲ τρίτη ἀποπεραίνει τὴν χώραν· καὶ ἡ μία μὲν μοῖρα καταλήγει εἰς τὴν σκοτεινὴν, ἡ δὲ ἄλλη εἰς τὸν ὠκεανόν. ἐν ταύτῃ οὖν τῇ Ἰνδίᾳ εἰσελθὼν ὁ ἅγιος

Γ	{	B Bamberg Q VI 59 s XI W Wizanberg 48 s IX Q Paris 12604 s XII Nau exemplum Nauseae (Coloniae 1531)	J	{	M Montipessul 55 s IX P Paris 18298 s IX R Paris 17002 s X S Paris 5273 s XII C Bruxell 104 s XII
---	---	---	---	---	---

Praemittunt haec WQ Nau:

Incipiunt capitula de passione sancti Bartholomaei apostoli

- I De fanis et indicium de apostolo
- II De lunatica sanata
- III De praedicatione apostoli ad regem
- IIII De confessione daemonis et subuersione templi
- V De passione apostoli
- VI De episcopatu regis

sed Inc. - ap. om W || Inc. om Nau || de pass. s.] in passionem beati Nau || numeros I- VI om Q || indicio Nau || cap II et III item V et VI coniungit Nau

¹ Passio] incipit passio WQMPS de passione et miraculis B || apost.] sub die VIII kal sept add W aliter alii || ² apud historiographos (M?)(R)S || dicuntur NauMS || ³ India est Nau || ⁴ scr gyra? || hanc FC Nau Smr ha||c (eras e?) P || ⁵ indiam BC NauSr del m om WQ || ingr. est] ueniens I: del? || est om P || ingr. est] ingresusque |||| R |||||||||||| M et intrauit C om P autem add Nau: cf 129, 2; 139, 13

V Venetus Marc 362 anni 1279

¹⁰ Μηδίαν Tischendorf recte

templum in quo erat idolum Astaroth et quasi peregrinus ibi manere coepit. in hoc idolo daemon talis erat qui diceret se curare languentes, sed hos sine dubio quos ipse laedebat. erant enim sine deo uero et necesse erat ut a deo falso ludificarentur. dii enim falsi hac arte inludunt eos qui uerum deum non 5 habent: faciunt eis dolores infirmitates dampna pericula et dant responsa ut sacrificent eis, et quasi sanantur ab eis. hoc uidetur stultis quod sanent: illi autem non sanando subueniunt sed a laesione cessando, et cum desinunt laedere curasse putantur. (2) unde factum est ut sancto Bartholomaeo apostolo 10 ibi manente nulla responsa daret Astaroth et nulli potuisset ex his quos laedebat subuenire. cumque iam plenum esset de

τοῦ Χριστοῦ Βαρθολομαῖος ὁ ἀπόστολος κατεσκήνωσεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀσταροῦθ, καὶ διήγεν ἐκείσε ὡς εἰς τῶν νεηλύδων καὶ πτωχῶν. ἐν τούτῳ οὖν τῷ ναῷ εἰδῶλον ἦν, λεγόμενον Ἀστα- 15 ροῦθ, ὡς νομίζειν ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας, μᾶλλον δὲ ἐπὶ πλέον καταβλάπτειν πάντας. ἦν δὲ ὁ λαὸς ἐν ἀγνοίᾳ παντελεῖ θεοῦ τοῦ ἀληθινοῦ, καὶ ἐξ ἀπειρίας, μᾶλλον δὲ ἀπορίας, προσέφρευγον ἅπαντες τῷ ψευδωνύμῳ θεῷ. ἐνέβαλε γὰρ αὐτοῖς πόνοους, ἀσθενείας, ξημίας, ἀνάγκη τε καὶ θλίψιν πολλήν· καὶ 20 ἵστις αὐτῷ ἐθυσίαζεν, ἐπαναχωρῶν ὁ δαίμων ἐφαίνετο θεραπεύειν παρέχων τῇ καίμοντι· καὶ ταῦτα βλέποντες οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευον εἰς αὐτόν. οἱ δαίμονες δὲ οὐ θεραπεύσαι | βουλόμενοι 24 T τοὺς ἀνθρώπους ἐπανεχώρουν, ἀλλ' ὡς πλέον εἰς αὐτοὺς ἐπεμβαίνοντες, μᾶλλον δὲ δι' ὅλον αὐτοὺς κατέχοντες· καὶ νομίζον- 25 τες ἰαθῆναι σωματικῶς, κατὰ ψυχὴν πλέον ἐνόσουν αὐτοῖς θυνσιάζοντες. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τῶν ἁγίων ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Βαρθολομαῖον ἐκείσε προσμείναντα οὐδεμίαν ἀπόκρισιν δοῦναι τὸν Ἀσταροῦθ οὔτε εἰς τῶν θεραπειῶν. ὡς δὲ πλήρης ἦν τῶν

¹ templum] indiae add BW || id.] nomine add C || astaruth M astharoth P astharot R fere constanter || ² hoc] autem add NauRS || ³ sed hos] sed eos Q caecos BW(CM)RS || sine] procul Nau || laed.] illuminare add BW(CM)RS uidebatur laedere Nau || ⁴ uero] homines illi add F | et] ideo add Nau || ⁵ deus BWA: cf 6ss || autem FR || falsus (u in ras) W falsus BA || inludit BWA || ⁶ facit BWA inferunt Nau || dat (W ex corr) A || ⁷ ei] Mei WPRS || et om QC || sanentur FUmPR || eo B (W in ras) CmPS et add C || ⁸ sanet P (m in ras) eos add CPM || ille Cm || subu. post cessando Nau subueni || t M subuenit C || ⁹ desinit Cm || curare B NauR || puta || t M putatur C creduntur P || ¹¹ poterat FA: cf 144, 3 || ¹² laeserat FMPRS || de] R om FNau

¹⁹ scr ἐνέβαλλε? || ²⁰ ἀνάγκην Tischendorf recte || ²⁸ προσμεῖναι idem || ²⁹ εἰς τῶν | ἰσχῆσαι εἰς τὴν idem: εἰς τῶν ζκαμώντων ἐλαβε? || πλήρης Tischendorf

languentibus templum, et cottidie sacrificantibus nullum daret Astaroth responsum, infirmi autem ex longinquis regionibus adducti iacebant, sed cum in ipso templo nullum posset daemon dare responsum, et neque sacrificando neque se ipsos more suo
 5 laniando proficerent, perrexerunt in aliam ciuitatem, ubi aliud daemon colebatur, cui nomen erat Beireth, et illic sacrificantes coeperunt inquirere quare deus eorum Astaroth non eis daret responsa. (3) respondens autem Beireth dixit: Deus uester sic captius et religatus catenis igneis strictus tenetur ut neque
 10 suspirare audeat neque loqui ex illa hora qua ibi apostolus dei Bartholomaeus ingressus est. Dicunt ei: Et quis est iste Bartholomaeus? Respondit daemon et dixit: Amicus est dei omnipotentis et ideo huc uenit in istam prouinciam ut omnia

ἀσθενούντων τὸ τέμπλον καὶ καθ' ἡμέραν αὐτῶ θυσιαζόντων
 15 οὐδεμίαν ἀπόκρισιν ἴσχυε δοῦναι ὁ Ἀσταροῦθ, οἱ ἀσθενεῖς δὲ ἐκ μακρόθεν τῶν χωρῶν προσερχόμενοι ἐκεῖσε κατέλειντο· ὡς οὖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ναῷ οὔτε ἐν τῶν εἰδωλῶν ἴσχυεν ἀνταποκρίνεσθαι, οὔτε αὐτοῖς θυσιαζόντων οὔτε μέλοι θανάτου ἔπερ αὐτῶν ἀγωνιζομένων οὐδὲν ἢ ὄφελος, ἡναγκάσθησαν πορεύεσθαι
 20 εἰς ἄλλην πόλιν, ὅπου ἦν ναὸς εἰδωλῶν, ἐνθα ὁ μέγας καὶ ἔσοχῶτατος αὐτῶν θεὸς ἐλέγετο Βεχίρ· κατέισε θυσιασάντες ἐπεζήτητον διερωτῶντες διὰ τί ὁ θεὸς αὐτῶν Ἀσταροῦθ οὐκ ἀποκρίνεται αὐτοῖς. ἀπεκρίθη δὲ ὁ δαίμων Βεχίρ καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὁ θεὸς ὁ ἀληθινὸς ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν ἅρ' ἰς ἡμέρας καὶ
 25 ὥρας ἀπέστειλε τὸν ἀπόστολον αὐτοῦ Βαρθολομαῖον ἐν τοῖς ἐνθάδε ὁρίοις, κρατεῖται ὁ θεὸς ἐμῶν Ἀσταροῦθ ἐν πυρίναις ἀλύσεισι, καὶ οὔτε εἰπεῖν οὔτ' ἀναπνεῖν ἐτι δύναται. Λέγουσιν ἐκεῖνοι· Καὶ τίς ἐστιν οὗτος ὁ Βαρθολομαῖος; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· Φίλος ἐστὶ θεοῦ τοῦ παντοδυνάμου, καὶ ἀρτίως ἤλθεν εἰς τὰ

² resp. adstaroth *R* (*sed corr*) (*Nau*) || inf. a.] infirmitate (autem *add C*) cogente *CRSm* || ³⁻⁴ sed cum - s. neque *om Nau* || in ipso - resp. et *om Γ*

³ ipsum templum *M* *fort recte* || ³⁻⁴ dare d. *C* || ⁴ more s.] prae dolore *Nau om B* || ⁵ laniando *M* laniantes *Nau* || prof.] aliquam sanitatem consequi potuissent *C om NauMPRS* (*fort e coniectura F*) || ⁵⁻⁶ demonium aliud *B* || ⁵ aliu || *M s in ras m* alius? aliud? *R* || ⁶ daemonium (*F*) *CPRS* || beiret *B* berit *C* bierith *M* he r h *P* beherit *R* berith *NauS*: cf *lib Iudicum* 9, 46 || et illic] cui *Nau* || * bierith *M* he rech? he || reth? *P* beherit *R* berith *NauCS* || dixit] quia *add FP(R)* || ⁹ captus *Nau* | cat. i. *om Γ* || constrictus *P* (cf 133, 8) *om FNau* || nec *Nau* || ¹⁰ aud. post loqui *FP*: cf 131, 7; 12; *al* || nec *Nau* || ¹¹ ingr. *om Γ* || dicunt] ergo *add Nau* || ei] illi *FP*: cf 131, 1; 133, 11 || ¹² respondens *P*: cf 131, 4; 132, 15 || et *om FCPRS* || dixit *om FCRS* || ¹³ ista prouincia *WQMR corr nqm*: *an ita scr?* || omnia *om F*

numina quae colunt Indi euacuet. (4) Dixerunt autem cultores idoli: Dic nobis signa eius, ut possimus inuenire eum, quia inter multa milia hominum non possumus cognoscere eum.

2 Respondit daemon et dixit: Capilli capitis nigri et crispi, caro candida, oculi grandes, nares aequales et directae, aures 5 coopertae crine capitis, barba prolixa habens paucos canos, statura aequalis quae nec longa possit nec brevis aduerti. uestitur colobio albo clauato purpura, induitur pallio albo per singulos angulos habentem singulas gemmas purpureas. XX et VI anni sunt quod numquam sordidantur uestimenta eius, 10 numquam uetereſcunt. similiter et sandalia eius amentis latis per XXVI annos numquam uetereſcunt. centies flexis genibus per diem, centies per noctem orat deum. uox eius quasi tuba

μέρη ταῦτα ἵνα πᾶσαν τὴν προσκύνῃσιν τῶν εἰδώλων ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ προσφέρῃ. Λέγουσι δὲ αὐτῷ οἱ θεράποντες τῶν Ἑλλήνων· Λέγε ἡμῖν τὰ σύσημα αὐτοῦ, ὅπως δυνοίμεθα 15 ἐφευρεῖν αὐτόν. |

2 Ἀπεκρίθη ὁ δαίμων καὶ εἶπεν· Ἔστι μαυρότριχος, δασυ- 245 T κέφαλος, ἀσπρόσαρκος, μεγάλοςθαλμος, καλόρινος, ὥτα κεκαλυμμένα ἔχων ἐκ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, ξανθογένειος, ἔχων 20 πολὺς ὀλίγας, μέσος ἡλικίας, καὶ οὔτε μακρὸς οὔτε κονδοήλικος ἀλλὰ μέσος, ἐνδεδυμένος κολόβιον ἄσπρον συγκεκλεισμένον πορφύρα, ἔχων ἐπὶ τοὺς ὤμους πᾶλλον ἑξασπρον· εἴκοσι καὶ ἑξ ἑτῶν εἰσι καὶ οὔτε ῥύπον ἔχουσι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὔτε παλαιοῦνται· ἐπτάκις τῆς ἡμέρας κλίνει γόνυ πρὸς κύριον καὶ 25 ἐπτάκις τῆς νυκτὸς προσεύχεται πρὸς τὸν Θεόν. ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ σάλπιγγος ἰσχυρᾶς ὑπάρχει· πορεύονται σὺν αὐτῷ

¹ num.] uana idola *NauR* || q. c. I.] Indiae *Nau* || coluntur *R* || indi || *M* in india *R* || ¹⁻² dix. - id.] dicunt illi *Nau*: cf 130, 11 || ³ cogn.] inuenire *CMS* || ¹ resp.] respondens autem *FMPRS* respondit *m*: cf 130, 12 || et om *FMPRS* add *m* || ⁴ capillo nigro capitis *FMPR* capilli nigri (*rasura*) *m* || n. cap. *S* || criso *FR* || ⁵ grandes - aures] ||||| *M* || grandes] et add *Nau* || ⁶ pauc. hab. *Nau* || del habens?? cf 9 || ⁷ n. l. n. br. p. *WNau* n. br. n. l. p. *BQ*: cf 130, 10 || ⁸ uestitus *BW(Q?)* corr *w* || per] habens per *C* || ⁸⁻⁹ per s. hab. ang. in *rasura* multo breuiore *m* || ⁹ ang. om *W* || singulas habet || (nte sup scr p) post purp. *P* || habens *Q* om *BWCRS*: del? cf 6; 145, 14; 146, 9; sed 146, 7 *Q*! || singulas om *NauCS* || uiginti *BQ* *Nau* *CPRS* || ¹⁰ et om *FP* || sex *BQCPRS* || quod om *FM* (add *m*) *R*: del?? || sordidata sunt *PS* || ¹¹ n. uet. om *C* || uetereſcunt *NauS*: cf 12 || ¹¹⁻¹² sim. - uet. om *M* partim add *m* || ¹¹ sim. om *NauC* || am. l. om *NauCPRS* || amentis *Q* || ¹² per - numq. om *C* || uiginti sex *Q* *Nau* XX et sex *R* uiginti et sex *S* uiginti *P* sex add *p* XXVII *B* || uetereſcunt *NauS*: cf 11 idem itaque Bartholomaeus add *Nau*: cf 133, 7 || ¹²⁻¹³ p. d. fl. g. *Nau* || ¹³ dominum *NauS*

¹⁵ προσεφίση *Tischendorf* || ¹⁶ scr σύσημα?

uehemens est. (5) ambulant cum eo angeli dei qui non eum
 permittunt fatigari, non esurire. semper eodem uultu, eodem
 animo perseuerat. omni hora hilaris et laetus permanet, omnia
 prouidet, omnia nouit, omnem linguam omnium gentium et
 5 loquitur et intellegit. ecce et hoc quod uos interrogastis et
 quod ego do responsum de eo iam nouit: angeli dei famulantur
 ei et ipsi nuntiant ei. et cum coeperitis eum quaerere, si uult,
 ostendet se uobis, si non uult, non poteritis uidere eum. (6) rogo
 autem uos ut dum eum inueneritis rogetis eum ut huc non
 10 ueniat et hoc mihi faciant angeli qui cum eo sunt quod fe-
 cerunt collegae meo Astaroth.

3 Et haec dicens daemon conticuit. reuertentes autem
 coeperunt circuire omnium peregrinorum uultus et habitus et
 per duos dies non inuenerunt eum. factum est autem ut qui-
 15 dam plenus daemonio clamaret et diceret: Apostole dei Bar-
 tholomae, incendunt me orationes tuae. Tunc apostolus

248 T

ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, οἵτινες οὐκ ἀφίουνσιν αὐτὸν κοπιᾶσαι οὔτε
 πεινᾶσαι οὔτε διψᾶσαι· πάντοτε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ
 καὶ ἡ καρδιά ἡλαρύνεται καὶ ἀγάλλεται· πάντα προβλέπει, πᾶ-
 20 σαν γλῶσσαν παντὸς ἔθνους διακινώσκει καὶ διαλέγεται. καὶ
 ἰδοὺ νῦν ἐξ οὗ διερωτᾷτέ με καὶ γὰρ ἀνταποκρίνω ὑμῖν περὶ αὐτοῦ,
 ἰδοὺ γινώσκει· ἄγγελοι γὰρ κυρίου εὐαγγελίζονται αὐτῇ. καὶ
 25 οὐν ὑμεῖς, ἐὰν αὐτὸν ἐρῶσθε, οὐ δύνασθε αὐτὸν εἶρεῖν. παρακαλῶ
 ἐνθάδε ἔλθῃ, μὴ πως οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ποιήσουσί μοι καθὼς
 ἐποιήσασι τῷ ἀδελφῷ μου Ἀσταροῦθ.

3 Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ δαίμονος ἤσυχασεν. ἐποστρέ-
 ψαντες δὲ ἐπεχείρησαν ἐπιζητῆσαι πᾶν πρόσωπον τῶν νεκρῶν
 30 καὶ πτωχῶν ἀνθρώπων, καὶ ἕως δύο ἡμερῶν οὐδαμοῦ ἠδύναντο
 εἶρεῖν αὐτόν. ἐγένετο δὲ ὄντα τινὰ δαιμονιζόμενον, ἐπεχείρησε
 κράζειν· Ἀπόστολε κυρίου Βαρθολομαῖε, κατακαίνουσί με αἱ προ-

¹⁻² perm. eum *ΓCMS* || ² fatigare *MP* || non] nec *NauRS* (*m in ras*) || esur.] non sitire *add cod Treuir(?) fort recte* || ⁵ et (*post ecce*) *om Nau(M?)R* || interrogatis *BCMS* || ⁶ ang.] ang. enim *CMPS* et ideo iam ang. *R* quia ang. *Nau* || ⁷ et *alt* ipsi *add Nau* || ⁸ ostendit *WQM: cf q s* || eum uidere *BUCP* || inuenire *RNau* || ⁹ ut h. n.] *ue* (1 *eras*) huc || *M* ne huc *Nau CmPR* || ut] uel *add BQ* || ¹⁰ et] ne *NauRS* neque *B* || f. m. *Nau* || ¹² et - cont. *om Γ* || obticuit *Nau* || ¹³ circ.] et inquirere *add NauR* || per.] hospitales atque aspicere *add Γ* || uultum *W* || habitum *ΓCM* singulorum *add Γ* || ¹⁴ eum *om ΓCM: del?* || autem] die *tercia add C* || ¹⁵ et d.] dicens *Nau* || dei *om BW: cf 133, 1*

²³ ὡς *Tischendorf recte ut uid*

dei dixit ei: Obmutesce et exi ab eo. Et statim liberatus est homo qui per multos annos fuerat fatigatus ab eo.

(II) (7) Polymius autem rex prouinciae eius cum haberet filiam lunaticam, nuntiatum est de hoc daemonioso, et misit et rogauit eum dicens: Filia mea male uexatur. peto ut sicut 5 liberasti Pseustium, qui per multos annos passus est, ita et filiam meam. Exsurgens autem perrexit cum eo adubi uidit eam apostolus catenis strictam, quia omnes morsu attractabat et quos poterat tenere scindebat et caedebat et nullus ausus erat accedere ad eam. tunc apostolus iussit eam solui. dicunt 10 ei ministri: Et quis ausus est manum mittere ad eam? Dicit eis apostolus: Iam ego uinctum teneo inimicum qui in ipsa

σευχαί σου. Τότε λέγει αὐτῇ ὁ ἀπόστολος· Ὑσούχασον καὶ ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐλυτρώθη ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐκ πολλῶν χρόνων πάσχων ἐκ τοῦ δαίμονος. 15

Πολύμιος δὲ ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας ἐκείνης ἔλαχε στήναι κατέναντι τοῦ ἀποστόλου, καὶ εἶχε θυγατέρα δαιμονιώσαν ἔχουν σελήνιαζομένην. ἤκουσε δὲ περὶ τοῦ ἰαθέντος δαιμονιζομένου, καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς τὸν ἀπόστολον λέγων· Ἡ θυγάτηρ μου κακῶς σπαράσσεται· παρακαλῶ σὺν σε ἵνα ὥσπερ ἐρρύσω 20 τὸν πάσχοντα ἐκ πολλῶν τῶν χρόνων, οὕτω καὶ τὴν θυγατέρα μου λυτρωθῇ καλεούσης. Ἐξεγερθεὶς δὲ ὁ ἀπόστολος ἐπορεύθη σὺν αὐτοῖς· καὶ βλέπει τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως ἀλύσει δεδεμένην, ὅτι πάντα τὰ μέλη αὐτῆς διεσπάρατε· καὶ εἴ τις προσήγγιζεν αὐτῇ, κατήσθιε, καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα προσεγγίσει 25 αὐτῇ, λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἐπηρέται· Καὶ τίς ἐστὶν ὁ ἀποτολμῶν προσπαῦσαι αὐτῇ; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος· Λύσατε αὐτήν· καὶ ἄφετε ὑπάγειν. Λέγουσιν αὐτῷ πάλιν· Ἡμεῖς δεδεμένην μετὰ 247 T πολλῆς τῆς βίας περιγινόμεθα αὐτῆς, καὶ σὺ κελεύεις ἡμᾶς λυθῆναι αὐτήν; Λέγει αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος· Ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένον 30 κρατῶ τὸν ἐχθρὸν αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς ἀκμὴν φοβεῖσθε αὐτήν; πο-

¹ dei om *FCMPS*: del?? cf 132, 15 || obmutisce *Mpr* || ² polymi///us *Q* polimius *R* polemius *CS* polimnius *P* po///lemius (*eras* l) *M* || ciuitatis *Nau* *PR* || eiusdem *NauR* ipsius *C* (fort uerum) om *S* || ⁴ lun.] atque demoniosam add *R* et ei add *Nau* || est] e:/// *M* esset *Nau* ei add *BC* illi add *WQP* *RSm* || et prius om *Q* || ⁵ dicens] dic ei add *RS* || (eras uid dic ei) add *M* || ⁶ per om *Nau* || passus] cruciatus *Nau* || ⁷ meam] liberes add *NauCm* fort recte libe///res add *R* sanes add *I* || exs. - eo om *B* || autem] itaque beatus Bartholomaeus *Nau*: cf 131, 12 || at ubi *INauCP(R)S*: cf 138, 3 || del apostolus? || ⁸ constrictam *WR*: cf 130, 9 || ⁹ pot.] uiderat *Nau* || ¹⁰ tunc ap.] || *CMR* om *Nau* || ¹¹ ei m.] illi apostolo *Nau* || ausus est] audet *Nau*: cf 9 || ¹² ei *B(Q?)PNau* || uictum *M* || in] cum *Nau* || ipso *MP*

¹⁷ δαιμονιώσαν *Tischendorf* || ²⁸ δεδεμένης *idem* || ²⁹ λύσαι *idem*

erat, et uos adhuc timetis eam? ite et soluite eam et lauate et reficite eam et crastina mane adducite eam ad me. Euntes autem fecerunt sicut iussit apostolus et ultra eam penitus non potuit uexare daemon. (8) tunc rex onerauit camelos auro
5 argento gemmis uestibus et coepit quaerere apostolum et penitus non inuenit eum. et reportata sunt omnia ad palatium eius.

4 Factum est autem cum transisset nox et aurora diei futurae inciperet, apparuit apostolus solus cum solo rege ostio clauso in cubiculo eius et dixit ei: Vt quid me quaesisti tota
10 die cum auro et argento et gemmis et uestibus? ista munera eis sunt necessaria qui terrena quaerunt: ego autem nihil terrenum, nihil carnale desidero. unde scire te uolo quia filius dei dignatus est per uterum uirginis nasci cum homine, ita ut homo in uirginis uulua conceptus secum in ipsa secreta uirginis
15 haberet deum qui fecit caelum et terram, mare et omnia quae in eis sunt. hic simul cum homine natus partu uirginis coepit

ρευθέντες λύσατε αὐτήν, καὶ μεταλαβοῦσαν τροφῆς ἄφετε αὐτὴν ἀναπαύεσθαι, καὶ αὐρίον πρωΐας ἀγάγετε αὐτὴν πρὸς με. Πορευ-
θέντες δὲ ἐποίησαν καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος· ἔκ-
20 τοτε δὲ οὐκ ἴσχυσε προσεγγίσει αὐτῇ ὁ δαίμων. τότε ὁ βασιλεὺς διεκόσμησε καμήλους χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ, λίθοις τιμίοις, μαργα-
ρίταις καὶ ἱματισμῷ, καὶ ἐπεζήτηι ἰδεῖν τὸν ἀπόστολον· καὶ πολλὰ κοπιᾶσας καὶ μὴ εὐρὼν αὐτὸν ὑπέστρεψεν ἅπαντα εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ.

25 4 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τῆς νυκτὸς παρελθεῖν καὶ διαφασούσης τῆς ἑξῆς, ἡλίου ἀνατείλαντος, ἐφάνη ὁ ἀπόστολος μόνος σὺν τῷ βασιλεὶ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· Τί με ἐζήτη-
σας ἐχθρὸς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας μετὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λί-
θοις τιμίοις, μαργαρίταις καὶ ἱματισμῷ; ταῦτα τὰ ξένια οὗτοι
30 χρήζουσιν οἵτινες τὰ ἐπίγεια ζητοῦσιν· ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐπίγειον, οὐδὲν σαρκικὸν ἐπιζητῶ. Ὅθεν διδάξαι σε θέλω ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ κατηξίωσεν ἐκ γαστροῦς παρθενικῆς γεννηθῆναι ὡς ἄνθρωπος· ἐν γαστρὶ τῆς παρθένου συνελήφθη, πρὸς ἑαυτὸν τὴν αἰὶ παρθένον προσελάβετο, ἔχουσαν μεθ' ἑαυτῆς τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρα-

¹ et solu.] exsoluite *P* soluite *S* || et l.] eleuate *BW* leuantes *Nau*
eam add *MPR* (de *M* cf ad 138, 3) || ² et] ac *C* om *Nau* || eam] ||||| *MP* om
CRS: del? || crastino *FCP* || mane] die *Nau* m || reducite *Nau* || eam om
Nau || ³ eam post potuit(4) *NauP* || penitus om *NauP* || ⁴ auro] et add *Nau mR*:
cf 10; (138, 12??) || arg.] cum add *m* || ⁵ gemmis] et add *NauR* || ⁶ eius om *Γ* ||
⁸ futuri (*Γ*) *CMPR* futura *S* || app.] ei add *B* || solus om *P* || ⁹ in cub. ei.
cl. o. *Nau* || ¹¹ hi *PR* s add *pr* his *Nau*: *scr* his? cf 138, 2; 140, 5; 6; 143, 1 ||
¹² des.] requiro *MS* requiram *C* || uolo] desidero *Nau* || ^{13-135,1} cum h. -
cum h. om *CM* partim add *m* || ¹⁴ in alt] inter *Γ* || ipso secreto *Nau* ||
¹⁶ sunt] dixit quoque apostolus add *Nau* || hic] dei filius add *Nau*

habere initium nascendo cum homine, qui numquam habuit initium sed ipse semper initium fuit et omnibus initium dedit siue uisibilibus siue inuisibilibus creaturis. (9) haec autem uirgo cum exsecraretur omnem uirum et ipsa seruandae uirginitatis uotum prima deo omnipotenti uouisset — prima autem 5 ideo dixi quia ex quo homo factus est ab initio saeculi nulla hoc uotum deo obtulit; haec ergo prima inter feminas hoc constituit in corde suo ut diceret deo: Domine, offero tibi uirginitatem meam; cum hoc a nullo homine nec uerbo didicisset nec exemplo ad imitationem inuitata, constituit ut uirgo pro 10 amore dei specialiter permaneret — huic subito intus in cubiculo suo clausae splendens sicut sol Gabriel angelus apparuit. quae cum terrore perculsa expauisset, ait ad illam angelus: Noli timere Maria, quia concipies. At illa timore deposito constanter ait: Quomodo fiet hoc? quia uirum non cognosco. Cui 15

τὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. οὗτος |
 ὁμοίως ὡς ἄνθρωπος γεννηθεὶς ἐκ παρθένου προσελάβετο ἀρχὴν 248 T
 χρονιὴν, ὁ μίτε χρόνων μίτε ἡμερῶν ἀρχὴν ἔχων, ἀλλὰ πᾶσαν
 ἀρχὴν καὶ πᾶσαν κτίσιν αὐτὸς ἐποίησεν εἴτε ἐν τοῖς ὄρατοῖς εἴτε
 ἐν τοῖς ἀόρατοῖς. αὕτη δὲ ἡ παρθένος ὡς οὐκ ἔγνωσεν ἄνδρα 20
 καὶ αὕτη διαφιλῶσα τὴν ἐαυτῆς παρθενίαν ἐχρὴν ἡξίετο κυρίῳ
 τῷ Θεῷ, — καὶ πρώτη δὲ οὕτως· ὅτι ἀπ' οὗ ἄνθρωπος ἐγένετο
 ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου οὐδεμία ταύτην τὴν συνταγὴν προσῆξαιτο·
 αὕτη δὲ πρώτη ἐν γυναιξὶν ὡς τοῦτο ἡγάτησεν ἐν τῇ ἐαυτῆς
 καρδίᾳ ἔλεγε· Σοὶ προσηφέρω κίριε τὴν ἐμὴν παρθενίαν. Καὶ 25
 ὡς περ εἰπόν σοι ὅτι οὐδεὶς ἀνθρώπων τοῦτον τὸν λόγον ἐτόλ-
 μησεν εἰπεῖν, αὕτη δὲ πρὸς σωτηρίαν πολλῶν προσκλήθεισα
 τοῦτο ἐφύλαξεν, ἵνα παρθένος δι' ἀγάτην Θεοῦ καθαρὰ καὶ
 ἀμόλυντος διαμείνῃ — αὕτη ἐξαίρνης ἐν τῷ ταμιεῖῳ αὐτῆς κε-
 κλεισμένη, λάμπων ὡς ὁ ἥλιος Γαβριὴλ ὁ ἀρχάγγελος ἐξεφάνη· 30
 καὶ αὕτη ἐκ τῆς θείας πτοηθεῖσα, εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ ἄγγελος·
 Μὴ φοβοῦ Μαριάμ· εἵρες γὰρ χάριν ἐνώπιον κυρίου καὶ συλ-
 λήψῃ. Αὕτη δὲ τὸν φόβον ἀπωσαμένη σταθεῖσα εἶπε· Πῶς

¹² cf Luc 1, 26 ss

¹ in. h. Nau || qui n. h. i.] cuius initium ante saecula a deo patre est $\Gamma(M)$ om C || ² sed i. s. in.] sine initio numquam non fuit $\Gamma(CM)$ ||
³ seu u. seu Nau || ⁴ et om C || ipsum C iam Nau || ⁵ o. deo CMS || uouit Nau: cf 136, 9 || primam WQ NauS || ⁷⁻¹¹ haec - perman. om CMS ||
⁷ prima] ut dixi add Nau || ⁸ deo om Γ || ¹⁰ inuitatum R in uita Nau
 <esset> inuitata? || ¹¹ intra B om PR || ¹² archangelus CMS || ¹³ quem BC
 percussa Q NauP || expauisset Nau: num ex expauisceret orum? || ¹⁴ quia
 conc.] inuenisti enim gratiam apud deum et q s (ex euang Luc 1, 30; 31)
 CMRS || ¹⁵ cogn.] id est hoc constitui ut non cognoscam add $P(R)$ || || || add M

²¹ <πρώτη> ἐχρὴν? || ²⁹ scv ταύτη . . . κεκλεισμένη?

angelus respondit: Propter hoc spiritus sanctus superueniet in te et uirtus altissimi obumbrabit tibi, ideoque quod ex te nascetur sanctum filius dei uocabitur. (10) Hic ergo cum natus esset passus est se temptari a diabolo illo qui primum hominem
 5 uicerat suadendo ut de arbore uetita a deo manducare prae-
 sumeret. ipsum ergo permisit ad se accedere, ut sicut dixerat Adae, id est primo homini, per mulierem: Manduca, et manducauit, et sic de paradiso est proiectus et in isto mundo exiliatus, et sic genuit omne humanum genus, ita et isti diceret:
 10 Dic lapidibus istis ut panes fiant, et manduca ut non esurias. Cui respondit: Non in pane tantum uiuit homo sed in omni uerbo dei. Hic ergo diabolus, qui per manducantem hominem uicerat uictoriam suam, per ieiunantem et se contemnentem amisit. par enim erat ut qui filium uirginis uicerat a filio uir-
 15 ginis uinceretur.

249 T ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; Ἀπεκρίθη αὐτῇ ὁ ἄγγελος· Πνεῦμα ἅγιον ἐπέλυσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ἐνίστου ἐπισκιάσει σοί· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἐκ σοῦ ἅγιον κληθήσεται ἐνὸς Θεοῦ. Οὕτως οὖν ἡ ἐπιναχωρήσας ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος,
 20 ἔλαθε τὸν πειρασμὸν τοῦ διαβόλου, ὅστις τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἠπάτησεν ἀναπαύμενον. ἐκ γὰρ τοῦ ξύλου τῆς παρακοῆς γε-
 σάμενος, ὅτι εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς αὐτόν· Φάγε, καὶ ἔφαγε, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ παραδείσου ἐξεβλήθη ὁ πρῶτος ἄνθρωπος καὶ ἐν τῇδε τῇ βίῳ ἐξωρίσθη· ἐξ αὐτοῦ ἐγεννήθη ἅπαν γένος με-
 25 ρόπων· εἰτα ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς παρθένου γεννηθεὶς καὶ γεροντὸς ἀνὴρ τέλειος καὶ βαπτισθεὶς, μετὰ δὲ τὸ βάπτισμα νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα, ἦλθεν ὁ πειράζων καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γέ-
 νωνται. Καὶ ἀπεκρίθη· Οὐκ ἐπ' ἄρτων μόνων ζήσεται ἄνθρωπος
 30 ἀλλ' ἐν παντὶ ῥήματι Θεοῦ. Οὕτως οὖν ὁ διάβολος, ὅστις διὰ τῆς βρώσεως ἐνίκησε τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, διὰ τῆς νηστείας τοῦ δευτέρου ἀνθρώπου ἐνικίθη· καὶ ὥς αὐτὸς δι' ἀκρασίας τὸν υἱὸν τῆς παρθένου γῆς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἐνίκησε, καὶ ἡμεῖς διὰ νηστείας τοῦ δευτέρου Ἀδάμ τοῦ υἱοῦ τῆς παρθένου Μαρίας
 35 νικίσομεν.

⁴ cf Luc 4, 1ss

² tibi] te *WMS* || n. ex te *NauC* || ³ f. d. sanctus *CMR* || uoc. f. d. *Nau* || ⁴ illum *WQM om BC* || ⁵ domino *BPR* || m. pr.] manducaret *A* || ⁷ pr. h.] protoplasto *Nau* || ⁸ sic] ideo *A* || proi. est *R* primus homo *add A* || est *om CMPS* || et *om MPRS add mr* || istum mundum *F* || ⁹ et] est *PS om CMR* || hic *A* || hominum *MS* || et] ut *PRS om M* || dixit *F Nau: cf 135, 5* || ¹⁰ l. i. ut] ut lapides isti *B* || istis *om WQP add p* || ¹¹ in] solo *add Nau* || uiuet *R* || ¹⁴ erat] fuit *F: cf 137, 7*

¹⁹ *scr οὕτως?* || ²⁰ *scr ἔπαθε?* cf *Lipsius II 2 p 68; 70* || ³⁰ *scr οἷτος?*

5 (11) Dicit ei rex: Et quomodo dixisti primam hanc esse uirginem ex qua natus est homo cum deo? Apostolus respondit: Ago deo gratias quia sollicite audis. primus ergo homo Adam dictus est: hic de terra factus est. terra autem illa ex qua factus est uirgo fuit, quia nec sanguine humano polluta fuerat 5 nec ad sepulturam alicuius mortui fuerat adaperta. par ergo erat, ut dixi, ut qui filium uirginis uicerat a filio uirginis uinceretur. et ideo, sicut uicit quia egit arte callida ut manducaret contra uetitum et de paradiso pelleretur et pulsus homo clausum haberet paradisum, ita egit iste uirginis filius ut artem diaboli 10 ad se uenire permetteret. ars autem eius talis fuit ut sicut accipiter rapit auem quam potuerit ita raperet hunc filium uirginis et poneret eum inter feras in deserto. et per quadraginta dies non dixit ei: Manduca, quia non uidit eum esurientem. hoc enim ipse diabolus statuerat in corde suo ut si quadraginta 15 dies transactos non esurisset pro certo nosset quia uerus deus est. deus autem uerus erat, immo est, sed sic deus uerus ut

5 λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Καὶ πῶς ἀρτίως εἶπας ὅτι πρώτη παρθένος ἐστὶν ἔξ ἧς ἐγενήθη θεὸς καὶ ἄνθρωπος; Καὶ ὁ ἀποστολὸς ἀπεκρίθη· Ἔχω εὐχαριστίας τῷ κυρίῳ, ὅτι ἰδένως μου 20 ἀκούεις. ὁ πρῶτος οὖν ἄνθρωπος Ἀδάμ ἐλέγετο· οὗτος ἐκ τῆς γῆς ἐπλάσθη. ἡ δὲ γῆ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἔξ ἧς ἐγένετο, παρθένος ἱπῆρχεν, ὅτι οὔτε ἔξ αἱματος ἀνθρώπου ἢ μιανθεῖσα οὔτε εἰς ταφὴν τινος ἢ ἀνοιχθεῖσα. ὁμοία οὖν ὑπῆρχεν ἡ γῆ τῇ παρθένῳ, ἵνα ὁ νικῆσας τὸν υἱὸν τῆς παρθένου γῆς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τῆς παρ- 25 θένου Μαρίας νικηθῇ. καὶ ἰδοὺ ἐνίκησεν· ὅτι ἡ αὐτοῦ πονηρὰ τέχνη ἡ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου, ὅθεν ἐκ τοῦ παραδείσου ἐξῆλθεν ἀπατηθεὶς ὁ ἄνθρωπος, κεκλεισμένον εἶχε τὸν παράδεισον· εἰτα οὗτος ὁ υἱὸς τῆς παρθένου πᾶσαν τέχνην τοῦ διαβόλου ἐνίκησεν. ἡ τέχνη δὲ αὐτοῦ τοιαύτη ὑπῆρχεν ὅτι ὡς εἶδε τὸν υἱὸν τῆς παρ- 30 θένου ἡσυχάζοντα τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐπ' ἀληθείας ἐπέγνω ὅτι ἀληθὴς θεὸς ὑπάρχει. θεὸς οὖν ὁ ἀληθινὸς καὶ ἄνθρωπος οὐχὶ διαγινῶναι ἐναντὸν ἐξέδωκεν εἰ μὴ αὐτοῖς τοῖς οὖσι καθαροῖς τῇ

250 T

² cum deo] cui Nau || ⁴ scr hoc est de t. f.? || illa] mater eius A ||
⁶ aperta PRS || ⁷ filium] hominis add Q: cf 12 || filio] homin add Q et exp ||
⁸ sicut ideo P || sicut om CMRS || ⁸⁻¹³⁹,² uicit - sicut om FNau: cf praef || ⁹ expelleretur RS || et p.] epulsus P expulsus RSp || ¹⁰ egit] et add S || ¹² auem in ras m || h. f.] f. hominis h. R h. f. hominis CMP: cf 10; 139, 1; et 7 Q || uirg. om CM || ¹³ desertum CMS: cf 143, 15 || et p. q.] p. q. autem S || XL R || ¹⁵ si] post add C: cf 138, 3 || XL CMR ||
¹⁶ diebus transactis mRS || soiret R || ¹⁷ est] esset mR || immo] et add PR || sic] dicit add P creditur add R || d. u.] u. d. est S

etiam homo uerus permanens non se intellegi permetteret nisi
 ab his qui puro corde et piis operibus perseuerant. hic autem
 Satanias adubi uidit post quadraginta dies dominum esurire,
 quasi securus effectus quod deus non esset, dixit ei: Quare
 5 esuris? dic ut lapides isti panes fiant et manduca. Et dixit
 dominus ad eum: Audi diabole. si ideo hominibus dominaris
 quia pater hominum Adam suasioni tuae obtemperans dei legem
 sibi positam contempsit, ecce ego legem dei custodiens non
 manducabo, ut te superem ego homo et eiciam te de domina-
 10 tione quam tibi per deiectionem primi hominis usurpasti. Vidit
 se exclusum, et alterum sibi angelum apostaticum, qui Mammona
 dicitur, sociauit, et protulit immensa pondera auri argenti gem-
 marum et omnem gloriam quae est in hoc saeculo, et dixit ei:
 Haec omnia tibi dabo si adoraueris me. Dicit ei: Vade retro
 15 Satanias. scriptum est enim: Dominum deum tuum adorabis
 et ipsi soli seruias. Fuit et alia temptatio superbiae, quam in
 excelso super pinnam templi exercuit, ut qui semel uicerat ho-

καρδία καὶ καλοῖς τοῖς ἔργοις αὐτῷ λατρεύουσιν. ὁ αὐτὸς τοί-
 νυν διάβολος ὡς εἶδεν αὐτὸν ὅτι μετὰ τὰς σαράκοντα ἡμέρας
 20 ὕστερον ἐπεινάσεν, ἐμπαιχθεὶς ὅτι θεὸς οὐκ ἔστι, πρὸς αὐτὸν
 εἶπε· Διὰ τί ἐπεινάσας; εἶπε ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται
 καὶ φάγε. Καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίθη· Ἀκουσον διά-
 बोλε· ἂν τὸν ἄνθρωπον κατακυριεύῃς ὅτι τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ
 οὐ διεφύλαξεν, ἐγὼ τὴν δικαιοσύνην τοῦ θεοῦ ἐκπληρώσας νη-
 25 στεύσας καταλίσω σου τὴν δυναστείαν εἰς τὸ μηκέτι ἄνθρωπον
 κυριεύειν. Ὡς δὲ εἶδεν ἑαυτὸν νικηθέντα, πάλιν παραλαμβάνει
 τὸν Ἰησοῦν εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς
 βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ λέγει· Ταῦτα πάντα σοι δώσω ἂν
 πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. Λέγει αὐτῷ ὁ κύριος· Ὑπαγε ὀπίσω
 30 μου Σατανά· γέγραπται γάρ· Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις |

¹ cf Matth 5, 8 || ¹² cf Luc 4, 5ss || ¹⁶ cf Luc 4, 9

¹ perman. uer. *PR* || ² is *R* || hoc *P* || ³ ||||| ubi (eras ad) *M* at ubi
R ubi *CPS*: cf 133, 7 || uidit] eum add *S* || post om *M* add *m* per *R* ||
XL MR || ^{3-139,7} dominum - eius iterat 134, 1 post et lauate eam *M* (iterata
 haec erunt nobis *M*²) || ³ dom. om *S* || esurisse *C* || ⁵ lapis iste *M* (corr *m*) *M*² ||
 panis *M*²? || dixit om *CMS* || ⁷ patrem (*M*) *M*² || hominem *M*² omnium
P || Adam om *MM*² add *m* || suasionem tua *R* || ⁸ dei l. *C* || ⁹ eieciam
*MM*² || dom.] tua add *R* || ¹¹ mammona *M*² *R* || ¹² auri] et add *mR* || argenti]
 et add *CmR* || gemmarumque *S* || ¹⁴ omni *M*² om *R* || si] cadens add *CS* ||
 me] et add *R* || retro om *P* || ¹⁵ sathana *C*(?) || enim est *S* || enim om *M* ||
 adoraberis *M* (corr *m*) *M*² || ¹⁶ illi *CR* || contencio *R* || superba *S* || quando *R* ||
¹⁷ excelsum *MRS* || supra *P*

¹⁹ τεσσαράκοντα *Tischendorf* fort recte: cf 137, 31 || ²³ scr τῶν ἀν-
 θρώπων? || ²⁵ scr ἀνθρώπων?

minem terrae uirginis filium a sanctae uirginis filio homine tripliciter uinceretur. (12) et sicut qui uictor extiterit tyranni mittit comites suos ut in omnibus locis ubi tyrannus possedit titulos regis sui uictoris ac triumphatoris inponant, ita hic homo Christus Iesus, qui uicit, misit nos in omnes prouincias ut expellamus ministros diaboli qui per templa in statuibus habitant et homines qui eos colunt de potestate eius qui uictus est auferamus. ideo argentum et aurum non accipimus sed contemnimus sicut ipse contempsit, quia ibi cupimus esse diuites ubi solum eius regnat imperium, ubi nec languor nec morbus nec tristitia nec mors locum aliquem habere noscuntur, ubi felicitas perpetua, beatitudo perennis est et gaudium sine fine et sunt ibi deliciae sempiternae. inde est quod templum uestrum ingressus daemonem qui in idolo dabat uobis responsa ab angelis eius qui me misit religatum obtineo. quem, si baptizatus fueris et permiseris te inluminari, faciam te uidere, et cognoscere quanto

καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Ἐγένετο καὶ τρίτῃ πειρασία πρὸς τὸν κύριον· ἀναφέρει γὰρ αὐτὸν εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ καὶ λέγει· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω. Λέγει αὐτῷ ὁ κύριος· Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. Καὶ ἀφανὴς ὁ ἐγένετο ὁ διάβολος. καὶ ἐκεῖνος μὲν ἅπαξ νικήσας τὸν υἱὸν τῆς παρθένου γῆς τὸν Ἀδάμ τριπλοῦν ἐνίκηθη παρὰ τοῦ υἱοῦ τῆς παρθένου Μαρίας τοῦ Χριστοῦ. Ὡς δὲ ἐνίκησε τὸν τίραννον ὁ κύριος, ἀπέστειλε τοὺς ἀποστόλους αὐτοῦ εἰς πάντα τὸν κόσμον, ὅπως λυτρώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς πλάνης τοῦ διαβόλου, ὧν εἰς εἰμὶ ἐγὼ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ. τούτου χάριν χρυσὸν καὶ ἄργυρον οὐκ ἐπιζητοῦμεν, μᾶλλον δὲ καταφρονοῦμεν, ὅτι ἐκεῖ κοπιῶμεν εἶναι πλοῦσιοι ὅπου ἐκεῖνον μόνου βασιλεύει εἰς αἰῶνας ἡ βασιλεία, ὅπου οὔτε πόνος οὔτε λύπη, οὐ στεναγμός οὔτε θάνατος χώραν ἔχει, ὅπου ἡ μακαριότης αἰωνία ἐστὶ καὶ ἡ χαρὰ ἀνεκλάλητος καὶ ἀγαλλίασις αἰωνίζουσα καὶ εἰσιν ἀναπαύσεις διηνεκεῖς. ὅθεν καὶ ὁ εἰς τὸ ἱερὸν ἑμῶν καθεζόμενος δαίμων, ὃς τὰς ἀποκρίσεις ὑμῖν ἐνεποίει, δι' ἀγγέλου κυρίου τοῦ ἀποστείλαντός με κρατεῖται δεδεμένος. ὅτι ἐὰν βαπτισθῇ καὶ θελήσῃς ἐαυτὸν φωτισθῆναι, ποιήσω σε ἐκείνῳ θεάσασθαι

251 T

¹ filio] filium *MM²R* corr *mr* || hominis *P* qui est uerus deus *S* ||
² extiterat *WMM²* || ³ ubi] quae *C* || possidet *BmPRS* || ⁴ uictores *ΓMM²* ||
triumphatores *ΓMM²* || ita] et add *P* || ⁵ uicit (*M*).*M²S* || ⁶ pellamus
P || ⁷ auf. q. u. e. *CM²S* || ⁸ sicut] et add *P* || esse cup. *PR* || ¹¹ loco
M || aliquo *M* aliquando *P* || ¹² perp.] et add *C*.] fine] est add *MP* ||
add *R* || ¹³ ibi om *Δ* || diliciae *WQR* diuitiae *M* (corr *m*) *S* || ¹⁴ in] de *Γ* ||
idolum *M* ydola *R* uestro add *PS* || u. d. *QCMR* || ¹⁶ inluminare *M(R)* ||
quantum *MR*

²⁰ ὁ om *Tischendorf* || ²¹ ἄπ.] ὁ ἄπ. *idem* || ²⁶ τοῦ om *idem* || ³⁵ ἐκείνον *idem*

malo caruisti. (13) nam omnes illi qui iacent in templo aegrotantes, audi qua arte uidebatur curare eos diabolus qui primum hominem uicit, et, ut saepe iam dixi, quia per ipsam uictoriam pessimam potestatem habere uidetur, et in aliis quidem maiorem, 5 in aliis uero minorem, minorem in his qui minus peccant, maiorem in his qui plus peccant, ipse ergo diabolus facit arte sua homines aegrotare et suadet eos credere idolis, et ut in animabus eorum potestatem obtineat cessat tunc eos laedere cum dixerint lapidi aut metallo cuiumque: Tu es deus meus. 10 Veniunt ergo hi omnes et cottidie dicunt metallo: Tu es deus meus. Sed quia ipse daemon qui in ipsa statua erat a me uinctus tenetur, sacrificantibus et se adorantibus nullum potest dare responsum. sed si uis probare ita esse, iubebo illi, et ingreditur statuam suam, et faciam eum confiteri hoc ipsum quod 15 sit religatus et responsa dare non possit. Dicit ei rex: Crastina prima hora diei parati erunt pontifices sacrificare ei, et ego ibi superueniam et uideam hoc factum mirabile.

καὶ μαθεῖν ἐκ πόσων κακῶν ἐλυτρώθης. ὅμως πάντες ἐκείνοι οἱ κατάκεινται ἐν τῇ ναῷ ἀσθενοῦντες, ἀκούσον ποῖα τέχνη 20 βλέπτει αὐτοῖς. αὐτὸς ὁ διάβολος ποιεῖ τὴν ἐαυτοῦ τέχνην ἀσθενεῖν τοὺς ἀνθρώπους καὶ πάλιν θεραπευθῆναι, ἵνα ἐπὶ πλεῖον πιστεύσωσι τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἵνα ἐπὶ πλεῖον χωρηθῇ εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ἵν' εἴπωσι τῷ ξύλῳ καὶ τῷ λίθῳ· Σὺ εἶ Θεὸς ἡμῶν. Ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ δαίμων ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ εἰδώλῳ 25 οὐ' ἑμοῦ νενικημένος κρατεῖται καὶ τοῖς θυσιαζουσιν ἐκείσε καὶ προσευχομένοις οὐδεμίαν ἀπόκρισιν δύναται δοῦναι. καὶ ἐὰν θέλῃς δοκιμάσαι ταῦτα οὕτως ἔχειν, κελεύω αὐτὸν ἐποστρέψας ἐν τῷ εἰδώλῳ καὶ ποιήσω αὐτὸν ἐξομολογήσασθαι οἰκείῳ στόματι ὅτι ἐστὶ δεδεδεμένος καὶ οὐκ ἰσχύει δοῦναι ἀπόκρισιν. Λέγει 30 αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ἀῤῥιον ὥρᾳ πρώτῃ τῆς ἡμέρας ἑτοιμοὶ εἰσιν οἱ ἱερεῖς τοῦ θυσιάσαι ἐν τῷ ἱερῷ, γὰρ ὁ ἐκείσε προσέρχεται καὶ ἰδεῖν ἔχῃ τοῦτο τὸ ἔργον τὸ θαυμαστόν.

* of Ier 2, 27?

¹ malum *R* malis *M* bono *NauC* || caruistis *W* || templum *R* ;
³ et om (*B*) *A* || ut om *W* || quia] qui *Nau* om *A* || ⁴ et om *A* || quidem om *A* || ⁵ uero] quidem *B* om *A* || ⁵⁻⁶ mai. - pecc. om *Γ* || ⁶ in his om *Nau* || fecit *MR* || ⁸ animas *PRS* animam *CM* || obt.] ideo add *P* | eos tunc *P* || ¹⁰⁻¹¹ ueniunt - meus om *C* || ¹⁰ uenerunt *BWP* ueniebant *Qm* uenebunt *M* perierunt *R* || *S* (ueniunt in ras *s*) || hi om *QM* || homines *BQMRSNau* || dicent *MPR* dicebant *I'm* || ¹¹ ista *Nau* om *S* || ¹³ ut *NauCPR* || ingreditur *NauCPR* ingreditur *BMS* || ¹⁵ r. d.] respondere *CMS* || ¹⁶ die *M*: cf 141, 1 || ¹⁷ ibi] ei *B* illuc *PR* || ut *BQmA* || uidebo *Nau*

²⁰ τῇ ἑ. τέχνη *Tischendorf* || ²² scr χωρήσῃ? cf 142, 16 || ²⁷ ἐποστρέψαι *Tischendorf* recte

6 (III) (14) Factum est autem altera die prima hora diei sacrificantibus eis coepit clamare daemon: Cessate miseri sacrificare mihi, ne peiora patiamini quam ego, qui catenis igneis religatus sum ab angelis Iesu Christi, quem Iudaei crucifixerunt putantes eum posse morte detineri. ille autem ipsam mortem, 5 quae regina nostra est, captiuauit, et ipsum principem nostrum, maritum mortis, uineulis ignitis uinxit et tertia die uictor mortis et diaboli resurrexit et dedit signum crucis suae apostolis suis et misit eos per uniuersas partes saeculi: ex quibus unus hic est qui me uinctum tenet. peto uos ut rogetis eum pro me ut 10 dimittat me ire ad alteram prouinciam.

(15) Tunc Bartholomaeus apostolus ait: Confitere immun-
dissime daemon, istos omnes qui hic aegrotationes uarias
patiuntur, quis est qui eos laesit? Respondit daemon: Princeps
noster diabolus sic quo modo religatus est, ipse nos mittit ad 15
homines ut laedamus primo quidem carnem eorum, quoniam

6 Ἐγένετο δὲ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ αὐτοῖς θυσιάζουσιν ἀνέλαβε
τοῦ κραΐναι ὁ δαίμων· Ἀπέχετ' ἄθλιοι τοῦ μὴ θυσιάσαι μοι, μὴ
πὼς χεῖρον πάθῃτε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ· ὅτι ἀλύσει πύρρῃσι δε-
δεμένος κρατοῦμαι ἐπὶ ἀγγέλων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅνπερ οἱ Ἰουδαῖοι ἐσταύρωσαν· φοβηθέντες γὰρ 20
αὐτὸν θανάτῳ καταδίωξαν. ἐκεῖνος δὲ αὐτὸν τὸν θάνατον τὸν
βασιλέα ἡμῶν ἐθανάτωσε, καὶ αὐτὸς τὸν ἄρχοντα ἡμῶν πυρρίνοις
ἄμμασι καταδήσας ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ νικήσας τὸν θάνατον καὶ
τὸν διάβολον ἐξανάστη ἐν δόξῃ, καὶ ἔδωκε τὸ σήμερον τοῦ σταν- 25
ροῦ τοῖς ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὰ
τέτρα πέρατα τοῦ κόσμου· ἐξ ὧν εἷς ἐστὶν ἐνθάδε ἀρτίως, ὅστις
ἐμὲ δεδεμένον κρατεῖ· παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, δι' ἐμοῦ αὐτὸν
ἰκετεύσατε, ἵνα ἀπολύσῃ με πορευθῆναι εἰς ἄλλας κατοικίας.

Τότε ὁ ἀπὸστολος ἀπεκρίθη· Ἐξομολόγησαι ἀνάθαρτε δαί- 30 253 T
μων, τούτους πάντας τοὺς καταχειμένους ἐνθάδε ἀπὸ βαρύνων
νοσημάτων, τίς ἐστιν ὁ καταβιάπτων αὐτούς; Ἀπεκρίθη ὁ δαί-
μων· Ὁ ἄρχων ἡμῶν διάβολος, οὗτος ὅς ἐστι δεδεμένος, ἐκεῖνος
ἡμᾶς πέμπει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἵνα βιάπτοντες πρῶτον τὰ

¹ die MR (cf 140, 16) om B et add R || ² mis.] cessate add Nau || ⁵ posse m.] in m. posse P || posse om MS || det. a morte P(R) || ⁶ nostrum om Nau || ⁷ mortis et mar. Nau || igneis CMRS || ¹⁰ uictum P || ¹¹ aliam NauS || ¹³ homines CPS || egritudines PR || ¹⁴ ledit S || ¹⁵ sic - est om S || sic q. m.] si quidem modo Fabricius si quidem et ipse coniec-
ceram aut si quando; at fort cf gallicum si com || sic] si Nau || M hic m om P || qu || M i in ras m qui P || ligatus P || ¹⁶ laed.] eos add P ||
carnes CMRS || quomodo Nau

¹⁸ μὴ del Tischendorf || ²⁷ τέσσαρα idem || ³⁰ scr δαῖμων? || ³³ scr οὕτως ὥς

in animas hominum non possumus habere potestatem nisi sacrificauerint: at ubi pro salute corporis sui nobis sacrificauerint, cessamus nocere eos, quia iam in animas eorum potestatem habere incipimus. iam ergo per hoc quod ab eorum laesione
 5 cessamus uidemur curare eos, et colimur quasi dii, cum pro certo simus daemones ministri eius quem in cruce positus Iesus uirginis filius religauit. a die qua eius discipulus huc uenit apostolus Bartholomaeus ardentibus catenis strictus consumor, et ideo loquor quia iussit mihi. nam ausus non essem loqui
 10 eo praesente, nec ipse princeps noster.

Dicit ei apostolus: Quare non saluas hos omnes qui ad te conuenerunt? Dicit ei daemon: Nos quando corpora laedimus, nisi animas laeserimus, corpora in sua laesione perdurant. Dicit ei apostolus: Et quomodo animas laeditis? Respondit daemon:
 15 Cum crediderint nos esse deos et sacrificauerint nobis, tollit

σώματα αὐτῶν, καὶ οὕτως εἰς τὰς ψυχὰς προσχωροῦμεν ὅταν ἡμῖν θυσιάζουσι· τότε γὰρ τελείως ἐξουσιάζομεν αὐτοὺς ὅτε πιστεύουσιν ἡμῖν καὶ θυσιάζουσι· καὶ ὅταν διὰ τὸ βλάβος αὐτῶν ἐποχωροῦμεν, φαινόμεθα θεραπεύοντες αὐτούς, καὶ προσκυνού-
 20 μεθα ὑπ' αὐτῶν ὡς θεοί· ἀλλ' ἐν ἀληθείᾳ ἐσμὲν δαίμονες, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου τοῦ υἱοῦ τῆς παρθένου προσέδησαν ἡμᾶς. ἀπ' ἐκείνης γὰρ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς ἦλθεν ὁ ἀπόστολος Βαρθολομαῖος, πυρίναις ἀλύσει δεδεμένος κολάζομαι· κἀκεῖθεν λαλῶ, ὅτι διεκελεύσατό μοι. ὅμως οὐ τολμῶ ἐπὶ πλείον
 25 φθέγγεσθαι παρόντος τοῦ ἀποστόλου, οὔτε ἐγὼ οὔτε οἱ ἄρχοντες ἡμῶν.

Λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· Διὰ τί οὐ σφῖς πάντας τοὺς πρὸς σε ἐληλυθότας; Λέγει αὐτῷ ὁ δαίμων· Ἡμεῖς ὅταν τὰ σώματα βλάπτωμεν, ἐὰν μὴ τὰς ψυχὰς πρῶτον βλάβωμεν, τὰ
 30 σώματα οὐκ ἀφίομεν. Λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· Καὶ πῶς τὰς ψυχὰς καταβλάπτετε; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ δαίμων· Ὡς πιστεύουσιν ὅτι ἡμεῖς ἐσμὲν θεοὶ καὶ θυσιάζουσιν ἡμῖν, ἀναχωρεῖ ὁ θεὸς ἀπ' αὐτῶν τῶν θυσιάζοντων, καὶ ἡμεῖς τὰ πάθη τῶν σωμάτων οὐ περιαιροῦμεν, ἀλλ' ἐποχωροῦμεν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν. |

¹ in om *FNau* || pot.] in potestate *FNau* || ² at - sacrific. om *M add m* || nobis om *Nau* || ³ eis *NauCMS* || animabus *PR* || ⁴ incepimus *Nau* || nam *Nau* || ergo om *Nau* || per] ob *w in ras Q* || ⁵ uidebimur *FNau.M corr q m* || ⁶ daem. s. *Nau* || m. ei.] et ei. m. *Nau* || ⁷ a] et a *P* || die] enim *add rS* autem *add C* || ⁷⁻⁸ d. ei. barth. hic u. (om ap.) *R* || ⁷ hic u. ei. d. *CMS* || d. ei. *P* || scr hic?? || aduenit *Nau* || ¹¹ homines *Q* (corr q) *PRSNau* || ¹² uenerunt *Nau* || ¹³ animam *MRSNau*: cf 14 et 143, 2 || in sua] sine *BW.Nau* || ^{13-143,2} dicit - animam om *WQ.Nau* || ¹³⁻¹⁴ dicit ei] tunc dicit *B* || ¹⁴ resp.] dixit ei *R*: cf 12

³⁴ scr περιαιροῦμεν??

se deus ab his qui sacrificant, et nos uulnera corporum non tollimus sed migramus ad animam. (16) Tunc dicit apostolus ad plebem: Ecce quem deum putabatis, ecce quem putabatis curare uos. audite nunc uerum deum creatorem uestrum qui in caelis habitat, non lapidibus uanis credatis. sed si uultis 5 ut orem pro uobis et omnes hi sanitatem recipiant, deponite idolum hoc et confringite, et cum hoc feceritis templum hoc Christi nomini dedicabo et uos omnes in isto templo Christi baptismate consecrabo.

(17) Tunc iussu regis omnes populi miserunt funes et 10 trocleas et simulacrum non poterant euertere. apostolus autem dixit eis: Soluite uincula eius. Cumque exsoluissent omnia, dixit ad daemonem qui in eo erat: Si uis ut non te faciam in abyssum mitti, exi de isto simulacro et confringe illud, et uade in deserta ubi nec auis uolat nec arator arat nec umquam 15 uox hominis resonat. At ille statim egrediens comminuit omnia

Τότε λέγει ὁ ἀπόστολος πρὸς τὸν λαόν· Ἰδοὺ ὃν ἐνομίσατε 254 T
θεὸν θεραπεύειν ὑμᾶς, ἐπὶ πλέον καταβλάπτει ὑμῶν τὰς ψυχὰς
καὶ τὰ σώματα. ἀκούσατε κἄν ἀρετίως τοῦ ποιητοῦ ὑμῶν τοῦ
ἐν οὐρανοῖς κατοικοῦντος, καὶ μὴ ἐν τοῖς ἀψύχοις λίθοις καὶ ξύ-
λοις πιστεύσητε. καὶ ἐὰν θέλετε ἵνα προσεξιζώμαι περὶ ὑμῶν καὶ 20
πάντες οὗτοι ἐγγίαν προσλάβωσι, καθεύλατε τὸ εἶδωλον τοῦτο
καὶ συντρίψατε, καὶ τοῦτο ποιήσαντες τὸν ναὸν τοῦτον ἐν τῇ
ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀγιάσω, καὶ ὑμᾶς
πάντας ἐν αὐτῇ ἐν τῇ βαπτίσματι τοῦ κυρίου βαπτίσας ἀγιά- 25
σας πάντας διασώσω.

Τότε ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἔβαλε σχοινία
καὶ μοχλοὺς, καὶ τὸ εἶδωλον οὐδαμῶς ἴσχυσαν καθελεῖν. τότε
λέγει αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος· Λύσατε τὰ σχοινία. Καὶ λυσάντων
αὐτὰ εἶπε πρὸς τὸν δαίμονα τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῷ· Ἐν τῇ 30
ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξέλθε ἐκ τοῦτον τοῦ
εἰδώλου καὶ ὑπάγε εἰς ἔρημον τόπον, ὅπου οὐτε πετεινὸν διηγεῖ
οὔτε φωνὴ ἀνθρώπου ἰκούσθῃ πώποτε. Καὶ εὐθέως ἐξεγεροθεὶς
ἐκεῖνος σὺν τῇ λόγῳ τοῦ ἀποστόλου ἀπῆρεν ἐκ θεμελίων, καὶ

¹ eis P: cf 134, 11 || ² animas C || dixit QMS || ap.] sanctus Bartholomaeus Nau || ³ non] et non RS non in C || sed] et CMRS ut P et p sed et Nau || ⁷ hoc id. Nau || conf.] eum add P || ⁸ nomine MPR || consecrabo Δ || ¹⁰ omnis populus misit CMS || ¹¹ potuerunt QPRS || ap. a.] tunc ap. Δ || ap.] sanctus add Nau || ¹² solu.] omnia add PR || ¹³ dix.] dicit apostolus Nau || ¹⁴ m. in ab. Nau || ¹⁵ des.] deserto W desertum Q terra des. MR terram desertam Smr desertam terram P des. loca Nau: cf 137, 13; 146, 2 || umq. om Δ || ¹⁶ resonauit BQ resonuit WNau

¹⁹ κἄν] καὶ Tischendorf || ²¹ scr θέλητε? || ²² καθεύλατε V || ²⁵ βαπτίσας del?

genera idolorum, nec solum maius idolum, sed ubicumque pro ornatu templi sigilla erant posita minutauit ita ut picturam omnem delesset.

7 Tunc omnes una uoce clamare coeperunt: Vnus deus
5 omnipotens quem praedicat apostolus eius Bartholomaeus.
(18) Tunc expandens Bartholomaeus manus suas ad deum dixit:
Deus Abraham et deus Isaac et deus Iacob, qui ad redem-
ptionem nostram unigenitum tuum filium deum nostrum et do-
minum direxisti ut nos omnes qui eramus serui peccati suo
10 sanguine redimeret et tibi filios faceret, qui uerus deus ex hoc
cognosceris quia semper idem es et immutabilis perseueras,
unus cum filio pater, unus etiam cum spiritu sancto, et re uera
unus deus pater ingenuus et unus filius eius unigenitus dominus
noster Iesus Christus et unus spiritus sanctus qui a patre pro-

15 συνετρίβησαν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ πάντα τὰ εἰδωλα ἃ ἦσαν ἐν τῷ τόπῳ
ἐκείνῳ.

255 T

7 Τότε πάντες μὲν φωνῇ ἔκραξαν λέγοντες· Εἰς Θεὸς παντο-
δύναμος, ὃν χρῆνται Βαρθολομαῖος ὁ ἀπόστολος. Τότε ὁ ἅγιος
Βαρθολομαῖος ἀπλώσας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν·
20 Ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ, ὁ
ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων τὸν μονογενῆ σου υἱὸν τὸν κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐξαποστείλας, ἵνα ἡμᾶς πάντας τοὺς δε-
δουλωμένους τῇ ἁμαρτίᾳ τῷ ἰδίῳ αἱματι λυτρώσῃ καὶ σοὺς υἱοὺς
ἀναδείξῃ, ἵνα σὲ Θεὸν ἀληθινὸν γνωσόμεθα, ὅτι διὰ παντὸς εἰς
25 τοὺς αἰῶνας ἐπάρχεις ἀτελείετος Θεός· εἰς Θεὸς ὁ πατὴρ ὁ ἐν
νῆϊ καὶ ἁγίῳ πνεύματι γνωριζόμενος, εἰς Θεὸς ὁ υἱὸς ὁ ἐν πατρὶ
καὶ ἁγίῳ πνεύματι δοξαζόμενος, εἰς Θεὸς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ὁ ἐν πατρὶ καὶ υἱῷ προσκυνούμενος, καὶ ἀληθῶς μόνως γνωριζο-
μένη, ὁ πατὴρ ἀγέννητος, ὁ υἱὸς γεννητός, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
30 ἐκπορευόμενον· καὶ ἐστὶν ἐν σοὶ τῇ πατρὶ καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύ-
ματι ὁ μονογενὴς σου υἱὸς ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, οὗ-

⁹ cf Rom 6, 17

¹ sol.] ipsum *add* CMRS || sed] etiam minora *add* Δ || ² sigillatim (C)MS signa illa P || ³ deleuisset *Nau* deleret RS || ⁴ omnes] populi *add* *Nau* || deus] dominus P est dominus, unus est *Nau* || ⁵ ap. e. B.] b. ap. MS b. P || eius om CR || ⁶ t. e. B. om B || exp.] sanctus *add* *Nau* || m. s. barth. QS || dominum BQCMS caelum PR || ⁷ et om PR || et om PS || ⁸ f. t. RS || tuum om *Nau* || de. et do. n. CP do. n. et de. R do. de. n. S do. n. Iesum Christum *Nau* || ¹¹ perseuerans *Nau* || ¹² unus - re uera om FMS || unus] deus *add* PS || re u.] trinus uere *add* P || ¹³ deus om *Nau* P unus *add* P fort recte || pater om S*Nau* || ing. om S || et om P || eius om BP || ¹³⁻¹⁴ dom. - et om P || ¹³ dom.] deus WQ || ¹⁴ s. sp. WQ || qui a p. p. om FMRS sed cf 145, 1 ss || ex P

²⁶ ἁγίῳ] ἐν ἁγίῳ Tischendorf

cedit, inluminator et educator animarum nostrarum, et est in patre et filio tuo domino nostro Iesu Christo, quique in suo nomine dedit nobis hanc potestatem ut infirmos saluaremus, caecos inluminaremus, leprosos mundaremus, paraliticos absolueremus, daemones fugaremus et suscitaremus mortuos, et dixit 5 nobis: Amen dico uobis, quaecumque in nomine meo petieritis a patre meo dabit uobis; peto ergo in eius nomine ut omnis haec multitudo saluetur, ut cognoscant omnes quia tu es deus unus in caelo et in terra et in mari, qui salutem recuperas per ipsum dominum nostrum Iesum Christum, per quem est tibi 10 deo patri honor et gloria cum spiritu sancto per immortalia saecula saeculorum.

Cumque omnes respondissent amen, apparuit angelus domini splendidus sicut sol, habens alas, et per quattuor angulos templi circumuolans digito suo in quadratis saxis sculpsit 15 signum crucis et dixit: Haece dicit dominus qui misit me: Sicut uos omnes ab infirmitate uestra mundamini, ita mundauit tem-

τινος ἐν τῷ ὀνόματι ἔδωκας ἡμῖν ἐξουσίαν τοῖς ἀρρώστοις ἐγχαίρειν, παραλυτικούς θεραπεύειν, δαίμονας ἐκβαλεῖν καὶ νεκροὺς ἐγείρειν· εἶπε γὰρ ἡμῖν ὁ Ἀμὴν λέγων ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃτε 20 ἐν τῷ ὀνόματί μου λήψετε. Παρακαλῶ οὖν ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πάντα τὰ πλήθη ταῦτα διασωθῇτωσαν, ἵνα πάντες διαγνώσονται ὅτι σὺ εἰ θεὸς μόνος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν θαλάσσῃ, ὁ τὴν σωτηρίαν ἐκζητῶν τῶν ἀνθρώπων δι' αὐτοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ ἔῃς καὶ βασιλεύεις 25 εἰς ἐκρότητα πνεύματος ἁγίου εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.¹

Καὶ ὡς ἅπαντες ἤκουσαν τὸ αἶψα, ἐφράγη ἑξαίτης ἄγγελος 256 T κυρίου λάμπων ἐπὲρ τὸν ἥλιον, ἐπερωμένος, καὶ ἄλλοι τέσσαρες ἄγγελοι κατέχοντες τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ναοῦ· καὶ τῇ δακτύλῳ αὐτοῦ ὁ εἰς σφραγίσας τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν εἶπε· 30 Τάδε λέγει κύριος ὁ ἀποστείλας με· Ὅσπερ ὑμεῖς πάντες ἀπὸ πάσης ἀσθενείας ἡμῶν καθαρισθήσεσθε, οὕτω καθαρισθήσεται

¹ cf Matth 10, 8 || ⁶ cf Matth 21, 22; Io 14, 13

¹ in P - nost. om P || ducator Nau(M) ductor BW doctor QCR || nost. an. BW M qui ex patre procedit add R || ¹⁻² et est - Chr.] om FUMS
² tuo om P add p || quique] qui BWQP itaque dominus iesus christus (C)MR itaque domine christe S || ²⁻³ in s. n. om I' || ² tuo S || ³ dedisti S hanc om I' || curaremus Nau(M)S || ⁵ dixisti S || ⁷ a patre] patrem in nomine Nau (ex eu Io?) || ⁸ ut c | et c. CMS: cf 148, 7 || ¹⁰⁻¹¹ per - gloria] qui tecum et P || ¹¹ per in m.] uiuit et regnat in P || ¹¹ p. q.] III M | ⁶ dom.] deus add W || ¹⁷ uestra om Nau || mundaui S || ... dabit P mun in ras p mundaui || (eras t) M mundaui BURS: recte ut uid cf tamen 146, 13

¹⁸ τοὺς τοῦ Tischendorf || ²⁰ ὁ] ὁ Ἰησοῦς? del? || ²² διασωθῇτωσαν ischendorf || ²² ἐπὶ τὸν αὐτὸν idem fort recte

plum hoc ab omni sorde. Et habitatore eius, quem iussit apostolus dei ire in locum desertum ab hominibus, iussit ut prius ostendam vobis. quem videntes nolite expauescere, sed quale signum ego sculpsi in his saxis tale vos digito uestro facite
 5 in frontibus uestris, et omnia mala fugient a vobis. (19) Tunc ostendit eis ingentem Aegyptium nigriorem fuligine, faciem acutam cum barba proluxa, crines usque ad pedes, oculos igneos sicut ferrum ignitum, scintillas emicans ex ore eius et ex naribus egrediebatur flamma sulphurea, pennarum adaeque habentem
 10 alas spineas sicut istrix, et erat uinctus a tergo manibus, igneis catenis strictus. et dixit ei angelus domini: Quoniam audisti uocem apostoli et omnia pollutionum genera de isto templo mundasti, secundum promissum apostoli soluam te, ut uadas ubi nulla conuersatio hominum est uel esse potest, et
 15 ibi sis usque ad diem iudicii. Et cum exsoluisset eum, ille

καὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ
 κατοικοῦντων δαιμόνων, οὓς ἐκέλευσεν ὁ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ
 πορευθῆναι εἰς ἔρημον τόπον· οὕτω γάρ μοι ὁ Θεὸς ἐκέλευσεν,
 20 ἵνα φανερώσω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. ὃν θεωροῦντες μηδὲν φοβεῖσθε,
 ἀλλ' ὡς ἐγὼ ποιῶ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, οἷτω καὶ ὑμεῖς τῇ
 δακτύλῳ ὑμῶν σφραγίσατε τὰ πρόσωπα ὑμῶν, καὶ τὰ κακὰ
 ταῦτα φεύξονται ἀφ' ὑμῶν. Τότε ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὸν δαίμονα
 τὸν ἐν τῇ ἱερῇ κατοικοῦντα ὡς Αἰθίοπα μαῦρον ὡς ἡ ἀσβόλη·
 πρόσωπον ὄξυ καθάπερ κυνός, σπανογένης, τρίχας ἔχων ἄχρι
 25 ποδῶν, ὀφθαλμοὶ πυρροειδεῖς, σπινθίρας ἐξερχομένας ἐκ τοῦ
 στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀνύχων αὐτοῦ ἐξήρχετο καπνὸς ὥσει
 θεάσθην, ἔχων πτερὰ ἀκανθώδη καθάπερ ὕστριξ, καὶ ἦν προσ-
 δεδμεμένος τὰς χεῖρας ἀλύσει πυρίναις, ἰσχυρῶς κατεχόμενος.
 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ κυρίου· Καθὼς καὶ προσέταξεν
 30 ὁ ἀπόστολος | ἀπολύω σε· ὑπάγε ὅπου οὐκ ἀκούεται φωνὴ ἀν-
 θρώπου, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς κρίσεως.

¹ et] ab add RS || scr habitatorem? || ² omnibus P (cf 14) et add NauP tamen add C || iussit exp W om M (tamen iussit add m) S autem add Q || ut] sed S || ²⁻³ ost. pr. BWq ost. Q eum add P ipsum add C || ³ uobis] illum add S eum add Nau ⁶⁻⁷ facie acuta NauS || ⁷ cum] habentem cum Q om NauS || prol.] habentem add C || ⁸ oculis igneis S || ⁹ emicans FPS emicans et R || et ex] et NauR || ⁹ egrediretur R om Nau || pinnarum M || R om C || ad aqua M aequae (eque) BQS que P || R om C || habentes M habebat S || ¹⁰ strix BQ fort recte stirpex C stirpex MR stirps m sti ps W uel histrix w stips NauS || manus M fort recte ¹¹ strictas R abstrictus P || quomodo Nau || ¹¹ et] ut CS || ¹² ad] in P

ululatum taeterrimum dirae uocis emittens euolauit et nusquam comparuit. angelus autem domini uidentibus cunctis euolauit ad caelum.

8 (20) Tunc rex una cum uxore sua et duobus filiis et cum omni exercitu suo et cum omni populo qui saluatus est 5 et cum omni populo ciuitatis suae et uicinarum urbium quae ad eius regnum pertinebant credens baptizatus est. et deposito diademate capitis et purpura coepit apostolum non deserere.

(IV) (21) Interea colligentes se uniuersorum templorum pontifices abierunt ad Astrigem regem fratrem eius maiorem 10 et dixerunt: Frater tuus discipulus factus est magi hominis qui templa nostra sibi uindicat et deos nostros confringit. Cum haec flentes referrent, ecce et aliarum ciuitatum pontifices eadem coeperunt flentes referre. (22) tunc rex Astriges indignatus misit mille uiros armatos cum pontificibus ut ubicumque 15

Καὶ ὡς ἀπέλυσεν αὐτόν, ἐκείνος ὀλολύζων καὶ κλαίων ἐκπετάσας ἄφαντος ἐγένετο. ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ κυρίου πάντων ὁρώντων ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν.

8 Τότε ὁ βασιλεὺς ὁμοῦ καὶ ἡ βασίλισσα μετὰ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτῶν καὶ μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ μετὰ παντὸς 20 τοῦ πλήθους τῆς πόλεως, καὶ πᾶσα περίξ πόλις τε καὶ χώρα καὶ ὅσῃν γῆν ἡ βασιλεία αὐτοῦ περιεκράτει, σαρσασμένοι πιστεύσαντες ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. ἀποθέμενος δὲ τὸ διάδημα ὁ βασιλεὺς ἠκολούθησε τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Βαρθολομαῖον. | 25

Μετὰ δὲ ταῦτα συναχθέντες οἱ ἄπιστοι τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸν Ἀστρήγεα τὸν βασιλέα, ὄντα μεγαλιώτερον ἀδελφὸν τοῦ βαπτισθέντος βασιλέως, λέγουσιν αὐτῷ· Βασιλεῦ, ὁ ἀδελφός σου Πολύμιος μαθητὴς ἐγένετο μάγῳ τινὶ ἀνθρώπῳ ὅστις τὰ ἱερά 30 ἡμῶν κατέβη καὶ τοὺς θεοὺς ἡμῶν συνέτριψε. Ταῦτα λεγόντων αὐτῶν καὶ κλαιόντων ἰδοὺ πάλιν ἤλθον καὶ ἄλλοι τινεῖς τῶν περίξ πόλεων μιερεῖς τε καὶ λαός, ἔβαλον κλαῖεν καὶ κατεγκαλεῖν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. τότε ὁ βασιλεὺς Ἀστρήγης θυμωθεὶς ἔβαλε χιλίους ἄνδρας ἐνόπλους μετὰ τῶν μιερεῖς ἐκείνων ἵνα ὅπου

258 T

⁴ rex] *polimius add CmR polemius add S* || fil.] *suis add P* || ⁶ et cum - suae *om FNau* || qui *RS fort recte queque P* || ⁷ regionem *W* | deposita *R* || ⁸ purp.] *et add P* || ¹⁰ astragem *NauCM* (i ex a m) *astriagem S astriacem R* a ex i p || ¹¹ dix.] *ei ald WPR* || tuus] *Polymius res add Nau* || ¹² conf.r.] *et add mR* || cum] *cumque S* || ¹³ aliorum *Nau* || ¹⁴ ref. c. fl. *Nau* || rex *om BQ* || ast . . . gis *M* *astrages NauC* *ast . . . gis M* *astriages RS* a ex i p || ¹⁵ ubi *FCMS*

¹² ἔβ.] καὶ ἀνέβαλον *Tischendorf*: *scr καὶ ἀνέλαβον?* cf 141, 17 || ¹³ ἀστρήγης *V* *constanter Ἀστρήγης Tischendorf*

inuentus esset apostolus uinctum illum perducerent ad eum. quod cum fecissent, dixit ad eum Astriges rex: Tu es qui euertisti fratrem meum? Cui apostolus dixit: Ego non euerti cum sed conuerti. Dicit ei rex: Tu es qui deos nostros fecisti
 5 comminui? Dicit ei apostolus: Ego dedi potestatem daemonibus qui in eis erant ut ipsi conquassarent idola uana in quibus degebant, et omnes homines relicto errore crederent omnipotenti deo qui in caelis habitat. Dicit ei rex: Sicut tu fecisti fratrem meum ut relinqueret deum suum et tuum crederet, ita et ego
 10 faciam te relinquere deum tuum et deum meum credere et ipsi sacrificare. Dicit ei apostolus: Ego deum quem colebat frater tuus religatum et uinctum ostendi et ipsum feci ut frangeret simulacrum suum. si potueris hoc facere deo meo, poteris me ad sacrificium prouocare. si autem tu nihil potes facere
 15 deo meo, ego omnes deos tuos comminuam, et tu crede deo meo.

ἐὰν εὕρωσι τὸν ἀπόστολον ἀγαγεῖν αὐτῷ δεδεμένον. καὶ τοῦτο ποιήσαντες, εὐρόντες καὶ ἀγαγόντες, λέγει πρὸς αὐτόν· Σὺ εἰ ὁ ἀποστρέψας τὸν ἀδελφόν μου ἀπὸ τῶν θεῶν; Πρὸς ὃν ἀπε-
 20 κρίθη ὁ ἀπόστολος· Ἐγὼ οὐκ ἀπέστρεψα αὐτόν, ἀλλ' ἐπέστρεψε πρὸς τὸν θεόν. Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Σὺ εἰ ὁ τοὺς θεοὺς ἡμῶν συντρίψαι ποιήσας; Λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· Ἐγὼ ἔδωκα ἐξουσίαν τοῖς δαίμοσι τοῖς ἐν αὐτοῖς οὖσι, καὶ κείνοι συντρίψαν τὰ εἰδῶλα τὰ κωφὰ καὶ ἀναίσθητα, ἵνα πάντες οἱ ἄνθρωποι πι-
 25 τεύσονται τῷ θεῷ τῷ παντοδυνάμει τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς κατοικοῦντι. Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ὅσπερ σὺ ἐποίησας τῷ ἀδελφῷ μου ἀρνήσασθαι τοὺς θεοὺς αὐτοῦ καὶ τῷ θεῷ σου πιστεῦσαι, οὕτω καὶ γὼ ποιήσω σὲ ἀθετῆσαι τὸν θεόν σου καὶ τοῖς θεοῖς μου πιστεῦσαι. Λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· Εἰ ἐγὼ τὸν θεόν ὃν
 30 ἐλάτρευσεν ὁ σὸς ὁμαιμὼν δεδεμένον ἐκράτησα, καὶ ἐμοὺ κελεύσαντος συνετρίβην τὰ εἰδῶλα, εἰ δύναιμι καὶ σὺ ταῦτα ποιῆσαι τῷ ἡμῶν θεῷ, δύναιμι καὶ ἐπεῖσαι θνητάσιν τοῖς θεοῖς σου· ἐὰν δὲ σὺ οὐδὲν δύναιμι ποιῆσαι τῷ θεῷ μου, ἐγὼ πάντας τοὺς θεοὺς σου συντρίψω, σὺ δὲ πιστεύσον τῷ ἡμῶν θεῷ.

250 T

¹ inuenirent apostolum *PR* Bartholomaeus *add Nau* || ² astyrgis *M* astrages *CmNau* astriages *RS* || rex *om PS* || ³ uertisti *M(P?)* auertisti *R* || respondit *M* ait *S* || uerti *P?* auerti *R* || ⁴ d. ei] respondit *CMS* || ⁵ eis] ipsis *CMS* || ⁶ et] ut *BCPS*: cf 145, 8 || ⁷ tuo *CM* deo tuo *BPR*: cf 10 || ⁸⁻¹⁰ f. et ego te *Nau* ego f. te *PS* ego te f. *CM* || ¹⁰ deo meo *PNauCPR*: cf 16 et 9 || ipsi *om Nau* || ¹¹ ergo *Nau* si ego *M* sed ego *PR*: <etsi> ego?? || ¹² ost. ei *add QS* || ¹³ potueris tu *add PR* || ¹⁴ sacrificandum *B* reuocare *RS* || ¹⁵ deo m. f. *IPR*: cf 13

¹⁷ ἀγάγων *Tischendorf*

9 Haec cum diceret, nuntiatum est regi quod deus eius Vualdath cecidisset et minutatim abisset. (23) tunc scidit rex purpuream uestem qua indutus erat et fecit fustibus caedi sanctum apostolum Bartholomaeum, caesum autem iussit decolari. (24) uenientes autem innumerabiles populi duodecim ciuitatum qui per eum crediderunt una cum rege abstulerunt cum hymnis et cum omni gloria corpus eius. et construxerunt ibi basilicam mirae magnitudinis et in ea posuerunt corpus eius. factum est autem tricesimo die depositionis eius, arreptus daemonio rex Astriges uenit ad templum eius, et omnes pontifices pleni daemonibus passi sunt ibi confitentes apostolatium eius, et sic sunt mortui. factum est autem timor et tremor super omnes incredulos, et crediderunt uniuersi atque baptizati sunt a presbiteris quos ordinauerat apostolus Bartholomaeus.

9 Καὶ ταῦτα λέγοντος ἐμνήθη τῷ βασιλεῖ ὅτι ὁ Θεὸς 15 αὐτοῦ Βαλδὰδ καὶ πάντες οἱ ἄλλοι Θεοὶ καταπεσόντες συνετρίβησαν. τότε ὁ βασιλεὺς διέσχισε τὴν πορφυρὰν ἥνπερ ἦν ἐνδεδυμένος, καὶ ἐκέλευσε ῥαβδίῃσθαι τὸν ἅγιον ἀπόστολον Βαρθολομαῖον, καὶ οὕτως ἐκδαρθέντα ἀποκεφαλίσθαι αὐτόν. ἤλθον δὲ ἀναρίθμητα πλήθη ἀπὸ πασῶν πόλεων, ὥσει χιλιάδες δύο 20 καὶ δέκα, οἵτινες δι' αὐτοῦ ἐπίστευσαν σὺν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἦσαν τὸ λείψανον τοῦ ἀποστόλου μετὰ ὕμνου καὶ πάσης δόξης, καὶ κατέθεντο αὐτὸ ἐν βασιλικῇ θήκῃ καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν. ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀστρήγης ἐκέλευσεν αὐτόν ἐν τῇ θαλάσῃ ῥιφθῆναι· καὶ μετηνέχθαι τὸ λείψανον αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Λιπαρείως. 25 ἐγένετο δὲ τριακοστῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς μετενέξεως τοῦ ἀποστόλου καὶ ἔπεσεν ἀπὸ δαίμονος ὁ βασιλεὺς Ἀστρήγης καὶ ἐπνίγη ἀθλίως, καὶ πάντες οἱ μιερεῖς ἐπὶ δαιμόνων πνιγέντες ἀπώλλοντο διὰ τὴν στάσιν τοῦ ἀποστόλου, καὶ οὕτω κακῶς μὲν ἐτελεύτησαν. ἐγένετο δὲ φόβος μέγας καὶ τρόμος, καὶ προσήρχοντο ἐπὶ τὸν 30 κύριον ἅπαντες καὶ βαπτίσθησαν ἐπὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν χειροτονηθέντων ἐπὶ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Βαρθολομαίου. ἐποίη-

¹ deus] die *Nau* || ² ualda. || *M* baldat *mP* baldath *C* baldac *R* |

⁴ Barth. ap. *Nau* || iussit] idem (isdem *q*) rex (eum *add q*) in modum follis excoriari ac demum *add Sq* || deco. || ari (ll *eras*) *W* ri in ras *w* decoriari *C* || ⁵ pop. inn. *MS* || duod. || milia *add NauS* || ⁷⁻⁹ et const. - eius om *ΓΜΝau* || ⁸ ibi] ei *CR om S* || eo *P* || ⁹ tricesima *W* || arr.] a *add NauCmP* est *add R* est a *add S* || ¹⁰ astrages rex *C* || astyrgis *M* astrages *mNau* astriages *RS* et *add S* || tumultum *BmPR* || ¹¹ daemonio *MS* (fort recte: cf 10) demoniis *P* demoniorum *R* et *add S* || apostol. || *M* um in ras *m* apostolum *QNauR* || ¹² factus *WNau m p RS* fort recte || tremor (cecidit)?

¹⁹ ἐκδαρθέντα *Tischendorf* || ²⁴ Ἀστρήγης *idem* || ²⁶ μετενέξεως *idem* || ²⁷ Ἀστρήγης *idem*

factum est autem per reuelationem, uniuerso populo adclamante et omni clero, ab apostolo ordinatus rex episcopus et coepit in nomine apostoli signa facere. fuit autem in episcopatu annis uiginti, et perfectis omnibus atque bene compositis et bene
5 constabilitis migrauit ad dominum, cui est honor et gloria in saecula saeculorum. amen.

σαν δὲ κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ ἀποστόλου πᾶς ὁ κληρὸς τοῦ
λαοῦ Πολύμιον τὸν βασιλέα ἐπίσκοπον· καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔλαβε χάριν ἱαμάτων καὶ ἔρξατο
10 σημεῖα ποιεῖν. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ἔτη κ', καὶ προζόψας
ἐν πᾶσι καὶ καλῶς κυβερνήσας τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὀρθοδόξως
ὁδηγήσας ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐπορεύθη πρὸς κύριον· ᾧ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

¹ reuel.] et add Nau apostoli add R || ² ab ap.] apostoli P om R |
ordinatur BQM (ordinato add in mg m) ut ordinaretur P ordinauerunt R
ordinato ordinatur CS scite: scr ordinatus <est>?? polimius add WQ |
regem R polymius add B polimius add C polemius add S || episcopum
et add ordinatus autem polimius rex episcopus R || et om W add n ||
³ ap.] Bartholomaei add Nau || autem om Nau || episcopatum MPR |
⁴ XX FCM R || ⁴⁻⁵ et b. const. om CMS || ⁴ et] atque Nau || ⁵ est om Γ
add n || ⁶ amen om W add n explicit passio sancti bartholomei apo-
stoli add MP

Πράξεις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου
τοῦ θεολόγου.

1 Βασιλεύοντος τῶν Ἰουδαίων Ἀγρίππα, ὃν διὰ τὸ συμ- 266 T
βουλεύειν εἰρήνην λιθοβολήσαντες ἀπέκτειναν, ἐν τῇ καιρῷ
ἐκείνῳ Οὐεσπεσιανὸς Καῖσαρ ὑπάρχων πολλῷ στρατεύματι 5
περιχαρὰκώσας τὴν Ἱερουσαλήμ τοὺς μὲν δορυαλώτους λαβὼν
ἐφόνευσεν, ἄλλους πολιορκήσας λιμῷ διέφθειρεν, καὶ τοὺς
πλείστους φρυγαδεύσας χρόνῳ διέσπειρεν· τό τε ἱερὸν καθελὼν
καὶ τὰ σκευὴ τὰ ἅγια εἰς ναῦν ἐμβαλὼν ἐπεμψεν εἰς Ῥώμην
ποιήσασθαι τῆς Εἰρήνης σκῆνωμα, καὶ τοῖς ἐκ πολέμου σκύλοις 10,
ἐκοσμεῖτο.

2 Οὐεσπεσιανοῦ δὲ ἀποθανόντος ἐγκρατὴς γενόμενος ὁ
υἱὸς αὐτοῦ Δομετιανὸς τῆς βασιλείας μετὰ τῶν ἄλλων ἀδικη-
μάτων αὐτοῦ προσέθετο καὶ διωγμὸν ποιεῖν κατὰ τῶν δικαίων
ἀνθρώπων. μαθὼν γὰρ τὴν πόλιν πεπληρωθῆαι Ἰουδαίων, 15

Γ	{	P Paris gr 520 s XI	Σ	{	T Taurin B II 9 n 67 s XIII
		W Vindob hist gr 126 s XV			O Ottob gr 27 s XV
Δ	{	A Ambros A 63 inf s X aut XI	Σ	{	X Vatic gr 834 s XV
		V Vatic gr 654 s XI			Y — 1181 s XV
Σ	{	R Palmensis 198 s XIV	Σ	{	Z — 660 s XV
		B Batopaed 379 s XII			e exempl editum a Labbeo et
C	{	U Vatic gr 866 s XIII	Σ	{	Cossarto
		Q Paris gr 1468 s XI			l acta concilii in latinum con-
C	{	M Venet Marc gr 363 s XII	Σ	{	uersa ab Anastasio
		U Vindob hist gr 63 anni 1324			

Metaphr Symeo Metaphrastes α consummatio Io armenice
 A Abdias qui fertur c transitus Io coptice
 acta Io syriace ä acta Io aethiopice

Γ (= P W 1.) ^{1 2} πρ. - θεολ.] καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ὅπως δὲ πάλιν ὁ
 Ἰωάννης πρὸς τὴν ῥώμην ἄκων τὴν ἐποστροφὴν ἐποιήσατο ἔνθεν ἐρῶ A ||
¹ πράξις P εἰς τὴν μετέσταςιν W || ² θεολ.] περὶ τῆς ἐξορίας καὶ μετα-
 στάσεως αὐτοῦ add P || ³ βασ.] γὰρ add A || Ἀγρίππου W || ⁵ οὐεσπασιανὸς
 A || ⁶ δορυαλώτους A || ⁷ διέφθ.] ἀπέκτεινε A || ¹⁰⁻¹¹ καὶ - ἐκοσμ. om A: del? ||
¹² οὐεσπασιανοῦ A || ἐγκρ. γ. post βασ. (13) A || ¹³⁻¹⁴ αὐτ. ἀδ. A || ¹⁴ ποιῆσαι A

μεμνημένος τῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ περὶ αὐτῶν κειλευσθέντων, ὥρμησεν ἐπὶ τὸ πάντας ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς τῶν Ῥωμαίων πόλεως. τολμήσαντες δὲ τινες τῶν Ἰουδαίων ἔδωκαν τῷ Δομετιανῷ βιβλίον ἐν ᾧ ἐγγράπτο τάδε· |

- 267 T 5 3 Δομετιανὲ Καῖσαρ βασιλεῦ πάσης τῆς οἰκουμένης, ὅσοι Ἰουδαῖοι σοῦ δεόμεθα καὶ ἰκέται προσκείμεθα τῆς σῆς δυνάμεως μὴ φυγαδεύειν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ θείου καὶ φιλανθρωπικοῦ σου προσώπου· εἰκομεν γάρ σοι, καὶ τοῖς ἔθνεσιν καὶ τοῖς νόμοις καὶ πράξεσιν καὶ πολιτείαις μηδὲν ἀδικοῦντες ἀλλὰ
- 10 Ῥωμαίοις ὁμοφρονοῦντες. ἔστιν δὲ καινὸν καὶ ξένον ἔθνος, μήτε τοῖς ἡμετέροις ἔθνεσιν ὑπακοῦον μήτε ταῖς Ἰουδαίων θρησκείαις συνενδοκοῦν, ἀπερίτμητον, ἀπάνθρωπον, ἄνομον, ὅλους οἴκους ἀνατρέπον, ἄνθρωπον θεὸν καταγγέλλοντες, οἷς ἐκκλησίᾳ ἅπασιν ἐπιγίνεται ξένον ὄνομα χριστιανῶν. οὗτοι
- 15 θεὸν ἀθετοῦσιν μὴ προσέχοντες τῷ ὑπ' αὐτοῦ δοθέντι νόμῳ, υἱὸν δὲ θεοῦ καταγγέλλουσιν ἄνθρωπον ἐξ ἡμῶν αὐτῶν γεννηθέντα ὀνόματι Ἰησοῦν, οὗ οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐξ Ἑβραίων ἐξήρτηται· ὃν διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ βλασφημίαν καὶ τὴν ἄνομον φλυαρίαν ἡμεῖς σταυρῷ
- 20 παρεδώκαμεν. ψεῦσμά τε ἕτερον τῷ πρώτῳ αὐτῶν βλάσφημον συνάπτουσιν· τὸν γὰρ παγέντα καὶ ταφέντα τοῦτον ὡς ἐκ

2 . . . ἀνῆνεγκαν πρὸς βασιλεία οὕτως·

- 3 Αὐτοκράτορι Καῖσαρι Σεβαστῷ νικητῇ τροπαιούχῳ· γνωστὸν ἔστω σοι ὅτι Ἰωάννης τις ὀνόματι, τῷ γένει Ἰουδαῖος, τῆς θρησκείας τῶν Γαλιλαίων, καταλαβὼν τὴν Ἀσίαν,
- 25 ἔτι μὴν καὶ τὴν δουλικήν σου πόλιν Ἐφεσίῳν, ἐξέστησε πάντας καὶ ἀνέτρεψεν ἐκ τῆς πατροπαράδοτου θρησκείας, ἔλκων πάντας ὀπίσω αὐτοῦ, ὥστε γενέσθαι ξένον ὄνομα καὶ ἔθνος ἕτερον· καὶ εἰ μὴ σπεύσας τοῦτον ταχέως σβέσσης, ἀπώ-
- 30 λεσε καὶ τὸ ἔθνος καὶ τὴν χώραν.

² ἐκ] ἀπὸ A || ⁴ βιβλίον Tischendorf recte ut uid: cf 155, 14 || ⁷ A || ⁵ K.] καὶ add A: cf 155, 5 || ⁸ πρ. σου A || σοι σου A || ἔθνεσιν P: cf 11 || ⁹ πρ.] ταῖς πρ. A || ⁹⁻¹⁰ ἀλλὰ μᾶλλον ὁμ. τοῖς ὁμ. A om P || ¹⁰ δέ] γὰρ A || καὶ om P || ¹¹ ἐτέροις P: scr ἡμετέροις || ¹² ἔθ. εἰς A ἔθνεσιν P: cf S || ¹³ ἀνθρ.] τὸ δὴ χεῖρον πάντων add A || καταγγέλλον A fort uerum || ¹³⁻¹⁴ οἷς-ἅπ.] ὅς ἐκκλησιάσασιν Tischendorf || ¹⁴ ἅπασιν<...>? || πᾶσιν W || ὄν.] περιφέροντες τῶν add A || χριστιανόν PW || οὗτοι] οἱ τὸν W || ¹⁵ θεόν] τὸν θεὸν μὲν A || ¹⁶ δέ] τοῦ add A || ¹⁹ βλ. κ. τ. ἄν. α. A || ²¹ ἐπισυνάπτουσι A || <σταυρῷ> παγέντα?

Γ ²² πάσης οὖν τῆς πόλεως χαλεπαινοῦσης ἐπὶ τῇ καταπτώσει τοῦ ἱεροῦ τῆς ἀρετῆς (quae sunt ex Prochoro p 173, 12 Zahn) ἀνῆνεγκαν V || ²⁰ ἀπώλεσα V: scr ἀπολέσει??

νεκρῶν ἀναστάντα δοξολογοῦσιν· πρὸς τούτοις καὶ ἀναλη-
φθέντα ἐν νεφέλαις ἐν τοῖς οὐρανοῖς καταψεύδονται.

4 Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ὀργῇ συσχεθεὶς ὁ βασιλεὺς δόγμα
τῇ συγκλήτῳ ἐκελεύσατο ἵνα ἄρδην τοὺς ὁμολογοῦντας αὐτοὺς
εἶναι χριστιανοὺς φρονέσωσιν. τῶν οὖν παραυτὰ τῆς ὀργῆς 5
εὐρεθέντων καὶ τὸν τῆς ὑπομονῆς καρπὸν τρυγησάντων στεψα-
μένων τε τὸν ἀέμμαχον ἀγῶνα κατὰ τῶν τοῦ διαβόλουπραγ-
μάτων προσελάβετο ἡ τῆς ἀφθαρσίας ἀνάψυξις.

5 Διεφημίσθη τε ἐν τῇ Ρώμῃ ἡ τοῦ Ἰωάννου διδασκαλία
καὶ μέχρι τῶν Δομετιανοῦ ἀκοῶν, εἶναι τινα ἐν Ἐφέσῳ Ἐβραῖον 10
ὀνόματι Ἰωάννην, ὃς περὶ τοῦ Ῥωμαίων βασιλείου διαφημίζει
λέγων ἐν τάχει ἐκρίζωθήσεσθαι, καὶ ἑτέρῳ τὴν βασιλείαν τῶν
Ῥωμαίων διαδεδοῖσθαι. ταραχθεὶς δὲ ὁ Δομετιανὸς ἐπὶ τοῖς
εἰρημένοις ἐπεμψεν ἑκατόνταρχον μετὰ στρατιωτῶν ἵνα ἀρπά-
σαντες ἀγάγωσιν τὸν Ἰωάννην. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Ἐφεσον 15
ἐπυνθάνοντο ποῦ μένει ὁ Ἰωάννης. προσελθόντες δὲ τῷ πυ-
λῶνι αὐτοῦ εἶρον αὐτὸν ἐστῶτα πρὸ τῶν θυρῶν, καὶ νομί-
σαντες αὐτὸν εἶναι θυρωρὸν ἐξήταζον ποῦ μένει ὁ Ἰωάννης.
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι. Οἱ δὲ τὸ μέτριον αὐτοῦ
καὶ ταπεινὸν καὶ πενιχρὸν ὑπερηγανήσαντες ἐπέπλησσαν μετὰ 20
ἀπειλῆς λέγοντες· Εἰπέ ἡμῖν τὴν ἀλήθειαν. Ὁμολογοῦντος
δὲ αὐτοῦ πάλιν αὐτὸν εἶναι τὸν ζητούμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν

268 T

5 Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀδριανὸς ταῦτα ἀκούσας ἀπέστειλε ταχυ-
δρομοὺς στρατιῶτας μεταστείλασθαι τὸν ἀπόστολον πρὸς
αὐτόν. οἱ δὲ στρατιῶται σπεύσαντες κατέλαβον τὴν Ἐφεσον. 25
καὶ δὴ ἐρωτήσαντες Ποῦ φησὶν ἐστὶν Ἰωάννης ὁ Γαλιλαῖος;
ὑπέδειξαν αὐτοῖς τὸ κελλίον ἡμῶν. οἱ δὲ ἐγγίσαντες εἶρον τὸν
θεολόγον καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Σὺ εἶ Ἰωάννης ὁ Γαλιλαῖος;
Ὁ δὲ Ναί φησιν, ἐγὼ εἰμι. Οἱ δὲ ἰδόντες τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀν-
δρός, τό τε ταπεινὸν αὐτοῦ καὶ ἡσύχιον, ἅμα δὲ καὶ τὸ εὐπρεπές 30
τοῦ προσώπου, μᾶλλον ἐτίμησαν τὸν ἄνδρα· καὶ μετὰ αἰδοὺς
λέγουσιν αὐτῷ· Καλεῖ σε ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων· δεῦρο, πορεύ-
θητι μεθ' ἡμῶν. Ὁ δὲ θεολόγος ταύτην τὴν ἀγγελίαν δεξά-

² τοῖς om A || ³ βασ.] δομετιανὸς A || ⁴ ἑαυτοῖς A: cf 22 || ⁷ δὲ
H || τῶν per se A || τραυμάτων A || ¹⁰ καὶ om A || τῶν] τοῦ add A || τινα]
λεγόντων add A || ¹³ διαδιδόσθαι W διαδοθήσεσθαι Tischendorf: scr <μέλλειν>
διαδιδόσθαι? cf 155, 17 || ¹⁴ ἄρπ.] πρὸς αὐτόν add A || ¹⁶ ὁ ἰω. μ. A: cf 18 |
¹⁸ θυρ. εἶναι A || ἐξήταζον W λέγοντες εἰπέ ἡμῖν add A: cf 16 || ὁ ἰω. μ. A:
cf 16 || ¹⁹ ἀπ. εἶπεν] προαίει τῇ φωνῇ ἀποκρίνεται A || ²⁰ πεν.] θεωρήσαντες
καὶ δῆθεν add A || ²⁰⁻²¹ μετὰ σφοδρᾶς τῆς ἀπ. ἐπέπληκτον A || ²² τὲ
ἐξείνον A || πάλιν om A || ἀλλὰ om A

γειτόνων μαρτυρούντων, ἔφησαν αὐτὸν ἐν τάχει ἐξιέναι σὺν αὐτοῖς πρὸς τὸν βασιλέα ἐν Ῥώμῃ. τοῦ δὲ παρακαλέσαντος αὐτοὺς λαβεῖν ἐφόδια, ἐπιστρέψας καὶ λαβὼν φοίνικας ὀλίγους ἐξῆλθεν εὐθὺς.

- 5 6 Καὶ λαβόντες οἱ στρατιῶται δημόσια ὀχήματα ἐν τάχει ὤδουν, μέσον αὐτὸν καθίσαντες. ἐλθόντων οὖν αὐτῶν εἰς τὴν πρώτην ἀλλαγὴν, ὥρας ἀρίστου οὔσης, ἐδέοντο αὐτοῦ εὐψυχεῖν καὶ λαβόντα ἄρτον σὺν αὐτοῖς ἐσθίειν. ὁ δὲ Ἰωάννης ἔφη· Τῇ μὲν ψυχῇ χαίρω, τροφῆς δὲ τέως οὐ βούλομαι
10 λαβεῖν. Οἱ δὲ ἐλαύνοντες ἐφέροντο ταχέως. ὁψίας δὲ γενομένης καταχθίντες εἰς τι πανδοχεῖον, καὶ τῆς ὥρας οὔσης λοιπὸν δειπνοῦν, ὄντες φιλοφρονέσταιοι ὁ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ στρατιῶται παρεκάλουν τὸν Ἰωάννην χρῆσασθαι τοῖς παρακειμένοις. ὁ δὲ ἔφη κεκοπῶσθαι καὶ δεῖσθαι ὑπὲρ πᾶσαν
15 τροφὴν τοῦ ὕπνου. καὶ τοῦτο ἐκάστης ἡμέρας αὐτοῦ ποιούντος ἐξεπλήσσοντο πάντες οἱ στρατιῶται καὶ ἐδειλίων μὴ ὁ Ἰωάννης ἀποθανὼν κινδύνῳ αὐτοὺς περιβάλλῃ· τὸ δὲ ἅγιον πνεῦμα φαιδρότερον αὐτὸν ἐδείκνυ αὐτοῖς. καὶ τῇ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ κυριακῆς οὔσης ἔφη αὐτοῖς· Νῦν καιρὸς τοῦ κάμε
20 χρῆσασθαι τροφῆς. Νιψάμενός τε τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσω-

μενος ταχέως ἀναστὰς καὶ λαβὼν τὸ πᾶλλον αὐτοῦ ἔδησεν ἐν αὐτῷ φοίνικας ὥσπερ χεῖρας δύο· καὶ ἐξελθὼν λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε καὶ πορευθῶμεν.

- 6 6 Αὐτίκα γοῦν λαβόντες οἱ στρατιῶται τὸν Ἰωάννην, καμὲ ἐπιτρέψαντες ἀκολουθεῖν, ἐπορευθῆμεν μετὰ σπουδῆς. καὶ ἀνύσαντες ὁδὸν ἡμερῶν ἐπὶ οὐδενὸς βρώματος μετέλαβεν ὁ Ἰωάννης. ὁρῶντες δὲ αὐτὸν οἱ στρατιῶται ἄσιτον διαμένοντα, ἔσχαλον δεδοικότες μὴ πως ἐκ τῆς πολλῆς ἀσιτίας ἀτονήσας τῆς ζωῆς ἀφαιρεθῇ καὶ τούτοις οἰκτιστον θάνατον
30 ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπάξῃ, ἐδεξιοῦντο αὐτὸν προσκλινδύμενοι τοῖς τούτου ποσὶ βρώσεως μεταλαβεῖν. ὁ δὲ θεολόγος θέλων αὐτοὺς θεραπεῦσαι, λαβὼν ἐκ τῶν φοινίκων ὧν εἶχε δεδεμένων ἐν τῷ παλλίῳ αὐτοῦ ἔραγεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. οἱ οὖν στρατι-

¹ προσμαρτυρούντων *A* || ¹⁻² ἐν τ. αὐτὸν σὺν α. ἐξ. *A* || ³ ἐπ.] αὐτῶν
add A || ⁵⁻⁶ ὥδ. ἐν τ. *A* || ⁹⁻¹⁰ μεταλαβεῖν οὐ δύναμαι *A* || ¹⁰ ταχ. ἔφ. *A* ||
¹¹ εἰς τι π. κατ. *A* || κατασχεθίντες *PW* || ¹² φιλ. ὄντες *A* || ὁ] τε *add A* ||
¹³ οἱ] σὺν αὐτῷ *add A* || ¹⁴⁻¹⁵ τοῦ ὕ. μόνου ἐπ. π. ἄλλην τρο. *A* || ¹⁵ αὐτοῦ
ἐφ' ἐκ. ἡμ. *A* || αὐτοῦ *om W* || ¹⁶ μὴ] πως *add A* || ὁ *om W* || ¹⁷ ἐν μεγάλῳ
αὐτ. περ. κινδ. *A* || ¹⁸ ἐν αὐτῷ *add A* || ¹⁹ αὐτὸν αὐτοῖς ἐδ. *A* || ἐβδό *P* ||
¹⁰ αἰτ.] πρὸς αὐτοὺς *A* || ²⁰ τροφ. γεύσασθαι *A* *fort uerum* || *scr* τροφῆ?? ||
πρόσωπ.] καὶ *add A*

πον προσευξάμενος προεκόμιζεν τὸ λέντιον καὶ λαβὼν ἓνα τῶν φοινίκων ἤσθιεν πάντων ὁρώντων.

7 Πολλοὺ οὖν χρόνου διηπτεύσαντος ἐφθασαν τὴν ὁδόν, τοῦ Ἰωάννου οὕτως νηστεύοντος. προσαγαγόντες δὲ αὐτὸν τῷ βασιλεῖ εἶπον· Σεβαστὲ βασιλεῦ, Ἰωάννην σοι προσάγομεν, 5 θεὸν οὐκ ἄνθρωπον· ἐξ ἧς γὰρ αὐτὸν συνελάβομεν ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας ἄρτου οὐκ ἐγέυσατο. Πρὸς τούτοις ἐκπλαγεῖς ὁ Δομετιανὸς ἐξέτεινεν τὸ στόμα, διὰ τὸ παρὰδοξον φιλήματι αὐτὸν προσαγορεύσαι θελήσας· τοῦ δὲ Ἰωάννου ἀποκλίναντος τὴν κεφαλὴν κατεφίλησεν αὐτοῦ τὸ στήθος. καὶ εἶπεν ὁ Δομετιανός· Τί τοῦτο ἐποίησας; οὐκ ἠξιώσάς με φιλησαί σε; Καὶ ὁ Ἰωάννης πρὸς αὐτὸν εἶπεν· Δίκαιον τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἐν πρώτοις προσκυνεῖν, καὶ οὕτως τὸ στόμα τοῦ βασιλέως καταφιλεῖν· γέγραπται γάρ ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις· Καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ. 15

8 Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἰ Ἰωάννης ὁ τὴν βασιλείαν μου λέγων ἐν τάχει ἐκριζωθήσεσθαι καὶ μέλλειν ἕτερον βασιλεύειν ἀντ' ἐμοῦ, Ἰησοῦν; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· Σὺ καὶ βασιλεύσῃ πολλοῖς χρόνοις τοῖς ὑπὸ θεοῦ

ῶνται ἰδόντες αὐτὸν βρώσεως μεταλαβόντα εὐθυμήσαντες σπου- 20 δαίτοι τὴν πορείαν πρὸς τὴν Ῥώμην ἐποιοῦντο.

7 Καὶ δὴ φθάσαντες τὴν Ῥώμην παρέστησαν τὸν ἀπόστολον τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ ἀπόστολος εἰσελθὼν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ἐγγίσας αὐτὸν ἐφίλησεν αὐτὸν κατὰ τοῦ στέφ- 25 νους καὶ τῆς κεφαλῆς. ὁ δὲ βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν ἔφη· Πῶς σὺ ἐμὲ πεφίληκας; ἐγὼ γάρ εἰμι ἄνθρωπος· σὺ δὲ ὡς ἀκούω θεὸν ἐπουράνιον προσκυνεῖν καὶ σέβειν πάντας ἀνθρώπους διδάσκεις. Ὁ δὲ θεολόγος πρὸς τὸν βασιλεῖα ἔφη· Ἐπειδὴ γέγραπται Καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ κυρίου· καὶ πάλιν Χεὶρ κυρίου ἐπὶ κορυφῇ βασιλέως, τούτου χάριν πεφίληκά σου τὸ 30 στήθος καὶ τὴν κορυφῇ.

8 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀσμένως δεξάμενος τὴν ἀπόκρισιν τοῦ θεολόγου ἔφη πρὸς αὐτόν· Ἀγγελία μοι ἦλθε περὶ σοῦ ὅτι- περ ἐξέστησας ὅλον τὸ ἔθνος καὶ μάλιστα τῶν Ἑφεσίων ἐν

¹¹ et ²⁹ Prou 21, 1 || ³⁰ ??

¹ προσεκόμιζεν W ἐκόμισε A || τὸ om A || ² ὁρ. π. A || ³ ἔφθ || ἦνσαν πᾶσαν A || ⁴ οὕτω A || δὲ om A || ⁵ βασιλεῖ || δομετιανῇ A || προσαγαγόμεν A || ⁹⁻¹⁰ τ. κ. ἀπ. A || ¹¹ ἐπ. || ὅτι alld A || ¹² ὁ om W || εἶπεν om A || ¹³ οὕτω A || ¹⁴ ταῖς β. τ. ἱερ. A || τοῖς ἱερεῖς W: cf 152, 4 || ¹⁶ εἶπε πρὸς αὐτόν A || ¹⁶⁻¹⁷ τ. β. τὴν ἐμὴν ἐν τ. λέγ. καταλυθήσεσθαι A: cf 153, 12 || ¹⁷ ἐκριζω- θῆναι W || ¹⁸ ἀντ' W || ¹⁸ ¹⁹ αὐτῷ ὁ ἱω. ε. A || ¹⁹ βασιλεύσει W βασιλεύσεις A fort recte || ¹⁹ 156, ¹ τοῖς - δεδ. om A

V ²⁴ scr ἔγγ. αὐτῷ? || ³¹ <τὸ> τῶν?? || ^{31-156,22} ἐν φ. τ. corrupta uid

σοι δεδομένοις, καὶ μετὰ σὲ ἕτεροι πλείστοι· πληρωθέντων δὲ τῶν ἐπὶ γῆς χρόνων ἐξ οὐρανοῦ ἐλεύσεται βασιλεὺς αἰώνιος, ἀληθής, κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν, ᾧ πᾶν ἔθνος καὶ φυλαὶ ἐξομολογήσεται, δι' ὃν πᾶσα ἐξουσία καὶ ἀρχὴ ἐπίγειος καταρ-
 5 γηθήσεται καὶ πᾶν στόμα λαλοῦν μεγάλη φραγήσεται. οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ κύριος ὁ δυνατὸς καὶ βασιλεὺς πάσης πνοῆς καὶ σαρκός, ὁ λόγος καὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός.

9 Πρὸς ταῦτα ἔφη αὐτῷ ὁ Δομετιανός· Τίς τούτων ἀπό-
 10 δεῖξις; ῥήμασιν μόνοις οὐ πείθομαι· ὄψις ἀδήλων τὰ φθεγ-
 γόμενα. τί δύνῃ δεῖξαι ἐπίγειον ἢ ἐπουράνιον ἐν τῇ δυνάμει
 ἐκείνου τοῦ μέλλοντος βασιλεύειν καθῶς καὶ λέγεις; ποιήσει
 γάρ, εἶπερ ἐστὶν υἱὸς Θεοῦ. Εὐθὺς δὲ ὁ Ἰωάννης ἤτησεν
 φάρμακον θανάσιμον. κελύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως δοθῆναι
 15 φάρμακον αὐθωρὸν προσεκόμισαν. λαβὼν οὖν ὁ Ἰωάννης καὶ
 270 T βαλὼν ἐν κύλικι μεγάλῳ πληρώσας ὕδατος συνεκέρασεν, καὶ
 ἀναβοήσας φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· Ἐν τῷ ὀνόματί σου Ἰησοῦ
 Χριστέ υἱὲ τοῦ Θεοῦ πίνω τὸ ποτήριον ὃ σὺ γλυκανεῖς, καὶ
 20 ποίησον αὐτὸ πόμα ζωῆς καὶ σωτηρίας γενέσθαι εἰς ἴασιν
 ψυχῆς καὶ σώματος, εἰς πέψιν, εἰς ἀβλαβῆ διοίκησιν, εἰς

φαντασίαις τινὲς καὶ μαγικαῖς χρώμενος μαγγανείαις· ἀλλὰ
 καὶ ἕτερον Θεὸν κηρύττεις καὶ προσκυνεῖς παρὰ τοὺς ὄντας
 Θεοὺς τοὺς παρ' ἡμῶν σεβομένους· πλὴν πειράσσομαι καὶ γνω-
 25 σομαι εἰ βοήθησιν ὁ Θεὸς ὃν κηρύττεις.

9 Εἴτα προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς μάγον τινὰ ἐπί-
 σιμον ἐργάτην τοῦ διαβόλου λέγει αὐτῷ· Σκεύασόν μοι
 δηλητήριον τοιοῦτον ὥστε μόνωρον γενέσθαι τὸν ἀγιάμενον
 αὐτό. Ταῦτα ἀκούσας ὁ μάγος παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπελθὼν
 ἐποίησε τὸ ἐπιταχθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ φέρει
 30 αὐτῷ, καὶ φησιν ὁ βασιλεὺς· Δοθῆτω Ἰωάννῃ τῷ Γαλιλαίῳ.
 Καὶ γεμίσας ὁ μάγος τὴν κύλικα, ἐπιδίδωσι τῷ Θεολόγῳ. ὃ
 δὲ δεξάμενος τὸ φάρμακον καὶ κατασφραγισάμενος αὐτὸ καὶ

5 cf Rom 3, 19 || 18 cf Matth 20, 22

³ καὶ alt om P || φ.] πᾶσαι αἱ φ. A φελή Tischendorf ueri similis ||
⁴ ἐξομολογήσονται A || πᾶσα - καταργ. om A || ⁵ x. πᾶν - φραγ. om W || ⁷ τοῦ
 θ. om P || ¹⁰ πείσομαι A || ¹¹ δέναι W || οὐράνιον A || ¹² καὶ om A W || ¹³ θ.]
 τοῦ θ. P || ¹⁵ φ. α. π.] π. ἄφθορον φ. W προσεκομίσθη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ τὸ
 φ. A || οἶν δ] ὁοῖν P οἶν αὐτὸ δ A || ¹⁶ μεγάλη A: cf 157, 3 || πλ.] τὲ add
 A || ¹⁸ ποτ.] τοῦτο a l l A || γλύκανον A: fort recte || ²¹ καὶ] ὁμοῦ καὶ τοῦ A

πίστιν ἀμετανόητον, εἰς ἀνεξάρνητον μαρτύριον τοῦ θανάτου
ὡς ποτήριον εὐχαριστίας.

10 Ἐκπιόντος οὖν αὐτοῦ τὸν κύλικα περιέμενον οἱ παρε-
στῶτες τῷ Δομετιανῷ πότε μέλλει σπασθῆναι καταπίπτειν ἐπὶ
τῆς γῆς. τοῦ δὲ Ἰωάννου ἱλαροῦ ἐστῶτος καὶ σφύου προσο- 5
μιλοῦντος ὠργίσθη ὁ Δομετιανὸς πρὸς τοὺς δόντας τὸ φάρ-
μακον ὡς φρεισαμένων τοῦ Ἰωάννου· οἱ δὲ ἐπομοσάμενοι τὴν
τύχην καὶ σωτηρίαν τοῦ βασιλέως ἔλεγον ἄλλο μὴ εἶναι δυνα-
τώτερον τούτου τοῦ φαρμάκου. συνεῖς δὲ ὁ Ἰωάννης τί πρὸς
ἀλλήλους ψιθυρίζουσιν ἔφη πρὸς τὸν βασιλέα· Μὴ χαλέπαινε 10
βασιλεῦ, ἀλλὰ ὃ λέγω κέλευσον γενέσθαι, καὶ μαθήσῃ τὴν δύ-
ναμιν τοῦ φαρμάκου· κατάκριτόν τινα ἐκ τῆς εἰρκτῆς ποιήσον
ἀχθῆναι. Οὐ παραγενομένου ὁ Ἰωάννης ἐπιβαλὼν ὕδωρ τῷ
ποτήριῳ καὶ περικλύσας μετὰ πάσης τῆς ὑποστάθμης ἐπέδωκεν
τῷ κατακρίτῳ. ὁ δὲ λαβὼν καὶ πιὼν παραχρῆμα ἔπεσεν καὶ 15
ἐτελεύτησεν.

ἐπικαλεσάμενος τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔπιεν αὐτὸ
ὥσπερ μεθ' ἡδονῆς πολλῆς.

10 Αὐτοῦ δὲ μηδὲν πάσχοντος τὸ σύνολον ἔμεινεν ὁ βασι-
λεὺς καὶ ὁ μάγος καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτοῖς ἐννεοί, ἐξιστάμενοι 20
καὶ θανμάζοντες πῶς ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἀπὸ τοῦ φαρμάκου ὁ
θεολόγος. ἤρξατο οὖν μέμψεσθαι ὁ βασιλεὺς τὸν μάγον ὡς
μὴ σκευάσαντος αὐτοῦ δόκιμον τὸ δηλητήριον. ὁ δὲ θεολόγος
λέγει πρὸς τὸν βασιλέα· Βασιλεῦ γινώθι ὅτι τὸ μὲν δηλητή-
ριον δόκιμὸν ἐστίν· ἀλλ' ὁ Χριστὸς καὶ θεὸς μου ὁ εἰπὼν 25
ἡμῖν ὅτι καὶ θανάσιμόν τι πῖωσιν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν,
οὐ μὴ αὐτοὺς βλάβῃ, αὐτὸς καὶ τοῦτο καὶ πάσας τὰς μαγγα-
νείας τοῦ διαβόλου καὶ τῶν τούτου ὑπηρετῶν ἀγανεῖς καὶ
ἀδοκίμους ἐργάζεται. εἰ δὲ βούλει βασιλεῦ τὴν ἀλήθειαν τῶν
λεγόμενων μαθεῖν, κέλευσον ἐνεχθῆναι ἕνα δέσμιον ἐξ ὧν 30
ἔχεις ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ· καὶ πειράσωμεν τοῦ δηλητηρίου τὴν
ἐνέργειαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας ταῦτα παρὰ τοῦ θεολόγου
τὸ τάχος ἐποίησε καὶ ἤγαγεν ἕνα δέσμιον καὶ λέγει τῷ μάγῳ·
Πλήσας τὴν κύλικα ἐκ τοῦ δηλητηρίου δὸς αὐτῷ πειν. Ὁ δὲ
θεολόγος λέγει· Οὐχί, ἀλλὰ κλύσας τὴν φιάλην ἣν ἐξέπιον 35
μεθ' ὕδατος δοθήτω αὐτῷ· καὶ ἴδωμεν τί τὸ ἀποβησόμενον.
Καὶ κλύσας τὸ ποτήριον μεθ' ὕδατος ὁ μάγος καὶ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐπιδώσας, παραχρῆμα πιὼν ἀπέφηξεν.

²⁶ Marc 16, 18

² ὡς] καὶ εἰς A || ³ τὴν A: cf 15b, 16 || ⁴ post δο(μετιανῷ) schedis rescissis
deficit W: cf 205, 10

PA ⁷ φρεισαμένων P φρεισαμένους Tischendorf: cf V || ὁ δὲ ἐπομοσά-
μενος A || ⁸ καὶ] τὴν alid A || ¹⁰ ἐπομψιθυρίζουσιν A || ¹¹ δ λ. x.] ἔα πείρα
Tischendorf quod illa legere non potuit || ¹¹⁻¹² τὴν τ. φ. τούτου τὴν δ. A ||
¹³ παραγεναμένου A || ¹⁴ περικλύσας A || τῆς om P || ¹⁵ κατ.] πειν alid A

11 Θαυμασάντων δὲ πάντων ἐπὶ τοῖς γενομένοις σημείοις καὶ τοῦ Δομετιανοῦ τῷ φόβῳ συσχεθέντος καὶ ἀπερχομένου εἰς τὸ παλάτιον, ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης· Ῥωμαίων βασιλεῦ Δομετιανέ, τοῦτο ἡβουλήθης ἵνα σοῦ παρόντος καὶ μαρ-
 5 τυροῦντος ἐγὼ σήμερον φονεὺς γένωμαι; περὶ τοῦ κειμένου νεκροῦ τί μέλλει γενέσθαι; Ὁ δὲ ἐκέλευσεν ἀρθέντα αὐτὸν ῥιφῆναι. Ἰωάννης δὲ προσελθὼν τῷ πτώματι εἶπεν· Ὁ θεὸς ὁ τῶν οὐρανῶν ποιητῆς, ὁ κύριος καὶ δεσπότης ἀγγέλων
 271 T δοξῶν κυριοτήτων, ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ παιδὸς
 10 σου τοῦ μονογενοῦς δὸς τούτῳ τῷ δι' ἀφορμῆς τεθνηκότι ζωῆς παλιγγενεσίαν καὶ ἀπόδος αὐτῷ τὴν ψυχὴν, ἵνα μάθῃ Δομετιανὸς ὅτι ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ φαρμάκου πολὺ δυνατώτερος καὶ ζωῆς δεσπόζει. Λαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἀνέστησεν αὐτὸν ζῶντα.

12 Δοξαζόντων δὲ τὸν θεὸν πάντων καὶ θαυμαζόντων τὴν τοῦ Ἰωάννου πίστιν, ἔφη αὐτῷ ὁ Δομετιανός· Δόγμα τῆς συγκλήτου ἐξέθιχα πάντας τοὺς τοιούτους ἀναπολογίτους ἀπάγεσθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ σοῦ εὐρίσκω αὐτοὺς ἀθώους καὶ μᾶλλον ἐπωφελεῖ εἶναι αὐτῶν τὴν θεοσέβειαν, ἐξορίζω σε εἰς
 20 νῆσον, ἵνα μὴ δόξω ἐγὼ αὐτὸς καταλύνειν τὰ ἐμμαντοῦ δόγματα. Τὸν μὲν οὖν κατὰκριτον ῥήτισατο ἀπολυθῆναι, καὶ ἀπολυθέν-

11 Ἰδόντες δὲ ὁ τε βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πάντες ἐφοβήθησαν σφόδρα. τότε λέγει ὁ θεολόγος· Ἐπειδὴ αἷτιος θανάτου γέγονα τοῦ ἀνθρώπου τούτου, χαρὴ με λοιπὸν καὶ
 25 εὐχαρίμων μου ἐγείραι αὐτόν. Καὶ στάς ἐπὶ ὥραν μίαν καὶ εὐχάριμος ἦγειρε τὸν τεθνηκότα ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συνόντων αὐτῷ πάντων.

12 Τότε ἰδὼν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐφοβήθησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ τῷ θεῷ καὶ τῷ
 30 ἀποστόλῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν ὅτι εὐλογον αἰτίας εὐρίσκει καθ' ἡμῶν λέγει τῷ ἀποστόλῳ· Ἐπειδὴ κατηγορίας ἐδεξάμην κατὰ σοῦ καὶ θεομοὶ βασιλικοὶ εἰσι μὴ ἀτιμωρήτους ἐξεργασθῆναι τοῖς κατηγορουμένοις, κελεύομέν σε ἐν νήσῳ τινὶ ἀπενεχθῆναι

² τῷ φόβῳ om P: cf 153, 3 || ³⁻⁴ δομ. ῥωμ. βασ. A || ⁵ τοῦτο om A || ἡβουλήθης A || ⁶ γίνεσθαι A || ἀρθέντα P || ⁸ ἀγγ.] ἀρχῶν A fort uere: cf ep ad Col 1, 16 (sed etiam ep Pet 2, 2, 10; 11) || ¹¹ πάλιν γεννησίαν P ||

¹² θεοῦ καὶ om P: del καὶ?? || δνρ.] καὶ θανάτου alid A fort uerum: cf 159, 8 || ¹³ ζῶν (in una pagina) P || ¹⁵ π. τ. θ. A || ¹⁶ τοῦ om A || ὁ om A ||

¹⁷ ἐκέλευσα A: cf 153, 4 || ²⁰ α. ἐγὼ τὰ ἐμ. κατ. A

V ²¹ scr τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ?? || ³⁰ <οὐχ> εὐρίσκει?

τος αὐτοῦ εἶπεν ὁ Ἰωάννης· Ὑπαγε, χάριν ἔχε τῷ θεῷ τῇ σήμερόν σε ἐκ φυλακῆς καὶ ἐκ θανάτου λυτρωσαμένῳ.

13 Ἐστῶτων δὲ αὐτῶν θρεπτή τις Δομετιανοῦ τῶν πρὸς τῷ κοιτῶνι αἰφνιδίως ληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀκαθάρτου δαίμονος ἔκειτο νεκρά, καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ. κινήθεις δὲ ὁ βασι- 5 λεὺς ἐδέετο τοῦ Ἰωάννου βοηθῆσαι αὐτῇ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· Οὐκ ἔστιν ἀνθρώπου τοῦτο παρασχεῖν· ἐπεὶ δὲ σὺ βασιλεύειν μὲν οἶδας, ὑπὸ τίνος δὲ ἔλαβες ἀγνοεῖς, μάθιτε τίς καὶ σοῦ καὶ τῆς βασιλείας σου ἐξουσίαν ἔχει. Καὶ ἠύξατο οὕτως· Κύριε ὁ θεὸς πάσης βασιλείας καὶ δέσποτα πάσης κτίσεως, δὸς τῇ 10 κόρῃ ταύτῃ πνοὴν ζωῆς. Καὶ εὐξάμενος ἀνέστησεν αὐτήν. ἐκπλαγείς δὲ ἐπὶ πᾶσι τοῖς θαναμασίους ὁ Δομετιανὸς ἀπέλυσεν αὐτὸν εἰς νῆσον, ὀρίσας αὐτὸν τακτὸν χρόνον.

14 Εὐθέως δὲ ἀπέπευσεν ὁ Ἰωάννης εἰς Πάτμον, ὅπλου καὶ ἡξειώθη τὴν τῆς συντελείας ἰδεῖν ἀποκάλυψιν. τελευτή- 15 σαντος δὲ τοῦ Δομετιανοῦ παρέλαβεν τὴν βασιλείαν Νέρβας, ὃς πάντας τοὺς ἐξορισθέντας ἀνεκαλέσατο· ἐνιαυτὸν δὲ κατασχὼν τὴν βασιλείαν, διάδοχον τῆς βασιλείας Τραϊανὸν ἐποιήσατο. οὗ βασιλεύοντος Ῥωμαίων ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἔφεσον ὁ Ἰωάννης ἐκράτυεν πᾶν τὸ τῆς ἐκκλησίας διδασκαλεῖον, 20 272 T

λεγομένη Πάτμῳ ἄχρι καιροῦ. Ὁ δὲ θεολόγος λέγει αὐτῷ· Ποίει ὁ βούλῃ.

13 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἐν τῇ νήσῳ,

14 τριετὴ χρόνον ποιήσαντες ἐν Πάτμῳ*** τοῦ δὲ βασι- 25 λέως Ῥωμαίων τοῦ βίου τούτου ἐξεληθόντος κατὰ τοὺς καιροὺς τῆς ἐξορίας Ἰωάννου, αὐτίκα καὶ ὁ ἀπόστολος διὰ τὸ μὴ εἶναι πλοῖον ἐν τῇ νήσῳ ὅπερ ἐξορμήσει πρὸς τὴν στερεὰν γῆν ξίλου εὐτελοῦς ἐπιλαβόμενος φελλοῦ τοῦνομα καὶ τοῦτο ἐπιθήσας ἐπὶ τὰ νῶτα τῆς θαλάσσης καὶ ἐπιβιβάσας ἑαυτὸν ἐπὶ τὸ ξύλον κάμῃ ἐπιτρέψας ἀνελθεῖν, εὐθυδρομεῖν ἡπείγετο ἀντικρυς 30

¹ εἶπεν] αὐτῷ *add A* || ὁ ἰω. *post* ἡτήσατο (158, 21) *A*: *del?* || ² καὶ - λ.] ῥυσαμένῳ καὶ τοῦ θαν. *A* || ⁴ αἰφνιδίως *A* || του *om A*: τοῦ Tischendorf || δαίμ. ἀκ. *A* || ⁵ ἀν.] περὶ ταύτης *add A* || ⁶ αὐτήν *P* || ⁷ ἐπεὶ] ἐπειδὴ *A* || ⁸ δὲ] τοῦτο *add A* || τίς] ἐστὶν *ds add A* || ⁹ βασ. σου] σῆς βασ. τὴν *A* || καὶ] ταῦτα εἰπὼν *add A* || ¹¹ ζωῆς] εἰς δόξαν πλείονα τοῦ ἀγίου ὀνόματός σου *add A* || εὐξ. εὐθέως τὴν παῖδα ἀνέστησεν *A* || ¹² ἀπέστειλεν *A* || ¹³ εἰς] τίνα *add A* || α. τ. χρ.] καὶ χρ. τ. *A* || αὐτῷ Tischendorf *recte ut uid* || ¹⁴ Π.] τὴν εἰρημνὴν νῆσον *A* || ἐν ἡπερ *A* ὅπου Tischendorf *recte* || ¹⁵ προηξιώθη *A* || σφραγέτος *A* || ¹⁷ ἐξορ.] χρυστανοὺς *add A* || δὲ] ἕνα *add A* || ¹⁹⁻²⁰ ἔπαν. - Ἱ.] πάλιν εἰς τ. ἔφ. ὁ ἰω. ἔπαν. *A* || ²⁰ ἐκράτησε *A*

V ²¹ *post* Πάτμῳ *ad Prochorum* (p 47, 15 Zahn) *redit* (f 112 - 145) *dein* (f 145) τοῦ δὲ βασ. *et q s habet V* || ²⁶ αὐτίκα] *ante memorari debebat exultum reuocatio* || ²⁸ φελλοῦ *V*

πολλά τε προσομιλῶν καὶ ἀπομνημονεύων ὅσα ὁ κύριος αὐτοῖς ἔλεγεν καὶ τίνα ἐκάστῳ διηγείτο. γενόμενος δὲ γηραλέος καὶ μεταλλάσσων ἐπισκοπεῦειν τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ Πολυκάρπῳ ἐνεκελεύσατο.

5 18 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἠπείγετο εἰς τὴν Ἐφεσον ὑπὸ ὀράματος κεινημένος· ὁ οὖν Δαιμόνιος καὶ ὁ συγγενὴς αὐτοῦ Ἀριστόδημος καὶ τὶς πάνν πλούσιος Κλεόβιος καὶ ἡ γυνὴ τοῦ

τῆς τῶν Μιλησίων πόλεως. ἰδοῦσα δὲ ἡ θάλασσα τὸν τοῦ κυρίου ἀπόστολον καὶ ἠγαπημένον μαθητὴν καθάπερ εὐσημος
10 δούλῃ τὰ ῥῶτα ὑφαπλώσασα τοῖτον μετὰ πάσης εἰλαβείας πρὸς τὴν γῆν παραστήσαι ἐσπούδασεν.

15* 15* Αποβάντος δὲ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐν ἀκτῇ τινι ὡς ἀπὸ ὀκτῶ σημείων τῆς πόλεως Μιλήτου εὐρεν ἐκεῖσε κώμην μικράν. καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῇ, καὶ καθίσαντος ἐπάνω
15 πέτρας, ὡς εἶθος ἦν τῷ ἀποστόλῳ ποιεῖν εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐδίδαξε, πεποίηκε καὶ ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ, καὶ κατεφώτισε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ διὰ τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας.

16* 16* Εἶτα ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἐπορευετο πρὸς τὴν τῶν Ἐφesiών πόλιν. πρорευομένου δὲ αὐτοῦ εἰσῆλθε καὶ ἐν τῇ τῶν
20 Μιλησίων πόλει· καὶ πολλὰς θαυματουργίας κάκεισε ἐπιτελέσας τῇ τοῦ ἁγίου πνεύματος χάριτι πολλοὺς καὶ τῶν ἐκείσε μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ οὐρανοπολίτας εἰργάσατο. τινὲς δὲ τῶν εἰτελοκακούργων ἀναστάντες καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς τῷ ἀποστόλῳ προσενέγκαντες, ἔτι μὴν καὶ δηλητήριον θανάτου
25 ποτίσαντες αὐτόν, οὐδὲν ὕσχυσαν κατ' αὐτοῦ· αὐτὸς γὰρ παρὰ τὰ ἐξεπείσας τὸ φάρμακον ἔμεινεν ἀβλαβής, καὶ λοιπὸν ὠδνε τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.

17* 17* Οἱ δὲ ἄνδρες τῆς κώμης ἐκείνης ἔνθα κατήντησεν ὁ ἀπόστολος ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναστάντες ἠγειραν
30 εὐκτήριον μικρόν τοῦ θεολόγου εἰς μέσον περιλαβόντες τὴν πέτραν ἔνθα κατεσθίεις ὁ ἀπόστολος ὑπέδειξεν αὐτοῖς προσκυνεῖν καὶ δοξάζειν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν θεὸν ἡμῶν. ἡ δὲ πέτρα ἐκείνη οὐκ ἐπαύσατο ἐκβλύζειν τὸ κατὰ καιρὸν μύρον εὐωδίας· εἰς ἐπίδειξιν καὶ πίστιν πάντων τῶν πιστῶν. ἐλθόντων
35 δὲ ἡμῶν ἐν Ἐφέσῳ ἐξῆλθε πᾶς ὁ λαὸς εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀποστόλου.

¹ τε om A || ὁ κύριος | χριστὸς A || ² τίνα | ὅσα A || γηρ. | ὁ μακρὸς οὗτος Ἰωάννης a b d A || ³ τῆς ἐκκλησίας A: recte? || ⁴ 203,7 om F: cf praef R || ⁵ ὁ δὲ I.] antecedunt uerba Prochori p 128, 18 Zahn. ed inde a p 127 ualde mutata R || ⁶ δαιμονιζὸς R(?): scr Δαιμόνιος cf 165, 1

F || ⁹ scr εὐσχημος? || ¹⁰ ἀποστόλου | quae sequuntur (καὶ πᾶσιν ἐπε-ξήμενος cet) cf 205, 8

Μαρκέλλου ἐπέσχον αὐτὸν μόλις μιᾶς ἡμέρας ἐν τῇ Μιλίτῳ
 συναναπαυόμενοι αὐτῷ. ὥς δὲ ὑπὸ βαθὺν ὄρθρον ἐξήεσαν
 καὶ ἤδη τῆς ὁδοῦ ἤρυστο ὥσει μίλια τέσσαρα, φωνὴ ἠνέχθη
 ἀπὸ οὐρανοῦ πάντων ἡμῶν ἀκουόντων λέγουσα· Ἰωάννη, μέλ-
 λεις ἐν Ἐφέσῳ δόξαν τῷ κυρίῳ σου διδόναι ἦν εἰση, σὺ καὶ ὅ-
 πάντες οἱ σὺν σοι ἀδελφοὶ καὶ τινες τῶν ἐκεῖ μελλόντων διὰ
 σοῦ πιστεύειν. Ἐνεόει οὖν ὁ Ἰωάννης ἐν ἑαυτῷ ἀγαλλιώμε-
 νος τί ἄρα ἦν τὸ μέλλον ἐν Ἐφέσῳ ἀπαντᾶν, λέγων· Κύριε
 ἰδοὺ κατὰ τὸ θέλημά σου βαδίζω· γενέσθαι ὁ βούλει.

19 Καὶ ἐγγιζόντων ἡμῶν τῇ πόλει ὁ στρατηγὸς Ἐφεσίων 10
 Λυκομήδης, ἄνθρωπος τῶν δαιμόνων, ἀπήντησεν ἡμῖν, καὶ
 προσπεσὼν τοῖς ποσὶν Ἰωάννου παρεκάλει λέγων· Ἰωάννης
 ἐστὶ σοι ὄνομα; ἐπεμνέ σε ὁ θεὸς ὃν κηρύσσεις ἐπ' εὐεργεσία
 τῆς ἐμῆς γυναικός, παραπλήγου γεγονότος ἤδη ἡμέρας ἐπτὰ
 καὶ ἀθεραπεύτου κειμένης. ἀλλὰ δόξασόν σου τὸν θεὸν ἰασά- 15
 μενος αὐτὴν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. παραστάς γάρ τις ἤδη
 σκεπτομένῳ ἑμαυτὸν λογισμὸν δοῦναι τοῦτον ἔφη· Λυκομήδε,
 παῦσαι τῆς κατὰ σοῦ στρατευομένης ἐννοίας χαλεπῆς οὔσης·
 μὴ ὑποβάλης σεαυτὸν ταύτην· ἐγὼ γὰρ σπλαγχνισθεὶς ἐπὶ τὴν
 ἐμὴν δούλην Κλεοπάτραν ἔπεμνα ἐκ Μιλήτου ἄνδρα ὀνόματι 20
 Ἰωάννην ὅστις αὐτὴν ἀναστήσας ἀποδώσει σοι σῶαν. Μὴ
 βράδυνε οὖν δοῦλε τοῦ φανερώσαντός μοι θεοῦ σαυτόν, ἀλλὰ
 σπεῦσον ἐπὶ τὴν πνοὴν μόνην ἔχουσαν γυναῖκα. Καὶ εὐθέως
 ὁ Ἰωάννης ἀπῆε ἀπὸ τῆς πύλης ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ ἀδελφοῖς
 καὶ Λυκομήδης εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ὁ δὲ Κλεόβιος ἔφη τοῖς 25
 αὐτοῦ νεανίσκοις· Ἀπέλθατε πρὸς τὸν συγγενῇ μου Κάλλιππον
 καὶ ξενίαν ἄρετὴν λάβετε παρ' αὐτοῦ—ἔχων γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
 παραγίνομαι ἐκεῖ—ὅπως εὐπρεπῇ τὰ πάντα εὐρωμεν.

20 Γενόμενος δὲ ὁ Λυκομήδης σὺν τῷ Ἰωάννῃ ἐν τῇ
 οἰκίᾳ ἐν ᾗ ἡ γυνὴ ἔκειτο πάλιν αὐτοῦ τῶν ποδῶν ἥπτετο λέ- 30
 γων· Ἴδε κύριε τὸ μαρνανθὲν κάλλος, ἴδε τὴν νεότητα, ἴδε τὸ
 διαβόητον ἄνθος τῆς ταλαιπώρου μου γυναικός ἐφ' ᾧ ὅλη ἡ
 Ἐφεσος ἐξεστῆκει· ἐφθονήθην ὁ τάλας, ἐταπεινώθην, ὀφθαλ-
 μὸς ἐχθρῶν ἐπληξέ με· οὐδέποτε ἠδίκησα οὐδένα, καίτοι πολ-
 λοὺς δυνάμενος βλάψαι, τοῦτο αὐτὸ προορώμενος, μὴ τι κακὸν 35

¹ μαρκέλλου R || ² ἦση R || ³ scr γενέσθω· cf 183, 15 || ⁴ λυκομήδης R || scr
 ἐνδαιμόνων? item Iames || ⁵ σε| σε? σει? R || ⁶ scr παραπλήγος γεγονίας?
 cf 162, 5 || ⁷ scr ἑμαυτῷ? || scr τούτων? sed plura corrupta uid || scr
 Λυκομήδης || ⁸ scr σεαυτῷ? || ταύτη Iames probabiliter || ⁹ scr ἑαυτόν? ||
¹⁰ scr Λυκομήδε? || ¹¹ κάλλιππον R || ¹² scr ἄρεσθην? || ¹³ scr εὐπρεπῇ?

ἢ τίνα τύχη ταύτην ἵδοιμι φυλασσόμενος. τί οὖν οφελος γέγονε Κλεοπάτρα εὐλαβούμενόν με; τί οὖν ὠνησα εὐσεβῆς χρηματίσας ἕως σήμερον; δυσσεβοῦς χείρονα πάσχω ὅτι σὲ τοιαύτην Κλεοπάτραν ὁρῶ κειμένην. οὐκ ὄψεται με ἥλιος περιπολῶν
 5 σοῦ μηκέτι προσομιλοῦντος. φθάσω σε Κλεοπάτρα ἀπολύων ἑαυτὸν τοῦ βίου. ἀφειδήσω τῆς σωτηρίας μου ἔτι νεάνιδος οὔσης. ἀπολογήσομαι τῇ δίκῃ ὡς δικαίως μοι ὑποδράσαντος ἐξὸν δικασθῆναι πρὸ αὐτῆς ὡς ἀδίκως δικάζουσιν. τιμωρήσομαι αὐτὴν εἰδῶλον βίου παραγενόμενος. ἐρῶ πρὸς αὐτήν.
 10 Σύ μου τὸ φῶς ἐβιάσω Κλεοπάτραν ἀφαρπάσασα· σί με νεκρὸν ἐποίησας γενέσθαι τοῦτό μοι παρασχομένη· σύ με τὴν πρόνοιαν ἐβιάσω ἐνυβρίσαι ἐκκόψασά μου τὴν παρρησίαν.

21 Καὶ ἔτι πλείονα λέγων ὁ Λυκομήδης πρὸς τὴν Κλεοπάτραν προσελθὼν τῇ κλίνῃ ἀναβοῶν ἐθρήνηι. ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπέσπασεν αὐτὸν εἰπὼν· Μετάσστηθι τῶν θρηήνων τούτων καὶ τῶν ἀναρμόστων σου ῥημάτων. οὐ προσήκει ἀπεισθῆναι τῷ θεωμένῳ σοι. ἴστη γὰρ ἀπολαμβάνων τὴν αὐτοῦ σύμβιον. σὺν ἡμῖν τοίνυν στάς τοῖς διὰ ταύτην ἐληλυθόσιν ἔπευξαι τῷ θεῷ ὃν εἶδες φανεροῦντά σε δι' ὀνειράτων. τί
 20 οὖν ἐστιν ὃ Λυκομήδης; διυπνίσθητι καὶ αὐτὸς καὶ ἄνοιξόν σου τὴν ψυχὴν. ἀπόβαλε τὸν πολλὸν ὕπνον ἀπὸ σοῦ. δεήθητι τοῦ κυρίου, παρακάλεσον αὐτὸν ὑπὲρ τῆς συμβίου σου καὶ ἀναστήσῃ. Ὁ δὲ πεσὼν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐθρήνει ὀλοψυχῶν. ὁ οὖν Ἰωάννης ἔφη μετὰ δακρύων· Ὡς καινῆς προδοσίας ὁρά-
 25 ματος· ὦ καινοῦ πειρασμοῦ ἐμοῦ κατασκευασθέντος· ὦ καινῆς τέχνης τοῦ κατ' ἐμοῦ τεχνασαμένου. ἢ ἀπ' οὐρανοῦ φωνὴ ἐνεχθεῖσά μοι ἐν τῇ ὁδῷ ταῦτά μοι ἐπραγματεύσατο; ταῦτά μοι προεδήλωσε τὰ μέλλοντα γενέσθαι ἐνθάδε; παραδιδούς με ὕχλω τοσοῦτω τῶν πολιτῶν ἐνεκεν Λυκομήδους; ὁ ἀνὴρ
 30 ἄπνους κείται, καμὲ εὖ οἶδα ὅτι ζῶντα τῆς οἰκίας οὐκ ἐάσει με ἐξελεῖν. τί μέλλεις κύριε; τί σου τὸ χρηστὸν ἐπάγγελμα ἀποκέκληκας ἡμῖν; μή, δέομαί σου κύριε, μὴ δῶς χορεῦσαι τῇ

¹ εἴ R || scr τύχην τοιαύτην? || ἰδ.] ἡδὲ μὴ R || ² Κλεοπάτραν(?) εὐλαβουμένη μοι? || ⁴ scr Κλεοπάτρα (uoc casu ut 5; 2?) || περὶ πολλῶν R || ⁵ scr σοι μ. προσομιλοῦντα? σοῦ μ. προσομιλούσης? cf 161, 14 || ⁷ scr μου? || ⁸ ἐξ ὧν R || scr πρὸς || ¹⁰ scr με τὸ φ. ἐβ. <καταλιπεῖν>? || ¹⁶ scr ἀπειθῆσαι? || ¹⁷ θεωμένῳ R uide θεομένῳ (sequente σου) effeceram: sed cf 161, 16 || scr ἴσθι?? ἴσθ? (ἴσθι? ἴσθι? R) || scr ἑαυτοῦ? || ¹⁹ scr σοι <ἐαυτὸν>? cf 161, 22 || ²³ scr ἀναστήσει (scil αὐτήν)? ἀναστή?? ὀλιγοψυχῶν Iames optime || ²⁵ scr ἐμοί? <κατ' ἐμοῦ>? cf 26; 163, 3 || ²⁶ <τοιαῦτα> τεχνασάμενον? || ²⁸ scr παραδιδούς? || ³⁰ scr ἐάσουσιν?? || ³¹ del με?? cf 168, 12 et 15 || ³² scr ἡμῶν?

ἐπ' ἄλλοτρίοις κακοῖς ἡδομένῳ· μὴ δῶς τούτῳ ὀρχεῖσθαι τῷ καταγγέλοντι ἡμῶν ἀεὶ. ἀλλὰ σου τὸ ἅγιον ὄνομα καὶ τὸ ἔλεος σπενυσάτω. ἀνέγειρον πτώματα δύο κατ' ἐμοῦ γεγενημένα.

22 Καὶ δὴ τοῦ Ἰωάννου ἐκβοῶντος ἡ Ἐφεσίων πύλις συνέδραμεν εἰς τὸν οἶκον Λυκομήδους ὡς τετελευτηκότος. ὁ δὲ 5 Ἰωάννης ἰδὼν τὸν πολὺν ὄχλον τὸν ἐληλυθότα εἶπε πρὸς κύριον· Νῦν καιρὸς ἀναψύξεως καὶ παρηρησίας τῆς πρὸς σέ Χριστέ. νῦν καιρὸς κάμνουσιν ἡμῖν τῆς ἐκ σοῦ βοήθειας ἰατρὲ δωρεὰν ἰωμένῳ. ἀκαταγέλαστόν μου τὴν ἐνταῦθα εἰσοδὸν διαφυλάξον. δεομαί σου Ἰησοῦ, ἐπαμύνῳ πλήθει τοσούτῳ 10 ἐλθεῖν ἐπὶ σέ τὸν τῶν ὅλων δεσπότην. Ἰδε τὴν θλίψιν, ἴδε τοὺς κατακειμένους. σὺ κατάρτισον καὶ ἀπὸ τῶν ἐντεῦθεν συνελθυθότων σκευὴ ἅγια εἰς ὑπηρεσίαν τὴν σὴν θεασαμένων τὴν δωρεάν σου. αὐτὸς γὰρ εἶπας Χριστέ· Αἰτεῖτε καὶ δοθῆσεται ὑμῖν. Αἰτούμεθα οὖν σε βασιλεῦ οὐ χρυσόν, οὐκ 15 ἄργυρον, οὐχ ὑπαρξιν, οὐ κτῆσιν, οὐδὲ τι τῶν ἐπὶ γῆς ὄντων ἀπολλυμένων, ἀλλὰ ψυχὰς δύο δι' ὧν ἐπιστρέφειν μέλλοντας ἐπὶ τὴν σὴν ὁδόν, ἐπὶ τὴν σὴν μάθησιν, ἐπὶ τὴν σὴν παρηρησίαν, ἐπὶ τὴν ἄριστόν σου ἐπαγγελίαν· καταμαθόντες γὰρ τὴν δυναστείαν σου διὰ τοῦ ἐγγεγέρθαι τοὺς ἀποψύξαντας 20 σωθῆσονται τινες αὐτῶν. παράσχου οὖν καὶ αὐτὸς ἐλπίδα ἐπὶ σέ. πρόσκειμι τοίνυν τῇ Κλεοπάτρᾳ λέγων· Ἀνάστηθι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ.

23 Καὶ προσελθὼν, ἀψάμενος τοῦ προσώπου αὐτῆς ἔφη· Κλεοπάτρα, λέγει ὃν ἐφοβήθη πᾶς ἄρχων καὶ πᾶσα κτίσις, 25 δύναιμι, ἄβυσσός τε καὶ σκότος ἅπαν καὶ θάνατος ἀγέλαστος καὶ οὐρανῶν ὕψωμα καὶ ἄδου κυκλώματα καὶ νεκρῶν ἀνάστασις καὶ πηρῶν ὄψις καὶ τοῦ κοσμοκράτορος ἅπανα ἡ δύναμις καὶ ἡ τοῦ ἄρχοντος ὑπερηφανία· Ἀνάστηθι, καὶ μὴ γίνου πρόφασις πολλοῖς ἀπιστεῖν θέλουσι καὶ θλίψεις ψυχὰς 30 δυναμένας ἐλπίσαι καὶ σωθῆναι. Καὶ ἡ Κλεοπάτρα εὐθέως μετὰ φωνῆς ἐβόησεν· Ἀνίσταμαι δέσποτα· σῶξε τὴν δούλην σου. ἀναστήσεις δέ μου δι' ἡμερῶν ἑπτὰ ἡ πόλις Ἐφεσίων ἐκινεῖτο ἐπὶ τῷ παραδόξῳ θεάματι. ἡρώτα δὲ ἡ Κλεοπάτρα περὶ τοῦ

¹⁴ Matth 7, 7

² scr καταγελῶντι? item Iames || ⁹ scr λώμενε? (cf 206, 10) item Iames
¹⁰ scr ἐπάμνον? || ¹² σοὶ R || ¹⁶ κτίσιν R || ὄντων <καὶ>? || ¹⁷ μέλλ[.] μέλλεις
πάντας Iames optime nisi forte μέλλεις τοὺς παρ'όντας: cf 21 || ¹⁹ scr
ἄρρηκτόν?? ἀπαυστόν?? ἀπειστόν? || ²⁰ scr θλίψεις ψυχὰς δυναμένας? ||
²³ post ἑπτὰ interpungit, lacunam quae uidetur esse post μου (μου τὸν
ἄνδρα· Ἀναστάσης δὲ αὐτῆς templabat Iames) non significat R

ἀνδρὸς αὐτῆς Λυκομήδους· ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῇ· Κλεοπάτρα, ἀκίνητον ἔχουσα τὴν ψυχὴν καὶ ἀμετάτρεπτον αὐτόθεν ἔξεις Λυκομήδην τὸν σύμβιόν σου ἐνταῦθά σοι παρεστῶσα, εἴ γε μὴ ταράσῃ μηδὲ κινή ἐπὶ τῷ γεγονότι, πιστεύσασα ἐπὶ 5 τῷ Θεῷ μου, ὅστις δι' ἐμοῦ ζῶντα αὐτὸν χαρίζεται. ἔλθ' οὖν ἅμα ἐμοὶ εἰς τὸν ἕτερόν σου κοιτῶνα, καὶ θεάσῃ αὐτὸν νενεκρωμένον, ἀνιστάμενον δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ μου δυνάμει.

24 Καὶ ἡ Κλεοπάτρα ἐλθοῦσα σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἰς τὸν κοιτῶνα αὐτῆς καὶ ἰδοῦσα τὸν Λυκομήδην τεθνηκότα αὐτῇ 10 ἔνεκα, ἔπασχε τῇ φωνῇ καὶ τοῖς ὁδοῦσιν ἔτριξε καὶ τὴν γλῶσσαν ἀπέδακνε καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καμμύνουσα δάκρυα προσέβρεχε· καὶ ἡρέμα τῷ ἀποστόλῳ προσεῖχεν. ὁ δὲ Ἰωάννης σπλαγχνισθεὶς ἐπὶ τῇ Κλεοπάτρᾳ ὡς εἶδεν αὐτὴν μὴ μαnevῖσαν 15 μὴδὲ ἐκστᾶσαν, ἐκάλεσε τὰ τέλεια σπλάγχνα καὶ ἀνυπερήφανα, εἶπε· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁρᾷς τὸ συνέχον· ὁρᾷς τὴν ἀνάγκην· ὁρᾷς Κλεοπάτραν ἐκβοῶσα τὴν ψυχὴν διὰ τοῦ σιγᾶν· συνέχει γὰρ ἐν ἑαυτῇ τὴν ἀφόρητον μανίαν· ἐπίσταμαι δὲ ὅτι ἔνεκεν τοῦ Λυκομήδους καὶ αὐτὴν ἐπαποθανουμένην. Ἡ δὲ ἡρέμα εἶπε πρὸς Ἰωάννην· Τοῦτο σκέπτομαι δέσποτα καὶ οὐχ ἕτερον. 20 Καὶ προσελθὼν τῷ κλινιδίῳ ὁ ἀπόστολος ἐφ' οὗ ὁ Λυκομήδης ἔκειτο καὶ λαβόμενος τῆς χειρὸς Κλεοπάτρας ἔφη· Κλεοπάτρα, διὰ τὸν παρεστῶτα ὕχλον καὶ τοὺς ἐπεισελθόντας συγγενεῖς σου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς εἰπόν σου τῷ ἀνδρὶ· Ἀναστὰς δόξασον τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα, ὅτι νεκροὺς νεκροῖς χαρίζεται. Ἡ δὲ προσελθοῦσα καὶ εἰποῦσα τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς καθ' ἃ 25 ἐδιδάχθη εὐθύς ἀνέστησεν αὐτόν. ὁ δὲ ἀναστὰς καὶ πεσὼν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοὺς τοῦ Ἰωάννου πόδας κατεφίλει. ὁ δὲ ἐγείρας αὐτόν λέγει· Μὴ τοὺς ἐμοὺς πόδας ἀνθρώπε φίλει ἀλλὰ τοὺς τοῦ Θεοῦ οὗ δυνάμει ἀνέστητε ἀμφοτέροι.

30 25 Ὁ δὲ Λυκομήδης τῷ Ἰωάννῃ ἔφη· Παρακαλῶν σε ἐνορκίζω οὗ ὀνόματι ἡγείρας ἡμᾶς Θεοῦ σὺν ἡμῖν μείναι ἅμα τοῖς σὺν σοι πᾶσιν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ Κλεοπάτρα τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἀπτομένη ταῦτά ἔλεγεν. ὁ δὲ Ἰωάννης ἔφη αὐτοῖς· Αὔριον παρ' ὑμῖν ἔσομαι. Κάκεινοι πάλιν αὐτῷ ἔφησαν· 35 Ἐλπίς ἡμῖν οὐκ ἔστιν ἐν τῷ Θεῷ σου, ἀλλὰ μάτην εἴημεν ἐγγηγερόμενοι, ἐὰν μὴ μείνῃς παρ' ἡμῖν. Καὶ ὁ Κλεόβιος ἅμα τῷ

³ scr παρεστῶτα? || ⁵ scr τὸν Θεόν? || ⁹ αὐτῇ | scr αὐτῆς? || ¹⁴ scr ἐπέκαλεσε? || ¹⁵ <καὶ> εἶπε? || ¹⁶ Κλεοπάτρας Iames probabiliter || scr ἐκβοῶσαν? item Iames || ¹⁷ del ὅτι? an plura interciderunt? || ²³ scr εἶπέ? εἶπον imperativum probat Iames: cf 188, 24 || ²³ ταῦτα R

Χριστοδῆμῳ καὶ ἱ Λαμόνικος πληγέντες τὰς ψυχὰς ἔφησαν τῷ Ἰωάννῃ· Μείνωμεν πρὸς αὐτοὺς ὅπως ἀσκανδάλιστοι μείνωσι πρὸς τὸν κύριον. Ὁ δὲ ἐπέμεινεν ἐκεῖ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς.

26 Συνῆλθον οὖν πλήθους πολλοῦ συναγωγὴ τοῦ Ἰωάννου ἕνεκα. καὶ ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτὸν τοῖς παροῦσιν ὁ Λυκομήδης φίλον εὐφυνῇ ἔχων ζωγράφον δρομαῖος ἐπ' αὐτὸν ἦλθε, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὁρᾷς ἐμὲ αὐτὸν ἐσकुλμένον πρὸς σέ· ἐλθέ ταχέως εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ὃν ὑποδείκνυμί σοι τοῦτον γράψον μὴ ἐπισταμένου αὐτοῦ. Καὶ ὁ ζωγράφος ἐπιδούς τινι ταῦτοῦ ἐπιτήδεια ἐργαλεῖα καὶ χρώματα εἶπε τῷ Λυκομήδῃ· 10 Ὑπόδειξόν μοι αὐτὸν καὶ τοῦ λοιποῦ ἔσο ἀφρόντιστος. Καὶ ὁ Λυκομήδης δεῖξας τὸν Ἰωάννην τῷ ζωγράφῳ καὶ ἐγγίσας καὶ συγκλείσας εἰς τινα οἶκον ἀφ' οὗ ἑωρᾶτο ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος· συνῆν δὲ ὁ Λυκομήδης τῷ μακαρίῳ εὐωχούμενος τῇ πίστει καὶ τῇ γνώσει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐπὶ πλεῖον δὲ ἡγαλ- 15 λιάσατο ὅτι ἐν εἰκόνι ἡμελλεν αὐτὸν ἔχειν.

27 Ὁ οὖν ζωγράφος τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ σκιαγραφήσας αὐτὸν ἀπηλλάγη· τῇ δὲ ἐξῆς καὶ τοῖς χρώμασιν αὐτὸν κατεκέρασε, καὶ οὕτως τῷ Λυκομήδῃ χαίροντι τὴν εἰκόνα ἀπέδωκεν. ἦν λαβὼν καὶ ἀναθεὶς εἰς τὸν ἑαυτοῦ κοιτῶνα ἔστεφεν· ὥς ὅστε- 20 ρον γνόντα | τὸν Ἰωάννην εἰπεῖν αὐτῷ· Ἀγαπητόν μου τέκνον, τί διαπράττει ἀπὸ τοῦ βαλανείου εἰσερχόμενος εἰς τὸν κοιτῶνά σου μόνος; ἐγὼ οὐχὶ σὺν σοὶ καὶ τοῖς λοιποῖς ἀδελφοῖς εὐχομαι; ἢ ἡμᾶς κρύπτεις; Καὶ ταῦτα λέγων καὶ παίζων μετ' αὐτοῦ εἰσεῖσιν εἰς τὸν κοιτῶνα· καὶ ὁρᾷ εἰκόνα περιεστεμμένην πρε- 25 σβύτου καὶ παρακειμένους λύχνους καὶ βωμοὺς ἔμπροσθεν. καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπε· Λυκομήδες, τί βούλεται σοὶ τὸ τῆς εἰκόνος ταύτης; τῶν Θεῶν σου τις τυγχάνει ὁ γεγραμμένος; ὁρῶ γάρ

⁴ scr συνῆλθεν? || ¹⁴ ἀπόστολος <...>? cf 167, 9 || ¹⁵ scr ἔτι?

Σ' (= Σ[= T O X Y Z] e l) R ¹⁷ ὁ οὖν] *antecedunt haec: Αἰόντιος δ... βασιλικὸς ἀσκηκῆτις* εἶπεν· Κατὰ τὴν κέλευσιν τῆς ἁγίας συνόδου πάρεσιν αἱ θεῖαι βιβλοὶ... σὺ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τῶν κακωνύμων αἰρετικῶν τῶν ἐκ παλαιῶν τὰς τιμὰς εἰκόνας διαβεβληκότων. Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ἀναγνώσθητωσαν. Ἐπιφάνιος διάκονος... ἀνέγνω· Ἐκ τῶν ψευδεπιγράφων περιόδων τῶ νάγιων ἀποστόλων Σ' || σκιογραφήσας R || ²⁰ λαβ. om Σ': *del??* | καὶ om X Y Z e || ²¹ αὐτῷ] τῷ λυκομήδῃ R || μοι R || ²² τοῦ om Σ e || ²³ ἐγὼ post sol e om Σ *nonne ego tecum* I || λοιποῖς om R || ²⁴ ἦ] τί R *recte??* || ἡμ.] τοίνυν αὐτὸ R: cf 166, 9 || x. ταῦτα] ταῦτα δὲ R || καὶ π. μ. om R || αὐτῷ R || ²⁵ εἶσ.] συνεῆλθεν αὐτῷ R || πρ. περ. R || ²⁶ παρακειμένην R || x. β. ἔ. om I || βωμὸν R: sic Thilo *coniecerat* || ²⁷ καλέσας R || αὐτ.] ὁ Ἰωάννης ad I R || σου R || ²⁸ τίς τ. θ. σ. Σ' || τὸν Θεὸν R

σε ἔτι ἐθνικῶς ζῶντα. Καὶ ὁ Λυκομήδης αὐτῷ ἀπεκρίνατο·
 Ὁ Θεὸς μὲν μοι ἐστὶν ἐκεῖνος μόνος ὁ ἐμὲ ἐγείρας ἐκ τοῦ θανάτου μετὰ τῆς συμβίου μου. εἰ δέ γε καὶ μετὰ τὸν Θεὸν ἐκείνον τοὺς εὐεργέτας ἡμῶν ἀνθρώπους Θεοὺς χρή καλεῖσθαι,
 5 σὺ εἰ πάτερ ὁ ἐν τῇ εἰκόνι γεγραμμένος μοι, ὃν στέφω καὶ φιλῶ καὶ σέβουμαι ὁδηγὸν ἀγαθὸν μοι γεγονότα.

28 Καὶ ὁ Ἰωάννης μηδέποτε τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον θεασάμενος εἶπεν αὐτῷ· Παῖζεις με τέκνον· τοιοῦτός εἰμι τῇ μορφῇ τὸν κύριόν σου; πῶς με πείθεις ὅτι μοι ἡ εἰκὼν
 10 ὁμοία ὑπάρχει; Καὶ ὁ Λυκομήδης αὐτῷ προσήγαγε κάτοπτρον· καὶ ἰδὼν ἑαυτὸν ἐν τῷ κατόπτρῳ καὶ ἀτενίσας τῇ εἰκόνι εἶπε· Ζῇ κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὁμοία μοι ἡ εἰκὼν· | οὐκ ἐμοὶ δὲ τέκνον ἀλλὰ τῷ σαρκικῷ μου εἰδώλῳ· εἰ γὰρ θέλει με ὁ ζωγράφος οὗτος ὁ μιμησάμενός μου τὴν ὄψιν ταύτην ἐν εἰκόνι
 15 γράψαι, χρωμάτων τῶν δεδομένων σοι νῦν ἀπορῆσαι αὐτὸν καὶ σανίδων καὶ τόπου καὶ πόλιν καὶ σχήματος μορφῆς καὶ γήρους καὶ νεότητος καὶ πάντων τῶν ὁρωμένων.

29 γενοῦ δέ μοι σὺ ἀγαθὸς ζωγράφος Λυκομήδης· ἔχεις χρώματα ἃ σοι δίδωσι δι' ἐμοῦ ὁ ἑαυτῷ πάντας ἡμᾶς ζωγραφῶν
 20 Ἰησοῦς, ὁ τὰς μορφὰς καὶ τὰ εἶδη καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰς διαθέσεις καὶ τοὺς τύπους τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἐπιστάμενος. ἔστι δὲ ταῦτα τὰ χρώματα ἅπερ σοι λέγω ζωγραφεῖν πίστις ἡ εἰς Θεόν, γνῶσις, εὐλάβεια, φιλία, κοινωνία, πραότης, χρηστότης, φιλαδελφία, ἀγνεία, εἰλικρίνεια, ἀταραξία, ἀφοβία,
 25 ἀλνπία, σεμνότης, καὶ ὅλος ὁ τῶν χρωμάτων χορὸς ὁ εἰκονογραφῶν σου τὴν ψυχὴν, καὶ καταβεβλημένα σου τὰ μέλη ἀνεγείρων ἤδη, τὰ δὲ ἐπηρμένα ὁμαλίζων, καὶ τὰς πληγὰς θεραπεύων καὶ τὰ τραύματα ἰώμενος καὶ τὰς πειρωμένας σου τριχὰς συντιθεῖς καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίπτων καὶ τοὺς

¹ ἔτι *om R* || ² Ὁ Θ. | *scr* ὅτι Θεός? *del??* || *μοι om R* || *μόνος om R* |
 ἔγ. με *R* || ³ συμβίας *R* || *γε om Σ'* || ⁴ ἐκεῖνος *Σ om e illos I*: *cf* 2 || *δεῖ R* ||
⁵ πάτερ *om Σ'* || *μοι om Σ'* || ⁶ ἀγ. ὁδ. *R* || ⁷ μηδέπω *Σ'* (*post πρόσ. Ο Ι*) |
 ἔ. τὸ *R* || ⁸ εἶπε πρὸς τὸν Λυκομήδην *R* || ⁹⁻⁹ *scr* τέκνον τὸν κ. σου; *τοι. ε.*
 τῇ μ.?? *an intercūlit aliquid post μορφῇ?* || ^{*} τεκνίον (*Σ*) *filiole mi I*: *cf* 13
al || τῇ *om Σ e* || ⁹ τὸν κ. σου | *προσηνῆς R inepte* || τὸν | *ἐπερ τὸν y e super I*
coniectura fultili || με π. | *τοῖνν πείσεις με R*: *cf* 165, 24 || ⁹⁻¹⁰ ὁμ. *μον*
 ἐπ. ἡ εἰκ. αὐτῇ *R*: *cf* 12 || ¹⁰ προσήνεγκεν αὐτῷ κάτ. *R* || ¹¹ καὶ - κατ. *om R* |
¹² κύρ. | *μον add R* || ὅτι ὁμ. *μον ἐστὶ ἡ εἰκ. αὐτῇ R*: *cf* 9 || ^{12-167,7} οἷκ -
 εἰκόνα | *κακῶς δὲ τοῦτο διεπράξω (cf 167,6) reliqua desunt usque ad 196,19 Σ'*
R || ¹³ *scr* ἐμὲ? || ¹⁵⁻¹⁷ <μὴ νομίσῃς> χρωμάτων?? || ¹⁶ τ. κ. π. | *scr*
 κόλλης κ. τύπου?? *cf* 21 || <καὶ> μορφῆς? *cf* 20 || ²⁸ *scr* σπειρομένας?
 διασπειρομένας?

ὁφθαλμούς σου παιδεύων καὶ τὰ σπλάγχνα σου καθαρίζων καὶ
τὴν γαστέρα σου κοιλαίνων καὶ τὰ ὑπογάστριά σου ἐκκόπτων·
καὶ ἀπλῶς ὅλη συνελθοῦσα τῶν τοιούτων χρωμάτων καὶ μίξεις
ἐπὶ τὴν ψυχὴν σου ἀνέκπληκτον καὶ ἄξεστον καὶ στερεόμορφον
αὐτὴν ἐπὶ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καταστήσει· ὁ 5
δὲ νῦν διεπράξω παιδιῶδες καὶ ἀτελές· ἔγραψας νεκροῦ νεκρὰν
εἰκόνα.

30 Καὶ κελεύσας Βῆρω τῷ διακονοῦντι αὐτῷ ἀδελφῷ
τάς ἐν ὅλῃ τῇ Ἐφέσῳ ἀγαγεῖν πρεσβυτέρους, ἡτοιμάζετο δὲ
ἅμα τῇ Κλεοπάτρᾳ καὶ τῷ Λυκομήδει τὰ πρὸς ἐπιμέλειαν. 10
ἦλθεν οὖν ὁ Βῆρος λέγων τὸν Ἰωάννην· Τῶν ἐνθάδε οὓσων
πρεσβυτῖδων ὑπὲρ ἐξήκοντα τεσσάρων μόνον τῷ σώματι ὑγίαι-
νούσας εὖρον, τῶν δὲ λοιπῶν τινὰς δὲ καὶ παραλυτικὰς καὶ
ἄλλας νοσοῦσας. Ὁ δὲ Ἰωάννης ταῦτα ἀκούσας καὶ ἐπὶ πολὺ
ἡσυχάσας καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀποτρίβων εἶπεν· Ὡ ἀτονία 15
τῶν ἐν Ἐφέσῳ οἰκούντων· ὦ πράγματα ἐκλελυμένα καὶ ἀσθένεια
ἢ πρὸς τὸν θεόν· ὦ χρόνῳ ἐμπαίξας Ἐφεσίων τοῖς πιστοῖς
διάβολε· Ἰησοῦς μοι χάριν διδοὺς καὶ δωρεὰν ἔχειν με τῆς
ἐν αὐτῷ παρρησίας λέγει μοι νῦν σιγῶν· Μετάπεμψαι τὰς
νοσοῦσας γράϊας καὶ γενοῦ ἅμα αὐταῖς ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ 20
δι' ἐμοῦ θεράπευσον αὐτάς· εἰσὶ γάρ τινες τῶν ἐρχομένων ἐπὶ
τῇ θέᾳ ταύτῃ οὓς διὰ τῶν τοιούτων ἰάσεων εἴ τι χρήσιμον
γενόμενος ἐπιστρέψω.

31 Τοῦ δὲ παντὸς ὄχλου συνελθόντος πρὸς τὸν Λυκομή-
δην τοῦ Ἰωάννου ἕνεκα ἀπετάξατο πᾶσι λέγων· Αὔριον γί- 25
νεσθε ἐν τῷ θεάτρῳ ὅποσοι βούλεσθε τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν.
Οἱ δὲ ὄχλοι τῇ ἐπαύριον ἐκ νύκτωρ ἦλθον εἰς τὸ θέατρον·
ὥς καὶ τὸν ἀνθύπατον γνόντα σπεῦσαι καὶ συγκαθίσσαι τῷ
παντὶ ὄχλῳ. Ἀνδρόνικος δὲ τις στρατηγός, πρῶτος ὢν τῶν
Ἐφεσίων κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, ἐφήμιζεν ἀδύνατα καὶ ἄπιστα 30
τῷ Ἰωάννῃ ὑπεσχνεῖσθαι· Εἰ δέ τι τοιοῦτον ὅποιον ἀκούω,
ἔλεγεν, ἔχειν, τὸ δημόσιον θέατρον ἀνεφῶδός εἰσιέτω γυνός,
μηδὲν ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ κρατῶν, μηδὲ τὸ μαγικὸν ἐκεῖνο
ὀνομαζέτω ὄνομα ὃ ἀκήκοα αὐτοῦ λέγοντος.

¹ scr ἐπιδεύων?? φαιδρύνων?? || ³ <ἄθροισις> καὶ μίξις? || ⁴ scr
ἄτρεστον? || ⁹ πρεσβυτέρους <...>? cf 163, 14 || ¹¹ <πρὸς> τὸν Ἰ.· τῷ Ἰωάννῃ· |
¹² scr τέσσαρας? || ¹³ <τινὰς μὲν ἀτονούσας> τινὰς? cf 15 || ¹⁹ παρρησίας
<θῆλων>?? || ²² scr εἷς τι?? || ²²⁻²³ scr χρησίμων γενομένων?? || ²³ <...>
γενομένοις? || ²⁶ βούλεσθε <θεῖσθαι>? an δύναμιν <ιδεῖν>? || ²⁷ ἐκ? scr ἔτι??
²⁹ scr στρατηγός πρῶτος??? cf 161, 10; 168, 16; 186, 21; 121, 13 Ph c 14i;
27; 37; al || ³¹ τῷ Ἰ. ὑπεσχῆσθαι? an τὸν Ἰωάννην ὑπεσχνεῖσθαι? || ³² scr ἔχει?

32 Ταῦτα οὖν γνούς ὁ Ἰωάννης καὶ κινηθεὶς ὑπὸ τῶν ῥημάτων τούτων ἐκέλευσε τὰς πρεσβυτίδας εἰς τὸ θέατρον ἀχθῆναι. ὡς δὲ εἰσήχθησαν πᾶσαι, αἱ μὲν κραββάτοις αἱ δὲ νυσταγμῷ κείμεναι αὐτῶν, εἰς τὸ μέσον, καὶ τῆς πόλεως συν-
5 δραμούσης, σιγῆς πολλῆς γενομένης, ὁ Ἰωάννης ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἤρξατο λέγειν·

33 Ἄνδρες Ἐφέσιοι, γνῶτε πρῶτον τίνος ἕνεκεν τῇ ὑμε-
τέρῃ πόλει ἐπιδημῶ, ἢ τίς ἡ τοσαύτη μου παρρησία πρὸς ὑμᾶς,
ὡς καὶ τῷ κοινῷ τούτῳ βουλευτηρίῳ πᾶσιν ἡμῖν καταδήλου
10 γενέσθαι. ἀπέσταλμαι οὖν ἀποστολὴν οὐκ ἀνθρωπίνην οὐδὲ ἀποδημίαν ματαίαν· οὐδὲ τις ἔμπορος τυγχάνω ἀντιπράσεις ποιούμενος ἢ ἀντικαταλλαγάς, ἀλλ' ὑμᾶς ὅλους ἐπιστρέφων ἀπιστίᾳ κεκρατημένους καὶ ἐπιθυμίαις αἰσχροῖς πεπραμένους ὃν κηρύσσω Ἰησοῦν Χριστὸν εὐσπλαγχνος ὢν καὶ χρηστός
15 βούλεται δι' ἐμοῦ τῆς πλάνης ὑμᾶς ἐξελέσθαι· οὐ δυνάμει καὶ τῇ τοῦ στρατηγοῦ ὑμῶν ἀπιστίαν ἐλέγξω τὰς ἔμπροσθεν ἡμῶν κατακειμένας ἀνιστῶν, ἄς πάντες ὁράτε ἐν οἴῳ δὴ καὶ ἐν ποίοις νόσοις ὑπάρχετε· καὶ οὐκ ἔστι μοι νῦν τοῦτο ὀλυ-
σμένων αὐτῶν καὶ θεραπειαῖς συναιρεθήσονται.

34 ἐκεῖνο δὲ ἐβουλόμην πρῶτον ἐγκατασπεῖραι ὑμῶν ταῖς
ἀκοαῖς τῷ τῶν ψυχῶν ἐπιμελεῖσθαι, οὐ ἕνεκεν παραγέγονα
πρὸς ὑμᾶς, μὴ προσδοκᾶν τὸν χρόνον τοῦτον αἰῶνα ὑπάρχειν
ὅς ἐστι ζυγοῦ, μηδὲ θησαυρίζειν ἐπὶ τῆς γῆς ἔνθα ἅπαντα
μαραίνονται· μηδὲ ἡγείσθε παιδῶν ὑμῖν συγγινομένων αὐτοῖς
25 ἀναπεπαῦθαι· μηδὲ τούτων ἕνεκεν ἀποστρεφεῖν καὶ πλεονε-
κτεῖν πειρᾶσθε· μηδὲ λυπῆσθε οἱ πένητες εἰ μὴ ἔχητε ταῖς
ἡδοναῖς ὑπηρετεῖν· καὶ γὰρ οἱ ἔχοντες ἐν νόσοις γενομένοι
μακαρίζουσι· μηδὲ ὑμεῖς οἱ πλούσιοι χαίρετε ἐπὶ τῷ ἔχειν
πλείονα χρήματα· ἐν γὰρ τῷ ταῦτα κεκτῆσθαι ἀχώριστον τὴν
30 λύπην πορίζεσθε ἀπολνόμενοι αὐτῶν· καὶ πάλιν φοβεῖσθε πα-
ρόντες μὴ τις πείθεται ὑμῖν αὐτῶν ἕνεκα.

35 ὁ δὲ ἐν εὐμορφίᾳ σώματος ἐπαιρούμενος καὶ τὸ βλέμμα ἐπανατείνων τὸ τέλος γούν τῆς ἐπαγγελίας ἐπὶ τοῦ μηνήματος θεείας· ὁ δὲ μοιχείᾳ χαίρων γινώσκει ὅτι καὶ νόμῳ καὶ φύσει

⁴ νυσταγμῷ nam satium? || κείμεναι, τεθειμένων αὐτῶν ε. τὸ μ. Iames: ac same ordo uerborum mirus || del καί? || ⁹ scr <καί> π. ἑμῖν κατάδηλον? || ¹⁵ ὑμᾶς del?? cf 162, 30 et 31 || ¹⁷ scr ἑμῶν? || δὴ? || scr εἶδει? || ¹⁸ scr πόλει? || scr ἐπ'αρχουσιν?? || ¹⁸⁻¹⁹ δλ. - συναρ. corrupta || ²¹ τῷ? τὸ Iames: τῷ = διὰ τὸ? || ²³ ζ. ζ. ῥοπή Iames: fort [ζυγοῦ] <ῥοπή> || ²⁴ scr ἡγείσθαι? || ²⁵ scr ἀναπεπαῦ-
σθαι? || ²⁶ scr πειρᾶσθαι? || scr λυπεῖσθαι? || λυπεῖσθε? || scr ἔχετε? || ²⁸ <ὑμᾶς>
μακαρίζουσι? || ³⁰ scr παρόντων? || ³¹ scr πείθεται? || ἐπ'ιθεται? || ³¹ scr νόμος?

τειμώρηται καὶ πρὸ τούτων ἡ συνείδησις· ἡ δὲ μοιχευομένη
γυνὴ αὐταρκίς οὐσα τῷ νόμῳ ἀγνοεῖς ὅπου καντατήσεις. ὁ δὲ
τοῖς δεομένοις μὴ κοινωνῶν, ἔχων δὲ χρήματα ἀπόθεται,
ἀπαλλαγείς τοῦ σώματος τούτου καὶ δεόμενός τινος ἐλεύους ἐν
πυρὶ φλεγόμενος οὐχ ἔξει τὸν ἐλεοῦντα. ὁ δὲ ὀργίλος καὶ 5
μανιώδης γινώθι ὅτι ὅμοια τοῖς ἀλόγοις ζῷοις πολιτεύῃ. ὁ δὲ
μέθυστος καὶ αἰρετικὸς κατὰμαθε ὅτι ἐξίσταται τῶν φρενῶν
δουλεύων αἰσχροῦ καὶ ῥυπαροῦ ἐπιθυμία.

36 ὁ δὲ χρυσῷ χαίρων καὶ ἐλεφαντίνων καὶ λίθοις τερ-
πόμενος νυκτὸς ἐπελθούσης ἃ φιλεῖς θεῶσαι· ὁ δὲ μαλακαῖς 10
ἐσθῆσι νικώμενος, εἴτα δὲ ἀπαλλασσόμενος τοῦ βίου, ταῦτα
ὀφλῆσαι κάκει ὅπου πορεύῃ; ὁ δὲ φρονεὺς γινωσκέτω τὴν ἀξίαν
τιμωρίαν διπλὴν ἀποκεῖσθαι μετὰ τὴν ἐνθὺνδε λύσιν. ὁμοίως
καὶ ὁ φαρμακός, ὁ περιέργος, ὁ ἄρπαξ, ὁ ἀποστρεφτής, ὁ
ἀρσενοκοίτης, ὁ κλέπτης, καὶ ὅποσοι τοιοῦτου χοροῦ ὑπάρ- 15
χοντες, τῶν ἔργων ὑμῶν καθηγουμένων ἐπὶ πῦρ ἄσβεστον καὶ
σκότος μέγιστον καὶ βυθὸς κολαστηρίων καὶ ἀπειλὰς αἰωνίους
καταντήσετε. ὅθεν ἄνδρες Ἐφεῖσιοι ἐπιστρέψατε ἑαυτοὺς, ἐπι-
στάμενοι καὶ τοῦτο ὅτι οἱ βασιλεῖς, οἱ δυνάσται, οἱ τύραννοι, οἱ
ἀλαζόνες, οἱ πολέμους χειρωσάμενοι γυμνοὶ τῶν ἐνθὺνδε ἀπαλ- 20
λασσόμενοι, ἐν κακοῖς δὲ αἰωνίοις συγγινόμενοι ὀδυνῶνται.

37 Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰωάννης δυνάμει θεοῦ ἴασατο
πάσας τὰς νόσους. οἱ δὲ ἀπὸ Μιλήτου ἀδελφοὶ ἔφησαν τῷ
Ἰωάννῃ· Πολὺν χρόνον ἐν τῇ Ἐφέσῳ μεμενήκαμεν· εἰ δοκεῖ
σοι, καὶ εἰς Σμύρνην πορευθῶμεν. ἤδη γὰρ ἀκούομεν τὰ με- 25
γαλεῖα τοῦ θεοῦ κάκει κεχωρηκότα. Καὶ ὁ Ἀνδρόνικος ἔφη
αὐτοῖς· Ὅπταν ὁ διδάσκαλος θέλῃ, τότε πορευθῶμεν. Ὁ δὲ
Ἰωάννης ἔφη· Πρῶτον ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ναῷ πορευθῶ-
μεν. τάχα γὰρ κάκει ἡμῶν ὀφθέντων εὐρεθήσονται τοῦ κυ-
ρίου οἱ δούλοι. 30

30-37 Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἐνεφάνισεν ἑαυτὸν ὁ Ἰωάννης
τοῖς Ἐφεσίοις καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς. καὶ οἱ μὲν ἐπεί-
θοντο τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ, οἱ δὲ μυκτηρίζοντες ἀνεχώρουν.

²⁻⁵ cf Luc 16, 19 ss || ¹¹ cf Luc 12, 20 ?

¹ τειμ.] σὲ τιμωρεῖται? || ² scr αὐτάρκης??? an ἀνταρκίς (sem ab eo
q e ἀντάρκης)? || scr καταντήσεις: cf 18 || ³ del δέ?? || scr ἀπόθεται || ⁵ scr
ἔξεις? || ⁷ scr ἐμετικὸς? || scr ἐξίστασαι? || ⁹ scr ἐλεφαντίνῳ? || ¹² scr ὠφελεί
σε? ὠφελήσει James || scr γίνωσκέ σοι? || ¹⁵ scr ἐπάρχετε?? cf 152, 6 ||
¹⁷ scr βυθὸν κολαστήριον? || ²⁰ scr πολέμιους? || ²¹ del ἐν?? || ²⁵ scr Σμύρναν??
cf 173, 7; 179, 3 || ³⁰ del οἱ?? cf 173, 8

Q ³² μετὰ et q s in-eruit in Prochori p 162, 3 Q: cf 179, 30

38 Ἦν οὖν μετὰ δύο ἡμέρας ἡ γενέθλιος τοῦ εἰδωλείου. ὁ οὖν Ἰωάννης πάντων λευκοφορούντων μόνος ἐνδυσάμενος μέλανα ἀνῆει εἰς τὸν ναόν· οἱ δὲ συλλαβόμενοι αὐτὸν ἀνελεῖν ἐπειρῶντο. ὁ δὲ Ἰωάννης ἔφη· Μεμήνητε ἐπιχειροῦντες ἐμοὶ
5 ἄνδρες δοῦλοι τοῦ μόνου Θεοῦ. Καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τινα βάσιν ὑψηλὴν ἔλεγε πρὸς αὐτούς·

39 Κινδυνεύετε ἄνδρες Ἐφῆσιοι θαλάσσης ἐπέχειν τρόπον. πᾶς ποταμὸς ἀπορρέων καὶ πᾶσα πηγὴ κατατρέχουσα, ὄμβρον
τε καὶ ἐπάλληλοι κλύδωνες καὶ χειμάρροι πετρῶδεις ὑπὸ τῆς
10 ἐν αὐτῇ πικρᾷ ἐπαγγελίας συνεξαλμυροῦνται· οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀμετάφθετοι ἕως σήμερον πρὸς τὴν ὄντως εὐσέβειαν γεγόνατε ὑποφθειρόμενοι ἐν τοῖς παλαιοῖς ὑμῶν θρησκειμασι. πόσα εἶδετε δι' ἐμοῦ τεράστια, ἰάσεις νόσων; καὶ ἔτι πεπήρωσθε τὰς καρδίας καὶ οὐ δύνασθε ἀναβλέψαι. τί οὖν ἐστὶν ἄνδρες
15 Ἐφῆσιοι; τολμήσας νῦν ἀνῆλθον καὶ εἰς τοῦτο ὑμῶν τὸ εἰδω-
λείον, διελέγξω ὑμᾶς ἀθρευτάτους ὄντας καὶ νεκροὺς τῶν ἀν-
θρωπίνων λογισμῶν. ἰδοὺ ἔστηκα ἐνθάδε· πάντες ὑμεῖς Θεὸν εἶναι λέγετε ἔχειν τὴν Ἄρτεμιν· εὐξασθε ἐν ἐκείνῃ ἵνα ἐγὼ μόνος ἀποθάνω· ἢ μόνος ἐγώ, μὴ δυναμένων ὑμῶν τοῦτο
20 ποιῆσαι, τὸν ἰδίον μου Θεὸν ἐπικαλεσάμενος διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν πάντας ὑμᾶς θανατώσω.

40 Οἱ δὲ πεπειραμένοι αὐτοῦ πάλαι καὶ θεασάμενοι νε-
κροὺς ἐγγεγερμένους ἐβόων· Μὴ οὕτως ἀνέλης ἡμᾶς, παρακαλοῦ-
μέν σε Ἰωάννη· ἐπιστάμεθα οὖν ὅτι δύνῃ. Καὶ ὁ Ἰωάννης
25 ἔφη αὐτοῖς· Εἰ οὖν μὴ θέλετε ὑμεῖς ἀποθανεῖν, ἐλεγχθῆτω τὸ θρησκευμα ὑμῶν καὶ ἐφ' ᾧ ἐλέγχετε, ὅπως καὶ ὑμεῖς ἀπο-
στήσησθε τῆς παλαιᾶς ὑμῶν πλάνης. νῦν γὰρ μάλιστα ἢ
αὐτοὶ ἐπιστρέψατε διὰ τοῦ Θεοῦ μου ἢ αὐτὸς ἀποθανοῦμαι διὰ τῆς Θεᾶς ὑμῶν· εὐξομαι γὰρ ἐνώπιον ὑμῶν παρακάλεσας
30 μου τὸν Θεὸν ἐλεηθῆναι ὑμᾶς.

41 Καὶ εἰπὼν ταῦτα προσηύξατο οὕτως· Ὁ Θεὸς ὁ ὑπὲρ πάντων λεγομένων Θεῶν ὑπάρχων Θεός· ὁ μέχρι σήμερον ἐν τῇ Ἐφεσίῳ πόλει ἀθετούμενος· ὁ ὑπερβαλὼν μου τῇ διανοίᾳ ἔλθειν εἰς τὸν τόπον τοῦτον ὃν οὐδέποτε ἐν νῶ εἶχον· ὁ

¹ εἰδωλίου R: cf 15; 172, 19 || ⁵ ἄνδρες Ἐφῆσιοι?? cf 7; 169, 18; 172, 10; 173, 6 || scr δοῦλοι?? || ⁸ scr ὄμβροι? || ¹⁰ ἐπαγγελίας corrupt uid: ἐπο-
στάθμης expects || ¹³ ροσ. | scr πόσας? cf 203, 12 || ¹⁶ scr διελέγξαν? || νεκρ.
corruptum? || ¹⁶⁻¹⁷ scr τῷ ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ? cf 183, 25 || ¹⁸ del εἶναι? an
ἔχειν corruptum? || ἐν | scr οὖν? item Iames || ²⁴ scr γοῦν? || ²⁶ καὶ - ἔλ.
corrupta uid || ἐλέγχεται Iames || scr ἀποστήσεσθε? || ³³ scr ὑπερβαλὼν?

πᾶσαν θεοσέβειαν ἐλέγξας διὰ τῆς σῆς ἐπιστροφῆς· οὐ ὀνόματι πᾶν εἶδωλον φεύγει καὶ πᾶς δαίμων δύναμις τε καὶ πᾶσα ἀκάθαρτος· καὶ νῦν φεύγων τῷ ὀνόματι τῷ σῷ ἐνθάδε δαίμονες, ὅστις πλανᾷ τοσοῦτον ὄχλον, δεῖξον τὸ σὸν ἔλεος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι πεπλάνηται. 5

42 Καὶ ἅμα τῷ λέγειν τὸν Ἰωάννην ταῦτα ἐξαπίνης ὁ βωμὸς τῆς Ἀρτέμιδος διέστη εἰς μέρη πολλά, καὶ τὰ ἐν τῷ ναῷ ἀνακείμενα ἄφνω πάντα εἰς ἔδαφος ἔπεσε, καὶ τὸ δόξαν αὐτῷ διερράγη, ὁμοίως καὶ τῶν ξοάνων πλεον τῶν ἐπτά· καὶ τὸ τοῦ ναοῦ ἥμισυ κατέπεσεν, ὥς καὶ τὸν ἱερέα κατερχο- 10
μένου τοῦ στυμῶνος μονόπληγ' ἀναιρεθῆναι. ὁ οὖν ὄχλος Ἑρσείων ἐβόα· Εἰς Θεὸς Ἰωάννου, εἰς Θεὸς ὁ ἐλεῶν ἡμᾶς,

38-41 *Συνηγμένων οὖν πάντων ἐν τῇ ἐορτῇ τῆς μιαιῶς Ἀρτέμιδος καὶ τὰς θυσίας ἐπιτελούντων — τὸν γὰρ ναὸν αὐτῆς καταστραφέντα ὑπὸ Ἰωάννου ὄντων ἡμῶν ἐν τῇ ἑξορίᾳ οὗτοι 15*
πάλιν ἀνοικοδόμησαν — ὁ δὲ Ἰωάννης ἐν τῇ ἐορτῇ αὐτῶν ἔστη ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου καὶ ἐδίδασκεν τοὺς ὄχλους ἀποστῆναι τῆς μισαρῶς θυσίας. οἱ δὲ οὐκ ἠνέσχοντο ἀκοῦσαι αὐτοῦ λέγοντες· Τίς σε ἤφερεν ὧδε μάγε; μὴ καὶ τοῦτον τὸν ναόν, ὃν μετὰ πολλοῦ κόπου οἰκοδομήσαμεν, βούλει καταστρέφειν ὃν τρόπον 20
καὶ πρότερον πεποιήκας; Ὁ δὲ Ἰωάννης ἔφη πρὸς αὐτούς· Οὐ μόνον ὁ ναὸς ὑμῶν ἀγίεται ἐρημος, ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν πανολεθρία παραδοθήσεσθε, ἐὰν μὴ ἐπιγνῶτε τὸν ὄντως ὄντα Θεόν, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Πλησθέντες δὲ θυμοῦ καὶ καταγαγόντες αὐτὸν τύπτοντες 25
ἔσθραν ἀνηλεῶς. κείμενος δὲ ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τὴν γῆν προσηύξατο λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καταπέσοι τὸ ἱερόν τῆς μιαιῶς Ἀρτέμιδος καὶ ἐμβαλε εὐθύτητα εἰς τὰς καρδίας τοῦ λαοῦ τούτου, ἐπιγνῶναι σὲ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας υἱὸν σου μονογενῆ Ἰησοῦν Χριστόν σωτήρα 30
τοῦ κόσμου.

42 Καὶ εὐθέως σεισμὸς ἐγένετο καὶ βροντὴ φοβερά καὶ κατεστράφη ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος ἄνω κάτω, καὶ τὰ εἰδῶλα πάντα συντερίβησαν, καὶ πληθὸς τοῦ λαοῦ ἐκ τοῦ φόβου ἀπέθανον. ἰδόντες δὲ οἱ λοιποὶ τὸ γεγονός εἶπον· Οὐαὶ ἡμῖν· 35
ἥμως τότε παροργίζομεν τὸν Θεὸν ἀνεχόμενος ἐπὶ ταῖς κακίαις ἡμῶν; μὴ ποτε ἐν τῇ ἀπιστίᾳ ἡμῶν πανολεθρία παραπέμψῃ ἡμᾶς καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν. Καὶ ἐλθόντες ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν

²² cf Matth 23, 38 || ²⁹ cf Io 17, 3

¹ scr ἐπισκοπῆς?? cf 207, 5 || ² scr τε καὶ δύναιμις? || ³ φ. τῷ| scr φεύγοντος? || ¹¹ στήμονος Iames (? cf στήνω στέλος)

1) ¹⁵ καταστρ.] ut narravit Prochorus || ¹⁹ ἔφερν Zahn: recte?? ἤνεγκεν exspectes || ²⁷ scr τῆς γῆς? || ³⁰ καὶ et q s| cf Lipsius I p 468 | ³⁶ ἀνεχόμενον Zahn uix tolerabilius || ³⁸ deest uerbum: cf 174, 23

ὅτι σὺ μόνος θεός, νῦν ἐπεστρέψαμεν ὁρῶντές σου τὰ θαυ-
μάσια· ἐλήθeson ἡμᾶς ὁ θεὸς ὡς θέλεις, καὶ τῆς πολλῆς πλάνης
ῥῦσαι ἡμᾶς. Καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἐπ' ὄψιν κείμενοι ἐλιτάνευον·
οἱ δὲ τὰ γόνατα κλίνοντες ἐδέοντο· οἱ δὲ τὰς ἐσθῆτας διαρ-
ῥήξαντες ἔκλαιον· οἱ δὲ φυγεῖν ἐπειρῶντο.

43 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀνατείνας αὐτοῦ τὰς χεῖρας ἐπαρθεὶς
τὴν ψυχὴν εἶπε πρὸς τὸν κύριον· Δόξα σοι Ἰησοῦ μου ὁ τῆς
ἀληθείας μόνος θεός, ὅτι σὺ τοὺς σοὺς δούλους τέχνη ἀπο-
λαμβάνεις ποικίλῃ. Καὶ τοῦτο εἰπὼν εἶπε πρὸς τὸν ὄχλον·
10 Ἀνάστητε ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἄνδρες Ἐφέσιοι, καὶ εὐξασθε τῷ
θεῷ μου, καὶ γινῶτε αὐτοῦ τὴν ἀφανῆ δύναμιν εἰς τὸ φανε-
ρὸν ὁρωμένην καὶ τὰ θαυμαστά ἔργα παρ' ὀφθαλμοῖς ὑμῶν
γινόμενα. ἔδει τὴν Ἀρτεμιν βοηθῆσαι αὐτήν· ἔδει τὸν ταύ-
της δοῦλον βοηθηθῆναι παρ' αὐτῆς καὶ μὴ ἀποθανεῖν. ποῦ
15 ἡ δύναμις τῆς δαίμονος; ποῦ αἱ θυσίαι; ποῦ αἱ γενίθλια
ἡμέραι; ποῦ αἱ ἑορταί; ποῦ τὰ στεφανώματα; ποῦ ἡ πολλὴ
μαγεία καὶ ἡ ταύτη ἀδελφὴ φαρμακεία;

44 Οἱ δὲ ὄχλοι ἀναστάντες τοῦ ἐδάφους πορευθέντες δρο-
μαῖοι καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ εἰδωλείου κατέβαλον βοῶντες· Τὸν
20 Ἰωάννου θεὸν μόνον οἶδαμεν, ὃν καὶ λοιποὶν προσκυνούμεν
ἐλεηθέντες ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ καταβαίνοντος ἐκείθεν τοῦ Ἰωάννου
πολὺ πλῆθος αὐτοῦ ἤπειτο λέγοντες· Βοήθησον ἡμῖν Ἰω-
άννη· παράστα ἡμῖν ἀπολλυμένοις ματαίοις. ὁρᾷς τὴν προ-
αίρεσιν· ὁρᾷς τὸν ἀκολουθοῦντά σοι ὄχλον ἀποκρεμáμενον
25 ἐλπίδι τῇ πρὸς τὸν θεόν σου· εἶδομεν τὴν ὁδὸν ἣν ἐπλανήθη-

κράζοντες καὶ λέγοντες· Μηδαμῶς ἀπολλώμεθα δοῦλε τοῦ
θεοῦ, ἀλλ' εὕξαι ὑπὲρ ἡμῶν. νῦν ἐγνωμεν ὅτι παρὰ θεοῦ
ἀπεστάλης ἐπὶ σωτηρίᾳ ἡμῶν καὶ μέγας ἐστὶν ὁ θεὸς ὃν
κηρύττεις καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν αὐτοῦ.

30 43 Τότε ἀναστὰς ὁ ἀπόστολος εὐλόγησας αὐτοὺς καὶ
ικανῶς διδάξας κατ' ἐκάστην ἡμέραν ἐβάπτιζεν χιλιάδας καὶ
ἐκατοντάδας.

44 Καὶ πάντες ἔφερον τὰ εἰδῶλα αὐτῶν καὶ συνέτριβον
188 Z αὐτὰ πρὸ προσώπου Ἰωάννου. προσελθὼν δὲ Ἰωάννης καὶ
35 ἐπὶ τοῖς τεθνήξασιν ἀνθρώποις προσευξάμενος ἀνέστησεν αὐ-
τούς. καὶ οὐκέτι λοιποὶν ἦν ἐν αὐτοῖς σκάνδαλον, ἀλλὰ πᾶσα
ἡ πόλις ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου γεγόνασιν χριστιανοί, οὐ
μὴν ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος· καὶ ἦν Ἰωάννης οἰκοδομῶν

¹² scr ὁρωμένην?? cf 178, 9 || ¹³ scr ἐαντῇ? || ¹⁵ scr γενέθλια || ¹⁹ εἰ-
δωλόν R: cf 170, 1; 171, 10 || ²³ scr ματαίως??? cf 173, 1

() ²⁰ scr ἀπολόμεθα?

μεν ἀπολέσαντες· εἶδομεν τοὺς θεοὺς ἡμῶν ματαίως ἰδραμένους· εἶδομεν τὸν ἐν αὐτοῖς πολλὴν καὶ αἰσχρὸν καταγέλωτα. ἀλλ' ἐπίτρεπε ἡμῖν, δεόμεθά σου, παραγενομένοις εἰς τὴν οἰκίαν βοηθεῖσθαι ἀκωλύτως. δέχου ἡμᾶς τοὺς ἐν ἀπορίᾳ γε-
γονότας.

45 Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν αὐτοῖς· Ἄνδρες πιστεύσατε ὅτι ὑμῶν ἐνεκεν ἐν τῇ Ἐφεσίων πόλει ἔμεινα, τὴν ὁρμὴν εἰς Σμύρνην ἐσχηκὼς καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις, ὅπως καὶ οἱ ἐκεῖ δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ ἐπιστρέψουσι πρὸς αὐτόν. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνισταμένην μηδέπω ἐν ὑμῖν τελείως ἀναπεπαυμένος, μεμένηκα εὐχό-
μενός μου τῷ θεῷ, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν τότε ἐξελθεῖν Ἐφέσου ὅποταν ὑμᾶς στηρίξω· ὃ καὶ ἰδὼν γεγωνὼς καὶ ἐτι μᾶλλον γινόμενος οὐκ ἀπολειφθήσομαι ὑμῶν μέχρις ἂν καθάπερ παῖδας τοῦ τῆς τροφοῦ γάλακτος ἀποσπάσω καὶ ἐπὶ στερεὰν πέ-
τραν καταστήσω.

46 Ἐπέμενε οὖν ὁ Ἰωάννης παρ' αὐτοῖς εἰσδεχόμενος αὐτοὺς τοῖς ἐν τοῖς Ἀνδρονίκου. ἐν οἷς τις τῶν συνεδρευόντων καὶ τὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἱερέα πρὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ πυλῶνος ἀναπαύσας νεκρὸν εἰσεπήδησεν ἔνδον σὺν τοῖς λοιποῖς μηδενὶ εἰπών, συγγενὴς αὐτοῦ ὑπάρχων. ὁ οὖν Ἰωάννης μετὰ
τὴν ὁμιλίαν τὴν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὴν εὐχὴν καὶ τὴν εὐχαριστίαν καὶ μετὰ τὴν χειροθεσίαν τὴν ἐφ' ἑκάστου τῶν συνεδρευόντων ποιησάμενος ἔφη ἐν τῷ πνεύματι· Ἐπὶ ταύτης τῶν ἐν-
θάδε πίστει τῇ εἰς θεὸν ἀγόμενος, τὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἱερέα πρὸ

ναοὺς καὶ καταρτίζων ἱερεῖς καὶ ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

45 Εἰθ' οὕτως ἐν τῇ Συμυρναίων πόλει ἀπελθόντων ἡμῶν πάντα τὰ εἰδῶλα συνετρίβησαν τῇ δυνάμει τοῦ Χριστοῦ. καὶ
καθ' ἱερώσας ναοὺς ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ καὶ κατηχήσας
αὐτοὺς ἐβάπτισεν ἅπαντας καὶ πᾶσαν τὴν παράλιον ἐκείνην,
καταλιπὼν ἐκεῖσε πρόεδρον Βούκολον καὶ Πολύκαρπον τοὺς
αὐτοῦ μαθητὰς καὶ Ἀνδρόνικον.

46 Καὶ ἦσαν ἐκεῖ δύο ἱερεῖς τῆς Ἀρτέμιδος ἀδελφοὶ τυγ-
χάνοντες σαρκικοί. συνέβη οὖν τὸν ἕνα τελευτῆσαι· καὶ

²⁶ cf Matth 4, 23

¹ scr ἀπολέσαντα (scil αὐτόν)?? || ἰδρυνμένους *Iames recte ut uid: nisi forte scr ἰδραμένους* || ³ scr τὰ οἰκεία?? || ⁶ Ἄνδρες <Ἐφέσιοι>?? cf 170, 5 ||
⁷ scr Σμύρναν?? cf 169, 25 || ⁹ scr ἀνιστάμην? || ¹² scr γεγωνὸς || ¹³ scr γινόμενον || ¹⁷ del τοῖς prius? cf 181, 17 || ¹⁷⁻¹⁸ scr καὶ τις τ. συνεδρ.? || ¹⁸ scr τ. πυλ. τ. ἱεροῦ?? del τ. ἱερ.? cf Chrysost ed Monif t X p 773 πρὸς τὴν θύραν τοῦ Ἰωάννου || ²² del μετὰ? || ²³ ἐπὶ τ. | scr Ἔστιν τις? || ²⁴ ἀγόμενος <ὅς>?

Q ³¹ καταλείπων Q καταλείπων Zahn || πρ. | cf 160, 3; Lipsius I p 468

τοῦ πυλῶνος ἀναπαύσας εἰσῆλθεν, τῷ τῆς ψυχῆς τῆς αὐτοῦ
 πύθῳ πρότερον τὴν αὐτοῦ ἐπιμέλειαν ποιούμενος ἐνεθυμήθη
 τοῦτο ἐν αὐτῷ· Ἀμεινον ἐμὲ τοῦ ζῶντος φροντίζειν ἢ τοῦ
 νεκροῦ μου συγγενοῦς· οἶδα γὰρ ὅτι ἐπιστρέψαντός μου πρὸς
 5 κύριον καὶ διασώσαντος τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν οὐκ ἀντερεῖ ὁ
 Ἰωάννης καὶ τὸν νεκρὸν ἀναστήσαι. Καὶ ἀναστὰς τοῦ τόπου
 ὁ Ἰωάννης ἐπορεύθη κατ' ἐκείνον καθ' ὃν ὁ ταῦτα ἐννοήσας
 εἰσῆλθε συγγενὴς τοῦ ἱερέως, καὶ λαβόμενος αὐτοῦ τῆς χειρὸς
 εἶπεν· Ἐνεθυμήθης ταῦτα παραγενόμενος πρὸς με τέκνον;
 10 Κἀκεῖνον τρύμῳ καὶ γρίκῃ συνεχόμενος εἶπε Ναὶ κύριε, ῥίψας
 αὐτὸν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Καὶ ὁ Ἰωάννης· Ὁ κύριος
 ἡμῶν ἔστιν Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις τὴν δύναμιν αὐτοῦ δεῖξει
 ἐν τῷ νεκρῷ σου συγγενεῖ ὁ ἀναστήσας αὐτόν.

47 Καὶ ἀναστήσας τὸν νεανίσκον καὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ
 15 λαβόμενος εἶπεν· Οὐκ ἔστι μέγας ἀνδρὶ μεγάλων μυστηρίων
 κρατούντων ἔτι ἐν τοῖς μικροῖς κατατρίβεσθαι. ἢ τί μέγα
 νόσοις νόσους σωματικὰς ἀπαλλάττεσθαι; Καὶ ἔτι τὸν νεανί-
 σκον ἐκ τῆς χειρὸς κρατῶν ἔφη· Σοὶ λέγω τέκνον, πορευθεὶς
 αὐτὸς τὸν τεθνεῶτα ἐγειρον μηδὲν εἰπὼν ἢ τοῦτο μόνον· Λέ-
 20 γει σοὶ ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος Ἰωάννης· Ἀνάστα. Ὁ δὲ νεανί-
 σκος πορευθεὶς ἐπὶ τὸν ἴδιον συγγενῇ μόνον τοῦτο εἰπὼν συ-
 νόντος αὐτοῦ ὄχλου πολλοῦ, ἔχων αὐτὸν ζῶντα εἰσῆλθεν εἰς

δραμῶν ὁ ἕτερος πρὸς Ἰωάννην λέγων ἐν αὐτῷ· Πάντως
 ἐμοῦ πιστεύοντος καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν διασώσαντος οὐκ ἀν-
 25 τερεῖ ὁ Ἰωάννης ἀναστήσαι νεκρὸν τὸν ἀδελφόν μου. Καὶ
 ἡνίκα ἤγγισεν πρὸς Ἰωάννην, εἶπεν πρὸς αὐτόν· Οὐ ταῦτα
 ἐνεθυμήθης τέκνον; ὧτως, καὶ καλὴν βουλὴν ἐποίησω. Τρόμος
 δὲ καὶ γρίκῃ κατέσχευεν τὸν ἱερέα ὅτι οὕτως εἶπεν αὐτὸν ῥαδίως
 ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ τὰ ἐνεθυμήματα αὐτοῦ.

30 47 Τότε λαβόμενος αὐτοῦ τῆς χειρὸς ἀνῆλθεν ἐν ᾧ τὸ
 πτώμα ἦν τοῦ τεθνηκότος, ὄχλου πολλοῦ περιόντος, καὶ κρα-
 τήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ εἶπεν· Ἀνάστα ὁ καθεύδων ἐν τῷ
 ὄνοματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου· Καὶ εὐθέως ἀνέστη
 ὁ ἱερεὺς ὑγιής. τοῦ δὲ ὄχλου θαναμάζοντος καὶ κοάζοντος·
 35 Μέγας ὁ Θεὸς Ἰωάννου· ἐπιλαβόμενος αὐτοὺς ὁ Ἰωάννης καὶ
 κατηχήσας ἐβάπτισεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ

² *scr* προτίσας? || ποιούμενος· ἐνεθυμήθη <γράφ>? *ucl* <κατ> ἐνεθυ-
 μήθη? || ³ *scr* ἐμοῦ? || ⁶ τοῦ <ιδίου>? || ¹⁰ *scr* Κἀκεῖνος || γρίκει *R*: cf 28 ||

¹³ *del* ὁ? || ¹⁵ *scr* μέγα? || ¹⁶ *scr* κρατοῦντι? || ¹⁷ νόσοις *del*? || ²⁰ *scr* νεανίσκος·

²² *scr* αὐτῷ? || εἰς || *scr* πρὸς? cf 178, 34

(1) ²³ *deest* uerbum: cf 171, 38 || ²⁵ <ἐξ> νεκρῶν? || ²⁸ *scr* αὐτῷ? *item*
Zahn || ³⁰ ᾧ <τόπῳ>? || ³⁵ *scr* αὐτοῦ? *item Zahn*

τὸν Ἰωάννην. ὁ δὲ Ἰωάννης ἰδὼν τὸν ἐγγεγραμμένον εἶπε· Νῦν ἀναστὰς οὐ ζῆς ὄντως οὐδὲ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς κοινωνος καὶ κληρονόμος· βούλει γενέσθαι οὐ ὀνόματι καὶ δυνάμει ἀνέστης; καὶ νῦν πιστεύσον, καὶ ζήσεις εἰς ἅπαντας αἰῶνας. Ὁ δὲ αὐτόθι πιστεύσας ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν ἦν λοιπὸν προσκαρ- 5 τερῶν τῷ Ἰωάννῃ.

48 Τῇ δὲ ἐξῆς ἡμέρᾳ ὄναρ θεασάμενος ὁ Ἰωάννης μίλια τρία ἔξω πυλῶν περιπατῆσαι, οὐκ ἡμέλησεν, ἀλλ' ὄρθρου ἀναστὰς ἅμα τοῖς ἀδελφοῖς ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἐβιάδιζε. καὶ τις χω- 10 ρικὸς νουθετούμενος ὑπὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς ὅπως τὴν τοῦ σ- νεργοῦ γυναῖκα μὴ λάβῃ ἑαυτῷ, ἀπειλοῦντος ἑαυτῷ σφάξαι ἐκείνου, ὁ νεανίσκος μὴ φέρων τὴν νουθεσίαν τοῦ πατρὸς λα- κτίσας αὐτὸν ἄφρων ἐθίχεν. ἰδὼν δὲ τὸ συμβάν ὁ Ἰωάννης εἶπε πρὸς τὸν κύριον· Κύριε, τούτου με ἔνεκεν ἐκέλευσας σή- 15 μερον ἐνθάδε ἐξελεσθῆναι;

49 Ὁ δὲ νεανίσκος ἰδὼν τὸ ὅξυ τοῦ θανάτου, προσδοκῶν συλληφθῆναι, σπασάμενος ὁ ἦν ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ δρέπανον ὀρμαῖ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἑπαυλιν δρομαίως· καὶ ὁ Ἰωάννης ἀπαν-

καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος σὺν πολλῷ πλείονι ὄχλῳ. ἐμείναμεν δὲ ἐν ταῖς πέριξ χώραις ἔτη δ' βαπτίζοντες καὶ καταρτίζοντες 20 ἱερεῖς καὶ θεραπεύοντες πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν, πάντων πιστευσάντων ἀπὸ θάλασσαν ἕως θάλασσαν· καὶ μετὰ ταῦτα ὑπεστρέψαμεν ἐν Ἐφέσῳ δοξάζοντες τὸν θεόν.

4· Μετὰ οὖν ἡμέρας τινάς κατὰ θείαν ἀποκάλυψιν ἐξηλ- 25 θεν ὁ Ἰωάννης ἐν τινὶ κώμῃ εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἀδελφῶν. καὶ ἦν ἐκεῖ τις νεανίας χωρικός, νουθετούμενος πολλάκις παρὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς ἵνα μὴ λάβῃ τοῦ σινεργοῦ τὴν γυναῖκα· φθόνῳ δὲ διαβύλῳ κινήθεις, μὴ φέρων ὁ παῖς τὴν τοῦ πα- 30 τρὸς νουθεσίαν, λακτίσας αὐτὸν ἄφρῳ ἐθίχεν ἐπὶ τὴν γῆν νεκρόν. τούτου οὖν ὁ Ἰωάννης ἰδὼν εἶπεν· Ὡς κύριε, σήμερον 30 189 Z ἔνεκεν τούτου με ἐκάλεσας ἐνθάδε;

49 Ὁ δὲ νεανίας ὁρῶν τὸν ἄωρον θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, προσδοκῶν συλληφθῆναι καὶ ἀντιγονευθῆναι, τὴν λύ- 35 πην μὴ φέρων, ὁ ἐπεφύρετο δρέπανον τρέχων ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡβουλήθη σφάξαι τὴν γυναῖκα, εἰθ' οὕτως ἑαυτόν. τοῦτον οὖν ἰδὼν ὁ Ἰωάννης τρέχοντα καὶ γροῦς τῷ πνεύματι εἶπεν

²¹ cf Matth 4, 23

³ <ἐπάρχεις>· βούλει? || ¹¹ scr ἑαυτὸν σφ.? || ¹³ scr ἄφρῳ ἐθίχεν <νε- κρόν>? cf 29; 188, 16; 48, 2 || ¹⁸ scr δρομαίως?

Q ²² θαλάσσης utroque loco Zahn recte ut uid || ²⁸ scr διαβόλον: item Zahn || ³⁴ scr ὡς ἐπεφ. δρέπανῳ?

τῆσας αὐτῷ ἔφη· Στῆθι σὺ δαῖμον ἀναιδέστατε, καὶ λέγε μοι ποῦ τὴν ὁρμὴν ἔχων φέρεις δρέπανον αἵματος ὀρεγόμενον. Καὶ ὁ νεανίσκος ταραχθεὶς καὶ τὸ σίδηρον εἰς γῆν ἀφείς εἶπεν αὐτῷ· Ἀθλίον τι καὶ ἀπάνθρωπον διαπραξάμενος, καὶ
 5 ἐπιστάμενος, βιαιότερον τὸ κακὸν ἔκρινα προῖξαι καὶ ὠμότερον ἑαυτὸν, ἀποθανεῖν ἅπαξ. τοῦ γὰρ πατρὸς αἰεὶ σωφρονίζοντός με ἀμοίχευτον βίον ἔχειν καὶ σεπτόν, μὴ φέρων αὐτὸν διελέγχοντά με λακτίσας αὐτὸν ἀπέκτεινα, καὶ ἰδὼν τὸ συμβάν ἐσπευδον πρὸς τὴν γυναῖκα δι' ἣν πατρὸς γέγονα φονεὺς, καὶ
 10 αὐτὴν σφάξαι πειρώμενος καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ ἑμαυτὸν ὕστερον πάντων, μὴ ὑποφέρων ὁραθῆναι τῷ τῆς γυναικὸς ἀνδρί, δίκην θανάτου ὑπομένων.

50 Καὶ ὁ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· Ἵνα μὴ τόπον δῶ τῷ ἐν σοὶ θέλοντι γελᾶν καὶ παίξιν ὑποχωρήσας καὶ παριδὼν
 15 ὑμᾶς κινδυνεύοντας, ἐλθὲ σὺν ἐμοὶ καὶ τὸν πατέρα σου δεῖξόν μοι ποῦ ἐστι κείμενος. καὶ ἐάν σοι αὐτὸν ἀναστήσω, ἀποστήσω ἔτι τῆς ἐπισφαλοῦς σοι γενομένης γυναικός; Ὁ δὲ νεανίσκος εἶπεν· Ἐάν ζῶντά μοι αὐτὸν τὸν πατέρα μου ἀναστήσης, καὶ ὅσῳμαι αὐτὸν ὅλον διαλεγόμενον ἐν τῷ βίῳ, ἀπο-
 20 στήσομαι τοῦ λοιποῦ.

51 Καὶ ὡς ταῦτα ἔλεγεν, ἐπέστησαν τῷ τόπῳ λέγοντες ἐνθα ἔκειτο ὁ προεσβύτης νεκρός, καὶ παροδιτῶν πλειόνων παρεσιτῶτων τῷ τόπῳ. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἔφη τῷ νεωτέρῳ· Ταλαίπωρε, οὐδὲ τὸ γῆρας ἐφείσω τοῦ πατρός σου; Ὁ δὲ κλαίων
 25 καὶ κατατιλλόμενος ἐπὶ τούτῳ μετεγνωκέναι ἔλεγεν· ὁ δὲ τοῦ κυρίου δοῦλος Ἰωάννης εἶπεν· Ὁ ἐμθανίσας μοι σήμερον στεί-

πρὸς αὐτόν· Στῆθι δαῖμον καὶ ἀνάγγεilon μοι τί τρέχεις. Ὁ δὲ παῖς τρέμων καὶ κλαίων διηγήσατο τὸν Ἰωάννην ὅτι Πατὴρ φονεὺς γέγονα ὁ ταλαίπωρος· καὶ ἰδοὺ διὰ τὴν
 30 πολλὴν θλίψιν μέλλω καὶ ἦν ἐμοίχευσα γυναῖκα ἀνελεῖν καὶ ἑμαυτόν.

50 ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν μαθητὰ τοῦ Χριστοῦ. ἐάν οὖν τοῦτον ἀναστήσης, ἀπὸ τοῦ λοιποῦ ἀποστήσομαι τὸ κακόν.

35 51 Τοῦ δὲ Ἰωάννου εἰπόντος πρὸς αὐτὸν Οὐδὲ τὰς πολιὰς τοῦ πατρός σου ὥκτιρας ταλαίπωρε; εἰς τὸν οὐρανόν

¹ σὺ δαῖμον R (cf Q): scr δέσδαιμον? || ἀναιδ. del? || ³ scr τὸν?? ||
⁵ τὸ || scr τι? || ⁶ scr ἑμαυτόν?? cf 195, 4; 262, 7 || ¹⁶ ἀποστήσω ὥς? || au scr ἀποστήσει? cf 19 || ¹⁸ scr παρὰστήσης?? cf 177, 4 || ¹⁹ scr διατιώμενον? ||
²¹ λέγοντες num sanum?? || ²³ scr τοῦ γήρως? || ²⁵ scr κατατεινόμενος??

Q ²⁷ δαῖμον Q: cf I || ²⁸ τῷ Ἰωάννῃ Zahn: recte? || ³¹ scr τοῦ κακοῦ??

λασθαι εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὁ ἐπιστάμενος ὅτι τοῦτο ἡμελλε γίνεσθαι, ὃν μηδὲ λαθεῖν δύναται τῶν ἐν τῷ βίῳ πράξεων, ὅπως ἂν θεραπείαν καὶ ἰασιν παρεχόμενός μοι θελήματι τῷ σῷ· καὶ νῦν παράσχου τὸν πρεσβύτερον ζῶντα, ὁρῶν τὸν φονέα ἐαυτοῦ δικαστὴν γενόμενον· καὶ φεῖσαι αὐτοῦ μόνος σὺ κύριε 5 ἀφειδήσαντῷ πατρὸς συμβουλευέσθαι αὐτῷ τὰ ἄριστα.

52 Καὶ ταῦτα εἰπὼν προσελθὼν τῷ γέροντι εἶπεν· Οὐκ ἀτονήσει μου ὁ κύριος καὶ μέχρι σοῦ τὸ χρηστὸν ἔλεος καὶ τὰ ἀνυπερήφανα σπλάγχνα ἀπλωσαί· ἀναστὰς οὖν δὸς τοῦ ἐπιχείρου γεγενημένου ἔργου δόξαν τῷ θεῷ. Καὶ ὁ γέρον 10 εἶπεν· Ἀνίσταμαι κύριε. Καὶ ἀνέστη. ὃς ἀνακαθίσας ἔφη· Ἀπηλλαγμένον με βίου δεινοτάτου καὶ ὕβρεις υἱοῦ ἐπιφέροντα δεινὰς καὶ πολλὰς καὶ φιλοστοργίαν μετεκαλέσω ἀνθρώπε τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἐπὶ τίνι; ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀνίστασαι, ἔδει σε μᾶλλον τεθνάναι· ἀλλ' ἐπὶ κρείττοσιν ἔχειται. Καὶ παραλα- 15 βὼν αὐτὸν εἰσήγαγεν εἰς τὴν πόλιν εὐαγγελιζόμενος αὐτῷ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ, ὥς πρὶν ἐπιβῆναι τῇ πύλῃ τὸν πρεσβύτερον πιστεῦσαι.

53 Ὁ δὲ νεανίσκος θεασάμενος τὴν ἀπροσδόκητον τοῦ πατρὸς ἀνάστασιν καὶ τὴν ἐαυτοῦ σωτηρίαν, λαβὼν δρέπανον 20 τὰ ἐαυτοῦ μόρια ἀφείλατο, καὶ δραμῶν εἰς τὴν οἰκίαν ἐν ἡ τὴν μοιχαλίδα εἶχεν, εἰς ὅσιν αὐτῆς προσέτριψεν εἰπὼν· Διὰ σέ πατρὸς φονεὺς καὶ ὑμῶν τῶν δύο καὶ ἐμαυτοῦ ἐγενόμην. ἔχεις τὰ τούτῳ ὅμοια καὶ αἷτια. ἐμὲ γὰρ ὁ θεὸς ἡλέησεν ἐπιγινῶναι αὐτοῦ τὴν δύναμιν. 25

ἀναβλέψας καὶ στενάξας εἶπεν· Κύριε σοῦ μόνου ἐστὶν τὸ ἔργον τοῦτο.

52 Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ τεθνηκότος εἶπεν· Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἀνάστα. Καὶ 30 εὐθὺς ἀνέστη.

53 Ἰδὼν δὲ ὁ παῖς τὴν παρ' ἐλπίδα ἀναβίωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τὴν ἐαυτοῦ σωτηρίαν, λαβὼν τὸ δρέπανον τὰ ἐαυτοῦ μόρια ἀφείλετο· καὶ δραμῶν εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ὅσιν τῆς μοιχαλίδος αὐτοῦ ἔτριψεν αὐτὰ λέγων· Διὰ σέ πατρὸς φονεὺς 35 καὶ ἡμῶν τῶν δύο γέγονα· καὶ ἰδοὺ ἔχεις τὰ τούτων αἷτια. ἐμὲ γὰρ ὁ θεὸς ἡλέησεν ἐπιγινῶναι αὐτὸν διὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἰωάννου.

² scr μηδεμία?? μηδέν? || ³ ὅπως ἂν] scr ὁ πᾶσαν || ⁴ scr ζῶντα ὁρᾶν? || scr φονέα? || ⁵ σοὶ R || ⁶ scr ἀφειδήσαντος τοῦ π. <διὰ τὸ>?? || ¹⁰ ἐπιχ. num sanum? || ¹² scr ἐποφέροντα? || ¹³ scr ἀφιλοστοργίαν? || ¹⁴ τίνι; <Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίνατο αὐτῷ· Εἰ> ἐπὶ τοῖς α. ? || ²⁰ <τὸ> δρέπανον? cf Q et 175, 17 || ²¹ scr ἀφείλετο? cf Q et 182, 3 et 3 - 4 || ²³ scr ἡμῶν (x. ἐμ. del: cf Q)? cf 176, 10 || ³¹ scr τούτων: cf Q

54 Καὶ ἀνελθὼν ἀνήγγειλε τῷ Ἰωάννῃ ἔμπροσθεν τῶν ἀδελφῶν τὸ ὑπ' αὐτοῦ πραχθέν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· Ὁ ὑποβαλὼν σοι νεανίσκος τὸν πατέρα σου ἀποκτεῖναι καὶ μοιχὸν ἀλλοτρίας γυναικὸς γενέσθαι, οὗτός σοι ὡς δίκαιον ἔργον καὶ τὸ ἀφελεῖν τὰ ἄκαιρα ἐποίησεν. ἔδει δέ σε οὐχὶ τοὺς τόπους ἀφανίσαι, ἀλλὰ τὴν ἔννοιαν, ἣτις διὰ τῶν μορίων ἐκείνων ἐδείκνυτο χαλεπαίνουσα· οὐ γὰρ τὰ ὄργανά ἐστι βλαπτικά τῷ ἀνθρώπῳ ἀλλ' αἱ ἀφανεῖς πηγαὶ δι' ὧν πᾶσα κίνησις αἰσχρὰ κινεῖται καὶ εἰς τὸ φανερὸν προέεισιν. μετεγνώκως οὖν τέκνον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ αἰτίᾳ καὶ καταμαθὼν τὰς τοῦ Σατανᾶ τέχνας ἔχεις τὸν θεὸν βοηθοῦντά σοι εἰς πάντα τὰ τῆς ψυχῆς σου ἐγχειρίζοντα. Ὁ δὲ νεανίσκος ἡσυχάζων προσκαρτέρει μετεγνώκως ἐπὶ τοῖς προτέροις ἀμαρτήμασιν ὅπως ἀφέσεως τύχη παρὰ τῆς τοῦ θεοῦ χρηστότητος· καὶ οὐκ ἔχω 15 ρίξοτο τοῦ Ἰωάννου.

55 Τούτων οὖν γινομένων ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφεσίων πόλει Συμυρναῖοι διεπέμψαντο πρὸς αὐτὸν πρέσβεις λέγοντας· Ἀκούο-

54 Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἰωάννης καὶ λυπηθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ταλαίπωρε, ὁ ὑποβάλας σε τὸν πατέρα σου φονεῖσαι 20 δαίμων, αὐτός σε ὑπέβαλεν καὶ τοῦτο ποιῆσαι. ἔδει γὰρ σε οὐχὶ τοὺς τόπους αὐτῶν ἀφανίσαι, ἀλλὰ τὴν ἔννοιαν ἐκ τῆς ψυχῆς σου· οὐ γὰρ τὰ ὄργανά εἰσιν βλαπτικά, ἀλλ' ὁ νοῦς ὁ συγκαταβαίνων τῇ ἀμαρτίᾳ. μετανόησον οὖν ἄθλιε ἐπὶ τῇ παρανόμῳ τόλμῃ ἣ ἐποίησας. Ὁ δὲ παῖς στένων καὶ τρέμων 25 παρεκάλει τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολον συγγνώμην λαβὼν τῶν ἡμαρτημένων. ὃν λαβὼν ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ εἰσήγαγεν ἐν τῇ πόλει· καὶ κατηχήσας καὶ βαπτίσας αὐτῷ ἅμα τοῦ πα- 190 Z τρὸς αὐτοῦ προσήγαγεν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ ἦν ὁ παῖς | μετ' ἡμῶν πάντοτε ὑπηρετῶν, ὥστε πάντας θαυμάζειν καὶ δοξάζειν τὸν 30 θεόν.

* * *

56* Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ὡς ἦν Ἰωάννης καθιζόμενος πέραδιξ διαπτάσας καὶ ἐλθούσας ἐκονίζετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ὁ οὖν Ἰωάννης βλέπων αὐτὸ ἐθαύμαζεν. ἱερεὺς δέ τις ἐλθὼν, εἰς τῶν ἀκροατῶν ὧν, εἰσελθὼν πρὸς Ἰωάννην, εἶδεν τὴν πέραδι 35 δικα κοιτίζουμένην ἔμπροσθεν αὐτοῦ· καὶ σκανδαλισθεὶς ἐν ἑαυτῷ ἔλεγεν· Ὁ τοιοῦτος καὶ τηλικούτος τέρεπεται ἐπὶ πέραδι-κος κοιτιαζομένης; Γνοὺς δὲ ὁ Ἰωάννης τῷ πνεύματι τὴν ἐν-

⁵ scr ἀκραῖα ἐνεποίησεν? || ⁸ scr τῶν ἀνθρώπων?? || ⁹ κινεῖται salin sanum? || ¹¹ scr ἔξεις? || ¹² scr ἐγγιζόντα?

Q ¹⁰ scr σοι? || ²⁰ scr σοι? || ²¹ αὐτῶν del? cf R: ἐκ τοῦ σώματος exspectabat Vsener || ²⁵ λαβεῖν Zahn recte ut uid: cf 154, 2; 173, 11 || ²⁷ αὐτόν Zahn || ³⁷ scr κοιτιζομένης? cf 32; 35; 179, 18; 21

μεν ὃν κηρύσσεις θεὸν ἄφθονός ἐστι καὶ διετάξατό σοι μὴ ἐμφυλοχωρεῖν ἐν ἐνὶ τόπῳ. ὥς οὖν θεοῦ τοιούτου κήρυξ ὑπάρχεις, ἐλθὲ εἰς τὴν Σμύρναν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις, ἵνα σου τὸν θεὸν ἐπιγνώμην, καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν ἐν αὐτῷ τὰς ἐλπίδας ἔχωμεν.

5

* * *

58 Χρόνου δὲ ἱκανοῦ διελθόντος καὶ μηδενὸς τῶν ἀδελφῶν λυπηθέντος πῶποτε ὑπὸ Ἰωάννου, ἐλυπήθησαν τότε εἰρηκότος αὐτοῦ. Ἀδελφοί, ἤδη με καιρὸς τὴν Ἐφεσον καταλαβεῖν· συντίθεμαι γὰρ τοῖς ἐκεῖ μένουσι, μήπως ῥαθυμίσωσι πολλῶ χρόνῳ μὴ ἔχοντες ἄνθρωπον τὸν ἐπιστηρίζοντα αὐτούς· εἰς 10 δὲ τὸν θεὸν ἔχειν ὑμᾶς πάντας τὸν νοῦν, τὸν μὴ ἀπολιμπανόμενον ἡμῶν. Ἀκούοντες δὲ ταῦτα παρ' αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ ἐπένθουν, ἐπειδὴ αὐτοῦ ἐχωρίζοντο. καὶ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· Εἰ κἀγὼ χωρίζομαι ὑμῶν, ἀλλ' ὁ Χριστὸς σὺν ὑμῖν ἐστιν αἰεὶ· ὃν ἐὰν καθαρῶς φιλήτε, ἀνεπίλειπτον ἔξετε τὴν ἀπ' αὐτοῦ 15 κοινωνίαν· φιλούμενος γὰρ φθάνει τοὺς φιλοῦντας αὐτόν.

225 Z

Θύμῃσιν αὐτοῦ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἄμεινον ἦν καὶ σὲ τέκνον ὁρᾶν πέρδικα κονιζομένην καὶ μὴ εἰς αἰσχρὰς καὶ βεβήλους πράξεις μολύνεσθαι. ὁ γὰρ πάντων τὴν ἐπιστροφὴν καὶ τὴν μετάνοιαν ἀναμένων διὰ τοῦτο ἐνταυθὶ σὲ ἤγαγεν· ἐπεὶ 20 ἐγὼ πέρδικος κονιζομένης οὐ χρήζω· ἡ γὰρ πέρδιξ ἡ σὴ ἐστιν ψυχὴ.

57* Ταῦτα ἀκούσας ὁ πρεσβύτερος καὶ ἰδὼν ὅτι οὐκ ἔλαθεν ἀλλὰ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀπύστολος τοῦ Χριστοῦ, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐβόα λέγων· 25 Νῦν οἶδα ὅτι ὁ θεὸς οἰκεῖ ἐν σοὶ μακάριε Ἰωάννη· καὶ μακάριος ὅστις οὐκ ἐπείρασεν ἐν σοὶ τὸν θεόν· ὁ γὰρ σὲ πειράζων τὸν ἀπείραστον πειράζει. Παρεκάλει δὲ αὐτὸν εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ· καὶ κατηχήσας αὐτόν καὶ δοὺς κανόνας ἀπέλυσεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν ἐπὶ πάντων θεόν. | 30

* * *

¹ θεὸν <ὅτι>? || ³ scr ὑπάρχων? || ⁵ ἔχομεν R

MR ⁶ ἀπὸ λαοδικίας ἐν ἐφέσω τὸ δεύτερον inscr M || διαγενομένον R || ⁷ λυπηθέντων M || ποτε R || ⁸ με] ὁ add R || τ. E. κ.] ἐν τῇ ἐφέσῳ ἐπαλεῖθε ἐπισπεύδει R || ⁹ συντ. - μέν. om R || ¹⁰ ἄνθρωπον del Vsener || ¹⁰⁻¹² εἰς - ἡμῶν om R || ¹² scr ὑμῶν? || οἱ ἀδ. παρ' α. R || ¹³ ἐπειδὴ] ὅτι R || αὐτῷ R || καὶ ὁ] ὁ δὲ R || ¹⁴ ἐγὼ M || ὑμᾶς R || ἀλλ' ὁ om R || Χρ.] ἰησοῦς add R || ¹⁵ ἀνυπόληπτον R ἀνεπίληπτον Zahn: cf 180, 24 ἀδιόκλητοι || ἀπ' α.] ἐαυτοῦ R

Q ²⁹ κατηχίσας Q || ³⁰ δοξάζοντα Zahn || c 58 - 105 om (add Prochori p 162, 3 - 9) Q: cf 169, 31

59 *Καὶ ταῦτα εἰπὼν καὶ συνταξάμενος αὐτοῖς, καταλι-
πὼν τε πολλὰ χρήματα τοῖς ἀδελφοῖς εἰς διάδοσιν, πενθού-
νων ἀπάντων τῶν ἀδελφῶν καὶ στεναζόντων ἐξῆλθεν εἰς
Ἑφεσον. συνέσαν δὲ αὐτῷ ἐκ τῆς Ἑφέσου Ἀνδρόνικος τε
5 καὶ Δρουσιανή, καὶ οἱ περὶ τὸν Λυκομήδην καὶ Κλεόβιον.
ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ Ἀριστοβούλα, ἰγνωκῦα τὸν ἄνδρα
αὐτῆς Τέρτυλλον ἐν τῇ ὁδῷ τεθνάναι, Ἀρίστιππος δὲ ἅμα τῷ
Ξενοφῶντι, καὶ ἡ σὺμφρων πόρνη, καὶ ἕτεροι πλείονες, οὓς
ἐκάστοτε προέτρεπεν ἐπὶ τὸν κύριον, καὶ μηκέτι βουλόμενοι
10 χωρίζεσθαι αὐτοῦ.*

60 *Καταχθέντων δὲ ἡμῶν ἐν τινι πανδοχείῳ ἐρήμῳ τὴν
πρώτην ἡμέραν, καὶ ἀπορούντων κραββάτου ἔνεκεν Ἰωάννου,
παίγνιον εἶδομεν. εἰς τις ἦν ἐκεῖ ἄστρωτος κράββατος κείμενος
226 Z ἐν | τινι τόπῳ, ἐφ' ᾧ ἃ ἐπεφερόμεθα περιβόλαια στρώσαντες
15 παρεκαλέσαμεν αὐτὸν ἀναπεσόντα ἐν αὐτῷ ἀναπαυθῆναι, τῶν
λοιπῶν ἀπάντων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὑπνωσάντων. κατακλιθεὶς
οὖν ὑπὸ τῶν κορίων διωχλεῖτο· καὶ ὡς ἐπὶ πλεον αὐτῷ ὀχλη-
ρότεροι ἐγίνοντο, ἤδη τῆς νυκτὸς τὸ μέσον καταλαβούσης,
ἀκούοντων πάντων ἡμῶν ἔφη αὐτοῖς· Ὑμῖν λέγω ὦ κόραι,
20 εὐγνωμονήσατε σὺν ἐνὶ πάντες, καὶ καταλιπόντες τὴν νύκτα
ταύτην τὸν οἶκον ὑμῶν ἡσυχάσατε ἐν ἐνὶ τόπῳ, καὶ ἔστε
πόρρω τῶν δούλων τοῦ θεοῦ. Καὶ ἡμῶν γελώντων καὶ ἐπὶ
πλεον ὁμιλούντων ὁ Ἰωάννης εἰς ὕπνον ἐτράπετο· αὐτοὶ δὲ
ἡρέμα λαλοῦντες ἀδιόκλητοι αὐτῷ ἐγινόμεθα.*

25 61 *Ἡμέρας δὲ ἐπιφανούσης ἤδη φθάσας ἀνίσταμαι καὶ
σὺν ἐμοὶ Βῆρος καὶ Ἀνδρόνικος· καὶ ὁρῶμεν πρὸς τὴν θύραν*

¹ ἀποταξάμενος R || ¹⁻² κατ. τε | καταλειπόντες R || ² εἰς δ. τ. ἀδ. R ||
³ τ. ἀδ. om R: del?? cf 181, 2 || ἐξῆλθον R || ³⁻⁴ εἰς Ἑφ. || ἐκ τῆς ἐφέσου R:
cf 4; 179, 3; 181, 15 || ⁴ συνέσαν M || δὲ om M || ἐκ τ. E. om R: cf 3-4 ||
⁵ λυκομήδην M: cf 161, 11ss || κλειόβιον M Κλεόβιον suspicabatur Vsener ||
⁶ ἠκολούθησε R || ⁷ αὐτῆς om M || τέρτηλον R τέρτυλον M || Ἀρ. || ὁ ἀρ. R ||
scr τε? || ⁸⁻¹⁰ οὓς - αὐτοῦ om R || ⁹ καὶ del Vsener recte ut uid || ¹² ἐν. Y. |
ἐν τῇ τοῦ μακαρίου ἰω. ἀναπαύσει R || ¹³ παλγν. | αὐτοῦ ἐν add R || ἄστ. κρ.
ἐκεῖ M || ¹⁴ ἐφ' ᾧ ἃ || ἄπερ οὖν R || ἐφερόμεθα M olim correxeram: cf 175, 35 ||
περιβ. om et add ἐν αὐτῷ R || ¹⁵ πεσόντα M || ἐν α. om M || ἀναπαύεσθαι
R || ¹⁶ ἐπν. | πεσόντων R || ¹⁷ τ. κ. | κ. παμπόλλων M || scr κόρων? cf 181, 1 |
ἐνοχλεῖτο R || ¹⁷⁻¹⁸ αὐτῷ δ. ἐγ. | ἐνόχλουν αὐτόν R: cf 181, 6 || ¹⁸ τ. ν. - κατ. |
περὶ τὸ μ. τ. ν. R || ¹⁹ κόριδες R: scr κόρεις? item Zahn cf 181, 8ss || ²⁰ σ.
ἐ. | συνενῆν R || ²⁰⁻²¹ τῇ ὥρα ταύτῃ R || ²¹ κ. ἔστε | κῆτε (uel ut Hilgarido
uisum κεῖτε) sup scr ei comprehendio M: scr κῆτε uel καὶ ἦτε?? || ²²⁻²³ κ.
ἡμ. - δὲ | εἰς ἕπνον οὖν τοῦ ἰωάννου τραπέντος ἡμεῖς R || ²⁴ λαλ. | ἀκηχότες
R || γεγόναμεν R: scr ἐγνόμεθα?? || ²⁵ οὖν ἐπιφωσκούσης R || ἡδὴ φθ.
om R || ἀν. | ἐγὼ add R

τοῦ οἰκήματος οὗ εἰλήφραμεν πλεονασμόν κορίων ἐστῶτα· ἐξε-
στηκότων δὲ ἡμῶν ἐπὶ τῇ πολλῇ θείᾳ αὐτῶν, καὶ τῶν ἀδελφῶν
πάντων ἐγγεγραμμένων δι' αὐτούς, ὁ Ἰωάννης ἐκάθευδεν. καὶ
μετὰ τὸ διυπνισθῆναι αὐτὸν ἐνεφανίσαμεν αὐτὸν ᾧ εἶδομεν·
αὐτὸς δὲ ἀνακαθίσας τοῦ κραββάτου καὶ θεασάμενος αὐτοὺς 5
εἶπεν· Ἐπειδὴ εὐγνωμονήσατε φυλάξαντές μου τὸ ἐπιτίμιον,
ἔλθετε εἰς τὸν τόπον ὑμῶν. Καὶ εἰπόντος τοῦτο καὶ ἀναστάν-
τος ἐκ τοῦ κραββάτου οἱ κόρυς δρομαῖοι ἀπὸ τῆς θύρας
ἐσπευδον εἰς τὸν κράββατον καὶ διὰ τῶν αὐτοῦ ποδῶν ἀνελ-
θόντες εἰς τὰς ἀρμογὰς ἀφανεῖς ἐγένοντο. καὶ ὁ Ἰωάννης 10
πάλιν ἔφη· Τὸ μὲν ζῶον τοῦτο φωνὴν ἀνθρώπου ἀκούσαν
ἔμεινε παρ' ἑαυτῷ ἡρεμῆσαν καὶ μὴ παραβάν· ἡμεῖς δὲ φωνὴν
θεοῦ ἀκούοντες καὶ ἐντολῶν παρακούομεν καὶ ῥαθυμοῦμεν·
καὶ μέχρι πότε;

62 Μετὰ δὲ ταῦτα γινόμεθα εἰς τὴν Ἐφεσον· καὶ οἱ 15
ἐκεῖ | ἀδελφοὶ ἐγνωκότες διὰ χρόνου ἱκανοῦ τὸν Ἰωάννην ἀφι-
κόμενον συνέτρεχον ἐν τοῖς Ἀνδρονίκου, ἐνθα καὶ κατήγετο,
τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἀπτόμενοι, καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὰ
ἴδια πρόσωπα τιθέντες ἐφίλουν αὐτάς, ὥς ὅτι καὶ ἦψαντο
τῶν ἐκείνου ἐνδυμάτων. 227 z

63 Καὶ πολλῆς ἀγάπης οὔσης καὶ χαρῆς ἀνυπερβλήτου
ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, εἰς τις ἐπίπεμπος τοῦ Σατανᾶ ἐρᾷ τῆς
Δρυσιανῆς, ὁρῶν καὶ ἐπιστάμενος τοῦ Ἀνδρονίκου ταύτην
εἶναι γυναῖκα· ᾧ οἱ πλείονες ἔλεγον· Ἀδύνατόν σε τυχεῖν ταύ-
της τῆς γυναικός, ἐκ πολλοῦ καὶ τοῦ ἀνδρός κεχωρισμένης αὐ- 25
τῆς διὰ θεοσέβειαν. σὺ μόνος ἀγνοεῖς ὅτι μὴ πρὶν ὧν ὁ

¹ οἶκον R || οὗ εἰλ. om R || πλ. κ. ἐ.] πλήθος ὑπάρχων κ. R: cf 2 ||
scr κόρεων? cf 180, 17 || ² π. θ.] θ. τοῦ πλήθους R: cf 1 || ³ ἀπάντων R:
cf 180, 3; 183, 8; 184, 14; 18 || αὐτάς R || ⁴ ἐγεροθῆναι R || ἐνεφ. - δὲ om M ||
scr αὐτῷ? || ⁵ ἀνακαθίσας <ἐπὶ> uel <ἐπάνω> (cf 186, 3)? || ⁶⁻⁸ αὐτάς εἶπεν
αὐταῖς R || ⁹ ἐγγν.] εὐγνωμονέστεραι γεγόνετε R: cf 180, 20 (at 17 et 24) ||
φυλ. - ἐπ. om R || ⁷ scr ἀνέλθετε?? || τοῦτο] αὐτοῦ ταῦτα R || ⁷⁻⁸ καλ. - χρ. om R ||
⁹ αἱ κόρυδες (κορεῖς M) δρομαῖε R || ⁹ π. αὐτ. R || ἀνιούσαι R || ¹⁰ ἀρμονίας
R || ἀφ. ἐγ.] ἔδυσαν R || ¹¹ πάλιν om M || ¹¹⁻¹² ἡκουσαν ἔμειναν ἐφ' ἑαυτὰ καὶ
ἡρέμησαν R || ¹² καὶ μὴ π. om R || ¹³ παρακ.] ο εα ω M || ῥαθυμῶμεν M ||
¹⁴ μ. π. om R || ¹⁵ δὲ om R || γενομένων ἡμῶν R || τὴν om R: del? cf 180, 3 ||
καὶ om R || ¹⁸ εἰς] || σ M ei compend in ras m || ¹⁹⁻²⁰ ὡς - ἐνδ. om R || ²⁰ ἐνδ.]
plerique etiam tactu uestis hilarati quia tetigerant amictum sancti
apostoli sanabantur (cf act 19, 12) ald U uera ut uid || ²² ἐν τ. ἀδ. om R ||
²³ καὶ] αὐτὴν καίπερ R (U?) || ταύτην om R || ²⁴ οὔσαν R || ᾧ] δν R ||
²⁵ κεχ.] καὶ χωρισμένην R || αὐτῆς om R || ²⁶ σὺ μ.] ἡ R || πρῶν R

Ἀνδρόνικος τοῦτο ὅπερ ἐστὶ νῦν, θεοσεβῆς ἀνὴρ, κατέκλεισεν αὐτὴν εἰς τι μνημεῖον λέγων· Ἡ γυναῖκά σε ἔχω ἔχειν ἢν εἶχον πάλαι, ἢ τεθνήξῃ· Καὶ εἶλατο μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ μύσος ἐκεῖνο διαπράξασθαι· εἰ οὖν δεσπότη αὐτῆς καὶ ἀνδρὶ μὴ συνέ-
 5 θετο πρὸς συνέλυσιν διὰ θεοσεβείαν, ἀλλὰ καὶ ἐπεισε τὰ ἴσα τοῦτον φρονῆσαι, σοὶ μοιχῶ αὐτῇ θέλοντι γενέσθαι συνθήσε-
 ται; ἀπόστηθι μανίας μὴ ἐχούσης ἐν σοὶ ἀνάπαιυσιν· ἀπόστηθι πράγματος ᾧ τέλος ἐπαγαγεῖν οὐ δύνασαι.

64 Καὶ λέγοντες πρὸς αὐτὸν ταῦτα οἱ συνήθεις αὐτοῦ |
 228 Z 10 φίλοι οὐκ ἐπεισαν αὐτόν, ἀλλ' ἀναίδειαν χρησάμενος προσέ-
 πεμψεν αὐτήν· καὶ γνοὺς τὰς παρ' ἐκείνης ἀτιμίας καὶ ὕβρεις ἐν ἀθυμίᾳ διῆγεν αὐτοῦ τὸν βίον. μετὰ δὲ ἡμέρας δύο κα-
 τακλιθεῖσα ἡ Δρουσιανὴ ἀπὸ τῆς ἀθυμίας ἐπύρεττε λέγουσα·
 15 Εἶθε μηδέπω εἰς τὴν ἐμαυτῆς πατρίδα εἰσεληλύθειν ἢ σκάν-
 δαλον γενομένην ἀνδρὶ ἀμυήτῳ θεοσεβείας· εἰ γὰρ ἦν τις ὑπὸ λόγων πεπληγῶς, οὐκ ἂν εἰς τοσοῦτον ἐληλύθειν μανίας.
 ἀλλ' οὖν κύριε παραιτίας μου γενομένης πλήξως ἰδιωτιζούσῃ
 ψυχῇ, ἀπόλυσόν με τοῦ δεσμοῦ τούτου, ἐπὶ δὲ σὲ μετάστησον
 20 τάχιον. Καὶ παρόντος Ἰωάννου, μηδενὸς ὅλως ἐγνωκότος τὸ
 τοιοῦτον, ἀπαλλάσσεται τοῦ βίου ἡ Δρουσιανή, οὐ πάνυ ἡδομένη
 ἀλλὰ καὶ λυπούμενη διὰ τὴν ἐκείνου ψυχικὴν θραύσιν.

65 Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος λυπούμενος λύπῃν ἀπόκρυφον ἐπένθει
 τῇ ψυχῇ, καὶ φανερώς δὲ ἔκλαιεν, ὥς τὸν Ἰωάννην πολλὰ
 ἐπιστομίξειν καὶ λέγειν αὐτῷ· Ἐπὶ βελτίονι ἐλπίδι μετήλθεν

¹ θεοσ.] ὁ *add M* || ² τι *om M*: cf 210, 1 || ³ ἐχειν *om M* || ⁴ τεθνήξῃν *R* || εἶλετο *R*: cf 177, 21 || ⁵ ἀποθ.] μὴ κοινουμένην τῷ ἀνδρὶ καὶ εἶλετο θανατωθῆναι (*scil scriptura uera coniuncta cum interpolata*) *add R* || ⁶⁻⁴ τὸ - διαπρ.] τῷ ἀνδρὶ κοινωῆσαι *M* consuetudinem repeteret coniugii *U*: cf 185, 12 || ⁷ δεσπ. - μὴ] τῷ ἀνδρὶ οὐ *R* || ⁸ διὰ θ. *om R* || ⁹⁻⁵ ἐπεισε αὐτὸν τὰ ἴσα αὐτῆς φρονεῖν *R* || ¹⁰ αὐτῆς *R* et *suspiciatus erat Zahn*: cf 178, 4; 177, 5; 23; 166, 6; 18; 182, 15; 17 || *συνθῆται R* || ¹¹ π. α.] αὐτῷ *R* || αὐτῷ *R* || ¹² *del φίλοι??* || ἀλλὰ *R* || ἀναίδειά *Zahn recte ut uid* || *προέπεμψεν R* || ¹³ γν. - ὕβ.] ἀπογνοῦς τὰ περὶ αὐτῆς ἵνα μὴ πολλὰ ἐβρί- ζεται *R* *speque potendi deiectus U* || *γνωῖσα et ἐκείνον Vsener* || ¹⁴ αὐτοῦ *del Vsener* || ¹⁵ <καὶ> ἢ?? || *δρουσιανή R* || ¹⁶ εἰσεληλύθην *M* *ἐληλύθειν R* || ¹⁷⁻¹³ ἢ σκ. γ.] ὅπως μὴ σκ. γέγονα *R* || ¹⁸ θεοσεβείαν *R* || ¹⁹⁻¹⁶ ὃ. λ.] *scr* θεοῦ λόγῳ? *uerbo dei U* || ²⁰ πεπληρωμένος *R* *repletus U* || ²¹ ἐλ. μ.] ἡ ἀθυμίας ἐλή- λυθα *R* || *ἐληλύθην M*: *scr* ἐληλύθει? || ²²⁻¹⁸ ἰδ. ψ. *om R* || ²³⁻¹⁹ τῶν δεσμῶν τούτων ἢ τάχ. ἐπὶ σὲ μετάστ. *R* || ²⁴ παρ.] τοῦ *add R* || ²⁵ *I.*] καὶ *add R* || *scr* μηδέ? (*praesente Ioanne sed causam ignorante U*: cf 183, 6) || ²⁶ ὅλ.] ἄλλου *M* || ²⁷ δρουσιανή *M*: cf 193, 24; 202, 21; 203, 4 || ἡδομένου *R* || ²⁸ ἀλλὰ κ. λ. *om R* || ²⁹ ἔκλαιε δὲ καὶ φ. *R* || πολλὰ] αὐτὸν *add R* || ³⁰ αὐτῷ *om R* || ³¹ βελτίῳ *R* || μετήλλαξεν *suspiciabatur Vsener*: at cf *Prochori p 4, 4*

ἡ Δρουσιανὴ τοῦτον τὸν βίον τὸν ἄδικον. Καὶ ὁ Ἀνδρόνικος αὐτῷ ἀπεκρίνατο· Καὶ πέπεισμαι ὡς Ἰωάννη καὶ οὐκ ἀμφιβάλλω ὅλως περὶ τῆς εἰς τὸν θεὸν μου πίστεως· ἀλλὰ μάλιστα τοῦτο αὐτὸ κρατύνω ὅτι καθαρῶς τοῦ βίου ἀνέλυσεν.

66 Ἐκκομισθεῖσης δὲ αὐτῆς ἐπιλαβόμενος ὁ Ἰωάννης τοῦ 5 Ἀνδρονίκου καὶ ἔγνωκώς τὴν αἰτίαν μᾶλλον ἐπένθει τοῦ Ἀνδρονίκου· καὶ ἡσύχαζεν ἀφορῶν εἰς τὰς ἐπηρείας τοῦ ἄλλοτρίου, ἐπ' ὀλίγον καθεσθεῖς· εἶτα τῶν ἀδελφῶν ἐπισυλλεγέντων ὑπὲρ τοῦ ἀκοῦσαι τίνας λόγους ἐρεῖ πρὸς τὴν ἀπηλλογμένην, καὶ ἤρξατο λέγειν·

67 Ὁ κυβερνήτης | ναυτιλλόμενος ἅμα τοῖς ἐμπλέονσι καὶ 10 αὐτῇ τῇ νηὶ ὀπηνίκα ἂν καταχθῇ εἰς εὐδιον καὶ ἀχείμαστον λιμένα τηνικαῦτα φασκέτω σεσῶσθαι. καὶ ὁ γεωργὸς παραδούς τῇ γῇ τὰ σπέρματα καὶ πολλὰ καμῶν ἐπὶ τὴν τούτων ἐπιμέλειαν καὶ φρουράν, τότε τῶν πόνων τὴν ἀνάπαυλιν ἔχειται 15 ὁπότεν ἐν ταῖς ἀποθῆκαις ἀποθῆται τὰ σπέρματα πολλαπλασίονα. ὁ ἐν σταδίῳ δρόμον ὑπισχνούμενος τότε ἀγαλλέσθω ὁπότεν τὸ βραβεῖον κομίσῃται. ὁ πυκτικὴν ἀπογεγραμμένος τότε καυχᾶσθω ὅταν τοὺς στεφάνους δέξῃται. καὶ τὰ ἐξῆς ἅπαντα ἀγωνίσματα καὶ αἱ τέχναι, ὁπότεν ἐν τῷ τέλει μὴ ἔρημοι 20 ᾧσιν, ἀλλὰ δεικνύονται ἐκείνοις πρὸς ἅπερ ἐπηγγέλλοντο.

68 τὸ αὐτὸ δὲ ἡγοῦμαι ὑπάρχειν καὶ πρὸς ἣν ἕκαστος ἡμῶν ἀσκεῖ πίστιν· τότε ταύτην ἐκκρίνεσθαι εἰ ἄρα ἀληθής, ὁπότεν μέχρις ἔξω τοῦ βίου ὁμαλισθῇ. πολλὰ γὰρ ἐμπόδια παρεμπίπτει καὶ θόρυβον παρασκευάζει τῷ ἀνθρωπίνῳ λογι- 25 σμῷ· μέριμνα, παῖδες, γονεῖς, δόξα, πενία, κολακεία, ἀκμή, κάλος, ἀλαζονεία, ἐπιθυμία, πλοῦτος, ὀργή, ἑπαρσις, ῥαθυμία,

¹ ἢ *om R* || τοῦτ. τ. ἄδ. καταλείψασα *B. R* || ² καὶ *om R* || ὦ || πάτερ *R* || καὶ || ἐπίσταμαι *add R* || ἀμφιβάλλων *R* || ³ τὸν *om R* || ³⁻⁴ ἀλλὰ - χρ. *om R* || ⁵ προσλαβόμενος (τὸν Ἀνδρόνικον) *suspici Vsenar*: cf 190, 1 *al* || ⁵⁻⁶ τὸν ἀνδρόνικον *M*: cf 174, 35 || ⁶ τῷ ἀνδρονίκῳ *R* || ⁷ ἀφ. εἰς || διαπορῶν *R* || ⁸ ἐπ' || καὶ ἐπὶ *R* || εἶτα || δὲ καὶ *add R* || ἄδ. || ἀπάντων *add R*: cf 203, 10? || ἐπισ. || πρὸς αὐτὸν *add R* || ⁹⁻¹⁰ ἐπὲρ - καὶ *om R* || ¹⁰ *del* καὶ? || ἤρξ. || ὁ ἰωάννης *add R* || ¹¹⁻¹³ ὁ χ. - σεσ. καὶ *om R* || ¹⁴ τῇ γῇ *om R* || ¹⁴⁻¹⁶ καὶ π. - σπέρμ. *om R* || ¹⁴⁻¹⁵ *scr* τῇ τ. ἐπιμέλειᾳ χ. φρονεῖ? || ¹⁵ ἔχτω *Vsenar et Zahn recte ut uid*: cf 161, 9 || ¹⁶ πολλαπλασίονα *et add* τότε χαίρετω *R* || ¹⁷ δο. ὑπ. || τρέχων *R* || ¹⁸⁻²¹ ὁ πυκτ. - ἐπηγγ. *om R* || ¹⁸ <ἐπ> uel <πρ> πυκτικὴν? || ¹⁹ *scr* ὁπότεν? cf 16; 17; 20; 24 || ²⁰ αἱ *del Vsenar* || ²¹ πρὸς || *scr* προ- κευροηκότα? cf 184, 14; 16: *noli ex A corrigere* || ²² τὸ α. δὲ || τοῦτο δὲ αὐτὸ *R* || καὶ *om R* || ²³ ἑμῶν *R* || ²³⁻²⁴ τότε - ὅμ. *om R* || ²⁵ παραπίπτειν *R* || ²⁶ ἀκμή *om R* || ²⁷ ἐπιθ. πλούτου *Zahn cum Lazio*: cf 184, 1 || ὀργή *et* ῥαθ. *om A*

φθόνος, πλοῦτος, ζῆλος, ἀμέλεια, ὕβρις, ἔρως, δόλος, χρήματα, πρόφασις, καὶ ἄλλα ὅποσα ἐστὶν ἐν τῷ βίῳ τοιαῦτα ἐμπόδια, ὡς καὶ τῷ κυβερνήτῃ φερομένῳ εὐδίῳ δρόμῳ ἐναντιοῦται πνευμάτων ἐναντίων ἐπιβολή καὶ χειμῶν μέγας καὶ τρικυμία ἐξ
 5 εὐδίας, καὶ τῷ γεωργῷ χειμῶν ἄωρος καὶ ἐρυσίβη καὶ ἐρπετά ἐκ τῆς γῆς ἀναφανέντα, καὶ τοῖς ἀγωνισταῖς τὸ παρὰ μικρόν, καὶ τοῖς τὰς τέχνας μετιοῦσι τὸ παρ' ἐκείνων.

69 χρὴ δὲ πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὸν πιστὸν ἄνθρωπον τὴν ἔξοδον προορᾶν, καὶ καταμανθάνειν ταύτην ὅποια
 230 Z 10 τις ἐπιστῇ/σεται, ἀρα διεργῆς καὶ νηφαλέα καὶ μηδὲν ἐμπόδιον ἔχουσα, ἣ τεθορυβημένη καὶ τὰ ὧδε κολακεύουσα καὶ καταδεδεμένη ἐπιθυμίαις. οὕτως ἐστὶν ἐπαινεῖσθαι καὶ σῶμα εὐμορφον ὅποταν ὅλον ἀποδύσῃται, καὶ στρατηγὸν μέγαν ὅποταν τὸ τοῦ πολέμου ἐπάγγελμα πᾶν κατορθώσῃ, καὶ λατρὸν
 15 ἄριστον ἐκείνον τὸν διὰ πάσης ἰάσεως χωροῦντα, καὶ ψυχὴν πίστεως καὶ θεοῦ δεξιὰν ὅποταν ἴσον τὸ τῆς ἐπαγγελίας καταστήσῃ, οὐχὶ τὴν ἀρξαμένην καὶ ὑπολυθῆισαν εἰς τὰ τοῦ βίου πάντα καὶ ἐκπεσοῦσαν, οὐδὲ τὴν ναρκῶσαν, βιαζομένην πρὸς τοῖς κρείττοσιν εἶναι, εἶτα δὲ κατενεχθεῖσαν εἰς τὰ πρόσ-
 20 καιρα, οὐδὲ τὴν ποθήσασαν μᾶλλον τὰ χρόνια τῶν αἰώνιων, οὐδὲ τὴν καταλασσομένην τὰ μὴ μένοντα, οὐδὲ τὴν τιμήσασαν τὰ ἀτιμίας ἔργα ὕβρεως ἄξια, οὐδὲ τὴν ἐνέχυρα παρὰ τοῦ Σατανᾶ λαμβάνουσαν, οὐδὲ τὴν ὑποδεξαμένην τῷ ἑαυτῆς

¹ φόνος R || πλοῦτος om R²¹: del? (cf 183, 27) πάθος Vsener || ἀμέλ. om et add dissimulatio U || ὕβρις M || ἔρις R (uerum?) tristitia add U || δόλος] serui U δουλοὶ Vsener || χρῆμ. om(?) et add possessio et patrimonium U ||
² ὅσα R || ἐν τῷ β. om R || ³⁻⁷ ὡς καὶ - ἐκ. om R || ³ del ἐναντιοῦται? || ⁴ del καὶ χ. μ.?? || ⁶ παρὰ μ. num sana? || ⁷ τὰς <ἀλλας>? || τὸ] scr τὰ? || παρ' ἐκ. corrupta? || ⁸ χρεία R fort uerum: cf 191, 22 || scr τοῦ πιστοῦ ἀνθρώπου? cf 183, 23 || ⁹ ἔξ.] καὶ add R || ὅπ.] ἧ R || ¹⁰ ἐπιστ. om R || ἀρα δ.] ραδιουργῆς R utrumnam uigilantem U ἀρ' ἐνεργῆς Vsener: scr ἀρα διεργῆς??? (cf ἐργήσω) || ¹¹ ἔχουσιν R || ἥτε θορυβουμένη R || καὶ ali om R ||
¹² οὕτως] αὐτὸν R || ἐπαινέσαι R || ¹⁴ κατ. ἅπαν R || ¹⁴⁻¹⁷ καὶ λ. - κατ. om R || ¹⁵⁻¹⁷ ita nemo potest laudare uitam nisi eius qui plenam fidei animam et templo dei dignam carnem praestiterit suam U || ¹⁶ δεξ.] ἀξίαν Zahn δεκτικὴν exspectabat Vsener || τὸ ἴσον suspicatur Zahn || scr τῷ τ. ἐπ.?? τὸ <κατόρθωμα> τῇ ἐπαγγελίᾳ?? || ¹⁷⁻¹⁸ ὑπολισθοῦσαν εἰς τὰς τ. β. ἀπάτας uel πάγας Vsener || ¹⁸ ἅπαντα R: cf 181, 3 || ¹⁸⁻¹⁹ οὐδὲ - πρόσκ. om R || ¹⁸ μαργῶσαν [βιαζομένην] Vsener || ²⁰ τὰ χρ. μ. R || ²¹ οὐδὲ - μέν. om R || ^{21-185,6} paulo pleniora habet U || ²¹ <τὰ μένοντα πρόσ> τὰ μὴ μένοντα? ita fere U || ²¹⁻²² neque honorauerit quae honorificanda non sunt neque amauerit plena opera contumeliis U || ²² ἐτ. om R || ἔ. ὕβ. om M: uerba trunca post ἄξια ponenda cf U || ἐνέχειρα R || ^{23-185,1} οὐδὲ - ὄφιν om R

οἴκῳ τὸν ὄφιν, οὐδὲ τὴν ὄνειδιζομένην διὰ θεόν, εἴτα μὴ αἰσχυνομένην· οὐδὲ τὴν στόματι μὲν λέγουσαν ναί, ἔργῳ δὲ ἑαυτῇ οὐ δεικνύουσα· ἀλλὰ τὴν ὑπομείνασαν ὑπὸ ἡδονῆς ῥυπαρᾶς μὴ ἐκλυθῆναι, ὑπὸ ῥαθυμίας μὴ ἡττηθῆναι, ὑπὸ φιλαργυρίας μηδὲ δελεασθῆναι, ὑπὸ ἀκμῆς σώματος καὶ ὀργῆς 5 μὴ προδοθῆναι.

70 Καὶ ἔτι πλείονας λόγους ποιούμενου τοῦ Ἰωάννου πρὸς τοὺς ἀδελφούς, ὡς τῶν προσκαίρων ἔνεκεν τούτους καταφρονεῖν, ὁ τῆς Δρουσιανῆς ἐρῶν ἐξαφθίεις δεινотάτῃ ἐπιθυμία καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ πολυμόρφου Σατανᾶ τὸν τοῦ Ἄν- 10 δρονίκου ἐπίτροπον ὄντα φιλάργυρον ὠνεῖται χρήμασιν ἱκανοῖς· ὅστις ἀνοίξας τὸν τάφον Δρουσιανῆς ἐπέτρεψε διαπράξασθαι τὸ ἀπηγορευμένον εἰς νεκρὸν σῶμα. μὴ ἐπιτυγχάνων αὐτῆς ζωῆς μετὰ θάνατον τῷ σώματι προσλιπαρῶν ἀπεκρίνατο· Εἰ καὶ ζῶσα οὐκ ἡκολούθεις μοι κοινωνήσαι, μετὰ 15 θάνατον νεκράν σε οὖσαν ἐνυβρίσω. Τοῦτο οὖν ἐνθυμούμενος, καὶ κατασκευάσας ἑαυτῷ τὴν διὰ τοῦ μικροῦ ἐπιτρόπου ἀσέβειαν, εἰσεπήδησεν εἰς τὸ μνήμα σὺν ἐκείνῳ ἅμα· καὶ ἀνοίξαντες τὴν θύραν ἤρξαντο ἀποδύειν τοῦ πτώματος τὰ ἐντάφια λέγοντες· Τί ὠφέλησας ταλαιπῶρε Δρουσιανή; τοῦτο 20 ζῶσα πεποικέναι οὐκ ἡδύνασο, ὃ τάχα ἂν οὐδέν σε ἐλύπησεν ἐκοῦσαν τοῦτο ποιησαμένην;

71 Καὶ ταῦτα τούτων λεγόντων, καὶ μόνον ὃ σύνθηδες καρκάλιον περὶ τὴν σάρκα ταύτης ἐναπομείναν, ξένον ὁράται 25 θέαμα | ὃ παθεῖν ἄξιον τοὺς ταῦτα δρῶντας· ὅφρις ποθὲν 231 Z ἐπιφανεῖς τὸν μὲν ἐπίτροπον μονόπληγα τίθησιν· ὃν καὶ ἀνεῖ-

¹ οἴκῳ] pectus A: cf 189, 20 || ¹⁻³ οὐδὲ τ. ὄν. - δεικν. om M || ¹ del μὴ? cf ep Petri 1, 4, 14; 16 || ³ scr ἑαυτὴν?? || scr οὐκ ἐπιδεικνύουσαν? || ⁴ ἐκλ.] scr ἐκκαυθῆναι? exuratur A || ἀπὸ ῥ. R || ⁴⁻⁵ ἐπὶ φιλ. - δελ. om M || ⁵ scr μὴ δελ. || ἀκμή R || καὶ ὀργ. om M ira A || ⁶ μὴ om R || παραδοθῆναι R || ⁷ τ. ζω. ποιούμενος R || ⁸ ὡς - κατ. om R || ἔνεκεν <τῶν αἰώνων> uel <τῶν κρείττονων>? cf tamen 189, 4-13 M || ⁹ ἐξαφθίεις M || δεινотάτω et add καὶ σατανικῶ ἔρωτι τῇ R || ¹¹ χρήματος ἱκανοῦ R: cf 187, 6 || ¹² ἐπέτρεψεν et add αὐτῷ R || ¹³⁻¹⁶ μὴ - ἐνυβ. om M || ¹³ <καὶ> μὴ? || scr ἐπιτυχῶν? cf 187, 5 || ἡκολούθησ R: scr ἡβουλήθησ? (noluisti A): cf 187, 10 || ¹⁷⁻¹⁸ καὶ κατ. - ἀσέβ. om R || ¹⁸ μνημεῖον R fort recte: cf 182, 2 sed etiam 186, 5; 9 || σ. ἐ. ἅ.] ἅ. τῷ μικρῷ ἐπιτρόπῳ ἐ. R || ¹⁸⁻¹⁹ ἀν. τ. θ. om R || ¹⁹ ἀποδ.] ἀμφοτέροι add R || σώματος R fort recte: cf 13 (at 187, 21) || ²¹ ἐδύνασο R || ²² τοῦτο] αὐτῷ (i e αὐτῷ) R: cf 24 al || ²³⁻²⁵ ταῦτα - ὄφρ.] ὡς λοιπὸν περιέμενε περὶ τὴν γύμνωσιν αὐτῆς τὸ διακρούσιον μόνον R || ²⁴ scr καρκάλιον? δικρούσιον?? cf 187, 3 || ²⁵ scr τοιαῦτα? || ²⁶ μον. - καὶ] πλήξας R: cf 188, 11

λεν· ἐκεῖνον δὲ τὸν νεανίσκον οὐ τύπτει, ἀλλὰ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ περιελεῖτο δεινῶς ἀποφυσῶν, καὶ πεσόντος αὐτοῦ ἐπαναβὰς ὁ ὄφρις ἐπάνω αὐτοῦ ἐκαθέζετο.

72 Τῇ δὲ ἐξῆς ἡμέρᾳ παραγίνεται ὁ Ἰωάννης ἄμα τῷ
5 Ἀνδρονίκῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐξ ἐωθινῆς εἰς τὸ μνήμα, τρίτην ἡμέραν ἐχούσης τῆς Δρουσιανῆς, ὅπως ἄρτον κλάσωμεν ἐκεῖ. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐρχομένων αὐτῶν αἱ κλείς οὐχ εὐρίσκοντο ζητηθεῖσαι· ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε πρὸς τὸν Ἀνδρόνικον· Εἰκότως ἀπώλοντο· Δρουσιανὴ γὰρ ἐν τῷ μνήματι οὐκ ἔστιν. ἀλλ' ὅμως
10 ἀπέλθωμεν, ὅπως μὴ ῥαθυμῆσης, καὶ αὐτόματοι αἱ θύραι ἀνοιχθήσονται, ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ παρέσχεν ἡμῖν ὁ κύριος.

73 Καὶ γενομένων ἡμῶν ἐν τῷ τόπῳ, κελεύσει τοῦ διδασκάλου αἱ θύραι ἡνοίχθησαν, καὶ περὶ τὸν τάφον τῆς Δρουσιανῆς εἰδὼν τινα νεανίσκον εὐμορφον μεδιῶντα· ὃν ἰδὼν
15 ὁ Ἰωάννης κράζας ἔφη· Καὶ ὧδε φθάνεις ἡμᾶς ὁ καλός; τίνος χάριν ἄρα; Καὶ ἀκούει φωνῆς λεγούσης αὐτῷ· Δρουσιανῆς ἔνεκεν, ἣν σὺ μέλλεις ἀναστήσειν — παρὰ βραχὺ γὰρ ἤμην εὐρῶν αὐτήν — καὶ τὸ πλησίον ἀπονεύσαντος τοῦ τάφου αὐτῆς. Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ καλός πρὸς τὸν Ἰωάννην εἰς οὐρανοὺς ἀνῆει
232 Z 20 βλέπόντων πάντων ἡμῶν. ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπιστραφεὶς εἰς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ μνήματος ὁρᾷ νεανίσκον πρῶτον τῶν Ἐφεσίων Καλλίμαχον — τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο — καὶ ἐπικαθεῖδοντα αὐτῷ ὄφιν παμμεγέθη, καὶ τὸν ἐπίτροπον Ἀνδρονίκον, Φουρτουνατον λεγόμενον, τεθνεῶτα. καὶ ἀμφοτέρους ἰδὼν ἡπορημένος εἰστή-
25 κει λέγων πρὸς τοὺς ἀδελφούς· Τί βούλεται τὸ τοιοῦτον θένεμα; ἢ διὰ τί μοι ὁ κύριος οὐκ ἐνεγάνισε τὰ ὧδε πραχθέντα, μηδέποτε μου ἀμελήσαντος;

¹ οὐ τ. ἀλλὰ om R || ² ἐπιπεσόντος R || ³ ἐκ. ἐπ. α. R || ⁴⁻⁵ παρ. - ἐωθ.] ἔωθεν ἄμα τ. ἀνθ. κ. τ. ἀδ. παρ. M || ⁶ κλάσωσιν M || ⁷ οὐκ εὐρέθησαν R || ⁹ Ap.] μὴ Vsener || ¹⁰ αὐτόμαται sup scr oi M αὐτομάτως R || ἀνοίγῃσονται R || ¹¹ παρέσχετο R || ¹² δ.] ἰωάννον R Iohannis 21: cf 169, 27; 187, 11 || ¹³ ἀνοίγονται R || scr παρὰ? || ¹⁴ scr εἰδομέν? idem coni Zahn uidimus 21: cf 20 || εἴμ. ν. R || ¹⁵ χρ. om M cum clamore 21 || ἤμ. om R: del? || ¹⁶ χάρι.] ἔνεκα R || ἀκ.] audiuius Lazius recte? cf 187, 13 (audiuit 21) || ¹⁷ σὺ om R || μέλλω ἀνίσταν R: cf 187, 17 || ἤμην? scr ἔβρισμένην?? || scr εἶρον? || ¹⁸ καὶ τὸ - αὐτῆς om M et propter illum qui propior sepulchro eius exanimatus iacet, qui et honorificabunt propter me deum 21 || scr τοῦ et ἀπονεύσαντος? cf 21 || ²⁰ πάντων om R || ²¹ τ. μν. om M || νεαν. - Ἐφ.] τὸν ἐρῶντα δρουσιανῆς νεαν. M qui primus Ephesiorum erat 21 || ²² τ. γ. ἐκ. om R: del?? || καὶ om M || ²³ μέγα R || Ἀνθ. om R || ²⁴ λεγ. om R || ἰδ. ἀμφ. R || ἡπορ. om R || ²⁵ θένεμα add R: cf 165, 27; 194, 12; 17; 24 || ²⁷ μηδ. - ἀμελ. om R || scr ἀμελήσας? item Zahn qui numquam me dedignari solet 21

74 Καὶ ὁ Ἀνδρόνικος ἰδὼν ἐκείνους νεκροὺς ἀναπηδήσας
ἦλθεν ἐπὶ τὸν Δρουσιανῆς τάφον· καὶ ἰδὼν αὐτὴν ἐν μόνῳ
τῷ δικρουσίῳ ἔφη τῷ Ἰωάννῃ· Συνεῖδον τὸ γεγονός μακάριε
δοῦλε τοῦ Θεοῦ Ἰωάννη· ὁ Καλλιμάχος οὗτος ἦρα τῆς ἀδελ-
φῆς μου· καὶ μὴ ἐπιτυχὼν αὐτῆς πολλάκις τοῦτο τολμήσας, 5
τὴν κατάρατον ἐπιτροπὸν μου τοῦτον ὠνήσατο χρήμασιν ἱκα-
νοῖς, ἴσως ἐν νῶ λαβὼν, ὥς γε νῦν ἔστι μαθεῖν, τὴν τῆς
ἐπιβουλῆς δραματοουργίαν δι' αὐτοῦ μέλλειν ἐκπληροῦν· καὶ
γὰρ ὡμολόγησε τοῦτο πολλοῖς ὁ Καλλιμάχος ὅτι Κὰν μὴ ζῶσα 233 Z
βουληθῇ συνθέσθαι μοι, τεθνεῶσα ἐνυβρισθῆσεται. Καὶ 10
τάχα διδάσκαλε ὁ καλὸς ἐγνώρισε τὸ λείψανον αὐτῆς μὴ ὑβρι-
σθῆναι συγχωρήσας, καὶ διὰ τοῦτο οὗτοι τεθνήκασιν οἱ
ταῦτα ἐτόλμησαν. καὶ μὴ τοι γε ἡ φωνὴ ἡ εἰρηκυῖα πρὸς σε
Ἀνέγειρον τὴν Δρουσιανὴν τοῦτο προεδίηλον; ἐπειδὴ λύπην
ἔχουσα τοῦ βίου τούτου ἀπηλλάγη. πείθομαι δὲ τῷ εἰρηκότι 15
ὅτι τῶν πλανηθέντων οὗτος ὑπάρχει ἀνθρώπων· καὶ γὰρ
αὐτὸν ἐκελεύθης ἀναστῆσαι· περὶ γὰρ τοῦ ἐτέρου οἶδα ὅτι
ἀνάξιός ἐστιν ἡ ἐκείνου σωτηρία. ἀλλ' ἐν σε τοῦτο παρακαλῶ·
ἀνέγειρον πρῶτον τὸν Καλλιμάχον, καὶ οὗτος ἡμῖν ὁμολογήσει
τὸ γεγονός. 20

75 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπιδὼν τῷ πτώματι καὶ εἰπὼν τῷ
λοβόλῳ ἐρπετῷ Ἀπόστηθι τοῦ μέλλοντος Ἰησοῦ Χριστῷ δον-
λεύειν, ἀναστὰς ἐπηύξατο οὕτως· Ὁ Θεὸς οὗ τὸ ὄνομα δοξά-
ζεται ὑφ' ἡμῶν ἀξίως· ὁ Θεὸς ὁ πᾶσαν ἐνέργειαν κακωτικὴν
δαμάζων· ὁ Θεὸς οὗ τὸ θῆλημα τελειοῦται, ὁ ὑπακούων ἡμῶν 25

¹ ἰδ. ἐκ. ν. om R || ν.] γυμνοὺς sup scr νεκροὺς M || ² τάφ. δρ. R ||
³ διακρουσίῳ R δικρουσίῳ Zahn fort recte (cf 210, 11) sed cf 190, 27 || ³⁻⁴ συν. -
Ἰω. om M intellego quid factum sit sancte et beate Iohannes U || ⁵ αὐτῇ
R || ⁶ μου om R || τοῦτ' R || χρήματος ἱκανοῦ R: cf 185, 11 || ⁷ ἴσως Vsenero
suspectum || λαμβάνω R || ⁸ ἐκπληροῦν R Zahn fort recte || ⁹ τοῦτο π.] τού-
τοις R || ¹⁰ ἡβουλήθη συνεῖναι R || μου M || τεθνηκυῖα M: cf 186, 24 || ¹¹ τάχα
ζῶσα τοῦτο? fortasse propterea U || διδ.] Ἰωάννης R Iohannes U:
cf 186, 12 || ἔγνωκε R uelauit U: scr ἐσκέπασε??? cf 188, 21 (at cf
187, 2) || αὐτῆς] τοῦτο R || ¹² συγχ. om R || οἷτοι om R || ¹²⁻¹³ οἱ τ. τολμή-
σαντες R fort recte || ¹³ μὴ om M || αὐτῇ om R || ¹⁴ Δρ.] παραβραχὺν γὰρ
ἡμῖν ἐγνώρισα add R ex 186, 17 repet (non add U) || ¹⁵ τοῦτον om R || ἀπηλλ.]
ἀπῆλθε καὶ ἀπηλλάγην αὐτῷ R paulo plura U || ¹⁶ ἀνθρ. οἷτ. ὑπ. σωτήρ
R: cf 189, 6 || γὰρ om R || ¹⁷ αὐτὸς ἐκέλευσεν ἀναστῆναι R: cf 186, 17;
191, 22 || γὰρ] δὲ R || ¹⁸ ἀνξίός M || ἡ ἐκ. σωτ. ὑπάρχει R || σωτηρία?
σωτηρίαν? (non σωτηρίας) M || ἀλλὰ R || ¹⁹ αὐτὸς R || ἐξομολογήσεται R ||
²² Ἰησοῦν χριστόν R || δουλ.] καὶ add R || ²³ οὕτως om M: cf 206, 6; 207, 7;
210, 12 || ²³⁻²⁵ δ - δαμ. om R || ²⁵ ὁ αὐτῇ om M || scr ὑπακούων?? cf 197,
16; 18; 99, 11; 121, 23

πάντοτε· καὶ νῦν τελειούσθω σου ἡ δωρεὰ ἐπὶ τῷ νεανίσκῳ
τούτῳ· καὶ εἴ τις δι' αὐτοῦ οἰκονομία γίγνοιτο, ταύτην ἐγ-
γερμένου αὐτοῦ ἐμφάνισον ἡμῖν. Καὶ εὐθέως ὁ νεανίσκος
ἀναστὰς ὅλην τὴν ὥραν ἡσύχαζεν.

- 5 76 Ὡς δὲ ἐν τῷ ἑαυτοῦ λογισμῷ ἐγένετο, ἐπύθετο αὐτοῦ
ὁ Ἰωάννης τὴν ἐν τῷ μνημεῖῳ εἰσοδὸν τί ἐβούλετο· καὶ μαθὼν
παρ' αὐτοῦ ἅπερ ὁ Ἀνδρόνικος εἰρήκει αὐτῷ, ὡς δῆθεν ἐρῶν-
τος αὐτοῦ Δρουσιανῆς, ἐπύθετο αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης πάλιν εἰ
τοῦ μισθοῦ ἔσχε τέλους, ἐνυβρίσαι λειψάνου σεμνότητος γέμοντι·
234 Z 10 ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτῷ· Πῶς γὰρ | ἡδυνάμην τοῦτο διαπραξά-
σθαι; ὅπου τὸ δεινὸν τοῦτο ζῶον τὸν μὲν Φουρτουναῖον μο-
νόπληγα ἐβαλεν ὀρῶντος ἐμοῦ, καὶ εἰκότως, αὐτοῦ μοι τὴν το-
σαύτην μανίαν παραθαρρύνοντος ἤδη τῆς ἀκαίρου ἐκείνης
καὶ δεινῆς πεπανμένου μανίας· ἐμὲ δὲ τῷ φόβῳ ἔστησε, καὶ
15 τοιοῦτον ἐποίησεν οἶον περὶ τοῦ ἀναστῆναι με εἶδετε. ἕτερον
δὲ σοι θαυμασιώτερον ἐρῶ, τὸ μᾶλλον με ἀνελὸν καὶ νεκρὸν
παρὰ μικρὸν θέμενον· ὅτε μου ἡ ψυχὴ παρείχεν ἔννοια καὶ ἡ
ἀκατάσχετος νόσος διώχλει, ἀποσυλήσαντός μου ἤδη ἅπερ ἦν
ἡμφιεσμένη ἐντάφια, εἴτα δὲ ἀποβάντος μου τοῦ τάφου καὶ
20 θεμένου μου αὐτὰ ὡς ὀρᾶς, ἀπῆλθον πάλιν ἐπὶ τῷ ἀποτρο-
παίῳ ἔργῳ· καὶ ὀρῶ τινα νεανίσκον εὐμορφον περισκέποντα
αὐτὴν τῷ ἑαυτοῦ ἱματίῳ· οὐ ἀπὸ τῆς ὄψεως λαμπηδόνες φωτὸς
ἐξήρχοντο εἰς τὰς ὄψεις αὐτῆς· ὅστις καὶ εἰς ἐμὲ ἔδωκε φωνὴν
λέγων· Καλλίμαχε ἀπόθανε ἵνα ζήσης. Τίς μὲν οὖν ἦν οὐκ

¹ τελειώσον τὴν δόξαν σου R || ¹⁻² τὸν νεανίσκον τοῦτον R || ² δι' α.
om R || γένηται R || ²⁻³ ἐγ. α. om R || ⁴ ὅλ. τ.] πολλὴν R integram
U || ⁵ αὐτῷ R || ἐγένετο M || αὐτῷ M || ⁶ τῇ M || ἐν om R || τοῦ μνημεῖον
R || εἰσόδῳ M: cf 186, 25 || ⁷⁻⁸ αὐτῷ - Δρ. om R || ⁸ αὐτοῦ om R || πάλ.
ὁ Ιω. R || ⁸⁻⁹ utrum nunc temeritatis suae circa reliquias plenae vene-
rationis et gratiae aliquem habere potuisset effectum U || ⁸ εἰ] μὴ οὖν
ἡ R || ⁹ scr ἔτυχε?? || τέλος R Zahn: cf 182, 8 || ἐν. - γέμ. om M || scr
λειψάνῳ? || ¹⁰ ἐδυναμην R || ¹¹ τοῦτο om R || ζ.] ξένον R || ¹² ὀρῶντος
om M || κ. εἰκ.] ὡς εἰκὸς M || ¹²⁻¹³ αὐτοῦ - παραθ. om M: qui incen-
tium addidit huius insaniae U || ¹² scr μου? || ¹³ ἥδη] πεπανμένου μου
add R || ¹³⁻¹⁴ ἀκ. - δειν.] πολλῆς R || ¹⁴ πεπ. om R || ¹⁴⁻¹⁵ ἐμὲ - εἶδ.] τῷ
φόβῳ τοῦ τοιοῦδε ὄψεως M || ¹⁴ ἔστ.] scr <ἄφρων> ἔθρηκε?? (cf 48, 2)
ἐξέπληξε?? || ¹⁵ περὶ] scr πρὸ? || ¹⁷ π. μ. om R || μοι M fort recte || ἡ ψ. -
καὶ om M: cf U || scr παρείχεν (uel παρεκινεῖτο) ἀνοίε?? animi quadam
dementia ... correptus U || ¹⁸ ἐδιώχθη R || ἥδη om R || ἔ R || ¹⁹ ἐντ. om M:
cf 185, 19 || ²⁰ μου om R || ὡς ὀρᾶς om R || ²⁰⁻²¹ πάλ. - ἔργῳ om M praepa-
rans me ad impium facinus U || ²² αὐτῇ R || ²³ ἀπεπλήθησαν R || τὴν ὄψιν
R || ὅς M: cf 185, 12; 189, 10 || ²³⁻²⁴ εἰς - λέγ.] εἶρηξέ μοι M in me ueniens
uocem dedit U || ²⁴ ἀπόθανον (cf 162, 23; 189, 9) et add οὖν R

ἦδεν δοῦλε τοῦ θεοῦ· ὅτι δὲ σοῦ ὀφθέντος ἐνθάδε γνωρίζω
ἄγγελον αὐτὸν εἶναι θεοῦ εὖ οἶδα· τοῦτο δὲ ἀληθῶς ἐπίστα-
μαι ὅτι ἀληθὴς θεὸς ὑπὸ σοῦ καταγγέλλεται καὶ τοῦτο πέ-
πεισμαι. ἀλλὰ κἀγὼ σὲ παρακαλῶ μὴ ἀμελήσης με ἀπὸ τοι-
αύτης συμφορᾶς καὶ τόλμης δεινῆς ἐλευθερῶσαι καὶ παραστήσαις 5
τῷ θεῷ σου ἄνθρωπον ἀπατηθέντα αἰσχροῦ καὶ μυσαρῶ ἀπάτη.
βοηθείας οὖν δεόμενος παρὰ σοῦ ἄπτομαί σου τῶν ποδῶν. ἄν-
θρωπος θέλω γενέσθαι τῶν ἐπὶ Χριστὸν ἐλπίζόντων, ὅπως καὶ
ἡ φωνὴ ἡ ἀληθὴς εἰρηκυῖά μοι ἐνθάδε· Ἀπόθανε ἵνα ζήσης·
"Ἦεις καὶ ἐτέλεσεν αὐτῆς τὴν ἐνέργειαν· ἀπέθανε γὰρ ἐκείνος 10
ὁ ἄπιστος, ὁ ἄτακτος, ὁ ἄθεος· ἐγήγερμαι δὲ ὑπὸ σοῦ ὁ μέλ-
λων πιστός, θεοσεβής, ὁ ἀληθείας γνωρίζων, ὃν παρακαλῶ
ὑπὸ σοῦ γνωρισθῆναι μοι.

77 Καὶ ὁ Ἰωάννης ἐν εὐφρασίᾳ πολλῇ ληφθεὶς καὶ κα-
ταμαθὼν τὴν ὅλην θεωρίαν τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου 15
εἶπεν· Ὡ τί κρατεῖς κύριε Ἰησοῦ Χριστέ οὐκ οἶδα, ἡπορημένος
ἐπὶ τῇ πολλῇ σου εὐσπλαγχνίᾳ καὶ ἀπείρῳ μακροθυμίᾳ· ὦ
μέγεθος οἶον εἰς δουλείαν κατήλθεν· ὦ ἐλευθερία ἄφραστος
δουλαγωγηθεῖσα παρ' ἡμῶν· ὦ ἀπερινόητε δόξα ἡμῶν· ὁ καὶ
τὸν νεκρὸν οἶκον φυλάξας ἀνύβριστον, ὁ τοῦ καθαιμάξαντος 20
ἐαυτὸν ἀνθρώπου λυτρωτὴς καὶ τοῦ τὰ φθειρόμενα σώματα
σωφρονίζων· ὁ πατήρ ὁ ἐλεήσας καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐπὶ τὸν
ἀμελήσαντα ἄνθρωπον· δοξάζομέν σε καὶ αἰνοῦμεν καὶ εὐλο-
γοῦμεν καὶ εὐχαριστοῦμεν τὴν πολλὴν σου χρηστότητα καὶ
μακροθυμίαν ἅγιε Ἰησοῦ· ὅτι σὺ μόνος θεὸς καὶ οὐχὶ ἕτερος· 25
ὁ τὸ ἀνεπιβούλευτον κράτος καὶ νῦν καὶ εἰς τοὺς ἅπαντας
αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

¹ ἄνθρωπε *M*: cf 177, 13 et 161, 22; 187, 4 sed quia te video hic dei seruum et apparuisti mihi, cognosco et illum angelum dei fuisse *U* || ὅτι *om M* || σοῦ δὲ *M* || *scr* σὲ ὀφθέντα?? cf *U* || ² 9. ἔγγ. α. εἶναι *R* || εὖ οἶδα *om M*: cf 162, 30 || ²⁻³ τοῦτο - πέπ.] et noui quia uere a te deus adnuntiatur *U*: τοῦτο δὲ ἀ. ἐ. del (uar script)? et κ. τ. πέπ. ante ὅτι ponend? an κ. τ. πέπ. del? || τοῦτο - κατ.] τοῦ ὑπὸ σοῦ κηρυττομένου *M* || ⁴ κ. σὲ π.] δέομαί σου *M* rogo et deprecor *U*: fort *scr* κ. σὲ παρακ. <καί> δέομαί σου cf 204, 6 (sed etiam 187, 18; 191, 6 al) || ⁴⁻¹³ με - μοι] τῆς ἐμῆς ἔνεκεν σωτηρίας ἀλλὰ σπούδασον προσαγαγεῖν με τῷ σῶ δεσπότη χριστῷ *M* etiam *plura habet U* || ⁸⁻⁹ ut et uocis eius ueritas compleatur quae ait oportere me mori ut uiuerem *U* || ⁹ ᾧ] ἡ *R* || <ᾧ> εἰρηκυῖα? cf 187, 13 || ¹² πιστός <εἶναι καὶ εὐτακτος καί>? || *scr* ἀλήθειαν et ἦν? || ¹⁴⁻²⁷ καὶ δ - ἀμήν *om M*

R ¹⁶ ὦ τί *R* quid *U*: *scr* Ὁ τι?? *TI??* || κρ.] agam *U*: *scr* φράσω?? || ²¹ σώματα <μυαίνοντος τὴν ψυχὴν>? || ²⁶ ὁ] *scr* οὐ?

78 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ Ἰωάννης προσλαβόμενος τὸν Καλλιμάχον ἡσπάζετο λέγων· Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν τέκνον τῷ ἐλεήσαντί σε καὶ καταξιώσαντί με δοξάσαι τὴν αὐτοῦ δύναμιν, καὶ καταξιώσαντι καὶ σὲ μεθόδῳ τῆς παρὰ σοῦ ἐκείνης σου
5 μανίας καὶ μέθης μεταστῆναι, ἐπὶ δὲ τὴν ἰδίαν ἀνάπαιυσιν καὶ ἀνακαίνισιν βίου καλέσαντι.

79 Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος θεασάμενος τὸν Καλλιμάχον νεκρὸν ἐγγεγεμένον ἐδέετο τοῦ Ἰωάννου ἅμα τοῖς ἀδελφοῖς ὅπως καὶ τὴν Δρουσιανὴν ἀνεγείρῃ λέγων· Ἰωάννη, ἀναστήτω καὶ τὸ
10 βραχὺ κατορθώσάτω ὅπερ ἀπεκόμισεν λυπούμενη Δρουσιανὴ τοῦ Καλλιμάχου ἔνεκεν, δοξάσα αὐτὸν σκάνδαλον γεγενῆσθαι· καὶ ὁπότε ὁ κύριος θέλει παραλήψεται αὐτήν. Καὶ ὁ Ἰωάννης μὴ μελλήσας προσελθὼν τῷ τάφῳ αὐτῆς καὶ τῆς χειρὸς κρατήσας ἔφη· Τὸν μόνον Θεόν σε ὄντα ἐπικαλοῦμαι τὸν ὑπερ-
15 μεγέθῃ, τὸν ἄφραστον, τὸν ἀκατάληπτον· ὃ πᾶσα δύναμις ἀρχοντικὴ ὑποτέτακται· ὃ πᾶσα ἐξουσία ἐκλινεν· ὃ πᾶσα ἀλαζονεία προπεσοῦσα ἡσυχάζει· ὃν δαίμονες ἀκούοντες φρίττουσιν· ὃν ἡ κτίσις ὅλη καταμαθούσα μετριάζει· δοξασθῆτω σου τὸ ὄνομα ὑφ' ἡμῶν, καὶ ἀνεγείρον Δρουσιανὴν, ὅπως μᾶλ-
20 λον Καλλιμάχος ἐπιστηριχθῇ οἰκονομήσαντι ἀνθρώποις μὲν ἄπορον καὶ ἀδύνατον, σωτηρίαν καὶ ἀνάστασιν, σοὶ δὲ μόνῳ δυνατόν, καὶ ἡ Δρουσιανὴ ἴδῃ ὅπως ἡ ἀναπεπαυμένη, τοῦ νεανίσκου ἐπιστρέψαντος ἐμπόδιον μεθ' ἑαυτῆς μηδὲ τὸ βραχυτάτον ἐπικομιζούσα ἐπιγενομένη πρὸς σέ.

25 80 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ Ἰωάννης τῇ Δρουσιανῇ ἔφη· Δρουσιανὴ ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἀναστὰσα ἀπέβη τοῦ τάφου· καὶ ἰδοῦσα αὐτήν ἐν διακρουσίῳ μόνον περὶ τὸ πρᾶγμα διηπόρει· καὶ μαθούσα ἀκριβῶς πάντα παρὰ τοῦ Ἀνδρονίκου, τοῦ Ἰωάννου κειμένου ἐπ' ὄψιν καὶ τοῦ Καλλιμάχου μετὰ

MR ¹ καὶ - Ἰ.] ὁ δὲ ἰω. ὡς εἶχεν εὐθὺς M || ²⁻⁶ δόξα - καλ.] paulo plura habet U || ³ καὶ κ. - δύν. om M || ⁴⁻⁵ καταξ. - μετ.] ἐκ τῆς μανίας μεταστήσαντι ταύτης M || ⁴ παρὰ σοῦ] scr παμμάχου? || ⁵⁻⁶ ἰδ. - βίου] αὐτοῦ βασιλείαν M || ⁷⁻¹² θεασ. - αὐτήν] ἐδέετο τοῦ Ἰωάννου ὅπως καὶ τὴν δρουσιανὴν ἀνάστησιν M || ⁷ ἔξκ] νεκρῶν? cf 192, 10 (170, 22??) || ⁹⁻¹⁰ Δρ. ante καὶ τὸ? || ⁹ <τοῦ βίου> τὸ?? cf Tert de an 56 p 300, 2 || ¹¹ scr αὐτῶν? || ¹² scr θελήσει?? || ¹³ μελήσας R || ¹⁴⁻²⁵ ἔφη - Ἰω. om M || ¹⁶ scr ἐγκλίνει? || ¹⁷ scr προσπεσοῦσα? cf 161, 12; Mt c 27 i || ²⁰ <σοι> οἰκονομήσαντι? || ²¹ ἀπόρων et ἀδυνάτων R || ²² ἴδῃ ὅπ. ἢ] scr ἦδη ἀναπνεύσῃ?? ἦδη ἀποβῇ (cf 26)?? || ²³ scr ἐπιγενομένη? cf 205, 9; 30, 16 al || ²⁵ τῇ Δρ.] sup scr utrobique σ M om R: del? || ²⁷ καὶ ἰδ. - διηπ. om M || scr ἑαυτήν? || scr διακρουσίῳ? cf 187, 3 || ²⁸⁻²⁹ πάντα - ὄψιν] τὰ ἐπ' αὐτῇ γεγενημένα M || ^{29-191,2} καὶ τ. - ὄμ. δοξ.] μετὰ πάντων καὶ αὐτῇ ἐδόξασε τὸν θεὸν τὸν διὰ τοῦ θεράποντος

φωνῆς καὶ δακρύων δοξάζοντος τὸν θεόν, ἡγαλλιᾶτο καὶ αὐτὴ ὁμοίως δοξάζουσα. |

81 Ὡς δὲ ἐνεδύσατο, ἐπιστραφεῖσα εἶδε τὸν Φουρτουνα-
τον κείμενον· λέγει πρὸς Ἰωάννην· Πάτερ καὶ οὗτος ἀναστήτω
καὶ εἰ μάλιστα προδότης μου ἐπειράθῃ γενέσθαι. Ὁ δὲ Καλ- 5
λίμαχος ἀκούσας ταῦτα αὐτῆς εἰρηκνίας ἔφη· Μή, παρακα-
λῶ σε Δρουσιανή· ἡ γὰρ φωνὴ ἦν ἀκήκοα τούτου οὐκ ἐφρόν-
τισεν, ἀλλὰ περὶ σοῦ μόνης ἀνήγγειλε, καὶ ἰδὼν ἐπίστευσα·
εἰ γὰρ ἦν ἀγαθός, τάχα ἂν καὶ αὐτὸν ἐλείψας ὁ θεὸς διὰ
τοῦ μακαρίου Ἰωάννου ἡγείρεν· ἐπέσχετο οὖν τὸν ἄνδρα κα- 10
κῶς τεθνάναι. Καὶ ὁ Ἰωάννης αὐτῷ εἶπεν· Οὐκ ἐμάθομεν
τέκνον κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδοῦναι. καὶ γὰρ ὁ θεὸς ποιησάν-
των ἡμᾶς εἰς αὐτὸν πολλὰ κακὰ καὶ οὐχὶ καλὰ ἀντιμισθίαν
ἡμῖν οὐκ ἀπέδωκεν ἀλλὰ μετάνοιαν· καὶ ἀγνοησάντων ἡμῶν
τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἡμέλυσεν ἀλλ' ἠλέησεν, καὶ βλασφημη- 15
σάντων οὐκ ἐξῆλθεν ἀλλ' εὐσπλαγχνίσθη· καὶ ἀπιστησάντων
ἡμῶν οὐκ ἐμνησικακήσε· καὶ διωξάντων τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ
οὐκ ἀνταπέδωκεν, ἀλλὰ μετάνοιαν ὑποβαλὼν καὶ ἀποχὴν κα-
κῶν παρεκάλει καὶ ἡμᾶς ἐπ' αὐτόν, ὥς καὶ σὲ τέκνον Καλ-
λίμαχε καὶ μὴ μνησικακήσας ἐπὶ τοῖς πρώτοις δοῦλον ἑαυτοῦ 20
παρέστησαν ἐπιτηροῦντα αὐτοῦ τῷ ἔλεει. Ὁθεν εἰ μὴ ἐπιτρέ-
πεις τὸν Φουρτουνατον ἀναστήναι, Δρουσιανῆς χρεῖα.

82 Ἡ δὲ μὴ μελλήσασα ἀγαλλιᾶσει πνεύματος καὶ ψυχῆς
προσελθοῦσα τῷ Φουρτουνάτῳ πτώματι εἶπεν· Ὁ θεὸς τῶν
αἰώνων Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας, ὁ παρασχόμενός 25
μοι ἰδεῖν τέρατα καὶ σημεῖα, ὁ χαρισάμενός μοι ἑαυτὸν τῇ πολυμόρ-
φῳ σου ὅψει καὶ ἐλείψας παντοίως· ὁ βιαζομένην με ὑπὸ τοῦ
παλαιοῦ μου συμβίου Ἀνδρονίκου περισκεπάσας τῇ πολλῇ σου
χρηστότητι· ὁ ἀδελφόν μοι παραδούς τὸν σὸν δοῦλον Ἀνδρό- 30
νικον· ὁ φυλάξας με καθαρὰν ἕως τοῦ νῦν τὴν σὴν δούλην·
ὁ τελευτήσάν με ὑπὸ Ἰωάννου ἀναστήσας τοῦ σοῦ θεράπον-
(cf 191, 32) αὐτοῦ Ἰωάννου ποιοῦντα ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία ὧν οὐκ ἔστιν
εἰκασμός M

¹ αὐτῇ R || ^{3-208, 10} ὥς - εἰκον. om M

R ⁴ <καί> λέγει? || ⁵ scr εἰ καὶ? cf 192, 5 || ⁷ scr ἀκήκοεν (cf 186, 16)??
cf 188, 23? || ⁸ ἰδὼν <ἐγγεγεμένην>?? cf 192, 11 || ¹⁰ dignum morte iudicavit
quem dignum resurrectione non prodidit U || ἐπέσχ.] scr ἡπίστατο?? cf
U || scr καλῶς (i e merito)? || ¹³ scr ἡμῶν? || ¹⁶ scr ἐπεξῆλθεν || scr
ἐσπλαγχνίσθη? || ²⁰ del καὶ? || ²¹ scr παρέστησεν? κατέστησεν? || scr ἐπιτη-
ροῦντι?? || εἰ <ἐμοί>? si mihi U || ²² scr ἀναστήσαι? (ut resurgat U) cf 187, 17;
192, 5 || ²³ μελήσασα R || <ἐν> ἀγαλλιᾶσει? || ³² scr τελευτήσασάν?

τοσ' ὁ καὶ ἐγγεγεμένην με δείξας τὸν σκανδαλισθέντα ἀσκαν-
 δάλιστον· ὁ ἀναπαύσας με ἐπὶ σὲ τελείως καὶ κουφίσας τῆς
 ἀποκρύφου μανίας· ὃν ἐφίλησα καὶ ἡγάπησα· δεομαί σου
 5 τὸν Φουρτουναῖον ἀναστῆναι, εἰ καὶ μάλιστα προδότης μου
 ἐπειράθη γενέσθαι.

83 Καὶ λαβομένη τῆς χειρὸς τοῦ τεθνεώτος ἔφη· Ἀνάστα
 Φουρτουναῖτε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
 Ὁ δὲ Φουρτουναῖτος ἀναστὰς καὶ ἰδὼν τὸν Ἰωάννην ἐν τῷ
 10 μνήματι καὶ τὸν Ἀνδρόνικον καὶ τὴν Δρουσιανὴν ἐκ νεκρῶν
 ἐγγεγεμένην καὶ τὸν Καλλίμαχον πεπιστευμένον καὶ τοὺς λοι-
 πούς ἀδελφούς δοξάζοντας τὸν θεὸν εἶπεν· Ὡς μέχρι ποῦ τῶν
 δεινῶν ἀνθρώπων τούτων αἱ δυνάμεις ἐχώρησαν· οὐκ ἐβουλό-
 μην ἐγγεῖρθαι ἀλλὰ μᾶλλον τεθνάναι, ὅπως αὐτοὺς μὴ ὀρώ.
 15 Καὶ ταῦτα εἰπὼν φυχὼν ἐξῆλθε τοῦ μνήματος.

84 Καὶ ὁ Ἰωάννης ἰδὼν τὴν ἀμετάθετον τοῦ Φουρ-
 τουναῖτου ψυχὴν εἶπεν· Ὡς φύσις μὴ καταβαλλομένη πρὸς τὸ
 κρεῖττον· ὦ πηγὴ ψυχῆς μενούσης ἐν ῥύπῳ· ὦ οὐσία φθορᾶς
 σκότους πλήρης· ὦ θάνατε ἐν τοῖς σοῖς ὀρχοῦμενε· ὦ δένδρον
 20 ἄκαρπον πυρὸς γέμον· ὦ ξύλον τὸν καρπὸν ἀνθρακα γέμον·
 ὦ ὕλη ὑλομανίας σύννοικε καὶ ἀπιστίας γεῖτον· ἤλεγξας τίς εἰ
 καὶ ἐλέγχῃ ἀεὶ ἅμα τοῖς σοῖς τέκνοις· καὶ τὸ δύνασθαι δοξά-
 ζειν τὸ κρεῖττον οὐκ οἶδας· οὐ γὰρ ἔχεις· τοιγαροῦν οἷα
 ἡ ὁδός σου τοιαύτη καὶ ἡ ῥίζα καὶ ἡ φύσις· καταργήθητι
 25 ἀπὸ τῶν ἐλπίζόντων πρὸς κύριον· ἀπὸ ἐννοιῶν αὐτῶν· ἀπὸ
 τοῦ νοός· ἀπὸ τῶν ψυχῶν· ἀπὸ τῶν σωμάτων· ἀπὸ πράξεως·
 ἀπὸ βίου· ἀπὸ ἀναστροφῆς· ἀπὸ ἀπωλείας· ἀπὸ ἐπιτηδεύμα-
 τος· ἀπὸ συμβουλίας· ἀπὸ ἀναστάσεως τῆς πρὸς θεόν· ἀπὸ
 εὐωδίας ἧς κοινωνεῖν μέλλεις· ἀπὸ νηστειῶν· ἀπὸ δεήσεων·
 30 ἀπὸ λουτροῦ ἁγίου· ἀπὸ εὐχαριστίας· ἀπὸ τροφῆς σαρκός·
 ἀπὸ πότου· ἀπὸ ἐνδύματος· ἀπὸ ἀγάπης· ἀπὸ ἀκηδίας· ἀπὸ
 ἐγκρατείας· ἀπὸ δικαιοσύνης· ἀπὸ πάντων σε τούτων ἀνοσιώ-
 τατε καὶ θεοῦ ἐχθρὲ Σατανᾶ καταργήσει σε Ἰησοῦς Χριστὸς
 ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ τῶν ὁμοίων σου τῶν ἐχόντων σου τὸν
 35 τρόπον.

¹ scr ἐγγεγεμένη μοι? || ⁴ scr παραπέμψης? || ⁵ scr ἀναστῆσαι?? (iube
 resurgere U) cf 191, 22 || ¹¹ scr πεπιστενκότα? credidisse U || ^{17-193,12} multa
 om multa de suo add U || ¹⁷ scr μεταβαλλομένη?? || ²⁰ scr ἄνθ. φέρον? ||
²¹ γεῖτων R || ²⁴ ἡ ὁδός] ὁ καρπός expectes || ²⁷ ἀπωλ.] scr ἀσχολίας?? ||
²⁸ scr ἀναπαύσεως?? || ³¹ scr κηδείας?? || ³³ σε del? || ³⁴ καὶ <κύριος>??
 καὶ <κριτής>?

85 *Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰωάννης ἐπεξάμενος καὶ λαβὼν ἄρτον ἐκόμισεν εἰς τὸ μνήμα κλάσαι· καὶ εἶπε· Δοξάζομέν σου τὸ ὄνομα τὸ ἐπιστρέφον ἡμᾶς ἐκ τῆς πλάνης καὶ ἀνηλεοῦς ἀπάτης· δοξάζομέν σε τὸν παρ' ὀφθαλμοῖς δείξαντα ἡμῖν ἃ εἶδομεν· μαρτυροῦμέν σου τῇ χρηστότητι ποικίλαις φανίσιν· 5 αἰνοῦμέν σου τὸ ἀγαθὸν ὄνομα κύριε ἐλέγξαντι τοὺς ὑπὸ σοῦ ἐλεγχομένους· εὐχαριστοῦμέν σε κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὅτι πεπίσμεθα ἀμετάβολον οὐσαν· εὐχαριστοῦμέν σου τῷ χρήσαντι φύσιν φύσεως σφζομένης· εὐχαριστοῦμέν σοι τῷ τὴν ἀπαραιτήτον ἡμῖν δεδωκότι ταύτην ὅτι σὺ μόνος καὶ νῦν καὶ αἰ· 10 οἱ σοὶ δοῦλοι εὐχαριστοῦμέν σοι μετὰ προφάσεως συλλεγόμενοι καὶ ἀναλεγόμενοι ἅγιοι.*

86 *Καὶ ἐξάμενος οὕτως καὶ δοξάσας ἐξῆι τοῦ μνήματος, κοινωνήσας τοῖς ἀδελφοῖς πᾶσι τῆς τοῦ κυρίου εὐχαριστίας· καὶ γενόμενος ἐν τοῖς Ἀνδρονίκοις ἔλεγε τοῖς ἀδελφοῖς· 15 Ἀδελφοί, πνεῦμά τι ἐν ἐμοὶ ἐμαντεύσατο τὸν Φουρτουνατον ἀπὸ τῆς τοῦ ὄφους πληγῆς μελανία μέλλοντι τεθνάναι· ἀλλὰ μαθέτω τις τάχιον πορευθεὶς εἰ ἄρα οὕτως ἔχει. Καὶ δραμών τις τῶν νεανίσκων εὔρον αὐτὸν λοιπὸν τεθνηκότα καὶ τὴν μελανίαν νεμομένην καὶ ἀψαμένης τῆς καρδίας αὐτοῦ· 20 καὶ ἐλθὼν ἀνήγγειλε τῷ Ἰωάννῃ τριώρον αὐτὸν τεθνάναι. καὶ εἶπεν ὁ Ἰωάννης· Ἀπέχει τὸ τέκνον σου διάβολε.*

* * *

87 (1 Iames) *Ἐξήτασαν οὖν οἱ παρόντες τὴν αἰτίαν, καὶ μάλιστα ἠπόρουν εἰρηκνίας τῆς Δρουσίνης ὅτι Μοι ὁ κύριος ὡς Ἰωάννη ὥφθη ἐν τῷ μνήματι καὶ ὡς νεανίσκος. Ἠπορη- 25 μένων οὖν αὐτῶν καὶ τρόπον τινὰ μηδέπω ἐστηρικμένων τῇ πίστει βεβαίως φέρων ὁ Ἰωάννης εἶπεν·*

2 I

⁵ *scr* ποικίλως φανείσῃ? || ⁶ ὄνομα· <εὐχαριστοῦμέν σοι>? || ⁷ *scr* σοι? || πεπεισμέθα <σον τὴν χάριν>? || ⁸ *scr* σοι? || *chr. corruptum?*? || ⁹ *del* φύσιν? || ¹⁰ ταύτην <πίστιν>? || ¹¹ *et* ¹² *προφ. et αναλ. num sana?* || ¹⁷ *scr* μέλλοντα? || ¹⁰ *scr* εὔρεν? || ²⁰ *scr* ἀψαμένην? || ²³ *scr* Ἀπέχεις? habes 21 || διάβολε] *sequuntur* 203, 8 συνῆν οὖν *cet R*

C ²³ διήγησις θαυμαστὴ περὶ τὰς πράξεις καὶ ὁπτασίας ἣν ἶδεν ὁ ἅγιος ἰωάννης ὁ θεόλόγος παρὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ πῶς ἐφάνει ἀπαρχῆς πέτρον καὶ ἰάκωβον καὶ ὅπου διηγῆται τοῦ σταυροῦ τὸ μυστήριον ἐλόγησον δέσποτα *inscr C* || ²⁴ *scr* Δρουσιανῆς? *item Iames: cf* 182, 20 || ²⁵ *scr* Ἰωάννης: *item Iames* || ²⁷ βεβ.] *scr* βαρέως? βεβ. *defendit Hilgenfeld* || φέρειν *Iames*

88 Ἄνδρες ἀδελφοί, οὐδὲν ξένον πεπόνθατε οὐδὲ παράδοξον περὶ τῆς εἰς τὸν ἐκδοχῆς, ὅπου γε καὶ ἡμεῖς, οὓς ἐξελέξατο ἐαυτῷ ἀποστόλους, πολλὰ ἐπειράσθησαν· ἐγὼ μὲν ὑμῶν προσομιλῶν οὔτε γράψαι χωρῶ ἃ τε εἶδον ἃ τε ἤκουσα. καὶ
 5 νῦν μὴ δεῖ με πρὸς τὰς ἀκοὰς ὑμῶν ἀρμόσασθαι, καὶ καθ' ἃ χωρεῖ ἕκαστος ἐκείνω ὑμῖν κοινωνήσω ὧν ἀκροαταὶ δύνασθε γενέσθαι, ὅπως ἴδητε τὴν περὶ αὐτὸν δόξαν ἣτις ἦν καὶ ἔστιν καὶ νῦν καὶ εἰς αἰ. (2) ὅτε γὰρ ἐξελέξατο Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν ἀδελφούς ὄντας, ἔρχεται πρὸς με καὶ τὸν ἀδελφόν μου
 10 Ἰάκωβον εἰπών· Χρηζῶ ὑμῶν, ἔλθατε πρὸς με. Καὶ ὁ ἀδελφός | μου τοῦτο εἶπεν· Ἰωάννη, τὸ παιδίον τοῦτο ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ καλέσαν ἡμᾶς τί βούλεται; Κἀγὼ εἶπον· Ποῖον παιδίον; Ὁ δέ μοι πάλιν· Τὸ νεῦον ἡμῖν. Κἀγὼ ἀπεκρινάμην· Διὰ τὴν πολλὴν ἡμῶν ἀγρυπνίαν τὴν κατὰ θάλασσαν γεγο-
 15 νῦιαν οὐ σὺ ὁρᾷς ἀδελφέ μου Ἰάκωβε; οὐχ ὁρᾷς δὲ τὸν ἐστῶτα ἄνδρα εὐμορφον καλὸν ἱλαροπρόσωπον; Ὁ δέ μοι εἶπεν· Τοῦτου οὐχ ὁρῶ ἀδελφέ· ἀλλ' ἐξέλθωμε καὶ ὀψόμεθα τὸ τί βούλεται.

89 Καὶ οὕτως σιγῇ τὸ πλοῖον ἀγαγόντες εἶδομεν καὶ
 20 αὐτὸν ἅμα ἡμῖν βοηθοῦντα ὅπως τὸ πλοῖον ἐδράσωμεν. ὥς δὲ ἀπέστημεν τοῦ τόπου αὐτῷ βουλευθέντες ὁπεσθαι, πάλιν ὤφθη ἐμοὶ ὑπόψιλον ἔχων, τὸ δὲ γένειον δασὺν καταγόμενον, τῷ δὲ Ἰακώβῳ ἀρχιγένειος νεανίσκος. ὑποροῦν μὲν οὖν ἀμφοτέροι ὃ τι βούλεται τὸ ὁραθὲν ἡμῖν. εἶτα ἐπόμενοι αὐτῷ
 25 ἀμφοτέροι κατ' ὀλίγον ἠποροῦμεν ἐννοοῦμενοι τὸ πρᾶγμα. ἐμοὶ μέντοι καὶ τὸ παραδοξότερον τότε ἐφαίνετο· ἐπειρώμην γὰρ αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὁρᾶν, καὶ οὐδεπώποτε εἶδον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπονείοντας, ἀλλὰ μόνον ἀνεφύγτας. πολλάκις

⁴ cf Io 1, 1, 1 || ⁵ cf Marc 1, 16; 17 || ⁹ cf Marc 1, 19 (Io 1, 37)

² τὸν <κρίριον>? *recepit Iames* || ³ *scr* ἐπειράσθημεν? *item Iames* || ⁴ πρ.] οὔτε προσομιλεῖν *Iames* || <οὔτε εἰπεῖν> οὔτε? || ⁵ μὴ] μὲν *Iames recte ut uid* || ⁶ *scr* ἐκείνων? ἐκείνα *Iames* || ⁷ αὐτῶν *C corr Iames* || ¹¹ <ἀκούσας> εἶπεν? || ἰω' *C* || <τὸ> ἐπὶ? *item Iames* || ¹⁵ οὐ σὺ] *scr* ὅσιν?? φάσμα??? οὐκ ὄν (cf 196, 22)?? || ¹⁶ τοῦτον *Iames recte ut uid* || ¹⁷ *scr* ἐξέλθωμεν: *item Iames* || ¹⁹ σιγῇ] εἰς γῆν *Iames* || *scr* ἀναγκυόντες? || ²⁰ ἐμὴν *sed η sup ε C* || ²¹ ἐπεσθαι *Iames recte* || ²² ὑπ. ἔχων <τὴν κεφαλὴν> *primo Iames* <τὴν μὲν κεφαλὴν> ὑπ. ἔχων *malebam item Robinson: recepit Iames* || *scr* δασὺ: *item Iames* || ²³ ἀρχιγένειος *corr ex ἀρχιγένιον(?) C: scr* ἀρχιγένειος?? || ὑπ. μὲν] ἠποροῦμεν *Iames recte* || ²⁴ ὃ τι] τὸ τί?? cf 17 || ²⁵ ἠπορ.] σφοδρότερον *addend suspicatur Iames* || ²⁶ *scr* τόδε? *recepit Iames* || ²⁸ ἐπι- νεύοντας *Iames: scr* ἐπιμύοντας *uel* ἀπομύοντας?

δέ μοι καὶ μικρὸς ἄνθρωπος ἐμφαίνεται δύσμορφος καὶ τὸ
πᾶν εἰς οὐρανὸν ἀποβλέπων. εἶχεν δὲ καὶ ἕτερον θυμαστόν·
ἀνακείμενον ἐμὲ ἐπὶ τὰ ἴδια στήθη ἐδέχεται, καὶ γὰρ συνεῖχον
ἐαυτῷ· καὶ ποτὲ μὲν μοι λεῖα καὶ ἀπαλὰ τὰ στήθη αὐτοῦ
ἐψηλαφᾶτο, ποτὲ δὲ σκληραὶ ὥσπερ πέτραις ὅμοια, ὡς δια- 5
πορεῖν με ἐν ἐμαυτῷ καὶ λέγει· Τί ἐστιν τοῦτο; οὗτός μοι.
Καὶ ἐννοοῦντός μου ταῦτα αὐτὸς . . . |

90 (3) ἄλλοτε δὲ ποτε παραλαμβάνει με, Ἰάκωβον καὶ
Πέτρον εἰς τὸ ὄρος ὅπου ἦν αὐτῷ ἔθος εὐχασθαι, καὶ εἶδομεν
αὐτῷ φῶς τοιοῦτον ὅποιον οὐκ ἐστὶν δυνατόν ἀνθρώπῳ χρώ- 10
μενον λόγῳ φθαρτῷ ἐκφέρειν οἷον ἦν. (4) πάλιν ὁμοίως ἀνάγει
ἡμᾶς τοὺς τρεῖς εἰς τὸ ὄρος λέγων· Ἔλθατε σὺν ἐμοί. Ἡμεῖς
δὲ πάλιν ἐπορεύθημεν· καὶ ὁρῶμεν αὐτὸν ἀπὸ διαστήματος
εὐχόμενον· ἐγὼ δὲ οὖν, ἐπειδὴ ἐφίλει με, ἡρέμα ὡς μὴ ὁρῶντες
αὐτὸς αὐτοῦ ἐγγίζω αὐτῷ καὶ ἵσταμαι ἀφορῶν αὐτὸν εἰς τὰ 15
ὀπίσθια αὐτοῦ· καὶ ὁρῶ αὐτὸν ἱμάτια μὲν μηδὲ ὅλως ἡμφιε-
σμένοι, γυμνὸν δὲ τοῦτον ὁρῶμενον ὑφ' ἡμῶν, ἄνθρωπον δὲ
οὐδὲ ὅλως· καὶ τοὺς μὲν πόδας ποίας χιόνος λευκοτέρους, ὡς
καὶ τὴν γῆν ἐκείνην καταλάμπεσθαι ὑπὸ τῶν ποδῶν· τὴν
δὲ κεφαλὴν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐρειδομένην, ὡς φοβηθέντα με 20
κραυγᾶσαι, αὐτὸν δὲ ἐπιστραφέντα μικρὸν ἄνθρωπον ὀφθῆναι
καὶ κρατήσαντός μου τὸ γένειον ἀνασπάσαι καὶ εἰπεῖν μοι·
Ἰωάννη μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστὸς καὶ μὴ περιέργος. Καὶ
εἶπον αὐτῷ· Τί γὰρ ἐποίησα κύριε; Λέγω δὲ ὑμῖν ἀδελφοί,
οὕτως πεπόνεκα τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅθην μου τοῦ γενεῖου ἐλά- 25
βετο ἡμέρας τριάκον, ὥστε με εἰπεῖν αὐτῷ· Κύριε, εἰ τὸ
τίμα σου παίζωντος τοιαύτην ἀλγηδὸνα πεποίηκεν, τί εἰ ῥα-

³ cf Io 13, 23; 25 || ⁵ cf Io 1, 1, 1 || ²³ cf Io 20, 27

¹ scr ἐφαλνετο? cf 3; 194, 26 || ¹⁻² τὸ πᾶν] τότε πάλιν conī Iames: scr τὰ
πολλά??? || ³ ἀνακ.] on compend breuissimum ut uideatur ἀνακείμεν C ||
scr ἐδέχτο? (cf 1) item Iames || ³⁻⁴ scr συν<εχ>ῶς προσ<ε>ῖχον αὐτῷ? || ⁵ scr
σκληρά (ita Iames)? an σκληρ<α> καί? || ⁶ λέγειν Iames recte || οὕτως Iames:
at mutila uidentur || post αὐτὸς paululum spatii uacuum C || ⁸ με <καί>?
item Iames || ⁹ εἶδομεν <ἐν> Iames optime || ¹⁰ ἀνθρώπων Hilgenfeld || scr
χρωμένῳ?? item Iames conī || ¹¹ post ἦν fort plura intercederunt || ¹⁴ δὲ
οὖν] del allerutrum?? || ὁρῶντος Iames recte || ¹⁵ αὐτὸς del Iames recte
ut uid || αὐτὸν del?? || ¹⁷ τούτων Iames recte ut uid || scr <τῶν> ὁρῶ-
μένων? || ¹⁸ ποίας <οὐ>? del (ditto)? πάσης Robinson et coll apoc Petri 3
Iames || ²² κρατήσαντά Iames recte || ²³ ἰώ? C || ²⁵ πεπόνεκα Iames recte ||
²⁶ scr τριάκοντα: item Iames || ²⁶⁻²⁷ τοτί· ἀμα C: scr τὸ τίμα? recepit
Iames

πίσμασίν μοι ἔλαβες; Καὶ αὐτός μοι εἶπεν· Σὺν λοιπὸν εἰ τὸν μὴ πειράζειν τὸν ἀπείραστον.

91 (5) Ὁ δὲ Πέτρον καὶ Ἰακώβον ἐμοῦ ὁμιλοῦντος τῷ κυρίῳ ἡγανάκτων διανευόμενοι μοι ὅπως παραγένωμαι πρὸς 5 αὐτοὺς ἀπολιπὼν μόνῳ τῷ κυρίῳ. καὶ ἐπορεύθη καὶ εἰπὼν μοι ἀμφοτέροι· Ὁ τῷ κυρίῳ προσομιλῶν γένον ἐπὶ τοῦ ὕψους τίς εἶ; καὶ γὰρ ἡκροούμεθα ἀμφοτέρων λαλούντων. Καὶ σὺ νοήσας τὴν πολλὴν χάριν αὐτοῦ καὶ | πολυπρόσωπον ἐνότητά καὶ σοφίαν ἄληκτον εἰς ἡμᾶς ἀποβλέπουσα εἶπον· Μαθήσεσθε 10 αὐτῷ τοῦτο αὐτὸν ἐξετάσαντες.

92 (6) Πάλιν ποτὲ ἡμῶν πάντων τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς Γεννησαρέτ ἐν ἐνὶ καθευδῶν τῷ οἴκῳ ἐγὼ μόνος ἀπὸ τὸ ἱμάτιον ἐντυλιζόμενος ἐπετήρουν τί πράσσει, καὶ ἤκουσα τὸ πρῶτον λέγοντος αὐτοῦ· Ἰωάννη κάθειυδε. Κἀγὼ τότε προσποιήσά- 15 μενος τὸν καθεύδοντα εἶδον ἄλλον ὅμοιον αὐτὸν καθεύδοντά τινα, οὗ κῆχροασάμην λέγοντος τῷ κυρίῳ μου· Ἰησοῦ, οὗς ἐξελέξω ἔτι σοι ἀπιστοῦσιν. Καὶ ὁ κύριός μου εἶπεν αὐτῷ· Καλῶς λέγεις· ἄνθρωπος γὰρ εἰσιν.

93 (7) Ἐτέραν δὲ ὑμῖν δόξαν ὁρῶ ἀδελφοί· ποτὲ βου- 20 λόμενος αὐτὸν κρατῆσαι ἐν ὑλῶδει καὶ παχεῖ σώματι προσέβαλλον· ἄλλοτε δὲ ποτε πάλιν ψηλαφῶντός μου αὐτὸν ἄνυλον ἦν καὶ ἀσώματον τὸ ὑποκείμενον καὶ ὡς μηδὲ ὅλως ὄν. (8) εἰ δὲ ὑπὸ τινός ποτε τῶν φαρισαίων κληθεὶς εἰς κλῆσιν ἐπορεύετο, συναπήμεν αὐτῷ· καὶ ἐκάστῳ παρετίθετο ἄρτος εἰς ὑπὸ

⁴ cf Io 13, 24 || ²¹ cf Io 1, 1, 1 || ²³ cf Luo 7, 36; 14, 1

¹ με *Iames recte ut uid* || *scr* ἔβαλες? || ² εἰ τὸν] ἔστω *Iames: scr* ἦτω?? ἐστὶν?? τέκνον?? *del. (dittoqr)?* || ³ Πέτρος κ. Ἰάκωβος *Iames recte ut uid* || ⁴ ἡγανάκτων *sup scr* υ C: *scr* ἡγανάκτων? *item Iames* || ⁵ μόνον τὸν κύριον *Iames recte* || ⁶ γένον] *scr* μένον? μένοντι *Iames* γενομένην *Robinson* || ⁷ εἰ] ἦν *Iames fort recte* || *scr* ἡκροούμεθα? *item Iames* || ⁷⁻⁸ σὺ ν.] *scr* συννοήσας? *item Iames* || ⁹ ἀποβλέπουσαν *Iames recte* || ¹⁰ αὐτῷ] αὐτὸ *Iames: scr* αὐτοῦ? || ¹² καθ. τῷ] καθευδόντων *Iames recte* || *scr* ὑπὸ?? *idem Iames coni* || τῷ ἱματίῳ *Iames coni* || ¹³ ἐντυλιζόμενος *ex* ἐντυλιζόμενον C || ¹⁴ ἰω' C || ¹⁵ *scr* αὐτοῦ? αὐτῷ (*item Hilgenfeldt*)? || καθ.] κατελήθοντα *Iames: del (dittoqr)?* || ¹⁶ τινα *ante* εἶδον (15) *ponend*? || οὐκῆχροασάμην C οὐ καὶ ἡκροασάμην *Iames optime* || *post* Ἰ. *interpungit C: corr Iames* || ¹⁷ ἀπιστοῦσιν; *Iames* || ¹⁸ ἄνθρωποι *Iames recte ut uid* || ¹⁹ *scr* ἐρῶ? *item Iames*

Σ' (= Σ [= TO.XYZ] e I) C ¹⁹ ποτὲ] ἔτι ὁ αὐτός ἀνέγνω ἐκ τῆς αὐτῆς βίβλου (ἥς ἡ ἀρχὴ *add* e I) ποτὲ Σ' || ²⁰ αὐτὸν] τὸν Ἰησοῦν Σ' || κρατῆσαι] καὶ μεθ' ἑτέρα (μετ' ὀλίγα O) *add* Σ' || πάσχει C || σώματος C || προσέβαλον C || ²¹ ποτε om Σ': cf 195, 8 || ψηλαφούντος C || ²³ ποτε ὃ. τ. Σ e: cf 197, 5 || κληθεὶς om C || κλίσιν C *recubitiua* I || ²⁴ ἐκ. - εἰς] ἕκαστος ἡμῶν (cf 197, 2) ἐλάμβανε τακτὸν ἄρτον ἓνα Σ'

τῶν κεκληκότων, ἐν οἷς καὶ αὐτὸς ἐλάβανεν ἕνα· τὸν δὲ αὐτοῦ
εὐλογῶν διεμέριζεν ἡμῖν· καὶ ἐκ τοῦ βραχέος ἕκαστος ἐχορτά-
ζετο καὶ οἱ ἡμῶν ἄρτοι ὀλόκληροι ἐφνύλασσοντο, ὥστε ἐκπλήτ-
τεσθαι τοὺς καλοῦντας αὐτόν. | (9) ἐβουλόμην δὲ πολλάκις σὺν
αὐτῷ βαδίζων ἵχνος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἰδεῖν εἰ φαίνεται· 5
ἐώρων γὰρ αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἑαυτὸν ἐπαίροντα· καὶ οὐδέ-
ποτε εἶδον. (10) καὶ ταῦτα ὑμῖν ἔτι ὥσπερ προτροπῆς ἕνεκεν
ἀδελφοὶ τῆς ἐπ' αὐτὸν πίστεως ὁμιλῶ· τὰ γὰρ μεγαλεῖα αὐτοῦ
καὶ θαυμάσια τὸ νῦν σεσιγήσθω, ἄρρητα ὄντα καὶ τάχα οὐ
δυνάμενα οὔτε λέγεσθαι οὔτε ἀκούεσθαι. | 10

94 (11) πρὶν δὲ συλληφθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀνόμων 220 Z
καὶ ὑπὸ ἀνόμου ὄφεως νομοθετουμένων Ἰουδαίων συναγαγὼν
πάντας ἡμᾶς ἔφη· Πρὶν με ἐκείνοις παραδοθῆναι ὑμνήσωμεν
τὸν πατέρα καὶ οὕτως ἐξέλθωμεν ἐπὶ τὸ προκείμενον. Κελεύσας
οὖν ἡμῖν ὥσπερ γῦρον ποιῆσαι, ἀποκρατοῦντων τὰς ἀλλήλων 15
χεῖρας, ἐν μέσῳ δὲ αὐτὸς γενόμενος, ἔλεγεν· Τὸ ἀμὴν ἐπα-
κούετέ μοι. Ἦρξατο οὖν ὕμνον ὑμνεῖν καὶ λέγειν· Δόξα σοι
πάτερ. Καὶ ἡμεῖς κυκλεύοντες ἐπηκούομεν αὐτῷ τὸ ἀμὴν.
Δόξα σοι λόγε· δόξα σοι χάρις. Ἀμὴν. Δόξα σοι τὸ πνεῦμα·
δόξα σοι ἅγιε· δόξα σου τῇ δόξῃ. Ἀμὴν. Αἰνοῦμέν σε πάτερ· 20
εὐχαριστοῦμέν σοι φῶς ἐν ᾧ σκότος οὐκ οἰκεῖ. Ἀμὴν.

95 Ἐφ' ᾧ δὲ εὐχαριστοῦμεν λέγω· | σωθῆναι θέλω καὶ 12 I
σῶσαι θέλω. Ἀμὴν. Λυθῆναι θέλω καὶ λῦσαι θέλω. Ἀμὴν. |
Τρωθῆναι θέλω καὶ τρωῶσαι θέλω. Ἀμὴν. Γεννᾶσθαι θέλω 221 Z
καὶ γεννᾶν θέλω. Ἀμὴν. Φαγεῖν θέλω καὶ βρωθῆναι θέλω. 25

² cf Io 6, 7 Marc 8, 8 || ¹³ cf Marc 14, 26 || ¹⁹ cf Io 1, 1 || ²¹ cf Io 1, 1, 5

¹ τοῦ κεκληκός C: cf 4 || ² ἐκ] εἰς C || ἐκ.] ἡμῶν add Σ': cf 196, 24 || ³ ἄ. ἡμ. C || ⁵ ἰδεῖν εἰ ante ἵχνος Σ': cf 204, 5 || ⁶ ἀπὸ - ἑαυτ. om C || ⁷⁻⁸ ὑμ. - τῆς] ἡμῖν ἄδ. προτροπῆς ἕνεκα τὴν C || ⁸ ἀμύλω C || ⁹ θ.] τὰ θ. Σε || τὸ νῦν om I ||
σεσιγῆσθαι C || καὶ τάχα om C || ¹⁰ δυνάμεθα C || οὔτε om C || οὔτε] ὄντα C ||
¹¹ πρὶν] πρὶν ἡ C: cf 13 || ¹² καὶ - νομοθ. om C || συνάγωγῶν C || ¹³ ἡμᾶς om C ||
ὑπομνήσωμεν C || ¹⁵ ὥσπερ om Σ' || ἀπ. τὰς] ἀποκρατόντας C ἀποκρα-
τοῦντας Iames || ¹⁶ ὑπακούεται C obedite I ὑπακούετε dubitanter coniciebat
Thilo recepit Iames: cf 18 || ¹⁷ μοι] μου O e om C || ὕμνον om Σε
(hymnum canere I) || ¹⁸ ἐπηκ.] ἐλέγωμεν C respondebamus I: ἐπηκούομεν
coni Thilo: cf 16; 187, 25 || αὐτῷ om C || ¹⁹⁻²⁰ τὸ - ἅγ.] πνεῦμα ἅγιον C || ²⁰ σε] σοι C || σοι] σε Ye || ²² εὐχαριστοῦντες λόγῳ C ὑπακούομεν λέγει Robinson |
λέγω] ἴσ. λέγει marg e λόγῳ Hilgenfeld || ²²⁻²³ saluare uolo et saluari
uolo Augustinus || ²³⁻²⁵ λυθ. - βρωθ. θ. om C || ²³ soluere uolo et solui
uolo Augustinus bis || ²⁴ τρωθ.] tabefieri I || τρωῶσαι] tabescere facere I ||
²⁴⁻²⁵ γενν. θ. x. γ. θ. ἀμ. om TXY (add y) Z e generari uolo Augustinus
nasci uolo et gignere uolo amen I

Ἀμήν. Ἀκούειν θέλω καὶ ἀκούεσθαι θέλω. Ἀμήν. Νοηθῆναι
 θέλω νοὺς ὧν ὅλος. Ἀμήν. Λούσασθαι θέλω καὶ λούειν θέλω.
 Ἀμήν. Ἡ χάρις χορεύει· αὐλῆσαι θέλω· ὀρχήσασθε πάντες.
 Ἀμήν. Θορνῆσαι θέλω· κόψασθε πάντες. Ἀμήν. Ὅγδοῶς
 5 μία ἡμῖν συμψάλλει. Ἀμήν. Ὁ δωδέκατος ἀριθμὸς ἄνω
 χορεύει. Ἀμήν. Τῷ δὲ ὅλων ᾧ χορεύειν ὑπάρχει. Ἀμήν.
 Ὁ μὴ χορεύων τὸ γινόμενον ἀγνοεῖ. Ἀμήν. Φυγεῖν θέλω καὶ
 μένειν θέλω. Ἀμήν. Κοσμεῖν θέλω καὶ κοσμᾶς θέλω. Ἀμήν.
 Ἐνωθῆναι θέλω καὶ νῶσαι θέλω. Ἀμήν. Οἶκον οὐκ ἔχω καὶ
 10 οἶκους ἔχω. Ἀμήν. Τόπον οὐκ ἔχω καὶ τόπους ἔχω. Ἀμήν. Ναὸν
 οὐκ ἔχω καὶ ναοὺς ἔχω. Ἀμήν. Λύχνος εἰμί σοι τῷ βλέποντί με.
 Ἀμήν. Ἐσοπτρόν εἰμί σοι τῷ νοοῦντί με. Ἀμήν. Θύρα εἰμί σοι
 κρούοντί με. Ἀμήν. Ὁδὸς εἰμί σοι παροδίτη.

14

96 ὑπακούω δέ μου τῇ χορείᾳ | ἴδε σεαυτὸν ἐν ἐμοὶ λα-
 15 λούντι, καὶ ἰδὼν ὁ πρᾶσσω τὰ μυστήριά μου σίγα. ὁ χορεύων
 νόει ὁ πρᾶσσω, ὅτι σὸν ἐστιν τοῦτο τοῦ ἀνθρώπου πάθος
 ὁ μέλλω πάσχειν· οὐ γὰρ ἐδύνου ὅπως συνιδεῖν ὁ πάσχεις ἐν
 μὴ σοι λόγος ὑπὸ πατρὸς ἐστάλην. ὁ ἰδὼν ὁ πάσχω ὡς πά-
 σχοντα εἶδες, καὶ ἰδὼν οὐκ ἐστις ἀλλ' ἐκινήθης ὅλος. κινήθεις
 20 σοφρίζειν στρωμνὴν μὲν ἔχεις· ἐπαναπάθῃ μοι. τίς εἰμι ἐγὼ
 γινῶ ὅταν ἀπέλθω. ὁ νῦν ὀρῶμαι τοῦτο οὐκ εἰμί· ὄψει ὅταν
 σὺ ἐλθῃς. εἰ τὸ πάσχειν ἤδεις, τὸ μὴ παθεῖν ἂν εἶχες. τὸ
 παθεῖν σύγγνωθι καὶ τὸ μὴ παθεῖν ξεῖς. ὁ σὺ μὴ οἶδας
 αὐτός σε διδάξω. θεὸς εἰμι σοῦ, οὐ τοῦ προδότου. ῥυθμί-

¹¹ cf apoc 21, 23 || ¹³ cf Io 10, 9; 14, 6 || ¹⁹ cf Io 1, 1; 1, 4, 14 ||
²¹ et ²³ cf Io 13, 7

¹ ἀμήν om C || ἀκούεσθαι] ἀκοῦεσ C: cf 8 || ² ὧν] οὗν C || λούεσθαι
 conicit Thilo recte ut uid: cf λούειν || ³ ἡ om C || cantare uolo et saltate
 cuncti Augustinus || ⁴ plangere uolo tundite uos omnes Augustinus ||
 4-199,^o ὀγδοῶς - ἀμήν] καὶ μεθ' ἑτέρα Σ'

C * τὸ δὲ ὅλον ᾧ χ. Iames τὸ δὲ ὅλον ἀχόρευτον antea idem || ὅλ. ᾧ]
 scr. ὅλω ἄνω? (cf 5) ὅλω ΑΩ (coll apoc 1, 8) Hilgenfeld || ⁷ scr φεύγειν?
 item Iames: cf 2 || ⁸ ornare uolo et ornari uolo Augustinus || κοσμεῖσθαι
 Iames recte: cf 1 || ⁹ ἐνώσαι Iames recte || ¹¹ lucerna sum tibi ille qui
 me uidet Augustinus || ¹²⁻¹³ ianua sum tibi quicumque me pulsas Augustinus ||
¹² σοι <τῷ>: item Iames || ¹³ παροδίτη. <Ἀμήν>? || ¹⁴ scr Ὑπακούων?
 ἐπάκουε Iames || scr λαλοῦντα?? || ¹⁵ qui uidet quod ago tace opera mea
 Augustinus || scr πρᾶσσω: item Iames || ¹⁵⁻¹⁶ χ. ν.] χωρέζωνοι C: corr Iames ||
¹⁶ σόν] σῶν C || τοῦ] scr <τὸ> τοῦ?? (item Iames) an τὸ? || ¹⁷ scr ἐδύνω? ||
 πάσχω Iames suspicatur || ¹⁸ scr ἐστάλη?? || ¹⁹⁻²⁰ κιν. σοφ. num sana??
 defendit Hilgenfeld || ²⁰ μὲν] με Iames optime || ²¹ scr γνῶσθ? item
 Iames || εἰμί· <ὃ δὲ εἰμί>? recepit Iames || ²² σοι C || ²³ σύγγ.] σὺ
 γινῶθι Iames fort recte || οἶδας ex ἰδέσ C

ξεσθαι θέλω ψυχαῖς ἀγίαις ἐπ' ἐμέ. τὸν λόγον γινῶθι τῆς σοφίας. πάλιν ἐμοὶ λέγε· δόξα σοι πάτερ· δόξα σοι λόγε· δόξα σοι πνεῦμα ἅγιον. τὸ δὲ ἐμὸν ἡθελησώμην γινῶναι. λόγον ἅπαξ ἐπαιξα πάντα καὶ οὐκ ἐπαισχύνθη ὅλως· ἐγὼ ἐσκίρτησα, σὺ δὲ νόει τὸ πᾶν, καὶ νοήσας λέγε· δόξα σοι 5
πάτερ. *Ἀμήν.* |

97 (12) Ταῦτα ἀγαπητοὶ χορεύσας μεθ' ἡμῶν ὁ κύριος ἐξῆλθεν· | καὶ ἡμεῖς ὥσπερ πλανηθέντες ἢ καὶ ἀποκοιμηθέντες ἄλλος ἀλλαχόσε πεφεύγμεν. ἐγὼ μὲν οὖν ἰδὼν αὐτὸν πάσχοντα οὐδὲ προσέμεινα αὐτοῦ τῷ πάθει, ἀλλ' ἐφυγον εἰς 10 τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κλαίων ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι. καὶ ὅτε τῷ ἀρουβᾶτῳ ἀπεκρεμάσθη, ὥρας ἑκτῆς ἡμερινῆς σκότος ἐφ' ὅλης τῆς γῆς ἐγεγόνει. καὶ στὰς ὁ κύριός μου ἐν μέσῳ τοῦ σπηλαίου καὶ φωτίσας αὐτὸ εἶπεν· Ἰωάννη, τῷ κάτω ὄχλῳ ἐν Ἱεροσολύμοις σταυροῦμαι καὶ λόγχαις νύσσομαι καὶ καλάμοις καὶ 15 ὄξος τε καὶ χολὴν ποτίζομαι. σοὶ δὲ λαλῶ καὶ ὁ λαλῶ ἀκουσον. ἐγὼ σοι ὑπέβαλον ἀνελθεῖν εἰς τοῦτο τὸ ὄρος ὅπως ἀκούσης ἃ δεῖ μαθητὴν παρὰ διδασκάλου μανθάνειν καὶ ἀνθρῶπον παρὰ θεοῦ.

98 (13) Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἔδειξέν μοι σταυρὸν φωτὸς 20 πεπηγμένον καὶ περὶ τὸν σταυρὸν ὄχλον πολύν, μίαν μορφήν μὴ ἔχοντα. καὶ ἐν αὐτῷ ἦν μορφή μία καὶ ἰδέα ὁμοία. αὐτὸν

⁹ cf Marc 14, 50 Io 16, 32 (19, 26) || ¹² cf Marc 15, 33 (Io 19, 14) || ¹⁵⁻¹⁶ cf Io 19, 34 euang Petri 9; 16 Marc 15, 19; 36 Matth 27, 34

¹ ἀγίαις· ἐπ' ἐμοὶ τὸν Iames || <ἐλπιζούσας> ἐπ' ἐμέ?? cf 189, 8; 192, 25; 207, 2 || ² <σὺν> ἐμοί?? (recepit Iames) cf 5 || ³ τὴν δὲ ἐμὴν εἰ θέλεις γνώμην γν. inter alia temptabat Zahn || ἐμὸν <....>? || scr εἰ θέλεις δ ἡμῶν?? || ⁴ uerbo illusi cuncta et non sum lusus in totum Augustinus || scr λόγῳ? idem con Iames || ἅπαξ del (ditlogr)? || scr ἐνέπαιξα? || scr ἐπαιχθῆν? an ἐνεπαίχθην? ἐπαισχύνθη Iames fort recte

Σ' (= Σ [= TOXYZ] e I) C ⁷ ἀγαπ.] μου add OC: cf 202, 23; 209, 2 || ⁸ ἢ κ. ἀπ. om C || scr ἀποπτοηθέντες?? || ⁹ ἀλλαχοῦ CO || φεύγμεν C ἐπεφεύγμεν O πεφεύγομεν XYZ πεφεύγαμεν T e Iames fugimus I: cf 13 ἐγεγόνει || οὖν om TXYZ e ergo I: del? || α. ἰδ. C || εἶδον T εἰδὼν OXYZ uidens I || ¹⁰ πάσχ. om C || τὸ πάθος Σ' πάσχοντος αὐτοῦ add C || ἀλλὰ C || εἰς C || ¹¹ κλαίων om C || ¹¹⁻¹² τῇ ἀρουβᾶ C τῷ σταυρῷ O τὸ ἄρον ἐβοᾶτο y e tolle clamabatur I coniectura speciosa (cf Io 19, 15) sed falsa τῇ σταυροῦ βᾶτῳ Iames τῷ ἄρ. (κρηβιν;) defendit Hilgenfeld || ¹² ἐκρεμάσθη C || σκότος] καὶ σκότος e et tenebrae I || ¹³ ἐγένετο C fiebant I || μου] ἡμῶν C: cf 196, 16; 17 || ¹⁴ αὐτῷ C με Σ' || ἰω' C || ¹⁵ καὶ exlr om Σ': cf Corssen p 127; 128 || ¹⁷ εἰς τὸ ὄρ. τοῦτο ἀν. C || ²¹⁻²² μίαν - ὁμ.] κ. ἐν αὐτῷ ἦν μ. μία κ. ἰδ. μία· καὶ ἐν τῷ σταυρῷ ἄλλον τινὰ ὄχλον μίαν μ. μὴ ἔχ. coll 201, 1-3 Iames acule: sed cf Hilgenfeld || ²² ἐνεαὐτῷ C || μορφῇ C || ὁμοία mirabatur Zahn: μία C

16 I

222 Z

223 Z

100 (14) ὁ δὲ περὶ τὸν σταυρὸν μονοειδὴς ὄχλος ἡ κατω-
τικῇ φύσει ὑπάρχει. καὶ οὗς ὁρᾷς ἐν τῷ σταυρῷ, εἰ καὶ μίαν
μορφὴν οὐκ ἔχουσιν, οὐδέπω τὸ πᾶν τοῦ κατελθόντος συνελήφθη
μέλος. ὅταν δὲ ἀναληφθῇ ἄνθρωποι φύσις καὶ γένος προσχω-
ροῦν ἐπ' ἐμὲ φωνῇ τῇ ἐμῇ πειθόμενον, ὃν νῦν ἀκούω με σὺ δ
τοῦτο γενήσεται, καὶ οὐκέτι ἔσται ὁ νῦν ἔστιν. ἀλλ' ὑπὲρ
αὐτῶν ὡς ἀγὼ νῦν· μέχρι γὰρ μήπω ἰδιόν μου λέγεις ἑαυτὸν
τοῦτο οὐκ εἰμὶ ὃ εἰμι· ἐὰν δέ με ἀκούσης, ἀκούων καὶ σὺ
μένε ὡς ἀγὼ, ἐγὼ δὲ ὁ ἡμῃ ἔσομαι, ὅταν σὲ ὡς ἐγὼ
παρ' ἑμαυτῷ· παρὰ γὰρ τοῦ τοῦτο εἶ. τῶν οὖν πολλῶν, ἀμέλει 10
καὶ τῶν ἔξω τοῦ μυστηρίου, καταφρόνει· γίνωσκε γάρ με ὅλον
παρὰ τῷ πατρὶ καὶ τὸν πατέρα παρ' ἐμοί.

101 (15) οὐδὲν οὖν ὧν μέλλουσιν λέγειν περὶ ἐμοῦ ἔπαυθα·
ἀλλὰ καὶ τὸ πάθος ἐκείνο ὃ ἐδειξά σοι καὶ τοῖς λοιποῖς χο-
ρεύων μυστήριον βούλομαι καλεῖσθαι. ὁ γὰρ εἰ σὺ ὁρᾷς 15
τοῦτο ἐγὼ σοι ἐδειξα· ὃ δὲ εἰμι τοῦτο ἐγὼ μόνος οἶδα, ἄλλος
οὐδεὶς. τὸ οὖν ἐμὸν ἑαίμε ἔχειν, τὸ δὲ σὸν δι' ἐμοῦ ὁρᾶν, ἐμὲ
δὲ ὄντως ὁρᾶν, οὐ ἔφην ὑπάρχειν ἀλλ' ὁ σὺ δὲ νῦν γνωρίζεις
συγγενὴς ὧν. ἀκούεις με παθόντα καὶ οὐκ ἐπαθον, μὴ | πα- 22 I
θόντα καὶ ἐπαθον· νυγέντα καὶ οὐκ ἐπλήγην· κρεμασθέντα 20
καὶ οὐκ ἐκρεμάσθην· αἷμα ἐξ ἐμοῦ ρεύσαντα καὶ οὐκ ἔρευσεν·
καὶ ἀπλῶς ἃ ἐκεῖνοι λέγουσιν περὶ ἐμοῦ ταῦτα μὴ ἐσχηκέναι,
ἃ δὲ μὴ λέγουσιν ἐκεῖνα πεπονθέναι. τίνα δὲ ἔστιν αἰνίσσομαι
σην· οἶδα γὰρ ὅτι συνήσεις. νόησον οὖν με λόγου αἰνεσιν,
λόγου νύξι, λόγου αἵμα, λόγου τραῦμα, λόγου ἐξάρτησιν, λόγου 25
πάθος, λόγου πῆξιν, λόγου θάνατον· καὶ οὕτως χωρίσας ἄν-

⁵ cf Io 10, 16 || ¹¹ cf Io 14, 10 || ²¹ cf Io 19, 34

¹⁻³ cf 199, 21-22 adnot || ³⁻⁹ multa corrupta uid || ³ scr ἀνελήφθη? cf 4 ||
⁴ μέλος] scr γένος (cf q seq)?? μέρος?? || ἄνθρ.] compend U: scr ἀνθρώπου??
ἡ ἄνω coll 1 Iames || ⁵ ὃν - σὺ] scr δ νῦν ἀκούομεν??? δ νῦν οὐπω ἔστιν??
οὐ νῦν ἀκούδον με, ὡς σὺ conī Iames || ⁶ γενήσεται C || <...> ἀλλ'? || ⁷ scr
σεαυτὸν?? || ⁸ scr δ ἡμῃ? cf 9 || ἀκούων καὶ corrupta? trunca? || ⁹ μὲν C μὲν
ἔσθ Iames probabiliter || σὲ] σὲ ἔχω Iames || ὡς ἐγὼ] scr εἰσαγάγω?? || ¹⁰ scr
ἐμαυτὸν?? || τοῦ τοῦτο] τοῦτου Iames: aliquid deesse uid || τῶν οὖν] τὸν
νοῦν C: corr Iames || ¹⁵ εἰ σὺ] scr Iames fort recte (σὺ, ἐσὺ, εἰςδ corruptela):
an scr ἐν ἐμοί?? cf 198, 14 || ¹⁷ ἑαίμε] ἔα με Iames probabiliter || ¹⁷ et ¹⁸ ὅρα
conī Iames || ¹⁸ οὐ] scr οὐχ δ?? (recepit Iames) οὐκ?? || ἀλλ' ο C: scr
ἄλλο? || σὺ δὲ νῦ] scr σὺ δύνη?? (recepit Iames) σὺ δὲ νῦν?? (item
Iames antea) σὲ δεῖ νῦν Iames primo || scr γνωρίζεις?? γνώριζε Iames
antea || ²¹ scr ῥεῦσαν? || ²² ταῦτα <γίνωσκέ με>? || ²³⁻²⁴ αἶν. σην] ἐν ὕσσω.
μεσην C αἰνίσσομαι σοι Iames probabiliter || ²⁴ σην] scr νῦν?? || με] μοι
conī Iames || αἰνεσιν] ser αἰκισιν??? ἀναλρεσιν??? || ²⁸ χωρήσας C

θρωπον λέγω. τὸν μὲν οὖν πρῶτον λόγον νύησον, εἴτα κύριον νοήσεις, τὸν δὲ ἄνθρωπον τρίτον καὶ τὸ τί πέπονθεν.

102 (16) Ταῦτα εἰρηκότος πρὸς με καὶ ἕτερα ἃ οὐκ οἶδα εἰπεῖν ὡς αὐτὸς θέλει, ἀνελήφθη μηδενὸς αὐτὸν θεασαμένον
 5 τῶν ὄχλων. καὶ ἐλθόντος μου κατεγέλων ἐκείνων ἀπάντων εἰρηκότος πρὸς με ἅπερ εἰρήκασιν περὶ αὐτοῦ, τοῦτο μόνον κρατύνων ἐν ἑαυτῷ ὅτι συμβολικῶς πάντα ὁ κύριος ἐπραμα-
 τεύσατο καὶ οἰκονομικῶς εἰς ἀνθρώπους ἐπιστροφὴν καὶ σω-
 τηρίαν.

10 103 (17) θεασάμενοι οὖν ἀδελφοὶ τὴν τοῦ κυρίου χάριν καὶ στοργὴν τὴν πρὸς ἡμᾶς προσκυνοῦμεν αὐτοῦ ἐλεηθέντες ὑπ' αὐτοῦ, μὴ δακτύλοις, μηδὲ στόμασιν, μηδὲ γλώσσῃ, μηδ' ἐνὶ ὅλῳ σωματικῷ ὀργάνῳ, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ τῇ διαθήσει, αὐτῷ τοῦ ἀνθρώπου γινομένου τούτου τοῦ σώματος· καὶ γοιγορήσωμεν,
 15 ὅτι καὶ νῦν φυλακαῖς παρεδρεύει δι' ἡμᾶς καὶ μνημείοις, δεσμοῖς καὶ δεσμοτηρίοις, ὀνειδέσι καὶ ὕβρεσι, θαλάσῃ καὶ ξηρᾷ, μάστιγι, καταδίκαις, ἐπιβουλαῖς, δόλοις, τιμωρίαις· καὶ ἀπλῶς ἅπασιν ἡμῶν συνὼν πάσχουσι συμπάσχει καὶ αὐτὸς ἀδελφοί· ὑφ' ἑκάστου ἡμῶν καλούμενος οὐχ ὑπομένει παρα-
 20 κοῦσαι ἡμῶν, ἀλλ' ὡς πάντα ὧν πάντων ἡμῶν ἀκούειν, καὶ νῦν ἐμοῦ δὲ καὶ τῆς Δρουσίνης, ἐγκεκλησμένων θεὸς ὧν, βοήθειαν ἡμῖν προσάγων τῇ ἰδίᾳ εὐσπλαγχνίᾳ.

104 (18) πεισθίητε οὖν καὶ ὑμεῖς ἀγαπητοὶ ὅτι οὐκ ἄν-
 θρωπον ὑμῖν καταγγέλων σέβει, ἀλλὰ θεὸν ἀμετάτρεπτον,
 25 θεὸν ἀκράτειστον, θεὸν πάσης ἐξουσίας ἀνώτερον καὶ πάσης δυνάμεως καὶ ἀγγέλων πάντων καὶ κτίσεων λεγομένων καὶ αἰώνων ὅλων πρεσβύτερον καὶ ἰσχυρότερον. εἰς τοῦτο οὖν

¹² cf Io 1, 3, 18

¹ scr λέγε?? || scr τὸ? || ³ scr εἰρηκῶς?? cf 5 || ⁵ τὸν ὄχλον C || ἐλθ. || κατελθόντος Iames probabiliter || μου <...>? || ⁶ <αὐτοῦ> εἰρηκότος?? an scr εἰρηκότων? || ⁷ κρατεινών C: cf 183, 4 || scr ἐπραγματεύσατο: item Iames || ⁸ ἀνθρ.] ἀνθρώπους πρὸς Iames ἀνθρώπων idem ante melius: scr ἀνθρώ-
 πον?? || ¹¹ scr προσκυνῶμεν? item Iames: cf 14 || scr αὐτόν? αὐτῷ Iames: cf 172, 20 || ¹² scr στόματι?? || scr <μηδὲ> μηδενί? item Iames || ¹³ ὅλωσω-
 ματικῷ C || τῆς ψυχῆς Iames recte ut uid: cf 166, 21 || <...> αὐτῷ? || ¹³⁻¹⁴ τ. ἂ. γ || τῷ ἀνθρώπῳ γενομένῳ ἐκτὸς coni Iames acule || ¹⁴ γοιγορήσωμεν et in mg ...ορήσωμεν aut ...ορήσωμεν parte priore uerbi abscisa C: εὐορήσωμεν fuisse putat et probat Iames || ¹⁷ scr καταδίκαις? item Iames || ¹⁸ scr ἡμῖν? || ²⁰ παντὶ ὧν C: corr Iames || ἀκούει Iames recte || ²¹ δέ? scr τε? item Iames || scr Δρουσιανῆς? cf 182, 20 || ²⁴ καταγγέλων sup scr μ C καταγγέλλομεν Iames καταγγέλλω idem ante quod malim || σέβειν Iames recte || ²⁵ scr ἀκράτητον: item Iames || ²⁶ λεγομένων <ῆ> νοουμένων?? cf 205, 3 || ²⁷ et 203,¹ scr εἰς τοῦτον (idem Iames coni)?? ἐν τούτῳ??

ἐμμέναντες καὶ εἰς τοῦτο οἰκοδομούμενοι ἀκαθαίρετον ὑμῶν
τὴν ψυχὴν ἔχετε.

105 (19) Καὶ παραδοὺς ταῦτα τοῖς ἀδελφοῖς ὁ Ἰωάννης
ἀνεχώρησεν ἅμα τῷ Ἀνδρονίκῳ εἰς περίπατον. καὶ ἡ Δρουσίνη
δὲ ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθει ἅμα ποσίν, ἵνα τὰς ὑπ' αὐτοῦ⁵
πράξεις γενομένας θεωροῦσιν καὶ τὸν αὐτοῦ λόγον ἀκούουσιν
πάντοτε ἐν κυρίῳ. |

* * *

106 (15 T) Συνῆν οὖν τοῖς ἀδελφοῖς ὁ Ἰωάννης ἀγαλλιω- 239 Z
μενος ἐν κυρίῳ. τῇ δὲ ἐξῆς κυριακῆς οὔσης καὶ τῶν ἀδελφῶν 272 T
πάντων συλλεγόντων ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς· Ἀδελφοὶ καὶ σύν- 10
δουλοι καὶ συγκληρονόμοι καὶ συμμετοχοὶ τῆς τοῦ κυρίου
βασιλείας, γινώσκετε τὸν κύριον πόσας δυνάμεις δι' ἐμοῦ πα-
ρέσχεν ὑμῖν, πόσα τέρατα, ἰάσεις πόσας, πόσα σημεῖα, χαρί-
σματα οἶα, διδαχάς, κυβερνήσεις, ἀναπαύσεις, διακονίας, γνώ- 240 Z

106 Ὡς δὲ ἔγνω τὴν μετάστασιν αὐτοῦ δι' ἀποκαλύψεως 15 191 Z
κυρίου, κυριακῆς ἡμέρας οὔσης συνὼν τοῖς ἀδελφοῖς μετὰ τὴν
θείαν καὶ φρικτὴν μυσταγωγίαν καὶ τὴν κλάσιν τοῦ ἄρτου
πάντων συνηγμένων εἶπεν· Ἐπειδὴ ὦ τεκνία μου ὁ χρόνος τῆς

¹ εἰς τ.] cf 202, 27 || ἡμῶν sup scr v U || ⁴ scr Δρουσιανή? item Iames:
cf 182, 20 || ⁵ ποσίν] scr <τοῖς ἀδελφοῖς> πᾶσιν?? quod probat Iames: τοῖς
λοιποῖς conī idem || ⁶ scr γινόμενας? recepit Iames || scr θεωροῦσα?? an
θεωρῶσιν (item Iames)? || scr ἀκούουσα?? an ἀκούωσιν (item Iames)? ||

⁷ κυρίῳ] νῦν καὶ δεῖ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμὴν add dein desinit C

PAΔ (= VRUB) ⁸ μετάστασις (ἀνάπανσις U) τοῦ ἀγίου (τ. ἀ. om U)
ἰωάννου τοῦ θεολόγου inscr UB similia [a περὶ τῆς... μεταστάσεως αὐτοῦ
inscr P: cf 151, 2 || ⁹⁻⁹ συνῆν - ἐν κ.] καὶ πᾶσιν ἐπενεξάμενος καὶ εὐλογήσας
ἦν σὺν αὐτοῖς ἀγαλλιώμενος ἐπὶ τῷ κυρίῳ V (cf 160, 36) ποίω δὲ τρόπῳ
ἡ ἐξ ἀνθρώπων μετάστασις αὐτοῦ διηγῆσομαι A ποίω δὲ τρόπῳ τὸ τέλος
ἡ τῆν ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν αὐτοῦ τίς διηγῆσασθαι οὐκ ἔχει P om B ||
⁹ οὖν om U || δ] μακάριος add U a sanctus add f [Iw.] gaudens et add f ||
⁹ ἐν] ἐπὶ τῷ U || τῇ δὲ ἐ. om B a || δὲ om A || ¹⁰ π. συλλ.] παρόντων PA || πάν-
των om f a: del? || συναχθέντων B: cf Q et 183, 8; 193, 11 || αὐτ.] ita eis a
om f ἰωάννης add B || κ. σὺνδ. om R || ¹¹ κ. συμμ. om V || κυρ.] μόνου
θεοῦ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ B Christi f || ¹² τ. κύρ.] τ. θεόν VRU om A ἡμῶν
ἰησοῦν χριστὸν add B || ὅσας δι' ἐ. δυν. VRU || δυν. om f (?) || παρέ-
σχετο R || ¹³ ὑμῖν] ὁ κύριος add A deus add f a ἃ || ¹³⁻¹⁴ πόσα τέρ. - διδ.]
ὅσα τέρ. ὅσα σημ. ὅσας ἰάσ. (ἰάσ. πόσας U om V) ὅσα χαρ. ὅσας (οἷας U)
διδασκαλίας VRU || ¹³ ὅσα τεράστια B (cf 170, 13) om a || ἰάσ. π. om B f a ||
¹³⁻¹⁴ ὅσα σημ. ὅσα χαρ. ὅσας διδ. B || χαρ. οἷα om f (?) || ^{14-204,3} κυβ. - ἀκούομ.
om V || ^{14-204,1} δόξ. διακ. ἀναπ. (om γν.) A || χάρ. γνῶσ. δόξ. πίστ. κοιν.
δωρ. R || ¹⁴ γνῶσ. om GB f a: cf Q

Q ¹⁵ ὡς et q s] cf 179, 30

σεις, δόξας, χάριτας, δωρεάς, πίστεις, κοινωνίας, ὅσα εἶδετε παρ' ὀφθαλμοῖς διδόμενα ὑμῖν ὑπ' αὐτοῦ, μὴ φαινόμενα ὀφθαλμοῖς τοῖς μηδὲ ἀκοαῖς ταύταις ἀκουόμενα. στηρίζεσθε οὖν ἐν αὐτῷ μεμνημένοι αὐτοῦ ἐν πάσῃ ὑμῶν πράξει, ἐπιστάμενοι
 5 τὸ γεγονός εἰς ἀνθρώπους τῆς οἰκονομίας μυστήριον τίνος ἔνεκεν πεπραγμάτεται ὁ κύριος. αὐτὸς δέεται ὑμῶν δι' ἑμοῦ ἀδελφοὶ καὶ παρακαλεῖ, ἄλυπος θέλων μένειν, ἀνύβριστος, ἀνεπιβούλευτος, ἀκόλαστος· οἶδεν γὰρ καὶ ὕβριν τὴν ἐξ ὑμῶν, οἶδεν καὶ ἀτιμίαν, οἶδεν καὶ ἐπιβουλὴν, οἶδεν καὶ κόλασιν
 10 παρακούοντων αὐτοῦ τῶν ἐντολῶν.

107 (16) μὴ οὖν λυπείσθω ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν θεός, ὁ εὖ-

ζῶνς μου βραχὺς καὶ ὀλιγοστός ἐστιν καὶ μέλλω πρὸς τὸν κύριόν μου πορεύεσθαι, στηρίζεσθε ἐν τῇ πίστει καὶ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἃ εἶδετε παρ' ἑμοῦ ἐπιτελούμενα καὶ παρελάβετε
 15 μὴ ἐπιλάθεσθε, ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν τῇ ἀναστάσει τοῦ κυρίου εἶπω· Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. Μνημονεύετε ὅσας δι' ἑμοῦ ὑμῖν παρέσχεν ὁ θεὸς ἀντιλήψεις, χαρίσματα ἱαμάτων, κυβερνήσεις, γνώσεις, κοινωνίας, πίστεις, διδασκαλίας, δωρεὰς ἱαμάτων·

20 107 καὶ γίνεσθε χρηστοὶ καὶ οἰκτίρμονες, ἀλλήλους

¹⁶ Heb 2, 13

¹ πίστ. κοιν. χάρ. δωρ. UB || πίστ. κοιν. om f || ὅποσα Tischendorf Zahn || ² παρ' ἐν A κατ' Δ: cf 172, 12; 193, 4 || ὀφθαλμοὺς VUB || διδ. om PA (habent f a): scr δεικνύμενα? (ita ä??) || ἑμῶν A ἡμῶν P om R || ²⁻³ ὑπ' - τοῖς] καὶ A om P || ² ὑπ' α. om a || φαινόμενον UB ἐπ' αὐτοῦ add R ἡμῶν τοῖς add B || ³ μηδὲ] ταῖς add B || ἀκοαῖς om P || ταύταις om A || ἀκουσόμενα AP ἀκουόμενον UB ἀλλὰ δι' ἔργων ὑμᾶς καὶ ὁραμάτων διδάσκοντος add B || λογίζεσθε B manete a || οἷς U || ⁴ ἐν] ἐπ' V || αὐτοῦ] ἰησοῦ χριστοῦ B || πᾶσιν V || ⁴⁻⁵ ἑμῶν - κύρ. om V || ⁴ ἡμῶν R || post ἐπιστ. repet αὐτοῦ - ἐπιστ. R || ⁵ γεγ. post ἀνθ. P post οἰκ. A || ἐν ἀνθρώποις B || μυστ. τ. οἰκ. P || τ. οἰκ. om B || ⁶ ὁ κύρ. πραγματεύεται A || ὁ κύρ. om R ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς add B || ⁶⁻⁷ αὐτ. - παρ.] παρ. γὰρ αὐτὸς δι' ἐ. ἀδ. PA: cf 189, 4 || ⁶ αὐτὸς] ὁ κύριος add VRU f a || δέ.] παραινεῖ πάντας V hortatur a || ὑμᾶς V ἡμᾶς R om B || ⁷ ἀδ. κ. π. om V a || ἀλύτως RU om V f a || θέλ. μ. om V || θέλω P || ⁷⁻⁸ καὶ ἀν. καὶ ἀνε. καὶ ἀκ. A || ⁷ ἀνυβρίστους V f a ἀνυβρίστως R || ἀνεπιβουλεύτους V f a ἀνεπιβουλεύτως R || ⁸ ἀκ.] ἀνεπειρεάστους V non contaminatos f sine luxuria a om R ἀπὸ παντὸς κακοῦ εἶναι add V: cf 9 κολ. || ⁸⁻¹¹ κ. ὕβριν - λυπ. om V: cf 205, 1 || ⁸ ἡμῶν B || ⁹ καὶ ter om RU || κολ.] luxuriam a || ¹⁰ παρ.] ἡμῶν παρ. B παρ. ἡμῶν R παρ. ὑμῶν VU f a || α. τ. ἐ.] τ. ἀγίων α. ἐ. Δ f a: cf 181, 13 || ¹¹ λυπ. οὖν PA || λυπήσθε R λυ-θειθῶ U || ὁ ὁμ. B || ἡμ. θ.] ὢν ὁ μόνος παντοκράτωρ B || ὑμῶν U f a uobis a om VR || θεός] dominus a

σπλαγχνος, ὁ ἐλεήμων, ὁ ἅγιος, ὁ καθαρὸς, ὁ ἀμίαντος, ὁ
 ἄνυλος, ὁ μόνος, ὁ εἷς, ὁ | ἀμετάβολος, ὁ εἰλικρινής, ὁ ἄδολος, 241 Z
 ὁ ἀόρηγτος, ὁ πάσης λεγομένης ἢ νοουμένης ἡμῖν προσηγορίας
 ἀνώτερος καὶ ὑψηλότερος θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· εὐ-
 φραινέσθω σὺν ἡμῖν καλῶς ἡμῶν πολιτευομένων, χαιρέτω 5
 καθαρῶς βιούντων ἡμῶν, ἀναπανέσθω σεμνῶς ἡμῶν ἀναστρε-
 φομένων· ἀμεριμνεῖτω ἐγκρατῶς ἡμῶν βιούντων, ἡδέσθω
 κοινωνούντων ἡμῶν, μειδιάτω σωφρονούντων ἡμῶν, εὐωχεῖσθω
 φιλούντων ἡμῶν αὐτόν. ταῦτα ὑμῖν ἀδελφοὶ ὁμιλῶ νῦν ἐπι-
 γόμενος πρὸς τὸ προκειμένον μοι ἔργον | ἥδη τελειούμενον ὑπὸ 10 273 T
 τοῦ κυρίου. τί γὰρ ἔτερον ἔχοιμι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν; ἔχετε
 τοῦ θεοῦ ἡμῶν τὰ ἐνέχυρα· ἔχετε τοὺς ἀρραβῶνας τῆς ἀγα-

οἰκοδομοῦντες, ἀναστρεφόμενοι ἐν πάσῃ ἐγκρατεῖα καὶ σεμνό-
 τητι. ταῦτα λέγω πρὸς ὑμᾶς ἀδελφοὶ ἥδη πρὸς τὸ προκει-
 μένον μοι ἔργον πορεύομαι· καὶ εἰ καὶ τῷ σώματι ἀπολειφθῶ 15
 ἀπ' ὑμῶν, ἀλλὰ τῷ πνεύματι οὐκ ἀπολειφθήσομαι. ἔχετε τοῦ
 θεοῦ ἡμῶν τὰ ἐνέχυρα· ἔχετε τοὺς ἀρραβῶνας τῆς ἀγαθω-

¹⁰ cf Io 17, 4

¹ ἁγ.] ὁ δίκαιος add R || ὁ καθ.] κόλασιν παρέχειν τοῖς τὰς αὐτοῦ ἐν-
 τολάς παραβαίνουσιν αὐτὸς γὰρ μόνος ἐστὶ καθ. V (cf 204, 8-11) om f || ¹⁻² ὁ
 nouiens om V || ¹⁻² ὁ ἄνλ. om PAR f || ² ὁ εἷς om R f || ἀμετάβλητος PA:
 cf 193, 8 || ὁ om R || εἰλικρινὸς P iustus a om R || ³ μὴ ὀργιζόμενος PA ||
 πᾶσιν P || νο. καὶ λεγ. U || ἦ] καὶ A a (aut f) || ἡμ. ante λεγ. P post
 λεγ. A (quod placet) uobis f om B a || ⁴ κ. ὑψ. om VB f a || ὑψηλότατος R ||
 ὑμῶν del. P om VB deus meus a || ἡμ. om UB || Ἰ. om VB || Χρ. om VB
 f a del Zahn fort recte] εὐφρ.] αὐτὸς εὐφρ. B εὐφρ. σήμερον R || ⁵ σ. ἡμ.]
 igitur f a οὖν Zahn || ἡμῖν] ὑμῖν VU || ἡμῶν] ὑμῶν VU f ἡμῖν R || χαιρ.
 om R f || ⁶ καθ. - σεμν.] καλῶς VR || ἡμῶν prius] ὑμῶν U f om PA ἐν ἀλλή-
 λους add B || ⁶ ἀναπ. gloriatur f || ἀναστρ. ἡμ. B || ὑμῶν VU f || ⁷ ἀμερ. -
 βιούντων om PV || ἀμερ. om R || ἐγκρ. - βι.] καλῶς ὑμῶν (κ. δ. om R) ἐγκρα-
 τεομένων RU || ἡμ] uobis f om B || βι.] in mundo add f || ⁷⁻⁹ ἡδ. - αὐτόν
 om V || ⁷⁻⁸ ἡδ. κοιν. ἡμ. ante ἀναπ. (G) B || ⁷ ἡδυνέσθω Tischendorf (male
 lecto P) Zahn || ⁸ ἡμ. κοιν. A || κοινῶν οὖν τῷ U || ὑμῶν U f τοῖς παθήμασιν
 αὐτοῦ add RU || μειδ.] gloriatur f || ἡμ.] καὶ A uobis f || ⁹ ἡμ. φιλ. A ||
 ὑμῶν U f || αὐτοῦς R om P || ταῦτα] δὲ add VRU || ὁμ. ὑμ. ἀδ. V || ὑμᾶς
 R || νῦν om PAV f (habet a) || ⁹⁻¹¹ ἔπ. - κυρ.] ὅτι ὁ κύριος κέκληκέ με
 πρὸς ἑαυτόν V || ¹⁰ πρὸς] ἐπὶ B εἰς RU || μοι] uobis(?) a om f || ἥδη om B ||
 redit (ab [τελειουμέ]ρον) W: cf 157, 4

Γ(= PWA) Δ(= VRUB) ¹⁰ τελουμένον P μοι add Γ dein τῶν add W ||
¹¹ τοῦ om Γ || γάρ] ἄν add U || ἔχ. ἔτ. V || ἔτ. om R || ἔχοιμι] ἔχω R μοι
 W est f habeam a || ¹² ὑμῶν AU a om f || τὰ om Γ: cf Q || ^{12-206,1} ἔχ. -
 αὐτοῦ om Γ: cf Q || ¹² ἀγαθ.] gratiae f

242 Z

θωσύνης αὐτοῦ· ἔχετε τὴν ἀπαραίτητον αὐτοῦ παρουσίαν.
εἰ μὲν οὖν μηκέτι ἀμαρτάνετε, ἃ ἐν ἀγνοίᾳ | ἐπράξατε ἀφήσιν
ὑμῖν· εἰ δὲ καὶ αὐτὸν ἐγνωκότες καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐλεηθέντες ἐν
τοῖς ὁμοίοις πάλιν ἀναστρέφεσθε, καὶ τὰ πρότερα ὑμῖν λο-
5 γισθίσεται καὶ οὐχ ἔξετε μέρος ἢ ἔλεος ἐνώπιον αὐτοῦ.

108 (17) Καὶ εἰπὼν ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ἠΰξατο οὕτως·
Ο τὸν στέφανον τοῦτον πλέξας τῇ σῇ πλοκῇ Ἰησοῦ· ὁ τὰ
πολλὰ ταῦτα ἀνθῆ εἰς τὸ ἀδιάπνευστόν σου ἀνθός τοῦ προ-
σώπου ἐναρμόσας, ὁ ἐγκατασπεύρας τοὺς λόγους τούτους· ὁ
10 μόνος κηδεμὼν τῶν σῶν δούλων καὶ ἱατρὸς δωρεὰν ἰάμενος·
ὁ μόνος εὐεργέτης καὶ ἀνυπερήφανος, ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ
φιλάνθρωπος, ὁ μόνος σωτὴρ καὶ δίκαιος, ὁ αἰεὶ ὄρων τὰ
πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ὢν καὶ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα

σύνης αὐτοῦ· ἔχετε αὐτὸν ἐν μέσῳ ὑμῶν πάντοτε καλῶς
15 πολιτευομένων ὑμῶν.

* * *

³ cf Io 1, 2, 4.

¹ αὐτοῦ om B || ἀπόληπτον P ἀναπόληπτον W ἀναπόλειπτον A indeprecabilem f ineuitabilem α: scr ἀνεπίλειπτον? (cf 179, 15) ἀνεπλήπτον conii Zahn (ἀπαραίτητον ex f idem: cf 193, 9) || παρησίαν R || ² εἰ μὲν οὖν quoniam α || εἰ] καὶ εἰ PW || οὖν om B || ἃ] ὅσα VRU || ³ ἡμῖν P δι' ἐμοῦ add V || καὶ α. - ἐλ. om V || καὶ prius om Γ || τοῦτον B || ⁴ πάλιν om PWB f α || ἀποστρέφεσθε R || πρῶτα P πρῶτα V || ἡμῖν P || λογισθήσονται V λογισθήσεσθε R ἐνλογισθήσεται P ἐνλογισθήσεσθε W || ⁵ καὶ om W || οὐκ PWRU μ. ἢ ἔλ.] ἔλ. ἡμέρας U || μέρος om B || ἢ om RB || ἐν VRU f παρ' B ab α αὐτῷ Δ ἀλλὰ πρὸ αἰωνίου παραδοθήσεσθε ἐὰν δὲ φυλάξησθε καὶ πῦρ αἰώνιον καὶ τὸν ἐχθρόν σατάν καὶ τὰ αὐτοῦ ἔνεδρα ἐκφρεύξησθε καὶ ζωὴν αἰώνιον ἐν οὐρανοῖς λήψεσθε add B || ⁶ ταῦτα εἰπὼν A || πρ. α. om RB α προσεύξατο B λέγειν add U ἤρξατο εὐχεσθαι καλ (ε. κ. om R) λέγειν VR: cf 210, 11 || οὕτως om V: cf 187, 23 (non om f) || ⁷⁻⁹ ὁ τὰ π. - τούτους om V ⁸ ἀνθῆ ταῦτα B || ταῦτα om R || διάπνευστόν R ἀδιάπνευστόν A qui non cadit f immarcescibili α || τ. πρ. om RUB f α del Zahn || ⁹ συναρμόσας RB ἀναρμόσας U ἐξ ἀνθρώπων ἐν ὀνόματι τῷ σῷ καὶ τῆς ἀγίας σου ἐκκλησίας διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου add B || ἐγκ.] μοι add A: ἐγκ. <μοι τῇ ψυχῇ> uel <ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς>?? cf 168, 20 || τούτους] σου ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν B haec tua f haec tua salutaria α || ⁹⁻¹⁰ ὁ μ. || σὺ αὐτὸς PAB σὺ αὐτῶν W solus f om α ἀρμολύμενος ὁ add B || ¹⁰ κηδόμενος VRU γενοῦ add W || δούλων om Γ (non om f α): cf 207, 5 || καὶ ἱα. om V || ἱατρὸν R || δωρ. ἱ. om ΓVB (habent f α): cf 163, 9 || αἰτούμενος R αἰεὶ μόνος τῶν ἡμετέρων μελῶν add B || ¹¹ εὐ.] minister (num ἐπιηρέτης?) f bonus α || ^{12-207, 2} ὁ μ. σωτ. - δωρ. καὶ om f || ¹² πατήρ (compend) V (probat Lipsius I p 537: saluator X α) || καὶ om PA || ¹²⁻²³ αἰεὶ - ὢν] ὢν ἐν πᾶσι τοῖς σωζομένοις B || ὄρ. τὰ π.] ὢν VRU α (ἃ?) || ¹³ παρὼν] ὢν B || ^{13-207, 1} καὶ τὰ π. περ. om ΓVB α

Q c 108 - 110 om Q: cf 209, 8

περιέχων καὶ πληρῶν τὰ πάντα Χριστέ Ἰησοῦ θεέ κύριε, ὁ ταῖς
 σαῖς δωρεαῖς καὶ τῷ σῶ ἑλέει περισκεπαῶν τοὺς ἐπὶ σέ ἐλπί-
 ζοντας, ὁ ἐπιστάμενος ἀκριβῶς τοῦ πανταχῇ ἡμῶν ἀντιδίκου
 τὰς τέχνας τὰς τε ἐπηρείας πάσας ἅς καθ' ἡμῶν ἐπιβουλεύει·
 σὺ μόνος κύριε βοήθησον ἐν τῇ ἐπισκοπῇ σου τοῖς σοῖς δούλοις· 5
 ναὶ κύριε. |

109 (18) Καὶ αἰτήσας ἄρτον εὐχαρίστησεν οὕτως· Τίνα
 αἶνον ἢ ποίαν προσφορὰν ἢ τίνα εὐχαριστίαν κλῶντες τὸν
 ἄρτον τοῦτον ἐπονομάσωμεν ἀλλ' ἢ σέ μόνον κύριε Ἰησοῦ; δοξά-
 ζομέν σου τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα. δοξάζομέν σου 10
 τὸ λεχθὲν διὰ υἱοῦ ὄνομα. δοξάζομέν σου τὴν εἴσοδον τῆς
 θύρας. δοξάζομέν σου τὴν δειχθεῖσαν ἡμῖν διὰ σοῦ ἀνάστα-
 σιν. δοξάζομέν σου τὴν ὁδόν. δοξάζομέν σου τὸν σπόρον,
 τὸν λόγον, τὴν χάριν, τὴν πίστιν, τὸ ἄλλας, τὸν ἄλεκτον μαρ-

243 Z

¹¹ cf Io 1, 1 Matth 13, 46

¹ καὶ πλ. τὰ π. om ΓB α || θεὲ ἰ. χρ. κύρ. Γ ἰ. χρ. νιὲ τοῦ θεοῦ B
 ·deus meus Iesu α || θεῇ] incipit c || θ. κ.] solus deus uerus c || κύρ.] καὶ R ||
 δ] σὺ RUB om V || ¹⁻² ταῖς - ἐλέει om V || ² καὶ - ἐλέει om α || ἐλ.] gratia
 f || ²⁻³ περισκ. - ἐπιστ. om U || ² περ.] περισκεπε πάντας VRB f α (c?) ä ||
 ἐλπ. ἐπὶ σέ A || ἐπὶ] εἰς PW || ³ ἀκριβ. om B α || τούδ Γ ταῖς B ||
 πανταχοῦ RW om f α (non om ä) || ἡμῖν AB om f || ³⁻⁴ ἀντ. τὰς] ἀντι-
 δικοῦντας Γ ἀνδισταμέναις B || ⁴ τέχ. - πάσας] τέχνας (καὶ ἐνεργείας add
 B) καὶ ἐπηρείας AB καὶ βλασφημοῦντας τὸ ἅγιόν σου ὄνομα PW ||
 τὰς τε] καὶ τὰς U || ἐπηρε.] praedationem f impetum α insidias c inlece-
 bras ä || πάσας om f || ἅς - ἐπιβ. om ΓB f α || ⁵ σὺ - δοίλ. om B f α c |
 κύριος R om U || ἐν - σου om V || ⁶ ναὶ κ. om AD f α c: del? || ⁷ ἄρτον]
 respexit ad caelum add U || ὑψαρίστησεν PW καὶ εὐχαριστήσας εἶπεν R
 καὶ κλ. - χάριτος (208, 11 - 13) hoc loco, δεῖν καὶ μετὰ τὸ μεταλαβεῖν πάντας
 ἐκ τοῦ ἄρτου τῆς εὐχαριστίας ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν πάλιν προ-
 σηΐετο V || οὕτως om V (non om f α: cf 187, 23) εἰπὼν add A λέγων add
 PWVU c ä || ⁷⁻⁹ τίνα - μόνον] εὐχαριστῶ σοι V || ⁸ ἢ prius καὶ B || πολ.] τίνα
 RUB || pronuntiationem (i e προσφορὰν: cf Guidi) c || ⁸⁻⁹ τὸν ἄ. τ. κλ. A ||
⁹ τοῦτον om PWR f || ἔπον. - Ἰησ.] προσάξωμέν σοι κύριε ἰησ. χριστέ B tibi
 reddamus? sed te ipsum solum, te Iesu Christe f tibi offeramus, sed te so-
 lummodo domine Iesu nominemus α || ἦ] εἰς R || κύριε om FRU f: del? ||
 Ἰ. om Γ χριστέ νιὲ τοῦ θεοῦ add V Christe add f c ä || ⁹⁻¹¹ δοξ. - υἱοῦ
 om R || ⁹⁻¹⁰ δοξ. - π. ὄν. om V || ¹⁰ σου] σε U κύριε add UB || τὸ λ. - πατρ.]
 τὸ ὑ. τ. π. λ. PW τὸ ὑ. πατρ. δειχθὲν B patris a te manifestatum α ||
 ὑπὸ om f ἀπὸ coni Corssen p 121 || ὄν.] νῦν δὲ ὄντος θεοῦ τοῦ παντοκρά-
 τορος add B || ¹⁰⁻¹¹ δοξ. - νι. ὄν. om AVB f α || ¹¹ διὰ] δι' P om U || νιὸν U ||
¹¹⁻¹² δοξ. - θύρας om ΓB || ¹¹ δοξάζω V || ¹¹⁻¹² τ. θ.] per ianuam f c || ¹² δοξ. -
 ἀνάστ. om PV || σου om RW || τὴν νῦν δ. ἡμ. ἀν. διὰ τοῦ σοῦ σώματος ἐκ
 νεκρῶν B || διὰ σοῦ ἡμ. AW || ἡμῖν om R || ¹³ δοξ. - ὁδόν om ΓU f || δοξάζω
 V || σου τ. ὁ.] te qui es uia c || δοξ. σου om V || σου] te qui es c || τ.
 σπόρ. om f || ¹¹ τ. λ.] τῶν λογίων VR || τ. χ.] gloriam tuam f || τ. πίστ.]

274 T

244 Z

γαρίτην, τὸν θησαυρόν, τὸ ἄροτρον, τὴν σαγήνην, τὸ μέγεθος,
τὸ διάδημα, τὸν δι' ἡμᾶς λεχθέντα υἱὸν ἀνθρώπου, τὸν χαρι-
σάμενον ἡμῖν τὴν ἀλήθειαν, | τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν γνῶσιν, τὴν
δύναμιν, τὴν ἐντολήν, τὴν παρρησίαν, τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀγάπην,
5 τὴν ἐλευθερίαν, τὴν εἰς σέ καταφυγὴν. σὺ γὰρ εἰ μόνος κύριε
ἡ ρίζα τῆς ἀθανασίας καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἀφθαρσίας καὶ ἡ ἔδρα
τῶν αἰώνων, λεχθεὶς ταῦτα πάντα δι' ἡμᾶς νῦν ὅπως κα-
λοῦντές σε διὰ τούτων γνωρίζωμέν σου τὸ μέγεθος ἀθεώρητον
ἡμῖν ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχον, καθαροῖς δὲ θεωρητὸν μόνον
10 ἐν τῷ μόνῳ σου ἀνθρώπῳ εἰκονιζόμενον.

110 (19) Καὶ κλάσας τὸν ἄρτον ἐπέδωκεν πᾶσιν ἡμῖν,
ἐκάστω τῶν ἀδελφῶν ἐπευχόμενος ἄξιον ἔσσεσθαι αὐτὸν τῆς
τοῦ κυρίου χάριτος καὶ τῆς ἀγιωτάτης εὐχαριστίας. γευσά-

¹ cf Matth 13, 44; 47 || ² cf Io 5, 27 Marc 8, 38 al

granum a (scr τὸν σῖτον??) om Γ f c || τὸ ἄλλας om ΓR f c || ἄληκτον R
ἐκλεκτὸν V ἀληθινὸν Γ ineffabilem f a (unde ἀνεκκλήκτον Zahn) om B (c):
del (τὸν ἔλεξ διλογρ ui τὸ ἄλλας)??

¹ τὸν ἄρ. R om f || ² τὸ διὰ δ.] humilitatem (om codd plures) a om
B f c || λ. v. ἀ.] φορέσαντα τὸν ἀνθρωπὸν ὁλόκληρον B || ²⁻³ τὸν χ. ἡμ.
om ΓB f a c: del? at cf 5 εἰς σέ || ³ cognitionem requiem f || ³⁻⁴ τ. δύν.
om PW || ⁴ τ. ἐντ. - τ. ἀγ. om Γ || τ. παρρ. - τ. ἀγ. om a || τ. ἐλπ. τ. ἀγ.
om B f c || ἀγ.] τὴν ἀλήθειαν add R: cf 3 || ⁵ τ. ε. σέ x.] quae est in te
ut in ueritate f || μόνος εἰ A || εἰ om P || μόνος om B f a c || κύριος P f c
ἰησοῦ λόγε τοῦ θεοῦ add B || ⁶ radix immortalitatis et fons incorruptionis
post δίκαιος 206, 12 M || καὶ - ἀφθ. om P || καὶ om B a || ἀφθ.] ἀγαθότητος
V || ⁶⁻⁷ καὶ - αἰ. om V || ⁷ αἰώνων R αἰῶνων B mundi f ὁ add B σὺ εἰ ὁ
ὢν κύριε (κύριος RU) ὁ add VRU || ⁷⁻⁸ λεχθ. - καλ. σε om f (non om a c) ||
⁷ νῦν om Δ a c || ⁸ διὰ τ.] propterea f || γνωρίζωμέν AUB δοξάζομεν R ||
ἀθεώρητος V ἀχώρητον Γ χωρητὸν B inuisibilis f a || ⁹ ἡμῖν om f || ἐπὶ
κατὰ V || ὑπάρχων WVR || ⁹⁻¹⁰ καθ. - εἰx. om f || ⁹ καθαρθεῖσι B sanctis a ||
μόνοις θε. PW || ¹⁰ ἐν - εἰx.] qui in tuo (te?) solo homine plasmati sunt
a om B || ἀνθ.] υἱὸς Tischendorf || εἰκον.] θεωρούμενον Γ ἔπειδε (ἔφη δὲ V) ἐπὶ
τοὺς σοὶ πεπιστευκότας (τ. π. σοι R τοῖς σοῖς πεπιστευκόσιν V) ἐν ἀληθείᾳ
add Δ dein ἐνλόγησον τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ ἡμᾶς δι' αὐτοῦ add RUB εἰ
ὅτι σὲ δοξάζομεν μόνον τὸν ὄντως ὄντα θεὸν add VB ὅτι σου ἐστὶν ἡ δόξα
καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ (τ. π. x. τ. om U) ἁγίῳ πνεύματι
(πν. ἀ. U) add RU εἰς τοὺς αἰῶνας (τῶν αἰώνων add U) ἀμήν add Δ

Γ (= PWA) Δ (VRUB) M ^{11-209,2} x. κλ. - ἀγ.] κλ. οὖν ἄρτον ὁ
ιωάννης καὶ ἐκάστω δοὺς καὶ ἐν τούτῳ ἀξίως εὐχαριστήσας τῷ κυρίῳ M:
cf 191, 3 || ¹¹ καὶ - ἄρτ.] (post καὶ αἰτήσας ἄρτον 207, 7) x. κλ. καὶ εὐχα-
ριστήσας τῷ κυρίῳ V || ἔδωκε U ἐδίδου PW ἔξιτεινεν αὐτὸν B porrexit f a
manum add f || πᾶσιν om ΓB f a c || ἡμῖν] eis f a c om B || ¹² τῶν ἀδ.]
ἀδελφῶ Δ homini f (fratrum a c) || ἀξίων ἔπεσθαι B || ¹³ χάρ. - ἀγ. om Γ
(non om f a) || καὶ - εὐχ. om V || ^{13-209,2} γευσ. - ἀγαπ.] καὶ ταῦτα εἰπὼν V

μενος δὲ καὶ αὐτὸς ὁμοίως καὶ εἰρηκῶς Κάμοι μέρος ἔστω
μεθ' ὑμῶν, καὶ Εἰρήνη μεθ' ὑμῶν ἀγαπητοί,

111 (20) μετὰ ταῦτα ἔφη τῷ Βῆρῳ· Παραλαβὼν τινὰς
σὺν σοὶ ἄνδρας δύο ἔχοντας κοφίνους καὶ σκαφεῖα ἀκολούθη- 245 Z
σόν μοι. Ὁ δὲ Βῆρος μὴ μελλήσας διεπράξατο ὃ ἐκελεύσθη δ
ὑπὸ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Ἰωάννου. προελθὼν οὖν ὁ μακάριος
Ἰωάννης τῆς οἰκίας ἐβάδιζε πρὸ τῶν πυλῶν εἰρηκῶς τοῖς πλείοσιν

111 Καὶ ταῦτα πλείονα εἰπόντος αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ
τοῖς δάκρυσιν τῷ ἐδάφει βρεχόντων εἶπεν πρὸς Εὐτυχῇ καὶ τὸν

iterum exhortatus est eos ut se seruarent idoneos illi (scilicet sacrae cenae)
dein dedit eis pacem δ

¹ δὲ] οὖν Γ || ὁμ. post κάμοι { om RU || καὶ om ΓR || εἴρηκεν (Γ) || ἔσται
RU ἔσται W om B sit a || ² μ. ὑμ. om RU (non om a) || ἡμῶν W ἀγαπη-
τοὶ add A || καὶ εἰρ. R (c) || ἀγ. μ. ὑμ. (ἡμῶν R) RU || μ. ὑμ. om
ΓB { (non a) || ἀγ.} et amor { om A mei add a c ἀπέλυσε πάντας ἐν εἰρήνῃ
add V et dimisit eos in proprias domos add δ: recte? cf 7 || ³ μετὰ - B.] καὶ
ταῦτα εἰπὼν καὶ ἐπιστηρίξας τοὺς ἀδελφοὺς εἶπεν πρὸς εὐτυχῇ (εὐτυχὴν A)
τὸν καὶ (om P) οὐῆρον (εὐῆρον P εὐῆρον W) ἰδοὺ καθίστημι σε διάκονον
τῆς τοῦ χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ παρατίθεμαι (παρατίθημι A) σοι τὴν τοῦ
χριστοῦ ποίμνην μνημόνευε (μνημονεύετε A) οὖν τῶν τοῦ κυρίου προσταγ-
μάτων καὶ ἐὰν περιπέσης πειρασμοῖς ἢ κινδύνους μὴ πτοηθῇς (πτοηθήσῃ
PW) πολλὰ γὰρ ἀνάγκαις περιπέσεις (ὑποπείσεις W) καὶ μάρτυς ἔσοχος
(ἔξ. μάρτ. W) τοῦ κυρίου (χριστοῦ A) ἀναδειχθήσῃ οὕτως οὖν (om A)
πρόσεχε οὐῆρε τῷ ποιμνίῳ ὡς θεοῦ διάκονος (διάκονες P) ἕως τῆς προ-
θεσμίας τοῦ καιροῦ τῆς μαρτυρίας (τοῦ μαρτυρίου W) σου (Γ) deinde
Prochorum sequitur A (cf 210, 3) ὡς δὲ ταῦτα καὶ πλείονα τούτων ἐλάλησεν
ὁ Ἰωάννης παραθέμενος αὐτῷ τὸ ποίμνιον τοῦ χριστοῦ λέγει πρὸς αὐτόν
add PW: cf Zahn Acta Io p cxi; CLII; 244; Lipsius I p 518

PWΔ (= VRUB) M ³ ἔφη μ. τ. R || μ. τ.] tum { om BM a (non
om c δ) || τῷ β. ἔφη ὁ Ἰωάννης M: cf 208, 11 || τῷ] τινὲ ἀνθρώπῳ ὀνόματι
V (hoc nomen uiro erat A) || βῆρῳ B βίρῳ U { (a) ad Birrum U Biro
c Prochoro δ || τινὰς om RB || ⁴ σὺν σοὶ om PWB || ἄνδ. δύο] δύο ἀδελφοὺς
B A δ duos ex istis fratribus a ἀδελφοὺς PW { c om M || ἔχοντες R ||
duobus cofinis A a || σκαφεῖα PW σκάφια MR πτόον καὶ ἐργαλεῖον εἰς
ὄρυγμα ἐπιτήδειον V δὲκελλαν καὶ σκαφεῖον Metaphr dolabris a ferramen-
tis A fossorii et palis δ || ἀκολούθησάτε PWM (c?) || ⁵ βῆρρος B βίρρος U
εὐτυχῇ PW: cf 3 || μηδὲν V || μελήσας PVR ἀμελήσας W { || ⁶ διεπ. -
Ἰω.] τὸ κελευσθὲν αὐτῷ ἐκτετέλεκεν M || ⁵ ἐκελεύθη U || ⁶ ὑπὸ - Ἰω.] παρὰ
τοῦ ἀποστόλου V om PW || Ἰω. om R (non om f a) || ⁶-210, ¹ προελθὼν -
αὐτοῦ om M || ⁶ πρ. οὖν] καὶ πρ. PW || προσελθὼν WRB || οὖν] δὲ B
om a || ⁷ Ἰω. om Δ || τ. οἰκ.] τοῦ ἄστεος Metaphr ex urbe c (δ) om B ||
ἐβάδιζε R || θυνῶν B τῆς πόλεως add V || πᾶσιν V (cf 2) RU multis {
multitudini a maiori parti multitudinis c plerique A (cf 181, 24) τοῦ
add B

Q ⁸ scr ταῦτα καὶ? || ⁹ τῷ ἐδάφει Q: scr τὸ ἔδαφος? || scr τὸν καὶ

ἀποστῆναι ἀπ' αὐτοῦ· καὶ γενόμενος εἷς τι μνημεῖον ἀδελφοῦ
 ἡμῶν ἔφη τοῖς νεανίσκοις· Σκάψατε τέκνα. Κάκεινοι ἔσκαπτον.
 275 T ὁ δὲ μᾶλλον ἐπέκειτο αὐτοῖς λέγων· Βαθύτερον ἔστω τὸ
 σκάμμα. Κάκεινων σκαπόντων ὁμίλει αὐτοῖς τὸν λόγον
 5 τοῦ Θεοῦ καὶ προετρίπετο τοὺς σὺν αὐτῷ ἀπὸ τῆς οἰκίας
 ἐξεληλυθότας, οἰκοδομῶν καὶ καταρτίζων αὐτοὺς ἐπὶ τὸ τοῦ
 Θεοῦ μέγεθος καὶ ἐπενχόμενος ἐκάστω ἡμῶν. ὡς δὲ ἐτέ-
 λεσαν τὸ σκάμμα οἱ νεανίσκοι καθὼς ἡβουλήθη, ἡμῶν μηδὲν
 246 Z εἰδόντων ἀποδύεται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἃ ἡμφίεστο καὶ ἐπιβάλλει
 10 αὐτὰ ὥσπερ τινὰ στρωμνὴν ἐν τῷ βάθει τοῦ σκάμματος καὶ
 ἐν μόνῳ τῷ δικροσίῳ στάς ἀνατείνας τὰς χεῖρας ἠΐστατο
 οὕτως·

Οὕηρον· Τέκνον Εὐτυχῇ, σὲ καθίστημι μετὰ Θεὸν πρωτό-
 θρονον καὶ ποιμένα τοῦ λαοῦ τούτου· βλέπε τέκνον Οὕηρε
 15 πῶς μέλλεις ποιᾶναι τὸ ποιμνι

¹ ἀπ' om UB || ¹⁻² εἷς - ἡμ.] ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως V ἔν τιμι μνη-
 μείω M ἐν τόπω τινί B (cf Prochori p 162, 15) ad tumulum cuiusdam
 fratris nostri { (a) ad sepulchrum quoddam unius de fratribus A πρὸς
 τι ὄρος ἀνελθὼν ἔνθα νῦν ὁ τούτου ναὸς ἴδρυται Metaphr || ¹ τι] τὸ
 RWc || ἀδελφός R || ² ἔφη - τέκνα] εἶπεν αὐτοῖς σκάπτειν PW || τ. ν.]
 nobis ä || νέοις M || σκ.] ὥδε add M c ä (fort uerum) ἐνταῦθα add
 Metaphr || τεκνία U om ä || ²⁻⁷ κάκ. - ἐκ. ἡμ. om M || ² καὶ ἐκεῖνοι U

Γ (= PWA) Δ (= VRUB) ³ δ δέ] redit A: cf 209, 3 || μᾶλλον - λέγων
 om Γ || αὐτ. ἐπ. B || βαθ.] altum { φησὶν add Γ || ἦτο AB || ⁴ ὄρυγμα V || κάκ.]
 δὲ add W || ⁴⁻⁵ ὡμ. - θ. καὶ om Γ || τ. λ. τ. θ. om { || ⁵ τ. θ.] τῆς σωτηρίας
 B uitae a || ⁵⁻⁷ καὶ πρ. - ἐκ. ἡμ. om V || ⁵⁻⁶ τοὺς - ἐξ.] eos secum et cum
 eis qui domo exierant f eos c || ἐξελ. ä. τ. οἰκ. RU || ⁶ ἐξεληθόντας B ||
 αὐτ. κ. κατ. A || καὶ om U || ⁷ Θεοῦ] κυρίου Γ Christi f || κ. ἐπ. ἐκ. ἡμ. om
 Γ (non om { a) || καὶ om B || ἡμ.] illorum f a c

Γ (= PWA) Δ (VRUB) M ⁷⁻⁸ ὡς - ἡβ.] καὶ οἱ νεανίσκοι τὸ ὄρυγμα
 ἐκτελέσαντες M || ⁷ ἐτέλ.] καὶ add PW in circuitu add a || ⁸ οἱ νέοι τὸ
 σκ. A || ὄρυγμα V || νεανίσκοι R νέοι PW τετροπωμένον add U προτρεπο-
 μένων add R || καθ. ἡβ.] nonnulla ex Prochoro A || ὡς VRU || ἡβουλήθη
 PW ἡβουλήθη U ἐκελεύσθησαν B || ^{8-215,1} ἡμῶν - καὶ prius om M

Γ (= PWA) Δ (VRUB) ⁸⁻⁹ ἡμ. μ. εἰδ.] τοῦ λαοῦ μηδὲν τῶν τοιού-
 των θεασαμένου V nihil quoquam nostrum sciente A om R a (non om
 { c) || ⁸ μὴ A || ⁹ ἀποδ.] beatus add a || αὐτ. τὰ ἱμ. B || τὰ om A || ἅπερ ἡμφ.
 ἱμ. A || αὐτοῦ om PA || ἡμφίαστο R ἡμφίαστο U ἦν ἡμφιεσμένος V ἦν
 ἐνδεδνμένος B || ¹⁰ αὐτὰ] ἐν τῷ τάφῳ add V ποιήσας add VR || ὥσπ.] ἐπὶ
 add B || τινὰ om R || ¹¹ δικροσίῳ VU διακρουσίῳ R (cf 187, 3) διγροσίῳ
 (Γ) || ἐστὼς B indutus a || χεῖρας] spectans ad orientem add ä: cf 215, 1
 Γ f || εἶξατο B ἡῖξατο εἶχεσθαι καὶ λέγειν VRU precatus est f: cf
 206, 6 || ¹² οὕτως] dicens A c ä om PWVB (non om { a): cf 187, 23

Q ¹⁶ post ποιμνι(ον) (f δ2u) deficit Q (f δ3r ex Prochoro)

112 (21) Ὁ ἐκλεξάμενος ἡμᾶς εἰς ἀποστολὴν ἐθνῶν· ὁ πέμπων ἡμᾶς εἰς τὴν οἰκουμένην θεός· ὁ δείξας ἑαυτὸν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν· ὁ μὴ ἡρεμήσας πώποτε ἀλλὰ αἰεὶ σφύζων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου τοὺς δυναμένους σωθῆναι· ὁ διὰ πάσης φύσεως ἑαυτὸν γνωρίσας· ὁ καὶ μέχρι ζῶων ἐαν- 5 τὸν κηρύξας· ὁ τὴν ἔρημον καὶ ἀγριωθεῖσαν ψυχὴν ἡμερον καὶ ἡσύχιον ποιήσας· ὁ διψώσῃ αὐτῇ τοὺς σοὺς λόγους ἑαυτὸν δοὺς· ὁ νεκρουμένη αὐτῇ ἐν τάχει ὀφθείς· ὁ βυθιζομένη αὐτῇ εἰς ἀνομίαν νόμος φανείς· ὁ νενικημένη αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ ἐμφανισθείς· ὁ νικήσας τὸν ἀντίδικον αὐτῆς | ἐπὶ σέ 10 247 Z καταφρυγούσης· ὁ δοὺς αὐτῇ τὴν σὴν χεῖρα καὶ ἀνεγείρας τῶν ἐν ᾧδου πραγμάτων· ὁ μὴ ἐάσας αὐτὴν ἐν σώματι πολιτενεσθαι· ὁ δείξας αὐτῇ τὸν ἰδίων ἐχθρόν· ὁ τὴν ἐπὶ σέ γυνῶσιν

¹ ἡμ.] me c om R θεός add B: cf 2 || ἐθν.] διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ add B || ¹⁻² ὁ π. - θεός om B || ² ἐπέμψας Γ || ἡμ. om R || θ. om f || ²⁻³ ὁ δ. - προφ.] qui annuntiat es a patriarchis nominatus es per legem redarguere et monere dignatus es per prophetas U || ² δείξ.] κηρύξας B || ἐ.] δ || [αὐτὸν (eras ι) P || ³ τοῦ ν. κ. τ. προφ.] τῶν ἀποστόλων Γ f per prophetas tuos a (sane mira illa) σου add RU f καὶ εὐαγγελισάμενος καὶ νῦν add B qui per euangelium miseratus es et peccata donasti qui apostolos prouocasti ut ad congregandum tuos populos conuenirent add U || ³⁻⁶ ὁ μὴ - κηρ. om V || ³⁻⁴ ὁ μὴ - σωθῆναι om R || ³ ἀλλ' UB || ⁴ σώσας UB || ³⁻⁴ ἀπὸ κ. κ. ante ἀλλὰ f c om UB a || ⁴ τ. δυν. σ.] τοὺς ἀζλόους σου U om ΓW' eos qui potuerunt f (c?) perditos a ὁ διὰ νόμον ἀπειλῶν ὡς κύριος καὶ διὰ προφητῶν ἐλέγχων καὶ νουθετῶν καὶ προλέγων ὁ δι' εὐαγγελίου ἐλεῶν καὶ ἁμαρτίας ἀφίεις ὁ διὰ ἀποστόλων παρακαλῶν ὡς βασιλεὺς add B: cf supra U || ⁵ ὁ prius om U || ἑαυτὴν R || γνωρ.] τὴν ἀγαθότητά σου add R || ⁵⁻⁶ ὁ καὶ - κηρ. om Γ (non om f a c) || ⁶ ὁ om R || καὶ om A || ψυχ.] φύσιν ἡμῶν Γ || ⁶⁻⁷ ἡμ. - ποι.] ἡμεροποιήσας V || ⁶ ἥρεμον ΓB placidam f mansuetam a || ⁷ καὶ om R || ἥσυχον B ὁρημον U om R || δείξας B || ⁷⁻⁸ ὁ διψ. - δοὺς] qui sitientes uerbi tui fonte potasti U om R || ⁷ ὁ] καὶ add VU || τοὺς σοὺς om Γ || σοῦ B || ἑαυτὸν] τὸν (τὸ V) τῆς αἰωνίου ζωῆς ποτὸν VU te ipsum f a (c) om B || ⁸ ἐπιδούς VU || ⁸⁻¹⁰ ὁ νεκρ. - ἐμφαν. om PW || ⁸ νεκρουμένην αὐτὴν VR || αὐτῇ om A σὺν τῇ σαρκί add B || ἐν τάφῳ R cito f (a) om c || ⁸⁻⁹ βυθιζομένην αὐτὴν VR || ⁹ αὐτῇ om B || νόμος] solus f (lex a c) || ⁹⁻¹⁰ ὁ νενικ. - ἐμφ. om A || ⁹ νενικημένην αὐτὴν VR ἥδη add RU (f) (cf 212, 5) prorsus add a || ¹⁰ ἐμφ.] το saluatorem exhibuisti a || ¹⁰⁻¹² ὁ νικ. - πραγμ. om V f || ¹⁰ νεκρώσας PW: cf 8 || ἀντίπαλον Γ || εἰς Γ || ¹¹ καταφρυγούση A καταφρυ...σης R || αὐτὴν R || σὴν] σὴν || U || ἀνεγ.] αὐτὴν add B ἀπὸ add R || ¹² πταισμάτων B rebus a || ^{12-212,1} ὁ μὴ - Ἰησοῦ om B || ¹² ὁ μὴ - πολιτ. om Γ || ἐν σ. πολ.] πολ. ἐν ταῖς παρανομίαις V ut illa secundum carnem uiueret a c perturbari tamquam corpus f || ¹³ αὐτὴν R || ἐπὶ σέ om f a || εἰς Γ || γνώμην W societatem f (cognitionem a c)

καθαράν πεποιημένος θεὸς Ἰησοῦ· ὁ τῶν ὑπερουρανίων πατήρ· ὁ τῶν ἐπουρανίων δεσπότης· ὁ τῶν αἰθερίων νόμος καὶ τῶν ἀερίων δρόμος· ὁ τῶν ἐπιγείων φύλαξ καὶ τῶν ὑπογείων φόβος καὶ τῶν ἰδίων χάρις· δέξαι καὶ τοῦ σοῦ Ἰωάννου τὴν
 5 ψυχὴν τάχα ἡξιωμένην ὑπὸ σοῦ.

248 Z

113 ὁ καὶ μετὰ φυλάξας μέχρι τῆς ἄρτι ὥρας καθαρὸν ἑαυτῷ καὶ ἀμύγη μίξεως γυναικός· ὁ θέλοντί μοι ἐν νεότητι γῆμαι ἐπιφανείς καὶ εἰρηκώς μοι· Χρῆζω σου Ἰωάννη· Ὁ καὶ ἀσθένειάν μοι σωματικὴν προοικονομήσας· ὁ τρίτον μου βου-
 10 ληθέντος γῆμαι παραντίκα ἐμποδίσας μοι, ἔπειτα δὲ ἡμέρας ὥρα τρίτη ἐν θαλάσῃ εἰρηκώς μοι· Ἰωάννη, εἰ μὴ ἦς ἐμός, εἴασα ἄν σε γῆμαι· Ὁ πηρώσας με δύο ἔτη, πενθεῖν καὶ δέεσθαι σου παρασχόμενος· ὁ τῷ τρίτῳ ἔτει ἐπανοίξας μοι τοῦ

¹ καθαρῶς *PW* sanctam a: cf 213, 11 || θεῖ] χριστέ *Γ* deus meus a deus f κίριε add *VRU* || δ τ. ὑ. πατ. om *Γ* || ὑπερ.] ἐπουρανίων *R* πιστευόντων *B* eorum qui supra caelum sunt f supercaelestis a || ² δ] καὶ *B* f || ἐπ.] ὑπ' οὐρανὸν *V* ὑπ' οὐρανῶν *U* caelitum f a || δεσπ.] θεός *Δ* deus a dominus f c καὶ τῶν ὑπερουρανίων δεσπότης add *B* et deus caelitum add f quod recepit *Zahn* || δ] καὶ *Γ* f || αἰθ.] ἐπιγείων *W*: cf 3 || ²⁻³ x. τ. ἀ. δρ. om *R* || ³ καὶ] ὁ *Γ* || ³ δρόμ.] πνευμάτων κολαστής *B* || δ] καὶ *Γ* a || ἐπιγ.] αἰθερίων *W*: cf 2 || καὶ] ὁ *Γ* || ὑπογ.] terrestrium f || ⁴ <... ὁ τῶν ἐναντίων> φόβος?? || x. τ. ἰδ. χ. om *Δ* a || χάρ.] pax f gratia et laetitia c || καὶ om *V* f || σοῦ] δούλου add *B* || Ἰω.] ἀποστόλου καὶ μαθητοῦ *V* || ⁵ τ. ἡξ. ὑ. σοῦ] quem cito elegisti sed sero assumpsisti *Δ* || ταχέως *B* ἦδη add *VRU*: cf 211, 9 || ἡξιωμένην *P* ἡξιωμένη *B* || σοῦ] Iesu add f Ἰησοῦ add *Zahn* fort recte || ⁶ x. φυλ.] φυλ. με *V* a sic add f || ⁶⁻⁷ καθ. ἐ. καὶ om a || ἐ. καθ. *U* ἑαυτὸν καθ. *R* || ⁶ καθ. om *Δ* || ⁷ ἑαυτ. om *VB* || x. ἀμ. om *VR* || ἀθιγῇ *U* θίγειν *B* || γυναικίας *U* || ^{7-213,2} ὁ θέλ. - μοι om a || ⁷ ὁ θελήσαντί με *PW* ὅστις ἐμοῦ θέλοντος *V* || δ] εἰς δ *R* || μοι] με *R* || ἐν νεότη. om *V* || ⁸ γῆμαι] γυναικα add *V* || μοι om *Δ* c (habet f) || σοι *R* || ⁸⁻¹¹ ὁ καὶ - τρίτῃ] qui elegisti mihi sterilitatem corporis cum ter non oboediens uxorem ducere uellem f || ⁸⁻⁹ ὁ καὶ - προοικ. om *V* || ⁸ ὁ om *U* || ⁸⁻⁹ x. ἀ. μοι] μοι *P* ἦδη γαμοῦντί μοι (μέλλοντί με γῆμαι *R*) νόσον (νόσω *R*) *RUB* || ⁸ καὶ om *W* || ⁹ σωματικῇ *R* || προοικονομήσας *PW* οἰκονομήσας *RUB* περιπεσεῖν add *R* || ὁ τὸ τρ. *B* || βουλ. μου *BU* βουληθέντα με *R* βουληθείς (om μου) *V* || ¹⁰ γῆμαι] τοῦτο πράξει *VRU* τοῦ λαβεῖν με γυναῖκα add *V* || παρ. - ἡμ. om *Γ* || παρ. ἐ. μοι] impedimento leuiore reuocasti *Δ* || παρ.] παρακονσθεῖς καὶ *V* (cf f) om *BR* || με *B* (fort recte) om *R* || ¹⁰⁻¹¹ ἔπ. - τρίτῃ] ὁ *B* || ¹⁰ δὲ om *V* || ¹⁰⁻¹¹ ὥρα τρ. τῆς ἡμ. *R* || ¹⁰ ἡμ] οὔσης add *V* || ¹¹ ὥρας τρίτης *V* ὥραν τρίτην *U* || ἐν τῇ θ. *W* iuxta mare c || μοι ἐρ. *Γ* || Ἰω. - ἐμός] egeo te Ioannes (cf 8) et nisi egerem f || ἐμ.] μου ἄξιός *B* || ¹² ἔασα *VU* (ἔασα *R*) || σε] τοῦ add *Δ* || γ.] λαβεῖν γυναῖκα *V* || ^{12-213,2} ὁ - μοι om *V* || ¹²⁻¹³ ὁ - παρ.] ut lugeres et fleres f et excaecari ambobus oculis et gemere et precari me c || ¹²⁻¹³ πηρ - ἔτει om *Γ* || ¹² πῆρωσίν μοι ἐνθεις *B* || δύο ἔ. π.] ἔτι δυσπενθεῖν *R* ὄντι ἐτῶν δύο π. *B* || ¹³ παρασχ. om *B* || ἀνοίξας *RUB* || ^{13-213,1} τὰ τοῦ ν. μου ὄψ. *U* || τοῦ ν. μου *R* || ¹³ μου *PWB*

νοὺς τὰς ὄψεις καὶ τοὺς φαινόμενους ὀφθαλμοὺς χαρισάμενός
μοι· ὁ διαβλέψαντός μου καὶ τὸ ἀτενίσαι γυναικὶ ἐπαχθὲς
μοι διαγράψας· ὁ τῆς προσκαίρου φαντασίας ῥυσάμενός με
καὶ εἰς τὴν αἰὲ μένουσαν ὁδήγησας με· ὁ τῆς ἐν σαρκὶ ῥυ-
παρᾶς μανίας χωρίσας με· ὁ τοῦ πικροῦ θανάτου στερήσας ⁵
με, ἐπὶ δὲ σὲ καταστήσας με μόνον· ὁ τὴν ἀπόκρυφον νόσον ^{276 T}
τῆς ψυχῆς μου φιμώσας καὶ τὴν φανεράν προᾶξιν ἐκκόψας·
ὁ θλίψας καὶ ἐξορίσας τὸν ἐν ἐμοὶ στασιάζοντα· ὁ ἄσπilon
μου τὴν πρὸς σὲ φιλίαν καταστήσας· ὁ ἄθρανιστόν μου τὴν
πρὸς σὲ πορείαν | καταρτίσας· ὁ ἀνευδοίαστόν μου τὴν εἰς σὲ ¹⁰ ^{249 Z}
πίστιν δούς· ὁ καθαρὰν μου τὴν εἰς σὲ γνώμην ὑπογράψας·
ὁ τῶν ἔργων ἐκάστω τὸν ἐπάξιον ἀποδιδούς μισθόν· ὁ ἐγκατα-
θέμενός μου τῇ ψυχῇ μηδὲν ἔχειν κτῆμα ἢ σὲ μόνον· τί γὰρ
σοῦ τιμιώτερον; νῦν οὖν κύριε ὅτε ἦν ἐπιστεύθην οἰκονομίαν

¹⁴ cf Cor 1, 9, 17

¹ νοῦ *PWB* || ² μοι *om Γ* || ³⁻⁵ ὁ διαβλ. - διαγρ. *om B* || ² διαβλ. -
ἀτ.] *uidere et aspicere* f c *aspectum a* || ἀτεν.] *διαβλέψαι V* || ²⁻³ ἐπ. -
διαγρ.] *διαγρ. ἐπ. A* ἐπιγράψας ἐπ. *PW* || ⁴ καὶ - ὁδ. με *om U* || καὶ|
φρουρήσας *add A* || εἰς| ἐπὶ *R* || διαμένουσιν *A* *frugiferam* f ζωὴν *add R* a (*probat Lipsius I p 539*) *et uidetur certe aliquid intercidisse* || ὁδ.]
φρουρήσας *PW* *seruasti* f c *direxisti a om A* || με *om ΓB* || ῥυπ.] (*inmun-*
ditia a) καὶ ἐπιφαλοῦς *add B* || ⁵ μανίας *om B* a || ⁵⁻⁶ ὁ τοῦ - μόνον *om*
PWV || ὁ τοῦ - στερ. με *om R* || ⁵ τοῦ] δευτέρου *add B* (c) || θαν.] τῆς γενέ-
νης *add B* (c) || στερ.] χωρίσας *B* *liberasti* f *eripuisti a amouisti c* σώσας
Zahn || ⁶ ἐπὶ - μόνον] *erexisti me tui egentem* (σοῦ δέομενον *legit pro eo*
q e δὲ μόνον) f || σὲ δὲ μόν. με *κατ. A* || σεαντόν *RU* || κατέστησας *U* ||
με *om RU* || νόσ.] τῆς σαρκὸς μου καὶ *add R* || ⁷ φιμ. μου (*om PW*) τ. ψ.
Γ || καὶ| *eiusque a* || φαν.] *malam* f *αὐτῆς add B* || πρ.] τράπεζαν *R* *αὐτῆς*
add U || ἔκκ.] δειξας μοι *R* *domuisti a* καὶ τὴν σάρκα μου καθαρὰν τηρήσας
ἐν ἀναστάσει *add B* || ⁸ στασ.] καὶ πνεύματι ἁγίῳ στηρίξας με *add B* ||
⁸⁻⁹ ὁ ἄσπ. - καταστ. *post καταρτίσας c* *haud male* || ⁸ ὁ *om P* || ⁹ μου] καὶ
ἄθρανιστον *add Γ* || εἰς *Γ* || φιλ.] *uias meas a* || κατ.] τηρήσας *B* *seruasti*
f *fort. recte certe melius* || ⁹⁻¹⁰ ὁ ἄθρ. - καταρτ. *om Γ* || ⁹ ἄθρ.] *sine*
lapsu f *tutam a sanctam c* || ⁹⁻¹⁰ τὴν παρθενίαν τὴν πρὸς σὲ *R* || ¹⁰ πορείαν -
σὲ *om U* || καταστήσας *R* f (*praeparasti c*) || μοι *A* || ¹⁰⁻¹¹ τὴν - μου *om B* ||
¹⁰ πρὸς *V* || ¹¹ καθ.] *sanctam a* : cf 212, 1 || μοι *U* f || ἐπὶ σοῦ *B* *tui a* || γνώσιν
UB *cognitionem* f *a omne cogitare meum et meditari meum c* || ἐγ-
γράψας *B* || ¹²⁻¹⁴ ὁ τῶν - τιμ.] ὁ μηδὲν ἡγασάμενος τῶν τοῦ κόσμου τεργνῶν
τῶν ἐπὶ τῆς γῆς παρὰ σοῦ τοῦ ἀληθινοῦ μαργαρίτου *V* : cf *Lipsius I p 540* ||
¹² τ. ἔ. ἔ.] *omni operi* f *qualemcumque operam a* (*recte interp c*) || ἐκάστω
B *om Γ* || μ. ἀπ. *RU* || ἀνταποδιδούς *B* || ¹³ τῇ ψ. μου *RU* || τὴν ψυχὴν *W* ||
¹³⁻¹⁴ σοῦ κτ. τιμ. *R* || ¹³ ἡ - γὰρ *om RUB* a || σὲ μόνον] *puritatem* f || ¹⁴ οὖν]
et c *om PWU* f a || ὅτε κύρ. *PW* || κύρ. *om VRU* *Iησοῦ χριστὲ add B* *mi*
Iesu add a (c) || ὅτε *om VB* f a c || ἦνπερ *A* || ^{14-214,1} παρὰ σοῦ ἐπιστ.
οἰκ. A || ¹⁴ ἐνεπιστεῖσθην *V* || ^{14-214,1} ὑπὸ σοῦ (κύριε *Iησοῦ add U*) *οἰκ. UB*

παρὰ σοῦ ἐτέλεσα, καταξιώσόν με τῆς σῆς ἀναπαύσεως τὸ ἐν σοὶ τέλος χαριζόμενός μοι, ὅπερ ἐστὶν ἄρρητος καὶ ἀφθειγκτος σωτηρία.

114 καὶ ἐρχομένου μου πρὸς σε ὑποχωρησάτω πῦρ, νικη-
 5 θήτω σκότος· ἀτονησάτω χάος· μαρανθήτω κάμινος· σβεσθήτω γέννα· ἀκολουθήσάτωσαν ἄγγελοι, φοβηθήτωσαν δαίμονες· θρανσηθήτωσαν ἄρχοντες, δυνάμεις πεσέτωσαν· δεξιοὶ τόποι στηκέτωσαν, ἀριστεροὶ μὴ μενέτωσαν· ὁ διάβολος φιωθήτω, ὁ Σατανᾶς καταγελασθήτω· ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἐκκαυθήτω· ἡ
 10 μανία αὐτοῦ ἡρεμισάτω· ἡ τιμωρία αὐτοῦ ἀσχημονεῖτω· ἡ ὁρμή αὐτοῦ ὀδυνάσθω· τὰ τέκνα αὐτοῦ παταχθήτω καὶ ὅλη ἡ ῥίζα αὐτοῦ ἀπορρηθήτω. καὶ δός μοι τὴν πρὸς σέ ὁδὸν ἀνύβριστον καὶ ἀνπηρέεστον διανίσαι, ἀπολαμβάνοντα ἅπερ ὑπέσχου τοῖς καθαρῶς βιούσιν καὶ σὲ μόνον ἀγαπήσασιν. |

¹ παρὰ] ὑπὸ R om PW || σοῦ om B κύριε ἰησοῦ add VR χριστὲ add R || ἐτέλειωσα Γ καὶ add V || ἀξίωσον PW || ¹⁻³ τὸ ἐν - σωτ. om V || ¹⁻² τὸ - τέλ.] misericordiam tuam a || ² μοι τέλειον χαρ. A || τέλειον PW || χαρ. μοι] βουλομένός μοι δοῦναι B || ἐργαζόμενος PW || μοι om PW || ²⁻³ ὅπερ - σωτ.] καὶ τὸ φῶς τὸ ἀνεκλάλειτον B || ² ἐστὶν] ἡ add A || ἄρρ.] ineuitabilis a || κ. ἀφθ. om Γ et ineffabilis f a (c) || ⁴ πορευομένου Γ] ὑποχ.] τὸ add B || νικ.] τὸ add B || ⁵ ἀτωναίτω R τὸ add B || χάος] σκώληξ R καὶ V om Γ (habent f a c) || ⁵⁻⁶ μαρ. ἡ κάμ. (τῆς γενένης add VRU) καὶ σβεσθ. (σβισθήτω R) A deferuescat fornax extingatur gehenna f a || ⁵ μαρ. om Γ || post κάμ. deficit c || ⁶ ἀκ. ἄγγ. om R || ἀκολουθήτωσαν U ἐντραπήτωσαν V (probat Lipsius I p 540) δεθήτωσαν B prosequantur f confundantur a ἀποστάται add B || ἄγγ.] mali (τοῦ πονηροῦ) add a || δαίμ.] καϊόμενοι add B || ⁷ θρανσηθήτωσαν R θρανμαθήτωσαν B torpescant a || ἄ. οἱ ἄ. αὐτῶν B || δυν.] αἱ δυν. B αὐτῶν add VB πᾶσαι add V σκότους add Γ f || ⁷⁻⁸ δεξ. - μεν. om R || δεξ. τ. στ. om A || ⁷ τόποι] μέχρι τίνος add U || ⁸ στ.] εἰς ζῶην ἐστικέτωσαν B || ἀ.μ.μ.] κατεαγῆτωσαν ἀριστ. τόποι B || μεινάτωσαν Γ || ὁ δ. φμ. om a || φοβηθήτω VR || ⁹ ὁ Σ. κατ. om PVRU || κατ.] terreatur a || ⁹⁻¹¹ ὁ θ. - ὀδ.] opus eius infectum fiat gloria eius ignominia afficiatur ira eius inrita fiat f nescio an quaedam aliter legerint f a certe unum membrum om f || ⁹ ὁ θ. α. ἐκκ. om ΓUB || ἐκκαυθήτω R liquefiat a || ¹⁰ ἡρ. ἡ τιμ. α. om VB || ἡρεμείτω R ἐρημείτω U evanescat a || ἡ τιμ. α. ἀσχ. om Γ || αἰχμημονήτω (?) V inhibeantur a || ¹⁰⁻¹¹ ἡ - ὀδ. om R || ¹¹ ὁργή Γ impetus a || ὀδυνάσθω VU θρανσηθήτω PA om W non ualeat a || τὰ τ. α. om W || παταχθήτω P πασχέτω U uapulent f crucientur a || ¹² αὐτ. ἡ ῥ. Γ || ἀπορήτω R ἀπορεῖσθω VU ἀποριζωθήτω W ἀποτμηθήτω A ἐκρωθήτω B conteratur f tribuletur usque ad finem a corruptela uidelicet uelustissima: num ἀπορρηθήτω? idem ex f conicit Zahn || καὶ] sed f om a || εἰς Γ || ἄνοδον B || ¹³ ἀνέβ. om V || καὶ om PWW || ἀνπερέεστον (P)W || ἀνίσαι Γ om f || ἀπολαμβάνοντι B ἀπολαβεῖν δὲ Γ recipiens a accipiam f ψυχὴν καὶ σάρκα καὶ πνεῦμα ἅγιον διδούς add B || ὅπερ B || ¹⁴ βιώσασιν (V)U(B) f || σὲ μόνον] σεμνὸν Γ honeste te a te

115 (22) Καὶ σφραγισάμενος ἑαυτὸν ὅλον ἐστὼς καὶ εἰρηκῶς Σὺ μετ' ἐμοῦ κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, κατεκλίθη ἐν τῷ σκάμματι ἔνθα τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὑπέστρωσεν· καὶ εἰπὼν ἡμῖν Εἰρήνη μεθ' ὑμῶν ἀδελφοί, παρέδωκε τὸ πνεῦμα χαίρων.

solum f || ἡγαπηκόςι et add βλον Γ καὶ μετὰ τὸ προσεύξασθαι αὐτὸν ἡσπάσατο ἡμᾶς καὶ ἔθηκεν ἑαυτὸν ἐπὶ χειρας καὶ πόδας (cf Prochori p 163, 9 m²) add A ἡμῶν δὲ κλαιόντων καὶ δονρομένων ἀποκριθεὶς εἰπέ μοι τέκνον πρόχωρε τί κλαίεις καὶ τούτοις τοῖς ἀδελφοῖς εἰς δονρομὸν προτρέπη ἐμοῦ πρὸς βασιλείαν πορευομένου καὶ εἰπὼν εἰρήνη ὑμῖν add V

¹ καὶ] ἀτενίσας πρὸς (εἰς PW) ἀνατολὰς (τὸν οὐρανὸν PW) ἐδόξασεν τὸν θεὸν add Γ et conuersus est ad orientem et glorificauit f probat Corssen p 99 fort recte: cf 210, 11 ā

Γ(= PWA) Δ(= VRBU) M ¹ κατασφραγισάμενος V σφραγίσας B et signans Υ obsignans α om f τε add Γ || ἔ. ἐστ. ὅλ. B ἔστ. ὅλ. ἔ. Ὑ ἔστρωσεν ἔ. ὅλ. V ἔ. ὅλ. τῷ τοῦ σταυροῦ τύπῳ M ὅλως (ὅλος A) ἐστὼς Γ ἔ. ἐστ. ὅλ. τὸ σῶμα B stans totus f se totum astitit Υ totum se a τοῖς τε ἀδελφοῖς ἐπενεξάμενος add M in lumine add f lux tanta apparuit super apostolum per unam fere horam ut nullius eam sufferret aspectus add Υ probat Corssen p 99 fort recte || ¹⁻³ καὶ εἰρ. - ἐπέστρ. om Γ || ¹⁻² καὶ εἰρ. - Χρ.] καὶ τὸ σὺ μετ' ἐμοῦ εἰ κύριε εἰρηκός M || ² σὺ] εἰ add B εἴης add Metaphr esto add f α || κίρ.] mi add α || Χρ.] solus Υ: recte? || ²⁻³ κατ. - σκάμ.] ἑαυτὸν ὅλον ἐν τῷ μνήματι ἀνακλίνει M || ³ κατ.] καὶ κατ. Ὑ μόνος κατ. B κατεκλείσθη V καὶ ὑποστρώσας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἀσπασάμενος ἡμᾶς κατεκλίθη R descendit f || ²⁻³ ἐπὶ τοῦ σκάμματος UB super tumulum Υ || ³ σκάμ.] τάφῳ V foueam f α || ³⁻⁴ ἔνθα - ἀδ. om R (sed cf 2 adnot) M || ³ καὶ om V || ἡμῖν] τοῖς παρестώσιν Metaphr om VU πάλιν add V || ⁴ εἰρ.] ἡ εἰρ. καὶ ἡ χάρις Γ || μεθ' ὑ.] ὑμῖν BVU Metaphr ἡμῶν P || ἀδ.] om V καὶ εἰπὼν ταῦτα πάντων ὁρώντων ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου (cf Prochori p 164, 8) add V πάντων ἡμῶν ὁρώντων add M (fort uerum: cf 186, 20) nobis laetantibus simulque plangentibus α alii gaudebant alii flebant Υ || ⁴ παρέδ. - χαίρ.] commendauit animam suam beatus Ioannes in manus domini nostri Iesu Christi α om ΓRM || ἀπέδωκεν Ὑ || χαίρ. om V laetans f καὶ ἀγαλλιώμενος ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν add B τῷ κυρίῳ κλαιόντων ἡμῶν add U || denique post ea quae de libro quoque retulimus sic pergunt: μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἡ δόξα ... ἀμήν B εἰς δόξαν πατρὸς καὶ υἱοῦ ... ἀμήν M σκεπάσαντες οὖν αὐτῷ γῆν καθὼς ἐνετελλατο καὶ ἐπιθέντες θρόνον ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἀπῆλθον ἑκαστος οἴκαδε καὶ ἐλθόντες μετὰ τρίτην ἡμέραν καὶ ὁρῶντες οὐχ εἶρον τὸ σῶμα αὐτοῦ sequitur narratio de templo Iustiniani aetate Mileti in honorem Ioannis aedificari coepto V ἐνέγκαντες οὖν σινδόνα εἰπλώσαμεν ἐπάνω αὐτοῦ καὶ εἰσελθόντες ἐν τῇ πόλει τῇ ἐπισοῇ ἡμέρα ἐξεληθόντες οὐχ εἶρομεν τὸ σῶμα αὐτοῦ μετετέθη γὰρ τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὃ δόξα ... ἀμήν R ἀπέλυσεν (καὶ ἀπ. Ὑ) τοὺς ἀδελφοὺς (ἀπ. τ. ἀδ. om A) ἐλθόντες οὖν (post nonnulla ex Prochoro καὶ παραγενομένων ἡμῶν A) ἐπὶ τῇ αὔριον (καὶ ὁρῶντων ἐν ὧπερ κατετέθη τόπῳ add A) αὐτὸν μὲν οὐχ εἶρον (ἤερον Ὑ εἶρομεν A) ἀλλὰ (μόνα δὲ A) τὰ σανάλια (σαντάλια P)

αὐτοῦ (α. τὰ σ. *A*) καὶ βρύνουσιν (βρύνοντα *A*) τὴν πηγὴν (γῆν *U* *quoā con-*
ieccerat Zahn) καὶ μετὰ ταῦτα (μ. τ. *om A*) ἐμνήσθημεν τὸ εἰρημένον (τῶν
 εἰρημένων *W* τῷ εἰρημένῳ *U*) πέτρῳ ὑπὸ τοῦ κυρίου (ὁ. τ. κ. τῷ πέτ. *A*)
 περὶ αὐτοῦ τί γὰρ σοὶ μέλει (περὶ - μ. *om A*) ἔὰν αὐτὸν θέλω (θ. α.
U) μένειν ἕως (ἄχρις *U*) ἔρχομαι (τί πρὸς σέ [*cf Io 21, 22*] *ei pauca ex*
Prochoro add A) καὶ (*om A*) ἐδόξασαν (δοξάζοντες *A*) ἐπὶ τῷ γεγονότι
 θαύματι τὸν θεόν (πατέρα καὶ υἱόν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον *A*) καὶ οὕτως
 πιστεύσαντες ἀνεχώρησαν αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν φιλόανθρωπον
 θεόν ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα (καὶ οὗτ. - δόξα *om A* τιμὴ καὶ προσκύνησις
add W) νῦν καὶ ἄει καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων (αἰνοῦντες - αἰώνων
om U) ἀμήν ΓΥ (*similia Metaphr*): *cf Zahn Acta Io p cvss Lipsius I*
p 493 ss Corssen p 97 ss

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ματθαίου τοῦ ἀποστόλου.

1 Ὁ ἅγιος Ματθαῖος ἐν τῷ ὄρει καταμόνας μονάζων καὶ εὐχόμενος ἐν χιτῶνι καὶ τῇ στολῇ τῇ ἀποστολικῇ χωρὶς ὑποδήματος, καὶ ἰδοὺ ἐν σχήματι τῶν ψαλλόντων ἐν τῷ παραδείσῳ νηπίων ἦλθεν πρὸς τὸν Ματθαῖον ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· 5

167 T

Passio sancti Mathei apostoli qui passus est die xi hactobris.

atheus discipulus domini et fidelis in Christo apostolus, secundum quod tetigerit eum in sorte ut iret in regionem

P Paris gr 881 s X

F Froehneri s XI

¹ ματ.] καὶ περλοδοὶ add *F* || ἀγ.] καὶ ἐνδόξον add *F* || *M. τ. ἀπ.*] ἀπ. ματθ. || *la F* || scr Ματθεῖα item 2 Ματθεῖας item rel??? cf 219, 8; 220, 8; praef || ²⁻³ ὁ - ὑπ.] καὶ ἦλθον εἰς τὸ ὄρος ὅπου ἦμιν ἐκεῖ καὶ ὁ καρπὸς τῶν δένδρων καὶ τῶν βοτανῶν τὰ ἀνθη ἐγγίνωντό μοι εἰς τροφήν καὶ ἡμιν διαπαντός εὐλογῶν τὸν θεόν *F* || ² ὁ] scr Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἦν ὁ?? cf *Δ* || *μον.*] corruptum uid || ⁴ ἐν τ. π. om *F* || ⁵ τ. *M.*] με *F* || αὐτῷ] μοι *F*

Δ { *V Vindob hist gr 5 s X aut XI*
U Vatic gr 808 s X aut XI
E Escorial Y II 6 s XII

¹ πράξις (πράξις i e πράξεις? *E*) καὶ ματθ. *Δ* || ἀγ. (καὶ ἐνδόξον add *V*) ἀποστ. καὶ εὐαγγελιστοῦ ματθ. *Δ* || ² ὁ ἁ. *M.*] κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἦν *Δ* || *μον.*] ἡσυχάζων *Δ* ὁ ἅγιος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς τοῦ χριστοῦ ματθαῖος add *Δ* || ³ ἐν] τῷ add *VU* ἐν add *E* || τῇ ἀποστ. στολῇ *Δ* || ⁴ ἰδοὺ] ἐν μιᾷ add *Δ* || ⁵ τ. *M.*] αὐτόν *Δ*

E Escorial lat b I 4 s IX

Q Paris lat 12598 s VIII

^{6-218,17} Incipit passio - in in litura omnia et ⁶⁻⁷ Incipit - decembris inducta *Q* (hic non recte *mg q*) || ⁶ Incipit passio *Q* || matthei *Q* | ⁶⁻⁷ qui - hact. | xviii kal. decembris *Q* || ⁶ Mattheus *Q** || ⁶ eum sors tetigerat *Q* || tetigerat uerum uidetur: an scr contigerat?? et ei??

Εἰρήνη σοι Ματθαίε. Ὁ δὲ Ματθαῖος ἀτενίσας αὐτῷ εἶπεν·
 Χάρις σοι καὶ εἰρήνη ᾧ παιδίον κεχαριτωμένον· καὶ τί ὧδε
 ἐλήλυθας ἐπ' ἐμοί, καταλιπὼν τοῖς ψάλλοντας ἐν τῷ παρα-
 δείσῳ καὶ τὴν ἐκεῖ τρυφὴν; ὅτι ὧδε ὁ τόπος ἔρημός ἐστιν, καὶ
 5 ὅποῖαν παραθήσω σοι τράπεζαν ᾧ παιδίον ἀγνωῶ, ὅτι ἄρτος
 οὐκ ἔστιν μοι οὔτε ἐν ἀγγείῳ ἔλαιον, καὶ ἄνεμοι ἡσυχάζουσιν
 καταβαλεῖν ἐκ τῶν δένδρων τι ἐπὶ τὴν γῆν εἰς τροφήν· ὅτι
 μόνον εἰς συμπλήρωσιν τῆς νηστείας μου τῶν τεσσαράκοντα
 168 T ἡμερῶν τῇ κινήσει τῶν ἀνέμων τῶν πιπτόντων | καρπῶν μετα-
 10 λαμβάνων δοξάζω μου τὸν Ἰησοῦν. νῦν οὖν τί προσενέγκω σοι
 παιδίον καλόν; ἀλλ' οὔτε ὕδωρ ἐγγὺς ἵνα νίψω σου πόδας.

2 Καὶ εἶπεν τὸ παιδίον· Τί λέγεις ᾧ Ματθαίε; σίνες
 καὶ σοφίσθητι ὅτι λόγος ἀγαθὸς ὑπὲρ μόσχον, καὶ ῥήματα
 πρῶτος ὑπὲρ πᾶν λάχανον τοῦ ἀγροῦ, καὶ φθέγμα γλυκὺ
 15 ὡς τὸ μῦρον τῆς ἀγάπης, καὶ ἱλαρότης προσώπου ὑπὲρ χορτα-

Medorum qui homines manducabant, per praeceptum domini
 iterum remeans in eadem ciuitate susceptus est a Platone

¹ ματθ.////(la in ras: cf praef) F || ὁ δὲ M.] ἐγὼ δὲ F || εἶπεν] ἰδέως (i e ἡδέως) εἰπων F || ² χ. - ὦ] εἰρήνη σοι F || καὶ om F: del??? ||
³ ἐπ' ἐ.] ἐν τῇ ἐρήμῳ F || ἐν τ. π. ψ. F || ⁴ ὧδε P Tischendorf: recte si uerba cum Δ conloces || ἔστιν om F || ⁵ τρ. π. σοι F || ὦ π. ἀ. om F || ⁶ οὔτε] τι add F || ἔλ. om F || ἄν.] οἱ ἄν. F: cf 11; 222, 10; 243, 4 || ⁷ καταβαλλήν τι ἐκ τ. δ. F || ἐ. τ. γ. om F || τρ.] ἦ add F ||
⁸ ἐν τῇ συμπληρώσει F: cf 260, 2 || τῶν om F || ⁹⁻⁹ ἡμέραις τεσ. F ||
⁹ ἄν.] σαλευόμενα τὰ δένδρα add F || τὸν πλῆτοντα καρπὸν F || πιπτ. τῶν Tischendorf ex V: at cf 221, 10 || ¹⁰ θεόν F || δὲ F || ¹¹ ὕδ.] μοι ἔστιν add F || π.] τὰ ἴχνη ei add εἰμὶ (l εἰ μὴ) ὅτι κἂν τῇ στολῇ μου ἐκμάξω τὸν χοῦν τῶν ὑποδημάτων σου F τοὺς π. Tischendorf ex V: cf 6 |
¹²⁻¹³ τί - σοφ.] ἄκουσον ματθία ὅτι ἐλάλησας τί παραθήσω σοι F || ¹³⁻¹⁴ ῥ. πρ.] ἱλαρότης προσώπου F || ¹⁴ π. λ.] τὰ λάχανα F || ¹⁵ ὡς τὸ μ.] ἐπὲρ τῷ πλήρωμα F || ^{15-219,2} x. ἱλ. - γν. ὅτι om F

¹ Ματθαίε] ἡγαπημῆνε (μοι add E) add Δ || δὲ] μακάριος add Δ: cf 226, 9; 219, 9; al || αὐτῷ] εἰς αὐτὸν (cf 235, 12) Δ καὶ μὴ (om E) ἐγνωκώς τίς εἶη add Δ* || ² χαρὰ Δ || καὶ τί] τί δὲ VU τί E || ³ εἰπέ μοι Δ: cf 248, 15 ||
⁴ ὅτι om Δ || ὧδε Δ(?) || ἔρ. ἐ. δ. τ. Δ || ⁵ ὅπ. τράπ. ἵνα ποιήσω σοι Δ || ὦ π. om Δ || ⁵⁻⁶ οὐκ ἔ. μοι ἄρτ. Δ || ⁶ ἔλ. ἐν ἀγγ. UE ἔλ. V ἀλλὰ add Δ || ἄν.] οἱ ἄν. Δ || ἡς.] τοῦ add Δ || ⁷ τι] καρπὸν Δ || τῆς γῆς Δ || τρ.] ἡμῶν add Δ || ⁷⁻⁸ ὅτι μόνον] ἐπειδὴ γὰρ Δ || ⁸ ἐν τῇ συμπληρώσει Δ || ⁸⁻⁹ τῶν τεσσ. ἡμ. τῶν νηστείων (om μου) Δ || ⁹ πιπτ. τῶν Δ || μεταλαμβάνω UE om V || ¹⁰ δοξάζων UE ||
¹¹ καλ.] ἀγνωῶ add Δ: cf 5 || ¹² καὶ - παιδ.] λέγει τὸ παιδίον πρὸς αὐτὸν Δ || ¹³ ὅτι om Δ || μόσχ.] ἐπάσχει add Δ || ῥήματι (i e ῥῆμά τι?) E ῥῆμα V

¹⁶ Med.] eorum Q* || comedebant Q || per om Q || ¹⁷ iterum] similiter Q || ciuitatem Q

σίαν, καὶ ὄψις ὡς εἶδος τῆς γλυκασίας. σύνες Ματθαῖε, καὶ γνῶσει ὅτι ὁ παράδεισος ἐγώ, ὁ παράκλητος ἐγώ, ἡ δύναιμις τῶν ἄνω δυνατῶν ἐγώ, ἡ ἰσχὺς τῶν ἐγκρατευομένων ἐγώ, ὁ στέφανος τῶν παρθένων ἐγώ, ἡ σωροσύνη τῶν μονογάμων ἐγώ, τὸ φυλακτήριον τῶν νηπίων ἐγώ, ὁ θεμέλιος τῆς ἐκκλη- 5 σίας ἐγώ, ἡ βασιλεία τῶν ἐπισκόπων ἐγώ, ἡ δόξα τῶν πρεσβυτέρων ἐγώ, ἡ εὐλογία τῶν διακόνων ἐγώ. ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε Ματθεῖα ἐν τούτοις τοῖς λόγοις.

3 Ὁ δὲ Ματθαῖος εἶπεν· Πάνυ με ἔτερψεν ἡ ὄρασις σου ὡς παιδίον, ἀλλὰ καὶ οἱ λόγοι σου ζωῆς μεστοὶ εἰσιν· καὶ γὰρ 10 τὸ πρόσωπόν σου ὑπὲρ ἀστραπὴν λάμπει καὶ ὅτι εἶδόν σε ἐν τῷ παραδείσῳ, ὡς ἔψαλλες μετὰ τῶν ἄλλων νηπίων τῶν ἀναρεθέντων ἐν Βηθλεέμ, ἀκριβῶς ἐπίσταμαι· πῶς δὲ ἐνταῦθα ἐλήλυθας ἄρνω, πάνυ με τοῦτο θαναμᾶζει. ἐν δὲ ἐρωτῷ σε ὡς παιδίον· ἐκεῖνος ὁ ἀσεβὴς Ἡρώδης ποῦ τυγχάνει; Λέγει αὐτῷ 15 τὸ παιδίον· Ἐπεὶ ἠρώτησας, ἄκουσον τούτου τὸ οἰκητήριον. οἰκεῖ μὲν ἐν τῷ Ἱδῇ· κατεσκεύασται δὲ αὐτῷ πῦρ ἄσβεστον,

aepiscopo in aecclesia domini. et erat palam faciens uerbum domini nostri Iesu Christi. nam multi in illo tempore conuersi

¹² cf Matth 2, 16 || ¹⁷ cf Marc 9, 43

¹ τῆς] *scr* τι? *del*? || ² ὁ παράκλ. ἐ. *om* *F*: *del*? || ³ τ. ἄ. δ.] τ. μαθητῶν *F* || ⁴ ἐγώ] τὸ καύχημα τῶν χειρενόντων ἐγώ *add* *F* || ⁵ ὁ θεμ. τ. ἐ. ἐ. *om* *F* || ⁷⁻⁹ ἡ εὐλ. - τ. λ.] ὁ σωτήρ τῶν πιστενόντων ἐγώ τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου ἐγώ ἡ ἰσχὺς τοῦ ματθία ἐγώ *F* || ⁸ *scr* Ματθαῖε? *cf* 217, 1 || ⁹⁻¹⁰ ὁ - γὰρ] καγὼ εἶπον ὁρῶσαι παιδ. εἰδέως ὅτι *F* || ¹¹ λ. ὡ. ἄ. τὸ πρ. σου *et add* καὶ ἡ ὁμηλία σου ἀγαθὴ μοι *F* || ¹² μ. τ. ἄ. ν. ὡς ἔψ. *F* || ¹³⁻¹⁵ ἐν *B*. - ὡ. π.] ὑπὸ Ἡρώδου *F* || ¹⁵ Ἡρ. *om* *F* || *tych.*] ἐστιν εἰπέ μοι *F* || *λ. α.*] καὶ *λ. μοι* *F* || ^{16-219,4} ἐπεὶ - εἰμι] τῷ Ἡρώδῃ ἐκείνῳ κόλασις φοβερά κατεσκευάσθη αὐτῷ ἐν τῷ πυρίνῳ ποταμῷ τῆς γενένης καὶ ἀκόλυμτοι σκόλικες δαπανῶσιν αὐτόν *F* || ¹⁷ κατεσκεύασθαι *P*

¹ ὄψις] ἀγαθὴ *add* *A* (?) || τῆς *om* *A* || σύν.] ὡ *add* *V* οὖν ὡ *add* *UE* || ² ἐπίγνωθι *A* || ὁ παράκλ. ἐ. *om* *A* || ³ ἄνω *om* *A* || ἀδυνάτων *UE* || ⁴ ἐγώ] τὸ καύχημα τῶν χειρενόντων ἐγώ *add* *A** || ⁵ βασ.] δόξα *UE* || ⁶⁻⁷ ἡ δ. - ἐγώ *om* *V* || ⁸ δ.] τιμὴ *UE* || ⁷ ἀνδρ.] λοιπὸν ἀνδρ. *A* || ⁸ ἐνίσχυε *UE*: *cf* 228, 3 || *ματθαῖε* *A* || τ. λόγ. τούτ. *A* || ⁹ δὲ] μακάριος *add* *A*: *cf* 218, 1 || *M.*] ἀκούσας ταῦτα *add* *A* || ⁹⁻¹⁰ ὡ παιδίον (τίμιον *add* *U* εὐλογημένον *add* *UE*: *cf* 15) *ante* πάνυ *A* || ¹⁰ μεστοὶ ζ. πλήρης ἐπάροχουσιν *A* || ¹¹ λάμπει] καὶ οἱ λόγοι σου ἠδύτατοι πάνυ (ἠδύτεροι ὑπὲρ μέλι *UE*: *cf* *psalm* 18 [19], 11) *add* *A** || ὅτι] μὲν *add* *A* || ¹⁴ θανυ.] ἐκπλήττει *A* || ¹⁵ παιδ.] τίμιον *add* *V* κάλλιστον *add* *UE*: *cf* 10 || ποῦ] νῦν *add* *UE* || ¹⁶ ἡρ.] περὶ τοῦτου *add* *UE*: *cf* 232, 23 || αὐτοῦ *UE*

¹⁸ *et*] *hic* *deest* *mg* *q* || *erat*] *ibi* *add* *Q* || ¹⁹ *nam*] *et* *Q*

169 T

γένενα ἀτελεύτητος, βόρβορος κοχλάζων, | σκώληξ ἀκοίμητος, ὅτι
 τρισχίλια νήπια ἀνείλεν φονεῦσαι θέλων Ἰησοῦν τὸ παιδίον,
 τὸν τῶν αἰώνων πρεσβύτερον· ἀλλὰ τῶν αἰώνων τούτων πάν-
 των πατὴρ ἐγὼ εἰμι.

- 5 4 νῦν οὖν ὦ Ματθαῖε δέξαι τὴν ῥάβδον μου ταύτην, καὶ
 κάτελθε ἀπὸ τοῦ ὅρους, καὶ εἴσελθε εἰς Μύρνην τὴν πόλιν
 τῶν ἀνθρωποφάγων, καὶ φύτευσον αὐτὴν πρὸς τὴν πύλην τῆς
 ἐκκλησίας ἧς ἐθεμελίωσας σὺ τε καὶ Ἀνδρέας· καὶ ἅμα τῇ
 10 φυτεύσει ταύτην ἔσται δένδρον μέγα καὶ ὑψηλὸν καὶ πολύκλονον,
 καὶ ἑκταθήσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἐπὶ πῆχεις τριάκοντα, καὶ
 ἐνὸς ἐκάστου κλάδου ὁ καρπὸς ἔσται διαλλάσσω καὶ τῇ ὀράσει
 καὶ τῇ βρώσει, καὶ ἀπὸ ἄκρου τοῦ δένδρου καταρρήσων μέλι
 πολὺ, καὶ ἐκ τῆς ῥίλης αὐτοῦ ἐξελεύσεται πηγὴ μεγάλη, καὶ ἐν
 αὐτῇ νηκτὰ καὶ ἐρπετά, ποτίζουσα τὴν περιέχωρον ταύτην κύ-
 15 κλω· καὶ ἀπολούσονται ἐν αὐτῇ οἱ ἀνθρωποφάγοι καὶ φάγονται
 ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῶν δένδρων καὶ τῆς ἀμπέλου καὶ τοῦ μέλιτος,

sunt et crediderunt in domino. nam et multa signa fiebant
 per sanctum Matheum.

¹ cf Marc 9, 45; 48

²⁻⁶ δέ. τ. ρ. μου τ. ματθα (om ὦ) F || ⁶ κατελθὼν F || καὶ om F |
 τὴν π. μυρμήνην F: cf 227, 2 || ⁷ πρ. τ. π.] ἐν τῷ ἀνύγματι F || scr τῇ
 πύλῃ? (cf 252, 2; 5) τῷ πυλῶνι? cf Δ || ⁸ τε om F: del?? || α. τῷ
 μετ αὐτὸ F || ⁹ ταύτ.] τὴν ῥάβδον F || μέγαν δ. F || πολ.] πλατὴν F: cf
 224, 6 || ¹⁰ κ. ἐκτ.] ἐκτ. γὰρ F || α. οἱ κλ. F || εἰς F || τρ.] ὅκτω καὶ ἔσσονται
 πλήστοι F || ¹¹ ἐνὸς om F || κλάδους ἔ. ὁ. κ. F || ¹² βρώσει] βλαστήσει δὲ ἐκ
 τοῦ δένδρου κάτωθεν ἀμπελος μέχρις ἄνω περιπλεκομένη ἔχουσα τοὺς
 βότρυνας ἀκμάζοντας ὡς ἀπὸ πάσης ἀμπέλου add F haud inerte: cf 224,
 6; 7; 226, 11 || ἀπὸ] ἐκ τοῦ F || καταρρίσων P καταράσσω F: scr
 καταράσσω?? cf 224, 9 || ¹³⁻¹⁴ κ. ἐν - ἐρπ. om F: cf 224, 11 || ¹¹ ταύτ.
 om F: del?? cf 222, 7; 9; 224, 11; 227, 1 || ¹⁶ τοῦ δένδρου F et ipse con-
 ieceram: cf 225, 5; 227, 3 || καὶ] πλῶνται ἀπὸ add F || μέλ.] λήφονται add F

¹ κοχλ.] καὶ add VE || ² ἑνδεκα χιλιάδας νηπίων Δ || θελήσας Δ |
³ τὸν τ. α. πρ. om V || τὸ E || ἄ. τ. αλ. om Δ || τούτ.] δὲ add Δ || ⁴ πατ.]
 καὶ ποιμὴν καὶ ὁδηγὸς add Δ || ⁵ ὦ M.] ματθ. ἡμέτερε UE: cf 67, 9; 17 al ||
⁶ Μύρνην om Δ: cf 227, 2 || ⁷ τῷ πυλῶνι VU τὸν πυλῶνα E: cf 223, 3 ||
⁸ τε om Δ || Ἀ.] ὁ πρωτόκλητος add Δ || ⁹ φυτ.] σε add Δ* || αὐτὴν Δ ||
 γενήσεται U (E): cf 224, 5 || ¹² καὶ ἄ. ἄ.] ἀπ' ἄκρου δὲ (Δ): cf 224, 8 ||
 δένδ.] ἔσται add Δ || καταρρέον Δ: cf 224, 9; 226, 12 || ¹³⁻¹⁴ κ. ἐν - ἐρπ. post
 κύκλω Δ*: cf tamen 224, 11 || ¹⁴ ταύτην om Δ

¹⁷ dom.] uerbo dei Q

καὶ ἀλλαγῇσονται τὰ σώματα αὐτῶν, καὶ αἱ ἰδέαι αὐτῶν μεταλλαγῇσονται ὡς αἱ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, καὶ αἰδεσθῇσονται τὴν γυνύτητα τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ ἐνδύσονται ἐνδύματα ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβάτων, καὶ οὐκέτι ἀκάθαρτα φάγονται· ἔσται δὲ τὸ πῦρ αὐτοῖς εἰς ὑπηρεσίαν, ἐτοιμάζοντες τὰς θυσίας 5 εἰς προσφοράς, καὶ τοὺς ἄρτους ὀπτήσουσιν ἐν πυρὶ, καὶ ὄψονται ἀλλήλους ἐν ὁμοιώματι τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐπιγνώσονται με καὶ δοξάσουσιν τὸν πατέρα μου τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. νῦν οὖν σπεῦσον Ματθαῖε καὶ κατὰβηθι ἐντεῦθεν, ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν διὰ πυρὸς τοῦ σώματός σου ἡ ἔξοδος καὶ τῆς ὑπο- 10 μωῆς σου ὁ στέφανος. |

5 Καὶ ταῦτα εἰπὼν τὸ παιδίον καὶ δοὺς αὐτῇ τὴν ῥάβδον ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν. ὁ δὲ Ματθαῖος κατῆρει ἐκ τοῦ ὄρους σπεύδων ἐπὶ τὴν πόλιν. μέλλοντος δὲ αὐτοῦ εἰσιέναι εἰς τὴν πόλιν ὑπήντησαν αὐτῷ Φουλβανὰ ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως καὶ ὁ 15 υἱὸς αὐτοῦ Φουλβανὸς καὶ ἡ τοῦτου γυνὴ Ἑρβᾶ, οἵτινες ὑπῆρχον

170 T

9 Tunc uero processit sanctus Matheus cum Platone aepiscopo de ecclesia domini, et uidit quia de uirga eius qua in manu portauerat in itinere et ante ecclesiae ianua proiecerat,

¹⁻² αἱ ἰδ. - αἱ] οἱ δδώντες αὐτῶν οἱ ἐλεφαντῶδεις ἀφανησθήσονται καὶ τὰ τῶν γυναικῶν σώματα ὁμοίως ἀλλαγῇσονται καὶ ἔσονται γεννώσαι κατὰ τὴν ὁμοίωσιν F: cf praef || ³ λοιπ. om F: cf: 7 || ³ ζητήσουσιν ἐνδύμα F || ⁴ τ. κρ. om F: scr τ. ἐρίων? || φάγ.] ἐν τῇ θέρμῃ τοῦ ἡλίου add F || ⁵⁻⁶ τ. προσφ. αὐτῶν εἰς θυσ. F || ⁶ ἄρτ.] αὐτῶν add F || ⁷ λοιπ. om F: cf 2; 250, 7 || ⁸ νῦν om F || πίστευσον οὖν ματθαῖα F || ἐντ.] καὶ φύτευσον τὴν ῥάβδον ἣν δέδωκά σοι add F || ¹⁰ ἐστὶν om F || ἡ δ. π. ἔ. τ. σ. σου F || ¹⁰⁻¹¹ ὁ τ. ὑπ. σοι F || ¹² εἰπ. ταῦτα F || μοι F || ¹³⁻¹⁵ ὁ - εἰς τ. π.] καὶ ἰδοὺ καταβαίνοντός μου καὶ ἐγγίζοντος τῇ πόλει F || ¹⁵ μοι et add ἐν δαίμονι ἐλαννόμενοι F || φουλφάγνα ἡ τ. β. τῶν ἀνθρωπωφάγων γυνὴ F || ¹⁶ αὐτῆς βούλδανδρος F || νέρβα F || ^{16-222,1} οἷτ. - κρ.] καὶ μιᾶ φωνῇ δια τῶν τριῶν ἀνέκραξεν ὁ δαίμων λέγων F

² αἱ om Δ || ⁵ αὐτῶν Δ || ⁶ προσφορὰν UE || ⁷ ἀλλήλοις VU || ⁹ σπ.] πίστευσόν μοι V πείσθητί μοι UE: cf 14; 230, 10 || ¹⁰ ἡ δ. π. τ. σ. σ. ἔξ. Δ: cf 218, 9 || ¹³ τοὺς οὐρανοὺς Δ || δέ] μακάριος add Δ || κατῆλθεν ἀπὸ Δ || ὄρους] βασιτάζων (καὶ add U) τὸ εὐαγγέλιον δ αὐτὸς συνεγράψατο add UE || ¹⁴ μέλλ. δέ] καὶ μέλλ. Δ || ¹¹⁻¹⁵ ἐν τῇ πόλει Δ || ¹⁵ φουλβάνα UE || ¹⁶ φουλβανὸς E || ἔρβα UE

¹⁷ uero] diluculo add Q* || ¹⁵⁻¹⁹ quem in iter portauerat (om in manu) Q || ¹⁹ et] quem Q || ianuam ecclesiae Q || posuerat et add sanctus matheus Q

ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἐβόουν κράζοντες· Τίς σε ἤγαγεν
ἐνταῦθα πάλιν Ματθαίε, ἢ τίς ἔδωκέν σοι τὴν ῥάβδον ἐπὶ τὸν
ἡμῶν ὄλεθρον; ὀρῶμεν γὰρ καὶ τὸν παῖδα Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ
θεοῦ σὺν σοὶ ὄντα. μὴ μέλλε σὺν ᾧ Ματθαίε φυτεῦσαι τὴν
5 ῥάβδον εἰς τροφὴν καὶ εἰς μεταμόρφωσιν τῶν ἀνθρωποφάγων.
εὗρον δὲ τί ποιήσω σοι· ἐπειδὴ γὰρ ἐρυγάδευσάς με ἐκ τῆς
πόλεως καὶ ἐκώλυσας μὴ ἐκτελεῖσθαί μου τὰ θελήματα ἐν τοῖς
ἀνθρωποφάγοις, ἰδοὺ ἐπεγείρω ἐπὶ σέ τὸν βασιλέα τῆς πόλεως
ταύτης καὶ κατακαύσει σε ζῶντα. Ὁ δὲ Ματθαῖος ἐνὶ ἐκά-
10 στῳ τῶν δαιμονιζομένων χεῖρας ἐπιθεις τοὺς μὲν δαίμονας ἐρυ-
γάδευσεν, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἐποίησεν ὑγιεῖς· καὶ ἠκολούθη-
σαν αὐτῷ.

6 Οὕτως δὲ καταδήλου γεγονότος τοῦ πράγματος, μαθὼν
ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων τὴν παρουσίαν τοῦ ἁγίου ὑπήντησεν αὐτῷ
15 σὺν παντὶ τῷ κλήρῳ, καὶ πεσόντες εἰς τὴν γῆν κατεφίλουν

quoniam de ea uirga exierat harbor inmanis, et desub har-
bore exiit fons. tunc sanctus Matheus respiciens uidit quia

¹⁻² εἰσῆγαγέν σε π. ἐντ. ᾧ ἅγιε ματθία et add τίς ἀπέστειλén σε F ||
2 σοι] σε F || ²⁻³ τῷ ἐμῷ ὄλεθρῳ F || ³⁻⁵ ὁρ. - ἀνθρ.] ἡδέι μέλλοντός σου
παρεῖναι βία ὑπαναχωρῶ ἡδέι δὲ φρυγαδεύεις με F || 6 εὔρω F || δέ] καγῶ
F || σοι om F || ⁶⁻⁸ ἐπειδὴ - ἰδοὺ om F || 8 ἐπεγείρω P: scr ἐπεγερῶ?? ||
⁶⁻⁹ τ. π. τ.] μηρυμύνης F || 9 ζ.] καὶ ἀναλώσει σε add F || ματθίας F ||
ἐν] φρυγαδεύσας τὸν δαίμονα F || ¹⁰⁻¹² δαιμονισθέντων ἐπετίθη (ἐπετίθει)
τὴν χεῖρα καὶ παραχρῆμα ὑγ. ἐγίνοντο καὶ εἶσαν κεκολλημένοι (ἐκεκολλη-
μένοι) τῷ ἀποστόλῳ καὶ ὅλως οὐκ ἐχωρίζοντ' ἀπ' αὐτοῦ F || ¹⁰ <τάς>
χεῖρας?? cf Δ; 239, 3; 218, 6 || ¹³ οὕτως om F || κατ. δὲ γενομένου F ||
θαύματος et add καθ' ὅλης τῆς πόλεως F || ¹³⁻¹⁴ μ. - ἁγ.] ὁ ἐπ. πλ. ἀκού-
σας τὸν ματθίαν παρόντα F || ¹⁵ σ. π. τ. κλ.] ἅμα τοῖς πρεσβυτέροις καὶ
διακόνις F || πεσ. - γῆν om F

¹ ἐπεβόουν V || ² πάλ. ἐντ. Δ || τὸν] τῇ Δ || ³ ὄλ.] ἀπωλεία καὶ
συντριβὴ Δ || γάρ] δὲ Δ || ⁴ μὴ - Μ.] ὥστε ᾧ μ. μὴ μέλλε Δ || ⁵ ῥάβδ.] ἤνπερ
κατέχεις add Δ || εἰς τρ. καὶ om V || alt εἰς om UE || ⁶ εἴρων - σοι] ἐπεὶ
εὔρω καγῶ ἐπίνοιαν τὸ τί σοι ποιήσω Δ || με] πρώην ἅμα ἀνδρόν add
(Δ) || ἀπὸ Δ || ⁷ πόλ.] ταύτης add Δ*: cf 9; 220, 14 || ⁸ ἀνθρ.] ἀνθρώποις
τούτοις et add καὶ νῦν πάλιν τὰ αὐτὰ βούλει πρᾶξαι Δ || ἰδοὺ] ἐγὼ add Δ ||
ἐπεγερῶ U ἐγερῶ E || ⁹ δέ] μακάριος add Δ || Μ.] ταῦτα ἀκούσας καὶ ἐπι-
τιμῆσας αὐτὸν ἀπέπεμψεν (ἀπέκαμψεν V) μετ' αἰσχύνῃς εἰτα add (Δ) ||
⁹⁻¹⁰ ἐπιθ. ἐ. ἐ. τ. δαιμ. τὰς χ. Δ || ¹⁰ δαίμ.] παραχρῆμα add Δ || ¹³ οὔτ.]
ὥς Δ || τ. πρ. x. γεγ. UE x. τ. πρ. γεγ. V || ¹⁴ ἁγ.] ἀποστόλον ματθαῖον
add V || ἀπήντησεν VU

¹⁶ exiit de ea u. Q || ¹⁶⁻¹⁷ inm. - exiit] similiter Q || ¹⁷ tunc - uidit]
et respexit matheus Q || quia] nimis add Q

τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὁ δὲ Ματθαῖος ἤγειρεν αὐτοὺς καὶ ἀπῆει
 σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν ἐκκλησίαν· καὶ ἦν σὺν τῷ παιδίῳ· γενόμενος
 δὲ ὁ Ματθαῖος πρὸς τὸν πυλῶνα τῆς ἐκκλησίας, στὰς ἐπὶ τινος
 ὑψηλοῦ καὶ ἐδραίου λίθου, | καὶ τῆς πόλεως πάσης συνδραμού-
 σης, μάλιστα τῶν πεπιστευκόντων ἀδελφῶν, ἤρξατο λέγειν· **171 T**
5 ἄνδρες καὶ γυναῖκες οἱ παρόντες τῇ ἡμετέρᾳ θείᾳ, οἱ τὸ πρὶν τὸ
 πᾶν πιστεύοντες, νῦν δὲ τὸν τὸ πᾶν συστησάμενον καὶ πεποι-
 κῶτα γνωρίζοντες, οἱ τὸν Σάτυρον μέχρι νῦν σεβόμενοι καὶ ὑπὸ
 μυρίων ψευδωνύμων θεῶν ἐμπαιζόμενοι, ἄρτι δὲ τὸν ἓνα καὶ
 μόνον Θεὸν κύριον κριτὴν διὰ Χριστοῦ ἐπεγνωκότες, ὅτι τὸ ἀμέ- **10**
 τρητον μέγεθος τῆς κακίας ἀποθέμενοι, τὸ δὲ ὁμοιοπαθὲς τῆς
 εἰς ἀνθρώπους φιλοστοργίας ἀγάπην ἐνδυσάμενοι, οἱ ποτὲ τοῦ
 Χριστοῦ ἀλλότριοι, νῦν δὲ κύριον καὶ Θεὸν αὐτὸν ὁμολογοῦντες,
 οἱ τὸ πρὶν ἄμορφοι, νῦν δὲ διὰ Χριστοῦ μορφοῦμενοι· ἰδοὺ ἡ
 βακτηρία ἣν ὁράτε ἐν τῇ χειρὶ μου, ἣν ἔδωκέν μοι ὁ Ἰησοῦς **15**

ipsa erat harbor excelsa in altitudine ramorum, cuius his habebat
 omnem fructum suabitatis. nam et uitis eam circumplexerat,
 et ipsa plena erat butrones, et mel de ea currebat. sic erat

¹ ματθαίας *F* || ἔρχεται *F* || ² σὺν *a. om F* || καὶ - παιδ. *om F* :
scr καὶ ἦν σὺν αὐτῷ τὸ παιδίον? *cf A et 222, 3* || γενομένου *F* || ³ ὁ *M.*
 αὐτοῦ *F* || τῷ πυλῶνι *F* || ἐκκλ.] καὶ *add F* || ⁴ κ. ἐ. λ.] τόπον *F* ||
⁵ ἡ. λ. *om F* || ⁶ καὶ] τε καὶ *F* || οἱ π.] καὶ πάντες οἱ συνδραμῶντες ἐπὶ
F || πρὶν <αὐτόματον>?? || ⁶⁻⁷ τὸ πᾶν π.] τὸν σάτυρον θρησκέοντες *F* || *scr* τὸν
 Πᾶνα?? *cf praef* || ⁷ *scr* θρησκέοντες?? || τὸ - γν.] τὰ πάντα ποιήσαντα
 θεὸν γνωρίζουσιν *F* || ⁸⁻¹² οἱ τὸν - ἐνδ. *om F* || ¹² *del* ἀγάπην? || ¹²⁻¹³ τ.
 χρ. π. *F* || ¹³ ὁμολογοῦσιν *F* || ¹⁴ κύριον μεμορφωμένοι (*cf 225, 6*) *et*
add καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς *F* || ¹⁵ ἔδωκέν *F* || θεὸς *F*

¹ δὲ] μακάριος *add A* : *cf 218, 1* || *M. om UE* || ² καὶ ἦν] ἦν δὲ *A* || τῷ
 π.] αὐτῷ καὶ τὸ παιδίον ἰησοῦς (*A*) || ³ δὲ δ] οὖν ὁ ἀπόστολος τοῦ χριστοῦ
A || τῷ πυλῶνι *VU* : *cf 220, 7* || ⁴ καὶ *alt om A* || ⁵ μάλ.] καὶ μάλ. *A* || λέγ.]
 πρὸς αὐτοὺς οὕτως *add A* || ⁶ συμπαρόντες *A* ἐπὶ *add UE* || ⁶⁻⁷ τὸ πᾶν π.]
 θρησκέοντες πᾶν κακὸν *V* θρησκέοντες τῇ ἔλῃ *UE* || ⁷ συστ. κ. π.] τοῦ
 κόσμου σύστημα πεποιηκότα (*A*) || ⁸ γνωρίζαντες *VE* || σάτυρον *U* σα-
 τούργη *V* || μέχρι] τοῦ *add UE* || ⁹ παιζόμενοι *V* || ¹⁰ μόν.] ἀληθινὸν *add*
UE || κύρ.] καὶ *I** || κρ.] πάντων *add A* || δὲ] ἰησοῦ *add A* : *cf 14* ||
 ὅτι] οἱ *A** || ¹⁴ χριστὸν μεμορφωμένοι *A* || ¹⁵ ἦν ὁρ. - μου] αὕτη *UE* *μον*
 αὕτη *V* || ἔδωκεν *A* || δ] κύριος *add A*

¹⁶ arbor erat (*Q** || *in alt. om Q et latitudine add Q** || ¹⁶⁻¹⁷ ram. -
 suab.] scibulis (*scr scidulis??*) expansa siet (*scr sed et?*) plena omni fructu
 suauissimo *Q* || ¹⁶ his] *scr stips??* || ¹⁷ circumplexa erat eam *Q* || ¹⁸ et
 ipsa om *Q* || erat om *Q* || curr.] decurrens et *Q*

εἰς ὃν ὑμεῖς ἐπιστεύσατε καὶ μέλλετε πιστεῖν· κατανοήσατε
 νῦν τὰ γινόμενα δι' ἐμοῦ καὶ ἐπίγνωτε τὸν πλοῦτον τῆς μεγα-
 λειότητος ὃν ποιήσει σήμερον ὑμῖν. ἰδοὺ γὰρ ἐγὼ τὴν ῥάβδον
 ταύτην φυτεύσω εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔσται φύτευμα εἰς
 5 τὰς γενεὰς ὑμῶν, καὶ ἔσται δένδρον μέγα καὶ ὑψηλὸν καὶ
 εὐθαλῆ, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ καλὸς τῇ ὁράσει καὶ ἀγαθὸς τῇ
 ὄψει, καὶ εὐωδία ἀρωμάτων ἐξελεύσεται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἄμ-
 πελος ἔσται περιπεπλεγμένη αὐτῷ πλήρης βοτρυῶν, καὶ ἀπὸ
 ἄκρου αὐτοῦ μέλι καταβαῖνον, καὶ πᾶν πετεινὸν ἐν τοῖς κλάδοις
 10 αὐτοῦ κατασκηνώσει, καὶ πηγὴ ὕδατος ἐξελεύσεται ἐκ τῆς
 ῥίζης αὐτοῦ ἔχουσα νηκτὰ καὶ ποτίζουσα τὴν κύκλῳ πᾶσαν
 χώραν.

7 Καὶ ταῦτα εἰπὼν καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυ-
 ρίου Ἰησοῦ ἐπήξεν τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἐπὶ πηγὴν ἑνα. καὶ ἦν

15 harbor ipsa quasi in paradiso posita. nam ipse fons qui de
 ipsa harbore procedebat habebat meatos octuaginta. de quo

⁹ of Matth 13, 32

¹ ὕμ. om F || ἐπ.] οἱ πιστεύσαντες add F || μέλλ.] ὅσοι μέλλουσιν F || ² νῦν] καὶ μάθετε F || τὸ ὑπ ἐμοῦ γινόμενον διὰ χριστοῦ F || καὶ om F || ³ μεγ.] αὐτοῦ add F || ὃν] ὃ ποῖα F || σ. π. ἡμῖν F || ³⁻⁴ φυτεύω τ. ρ. τ. F || ⁴ καὶ] ἡ (l ἡ) F || ⁴⁻⁵ εἰς τ. γ. ὕμ.] αἰώνιον F || ⁶ εὐθ.] πλατὺν F (cf 220, 9) εὐθαλὲς Tischendorf: cf 226, 14 || ⁶⁻⁷ κ. ὁ κ. - ὄψει] ἐν ᾧ ἔσονται κλάδοι πληστοὶ καὶ πᾶς καρπὸς ἐν αὐτοῖς παντὸς ξύλου F: cf 220, 11 || ⁷ ὄψει] scr βρώσει? cf 220, 12 || ἐξελ. om F || ἐν αὐτῷ et add εἰς χρῆσιν καὶ βρώ-
 σιν F || ⁸ περιπεπλεγμένη F || α. πλ. om F || ⁹ ἄκ. α.] τοῦ ἄκ. τοῦ δέν-
 δρον F: cf 220, 12 || καταβάσων et add πολλὰ F: cf 220, 12 || ¹⁰ κατ.] καὶ τὰ φύλα αὐτοῦ οὐκ ἀπορρήσοντε καὶ ἔσται ὁ καρπὸς αὐτοῦ διαμένον
 εἰς θερος καὶ εἰς χιμῶνα καὶ εἰς ἔαρ add F || ¹⁰⁻¹¹ ἐκ τ. ρ. α. ἐξερχομένη
 πηγὴ (om ὕδ.) F || ¹¹ ἔχ. ν. κ. om F: cf 220, 13; 227, 1 || ¹¹⁻¹² κύ. π. χ.] περικύκλῳ γῆν F || ¹³⁻¹⁴ ὃν. - Ἰ.] τοῦ χριστοῦ ὃν. F || ¹⁴ αὐτοῦ om et
 add εἰς τὴν γῆν καὶ ἐνεπάρει ἡ ῥάβδος F || εἰς F

² οὖν V || ²⁻³ μεγ.] αὐτοῦ add Δ || ³⁻⁴ φυτεύω τ. ρ. ταύτ. Δ || ⁴ φύτ.] ἐπὶδείγμα V haud inscite σημεῖον καὶ ἐπὶδείγμα UE || ⁵ ἔσται] γενήσεται Δ: cf 220, 9 || ⁶ εὐθαλὲς E: cf 226, 14 || ⁷ ἀπ'] ἐξ Δ || ⁸ καὶ om Δ || ἀπ' Δ: cf 220, 12 || ¹¹ ν. καὶ] ἐρπετὰ add Δ* (cf 220, 14) καὶ add UE || ¹³ καὶ prius om Δ || εἰπὼν] ὁ μακάριος (ὁ ἅγιος τοῦ χριστοῦ ἀπόστολος ματθαῖος V) καὶ πλείονα τούτων πρὸς τὸν ὄχλον add Δ || ¹⁴ αὐτοῦ] εἰς τὴν γῆν καὶ εὐθέως ἐνεπάρη (ἐνεπήγη V) add Δ || καὶ ἦν] ἦν δὲ Δ

¹⁵ ipsa arbor Q* || scr positae? || nam] et add Q || ¹⁶ ipsa] ea Q ||
 proc.] exiebat Q || meatos ex metatos Q || octoginta Q || qua Q

τὸ θαῦμα μέγα καὶ θαυμαστόν· ἡ γὰρ ῥάβδος εὐθὲως βλαστή-
 σασα ῥηξήθη καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καθὰ ἐλάλησεν ὁ
 Ματθαῖος. εἶπεν δὲ ὁ ἀπόστολος· Εἰσελθατε εἰς τὴν πηγὴν
 καὶ πλύνετε ἐν αὐτῇ τὰ σώματα ὑμῶν, καὶ μεταλάβετε τοῦ
 καρποῦ τοῦ δένδρου καὶ τῆς ἀμπέλου καὶ τοῦ μέλιτος, καὶ ἀπὸ
 τῆς πηγῆς πίετε, καὶ μορφώθητε ἐν ὁμοιώματι ἡμῶν· καὶ εἰσελ-
 θόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπίγνωτε ὅτι ζῶντα καὶ ἀληθινῶς θεῶ
 ἐπιστεύσατε. Καὶ ποιήσαντες τοῦτο εἶδον ἑαυτοὺς ἐνηλλαγ-
 μένους ἐν ὁμοιώματι τοῦ Ματθαίου· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν προσεκύνησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν. καὶ ἐναλλα-
 γέντων αὐτῶν ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, καὶ ἔτρεχον ἕκαστος ἐν
 σπουδῇ ἐν τοῖς ἰδίοις οἴκοις σκεπάσαι τὴν γυμνότητα αὐτῶν,
 ὅτι ἡσχύνοντο.

8 Ὁ δὲ Ματθαῖος καὶ ὁ Πλάτων ἔμειναν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
 διανυκτερεύοντες. ἔμεινεν δὲ καὶ ἡ τοῦ βασιλέως γυνὴ καὶ ὁ 15
 υἱὸς αὐτοῦ καὶ ἡ τούτου γυνή, καὶ ἐδεήθησαν τοῦ ἀποστόλου

et flubius magnus exiebat, qui inrigabat omnem terram Mir-
 midonum. et adueniebant omnes homines de longinco, et ede-

¹ θαυμαστόν] ἔνδοξον F || βλ.] κλάδους add F || ² κ. ἐγ. om F ||
 μ.] ὑψιλὸν καὶ πλατὺν F || καθὼς F || ³ ματθαῖος F || ε. δὲ ὁ ἀπ.] καὶ
 ε. F || ⁴ πλύνετε F || ἐν α. om F: del?? || ⁴⁻⁵ τὸν καρπὸν F: cf Δ || ⁶ ὁμ.]
 τῇ ὁμοιώτητι F: cf 9 || ⁷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ F: cf 9; 226, 4 || γνώτε F || ζῶντι
 F* || 9. κ. ἀλ. F || ⁸ πεπιστεύκατε F || ποι. τ.] οὕτως εἰσελθόντες F:
 cf 9 || ῥηοιούμενους F || ⁹ ματθαῖος F || ⁹⁻¹⁰ καὶ - ἐκκλ.] τότε F: cf 6 ||
¹⁰ ἐδόξαζων F || ¹⁰⁻¹¹ κ. ἐν. - ἦσαν om F || ¹¹⁻¹² ἐν σπ. om F || ¹² εἰς τὰ ἴδια
 (om οἴκ.) F || αὐτ.] τοῦ σώματος αὐτοῦ F || ¹³ ὅτι γ. om F || ¹⁴ ματθαῖος F || κ. ὁ
 Πλ. om F || ἦν F || ¹⁵ διανυκτερεύων F || πρόσεμενεν F || ¹⁶ τ. γ.] γ. αὐτοῦ F

¹ θέαμα Δ: cf 246, 8; 19; 255, 18 || μ.] ξένον Δ || ² ἐλάλ.] καὶ (om V)
 προεῖπεν Δ || ὁ] ἅγιος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστῆς τοῦ χριστοῦ add Δ ||
³ εἶπεν δὲ] μετὰ δὲ τὸ ταῦτα πάντα γενέσθαι εἶπεν Δ || ὁ ἀπ.] ὁ ἅγιος
 τοῦ χριστοῦ ἀπ. ματθαῖος V πρὸς τὸν ἐλληλυθότα πρὸς αὐτὸν ὄχλον
 add Δ || εἰσελθ.] πρότερον add Δ: cf 232, 20 || ⁴ ἐν α. om Δ || στόματα
 Δ || καὶ] εἰθ' οὕτως add Δ: cf 9; 226, 4; al || μεταλαμβάνετε V καὶ add V ἐκ
 add E καὶ ἐκ add U || ⁴⁻⁵ τῶν καρπῶν Δ: cf F et 220, 16; 227, 2 || ⁶ πίεσθε
 V || μορφώθησθε V μεταμορφώθησθε UE || ἡμ.] τῶν ἀνθρώπων add V ||
 καὶ] μετὰ ταῦτα add Δ || ⁷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Δ || ἐπιγνώσεσθε et add ἀκριβῶς
 Δ || ⁷ ζῶντι Δ || ⁸ τοῦτο] ταῦτα πάντα V || ἅπαντα κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ
 ἀποστόλου UE || ⁹ τοῦ] μακαρίου add Δ || καὶ] εἰθ' οὕτως Δ: cf 4 || προ-
 σελθόντες Δ: cf 6; 226, 4 || τὴν] ἁγίαν add Δ || ¹⁰ θεόν] ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ
 add Δ || ¹¹ ἔγν.] ἀληθῶς add Δ || ¹² αἰσχύνοντο VU γυμνοὶ ὄντες add Δ ||
¹⁴ διαν.] μακάριος add Δ || ὁ] ἐπίσκοπος add Δ || Πλ.] ἅμα τῷ κλήρῳ add Δ ||
¹⁵ οἶον.] καὶ δοξάζοντες τὸν θεόν add Δ || ¹⁶ ἡ τ. γ.] ἡ τ. γαμετῇ V ἡ νύμφη
 αὐτοῦ E: cf 227, 6; 230, 1; 7; 235, 5; 7; 227, 9; 12 || τῷ ἀποστόλῳ VU

¹⁷ ex.] decurrebat Q || rigabat Q

δοῦναι αὐτοῖς τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα. καὶ προσέταξεν ὁ
 Ματθαῖος τὸν Πλάτωνα· καὶ ἐξελθὼν ἐβάπτισεν αὐτοὺς ἐν τῷ
 ὕδατι τῆς πηγῆς τοῦ δένδρου εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ
 υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν ἐκκλη-
 5 σίαν ἐκοινωνήσαν τῆς εὐχαριστίας· καὶ ἦσαν ἀγαλλιώμενοι
 καὶ διανυκτερεύοντες, πολλῶν καὶ ἄλλων συνελθόντων· καὶ
 ἔψαλλον πάντες οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὕλην τὴν νύκτα δοξάζοντες
 τὸν Θεόν. |

173 T

9 Ὡς δὲ ἐτελειώθη ὁ ὄρθρος, ἐλθὼν ὁ μακάριος Ματθαῖος
 10 ἅμα τῷ ἐπισκόπῳ Πλάτῳ ἔστη ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἡ ῥάβδος
 ἐφυτεύθη, καὶ ὄρᾳ τὴν ῥάβδον εἰς δένδρον μέγα γενόμενον, καὶ
 πλησίον αὐτοῦ ἄμπελον συμπεπλεγμένην, καὶ μέλι καταβαῖνον
 ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ· καὶ ἦν ἅπαξ ἐκεῖνο τὸ δένδρον καλὸν καὶ
 εὐθαλῆν, παρόμοιον τῶν ὄντων ἐν τῇ παραδείσῳ, καὶ ποταμὸς

15 bant de fructu harboris et de fructu uitis et de melle sicut
 unusquisque delectaretur.

5 Haec quum fieret, uenit huxor imperatoris et filius eius

¹ ἐπέταξεν F || ² ματθαίος τῷ πλάτῳ F || ³ τὸ om F || ³⁻⁴ τοῦ
 ter om F || ⁶⁻⁷ κ. ἔψ. - δοξ.] καὶ ὁ ματθαῖος ἤρξατο ψάλλειν προκαταρ-
 χόμενος τὸν ὕμνον καὶ ὁ ἐπίσκοπος πλάτων συνέψαλλεν αὐτῷ καὶ
 ὡς ἦσαν ψάλλοντες καὶ προσερχόμενοι κλιναντες ἐπὶ τοὺς ὕμνους τὰ γε-
 νηα καὶ πολλῶν λύχνων ἀπτόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ καθ' ὅλης τῆς
 πόλεως μερμήνης διόλης νυκτὸς πολλοὺς ἄπαντες λύχνους ἐδόξαζον F ||
⁹ ὡς δὲ ἐ.] καὶ ἀνέτειλεν F || ἐλθ.] καὶ προήλθεν F: cf Δ || μακ. om
 F: cf 218, 1; 238, 2 || ματθαίος F || ¹⁰⁻¹³ ἔστη - αὐτοῦ] ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας
 καὶ ἰδὼν (sup scr o) τὸ βλαστήσαντι δένδρον ἀπὸ τῆς ῥάβδου καὶ τὴν
 ἀπ' αὐτοῦ πηγὴν καὶ ἰδὼν καὶ ἰδοῦ μέγα καὶ ὑψηλὸν καὶ ἠπλωμένον τὸ
 δένδρον εἰς πλάτος πλήρεις παντοδαπῶν καρπῶν καὶ ἡ ἄμπελος πλήρεις
 καρπῶν καὶ τὸ μέλι καταβαίνων F || ¹² συμπεπλεγμένην <αὐτῶν>? cf
 224, 8 || ¹³ <ἀπὸ ἄκρου αὐτοῦ, καὶ πηγὴν ἐξερχομένην>? ἐκ? cf 14 et 224,
 10 || ἅπ. ἐκ. om F || scr ἅπαν??? || ¹³⁻¹⁴ καλ. - παρ.] ὡς ἐν F || ¹⁴ εὐθα-
 λὴν P: scr εὐθαλῆ?? (cf Δ et 224, 6) εὐθαλὲς Tischendorf || ὄντ. om F ||
 παραδ.] καὶ ἡ πηγὴ ἔχουσα νικτὰ add F: cf 224, 11 || ποτ.] μίγας add F

¹ καὶ| τότε Δ || ὁ] ἅγιος add Δ || ² τῷ ἐπισκόπῳ πλάτῳ Δ || ⁴ καὶ
 al] εἰθ' οὕτως add Δ: cf 225, 9 || ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ VE: cf 225, 9 || ⁵ τ.
 εἰχ.] τῶν ἁγίων τοῦ χριστοῦ μυστηρίων Δ || ἀγαλλόμενοι U(E): cf 260,
 3; 18 || ⁶ διαν.] καὶ αὐτοὶ μετὰ τοῦ ἀποστόλου add (Δ) || συνεληλυθότων
 VU: cf 229, 10 || ⁷ ἅπαντες Δ || οἱ om UE || ⁹ προσελθὼν VE προσελθὼν
 U*: cf F: 221, 17 || ¹¹ γενομένην Δ recte? || ¹³ ἐκ] ἀπὸ ἄνω ἕως Δ || ἅπαξ
 om Δ || τὸ δ. ἐκ. Δ || ¹⁴ εὐθαλῆ VU εὐθαλὲς E || δ. ἐν τ. π.] ἐν τ. π.
 φυτῶν V

¹⁵ delectabatur Q || ¹⁷ et cum hec fierent Q || scr fierent? || oxori///-
 peratoris (eras m) Q

ἐκπορευόμενος ἐκ τῆς πηγῆς, ποτίζων πᾶσαν τὴν γῆν τῆς πόλεως Μύρνης. καὶ συνέτρεχον πάντες καὶ Ἰσθιον ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου καὶ τῆς ἀμπέλου, καθὼς τις ἡβούλετο.

10 Ὡς δὲ τὰ γινόμενα εἶδεν ὁ βασιλεὺς Φουλβανὸς ἐπὶ τοῦ Ματθαίου καὶ τὰ περὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ 5 αὐτοῦ καὶ τῆς νόμφης αὐτοῦ, ἡγαθύνθη πρὸς ὥραν ἐπὶ τῇ καθάρσει αὐτῶν· ἐπειδὴ δὲ ἀχώριστοι ἦσαν τοῦ Ματθαίου, καὶ πάλιν ἐσκέψατο ἀναλῶσαι αὐτὸν ἐν πυρὶ. τῇ δὲ νυκτὶ ἐν ᾗ

et uxor filii eius, qui abebat spiritum inmundum, et statim curabit eos sanctus Matheus. 10

10 Quumque factum fuisset hoc, nuntiatum est in palatio quia uxor imperatoris et filius eius et uxor filii eius, qui habebant spiritum inmundum, curasset eos sanctus Matheus. quum audisset autem imperator Bufa quod curait et sanati facti sunt a sancto Matheo, et non recedebant ab eo intendentes ei, 15 accensus est iracundia aduersus eum, et cogitabat quemad-

¹ ἐκ τ. π. om F || τ. πόλ. om F || ² σμύρνης P (cf V) μυρμήνης F: cf 220, 6 et Lipsius I p 603 II 1 p 115 || π.] ἀπὸ μακρῶθεν add F || ³ ἀμπ.] καὶ τοῦ μέλιτος add F || καθ' ὃ ἂν τις ἐβούλετο F || ⁴ ὡς - εἶδεν] ὥστε τὰ γενόμενα διαβοηθῆναι ἐν τῷ παλατίῳ μαθὼν δὲ F || φούλδαγνός F || ⁴⁻⁵ ὃ. τ. M. om F || ⁵⁻⁶ περὶ - ν. α.] τὰ κατὰ τὴν γυναικα α. κ. τὸν υἱὸν κ. τὴν γυναικα τοῦ υἱοῦ α. F || ⁶⁻⁷ πρὸς - κ. α.] μὲν καθαρθέντων α. ἀπὸ τοῦ δαίμονος F || ⁷ ἔπ. - M.] ἐξήφθη δὲ ὀργὴ καὶ θυμῷ κατὰ τοῦ ματθαῖα add F || ⁸ πάλιν om F || αὐτ. ἀν. F || ν.] ἐκέλην add F

¹ πηγῆς] ῥίζης αὐτοῦ Δ: cf 224, 11 || ² μυρμήνης U μυρμίνης E σμύρνης V: cf 262, 3 || ³ ἀμπ.] καὶ τοῦ μέλιτος add Δ*: cf lat et 225, 5 || καθόσον V || τις] ἕκαστος UE om V || ἡβούλοντο V ἐβούλετο UE || ⁴ ὡς δὲ] καὶ ὡς Δ || γενόμενα Δ διεδόθη ἐν τῷ παλατίῳ add Δ*: cf tamen 255, 18 || εἶδεν] μαθὼν Δ || Φ.] τὰ add Δ || ⁵ τοῦ] μακαρίον add Δ || καὶ τὰ] πεπραγμένα Δ || περὶ] μὲν add VU τε add E || ⁶ αὐτοῦ prius om VE: cf 230, 1 || ⁶ ἡγ.] ἐχάρη Δ || ⁷ M.] μακαρίον ματθ. V ἀποστόλου UE || ⁷⁻⁸ κ. π.] ἐξήφθη θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ Δ* || ⁸ ν.] ἐκέλην Δ

⁹ fili Q || q. ab.] habentes Q || scr habebant? cf 13 || ¹¹ q. - hoc] et hoc factum Q || ¹³ fili Q || ¹³ habebat Q || spiritum demonium inmundissimum et nequissimum quoniam curauit Q || ¹⁴⁻¹⁵ et cum hoc addisceret imperatur buseramnus (per compend: num bufamnus?) quod contigerat uxore eius et de filio eius de uxore fili eius quia munitati sunt ab spiritu inundo et quia non Q || ¹⁴ bufa// E: cf 229, 30 || scr curati (it litterae ligatae E) || ¹⁵ ab eo] a sanctum matheum Q || int. ei om Q || ¹⁶ incensus est in iracundiam Q || eum] matheum Q

ἤμελλεν ὁ βασιλεὺς χειροῦσθαι τὸν Ματθαῖον εἶδεν ὁ Ματθαῖος τὸν Ἰησοῦν λέγοντα αὐτῷ· Μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σφύζειν σε Ματθαῖε· ἴσχυε καὶ ἀνδρῆζου.

11 Ὁ δὲ ἐξυπνισθεὶς καὶ πολλὰ σφραγίσας ἑαυτὸν ἀνέστη
5 εἰς ὄρθρον καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἦν νηστεύων καὶ προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος καὶ κεκληκὼς τὰ γόνατα ἕως ἥλυθεν ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων, καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ

11 Ὁ δὲ μακάριος Ματθαῖος διυπνισθεὶς καὶ κατασφραγίσας ἑαυτὸν καθ' ὅλου τοῦ σώματος ἀνέστη εἰς ὄρθρον καὶ
10 ἐπορεύθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν· καὶ κλίνας τὰ γόνατα προσοχέτο ἐκτενῶς. εἶτα ἐλθόντος τοῦ ἐπισκόπου καὶ τοῦ κλήρου ἕστησαν κοινῶς εἰς προσευχὴν, δοξάζοντες τὸν Θεόν. καὶ μετὰ τὸ τελέσαι αὐτοῖς τὴν εὐχὴν εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων· Εἰρήνη σοι Ματθαῖε ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ μακάριος Ματθαῖος
15 εἶπεν αὐτῷ· Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ καθεσθέντων αὐτῶν εἶπεν ὁ

modum per ignem perderet eum. illa nocte in qua hoc cogitauerat apparuit in uisione sancto Matheo dominus Iesus Christus et dixit ei: Ne expauescas Mathee, ego enim tecum sum. confortare animo tuo.

20 11 Expergefactus autem signauit se signo crucis Christi et exurgens abiit in aeclesia domini nostri Iesu Christi. tunc erat sanctus Matheus orans, quando ueniret aepiscopus Plato cum presbiteris et diaconibus: et orantes pariter glorificabant

¹ τύραννος ἀναλωσαι F || ματθίαν F || ὁ M. om F || ² αὐτὸν F || ματθα F || ⁴⁻²²⁹ ὁ δὲ - πεπιστ. om sine lacunae indicio P

F ⁷ scr ἕως <οὐ> ἥλθεν??

¹ ἔμελλεν Δ || M.] μακάριον ματθ. V ἀπόστολον UE || ὁ M.] ὁ μακάριος UE om V || ² αὐτῷ ματθαῖε δοῦλέ μου ἀγαπητὲ καὶ πιστὲ add Δ || εἰμι] πάντοτε add Δ || M. om Δ

⁸ μακ.] καὶ ἀληθὴς τοῦ χριστοῦ μύστης add E: cf 241, 10 || ⁹ εἰς] τὸν add UE || ¹⁰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ E || ¹³ αὐτοῖς E probabiliter || ¹⁵ αὐτῶν om U

¹⁶ eum p. i. perderet Q || illa] nam uero in illa Q || ¹⁶⁻¹⁷ hoc - Chr.] cogitauerat hoc imperator ut per ignem perderet sanctum matheum tunc per somnum apparuit iesus matheo Q || ¹⁸ dicit Q || ¹⁹ tuo om Q noster matheae add Q* || ²⁰ exp. a.] et experfactus est matheus et Q || signaculum (om crucis) Q || ²¹ surgens Q || ecclesiam Q || n. I. Chr. om Q || tunc] et Q || ²² s. M. or.] ieiunans et conflectens genua orabat Q || quamdiu Q* || platon Q || ²³ post presbiteris deficit Q || presbiteris] compendio scr E item deinceps

οἱ διάκονοι, καὶ κοινῇ προσευξάμενοι ἐδόξαζον τὸν Θεόν. καὶ |
φρῖν ὁ Ματθαίος· Βούλομαι ὑμᾶς γνῶναι ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς
πόλεως ταύτης ἀποστέλλειν μέλλει στρατι τας ἐπ' ἐμέ, εἰσελ-
θόντος τοῦ δαίμονος εἰς αὐτὸν καὶ εἰς φανερόν ὀπλίσαντος
καθ' ἡμῶν. ἀλλὰ ἀναθώμεθα ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ, καὶ αὐτὸς δ
ῥύσεται ἡμᾶς εἰς τέλος καὶ πάντας τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας
εἰς τὸν αἰῶνα. ἀμήν.

12 Διανοουμένοι δὲ τοῦ βασιλέως τὰ κατὰ τὸν Ματθαίον
ὅπως αὐτὸν χειρώσεται, πολλῶν ὄχλων πεπιστευκότων

ὁ οὖν διάβολος ὁ ἐξεληλυθὼς ἀπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ βασι- 10

ἀπόστολος τῷ ἐπισκόπῳ Πλάτῳ καὶ παντὶ τῷ κλήρῳ· Βού-
λομαι τέκνα γνῶναι ὑμᾶς, τοῦ κυρίου φανερώσαντός μοι, ὅτι ὁ
βασιλεὺς τῆς πόλεως ταύτης μέλλει ἀποστέλλειν ἐπ' ἐμέ στρα-
τιώτας, εἰσελθόντος εἰς αὐτὸν τοῦ διαβόλου καὶ εἰς τὸ φανερόν
ὀπλίσαντος καθ' ἡμῶν. ἀλλὰ ἀναθώμεθα ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ, 15
καὶ αὐτὸς ῥύσεται ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς πειρατηρίου καὶ πάντας
τοὺς πεποιθότας ἐπ' αὐτόν.

12 Διανοουμένοι δὲ τοῦ βασιλέως κατὰ τοῦ μακαρίου
Ματθαίου τὸ πῶς χειρώσεται αὐτόν, ὄρων δὲ καὶ τοὺς πιστεύ-
οντας πλείστους ὄντας, μάλιστα ἰσχύει καὶ ἐν πολλῇ ἀμνηχανίᾳ 20
ὑπῆρχεν. ὁ οὖν

deum. et Plato ait: Pax tecum sancte Mathee. Et Matheus
dixit: Pax uobiscum. Et iterum dixit sanctus Matheus: Volo
filioli mei ut uos sciatis quia imperator ciuitatis huius mittere
habet ad me milites, quoniam ingressus est diabolus in eum 25
et armauit illum contra me. sed nos comendemus animas
nostras domino nostro, et ipse liuerauit nos de omni periculo.
non enim derelinquet nos in finem, neque omnes qui sperant
in eum.

12 Quumque hoc cogitaret imperator Bufa de sancto 30
Matheo, quemadmodum perderet eum, multi uero per eum cre-

² ματθαίος F || ⁸ ματθαίαν F || ⁹ πεπιστευκότων <ἰσχύει ὁ τι καὶ
πράξειεν>???

PF ¹⁰ οὖν om F || δαίμων F: et ipse coniecera coll lat et 222, 1;
232, 6 || ἐξελ. om F

¹¹ ἀπ.] ματθαῖος UE || ¹² θεοῦ E || ¹⁴ εἰς prius] ἐπ' V || ¹⁵ ἀλλ' U ||
¹⁶ πειρ.] uidetur aliq intercidisse: cf lat || ¹⁶⁻¹⁷ καὶ π. - αὐτόν om E ||
¹⁹ αὐτ. χειρ. UE || ²⁰ μάλ. om UE

¹⁰ (= ²¹) οὖν] πονηρὸς καὶ ἀκάθαρτος add Δ || ἐξεληθὼν Δ: cf 226, 6

λέως καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς νύμφης αὐτοῦ, φρυγαδευθεὶς
 ἐπὶ τοῦ Ματθαίου, μετασχηματίσας ἑαυτὸν ἐν ὁμοιώματι στρα-
 τιώτου ἔστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ λέγει αὐτῷ· Τί οὕτως
 ἡτήθης ἐπὶ τοῦ ξένου καὶ φαρμακοῦ τούτου; ἢ ἄγνοεῖς ὅτι
 5 τελώνης ἐστίν, νῦν δὲ ἐκλήθη ἀπόστολος ἐπὶ τοῦ κυρίου τοῦ
 σταυρωθέντος ἐπὶ Ἰουδαίων; ἰδοὺ γὰρ ἡ γυνή σου καὶ ὁ υἱός
 σου καὶ ἡ νύμφη σου κατηχηθέντες ἐπ' αὐτοῦ σὺν αὐτῷ ψάλ-
 λουσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ νῦν ἰδοὺ ἐκπορεύεται ὁ Ματθαῖος
 καὶ ὁ Πλάτων σὺν αὐτῷ, καὶ εἰσιν εἰσπορευόμενοι ἐπὶ τὴν
 10 πύλην τὴν λεγομένην βαρεῖαν· ἀλλὰ σπεῦσον καὶ ἐδράσεις αὐτόν,
 καὶ ἐνοίξεις αὐτόν, καὶ ποιήσει πάντα τὰ ἄρεστά σου.

diderunt in domino. tunc ille daemon quem effugaberat sanctus
 Matheus ab uxore imperatoris uel a filio eius et ab uxore
 filii eius mutabit se in scema militis et ait ad imperatorem:
 15 Vt quid inferior factus es ab hunc Matheo malefico homine
 peregrino, qui fuit ante publicanus et modo est apostolus?
 ecce enim huxor tua et filius tuus et huxor filii tui crediderunt
 ei et psallent cum eo in aeclesia dei. nam et ecce nunc exiuit
 cum Platone et uadunt ad portam que dicitur bariacu.

* cf Matth 9, 9

¹ νύμφ.] γυναικὸς τοῦ υἱοῦ F: cf 7; 225, 16 || ² ματθία F || ³⁻⁵ μετ. -
 αὐτῷ] σχήματι στρατιωτικῷ φανεῖς εἶπεν τῷ βασιλεῖ F || ⁴ ἡλατῶθης F ||
 κ. φ. τ.] τοῦ φ. F || ἢ ἄγν. om F || ⁶⁻⁸ τελ. - γὰρ] καὶ F || ⁷ νύμφη]
 γυνή τοῦ υἱοῦ F: cf 1 || κατ. ἐπ' α.] ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν καὶ F:
 cf 235, 7 et 9 || ψ. μετ' αὐτοῦ F || ⁹ ἰδοὺ νῦν F || ἐξήλθεν F || ματ-
 θίας F || ⁹ κ. ὁ - α.] μετὰ τοῦ πλάτωνος F || βαδίζοντες πρὸς τῇ
 πύλῃ τῇ λεγομένην καρία F || ¹⁰ βαρεῖαν P || ¹⁰⁻¹¹ ἀλλὰ - σου om F || ¹¹ scr
 ἐνάξεις?? ἐνεῖρξεις?

² τοῦ] μακαρίον add Δ || M. om E || ³ αὐτῷ] ὁ βασιλεῦ add Δ:
 cf 219, 10 || ⁴ ξ. τοῦτ. κ. φ. UE φ. τοῦτ. κ. ξ. V || ⁵ ἐστίν] ἦν Δ || τ. κυρ.]
 ἰησοῦ V U* υἱοῦ E || ⁶ ἐπὶ] τῶν add UE || ⁷ αὐτοῦ] ἐπίστευσαν (εἰς αὐτόν
 add V) καὶ add Δ* || ⁸ ἐκκλ.] καθ' ἐκάστην add Δ: cf 235, 8 || ἰδ. ν.
 E || ἰδ. om V: cf 235, 6 || ⁹ πορευόμενοι Δ || ¹⁰ αὐτοὺς Δ || ¹¹ καὶ ἐν. α.
 om V || ἐνάξας U ἄξας E || καὶ om UE || ποιήσεις VE αὐτῷ add V ||
 τὰ ἄρ. σου πάντα UE πᾶν δ' ἄρεστόν εἶεν ὀφθαλμοῖς σου V

¹⁵ del Mattheo? || ¹⁹ scr baria? (cu ex cumque geminatum)

13 Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς καὶ παροξυν-
 θείς ἀπέστειλεν τέσσαρας ἐνόπλους στρατιώτας, εἰπὼν αὐτοῖς
 ὡς Εἰ! μὴ ἀγάγετε αὐτὸν ζῶντα, ὑμᾶς καίσω. Οἱ δὲ ἀπελ- 175 T
 θόντες φωνῇ μὲν ἤκουον ὁμιλούντων, οὐδένα δὲ ἔβλεπον. καὶ
 ἔλθόντες λέγουσιν τῷ βασιλεῖ ὡς Οὐδένα. εἶδομεν, πλὴν ὅτι 5
 φωνῇ ἤκούσαμεν ὡς δύο ὁμιλούντων ἀνθρώπων. Καὶ διαπο-
 νηθεὶς ἀπέστειλεν δέκα στρατιώτας ἀνθρωποφάγους, εἰπὼν
 αὐτούς· Ἀπελθόντες ὑμεῖς ζῶντας αὐτοὺς σπαράξατε καὶ
 καταφάγετε αὐτούς. Κάκεινοι ἔλθόντες, ὡς ἤγγιζον αὐτοῖς,

13 Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς καὶ πλέον παροξυνθεὶς ὑπὸ 10
 τοῦ δῆθεν στρατιώτου ἀπέστειλεν ἐπὶ τὸν μακάριον Ματθαῖον
 τέσσαρας στρατιώτας, ἐπαπειλήσας αὐτοὺς καὶ εἰπὼν ὅτι Ἐάν
 μὴ ἀγάγετε τὸν Ματθαῖον πρὸς με, ζῶντας ὑμᾶς ἀναλώσω ἐν
 πυρὶ, καὶ τὴν τιμωρίαν ἣν μέλλει ἐκεῖνος ἐφίστασθαι, ὑμεῖς
 αὐτὴν ὑπομείνητε. Οἱ δὲ στρατιῶται ταῦτα ἀπειληθέντες παρὰ 15
 τοῦ βασιλέως ἔρχονται ἐνοπλοὶ ὅπου ἦν ὁ ἀπόστολος Ματθαῖος
 καὶ ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων. καὶ ὡς ἤγγισαν αὐτοῖς, τὴν μὲν
 λαλίαν αὐτῶν ἤκουον, οὐδένα δὲ ἔβλεπον. καὶ ἔλθόντες εἶπον
 τῷ βασιλεῖ· Δεόμεθά σου βασιλεῦ· πορευθέντες οὐδένα εὔρομεν,
 ἀλλ' ἢ μόνον φωνὰς ἠκούομεν ὁμιλούντων. Ὁργισθεὶς δὲ ὁ 20
 βασιλεὺς καὶ ἔξαφθεις ὡς πῦρ προσέθηκεν ἀποστεῖλαι ἄλλους
 δέκα στρατιώτας ἀνθρωποφάγους, εἰπὼν αὐτοῖς ὅτι Ἀπελθόντες
 ὑμεῖς ἐπὶ τῷ τόπῳ ζῶντας διασπαράξετε καὶ καταφάγετε τὸν

13 Quumque haudisset imperator, misit ad eum milites
 quattuor armatos dicens eis: Quod si uos uos non adduxeritis eum, 26
 uiuos uos incendo. Euntes autem milites uocem quidem audie-
 bant sancti Mathei, ipsum uero non uidebant. reuersi sunt
 et nuntiauerunt imperatori: Nos quidem domine imperator
 euntes neminem uidimus, nisi hoc solum quod uocem audiui-
 mus loquentem. Contristatus tunc iperator misit ad eum alios 30
 decem milites de illis qui homines manducabant, dicens eis:
 Euntes uiuos dissipate et sic eos comedite. Illi uero euntes

¹ τ. ἀκ.] ἀκ. δὲ F || κ. παρ. om F || post παρωξυν(θείς) scheda una
 perit P: cf 235, 1

F³ scr αὐτόν, ζῶντας? cf 13 et 26

¹³ ἀγάγητε E: fort recte || ¹⁴ ἐφίστ.] παρ' ἐμοῦ add UE || ¹⁵ ὑπο-
 μεῖντε UE || στρ. om UE || ²¹ ὥσπερ πῦρ U: cf 249, 8 || ²² ἀνθρ. om UE ||
 αὐτούς V || ὅτι om E || ²³ τῷ] αὐτῷ add UE || ζ. διασπ. καὶ om UE || scr
 διασπαράξατε? cf F et lat || κατασφάζατε UE

²⁵ del alt uos || ³⁰ scr imperator

εἶδον, καὶ ἰδοὺ παιδίον εὐμορφον ἐξ οὐρανοῦ καταβαίνων, κρατῶν λαμπάδα πυρὸς μεγάλην, προέδραμεν εἰς ἐπάντησιν αὐτῶν διακαίων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. οὐ δὲ θροηθέντες ῥίψαντες τὰ ὄπλα αὐτῶν ἔφυγον καὶ ἤλθον πρὸς τὸν βασιλέα
5 μὴ δυνάμενοι λαλεῖν.

14 Καὶ ὁ δαίμων ὁ ἐν τῷ στρατιωτικῷ σχήματι φανείς ἔλεγεν πάλιν τῷ βασιλεῖ· Ὅρᾳς βασιλεῦ πῶς πάντας μαγεύει ὁ ξένος· ἀλλὰ διανόησαι πῶς αὐτὸν δόλῳ ἀνελεῖς. εἰ γὰρ μὴ

Ματθαῖον καὶ τὸν σὺν αὐτῷ ὄντα Πλάτωνα. Ὡς δὲ ἤμελλον
10 ἐγγίξειν τῷ μακαρίῳ Ματθαίῳ, ἔλθων ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὁμοιώματι παιδίου ὠραιότατου κρατῶν λαμπάδα πυρὸς ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῶν διακαίων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν· οὐ δὲ φοβηθέντες ἀφ' ἑαυτῶν τὰ ὄπλα ἔφυγον, καὶ ἤλθον πρὸς τὸν βασιλέα ἄλαλοι ὑπάρχοντες.

15 14 Ὁ δὲ δαίμων ὁ ἐν τῷ στρατιωτικῷ σχήματι ὀφθεὶς πρότερον τῷ βασιλεῖ πάλιν μετασχηματισθεὶς ἐν σχήματι στρατιώτου ἔστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγει αὐτῷ· Ὅρᾳς κἂν νῦν ὁ βασιλεῦ πῶς πάντας ἐμάγευσεν ὁ ξένος οὗτος; διανόησαι οὐκ πῶς αὐτὸν ἀνελεῖς. Λέγει τῷ δῆθεν στρατιώτῃ ὁ βασιλεὺς·
20 Ἀνάγγειλόν μοι πρότερον ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, ἵνα γνῶ, καὶ τότε αὐτῷ παρατάσσομαι ἐν πολλῇ δυνάμει. Ὁ δὲ δαίμων ἀναγκαζόμενος ἐπὶ ἀγγέλου λέγει τῷ βασιλεῖ· Ἐπεὶ ἀκοῦσαι βούλει ἀκριβῶς περὶ αὐτοῦ βασιλεῦ, ἐρῶ σοι πᾶσαν τὴν ἀλή-

cum adpropinquarent ad eos, ecce apparuit eis pulcher-
25 rimus nimis de caelo descendens tenens igneam lampadam, et uenit in occursum eis incenditque oculos eorum. et illi timentes proiecerunt arma sua. tunc reuersi sunt ad imperatorem et non poterant loqui prae timore.

14 At ille daemon qui in scema militis stabat ait ad im-
80 peratorem: Vides imperator quemadmodum uincet omnes homines per suam magicam artem ille homo peregrinus? cogita ergo quomodo possis eum occidere. sed hoc solum certus esto quia

¹⁰ ἐγγ.] οἱ στρατιῶται add UE || M.] καὶ πλάτωνι add E || Xp. om E || ¹² αὐτ. τ. ὀφθ. UE || ¹³ ῥίψ. - ὄπλα om E || ἀφ' ἑ.] αὐτῶν U || ¹⁵⁻¹⁶ δ - πάλιν] πάλιν οὖν ὁ δαίμων UE || ¹⁶ σχηματισθεὶς V: cf 230, 2 || ¹⁶⁻¹⁷ εἰ-στρατιώτου σχῆμα UE || ¹⁷⁻¹⁸ καὶ νῦν E om V || ¹⁹ τῷ δ. στ.] αὐτῷ V: cf 234, 17 || ²⁰ πρότερον om UE: cf 225, 3 || ²¹ τότε] οὕτως UE || παρα-τάξω V || ²² ἐπὶ] τοῦ add E || ²³ τοῦτον E: cf 219, 16

²⁴ eis <puer>? cf 250, 20; 255, 21; 24

Θελήσει ὑπὸ σοῦ ἀναλωθῆναι, οὐ δυνήσει βλάψαι αὐτόν· καὶ ἐπιβάλλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτόν, ἀορασίᾳ πληγήσει καὶ παράλυτος ἔσει· καὶ πλήθος στρατιωτῶν ἐπαποστείλῃς ἐπ' αὐτόν, ἐμβριμῆσεται τῇ δαιμονικῇ φύσει, καὶ ἐλευσόμεθα ἐπτά δαίμονες, καὶ ἀφανίσομεν σὲ καὶ ὅλον τὸ στρατόπεδόν σου καὶ τὸ παλάτιόν σου, καὶ ὅλην τὴν πόλιν κεραυνοβολήσει καταστρέψομεν, παρκετὸς ἐκείνων τῶν ὀνομαζόντων ἡμῖν ἐκεῖνο τὸ μέγα καὶ φοβερόν ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. εἰ καὶ πού τις ἴχνος αὐτῶν ἐπιβῇ, κακεῖ διωκόμενοι φεύγομεν· εἰ δὲ καὶ πῦρ ἀνάψεις, ὡς δρόσος

176 T

Θεῖαν. ὥτως εἰ μὴ Θελήσει ἐκουσίως ὑπὸ σοῦ ἀναλωθῆναι, 10 μάτην κοπιᾷς καὶ οὐ δυνήσῃ βλάψαι αὐτόν. εἰ δὲ καὶ σὺ Θελήσεις ἐπιβαλεῖν αὐτῷ χεῖρας, ἀορασίᾳ πληγήσῃ ἐπ' αὐτοῦ καὶ παράλυτος ἔσῃ. καὶ πλήθος στρατιωτῶν ἀποστείλῃς πρὸς αὐτόν, ἀορασίᾳ πληγήσονται καὶ αὐτοὶ καὶ παράλυτοι ἔσονται. ἐλευσόμεθα δὲ καὶ ἐπτά ἀκάθαρτοι δαίμονες, καὶ εὐθὺς ἀφανίσομεν σὲ καὶ ὅλον τὸ στρατόπεδόν σου, καὶ πάσαν τὴν πόλιν κεραυνῷ ἀπολέσομεν πάρεξ τῶν ὀνομαζόντων τὸ φοβερόν καὶ ἅγιον ἐκεῖνο τοῦ Χριστοῦ ὄνομα. ὅτι εἰ καὶ πού τις ἴχνος αὐτῶν ἐπιβῇ, ἐκεῖθεν διωκόμενοι φεύγομεν· εἰ δὲ καὶ πῦρ προσάψεις

si ipse noluerit ut eum perdas, nihil ei nocere poteris. nam 20 et si uolueris tu ipse manus tuas inicere in eum, statim per suas magicas artes percutit te ita ut paralyticus efficiaris. et si multitudinem militum contra eum mittas, nihil ei nocere potes, quia statim naturali lingua sua inuocat nomen Christi et iubet nobis septem inmundissimis spiritibus aut uirtutibus, 25 omnem militiam et palatium tuum uel ciuitatem uel igne consummimus, praeterea quia nomen domini Iesu Christi nominat, quoniam ubi audierimus nomen Christi uel signum eius uiderimus statim fugimus. nam et si igne inferas, nominat ille nomen hoc sanctum, et ille ignis sic efficitur tamquam ros. 80

² *scr ἐπιβάλλῃς?* || ⁸ *ἐπικῇ F(?)*

¹¹ *σὺ] αὐτὸς add UE || θέλεις V: cf 10; 19 ||* ¹³ *πλήθη UE || ἐπαποστείλῃς UE || πρὸς om UE ||* ¹⁴ *αὐτῷ UE || ἀορ. - ἔσ.] κελύσει τῆς τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ δυνάμεως UE ||* ¹⁵ *δὲ καὶ om UE || ἀκάθ. om UE || εὐθὺς om UE ||* ¹⁶ *σὲ] τε add U: cf 234, 20 ||* ¹⁷⁻¹⁸ *ἐκ. τὸ φ. κ. ἄγ. ὄν. τ. χρ. UE*

²² *et* ²³ *ἀορασίᾳ interpretes non intellexit ||* ²⁶ *<et> omnem? || del alt uel? ||* ²⁷ *scr praeter qui? praeterquam qui?? || scr nominant?? ||* ³⁰ *l (an scr) illi?*

ἔσται αὐτῷ τὸ πῦρ· κἂν εἰς φυλακὴν δεσμώσας σφραγίσῃς τὰς θύρας, αὐτομάτως αὐτῇ ἀνοιχθήσονται, καὶ πάντες εἰσελεύσονται καὶ ἐροῦσιν· Ἡ φυλακὴ αὕτη ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος. Καὶ λέγει ὁ βασιλεὺς τῷ τῷ στρατιωτικὸν σχῆμα ἔχοντι· Ἐπειδὴ
 5 τὸν Ματθεῖαν οὐκ ἐπίσταμαι, προηγησάμενος ἐπιδείξον μοι αὐτὸν καὶ λάβε χρυσὸν παρ' ἐμοῦ καὶ ἀπελθὼν τῇ σῇ ῥομφαίᾳ μόνος αὐτὸν καὶ τὸν μετ' αὐτοῦ Πλάτωνα ἀπόσφαξον. Λέγει αὐτῷ ὁ δαίμων· Οὔτε ἰδεῖν τὸν Ματθεῖαν δύναμαι οὔτε ὑποδείξαι σοι οὔτε ἀποσφάξαι

- 10 αὐτῇ, ἔσται αὐτῷ τὸ πῦρ δρόσος. κἂν ἐν καμίνῳ αὐτὸν κατακλείῃς, ἔσται αὐτῷ ἡ κάμινος ἐκκλησία. κἂν ἐν φυλακῇ δεσμεύῃς αὐτὸν καὶ κατασφραγίσῃς τὰς θύρας, αὐτομάτως αὐτῇ ἀνοιγθήσονται αἱ θύραι, καὶ πάντες οἱ πιστεύσαντες ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι εἰσελεύσονται καὶ αὐτοὶ καὶ ἐροῦσιν· Αὕτη ἡ φυλακὴ
 15 ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος ὑπάρχει καὶ μοναζόντων σεμνὸν οἰκητήριον. Ἴδου βασιλεῦ ἐλπὸν σοι πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Λέγει οὖν ὁ βασιλεὺς τῷ δῆθεν στρατιώτῃ· Ἐπειδὴ τὸν Ματθαῖον οὐκ ἐπίσταμαι, δεῦρο σὺν ἐμοί, καὶ ὑπόδειξόν μοι αὐτὸν πόρρωθεν, καὶ λάβε παρ' ἐμοῦ χρυσίον ὅσον ἂν βούλῃ· ἡ ἀπελθὼν αὐτὸς
 20 ἐν τῇ σῇ ῥομφαίᾳ ἄνελε αὐτὸν καὶ Πλάτωνα τὸν σύμμαχον αὐτοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ δαίμων· Ἐγὼ οὐ δύναμαι αὐτὸν ἀνελεῖν,

si autem eum in camino mittere uolueris, sic est ei quasi
 aeclesia. nam si in carcere includere eum uolueris et ianuas
 carceris clauē signaueris, a Christo se ianuae aperiunt, et
 25 omnes qui confidunt in eum ingrediuntur et dicent: Sic nobis
 est iste carcer tamquam aeclesia domini. Nunc maxime bea-
 tissimis monacis domicilium est apud eos. Tunc dicit impe-
 rator daemoni qui in scema militis habebatur: Quoniam Matheus
 quis est ignoro ego, sed modo antecedens tu ipse percurrere
 et hostende mici eum, et accipe a me aurum quantum uolueris.
 30 tu autem dum ipse perges gladio tuo interfice Matheum et
 Platonem aepiscopum et qui cum eis sunt. Dicit ei daemon:

¹⁰ τὸ πῦρ α. δρ. φανήσεται U δρ. α. φανήσεται (om τὸ π.) E || κἂν] καὶ V: cf 11; 233, 13 || καμ] κατακαῦσαι add UE || αὐτὸν om E ἂν add V || κατ.] βουληθῆς UE || ¹¹ κἂν] καὶ V (U?): cf 10 || φυλ.] ἂν add V || ¹² σφραγίσῃς UE || ¹³ αἱ θ. om E || ¹⁶ οὖν om UE: del? || ¹⁹ καὶ λ.] ἢ λ. UE: cf lat || ἢ] καὶ UE || ²⁰ σῇ ρ.] ρ. σου UE || αὐτὸν] τε add U: cf 233, 16

²⁴ clau[//e]!!!! (claudens fuisse uidetur) E || a Christo] scr ultro? (Christo compendio scr E) || ²⁶ nunc et q s] mire interpretes errauit || ²⁹ sed modo del? (ab eo adiecta qui dicit quoniam coniungeret) || scr percurrere? praecurre?? || ³¹ tu autem] scr aut tu?

ἀτενίσαι· ὅλην γὰρ τὴν γενεὰν ἡμῶν ἐξηφάνισεν διὰ τοῦ
ὀνόματος τοῦ κηρυττομένου δι' αὐτοῦ Χριστοῦ.

15 Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Σὺ δὲ τίς εἶ; Ὁ δὲ λέγει·
Ἐγὼ εἰμι ὁ δαίμων ὁ ἐνοικήσας ἐν τῇ γυναικί σου καὶ τῷ
υἱῷ σου καὶ ἐν τῇ νύμφῃ σου, καὶ ὄνομά μοι Ἀσμοδαῖος· 5
καὶ ὁ Ματθαῖος οὗτος ἐφυγάδευσέν με ἐξ αὐτῶν, καὶ νῦν
ἰδοὺ ἡ γυνή σου καὶ ἡ νύμφη σου ψάλλουσιν σὺν αὐτῷ
εἰς τὴν ἐκκλησίαν. ἐπίσταμαι δὲ βασιλεῦ ὅτι καὶ σὺ μετὰ
ταῦτα πιστεῖσεις αὐτῷ. Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ὁρκίζω σε
πνεῦμα πολέμορφον τὸν Θεὸν ὃν κηρύσσει ὃν λέγεις Ματ- 10
θαῖον, ἐποχώρησον ἐντεῦθεν μηδένα ἀδικήσας. Καὶ ὁ δαίμων | 177 T

ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τολμῶ ἀτενίσαι· ὅλην γὰρ
τὴν γενεὰν ἡμῶν αὐτὸς ἐξηφάνισεν διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κηρυτ-
τομένου δι' αὐτοῦ Χριστοῦ.

Ego nec uidere Matheum possu. omnem autem generationem 15
nostram exterminabit iste nominans Christum Iesum.

15 Ego enim sum daemon qui abitaui in huxore tua et
in filio tuo et in huxore filii tui. septestragulus daemon dicor,
et nomen mici est Clauisteus, Belzebu, Asmodeus, Zaraba-
nitsias, Volucrisis, Intudo, Sarmeus: totus Satanas ego sum. 20
et iste Matheus quem dicis effugauit me, et nunc huxor tua et
filius tuus et huxor filii tui cum eo psallent in aeclesia. scio
enim imperator quia et tu cum paenitentia credere habes in
eum qui per Matheum predicatur Iesum Christum, quoniam
ipse est rex in aeternum. Et hoc quum audisset imperator 25
expabit et contremuit dicens: O Satanas, adiuro te per Christum

PF ¹ ἀτεν. om F (cf 12) redit P: cf 231, 1 || ἡμ. τ. γένεσιν F ||
¹⁻² ἡφάνισεν ὁ δι αὐτοῦ κηρυττώμενος χριστός F || ³⁻⁹ λέγει - βασ.] καὶ
φοβηθεὶς ὁ τύραννος εἶπεν αὐτῷ F || ⁴ ἀσμοδέος P || ⁵⁻⁹ μ. τ.] scr μετα-
νοήσας?? cf lat; 246, 3 || ⁹ ἐξορκίζω F || ¹⁰ πν. - M.] ἐκείνω τὸ μέγα καὶ
φοβερόν ὄνομα τοῦ χριστοῦ F || ¹¹ μηδ.] ἡμῶν add F || καὶ] ἐπειδήσας
ἐαντὸν add F

³ δὲ prius om A || ⁴ καὶ] ἐν add A* || ⁵ καὶ ἔστιν μοι ὄν. UE ἔστιν δὲ
μοι ὄν. V || ⁶ οὗτος om A || ⁷ ἰδ. om V: cf 230, 8 || γ. σ.] καὶ ὁ υἱός σου
add A* || σὺν om UE: cf 230, 7 || ⁸ ἐκκλ.] καθεκάστην add U (ante ἐν E):
cf 230, 8 || ⁹ ὁ δὲ βασ. πτοηθεὶς λ. α. A || ⁹⁻¹⁰ ὄρκ. - πολ.] ὅστις εἰ πν. πολ.
ὄρκ. σε (A): cf 245, 4; 14 || ¹⁰ ματθαῖος VU || ¹¹ ἀδικήσαν E || καὶ] εἰθέως
add A: cf 235, 8

¹² οὔτε U

¹⁵ scr possum || autem]scr enim?? cf 239, 24 || ¹⁸ scr septemstragulus?

οὐκέτι ὡς στρατιώτης ἀλλ' ὡς καπνὸς γενόμενος ἀφανὴς κατέστη, καὶ φεύγων ἐβόα· Ὁ ὄνομα ἀπόκρυφον καὶ ἡμῶν ὀπλισθέν· δέομαί σου τοῦ ἁγίου δοῦλε Θεοῦ Ματθαῖε, συγχώρησόν μοι· οὐκέτι μένω εἰς τὴν πόλιν ταύτην· ἔχε σὺ τοὺς σοῦς, ἐγὼ δὲ ἀπέρχομαι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον.

16 Φόβῳ δὲ μεγάλῳ συσχεθεῖς ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει τοῦ δαίμονος, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡσύχασεν· τῆς δὲ νυκτὸς ἐπελθούσης καὶ μὴδὲ καθευδῆσαι δυνάμενος διὰ τὸ ἄσιτον αὐτὸν εἶναι, ἀναπηδήσας ὄρθρου μετὰ δύο μόνων στρατιωτῶν χωρὶς ὕπλων ἐπορεύετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν δόλῳ λαβεῖν τὸν Ματθαῖον, ὥπως αὐτὸν ἀνελεί· καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς ὄντας αὐτῷ

Mathei ut recedens hinc neminem noceas. Et ille demon amplius stare non potuit, sed sic factus est tamquam cinis carbonum et tamquam fumum, et fugiens dicebat: O nomen absconsum quod contra nos nominatur! concede iam mici Mathee, quia non possum manere in regione ista. habens tecum omnes tuos, ego enim ibo in ignem perpetuum.

16 Et timens imperator contremuit et illa diae tacuit. et superueniente nocte nec somnum capere potuit neque cibum aut potum accipere pre timore. exurgens uero mane adsumsit secum duos milites sine armis et sic abiit ad aeclesiam, ut per dolum comprehenderet Matheum. et uocauit ad se duos uiros qui amici erant Mathei, et dicit eis: Haec dicit imperator

¹⁻² οὐκ. - ἐβόα] ὅλως ἀσβόλην καὶ καπνὸς φανεῖς ὅλως ἔλεγεν F || ² ὀπλ.] κηρυττώμενον F || ²⁻³ δέ. - Θεοῦ om F || ³ συγχωρῶ σοι ματθαῖα F || ⁴ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ F || ἔχεις F || ἐ. δέ] καγὼ F || ἀπ.] μετὰ τοὺς ἐμοὺς add F || ⁵ φ. - βασ.] καὶ οὕτως μὲν φοβηθεὶς ὁ τύραννος F || ⁶⁻⁷ ἐπὶ - δαίμ. om F || ⁷ ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν F || ⁸ del καλ?? || μηκέτι F || ⁸⁻⁹ διὰ - εἶναι] οὔτε γὰρ ἦν φαγὼν οὔτε πιῶν F || ⁹ ἀνατιδήσας F || ¹⁰ δ.] τῷ πρῶτῳ F || μόν. om F || ¹⁰ εἰσεπορεύετο F || ματθαῖαν F || ¹¹ ἀν.] χειρωσάμενος ἀποκτείνει F || ¹² δ. om F || αὐτοῦ F

¹ καπν.] καὶ ἀσβόλη add Δ || γενόμενος Δ || ² καὶ φ.] φ. δὲ Δ || ἐβόα] ἔλεγεν οὕτως Δ || ³ φ. δ. VU δ. τοῦ φ. E || μοι] καὶ add Δ || ⁴ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ UE || ⁵ τὸ π. τὸ α.] ἀβάτους τόπους UE || ⁶ φ. δέ] τότε φ. Δ || ⁷ ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν Δ || ⁸ μὴ δυν. καθ. Δ || ⁸⁻⁹ διὰ - εἶναι] οὔτε γὰρ ἔφαγεν οὔτε ἔπιεν Δ* ἢ ἀδημονῶν περὶ τούτου add Δ || ⁹ ἀν. δ.] δ. δὲ γενομένου ἀναστὰς Δ || μετὰ - στρ.] παρέλαβεν δύο μόνους στρατιώτας Δ || ⁹⁻¹⁰ χ. ὀπλ. om Δ καὶ add Δ || ¹⁰ ἐπορεύθη Δ || λαβ.] βουλόμενος add UE || τὸν] μακάριον add Δ || ¹¹ προσκ.] ὁ βασιλεὺς add UE || ^{11-237,1} ὄντας α. φ.] φ. τοῦ ματθαίου Δ

φίλους εἶπεν αὐτοῖς· Δηλώσατε τῷ Ματθαίῳ φησὶν ὅτι βούλομαι μαθητεῦσαι αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ματθαῖος καὶ ὑπομνησθεὶς τὸ ὑπὸ τοῦ κυρίου ὁραθὲν αὐτῷ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἐκκλησίας χειραγωγούμενος ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἔστη ἐν τῷ πυλῶνι τῆς ἐκκλησίας.

5

17 Καὶ λέγουσιν τῷ βασιλεῖ· Ἰδοὺ ὁ Ματθαῖος ἐν τῷ πυλῶνι. Ὁ δὲ φησιν· Τίς ἐστιν ἢ ποῦ ἐστιν οὐχ ὄρω. Οἱ δὲ ἔλεγον αὐτῷ· Ἰδοὺ αὐτὸς ἔστηκε ἐνώπιόν σου. Καὶ φησιν· Οἱμοι, οὐδένα ὄρω. οὐαί μοι· οὐαί, ὅτι ἀπετυφλώθην ἐγὼ καὶ

Bufa: Ego ueni ad te quia uolo tuus discipulus esse. Quum 10 haec audisset Matheus, memor factus est quod illi reuelaberat dominus, et exiuit ad illum cum Platone, quia ipse manum eius tenebat, et stetit ante ianuam ecclesiae.

17 Et imperator dicebat: Quis est uel ubi stat nescio. Item alii dicebant: Ecce ubi ante faciem tuam stat. Et dixit 15 imperator: Ego neminem uideo. uae uae mici, quia excecatus sum et remansi paralyticus ex omni corpore meo. o Belzebu,

¹ λέγει αὐτοὺς F || φ. τῷ ματθαίῳ F || βούλ.] κατὰ add F || ² ματθαίῳ F || ³ χριστοῦ F || ραθὲν sup scr ὁ P ρηθὲν F: cf Δ lat || ⁴ χειρ. - Πλ.] καὶ ἦν ὁ ἐπίσκοπος πλάτων χειραγωγῶν αὐτὸν F || ἔστη] ματθαίῳ add F || ⁵ καὶ] οἱ ἀποσταλμένοι add F || λέγ. ἴδε βασιλεῦ (om τῷ) F || ματθαίῳ F || ἐν τ. π. om F: del?? καὶ ἦ τι χοῤῥης εἰπέ add F || ⁷ ποίος F || ἦ] καὶ F || ⁷⁻⁸ ἐ. οὐχ - σου] εἰπατέ μοι ἴδε δὴν ὁρᾷς δὴν παρέστηκας F || ⁹ οἱμοι] οὐχ F || ὄρ. οὐδ. F || οὐαί ὅτι om F || ἐτυφλώθην F || ἐγὼ] παντελῶς F

¹ ε.] ἔφη UE λέγει V || φησὶν om Δ || ὅτι] ὁ βασιλεὺς πάρεστιν add Δ || βουλόμενος Δ || ² αὐτῷ] σοι Δ οἱ δὲ εἰσελθόντες ἀπήγγειλαν τῷ ἀγίῳ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα add (Δ) || δὲ] ταῦτα add Δ || ὁ] μακάριος add Δ || M.] καὶ γινὺς (τῷ πνεύματι add U) τὸν δόλον τοῦ τυράννου (τῷ πνεύματι add E) add (Δ) || κ. ὑπ.] ὑπ. δὲ κ., Δ || ³ ὄρ. α.] ἀποκαλυφθὲν αὐτῷ (πρώην add UE) ὄραμα Δ || ἐκ] ἀπὸ UE om V || ⁴ χειρ. - καὶ om UE || Πλ.] ἐπισκόπου V || ⁴⁻⁵ ἐν - ἐκκλ.] ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Δ || ἐν τῷ π.] ὥδε ἵσταται V om UE || ⁷ δέ] βασιλεὺς add Δ || λέγει UE || ἐστιν ali] ἵσταται UE || ὁρῶ] αὐτὸν add Δ || ⁸ ἔστ. ἐν. σ.] ἐν ὄψει σου ἐστιν (ἵσταται E) (Δ) || κ. φ.] κ. λέγει V ἔφη ὁ βασιλεὺς UE || ⁹ οἱμοι] ἐγὼ τέως Δ || οὐδὲν E || ὁρῶ] θεοῦ γὰρ δυνάμει ἀπετυφλώθην (ὁ βασιλεὺς add UE) καὶ ἠρξάτο (κράζειν καὶ add E ἀνακράζειν καὶ add U) βοᾶν add (Δ) || ^{9-238,1} οὐαί ὅτι - μελῶν] τῷ ἀθλίῳ τί πέπονθα ἀπετυφλώθησαν γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ πάντα μου τὰ μέλη παρελύθησαν Δ

178 T

εἰμι παράλντος ἐκ πάντων τῶν μελῶν. ὦ Βεελζεβοῦλ Σατανᾶ,
 ὅσα εἰρηκας γεγόνασίν μοι. ἀλλὰ δέομαί σου μακάριε Ματθαῖε,
 ἀμνησικακήσόν μοι ὡς ἀγαθοῦ Θεοῦ κήρυξ· τάχα γὰρ ὁ διὰ
 σου κηρυττόμενος Ἰησοῦς πρὸ τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς νυκτός
 5 ἐμφανισθεῖς μοι ὅλος ἐξαστράπτων ὥσπερ τις νεανίσκος εὐμορ-
 φος εἶπέν μοι· Ἐπειδὴ παραλογίζεαι ἐν τῇ πονηρίᾳ τῆς καρδίας
 σου περὶ τοῦ δούλου μου Ματθαίου, γίνωσκε, ἐφανέρωσα αὐτῷ
 ὅτι διὰ σοῦ ἔσται ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ σώματος αὐτοῦ. Καὶ εὐθὺς
 εἶδον αὐτὸν εἰς οὐρανοὺς ἀνελθόντα. εἰ οὖν οὗτός ἐστιν ὁ
 10 Θεός σου, Θεὸς ἀληθὴς ἐστιν, καὶ εἰ βοῦλεται τὸ σῶμά σου ἐν
 τῇ ἡμετέρᾳ ταφῇ· πῶς εἰς μνημόσυνον σωτηρίας τῶν μετὰ

o Satanas! omnia quae dixit contingerunt michi. sed hoc te
 rogo sancte Mathee ut expectes me modicum et audias me
 ut euangelista dei. haec autem omnia quae patior, ante isto
 15 triduo apparuit michi Iesus quem tu predicas, et uidi eum in
 similitudine infantis rubei pulcerrimi, totus effulgens tamquam
 iubenis speciosus. dixit enim michi: Quid tanta cogitas in
 malitia cordis tui contra seruum meum Matheum? scito quia
 praenuntiaui quod per te erit finis corporis eius. Et statim
 20 uidi eum in caelis ascendentem. si ergo deus uerax est, quare
 non uult corpus tuum in ciuitatem nostram sepeliri pro me-
 moria salutis nostrae, ut effugentur inmundissimi daemones?
 unde peto ut sine aliqua inuidia iubeas me curare. Tunc

¹ παραλντικός F || ¹⁻² ὦ - μοι om F || ² μακ. om F: cf 226, 9 || ματ-
 θία F || ³ ὡς] ὅτι F || ³ ἀγ. et add ἀμνησικακόν ὑπάρχεις add F || δού-
 λος F || τ. γ. ὁ δ. δ.] καὶ ὁ ὑπο F || ⁴ Ἰ. om F || ⁵ ὅλος om F || ὥσπερ τις
 om F || ⁶ μοι om F || παρ.] πολλὰ λογίζει F || πον. τ. om F || καρδία F ||
⁷ ματθία F || γίν. ἐφ. α. om F || αὐτόν P: cf 240, 4 || ⁸ δια] χειρὸς add F ||
 εὐθὺς F: cf 235, 11; 239, 3-4; 5; 242, 1; 243, 6; 248, 8-9; 251, 19; 256,
 17; 258, 13 || ⁹ ἀνιώντα F || οὕτως] ὁντως F: cf 248, 5 || ἔστιν om F ||
¹⁰ ἐστιν ἀλ. et add ὅτι F || del ἐστιν? || εἰ om F || σῶμα] λείψανον F:
 cf lat || ¹¹ πολιτεία καὶ χώρα ταφ. F || ^{11-239,1} σωτ. - γεν.] τῆς σωτ. ἡμῶν F

¹⁻² ὦ - μοι om UE || ¹ ὦ] ἀσμοδαῖε add V: cf 235, 5 || βελζεβοῦλ
 V || ² ὅσα] πάντα ὅσα V || γεγ. μοι] μοι ἀπέβησαν ἐν ἐμοί V || μακ.]
 δοῦλε τοῦ Θεοῦ Δ || ³ Θ. ἀγ. Δ || ⁴ Ἰ. Θεός Δ || δ. τ. ν. om Δ || ⁵ ἐμ-
 φανίσας Δ || ⁶ πολλὰ λογίζη Δ* || πονηρὰ ἐν τῇ καρδίᾳ Δ || ⁷ γίν. om UE ||
⁸ εὐθὺς Δ || ⁹ αὐτ.] τὸν νεανίσκον ἐκείνον UE ἐκ. τ. ν. V || ¹⁰ Θ. ἀ. ἐ.] καὶ
 Θ. ἀληθινὸς ὑπάρχει Δ || εἰ om Δ* || σῶμα] λείψανον Δ: cf 241, 6 || ¹¹ πόλ.
 ταφ. Δ

¹² scr dixisti?? || ¹⁴ scr quod?? || ¹⁷ quid] scr quoniam? quia?

ταῦτα γενεῶν καὶ φυγαδεύειν τοὺς ἀφανεῖς δαίμονας, τὸ ἀναβλέψαι με παράσχον ἰασάμενός με. Ἐπιθéis δὲ ὁ ἀπόστολος τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἰπὼν Ἐφφαθὰ Ἰησοῦ, ἀναβλέψαι αὐτὸν ἐποίησεν παραχρῆμα.

18 Εὐθὺς δὲ ὁ βασιλεὺς κρατῶν τὸν ἀπόστολον καὶ τῇ 5 δεξιᾷ χειραγωγῶν αὐτὸν δόλῳ ἤγαγεν εἰς τὸ παλάτιον· ὁ δὲ Πλάτων ἦν ἐν τῇ ἀριστερᾷ τοῦ Ματθαίου συμπορευόμενος καὶ ἀποκρατῶν αὐτόν. τότε λέγει ὁ Ματθαῖος· Τύραννε δόλιε, μέχρι πότε οὐκ ἐκτελεῖς τὰ ἔργα τοῦ πατρός σου τοῦ διαβόλου; Καὶ ὠργίσθη ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις· διενοεῖτο μὲν γὰρ πικροτέρῳ 10

18 Τότε ὁ βασιλεὺς χειραγωγῶν τὸν μακάριον Ματθαῖον ἐν τοῖς δεξιῷς μέρεσι καὶ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς ἀριστεροῖς ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὸ παλάτιον. γνοὺς δὲ ὁ ἀπόστολος τὸν δόλον τοῦ τυράννου λέγει αὐτῷ· Τύραννε καὶ αἰμοπύτα, ἕως πότε κρύπτεις σου τὸν ἰδὸν καὶ οὐ φανεροῖς αὐτὸν πράττων τὰ ἔργα 15 τοῦ πατρός σου τοῦ Σατανᾶ; Διενοεῖτο γὰρ συμπορευόμενος

sanctus apostolus inposuit manum super oculos eius dicens: In nomine domini Iesu Christi, respice. Et statim fecit eum uidere.

18 At imperator tenuit manum sancti apostoli, quasi discipulum se esse proponens, sic eum in suo palatio introduxit. nam Plato a sinistra parte continebat beatum Matheum. dicit autem sanctus Matheus imperatori: Tyranne subdole, quamdiu non perconples opera patris tui diaboli? Cogitabat autem ut per aliquod supplicium exitiale hunc perderet. sed tamen hoc 25

² cf Marc 7, 34

¹ x. πάντας τ. ἀφ. δαίμ. φυγαδεύεις F || ² μοι F || ἰασ. με om F: del? ὅπως ἴδω σε καὶ τάλοιπα ἀκούεις add F || ²⁻³ ἐπιθέντως δὲ τοῦ ματθία τὴν χεῖρα (om αὐτοῦ) F || ³⁻⁴ εἰπ. ἐ. Ἰ. ἐνφυσίας αὐτῷ τρεῖς (1 τρίς) εὐθὺς F || ⁴ αὐτ. εἰ παρ. om F || ⁵⁻⁶ εὐθ. - δεξ.] καὶ λαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ ματθία F || ⁶ δόλῳ om F: del?? cf lai || ἀπῆλθεν F || ⁶⁻⁸ ὁ δὲ - αὐτόν om F || ⁸ ματθίας εἰ add τῷ βασιλεῖ F || τύρ.] κάκιστε καὶ add F || ⁹ ἐκτ.] καὶ ἐργάζει add F || σατανά F || ¹⁰ καὶ - εἰρ. om F: del? || μ. γ.] δὲ ὁ βασιλεὺς F

¹⁻² φυγ. - ἰασ. με] φυγαδευτήριον δαιμόνων ἐν τούτῳ γνώσομαι τὸ ἀληθές ἐν τῷ ἐπιθεῖναι σε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμὲ καὶ ἀναβλέψω (ἀναβλέψαι U ἀνέβλεψα E) (Δ) || ²⁻⁴ ἐπ. - παρ.] ὁ δὲ ἀπόστ. τοῦ χριστοῦ (ὁ δὲ μακάριος V) ματθαῖος ταῦτα ἀκούσας καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ ἐπέθηκεν αὐτῷ τὰς χ. καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν (Δ)

¹¹ μακ. om V || ¹² καὶ ὁ] ὁ δὲ V || ἤγαγεν E || ¹⁴ τυράννον] βασιλεῶς add UE || ¹⁶ γὰρ] ὁ βασιλεὺς add UE

²⁰ scr tenens??

179 T

Θανάτῳ τιμωρήσασθαι αὐτόν. ἐπεκράτησεν δὲ τοῦ ἀναλῶσαι
αὐτὸν πυρί. καὶ | προσέταξεν πλείονας ἐλθεῖν δημίους καὶ εἰς
τὸν παραθαλάσσιον αὐτὸν ἀπαγαγεῖν τόπον, ἔνθα αἱ τῶν κα-
κούργων ἀναίρεσεις γίνονται, εἰπὼν τοῖς δημίσις· Ἀκούω, φησὶν,
5 ὅτι ὁ Θεὸς ὃν κηρύσσει ἐκ πυρὸς τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτὸν
ῥύεται. καταθέμενοι οὖν αὐτὸν εἰς γῆν κατὰ νῶτα καὶ ἐκτεί-
ναντες ἐν ἥλοις σιδηροῖς περονήσατε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς
πόδας, καὶ καταστεγάσατε αὐτὸν παπύρῳ, συμβρέξαντες ἐλαίῳ
τῶν δελφίνων· θείῳ δὲ καὶ ἀσφάλτῳ καὶ πίσσῃ συγχώσατε
10 αὐτόν, καὶ στυπτίον καὶ κληματίδας ἐπάνω· οὕτω τὸ πῦρ

αὐτῷ ποιῶν Θανάτῳ ἀναλώσει αὐτόν. καὶ προσκαλεσάμενος τὸν
στρατὸν αὐτοῦ ἔρη αὐτοῖς· Κρατήσαντες τὸν Ματθαῖον ἀπαγά-
γετε αὐτὸν εἰς τὸν παραθαλάσσιον τόπον ἔνθα τῶν κακούργων
ἀναίρεσις γίνεται. ἤκουσα γάρ τινων λεγόντων ὅτι ὁ Θεὸς
15 αὐτοῦ ὃν κηρύσσει ἐκ πυρὸς τοὺς αὐτῷ πιστεύοντας ῥύεται.
ἐκτείναντες οὖν αὐτὸν κατὰ νώτου εἰς τὴν γῆν καταπέιρατε
ἥλοις τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τοὺς πόδας, καὶ εἰθ' οὕτως κατα-
στεγάσατε αὐτῷ παπύρῳ, συμβρέξαντες ἐλαίῳ δελφιναίῳ καὶ
θείῳ καὶ ἀσφάλτῳ καὶ πίσσῃ· καὶ συγχώσαντες αὐτὸν κλημα-

20 uisum est atrociores tormentum ut eum uiuum incenderet. et
precepit ut plurimi questionarii uenirent. hii quum aduenissent,
dicit eis: Ducite eum super litore maris in loco ubi homicide
puniuntur. audiui quia Iesus quem predicat hic de igne liueret
credentes in se. sic ergo facite: extendite eum a dorso in
25 terram et clavis ferreis transfigite manus eius et pedes, et
cooperite eum papiro, quem primum infundite in delfinacio
holeo cum sulphure uitumine et pice. quum uero obrueritis eum
de papiro, superponite sarmenta super dorsum eius et sic

¹⁻² ἐπ. - πυρί | πλεον δὲ τοῦ καῦσαι αὐτ. ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη F ||
² πρ.] ὁ βασιλεὺς add F || ²⁻³ ἀπαγαγὼν αὐτ. εἰς παρ. τόπ. F || ³ ἔνθα] φησὶν add F || ἡ F || ⁴ ἀνέρεσις γίνεται F || εἶπεν F || τοὺς δημίους P: cf 238, 7 || ⁵ ὁ - κηρ.] ὄνπερ οἱ τοὶ οὐ κακούργοι κηρύττονται κύριον ὅτι καὶ μάμιστα F || θεός] scr Ἰησοῦς? cf lat et 238, 4 || ⁶⁻⁷ π. π. - ῥύ.] ῥύ. αὐτοῦ F || ⁶ οὖν om F || x. v. om F || ⁶⁻⁷ ἐκτ. - σιδ. om F || ⁷ καταπερώνισαν-τες F || ⁸ καὶ om F || πάπυρον F || συμβρ.] αὐτῷ add F || ⁸⁻⁹ scr ἐλ. δελφιναίῳ?? cf lat A || ⁹ τε F || ¹⁰ κλ. x. στυπία F || οὕτω τὸ καὶ οὕτως F

¹² πιάσαντες UE || ¹³ κακ.] ἡ add UE || ¹⁵ κηρύττει UE || ἐκ] τοῦ add V || ¹⁶ ἐπὶ UE || κατασπείρατε V || ¹⁸ αὐτὸν E || συμβρέχοντες UE || ¹⁹ αὐτῷ UE || κληματίδας E: recte? scr κληματίδας??? cf 245, 1 - 2 F

αὐτῷ προσάψατε· ὡς εἴ τις ὑμῖν ἀντιστῇ τῆς ἰσῆς τεύξεται τιμωρίας.

19 Ὁ δὲ ἀπόστολος παρεκάλεισεν τοὺς ἀδελφοὺς μείναι ἀταράχους, καὶ ἵνα μετὰ πολλῆς πρᾶότητος χαίροντες ἐπα-
κολουθῶσιν, ψάλλοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν, ὅτι κατη- 5
ξιοῦντο ἔχειν τοῦ ἀποστόλου τὸ λείψανον. ἐλθόντες οὖν οἱ
δῆμιοι ὡς κάκιστοι θῆρες κατεπερόνησαν εἰς γῆν τὰς χεῖρας

τίδες ἐξάψατε πυράν. καὶ εἴ τις τῶν ὁμοφύλων ἀντιστῇ ὑμῖν,
τῆς αὐτῆς τεύξεται τιμωρίας.

19 Ὁ δὲ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ματθαῖος πολλὰ παρε- 10
κάλεισεν τοὺς ἀδελφοὺς μείναι ἀταράχους, παραινῶν αὐτοὺς καὶ
λέγων ὅτι Εἴ τις βούλεται ἐναντίον τι διαπράξασθαι, τῇ οἰκο-
νομίᾳ τοῦ Χριστοῦ ὁ τοιοῦτος ἀνθέστηκεν. Καὶ οὕτως ταῦτα
ἀκούσαντες οἱ ἀδελφοὶ ἡσύχασαν καὶ μετὰ πολλῆς τῆς πρᾶότη-
τος καὶ ἡσυχίας ἠκολούθουν τῷ ἁγίῳ ἀπιδύοντι ἐπὶ τὴν τελείωσιν, 15
ψάλλοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν, ὅτι κατηξιοῦντο ἔχειν τοῦ
ἁγίου ἀποστόλου τὸ λείψανον. ἐλθόντες οὖν ἐπὶ τὸν τόπον
οἱ δῆμιοι ὡς κάκιστοι θῆρες κατεπερόνησαν ἐν ἡλοῖς μακροῖς

eum incendite. si autem aliquis eum de uobis uoluerit eripere,
ipsam poenam patiat. 20

19 Sanctus uero Matheus multum rogauit fratres ut sine
aliqua turbatione essent. Sed magis cum disciplina et sim-
plicitate sequimini, psallentes et benedicentes dominum nostrum
Iesum Christum, quia digni estis ut habeatis reliquias aposto-
lorum. Quum uenissent ad locum, iniqui carnifices sic quasi 25
ferae transfixerunt manus eius et pedes cum clauos ferreos in

¹ ὡς εἴ] καὶ ἂν F || ὑμ. ἀντ.] ἀντιστήσεται ὑμ. F || ἰσ.] αὐτῆς F || ³ ἀπ.]
ματθίας F || πολλὰ add F: recte?? cf 238, 6 || παρακαλέσας F || ⁴ ἵνα]
πότες F || πολλ. et χαίρ. om F: cf 5 || ἠκολούθουν F melius sed cf lat ||
⁵ ὅτι κ.] καὶ χαίροντες ἐπὶ τὸ μέλλειν F || ⁶ τ. ἀπ. om F || ἔ. οὖν] ὡς δὲ
ἐ. F || οὖν <ἐπὶ τὸν τόπον>?? cf lat Δ || ⁷ ὡς κ.] καὶ παγκάκιστοι F ||
<ἐν ἡλοῖς σιδηροῖς> εἰς?? cf 240, 7 et lat et Δ || εἰς γ. om F

⁸ ἐξ.] μεγίστην add UE || ὁμ.] αὐτοῦ add UE || ἀντιστήσεται V ||
⁹ αὐτῆς] αὐτῷ add UE || ¹⁰ ὁ - M.] βουλομένου δὲ τοῦ λαοῦ παντὸς θούλ-
λον μέγιστον ποιῆσαι πρὸς τὸ ἀντιστῆναι τοῖς ὑπηρεταῖς ἐνεκα τοῦ ἀπο-
στόλου ματθαίου αὐτὸς ὁ τοῦ χριστοῦ μαθητῆς καὶ μιμητῆς UE: cf
228, 8 || παρεκάλει UE || ¹² βουληθείη UE || ¹³ ὁ τοι.] τοι. V οὕτως E ||
οὕτω U om E || ¹⁶⁻¹⁷ τὸ λ. τοῦ ἁγ. ἀπ. UE || ¹⁷ τόπον] καὶ λαβόντες
add UE || ¹⁸ δ.] στρατιῶται U (E) || θ.] τὸν ἅγιον add UE || ¹⁸⁻²⁴² κατ. -
M.] καθήλωσαν αὐτὸν χερσὶν καὶ ποσὶν ἡλ. μ. εἰς τὴν γ. UE || ¹⁸ ἐν om
UE: cf 240, 7; 17

²⁰ scr patietur?? || ²¹ scr apostoli?

καὶ τοὺς πόδας τοῦ Ματθαίου, καὶ πάντα ποιήσαντες ὡς προσετάρχθησαν προσήψαν τὸ πῦρ· καὶ αὐτοὶ μὲν ἔκαμνον πυκνῶς ἐξάπτοντες κύκλῳ, ὅλον δὲ τὸ πῦρ μετεβάλλετο εἰς δρόσον, ὡς τοὺς ἀδελφοὺς χαίροντας ἐκβοᾶν· Εἰς Θεὸς ὁ τῶν χριστιανῶν, 5 ὅτι οὕτως ἰδόντες ἀληθῶς ἐπιστεύσαμεν· εἰς Θεὸς ὁ τῶν χριστιανῶν ὁ τὸν ἴδιον ἀπόστολον ἐν πυρὶ διασφύζων. Καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς ἐσείσθη ἡ πόλις. καὶ ἐξελθόντες τινὲς τῶν δημίων εἶπον τῷ βασιλεῖ· Ἡμεῖς μὲν ὦ βασιλεῦ πᾶσα τιμωρία μηχανῆς 10 εἰς γῆν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τοῦ ἀποστόλου Ματθαίου· καὶ πάντα ποιήσαντες καθὼς προσετάρχθησαν ἀνήψαν τὴν πυράν· καὶ αὐτοὶ μὲν ἔκαμνον πυκνῶς ἐξάπτοντες τὸ πῦρ κύκλῳ, θεία δὲ δυνάμει τὸ πῦρ μετεβάλλετο εἰς δρόσον, ὡς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς δρώοντας τὸ γινόμενον χαίροντας ἀναβοᾶν· Εἰς Θεὸς ὁ τῶν χριστιανῶν ὁ βοηθῶν τῷ Ματθαίῳ, εἰς 15 ὃν καὶ ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν, ὁ καὶ διασφύσας αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς ἀφλεκτον. Ἀπὸ δὲ τῆς κραυγῆς ἐσείσθη ἡ πόλις ἅπασα καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἴσταντο. τότε ἐλθόντες τινὲς τῶν στρατιωτῶν ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ τὰ γεγενημένα λέγοντες οὕτως· Βασιλεῦ, ἡμεῖς μὲν πάντα τὰ πραχθέντα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ οὔτε 20 ἀφηγήσασθαι δυνάμεθα· καθὼς γὰρ ἐκέλευσας πάντα πεποιτή-

terram, et omnia perfecerunt sicut precepit eis imperator et posuerunt ignem in circuitu sancti Mathei. at uero illi incendentes laborabant, nam ille ignis sic erat sancto Matheo tamquam ros. fratres autem psallebant dicentes: Unus est deus 25 uerus christianorum et per signa quae uidimus quia apostolos suos de igne liuerat. Et quum haec dixissent fratres qui erant discipuli sancti Mathei, ad eorum uoces contremuit tota ciuitas. et uenerunt iniqui carnifices et dixerunt: Nos quidem imperator

¹ κ. τ. π. τ. Μ.] αὐτοῦ κ. τ. π. F || ἐκελεύσθησαν et add ενθὺς F ||
² προσήπτον F || πυκ. om F || ³ ἐξ.] προσάπτοντες τὸ πῦρ F: cf lat || ὅλ. δὲ τὸ] τὸ δὲ F || ε. δρ. μετ. F || ⁴ γ. ἐ.] πάντας βοᾶν F || εἰς] ὁ add F ||
⁵ ὅτι - χριστ. om F || ⁶ ἰδ. ἀπ.] δούλον αὐτοῦ ματθαίαν καὶ F || διασφύσας F || ⁷ καὶ - πόλ.] ὥστε ἐκ τ. κραυγῆς σισθῆναι τὴν πόλιν F || ⁸ πόλις <πᾶσα>?? cf lat Δ || κ. ἐξ.] ἐλθόντες δὲ F || ⁹ εἶπον τ. β.] ἐμήνυσαν τ. β. λέγοντες F: cf lat || βασιλεῦ <καθὼς ἐκέλευσας>? cf lat Δ || π. τ. μ. om F πάσῃ τιμωρίᾳ μηχανῇ Tischendorf fort recte: cf 255, 7

¹⁰ ἤψαν V: cf 243, 1 || ¹¹ τὸ π.] τὴν πυράν V: cf 243, 9 || ¹² δὲ θεία V || μετεβάλλετο V: cf 243, 13 || ¹³ τ. ἀδ. om V || βοᾶν V || ¹⁴ πιστεύεκαμεν UE || ¹⁵⁻¹⁷ ὁ τ. ἐν ᾧ γ. κ. ἡ π. ἄπ. UE || ¹⁸ βασ.] πάντα add E: cf 20 || γεγ.] ἅπαντα add U || ¹⁹ μὲν om UE || ²⁰ πάντα om UE: cf 18 || ἐποιήσαμεν UE

²⁵ uidimus <credimus>?

ἤψαμεν τὸ πῦρ, ἀλλ' ἐν τινι ὀνόματι σβεννύει Χριστὸν ἐπι-
καλούμενος καὶ τὸν τούτου σταυρὸν ἐπονομάζων ὁ φαρμακός·
οἱ δὲ χριστιανοὶ κυκλοῦντες αὐτὸν προσπαίζουσιν τῷ πυρὶ καὶ
γυμνοῖς ποσὶν πατοῦντες καταγελῶσιν ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς αἰσχυ-
νόμενοι πεφεύγαμεν. 5

20 Τότε ἐκέλευσεν πλήθος ἀνθρακιᾶς ἀπὸ τῆς καμίνου
τοῦ ἐν τῷ παλατίῳ βαλανείου κομίζεσθαι καὶ τοὺς δεκαδύο
θεοὺς τοὺς χρυσοὺς καὶ τοὺς ἀργυροὺς· καὶ Περιστήσατέ φησιν

καμεν καὶ εἰθ' οὕτως προσήψαμεν τὴν πυράν. ἀλλ' ἀγνοοῦμεν
τί ἐστιν ἐπ' αὐτῷ τὸ συμβάν· ὅσον γὰρ ἡμεῖς ἀνῆπτομεν τὴν 10
φλόγα καὶ ἐξεκαίομεν, ἐκεῖνος ἐπικλήσει τινὸς Ἰησοῦ λεγομένου,
καὶ τὸν τούτου σταυρὸν ἐπονομάζοντος, ἡ φλόξ ἑμαραινέτο καὶ
εἰς δρόσον μετεβάλλετο. ἔτι δὲ καὶ οἱ χριστιανοὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ
κατηχηθέντες προσπαίζουσι τῷ πυρὶ γυμνοῖς τοῖς ποσὶν αὐτὸ
καταπατοῦντες καὶ καταγελῶσιν ἡμῶν τοὺς θεοὺς· ἡμεῖς δὲ 15
αἰσχυνθέντες φυγῇ ἐχρησάμεθα.

20 Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἠλλοιώθη τῷ προσώπῳ
καὶ ἐκέλευσεν πλήθος ἀνθρακιᾶς ἐνεχθῆναι ἀπὸ τῆς καμίνου
τοῦ βαλανείου τοῦ ὄντος πλησίον τοῦ παλατίου, φέρειν δὲ
καὶ τοὺς δώδεκα αὐτοῦ θεοὺς τοὺς χρυσοὺς καὶ ἀργυροὺς. 20

secundum preceptum tuum cum magno labore incendimus in
circuitu sic ut flama ipsa ad caelum perueniret. ille uero in-
uocans nomen Iesu Christi et nominans signum crucis, statim
ille ignis extinctus est sic ut christiani in circuitu eius ad-
stantes nudis pedibus calcarent ad nostram confusionem. et 25
nos erubescences fugimus.

20 Dicit autem eis imperator: Ite in balneum palatii mei
et colligite multos carbones de fornace et eius lateribus deferte
et sternite ei. similiter et duodecim deos meos argenteos et

¹ προσήψαμεν F: cf 242, 10 || πυρὶ F || ἀλλ' ἐν ὅλῳ δὲ τὸ πῦρ
ἐν (l ἐν) F || ὄν.] χριστοῦ in mg add F || σβέννυτε F || Χρ. ἐπ. om F ||
² ὀνομάζων F || φ.] μάγος ἐκεῖνος F || ³ x. a.] οἱ περιχλοῦντες καὶ
αὐτοὶ F || καὶ om F || ⁴ π. πατ.] τοῖς π. F: cf 218, 6 || ⁴⁻⁵ καταγελόντες
ἡμῶν ἦδε ἡμ. δὲ αἰσχυνθέντες ἐφύγωμεν F || ⁶ τ. ἐκ.] ὁ δὲ παγκράτιστος
τύραννος εὐθὺς προσέταξεν F || ἀνθ.] πυρὸς F: cf 244, 3 et 245, 5 et lat ||
⁷ ἐν τ. π. om F || ⁷⁻⁸ x. τ. - ἀργ.] προστάξας ἐνεχθῆναι x. τὰ τῶν δώδεκα
θεῶν ξώανα ἐκ χρύσου πολλοῦ καὶ ἀργυροῦ τετεχνασμένα (l τετεχν.) F ||
⁸ περιστήσαι αὐτὰ (om φ.) F

⁹ εἰθ' οὕτως om UE: cf 225, 4; 252, 10 || ¹⁰ ἐπ' α. om V || ἀποβάν
V || ¹² ἐπον.] scr ἐπονομάζων, τοσοῦτον? καὶ ἐκτυποῦντος add UE ||
¹⁴⁻¹⁵ ἀ. καταπ. om V || ¹⁶ φ. ἐχρ.] ἐφύγωμεν UE: cf 247, 12 || ¹⁸ πλ.]
πυρὸς add V || ¹⁹ φ.] ἐνέγκαι UE || ²⁰ αὐτοῦ om V

αὐτοὺς κύκλῳ τοῦ φαρμακοῦ, μή πως καὶ τὸ ἀπὸ τῆς καμίνου
τοῦ παλατίου μαγεύσῃ πῦρ. Γενόμενοι δὲ πλείους δῆμιοι καὶ
στρατιῶται οἱ μὲν τὴν ἀνθρακιὰν ἐκόμιζον, οἱ δὲ τοὺς θεοὺς
βαστάζοντες ἔφερον· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπηκολούθει τερῶν μὴ
6 κλέψῃ τις τῶν χριστιανῶν ἓνα τῶν θεῶν αὐτοῦ ἢ μαγεύσῃ τὸ
πῦρ. καὶ ὡς ἤγγισαν τῷ τόπῳ ὅπου ἦν ὁ ἀπόστολος προσπε-
181 T ρονηθεῖς, εἶδον, καὶ τὸ | πρόσωπον αὐτοῦ ἔβλεπεν εἰς τὸν οὐρα-

καὶ ἐποίησαν οὕτως· γενόμενοι γὰρ πληθὺς στρατιωτῶν καὶ δημίῳν
οἱ μὲν τὸ πῦρ ἐκόμιζον τῆς ἀνθρακιᾶς, οἱ δὲ τοὺς θεοὺς βα-
10 στάζοντες ἔφερον. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς συνεπορεύετο τοῖς θεοῖς,
ἢ δὲ ἀνθρακιὰ ἐπηκολούθει. γενομένου δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ
τὸν τόπον ὅπου ἦν ὁ ἅγιος ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ματθαῖος,
προσέταξε τοῖς ὑπηρέταις αὐτοῦ λέγων· Περιστήσατε τοὺς
θεοὺς ἡμῶν κύκλῳ τοῦ φαρμακοῦ τούτου καὶ τηρεῖτε μὴ τις
15 κλέψῃ καὶ ἓνα τῶν θεῶν, ὅτι πολλῆς ὀλκῆς τυγχάνουσι, καὶ
ἀσφαλῶς αὐτοὺς τηρεῖτε, ἵνα μὴ καταπέσωσιν ἐν τῇ ἀνθρακιᾷ·
καὶ τότε διαράνατε τὴν ἀνθρακιὰν κύκλῳ τοῦ μάγον· ἴδωμεν εἰ
ἄρα καὶ τὸ πῦρ τοῦ παλατίου δύναται μαγεῦσαι. ὤψεσθε δὲ
καὶ τοὺς θεοὺς τὴν ἑαυτῶν ἐκδίκησιν ποιοιμένους, ὅτι πολλὰ
20 ἐλοιδορήθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ τούτων πάντων γενομένων ἦν τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ βλέπον εἰς τὸν οὐρανόν, τὸ δὲ πᾶν σῶμα αὐτοῦ

aureos in circuitu eius ponite, ne forte per suas artes magicas
et carbones de fornace extinguat. Et collegerunt se multi
milites cum questionariis: alii carbones igneos portabant, alios
25 deos suos in collo ferebant. nam ipse imperator sequebatur
eos de longe, seruans ne aliquis unum de diis eius raperet
aut aliquis ex christianis per magicas suas extingueret ignem.
et quum adpropinquassent ad locum ubi erat sanctus apostolus
confixus, uultus autem eius erat aspiciens in caelum, nam

¹ φ.] ἄγιον ματθαίᾱ F || ὅπως μὴ F || τὸ om F || ¹⁻² τ. π. τ. κ. F ||

² μαγ.] τῷ add F || ³ τ. ἀ.] τῷ πῦρ F || ⁴ δ] αὐτὸς ὁ F: cf 247, 2; 250, 4 ||

⁵ τις κλ. F || τῶν - τῶν om F || θεὸν F || ⁵⁻⁶ ἢ - πῦρ om F || ⁶ ἀπ. πρ.]
ὁ ματθαῖος τεταμμένος F || ⁷ εἶδον, καὶ] scr ἰδοῦ?? an εἶδον, καὶ <ἰδοῦ>?
cf 232, 1; 254, 7 || ἴδων P om F || βλέπων F: scr βλέπον? cf 254, 7

⁸⁻¹¹ κ. ἐπ. - ἢ δὲ] ἐνεχθέντων δὲ αὐτῶν συνεπορεύετο αὐτοῖς καὶ ὁ
βασιλεὺς καὶ ἡ UE || ¹¹ γεν. - βασ.] ὅθεν ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς V || ¹² οὐ V ||
τ. Χρ. om UE || ¹³ ἐκέλευσε V || τ. ἐπ. α. om V || ¹⁴ ἡμῶν om V ||
¹⁶ ἀνθρ.] τοῦ πυρὸς add V: cf 245, 14 || ¹⁷ μάγον] εἰπόντες add V || ²⁰ γεν.]
ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν add UE || ²¹ πρόσ. - πᾶν om UE: cf 245, 10 || αὐτοῦ
τοῦ ἀποστόλου UE

²⁴ scr alii? || ²⁷ suas <artes>?? cf 21; 233, 22; sed etiam 246, 29

νόν, τὸ δὲ πᾶν σῶμα αὐτοῦ κεχωσμένον τῇ παπύρῳ, καὶ ὕλη πολλή φρυγάνων ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτοῦ ὡς ἐπὶ πήχεις δέκα· ἐγκελεύσας δὲ τοῖς στρατιώταις περιστῆσαι τοὺς θεοὺς κύκλῳ τοῦ Ματθαίου ἀπὸ πηγῶν πέντε προσδεδεμένους ἀσφαλῶς, ὅπως μὴ πέσωσιν, καὶ προσέταξεν ἐπιρριγῆναι τὴν ἀνθρακίαν καὶ πανταχόθεν προσάψαι τὴν ὕλην.

21 Ὁ δὲ Ματθαῖος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐβόησεν· Ἀδωναὶ ἔλωι σαβαὼθ μαρμαρὶ μαρμουῖνθ· Τοῦτ' ἔστιν· Πάτερ

συγκεχωσμένον τῇ παπύρῳ, καὶ ὕλη πολλή τῶν φρυγάνων ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτοῦ ὡς ἐπὶ πήχεις δέκα· κελεύσας 10 δὲ τοῖς στρατιώταις παραστῆσαι τοὺς θεοὺς κύκλῳ τοῦ Ματθαίου ἀπὸ πηγῶν πέντε προσδεδεμένους ἀσφαλῶς, ἵνα μὴ καταπέσωσιν ἐν τῇ πυρρί, καὶ εἰθ' οὕτως προσέταξεν ἐπιρριγῆναι τὴν ἀνθρακίαν καὶ πανταχόθεν προσάψαι τὴν ὕλην ἐστῶτος αὐτοῦ.

21 Τότε ὁ μακάριος Ματθαῖος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνεβόησεν καὶ εἶπεν· Πάτερ καὶ θεὲ καὶ κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, 15

corpus eius totum coopertum erat de papiro cum sarmenta usque ad cubitos decem, et iussit imperator milites in circuitu stare et sic deos deposuit et dixit: Diligenter ligate eos, ne 20 forte cadant in terram. Et quum hoc fecissent, iussit ut illos carbones igneos super eum mitterent et in circuitu incenderent omnem fragmen.

21 Et clamavit sanctus Matheus dicens: Adonay elooc sabaoth morimal monit, Hoc est: Pater meus et deus meus

¹ αὐτοῦ *om F* || συγκεχωσμένον *F* || ¹⁻² ἔλ. π. φρ.] κληματὶδὴ καὶ ξύλων θείω τε καὶ ἀσφάλτῳ *F* || ² ὡς *om F* || ³ ἐγκ. δέ] καὶ κελεύσας *F* || ³⁻⁴ ὡς ἀπὸ π. π. κύ. τ. ματθία περ. τ. θ. *F* || ⁵ ἵνα *F* || καὶ *del??* (cf *Δ*) *an* καὶ <κατακαῶσιν>? (cf 253, 8) πρὸς τὸ μὴ τινᾶς τῶν θεῶν αὐτοῦ κατακαΐναι εὐθὺς *add F* || ἀνθ.] τοῦ πυρὸς *add F*: cf *V* et 243, 6 || ⁶ παντ. *om F* || τῇ ὕλῃ *et add* ἐπάνω τοῦ σώματος τοῦ ματθία *F* || ⁷ ματθίας *F* || ε. τ. ο. *om F* || ⁸ Ἀδ. - ἔστιν] εὐχόμενος *F*

¹⁰ τ. σώμ. *om V* || δέκα] μόνον δὲ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν ἀποκεκλυμένον ἄνω βλέπων εἰς τὸν οὐρανὸν *add UE*: cf 244, 21 || ¹⁰⁻¹² κελ. - ἀσφ.] τοὺς δὲ θεοὺς αὐτῶν ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς προσδεθῆναι ὡς ἀπὸ π. π. κύκλῳ τ. ἀποστόλου *UE* || ¹¹ *scr* περιστῆσαι? || ¹³ τ. π.] τῇ ἀνθρακίᾳ *UE* || καὶ *om V*: *del??* cf 5 || ε. οὕτ.] αὐθις *V*: cf 225, 4 || ἐκέλευσεν *UE* || ¹³⁻¹⁴ ἐπιρρ. - παντ. *om UE* || ¹⁴ ἀνθρ.] τοῦ πυρὸς *add V*: cf 244, 16 || ἐξάψαι *V*: cf 241, 8; 242, 11; 243, 9 || ἔστ.] ἔμπροσθεν *UE* || ¹⁵ ἀν. - οὐρ. *om UE* || ¹⁷ ἀνεβ.] ἐκ τῆς πυρᾶς *add UE* || θεέ] μου *add V* || ἱησοῦς χριστὸς *V*

²⁰ *scr* dicit?? (*compendio scr E*): cf 246, 29; 261, 25

Θεὲ κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ῥῦσαι με καὶ κατάφλεξον τὰ σεβά-
 σματα τῶν θεῶν αὐτῶν, ἐπιδιωξάτω δὲ καὶ τὸν βασιλέα μέχρι
 τοῦ παλατίου τὸ πῦρ, ἀλλὰ μὴ εἰς ἀφανισμόν, ἵσως γὰρ μετα-
 νοήσας ἐπιστρέψει. Ἀφάρτου δὲ πρὸς ὕψος τῆς φλογὸς ἔωρα-
 5 θείσης νομίσας ὁ βασιλεὺς κατακαίεσθαι τὸν Ματθαῖον ἀνεγέ-
 λασεν, καὶ φησιν· Μὴ τι ὠφέλησέν σε ἡ μαγεία σου Ματθαῖε;
 μὴ τι νῦν δύναται σου ὁ Ἰησοῦς βοηθήσαι; Καὶ ὥς ταῦτα ἐλάλει,
 φοβερὸν ἐφάνη θαῦμα· ὅλον γὰρ τὸ πῦρ μετὰ τῆς ὕλης ὑπο-

εὐχαριστῶ σοι ὅτι κατηξιώσας με τῶν ἀγαθῶν τούτων. καὶ τὰ
 10 νῦν δέομαι σου, ῥῦσαι με ἐκ τοῦ πυρὸς τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, καὶ
 αἰσχυνον τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ πεσάτωσαν τὰ σεβάσματα αὐτῶν
 καὶ ἀναλωθήτωσαν ἐν τῷ πυρὶ τούτῳ, ἵνα γνῶσιν πάντες ὅτι
 οὐδὲν ἀδυνατεῖ τῇ σῇ ἐξουσίᾳ καὶ προστάξει· καταδιωξάτω δὲ
 κύριε τὸ πῦρ καὶ τὸν δεινὸν βασιλέα μέχρι τοῦ παλατίου, μὴ
 15 εἰς ἀφανισμόν, ἵσως γὰρ ἐπιστρέψας μετανοήσει. Μεγάλῃς δὲ
 τῆς φλογὸς ὄραθείσης νομίσας ὁ βασιλεὺς κατακαίεσθαι τὸν
 Ματθαῖον μέγα ἀναγέλασας ἔφη· Μὴ τι ὠφέλησαν αἱ μαγεῖαι
 σου Ματθαῖε; μὴ ἠδυνήθην σε ῥύσασθαι ὁ Ἰησοῦς ὃν πιστεύεις;
 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐξαίφνης φοβερὸν καὶ ἐκθαμβὸν θέαμα
 20 γέγονεν, ὥστε πάντας βοᾶν καὶ λέγειν· Εἰς θεὸς ὁ διὰ Ματ-
 θαῖου καταγγεληθεὶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὃς ῥύεται ἐκ πυρὸς
 τοὺς δούλους αὐτοῦ. Ὅλον γὰρ τὸ πῦρ τῆς ὕλης ὑποχωρήσαν

Iesu Christe liuera me et incende culturas eorum quos dicunt
 esse deos, opera manuum hominum. similiter et exurgat ignis
 25 et persequatur impiissimum imperatorem usque ad palatium
 eius sic ut non eum laedat, si forte paeniteat et conuertatur
 ad dominum. Et quum uidisset imperator ignis magnitudinem,
 putauit quia incensus est sanctus Matheus, et stridens dentibus
 dixit: Putasne prode tibi fuerunt magicae tuae Mathee? num-
 30 quid ualet aliquid Christus tuus? Et quum haec diceret impe-
 rator, subito facta sunt mirabilia magna: totus autem exiuit

² τ. θ. om F || βασ.] δεινὸν τούτον τύραννον F || ²⁻³ τὸ π. μ. τ.
 παλ. F fort recte || ³⁻⁴ ἐπιστρέψας μετανοήσει F || ⁴ θεωρομένης F: scr
 αἰωρηθείσης?? (cf 247, 2; 237, 3) καὶ add F || ⁵ νομιέζων F || ⁵⁻⁶ ματθίαν
 κατεγέλα λέγων F || ⁶ Ματθ. om et add εἰ (l ἡ) F || ⁷ νῦν om F || σου - βο.]
 ὃν λέγεις χριστὸν F || scr σοι?? || ἔλεγεν et add μέγιστον καὶ F || ⁸ θ.] τοῖς
 παροῦσιν add F || ^{8-247,1} τὸ π. γ. ὅλ. ὑπ. μ. τ. ὕ. τοῦ δικαίου διενεμήθη F

¹¹ σου UE || ¹⁴ παλ.] αὐτοῦ add U: cf 247, 19 || ¹⁵ ἀφ.] δέ add E || ¹⁷ ἀν.
 μέγα U || μεγάλως V || γελάσας VE: cf 5 || <σε> αἰ? || ¹⁸ εἰδυνήθη E ἐδυνή-
 θην V || ὁ om V || εἰς ὃν ἐπεποιθης UE || ²² πῦρ <μετὰ>?

²⁰ scr dicit?? (comp scr E) cf 245, 20 || ²⁹ tuae <artes>?? cf 244, 27

χωρήσαν ἀπὸ τοῦ Ματθαίου περιεχύθη περὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, ὡς μηδὲν τοῦ χρυσοῦ ἢ τοῦ ἀργύρου ὁραθῆναι, καὶ τὸν βασιλέα φεύγοντα λέγειν· Οἶμοι, ὅτι ἀπώλονται οἱ | θεοὶ μου ἀπὸ ἐμβριμύσεως τοῦ Ματθαίου, ὧν ὁ σταθμὸς ἦν χίλια τάλαντα χρυσοῦ· κρείττονές εἰσιν οἱ λίθινοι καὶ οἱ ὀστράκيني θεοί, ὅτι οὔτε 5 χωνεύονται οὔτε κλέπτονται.

22 Ἐπειδὴ δὲ οὕτως τὸ πῦρ κατανάλωσεν τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ πολλοὺς στρατιώτας κατέφλεξεν, ἄλλο πάλιν ἐγένετο θαῦμα παραδοξότερον. τὸ γὰρ πῦρ ἀπεικασθὲν μεγάλῃ καὶ

ἀπὸ τοῦ Ματθαίου διεχύθη περὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, ὡς μηδὲν 10 ἔτι τοῦ χρυσοῦ ἢ τοῦ ἀργυρίου ὁραθῆναι· ἀλλά γε δὴ καὶ ὁ βασιλεὺς φυχῇ χρησάμενος ἀνεβόα λέγων· Οἶμοι τῷ ἀθλίῳ καὶ δυστύχῳ· ἀπώλонтό μοι οἱ θεοί, ὧν ὁ σταθμὸς ἐπῆρχεν χιλίων τάλαντων χρυσοῦ καὶ χιλίων τάλαντων ἀργυρίου· τάχα γὰρ κρείττονές εἰσιν οἱ λίθινοι καὶ οἱ ὀστράκيني θεοί, ὅτι οὔτε 15 χωνεύονται οὔτε κλέπτονται. τοσαῦτα ἔκαμον οἱ προπάτορές μου καὶ ἐποίησαν ἐν κόπῳ πολλῷ τοὺς θεοὺς, καὶ νῦν ἰδοὺ ἐπὶ ἐνὸς μάγου ἀνηλώθησαν.

22 Καὶ ταῦτα λέγων δρομαίως ἀπῆει ἐν τῷ παλατίῳ· ἐξαίρτης γὰρ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πυρᾶς ὡς ὁμοίωμα δράκοντος 20 καιομένου καὶ ἀνιμωμένου τὴν γῆν· καὶ ἐδίωκεν τὸν τύραννον

impetus ignis a sancto Matheo et succendit flama duodecim deos eius aureos et argenteos, et sic incensi sunt ut non pareret de his aliquid neque de auro neque de argento. et fugiens imperator clamabat dicens: Vae mici, quia perierunt dii mei, 25 qui habebant plus quam mille pondus auri et argenti! iam meliores sunt lapidei et testei et lignei quam aurei et argentei, quia neque liquefiunt neque rapiuntur.

22 Hoc dicebat quia ignis consumserat deos eius. facta sunt autem iterum mirabilia. ignis ille factus in similitudinem drachonis exsequutus est tyrannum usque in palatio eius, et

¹ τ. θ. α.] τὰ ξώανα τῶν θεῶν α. οἱ εἶσαν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου F || ² μηδ. - ἱρ. om F || τὸν] αὐτὸν τὸν F: cf 244, 4 || ³ φεύγειν ἐκείθεν κρᾶζοντα F || ἀπώλεσα τοὺς θεοὺς F || ³⁻⁴ ἀπὸ - M. om F || ⁴ ἦν χ.] ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν εἰς ἑκατῶν F || χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου?? cf lat Δ || ⁵ κρ.] τάχα κρείττων F || λίθ. - θ.] ξύλινοι κ. λίθ. F || ⁶ ληστεύονται ο. χων. F || ⁷⁻⁸ ἐπ. - ἐγ.] ἦν οὖν ἰδεῖν F || ⁹ παράδοξον F || ^{9-248,1} μεγ. ὁρ. ὁμοιωθὲν (om κ. φ.) F

¹¹ ἔτι post ἀργ. (V) || ἀλλά - ὁ] ὁ δὲ UE || ¹² ἐβόα V: cf 242, 13 || λ.] οὕτως V || τῷ ἀ. om E || ¹²⁻¹³ κ. δ. om UE || ¹³ μου E et Tischendorf || ¹⁴ γὰρ om V || ¹⁷ θεοὺς] τούτους add E || ¹⁹ scr δρομαίος? || παλ.] αὐτοῦ add UE: cf 246, 14; 248, 11; 13 || ²¹ ἀνιμωμένου (U)E || τῆς γῆς E

- φοβερῶ δράκοντι ἐπεδίωκεν τὸν τύραννον μέχρι τοῦ παλατίου, καὶ κύκλῳ διατρέχων καὶ περιειλούμενος εἰσελθεῖν εἰς τὸ παλάτιον οὐ συνεχωρεῖτο, ὡς ὑποστρέψαι διωκόμενον ὅπου ἦν Ματθαῖος καὶ βοῆσαι· Δέομαί σου ὅστις εἰ ἄνθρωπε, ἢ μάγος
 5 ἢ φαρμακὸς ἢ Θεὸς ἢ Θεοῦ ἄγγελος, οὐ οὐκ ἤψατο ἡ τοσαύτη πυρὰ, ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὸν φοβερόν τοῦτον καὶ πύρινον δράκοντα· ἀμνησικαχὴσόν μου ὡς ὅτε καὶ ἀναβλέψαι με ἐποίησας. Ὁ δὲ Ματθαῖος ἐμβριμησάμενος τῇ πυρὶ, καὶ σβεσθείσης τῆς φλογὸς καὶ τοῦ δράκοντος ἀφανοῦς γενομένου ἀντεινῶς
 10 μέχρι τοῦ παλατίου, καὶ διέτρεχεν κύκλῳ τοῦ βασιλέως, μὴ ἑὼν αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸ παλάτιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς διωκόμενος ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ μὴ συγχωρούμενος εἰσελθεῖν ἐν τῇ παλατίῳ αὐτοῦ ἐπέστρεψεν ὅπου ἦν ὁ μακάριος Ματθαῖος· καὶ ἐβόησεν λέγων· Δέομαί σου ὅστις εἰ ἄνθρωπε, μάγος ἢ
 15 φαρμακὸς ἢ Θεὸς ἢ ἄγγελος, εἰπέ μοι, διότι καὶ τὸ πῦρ ἠδέσθην σε καὶ οὐκ ἤψατό σε ἡ τοσαύτη πυρὰ· λοιπὸν δέομαί σου ἀμνησικαχὴσόν μοι καθὼς καὶ πρῶην ὅτε ἐχαρίσω μοι τὸ βλέπειν· καὶ ἀπάλλαξόν με ἀπὸ τοῦ φοβεροῦ δράκοντος τοῦτου τοῦ πυρίνου, ὅπως καὶ γὰρ πιστεύσω τῇ ὑπὸ σοῦ κηρυττομένῃ
 20 θειᾷ. Τότε ὁ μακάριος Ματθαῖος ἐμβριμησάμενος τῇ πυρὶ, παραχρῆμα ἐσβέσθη, καὶ ὁ δράκων παραντὰ ἀφανὴς γέγονεν.

sic eum circumdedit ignis usque ad palatium suum ut etiam reuenteretur ad locum ubi erat sanctus confixus, et exclamavit dicens: Deprecor te, quis es tu homo, aut magus aut maleficus
 25 aut deus aut dei angelus, quem non potuit nocere ignis, auerte a me hunc pessimum drachonem, et ne irascaris contra me, sed magis fac mecum misericordiam sicut ante, quando me fecisti lumen uidere. Tunc sanctus Matheus increpauit illi igni, et statim extinctus est. nam et dracho subito nusquam

¹ ἐπεδίωξεν F || ² καὶ om F || διατρ.] αὐτοῦ add F fort recte || περ. om F || ²⁻³ οὐ συνεχώρει αὐτὸν εἰς. ε. τῷ π. F || ³ scr συνεχώρει? || ὥστε F || ὑπ.] αὐτὸν add F || ⁴ M.] ὁ ματθίας F || ἄνθ.] ματθα F || ἡ μ.] μ. εἰ F || ⁵ Θεὸς ἢ] ὄντως F: cf 238, 9 || ἄγγ. θ. F || scr οὐχ? || ἡ om F || ⁶ ἀπάλλαξον F || κ. πύρ. om F || ⁷ μου] ἐπ ἐμοὶ F: scr μοι? cf Δ et 238, 3 || ὡς - ἐποί. om F || ⁸ ματθίας F || ⁸⁻⁹ ἐπετήμησεν τὸ πῦρ κ. εἰθὺς ἐσβέσθη κ. ὁ δράκων ἀφανεὺς ἐγένετο et add τούτων δὲ οὕτως γενομένων F

¹⁰⁻¹¹ καὶ - παλ. om E || ¹⁰ κ. διέτρ.] διέτρ. δὲ U || ¹¹ παλ.] αὐτοῦ add U: cf 247, 19 || ¹⁵ διὰ τί E ὅτι V: τί ὅτι coni Tischendorf || ¹⁶ ἠδέσθη UE: cf 246, 18 || σου U || οὐχ] οὐδόλως UE || σου E || ¹⁹ καὶ γὰρ] ὁ ταπεινὸς add UE || ²¹ ἐγένετο U

²⁴ quis<quis>?

τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰζάμενος ἐβραῖστί καὶ παραθέμενος τῇ κυρίῳ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν· Καὶ δοξάσας τὸν κύριον ἀνεπαύσατο ὡσεὶ ὥρα ἕκτη. |

183 T

23 Τότε ὁ βασιλεὺς κελεύσας ἐλθεῖν πλείονας στρατιώτας καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ παλατίου κλίνην κομισθῆναι, πολλὴν ἔχουσαν 5 τὴν τοῦ χρυσοῦ φαντασίαν, προσέταξεν ἐπ' αὐτῆς ἐπιτεθῆναι τὸν ἀποστόλον καὶ ἀποκομισθῆναι εἰς τὸ παλάτιον. ἣν δὲ τὸ σῶμα τοῦ ἀποστόλου ὡς ἐν ὕπνῳ κείμενον, καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ καὶ ὁ χιτὼν αὐτοῦ ἀμίαντα ἀπὸ τοῦ πυρός· καὶ ποτὲ μὲν ἐπὶ

καὶ εἰθ' οὕτως ἐκτείνας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ 10 εἰζάμενος ἐβραῖστί ἐπὶ πολὺ καὶ παραθέμενος τοὺς ἀδελφοὺς πάντας τῇ κυρίῳ καὶ εἰπὼν Εἰρήνη ὑμῖν, ἀνεπαύσατο ἐν Χριστῷ ὥρα ἕκτη, δοξάσας τὸν κύριον.

comparuit. intendens uero in caelum orauit ebrayce et comendauit domino omnes fratres suos, glorificans dominum. et hora 15 sexta requieuit in pace.

23 Et quum uidisset imperator quoniam recessit sanctus Matheus de corpore, sic plurimos milites uenire iussit, et precepit ut adferrent lectulum aureum de eius palatio cum gemis pretiosis ornatum, in quo ponerent sanctum Matheum et ad- 20 ducerent in palatio suo. ita autem erat corpus sancti apostoli tamquam dormiens, uestimenta autem eius sic ut timiama ab

¹ ὀφθ.] αὐτοῦ add F || ² π.] πάντας τοὺς ἀδελφοὺς add F* τὸ πνεῦμα add Tischendorf || ²⁻³ εἶπεν - κύρ.] καὶ εἰπὼν τὸ ἐπισκόπῳ πλάττωνι εἰρήνη σοι ἀγαπητὲ εἰρήνη τῇ ἐκκλησίᾳ εἶπεν δόξας (I δόξα σοι?) κύριε δέξαι τὸ πνεῦμά μου καὶ παραχρῆμα ἐκοιμήθῃ καὶ χαίρων F || ³ ὥρα ἣν ὡς ἐνάτῃ F: cf 254, 6 || ⁴ τότε] καὶ τότε F || πλ. ἐ. F || ⁵ τ. χρ.] ἀπὸ τ. πλούτου F || ἐπι. ἐπ' αὐτὴν F || ⁷ ἀπ.] ματθαῖον F || ἐν τῷ παλατίῳ F: cf 250, 8 || ⁸ τ. ἀπ. om F || ὡσεὶ F || κείμ.] καὶ μέλλον ἀνήστασθαι F || ⁸⁻⁹ κ. ἡ - πυρός] ἣν γὰρ κ. ὁ χ. α. κ. ἡ στ. ἀμάραντος καὶ λευκὴ ὡσεὶ χιτῶν et add καὶ ἣν ἰδεῖν αὐτὸν ὡσεὶ ομιλοῦντα F

⁴ τότε δ] ὁ δὲ Δ || κελεύει παραχρῆμα ἐ. Δ || ⁵ τοῦ χρ. τὴν U τοῦ χρ. E χρυσοῦ V || προσέτ.] καὶ Δ || ⁶⁻⁷ ἐπι. ἐ. α. (αὐτῇ UE) τὸ λείψανον τοῦ ἀποστόλου (ματθαῖον add UE) Δ || ⁷ ἀποκομίσαι ἐν τῷ παλατίῳ Δ || ἣν δὲ] καὶ τούτων γενομένων ἣν Δ || ⁸ ὥσπερ U (om E): cf 231, 21 | κείμ.] ἐπὶ τῆς κλίνης add Δ || καὶ ἡ] ἡ δὲ Δ || ⁹ αὐτοῦ om UE || ἀμ.] παντελῶς (om V) καὶ καθαρὰ add Δ

¹⁰ ὀφθ.] αὐτοῦ add UE || οὐρ.] εἶπεν add V || ¹¹⁻¹² ἄδ. π.] πεπιστευκότας ἄδ. UE || ¹³ Χρ.] μηνὶ νοεμβρίῳ ἐξακαιδεκάτῃ add U(E)

²² tim.] scr amianta?

τῆς κλίνης αὐτὸν ἐθεώρουν, ποτὲ δὲ ἀκολουθοῦντα, ποτὲ δὲ προηγούμενον τῆς κλίνης καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τεθεικότα Πλάτωνος καὶ συμψάλλοντα τῷ πλήθει, ὥστε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς στρατιώτας ἅμα τῷ ὄχλῳ ἐκθάμβους
5 εἶναι. πολλοὶ δὲ νοσοῦντες καὶ δαιμονιῶντες ἀψάμενοι τῆς κλίνης ἐσώθησαν, καὶ ὅσοι ἔτι ἦσαν τὴν μορφὴν ἄγριοι ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ μετηλλάγησαν εἰς ὁμοιότητα τῶν ἀνθρώπων.

24 Καὶ ἐν τῷ εἰσερχεσθαι τὴν κλίνην εἰς τὸ παλάτιον εἶδομεν πάντες τὸν Ματθαῖον ὡς ἀπὸ τῆς κλίνης ἀναστάντα
10 καὶ πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν, χειραγωγούμενον ὑπὸ παιδίου εὐμόρφου, καὶ προσυπῆντησαν αὐτῷ δώδεκα ἄνδρες ἐν στολαῖς

igne producta. et quidem aliquotiens uidebant eum super lectulum iacentem, aliquotiens uero post lectulum procedentem et dextera manu sua inposita super Platonem aepiscopum,
15 psallens cum plebe, et ipse imperator. multi uero patientes et egrotantes tangentes lectum in quo corpus apostoli positum fuerat ea hora salui fiebant ab infirmitatibus suis.

24 Factum est enim quum ingrederetur lectulum in palatio, uidimus enim nos omnes quomodo Matheus surgens de
20 lecto ad caelum ascendebat. ducebat autem eum puer pulcherrimus. item uidimus alios uiros duodecim uenientes ei in occursum, habentes uestes aromantinas et coronas aureas inpositas

¹ τὴν κλίνην F || α. ἐθ. om et addl βασταζόμενον F: α. ἐθ. <κείμενον>? cf UE lat || ² πρ.] καὶ προάγοντα F || ²⁻³ χεῖραν ἐπιτεθηκότα ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου πλάττωνος τῇ κεφαλῇ F || ³ κ. σ. τ. πλ. om F || ⁴ ὡς F || τὸν αὐτὸν τὸν F: cf lat et 244, 4 || ⁴⁻⁵ ἅμα - εἶναι] καὶ τῷ πλήθει καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἐκθαμβηθῆναι F || ⁵ πολλοὶ - δαιμ. om F || ⁵⁻⁷ ἀψ. - ἀνθ.] ὅσοι δὲ ἦ. ἄ. τῇ μορφῇ ἀψάμενοι τ. κλ. ἐν ὁμοιωσει τῶν πιστῶν ἐγένοντο F || ⁸ ἐν] ἅμα F || ⁹ ἴδων F: cf 255, 2 || ματθίαν F || ¹⁰⁻¹¹ εὐμ. π. F || ^{11-251,4} κ. πρ. - ἐχ. om F

¹ ἀ. ἐθ.] ἐθεωρεῖτο κείμενος UE || π. δὲ] π. δὲ καὶ UE καὶ πάλιν π. μὲν V || ² κλ.] ποτὲ δὲ add V ἔστιν δ' ὅτε add U || ²⁻³ τεθ. ἐ. τῆς κεφαλῆς UE || ³ Πλ.] τοῦ ἐπισκόπου πλ. I' τῷ ἐπισκόπῳ πλάττωνι UE || ⁴ ὡς UE καὶ add Δ || ⁵ γενέσθαι Δ || ἀψ.] μόνον add Δ || ⁶ ἦσαν ἔτι (Δ) || ⁷ εἰς ὅμ. τ. ἀ. om UE || τῶν] λοιπῶν add V: cf 221, 2 || ⁸ καὶ ἐν] ἐν δὲ Δ || ἐν τῷ παλατίῳ Δ || ⁹ ἐθεασάμεθα Δ || τ. M.] τ. ἀπόστολον τοῦ χριστοῦ ματθ. V τὴν ἀγίαν καὶ μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν UE || ὡς om V(E) || ⁹⁻¹⁰ ἀπὸ - πορ. om UE || ¹⁰ οὐρ.] καὶ add V || χειραγωγουμένην UE || ¹¹ ὠραιστάτου Δ || προσυπῆντησαν VU || αὐτοῖς V

¹⁴ ἀκολ. - δὲ (I) *interpres an librarii omiserint dubium* || ¹⁵ *post imp. non nulla intercid* || ¹⁹ *enim del?* || ²² *scr amarantinas?*

λαμπραῖς, ἀμαραντίνους καὶ χρυσοῦς στεφάνους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντες· καὶ εἶδομεν πῶς τὸ παιδίον ἐν ὁμοιωμάτι αὐτῶν ἐστεφάνωσεν τὸν Ματθαῖον· καὶ ἀστραπῆς φανείσης εἰς οὐρανοὺς ἐχώρησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς σταθεὶς ἐπὶ τῆς πύλης τοῦ παλατίου καὶ μηδὲνα εἰσελθεῖν κελεύσας πλὴν τοὺς τὴν κλίνην ὅ βασιτάζοντας στρατιώτας, κλείσας τὰς θύρας καὶ γλωσσόχομον ἐκ σιδήρου κελεύσας γενέσθαι, τὸ σῶμα τοῦ Ματθαίου ἐν αὐτῷ

184 T

Ὁ δὲ βασιλεὺς σταθεὶς ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ παλατίου οὐδὲνα εἶασεν εἰσελθεῖν πλὴν τοὺς τὴν κλίνην βασιτάζοντας· καὶ εἰσελθόντες ἀπέθεντο τὸ σῶμα τοῦ ἀποστόλου σὺν τῇ κλίνῃ 10 ἐν τῷ παλατίῳ. τότε κλείσας τὰς θύρας ὁ βασιλεὺς καὶ πλησίον στὰς τοῦ ἁγίου λειψάνου εἶπεν· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ κηρυχθεὶς διὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἔγνων τὸ ὄνομά σου καὶ ὅτι ἐκ πυρὸς ῥύεσαι πάντας τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ. καὶ νῦν ἐπειδὴ ἀπιστία μοι ἔτι πρόσεστιν 15 μικρά, αἰτοῦμαι τοῦτο, ἵνα ἀναγάγῃς τὸ σῶμα τοῦ Ματθαίου ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ἰδοὺ γὰρ ἐγὼ κελεύω ῥιφῆναι τὸ σῶμα ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης, καὶ ἂν ῥύσῃ αὐτὸ ὡς ἐν τῇ πυρρᾷ ἔρρουσω, καταλείψω πάντας τοὺς Θεοὺς μου εὐθέως καὶ σοὶ μόνῳ πιστεύσω. Καὶ ἐκέλευσεν γλωσσόχομον σιδηροῦν ἐνεχθῆναι 20 ταχέως, καὶ ἐμβαλὼν τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἐν αὐτῷ

in capita eorum. item uidimus quomodo ille infans in conspectu omnium inposuit coronam auream in capite Mathei, et subito facta est coruscatio, et sic ingressi sunt omnes cum illo puero in caelis. nam imperator stetit ante ianuas palatii et 25 nullum permisit ingredi nisi solos milites qui lectum portabant, et fecit claudi ianuas palatii, et iussit celerius locello ferreo adduci et mitti in eo corpus sancti Mathei, et de plumbo

¹ cf ep Petri 1, 5, 4

⁴ βασ.] βούλφαγνος add F || τοῦ πυλώνος F || ⁴⁻⁵ τ. παλ. om F || ⁵ μηδενὶ F || ἐπιτρέψας F || ⁶ κλ. τ. θ.] καὶ κλ. τοὺς πυλώνας F || ⁷ ἐκέλευσεν F || γεν.] καὶ add F || ματθαία F || ἐπ F

¹ λαμπρ.] λευκαῖς V καὶ λευκαῖς add UE: cf 257, 8 || τὰς κεφαλὰς UE || ² κ. εἶδ.] κ. ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν ἀξίων U(E) || παιδ.] ἐκεῖνο add U || ²⁻³ ἐν - M.] ἐπέθηκεν τὸν στέφανον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ (μακαρίου add E) ματθαίου U(E) || ² τούτων V || ³⁻⁴ καὶ - ἐχ. om Δ

¹⁰ ἐσελθόντες αὐτοὶ μόνοι ἀπέθεντο V || ¹¹ παλ.] καὶ ἀνεχώρησαν add UE || ¹⁵ ἔτι om V || ¹⁷ τὸ σ.] τοῦτο UE || ²⁰ κελεύει V || γλ. σ. ἐ.] γενέσθαι γλ. σ. UE || ²¹ τ. καὶ] καὶ τούτου διὰ τάχους γενομένου (γ. δ. τ. E) U(E) || ἀγ. om U || ἀπ. om V

βαλὼν καὶ μολίβδῳ κατασφραγίσας, διὰ τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ παλατίου πύλης μέσης νυκτὸς εἰς πλοῖον ἐπιθεὶς μηδενὸς εἰδότος εἰς τὸ βαθὺ τῆς θαλάσσης μέρος ἔρριψεν.

25 Δι' ὅλης δὲ τῆς νυκτὸς προσκαρτερούντων τῶν ἀδελφῶν πρὸς τῇ πύλῃ τοῦ παλατίου διανυκτερεύοντων καὶ ψαλλόντων, ὡς ἀνέβη ὁ ὄρθρος, φωνὴ ἐγένετο· Πλάτων ἐπίσκοπε, βαστάσας τὸ εὐαγγέλιον καὶ τοῦ Δαυὶδ τὸ ψαλτήριον ἅμα τῷ πλήθει τῶν ἀδελφῶν ἔλθε κατὰ ἀνατολὰς τοῦ παλατίου, καὶ ψάλλετε τὸ ἀλληλοῦια καὶ ἀνάγνωτε τὸ εὐαγγέλιον καὶ προ-

10 ἔσφράγισεν μολίβδῳ· εἰθ' οὕτως ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας ἄραι τὸ γλωσσόκομον ἐπὶ τῶν ὥμων αὐτῶν καὶ ἐξελεθεῖν διὰ τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ παλατίου πύλης μέσης νυκτὸς καὶ ἐμβαλεῖν αὐτὸ ἐν πλοίῳ μηδενὸς εἰδότος, καὶ ῥιφῆναι μέσον τοῦ πελάγους ἐν τῷ βαθύ.

15 25 Καὶ τούτων γενομένων τῇ ἑξῆς ὁρᾷ ὁ Πλάτων ἐνύπνιον καὶ τὸν ἀπόστολον Ματθαῖον λέγοντα αὐτῷ· Πλάτων δοῦλε Χριστοῦ, ἀναστὰς καὶ λαβὼν τὸν κλῆρον πάντα καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τὸ τοῦ Δαυὶδ ψαλτήριον ψάλλοντες ἅπελθε κατὰ ἀνατολὰς τοῦ παλατίου ἅμα καὶ τῷ πλήθει τῶν πιστῶν ἀδελφῶν, καὶ στήτε ἐκεῖ εἰς προσευχὴν, ψάλλοντες τὸ ἀλληλοῦια. 20 ἀνάγνωθι δὲ καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ προσένεγκε ἐκεῖ ὑπερ

signavit ipsum locellum, et fecit per noctem aperire porticum palatii qui erat contra parte orientis, media uero nocte fecit ipsum locellum navi inponi et mitti in profundum maris.

25 25 Omnes etiam fratres erant tota nocte obseruantes ante ianuas palatii, psallentes et glorificantes deum. et quum ascenderet Lucifer, uox de caelo facta est dicens Platoni aepiscopo: Porta tecum euangelio et David psalterio, et congregans tecum omnem plebem fratrum uenite ad porticum palatii qui est a 30 parte orientis et psallite mici alleluia, et ferte uobiscum inlata,

¹ βαλ. κ. μολ. om F || κατ. || και add F || πρὸς] ὀπισθεν κατὰ F ||

² θυρίδος F || μέσ.] μεσοῦσης τῆς F || ἐν πλοίῳ F || ³ μέρ. τ. θ. F ||

⁴ προσκαρτερούντος et add τοῦ ἐπισκόπου πλάττωνος καὶ πάντων F ||

⁵ πρὸ τὸ πύλωνι F || δ. κ. ψ.] καὶ κλαίωντων F || διαν. del? || ⁶ ὁ om F || Πλ.] τῷ πλάττωνι πλάττων F || ^{7-254,6} βαστ. - ἔκτῃ] μὴ κλαίεται F ||

¹⁰ ἔσφ.] καὶ σφραγίσας UE || εἰθ' οὕτως om UE: cf 225, 4; 243, 9 || ἄρα V || ¹¹ ἐπὶ τ. ὦ. α. om UE || ¹² πρ. ἀν.] ἀνατολικῆς UE || πύλ. τ. παλ. UE || μέσον τῆς νυκτὸς UE || βαλεῖν V || ¹⁶ ἀπ. om V || ¹⁷ κ. λ.] παράλαβε UE || ἅπαντα UE || ¹⁸ ἀτελεῖ V ||

²⁰ alleluia <et legit euangelium>?

σενέγκατε προσφορὰν ἄρτον ἕγιον καὶ ἀπὸ τῆς ἀμπέλου τρεῖς
 βότρυας ὑποθλίψαντες ἐν ποτηρίῳ συγκοινωνήσατέ μοι ὡς ὁ
 κύριος Ἰησοῦς ὑπέδειξεν τὴν ἄνω προσφορὰν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
 ἐγεῖσθαι ἐκ νεκρῶν. Δραμῶν δὲ ὁ ἐπίσκοπος εἰς τὴν ἐκκλησίαν
 καὶ λαβὼν τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸ τοῦ Δαυὶδ ψαλτήριον καὶ συνα- 5
 γαγὼν πρεσβυτέρους καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀδελφῶν ἤλθεν κατὰ
 ἀνατολὰς τοῦ παλατίου ὥρᾳ τοῦ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ ἐπὶ
 τινος ὑψηλοῦ λίθου κελεύσας ἀνελθεῖν τὸν ψάλλοντα, καὶ ψάλ- 185 T
 λειν ἤρξατο ἐν ὕμνοις ψδῆς τῇ Θεῷ· Τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ
 θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ· ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνώσα· ἐξη- 10
 γέρθην, ὅτι κύριος ἀντιλήψεται μου. Καὶ ὑπήκουον ὕμνος
 ψδῆς τοῦ Δαυὶδ· Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀνα-

ἐμοῦ τῇ κυρίῳ προσφορὰν, καὶ κοινωνήσατέ μοι ὡς ὁ κύριος
 Ἰησοῦς Χριστὸς ὑπέδειξεν ἡμῖν ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγεῖσθαι
 ἐκ νεκρῶν. Ὁρῶν δὲ γενομένου ἀναστὰς ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων 15
 πορεύεται ἐν τάχει εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ λαβὼν τὸ ἅγιον
 εὐαγγέλιον καὶ τὸ τοῦ Δαυὶδ ψαλτήριον, συναγαγὼν δὲ καὶ τοὺς
 πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν ἀδελ-
 φῶν, παραγίνεται ἐπὶ τὸν ἀποκαλυφθέντα αὐτῇ τόπον μετὰ
 τὸ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον. καὶ ἔστησαν εἰς προσευχὴν· καὶ κελεύ- 20
 σας ἀνελθεῖν τὸν ψάλλοντα ἐπὶ ὑψηλοῦ τινος λίθου, ἤρξατο
 ψάλλειν οὕτως· Τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων
 αὐτοῦ· Καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνώσα· ἐξηγέρθην,
 ὅτι κύριος ἀντιλήψεται μου. Καὶ πάλιν· Μὴ ὁ κοιμώμενος

hoc est panem sanctum, et de uite illius harboris tollite bu- 25
 trones tres et expremite eos in calicem, et comunicate mici
 sicut vobis ostendit dominus Iesus Christus mysterium cae-
 lestem, qui tertia die a mortuis resurrexit. Statim cucurrit
 aepiscopus ad aeclesiam, et tulit secum euangelium et David
 psalterium, et collegit secum omnes presbiteros et diacones 30
 et omnem plebem fratrum, et uenit ad porticum palatii qui
 erat a parte orientis contra solis ortum, et super petram altam
 fecit lectorem ascendere, et coepit de psalterio psalmum dicere
 in finem hymnus psalmus Dauid, et omnes respondebant:

⁹ psalm 115, 6 (116, 15) || ¹⁰ psalm 3, 6 || ¹³ psalm 40 (41), 9

P ⁶ <καὶ διακόνους> καὶ? || ⁸ καὶ del Tischendorf recte ut uid: cf
 245, 5 || ¹⁰ ἐγὼ] <καὶ πάλιν> Ἐγὼ? cf A || ¹¹ ὕμνον Tischendorf recte?
 an scr ὕμνοις? an ὕμνος? cf 9 et lat

¹⁷⁻¹⁸ συναγ. - ἀδ.] καὶ τὸν κληρὸν ἅπαντα UE || ²⁰ καὶ - προσ. om V:
 cf 252, 20 || ²¹ τινος om UE

³⁴ hymnus et psalmus] us compendio scr E || del et o. r.? cf 254, 23

στῆναι; Νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος. Καὶ πάντες ἐκέκραξαν· Ἀλληλουία. Καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἀνέγνω τὸ εὐαγγέλιον, καὶ πάντες ἀνεβόησαν· Δόξα σοι, ὁ δεδοξασμένος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Καὶ προσήνεγκας τὰς προσφορὰς ὑπὲρ τοῦ Ματθαίου, καὶ 5 μεταλαβόντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

26 Καὶ ἦν ὥσει ὥρα ἕκτη, καὶ ὁρᾷ ὁ Πλάτων ἀντικρυς τὴν θάλασσαν ὡς ἀπὸ σταδίων ἑπτὰ, καὶ ἰδοὺ ἦν ὁ Ματθαῖος ἑστηκὼς ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ δύο ἄνδρες ἐκατέρωθεν ἐν στο-

οῦχι προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι; Καὶ πάντες ὑπέψαλλον εἰθ' οὕτως 10 τὸ ἀλληλουία. Νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος, θῆσομαι ἐν σωτηρίᾳ, παρησιασάμενος ἐν αὐτῷ. Καὶ πάντες ἔκραξαν· Ἀλληλουία. Τότε ὁ ἐπίσκοπος ἀνέγνω τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἐβόησαν ἅπαντες· Δόξα σοι ὁ δεδοξασμένος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Καὶ εἰθ' οὕτως προσήνεγκεν τὴν προσκομιδὴν τῆς ἁγίας 15 προσφορὰς ὑπὲρ τοῦ μακαρίου Ματθαίου· καὶ μεταλαβόντες ὑπὲρ εὐχαριστίας τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἅπαντες.

26 Περὶ δὲ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς ἡμέρας ὁρᾷ ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων ἀντικρυς αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ἀπὸ σταδίων 20 ἑπτὰ τὸν μακάριον Ματθαῖον, καὶ σὺν αὐτῷ δύο ἄνδρες ἐν-

Pretiosa in conspectu domini mors sanctorum eius. ego dormiui et soporatus sum, et surrexi quoniam dominus suscitauit me. Et respondebant omnes in fine hymnus David: Nonne dormiens non adiciet ut resurgat? Nunc resurgam, dicit dominus. 25 Et omnes clamauerunt dicentes: Alleluia. Et dum aepiscopus legeret euangelium, dixerunt omnes: Gloria tibi deus qui glorificatus es in caelo et in terra. Et intulit inlata pro Matheo, et comunicantes glorificaberunt deum.

26 Erat autem hora sexta, et aspiciens Plato ad mare ad 30 stadia septem, et erat Matheus super mare. et uidit duos

1 ??

⁴ scr προσήνεγκαν? an προσήνεγκεν? cf Δ lat

PF⁸ ἴδεν F || πλάττων καταντικρὺ F || ⁷ τῆς θαλάσσης F || ἦν om F: del? cf 232, 1; 244, 7 || ματθίας F || ⁸ ἐστὼς F || ἐκ.] ἐντεῦθεν F

⁹ ἀναστ.] καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα add UE || πάντες] πρὸς ταῦτα add UE || ¹⁰ ἀλληλ.] πάλιν add E || ¹¹ παρρ. ἐν α. om UE || ¹² ἄγ. om E || ¹³ σοι] κτίει add UE || ¹⁴ προσέφερεν ὁ ἐπίσκοπος τ. πρ. V || ¹⁷ ἡπ. τ. θ. UE || ¹⁹ ἀντικρὺ E || ²⁰ ἐπτὰ] περιπατοῦντα add UE

²³ hymnus] us compendio scr E || ³⁰ <stans> super?

λαῖς λαμπραῖς, καὶ τὸ παιδίον τὸ εὖμορφον ἔμπροσθεν αὐτῶν.
ταῦτά δὲ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἐθεάσαντο, καὶ ἤκουον λαλούν-
των αὐτῶν. Ἀμὴν ἀλληλούια. Καὶ ἦν ἰδεῖν πεπηγμένην τὴν
θάλασσαν ὡσεὶ λίθον κρυστάλλου, καὶ τὸ παιδίον τὸ εὖμορφον
ἔμπροσθεν αὐτῶν ὡς ἐκ βάθους τῆς θαλάσσης σταυρὸς ἀνέ- 6
βαινεν· καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦ σταυροῦ ὁ γλωσσόκομος ἀνε-
ρχόμενος ἐν ᾧ ἦν τὸ σῶμα τοῦ Ματθαίου· καὶ ἐν ὥρᾳ στιγμῆς
ἐν τῷ σταυρῷ τὸ γλωσσόκομον τὸ παιδίον ἔθηκεν ἐπὶ τὴν γῆν

τεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, οἱ καὶ συνωμῖλουν αὐτῷ λευκὰς στολὰς
περιβεβλημένοι. ὡς δὲ περιχαρὲς ἐγένετο ὁ ἐπίσκοπος μετὰ 10
μίαν ὥραν ὁρᾷ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ τύπον σταυροῦ ἀνερχόμενον
ἐκ βάθους τῆς θαλάσσης. καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦ σταυροῦ τὸ
γλωσσόκομον ἐν ᾧ ἦν ὁ ἅγιος Ματθαῖος· καὶ ἐπηκολούθει τῷ
σταυρῷ τὸ γλωσσόκομον ἕως οὗ ἦγαγεν αὐτὸ πρὸς τὴν γῆν
ᾧπιθεν τοῦ παλατίου κατὰ ἀνατολὰς, ὅπου ὁ ἐπίσκοπος 15
προσήνεγκεν ὑπὲρ τοῦ Ματθαίου τὴν προσφορὰν. καὶ εὐχα-
ριστήσαντες ἅπαντες τῷ κυρίῳ ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα·
ὅθεν διεδόθη τὸ φοβερὸν καὶ παράδοξον τοῦτο θέαμα ἐν ὅλῃ
τῇ πόλει. καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαός, κρᾶζοντες μὲν φωνῇ καὶ
λέγοντες· Εἰς Θεὸς ὁ διὰ τοῦ Ματθαίου καταγγελθεὶς ἐν τῇ 20

dextra laeuaque cum candidis uestimentis, et puerum pulcer-
rimum iuxta Matheum. hoc ipse uidit, et audiuius omnes
dicentes amen et alleluia. et sic erat gelatum mare tamquam
mare cristallinum. ante puerum uero illum pulcerrimum de
profundo maris ascendit crux Christi, et in finem crucis ascen- 25
dit locellus in quo erat corpus sancti Mathei. et in puncto
ille puer crucem et locellum posuit super terram post palatium

¹ τὸ *utrumque* *om F* || ² ταῦτὰ - ἡκ.] *scr* ταῦτα αὐτὸς ἐθεάσατο
καὶ ἡμεῖς ἠκούομεν (*cf lat*)??? *cf* 3 || τὰ αὐτὰ *F* ταῦτα *P Tischendorf* ||
ἐθεώρουν *F* || *scr* ἐθεασάμεθα, καὶ ἠκούομεν?? *cf* 250, 9; 251, 2 || ψαλλόν-
των *F* || ³ ἀμ.] τὸ *F* || ³⁻⁴ τ. θ. πεπ. *F* || ⁴ κρ. *om F* || καὶ] πρὸς *add*
F || ⁴⁻⁵ *del* τὸ π. - αὐτῶν (*repet ex 1*)? || ⁴ παιδίῳ *F* || ⁴⁻⁵ εὖμορφῳ ἐκ
προσώπων αὐτοῦ ὡσεὶ θάμβος τ. θ. *F* || ⁵ ἀνερχόμενος *F* || ⁶ ὁ *om F* ||
γλωσσώκομον ἀνερχόμενον *F* || ⁷ ἐν ᾧ] ὅπου *F* || *matθία F* || *scr* ὥρας
στιγμῇ? *cf* 242, 8 || ⁸ ἐν - ἔθ.] εὐρέθη *F* || *scr* τὸν ἐν τῷ στ. γλωσσ.??
cf 6; 256, 5; 10 || τὸ π. *del*? || ἐν τῇ γῇ *F*

¹¹ ἐν ἐκ. τῷ] πρὸς τῷ αὐτῷ *UE* || ¹² τῆς *om V* || ¹³ ἠκολούθει *V* |
¹⁹ κρᾶζόντων πάντων μ. φ. *V*: *cf* 256, 17 || ¹⁹⁻²⁰ καὶ λ. *om V*: *cf* 256, 18

188 T

ὅπιθεν τοῦ παλατίου κατὰ ἀνατολὰς, ὅπου ὁ ἐπίσκοπος προσήνεγκεν ὑπὲρ τοῦ Ματθαίου τὰς προσφοράς.

27 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκ τοῦ ὑπερήου ταῦτα θεασάμενος καὶ καταπλαγείς ἐξῆλθεν τοῦ παλατίου καὶ προσδραμὼν προσεκίνησεν κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τὸ γλωσσόκομον, καὶ προσέειπεν τῇ ἐπισκόπῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσεως λέγων· Ἀληθῶς πιστεύω τῷ ἀληθινῷ θεῷ Χριστῷ Ἰησοῦ. δέομαι, δότε μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα, καὶ δώσω ὑμῖν τὸ παλάτιόν μου εἰς μαρτύριον τοῦ Ματθαίου, καὶ 10 θήσετε τὸ γλωσσόκομον ἐπὶ τὴν κλίνην μου τὴν χρυσὴν ἐν τῷ

πόλει ταύτῃ· ὅς καὶ ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος ῥύεται τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας.

27 Ἦγγικεν δὲ ἡ βοή τοῦ ὄχλου πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπυνθάνετο τίς ἐστιν ἡ σύγχυσις τοῦ λαοῦ ἢ τίς ἡ κραυγὴ, 15 καὶ ἔμαθεν ὅτι τὸ γλωσσόκομον τοῦ ἀποστόλου Ματθαίου ἐλήλυθεν αὐτομάτως. τότε χαρὰς πολλῆς πλησθεὶς ὁ βασιλεὺς εὐθέως παραγίνεται πρὸς τὸ γλωσσόκομον κράζων μεγάλη τῇ φωνῇ καὶ λέγων· Εἰς Θεὸς ὁ διὰ Ματθαίου κηρυχθεὶς καὶ οὐκ ἐστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ. Καὶ προσέειπεν ἐπ' ὅψιν πλησίον τοῦ 20 γλωσσόκομου λέγων· Συγχώρησόν μοι κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὅσα κακὰ ἐνεδειξάμην τῷ ἀγίῳ τούτῳ, διότι ἐν ἀγνοίᾳ ἤμην ἕως τοῦ νῦν. Ἴδων δὲ ὁ ἐπίσκοπος τὴν μετάνοιαν καὶ τὰ δάκρυα

contra partem orientis, ubi aepiscopus Plato obtulit oblationem pro sancto apostolo Matheo.

25 27 Nam et imperator prospexit per fenestram de palatio suo haec omnia, et miratus est ualde dicens: Magna est uirtus dei, et magna est uirtus christianorum. Exiens autem de palatio suo prostravit se ante pedes Platonis aepiscopi et presbiteris et diaconibus, petens ut ageret paenitentiam et introduceretur in confessione Christi, dicens: Ecce et ego credo in eum quem uos creditis, credo in deum uestrum Iesum Christum, et hoc peto ut signaculum Christi detis mihi, et dabo uobis omnem palatium meum, ut faciatis in eum martyrium sancti Mathei apostoli; et ponite locellum eius in triclinio magno in

¹ ὅπισθεν F: cf Δ || ¹⁻² ὅπου - προσφοράς om F || ³⁻⁴ κ. κατ.] κατελθὼν F || ⁴ ἐξ.] ἐκ add F || ⁴⁻⁵ κ. πρ. - γλ. om F || ⁵ et ¹⁰ scr τὸν γλ.?? cf 255, 8 et Δ || ⁶ post ἐπ. καὶ deficit F: cf praef

P ⁷ ἐξομολογήσει Tischendorf: scr ἐξομολογήσει οὕτως?? <...> ἐξομολογήσεως?

¹² πεποιθότας V || ¹³ ἤγγισεν V || ¹⁴ τί V || ἐστιν] ἂν εἴῃ UE || ἦ] καὶ UE || ¹⁵ τ. ἀπ. om V || ¹⁷ παρ. εὐθ. UE || ¹⁷⁻¹⁸ κ. λ. μ. τ. φ. V || ¹⁸ ὁ - κηρ.] τοῦ ματθαίου V || ¹⁹ ὁψει UE || ²¹ κακὰ om V || ²¹⁻²² ξ. τ. ν. om V

μεγάλῳ τρικλίνῳ· μόνον βαπτίσαντες ἐν αὐτῇ κοινωνήσατέ μοι
 τῆς τοῦ Χριστοῦ εὐχαριστίας. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος εὐξάμενος καὶ
 κελεύσας αὐτὸν ἀποδύσασθαι καὶ ἐν αὐτῇ ἐπὶ πολὺ ἀνακρίνας,
 καὶ αὐτοῦ ἐξομολογησαμένου καὶ κλαύσαντος ἐφ' οἷς διεπράξατο,
 κατασφραγίσας αὐτὸν καὶ ἀλείψας ἐλαίῳ καθήκεν εἰς τὴν θά- 5
 λασσαν εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. καὶ
 ὡς ἀνῆλθεν ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐνδύσασθαι ἱμάτια 187 T
 λαμπρά· εὐλογήσας καὶ εὐχαριστήσας ἄρτον ἅγιον καὶ ποτή-
 ριον κεκραμένον κοινωνήσας πρῶτος ὁ ἐπίσκοπος ἔδωκεν τῷ
 βασιλεῖ εἰπών· Τοῦτο τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ποτήριον 10

τοῦ βασιλέως, δοὺς αὐτῷ χεῖρα ἤγειρεν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους καὶ
 εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάστα καὶ θάρσει· ἐδέξατο γὰρ κύριος ὁ Θεὸς
 τὴν μετάνοιάν σου καὶ ἐπιστροφὴν διὰ πρεσβειῶν τοῦ δούλου
 αὐτοῦ καὶ ἀποστόλου Ματθαίου. Καὶ ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς ἀπὸ
 τοῦ ἐδάφους προσέπεσεν τοῖς τοῦ ἐπισκόπου ποσὶ καὶ εἶπεν 15
 αὐτῷ· Δέομαί σου πάτερ, εἰ εὖρον χάριν ἐνώπιόν σου, σπλαγ-
 χνισθεὶς ἐπ' ἐμὲ δός μοι τὴν τοῦ κυρίου σφραγίδα, καὶ δίδωμι
 τὸ παλάτιόν μου εἰς λόγον μαρτυρίου τοῦ ἁγίου ἀποστόλου
 Ματθαίου. Τότε ὁ τοῦ κυρίου δούλος καὶ ἐπίσκοπος Πλάτων
 παραλαβὼν τὸ γλωσσόκομον τοῦ ἁγίου ἅμα τοῦ βασιλέως καὶ 20
 παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ πιστοῦ λαοῦ μετὰ λαμπάδων καὶ
 μύρων καὶ ψαλμωδίας πολλῆς ἔφερον αὐτὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
 αἰνοῦντες καὶ δοξαζόντες τὸν Θεόν. εἶτα λαβὼν ὁ ἐπίσκοπος
 κατ' ἰδίαν τὸν βασιλέα καὶ ἐπενεξάμενος, νουθετήσας τε ἐπὶ
 πολὺ καὶ κατηχήσας, ἐβάπτισεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς 25
 καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. καὶ ὡς ἀνῆλθεν ἀπὸ
 τοῦ ὕδατος ὁ βασιλεὺς, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος ἐνδύσασθαι
 ἱμάτια λευκά· καὶ εἰθ' οὕτως λαβὼν ἄρτον ἅγιον καὶ ποτήριον

lectum meum aureum: tantum date michi baptismum in nomine
 Iesu Christi, et communicate michi gratiam domini Iesu Christi. 30
 Tunc aepiscopus Plato fecit orationem et iussit eum expoliari
 ac per multis precibus exorcidiauit eum confitentem peccata
 sua cum magno fletu; et signauit eum aepiscopus signaculum
 Christi, unxitque eum ungento et baptdiauit eum in mari
 dicens: In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Quum 35
 uero ascendisset de aqua, iussit ut uestirent eum uestes albas;
 et accipiens panem benedixit gratias agens, similiter et calicem
 mixtum, dicens: Hunc panem quem accepisti corpus est domini
 nostri Iesu Christi, et hunc calicem sanguinis domini nostri

³ ἐν αὐτῷ corrupta? || ⁸ <καὶ> εὐλογήσας?

¹⁷ χριστοῦ V || ¹⁰ καὶ om V || ²⁵ αὐτὸν om E || ἔς V

τοῦτο τὸ αἷμα αὐτοῦ τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἐκχυθὲν γενέσθω σοι εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς ζωὴν. Καὶ φωνὴ ἐξ ὕψους ἠκούσθη· Ἀμήν· ἀμήν· ἀμήν.

28 Καὶ οὕτως ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιάσει κοινωνήσαντος αὐτοῦ
 5 ἐπιφανείς ὁ ἀπόστολος ἔφη· Βούλγαμεν βασιλεῦ, οὐκέτι ἔσται τὸ ὄνομά σου Βούλγαμενος, ἀλλὰ κληθήσει Ματθαῖος· καὶ σὺ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως οὐκέτι κληθήσει Βούλφανδρος, ἀλλὰ καὶ σὺ Ματθαῖος· καὶ σὺ Ζιφάγια ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως κληθήσει Σοφία· καὶ ἡ Ὁρβᾶ ἡ γυνὴ τοῦ υἱοῦ ὑμῶν κληθήσεται Σύνε-
 10 σις· καὶ ἔσονται αὐτὰ τὰ ὀνόματα ὑμῶν γεγραμμένα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ οὐκ ἐκλείψουσιν ἐκ μηρῶν ὑμῶν εἰς γενεὰς καὶ

κεκραμένον ἐκοινωνήσεν αὐτῷ τῆς τοῦ κυρίου εὐχαριστίας καὶ εὐλογίας. καὶ εὐθὺς ἦλθεν φωνὴ ἐξ οὐρανοῦ λέγουσα· Ἀμήν· ἀμήν· ἀμήν· εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου.

28 Τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ ὄφθεις ὁ ἅγιος ἀπόστολος τοῦ
 Χριστοῦ Ματθαῖος τῷ βασιλεῖ εἶπεν αὐτῷ· Φουλβᾶνε βασιλεῦ, οὐ ἡ ἐπίγειος βασιλεία ἐν χερσίν, ἐδέξατο κύριος ὁ Θεὸς τὴν
 μετανοιᾶν σου· οὐκέτι δὲ κληθήσῃ Φουλβάνος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ
 νῦν κληθήσεται τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὀνόματι Ματθαῖος.
 20 ὁμοίως καὶ τῷ υἱῷ σου τοῦτο τὸ ὄνομα ἐπιθήσεις· καὶ ἡ γυνὴ σου οὐκέτι κληθήσεται Φουλβάνα, ἀλλὰ Σοφία ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς. ὁμοίως καὶ ἡ νύμφη σου ἀπὸ τοῦ νῦν κληθήσεται Σύνεσις. καὶ ἔσται τὰ ὀνόματα ὑμῶν γεγραμμένα ἐν τοῖς οὐρα-

Iesu Christi, qui pro nobis effusus est, fiat tibi in remissione
 25 in uitam aeternam. Et ecce subito uox de caelo data est: Exauditus est Plato. amen. amen.

28 Et sic cum timore et gaudio comunicauit imperator. tunc apparuit sanctus Matheus dicens ei: Bufa imperator, iam non dicatur nomen tuum Bufane sed Matheus. nam tu filius
 30 imperatoris non uocaberis Bulfamdrus sed diceris Matheus. et tu Bulfa, qui es huxor imperatoris, erit tibi nomen Soffia, hoc est sapientia. et tu Nerba, qui es uxor fili imperatoris, uocabitur Sisinnis, hoc est intellectus. et erunt ista nomina uestra scribta in caelis in generatione et generatione in saeculum.

¹⁰ scr ταῦτα??

¹³⁻¹⁴ εἰσηκ. ἡ δ. σου ἀμ. ἀμ. ἀμ. V || ¹⁷ οὐ - χ. om UE || ¹⁸ οὐκ. δέ] καὶ οὐκ. UE || κλ.] κληθήσεται τὸ ὄνομά σου UE || κλ. - ὀνόματι] ἐπὶ τῷ ἐ. δ. κληθήσῃ (κληθήσεται U) UE

²⁸ bufa[////] E || ²⁹ scr dicetur? || ³¹ bulfa[////] E || ³² del tu? || scr est? || ³³ scr Sinnisis? || ³⁴ scr. in c. supra scr E

γενεάς. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ κατέστησεν ὁ Ματθαῖος τὸν μὲν βασιλέα πρεσβύτερον, ἣν δὲ ἐτῶν τριάκοντα ἑπτὰ· καὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως κατέστησεν διάκονον, ἐτῶν δέκα ἑπτὰ· καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ βασιλέως κατέστησεν πρεσβυτίδα, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κατέστησεν διακόνισσαν· ἣν δὲ καὶ αὕτῃ ἐτῶν 5 δέκα ἑπτὰ. καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ πάντες ἐφώνησαν ἀλλήλοις· Ἀμήν, δεδοξασμένη ἡ ἱερωσύνη καὶ ἐνλογισμὸς τῷ Χριστῷ. ἀμήν.

νοῖς ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ζώντων ἕως τοῦ αἰῶνος. Ἐχειροτόνησεν δὲ ὁ μακάριος Ματθαῖος τὸν μὲν βασιλέα πρεσβύτερον, τὸν δὲ 10 υἱὸν αὐτοῦ διάκονον, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὴν νύμφην εἰς διακονίσας. καὶ εἰθ' οὕτως εὐλόγησεν αὐτοὺς εἰπὼν· Ἔσται ἡ εὐλογία καὶ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον μεθ' ὑμῶν. Τότε ἔξυπνος γενόμενος ὁ βασιλεὺς καὶ εὐφρανθεῖς πανοικτὶ ἐπὶ τῇ ὀπτασίᾳ τοῦ 15 ἁγίου ἀποστόλου Ματθαίου ἐδόξασεν τὸν Θεόν.

29 Καὶ εἰσελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ παλατίῳ αὐτοῦ ἅπαντα τὰ εἰδῶλα συνέτριψεν καὶ ἐθέσπισεν τοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ γράψας οὕτως· Βασιλεὺς Ματθαῖος τοῖς ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου πᾶσιν χαίρειν. Χριστοῦ ἐπὶ γῆς φανεῖτος καὶ τὸ πλάσμα 20 τὸ ἀνθρώπινον διασώσαντος εὐρέθησαν οἱ λεγόμενοι Θεοὶ ψευῆσται καὶ ψυχοφθόροι καὶ ἐπίβουλοι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. ὅθεν ἐπιλαμψάσης τῆς θείας χάριτος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἕως ἡμῶν ἐλθούσης, ἐπιγνόντες δὲ τὴν τῶν εἰδῶλων πλάνην ὅτι ματαία καὶ ψευδὴς ὑπάρχει, ἔδοξεν τῇ ἡμετέρᾳ γαλήνῃ 25 θεσπίσαι τοῦ μὴ εἶναι Θεοὺς πολλοὺς ἀλλ' ἓνα καὶ μόνον ἐν

Ea uero hora ordinavit ipsum imperatorem presbiterum sanctus Matheus: erat autem annorum triginta. et uxorem imperatoris ordinavit diaconissam: erat et ipsa annorum triginta. et filium imperatoris ordinavit diaconem: erat et ipse annorum 30 XVII. et uxorem eius ordinavit diaconissam, quae erat annorum XVII. tunc facta est laetitia magna in aeclesia domini, omnesque dixerunt: Alleluia, amen. glorificata est Iherusalem in nomine Christi.

7 ἐνλόγισμος P εὐλόγισμὸς Tischendorf recte ut uid

¹⁰ M.] ἐν τῷ ἔπνῳ add UE || ¹⁵ χαρεῖς V || ¹⁶ ἁγ. om UE || Ματθ. om UE || ¹⁷ ὁ βασ. om UE || ²⁰⁻²¹ τὸ ἀνθ. πλ. UE || ²¹ εὐφρηνται V || ²² ἀνθρωπίνου V: cf 21 || ²³ τ. Χρ. om V || ²⁵ θειότητι V || ²⁶ θ. τ. om V

30 Τότε λέγει ὁ Ματθαῖος· Ἐν ἀριθμῷ τῶν ἐννέα ἡμε-
 ρῶν καὶ τεσσαράκοντα καὶ εἰς συμπλήρωσιν ἐνιαυτῶν οὐ δια-
 λείψετε τὰς προσφοράς μου, ἵνα ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ
 ὁ κύριος ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δοξασθήσεται. Τότε λέγει
 5 ὁ ἀπόστολος τῷ ἐπισκόπῳ· Σὺ μὲν ὦ μακάριε καὶ ἀγαπητέ
 μου Πλάτων ἐν τῷ τρίτῳ ἐνιαυτῷ ἔση μετ' ἐμοῦ, καθὼς ἐλά-
 189 T λησέν μοι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τοῖς οὐρανοῖς. | λήψεται δέ σου
 τὸν θρόνον τῆς ἐπισκοπῆς οὗτος ὁ βασιλεύς, ὃν ἐπὶ τῷ ὀνόματί
 μου ἐκάλεσα Ματθαῖον, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ
 10 αὐτὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ λήψεται τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ
 οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ διαμεῖναι τὸν θρόνον τῆς βασι-

τοῖς οὐρανοῖς. ἡμεῖς δὲ δεξάμενοι τόδε τὸ διάταγμα καὶ τὸν
 ἡμέτερον νοῦν καὶ σκοπὸν θεραπεύοντες πᾶν εἶδωλον συντρί-
 ψατε καὶ ἀφανίσατε. εἰ δέ τις φωραθῇ ἀπὸ τοῦ νῦν θερα-
 15 πεύων εἶδωλα ἢ ἀποκρύβων αὐτά, τὴν διὰ ξίφους τιμωρίαν
 ὑποδέξασθω ὁ τοιοῦτος. ἔρρωσθε πάντες, ὅτι καὶ ἡμεῖς ὑγιαί-
 νομεν. Διαδοθέντος δὲ τοῦ προστάγματος οὗτον πάντες χαί-
 ροντες καὶ ἀγαλλιώμενοι συνέτριβον ἑαυτῶν τὰ εἶδωλα κλά-
 ζοντες καὶ λέγοντες· Εἰς Θεὸς μόνος ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὁ
 20 εὐεργετῶν τοὺς ἀνθρώπους.

30 Μετὰ δὲ τὸ ταῦτα πάντα γενέσθαι ὥρθη κατ' ὄναρ ὁ
 ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ματθαῖος τῷ ἐπισκόπῳ Πλάτῳ καὶ
 λέγει αὐτῷ· Δοῦλε τοῦ Θεοῦ Πλάτων καὶ ἡμέτερε ἀδελφέ,
 γνωστὸν σοι ἔστω ὅτι μετὰ τρία ἔτη ἔσται σοι ἀνάπανσις
 25 αἰωνία ἐν κυρίῳ καὶ ἀγαλλίασις εἰς αἰῶνας αἰώνων. λήψεται

30 Et dixit eis sanctus Matheus: In numerum annorum
 uel dierum LXVIII positi percomplete oblationes uestras, ut
 dominus noster qui est in caelis glorificet uos. Tunc sanctus
 Matheus dixit aepiscopo: Tu quidem dilectissimus meus es
 30 beatissime Platon. post tertio eris mecum, sicut mici loquutus
 est Iesus in caelis. suscipies autem aepiscopatum throni tui
 iste tamen imperator quem nomine meo uocabi Matheum, et
 postea filius eius, qui dicitur Matheus. non erit inpossiuile
 deo ut permaneat regnum in sede aepiscopatus tui de semine

¹² καὶ om V || ¹³ νοῦν καὶ om V || ¹⁵ ἀποκρύπτων V || τῇ V || τιμω-
 ρία V || ¹⁶ ἐποβαλλέσθω V ἀποδεχέσθω U || ¹⁸ ἀγαλλόμενοι E: cf 226, 5 ||
²¹ τ. π. γεν.] γεν. τ. U E || κατ' ὄναρ om V || ²⁵ αἰωνία om V

²⁷ scr XLVIII? || ³¹ scr suscipiet? || ³² tamen] scr tum? ?

λείας σου καὶ τῇ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ εἰπὼν ὁ
Ματθαῖος Εἰρήνῃ πᾶσιν τοῖς ἁγίοις, ὥφθη μετὰ δύο ἀγγέλων
βαδίζων, καὶ ἀναβαίνων εἰς οὐρανόν, ὅπου ὁ βασιλεὺς τῆς δό-
ξης ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς Ἰησοῦς Χριστός· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας. 5

31 Καὶ ἦλθεν φωνή· Εἰρήνῃ ὑμῖν καὶ ἀγαλλιασιν, ὅτι
οὐκ ἔσται πόλεμος οὐδὲ πληγὴ ῥομφαίας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
διὰ Ματθαῖον τὸν ἐκλεκτὸν μου, ὃν ἠγάπησα εἰς γενεὰς αἰῶνος.
μακάριοι οἱ ἐκτελοῦντες τὰ μνημόσυνα αὐτοῦ, ἵτι ἔσονται δεδο-
ξασμένοι εἰς αἰῶνας αἰῶνος. 10

Ἔστιν δὲ ἡ ἡμέρα τῆς ἀναμνήσεως αὐτοῦ μνηρὸς Γορπιαίου
τεσσαρισκαιδεκάτῃ. δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις τῇ Θεῷ πατρὶ

δέ σου τὸν θρόνον τῆς ἐπισκοπῆς ὁ βασιλεὺς ὃν ἐπὶ τῷ ἑμῷ
ὀνόματι ἐκάλεσα Ματθαῖον, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ υἱὸς αὐτοῦ.
Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ Εἰρήνῃ σοὶ καὶ πᾶσιν τοῖς ἁγίοις, ἔπο- 15
ρεύετο εἰς τὸν οὐρανόν.

31 Μετὰ δὲ τρία ἔτη ἀνέλυσεν ὁ ἐπίσκοπος Πλάτων ἐν
κυρίῳ. διεδέξατο δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ματθαῖος παραχωρήσας
ἐκουσίως ἐτέρῳ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· ὅθεν καὶ ἐδόθη αὐτῇ
χάρις καὶ δαιμόνων ἀκαθάρτων, καὶ ἴατο πᾶν πάθος καὶ πᾶ- 20
σαν μαλακίαν. προήγαγεν δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς πρεσβύτερον
καὶ ἐποίησεν αὐτὸν δευτερεύειν αὐτῇ.

Ἐτελειώθη δὲ ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ ἀπόστολος καὶ εὐαγγε-
λιστῆς Ματθαῖος ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων ἐν πόλει

eius dilectissimi miei. Quum haec dixisset, iterum dixit: Pax 25
nobiscum et omnibus sanctis. Et iterum uidimus uisionem
magnam, quomodo inter duos angelos ibat sanctus Matheus in
caelis, ubi est gloria eius Christus, cui est gloria in saecula
saeculorum. amen.

31 Tunc data est a domino uox de caelo dicens: Pax 30
uobiscum in laetitia, quia iam discessit de hac ciuitate bellum,
et gladius ultra non erit in uobis, propter Matheum electum
meum in hac generatione. nam beati sunt qui obseruauerint

¹ σου prius] scr σοι?? cf lat || ¹² scr τεσσαρεσκαιδεκάτῃ? || del θεῷ?

¹³ τ. θρ. τ. ἐ. σου UE || ¹⁵ εἰρ. - ἁγ.] ταῦτα UE || ¹⁸ M. om UE ||
¹⁹ τ. β. ἐκ. ἐτ. (om αὐτοῦ) V || καὶ om V || ²⁰ π. π. ἴατο V || ²⁰⁻²¹ κ. π. μ.
om V || ²¹ προήγαγε V || ^{23-262,4} ἐτ. - Χρ.] δοξάζοντες ἅμα πατέρα καὶ
υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα UE

²⁵ scr dicit?? (comp scr E) cf 245, 20 || ²⁹ ei ²⁹ saec. compendio scr E

καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Σμύρνη μηνὶ νοεμβρίῳ ἑξκαιδεκάτῃ βασιλείοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

et custodierint mandata eius, quia gloriosi erunt in saecula saeculorum. amen.

³ Σμ.] *scr* Μύρνη? *cf* 227, 2

⁴ *et* ⁷ *saec. compendio scr E*

**ACTA APOSTOLORVM
APOCRYPHA**

POST CONSTANTINVM TISCHENDORF

DENVO EDIDERVNT

RICARDVS ADELBERTVS LIPSIVS

ET

MAXIMILIANVS BONNET

PARTIS ALTERIVS

VOLVMEN ALTERVM

LIPSIAE

APVD HERMANNVM MENDELSSOHN

MCMIII

ACTA PHILIPPI ET ACTA THOMAE

ACCEDVNT

ACTA BARNABAE

EDIDIT

MAXIMILIANVS BONNET

LIPSIAE

APVD HERMANNVM MENDELSSOHN

MCMIII

CONSPECTVS

	pag.
Praefatio de actis Philippi	VII
de actis Thomae	XV
de actis Barnabae	XXVII
de indicibus	XXVIII
Addenda et corrigenda	XXXI
Notarum explicatio	XXXIX
Acta Philippi	1
Acta Thomae	99
Appendix. Acta Barnabae	292
Index locorum	302
Index graecus	308
Index latinus	383
Index librorum manu scriptorum	392

PRAEFATIO

Tandem aliquando prodit horum Actorum uolumen tertium, quod ut promissum erat Acta Philippi continet et Acta Thomae, praeterea appendicis loco Acta Barnabae. alios libellos adicere consilium fuerat, uelut acta Lucae Marci Iacobi, ut quae Lipsii narratio cum apostolorum actis coniunxerat hic quoque liber cum illis sociaret. sed nimis leues mox illi uisi sunt nec numerus eorum satis certus et circumscriptus: ne quosdam immerito anteferre uiderer, omnes abieci. quam iacturam haud inuiti fecerint si quos mecum eo citius in portum peruehi iuuabit.

De actis Philippi (p. 1)

Acta Philippi C. Tischendorf primus edidit, et ab actu quidem XV ad finem e codicibus Parisiaco graeco 881 et Veneto Marciano 349, e Parisiaco autem 881 solo actum alterum, qui num esset pars eiusdem operis non sine causa dubitabat. praeterea inter Apocalypses apocryphas e Parisiaco graeco 1468 et Barocciano 180 quaedam adiecit antea a se praetermissa. quae omnia pluribus libris manu scriptis adhibitis plenius illustrata ac praeterea haud paucis rebus aucta iam proponuntur. harum autem fons praecipuus est codex Vaticanus graecus 824 saec. XI. quem cum anno LXXXVIII inuenissem et quae ex eo adnotaueram cum Lipsio communicauissem (cf. Die apokryphen Apostelgeschichten, Ergänzungsheft, p. 65 ss.), Petrus Batiffol in eundem incidit et praeter eas partes quae e Tischendorfi libris notae erant Analectorum Bollandianorum t. IX (1890) p. 20 ss. Acta Philippi excudenda curauit (cf. Lipsius l. s. p. 262). sed antea iam inueneram in codice Parisiaco graeco 1551 saec. XIV commentarium quendam de Philippo (de quo cf. Lipsius II 2 p. 39) in quo multa memorantur eorum quae Vaticanus

attulit. quibus rebus non solum factum est ut multo maior quam antea pars actorum cognosceretur, sed etiam ut eorum quae Tischendorf ediderat qui ordo quae natura esset rectius existimari posset. itaque nunc Acta Philippi hoc prodeunt ordine:

actus primus descriptus de libro

V Vaticano graeco 824 saec. XI;

actus secundus recognitus e libris

P Parisiaco graeco 881 saec. X

V Vaticano graeco 824 saec. XI

X Vaticano graeco 866 saec. XIII;

actus qui sequuntur a tertio ad nonum descripti de

V Vaticano graeco 824 saec. XI;

actus decimus quintus et qui sequuntur cum martyrio ex his libris manu scriptis expressi:

B Bodleiano Barocciano 180 saec. XII

C Petropolitano Caesareo 94 saec. XII

D Sinaitico 526 saec. X

E Escorialensi Y II 9 saec. XI

F Escorialensi Y II 6 saec. XII

M Veneto Marciano 349 saec. XII

P Parisiaco graeco 881 saec. X

Q — — 1485 saec. X aut XI

R — — 1454 saec. X

S — — 1219 saec. XI

T — — 1468 saec. XI

U Romano Vallicellano B 35 saec. XII

V Vaticano graeco 824 saec. XI

W Vindobonensi hist. gr. 5 saec. X aut XI

Y Vaticano graeco 797 saec. XI.

Ex his *M* de exemplo Tischendorfiano adsumpsi. *T* Paulus Vallette, cui multa debeo, *B* benignissime E. N. Bennett Oxoniensis ab Iamesio rogatus cum eodem exemplo et apographo meo codicis Escorialensis, *Y* cum apographo meo libri Vallicellani accuratissime ut solet A. Mau contulerunt. *D* autem in ipso monte Sinai *ἐρωτογράφησε* mihiq̄e Bennetto sua sponte intercedente eximia comitate imagines commodavit A. Cowley Oxoniensis. *W* a capite satis puro manantem sed uerbose interpolatum Hermannii Vsener rogatu amicissime contulit Hermannus Schoene Berolinensis. *C* et *U* imperatoris Russorum et Italicorum regis permissu gratiosissimo ad me missos hic,

reliquos Parisiis et Romae et in Escoriali ipse aut descripsi aut contuli, dubia recognouerunt H. Graeuen, A. Mau, P. Vallette. in *R* tamen quoniam multa euanuerunt sunt quae uelut ipsa libri inscriptio necessario dubia maneant.

Sunt autem horum librorum tria genera distinguenda *ΓΘΔ*. quorum *Δ* martyrium tantum a c. 123 ad 148, *Γ* et *Θ* etiam reliqua a c. 107 ad 122 complectuntur. *Θ* continetur codicibus *TUY*, *Δ* libris *BDEF*, *Γ* libris *CDEMPQRSVW*, nam *DE* c. 107 et q. s. ad 122 (*D* etiam a 145 ad 148) ex *Γ*, c. 123 et reliqua ex *Δ* decerpta habent.

Discrepantiam in iis partibus quas *V* solus praebuit paene nullam memoraui, neque enim opus fuit, quoniam librum *V* ipsum ad uerbum exprimendum cūraui solis accentibus antistoechis quaeque sunt eiusdem modi ubi ad sententiam nihil referebat tacite correctis; sed Battifolii Lipsii meas et si quas alias inueni coniecturas in marginibus rettuli. Battifolium accurate descripsisse nec tamen nullos errores admisisse intellexi. quorum plerosque significaui non ut exprobrarem, errare enim humanum est, exprobrare nisi turpem negligentiam non est, sed ut legentes scirent alia me legisse, non negligentia ab illius lectione recessisse; atque quaedam dubitabam utrum ut legisset an de coniectura sua edidisset; etiam in syllabo emendationum p. 248 proposito si quae praeter antistoecha et talia ille scribit in codice legi, ego omisi, ea quoque a me ad ipsum codicem exacta esse scito. multa etiam aliter atque ille distinxi.

In actu secundo modo *P* modo *VX* praestantiores fuerunt. sed cum *P* praeter paucos locos corruptus tantum, illi etiam interpolati esse uiderentur, cuius rei indicia manifesta una quaeque pagina praebet, sed nescio an nulla ullum manifestius quam 6, 16, ubi cum archetypus item atque 7, 6 lacer esset, *X* coniectantis illud *τάχα δὲ* (post *λείπει* quod olim adscriptum fuisse suspicor) cum ipsa coniectura coniunctum tradidit, in ambiguis *P* secutus sum. is quoque interpolatus est propter corruptelas in exemplari eius factas 7, 8 (*ὦ ἀρχιερεῦ* ex illis *ὁ ἀρχιερεὺς* effecta postquam *Ἐγένετο . . . ἐπιστολὴν* per homoeoteleuton intercidit); 9, 15 (*ὦν* 14 post *Θαυμασίων* omisso *τῶν* ante *δι'* adiecit); 11, 4 (omisso *δὲ* scripsit *ὁ λαὸς συντριβείς ἔφρυγον καὶ . . . οἱ δαίμονες . . . ἐβόων*); 15, 9 (*τις ἀφορμὴ* ex *τησ' ἡ' ἀφορ[σ]υ' νη* effecit; ne quis enim dolo capiatur, neque *τοῦτο* subiectum neque *γέγονεν* uerbum neque *ἀφορμὴ*

absolute positum satisfaciunt: τοῦτο est hoc quod obrutus es). etiam 3, 30 illa ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις adiecit ne ex abrupto uideretur narratio incipere. corruptus est praecipue litteris uel syllabis uel uocabulis praetermissis uelut 7, 18; 8, 20; 5, 29; 6, 12; 14, 27; 15, 2. de 8, 16 dubito. nam paene aeque simile ueri est *P* propter homoeareton καὶ τὰ σάββατα praetermisisse et in librorum *VX* exemplari ex epistula Pauli ad Colossenses data ea uerba post νεομηνίας adiecta, dein falso loco inserta esse.

X quamquam multis locis a *PV* discedit tamen cum *V* artius quam cum *P* coniunctum esse cum perpetuo concentu ac praesertim praetermissis uerbis necessariis, tum his locis interpolatis manifestum est: 5, 4 ὁ λόγος ὃν λέγει ὁ; 8, 17 οἶδαμεν; 9, 16 οὗτος δὲ et q. s.; 12, 11 δειήθητε et ἡμᾶς. unde quaestio oritur subdifficilis utrum et ad *P* et ad *X* actus secundus ex opere pleniore deriuatus peruenerit an ut actus *XV* et q. s. ita hic alter iam pridem separatim circumferri solitus et postmodo ab eo qui scripsit codicem *V* cum reliquis coniunctus sit. cuius rei nescio an indicium sit etiam codicum *PX* inscriptionis et subscriptionis quaedam similitudo. non enim solum, ut recte Stoelten (Jahrbücher für protestantische Theologie XVII, 1891, p. 149) et Lipsius (ibidem p. 459 et Die apokryphen Apostelgeschichten, Ergänzungsheft p. 65) obseruauerunt, eae res quae in actis Philippi narrantur undique conlectae sunt, sed postquam uno opere comprehensae sunt cum singuli actus separatim tradi solerent, aliquando ab eo qui *V* aut qui eius exemplar scripsit rursus coacti sunt. cuius rei argumenta haec habemus, primum quod actus quinque a decimo ad quartum decimum a *V* absunt; dein quod secundus et ultimi multo quam reliqui pleniores sunt; praeterea tertii et octaui et quinti decimi prima uerba, p. 16, 5 et 6; 36. 23—37, 23 (cf. *Th.* 99,2—103, 1); 41, 3—10, non continuae narrationis sed exordiorum speciem prae se ferunt. quibus exordiis tum sine dubio illi actus ornati sunt cum separatim circumferri coepti sunt. denique actus quinti decimi inscriptio illa ἐκ τῶν περιόδων et ἀπὸ πρῶξιν πεντεκαίδεκάτης a *V* quoque seruata et numeri ultimis actibus non adscripti rem conficiunt.

In extrema parte actorum, id est a c. 107 (p. 41, 1) usque ad finem, discrepantiam librorum *V* et *P* dedi praeter ea quae a me passim silentio praetermitti antea dixi uniuersam, ex reliquis libris quaecumque perpensa omnium cognatione a communi

plurium stirpe repeti posse uidebantur. *V* totum exhibui quo melius quae esset eius libri fides cognosceretur quem plerumque solum ducem habemus, *P* uel quod praeter actus ultimos etiam secundum continet, uel quod in actibus quinto decimo et reliquis peculiaris eius natura est. de qua pauca ita sunt dicenda ut simul de tribus illis librorum generibus breuiter disseramus *ΓΔΘ*. quorum nullum ex altero sed ab uno eodemque capite et *Γ* et *Δ* et *Θ* manasse mecum consentiet quicumque paulo attentius rem examinauerit. nam nullum eorum est quod non aliquot locis plura quam reliqua adferat aut puriora et magis cum eis quae de eiusmodi actis nouimus congruentia. e *Γ* ea quae sunt haereticorum propria is qui hoc genus condidit diligentissime deleuit, uelut haedum et leopardum uno tantum loco, in quo sine dubio aliud agebat, adesse passus est: praeterea fide dignissimus uidetur. *Θ* in reliquis rebus et in dicendi genere maxime uidetur ex arbitrio grassatus esse, cuius rei unum de quo quiuisset existimare poterit argumentum adferam locum illum ex Actis Petri ut uidetur depromptum 81, 3 (cf. 11). sed haeretica illa optime seruauit, item alia haud pauca, uelut 76, 17, ubi τοῦ Χριστοῦ (uel Ἰησοῦ? uel σωτήρος?) uindicant illa οὗτος (*Γ* 8 *Δ* 26) et αὐτὸς (*Θ* 17). *Δ* inter utrumque fere medius est.

Θ generis recensio facilis est. *TY* et *U* instar duorum exemplarium sunt quorum alterum utrum in uicem sequendum est. *Y* multa omisit; ubi *TY* testes ambo adsunt, qui ab *U* discedit eum plerumque ne audire quidem attinet, nedum qui ab *UΓΔ*.

paulo difficilior in genere *Δ* res est, intricatissima uero in *Γ*. illum ex *BF* et *DE* constare apparet. nam quod terni singulis interdum aduersantur uelut 56, 23 ἀπολλύμεθα *F* ἀπολλύμεθα *BDE*, 56, 28 ἀπ' *B* ἐξ *DEF*, id per duplicem interpolationem aut libri *B* et *DE* exempli aut *DE* exempli et *F* effectum esse satis apparet. item 53, 20 σιενάζουσα et *D* et *F* ex eo quod fuit in communi *BDEF* exemplo ἀνασιενάζουσα effecerunt. 54, 21 καὶ et *B* et *D* de suo adiecerunt; 62, 18 ἐξετάσθη, 79, 24—25 propter homoeoteleuton ὅλως . . . παρθενίας et *DE* exemplum et *F* praetermiserunt; item alia haud pauca. sunt tamen quae hanc rationem non recipiant, uelut 75, 23 ἐπτά *BDE* pro eo quod est ἑξ, ante omnia autem illa 78, 28 κατὰ πᾶσαν δὲ ὥραν praua interpolatione pro illis ἡμικα ὥρα δε *B* (id est ἡ Νικανόρα δὲ) in *DEF* posita. quae

uix poterunt expediri nisi modo *B* modo *F* arbitremur ex libro *DE* simili quaedam adsumpsisse.

Plura inter libros generis *Γ* mutuo data et accepta statuere oportet, quoniam soli *QW* fere constanter, reliquorum passim aut bini aut terni aut plures interse concinunt; uelut 48, 8 *φάυλον QR*; 48, 10 *τὰ ὄργανα QRW*; 51, 14 *ὄχλους* et 15 *πρὸς CS*; 43, 5 *γύμνωσις DM(R?)SV*; alia. huc accedit quod haud raro singuli uelut *C* et *Q* et praecipue *W* cum *Δ* aut *Θ* ita consentiunt ut quaedam ex his excerpta esse uideantur. nam illud minime probabile est ex octonis libris singulos uerum conseruasse. *P* autem quod cum *Δ* hic illic facit uelut 83, 8; 88, 7 et 8, id quidem uidetur forte fortuna factum esse; nam sunt illa minima. sed ex libro aliquo *Θ* generis cum alia multa idem excerpserit et 70, 5 *ἣν πλήρης φωτὸς καὶ εἶχεν τὸν τύπον καθ' ὁμοιότητα κλίμακος*, tum 41, 15 ss. rem eandem et a *Γ* (*συναχθέντων* et q. s.) et a *Θ* (*πάντες οὖν* et q. s.) expressam iuxta posuit. multa sunt praterea libri *P* peculiaria, quae fuit altera causa cur eum totum repraesentarem. neque tamen ita a reliquis discedit ut his cunctis eius testimonium par sit. nullorum enim his omnibus communium uitiorum expers est. tria sunt eiusmodi praecipua. 43, 12 *τὰς κακίας ἐπιθυμίας*, quod *P* solus intactum reliquit, solus *M* probabiliter correxerat (*κακὰς* scripsit), reliqui perperam *τὰς κακίας τῆς ἐπιθυμίας* posuerunt; 44, 5 *ὁμῆς οἱ θέλοντες πρὸς ἡμᾶς*, ubi uaria reliqui temptauerunt, uerum quod est *οἱ ἐλθόντες* solus qui *QW* exemplar scripsit inuenit; 53, 4 denique pro inepto illo *ξανοφρονεῖται* et *M* et *R* et *V* *ξένω* quod uerum est posuerunt, sed *V* ita ut relicto participio *καταλαμπομένη* uerum coniectura inuentum, non a prioribus traditum esse ipse indicaret. sed his quae dixi omnibus efficitur ut perdifficilis sit ubicumque a *Θ* et *Δ* deserimur libri *Γ* recensio, quoniam unus fuit omnium codicum *Γ* archetypus et is quidem satis mendosus, ipsius autem archetypi memoria minime perspicua est.

Commentario illo qui libro *H* Parisiaco gr. 1551 conseruatus est diu multumque dubitauimus quid faciendum esset. nam postquam liber Vaticanus 824 cognitus est illius paene nullum iam pretium est. nam excerpta est pars eius maxima e libro *V* simillimo (etiam subditiua illa habuit 95, 22 ss. quae leguntur in *V* 34, 4 ss.), non tamen ipso *V*, ut docent locis paucissimis uerba purius tradita uelut 92, 13 (cf. 16, 31); 92, 41 (cf. 18, 3); tum actus secundus (acta Philippi in Hellade) alio loco positus

denique res quaedam fortasse ex actis conseruatae ab *H*, a *V* praetermissae; nam ut seruus ille manu debili 93, 40 a scriptore commentarii fictus esse putetur nulla causa est neque 94, 20 decem illos daemoniacos e decem seruis 32, 8 expressos esse certum aut saltem ueri ualde simile est. nam 98, 24 ss. (cf. 15, 14) inseite interpolata sunt, Archelai autem nomen 93, 5 potuit ex 9, 6 capi. sed poteram, ne ab instituto meo de quo dixi uol. I p. VIII deflecterem, paucis illis aut uerbis aut rebus excerptis et in imis paginis adpositis reliqua neglegere; quod fecissem nisi uidissem praestabilius esse ut legentes quae esset testis huius auctoritas ipsi iudicare ac fortasse paulo plura ex eo aut confirmanda aut emendanda inuenire possent. nolui tamen aut primorem partem totam ex euangeliiis et actibus apostolorum aut ultimam ex actis nostris et Symeone Metaphrasta (cf. Migne Patrol. gr. CXV p. 193), a quo etiam 94, 14—17 mutuatus est (cf. Anal. Boll. VIII, 1889, p. 309, 16), consarcinatam ex obliuione plus quam merita protrahere. neque uero discerpere tam male consutum librum et ad suam quaeque seriem redigere religio fuit, sed propter multa nimis contracta aut omnino deformata id fieri non potuit.

Praeter eos codices quos in recensendo adhibui hos aut ipse aut per alios inspexi aut saltem superesse cognoui, qui omnes actum XV et qui sequuntur continere uidentur: Romanos Vaticanos gr. 803 s. XIII; 807 s. IX aut X; 808 s. X aut XI; 1190 s. XV; 1631 s. XII; 1669 s. X; 1810 s. XIII; 1989 s. XI aut XII; Chisianum R VI 39 s. XII; Athoos Cutlumusianum 38 s. XI et Esphigmenianum 44 s. XIII; Mitylenenses 15 s. XV et 82 s. XVI; Hierosolymitanum 66 s. XV; Bodleianum Clarkianum 43 s. XI; Londinensem s. XI. De hoc cf. Tischendorf (Apocal. apocr. p. 142); de Athois et Mitylenensibus Lipsius (Erg. p. 64); de Hierosolymitano Papadopulus Kerameus (Ἱεροσ. Βιβλ., Petropoli 1891). Bodleianum mutilum esse e catalogo cognoui.

Ex Vaticano 808 cum quaedam ipse olim adnotassem plura intercedente A. Mau per H. Graeuen accepi. quibus intellexi eum generis *Γ* et quidem proxime cum *W* coniunctum esse, mox ex *Δ* quibusdam locis, uelut 51, 23 *τηναννογράφει*, 52, 14 *ἀχρήστου*, 52, 16 *πολλὰ νύμφαι*, interpolatum, praeterea autem pleraque ita ex arbitrio mutata ut sane in uerbis aut *Γ* aut *Δ* constituendis adhiberi non posset. hoc tamen memoratu dignum est quod ex eiusmodi libro quaedam hausta ui-

dentur in quo praeter martyrium (c. 123 et q. s.), quod solum habet Δ, etiam priores actus inessent. haec enim habet c. 110 p. 43, 3 καὶ ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐδὲ ἐν τῶν ζώων ἔχει τὸ ὁμοίωμα αὐτοῦ· καὶ γὰρ καὶ ἐν τοῖς κτήνεσι καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔρπετοῖς τε καὶ τετράποσιν ἕκαστον ἔχοντα (1. ἔχον??) ἰδίαν ὕψιν καὶ χροάν ἔχει καὶ πόδας, αὐτὸς δὲ ὁ κάκιστος καὶ σκολιὸς ὕψις οὐκ ἔχει πόδας, ἀλλὰ σύρεται ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ βαδίζει ἐπὶ τὸ στήθος, καὶ ὁ περὶ-πατος αὐτοῦ ὅλος ἐστὶν ἐλλικτός· τὸ γὰρ κατοικητήριον αὐτοῦ ὁ τάρταρός ἐστιν καὶ τὸ αἰώνιον πῦρ· καὶ διὰ τοῦτο βαδίζει ἐν τῇ σκότει, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει παρρησίαν ἐν οὐδενί· νῦν οὖν φεύγετε ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐκχυθῇ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν· ἐὰν γὰρ ἐκχυθῇ ἐφ' ὑμᾶς, περιπατήσητε ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ καὶ ἔξητε σὺν αὐτῷ καὶ τὴν αἰωνίαν καταδίκην· ἀλλὰ μᾶλλον γίνεσθε ἐν τῇ ἀληθινῇ Θεοσεβείᾳ· κτλ., quae concinunt fere cum Θ; ac praesertim haec post p. 75, 14 Μαριάμνη posita, in quibus quin insint quaedam ueterum actorum quamuis corruptae reliquiae dubitari uix potest: καὶ οἱ μεταμορφωθέντες ἐκ τῶν ζώων, ὅ τε λεόπαρδος καὶ ὁ ἔριφος τῶν αἰγῶν· καὶ ἦν μὲν αὐτῶν ἡ ἰδέα ἐν ὁμοιώματι ἀνθρωπίνης μορφῆς, ἐφαίνοντο δὲ ἐνώπιον τῶν τότε ἀνθρώπων, ὥσπερ ἐτέγγανον, ἐν τῷ εἶδει καὶ σχήματι τῶν ἀλόγων ζώων· καὶ προσεῖχον αὐτοῖς οἱ ἀνθρωποι τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ὥς ἴκουν αὐτῶν λαλοῦντων μετὰ τῶν ἀποστόλων, ἐθαύμαζον πάντες καὶ ἐξίσταντο· καὶ γὰρ ἦν τοῦτο θαυμαστὸν ὄντως καὶ παράδοξον σφόδρα ὅτι ἄγριον ζῷον, θηρίον (del.?) καὶ ἔριφον αἰγῶν ἐώρων ὁμιλοῦντας κατὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φωνὴν καὶ ὁμοιότητα. οὗτος δὲ ὁ Στάχυς ἦν πλούσιος σφόδρα καὶ πρῶτος τῆς πόλεως, καὶ ἦν ἀλγῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ μηδ' ὅλως βλέπων ἐπὶ ἔτη μ'. καὶ ἀκούσας τοῦ λόγου καὶ τῆς διδαχῆς αὐτῶν ἐπίστευσεν τῷ δεσπότη ἡμῶν καὶ σωτῆρι Ἰησοῦ Χριστῷ, καὶ βαπτισθεὶς ἀνέβλεψεν παραχρῆμα, καὶ ἐδόξαζεν τὸν Θεόν. ἐξέπεσον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσπερ λεπίδες ἰχθύος ὁμοίους (ὅμοιοι?) λαπίροις(?) πηροῖς (del.?) ψῶν. τῆς δὲ γήμης ταύτης διαδοθείσης ἐν ὅλῃ τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕλεγον τινες ὅτι Δεῦτε καὶ ἴδετε ἀνθρώπους Θεοσεβεῖς, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἠρέφξεν τοὺς <ὀφθαλμοὺς> Στάχυος μετὰ τὸ ποιῆσαι αὐτὸν ἔτη μ' ἐν τῇ μηδ' ὅλως βλέπειν τὸ φῶς· ἴσως δύναιμις ἐστὶν τοῦ Θεοῦ ἢ ἐν αὐτῇ ἐπάρχουσα; ἐπεὶ τέχνη ἱατρῶν οὐ δύναται ποιῆσαι τὴν τοιαύτην θαυματουργίαν καὶ μεγάλην ἴασιν. Πολὺ δὲ καὶ ἄπειρον πλῆθος συνίχθη εἰς τὴν οἰκίαν Στάχυος ἕνεκεν Φιλίπ-

που καὶ τῶν σὺν αὐτῇ ὄντων καὶ ἔνεκεν τῶν ἰάσεων ὧν ἐποίει· καὶ πάντες ἔτρεχον ἰδεῖν βουλόμενοι πάντας τοὺς νοσοῦντας θεραπευομένους, τοὺς τε δαιμονιζομένους καὶ ὑδρωπικούς καὶ παραλυτικούς καὶ ἰκτερικούς ὑγιεῖς γενομένους (scr. γιν-?). ἐβάπτισεν δὲ αὐτοὺς πρῶτον ὁ τοῦ κυρίου ἀπόστολος Φίλιππος καὶ οὕτως ἰῶντο πάντες. οἱ δὲ ὄχλοι ἐθαύμαζον σφόδρα οὐ μόνον ἐπὶ τοῖς σημείοις οἷς ἐποίει καθ' ἑκάστην ὁ ἀπόστολος Φίλιππος, ἀλλ' ὅτι καὶ ὁ λεόπαρδος καὶ ὁ μικρὸς ἔριφος τῶν αἰγῶν ἦσαν λέγοντες τὸ ἀμὴν ἐπὶ πᾶσιν (l. πάντων?) τῶν βαπτιζομένων. . . . καὶ ἰ μὲν μακαρία Μαριάμνη ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου καθεζομένη ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς οἰκίας τοῦ Στάχυος προσεῖχεν τοῖς προσερχομένοις καὶ ἐδίδασκεν τὰς γυναῖκας· πολλαὶ γὰρ γυναῖκες ἦσαν πορευόμεναι πρὸς αὐτοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Στάχυος, καὶ πολλαὶ ἐξ αὐτῶν διεχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν διὰ τοὺς λόγους τῆς Μαριάμνης οὕςπερ ἤκουον παρ' αὐτῆς· αἱ δὲ νεάνιδες ἀπεκείραντο τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῶν καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῶν ἀπέθεντο καὶ ἐνεδύσαντο ἱμάτια σεμνά.

Vaticanos graecos 807 s. IX aut X et 803 s. XII et 1190 s. XV eiusdem generis ac Parisiacos QRS esse olim adnotavi, sed bonae notae illos, hunc corruptum et interpolatum. Vaticanos gr. 1669 s. X, 1989 s. XI aut XII, 1631 s. XII, 1810 s. XIII, qui me olim Romae nescio quo pacto fugerant, Acta Philippi continere absoluto demum opere meo e Bollandianorum catalogo (Bruxellis a. 1899 edito) cognoui.

Chisiani R VI 39 s. XII item olim a me ignorati et a Bollandianis (Analectorum XVI, 1897, p. 300) monstrati contulit mihi locos quosdam Augusti Mau rogatu I. W. Bierma Batavus, ex quibus cognoui artissime eum cum *E* cognatione coniunctum esse sed multo etiam deteriozem.

Adeundus denique Saccelionis catalogus bybliothecae nationalis Atheniensis (Athenis a. 1892 editus) sub n. 346 et 363 alique catalogi recentiores.

De actis Thomae (p. 99)

Acta Thomae graece ediderunt a c. 1 ad 58 I. C. Thilo a. 1823 et C. Tischendorf a. 1851, paene tota ego a. 1883. Libris manu scriptis conservata sunt plurimis, sed tota paucissimis. quo fit ut nonnullarum partium recensio multis libris

nitatur, aliarum binis uel ternis, unius uno. de qua re ante omnia accuratius dicendum est.

Adhibui codices numero unum et uiginti hosce:

<i>A</i>	Parisiacum graecum	881 saec. X
<i>B</i>	— —	1468 saec. XI
<i>C</i>	— —	1454 saec. X
<i>D</i>	— —	1176 saec. XII aut XIII
<i>F</i>	Romanum Angelicanum B 2.	2 saec. XI
<i>G</i>	Escorialensem Y II 9	saec. XI
<i>H</i>	— Y II 6	saec. XII
<i>K</i>	Romanum Chisianum R VII 51	saec. XII
<i>L</i>	Parisiacum graecum	764 saec. IX
<i>M</i>	Monacensem graecum	262 saec. IX
<i>O</i>	Oxoniensem Clarkianum	43 saec. XI
<i>P</i>	Parisiacum graecum	1510 saec. XI aut XII
<i>Q</i>	— —	1485 saec. X aut XI
<i>R</i>	— —	1551 saec. XIV
<i>S</i>	— —	1613 saec. XV
<i>T</i>	— —	1540 saec. XI
<i>U</i>	Romanum Vallicellianum B 35	saec. XI
<i>V</i>	Vaticanum graecum	1190 saec. XV
<i>X</i>	Parisiacum graecum	1173 A saec. XII
<i>Y</i>	Vaticanum graecum	797 saec. XI
<i>Z</i>	Petroburgensem Caesareum	94 saec. XII.

Quorum plerosque ipse Parisiis Romaeue, *MUZ* autem liberalitate Laubmanni bybliothecae publicae Monacensis praefecti et regis Italorum et imperatoris Russorum ad me missos hic aut descripsi aut cum exemplo Tischendorfiano uel meo contuli. recognouerunt amice in Romanis *FUVY* multa Alexander Riese, in Parisiacis *ADPT* nonnulla Paulus Vallette, qui etiam *B* totum descripsit. de Monacensi antequam ipso et Francisco Boll intercedentibus huc missus est liberalissime Ludouicus Traube multa me docuerat. *G* et *H* partim, cum eorum nequitiam tantum animaduertissem, in Escoriali contuli, partim aliquanto post, cum intellexissem quanta esset eorundem dignitas, rogatu I. Mongin amici mei Benignus Fernandez bybliothecae praefectus photographi arte meum in usum effingi iussit. *K* Augusti Mau rogatu I. W. Bierma cum exemplo meo contulit. *O* ex Tischendorfi libro qui inscriptus est *Apocalypses apocryphae* (p. 158 ss.) sumpsi. Parisiacus 1510 mihi et Carolo Graux saeculi XI esse uisus erat, saeculo

demum XII atque anno 1162 scriptum Henricus Omont et Bollandiani adfirmant. Vaticanum graecum 1190 saeculo XV ego adsignaueram, Augustus Mau saeculo XIV aut XV, saeculo XVI tribuunt Bollandiani.

Horum librorum quas quisque partes praeter particulas minores hic illic praetermissas contineat infra adscripsi:

U 99—288

P 99—219, 11; 224, 21—288

V 99—116, 9; 158, 6—197, 10; 259, 1—288

Y 99—176, 1

R 99—146, 20; 159, 9—167, 2; 178, 13—183, 10; 264, 15—288

S 99—143, 14; 251, 10—258, 20; 275, 10—288; 290, 21—291, 16

D 99—156, 9; 159, 9—178, 12

A 99—147, 17; 273, 1—288; 289, 1—22

F 99—146, 20; 251, 10—258, 20; 275, 10—288; 290, 21—291, 16

Q 99—132, 3; 142, 16—146, 13; 251, 17—257, 13

Z 99—104, 5; 124—145, 24; 251, 10—258, 20; 275, 10—288; 290, 21—291, 16

C 99—146, 20

X 99—146, 20

B 99—145, 24

H 99—145, 24

T 99—143, 15

G 99—124, 10

K 264, 5—288

L 251, 10—258, 20; 276, 14—284, 14

O 270, 1—279, 6; 290, 1—20

M 285, 10—288.

Habemus igitur fere his locis hos testes:

99—104 *ABCDGHPQRSTUVWXYZ*

104—116 *ABCDGHPQRSTUVWXYZ* (defecit *Z*)

116—124 *ABCDGHPQRSTUXY* (defecit *V*)

124—146 *ABCDGHPQRSTUXY* (defecit *G*)

147—156 *DPUY* (defecerunt *ABCFHQRTX*)

156—158 *PUY* (defecit *D*)

158—159 *PUVY* (rediit *V*)

159—167 *DPRUVY* (redierunt *DR*)

167—176 *DPUVY* (defecit *R*)

- 176—178 *DPUV* (defecit *Y*)
 178—183 *PRUV* (defecit *D*, rediit *R*)
 183—197 *PUV* (defecit *R*)
 197—219 *PU* (defecit *V*)
 219—224 *U* (defecit *P*)
 224—251 *PU* (rediit *P*)
 251—258 *FLPQSUZ* (redierunt *FLQSZ*)
 259—264 *PUV* (defecerunt *FLSZ*, rediit *V*)
 264—269 *KPRUV* (accessit *K*, rediit *R*)
 269—275 *KOPRUV* (accessit *O*)
 275—276 *AFKOPRSUVZ* (redierunt *AFSZ*)
 276—279 *AFKLOPRSUVZ* (accessit *L*)
 279—284 *AFKLPRSUVZ* (defecit *O*)
 284—285 *AFKPRSUVZ* (defecit *L*)
 285—288 *AFKMPRSUVZ* (accessit *M*)

Apparet id quod confirmari uidetur stichometrica Nicephori ratione (cf. Lipsius, I p. 229; A. Martin, *Mélanges G.-B. de Rossi*, Paris 1892, p. 204 ss.; A. Harnack, *Chronol. d. altchr. Litt.* I, p. 546), plerumque solos circumferri solitos actus primum et secundum (99—146), in quibus est de Thomae uenditione et de regis Indorum filiae nuptiis deque palatio a Thoma Gundaphoro regi aedificato et de Gad fratre regis mortuo ac reuiuiscente; item separatim exstitisse aut duos actus ultimos (259 ss. et 269 ss.) qui sunt de baptismo Vazanis et de nece Thomae aut ultimum (269 ss.) solum; tertium autem (147 ss.), quintum (159 ss.), sextum (167 ss.) libris *DPUY*, quartum (156 ss.) solis *PUVY* seruatos esse; septimum (178 ss.) et octauum (185 ss.) infuisse in exemplaribus librorum *RV*, quae etiam acta tota comprehendisse non sine similitudine ueri conieceris (cf. 197, 10; 259, 1 cet.), et exstare etiam in *PU*; reliquos a nono ad duodecesimum solo *PU* testimonio stare, noni autem eam partem qua continetur ille hymnus qui est de animi migratione solo *U*. Consummationem cum primis actibus consuit ut potuit *F* (cf. 147, 1; 290, 21; 269, 16); *SZ* et alii transitionem ne quae siuerunt quidem.

Quod si iam quae sit tam uariorum librorum origo, quae cognatio, qui sint aut uniuerse aut particulatim duces sequendi quaerimus, facile est de testibus actuum tertii et qui sequuntur ad duodecesimum usque iudicium facere. in quibus ab una parte *D* stat solus, ab altera *PRUVY*; horum autem *UV* proxime sunt inter se cognati (cum tamen *U* satis purus, *V* corruptus

et interpolatus sit), dein *Y*, tum *R*, cum *P* sit et origine et sua natura a ceteris paulo remotior. *D* est sat bonae notae, sed ab homine aliquo semidocto correctus. e re et e scriptoris consuetudine inter quinque illos et *D* disceptandum est.

Multo difficilior est de primori et de extrema libri parte quaestio. in quibus hoc notabile est quod illius fons iam antiquitus duobus riuus manauit Γ et Δ , quorum Δ libris *A* et Φ (id est *B. CD. FTX. PUY. QR. SV*, sic enim diuiduntur ut punctis significauit), Γ autem libris *B. GHZ* ad nos usque peruenit. *B* quod et in Γ et in Φ locum habet eo fit quod cum sit initio generis Φ , sed ita ut multa e Γ admiscuerit, inde a 108, 14 ad hunc transit, multis tamen etiamtum locis a *G* et *H* discrepans, et e Δ non pauca adsumens, a 124, 3 demum constanter cum *HZ* facit. ceterum *S* quoque haud pauca e Γ adsumpsisse uidetur, cf. 106, 1—2; 107, 2; al. etiam alii libri Φ uidentur hic illic uerbis e Γ haustis aspersi esse; cf. 108, 2 ἐσιτιάτορας *PV*; 108, 10 ἄμαρτιαν *R*; 116, 2 στήχοντα *V*; 127, 5 αὐτὸ ἵνα ἴδω *T*; 129, 3 δηλοῖ *F*; al.; nam quae singulis Γ cum Δ aut singulis Δ cum Γ communia sunt adnotaui pleraque omnia. unde apparet latius olim libros generis Γ diuulgatos fuisse.

Vnus tamen fuit non solum Φ sed etiam $A\Phi$ archetypus, ut docet duorum actuum sine distinctione coniunctio (nam titulum illum 124, 3 aut ex alio exemplari adsumpsit aut ipse excogitauit *U*) et communia quaedam omnium menda; uelut 137, 7; 8 in actis πωλήσης, πωλῆσαι scriptum fuit, non ποιήσης, ποιῆσαι; nam ἦν αἰτοῦμαι σε ἵνα ποιήσης μοι idem est atque ἀξιῶ σε παρασχεῖν μοι χάριτα, et uerba 138, 1 τὸ παλάτιον ἐκεῖνο ὃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἔχεις πώλησόν μοι sic posita arguunt uerbo πωλεῖν scriptorem antea usum esse, alioquin diceret πώλησόν μοι τὸ παλάτιον. sed initio sic scriptum fuisse suspicor: διὸ ἀξιῶ σε παρασχεῖν μοι χάριτα μίαν, ὃ αἰτοῦμαι σε ἵνα πωλήσης μοι. ex quo cum esset interpolatione sat procliui factum ἦν αἰτοῦμαι et q. s., adiecta sunt in archetypo illa ὃ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ. quo facto cum esset sententia tota intolerabilis, tolerauerunt tamen reliqui, *B* et *D* et *S* correxerunt ut potuerunt.

In ultima autem libri parte etiam intricatior aliquanto res est, quoniam non ab eodem loco apud omnes incipit illa passio siue consummatio — etiam prooemiis eam quidam ornauerunt quae nos ad p. 289 ss. relegauimus, *KLM* autem ubi fecerint

consummationis initium ignoramus, quia quae antecederant cuiusque codicis schedae casu interciderunt — et qui antea coniuncti erant *FPSU* inde a 269, 10 diuersi eunt; *U* enim cum *KORV* pergit, *P* et multo artius *FS* cum *Z* ac postremo cum *M* sociantur. quin immo non iam eundem utrimque librum librariorum aut incuria aut nimis sedula cura uarie corruptum legimus, sed duos libros a duobus scriptoribus confectos, *A. Q* (*Q* = *KORUV*) et *P. Σ* (*Σ* = *FLSZ*). nam cum res eadem sint omnes et praeter preces illas 251—258 eodem ordine positae, uerbis uix ullis et eis tantum quae alia esse haud facile poterant congruunt.

Inter *Γ* et *Δ*, item inter *AQ* et *PΣ* ut disceptetur alius testis adhibendus est, de quo iam paucis oportet disseramus. exstant enim acta Thomae syriace scripta, quae et syriace et in anglicum sermonem conuersa edidit W. Wright (Londini a. 1871) et paulo pleniora, ut didici ex Rubeni Duval libro (*La littérature syriaque Parisiis a. 1900 edito*) et luculentius me edocuit F. C. Burkitt uir doctissimus et humanissimus, Bedianus (in *Actorum martyrum et sanctorum* tomo III Parisiis a. 1892 diuolgato). ego tamen quod syriace nescio illo tantum exemplo usus sum. insunt in his actis syriacis quaecumque in graecis atque etiam passim paulo plura, conueniunt autem inter graecos et rebus et rerum serie et ipsis uerbis quoque maxime cum *U*. e sermone graeco in syriacum conuersa esse et ipsi Wrightio (II p. XIV) et aliis uiris doctis consentaneum uidebatur — etiam nuper ita sentiebant Bollandiani (cf. *Anal. XVIII*, 1899, p. 276. 4) — cum primus quod sciam suspicatus est R. Schroeter (*Zeitsch. d. d. morgenl. Ges. XXV*, 1871, p. 327; sed cf. 328; 370; cf. etiam Macke, *Theol. Quartalschrift LVI*, 1874, p. 3 ss., ac praecipue p. 25; 26), dein exemplis confirmauit Th. Noeldeke (apud Lipsium II 2 p. 423, nam aliter idem iudicarat *Zeitsch. d. d. morgenl. Ges. XXV*, 1871, p. 670 ss.; 671; 676), librum syriace a principio scriptum, dein in linguam graecam conuersum esse. quae res cum esset grauissima ad decernendum quantum auctoritatis esset codicum graecorum cum libro syriaco concentui tribuendum, ipse ut potui graeca cum anglicis conferendo iudicare conatus sum. malueram fateor — nam homo sum et tantum laboris in Graeculi alicuius interpretis uerba impendisse pigebat — librum primitus graece scriptum esse. sed quo plura colligebam et pensitabam eo difficilius uidebatur illud obtinere, atque eo plus

in dies libro *U*, Syri constantissimo comiti, concedebam, reliquis ac praesertim libro *P* a p. 197 ad 250 detrahebam; cuius rei uestigia quaedam etiam in exemplo a me adornato acuti et attenti lectores fortasse deprehendent. eo perueneram cum F. C. Burkitt benignissime mihi misit ea quae hac de re scripserat, *The original language of the Acts of Judas Thomas* (*Journal of theol. Studies* I, 1900, p. 280 ss.), dein, dum etiam per litteras dubitationes quasdam meas diluit, illa: Another indication of the syriac origin of the Acts of Thomas (l. s. II, 1901, p. 94). quibus res uidetur confecta esse, nec diutius iam dubitari posse quin liber graecus noster de syriaco expressus sit, sed de syriaco hic illic paulo pleniore ac praesertim in gnosticis integriore (cf. Lipsius I, p. 237; 325), et ad hanc normam recensio derigenda sit.

Itaque quamuis corrupta et mutila decurtataque librorum *B. GHZ* memoria antiquiorem et puriorem fontem *Γ* quam *Δ* reputabimus, quia cum multa alia (cf. 99, 2; 3 cet.; 100, 3; 8; 9; 101, 1; al.) tum urbis illius quam *Ἀνδράπολιν Δ* 104, 4 dicit uerius et syriaco propius nomen *Ἐναδρώχ* (scr. fort. *Σεναδρώχ*, cf. 104, 4) et actus alterius ueram inscriptionem conseruauit. ego *Δ* in superiore, *Γ* in inferiore paginae parte descripsi, quia pleraque tamen in illo propter codicum multitudinem et bonitatem multo integriora sunt et quia reliqua omnia aut paene omnia ad *U* testimonium omnium locupletissimum eiusque similia necessario conformanda erant.

U in Consummatione quoque, ut idem totius exempli mei tenor seruaretur, superiore loco posui, inferiore *P* cum eius comparibus, quamquam hac in parte longe aliter iudico. nam non solum e meliore fonte deriuati esse sed ipsam orationem plerumque puriorem et liquidiorē *PΣ* suppeditare mihi quidem uidentur. nam cum nomina quaedam uelut *Ναχία* 269, 12 (cf. 230, 3) ac fortasse *Ἰουζάνης* (cf. 259, 3) rectius scripta sunt, et preces illae 251 ss. praeter initium pleniores et passim clarioribus uerbis expressae, tum multo meliore loco positae sunt (cf. Lipsius I, p. 233; 268. 1; 329), immo suo atque unice uero loco. cuius rei documentum habemus grauissimum quod ea quam *U* (281, 6) et Syrus (II p. 296) illo loco supposuerunt oratio nihil aliud est quam illarum pauca quaedam quasi fragmenta quae qui illas loco mouit fraudis suae indicia reliquit.

Hanc factam esse in libro syriaco atque inde in *U* et

eius similium archetypum transisse docet codicis *U* cum actis syriacis concentus. sed unde *PΣ* uerum petiere? duobus modis fieri potuit. aut enim, si ut Lipsius uoluit bis liber syriacus in graecum conuersus est (cf. quae supra rettulimus), etiam *PΣ* interpretis alicuius, non ipsius auctoris opus repraesentant, is autem qui *PΣ* confecit libri syriaci melius exemplum nactus erat quam qui *AΣ*; aut illud uerum est quod cum dudum suspicatus essem Burkittio proposui neque tamen persuasi: Acta Thomae olim graece scripta postquam in syriacum conuersa erant praeter extremam partem, quae libris *PΣ* seruata sit, interisse; dein, cum huiusmodi libri cupidius aliquando inter Graecos requirerentur, acta syriaca in graecum retro uersa esse atque eius operis partem esse *AΣ*. quod ut ueri simile putarem accedebat primum sententia a plerisque harum rerum peritis recepta, Syros diu nihil in litteris ipsos peperisse, Graecorum inuenta sua fecisse; dein ea quam Lipsius (I p. 346; II 2 p. 425) nimis leuiter attingit Actorum Thomae cum Actis Andreae et Ioannis, quorum de origine graeca non dubitatur, similitudo, denique ueterum scriptorum Acta Andreae Ioannis Thomae eidem scriptori tribuentium auctoritas. nec obstare uidebantur carmina metro syriaco contexta, nam horum praecipuum postmodo in Acta Thomae insertum esse uiri docti fere consentiunt (cf. Noeldeke, Zeitsch. p. 677; Lipsius I, p. 239; 292; al.), alterum inde ab initio in Actis Thomae infuisse saltem cogi non potest. sed utrumuis probaueris: certe quidem permisceri *AΣ* et *PΣ* non licuit, oportuit separatim poni.

Etiam preces illas 251 ss. eo loco posuimus quo *fU*. posuimus sane hoc loco ex *U*, ex *PΣ* p. 282, 11 eas repetere. sed satis est illic legentes admonitos esse, non debuimus eis qui uellent ex utraque forma antiquiorem aut ueriores reficere uel alia de causa ambas conferre molestissimam operam imponere ut assidue complures paginas uersarent cum possent omnia simul oculis complecti. posui igitur *U* supra, infra *PQΣ*. *U* parcissime emendaui, nec ita ut uerba antiquissima reponi iuberem sed ea quae essent eius formae propria quae libro *U* et praeter Consummationem *P* tradita est. ad *PQΣ* adnotaui quae aut in utriusque formae tamquam archetypo, siue id ab uno interprete Graeco siue ab auctore Syro repetendum est, aut in libro olim graece ante syriacum conscripto posita fuisse conicerem.

Ineditum erat graece carmen illud 219 ss. quod de animo

humano per allegoriam dictum putant. quod interpretati sunt post Wrightium Noeldeke (Zeitsch. d. d. morgenl. Ges. XXV, 1871, p. 676), Macke (Theol. Quartalschrift LVI, 1874, p. 3 ss.), Lipsius (I p. 292); A. A. Beuan (Texts and Studies ed. by J. A. Robinson V 3, 1897, The Hymn of the Soul, cf. A. Hilgenfeld, Berl. philol. Wochenschrift XVIII, 1898, p. 389), F. C. Burkitt (The Hymn of Bardaisan rendered into English, Londini 1899). graece solus conseruauit non tam male quam timeri potuit neque tamen integre codex Vallicellanus *U*. legit etiam Nicetas Thessalonicensis et in Actis Thomae a se retractatis suo arbitrio refinxit, ita tamen ut hic illic in uerbis carminis graeci constituendis non sine aliqua utilitate adhiberi possit. quamobrem edidi in Analectorum Bollandianorum t. XX (1901) p. 159 ss. ubi dum de Nicetae aetate disputo adicere potui et debui etiam codicem Sinaiticum 516, quo liber eius contineatur, esse saeculi XI (cf. Gardthausen catal. p. 126).

Testes tam multos tam dissimiles de omnibus rebus etiam minutissimis aequae adhiberi minime expediebat. itaque trium tantum librorum qui sunt *APU* et partim quarti *D* integram dedi uarietatem, *A* propter dignitatem singularem libri et cum Φ et cum $\mathcal{Q}$ pari gradu coniuncti, simili de causa *D* inde a 147; *P* autem et *U*, quo melius utriusque natura noscatur ante quam ea pars legatur in qua soli supersunt, 197—251. *Y* quoque plene adscripsi ubi *P* deficiente solus cum *U* aderat. Φ , id est consensum librorum *CD. FTX. PUY. QR. SV*, diligenter adnotaui, item consensum librorum e pluribus harum quinque stirpium oriundorum uelut *CD. FT. P. QR. SV* uel *FT. PU. SV*, ex ipsis autem his libris singillatim non attuli nisi si quid per se notabile, uelut coniecturam memoratu dignam, exhibebant. eadem fere ratione in *\Pi* et *\Sigma* et $\mathcal{Q}$ usus sum, atque etiam in *\Gamma*, nisi quod huius generis nullus liber dignus uisus est cuius ineptias omnes legentibus obtruderem. *G* quam licenter grassatus sit ex his quae descripsi perspicietur (103, 9): ἐν μὲν ξύλοις θυρίδας βασιλικὰς παρακνυπτικὰς καὶ κραβάττους καὶ κοιτῶνας στεγασμένους διαχρύσους καὶ λεκτικὰ γραμματιστά· ὁμοίως καὶ ἄροτρα καὶ ζυγούς καὶ τρυτάνας καὶ κάτεργα τῶν πλοίων καὶ κώπας· ἐν δὲ λίθοις καὶ μαρμάρους καὶ λοιποῖς οἰκοδομήμασι ναοὺς, στήλας, κίονας σὺν τῶν ἀνακεφαλαίων(?) αὐτῶν· πραιτώρια βασιλικά· ἰδμάτων ἀναβολὰς· πύλας συμβαλτάς (l. συμπαλτάς?)· παρίσθμια λαξευτά. quibuscum cf. 134, 22. De *B* cf. quae supra demonstraui.

Syrum ꝑ ita excerpſi ut e ſilentio meo nihil ſit efficiendum. nam quo minus omnia adferrem quaecumque a uerbis a me editis recedebant duae res potiſſimum prohibuerunt, primum quod, quia ſyriace nescio, non poteram dubia excutere quae haud pauca inesse cum ex Noeldekii Beuani Burkittii aliorum diſputationibus intellexeram, tum per litteras ad me miſſas certioſorem me fecit Eruinus Preuſchen uir doctiſſimus, cum intra decem primas paginas meas quindecim locis ea quae ex ꝑ attuli reprehenderet. altera cauſa haec fuit quod librum graecum edebam, non ſyriacum, quem ipſum qui uolent adibunt, neque aequum erat hunc earum rerum mole onerare quae ſi iam initio ab interprete aut praetermiſſae aut mutatae ſunt nunquam graece tales fuerunt aut omnino exſtiterunt.

Acta aethiopica ð, ex copticis ut uidetur deriuata (cf. M. R. Iames, Texts and Studies, V 1 1897, p. XXXIII, qui ib. p. 28 eundem fere librum graece edidit e cod. Mus. Brit. add. 10073; exſtat graece praeterea, ut ex eis quae Alexander Riese mea cauſa excerpſit cognoui, in codice Chisiano R VI 39 s. XII), ab S. C. Malan edita ſunt anglice (The Conflicts of the holy Apoſtles, Londini a. 1871). Ex his, quoniam inſciſſime interpres Aethiops et petulantiffime uidetur negotio ſuo functus eſſe, item ex m et p a me in Actis Thomae Lipſiae a. 1883 editis, ea tantum memorauī quae ad diſceptandum inter libros graecos aut ipſos emendandos idoneae eſſent. ceterum ð m p ſat breuia excerpſta ex Actorum parti- bus quibusdam continere moneo.

Praeter eos libros XXI quibus in conficiendo exemplo meo uſus ſum haud pauca exſtant quos adhibere aut nolui aut nequīui, de quibus breuiter iam diſſerendum eſt.

Parisiacus gr. 1554 A ſaec. XIV habet res actus ſecundi, 947 ſaec. XVI primi et ſecundi male relatas. praeterea multis codicibus Symeonis metaphraſis (Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν δια- τριβάς), graece quantum ſcio inedita, quam latine ex Surio Migne (Patrol. gr. CXVI p. 559) repetiit, aliis uelut 1611 ſaec. XVI (in quo inſunt etiam breuiſſima quaedam excerpſta ex Actorum 99—140) ſummarium quoddam Actorum qualia in menaeis legi ſolent continetur; atque illud quidem e codice Monacenſi 255 tamquam ἔρμαιον protulit A. Thenn (Zeitschr. f. wiſſenſch. Theologie XXX, 1887, p. 472). a Conſummatione incipit Coſlinianus 304 ſaec. XIV, dein ex actibus duobus pri- moribus nonnulla adicit. poſtremo Pariſiacus graecus 1556 ſaec.

XV memorandus est. quem cum Tischendorf tamquam egregium exemplum recensionis catholicae — ita enim scribit p. LXVIII — adhibuisset, ego ut inter tot meliores inutilem abieci. desinit enim in p. 142, 8, nisi quod post εἰρήνη ἡμῖν haec adiecit: καὶ ἐσφράγισε τοὺς μετ' αὐτῶν πάντας ὁ ἀπόστολος . . . εἰς δόξαν πατρὸς κτλ.

Eorum qui Romae adseruantur Vaticanum graecum 866 saec. XII aut XIII nulli usui esse olim adnotaui, Ottobonianum 1 saec. XII (sic ego et dubitanter A. Mau, saec. XI hagiographi Bollandiani) conuenire fere cum *PQR*, sed uariare non pauca, neque carmen 109 neque preces 114 praetermissas esse, posse me eo carere neque tamen libenter carere. Codex Vatic. gr. 1608 saec. XII aut XIII nescio quo casu olim me fugerat. cognoui e Bollandianorum catalogo (p. 137) in eo inesse a f. 1 ad 7 partem actuum primorum, a f. 7 ad 12 *Μαρτύριον τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ*. Ex hoc Alexander Riese a me rogatus exscripsit particulas tres, e quibus apparuit incipere hoc martyrium a 264, 13 et esse generis *PΣ*, sed tam misere corruptum ut noluerim plura describi. nam quod statim ab initio post illa *εἰσελθόντος τοῦ . . . Θωμᾶ εἰς τὸν οἶκον Ἰουζάνου τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως* addit *ἐν Καλαμῖνῃ τῆς Ἰνδικῆς*, id quidem, ne quis ueterem ibi doctrinam traditam opinetur, nullo negotio ex apostolorum quouis laterculo expromere potuit. ne Vaticanum quidem graecum 1985 saec. XI Romae uidi (nimirum post me etiam Bollandianos fugit), e Bollandianorum autem supplemento (*Anal. Boll.* XXI, 1902, p. 5 ss.) sero cognoui. uidetur cum cod. *R* cognatus esse.

Oxonii in bybliothecha Bodleiana tres sunt codices quibus Actorum Thomae particulae continentur: Baroccianus 180 saec. XII, quem cum perquam licenter grassari ex catalogo comperissem nolui quamuis officiosos uiros doctos Anglos, nimis importune iam a me interpellatos, etiam de illo obtundere; Clarkianus 43 saec. XI, cuius priorem particulam non ultra actum primum pertinentem neglexi, alteram, quae est de consummatione apostoli ex Tischendorfi exemplo me sumpsisse supra dixi; Laudianus 68 saec. XI, quem cum Actis Thomae a. 1883 editis a p. 1 ad 10 eximia quam iam supra (II 1 p. XIII et XX) laudauī liberalitate contulit T. W. Allen. unde intellexi esse Laudianum a 99, 1 ad 105, 9 generis *Φ*, nullo meo meliorem nec multo deteriorem, admixtis haud paucis uerbis generis *Γ* propriis, uelut 103, 11 *τροχιλέας*, 104, 7—8 *τί ἄρα ἐστὶν ἡ κραυγὴ τῆς χαρᾶς*

ταύτης τῆς οὐσίας (l. οὔσης) ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, 105, 5 τοῦ ἐλθεῖν πάντας, 7—8 ἀκούσας μὴ παραγένηται; inde uero a 105, 9 ita transire ad Γ ut quaedam ex Φ admisceat uelut 112, 10 κατήλθεν, 11 ἔτυχεν, 115, 16 ss. παραθέμενος αὐτοὺς τῷ κυρίῳ κατέλειπεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἀπῆλθεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἡξίου τοὺς παρανυμφίους ἐξέρχεσθαι ἀπὸ τοῦ νυμφῶνος, nolui talem desultorem praeter comparem B in partem recensionis uocare.

Codicem Bruxellensem II 2047 rescriptum saec. X aut XI I. Bidez (Bulletin de l'Académie royale de Belgique, Classe des lettres, n. 7, 1900, p. 614 ss., quem libellum ipsius comitati acceptum refero) rettulit continere Actorum Thomae non nullas particulas ex actibus I, II, III et e Consummatione sumptas. ex eis autem quae descripsit efficitur illum librum in actis I et II minus etiam quam reliquos posse cum aliis componi, concinit enim modo cum T. UY. QR. S., modo cum CD. F. R, modo cum D solo, cum B. CD. FTX. PUY. QR, cum B. C. S, cum Φ, cum T. V. H, cum A. B. R. V; in actu III cum PUY contra D facere; in Consummatione generis Σ esse, proxime autem cum L coniunctum.

Mosquensibus duobus, 163 saec. XI et 290 saec. XVI et XVII Acta Thomae contineri Matthaei in catalogo bybliothecae Mosquensis (Lipsiae a. 1805 edito) refert. quorum uetustioris, qui nunc numero 162 insignitur, primos et ultimos uersus mea causa cum A. Kirpitchnikoff rogasset Michailoff uir doctus Mosquensis descripsit. unde generis Φ esse cognoui sed neglenter et licenter multis praetermissis uel mutatis confectum.

De Zmyrnensi A. 4 saec. XVI aliisque orientis partium libris a Philippo Meyer inspectis cf. Lipsius (Erg. p. 24); de aliis Spyridion Lambros in Catalogo Bibliothecarum Sacri Montis (Cantabrigiae a. 1895 edito); alii.

Codicem Hierosolymitanum 66 saec. XV Papadopolus Kerameus (Hier. Biblioth. Petropoli, a. 1891, t. I p. 84) refert primores actus continere, codicem autem 22 saec. XI tres fere actus (c. 30—38; 79—115; 116—119), hunc uero habere πολλὰς διαφορὰς λεκτικὰς τε καὶ πραγματικὰς. de quibus ut certior fierem Petrus Batiffol qua est comitate cum amico quodam suo Hierosolymitano egit sed frustra.

Eodem loco Papadopolus me monuit ab Amphilochio archimandrita Mosquae a. 1880 Descriptionis palaeographicae codicum manu scriptorum saec. XI et XII tomo II a p. 22 ad

26 Acta Thomae edita esse. quem librum cum diu frustra quaesitum tandem Caroli Dziatzko praefecti bybliothecae Gottingensis liberalitate huc missum acceperissem, inueni pro thesauro carbones, id est primores illos de Abbane et Gundaphoro actus pessime corruptos et interpolatos, e codice aliquo anni 1022, cuius ciuitatem et numerum apponere Amphiloehius oblitus est (Mosquensem esse suspicor), satis neglegenter expressos.

De actis Barnabae (p. 292)

Acta Barnabae Papebrochius primus edidit in Actis sanctorum (mensis Iunii II p. 431) e codice Vaticano graeco 1667, multo emendatiora Tischendorf e codice Parisiaco graeco 1470 et Vaticano eodem. nos quattuor praeterea codices nacti uix quicquam tamen noui attulimus: at duplici illo testimonio iterum iterumque pensitato et interprete latino passim tamquam arbitro adsumpto paulo rectiore fortasse iudicio usi sumus. quamquam haud paucis locis etiamnunc dubitamus.

Libros manu scriptos adhibuimus

P Parisiacum gr. 1470 s. IX

B Athoum Batopaedianum s. XI aut XII

$\Sigma \left\{ \begin{array}{l} M \text{ Messanensem 29 s. XII} \\ Q \text{ Parisiacum gr. 1219 s. XI} \\ U \text{ Vaticanum gr. 821 s. XIII} \\ V \text{ Vaticanum gr. 1667 s. XI.} \end{array} \right.$

MPQUV ipse contuli. Batopaediani conlationem a se inde a 294, 30 factam Philippus Meyer mihi liberalissime commodaui; prioris partis conlatione amissa codicis numerum referre non potuit, XI aut XII saeculo scriptum esse bene se meminisse aiebat. qui codex cum paene constanter cum Σ faciat, paucis tamen locis aut solus ex ea familia aut paene solus uetustioris scripturae uestigia conseruauit, uelut 295, 4 ἀκολουθῆσαι αὐτοῖς, 295, 8 ἔλθει. in testimonium eum uocaui ubi e re esse uidebatur.

P haud raro praetermissione uerborum aut propter homoeoteleuton ut 293, 16; 296, 9—10; aut sine causa ut 293, 1; 301, 22—23; aliquando, ut 297, 24; 298, 14, corruptela peccat; Σ interpolatione ut 293, 19; 20; 20—21; al. unde nascitur sola paene difficultas, atque ea quidem sat magna, quae est diiudicandi quid a *P* omissum, quid a Σ adiectum sit; qua in re opem tulit opportunam interpret latinus.

Acta enim Barnabae in latinum conuersa sunt e codice modo cum *P* modo cum *Σ* concinente, libris nostris aliquanto antiquiore; nam saeculo post Christum natum sexto certe non recentiora acta illa latina crediderim. quae maximi ad acta graeca recensenda momenti essent, nisi interpret quisquis fuit particulas complures praetermisisset, in reliquis sensum ut ait ipse magis quam uerba secutus esset. nunc quibusdam locis, non toti libro, lucem adfert sic quoque haud spernendam. quin immo recipi uerba quaedam ut ex actis graecis plenioribus hausta forsitan potuerint. usus sum passione latina a Friderico Nausea a. 1531 Coloniae et in Florilegii Bibliothecae Casinensis t. III (1877) p. 354 edita. Sirletus quoque librum nescio an e codice a *P* et *Σ* diuerso (cf. Acta Sanctorum m. Iun. II p. 435 adnot. f., al.) conuerterit, Papebrochius autem ad codicem Vaticanum 1667 illius uerba adcommoauit.

Graece exstare eundem librum in codice Cutlumusiano 2 s. XIII per Philippum Meyer, in codice Perizoniano 49 p. 147 ex *V* descriptum per Sc. de Vries comperi. Parisiacus gr. 1179 A s. XI extrema eius uerba inde a 301, 16 habet cum *Σ* congruentia.

De indicibus

Index locorum quod Testamentis quae dicuntur uetere et nouo paene solis continetur, quam consuetudinem merito damnavit G. Krueger (Das Dogma vom N. T., Gissae, a. 1896), complures tamen excusationes habet. primum quod praeter utrumque Testamentum horum actorum auctores quicumque fuerunt et quicumque ea retractauerunt perpauca ueterum Iudaeorum aut christianorum scripta uidentur cognouisse; dein quod, cum horum actorum tempora maxime incerta sint, non multum ex eis ad tempora aliorum librorum definienda effici potest; denique quod mihi scripta illa non tam nota sunt ut sperare potuerim me eorum particulas discerptas agniturum. etiam e libris illis sacris desumpta quin multa praetermissem uix dubito. nam in priore fasciculo quae praeterissem multorum me admonuerunt Fr. Diekamp (Byzant. Zeitschr. IX, 1900, p. 192) et E. Hennecke (Theol. Literaturzeitung XXV, 1900, p. 275). quae in Addendis et Corrigendis et in indice locorum reposui.

In indicibus graeco et latino cum grammaticis tum eis quibus rerum diuinarum antiquitates inuestigare curae est consultum uolui, illis dum uerba rariora aut insolentius posita

congero, his dum nomina propria et ea quae ad christianorum res sacras spectant crassioribus litteris insignita propono. plura dare non existimaui muneris mei esse. neque enim libros illos commentariis instruendi sed quam diligentissime possem recensendi et emendandi curam receperam. olim autem a quibus legi et accipi aut impugnari soliti sint ne referrem, ut iuebat E. Hennecke (*Theol. Literaturzeitung* XXV, 1900, p. 275), ab aliis ea narrata sunt, inter quos utique nominandi sunt Theodorus Zahn et Adolfus Harnack, praecipue uero Ricardus Adelbertus Lipsius, a quo si quid dissentiebam, quod non ita raro accidit, aut alibi dixi aut in praefatione uerbo significauimus. sua in breuius contracta repetere illi licuit, non item mihi. totum autem negotium instaurare si conatus essem, quot uolumina impleturus eram?

Indicem grammaticum dum conficio ut tam copiose quaedam aut tam aequaliter alia per omnes libros conlegerim quam oportebat uereor. tot enim annorum ille labor meus fuit quot operae in toto uolumine describendo impenderunt atque etiam plurium, sed minime continuus. quippe multa iam ante, dum singulos libros recenseo, adnotaueram, quo rectius quid quisque scriptor posuisse putandus esset iudicarem. sed quae in manibus erant tandem in lucem edere quam plura adquirere potius uisum est. atque nominum uerborumque formas barbaras omnes fere adlatas esse putauerim, ex eis autem quae ad syntaxin et ad ornatum orationis pertinent plurima ommissa. de litteris perperam geminatis aut non geminatis ea in indice adnotaui quibus scripturae uarietatem in imis paginis conlectam adleuaram. ubi apparet plerosque errores in eis uerbis factos esse in quibus geminatae et non geminatae alternis abhiberi solent, uelut *βάλλω βαλῶ, πολὺς πολλοί, ἐγενόμην ἐγενήθην*, al. at tam aures quam mentes deceptas esse testes sunt litterae prorsus inepte duplicatae uelut *πάλλιν, ἀπολλειφθεῖς, ἔρριφος, ρρήματα, πρόσσεισι, εἰστό*, confirmant litterae praeter liquidas perperam geminatae paene nullae. De littera *ν* paragogica infra in Addendis dixi.

Ex passione Andreae graeca utraque non ita multa conlegi. neque enim iam ut olim (*Byzant. Zeitschr.* III, 1894, p. 469) a Graecis hominibus illos libros confectos puto sed a Latinis. qui cum uocabula pleraque rariora e glossariis latinis graeca interpretatione instructis conquisierint, sententias autem ut potuerunt e latinis expresserint, nec quae uerba illa aetate

usitata fuerint inde discimus nec declinationis et constructionis monstra illa a Graecis quamuis imperitis progenita esse sane adfirmauerimus.

Maxime autem piget rem a me neglectam esse unice utilem, ut adnotaretur quotiens scriptores qui tam saepe leges purae dictionis migrassent easdem observassent. sed praeterquam quod hic quoque meminisse oportet multas manus librum quemque passum esse, a quibus plus certe barbarismi quam ab ipso auctore inlatum sit, illud non solum laboris sed etiam chartae erat multo amplioris. quam iam nunc ne nimis amplam quidam ducant vereor, quamquam multum abest ut praeter ea quae in ipsum librum recepi e codicibus meis omnia scribendi aut loquendi monstra conlegerim: dedi quae cum e schedis meis excerpissem ut in imis paginis adscriberem, postea autem ad rem criticam non satis utilia cognovissem, illinc sustuleram.

Promiscua hac congerie ut ipsis uidebitur grammatici utentur. adsumunt si uolent copias Henrici Reinhold (De graecitate patrum apostolicorum cet. Halis a. 1898), A. N. Iannaris (An historical Greek Grammar, Londini a. 1897), aliorum qui libros illos excusserunt. hoc tamen admonitos uelim, pleraque eorum quae in indicem grammaticum conlegerim non posse certo ipsis scriptoribus tribui, etiamsi ueri simile sit multa ab eis profecta esse; ut cum uolent tempora serpentis sensim consuetudinis recentioris describere, non solum scriptorum sed etiam librario- rum aetas adnotanda sit, nam hi sunt fines intra quos tempus ipsum quaerendum est: atqui restat quaerendum. itaque nuper cum uir doctus egegie de his studiis meritis *ἄμεινα* et *βελτία* tamquam ex Actis Thomae, libro saeculi p. Ch. n. tertii, adferret (Indogerm. Forschungen XIII, 1902, Anzeiger p. 39; cf. Actorum Thomae a me a. 1883 editorum p. 27, 32; 60, 3), tempus certius definitum uidebatur quam definiri poterat. inter saec. III et XI (nam undecimi est *P*, ex quo illa excerpta sunt) sic dictum esse scimus, quo anno, immo quo saeculo dictum sit, nisi forte aliunde didicimus, nescimus. ipse scriptor sic dixisse non uidetur, cf. 153, 7; 208, 23. Talia igitur ut cauerentur, ubi e codicibus ea in indicem transferebam quae non erant iam in imis libri paginis adnotata, codicum sigla sedulo adposui.

Latine loquentibus, a quo more in huius modi materia utilissimo Academiam Berolinensem in scriptoribus christianis edendis, item alios in similibus rebus decessisse minime probo,

ut nomina ita rationes grammaticae ueterum adhibendae fuerunt. quibus quae nuper successerunt paulo ueriores quam breui ipsae etiam uerioribus cessurae sint quis ausit coniectando definire? facile autem quiuis inter litteras permutatas, ut hoc exemplo utar, inueniet quae rectius hodie ad uocis inflexionem referantur, uel in tribus declinationibus ea quae sane ad ueritatem accommodatius una sola declinatione comprehensa sonorum paeue ultimorum discrimine diuiduntur.

Indicis librorum manu scriptorum adiciendi Paulus Lejay auctor fuit (*Revue critique*, 1898 II p. 405). aetatem ibi codicum quorundam et eam significauimus quam ipse aut qui mea causa inspexerant definiimus et, interposita aut particula, eam quam postmodo in catalogis Bollandianorum aliorumque uirorum eius rei peritorum inueni. in Venetis et Mosquensibus displicent numeri partim ex ueteribus partim ex recentioribus catalogis excerpti: neutri hoc tempore in manibus sunt.

ADDENDA ET CORRIGENDA

uol. II 1

Praefationis

P. VII; XXVII; XXX Inter eos qui me adiuuerunt nescio quo casu Ottonem Cuntz nunc Graeciensem praeterii, qui de libris Escorialensibus et de actis conciliorem me edocendo summo opere me sibi obligauit. item Rudolfum Beer carissimum amicum meum, qui de codicibus Vindobonensibus quae quaesieram rescripsit et Guilelmum de Hartel, cuius insigni et omnibus nota liberalitate factum est ut illi huc mitterentur. quibus sicut eis quorum operas mihi dicatas infra singillatim memorauimus ut hoc loco gratias agamus et aequum et mihi dulcissimum est.

P. IX De ν littera paragoga dicere oblitus sum. posui aut omisi librorum testimonio in ea re ut in ipsis uerbis usus, nisi quod librorum quorundam, uelut in primis Actorum Thomae D, minor esse hac in re fides uisa est. D enim a reliquis omnibus, etiam C, discrepans ad eam fere regulam rem derigit quam pueri a grammatico didicimus; ceteri multo saepius ν ponunt quam omittunt. uarietate librorum ingenti nolui paginas iam nimis plenas etiam magis replere. si quis uoluerit umquam quibus legibus serioris aetatis scriptores uel librarii

paruerint accuratius inquirere, ei in indicibus adlata integra uarietate materiam parauī.

Aliae sunt similes minutiae in quibus non solum silentio sed etiam negligentia uel cunctatione (haec infra inter Corrigenda recepi) ac postremo inconstantia peccaui. in orthographia ad normam superioris aetatis pleraque exigenda esse pronuntiaui, qua de re post eos quos II 1 p. VIII nominaui alii dixerunt uelut L. Radermacher (Philologi LIX, 1900, p. 170 ss.), ac nouissime K. Krumbacher (Byz. Zeitschr. X, 1901, p. 312; 344). sed eam aetatem non ita definiī ut omnis dubitatio tolleretur. debuine, ut infra in his Addendis et Corrigendis factum est, cum puris Atticis *θύσσω, οὐκτίγω, μέγνωνι* scribere, an leniter ad linguam communem quae dicitur deflectere, ut ibidem feci dum secundam personam medii et passiuī generis praeter *βοόλει* et *ὄψει*, nam *ὄλει* deest, per *η* scribo? denique separatim ponenda an coniungenda fuerunt *ὅσπερ, ὅστις, εἴ τις, εἴ γε, τοίνυν, τοιγαροῦν, οὐκέτι, οὐ πω, ἀπέναντι, ἀπ' ἐμπροσθεν*? de minimis ut aiunt non curat praetor. at cum sint editoris pleraque quam praetoris negotia minora, minima sunt fere nulla, neque si iudices beneuolentissimi haec non damnarunt ipse absoluo. quamquam multo etiam minus philologorum mataeoponiae crimen, quam historicorum ille princeps aetatis nostrae et ipse philologus primarius merito fortasse non ita pridem inridebat, aut hac in re aut aliis multis effugisse mihi uideor. hos enim inter scopulos utrimque uel eminentes uel latentes miseri qui his studiis operam damus nauigamus.

Maius illud est, quamquam non tam magnum quam quibusdam, qui fortasse non satis quid uoluerim animaduenterunt, uidetur, utrum in ipsis paginis uerba corrupta emendari oporteat an infra, nam emendari oportere non eo usque desipio ut negauerim, immo latius manui emendatrici spatium parauī. ea de re contra dicentes habui, id quod non sum miratus, nam etiam philologi plerique obfucatis et speciosis primò deleniri (einen lesbaren text adulteratum istius modi librum appellant), post demum atque, nisi ualde attentī fuerint, sero uera doceri malunt quam statim sincera et aspera rectis oculis intueri, dein, si ipsi offenderint, emendatorem fidum et pudentem aduocare, uiros doctissimos Theodorum Zahn (Neue kirchl. Zeitschr. X, 1899, p. 193), qui tamen certissimas tantum emendationes (sed quae sunt certissimae?) et ubi plures barbarismi traditi sint leniorem et commodiorem (uelut *Io* 180, 19 *ζόριδες*, leuiter uidelicet ab

R librario interpolatum, cf. 17; 181, 1; 8) intra paginas poni iubet, et E. Hennecke (Theol. Literaturzeitung XXV, 1900, p. 275); probantes et confirmantes, quod quo insperatius eo fuit iucundius, Fr. Diekamp (Byzant. Zeitschr. IX, 1900, p. 192) et A. Ehrhard (Allgem. Litteraturblatt, IX, 1900, p. 332); referentes ac certe non improbantes post C(arolum) W(eyman) (Byz. Zeitsch. IV, 1895, p. 193), Adolfum Hilgenfeld (Zeitsch. f. wissensch. Theol. XLII, 1899, p. 473; Berl. phil. Wochenschrift XIX, 1899, p. 1158; 1160) et Paulum Lejay (Revue critique 1898 II p. 404).

P. XII; XIV; XXIV; XXXII; XXXV. Passionis Andreae graecae nescio utrius codices manu scriptos hos Romae adseruari sero cognoui: Chisianum R VI 39 s. XII; Vaticanos gr. 2000 s. X; 1633 et 1641 s. X aut XI; 1673 s. XI; 1631 s. XII; Actorum Andreae et Matthiae Vat. gr. 2000 s. X; Ioannis, si quidem uidetur aut cum Vat. gr. 654 artissime coniunctus aut ex eo deriuatus esse, Barberinianum V 12 s. XIV aut XV; Matthaei Chisianum VII 51 s. XII, cum Parisiaco 1313 conuenientem.

P. XXI. In Actis Andreae et Matthiae codicis Parisiaci *A* auctoritatem ne nimis religiose, non in rebus et in ipsis uerbis, sed in quibusdam uerborum formis amplexus sim ue-reor. aoristos et imperfecta dico qualia sunt ἔβαλαν et ἔπεμψαν et pauca eiusmodi alia. cum litteris incredibili modo ab illo librario permutatis falso geminatis uarie corruptis haec respuenda fuisse putauerim.

In eisdem actis quomodo factum sit ut librum syriacum a W. Wright (Londini a. 1871, anglice t. II, p. 93 ss.) editum non respexerim equidem nescio. nisi ridiculum esset, oblitum me putarem. sed uix paenitet. nam exemplari non admodum uetusto et nostrorum *II* satis simili sed interpolato usus esse interpret uidetur.

P. XXIV. De Passione Bartholomaei adicere debui editam eam esse cum alibi tum in Actis Sanctorum (mensis Augusti t. V p. 34) et a Moesingero (Vita et martyrium s. Bartholomaei Oeniponti a. 1877). Codice Treuirico Bollandiani se usos esse testantur (cf. supra II 1 p. 132, 2 adnot.), quem frustra mea causa quaesivit M. Keuffer Treuirorum bybliotheccarius.

P. XXIX haec scripseram: Sequitur narratio de eis quae post exilium facta sunt Ephesi, Zmyrnae fortasse Laodiceae. Ea reprehenderunt Theodorus Zahn (Neue kirchl. Zeitsch. X,

1899, p. 194) et Adolfus Hilgenfeld (Zeitschrift f. wissenschaft. Theol. XLII, 1899, p. 473; Berl. phil. Wochenschrift XIX, 1899, p. 1159; 1160). qui quod ea quae c. 18—55 (p. 160, 5—179, 5) narrata sunt ante exilium facta esse uolunt, id praecipue propter orationem illam c. 33 ss. p. 168, 7 ss. relatam non sine ueri quadam similitudine dictum esse fateor, quamquam codicis *M* inscriptione illa ἀπὸ Λαοδικείας ἐν Ἐφέσῳ τὸ δεύτερον non multum moueor, nam quae in eius exemplari antecesserint quae praetermissa fuerint quis renuntiauerit? mirum autem est et *R* ante exilium et *V* post exilium Mileto Ioannem narrare Ephesum uenisse, praeterea etiam *Q* illa euenta post exilium conlocare, denique Abdian templi demolitionem post exilium, quin inter res extremo tempore a Ioanne gestas referre. quibus rationibus sane lubricis mea illuc sententia inclinauerat. sed illud minime accipio quod Hilgenfeld adiecit librorum *APW* narrationem de itinere Romano et exilio et ut solent Latini dicere transitu apte cohaerentem a me iniuria distractam esse. nihil est enim in his rebus tam incertis certius quam transitum illum Ioannis, toto genere ab itinere Romano longe distantem, inscite et incommode cum illo conglutinatum esse. an etiam librarios *BMQRUV* cum ab itinere Romano seiunxisse credemus?

Alia minora partim sed nimio plura quam uellem infra congressi, quae in ipso libro addi aut corrigi uelim:

uol. II 1

xv, 3 ab imo 56, 12 (non 2) || xxxv, 1 interpretis || 1, 5 εἶδομεν || 1, 2 cf Io 1, 1, 1 || 2, 26 ἡμῶν | Ἰησοῦ || 2, 23 - 24 μᾶ || 2, 25 cf 6, 17; 23 || 3, 10 εἶδομεν || 3, 10 recte? || 5, 14 μάταιά εἶσαν || 6, 23 παραδόσθαι. καὶ || 6, 6 cf Matth 16, 21 || 7, 16 τῇ || 7, 21 ἐξαρίσχη || 7, 1 (non 2) Matth 16, 22 || 8, 18 δυνήσῃ || 8, 21 ἔσ π. | παραδοθησόμενον Θ: scr ἔσ. παραδοθησόμενον? cf 23; 6, 25 || 9, 21 ἀνακτίσεως, εἰ σοφωτέρως ἀκούσαι συνδοχιμάσεις || 9, 16 κολάσεως | κόλαιαν Y || 10, 10 μυστήριον, ὅπως || 10, 13 - 14 ἀπώλετο, ἵνα || 10, 23 ἀπόλλυται, ἵνα || 10, 2 cf psalm 115, 6 (116, 15); 33 (34), 22 || 11, 10 ἐπεθύμουν. ἵνα || 11, 10 Γ add.: scr φ? cf 18 || 13, 11 et 20 δυνήσῃ || 13, 6 cf psalm 49 (50), 13 || 13, 7 cf Pet 1, 1, 19 || 13, 11 πῖθεις Θ: scr συνθήσῃ? || 13, 21 scr θείλης? || 14, 26 et 15, 26 δυνήσῃ || 17, 23 διεγείρεται ἀφανίζεται || 19, 22 δυνήσῃ || 19, 5 scr omittas? || 19, 26 Τὰς || 20, 4 add.: uerum? || 20, 16 scr ἐκλείψει? || 21, 20 Χριστοῦ νῦν || 21, 25 E add.: scr δειλανδοῦσαι? || 22, 25 δυνήσῃ || 24, 15 ὡς || 24, 9 scr ἐκλίπη? || 25, 21 μου, ἵνα || 27, 11 ἀκηκόει || 27, 20 ἅπας ἀπλῶς || 28, 2 Aegeae. omnes || 28, 10 scr προῆγε? || 29, 6 scr ἀφείλιν? || 29, 29 ἡκεῖς X: recte? || 30, 8 προσέρχῃ || 30, 4 scr ἡ? numquid pass alt || 30, 19 (non 18) ἐπὶ γνοῦς Θ || 30, 19 ante narr add. prae f p X || 30, 25 δ alt || 31, 16 ἑτοιμός || 31, 16 ἑτοιμός BZXR || 31, 18 scr ἄρξῃ? || 31, 20 σταυροῦ? cf An 62, 20 || 31, 23 ante narr add. prae f p X || 34, 14 παρέδωκεν || 34, 7 del δέ? || 40, 17 ἐξείνης || 40, 22 ἐπ. τ. corrupta uid || 41, 5 scr γενέσεως (an γένεσιν?) κρόνον? || 42, 26 μισόλογος ||

42, 5 ἔσῃ?? πεπρωόσῃ?? πηρωθήσῃ??? || 42, 9 add. cf Ph 17, 11 || 44, 17 cf Eph 2, 20 || 46, 4 cf act 1, 15 || 46, 9 cf Luc 24, 47 || 46, 13 C add. fort uerius || 46, 15 scr ἔφθασεν? cf 11; 12 || 46, 17 C add. fort partim uera || 48, 15 σου alt. add. (cf 51, 9) || 48, 15 C add.: fort partim uera || 49, 13 cf Luc 4, 40 || 49, 5 (non 6) οὗτος - οὗ || 49, 13 νόσοις?? add. cf Diekamp Byz Zeitsch IX (1900) p 193 || 51, 8 ἄνδ.] || 51, 10 ἀγιάτων C: del? cf 55, 17 || 51, 11 - 12 δῆμοι add. (cf 55, 20) || 51, 15 - 16 C add. uerum? cf 56, 22 || 51, 16 - 19 ξέν. - Ἄνδ.] || 52, 12 καὶ φησιν || 52, 11 cf act 10, 38 || 52, 2 scr Αλγεάτης μαθεῖν? || 52, 4 σπερσῃτε add. (cf 56, 18) || 52, 7 τῆς C add.: cf 55, 15 || 52, 10 C add. scr βοῶντες ἔκραζαν? cf 49, 16; 57, 5 || 52, 21 C add. recte? cf 50, 5 || 53, 18 κηρύξαι || 53, 15 cf act 10, 42 || 53, 18 cf Luc 24, 47 || 53, 21 cf deut 6, 13 Matth 4, 10 (Luc 4, 8) || 53, 22 cf Marc 16, 16 || 53, 5 add.: 57, 11 || 53, 18 ἐπὶ add C add.: cf Diekamp Byz Zeitsch IX (1900) p 193 || 54, 1 σωθήσῃ et κατακριθήσῃ || 54, 18 καὶ φησιν || 54, 3 cf psalm 57 (58), 5 || 54, 9 cf Luc 16, 9 || 54, 3 μαρότατος C: cf 52, 23 || 54, 25 ante laud add. 24 et || 57, 7 ἔσφασας || 57, 11 C add.: cf 53, 5 || 58, 16 κολάσῃ || 60, 9 καὶ φησιν || 61, 5 ἀκηκόει || 61, 17 <μή> γελῶσῃ? || 62, 9 αὐτῷ P: del? || 63, 14 αὐτοῦ || 63, 15 αὐτὸν || 63, 24 αὐτῆς || 63, 31 αὐτοῦ || 67, 4 παραδόσῃς || 67, 4 del. παραδόσης (B)PN || 68, 8 αὐτόν· || 70, 5 cf Matth 2, 10 || 70, 5 del. (E) || 70, 16 R (cf 72, 1) || 71, 6 βούλει || 71, 5 - 6 βούλει || 71, 16 φιλ.] cf 72 || 74, 11 BRDP add. (recte? cf 12) || 76, 15 cf psalm 145 (146), 6 || 77, 2 cf 81, 3; 4 || 80, 13 cf act 10, 42 || 80, 14 cf Cor 1, 2, 9 || 81, 7 πορνεύσητε αἴρετε || 82, 5 πῶς MN add.: recte?? || 83, 16 ἀδελφὲ οὐ || 83, 6 μαρτυρίαν O.M.N. add. (recte?? cf Io 157, 1) || 84, 14 καθενδόντας, καὶ || 84, 16 om Π add.: del? || 85, 7 cf Phil 2, 8 || 86, 6 κινύρα (Π) add. fort uerum || 86, 26 (non 25) scr dicentem || 86, 27 (non 26) apostolos || 87, 18 tunc || 87, 6 cf act 17, 27 || 87, 11 ὦ. om R: del? cf 115, 7 || 90, 5 Σ add.: scr ἀτόματος? || 90, 11 add R add.: θῖσαι (σε)? || 91, 12 cf psalm 48 (49), 21 || 93, 3 ἀνδ. - φυλ. om Ω || ἀνθρώπων RΠ || τῶν - φυλ. om Π || 94, 1 ἐβδόμηντα || 94, 11 ἐαντων add. (l ἐπ' αὐτόν?) || 95, 12 τῇ αἰρίον? ἐπισυνάξομεν? cf 97, 8 || 96, 1 scr σφαγίσσομεν? (cf 95, 12) || 96, 4 scr ἐμβολόμενοι? || 97, 3 RΩ add. (cf 96, 13 Σ) || 97, 11 BRPMN add. (recte?) || 98, 1 καταλιπατε || 98, 1 del. καταλιπατε? || 99, 7 λυθῆναι Ω: cf 8 || 100, 1 ἐν || 100, 1 ἐμ AN || 100, 13 B.O.M.N. add. (cf ascens Iesai 3, 13 p 10 ed Grenfell et Hunt) || 100, 14 σε <καὶ ἐμβάλει σε>? || 100, 15 P add.: scr εἶπεν· Ω, ὦ, τῆς? || 101, 3 BΠΩ add. (recte? cf ascens Iesai 3, 13 p 10 ed Grenfell et Hunt) || 101, 6 Th 231, 19 || 101, 10 Thilo add. cf Th 146, 10 || 101, 12 Σ add. (recte?) || 101, 15 recte? add. an ἀποκτείνωμεν? cf 113, 3 || 101, 15 BRΩ add.: recte ut uid || 101, 16 add B: add. recte? || 102, 2 om B (cf 101, 16 B): recte? an del?? || 102, 2 καὶ <ἐάν>?? || 103, 11 cf act 17, 27 || 103, 16 cf psalm 24 (25), 2 || 103, 17 R add. (cf 106, 2) || 106, 15 cf Io 6, 38 || 106, 12 uidentur add.: cf 101, 9 || 106, 16 del. ἰησοῦ χριστοῦ add MN, add. I. Xp. om BE: del? || 107, 11 ἐγκατέλιπας || 108, 13 ἐγκατέλιπας || 112, 7 κ. αὐ. καθὼς || 112, 12 CE add.: del? cf 9 || 113, 17 RPΩ add.: scr ἀποκτείνει? cf 3; 101, 15 || 115, 14 ἀπελεύσῃ || 115, 7 (Θ) add.: recte?? cf 76, 8 || 115, 9 inter Ω et ἀκολουθήσασιν add. || 116, 6 σῶσαι || 116, 9 cf Matth 2, 10 || 119, 13 uid add.: an scr δεικνύμενος? || 119, 25 post 21 add. et 120, 1 || 120, 7 Ἐάν || 120, 11 cf Matth 8, 20 || 120, 7 scr ταῦτα? cf 10 || 120, 14 slauon add.: scr σου - οὐ γὰρ οἶδαν - ? || 120, 14 φθάσει add. uel ἔφθασεν || 120, 15 post 10 add. (cf Io 161, 28?) || 121, 16 et 18 ἀπό? add. cf 17 || 122, 29 cf Io 4, 39 || 123, 23 ἔτι?? || 124, 18 (non 17) cf Luc 1, 37 || 124, 10 φορῶν V: recte? scr φοροῦντος?? || 125, 13 αὐτά. λαβών || 125, 15 cf act 3, 6(?) || 125, 20 (non 18) εἰσελθεν B || 126, 22 scr ψυχῆς γίλιες?? cf index (declinatio) || 127, 4 v (non v) || 130, 16 scr τῶν μακρόθεν?? || 130, 22 scr ἀποκρίνεται?? || 132, 22 ἰδὸν scr ᾗδῃ? || 134, 15 cf psalm 145 (146), 6 || 136, 28 οὐτοι || 137, 23 ἦν || 138, 19 τὰς τεσσαράκοντα || 139, 33 scr ἐποίει? || 140, 8 CM add.: cf 142, 1; 3 || 141, 15 quomodo || 141, 1 diei die || 142, 2 at ubi? scr adubi?? || 142, 7 scr qua die?? || 142, 16 scr προχωροῦμεν? || 143, 26

διασώσω || 146, 8 *GPS* add. (*fort recte*) || 149, 28 *scr* ἀπώλοντο? || 151 *f* acta *Io syriace* || a *dormitio Io armeniace* || 153, 26 add. *cf Ph* 6, 9 || 154, 20 *uerum* add.: *cf* 155, 7 || 155, 29 (non 30)?? || 155, 21 *scr* στέρνου? || 156, 3 *cf* act 10, 42 || 156, 7 *cf* Matth 16, 16 || 156, 29 (non 28) *scr* αὐτοῦ? || 159, 22 βούλει || 161, 9 post 15 add.; 197, 9 || 162, 1 ὄφελος || 162, 32 ἀποκέκλεικας || 162, 2 ante Κλεοπάτραν add. *scr* || 162, 4 ut 5; 2)? || 162, 23 *optime* add.: *an scr* ὁλοπύχως? || 163, 7 *cf* act 3, 20 || 164, 8 τὸν || 164, 4 *del alt* ἐπὶ?? || 164, 14 *scr* ἐπεκάλεσε?? *cf* 202, 19; 208, 7 || 165, 9 τὰ || 165, 17-167, 7 recognouit Adolffus Hilgenfeld (*Zeitsch. f. wissensch. Theol.* XLII (1899) p. 625 || 165, 21 *λυκομύδη R* add.: *cf* 166, 8 || 166, 2 ὁ 9.] *scr* ὅτι Θεός? || *del* ὁ?? || 166, 15 (non 15-17) <μῆ || 167, 3 μείξεις || 167, 3 μείξεις? || 168, 24 μαραινεται || 168, 23 *cf* Matth 6, 19 || 169, 10 *cf* Matth 11, 8 || 169, 23 post νόσους *haud pauca intercidisse putat Th Zahn Neue kirchl Zeitsch X* (1899) p 197 || 170, 2 οὖν || 172, 29 *cf* deut 4, 35 || 173, 14 *cf* Heb 5, 12 (?) || 173, 1 post?? add. ἀπολοισθόντες?? || 174, 35 add.: *cf* 183, 5 || 175, 34 ὃ || 176, 16 *an scr* ἀποσίση? || 179, 15 ἀδιόλητοι add. *et* 206, 1 || 180, 15 *R* add. *aptius* || 183, 13 *cf* Tim 2, 2, 6 || 183, 18 *cf* Tim 2, 2, 5 || 186, 11 add.: *cf* 203, 12 || 187, 25 *AM* 99, 11 *PA* 121, 23 || 190, 17 *cf* Iac 2, 19 || 191 mg. *del.* 235 Z || 191, 12 *cf* Rom 12, 17 Thess 1, 5, 15 Pet 1, 3, 9 || 191, 27 ἐμφανίσας *Zahn Neue kirchl Zeitsch X* (1899) p 201 || 193, 23-203, 7 recognouit Adolffus Hilgenfeld *Zeitsch. f. wissensch. Theol.* XLIII (1900) p. 6 || 193, 27 βαρέως? add. (*cf Ph* 50, 14 P?) || 194, 7 αὐτῶν *C Zahn Neue kirchl Zeitsch X* (1899) p 200 || 194, 22 post *item* Iames add.: *an scr* θασύν? || 196, 23 Φαρισαῖον || 196, 2 *cf* Iac 1, 13 || 196, 1 *scr* ἐβαλες??? *cf en Marc* 14, 65 || 196, 1-2 (non 2) εἰ τὸν] || 196, 24 Σ' add.: *uerum?* || 197, 1 *scr* δ' ἐαυτοῦ??? *cf* 153, 4; 22; 172, 13; *al* || 197, 21 (non 20) σοὶ σε Ye || 198 mg. 14 add. I || 200, 12 βία??? βία?? || 201, 13 *scr* ἐπαθον? || 201, 25 *scr* νύξιν || 203, 12 παρέραχτο *R cf* 186, 11 || 205, 6 ἀναπ.] || 206, 7 Ὁ || 206, 8 διάνειυστόν *R* add. (*recte*??) || 207, 7 εὐχαρίστησεν || 207, 8 ἡ prius] || 211, 13 W add. (*cf* 213, 11) || 212, 7 μείξεως || 213, 12 *cf* Rom 2, 6 (?) || 213, 9-10 παροθενίαν add. (*cf Ph* 82, 5 *et* 10) || 213, 11 post c add.: *cf* 211, 13 || 214, 14 (I) U(B) f add.: *recte?* || 219, 2 γνώση || 219, 15 Ἡρώδης || 219, 9-10 ὦ || 220, 8 ἄ. τῶ] || 220, 16 καὶ prius] || 225, 7 ζῶντι Δ' || 225, 8 ante ἅπαντα *del.* || 227, 14-15 contigerat <de> (?) uxore eius et de filio eius <et> de || 229, 3 στρατιώτας || 229, 9 ὅπως || 231, 27 <tunc> reuersi? *cf* 232, 27 || 232, 17 βασιλέως, καὶ || 233, 2 πληγήση || 233, 3 ἔση || 235, 17 ego || 236, 11 *scr* ἀνέλη? cf 232, 8 || 238, 6 παραλογίζη || 238, 1 add.: *cf* 233, 2; 13; 14 || 240, 1 *scr* τὸ?? || 245, 11 add. *cf P* || 246, 24 *cf* psalm 113, 12 (115, 4); 134 (135), 15 || 249, 7 ἀπόστ.] || 249, 8 post ἀνίστασθαι add. add || 250, 2 U add. (E) || 252, 25 etiam] *scr* enim? || 254, 1 *cf* psalm 11 (12), 6 || 255, 17 *cf* Matth 2, 10 || 256, 18 *cf* deut 4, 35 || 256, 7 post *scr* add. ἐξ ομολογίσεως??? || 258, 6 *et* 7 *et* 8 κληθήσῃ || 258, 10 *cf* Luc 10, 20 || 260, 30 <anno> tertio? || 261, 11 γοργαῖον

uol. II 2

2, 33 add. *cf* 18? || 5, 23 ἤκουσαν || 5, 6 *cf* Io 14, 8 (?) || 5, 9 *cf* Gal 1, 7 || 5, 24 (non 34) *scr* ἀκουτισθὲν?? || 6, 9 *nidetur* add. (*aliud est* 31, 23 *Io* 153, 26) || 8, 7 *cf* Cor 2, 3, 15 || 8, 23 *cf* Matth 28, 13 || 9, 14 *cf* Cor 1, 2, 4 || 9, 24 *cf* act 5, 39 || 9, 26 add. *cf* 2, 18; (33?); 14, 2 || 10, 8 add.: *recte*?? || 12, 1 *cf* Io 12, 28; 29 || 12, 13 *Th* 287, 15 || 13, 4 X add.: *cf* 12, 18 || 13, 11 X add.: *cf* 5, 8 || 15, 3 V X add.: *recte?* || 15, 7 X add.: *cf* 24, 5 || 16, 24 Ἀρχαῖαν || 16, 29 *scr* αὐτῶ? || 19, 1 τὰς || 20, 16 I s add. *et* II 2 p 37 || 21, 29 δ || 22, 25 λυπέισαι || 22, 25 *del.* *scr* λυπέισαι? || 31, 10 ante μὲν add. σοὺ || 31, 23 *del.* *recte ut* *nidetur* || 31, 23 V add.: *cf* 6, 9 || 32 mg. 235 B || 33, 1 Ω || 34, 26 add.: *cf* 17 || 35, 14 ἑμᾶς || 36, 23 τοὺς || 37, 1 ὅσον || 37, 34 Ἐν τῷ || 38, 1 διὰ *et* ἀγγέλῃς || 38, 7 αὐτῷ || 38, 7 *cf* 48, 13 (non 25) || 39, 3 add.: *an scr* οὐνοῖα? *cf* Io 163, 6 || 40, 9 ὁ ἀλλ' *scr* ὡς? *del?* *cf* Mt 236, 1 || 41, 2 ιε' (R) S || 50, 1 ἦν || 50, 26 τὸν || 52, 11

add.; 11, 24 || 56, 1 φ || 57, 1 ἰδού || 58, 1 ἡμας || 60, 1 ουκ || 60, 8 λόγους || 61, 1 et 10 *μελξαντες* || 61, 2 C et 19 BF add. *recte*? || 63, 18 *scr* ἐξ?? || 70, 5 *φωτός*, || 70, 10 *Καὶ* || 70, 14 *διαβ. corrupt uid*: cf 4 || 71 mg. supra 15 add. 14* || 74, 1 *scr* ἐμπορίαν? || 76, 29 ἄν || 77, 3 *scr* αὐξήσει? cf 13 || 78, 7 add.; 79, 1 || 79, 1 (*om S*) add.: cf 78, 7 || 81, 25 τῇ || 82, 10 *παρθ.*] cf *Io* 213, 9 - 10 || 85, 16 σὺ || 85, 2 ἡμῖν *del*? cf 1 et *eu Matth* 24, 24 || 88, 12 τὰ || 88, 18 οὐ *et* τὸ || 89, 17 *εὐλογημένοι, ἀνεπαῖον* || 90, 14 *et* 24 *κλίμα* || 90, 14 *scr* ἀπήλθεν?? || 94, 26 *πραχθέντων??* add. *πράξεων??* || 99 Ω = *KORUV* (non *KORUVY*) || 100, 4 *studies* || 104, 4 *ἀδράπολιν Y. Q* || 106, 9 cf *Io* 4, 34 || 108, 1 *Burkiit* || 109, 1 'H || 111, 13 *ἀναλύσει* || 111, 13 *scr* ἀναλύσῃ? cf f || 115, 5 δς] δ *SV*: *scr* οὐ? || 120, 1 *et* 2 *S* add. f || 120, 8 add.: *scr* ἐξουθενήσα?? cf 200, 28 || 122, 10 *del*. f || 123, 5 - 6 post *πρ.* add. (*om alt* τὸ) || 123, 10 post *P om S* add. *bonum* f || post *ἡκούσθη S* add. f || 123, 15 (non 13) *scr* ᾠκει? || 124, 1 *del*. πόλ.] *regno* f: cf 5 || 124, 1 ἐν τ. π.] in urbem f: cf 5; 15 || 124, 5 post δὲ *S* add. f || 124, 5 *del*. τ. π. *regnum* f: cf 1 || 124, 5 *urbes* f: cf 1 || 128, 5 πάντα || 128, 6 τὰ || 128, 15 cf *Matth* 22, 21 || 132, 1 αἰτοῦ || 132, 3 post *Q* add. cf 142, 16 || 134, 2 Γὰρ || 137, 7 A. S add.: *del*? || 138, 1 R: *recte*? cf Γ || 140, 15 add. 217, 5; 141, 6 αἶ || 141, 16 *δνταν* || 141, 13 *ἀναπ.*] cf *Noeldeke ap Lipsium II* 2 p 424 || 142, 1 αὐτῇ· || 142, 13 ἡρξάτο || 142, 1 *P* add.: cf 147, 16 || 143, 13 - 14 cf 269, 10 (*et* 251, 10) (non c 153) || 146, 9 ἀπέρχῃ || 147, 17 οὐδὲ || 147, 10 cf 184, 13 (non c 66) || 147, 16 *PUY* add.: cf 142, 1 || 147, 17 *P* add.: cf 174, 14 || 149, 8 δ || 149, 14 *Ἠρώδην* || 149, 4 cf *gen* 3, 1 - 5 || 149, 6 cf *gen* 4, 5 - 8 || 149, 7 cf *gen* 3, 18 || 149, 8 cf *gen* 6, 2 || 149, 11 cf *exod* 7, 3; 9, 35 || 149, 12 cf *exod* 1, 16; 22; 13; 14 || 149, 13 cf *exod* 32, 4 || 149, 14; 15 cf *Luc* 23, 11; *Matth* 26, 57; 59 || 149, 16 cf *Marco* 14, 10; 11 || 149, 19 cf *Pet* 1, 3, 19 || 149, 20 cf *apoc* 16, 12? 13, 7? || 150, 4 *P* add.: cf 184, 16; 204, 9 || 150, 22 (*cf* 244, 15 *An* 59, 16) || 152, 16 ὤψει || 153, 9 cf *Io* 1, 1, 6; 8; 9; 10 || 153, 18 cf *Rom* 13, 13 *Luc* 21, 34 || 154, 9 *πέιθεται, ἵνα* || 154, 10 *ἐπιδέεται, ἵνα* || 154, 8 cf *psalm* 39 (40), 7 || 156, 3 add.; 175, 5 *al* || 156, 7 add.; *acta ap* 3, 17: 17, 30? || 157, 3 τῆς <σῆς>? <πάντων>? cf 114, 16 || 157, 13 δόλον (*l* θολόν?) *P* || 157, 17 incubat f add. (*cf gen* 1, 2) || 157, 17 *καὶ delet E. von Dobschuetz cont* 166, 13 || 159, 16 cf *Luc* 18, 19? || 160, 3 *iungenda*?? add. (*cf* 7) || 160, 7 *del*?? add. cf 3 || 161, 1 οὖν || 162, 13 δέη || 162 mg. 186 W || 165, 1 γὰρ || 167, 9 τέκνον, *καὶ* || 168, 3 cf *Cor* 1, 6, 9 || 169, 6 μοι, ἵνα || 171, 11 *συναφῇ P* add. (*cf* 251, 18) || 173, 1 διὰ || 173, 16 *εἶπεν* || 173, 11 add. cf 178, 21 || 174, 14 add. 147, 17; || 177, 7 ἀπὸ || 178, 19 add. 223, 15, *et* 253, 9; || 178, 21 add. 173, 11; || 179, 6 add. *Io* 212, 5 || 180, 16 ἀντιπρός || 180, 6 post 179, 17; add. 244, 11; 225, 3 || 181, 1 συνόντων || 182, 1 πρὸς || 183, 10 - 11 *σάρκα* || 183, 10 *οὐσης* 264, 15 (non c 156) || 183, 16 *ἐλεῆμων P* add.: *recte*? || 184, 16 δούλους add. (*cf* 150, 4) || 185, 1 (non 2) cf *Matth* 7, 15 (non 19) || 188, 7 ἀντάλλαγμα *P* || 188, 13 add.: *an ἀπαιτῇ??* || 190, 20 δέξ.] *accipiam* f || 191, 20 τοῦ || 192, 2 - 4 ἐξ. x. *om* f: cf 149, 18 || 2 *ἐξέλθατε V* || 3 x. *om V* || 196, 12 ἐξαλείπτα || 196, 12 ἐξαλείπτῃς || 197, 4 ἀπελθὼν || 197, 14 ὄραμα? add. *θέαμα?* || 198, 16 - 17 *κελεύσει παραφερόμενοι* || 198, 21 ὥσπερ || 199, 25 ἐπιμνησθεσθαι || 203, 2 <τῇ> σφ.? cf 231, 16 || 204, 14 add.: cf 148, 12 || 205, 18 κατ' || 207, 2 οὔτε || 208, 5 - 6 (non 8) τ. ζ. || 209, 11 αὐτὴν || 209, 17 οὔτε || 212, 10 εἰπὼν ἡρξάτο || 212, 12 παντός || 212, 4 - 5 αὐτῆς add. (*cf* 204, 9) || 212, 5 *del*. κοιτ.] αὐτῆς add *P*: cf 204, 9 || 213, 6 ἄν || 213, 23 ἐνν.] *temperi surrexit* f || 214, 8 add. 197, 18; || 216, 3 cf *Mt* 248, 15 *laud* 343, 14 || 216, 6 post 229, 16 add.; *I* 235, 3 || 217, 15 παριοῦσιν? add.? *προσιοῦσιν?* || 218, 1 ἦν || 219 ante 11 *πρ. με* || add. *U* || 220, 6 *ἐφησάν* || 220, 7 post cf 17 add.; 186, 5 || 221, 1 ἐμῆς || 222, 13 τὸν || 223, 5 *μεγάλῃν* || 224 post 22 *γενήσεσθαι V sener* mutato uersu add. *PU* (*cf* 219, 11) || 226, 13 *συνῆσθαι* || 226, 19 σ. ἐμ.] ἐμ. ἀγαγεῖν *P* || 227, 21 add.: *del*?? || 227, 22 add. 123, 3; || 228, 15 λάθροι || 229, 13 τὴν || 229, 20 *χριστός* || 229, 24 *scr* δέξωμαι? (f) || 233, 23 *φιλανδρίαν U*: *uerius?* || 236, 2 σὲ || 236, 3 πᾶσιν || 240, 6 Ἄρτος?? || 244, 1 τὰ *et* *πληροῦσιν* ||

244, 11 add.: cf 180, 6 || 244, 15 *scr* ἔλαβες? (i): cf 150, 22 || 245, 1 ἀπῆρσαν || 246, 12 καὶ || 247, 15 *scr* Βελτίων ἐστὶν?? || 248, 1 δ || 248, 17 - 18 δ - γ. || 251, 16 πείναν || 251, 16 (f) add.? || 251, 18 cf 171, 11: 14 || 251, 18 δ - αξ. || 251, 18 ὅσον F (del. 2) || 252, 19 ἀπὸ del?? cf 20: 256, 7 pone post ἀποκαλυφθῆς add P || 253, 1 μὴ || 253, 10 ἀνυπόδητος LS || 256, 1 μὴ || 257, 10 - 11 add. cf Burkitt J of theol studies II (1901) p 94 || 257, 18 α. β. | ἐστὶν Σ: *scr* ἀντιβοᾷ?? || 258, 4 *scr* ἔχοι?? || 259, 8 ἀνεστράφη U ἐγὼ κήρυγμα add P || 260, 1 ἤκροάσαντο V: *scr* ἤκροάσατο? (ἀπ ex ἀν falso inserto) || 262, 2 add. ; 233, 6 || 263, 7 πρ. - O. | προελθόντες δὲ τὸ ἡμῶν τῆς ὁδοῦ olim fuisse uid (fm) || 263, 8 συνέντηεν U <ἀντῶ>?? || 263, 10 καὶ λ. μνησάρα P || 263, 16 cf 278, 20 || 265, 9 ἀποσταλεῖς || 265, 12 cf Matth 4, 2 || 268, 11 cf Pet 1, 5, 4 || 271, 3 - 4 *scr* ἀγαθοῖς, θάροῦν δὲ τῷ ἐ. κτήματι ὅτι ἐ. ἀνενδέες? || 272, 5 εἰσδύνων V: recte? || 273, 1 cf 289, 21 || 273, 3 ἀπόλη A: *scr* ἀπολεῖ?? || 273, 13 ἀπολεῖ?? || 274, 16 cf 261, 16 et Brinkmann || 275, 2 τὸν || 276, 1 πρὸς 276, 3 μου add. φησιν || 278, 1 αὐτοῖς U(?) V || 279, 2 ἀπόκρυψις v A || 282, 3 post (καὶ h) add. τελ. post ἐν ἐμοὶ add. τελείωσιν || 284, 13 σιφώρα P σιφώραν FS σίφορον LZ || 285, 10 *scr* πρόσθεν? cf Σ et 276, 1s || 287, 2 μὴ || 303 act 3, 20 Io 163, 7 || 306 Matth 11, 8 Io 169, 10 || 307 Rom 12, 17 Io 191, 12 || 310 ἀκροασία Th 165, 4 || 311 ἅλας add. Th 146, 2 || 311 ἀμφιάζω add. Th 194, 16 || 313 ἀνηλικιώω AM 98, 12 (ἀναλκισθῆναι C) || 323 ἐκεῖ add. Mt 233, 9 cf 19 || 331 Ἰησοῦς add. Ph 11, 12 || 332 ἵνα add. Io 153, 14 || 333 Ἰουζάνης add. cf Οὐζάνης || 334 καθυποβάλλω Th 185, 6 || 340 μὴ add. Th 123, 4 cf 4 || 340 μιερεὺς 58, 27 (non 57, 7) μιερέων DE || 344 ὄλος || 359 anacoluthon add. Ph 98, 5 || 360 nominatiuus absolutus add. Ph 36, 27 Th 160, 4 || 366 prae-sens post ἀναπέοντα Th 163, 1 - 2 add. (cf. ἐπαίσατο AM 84, 5 D?) || 366 futurum add. καθελεῖς AM 101, 9 ἀνελείς Mt 232, 8; 236, 11 || 371 ellipsis obiecti add. Th 148, 12 (αὐτόν) et 204, 14 (αὐτήν)

Monte Pessulano mense Augusto MCMII

Notarum explicatio.

<i>a</i>	significat	<i>anni</i> uel <i>anno</i>
<i>Aa</i>	„	Ex Actis Andreae (II 1 p. 38)
<i>a b c</i>	„	correctores codicum <i>ABC</i>
<i>absc</i>	„	<i>abscisum</i> uel <i>abscisa</i>
<i>acc</i>	„	accusatiuum
<i>act</i>	„	acta apostolorum
<i>add</i>	„	<i>addit</i> uel <i>addunt</i>
<i>add</i>	„	addendum
<i>al</i>	„	<i>alia</i> uel <i>aliter</i>
<i>alt</i>	„	<i>alterum</i>
<i>AM</i>	„	Acta Andreae et Matthiae (II 1 p. 65)
<i>Am</i>	„	Martyrium Andreae prius (II 1 p. 46)
<i>a m</i>	„	<i>ante medium</i>
<i>An</i>	„	Martyrium Andreae alterum (II 1 p. 58)
<i>Ap</i>	„	Passionem Andreae latinam (II 1 p. 1)
<i>Ap</i>	„	Passionem Andreae graecam priorem (II 1 p. 1)
<i>apoc</i>	„	apocalypsin Ioannis
<i>Aq</i>	„	Passionem Andreae graecam alteram (II 1 p. 1)
<i>ascens Ies</i>	„	ascensionem Iesiae
<i>Bn</i>	„	Acta Barnabae (II 2 p. 292)
<i>Bt</i>	„	Passionem Bartholomaei (II 1 p. 128)
<i>c</i>	„	<i>caput</i> uel <i>capite</i> uel <i>cum</i>
<i>cet</i>	„	<i>cetera</i>
<i>cf</i>	„	<i>conferatur</i> uel <i>conferantur</i>
<i>cod, codd</i>	„	codicem, codices
<i>Col</i>	„	epistolam ad Colossenses
<i>coll</i>	„	<i>collato</i> uel <i>collatis</i>
<i>compend</i>	„	<i>compendio</i>
<i>coni</i>	„	coniecturam
<i>coni aor</i>	„	coniunctiuum aoristi
<i>conl</i>	„	<i>conlato</i> uel <i>conlatis</i>
<i>Cor</i>	„	epistulas ad Corinthios
<i>corr</i>	„	<i>correxit</i>
<i>dat</i>	„	datiuum
<i>del</i>	„	<i>delendum</i> uel <i>deleri iubet</i>
<i>del (delend)</i>	„	delendum
<i>deut</i>	„	deuteronomium
<i>dittogr</i>	„	dittographiam
<i>dub</i>	„	<i>dubitat</i> uel <i>dubitant</i>
<i>Eccles</i>	„	Ecclesiastae librum
<i>e</i>	„	<i>extremo</i>
<i>ed</i>	„	<i>edidit</i> uel <i>ediderunt</i>

<i>eff</i>	significat	<i>effectum</i> uel <i>effecta</i>
<i>ep</i>	"	epistolam
<i>Eph</i>	"	epistolam ad Ephesios
<i>Epiphan</i>	"	Epiphanii monachi edita et inedita cura A. Dressel, Parisiis et Lipsiae 1843
<i>eras</i>	"	<i>erasum</i> uel <i>erasa</i>
<i>eu (euang)</i>	"	<i>euangelium</i>
<i>euang</i>	"	<i>euangit</i> uel <i>euanguerunt</i>
<i>exod</i>	"	librum exodi
<i>extr</i>	"	<i>extremo</i>
<i>f</i>	"	<i>feminini generis</i>
<i>f e</i>	"	<i>fere extremo</i>
<i>fem</i>	"	femininum
<i>fort</i>	"	<i>fortasse</i>
<i>ful</i>	"	futurum
<i>Gal</i>	"	epistolam ad Galatas
<i>gen</i>	"	genetium
<i>gen</i>	"	geneseos librum
<i>Heb</i>	"	epistolam ad Hebraeos
<i>h l</i>	"	<i>hoc loco</i>
<i>homoeotel</i>	"	homoeoteleuton
<i>Hos</i>	"	Hoseae librum
<i>i</i>	"	<i>inente</i>
<i>Iac</i>	"	Iacobi epistolam
<i>i e</i>	"	<i>id est</i>
<i>Ier</i>	"	Ieremiae librum
<i>imper</i>	"	imperatium
<i>indic</i>	"	indicatium
<i>inf</i>	"	infitium
<i>instr</i>	"	<i>instrumenti</i>
<i>Io</i>	"	<i>Ioannis</i> uel Acta Ioannis (II 1 p. 151)
<i>Io</i>	"	Ioannis euangelium et epistulas
<i>l</i>	"	<i>legendum</i>
<i>lat</i>	"	librum latinum
<i>laud</i>	"	Acta Andreae cum laudatione contexta edita in <i>Analectis</i> Bollandianis XIII (1894) et in <i>Supplemento codicis apocryphi</i> II Parisiis 1895
<i>Lipsius</i>	"	R. A. Lipsii librum <i>Die apokryphen Apostelgeschichten und Apostellegenden</i> , Braunschweig 1883
<i>litt</i>	"	litteram uel litteras
<i>l s</i>	"	<i>loco significato</i>
<i>Luc</i>	"	euangelium Lucae
<i>m</i>	"	<i>manu</i>
<i>m</i>	"	<i>medio</i>
<i>m</i>	"	<i>masculini generis</i>
<i>Mal</i>	"	Malachiae librum
<i>Marc</i>	"	euangelium Marci
<i>mart</i>	"	<i>martyrium</i>
<i>mart pr</i>	"	Martyrium Andreae prius (II 1 p. 46)
<i>mart alt</i>	"	Martyrium Andreae alterum (II 1 p. 58)
<i>masc</i>	"	<i>masculini generis</i>
<i>Matth</i>	"	euangelium Matthaei
<i>mq</i>	"	marginem
<i>Mt</i>	"	Martyrium Matthaei (II 1 p. 217)
<i>n</i>	"	<i>neutri generis</i>
<i>narr</i>	"	(Narrationem siue) Martyrium Andreae editum in <i>Anal.</i> Boll. XIII (1894) et in <i>Suppl. cod. ap.</i> II Parisiis 1895
<i>Nau</i>	"	Anonymi Philalethi Eusebiani in uitas miracula passionisque Apostolorum <i>Rhapsodiae</i> (Coloniae) a. MDXXXI
<i>nom</i>	"	nominatium
<i>num</i>	"	librum numerorum

<i>om</i>	significat	praetermissum
<i>p</i>	„	paginam
<i>pass</i>	„	passionem
<i>pass</i>	„	passionem Andreae (II 1 p. 1)
<i>pass ult</i>	„	passionem Andreae alteram editam in Anal. Boll. XIII (1894) et in Suppl. cod. ap. II Parisiis 1895
<i>PA</i>	„	Acta Petri et Andreae (II 1 p. 117)
<i>Pet</i>	„	epistulas Petri
<i>Ph</i>	„	acta Philippi (II 2 p. 1)
<i>pl</i> uel <i>plur</i>	„	pluralem numerum
<i>ponend</i>	„	<i>ponendum</i> uel <i>ponenda</i>
<i>praef</i>	„	praefationem meam (II 1 et II 2)
<i>prim</i>	„	<i>primum</i>
<i>prou</i>	„	proverbia Salomonis
<i>psalm</i>	„	psalmorum librum
<i>q e</i>	„	<i>quod est</i>
<i>q s</i>	„	<i>quae sequuntur</i>
<i>ras</i>	„	rasuram
<i>rel</i>	„	<i>reliqui</i> uel <i>reliqua</i>
<i>repet</i>	„	<i>repetitum</i> uel <i>repetita</i>
<i>Rom</i>	„	epistolam ad Romanos
<i>s</i>	„	<i>saeculi</i>
<i>scr</i>	„	<i>scribas</i> uel <i>scribendum</i> uel <i>scriptum</i> uel <i>scripta</i>
<i>sing</i>	„	singularem numerum
<i>Sirach</i>	„	librum Iesu Sirach
<i>s u</i>	„	<i>sub uerbo</i>
<i>sup scr</i>	„	<i>supra scriptum</i> uel <i>supra scripto</i>
<i>susp</i>	„	<i>suspicator</i>
<i>t</i>	„	tomum
<i>Th</i>	„	Acta Thomae (II 2 p. 99)
<i>Th cons</i>	„	Consummationem Thomae (II 2 p. 269, 10; 289)
<i>Thess</i>	„	epistulas ad Thessalonicenses
<i>Thess</i>	„	<i>Thessalonicensis</i>
<i>thren</i>	„	librum threnorum
<i>Tim</i>	„	epistulas ad Timotheum
<i>u</i>	„	<i>uerbum</i> uel <i>uerbi</i>
<i>uu</i>	„	<i>uerba</i> uel <i>uerborum</i>
<i>uar</i>	„	<i>uariat</i> uel <i>variant</i>
<i>uer</i>	„	<i>uerum</i>
<i>uid</i>	„	<i>uidetur</i> uel <i>uidentur</i>
<i>Zach</i>	„	librum Zachariae

<i>ucl . . ucl . . .</i>	significat	rasuram
<i>ucl . . .</i>	„	litteras incertas
<i>xal — — o</i>	„	quaedam a me praetermissa esse
	„	inter <i>xal</i> et <i>o</i> ea legi quae inter
	„	eadem uerba supra posita sint
<i>[x]al</i>	„	<i>x</i> legi non posse
<i><xal></i>	„	<i>xal</i> adiciendum uideri
<i><...></i>	„	aliquid intercidisse uideri
<i>xal A(B)</i>	„	<i>xal A</i> et cum leui uarietate <i>B</i>
<i>xal om (A)</i>	„	<i>xal</i> una cum aliis uerbis aut cum
	„	aliqua uarietate <i>om A</i>
<i>xal δ. (f) δ. δē P</i>	„	actis syriacis confirmari <i>xal δ.</i> , in
	„	<i>P</i> legi <i>δ. δē</i>
<i>μετ' αὐτοῦ τοῦ (om E) DE</i>	„	<i>μετ' αὐτοῦ τοῦ D μετ' αὐτοῦ E</i>
<i>ἡ'χ. o (om MN) ἀνδ. Ω</i>	„	<i>ἡ'χ. ἀνδ. MN ἡ'χ. o ἀνδ. OE</i>
<i>(Φ)</i>	„	<i>Φ</i> cum singulorum librorum leui
	„	uarietate

()

?

??

???

*

16

20, 2

20, 15

20, 15

significat ex alio libro adiecta

„ dubium uideri

„ magis dubium uideri

„ uix credibile uideri

„ commendationem, sed plerumque
uetustiorum et meliorum quae
tamen non sint in ipsum librum re-
cipienda

„ uersum 16 eiusdem paginae cum
adnotatione

„ uersum 2 paginae 20 eiusdem uo-
luminis cum adnotatione

„ uersum 15 paginae 20

„ adnotata ad uersum 15 paginae 20

Πράξεις τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου 205 Batiffol

ὅτε ἐξερχόμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἤγειρε τὸν νεκρόν.

1 Ἐξελθόντος Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαιας χήρα τις ἐξεκόμεζε μονογενῇ τέκνον· ὁ δὲ ἀπόστολος
σφόδρα ἐπαθεν τῇ ψυχῇ θεωρήσας τὴν ἀθλίαν γρατδα οὕτως 5
τὰς τρίχας διαρρήξασαν καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἀφανίσασαν.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ ἀπόστολος· Ποία αἰτία οὗτος ἐτελεύ-
τησεν; Ἡ δὲ ἔφη· Συγχώρησόν μοι, παρακαλῶ σε, καὶ μὴ με
ἐρώτα· τὰ γὰρ σπλάγχνα μου διερράγη, καὶ ἡ φωνή μου
ἀπόλωλεν, καὶ οὐ δύναμαι σοι διηγήσασθαι· ἔασόν με κόπτεσθαι 10
τοῦτον τὸν ἀνώνυμον κοπετόν, ὅτι ἐνὸς υἱοῦ ἐστερήθην, μηδὲν
τοὺς θεοὺς ἀδικήσασα, οἷς καθ' ἡμέραν ἔθνυν· τῷ μὲν Ἄρει
θυσίας οὐκ ὀλίγας· τῷ δὲ Ἀπόλλωνι τοσαῦτα ἀνάλωσα, τῷ
δὲ Ἑρμῇ σχεδὸν τὴν ἐμὴν ψυχὴν κατέρριψα, τῇ Ἀρτέμιδι
μόσχους θύουσα, τῷ Διὶ στεφάνους ἐκόμεισα, τῇ Ἀθηνᾷ τρά- 15
γους εἰς ὀλοκαυτώματα ἀνήνεγκα· καὶ ἅπαξ ἀπλῶς ὅσοι τέ
εἰσι θεοὶ πᾶσι δῶρα ἀπεκόμεισα, ὥστε καὶ αὐτῷ τῷ Ἠλίῳ καὶ

B Bodlei Barocc 180 s XII

C Petroburg Cues 94 s XII

D Sinait 526 s X

E Escorial Y II 9 s XI

F — Y II 6 s XII

M Venet Marc 349 s XII

P Paris gr 881 s X

Q — 1485 s X

R Paris gr 1454 s X

S — 1219 s XI

T — 1468 s XI

U Vallicell B 35 s XI

V Vatic gr 824 s XI

W Vindob hist gr 5 s X aut XI

X Vatic gr 866 s XIII

Y — 797 s XI

Γ = C(DE)MPQRSVW

Δ = BDEF

Θ = TUY

V ¹ πράξις V πράξις α' Batiffol: scr Περίοδοι?? cf actus XV || x.
παν. del || ² <Πράξις α'> ὅτε? cf actus II et q s || ⁴ μονογενῇ] cf H ||
¹³ θυσ.] ἔθυσσά add Batiffol || ¹⁵ ἔθυσσά Batiffol probabiliter

206 B

τῇ Σελήνῃ· καὶ ὡς νομίζω ὅτι ἐπ' ἐμοὶ κεκοίμηνται, τοσαῦτα
ἐκέκραξα, καὶ | οὐκ εἰσήκουσάν μου. λοιπὸν ἀναγκαζομένη
εὐρίσκω ἄνθρωπον ὅστις λέγει μάντις εἶναι, καὶ εἶπεν μοι·
Τί σὺ θέλεις μήτηρ μαντεύσω σοι; Καὶ αὐτὸς τοῖνον ὅμοιος
5 εὐρέθη τῶν θεῶν· πᾶν γὰρ μοι ψεῦδος ἐμαντεύσατο· ἀνω-
φελεῖς δὲ ἐγένοντό μοι αἱ μαντεῖαι, καὶ οἱ θεοὶ μάταιοι καὶ
τετυφλωμένοι. τάχα γὰρ καὶ γὼ ὁμοία εἰμὶ τοῦτοις τοῖς πλά-
νοις· εἰς μάτην ἀπώλεσα τὰ ἐμά, προσέχουσα ματαίοις εἰδω-
λοις. ἀπώλεσά μου τὴν ψυχὴν καὶ σὺν αὐτῇ τὰ χρήματα.
10 ἐπικατάρματος γὰρ εἴ τις εἰδώλοις λατρεύει ἢ μαντεύεται.
οἴμοι, τίνα ἀπαιτήσω τὰ χρήματα ἅτινα εἰς μάτην ἀπώλεσα,
προσέχουσαι εἰδώλοις καὶ μαντεῖαις, τοὺς χριστιανοὺς ἐξουθε-
νοῦσα; ἀπώλεσά μου τὸν υἱόν, ὃς μοι καὶ μόνος ὑπῆρχεν.

2 Ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν· Οὐδὲν ξένον πέπονθας ὦ μήτερ
15 τοιαῦτα πλανηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ ἀπόλλοντος τὰς
ψυχάς· οὕτως γὰρ ὁ διάβολος πλανᾷ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ
ὑστεροῦνται τῆς αἰωνίου ζωῆς. σὺ δὲ κατὰστειλον τὸν κοπετόν,
καὶ ἄρτι σου τὸ τέκνον ἀναστήσω τῇ τοῦ θεοῦ μου δυνάμει
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος καὶ βασι-
20 λεύοντος τῶν αἰώνων, ὅστις δὲ πιστεύει εἰς αὐτὸν λαμβάνει
ζωὴν αἰώνιον.

3 Ἡ δὲ γραῦς εἶπεν· Εἰ τὰ λεγόμενά μοι σωτήρια ἄν-
θρωπε καὶ ὡς ἀληθῶς ἀπόστολε τοῦ θεοῦ, βοήθησον τῷ
γίγατί μου τῷ κακῶς γεγηρακότι· ὡς δὲ ηὔξάμην ἀποθανεῖν
207 B 25 καὶ οὐκ εἰσηκούσθην τοσαῦτα κακὰ παθοῦσα, | τάχα μᾶλλον
οὐ συμφέρει μοι γαμεῖν, καὶ μηδὲν ἐσθίειν τὰ εἰς ὑστερον
δονοῦντα τὸ σῶμα, οἶνος καὶ κρέα, ἀλλὰ μᾶλλον ἄρτον καὶ
ὔδωρ, καὶ λύπας κερδαίνειν καὶ πολλὰ κακὰ καὶ πένθη πικρά.
Ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν· Ἀληθῶς μήτηρ ταῦτα οὐχ ἀπλῶς
30 φθέγγῃ· τί γάρ σοι δοκεῖ ἡ ἀγνεία; ὅτι αὐτῇ τῇ ἀγνείᾳ ὁ
θεὸς οὐκ εἰ, καὶ φθόρον ἔχει πολὺν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις·
μὴ δυνάμενοι γὰρ ἀγνεῦσαι ἢ ὑδροποτῆσαι σπονδάζουσι τι
κατανηεύσασθαι τοῦ ἀγνῶς διάγοντος· ὅθεν καὶ ὁ θεὸς ἐμα-

¹ καὶ *del* Batiffol || *del* ὡς? *uel* ὅτι? || *scr* νομίζω ὡς ὅτι? (*cf* 6, 17?) *an* ὡς <..... ἀλλὰ> νομίζω ὅτι? || ⁴ σὺ] σοι *V* Batiffol || μήτερ Batiffol: *cf* 14 *et* 29 || ¹² προσέχουσα Batiffol *recte* || ¹⁵ ἀπώλοντος *V* ἀπολλέντος Batiffol: *recte*?? || ²⁴ γίγας Batiffol || ²⁶ μηδὲν *seclusit* Batiffol || ²⁶⁻²⁷ *scr* τῶν εἰς ὕ. δονούντων??? || ²⁶ <καὶ πίνειν καὶ μάστιγα> τὰ?? || ²⁷ δομοῦντα Batiffol || οἶνον Batiffol *probabiliter* || ²⁹ μήτερ Batiffol: *cf* 4 || ³⁰ *del* τῇ ἀγνείᾳ?? *cf* 20, 32 || ³³ θ.] *scr* κίριος?

κάρισεν τοὺς τοιοῦτους· εἶπεν γάρ· Μακάριοί ἐστε ὅταν λα-
λήσωσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὑμῶν πᾶν ψεῦσμα. χαίρετε καὶ
ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
δυνήσεσθε δαίμονας ἐπιστοιμίζειν ἐπὶ τῆς γῆς μηδεμίαν φρον-
τίδα ποιούμενοι, ἔχοντες σωτήρα Ἰησοῦν τὸν σταυρωθέντα. 5

4 Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου εἶπεν ἡ γραῦς·
Πιστεύω εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸν ὑπὸ σοῦ κηρυττόμενον. Τότε
προσέρχεται ὁ ἀπόστολος τῷ πτώματι καὶ λέγει· Ἀνάστα
νεανίσκε δυνάμει Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. Καὶ
εὐθὺς ἀνέστη ὡς ἐξ ὕπνου, καὶ εἶπεν ἐμβλέψας πρὸς τὸν 10
Φίλιππον· Πύθεν τὸ φῶς τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἐλθεῖν εἰς
τὸν τόπον τούτον καὶ ἐμὲ ἀποθανόντα ἀναστῆσαι τηλικαύτη
σπουδῇ, ἐλθεῖν τε ἄγγελον θεοῦ καὶ ἀνοῖξαι τὰ δεσμοτήρια
τῆς κρίσεως, ἐνθα ἤδη ἐγὼ ἐγκεκλεισμένος ἐτύγχανον; εἶδον
γάρ ἐκεῖ κριτήρια καὶ κολάσεις ἅς γλῶσσα | ἀνθρωπίνῃ οὐχ 15 208 B
ικανὴ διηγῆσασθαι. εἴ τις οὖν ἀδελφοὶ θελήσειεν ἑαυτὸν
ἐλεῆσαι, πάντων τῶν κακῶν ἐκφεύξεται, καὶ πιστεύσει τῷ
θεῷ τῷ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τούτου κηρυττομένῳ, καὶ μακά-
ριος ἔσται· καὶ εἴ τις ὁμολογήσει τὸν ἀγαπητὸν Χριστὸν
δοξασθήσεται. 20

5 Καὶ οὕτως ὁ παῖς ἀναστὰς ἐκ τοῦ θανάτου ἅμα τῇ
ιδίᾳ μητρὶ ἐξαίρετως ἐπίστευσαν, πολλοὺς ἐπιστρέψαντες· καὶ
διὰ τούτων λαβόντες τὸ βάπτισμα ἐδόξαζον τὸν θεόν· καὶ
πάντες εὐχαρίστησαν τῷ σωτῇ Χριστῷ, καὶ τῷ ἀποστόλῳ
δόντες πάμπολλα ἐφόδια ἀπηλλάγησαν τῆς πλάνης πιστεύσαν- 25
τες τῷ Χριστῷ. ὁ δὲ νεανίσκος ἠκολούθησεν τῷ ἀποστόλῳ,
μεγαλυνόμενος ἐπὶ τοῖς θαύμασι τοῖς δι' αὐτοῦ κατ' ἡμέραν
γινομένοις δοξάζων τὸν θεόν. |

Πρῶξις β' ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶν Ἀθηνῶν. 95 Tischen-
dorf

6 (1) Ἐγένετο δὲ ὅτε εἰσῆλθεν Φίλιππος εἰς τὴν πόλιν 30
τῶν Ἀθηνῶν τὴν καλουμένην Ἑλλάδα, συνήχθησαν παρ' αὐτῷ

¹ Matth 5, 11; 12

³ πολλοῖς V: corr Batiffol || ¹¹ <τοῦτό μοι>, τὸ?? || ¹⁶ θελήσει
Batiffol || ²³ διὰ τούτων mirum: fort aliquid intercidit || ²⁷ <τῇ πίστει
καὶ> ἐπὶ? cf 17, 32; 34, 10; c 122 e || ²⁸ γινομένοις] καὶ add Batiffol

PVX ²⁹ πρῶξις PVX τοῦ ἁγίου φιλίππου τοῦ ἀποστόλου add PX |
β'] τὸ β' X om P || ὅτε εἰσῆλθεν om VX || ἐλλάδα P || τ. Ἀθ.] τὴν ἄνω P:
cf 31 || ³⁰ δὲ om X ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις add P || φιλ. εἰσῆλθεν X φιλ. ἦλθεν
V || ³¹ ἐλλάδα P || αὐτὸν X

τριακόσιοι φιλόσοφοι λέγοντες· Ἀπελθόντες ἴδωμεν τίς ἡ σοφία αὐτοῦ. λέγουσιν γὰρ περὶ τῶν σοφῶν τῆς Ἀσίας ὅτι μεγάλη αὐτῶν ἐστὶν ἡ σοφία. Ἐδοξαν γὰρ τὸν Φίλιππον εἶναι φιλόσοφον, ἐπειδὴ ἦν ὁδεύων σχήματι ἀποτακτικοῦ, 5 καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἀπόστολος ἐστὶν Χριστοῦ. τὸ γὰρ ἔνδυμα ὅπερ ἔδωκεν τοῖς ἀποστόλοις ὁ Ἰησοῦς ἐπενδύτης μόνον ἦν καὶ λέντιον· οὕτως οὖν ἦν περιοδεύων ὁ Φίλιππος. διὰ τοῦτο οὖν ὅτε ἐθεάσαντο αὐτὸν οἱ φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδος ἐφοβήθησαν· συνήχθησαν οὖν εἰς ἓνα τόπον καὶ ἐλάλῃσαν εἰς 10 ἑαυτούς· Δεῦτε ἐπισκεψώμεθα τὰς βίβλους ἡμῶν, μή πως νικήσῃ ἡμᾶς ὁ ξένος οὗτος καὶ αἰσχύνῃ ἡμᾶς.

7 (2) Καὶ οὕτως ποιήσαντες συνήλθον ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ λέγουσι τῷ Φιλίππῳ ὅτι Ἡμεῖς ἔχομεν μαθήματα τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐν οἷς ἀρχοῦμεθα φιλοσοφοῦντες· εἰ δέ τι καινότερον ἔχεις ὡς ξένε, ἐπίδειξον ἡμῖν ἀφιδρόνως μετὰ παρρησίας· οὐδενὸς γὰρ ἄλλου χρεῖαν ἔχομεν ἢ μόνον ἀκοίειν τι καινότερον.

8 (3) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Φίλιππος εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἄνδρες φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδος, εἰ βούλεσθε καινότερον πράγματος 96 T 20 ἀκοῦσαι | καὶ ἐστε ποθοῦντές τι καινότερον, ὀφείλετε ἀπορρίψαι ἀφ' ἑαυτῶν τὸν νοῦν τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου· ὥς εἶπεν ὁ κύριός μου ὅτι Οὐ δυνατόν ἐστιν βαλεῖν οἶνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιοῦς, ἐπεὶ ὀγγνυται ὁ ἀσκὸς καὶ ἐκχύνεται ὁ οἶνος, καὶ ὁ ἀσκὸς ἀπολείπεται· ἀλλ' οἶνον νέον βάλλουσιν εἰς ἀσκούς 25 καινοὺς, ἵνα ἀμφοτέρω φυλαχθῶσιν. Ταῦτα δὲ εἶπεν ὁ κύριος ἐν παραβολαῖς, διδάσκων ἡμᾶς ἐν τῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ σοφίᾳ ὅτι πολλοὶ ἀγαπήσουσιν τὸν νέον οἶνον μὴ ἔχοντες ἀσκὸν καινὸν καὶ νέον. ἡμᾶς μὲν ἀγαπῶ ὡς ἄνδρες τῆς Ἑλλάδος καὶ

⁶ cf Matth 10, 10 || ¹⁴· ¹⁹ cf act 17, 21 || ²¹ cf Eph 4, 22 || ²² Matth 9, 17

¹ τρ. φ.] φ. ἕως τῶν τ' V || ἀπ.] ἀπέλθωμεν καὶ add P || ἴδ.] ἀκούσωμεν VX fort recte || ² τοῦ σοφοῦ X om V || ³ μ. - σ.] ἡ σοφ. α. μ. ἐστίν V μέγας ἐστίν X || ἔδοξεν P || γὰρ om X || ⁴ φιλόσ. εἶναι X || ⁵ ἦδυσαν V || ἐστίν] τοῦ add VX fort recte: cf 14, 23; 25, 15 al et 36, 19 || ⁶ δ παρέδωκεν X || ⁷ ἦν prius om X || οὖν om V: del?? cf 8; 9 || περ. ἦν P: cf 4 cet || δ Φ.] μετὰ μόνον τοῦ ἐπενδύτου ὁ ἀπόστολος V || ⁸ οὖν om V: cf 7 || ἐλλάδος PV || ⁹ ἐπισκεψώμεθα P || ¹⁰ ὅτι om V || ¹¹ ἀσκοῦμεθα V ἀκονώμεθα X || ¹² ἀφθ. ἡμ. VX || ¹³ ἡ μ.] εἰ μὴ μ. λέγειν καὶ V || ¹⁴ φ. τ. E.] τ. ε. καὶ φ. X: cf 28; 6, 15; 8, 12; 9, 13 || ¹⁵ τι ποθ. V || ἀπορρίψατε P || ¹⁶ ὀγγνυται ὁ ἀσκὸς V || ἐκχύνεται V ἐκχυνθήσεται X || ¹⁷ καὶ ὁ ἀ. ἀπ. om V || ἀπόλλυται et add καὶ ὁ οἶνος X || βλητέον X || ¹⁸ ἀσκούς καινοὺς VX || ¹⁹ καὶ] ἡ V || νέον vñ X παλαιοὺς V: cf 5, 2 sana tamen uix putauerim || μὲν om X

μακαρίζω ὑμᾶς εἰρηκότας ὅτι Ἀγαπῶμέν τι καινότερον. Καὶ γὰρ παιδείαν ὄντως νέαν καὶ καινὴν ἤνεγκεν ὁ κύριός μου εἰς τὸν κόσμον, ἵνα πᾶσαν ἐξαλείψῃ κοσμικὴν παιδείειν.

9 (4) Λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι· Τίς ἐστὶν ὃν λέγεις κύριός σου; Λέγει ὁ Φίλιππος ὅτι Ὁ κύριός μου ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ ἐν 5 οὐρανοῖς. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δεῖξον ἡμῖν αὐτὸν ἐν συνέσει χωρὶς φθόρου, ἵνα καὶ ἡμεῖς πιστεύσωμεν. Ὁ δὲ Φίλιππος εἶπεν ὅτι Ὅν μέλλω γνωρίζειν ὑμῖν κύριον ὑπεράνω ἐστὶν παντὸς ὀνόματος ὑπὲρ οὗκ ἐστὶν ἄλλο. τοῦτο δὲ μόνον λέγω ὅτι καθὼς εἰρήκατέ μοι Μὴ φθονήσῃς ἡμῖν, μὴ γένοιτό μοι 10 φθονῆσαι ὑμῖν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐν μεγάλῃ ἀγαλλιάσει καὶ ἐν μεγάλῃ χαρᾷ ἀποκαλύψαι ὑμῖν ἔχω τὸ ὄνομα ἐκεῖνο· ἄλλο γὰρ ἔργον οὐκ ἔχω ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ εἰ μὴ τὸ τοιοῦτον κήρυγμα. ὅτε γὰρ ἦλθεν ὁ κύριός μου εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, ἐξελέξατο ἡμᾶς ὄντας τὸν ἀριθμὸν δώδεκα, πληρώσας ἡμᾶς 15 πνεύματος ἁγίου ἀπὸ τοῦ φωτός αὐτοῦ ἐποίησεν ἡμᾶς γνωρίζειν αὐτὸν τίς ἐστὶν, καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν εὐαγγελίζεσθαι πᾶσι τὴν παρ' αὐτοῦ σωτηρίαν, ὅτι οὐκ ἐστὶν ἕτερον ὄνομα ὀνομασθῆν ἐξ οὐρανοῦ εἰ μὴ τοῦτο. διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς πληροφοροῦν ὑμᾶς οὐκ ἐν λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ 20 ἐν ἀποδείξει θαυμασίων ἔργων ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

10 (5) Ταῦτα δὲ ὅτε ἤκουσαν οἱ φιλόσοφοι, λέγουσιν τῷ Φιλίππῳ ὅτι Τοῦτο τὸ ὄνομα τὸ ἀκουσθῆν ἐν ἡμῖν νῦν παρὰ σοῦ οὐδέποτε εὔραμεν ἐν ταῖς βίβλοις τῶν πατέρων 25 ἡμῶν· νῦν οὖν πῶς δυνάμεθα γινῶναι περὶ τῶν ῥημάτων σου; Ἐτι δὲ προσθέντες λέγουσιν | αὐτῷ ὅτι Ἔασον ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας, ἵνα συμβουλευσώμεθα μετ' ἀλλήλων περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου. οὐ γὰρ μικρῶς εἰς τοῦτο κεκινήμεθα ἀποστῆναι ἀπὸ

97 T

^a cf Eph 1, 21 || ¹⁸ cf act 4, 12

⁴ ὅν] ὁ λόγος ὃν V X || λέγει X ὁ add V X || ⁵ σου] μου V || ὁ ἐν] ἐν P || ⁸ ἡμέλλον X || ⁹ οὐκ] scr οὐν? cf 12 et 18 || ἄλλος P || ¹⁰ μοι prius om P X || ¹¹⁻¹² x. ἐν μ. γ. om V || ἐν μ. om X || ¹² ἀποκαλύψω V || ἔχω om V || ¹³ τὸ τοι.] τοῦτο τὸ V X || ¹⁴ τοῦτον om V || ¹⁵ δώδεκα, <καὶ>? || ¹⁶ ἐπ.] καὶ ἐπ. V || ¹⁷ αὐτὸν om X || ¹⁸ πᾶσαν P: scr πᾶσαν? || ²⁰ πρ. ὑμ. om X || μόνω V || ²¹ τ. x. om V || ²² ἡμ.] μου X om V || ²³ ὅτε οὐν ἡκ. ταῦτα V || ²³⁻²⁴ τῷ Φ. ὅτι om V || ³¹ scr ἀκουτισθῆν?? || ἐν om V X: del (ditto: cf 15, 4)?? || νῦν om P || ²⁵ ἔπο V X: cf 6, 6 || εὔρομεν V || τοῖς V X || ²⁶ τοῦ ῥήματος V X || ²⁷ ἔτι - ὅτι om V || ²⁸⁻²⁹ περὶ τ. ὃν. τ. om V || ²⁹ κεκ.] κελ-μεθα P: cf 9, 9

τῆς πατρικῆς ἡμῶν δεισιδαιμονίας. Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Φίλιππος· Βουλευσασθε ὡς θέλετε· οὐ γὰρ δόλιον πρᾶγμα ἐστίν.

11 (6) Οἱ δὲ φιλόσοφοι ἀλλήλους συναθροίσαντες οἱ τρια-
5 κόσιοι ἐλάλησαν μετ' ἀλλήλων λέγοντες· Οἴδατε ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος ξένην φιλοσοφίαν ἤγαγεν, καὶ οἱ λόγοι οἱ παρ' αὐτοῦ εἰρημένοι εἰς ἔκστασιν ἡμᾶς φέρουσιν· τί οὖν ποιήσωμεν περὶ αὐτοῦ ἢ περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ λεγομένου Ἰησοῦ τοῦ βασιλέως τῶν αἰώνων ὃν λέγει; Καὶ ἐτι εἰς ἀλλήλους φησὶν ὅτι Τάχα
10 ἡμεῖς οὐ δυνάμεθα πρὸς αὐτὸν διαλέγεσθαι, εἰ μὴ ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων. εἰ οὖν δοκεῖ, ἀποστείλωμεν πρὸς αὐτὸν ὅπως αὐτὸς ἀντιστῇ τῷ ξένῳ τούτῳ, καὶ ἀκριβῶς μάθωμεν τὸ εὐαγγελιζόμενον ὄνομα.

12 (7) Ἐγραψαν οὖν εἰς Ἱερουσαλὴμ τὸν τρόπον τοῦτον·
15 Οἱ φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδος Ἀνανία τῷ μεγάλῳ ἀρχιερεῖ τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. Μεγάλῃς οὔσης μετὰ σοῦ τε καὶ ἡμῶν ἐν παντὶ τῷ καιρῷ, ὡς ὅτι ἡμεῖς οἱ φιλοσοφούμενοι οἱ Ἀθηναῖοι γινώσκεις. ἦλθεν τις ἀνὴρ ξένος κατὰ τὴν Ἑλλάδα, Φίλιππος ὀνόματι, καὶ ἀπλῶς ἐτάραξεν ἡμᾶς σφόδρα
20 ἐν τε λόγοις καὶ δυνάμεσιν ἐξαισίσις, καὶ εἰσφέρει ὄνομα ἐπιδοξον Ἰησοῦν, μαθητὴν ἐκείνου ἐαυτὸν ὁμολογῶν. ποιεῖ δὲ καὶ θαυμάσια ἅπερ γράφομέν σοι, ὅτι ἐξέβαλεν δαίμονας ἐγκεχρονικότας ἐν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, τυφλοὺς βλέπειν· καὶ τὸ θαυμαστότερον, ὅπερ ἔδει καὶ πρῶτον
25 σημᾶναι, ὅτι ἀνθρώπους ἴσως πεπληρωκότας τὸν ἀριθμὸν τοῦ βίου ἀποθανόντας ἀνέστησεν. ἡ δὲ φήμη αὐτοῦ διήλθεν

¹ δεισι.] παραδῶσεως V || λέγ. - Φ.] ὁ δὲ ἀπόστολος ἔφη V || ² δόλ.] ἢ ἀπατηλὸν add V || ³ ἐλ. - λέγ.] λέγουσι V || ⁴ φιλ.] τριακόσιοι φιλ. X || οἱ τριακ. om VX || ⁵ ἐλ. - λέγ.] λέγουσι V || ⁶⁻⁷ καὶ - εἰρ.] ἐνταῦθα καὶ οἱ ἐπ' αὐτοῦ λόγοι V || ⁸⁻⁹ τοῦ βασ. - τάχα] τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον V || ⁹ ὃν λ. om X || φασὶν Tischendorf recte ut uidetur || ¹¹ αὐτὸν] ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ add V || ¹² αὐτὸς - ἀρχ. om X || πιστῇ P ἐπιστῇ Tischendorf || τούτῳ om V || μάθ.] παρ' αὐτοῦ add V || ¹⁶ τῶν] τῷ Tischendorf probabilius || Ἱερ.] τάχα δὲ (δὲ inductum) χεῖρειν εἰρήνης add X haud inepte cf praef τάδε εἰρήνης add V || ¹⁷ τῷ om VX: del? || post καιρῷ lacunam significant Tischendorf fort recte || ὅτι] τε add VX || ἡμ. om V || ¹⁸ οἱ om VX || γινώσκει V || ¹⁹ ὄνομ. φιλ. V || ²⁰ τε] τοῖς add X || ἐξαισίσις Tischendorf || ²¹ Ἰησοῦ V || ἐαντ. om X || ²³ ἐγκεχρονικότας X ἐπιχρονικότας V || τοῖς om VX: del? || κωφοὺς P || ²⁴ τυφλοῖς V || ἀναβλέπειν VX fort recte: cf 11, 22; 23; al || δεῖ X δὲ V || ²⁵ σημείον V || ὅτι om VX || ἴσως om V: cf 7, 16

εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ Μακεδονίαν, καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῶν κύκλῳ πόλεων φέροντες τοὺς κεκακωμένους ποικίλαις νόσοις, καὶ πάντας ἰᾶται διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ. διὰ τοῦτο τοίνυν ἄνευ πάσης φειδοῦς ἐλθὲ πρὸς ἡμᾶς, ἵνα αὐτὸς ἡμῖν ἀπαγγείλῃς τὸ τί βούλεται | 5 εἶναι τὸ ὄνομα τι τῷ διδάσκει τὸν Ἰησοῦν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀπεστείλαμέν σοι τήνδε τὴν ἐπιστολήν.

98 T

13 (8) Ἐγένετο δὲ ὡς ἐδέξατο τὴν ἐπιστολήν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ὡς ἀνέγνω, ὀργῆς μεγάλης ἐπλήσθη, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διέρρηξεν καὶ φησιν· Ἄρα ὅτι ὁ πλάνος ἐκεῖνος καὶ ἐν Ἀθή- 10 ναις ἐν τοῖς φιλοσόφοις ἐχώρησεν ἀπατῆσαι αὐτούς; Ὁ δὲ Μανσημάτ, τοῦτ' ἐστὶν ὁ Σατανᾶς, ὑπεισήλθεν εἰς τὸν Ἀνανίαν καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὸν θυμοῦ καὶ ὀργῆς· καὶ εἶπεν ὅτι Ἐὰν ἐάσω αὐτὸν τε ἐκείνον τὸν Φίλιππον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ζῆσαι, πάντως ὁ νόμος λυθήσεται, καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῶν 15 ἴσως πληρώσει τὴν γῆν ὅλην. Καὶ εἰσῆε ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ οἱ νομοδιδάσκαλοι καὶ οἱ Φαρισαῖοι, καὶ συνεβουλεύσαντο μετ' ἀλλήλων λέγοντες· Τί ποιήσωμεν περὶ τούτων; Καὶ λέγουσιν τῷ ἀρχιερεῖ· Ἀνανία ἀναστὰς ὅπλισον σεαυτὸν καὶ ἐκ τοῦ λαοῦ πεντακοσίους δυνατοὺς ἄν- 20 δρας, καὶ ἄπελθε εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ πάντως ἀνάλισκε τὸν Φίλιππον, καὶ τὴν διδασκίαν αὐτοῦ οὕτως ἀνατρέψεις.

14 (9) Καὶ ἐνδυσάμενος τὸ ἔνδυμα τὸ ἀρχιερατικὸν παρεγένετο εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν μεγάλῃ φαντασίᾳ μετὰ τῶν πεντακοσίων ἀνδρῶν. ὁ δὲ Φίλιππος ἦν ἐν οἰκίᾳ πρώτου τινὸς τῆς 25 πόλεως μετὰ τῶν πεπιστευκότων ἀδελφῶν. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ καὶ οἱ τριακόσιοι φιλόσοφοι ἀνῆλθον εἰς τὸ προπύλαιον τῆς οἰκίας ἐνθα ἦν ὁ Φίλιππος. καὶ ἐμηνύθη

¹ ἑλλάδαν P || ² κύκλῳ τῶν P || ³ κακωμένους X κομένους (scr scr κα) P κακονμένους Tischendorf || ⁴ τοῦ om V || ⁵ τί| τι ἂν X || ⁶ ὀνόματι τῷ P ὄνομα δ' ΓΧ ὄνομα τοῦτο δ' Tischendorf fort recte || ⁷ ἀποστείλαμεν X || ⁸ ἐγέν. - ἀρχ.} ὡ ἀρχιερεῦ P cf praef || ἀρχ.} ἀνανίας add V || ¹⁰ scr φησιν ὅτι Ἄρα? || ὅτι om VX || ἐκεῖνος om V || ἐν Ἀθ. om X || ¹² Μανσ. - ὁ om V || μασιμάτ X || ¹⁴ τε om VX || ἐκ. om V || ¹⁶ ἴσως om ΓΧ: cf 6, 25 || ὅλ. τ. γ. V πασαν (ex παν eff) τ. γ. X || εἰσῆλθεν VX || ¹⁶⁻¹⁷ τὴν ἐ. οἰκ. (om ali τὴν) VX || ¹⁸ ἐνεβουλεύσαντο P || ¹⁹ τούτου X || ἀρχιερεῖ Ἀνανία Tischendorf || Ἀν. om VX || ²⁰ ὥπλισεν (sed o ex e eff) V || σεαυτῷ X om V || καὶ om VX || ἀνδ. δυν. V || δυν. om X || ²¹ τὰς om V || ἀνελίξ V || ²² αὐτον| καὶ add X || ἀναστρέψης X || ²³ καὶ om X || ἀρχ. ἐνδ. (om alt τὸ) X || παρ. || δὲ add X || ²⁵ ἀνδρῶν om VX || πρώτου| πρὸς P || ²⁶ μετὰ || τῶν P || ²⁷ αὐτῷ| πεντακόσιοι add V: cf 20

τῷ Φιλίππῳ ἐστάναι αὐτοὺς ἔξω· καὶ ἀναστὰς ἐξῆλθεν. καὶ ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ ἀρχιερεύς, λέγει πρὸς αὐτόν· Ὁ Φίλιππε φαρμακὲ καὶ μάγε· γνωρίζω γάρ σε ὅτι εἰς Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριός σου ὁ πλάνος ὠνόμασέν σε υἱὸν βροντῆς· οὐκ ἤρκεσεν
 5 ὑμῖν πᾶσα ἡ Ἰουδαία, ἀλλὰ καὶ ὧδε ἤλθατε πλανῆσαι Ἀθηναίους ἀνδρας φιλοσόφους; Καὶ ὁ Φίλιππος εἶπεν· Εἴθε ὦ Ἀνανία ἀφῆρητο τὸ κάλυμμαί σου τῆς ἀπιστίας ἀπὸ τῆς καρδίας σου, ἵνα γνῶς τοὺς λόγους σου καὶ ἀπ' αὐτῶν μάθῃς εἰ ἄρα πλάνος ἐγὼ ἢ σύ.

10 15 (10) Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀνανίας εἶπεν τῷ Φιλίππῳ· Ἀποκριθῆσομαι τοῖς πᾶσιν. Καὶ εἶπεν ὁ Φίλιππος· Λάλησον. Λέγει ὁ ἀρχιερεύς· Ὁ ἄνθρωπος τῆς Ἑλλάδος, οὗτος ὁ Φίλιππος πιστεύει εἰς ἀνθρωποπὸν καλούμενον Ἰησοῦν, ὅς ἐγεννήθη ἐν
 99 T ἡμῖν, ὃς καὶ ἐδίδαξεν τὴν αἵρεσιν ταύτην, καὶ τὸν νόμον καὶ
 15 τὸν ναὸν κατέλυσεν, καὶ τὸν καθαρισμὸν τὸν διὰ Μωσέως κατήργησεν καὶ τὰ σάββατα καὶ τὰς νεομηνίας, ὅτι φησὶν οὐκ εἰσὶν ὑπὸ Θεοῦ τεταγμένοι. Καὶ ὡς εἶδομεν ὅτι τὸν νόμον οὗτος καταλύει, ἐπαναστάντες ἐσταυρώσαμεν αὐτόν, ἵνα μὴ
 20 πληθυνθῇ ἡ διδαχὴ αὐτοῦ· ἐστράτευσεν γὰρ ὑπ' αὐτῶν πλήθῃ πολλὰ, καὶ ἔδωκεν μαρτυρίαν οὐ καλὴν, ἐσθίειν τε πάντα ἀπλῶς καὶ συμμιγῆς εἶναι μετὰ τῶν ἐθνῶν. καὶ τοῦτον παραδόντες ἐφονεύσαμεν καὶ κατεθάψαμεν αὐτόν ἐν μνημείῳ· οὗτοι δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κλέψαντες αὐτόν διεκήρυξαν πανταχοῦ ὅτι ἡγέρθη ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπλάνησαν πολὺ πλῆθος, ὁμο-
 25 λογήσαντες αὐτόν εἶναι ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανοῖς. ἀλλὰ δὲ καὶ αὐτοὶ οὗτοι τὴν περιτομὴν ἔχοντες ὡς καὶ ἡμεῖς· οὓς καὶ ἐδιώξαμεν, ἐπειδὴ πολλὰς δυνάμεις ἤρξαντο ποιεῖν ἐν

⁴ cf Marc 3, 17 || ¹⁷ cf Matth 5, 17 || ²⁵ cf Eph 1, 20

⁵ ἤλθετε V || Ἀθ. om P || ⁷ σου om V || ⁸ σου utrumque om X || λ. μου Tischendorf recte || μ. εἰ] μαθήσῃ (P) Tischendorf || ⁹ σὲ] ἐσὼι P || ¹¹ εἶπεν] φησὶν X om V || λάλ.] καὶ add X || ¹³ καλ.] λεγόμενον V || ¹⁴ ἐδ.] ἀνέδειξεν X || ¹⁶ κ. τὰ σάβ. om P: del?? cf ep ad Col 2, 16 || νεομηνίας P: scr νομηνίας?? || ¹⁷ θ.] τοῦ θ. X || scr τεταγμένα?? || οἶδαμεν VX (ἴδωμεν P) || τὸν om P || ¹⁸ οὕτω P om X || ¹⁹ διδασκαλία V || ἐπ' α.] ἐαντῷ X del Tischendorf: scr ἐπ' αὐτόν? an ἐπ' αὐτῷ? || πάθη P || ²⁰ ἐσθίει P || πάντα P || ²¹ σ. ε. μ.] συμμιγῆσιν αἵματα P συμμιγήσιν μετὰ X συμμίγνυσθαι μετὰ V συμμίγνυσιν αἵματα Tischendorf || τοῦτον] οὕτως V οὕτω X || ²³ ἐκήρυξαν X || ²⁴ ἐπλάνησαν πολὺν P || ²⁶ δὲ om V δὴ Tischendorf: intercidisse aliquid putaverim || ἔχονσιν VX || ²⁷ οὓς καὶ] οὐκ P Tischendorf || ἐδιδάξαμεν X ἐδιώξαν Tischendorf || ἐν om X τῇ add V: cf 9, 2

Ἱερουσαλὴμ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐκβληθέντες
ἐξ Ἱερουσαλὴμ περιέρχονται τὴν οἰκουμένην καὶ πάντας ἀπα-
τῶσιν ἐν τῇ μαγείᾳ ἐκείνου τοῦ Ἰησοῦ, ὡς καὶ νῦν οὗτος ὁ
Φίλιππος ἦλθεν πρὸς ὑμᾶς τῇ αὐτῇ τέχνῃ ἀπατῆσαι ὑμᾶς.
ἀλλ' ἐγὼ τοῦτον μεθ' ἐαυτοῦ ἀποστέρω εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι 5
καὶ ζητεῖ αὐτόν. ὁ Ἀρχέλαος ὁ βασιλεὺς τοῦ ἀποκτεῖναι
αὐτόν.

16 (11) Ὡς δὲ ἤκουσαν ταῦτα τὸ περιστῶς πλῆθος, οἱ
μὲν ὑπὸ τῆς πίστεως ἐστηριγμένοι οὐκ ἐκινήθησαν οὐδὲ ἐδι-
ψύχησαν· ἠδειςαν γὰρ ὅτι Φίλιππος νικήσει ἐν τῇ δόξῃ τοῦ 10
Ἰησοῦ. ὁ οὖν Φίλιππος ἀπελογήσατο ἐν τῇ δυνάμει τοῦ
Χριστοῦ μετὰ μεγάλης παρορησίας ἀγαλλίων καὶ λέγων· Ἐγὼ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φιλόσοφοι ἦλθον πρὸς ὑμᾶς
οὐ λόγοις διδάξαι ἀλλ' ἐν ἀποδείξει θαυμασίων, ὧν καὶ ἀπὸ
μέρους τάχα ἐθέασασθε δι' ἐμοῦ γεγενημένων ἐν ἐκείνῳ τῷ 15
ὀνόματι ᾧ οὗτος ὁ ἀρχιερεὺς ἀποβάλλεται. ἰδοὺ σὺν βοήσῳ 100 T
πρὸς τὸν θεόν μου καὶ διδάξω ὑμᾶς, καὶ ὑμεῖς δοκιμάσατε
τοὺς τῶν ἀμφοτέρων λόγους.

17 (12) Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀρχιερεὺς ἔδραμεν ἐπὶ τὸν Φί-
λιππον μαστιγῆσαι θίλων αὐτόν, καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὅλη ἡ χεὶρ 20
αὐτοῦ ἐξηράνθη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐτυφλώθησαν· ὁμοίως
δὲ καὶ οἱ πεντακόσιοι οἱ μετ' αὐτοῦ ἐτυφλώθησαν καὶ αὐτοί.
καὶ ἐνύβριζον καὶ κατεθεμάτιζον τὸν ἀρχιερεῖα λέγοντες ὅτι
Ἐξερχόμενοι τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐλέγομέν σοι· Κατάστειλον· ἄν-
θρωποι γὰρ ὄντες θεῶν μάχεσθαι οὐ δυνάμεθα. Ἀλλὰ θεός· 25
μεθ' αὐτοῦ ἀπόστολε τοῦ θικοῦ τοῦ Ἰησοῦ Φίλιππε, δὸς
ἡμῖν τὸ δι' αὐτοῦ φῶς, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀληθῶς αὐτοῦ ἐσόμεθα
δοῦλοι.

18 (13) Ὁ δὲ Φίλιππος ἰδὼν τὸ γεγόμενον ἔλεγεν· Ὡς

¹ Ἱερ. om X || ² ἐκ. om X || ³ π. ἡμᾶς P || ⁴ ἀ. ἡμᾶς P βουλόμενος
add V || ⁵ ἐαυτὸν X || ⁶ ὁ utrumque om V || ⁷ ἤκουσεν X: recte? || περιστὸς
Tischendorf || ⁸ τῆς om VX || οὔτε X || ⁹ Φ. || ¹⁰ φ. X || νικήσαι X πάντας
add V || ¹¹ Ἰησ. || χριστοῦ V || ἀπεκρίνατο X || ¹² θαυμάτων X || ὧν
om P || ¹³ δι' τῶν δι' P || γεγενημένα X || ¹⁴ ᾧ οὗτος || οὗτος δὲ VX ||
ἀποβ. || τοῦτο τὸ ἅγιον ὄνομα add VX || ¹⁵ ὑμᾶς || τὸ τίς εἰμι add V || ¹⁶ ἐρχ. ||
ἀνανίας add V || ¹⁷ <ἐν> αὐτῇ? cf 14, 13; 15, 14; 20, 7; 39, 5; 16; c 133 i
θ || ὅλη om VX || ¹⁸—²² ὅμ δὲ om VX: cf 11, 16 || ²² μετ' α. πεντ. ἄνδρες
(om alt oī) X || ²³ α. ἐτ. VX: cf 11, 16 || ²⁴ κατεμάστιζον X || λέγ. || καὶ
ἔλεγον VX || ²⁵ τῇ || τῆς V || κατὰστ. || σου τὸ θράσος καὶ τὸν θυμὸν add
V: recte? cf 17, 13; 22, 33 || ²⁶ τ. θ. τ. Ἰ. || Ἰησοῦ χριστοῦ τ. θ. V τ.
χριστοῦ X: scr τ. θ. Ἰ. || ²⁷ γεγενημένον VX || ᾧ || add X

ἀσθενῆς φύσις, ἥτις ἐπαίρει μὲν ἑαυτὴν ἐφ' ἡμᾶς, εὐθὺς δὲ εἰς ἑαυτὴν καταταπεινουμένη· ὧ ἡ πικρὰ θάλασσα τὰ ἑαυτῆς κύματα εἰς ἡμᾶς ταράσσουσα καὶ ἐκφοβεῖν νομίζουσα, ἀλλὰ παρ' ἑαυτῇ τὰ κύματα κοιμίζουσα. νῦν οὖν ὁ ἡμέτερος καλὸς οἰκονόμος, Ἰησοῦς, τὸ ἅγιον φῶς, οὐ παρείδες ἡμᾶς τὸ σύνολον κρᾶζοντας ἄνω πρὸς σέ ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς ἔργοις, ἀλλ' ἡλθες τελέσαι αὐτὰ δι' ἡμῶν. νῦν οὖν ἐλθὲ Ἰησοῦ κύριε, ἐλεγξον τὴν ἀπόνοιαν τούτων.

19 (14) Λέγει ὁ ἀρχιερεὺς τῷ Φιλίππῳ· Ἄρα μὴ νομίζεις 10 ἀποστρέψαι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν παραδόσεων τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ τοῦ θεοῦ τῆς ἐρήμου τὸ μάννα καὶ Μωσέως, καὶ προσδοκᾶς ἐξακολουθῆσαι ἡμᾶς τῷ Ναζωραίῳ, τῷ Ἰησοῦ; Εἴτα λέγει αὐτῷ ὁ Φίλιππος· Ἰδοὺ δεηθήσομαι τοῦ θεοῦ μου ἵνα 15 ἔλθῃ καὶ φανερώσῃ ἑαυτὸν ἔμπροσθέν σου καὶ τῶν πεντακοσίων καὶ ἐνώπιον τῶν ὧδε πάντων· ὥσως γὰρ πιστεύσεις μετανοήσας. ἐάν δὲ μέχρι τέλους ἐπιμεινῇς τῇ ἀπιστίᾳ, ἔρχεται ἐπὶ σέ παράδοξον πρᾶγμα, ὅπερ λαληθήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν, ὥστε καὶ κατέλθῃς ζῶν κάτω εἰς τὸν ἕδην ἐνώπιον πάντων τῶν ὁρώντων σε ὅτι ἔτι διαμένεις ἐν τῇ ἀπιστίᾳ, ὅτι 20 καὶ ζητεῖς ἀποστρέψαι τὸ πλῆθος τοῦτο ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. Καὶ ὁ Φίλιππος προσηύξατο λέγων· Ὁ πατερ ἅγιε τοῦ | ἀγίου υἱοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ χαρισάμενός μοι τὸ εἰς αὐτὸν πιστεῦναι, πέμψον σου τὸν ἀγαπητὸν υἱὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐλέγξαι τὸν ἄπιστον ἀρχιερέα, ἵνα τὸ σὸν ὄνομα ἐν 25 τῷ ἀγαπητῷ Χριστῷ δοξασθῇ.

20 (15) Ἐτι δὲ ταῦτα βοῶντος τοῦ Φιλίππου ἐξαίφνης ἠνεώχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἐφάνη ὁ Ἰησοῦς κατελθὼν ἐν

¹ ἐπ. μ.] ἀπέροι μὲν P ἀπέροιπεν Tischendorf || ² ταπεινουμένη V X: scr καταπίπτει ταπεινουμένη? || ³ ἐκφοβῆσαι X ἐμφοβῆσαι V ἐκβάλλει Tischendorf || ⁴ ἑαυτὴν X || ⁴⁻⁷ νῦν - ἡμῶν om V || ⁴ ἡμ.] καὶ add X || ⁵ Ἰησοῦς X || παρίδεις X || ⁶ ἀλλὰ X || ⁷ νεφ.] scr καί?? || * ἔλ.] καὶ ἔλ. V || ⁹ μὴ om V μὴν Tischendorf || ¹⁰ ἡμῶν om V || ¹¹ καὶ - Μωσ. om (cum fenestra) X || τῆς - Μωσ. om V || τὸ μάννα del cum Tischendorf?? <τοῦ δόντος ἡμῖν> τὸ μάννα? cf 11, 10 || ¹² τῷ all om V X || ¹³ λέγει om V X || αὐτῷ post ὁ φ. X om V || ἰδοὺ. P || ¹⁴ ἔλθοι X || αὐτὸν V || ¹⁵ τῶν ὧδε om V || πιστεῖεις X || ¹⁷ σοι P || λαλ.] καὶ λαλ. V || ¹⁸ καὶ om V X || κατελθεῖν (σε add V) ζῶντα V X nescio an recte || τὴν ἄβυσσον V X: cf 15, 14 || ¹⁹ ἀπ.] σου add X || ὅτι om V || ²² ἄγ.] ἀγαπητοῦ X: cf 23; 25 || υἱ. om V X σου add X fort recte: cf 3 || με V || ²⁵ Χρ.] σου χριστῷ X σου υἱῷ V: cf 22 || ²⁶ τοῦ φιλιππον in rasura X || ^{27-11,3} ὁ Ἰ. - χιόνος] στύλος πυρὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ μέχρι τῆς γῆς κατερχόμενος ἀναμέσον τοῦ περιεστώτος ὄχιον καὶ τοῦ ἀποστόλου ὥστε μὴ ἐποφύροντας τοῖς περιεστώτας

τιμιωτάτῃ δόξῃ καὶ ἀστραπῇ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἑπτα-
πλάσιον λάμπον ὑπὲρ τὸν ἥλιον, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λευ-
κότερα χιόνος, ὡς καὶ πάντα τὰ εἰδῶλα τῶν Ἀθηνῶν πεσεῖν
ἐξαίφνης ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ὅλα συντριβῆναι· ἔφυγον δὲ καὶ οἱ
ἐν αὐτοῖς δαίμονες οἰκοῦντες ἐκβοῶντες· Ἰδοὺ καὶ ἡμεῖς φεύ- 5
γομεν διὰ τὸν ἐπιφανέντα τῇ πόλει Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ
θεοῦ. Εἶτα λέγει ὁ Φίλιππος τῷ ἀρχιερεῖ· Ἀκούεις τῶν δαι-
μόνων ἐκβοῶντων διὰ τὸν ὀφθέντα, καὶ ἀπιστεῖς πρὸς τὸν
παρόντα ὅτι αὐτὸς κύριος τῶν πάντων; Λέγει ὁ ἀρχιερεὺς·
Ἐγὼ οὐκ ἔχω ἄλλον θεὸν ἢ τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ δόντα τὸ 10
μάννα.

21 (16) Ἀνερχομένου δὲ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν ἐγέ-
νετο σεισμὸς μέγας σφόδρα, ὥστε σχισθῆναι τὸν τόπον ἐφ' ὃν
εἰστήκεισαν· καὶ δραμόντες οἱ ὕγλοι ἔκειντο πρὸς τοὺς πόδας
τοῦ ἀποστόλου κράζοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς ὡς θεοῦ ἀνθρώπε. 15
Ὁμοίως καὶ οἱ πενταχόσιοι ἄνδρες ἔκραξαν καὶ αὐτοὶ πάλιν·
Ἐλέησον ἡμᾶς ὡς Φίλιππε, ἵνα σὲ ἴδωμεν καὶ διὰ σοῦ τὸν
φωστῆρα τῆς ζωῆς Ἰησοῦν· ὅτι ἐλέγομεν τούτῳ τῷ ἀπίστῳ
ἀρχιερεῖ ὅτι Ἀνθρώποι ἁμαρτωλοὶ ὄντες θεῷ μάχεσθαι οὐ
δυνάμεθα. 20

22 (17) Τότε λέγει ὁ Φίλιππος· Οὐκ ἔστιν φθόνος ἐν
ἡμῖν, ἀλλ' ἡ τοῦ Χριστοῦ χάρις ἀναβλέψαι ὑμᾶς ποιήσει·
πρῶτον δὲ ὑμῶν τὸν ἀρχιερεᾶ ἀναβλέψαι ποιήσω, ὅπως ἐπὶ
τούτῳ πλέον ὑμεῖς πιστεύσητε. Καὶ φωνὴ ἐξ οὐρανοῦ ἠνέχθη
τῷ Φιλίππῳ· Φίλιππε υἱὲ ποτε βροντῆς, νῦν δὲ πρῶτος, 25
εἰ τι ἂν αἰτήσῃ τὸν πατέρα μου, ποιήσει σοι. Καὶ πᾶς ὁ

²⁵ cf Marc 3, 17 || ²⁶ cf Io 14, 14

καταπεσεῖν ἐπιπρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ φόβος καὶ τρόμος ἔλαβεν
ἅπαντας V

³ χι.] τῆς χι. X || ὥστε V || πάντα om V || καταπεσεῖν V || ⁴ ἐξ.
om V || ὅλα] ὁ λαὸς P om V || συντριβῆς P εἰς χοῦν add V || δὲ om
P || ⁵ οἱκ. om X || ἔβδων P: cf 8 || καὶ om VX || φεύγωμεν P || ⁶ Ἰ.]
χριστὸν add V || ⁸ καὶ] καὶ ἀκμὴν V || ⁸⁻⁹ πρ. τ. παρ. om V || ⁹ κύρ.]
ἐστὶν κύρ. V κύρ. ἐστὶν X || ¹⁰ ἢ] εἰ μὴ VX fort recte: cf 14, 20 ||
¹⁰⁻¹¹ δ. τὸ μ. om PX: del? cf 10, 11 || ¹² Ἰ. - οὐρ.] φωτεινοῦ στύλου
τοῦ φανέντος εἰς οὐρανοὺς V || ἐν τῷ οὐρανῷ X || ¹³ τὸν] καὶ τὸν V |
ὦ V || ¹⁴ ἰσθηκάσιν P || ¹⁵ κράζ.] λέγοντες X || ὦ om VX || ¹⁶ ὁμ. om VX:
cf 9, 21 || καὶ αὐτοὶ ἔκρ. VX: cf 9, 22 || ¹⁷ ἡμ.] καὶ ἡμ. V || ¹⁸ ὅτι]
καὶ add VX fort recte || ἐλέγαμεν X || τῷ ἀπ. τούτῳ X || ¹⁹ ἱερεῖ VX:
cf 15, 16 || ²² ὑμῖν X || Xρ. om X || ἡμᾶς P || ²³ ἀν.] νῦν add X ||
²⁴ πλεῖον X || ^{24-12,2} καὶ φ. - ἐγένετο om V || ²⁶ ἄν] εἰς X || αἰτίσεις U ||
ποι. σοι] δώσει σοι δι' ἐμοῦ X

ὄχλος ἐκθαμβος ἦν ἐπὶ τῇ φωνῇ· τὸ γὰρ ἦχος αὐτῆς μεῖζον
βροντῆς ἐγένετο. Τότε λέγει ὁ Φίλιππος τῷ ἀρχιερεῖ· Ἐν τῷ
ὀνόματι τῆς δυνάμεως τῆς φωνῆς τοῦ κυρίου μου Ἰησοῦ ἀνά-
βλησον Ἀνανία. Καὶ εὐθέως ἀνέβλεπεν, καὶ περιβλεψάμενος
5 εἶπεν· Ὡ φησιν τί ἐστὶν τὸ τῆς μαγείας τοῦ Ἰησοῦ; ὅτι
102 T οὗτος ὁ Φίλιππος ἐν ὀλίγῳ με ἐτύγλωσεν, καὶ πάλιν ἐν ὀλίγῳ
ἀναβλέψαι με ἐποίησεν. Τί οὖν; ἔφη ὁ Φίλιππος, πιστεύεις
εἰς τὸν Ἰησοῦν; Λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Μὴ γὰρ δύνασθαι με μα-
γεῦσαι καὶ πείσαι; Οἱ δὲ πεντακόσιοι οἱ μετ' αὐτοῦ, ἀκούσαντες
10 ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς αὐτῶν ἀναβλέψας ἐτι ἀπιστεῖ, ἔλεγον τοῖς
παρεστῶσιν δεηθῆναι τοῦ Φιλίππου ὅπως αὐτοὺς ἀναβλέψαι
ποιήσῃ, ἵνα τὸν ἄπιστον ἀρχιερεᾶ τοῦτον ἀνέλωμεν.

23 (18) Εἶπεν δὲ ὁ Φίλιππος· Μὴ κακοῖς ἀμύνεσθε. Καὶ
λέγει τῷ ἀρχιερεῖ· Σήμερον ἐπὶ σοὶ ἔσται τι μέγα. Λέγει
15 πρὸς τὸν Φίλιππον· Οἶδα ὅτι φαρμακὸς εἶ καὶ τοῦ Ἰησοῦ
μαθητὴς· οὐ μαγεύεις με. Ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν πρὸς τὸν
Ἰησοῦν· Ζαβαρθάν, σαβαθαβάτ, βοαμανούχ, ταχὺ ἐλθέ. Καὶ
εὐθύς ἡ γῆ ἐσχίσθη κατὰ τὸ μέρος τοῦ Ἀνανίου καὶ κατέ-
πιεν αὐτὸν μέχρι γονάτων. Καὶ ἔκραξεν Ἀνανίας· Ὡ μεγάλη
20 τῆς ἀληθοῦς μαγανείας, ὅτι τὴν γῆν ἐσχισεν, ἀπειλήσαντος
αὐτὴν ἐβραϊστί τε ἐνορκισαμένου τοῦ Φιλίππου, καὶ συνέχει
με μέχρι γονάτων, καὶ ἐκ τῶν πτερυνῶν εἰς τὰ κάτω τινὲς
ὥσπερ ὄγκινοι κατέλκουσιν με, ἵνα πιστεύσω τῷ Φιλίππῳ.

³ τ. δυν. τ. φ. om V || μου| ἡμῶν V om X || ⁴ I. om Tischendorf
χριστοῦ add V || ⁵ εὐθὺς V || ⁶ εἶπεν om V X Tischendorf || φησι ὦ V
ἐφη ὦ X || τί - τῆς| τῆς τοσαύτης V X || ⁷ οὕτως X || ἐν ὀλ.] ἐν λόγῳ
utroque loco V X fort recte: cf tamen 9, 20 || ἐτ. με V X || ⁸ ἐπ. με X ||
⁹⁻¹⁰ τί - πείσαι om V || ¹¹ Φ.] Ἰησοῦς semirumsum X || ¹² οἱ all om X ||
¹³ περιεστῶσιν V X || δεήθητε V X || τῷ φιλίππῳ X || ¹⁴⁻¹⁵ α. ἀ. π.] ἡμᾶς
ἀ. π. X ἀ. π. καὶ ἡμᾶς V || ¹⁶ τοῦτ. ἀρχ. V X || ¹⁷ εἰπῶν X || ἀμύνεσθαι V X:
cf 33, 31; Th c 167 e || καὶ| εἶτα V om X || ¹⁸ σὲ ἔσται X || τι om X καὶ
add V || λέγ.] αὐτὸς add V || ¹⁹ οὐ V || ²⁰⁻²¹ τὸν I. - ἐλθῇ| ἀνα-
νίαν ἐπειδὴ τοσαῦτα ἥκοντας καὶ οἶδας καὶ ἐτι ἀπιστεῖς ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ
χριστοῦ τοῦ ἀπο σοῦ βλασφημονμένου ἀνοιξάτο ἡ γῆ τὸ ἐκ τῆς στόμα καὶ
καταπίετω σε μέχρι τῶν γονάτων V || ²² σαβαρθάν Tischendorf || σαβα-
θαῖτ P || ²³ σχίσθη ἡ γῆ V || ἐσχίσθη X || ²⁴⁻²⁵ κατὰ - αὐτὸν| ἐδέξατο
αὐτὸν κατὰ τὴν κέλευσιν φιλίππου V || ²⁶ ἀνανία X || ²⁷ αὐτ.] ἡ γῆ add
X || μέγ.] τῶν add V: cf 22 || γονάτων P: cf 22 || Ἀν.] ὁ ἀν. X || μεγά-
λης X δύναμεις add Tischendorf fort recte || ²⁸ τίς (i e τις) ἀληθῶς μα-
γεία V non male || τῆς om X || ἡ γῆ V X || ἐσχίσθη V ἐκ τῆς add X ||
²⁹⁻³⁰ ἀπειλ. - Φ. om V || ³¹ αὐτοῦ X αὐτῇ Tischendorf || τε| καὶ X om P ||
³² μέγ.] τῶν add V X: cf 19; 14, 14 || ³³ ὡς πρὸς ὄγκινοὺς P || ὄγκινοὺς V

ἀλλ' οὐ δύναται με πείσαι· ἀπὸ γὰρ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐγὼ ἐπίσταμαι τὰς μαγείας αὐτοῦ.

24 (19) Ὁργισθεῖς δὲ ὁ Φίλιππος εἶπεν· Ὡ γῆ σύσφιγξον αὐτὸν μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ. Καὶ εὐθὺς κατεσύρη. καὶ ἔλεγεν· Ὁ μὲν εἰς μου πούς κάτωθεν κρυσταλλοῦται, ὁ δὲ ἕτερος δει- 5 νῶς ἐκθερμαίνεται· ἀλλ' ὑπὸ τῆς μαγείας σου Φίλιππε οὐ νικηθήσομαι. πλὴν οὖν ὅτι κακῶς κάτωθεν βασανίζομαι, ὅλως δὲ οὐ πιστεύω. Οἱ δὲ ὄχλοι ἠθέλησαν αὐτὸν λιθᾶσαι. ὁ δὲ Φίλιππος Μὴ οὕτως φησίν. τοῦτο γὰρ τέως γέγονεν, καταποθῆναι αὐτὸν μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ, ἵνα σωτηρία γένηται 10 τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὅτι παρ' ὀλίγον ἐμελλεν ἔλκειν ὑμᾶς ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ λόγοις πρὸς ἀπιστίαν. ἀλλ' εἰ καὶ αὐτὸς μετενόησεν, ἀναγάγω αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· ἀλλὰ τάχα οὐκ ἔστιν ἄξιος σωτηρίας. ἐάν οὖν ἐπιμείνῃ τῇ ἀπιστίᾳ, βλέπετε αὐτὸν | βυθισθέντα κάτω εἰς τὴν 15 ἄβυσσον· εἰ μὴ κύριος μέλλει τοὺς ἐν τῷ ἔδῃ ἐγείρειν, ἵνα ὁμολογήσωσιν ὅτι κύριος Ἰησοῦς. ἐν ἐκείνῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι κύριος Ἰησοῦς, καὶ ὅτι μία δόξα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ σὺν ἀγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. 20

25 (20) Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ Φίλιππος διεπέτασεν τὴν δεξιάν αὐτοῦ χεῖρα σκεπάσας δι' ἄερος ἐπάνω τῶν πεντακοσίων ἀνδρῶν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. καὶ ἀνεφύχθησαν αὐτῶν

¹⁸ cf Phil 2, 11

² αὐτοῦ] καὶ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ add V || ³ δὲ] τε V || σύσφι-
ξον P || ⁴ ὀμφ.] ἵνα μὴ βλαφημῇ τὸν νῆδον τοῦ θεοῦ καὶ ποιητὴν σου
add V || εἰθέως X || κατεσύρει PV Tischendorf ὁ ἀναγίας add V || ἔλ.]
ἐβόα λέγων V || ⁵⁻⁷ ὁ μὲν - νικ.] οἱμοὶ οἱμοὶ δεινῶς οἱ πόδες μου κάτω
ἐποκαίονται ἐπο σφοδρῶ πρὸς φλογιζόμενοι καὶ οὐκ ἐποφέρω τὴν βίαν
ἀλλὰ φίλιππε οὐ μὴ μοι νικήσης οὐδ' οὐ μὴ πιστεύσω τῷ Ἰησοῦ τῷ
ἐπο σοῦ κηρυττομένῳ V || ⁸ μὲν om X || ⁷ οὖν om VX || ⁸ ὅλ. δὲ οὐ π. om
V || ὄχλ.] λαβόντες λίθους add V || ⁹ φησίν] ἀδελφοί V || γέγ. τέως VX
τὸ add V nescio an recte || ¹⁰ (γέ)νοῦται in ras X || ¹¹ ἡμῶν P || ἡμελλεν X ||
ἡμᾶς V || ¹² ἀλλὰ καὶ α. εἰ μετανοήσκειν V || μετανοεῖ X || ¹³ ἀνήγαγον X
ἀν add V || ¹⁴ οὖν sup scr P om X || ἐνμείνῃ et add αὐτοῦ V || ¹⁵ βλέ-
ψει V μέλλεται X || ἑαυτὸν V || κάτω om V || ¹⁶⁻²⁰ εἰ - αἰῶνας om V ||
¹⁶ εἰ μὴ] ἐνῇ X || μέλλῃ ὁ κύρ. X || τῷ om X || ¹⁷ ὁμολογήσουσιν X || Ἰ.]
χριστὸς alld X || ἐκ.] αὐτῇ X || ¹⁹ ἀγ.] τῷ ἀγ. Tischendorf || τοὺς om X
²² σκ. δ. ἀ. om V || σκ.] κατασείσας X: scr σφραγίσας?? || ἄερος X ||
²³ ἀνδρ.] τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ποιήσας βοήσας μεγάλη τῇ φωνῇ add V ||
τοῦ om VX: del? || Ἰ.] χριστοῦ ἀνοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ ὅπως
ἴδῃτε τὸν ἀρχιερέα ὑμῶν εἰς ἀπώλειαν χωροῦντα διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ
add V || ἀν.] εἰθέως ἀν. V || ^{23-14,1} α. οἱ δ.] οἱ δ. τῶν πεντακοσίων ἀνδρῶν V

οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ὑμνησαν τὸν θεὸν πάντες ἐν ἐνὶ στόματι λέγοντες· Εὐλογοῦμέν σε Χριστέ Ἰησοῦ τὸν θεὸν τοῦ Φιλίππου ὅτι ἐδώξας ἀφ' ἡμῶν τὴν πύρωσιν καὶ ἔδωκας ἡμῖν τὸ σὸν φῶς τὸ εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ Φίλιππος κατ' ὀλίγον ἦν ἀγαλλιώμενος τοῖς ῥήμασιν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἐστηρίζοντο τῇ πίστει. μετὰ δὲ ταῦτα στραφεὶς ὁ Φίλιππος πρὸς τὸν ἀρχιερεῖα εἶπεν· Ὁμολόγησον καὶ σὺ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ὅτι κύριος Ἰησοῦς ἐστίν, ἵνα σωθῇς ὡς οὗτοι οἱ μετὰ σοῦ. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἦν καταγελῶν τοῦ Φιλίππου καὶ ἐπιμένων τῇ ἀπιστίᾳ.

10 26 (21) Ἰδὼν οὖν ὁ Φίλιππος ὅτι ἐπιμένει τῇ ἀπιστίᾳ, βλέψας εἰς αὐτὸν λέγει τῇ γῇ· Ἀνοιξόν σου τὸ στόμα καὶ κατὰπτε αὐτὸν μέχρι τοῦ τραχήλου αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν πιστευσάντων εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνοιξασα ἡ γῇ τὸ στόμα αὐτῆς ἐδέξατο αὐτὸν ἕως τραχήλου.

15 ὡς δὲ οἱ ὄχλοι ἦσαν ὁμιλοῦντες ἀλλήλοις διὰ τὰ γεγονότα
27 θαυμάσια, 27 (22) ἦλθεν τις πρῶτος τῆς πόλεως βοῶν καὶ λέγων· Ὡ μακάριε ἀπόστολε, τῷ νῦν μου δαίμων τις ἐπέστη, καὶ ἔκραζεν λέγων πρὸς με· Ἐπειδὴ ἀφήκας ξένον ἀνθρώπον εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν σὺ ὢν πρῶτος, ὃς κατέλυσεν
20 τὰς λατρείας ἡμῶν καὶ τὰς θυσίας ἡμῶν, τί σοι ποιήσω εἰ μὴ τοῦτον ἀνελῶ τὸν μονογενῆ σου υἱόν; Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν αὐτὸν ταῦτα ἀπέπνιξεν τὸν υἱόν μου. νῦν οὖν, παρακαλῶ σε ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, μὴ ἐάσης τὴν χαρὰν μου στραφῆναι εἰς πένθος, ὅτι καγὼ ἐπίστευσα τοῖς σοῖς λόγοις.

25 28 (23) Ἀκούσας δὲ ὁ ἀπόστολος ταῦτα εἶπεν· Θαυμάζω τὴν | ἐνέργειαν τῶν δαιμόνων, ὅτι ἐνεργεῖ ἐν παντὶ τόπῳ, τολμᾷ δὲ εἰς οὓς οὐκ ἔχει δύναμιν ἐπιβαίνειν, ὡς νῦν ἐπέ-

¹ ἐν ἑ. στ. ἅπαντες V || ² εὐλογημένος εἰ V εὐλογητὸς εἰ X || ἰησ. χρ. X || [I. om V || τ. θ. τ.] νῦν τοῦ θεοῦ V ὁ θεός X || Φ. om V || ³ ὅτι ἐδ. | ὁ διώξας V || ἐξδιώξας P || πύρ. | διὰ φιλίππου add V || ἔδ. ἡμ. | δεῖξας ἡμ. V om X || ⁴ σὸν - εἰ. | φῶς τὸ σὸν ἐστὶ ἐν ἡμῖν καὶ τὸ εὐ. ἐγνωρίσαμεν X || τὸ εὐ. om V || ⁴⁻⁶ ὁ - στρ. | στρ. δὲ V || ⁴ ἀγαλλιώμενος X || ⁶ δὲ om X || ⁸ ὡς | καὶ add VX fort recte || σέ V || ⁸⁻⁹ ἦν - ἀπ. | ἐβόα λέγων οὐ μὴ μου πείσεις φίλιππε οὐδ' οὐ μὴ ἀπατήσης με ταῖς μαγείαις σου V || ¹² αὐτοῦ om VX || πιστευνόντων Vx || ¹³ τὸν om VX || del Χρ.? || ¹⁴ αὐτῆς om VX || τρ. | τοῦ τρ. VX: cf 12, 22 || ¹⁵ ὡς om P || οἱ δὲ P || ἀλλήλους P || ¹⁶ θαῦματα V || ¹⁷ τῷ νῦν. | τὸ οὗς X || ¹⁸ ἔκραζεν VX || ἀφ. | ἑασάς X || ¹⁹ ὑμῶν Tischendorf || πρ. | ὁ πρ. X || δς | καὶ V || ²⁰ κ. τ. θ. ἡμ. om V || ²⁰⁻²¹ εἰ μὴ | ἡ X: cf 11, 10 || ²¹ τοῦτο X || ²³ τοῦ om VX: cf 4, 5 || ²³⁻²⁴ εἰς π. στρ. X || ²⁴ καγὼ | καὶ X || σοῖς om X || ²⁵ ταῦτα ὁ ἀπ. VX || ²⁷ δέ | καὶ add V || ἑ. δ. | ἐδυνάμην P || ὡς | δς VX καὶ add V || ἐπείρασεν VX

ρασαν ὑμᾶς θέλοντες σκανδαλίσαι. Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ·
 "Ενεγκέ μοι τὸν υἱόν σου, καὶ γὰρ αὐτὸν δώσω σοι ζῶντα διὰ
 τὸν Χριστόν μου. Καὶ ἔδραμεν χαίρων τοῦ ἐνέγκαι τὸν υἱόν
 αὐτοῦ. καὶ ὡς ἡγγισεν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἔκραξεν λέγων· Υἱέ
 μου βλέπεις; ἤλθον ἐπὶ σέ, ἀπενέγκαι σε πρὸς τὸν ἀπόστολον, 5
 ὅστις σε ζῶντα παρέξει μοι. Καὶ ἐκέλευσεν τοῖς ἑαυτοῦ δού-
 λοις βαστάξαι τὴν κλίνην· ἣν δὲ ὁ παῖς ἐταῶν κγ'. ὅτε δὲ
 εἶδεν αὐτὸν ὁ Φίλιππος, συνεχύθη, καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν
 ἀρχιερέα λέγει αὐτόν· Τοῦτο γέγονεν τῇ σῇ ἀφροσύνῃ· ἐὰν οὖν
 ἀναστήσῃ αὐτόν, πιστεῖσεις λοιπόν; Ὁ δὲ λέγει· Οἶδα τὰς 10
 μαγείας ὑμῶν ὅτι ἀναστήσεις αὐτόν· ἐγὼ δὲ οὐ πιστεύσω σοι.
 Ὁργισθεὶς δὲ ὁ Φίλιππος εἶπεν· Κατάθιμα· ἄπελθε λοιπὸν
 κάτω ὅλος εἰς τὴν ἄβυσσον ἐνώπιον τούτων ἀπάντων. Καὶ
 ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ κατήλθεν εἰς τὸν ἄδην ζῶν· πλην τὸ ἀρχιε-
 ρατικὸν ἔνδυμα ἐξεπειτάσθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ 15
 τῆς ἡμέρας ἐκείνης οὐδεὶς ἔγνω τί ἐγένετο τὸ ἔνδυμα τὸ ἱερα-
 τικόν. καὶ ἐπιστραφεὶς ὁ ἀπόστολος ἐπηύξατο τῷ παιδί, καὶ
 ἀπελάσας ἀπ' αὐτοῦ τὸν δαίμονα ἀνέστησεν αὐτόν καὶ παρέ-
 στησεν αὐτόν τῷ πατρὶ ζῶντα.

29 (24) Οἱ δὲ ὄχλοι ταῦτα θεασάμενοι ἔκραξαν· Εἰς 20
 θεὸς ὁ Φίλιππου ὁ ἐλέγξας τὴν ἀπιστίαν τοῦ ἀρχιερέως καὶ
 τὸν δαίμονα τοῦ νεανίσκου ἀπελάσας καὶ ἀναστήσας αὐτόν
 ἐκ νεκρῶν. Οἱ δὲ πεντακόσιοι ἰδόντες τὸν ἀρχιερέα βυθισθέντα
 εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ τὰ ἄλλα θαυμάσια ἐδείθησαν τοῦ Φι-
 λίππου, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα. Ἐπέ- 25
 μεινεν δὲ ὁ Φίλιππος εἰς τὰς Ἀθήνας ἔτη δύο, καὶ κατα-
 σκευάσας ἐκκλησίαν κατέστησεν ἐπίσκοπον καὶ πρεσβύτερον,

¹ ἡμᾶς P || θέλων VX || σκανδ.] πολλοὺς add V || ² μοι om V || σου] ὡδε add V || σοι om P || ³ τοῦ χριστοῦ VX || τοῦ om X || ⁴ τῇ ἐν τῇ V || ⁵ βλέπ. del Tischendorf || ⁶ ὅστις] ὥστε P || παρέξεται VX || ⁷ βαστάσαι X || εἴκοσι καὶ τριῶν V || ⁸ συνεχ.] τοῖς δάκρυσι add V || ⁹ πρὸς] εἰς V || ⁹ αὐτόν (X) Tischendorf: recte? an <πρὸς> αὐτόν? cf 8, 2; 22, 1 al || τῇ σῇ ἁ.] τις ἀφορμή P: cf praef || ¹⁰ αὐτόν] ἐν ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ add V || πιστεύσης P πιστεύεις VX fort recte: cf 11 || ¹¹ πιστεύω VX: cf 10 || ¹² εἶπεν] λέγει αὐτῷ X || κατ.] σοι add VX || ¹³ ὅλως V || πάντων VX || ¹⁴ ζῶντα P || ¹⁵ διεπειτάσθη X || αὐτοῦ] fort intercid aliquid: cf H || διὰ τοῦτο om V || ¹⁶ τὸ ἀρχιερατικὸν ἔνδ. (om all τὸ) X || ἀρχιερατικὸν V: cf 11, 19 || ¹⁷ τὸ παιδίον P: cf 7 || ¹⁸ παρέδωκεν VX || ¹⁹ αὐτόν om VX || ²⁰ θεασ. τ. X || ²¹ ὁ prius om VX || ²³ πεντ.] ἄνδρες add V || ²⁴ Φ.] ἀποστόλου VX || ²⁵ αὐτ.] καὶ αὐτ. V || ἐπέμενεν P || ²⁶ δύο] β' V || ²⁶⁻²⁷ κατασκ. ἐκκλ. καὶ X || ²⁷ ἐπισκοπεῖον καὶ πρεσβυτέριον V

καὶ οὕτως ἀπῆλθεν κατὰ τὴν Παρθίαν εὐαγγελιζόμενος τον Χριστόν. |

209 B

Πρᾶξις τρίτη, πραχθεῖσα κατὰ τὴν Παρθίαν ὑπο¹ Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου.

- 5 30 (1) Ἦνίκα δὲ Φίλιππος ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος κατήλθεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Παρθίας, καὶ ἰδοὺ εὔρεν ἐν τινι πόλει τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολον Πέτρον μετὰ καὶ ἐτέρων τῶν σὺν αὐτῷ μαθητῶν καὶ γυναικῶν τινων αἰτινες ἐμιμήσαντο τὴν πίστιν τὴν ἀρχενικὴν. καὶ εἶπεν Φίλιππος τῷ
10 Πέτρῳ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ· Δέομαι ὑμῶν τῶν εὐληγόντων τὸν στέφανον τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ ἀποστολικῇ τάξει, ἐνδυναμώσατε καὶ ἐμεῖς, ἵνα ἀπελθὼν εὐαγγελίσωμαι καὶ συναριθμηθῶ ἐν τῇ δόξῃ ὑμῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ὑμεῖς ἐφανερώσατε τὴν ἐαυτῶν σπουδὴν κατὰ τὴν δύναμιν ὑμῶν· εὐξασθε οὖν καὶ νῦν ὑπὲρ
15 ἐμοῦ, ἵνα ἀπελθὼν εὐαγγελίσωμαι, ὅπως συναριθμηθῶ ἐν τοῖς τετελεκόσι τὴν ἐαυτῶν δύναμιν.

31 (2) Ταῦτα δὲ τοῦ Φιλίππου εἰπόντος ἐκλιναν τὰ γόνατα ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὥστε χαρῆναι πάντας ἐπ' αὐτῷ, ὅτι οὕτως ἐζήτησεν ὁ Φίλιππος τελειῶσαι τὴν ἀποστολήν αὐτοῦ καὶ τὴν διακονίαν.

210 B

- 32 (3) Ἦν δὲ ἐκεῖ καὶ ὁ μακάριος Ἰωάννης, καὶ λέγει τῷ Φιλίππῳ· Ἀδελφε μου καὶ συναπόστολε, εἰ καὶ μακρὰν ἔχεις τὴν ἀποδημίαν, | γνώριζε ὅτι καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἀνδρέας ἐπορεύθη εἰς τὴν Ἀχαίαν καὶ ὅλην τὴν Θράκην, καὶ ὁ Θωμᾶς
25 εἰς τὴν Ἰνδικὴν καὶ εἰς τοὺς σαρκοφάγους παλαμναίους, καὶ ὁ Ματθαῖος εἰς τοὺς τρωγλοδύτας καὶ ἀνιλεῖς· ἡ γὰρ φύσις αὐτῶν ἐστὶν ἡγριωμένη· καὶ ὁ κύριός ἐστι μετ' αὐτῶν. καὶ σὺ οὖν Φίλιππε μὴ ῥαθυμῆσῃς· Ἰησοῦς γὰρ μετὰ σοῦ ἐστίν. Καὶ ἐπευξάμενοι αὐτὸν καὶ ἀσπασάμενοι ἀπέλυσαν εἰς
30 τὸ κήρυγμα.

33 (4) Ἠλθεν οὖν τότε ὁ Φίλιππος κατὰ θάλασσαν ὁροῖς τῶν Κανδάκων, καὶ εὔρεν ἐκεῖ πλοῖον μέλλον ἀπαῖρειν εἰς Ἄζωτον, καὶ εἶπε τοῖς ναῦταις· Δέξασθέ με ὡς ναυτικοὶ καὶ ἀπαγάγετε εἰς Ἄζωτον. Καὶ συνέθετο δοῦναι αὐτοῖς τέσσαρας

¹ κατήλθεν V || ² Χρ] κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστόν V ὦ (αὐτῷ X) ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας (τῶν αἰώνων add X) ἀμὴν add et desinunt PX
V ¹⁷ γόνατα] εὐχόμενοι add Batiffol || ³¹ ὅρ.] ἐν ὅρ. Batiffol ἐν ἐρίοις Lipsius suspicatur Jahrb f prot Theol XVII (1891) p 470: cf H

στατήρας τὸ ναῦλον, καὶ ἀνέβη μετ' αὐτῶν. ἐμείναμεν δὲ πλέοντες ἄχρι σταδίων τετρακοσίων, καὶ ἐπεισῆλθεν ἄνεμος ἰσχυρός, ὥστε καὶ τὸ πλοῖον κινδυνεύειν· οἱ δὲ ναῦται εἰς πολλὴν ἀδημονίαν ἦλθον μὴ εἰδότες τί πράξουσιν, καὶ ἤρξαντο ἐκβολὴν τῶν σκευῶν ποιεῖν, καὶ ἀλλήλοις ἀσπαζόμενοι ἀπε- 5 δύροντο.

34 (5) Ἰδὼν οὖν ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ τὴν θλίψιν αὐτῶν, ἀναστὰς ἀπὸ τοῦ τόπου οὗ ἦν ἰσχυάζων, εἶπεν· Μὴ φοβεῖσθε ὧ ἄνδρες· ἀποβολὴ γάρ ἐξ ἡμῶν οὐδεμία ἔσται, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ πλοίου· Καὶ ἀπελθὼν ἔστι ἐπὶ τὰ πρῶρα, καὶ 10 ἐβόησεν εἰς ἐπὶ πλοῖον πάντων· Θάλασσα, θάλασσα, κελεύει σοι Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς δι' ἐμοῦ τοῦ δούλου αὐτοῦ, ὁ ἐπὶ τῶν | σῶν 211 B ὑδάτων περιπατήσας, καταστεῖλαι σου τὸν θυμὸν τῆς ἀτάκτου φορᾶς. Καὶ εὐθέως σὺν τῷ λόγῳ Φιλίππου ἐν πολλῇ γαλήνῃ ἐγένοντο αὐτῆς τὰ κύματα. ἰδόντες δὲ οἱ ναῦται τὸ γεγονὸς 15 ἔπεσον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ λέγοντες· Εὐχαριστοῦμέν σοι δοῦλε Θεοῦ· διὰ σοῦ γὰρ ἡμῖν ἡ ζωὴ κεχάρισται· εἰπέ οὖν ἡμῖν τί ἡμᾶς ποιῆσαι δεῖ ἵνα γενώμεθα δοῦλοι τοῦ Ἰησοῦ τοῦ ὑπὸ σοῦ κηρυττομένου.

35 (6) Ὁ δὲ ἀπόστολος ἤρξατο αὐτοὺς ἀπὸ τῶν γραφῶν 20 διδάσκειν τὰ περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ λέγειν· Ἐὰν δέξησθε τὸν δυνάμενον σφίξειν τὸ ἀσθενές, σωθήσεσθε, καὶ ἐὰν δέξησθε τὸν ἐν οὐρανοῖς πλούσιον, πλουτίσει ἡμᾶς· καταλείψατε οὖν τὸ ἀηδές τοῦ κόσμου τούτου, καὶ τὴν μερίμναν τῆς ζωῆς ἐπιρρίψατε εἰς τὸν ἐν οὐρανοῖς εὐεργέτην, ἵνα αἰωνίας τρυφῆς 25 ἀπολαύσῃτε.

36 (7) Οὗ δὲ πάλιν ἀπεκρίνοντο ὁμοθυμαδὸν λέγοντες· Πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς ἡμῖν ποιῶμεν, καὶ πιστεύομεν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Τότε λαβόμενος ὁ Φίλιππος ἅπαντας καὶ ἐξελθὼν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ 30 ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· καὶ ἐμεγαλύνοντο τῇ πίστει. |

¹ ἔμειναν Batiffol: cf 26, 6 || ⁵ ἀλλήλους (cf H) et ἀπωδύροντο Batiffol fort recte || ¹⁰ τῇ πρώρῃ Batiffol fort recte (uel τῆς πρώρας?) ||

¹² Ἰησοῦς om Batiffol: cf H | ²³ πλουτίσῃ V || ἡμᾶς Batiffol recte ||

²⁶ ἀπολαύσῃσθε Batiffol || ²⁷ scr ἀπεκρίναντο? || ²⁹ ἡμῶν seclut Batiffol || scr προσλαβόμενος? cf H

212 B *Προῦξις δ' περὶ τῆς θυγατρὸς Νικοκλείδους ἣς ἰάσατο ἐν Ἀζώτῳ.*

37 (1) Ὡς δὲ πολλὴ φήμη περιέδραμεν περὶ τοῦ ἀποστόλου Φιλίππου εἰς τὴν Ἀζωτον ἐπὶ τοῖς δὲ αὐτοῦ γινομένοις
5 θαύμασι, πολλοὶ συνέτρεχον πρὸς αὐτόν, καὶ ἦσαν θεραπευόμενοι ἀπὸ τῶν νοσημάτων αὐτῶν. πολλὰ δὲ καὶ δαιμόνια φυγαδεύόμενα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐβόων ὥσπερ μαστιζόμενα καὶ ἔλεγον ὅτι Καὶ ὧδε πάρεϊ Φίλιππε, ἐντεῦθεν φυγαδεῦσαι ἡμᾶς; Ἰδε, ὁμολογοῦμεν ἡγῆσθαι διὰ τὸ ὄνομα
10 τοῦ Ἰησοῦ. Ὡς οὖν ἦσαν οἱ ὄχλοι ἀτενίζοντες εἰς αὐτόν, οἱ μὲν ἔλεγον· Ἀληθῶς θεοῦ ἀνθρώπος· Ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Τάχα μάγος ἐστί. Τινὲς δὲ καὶ ἐξεμυκτήριζον τοὺς λόγους αὐτοῦ. αἱ δὲ γυναῖκες τῶν πρώτων ἔλεγον· Ἀληθῶς πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ καὶ τὰ λαλούμενα παρ' αὐτοῦ καλὰ. Ἄλλαι δὲ ἔλε-
15 γον ὅτι Μάγος καὶ σχολιὸς ἀνθρώπος οὗτος, ὅτι διαχωρίζει τὰς συμβιώσεις· διδάσκει γὰρ ὅτι ἡ ἀγνεία ὀρεῖ τὸν θεόν, καὶ τὴν τεκνογονίαν ὀδύνην εἶναι λέγει.

38 (2) Ὡς οὖν ταῦτα ἔλεγον, κατέλαβεν ἡ ἐσπέρα, καὶ
213 B πάντες ἐπορεύοντο | εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. ὁ οὖν Φίλιππος
20 ἐζήτησεν οἶκον καταπαύσεως, καὶ μικρὸν ἀποστάς τοῦ τόπου οὗ ἦν ἐστικῶς ἦλθεν εἰς οἰκητήριον ἐν ᾧ ὑπῆρχον ἀποθήκαι ὑπομνηματογράφου τινὸς Νικοκλείδους ὀνόματι, φίλου τοῦ βασιλέως, ἐν αἷς καὶ κατέλυνον ξένοι πλείονες.

39 (3) Ὁ δὲ Φίλιππος εἰσελθὼν ἔστη ἐν μιᾷ γωνίᾳ τοῦ
25 οἴκου εἰς προσευχὴν, λέγων μετὰ μικρᾶς φωνῆς· Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, γεννηθῆτω σου τὸ θέλημα καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ δώρησαι πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν τῷ σῶ ὀνόματι ῥῶσιν ψυχῆς καὶ ἴασιν σώματος· σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὡς ποιήσας αὐτήν.

30 40 (4) Ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ ἀποστόλου καὶ τούτων πλείονα Χαριτίνῃ ἡ θυγάτηρ τοῦ Νικοκλείδους, ἔχουσαν πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τῷ δεξιῷ, ἀκούουσα τοῦ ἀποστόλου, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἔκλαιεν· προΐας δὲ γενομένης εἰσηλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ φησι· Κύριέ μου καὶ
35 γλυκύτατε πάτερ ἀτένισόν μοι καὶ πρόσσεχε τῇ πληγῇ τοῦ ὀφθαλμοῦ μου πῶς ἐγὼ μνηκτριζομαι, ὅτι αἱ συνήλικαι μοι

¹ νικοκλείδους V constanter || ἦν Batiffol || ³ ser διέδραμεν? cf H et Th c 56 m || ⁴ γενομένης Batiffol: cf H || ²³ οἷς Batiffol || ³¹ ἔχουσα Batiffol recte: cf H

ἐπιγελῶσί μου, καὶ αἰσχύνομαι· καὶ οὐ φέρω τὰς ἀλγηδόνας. Καὶ λέγει αὐτῇ ὁ πατήρ αὐτῆς· Ὡ ἀγαπητὴ ψυχὴ μου, ποῖον λοιπὸν ἱατρῶν εἰσαγάγω σοι; μὴ οὐκ εἰσήγαγον Λεύκιον τὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ὅλον τοῦ παλατίου τοὺς ἱατρούς, ἀλλὰ καὶ Ἑλείδην τὸν τῆς βασιλίσσης ἐνοῦχον, καὶ τὴν | Σολγίαν τὴν 5 214 B πρὸς χεῖρα τῆς βασιλίσσης, ἔχουσιν φάρμακα καὶ πᾶσαν θεραπείαν, καὶ οὐδεὶς ἡδυνήθη ἰάσασθαί σε; Ἡ δὲ εἶπεν· Οἶδα πάτερ, οἶδα ὅτι κέκμηκας σὺν ἐμοί· ὅπερ δὲ νῦν ἀξιῶ ποιήσόν μοι. ἰδοὺ ἤκουσα ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἱατροῦ τινος ξένου φωνὴν καὶ κηρύττοντος ξένα φάρμακα ἐν ταῖς ἀποθή- 10 καὶς ταῖς σαῖς· ἐκεῖνος μόνος δύναται με ἰάσασθαι. καὶ γὰρ ὡς ἤμην ἀκρωμένη αὐτοῦ ἄνεσιν πολλὴν τῶν πόνων ἐλάβανον. διὸ παρακαλῶ πάτερ καὶ δέομαι, κάλεσόν μοι ἐκεῖνον· καὶ οἶδα ὅτι ἰαθήσομαι.

41 (5) Ὁ δὲ ταχέως ἐπορεύθη εἰς τὰς ἀποθήκας, καὶ 15 ἐξῆλθε τὸν ξένον, καὶ εὗρων τὸν Φίλιππον καθήμενον εἶπεν· Σὺ εἰ ὁ ξένος ὁ ἐπιδημήσας τῇ πόλει ταύτῃ ἱατρός; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Φίλιππος εἶπεν· Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ ἐμὸς ἱατρός, ὁ τῶν κρυπτῶν καὶ φανερῶν θεραπευτής· ἀπέρχομαι οὖν μετὰ σοῦ. Καὶ ἀναστὰς ὁ Φίλιππος εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, 20 καὶ εἶρεν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ κλαίουσαν πικρῶς.

42 (6) Καὶ φησιν ὁ πατήρ αὐτῆς· Τί κλαίεις τέκνον; ἰδοὺ ἤγαγον τὸν ἱατρόν. Ἡ δὲ εἶπεν· Καλῶς ὦ πάτερ ὅτι σήμερον ἀνέπαυσας τὴν ψυχὴν μου. Ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ κόρη· τὰ φάρμακα τοῦ ἐμοῦ ἱατροῦ ἄρτι ἵασίν 25 σοι παρέξουσιν. Καὶ ὡς ἤκουσεν ἡ κόρη, ἐπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσεκίνησεν αὐτῷ λέγουσα· Προσκυνῶ τὸν ἐν σοὶ ἱατρόν. ἰδοὺ ῥαίνω μου τὴν οἰκίαν ὕδατι καθαρῷ εἰς ἐπί- βασιν | τοῦ σοῦ ἱατροῦ, καὶ ἐκδυσάμενί μου τὰ βύσσινά ὑπο- 215 B στρώσω αὐτὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ἄνθρωπε τοῦ ἀληθινοῦ 30 θεοῦ βοήθησόν μοι· οἶδα γὰρ ὅτι δύνασαι. Καὶ λέγει τῷ πατρὶ αὐτῆς· Εἰσαγάγωμεν αὐτὸν ἐνδοτέρω, ἵνα ἴδῃ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος τὴν πληγὴν τὴν οὖσαν ἐν ὧλῳ τῷ προ- σώπῳ μου.

43 (7) Ὁ δὲ Φίλιππος ἰδὼν παρεμυθεῖτο αὐτὴν τε καὶ 35 τὸν πατέρα αὐτῆς, διδάσκων αὐτοὺς καὶ παραδιδόνους τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι Αὐτός ἐστι μόνος μονογενὴς ὁ τοῦ ἐπουρανίου

³ ἱατρὸν Batiffol fort recte || ⁵ ἡλίδην V || ¹⁰ καὶ del? || ³⁷ del μόνος??

θεοῦ υἱός, ὥνπερ ἐὰν πιστεύσῃτε, ὅλους τοὺς αἰῶνας ζήσεσθε. Καὶ λέγει Χαριτίνη τῷ ἀποστόλῳ· Παρακαλῶ οὖν σε δοῦλε τοῦ θεοῦ, θεράπην μου τὴν δούνην, καὶ τελεία ἔσομαί σοι δούλη. Λέγει αὐτῇ ὁ Φίλιππος· Ἀνάστα καὶ ἔνεγκαι τὴν
 5 δεξιάν σου χεῖρα διὰ τοῦ προσώπου σου λέγουσα· Ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἰαθῆτω ἡ πληγὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ μου. Ἐποίησεν δὲ καθὼς εἶπεν αὐτῇ, καὶ παραχρῆμα ἰάθη ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

44 (8) Ἐπίστευσεν δὲ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς καὶ ἡ θυγάτηρ
 10 αὐτοῦ, καὶ κατιξιώθησαν τῆς ἐν Χριστῷ σφραγίδος. ἐγένετο δὲ χαρὰ μεγάλη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν· καὶ πολλοὶ δούλοι πολλαί τε παιδίσκαι καὶ παῖδες καὶ νῆπια ἐπίστευσαν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. ἡ δὲ Χαριτίνη σχῆμα καὶ ἐνδυμα ποιήσασα ἄρρενικὸν ἠκολούθει τῷ Φιλίππῳ ἐν πίστει Χριστοῦ
 15 δοξάζουσα τὸν θεόν. |

216 B

Πρᾶξις ε' γενναμένη ἐν πόλει Νικάτῃρα καὶ περὶ τοῦ Ἱερέως.

45 (1) Φίλιππος δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος πρὸ ὀφθαλμῶν θέμενος ἀνελθεῖν καὶ εἰς Νικάτῃρα πόλιν οὕτω λεγομένην τῆς Ἑλλάδος, ἠκολούθησαν αὐτῷ πολλοὶ μαθηταί, καὶ
 20 ἦσαν ἀγαλλιώμενοι. βαδίζοντες οὖν σὺν αὐτῷ ἐθεώρουν τὴν χάριν τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Χριστοῦ· ἐν οἷς ἦν ὁ Φίλιππος ἡμέρας καὶ νυκτὸς μὴ διαλιμπάνων δαιμον μετ' αὐτῶν καὶ διδάσκων αὐτοὺς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν προαότητα καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς.

25 46 (2) Καὶ ἐν τῷ τὸν Φίλιππον ἀνιέναι ἐν τῇ πόλει σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ, ἐκινήθη ἡ πόλις ὅλη, ὅτι ἦλθεν Φίλιππος ὁ μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐταράχθησαν λέγοντες· Τί ποιοῦμεν περὶ αὐτοῦ; ὅτι ἐὰν συγχωρήσωμεν αὐτῷ πᾶσα ἡ πόλις αὐτῷ ἀκολουθήσει· καὶ οὐ μικρὸν πρᾶγμα ἐὰν οὗτος ὥδε οἰκήσῃ,
 30 ὅτι ἠκούσαμεν αὐτὸν πολλὰ πεποιηκέναι σημεῖα εἰς τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ οὐδεὶς ἠδυνήθη κακῶσαι αὐτόν. ἡ δὲ διδασκαλία αὐτοῦ ἐστὶ διαχωρίζουσα ἄνδρας καὶ γυναῖκας, λέγων ὅτι Ἡ

⁴ ἔνεγκε Batiffol fort recte || ⁷ ἐν] cf H et 9, 20 || ⁹ αὐτῆς seclussit Batiffol fort recte: an del x. ἡ θ. α.? || ¹⁰ νικατῃρα V (cf 18) Νικατῃρας Batiffol: cf Lipsius Jahrb f prot Theol XVII (1891) p 459 || ἱερέος V Ἱερέου Batiffol (cf Lipsius l s): scr Ἱερόν (cf 21, 7; 23, 30; 26, 16 al et 22, 1) nisi forte Ἱραῖος nomen fuit aut Ἱραῖος || ¹⁸ Νικατῃρας Batiffol: cf 16 || ³² λέγων seclussit Batiffol

ἀγνεΐα φησὶν ὁμιλεῖ τῷ θεῷ. Καὶ διδάσκει πιστεῖν εἰς ὄνομά τινος Ἰησοῦ. | νῦν οὖν, ἐπειδὴ οὐπω εὔρεν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν οἴκησιν, ἐκβάλλωμεν αὐτὸν πρὶν κηρύξει, καὶ τὰς γυναῖ-
κας ἡμῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀπατηθῆναι.

217 B

47 (3) Ἦσαν δὲ καὶ Ἰουδαῖοι λέγοντες σκληρὰ ῥήματα ὃ κατὰ Φιλίππου, ὅτι ἦν παραλύων τὰς παραδόσεις αὐτῶν. ἀποκριθεὶς δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν ἄρχων ὀνόματι Ἰρεος ἔφη· Ἀκού-
σατέ μου φησὶν ὧ ἄνδρες φίλοι καὶ συμπολίται· μὴ ἐπανα-
στῶμεν ἀνδρὶ ξένῳ ἐπ' ἀδικίᾳ καὶ βίᾳ· ἀλλὰ ἀκούσωμεν καὶ
δοκιμάσωμεν τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, καὶ τότε τελέσωμεν τὰ 10
λαλούμενα.

48 (4) Ἦν δὲ ὁ Ἰρεος πλούσιος ἐν αὐτοῖς· ἡρέμα δὲ βου-
λόμενος διασκορπίσαι τὴν βουλὴν αὐτῶν ταῦτα ἔλεγεν· ἦν
γὰρ συνετός καὶ ἀγαθός καὶ μισῶν ἄδικα· διὸ οὐδεὶς ἐτόλ-
μησεν ἀντειπεῖν αὐτῷ. ἀναχωρήσας δὲ ὁ Ἰρεος ἀπὸ τῆς 15
συστροφῆς αὐτῶν ἀπῆλθεν πρὸς τὸν Φίλιππον, καὶ δέδωκεν
αὐτὸν τὸ χαῖρε πρῶτος. καὶ ὁ Φίλιππος εἶπεν αὐτῷ· Ке-
χαριτωμένος σὺ ἐν εἰρήνῃ Χριστοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι δόλος ἐν τῇ
ψυχῇ σου. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰρεος· Ἀκολουθήσω σοι, καὶ τί ἄρα
ἔσται μοι; Καὶ ὁ Φίλιππος· Ὅτι ὅλως ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ 20
σου ζητῆσαι τὴν ὄντως ζωὴν, λέγω σοι· σωθήσῃ σὺ καὶ ἡ
οἰκία σου καὶ πάντες οἱ σὺν σοί· καὶ καθὼς ἡγωνίσω σὺ
ὑπὲρ ἐμοῦ ἐν τῷ ὄχλῳ, ὁ κύριος Ἰησοῦς δώσει σοι ἀνάπαισιν
ἐν τῇ ἐσχάτῃ σου πνοῇ. |

49 (5) Λέγει ὁ Ἰρεος· Πῶς οἶδας ὅτι ὑπὲρ σοῦ ἡγωνι- 25 218 B
σάμην; Καὶ λέγει ὁ Φίλιππος· Οἶδα τέκνον, οἶδα τὰ παρ' ἐκά-
στου εἰρημένα. Λέγει ὁ Ἰρεος· Γίνωσκε ἀνθρώπε τοῦ θεοῦ
ὅτι ἦλθον εἰς συνάντησίν σου οὐκ ἔχων δόλον· μὴ οὖν ἀμελή-
σης μου, ὅτι ἡτοίμακα τὴν ψυχὴν μου εἰς σωτηρίαν. Καὶ ὁ
Φίλιππος φησὶ· Ὁ κύριος τελειώσει τὴν ἐπιθυμίαν σου· μόνον 30
μὴ διστάσης πρὸς τὸν καταρτισμὸν οὗ ἔνεκεν πρὸς ἡμᾶς παρε-
γένου. Λέγει ὁ Ἰρεος· Ἐγὼ οὐκ ἐπιστρέφομαι πρὸς τὰ ὀπίσω
ἐν ᾧ τὴν ἐλπίδα ἔχω. Λέγει ὁ Φίλιππος· Θέλημά ἐστι τοῦ
θεοῦ δι' ὃν καὶ ἦλθον ἵνα μὴ ἐκπέσωσιν οἱ πιστεύσαντες,
ἀλλὰ ζήσωσιν ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ λάβωσι τὰς ἐπαγγελίας τὰς 35
ὑπ' αὐτοῦ τεταγμένας εἰς σωτηρίαν.

³ scr ἐκβάλλωμεν? || κηρύξει Batiffol: scr κηρύξαι?? cf 4 || ⁷ ἴρεως V ||
¹⁰ scr τελέσωμεν?? || ¹² ἴρεος V || ¹⁷ αὐτὸν] αὐτῷ Batiffol || καὶ χαριτωμένος
V καὶ χαριτοῦμενος Batiffol || ²⁹ ἡτοίμασα Batiffol || ³² post ὀπίσω lacu-
nam significat Batiffol recte ut uidetur

50 (6) *Λέγει οὖν ὁ Ἰρεὺς πρὸς τὸν Φίλιππον· Δοῦλε τοῦ Θεοῦ, εἰ εὖρον χάριν ἐνώπιόν σου, εἴσελθε εἰς τὴν οἰκίαν μου, εἰ ἄξιός εἰμι, καὶ γὰρ ποιήσω αὐτὴν συναγωγὴν χριστιανῶν. Εἶπεν δὲ ὁ Φίλιππος αὐτῷ· Ἀπελθε πρῶτον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ καθάρισον αὐτήν. Ὁ δὲ Καὶ πῶς φησι κύριε καθαρίσω αὐτήν; Λέγει ὁ Φίλιππος· Μηδεμίαν ἀδικίαν ἐάσης, καὶ τῇ γυναικί σου ἀπόταξαι. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰρεος ἔδραμεν, καὶ ἦν θαναμάζων ὁ Φίλιππος. καὶ ὁ Ἰρεος ἔλεγεν πρὸς ἑαυτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Γένοιτό μοι Ἰησοῦ κύριε καὶ ἕως θανάτου τοῦ ὑπὲρ τοῦ σοῦ ἀποστόλου ἀγωνίσασθαι. |*

219 B

51 (7) *Ὡς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν, λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· Ἦκουσα ἄνερ καλὸς ὅτι ἐσκόρπισας τὴν βουλὴν τῶν ἱερέων καὶ Ἰουδαίων περὶ τινος ξένου μάγον ὀνόματι Φιλίππου. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Εἴθε γύναι ἄξιοι ὑπάρχοντες τοῦ ποιῆσαι τὴν οἰκίαν ἡμῶν τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ κατοικητήριον. Λέγει αὐτῷ· Οὐ θέλω αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὅτι ὡς ἔυαθον χωρίζει ἄνδρας καὶ γυναῖκας· ἀπελεύσομαι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν τῶν γονέων μου, καὶ οὐκ ἀφήσω τὴν προικὰ μου εἰς τὴν οἰκίαν σου. ἀποσπάσω δὲ καὶ τοὺς δούλους μου οὓς προήγαγόν σοι, καὶ τὰς ἄβρας μου, σὺν πᾶσι τοῖς τέκνοις αὐτῶν. Ἰδοὺ χρόνους εἴκοσι τέσσαρας συνέζησά σοι καὶ οὐκ ἀντεῖπόν σοι μικρὸν ἢ μέγα ῥῆμα. τί δὲ καὶ τὰ τέκνα σου ποιήσεις ἐὰν εἰσάγῃς τὸν μάγον ἐκεῖνον ὧδε; πάντως γὰρ καὶ θόρυβος πολὺς ἔσται τῆς πόλεως ἐν τῇ οἰκίᾳ σου.*

52 (8) *Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰρεος ἐν πραότητι· Τί λυπῆσαι; μακροθύμησον μᾶλλον. πιστεύω γὰρ ὅτι καὶ σὺ αὐτὴ πιστεύσεις τῷ διὰ τοῦ ξένου κηρυττομένῳ θεῷ, ὅτι αὐτὸς κρείττων ἡμῖν ἐστιν ὑπὲρ τὸν μάταιον ἡμῖν πλούτον. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· Ἀνάστηθι, φάγε καὶ πίε, καὶ γενοῦ εὐφραινόμενος· ἐμὲ γὰρ οὐ δύνασαι ἀπατήσαι. Λέγει αὐτῇ· Καὶ ποῖον δίκαιον φαγεῖν με ἢ πιεῖν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ πεινῶντος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει; ὅνπερ ἐὰν ἴδῃς, πιστεύεις ὅτι ἅγιός ἐστι. κατὰστείλον οὖν σεαυτὴν ἐκ τῆς ματαίας ἀπονοίας καὶ ἀπιστίας σου, ἵνα καὶ γὰρ | ἀπαγγείλω σοι μέρος τι τῆς ἐν αὐτῷ ἐπιστήμης. γινώθι οὖν ὡς γύναι ὅτι ἄνθρωπος*

220 B

¹ scr Ἰρεος? cf 20, 16 || ¹² scr διεσκόρπισας? || ¹³ ἱερέων corrupt uid: scr Νικατηραίων?? cf 20, 26; 21, 5 || ²⁰ scr προσήγαγόν? || αἴρας V: corr Batiffol || ²³ εἰσάγεις V: scr εἰσαγάγης? || ²⁵ scr λυπεῖσαι? λυπῇ Batiffol || ²⁸ scr ἡμῶν πλ.?

θεοῦ ἐστι, καὶ ὅτι χάρις πολλὴ ἐν προσώπῳ αὐτοῦ, προότης δὲ καὶ ἀπλότης ἐν αὐτῷ.

53 (9) Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Ἰδρα ὁ θεὸς αὐτοῦ ὡς οἱ θεοὶ τῆς πόλεως ἡμῶν εἰσι, χρυσοὶ καὶ ἡσφαλισμένοι ἐν τῷ ναῷ; Ὁ δὲ φησι· Οὐχ οὕτως· ὁ γὰρ θεὸς αὐτοῦ θεὸς ἐστι 5 ζῶν ἐν οὐρανοῖς, δυνατός, ὑπερηγάνους θραύων· οἱ δὲ θεοὶ τῆς πόλεως ἡμῶν τέχνη ἀσεβῶν μελετήματα. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· Καὶ ἄγαγε αὐτόν, ἵνα ἴδω κἀγὼ τὸν ἐν αὐτῷ θεόν.

54 (10) Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰρεος τῆς οἰκίας συναντῆσαι τῷ 10 Φιλίππῳ, καὶ λέγει αὐτῷ· Λέομαι, ἀνάστα καὶ εἰσελθε εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ ἀνάπαυσον σεαυτὸν ἐν εἰρήνῃ. Προφθάσας δὲ ὁ Φίλιππος ἀνήγγειλεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐστασίασεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἰρεος ἐξεπλάγη πῶς πάντα ἔγνω. καὶ λέγει ὁ Φίλιππος· Γίνωσκε τέκνον ὅτι, εἰ καὶ ἐλάχιστός 15 εἰμι καὶ ταπεινός, ἀγῶνα ἔχω ὅπως τελειώσω τὴν ἐμπιστευθεῖσάν μοι οἰκονομίαν. εἰ δὲ θέλεις, ἀναγγέλλω σοι καὶ τὰ λαληθέντα ῥήματα πάντα ἐν τῇ οἰκίᾳ σου. Ὁ δὲ Ἰρεος παρέκλεσεν αὐτόν σιωπῆσαι τὸν ἔλεγχον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.

55 (11) Οἱ δὲ συνόντες τῷ Φιλίππῳ λέγουσιν αὐτῷ· 20 Ἀπόστολε Χριστοῦ, ἕως πότε ἐσόμεθα ὡς αἰχμαῶτοι ἐν ταῦτα; ἐπεὶ οὖν ἡτοίμασεν ἡμῖν | Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν ἄνδρα 221 B τοῦτον, ἀπέλθωμεν μετ' αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Ἰρεος ἡγαλιάσατο ὅτε ἤκουσεν ταῦτα παρὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον παρεκάλει τῷ Φιλίππῳ καταλῦσαι ἐν τῇ 25 οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτόν, ὁ δὲ Ἰρεος ἐβαδίζεν ἔμπροσθεν χαίρων.

56 (12) Ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ ἄρχοντες καὶ τὸ πλῆθος ἐταράχθησαν ἅπαντες, καὶ ἔλεγον· Ἴδε πῶς ὁ μάγος ἀκολουθεῖ τῷ Ἰρέῳ· ἀλλὰ μὴ συγχωρήσωμεν. Καὶ ὡς ἐφθασεν ὁ 30 Ἰρεος πρὸς τὸν πυλῶνα τῆς οἰκίας ἐβόησεν· Ἀνοίξατε τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. Καὶ ὁ θυρωρὸς ταχέως ἤνοιξεν, καὶ εἰσελθὼν ὁ Φίλιππος σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν· Εἰρήνῃ τῷ οἴκῳ τούτῳ. Ἐδραμεν δὲ ὁ Ἰρεος ὅπου ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἦν ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Ἀνάστα, ἴδε τὴν χαρὰν 35 ἡμῶν τὴν εἰσελθούσας ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν σήμερον· ἐκδύσαι δὲ ταῦτα τὰ ἱμάτια τὰ διάχρυσά, καὶ βάλε τὰ κοσμοῦντά σε

⁴ εἰσι *seclusit Batiffol* || ⁶ ὑπερηγάνους *Batiffol recte* || ⁷ *scr* τέχνης? || *μελετημάτων Batiffol* || ¹⁷ ἀναγγεῖλῶ *Batiffol*: cf 37, 8 || ²⁶ αὐτόν? *scr* αὐτῷ? || ³⁷ *scr* λάβε? cf *An* 59, 16 et *Classical Review* VIII (1894) p 339

εἰς ἀφθαρσίαν. Ἡ δὲ μετὰ θυμοῦ εἶπεν αὐτῷ· Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ· οὐδὲ γὰρ οἱ ἐκ τῆς οἰκίας μου εἰδὼν ποτε τὸ πρόσωπόν μου ἀπλῶς· καὶ πῶς ξένῳ ἀνθρώπῳ ὀφθῆσομαι;

57 (13) Καὶ ὡς οὐκ ἐβούλετο ἐξελθεῖν, ἐκέλευσεν ὁ Ἰρεος
 5 τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις βασιτάσαι καθέδρας ποικίλας καὶ κεκοσμη-
 μένας ἐκ χρυσοῦ, καὶ θεῖναι πρὸ τοῦ πυλῶνος, ὅπως ὁ Φίλιπ-
 222 B πος καθίσῃ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. ὡς δὲ | εἶδεν ὁ Φίλιππος,
 εἶπεν τοῖς οἰκέταις· Ἄρατε αὐτάς, οὐ γὰρ ἐπ' αὐταῖς καθί-
 σομεν. Καὶ ὁ Ἰρεος Μὴ μέ φησι διδάσκαλε λύπει. Καὶ ὁ
 10 Φίλιππος Ἐγὼ φησιν οὐ λυπῶ οὐδένα, ἀλλὰ πάντας ἀναπαύω·
 περὶ χρυσοῦ δὲ καὶ ἀργύρου ὅλως οὐκ ἔστι μοι χρεία, ὅτι
 ταῦτα μάταια, καὶ πυρὶ ἀναλωθήσονται. καὶ τί ὄφελος ἀν-
 θρώπῳ ὅτι κοσμεῖ ἑαυτὸν ἱματισμῷ καὶ χρυσῷ, τῆς ψυχῆς
 αὐτοῦ μελλούσης ἐν πυρὶ χειμάζεσθαι; ἢ τί ὄφελος ὠραιό-
 15 της; ὅτι φθείρεται κάλλος καὶ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ πλοῦτος οὐχ
 ὑπάρξει.

58 (14) Εἶπεν δὲ ὁ Ἰρεος· Ἄρα ζήσομαι; ὅτι ἐν ὁδῷ
 καρδίας εἰμι ἐφ' οἷς πρότερον ἤμαρτον. Λέγει ὁ Φίλιππος·
 Μὴ φοβηθῆς, μηδὲ διψυχῆσης· δύναται γὰρ ὁ Ἰησοῦς, ἐάν
 20 καὶ σὺ μετανοήσης ἐκ ψυχῆς, ἀφίεναι σου τὰς ἁμαρτίας
 ὥσπερ ἐν ἀγνοίᾳ ἐποίησας. τί δὲ καὶ ἡ γυνή σου ἡ φοροῦσα
 νῦν τὰ διάχρυσα καὶ ὑπὸ κοιτῶνος οὐσα; οὐχὶ εἶπέν σοι ὅτι
 Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἐξελεύσομαι εἰς πρόσωπον ἀνθρώ-
 που ξένου; Ὡς δὲ ἤκουσεν ταῦτα ὁ Ἰρεος, ἀνέστη μετὰ σπου-
 25 δῆς, καὶ ἦλθε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα λέγων· Ἔως πότε ἡ
 τοσαύτη περὶ σέ ἐστι λήθη; ἀνάστα καὶ θέασαι ἀληθῶς
 θεοῦ ἀνθρώπον, ὅτι τοὺς λόγους οὓς εἰς ἑαυτοὺς ἐλαλήσαμεν
 καὶ πάντα τὰ ἐν κρυπτῷ ἀνήγγειλén μοι. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή
 αὐτοῦ· Καὶ μέγα ὅτι ἀνήγγειλén σοι τὰ ῥήματά μου; ὕπαγε,
 222 B 30 μὴ | με ἀπάτα· τὰ δὲ περὶ σεαυτοῦ ποιεῖ ὡς θέλεις. Καὶ πάλιν
 φησὶ πρὸς αὐτόν· Τί οὖν ποιήσομεν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν ἢ τὰς
 θυγατέρας ἡμῶν ἢ τοὺς δούλους, καὶ περὶ τῶν ὑπαρχόντων
 ἡμῶν, εἰ ὅλως εἶπη ἡμῖν ὁ ξένος ὅτι Ἐὰν μὴ καταλείψῃτε
 τὸν πλοῦτον, οὐ δύνασθε σωθῆναι; Τί ποιήσομεν καὶ ὅτι
 35 τοὺς δύο υἱοὺς ἡμῶν ἐμνηστευσάμεθα κατὰ τὴν ἡμετέραν
 ὁμοιότητα; καὶ ἐὰν μαθητεύσωμεν τῷ ξένῳ, τί ἔσται;

59 (15) Καὶ ὡς ταῦτα ἔλεγον, Ἀρτεμίλα ἡ θυγάτηρ
 αὐτῶν ἀκούσασα ταῦτα εἶπεν· Ὡ μῆτερ, τί ταῦτα λέγεις; εἰ

¹⁴ scr ὠραιότητος? || ²² scr ἐπὶ?? || ²⁶ scr ἔσται?? || ³¹ ei ³⁴ ποιή-
 σωμεν V || ³⁷ scr Ἀρτεμίλλα? cf H

γάρ τις ἐστι ζωὴ εἰς ἣν εἰσελεύσῃ σὺ καὶ ὁ πατήρ μου, δῆλον ὅτι καὶ γὰρ αὐτῆς βούλομαι μετασχεῖν. Ἦν δὲ ἡ Ἀρτεμήλα σφόδρα ὡραία. καὶ λέγει αὐτῇ ἡ μήτηρ αὐτῆς Νερκέλα· Ἀνάστα ὦ θυγάτερ καὶ ἐκδυσαι τοῦτο τὸ πολύχρυσον ἔνδυμα ὃ φορεῖς. Ἡ δὲ εἶπεν· Τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ τοῦ ξένου ἐσται 5 ἐν παντί. Λέγει πάλιν ὁ Ἰρεος τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Νερκέλα· Ἐξέλθωμεν πρὸς αὐτόν· ἐὰν γὰρ ἴδῃς αὐτόν, πᾶσα ἡ οἰκία ἡμῶν πιστεύει εἰς αὐτόν.

60 (16) Καὶ εὐθύς ἀνέστη, καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τὰ διάχρυσα, καὶ ἐνεδύσατο ἔνδυμα ταπεινὸν αὐτῇ τε καὶ ἡ θυ- 10 γάτηρ αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθον ἐκ τοῦ κοιτῶνος. ὁ δὲ Ἰρεος προεπορεύετο ἀγαλλιῶν· ἦν δὲ ἡ καταστολὴ αὐτῶν εὐπρεπὴς καὶ οὐδὲν ἦν ἀκατακάλυπτον τοῦ σώματος αὐτῶν, εἰ μὴ τάχα μόνον οἱ ὀφθαλμοί. καὶ λέγει ὁ Ἰρεος· Δεῦτε, μὴ διστάσητε. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Φίλιππον, 15 224 B καὶ εἶδον αὐτόν ὡς μέγα τι φῶς, καὶ τοὺς μαθητὰς κύκλῳ αὐτοῦ, οὐκ ἴσχυσαν ἐγγίσει αὐτῷ· καὶ ὁ Ἰρεος δὲ ἐφοβήθη τὸν Φίλιππον, πῶς οὕτως μετεμόρφωσεν ἑαυτόν. καὶ πεσόντες ἐπὶ πρόσωπον ἐκλαιοιόν λέγοντες· Ἰλεως ἡμῖν γενοῦ. Καὶ ἐσαλευθῆναι πᾶσα ἡ οἰκία διὰ τὸν φόβον τὸν ἐπελθόντα 20 ἐπ' αὐτούς.

61 (17) Ὅτε δὲ ἔγνω ὁ Φίλιππος ὅτι οὐ δύνανται ὑποφέρειν τὸ βάρος τοῦ φωτός, ἐμνήσθη τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐγένετο πάλιν ἐν τῇ εἰκόνι τῇ πρώτῃ καὶ εἶπεν ὁ Φίλιππος· Ἀνάστικτε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Καὶ ὡς ἀνέστησαν, εἶπεν ἡ Νερκέλα τῷ 25 Φιλίππῳ· Μακαρία εἰμι εἰ ἔσομαι ἁγία ἵνα οἰκήσῃς ἐν τῇ οἰκίᾳ μου· οὐαὶ γάρ, οὐαὶ τῇ ἀπιστίᾳ μου. μὴ οὖν λογίσῃ τὰ ἐλθόντα ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τοὺς κρυφίους μου περὶ σοῦ λόγους· ὅτι οὐκ ἐγίνωσκον τίς εἶ. Ὁ δὲ Ἰρεος ἦν εὐφραινόμενος ἐπὶ τοῖς ῥήμασιν αὐτῆς, καὶ ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, ὡς 30 εἶδεν τὴν μητέρα αὐτῆς κλαίουσαν, καὶ αὐτῆς τὰ δάκρυα ἔρυσαν ἐπὶ τὰς παρειάς αὐτῆς. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ δοῦλοι καὶ αἱ δουλίδες ἐθροισθῆσαν ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ ὀπτασίᾳ.

62 (18) Ὁ δὲ Φίλιππος τῇ Νερκέλᾳ ἔφη· Εἰ θέλεις ζῆσαι γύναι τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν ζωὴν, καταφρονήσασα τοῦ 35 παντὸς βίου καὶ τοῦ κάλλους σου; Ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα εἶπεν· Ὅσα ἐὰν κελεύῃς ποιήσω ἵνα | γένηταί μοι σωτηρία. Ὅσαούτως καὶ ἡ θυγάτηρ εἶπεν· Δέομαι σου ἀνθρώπε τοῦ θεοῦ, καὶ γὰρ

225 B

³ non nulla praetermissa esse videntur || ³⁷ κελεύεις V: scr κελεύσης?

Θέλω σωθῆναι. Εἶπεν δε ὁ Φίλιππος· Ἐφ' ὅσον καὶ σὺ καταλιμπάνεις τὸ κάλλος τοῦ σώματός σου, σωθήσῃ.

63 (19) Ἦρξατο οὖν διδάσκειν αὐτοὺς τὰ περὶ πίστεως καὶ τὰ περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ κατηχήσας αὐτοὺς καὶ
5 πάντας τοὺς τοῦ οἴκου ἐβάπτισεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. ἔμειναν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν μῆνα ἡμερῶν, διδασκόμενοι καὶ ὀδηγούμενοι ὑπὸ Φιλίππου εἰς τὴν ἀληθινὴν γνῶσιν· καὶ συνέτρεχον πλήθη πολλὰ καθ' ἑκάστην ὑπ' αὐτοῦ διδασκόμενοι, καὶ ἐπίστευον
10 μεγαλυνόμενοι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Ἰησοῦ, θεραπεύόμενοι οἱ τὰς νόσους ἔχοντες· καὶ τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα ἐφύγον· καὶ πάντες ἔλεγον· Εὐλογητός ὁ Φιλίππου Θεός, ὅτι τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐσπλαγχνία ἡθέλησεν ἡμᾶς σῶσαι· αὐτῷ αἰνοῦμεν καὶ δοξάζομεν εἰς αἰῶνας αἰώνων. ἀμήν.

15 *Προᾶξις ε' ἐν Νικάτῃρα πόλει τῆς Ἑλλάδος.*

64 (1) Ὦντος δὲ τοῦ Φιλίππου ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰρέου, καὶ τῶν ἀδελφῶν πάντων συνιγμένων, ἐκινήθησαν πάντες οἱ
226 B ὄντες Ἰουδαῖοι καὶ παρασεβόμενοι ἐν τῇ πόλει πάντες κατὰ τοῦ Ἰρέου, ὅτι ἦν ὁ Φίλιππος ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, λέγοντες
20 ὅτι Οὐ μικρὰ φροντίς ἡμῖν ἐστὶ καὶ ὁδύνη ὅτι ὁ μάγος ὁ λεγόμενος Φίλιππος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐστὶ τοῦ Ἰρέου, καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ πολλοὺς ἀπατᾷ. Καὶ ἦν ἡ στάσις πολλὴ ὅτι ὁ Ἰρεὺς ἐπίστευσεν τῷ Χριστῷ πανοικί, καὶ ἔλεγον· Εἰ τάχιον ἐγνώμεν, ἐδιώξαμεν ἂν τὸν μάγον, ἢ καὶ ἐκλείσαμεν τὰς πύλας
25 τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἂν εἰσῆλθεν ὁ φαρμακός· ἀλλὰ πέμψομεν πρὸς τὸν Ἰρεὺν ἄνδρας τινὰς κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, καὶ ἢ ἀποστήσει ἑαυτὸν τῆς τοῦ ξένου ἀπάτης, ἢ προσαγάγῃ αὐτὸν ἐν τῷ δημόσιῳ.

65 (2) Καὶ προσκαλεσάμενοι τῶν πρωτίστων ἄνδρας
30 ἐπτά παρεκάλεσαν ἀπελθεῖν, εἰπόντες· Εἴπατε τῷ Ἰρέῳ· Ἡ πᾶσα πόλις προσδέχεται σε. Καὶ ἀπελθόντες ἔστησαν πρὸ τοῦ πυλῶνος, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐτόλμησεν καλέσαι διὰ τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν. καὶ ἐξεληθούσά τις παιδίσκη καὶ ἰδοῦσα αὐτοὺς εἶπεν· Τίνα ζητεῖτε ὦ ἄνδρες, καὶ τίνος ἔνεκεν

⁴ *del* τὰ? || ⁶ ἔμειναν *Batiffol*: cf 17, 1 || ¹⁰ *praetermissus uidetur locus de seruo debili*: cf H || ¹¹ ἐφενγον *Batiffol* probabiliter || ¹³ *scr* αὐτὸν? || ¹⁷ *del* πάντες? || ²² *del* ἡ? || ²⁵ πέμψομεν V || ²⁷ προσαγάγει V: *scr* προαγάγῃ?

στήκετε πρὸ τῶν ἡμετέρων πυλῶν; Οἱ δὲ οὐκ ἔδωκαν αὐτῇ ἀπόκρισιν. καὶ εἰσδραμοῦσα μετὰ σπουδῆς, κλείσασά τε τοὺς πυλῶνας, προσελθούσα τῷ Ἰρῶφ λέγει· Ὡς δέσποτα, ἐπὶ τὰ ἄνδρες ἴστανται πρὸ τοῦ πυλῶνος, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν γέμει πονηρίας καὶ ἀδικίας. Καὶ ἀναστὰς ἐξῆλθεν, καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἐμειδίασεν. εἶπαν δὲ πρὸς αὐτόν· | Χαίροις 227 B ὁ μέγας καὶ πρῶτος τῆς πόλεως. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰρῶς· Τίνος ἔνεκεν ἤλθετε; ἢ νομίζετέ με μεταστήσαι ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἀνδρός; τί οὕτως στήκετε ἐν πονηρίᾳ; Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ἡ πᾶσα σχεδὸν πόλις ἀπέσταλκεν ἡμᾶς, καὶ εἰ θέλεις ἐλθε. Καὶ ἤκο- 10 λούθησεν αὐτοῖς ὁ Ἰρῶς.

66 (3) Ὡς δὲ εἶδον αὐτόν οἱ καθεζόμενοι ἄρχοντες, ἀνέστησαν καὶ ἐξεπλάγησαν ὅτι οὐκ ἦν ἡμφιεσμένος ὡς πρῶην, καὶ ὅτι οὔτε μετὰ ὀψικίου καὶ ὄχλου, ἀλλὰ δύο δοῦλοι μόνον ἠκολούθουν αὐτῷ. εἰς δὲ τις ἐξ αὐτῶν Ὀνήσιμος πρῶτος 15 εἶπεν μετὰ τὸ καθεσθῆναι αὐτούς· Οἶδα ὅτι οὐκ ἰσχύω λαλήσαι σοι, ἀλλὰ, παρακαλῶ, φθέγγξαι ἡμῖν διὰ τί οὕτως ἀπηουχάσας πανοικί μετὰ τοῦ ξένου καὶ μάγου τοῦ καλουμένου Φιλίππου; μὴ τι καινότερον ἀκούσας ἡπατήθης ὑπὸ τοῦ ξένου; νῦν οὖν παράδος ἡμῖν αὐτόν, ἵνα καὶ σὺ σωθῇς καὶ ἡ οἰκία 20 σου, ὅτι πᾶσα ἡ πόλις κατὰ σοῦ στασιάζει. μὴ οὖν ἡμᾶς ἀπαξιώσῃ, ἀλλὰ ἀποκρίνητι ἡμῖν κἂν ἐν ῥῆμα, ὅτι καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶσα ἡ πόλις σοῦ ἔνεκεν συνῆλθον.

67 (4) Καὶ ὁ Ἰρῶς ἀπεκρίθη· Ἰνα τί ἐγὼ σήμερον ὑφ' ἡμῶν ἀνακρίνομαι ἔνεκεν τοῦ δικαίου ἀνδρός; ἀπόστητε 25 ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὴν ταραχὴν ὑμῶν παύσασθε, μὴ ποτε ἀγανακτήσας ὁ τοῦ θεοῦ ἀνθρώπος ἐπικαλέσῃται τὸν ἴδιον θεόν, καὶ πάντας ὑμᾶς πρὸς κατακάψει.

68 (5) Οἱ δὲ ἄρχοντες καὶ τὰ πλήθη ἐκραξαν· Οὐ πείθεις ἡμᾶς τὸν | ξένον εἶναι ἐν τῇ πόλει ἡμῶν. οὔτε γὰρ ἀνεχόμεθα 30 τῆς διδαχῆς αὐτοῦ· ἔχομεν γὰρ ἡμετέρους θεοὺς ἰσχυροὺς ὑπὲρ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι μεῖζον ἐκραζον· Ἀρατε τὴν ἄδικον ταύτην καὶ ξένην διδαχὴν τῆς πόλεως ἡμῶν. Ἰδὼν οὖν ὁ Ἰρῶς ὅτι οὐ δύναται ἀνατρέψαι τὰ πλήθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. καὶ ἐμβλέψας ὁ Φίλιππος τῷ 35 Ἰρῶφ λέγει· Μὴ τι ἐφοβήθης περὶ τῶν στασιαζόντων; Καὶ

¹ scr τοῦ ἡμετέρου πυλῶνος? cf 4; 26, 31; 28, 10 || ² scr τὸν πυλῶνα?? cf 1 || ³ ἢ ν.] ἐνομίζετε Batiffol || ⁴ εἶπον Batiffol || ⁵ scr οὐδὲ? || ⁶ καθισθῆναι Batiffol || ⁷ scr ἀφυσέχασας?? || ⁸ scr ὑμῶν || ⁹ κατακάψει Batiffol fort rec e (ei ex η V) || ¹⁰ scr τὸν θεόν? || ¹¹ <ε> τῆς?

φησιν ὁ Ἰρεος· Οὐκ ἐπιστραφήσομαι εἰς τὰ ὀπίσω, εἰ καὶ δέοι ἀποθανεῖν με.

69 (6) Καὶ ὥς ἦν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰρέου ὁ Φίλιππος, λαβόντες ξύλα οἱ ὄχλοι καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως παρε-
5 γένοντο μετὰ θυμοῦ καὶ ἔκραξαν λέγοντες· Δὸς ἡμῖν τὸν πλάνον, ἐξάγαγε τὸν μάγον, μὴ καὶ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ τὰ τέκνα καὶ οἱ παῖδες καὶ ὁ μάγος μετὰ τῶν αὐτοῦ μαθη-
τῶν πυρίκαυστοι γενήσεσθε· πᾶσα ἡ πόλις βοᾷ.

70 (7) Ὡς δὲ ἔγνω ὁ Φίλιππος ὅτι ταράσσειν μέλλουσι
10 τὴν οἰκίαν ἔνεκεν αὐτοῦ, ἀνοίξας τὸν πυλῶνα ἐξῆλθεν ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ· συνεξῆλθεν δὲ καὶ ὁ Ἰρεος. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες τὸν Φίλιππον ἔκραξεν· Ἰδοῦ, οὗτός ἐστιν ὁ μάγος, ἀποκτείνωμεν αὐτόν. Προσέταξεν δὲ ὁ Ἰρεος ἱκανοὺς δούλους ἀκολουθεῖν τῷ Φιλίππῳ, ἵνα μὴ ἀδικήσωσιν αὐτόν ἐν τῇ
15 μωρίᾳ αὐτῶν. ἀρπάσαντες οὖν οἱ ὄχλοι τὸν Φίλιππον ἤγαγον εἰς τὸ | βουλευτήριον, ἵνα μαστίξωσιν αὐτόν· οἱ δὲ ὄχλοι ἔκραζον· Διήσατε τοῦ πλάνου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πύδας ἰσχυρῶς, καὶ οὕτως μαστίξατε.

71 (8) Θεασάμενος δὲ ὁ Ἰρεος τὴν ὀργὴν αὐτῶν ἀνέ-
20 δραμεν ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς τοῦ βουλευτηρίου, καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ· Οὐ πλήξετε τὸν ἄνδρα ἄνευ αἰτίας· ταῦτα γὰρ ὁ Καῖσαρ ἀκούσει. Ὡς δὲ εἶδον οἱ ὄχλοι τὸν Ἰρεον οὕτως ἐστῶτα, ἠγανάκτησαν λέγοντες· Μὴ ἀκούσωμεν τοῦ Ἰρέου, ἀλλ' ὅπερ τολμῶμεν ποιήσωμεν. Καὶ προσῆλθον τῷ Φιλίππῳ
25 τοῦ μαστίξειν, ὁ δὲ Ἰρεος κατελθὼν ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτῶν τὸν Φίλιππον, καὶ κρατῶν αὐτόν τῆς χειρὸς εἶπεν· Ἰδοῦ πάντες λέγετε ὅτι μάγος ἐστὶν οὗτος· ἐλέγξατε τὰς μαγείας αὐτοῦ. Εἴτα ἀνέκραξαν ὅτι Καινὸν καὶ ξένον ἄκουσμα ἤγαγεν ἡμῖν, Ἄγνοι λέγων μέναιτε, καὶ ζήσεσθε, καὶ ἔσεσθε ὥς φω-
30 στήρες ἐν οὐρανῷ· Καὶ τὸν ἐσταυρωμένον λέγει θεόν.

72 (9) Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φίλιππος εἶπεν· Οἶδα ὅτι ἐὰν θείλω οὐ μαστίξετέ με· τῇ γὰρ δυνάμει τοῦ ἐσταυρω-
μένου πατάξω ὑμᾶς πάντας τυφλώσει. Εἰς οὖν ἐξ αὐτῶν
35 ὀνόματι Ἀρίσταρχος, υἱὸς Πληγενοῦς, μέγας ὢν ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἐνώπιον πάντων λέγει τῷ Φιλίππῳ· Μὴ σπεῦδε ἡμᾶς ὡς Φίλιππε τυφλώσαι· οἶδα γὰρ ὅτι δύνασαι. ἀλλὰ συζητή-
σωμεν διὰ λόγων περὶ τοῦ Ἰησοῦ· πεῖθον ἡμῖν ὁ λόγος· καὶ

¹ δεινὴ ὁ δὲ Batiffol || ¹³ ἀποκτείνωμεν V || ²² scilicet ἀκούσεται? ἢ ἀκούσῃ? cf 26, 27; 29, 2 al (εἰ ex η V) || ²⁹ λέγον V || ³⁰ τὸν] scilicet τινά?? cf 21, 2 et 29, 14 || ³² μαστίξετε Batiffol || ³⁷ scilicet πεῖθον ἡμᾶς λόγοις??? ἢ πεῖθων Batiffol fort recte

μὴ τῇ μαγείᾳ σου θέλε ἡμᾶς ἐκτυφλοῖν. καὶ γὰρ ἐγὼ μέγας εἰμὶ ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ἐὰν ἐπιτρέψω, ἄρτι λιθάσωσί σε καὶ τοὺς μετὰ σέ. |

230 B

73 (10) Καὶ ἤψατο τοῦ πάγωνος Φιλίππου ἔλκων αὐτόν· ὁ δὲ Φίλιππος οὐκ ἀλγήσας, ἀλλὰ διὰ τοὺς παρόντας πρῶως⁵ ὀργισθεῖς, εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ λέγω σοι ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῆς ξηρὰ καὶ τὰ ὠτά σου κωφὰ ἐν ἀλγήσει καὶ ὁ δεξιός σου ὀφθαλμὸς πηρός, ὅτι ἠπειλήσας λιθοβολῆσαι με, καὶ ἐνύβρισας τὸν ἐσταυρωμένον, τὸν οὐρανοῦ καὶ γῆς ποιητήν.

74 (11) Καὶ ἦν ἰδεῖν ἐξαίφνης παράδοξον θαῦμα εἰς 10 αὐτόν· εὐθέως γὰρ ὁ μὲν ὀφθαλμὸς αὐτοῦ ἐκοιλάνθη ὡς οὐκ ὤν, τὰ δὲ ὠτα αὐτοῦ ἤλγουν οὐ μικρῶς, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ χεὶρ ἐκρέματο ξηρὰ ὥδε κάκεισε περιφερομένη· καὶ ἐβόα λέγων· Ἐλέησόν με δοῦλε τοῦ ἐσταυρωμένου Θεοῦ Φίλιππε· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ προεῖπον ὅτι εἴ τι θέλεις δύνασαι ποιῆσαι. Παρε- 15 κάλει δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ Ἰουδαίους ὅπως ἀξιώσωσι τὸν Φίλιππον ἵνα σπλαγχνισθεῖς ἰάσῃται αὐτόν.

75 (12) Ἐπήραν δὲ φωνὴν πάντες λέγοντες· Θεὸν ἔχεις ξένη ἰσχυρόν· θεράπευσον τὸν πρῶτον τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὅτι ἀληθῶς ἄνθρωποι ὄντες θεῷ μάχεσθαι οὐ δυνάμεθα. 20

76 (13) Σπλαγχνισθεῖς οὖν ὁ Φίλιππος προέτρεψεν τῷ Ἰωάννῃ λέγων· Πρόσελθε καὶ ἐπίθες τὴν δεξιάν σου χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ σήμανον αὐτῷ τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἰαθήσεται. Ὁ δὲ Ἰωάννης προσελθὼν αὐτῷ εἶπεν· 25 Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ σταυρωθέντος Ἰησοῦ | Χριστοῦ γενοῦ²⁵ 231 B ὑγιής. Καὶ εὐθέως ἰαθεὶς ἐκθαμβος ἐγένετο, καὶ δραμῶν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ λέγων· Οἶδα Φίλιππε ὅτι ὅσα ἠέλεις δύνασαι· τοῦτο γὰρ καὶ προεῖπόν σοι· πλὴν οὐκ διὰ τὴν ἀπιστίαν ἐμοῦ καὶ τοῦ συμπαρόντος πλήθους ἀνάσχον μοι τὸν λόγον, ὅτι ἀκριβῶς θέλω συζητῆσαι ἐκ τῶν γραφῶν 30 τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ τί αὐτὸν ὑμεῖς θεὸν καλεῖτε. ἀλλ' ὀρκίζω σε μὴ πάλιν ἐμβριμησάμενος ἐπιθήσης μοι ὀδύνας. Καὶ ὄχλοι εἶπον· Ἀξιούμέν σε Φίλιππε, μὴ ὀργισθῇς ἐλεγχόμενος, μηδὲ πάλιν δειλιάσης περὶ τὴν διδασκαλίαν σου· ἀκούσαντες

¹ ἐκτυφλοῦν *Batiffol* || ² λιθάσουσί *Batiffol*: cf 28, 22 || ³ σοῦ *Batiffol* recte ut uid || ⁷ ἐν ἀ.] ἐναλγήσει *Batiffol* || ¹² μικρόν *Batiffol*: cf 5, 29 || ¹⁵ καὶ εἰ ποιῆσαι *del Batiffol* || *scr* ποιῆσαι δύνασαι? || *del* ποιῆσαι? cf 28 || ²⁰ ἀληθῶς quid sibi uelit non uideo: cf 9, 24; 11, 19 || ²¹⁻²² *scr* τὸν Ἰησοῦ? || ²³ *scr* τὴν κεφαλὴν? || ²⁹ ἀνέχον *Batiffol* || ³⁰ *scr* μου? || ³² *scr* ἐπιθήσεις? cf 38, 18 || ³³ <οἱ> ὄχλοι? || ὀργισθεῖς V

γὰρ ἡμεῖς τὰ παρ' ἀμφοτέρων κριταὶ ἀληθείας ἐσόμεθα, καὶ ἐὰν νικήσῃς, πάντες πιστεύσομεν τῷ διὰ σοῦ κηρυττομένῳ Χριστῷ.

77 (14) Ὁ δὲ Φίλιππος μειδιάσας εἶπεν πρὸς τὸν Ἀρί-
 5 σταρχον· Εἰ θέλεις, εἰπὲ πρῶτος. Τότε ὁ Ἀρίσταρχος λέγει
 τῷ Φιλίππῳ· Λαμβάνεις τὰς προφητικὰς γραφάς ἢ οὐ; Καὶ
 ὁ Φίλιππος· Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν χρεῖα προφητῶν. Καί
 φησιν ὁ Ἰουδαῖος· Ἀγνοεῖς Φίλιππε ὅτι γέγραπται· Τίς ἐξη-
 γήσεται τὰς ἀρετάς σου ὁ θεός; Καὶ ὅτι Οὐδεὶς ποτε δύνα-
 10 ται γνῶναι τὴν δόξαν σου; Καὶ ὅτι Ἡ δόξα σου ἐπλήρωσε
 τὴν γῆν; Καὶ ὅτι Κύριος κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν; Καὶ
 ὅτι Ὁ θεός φησι πῦρ καταναλίσκον καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς
 ἐχθρούς αὐτοῦ; Καὶ ὅτι Εἰς θεὸς ἐποίησε ταῦτα πάντα;
 232 B Πῶς οὖν λέγεις Φίλιππε ὅτι ἀφθάρτως | ἐγέννησεν ἡ Μαρία
 15 τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔστι θεός; καὶ πῶς ἐσταυρώθη, καὶ πῶς
 ἀγωνίζῃ σὺ περὶ αὐτοῦ, εἰ θεός; ἀλλὰ πάντως ἐλέγξεις με
 ὅτι οὗτός ἐστι δύναμις θεοῦ καὶ θεοῦ σοφία, ὃς συμπαροῖν
 τῷ θεῷ ὅτε καὶ τὸν κόσμον ἐποίησε. τοῦτο γὰρ οὐκ ἀρνοῦμαι,
 ὥς εἶπεν ἡ πρώτη γραφή· Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα
 20 ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν· ἐὰν γὰρ αὐτὰ σιωπήσω, ἐλέγ-
 ξεις με.

78 (15) Ὁ δὲ Φίλιππος μειδιάσας ἐν ἀγαλλιάσει εἶπεν
 εἰς ὅλον τὸν ὄχλον· Ἀκούσατέ μου, καὶ γίνεσθε κριταὶ τῆς
 ἀληθείας· ὁ γὰρ προφήτης Ἡσαΐας περὶ τοῦ Χριστοῦ λέγει·
 25 Ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ἡρετισάμην, εἰς ὃν ἠυδόκησα· θήσω τὸ
 πνεῦμα ἐπ' αὐτόν. Καὶ περὶ τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ εἴρηται· Ὡς
 πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὥς ἀμνὸς ἄφωνος ἐναντίον
 τοῦ κείροντος αὐτόν. τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται;
 Καὶ πάλιν· Τὸν νῶτόν μου ἡτοίμασα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ
 30 σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέ-
 στρεψα ἀπὸ αἰσχύνῃς ἐμπτυσμάτων. Καὶ ἄλλος· Ἐξεπέτασα
 τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα, καὶ ἐμφανὲς ἐγενόμην
 τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπιζητοῦσι, καὶ εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι.

⁸ Sirach 18, 4; 5? || ¹⁰ num 14, 21; Ies 6, 3 || ¹¹ Tim 2, 4, 1? || ¹² psalm 96 (97), 3 || ¹³ psalm 145 (146), 6? || ¹⁹ gen 1, 26 || ²⁵ Ies 42, 1, cf Matth 12, 18 || ²⁶ Ies 53, 7; 8 || ²⁹ Ies 50, 6 || ³¹ Ies 65, 2; 1

² πιστεύσωμεν V || ⁶ τῷ V || ¹² φλογίζετι Batiffol: cf H || ¹⁶ et
²⁰ ἐλέγξης V || ²⁰ ταῦτα Batiffol || ²⁵ ἤρετ. εἰς ὃν om Batiffol || ²⁶ πνεῦμά
 ζμου? cf H || ³⁰ σιγῶνας Batiffol || ³¹ ἄλλος?? idem est

Ὁ δὲ Δαυιδ̃ περὶ αὐτοῦ φησιν· Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον
γεγέννηκά σε· αἰτῆσαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν
κληρονομίαν σου. Καὶ περὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ περὶ
τοῦ Ἰουδα λέγει· Κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με;
πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ, πολλοὶ | λέγουσι τῇ ψυχῇ μου· 5 233 B
Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτοῦ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ὁ
Δαυιδ̃· Προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι
ἐκ δεξιῶν μου ἔστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ· διὰ τοῦτο εὐφράνθη
ἡ καρδιά μου καὶ οἱ νεφροί μου ἡλλοιώθησαν, ὅτι οὐκ ἐγκατα-
λείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου 10
ιδεῖν διαφθοράν. Ὁ δὲ Δαυιδ̃ ἐτελεύτησε, καὶ τὸ μνημα αὐτοῦ
οἶδαμεν· ταῦτα δὲ πάντα εἴρηται περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς
ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἀναστάσεως. λάβε καὶ ἐκ τῶν δώδεκα προ-
φητῶν· Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· Ἴδου ὁ βασιλεὺς σου ἔρχε-
ταιί σοι ἐπιβεβηκώς ἐπὶ πῶλον νέον. Καὶ ἕτερος· Ἐξ Αἰγύ- 15
πτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Καὶ ὁ πᾶς χορὸς τῶν προφητῶν
καὶ πάντες οἱ πατριάρχαι περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ
ἐκήρυξαν.

79 (16) Καὶ ὁ Ἀρίσταρχος πάλιν εἶπεν· Οὗτος Ἰησοῦς
Χριστὸς λέγεται. οἶδα γὰρ ὅτι Ἡσαΐας χριστὸν εἶρηκεν· Τάδε 20
λέγει κύριος τῷ χριστῷ μου κυρίῳ, καὶ οὐκ ἐκράτησα τῆς δε-
ξιᾶς ἐπακοῦσαι· ἐπὶ σέ ἔθνη ἐλπιούσιν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐμά-
χοντο τῷ Ἀριστάρχῳ Ὅτι φησὶν σὺ μᾶλλον ὑπέμνησας τὰ
περὶ τοῦ Χριστοῦ γεγραμμένα. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔλεγεν· Τί
πρὸς ταῦτα ἀντιφιλονεικῶμεν τῷ Φιλίππῳ; Καὶ οἱ τῆς πόλεως 25
ἄρχοντες ἔλεγον· Πάντως ὁ θεὸς ἡγάγεν τὸν Φίλιππον εἰς
τὴν πόλιν ἡμῶν, ἵνα δι' αὐτοῦ μάθωμεν ὅτι οἱ θεοὶ ἡμῶν
εἶδωλα κωφὰ καὶ τυφλὰ καὶ ἀναίσθητά εἰσιν. ἀλλὰ καὶ ὁ
Ἰουδαῖος ὁ συζητήσας αὐτῷ μᾶλλον | ἐφανέρωσεν τὴν ἀπο- 284 B
κεκρυμμένην δύξαν ἐν τοῖς προφήταις περὶ τοῦ Χριστοῦ· διὸ 30
δοκιμάσαντες τοὺς ἀμφοτέρων λόγους, καὶ ιδόντες ὅτι διὰ
πάντων ἀσφαλῶς ἐφανερώθη ὁ Χριστός, παρακαλέσωμεν τὸν

¹ psalm 2, 7 || ¹ psalm 3, 1 || ⁷ psalm 15 (16), 8 - 10; cf act 2, 25 ||
¹⁰ cf act 2, 27 || ¹⁴ Zach 9, 9; cf Matth 21, 5 || ¹⁵ Hos 11, 1; cf Matth 2,
15 || ²⁰ Ies 45, 1 || ²² Ies 42, 4

¹ φησιν *compend V* || υἱός] ὁ υἱός *Batiffol* || ³ περὶ - αὐτ. *del?? post*
πάλιν (6) ponend?? || καὶ *del?* || ¹⁰ μου *Batiffol* || ²¹ *Κέρω Iesaias* || καὶ
οὐκ] οὐ *Iesaias ei Batiffol* || ²² ἐπακοῦσαι *ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη. Καὶ*
πάλιν· Ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν....? || ἐλπίζουσιν *Batiffol* ||
²³ φασὶν *Batiffol recte ut uidetur: φησιν (φησι?) compendio V* || ²⁵ ἀντι-
φιλονεικοῦμεν *Batiffol* || ²⁷⁻²⁸ οἱ θεοὶ - ἀλλὰ καὶ *om Batiffol*

Φίλιππον ἵνα ἐν τῇ πόλει ἡμῶν τὸν πάντα χρόνον οἰκήσῃ εἰς ἡμετέραν σωτηρίαν.

80 (17) Ὁ δὲ Ἰρεος ἦν ἐν ἀγαλλιᾶσαι καρδίας ἐπὶ τοῖς ῥήμασι τοῦ Φιλίππου, ὁ δὲ Φίλιππος οὐ διελίμπανεν δοξάζων
 5 τὸν θεόν. ὥς δὲ οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως διέκρινον τὰ ῥήματα τοῦ τε ἀποστόλου καὶ τοῦ Ἰουδαίου, ἰδοὺ εἰσηχθῇ κλίνη ἐφ' ἣ ἐπέκειτό τις νεκρός, μονογενὴς υἱὸς τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ ὑπάρχων, πλούσιος σφόδρα· ἦσαν δὲ καὶ τῇ κλίνῃ προσέγγιστα δοῦλοι δέκα, οἳ καὶ ἐμελλον συγκατακαίεσθαι τῷ
 10 νεκρῷ. οἱ δὲ ἄρχοντες τῆς πόλεως καὶ πᾶς ὁ ὄχλος καταμαθόντες ὅτι ἀληθῶς ἐστὶ νεκρὸς ἔκραξαν· Νῦν ὄντως μέγας ἐστὶν ἄγων τῶν χριστιανῶν· εἰ γάρ τις ἐστὶν ἐν αὐτῷ θεός, ἀναστήσει αὐτόν, καὶ πάντες πιστεύσομεν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς ναοὺς μετὰ τῶν εἰδωλῶν κατακαύσομεν.

15 81 (18) Ὡς οὖν ταῦτα οὕτως διελογίζοντο, οἱ γονεῖς ἔκλαιον. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Φίλιππος εἶπεν τῷ πατρὶ τοῦ παιδὸς καὶ τῇ μητρὶ· Τί ποιήσητε ἐὰν τὸν υἱὸν ὑμῶν ἀναστήσω; Λέγουσιν αὐτῷ· Ὅπερ ἐὰν θέλῃς ποιήσομεν. Οἱ δὲ
 435 B μέλλοντες κατακαίεσθαι δοῦλοι διένευον τῷ ἀποστόλῳ | μνη-
 20 σθῆναι αὐτῶν· νόμος γάρ τις ἄνομος ἦν ἐν αὐτοῖς, ὅταν γάρ τις ἐκ τῶν πλουσίων ἐτελεύτα, σὺν αὐτῷ καὶ δούλους καὶ δουλίδας κατακαίεσθαι· καὶ ἄλλα τινὰ χεῖρονα ἔπραττον, οἱ πολλοὶ δὲ αὐτῶν καὶ τὰς ἰδίας γυναῖκας συνανήρουν.

82 (19) Εἶπεν οὖν ὁ Φίλιππος· Τοὺς δούλους τούτους
 25 δότε μοι. Οἱ δὲ γονεῖς εἶπον· Ἄλλους πλείους μετ' αὐτῶν καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν δώσομέν σοι, καὶ πρὸς τούτοις πιστεύσομεν καὶ τῷ θεῷ σου, ὅτι θεὸς μόνος, δυνατὸς ὢν καὶ νεκροὺς ἀνιστάν. Προσέταξεν δὲ ὁ Φίλιππος τῷ ὄχλῳ ἀποσθῆναι τῆς κλίνης, συνέθλιβον γὰρ ἀλλήλους· εἶπεν
 30 δὲ ὁ Φίλιππος πρὸς τὸν Ἀρίσταρχον· Ἄγε δὴ ὦ Ἰουδαῖε, ἰδοὺ ὅτι νεκρὸς κεῖται· εἰ οὖν τι δύνασαι, ἔγειρον αὐτόν. Καὶ ὑπὸ πάντων ἀναγκασθεὶς ὁ Ἀρίσταρχος μόλις προσῆλθεν τῷ νεκρῷ, καὶ ἤπτετο εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πολλὰ ἐνέπτυσεν αὐτόν, καὶ ἔσυρεν αὐτόν ἀπὸ τῆς χειρός· καὶ οὐκ ἦν
 35 φωνὴ οὐδὲ ἀκρόασις τῷ νεκρῷ. καὶ ὥς οὐδὲν ἴσχυσεν, ἔκραξαν οἱ ὄχλοι· Ἄρατε τὸν Ἰουδαῖον ἐκ τοῦ μέσου. Καὶ ἀπίστη

⁴ οὐκ ἐλίμπανεν Batiffol: cf 20, 22 || ¹² <τοῦ ἀποστόλου> τῶν?? ||
¹⁷ ποιήσετε Batiffol probabiliter || ¹⁸ θέλεις V || ²⁰ ὅτ. γ. | scr ὅτ' ἀνήρ? ||
 γὰρ seclusit Batiffol || ³³ ἤπτ. | scr ἐκέπτετο??? cf Io 16:3, 24 || scr αὐτοῦ
 εἰς τὸ πρ.??? || ³¹ αὐτόν prius | scr αὐτῷ?

αἰσχυνόμενος. ὁ Ἰεροῦ θαρσοποιηθεὶς εἶπεν· Ὡ ἄνδρες Ἰου-
δαῖοι οἱ ἐναντιούμενοι τῷ θεῷ διὰ παντός, ἐτολμήσατε βλα-
σφημῆσαι λέγοντες ὅτι Μάγος ἐστὶν ὁ Φίλιππος· Εἰ μὴ ἦν
φιλάνθρωπος καὶ ἀγαθὸς ὁ ἐν αὐτῷ θεός, ἄρα ἂν ἐθανα-
τώθητε σὺν αὐτῷ. 5

83 (20) Νηρεὺς δὲ ὁ τοῦ τεθνηκότος πατὴρ εἶπεν· Ἀνα-
στήτω μόνον | ὁ υἱός μου, κἀγὼ κατὰ Ἰουδαίων ἀγωνίζομαι. 236 B
Λέγει ὁ Φίλιππος· Ἐάν μὴ ὁμολογήσης τοῦ μὴ ἀδικῆσαι Ἰου-
δαίους, οὐκ ἀναστήσεται ὁ υἱός σου. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ παιδὸς
εἶπεν· Ποιῶ τὸ θέλημά σου. Ἐθαύμαζον δὲ πάντες οἱ ὄχλοι 10
καὶ οἱ ἄρχοντες λογιζόμενοι τί ἄρα ποιήσῃ ὁ Φίλιππος, εἰ
ἄρα δυνήσεται ἀναστήσαι τὸν νεκρόν.

84 (21) Μὴ μελλήσας δὲ ὁ Φίλιππος, ἀναβλέψας εἰς τὸν
οὐρανὸν καὶ προσελθὼν τῇ κλίνῃ ἔθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν
παῖδα, καὶ ἠΰξαστο λέγων· Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν 15
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ αἰεὶ ἐπακούων μου τῆς δεήσεως, ἐλθέτω καὶ
νῦν ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου, καὶ χάρισαι ζωὴν τῷ σῷ
δούλῳ Θεοφίλῳ διὰ τὸν παρεστῶτα ὄχλον. Καὶ εὐθέως εἰσῆλ-
θεν ἡ πνοὴ εἰς τὸν παῖδα, καὶ ἀνέωξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
καὶ προσέσχεν τῷ Φιλίππῳ. οἱ δὲ ὄχλοι θαεσάμενοι τὸ γε- 20
γονὸς ἔθλιβον ἀλλήλους ἐγγίξιν τὴν κλίνην θιέλοντες ἰδεῖν
τὸ θαῦμα. προσέθετο δὲ ὁ Φίλιππος ἐκ δευτέρου λέγων·
Νεανία, ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σταυρωθέντος
ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, ἔγειρε. Καὶ εὐθέως ὁ Θεόφιλος ἀνε-
πήδησε τῆς κλίνης καὶ ἔκραξεν· Εἰς θεὸς ὁ Φιλίππου, Ἰησοῦς 25
Χριστός, ὃς ἔδωκέν μοι τὸ ζῆν. Ὡς δὲ οἱ ὄχλοι ἐθεάσαντο
τὸν παῖδα ἐστῶτα, ὥς ἐν μιᾷ φωνῇ ἔκραξαν· Εἰς θεὸς ὁ
Φιλίππου ὁ τοὺς νεκροὺς ἀνιστῶν. Διεκρίνοντο δὲ εἰς ἀλλή-
λους καὶ ἔλεγον· Ποῖον λοιπὸν θαῦμα μεῖζον ἔχομεν ἰδεῖν; |

85 (22) Ἀπὸ δὲ τοῦ θαύματος τούτου ἐκέλευσεν ὁ Φί- 30 237 B
λιππος τῷ πατρὶ τοῦ παιδὸς ἐνέγκαι τοὺς δούλους, οὓς εἶπεν
ἐλευθεροῦν. ἐλθόντες δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἦν ὁ παῖς ἐγη-
γερμένος, ἀπιδὼν ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτοὺς εἶπεν·
Οἱ δούλοι μέχρι σήμερον, νῦν δὲ ἐλεύθεροι διὰ Χριστόν, μὴ
ἀμελήσητε τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ παιδὸς 35

¹ ὁ] ὁ δὲ Batiffol: <ταῦτα δὲ θαεσάμενος> ὁ? || ⁴ <οὐκ> ἄρα...
αὐτῷ?? (σὺν αὐτῷ utique de adolescentemortuo) || ¹¹⁻¹² del ei - νεκρόν?? ||
¹² δυνήσεται Batiffol probabiler || ¹⁶ ἐλθάτω Batiffol || ²¹ scr τῇ κλίνῃ?? ||
<καὶ> uel <τοῦ> ἰδεῖν??

καὶ ἡ μήτηρ ἡγαλλιάσαντο ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ὅτι τελείως εἶδον
τὸν υἱὸν αὐτῶν ἐγγεγεμένον.

Ἐπεὶ δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐπίστευσαν ἅπαντες εἰς τὸν
86 κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, 86 (23) καὶ τῇ ἑωθεν ἤρξατο
5 ὁ Φίλιππος κατηχεῖν καὶ βαπτίζειν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας
καὶ ὁμοουσίου τριάδος, καὶ λαβὼν τὸν Ἰρεον καὶ τοὺς πρῶτους
τῆς πόλεως περιήει καταλύων τὰ ἱερὰ τῶν εἰδώλων καὶ ἀνοι-
κοδομῶν ἐκκλησίας ἱερὰς, χειροτονῶν πρεσβυτέρους καὶ κληρι-
κούς, καὶ κανόννας ἐκθήμενος αὐτοὺς καὶ τύπους εἰς δόξαν
10 Χριστοῦ, ἐμεγαλύνοντο καὶ ἐκρατύνοντο τῇ πίστει.

Πρᾶξις ζ' περὶ Νερκέλλας Ἰρέου εἰς Νικάτηραν.

87 (1) Νερκέλλα δὲ ἡ τοῦ Ἰρέου γυνὴ καὶ ἡ θυγάτηρ
238 B αὐτῆς Ἀρτεμήλα | ἐχάρησαν ἐπὶ τῷ Φιλίππῳ, καὶ παρεκάλουν
αὐτὸν εὐλογῆσαι αὐτάς. καὶ λέγει ὁ Φίλιππος· Ἰδοὺ τὸ αἶτημα
15 ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ εὐλογία ἐν ταῖς ψυ-
χαῖς ὑμῶν.

88 (2) Ὁ δὲ Ἰρεος εἶπεν τῷ Φιλίππῳ· Ποῦ θέλεις οἰκο-
δομήσωμεν συναγωγὴν καὶ ἐπισκοπεῖον ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ
Χριστοῦ; Ὁ δὲ ἀπόστολός φησι· Ἐν ᾧ αὐτὸς οἶδας τέκνον·
20 μόνον ἐκ τῶν σῶν ὑπαρχόντων καὶ μὴ ἐξ ἀδικίας. Λέγει ὁ
Νηρεὺς ὁ τοῦ ἐγγεγεμένου πατὴρ· Καταξιώσατε ἐμεῖ μᾶλλον
οἰκοδομησαί. Καὶ ἦν χαρὰ μεγάλη, καὶ οὐκ ἡδύνατο χωρεῖν
ἡ οἰκία τοὺς εἰσερχομένους ὄχλους. καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰρεος καὶ
Νηρεὺς ἐκ τῆς οἰκίας συνεβουλεύσαντο μετ' ἀλλήλων περὶ τῆς
25 οἰκοδομῆς, καὶ λέγουσι· Βάλωμεν κλήρους περὶ τοῦ τόπου ἐν
ᾧ οἰκοδομήσωμεν, εἴτε ἐν τῷ σῶ τόπῳ, εἴτε ἐν τῷ ἐμῷ. Ὁ
δὲ Ἰρεος ἔφη· Ἀγαθώτατε Νηρεῦ, εἰ θέλεις ἐν τῷ σῶ τόπῳ
γενέσθαι τὴν οἰκοδομήν, οὐ λυπῶ σε· μόνον τὸ θέλημα τοῦ
θεοῦ γενέσθω. Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὃν ἔδει τρόπον
30 οἰκοδομησαί, ἀνάλωσαν πολὺ χρυσίον οἱ δύο, καὶ τὸ πλεῖθος
τῶν ἀδελφῶν ἐχαιρεν ἐν τῇ σπουδῇ τῆς οἰκοδομῆς.

89 (3) Μόνοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν ζηλοῦντες, ἔλεγον δὲ
εἰς ἑαυτοὺς ὅτι Οὐδεμίαν πρόφασιν ἔχομεν τοῦ κωλύσαι αὐτοὺς

¹ ἐπ' α.] *ser* ἐπὶ τούτοις? || ² αὐτῶν] αὐτὸν *V* *corr* *Batiffol* || ⁴⁻¹⁰ καὶ
τῇ - Χριστοῦ *subditiua debebant ante 3* ἐπεὶ δὲ *poni* || ⁹ αὐτοῖς *Batiffol*
recte ut uil || ¹¹ Νερκέλλας *Batiffol* || Νικάτηρα *Batiffol* || ¹² Νερκέλα
Batiffol || ²⁸ οἰκοδομήσωμεν *Batiffol* || ²⁹ *scr* γενέσθω? || *scr* τόπον?
cf 25 || ³⁰ πολλοὶ *V*: *corr* *Batiffol*

διὰ τὰ θαυμάσια τοῦ Φιλίππου· ἀλλ' ἀποστῶμεν, μή τι κακὸν
πάθωμεν ὑπ' αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁ Ἀρίσταρχος ἐπλήγη, καὶ δε-
θέντων ἡμῶν ἴασατο | αὐτόν. ἀναχωρήσωμεν οὖν ἀπ' αὐτῶν·
δόξα γὰρ Θεοῦ ἐστὶν ἀληθῶς ἐπ' αὐτούς.

239 B

90 (4) Μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθεν ὁ Φίλιππος εἰς τὴν 5
οἰκοδομὴν καὶ ἡγαλλιάσατο· ἅπαντες δὲ οἱ πιστεύσαντες
ἀπῆρχοντο πρὸς αὐτόν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐδιδάσκοντο
ὑπ' αὐτοῦ. ἔλεγεν δὲ αὐτοῖς· Ἀδελφοί μου, θέλω ἵνα ἡ εὐδία
ὑμῶν τῆς πίστεως γένηται ἐν παντὶ τόπῳ κατάδηλος· ἐξάρατε
οὖν ἀφ' ὑμῶν πᾶσαν κακίαν καὶ πᾶσαν πονηρίαν καὶ ἀδικίαν 10
καὶ ζῆλον καὶ ἔριν καὶ φθόρον καὶ φιλονεικίαν, ἵνα εὐρεθῆτε
πραεῖς ἐν τῇ πίστει, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις δόκιμοι.
γινώσκω γὰρ ὅτι οὐ μὴ ἐκπέσητε τῆς ἐλπίδος τοῦ Χριστοῦ,
καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας· αὐτὸς γὰρ κατευ-
θυνεῖ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν ἐνώπιον αὐτοῦ.

15

91 (5) Ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ Φίλιππος ἐκράτησεν τὸν Ἰρεον,
καὶ κατέστησεν αὐτόν ἐπίσκοπον, καὶ ἐστήριξεν αὐτόν ἐφ' οἷς
ἤκουσεν καὶ ἐφ' ἅπασιν οἷς ἐθεάσατο. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Φί-
λιππος· Εἰρήνη ἐπὶ σέ ἡ δοθεῖσα ἡμῖν παρὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἔλεος. Καὶ ἐπεφώνησαν ἅπαντες οἱ ἀδελ- 20
φοί· Ἄξιος, ἄξιος, ἄξιος. Καὶ ἐπηύξατο ὁ Φίλιππος τῷ Ἰρέῳ,
ἵνα γένηται πρᾶότης ἐν αὐτῷ, καὶ ἵνα δυνηθῇ ποιᾶναι τοὺς
ἀδελφούς ἐν πίστει, καὶ πᾶν αἵτημα ἀγαθὸν ὃ ἐὰν αἰτήσῃται
παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθῇσεται. καὶ στραφεῖς εἶπεν τοῖς ἀδελφοῖς·
Ἵμεῖς οὖν τέκνα | δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ὑποταγῇ, φανεροῦντες 25 240 B
ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς πατρὶ τοὺς λογισμούς. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ
Θεοῦ ἔστω μεθ' ὑμῶν πάντοτε· ἐγὼ γὰρ πορεύομαι.

92 (6) Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσαν οἱ ἀδελφοί ἐστέναξαν καὶ
ἐκλαυσαν σφόδρα, ὅτι εἶπεν αὐτοῖς Πορεύομαι· Οὐ γὰρ ἠθέλον
αὐτόν ἀπ' αὐτῶν ἀπελθεῖν. λέγει αὐτοῖς ὁ Φίλιππος· Μὴ 30
ὀδυνᾶσθε τῇ καρδίᾳ· ὥσπερ γὰρ ὁ κύριος ἡμῶν ὠκονόμησεν
ἐλθεῖν με πρὸς ὑμᾶς, οὕτως καὶ εἰς ἄλλας πόλεις ἀπέρχομαι,
ἵνα πληρώσω τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ· ὁ δὲ κύριος ἔσται
μεθ' ὑμῶν.

93 (7) Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἠύξατο μετ' αὐτῶν, καὶ ἡσπά- 35
σατο πάντας, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτῶν, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
μετ' αὐτοῦ, καὶ πολὺ πλῆθος, ὡς γεμίσαι καμήλους ἄρτους καὶ

²³ cf Matth 21, 22 Luc 11, 9

¹ κακῶν V || ¹³ ἐκπεσεῖσθε Batiffol || ³² οὕτω Batiffol || ³⁷ γεμίσαι
<'>? cf 36, 4; 39, 31

διάφορα βρώματα· καὶ ἐπὶ σταδίοις εἴκοσι ἦσαν ἀκολουθοῦντες.
καὶ λέγει αὐτοῖς· "Ἰνα τί σκύλλεσθε; Οἱ δὲ εἶπον· "Ἐως οὐ ἴδω-
μεν τὸ πλοῖον ἐν ᾧ ἐπιβῆναι μέλλεις ἀκολουθήσομέν σοι. Καὶ
λέγει αὐτοῖς· Μακρόθεν ἐστίν. Ἐλαβεν δὲ μόνον ἄρτους ἑ,
5 ἐπονομάσας τὸν Ἰησοῦν, καὶ προσέταξεν αὐτοὺς ἐπανακάμψαι
εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν μετὰ τῶν καμήλων καὶ τῆς πολλῆς αὐτῶν
ἐτοιμασίας. καὶ φησι· Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ, καὶ προσεύχεσθε
περὶ ἐμοῦ πρὸς τὸν Χριστόν, ἵνα κατευθύνῃ τὴν ὁδόν μου
ἐν ὁπίῳ αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ· καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ
241 B 10 υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος | ἔσται μεθ' ὑμῶν εἰς αἰῶνας.
Καὶ πεσόντες πάντες ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησαν τρίτον τῷ
ἀποστόλῳ· ὁρμήσαντος δὲ τοῦ ἀποστόλου τὴν ἑαυτοῦ ὁδὸν
ἔπεσον πάλιν ἅπαντες ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν, ἕως
οὐ ἀπέδυν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· κείμενοι δὲ ἐπὶ τοῦ
15 ἐδάφους ἐβόων· Εὐλόγησον ἡμᾶς διδάσκαλε καὶ ὁδηγέ τῶν
ψυχῶν ἡμῶν. Καὶ ὅτε ἀπεδήμησεν ὥστε μὴ ὁράσθαι αὐτὸν
ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἀναστάντες ἐπορεύοντο εἰς τὰ
οἰκεία κλαίοντες καὶ ὑπομνησκόμενοι τῆς καλλίστης καὶ γλυ-
κείας διδαχῆς τοῦ ἀποστόλου Χριστοῦ Φιλίππου, καὶ τὸν
20 κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν δοξάζοντες.

Πρᾶξις ἡ', ὅπου ὁ ἔριφος καὶ ὁ λεόπαρδος ἐν τῇ ἐρήμῳ
ἐπίστευσαν.

94 (1) Ἐγένετο δὲ ὅτε ὁ σωτὴρ ἐμέρισε τὸς ἀποστόλους
κατὰ πόλιν καὶ χώραν, καὶ ἐπορεύθη εἰς ἕκαστος κατὰ τὴν
25 πρόσταξιν ἣν διετάξατο αὐτῷ ὁ κύριος, καθὼς καὶ τὸν κλῆ-
ρον διένειμεν αὐτοῖς, ἔλαχεν ἀπελθεῖν καὶ τὸν Φίλιππον εἰς
τὴν γῆν τῶν Ἑλλήνων. ἀκούσας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ ὄνομα
τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως τῆς κεκληρωμένης αὐτῷ, σκληρὸν
αὐτῷ | ἐφάνη, καὶ ἔκλαιεν. ἡ δὲ Μαριάμνη ἡ τούτου ἀδελφή —
242 B 30 αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ ἐτοιμάζουσα τὸν ἄρτον καὶ τὸ ἄλλας ἐν τῇ
κλάσει τοῦ ἄρτου, ἡ δὲ Μάρθα ἐστὶν ἡ διακονοῦσα τοῖς πλη-
θεσι καὶ κοπιῶσα σφόδρα — ἰδοῦσα τὸν ἴδιον ἀδελφὸν βαρέως
φέροντα τὸν λαχόντα αὐτῷ κλῆρον, καὶ ὅτι σφοδρῶς ἔκλαιε
περὶ τούτου, προσῆλθεν τῷ Ἰησοῦ λέγουσα· Κύριέ μου Ἰησοῦ

²⁹ et ³¹ cf Luc 10, 38 ss

¹⁶ αὐτῶν V || ¹⁹ <τοῦ> Χρ.?? cf 4, 5 || ²⁷ Ἑλλ.] Ὀριανῶν uolt Batiffol
(cf 37, 26) sed cf Stoellen et Lipsius Jahrb f prot Theol XVII (1891)
p 157 et p 468

Χριστέ, οὐχ ὄρᾳς τὸν ἀδελφόν μου Φίλιππον ὅσον λελύπηται διὰ τὴν χώραν τῶν Ἑλλήνων;

95 (2) Λέγει αὐτῇ ὁ σωτήρ· Οἶδα ἐκλελεγμένη γυναικῶν, οἶδα· ἀλλὰ πορεύου μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου εἰς πάντα τόπον ὅπου ὑπάγει καὶ γενοῦ παραθαρρύνουσα αὐτῷ· οἶδα γάρ ὅτι 5 ἄνθρωπος τολμηρὸς ἐστὶ καὶ ὑργίλος, καὶ ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν μόνον, πολλὰς ἀνταποδόσεις ποιήσει τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλ' ἰδοὺ καὶ τὸν Βαρθολομαῖον καὶ Ἰωάννην ἀποστελῶ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ συγκακοπαθῆσαι αὐτὸν διὰ τὴν πολλὴν πονηρίαν τῶν οἰκούντων ἐκείσε· οἱ γὰρ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι λατρεύουσι τῇ 10 ἐχίδνῃ μητρὶ τῶν ὄφειων. καὶ σὺ Μαριάμνη ἄλλαξόν σου τὴν ιδέαν καὶ ὅλον τὸ εἶδος τὸ γυναικεῖον, καὶ βάδιζε ὁμοίως μετὰ Φιλίππου. Εἶτα λέγει ὁ Ἰησοῦς τῷ Φιλίππῳ· Εἰς τί ἐδίστασας ὦ Φίλιππε; οὐκ ἤκουσας τῆς διδαχῆς μου· Ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων; Μὴ οὖν φοβη- 15 θῆς αὐτῶν τὴν ἀγριότητα. συνέσομαί σοι αἰεὶ βοηθῶν καὶ ἀντιλαμβανόμενος. ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἐμοὺς μαθητάς· ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἀκτῖνας ἐγὼ ὁ | τῆς δικαιοσύνης ἥλιος. 243 B μεθ' ὑμῶν εἰμι ἐν παντὶ τόπῳ· ἐν ποταμοῖς καὶ ἐν θαλάσσαις ἔσομαι ὑμῶν καλὸς κυβερνήτης. νῦν οὖν Φίλιππε μὴ ἐκκακῇ- 20 σῆς ἀγαθοποιεῖν ἐν τῷ ποιῶντί σε κακόν, καὶ ἡ χάρις τοῦ πνεύματός μου κατευθυνεῖ σου τὰς τρίβους ἐν παντὶ τόπῳ καὶ πόλει καὶ χώρᾳ.

96 (3) Ταῦτα ἀκούσας ὁ Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος καὶ Μαριάμνη, ἀσπασάμενοι τὴν δεξιὰν τοῦ σωτήρος, ἐπο- 25 ρεύοντο εἰς τὴν χώραν τῶν Ὀφριανῶν. ὡς δὲ ἀνέβησαν εἰς τὴν ἔρημον τῶν δρακαινῶν, ὡς ἦσαν ἐκεῖ βαδίζοντες, ἰδοὺ μέγας λεόπαρδος ἐξῆλθεν ἀπὸ τῶν δρυμῶν τῶν ἐν τῷ ὄρει· καὶ ἰδὼν τοὺς ἀποστόλους κυρίου δραμῶν ἔρριπεν ἑαυτὸν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φωνῇ ἀνθρωπίνῃ ἐλάλησε πρὸς αὐτούς· 30 Προσκυνῶ ὑμᾶς ὡς δοῦλοι τοῦ Θείου μεγέθους καὶ ἀπόστολοι τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, προστάξατέ μοι τελείως λαλεῖν.

97 (4) Καὶ ὁ Φίλιππος· Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, λάλει. Καὶ ὁ λεόπαρδος ἀναλαβὼν τελείαν ἀνθρωπίνην φω- 35 νὴν ἤρξατο λέγειν· Ἀκούε μου Φίλιππε νυμφαγωγὲ τοῦ Θείου

¹⁴ Matth 10, 16

* παραθαρρύνουσα Batiffol || * ἀποστέλω Batiffol: scr ἀποστέλλω? cf 17; 18; 23, 17 || * αὐτῷ Batiffol recte ut uid || ²⁷ δρακαινῶν V Δρακενῶν Batiffol; item Lipsius l s p 466: cf 38, 2 || ²⁹ <τοῦ> κυρίου? cf 4, 5

λόγου· ἐγένετο ἐν τῇ πρώτῃ νυκτί, παρῆλθον δια τῆς ἀγέλης
 τῶν αἰγῶν τῶν ἐξ ἐναντίας τοῦ ὄρους τῆς δρακαίνης μητρὸς
 τῶν ὄφρων, καὶ ἤρπασα ἔριφον· ὡς δὲ εἰσῆλθον εἰς τὸν δρυ-
 μὸν φαγεῖν αὐτόν, μετὰ τὸ πλῆξαι με αὐτόν, ἔλαβεν φωνὴν
 5 ἀνθρωπίνην καὶ ἔκλαυσεν ὡς παιδίον μικρόν, λέγων μοι· Ὡ
 244 B λέοπαρδε | ἄρουν ἀπὸ σοῦ τὴν ἀγρίαν καρδίαν καὶ τὸ θηριῶδες
 τῆς γνώμης, καὶ περιποίησον αὐτῷ ἡμερότητα· ὅτι οἱ ἀπό-
 στολοι τοῦ θείου μεγέθους παρέρχεσθαι μέλλουσι διὰ τῆς
 10 ἐρήμου ταύτης, τελέσαι τελείως τὴν ἐπαγγελίαν τῆς δόξης τοῦ
 μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἐν τούτοις οὖν τοῖς λόγοις τοῦ
 ἐρίφου νουθετοῦντός με ἠπόρουν ἐν ἑαυτῷ, καὶ κατὰ μικρὸν
 ἡλλάγη μου ἡ καρδία, καὶ ἡ ἀγριότης μου ἐστράφη εἰς ἡμε-
 ρότητα, καὶ ἐφεισάμην τοῦ φαγεῖν αὐτόν. καὶ ὡς ἡμην
 ἀκροώμενος τῶν λόγων αὐτοῦ, ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμούς μου
 15 εἶδον ὑμᾶς παρερχομένους, καὶ ἐπέγνων ὅτι δοῦλοι ἐστε τοῦ
 ἀγαθοῦ Θεοῦ. ἰδὼν οὖν ἐγγίζοντας, ἔασας τὸν ἔριφον, ἦλθον
 προσκυνῆσαι ὑμᾶς. νῦν οὖν παρακαλῶ σε ἀπόστολε Χριστοῦ
 Φίλιππε ἵνα δώσης μοι ἐξουσίαν κτήσασθαι παρρησίαν, καὶ
 συμπορευθῶ μετὰ σοῦ εἰς πάντα τόπον ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ, καὶ
 20 ἵνα ἀποθῶμαι τὴν θηριώδη φύσιν.

98 (5) Ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν πρὸς τὸν λεόπαρδον· Ποῦ
 ἐστιν ὁ ἔριφος; Καὶ φησιν· Ἰδοὺ ἔρριπται ὑπὸ τὴν δρὺν
 κατέναντι. Λέγει ὁ Φίλιππος τῷ Βαρθολομαίῳ· Ἀπέλθωμεν
 ὅπως ἴδωμεν τὸν πεπληγμένον ἰαθέντα καὶ θεραπεύοντα τὸν
 25 πλῆξαντα. Ἐπιτρέψαντος δὲ τοῦ Φιλίππου ὁ λεόπαρδος ὠδή-
 γει τὸν Φίλιππον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς
 ὅπου ἦν ὁ ἔριφος κείμενος.

99 (6) Λέγει οὖν ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Βαρθολομαῖος· Ἰδοὺ
 245 B ἐγνώκαμεν | ἀληθῶς ὅτι οὐκ ἐστιν ὑπερβαίνων τις τὴν σὴν
 80 εὐσπλαγχνίαν φιλάνθρωπε Ἰησοῦ· προλαμβάνεις γὰρ ἡμᾶς
 καὶ διελέγχεις διὰ τούτων τῶν ζώων ἵνα μᾶλλον πιστεύσωμεν
 καὶ πληρώσωμεν σπουδῇ τὸ παρατεθὲν ἡμῖν. νῦν οὖν κύριε
 Ἰησοῦ Χριστέ ἐλθὲ καὶ παράσχου ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ σύ-
 στασιν βεβαίαν εἰς τὰ ζῶα ταῦτα, ἵνα καταλείψωσι μὲν τὴν
 35 θηριώδη φύσιν καὶ τὴν κτηνώδη, ἔλθωσι δὲ εἰς ἡμερότητα,
 καὶ μῆκετι φάγωσι σάρκας, μὴδὲ ὁ ἔριφος τροφὴν κτηνῶν·

¹ scr πρώην?? || ² δρακένης V Δρακένης Batiffol et Lipsius sed cf idem p 468: cf etiam 37, 27 || ⁴ πλέξαι Batiffol: cf 24 et Lipsius l s p 459 || ⁶ ἄρουν Batiffol || ⁷ scr περιποίησαι ἑαυτῷ? cf 48, 25 || ¹⁸ δῶς Batiffol: fort scr δώσεις sed cf 29, 32 || ²³ ἐπιστρέψαντος Batiffol

καρδία δὲ ἀνθρωπίνη γενέσθω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀκολουθήσουσιν ἡμῖν ὅπου ἂν πορευώμεθα, ἐσθίοντα ἅπερ ἡμεῖς ἐν τῇ δόξῃ σου, καὶ ἵνα λαλῶσιν ὁμοιότητα ἀνθρώπων, δοξάζοντα τὸ ὄνομά σου.

100 (7) Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἀναστάντα τὰ ζῶα, ὃ τε ὁ
λεόπαρδος καὶ ὁ ἔριφος, ἐπῆραν τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, καὶ
ἐδόξασαν τὸν θεόν, καὶ εἶπον ἀνθρωπίνη φωνῇ· Δοξάζομεν
καὶ εὐλογοῦμέν σε, ὁ ἐπισκευάμενος ἡμᾶς καὶ μνηστῆς ἡμῶν
ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ καὶ τὴν φύσιν ἡμῶν τὴν θηριώδη καὶ
ἀγρίαν μετενέγκας εἰς ἡμερότητα, καὶ ἐχαρίσω ἡμῖν τὸν θῆον 10
λόγον, καὶ ἐθήκας ἐν ἡμῖν γλῶσσαν καὶ νόημα τοῦ εἰπεῖν καὶ
ὁμολογῆσαι τὸ ὄνομά σου, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ δόξα σου.

101 (8) Μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους πεσόντες εἰς τὴν
γῆν ἐπὶ πρόσωπον ὃ τε λεόπαρδος καὶ ὁ ἔριφος προσεκύνησαν
τῷ Φιλίππῳ καὶ τῷ Βαρθολομαίῳ καὶ τῇ Μαριάμνῃ· καὶ 15 248 B
ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐδόξασαν τὸν θεόν οἱ ἀπόστολοι καὶ προσέ-
ταξαν ἵνα ὁ ἔριφος καὶ ὁ λεόπαρδος συμπορευθῶσι μετ' αὐτῶν
καὶ φθάσωσιν εἰς τὴν πόλιν ὅπου ἀπέρχονται καθὼς ἀπεκά-
λυπεν αὐτοῖς ὁ σωτήρ· καὶ ἐπορεύθησαν ἅμα αἰνοῦντες καὶ
δοξάζοντες τὸν θεόν. ἀμήν. 20

Πρᾶξις θ' περὶ τοῦ ἀναιρεθέντος δράκοντος.

102 (1) Ἐγένετο δὲ τῶν ἀποστόλων συμπορευομένων
μετ' ἀλλήλων, τοῦ τε Φιλίππου καὶ τοῦ Βαρθολομαίου καὶ
τῆς Μαριάμνης καὶ τοῦ λεοπάρδου καὶ τοῦ ἔριφου, ἐπορεύ- 25
θησαν ὁδὸν ἡμερῶν πέντε, καὶ μετὰ τὰς ἐν μεσονυκτίῳ προ-
συχὰς πρωίας κατὰ τὴν ὁδὸν γενομένης ἰδοὺ ἐξαίφνης ἐπνευσεν
ἄνεμος μέγας καὶ γνωφώδης, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ γνόφου ἐπέ-
δραμεν ἐπὶ τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ γνωφώδης δράκων μέγιστος,
τὸν νῶτον ἔχων μεμελανωμένον, ἡ δὲ κοιλία αὐτοῦ ἀνθρακίς 30
χαλκοῦ ὄντες ἐν σπινθηρισμοῖς πυρός, τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκ-
τεταμένον ὑπὲρ πήχεις ρ'. καὶ ἠκολούθει αὐτῷ πλῆθος ὄφρων
καὶ πλῆθος ἐκγόνων τῶν ὄφρων· καὶ ἐκ πολλοῦ διαστήματος
ὅλος ὁ τῆς ἐρημίας τόπος ἐσαλεύετο. |

¹ ἀκολουθήσωσιν Batiffol || ² πορευόμεθα Batiffol || ³ <καθ'> ὁμοιό-
τητα?? cf 24, 35; 70, 15; 72, 16 || ²⁸ del γνωφώδης? cf 27 || ²⁹ post αὐτοῦ
lacunam significat Batiffol || ³⁰ χ. δ.] scr χαλκεύοντος? || ³¹ πήχεις Batiffol
probabiliter || ³³ ὅλως F Batiffol

247 B 103 (2) Ἰδὼν οὖν ὁ Φίλιππος λέγει τῷ Βαρθολομαίῳ
καὶ τῇ Μαριάμνῃ· Ἄρτι χρεια ἡμῖν βοήθειας τῆς παρὰ τοῦ
σωτῆρος· μνημονεύσωμεν τοῦ ῥήματος τοῦ Χριστοῦ ὃς ἐξα-
πέστειλεν ἡμᾶς καὶ εἶπεν· Μηδὲν φοβηθῆτε, μήτε διωγμὸν,
5 μήτε τοὺς ὄφεις τῆς χώρας ἐκείνης, μήτε τὸν ζοφερόν δρά-
κοντα. Στάμεν οὖν ὥσπερ στῦλοι ἐστηριγμένοι ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ, καὶ καταργηθήσεται πᾶσα ἡ τοῦ ἐχθροῦ δύναμις, καὶ
πείσεται ἡ ἀπειλή αὐτοῦ. ἐξώμεθα οὖν καὶ ῥαντίσωμεν ἐν
τῷ ποτηρίῳ τὸν ἄερα, καὶ ἡρεμήσει οὗτος ὁ ζοφερός, καὶ ὁ
10 καπνὸς κατασταθήσεται.

104 (3) Λαβόντες οὖν τὸ ἐαυτῶν ποτήριον ἐπηύξαντο
οὕτως Σὺ εἰ ὁ δροσίζων πᾶσαν πυρὰν καὶ χαλινῶν σκότος
καὶ βάλλων χαλινὸν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος, ὁ καταρ-
γῆσας αὐτοῦ τὴν ὀργήν, ὁ ἀποστρέψας εἰς τὰ ὀπίσω τὴν
15 πονηρίαν τοῦ ἄλλοτρίου καὶ καταποντίσας αὐτὸν ἐν τῷ ἰδίῳ
πυρί, ὁ κλείσας τὸν φωλεὸν αὐτοῦ καὶ ἀσφαλίσάμενος τὰς
ἐκβάσεις αὐτοῦ καὶ κολαφίζων τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ· ἐλθὲ
μεῖν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρημίᾳ ταύτῃ· τρέχομεν γὰρ διὰ τὸ θέλημά
σου καὶ διὰ τὸ σὺν πρόσταγμα.

20 105 (4) Καὶ στραφεὶς ὁ Φίλιππος λέγει τῷ Βαρθολομαίῳ
καὶ τῇ Μαριάμνῃ· Νῦν ἀναστάντες ἐπάρατε τὰς χεῖρας μετὰ
τοῦ ποτηρίου τοῦ κρατουμένου ὑφ' ὑμῶν, καὶ ῥαντίσατε ἐπὶ
τὸν ἄερα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ ἴδτε τὴν δόξαν τοῦ
δυνατοῦ.

248 B 25 106 (5) Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὡς ἀστραπὴ πυρός, καὶ
κατετύφλωσε τὸν | δράκοντα καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ θῆρας. ἐξη-
ράνθη δὲ παραχορῆμα καὶ ὁ δράκων καὶ οἱ ὄφεις, καὶ αἱ τοῦ
φωτὸς ἀκτῖνες ἤλθον εἰς τὰς ὁπὰς τῶν φωλεῶν καὶ συνέ-
τριψαν τὰ ἐν τῶν ὄφειν. οἱ δὲ ἀπόστολοι συνεκάλυψαν
30 τοὺς ὀφθαλμοὺς, μὴ δυνήθentes ἀντιβλέψαι εἰς τὸ θάῤμα τὸ
φανέν τῆς ἀστραπῆς. καὶ οὕτως διῆλθον ἀβλαβεῖς τὴν ἐαυτῶν
ὁδὸν πορευθέντες, αἰνοῦντες τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.
ἀμήν.

⁹ οὕτως] scr ὁ αἰμὸς?? || ¹² χαλινῶν corrupt uid (cf 13): scr χα-
λῶν?? || ¹² οὕτω Batiffol || ¹³ βάλων V || ³¹ οὕτω Batiffol

Ἐκ τῶν περιόδων Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου

75 T

ἀπὸ πράξεως πεντεκαδικῆς μέχρι τέλους, ἐν αἷς τὸ μαρτύριον.

107 (1) Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως παρεληφότος τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχήν, μετὰ τὸ μαρτυρῆσαι ἐν ὁδόφῳ ἔτι τῆς βασιλείας αὐτοῦ Σίμωνα τὸν τοῦ Κλωπᾶ⁵ ἐπίσκοπον ὄντα Ἱεροσολύμων, δεύτερον γενόμενον ἐπίσκοπον μετὰ Ἰάκωβον τὸν χρηματίσαντα ἀδελφὸν τοῦ κυρίου τῆς ἐκεῖσε ἐκκλησίας, Φίλιππος ὁ ἀπόστολος διερχόμενος τὰς τῆς Λυδίας καὶ Ἀσίας πόλεις καὶ χώρας κατήγγελλεν πᾶσιν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. 10

108 (2) Φθάσας δὲ ἐν πόλει Ὀφιορούμῃ, ἣτις καλεῖται Ἱερὰπολις τῆς Ἀσίας, ἐπεδέχθη ὑπὸ τινος πιστοῦ ὀνόματι Στάχους. συνῆν δὲ αὐτῷ καὶ Βαρθολομαῖος εἰς τῶν ἐβδομήκοντα μαθητῶν τοῦ κυρίου καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαριάμνη καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτῷ μαθηταὶ αὐτοῦ. συναχθέντων¹⁵ δὲ πολλῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Στάχους ἦν ὁ Φίλιππος ἅμα τῷ Βαρθολομαίῳ διδάσκων αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ. |

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου.

107 Κατὰ — — κατήγγειλεν πᾶσιν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ 20 Χριστοῦ.

108 Φθάσας δὲ — — καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτῷ μαθηταὶ αὐτοῦ. πάντες δὲ καταλιπόντες τὰ ἔργα αὐτῶν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἔτρεχον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Στάχους, ἀκούοντες περὶ τῶν ἔργων ὧν ἐποίει ὁ Φίλιππος· ἐδίδασκεν γὰρ²⁵ 141 T αὐτοὺς οὕτως·

Γ = CDEMPQRSVW¹ Ἐκ - ἀπ.] τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀπ. φιλ. ἐκ τ. περ. S περίοδοι καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου φιλ. τ. ἀπ. P πράξις καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου (καὶ πανευφήμου add W) ἀπ. φιλ. DW: de R cf prae f || Φ. τ. ἀ.] τ. ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀ. φ. V ||² om DP || ἀπὸ om C || πράξεων Q πράξις C || πεντεκαδικῇ C ἐ' S || μ. τέλ. om V || ἐν om C || οἷς S om C || τοῦ μαρτυρίου C αὐτοῦ add CS ||³⁻¹⁰ cf prae f ||³ Ἀδριανοῦ C ||⁴ προσελήφοτος V ||⁶ γενόμενον QVW ||⁷ χρημ. om P ||⁹ κ. Ἀσ. om DV ||⁹ κατήγγειλεν (CE): cf 20 ||¹¹ δὲ] καὶ add V ||¹³ δώδεκα DS ||¹⁴ μαριάμνη P constant: cf 45, 23 ||¹⁵ αὐτοῦ] πάντες οὖν καταλιπόντες — ἐπ. ὁ φίλιππος (ut 23—25) add P ||¹⁶ τε om CP ||¹⁸ τοῦ om CQV

Θ = TUY¹⁹ ἁγ.] καὶ πανευφήμου add TY

76 T

109 (3) Ἡ δὲ ἀδελφὴ τοῦ Φιλίππου Μαριάμνη καθεζομένη ἐν τῇ εισόδῳ τῆς οἰκίας τοῦ Στάχυνος προσεῖχεν τοῖς προσερχομένοις, πείθουσα αὐτοὺς ἐπακροᾶσθαι τῶν ἀποστόλων λεγόντων πρὸς αὐτούς· Ἀδελφοὶ ἡμῶν, υἱοὶ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὑμεῖς ἐστε τὸ πλοῦτος τὸ καλὸν καὶ ἡ ὑπαρξίς τῆς ἄνω πόλεως, ἡ τερπνότης τοῦ κατοικητηρίου οὗ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

110 (4) καταπατήσατε τὰς παγίδας τοῦ ἐχθροῦ, τὸν εἰλισσόμενον ὄφιν. στρεβλὴ γάρ ἐστιν ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, ἐπειδὴ τοῦ πονηροῦ υἱὸς ἐστιν, καὶ ἐστιν ἐν αὐτῷ λόγος πονηρίας· πατὴρ δὲ αὐτοῦ ἐστιν ὁ διάβολος ὁ τοῦ θανάτου πρόξενος, μήτηρ δὲ αὐτοῦ ἡ φθορά· ὀργὴ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καὶ ὀλεθρος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ ᾄδης. διὸ φεύγετε ἀπ' αὐτοῦ, τοῦ μὴ ἔχοντος ὑπόστασιν, τοῦ ἀμόρ-

15 109 Ἀδελφοὶ μου, υἱοὶ τοῦ πατρὸς μου, ὑμεῖς ἐστε τοῦ γένους μου κατὰ Χριστόν, ὑπαρξίς τῆς ἐμῆς πόλεως τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἡ τερπνότης τοῦ κατοικητηρίου μου·

110 διὰ τί αἰχμαλωτεύθητε ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ὑμῶν τοῦ ὄφews τοῦ εἰλισσομένου καὶ ὁλολόξου καὶ διεστραμμένου ὄντος; 20 ὃ οὐ δέδωκεν ὁ Θεὸς χεῖρας καὶ πόδας, στρεβλὴ δὲ ἡ πορεία αὐτοῦ, ἐπειδὴ υἱὸς ἐστιν τοῦ πονηροῦ, ὅτι πατὴρ αὐτοῦ ἐστιν ὁ θάνατος, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἐστιν ἡ φθορά, καὶ ὀλεθρος ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ. μὴ ἀπέλθῃτε οὖν ἐν τῇ ἀπωλείᾳ αὐτοῦ. ὑμεῖς γὰρ ἦτε δεδεμένοι ἐν τῇ ἀπιστίᾳ καὶ ἐν τῇ πλάνῃ τοῦ

⁶ cf Cor 1, 2, 9

¹ Μαρί. ἦν add (C)P || ² Στ.] καὶ add CP || τοὺς προσερχομένους (C)DEP(U)(W) || ³ πειθοῦσα P || ³⁻⁴ τῶν ἀ. λ. πρ.] δὲ καὶ τὸν ἀπόστολον ἐδίδασκεν γὰρ P || ⁴ ἀδ. ἡμ.] om P καὶ add MP(W) || νί. τ. π. om C || πατρός] μου add P || ⁵ καὶ om Q: del? cf 16 || ἡ om CP: cf 16 || ⁷ ἀγ. α.] ἀγαπήσασιν α. καὶ ἀγαπῶσιν DS καὶ ἀγαπήσασιν (ex καταπατ. natum) add Q(R)(V)W καὶ add R δια τί ἡχμαλωτεύθητε ὁ. τ. ἐ. (cf 16) add P || ⁸ τ. π. τ. ἐ. αὐτόν P || ἐχθ.] καὶ add CVW: cf 44, 11; 14; 45, 15; 46, 6; 9; 47, 1; 14; 20; 48, 6 ul || ⁹ εἰλ.] τὸν add P || ὄφιν] ὃν οὐκ ἐδωκεν ὁ θ. χ. κ. π. (cf 20) add P || ὁδ.] πορεία P: cf 20 || ¹⁰⁻¹¹ νί. - πρὸς.] ἐστὶν ὁ θάνατος P: cf 22 || πονηρίας - ἐστὶν abscisa ab exemplo Cowleyi D || ¹⁰ ἰ. (νίδος R) πονηρὸς CEQR πονηρὸς ἰ. V || ¹² μ. δὲ α.] ἡ δὲ μ. α. P || ἡ] ἐστὶν ἡ CP || ὀφθ.] ἀδελφοῖς P || ¹⁴ διὸ φ. ἀ. α.] μὴ οὖν ἀπατιθῆται τῇ ἀπωλείᾳ α. ὁ. γ. ἐστὶ δὲ δ. — — ἀτάκτου (ut 23 - 43, 16) P || φεύγ.] φθέγγεται V

¹⁶ <ἡ> ὑπ.? cf 5 || ²¹ νί.] ἰδὺς U || ὅτι <ὁ>?? cf 11; 22 || ^{22-43, 25} μὴ - δόλον om V

φου, τοῦ μὴ ἔχοντος μορφὴν ἐν πάσῃ τῇ κτίσει, εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ εἴτε ἐν τῇ γῇ, εἴτε ἐν τοῖς πετεινοῖς εἴτε ἐν τοῖς κτήνεσιν. πάντα γὰρ ἀποστρέφονται τῆς μορφῆς αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἐν τοῖς κτήνεσιν καὶ πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ ἔστιν ἡ γνῶσις αὐτοῦ ὅτι σύρει ὁ ὄφεις τὴν κοιλίαν αὐτοῦ καὶ τὸ 5 στῆθος· ἔστιν δὲ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ὁ τάρταρος, καὶ ἐν τῷ σκότει βαδίζει, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει παρρησίαν ἐν οὐδενί. φεύγετε οὖν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ ὁ λός αὐτοῦ ἐκχυθῇ ἐπὶ τὸ στόμα ὑμῶν.

111 (5) γίνεσθε δὲ μᾶλλον πιστοί, σεμνοί, ἀγαθοεργεῖς, 10 μὴ | ἔχοντες δόλον. ἐξάρατε τὸ πονηρὸν σύστημα ἀφ' ἐαυτῶν, 76T τοῦτ' ἔστιν τὰς κακίας ἐπιθυμίας, δι' ὧν ἐγέννησεν ὁ ὄφεις ὁ πονηρὸς δράκων ὁ ἀρχέκακος νομὴν ἀπωλείας καὶ θανάτου τῇ ψυχῇ, ἐπειδὴ ἡ τῶν κακῶν ἐπιθυμία πᾶσα ἐξ αὐτοῦ προελήλυθεν, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ρίζα τῆς ἀνομίας, τὸ σύστημα 15

υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ ἀτάκτου καὶ μὴ ἔχοντος ὑπόστασιν, τοῦ ἀμ. καὶ μὴ ἔχ. μ. ἐν π. τῇ κτίσει τῇ οὐσῇ εἴτε — — γῇ εἴτε ἐν | τοῖς ἰχθυόσιν τοῖς οὖσιν ἐν τοῖς ὕδασιν. ἀλλὰ ἐὰν ἴδῃτε αὐτόν, 142 T φεύγετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει τὸ ὁμοίωμα αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις· τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἔστιν ἡ ἄβυσσος, καὶ 20 βαδίζει ἐν τῷ σκότει. φεύγετε — — ἐκχυθῇ ἐφ' ὑμᾶς. ἐὰν ἐκχυθῇ ἐπὶ τὸ σῶμα ὑμῶν ὁ λός αὐτοῦ, πορεύεσθε ἐν τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ.

111 γίνεσθε δὲ μᾶλλον ἐν τῇ ἀληθινῇ θεοσεβείᾳ, ὄντες πιστοί, σεμνοί τε καὶ ἀγαθοί, μὴ ἔχοντες δόλον. φεύγετε ἀπὸ 25 τοῦ δράκοντος τοῦ Σατανᾶ καὶ ἐξάρατε ἀφ' ὑμῶν τὸ πονηρὸν αὐτοῦ σπέρμα, τοῦτ' ἔστιν, τὴν ἐπιθυμίαν, ἐν ᾗ γεννᾷ νόσον

¹ τοῦ] καὶ P (om C) || μορφῇν] ὁμοίωμα *expectes* (cf 19) μήτε ὑπόστασιν *add* P: cf 16 || ¹⁻² εἴτε *quater*] οὔτε P || ² γῇ] οὔτε ἐν τοῖς ἰχθ. — — ὕδασι (ut 17-18) *add* P: cf 59, 10 || πετ.] τοῦ οὐρανοῦ *add* QW: cf 4 || ³ πάντα-αὐτοῦ om P || τὴν μορφῇν QRSW: *suspectum est*, cf 1 || ²⁻³ κ. γὰρ-γν. αὐτοῦ om QW || ⁴ τ. οὐρ. om EP: cf 2 || ⁵ γν.] γύμνωσις DMSV || αὐτοῦ prius om CDES: *del?* || ⁶ ὁ om P || θάνατος V || ⁸ οὖν] νῦν P || ⁸⁻⁹ τοῦ στόματος CV || ¹⁰ σεμνοί om QRVW || ἀγαθοεργοί MP || ¹¹ σύστημα EQ: *scr* αὐτοῦ σπέρμα?? cf 27 et 15 || ¹² τὰς] τὰ S τοῦ C τῆς *add* CDEQRSVW || κακῇ S κακὰς M *recte ut uid:* cf 44, 8 || ἐγένετο P || ¹³ ὁρ. *post* ἀρχ. W om CQ || νομὴ P || θάνατον CQW θάνατος P || ¹⁵ καὶ om P || ἀν.] ἀπωλείας καὶ C || σύστ.] cf 11

¹⁷ τῇ prius om T || ¹⁸ ἐπ' αὖν εἶδετε T || ¹⁹ <ἐν> τοῖς? cf 60, 1 || ²¹ ἐὰν <γὰρ>?? || ²³ κακία T || ^{27-44, 23} τοῦτ' - σκότει om Y

τῶν κακῶν, ὁ θάνατος τῶν ψυχῶν· ἡ γὰρ ἐπιθυμία τοῦ ἐχθροῦ ὀπλίζεται κατὰ τῶν πιστῶν, ἐξέρχεται δὲ ἀπὸ τοῦ σκότους καὶ πορεύεται ἐν τῷ σκότει, πολεμεῖν ἐπιχειροῦσα τοὺς ἐν τῷ φωτί. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τῆς πλεονεξίας ἀρχή.

- 5 112 (6) διὸ ὑμεῖς οἱ θέλοντες πρὸς ἡμᾶς, μᾶλλον δὲ ὅτι ὁ θεὸς παρεγένετο δι' ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ὡς πατὴρ πρὸς ἴδια τέκνα, θέλων ὑμᾶς ἐλεῆσαι καὶ ῥύσασθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πο-
νηρᾶς παγίδος τοῦ ἐχθροῦ, φύγετε τὰς τοῦ ἐχθροῦ κακὰς ἐπιθυμίας καὶ τελείως ἐκβάλετε αὐτάς ἐκ τοῦ νοὸς ὑμῶν,
10 μισήσαντες φανερῶς τὸν πατέρα τῶν κακῶν, ἀγαπήσαντες δὲ Ἰησοῦν, ὅς ἐστιν φῶς καὶ ζωὴ καὶ ἀλήθεια καὶ σωτὴρ πάν-
των τῶν αὐτὸν ποιούντων. πρὸς αὐτὸν οὖν προσδραμόντες κρατήσατε αὐτὸν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἵνα ἀναγάγῃ ὑμᾶς ἐκ τοῦ
λάκκου τῶν κακῶν, καὶ καθαρίσας στήσῃ ὑμᾶς ἀμώμους
15 ζῶντας ἐν ἀληθείᾳ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

113 (7) Ταῦτα δὲ πάντα ἔλεγεν ὁ Φίλιππος πρὸς τὰ συνελθόντα πλήθη διὰ τὸ ἐκ παλαιῶν τῶν χρόνων σέβειν αὐτοὺς τοὺς ὄφεις καὶ τὴν ἔχιδναν, ὧν καὶ εἰκόνας στήσαντες προσεκύνουν· διὸ καὶ Ὁφιορῦμην ἐκάλουν τὴν Ἱεράπολιν. τού-

- 20 τῇ ψυχῇ· αὕτη ἐστιν ἰδὸς τοῦ ὄφeos. ἡ γὰρ ἐπιθυμία ἐκ τοῦ ὄφeos ἐστιν ἐξ ἀρχῆς, καὶ αὕτη ἐστιν ἡ ὀπλίζουσα ἑαυτὴν κατὰ τῶν πιστῶν· ἐξηλθεν γὰρ ἀπὸ τοῦ σκότους καὶ πάλιν πορεύεται ἐν τῷ σκότει.

- 112 ὀφείλετε οὖν ὑμεῖς οἱ ἐλθόντες πρὸς ἡμᾶς, μᾶλλον
25 δὲ δι' ἡμῶν πρὸς τὸν θεόν, ἐκβαλεῖν τὸν ἰὸν τοῦ διαβόλου ἀπὸ τῶν σωματικῶν ὑμῶν.

113 Ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ ἀποστόλου ἰδοὺ

¹¹ cf Io 8, 12; 14, 6 || ¹⁴ cf Col 1, 22

¹ ὁ 9.] ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ 9. D || ²⁻³ τοῦ σκ.] τὸ σκότος P || ⁵ διὸ| δι' οὗ CP || θέλ.] ἐλθόντες QW (recte: cf 24 el 6) ἐλθεῖν add EM || ἡμᾶς] ἔρ-
χεσθαι add V || ⁶ ὑμ.] ἡμᾶς V || ⁶⁻⁷ ὡς - θέλων om V || ⁷ ἐλ. ἡμᾶς V || ὑμᾶς
alt om VW || ⁸ φύγ. τ. τ. ἐ. om (C)P || φεύγετε DFW: recte? cf 9; 43, 8 || κακ.]
καὶ τῆς P || ⁹ ἐκβάλλετε PVW: recte? cf 8 || ταύτας P || ¹⁰ μισήσατε CW |
ἀγαπήσατε CPQW || δὲ| τὸν CP om E νοερῶς add D || ¹¹ καὶ postr om
CEMQ (R? euai) S: del? cf 14; 42, 8 || ¹³ ἀγάγῃ DV ἀνάγει E || τοῦ om P |
¹⁴ ἄμ.] καὶ add VW: cf 11 || ¹⁶ πάντα om V || ¹⁷ τὸ| τὸν P || ἐκ π.] ἐκ-
παλαι RS || τ. χρ. om R || ¹⁷⁻¹⁸ σβένειν αὐτῶν P || ¹⁸ εἰκόνα (C).MS ||
¹⁹ πρ.] προσεφώνουν προσκυνούντες αὐτοὺς P || ἱερὰν πόλιν P

²⁰ αὕτη] ἥτις T: scr αὕτη? || ²¹ αὕτη Tischendorf || ²⁵ θεόν| χρυστόν
U: cf 6 || ἐκβάλειν T ἐκβάλλειν Tischendorf

των δὲ λεγομένων ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, συμπαρόντων αὐτῷ Βαρθολομαίου καὶ Μαριάμνης καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ Στάχυος, ἐπηκροῶτο πᾶς ὁ λαός, καὶ πολὺ πλῆθος ἐξ αὐτῶν ἀποφυγόντες ἀπὸ τοῦ | ἐχθροῦ ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον καὶ προσετέθησαν τῷ Φιλίπῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. 5 οἱ δὲ πιστοὶ πλείον ἐστηρίχθησαν ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ.

78 T

114 (8) Νικανόρα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ ἀνθυπάτου κληήρης κατακειμένη ὑπὸ διαφόρων νοσημάτων, μάλιστα τῶν ὀφθαλμῶν, ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ ἀποστόλου Φιλίππου καὶ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ, ἐπίστευσεν ἐπὶ τὸν κύριον. ἦν γὰρ καὶ 10 πάλαι ἀκούσασα περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπικαλεσαμένη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπηλλάγη τῶν συνεχόντων αὐτῇ πόνων. καὶ ἀναστᾶσα ἐξῆλθεν τῆς οἰκίας αὐτῆς διὰ τῆς πλαγίας θύρας, βασταζομένη ὑπὸ ἰδίων αὐτῆς δούλων ἐν φορεῖῳ ἀργυρέῳ, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Στάχυος, ὅπου ἦσαν οἱ ἀπόστολοι. 15

115 (9) Καὶ ὅτε ἦλθεν ἔμπροσθεν τοῦ πυλῶνος τῆς οἰκίας, ἰδοῦσα αὐτὴν Μαριάμη ἡ ἀδελφὴ Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου, ἐλάλησεν φωνῇ ἑβραϊστὶ πρὸς αὐτὴν ἔμπροσθεν Φιλίππου καὶ Βαρθολομαίου καὶ παντὸς τοῦ πλῆθους τῶν

114 Νικανόρα ἐξεληθοῦσα ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτῆς ἦλθεν 20 μετὰ τῶν δούλων αὐτῆς εἰς τὴν οἰκίαν Στάχυος.

115 Ἐν δὲ τῷ ἐγγίξειν αὐτὴν τῇ θύρᾳ τῆς οἰκίας ἰδοὺ Μαριάμη ἐλάλησεν αὐτῇ συριακῇ διαλέκτῳ· Ἑλικομαεῖ, κασμᾶ, ἡταῖά, μαριαχά, χαμαστρατ, καλιχαμά. Ἐφανέρωσεν

¹ συμπαρόντος CV || αὐτοῦ V || ⁴ ἀπὸ ἐκ CD || ἐπεστρέφοντο P || ⁵ κύρ.] ἰησοῦν M ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν add W: cf 10 || ⁶ πλέον (D)P || ⁷ νικανόρα CD νικάνωρα QW constant || ⁸ μάλ.] καὶ μάλ. V: cf 48, 1 || ⁹ τὰ om CMV: cf 11 || τοῦ prius om V || ¹⁰ κύρ.] ἰησοῦν QVW ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν add R: cf 5; 65, 8 || ¹¹ πρόπαλαι P (om C) || ἀκ.] τὰ add W: cf 9 || καὶ om P || ¹² αὐτῇ] αὐτὴν Tischendorf fort recte || ¹³ ἰδ.] τῶν CR || δοῦλ. αὐτ. R || αὐτῆς om MP: cf 26, 12 || ¹⁴⁻¹⁶ ἦλθεν - ὅτε om C || ¹⁴ εἰσῆλθεν P || ¹⁵ οἱ] καὶ οἱ DS || ἀπ.] τοῦτο δὲ ἦδην (l ἦδην?) δευτέρον add P || ¹⁷⁻¹⁸ τ. ἀπ. φυλ. P || ¹⁷⁻¹⁹ τ. ἀπ. - Φ. om C || ¹⁸ φ. ἐβ. π. α.] αὐτῇ ἐβ. R || φ. ἐβ.] ἐν φ. ἐβ. DM ἐν φ. τῇ ἐβ. E φ. ἑβραϊδὴ Q φ. ἑβραϊκῇ W (sed φ. ἑβραϊστῇ Vatic 808) τῇ ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ P: cf 47, 2 || φ.] scr <μετὰ> φωνῆς?? φ. <μεγάλη>?? <μεγάλη τῇ> φωνῇ?? (cf 51, 7; 28, 21; Am 56, 11) an del? || ἔμπ.] τοῦ add P || ¹⁹⁻⁴⁶ Φ. - λέγ.] τῶν ἀποστόλων R

²⁰ νικάνωρα TUY (constant) ἢ Nix. Tischendorf || ²³ μαριάμη U et sic passim: cf 41, 14 || αὐτῇ] ἐν τῇ U || ²⁴ κασμᾶ T || χαμ. καλ. om T || καλιχαμαῖ U

πεπιστευκότων λέγουσα· Ἀλικαμάν, Ικασαμέ, μαρμαρί, Ιαχα-
 μάν, μαστρανάν, ἀχαμάν· Ὁ ἐστὶν Ὡ θυγάτηρ τοῦ πατρός,
 σὺ εἰ κυρία μου, σὺ ἐδόθης ἐνεχυρίασμα τῷ ὄφει· ἀλλ' ἦλθεν
 Ἰησοῦς ὁ λυτρωτὴς ἡμῶν ῥύσασθαι σε δι' ἡμῶν, διαρρήξαι
 5 τοὺς δεσμούς σου καὶ τεμῆν αὐτοὺς καὶ ἐκτίλαι ἐκ σοῦ ἀπὸ
 τῆς ῥίξης αὐτῶν, ὅτι σὺ ἀδελφή μου εἶ· μία μήτηρ ἐγέννησεν
 ἡμᾶς διδύμους. ἐπελάθου τοῦ πατρός σου, ἐπελάθου τῆς
 τρίβου τῆς ἀγούσης σε εἰς κατοικητήριον τῆς μητρός σου, γε-
 ναιμένη ἐν πλάνῃ· ἐγκατέλιπες τὸν ναὸν ἐκείνης τῆς ἀπάτης
 10 τῆς προσκαίρου δόξης, καὶ ἦλθες πρὸς ἡμᾶς φυγοῦσα τὸν
 79 T ἐχθρόν, ὅτι αὐτός ἐστιν τὸ κατοικητήριον τοῦ θανάτου. ἰδοὺ
 δὴ ἦλθεν ὁ λυτρωτὴς σου ἵνα σε λυτρώσεται· ἀνέτειλεν σοὶ
 ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Χριστὸς ἵνα σε φωτίσῃ.

116 (10) Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσεν ἡ Νικανόρα ἐστῶσα πρὸ
 15 τῶν θυρῶν, ἐπαρρησιάσατο ἐνώπιον πάντων κράζουσα καὶ

δὲ τοὺς λόγους αὐτῆς λέγουσα· Ὡ ἡ θυγάτηρ τοῦ πνεύματος,
 σὺ εἶ ἡ κυρία μου ἡ δοθεῖσα ἐπ' ἐνεχύρῳ τῷ ὄφει· ἦλθον
 δὲ ἐγὼ ῥύσασθαι σε· διαρρήξω τοὺς δεσμούς σου καὶ τεμῶ
 αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ῥίξης αὐτῶν. ἰδοὺ ἦλθεν ὁ λυτρωτὴς ὁ
 20 ῥυσόμενός σε· ἰδοὺ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης ἵνα σε
 φωτίσῃ.

116 Ταῦτα δὲ αὐτῆς λεγούσης ἦλθεν ὁ τυραννογνόφος
 τρέχων καὶ ἀσθμαίνων. ἡ δὲ Νικανόρα οὖσα πρὸ τῶν θυ-
 ρῶν ἤκουσεν ταῦτα καὶ ἐπαρρησιάσατο — — λέγουσα· Ἐγὼ

¹² cf Mal 4, 2

¹ λέγ.· οὕτως add RW || ¹⁻² ἀλκ. - ἐστίν om VW || ¹ ἀλκαμάν M
 ἀλκαμάν P || ἡκασαμέ P ἡκασαμέ D ἡκάσαμεν C ἡκασαμέ E || μαρμαρή
 P || ἡ ἀχαμάν S ἡχαμάν E ἡχαμανῆ C ἡαχι... (reliquis ab exemplo Con-
 leyi abscisis) D ναχαμάν P || ² μαστρ. - ἐστίν om S || ματρανάν Q om
 C(D?) || ἀχαμάν EQR om C partim abscis D || ὅ] ὥς Q τουτ P || ὦ
 om P || θύγατερ MRSW || ³ εἶ] ἡ P εἶ ἡ QRS: cf 17 || σὺ αὐτ] καὶ W om P ||
 ἐνέχυρον PR ἐνεχυρίασμα E ἐνεχυρίασμα Q ἐνεχυρίασμα D || ⁴ Ἰ.] χριστὸς
 add W || ῥίς. - ἡμ. om V || διαρρήξας P || ⁵ σου] τῶν παθῶν add W ||
⁵⁻⁶ ἐκτ. - ὅτι] ἰδοὺ(?) R || ⁵ ἐκ om PQW || σοῦ] σε QW μέσου C || ⁶ αὐτοὺς
 P || μία] καὶ μία RW || ⁸ εἰσαγούσης S || σε om EMV || γενομένη CM
 om R || ⁹ <ἀλλ' > ἐγκατέλιπες?? cf Lipsius II 2 p 18 || ἐκείνον QRW ||
 ἀπατηλῆς QW καὶ add EMQW || ¹⁰ τῆς om QW || ¹² δὴ] δὲ EPV om
 (C)QRW || λυτρώσεται P || σοι om P || ¹³ Χρ. om C: del? cf 20

¹⁶ ἡ om TY || ¹⁷ εἶ ἡ] εἶ TY: cf 3 || ²²⁻²³ ταῦτα - ἀσθ. del: cf 14 et
 47, 26 - 27

λέγουσα ὅτι Ἐγὼ Ἑβραία εἰμί, θυγάτηρ Ἑβραίων· λάλησον μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ διαλέκτῳ τῶν πατέρων μου. ἀκούσασα γὰρ τοῦ κηρύγματος τῶν πατέρων μου ἰάθην εὐθέως ἀπὸ τῆς νόσου καὶ τῶν περιεχουσῶν με ὀδυνῶν. προσκυνῶ οὖν τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐποίησεν ὑμᾶς σκυλῆναι ἄχρι τῆς 5 πόλεως ταύτης διὰ τὸν ἀληθινὸν αὐτοῦ λίθον τὸν ἐντιμον, ἵνα δι' ὑμῶν δεξώμεθα τὴν γνῶσιν αὐτοῦ καὶ ζήσωμεν σὺν ὑμῖν πιστεύσαντες εἰς αὐτόν.

117 (11) Ταῦτα εἰπούσης τῆς Νικανόρας, προσηύξατο περὶ αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν ὁ ἀπόστολος Φίλιππος ἅμα Βαρ- 10 θολομαίῳ καὶ Μαριάμνῃ καὶ τοῖς σὺν αὐτοῖς λέγων· Ὁ ζωοποιῶν τοὺς νεκροὺς Χριστὲ Ἰησοῦ δέσποτα, ὁ ἐλευθερώσας ἡμᾶς διὰ τοῦ βαπτίσματος ἐκ τῆς δουλείας τοῦ θανάτου, ῥῦσαι αὐτὴν ἐκ τῆς πλάνης τοῦ ἐχθροῦ τελείως, ζωοποιήσον αὐτὴν ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ τελείωσον αὐτὴν ἐν τῇ τελειότητι 15 σου, ἵνα πορευθῇ εἰς τὴν χώραν τῶν πατέρων αὐτῆς ἐν ἐλευθερίᾳ, ἔχουσα κλῆρον ἐν τῇ ἀγαθότητι σου κύριε Ἰησοῦ.

118 (12) Πάντων δὲ ἀναπεμψάντων τὸ ἀμὴν ἅμα τῷ ἀποστόλῳ Φιλίππῳ, ἰδοὺ ἦλθεν ὁ τύραννος, ὁ ἀνὴρ τῆς Νικανόρας, ὡς ἵππος ἀδάμαστος μεμηνώς, καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν 20 ἱματίων τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἐβόα λέγων· Ὡς Νικανόρα, μὴ οὐκ ἀφῆκά σε ἐπὶ τῆς κλίνης οὖσαν; πῶς τοσαύτην δύναμιν

— — μου, ὅτι ἤκουσα τοῦ κηρύγματος ὑμῶν καὶ ἰάθην ἀπὸ τῆς νόσου μου | ταύτης. προσκυνῶ καὶ δοξάζω τὴν ἀγαθ. — 143 T
— ἄχρι τῆς γῆς ταύτης. 25

117 Ταῦτα δὲ αὐτῆς λεγούσης

118 ἦλθεν ὁ τυραννογνόφος τρέχων καὶ ἀσθμαίνων· καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν ἱματίων αὐτῆς λέγει· Ὡς — — σε χειμῆνεν ἐπὶ τῆς κλίνης ἐπὶ τῆς νόσου σου; πόθεν οὖν εὗρες τὴν δύ-

⁶ cf Ies 28, 16 Pet 1, 2, 4 || ¹² cf Rom 6, 4; 8, 21?

¹ ὅτι om DSW || εἰμί] καὶ add DEMPQSV || ² μου om P || ³ μου om P(CW) || ἰάθη P || ⁴ νόσου] μου add V || ⁵ ἡμᾶς CPR || ⁷ ζησώμεθα M: scw ζησόμεθα (εἰ δεξόμεθα)??? || ¹⁰ ὑπὲρ DQRSVW (om C): cf 36, 8; 56, 6 || ¹¹ λέγοντες P || ¹⁴ αὐτὴν] καὶ ταύτην PW || ¹⁴⁻¹⁵ τελ. - καὶ om P || ¹⁴ τελ.] καὶ add W || ¹⁵ ἐν - αὐτὴν om V || ¹⁶ εὗρεθῇ P || τ. πατ. om QW || ¹⁷ Ἰ.] χριστὲ add DEW || ¹⁹ ἦλθεν] καὶ add V || ²⁰ ἀδ.] καὶ add V || ²¹ μὴ om CDSW || ²² πῶς] οὖν add EVW || ^{22-48,1} ξ. δ. M

²⁴ ταύτης om U || ²⁷ τύραννος TY: cf 46, 22; 49, 19; 50, 20; 51, 16; 70, 18 || τρ. κ. ἀ. om TY: cf 46, 23 || ²⁹ ξ. τ. κλ. om U || ἐπὶ alt] ἀπὸ Tischendorf: cf 48, 1 || σου om U: cf 24

ἔσχες ἐλθεῖν πρὸς τοὺς μάγους τούτους; πῶς δὲ ἀπὸ τῆς φλεγμονῆς τῶν ὀφθαλμῶν σου; νῦν οὖν ἐὰν μὴ μοι εἴπῃς τίς ἐστιν ὁ λατρός σου καὶ τί τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τιμωρήσομαι σε διαφόροις τιμωρίαις καὶ οὐ σπλαγχνισθήσομαι ἐπὶ σοί.

5 119 (13) Ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα λέγει αὐτῷ· Ὡς τὴν ἀντιπαρθεῖν, ἐκβαλε ἀπὸ σοῦ τὴν τυραννίδα σου ταύτην, ἐπιλάθου τῆς πονηρίας σου ταύτης, ἐγκατάλιπε τὸν βίον τοῦτον τὸν πρόσκαιρον, ἀπόθου τὸ θηριῶδες τῆς φάουλῃς σου γνώμης, φύγε τὸν δράκοντα τὸν πικρὸν καὶ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ, ῥῖπον ἀπὸ σοῦ
10 τὰ ἔργα καὶ τὸ βέλος τοῦ ἀνθρωποκτόνου ὀφθαλμοῦ, παραίτησαι τὰς μυσταγὰς καὶ κακὰς θυσίας τῶν εἰδώλων, αἰτινὲς εἰσιν γεωργία τοῦ ἐχθροῦ, ὁ σκοτεινὸς φραγμὸς· περιποιήσαι δὲ ἐαυτῷ βίον σεμνὸν καὶ ἄρπυον, ἵνα γενόμενος ἐν ἀγιασμῷ

ναμιν ταύτην καὶ τὴν ἰσχὺν ὥστε δυνηθῇναί σε ἐλθεῖν πρὸς
15 τοὺς μάγους τοὺς ἀνθρώπους τούτους; ἐὰν μὴ οὖν εἴπῃς τίς ἐστιν ὁ λατρός, τιμωρήσομαι σε πολλαῖς τιμωρίαις.

119 Ἀποκριθεῖσα δὲ ἡ Νικανόρα εἶπεν· Ὡς τυραννογόνῃς, ἐκβαλε ἀπὸ σεαυτοῦ τὴν τυραννίδα ταύτην καὶ ἐπιλάθου τῶν ἔργων σου τῶν πονηρῶν καὶ ἐγκατάλιπε τὸν βίον τὸν πρόσκαιρον τοῦτον καὶ ἀπόθου τὴν δόξαν τὴν ματαίαν, ὅτι
20 παρόχεται ὡς σκιά· ζήτησον δὲ μᾶλλον τὰ ὄντα αἰώνια, καὶ ἔπαρον ἀπὸ σεαυτοῦ τὸ θηριῶδες καὶ ἀσελγὲς ἔργον τῆς αἰσχρᾶς ἐπιθυμίας, καὶ παραίτησαι τὴν κακὴν συνουσίαν, ἣτις ἐστιν γεωργία τοῦ θανάτου, ὁ φραγμὸς ὁ σκοτεινός,
25 καὶ κατὰστρεψον τὸ μεσούτοιχον τῆς φθορᾶς, καὶ περιποιήσαι σεαυτῷ β. σ. κ. ἄρ., ἵνα γενώμεθα ἐν ἀγιασμῷ διὰ παντός.

¹ ἐλθ. τὸ ἐλθ. *DSW* καὶ ἡλθες *R* σε *ad i DQSV* || πῶς δὲ] μάλιστα *Q* καὶ μάλιστα *W* (cf 45, 8) ἰάθης *add EPR* fort recte: certe intercedit uerbum || ² σου] ἰάθης *add M* ἡλενθερώθης *add S* ἔκουφίσθης *add V* θεοαπευθεῖσα βλέπεις *add D* ἡλθες ἐνταῦθα *add C* || ³ σε] σοι *RV* || ⁴ ἐκβαλλε *C*: cf 6 || ⁵ σου *om CP*: cf 7; 49, 6 || ταύτ.] καὶ *add SVW*: cf 18; 7; 8; 47, 14; 42, 8 || ⁶ ἐγκατάλιπε *DPQW*: cf 5; 8 || ⁷ τὸ φάυλον τῆς θηριώδους *S* || φαύλον *QR* || φεῦγε *CEMP*: cf 7 || ⁸ πονηρὸν *EM* || τὰς] πικρὰς *add E* || ⁹ τὸ ἔργον *P* τὰ ὄργανα *QRW* || ¹⁰ κακ. θ.] ἐναγείς κακίας *V* || ¹¹ γεώργια *CD* (cf 24) γεωργίαι *P* || *scr* ὁ φρ. ὁ σκ.? cf 24 et *S* || ὁ] καὶ *QV* καὶ ὁ *W* (cf 42, 8) ὅς ἐστι *R om C* || σκ.] ὁ *add S* || ¹² σεαυτῷ *SW* (cf 26) σεαυτὸν *V* αὐτοῦ *C* αὐτοῦ *DE* || γενόμενος *PQ*

¹³ *scr* τ. ἀ. τ. τ. μάχ.? || ¹⁴ τυραννοτρόφῃς *TY*: cf 47, 27 || ¹⁵ σε.] σοῦ *T*: cf 6 et 22 || ¹⁶ ὄντα *om TY* || ¹⁷ κενὴν *TY* || ¹⁸⁻²⁵ ἥτις - φθ. *om Y* || ²⁶ γεώργιον *U*

δυνήθῃς γινῶναι τὸν ἱατρόν μου καὶ χωρῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
ἐὰν οὖν θέλῃς παρὰ σοί με εἶναι, εὐτρέπισον σεαυτὸν μένειν
ἐν ἀγνείᾳ καὶ ἐγκρατείᾳ καὶ ἐν φόβῳ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ,
καὶ συνοικήσω σοι τὸν ἅπαντα χρόνον· μόνον καθάρισον
σεαυτὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων καὶ παντὸς ῥύπου αὐτῶν. 5

120 (14) Ὡς δὲ ἤκουσεν τῶν λόγων αὐτῆς τούτων ὁ
τύραννος, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐπελάβετο τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς
αὐτῆς καὶ ἔσυρεν αὐτὴν λακτίζων αὐτὴν καὶ λέγων· Καλὸν
σοί ἐστὶν ἀναιρεθῆναι ἐν ξίφει ἢ ὀρθᾶσθαι σε παρ' ἐμοῦ
πορνεύουσας μετὰ τῶν ξένων τούτων τῶν μάγων. ὀρθῶ σε 10
γὰρ ὅτι ἐγένου ἐν τῇ μανίᾳ τούτων τῶν πλάνων· σὲ οὖν
πρῶτον ἀνελῶ κακῶς, καὶ τότε τούτων οὐ φεισάμενος κακῶς
ἐνυβρίσας κακίστως ἀποκτενῶ. Καὶ στραφεὶς εἶπεν τοῖς περὶ
αὐτόν· Ἐξαγάγετέ μοι τοὺς μάγους τοὺς ἐπιθέτας ἐκείνους.
Εἰσδραμόντες δὲ οἱ δῆμιοι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Στάχνης καὶ 15
κρατήσαντες τὸν ἀπόστολον Φίλιππον καὶ τὸν Βαρθολομαῖον

ἐὰν οὖν θέλῃς παρὰ σοί με μένειν ἐν ἐγκρατείᾳ, οικήσω
σὺν σοί.

120 Ὡς δὲ ἤκουσεν τοὺς λόγους τούτους ὁ τυραννογνώφος,
ἐπιλαβόμενος τ. τρ. τ. κεφ. αὐτῆς ἔσυρεν αὐτὴν λακτίζων καὶ 20
λέγων — — ἐν τῇ ξίφει μου μᾶλλον ἢ ὀρθᾶν σε μετὰ τ. ξ.
τ. τ. μάγων καὶ πλάνων. σὲ οὖν τιμωρήσομαι καὶ τοὺς πλα-
νήσαντάς σε ἀποκτενῶ. Καὶ στραφεὶς μετ' ὀργῆς πρὸς τοὺς
δημίους τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ εἶπεν· Ἐνέγκατέ μοι τοὺς
ἐπιθέτας τούτους. Συνδραμόντες — — τὸν Φίλιππον κ. τ. 25

¹ κ. γ. - α. om CD || ² σοῦ CDV || ⁴ σου V || χρ.] τῆς ζωῆς μου (σου E) add ESW || μόνον om Q(R)V(W) || ⁶ ἤκου P || τὸν λόγον τούτον ES || αὐτῆς om CDEQRSVW: cf 48, 7 || ⁷ τυραννογνώφος P: cf 47, 19; 27 || ὁ ἀν. α. del?? cf 47, 19 || ⁸ α. λ. α.] λ. α. CP α. λ. QW α. E || ⁹ σοι] σε V || ἔσται PW || ἐν] σε C om SV || ¹⁰ τ. ξέν. om V || τῶν μ.] καὶ μ. P(W) || ¹¹ μαγεία VW || ¹² πρ. om C γυν add EP τούτων add M || κακ. prius del?? || οὐ] ὁ P || φεισόμενος V φείσομαι CRS ἄλλὰ add QSW καὶ αὐτούς add C || ¹²⁻¹³ κ. ἐν.] ἐκνευρίσας P (cf 55, 12??) om R || ¹³ ἐν. om C || κακ. om CDR || ἀπ. om R || περὶ] περιεστῶσιν περὶ D || ¹⁴ αὐτοῦ P || ¹⁶ ἀπ. om V: cf 25

¹⁹ τύραννος TY: cf 47, 27 || ²³ στρ.] λέγει add U || ²⁴ εἶπεν om U

καὶ τὴν Μαριάμνην ἔσυραν ἄγοντες αὐτοὺς ὅπου ἦν ὁ ἀνθύπατος. ἠκολούθησεν δὲ καὶ ὁ πιστότατος Στάχυς καὶ πάντες οἱ πιστοί.

81 T 5 121 (15) Ἰδὼν δὲ αὐτοὺς ὁ ἀνθύπατος ἔβρυξεν τοὺς ὁδόν-
τας αὐτοῦ | λέγων· Βασανίσате τοὺς μάγους τούτους τοὺς
πλανήσαντας πολλὰς γυναῖκας καὶ ἄνδρας νέους τε καὶ νεά-
νιδας, λέγοντας ἑαυτοὺς θεοσεβεῖς εἶναι, βδέλυγμα ὄντες. Καὶ
ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι ὠμούς ἱμάντας καὶ τύπτεσθαι τὸν τε
10 Φίλιππον καὶ τὸν Βαρθολομαῖον καὶ τὴν Μαριάμνην· καὶ
μετὰ τὸ μαστιχθῆναι αὐτοὺς τοῖς ἱμᾶσιν ἐκέλευσεν δεθῆναι
τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ σύρεσθαι αὐτοὺς διὰ τῶν πλατειῶν
τῆς πόλεως ἕως τῆς πύλης τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν. πολλοὶ δὲ ὄχλοι
συνήχθησαν, ὥς σχεδὸν μὴ μεῖναι τινα εἰς οἰκίαν, καὶ ἦσαν
πάντες θαυμάζοντες αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ὑπομονῇ αὐτῶν, βιαιῶς
15 καὶ ἀπανθρώπως συρομένων αὐτῶν.

122 (16) Ὁ δὲ ἀνθύπατος βασανίσας τοὺς ἁγίους τοὺς
ἀμφὶ τὸν ἀποστόλον Φίλιππον ἐκέλευσεν εἰσενεχθῆναι αὐτοὺς

B. κ. τ. M. σὺν τῷ λεοπάρδῳ καὶ τῷ ἐρίφῳ τῶν αἰγῶν
ἐξηνεγκαν σύροντες.

20 121 Ὅτε δὲ εἶδεν αὐτοὺς ὁ τυραννογνόφος ἔβρυξεν τ. ὁδ.
αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς λέγων· Σύρατε τ. μάγ. τούτ. καὶ πλάνους
τοὺς πλανήσαντας πολλὰς ψυχὰς γυναικῶν καὶ λέγοντας ὅτι
144 T Θεοσεβεῖς ἐσμεν· Καὶ ἐποίησεν ἐνεχθῆναι ἱμάντας· καὶ ἔδησαν
τοὺς πόδας αὐτῶν· καὶ προσέταξεν συρῆναι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς
25 πύλης ἕως τοῦ ἱεροῦ· πολλοὶ δὲ ὁ. συνήχθησαν εἰς τὸν τόπον
ἐκεῖνον· ἐθαύμαζον δὲ σφόδρα τὸν λεόπαρδον καὶ τὸν ἔριφον,
ἐπειδὴ ἦσαν λαλοῦντες ὥς ἄνθρωποι.

122 Καὶ τινὲς ἀπὸ τοῦ πλήθους ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις
τῶν ἀποστόλων.

¹ ἔσυρον *FW* || ² ἠκολούθει *CQW* || στάχυς *CV* || ⁴ ὁ ἀνθ. αντ. *V* ||
⁵ πλάνους *P* || ⁶ πολλοὺς ἄ. τε κ. γ. *Q(W)* || ⁶ νεάν.] καὶ add *FW* τοὺς
add *Q* || ⁷ λέγ. - ὄντες om *S* || εἶναι θεοσ. *V* || βδέλγματα *C(D)EQRV*
βδελυκτοὶ *P* || ὄντας *Tischendorf*: cf 64, 13; al || ⁸ τε om *CD* || ⁹ τὸν om *DER*:
cf 49, 16; al || ¹⁰ αὐτοῖς *V* || ¹¹ αὐτῶν] αὐτοῦ *P* || ¹² πολὺς τε ὄχλος *P* || ¹³ ὡς -
οἰκ. om *R* || εἶναι *EM* || ¹⁴ ἅπαντες *QW* || αὐτοῖς om *EQ(R)* || αὐτῶν
om *CDPS* καὶ καρτερία add *VW* ὡς add *E* || βαιβέως *P* || ¹⁶⁻¹⁷ τ. ἀγ. - Φ.]
τὸν τε φλ. καὶ βαρθολομαῖον καὶ μαριάμνην *P* || ¹⁶ τοὺς alt om *V* ||
¹⁷ περὶ *S*: cf 45, 5; 49, 13; 54, 1; 51, 5; 90, 7 || ἐνεχθῆναι *CMP*

¹⁹ ἐρόντες *U* || ²⁰ τέραννος *TY*: cf 47, 27 || ²³ ἐποίησαν *TI* || ²³⁻²⁴ κ.
ἔδ. - αὐτῶν om *U*

καὶ ἀσφαλισθῆναι εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ εἰδώλου τῆς ἐχίδνης πρὸς τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς, ἕως ἂν βουλευσῇται ποίῳ θανάτῳ ἕκαστον αὐτῶν ἀπολέσῃ. πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν χάριτι τοῦ Χριστοῦ καὶ προσετέθησαν τῷ ἀποστόλῳ Φιλίππῳ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ, ἀποστάντες τοῦ εἰδώλου τῆς ἐχίδνης, καὶ 5 ἐστηρίζοντο ἐν τῇ πίστει μεγαλυνόμενοι ἐν τῇ ὑπομονῇ τῶν ἀγίων, καὶ ὁμοῦ πάντες μετὰ φωνῆς ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες τὸ ἄμην.

123 (17) Ὅτε δὲ ἐνεκλείσθησαν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς ἐχίδνης ὃ τε Φίλιππος ὁ ἀπόστολος καὶ Βαρθολομαῖος καὶ Μαριάμνη, 10 συνήχθησαν οἱ ἱερεῖς τῆς ἐχίδνης ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ὄχλος πολλὸς ὡς ἄνδρες ἐπτακισχίλιοι, καὶ δραμόντες πρὸς τὸν ἀνθύπατον κατεβόων λέγοντες· Ἐκδίκησον ἡμᾶς ἐκ τῶν ξένων καὶ μάγων καὶ φθορέων καὶ πλανησάντων τοὺς ἀνθρώπους. ἀφ' οὗ γὰρ ἐπεδήμησαν εἰς ἡμᾶς, ἐπλήσθη ἡ πόλις ἡμῶν 15

123 Εἶπαν δὲ οἱ ἱερεῖς πρὸς τὸν τυραννογνόφον· Μάγοι εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι.

Μαρτίριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου.

151 T

123 Ὅτε δὲ Φίλιππος ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος κατεκλείσθη ἐν τῷ ἱερῷ τῆς ἐχίδνης ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος, ὡσαύτως 20 καὶ ὁ Βαρθολομαῖος καὶ ἡ Μαριάμνη καὶ ὁ λεόπαρδος καὶ ὁ ἔριφος, συνήχθησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἄνδρες ἐπτά, κ. δρ. ἐπὶ τ. ἀνθ. κατεβόων· Ὡς ἀνθύπατε τυραννογνάφε ἐκδίκησον ἡμ. ἀπὸ τ. ξένων ἀνθρώπων τῶν ἀπαιδεύτων κ. φθορ. κ. μάγ. καὶ πλανώντων τοὺς ὄχλους. ἀφ' οὗ γ. ἐπ. εἰς 25

¹ κ. ἀσφ. post ἐχίδνης W post αὐτῆς (2) Q om C || τῆς ἐχ. τ. εἰδω-
λίου P || ¹⁻² πρὸς - ἐχίδνης om V || ³ ἀπολέσει CD.MQRS(?) || ἐπ.] τῇ add
(C) PQS || ³⁻⁴ χ. τ. X.] ἐπὶ τὸν κύριον R || ⁵ σὺν] περὶ RS (om C): cf 50, 17 ||
αὐτὸν R om C || καὶ] οἱ δὲ ἄγιοι V || ⁶ πίστει] τοῦ χριστοῦ add V || ⁷ μᾶ
φωνῇ C om DRS || ⁸ τὸ ἄμ. om V

Γ = CMPQRSVW ⁹ ἐκλείσθησαν MP(R) || ¹⁰ B.] ὁ β. W: cf 62, 1 ||
M.] ἡ μ. CW: cf 50, 1; 9; 62, 1; al || ¹¹ συνεχύθησαν V || ¹² ἀνθ. ὡς W ἀνθ. ὡσεὶ
C || ὡσεὶ R || ἐπτακίσιοι V || ¹³ καταβόων P κατεβόουν CQR || ¹³ ἐκ]
ἀπὸ P || καὶ] τούτων τῶν CS τούτων καὶ W || ¹⁴ πλανόντων PQW:
cf 25; 50, 6 || ἀνθρ.] ὄχλους CS || ¹⁵ εἰς] πρὸς CS: cf 25

Θ = TUY ¹⁶ τυραννον TY: cf 47, 27

Δ = BDEF ¹⁸ M. - Φ. om DE: cf 41, 2 || ¹⁹⁻²⁰ Φ. - ὡς.] ἐνεκλείσθησαν
ἐν τῷ ἱ. τ. ἐ. φ. ὁ ἀπ. D(E) dein fere cum Γ pergit usque ad 54, 8 E ||
¹⁹ δέ] ὁ F || ²¹ ὁ λ.] τὰ δύο ζῶα ὁ λ. D || ²² ὡς om D || ²³ κατεβόουν BD
τυραννογνάφε DF τυραννογνόφε Tischendorf recte (cf 16 cet): an del? || ²⁵ καὶ
πλ.] τῶν πλ. D non male sed cf 14 || πλανούντων F || εἰς] πρὸς D: cf 15

82 T

πάσης κακῆς πράξεως· ἀπέκτειναν δὲ καὶ τοὺς ὄφεις τοὺς
νιούς τῆς θεᾶς ἡμῶν· ἔκλεισαν δὲ καὶ τὸ ἱερὸν, καὶ ἡρήμωται
ὁ βωμός· καὶ οὐχ εὐρήκαμεν προσενηνεγμένον οἶνον ἵνα πιούσα
ἡ ἑχιδνα ὑπνώσῃ. εἰ δὲ θέλεις γινῶναι ὅτι ὄντως μάγοι εἰσίν,
5 βλέψον καὶ ἴδε πῶς ἡμᾶς θέλουσιν μαγεῦσαι, λέγοντες Ζή-
σατε ἐν ἀγνείᾳ καὶ σεμνότητι, πιστεύσαντες τῷ θεῷ, πῶς δὲ
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, πῶς δὲ καὶ οἱ δράκοντες οὐκ
ἐτύφλωσαν αὐτοὺς ἢ καὶ ἀνείλαν αὐτούς, πῶς δὲ καὶ τὸ αἷμα
αὐτῶν οὐκ ἔπιον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ τηροῦντες τὴν πόλιν ἡμῶν
10 ἀπὸ παντός ξένου ὑπὸ τούτων κατεβλήθησαν.

124 (18) Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἀνθύπατος πλείον ἐξε-

124 Καὶ ἀκούσας ταῦτα ἐξεκαύθη τῷ θυμῷ καὶ ἐπλήσθη
ὀργῆς.

ἡμ. ἐπλ. ἡ πόλις πάσης ἀχρήστου πράξεως αὐτῶν· ἀπ. — —
15 ἱερὸν ἡμῶν κ. ἡρ. ὁ βωμός· κ. οὐχ εὐρήκαμεν οἶνον μειγμένον
ἵνα π. ἡ ἑ. ὑπνώσῃ· πολλὰ δὲ νύμφαι καὶ γυναῖκες ἀπῆλθον
πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀφῆκαν τοὺς ἄνδρας. εἰ δὲ θέλ. — — βλ.
κ. ἴδε τὸν λεόπαρδον καὶ τὸν ἑριφον ἀνθρωπίνως λαλοῦντας·
ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς θέλουσιν — — ἐν ἀγνείᾳ, πιστεύσαντες —
20 ἐτ. αὐτοὺς καὶ ἀνείλον, πῶς — — ἔπιον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
ὑπὸ τούτων τῶν μάγων κατεβλήθησαν, εἰ καὶ αὐτὰ εἰσιν ἐν
τέχνῃ μαγικῇ, ἐν ὅλῃ γὰρ τῇ κτίσει οὐκ ἐφάνη οὕτως ἀλλα-
γῇ φύσιν καὶ φωνήν, ὅτι τὰ πετεινὰ πέτανται κατὰ τὸ
ἴδιον εἶδος καὶ τὰ τετράποδα καὶ τὰ κτήνη καὶ πᾶν ὁ ἔστιν
25 ἐν τῇ ἰδίᾳ γενέσει, πῶς δὲ καὶ ὁ λεόπαρδος καὶ ὁ ἑριφος
ὁμιλοῦσιν αὐτοῖς, ἐκπληττόμεθα.

152 T

124 Ἀκούσας — — πλείον ἐξεκαύθη τ. θ. ὀργῆς τε καὶ

² ἐρήμωται *E(P)QV* (om *C*): cf 15 || ³ ἐδρίσκομεν *C(W)* || προσενηνεγμένον
PS προσενηνεγμένον *V(R?)* προσηγάμενον *Q(W)* νῦν αἰνιγμένον *C*: cf 15 ||
⁵ κ. ἴδε om *P* || λέγ. || ὅτι add *W* || ⁶ πῶς δὲ || ἡμεῖς δὲ θανμάζομεν πῶς (cf 26)
W *perpetram* || ⁷ πόλ. || ἡμῶν add *W*: cf 9 || καὶ alt om *V* || ⁸ ἢ κ. ἃ α. om
V || ἢ || εἰ *P* om *W* || ἀνείλον *MRSW* (om *C*): cf 57, 7 || αὐτοὺς om *W* || ⁹ ἔπιαν
EQS || αὐτοὶ om *C* οἱ δράκοντες add *V* || ἡμῶν om *PS*: cf 7 || ¹⁰ κατ. ||
τῶν μάγων add *W* || ¹¹ πλείον *EPW* (om *C*): cf 27

¹⁵ κ. ἡρ. ὁ β. om *F* || ἐρήμωτε *D*: cf 2 || βωμ. || ἡμῶν add *D* || εὔραμεν *D* ||
μεμ. om *BF*: scr προσενηνεγμένον (cf 3)? || ¹⁶ ἀπῆλθαν *D* || ¹⁷ ἀνδ. || ἰδίους
ἀνδ. *D* ἀνδ. αὐτῶν *F* || ¹⁸ λαλοῦντα *B* || ²⁰ κ. ἀν. α. et add ἐκπληττόμεθα *D*:
cf 26 || αὐτοὶ om *B* || ²¹ τ. μ. τούτ. *D* || εἰ || ἢ *F* || ταῦτα *B* || ²¹⁻²² ἐν τ.
μ. εἰσιν *F* || ²² μαγ. || μαγ. πεπραγμένα conicit Tischendorf || γὰρ om *B* ||
²³ ὅτι τὰ || τὰ γὰρ *D* || τὰ om *F* || ²⁶ α. || πρὸς αὐτοὺς *D* || ἐξιταμέθα *D*:
cf 20 || ²⁷ πλείω *B* πλείον *DE*: cf 11 || ^{27-53, 17} ὀργῆς - σφ. om *D*

καύθη τῷ θυμῷ, ὀργῆς τε καὶ ἀπειλῆς ἐπληρώθη, καὶ ἦν ὀργιζόμενος σφόδρα καὶ λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς· Τί ὅτι τὴν ἐμὴν ἐμάγευσαν γυναῖκα; καὶ ἐκεῖθεν μοι ξένα ῥήματα ὁμιλεῖ, καὶ διὰ πάσης νυκτὸς εὐχομένη ξενοφωνεῖται φωτὶ καταλαμ-
πομένη, καὶ ἀναστενάζουσα λέγει· Ἠλθέν μοι τὸ ἀλλοθινὸν δ
φῶς Ἰησοῦς. Κἀγὼ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ κοιτῶνος ἐξεληθὼν ἠθέ-
λησα διὰ τῆς θυρίδος κατοπτεῦσαι καὶ ἰδεῖν ὄνπερ ἔλεγεν φῶς
Ἰησοῦν· καὶ ὥσπερ ἀστραπὴ προσαπῆντησέν μοι, ὥστε με
παρ' ὀλίγον ἀποτυφλωθῆναι· καὶ ἐξ ἐκείνου λοιπὸν τὴν γυ-
ναϊκά μου φοβοῦμαι διὰ τὸν φωτεινὸν αὐτῆς Ἰησοῦν. εἰπατέ 10
μοι ἱερεῖς τί πράξω. Οἱ δὲ εἶπον· Ἀνθύπατε, τάχα οὐκ
ἐσμεν ἱερεῖς· ἀφ' οὗ γὰρ συνέκλεισας αὐτούς, εὐχομένων αὐτῶν
οὐ μόνον τὸ ἱερὸν ἐκ θεμελίων ἐσαλεύθη ἀλλὰ τάχα καὶ
συμπίπτει.

125 (19) Τότε προσέταξεν ὁ ἀνθύπατος ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς 15

125 Καὶ προσέταξεν γυμνωθῆναι τὸν Φίλιππον καὶ τὸν

ἀπειλῆς, καὶ ἦν ὀργιζ. σφόδρα· λέγει πρὸς τ. ἱερεῖς· Τί ὅτι καὶ
τὴν ἐμὴν γυναῖκα ἔχουσιν μεθ' ἑαυτῶν; κάκειθεν ξένα ῥήμ.
ὁμ. καὶ πᾶσαν νύκταν εὐχομένη ξένῳ φωτὶ καταλάμπεται καὶ
ἀναστενάζουσα λ. — — Κἀγὼ δὲ ἐξεληθὼν ἀπὸ τ. ἐ. κοιτ. 20
ἠθέλησα διὰ τ. θυρ. ἐνοπτρίσασθαι καὶ ἰδ. ὅπερ ἔλεγεν —
προσπῆντησέν μοι ὡς ἀποτυφλωσαί με. καὶ ἐξ ἐκείνου τὴν
γυν. — — εἰπατέ μοι οὖν ὦ ἱερεῖς — — εἶπον· Ἀ. τ. οὐκ
ἐ. ἰ. ἀφ' ἧς γὰρ — — αὐτῶν ὅλον το ἱερὸν σαλεύεται ἐκ
θεμ. ἢ τάχα συμπίπτει. 25

125 Τότε πρ. ὁ ἀ. ἐξεληθόντας ἐκ τ. ἰ. τοὺς π. τ. Φ.

² ὅτι] ὁ P καὶ add C || ³ γ. ἐμάγ. CW || κ. ἐκ.] κάκειθεν P || ⁴ πάσης] τῆς add CPV: cf 19 || ξένῳ MRV: cf praef || καταλάμπεται M(R? euan) || ⁶ T.] ὁ χριστός US || δὲ om E: cf 20 || ⁷ ὅπερ C: cf 21 || φῶς] φησιν V om W | ⁸ T. om C || προσπῆντησέν QV προσπῆντησέν S (euan R): cf 22 || ⁹ ἀποτ. πρὸ ὀλίγων V || ἐν ὀλίγῳ W || παρ' om PQS || ὀλίγον Q || ἀποτ.] ἀπαντοῦ φλογισθῆναι P || ⁹⁻¹⁰ φ. τ. γ. μ. CW || ¹⁰ εἴπ.] οὖν add QW || ¹¹ μοι om C || ἱερ.] ὦ ἱερ. R οἱ ἱερ. S || εἶπαν PQ αὐτῶ add MPW || οὐκ] οὐκέτι MQRV ἀπὸ τοῦ νῦν οὐκ W (om C): cf 23 || ¹³ ἐκ θ. om CQRSV || τάχος (W) om P

¹⁷ ἦν delet Tischendorf || λ.] καὶ λ. D εἶτα λ. F fort recte: cf 58, 26 || ¹⁹ πᾶσαν] τὴν add F: cf 4 || νύκτα F recte? cf 81, 12; 61, 20 || ²⁰ στενάζουσα DF || δὲ om D: cf 6 || ²¹ ἐν. καὶ om D || ²² προσπῆντησεν B ὑπῆντησέν F scr προσπῆντησέν? cf 8 || ὡς ἄ.] τοῦ τυφλωσαί D || ²³ μοι om F || οὖν om D φησιν add F || εἶπαν B || οὐκέτι BD: cf 11 || ²⁵ ἦ τ. σ. om D || ²⁶ ἐξεληθεῖν D

ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοὺς περὶ τὸν Φίλιππον καὶ ἀναγαγεῖν ἐπὶ τοῦ
βήματος, εἰπὼν τοῖς δημίους· Ἀποδύσαντες τὸν Φίλιππον
διερευνήσατε μὴ πως εὔρητε αὐτῶν τὰς μαγείας. Ἀπέδυσαν
83 T 5 δὲ καὶ ἐπὶ τὴν Μαριάμνην, καὶ σύροντες αὐτήν | ἔλεγον· Γυ-
μνώσωμεν αὐτήν, ἵνα πάντες ἴδωσιν αὐτήν ὅτι γυνὴ οὕσα πῶς
ἀνδράσιν ἐπακολουθεῖ· αὕτη γὰρ μάλιστα πάσας τὰς γυναῖκας
ἀπατᾷ. Καὶ λέγει ὁ τύραννος πρὸς τοὺς ἱερεῖς· Κηρύξατε
ἐν τῇ πόλει κύκλῳ ἵνα ἔλθωσιν πάντες ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες,
10 ὅπως ἴδωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, ὅτι συμπορεύεται μετὰ
τῶν μάγων τούτων, καὶ πάντως ὅτι μοιχεύεται ὑπ' αὐτῶν.
Ἐκέλευσεν δὲ κρεμασθῆναι τὸν Φίλιππον καὶ τὰ σφυρὰ αὐτοῦ

Βαρθολομαῖον καὶ τὴν Μαριάμνην λέγων· Ἐρευνήσατε αὐτοὺς
μὴ ποτε εὔρητε τὴν μαγείαν αὐτῶν. Γυμνωθέντων δὲ αὐτῶν
15 ὑπὸ τῶν δημίων καὶ τὴν Μαριάμνην κρατήσαντες ἔσυρον
λέγοντες· Ἀποκαλύψατε αὐτήν, ἵνα μάθωσιν ὅτι γυνὴ ἐστὶν
ἀκολουθοῦσα αὐτοῦς. Ἐκέλευσεν δὲ ἐλθεῖν σκυτεῖας καὶ νεῦρα
ἰσχυρά· καὶ τρήσαντες τὰ σφυρὰ τοῦ Φιλίππου ἀνήνεγκαν

ἀγαγεῖν εἰς τὸ βῆμα — — διερευνήσατε, ἀλλὰ καὶ ἀμφοτέ-
20 ρους, μὴ πως εὔρεθῇ τι αὐτῶν τῆς μαγείας — — ἦλθον δὲ
ἐπὶ τ. Μ. κ. σύροντες α. ἔλ. Γυμνώσωμεν α., ἵνα π. ἴδωσιν
ὅτι γ. οὕσα ἀνδράσιν ἐπ. α. γ. μάλιστα ἐν εὐπρεπείᾳ πάσας
τ. γ. — — ὁ τυραννογράφος — — εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ
περικύκλῳ ἵνα ἔ. πάντες οἱ ἄνδρες καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες,
25 ὅπως ἴδ. τ. ἀσχ. αὐτῆς καὶ μάθωσιν ὅτι ψεύδεται λέγουσα
ὅτι Οὐκ εἰμὶ γυνή· Ἀλλ' ὡς ἀνὴρ συμπορεύεται αὐτοῖς καὶ
πάντως — — διατμηθῆναι, καὶ κομισθῆναι δέκα κόρακας

¹ τοὺς] τοῦ V || τὸν om (CR)S(W') || ἀγαγεῖν QRIW (om C) αὐτοῦς
add QRSV || ² τὸν Φ.] αὐτοὺς QW καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ add V καὶ τὸν
βαρθολομαῖον καὶ τὴν μαριάμνην add P || ³ ἐρευνήσατε P || μὴ π. εὔρ.
om (C)MQRSVW: cf 14; 20 || αὐτοῦ RS || ἀποδύσαντες MR (om C) || ⁴ τὸν
prius om P || εἴτα] καὶ add QV || ⁵ δὲ om CMS || σύραντες CV: cf 21 || ⁶ ὅτι γ. ο.
om P || πῶς om W || ⁷ ἀνδρας P || ἀπάσας MP || ⁸ μερεῖς Γ' || ⁹ ἐν τ.
π.] εἰς ὅλην τὴν πόλιν P || κύκλῳ om CW || τε om PS

¹⁴ ἐγύνωσαν TY || αὐτοὺς TY || ¹⁵ οἱ δῆμοι (om ἐπὶ) TI' || ¹⁷ σκυ-
ταίας TUV σκετάλας Tischendorf || ¹⁸ ἀνένεγκαν TU

¹⁹ διάγειν F καὶ ἄγεσθαι D || ²¹ σύραντες BF: cf 5 || γυν.] καὶ
add BD || ²²⁻²³ π. τ. γ. εἰς ἀπρέπειαν DE || ²⁴ τύραννος B: scr τυραννο-
γνῶφος? cf 47, 27 || ²⁵ πᾶσαι om D(E) || ²⁶ ὅτι om DE || ²⁷ scr διατρη-
θῆναι?? cf 18; 55, 1 || δέκα ex δὲ καὶ ortum (cf 55, 1 P) noli tangere

διατρηθῆναι, κομίσαι δὲ κόρακας σιδηροῦς καὶ τὰς πτέρνας αὐτοῦ διαπαρῆναι, καὶ κρεμασθῆναι κατὰ κεφαλῆς ἀπέναντι τοῦ ἱεροῦ ἐπὶ τινος δένδρου· καὶ τὸν Βαρθολομαῖον ἐκτείναντες ἀπέναντι τοῦ Φιλίππου ἐπερόνησαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν τῷ τοίχῳ τῆς πύλης τοῦ ἱεροῦ. 5

126 (20) Ἐμειδίασαν δὲ ἀμφοτέροι οὐρῶντες ἀλλήλους ὁ τε Φίλιππος καὶ ὁ Βαρθολομαῖος· ἦσαν γὰρ ὡς οὐ βασανιζόμενοι· αἱ γὰρ κολάσεις αὐτῶν ἦσαν βραβεῖα καὶ στέφανοι. ὅτε δὲ καὶ τὴν Μαριάμνην ἀπέδυσαν, ἰδοὺ εὐθὺς ἡλλάγη ἡ ὁμοίωσις τοῦ σώματος αὐτῆς ἐνώπιον πάντων, καὶ εὐθὺς 10 ἐγένετο περὶ αὐτὴν νεφέλη πυρὸς ἐμπροσθεν πάντων, καὶ οὐκ

κόρακας καὶ τὰ νεῦρα εἰσήνεγκαν διὰ τῶν πτερυνῶν αὐτοῦ καὶ ἐκρέμασαν αὐτὸν κατὰ κεφαλῆς φυτοῦ ὄντος πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἱεροῦ. καὶ πασσάλους πῆξαντες εἰς τὸν τοίχον τοῦ ἱεροῦ τὸν Βαρθολομαῖον δῆσαντες ποδῶν καὶ χειρῶν ἐξέτειναν 15 γυμνὸν εἰς τὸν τοίχον.

126 Ὅτε δὲ ἐγύμνωσαν τὴν Μαριάμνην, ἡλλάγη — —

σιδηροῦς· Καὶ διαπειράντες τὰς πτέρνας αὐτοῦ ἀνακρεμάσεται κατὰ κεφαλῆς — — δένδρου· τὸν δὲ B. ἐκτείνετε ἀπ. τ. Φ. περονήσαντες τὰς χ. αὐτοῦ πορθμήσαντες ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ 20 ἱεροῦ τῆς πύλης. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

126 Ἐμειδίασαν δὲ ἁ. οὐρῶντες — —, ὁ B. ὅτι ἦσαν ἀβασάνιστοι. αἱ γ. — | — M. ἀπέδυσαν, ἐνέβλεψαν ἵνα 153 T ἴδωσιν τὴν γύμνωσιν τοῦ σώματος αὐτῆς· καὶ ἰδοὺ ἡλλάγη εὐθὺς ἡ ὁμ. τ. σ. α. ἐνώπιον αὐτῶν καὶ ὁ τύπος αὐτῆς 25 ἐγένετο ὡς κιβωτὸς ὑελίνη γέμουσα φωτὸς καὶ πυρὸς ἐμ-

¹ δὲ om (C) καὶ add P || τ. πτ.] ἐν ταῖς πτέρναις V || ³ ἐκτείνετε P: cf 19 || ⁴ ἀπεναντίον P || ἐμπερώνισαν S ἐμπερονήσαντες P || ⁵ τ. πύλ. om S: del?? cf 58, 12 || ⁷ ὁ om (C?) PQV: cf 51, 10; 50, 9 || ⁹ ἰδοὺ om Q(S) V: cf 24 || ¹⁰ εὐθ. om VW || ¹¹ π. α. om C

¹² κόρας U || ¹³ φ.] ἐπὶ φ. Tischendorf fort recte: cf 3 || ¹⁵ τὸν] ἔασαν αὐτόν τὸν δὲ TY

¹⁸ διαπεράσαντες D διαπερωνῆσαι F (om E) || ἀνακρεμάσας B κρεμασθῆναι (D) ἀνακρεμάσασθε Tischendorf fort recte || ¹⁹ ἐκτ.] ἐκέλευσεν ἐκτανθῆναι DE || ²⁰ αὐτοῦ] καὶ add DEF || πορθμ. del (ditlogr)? || ²¹ πύλης] ἐκτείνετε add BF ἐκτείλατε add D || ²² ἐνορώντες (B) F || ²³⁻²⁶ ἐνέβλ. - ἐγένετο] ἐφάνη αυτοῖς D(E) || ²³ ἀνέβλεψαν F || ²⁵ αὐτῶν] αὐτῆς B || ²⁶ ἔελ. el φ. καὶ om D(E): cf 56, 11

ἡδυνήθησαν ἔτι ἐμβλέψαι τὸ σύνολον εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ ἐτύγγανεν ἡ ἀγία Μαριάμνη, ἀλλ' ἔφηνον ἅπαντες ἀπ' αὐτῆς.

127 (21) Ἐλάλησεν δὲ ὁ Φίλιππος μετὰ Βαρθολομαίου ἐν τῇ ἐβραϊδὶ διαλέκτῳ λέγων· Ποῦ ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Ἰωάννης; 5 ἰδοὺ γὰρ ἐγὼ ἀπολύομαι ἀπὸ τοῦ σώματος, καὶ τίς ὁ εὐξάμενος περὶ ἡμῶν; ὅτι καὶ εἰς τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν Μαριάμνην ἐπεχείρησαν παρὰ τὸ καθῆκον· καὶ ἰδοὺ πῦρ ἔρριψαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Στάχους, λέγοντες ὅτι Καύσωμεν αὐτήν, ἐπειδὴ ὑπεδέξατο αὐτούς. Θέλεις οὖν Βαρθολομαῖε εἰπῶμεν πῦρ 10 ἐλθεῖν ἀπ' οὐρανοῦ καὶ κατακαύσωμεν αὐτούς; |

αὐτῆς, καὶ ἐγένετο κιβωτὸς ὑελίνη φωτὸς γέμουσα, καὶ οὐκ ἡδυνήθησαν ἐγγίσει πρὸς αὐτήν.

127 Ἐλάλησεν — — Βαρθολομαίου τῇ ἐβ. διαλέκτῳ· Ποῦ ἐστὶν Ἰωάννης σήμερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀνάγκης ἡμῶν; ἰδοὺ γὰρ 15 λυόμεθα ἀπὸ τῶν σωμάτων ἡμῶν, καὶ εὐξεται ὑπὲρ τίνος; καὶ γὰρ εἰς αὐτήν ἐπεχείρησαν τὴν Μαριάμνην παρὰ τὸ καθῆκον· ἑμαστίγωσαν δὲ τὸν λεόπαρδον καὶ τὸν ἔριγον τῶν αἰγῶν καὶ πῦρ — — τοῦ Στάχους, ἐπειδὴ ὑπεδέξατο ἡμᾶς. | εἰπῶμεν τοίνυν 145 T ἡμεῖς ἵνα πῦρ καταβῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καύσῃ αὐτούς;

20 προσθεῖν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἡδ. ἔτι ἐγγίσει καὶ τὸ σύνολον — — ἐτύγγανεν, ἀλλ' ἔφηνον ἅπ. ἀπ' αὐτῆς.

127 Ἐλάλησεν δὲ ὁ Φ. μετὰ τοῦ Β. τῇ ἐβραϊδὶ διαλέκτῳ· Ποῦ Ἰωάννης σήμερον; ἰδοὺ γὰρ ἡμεῖς ἀπολυόμεθα τοῦ σ. κ. τίς ὁ ὑπὲρ ἡμῶν εὐξάμενος; ὅτι ἰδοὺ καὶ εἰς τὴν 25 Μ. ἐπ. π. τὸ καθῆκον· ἐβασάνισαν δὲ καὶ τὸν λεόπαρδον καὶ τὸν ἔριγον, καὶ ἰδοὺ πῦρ — — τοῦ Σ. λέγ. ὅτι Κ. α. ἐπειδὴ αὐτὸς ὑπεδέξατο α. Θ. ο. Βαρθολομαῖε καὶ ἡμεῖς εἰπῶμεν πῦρ ἐ. ἀπ' οὐρ. κ. κατακ. αὐτούς;

⁹ cf Luc 9, 54

¹ ἔτι om CRS || εἰς] ἡ P (om R) || ² αἰα om CV || πάντες CMP || ³ μ. B.] τῷ βαρθολομαίῳ V(C) || ⁴ ἐν om QSW || ἡμῶν om CMQRFVW: del?? cf 6 || ⁵ scr εὐξόμενος?? cf 15; 24 || ⁶ ὑπερ S: cf 47, 10 || ⁹ εἰπῶμεν om CM || ¹⁰ ἐλθ. αἰτήσωμαι C: cf 58, 2 || ἀπὸ τοῦ οὐρ. P || κατακαύσω C κατακαῦσαι PQRW: cf 58, 2

¹² προσεγγίσει U: cf 20; 45, 22; al || ¹³ καὶ - τίνος sana esse negat Tischendorf || ¹⁷ δὲ] καὶ U: scr δὲ καὶ? cf 25 || ¹⁸ τοῦ om U: cf 8; 26 || ¹⁹ κατ. πῦρ U || κατακαύσῃ T fort recte: cf 10; 28; 8; 86, 13

²⁰ προσεγγίσει DE: cf 12 || ²² μ. τ. B.] τῷ βαρθολομαίῳ DE || τ. ἐ. δ.] ἐβραϊστὶ D(E) || ²³ ἀπολυόμεθα F ἀπολλύμεθα BDE: cf 5; 15 || ²⁴ τίς] ποῦ F ποῦ a-l-d B || ²⁵⁻²⁶ τ. ῥ. κ. τ. λ. BF || ²⁶ τοῦ om F: cf 18 || ὅτι om DEF: cf 8 || ²⁷ αὐτὸς] πρῶτος add DE || B.] ὦ β. B || ²⁸ ἀπ'] ἐξ DEF: cf 10; 19; 58, 2

128 (22) Ὡς δὲ ταῦτα ἦν λέγων ὁ Φίλιππος, καὶ ἰδὼν Ἰωάννης εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ὡς συμπολίτης αὐτῶν· καὶ διακινῶν ἐν τῇ πλατείᾳ ἠρώτησεν· Τίνες οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, καὶ διὰ τί τιμωροῦνται; Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· Μὴ οὐκ εἶ ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν, καὶ ἐρωτᾷς περὶ τῶν ἀνθρώπων τούτων; 5 οἵτινες πολλοὺς ἠδίκησαν, ἐκλείσαν δὲ καὶ τοὺς θεοὺς ἡμῶν, καὶ ἐν τῇ μαγείᾳ αὐτῶν ἀνεῖλον καὶ τοὺς ὄφεις καὶ τοὺς δράκοντας· πολλοὺς δὲ καὶ νεκροὺς ἤγειραν, οἵτινες κατέπληξαν

128 Καὶ ταῦτα λέγοντος τοῦ Φιλίππου ἰδοὺ — — πόλιν διακινῶν ἐν τῇ πλ., καὶ ἐξήταζεν τοὺς ἐν τῇ πόλει· Τίς ἐστὶν 10 ὁ θόρυβος καὶ τίνες οἱ ἄνθρωποι οὗτοι; καὶ τίνος ἕνεκα τιμωροῦνται; Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ ἦς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ οὔτε ἔγνως ἕνεκα τῶν ἀνθρώπων τούτων, ὅπως ἐτάραξαν τοὺς οἴκους ἡμῶν καὶ τὴν πόλιν δὲ πᾶσαν; ἔτι γε μὴν καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν ἀποστῆναι ἀνέπεισαν ἀφ' ἡμῶν προφάσει 15 θεοσεβείας ξένον καταγγέλλοντες ὄνομα Χριστόν. ἐκλείσαν δὲ καὶ τὰ ἱερὰ ἡμῶν ἔχοντές τινα μαγίαν μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἀναιροῦσι τοὺς ὄφεις τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει διὰ ξένων ὀνομασιῶν μὴ ἐγνωσμένων ἡμῖν ποτε. τὸ δὲ κατοικητήριον ἔπηξαν ἐν τῇ οἰκίᾳ Στάχυος τοῦ τυφλοῦ, ὃν καὶ ἐποίησαν 20 ἀναβλέψαι διὰ πτύσματος γυναικὸς ἀκολουθούσης αὐτοῖς·

128 Ὡς — — Φίλιππος, ἰδοὺ Ἰωάννης — — ὡς εἰς τῶν πολιτῶν διακινῶν εἰς τὴν πλατείαν, καὶ ἠρώτησεν — — ἡμῶν, καὶ ἐρ. π. τῶν ἀνθρ. τούτων; — — ἐκλείσαν δὲ ἡμῶν καὶ τὰ εἰδῶλα, καὶ ἐν τῇ μ. — — ἐξηγούμενοι. ἔχουσιν 25 δὲ καὶ λεόπαρδον καὶ ἔριφον, καὶ φωνῇ ἀνθρωπίνῃ βοῶσιν κατὰ μικρὸν λέγοντες· Χριστὸς μερὶς ἡμῶν ἡ ἀγία· Καὶ τοῖς ὀπισθίοις ἰστάμενα ποσὶν τοῖς ἐμπροσθίοις τὰ πρόσωπα κατασφραγίζονται καὶ πρὸς ἄλληλα λέγουσιν· Ἡ εἰρήνη τοῦ

¹ ὁ om M || x. ἰδ.] ἰδ. x. VW ἰδ. MORS (om C) ὁ add W: cf 22 |
² ἦλθεν PS || ³ καὶ] ὅτι QW: cf 24 || ⁴ ἐκλείσαν Q: et ipse coniecerat sed cf 16; 24; 52, 2 || ⁵ ἀνείλαν Q: cf 52, 8 || καὶ all om Q VW || ⁶ δὲ] τε P

¹¹ ἕνεκεν TY: cf 13; 63, 14 || ¹² εἰς TU || ¹³ ἔγνωκας U || ἕνεκεν TY: cf 11 || ¹⁴ δὲ om U || ¹⁵ ἐπεισαν U || ¹⁶ χριστοῦ TY || ²⁰ οἴκ.] τοῦ add TY

²² ἰδ.] ὁ add DE: cf 1; 58, 26 || ²²⁻²³ ὡς ε. τ. π.] τῶν B || ²⁴ καὶ] ὅτι EF ἐμὲ B: cf 5 || τ. ἀνθρ.] τ. ξένων B om DE || τούτ.] οὗτοι ξένοι εἰσὶν add DE || δὲ] γὰρ DE || ²⁷ χριστὲ B || ἡ om DE || ἄγιοι E |
²⁸ ὀπίσω BF || ἐστῶτα BF || ²⁹ ἀλλήλους D (om E): cf 28

ημᾶς πολλὰς κολάσεις ἐξηγούμενοι. Θέλουσιν δὲ καὶ κρεμάμενοι οὗτοι οἱ ξένοι πῦρ αἰτῆσαι ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατακαῦσαι ἡμᾶς καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν.

129 (23) *Εἶτα λέγει ὁ Ἰωάννης· Ἀπέλθωμεν καὶ ὑπο-*
 5 *δείξατέ μοι αὐτούς. Ἦγαγον οὖν τὸν Ἰωάννην ὡς συμπολίτην*
αὐτῶν ὅπου ὁ Φίλιππος ἦν· καὶ ἦν ἐκεῖ πλῆθος ὄχλου καὶ ὁ
ἀνθύπατος καὶ οἱ ἱερεῖς. καὶ ἰδὼν ὁ Φίλιππος τὸν Ἰωάννην
εἶπεν τῷ Βαρθολομαίῳ ἐβραϊστί· Ἀδελφέ, ὁ Ἰωάννης ἦλθεν
ὁ εἰς Βαρέκ, ὅπου ἐστὶν τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν. Καὶ ὁ Ἰωάννης
 10 *εἶδεν τὸν Φίλιππον κατὰ κεφαλῆς κρεμáμενον τῶν σφυρῶν*
καὶ τῶν πτερυγῶν· εἶδεν δὲ καὶ τὸν Βαρθολομαῖον ἐκτεταμένον
εἰς τὸν τοίχον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τὸ μυστήριον

ἐκείνη δὲ ἐστὶν τάχα ἣ ἔχουσα ὅλην τὴν μαγείαν. ἀκολου-
θοῦσιν δὲ αὐτοῖς λεόπαρδος καὶ ἔριφος λαλοῦντες ὡς ἄν-
 15 *θρωποι. εἰ δὲ καὶ σὺ τοιαῦτα πράγματα ἐωράκεις, οὐκ εἶχες*
ταραχθῆναι ἐπὶ τούτοις;

129 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν αὐτοῖς· Ὑποδείξατέ
 μοι αὐτούς. Οἱ δὲ ἤνεγκαν αὐτόν εἰς τὸ ἱερὸν ἐνθα ὁ Φί-
 λιππος ἐκρέματο. ὁ δὲ Φ. ὡς εἶδεν τὸν Ἰ. λέγει τῷ Β. Ὡ
 20 ἀδελφέ μου, ἰδοὺ ἦλθεν ὁ υἱὸς Βαρεγᾶ· Ὁ ἐστὶν τὸ ὕδωρ τὸ
 ζῶν. ὁ δὲ Ἰ. εἶδεν τὸν Φ. κρεμáμενον κατὰ κεφαλῆς δεδε-
 μένον ἐκ τῶν σφυρῶν αὐτοῦ· εἶδεν δὲ καὶ τ. Β. δεδεμένον
 εἰς τὸν τ. τ. ἱεροῦ.

Χριστοῦ καὶ ὁ σταυρὸς αὐτοῦ μεθ' ἡμῶν. Ἔχουσι δὲ κρε-
 25 μάμενοι καὶ οὗτοι οἱ ξ. — — κατακ. ἡμᾶς.

129 *Εἶτα λ. ὁ Ἰ. Ἀπ. καὶ ὑποδ. — — συμπολίτην ὅπου ἦν*
 154 T *ὁ Φ. ἦν δὲ ἐκεῖ πλῆθος ὄχλου — — Ἀδελφέ, ὁ Ἰ. ἦλθεν ὁ εἰς*
Βαρέκ· Ὁ ἐστὶν — — | ζῶν. καὶ ὁ Ἰ. ἰδὼν τὸν Φ. — — εἶδεν δὲ

⁹ cf Io 4, 10; 11 || ²⁰ Marc 3, 17

¹ ἐκφυγόμενοι P || καὶ om P: cf 25 || ⁶ αὐτῶν om PQRS(W): cf 57, 2; 60, 10 || ἦν ὁ ἀπόστολος φ. W || ἐκεῖ] κύκλῳ αὐτοῦ V om C || πλ. δ.] ὄχλος πολὺς C πλ. πολὺ R πολλοῦ add W || * ὁ om CMQSV: cf 57, 1 || ⁹ ὁ om CS: cf 27 || ε. B.] Ἰσβαρέκ R || καὶ ὁ] ὁ δὲ W: cf 21; 28 || ὁ om CS || ¹⁰ ἰδὼν CP: cf 28 || κρεμ.] καὶ add P ἐκ add S (cf 22) ἀπο add W || ¹¹ δὲ om (C) PS: cf 28

¹⁷ ὁ om TY || ¹⁸ ὁ om Y || ¹⁹ ὡς om U || Ἰ.] καὶ add U ἐρχόμενον add Y || ²⁰ ἀδελφοί U || ²² ἐκ om U: cf 10

²⁴ αὐτοῦ om B: del? cf 65, 5 || ²⁴⁻²⁵ scr καὶ χρ.? cf 1 || ²⁴ χρ. om F | ²⁵ καὶ om DF || ²⁶ ὁ om B: cf 57, 22 || καὶ om B || ²⁷ πλ. δ.] πολὺ πλ. DE || ὁ alt om B: cf 8; 57, 22 || δ extr om DE: cf 9 || εἰς] ἱερὸς BF || ²⁸ ὁ - ζ. om DE || καὶ ὁ] ὁ δὲ DE: cf 9 || ἰδ.] scr εἶδεν?? cf 10; 21 || δὲ om DE: cf 11

τοῦ κρεμασθέντος ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἔσται μεθ' ὑμῶν.

130 (24) Εἶπεν δὲ καὶ τοῖς ἀνθρώποις τῆς πόλεως ἐκείνης· Ἄνθρωποι οἱ τὴν Ὀφιορύμην Ἱεράπολιν κατοικοῦντες, πολλή ἐστιν ἡ ἄγνοια ἡ οὖσα μεθ' ὑμῶν. ἐπλανήθητε ἐν τῇ ὁδῷ 5 τῆς πλάνης· πνέων ἐπνευσεν εἰς ὑμᾶς ὁ δράκων καὶ ἐτύφλωσεν ὑμᾶς κατὰ τρεῖς τρόπους, τοῦτ' ἐστίν, ἐποίησεν ὑμᾶς τυφλοὺς τῷ σώματι καὶ τυφλοὺς τῇ ψυχῇ καὶ τυφλοὺς τῷ πνεύματι, καὶ ἐπλήγητε ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. ἐμβλέψατε εἰς πᾶσαν τὴν κτίσιν εἴτε ἐν τῇ γῇ εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ εἴτε ἐν τοῖς ὕδασιν, 10

130 Καὶ εἶπεν τοῖς ἀ. τ. πόλεως· Ὡ τέκνα τοῦ ὄφως, πόση ἐστὶν ἡ ἄνοια ὑμῶν ἡ οὖσα μεθ' ὑμῶν· ἡ πόση ἐστὶν ἡ ἄγνοια ὑμῶν ἡ οὖσα μεθ' ὑμῶν· ἐπλάνησεν γὰρ ὑμᾶς ἡ

καὶ — — τοῦ κρεμασθέντος ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ τοῦ διανεμηθέντος ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ ἀέρος συνέστηκεν. 15

130 Εἶπεν — — ἐκείνης· Ὡ ἄνθρωποι τῆς Ὀφιορύμου, πόση ἐστὶν ἡ ἄνοια ὑμῶν ἐν ᾗ ἐστέ· πόση ἐστὶν ἡ ἄγνοια ἡ οὖσα μεθ' ὑμῶν· ἐπλανήθητε — — πλάνης· πνέων ἐπνευσεν — — πνεύματι· καὶ ἐπλανήθητε ὑπὸ τοῦ θρησκευομένου ὑφ' ὑμῶν. ἐμβλέψατε — — γῇ εἴτε ἐν τ. ὕδασιν — — ἔχει 20 ὁμοίωσιν ἐν οὐδενί, ὅτι γένος ἐστὶν φθορᾶς καὶ ἐγεννήθη ὁ ὄφης ἀπὸ τῆς χλόης τοῦ ἀέρος· ὅτε γὰρ ἡ πᾶσα ὕλη ἐξηργάσθη καὶ ἐξηπλώθη ἐν παντὶ τῷ συστήματι τοῦ οὐρανοῦ, ἐδεήθησαν τοῦ δημιουργοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τὰ δημιουργήματα ἵνα ἴδωσιν τὴν ἑαυτοῦ δόξαν. καὶ ὅτε ἐθεάσαντο, τότε τὸ 25 θέλημα αὐτῶν ἐγένετο χολή καὶ πικρία· καὶ ἡ γῇ ἐγένετο

³ ἐκ.] ὦ add V || ⁴ Ὀφ. om C || ἱερὰν πόλιν C || ⁵ ἄγν.] μαγία P || ἐπλ.] γὰρ add W || ⁶ πλέον CP: cf 18; 60, 12 || ⁷ ἡμᾶς utroque loco V || ⁸ κ. τ. τ. ψ. post πν. W om CV || ¹⁰ εἴτε-οὐρ. ante εἴτε - γῇ CQ(W) om P: cf 43, 1

¹² ἡ ο. μ. ὑ. om T || ¹²⁻¹³ ἡ πόση - ὑμῶν om TY: del (dittogr)? (sed cf 17) XXXIII litteras (nunc erasas) add U

¹⁴ οὐρ.-γῇ] σταυρῷ DE || ¹⁷ π. prius] ὄση BF || ὑμῶν-ἄγνοια om E: cf 12 || ἄγν.] ἄνοια F ἀνομία B || ¹⁸ πλέον B: cf 6 || ²⁰ γῇ] εἴτε ἐν τῇ θαλάσῃ add DE || ἐν] πᾶσι add DE || ²¹ ἐν om F || ²¹⁻⁶⁰, ²² καὶ ἐγ. - σχολιός primus edidit James, Texts and Studies II 3 p 158 || ²² χολῆς B: cf 26 || ἐξεργάσθη F || ²³ ἐξεπλάσθη F || σώματι F || οὐρ.] ἀνθρώπων BD || ²⁴ δημιουργοῦ om BF || τ. θ. om F || ποιήματα F || ²⁵ δόξ. αὐτῶν F || ἑαυτὸν B ἑαυτῶν uel αὐτοῦ coni James: αὐτοῦ malim || τὸ om B || ²⁶ τούτων B || χολὴν B

85 T

ὅτι ὁ ὄφρις οὐκ ἔχει ὁμοίωμα ἐν οὐδενὶ ἀνθρώπου· ἀλλὰ γένος
 ἐστὶν φθορᾶς καὶ κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο
 εἰλικτός ἐστὶν καὶ σκολιός, καὶ οὐδεμία ζωὴ ἐστὶν ἐν αὐτῷ,
 θυμὸς δὲ καὶ ὀργὴ καὶ σκότος καὶ πῦρ καὶ καπνὸς ὑπάρχει
 5 ἐν τοῖς μέλεσιν αὐτοῦ. νῦν οὖν διὰ τί τιμωρεῖτε τοὺς ἀν-
 θρώπους τούτους; ὅτι εἰρήκασιν ὑμῖν ὅτι ἐχθρὸς ὑμῶν ἐστὶν
 ὁ ὄφρις;

131 (25) Ὡς δὲ ἤκουσαν τούτους τοὺς λόγους παρὰ τοῦ
 Ἰωάννου, ἐπῆραν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας λέγοντες· Ἐδόξαμεν
 10 συμπολίτην σε εἶναι, νῦν δὲ ἐφανερώσας σεαυτὸν ὅτι κοινωνὸς
 αὐτῶν εἶ· ὡς αὐτοὶ οὕτως καὶ σὺ θανατωθήσῃ· οἱ γὰρ ἱερεῖς

ὁδὸς τῆς πλάνης· πνέων ἔ. εἰς ὑ. ὁ δράκων ὁ πονηρός. διὰ
 τί τιμωρεῖσθε — — εἰρήκασιν· Ἐχθρὸς — — ὄφρις;

131 Ὡς δὲ ἤκ. τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰ., ἐπήνεγκαν
 146 T 15 ἐπ' α. τὰς χεῖρας αὐτῶν λέγοντες· Ἐνομιζομέν σε | συμπο-
 λίτην εἶναι· νῦν δὲ ἡ λαλιά σου ἐφανερώσέν σε ὅτι καὶ σὺ
 κοινωνὸς τυγχάνεις αὐτῶν. ἐν ᾧ οὖν θανάτῳ ἀπέρχεσθαι
 μέλλουσιν οὗτοι, καὶ σὺ ἐν τούτῳ ἀπέρχῃ· οὕτως γὰρ ἐβου-

ἀποθήκη τοῦ πλανηθέντος, καὶ συνήχθη τὸ ἀποτέλεσμα καὶ
 20 τὸ περισσὸν τῆς κτίσεως, καὶ ἐγένετο ὥσπερ φῶν, καὶ εὐθύς
 ἐγεννήθη ὁ ὄφρις. ἀλλὰ κατήρταται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁ ὄφρις·
 διὰ τοῦτο εἰλικτός ἐστὶν καὶ σκολιός — — τούτους ἢ ὅτι
 εἰρήκ. ὑμῖν ὅτι Ἐχθρὸς ὑμ. ἔ. ὁ ὄφρις;

131 Ὡς δὲ ἤκ. τοὺς λόγους τούτους, ἐπῆραν τὰς χεῖρας
 25 ἐπ' αὐτὸν λέγ. Ἐδόξαμεν συμπολίτην ἡμῶν εἶναι σε, νῦν δὲ
 ἐφανερώσας ὅτι συγκοινωνὸς α. εἶ· ὡς οὖν αὐτοὶ — — στραγ-

¹ ὁμοίωσιν *W* || ἐν *om S* || ἀνθρώπου *compendio PQRV* ἀνθρώπω
comp S ἀνθρώπων *comp C* ἄνω *M* *om W*: *del?? cf 43, 7 et 19; 59, 21* ||
 γένους *M* || ² ἔσται *P* || φθ.] καὶ ἀπωλείας *add V* || ³ ἐστ. *εἰλ. V* || ⁴ *τε P*
om C || ⁵ ἐν] πᾶσι *add P* || νῦν] καὶ νῦν *M* || ⁶ ὅτι *prius*] διότι *V(W)* || ἡμῶν
om P || ⁷ *τ. λ. τοῦτ. W* *τ. λ. αὐτοῦς C* || τοῦτ. *om P* || ⁸ ἐδ.] ἐδ. οὖν *P* ἡμεῖς
 ἐδ. *W*: *cf 25* || ⁹ σε *συμπ. ἡμῶν ε. VW* *συμπ. σε ε. ἡμῶν R* *συμπ. σε ε. P*
σε συμπ. ἡμῶν ε. σε S: *cf 16; 25; 58, 6* || *σε sup scr C* || σεαυτὸν *W* αὐτὸν *sup*
scr ἐ S om CPQRV || ¹⁰ οὕτως] οὖν *QW*: *cf 26* || θανατωθείς *P* || *μηρεῖς V*

¹² πλέον *U*: *cf 59, 6* || ¹⁵ *συμπ.] ἡμῶν add TY* *τινα add U*: *cf 10; 25* ||
¹⁷ *κ. τ. αὐτ.] τούτων κ. τ. TY* || ¹⁸ οὗτοι *om TY*

¹⁹ τὸ *om F* || ²⁰ *κτ.] γῆς Iames* || καὶ *prius om B(??) F* || ²¹ ἀλλὰ] καὶ
add F || ἀπὸ *DE* || ὁ ὄφρις *om BF* || ²² ὅτι *om BF* || ²³ ἐδ.] ἡμεῖς ἐδ.
DE: cf 9 || *σε om B*

ἐσκέψαντο στραγγίσαι ὑμῶν τὸ αἷμα καὶ οἶνω μίξαντες τῇ ἐχίδνῃ προσαγαγεῖν τοῦ ποτίσαι αὐτήν. Ὡς οὖν ἐπέβαλον οἱ ἱερεῖς τοῦ κρατῆσαι τὸν Ἰωάννην, παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν τῷ Φιλίππῳ· Οὐ μὴ ἀποδῶμεν κακὸν ἀντὶ κακοῦ. Ὁ δὲ Φίλιππος εἶπεν πρὸς τὸν Ἰωάννην· 5 Ἰδοὺ δὴ, ποῦ ἐστὶν ὁ κύριός μου Ἰησοῦς ὁ εἰπὼν μοι τοῦ μὴ ἐκδικῆσαι ἐμαυτόν; ἀλλὰ γε λοιπὸν οὐκ ἀνέξομαι, τελέσω δὲ ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἐμβρίμμημά μου καὶ ὅλους αὐτοὺς ἀφανίσω.

λεύσαντο οἱ ἱερεῖς, ὅτι Ἐκστραγγίσωμεν αὐτῶν τὸ αἷμα κρεμαμένων κατὰ κεφαλῆς, καὶ μίξαντες μετ' οἶνου προσενέγκωμεν 10 τῇ ἐχίδνῃ. Ὡς δὲ ἦσαν λέγοντες ταῦτα, ἰδοὺ ἡ Μαριάμνη ἀνέστη ἀπὸ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐτύγγανεν καὶ ἐγένετο κατὰ τὸν πρῶτον αὐτῆς τύπον· οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπήνεγκαν αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰωάννην θέλοντες αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. τότε ὁ Φίλιππος μετὰ Βαρθολομαίου εἶπεν τῷ Ἰω- 15 ἀννῇ· Ποῦ ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ μὴ ἐπιτρέπων ἡμῖν ποιῆσαι τὴν ἐαυτῶν ἐκδίκησιν κατὰ τούτων τῶν βασανιζόντων ἡμᾶς; ἀπὸ δὲ τοῦ νῦν οὐκ ἀνέξομαι ὑμῶν.

γίσει τὸ αἷμα ὑμῶν κ. οἶνω μίξαντες — — ἐπέβαλον τὰς χεῖρας οἱ ἱερεῖς κρατῆσαι — — αἱ χεῖραι αὐτῶν· ὁ δὲ Ἰ. 20 ὠμίλει ἐναντίον τοῦ Φιλίππου λέγων· Μὴ ἀποδῶμεν κ. ἀ. κακοῦ. Ὁ δὲ Φ. πρὸς τὸν Ἰωάννην εἶπεν· Ἰδοὺ δὴ, ποῦ νῦν ὁ κύρ. μου Ἰησοῦς — — ἐκδικῆσαι με ἐμαυτόν; — — τελέσω εἰς αὐτοὺς — — ἀφανίσω. διὰ γὰρ τὸ ὀργίλον με εἶναι υἱὸν βροντῆς ὠνόμασέν με ὁ Ἰησοῦς. 25

⁴ cf Thess 1, 5, 15 || ²⁵ cf Marc 3, 17

¹ ὑμῶν] αὐτῶν RSW || σμιζαντες P: cf 19 || ² τοῦ] τοῦτο MP || ἐπέβαλλον C ὑπέβαλον QRS || ³ μηρεῖς SV τὰς χεῖρας add W probabiliter: cf 13 || τ. Ἰ.] αὐτὸν W (om C) || ⁴ οὐ om CW || ἀποδῶσωμεν P: cf 21 || ⁶ Ἰησ. om S χριστὸς add CW || τοῦ om RW || ⁷ ἐμ.] αἷμα αὐτῶν P || ἀν.] αὐτῶν add C: cf 18; 62, 8 || ⁸ ἐπ' α.] ἐπ' αὐτοῖς M ἐμ' αὐτῷ S πάντας P

¹⁵ ὁ om T || ¹⁶ ὁ N. om TY || ¹⁸ ἐμ.] αὐτῶν Tischendorf

¹⁹ σμιζαντες F: cf 1 || ἐπέβαλλον BF || ²⁰ οἱ ἱ. om DE || χεῖρες B recte? cf 53, 19 || ²¹ ἐναντί B ἔμπροσθεν DE || ἀποδῶσωμεν E: cf 4 || ²³ Ἰ.] χριστὸς add F || ²⁴⁻²⁵ διὰ - Ἰ. om DE: del?? || ²⁴ γὰρ om B || ²⁵ ἐκάλεσέν F || Ἰ.] κύριος F

132 (26) Ὁ δὲ Ἰωάννης καὶ Βαρθολομαῖος καὶ Μαριάμνη
 διεκώλυνον αὐτὸν λέγοντες ὅτι Ὁ διδάσκαλος ἡμῶν ἐραπίσθη,
 ἐμαστίχθη, ἐξετάσθη, χολὴν καὶ ὄξος ἐποτίσθη, καὶ ἔλεγεν·
 Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν. **Κάκεινο**
 5 δὲ ἐδίδαξεν εἰπὼν· Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρῶτος εἰμι καὶ τα-
 πεινὸς τῇ καρδίᾳ. Καὶ ἡμεῖς οὖν ὑπομείνωμεν. Λέγει ὁ
 Φίλιππος· Ἀπόστητε καὶ μὴ πραύνετέ με, ὅτι οὐκ ἀνέξομαι
 ὑμῶν, ὅτι ἐπὶ κεφαλῇς ἐκρέμασάν με, σιδήροις ἐπερόνησαν τὰ
 σφυρά μου καὶ τὰς πτέρνας μου. καὶ σὺ ἀγαπητὲ τοῦ Θεοῦ
 10 Ἰωάννη, πόσα αὐτοῖς διελέξω καὶ οὐχ ὑπήκουσθης. διὸ συγ-
 χωρήσατέ μοι καὶ καταράσσομαι αὐτούς, καὶ ἐξολοθρευθῇσονται

132 Καὶ ἐλάλησεν ὁ Φίλιππος ἐν τῇ ἐβραϊδὶ διαλέκτῳ
 λέγων· Ὁ πατήρ μου οὐθαῆλ· Τοῦτ' ἐστὶν Ὁ πατήρ μου ὁ
 Χριστός, ὁ πατήρ τοῦ μεγέθους, οὐ τὸ ὄνομα φοβοῦνται
 15 πάντες αἰῶνες, ὁ ὧν δυνατὸς καὶ δύναμις τοῦ παντός, οὐ τὸ

132 Ὁ δὲ Ἰ. καὶ ὁ Β. καὶ ἡ Μ. διεκ. αὐτὸν ἐπὶ τῷ λόγῳ
 τοῦ σωτῆρος λέγοντες· Ὁ διδ. ἡμῶν ἐμαστίχθη, ἐραπίσθη,
 προσεπαίχθη, ἐξετάσθη, χ. κ. ὄξος ἔπιεν, καὶ ἔλεγεν· Μάθετε
 — — καρδίᾳ. Καὶ ἡμεῖς — Φ. Ἀπόστητε καὶ μὴ πραύ-
 20 νετέ με, ὅτι οὐκ ἂν. ὑμῶν, ὅτι ἐπὶ κεφ. — — περονήσαντες
 τὰ σφ. μου κ. τ. πτέρνας. καὶ σὺ δὲ ἀγ. τοῦ κυρίου Ἰωάννη,
 πόσα διήλεγξας αὐτούς, κ. οὐχ ὑπήκουσάν σου. διὸ σ. μοι καὶ
 καταράσσομαι αὐτούς, κ. ἐξολ. ἐν ἐνί. Τότε ὁ Ἰωάννης ἐξῆλθεν
 τῆς πόλεως ὑπὸ μηδενὸς ὀρώμενος· καὶ οὕτως ὁ Φίλιππος
 25 ἤρξατο καταρᾶσθαι κρᾶζων ἐβραϊστί· Σαβαλλωνά, πρου-
 μοννί, δουθαῆλ, θαρσαλή, ἀναχαθαή, ἀδωναβάβ, βατελώ, ἐλωέ·

²⁻⁴ cf Matth 27, 30; 34 Luc 23, 36; 34 || ⁵ Matth 11, 29

¹ B.] ὁ β. CW: cf 16; 51, 10 || M.] ἡ μ. CQRW || ²⁻³ ἐμ. ἐρ. C(cf 17)
 ἐρ. καὶ ἐμ. QV ἐνεπτύσθη add W || ³ ἐξετάνθη S cusan R om CV || ⁴ πάτερ
 om QRV || ⁵ ἐδ.] ἡμᾶς add QW || ⁶ καὶ ἡμ. ο. ὑπ. om QRV || ὑμεῖς CP ||
 ὑπομείνατε C || ⁷ ἀπ.] ἀπ' ἐμοῦ add CQVW: cf 19; 35, 1 || με πρ. S ||
⁸ ὑμ.] αὐτῶν CR (cf 20; 61, 7) ἐγὼ P || ἐ. κ.] ἐπικέφαλα P κατὰ κ. C:
 cf 20 || με ἐκρ. P || με] καὶ add SFW: cf 42, 8 || ⁹ κ. τ. πτ. μου
 om P || ¹⁰ οὐκ CR || εἰσηκούσθης R ὑπήκουσάν σου (σε W) PW: cf 22 ||
¹¹ αὐτοῖς PRW: cf 23; 63, 1; 68, 8

¹⁸ προσεπείχθη BD om F || ἐξετ. om DEF || ¹⁹ καὶ om DE || ἀπόστ.]
 ἀπ' ἐμοῦ add E: cf 7 || ¹⁹⁻²⁰ με πρ. B πραύνηται (om με) F || ²⁰ ἐμ. αὐτοῖς DE:
 cf 8 || ἐπὶ κατὰ DEF: cf 8; 55, 2; al || πρ.] με add BF || ²² οὐκ B(F) || σου
 om BF || ²²⁻²³ καὶ κατ.] κατ. B κατ. γὰρ E || ²³ αὐτοῖς BF: cf 11 || σὺν ἐνὶ BF
 om D: cf 63, 1 || ²⁴ θροορόμενος F || ²⁵ σαβαλλων B || προυμνηῖ BF || ²⁶ θαρ-
 σελί B || ἀναχαθαῖ B om F || ἀδωναβ B om F || βετελώ E om F || τελώε B

ἐν ἐνί. Καὶ ἤρξατο καταρᾶσθαι αὐτοὺς ἐπικαλούμενος καὶ
κράζων ἐβραϊστί· Ἀβαλώ, ἀριμοννί, δουθαήλ, | θαρσαεήν,
ναχαώθ, αἰδουνάφ, τελετελοεῖν· Τοῦτ' ἐστὶν Ὁ πατήρ τοῦ
Χριστοῦ, ὁ μόνος καὶ παντοκράτωρ θεός, θεὸς ὃν φρίττουσιν
οἱ πάντες αἰῶνες, ὁ δυνατὸς καὶ ἀπροσωπώληπτος δικαστής, 5
οὗ τὸ ὄνομά ἐστιν ἐν τῇ σῇ δυναστείᾳ Σαβαώθ ἀήλ, εὐλογη-
τὸς εἰ εἰς τοὺς αἰῶνας· σὲ τρέμουσιν ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι τῶν
ἐπουρανίων καὶ τὰ ἐμβρυήματα τῶν χειρουβικῶν ζώων πυρί-
πνοα ἐστῶτα· ὁ βασιλεὺς ὁ ἅγιος τῆς μεγαλειότητος, οὗ τὸ
ὄνομα ἐφθασεν εἰς τὰ ὑψηλά τῆς ἐρήμου καὶ ἡσύχασαν καὶ 10

ὄνομα πορεύεται ἐν δυναστείᾳ Ἐλωά, εὐλογητὸς εἰ εἰς τοὺς
αἰῶνας· ὃν τρέμουσιν ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι φρίττοντες ἐνώπιόν
σου· ὁ βασιλεὺς τῆς τιμῆς· ὁ πατήρ τῆς μεγαλειότητος — —
ἐφθασεν πρὸς — — ἡσύχασαν σοῦ ἕνεκα, καὶ διὰ σὲ ἀπέστησαν
ἀπ' ἡμῶν οἱ ὄφεις· ἐπάκουσον ἡμῶν πρὸ τοῦ ἡμᾶς αἰτήσαι· 15
ὁ βλέπων ἡμᾶς πρὸ τοῦ ἡμᾶς καλέσαι· ὁ γινώσκων τὴν βου-
λὴν ἡμῶν· ὁ νοῦς ὁ ὑπερύψωτος ἐν τῇ αὐτοῦ δόξῃ· ὁ παντε-
πίσκοπος πάντων· ὁ προβάλλων ἐφ' ἑαυτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς
τοὺς ἀναριθμήτους· ἀνοιξάτω τὸ ἑαυτῆς στόμα ὁ αἰὼν τοῦ

Τοῦτ' ἐστὶν — — μόνος παντοκράτωρ θεός, ὃν φρ. — — ἐν 20
πάσῃ δυναστείᾳ Ἐλωήλ, εὐλογητὸς εἰ — — ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι
— — ἐμβρυήματα τ. χ. ζ. πυρπνοασθέν· ὁ βασιλεὺς ὁ ἅγ.
τῆς ἐνδόξου μεγαλειότητος — — ἡσ. καὶ ἐν αἰσθητῇ φωνῇ ἦν.

¹ αὐτοῖς S: cf 62, 11 || ἐπικ.] τὸν κύριον add V || ²⁻³ ἀβ. - ἐστὶν om VW || ² ἀβαλλῶ Q ἀβαλαῶ MS ἀβλαῶ C || ἀρημονί P ἀριμανή R ἀριμανεῖ Q ἀρημοβνεῖ M ἐρεμοννί C || ἰδουθαήλ P || θαρσαεήν R θαρσαεεῖν QS θαρσαεεῶν M om C || ³ ναχαώθ P om C || αἰδουνάφ P αἰδουνάθ R ἰδουνάφ M || τελετελοεῖν S τελετελώη P ἐλετελωνεῖ C || τοῦ] κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ add VW || ⁴ Χρ. om W || καὶ om MQVW || θεὸς om CQRV || ⁵ οἱ π.] π. οἱ CV ἅπαντες S π. PW || αἰ.] δι' αἰῶνος MQRSW ἀπ' αἰῶνος V || ⁶ ἀήλ om CMP || ⁷ εἰ om CS || καὶ] τε καὶ S om V || ⁸ ἐπουρ.] δυνάμεων add V || ⁸⁻⁹ τὰ - ἐστ.] σοὶ ὑπακούουσιν φόβῳ τὰ καταχθόνια W || ⁹ ἐμ-βρυήματα Q ὀμβρήματα P (om C) || χειρουβίμ CQ || ζ. om Q τὰ add M fort recte || πυρπνόων C om P || ⁹ ἐστ.] στόματα S om CMP: <ἐμ-προσθέν σου> ἐστ.??

¹¹ scr προσαγορεύεται? || ¹³⁻¹⁵ ὁ βασ. - ὅφ. om Y || ¹⁵ scr <δ> ἐπα-κούων? cf 16 || ¹⁷ ὁ ν. - δόξῃ om TY || ^{10-64, 16} ὁ αἰ. - ἐστὶν om TY: del?? aduerte illud ἐαυτῆς sed cf 64, 18; 48, 12

²¹ αἰλωήλ B || εἰ om F || καὶ om F || ²² ὀμβρυήματα B || πυρπ.] scr πυρίπνοα ἐστῶτα (cf S)??

αἰσθητικῇ φωνῇ ἤνεσάν σε, ὁ ἐπιβλέπων ἡμῖν καὶ διδοὺς
 ἐτοιμῶς τὰ αἰτήματα ἡμῶν, ὁ ἐπιγνοὺς ἡμᾶς πρὸ τοῦ πλασθῆ-
 ναι, ὁ ἐπίσκοπος πάντων· νῦν, δέομαι, ἀνοιξάτω ὁ μέγας ῥῥθης
 τὸ στόμα αὐτοῦ, ἡ ἄβυσσος ἡ μεγάλη, καὶ καταπιέτω τοὺς
 5 ἀθέους τούτους τοὺς μὴ βουληθέντας χωρῆσαι τὸν λόγον τῆς
 ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ· ναὶ Σαβαώθ.

133 (27) Καὶ ἰδοὺ ἐξαίφνης ἠνεψύχθη ἡ ἄβυσσος, καὶ
 κατεπόθη ὅλος ὁ τόπος ἐν ᾧ ἐκάθητο ὁ ἀνθύπατος καὶ ὅλον
 τὸ ἱερόν, καὶ ἡ ἐχίδνα ἦν ἐσέβοντο, καὶ ὄχλοι πολλοὶ καὶ οἱ
 10 ἱερεῖς τῆς ἐχίδνης, ὡς ἄνδρες ἐπτακισχίλια χωρὶς γυναικῶν
 καὶ παιδιῶν· πλὴν ὅπου ἦσαν οἱ ἀπόστολοι ἔμειναν ἀσάλευ-
 τοι· καὶ ὁ ἀνθύπατος κατεπόθη εἰς τὴν ἄβυσσον. καὶ ἦσαν
 αἱ φωναὶ αὐτῶν ἀνερχόμεναι κάτωθεν, μετὰ κλαυθμοῦ λέ-
 γοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ τῶν ἐνδόξων σου ἀποστόλων θεός,
 15 ὅτι ἄρτι ὀρώμεν τὰς κρίσεις τῶν μὴ ὁμολογησάντων τὸν

φραγμοῦ, ὃ ἐστιν ἡ ἄβυσσος, καὶ καταπιέτω — — ἀλη-
 θείας σου.

133 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ᾧρᾳ ἠνοιξεν τὸ ἑαυτῆς στόμα ἡ
 ἄβυσσος, καὶ ἐξετινάχθη ὅλος ὁ τόπος ἐκείνος ἀπὸ τοῦ τυ-
 20 ραννογρόφου ἕως παντός τοῦ πλήθους σὺν τοῖς ἱερεῦσιν· καὶ

σε· ὁ ἐπιβλέπων ἡμῖν — — πλασθῆναι· ὁ σκοπὸς καὶ πάν-
 των ἐπίσκοπος· καὶ νῦν, δέομαι — — αὐτοῦ, ἡ ἄβυσσος — —
 βουληθέντας σου χωρῆσαι τ. λ. τ. ἀληθείας· ναὶ Σαβαώθ.

133 Καὶ ἰδοὺ ἠνεψύχθη ἐξαίφνης ἡ ἄβ. — — καὶ ὄχλος
 25 πολὺς κ. οἱ ἱ. τ. ἐχίδνης ἄνδρες ἐπτά. πλὴν ὅπου — — ἔμειναν
 οἱ τόποι ἀσάλευτοι — — αἱ φωναὶ πάντων ἀνερχόμεναι κάτω-
 μ. κλαυθμοῦ λέγ. — — ἐνδόξων ἀποστόλων — — ὁμολογη-

¹ αἰσθητῇ *MQW* (om *C*) || ἐπιβλ.] ἐφ' add *QW* || ⁴ ἡ ἄβ. ἡ μ.] τῆς
 μεγάλης ἄβυσσον *C* || ἡ ἄβ. *R* καὶ ἄβ. *QVW* ἄβ. *M*: cf 22 ||
 ἄβυσ *P* || καὶ om *M* || ⁵ δέξασθαι *C*: cf 23 || ἀθέως ei add ἐπτακισχιλίους
Q || ⁶ ἀλ.] σου add *C* || ναὶ] κύριε add *QRW* || ⁷ ἀνέωχθη *SW* ἠνύχθη
C: cf 24 || ⁸ et ¹² κατεποντίσθη *C*: cf 65, 10 || ⁹ κ. δ. π. om *V* || ὄχλος
 πολὺς *W* || ¹⁰ ἀνδ. ὡς (*C*) *P* || ¹¹ ἔμειναν <οἱ τόποι>?? cf 26; 65, 12 ||
 ἔμεινεν ὁ τόπος ἀσάλευτος *C* || ¹² καὶ - ἄβ. om *W* || ¹⁴ ἐνδ. σου om *C* |
¹⁵ ἄρτι om *P* || ὁμολογοῦντων (*C*) *M*: cf 27

¹⁸ ταύτῃ *U* || ¹⁹ τοῦ om *U* || τερ.] ἀνθυπάτου *TY* fort uerum:
 cf 45, 7; 65, 7; 23; 47, 27; cet

²¹ ἐπιβλ.] ἐν add *DE* || ²² αὐτοῦ om *BF* καὶ add *DE*: cf 4 || ²³ σου
 χ.] δέξασθαι σου *DE*: cf 5 || ²⁴ ἀνέωχθη *BF*: cf 7 || ²⁶ φ.] αὐτῶν add
F || ²⁷ κλαυθμοῦ *E* || ὁμολογοῦντων *DEF*: cf 15

σταυρωθέντα· ἰδοῦ, ὁ σταυρὸς φωτίζει ἡμᾶς. Ἰησοῦ Χριστέ, φάνηθι ἡμῖν, ὅτι ζῶντες πάντες κατερχόμεθα εἰς τὸν ἄδην καὶ μαστιζόμεθα, ὅτι ἀδίκως τοὺς σὺς ἀποστόλους ἐσταυρώσαμεν. Καὶ ἠκούσθη φωνὴ λέγοντος· Ἰλεως ἔσομαι ὑμῖν ἐν τῷ φωτεινῷ μου σταυρῷ. 5

134 (28) Ἀπέμειναν δὲ ὁ τε Στάχυς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἡ τοῦ ἀνθυπάτου γυνή, καὶ ἄλλαι πενήκοντα γυναῖκες αἵτινες ἐπίστευσαν σὺν αὐτῇ ἐπὶ τὸν κύριον, καὶ ἄλλο πλῆθος ἀνδρῶν τε | καὶ γυναικῶν, καὶ παρθένοι ἑκατὸν, αἵτινες οὐ κατεποντίσθησαν διὰ τὴν ἀγνείαν αὐτῶν, ἐσφρα- 10 γισμέναι τῇ σφραγίδι τοῦ Χριστοῦ.

87 T

κατεβυθίσθησαν πάντες· ἔμειναν δὲ ἀσάλευτοι οἱ τόποι ἐν οἷς ἐτύγγανον οἱ ἀπόστολοι, καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτῶν,

134 καὶ ἡ οἰκία τοῦ Στάχυος, καὶ ἡ γυνὴ τοῦ τυραννογνόφου Νικανόρα, καὶ αἱ εἰκοσιτέσσαρες γυναῖκες αἱ φυγοῦ- 15σαι ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν, καὶ αἱ τεσσαράκοντα παρθένοι αἵτινες οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρας· οὗτοι μόνοι οὐ κατήλθον εἰς τὴν ἄβυσσον, ὅτι ἦσαν δεδουλωμένοι καὶ δεξάμενοι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ | καὶ τὴν σφραγίδα αὐτοῦ· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες τῆς πόλεως 147 T κατεπόθησαν εἰς τὴν ἄβυσσον. 20

σάντων τ. σταυρωθέντα· καὶ ἰδοῦ ὁ σταυρὸς — — κατεχόμεθα — — φωνή· Ἰλεως — — μου σταυρῷ.

134 Ἐμεινεν δὲ ἀσάλευτος ἡ τοῦ ἀνθ. γυνή, κ. ἄ. πεντ. γ. αἵτινες ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, καὶ παρθένοι ἑκατὸν οὐ κατεπόθησαν διὰ τὴν ἀγνείαν, ἐσφραγ. τῇ σφ. τ. 25 Χριστοῦ. ἐγένοντο δὲ σεισμοὶ μεγάλοι καὶ φόβοι.

² ἐμφανίθητι P ἐμφανίσθητι Tischendorf || ἡμῖν om V || scr κατερχόμεθα? cf 3; 21; 68, 3; 69, 22 cf tamen 17; 68, 8; al || ⁴ λέγουσα PRV: cf 22 || ἔμ. om P || ⁵ μον om MPQRS: del? cf 22; 58, 24; 69, 15; 70, 17; 26; 76, 6; 25 || ⁶ ἀπέμεινεν CV ἔμειναν W || ⁷ πεντ.] ν' (?) V | ⁸⁻¹⁰ αἵτ. - αἵτ. om C || ⁹ πλ.] ἱκανὸν add VW || τε om P || παρθ.] ἄλλαι P || ἐκ.] ρ' SW || ¹⁰ αἵτ. οὐ] αἵς οὐκ P || αικατεποντίσθησαν P κατεπόθησαν C: cf 64, 8 et 12 || ἐσφρ.] γὰρ ἦσαν add P

¹⁴ γυνή om Y || τυράννου TY

²¹ σταυρὸς] σου add DE || scr κατερχόμεθα?? cf 2 || ²² φ.] λέγουσα add E: cf 4 || ²³ ἀσ. om F || πεντ.] ὁπῶ F || ²⁵⁻²⁶ οὐ - Χρ.] καὶ ὅσαι παρθένοι ἦσαν πεπιστευκυῖαι F (cf 8) om B || ²⁵ αἵτινες? οὐ? cf 10 || ²⁵⁻²⁶ τ. Χρ. - μεγ. absisa sunt ab exemplo Cowleyi D || ²⁶ φόβοι] ἦσαν add D ἦσαν φοιῖτοι add E

135 (29) Τότε ὁ κύριος φανείς τῷ Φιλίππῳ εἶπεν· Ὡς Φίλιππε, οὐκ ἤκουσας μὴ ἀποδώσης κακὸν ἀντὶ κακοῦ; Καὶ διὰ τί τοσοῦτον ἐπληξας ἀφανισμῷ; ὦ Φίλιππε, τίς θέμενος τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθε-
 5 τὸς ἐστὶν αὐτοῦ ἢ αὐλαξ; ἢ τίς παραχωρεῖ τὸν ἑαυτοῦ λύχρον ἐτέρῳ καὶ αὐτὸς ἐν σκότει καθέζεται; ἢ τίς καταλείπει τὸ ἑαυτοῦ οἰκητήριον καὶ αὐτὸς οἰκεῖ ἐν κοπρίᾳ; τίς δὲ ἐάσας τὸ ἑαυτοῦ ἔνδυμα ἐν χειμῶνι πορεύεται γυμνός; ἢ τίς χαρή-
 σεται ἐχθρὸς ἐν τῇ χαρᾷ τοῦ μισοῦντος αὐτόν; τίς δὲ στρα-

10 135 Φανείς δὲ ὁ σωτήρ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ λέγει τῷ Φιλίππῳ· Τίς ἐστὶν ὁ θέμενος τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα ἐπ' ἄροτρον καὶ στραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω εὐθεῖαν ποιῶν τὴν αὐλακα; ἢ τίς παρέχει τ. ἐ. λ. ἐτέροις καὶ αὐτὸς μένει καθήμενος ἐν τῷ σκότει; ἢ τίς οἰκεῖ ἐν κοπρίᾳ καὶ καταλείπει τὸ ἑαυτοῦ οἰκη-
 15 τήριον ἄλλοις; ἢ τίς τίθησιν τὸ ἑαυτοῦ ἔνδυμα κάτω καὶ πορεύεται ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ χειμῶνος γυμνός; ἢ τίς ἐχθρὸς χαίρει ἐν τῇ χαρᾷ τ. μισ. αὐτόν; ἢ τίς στρατιώτης πορεύεται

135 Τότε — — εἶπεν· Οὐκ ἤκουσας — — τοσοῦτον ἐπληξας εἰς ἀφανισμόν; μὴ θέμενός τις τὰς χεῖρας ἐπ' ἄρο-
 20 τρον καὶ στραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω βλέπει; ἢ παραχωρήσας τὸν ἐ. λ. ἐτέρῳ αὐτὸς ἐν σκ. καθέζεται; τίς δὲ καταλείψει τὸ ἐ. οἰκ. καὶ οἰκεῖ ἐν — — τὸ ἐ. ἔνδυμα γυμνός καθέζεται ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ χειμῶνος; χαρήσεται δὲ ἐχθρὸς ἐν χαρᾷ τ. μ.

² cf Rom 12, 17 Thess 1, 5, 15 || ³ cf Luc 9, 62 || ⁵ cf Luc 8, 16?

² ἦκ.] παρ' ἐμοῦ add V || ἀποδ.] τινι add V || ³ τοσοῦτω QR om W πλήθος add MV (recte? cf 18; 70, 10) λαὸν add C: cf 19 || ἐπλ.] παρέδωκας M λαὸν add S || ἀφανισμόν P (cf 6) τοσοῦτον πλήθος add W || ὦ Φ. om R τοσοῦτον πλήθος add Q || θέμ.] βαλὼν P || ⁴ βλ.] στραφεὶς CW || ⁵ αὐτοῦ ἐστὶν SV αὐτῷ ἐστὶν R || ἢ] ὁ CQRVW || ⁶ ἕτερον P: cf 3 || σκ.] τῇ σκοτειᾷ C: cf 13-14 || καταλείπει P καταλείπει S καταλιμπάνει CMW παραχωρεῖ QRV: cf 5 || ⁶⁻⁷ τὴν ἐ. (αὐτοῦ V) οἰκίαν QRVW ἐτέρῳ add QVW || ⁸ χειμ.] καὶ add V || ⁹ τῷ om W

¹³⁻¹⁵ κ. α. - ἄλλοις om Y || ¹³⁻¹⁴ τῇ σκοτειᾷ T: cf 6 || ¹⁴ ἐν] τῇ add T || ¹⁵ ἀλλοτριόις T || ^{16-17, 15} ἢ τίς ἐ. - νίκης om TY

¹⁸ τοσοῦτους B || ¹⁹ εἰς ἀφ.] λαὸν F: cf 3 || ἐπ'] εἰς DEF || ²⁰ καὶ στρ. om BF || ²¹ καθ.] πορεύεται DE: cf 22; 8 || καταλείψας F: scr καταλείπει? cf 6 || ²² καὶ om F || οἰκήσει BDE || ²²⁻²³ τ. ἡμ. τ. om F || ²³ χειμῶνι F || γ. δέ] καὶ γ. F ὁ add BE: scr <ἢ τίς> χαρ.?? cf 8

τιώτης πορεύεται ἐπὶ πόλεμον ἄνευ πανοπλίας; τίς δὲ δοῦλος πληρώσας τὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ πρόσταγμα οὐκ ἐπαινεθήσεται; τίς δὲ ἐν σταδίῳ γενναίως δραμὼν οὐ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; τίς δὲ πλύνας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἡδέως αὐτὰ μολύνει; ὦ Φίλιππε ἰδοὺ ὁ νυμφὼν μου ἑτοιμός ἐστιν, ἀλλὰ μακάριός ἐστιν ὁ εὗρεθεις ⁵ ἐν αὐτῷ ἔχων τὸ ἔνδυμα λαμπρόν· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ λαμβάνων τὸν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ἰδοὺ τὸ δεῖπνον ἑτοιμον, καὶ μακάριος ὁ καλούμενος καὶ ἑτοιμος γενόμενος ἔλθειν πρὸς τὸν κεκληκότα αὐτόν. πολὺς ἐστιν ὁ θηρεισμός τοῦ ἀγροῦ, μακάριος δὲ ἐστιν ὁ ἐργάτης ὁ καλός. ἰδοὺ τὰ ¹⁰ κρίνα καὶ πάντα τὰ ἄνθη· ὁ δὲ καλὸς γεωργὸς ἐστιν ὁ πρῶτος μεταλαμβάνων αὐτῶν. πῶς δὲ σὺ γέγονας ὦ Φίλιππε ἄσπλαγχνος, καταρασάμενος τοὺς ἐχθρούς σου ἐν ὀργῇ;

εἰς πόλεμον ὀπλισμένος καλῶς καὶ οὐ λαμβάνει τὸ ἔνδυμα τῆς νίκης; ἢ τίς δοῦλος πληρώσας τὴν διακονίαν τοῦ κυρίου ¹⁵ αὐτοῦ οὐ κληθήσεται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ δεῖπνον; ἢ τίς τρέχει μετὰ σπουδῆς ἐν τῷ σταδίῳ καὶ οὐ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Φίλιππε ἰδοὺ ὁ — — ἐστιν καὶ μακάριός ἐστιν ὁ ἔχων τὸ ἑαυτοῦ ἔνδυμα — — στέφανον τῆς χαρᾶς ἐπὶ — — ἑτοιμόν ἐστιν, καὶ μακάριός ἐστιν ὁ κεκλημένος ὑπὸ τοῦ νυμφίου. ²⁰ πολὺς ἐστιν — — ἐργάτης ὁ δυνατός.

αὐτόν; τίς δὲ στρατ. πορ. εἰς πόλ. καὶ οὐχ ὀπλισμένος ἐστίν; τίς δὲ δοῦλος μὴ πληρώσας τὸ τοῦ κυρίου πρόσταγμα ἐπαινεθήσεται; τίς δὲ ἐν σταδίῳ γενναίως μὴ δραμὼν λαμβάνει — — ἰδοὺ ὦ Φίλιππε ὁ νυμφὼν — — μακάριος ὁ εὗρ. — — ²⁵ στέφανον τῆς χαρᾶς ἐπὶ — — γενόμενος πρὸς τ. κεκληκότα. πολὺς — — ἀγροῦ καὶ μακάριος ὁ ἐργ. — — γεωργὸς πρῶτος μεταλαμβάνει. πῶς δὲ σὺ Φίλιππε γέγονας ἄσπλαγχνος — — ἐν ὀργῇ;

¹ cf Matth 24, 45 || ² cf Cor 1, 9, 24 || ³ cf Matth 22, 11 || ⁴ cf Matth 22, 8 || ⁵ cf Matth 9, 37 || ⁶ cf Matth 6, 28?

¹ ἐπὶ] εἰς C || ¹⁻² τίς δὲ δ. - ἐπαιν. ante τίς δὲ στρ. (66,9) V || ² αὐτοῦ om CMQRS: cf 16; 23 || ³ ἀναδραμὼν V || ⁴ ὦ Φ. om CMPQRSW: cf 18; 25 || ⁵ ἀλλὰ] καὶ M: cf 8; 18 || ⁶ τὸ om MR || ἔνδ.] αὐτοῦ add S || γάρ om MW || ⁸ καὶ prius] ἀλλὰ W: cf 5; 10 || γενόμενος P (om C) τοῦ add V || ⁹ ἔλθῃ R(?) om S || ¹⁰ μ. δέ] καὶ μ. W: cf 8 || ¹¹ χρ.] τοῦ ἀγροῦ add V || γε.] ἐργάτης P (om C) || ¹² σὺ φίλ. γέγ. Q || ¹³ ὦ om UV: cf 28; 18; 4; 25; 66, 1; 69, 18 || ¹⁴ ἐν δ. om C: cf 28

¹⁶ τὸν T || ¹⁹ ἐνδ. αὐτοῦ U || χάριτος U

²² στρ.] ἄοπλος add F || καὶ - ἐστίν om F || καὶ οὐχ] ἐὰν μὴ B || ²⁴ γ. μὴ δ.] τρέχων γ. E || ²⁵ ὦ om F: cf 12 || ²⁶ σὺ] ὦ σὺ B || ἐν δ. om F: cf 13

88 T

136 (30) Λέγει ὁ Φίλιππος· Τί μοι ὀργίζῃ κύριε ὅτι κατηρασάμην τοὺς ἐχθρούς μου; διὰ τί γὰρ οὐ πατάσσεις αὐτούς; ὅτι ἔτι ζῶσιν εἰς τὴν ἄβυσσον· καὶ σὺ ἐπίστασαι κύριε ὅτι διὰ σέ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι ἐδίωξα πᾶσαν | πλάνην ἐιδώλων καὶ πάντα τὰ δαιμόνια. οἱ δράκοντες ἐξηράνθησαν καὶ οἱ ὄφεις· ἐπειδὴ δὲ οὗτοι οὐκ ἐδέξαντό σου τὸ φῶς, διὰ τοῦτο κατηρασάμην αὐτοὺς καὶ κατέβησαν εἰς ἄδου ζῶντες.

136 Ὅτε δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν τοὺς λόγους τούτους 10 παρὰ τοῦ σωτήρος, ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Ἀφῆκας ἡμᾶς ὃ Ἰησοῦ Ναζωραῖε καὶ οὐκ ἐπιτρέπεις ἡμῖν πατάξαι τούτους μὴ βουληθέντας σε βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοῖς; τοῦτο δὲ ἔγνωμεν ἀπὸ σοῦ ὅτι οὐ πῶ ἐκηρύχθη τὸ ὄνομά σου ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἐπεμψας ἡμᾶς εἰς τὴν πόλιν ταύτην· οὐκ εἶχον δὲ 15 κατὰ διάνοιαν ἐλθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ ἀπέστειλās με δούς τὴν ἐντολήν σου τὴν ἀληθινὴν ἵνα διώξω πᾶσαν πλάνην καὶ εἰδωλον καὶ δαιμόνιον καταργήσω καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἀκαθάρτου. ὅτε δὲ παρεγενόμην ἐνταυῦθα, οἱ δαίμονες ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἡμῶν διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ οἱ δρά- 20 κοντες καὶ οἱ ὄφεις ἐξηράνθησαν· οὗτοι δὲ οὐ προσεδέξαντο εἰς ἑαυτοὺς τὸ φῶς σου τὸ ἀληθινόν, καὶ διὰ τοῦτο ἐβουλευσάμην ταπεινώσαι αὐτοὺς κατὰ τὴν ἀπόνοιαν αὐτῶν.

136 Λέγει ὁ Φίλιππος· Κύριέ μου τί ὀργίζῃ μοι ὅτι ἐπάταξα τοὺς δ. μου; σὺ ἐπίστασαι — — πᾶσαν τὴν πλάνην 25 καὶ πᾶν εἰδωλον καὶ πάντα δαίμονα καὶ πᾶσαν δύναμιν ἀκάθαρτον. καὶ διὰ τὸ ἅγιον ὄνομά σου οἱ δράκοντες ἐξ. κ. οἱ ὄφεις καὶ πᾶσα φύσις θηρίων· ἐπειδὴ δὲ — — εἰς τὴν ἄβυσσον ζῶντες.

⁴ cf Matth 7, 22 || ⁶ cf Marc 16, 18? || ¹³ cf Matth 24, 14

¹ λέγει] αὐτῷ add CW || ² ὁ om C || ³ καὶ om MQRSW: del? cf 24 || ⁴ καὶ] ἐν add M || ⁵ πλ.] τὴν πλ. τῶν P || εἰδ.] ἐξ αὐτῆς add V || τὰ δ.] δαίμονα S [fort recte: cf 17; 25; 3, 4; 6, 22; al; δαιμόνια semel 18, 6] ἀκάθαρτον δαίμονα W || ⁶ οἱ prius] καὶ οἱ Q(W) || ἐπεὶ S: cf 27 || ⁸ αὐτοῖς S: cf 62, 11

¹¹ τούτους <τοὺς>? cf 64, 5 (16) || ¹³ ἀπὸ om T || σοῦ om TY || οὐ πῶ] ὅπου U || ¹⁵ αὐτ.] τὴν πόλιν ταύτην T: cf 14 || ¹⁷ scr καὶ κατ.?

²⁴ τὴν om F: del? cf 5; 16 || ²⁵ πᾶν δαίμ. κ. πᾶν εἶδ. DE || ²⁷ ἐπεὶ DEF: cf 6; 69, 20

137 (31) Καὶ λέγει ὁ σωτὴρ τῷ Φιλίππῳ· Ἄλλ' ἐπειδὴ παρήκουσάς μου καὶ ἀπέδωκας κακὸν ἀντὶ κακοῦ καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν μου, διὰ τοῦτο τελειωθήσῃ μὲν ἐνδόξως καὶ χειραγωγηθήσῃ ὑπὸ τῶν ἀγίων μου ἀγγέλων καὶ ἐλεύσῃ μετ' αὐτῶν ἕως τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς· καὶ αὐτοὶ μὲν ⁵ ἐλεύσονται πρὸς με εἰς τὸν παράδεισον, σὲ δὲ κελεύσω ἀποκλεισθῆναι ἔξω τοῦ παραδείσου ἕως ἡμερῶν τεσσαράκοντα, θαμβούμενον ὑπὸ τῆς φλογίνης καὶ στρεφομένης ῥομφαίας, καὶ στενάξεις ὅτι ἐκάκωσας τοὺς κακώσαντάς σε· καὶ μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀποστελῶ τὸν ἀρχάγγελόν μου Μιχαήλ· ¹⁰ καὶ κρατήσῃ τὴν ῥομφαίαν τὴν φυλάσσουσαν τὸν παράδεισον, καὶ ὄψει πάντας τοὺς δικαίους οἰτίνες ἐν τῇ ἀκακίᾳ αὐτῶν ἐπορεύθησαν, καὶ τότε προσκυνήσεις τὴν δόξαν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· πλην τὸ σημεῖον τῆς ἐξελεύσεώς σου δοξασθήσεται ἐν τῷ σταυρῷ μου. καὶ ὁ Βαρθολομαῖος ¹⁵ δὲ ἀπελθὼν ἐν Λυκαονίᾳ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ σταυρωθήσεται· ἡ δὲ Μαριάμνη τὸ σῶμα αὐτῆς ἀποτίθεται ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ. ἐγὼ δὲ ὦ Φίλιππε οὐκ ἀνέξομαί σου ὅτι κατεπόντισας τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἄβυσσον· ἀλλ' ἰδοὺ τὸ πνεῦμά

137 Εἶπεν δὲ ὁ σωτὴρ· Ὡ Φίλιππε, ἐπειδὴ κατέλιπες ²⁰ τὴν ἐντολὴν μου ταύτην μόνον μὴ τελειώσας τοῦ μὴ ἀποδοῦναι κακὸν ἀντὶ κακοῦ, διὰ τοῦτο κατασχεθήσῃ ἐν τοῖς αἰῶσιν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας μὴ γενόμενος ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐπαγγελίας σου· πλην τοῦτο ἐστίν | τὸ τέλος τῆς ἐξελεύσεώς σου ἀπὸ τοῦ σώματος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ὁ δὲ Βαρ- ²⁵ θολομαῖος τὸν κλῆρον ἔχει ἐν Λυκαονίᾳ καὶ σταυροῦται ἐκεῖ· ἡ δὲ Μ. τὸ σ. α. κατατίθῃσιν ἐν τῷ Ἰ. ποταμῷ.

148 T

137 Καὶ λέγει ὁ σωτὴρ τῷ Φ. Ἄλλ' ἐπειδὴ παρήκ. μου καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὸ παράγγελμά μου τοῦ μὴ ἀποδοῦναι κακὸν ἀ. κακοῦ, ἐν τῷ σταυρῷ τούτῳ τελειωθήσῃ, ³⁰

⁸ cf gen 3, 24

¹ καὶ om RW || ἀλλ' in ras s om CM: cf 28 || ⁴⁻⁵ κ. ἐλ. μ. α. om V || ⁵ μὲν om P || ⁸ τὴν φλογίνην κ. στρεφομένην ῥομφαίαν P || κ. στρ. om CMS || ⁹ στεν.] ἐκ βάθους καρδίας add VW || μετὰ] τὰς add W: cf 7; 89, 6 || ¹¹ κρατήσας M || παρ.] εἰσάξει σε ἐν αὐτῷ add M || ¹³ προσκ.] καὶ σὺ add I W || ¹⁴ τοῖς om PW || ¹⁵ μου] σου C om Q: del?? cf 65, 5 || ¹⁶ δὲ om PQ || ¹⁸ ὦ om CQR: cf 67, 12

²⁰ κατέλιπες TUY || ²³ ἡμ.] ἔτη TY || ²⁷ ἡ δὲ M.] ἡδὴ μαριάμνη δε U

²⁸ κ. λ. ὁ. σ.] ὁ σ. λ. B ὁ δὲ σ. λ. DE || ἀλλ' om F: cf 1 || ἐπεὶ F: cf 68, 27

μου ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀναγάγω αὐτούς, καὶ οὕτως ἰδόντες σε πιστεῦσωσιν ἐν τῇ δόξῃ τοῦ ἀποστειλαντός σε.

138 (32) Καὶ στραφεὶς ὁ σωτὴρ ἀνέτεινεν τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα καὶ ἐχάραξεν σταυρὸν ἐν τῷ ἄερι καταβαίνοντα ἀπὸ τῶν ἄνω ἕως τῆς ἁβύσσου, καὶ ἐπληρώθη ἡ ἁβύσσος φωτός καὶ ἦν ὁ σταυρὸς ἐν ὁμοιώματι κλίμακος ἐχούσης βαθμούς· καὶ ἐφώνησεν φωνὴν ὁ σωτὴρ τοῖς ἐν τῇ ἁβύσσῳ λέγων· Ἀνέλθετε πάντες διὰ τοῦ σταυροῦ, ὅτι καὶ ὁ ἀπόστολος Φίλιππος νῦν ἐσπλαγχνίσθη ἐφ' ὑμᾶς δι' ἐμέ, ἵνα πάλιν 10 θεάσῃσθε τὸ φῶς τοῦ θεοῦ· καὶ ἰδοὺ ὅλον τὸ πλῆθος τῶν κατενεχθέντων εἰς τὴν ἁβύσσον ἀνέβησαν· ἔμεινεν δὲ κάτω ὁ ἀνθύπατος καὶ ἡ ἑχιδνα ἣν ἐσέβοντο. ὅτε δὲ ἀνῆλθον οἱ

138 Στραφεὶς δὲ ὁ σωτὴρ ἀνέτ. τ. χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐχ. στ. ἐν τῷ ἄερι διαβαίνων· καὶ ἦν πλήρης φωτὸς καὶ εἶχεν 15 τὸν τύπον καθ' ὁμοιότητα κλίμακος· πᾶν δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἀπὸ τῆς πόλεως καταβεβηκότων εἰς τὴν ἁβύσσον ἀνέρχοντο ἐν τῇ κλίμακῃ τοῦ φωτεινοῦ σταυροῦ, καὶ οὐδεὶς ἀπ' αὐτῶν ἔμεινεν εἰς τὴν ἁβύσσον εἰ μὴ μόνον ὁ τυραννογνόφος καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ἡ ἑχιδνα ἣ ὑπ' αὐτῶν λατρευομένη. ὅτε δὲ ἀνῆλθον 20 τούτους δὲ ἀναγάγω καὶ σῶσω· πιστεῦσωσι γὰρ τῇ δ. τοῦ ἀποστειλαντός με.

138 Καὶ — — ἄερι ἀπὸ — — ἁβύσσου κάτω, καὶ ἐπληρώθη ἡ ἁβύσσος — — καὶ ἠκούτισεν φωνὴν — — Ἀνέλθετε — — ἀπόστολός μου Φίλιππος ἐσπλ. ἐφ' ὑμᾶς 25 δι' ἐμέ, — — ἰδοὺ τὸ πλῆθος — — ἀνέβησαν τῇ κλιμακίδι τοῦ φωτεινοῦ σταυροῦ· καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπέμεινεν εἰ μὴ

¹ ἀνάγω S ἀγάγω C ἀνάξω QW || αὐτ.] ἐκ τῆς ἁβύσσου add VW ||
² ἐξέτεινεν C(R) || ³⁻⁴ τ. χ. αὐτοῦ PR || ⁴ διαβαίνων P: cf 14 || ⁴⁻⁵ ἀπὸ - ἀβ. om P || ⁵ ἄνω] scr οὐρανῶν? cf 22 || ἐπλ. - ἀβ.] ἦν πλήρης P: cf 14 || ⁶ ἦν - ὅμοι.] εἶχεν τὸν τύπον καθ' ὁμοιότητα P: cf 14 || ⁶⁻¹⁰ ἐχ. - ὅλον] πᾶν δὲ P: cf 15 || ⁷ φωνὴ MQRS om CW || τοὺς SW om CQRF || ⁸ ἀνέλθαιτε CQR: cf 24 || καὶ om CMQRS || ἀπ.] μου add W: cf 24 || ⁹ Φ. om V || νῦν om RW || ¹⁰ πλ.] τὸ ἀπὸ τῆς πόλεως add P: cf 15 || ¹¹ καταβεβηκότων P (cf 16) κατελθόντων C || ἀνέβη.] ἀνέβη RW ἀνῆλθον C (cf 25) ἀνέρχοντο ἐν τῇ κλίμακῃ τοῦ φωτεινοῦ σταυροῦ P: cf 17; 25

¹⁸ τύραννος TY: cf 47, 27

²⁰ δὲ] γὰρ E || ἀγάγω B || π. γὰρ] καὶ π. E || ²² κάτω om F: cf 5 ||
²³ φωνὴ ἐγένετο (F) || ἠκούτισεν B || ²⁴ ἀνέλθαιτε BDE: cf 8 || ἐφ' ὑ. om BF: cf 9 || ²⁵ δι' ἐμέ om DE: cf 9 || ἀνῆλθον DE(F): cf 11 || ²⁵⁻²⁶ διὰ τῆς κλίμακος τ. στ. (om φ.) F || ²⁵ κλ.] κλίμακῃ διὰ DE || ²⁶ φωτ.] φωτὸς καὶ τοῦ DE || καὶ ο. || ο. δὲ B ο. οὖν D || ἔμεινεν F ἐγκατελείφθη E

ὄχλοι, ἐμβλέψαντες εἰς τὸν Φίλιππον κατὰ κεφαλῆς κρεμά-
 μενον ἐκόψαντο κοπετὸν καὶ θρηνον μέγαν ἐπὶ τῇ παρανομίᾳ
 ἣ ἐποίησαν· εἶδον δὲ καὶ τὸν Βαρθολομαῖον καὶ τὴν Μαριά-
 μνην ἔχουσιν τὸν πρῶτον τύπον. καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος ἀνῆλθεν
 εἰς τοὺς οὐρανοὺς βλέπόντων τοῦ τε Φιλίππου καὶ τοῦ Βαρ- 5
 θολομαίου καὶ τῆς Μαριάμνης καὶ τοῦ Στάχυος καὶ πάντων
 τῶν πιστῶν λαῶν· καὶ ἦσαν σιγῇ δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐν
 φόβῳ καὶ τρόμφῳ. πάντες δὲ οἱ ὄχλοι ἔκραζον λέγοντες· Εἰς
 θεὸς ὃν κηρύττουσιν οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐν ἀληθείᾳ· εἰς θεὸς
 ὁ ἀποστείλας αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ σωτηρίᾳ. μετανοοῦμεν 10
 νῦν ἀληθῶς ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἡμῶν πλάνῃ, ὅτι οὐ πῶ ἐσμὲν ἄξιοι

οἱ ὄχλοι ἀπὸ τῆς ἀβύσσου, βλέψαντες εἶδον τὸν Φίλιππον
 κρεμάμενον κατὰ κεφαλῆς, τὸν δὲ Βαρθολομαῖον εἰς τὸν
 τοῖχον τοῦ ἱεροῦ· εὔρον δὲ καὶ τὴν Μαριάμνην κατὰ τὸν
 πρῶτον αὐτῆς τύπον· ὁ δὲ σωτὴρ ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν
 βλέπόντων εἰς αὐτὸν τοῦ τε Φιλίππου καὶ Β. καὶ Μ. καὶ τοῦ 15
 λεοπάρδου καὶ τοῦ ἐρίφου τῶν αἰγῶν καὶ Νικανόρας καὶ
 Στάχυος· ἦσαν δὲ πάντες μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζοντες
 — — τρόμφῳ κράζοντες· Εἰς θεὸς ὁ ἀποστείλας ἡμῖν τὴν
 ἑαυτοῦ σωτηρίαν, οὗ τὸ ὄνομα κηρύττουσιν οὗτοι οἱ ἄνθρω-
 ποι· μετανοοῦμεν τοίνυν ἐν τῇ πλάνῃ ἐν ᾗ ἐτυγχάνομεν πρὸ 20

μόνον ὁ ἀνθρώπος — — οἱ ὄχλοι, ἰδόντες τὸν Φ. — — κο-
 πετὸν καὶ θρηνον μέγαν — — εἶδον δὲ καὶ τ. Β. κ. τ. Μ.
 ἔχουσιν τ. πρ. τύπον· ἦν δὲ ὁ λεόπαρδος καὶ ὁ ἐρίφος ἀτενί-
 ζοντες τῷ σωτῇρι· καὶ ἰδοὺ — — βλέποντος τοῦ Φ. κ. τ. Β.
 κ. τ. Μ. καὶ τῶν δύο ζώων· καὶ ἦσαν ἐν σιγῇ — — καὶ 25
 τρόμφῳ — — ἔκραζον — — μετανοοῦμεν νῦν — — οὐ πῶ

⁷ of Cor 1, 2, 3

¹ ὄχλοι] ἀπὸ τῆς ἀβύσσου add R: cf 12 || ἐμβλ.] ἰδόντες R: cf 21 ||
 εἰς om CRW || Φ.] εἶδον αὐτὸν add V καὶ ἰδόντες αὐτὸν add C: cf 12 ||
 κρεμ.] καὶ add V || ² κοπ. κ. om C: cf 21 || ³ θρ. om P: cf 22 || μέγα
 S: cf 22 || ³⁻⁹ εὐαν R || ³ εἶδ. δὲ] ἰδόντες C: cf 22 || ⁴ ἔχοντας W: cf 23 ||
 ἀνέβη V || ⁵ βλέποντος CW: cf 24 || τε om CMSV || ⁷ ἀπίστων MP ||
 ἦσαν om (C) ἐν add S: cf 25 || ⁸ τρ.] ἐν τρ. C: cf 26 || ἔκραζον C: cf 26 ||
⁹⁻¹⁰ εἰς (add ὁ) θεὸς ὁ ἀπ. - σωτ. ante εἰς θ. δν (8) V || ⁸ εἰς] ὁ add C ||
¹¹ νῦν] οὖν W: cf 26 || πλ.] ἔγνωμεν add (Q) W

¹⁴ αὐτῆς om TY: cf 61, 13 || ¹⁵ B.] τοῦ β. T

²¹ μόνος DE || ²² κ. θρ. om DEF: cf 2 || μέγα DE: cf 2 || ἰδόντες F: cf 3 ||
²³ ἔχοντας BE: cf 4 || ²⁴⁻²⁵ βλ. - ζ.] βλέπόντων τῶν ἀποστόλων E: cf 5 ||
²⁶ τρ.] ἐν τρ. B (cf 8) πολλῶ add DE || νῦν] οὖν F (cf 11) om DE

τῆς αἰωνίου ζωῆς· νῦν πιστεύομεν, ὅτι ἐθεασάμεθα μεγάλα
θαυμάσια, ὅτι ἀνήγαγεν ἡμᾶς ὁ σωτὴρ ἀπὸ τῆς ἀβύσσου.
Καὶ ἐπεσαν πάντες ἐπὶ πρόσωπον καὶ προσεκύνησαν τῷ Φι-
λίππῳ, καὶ παρεκάλουν, ἔτοιμοι ὄντες τοῦ φυγεῖν, μὴ ποιήσῃ
5 ἕτερον σημεῖον· καὶ ἐδέοντο ἵνα ἄξιοι γένωνται τῆς τοῦ Χρι-
στοῦ παρουσίας.

139 (33) Ὁ δὲ Φίλιππος ἔτι κρεμáμενος προσεφώνησεν
αὐτοῖς καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε καὶ μάθετε πόσαι εἰσὶν αἱ δυνά-
μεις τοῦ θεοῦ μου, ἀναμνησκόμενοι ἅπερ κάτω εἶδετε, καὶ
10 πῶς ἡ πόλις ὑμῶν κατεστράφη, πλὴν τῆς οἰκίας τοῦ εἰσδεξα-
μένου με· καὶ νῦν ἡ γλυκύτης τοῦ θεοῦ μου ἀνήγαγεν ὑμᾶς

τῆς χθῆς, μή που γενόμενοι ἄξιοι τ. αἱ. ζωῆς, καὶ πιστεύομεν
θεασάμενοι τὰ θαυμάσια τὰ δι' ἡμᾶς γινόμενα. Τινὲς δὲ
αὐτῶν ἔρριψαν ἑαυτοὺς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσεκύνησαν τοὺς
15 ἀποστόλους· ἄλλοι δὲ ἐσκέπτοντο φυγεῖν λέγοντες· Μὴ ποτε
ἔσται ἕτερος σεισμὸς καθ' ὁμοιότητα τοῦ παρελθόντος.

139 Ἐκτείνας δὲ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος Φίλιπ-
πος κρεμáμενος κατὰ κεφαλῆς εἶπεν· Ἄνδρες τῆς πόλεως
ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐγὼ μέλλω ὑμῖν λέγειν
20 κρεμáμενος κατὰ κεφαλῆς. ἐμάθετε πόσαι ε. αἱ δ. τ. θεοῦ καὶ
τὰ θαυμάσια ἅπερ ἐθεάσασθε, ὅτι ἐν τῷ γεναμένῳ σεισμῷ
ἡ πόλις ὑμῶν ἀπώλετο· καὶ τοῦτο δὲ φανερόν ἐγένετο ὑμῖν

ἦμεν ἄξιοι — — ἀνήγαγεν ἡμᾶς ἀπὸ — — παρεκάλουν μὴ
ποιήσῃ ἕτερον σεισμόν· καὶ ἐδέοντο ὅπως ἄ. γέν. τῆς τ. Χρι-
25 στοῦ εὐχαριστίας.

139 Ὁ δὲ — — πρ. αὐτοῖς κ. ε. Ἀκούσατέ μου κ. υ. πόσαι
δυν. εἰσὶ παρὰ τοῦ θ. μου, ἀναμνησκόμενοι — — πόλις
κατεστράφη — — θεοῦ ἀνήγαγεν ὑμᾶς ἀπὸ τ. ἀβύσσου. ἀλλὰ

²⁻⁵ ὅτι ἀν. - σημ. om C || ³ ἔπεσον MRFW || ⁴⁻⁵ ἔτοιμοι - ἐδ. om R ||
⁴ φυγ.] ἀπὸ τῆς πλάνης add V || ⁴⁻⁵ μὴ - σημ. om V || ⁴ ποιήσειαι S: cf 24 ||
⁵ σημ.] scr σεισμόν (cf 16; 21; 24; 64, 11; 65, 26)?? καὶ ἄλιν ἀποπέμνη
ἡμᾶς εἰς τὴν ἀβύσσον add P || γέν.] καὶ add V || τοῦ om CS || Χρ.]
κυρίον P: cf 73, 6 || ⁶ παρ.] εὐχαριστίας P (cf 25; 73, 7) προσκνήσεως W || ⁹ μου]
ἡμῶν P || ἀναμνησκόμενοι C ἵνα μνησκόμενοι P: cf 27 || ὅπερ P || ἴδωμεν
P || ¹⁰ ἡ] καὶ ἡ SF || ἡμῶν P || οἱκ.] στάχχος add V || ¹¹ ἡμᾶς P

¹² scr μὴ πω?? cf 71, 11; 26 || γενάμενοι TY || ¹³ γενόμενα T ||
¹⁶ ἔστιν TY

²³ ἦμεθα DE || ἀνήγαγες DEF || ἡμ.] κρίριε add DE || ἐκ BF ||
²⁴ ποιήσειαι F: cf 4 || θεοῦ B: cf 5; 73, 23 || ²⁶ αὐτοὺς DE || ²⁷ ἀναμνησκό-
μενοι F: cf 9

ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ γὰρ ὀφειλέτης εἰμι τεσσαράκοντα ἡμέρας κύκλῳ τοῦ παραδείσου περισκοπεύων δι' ὑμᾶς, ὅτι ὠργίσθην ὑμῖν εἰς ἀνταπόδοσιν· καὶ | ταύτην μόνην τὴν ἐντολὴν οὐκ ἐφύλαξα, ὅτι οὐκ ἔδωκα ὑμῖν ἀντάλλαγμα τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν. ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ἀπὸ τοῦ νῦν ἐν τῇ ἀγαθότητι τοῦ θεοῦ 5 ἀποβάλετε τὴν κακίαν, ὅπως ἄξιοι γένησθε τῆς τοῦ κυρίου εὐχαριστίας.

90 T

140 (34) Τινὲς δὲ τῶν πιστῶν προσέδραμον ἵνα καθέλωσιν τὸν Φίλιππον καὶ ἀροῦσιν ἀπ' αὐτοῦ τοὺς σιδηροὺς κόρακας καὶ τοὺς ὀγκίνους ἐκ τῶν σφυρῶν. ὁ δὲ Φίλιππος 10 εἶπεν· Μὴ τεκνία, μὴ ἐγγίσητέ μοι ξενεκεν τούτου, ὅτι οὕτως ἔσται ἡ τελειώσις μου. ἀκούσατέ μου οἱ φωτισθέντες ἐν

ὅτι οὐκ ἀπώλετο ἡ οἰκία Στάχυος οὔτε κατήλθεν εἰς τὴν ἄβυσσον αὐτός, ἐπειδὴ ἐπίστευσεν εἰς τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν καὶ ὑπεδέξατο ἡμᾶς τοὺς δούλους αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ τελειώσας 15 ὅλον τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μου ὀφειλέτης αὐτοῦ εἰμι ἀνθ' ὧν ἀπέδωκα τῷ ποιήσαντί μοι κακόν.

149 T

140 Καὶ τινὲς τῶν βαπτισθέντων ἔδραμον ἵνα λύσωσιν τὸν Φίλιππον κρεμάμενον κατὰ κεφαλῆς· ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἄνδρες ἀδελφοί μου οἱ φωτισθέντες ἐν Χριστῷ, 20 ἀκούσατε τὸ ῥῆμα ὃ μέλλω λέγειν ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ.

λέγω ὑμῖν — — ἀγαθ. τοῦ Χριστοῦ — — γένησθε τῆς τ. Χριστοῦ εὐχαριστίας.

140 Τινὲς — — τὸν Φ. καὶ ἀροῦσιν ἀπ' αὐτοῦ τοὺς — — σφυρῶν αὐτοῦ. ὁ — — Μὴ τέκνα, μὴ ἐγγίσητέ μοι — — 25

³ περισκοπεύειν *V* (recte?) περιπολεῖν *W* || ἡμᾶς *P* || ³ ὑμῖν] ὑμῶν *V* || ^{3-80,1} καὶ - Σατ. *om R*

CM PQS VW ³ καὶ *om P* || *scr* μόνον? *cf* 69, 21 || ἐντ.] τοῦ κυρίου μου *add V* || ⁶ ἀποβάλλετε (*C*) *VW* || γενέσθαι *PS* γίνεσθαι *Us*: *cf* 22 || κυρ.] θεοῦ *CP*: *cf* 72, 5 || ⁸ ἔδραμον *CM* || καθέλουσιν *S* καθελοῦσιν *Q* || ⁹ ἄρωσιν *I(W)* *fort recte* ἄρουνσιν (*C*) *Q*: *cf* 24 || ἀπ' *om P*: *cf* 24 || ¹¹ εἶπεν *om V* αὐτοῖς *add QW* πρὸς αὐτοὺς *add C* || τεκ. *om C* μου *add V* || μὴ *alt om C*: *cf* 25 || ἐγγίσατέ *P* || με *V* || ¹² ἐστιν *CP(W)* || ἄκ.] δέ *add VW*

¹⁹ τ. Φ.] αὐτὸν *U* || δέ] ὁ φίλιππος *add U* || ^{20-79,16} οἱ φωτ. - δυν. α.] *deest una scheda T*

²² γίνεσθαι *BF*: *cf* 6 || ²³ θεοῦ *BF*: *cf* 6; 72, 24 || ²⁴ ἄρωσιν *B* ἄραι *F*: *cf* 9 || ἀπ' *om BDE*: *cf* 9 || αὐτοῦ *om DE* || ²⁵ μὴ *om F* || τεκ' ἂν *DE* || μὴ *om DE*: *cf* 11 || μου *DEF*: *cf* 11

- κυρίῳ, ὅτι ἦλθον εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ ἐμπορείαν τινὰ ποιήσασθαι, οὐκ ἄλλην τινὰ πράξιν, ἐκληρώθην δὲ ἐξελεθῆν ἐκ τοῦ σώματός μου εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐν ᾧ ὁράτέ με σχήματι. μὴ οὖν λυπηθῆτε ὅτι κρέμαμαι οὕτως· τὸν γὰρ τύπον φέρω τοῦ
- 5 πρώτου ἀνθρώπου κατὰ κεφαλῆς ἐνεχθέντος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάλιν διὰ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ ζωοποιηθέντος ἐκ τοῦ θανάτου τῆς παραβάσεως. καὶ νῦν ἀποπληρῶ τὸ προσταχθέν μοι· εἶπεν γάρ μοι ὁ κύριος· Ἐὰν μὴ ποιήσητε ὑμῶν τὰ κάτω εἰς τὰ ἄνω, καὶ τὰ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιὰ, οὐ μὴ εἰσελθῆτε εἰς τὴν βασι-
- 10 γινώσκετε ὅτι οὐκ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν ταύτην ποιῆσαι ἐμπορείαν οὔτε ἄλλην τινὰ πράξιν τοῦ βίου τοῦ κόσμου τούτου τῶν λυομένων καὶ παρερχομένων, οὐδὲ διὰ τὸ ἰδίόν μου θέλημα, ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ῥυσαμένου ὅλον τὸν κόσμον ἀπὸ τῆς πλάνης τοῦ διαβόλου.
- 15 αὐτὸς δὲ με ἀπέστειλεν εἰς τὴν πόλιν ὑμῶν ἐν ᾗ νῦν εἰμι κρεμáμενος κατὰ κεφαλῆς· ἐκληρώθην γὰρ ἐξελεθῆν ἀπὸ τοῦ σώματός μου δι' ὑμῶν αὐτῶν. μὴ οὖν λυπεῖσθε ὅτι εἰμι κρεμáμενος κατὰ κεφαλῆς· τὸν γὰρ τύπον πληρῶ τοῦ σταυροῦ. λέγω δὲ ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ
- 20 Χριστοῦ ὅτι Ἐὰν μὴ ποιήσητε τὰ ἀριστερὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἄριστα λογίζεσθε ἐντιμα, οὐ δυνήσεσθε εἰσελεθῆν εἰς τὴν βασι-

ακούσατέ μου οἱ φωτ. — — οὐκ εὐπορίαν στείλασθαι, οὐκ ἐτέραν τινὰ πράξιν τοῦ κόσμου τούτου. ἐκληρώθην δὲ ἐξ. ἐκ τ. σώματος ἐν ᾧ — — τὸν γὰρ πρῶτον τύπον εἴληφα τοῦ

25 πρώτου ἀνθρώπου τοῦ κατενεχθέντος ἐπὶ κεφαλῆς καὶ νεύσαντος εἰς γῆν, πάλιν δὲ διὰ τ. ξ. τ. στ. ζωοποιηθέντα τῆς παραβάσεως· νῦν οὖν ἀποπλ. τὸ προστ. μοι, ὅτι Ἐὰν μὴ στρέψῃτε τὰ κάτω εἰς τὰ ἄνω καὶ τὰ ἄνω εἰς τὰ κάτω, καὶ τὰ δεξιὰ εἰς τὰ ἀριστερὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιὰ, οὐ μὴ

* cf mart Petri 9

¹-76.³ ὅτι-οὐσαν om C

MPQSVW ¹⁻³ οὐκ ἐμπ. - ταύτην om Γ || ³ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ P | με om Γ ἐν add P || ⁵ ἀνθρώπου <τοῦ>? cf 25 || ⁶ τ. στ. τ. ξ. MQSV || ⁶ τοῦ prim om P || ζωοποιήσαντος MSV || ⁷ καὶ om P || ??? ⁸? μοι om W

UY ¹¹ τ. β. del? cf 23 (76, 16??) || ¹¹ δι' ὑ. α. corrupta? || ²¹ scr λογίζεσθε?? || δυνήσεσθε U

²² μου| ἀδελφοί μου F: cf 73, 12; 20 || εὐπορίας DE || οὐχ BF |

²⁵ κεφαλὴν DE || νεύσας DE || ²⁶ scr ζωοποιηθέντος?? cf 6 || ²⁸ τὰ ἄ. ε. τὰ κ. κ. τὰ κ. ε. τὰ ἄ. F || τὰ prim om DE: cf 29 || εἰς prius] πρὸς DE | καὶ τὰ ἄ.-κάτω om DE || τὰ extr om BDE: cf 29 || ²⁹ τὰ prim et extr om B

λείαν μου. Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε τῷ ἀντιπαρηλλαγμένῳ τύπῳ, ὅτι πᾶς κόσμος ἐνῆλλακται, καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀναστρεφόμενη ἐν σῶματι γίνεται ἐν λήθῃ τῶν ἐπουρανίων. ἡμεῖς δὲ ἔχοντες τὴν τῶν ἐπουρανίων δόξαν μὴ ζητήσωμεν τὸ ἐκτός, ὅπερ ἐστὶν τὸ σῶμα καὶ ὁ οἶκος τῆς δουλείας. μὴ γίνεσθε ἄπιστοι ⁵ ἀλλὰ πιστοί· καὶ ἀφίετε ἀλλήλοις. ἰδοὺ κρέμαμαι ἡμέρας ἕξ, ἔχω δὲ μέμψιν τοῦ ἀληθινοῦ κριτοῦ, ὅτι ὅλως ἀπέδωκα ὑμῖν κακά, καὶ ἔθηκεν πρόσκομμα τῇ εὐθύτητί μου. καὶ νῦν ἀνέρχομαι εἰς ὕψος. μὴ γίνεσθε στεγνοί, ἀλλὰ μᾶλλον χάρητε ὅτι

λείαν τῶν οὐρανῶν. Ὑμεῖς οὖν ἀδελφοί ὁμοιώθητέ μοι ἐν τῷ ¹⁰ τύπῳ τούτῳ· ἐνῆλλαγμένος γάρ ἐστιν ὅλος ὁ κόσμος οὗτος καὶ πᾶσα ψυχὴ γενομένη ἐν αὐτῷ. ἔχοντες οὖν τὴν ἐπουράνιον δόξαν καὶ τὴν μακαριότητα τοῦ φωτός μὴ ζητήσητε τὸ σκότος ὅπερ ἐστὶν ὁ οἶκος τῆς δουλείας, ἀλλὰ καταλείψατε. καὶ μὴ γίνεσθε ἄπιστοι ἀπὸ τῆς σήμερον ἀλλὰ μᾶλλον πιστοί· ¹⁵ κ. ἀφίετε ἀλλήλοις. ἐγὼ δὲ κατεκρίθην παρὰ τοῦ ἀληθινοῦ κριτοῦ ὅτι ὅλως ἀνταπέδωκα τῷ ποιήσαντί μοι κακὸν τὸ σύνολον· καὶ ἔδωκα πρόσκ. τῇ εὐθ. μου. νῦν οὖν διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἀνέρχομαι εἰς τὸ ὕψος. καὶ μὴ γίνεσθε στεγνοί

εἰσέλθ. εἰς τ. βας. τοῦ θεοῦ. Μὴ οὖν — — ὅτι πᾶς κόσμος ²⁰ ἐν. κ. π. ψυχὴ στρεφόμενη εἰς σῶμα — — τὴν τ. οὐρανίων δόξαν μὴ ζητ. τὸ ἔξω, ὅπερ ἐ. τὸ σῶμα, ὁ οἶκος τῆς δουλείας. μὴ γ. οὖν ἄπ. — — ἀλλήλοις. ἰδοὺ κρ. ἡμ. ἕξ καὶ ἀγαλλιῶ. ἔχω δὲ μέμψιν ἐπὶ τοῦ — — ἀνταπέδωκα — — μου. νῦν οὖν ἀνέρχομαι — — ἀλλὰ ἀλλίον χαίρετε — — κατοικη- ²⁵

⁵ cf Io 20, 27

¹ τῷ ἀντ.] ἐν τῷ παρηλλαγμένῳ QW || ³ οὐρανίων (sup scr ἐπ) P || ὑμεῖς P || ⁴ τῶν om V || ἐπουράνιον V: cf 12 || σκότος QVW: cf 14; 22 || ⁵ μὴ] οὖν add Q: cf 9; 23 || ⁶ ἀλλ.] τὰ παραπτώματα a¹d PW: cf eu Marc 11, 25 quem nersum fere totum add W || ⁷ μέμψιν] παρὰ add M: cf 24 || κρ.] χριστοῦ (FVW || ⁸ κακόν P || ἐπέθηκεν P || προσκόμματα V || ⁹ μὴ] οὖν add QVW: cf 5; 19 || χαίρετε MV καὶ ἀγαλλιᾶσθαι add V

¹⁰ τ. οἶρ.] τοῦ θεοῦ Y || ὁμ. μ. ἐν] scr μὴ ὁμοιωθῆτε.??? cf 1; 20 || ¹¹ ὅλ. δ. κ.] ὁ τύπος F || ¹² κ. π. - ἐν α. om Y || ¹³ ζητήσεται U || ¹⁴ σκ.] scr ἐκτός??? cf 4 || ¹⁵ ἄπ. - πιστοί] πιστοὶ ἀλλ' ἄπιστοι Y || ¹⁶ ἀφ. ἀ.] ἥδη χεῖρον γενήσεται ὑμῖν Y || δὲ κ.] γάρ καὶ Y || ¹⁷ κρ.] ὀνειδίσθην add Y || ¹⁷⁻¹⁸ τὸ σ. τῷ ποι. μοι κ. Y || del τὸ σ.?? cf 79, 12

²⁰ πᾶς] ὁ πᾶς B πᾶς ὁ F || ²¹ στρεφ. om DE || οὐρανῶν D (om F) || ²² τὸ prius] τὸν B om F || τὸ alt om DE || ὁ ο. τ. δ. om DE || ²³ ἀλλ.] τὰ παραπτώματα ὑμῶν add DE: cf 6 || ἐπὶ BDE || ²⁵ scr μᾶλλον? cf 9; 76, 11

91 T

καταλιμπάνω τὸ κατοικητήριον τοῦτο τὸ | σῶμά μου, ἐκφυγὼν
τὴν φθορὰν τοῦ δράκοντος τοῦ κολάζοντος πᾶσαν ψυχὴν τὴν
ἐν ἀμαρτίαις οὖσαν.

141 (35) Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Φίλιππος κύκλῳ τοὺς
5 ὄχλους εἶπεν· Ὡς ὑμεῖς οἱ ἀνελθόντες ἐκ νεκρῶν ἀπὸ τοῦ ἔδου
καὶ τῆς καταποντίσεως τῆς ἀβύσσου, καὶ σταυρὸς φωτεινὸς
ἀνήγαγεν ὑμᾶς εἰς τὸ ὕψος διὰ τὴν ἀγαθότητα τοῦ πατρὸς
καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· οὗτος θεὸς ὢν ἄν-
θρωπος ἐγένετο, σαρκωθείς ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας, ἀθά-
10 νatos μένων σαρκί, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ γενόμενος ἤγειρεν τοὺς

οἷτι ἐξέρχομαι ἐκ τοῦ σώματος τούτου, ἀλλὰ μᾶλλον χαίρετε
ὅτι καταλ. τὸ κατοικητήριον τοῦ δράκοντος τοῦ κολαφίζοντος
πᾶσαν ψυχὴν ἀμαρτάνουσιν.

141 Ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ Φίλιππος στραφεῖς εἶπεν τοῖς
15 ὄχλοις τοῖς κύκλῳ αὐτοῦ· Ὡς ὑμεῖς οἱ ἀναστάντες ἐκ τῶν
νεκρῶν καὶ ἀπὸ τοῦ ἔδου τῆς ἀβύσσου, οὗς ὁ σταυρὸς ὁ
φωτεινὸς ἀνήγαγεν διὰ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Χριστοῦ· αὐτὸς
γὰρ θεὸς ἦν καὶ ἄνθρωπος ἐγένετο· ἀγέννητος ἦν, καὶ ἐγεν-
νήθη· ἀθάνατος ἦν καὶ ἐθανατώθη, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ
20 αὐτοῦ ἀνήγαγεν τοὺς νεκρούς· ἀσώματος ἦν καὶ ἐφόρεσεν

τήριον τοῦ δράκοντος τοῦ κολαφίζοντος π. ψ. τὴν ἀμαρτά-
νουν.

141 Καὶ στραφεῖς ὁ Φ. καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς
ὄχλους — — ἐκ τῶν νεκρῶν ἀπὸ — — καταποντώσεως τ.
25 ἀβύσσου, οὗς ὁ φωτεινὸς μου σταυρὸς ἀνήγαγεν εἰς ὕψος —
— τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγ. πν. οὗτος — — ἐγένετο δι' ἡμᾶς·
ἀγέννητος ἦν καὶ ἐγεννήθη· ἀθάνατος ἦν καὶ ἐν θανάτῳ
ἐγένετο, καὶ τῷ ἰδίῳ θανάτῳ ἐγείρει τοὺς νεκρούς· ἐκλήθη
νεκρὸς ἕως ἂν λύσῃ τοὺς ἀποθανόντας· ἀσώματος ἦν καὶ

⁸ cf Io 1, 1; 14?

¹ τὸ alt om P || ² scr κολαφίζοντος? cf 12; 21 || ἄπασαν PW
CMPQSVW || ⁴⁻⁵ τοῦ ὄχλου W: cf 23 || ⁵ ἐκ] τῶν add C (om W) ||
⁶ στ. φ.] ὁ στ. ὁ φ. C || ⁷ ἀναγαγόντος P || ἡμᾶς V || ⁷⁻⁸ τ. π. - πν.]
inerta: cf 26 et 17 || ⁹ ἐγ.] δι' ἡμᾶς add W: cf 77, 2 || τῆς om P

¹¹ ἐκ] ἀπὸ Y || ¹⁶ <καί> τῆς?? an del τ. ᾱ.? cf 6; 24 (an 74, 11?)

²¹ τὴν om EF || ²³⁻²⁴ τοῦ ὄχλου F: cf 4 || ²⁴ νεκ.] καὶ add DE ||
καταπόσεως D καταπτώσεως E || ²⁵ μου om DE: cf 65, 5 || ²⁶ τ. νί] τ. ἁγίου
νί. F || τοῦ utrumque om D || καὶ - πν. om BF: cf 8 || ²⁷ ἦν καὶ] ὢν E ||
ἦν alt om BF || ²⁸ ἰδ. om F || ἐγείρας D || ²⁹ ἕως ἂν] ἕως F ἵνα DE || ζώσῃ
DE || ἀπ.] νεκρούς DE: cf 28

νεκρούς, ἐλεήσας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, ἀνελὼν τὸ κέντρον τῆς ἁμαρτίας· μέγας ἦν καὶ ἐγένετο μικρὸς δι' ἡμᾶς, ἕως οὗ αὐξήσῃ τοὺς μικροὺς καὶ εἰσενέγκῃ εἰς τὸ μέγεθος αὐτοῦ. καὶ αὐτός ἐστιν ὁ ἔχων τὴν γλυκύτητα, καὶ ἐνέπτυσαν αὐτὸν ποτίσαντες αὐτὸν χολήν, ἵνα ποιήσῃ τοὺς πικρανθέντας τῆς 5 γλυκύτητος αὐτοῦ γεύσασθαι. προσκολλήθητε οὖν αὐτῷ καὶ μὴ ἐγκαταλείψητε αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ἐστιν ἡ ζωὴ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας.

142 (36) Ὅτε δὲ ἐπλήρωσεν τὴν ἐπαγγελίαν ταύτην ὁ Φίλιππος, λέγει αὐτοῖς· Λύσατε τὸν Βαρδολομαῖον. Καὶ 10 προσελθόντες ἔλυσαν αὐτόν. ὅτε οὖν ἔλυσαν αὐτόν, λέγει αὐτῷ

σῶμα ἅγιον καὶ ἡλεῆξεν τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας· μέγας ἦν κ. ἐγ. μικρὸς κατὰ ἀνθρώπους ἕως ἂν αὐξήσῃ — — αὐτοῦ. αὐτός — — γλυκύτητα πᾶσαν, καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν ἔδωκαν χολήν, ἵνα τὸν πικρανθέντα ῥῶν ποιήσῃ ἐλθεῖν εἰς 15 γλυκύτητα. γεύσασθε οὖν αὐτοῦ καὶ μὴ καταλίπητε αὐτόν, καὶ αὐτὸς παρέξει ὑμῖν τὴν ζωὴν εἰς τοὺς αἰῶνας.

142 Ὅτε — — παραγγελίαν ταύτην, λέγει — — Β. Οἱ δὲ ἔλυσαν αὐτόν· λυθέντος δὲ αὐτοῦ λέγει ὁ Φ. πρὸς αὐτόν·

ἐφόρεσεν ὁμοιότητα σώματος, καὶ ἡλέησεν τὰ σώματα τῆς 20 ἁμαρτίας· μέγας ἦν κ. ἐγ. μικρὸς ἕως οὗ — — αὐτοῦ. αὐτός ἐστιν ὁ ἔχων πᾶσαν γλυκύτητα, κ. ἐνέπτυσαν αὐτόν ἕως ἂν ποιήσῃ τὰ πικρανθέντα εἰς γλυκύτητα. γεύσασθε οὖν αὐτοῦ καὶ μὴ καταλείψητε αὐτόν, καὶ αὐτὸς παρέξει ὑμῖν τὴν ζωὴν εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. 25

142 Ὅτε δὲ ἐπλήρωσε — — Β. Καὶ αὐτοὶ ἀκούσαντες ἔλυσαν αὐτόν. ὅτε οὖν ἔλυσαν αὐτόν, λ. α. ὁ Φ. Ὡ

¹ cf Cor 1, 15, 56 || ² cf Cor 2, 8, 9? || ⁴ cf Matth 26, 67 || ⁵ cf Matth 27, 34

² οὗ] ἂν P: cf 13; 21; 36, 2; 51, 2; 86, 7; al || ⁴⁻⁶ κ. ἐν. - γεύσ. om C || ⁴ ἐνέπτ.] εἰς add P || ⁵ αὐτόν om V || πικρανθέντας P || ⁷ ἐγκαταλείψετε P ἐγκαταλίπητε S || ¹¹ ὅτε - αὐτ.] καὶ C om V: cf 27 || ὅτε - ἔλ.] μετὰ δὲ τὸ λύσαι P || λέγει] οὖν add V

¹⁴⁻¹⁷ αὐτός - αὐτ. om Y || ¹⁵ del ῥῶν? cf 5; 23 || ¹⁶ καταλίπητε U || ¹⁹ πρ. α. om Y

²¹ ἀμ.] ταπεινώσεως DE || οὗ om BF || ²² ἐστιν] ἦν BF || ἐν.] ἐταπεινώσεν DE εἰστο add B || ἐναντὸν DE || ²³ πικρ.] πικρὰνάματα F || αὐτὰ F' || ²⁶ κ. α. ἀκ.] οἱ δὲ DE || ²⁷ ὅτε - αὐτ.] καὶ DE om B: cf 11

ὁ Φίλιππος· Βαρθολομαῖε ἀδελφε μου ἐν κυρίῳ, οἶδας ὅτι ὁ κύριος ἀπέσταλκέν σε σὺν ἐμοὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐκοινωνήσάς μοι εἰς πάντας τοὺς κινδύνους μετὰ τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν Μαριάμνης· ἀλλὰ γίνωσκε ὅτι ἡ ἔξοδος τοῦ σώματός σου ἐτάγη ἐν τῇ Λυκαονίᾳ, καὶ τῇ Μαριάμνῃ ἐκληρώθη ἐξέλθαι ἀπὸ τοῦ σώματος εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. νῦν οὖν ἐντέλλομαι ὑμῖν ὅτι ὅτε ἐξέλθω ἀπὸ τοῦ σώματός μου οἰκοδομήσατε εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἐκκλησίαν ἐν ᾗ ἐξέλθω ἀπὸ τοῦ σώματος. καὶ τὸν λεόπαρδον καὶ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν
 10 ἐάσατε εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰς σημεῖον τῶν πιστευόντων, καὶ ἡ Νικανόρα δὲ προνοεῖσθω αὐτῶν ἕως ἂν ἐξέλθωσιν ἀπὸ τοῦ

Ἦ Βαρθολομαῖε ἀδ. μου ἐν Χριστῷ, οἶδα ὅτι ὁ κύρ. ἀπέστειλ-
 λέν σε — — καὶ συνεκοινωνήσάς μοι εἰς π. τ. κινδύνους
 μου, σὺ τε καὶ Μαριάμνη· καὶ γινώσκω ὅτι ἡ ἔξοδος τοῦ
 15 σώματός σου ἐτάγη ἐν Λυκαονίᾳ καὶ τῆς Μαριάμνης ἐν τῷ
 Ἰορδάνῃ ποταμῷ. ἐντέλλομαι οὖν ὑμῖν, ἐὰν ἐξέλθω ἐκ τ. σ.
 μου, οἰκοδομήσατε ἐκκλησίαν ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾗ ἐξηλθον ἐκ
 τοῦ σώματος. καὶ τὸν λ. κ. τ. ἔριφον τῶν αἰγῶν ἐάσατε ἐν
 τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ μέλλουσῃ οἰκοδομεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν, ἵνα γέ-
 20 νῶνται εἰς σημεῖον πᾶσι τοῖς μέλλουσι πιστεῦειν, ἡ δὲ Νικα-
 νόρα πρόνοιαν αὐτῶν ποιείσθω ἕως ἂν ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ

Β. ἀδ. μου ἐν Χριστῷ, οἶδας ὅτι ὁ κ. ἀπέστειλén σε — — συνε-
 κοινωνήσας — — μετὰ τῆς Μ. ἀλλὰ γίνωσκε — — ἐν Λυκαο-
 νίᾳ, καὶ τῇ Μ. ἐτάγη ἐξ. ἀ. τ. σώμ. ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ.
 25 νῦν οὖν ἐντ. ὑμῖν ἵνα ὅταν ἐξέλθω ἀ. τ. σ. μου οἰκοδομήσητε
 ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἐκκλησίαν ἐν ᾗ ἐξέλθω ἀπὸ τοῦ σώματος.
 καὶ τ. λ. κ. τ. ἔριφον ἐάσατε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς σημεῖον τῶν
 πιστευόντων, ἡ Νικαόρα δὲ προνοεῖσθω — — θάψατε αὐτὰ

¹ οἶδα Q: cf 12; 22 || ² ἀπέστειλén C || ³ τοὺς om CS || ⁴ γινώσκω MPQS: cf 23 || ⁵ τῇ prius om CQ || ⁶ σώμ. ἀντὶς add F || ⁷ ὅτι om CMW || ὅτε] ὅταν M: cf 25 || ⁸ τοῦτ. τ. τόπ. P(om S) || ⁸⁻⁹ ἐν - σώμ. om CMP(S?) || ⁸ ἐν ᾗ] ἐν ᾗ V εἰς δν W || ⁹ σώμ.] μου add Q || ^{9-79,2} κ. τ. λ. - ἐκκλ. om P || ⁹⁻¹⁰ κ. τ. λ. - ἐκκλ. om C || ⁹ τ. αἰγ. om S: cf 18 || ¹⁰⁻¹¹ κ. ἡ Ν. - αὐτῶν om C || ^{11-79,1} ἀπό - ἐξ] καὶ C

¹³ σε] σοι Y || ¹⁴⁻¹⁵ σου τ. σώμ. U || ¹⁶ ὑμῖν om Y || ¹⁸ τ. αἰγ. om Y: cf 9 || ¹⁹⁻²⁰ ἐφ' - πιστ. om Y || ^{21-79,7} ἕως - ἐκκλ. om Y

²² Χρ.] ὅτι add BF || οἶδα F: cf 1; 12 || ²³ τῆς om BF || γινώσκω BF: cf 4; 14 || ²⁴ ἐτάγη - σώμ. om DEF || ²⁵⁻²⁶ μου - σώμ. om F || ²⁶ εἰς αὐτὸν τὸν τόπον B || ἐν ᾗ - σώμ. om DE || ²⁷ σύσειμον F σύστημον B || ²⁸ ηἱκα ορα δε B κατὰ πᾶσαν δε ὦραν DEF: scr ἡ Νικανόρα δε || προνοεῖσθαι DEF || θάψετε B θάψε F

σώματος· και ὅταν | ἐξέλθωσιν, θάψατε αὐτὰ πρὸς τὸν πυλῶνα τῆς ἐκκλησίας. και τὴν εἰρήνην ὑμῶν θέσθε ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Στάχυος, ὥσπερ ὁ κύριος ἐθῆκεν τὴν ἐαυτοῦ εἰρήνην ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ἔστωσαν δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ πᾶσαι αἱ παρθενοὶ αἱ πιστεύουσαι καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐπισκέπτονται 5
σαι τοὺς νοσοῦντας, βαδίζουσαι ἀνὰ δύο δύο· ἀλλὰ μὴ ὁμι-

σώματος αὐτῶν. θάψατε δὲ αὐτὰ ἐν τῷ πυλῶνι τ. ἐκκλ. — —
θέτε εἰς τὴν οἰκίαν Στάχυος ὥσπερ ὁ κύριος ἡμῶν ἐθῆκεν τ. ἐ. εἰρ. ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην. ἔ. δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ πᾶσαι αἱ παρθ. νηστεύουσαι· ἐπισκεπτέτωσαν δὲ τοὺς νοσοῦντας βαδί- 10
ζουσαι ἀνὰ δύο δύο· και μὴ λαλείτωσαν μετὰ τῶν νεανίσκων τὸ σύνολον ἵνα μὴ π. α. ὁ Σ. ὅφεις γὰρ ἐστὶν ἔρπων ἐν τῇ Εὐφᾷ και ἐποίησεν αὐτὴν ὀλισθῆσαι εἰς θάνατον. οὕτως ἔσται ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ· ἔσται γὰρ χρόνος και καιρὸς πονηρός· και πολλοὶ ἔσονται ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ μεθυσθέντες ἐν τῷ λόγῳ 15
μόνῳ ἀλλ' οὐκ ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, παρθενεύοντες τὰ μέλη τῆς σαρκὸς αὐτῶν και πορνεύοντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν· και

ἐν τῷ πυλῶνι τῆς ἐκκλησίας — — ὥσπερ ὁ κύριος ἡμῶν ἐθῆκεν — — οἰκίᾳ ἐκείνῃ αἱ παρθενεύουσαι, νηστεύουσαι καθ' ἐκ. ἡμ. ἐπισκεπτόμεναι — — ἀ. δ. δύο, και μὴ — — ὁ Σ. ὁ ὅφεις 20
γὰρ ἐστὶν ὁ ἔρπων, κ. ἐποίησεν τὸν Ἀδὰμ ὅλ. εἰς θάνατον. οὕτως π. ἔσται ἐν τῷ κ. τούτῳ· ἔσται γὰρ χρόνος και καιρὸς πονηρός· πολλοὶ γὰρ γυναῖκες καταλείψωσιν τὸ ἔργον | τοῦ γάμου και ἔσονται μὲν ἐν τῷ ὀνόματι τῆς παρθενίας, ὅλως μὴ γινώσκουσαι ὄνομα τῆς παρθενίας και ὅτι ἔχει μεγάλην 25
σφραγίδα και ἐνδοξον. πολλοὶ δὲ ἄνδρες ἔσονται ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλ' οὐκ ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ· παρθε- νίαν γὰρ ἀσκήσουσιν τοῖς μέλεσιν τῆς σαρκὸς, πορνεύσουσιν

155 T

¹ ὅτε QW (om S) || θάψον C || πρὸ τῶν πυλῶν C || τὸ πυλῶνι S ||

² θέτε P: cf 8 || ²⁻³ εἰς τὴν οἰκίαν C || ³ ὁ κ.] ὁ χριστὸς PS ἐκεῖνος V ||

³ πιστεύουσai CSV(W) || ἐπισκεπτόμεναι V ἐπισκοποῦσαι PQSW: cf 20

⁸⁻⁹ ὥσπερ - ταύτην om Y || ⁹ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ταύτην U || ¹⁰⁻¹¹ ἀ. δ. δ. βαδ. τ. νοσ. Y || ¹¹ ἀναδύο ἀναδύο U: cf 20; 82, 4 || ^{12-80, 12} ὅφεις - γνώσις om Y ||

¹⁵ μεθ. εἰ τῷ lacuna male expleta: cf 16 et 27 || ¹⁶ παρθεν.] redit T: cf 73, 20

¹⁹ scr παρθένοι πᾶσαι ν.?? cf 9. || ²⁰ ἐπισκοποῦσαι BF: cf 5. || ²² ἔσται prius] ἐστὶν F || χρ.] ὁ χρ. BF || ²³ γὰρ om BF || γυν.] και ἄνδρες add BF || καταλείψουσιν B || ²⁴ γάμ.] και ἄνδρες a (d DE || μὲν] ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ E (cf 26) αἱ μὲν Tischendorf || τῷ om E || ²¹⁻²⁵ ὅλως - παρθ. om DEF || ²⁵ τῆς om Tischendorf: del?? || και om E || ²⁶ σφρ. om DE || ²⁶⁻²⁷ ἐν τ. κ. ἐκ. om E: cf 24 || ²⁷ μόνον (?) F: cf 16 || αὐτῶν DE || ²⁸ ἀσκοῦσιν DE || πορνεύουσιν DE(F)

λείψωσαν μετὰ νεανίσκων, ἵνα μὴ πειράσῃ αὐτὰς ὁ Σατανᾶς· ὁφίς γάρ ἐστιν ἔρπων, καὶ ἐποίησεν διὰ τῆς Εὕας τὸν Ἀδὰμ

ἡ πορνεία τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν πληθυνθήσεται ὡς κατακλυσμός. πληθύνουσι δὲ τοῦ ἀκούειν ἐν ταῖς πιθαναῖς ἡδοναῖς, 5 ἐπιλανθανόμενοι τῆς γνώσεως τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πληθύνονται αἱ καρδίαι αὐτῶν ὑπερηφανίας, ἐσθιοντες καὶ πίνοντες ἐν τῇ αὐτῶν λατρείᾳ, ἐπιλανθανόμενοι τῆς ἀγίας ἐντολῆς καὶ αὐτὴν ἀθετοῦντες. διεστραμμένη ἔσται ἡ γενεὰ ἐκείνη, μακάριος δὲ ἐστιν ὁ ἀναχωρῶν ἐν τοῖς ταμείοις αὐτοῦ, ὅτι 10 αὐτὸς ἀναπαύεται ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ. οὐκ οἶδας ὦ Βαρθολομαῖε ὅτι ὁ λόγος τοῦ κυρίου ἡμῶν ζωὴ ἐστιν ἀληθινή καὶ γνώσις; εἶπεν γὰρ ὁ κύριος ἡμῶν διδάσκων ἡμᾶς ὅτι Πᾶς ὃς ἐὰν ἐμβλέψῃ γυναικὶ καὶ ἐπιθυμήσῃ αὐτήν ἐν τῇ

δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν· καὶ ἡ πορνεία τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν 15 πληθυνθήσεται ὡς κατακλυσμός. θελήσουσι μᾶλλον ἀκούειν ἐν τοῖς πιθανώδεσι, καὶ ἐρεθισθήσονται ἐν ταῖς ἡδοναῖς, καὶ ἐπιλάθωνται τῆς γνώσεως τοῦ εὐαγγελίου, καὶ παρωθήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν κενωτέραις ὑπερηφανίαις, εὔρεθήσονται δὲ ἐσθιοντες καὶ πίνοντες ἐν τῇ ἑαυτῶν πανουργίᾳ· ἐπιλησθή- 20 σονται γὰρ τῆς ἀγίας ἐντολῆς καὶ ἀθετήσουσιν αὐτήν. διεστραμμένη ἔσται ἡ γενεὰ ἐκείνη· ἀλλὰ μακάριός ἐστιν ὁ ἀναχωρῶν εἰς τὰ ταμεῖα αὐτοῦ, ὅτι οἱ κανοὶ ἔσονται ἀναπαυόμενοι ἐν δόξῃ ἀπὸ τῆς ἀπειλῆς τοῦ σώματος αὐτῶν. οὐκ οἶδας ὦ Βαρθολομαῖε ὅτι ὁ λόγος τοῦ κυρίου ἡμῶν ζωὴ ἐστιν ἀλη- 25 θινή καὶ γνώσις; εἶπεν γὰρ διδάσκων ἡμᾶς, ὅτε ἡμεν νῆπιοι καὶ μικροί, ὅτι Πᾶς ὁ ἐμβλέψας εἰς γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐπιθυμήσας αὐτήν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ

¹ cf Cor 1, 7, 5 || ¹³ Matth 5, 28

¹ αὐτοῖς ΜΘ

TU (cf 79, 12; 16) ³ ὡς] ὁ add T || ⁴ πληθ. et ⁵ πληθ. num sana? cf 3; 15; 17 || ⁴ ἐν τ. π. corrupta: cf 16 || πειθαναῖς TU || ⁵ ἐπιλ.] τοῦ θεοῦ add T || ⁶ πίν.] ἐν χρυστῷ add U || ¹⁰ ἀναπαύσεται T TUU ¹³ αὐτήν om U ¹⁴ αὐτ. alt] ὑμῶν B || ¹⁵ θελήσωσι E || ¹⁶ ἐν - ἐρ. corrupta: cf 4 || ταῖς B τε DE || πειθανώδεσι? an πειθανάδεσι? F πειθανώδεσιν D πυνθανώδεσιν E πηθανωδέσει B || ἐρεθίσονται F ἐρεθίσονται E αἰρεθήσονται D || ¹⁶⁻¹⁷ ἐν τ. ἡδ. κ. ἐπιλ. om DE || ¹⁸ καινότεραις conicit Tischendorf || δὲ] γὰρ DE || ¹⁹ ἐν - παν.] τῇ ἐν αὐτῷ πανουργία B τῆς ἐαυτῶν πανουργίας F || πλησθήσονται DE || ²⁰ γὰρ] δὲ F || ²¹ ἐστὶν BF: cf 8 || ²² ταμεῖα EF || αὐτῶν F || ἱκανοὶ DF οἱ ἱκανοὶ Tischendorf: scr οἱ ἀγνοί??? οἱ κατὰμοι??? || ²²⁻²³ ἐν δ. ἀναπ. DE || ²² ἀναπ.] μενοι post lacunam F || ²⁴ ἀλ. ἐ. DE || ²⁶ εἰς om E || ²⁶⁻²⁷ τ. πλ. - αὐτήν om DE: del?? cf 13

ὀλισθῆσαι εἰς θάνατον· μη οὕτως πάλιν ἔσται ἐν τῷ καιρῷ
τούτῳ ὥσπερ ἐπὶ τῆς Εὐας.

καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπλήρωσεν τὴν μοιχείαν. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ
ἀδελφὸς ἡμῶν Πέτρος ἔφυγεν ἀπὸ παντὸς τόπου ἐν ᾧ ὑπῆρ-
χεν γυνή· ἔτι δὲ καὶ σκάνδαλον εἶχεν διὰ τὴν ἰδίαν θυγατέρα, 5
καὶ ἠῤῥατο πρὸς κύριον, καὶ ἐγένετο ἐν παραλύσει τῆς πλευρᾶς
αὐτῆς διὰ τὸ μὴ ἀπατηθῆναι αὐτήν. ὁρᾷς ἀδελφεῖ ὅτι ἡ
ὁρασις τῶν ὀφθαλμῶν φέρει καταλαλιὰν καὶ ἀρχὴν τῆς ἀμαρ-
τίας, καθὼς γέγραπται ὅτι Βλέψασα Εὐὰ εἶδεν τὸ φυτὸν
ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῆς καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν· Καὶ 10

καρδίᾳ αὐτοῦ. Καὶ ὁ κορυφαῖος δὲ Πέτρος ἔφυγεν ἀπὸ προ-
σώπου γυναικός· τὴν γὰρ θυγατέρα αὐτοῦ εὖοπτον οὖσαν καὶ
ἤδη γεγενῆσθαι ἐπὶ τῇ εὐμορφίᾳ αὐτὸς ἠῤῥατο, καὶ ἐγένετο
ἐν παραλύσει ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ. ἄρα οὖν ἡ ἐπιθυμία ἡ ἐν 15
τοῖς ὀφθαλμοῖς πορνεία ἐστίν; ναί. Εἶδεν γάρ φησιν Εὐὰ 15
τὸ φυτὸν ὅτι ὠραῖόν ἐστιν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ κατανοῆσαι
καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν. Ἰδοὺ οὖν ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλ-
μῶν ὁδηγὸς ἐστὶν τῆς μοιχείας, καὶ αὐτὴ ἐστὶν ἡ ἀπατήσασα
τὴν καρδίαν Εὐας· πᾶν δὲ φυτὸν ἐὰν τμηθῇ, μόνον μένῃ
εἰς τὴν γῆν ἡ ρίζα, πάλιν φύεται. ἐκριζώσατε οὖν τὴν ἐπι- 20
θυμίαν | τῆς καρδίας, ἵνα φαιδροῖς ὀμμασιν ἴδητε τὸν Χριστόν.
Ταῦτα εἰπὼν πρὸς τὸν λαόν, στραφεὶς λέγει τῷ Βαρθο-
λομαίῳ· Τὴν ἐκκλησίαν ἣν μέλλεις οἰκοδομεῖν οὕτως οἰκοδό-
μησον, ἔχουσαν τινα μεσότοιχον, μὴ ποτε σκοτισθῶσιν αἱ
προσευχαὶ τῶν νεοφωτίστων ἐν τῇ ὁράσει τῶν ὀφθαλμῶν. 25

158 T

⁹ et ¹³ gen 3, 6 || ¹⁸ gen 3, 13

CMPQRSVW (cf 73, 3) ¹ μὴ] οὖν add QW || ² ὥσπερ] καὶ add V

³ ἐπλ.] τὴν ἐπιθυμίαν ἤγουν add U || ⁴ scr ἔφυγεν?? cf 11 || ⁵ θυγα-
τέραν Y: cf 12 || ⁷ ἀπατ.] cf 82, 3? || ^{7-82, 11} ὁρᾷς - κενός om Y || ⁹ Εὐὰ om T

¹¹ ἔφησεν F: cf 4 || ἐκ B || ¹² θυγατέρα BD: cf 5; 53, 19 || οὖσαν <ἰδὼν
σκάνδαλον γενήσεσθαι>? || ¹³ ἤδη γεγ.] ἤδη πειρασθεῖσαν, σκάνδαλον αὐτῇ
γεγ. Lipsius II 1 p 204 || ἡδε B εἶδη F || εὐμ.] καὶ add B || αὐτ.] ὁ μακα-
ριώτατος πέτρος BF || ¹⁵ ναί om DE || ¹⁵⁻¹⁶ Εὐὰ τὸ φ.] ἐαυτὸ E ἐαυτῷ D ||
¹⁶ ὅτι om E || ἦν DE || ¹⁷ ὅτι om DE || ¹⁸ αὐτὴ BDEF(?) Tischendorf || ἐστὶν
om DEF || ¹⁹ καρδ. om DE τῆς add F || εὖαν DE || μ. δὲ ἡ δ. μένει ε. τ. γ.
D καὶ μ. ἡ δ. μένῃ ἐν τῇ γῇ E || μ. μ || μ. δὲ μ. F μ. μ. δὲ B μόνον, μένῃ
δὲ Tischendorf: cf 34, 20; 28; 49, 4 || ²⁰ πάλιν] δὲ add F || ²¹ καρδ.] σαρκὸς
E || φ.] καθαροῖς F || ἴδεται F || ²² π. τ. λ.] τῷ λαῷ DE καὶ add D || εἰπεν
DE || ²⁵ νεοφύτων B

143 (37) σὺ δὲ Βαρθολομαῖε γενοῦ καλὸς δοκιμαστής, καὶ δώσεις τὰς παραγγελίας ταύτας τῷ Στάχυϊ καὶ καταστή-

ῃ πατήρ. ἡ ἀκοή τοίνυν τῶν παρθένων ἔστω ἁγία· ἐν δὲ τῇ ἐξόδῳ πορευέσθωσαν ἀνὰ δύο δύο, ὅτι πολλαὶ εἰσιν αἱ διαστροφαι τοῦ ἐχθροῦ. ἡ πορεία αὐτῶν καὶ ὁ τρόπος ἐχέτω τάξιν καλήν, ἵνα σωθῶσιν· εἰ δὲ μή, ὁ καρπὸς αὐτῶν ἐστὶν κενός.

143 ἀδελφέ μου Β. δὸς τὰς παραγγελίας ταύτας —

καὶ ἡ ὑπακοή τῶν παρθένων ἔστω ἁγία, καὶ μόναι ἡσυχάζε-
 τωσαν· ἐν δὲ ταῖς προόδου βαδιζέτωσαν δύο δύο. ἐχέτω οὖν
 10 ἡ παρθενία αὐτῶν τὴν τάξιν σεμνήν, ἵνα ἡ ψυχὴ αὐτῶν
 δοξασθῇ ἐν τοῖς ὑψίστοις, μή ποτε ὁ κόπος αὐτῶν ἔσται κενός.
 οὕτως οὖν κήρυξον ἀγιασμόν. Λέγει ὁ Βαρθολομαῖος τῷ Φι-
 λίπῳ· Διὰ τί τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν ᾧ ὑπῆρχεν μεθ' ἡμῶν ὁ σωτήρ
 οὐ διεχώρισεν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν παρθένων μέχρις ἡμέρας μᾶς;
 15 Λέγει ὁ Φίλιππος· Οὐκ οἶδας ὃ Βαρθολομαῖε ὅτι ὅτε ὁ ἥλιος
 λάμπει ὁλος ὁ κόσμος πληροῦται φωτός, δύναντος δὲ αὐτοῦ
 ἀπλοῦται τὸ σκότος, καὶ τότε τὰ θηρία ἐξέρχονται; οὕτως ἐστὶν
 καὶ ὁ ἡμέτερος τύπος· ὅτε ἦν μεθ' ἡμῶν ὁ Ἰησοῦς, πάντες ἡμεν
 ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἦν κύκλῳ
 20 ἡμῶν, καὶ νοεροὶ ἡμεν τῇ καρδίᾳ, καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδεμία
 σκιά οἰκῆσαι ἐν καρδίᾳ ἡμῶν ἕνεκεν ἁμαρτίας. καὶ νῦν δὲ ἐν
 οὐρανοῖς ἐστὶν παρὰ τῷ πατρὶ, καὶ οὐ καταλείπει ἡμᾶς.
 πολλοὶ δὲ ἐλεύσονται ἐν ἐνδύμασιν ψευδέσιν, λέγοντες ὅτι
 Λατρεύομεν ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ ἁγίᾳ· Καὶ ἡ λατρεία αὐτῶν
 25 ἐστὶν μετὰ τῶν εἰδώλων, καὶ καταλείψουσιν τὰς παραδεδο-
 μένας αὐτοῖς ἐντολάς.

143 σὺ δὲ ὦ Β. γ. κ. δοκ. κ. δὸς τὰς π. τ. τῷ Σ. κ. κατάστη-

⁶ et ¹¹ cf Cor 1, 15, 58 || ²³ cf Matth 7, 15

² δώσης P δῶς C δὸς W || καταστήσης P κατάστησον W: cf 27; 83, 10

⁴ πολλοὶ T || ⁶ scilicet κόπος? cf 11 || ἔστω κοινός T: cf 11 || ⁷ ταύτας] παραγγελίας αὐτάς add T

⁸ καὶ ἡ] ἡ δὲ E || μόνους F || ⁹ ἐν - βαδ. om E || τοῖς D || προ cum lacuna F || βαδιζέτωσαν <ἀνὰ>? cf 4; 79, 20 || ¹¹ ποτε om DE || σκοπὸς DE || ἔστω DEF: cf 6 || ¹² ὁ B. τ. Φ.] αὐτῷ δ β. DE || ¹³ ἐν ᾧ om F || ὑπῆρχες E || ¹⁴ μέχρι DE || ¹⁵ ὅτι om F || ¹⁶ λαμβάνει B || πληρ.] τοῦ add B || δύναντος B || ¹⁷ ἀπολείπεται DE || ¹⁸ ὁ αὐτ.] κύριος add DE || ¹⁹ χ. αὐτοῦ] χ. ἡμῶν B || ²⁰ οὐτε μὲν F || ²¹ ἐν prius] ταῖς add E || καρδίαις DE || καὶ om B || ²² ἐστὶν om DE || ²³ ἐλ. om DE || ἐν ἐ.] ἐπενδύμασιν B ἐν δυνάμεσιν DE || ψ.] ψεύδους DE ἔσονται add DE || ²⁵ ἐστὶν om DE || τῶν om F || ²⁶ αὐτ.] ἀγίας DE om F || ²⁷ τῷ] καὶ τῷ B

σεις αὐτὸν ἐπίσκοπον. μὴ ἐμπιστεύσης δὲ τὸν τόπον τῆς ἐπισκοπῆς νεωτέρῳ, ἵνα μὴ κατασχυνθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· πᾶς δὲ ὁ διδάσκων ἐχέτω τὰ ἔργα ἴσα τοῖς λόγοις. ἐγὼ δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν κύριον· καὶ λάβε τὸ σῶμά μου καὶ ἐνταφιάσον αὐτὸ ἐν χάρταις συριακαῖς, καὶ μὴ ἐπιβάλης μοι 5 ὀθόνην λινῇν, ὅτι τὸ σῶμα τοῦ κυρίου ἐν σινδόνι ἐνειλήθη. ἐνταφιάσας μου τὸ σῶμα ἐν ταῖς χάρταις σφίγξον αὐτὸ παπύροις, καὶ χῶσον αὐτὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. καὶ γίνεσθε εὐχόμενοι ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα ἵνα ἀφῇ μοι ὁ

— κατάστησον αὐτὸν ἀρχηγὸν καὶ ἐπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, 10 ἵνα καὶ αὐτὸς ὅμοιος γένηται καλῶς διδάσκων. μὴ ἐμπιστεύσης οἰκονομίαν μὴ δὲν νεωτέρῳ. μὴ καταστήσης μηδὲνα τοιοῦτον ἐπὶ καθέδρᾳ διδασκόντων, ἵνα μὴ βεβηλώσῃ τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ· ὁ γὰρ διδάσκων ὀφείλει ἔχειν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἴσα τῶν λόγων, ἵνα ὁ λόγος ἡρτυμένος ᾗ ἐν παντί 15 καιρῷ ἐν τῇ ἰδίᾳ δόξῃ. ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἀπὸ τοῦ σώματός μου κρεμύμενος κατὰ κεφαλῆς· ἄρον οὖν τὸ σῶμά μου καὶ ἐνταφιάσον χάρταις συριατικοῖς καὶ μὴ βάλῃς ὀθόνην λινῇν, ἐπειδὴ ἔβαλαν εἰς τὸ σῶμα τοῦ κυρίου ἡμῶν. καὶ σφίγξον αὐτὸ ἐν χάρταις καὶ παπύροις, καὶ χῶσον αὐτὸ ἐν τῇ αὐλῇ 20 τῆς ἐκκλησίας. καὶ γίνεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ εὐχόμενοι ἐπὶ τεσσα-

150 T

σον — — ἐμπ. δὲ τ. τόπ. τ. ἐπισκ. νεωτέρῳ — — τοῖς λόγοις — — αὐτὸ ἐν χάρταις συριακαῖς — — ὀθόνην λινῇν — — κυρίου μου ἐν σ. ἐνειλήθη. ἐνταφιάσας δὲ τὸ σῶμά μου ἐν ταῖς χάρταις σφίγξον αὐτὸ παπ. κ. χ. αὐτὸ ἐν τῇ ἐξέδρᾳ τῆς 25 ἐκκλησίας. καὶ εὐχέσθε ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κοινὸν διδάσκα-

¹ cf Tim 1, 3, 6? || ² cf Matth 27, 59 || ¹⁵ cf Col 4, 6

² νεώτερον P (om M) || ³ δὲ] γὰρ W || ⁴ κύρ.] μου add W || κ. λ.] λ. οὖν CW: cf 17 || ⁵ ἐνταφιάσαι P || ⁵⁻⁷ αὐτὸ - σφ. om C || ⁶ λινῶν P: cf 23 || ἐνλήθη P (cf 24) καὶ add PR || ⁷ ἐντ.] δὲ add QW probabiliter: cf 24 || ταῖς om R: cf 25 || αὐτὸ] καὶ add V || παπυροῖς CQRS et ex corr P: cf 20 || ⁹ ἐπὶ om CR || ἀφείη (C)SV ἀφήση W || ὁ om SVW

¹¹ scr ὁμοίως? ὁμοιός <σοι>? || ¹²⁻¹⁶ μὴ - δόξῃ] εἰρηκῶς δὲ καὶ ἄλλα πλεονα τὸν βαρδολομαῖον εἶπεν Y || ¹³ βεβηλώσης T || ¹⁹ ἡμ.] ἰησοῦ χριστοῦ add U || ²¹ τῆς] ἀγίας add TY

²² δὲ om F(DE) || ἐπισκ.] σου add F || νε.] τὴν πίστιν add B τῇ πίστει add F || ²² τ. λ.] οὕτως γὰρ ἔσται ἔλπις F || ²³ αὐτὸ om BE: cf 25 || χάρτεσιν D(E): cf 25 || ὀθῶνιον λινῶν E: cf 6 || ²⁴ ἐνλήθη F ἐνλήθη B ἐλήθη DE: cf 6 || ²⁵ τοῖς E om BF: cf 7 || χάρτεσιν E: cf 23 || αὐτὸ utrumque om E: cf 23 || ἐξόδω D εἰσόδω E

κύριος τὴν παράβασιν ἣν παρέβην ἀποδώσας τοῖς κακοποιή-
 σασίν μοι. ἴδε ὦ Βαρθολομαῖε πῶς στάζει τὸ αἷμά μου ἐπὶ
 τῆς γῆς· φυτὸν ἀνατελεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματός μου, καὶ γενήσεται
 ἄμπελος καὶ ποιήσῃ καρπὸν σταφυλῆς. καὶ λαβόντες τὸν βό-
 83 T 5 τρυν ἀποθλίψατε αὐτὸν εἰς τὸ ποτήριον· καὶ μεταλαβόντες
 εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν ἀναπέμψατε εἰς ὕψος τὸ ἀμήν, ἵνα
 γένηται τελεία προσφορά.

144 (38) Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ Φίλιππος ἤῤῥατο οὕτως·
 Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ πατὴρ τῶν αἰώνων, βασιλεῦ τοῦ
 10 φωτός, ὁ σοφίσας ἡμᾶς ἐν τῇ σοφίᾳ σου καὶ δοὺς ἡμῖν τὴν
 σὴν σύνεσιν, ἐχαρίσω | δὲ ἡμῖν τὴν βουλὴν τῆς ἀγαθότητός
 σου, ὁ μηδέποτε χωρισθεῖς ἡμῖν, σὺ εἰ ὁ αἰρων τὴν νόσον

ράκοντα ἡμέρας ἵνα ἀφῇ μοι ὁ θεὸς τὴν παράβασιν ἣν
 ἐποίησα ὅτι ἀνταπέδωκα τῷ ποιήσαντί μοι κακά, καὶ ὅπως
 15 μὴ γένηται μοι ἐν τοῖς αἰῶσιν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη.

144 Ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ Φίλιππος ἤῤῥατο λέγων· Κύριε
 μου Ἰ. — — βασιλεῦ ὅλου τοῦ φ. — — σου· ὁ δεδωκώς ἡμῖν
 τὴν ὑψηλὴν γνῶσιν· ὁ χαρισάμενος ἡμῖν τ. β. — — νόσον ἀπὸ

λον ἵνα ἀφῇ μοι τὴν π. ἣν π. ἀποδοὺς κακὰ τοῖς κακοπ. μοι.
 20 Ἴδε ὦ Β. πῶς στάζει τὸ αἷμά μου κάτω ἐπὶ τ. γῆς· φυτὸν
 ἀνατελεῖ ἀπὸ τ. αἵμ. μου, καὶ γενήσεται — — σταφυλῆς.
 λαβόντες οὖν τὸν β. ἀποτρίψατε α. εἰς τὸ ποτήριον· καὶ —
 — τρίτην μου ἡμέραν ἀναπ. ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν, ὅπως γέ-
 νηται τελ. πρ. ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἀφήσει μοι τὴν
 25 παράβασιν ἣν ἐποίησα.

144 Καὶ — — προσηύξατο λέγων· Κ. Ἰ. Χριστέ, ὁ
 π. τ. αἰ. βασιλεῦ ὅλου τοῦ φ. — — ἐν πάσῃ σοφίᾳ — —
 τὴν ὑψιστόν σου γνῶσιν, ἐχαρίσω — — χωρισθεῖς ἡμῖν, σὺ

² με QRFV: cf 19 || πῶς] ὅπου (C)MQRF: cf 88, 6 || στάζει MRVW:
 cf 20 || ³ τὴν γῆν M(om R) || φ.] ὅθεν φ. W φ. δὲ PS: cf 20 || ἀπὸ - μου om RV:
 cf 21 || ⁴ κ. λ.] λ. δὲ Q λ. οὖν W: cf 22 || ⁸ προσηύξατο SW: cf 26 || ⁹ ὁ
 om V: cf 26 || β.] ὁ βασιλεὺς C: cf 27 || ¹¹ σὴν] γνῶσιν (σοφίαν σου S) καὶ τὴν
 CS: cf 18; 28 || ἐχ. δὲ] καὶ χαρισάμενος W: cf 18; 28 || ἡμ.] τὴν σὴν χάριν καὶ
 add V || ¹² ἡμῶν MQSΓW: cf 18; 28 || εἰ sup scr ὁ εἰ add νὸς τοῦ ζῶντος θεοῦ P

¹⁴ κακόν U || ^{16-87, 15} λέγων - εἰπὼν] πρὸς κύριον καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν Y
¹⁹ με B: cf 2 || ²⁰ ἴδε] ἴδου δε B ἴδου δὴ DE || πόσα D ἐνθα E || στάζει
 BF: cf 2 || φντ.] δὲ add BDF: cf 3 || ²¹ ἀπὸ - μου om E: cf 3 || γενηθήσε-
 ται BF || ²² τὸ om BD || ²³ ἡμ. μου B || μου om F || ²⁴ ἡμῶν om B |
²⁴⁻²⁵ καὶ - ἐποί. om E || ²⁴ ἀφί F: cf 19 || ²⁶ λέγ.] οὕτως B: cf 8 || Χρ. ὁ
 om BF: cf 9 || ²⁷ β.] ὁ βασιλεὺς DE: cf 9 || ²⁸ τ. ὑψίστην B ἐκ τῶν ὑψίστων
 DE || ἐχ.] ὁ χαρισάμενος E: cf 18 || ἡμῶν B: cf 12

τῶν καταφρυγόντων εἰς σέ· σὺ εἶ ὁ δεδωκὼς ἡμῖν τὴν σὴν παρρησίαν τῆς σοφίας, ὁ δεδωκὼς ἡμῖν σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἐπιστρέψας τοὺς πλανηθέντας, ὁ στεφανῶν τοὺς νικῶντας τὸν ἀντίπαλον, ὁ καλὸς ἀγωνοθέτης· ἐλθὲ νῦν Ἰησοῦ καὶ δός

τῶν κ. εἰς σέ· σὺ — — τὴν π. τ. σοφίας τῆς σῆς τῆς μὴ δυνα- ὁ
μένης λαληθῆναι· σὺ εἶ ὁ δεδωκὼς ἡμῖν τὸν λόγον τοῦ ἐπι-
στρέψαι ἐπὶ σέ τοὺς πλανωμένους· σὺ εἶ ὁ δεδωκὼς ἡμῖν
σημεῖα καὶ τέρατα διὰ τοὺς ὀλιγοπίστους· σὺ εἶ ὁ παρέχων
τὸν στέφανον ἐπὶ τῶν νικησάντων· σὺ τυγχάνεις ἡμῶν ἀγω-
νοθέτης ὁ δωρησάμενος ἡμῖν τὸν στέφανον τῆς χαρᾶς· ὁ λα- 10
λῶν σὺν ἡμῖν ἵνα δυνηθῇμεν ἀντιστῆναι τοῖς βλάπτουσιν
ἡμᾶς· σὺ εἶ ὁ σπείρων καὶ θερίζων καὶ πληθύνων καὶ αὐ-
ξάνων καὶ ζωοποιῶν πάντας τοὺς ἰδίους δούλους σου· οἱ
ἐλεγχοὶ καὶ αἱ ἀπειλαὶ ὑπάρχουσιν ἡμῖν βοήθεια καὶ δύναμις
διὰ τοὺς ἐπιστρέφοντας ἐπὶ σέ δι' ἡμῶν τῶν δούλων σου· 15

— — σέ· συ εἶ ὁ δεδωκὼς ἡμῖν τὸν λόγον ἐπιστρέψαι ἐπὶ
σέ τοὺς πλανωμένους· σὺ εἶ ὁ δεδωκὼς ἡμῖν σημεῖα καὶ τέ-
ρατα διὰ τοὺς ὀλιγοπίστους· σὺ εἶ ὁ δεδωκὼς ἡμῖν τὸ μέγεθος
ἐπὶ τὸ ἐλέγξαι τὴν σμικρότητα· σὺ εἶ ὁ παρέχων τὸν στέφανον
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν νικησάντων τὸν ἀντίπαλον· σὺ τυγχά- 20
νεις ἡμῶν ἀγωνοθέτης, καὶ δώρησαι ἡμῖν τὸν στέφανον τῆς
χάριτός σου· ὁ ἀθλῶν σὺν ἡμῖν, ἵνα δυνηθῶμεν νικῆσαι
ἐκείνων τὸν βλάπτοντα ἡμᾶς· σὺ εἶ ὁ καθαρίζων καὶ πλη-
θύνων καὶ αὐξάνων καὶ ζωοποιῶν πάντας τοὺς ἰδίους δού-
λους σου· οἱ ἐλεγχοὶ καὶ αἱ ἀπειλαὶ ὑπάρχουσιν ἡμῖν βοήθεια 25
καὶ δύναμις διὰ τοὺς ἐπιστρέφοντας ἐπὶ σέ ὑφ' ἡμῶν· νῦν

¹⁻² ὁ δ. - σοφ.] ante ὁ στεφ. (3) *W* om *CMQ* || ¹ σὴν om *W* || ² πα-
ρρησίαν *P* || τῆς] σῆς add *S* || ³ πλαν.] σὺ εἶ add *VW*: cf 4 || ⁴ ἀντί-
δικον *PQRSVW* σὺ εἶ add *V*: cf 3 || ἀγ.] καὶ βραβευτής add *VW* || νῦν]
καὶ νῦν *V* νῦν οὖν *S* (cf 26) οὖν *C*

TU ⁵⁻⁶ σὺ - λαλ. om *T* || ⁷ ἐπὶ] πρὸς *U* || ¹⁰ scr ἀθλῶν (cf 22)?? ||
¹⁵ δ. σου] σῶν δ. *T*

¹⁶ τὸν om *DE* || <ἐπὶ τὸ> ἐπιστρέψαι? cf 6; 19 || ¹⁷⁻¹⁸ σὺ εἶ - ὀλιγοπ.
ante σὺ εἶ (16) *D* om *B*: cf 6; 7 || ¹⁷ δεδ. ἡμ.] παρέχων *E*: cf 19 || ¹⁹ σμικρ.]
σμισεβωμένησσε *F* || τὸν om *DE* || ²¹ scr δωρησάμενος?? cf 10; 86, 20 ||
²² χ. σου] νίκης *DE* || ἡμῖν] ἐμοὶ *B* || ²³ καθαρίζων *DE*: cf 44, 14 || ²⁴ πάντας
om *DE* || ἰδ. om *DEF* || ²⁵ αἱ om *BEF* || ²⁶ ἐπὶ] εἰς *DE* || ὑφ'] ἀφ' *F*
ἐπὶ *DE*

μοι τὸν στέφανον τῆς νίκης αἰώνιον κατὰ πάσης ἐναντίας
 ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, καὶ μὴ καλυψάτω με ὁ σκοτεινὸς αὐτῶν
 ἀήρ, ὅπως διαπεράσω τὰ τοῦ πυρὸς ὕδατα καὶ πᾶσαν τὴν
 ἄβυσσον. κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ σχῇ χώραν ὁ ἐχθρὸς
 5 κατηγορεῖσάι μου ἐπὶ τοῦ βήματός σου, ἀλλ' ἐνδυσόν με τὴν
 ἐνδοξὸν σου στολὴν, τὴν φωτεινὴν σου σφραγίδα τὴν πάντοτε
 λάμπουσαν, ἕως ἂν παρέλθω πάντας τοὺς κοσμοκράτορας καὶ
 τὸν πονηρὸν δράκοντα τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν. νῦν οὖν κύριέ
 μου Ἰησοῦ Χριστέ ποιήσόν μοι ἀπαντῆσαί σοι ἐν τῷ ἄερι,
 10 χαρισάμενός μοι τὴν ἀνταπόδοσιν ἣν ἀνταπέδωκα τοῖς ἐχθροῖς

ἐλθὲ κύριε καὶ δός μοι νίκος καὶ στέφανον ἐνώπιον τῶν ἀν-
 θρώπων. μὴ ἐπικαλυψάτω — — ἀήρ, μηδὲ ὁ καπνὸς αὐτῶν
 καύσῃ τὴν μορφὴν τῆς ψυχῆς μου, ὅπως διαπεράσω τὰ ὕδατα
 τῆς ἄβύσσου καὶ μὴ βυθισθῶ ἐν αὐτοῖς. κύριέ μου Ἰ. Χρ.,
 15 μὴ εὕρῃ ὁ ἐχθρὸς τοῦ δύνασθαι κατηγορεῖσάι μου ἐνώπιόν
 σου τοῦ ἀληθινοῦ χριτοῦ. ἀλλ' ἐνδυσόν με τὴν φωτεινὴν
 σου στολὴν καὶ δός μοι τὴν ἐνδοξὸν σου σφραγίδα, ἕως — —
 δράκοντα. ἀλλὰ ποιήσόν με ἀπαντῆσαί σοι ἐν νεφέλαις τοῦ
 ἄερος, χαρισάμενός μοι· καὶ ἀφ᾽ ἧς τὸ παράπτωμά μου ὅτι ἀντα-

20 οὖν ἐλθὲ κύριέ μου Ἰησοῦ καὶ δός μοι τὸ νίκος καὶ τὸν στέ-
 φανον ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἐξουσιῶν. μὴ καλυψάτω
 — — αὐτ. ἀήρ, μηδὲ ὁ καπνὸς αὐτῶν καλυψάτω τὴν μορφὴν τῆς
 ψυχῆς μου, ἀλλ' ἵνα διαπεράσω — — τ. ἄβυσσον, καὶ ἵνα μὴ
 καταποντισθῶ ἐν αὐτοῖς. κύριέ μου Ἰησοῦ, μὴ σχῇ — — μου
 25 ἐνώπιον τοῦ ἀληθινοῦ χριτηρίου σου· ἀλλ' ἐνδ. με τὴν στολὴν τὴν
 ἁγίαν σου, τὴν ἐνδοξον, τ. φωτ. σου σφ. — — καὶ τὸν σκοτει-
 νὸν αὐτῶν δράκοντα — — νῦν ο. κ. μ. Ἰησοῦ ποιήσόν με ἀπ.

¹ μοι] ἡμῖν P || νίκ.]] τὸν add P fort recte || αἰ.] scr ἐνώπιον? cf 11;
 21 || del κατὰ? (cf 21) an κατὰ et ἐναντίας ex κατέναντι corrupta? || ἐναντ.
 om W || ² αὐτῶν] cf 22 || ⁴⁻⁸ κύρ. - ἡμ. om C || ⁴ κύρ.] ναὶ κύρ. VW ||
 ἐχθ.] τοῦ add V || ⁵ σου] τοῦ φρικτοῦ καὶ φοβεροῦ W: cf 25 || ἀλλὰ P || μοι P ||
⁶ στολ.] καὶ add QRVW: cf 17 || σου alt om PQV: cf 26 || ⁷ ἐν] οὐ M:
 cf 77, 2 || ⁸ οὖν om P || ⁹ μοι] ἄξιον τοῦ add V: scr με? cf 18 || ¹⁰ ἀντα-
 πέδωκας R: cf 19; 87, 19

¹¹ ν. καὶ] νίκης T || ¹² ἐπικαλυψάτω T || ὁ om T || ¹⁷ post στολ. καὶ deficit T
 U ¹⁹ del κ. ἀφ.? cf 10

²¹ ἀρχόντων BDE(f): cf 2 || ²² καλύψει D || ²³ ψ.] σαρκός F || ἄβ.] δύνα-
 μιν τῆς ἄβύσσου DE || ²⁴ Ἰ.] χριστέ add DE: cf 20; 27 || μου] τι add
 DE || ²⁵ ἐν.] ἐπὶ DE || ἀλ.] φοβεροῦ DE: cf 5 || ²⁶ σου alt om F || ²⁷ αὐτοῦ
 D om EF || ^{27-87,22} νῦν - ἀμ. om dein ad F transit E

μον· καὶ μεταμόρφωσον τὴν μορφήν τοῦ σώματός μου ἐν ἀγγελικῇ δόξῃ· καὶ ἀνάπαυσόν με ἐν τῇ μακαριότητι σου, καὶ λήψομαι τὸ παρὰ σοῦ ἐπάγγελμα ὃ ἐπηγγείλω τοῖς ἁγίοις σου εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

145 (39) Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Φίλιππος παρέδωκεν τὸ πνεῦμα, πάντων τῶν ὄχλων βλέπόντων εἰς αὐτὸν καὶ κλαιόντων καὶ λεγόντων· Ἐπληρώθη ἐν εἰρήνῃ ὁ βίος τούτου τοῦ πνεύματος. Καὶ ἔλεγον τὸ ἀμήν.

146 (40) Ὁ δὲ Βαρθολομαῖος καὶ ἡ Μαριάμνη καθεῖλαν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν καθ' ἃ ἐνετείλατο αὐτοῖς. ὁ 10^ο

πέδωκα τοῖς ἐχθροῖς μου κακά· καὶ μεταμόρφωσον τ.μ.τ.σ. μου σύμμορφον τῆς εἰκόνης τῆς δόξης σου· καὶ ἀνάπ. με ἐν τῇ δόξῃ τῆς μακαριότητός σου, εἰσαγαγὼν εἰς ἃ ἐπηγγείλω τ. ἁγ. σου πᾶσιν εἰς τ. αἰῶνας.

145 Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἀπέδωκεν τὸ πνεῦμα ἀπάντων τ. 15 ὁ. βλ. εἰς αὐτόν.

146 Ὁ δὲ Β. κ. ἡ Μ. κατεβίβασαν αὐτόν καὶ ἐποίησαν αὐτῷ καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς καὶ ἔθαψαν α. ἐν ἐκ. τῷ τόπῳ.

— — ἀνταπέδωκα — — σ. μου ἀγγελικῇ δόξῃ, σύμμορφὼν τῇ μορφῇ τῆς ἁγίας δόξης σου· καὶ ἀνάπ. με ἐν τῇ μακαριότητι 20 σου — — τὰ παρὰ σοῦ ἐπηγγελμένα τοῖς ἁγ. — — αἰῶνας. ἀμήν.

145 Καὶ τ. εἰπὼν ἀπέδωκεν — — κλαιόντων· καὶ ἐν εἰρήνῃ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἐξεληθόντος ἐπέλεγον τὸ ἀμήν.

146 Ὁ δὲ Β. — — ἐποίησαν καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ 25 ἔθαψαν αὐτόν — — εὐθύς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦλθεν λέγουσα

⁴ ἀμήν om P || ⁶ πν.] αὐτοῦ add W τῷ κυρίῳ add CW || ἀπάντων QVW || καὶ om (C)P || ⁷⁻⁸ κ. λ. - ἀμ. om R || κ. λ. - πν. om W || ⁷ κ. λεγ. om QV || ἐπλ.] δὲ add V || ⁷⁻⁸ τ. τ. πν.] αὐτοῦ CQV || ⁷ τοῦ om S || ⁸ πνεύματος exp S || ἔλ.] εἶπον W ἔκραξαν πάντες QV: cf 88, 4 || ⁹ καθεῖλον MFW || ¹⁰ αὐτοῦ om CQS || κ. ἔλ.] καθὼς CSW || ὁ om PQR ἅγιος add C

UY ¹⁰ εἰς α. om Y || ¹⁸ αὐτῷ om Y || τῷ τ. ἐκ. U

BDF ¹⁹ ἀνταπέδωκας B: cf 86, 10 || σύμμορφων <αὐτὴν>? an scr σύμμορφον? cf 12 || ²⁰ μορφήν B || ²⁰⁻²¹ μακ σου] σῇ μακ. BF || ²¹ ἐπαγγελμένα F ἐπηγγελμένα D || αλ.] τῶν αἰώνων add BF || ²³ παρέδωκεν F: cf 15 || ²⁴ α. ἐξ. om BF || ἐπ.] ἔκραξαν ἅπαντες D: cf 88, 18 || ²⁶ αὐτὸ D || εὐθύς ἦλθεν ἀπ' οὐρ. B ἦλθεν εὐθύς ἀπ' οὐρ. F || εὐθ. om D || λέγ. om B

Φίλιππος, καὶ ἔθανσαν αὐτὸν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ. φωνὴ δὲ εὐθύως ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐγένετο· Φίλιππος ὁ ἀπόστολος ἑστεφάνωται τὸν τῆς ἀφθαρσίας στέφανον ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ πάντες ἔκραξαν τὸ ἄμην. |

- 94 T 5 147 (41) Μετὰ δὲ τὰς τρεῖς ἡμέρας ἐβλάστησεν τὸ φυτόν τῆς ἀμπέλου ὅπου ἑσταξεν τὸ αἷμα τοῦ ἁγίου Φιλίππου. καὶ ἐποίησαν πάντα τὰ ἐντεταλμένα αὐτοῖς παρ' αὐτοῦ, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα προσφέροντες προσφορὰς, ἀδιαλείπτως προσευχόμενοι. καὶ ψωδοῶν τὴν ἐκκλησίαν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, 10 καταστήσαντες τὸν Στάχυν ἐπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. καὶ ἡ Νικανόρα δὲ καὶ πάντες οἱ πιστοὶ συνήγοντο καὶ οὐ διέλειπον

- 147 Καὶ ἐποίησαν τα ἐντεταλμένα ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας προσφέροντες προσφορὰς καὶ προσευχόμενοι δωδεκάκις τῆς ἡμέρας. ψωδοῶν δὲ τὴν ἐκκλησίαν ἐν τ. 15 τ. ἐκείνῳ, καὶ κατέστησαν τὸν Στάχυν ἐπ' αὐτῆς ἐπίσκοπον· ἀφῆκαν δὲ καὶ τὸν λεόπαρδον καὶ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ ἡ Νικανόρα ἐποιεῖτο αὐτῶν πρόνοιαν ὥς

οτι Φ. — — ἀγωνοθέτου Χριστοῦ. Καὶ πάλιν ἔκραξαν το ἄμην.

- 20 147 Μετὰ δὲ τρεῖς — — ἀμπέλου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἔστ. τὸ α. τοῦ ἁγίου Φ. — — αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἁγίου Φιλίππου· καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας προσφέροντες προσφορὰν καὶ ἑκάστην ἡμέραν καὶ εὐχόμενοι ἑβδομον τῆς ἡμέρας. καὶ ψωδοῶν — — ἐκείνῳ, καὶ κατέστησαν τὸν 25 Σ. ἐπίσκοπον ἐπ' αὐτῆς. τὸν δὲ λεόπαρδον καὶ τὸν ἔριφον ἔασαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ ἡ Νικανόρα ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν

¹ Φ. om R || αὐτὸ P(R?) || ² εὐθ. om CMQRS || τοῦ οὐρανοῦ CRW: cf 87, 26 || ἐγ.] λέγουσα add Q(W): cf 87, 26 || ⁴ I. om CPQW: cf 18 sed malim Χρ. deleri || ⁵ τὰς om CRV: cf 20; 89, 6 || ⁶ ὅπου - Φιλ. om P || ἑσταξεν C || ἁγ. om (C) ἀποστόλου V ἁγ. ἀποστόλου QR || ⁷ π. α.] ὑπὸ τοῦ ἁγίου φιλήππου P (cf 21) om (C) || αὐτοῦ] sequitur XII litterarum spatium uacuum V || ⁸ προσφορὰν P (cf 23) καὶ add MQVW || εὐχόμενοι QRV: cf 23 || ¹⁰ τὸν] καὶ τὸν V || ἐν τῇ ἐ. om V || ¹¹ δὲ om C || διέλειπον CRS

¹² ἐντεταλμένα Y || ἐπὶ] καὶ ἐποίησαν U: cf 22 || ^{14-89, 13} ὥκ. - πν. om Y

¹⁸ ὅτι om D || εἶπων D: cf 87, 24 || ²⁰ οὐ D || ²¹ ἁγ. utrumque om B: cf 89, 24 || ὑπὸ - Φ. om D || del κ. ἐπ.? cf 7; 12 || ²²⁻²³ προσφέρ. - ἡμ. om D || ²⁵ ἐν αὐτῇ D || ²⁶ εἶασαν B || εἰς τὴν ἐκκλησίαν F || ἡ N. om DF || ἐπιμελοῦντα D om F <ἐκελεύσθη> ἐπιμελεῖσθαι?? || αὐτ. om DF

πάντες δοξάζοντες τὸν θεὸν διὰ τὰ θαυμάσια τὰ γεγενημένα ἐπ' αὐτούς. καὶ πᾶσα ἡ πόλις ἐπίστευσεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ· ἐνετείλατο δὲ ὁ Βαρθολομαῖος τῷ Στάχυϊ βαπτίζειν τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἵνα λέγωσιν ἀμήν. 5

148 (42) Μετὰ δὲ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας φανείς ὁ σωτὴρ ἐν μορφῇ τοῦ Φιλίππου εἶπεν τῷ Βαρθολομαίῳ καὶ τῇ Μαριάμνῃ· Ἀδελφοί μου ἡγαπημένοι θέλετε ἀναπαῆναι ἐν τῇ ἀναπαύσει τοῦ θεοῦ; ἡγοίχθη μοι ὁ παράδεισος καὶ ·

ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς. αὐτοὶ δὲ οὐ διέλειπον δοξάζοντες 10
τὸν θεὸν διὰ τὰ θαυμάσια τὰ γινόμενα ἐπ' αὐτοῖς· καὶ γὰρ ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀποστόλου μύρον ἐπήγαγεν. ὁ δὲ Βαρθολομαῖος ἐνετείλατο τῷ Στάχυϊ βαπτίζειν εἰς — — πνεύματος.

148 Μετὰ δὲ τὰς τεσσ. ἡμ. ἀναλαβὼν ὁ κύριος τὴν μορ- 15
φὴν τοῦ ἀποστόλου Φ. ἐφάνη τῷ Β. καὶ τῇ Μ. ἐν ὁράματι καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀδελφοί μου εὐλογημένοι ἀνεπάην ἐν τῇ ἀποθήκῃ τοῦ πατρὸς καὶ ἐν ταῖς φωτειναῖς αὐτοῦ μοναῖς.

καὶ τρέφειν αὐτά· αὐτοὶ δὲ οὐ διέλειπον δοξάζοντες — — τὰ γεγενημένα ἐπ' αὐτούς. καὶ — — τοῦ Ἰησοῦ. ἐνετείλατο — — 20
βαπτίζειν τοὺς — — πνεύματος, καὶ διδάσκεισθαι λέγειν τὸ ἀμήν.

148 Μετὰ δὲ τὰς τεσσ. ἡμ. λαβὼν ὁ κύριος τὴν μορφὴν τοῦ ἁγίου Φιλίππου ἐφάνη τῷ Β. καὶ τῇ Μ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀδελφοί μου ἡγαπημένοι καὶ εὐλογημένοι χαίρετε. ἀνεπάην 25
ἐν τῇ ἀναπαύσει τοῦ πατρὸς ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Ἰησοῦ. ἀπέλθαιτε

¹ πάντες *om* QRVW || τῶν σημείων τῶν γινομένων (*cf* 11) ὑπ' αὐτῶν C || γεόμενα P: *cf* 11; 20 || ² αὐτοῖς PSW: *cf* 11; 20 || ³ Ἰ. κυρίου ἡμῶν (*om* Q) Ἰησοῦ χριστοῦ QRW || ³⁻⁵ ἐνετ. - ἀμ. *om* R || ⁶ κ. ἵνα - ἀμ. *om* P: *cf* 14 || καὶ *om* CMQVW || ἵνα *om* QW || λέγουσιν CS λέγοντας QW τὸ add CQW || ⁶ τὰς *om* CPQ: *cf* 15; 23; 69, 9; 88, 5 *et* 7 || ἐφάνη M: *cf* 16; 24 || ⁷ Φ. ἀποστόλου φ. W (*cf* 16; 24) καὶ add M || ⁸ θ. ἀν.] τὸ λοιπὸν ἀναπαύεσθαι P || ⁹ ἐν] *desinit* R

¹¹ *scr* γεόμενα?? *cf* 1; 20 || ¹⁵ τὰς *om* U: *cf* 6 || ¹⁶ Φ. *om* Y

¹⁹ καὶ] τοῦ D *om* F || ἔτρεφον F || διέλειπον B || ²⁰ γεόμενα D γινόμενα F: *cf* 1; 11 || εἰς DF || τ. Ἰ. τ. κυρίου ἰ. χριστοῦ D αὐτοῦ B || ²¹ βαπτ.] αὐτοὺς add F || διδάσκεισθωσαν F || λέγ.] τὸν λόγον B *om* D || ²³ τὰς *om* BF: *cf* 6 || ²⁴ ἀγ. *om* B (*cf* 58, 21) ἀποστόλου add F: *cf* 7 || κ. τ. Μ. *om* D || αὐτῷ D || ²⁵ ἀνεπ.] γὰρ add D || ²⁶ ἀν. - τῇ *om* D || Ἰ. υἱοῦ BF || ἀπέλθαιτε F: *cf* 90, 1

εἰσῆλθον ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Ἰησοῦ. ἀπέλθατε εἰς τὸν τόπον
τὸν κεκληρωμένον ὑμῖν· τὸ γὰρ φυτὸν τὸ ὠρισμένον καὶ
φυτευθὲν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καρποφορεῖ καλῶς. Ἀσπασάμενοι
οὖν τοὺς ἀδελφούς καὶ ἐπευξάμενοι ἐκάστῳ αὐτῶν ἐξῆλθον
δ ἀπὸ τῆς πόλεως Ὀφιορύμης τῆς Ἱεραιπόλεως τῆς Ἀσίας, καὶ
ὁ Βαρθολομαῖος ἀπῆλθεν εἰς τὴν Λυκαονίαν, ἡ δὲ Μαριάμνη
ἐπορεύθη ἐν τῷ Ἰορδάνῃ· ὁ δὲ Στάχυς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ
ἔμειναν κατέχοντες τὴν ἐκκλησίαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυ-
ρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
10 αἰώνων. ἀμήν.

ἀπέρχεσθε εἰς τ. τύπ. τ. κεκληρωμένον ὑμῖν· τὸ γὰρ φυτὸν
τὸ ῥιζωθὲν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καρποφορήσει καλῶς. Καὶ
ἀσπασάμενοι τ. ἀδ. καὶ εὐξάμενοι ἐπάνω ἐκάστου ἐξῆλθον ἐκ
τῆς πόλεως καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἀπῆλθον εἰς τὸ κλίμα τὸ
15 ἴδιον, καθὼς εἶπεν αὐτοῖς ὁ κύριος. ὁ μὲν Βαρθολομαῖος
ἀπῆλθεν εἰς Λυκαονίαν, ἡ δὲ Μαριάμνη εἰς τὸν Ἰορδάνην
ποταμὸν· ὁ Στάχυς δὲ σὺν αὐτῷ ἔμεινεν κατηγῶν τὴν ἐκ-
κλησίαν ἐν Χρ. ἰ. τ. κ. ἡμῶν, ᾧ ἡ δ. καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ
ἀεὶ καὶ εἰς τ. αἰ. τ. αἰώνων. ἀμήν.

20 οὖν εἰς — — ὑμῖν καὶ πληρώσατε τὰ προστεταγμένα ὑμῖν·
τὸ γὰρ φυτὸν τὸ πεφυτευμένον ἐν τῇ π. τ. καρποφορήσει
καλῶς. Ἀσπασάμενοι δὲ τοὺς ἀδ. κ. ἐπευξ. αὐτοῖς ἐξῆλθον
ἀπὸ τῆς Ὀφιορύμου καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἴδιον
κλίμα, καθὼς εἶπεν ὁ κύριος, ὁ Β. εἰς τὴν Λυκαονίαν, ἡ δὲ
25 Μ. ἐν τῷ Ἰορδάνῃ· ὁ δὲ Στάχυς — — ἔμειναν κατηγούντες
τὴν ἐκκλησίαν — — καὶ τὸ κράτος — — τῶν αἰώνων. ἀμήν.

CMPQSVW ¹ I.] θεοῦ QSVW νιοῦ P (omC) λοιπὸν add V || ἀπέλ-
θετε MV (cf 89, 26) καὶ ὑμεῖς add V οὖν ὑμεῖς ἕκαστος add W || ² scr ἐρι-
ζωμένον? cf 12 || ³ καρποφορήσει V || ⁴ οὖν δὲ C || ⁵ ἐκ C || τῆς alt om MS:
cf 59, 4 || ἱερᾶς πόλεως Q || ⁶ δ] μὲν add SVW: cf 15 || τὴν om CW || ⁷ ἐπορ.
om S || εἰς τὸν Ἰορδάνην M || I.] ποταμῷ a ld W ποταμὸν add M: cf 17 ||
στάχυος P || ⁸ κατ. τ. ἐ.] ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ S || scr κατηγούντες?? cf 17; 25 ||
⁹ κράτ] νῦν καὶ ἀεὶ καὶ add CSVW || ¹⁰ ἀμήν] τέλος τῶν περιόδων φι-
λίππον τοῦ ἀποστόλου add V

¹¹ κεκλημένον I || ¹³ ἐπ. ἐκ. om F || ¹⁴⁻¹⁷ καὶ ἐκ. - ἐκκλ. om F || ¹⁴ scr
ἀπ' λθεν?? cf 23 || ¹⁶ scr Μαριάμνη || ¹⁷ scr αὐτοῖς??? cf 7 || ¹⁸ ἐν Χρ. -
ἡμῶν om U || ¹⁸⁻¹⁹ καὶ τὸ κρ. - ἀεὶ καὶ om U

²⁰ ἔμ. om D || ²² καλ.] ἐν καιοῖς F || αὐτ. om D || ²³ ἀπῆλθον F: cf 14 ||
²⁴ κτίμα F || ²⁴⁻²⁵ καθ. - Ἰορδ. om D || ²⁵ στάχυος D || ²⁶ τ. ἐκκλ.] ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ D || κ. τὸ κρ. om B || κράτος] νῦν καὶ ἀεὶ καὶ add D || τῶν αἰ. om B

**Ὑπομνήματα περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν θαυμάτων καὶ τοῦ μαρ-
τυρίου τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου
ἐνὸς τῶν δώδεκα ἀποστόλων.**

Ordo capitulum: 1—5. 30—74. 79. 85—87. 89—93. 88. 10—14. 76—78.
17—29. 107—148 (6—9. 15. 16. 75. 80—84. 94—106 *praetermissa sunt*). 5

Φίλιππόν τις ὀνομάσας εὐθὺς τὸν μέγαν ἔννοεῖ τοῦ σω-
τῆρος ἀπόστολον μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν Στεφάνου τοῦ
πρωτομάρτυρος καὶ τὴν τῶν ἀνοσιουργῶν Ἰουδαίων ἐπιβουλὴν
εἰς τοὺς πανσόφους καὶ θεηγόρους μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, τῶν
λοιπῶν πάντων ἐπὶ τὸ κήρυγμα στελλομένων, καὶ αὐτὸς ὁ 10
ἀοίδιμος καὶ ἐκλεκτάτος Φίλιππος πρὸς τὸν τοῦ εὐαγγελίου
δρόμον ἑαυτὸν παρασκευασάμενος συνεξέδραμεν, μηδενὸς ἐν
μηδενὶ κατὰ τὸ κήρυγμα ἐλαττούμενος. ἔπειδὴ δὲ τὴν Ἀσιά-
τιδα γῆν καὶ οὗτος παρὰ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου καὶ Πέτρου
κεκληρωτο, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ συνοδοιπόρον τὸν Βαρθολομαῖον, 15
καὶ γὰρ εἶχεν τούτον αὐτὸν συνεπόμενον τῇ τε πνευματικῇ
ἀγάπῃ συνδούμενον καὶ φιλοστοργίας ῥοπῇ συγκρατούμενον —
σαρκικὴ ἀδελφὴ αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἡ Μαριάμνη, ἣτις καὶ συνηκο-
λούθει καὶ διηκόνει αὐτοῖς — ἔξεισιν μετ' αὐτῶν τῆς πόλεως
Ἱερουσαλήμ. 20

1—4 καὶ ἐλθὼν ἐν χώρᾳ τῆς Γαλιλαίας ὅθεν καὶ ὥρ-
μητο, καὶ κακῶς πάσχοντας λόγῳ μόνῳ καὶ χειρὸς ἱερᾶς ἐπαφῇ
θεραπεύσας, γυνὴ τις χήρα ἐξεκόμιζε μονογενὴ τέκνον
νεκρόν· ἣτις θεασαμένη τὸν Φίλιππον καὶ παρὰ τῶν συνόντων
ἀκούσασα τὴν τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ μεγαληγορίαν, ὡς ταῖς 25
παραδόξοις αὐτοῦ θαυματοποιαῖς καὶ τῇ τῶν σημείων φωτὶ
τῇ τῆς πλάνης ἀχλὺν λόγῳ ἀποδιώκει καὶ τυφλοῖς μὲν παρέχειν
ὄραν, χωλοῖς δὲ περιπατεῖν, καὶ λεπροὺς καθαρίζει, καὶ δαι-
μόνια κυγαδεύει, καὶ νεκροὺς δι' εὐχῆς μόνης καὶ θείας Χριστοῦ
σφραγίδος ἐγείρει, καὶ ἄλλα μεγάλα τέρατα καὶ σημεῖα ποιεῖ, 30
δραμοῦσα πίστει ἱκέτις γίνεται αὐτοῦ τοῦ ἀναστῆσαι τὸν υἱὸν
αὐτῆς ἐκ νεκρῶν. ὁ δὲ ἀπόστολος ἐπὶ τοὺς ὀδυρμοὺς τῆς γυ-
ναικὸς καὶ τὰ δάκρυα σφύδρα παθῶν τὴν ψυχὴν εἶπεν
πρὸς αὐτὴν εὐαγγελικῶς· Πιστεύεις γύναι ὅτι δύναται ὁ

H Paris gr 1551 s XIV

¹ *scr* Ὑπόμνημα? || ⁷ *post* ἀπόστολον *a f* 67 *ad* 70 *transii: cf praef* ||
¹⁶ αὐτὸν] *scr* αὐτῷ? || ¹⁸ σαρκικῇ <δὲ>? || ²⁷ *scr* παρέχει

- δι' ἐμοῦ κηρυττόμενος θεὸς τοῦτόν σου τὸν υἱὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆσαι; Τῆς δὲ εἰρηκνίας Ναὶ κύριε, πιστεύω καὶ πέπεισμαι ὅτι δύναται τοῦτο ποιῆσαι καὶ μείζονα τούτου ἐργάσασθαι, φησὶ πρὸς τὸν τεθνεῶτα ὁ Φίλιππος· Ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ
- 5 Χριστοῦ τοῦ τὸν τετραήμερον Λάζαρον ἐκ νεκρῶν ἀναστήσαντος, ἀνάστα νεανίσκε ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα διὰ σοῦ καὶ ὁ θεὸς δοξασθῇ καὶ ὁ δῆμος ἅπας οὗτος πιστεύσῃ ἐν τῷ κυρίῳ. Καὶ εὐθέως πάντων ὁρώτων τῇ τοῦ ἀποστόλου φωνῇ, ὃ τοῦ θαύματος, ἀνέστη ὁ νεκρὸς ὡς ἐξ ὕπνου·
- 10 5 καὶ ἠκολούθησεν τῷ ἁγίῳ Φιλίππῳ δοξάζων ἀσιγήτως τὸν ζωοδότην θεόν. ἀπάρας δὲ ἐκείθεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας σὺν τῷ Βαρθολομαίῳ
- 30—33 ἦλθεν ἐν ὁρίοις Παρθενίας κατὰ θάλασσαν τῶν Κανδάκων· καὶ εὐρὼν ἐκείσε πλοῖον μέλλειν ἀπαί-
- 15 ρειν εἰς Ἀζωτον ἀνέβη εἰς αὐτὸ εὐθαρσῶς. ὡς δὲ ἄκρι σταδίους τριακοσίους ἐν τῇ θαλάσῃ τὸ πλοῖον προέκοψεν εὐπλουν, εἰσελθὼν ἄνεμος ἰσχυρὸς, καὶ μέλλοντες οἱ ναυτηλόγοι ἐκκινδυνεύειν σὺν τῷ Φιλίππῳ, τῶν σκευῶν ἤδη τὴν ἐκβολὴν ποιουμένων καὶ ἀλλήλους κατασπαζο-
- 20 μένων,
- 34 ἀναστὰς ἀπὸ τοῦ ἰδάφους οὗ ἦν ἡσυχάζων ὁ Φίλιππος Μὴ φοβεῖσθε ὧ ἄνδρες εἶπεν· ἀποβολὴ γὰρ ἐξ ἡμῶν οὐδεμία ἔσται, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ πλοίου. Καὶ τοῦτο φήσας καὶ σφραγίσας τῇ θαλάσῃ τρίτον ἐβόησεν εἰς ἐπή-
- 25 κοον πάντων· Σοὶ λέγω θάλασσα τῇ δεινῶς ἄρτι κυμαινόμενη· κελεύει σοὶ ὁ Ἰησοῦς δι' ἐμοῦ τοῦ δούλου αὐτοῦ ὁ ἐπὶ τῶν σῶν ὑδάτων περιπατήσας καταστεῖλαι τὸν θυμὸν τῆς ἀτάκτου φρουρᾶς. Καὶ εὐθέως σὺν τῷ λόγῳ Φιλίππου ἐν πολλῇ γαλήνῃ ἐγένετο αὐτῆς τὰ κύ-
- 30 ματα· ἰδόντες δὲ οἱ ναῦται τὸ γεγονὸς παράδοξον θαῦμα ἔπεσον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ λέγοντες· Εὐχαριστοῦμέν σοι ἄνθρωπε ὅστις εἶ· διὰ σοῦ γὰρ ἡμῖν ἡ ζωὴ κεχάρισται σήμερον. εἰπέ δὲ οὖν τὰ πρὸς ὠφέλειαν ἡμῶν καὶ σωτηρίαν ψυχῶν συντείνοντα, καὶ τί ποιῆσαι ἡμᾶς δεῖ ἵνα γενώμεθα
- 35 δοῦλοι τοῦ ὑπὸ σοῦ καταγγελλομένου θεοῦ.
- 35 Ὁ δὲ ἀπόστολος κατηχήσας αὐτοὺς πολλὰ ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν καὶ ὑποδείξας αὐτοῖς τὴν τῆς σωτηρίας ὁδόν,
- 36 λαβὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου τριά-
- 40 δος· καὶ ἐμεγαλύνοντο ἐν τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ.
- 37 Ὡς δὲ πολλὴ φήμη διέδραμεν περὶ τοῦ ἀποστόλου Φιλίππου εἰς πᾶσαν τὴν Ἀζωτον ἐπὶ τοῖς

⁵ cf Io 11, 17; 39; 43 s

³ τούτου] τοῦ||| H του in ras h: scr τούτων?? || ⁶ διὰ om H add h ||
¹¹⁻¹² ἀ. τ. Γ. del? || ¹³⁻¹⁴ ἐν - K.] cf 16, 6; 32 || ¹³ scr Παρθας? cf Th c 110 i || c 6—9 praetermissa, c 10—14 post 88 ante 76 posita sunt ||
¹¹ scr μέλλον? || ¹⁹ scr ποιοῦμενοι et κατασπαζόμενοι? || ²⁴ θαλάσση||| H ||
ἐβόησ||| H εν in ras h || ²⁸ scr φορᾶς: cf 17, 14

δι' αὐτοῦ γενομένοις σημείοις, πολλοὶ συνέτρεχον πρὸς αὐτὸν καὶ ἐθεραπεύοντο ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν.

38—42 Μεθ' ὧν καὶ τις γυνὴ Θεόκλεια ἐπονομαζομένη, θυγ.τηρ γεγονυῖα Νικοκλείδους, ἐνὸς τῶν μεγιστάνων, ὅς καὶ ὑπομνηματογράφος ἐτύγχανεν Ἀρχελαοῦ τοῦ βασιλέως, δ τὴν τοῦ προσώπου αὐτῆς ὄψιν λεπρωθεῖσα καὶ τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ὑπὸ τῆς ἀμέτρου δδύνης ἐκκεχυμένον ἔχουσα, ἀκούσασα παρὰ πολλῶν τὰς τοῦ ἀποστόλου Φιλίππου θαυματουργίας καὶ οἰηθεῖσα ἱατρὸν τινὰ ἐπιστήμονα τοῦτον εἶναι δυνάμενον διὰ μεθόδου ξένης καὶ ἀποκρύφων φαρμά- 10 κων θεραπεῦσαι αὐτὴν ὑπὲρ τῶν περιοδευσάντων αὐτῇ ἱατρῶν Λευκίου τε καὶ Ἡλείδους, προσελθοῦσα μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν ᾧ ὁ Φίλιππος ξενιζόμενος ἦν καὶ διδάσκων τὸν σωτήριον λόγον, ἐδέετο αὐτοῦ θεραπείας τυχεῖν.

43 ὁ δὲ ἀπόστολος ἐν πᾶσι κατοικτιρήσας αὐτὴν ἐκέ- 15 λευσεν δι' οἰκίας χειρὸς τὴν ἐαυτῆς τὸν προσώπου μορφήν τρίτον κατασφραγίσασα ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὐπερ γενομένου, καὶ ὥσει λεπίδες ἐκ τοῦ προσώπου αὐτῆς ἐκσπασθεῖσαι, παραχρῆμα ἰάθη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

44 Ἰδὼν δὲ Νικοκλῆς τὸ γεγονός τοῦτο παράδοξον θαῦμα 20 εἰς τὴν ἐαυτοῦ θυγατέρα, ἐπίστευσεν πανοικί καὶ κατηξιώθη τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. ἡ δὲ Θεόκλεια τὸν τῆς γυναικείας φύσεως κόσμον εἰς ἀνδρεῖον σχῆμα μεταμεψαμένη συνῆν ἔκτοτε τῷ ἀποστόλῳ Φιλίππῳ καὶ τῇ Μαριάμνῃ ἀκολουθοῦσα καὶ δοξάζουσα Χριστὸν τὸν Θεόν. 25

45 Ὁ δὲ ἀπόστολος μετὰ βραχὺ ἀπὸ τῆς πολίχνης Ἀζώτου ἀναχωρήσας καὶ εἰς ἐτέρας πόλεις αὐτομολήσας ἦν διερχόμενος καὶ εὐαγγελιζόμενος αὐτὰς ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Νικατήρα πόλιν.

46—50 Ὁ δὲ πολιτάρχης, οὗ τὸ ὄνομα Ἰρῶν, ἀνὴρ 30 πλούσιος καὶ ἀγαθώτατος ὢν, ἰδὼν τὸν Φίλιππον μετὰ Βαρθολομαίου καὶ Μαριάμνης πρῶτως βαδίζοντα ἐν μέσῳ τῆς πόλεως,

51—61 ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. τῷ δὲ ἦν γυνὴ καλουμένη Ἐρκέλλα καὶ θυγάτερ Ἀρτεμίλλα προ- 35 σαγορευομένη.

62. 63 ὥς κατηχήσας Φίλιππος ὁ θαυμασῖος καὶ νοθευτήσας αὐτὰς τοῦ τῆς παλιγγενεσίας χαρίσματος κατηξίωσεν· ἀλλὰ γε δὴ καὶ τὸν Ἱερέα καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ μετόχους ἐποίησεν τοῦ Χριστοῦ· ὥς καὶ οἰκιακὸν αὐτοῦ δούλον 40 ξηρὰν ἔχοντα τὴν εὐώνυμον χεῖρα εὐχῇ μόνη καὶ τίπῳ σταυροῦ τὴν ἴασιν ἐχαρίσατο. πολλοῖς δὲ καὶ ἄλλοις τοῖς πιστῶς προσελθοῦσιν αὐτῷ τὴν οἰκίαν ἐνέργειαν τῶν ἱαμάτων ἐνεδείξατο. ταῦτα καὶ πλείω τούτων θαυματουργῶν ὁ ἀπόστολος καὶ πολ-

⁴ scr θυγάτηρ || ¹⁵ πάση H || ¹⁷ scr κατασφραγίσαι? || ¹⁹ <ἐν> αὐτῇ?? cf 20, 7 || ²⁴ scr ἦν?? || ²⁵ del Χριστὸν?? cf 20, 15 || ³⁰ ἦρον H: scr Ἱρεος?? || ³⁵ scr Νερκέλλα? || scr θυγάτηρ || scr Ἀρτεμίλλα?? || ³⁹ scr Ἱρεον?? || ⁴⁰⁻⁴¹ scr οἰκιακῶ α. δούλῳ ξ. ἔχοντι??

λους ἀπὸ τοῦ σκότους τῆς ἀπιστίας εἰς τὸ τῆς εὐσεβείας φῶς ἀγαγὼν αὐτοὺς μὲν εἶχετο πάλιν τῆς τοῦ Χριστοῦ διδαχῆς, τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ τάλαντον διπλασιάσαι ἐπιποθῶν·

- 64—73 ὁ δὲ πονηρὸς καὶ ἀρχέκακος δαίμων ὁρῶν αὐξάνουσαν τὴν ἀληθειαν οὐχ ἡσυχίαν ἤγαγεν ἀλλὰ πᾶσαν μηχανουργίαν ἐκίνει καὶ ἐποιεῖτο. ἐντεῦθεν εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἰουδαίων ἐλθὼν, καὶ οἷα πῦρ ἀναφλέξας αὐτοῖς τὸ ζῆλότυπον, ἀρπαγῆναι μὲν ὑπ' αὐτῶν παρασκευάζει τὸν τοῦ Ἱερέως πλοῦτον, συγχὴν ἐκ τοῦ αἰφνιδίου χεῖρα κινήσας καὶ γυμνώσας τοῦτον ὡς τὸν Ἰωβ. πυρπολεῖ δὲ καὶ τὴν τοῦτου οἰκίαν ὡς δεξαμένην τὸν Φίλιππον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ· ἐπάγει δὲ καὶ τοῖς τοῦ Χριστοῦ μαθηταῖς φυλακὴν καὶ δεσμά, καὶ ταραχὴν καὶ στάσιν ποιεῖ τοῦ θανατῶσαι αὐτοὺς καὶ τῆς παρουσίας ἀπαλλάξαι ζωῆς. ἀλλ' ὁ διδάσκαλος οὐκ ἡμέλει τῶν μαθητῶν
15 καὶ τῶν ἀποστόλων ὁ πέμπας οὐκ ἐπιλέλησται, ἀλλ' ἐπεὶ συμμῶρφους ἑαυτοὺς ἑώρα τοῖς οἰκείοις παθήμασι, κοινωνοὺς καὶ τῆς δόξης ἐκείνης καὶ τῶν θαυμάτων ἐποιεῖτο·

74 καὶ πληττεται μὲν τῶν Ἰουδαίων ὁ ἄρχων οὐρανίῳ πληγῇ ἀστραποκαυστος γεγωνῶς·

- 79(?) ἐνοχλοῦνται δὲ ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων καὶ ἄλλοι δέκα ἐκ τῶν ταραχοποιῶν ἐκείνων ἀνδρῶν· καὶ γίνεται ἐν τῇ πόλει φόβος πολὺς, καὶ λαμβάνει τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἑλλήνας μεταμέλεια, καὶ ἐξάγουσιν τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Βαρθολομαῖον ἐκ τῆς φρουρᾶς καὶ συγγνώμην αἰτοῦσιν ὅσα δεδράκασιν εἰς αὐτοὺς· οἱ δὲ τοῦ ἀκάκου καὶ πρᾶου Χριστοῦ γνήσιοι μαθηταὶ τὴν τῶν πρακτέων ἄφρασιν παρασχόντες αὐτοῖς καὶ εὐχαῖς μᾶλλον τὰς κακώσεις ἀνταμειψάμενοι, ἐπεὶ ὁ Βαρθολομαῖος τότε τῇ θεωρίᾳ ἡσχόλει τὸν νοῦν, ὁ Φίλιππος κατανενυγμένος πρὸς ταῦτα ἰδῶν, ἐκάρας αὐτοῦ τὴν φωνὴν τοιαύδε ἐβόησεν
30 πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ὅσοι διὰ μετανοίας τοῦ Θεοῦ καὶ ἁγίου βαπτίσματος ἐπιποθεῖτε τυχεῖν, ἀπόθεσθε τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας καὶ γνῶτε ὅτι οὐκ ἔστιν Θεὸς ἕτερος ζῶν πλήν τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ποιητὴς ὢν καὶ δημιουργὸς καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς θέλει πάντας σωθῆναι
35 καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν· διὸ πιστεύσατε εἰς αὐτόν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πνεύματος σύνθρονος· καὶ αὐτός ἐστιν ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐλθὼν ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ ἀνακλήσει τοῦ οἰκείου πλάσματος καὶ πάλιν μέλλων ἐρχεσθαι ἐπὶ ἀναστάσει καὶ κρίσει πάντων, ἀποδοῦναι ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ οἱ μὲν πιστεύσαντες καὶ τὸ ἅγιον βάπτισμα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σημειούμενοι καὶ κατ' αὐτὸ τὸν ὑπόλοιπον βίον βιώσαντες τῶν αἰώνιων μετὰσχουσιν αὐτῷ ἁγαθῶν, οἱ δὲ ἀπιστήσαντες αἰωνίως τοῖς

³⁴ cf Tim 1, 2, 4 || ³⁶ cf Matth 16, 16 || ³⁹ cf Rom 2, 6

⁸ scr Ἰερέου?? || ¹¹ scr δεξαμένον?? || ¹⁴ ζωῆ|| H s add h || ¹⁵ scr ἐπιλέληστο? || ¹⁶ scr αὐτοὺς || ²⁶ πρακταίων H: scr παραθέντων?? || ²⁸ scr κατανενυγμένους || ³³ ὢν <ἡμῶν>? <ἐμῶν>? || ³⁴ scr ἐμᾶς? || ⁴⁰ αὐτὸν H: scr αὐτοῦ?

παρ' αὐτοῦ πονηροῖς συγκαταριθμήσονται πνεύμασιν καὶ τῆς
 διαιωνιζούσης κολάσεως τῷ πυρὶ παραπεμφθήσονται. βλέπετε
 οἶν, ἰδοὺ, ἀκούετε, καὶ οὐδεμία ὑμῖν ἀπιστίας περιλείπεται
 πρόφασις. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἀνέκραξαν· Μέγας ἐστὶν
 ὁ θεὸς τῶν χριστιανῶν καὶ μεγάλα τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ πιστεύ- 5
 ομεν εἰς αὐτόν· δεόμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς λαὸς αὐτοῦ γενέσθαι·
 ἀλλὰ συνειδότες ὡς πονηρὰ ἡμῶν τὰ ἔργα ἐστὶν κακέινου ἀλ-
 λότρια δειλιώμεν καὶ ἀποκνέομεν. Καὶ ὁ ἀπόστολος ἔφη· Ἐγὼ
 τῆς συγχωρήσεως ὑμῶν καὶ ἀφέσεως τῶν ἐν ἀγνοίᾳ ἔργων
 ἐγγυητὴς καὶ μεσίτης· ἐγὼ τοῦ ἑλέους τοῦ θεοῦ καὶ τῶν 10
 οἰκτιρμῶν βραβευτῆς.

85(??) Καὶ ταῦτα εἰπὼν εἶχετο τῆς ὁδοῦ, δυσωπούμενος ὑπὸ
 τοῦ ὄχλου τοῦ ἀφικέσθαι εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν ἐφρουροῦντο οἱ
 δέκα πνευματιζόμενοι. ὡς δὲ μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦντος ὄχλου
 ἐκείσε παρῆν, ὡς ἦσθοντο τὴν τοῦ ἀποστόλου παρουσίαν τὰ 15
 ἀκάθαρτα πνεύματα, ἐπὶ πλείστην ὥραν τοὺς ἄνδρας διασπα-
 ράξαντα, καὶ πολλὰ τινα ἐμπαθῆ καὶ αἰσχρὰ δι' αὐτῶν προϊέ-
 μενοι ῥήματα τὴν δυσαχθῆ αὐτῶν στηλιτεύοντα γνώμην, ἐν
 εἶδει καπνοῦ ὄχοντο ἀπὸ πάντα ἐκείθεν. τοῦτο τὸ παράδοξον
 θαῦμα ἰδόντες οἱ ὄχλοι καὶ λίαν καταπλαγέντες ἐπίστευσαν 20
 ἅπαντες εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν·

86—87. 89—93 οὕς καὶ τῇ ἑωθεν ὁ ἀπόστολος κατη-
 χήσας καὶ βαπτίσας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ
 καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἐκκλησίαν οἰκοδομήσας καὶ τὸν
 χριστοφιλή καὶ θεόφρονα ἄνδρα Ἱερέα ἐπίσκοπον αὐτοῖς κατα- 25
 στήσας, καὶ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους ἐξ αὐτῶν προχειρίσας,
 καὶ κανόνας καὶ τύπους καταλείψας αὐτοῖς, ἅμα Βαρθο-
 λομαῖω καὶ Μαριάμῃ καὶ Θεοκλείᾳ πρὸς τὰς τῆς Μυσίας καὶ
 Λιβύας μετέβη πόλεις, εὐαγγελιζόμενος τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ
 θεραπεύων κατὰ τὸ γεγραμμένον πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μα- 30
 λακίαν.

88(??) Ἐν ταύταις δὲ ὄντων αὐτῶν καὶ διασπειρόντων τὸ
 κήρυγμα, ἰδοὺ τινες τῶν Ἰουδαίων ἄνδρες παράνομοι θυμῷ
 ζέοντες καὶ μανίᾳ πεδοούμενοι ὡς ἤκουσαν τῆς ἀληθείας τὸν
 λόγον καταγγελλόμενον ὑπ' αὐτῶν, ὡς ἀπὸ τῆς βύουσα τὰ ὅσα 35
 αὐτῆς καὶ οὗτοι ἐν τῇ αὐτῶν καρδίᾳ τὴν κακίαν ὡς.ι κάλυμμα
 ἐπιθήσαντες κατέσχον τοὺς ἀποστόλους, ποτὲ μὲν μαστίζοντες,
 ποτὲ δὲ ῥαβδιζόντες, ἄλλοτε πάλιν αὐτοὺς ἀποκλείοντες καὶ
 λιμοκτονοῦντες, καὶ τελευταῖον ἐν σιδηροῖς δεσμοῖς παρακατέ- 40
 χοντες καὶ φυλάττοντες.

10—12 Συμβούλιον δὲ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων καθ' ἑαν-
 τοῖς ποιησάμενοι διὰ τὴν παρ' αὐτοῖς νομιζομένην ξένην δι-

³⁰ Matth 4, 23 || ³⁵ cf psalm 57 (58), 5

¹ scr πον. π. α.?? cf 19 || scr συγκαταριθμηθήσονται? || ⁸ ἀποκναίωμεν
 · H: scr ἀποκνοῦμεν?? || ¹⁵ scr τῆς τ. ἀ. παρουσίας?? || ¹⁷ scr προϊέμενα?? ||
¹⁹ scr π. ἀ. ἐκ.?? ἀ. ἐκ. π.?? cf 1 || ²² οἱ πρῶτοι τῶν ἰουδαίων in mg h ||
²⁵ scr Ἰησον?? || ²⁹ scr Ἀνδίας: cf Lipsius II 2 p 41 || ³⁸ scr ὡς τι? ὡσεὶ? ||
⁴¹ scr ἑαυτοὺς?

δασκαλίαν ἦν οἱ ἀπόστολοι ἐρητόρευον, ἔδοξαν ἐπιστολῇ παραπέμψαι εἰς Ἱερουσαλήμ πρὸς Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα ἐαυτῶν, ὅπως ἐλθὼν αὐτὸς νομομαθέστατος ὢν δυνήθῃ διασκεδάσαι τὴν διδασκαλίαν Φιλίππου καὶ Βαρθολομαίου.

5 13 Ὡς δὲ μετὰ τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδουκαίων τὴν ἐπιστολὴν ὁ ἀρχιερεὺς ὑπανέγνω, ἀναστὰς

14 καὶ ἐνδυσάμενος τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, μεθ' ἑτέρων πολλῶν παρεγένετο ἔνθα ὁ Φίλιππος ἦν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν λέγει αὐστηρᾶ τῇ φωνῇ· Ὡ Φίλιππε, μα-
10 θητὰ τοῦ παρ' ἡμῖν σταυρωθέντος, τί ὧδε παραγέγονας; ἢ πάντως πλανῆσαι θέλῳ καὶ φρεναλίσαι τινὰς τῶν ἀφ' ἐλεστέρων ἀνθρώπων;

76 ἀλλὰ λέγε μοι, εἰ ἐπίστασαι τι ἐκ τῶν γραφῶν περὶ τοῦ Χριστοῦ, διὰ τί αὐτὸν ὑμεῖς θεὸν καλεῖτε.

15 77 Πρὸς ὃν ὁ Φίλιππος εἶπεν· Σὺ πρῶτος ὢν τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων καὶ ἀρχιερεὺς καὶ νομοδιδάσκαλος ὀφείλεις καὶ πρῶτος εἰπεῖν· καὶ εἰ τι καλὸν καὶ ὠφέλιμον εἴπῃς λυσιτελοῦν πρὸς τὸν ἐντὸς ἡμῶν ἄνθρωπον, καὶ ἀκουσόμεθ' αὐτοῦ καὶ τὴν διδαχὴν ἐπαινέσομεν· εἰ δὲ φαῦλα κριθῶσιν τὰ παρὰ σοῦ

20 προτεινόμενα, δεῖ κατ' ἐμὲ φθέγγεσθαι σωτήρια ῥήματα παραρῆσαι, ὥς οὐ πλάνον εἶναι με ἀλλὰ μάλλον τοὺς πλανωμένους πρὸς ἀπλανῇ ὁδὸν ἐπιστρέφοντα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ φησιν ὁ ἀρχιερεὺς· Λαμβάνεις Φίλιππε πρὸς πληροφορίαν καὶ πίστωσιν σοῦ τε καὶ τῶν σὺν σοὶ τὰς προφητικὰς γραφὰς τῶν θε-

25 σπεσίῳ ἀνδρῶν, ἢ παραιτεῖσαι τούτων τὴν θεωρημοσύνην; Τοῦ δὲ ἀποστόλου εἰπόντος Πάνν μὲν οὖν καὶ ἀποδέχομαι καὶ ἀπαύξομαι αὐτάς, ἀπήρξατο ὁ Ἰουδαῖος λέγειν· Ἄγνοεῖς Φίλιππε ὅτι γέγραπται· Τίς ἐξηγήσεται τὰς ἀρετάς σου ὁ θεός; Καὶ ὅτι Οὐδεὶς ποτε δύναται γνῶναι τὴν

30 δόξαν σου. Καὶ ὅτι Ἡ δόξα σου ἐπλήρωσε τὴν γῆν· Καὶ ὅτι Κύριος κρινεῖ λαὸν καὶ αὐτὸς κριτὴς ἐστὶ ζώντων καὶ νεκρῶν· Καὶ ὅτι Ὁ θεὸς πῦρ καταναλίσκων καὶ φλογεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ· Καὶ ὅτι Εἷς θεὸς ἐποίησεν τὰ πάντα; Πῶς οὖν λέγεις Φίλιππε ὅτι ἀφ' ἁρτύως ἢ

35 Μαρία ἐγέννησεν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔστιν θεός; καὶ πῶς ἐσταυρώθη, καὶ πῶς ἀγωνίστη σὺ περὶ αὐτοῦ, εἰ θεός ἐστι; σαφηνίσον μοι τὴν τῶν γραφῶν θεωρίαν ἀνυποστόλως, χαίροντος ἤδη ἐπὶ τῇ ἐρμηνείᾳ ταύτῃ καὶ παντὸς τοῦ βουλευτηρίου. Καὶ ὁ ἀπόστολος ἀπεκρίνατο· Ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν

40 ὡς Ἄννα ὑπολαμβάνω, καὶ οὕτως γέγραπται ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν προφητῶν, καὶ οὐκ ἂν ἀρῆσαιμι πώποτε. ἀλλ' ἐκείνο πῶς λέγεις ὅτι Χριστὸς θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία ἐστίν, ὃς συμπαρεῖν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ δημιουργοῦντι τότε τὸν κόσμον καὶ λέγοντι πρὸς αὐτόν· Ποιήσωμεν ἄνθρωπον
45 κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν;

28—34 cf 30, 8 ss || 31 cf psalm 7, 9 || 41 cf 30, 19

¹ ἐπιστολὴν? || ¹² c 15. 16 praetermissa, c 17—29 post 78 posita sunt ||

²⁰ scr καὶ ἐμὲ? || ²⁵ παραιτῆσαι H || ³¹ scr λαὸν?? λαοὺς?

78 Λέγει γὰρ ὁ Ἡσαΐας ὁ προφῆτης περὶ τοῦ Χριστοῦ· Τάδε φησὶ κύριος ὁ Θεός· Ἴδον ὁ παῖς μου ὃν ἤρε-
τισάμην, εἰς ὃν ἠδύοκῃσεν ἡ ψυχὴ μου· Θήσω τὸ πνεῦμά
μου ἐπ' αὐτῷ· Καὶ ὅσα τοῦτοις ἀκόλουθα. τί δὲ καὶ περὶ
τῆς θείας αὐτοῦ σαρκώσεως καὶ γεννήσεως; οὐχὶ τὸ αὐτὸ καὶ 5
μέγα τῆς οἰκονομίας μυστήριον ὃ συνίων ἐκπλαγῆσεται; οὐχὶ ὁ
αὐτὸς Δαυὶδ λέγει· Υἱὸς μου εἰ σὺ ἐγὼ σήμερον γεγέν-
νηκά σε; Ἄν δὲ καὶ τὸ Διμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς
ἀκούσης, καὶ τὸ Ἡτοίμασα τὸν νῶτόν μου εἰς μάστιγας,
τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα, καὶ τὰ ἑξῆς, μεγά- 10
λως θαυμάσαι ἔχεις τὴν αὐτοῦ ἀρετὴν. ἂν δὲ καὶ τὴν ταφὴν
καὶ τὴν ἀνάστασιν καὶ ὅσα τοῦτοις ἐνωτισθῆς, Θεὸν αὐτὸν
μόνον δοξάσεις καὶ προσκυνήσεις καὶ μὴ βουλόμενος.

17 Ὁ δὲ παμβέβηλος ἀρχιερεὺς καὶ παμμίαιρος ἀκού-
σας τοὺς λόγους τούτους παρὰ τοῦ ἀποστόλου, Θεομάχος ὢν 15
καὶ κυριοκτόνος καὶ βλάσφημος, πλησθεὶς θυμοῦ καὶ ὀργῆς
ἐξανέστη τοῦ θρόνου οὐπερ ἐκάθητο, τοῦ μαστίξαι αὐτόν,
καὶ εὐθὺς ἡ μὲν δεξιὰ αὐτοῦ χεὶρ ἐξηράνθη, οἱ δὲ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτοῦ ἐδέξαντο πῆρῳσιν, καὶ ἦν χειραγωγούμενος ὑπὸ
τῶν συνόντων αὐτῷ. 20

18—21 Ἀλλὰ σκαμβοῦν ξύλον οὐδέποτε ὀρθὸν ἔσσεσθαι,
οὐδὲ βαδίζειν ὀρθὰ τὸν κάρκινον παρασκευάσασθαι· διὸ σκλη-
ρὸς καὶ βαρυκάρδιος ἔμεινεν μέχρι τέλους ζωῆς τῷ ᾧδῃ παρα-
πεμφθεῖς. οὕτως τοιγαροῦν ὁ ὑβριστής τε καὶ βλάσφημος
ἐπειδὴ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ φρονήματος κάτοχος ἦν καὶ ἀπαράδεκτος 25
ὕλως ἐτύγχανεν τῆς εὐσεβείας Χριστοῦ καὶ τῇ ἀπιστίᾳ συνε-
δέδετο καὶ πείθειν αὐτὸν οὐχ οἷός τε ἦν ὁ ἀπὸστόλος,

22 προσευχῇ μὲν καὶ τῷ πῶ στανροῦ ἀνοίγει τοῦτον τοὺς
ὀφθαλμούς, θεραπεύει δὲ καὶ τὸ τῆς χεῖρας ξηρόν, καταλιμπάνει
δὲ τοῦτον τῇ ἀσεβείᾳ, ὥς ἂν μελήσῃ περὶ αὐτοῦ τῷ Θεῷ. 30

23 Ἄλλ' ὁ φυλάσων τὸν ἀσεβῆ εἰς ἡμέραν κακὴν σείει
μὲν τὴν πόλιν ἀθρόως καὶ διχάζει τὴν γῆν, συγκατασπᾷ δὲ καὶ
τὸν Ἄνναν μέχρι γονάτων καὶ ὑπὸ γῆν κατασπᾷ τὰς τῶν
ποδῶν αὐτοῦ ἀγκύλας ὑπὸ τοῦ χοῦς συμπίεσας. ἀμεταμέλητα
δὲ οὕτως τοῖς συνούσιν καθομιλῶν καὶ δυσφορῶν καὶ τὸ οἶμοι 35
ἀναβοῶν καὶ πάλιν τῇ βλασφημίᾳ τὸ θεῖον φιλονεικῶν καὶ τῇ
ἀπιστίᾳ συνδούμενος

24 συγκαταβαίνει μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ διακρατεῖται
πάλιν ὑπὸ τῆς γῆς. ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἦν ἀνθὶς οἶος καὶ ἦν· καὶ
τὸ βλασφημεῖν καὶ ἀπιστεῖν μὴ ἀποφυγῶν τὸ τοῦ διαβόλου 40
μέλος ἤδετο κράζειν Οὐαὶ λέγων, τί μοι δέδρακεν Φίλιππος ὁ
ἀπατεων; οὓς εἶχον πόδας εἰς τὸ περιπατεῖν κάτω διέτεινεν
ὑπὸ γῆν. ἀλλ' εἰ καὶ τὴν βίαν ταύτην τῆς βασάνου οὐχ ὑπο-
φέρω, πλὴν οὐ μὴ μου πείσῃ τὸν λογισμόν, οὐδὲ μὴ ἀπατήσῃ
καὶ ἐκγελᾷσῃ ἵνα πιστεῦσω τῷ ὑπ' αὐτοῦ κρηττομένῳ Χριστῷ. 45

¹ ss cf 30, 25 || ⁸ psalm 21 (22), 19 || ⁹ cf 30, 29

⁴ scr αὐτόν? || ¹³ τοῦτοις <ἀκόλουθα>? cf 4 || ²¹ scr σκαμβόν?? || ἔσε-
σθαι <δυνατόν>? || ²⁹ scr χειρὸς?? cf 61, 20 || ³² scr καὶ

25 Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος Φίλιππος πολλὰ αὐτὸν
νουθετήσας καὶ διδάξας ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν, ἵνα μὴ γένη-
ται τοῦ διαβόλου σκεῦος καὶ σκῆνωμα, ἀλλ' ἵνα μετανοήσῃ καὶ
πιστεύσῃ καὶ βαπτισθῇ,

5 26 ὥς δὲ εἶδεν αὐτὸν ὅλως μὴ ἐνδιδόντα, μέχρι τοῦ
τραχήλου καὶ τῆς ὑπῆνης τοῦτον ἡ γῆ καταπέπεωκε· οὐπερ
γενομένου θαύματος θαυματουργεῖται τι ἕτερον σημεῖον παρὰ
τοῦ ἀποστόλου ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ.

27. 23 Νεανίσκος τις πρώτου τῆς πόλεως ὑπάρχων
10 υἱός, μονογενὴς ἦν αὐτῷ καὶ παμφίλιτος, ἐξ ἐνεργείας
τοῦ πονηροῦ ἄθροῦς ἀποπνιγείς νεκρὸς εἰσεκομίσθη πρὸς
τὸν ἀπόστολον· ὅνπερ ἰδὼν καὶ θαυμάσας εἶπεν πρὸς τὸν
ἀρχιερέα· Ὁρᾷς ὡς Ἄννα τοῦτον τὸν νεκρὸν. ἐὰν οὖν ἀνα-
στήσῃ αὐτὸν ὁ Χριστὸς δι' ἐμοῦ, πιστεύεις λοιπόν; Ὁ δὲ
15 ἔφη· Οἶδα ὅτι ἀναστήσεις αὐτὸν σῆματι καὶ οὐκ ἀληθείᾳ·
πολλὰ γὰρ ἐνεργεῖ τὰ τῆς μαγανείας σου εἶδη. πλὴν ἐγὼ Ἰου-
δαῖος αἰροῦμαι ἀποθανεῖν, καὶ οὐκ ἂν ποτε τῷ Ναζωραίῳ
πιστεύσω. Τότε ἀμέτρῳ λύπῃ συσχεθεὶς ὁ ἀπόστολος καὶ
δάκρυα πολλὰ καταγέας ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ Ἄννα, θείῳ κε-
20 λεύσματι ἡ γῆ ἀνοιχθεῖσα παντὸς τοῦ ὄχλου ὁρῶντος τοῦτον
εἰς τὴν ἄβυσσον ζῶντα παρέπεμψεν τοῦ αἰωνίου πυρὸς καὶ
ἀφειργούς σκοτούς ἐκεῖ κληρονόμον γενέσθαι. πλὴν τὸ ἀρχιε-
ρατικὸν ἔνδυμα ἤγουν ἡ στολὴ τῆς ἱερωσύνης θείᾳ προνοίᾳ
ἐξ αὐτοῦ ἐκδυθείσα ἄθροῦς μετέωρος ἐφάνη εἰς τὸν αἶρα
25 καὶ παρὰ πάντων ὥρατο ἕως οὗ ἔδν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν. καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης οὐδεὶς ἔγνω ποῦ
ἀπερρίφη ἢ τί γέγονεν. καὶ ὁ μὲν οὕτως κατήλθεν ζῶν
εἰς τὸν ἄδην· ὁ δὲ ἀπόστολος Φίλιππος ἐπευξάμενος τὸ
ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπικαλεσάμενος αὐτὸν ἀνέστησε τὸν
30 παῖδα καὶ ζῶντα παρέδωκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

29 Οἱ δὲ ὄχλοι θαυμάσαντες ταῦτα ἀνέκραξαν με-
γάλῃ τῇ φωνῇ· Εἰς Θεὸς ὁ ὑπὸ Φιλίππου ἡμῖν κηρυχθεὶς,
ὃς ἐλέγξας τὴν ἀπιστίαν τοῦ ἀρχιερέως καὶ τὸν τοῦ
ἄρχοντος υἱὸν ἐκ τῶν νεκρῶν ἀνέστησεν. Τότε πᾶς ὁ λαὸς
35 τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ οἱ ἐξ Ἱερουσαλὴμ παραγεγονότες σὺν
τῷ ἀνοσιουργῷ ἐκείνῳ ἀρχιερεῖ ὥς εἶδον τὰ μέγιστα ἐκεῖνα
ἔργα ξένα καὶ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ, ἐδεήθησαν τοῦ ἀπο-
στόλου μετασχεῖν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς
τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα. ἔμεινεν δὲ ὁ ἀξιόλαστος Φί-
40 λιππος ἐν αὐτῇ τῇ πόλει χρόνον, καὶ κατεσκεύασεν ἐκκλη-
σίαν, καὶ καταστήσας ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους
μετέβη ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν ἐν Ἀσίᾳ τῇ πόλει. ἐπεὶ δὲ καὶ
τῶν ἐνθενδε τοῦτον ἔδει πάντως ἐπιφοιτῆσαι ἐκδημίαν τε τὴν
πρὸς τὸν κύριον στείλασθαι, τοιόνδε τι περὶ τὸ τέλος αὐτοῦ
45 συνηρέχθη

¹⁰ υἱός, <ὄς>? || ²⁵ scr ἑωρᾶτο? cf 94, 16 || ³⁷ scr καὶ ξένα?? || ⁴³ scr ἀποφοιτῆσαι? || ⁴⁵ omisi quae sequuntur (c 107—148): cf *prae*f

Πράξεις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ.

3 Thilo
190 Tischend
146 Wright
1 Bonnet

Καὶ ἐκείνον τὸν καιρὸν ἤμεν πάντες οἱ ἀπόστολοι ἐν Ἱεροσολύμοις, Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ 5 Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Κανα-

4 Th

³ cf Matth 10, 2—4 || ⁶ cf Luc 6, 15; 16 Act 1, 13

<i>A Paris gr 881 s X</i>	<i>K Chisian RVII 51 s XII</i>	<i>S Paris gr 1613 s XV</i>
<i>B — 1468 s XI</i>	<i>L Paris gr 764 s IX</i>	<i>T — 1540 s XI</i>
<i>C — 1454 s X</i>	<i>M Monac gr 262 s IX</i>	<i>U Vallicell B. 35 s XI</i>
<i>D — 1176 s XIII</i>	<i>O Bodl Clark 43 s XI</i>	<i>V Vatic gr 1190 s XV</i>
<i>F Angelic B 2 2 s XI</i>	<i>P Paris gr 1510 s XI</i>	<i>X Paris gr 1173 A s XI</i>
<i>G Escorial Y II 9 s XI</i>	<i>Q — 1485 s XI</i>	<i>Y Vatic gr 797 s XI</i>
<i>H — Y II 6 s XII</i>	<i>R — 1551 s XIV</i>	<i>Z Petroburg 94 s XII</i>
$\Gamma = BGHMZ$	$\Sigma = FLSZ$	
$\Delta = A. \Phi$	$\Phi = B. CD. FTX. PUY. QR. SV$	
$\Pi = PRUVY$	$\Omega = KORUVY$	
δ acta aethiopica	p passio latina	
m miracula latina	$\{$ acta syriaca	

$\Delta = A. \Phi$ ($\Phi = B. CD. FTX. PUY. QR. SV$) ¹ πρ.] περίοδος *A* περίοδος *CD. Y. QR* μαρτύριον καὶ πρ. *F*: scr περίοδος? καὶ μαρτύριον add *A. SV* || ἁγ.] καὶ ἐνδόξον add *P* || ἁπ. *Θ*.] *Θ*. τοῦ ἁπ. *A. T* ἐν Ἰνδία add *C. U* τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰνδίας τελειωθέντος add *V* ἐν Ἰνδία ὅτε τὸ οὐράνιον παλάτιον ἐκτίσεν τῷ βασιλεῖ ἐν κυρίῳ add *T* actus Iudae Thomae apostoli cum uendidit eum Abbani mercatori ut descenderet ad conuertendam Indiam add $\{$ || Θωμᾶ. *ζ* πρᾶξις *α'* ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἰνδίαν μετὰ Ἀββάνῃ τοῦ ἐμπόρου? cf *Z* et 124, 13 || ² κατ' - ἤμεν] et cum per quoddam tempus fuissent $\{$ || ἤμε|| (in rasura *v* in *mg* μεν) *P* ἤμεθα *A* (cf 101, 4) ἐπὶ ἤρχομεν *R* ἤσαν *C. X. V* coniectura laudabili: cf $\{$ *Γ* et 100, 1 et Lipsius *I* p 346 || ⁶ Ἰάκ.] ὁ τοῦ add *CD. FT. P. QR. SV*: recte? cf 4 et 100, 1 || *A. om Y. V* || κανανίτης *FT. PU. SV*

$\Gamma = GHMZ$ ¹ πρᾶσις *HM* ἀπεμπόλησις *G* || ἁπ. *Θ*.] *Θ*. τον ἁπ. *M* || *Θ*.] ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἰνδίαν μετὰ ἀμβάνῃ τοῦ ἐμπόρου add *Z* ἐν τῇ Ἰνδία add *GH* ὅτε (καὶ add *Z*) τὸ ἐν οὐρανοῖς παλάτιον ὠκοδόμησεν *a* *l* *Γ* τῷ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν add *GH* || ² ἤσαν *Γ** || ³-100, ¹ *Σ*. - Ἰακ. *om Γ**

5 Th

2 B

ναῖος, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου, καὶ διείλαμεν τὰ κλίματα τῆς οἰκουμένης, ὅπως εἰς ἕκαστος ἡμῶν ἐν τῷ | κλίματι τῷ λαχόντι αὐτῷ καὶ εἰς τὸ ἔθνος ἐν ᾧ ὁ κύριος αὐτὸν ἀπέστειλεν πορευθῆναι. κατὰ κληρον οὖν ἔλαχεν ἡ Ἰνδία Ἰουδάθωμᾶ τῷ καὶ Διδύμῳ· οὐκ ἐβούλετο δὲ ἀπελθεῖν, λέγων μὴ δύνασθαι μήτε χωρεῖν διὰ τὴν ἀσθενεῖαν τῆς σαρκός, καὶ ὅτι Ἀνθρωπος ὢν Ἑβραῖος πῶς δύναμαι πορευθῆναι ἐν τοῖς Ἰνδοῖς κηρύξαι τὴν ἀλήθειαν; Καὶ ταῦτα αὐτοῦ διαλογιζομένου καὶ λέγοντος ὤφθη αὐτῷ ὁ σωτὴρ διὰ τῆς νυκτός, καὶ λέγει αὐτῷ· Μὴ φοβοῦ Θωμᾶ, ἀπελθε εἰς τὴν Ἰνδίαν καὶ κήρυξον ἐκεῖ τὸν λόγον· ἡ γὰρ χάρις μου ἐστὶν μετὰ σοῦ. Ὁ δὲ οὐκ ἐπέιθετο,

191 T

147 W

10

⁹ of Act 18, 9

¹ Ἰακ.] καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους δεῦτε ἵνα βάλλομεν κληρὸν καὶ add V: cf Γ || διείλομεν TX. V διειλάμεθα D διειλαντο C: cf 99, 2 || ² εἰς om V: cf HZ || ἑμῶν A αὐτῶν C. V (cf 99, 2 et Γ) praedicaret add f: cf Γ || ²⁻³ λ. α. κλ. (om alt τῷ) T: cf Γ || ³ κληρὸν V: cf Z || ³ ἀποστέλλει A. P || πορευθῆναι B. R πορευθεῖν P om f: cf Γ || ⁴⁻⁵ Ἰουδαν θωμᾶν τὸν κ. διδύμον B. PU. S τὸν θωμᾶν τὸν διδύμον V || ⁴ Ἰουδά om C: cf Γ et 102, 3; 5; al; et 116, 2; Lipsius I p 227; 257 Burkitt J of theol studies I (1900) p 287 || ⁵ ὁ δὲ οὐκ ἐβ. PU. S καὶ οὐκ ἐβ. V: cf Γ || δὲ] γὰρ R || λ. μὴ δ. om A || ⁵⁻⁶ μὴ - χωρ. om P || ⁵ μὴδὲ B. F. S om (C. V) || ⁶⁻⁸ καὶ ὅτι - ἀλ.] μὴ δὲ εἰδὼς τὴν χώραν ἢ τὴν γλῶσσαν τοῦ ἔθνους P || ⁶⁻⁷ ἐβ. ὢν S: cf Γ || ⁸ ὢν] εἰμι B. U. V (f) || ⁷ πῶς] οὐ A || πορευθεῖς B. U om S f: del?? cf Γ || ἐν om B. U. SV f || κηρ. τ. λ. B. V docere Indos f || Ἰνδοῖς SV || ⁸ κ. τ.] κ. τοῦτο Y τ. δὲ P τ. οὖν V τ. C. S: cf Γ || λογιζομένου B || κ. λέγ. om f: cf Γ || ⁹ κύριος S (f): cf Γ || διὰ] in visu m f: cf Γ || αὐτῷ om V: cf Γ || ¹⁰⁻¹¹ ἅπ. - λόγ. om f: cf Γ || ¹⁰ ἀπελθεῖν B. S || κηρύξαι B. S || ¹⁰⁻¹¹ τ. λ. μου ἐκεῖ B || ¹⁰ ἐκεῖ om A. D. V || ¹¹ μου om A || ἐστὶν (f p)] ἐσται A. CD. X. R. SV: cf Γ et 119, 3; 146, 18; c 49i; 50e; 67e || δ] ὡς U

¹ διεῖλαν (M) Z* διείλοντο H διαιροῦντες G || ² οἰκ.] καὶ ἔβαλον (εβαλ-
λον M) κληρὸν add H(M) Z καὶ βάλλοντες τοὺς κληρὸν αὐτῶν G: cf V ||
εἰς om HMZ: cf V || ἡμ.] αὐτῶν Γ* κηρύξει add Γ*: cf f || ²⁻³ τῷ - τὸ]
legere nequiuu M || λ. α. κλ. (om alt τῷ) GHZ: cf T || ³ κληρὸν Z:
cf V || ³ ἐν om G(H) Z || φ] δ G οὐ Z om (H) || πορ. om Γ* || ⁴ ἡ
om M || ⁴⁻⁵ Ἰ. Θ. - Δ.] τῷ θ. τῷ δ. HM θωμᾶν τὸν διδύμον Z θωμᾶ τῷ
ἀποστόλῳ G || ⁵ οὐκ - δὲ] ὅστις οὐκ ἐβ. HMZ ὁ δὲ οὐκ ἐνεσεν G: cf Δ ||
⁵⁻⁶ μήτε - σαρκός] βασιτάαι τὸν τοιοῦτον κάματον Γ || ⁶⁻⁷ ἐβ. ὢν Γ: cf S ||
⁷ δυνήσομαι Γ || πορ. om Γ || κηρ. τοῖς ἐν τῇ Ἰνδία Γ || ⁸ καὶ τ.] τ. δὲ
Z τ. GHM: cf Δ || ἐνθυμονμένου Γ (cf 101, 3) sed post ἐνθν deficit M:
cf c 169e

Γ = GHZ ⁸ κ. λέγ. om Γ* || ⁹ κύριος Γ: cf S f || διὰ] ἐν ὁράματι
Γ* || καὶ om Γ || λέγων Γ || αὐτῷ om Γ: cf V || ¹⁰⁻¹¹ ἅπ. - λόγον om
Γ || ¹¹ μ. σ. ἐστὶν GH om (Z)

λέγων· Ὅπου βούλει με ἀποστεῖλαι ἀπόστειλον ἄλλαχού· εἰς Ἰνδοὺς γὰρ οὐκ ἀπέρχομαι.

6 Th

2 Καὶ ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος καὶ ἐνθυμουμένου ἔτυχεν ἔμπορόν τινα εἶναι ἐκεῖ ἀπὸ τῆς Ἰνδίας ἐλθόντα ᾧ ὄνομα Ἀββάνης, ἀπὸ τοῦ βασιλέως Γουνδαφόρου ἀποσταλέντα καὶ 5 ἐντολὴν παρ' αὐτοῦ εἰληφότα | τέκτονα πριάμενον ἀγαγεῖν αὐτῷ. ὁ δὲ κύριος ἰδὼν αὐτὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ περιπατοῦντα τὸ μεσημβρινὸν εἶπεν αὐτῷ· Βούλει τέκτονα πριάσθαι; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ναί. Καὶ ὁ κύριος ἔφη αὐτῷ· Ἐχω δοῦλον 3 B τέκτονα καὶ βούλομαι αὐτὸν πωλῆσαι. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὑπέ- 10 δειξεν αὐτῷ τὸν Θωμᾶν ἀπὸ μακρόθεν, καὶ συνεφώνησεν

¹ λέγ.] κύριε add T. V domine add p; cf Γ { et 9 || βούλει] domine noster add f || με - ἄλλ.] ἀποστεῖλαι με ἄλλ. ἀπόστ. C με ἀπόστειλον (ex ἀποστεῖλαι) ἄλλ. ἀπόστ. D με ἀπ. ἄλλ. ἀπόστ. T με ἀπόστ. ἄλλ. X ἀπόστ. με ἄλλ. B. F. PU ἄλλ. ἀπόστ. με S ἀπόστ. ἄλλ. R ἀπέστειλόν με V mitte me f; cf Γ || ² ||| x A οὐ ἐν gas a || ³ ἐνθ. x. λ. B. PU. al V || λέγ. x. om f || x. ἐνθ. om F. S: cf Γ || ⁴ τινὰ ἔμπ. PU. R. S || ἐκεῖ] in regionem australem f || ᾧ ὄν.] ὀνόματι (cf 102, 3) CD. SV τοῦνομα A: cf c 82i; 99, 2 || ⁵ ἀμβάνης F ἀμβανῆς R constanter (cf Γ) ἀββάνην CD. V (cf 105, 9) Habban f Abban m Abbanis p || ἀποσταλεις ἀ. τ. β γ. B || ab (ἐπὶ) f; cf Γ || γουνταφόρου R γουνδιαφόρου S: cf 102, 3; 124, 7 || ἀποσταλεις F. P πεμφθεις V: cf Γ || ⁵⁻⁶ x. ἐντ. - εἰλ. om f; cf Γ || ⁵⁻⁶ x. ἐντ. om V || ⁶ ἐντολὰς B || εἰληφώς F λαβὼν B om V || ἰντέκτονα B fabrum sollertem f hominem in artificio structurae scitum m hominem arte tectonica eruditum p (?): cf Γ || πριάσάμενος R πριάσασθαι S (cf G) om f ad comparandum m || ⁸ τὸ μεσ.] per diem m om V f; cf Γ || εἶπεν] in specie humana apparens ait m: cf Z || πριάσασθαι C. T. P. R. SV || ⁹ εἶπεν] dicit f || ναί] κύριε add R: cf GH et 1 || ἔφη] εἶπεν (B). X. S om V dicit f || ⁹⁻¹⁰ est mihi seruus talis m: cf Γ || ¹⁰ τέκτ.] καλὸν add V: cf Γ || πωλ.] tibi add f; cf Γ || τ. ε. om f; cf Γ || ¹¹ ἀπὸ om R. SV

¹ λέγ.] κύριε add GZ*: cf Δ || με - ἄλλ.] ἀπόστειλόν με Γ* || ³ καὶ om Γ || x. ἐνθ. om Γ: cf FS || ⁴ ἐκ. GZ om H || οὐ ὄν. H οὐ τὸ ὄν. Z ὄν. G || ⁵ ἀμβάνης Z ἀμβανῆς GH || ἀπὸ - ἀποστ.] πεμφθεις ἐπὶ τ. β. γ. (γονδαφόρου H) (G)HZ*: cf f || ⁵⁻⁶ x. ἐντ. - εἰλ. om Γ: cf f || ⁶ πριάσασθαι G ἔμπειρον πρὸς οἰκοδομὴν add G τοῦ εἰς οἰκοδομὴν add H θέλων ἦτα (l ἦτοι?) οἰκοδόμον add Z || ⁶⁻⁷ α. ἀγ. (H)Z om G || ⁷ ἰδ. δὲ α. ὁ x. (G)HZ || ⁸ τὸ μ. om Γ || ⁸⁻⁹ εἶπεν - ἔ. α.] ὥφθη αὐτῷ καὶ λέγει Z || ⁸ ε. α.] ἐπρωτήσεν αὐτὸν λέγων (G)H || ⁸⁻⁹ δ - αὐτῷ] καὶ ὁ ἔμπορος ἀπεκρίθη GH || ⁹ ναί] κύριε add GH: cf R || ἔφη] λέγει GH: cf f || δοῦλον om Γ || ¹⁰ τέκτ.] τεχνίτην add Γ || x. β. α. om Γ σοι add Γ* || τ. εἰπ. om Γ* || ἔδειξεν Γ || ἀπὸ μ. τ. Θωμ. Γ

μετ' αὐτοῦ τριῶν λίτρων ἀσήμου, καὶ ἔγραψεν ὠνὴν λέγων·
Ἐγὼ Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσήφ τοῦ τέκτονος ὁμολογῶ πεπρακέναι
ἐμὸν δοῦλον Ἰούδαν ὀνόματι σοὶ τῷ Ἀββάνῃ ἐμπόρῳ Γουνδα-
φόρου τοῦ βασιλέως τῶν Ἰνδῶν. Τῆς δὲ ὠνῆς τελεσθείσης

7 Th 5 ὁ σωτήρ παραλαβὼν Ἰούδαν τὸν καὶ Θωμᾶν ἀπήγαγεν πρὸς
Ἀββάνην τὸν ἔμπορον· καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ἀββάνης εἶπεν
πρὸς αὐτόν· Οὗτός ἐστιν ὁ δεσπότης σου; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
192 T ἀπόστολος εἶπεν· Ναί, κύριός μού ἐστιν. Ὁ δὲ φησιν· Ἠγό-
ρασά σε παρ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ ἀπόστολος ἡσύχαζεν.

10 3 Τῇ δὲ ἐξῆς ὁρθρου εὐξάμενος καὶ δεηθεὶς τοῦ κυρίου
εἶπεν ὁ ἀπόστολος· Πορεύομαι ὅπου βούλει κύριε Ἰησοῦ· τὸ

¹¹ cf Luc 22, 42

¹ μ. α.] ὑπὲρ τῆς τιμῆς αὐτοῦ add V pretium eius add f || τρ. λ. ᾠ.]
uiginti argenteis f: cf Z || τρεῖς λίτρας CD: cf GH || ἀργυρίον C: cf 129,
5 et Γ || ἔγ.] τὴν add S καὶ τὴν add V: cf GH || ὠν.] αὐτοῦ add SV:
cf Γ || λέγ.] περιέχουσα οὕτως V sic f: cf Z || ² Ἰησ.] ὁ add CD. FX. V f:
cf Z || ὑλ. Ἰω. om B || τ. τέκτ. om B. S ex uico Bethlehem qui est in
Iudaea add f; cf Γ || πεπρ.] τὸν add D || ³ Ἰ.] Θωμᾶν B. C τὸν καὶ Θω-
μᾶν add (T). V: cf Γ || ὄν. om B || σοι om f || ³⁻⁴ ἔμπ. - Ἰνδ. om T: cf Γ ||
³ γουνταφόρου R γουνδιαφόρου S om B: cf 101, 5 || ⁴ τοῦ om P. V || τῶν
om A. B. S f || Ἰ. om f || ⁵ παρ. ὁ σ. T. V: cf GH || Ἰ. - Θ.] ἰ. τ. x. τὸν θ. A
ἰ. τ. θ. T τ. ἰ. θ. V ἰ. B θ. τὸν δίδυμον C || ἤγαγεν A iit f || ⁶ ἀββανὴ B:
cf G om V || τὸν om A || ὁ om B || ἀββάνης A || ⁷ πρὸς om B || ἀποκρ.
om f: cf Z || ⁸ ἀπόστ.] Iudas f Θωμᾶς add B || εἶπεν] αὐτῷ add B πρὸς
αὐτὸν add T recte? (f) || ὁ δὲ] ὁ δὲ ἔμπορος B Habban mercator f: cf Γ ||
φ.] ἔφη R (cf H) dicit f || ⁹ σε] τοίνυν add S: cf Z || x. ὁ] ὁ δὲ B. SV:
cf Γ || ἀπ.] Θωμᾶς add B || ἡσύχασεν (Φ): cf Γ et 111, 2; c 96 i; 97 i;
106 e; 162 m || ¹⁰ τῇ δὲ ἔ.] et f || ὁ.] τοῦ ὁ. R om P γενομένου add
S(V) (cf GH) surrexit add f || ¹¹ ὁ ἀπ. (Θωμᾶς add B) ε. B. C. V || πορ.
om f || x. ἰ. ὁ. β. P || ὅπου] ut f || κύρ.] μου add T noster add f || Ἰ.
om S f

¹ τρ. λ. ἀσ.] ἀργυρίον λίτρας τρεῖς GH (cf CD) ἀργυρίον νομίσματα
εἴκοσι Z: cf f || ἔγρ.] τὴν add GH αὐτῷ add Z || ὠν.] αὐτοῦ add GH |
λέγ.] γράψας οὕτως Z (cf V f) om GH || ² Ἰησ.] ὁ add Z || τ. τέκτ. om et
add ἀπὸ βηθλὲμ καὶ κώμης τῆς Ἰουδαίας G(HZ): cf f || ²⁻³ πεπ. - ἔμπ.] σοι
ἀββάνῃ ἔμπ. πεπρ. ἰούδ. (τὸν καὶ add Z) Θωμᾶν (GH)Z ἀνθροπον ἐμὸν
add GH || ³⁻⁴ Γ. - Ἰ. om Γ || ⁵ παρ. ὁ κύριος GH || ὁ σ. om Z || Ἰ. - Θ.]
τ. θ. Γ || πρὸς] τὸν add HZ || ⁶ ἀββανὴν H ἀββανὴ G || τ. ἔμπ. om Γ ||
ἀββάνης Z ἔμπορος GH || ⁶⁻⁷ ε. πρ. α.] ἐπερώτα α. Z ἐπνυθάνετο (παρ'
αὐτοῦ add H) λέγων GH || ⁷⁻⁸ ἀπ. ὁ ἀ. ε.] ὁ ἀ. ἀπεκρίνατο CH ὁ ἀ. λέγει
Z || ⁸ ὁ δὲ φ.] καὶ ὁ ἔμπορος Γ ἔφη add H λέγει add Z || ⁹ σε] νῦν add
GH τοίνυν add Z: cf S || x. ὁ] ὁ δὲ GZ: cf Δ || ἐσιώπα Γ || ¹⁰ τῇ - ὁ.] ὁ. δὲ
Γ γενομένου add G(H): cf SF || τῷ κυρίῳ GH om Z || ¹¹ ὁ ἀπ. - Ἰ.] om Γ

θέλημα τὸ σὸν γενέσθω. Ἀπῆλθεν δὲ πρὸς Ἀββάνην τὸν 148 W
ἐμπορον μηδὲν ὅλως | τι μεθ' ἑαυτοῦ κομισάμενος ἀλλ' ἢ τὸ 4 B
τίμημα αὐτοῦ μόνον. δεδῶκει γὰρ αὐτῷ ὁ κύριος λέγων· Ἦτω 8 Th
μετὰ σοῦ καὶ ἡ τιμὴ σου μετὰ τῆς χάριτός μου ὅπου ἂν ἀπ-
έρχῃ. Κατέλαβεν δὲ ὁ ἀπόστολος τὸν Ἀββάνην ἰσως τὰ σκεύη 5
αὐτοῦ ἀναφέροντα εἰς τὸ πλοῖον· ἤρξατο οὖν καὶ αὐτὸς συνα-
ναφέρειν αὐτῷ. ἐμβάντων δὲ αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον καὶ καθε-
σθέντων ἐξήταζεν ὁ Ἀββάνης τὸν ἀπόστολον λέγων· Ποίαν
ἐργασίαν οἶδας; Ὁ δὲ ἔφη· Ἐν μὲν ξύλοις ἄροτρα καὶ ζυγούς
καὶ τρυτάνας καὶ πλοῖα καὶ κώπας πλοίων καὶ ἰστούς καὶ 10
τροχίσκους, ἐν δὲ λίθοις στήλας τε καὶ ναοὺς καὶ πραιτώρια

¹ τὸ σὸν] σου R. S κύριε add R: cf Γ || γενέσθω B. Y. Q || δὲ om
A || ² μηδὲ T recte? cf 110, 17; c 62m; 73m (bis); al; cf tamen Γ || x. τι
μ. ἐ. V τι ἔχων μ. ἐ. R: cf Γ || τι om B. C. X. S: cf Γ || ἀλλ' ἢ] εἰ μὴ
(B). X. P: cf Γ et 147, 17; 111, 12; c 44e || ²⁻³ μ. τὸ τ. α. V: cf Γ ||
³ ἐδεδῶκει D δέδωκεν T. UY. QR. S: cf Γ || αὐτὸ A. Y αὐτοῦ V || ³⁻⁵ λέγ. -
ἀπ. om f || ³ εἶτω CD. F. R ἔστω P: cf Γ et 146, 18 || ⁴ ἐάν C. T. R. V
δ' ἂν S || ⁵ ὁ ἀπ. om P || Ἀββανὴ S mercatorem f: cf 8 || ἰσως] ἰσος R
ἰσω B εἶσω U εἰς δν S om A. CD. TX. P. V: del? (ab eo adpositum qui
pro omissis illis τὰ φορτία αὐτοῦ coniectura usus τὰ σκεύη αὐτοῦ inseri
iussit) || ⁵⁻⁶ τὰ σκ. α. om A (merces suas f) || ⁶ ἐν τῷ πλοίῳ F. R.
S: cf 7 || οὖν] δὲ B || οὗτος A || ⁷ δὲ] οὖν Y: cf GH || εἰς τὸ πλ.
om A. D. V: cf 6 et Γ || καθ. (f)] ἐν τῷ πλοίῳ add D: cf Γ || ⁸ ἐξή-
τασεν B dicit Iudae f: cf 104, 7; 102, 9 || Ἀ.] mercator add f: cf 5 et Γ ||
λέγ.] om f αὐτῷ add B. CD. FTX. PUY. QR (cf 104, 7; 148, 15; c 71e)
non nulla intercidisse uid: cf f et 125, 1 || ⁹ οἶδας] ligno et quid cae-
mento add f: cf Γ et 125, 3 || ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀπόστολος θωμᾶς ἔφη
πρὸς αὐτὸν B (cf Γ) Iudas dicit ei f || ¹⁰ τριτάνας R τριτάνας S τρυ-
πάνας F stimulos f (cf Noeldeke ap Lipsium III p 423 et Schroeter Zeitsch
d d morgenl Ges XXV (1871) p 370) lances d: cf 125, 5 || καὶ πλ. om A.
B. T. V f: del? cf Γ || ¹¹ τροχίσκους U. R om f: cf 125, 5 et Schroeter l s
(10) || ¹¹⁻¹⁰⁴, ¹ στ. - βασ.] plura p: cf G et praef || ¹¹ τε om A. F. P. SV:
cf Γ et 105, 6; 7; 125, 6

¹ τὸ σ.] σου κύριε Γ || ἀπ. δὲ] καὶ ἀπ. Γ || ἀμβάνην Z om (GH) |
² ὅλως om Γ || τι om Γ || λαβὼν μ. ἐ. GH || κομ.] ἔχων Z || ἀλλ' ἢ] εἰ
μὴ Γ || ²⁻³ μ. τὸ τ. α. Γ || ³ δέδωκε G(H) ἔδωκεν Z || εἰπὼν Γ || ³⁻⁴ ἦτω
μου] ἢ χάρις μου ἔστω μ. σου Γ || ⁴⁻⁷ ὅπου - αὐτῷ om Γ || ⁷ δὲ] οὖν
ΓH: cf Y || ἐν τῷ πλοίῳ Γ || x. καθ. om Γ || ⁸ ἐπερώτα Z ἠρώτισεν G
ἔλεγεν H: cf 104, 7 || ὁ Ἀ.] ὁ ἔμπορος GH om Z || λέγ. om GH || ⁹ οἶδας]
ἐν ξύλοις καὶ ποίαν (ὅποιαν H) ἐν λίθοις add GH || ὁ δὲ] καὶ ὁ H ἀπο-
κριθεὶς add G θωμᾶς add H ἀπόστολος add Z || λέγει Z: cf f || ¹⁰ x.
τρ. om Z: cf 125, 5 || καὶ πλ.] al G om H || ἰστ.] πιδάλια Z om GH:
cf 125, 14 || ¹¹ τροχίλλας HZ om G || τε om Γ

βασιλικά. Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἀββάνης ὁ ἔμπορος· Τοιούτου γὰρ καὶ χρειαίαν ἔχομεν τεχνίτου. Ἦρξαντο οὖν καταπλέειν· ἔσχον δὲ ἐπιτήδειον ἄνεμον, καὶ προθύμως ἔπλεον ἕως ὅτε κατήντησαν εἰς Ἀνδράπολιν, πόλιν βασιλικήν.

9 Th

5 4 Ἐξελθόντες δὲ ἀπὸ τοῦ πλοίου εἰσήεσαν εἰς τὴν πόλιν. καὶ ἰδοὺ φωναὶ ἀνλητῶν καὶ ὑδραύλειων καὶ σάλπιγγες περιηχοῦσαι | αὐτούς· ἐξήταξεν δὲ ὁ ἀπόστολος λέγων· Τίς ἐστὶν αὕτη ἢ ἐορτὴ ἢ ἐν τῇ πόλει ταίτη; Ἐλεγον δὲ αὐτῷ οἱ ἐκεῖ

149 W

5 B

193 T

¹ αὐτῷ om S: cf Γ || ὁ prius om B. D. X. QR. SV: del? || ὁ ἔμπ. (f) om C. F. P. S: cf Γ || ¹⁻² et ego quarebam talem potissimum artificem f || τοι. γ. x.] καγῶ τοι. T (recte? cf Γ et 125, 7; 15) τοι. καγῶ P. V || ² γ. x. om S || τεχ. χρ. ἔχω P || ἔχω B. T (cf Γ) εἶχον V: cf f || ἤρξατο A (cf Γ) ἀρξάμενοι P || ³ ἔσχ. - ἄν.] καὶ αἰσίου αὐτοῖς πνεύσαντος ἄνεμον P: cf G || ἔ. δὲ] καὶ ἔ. B. S || καὶ - ὅτε om P || ὅτε] οὐ Ἄ. V om S: cf Γ || ⁴ ἀνδρόπολιν S ἀνδράπολιν Y. Q Andranopolim p Sandaruk f om m: cf Γ || πόλ. om S || βασ. om f περὶ τοῦ ῥαπίσαντος αὐτόν add PU: cf 124, 3 || ⁵ ἐξ. δὲ] ὡς δὲ ἀπέβησαν B || δὲ] οὖν P || ἄ. τ. πλ.] εἰς τὴν γῆν καὶ B (f) de nauī m p || εἰσήεσαν (uel -ιη- uel -είη-) A. UY. Q εἰσῆλθον P || ⁶ x. ἰδ. om B audiebant f m et ecce p αὐτοῖς ἠκούοντο add V || φωνῇ D φωνῆς B cantantium uoces p sonos m ἤκουον add B: cf V f Γ || αἰλ. - σάλπ.] in organis in tibiis in cytharis p musicos m: cf Γ || αἰλ.] σιρίγγων B: cf Γ || x. ὑδραύλων D. F om C. T || σάλπιγγαι A. P σαιλίγγων C. V σάλπιγγας U αὐλοῦντων B multos cantus f || περιηχοῦσας U περιήχον CD. FX. PY. QR. S om B. V f m p: del?? cf Γ || ⁷ αὐτοῖς C. F. X. P om B. V f: cf Γ || ⁷⁻⁸ ἐξ. - ἐκεῖ] ὁ δὲ θωμάς ἠρώτα τὴν πρόφασιν τῆς καταπόλιν τέρψεως οἱ δὲ ἐρωτηθέντες ἀπεκρίναντο B: cf Γ || ⁷ ἐξέταξεν R. S (cf 130, 5) ἠρώτα T εἶπε D (cf H et 103, 8) unum de populo add m || τί S: cf Γ || ⁸ ἢ alī om CD. F. PUY. QR. SV (del??) οὕσα add T f: cf H || οἱ ἐκεῖσε C. TX (cf 111, 2; 9; al) οἱ τῆς πόλεως P om f: cf Γ et 7 m

¹ ε. - ἔ.] καὶ ὁ ἔ. ε. πρὸς αὐτόν GH λέγει ὁ ἔ. Z || ¹⁻² τ. γ. x.] καγῶ τ. Γ || ² ἔχω Z ποιῶμαι (GH): cf 125, 16 || ἤρξατο HZ: cf A || κατ.] μετὰ προθυμίας add Γ || ³ ἔ. - ἄν.] ἐπιτιθίον πνεύσαντος ἄνεμον G: cf P || ἔ. δὲ] ἐσχηκάτες HZ || x. πρ. ἔ. om Γ || ὅτε] οὖν (l οὐ) Z (cf Δ) al G om H || ⁴ κατήχθησαν GH (f?) || Ἀ. π. β.] π. καλονύκτιον ἐναδρόχ (ἐναδόχ G ἐδρόν Z) τῆς (περιχόρου add G) ἰνδίας (περιζωρον add H) Γ' ser Συναδρόχ?? cf Sylvain Lévi Journ Asiat IX (1897) p 31 Burkitt J of theol studies I (1900) p 288 || ^{5-124, 13} ἐξέλθ. - ἀμώτεροι om Z

Γ = GH ⁵ ἐξ. - εἰσῆ.] ἐμβάντων οὖν αὐτῶν Γ || ἐν τῇ πόλει Γ || ⁶ x. λ.] ἤκουσαν Γ || φ.] φωνῶν σιρίγγων μουσικῶν Γ || ἔδρ.] ὀργάνων Γ || ⁶⁻⁷ x. σ. π. α. om Γ || ⁷ ἐξ. - ἀπ.] ὁ δὲ θωμάς ἐπυνθάνετο (ἠρώτα H) Γ || τίς] τί ἄρα Γ || ⁸ αὕτη ἢ ἔ. ἢ] ἢ χαρὰ τῶν φωνῶν καὶ ὀργάνων G ἢ κραυγὴ τῆς φωνῆς ταύτης τῆς οὔσης H || ἔλ. - ἐκ.] λέγονται αὐτῷ Γ

ὅτι Καὶ σὲ οἱ θεοὶ ἤγαγον ἵνα εὐωχηθῇς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ὁ γὰρ βασιλεὺς θυγατέρα μονογενῆ ἔχει, καὶ νῦν αὐτὴν ἐκδίδωσιν ἀνδρὶ πρὸς γάμον· τῶν οὖν γάμων ἡ χαρὰ καὶ ἡ πανηγυρίς ἐστὶν αὕτη σήμερον ἣν εἶδες ἑορτήν. ὁ δὲ βασιλεὺς κήρυκας ἀπέστειλεν κηρύξαι πανταχοῦ πάντας παρατυχεῖν εἰς 5 τοὺς γάμους, πλουσίους τε καὶ πένητας, δούλους τε καὶ ἄλευθέρους, ξένους τε καὶ πολίτας· εἴ τις δὲ παραιτήσεται καὶ μὴ παρατύχη εἰς τοὺς γάμους, ὑπεύθυνος ἐστὶ τῷ βασιλεῖ. Ἀββάνης δὲ ἀκούσας εἶπεν τῷ ἀποστόλῳ· Ἀπέλθωμεν οὖν καὶ ἡμεῖς, ἵνα μὴ προσκρούσωμεν τῷ βασιλεῖ, καὶ μάλιστα 10 ξένοι ὄντες. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἀπέλθωμεν. Καταλύσαντες δὲ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ καὶ ὀλίγον ἀναπαύοντες ἀπῆλθον εἰς τοὺς γάμους.

⁵ cf Matth 22, 3—14

¹ ξν τ. π. τ. ἵνα εὐ. U καὶ σὺ add P. S μεθ' ἡμῶν add B || συν-εωχηθῇς P. S εὐφρανθῇς B || ἐν τ. π. τ. om B || ² ἔχ. μον. B. X || unicam m f || νῦν om B hodie m: cf H || αὐτῇ P. R. V || ³ πρ. γ. ἀ. Y || ἀνδρὶ om F. Q. S: del?? cf Γ || πρ. γ. om B: cf Γ || ⁴ παν.] προσκύνῃς PU || ἣν ἴδες σήμε. U || ἣν ε. ἐ. om S(V) f: del? cf Γ || ὁρᾷς P || ⁴⁻⁸ ὁ δὲ - βασ. scriptori tribuunt m p || ⁵ κήρ. ἀπ. om P || κηρύττει P || πανταχοῦ om B f m p: cf Γ || πᾶσιν B. (CD) τοῦ add CD: cf Γ || παραγενέσθαι S (cf 8) ἀπαντῆσαι B || ⁶ τε prius om A. B. S V: cf G et 7; 103, 11 || τε alt om A. D. FT. S V: cf G || ⁷ τε om B. D. V: cf G || εἴ τ. δὲ] δς δ' ἂν V καὶ δς ἂν S: cf Γ || παραιτήσεται R om S f: cf Γ || καὶ om S f: cf Γ || ⁸ παραγένηται S: cf 5 et Γ || ⁹ A. - ἀπ.] ὁ δὲ ἔμπορος πρὸς τὸν θωμᾶν φησὶ B: cf Γ || ἀμβάνης V (cf 101, 5) mercator Habban f || ἀκ. om S f haec cum audisset m: cf GH || λέγει R. S dicit f: cf Γ || οὖν om B. C. S f m: del? cf Γ || ¹⁰ κινδυνεύωμεν B male dicatur nobis f || τῷ β. om B f || ¹¹ ξ. δ.] ὅτι ξ. ἐσμεν B (f) || δ - ἀπ. om B f: cf Γ || ¹¹⁻¹² κ. δὲ - γάμ.] ὡς δὲ καταχθέντες εἰς πανδοχίον μικρὸν ἀνεπαύσαντο ἀπῆλθον ἐπὶ τὴν ἐστίασιν B (f) || ¹¹ κ. δὲ] καὶ κ. A || δὲ om R || ¹² πανδοχίῳ (R) S || μικρὸν V: cf Γ || ἀναπαυθέντες D ἀναπαύσαντες A (cf G) ἀναπαυσάμενοι T. V: cf H et 151, 12

¹ ὅτι - ταύτῃ om Γ || ² γὰρ om Γ || μον. om H(G) || νῦν] σήμερον H om (G) || ἐκδέδωκεν G || ³ πρ. γ. om H || γάμ. οὖν H al G || ⁴ αὐτῇ - ἑορτ. om Γ || ⁵ πανταχοῦ κηρύσσειν (G) H || π. παρ.] τοῦ ἐλθεῖν π. Γ || ⁶ τε καὶ prius om G || τε alt om G || ⁷ ξ. - πολ. om Γ || εἴ] ὅς Γ || παραιτ. κ.] ἀκούσας Γ || ⁸ παραγίνεται G παραγίνεται H || εἰς τ. γ. om G || ὑπόδικος G: cf 107, 1 || ἐστὶν H γενήσεται G: cf 107, 1 || ⁹ Ἀβ. - ἀποστ.] λέγει οὖν ὁ ἔμπορος τῷ θωμᾶ (βασιλεῖ G) Γ: cf B || οὖν om Γ || ¹⁰ ἡμ.] εἰς τοὺς γάμους add Γ || ¹¹ δ δὲ ε. ἀπ. om Γ: cf B || δὲ] οὖν Γ || ¹² μικρὸν Γ: cf V || ἀναπαύσαντες G ἀναπαυσάμενοι H (cf A) πορευθῶμεν εἴτα add G δι' ἡμερῶν τριῶν add Γ || ἡλθωμεν H ἐλθόντες G

- καὶ ἰδὼν ὁ ἀπόστολος ἀνακεκλιμένους πάντας ἀνεκλίθη καὶ
 6 B αὐτὸς ἐν τῷ μέσῳ· ἀπέβλεπον δὲ εἰς αὐτὸν πάντες ὡς | εἰς
 11 Th ξένον καὶ ἐξ ἀλλοδαπῆς ἐλθόντα γῆς· Ἀββάνης δὲ ὁ ἔμπορος
 5 ὡς ἅτε δεσπότης εἰς ἄλλον τόπον ἀνεκλίθη.
 5 Δειπνησάντων δὲ αὐτῶν καὶ πίνοντων ὁ ἀπόστολος
 οὐδενὸς ἐγεύσατο· οἱ οὖν περὶ αὐτὸν ὄντες ἔλεγον αὐτῷ· Τί
 194 T ἡλθες ἐνθάδε μήτε ἐσθίων μήτε πίνων; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο
 αὐτοῖς λέγων· Διὰ μεῖζόν τι τῆς βρώσεως ἢ καὶ τοῦ πότου
 ἡλθον ἐνθάδε, καὶ ἵνα τὸ θῆλημα τοῦ βασιλέως τελέσω. οἱ
 10 γὰρ κήρυκες τὰ τοῦ βασιλέως κηρύσσουσιν, καὶ ὃς ἂν μὴ

¹⁻² κ. ἰδ. - μέσῳ] καὶ ὁ θωμᾶς ἐν ἑτέρῳ κατεκλήθη τόπω B et re-
 cubuit Iudas in medio f: cf Γ et 4 || ¹ κ. ἰδ. - πάντ.] ἀνακληθῆναι S
 (f?): cf Γ || ¹⁻² ἀν. κ. - μ.] ὁ δὲ ἀπόστολος μέσον πάντων ἀν. S: cf Γ ||
² εἰς τὸ μέσον CD πάντων add Y αὐτῶν add R: cf Γ || π. δὲ ε. α. ἀπ.
 B || εἰς αὐτὴν ἅτε S (cf 4) om A. B. R V: cf Γ || ³ ξ.] ὄντα add S || ³ ἐξ] ὡς ἐξ
 X (cf H) ἀπὸ V ἀπὸ S (cf Γ) om A. B || γῆς ἐλθ. R χώρας ἐλθ. (ἐλθον-
 θότα S) CD. S: cf Γ || ἀφιγμένον B || γῆς om B. V || ὁ ἔμπ. om SV:
 cf Γ || ⁴ ὡς - δ. om S: cf Γ || ὡς ἅτε] ὁ τοῦ θωμᾶ B αὐτοῦ ὡς ὢν R
 eius f: scr ὁ αὐτοῦ??? || δεσπ.] αὐτοῦ add V: cf f || ἐν ἑτέρῳ κατεκλήθη
 τόπω B: cf 1 || ⁵ αὐτῶν] πάντων (B). S om V: cf Γ || ἀπ.] θωμᾶς B: cf Γ ||
⁶ οὐδ.] omnino add f: <ὅλως>?? cf Γ || ἐγεύετο B (f?) || ὄντες] οὐτος A
 om T || λέγουσιν P || τί] σὺ τί T. S: cf Γ || ⁷ ἐνταῦθα (B) (cf G) ὥδε T ||
⁷⁻⁸ δ - λ.] φησὶ πρὸς αὐτοὺς ὁ θωμᾶς B || ⁷ δ δὲ] ὁ δὲ ἀπόστολος S Iudas
 f: cf Γ || ⁸⁻⁹ διὰ - ἐνθ.] ὅτι μοι ἄφιξις ἐνταῦθα γεγένηται δι' ἑτερόν τι
 πολλῷ μεῖζον τῆς τῶν σητείων τροφῆς B || ⁸ διὰ] ἐγὼ οὐ διὰ S οὐ διὰ
 τὸ T: cf Γ || μ. τι om S || ἡ om TX. P. U. SV: cf Γ || καὶ om C || τοῦ
 τῆς R. V om S || πόσεως R. SV: cf G || ⁹ καὶ] ἀλλ' T. R. S τῆς τοῦ
 βασιλέως ἀναπαύσεως add B quietis regis causa add f || ἵνα - τελ.] ὅπως
 πεῖθαρῇσαι τοῦτο δόξω B || πληρώσω R: cf Γ || ¹⁰ γὰρ om P || κηρύσσ.
 τὰ τ. β. A. V || ^{10-107,1} τὰ - κρ.] βοῶσιν ἐγκλημα φέρεσθαι κατὰ τὴν ἀπει-
 θούντων B || ¹⁰ τὰ τ. β. om S f: cf Γ || τὰ] κατὰ R: del? cf f Γ || καὶ
 om f: cf G

¹⁻² κ. ἰδ. - μέσῳ] ὁ δὲ ἀπ. εἰς τῶν δώδεκα μέσον πάντων ἀνεκλ. H
 ἀνεκλ. ὁ ἀπ. μέσω πάντων τῶν ἀνακειμένων G || ² ἀπ. - α. π.] καὶ πάντες
 προσεῖχον αὐτῷ H καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες εἰς αὐτὸν G ||
 εἰς αὐτὴν om Γ || ³ ξένον Γ || ³ ἐξ] ἀπὸ G ὡς ἀπὸ H: cf X et SV || ἀλλοτρίας Γ ||
 γῆς ἐλθόντι (GH) et add ἦν (om H) γὰρ καὶ (κ. γ. H) τῷ ἴδῃ ὥραιος
 (ἦν a id H) G(H): cf 111, 8 || Ἀ. δὲ δὲ] ὁ δὲ G καὶ ὁ H || ⁴ ὡς - δ. om Γ:
 cf S || ⁵ δὲ α.] οὐν πάντων Γ: cf A et 107, 2 || ἀπ.] θωμᾶς Γ: cf B || ⁶ οὐδὲν
 ἐγ. ὅλως G οὐδὲ ὅλως ἐγ. H: cf f || π. α. δ.] συνανακείμενοι Γ || ⁶⁻⁷ τί ἡ.
 ἐ.] σὺ τί ἡ. ἐ. H συγκλίσεις λοιπὸν ἐνταῦθα G: cf B || ⁷ μὴ ἐ. Γ || μὴδὲ π.
 Γ || δ δὲ] καὶ ὁ ἀπόστολος Γ || ⁸ αὐτοῖς om Γ || μ. τι] τὸ μ. Γ: cf T || ἡ
 om Γ || τῆς πόσεως G: cf A || ⁹ ἡ. ἐ.] παρεγενόμην G(H) || ἵνα καὶ Γ ||
 πληρώσω Γ || ¹⁰ τὰ om Γ: cf S f || κηρύσσ.] οἱ κηρύσσοντες G || κ. δς]
 ὡς G: cf f

ἀκούσῃ τῶν κηρύκων ὑπόδικος ἔσται τῇ τοῦ βασιλέως κρίσει. 150 W
 Δειπνησάντων οὖν αὐτῶν καὶ πιόντων, καὶ στεφάνων καὶ
 μύρων προσενηχθέντων, λαβόντες μύρον ἕκαστος, ὃς μὲν τὴν 12 Th
 ὄψιν αὐτοῦ κατήλειπεν, ὃς δὲ τὸ γένειον, ὃς δὲ καὶ ἄλλους
 τόπους τοῦ σώματος αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀπόστολος τὴν κορυφὴν 5
 ἤλειπεν τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς, καὶ ὀλίγον τι εἰς τοὺς μυκτῆρας
 ἐπέχρισεν ἑαυτοῦ, κατέσταξεν δὲ καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τὰς ἑαυτοῦ,
 προσῆπτε δὲ καὶ τοῖς ὁδοῦσιν | αὐτοῦ, καὶ τὰ περὶ τὴν καρδίαν 7 B
 αὐτοῦ συνέχρισεν ἐπιμελῶς· καὶ τὸν στέφανον δὲ τὸν προ-
 σενηχθέντα αὐτῷ ἐκ μυρσίνης καὶ ἄλλων ἀνθίων πεπλεγμένον 10
 λαβὼν ἐπέθετο τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ, κλάδον δὲ καλάμου ἔλαβεν

¹ τῶν] τῷ A || ² αὐτῶν om X. R. SV: cf G et 106, 5 || πι.] εὐφραν-
 θέντων S: cf Γ || στεφ.] placentis (? pomis?) { (? cf Noeldeke ap Lipsium
 112 p 423) σταφίδων coni Burkitt J of theol studies I (1900) p 287 acute
 sed cf 9 || ³ λαβὼν V || ἕκ. μύρον S || μύρ[ω]ν U om P. V || ⁴ ἑκάστου V
 om f || δς] καὶ οἱ B (f?) || ³⁻⁴ τὰς ὄψεις B (f) || ⁴ αὐτοῦ om B: cf Γ ||
 ἤλειπεν D. V (cf 147, 13 et Γ) ἐχρίοντο B || prius δς] δν V οἱ B || ⁴⁻⁵ δς δὲ
 κ. ἃ τ.] ἕτεροι δὲ τὰ ἄλλα μέρη B: cf Γ || ⁵ τ. σ. α. om B f: cf Γ || ὁ δὲ
 ἀπ.] Ἰουδᾶς δὲ B Iudas autem laudabat deum et f || τ. κ.] τῆς κεφαλῆς τὸ
 μέσον B (f): cf Γ || ⁶ ἤλειπεν (P). SV ἤλῃματο B signabat f: cf 9 || τ. ἕ.
 κ.] τ. κ. αὐτοῦ S om B (F. Y. R) || ἕ.] αὐτοῦ X. P (U?): cf 7 || ⁶⁻⁷ ὄλ. - ἐπ.
 ἕ.] τὰς ῥίνας μικρὸν ὑπέχρισεν B || ⁶ τι] al T om P. SV || ⁷ αὐτοῦ ἐπέχρ. P.
 S (R) om T || ἕ. prius] αὐτοῦ F. (U?) V αὐτῷ X om D: scr <τοῖς> ἑαυτοῦ?
 cf 6; 7; 8 || κατ. - ἕ.] ἐπέλιπεν δὲ καὶ τὰ ὦτα B || ἕ. ἀκ. R || alt τὰς om
 F. UY. QR. SV: cf 6; 7; 11; 104, 8 || αὐτοῦ D. F. SV: cf 8; 9 || ⁸ πρ. -
 ὁδ. α. om TX || πρ.] προσῆλειψε προσέειπε τὴν A προσῆπτετο S προσῆλειψε
 D προσέφερεν B om P || δὲ om P || α.] ἑαυτοῦ C. F. UY. Q (cf 7) om
 B. P || τὰ om B. T. R || περὶ om B. R || καρδ.] δὲ add X. UY. V ||
⁹ ἑαυτοῦ A. C (cf 7; 8) om B. V || κατέβρεχεν B signavit f: cf 6 ||
 ἐπ. om B || ¹⁰ τ. κ. om B: cf Γ || δὲ om R. SV || ⁹⁻¹⁰ τ. πρ. - ἐκ om B ||
¹⁰⁻¹¹ καὶ - λαβ. om B f: cf Γ || ¹¹ ἐπ. - κεφ.] ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπιχειμενος
 B || ἐπέθηκεν (D). T. P || ¹¹⁻¹⁰⁸ κλ. - καὶ] καὶ τῇ χ. φύλον καλ. B ||
¹¹ κλ. δὲ] καὶ κλ. P. S: cf H

¹ τ. κηρ. om Γ || ὑπεύθυνος Γ: cf 105, 8 || ἔστιν H γένοιται G:
 cf 105, 8 || κρ.] τοῦτο δὲ ἔλεγεν ὑπὲρ τῆς πίστεως τοῦ κηρύγματος add
 G(H) || ² αὐτῶν om G πάντων add Γ: cf 106, 5 || πι.] εὐφρανθέντων Γ: cf S ||
³ λ. μ. ἕκ. om Γ || ὁ H || μὲν] λαβὼν add Γ || ³⁻⁴ κατ. τ. ὁ. (om αὐτοῦ:
 cf B) G(H) || ⁴ δς δὲ καὶ] ἕτερος δὲ G ἕτεροι H: cf B || ⁵ τ. σ. α. om
 F*: cf B || τ. κορ.] μέσον Γ*: cf B || ⁶ τ. κεφ. ἤλ. (om ἕ.) Γ || ὄλ. τι] εἰς
 τὴν καρδίαν καὶ (G)H: cf 8 || ⁷⁻⁹ ἕ. κατ. - ἐπιμ. om Γ || ⁹ τὸν prius om Γ ||
⁹⁻¹⁰ δὲ - αὐτῷ om Γ || ¹⁰ ἐκ μ.] μύρσινον Γ || ¹⁰⁻¹¹ καὶ - λαβ. om Γ* ||
¹¹ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ (om G) ἐπιθείς Γ κατεῖχε add G (cf 108, 1) καθὼς
 πάντες add Γ || ¹¹⁻¹⁰⁸ κλ. - κατ.] καὶ καλαμὸν ἐν τ. χ. α. κατ. H om
 G: cf 11

ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ κατεῖχεν. ἡ δὲ αὐλήτρια κατέχουσα ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς τοὺς αὐλοὺς περιήρχετο πάντας καὶ ἡϋλει· ὅτε δὲ ἡλθεν καθ' ὃν τόπον ἦν ὁ ἀπόστολος, ἔστη ἐπάνω αὐτοῦ καταυλοῦσα πρὸς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὥραν πολλήν. ἦν δὲ
5 Ἑβραία τῷ γένει ἡ αὐλήτρια ἐκείνη.

195 T

6 Τοῦ δὲ ἀποστόλου εἰς τὴν γῆν ἀφορῶντος εἰς τις τῶν οἰνοχόων ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐράπισεν αὐτόν. ἐπάρας δὲ ὁ ἀπόστολος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ προσσχὼν τῷ τύπαντι αὐτόν εἶπεν· Ὁ θεὸς μου ἀφήσει σοι εἰς τὸν μέλλοντα
10 αἰῶνα τὴν ἀδικίαν ταύτην, εἰς δὲ τὸν κόσμον τοῦτον δεῖξει αὐτοῦ τὰ θαυμάσια, καὶ θαύσομαι ἤδη τὴν χεῖρα ἐκείνην τὴν τύπασάν με ὑπὸ κυνῶν συρομένην. Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἤρξατο ψάλλειν καὶ λέγειν τὴν ψῆδὴν ταύτην· |

ἦν δὲ ἐκεῖ ἡ αὐλήτρια περιερχομένη πάντας τοὺς ἐστιάτορας,
15 ἥτις πλησίον τοῦ ἀποστόλου ἐλθοῦσα ἔστη αὐλοῦσα πρὸς τὴν τούτου κεφαλὴν.

6 Αὐτοῦ δὲ εἰς τὴν γῆν ἀφορῶντος εἰς τῶν οἰνοχόων ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐράπισεν αὐτόν. ἐμβλέψας δὲ εἰς αὐτόν λέγει· Ὁ κύριός μου ἀφήσει σοι τὴν ἁμαρτίαν εἰς τὸν μέλλοντα

¹ κ. κ. om f

Δ = A. Φ (Φ = CD. FTX. PUY. QR. SV) ¹ ἡ om f: cf B et Burhitt J of theol studies I (1900) p 282 || αὐλήτρια V constanter (cf 5 et Γ) quae erat in medio coetu add f: cf 15 || ¹⁻² τ. αὐλ. ante ἐν P || ² πάντ.] τοὺς ἐστιάτορας add P. V: cf Γ || κ. ἡϋλ. om A f unicuique quasi laudem canebat p: del?? cf 14; 111, 6; 17 || ³ ὁ ἀπ. ἦν U ὁ ἀπ. ἐκαθέζετο P || ἐπ. α. om S || ⁴ αὐλοῦσα S (cf Γ et 147, 13) certe melius || ⁴ τῇ κεφαλῇ F. U. S || ὥρ. π. om f || ⁶ τ. δὲ ἀπ.] et cum diu stetisset supra eum Iudas non tollebat uultum f || ἀφ.] καὶ μὴ ἀνανεούστος add V: cf f || τις om T. V: cf 18 || ⁷ αὐτοῦ τ. χ. S || αὐτοῦ om T.X. V || χεῖραν R: cf 112, 5; 113, 5 || ἔδωκε ῥάπισμα P || αὐτόν] τῷ ἀποστόλῳ P || ⁷⁻⁸ ἐπ. - καὶ] et Iudas f || ⁸ προσχῶν A || ⁸⁻⁹ τ. τ. α.] eum f || ⁹⁻¹⁰ τ. ἁμαρτίαν ταύτ. ε. τ. μ. αλ. R: cf 19 || ¹⁰ τοῦτ. τ. κ. SV: cf B || ¹¹ θαύματα A. F. Y: cf 109, 16; 151, 3; c 69m; 104m; 141m; et 150e; 152, 9 (c 78e?) || ἡδῆ] ἰδεῖν A vñ V om R. S || χεῖρα in ras x χεῖραν A. V || ἐκ. om P. R. V || ¹² κυνὸς A. D. X. SV (f) κύνου R canibus p: cf 109, 17; 113, 5; 14 || ταῦτα εἶπ. P || ¹³ καὶ - ταύτην] ἐβραϊστῇ SV: cf Γ || κ. λ. om f

Γ = BGH ¹⁴ ἡ om B: del?? cf Δ || αὐλήτρια G αὐλίστρια H constanter fere: cf 111, 16 et Δ || ¹⁵ ἔ. α.] ἡϋλ GH: cf Δ || ¹⁶ αὐτοῦ H: cf Δ || ¹⁷ αὐτ. all] ὁ ἀπόστολος add B: cf Δ || ¹⁹ λ.] αὐτῷ add B || τ. ἀμ. om B

Ἡ κόρη τοῦ φωτὸς θυγάτηρ, ἥ ἐνέστηκε καὶ ἔγκειται τὸ
ἀπαύγασμα τῶν βασιλέων τὸ γαῦρον, καὶ ἐπιτερεπὲς ταύτης τὸ
θέαμα, φαιδρῷ κάλλι καταυγάζουσα· ἥς τὰ ἐνδύματα ἔοικεν
ἐαρινοῖς ἄνθεσιν, ἀποφορὰ δὲ εὐωδίας ἐξ αὐτῶν διαδίδοται·
καὶ ἐν τῇ κορυφῇ ἰδρῦται ὁ βασιλεὺς, τρέφων τῇ ἑαυτοῦ ἀμ- 5
βροσίᾳ τοὺς ἐπ' αὐτὸν ἰδρυμένους· ἔγκειται δὲ ταύτης τῇ κε-
φαλῇ ἀλήθεια, χαρὰν δὲ τοῖς ποσὶν αὐτῆς ἐμφαίνει· ἥς τὸ 151 W
στόμα ἀνέωπται καὶ πρεπόντως αὐτῇ· τριάκοντα καὶ δύο εἰσὶν
οἱ ταύτην ὕμνολογοῦντες· ἥς ἡ γλῶττα παραπετάσματι ἔοικεν
τῆς θύρας ὃ ἐκτινάσσεται τοῖς εἰσιούσιν· ἥς ὁ αὐχὴν εἰς τύπον 10
βαθμῶν ἔγκειται ὧν ὁ πρῶτος δημιουργὸς ἐδημιούργησεν, αἱ
δὲ δύο αὐτῆς χεῖρες σημαίνουσιν καὶ ὑποδεικνύουσιν τὸν χορὸν 196 T
τῶν εὐδαιμόνων αἰώνων κηρύσσοντες, οἱ δὲ δάκτυλοι αὐτῆς
τὰς πύλας τῆς πόλεως ὑποδεικνύουσιν· ἥς ὁ παστὸς φωτεινός,
ἀποφορὰν ἀπὸ βαλσάμου καὶ παντὸς ἀρώματος διαπνέων, 15

αἰῶνα, εἰς τὸν νῦν δὲ κόσμον δείξει θανμάσια εἰς ἐκείνην τὴν
χεῖρα τὴν τύψασάν με, καὶ ἴδω αὐτὴν ὑπὸ κυνὸς συρομένην.
Καὶ ἤρξατο ψάλλειν ἐβραϊστὶ ἐπὶ ὥραν μίαν.

1-110,²⁰ ἥ κ. - σοφ. om SV

A = A. Φ (Φ = CD. FTX. PUY. QR) ¹ κορυφῇ X. R ecclesia mea
f ἥ add P || φ.] ἥ add CD. FTX. U. QR || θύγατερ P || ᾗ - ἔγκ.] cuius
est f || ἐν. κ. om T: del?? cf 12 || ἐνέστη X. UY. Q ἔνεστη P ἔνεστι D
(recte??) ἐστίν (C). R αἰνετὴ F om T || ^{2-110,20} τὸ γ. - σοφ.] καὶ τὰ ἐξῆς T

A = A. Φ (Φ = CD. FX. PUY. QR) ³ del τὸ et scr βασιλέων· γαῦρον
καὶ? (f) || ταύτης om P || ⁴ κάλη κατακλύζουσα A benefactis ornata (?) f
⁴ ἔαρ. om f || ⁵ τὴν ἐ. ἀμβροσίαν A om f: cf 110, 17 || ⁶ ἐπ' α.] ἑαυτῷ P || ἐπ'
X (f): idem coni Vsener recte ut uid || αὐτῆς C. R || ⁷ χαρὰ R (f) || in pedibus
eius uersatur f || ⁸ ἡνέωπται R (euan Q) || κ. πο.] et decet f || καὶ prius om A.
R: del?? || αὐτῇ om CD. R quo (?) Wright: ut uel quoniam Lipsius) omnes
laudes edit add f ἥ λειτουργοῦσιν λευχμονοῦντες ἄγγελοι add C: cf Lip-
sius I p 306 aliquid certe intercidesse uid || ^{9-110,19} τριάκ. - ἐπιθ. om C

A = A. Φ (Φ = D. FX. PUY. QR) ⁹⁻⁹ τριάκ. - ὕμν.] XII apostoli
filii et LXXII tonant in ea f || ⁹ ἥς] ε A ὦ ante ε add a || ¹⁰ δ] ἔως A || ε. τ.
ε.] sacerdos tollit et intrat f || ἐκτινάσας A || ἰοῦσιν A. Y || ¹⁰⁻¹¹ εἰς - ἔγκ.]
sunt scalae arduae f || ¹⁰ ἥς δ α.] om cum lacuna A || ¹¹ βαθμοῦ R || ἔγκ.
num sanum? cf 1 || δν A. D. X. PUY. Q quas f || δ om D. FX. PUY.
QR || αἱ] ἥ A || ¹² σημ. κ. om f: del?? cf 1; 149, 18 || ¹²⁻¹³ χ. - αἱ.]
locum uitae f || scr χῶρον? cf c 54 e (his) || ¹³ κηρύσσουσαι A (recte? cf 115,
15; c 64m P ter; 116i; αἱ] om f: del? || δὲ <δέκα>? (f) || ¹⁴ τ. πόλ.] caeli f |
ὑποδείκνυσιν F. U || ¹⁵ ἀποφ. - διαπ. om f || α. β.] ἀποβάλλουσα μου P

¹⁶ δὲ τὸν (om νῦν) B || δὲ νῦν G || κ.] τοῦτον add B: cf A

- 14 Th ἀναδιδούς τε ἐσμήν ἡδεῖαν σμύρνης τε καὶ φύλλου, ὑπέστρων-
 15 Th 7 ται δὲ ἐντός μυρσίναι καὶ ἀνθῶν παμπόλλων ἡδυπνόων, αἱ
 δὲ κλειστάδες ἐν καλάμοις κεκόσμηται. 7 περιεστοιχισμένην
 5 δὲ αὐτὴν ἔχουσιν οἱ ταύτης νυμφῖοι, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἑβδομὸς
 16 Th 5 ἐστίν, οὓς αὐτὴ ἐξελέξατο· αἱ δὲ ταύτης παράννυφοί εἰσιν
 ἐπτά, οἱ ἔμπροσθεν αὐτῆς χορεύουσιν· δώδεκα δὲ εἰσιν τὸν
 ἀριθμὸν οἱ ἔμπροσθεν αὐτῆς ὑπηρετοῦντες καὶ αὐτῇ ὑποκεί-
 10 μνοι, τὸν σκοπὸν καὶ τὸ θῆμα εἰς τὸν νυμφῖον ἔχοντες, ἵνα
 διὰ τοῦ θεάματος αὐτοῦ φωτισθῶσιν· καὶ εἰς τὸν αἰῶνα
 10 σὺν αὐτῷ ἔσονται εἰς ἐκείνην τὴν χαρὰν τὴν αἰώνιον, καὶ
 ἔσονται ἐν τῷ γάμῳ ἐκείνῳ ἐν ᾧ οἱ μεγιστᾶνες συναθροίζονται,
 καὶ παραμενοῦσιν τῇ εὐχαρίᾳ ἧς οἱ αἰώνιοι καταξιούνται, καὶ
 ἐνδύσονται βασιλικά ἐνδύματα καὶ ἀμφιάσονται στολὰς λαμ-
 15 πρᾶς, καὶ ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει ἔσονται ἀμφοτέροι, καὶ
 15 δοξάσουσι τὸν πατέρα τῶν ὅλων· οὗ τὸ φῶς τὸ γαῦρον ἐδέ-
 ξαντο, καὶ ἐφωτίσθησαν ἐν τῇ θείᾳ τοῦ δεσπότου αὐτῶν, οὗ
 152 W τὴν ἀμβροσίαν βρωσιν ἐδέξαντο μηδὲν ὅλως ἀπουσίαν ἔχουσαν,
 9 B ἔπιον δὲ καὶ ἀπὸ | τοῦ οἴνου τοῦ μὴ δίψαν αὐτοῖς παρέχοντος
 17 Th καὶ ἐπιθυμίαν· ἐδόξασαν δὲ καὶ ὑμνησαν σὺν τῷ ζῶντι πνεύ-
 20 ματι τὸν πατέρα τῆς ἀληθείας καὶ τὴν μητέρα τῆς σοφίας.

¹ ἰδὲν A. F. P. Q ἡδὲν X || σμ. - φ.] salutis f || ὑπέστρωται F. PY.
 Q (f) || ² μυρσ. - ἡδ.] turibulum, amore et fide et spe omnia oblectantibus;
 intus ueritas in humilitate f || μρσύνες A || ἄνθη D: aliquid intercidisse
 uid uelut στέμματα || πολλῶν U. R πάμπολλα D || ἡδύπνοα D || αἱ] ἐν
 A || ³ κειστάδες A κλεις D ianuas f παστάδες Thilone auctore Tischen-
 dorf recte ut uid: etiam κλειστάδες coni Thilo || καλάμω A ueritate f θα-
 λάμω nel (seruato κλεις) καλάμω coni Thilo || κεκόσμηται P || ⁴ παρανύμ-
 φιοι (f) coni Thilo recte ut uid: an scr παράννυφοι? cf 115, 13; 15 ||
¹⁻⁵ ὧν δ ὁ ἄ. ἔ. ἐ. om f || ⁵ οἱ FX. PUY. QR || αὐτῆς D. F. R || ⁵⁻⁶ ε. ἔ.
 om f || ⁶ αὖ Thilo recte || δώδ.] uiui f (Wright, Lipsius: uita Noeldeke) ||
 δέ om FX. PY. Q || ⁶⁻⁷ τ. ἄ. οἱ om f || ⁷ αὐτῇ] αὐτοῖ D. X. Y. R || ἔποκ.]
 ἐπομένονσιν R (euan Q) || ⁸ τὸ om A || θέλημα U corr u (U?) || ⁹ θαύματος
 D gloria f: cf 16 || ¹⁰ χ.] regnum f || αἰώνιον A: cf c 76m || ¹¹ ἔσονται P
 καθίσονται D || ἐν prius om P || γάμῳ] gloria f || ¹² παραμένονσιν A. (X)
 P. (QR) || ἧς - κατ.] in quam quidam intrans f || ἧς] οἷς A || αἱ A? ||
¹³ βασ. ἐνδ. (gloriam domini sui) et στ. λ. permutat f || ¹⁴ καὶ - ἀμφ. om f ||
 ἀγ.] ἐν ἀγ. UY. Q || ¹⁵ δοξάζουσι FX || τ. ὅλ.] uiuum f || τὸ prius]
 toto A || τὸν σταυρὸν ἐδέξατο A || ¹⁶⁻¹⁷ κ. ἐφ. - ἐδέξ. om F. R || ¹⁰ θεία]
 αὐτοῦ add D || ¹⁷ ἀμβ. om f: cf 109, 5 || ἐδέξατο A || μηδεμίαν D: scr μηδέ?
 cf 103, 2 || ἀπ.] excrementum f || ¹⁸ οἴνου] uita f || μὴ om f: del?? || ἐπά-
 γοντος D || ¹⁹ ἐπεθυμίαν A σαρκός add D. FX. PUY. QR

A = A. Φ (Φ = CD. FX PUY. QR) ¹⁹ δὲ om A || ¹⁹⁻²⁰ κ. ὑ. - σοφ.]
 patrem dominum omnium et unicum filium eius et laudauerunt spiritum,
 sapientiam eius f

8 Καὶ ὅτε ὑμνησεν καὶ ἐτέλεσεν τὴν ψῆδὴν ταύτην, πάντες οἱ ἐκεῖ παρόντες εἰς αὐτὸν ἀπέβλεπον· καὶ ἡσύχαζεν· ἀπέβλεπον δὲ καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἐναλλαγέν, τὰ δὲ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα οὐκ ἐνόουν, ἐπειδὴ αὐτὸς Ἑβραῖος ἦν καὶ τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἑβραϊστὶ ἐλέχθη· ἡ δὲ αὐλήτρια πάντα ἤκουσεν μόνη, Ἑβραία 5 γὰρ ἦν τῷ γένει· καὶ ἀποστᾶσα ἀπ' αὐτοῦ ἤλθει τοῖς ἄλλοις, εἰς αὐτὸν δὲ τὰ πολλὰ ἀφεώρα καὶ ἀπέβλεπεν· πάνυ γὰρ ἡγάπησεν αὐτὸν ὡς ἀνθρωπον ὁμοέθρον αὐτῆς· ἦν δὲ καὶ τῇ ιδέᾳ ὥρατος ὑπὲρ πάντας τοὺς ἐκεῖσε ὄντας. καὶ ὅτε ἐτέλεσεν ἡ αὐλήτρια πάντας καὶ αὐλήσασα, ἀντικρυς αὐτοῦ ἐκαθίσθη, 10 ἀφορῶσα καὶ ἀτενίζουσα εἰς αὐτόν· αὐτὸς δὲ ὅλως εἰς οὐδέν· ἀφεώρα οὐδὲ προσεῖχεν τινι, εἰ μὴ μόνον εἰς τὴν γῆν ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ προσεῖχεν, προσδεχόμενος πότε ἀνα-

197 T

18 Th

8 Καὶ ὅτε ἐπαύσατο πάντες οἱ ἐκεῖ παρόντες ἡτένιζον εἰς αὐτόν, μὴ εἰδόντες ὑπερ ἐλάλει· καὶ ἔβλεπον τὸ εἶδος αὐτοῦ 15 ἐνηλλαγμένον ἐν ἐτέρᾳ μορφῇ· ἡ δὲ αὐλήτρια Ἑβραία οὖσα τῷ γένει πάντα ἤκουεν· καὶ ἀποστᾶσα ἀπ' αὐτοῦ ἄλλοις ἤλθει. ὁ

$\Delta = A. \Phi (\Phi = CD. FTX. PUY. QR. SV)$ ¹ ὕ. κ. om S: cf 14 ||
 κ. ἐτ. om X || ² ἐκείσαι R: cf 104, 8 || κ. ἡσ. om f || καὶ <ὁ ἀπόστολος>??
 cf 102, 9; c 106 e || ἡσύχαζον CD. FT. PY. QR. SV || ἀπ. al] ἔβλεπον
 CD. P (recte: cf 2; 7; 106, 2; c 54 m; al) ἐθεώρουν T || ³ ἐναλλαγέντα
 A ἐναλλαγμένον S: cf Γ || ὑπὸ A: cf 4; 6 || λεγόμενα T. Q: cf B ||
⁴⁻⁵ αὐτὸς-ἐλ.] hebraice loquebatur neque ipsi sciebant f || ⁴ αὐτὸς om D ||
 λεγόμενα F || ⁵ ἤκουεν S(V) audierat f: cf 4; 17 || μόνη om T f sola
 p || ⁶⁻⁷ γ. ἦν ἐβ. V γ. ἐβ. ἦν S || ⁸ ἦν om A || τὸ γένος A. R (cf 108, 5)
 adspiciebat eum add f || ἄλλ. ἡβ. (om τοῖς) T. S: cf 17 || ⁷ ἀπεώρα
 FX. P(U)Y. QR. SV (cf 12) ἡτένιζεν T om CD || κ. ἀπ. om f: cf 149, 18 ||
 καὶ om CD || π. γ.] et f || ⁸ ὁμ. αὐτ. ἀνθ. P || ¹⁰ πάντα A. CD. T.
 P(Y). Q om R f || κ. αὐλ.] καταυλήσασα F καταυλοῦσα SV (recte? cf 17
 B) om f || καὶ om CD. TX. U || αὐλ. om U || ἐκ. ἀντ. α. V || ἀντικρυς
 CD: cf 119, 6 || καθεσθεῖσα A || ¹¹ ἀφ. κ. ἀτ.] neque oculis ab eo
 auertebat f || ἀφεώρα A || ἡτένιζεν A || ε. α.] αὐτῷ D. X: cf 14 ||
¹² ἀπεώρα C. F. U. R. S (cf 7) ἐώρα A. D. T. P || εἰ μὴ] ἡ P: cf 103, 2 ||
 εἶχεν C om (D) || ¹³ ἐαυτοῦ FX. Y. Q (cf 107, 7) ἐαυτῷ T om (D) ||
 προσεῖχεν om CD. X. R. S (f?) || προσδ. om f || πότε] surgeret et add f ||
¹³⁻¹¹², ¹ ἀν. ἐκ.] ἐκ τῶν ἐκεῖσε ἐπαναλῆσει P

¹⁴⁻¹⁵ ε. α.] αὐτῷ (B)G: cf 11 || ¹⁵ συνιέντες B: scr εἰδότες? || ἅπ.
 ἐλ. καὶ] τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα ἀλλ' B: cf Δ || ¹⁶ ἐν ἐ. μ.] ὄντα B ||
¹⁷ ἤκουσεν B συνῆκεν G: cf J || ἤλκει] καὶ ὅτε ἐπαύσατο καταυλοῦσα πᾶσιν
 ἀντικρυς αὐτοῦ καθεσθεῖσα ἔμενον αὐτὸν ἀφ' ὁρῶσα πότε ἀναλίσκη ἀπὸ τοῦ
 συμποσίου ἡγάπησε γὰρ αὐτόν ὡς ὁμοέθρον add B: cf 9; 7; 13

λύση ἐκεῖθεν. ὁ δὲ οἰνοχόος ἐκεῖνος ὁ ῥαπίσας αὐτὸν κα-
τῆλθεν εἰς τὴν πηγὴν ἀντλήσαι ὕδωρ· ἔτυχεν δὲ ἐκεῖ εἶναι
λέοντα, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἀφῆκεν κεῖσθαι ἐν τῷ
τόπῳ κατακόψας τὰ μέλη αὐτοῦ· κύνες δὲ εὐθύς ἔλαβον τὰ
153 W δ μέλη αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ εἰς μέλας κύων τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα
τῷ στόματι κρατῶν εἰς τὸν τόπον τοῦ συμποσίου εἰσήνεγκεν.

9 Ἰδόντες δὲ ἐξεπλάγησαν πάντες, ἐξετάζοντες ὅτι τίς
ἐστὶν ὁ ἐξ αὐτῶν ἀπολειφθεὶς. ὥς δὲ φανερόν ἐγένετο ὅτι
τοῦ οἰνοχόου ἐστὶν ἡ χεὶρ τοῦ πατάξαντος τὸν ἀπόστολον, ἡ

10 δὲ οἰνοχόος ἐκεῖνος ὁ ῥαπίσας αὐτὸν ἐξῆλθεν εἰς τὴν πηγὴν
ἀντλήσαι ὕδωρ· καὶ συνέβη ἐκεῖλέοντα εἶναι, ὅστις ἐκπηδήσας
καὶ πατάξας αὐτὸν μέλη μέλη κατέκοψεν αὐτὸν καὶ ἀνεχώρησεν.
τότε ἦλθεν κύων μέλας καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα λαβὼν μέσον
τοῦ συμποσίου εἰσήνεγκεν.

15 9 Οἱ δὲ ἰδόντες ἐφοβήθησαν λέγοντες τίς ἄρα ἐστὶν ὁ
ἀπολειφθεὶς ἐξ αὐτῶν· καὶ φανερόν πᾶσιν τοῦτο ἐγένετο ὅτι τοῦ
οἰνοχόου ἐστὶν τοῦ τύπαντος τὸν ἀπόστολον. ἡ δὲ αὐλήτρια τοὺς

¹ ἐκεῖθεν] e triclino f || ἐκ. ὁ ῥ. α. om f qui palma sua faciem
apostoli percussit p: cf G || ἐκεῖνος om Y. S: cf B || αὐτ.] τὸν ἀπόστολον S:
cf G || ἀπῆλθεν P ἐξῆλθεν (cf 10) καὶ κατέβη R || ² πηγ.] τοῦ add R:
cf G || ³ καὶ prius] πιάσας αὐτὸν add SV apprehensum add m ἐξελεῶν add e
Paris gr 1556 Tischendorf || ἐθ.] laceravit f || αὐτ. x. om SV || ³⁻⁴ ἀφ. -
μ. α.] κατ. αὐτὸν μέλη μέλη καὶ (μ. καὶ μ. S) ἀφ. ἐν τ. τ. καὶ ἀνεχώ-
ρησεν SV: cf 13 || ³⁻⁴ ἀφ. - τόπῳ om f: cf 115, 11 || ⁴ εὐθ.] ἐλθόντες
add SV || ἔλ.] διεμέρησαν S διεμερήσαντο V auferebant f || ⁵ μ. α.] τοῦ-
τον μ. CD. FX. PUY. QR τοῦτον T singillatim add f || α. alt] βασιτάζων
add S || χεῖραν A. SV (cf 108, 7) ἐν add S abstulit, quam contra
Iudan sustulerat add f || ⁶ τῷ στ. om R. V { suo ore p: cf Γ || λαβὼν
add R. V καὶ ταύτην add V || χρ. om R. S { || εἰς om T || τὸν - συμπ.] τὸ
συμπόσιον ταύτην P || τ. τόπ.] μέσον T τὸ μέσον SV (f) medio p: cf Γ ||
⁷⁻¹¹³,¹ et cum omnes quaererent . . . apparuit . . . tum tibicina . . . f:
cf Γ || ⁷ ὅτι om A. F. P. S: del? || ⁹ ἐστὶν om A. P || ἀποληφθεὶς
A. U. R. SV euan Q amissus f: cf Γ et c 66 i; 68 m; 152 i || ὡς] ὡ
P || ⁹ χεῖρα R || τύπαντος X. V. S τυπήσαντος T: cf 17; 108, 12 ||
τ. ἀπ.] Iudan f || ἡ] δὲ add A. X

¹⁰ ἐκ. om B: cf Δ || α.] τὸν ἀπόστολον G: cf S || πηγ.] τοῦ add G:
cf R || ¹² μέλη alt om B: cf SV || ¹³ ἦλθον et add κύνες καὶ ἔλαβον
ἐκαστος αὐτῶν εἰς δὲ B || κύ.] μέλας add H || καὶ om B || λαβ.] διὰ στό-
ματος add G: cf Δ || ¹⁶ ἐξ α. ἀπ. B: cf Δ || ἀποληφθεὶς BH ἀπολιφθεὶς
G: cf Δ || τοῦτο πᾶσιν G || ¹⁷ τυπήσαντος B: cf Δ

αὐλήτρια τοὺς αὐλοὺς αὐτῆς κατεάξασα ἔρριψεν, καὶ πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἀποστόλου ἀπελθούσα ἐκαθέσθη λέγουσα ὅτι Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἢ θεὸς ἐστὶν ἢ ἀπόστολος τοῦ θεοῦ· ἐγὼ γὰρ ἤκουσα ἐβραῖστί εἰπόντος τῷ οἰνοχόῳ ὅτι Ἦδη θεάσομαι τὴν χεῖρα τὴν τύπασάν με ὑπὸ κυνῶν συρομένην· Ὅπερ καὶ 5 ὑμεῖς ἐθεάσασθε νῦν· ὡς γὰρ εἶπεν οὕτως καὶ συνέβη. Καὶ τινες μὲν ἐπίστευον αὐτῇ, τινὲς δὲ οὐ· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας ταῦτα προσελθὼν εἶπεν τῷ ἀποστόλῳ· Ἀναστὰς ἔλθ' μετ' ἐμοῦ καὶ εὗξαι ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς | μου· μονογενῇ γὰρ αὐτὴν ἔχω, 10 καὶ σήμερον αὐτὴν ἐκδίδωμι. Ὁ δὲ ἀπόστολος οὐκ ἐβούλετο 10

αὐλοὺς αὐτῆς κατεάξασα ἔρριψεν ἑαυτὴν πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἀποστόλου λέγουσα πᾶσιν· Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἀδελφοὶ ἢ προφήτης ἐστὶν ἢ ἀπόστολος θεοῦ. ἐγὼ γὰρ αὐτοῦ ἤκουσα εἰπόντος τῷ οἰνοχόῳ ὅτι Ἴδω τὴν χεῖρά σου ὑπὸ κυνὸς συρομένην. Καὶ ὅπερ εἶπεν εὐθέως ἐγένετο· καθ' ὃ τι καὶ ὑμεῖς ἐθεάσασθε ὑπὸ κυνὸς 15 συρομένην. Καὶ οἱ μὲν ἐπίστευσαν τῇ αὐληστρίᾳ, τινὲς δὲ οὐκ ἐπίστευσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας παραγενάμενος λέγει τῷ Θωμᾷ· Ἐλθ' μετ' ἐμοῦ ἵνα εὗξῃ ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς μου,

¹ αὐλή·] δὲ *add R* || συντριψασα *CD* *confractis m* || ἔρρ. *om* | *iactavit p* *procidit m* (?) (*cf* 11) εἰς γῆν *add V* || ² ἀπελθ. *τ. ἀποστ. T. P* || ἐλθούσα *V om Q. S* *uenit* | *currens osculari coepit p*: *cf G* || ὅτι *om SV* || ³ ἐστὶν *ante* ὁ δ. Ὑ || ἢ θ. - θεοῦ] *aut propheta est aut apostolus dei p*: *cf 12* || *τ. θ.*] αὐτοῦ *F* || τοῦ *om CD. T. R. S*: *cf Γ* || ⁴ ἐβ. ἤκ. *SV* || ἤκ.] αὐτοῦ *add A. C. T. R. SV*: *cf 13*; 123, 5 || εἰπ.] αὐτοῦ *add P* οἶν.] *et statim accidit ei add* | *cf 6* || θ.ε. ἦδη *U* || ἦδη *om S* || ⁵ χεῖραν *A. (Y)*: *cf 108*, 7 || κυνὸς *A. T. Y. V. S* *canibus p*: *cf 15*; 108, 12 || ⁶ ἡμεις *D. X. S* || ἐθεασάμεθα *D. R* *θεωροῦμεν S* || ὡς - *syn. om* | *cf 4* || ὡς γ.] καὶ ὡσπερ *R*: *cf Γ* || καλ] *uelociter m*: *cf 15* || *syn.*] ἐγένετο *S*: *cf 15* || ⁷ ἐπίστευσαν *T. R. V*: *cf Γ* || αὐτὴν *A. R* αὐτῷ *X* *tibi-* *cinae* | (*cf 16*) *om T* || ⁷⁻⁸ *τ. ἀκ. SV*: *cf 17* || ⁸ ταῦτα (*f m*) *om A*: *cf 105*, 9; 123, 6; 129, 5; *et 17*; 122, 6; *c* 127 i; 130 e; *al* || *τ. ἀ.*] αὐτῷ *A* *Iudae* | *cf 18* || ἀνάστα *A* (*cf 146*, 6; *c* 89 e) *om* | *cf 18* || ⁹ μονογενῆν *A* || ¹⁰ σ. α.] εἰς γάμον *add P* ἀνδρὶ νομίμῳ *add D* || ἐκδ.] ἀνδρὶ *add R* (*cf Γ*) πρὸς γάμον *add SV* τῷ γάμῳ *add T* || ἀπ. *om S*

¹¹⁻¹² πρ. *τ. π. τ. ἀπ. ἔ. ἔρρ. H* || ¹² ἀπ.] δραμοῦσα κατεφίλει αὐτοὺς *add G*: *cf p* || ἅπασιν *H* τοῖς πᾶσιν *G* || ἀδ. *om B* || *προφ.*] θεος *B*: *cf Δ* || ¹³ ἀπ.] τοῦ *add B*: *cf Δ* || εἰπ.] ἐβραϊστῇ *add B*: *cf Δ* || ¹⁴ σου] τὴν τύπασάν με *B*: *cf Δ* || ἅπερ *B om H* || ¹⁵ εὐθ.] καὶ *add B*: *cf Δ* || *κ. ὅ* *τ*] ὅπερ *H* ὡς *B* || ¹⁵⁻¹⁶ *syn. ὅ* (τοῦ *add B*) *κ. BH* (*cf 14*): *del?* || ¹⁶ αὐλήτρια *B*: *scr* αὐλητρίᾳ? *cf 108*, 14 || ¹⁶⁻¹⁷ οὐκ ἐπ.] καὶ ἀπίστησαν *G* οὐ *B*: *cf Δ* || ¹⁷ παρ.] ἐλθὼν *B* *fort uerum*: *cf 8*

συναπελθεῖν αὐτῶ· οὐδέπω γὰρ ἦν ἐκεῖ αὐτῶ ὁ κύριος ἀποκαλυφθεῖς· ὁ δὲ βασιλεὺς ἄκοντα αὐτὸν ἀπήγαγεν εἰς τὸν νυμφῶνα, ὅπως εὖξεται ὑπὲρ αὐτῶν.

- 10 Στάς δὲ ὁ ἀπόστολος ἤρξατο εὐχεσθαι καὶ λέγειν
 5 οὕτως· Ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου, ὁ συνοδοιπόρος τῶν
 αὐτοῦ δούλων, ὁ ὁδηγῶν καὶ εὐθύνων τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύον-
 τας, ἡ καταφυγὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῶν τεθλιμμένων, ἡ
 ἐλπίς τῶν πενήτων καὶ λυτρωτὴς τῶν αἰχμαλώτων, ὁ ἱατρὸς
 τῶν ἐν νόσῳ κατακειμένων ψυχῶν καὶ σωτὴρ πάσης κτίσεως,
 154 W 10 ὁ τὸν κόσμον ζωοποιῶν καὶ τὰς ψυχὰς ἐνδυναμῶν, σὺ ἐπί-
 20 Th στασαι τὰ μέλλοντα, ὅς καὶ δι' ἡμῶν τελειοῖς αὐτά· σὺ κύριε
 ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπόκρυφα καὶ ἐκφαίνων λόγους ἀπορ-
 ρήτους ὄντας· σὺ εἰ κύριε ὁ φυτουργὸς τοῦ ἀγαθοῦ δένδρου,
 καὶ διὰ τῶν σῶν χειρῶν πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔργα ἀπογεννᾶται·
 15 σὺ εἰ κύριε ὁ ἐν πᾶσιν ὢν καὶ διερχόμενος διὰ πάντων καὶ
 199 T ἐγκείμενος πᾶσι τοῖς ἔργοις σου καὶ διὰ τῆς πάντων ἐνεργείας
 φανερούμενος· Ἰησοῦ Χριστέ ὁ τῆς εὐσπλαγχνίας υἱὸς καὶ

ὅτι μονογενὴς μοί ἐστιν καὶ σήμερον αὐτὴν δίδωμι ἀνδρί. Καὶ
 λαβὼν αὐτὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸν νυμφῶνα.

- 20 10 Ὁ δὲ ἀπόστολος ἐπευξάμενος αὐτοῖς καὶ στηρίζας
 13 cf Matth 7, 18

¹ συναπ.] ἀπελθεῖν σὺν *A. CD*: cf *c* 62 *e*; 70 *e*; 140 *i*; 164 *m*; *al* ||
 αὐτῶ *om P* || *α. ἐκ. PY* || ἐκεῖ *om T. (S)* || ³ ὅπ. - *α. om f* || εὖξεται
A. Y. S fort recte: cf *index (coni aor)* || περὶ *TX. Q*: cf 113, 9 || αὐτ.]
 τῆς ξαντοῦ θνηταρὸς *SV* || ⁴ σταθεῖς *C. T om S f* || ὁ δὲ *S* || ^{4-115, 10} *κ.*
λέγ. - ποι. om T

Δ = A. Φ (Φ = CD. FX. PUY. QR. SV) ⁵ οὕτως (ῖ) αὐτοῖς *P om S* ||
 μου-μου] *noster f* || μου *prius et ὁ om D*: cf 158, 4 || ^{5-115, 10} ὁ σ. - *συμβ. om C*
Δ = A. Φ (Φ = D. FX. PUY. QR. SV) ⁶ ὁ σ.] ὁ ὁδηγὸς *S* ὁ ὁδη-
 γὸς καὶ σ. *V* || ⁶ ὁδηγ.] *σχέπων V* *σχέπτων S* || αὐτ.] *σε R. S* || ἐλπίζοντας
D || ⁷ ἡ *alt om FX. R. SV*: *del??* || ἀνέστασις *P* || ⁸ λυτρώσις *F. V*:
 cf *c* 167 *m* || αἰχ.] *infirmorum f* || ⁹ νόσοις *SV* || *κειμένων D. Y*:
 cf 147, 13 || πάσ.] *τῆς add D*: cf 157, 17 || ¹⁰ ὁ τ. *κ. ζ.* *ante καὶ σ. (9) f* ||
κ. τ. ψ. ἐ. om f || ¹¹ ὅς] ὡς *A. U. R. S* || ἡμᾶς *SV* || *τελ. om SV* || ταῦτα
A. X *ποιῶν add SV* καὶ *τελειῶν add V* || σὺ] *εἰ add R. SV recte ut uid*:
 cf 13; 15 || ¹² ἀπόκρ. *om D* || ἐμφαίνων *R. S*: cf *c* 47 *i*; 78 *m* || ¹³⁻¹⁴ σὺ
 εἰ - ἀπογ. *om D* || ¹³ ὄντας *om U* || *εἰ om A. FX. R*: *del??* cf 11 || ¹⁴ καὶ -
 ἀπογ. *om S* || τῶν - τὰ] τοῦ δένδρου *A* || ἀγ. *om A f*: *del?* || ¹⁵ σὺ - διὰ π.
om f || *εἰ om A. FX. R*: *del??* cf 11 || ¹⁷ Χρ. *om SV f*: *del?* cf 115, 8 ||
^{17-115, 1} ὁ - σωτ.] *miseri cordiae perfectae fili perfecte f (de quo cf Noel-*
deke ap Lipsium II 2 p 425) om V

¹⁸ ἐκδίδωμι *B*: cf *Δ* || ¹⁹ εἰσὶν ἡγαγεν *B*

τέλειος σωτήρ, Χριστέ υιὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἡ δύναμις ἡ
ἀπότομος ἡ τὸν ἐχθρὸν καταστρέψασα, καὶ ἡ φωνὴ ἡ ἀκου-
σθεῖσα τοῖς ἄρχουσιν, ἡ σαλεύσασα τὰς ἐξουσίας αὐτῶν 155 W
ἀπάσας, ὁ πρεσβευτὴς ὁ ἀπὸ τοῦ ὕψους ἀποσταλεὶς καὶ ἕως 21 Th
τοῦ ἔδου καταντήσας, ὃς καὶ τὰς θύρας ἀνοίξας ἀνήγαγες
ἐκεῖθεν τοὺς ἐγκεκλεισμένους πολλοὺς χρόνοις ἐν τῷ τοῦ σκότους
ταμείῳ, καὶ τούτοις τὴν ἄνοδον ὑποδείξας τὴν εἰς τὸ ὕψος
ἀνάγουσαν· δέομαί σου κύριε Ἰησοῦ, ἱκετηρίαν σοι προσφέρων
ὑπὲρ τῶν νεωτέρων τούτων, ἵνα τὰ βοηθοῦντα αὐτοῖς καὶ
συμβαλλόμενα καὶ συμφέροντα ποιήσης. Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς 10
τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ εἰπὼν Ὁ κύριος ἔσται μεθ' ὑμῶν, κατέ-
λιπεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἀπῆλθεν.

11 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἡξίου τοὺς παρὰνύμφους ἐξέρχεσθαι
ἀπὸ τοῦ νυμφῶνος. πάντων δὲ ἐξεληθόντων καὶ τῶν θυρῶν
κλεισθεισῶν ὁ νυμφίος τὸ καταπέτασμα τοῦ νυμφῶνος ἐπῆρεν, 15 22 Th

παρέθετο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ· καὶ ἐξῆλθεν πορευθεὶς τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ σὺν τῷ ἐμπόρῳ.

11 Νυκτὶς δὲ καταλαβούσης καὶ τῶν θυρῶν κλεισθεισῶν
ὁ νυμφίος τὸ καταπέτασμα ἐπῆρεν, ἵνα τὴν νύμφην πρὸς ἑαυτὸν

¹ σωτ.] πατήρ D || ¹⁻⁴ Χρ. - ἀπ.] *alia et plura* f || ² ἀπότομος U ἀίτ-
τητος V ἄκτιστος S || τὸ D. X || καὶ om SV f: *del?* || ἀκ. ἡ φ. (om alt ἡ) A ||
ἀκουσθεῖσα Q || ³ ἄρχουσα A || αὐτ. om D || ⁴ πρεσβύτης A. D. U. R.
SV || ὁ alt om F. PUY. Q || ὕψ.] αὐτοῖς add A || σταλεὶς SV non nulla
add f || ⁵ κατ.] et ad extremum finem eius isti add f || ὃς] ὁ SV || ἀνήγ.]
καὶ ἀναγαγὼν SV || ⁶⁻⁷ π. χρ. - ταμ. om f || ⁶ πολλοὺς χρόνους Thilo ||
σκ.] κόσμον A || ⁷ ταμείω F. PUY. QR. SV (cf c 136 e) ταμείον A || καὶ
om D. FX. PUY. QR || ὑπανόξας D munuisti f: *scr* ὑπέδειξας? || τὸ
om FX || ⁸ ἀν. om f uirtute deitatis tuae add f || σου om S || Ἰ. om f
χριστὲ add A. FX. R. SV (cf 114, 17) καὶ add V || ἱκεσίαν SV || προσφέρω
A. R. (S)V || ⁹ νέων SV || ⁹⁻¹⁰ βο. - συμφ.] quaecumque benefica eis esse
nouisti f || ⁹ συμβοηθοῦντα P

A = A. Φ (Φ = CD. FTX. PUY. QR. SV) ¹⁰ καὶ alt] ἐπὶ ὥραν
πολλὴν εὐξάμενος καὶ add T || ¹¹ || μὼν P ὃ in ras P? p? || κατέλειπεν D.
X. UY. QR δὲ add A. S || ¹² ἐν τῷ τ. om f: cf 112, 3 || ἐξῆλθεν SV:
cf Γ || ¹³ ἐξελεθῆν SV || ¹⁵ κλεισθέντων FX. SV || τὸ κ. τ. ν. om P

¹⁶ παρ. - καὶ] ἐξῆλθεν εἰπὼν αὐτοῖς ἡ εἰρήνη τοῦ κυρίου καὶ ἡ χάρις
ἔσται μεθ' ὑμῶν καὶ ταῦτα εἰπὼν B || παρ.] παραθέμενος τε H || αὐτοῖς
H || καὶ om H || παρ. om G || ¹⁶⁻¹⁷ τ. ὁδ. α. om GH: *del??* || ¹⁷ σ. τ. ε.
om B: *del??* || ¹⁸ νυκτ. - ζλ.] πάντων δὲ ἐξελεθόντων B: cf 14 || ¹⁹ κατ.]
τοῦ νυμφῶνος add B: cf 15 || αὐτὸν H: cf 116, 1

11 B

ἵνα τὴν νύμφην πρὸς | ἑαυτὸν ἀγάγῃ. καὶ εἶδεν τὸν κύριον
 Ἰησοῦν τὴν ἀπεικασίαν Ἰούδα Θωμᾶ ἔχοντα καὶ ὁμιλοῦντα τῇ
 νύμφῃ, τοῦ πρὸ βραχέως εὐλογήσαντος αὐτοὺς καὶ ἐξελεθόντος
 ἀπ' αὐτῶν, τοῦ ἀποστόλου, καὶ φησιν αὐτῷ· Οὐχὶ πρὸ πάντων
 5 ἐξῆλθες; πῶς νῦν εὐρέθης ὦδε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν αὐτῷ·
 Ἐγὼ οὐκ εἰμὶ Ἰούδας ὁ καὶ Θωμᾶς, ἀδελφὸς δὲ αὐτοῦ εἰμι.
 Καὶ ἐκαθέσθη ὁ κύριος ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐκέλευσεν δὲ καὶ αὐτοῖς
 καθεσθῆναι ἐπὶ τοῖς δίφροις, καὶ ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν·

200 T

12 Μνημονεύετε τέκνα μου ὧν ὁ ἀδελφός μου ἐλάλησεν
 10 ὑμῖν καὶ τίνι ὑμᾶς παρέθετο· καὶ τοῦτο γινώτε, ὅτι ἐὰν ἀπαλ-

ἀγάγῃ· καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ὅμοιον τοῦ Θωμᾶ ἐστῶτα ἐν τῷ
 κοιτῶνι καὶ ὁμιλοῦντα τῇ νύμφῃ. καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· Οὐχὶ
 πρῶτος πάντων ἐξῆλθες; πῶς οὖν εὐρέθης ὦδε; Καὶ ὁ κύριος
 ἀπεκρίνατο λέγων· Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ Θωμᾶς, ἀδελφός δὲ αὐτοῦ
 15 εἰμι. Καὶ καθίσας ἐπὶ τῆς κλίνης ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς
 λέγων·

12 Μνημονεύετε τέκνα ἅπερ ὁ ἀδελφός μου ἐλάλησεν
 μεθ' ὑμῶν καὶ τίνι ὑμᾶς παρέθετο. καὶ γινώτε ὅτιπερ εἰ τη-

¹ αὐτὸν FX. PUY. QR: cf H || κύρ.] ἡμῶν add V { || ² Ἰησ. om U {
 χριστὸν add S || τὴν - ἔχ.] τῷ θω. ἐοικότα P ὅμοιον τῷ θω. T: cf G ||
 τὴν τοῦ ἀποστόλου θω. μορφὴν SV || in similitudine { || Ἰ. om C. X. R. τοῦ
 add U: cf 100, 4 || Θ. om { || ἔχ.] στίκοντα V stantem {; cf Γ || ²⁻³ τὴν
 νύμφην X. Y. S || ³⁻⁴ τοῦ - αὐτῶν om T. SV {; ante x. ὁμ. (2) ponend? del? ||
³ τῷ A || εὐλογήσαντι A || ⁴ τ. ἀπ. om CD. FT. P. R. SV {; ante τ. π. βρ. (3)
 ponend?? del? || λέγει F: cf Γ || αὐτῷ πρὸς αὐτόν (F) T. R. SV om D ||
 οὐχὶ om { (nonne m) || πρὸ πρῶτος F. T (f) primum m: cf Γ || πάντ. om
 F { m || ⁵ π. νῦν] καὶ π. A π. οὖν C (cf Γ) π. δὲ R π. V et quomodo m ||
 αὐτῷ om S: cf Γ || ⁶ ἐγὼ om X. (S): cf Γ || Ἰ. ὁ x.] ὁ S om X: cf 100, 4 ||
 δὲ om A || ⁷ ὁ x. om S: cf Γ || τὴν κλίνην R. S || αὐτοὺς X. S: cf c 49 m;
 121 m; 157 e (alius modi sunt reliqua uelut 142, 4; 159, 20; c 125 i) ||
⁹⁻¹⁵⁸,⁹ μνημ. - λάβω πίστιν om V

Δ = A. Φ = CD. FTX. PUY. QR. S) ⁹ μνημονεύσατε T. S:
 cf Γ || τεκνία A. P. S: cf 146, 12; c 66 i; al (τεκνίον usquam) || μὴν prius
 om D: cf Γ || ὧν] ἃ T: cf Γ || ⁹⁻¹⁰ λελάληκεν ὑμ. ὁ ἀδ. μὴν Θωμᾶς P || ⁹ ὁ
 om Y: cf H || ¹⁰ τί A

¹¹ ε. x. ἰδ.] θεασάμενος βλέπει G || x. ἰδ. om B: del? || παρόμοιον τῷ
 G: cf T || ¹¹⁻¹² ἐν τ. x.] ἐκεῖ H om B: del? || ¹² πρ. α.] αὐτῷ B: cf A ||
¹³ πρῶτον G: cf A || ἠρθέθης H || ¹⁴ ἀπ. λ.] εἶπεν αὐτῷ B: cf A || ἀπεκρίθη
 H || ¹⁵ ἐκάθησεν et add ὁ κύριος B: cf A || κλ.] καὶ add B || ¹⁶ λ.] καὶ
 λέγειν B || ¹⁷ μνημονεύσατε BH: cf A || τέκ.] μὴν add B || ἅπερ] ἃς H ὅσα
 B || ὁ om H || ¹⁸ γν.] τοῦτο γν. B || ὅτι B || εἰ τ.] ἐτηρίσατε H || ἐὰν B

λαγῆτε τῆς ῥυπαρᾶς κοινωνίας ταύτης, γίνεσθε ναοὶ ἅγιοι, καθαροί, ἀπαλλαγέντες πλήξεων καὶ ὀδυνῶν φανερῶν τε καὶ ἀφανῶν, καὶ φροντίδας οὐ περιθήσεσθε βίου καὶ τέκνων, ὧν 23 Th
τὸ τέλος ἀπώλεια ὑπάρχει. ἐὰν δὲ καὶ κτήσησθε παῖδας πολλούς, διὰ τούτους γίνεσθε ἄρπαγες καὶ πλεονέκται, ὄρφα- 5 156 W
νοὺς δέροντες καὶ χήρας πλεονεκτοῦντες, καὶ ταῦτα ποιοῦντες ὑποβάλλετε ἑαυτοὺς εἰς τιμωρίας κακίστας. οἱ γὰρ πολλοὶ παῖδες ἄχρηστοι γίνονται, ὑπὸ δαίμονιων ὀχλούμενοι, οἱ μὲν φανερώς, οἱ δὲ καὶ ἀφανῶς· γίνονται γὰρ ἢ σεληνιαζόμενοι ἢ ἡμίξεροι ἢ πηροὶ ἢ κωφοὶ ἢ ἄλαλοι ἢ παραλυτικοὶ ἢ μωροί· 10
ἐὰν δὲ καὶ ὧσιν ὑγιαίνοντες, ἔσονται πάλιν ἀποίητοι, ἀχρηστα

ρήσητε ἑαυτοὺς ἀμέμπτους, καὶ τὸ λοιπὸν ἐν ἀγνείᾳ βιώσητε, ἔσεσθε ἅγιοι καὶ ἀκέραιοι, ῥυσθέντες ἀπὸ τῆς προσκαίρου φθορᾶς καὶ φροντίδων τοῦ βίου τῶν ἀνωφελῶν. ἐὰν γὰρ γέ-
νωνται ὑμῖν παῖδες, ἔνεκεν αὐτῶν μέλλετε τύπτειν καὶ ἀρπάζειν 15
ὄρφανούς καὶ καταπονεῖν χήρας, καὶ ταῦτα ποιοῦντες ὑποβάλ-
λετε ἑαυτοὺς εἰς δεινὰς τιμωρίας καὶ κριτήρια πυρός, διότι μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἀποβίωσιν καταλιμπάνονται τὰ πλεονεκτη-
θέντα πρὸς αἰωνίαν ποινὴν τοῦ πλεονεκτήσαντος. ἐὰν δὲ οἱ

¹ cf Cor 1, 3, 16; 17

¹ ταῦτ. om S || ναοὶ γενήσεσθε R || ναοὶ om U (cf Γ') κυρίον add S | ἅγιοι om X. Q { (del?) καὶ add T. S: recte?? || ² θλίψεων S (f?) || κ. ὁδ. om f || ³ φροντίδα οὐχ ἔχετε S || περιθῆσεσθαι A || β. κ. om f (huius uitae mortalis m?) || κ. τ.] κ. τῶν τ. PY. Q || ⁴ ἀπ.] aegritudo acerba f || καὶ om A. F. P || κτήσεσθε R κτήσεσθε S ἐπικτήσασθαι P || ⁵ τούτων S || γενήσεσθε TX. R. S || ⁶⁻⁷ κ. τ. - κακ.] et grauitor torquebimini propter eorum iniurias f || ⁸ καὶ alt om C. T || ⁷ αὐτοὺς FX. R || τιμωρίαν P || κακίστους F. R κάκιστον P μεγίστας C. T || ^{7-118,3} οἱ - συντριβ. om S || ⁷⁻⁸ π. π.] πολέπαιδες A || ^{8-118,3} ἄχρ. - πορν.] alia pleraque f || ⁹ εἰχρηστοὶ P || δαιμόνων CD recte ut uid: cf 131, 1; 161, 6; al (δαιμόνιον nusquam) || ἐνοχλούμενοι R recte?? cf c 59 m || ⁹ σεληνιαζόμενοι A || ¹¹ ἔσ. π. ἄ.] in malum incidunt f || ἀναποίητοι R inepti interp Thilo: scr ἀνόητοι??? ἀνόητοι?? cf c 66 m || ἀχρηστοὶ A. T. PY. Q: cf 8; 118, 5

¹² ἀμ. om GH ἀγνοὺς uel καθαρὸς conieceram || καὶ om B || ἐν ἄ. β.] τοῦ βίου τούτου B || βιώσατε H || ¹³ ἄγ. κ. ἀκ.] ναοὶ ἄγ. B: cf A | ἀπὸ om H: cf 120, 15 || τ. πρ.] πάσης B || ἀκαίρου H: cf 120, 15 | <μειξεως καὶ> φθ.? cf 120, 15 || ¹⁴ φθ.] φανεράς τε καὶ ἐναποκρύφους add B: cf A || τ. β. τ. om B || ἀν.] καὶ ἐπιβλαβῶν add B || γὰρ om B || γίνονται G || ¹⁵ ἑμῶν G || παῖδια B || ^{17-118,15} κ. χρ. - ἀπολ. om B || ¹⁸ ὧδε H || ^{18-118,14} καταλιμπ. - ἀπαλλ. H

24 Th

καὶ βδελυκτὰ ἔργα διαπραττόμενοι· εὐρίσκονται γὰρ ἢ ἐν μοιχείᾳ ἢ ἐν φόνῳ ἢ ἐν κλοπῇ ἢ ἐν πορνείᾳ, καὶ ἐν τούτοις πᾶσιν ὑμεῖς συντριβήσεσθε. ἐὰν δὲ πεισθῇτε καὶ τηρήσητε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἀγνῶς τῷ Θεῷ, γενήσονται ὑμῖν παῖδες
 5 ζῶντες, ὧν αἱ βλάβαι αὐταὶ οὐ θιγγάνουσιν, καὶ ἔσεσθε ἀμειβόμενοι, ἀσκυλτον διάγοντες βίον χωρὶς λύπης καὶ μερίμνης, προσδοκῶντες ἀπολήψεσθαι ἐκείνον τὸν γάμον τὸν ἄφθορον καὶ ἀληθινόν, καὶ ἔσεσθε ἐν αὐτῷ παράνυμφοι συνεισερχόμενοι εἰς τὸν νυμφῶνα ἐκείνον τὸν τῆς ἀθανασίας καὶ φωτὸς
 10 πλήρης.

13 Ὡς δὲ ἤκουσαν ταῦτα οἱ νεώτεροι, ἐπίστευσαν τῷ κυρίῳ καὶ ἑαυτοὺς ἐκδότους ἔδωκαν αὐτῷ, καὶ ἀπέσχοντο τῆς

βιοῦντες ἀγνῶς καὶ σωφρόνως βιοτεύωσι, μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἀπαλλαγὴν δέχονται αὐτοὺς τόποι φωτὸς καὶ ἀνέσεως καὶ αἰωνίας ἀπολαύσεως. ἀλλὰ μείνατε τὸ λοιπὸν τοῦ βίου ἐν παρθενίᾳ καὶ σωφροσύνῃ καὶ ταπεινοφροσύνῃ διάγοντες. ταῦτα δὲ τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, εἰ βούλεσθε, αἰώνια καὶ ἀτελείτητα ἔσονται ὑμῖν· καὶ λήψεσθε ἐκεῖ τὸν ἀληθινὸν γάμον καὶ ἄφθορον στέφανον καὶ νυμφῶνα ἀτελείτητον ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 20 τῇ μεγάλῃ.

13 Οἱ δὲ νέοι ἀκούσαντες ἐπείσθησαν τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου καὶ ἔμειναν ἅπασαν τὴν νύκτα ἐν ἀργυρνίᾳ διάγοντες καὶ σω-

¹ καὶ om T || ³ πεισθήσεσθε A (cf 114, 3) μοι add X. S (f) || τηρήσετε A. F. Y || ⁴⁻⁵ γεν. - θιγγ. κ. om S || ⁵ αἱ προλεχθεῖσαι α. βλ. P || αἱ βλ. α.] αἱ προλεχθεῖσαι add CD. FT(X). UY. QR || οὐκ U || τνγγάνουσιν FX. Y. QR ἔγγιουσιν U προτερήσουσιν P λυπήσουσιν T οὐδ' οὐ μὴ παραβλάψωσιν add U || ἀμειβόμενοι P: cf 117, 11 || ⁶ β. δ. S || ⁸ ἀληθῆ S || πάννυμφοι F laudatores f om S || συνερχόμενοι Y. Q || ⁹ εἰς om U || ἐκ. τ. ν. S || ⁹⁻¹⁰ ἐκ. - πλ. om f || ⁹ τὸν alt om Y. Q || τῆς om S || ¹⁰ πλήρη D: recte?? cf c 100 i || ¹¹ ὡς - νε.] et f || νεόγαμοι S || ¹² ἐκδ.] καὶ δούλους add S || δεδώκασιν P δέδωκαν S || αὐτῷ τῷ κυρίῳ R

¹⁴ ἐκδέχονται H || αὐτ. om H || φ. καὶ om H || ¹⁴⁻¹⁵ αἱ. ἀλ.] al plura H || ¹⁵⁻²⁰ τὸ - μεγ.] ἀγνῶσαντες ἑαυτοὺς ἀπὸ πάντων προδοκῶντες ἀπολαβεῖν παρὰ τοῦ ἀληθινοῦ ὑμῶν νυμφίου τοὺς στεφάνους τοὺς ἀφθέρτους ταῦτα διδάξας αὐτοὺς ἐξηλθεν εἰπὼν αὐτοῖς ἢ χάρις τοῦ κυρίου ἔσται μεθ' ὑμῶν B: cf A || ¹⁶ κ. σωφ. om H || δι. καὶ ἐν ταπ. H: cf 22 || ¹⁶⁻¹⁸ ταῦτα - ἐκεῖ ὅπως εὔρητε ἀπολαβεῖν H || ¹⁹ ν. ἀτ.] εἰσελθεῖν εἰς τὸν ἀληθινόν ν. H: cf A || ἐκ. om H || ²¹ ἀκ.] ταῦτα add G: cf 113, 8 || τῇ δ. om B: cf A || τῷ κυρίῳ B || ²² δι' ὅλης τῆς νυκτὸς B || πᾶσαν H || νύκταν H || ἐν - σωφ.] μηδ' ὅλους ἐπνώσαντες B || σ.] ἐν πολλῇ σ. H: cf 16

ρύπαρᾶς ἐπιθυμίαις, καὶ ἔμειναν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ διανυκτε-
ρεύοντες. ὁ δὲ κύριος ἐξῆλθεν ἀπ' ἐμπροσθεν αὐτῶν λέξας
αὐτοῖς· Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ὁρθρου δὲ
ἐπιστάντος ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ πληρώσας τὴν τράπεζαν
εἰσήγαγεν ἐμπροσθεν τοῦ νυμφίου καὶ τῆς νύμφης· εὗρεν δὲ 5
αὐτοὺς ἀντικρὺ ἀλλήλων καθεζομένους, τῆς δὲ νύμφης τὴν
ὄψιν ἀσκέπαστον εὗρεν, καὶ ὁ νυμφίος πᾶν ἱλαρὸς ὑπῆρχεν.
ἡ δὲ μήτηρ προσελθοῦσα τῇ νύμφῃ εἶπεν· Διὰ τί οὕτως
καθέξῃ τέκνον, καὶ οὐκ αἰδῇ, ἀλλ' οὕτως εἰ ὥς πολὺν χρόνον
συμβιώσασα τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ; Καὶ ὁ πατήρ αὐτῆς εἶπεν· Διὰ 10
τὴν πολλὴν ἀγάπην τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα σου οὐδὲ σκεπάζῃ;

201 T
12 B157 W
25 Th

14 Ἀποκριθεῖσα δὲ ἡ νύμφη εἶπεν· Ἀληθῶς πάτερ ἐν
πολλῇ ἀγάπῃ ὑπάρχω, καὶ τῷ κυρίῳ μου εὐχομαι παραμεῖναι

ἡ προσύνη. Ὁρθρου δὲ γενομένου ὁ βασιλεὺς πληρώσας τράπεζαν
εἰσήγαγεν ἐμπροσθεν αὐτῶν εἰς χαρμονήν· καὶ εὗρεν αὐτοὺς 15
ἄντικρυς ἀλλήλων καθήμενους καὶ ὁμιλοῦντας ἐν πολλῇ παρ-
ρησίᾳ ὥς ἤδη προβεβηκότας ἐν πολλῇ ἐπιστήμῃ· καὶ ἐκπλα-
γείς ἐπὶ τῇ αὐστηρίᾳ αὐτῶν καὶ ἡσυχίᾳ λέγει αὐτοῖς· Τέκνα
τί οὕτως ἔστε ἀπ' ἀλλήλων διεξευγμένοι, μὴ ἀγαπῶντες ἑαυτοὺς
ἐν φιλίᾳ, ἀλλ' ὥς ἤδη χρόνον πολὺν βιώσαντες σωφρονεῖτε; 20

14. 15 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες ὁμοθυμαδὸν λέγουσιν αὐτῷ·
Ἀληθῶς πάτερ ἐν πολλῇ ἀγάπῃ ἐσμέν, καὶ τῷ κυρίῳ πεισθέν-

¹ παστῷ P || διανυκτερεύσαντες A. P || ² ἀπῆλθεν CD ἄφαντος ἐγένετο P || ἀπ' om R. S || ἔ. α.] τοῦ θαλάμου S || ἔμπρ. (?) om D. T. P || εἰπὼν P οὕτως add A || ³ αὐτ.] οὕτως add P || τ. κ.] μὲν C. T. S uestri add I || ⁴ ἐπιβάντος P || ἀπῆλθεν S om T. P || cf Γ || ὁ - τρ.] πλ. τρ. ὁ β. P (T): cf Γ || θεωρίσας τὰς τραπέζας S || ⁶ ἄντικρυς FX. PU. Q. S recte ut uid: cf 111, 10; 148, 4; 160, 9; c 54 m; 64 i || ⁷ εἶρεν om D. T || del?? || τὸν νυμφίον π. ὑπάρχοντα ἱλαρὸν P || ⁸ μ.] βασιλίσσα S: cf 10 || προσ. om I || εἶπεν τῇ ν. P λέγει τῇ ἰδίᾳ θυγατρὶ S || ⁹ καθεξέ A || ἀδείσας S || ¹⁰ συμβ. τῷ μετὰ τοῦ νυμφίου συμβιωσάσης τῷ ἄρτι σοι δοθέντι P || τῷ ἄ. τῷ ἰδ. Y || ἰδ. om CD. TX. U. R. S: del? || κ. δ] ὁ δὲ S || π. α.] βασιλεὺς S: cf 8 || εἶπεν] τῇ βασιλίᾳ add S || ¹¹ ἀγ. - σκεπ.] πρὸς τ. ἄ. αὐτῆς ἀγ. οὐ σκεπάζεται P || τὴν] ἣν ἔχει S || σ. ο. σκ. om S || ¹² ε. ἡ ν. P || πάτερ] mater mea || ὅτι add R (cf G) ὥς εἶπας add P: cf 120, 2; 139, 4; c 62 c; 150 m (his); al || ¹³ ἐπ. ἀγ. P || ἀγ.] χαρὰ καὶ ἀγ. S

¹⁴ γεναμένου B om H || ¹⁵ εἰσῆνεγκεν BG: cf 5 || εἰς om B || χαρμοσύνην H om B || ἦνρεν B || ¹⁶ καθ. ἄντικρυ (cf 6) ἀλλ. de in ad A transit B: cf praef

Γ = GH ¹⁶ σεννομιλοῦντας G || ¹⁷ δὴ H: cf 20 || ¹⁸ αὐτοῖς om H || ¹⁹ διεξ. om H || αὐτοὺς H || ²² πάτερ] ὅτι add G: cf R

μοι τὴν ἀγάπην ἧς ἡσθόμην ταύτῃ τῇ νυκτί, καὶ αἰτήσομαι
 τοῦτον τὸν ἄνδρα οὗ ἡσθόμην σήμερον. διὸ δὴ οὐκέτι σκε-
 πάσομαι, ἐπειδὴ τὸ ἔσοπτρον τῆς αἰσχύνης ἀπ' ἐμοῦ ἀφήρηται·
 καὶ οὐκέτι αἰσχύνομαι ἢ αἰδοῦμαι, ἐπειδὴ τὸ ἔργον τῆς αἰσχύ-
 5 νης καὶ τῆς αἰδοῦς ἐξ ἐμοῦ μακρὰν ἀπέστη· καὶ ὅτι οὐκ ἐκ-
 πλήσσομαι, ἐπειδὴ ἡ ἐκπληξις ἐμοὶ οὐ παρέμεινεν· καὶ ὅτι ἐν
 ἰλαρότητι καὶ χαρᾷ ὑπάρχω, ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα τῆς χαρᾶς οὐκ
 ἐταράχθη· καὶ ὅτι ἐξουθένισα τὸν ἄνδρα τοῦτον καὶ τοὺς
 10 γάμους τούτους τοὺς παρερχομένους ἀπ' ἐμπροσθεν τῶν ὀφθαλ-
 μῶν μου, ἐπειδὴ ἐτέρω γάμῳ ἡρόσθη· καὶ ὅτι οὐ συνεμίγη
 ἀνδρὶ προσκαίρῳ, οὐ τὸ τέλος μετὰ λαγνείας καὶ πικρίας
 ψυχῆς ὑπάρχει, ἐπειδὴ ἀνδρὶ ἀληθινῷ συνεξέχθη.

15 Καὶ ἔτι πλείονα τούτων λεγούσης τῆς νύμφης ἀπο-
 κρίνεται ὁ νυμφίος καὶ λέγει· Εὐχαριστῶ σοι κύριε ὁ διὰ τοῦ

15 τες τῷ ὁδηγῷ τῆς ζωῆς ἐρρύσθημεν τῆς προσκαίρου μείξεως
 καὶ φθορᾶς· διὸ στερεῶ καὶ ἀληθινῷ γάμῳ συνεξέχθημεν καὶ

¹ μοι] ταύτην add S || ἦν CD. T (cf 2) νῦν add P || τῇ ν. ταύτῃ P |
 κηίσομαι Φ requiram f || ² νυμφίον S incorruptibilem add f || οὐδ' ἄ. qui
 se mihi ostendit f || δν T (cf 1) νῦν ὡς εἶπον add P: cf 119, 12 || σῆμ.]
 hac nocte f om P || ²⁻³ διό - ἐπ.] et quod non sum uelata (hoc fit) quia
 (item q seq) f: scr ὅτι δὲ?? cf 4 || ² δὴ om S || οὐκέτι] scr ὅτι οὐκ?? cf 4 ||
 σκεπάζομαι S: scr ἐσκεπασμαι?? || ³ ἔσ.] ἔλυτρον Vsener rica f: scr σκέ-
 παστρον?? || ἀπ'] ἐξ S: cf 5 || ⁴ οὐκέτι] quod non f: scr ὅτι οὐκ? cf 2; 5;
 6; 8; 10 || αἰσχ. ἡ om f: cf 149, 18 || ἡ] οὐδὲ A || ⁴⁻⁵ τ. α. κ. om D f:
 cf 149, 18 || ⁵ τ. κ. α. om F || ἐξ] ἀπ' X. U(Y). S recte? cf 3; 111, 6 (V?);
 161, 5 (P): del?? cf c 101 m || ὅτι οὐκ] οὐκέτι D. S: cf 2; 4 || ⁵⁻⁶ ἐκπλ. -
 ἡ om P || πλήσσομαι S me paenitet f || ⁶ ἡ ἐκπλ.] paenitentia quae in
 uitam restituit f: cf Burkhitt J of theol studies I (1900) p 284 || ἡ om
 S || ἐκπλ.] ἐν add S (f) || ἐμοὶ - ὅτι] οὐδ' ἔτι (l οὐδὲ τι) τῶν τοιούτων
 ἐν ἐμοὶ πάρεστιν ἀλλ' P || οὐ om f || παραμένει S (f) || καὶ om X. S ||
 ὅτι om S || ⁷ χ. κ. ἰλ. S || ἰλαρία CD. X. UY. Q(R) || ὑπάρχω S
 ἡ] ἐν S* (f): cf 10-12 T || χαρ.] fluxae add f || ⁸ ἐταράχθη S* (f) ||
 ἐξουθένισαν A ἐξουθένωσα CD. R || τ. ἄ. τ.] hunc actum corruptionis f:
 cf Noeldeke ap Lipsium II 2 p 424 Burkhitt l s (6) || ⁸⁻⁹ τ. γ. τ.] spolia.
 (uel gaudium) harum nuptiarum f || ⁹⁻¹⁰ ἀπ. - μου om f || ⁹ ἀπὸ CD.
 F(T?)X. PUY. Q om R: cf 119, 2 || ¹⁰ ἐπ.] διὰ τούτῳ S || ἕτερον γάμον
 A || ἐτ.] uero f || ἡρμ.] inuitata sum f || ¹⁰⁻¹² ὅτι - συνεξ.] ἐν ἡμέρα
 χαρᾶς οὐκ ἐνεπαύθη (l οὐκ ἐνεπαύθη?) T: cf 7; 8 S || ¹⁰ ὅτι om P ||
 οὐκ P || συνεμίγη A ἐνεμίγη P || ¹¹ ἀνδ.] ἐτέρω καὶ add P || μ. λ.] με-
 τάνοια S* (f) || ¹¹⁻¹² π. ψ.] φθορᾶς CD || ¹¹ πικρία S* (f) || ¹² ἐπ.] διὰ
 τοῦτο S || συνεξέχθη A || ¹³ πλεῖω P || τούτων A. X his similia f ||
¹⁴ κέρ.] ὁ θεός S dee noue f || δ] ὅτι P || τοῦ om f

¹⁶ διότι (cf 122, 18) στερεῶ H || γ. κ. ἄλ. G

ξένου ἀνδρὸς κηρυχθεὶς καὶ ἐν ἡμῖν εὐρεθεὶς· ὁ μακράν με
 τῆς φθορᾶς ποιήσας καὶ σπείρας | ἐν ἐμοὶ τὴν ζωὴν· ὁ τῆς 13 B
 νόσου με ἀπαλλάξας ταύτης τῆς δυσιάτου καὶ δυσθεραπεύτου
 καὶ παραμενούσης εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ὑγίαν σώφρονα ἐγκατα- 158 W
 θέμενός μοι· ὁ σαυτὸν μοι ὑποδείξας καὶ πάντα τὰ κατ' ἐμέ 5
 ἐν οἷς εἰμι ἀποκαλύψας μοι· ὁ λυτρωσάμενός με ἀπὸ τῆς
 πτώσεως καὶ εἰς τὸ χρεῖττον με παραγαγών, καὶ τῶν μὲν
 προσκαίρων ἀπαλλάξας, καταξιώσας δέ με τῶν ἀθανάτων
 καὶ αἰεὶ ὄντων· ὁ σεαυτὸν κατευτελίσας ἕως ἐμοῦ καὶ τῆς ἐμῆς 27 Th
 σμικρότητος, ἵνα ἐμέ τῇ μεγαλωσύνῃ παραστήσας ἐνώσης 10
 σεαυτῷ· ὁ τὰ ἴδια σπλάγχνα μὴ ἐπισχῶν ἐξ ἐμοῦ τοῦ ἀπολ-
 λυμένου, ἀλλὰ ὑποδείξας μοι ζητῆσαι ἑμαυτὸν καὶ γινῶναι τίς
 ἤμην καὶ τίς καὶ πῶς ὑπάρχω νῦν, ἵνα πάλιν γένωμαι ὁ ἤμην·
 ὃν ἐγὼ μὲν οὐκ ᾔδειν, αὐτὸς δὲ ἐπεζήτησας· ὃν μὴ ἐπιστάμην,
 αὐτὸς δέ με προσελάβου· οὗ ἡσθόμην καὶ νῦν οὐ δύναμαι 15

τὸ ἔνδυμα τῆς αἰσχύνης ἀφ' ἡμῶν ἀρήρηται. μὴ οὖν τοῦ λοι-
 ποῦ ἐλπίσης ὅτι βιώσομεν ἐν μείξει αἰσχροῦ· ἐπελοθήμεν γὰρ

¹ κηρ. - εὐρ.] huc uenisti. laudo te qui nuntiatus es per uirum He-
 braeum f || κηρ.] C τὴν δόδην ὑπέδειξας ἡμῖν τῆς σωτηρίας P || μὲν A:
 cf 122, 2 || ² φθ.] ταύτης add P || ²⁻⁶ ὁ - ἀπ. μοι om T || ² ζωὴν] ὁ τῆς
 δόξης τῆς ἐκεῖ κοινωνόν με ποιήσας add R || ³ ἀνιάτου P. R om f || x. δ.
 om S f: cf 149, 18 || ⁴ καὶ πρίν] μὴ add X. S sup scr U mihi add f: <μοι>? |
⁴⁻⁶ x. ὑγ. - μοι om f || ⁴ ὑγίαν D (recte? cf c 158 e) ὁ λογισμὸν S || ἐγ-
 καταστήσας S || ⁵⁻⁶ ὁ σ. - ἀπ. μοι om F || ⁵ ὁ σ.] ὡς αὐτὸν A. R ὡς
 ἑαυτὸν X δείξεις S: scr ὁ σεαυτὸν? cf 9; 11 || μοι] nobis f || ἐμέ] καὶ
 add S || ⁶ τῆς] τῶν S || ⁷ τρίτον A || με om A. R || καὶ alt om f: scr ὁ??
⁸ προσκ.] προτέρων U || x. δέ με] με x. δέ S || ⁹ x. δ. δ. om f || ^{9-122,5} ὁ -
 λέγω om C. T

A = A. Φ (Φ = D. FX. PUY. QR. S) ⁹ ὁ om A. Y || ἑαυτὸν (Φ):
 cf 5 || ⁹⁻¹⁰ ἐμοῦ - ἵνα om P || ⁹ ἐμοῦ καὶ om f || ¹⁰ τῆς μεγαλωσύνης U |
 τῇ <σῇ>? (f) || μεγ.] σου add R || παραστήσεις X (f) || ¹⁰⁻¹¹ ἐν. σ. om f |
¹⁰ ἐνώσας X δείξεις S || ¹¹ σ. ὁ om S || ἑαυτῷ F. X: scr σαυτῷ?? cf 5 ||
 ὁ τὰ ἴ.] ὅτε δια A || ¹¹⁻¹² μὴ - ἀλλὰ] ὁ S || ¹² ἀλλ' P. R || ἐπιδείξας P |
 με A || σε αὐτὸν S || ¹²⁻¹³ γν. - ὃ ἤμην] seponere a me ea quae non sunt
 mea f: cf Lipsius I p 328 || ¹³ καὶ τίς om D. FX || καὶ πῶς om S |
^{13-122,5} ἵνα - λέγω] om S

A = A. Φ (Φ = D. FX. PUY. QR) ¹³ δ] ὦ R ὡς A || ¹⁴ δέ] με
 add R* (f): cf 15 || μὴ] οὐκ D recte ut uid: cf οὐκ ᾔδ. et 123, 4 || ἡπιστά-
 μην D || ¹⁵ με πρ.] ad me uenisti f || με om A. R: cf 14 || ^{15-122,4} οὐ - δόξαν]
 quem nunc animaduerti nec possum dicere quicquam quod nescio f

¹⁶ αἰσχ. - ἀφ' ἡρ.] αἰσχροῦς ἡδονῆς ἀπερρόψαμεν G || ¹⁷ ἡγοῦ ἡμᾶς βεβιω-
 κέναι ἐν μείξει σωματικῆς ἀσωτίας G || γὰρ om G

ἀμνημονεῖν τούτου· οὐ ἡ ἀγάπη ἐν ἐμοὶ βράσσει, καὶ εἰπεῖν
 μὲν ὡς δεῖ οὐ δύναμαι, ἃ δὲ χωρῶ λέγειν περὶ αὐτοῦ βραχεῖα
 καὶ πάνυ ὀλίγα, καὶ ἀνάλογα οὐ τυγχάνει πρὸς τὴν ἐκείνου
 203 T δόξαν· οὐκ αἰτιᾶται δὲ με ἀναιδεούμενον πρὸς αὐτὸν λέγειν καὶ
 5 ἃ μὴ οἶδα· διὰ γὰρ τὴν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ ταῦτα λέγω.

16 Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ νυμφίου καὶ τῆς
 νύμφης ταῦτα, τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ διέρρηξεν καὶ τοῖς παρε-
 28 Th στῶσιν αὐτῷ ἐγγὺς αὐτοῦ ἔλεγεν· Ἐξέλθατε ταχέως καὶ περιέλ-
 θατε ὅλην τὴν πόλιν, καὶ συλλαβόντες φέρετέ μοι ἐκείνον
 10 τὸν ἄνδρα τὸν φαρμακὸν τὸν κακῶς παρατυχόντα ἐν τῇ πόλει
 ταύτῃ· ἐγὼ γὰρ εἰσήγαγον αὐτὸν ἰδίαις χερσὶν εἰς τὸν οἶκόν
 μου, καὶ ἐγὼ εἶπον αὐτῷ ἵνα εὗξηται ἐπὶ τῇ ἀτυχεστάτῃ μου
 θυγατρὶ· ὅς δ' ἂν εὕρων αὐτὸν προσαγάγῃ μοι, πᾶν εἴ τι ἂν

τῇ ἀθανάτῃ βασιλεῖ· ἔγνωμεν τὴν ὁδὸν τὴν ἀπάγουσαν εἰς τὴν
 15 ἀπώλειαν.

16 Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς διέρρηξεν τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ
 κράζων καὶ λέγων τοῖς περὶ αὐτοῦ στρατιώταις· Ἐξέλθόντες
 ταχέως καὶ ζητήσαντες φέρετέ μοι τὸν πλάνον ἐκείνον, διότι
 ἐγὼ ἰδίαις μου χερσὶν εἰσήγαγον αὐτὸν ἐνταῦθα. Ὅστις δὲ
 20 αὐτὸν εὕρων ἀγάγῃ μοι, οὗτος καὶ τὴν θυγατέρα μου σίσει καὶ

¹ ἀμνημονεῖν Q || τούτου om A. X: del?? scr αὐτοῦ? || οὐ] σοῦ X:
 cf 5 || βράζει D. X. (Q)R ἐστὶν U || ² με A: cf 121, 1 || αὐτ.] σοῦ X:
 cf 5 || βραχία A. UY. Q βραχία R βραχία D. F. P: recte? || ³ τυγχά-
 νοντα D. X || περὶ A || ἐκ.] σὴν X: cf 5 || ⁴⁻⁵ οὐκ - οἶδα] aduersus quem
 non possum concedere ut quicquam mihi dicendum sit audacter f om
 X || ⁴ ἀναιδεούμενον P om D || αὐτόν] ἃ add A || ⁵ αὐτ.] σὴν X (f): cf 1;
 2; 3 || κ. τ. λ.] audax sum f

Δ = A. Φ (Φ = CD. FTX. PUY. QR. S) ⁶ ἀκ. - νυμφίου] καὶ τού-
 των καὶ πλείονα εὐξάμενος ὁ δὲ β. τὰ παρ' αὐτοῦ ἀκ. S || ⁷ νύμφης] ἐνταῦθ
 θυγατρὸς S || ταῦτα om S: cf 113, 8 || ⁷⁻⁸ del παρ. α.? (f?) cf Γ || ⁸ αὐτῷ om
 A. D. TX. R: del?? cf 159, 22; 145, 17; c 53 e; 54 m; al || ἐγγ. α. om C. F.
 P. S: del?? || εἶπεν P || ἐξέλθετε C. T. Γ. Q || καὶ om Q || περιέλθετε TX ||
¹⁰ τ. ἄνδ. om S f || ¹⁰⁻¹¹ τὸν κ. - ταύτη om f || ¹¹ ἰδ. χ. εἰς. α. S || ¹² ἐπὲρ
 τῆς ἀτυχεστάτης U || ¹³ θυγατρὸς U || ὅς] ἕως A || εἴροι A || ἀγάγῃ πρὸς
 με P || πᾶν om A. X. P. R. S: del?? cf Γ et 130, 9; c 93 m; 129 e || ἡ τι
 A ὅτι TX ἦν τιν' Thilo: cf Γ || ἔαν Y. R om S ἐργασίαν add A

¹⁴ βασι.] ὡς ἡμετέρῳ add H || ¹⁴⁻¹⁵ ἔγν. - ἀπώλ. om H || ¹⁶ τοῦτων H ||
¹⁷ λέγ.] καὶ add G || περὶ om H: cf 7 || scr αὐτόν? || στρ.] εἶπεν add
 G || ¹⁸ διό H: cf 120, 16 || ¹⁹ χ. μου H || αὐτ. εἰσὶν. H || ²⁰ τοῦτον G || εἰρ.
 om G || μοι] πρὸς με G || καὶ om H || σώξει μου τ. θ. H

αἰτήσῃται μοι, δίδωμι αὐτῷ. Ἀπελθόντες οὖν περιῆλθον
ζητοῦντες αὐτόν, καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν· πλεύσας γὰρ ἦν. ἀπῆλ-
θον δὲ καὶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου ἦν καταλύσας, καὶ εὔρον
ἐκεῖ τὴν ἀνλήτριάσαν κλαίουσαν καὶ ἀνιωμένην, ἐπειδὴ μὴ παρέ-
λαβεν αὐτὴν μεθ' ἑαυτοῦ. ἐξηγησαμένων δὲ αὐτῇ τὸ πρᾶγμα 5
τὸ γεγονὸς ἐπὶ τῶν | νεωτέρων ἐχάρη πάνυ ἀκούσασα, καὶ
ἀποθιμένη τὴν λύπην εἶπεν· Νῦν εὔρον ἀγὰρ ὧδε ἀνάπαιυσιν.
Καὶ ἀναστᾶσα ἀπῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἦν σὺν αὐτοῖς
χρόνον ἱκανόν, ἕως οὗ κατήχησαν καὶ τὸν βασιλέα. πολλοὶ δὲ
καὶ τῶν ἀδελφῶν συννηθροίζοντο ἐκεῖ, ἕως ὅτε φήμης ἤκουσαν 10

14 B

29 Th
159 W

εἴ τι ἂν με αἰτήσῃ δώσω αὐτῷ. Ἐξελθόντες οὖν ἐν σπουδῇ
περιῆλθον πᾶσαν τὴν περιχώρον ζητοῦντες· καὶ μὴ εὔροντες
αὐτόν ἐκεῖ τὴν ἀνλήστριάσαν μόνην εὔρον κλαίουσαν περὶ αὐτοῦ.
καὶ ἀναστᾶσα ἠκολούθησεν πάλιν ἐλθοῦσα πρὸς τοὺς νέους·
καὶ οἶκει σὺν αὐτοῖς καὶ ἐξυπηρετοῦσα δηγεῖτο περὶ τοῦ ἀπο-
στόλου καὶ τῶν θανάτων αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν ἐν τῇ πόλει. 15
ἐπὶ πολὺ οὖν ἀγόμενοι οἱ νέοι κατήχησαν καὶ τὸν βασιλέα πεί-

¹ μοι αἰτήσεται S || αἰτήσεται A. U: cf 114, 3 || με FT. UY. Q om X.
δώσω F. S (cf 138, 1) παρέξωμαι P || αὐτόν X. S τούτω P || οὖν] δὲ R:
cf 3 || περ.] τὴν πόλιν ἄπασαν add P || ² αὐτ. prius] τὸν ἀπόστολον P || αὐτόν
alt om CD. FTX. P. S: del?? || ἀποπλεύσας P || ἐλθόντες P || ³ δὲ] οὖν
A. R: cf 1 || καὶ om P || ὅπ. καὶ κατ. ἦν P || ἦραν F || ⁴ ἐκεῖ om || [ἀνλ.]
sedentem et add || x. ἄν. om X || cf 149, 18 || μὴ] οὐ S (cf 121, 14) γὰρ οὐκ
A (cf c 57 m) κατέλειπεν αὐτὴν καὶ οὐκ P || ἔλαβεν A. P || ⁵ μετ' αὐτοῦ P
ὁ ἀπόστολος add S || δὲ om P || αὐτῇ] αὐτὴν A αὐτῶν F Tischendorf
αὐτῶν addend putabat Thilo: cf 113, 4 || ⁵⁻⁶ τὸ γεγ. πρ. P || ⁶ ἐ. τ. ν.
om || cf 8 || τῷ A || νεωτέρω A νεογάμων S || πάνυ om || τούτω add P:
cf 113, 8 || ἀκ. om || ⁷ ἀ. τ. λ. om || νῦν et x. om || ⁸ αὐτούς] adulescen-
tes || cf 6 et Γ || ⁹ ἔ. οὐ] et || cf 10; 126, 2 || οὐ om A || κατήχθησαν A:
cf 124, 1 || καὶ] εἰς A || ¹⁰ καὶ om S || ἔ. ὁ.] καὶ S: cf 9 || φήμην CD.
P om S || ἠκούσθη S

¹¹ εἶ] ὁ G: cf Δ || με - αὐτῷ] αὐτ. παρ' ἐμοῦ λήψει G || ¹¹⁻¹² ἐν σπ. π.]
π. σπ. H ἀπέναντι τοῦ βασιλέως add G || ¹² ζῆτ. om H || ¹³ αὐτ. ἐκ.
om G || scr ἀνλήτριάσαν (cf 108, 14) δὲ add G || αὐτοῦ] καὶ ζητοῦσαν αὐτόν add
G || ¹⁴⁻¹⁵ x. ἄν. - ἐξυπ.] οἱ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιλαβόμενοι αὐτὴν παρέστη-
σαν τῷ βασιλεῖ ἢ καὶ πρὸς τοὺς νεονύμφους ἐν τῷ κατῶνι εἰσελθοῦσα
ἐξ ἑπηρετῆσαι G || ¹³ scr ὥκει? cf 128, 5; 130, 11; 136, 14; 124, 14; 138,
17 || ¹⁶ αὐτοῦ om G || πόλει] ἀπειρα καὶ ἐξαίσια add G || ^{17-124, 10} ἐ. π. -
πορ.] οἱ δὲ ἐκ θεοῦ ὀδηγηθέντες οἱ νέοι καὶ ἐ. π. τῇ πίστει καὶ τῇ σω-
φροσύνῃ προσκαρτεροῦντες κατηξιώθησαν θείας χάριτος ὥστε καὶ τὸν
βασιλέα κατηχῆσαι καὶ πρὸς τὴν ὁδ. τ. κυρ. διευμελείας πορ. ἀξιώσαι G ||
¹⁷ scr ἀγαλλωζόμενοι vel ἀγαλλόμενοι?

τοῦ ἀποστόλου, ὅτι ἐν ταῖς πόλεσιν τῆς Ἰνδίας κατήχθη καὶ ἐκεῖ διδάσκει. καὶ ἀπελθόντες κατεμίγησαν αὐτῷ.

204 T

πράξεις Θωμᾶ ἀποστόλου. περὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλέα
Γουνδαφόρον εἰσελεύσεως αὐτοῦ.

5 17 Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἰν-
διας μετὰ Ἀββάνη τοῦ ἐμπόρου, ἀπῆλθεν ὁ Ἀββάνης εἰς
ἀσπασμὸν Γουνδαφόρου τοῦ βασιλέως, προσανήνεγκεν δὲ
30 Th αὐτῷ περὶ τοῦ τέκτονος ὃν μετ' αὐτοῦ ἤγαγεν. ἐχάρη δὲ ὁ
βασιλεὺς καὶ πρὸς αὐτὸν εἰσελθεῖν αὐτὸν προσέταξεν. εἰσελ-

10 σαντες τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου πορεύεσθαι. μετὰ δὲ χρόνον ἤκου-
σαν περὶ τοῦ ἀποστόλου ὅτι ἐν Ἰνδίᾳ ἐστὶν καὶ διδάσκει· καὶ
ἀπελθόντες ἐβαπτίσθησαν ἀμφοτέρω.

Πράξεις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ ὅτε εἰσῆλθεν ἐν τῇ
Ἰνδίᾳ καὶ τὸ ἐν οὐρανοῖς παλάτιον ὠκοδόμησεν.

15 17 Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ Ἰνδίᾳ μετὰ Ἀβ-
βάνη τοῦ ἐμπόρου, εὐθέως ἀνήγαγεν τῷ βασιλεῖ περὶ τοῦ οἰκο-
δόμου· ὁ δὲ βασιλεὺς χαρᾶς πλησθεὶς ἐκέλευσεν εἰσελθεῖν τὸν
Θωμᾶν. καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ποίαν

¹ τ. ἀπ. om S || ὅτι εἰ κ. κ. ἐ. δ. om f || πόλ.] regno f: cf 5 |
ἐπάρχει R. S ὁ τοῦ χριστοῦ ἀπόστολος add S || ¹⁻² κ. ἐ. δ.] κατὰ δ. A
κ. δ. ἐ. S || ² κατεμίγησαν A || ³⁻⁴ πρ. - αὐτοῦ om A. CD. FTX. PY.
QR. S actus alter quando Thomas apostolus ingressus est in Indiam et
aedificavit palatium regi in caelo f: scr πράξεις <β> ὅτε — — ὠκοδόμησεν
cum B (13)? cf 99, 1; ante c 119; al || ⁵ ὅτε δὲ ε.] καὶ ὅτε ε. CD ἐλθὼν δὲ
S || εἰς - Ἰ.] Elioforum (uel Hyroforum) Indiae ciuitatem p || τ. π. regnum
f: cf 1 || ⁶ μ. ἀββάνους C: cf 101, 5 et Γ || ⁶⁻⁷ εἰς ἀ. om (C)D τοῦ add P ||
⁷ γουνδαφόρου S γουνταφόρου R: cf 101, 5 || πρ. δὲ] καὶ πρ. CD. R ||
πρ.] ἀνήγαγεν S (cf Γ) nuntiauit m p || ⁸ αὐτῷ] τὰ add S: cf Z et 125, 11 ||
ον - ἡγ. om S: cf Γ || οὗ D || ἡγ. μ. α (D)P || ⁹ προσέτ. ε. α. πρὸς α.
(D). S || ἐλθεῖν D. X: cf Γ || alt αὐτὸν] αὐτῷ A om D. T Iudan f |
⁹⁻¹²⁵, 1 ε. ο. α.] et f: cf Γ

¹⁰⁻¹² μετὰ - ἀμφ.] καὶ τῆς ἀνάγεννήσεως τοῦ θείου λυντροῦ μετόχους
γενέσθαι καὶ τῆς οὐρανίου παστάδος κληρονόμους ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς
ἐπιτυχεῖν G de quo cf praef

Γ = BHZ ¹³⁻¹⁴ Πρ. - φκ. om HZ || ¹⁵ ἤλθεν BZ: cf 13 || ἀπ. Θωμᾶς
add H || ἀμβάνη HZ || ¹⁶ ἀνήγγειλαν Z ἀννέχθη H: cf Δ || βασ.] τὰ
add Z: cf S || ¹⁷ ὁ δὲ β.] καὶ BZ: cf Δ || ¹⁷⁻¹⁸ τ. θ. ἐλθεῖν Z αὐτὸν εἰς.
H: cf f || ¹⁸ καὶ om B || εἰς.] μηδίσας H om B: cf Δ || αὐτοῦ om BH:
cf Δ || ὁ βασ. om BH: cf Δ

θόντος οὖν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ποίαν τέχνην ἐπί-
στασαι; Λέγει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· Τὴν τεκτονικὴν καὶ τὴν
οικοδομικὴν. Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Τίνα οὖν οἶδας ἐν
ξύλοις ἐργασίαν, καὶ τίνα ἐν λίθοις; Λέγει ὁ ἀπόστολος· Ἐν
μὲν ξύλοις ἄροτρα ζυγούς τρυτάνας τροχιλέας καὶ πλοῖα καὶ 5
κώπας καὶ ἰστούς, ἐν δὲ λίθοις στήλας ναοὺς καὶ πραιτώρια
βασιλικά. Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Οἰκοδομεῖς μοι παλάτιον;
Ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Ναί, οἰκοδομῶ καὶ τελίσκω· διὰ τοῦτο γὰρ
ἦλθον, οἰκοδομῆσαι καὶ τεκτονεῦσαι.

18 Καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῶν 10
πυλῶν τῆς πόλεως, καὶ ἤρξατο διαλέγεσθαι αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ

ἐργασίαν οἶδας ἐν ξύλοις καὶ ποίαν ἐν λίθοις; Ὁ δὲ ἀπόστολος
ἀπεκρίθη· Ἐν μὲν ξύλοις ἄροτρα καὶ ζυγούς καὶ πλοῖα καὶ
τροχιλέας καὶ κώπας καὶ ἰστούς, ἐν δὲ λίθοις στήλας, ναοὺς 15
καὶ πραιτώρια βασιλικά. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν· Κἀγὼ τοιού-
του χρεῖαν ἔχω τεχνίτου· ἀλλ' οἰκοδόμησόν μοι παλάτιον. Καὶ
ὁ θωμᾶς εἶπεν αὐτῷ· Διὰ τοῦτο γὰρ ἦλθον, τοῦ οἰκοδομῆσαι
καὶ τεκτονεῦσαι.

18 Καὶ λαβὼν αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως διελέγετο περὶ τῆς
οἰκοδομῆς τοῦ παλατίου τὸ πῶς τεθῶσιν οἱ θεμέλιοι. καὶ ὅτε 20

¹ π. τ. ἐ.] quod est opus tuum uel quod artificium nosti? m || ²⁻³ τ.
τ. x. τ. ο.] faber sum seruus fabri et architecti f seruus sum artificis
architecti m || ³ λ. α. ὁ β. om P || αὐτῷ om A || τ. ο.] τίνας οἰκοδομὰς
S || ³⁻⁴ ἐν ξ. om f || ⁴ ἐργ. om S || x. τ. ἐν λ. om f || τίνας S ποῖαν T ||
⁵ iuga et aratra f || ἄρ.] καὶ add T. R. S : cf Γ || x. πλ. τρυτάνας τρο-
χίσκους ζ. S || ζ.] καὶ add T. R || τρυτάνας R stimulos f : cf 103, 10 || τροχι-
νέας X τροχιλάς Thilo (recte? cf 103, 11) om f || ⁵⁻⁶ x. πλ. x. x.] remos
lintrium et pontonum f || ⁵⁻⁶ x. κώπ.] om S πλοῖον add F : cf 103, 10 ||
⁶ ἰστ.] nauium add f || στ.] καὶ add T. R. S : cf 103, 11 || να.] monu-
menta f || καὶ om A. C. P. Q || ⁷ βασιλικά] rex dicit Iudae : Et ego egeo
tali artifice add f cui rex ait : Talem dudum requirebam qui haec arti-
ficia nosset add m : cf Γ et 104, 1 || ⁸ x. τελ. om T. R || τελειῶ S τε-
λειώνω P || γὰρ] καὶ add A. T. Q uerum? || ⁹ ἐλθὼν A || τεκτονίσαι
(F) PY. (R) τελειῶσαι S om (T) : cf H || ¹⁰⁻¹¹ τ. πυλ. om D. R. : cf Γ ||
¹¹ αὐτῷ] τῷ ἀποστόλῳ : S || ἐν τ. ὁ. om S f* (cf Γ) τὰ add F : cf 124, 8

¹² ὁ δὲ] καὶ ὁ H || ¹³⁻¹⁵ ἐν - βασιλικά] τὴν τεκτονικὴν πᾶσαν καὶ τὴν
οἰκοδομικὴν ἐν παλατίῳ τοῦ ἀρχιτέκτονος ἰησοῦ H : cf 2 || ¹⁴ ἰστ.]
πλοῖα καὶ πιδάλια Z : cf 103, 10 || στ.] καὶ add Z : cf Δ || ¹⁵ βασιλεὺς] χαρᾶς
πλησθεὶς add BZ : cf 124, 17 || ἐφη H || ¹⁶ τεχ. (om B) χρ. ποιοῦμαι BH :
cf 104, 2 || ἀλλὰ κτίσον BZ || ¹⁶⁻¹⁸ καὶ - τεκτ. om BZ || ¹⁷ del τοῦ? cf 9 ||
¹⁹ ἔ. τ. π. om B(Z) || ²⁰ τ. καλ. om H(Z) || τὸ om H : cf 126, 2 || λίθοι BZ

- 180 W *περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ πραιτωρίου καὶ περὶ τῶν θεμελίων*
τὸ πῶς τεθῶσιν, ἕως ὅτε ἦλθον εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐν ᾧ
ἐβούλετο τὴν οἰκοδομὴν γενέσθαι· καὶ εἶπεν· Ὡδε βούλομαι
τὴν οἰκοδομὴν γενέσθαι. Καὶ ὁ ἀπόστολος Ναὶ φησιν· καὶ
 205 T 5 *γὰρ ὁ τόπος οὗτος ἐπιτιγδεῖός ἐστιν πρὸς τὴν οἰκοδομὴν. Ἦν*
δὲ ὁ τόπος ἀλσώδης, καὶ ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ. λέγει οὖν
ὁ βασιλεὺς· Ἀρξαι κτίζειν. Ὁ δὲ ἔφη· Νῦν οὐ δύναμαι
ἄρξασθαι κτίζειν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Πότε
 31 Th *φησὶν δύνῃ; Ὁ δὲ ἔφη· Ἀρχομαι ἀπὸ δίου καὶ τελίσκω ξαν-*

- 10 *ἦλθον πλησίον τοῦ τόπου ἐνθα ἐβούλετο τὴν οἰκοδομὴν ποιῆσαι*
ὁ βασιλεὺς λέγει αὐτῷ· Ὡδε βούλομαι ποιῆσαι παλάτιον. Καὶ
ὁ ἀπόστολος· Καὶ γὰρ ὁ τόπος ἐπιτιγδεῖός ἐστιν πρὸς τὴν
οἰκοδομὴν. Ἦν δὲ ἀλσώδης, ὕδατα πολλὰ ἔχων. Καὶ λέγει
αὐτῷ· Ἀπαρξαι κτίζειν. Καὶ ὁ ἀπόστολος λέγει· Ἐν τῷ καιρῷ
 15 *τούτῳ οὐ δύναμαι κτίσαι. Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Ἀρχομαι*
ἀπὸ ὑπερβερεταίου καὶ τελειῶ ξανθικῷ. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκ-

¹ τῆς τ. πρ. οἰκ. P || πραιτ. in ras C παλάτιον D. X || ² τὸ om X: cf 125, 20 || ε. ὁ.] et postquam f: cf 123, 10 || ὅτου X. S οὐ R || ἦλθεν F. PUY. R || ³ τ. ο. ἐβ. γ. CD || ἐβ.] ὁ βασιλεὺς add F (f) || γ. τ. ο. U || γίνεσθαι X ποιῆσαι T. R: cf Γ || ³⁻⁴ καὶ - γεν. om FT. Y. QR || ³ x. ε.] x. ὁ βασιλεὺς ἔφη S || καὶ om f || εἰπὼν A ὁ βασιλεὺς add X: cf Γ || ⁴ τ. ο. γ. om S te aedificare mihi palatium f: cf Γ || ποιῆσαι P || ⁴⁻⁵ καὶ ὁ - οἰκοδ. om P || ⁴ x. ὁ] ὁ δὲ S || ναὶ om CD. S || λέγει S || καὶ om S || ⁵ γὰρ om X. S καὶ add D: cf B || ἐπ. ε. ὁ τ. S || οὗτος om Y. QR. S || π. τ. ο.] ad id f in quo palatium aedificetur m || τὴν om CD. X. S: cf BH || οἰκ.] τοῦ παλατίου add S || ⁶ δὲ] γὰρ S || ἀλσ.] pratum f || ὕ. - ἐκ.] ὕ. π. ἔχων T. S: cf Γ || οὖν om S || ⁷ ἄρξομαι S (cf Z) οὖν add D. F. PUY. Q τὸ add R τοῦ add S (cf Γ) νῦν add X hic add f || δὲ om S ἀπόστολος add R. S: cf Γ || ⁸ ἄρξ.] ἄρτι R om D. X f || πτ. - τούτῳ om S || βασιλ.] ἔφη add S || πότε] καὶ πότε P. S (f) οὖν add CD. FX. UY. QR δὲ add T || ⁹ φ. δ.] δύνασαι φ. R ἄρξῃ κτίζειν P || φησὶν om S || δ δὲ ε.] καὶ (λέγει C) ὁ ἀπόστολος C. P || δὲ] θωμᾶς add S || φησι S om D || ἄρξομαι R: cf B || ἀπὸ] μηνός add Φ || δ.] teshri f || τελειῶ T. P. (R). S (cf Γ) ἐν add F(X). PUY. Q ἐν τῷ add A. R: cf 127, 2 || ε.] nisan f

¹⁰ ἐνθα - ποι. om H || ποι. τ. ο. Z || ¹¹ λ. α. ὁ β. H || ὁ β. om B: cf Δ || π. παλ. om BH: del? cf Δ || ¹¹⁻¹² x. ὁ ἀπ. om Z ἔφη add H || ¹² γὰρ] καὶ add B: cf D || τὴν om BH: del?? cf Δ || ¹⁴ ἀπέρξον Z τοῦ add BH: cf S || ἔφη H: cf Δ || ¹⁴⁻¹⁵ ἐν - πτ. om B || ¹⁵ πτ. οὐ δ. H || καὶ - εἶπεν om BH: non nulla intercederunt cf Δ || ἄρξομαι B (cf R) δὲ add H || ¹⁶ ἀπὸ] τοῦ add BH: cf Δ || ὑπερβερατίου B (φερονέριος mg G) || ξανθικοῦ H (αἰγυσιος mg G) || ὁ δὲ] καὶ ὁ H: cf A || ἐκπλ. om BZ (cf S) ἐπὶ τῷ ῥήματι τοῦτο add H

δικῶ. | Ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας εἶπεν· Πᾶσα οἰκοδομὴ θέρους οἰκοδομεῖται· σὺ δὲ αὐτῷ τῷ χειμῶνι δύνασαι οἰκοδομῆσαι καὶ κτίσαι παλάτιον; Καὶ ὁ ἀπόστολος εἶπεν· Οὕτως ὀφείλει γενέσθαι, καὶ ἄλλως οὐκ ἔχει. Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Εἰ τοίνυν τοῦτο ἔδοξέν σοι, διαχάραξόν μοι πῶς γίνεται τὸ ἔργον, 5 ἐπειδὴ διὰ χρόνου ἐρχομαι ἐνθάδε. Καὶ ὁ ἀπόστολος κάλαμον λαβὼν διεχάρασεν μετρῶν τὸν τόπον, καὶ τὰς μὲν θύρας ἔτασεν κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου βλέπειν πρὸς τὸ φῶς, τὰς δὲ θυρίδας κατὰ δύσιν πρὸς τοὺς ἀνέμους, τὸ δὲ ἀρτο- 32 Th ποιεῖον πρὸς μεσημβρίαν ἐποίησεν εἶναι, τὸν δὲ ἀγωγὸν τοῦ ὕδατος τὸν εἰς τὴν ὑψηρεσίαν εἰς τὸ ἀρκτιῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν εἶπεν τῷ ἀποστόλῳ· Ἀληθῶς τεχνίτης εἶ, καὶ πρέπει

πλαγεῖς λέγει· Πᾶσα οἰκοδομὴ θέρους οἰκοδομεῖται· σὺ δὲ χειμῶνος κτίσεις; Καὶ ὁ ἀπόστολος λέγει· Οὕτως ὀφείλει γενέσθαι. Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Εἰ τοῦτό σοι ἔδοξεν, καὶ δια- 15 χάραξόν μοι αὐτὸ ἵνα ἴδω, ἐπειδὴ διὰ χρόνου ἐρχομαι ἐνθάδε. Ὁ δὲ ἀπόστολος λαβὼν κάλαμον διεχάραξεν μετρῶν· τὰς μὲν θυρίδας πρὸς ἀνατολὰς ἤνοιξεν πρὸς τὸ φῶς, τὰς δὲ θύρας πρὸς δύσιν, τὸ δὲ ἀρτοποιεῖον πρὸς μεσημβρίαν, τὸν δὲ ἀγωγὸν τοῦ ὕδατος εἰς τὸ ἀρκτιῶν. Ἰδὼν δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν τύπον 20 λέγει· Ἀληθῶς ἄνθρωπε τεχνίτης εἶ καὶ πρέπει σοι βασι-

¹ ὁ δὲ καὶ ὁ A: cf H || θανμ. om S {; cf Γ || ἔφη R || ² δὲ} ἐν add C sup scr X: cf 126, 9 || αὐτῷ om C { || μέλλεις οἰκοδομεῖν S aedificas { || ³ x. π. om S {; del?? cf 149, 18 || εἶπεν om U || ⁴ x. - ἔχει om X: cf Γ || ἄλλω A || ἔστι D ἔστιν R || x. ὁ} ὁ δὲ S ὁ R || ἔφη CD λέγει S || ⁵ τοῦτο τοίν. U || τοίν. om T. R. S: cf Γ || τοῦτο] οὕτως S νῦν add R || σοι ἔδ. S (cf Γ) λαβὼν κάλαμον add S καὶν add T: cf Γ || μοι αὐτῷ ἵνα ἴδω add T (f): cf Γ || πῶς - ἔργ.] τὸ παλάτιον πῶς αὐτὸ ποιήσεις S om { || ⁶ ἐν- ταῦθα D: cf BZ || ἀπ. Iudas uenit et { || ⁶⁻⁷ λ. κάλ. CD. S: cf Γ || ⁷ δ. μ.] coepit metiri { || διεχάραξεν S || μέτρω D. X. Y. Q. S ἐνμέτρως C || ⁸ ἔταξε C ἔστησεν A ἀνέωξεν S (cf Γ) reliquit { || x. τ.] πρὸς U || τὴν - ἡλ.] τὰς ἀνατολικὰς τ. ἡλ. ἀνάξ S || τὴν om U || βλ. om {; del? cf 10 et Γ || πρὸς om CD. T || ⁹ θυρ. δὲ A || τοὺς om S || ἀρτοκοπεῖον (F. Y. Q) ἀρτοποιὸν S || ¹⁰ εἶναι] βλέπειν S || ¹¹ τὸν] τοῦ S || all εἰς] scr πρὸς? cf 10 || τὸν ἄρκτον R μέρος add D. S: cf Z

¹² ἐπιτελεῖται H || ¹⁵ δοκεῖ BH: cf Δ || ¹⁶ ἐνταῦθα BZ: cf D || ¹⁷ λ. x. om Z || ἐχάρασεν B διαχάραξας Z: scr διεχάρασεν?? cf S || μ.] τὸ μέτρον Z καὶ add B: cf Δ || ¹⁸ ἀνατολὴν B: cf Δ || ἔταξεν Z: cf S | ¹⁹ ἀρτοποιὸν H || εἰς H || λίβα B(Z) || ²⁰ πρὸς Z κατὰ H || τὸ om BH || ἀκτῶν Z ἄρκτον BH μέρος add Z: cf DS || ²¹ βασιλεῖ BH: cf R

σοι βασιλεῦσιν ἐξυπηρετεῖν. Καὶ πολλὰ αὐτῷ καταλείψας ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

19 Καὶ κατὰ καιρὸν ἀπέστελλεν ἀργύρια καὶ τὰ ἐπιτήδεια, τὰ τε πρὸς τὴν ζωὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν ἐργατῶν.
 206 T 5 ὁ δὲ λαμβάνων πάντα οἰκονόμει περιερχόμενος τὰ ἄσθη καὶ
 181 W τα πέριξ χωρία, διαδίδων καὶ εὐσεβείας παρέχων τοῖς πένησιν καὶ τεθλιμμένοις, καὶ ἄνεσιν παρείχεν αὐτοῖς, λέγων· Οἶδεν ὁ βασιλεὺς βασιλικῶν τεύξασθαι ἁμοιβῶν, πένητας δὲ πρὸς τὸ παρὸν ἀναπαύεσθαι χρή. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς πρὸς

10 λεῦσιν ἐξυπηρετεῖν. Καὶ καταλείψας αὐτῷ χρυσίον ἱκανὸν ἀπεδήμησεν.

19 Καὶ κατὰ καιρὸν ἀπέστελλεν αὐτῷ δαπάνας καὶ ἄλλα ἐπιτήδεια· ὁ δὲ ἀπόστολος περιήρχετο τὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας οἰκονομῶν τοῖς δεομένοις καὶ εὐσεβείας παρέχων τοῖς
 15 πτωχοῖς ἔλεγεν· Τὰ τοῦ βασιλέως τῇ βασιλεῖ δοθήσεται. Καὶ ἦν ἄνεσις τότε τοῖς πτωχοῖς· μετὰ δὲ χρόνον ἀπέστειλεν πρὸς

¹ βασιλεῖ R (f) regibus p: cf BH || ἐξυπηρετεῖσθαι A: cf B || πολλὰ magnam pecuniam f multo pondere auri m pecunias infinitas p χρήματα add S: cf H || κατ. αὐτῷ R. S (cf Γ) ὁ βασιλεὺς add S || αὐτῷ] χρήματα add PU || ² ἀπ' α. (f) ἐν τῷ παλατίῳ S om A || ³ κ. κ. κ.] om S || καὶ κ.] κ. δὲ CD. FTX. PUY. Q(R): cf Γ || ἀπέστειλεν X (cf H) δὲ αὐτῷ add S || ἀργ.] argentum et aurum f εἰς διατροφὴν αὐτοῦ add S || τὰ] ἄλλα T. S: cf Γ || ⁴ τὰ τε - ἐργ. om f || τὰ τε om S || τε del? an τε <ἐνδύματα καὶ τὰ>? cf c 59 m || τὴν] πρόσκαιρον add S || αὐτοῦ - ἐργ. om S || τε om F. TX || ⁵ δ] ὡς A ταῦτα P || λ. π.] accepta pecunia m om f || λαμβ. om S || ⁵⁻⁷ οἰκ. - π. α.] circuibat uicos et oppida et ministrabat pauperibus et reficiebat adfectos f || ⁵⁻⁶ οἰκ. - χωρ. om S || ⁵ ὡκονόμει CD. T. R: cf 130, 1; 136, 2; 138, 4 || ⁶ διαδίδους C ἐδίδοι S || κ. ε. π. om D. S: cf Γ || ⁷ καὶ αὐτὸν S (T?) τοῖς (om R) δεομένοις add FTX. PUY. QR || ⁷ ἄν. π. α. om S || παρέχων D. F. R: cf Γ || αὐτοῖς om CD. T καὶ add F || ἔλεγεν D || ⁷⁻⁸ οἶδεν - χρή] ὅταν τὰ τοῦ βασιλέως παρέχει τις τότε ἀναπαύεται ὁ βασιλεὺς S quae sunt regis regi dabuntur et multi requiescent f || ⁸ ἁμ.] δωρεῶν R || ⁹ ταῦτα] multum temporis f (cf Γ) dies multos m

¹⁰ ἐξυπηρετεῖσθαι B: cf A || χρήματα ἱκανὰ H: cf S || ¹²⁻¹³ δαπ. κ. ἄ. ἐπ. α. ἀπέστηλεν H: cf X || ¹² ἄλλα] πρὸς τὴν χρεῖαν add Z: cf S || ¹⁴ οἰκ.] χωριγῶν et add αὐτὰ H: cf 130, 19 || ¹⁴⁻¹⁵ καὶ - πτ. om BZ: cf Δ et 130, 19 || ¹⁵ ἐλ.] γὰρ add BZ || ¹⁶ ἦν ἄν.] ἄν. ἔσται B om (Z) || τότε om B(Z): del? πολλοῖς BZ || χρ.] τινὰ add Z (qui 129, 17 add πολλὸν): cf 130, 15 et Δ

τὸν ἀπόστολον ἀπέστειλεν πρεσβευτήν, γράψας αὐτῷ τάδε·
Σήμερον μοι τί πεποίηκας, ἢ τίνα σοι ἀποστείλω, ἢ τίνος
χρῆσις. Ἀποστέλλει αὐτῷ ὁ ἀπόστολος λέγων ὅτι Τὸ πραι-
τώριον ἔκτισται, μόνῃ δὲ ἡ στέγη περιλείπεται. Ὁ δὲ βασιλεὺς
ἀκούσας ἐπεμψεν αὐτῷ πάλιν χρυσίον καὶ ἄσημον, γράψας δ
αὐτῷ ὅτι Τὸ πραιτώριον εἴ γε γέγονεν στεγασθῆτω. Ὁ δὲ
ἀπόστολος πρὸς τὸν κύριον εἶπεν· Εὐχαριστῶ σοι κύριε κατὰ
πάντα, ὅτι ἀπέθανες πρὸς ὀλίγον ἵνα ἐγὼ ζήσω αἰδίως ἐν
σοί, καὶ πέπρακός με ἵνα πολλοὺς ἐλευθερώσῃς δι' ἐμοῦ. Καὶ
οὐκ ἐπαύετο τοῦ διδάσκειν καὶ ἀνανύχειν τοὺς τεθλιμμένους, 10

33 Th

αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μαθεῖν εἰ ἐκτίσθῃ τὸ παλάτιον· καὶ δηλοῖ
αὐτῷ ὁ Θωμᾶς· Τὸ μὲν παλάτιον ἔκτισται, ἡ δὲ στέγη περι-
λείπεται. Τότε ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσίον καὶ ἄση-
μον πολὺν γράψας αὐτῷ· Τελεσθῆτω τὸ παλάτιον. Ὁ δὲ ἀπό-
στολος πρὸς τὸν κύριον εἶπεν· Εὐχαριστῶ σοι κύριε Ἰησοῦ 15
Χριστέ· ἀπέθανες γὰρ ἵνα ζωώσῃς με καὶ πέπρακός με ἵνα
πολλοὺς ἐλευθερώσω. Οὐκ ἐπαύετο δὲ ἀναψύχων τοὺς θλιβο-

¹ ἀπέστ. ante ὁ 128, 9 (R). S (cf Γ) ante πρὸς (D). T || πρεσβ. - τάδε] λέγων S || πρεσβύτην A. X. (R) nuntios f pueros m || ταῦτα U || ² τί πεπ.] περὶ τοῦ παλατίου P || ἢ - ἀποστείλω om S || ²⁻³ ἢ τ. χ. om f quid adhuc indigeas m || ² ἢ] καὶ P || ³ ἀπ. α. - λ.] ὁ δὲ ἀπ. δηλοῖ α. δι' ἐπιστολῆς S: cf Γ || ἐποστέλλει Q ἐπιστέλλει (C) D καὶ δηλοῖ F (cf Γ) δὲ add X. (R) οὖν add Q || ὁ ἀπ.] Iudas f || ὅτι om F. S: cf Γ || τὸ] μὲν add D. F. S: cf Γ || παλάτιον X palatium m: cf Γ et 6; 103, 11; 125, 6; 126, 1; 130, 6; et 125, 7; 127, 3; al || ⁴ κέκτισται S (cf Z) ἐκτίσθαι R ἐκτίσθαι A || μόνῃ om S f m: del? cf BH || ἡ δὲ S || ὑπολείπεται S || βασ.] ταῦτα add T: cf F et 113, 8 || ⁵ ἀπέστειλεν R: cf Γ || πάλιν om Q f iterato m: cf B || ἄσ.] ἀργύριον CD. F ἀργυρον πολὺν S: cf Γ et 102, 1 || παλάτιον X: cf 3 || ⁶ εἴ om F f || γε om (C) D. FTX. PUY. QR. S: del? || γεγόνει U om F f || σκεπασθῆτω P || ⁸ π. ὀλ. om f || ⁹ liberarem f: cf Γ* || δι' ἐμέ F. P om f || ¹⁰⁻¹³⁰ λέγ. τ. τεθλ. P

¹¹ μαθ.] θέλων add Z (infra 17 ἵνα μάθῃ Z) || ¹² Θ.] ἀπόστολος BZ: cf f || ὅτι μὲν τὸ H || κέκτισται Z: cf S || ἡ δὲ] μόνῃ δὲ ἡ Z: cf Δ || περιλείπεται H || ¹³ τότε (f) || καὶ ἀκούσας Z πάλιν add B: cf Δ || ὁ βασ. om B || ἀποστέλλει B || πρὸς αὐτὸν H || χρ.] ἱκανὸν add Z || ¹⁴ πολὺν om BZ: scr πολὺν? del? cf Δ || τελεσθῆναι H || ¹⁵ λέγει H || σοι] δέσποτα τῶν ὄλων add H || κύρ.] δέσποτα B || ¹⁵⁻¹⁶ Ἰ. Χρ. om f: cf Δ || ¹⁶ γὰρ om Z: cf Δ || ζωοποιήσεις B || ¹⁷ post ἐλ. iterat non nulla ex 128, 13-129, 11 Z || ἐπαύσατο B

λέγων ὅτι Ταῦτα ὁ κύριος οἰκονόμησεν ὑμῖν, καὶ αὐτὸς παρέχει ἐκάστῳ τὴν τροφήν· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ τροφεὺς τῶν ὀρφανῶν καὶ οἰκονόμος τῶν χηρῶν, καὶ πᾶσι τοῖς τεθλιμμένοις αὐτὸς γίνεται ἄνεσις καὶ ἀνάπανσις. |

- 16 B 5 20 Ὅτε δὲ παρεγένετο ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν, ἐξήταζεν τοὺς φίλους αὐτοῦ περὶ τοῦ πραιτωρίου οὗ ἔκτισεν αὐτῷ
207 T Ἰούδας ὁ καὶ Θωμᾶς· ἔλεγον δὲ αὐτῷ ὅτι Οὔτε παλάτιον ἔκτισεν οὔτε ἄλλο τι ἐποίησεν ὡς ἐπηγγείλατο ποιῆσαι, ἀλλὰ περιέρχεται τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας, καὶ εἴ τι ἔχει πάντα
10 δίδωσι τοῖς πένησι, καὶ διδάσκει θεὸν νέον ἔνα, καὶ νοσοῦντας

μένους λέγων· Ὁ κύριος ἡμῶν οἰκονόμησεν ταῦτα· αὐτοῦ γὰρ μόνου ἐστὶν ἡ ἐντιμος δόξα· ὅτι αὐτὸς ἐστιν πατὴρ τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν χηρῶν προστάτης καὶ τοῖς ἐν θλίψει αὐτὸς γίνεται ἀντιλήπτωρ.

- 15 20 Μετὰ δὲ χρόνον ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ πόλει καὶ ἐπερώτησε τοὺς φίλους αὐτοῦ περὶ τοῦ παλατίου ὃ ἔκτισεν ὁ Θωμᾶς· καὶ λέγουσιν αὐτῷ ἐκεῖνοι· Οὐδὲν παλάτιον ἔκτισεν, οὐδὲ ἕτερόν τι ἐποίησεν· ἀλλὰ περιέρχεται τὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας χορηγῶν τοῖς πένησιν, καὶ διδάσκει ἓνα θεὸν εἶναι. καὶ

¹ ὅτι om S: cf 129, 3 || ταῦτα om f; cf Γ || ὡκονόμησεν CD. FTX. Y. R (cf 128, 5 et F) det nobis requiem f; cf B || ἡμῖν C. PUY. Q || ¹⁻² κ. α. - τροφήν om S cui soli est gloria f; cf Γ || ¹ αὐτὸς] αὐτῇ P || ³ οἰκ.] κρητὴς S || αὐτὸς om A: cf B || ⁴ γ. ἄν. κ. ἄν.] ministrat f || ἀνάπ.] παραμυθία S || ⁵ παρεγένοντο οἱ ἀποσταλέντες πρὸς τ. π. S || ἐξήταζεν S: cf 104, 7 || ⁶ αὐτοῦ] ὁ βασιλεὺς add S || παλατίου X. S: cf 129, 3 et I* || ὃ P || ἔκτισεν C. S (f): cf F || αὐτῷ (f) om A. S m: cf Γ || ⁷ I. om C. X. S || ὁ om C. S || καὶ om C. X. S: cf 100, 4; 102, 5 || ἔλ. δὲ] οἱ δὲ φίλοι τοῦ βασιλέως ἔλ. S at illi dixerunt m: cf Z || οὐδὲ X. S nullum f; cf Γ* || ⁸ οὐδὲ S: cf Γ || ὡν ἐπ. π. om Q f; cf Γ || ⁹ περ.] circuibat f || τὰς alt om S || χ.] κώμας S (f): cf Γ || ⁹⁻¹⁰ εἴ· πέν.] διδ. τ. πέν. εἴ τι δέδωκας αὐτῷ S || ⁹ εἴ τι ἔ. π.] aurum tuum m om f || ¹⁰ ἓνα] ἐν ὧ Φ om f m: del?? cf Γ

¹¹ λ.] καὶ λ. αὐτοῖς H καὶ ἔλεγεν B || ἡμ. om Z: scr ὑμῶν? (f) || οἰκοδομήσει B: cf f || ¹¹⁻¹² ὅτι αὐτῷ μόνῳ B || γ. μ. (f) om Z || ¹²⁻¹⁴ ὅτι - ἀντιλ. om Z || ¹² π. τ. δ.] τ. δ. τροφεὺς B: cf Δ || ¹³ ἐν θλ.] θλιβομένοις B || αὐτ. om B: cf Δ μόνος add H || ¹⁴ ἀντ.] ἀνάνυσις B: cf Δ || ¹⁵ μ. δὲ χρ.] al H || ¹⁵⁻¹⁶ κ. ἐπ.] ἐρωτῶν BZ || scr ἐπερώτησε?? cf 135, 18 || ¹⁶⁻¹⁷ δ - θ. om BZ || ¹⁷ ἐκ. om BH: del? cf S m || οὐδὲ BH: cf f || παλ. om BZ || ¹⁸ οἷτε H || ¹⁹ κώμ.] ποιῶν εὐσεβείας καὶ add BZ: cf 128, 14 || χορ.] ἀτὰ add H: cf 128, 14 || θ.] ἰησοῦν add B

θεραπεύει καὶ δαίμονας ἀπελαύνει καὶ ἄλλα πολλὰ ποιεῖ παρὰ-
δοξα· καὶ νομίζομεν ἡμεῖς ὅτι μάγος ἐστίν. ἀλλ' αἱ εὐσπλαγ-
χνίαι αὐτοῦ καὶ αἱ ἰάσεις αἱ δωρεὰν ἐξ αὐτοῦ γινόμεναι, ἔτι 34 Th
δὲ τὸ ἀπλοῦν αὐτοῦ καὶ ἐπιεικὲς καὶ τὸ τῆς πίστεως αὐτοῦ
σημαίνει ὅτι δίκαιός ἐστιν ἢ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ τοῦ νέου δ
ὃν αὐτὸς καταγγέλλει· συνεχῶς γὰρ νηστεύει καὶ εὐχεται, καὶ
ἄρτον ἐσθίει μόνον μετὰ ἁλατος, καὶ τὸ ποτὸν αὐτοῦ ὕδωρ, 162 W
καὶ φορεῖ ἐν ἱμάτιον εἴτε ἐν εὐδίᾳ εἴτε ἐν χειμῶνι, καὶ οὐδὲν
παρὰ τινος λαμβάνει, καὶ ἃ ἔχει ἄλλοις δίδωσιν. Ταῦτα

πολλὰ εἰσιν παρὰδοξα ἃ ποιεῖ· νεκροὺς ἐγείρει· τυφλοὺς ποιεῖ 10
βλέπειν, χωλοὺς περιπατεῖν· δαιμονιῶντας καθαρίζει·
ὅτι τὸ ἐπιεικὲς αὐ- καὶ φορεῖ ἐν ἱμά- καὶ φορεῖ ἐν ἱμά-
τοῦ καὶ ἀπλοῦν καὶ τιον· τὸ δὲ βρώμα τιον· τὸ δὲ βρώμα
αἱ ἰάσεις αἱ παρ' αὐτοῦ ἐστιν ἄρτος αὐτοῦ ἐστιν ἄρτος
αὐτοῦ γινόμεναι τοῦ- καὶ ὕδωρ· ἢ ὅτι μάγος καὶ ὕδωρ. καὶ νομί- 15
το δηλοῖ ὅτι δίκαιός ἐστίν· ἀλλὰ αἱ ἰάσεις ζει ὅτι μάγος ἐστίν
ἐστίν καὶ ἀπόστολος αὐτοῦ ὡς ποιεῖ καὶ ἢ ὅτι ἀπόστολος
νέου Θεοῦ· φορεῖ τὸ ἀπλὸν αὐτοῦ καὶ νέου Θεοῦ. ἀλλὰ
γὰρ καὶ ἐν ἱμάτιον ἐπιεικὲς τοῦτο ση- καὶ ἰάσεις ποιεῖ, καὶ
καὶ τὸ βρώμα αὐτοῦ μαινεῖ ὅτι δίκαιός τοῦ ἀπλοῦν αὐτοῦ 20
ἄρτος καὶ ὕδωρ ἐστίν ἢ ἀπόστολος ἐπιεικὲς ἐστίν· πυ-
ἐστίν· καὶ παρὰ τινος νέου Θεοῦ· πυκνο- κνοτέρως γὰρ νη-
οὐδὲν λαμβάνει. δι- τέως γὰρ νηστεύει. στεύει.
δάσκει καὶ νέαν δι-
δαχὴν περὶ ἐγκρα-

25

¹ ἄλλα om f || ποι.] σημεία add S || παρ. om f || ² scr ἐνομίζο-
μεν?? || μ. ἐ. ἀλλ' μᾶλλον A || ἀλλὰ D. X. S || αἱ] ἡ A om R. S || εὐ-
σπλαγγνία A (f) om S || ³ αὐτοῦ prius om S || αἱ prius om R. S || αἱ δ. (f)]
καὶ δωρεὰς S καὶ αἱ δωρεαὶ αἱ CD. (F)TX. PUY. QR || ἐξ] ἐπ' CD παρ'
F || γίνονται S || ⁴ δὲ] καὶ add X. PUY. QR. S || τὸ ἀπ. - π. α] exer-
citatio uirtutis et pietas eius f || scr x. τὸ ἐπ. (del alt καὶ)?? || ἐπ. x. τὸ
om (F). S || del x. τὸ τ. π. α.? cf F || τὸ τ π.] ἢ πῶς D. S om (F) ||
⁵⁻⁶ ὅτι - κατ.] magum illum esse m || ⁵ δλx.] aut magus f || ἢ] καὶ S ||
τ. ν. θ. (om alt τοῦ) D. S || ⁶ ὃν α. x. om f || ⁷ μόν. ἐ. R. S || μόνον
om T f: cf F || ὁ ποτὸς S || αὐτ.] ἐστίν add T. S || ⁸ εἴτε ἐν ε. ε. ἐν χ.
om S f || ⁹ λαμβ.] ἀλλὰ add CD. T. S

¹⁰ ἐστίν ἄπερ ποιεῖ (om παρ.) BZ || ¹⁰⁻¹¹ νεκ. - περιπ.] καὶ Z || ¹⁰ νεκ.]
γὰρ add B || ἐγ.] ἐκ τῶν τάφων add H || ¹⁰⁻¹¹ τυφ. - καθ.] καὶ κυλοὺς
θεραπεύει καὶ δαίμονας ἀπελαύνη B || ¹¹ καθ.] ἱάται Z || ^{12-132,15} sepa-
ratim dedi HBZ || ²⁰ (Z) τοῦ] scr τὸ || ²²⁻²³ (H) scr οὐδὲν π. τ.?

ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὴν ὄψιν προσέτριψεν, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινῶν ἐπὶ ὦραν πολλήν.

21 Καὶ μετεπέμψατο τὸν ἔμπορον τὸν ἀγαγόντα αὐτὸν καὶ τὸν ἀπόστολον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐκτισάς μοι τὸ παλάτιον; 5 Ὁ δὲ ἔφη· Ναί, ἔκτισα. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν· Πότε οὖν ὑπάγομεν καὶ βλέπομεν αὐτό; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· Νῦν αὐτὸ ἰδεῖν οὐ δύνασαι, ἀλλ' ὅταν τοῦ βίου τούτου ἐξέλθῃς βλέπεις αὐτό. Ὁ δὲ βασιλεὺς πάννυ ὀργισθεὶς ἐκέλευσεν

τείας καὶ παρθενίας
10 καὶ κηρύσσει ἓνα
θεὸν ἀληθινὸν Ἰη-
σοῦν Χριστὸν εἶναι·
ἐν γὰρ τῇ τούτου
ἐπικλήσει πάντα
15 ἀσθενῇ ἐγείρει.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὴν ὄψιν προσέ-
τριψεν.

21 Καὶ πέμψας μετὰ σπου- Καὶ θυμοῦ πλησθεὶς ἤνεργ-
δῆς ἐκάλεσεν τὸν Θωμᾶν καὶ κεν τὸν Θωμᾶν καὶ λέγει αὐτῷ·
20 λέγει αὐτῷ ἐν θυμῷ·
Ἐκτισάς μοι τὸ παλάτιον; Καὶ ὁ ἀπόστολος λέγει· Ναί, ἔκτισα.
Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Πότε οὖν βλέπομεν αὐτό; Καὶ ὁ ἀπό-
στολος λέγει· Νῦν αὐτὸ ἰδεῖν οὐ δύνασαι, ἀλλ' ὅτε ἐξέλθῃς τοῦ
προσχαίρου βίου τούτου. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἐκέλευσεν

¹ τὰς χεῖρας Φ: cf Γ || τῇ ὄψει D (cf Γ) ταῖς ὄψεσι C. FTX. (P)U(Y). (R). S om Q || προσέκρουσε D. X cecidit f || ³ post καὶ deficit Q

Δ = A. Φ (Φ = CD. FTX. PUY. R. S) ³ καὶ | ἐνθ' ὧς add S ||
³⁻⁴ τ. ἀπ. κ. τ. ἔ. τ. ἀ. α. (R)S (f) || ³ αὐτῷ A om R || ⁴ καὶ prius om A || κ. ε. -
παλ. om D || τὸ om X. Y: cf Γ || ⁵ δὲ | ἀπόστολος add S || λέγει S
dicit f || ὁ δὲ β. ε.] καὶ λέγει ὁ β. P om Y || ὁ δὲ | καὶ ὁ S || λέγει S ||
οἶν om A || ⁶ ὑπ. κ. om S || βλέπω C: cf Γ || δὲ ἀποκρ.] ἀπόστολος S ||
ἔφη αὐτῷ C. Y. (R) || αὐτῷ om A. S || λέγει S || ⁷ νῦν | ἄρτι S: cf BZ ||
οἱ δὲν ἰδ. S || ὅτε S: cf Γ || τούτου om A. Y: cf Γ || ἔξ.] τότε add S ||
⁸ βλ. α. om f: del?? cf Γ || πάννυ om E: cf Γ

¹⁶ τὰς ὄψεις Z: cf Δ || ¹⁸⁻²⁰ separatim dedi H et BZ || ¹⁸ (H) μ. σπ.
del? || ¹⁹⁻²⁰ scr. κ. θυμοῦ πλ. λ. α.? cf 134, 17 H || ²¹ τὸ om Z: cf Δ |
ἀπεκρίθη H αὐτῷ add Z || καὶ om BH: cf Δ || ²² βλέπομεν ex βλέπων
Z βλέπω H: cf Δ || ²²⁻²³ ἀπ. λ.] Θωμᾶς H || ²³ ἄρτι Z ἄρτίως B || ²³⁻²⁴ τοῦ
β. τ. πρ. τούτου BZ || ²⁴⁻¹³³,¹ ἐκ. - ἔμπ.] καὶ τῷ ἐμπόρῳ ἐκ. αὐτοῦς B

ὑπὸ δεσμὸν γενέσθαι τὸν τε ἔμπορον καὶ Ἰούδαν τὸν καὶ
 Θωμᾶν καὶ εἰς φυλακὴν βληθῆναι, ἕως ἂν ἀνακρίνας μάθῃ
 τίνι ἐδόθη τὰ τοῦ βασιλέως, καὶ οὕτως αὐτὸν ἀπολέσῃ μετὰ
 τοῦ ἔμπορου. ὁ δὲ ἀπόστολος χαίρων ἀπῆει ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ,
 καὶ ἔλεγεν τῷ ἔμπόρῳ· Μὴ φοβοῦ μηδὲν, ἀλλὰ μόνον πιστευσον ὅ
 τῷ δι' ἐμοῦ κηρυσσομένῳ θεῷ, καὶ ἀπὸ μὲν τούτου τοῦ
 κόσμου ἐλευθερωθήσῃ, ἀπὸ δὲ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ζωὴν
 κομίσῃ. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐσκέπτετο ποίῳ θανάτῳ αὐτοὺς ἀνα-

208 T

35 Th

τὸν Θωμᾶν καὶ τὸν ἔμπορον βληθῆναι εἰς τὸ δεσμωτήριον ἕως
 ἂν σκέψῃται περὶ αὐτοῦ τίνι ἐδόθη τὰ τοῦ βασιλέως, καὶ οὕτως 10
 αὐτὸν ἀπολέσῃ σὺν τῷ ἔμπόρῳ. ὁ δὲ ἀπόστολος χαίρων ἀπῆει,
 καὶ λέγει τῷ ἔμπόρῳ· Μὴ λυποῦ, ἀλλὰ μόνον πιστευσον, καὶ
 ἀπὸ μὲν τοῦ κόσμου τούτου ἐλευθερωθήσῃ, εἰς δὲ τὸν μέλ-
 λοντα αἰῶνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσεις. Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ
 ἐκείνῃ ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς κατείχετο ἐν πυρετῷ δεινῶς 15
 βασανιζόμενος· καὶ μεταστειλόμενος τὸν ἴδιον ἀδελφὸν λέγει

¹ cf Luc 8, 50

¹ ἔ. δ. γ.] δεσμευθῆναι S || ὑπόδεσμον coni Thilo probabiliter: cf c 45 m
 ἔ. ζ. et 48 m ἐν δ. δ. || δεσμῶν F. P. R || τε ἔ.] ἀπόστολον ἅμα τῷ ἔμπόρῳ
 S || εἰμπορον P || ¹⁻² κ. Ἰ. - βλ. om S || ¹ prius καὶ] τὸν add C. X. PU |
¹⁻² Ἰ. - Θ.] ἰ. λέγω δὴ θ. C (cf 100, 4; 130, 7) τὸν θ. D. T om F τὸν ἀπό-
 στολον add C. (F) || ² ἐμβληθῆναι R: cf Z | ἂν] οὐ R om CD. F. PU Y.
 S: del?? cf Γ || ἀν. μ.] interrogare eum posset || ἀνακρ. om T. P || μ.]
 σκέψῃται τὰ κατακτῶν (cf Γ) καὶ P quid fecisset add || ³ τὰ τ. β. ἐδόθη-
 σαν P || βασ.] χορήματα add S: cf H || ἀπολέσω A deleteret || cf F || ³⁻⁴ ἅμα τῷ
 ἔμπόρῳ R om || ⁴ εἰς τὸ δεσμωτήριον DE. FTX. U. (R). S εἰς τὴν φυλα-
 κὴν PY om || ⁵ μὴ φ. μ.] μηδὲν φοβηθεῖς P || πίστευε D. S || ⁶ τῷ-
 θεῷ om || ⁶⁻⁷ τ. κ. τούτου D. T. S: cf Γ || ⁷ ἀπὸ] εἰς T. R. S: cf Γ ||
 τὸν μέλλοντα αἰῶνα T. R. S: cf F || αἰ. om CD: cf Z || ⁷⁻⁸ ζ. κ.] ζ. αἰώνιον
 κληρονομίσεις T. S (cf eu Matth 19, 29) uitam aeternam accipies ||
 ser ζ. αἰώνιον κομίσῃ?? cf Γ || ⁸ ἀν. (ἀπολέσει S) αὐτ. A. S || ἀπωλέσει
 R: cf 3

⁹ τ. Θ. - ἔμπ.] αὐτὸν H || ε. τὸ δ. ἐμβληθῆναι Z: cf R || ¹⁰ ἂν om H:
 cf Δ || αὐτῶν BZ || βασ.] παλατίου χορήματα H: cf S || ¹¹ αὐτοὺς BZ:
 cf 3; 134, 10 || σὺν τ. ἔ. om BZ: del? cf Δ || et 11 - 14 || ¹¹⁻¹² σὺν τῷ ἔμπ.
 ἀπίει λέγων H: cf Δ || ¹¹ ἀπ. χ. Z || ¹² κ. λ.] λέγων B || πίστι.] τῷ χριστῷ add
 H: cf || ¹⁴ αἰῶνα om Z: cf Δ || ἐν om BZ αὐτῇ add B: cf Δ || τῇ δὲ Z ||
¹⁵ ἐκ. om B: cf Δ || ¹⁵⁻¹⁶ κατ. - βασαν.] ἀθνμία πλησθεὶς ἀπέθανεν περὶ
 τῶν συμβάντων τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Z ἀθνμία λεφθεὶς περὶ τοῦ συμβάντος
 αὐτῷ B: cf 134, 14 || ¹⁶ καὶ om B || μετ. - ἀδ.] πέμψας B om Z

163 W λώση. ὥς δὲ ἔδοξεν πυρὶ αὐτοὺς καῦσαι ἐκδεδαρμένους, αὐτῇ
 17 B τῇ νυκτὶ Γὰδ ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς ἐκακοῦτο, καὶ διὰ τὴν
 λύπην καὶ ἐπίθουσαν ἦν ὁ βασιλεὺς ἔπαθεν ἐβαρύνθη σφόδρα·
 5 καὶ μεταπεμψάμενος τὸν βασιλέα | εἶπεν αὐτῷ· Ἀδελφε βασιλεῦ,
 διὰ τὴν ἐπιθουσίαν τὴν συμβᾶσάν σοι ἐλυπήθην καὶ ἰδοὺ ἀπο-
 36 Th θνήσκω, καὶ ἐάν μὴ ἐπέλθῃς τῇ τιμωρίᾳ κατὰ τῆς κεφαλῆς
 ἐκείνου τοῦ μάγον, οὐκ ἀναπαύσεις μου τὴν ψυχὴν εἰς ἄδου.
 Ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ εἶπεν· Δι' ὅλης τῆς νυκτὸς
 10 τοῦτο ἐσκεπτόμην, τὸ πῶς αὐτὸν θανατώσω· τοῦτο δὲ ἔδοξεν
 μοι, ἐν πυρὶ αὐτὸν κατακαῦσαι ἐκδαρέντα, καὶ αὐτὸν καὶ τὸν
 ἔμπορον μετ' αὐτοῦ τὸν ἀγαγόντα αὐτόν.

αὐτῷ· Ἰδοὺ ἀδελφε πάντα σοι παρατίθηναι, τὴν οἰκίαν καὶ τὰ
 15 πράγματα μου· ἐγὼ γὰρ διὰ τὴν συμβᾶσάν σοι θλίψιν ἀθυμίᾳ
 ληφθεὶς ἰδοὺ ἀποθνήσκω. ἀλλὰ ἀνάπαντόν μου τὴν ψυχὴν καὶ
 ἐπέξελθε δεινῇ τιμωρίᾳ τὸν μάγον ἐκείνον. Ὁ δὲ βασιλεὺς
 εἶπεν· Ἐνεθυμήθην ἐν πυρὶ αὐτοὺς κατακαῦσαι ἐκδαρμένους.

¹ ὥς om S || ἔδ. δὲ S αὐτῷ add C. TX. R αὐτόν ἐν add S || x.
 αὐτ. FX. UY. R κατακαῦσαι αὐτ. CD. P. S || κατακαῦσαι T: cf 147, 13 ||
 ἐκδαρθέντας F ἐκδαρμένους R (cf 17) ἐκδάρτους T. S om X: cf 11 || αὐτῇ
 δὲ add S || ² Γὰδ om S: cf Γ || ἀδ.] νόσω ληφθεὶς add S || ἐκακώθη S ||
 καὶ om S || ³ καὶ om T τὴν add C. U. S || ἐπιθουσίαν F (cf 138, 7; 9)
 ζημίαν S om (T) || ἔπ.] καὶ add S || ἐβ. σφ. om || ἐβαρύνθη D. FX. R. S
 ἐβαρύνθη Y ἐβαρέθην P: cf 153, 18; c 73 i || ⁴ αὐτῷ (f) om CD. FTX. PUY. R
 βασιλεὺς R om S || ⁵ τὰ τ. μου x. τὸν ο. μ. T. (R) || μου alt om PUY. R
⁶ ἐπ. - σοι] συμβ. σοι παρὰ τοῦ ξένου λύπην τὲ καὶ ἐπ. P συμβ. σοι ἐπ.
 (θλίψιν T: cf Γ) T. S ὑπὸ τοῦ μάγον ἐκείνου add S || ἐλ. x. om P || ἰδοὺ
 om A. S || del? cf 13 et 15 || ⁷ ἐξέλθῃς S ὑπεξέλθῃς C (cf H): scr ἐπε-
 ξέλθῃς? cf Γ et Aa 38, 27 || τῇ] δεινῇ T (cf Γ) om S || ⁸ ἐκ. τ. μ.] αὐτοῦ
 S || οὐκ ἀ.] κατάξεις S || τ. ψ. μ. S || ἄδην (cf c 156 i) et add μετὰ λύ-
 πης S || ⁹ εἶπεν τ. ἐ. ἀδ. (X). S || τῆς om A || ¹⁰ αὐτοὺς CD: cf 153, 11 ||
 ἀπολέσω F. S: cf 133, 8 || ¹⁰⁻¹¹ μοι ἔδ. C. TX. P || ¹¹ μοι om UY || ἐν
 om S: cf Γ || ἐν - καὶ αὐτ.] ἐκδαρθέντα τῷ πυρὶ τοῦτον παραδοῦναι ὥς
 αὐτῷς δὲ P || ἐκδαρθέντα (D). TX. UY. R || ¹¹⁻¹² x. α. - ἀγ. α.] al ||
¹² μ. α.] σὲν αὐτῷ (R) (cf 146, 11) om (CD) || τ. ἀγ. α.] τὸν καὶ α. ἀγα-
 γότα P

¹³ πάντα] τὰ ἐμά add H || τὴν] τε add H || ¹⁴⁻¹⁵ διὰ - ληφθ.] περὶ
 σοῦ ἀθυμίας ἐν τῷ ἀνδρὶ ἐκείνῳ H || ¹⁴ θλ.] λύπην B: cf P || ¹⁵ ἰδοὺ
 om BZ: cf 6 et 13 || ¹⁶ ὑπέξελθε H: cf 7 || τῷ μάγῳ (πλάνῳ H) ἐκείνῳ
 BH || βασ. om BZ: cf A || ¹⁷ εἶπεν] λέγει ἐν θυμῷ H: cf 132, 20 || ἐνεθ.]
 ἀδελφε μου add H || ἐν om BZ: cf A || ἐκδάρτους π. α. κατ. Z || κατ. α.
 H || ἐκδάρτους B: scr ἐκδεδαρμένους? cf 1

22 Καὶ ὡς ὠμίλουν, ἐξῆλθεν ἡ ψυχὴ Γὰδ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπένθει τὸν Γὰδ σφόδρα, πάνν γάρ ἠγάπα αὐτόν, καὶ προσέταξεν εἰς βασιλικὴν ἐσθῆτα καὶ πολὺ- 209 T
τιμον κηδευσθῆναι αὐτόν. τούτων δὲ γενομένων τὴν ψυχὴν Γὰδ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως ἄγγελοι παραλαβόντες εἰς 5
τὸν οὐρανὸν ἀνήγαγον, ὑποδεικνύοντες αὐτῷ τοὺς ἐκεῖ τόπους 37 Th
καὶ οἰκῆσεις, ἐξετάζοντες αὐτόν. Εἰς ποῖον τόπον βούλει οἰκῆσαι; Ὅτε δὲ ἤγγισαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν Θωμᾶ τοῦ ἀπο-
στόλου, ἦν ἔκτισεν τῷ βασιλεῖ, ἰδὼν αὐτήν ὁ Γὰδ εἶπεν τοῖς
ἄγγελοις· Δέομαι ὑμῶν κύριοί μου, εἰς ἓνα τῶν κατώγων 10
οἰκῶν τούτων συγχωρήσατέ μοι οἰκῆσαι. Οἱ δὲ ἔφησαν αὐτῷ·

22 Ὁ δὲ ἀπέδωκεν παρ' αὐτὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ὁ δὲ βα-
σιλεὺς ἐπένθει τὸν ἴδιον ἀδελφόν, καὶ ἐβούλετο ἐν πολυτίμῳ
πορφύρᾳ κατατεθῆναι αὐτόν. οἱ δὲ ἄγγελοι παραλαβόντες τὴν
ψυχὴν τοῦ Γεθὰν ἀπήγαγον ἐν τῷ παραδείσῳ, δεικνύντες αὐτῇ 15
τοὺς ἐκεῖσε τόπους καὶ οἰκῆσεις καὶ ὅσα ἀγαθὰ ἡτοίμασεν ὁ
θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὴν οἰκοδομὴν
τοῦ Θωμᾶ ἐπερώτησαν αὐτόν οἱ ἄγγελοι· Ποῦ βούλει οἰκῆσαι;
Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Δέομαι ὑμῶν κύριοί μου, εἰς ἓν τῶν

¹⁶ cf Cor 1, 2, 9

² αὐτοῦ] τοῦ βασιλέως CD. FTX. PY. S || ἐπένθησεν A: cf Γ ||
τ. Γ.] τ. ἴδιον ἀδελφόν T (cf Γ) γὰδ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ R αὐτόν S om
F || ³ αὐτ. ἡγ. CD. FX. PUY || προσ.] uoluit f (cf Γ) || εἰς om S || β.-
πολ.] sepulcrum splendidum f labro purpureo p || πολυτίμητον U || ⁴ κ.
α.] ἐνδυσθῆναι αὐτόν καὶ κηδευσθῆναι S || γενομένων D. TX. P || ψ.] τοῦ
add P || ⁵⁻⁶ ἀπήγαγον ε. τ. ο. S || ⁶ ὑποδεικνύοντες D. S || αὐτόν A.
Υ || ἐκέισε T. S: cf Γ || ⁷ καὶ] τὰς add D. X. R. S: cf H || οἰκίας S καὶ
add CD || ἐξ. α.] λέγοντες S || ⁷⁻⁸ βούλη οἰκ. τ. S || ⁷ βούλεται CD
(cf BH) βουληθεῖ U om X || ⁸ ἤγγισεν CD. F || οἰκ.] palatium f τοῦ
θαύματος add S || ⁹ ἰδ. - Γὰδ om U || ὁ om S || Γ.] ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασι-
λέως add S (f) || λέγει S || ¹⁰ καταγέων U: cf Γ || ¹¹ οἰκ. τ.] τοῦ οἴκου
τούτου P || οἰκ. om U. R. S || με U: cf 136, 4; 154, 13; c 75 e; 91 e; 130 e;
150 i; 151 i; 165 m; 167 i; et 93 m; 102 e; (138 i; 150 i) 168 e || εἶπον S

¹² ὁ δὲ - ψ. α.] καὶ π. α. ἔκκλητος γενόμενος ἀπέπνευσεν H || π. α.
ἀπ. B || ¹³ ἐσκέπτετο H || εἰς Z om B || πολυτίμον (κενουργίαν Z: ἰ
καινουργῇ?) πορφύραν BZ || ¹⁴ α. καταθῆναι B || καταθέσθαι H || παρα-
λαβῶτες H λαβόντες BZ || ¹⁵ τ. Γ.] αὐτοῦ BZ || εἰσήγαγον H || δεικνύ-
οντες Z: cf Δ || ¹⁶ ἐκεῖ B: cf Δ || καὶ prius] τὰς add H: cf Δ || ¹⁶⁻¹⁷ ὁ θ. τ.
ἀγ. ἡτ. B || ¹⁸ ἐπερώτησαν B: cf 130, 16 || π. β. ο.] τὸ (om B) ποῦ βού-
λεται BH: cf CD || τὴν οἰκῆσιν ποιῆσαι BZ || ¹⁹ κ. ἀπ. ε.] ὁ δὲ (add al)
ἀπεκρίθη H

164 W Οὐ δύνασαι οἰκῆσαι ἐν ταύτῃ τῇ οἰκοδομῇ. Ὁ δὲ εἶπεν· Διὰ τί; Λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦτο τὸ παλάτιον ἐκεῖνός ἐστιν ὃ οἰκοδόμησεν ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος τῷ ἀδελφῷ σου. Ὁ δὲ εἶπεν·
5 Δέομαι ὑμῶν κύριοί μου, συγχωρήσατέ μοι ἀπελθεῖν πρὸς τὸν
ἀδελφόν μου, ἵνα ἀγοράσω παρ' αὐτοῦ τὸ παλάτιον τοῦτο· οὐ γὰρ οἶδεν ὃ ἀδελφός μου ὅποιόν ἐστιν, καὶ πιπράσκει μοι αὐτό.

23 Τότε οἱ ἄγγελοι ἀφῆκαν τὴν ψυχὴν τοῦ Γάδ· καὶ ἐν τῷ ἐνδύειν αὐτοὺς αὐτὸν τὴν ἐντάφιον στολὴν ἐπεισῆλθεν
10 αὐτῷ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· καὶ ἔλεγεν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐστώσιν· Καλέσατέ μοι τὸν ἀδελφόν μου, ἵνα αἰτήσωμαι παρ' αὐτοῦ μίαν αἰτησίαν. Εὐθὺς οὖν εὐγγεγέλisanτο τῷ βασιλεῖ αὐτῶν

κατωγείων τούτων ἑάσατέ με οἰκῆσαι. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι· Οὐ δύνασαι, διότι τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐστιν ὃ οἰκοδόμησεν
15 ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος. Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ἐκεῖνος λέγων· Δέομαι ὑμῶν κύριοί μου συγχωρήσατέ μοι ἀπελθεῖν εἰς αὐτόν, ἵνα ἀγοράσω αὐτὰ παρ' αὐτοῦ· οὐ γὰρ οἶδεν αὐτὰ ὁ ἀδελφός μου.

23 Καὶ ἀφῆκαν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ οἱ ἄγγελοι. ἐν δὲ τῷ
20 ἐνδιδύσκειν αὐτόν τὴν ἐντάφιον στολὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ καὶ ἀναστὰς λέγει τοῖς περὶ αὐτόν· Φέρετέ μοι τὸν ἀδελφόν μου. Οἱ δὲ ἐν σπουδῇ εὐγγεγέλisanτο αὐτῷ ὅτι Ὁ

¹ ταύτῃ αὐτῇ F. P || λέγει S || ² αὐτῷ] οἱ τοῦ φωτὸς ἄγγελοι add S || ἐκεῖνο] τοῦ ἀδελφοῦ σου S || οἰκοδόμησεν CD. TX. P. (R). S: cf 128, 5 || ³ τ. ἀ. σ.] ὁ κατεχόμενος ἐν τῇ φρουρᾷ τῇ σφυλακῆς δέσμιος S || ἀδελφός A || λέγει S || ⁴ μοι] με D. P: cf 16; 135, 11 || ⁵ εἶδεν X: recte? uidit f || ὅπ. ἐ. om f (cf F) || ⁶⁻⁹ ἐν τῷ om A || ⁹ αὐτόν αὐτοὺς P αὐτὸν αὐτοῖς U || αὐτοὺς om R. S || εἰσῆλθεν A ἐπεισῆλθεν S ἐπῆλθεν X: cf c 160 e || ¹⁰ λέγει S || π. α. ἐ.] παρεστώσιν αὐτῷ CD (f?) || ¹¹ μοι] με A || ¹² αἰτ. μ. R. S δέησιν μ. CD. P. TX. PUY || αὐτῶν om F. P. R. S: del?

¹³ κατογείων B: cf A || μεῖναι B(Z) || κ. ε.] εἶπων οὖν H || ¹⁴ δύνῃ BZ || ἐπεὶ Z ἐπειδὴ B || εἰσὶν ἃ H || ¹⁵ καὶ - λέγ.] ὃ δὲ (add al) ἐδυσώπει H || α. ἐκ. om B: del? || ¹⁶ δεόμενος αὐτοῖς H || μου om B || μοι] με B || H: cf 4 || εἰς α. om BZ || scr πρὸς? cf A || ¹⁷ ὅπως H || αὐτὰ prius αὐτῷ H αὐτὸ B || ¹⁷⁻¹⁸ οὐ - μου] al H || ¹⁷ αὐτὰ alt αὐτῷ B || ¹⁹ καὶ - ἄγγ.] al et plura H || ¹⁹⁻²⁰ ἐν - στολ.] καὶ BZ || ²⁰⁻²¹ εἰς. - α. καὶ om H || ²⁰ εἰσελθούσα B || σῶμα (om αὐτ.) B || ²¹ ἀνακαθίσας H || τ. π. α. om H ἀπελθόντες add BZ ταχέως add BH || ^{21-137, 11} φέρ. - ἀν.] εὐαγγελίσασθαι τῷ ἀδελφῷ μου Z || ²² μου] ἵνα αἰτήσωμαι παρ' αὐτοῦ αἰτήμα add B: cf A || οἱ - σπ.] καὶ ἀπελθόντες B || ^{22-137, 11} ὅτι - ἀν.] περὶ τοῦ ἀδελφοῦ B

λέγοντες ὅτι Ὁ ἀδελφός σου ἀνέζησεν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκπη- 210 T
 δήσας σὺν πληθὺι πολλῶ ἤρχετο πρὸς τὸν ἰδιον ἀδελφόν, καὶ
 εἰσελθὼν ἔστη πρὸς τὴν κλίνην αὐτοῦ ὥσπερ ἔκκλητος, μὴ 18 B
 δυνάμενος λαλῆσαι αὐτῷ. εἶπεν δὲ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ· Οἶδα καὶ
 πέπεισμαι ἀδελφὲ ὅτι εἴ τις ἤτησέν σε τὸ ἥμισυ τῆς βασιλείας 5
 σου, δέδωκας ἂν ὑπὲρ ἐμοῦ· διὸ ἀξιῶ σε παρασχεῖν μοι χάριτα
 μίαν ἣν αἰτοῦμαι σε ἵνα πωλήσῃς μοι ὃ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ.
 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποκριθεὶς εἶπεν· Καὶ τί ἐστιν ὃ αἰτεῖς με πωλῆ-
 σαί σοι; Ὁ δὲ ἔφη· Ὅρκω με πείσον ὅτι μοι παρέχεις. Καὶ ὡμο-
 σεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ὅτι· Ἐν τῶν ὑπαρχόντων μοι εἴ τι ἐὰν αἰτήσῃ 10

ἀδελφός σου ἀνέζησεν. Κάκεινος δρομαῖος ἐκπηδήσας μετὰ τοῦ
 ἰδίου στρατοῦ ἐλθὼν κατεφίλει αὐτόν. Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ· Οἶδα
 ἀδελφὲ ὅτι εἴ τι ἤτησάμην σε ἕως ἡμίσιος τῆς βασιλείας σου
 ἔδωκάς μοι καὶ οὐ παρείδές μέ ποτε. Τότε λέγει αὐτῷ·
 Ὅρκω με πείσον. Καὶ ὡμοσεν αὐτόν ὅτι Ἐάν με αἰτήσῃς ἕως 15
 τῆς κεφαλῆς μου, οὐ μὴ σε παρέλθω. Κάκεινος ἔφη· Τὸ πα-

⁵ cf Marc 6, 23 || ¹⁰ cf Marc 6, 22

¹ ὅτι om S || ἀν.] καὶ καλεῖ σε add S || ² σ. π. π.] ἐν σπουδῇ πολλῇ
 S || ἔρχεται P. S ἤλθε R || ³ εἰστήκει CD. TX. PUY. R. S || πρὸς] τὸν
 ἴδιον ἀδελφόν εἰς add S || ὥσπερ om S || ⁴ δέ] αὐτῷ add S || ⁵ ἀδ. om F:
 cf Z || εἴ] ἐάν S || τις] ἂν add R || αἰτήσῃται S || σοι F. U. R || ⁶ δεδώ-
 κεις TX. PUY. R δίδως S || ἂν om S ἀντὶ add D. S || διό] καὶ add U |
 σοι T. R || χάριταν A. P αἰτήσιν S om { || ⁷ ἦν - σοῦ] scr δ αἰτ. σε ἵνα
 πωλ. μοι? cf praef || ἦν α. σε om S { : del? || σε] σοι A. TX || ὧ. π. μ.
 om S || ποιήσῃς A : cf 8 || μοι om Y. R || δ - σοῦ] πρᾶγμα ἔν D id in quo
 elaborasti { om A. S || σοῦ] σοί C || ⁸ ἀποκρ. om S { || θέλεις S || με π.
 σοι] αἰτήσαι με S ποιῆσαι με Thilo || με om A || ποιῆσαι A : cf 7 || ⁹ ὃ
 δὲ ἔφη om P || ὅρκω - παρ.] iura mihi { || ὅρκον A. X || με] μοι X |
 ποιήσον A. X πίστῳσον CD. T. R πληροφόρησον S : cf Γ | παρ. μοι RS
 οὐ παρακούσεις μοι P αὐτῷ add R δ αἰτοῦμαι add S || ¹⁰ ἐν A ἐκ F. R.
 S (reclt ut uid) om CD || τοῖς ὑπάρχουσιν A || μον F : cf c 62 m || εἴ τι]
 δ A : cf 122, 13; c 93 m; 99 m || ἂν D. FTX. PU. R. S || αἰτήσῃς CD. F.
 P(U)Y. R. (S) : cf 5; 7; al

¹¹⁻¹² κάκ. - κατ.] ὃ δὲ ἀκούσας χαρᾶς πλυσθεὶς ἦλθεν καταφιλῶν
 (B)Z || ¹²⁻¹³ ἀδ. οἶδα B || ¹³ ἀδ. om Z : cf F || εἴ - σε] ὅσα σοι ἤτησ. Z ἐὰν
 αἰτισάμην B || ἕως - σου om H || ¹⁴ ἔδ. μοι καὶ om BH : cf Δ || οὐ] μὴ Z ||
 με παρίδης Z || παρήλθης H || μέ om H || ¹⁴⁻¹⁵ τότε - πείσον post πα-
 ρέλθω (16) B || τότε - αὐτόν] ὃ δὲ ἔφη μεθ' ὅρκου H || ¹⁵ κ. ὦ. α.]
 ὃ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἀδελφὲ μου B || scr αὐτῷ? || ὅτι om BZ : del? || ¹⁵⁻¹⁶ ἐάν -
 παρ. om Z || ¹⁵ με' α.] ἐστιν B || ¹⁶ κ. ἔ.] καὶ πισθεὶς τότε εἶπεν BZ ||
^{16-138,15} ἀδ. τὸ π. BZ

δίδωμί σοι. Καὶ λέγει αὐτῷ· Τὸ παλάτιον ἐκεῖνο τὸ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἔχεις πώλησόν μοι. Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Ἐμοὶ παλάτιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς πόθεν ὑπάρχει; Ὁ δὲ ἔφη· Ἐκεῖνο ὁ οἰκοδόμησέν σοι ἐκεῖνος ὁ χριστιανὸς ὁ ὢν νῦν ἐν τῷ δεσμῷ-
 5 τηρίῳ, ὃν ἤγαγέν σοι ὁ ἔμπορος ἀγοράσας παρὰ Ἰησοῦ τινος·
 39 Th τὸν δοῦλον λέγω ἐκεῖνον τὸν Ἑβραῖον, ὃν ἐβούλου κολάσαι ὡς ἐπίθεσίν τινα παρ' αὐτοῦ παθῶν, ἐφ' ὃν καὶ γὰρ λυπηθεὶς ἀπέθανον καὶ ἀνέζησα νῦν.

24 Τότε ὁ βασιλεὺς εἰς ἐπίστασιν ἐλθὼν συνήκεν περὶ
 10 τῶν διαφερόντων αὐτῷ καὶ μελλόντων αἰωνίων ἀγαθῶν, καὶ εἶπεν· Ἐκεῖνο τὸ παλάτιον πωλῆσαί σοι οὐ δύναμαι, εὐχομαι δὲ εἰσελθεῖν εἰς αὐτὸ καὶ οἰκῆσαι καὶ καταξιωθῆναι τῶν
 211 T οἰκητόρων αὐτοῦ· σὺ δὲ ἀληθῶς εἰ βούλει πρίασθαι τοιοῦτον παλάτιον, ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ζῇ καὶ κτίζει σοι ἐκείνου βέλτιον.

15 λάτιον ἀδελφὲ ὃ ἔχεις ἐν τοῖς οὐρανοῖς πώλησόν μοι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ἐμοὶ παλάτιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς πόθεν ὑπάρχει; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ναὶ ἀδελφέ, ὃ οἰκοδόμησέν σοι ἐν ἀληθείᾳ ὁ Θωμᾶς.

24 Τότε ὁ βασιλεὺς περιχαρὴς γενόμενος λέγει· Ἐκεῖνο τὸ
 20 παλάτιον πωλῆσαι οὐ δύναμαι· ἀόρατον γάρ ἐστιν· ἀλλ' εὐχομαι καὶ γὰρ ἐπιτυχεῖν αὐτοῦ. ἔχομεν δὲ τὸν οἰκοδόμον καὶ κτίζει

¹ δώσω A: cf 123, 1 || καὶ] τότε CD. FT. PUY. R. S: cf Γ || αὐτῷ om CD. X. PUY γὰρ add F || ἐκ. om X: cf Γ || τῷ δ D. FTX. P. R recte: cf Γ ||
² οὐρ.] δ add C || καὶ δ] δ δὲ S || λέγει S (f) || ἐμὸν CD. T. PY || ³ π. ὕ.] quis dedit? f || δ δὲ ἔ. om UY || ⁴ σοι ὠκοδόμησεν S || ὠκοδόμησέν C. FTX. R: cf 128, 5 || ὁ χρ. ἐκ. D. T. P. R. S || ἐκ. om C f || ⁴⁻⁸ ὁ ὢν - νῦν om f || ⁵ σοι om S ἀββάνης add D. (R). S || ⁵⁻⁸ ἀγ. - νῦν om S || ⁵ ἀγ.] αὐτὸν add P || τιν. ἴησ. D. P || Ἰ. om C || ⁶ δν] καὶ add P: cf c 117m || κολ. ἔβ. P || ⁹⁻¹⁰ εἰς - ἀγ. καὶ om f || ⁹ ε. ἔ. ἔ. om S || ἐπι-
 τασίαν A (cf 134, 3) ἔστασιν X. P || ¹⁰ τῶν - ἀγ.] τοῦ ἀποστόλου S || καὶ prius om CD. X || μελλ. om CD || ¹¹ σε A. R || ¹² δὲ] καὶ δέομαι add S (f) (cf 139, 4) a deo add f || οἰκ.] accipere f || ¹³ αὐτοῦ <γενέσθαι>? (f?) cf 139, 6 || ἀλ. (f) om P. S || πρίασθαι R. S || τοιοῦτο Thilo ||
¹⁴ ζῇ om CD f: cf I' || καὶ om f || ἐκ.] meo f

¹⁵ μοι] αὐτὸ add BZ || ¹⁵⁻¹⁶ καὶ - βασ.] ὁ δὲ εἶπεν B(H) || ¹⁶ καμοὶ H καὶ ἐμοὶ B || τοῖς om B || ποῦ BH: cf A || ¹⁷ κ. ε. α.] ὁ δὲ πάλιν H || αὐτῷ om B || ¹⁷⁻¹⁸ ναὶ - Θ. om Z || ναὶ ἀδ. om B || ¹⁷ ὅπερ οἰκοδόμησέν B || ἐν ἀλ. om B || ¹⁸ Θ.] ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος B (cf A et 136, 15) || ¹⁹ τότε - λ.] καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀδελφέ B al Zz || ¹⁹⁻²¹ ἐκ. - ἐπιτ.] al H || ¹⁹⁻²⁰ τὸ π. om B || ²¹ κ.] καὶ ἐγὼ B || αὐτῷ BZ || ἔστιν δὲ καὶ ὁ οἰκοδόμος H

Καὶ εὐθέως πέμψας ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου τὸν ἀποστολὸν καὶ τὸν ἔμπορον τὸν ἐγκλεισθέντα σὺν αὐτῷ, λέγων· Δέομαί σου ὡς ἄνθρωπος δεόμενος τοῦ διακόνου τοῦ Θεοῦ ἵνα εὗξῃ ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ δεηθῇς ἐκείνου οὐ διακονος ὑπάρχεις ἵνα μοι ἀφήσῃ καὶ παρίδῃ ἃ εἰς σέ διεπραξάμην ἢ καὶ ἐνε- 5 θυμῇτην διαπράξασθαι, καὶ ἄξιόν με γενέσθαι οἰκήτορα ἐκείνης τῆς οἰκήσεως ἥσπερ ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἔκαμον, σὺ δέ μοι ἔκτισας μόνος καμῶν, συνεργοῦσης σοι τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ σου, καὶ ἵνα γένωμαι ὑπηρέτης καὶ γὰρ καὶ δουλεύσω τῷ Θεῷ τούτῳ ᾧ σὺ κηρύττεις. Καὶ ὁ ἀδελφὸς δὲ αὐτοῦ προσπεσὼν 10 τῷ ἀποστόλῳ ἔλεγεν· Δέομαί σου καὶ ἰκετεύω ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ σου ἵνα ἄξιος γένωμαι τῆς τούτου διακονίας καὶ ὑπηρεσίας, καὶ κληρωθῶ ἄξιος γενέσθαι τῶν ὀφθέντων μοι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.

40 Th

165 W

19 B

σοι. Καὶ πέμψας ἐν πολλῇ σπουδῇ ἐξέβαλον τὸν θωμᾶν. Καὶ 15 λέγει αὐτῷ· Συγχώρησον δοῦλε τοῦ Θεοῦ εἴ τι ἐν ἀγνοίᾳ ἐπραξαίμεν εἰς σέ, καὶ ποιήσον ἡμᾶς κοινωνοὺς γενέσθαι τῆς βασιλείας ἐκείνου οὗ κηρύσσεις·

¹ ἀποστείλας P || ἐκ - ἀπόστ.] αὐτὸν ἐκ τ. δ. P || ἐκ τ. δ. om f: cf F |
² ἔμπ. - αὐτῷ] συγκλεισθέντα μετ' αὐτοῦ ἔμπ. P || τ. ἐγκλ. om R. S || μετ' αὐτοῦ X (cf 146, 11) om S || λέγ.] καὶ λέγει τῷ ἀποστόλῳ S || ³⁻⁴ ὡς - ἐμοῦ] διάκονε τοῦ Θεοῦ ὡς ἄνθρωπον πταίσαντα συγχωρήσεις με P || ³ τ. δ. om T. S || τ. θ. om T || ⁴ ἐκ.] a deo f || οὐ] καὶ ὡς εἶπον add P: cf 119, 12 || ὑπ.] οἶδας τυγχάνειν P: cf 128, 7; sed c 53 i; 64 e; 65 m; 66 i; m (ter); al P solus || ⁵ ἀφήσει suspic Thilo ad c 40 e: cf c 167 i et 114, 3 || ⁵⁻⁶ ἢ - διαπρ. om D. S f: del?? || ⁵ ἢ] εἰ A om C. FTX. PUY. R || ⁶ ἀξίωσον F: cf 138, 12 || με] ποιήσον add X: cf Γ et 138, 12 || γεν.] faciat f ποιήσῃ add D || οἰκήτορα om S || ⁷⁻⁹ ἥσπερ - θ. σου] quod aedificasti mihi f || ⁷ οὐδὲν ἐγ. μ. P || ⁷⁻¹⁰ σὺ - κηρ.] om S || ⁹ x. δ. om f: cf 149, 18 || ¹⁰ δν PUY || δ - αὐτ.] ὁ τοῦ βασιλέως ἄδ. P || δὲ om CD. F(TX). S || ¹¹ λέγει S || σου om P || καὶ] ego quoque f: cf 141, 19 || ¹¹⁻¹² ἔ. τ. σοῦ θ. ἰx. P || ¹² σου om CD. F(TX) || τούτου] τοιαύτης S || x. ὑπ. om S f: 149, 18 || ¹³ ἄξ. γ. om S f || ὀφθ.] ἐποδείχθέντων conl Thilo: cf Mt 237, 3 || ¹⁴ αὐτοῦ om S f

¹⁵ ἐν π. σπ. om BZ: cf Δ || ¹⁵⁻¹⁶ ἐξ. - λέγει] ἤγαγον τὸν θωμᾶν καὶ λέγουσιν H || ¹⁵ ἐξέβαλεν B ἤγαγον H: scr ἐξήγαγεν? cf Δ || Θ. || ἐκ τῆς φυλακῆς add Z: cf Δ f || ¹⁶ λέγουσιν H || συγχ.] λέγοντες add H ἡμῖν add B μοι add Z || δ. τ. θ. om BZ: cf Δ || εἴ τι] ὅτι Z || ¹⁶⁻¹⁷ ἐν - σέ] ἐπλημμελήσαμεν εἰς σέ ἐν ἄγν. (BZ) || ¹⁷ τ. βασ. om B || ¹⁷⁻¹⁸ βασ. - κηρ.] αὐτοῦ βασ. Z

- 25 Ὁ δὲ ἀπόστολος χαρᾶς ληφθεὶς εἶπεν· Ἐξομολογούμεαι
 σοι κύριε Ἰησοῦ ὅτι ἀπεκάλυψάς σου τὴν ἀλήθειαν ἐν τοῖς
 ἀνθρώποις τούτοις· σὺ γὰρ εἶ μόνος θεὸς τῆς ἀληθείας, καὶ
 οὐχ ἕτερος· καὶ σὺ εἶ ὁ τὰ πάντα εἰδὼς τὰ τοῖς πολλοῖς
 212 T 5 ἄγνωστα· σὺ εἶ κύριε ὁ ἐν πᾶσι εὐσπλαγχνία καὶ φειδῶ
 ποιούμενος τοὺς ἀνθρώπους· οἱ γὰρ ἄνθρωποι διὰ τὴν πλάνην
 τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς παρεῖδάν σε, σὺ δὲ οὐ παρείδες αὐτούς.
 καὶ νῦν αἰτουμένον μου καὶ ἱκετεύοντός σε δέξαι τὸν βασιλέα
 καὶ τὸν τούτου ἀδελφόν, καὶ κατὰμειξον αὐτούς εἰς τὴν σὴν
 41 Th 10 ποίμνην, καθαρίσας αὐτοὺς τῷ σῶ ῥι λουτρῷ καὶ ἀλείψας αὐτοὺς
 τῷ σῶ ῥι ἐλαίῳ ἀπὸ τῆς περιεχούσης αὐτοὺς πλάνης· φύλαξον
 δὲ αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τῶν λύκων, φέρων αὐτοὺς ἐν τοῖς σοῖς
 λειμῶσι· πότισον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἀμβροσιώδους σου πηγῆς
 τῆς μὴ τεθολωμένης μήτε ληγούσης· δέονται γὰρ σου καὶ
 15 ἱκετεύουσιν καὶ βούλονται ὑπηρέται καὶ διάκονοί σου γενέσθαι,
 καὶ ἔνεκεν τούτου εὐδοκοῦσιν καὶ διωχθῆναι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν

25. 26. 27 καὶ δὸς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τῆς κλήσεως αὐτοῦ.
 Καὶ ὁ ἀπόστολος κατηχήσας ἐβάπτισεν αὐτοὺς τῷ λουτρῷ τῆς

¹ cf Matth 11, 25

¹ γ. λ. om f || χαρᾶ CD. X. UY. R (scr χαρᾶ?) μεγάλης add P ||
 πλησθεὶς P. S || ² Ἰ.] χριστὲ add D. R. S (f) || ²⁻³ ὅτι - γὰρ qui f ||
² ἀπεκάλυψά S || ³ μόνος] ὁ add D. T. PUY. R || τ. ἀλ. om S || ⁴ οὐχ
 A. X || τὰ π. om f || ⁴⁻⁷ τὰ τ. - αὐτοὺς] καὶ οὐχ ἔστιν πλὴν σου S || ⁴ εἰδ.]
 οἶδας A || τὰ] καὶ add P || τοῖς π.] homini f || ⁵⁻⁶ ὁ ἐν - ἀνθρώπους]
 cuius misericordia est super hominibus quos tu uoluisti et fecisti f ||
⁵ πᾶσιν C (recte) πάση A. TX. PU(Y?) || ⁵⁻⁶ τοῖς ἀνθρώποις ε. κ. φ. ποι.
 D || ⁵ εὐσπλαγχνίαν CD. U recte || καὶ om FX. P. R || ⁵⁻⁶ τοῖς ἀν-
 θρώποις φειδοποιούμενος P || φ. π.] φειδοποιούμενος A (X. R) φειδό-
 μενος F || ⁶ περιποιούμενος UY ἐν add C || τοῖς ἀνθρώποις C. T (recte?)
 τῶν ἀνθρώπων F || ⁶⁻⁷ διὰ - αὐτοῖς om f || ⁷ παρείδον CD. (FTX).
 PU(Y). R || ⁸ κ. ν. - σε om f || ⁹ σὴν om A || ¹⁰ τ. σ. λ. om f || ¹¹ τ. σ.
 ἔ. om f || ἔλῳ T. Y om (X) || αὐτοῖς A. R. S || πλ.] sorde f || post πλ.
 iterat κ. λ. - π. σου (141, 6 - 9) R || ^{11-141,9} φῦλ. - σου om S

Δ = A. Φ (Φ = CD. FTX. PUY. R) ¹² κ. ἀ. τ. λ. om A || φ.] pasce
 f || scr νέμων?? || σοῦ (C?) P om A || ¹⁴ μήτε θολουμένης (D) recte (et ipse
 conieceram): cf 157, 6 || ¹⁵ ἐπ. om CD || σοι X om R: cf 146, 9; 150, 2;
 152, 15; 155, 13; 15; c 68 e (his); 131 e; 150 i; 159 e || ¹⁶ καὶ alt om D. R

¹⁷ καὶ - αὐτοῦ om BZ || ¹⁸ καὶ ὁ] ὁ δὲ B || κατ.] λαβὼν Z λέγει κἀγὼ
 ἡμῖν συγγαίῳ κοινωνοὺς γενέσθαι αὐτοῦ τῆς βασιλείας καὶ λαβὼν B |
 ἐβ. α.] α. ἐφώτισε H ἐφώτισεν B || αὐτ.] δόσας αὐτοῖς add B || τὸ λου-
 τρὸν BZ

σου καὶ διὰ σέ ὑπ' αὐτῶν μισηθῆναι καὶ ὕβρισθῆναι καὶ ἀποθανεῖν, ὡς καὶ σὺ ὑπὲρ ἡμῶν ταῦτα πάντα ἔπαθες, ἵνα ἡμᾶς περιποιήσῃ, κύριος ὢν καὶ ἀληθῶς ποιμὴν ἀγαθός. σὺ δὲ δὸς αὐτοῖς ἵνα ἔχωσιν ἐν σοὶ μόνῃ τὴν παρρησίαν καὶ τὴν παρὰ σοῦ βοήθειάν τε καὶ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας αὐτῶν, ἧς 5 ἐκδέχονται παρὰ σοῦ μόνου, καὶ ἵνα βεβαιωθῶσιν εἰς τὰ σα μυστήρια, καὶ δέξονται τῶν σῶν χαρισμάτων καὶ δομάτων τὰ τέλεια ἀγαθά, καὶ ἀνθήσουσιν ἐν τῇ σῇ διακονίᾳ, καὶ τέλεσφορήσουσιν ἐν τῷ πατρὶ σου.

26 Πάνυ οὖν διατεθέντες ἐν τῷ ἀποστόλῳ ὃ τε βασι- 10
λεὺς Γουνδαφόρος καὶ ὁ τούτου ἀδελφὸς Γὰδ εἶποντο αὐτῷ
μηδ' ὅλως ἀναχωροῦντες, καὶ αὐτοὶ ἐπαρκοῦντες τοῖς δεομένοις, 166 W
πᾶσιν διδόντες καὶ ἀναπαύοντες πάντας· ἐδεήθησαν δὲ αὐτοῦ
ἵνα καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ λόγου δέξωνται λοιπὸν καὶ αὐτοί, 42 Th
λέγοντες αὐτῷ· Σχολάζουσιν τῶν ψυχῶν ἡμῶν | καὶ προ- 15 20 B
θύμων ἡμῶν οὐκ ἔστιν περὶ τὸν θεόν, δὸς ἡμῖν τὴν σφραγίδα·
ἠκούσαμεν γάρ σου λέγοντος ὅτι ὁ θεὸς ὃν κηρύσσεις διὰ τῆς
αὐτοῦ σφραγίδος ἐπιγινώσκει τὰ ἴδια πρόβατα. Ὁ δὲ ἀπό-
στολος ἔφη αὐτοῖς· Καὶ χαίρω καὶ δέομαι ὑμῶν λαβεῖν τὴν
σφραγίδα ταύτην, καὶ κοινωνῆσαί μοι εἰς τὴν εὐχαριστίαν 20

χάριτος ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου

¹ cf Matth 10, 22 || ² cf Io 10, 14 || ³ cf Io 10, 3; 14

¹⁻³ κ. ἐβ. - ἀγ. om f || ¹ κ. ἐβ. om P || ³ περιποιήσης A. P || ἀληθινὸς T. P || ἀγ.] καὶ φιλόφρωνος P || ⁴ scr σχῶσιν (cf 6)?? cf 151, 20; c 104 e; 137 e; 155, 13 || ⁵⁻⁹ σὺ - σου] *aliquanto breviora* f || ⁷ scr δέξωνται? cf 6; 8; 9; 114, 3 || χ. κ. δ.] δωρημάτων κ. χ. P || κ. δ. om supra (140, 11) R | δογμάτων X δωμάτων U sup scr ρη Y δωρημάτων CD. R δωρεῶν F: cf c 53 e || ⁸ τίλ] καὶ αἰώνια λέγω add P || ἀγ.] σου add P || ἀναθή- σουσιν A ἀνθήσωσιν CD. T: cf 7 || ⁹⁻⁹ κ. ἐν τῷ σῶ τελεσφορήσουσι π. P || ⁹ τελεσφορήσουσιν R τελεσφορήσωσιν CD. T supra (140, 11) R: cf 7

J = A. Φ (Φ = CD. FTX. PUY. R. S) ¹⁰⁻¹¹ πάνν - Γὰδ] et laetaban- tur cum sacris carminibus et f || ¹⁰ γοῦν S || ἐν om S || ¹⁰⁻¹¹ βασ. Γ.] γουνδα- φόρος ὁ βασ. S || ¹¹ γουνταφορά R || ὁ τ. ἀδ. om A || ¹¹⁻¹² εἶποντο - αὐτοὶ om S || ¹¹ εἰπόντος R εἶπον A. X: cf 158, 15 || ¹² ὅλ.] ἐξ αὐτοῦ add X || ¹³ πᾶσιν om S | πάντας om A || αὐτοῦ] τοῦ ἀποστόλου S || ¹⁴ τ. λουτροῦ C. (X) (recte??? cf 140, 10; c 120 i; 132 i; Th cons A et Σ; Lipsius I p 332) om f: del?? || ¹⁴⁻¹⁶ λοιπ. - σφρ. om S || ¹⁶ ἡμῶν om P || ¹⁷⁻¹⁸ ἡκ. - πρόβ. om S || ¹⁷ δν] σὺ add R: cf 160, 1 || τῆς] τοιαύτης add P || ¹⁹ καὶ prius] ego quoque f (cf 139, 11) om Φ: del?? scr κάγω?? || ἡμᾶς R || ¹⁹⁻²⁰ λ. - καὶ om f || ²⁰ ταύ- την om C. FX. PUY. R. S

²¹ εἰς τὸ (add ad) ὄνομα H || τοῦ om ter B

ταύτην καὶ εὐλογίαν τοῦ κυρίου, καὶ τελειωθῆναι ἐν αὐτῇ
οὗτος γάρ ἐστιν κύριος καὶ θεὸς πάντων, Ἰησοῦς Χριστὸς ὃν
κηρύσσω, καὶ αὐτὸς πατὴρ ἀληθείας, εἰς ὃν ὑμᾶς πιστεύειν
ἐδίδαξα. Καὶ ἐκέλευσεν προσενεγκεῖν αὐτοὺς ἔλαιον, ἵνα διὰ
5 τοῦ ἐλαίου δέξωνται τὴν σφραγίδα. ἤνεγκαν οὖν τὸ ἔλαιον,
καὶ λύχνους ἀνήψαν πολλοὺς· νῦν γὰρ ἦν·

27 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀπόστολος ἐσφράγισεν αὐτούς· ἀπε-
καλύφθη δὲ αὐτοῖς ὁ κύριος διὰ φωνῆς λέγων· Εἰρήνη ὑμῖν
ἀδελφοί. Οἱ δὲ φωνῆς μόνον ἤκουσαν αὐτοῦ, τὸ δὲ εἶδος
10 αὐτοῦ οὐκ εἶδον· οὐδέπω γὰρ ἦσαν δεξάμενοι τὸ ἐπισφράγισμα
τῆς σφραγίδος. λαβὼν δὲ ὁ ἀπόστολος τὸ ἔλαιον καὶ κατα-
χέας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν καὶ ἀλείψας καὶ χρίσας αὐτοὺς
ἤρξατο λέγειν· Ἐλθὲ τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ Χριστοῦ τὸ ὑπὲρ
πάν ὄνομα· ἐλθὲ ἡ δύναμις τοῦ ὑψίστου καὶ ἡ εὐσπλαγχνία
15 ἡ τελεία· ἐλθὲ τὸ χάρισμα τὸ ὑψίστον· ἐλθὲ ἡ μήτηρ ἡ
43 Th εὐσπλαγχνος· ἐλθὲ ἡ κοινωνία τοῦ ἄρρενος· ἐλθὲ ἡ τὰ μυ-
στήρια ἀποκαλύπτουσα τὰ ἀπόκρυφα· ἐλθὲ ἡ μήτηρ τῶν ἐπὶ τὰ
οἴκων, ἵνα ἡ ἀνάπαυσις σου εἰς τὸν ὄγδοον οἶκον γένηται.
214 T ἐλθὲ ὁ πρεσβύτερος τῶν πέντε μελῶν, νοὸς ἐννοίας φρονήσεως

20 πνεύματος· καὶ ἀναβάντες ἐκ τοῦ ὕδατος ἐφάνη αὐτοῖς ὁ

⁸ cf Io 20, 19; 21; 26 || ⁹ cf Act 9, 7 || ¹³ cf Phil 2, 9

¹⁻² κ. τελ. - Χρ. om f || ¹ ἐν α.] ἐαντῶ P || αὐτῷ CD. FTX. UY. R.
S: recte?? || ²⁻⁴ οὗτος - ἐδίδ. om S || ³⁻⁴ καὶ - ἐδ. om f || ⁴⁻⁵ προσ. - τὸ ἔλ.]
al f || ⁴ προσενεγκεῖν S || αὐτοῖς A. F (cf 116, 7) om S: del? cf c 140 m |
⁵ λήφονται P: cf c 50 e; 51 e; al || τὴν] ἐν χριστῷ add S || τὸ om X:
cf 4; 11 || ⁶ λυχνίας P || πολλὰς (α c.v. ον). P || ⁷ καὶ - αὐτοὺς] al f ||
ῶφθη S || ⁹ ἤκουον R || αὐτοῦ om F. S || ¹⁰⁻¹¹ οὐδέπω - σφραγ. om S ||
ἦσαν - σφ.] baptizati erant f || ἐπ. τ. σφ.] χρίσμα C: cf 19; 12; 143, 3 |
¹¹ ὁ δὲ ἀπ. λ. S || τὸ om A: cf 4; 5 || καὶ om S || κατέχεεν S || ¹² κατὰ Φ || ἀλ.
κ. χρ. α. om f || αὐτοῖς et add τῷ ἀγίῳ μύρῳ S || ¹⁴ ἡ δ. τ. ὑ.] potestas
gratiae quae es ex superno f || ^{14-143,4} haud pauca uar f || ¹⁴ τοῦ] ἡ CD.
FTX. PUY. S || ὑψίστος C ὑψίστη D. FT. UY. S ὑψηλὴ P: cf 15 || ¹⁴⁻¹⁵ ἡ
τελ. εἰσπ. (om alt ἡ) R || ¹⁵ ἡ τέλ. om S || τὸ ὑψ. χ. (om alt τὸ) P || τοῦ
ὑψίστου Y τῶν ὑψίστων S: cf 14 || ^{15-143,1} ἐλθὲ ἡ μ. - λογ. om S |
¹⁵⁻¹⁶ ἐλθὲ ἡ μ. - εὐσπλ. om f || ¹⁶ ab εὐσπλ. redit Q

D = A. Φ (Φ = CD. FTX. PUY. QR. S) ¹⁰ κ. τ. ἄ.] particeps be-
nedictionis f: cf Burkitt J of theol studies I (1900) p 288 || οἰκονομία A:
cf c 50 i || ἡ alt om CD || ¹⁸ ἵνα - γέν.] cuius Requies erat in octaua
domo f: cf Lipsius I p 312 Anz Zur Frage u d Urspr d Gnost (1897)
p 37 || σοι CD || ¹⁹ μελ.] αἰσθήσεων C: cf 10 - 11

²⁰ ἀναβ. - ὕδ.] ὅτε ἐλαβον τὴν χάριν H || ἀν.] εὐθέως add B || ἀπὸ
B || αὐτοῖς om H

ἐνθυμίσσεως λογισμοῦ, κοινωνήσον μετὰ τούτων τῶν νεωτέρων·
ἐλθὲ τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ καθάρισον τοὺς νεφροὺς αὐτῶν
καὶ τὴν καρδίαν, καὶ ἐπισφράγισον αὐτοὺς εἰς ὄνομα πατρὸς
καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. Καὶ σφραγισθέντων αὐτῶν
ὥφθη αὐτοῖς νεανίας λαμπάδα ἀνημμένην κατέχων, ὡς καὶ 5
τοὺς λύχνους αὐτοὺς τῇ τοῦ φωτὸς αὐτῆς προσβολῇ ἀμανρω-
θῆναι. καὶ ἐξελθὼν ἀφανὴς αὐτοῖς ἐγένετο. εἶπεν δὲ ὁ
ἀπόστολος πρὸς τὸν κύριον· Ἀχώρητον ἡμῖν κύριε τὸ φῶς
σοῦ ἐστιν, καὶ οὐ δυνάμεθα φέρειν αὐτό· μείζον γάρ ἐστιν
τῆς ἡμετέρας ὄψεως. Αὐτοὺς δὲ γεναμένους καὶ διαφανύσαντος 10
κλάσας ἄρτον κοινωνοὺς αὐτοὺς κατέστησεν τῆς εὐχαριστίας
τοῦ Χριστοῦ. ἔχαιρον δὲ καὶ ἡγαλλιώντο· πολλοὶ δὲ καὶ
ἕτεροι πιστεύοντες προσετίθεντο καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ κατα-
φύγιον τοῦ σωτῆρος.

167 W

21 B

28 Ὁ δὲ ἀπόστολος οὐκ ἐπαύετο κηρύσσειν καὶ λέγων 15

σωτῆρ λέγων· ὥστε καὶ τὸν ἀπόστολον Θωμᾶν θαυμάσαι· καὶ
φῶς μέγα ἔλαμψεν αὐτοῖς.

28 Καὶ παρηγγεῖλεν αὐτοῖς λέγων· Βλέπετε τὴν κλῆσιν

² cf psalm 25 (26), 2 || ¹¹ cf Matth 26, 26 || ¹² cf Matth 5, 12 ||

¹³ cf Act 5, 14

¹ ἐνθ.] om A || τ. τ. ν.] τῶν δούλων σου τούτων S || ² αὐτ. τ. ν.
Y. S || ⁴ καὶ primum om X. P || ⁵ νεανίσκος S || ἀν.] ἄπτονσαν S καιομέ-
νην A || ὅς A || ⁶ αὐτοὺς] αὐτῶν D. T. R. S || αὐτῆς] αὐτοὺς Q om R. S ||
⁷ ἐξεληθόντων D (f) ἀπ' αὐτῶν add D || αὐτοῖς (f) om D. T || ⁷⁻¹² εἶπεν - ἡγαλλ.
om S || ⁸ τὸν om D. T || ἀχώριστον FX. (R) || ⁹ ἐστιν prius om A: del? ||
poteramus f || ἦν A est f || ¹⁰ γενομένου CD. PY. Q om (X) || διαφανύ||αν-
τος P s in ras p || ¹¹ κλ. ἄ. om A || αὐτοὺς om P || ¹² κυρλον Thilo ||
¹³ πιστεύσαντες CD || προσετίθεντο CD. (T). R (cf 134, 5; 144, 7) om S ||
καὶ om S || προσήρχοντο S || ¹³⁻¹⁴ εἰς - σωτ.] καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπὸ τοῦ
ἀποστόλου S in quo iam sequitur martyrium: cf c 155

A = A. Φ (Φ = CD. FTX. PUY. QR) ¹⁵ ἐπαύετο] περιερχόμενος
τὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας κηρύσσων καὶ διδάσκων ἓνα θεὸν καὶ βαπτίζων
εἰς ὄνομα πατρὸς et q s add dein deficit T

¹⁵ λέγων om BH: λέγων <Εἰρήνη ὑμῖν ἀδελφοί>? cf 142. 8 ||
¹⁶⁻¹⁷ ὥστε - αὐτ.] καὶ φῶς περιέλαμψεν αὐτοὺς μέγα καὶ ὁ ἀπόστολος
ἐθαύμασεν ἐν τῇ πίστει αὐτῶν H: scr x. φ. μ. ἐλ. α. ὥστε x. τ. ἀπ. Θ.
9.? || ¹⁶ ὡς B || καὶ om B || Θ. om B || ¹⁷ αὐτοῖς] ὑπὲρ τὰς ἀκτῖνας τοῦ
ἡλίου B || ^{18-145,24} παρ. - ἐξ.] στηρίξας αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει (αὐτοῖς τὴν
πίστιν B) τῇ ἐξῆς (τ. ἐ. om B) ἐπορεύθη (ἐξῆλθεν πορευθεὶς B) τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ BZ

- αὐτοῖς· Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, παῖδες καὶ κόραι, νεανίσκοι καὶ παρθένοι, ἄκμαῖοι καὶ γηραλέοι, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, ἀπέχεσθε τῆς πορνείας καὶ τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς ἐργασίας τῆς γαστρούς· ἐν γὰρ τούτοις τοῖς τρισὶν κεφαλαιοῖς γίνεται
- 44 Th 5 πᾶσα ἀνομία. ἡ γὰρ πορνεία πηροῖ τὸν νοῦν καὶ τοὺς τῆς
- 45 Th ψυχῆς ὀφθαλμοὺς σκοτίζει, καὶ ἐμπόδιον γίνεται τῆς τοῦ σώματος πολιτείας, εἰς ἀσθένειαν μετατιθεῖσα ὅλον τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς νόσον ἐμβάλλουσα ὅλον τὸ σῶμα. ἡ δὲ ἀπληστία εἰς φόβον καὶ αἰσχύνην καθίστησι τὴν ψυχὴν, ἐντὸς
- 10 τοῦ σώματος ὑπάρχουσα καὶ διαρπάζουσα τὰ ἀλλότρια καὶ ταύτην τὴν ὑποψίαν ἔχουσα, ἡ ἀποδιδούσα τὰ ἀλλότρια τοῖς δεσπόταις ἡσχύνθη. ἡ δὲ ἐργασία τῆς κοιλίας εἰς φροντίδας καὶ μερίμνας καὶ λύπας ἐμβάλλει τὴν ψυχὴν, τούτο μεριμνῶσα μὴ ἄρα ἐνδεὴς αὐτῶν γένηται καὶ τῶν πόρρωθεν τούτων
- 215 T 163 W 15 ὄντων θεαθῇ. ἐπὰν οὖν ἀπαλλαγῇτε τούτων, γίνεσθε ἀφρόντιδες καὶ ἄλνποι καὶ ἄφοβοι, καὶ παραμένει ὑμῖν ἐκεῖνο τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ σωτῆρος· Μὴ μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον, ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆς. Μνημονεύσατε καὶ τοῦ λόγου τοῦ προειρημένου· Ἐμβλέψατε εἰς τοὺς κόρακας καὶ

20 ἡμῶν ἀδελφοί, ὁποῖω ἐστρατεύθητε βασιλεῖ. βιώσατε οὖν τὸ λοιπὸν ἐν ταπεινοφροσύνῃ, ἐν φιλοξενίᾳ, ἐν ἀγάπῃ· οὐ γὰρ ὁ πλοῦτος ἐμᾶς ἢ τι τῶν ἐν τῷ βίῳ σφύσει. ἡ γὰρ κρίσις ἀνῆ-

³ cf Thess 1, 4, 3; 6 || ¹⁷ Matth 6, 34 || ¹⁸ Luc 12, 24 Matth 6, 26

$\Delta = A. \Phi (\Phi = CD. FX. PUY. QR)$ ² οἷ τε δ. οἷ τε ἐλ. *A* om *CD*: cf 131, 8 || ⁵ *περοῖ A* || τοῖς *A* || ⁷ πολ.] *graduum* f: *scr* πορείας?? || μετατιθεῖσα *X. R* μετατιθοῦσα *A*: cf 143, 13 || ⁶⁻⁸ ἐμπ. - σῶμα] *breviora* f || ⁷⁻⁸ ὅλον - ἐμβ. om *CD* || ⁹ ἐντὸς (f)] ἐν τοῖς *A* || ¹⁰⁻¹² καὶ τ. - ὥσχ. om *C. F* del Thilo Tischendorf || ¹¹ τὴν om *A. D* || ἔχουσιν *A* || ἡ] μὴ *coni* Thilo recte ut uid (f) || ¹² ὥσχ. om *A*: *scr* αἰσχυνθῇ? (f) item Lipsius *I* p 239 || ¹³ κ. λ. om *CD. X* f || ¹³⁻¹⁵ τοῦτο - θεαθῇ om *C* del Thilo Tischendorf || ¹³ μεριμνῶσα *A. F* μεριμνῶσαν *X* recte ut uid: cf Lipsius *I* p 239 || ¹⁴ ἐνδεεῖς *A* || αὐτ. om *R* f del Lipsius || τῶν om *P* || τοῦτ.] αὐτοῦ τῶν *A* αὐτῆς *D* fort recte (f) αὐτοῦ *coni* Thilo Lipsius || ¹⁵ θε.] apprehendat f: *scr* θύγη?? *δεηθῇ* *coni* Thilo Tischendorf *θηρατὴν* Lipsius || ἐπ. - γίν.] ex quo inde expediti estis, facti estis f || οὖν] δὲ *P* || τοῦτ. ἀπαλλαγῇ *P* || ἀπαλλαγῇ *A* || τοῦτοῦ *A* || ¹⁵⁻¹⁶ γίνεται ἀφρόντις καὶ ἄλνπος ὁ ἄνθρωπος καὶ ἄφοβος *P* || ¹⁶ ἐμ. om *P* || ¹⁸ μέριμνα *R* τὰ *add X*: ex eu *Matth* || ¹⁹ τ. πρ.] quod uobis scriptum est f || ἐρημέον *D* εἰπόντος *C*

²⁰ *scr* ἐμῶν?

ἀφίδετε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὔτε σπείρει οὔτε 46 Th
 θερίζει οὔτε συνάγει εἰς τὰς ἀποθήκας, καὶ ὁ θεὸς οἰκονομεῖ
 αὐτά· πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι; Ἀλλὰ προσδέξασθε
 τὴν τοῦτου παρουσίαν, καὶ εἰς αὐτὸν τὰς ἐλπίδας ἔχετε, καὶ
 πιστεύετε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ κριτὴς ζών- 5
 των καὶ νεκρῶν, καὶ αὐτὸς ἀποδίδωσιν ἐν ἑκάστῳ πρὸς τὰς
 πράξεις αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ἐλεύσει αὐτοῦ καὶ ἐπιφανεῖα τῇ
 ὑστέρᾳ οὐκ ἔχει τις λόγον ἀπολογίας, μέλλων παρ' αὐτοῦ κρί-
 νεσθαι, ὡς μὴ ἀκούσας. οἱ γὰρ κήρυκες αὐτοῦ εἰς τὰ τέσ-
 σαρα κλίματα τῆς οἰκουμένης κηρύσσουσιν. μετάνωτε οὖν 10
 καὶ πιστεύσατε τῇ ἐπαγγελίᾳ, καὶ δέξασθε ζυγὸν πραότητος
 καὶ φορτίον ἐλαφρόν, ἵνα ζήσητε καὶ μὴ ἀποθάνητε. ταῦτα
 κτήσασθε, ταῦτα φυλάξατε· ἐξέλθετε ἀπὸ τοῦ | σκότους, ἵνα 22 B
 τὸ φῶς ὑμᾶς προσδέξηται· ἔλθετε πρὸς τὸν ὄντως ἀγαθόν,
 ἵνα παρ' αὐτοῦ τὴν χάριν δέξησθε, καὶ τὸ αὐτοῦ σημεῖον 15
 ἐγκαταθήσεσθε ταῖς ὑμετέραις ψυχαῖς.

29 Ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ τινὲς τῶν παρεστῶτων εἶπον
 αὐτῷ· Καιρὸς ἐστιν τοῦ τὸν χρεώστην ἀπολαβεῖν τὸ χρέος.
 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ὁ μὲν κύριος τοῦ χρέους αἰεὶ τὸ περισσόν

λεος τῷ μὴ πράξαντι ἔλεος ἐπὶ τῆς γῆς. φεύγετε οὖν τὴν ὁδὸν 20
 τοῦ σκότους καὶ ἀκάρπου, ἥτις ἐστὶν πορνεία, πλεονεξία, γαστρι-
 μαργία· ἐν γὰρ τοῖς τρισὶ κεφαλαίοις ὁ νόμος πληροῦται ὅλος.

29. 30 Καὶ εἰπὼν αὐτοῖς ἅπαντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας
 ἐξῆλθεν ἐν κυρίῳ.

⁵ cf Act 10, 42 || ⁶ cf Matth 16, 27 || ¹¹ cf Matth 11, 29; 30

¹ ἀφίδηται A ἀπίδετε C. R (recte? cf 154, 16) ἴδετε X. P om (D) || σπεί-
 ρουσιν X item q s: ex eu Matth || ² τὰς om CD. X. R: ex eu Matth || ³ οὗτος ||
 αὐτὸς CD. F || ⁴ ὁ om P. Q || ⁵ ἐνὶ om P || πρὸς] κατὰ X. Q: ex eu Matth ||
⁷ καὶ prius om C [: del?? cf 8 || ⁸ οὐκ] non enim [: scr οὐ γάρ?? cf 7 || τις] οὐδεὶς CD. X. PUY. QR οὐδέ τις F || αὐτῷ CD. FX. PUY. Q(R) || ¹⁰ οὖν om A || ¹¹ πιστεύσατε A σπεύσατε U || τὴν ἐπαγγελίαν A || πρᾶν-
 τος CD. F(?)X. UY. Q: cf c 58 e; 85 i; cet || ¹² ἀποθανεῖτε A. (U?): cf 14; 15; 114, 3 || ¹³ φυλάξασθε Thilo || ἐξέλθατε A. FX. Q: cf 14 ||
¹⁴ προσδέξετε A: cf 114, 3 || ¹⁴⁻¹⁵ ἔλθ. - δέξ. om A || ¹⁴ ἐξέλθατε F: cf 13 || ¹⁶ ἐγκαταθήσθε C. (Y. QR) ἐγκατάθησε D: recte?? cf 15; 114, 3 || ¹⁷ παρόντων CD. FX. PUY. R || ¹⁸ τ. τ.] τοῦτον U(?) Thilo Tischendorf τοῦτον τὸν Lipsius I p 342

²¹ κ. ἀκ.] corrupta? mutila? || ²¹ κυρ.] ὦ ἡ δόξα et q s add HZ

- ἀπολαβεῖν βούλεται, ἡμεῖς δὲ τὸ δέον αὐτῷ δώμεν. Καὶ εὐλο-
 γήσας αὐτοὺς ἔλαβεν ἄρτον καὶ ἔλαιον καὶ λάχανον καὶ ἄλας,
 216 T καὶ εὐλογήσας ἔδωκεν αὐτοῖς· αὐτοὶ δὲ παρέμεινεν τῇ ἑαυτοῦ
 169 W νηστείᾳ, ἐμελλεν γὰρ ἡ κυριακὴ ἐπιφέρειν. τῆς δὲ νυκτὸς
 47 Th δ ἐπιούσης καὶ καθεύδοντος αὐτοῦ ἐλθὼν ὁ κύριος ἕστη πρὸς
 τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ λέγων· Θωμᾶ, ἀναστὰς ὄρθρου, εὐλογήσας
 πάντας μετὰ τὴν εὐχὴν καὶ διακονίαν ἄπελθε κατὰ τὴν ἀνα-
 τολικὴν ὁδὸν μίλια δύο, καὶ ἐκεῖ δεῖξω ἐν σοὶ τὴν ἐμὴν δύξαν·
 δι' ὃ γὰρ ἀπέρχει πολλοὶ πρόσφυγες μοι γενήσονται, καὶ
 10 ἐλέγξεις τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ. Ἀναστὰς
 δὲ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔλεγεν τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς οὖσιν μετ' αὐτοῦ·
 Τέκνα καὶ ἀδελφοί, ὁ κύριος βούλεται τί ποτε σήμερον δι' ἐμοῦ
 διαπράξασθαι· ἀλλ' εὐζώμεθα καὶ δεηθῶμεν αὐτοῦ ἵνα μηδὲν
 τί ποτε ἐμπόδιον γένηται ἡμῖν πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ ὡς πάντοτε
 15 καὶ νῦν κατὰ τὸ αὐτοῦ βούλημα καὶ θέλημα γένηται δι' ἡμῶν.
 48 Th Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἐπέθηκεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας αὐτοῦ
 καὶ εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ κλάσας ἄρτον τῆς εὐχαριστίας
 ἔδωκεν αὐτοῖς εἰπών· Ἔσται ὑμῖν αὕτη ἡ εὐχαριστία εἰς
 εὐσπλαγχνίαν καὶ ἔλεος, καὶ μὴ εἰς κρίσιν καὶ ἀμοιβήν. Καὶ
 20 αὐτοὶ εἶπον Ἀμήν.

¹⁸ cf Cor 1, 11, 29; 34

¹ ἀπ. om A || δὲ om Thilo || ²⁻³ αὐτοὺς - εὐλ. om A || ² αὐτ. ἔλ. om f ||
 ἐλαίαν uel ἐλαίας conī Lipsius I p 342 de f dubitat Wright || x. λάχ. om
 D f || λάχανα Q || x. ἄλ. om f || ³ εὐλογ. om C f: del?? cf 1 || οὗτος A ||
³⁻⁴ παρ. - ν.] edit f || ³ παρέμεινεν F. PY. Q || ⁴ ἡ om X || ἐπιφαίνειν (A).
 U. R ἐπιφαίνειν CD. FX || ⁵ ποιούσης A || καὶ om U || ⁶ ὁρθ.] καὶ add
 U: ⁹ δε' - ἀπ.] καὶ γὰρ ἐκεῖ P || μον R om Q: cf 140, 15 || ¹⁰ ἀδυναμίαν
 X: cf AM 101, 10 || ¹¹ σὺν αὐτῷ Φ: cf 134, 12; 139, 2; c 64 m; 56 m:
 al || ¹² τί π. β. Φ quod libebit f || ¹³ διαπ.] faciet f || post δεηθ. deficit Q
 Δ = A. Φ (Φ = CD. FX. PUY. R) ¹³ αὐτῷ A. P || ¹⁴ τί π.] τούτον
 ἔνεκεν P om CD. F. Y || ποτε om A: del?? cf 12 || ἡμ. om U || γενήσεται P ||
 ἀλλ' CD. FX. PU. R || ¹⁵ κατὰ om f || x. θ' ἐλ. om A. U f || γένοιτο A || δι' ἡμ.
 om f: del?? || δὴ A ἐν X om R || ὑμῖν A ἡμῖν X. R || ¹⁶ ἐπέθ.] ἐπ' add
 U: cf c 49 m || ¹⁷ ἡυλόγησεν R || post αὐτοὺς uersus duo cum dimidio
 uacant dein f 237r τελειώσας (cf c 159 et Th cons) A

Φ = CD. FX. PUY. R ¹⁷ τῆς] καὶ R om U || εὐχαριστήσας U. R ||
¹⁸ μετιδωκεν C: cf c 50 e (bis); 158 e || scr ἔστω (ς?)??? cf 100, 11;
 c 121 e; 158 e || ¹⁹ x. ἀμ. x. μὴ εἰς κρίμα D: cf Lipsius I p 338 || κρίμα
 C || x. ἀμ. om C || ἀμ.] κόλασιν X κατάκρισιν F || ²⁰ εἶπαν Y ἔπασαν P
 τὸ add X. P: cf c 49 i; 158 e || post ἀμήν deficit C χάριτι et q s add
 dein deficit X

Περὶ τοῦ δράκοντος πρᾶξις γ'.

30 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἀπόστολος τοῦ ἀπελθεῖν ὅπου αὐτὸν ὁ κύριος προσέταξεν· καὶ ἐγγὺς γενόμενος τοῦ δευτέρου μιλίου καὶ ὀλίγον ἐκκλίνας τῆς ὁδοῦ εἶδεν πτώμα νέου εὐμόρφου κείμενον, καὶ εἶπεν· Κύριε, μὴ διὰ τοῦτο ἐξήγαγές με ἐλθεῖν 5 ἐνθάδε, ἵνα ἴδω τὸν πειρασμὸν τούτων; γενέσθω τοίνυν τὸ θέλημά σου ὡς βούλει. Καὶ ἤρξατο εὐχεσθαι καὶ λέγειν· Κύριε κριτὰ ζώντων καὶ νεκρῶν, ζώντων τῶν παρεστώτων καὶ νεκρῶν τῶν κειμένων, καὶ δέσποτα πάντων καὶ πατήρ· πατήρ δὲ οὐ τῶν ἐν σώμασιν οὐσῶν ψυχῶν ἀλλὰ τῶν ἐξελεθουσῶν· 10 τῶν γὰρ ἐν μιάσμασιν οὐσῶν ψυχῶν δεσπότης εἶ καὶ δικαστής· ἐλθὲ ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἣ ἐπικαλοῦμαι, καὶ δεῖξόν σου τὴν δόξαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνθάδε κατακείμενον. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ εἶπεν· Τοῦτο τὸ πρᾶγμα οὐκ ἀργῶς ἐγένετο, ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς ἐνήργησεν καὶ κατηργάσατο τοῦτο ἵνα 15 ἐν αὐτῷ προσβάλῃ· καὶ ὁρᾶτε ὅτι οὐκ ἐχρήσατο ἄλλο εἶδος οὐδὲ ἐνήργησεν δι' ἄλλου ζφου ἀλλ' ἦ διὰ τοῦ ὑπηκόου αὐτοῦ. 49 Th

31 Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ δράκων μέγας ἀπὸ φωλεοῦ ἐξελθὼν, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κατακρούων καὶ τὴν οὐρὰν κατα- 20 τινάσσων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ φωνῇ μεγάλη χρησάμενος πρὸς τὸν

* of Act 10, 42

¹-159,⁷ περὶ - ἐκέλ. om R de F cf c 159 et praef

D. PUY ¹ δρ.] nigro add f: cf 19 || πρ. γ'] καὶ τοῦ νεανίσκου D om Y || ² τ. ἀπιέναι UY (cf 3; 148, 4-5; al) om P || ²⁻³ ὁ κ. αὐτῷ U || ² αὐτῷ Y || ³ προσέτ. ἀπιέναι ὁ κ. P || πρ.] ἀπελθεῖν a1d UY. | γεν. - μιλ.] τοῦ τόπου τ. δ. μιλ. γεν. P || ⁴ τ. δδ. ὀλ. ἐκκλ. P || εὐμόρφου P || ⁵⁻⁶ ἐνθ. ἐλθ. P || ⁶ πειρ. (f)] miraculum ā || ⁶⁻⁷ τὸ θ. σου (ā) om f: del?? || ⁷ ὡς β.] quoniam misisti me ā || κ. λέγ. om P: cf 114, 4; c 156 i || ⁸ καὶ νεκρ. ζώντ. om P || ζώντ. τ. παρ. κ. v. om D || τῶν om UY || παρ.] stantium f: scr ἐστώτων?? || ⁹ πατήρ prius] πάτερ Thilo || ⁹⁻¹¹ π. δε - δικ.] al f || ¹⁰ ψ.] μόνον add D || ἀλλὰ] καὶ a1d D: cf c 66 e || ¹¹ τῶν γὰρ - οὐσῶν om P || ¹² ἧ] ἧς Y ἐν ἧ D om P || ἐπικ. om P || δόξασόν P ostende f ā || ¹³ ἐνθ. om P || κείμενον PUY: cf 114, 9; c 53 e; 60 m; 89 m; 107, 4; 108, 4; 134, 1; 148, 13; 18; 149, 24; 160, 19; c 58 i; al || ¹³⁻¹⁴ εἶπε π. τ. ἀ. α. D || ¹⁴ τ. ἀ. α.] τὸν λαὸν P || ¹⁵ ἐν α.] ἐαντόν PUY || προσβάλλῃ PY προσβάλλει U || ¹⁶⁻¹⁷ ἄλλο - ἐνήργ. om P || ¹⁶ scr ἄλλω εἶδει?? cf c 130 e; 169 m || ¹⁷ ἄ. ζ.] alienum f: scr ἄλλοτρίου?? || ἐτίρον P || ἀλλὰ (om ἦ) D recte?? cf 103, 2 || ¹⁹ εἶπ. α. (f)] εἶπ. τοῦ ἀποστόλου D τοῦ ἀποστόλου εἶπ. P ἰδοὺ add D || μ. (ā)] niger f (cf 1): scr μέλας?? cf 112, 5 || ἀπὸ] τοῦ D || ²⁰ ἐξῆλθεν PY || κατακρ.] quatiebat f || κατατ.] adfligebat f || ²¹ μεγίστη PU || χρώμενος D: cf c 44 e; 70 m; 155 e

- ἀπόστολον εἶπεν· Ἐρῶ ἐμπροσθέν σου διὰ ποίαν αἰτίαν ἐθανάτωσα τοῦτον, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο παρεγένου, ἐλέγξαι μου τὰ ἔργα. Καὶ φησιν ὁ ἀπόστολος· Ναί, εἰπέ. Καὶ ὁ δράκων·
- 5 Γυνή τίς ἐστιν ὡραία ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἀντικρυς· καὶ διερχομένης αὐτῆς δι' ἐμοῦ ἰδὼν αὐτὴν ἠρώσθη αὐτῆς, καὶ ἀκολουθήσας αὐτῇ ἐπετήρουν· καὶ εὖρον τοῦτον τὸν νεανίαν καταφιλοῦντα αὐτήν, ὃς καὶ ἐκοινωνήσεν αὐτῇ καὶ ἄλλα αἰσχροὰ διεπράξατο μετ' αὐτῆς· καὶ μοι μὲν εὐκολα ἦν αὐτὰ ἐπὶ σοῦ
- 50 Th ἐκφᾶναι, οἶδα γάρ σε δίδυμον ὄντα τοῦ Χριστοῦ τὸν τὴν
- 10 φύσιν ἡμῶν αἰὲ καταργοῦντα· ταράξαι δὲ ταύτην μὴ βουλευθεὶς αὐτῇ τῇ ὥρᾳ οὐκ ἐθανάτωσα αὐτόν, ἀλλ' ἐπιτηρησάμενος αὐτόν ἐσπέρας διερχόμενον τύψας ἐθανάτωσα αὐτόν, καὶ μάλιστα κατατολμήσαντα αὐτόν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ τοῦτο διαπράξασθαι.
- 24 B 15 Ὁ δὲ ἀπόστολος | ἐξήταζεν αὐτόν λέγων· Εἰπέ μοι ποίας·
- 32 σπορᾶς καὶ ποίου γένους ὑπάρχεις. 32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ ἐρπυστῆς ἐρπυστοῦ φύσεως καὶ βλαπτικὸς βλαπτικοῦ· υἱὸς εἰμι ἐκείνου τοῦ βλάψαντος καὶ πλήξαντος τοὺς τέσσαρας ἀδελφοὺς τοὺς ἐστῶτας· υἱὸς εἰμι ἐκείνου τοῦ καθεζομένου
- 20 ἐπὶ θρόνου εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν, τοῦ τὰ ἴδια λαμβάνοντος

²⁰ cf Matth 18, 20?

¹ ἔμπρ. σου ἐξείπω P || ² αὐτόν D: cf 11 || ἔπ. ε. τ.] ε. τ. γὰρ P || ²⁻³ τὰ ἔ. μου D || ³ καὶ φ. - δρ. (ᾱ) om f || λέγει P || ναί om P || εἰπέ] λέγε ὅτω τοῦτον ἐθανάτωσας τρόπῳ P || ⁴ erat f ᾱ || ὥρ. - ᾱ.] ἐν τ. χ. τ. ὥρ. σφόδρα D || ἐν - ᾱ.] τοῦτον ἀντικρὺ τοῦ χωρίου P || <τῷ> ἀντικρὺ <σου>?? (f): cf 119, 6 || ⁴⁻⁵ κ. δι. (f)] δι. δὲ P διουσίσης (cf 147, 2) οὖν UY || ⁵ α. δι' ἔ. (f)] ἐμοῦ ἔνεκεν α. P α. ποτὲ D || ἰδ. α. om P || ⁵⁻⁶ ἦρ. - ἔπ. καὶ om P || ⁶ αὐτήν D || τ. ν. τοῦτ. D || ⁷ δς] ὃς δὲ UY ὡς δὲ P || αὐτῆς ἐκoin. P || ἄλλα] τινα P || ⁸ μ. α. διεπ. et alld μὴ φέρων τοῦτο ἐγὼ ἐθανάτωσα τοῦτον P || κ. μὲν] mihi f || εὐκολον D || ἦν] sed non audio f || ⁸⁻⁹ ἔ. σ. ἐκφ. α. D || ⁹ φράσαι U || δδ. γ. οἶδα εἶναι σε P || σε] τὸν add D || δδ.] fluctum oceanī f: cf 156, 12 et Burkill J of theol studies I (1960) p 288 || ¹⁰ αἰ om UY || τὴν κόρην P || βουλ.] οὐδὲ add P || ¹¹ οὐκ om et add ἐν ἡ μετὰ τῆς κόρης τὴν ἁμαρτίαν δι' ἐπράττετο P || τοῦτον P: cf 1 || ¹¹⁻¹² ἀλλ' - αὐτόν om U || ἀλλὰ τῇ ἐσπέρας τοῦτον διερχ. ἐπιτ. P || ¹¹ ἐπιτηρήσας D || ¹² τύψας (f) om P || αὐτόν om P: cf c 89m || ¹³ τολμήσαντα PUY: cf 147, 13; c 49e || ἐν ἡμ. τοῦτο κυριακῆς (om τῇ) P || ¹⁶ τυγχάνεις P || κ. ε. α. om P || ¹⁷ ἔ. ἔ.] τῆς ἐρπυστικῆς D τῆς add U || φέσ.] filius f: scr υἱὸς?? del? (cf 152, 10) γέννημα add D || βλαπτικὸς om P || βλαπτικοῦ <υἱὸς εἰμι>?? || ¹⁷⁻¹⁰ νί - ἐστ.] al f: cf Lipsius I p 322. 1 || ¹⁸ καταβλάψαντος PUY: cf 147, 13; 151, 7; c 93e; 106i || ¹⁹⁻²⁰ καθ. - οὐρ.] ἔ. θ. ἐπωλείας καθ. D || scr ἔ. θ. καθ.? || ²⁰⁻¹⁴⁹ τ. τὰ - ζωνν. om f || ²⁰ τοῦ] <υἱὸς εἰμι ἐκείνου> τοῦ? scr καὶ?? || λαβόντος U: scr λαμβάνειν?? (ᾱ)

ἀπὸ τῶν δανειζομένων· υἱὸς εἰμι ἐκείνου τοῦ τὴν σφαῖραν 51 Th
ζωννύοντος· συγγενὴς δὲ εἰμι ἐκείνου τοῦ ἔξωθεν τοῦ ὠκεανοῦ
ὄντος, οὗ ἡ οὐρὰ ἐγκτεται τῷ ἰδίῳ στόματι· ἐγὼ εἰμι ὁ διὰ
τοῦ φραγμοῦ εἰσελθὼν ἐν τῷ παραδείσῳ καὶ μετὰ Εὐᾶς λα-
λήσας ὅσα ὁ πατήρ μου ἐνετείλατό μοι λαλῆσαι αὐτῇ· ἐγὼ 5
εἰμι ὁ ἐξάψας καὶ πυρώσας Καῖν ἵνα ἀποκτείνῃ τὸν ἴδιον
ἀδελφόν, καὶ δι' ἐμὲ ἄκανθαι καὶ τρίβολοι ἐφύησαν ἐν τῇ γῇ· 218 T·
ἐγὼ εἰμι ὁ τοὺς ἀγγέλους ἄνωθεν κάτω ῥίψας καὶ ἐν ταῖς 52 Th
ἐπιθυμίαις τῶν γυναικῶν αὐτοὺς καταδῆσας, ἵνα γηγενεῖς
παῖδες ἐξ αὐτῶν γένωνται καὶ τὸ θέλημά μου ἐν αὐτοῖς δια- 10
πράξωμαι· ἐγὼ εἰμι ὁ τὴν καρδίαν Φαραὼ σκληρύνας, ἵνα
τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ φρονέσῃ καὶ ἐν ζυγῷ σκληρότητος κατα-
δουλώσῃται αὐτούς· ἐγὼ εἰμι ὁ τὸ πλῆθος ἐν τῇ ἐρήμῳ πλα-
νήσας, ὅτε τὸν μόσχον ἐποίησαν· ἐγὼ εἰμι ὁ τὸν Ἡρώδην
πυρώσας καὶ τὸν Καϊάφαν ἐξάψας ἐν τῇ ψευδηγορίᾳ τοῦ 15
ψεύδους ἐπὶ Πιλάτου· τοῦτο γὰρ ἐμοὶ ἔπρεπεν· ἐγὼ εἰμι ὁ τὸν
Ἰούδαν ἐξάψας καὶ ἐξαγοράσας ἵνα τὸν Χριστὸν θανάτῳ 172 W
παραδῶ· ἐγὼ εἰμι ὁ τὴν ἄβυσσον τοῦ ταρτάρου οἰκῶν καὶ
κατέχων, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἄκοντά με ἠδίκησεν καὶ τοὺς
ιδίους ἐξ ἐμοῦ ἐξελέξατο· συγγενὴς εἰμι ἐκείνου τοῦ μέλλοντος 20
ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἔρχεσθαι, ᾧ καὶ ἐξουσία δίδοται ποιῆσαι
ὅπερ αὐτὸς βούλεται ἐπὶ τῆς γῆς.

33 Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ δράκοντος ἐκείνου παντὸς
τοῦ ὕχλου κατακούοντος, ἐπάρας ὁ ἀπόστολος τὴν φωνὴν αὐτοῦ
εἰς ὕψος εἶπεν· Παῦσαι λοιπὸν ἀναιδέστατε, καὶ αἰσχύνθητι 25

¹ ex eis qui ab eo mutuati sunt ἃ || δανειζόντων dubitanter coni Thilo
cont 145, 18 || ² ζωνν.] ἀποστάτον add D || ³⁻⁵ οὐ - λ. α. (ἃ) || non nulla
al f || post ἐκ. iterat τοῦ καθεζ. - οὐρανόν (148, 19) U || ⁶ κ. πυρ. om f:
cf 15; 18 || ⁶⁻⁷ τ. ἰδ. ἀδ. ἀπ. P || ⁷ ἐμὲ (f ἃ) || ἐμοῦ D || ⁹ καταδῆσας]
corrumpi f: cf Burkitt J of theol studies I (1900) p 284 || ¹⁰ γινονται P ||
¹² τ. I. om P || ¹²⁻¹³ κατ. α.] τὸ τῶν ἐβραίων κατ. γένος P || ¹³⁻¹⁴ ἐγὼ -
ἐποίησαν om P || ¹⁵ πυρ. (ἃ) om f: cf 6 || ¹⁵⁻¹⁶ τοῦ ψ.] contra iustum
iudicem f om ἃ || ¹⁶ ἐπὶ Π. (ἃ) om P f || τ. γ. ἐ. ἔ. om f ἃ || ¹⁷ ἐξάψ.
κ. om UY: cf 18 || κ. ἐξαγ. om P ut pretium acciperet f et feci ἃ ||
θαν. (f ἃ) om D || ¹⁸ παραδῶση P || ¹⁸⁻²⁰ τ. ἄβ. - ἐξελ.] al f al ἃ ||
¹⁸ οἰκ. κ. om PUY: cf 6; 17; 109, 1; 12; 111, 7; 120, 4; 5; 121, 3; 123,
4; 127, 2; 139, 9; 12; al plurima || ²⁰ ἐξ ἐ. om U || ²¹ δέδοται coni Thilo
dubitanter || ²² ὄπ. α.] εἰς ἃ καὶ P || ²³⁻²⁴ aliquanto plura f || ²³ ταῦτα] αὐτοῦ
add U || ἐκ. (ἃ) om P || ²⁴ κατακ.] ταῦτα ἀκούοντος P: cf 147, 13; 152, 9 || τ.
φ. ὁ ἀπ. PUY || ²⁴⁻²⁵ α. (cf c 65 m) ε. ὕ. om PUY || ²⁵ εἰς] καὶ ἀτενίσας εἰς
suspicatur Thilo sed refutat || ^{25-150,2} π. - γεν.] paulo plura et al f al ἃ
²⁵ λ.] τοῦ λοιποῦ P

- 53 Th νεκρούμενος ὅλος· ἐφθασεν γάρ σου τὸ τέλος τῆς ἀπωλείας·
καὶ μὴ τόλμα λέγειν ἃ διεπράξω διὰ τῶν σοὶ ὑπηκόων γενο-
25 B μένων. κελεύω δέ σοι ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ ἐκείνου | τοῦ
μέχρι νῦν ἀγῶνα πρὸς ὑμᾶς ποιούντος διὰ τοὺς ἰδίους ἀνθρώ-
5 πους, ἵνα τὸν ἰόν σου ὃν ἔβαλες εἰς τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκμυ-
173 W ζήσης καὶ ἀνελκύσας λάβῃς ἐξ αὐτοῦ. Ὁ δὲ δράκων εἶπεν·
Οὐπω ὁ καιρὸς ἐφθασεν τοῦ τέλους ἡμῶν, καθὼς εἶπας· τί
με ἀναγκάζεις λαβεῖν ὃ εἰς τοῦτον κατέβαλον καὶ ἀποθανεῖν
πρὸ καιροῦ; καὶ γὰρ ὁ ἐμὸς πατὴρ ἐπὶ ἀνιμήσῃται καὶ
10 ἐκμυζήσῃ ὃ ἐπέρριψεν τῇ κτίσει, τότε αὐτοῦ γίνεται τὸ τέλος.
Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· Δεῖξον οὖν ἤδη τὴν φύσιν τοῦ
πατρός σου. Καὶ προσελθὼν ὁ δράκων ἐπέθηκεν τὸ στόμα
ἐπὶ τὴν πληγὴν τοῦ νεανίσκου καὶ ἐξεμύζησεν τὴν χολὴν ἐξ
αὐτοῦ. καὶ κατὰ βραχὺ μὲν ἡ χροιά τοῦ νεανίσκου, ὥσπερ
15 πορφύρεα οὖσα, ἐλευκαίνεται, ὃ δὲ δράκων ἐφυσᾷτο. ὅτε δὲ
πᾶσαν τὴν χολὴν εἰς ἑαυτὸν ἀνέσπασεν ὁ δράκων, ὁ νεώτερος
219 T ἀναπηδήσας ἕστη, καὶ δραμὼν πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἀποστόλου
ἔπεσεν. ὁ δὲ δράκων φυσηθεὶς ἐλάκησεν καὶ ἀπέθανεν, καὶ
ἐξεχύθη αὐτοῦ ὁ ἰὸς καὶ ἡ χολή· ἐν δὲ τῷ τόπῳ οὗ ὁ ἰὸς
20 αὐτοῦ ἐξεχύθη χάσμα ἐγένετο μέγα, καὶ κατεπόθη ὁ δράκων
ἐκεῖνος. εἶπεν δὲ ὁ ἀπόστολος τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ· Βάλετε ἐργάτας καὶ ἀναπληρώσατε τὸν τόπον ἐκεῖνον,
καὶ θέτε θεμελίους καὶ οἴκους οἰκοδομήσατε ἐπάνω, ἵνα οἴκησις
γένηται τοῖς ξένοις.
25 34 Ὁ δὲ νεανίσκος ἔλεγεν τῷ ἀποστόλῳ μετὰ πολλῶν
54 Th δακρύων· Τί ἤμαρτον εἰς σέ; ἀνθρώπος γὰρ εἰ δύο μορφάς

¹ ὅλος D || ² σοὶ ὅ. γ. | σὼν ὅ. D: cf 151, 18; 152, 15; c 64m || ⁴ ἀνθρ. | αὐτοῦ δούλους P || ⁵ ἐκμ. om U || ⁶ καὶ - ἐξ α. | al f || λάβ. | ἀνασηράσης PUY retineas ā: scr ἀνασειράσης (del ἀνελκ.)?? cf 8 || ἀπ' UY || ⁷ οὐδέπω UY om ā || ἡμ. τ. τέλ. ἐφθ. D: cf 10; 156, 2-3 || καθ. | σὺ add D || εἶπες U ἔφης D: cf 127, 4; al || ⁸⁻⁹ προ κ. με ἀπ. P πεπολήκα add U || ¹⁰ ἐκμυζή- σῃται P: cf 5; 13 || τῆς Y ταῖς PU || κτίσειν (P)U(Y) in creaturam f ā || τὸ τέλ. α. γινέσῃται D: cf 7 || ¹¹ αὐτῷ om PY || ἡδῃ | ἄρτι P || ¹³ τῇ πληγῇ U | χολ. | uenenum f ā καὶ τὸν ἰὸν add P: recte? cf 5; 16; 19 || ¹⁴ scr ἡ μὲν? || χροιά UY || ¹⁵ οὖσα | οὕτως ad l P || ¹⁶ χολ. | uenenum f ā: cf 13 || ¹⁷ ἕστη | ἀνέστη PUY subsiluit f: cf c 54m || ¹⁷⁻¹⁸ ἔπ. πρ. τ. π. τ. ἀπ. P et adora- uit eum add f || ¹⁸⁻¹⁹ κ. ἀπ. - χ. (ā) | secundum uocem Iudae f || ¹⁹ ὁ ἰ. α. D: cf q s et 108, 11 || ²⁰ αὐτοῦ om P || ²⁰⁻²¹ κ. κ. - ἐκ. (ā) om f || ²² β. ἐ. κ. om f || λάβετε Thilo et Tischendorf (cf An 59, 16) adducite ā: scr Ἐκβάλετε?? cf cu Matth 9, 38 || ἐκ. (f ā) | ἐν ᾧ ὁ δράκων κατεπόθη D || ^{23-152, 11} ἔλεγεν- σωμ. | aliquanto plura et al f || ²⁶ τί om D || ἡμ. | εἰς τὸν ἐπὶ σοῦ κηρυττό- μενον θεὸν καὶ add D (non ā) || σέ | ἀλλὰ δέομαι σου add D

ἔχων, καὶ ὅπου ἂν θέλῃς ἐκεῖ εὐρίσκη, καὶ ὑπὸ οὐδενὸς ἐπέχη,
 ὡς ἐγὼ ὀρώ. ἐθιασάμην γὰρ τὸν ἄνδρα ἐκείνον, ὡς παρέστηκά
 σοι, ὃς καὶ ἔλεγεν σοι. Πολλὰ ἔχω δεῖξαι διὰ σοῦ θαυμάσια, 175 W
 καὶ ἔργα μεγάλα ἔχω διὰ σοῦ τελέσαι, δι' ὧν μισθὸν λήψῃ·
 καὶ πολλοὺς ποιήσεις ζῆσαι, καὶ ἔσονται ἐν ἀναπαύσει ἐν φωτὶ 5
 αἰωνίῳ ὡς τέκνα Θεοῦ· σὺ οὖν ζωοποιήσόν φησιν περὶ ἐμοῦ
 σοι λέγων τοῦτον τὸν νεανίσκον καταβληθέντα ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ,
 καὶ ἐν παντὶ καιρῷ ἔφορος αὐτοῦ γενοῦ. Καλῶς οὖν | ἦκει 26 B
 ἐνθάδε, καὶ πάλιν καλῶς πρὸς αὐτὸν ἀπελευσθῇ, καὶ αὐτοῖ
 ὅλως μὴ ἀπολειπομένου σου. ἐγὼ δὲ ἐγενόμην ἄνευ φροντίδος 10
 καὶ ὄνειδισμού· καὶ ἐπέφραυσέν μοι ἀπὸ τῆς φροντίδος τῆς
 νυκτερινῆς καὶ ἀνεπάην ἀπὸ τῆς ἐργασίας τῆς ἡμερινῆς· ἀπηλ-
 λάγην δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ παροξύναντός με ταῦτα πράττειν, ἡμαρ-
 τον εἰς ἐκείνον τὸν τὰ ἐναντία διδάξαντά με· καὶ ἀπώλεσα
 ἐκείνον τὸν τῆς νυκτὸς συγγενῇ τὸν ἀναγκάζοντά με ἁμαρ- 15
 τάνειν ταῖς αὐτοῦ πράξεσιν, εὖρον δὲ ἐκείνον τὸν φεγγώδη
 ὄντα μου συγγενῇ. ἀπώλεσα μὲν ἐκείνον τὸν σκοτίζοντα καὶ
 ἁμαυροῦντα τοὺς ἑαυτοῦ ὑπηκόους, ἵνα μὴ γινῶσιν ἃ διαπρατ-
 τονται, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν αἰσχυρθέντες ἀπόσχωνται 176 W
 ἀπ' αὐτῶν, καὶ αἱ τούτων πράξεις τέλος σχῶσιν· εὖρον δὲ 20
 ἐκείνον οὗ τὰ ἔργα φῶς ἐστίν καὶ αἱ πράξεις ἀλήθεια, ἃ
 διαπραττόμενός τις οὐ μεταγινώσκει. ἀπηλλάγην δὲ καὶ

¹ ἂν] ἔαν Y δᾶν P: cf 103, 4; c 64 e; 93 m || εὐρίσκει P || ἐπ.] ὀρεᾶσαι
 P || ² ἐγὼ] σε add P || ²⁻³ scr ὃς παρέστηκέν σοι (ἃ)?? || ⁴ καὶ - τελ. om U ||
 διὰ σ. ἔχω P || ὧν] scr ἔ? || ⁵ π. ζ.] ζωοποιῆσαι ἔχω P || ἀναπ. (ἃ) alto f |
 ἐν alt (f)] καὶ D. UY ἃ || ⁶⁻⁷ ζωοπ. - ἐχθρ.] δῆλον ὅτι περιεμοῦ ζωοπ. τοῦτ. τ.
 νεαν. δεινῶς ὅ. τ. ἐχθρ. καταβλαβέντα P || ⁷ νεανίσκον <τόν>? || καταβλα-
 βέντα UY: cf c 79 i || ⁸ καὶ - γ.] quia omni tempore dominum tuum con-
 templaris f || γίνου UY || ἦκες D: cf c 75 e || ⁹ ἐνταῦθα P || καὶ prius
 om D || πάλ. - ἀπ.] multos ad eum adduxisti f || ¹⁰ ἀπολιμπανομένου P ||
¹¹ ὄν.] dolore f || x. ἐπ.] ἐπ. γὰρ D || ¹¹⁻¹² ἐπ. - ἡμ.] al f | al ἃ || ¹² καὶ om P ||
 ἀνεπαύθην D om P: cf 105, 12; 152, 17 || ἀπὸ - ἡμερ. om P. P || ¹³⁻¹⁴ ἡμ.
 εἰς] intellexi f (om ἃ) || ¹³ ἡμ.] μὲν add PUY: δὲ exspectes: cf 16; 20; 22;
 152, 3 || ¹⁴ μοι διδ. D: scr με διδ.? || καὶ del? cf 17; 22 || ¹⁵ τῆς - τόν] per
 tenebras cognatas suas f || ἔξαμαρτάνειν D || ¹⁶⁻¹⁷ ἔκ. - συγγ.] al f || ¹⁶ φεγγ-
 γοειδῇ D || ¹⁷ <τόν> ὄντα?? cf 152, 4 || μου σ. ὅ. P || ἃ. μ.] ἀπώλεσαμεν
 D. PU (cf 14; 20) δὲ add D || ¹⁸ αὐτοῦ PUY: cf 152, 5 al || ἃ] εἰς ἡμᾶς κα-
 κήν P || ²⁰ ἀπ' om D: cf c 58 i; 118, 12; 144, 3; c 134 e || αἱ τ.] διατοῦτο αἱ
 P || τοῦτ.] eius f || γάλος U || ἔχωσιν P: cf 141, 4 || ²¹ οὐ - ἀλ.] al f ||
 ἀληθινὰ P || ἃ] εἰς ας P

55 Th
220 T

ἀπ' ἐκείνου οὗ τὸ ψεῦδος παράμονον, οὗ καὶ τὸ κάλυμμα προ-
ηγείται σκότος, ὅπισθεν δὲ παρέπεται καὶ αἰσχύνῃ ἀναιδευο-
μένη ἐν ἀπραγίᾳ· εὗρον δὲ τὸν καλὰ μοι φανεροῦντα εἰς τὸ
λαβῆσθαι με τούτων, τὸν τῆς ἀληθείας υἱόν, συγγενῇ ὄντα
δ τῆς ὁμοιοῦσας, ὃς τὴν ὁμίχλην ἀποσοβῶν τὴν ἑαυτοῦ κτίσιν
φωτίζει καὶ τοὺς πληγὰς θεραπεύων τοὺς ἐχθροὺς αὐτῆς κατα-
στρέφει. ἀλλὰ δέομαί σου ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ ποιήσόν με
πάλιν θεάσασθαι αὐτὸν καὶ ἰδεῖν τοῦτον τὸν νῦν ἀπέκρυφόν
μοι γενόμενον, ἵνα καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσω, ἧς τὸ θαῦμα
10 ἐξειπεῖν οὐ δύναμαι· οὐκ ἔστιν γὰρ τῆς φύσεως τούτου τοῦ
ὀργάνου τοῦ σωματικοῦ.

27 B

35 Ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· Ἐὰν τούτων
ἀπαλλαγῇς ὧν τὴν γνῶσιν ἐδέξω, ὥσπερ καὶ εἶπας, καὶ γνῶς
τίς ἐστιν ὁ ταῦτα διαπραξάμενος ἐν σοί, καὶ μάθῃς, καὶ
15 κατήκοος γενήσῃ ἐκείνου, οὗ νῦν διὰ τῆς ζεύσεως σου ἀγάπης
ἐπιζητεῖς, καὶ ὅψῃ αὐτὸν καὶ σὺν αὐτῷ ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ ἀναπαύσῃ καὶ ἔσῃ ἐν τῇ χαρᾷ
αὐτοῦ. ἐὰν δὲ ῥηθνυμότερον διατεθῇς πρὸς αὐτὸν | καὶ πάλιν
ἐπιστραφῇς πρὸς τὰς προτέρας σου πράξεις, καὶ ἐάσης τὸ
20 κάλλος καὶ τὸ φαιδρὸν ἐκείνο πρόσωπον τὸ νῦν ὑποδεχθῆν
σοι, καὶ τὸ ἀπαύγασμα τοῦ φωτός αὐτοῦ, οὗ νῦν ἐπιθυμεῖς,
διαλάθῃς, οὐ μόνον τῆς ζωῆς ταύτης στερίσκῃ ἀλλὰ καὶ τῆς

¹ οὗ - οὗ om P || οὗ τὸ ψ. παρ.] quem fraus sustinet f || παραμένει D: cf 154, 3 || κ. τὸ κ.] ser κατακάλυμμα? || ² ὅπιθεν PUY: cf c 154m || ²⁻³ καὶ - ἀπρ.] pudor et illa audens in impudentia f || ² καὶ om D: del? || ³ δὲ] μοι alid P || ³⁻⁶ καλὰ - φωτ.] al f: cf Lipsius I p 327 || ⁴ με om P || τοῦτον PUY || ⁵ ἀποσ.] καὶ add PU || ⁶ φωτίζων PUY: cf q s || πληγ.] αὐτοῦ add PUY || τοῖς] δὲ add PUY || καταστρέφων PUY || ⁷ ἄ. (ἄ)] apostole f: cf 155, 21 || τοῦ om U || ⁷⁻⁹ ποί. - γεν.] sere in me uerbum tuum uitae f || ⁸ αἰτ. om D: del? || τοῖτ.] αὐτόν D || ⁹ γεν.] μοι add P || κατακοῖσω UY: cf 149, 24 || ⁹⁻¹¹ ἧς - σωμ.] al f (cf 150, 25): cf Lipsius I p 325 || ¹² ἀπεκ. α. λ. (ἄ)] πρὸς αὐτόν εἶπεν D Iudas dicit ei f || ¹³ ἀπαλλ. (f) om D || τ. γν. ὧν D || ἔδ.] ἀποβάλης alid D || γνῶς om PUY || ¹⁴ ἔστιν om D σοι add P (U? eras) || ¹⁵ ser γένῃ?? cf 114, 3 || οὗ] ὃν PUY quem f: cf 130, 6; 139, 10; al || σοι UY || ¹⁶ ἐπιζ.] τὴν θείαν add D || καὶ prius del? (f) || ¹⁷ ἀναπαύσῃ] ἀναπαύσῃ D: cf 151, 12 || ¹⁷⁻¹⁸ εἰς τὴν χαρὰν α. ἔσῃ D || ¹⁸ ἄν D || ¹⁹ ἀποστραφεῖς P || εἰς PUY || ¹⁹⁻²² κ. ἐ. - διαλ.] al (corrupta) f al ἄ || ²⁰ ἐκείνου PU: recte? || πρόσωπον om PUY; cf c 115m || ²² διαλάθῃ σε Thilo recte ut nil: cf 154, 11 || ἀποστερήσῃ P: ser στε-
ρήσῃ (cf 153, 1; 2; 159, 4)?? || ²² 153, 2 ἀλλὰ - εἰρ.] al f

μελλούσης, καὶ ἀπελεύση πρὸς ἐκεῖνον ὃν ἔλεγες ἀπολωλέναι, 56 Th
καὶ οὐκέτι θεάσῃ ἐκεῖνον ὃν ἔλεγες εὐρηκέναι.

36 Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου ἤρχετο εἰς τὴν 177 W
πόλιν κατέχων τὴν χεῖρα ἐκείνου τοῦ νέου καὶ λέγων αὐτῷ·
Ταῦτα ἄπερ ἐθεάσω τέκνον ὀλίγα ἐστὶν ἀπὸ τῶν πολλῶν ὧν 5
ὁ θεὸς ἔχει· οὐ γὰρ περὶ τούτων τῶν φαινομένων εὐαγγελί-
ζεται ἡμῖν, ἀλλὰ μείζονα τούτων ἐπαγγέλλεται ἡμῖν· ἐφ' ὅσον
δὲ ἐν σώματί ἐσμεν, οὐ δυνάμεθα λέξει καὶ ἐκφᾶναι ἃ μέλλει
ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν διδόναι. ἐὰν εἰπωμεν ὅτι φῶς ἡμῖν παρέχει,
τοῦτο τὸ ὁρώμενόν ἐστιν καὶ ἔχομεν αὐτό· ἐὰν δὲ καὶ πλοῦτον, 10
ὃς ἐστὶν καὶ φαίνεται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ὀνομάζομεν
αὐτὸν καὶ οὐ χρῆζομεν αὐτοῦ, ἐπειδὴ εἴρηται ὅτι Δυσκόλως
πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· Εἰ δὲ
καὶ ἀμπεχόνην ἐσθῆτος εἰπωμεν, ἣν οἱ τρυφῶντες ἐν τῷ βίῳ
τούτῳ ἀμφιέννυνται, ὠνόμασται, καὶ εἴρηται ὅτι Οἱ τὰ μαλακὰ 15
φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσὶν· Εἰ δὲ καὶ δεῖπνα
πολυτελῆ, περὶ τούτων ἐντολὴν εἰλήφαμεν προσέχειν ἀπ' αὐτῶν, 221 T
μὴ βαρυνθῆναι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς,
λέγων ἃ ἐστὶν, καὶ εἴρηται· Μὴ μεριμνήσητε τῇ ψυχῇ ὑμῶν
τί φάγητε ἢ τί πίητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσῃσθε, 20
ὅτι ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύ-
ματος· Ἐὰν δὲ καὶ ἀνάπauσιν τὴν πρόσκαιρον ταύτην εἰπωμεν,
κρίσις καὶ ταύτης ὥριστα· ἀλλὰ λέγομεν περὶ τὸν ἄνω κόσμον,

¹² Matth 19, 23 || ¹⁵ Matth 11, 8 || ¹⁸ Luc 21, 34 || ¹⁹ Matth 6, 25

¹ ὅν] οὐδ P || λέγεις U || ἀπολελωλέναι PUY || ³ τ. εἰπὼν ὁ ἀπόστολος PUY Iudas f || ⁴ τ. ν. ἐκ. P || ⁷ ἡμῖν prius] ὑμῖν U || ἃ. μ.] ἀλλ' ἄμεινα P meliora f: scr ἀλλ' ἀμείνω (uel ἀμείνονα)? cf c 116 m || ⁸⁻⁹ ἃ - διδ.] quae omnes credentes deo accepturi sunt f quae parauit animis credentium sibi ἃ || ⁹ διδ. ἡμ. P || ἡμ. om UY: del?? cf f ἃ (8-9) || ¹⁰ τὸ om D f: del?? || x. ἔχ. α. om f: del?? || ¹¹⁻¹² ὃς - ὅν. α.] memoramus quod est in mundo f || ¹¹ ὃς om D. P: scr ὃ? cf f || τούτῳ om P || καὶ om UY: del? cf f || ¹² αὐτό UY τοῦτον P: del? || ¹²⁻¹³ x. οὐ - οὐρ. om f: del?? cf 15-16; 18-21 || ¹² x. ο. χ. α. om D || x. ο. χ.] οὐ χρῆζω δὲ εἰ θελήσω P || ἐπ. ε.] ε. γὰρ P || ¹³ εἰσελ. πλ. P || ¹⁵ ὧν. x. om D || ὧν.] scr ὀνομάζομεν? cf 11 || ¹⁵⁻¹⁶ x. εἴρ. - εἰσὶν om f: del?? cf 12-13 || ¹⁵ ὅτι om PU || ¹⁸⁻²¹ μὴ βαρ. - ἐνδ. om f: del?? cf 12-13 || ¹⁸ μὴ - βιωτ.] ἵνα μὴ ἐν κρ. x. μέθῃ βαρυνόμενοι καὶ ταῖς τοῦ βίου συνωθοῦμενοι μερ. τῆς ἐκεῖ ἐκπέσομεν βασιλείας P || ¹⁹ λέγ. - καὶ] καθὼς καὶ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ D om P || scr λέγομεν?? cf 11; 15 || ¹⁹⁻²¹ μὴ μ. - ἐνδύμ. om P || ²⁰ x. ταύτ. ὥρ. κρ. P || τῶν ἃ. κόσμων U τοῦ ἃ. κόσμου probabilius Thilo et Tischendorf de nouo mundo (post ἀγ. 154, 1) f

- περὶ θεοῦ καὶ ἀγγέλων, περὶ ἐργηγόρων καὶ ἀγίων, περὶ τῆς
 ἀμβροσιώδους τροφῆς καὶ τοῦ ποτοῦ τῆς ἀμπέλου τῆς ἀληθι-
 νῆς, περὶ ἐνδυμάτων παραμόνων καὶ μὴ παλαιουμένων, περὶ
 57 Th ὧν ὀφθαλμοὶ οὐκ εἶδεν οὐδὲ οὖς ἤκουσεν, οὐδὲ ἐπὶ καρδίαν
 28 B 5 ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν ἀνέβη, | ἃ ὁ θεὸς ἡτοίμασεν τοῖς ἀγα-
 πῶσιν αὐτόν. περὶ τούτων διαλεγόμεθα καὶ περὶ τούτων
 εὐαγγελιζόμεθα. πίστευσον οὖν αὐτῷ καὶ σύ, ἵνα ζήσης, καὶ
 εἰς αὐτόν ἔχει τὴν πεποιθήσιν, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. οὐδὲ
 γὰρ δώροις πείθεται ἵνα αὐτῷ προσενέγκῃς, οὐδὲ θυσιῶν
 178 W 10 ἐπιδέεται ἵνα αὐτῷ θύῃς. ἀλλ' ἄπιδε πρὸς αὐτόν, καὶ οὐ
 παραβλέψει σε· καὶ πρὸς αὐτόν ἐπίστρεψον καὶ οὐ καταλείψει
 σε. ἡ γὰρ τούτου εὐπρέπεια καὶ τὸ κάλλος κατεπιθύμιόν σε
 ποιήσει ἵνα αὐτόν ἀγαπήσῃς· ἀλλὰ οὔτε συγχωρεῖ σοι ἀπο-
 στραφῆναι σεαυτόν.
- 15 37 Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου τῷ νέῳ ἐκείνῳ
 πολὺς ὄχλος προσετίθετο. ἀπιδὼν δὲ ὁ ἀπόστολος εἶδεν αὐτοὺς
 ἐπαίροντας ἑαυτοὺς ἵνα αὐτόν ἴδωσιν, καὶ εἰς ὑψηλοὺς τόπους
 ἀνήρχοντο, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀπόστολος· Ἄνδρες οἱ
 ἐλθόντες εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Χριστοῦ καὶ θέλοντες εἰς τὸν
 20 Ἰησοῦν πιστεῦσαι, ἀπὸ τούτου τύπον λάβετε, καὶ ἴδετε ὅτι ἐὰν
 μὴ ὑψωθῇτε ἐμὲ τὸν μικρὸν θεάσασθαι οὐ δύνασθε, καὶ
 ὅμοιον ὄντα με ὑμῶν κατοπεῦσαι οὐ δύνασθε· εἰ οὖν ἐμὲ
 τὸν ὑμῖν ὅμοιον ὄντα οὐ δύνασθε ἰδεῖν ἐὰν μὴ ἐπάρῃτε ἑαυτοὺς

¹ cf Cor 1, 2, 9

¹ π. ἐγ. κ. ἀγ. (f) om D. P || γρηγόρων U: ἐγρ. <πνευμάτων>? (f) ||
² κ. τ. π. - ἀλ. om D || ἀμπ. τ. ἀλ.] aquae uitalis [ueri uini albi (om τ.
 ποτ.) ἃ || ³ παρ. κ.] τῶν P || παραμενόντων D: cf 152, 1; 155, 4; c 61e;
 66e; 124m || παλ.] καὶ ἀφθάρτων bis add P || ⁴ οὐδὲ prius] καὶ P || οὖς P
 οὐκ add PY || οὐδὲ al] καὶ P || ⁵ ἀμ.] οὐκ add PY || ⁵⁻⁶ ἡτ. τ. ἀ. α.] τ.
 ἀ. α. παρεσκέυσεν P || ⁵ παρεσκέυσεν U || ⁶⁻⁷ περὶ - εὐαγγ. (f ἃ) om D ||
¹⁰ δέεται D || ἀλλὰ Y: cf 13 || ἔπειδε P || ¹¹ π. σε] παραβλέψεις Thilo et
 Tischendorf: cf 152, 22 || ¹¹⁻¹² κ. πρ. - κατ. σε (f ἃ) om D. U || ¹²⁻¹³ κατ. σε
 π.] εἰς ἐπιθυμίαν ἐγερεῖ P || ¹³ τοῦτον P || ¹³⁻¹⁴ ἀλλὰ - σε. om P || ¹³ ἀλλ'
 D: cf 10 || ser οὐδὲ? || σ. σοι] συγχωροῖς Thilo συγχωρήσεις conī idem ||
¹³⁻¹⁴ σοι ἀ. σε.] ser ἀποστραφῆναι σε αὐτόν? σοι ἀ. ἑαυτόν? σοι ἀ. αὐτόν?
 (f) cf 135, 11 || ¹⁶⁻¹⁷ ἀπιδ. - ἰδῶσιν om P || ¹⁶ ἀφειδὼν U: cf 157, 21 et 111, 7 ||
¹⁷⁻¹⁸ ἀνήρχ. τόπ. P ἵνα τὸν ἀπόστολον βλέπωσιν καὶ ἀκούουσιν add P
 καὶ εἰς αὐτόν ἀφεώρων add UY || ¹⁸ ὁ δὲ ἀπ. ε. π. α. D || πρ. α.] α. PY
 αὐτοῖς U: recte? cf 15; 148, 16; 150, 11; 21; 25; al || ²⁰ τοῦτον] τοῦ λοιποῦ
 P || λάβ. τύπ. P || ²² ὅμ. ὄντα (om με) P || ὑμῖν UY: cf 23 || ^{22-155,1} εἰ-
 γῆς om f: del?? || ²³ τὸν] ὡς εἶπον add P: cf 119, 12 || ὅμ. ὑμῶν P:
 cf 22 || αὐτοὺς D: cf 155, 3

ὀλίγον ἐκ τῆς γῆς, ἐκείνον τὸν ἐν ὕψει διατρίβοντα καὶ νῦν
 ἐν βράθει εὐρισκόμενον πῶς δύνασθε ἰδεῖν εἰ μὴ πρότερον 58 Th
 ἐπάγητε ἑαυτοὺς ἐκ τῆς προτέρας πολιτείας· ὑμῶν καὶ τῶν
 πράξεων τῶν ἀνωφελῶν καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν μὴ παραμε-
 νουσῶν καὶ τοῦ πλοῦτου τοῦ ἐνθάδε καταλιμπανομένου καὶ 5
 τῆς κτήσεως τῆς ἐκ τῆς γῆς παλαιουμένης καὶ τῶν ἐνδυμάτων
 τῶν φθειρομένων καὶ τοῦ κάλλους τοῦ γηρῶντος καὶ ἀφανι-
 ζομένου, ἔτι δὲ καὶ τοῦ σώματος ὅλου ἐν ᾧ ταῦτα πάντα 222 T
 ἀποτεταμύεται, καὶ παλαιούμενον κόνις γίνεται, ὑποστρέφον
 εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν· πάντα γὰρ ταῦτα αὐτὸ τὸ σῶμα ὑπορθῶ. 10
 ἀλλὰ μᾶλλον πιστεύσατε εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν,
 ὃν κηρύσσομεν ἡμεῖς, ἵνα ἡ ἐλπίς ὑμῶν εἰς αὐτὸν ἔσται καὶ
 ἐν αὐτῷ τὴν ζωὴν ἔχητε εἰς αἰῶνας αἰώνων, ἵνα αὐτὸς ὑμῖν
 συνοδοιπόρος γένηται ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ τῆς πλάνης, καὶ
 λιμὴν ὑμῖν γένηται εἰς ταύτην τὴν | θορυβῶδη θάλασσαν. 15 29 B
 ἔσται δὲ ὑμῖν καὶ πηγὴ βρούουσα ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ τῇ 179 W
 διψαλέᾳ, καὶ σηκὸς πλήρης βρώσεως ἐν τῷ τῶν πεινῶντων
 τόπῳ, καὶ ἀνάπαυσις ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, ἱατρὸς δὲ καὶ τῶν
 σωματῶν.

38 Τότε τὸ πλῆθος τῶν συναχθέντων ἀκοῦον ταῦτα ἐδά- 20
 κρυεν καὶ ἔλεγεν τῷ ἀποστόλῳ· Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὃν σὺ
 κηρύσσεις θεὸν ἡμεῖς οὐ τολμῶμεν λέγειν ὅτι αὐτοῦ ἐσμεν, ὅτι
 τὰ ἔργα ἡμῶν ἃ διεπραξάμεθα ἀλλότρια αὐτοῦ ἐστιν, μὴ
 ἀρέσκοντα αὐτῷ· εἰ δὲ σπλαγχνίζεται ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐλεεῖ ἡμᾶς
 καὶ ῥύεται παριδὼν τὰς προτέρας ἡμῶν πράξεις, καὶ ἀπὸ 25

1 νῦν om { ᾧ: del?? || 3 ἑαυτ. ἐπάγ. P || scr ἐπαρεῖτε?? cf 105, 7;
 153, 13 || 4 ἀνοφελήτων Y πονηρῶν ἐκείνων P || ἐπιθ.] uoluptatibus f ||
 μὴ π. (f) παρενοχλουσῶν D || 5 καὶ - κατ. om ᾧ || τ. ἔ. κ. om { || 6 κτίσεως
 D. U || ἐκ] in f: scr ἐλτ?? || τῆς (post ἐκ) om PUY: del? || γῆς <τῆς>?? ||
 9 καὶ] καὶ δ Thilo perperam || 9-10 εἰς τ. ἔ. κτῆσιν ὑπ. P || 10 πάντα - ὑπ.
 om P || τ. γ. π.] D || ἀνορθῶ D || 11 πιστ. om Thilo et confidite add { ||
 τὸν om PUY: cf c 49i; 51m; 54i; cel || κύρ.] ἀνθρωπον Thilo errore
 ductus || ἡμῶν (f ᾧ) om PUY || 12 ἡμ. κηρ. (P) || ἡμ. (f ᾧ) ὑμῖν
 D || 13 ἔχοιτε Y: scr σχῆτε?? cf 141, 4 || 13-14 συν. ὅμ. D || 13 ἡμῖν
 Thilo || 14 χώρᾳ] καὶ ἀπαλλάξῃ ὑμᾶς add D || 15 αὐτὴν P || 16 del ταύτη? ||
 17 δαψιλαῖα Y δαψηλῇ U || σκοπὸς Y corbis { (cf Noeldke ap Lipsium II 2
 p 424): scr οἶκος?? cf c 145e F || 18 ἡμῶν D || 18-156,7 ταῖς ψ. - πε-
 ποιηκότες om P

D. UY 18 <σωτήρ> τῶν? (f) || 20-21 τὸ - ἅπ. (ᾧ) multitudines clama-
 bant f || 20 ἀκονόντων D || 21 ᾧ.] apostole f: cf 152, 7 || 22 θ.] plura add { ||
 ἡμεῖς om U || οὐ] οὕτε Y || 25 ῥύ.] ἡμᾶς add Y

59 Th

τῶν κακῶν ὧν διεπραξάμεθα ἐν πλάνῃ ὄντες ἐλευθεροὶ ἡμᾶς, καὶ οὐχ ὑπολογίζεται ἡμῖν οὐδὲ ὑπόμνησιν ἡμῶν ποιεῖται τῶν προτέρων ἀμαρτημάτων, γινόμεθα αὐτοῦ θεράποντες, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ εἰς τέλος ἄξομεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος αὐτοῖς ἀπε-
 5 κρίνατο λέγων· Οὐ καταψηφίζεται ὑμῶν οὐδὲ λογίζεται ὑμῖν τὰς ἀμαρτίας ἅς ἐν πλάνῃ ὄντες διεπραξάσθε, ἀλλὰ παρα-
 βλέπει ὑμῶν τὰ παραπτώματα ἃ κατὰ ἀγνωσίαν ἢ ἢτε πεποιη-
 κότες.

Πράξις δ' περὶ τοῦ πῶλου.

180 W

10 39 Τοῦ δὲ ἀποστόλου ἔτι ἐστῶτος ἐν τῇ λεωφόρῳ καὶ
 διαλεγομένου τῷ πλήθει πῶλος ὀνάδος ἦλθεν καὶ ἔστι ἔμ-
 προσθεν αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εἶπεν· Ὁ δίδυμος
 τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀπόστολος τοῦ ὑψίστου καὶ συμμύστης τοῦ
 λόγου τοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀποκρύφου, ὁ δεχόμενος αὐτοῦ τὰ
 15 ἀπόκρυφα λύγια, ὁ συνεργὸς τοῦ νιού τοῦ θεοῦ, ὃς ἐλεύθερος
 ὦν γέγονας δοῦλος καὶ πραιεῖς πολλοὺς εἰς ἐλευθερίαν εἰσή-
 γαγες· ὁ συγγενὴς τοῦ μεγάλου γένους τοῦ τὸν ἐχθρὸν κατα-
 δικάσαντος καὶ τοὺς ἰδίους λυτρωσαμένου, ὁ πρόφασις τῆς
 ζωῆς πολλοῖς γενόμενος ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰνδῶν· ἦλθες γὰρ
 20 πρὸς τοὺς πλανωμένους ἀνθρώπους, καὶ διὰ τῆς σῆς ἐπιφα-
 νείας καὶ τῶν λόγων σου τῶν θεϊκῶν νῦν ἐπιστρέφονται πρὸς
 τὸν ἀποστείλαντά σε θεὸν τῆς ἀληθείας· ἀνελθὼν ἐπικαθέ-
 σθητί μοι καὶ ἀναπάγητι ἕως ἂν εἰς τὴν πόλιν εἰσέλθῃς.
 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀπόστολος εἶπεν· Ὡ Ἰησοῦ Χριστέ νοερεῖ

²⁻³ ποι. τ. πρ. ἡμῶν D: cf 150, 7 || ² <καθ'> ἡμῶν (f)?? || ³ πρώτων UY: cf 152, 19; 155, 3; 25; c 48e; 58 i || ἀμαρτιῶν UY || ⁴ ἄξομεν D. UY corr Thilo dubitanter (cf c 117 i): ἄγομεν malim || ἀπερο. αὐτ. D || ⁵ ὑμ. ο. λογ. (ἄ?) om D f: cf 2; 149, 18 || ⁶ διεπραξάμεθα Y || ⁷ ἄγνωσαν D: recte? cf c 59e; 98m

PUY ⁹ πρ. δ' om Y || τετάρτη U || ¹² αὐτοῦ] non pauca add f || ¹³ ἐψ.] χριστοῦ P summi f ἄ: cf c 78 i || ¹³⁻¹⁴ τ. λ. om U || ¹⁴ Ἀρ.] seruatoris f dei ἄ: ser θεοῦ? || ¹¹⁻¹⁵ αὐτοῦ et ὁ συν. om f: cf Lipsius I p 328 || ¹⁶ πραιε.] per oboedientiam tuam f: cf 129, 9 || ἦγαγες UY || ¹⁷⁻¹⁸ τ. τὸν - λυτρ.] al f || ¹⁷ καταδίδαντος U καταδίδαντος Y: recte? ligas δ || ¹⁸ ἰδ.] αὐτοῦ add U || προστάτης P causa f ἄ: cf 159, 19; c 136 i; 141e || ¹⁹ πολλ. (ἄ) om P f: del?? cf c 136 i || ἐν τῇ τ. ἰ. γεν. χ. P: cf c 116m; 117e; 134m || ἐν om f || Ἰ.] Candaces ἄ || ἦ. γ.] qui uenisti inuitus f || ²² τὸν - ἀλ.] uitam f || τῆς om UY: cf 140, 3 || ²³ ἀναπέον P: ser ἀναπαύον?? cf c 46 i; 151, 12; 146, 4 || τ. π. (f ἄ) τὸν τόπον U || ²⁴ Ἀρ. om f ἄ: del? || νο.] filii f: <νῆ> νο.?

τῆς εὐσπλαγχνίας τῆς τελείας· ὧ ἡ ἡσυχία καὶ ἡ ἡρεμία, καὶ
 ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις νῦν λαλοῦμενε· ὧ ἀπόκρυφε ἀνάπανσις
 καὶ διὰ τῆς ἐνεργείας φανερούμενε σωτῆρ ἡμῶν καὶ τροφεῦ,
 διαφυλάσσων ἡμᾶς | καὶ ἀναπαύων ἐν σώμασιν ἄλλοτρίοις· 30 B
 ὁ σωτῆρ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν· ἡ βρύσις ἡ γλυκεῖα καὶ ἄλη- 5
 πτος, ἡ πηγή ἡ εὐκατάστατος καὶ καθαρὰ καὶ μηδέποτε θο-
 λουμένη· ὁ ἐπαμύντωρ καὶ βοηθὸς ἐν ἀγῶνι τῶν ἰδίων δούλων,
 ὁ τὸν ἐχθρὸν ἀποστρέφων καὶ ἀποσοβῶν ἀφ' ἡμῶν, ὁ εἰς
 πολλοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ ἡμῶν ἀγωνιζόμενος καὶ νικᾶν ποιῶν 181 W
 ἡμᾶς ἐν πᾶσι· ὁ ἀληθὴς ἀθλητὴς ἡμῶν καὶ ἀήττητος· ὁ στρα- 10
 τηλάτης ἡμῶν ὁ ἅγιος καὶ νικηφόρος· ὁ ἐνδοξος καὶ χαρὰν
 παρέχων τοῖς ἰδίοις τὴν μηδέποτε παρερχομένην, καὶ ἀνέσιν
 τὴν μηδ' ὅλως θλίψιν ἔχουσιν· ὁ ἀγαθὸς ποιμὴν ὁ ἑαυτὸν
 ἐκδούς ὑπὲρ τῶν ἰδίων προβάτων καὶ τὸν λύκον νικήσας καὶ
 λυτρωσάμενος τοὺς ἰδίους ἄρνας καὶ εἰς νομὴν ἀγαθὴν ἀγαγών· 15
 δοξάζομεν καὶ ὑμνοῦμεν σὲ καὶ τὸν ἀόρατόν σου πατέρα καὶ
 τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα καὶ τὴν μητέρα πασῶν κτίσεων.

40 Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου τὸ παρὸν πᾶν πλῆθος
 εἰς αὐτὸν ἀπέβλεπεν προσδοκῶν κατακοῦσαι τί ἀποκρίνεται
 τῷ πῶλῳ. πολλὴν δὲ ὥραν σταθεὶς ὁ ἀπὸστολος ἐκπληκτος 20
 ὥσπερ γεγωνῶς καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπιδὼν εἶπεν τῷ πῶλῳ·
 Τίνος εἰ καὶ τίνος ἰπάρχεις; ἐκπληκτα γάρ εἰσι τὰ διὰ τοῦ

¹³ Io 10, 11

¹ τῆς τελ. εὐ. (om alt τῆς) P || ² ζ.] τῶν ζώων Y || λαλ.] qui lo-
 queris f qui das uim loquendi ā: scr λαλῶν?? || ἀπόκρυφος P || ἀν. om f:
 del? cf Lirsius I p 328 || ³ φανερούμενος P || ³⁻⁵ σωτῆρ - δ] nutritor et
 tutor noster, seruator corporum nostrorum et f: cf Burkitt J of theol
 studies I (1900) p 285 || ³ ἡμ. σ. P || scr τροφεὺς?? || ⁵ ἄλ. (f) | ἄφρα-
 στος P || ⁶ εὐκατάστατος Y numquam deficiens ā om f || καὶ prius om f ||
 θελουμένη U || ⁷ ἐπαμύντωρ U om f || καὶ om f || ἰδ.] σῶν U || ⁸ ἀποστρ. -
 ἡμ. (ā) | profligens ante eos f || ⁹ πολλ. om f || ¹⁰ ἡμ. ἀθλ. UY || ἀήττ.]
 inlaese f || ¹¹ νικ.] inuicte f || ἐνδ. καὶ | τὴν ἐνδοξον P om f || ¹² τὴν] καὶ
 P || ¹³ μ. ὅλ.] μηδέποτε P || θλ. (f) | δόλον P || ἑαντ.] uitam suam f ||
¹⁵ καὶ - ἀγαγ. om f || ¹⁶ σὲ καὶ | per te f || ¹⁶⁻¹⁷ x. τὸ - πν. del?? || ¹⁷ x. τ.
 μ.] qui incubat f: cf Burkitt l s (3 - 5) p 286 || π. κτ. (f) | πάσης τῆς
 κτίσεως P: cf 114, 9 ubi creaturarum f || ¹⁸ π. π. πλ.] πλ. τῶν παρόν-
 των UY || ¹⁹ ἀκοῦσαι P: cf 147, 13; c 89c; 102i; 104m; 136i || ¹⁹⁻²⁰ τί -
 πῶλῳ (f ā) | τι πρὸς τὸν πῶλον λέγοντος P || ²⁰ τὸν πῶλον Y || ²¹ scr ὥσπερ
 ἔκπ. γεγ? cf c 63e: cf tamen c 47m(?) et uita Barlaam p 38 Boiss
 (Migne LXXXVI p 897 D) | ἐνθους ὥσπερ γενόμενος (item ed Zotenberg
 p 105) || ἀπιδὼν P(U): cf 154, 16 || ²² τίνος] quis f ā: scr τίς?

στόματός σου ἐκφανθέντα καὶ παράδοξα ἄτινα ἀπόκρυφα τοῖς πολλοῖς ὑπάρχει. Ὁ δὲ πῶλος ἀποκριθεὶς εἶπεν· Τῆς γενεᾶς εἰμι ἐκείνης· τῆς ἐξυπηρετησαμένης τῷ Βαλαάμ, ἧς καὶ ὁ κύριός σου καὶ διδάσκαλός σου εἰς τὸν κατήκοντά μοι κατὰ
 5 γένος ἐκάθισεν. καὶ γὰρ νῦν ἀπεστάλην σὲ ἀναπαῦσαι καθι-
 σθέντα ἐπάνω μου· καὶ λάβω πίστιν, καὶ προστεθῇ μοι ἡ
 μερὶς ἐκείνη ἣν νῦν μέλλω κτᾶσθαι διὰ τῆς σῆς ὑπηρεσίας
 ἧς ἐξυπηρετήσάμην σοι· καὶ ὅταν σοι διακονήσω, ἐξ ἐμοῦ
 λαμβάνεται. Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· Δυνατός ἐστιν
 10 ἐκεῖνος ὁ τὴν δωρεάν σοι ταύτην χαρισάμενος ἵνα ἕως τέλους
 πληρωθῇ ἐν σοὶ καὶ τοῖς κατὰ γένος σοι διαφέρουσιν· τοῦτου
 γὰρ τοῦ μυστηρίου ἐγὼ ἀσθενῆς καὶ ἄτονος ὑπάρχω. Καὶ
 οὐκ ἐβούλετο ἐπικαθεσθῆναι αὐτῷ. ὁ δὲ πῶλος ἐδέετο καὶ
 15 ἰκέτευεν αὐτὸν ἵνα εὐλογηθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐπορχούμενος αὐτῷ.
 Τότε ἀνελθὼν ὁ ἀπόστολος ἐκαθέσθη. καὶ εἶποντο σὺν αὐτῷ
 οἱ μὲν προάγοντες αὐτὸν οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες· ἔτρεχον δὲ πάντες
 βουλόμενοι ἰδεῖν τὸ πέρας καὶ πῶς τὸν πῶλον ἀπολύει. |

41 Ὅτε δὲ ἦλθεν ἐγγὺς τῶν πυλῶν τῆς πόλεως, κατήλθεν
 ἀπ' αὐτοῦ λέγων· Ἀπελθε καὶ διαφυλάχθητι ὅπου ἦς. Εὐθὺς
 20 δὲ ὁ πῶλος πεσὼν εἰς τὸ ἔδαφος παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἀπο-
 στόλου ἀπέθανεν. πάντες δὲ οἱ παρόντες ἠθύμυσαν λέγοντες
 τῷ ἀποστόλῳ· Ζωοποιήσον αὐτὸν καὶ ἀνέγειρον. Ὁ δὲ ἀπο-

³ cf num 22, 21 ss

¹ σου στ. UY || ἐκφ.] λαληθέντα τὰ P || παρ.] κάμοι τε καὶ τῷ ὄχλῳ
 φανέντα add P || ἄτινα] & καὶ P: cf c 117 m || ¹⁻² ἀπ. τ. π.] ἀπὸ πολλῶν
 ἀπ. UY (cf 152, 8) plura quam multa f || ² ὑπ.] τυγχάνειν εἰσθᾶσι P:
 cf 139, 4; 148, 16; c 80e || ³ B.] prophetae add f || ἧς om f: del?? || ⁴ x.
 δ. σ. om f || σου alt om UY: cf 114, 5 || ⁵⁻⁶ x. ἐπ. μ. om f || ⁶ λ. π.] horum
 fides confirmetur f || post plōstin redit V (cf 116, 9)

PUVY ⁶ προστεθεῖ VY προστεθει P: cf 100, 3; cf tamen etiam
 c 129 i || ⁷ ν. μ. π. hodie accepi f || ⁸⁻⁹ ἧς - λαμβ. om P || ⁸ ἧς - σοι] ὃς
 ἐξυπηρετήσάμενος UY om f: del?? || scr ἐξυπηρετήσομαι?? || ⁹⁻⁹ ἐξ ἐ. λ.]
 λ. ἐξ ἐ. τὸ πνεῦμα V || ⁹ α. ὁ ἀπ.] ὁ ἀπ. α. Y ὁ ἀπ. U || ¹⁰ ἐκ. (ā)
 deus f || σοι τ.] ἐκείνην σοι V || ἵν' Y || ¹¹ πλ.] ἐκεῖ add V || γένους V ||
¹² γὰρ] δὲ V || ¹³ ἐπικαθῆναι P: scr ἐπικαθῆναι?? cf 5; 15 || ¹³⁻¹⁴ ἰκ. x.
 ἐδ. αὐτοῦ V || ¹⁴ ἵνα] καθισθῇ ἐπ' αὐτὸν καὶ add V || ἵν' παρ' V ||
 ἐπαρκοῦμενος con V sener uehendo f: scr ἐπορχούμενος?? ἐπορχουμένον?? ||
 αὐτὸν V || ¹⁵ ἐκ.] ἐπάνω αὐτοῦ add V || εἰπ.] prius o ex E U εἶπεν τοῖς
 P: cf 141, 11; c 81e || ¹⁹ ὅπου] sicut f || ἧς] ἣν τὸ πρότερον V || ¹⁹⁻²⁰ ὁ
 δὲ π. εὐθ. πεσ. V || ²¹ π. δὲ] τότε π. V || ²² x. ἀν. om f: cf 149, 18 || ἔγει-
 ρον V: cf 159, 1; 4

κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ μὲν ἡδυνάμην ἐγείραι αὐτὸν διὰ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ πάντως τοῦτο συμφέρει· ὁ γὰρ αὐτῷ δούς λόγον ἵνα λαλήσῃ ἡδύνατο αὐτὸν ποιῆσαι μηδὲ ἀποθανεῖν· οὐκ ἐγείρω δὲ αὐτὸν οὐχ ὥς μὴ δυνάμενος, ἀλλ' ὅτι τοῦτό ἐστιν τὸ συμβαλλόμενον αὐτῷ καὶ συμφέρον. 5 Τοῖς δὲ παροῦσιν παρεκελεύσατο ὀρύξαι σκάμματα καὶ θάψαι αὐτοῦ τὸ σῶμα· καὶ ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσεν.

Πρῶξις ε' περὶ τοῦ δαίμονος τοῦ ἐνοικήσαντος εἰς τὴν γυναῖκα.

42 (39) Εἰσῆλθεν δὲ ὁ ἀπόστολος εἰς τὴν πόλιν τοῦ παντός ὄχλου ἀκολουθοῦντος αὐτῷ· ἐσκέπτετο δὲ ἀπελθεῖν 10 223 T πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ νεωτέρου ὃν ἐξωποιοῖσεν θανόντα ὑπὸ τοῦ δράκοντος· πάννυ γὰρ ἐδέοντο αὐτοῦ παραγενέσθαι πρὸς αὐτοὺς καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν. γυνὴ δὲ τις πάννυ ὠραία αἰφνιδίως φωνὴν ἀφῆκε μεγίστην λέγουσα·

Ἀπόστολε τοῦ νέου θεοῦ ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἰνδιαν, καὶ 15 δοῦλε τοῦ ἁγίου ἐκείνου καὶ μόνου ἀγαθοῦ θεοῦ· διὰ σοῦ γὰρ οὗτος κηρύσσεται ὁ σωτὴρ τῶν ψυχῶν τῶν πρὸς αὐτὸν 183 W ἐρχομένων, καὶ διὰ σοῦ λατρεύεται τὰ σώματα τῶν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κολαζομένων, καὶ σὺ εἰ ὁ γεγωνὴς πρόφασις τῆς ζωῆς πάντων τῶν ἐπ' αὐτὸν ἐπιστρεφόντων· κέλευσόν με ἀχθῆναι 20 ἔμπροσθέν σου ἵνα σοὶ ἀφηγγήσωμαι τὰ συμβάντα μοι καὶ τάχα ἐκ σοῦ γένηται μοι ἐλπίς, καὶ οὗτοι δὲ οἱ παρεστῶτες 60 Th

¹ μὲν] ὡ ἀδελφοὶ add V non ideo eum non reuoco ad uitam quod non add f: cf 4 || ¹⁻² διὰ - Χρ. om f || δ. τ. ὄν.] τῇ ἐπικλήσει τοῦ κυρίου ἡμῶν P || ² συμφ.] οὐ συμφ. V || ⁴ μηδὲ] τοῦ μὴ V || οὐκ - δυν. om f: cf 1 || ἐγερω P: cf c 54 i; 152, 22; al || ⁵ κ. σ. om f: cf 149, 18 || ⁶ τότε παρεκ. τ. π. (om δὲ) V || ποιῆσαι ὄρυγμα P || ⁷ scr πτώμα? cf 147, 4,

D. II (II = PRUVY) ⁸ πρ. om D. VY || ε' om D. RVY || τοῦ - γυν. (f) τῆς γυναῖκος καὶ τοῦ συγγενομένου αὐτῇ δαίμονος P(R)U(V)Y || ⁹ εἰς τ. πόλ. ὁ ἀπ. D: cf 124, 5 || ¹² αὐτοῦ] αὐτοὶ P || ¹⁴ μεγ. ἀφείσα (ἀφείσα P) ἔλεγεν II || ¹⁵ εἰς τ. ἰ. ἐ. P || ¹⁶ ἀγ. om U || ἐκ. - ἀγ.] ἀγ. ἐκ. κ. μ. U || ἐκ. κ. ἀγ. μ. V || ἐκ. κ. μ. Y || ἐκ. κ. ἀγ. καὶ μ. P || ¹⁷ αὐτὸς U ὄντως R || ¹⁸ τῶν] ψ. τ. ψ. ἡμῶν τ. καὶ P || ¹⁸ τῶν] τὰ P || ¹⁸⁻¹⁹ ὅ. τ. ἐ.] ὑπ' αὐτοῦ U || ¹⁹ κολαζόμενα P || γεγ. om P || προστάτης P: cf 156, 18 || τ. ζ. om Thilo ἡμῶν add R || ²⁰ πάντ. - ἐπιστρ..] totius gentis Indorum f dandi casum exspectaueris: cf 156, 18 || ἐπ' α.] ὅδε P || ἐπιστρεφόμενων V: cf 154, 11 || ²¹ ἀφηγγήσωμαι RU(Y) διηγῆσωμαι P(V): cf c 55 i || καὶ] ὅπως V: uerum? (f) || ²² τ. om V || ἐκ - ἐλπίς] ὡς ἐγωγε τοῦτο πιστεύω οὐ τῆς πρὸς σὲ ἐλπίζομένης ἀποτύχῳ ἐλπίδος P || γενήσεται UY(V): cf 114, 3 || καὶ ο. δὲ] ἀλλὰ καὶ ο. P

32 B

43

σοι εὐέλπιδες γένωνται μᾶλλον εἰς τὸν θεὸν ὃν κηρύσσεις. οὐ
 μικρῶς γὰρ βασανίζομαι ὑπὸ τοῦ ἐναντίου ἤδη χρόνου πεντα-
 ετοῦς | ἐνεστώτος. ὡς γυνὴ ἐκαθεζομένη ἐν ἡσυχίᾳ τὸ πρότε-
 ρον, καὶ πανταχόθεν με εἰρήνη περιεῖχεν, καὶ οὐδενὸς
 5 μέρειναν ἐποιοῦμην· οὐδὲ γὰρ ἄλλου τινὸς φροντίδα εἶχον.
 43 (40) ἔτυχεν δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ἐξιούσης μου ἀπὸ τοῦ
 λουτροῦ ἀπήντησέν μοι ὡς ἀνθρωπὸς τις τεθορυβημένος καὶ
 ἐντάραχος ὢν· ἡ δὲ τούτου φωνὴ καὶ ἀπόκρισις ἐδόκει μοι
 εἶναι ἀμυδρὰ καὶ λεπτὴ πάννυ· καὶ εἶπεν στάς ἀντικρύς μου·
 10 Ἐγὼ τε καὶ σὺ ἐν μιᾷ ἀγάπῃ ἐσόμεθα, καὶ κοινωνήσωμεν ἀλ-
 λήλοις ὡς ἀνὴρ γυναικὶ συμμείγνυται. Κἀγὼ ἀπεκρινάμην
 αὐτῷ λέγουσα· Τῷ ὄρμαστῷ μου οὐ συνεγενόμην, παραιτου-
 μένη τοῦ μὴ γῆμαι, καὶ σοὶ ὡς ἐν μοιχείᾳ θέλοντί μοι κοινω-
 νῆσαι πῶς ἐμαυτὴν ἐκδώσω; Καὶ εἰπούσα ταῦτα διηλθον· τῇ
 15 δὲ παιδίσκη τῇ σὺν ἐμοὶ οὖσῃ εἶπον· Ἐθεάσω τὸν νέον καὶ
 τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ, πῶς μὴ αἰδεσθῆις παρρησίᾳ μοι διελέχθῃ;
 Ἡ δὲ εἶπέν μοι· Ἐγὼ πρεσβύτην εἶδον ὁμιλήσαντά σοι. Γε-
 νομένης δὲ μου ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ δειπνησάσης ἡ ψυχὴ μου εἰς
 61 Th ὑποψίαν τινὰ ὑπέβαλέν μοι, καὶ μάλιστα ὅτι δυσὶ μορφαῖς
 224 T 20 ὤφθῃ μοι· τοῦτο αὐτὸ κατὰ νοῦν ἔχουσα ὑπνωσα. ἐλθὼν

¹ σοι - κηρ | τὴν αὐτὴν συνεμοὶ ἔχουσαν ἐλπίδα εἰς τὸν σὸν ὃν κηρύτ-
 τεις πιστεῦσαι θεόν P || ὄν] σὺ add R: cf 141, 17 || ¹⁻³ οὐ - ἐνεστ.] πάννυ
 γὰρ ἐγὼ ἡ ἀθλία ἐν ἔτεσι πέντε ὅ. τ. ἐναντ. βασ. P || ² βασινίζομαι U ||
³ εστώτος U || ὡς γ.] τοῦ δὲ ἀποστόλου κελεύσαντος ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν καὶ
 ἐστάθῃ ἡ γυνὴ ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ ἐγὼ δοῦλε τοῦ ὄντως θεοῦ
 γ. ὑπάρχω καὶ V om §: del? cum βασ. (2) iungenda?? ante ἤδη (2) inter-
 pugnit ᾄ || ὡς] ὡς ἄτε οὐσα P || ἐν ἡσ. τὸ πρ. καθεζομένης μου P || ἐν ἡσ.
 ἐκ. RUY || ⁴ εἰρ μοι περιέχουσα P || μὴδ' ἐνὸς P || ⁵ ἐπ.] ποιουμένης μου
 P || οὐδὲ - εἶχον om P || γὰρ om RV || ⁶ δὲ om P || ⁷ λ.] καὶ add RV || ὡς] ὁ
 Y om P § ᾄ: del? || τίς ἀνθρ. P || τις om UY: cf c 97 i || ⁸ ἀπ. x. φ. P ||
⁹ ἀμ. x. λ. εἶναι R || ἀμ. εἶναι V || εἶναι om PUY: del? cf c 92 c; 157 m ||
 εἶπεν om P || στάσα R sta ᾄ || ἀντικρύ D. P: cf 119, 6 || μου] λέγει add P ||
¹¹ μίγνυται P || ¹²⁻³ οὐ - γῆμαι] παραιτησάμην γῆμι με θέλων P || ¹³ μὴ
 om RUY || σοι] δὲ add RUY || θέλ. μ. x. om P || μοι om RUY || ¹⁴ ἐμ.
 ἐκδ.] συνεσιέλθω P || διέβην Π (cf 148, 5; 12; c 59 m; 64 m) ἀπ' αὐτοῦ
 add D || ¹⁵ τῇ σ. ἐ. ο. (ῖ) μου D || ¹⁶ πῶς om RUY || οὐκ V om P || αἰδε-
 σθῆναι RUY ἐδέσθη V om P ἀλλὰ add RUY αὐτὸν add UY || μοι] περὶ
 κακοῦ πράγματος add P || διηλέχθη D διαλεχθῆναι RUY || ¹⁷ ὁμιλοῦντα
 U || ¹⁸ εἰς om RUY seclusit Thilo retinuit Tischendorf: del? || ¹⁹ καθυ-
 πέβαλέν με τινα P || ἐπέβαλλέν Y || με duce Thilone Tischendorf |
^{20-161,1} ἐ. οἶν] καὶ ἐ. D

ουν ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐκοινώνησέν μοι τῇ ὀυπαρᾷ μείξει
 αὐτοῦ. ἐβλεπον δὲ αὐτόν καὶ ἡμέρας οὐσης, καὶ ἐφρευγον
 ἀπ' αὐτοῦ· ἐν δὲ τῇ συγγενίδι αὐτοῦ νυκτὶ ἐρχόμενος παρε- 184 W
 χροῦτό μοι. καὶ νῦν ὡς ὁράς με πέντε ἔτη ἔχω ὑπ' αὐτοῦ
 ἐνοχλουμένη, καὶ οὐκ ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ. ἀλλ' ἐγὼ οἶδα καὶ 5
 πέπεισμαι ὅτι καὶ δαίμονες καὶ πνεύματα καὶ ἀλάστορες ὑπο-
 τάσσονται σοι καὶ σύντρομοι γίνονται ἀπὸ τῆς εὐχῆς σου·
 εὗξαι οὖν ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ἀπέλασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν διενοχλοῦντά
 μοι δαίμονα, γένωμαι κἀγὼ ἐλευθέρα, καὶ συναθροισθῶ εἰς
 τὴν ἀρχαιόγονόν μου φύσιν, καὶ δέξωμαι τὸ χάρισμα τὸ τοῖς 10 62 Th
 συγγενεῦσί μου δεδωρημένον.

44 (41) Εἶπεν δὲ ὁ ἀπόστολος· Ὡς πονηρία ἀκατάσχετος·
 ὡς ἀναιδεια τοῦ ἐχθροῦ· ὡς ὁ βιάσκανος ὁ μηδέποτε ἡρεμῶν·
 ὡς ὁ δυσειδής | ὁ τοὺς εὐειδεῖς ὑποτάσσω· ὡς ὁ πολυμορφος· 33 B
 ὡς ἂν βουληθῇ φαίνεται, ἡ δὲ τούτου οὐσία μεταβληθῆναι 15
 οὐ δύναται· ὡς ἀπὸ τοῦ δολίου καὶ ἀπίστου· ὡς τὸ δένδρον τὸ
 πικρόν, οὐ οἱ καρποὶ αὐτοῦ εὐκασιν· ὡς ἀπὸ τοῦ διαβόλου
 τοῦ ὑπερμαχοῦντος τῶν ἀλλοτρίων· ὡς ἀπὸ τῆς πλάνης τῆς
 χρωμένης τῇ ἀναιδείᾳ· ὡς ἀπὸ τῆς πονηρίας τῆς ἐρπούσης ὡς
 ὄφεις καὶ τούτου συγγενοῦς αὐτοῦ ὑπάρχοντος. 20

¹ μοι] ἐν add D: cf 168, 3; 178, 9 || τὴν ὀυπαρᾶν μίξιν Π || ² del
 αὐτοῦ? || ἐφρευγον PR || ³ συγγ. - ἐρχ.] τῆς νυκτός αὐτοῦ ἐπιμείζα P || συγγ.]
 συνήθει D om f || ⁴⁻⁵ x. νῦν - ἐμοῦ] ἐν ἔτει ἐπ' αὐτοῦ παρενοχλούμενος
 πέντε μὴ δυναμένη ἐξ αὐτοῦ ἀποστῆναι P || ⁴ καὶ] ἰδοὺ add V f || ⁵ ἔχω
 om RUVY: del?? cf c 150m || ⁶ ἐνοχλοῦμαι RUVY: recte?? || ἀλλ' ἐ. ο.]
 καὶ ο. P sed quoniam noui f || ⁵⁻⁶ x. πέπ. om P || ⁶ x. ἀλ. om U || ⁷ ἀπὸ
 τ. σῆς εὐχ. σύντ. γίν. P oro te domine ut add f || ⁸ οὖν] δέομαί σου καὶ
 add V: cf f || ἐμοῦ prius] et a deo petas add f || τὸν] οὕτως add P || παρε-
 νοχλοῦντα PV: cf 5 || ⁹ μοι] νῦν add UV || δαίμ.] καὶ add PV (cf 185,
 12) ἵνα add Thilo: cf 139, 9; 12 || γενήσομαι suspic Thilo || ⁹⁻¹⁰ καὶ -
 μου] εἰς τ. ἀρχ. συναθροίζων P || ¹⁰ ἀρχαίγονον R (scr ἀρχέγονον??) ἀρ-
 χαίαν V || ¹⁰⁻¹¹ δέξ. - δεδ.] καὶ ἐν τῷ τῶν συγγενῶν καταξιώσόν με χα-
 ρισματι P || ¹¹ γονεῦσι U: scr συγγενεῖσι?? (cf c 142e) paenitentibus f
 patribus ā || μου om f || ¹² δέ] πρὸς αὐτὴν add P || ¹³ ἀν. τ. ἐ.] inimice
 qui numquam quiescis f || ὁ prius om RU || ¹⁴ ὁ prim] τοῦ V om R ||
 δυσειδούς V(R) ὅτι add V || ὁ alt om PRUY non nulla add V || ὁ πολ.]
 καὶ σχολιάς add V qui habes multas formas turpes f || ὁ extr om P ||
¹⁵ ὡς] ὡ RUVY ὅτι ὡ P: scr δς? (cf 220, 20) <καὶ> ὡς (f)? <δς> ὡς? ||
¹⁵⁻¹⁶ ἡ - δύν.] color tuus niger numquam mutatur quia est natura tua f ||
¹⁶ ἀπὸ om P: cf 18; 19 || ἀπλήστον D al f || ¹⁷ οὐ] οἱ Y ὧ D 8 V καὶ
 add D: recte? || αὐτῷ Y recte ut uid (f) || ἐ.] θάνατος add(?) P ||
¹⁷⁻¹⁸ ὧ - ἀλλ. om PV || ¹⁸⁻¹⁹ ὧ - ἀναιδ. om P || ²⁰ καὶ - ὑπ. corrupta?
 certe mutila: al et plura f || τούτου] τοῦ τοῦ P τοῦ R

- 185 W Καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου ἐλθὼν ὁ δυσμενὴς
 ἔστιν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, μηδενὸς ὀρῶντος αὐτὸν εἰ μὴ τῆς
 45 γυναικὸς καὶ τοῦ ἀποστόλου, καὶ φωνῇ μεγίστῃ χρησάμενος
 εἶπεν πάντων ἀκούοντων· 45 (42) Τί ἡμῖν καὶ σοὶ ἀπόστολε
 63 Th δ τοῦ ὑψίστου; τί ἡμῖν καὶ σοὶ δοῦλε Ἰησοῦ Χριστοῦ; τί ἡμῖν
 καὶ σοὶ σύμβουλε τοῦ ἀγίου υἱοῦ τοῦ Θεοῦ; διὰ τί βούλει
 ἡμᾶς ἀπολέσαι τοῦ καιροῦ ἡμῶν μηδέπω ἐνεστῶτος; τίνος ἕνεκα
 βούλει λαβεῖν ἡμῶν τὴν ἐξουσίαν; ἕως γὰρ τῆς νῦν ὥρας
 εἴχομεν ἐλπίδα καὶ καιρὸν περιλειπόμενον. τί ἡμῖν καὶ σοί;
 10 σὺ ἔχεις ἐξουσίαν ἐν τοῖς σοῖς, καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς ἡμετέροις.
 τίνος ἕνεκα βούλει τυραννίδι κατ' ἡμῶν χρῆσασθαι, καὶ μά-
 λιστα αὐτός ἄλλους διδάσκων μὴ χρῆσασθαι τυραννίδι; τίνος
 ἕνεκα σὺ τῶν ἀλλοτρίων δέει ὡς τοῖς ἰδίους μὴ ἀρκούμενος;
 τίνος ἕνεκα ἐξομοιοῦσαι τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ τῷ ἀδικήσαντι ἡμᾶς;
 15 ἔοικας γὰρ αὐτῷ πάνυ ὡς ἐξ αὐτοῦ ἀποκηθεῖς. ἐνομίσαμεν
 225 T γὰρ κακῆϊνον ὑπὸ ζυγὸν ποιῆσαι ὡς καὶ τοὺς λοιπούς· ὁ δὲ
 στραφεὶς ἔσχεν ἡμᾶς ὑποχειρίους. οὐ γὰρ ᾔδειμεν αὐτόν·
 ἠπάτησεν δὲ ἡμᾶς τῇ μορφῇ αὐτοῦ τῇ δυσειδεστάτῃ καὶ τῇ
 πενία αὐτοῦ καὶ τῇ ἐνδείᾳ· θεασάμενοι γὰρ αὐτὸν τοιοῦτον
 20 ἐνομίσαμεν αὐτὸν σαρκοφόρον ἄνδρα εἶναι, μὴ εἰδότας ὅτι
 αὐτός ἐστιν ὁ ζωοποιῶν τοὺς ἀνθρώπους. ἔδωκεν δὲ ἡμῖν
 ἐξουσίαν ἐν τοῖς ἡμετέροις, καὶ ἐν ᾧ ἔσμεν χρόνῳ τὰ ἡμέτερα
 168 W μὴ ἑᾶσαι ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἀναστρέφεσθαι· σὺ δὲ βούλει ὑπὲρ
 τὸ δέον καὶ τὸ δεδομένον σοι. κτήσασθαι καὶ ἡμᾶς κατα-
 25 πονῆσαι.

46 (43) Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ δαίμων ἐκλαίεν λέγων· Ἀφίημι

^a cf Matth 8, 29

^a εἰ μὴ] ἡ P: cf 103, 2 || ⁶ τ. ἀγ.] sacrorum mysteriorum f || v.l. τ. θ.]
 θ. V πνεύματος D dei f: cf 14 || ⁶⁻⁷ ἡμῖν β. P || ⁷ οὐπω τ. κ. ἡμ. φθάσαντος
 P || ⁸ τὴν ἐξ. ἡμ. βούλει λαβεῖν P || ⁹ κ. π.] in ea f: cf 11 || παραλειπό-
 μενον P(R?) || ¹¹ ἕνεκεν P: recte?? cf 7; 13; 14; 225, 4; 140, 16; 224, 4 ||
¹¹⁻¹³ βούλει - ἕνεκα om P || ¹¹ τυραννίδα V τυραννία RUY: recte?? cf 12;
 200, 13; 211, 25 || χρ.] ante tempus nostrum add f: cf 9 || ¹² τυραννία
 μὴ χρ. U || τυραννία RY: cf 11 || τίνος] οὖν add D || ¹³ σὺ om UY ||
 ἐπαρκούμενος D: cf 194, 18; 195, 1 || ¹⁴ τ. v.l. τ. θ.] deo domino tuo (cf 6)
 et add non nulla f || ¹⁶ γὰρ om PR || ὁ. ζ. π.] εἶναι U || ἐπόζυγον coni
 Thilo probabiliter: cf 133, 1 || ὡς κ. τ. λ. om f: del?? || δ] ὅς Y ὡς
 PRU || ¹⁷ οἶδαμεν P || ¹⁸ δὲ] γὰρ P om U || τῇ δ.] ἡ περιεβέβλητο D ||
²⁰ ἐνομ.] γὰρ add U || ²³ ἀλλ' - ἀν.] et in nostris uersamur f || ἀλλὰ
 PY || ²⁴ τὸ δέον κ. om f || κτήσ. om P || κατεξουσιάζει P

σε τὴν καλλίστην μου σύζυγον, ἣν πρώην πολλῷ χρόνῳ εὔρον
καὶ ἀνεπαίην· καταλιμπάνω σε τὴν βεβαίαν μου ἀδελφὴν τὴν
ἀγαπητὴν ἐν ᾗ ἠυδόκησα. τί | ποιήσω οὐκ οἶδα, ἢ τίνα ἐπι- 34 B
καλέσομαι ἵνα μοι ἐπακούσας ἐπαμύνη. οἶδα τί ποιήσω· ἀπε- 64 Th
λεύσομαι εἰς τινὰς τόπους ἐνθα ἡ φήμη τοῦ ἀνδρὸς τούτου 5
οὐκ ἠκούσθη, καὶ τάχα σε τὴν ἐμὴν ἀγαπητὴν ἀντονομάσω.
Καὶ ἐπάρας αὐτοῦ τὴν φωνὴν εἶπεν· Μένε ἐν εἰρήνῃ, τὸ κατα-
φύγιον λαβοῦσα εἰς τὸν μείζονά μου· ἐγὼ δὲ ἀπελεύσομαι καὶ
ζητήσω σου ὁμοίαν, καὶ ἐὰν μὴ εὔρω, πάλιν ἐπὶ σὲ ἐπιστρέφω·
οἶδα γάρ ὅτι τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἔγγιστα ὑπάρχουσα εἰς αὐτὸν 10
τὸ καταφύγιον ἔχεις, αὐτοῦ δὲ ἀποστάντος ἔσῃ ὅποια καὶ
ἦς πρὸ τοῦ αὐτὸν ἐπιφανῆναι, καὶ αὐτὸν μὲν ἐπιλήσῃ, ἐμοὶ
δὲ καιρὸς καὶ παρορησία γενήσεται· νῦν δὲ τὸ ὄνομα τοῦ σὲ
ῥυσσάμενου φοβοῦμαι. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ δαίμων ἀφανὴς 187 W
ἐγένετο, μόνον δὲ ἀποστάντος αὐτοῦ πῦρ καὶ καπνὸς ὥφθη 15
ἐκεῖ· καὶ πάντες οἱ ἐκεῖσε παρεστῶτες ἐκπληκτοὶ γεγόνασιν.

47 (44) Ἰδὼν δὲ ὁ ἀπόστολος εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲν ξένον
οὐδὲ ἄλλότριον ἔδειξεν ὁ δαίμων ἐκεῖνος ἀλλὰ τὴν φύσιν
αὐτοῦ, ἐν ᾗ καὶ κατακαυθήσεται· καὶ γὰρ τὸ πῦρ αὐτὸν
καταναλώσει, καὶ ὁ τούτου καπνὸς διασκεδασθήσεται. Καὶ 20
ἤρξατο λέγειν· Ἰησοῦ τὸ μυστήριον τὸ ἀπόκρυφον ὃ ἡμῖν

^a cf Matth 3, 17

¹⁻² ἦν - ἀν.] εἰς ἣν τὸ πρότερον εἰς ἱκανοὺς χρόνους ἀνεπεώμην P ||
πρ. - ἀν.] πρὸ πολλοῦ ἐρῶν ἀνεπαύσθη D || ¹ scilicet πρὸ πολλοῦ χρόνου??
(f) || πολλῶν χρόνων R || ² σοι R || ²⁻³ τ. β. - ἠὶδ.] sororem et dilectam
in qua sperabam me mansurum f || τ. ἀγ. καὶ βεβ. μ. ἀδ. (om alt τὴν)
D || ³ ἐπικ.] ἀπορῶ add P || ⁴ ἐπακ. μοι P || μου U || ὑπακούσας RUY ||
οἶδα] δὲ add Π || ⁵ ὅπου Π: cf 220, 13; c 139i; 170m || ⁶ σε - ἀντ.] tui
dilecta mea uicariam reperiam f: cf 9 || ⁸ δὲ] καθὼς εἶπον add D: cf 169, 5;
119, 12 || ⁹ ὁμ. σου ζητ. P || ὁμ. σου V || σοι Y om R || πάλιν (f) om PRUY:
del?? cf 13 || ἐπιστρέφω PR || ¹¹ α. δὲ ἀπ.] ego igitur hinc proficiscor f ||
ὁμοία et add καθὰ U || καὶ om P: cf 227, 22 || ¹² πρὸ - ἐπ.] sed cum nox
uenerit f || ¹³ δὲ] πάλιν add D || x. παρρ. om f: cf 149, 18 || γεν.] πάλιν
add V: cf 9; 165, 14; 181, 7; (188, 11:) 190, 12; 18; 214, 16 et 170, 13;
173, 18; 190, 18; 193, 1; 211, 10 || νῦν δὲ] εἰ καὶ κατὰ τὸ παρόν P || ¹³⁻¹⁴ τ.
ῥυσ. σε U eius quem hic praedicat f || ¹³ σὲ] ἐξ ἐμοῦ add P || ¹⁴⁻²¹ passim
nou nullae litterae abscisae P || ¹⁴⁻¹⁵ καὶ - αὐτοῦ] et ubi daemon haec
dixit tum quaesitus nec repertus est sed f || ¹⁵ μόν. - αὐτ.] ὥς δὲ μόν.
ἀφανισθεὶς ἀπέστη D || δὲ om R: del?? || ¹⁶ οἱ om D || ἐκείσε] ἐκεῖ
P(?) RUY om V || παρρ. (f) παρόντες D. P (cf 145, 17; 170, 10; al) om
RUY || ἐγένοντο P || ¹⁸ ο. ἀ. om f: cf 149, 18 || ἐκ. om VY f || ¹⁹ κατα-
καίησεται R καυθήσεται V: cf 147, 13 || ²¹ ἤρξ.] εὐχεσθαι καὶ add V
(cf 114, 4; 147, 7; 166, 7; 169, 15; 187, 21; c 156i) ὁ ἀπόστ.λος add
P (f) || I.] χριστέ add D. V || ἡμῖν] mihi f

ἀπεκαλύφθη, σὺ εἶ ὁ ἐκφάνας ἡμῖν μυστήρια πάμπολλα, ὁ ἀφορίσας με κατ' ἰδίαν ἐκ τῶν ἐταίρων μου πάντων, καὶ εἰπὼν μοι τρεῖς λόγους ἐν οἷς ἐγὼ ἐκπυροῦμαι, καὶ ἄλλοις εἰπεῖν αὐτὰ οὐ δύναμαι· Ἰησοῦ ἀνθρῶπε πεφρονεμένη νεκρὲ
 226 T 5 τεθαμμένε· Ἰησοῦ θεὲ ἐκ θεοῦ, σωτὴρ ὁ τοὺς νεκροὺς ζωο-
 65 Th ποιῶν καὶ τοὺς νοσοῦντας ἰάμενος· Ἰησοῦ ὁ ἐπιδεόμενος ὥσπερ καὶ σφῶν ὡς ἀνενδεής, ὁ τοὺς ἰχθύας θηρεύων εἰς τὸ ἄριστον καὶ εἰς τὸ δεῖπνον, ὁ πάντας ἐν πλησμονῇ καθι-
 10 πορίας τοῦ καμάτου ὡς ἀνθρῶπος καὶ ἐπὶ τοῖς κύμασι περι-
 48 πατῶν ὡς θεός· 48 (45) Ἰησοῦ ὑψιστε, φωνὴ ἀνατείλασα ἀπὸ τῶν σπλάγχων τῶν τελείων, πάντων σωτὴρ, ἡ δεξιὰ τοῦ φωτός ἡ καταστρέφουσα τὸν πονηρὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ φύσει, καὶ
 35 B πᾶσαν αὐτοῦ τὴν | φύσιν συναθροίζων εἰς ἓνα τόπον, ὁ
 188 W 15 πολύμορφος, ὁ μονογενὴς ὑπάρχων, ὁ πρωτότοκος πολλῶν ἀδελφῶν, θεὲ ἐκ θεοῦ ὑψίστου, ὁ ἀνθρῶπος ὁ καταφρονούμενος ἕως ἄρτι· Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μὴ παραβλέπων ἡμᾶς ἐν οἷς σε ἐπικαλούμεθα, ὁ γενόμενος πρόφασις πᾶσι ζωῇ τῇ ἀνθρω-
 20 πίνῃ, ὁ δι' ἡμᾶς κρινόμενος καὶ φυλακιζόμενος ἐν δεσμωτηρίῳ καὶ λύων πάντας τοὺς ἐν δεσμῷ ὄντας, ὁ καλούμενος πλάνος καὶ τοὺς ἰδίους λυτρούμενος ἀπὸ τῆς πλάνης· δέομαί σου ὑπὲρ
 5 cf Rom 4, 17 || 7 cf Io 21. 6; 11; 12 || 8 cf Matth 14, 15 ss Io 6, 5 ss || 9 cf Io 4, 6 || 10 cf Matth 14, 25 Io 6, 19 || 15 cf Rom 8, 29 ||
 20 cf Matth 27, 63

¹ ἡμῖν | mihi f || ¹⁻² πάμπ. - πάντ.] plura quam omnibus sociis meis f ||
² καθ' II || ἐκ om II || μου om U || ³ τρ. om f: cf Lipsius I p 327 || ⁴ ταῦτα U || ⁴⁻⁵ I. - τεθ. om V || ⁵ τεθ. (ᾱ) om f || θεοῦ] καὶ add D || ⁶ κ. τ. ν. ἰ. om f || ⁶⁻⁸ I. - ἄρτι om P || ⁶⁻⁸ I. - δεῖπνον om V || ⁶⁻⁷ ὁ - ἀν.] pau-
 per f || ⁷ ὥσπερ] scr ὡς πένης? || ⁸ <Ἰησοῦ> ὁ π. (?) f || ¹¹⁻¹⁵ I. - πολύμ. om V || ¹¹⁻¹² φωνή - σωτ. om P || ¹¹ φ.] ἡ φ. ἡ R || ¹² δεξιὰ (f ᾱ) δόξα P ||
¹³ φωτ. (ᾱ) patris f: cf Lipsius I p 327 || ἐν - φ.] ad infimum finem f ||
¹⁴ φ.] possessiones f: scr κτήσιν?? || συναθροίζουσα D || εἰς] τὸν add RUY || τόπ. beatum locum coetus f || ¹⁴⁻¹⁶ ὁ πολ. - ἄδ.] al f || ¹⁴⁻¹⁵ ὁ πολύμ. om D ᾱ: cf Lipsius I p 325 || ¹⁵ ὁ μ.] καὶ μ. P || ὁ πρ.] ὁ καὶ πρ. V καὶ πρ. P καὶ πρ. RUY || ¹⁶⁻¹⁷ θεὲ - ἄρτι om P || ¹⁶ θεὲ - ἀνθρ. om V ||
 θ. ἐκ] fili f || ὑψιστε R || ¹⁷ ἔ. ἄ.] et humilis f: cf Burkitt J of theol studies I (1900) p 285 || I. om PV || Χρ. om PV f: del? || ὁ] καὶ PV ||
 ἡμ. om D || ¹⁸ γινόμενος RV || π. πρ. ζ. τ. ἄ. R || πάση UVY (f? idem suspic Thilo) πάσης P (cf c 136i) τῇ add Y || τῇ ἄ. ζ. D idem defendit Thilo || ζωῆς ἀνθρωπίνης P || scr ζωῆς (f ᾱ)? cf 159, 19 || τ. ἄ.] generi humano f || ¹⁹⁻²⁰ ὁ - ὄντας om f || ²⁰ τ. ἐν δ. δ. π. PRUY || δεσμοῖς D: cf 133, 1; c 130c || ²¹ ἰδ.] αὐτοῦ δούλους P || ἄ. τ. πλ. λυτρ. P

τῶν ἐστώτων καὶ πιστευόντων σοι τούτων· δέονται γὰρ τῶν
 σῶν δωρημάτων τυχεῖν, εὐέλπιδες ὄντες εἰς τὴν σὴν βοήθειαν,
 τὸ καταφύγιόν σου κατέχοντες ἐν τῇ σῇ μεγαλωσύνῃ· τὰς
 ἀκροάσεις αὐτῶν ὑπέχουσιν ἀκοῦσαι παρ' ἡμῶν τοὺς λόγους
 τοὺς λαλουμένους αὐτοῖς. ἐλθέτω ἡ εἰρήνη σου καὶ σκηνω- 5
 σάτω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀνακαινισάτω αὐτοὺς ἀπὸ τῶν προτέρων
 αὐτῶν πράξεων, καὶ ἀποδύσωνται τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον
 σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσωνται τὸν νέον τὸν νῦν
 ἐξ ἐμοῦ καταγγελλόμενον αὐτοῖς.

49 (46) Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας εὐλόγησεν αὐτοὺς 10 66 Th
 εἰπὼν· Ἔσται ἐφ' ὑμᾶς ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ εἰς
 τοὺς αἰῶνας. Καὶ αὐτοὶ εἶπον· Ἀμήν. Ἐδεήθη δὲ αὐτοῦ ἡ
 γυνὴ λέγουσα· Ἀπόστολε τοῦ ὑψίστου δός μοι τὴν σφραγίδα,
 ἵνα μὴ ὑποστρέψῃ εἰς ἐμὲ πάλιν ὁ ἐχθρὸς ἐκεῖνος. Τότε
 ἐποίησεν αὐτὴν ἐγγὺς αὐτοῦ γενέσθαι, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτῇ 15
 τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐσφράγισεν αὐτὴν εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ
 υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἐσφραγίσθη-
 σαν μετ' αὐτῆς. ἐκέλευσεν δὲ ὁ ἀπόστολος τῷ διακόνῳ αὐτοῦ
 παραθεῖναι τράπεζαν· παρέθηκεν δὲ συμπέλλιον ὃ εὔρον ἐκεῖ,

227 T
189 W

⁷ cf Eph 4, 22 Col 3, 9; 10 || ¹¹ cf Rom 16, 20

¹ παρεστώτων P: scr περιεστώτων?? (δ) qui stant f καὶ δεομένων σου
 add D || τούτ. κ. π. σοι D || ¹⁻² καὶ γὰρ τ. σ. δέ. P: cf 215, 10 || ² δωρ. et
 βοήθ. permutat f || εὐ. δ. εἰς] καὶ P || ²⁻³ εἰς - κατέχ. om R || ³ τὸ - μεγ. om
 PV || σου del? (f) cf 163, 7; 11; et 143, 13; 177, 8; 184, 17 || ³⁻⁴ τὰς -
 αὐτ.] καὶ δι' ἡμῶν τοὺς σοὺς (recte? tuos f) λόγους ἀκοῦσαι P || ⁴ ἀκροα-
 σίας U || π. ἡμ. post αὐτ. (5) ponend? (f) || παρ'] δι' Π || ⁵ σου ἡ εἰρ. D ||
 σου] αὐτοῖς add RUY || ⁵⁻⁶ ἐν α. κ. σκ. P fides tua add f || ⁶ κ. ἁν.
 (f δ) ὅπως καθαρσθῶσιν D || αὐτοὺς om D. P || ⁶⁻⁹ ἀπὸ - αὐτοῖς om U ||
⁶ πρώτων RVY: cf 156, 3; 175, 5 || ⁷ καὶ (f) ὅπως PVY om R || τ. παλ.
 ἀπ. ἄ. P || ἀπ.] αὐτῶν add V αὐτὸν add RY || ⁸ πρ.] καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις
 add P || ⁸⁻⁹ νῦν - αὐτ.] καὶ δι' ἐμοῦ (cf 182, 16) αὐτ. κληρονομήσαν P ||
¹⁰ ἡεὐλόγησεν RUY || αὐτοὺς om P || ¹¹ scr ἔστω (f)??? cf 146, 18 || ἡ χ.
 ἐφ' ὑ. U || ἡμ. (f) om PUVY: del?? || ¹² I. om f χριστοῦ add D. PR || ¹² κ.
 α. ε. om R f: del?? cf 146, 19 || εἶπαν U τὸ add P: cf 146, 20 || ¹³ τὴν
 ἐν χριστῷ add RV: cf 229, 23; 231, 16 || σφ.] domini mei add f || ¹⁴ πάλ. ε.
 ἐ. VY || πάλιν (f) om R || ¹⁴⁻¹⁵ τότε - γεν.] abiit ad fontem qui erat pro-
 ximus m f et sanctificauit illum add m: cf Lipsius I p 333. 2; 334 ||
¹⁵⁻¹⁶ ἐπιθ. - χ. α. om f || ¹⁵ ἐπ. ἐπ'] ἐπέθηκεν Π: cf 10; 15 || ¹⁶ τὴν χεῖρα
 D: cf 10; 115, 11; 146, 16; et 185, 2; aliter 169, 14; 170, 18; c 154c ||
 σφραγισάμενος RUV (cf 142, 7; 170, 11) καὶ εὐλόγησεν P || ¹⁹ παρέθ. -
 ἐκεῖ] καὶ κυπέλλιον θέντες P || scr παρέθηκεν? (f) cf 166, 1

36 B

καὶ ἀπλώσας σινδόνα ἐπ' αὐτὸ ἐπέθηκεν ἄρτον τῆς εὐλογίας.
καὶ παραστὰς ὁ ἀπόστολος εἶπεν· Ἰησοῦ ὁ καταξιώσας ἡμᾶς
τῆς εὐχαριστίας τοῦ σώματός σου τοῦ ἁγίου καὶ | τοῦ αἵματος
κοινωνῆσαι, ἰδοὺ τολμῶμεν προσέρχεσθαι τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ
5 καὶ ἐπικαλεῖσθαι σου τὸ ἅγιον ὄνομα· ἐλθὲ καὶ κοινωνήσῃς
ἡμῖν.

50 (47) Καὶ ἤρξατο λέγειν· Ἐλθὲ τὰ σπλάγχχνα τὰ τέλεια,
ἐλθὲ ἡ κοινωνία τοῦ ἄρρενος, ἐλθὲ ἡ ἐπισταμένη τὰ μυστήρια
τοῦ ἐπιλέκτου, ἐλθὲ ἡ κοινωνοῦσα ἐν πᾶσι τοῖς ἄθλοις τοῦ
10 γενναίου ἀθλητοῦ, ἐλθὲ ἡ ἡσυχία ἡ ἀποκαλύπτουσα τὰ μεγα-
λεῖα τοῦ παντός μεγέθους, ἐλθὲ ἡ τὰ ἀπόκρυφα ἐκφαίνουσα
καὶ τὰ ἀπόρρητα φανερά καθιστῶσα, ἡ ἱερά περιστερά ἡ
τοὺς διδύμους νεοσσούς γεννῶσα, ἐλθὲ ἡ ἀπόκρυφος μήτηρ,
ἐλθὲ ἡ φανερά ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτῆς καὶ παρέχουσα χαρὰν
15 καὶ ἀνάπausιν τοῖς συνημμένοις αὐτῇ· ἐλθὲ καὶ κοινωνήσῃς
ἡμῖν ἐν ταύτῃ τῇ εὐχαριστίᾳ ἣν ποιοῦμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου,
καὶ τῇ ἀγάπῃ ἣ συνηγμεθα ἐπὶ τῇ κλήσει σου. Καὶ εἰπὼν
ταῦτα διεχάραξεν τῷ ἄρτι τὸν σταυρόν, καὶ κλάσας ἤρξατο
διαδίδοναι. καὶ πρῶτον τῇ γυναικὶ ἔδωκεν εἰπών· Ἔσται σοι
20 τοῦτο εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ αἰωνίων παραπτωμάτων· Καὶ

67 Th
190 W

¹ καὶ om P || ἥπλωσαν P: cf 165, 19 || σινδόνην U σινδόνην R(V)Y:
cf 231, 6; c 158m || ἐν U || αὐτῷ RUVY καὶ add P || ἐπέθηκεν P:
cf 165, 19 || ² εἰ. || χρίστέ add D || I. || υἱὲ τοῦ θεοῦ add D ||
³ σου] μεταλαβεῖν add P || ³⁻⁴ κοιν. τῷ (τιμίῳ add V) αἵματί σου RU(V)Y ||
³ τοῦ] τιμίου add D ἁγίου αὐτοῦ add P || ⁴⁻⁵ ἰδοὺ - ὄν. om P || ⁴ ἰδ. || tibi
confisi || κατατολμῶμεν D. P: recte? cf 148, 13; 150, 2; 155, 22; 217, 24;
147, 13 || προσέχεσθαι RUY om D accedere || cf 167, 5; 217, 16 || τῆς
εὐχαριστίας (om σῇ) D || ⁵ ἐπικλήσεως D || σου τὸ ὄν. τὸ ἅγ. RUY τοῦ ἁγίου
σου ὀνόματος D || ⁵⁻⁶ ἐλθὲ - ἡμ. || aliquanto plura || ⁵ ἐλθὲ] νῦν add D
οὖν add RUY καὶ ἐλόγησον add P || ⁷ x. ἡ. λ. om PV uneni donum elati
add || ⁸ ἡ x. τ. ἅ. || spiritus sancte || cf 142, 16 et Lipsius I p 339; Bur-
kitt J of theol studies I (1900) p 289 || ἐλθὲ alt et q s] non nulla al ||
cf Lipsius I p 312; 339 || ⁹ ἐπιλ.] inter prophetas add || ⁹⁻¹⁰ ἐλθὲ - ἀθλ.
om RV || ⁹ ἡ x. - τ. ἅ. || pronuntiator per apostolos suos pugnarum ||
¹⁰ μυστήρια U || ¹² ἀπόρρ.] dei add || καθ.] ποιοῦσα P || ¹²⁻¹⁵ ἡ ἰ. - αὐτῇ]
om V || ¹²⁻¹³ ἡ ἰ. - γενν. om || ¹³ μήτηρ] uitaeatrix || cf Burkitt l s (8)
p 286 || ¹⁵ αὐτῇ] non nulla add || ¹⁶ ἐν - εὐχ.] ἐνταῦθα κατὰ τὴν εὐχα-
ριστίαν P || ἡν] ἡ Y: scr ᾱ? || ἐπ' ὄν. (om τῷ) RUVY || ὄν. σου] σῷ ὄν. P ||
¹⁷ καὶ - σου] al || xλ. σου] σῇ xλ. P || ¹⁸ τὸν ἄρτον σταυρῷ P || τῷ] ἐν
τῷ V sener recte ut uid: cf 127, 5; 7 || xλ. om || ¹⁹ δίδοναι RUVY (fort
recte: dare) || δίδειν P || ἔστω P: cf 146, 18 || ²⁰ καὶ - παρ. om U || καὶ
prius] λύτρον add D || ἁμ. - π.] delictorum et peccatorum et aeternam re-
surrectionem || (unde emendandum uid) ἐκλύτρωσιν add V || ²⁰⁻¹⁶⁷ καὶ -
ἔδ.] ἔδ. δὲ P

μετ' αὐτήν ἔδωκεν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν τοῖς τὴν σφραγίδα
δεξαμένοις.

Πρᾶξις ε' περὶ τοῦ νεανίσκου τοῦ φονεύσαντος τὴν κόρην.

51 (48) Ἦν δέ τις νεανίσκος διαπραξάμενος πρᾶγμα
ἀθέμιτον, προσελθὼν δὲ ἔλαβεν τῆς εὐχαριστίας τῷ ἰδίῳ 5
στόματι, αἱ δὲ δύο χεῖρες αὐτοῦ ἐξηράνθησαν, ὥς μὴ δύνα-
σθαι μηκέτι προσαγαγεῖν τῷ ἰδίῳ στόματι. οἱ δὲ παρόντες
ιδόντες αὐτὸν ἀνήγγειλαν τῷ ἀποστόλῳ τὸ συμβάν· καλέσας
δὲ ὁ ἀπόστολος εἶπεν αὐτῷ· Λέξον μοι τέκνον καὶ μὴ αἰδесθῆς,
τί ὁ διεπράξω καὶ ὧδε ἦλθες· ἡ γὰρ εὐχαριστία τοῦ κυρίου 10
ἡλεγγέν σε. τοῦτο γὰρ τὸ χάρισμα εἰς πολλοὺς διερχόμενον
μάλιστα μὲν τοὺς διὰ πίστεως καὶ ἀγάπης προσιόντας ἱάται,
σὲ δὲ ἀπεξήρανε, καὶ τὸ γενόμενον οὐ χωρὶς ἐνεργείας τινὸς
γέγονεν. Ὁ δὲ νέος ἐλεγχθεὶς ὑπὸ τῆς εὐχαριστίας τοῦ κυρίου
προσελθὼν προσέπεσεν τοῖς ποσὶν τοῦ ἀποστόλου καὶ ἔδετο 15
λέγων· Κακὸν πρᾶγμα πέπρακταί μοι· ἐνόμιζον γάρ τι καλὸν
διαπράττεσθαι. γυναικὸς τινος ἥρων οἰκούσης ἔξω τῆς πόλεως
ἐν πανδοχείῳ, καὶ αὐτὴ δ' ἐμὲ ἐφίλει. ἀκούσας δὲ ἐγὼ παρὰ
191 W
228 T
37 B
68 Th

¹ μετὰ RU(V)Y || ταύτην VY ταύτα RU || ἄλλ. om P || ² δεξ.] cum
ea et eadem fere ac 146, 18 - 19 add f || ^{3-178,12} om R

D. II (II = PUY) ³ πρ. - κόρ. om V || πρ. ε' post κόρην P om D ||
ἐκτῇ U || τ. νε. (f) om PUY || γυναῖκα PY || ⁴ δέ] ἐκεῖ add V (f?) || νε. τις
Π || ⁵ πρ. δέ] καὶ προσελθὼν V uenit f τῷ ἀποστόλῳ add D: cf 166, 4;
168, 1 || scr μετέλαβεν? καὶ αὐτὸς add V et ipse add m τὸν add P || τ.
εὐχ.] eucharistiam f ἄρτον add P τὸν ἄρτον add D τὸ δῶρον add V et
inlaturus erat add f || ⁶ αἱ - α.] dextera eius m || αὐτοῦ] παραντὰ add D ||
⁶⁻⁷ ὡς - πρ.] nec uenerunt f || ⁷ μηκ.] ἔτι D om V tl add P || scr προ-
σάγειν? αὐτὰς add D. V eam add m || παρ.] καὶ add UVY οὕτως add P ||
⁸ εἰδότες P || ἀνήγγειλαν PUY || ⁸⁻⁹ καλ. - ε. α. (f) || ὁ δὲ προσκαλεσά-
μενος αὐτὸν ε. D || ¹⁰ tl δ] τινὲ δ D tl ὧν (l ti ὧν?) U ὅτι καὶ P tl ἐστὶν
δ V (recte??) quid f quid sceleris m τινα δ Thilo: scr tl ἄρα?? cf 206, 3 ||
καὶ om P || ὥδε] πόθεν Thilo perperam || ἐλθὼν P || ¹¹ χάρ.] τὸ add
PUY || ¹² μάλ. om V (f?) || τοὺς μὲν V || ¹³ σὲ δὲ ἀπ. om P || ¹³⁻¹⁴ καλ-
γέγ. om U || ¹³ καὶ] ὥστε V om f || γινόμενον P || τιν. ἐν. P || ἐν.] causa f ||
¹⁴ νεανίσκος V: cf 4; 168, 21; 169, 9; 170, 14 || ¹⁵ προσελθ. om U || κ. ἐδ.
om P || ¹⁶ πρ. π. μ.] πέπρακα πρ. P πέπραχα (V) || ¹⁶⁻¹⁷ ἐν. - διαπ. om f:
del?? cf 169, 4 || ¹⁶ ἐνόμισα V νομίσας P || γάρ om P || ¹⁷ διαπραξάμενος
P || ἡρόμην V ἡρώσην D: cf 18 || ἔ. τ. π. om U || ¹⁸ δέ με D ἐμὲ V με
PUY || ἐγὼ om Π: del?

σοῦ καὶ πιστεύσας ὅτι θεὸν ζῶντα καταγγέλλεις προσήλθον καὶ τὴν σφραγίδα ἐδεξάμην παρὰ σοῦ σὺν τοῖς ἄλλοις· ἔλεγες δέ· Ὅς ἐὰν κοινωνήσῃ τῇ μιαιφάνει, μάλιστα καὶ ἐν μοιχείᾳ, οὗτος οὐχ ἔξει ζωὴν παρὰ τῷ θεῷ ᾧ κηρύσσω. Ἐπεὶ οὖν
 5 πάνν αὐτὴν ἡγάπουν, ἐδεόμην αὐτῆς καὶ ἐπειθον ἵνα σύνοικός μοι γένηται ἐν ἀγνείᾳ καὶ πολιτείᾳ καθαρᾷ, ἣν σὺ αὐτὸς διδάσκεις· ἣ δὲ οὐκ ἐβούλετο. μὴ βουλομένης οὖν αὐτῆς λαβὼν ξίφος ἐθανάντωσα αὐτήν· οὐ γὰρ ἡδυνάμην αὐτὴν ὁρᾶν μετ' ἄλλου μοιχευομένην.

- 10 52 (49) Ταῦτα ὁ ἀπόστολος ἀκούσας εἶπεν· Ὁ μανιώδης μεῖζεις, πῶς εἰς ἀναισχυντίας χωρεῖς; ὦ ἐπιθυμία ἀκατάσχετε, πῶς τοῦτον ἐκίνησας ταῦτα ποιῆσαι; ὦ ἔργον ὀφρως, πῶς ἐν τοῖς σοῖς ὀργίζῃ; Ἐκέλευσεν δὲ ὁ ἀπόστολος ὕδωρ αὐτῷ προσερχθῆναι ἐν λεκάνῃ. τοῦ δὲ ὕδατος προσερχθέντος εἶπεν·
 15 Ἐλθετε τὰ ὕδατα ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῶν ζώντων, τὰ ὄντα ἀπὸ τῶν ὄντων καὶ ἀποσταλέντα ἡμῖν· ἡ ἀνάπανσις ἡ ἀπὸ τῆς ἀναπαύσεως ἀποσταλεῖσα ἡμῖν, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡ ἀπὸ τῆς δυνάμεως ἐκείνης ἐρχομένη τῆς τὰ πάντα νικώσης καὶ ὑποτασσούσης τῷ ἰδίῳ θελήματι, ἐλθὲ καὶ σκηνώσον ἐν
 20 τοῖς ὕδασι τούτοις, ἵνα τὸ χάρισμα τοῦ ἁγίου πνεύματος τελείως ἐν αὐτοῖς τελειωθῇ. Καὶ εἶπεν τῷ νεωτέρῳ· Ἀπελθε, νῖψαι σου τὰς χεῖρας ἐν τοῖς ὕδασι τούτοις. Καὶ νιψαμένου

¹ x. π. - ζ. x.] ueritatem quam loqueris et fidem dei quem nuntias et noram in ueritate te esse apostolum dei f || ¹⁻² πρ. x.] ego quodque f || ³ δς ἐ. (f) ὅτι ἐ. τις P || τῇ om D (f?): del?? cf 161, 1 || μάλ.] δὲ add V: cf 190, 5; c 154e || ⁴ ἔχει V f || δν Π || κηρύσσεις (PU)V: cf 1 || ⁵ πάνν om f || ἡγάπων UV(Y) || ἔπ.] παρεχάλλον P || ἵνα om P || σύνοικόν P || ⁶ μου Π: cf 140, 15 || γενήσεται D (cf 114, 3) γενέσθαι P || καθ.] non nulla add f || ἦν σὺ α.] καθὰ καὶ σὺ P: cf c 154m || ⁷ διδ.] ἡμᾶς add P || ⁸ λ. ξ.] cubui cum ea et f || α. ὁρ.] βλέπειν α. D || ⁹ μετὰ U || aliis misceri f || ¹⁰ ὁ δὲ ἀπ. ἀκ. τ. V || ἀκ. ὁ ἀπ. D || ¹⁰⁻¹³ ὦ - ὀργ.] partim al et paulo plura f || ¹¹ ἀκατάσχετος P Thilo: recte?? || ¹² ὦ ξ. δ. πῶς τ. ἐ. τ. π. U || ¹² πῶς prius] ἡ P || κινήσασα P ἐνίκησας D || ὀφ.] fraudis f || ¹³ ὕδατα V: cf 15 || ¹⁴ τ. δὲ - πρ.] et attulerunt aquam ut super eam precaretur et laudauit et benedixit et f || ¹⁵ ἐλθέτω D om f: del?? || ὕδ.] aqua quae data es f || ¹⁵⁻¹⁶ τὰ δ. - ἡμ.] al f: cf Lipsius I p 333 || ¹⁶ scr καὶ ἀπὸ τ. δ.? || ἡ ἀν. om D: gratia f || ¹⁷ τῆς om D || ἡμ.] πηγῇ add D || ¹⁷⁻¹⁹ ἡ δ. - θελ.] al f || ¹⁹ σκ.] ἐνσκήνωσον P οἰκήσον U: cf 165, 5; 203, 7 || ²⁰ τοῖς σοῖς P || ²⁰⁻²¹ ἵνα - α. τελ.] al f || ²⁰ τὰ χαρίσματα U || ²¹ αὐτῷ V uobis f || εἰσεκισθῇ (l εἰσοικισθῇ) V τελειωθῶ Thilo || ^{22-169,1} νιψ. α.] ἡμὰ τῷ νίψασθαι αὐτόν P

αὐτοῦ κατεσιτάθησαν, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· Πιστεύεις εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅτι πάντα δύναται ποῆσαι; Ὁ δὲ εἶπεν· Εἰ καὶ ἐλάχιστος τυγχάνω, πιστεύω. ἀλλὰ τοῦτο διεπραξάμην οἰόμενός τι καλὸν ποιεῖν· ἐδεόμην γὰρ αὐτῆς, ὥσπερ καὶ εἰπὸν σοι, ἣ δὲ οὐκ ἠβουλήθη πεισθῆναι 5 μοι ἵνα ἐαυτὴν φυλάξῃ ἀγνήν. |

229 T

69 Th

38 B

53 (50) Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· Δεῦρο ἀπέλθωμεν εἰς τὸ πανδοχεῖον ὅπου τοῦτο τὸ ἔργον διεπράξω, καὶ ἴδωμεν τὸ γεγονός. Προηγείτο δὲ ὁ νεώτερος τοῦ ἀποστόλου εἰς τὴν ὁδόν· γενόμενοι δὲ ἐν τῷ πανδοχείῳ εὔρον αὐτὴν κειμένην. 10 ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ ἀπόστολος ἠθύμησεν· κόρη γὰρ ἦν εὐμορφος. καὶ ἐκέλευσεν αὐτὴν ἐνεχθῆναι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ξενοδοχείου. ἐπιθέντες δὲ αὐτὴν εἰς κράββατον ἐξήνεγκαν καὶ ἔθηκαν εἰς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τοῦ πανδοχείου. ἐπέθηκεν δὲ αὐτῇ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος καὶ ἤρξατο λέγειν· Ἰησοῦ, ὅς πάν- 15 τοτε φαίνει ἡμῖν, τοῦτο γὰρ βούλει, ἡμᾶς πάντοτε σὲ ἐπιζητεῖν, καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἔδωκας ταύτην τὴν ἐξουσίαν τοῦ αἰτεῖσθαι καὶ λαμβάνειν, καὶ οὐ μόνον τοῦτο ἐπέτρεψας, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐχασθαι ἡμᾶς ἐδίδαξας· ὁ οὐχ ὁρώμενος παρὰ τοῖς σωμα- 20 τικοῖς ὀφθαλμοῖς, τοῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἡμῶν οὐδ' ὅλως ἀπο- κρυπτόμενος, καὶ τῇ μὲν ἰδέεσθαι ἀπόκρυφος, τοῖς δὲ ἔργοις φανε-

193 W

¹⁷ cf Matth 7, 8 || ¹⁸ cf Matth 6, 9

¹ κατεστ.] εὐθὺς ἰάθησαν καὶ ἀπεκατεσιτάθησαν ὑγιῆς ὡς τὸ πρό-
τερον V καὶ ἐγένετο ὑγιῆς add P factae sunt ut erant ante quam exarue-
rant f || ³ εἰ - τ. om f || τυγχ.] εἰμι P || π. ἀ.] non careo fide: immo quia
credebam deo f || ⁴ τι] ποτε add P || καλὸν om U || ποιῶν P || ⁵ καθά-
περ P || ἠβουλήθη P ἐβουλήθη V || ⁶ ἀγν.] propterea feci sic add f ||
⁷ αὐτῷ om U || ⁸ τοῦτο] καὶ P: cf 227, 22 || ⁹⁻¹⁰ καὶ - γεγ. om f || ⁹⁻¹⁰ ε. τ. ὁ.
om f || ¹⁰ αὐτ.] mulierem f || κειμ.] mortuam f νεκράν add P(V): cf 170, 9 ||
¹¹ εὐμ. om f || ¹² καὶ] πάνν εἶτα V || αὐτ.] tolli et add f || ¹³⁻¹⁴ ἐπ. - πανδ.]
ubi attulerunt eam et posuerunt in lecto f || ¹³ ἐν κραββάτῳ D || κρά-
βαττον V || ¹³⁻¹⁴ ἐν τῷ μέσῳ D || ¹⁴ αὐτῇ om PUY || ¹⁴⁻¹⁵ ὁ ἀπ. τ. χ.
α. D || τ. χ. α. in mg. U || ¹⁵ αὐτ.] ἐπ' αὐτὴν add P || ἥρξ.] εὐχασθαι καὶ
add V: cf 163, 21 || λέγ.] οὕτως add V: cf 171, 14; c 156i; al || ¹⁶ ἴ.]
ἐπάκουσεν ἡμῶν καὶ add Y || ^{15-170, 8} ὅς - ἴνα] om Y

D. II (II = PUY) ¹⁵⁻¹⁶ ὅς - ἐπίξ.] al f || ¹⁵ ὡς D. PU ὁ V || ¹⁶ φ.]
ὁρᾶν οἶδας P (cf 139, 4) ἐπακοίεις V || ἡμῖν] ἡμᾶς P || τοῦτο] ἐπιτοῦτο P ||
ἐπίξ. β. ἡμ. (om π. σε) P || πάντ. β. ἡμ. D || πάντ. del? || ¹⁷ αὐτ.] σε
add II || ¹⁸ x. λ. om f || τὸ] τοῦ PU || ¹⁹ ὁ om PU || οὐ π. τ. σωμα-
ῶν (cf 21) ὁφ. P || scr παρ' <ἡμῶν>? (f) || ²⁰ ὁφθ.] nostris add f ||
μηδ' P || ἀπ.] recedens f || ²¹ τ. δὲ ἔ.] gratia tua et operum administra-
tione f || ^{21-170, 1} ἡμ. φαν. P

ροούμενος ἡμῖν· καὶ ταῖς μὲν πράξεσί σου ταῖς πολλαῖς καθὼς
χωροῦμεν ἐπεγνώκαμέν σε, αὐτὸς δὲ ἀμέτρως δέδωκας ἡμῖν
τὰ δόματα σου εἰπών· Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε
καὶ εὐρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· Δεόμεθα οὖν
5 ὑποψίαν ἔχοντες τῶν ἀμαρτημάτων ἡμῶν· αἰτοῦμεν δέ σε
οὐ πλοῦτον, οὐ χρυσόν, οὐκ ἄργυρον, οὐ κτῆσιν, οὐκ ἄλλο
τι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς γινομένων καὶ πάλιν εἰς τὴν γῆν χωροῦν-
των, ἀλλὰ τοῦτο δεόμεθά σου καὶ παρακαλοῦμεν, ἵνα ἐν τῷ
ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ ἐγείρῃς ταύτην τὴν κειμένην ἐν τῇ σῇ
10 δυνάμει εἰς δόξαν καὶ πίστιν τῶν παρεστώτων.

194 W
70 Th

54 (51) Καὶ εἶπεν τῷ νεωτέρῳ σφραγίσας αὐτόν· Ἀπελθε
καὶ λαβόμενος τῆς χειρὸς αὐτῆς εἶπε αὐτῇ· Ἐγὼ διὰ τῶν
ἐμῶν χειρῶν σιδήρῳ σε ἐφόνευσα, καὶ ἐν ταῖς ἐμαῖς χερσὶν
ἐπὶ τῇ πίστει Ἰησοῦ ἐγείρω σε. Προσελθὼν οὖν ὁ νέος πα-
39 B 15 ρέστη αὐτῇ λέγων· Ἐπίστευσα ἐπὶ σέ | Χριστέ Ἰησοῦ. Καὶ
ἀπιδὼν εἰς Ἰουδαν Θωμᾶν τὸν ἀπόστολον εἶπεν αὐτῷ· Ἐπευξαί
μοι ἵνα ὁ κύριός μου εἰς τὴν βοήθειάν μου ἔλθῃ, ὃν καὶ ἐπι-
230 T καλοῦμαι. Καὶ ἐπιθεις τὴν χεῖρα αὐτοῦ τῇ αὐτῆς χειρὶ εἶπεν·

³ Matth 7, 7

¹ μὲν om f || σου om P || πολλ.] magnis et add tu quem f || ² ἐγνώ-
καμεν U || σε om f || ³ δόγματα U δωρήματα PV: cf 141, 7 || εἶπ.] tu qui
dixisti f || ³⁻⁴ ζ. κ. ε. om PU || ⁴ ἐγείρητε V || ἔμ. om P || οὖν] ὡς
add P || ⁵⁻⁸ ὑποψ. - δ. σου] καὶ ἡμεῖς V || ⁵ τ. ἀμ. ἡμ. ἔχ. P || ἀμ.] de-
lictorum et peccatorum f || ἡμ.] ut spargas in nos gratiam per miseri-
cordiam tuam add f || αἰτ. δέ] δ δὲ αἰτ. U om P || σε om P || ⁶ οὐ χρ.]
αἰτούμεθα καὶ χρ. P || ⁷ γιν.] ἐγειρομένων P || ⁸ σοι δεόμεθα P || παρακ.]
τὴν ἄφρατόν σου χρηστότητα καὶ εὐσπλαγχνίαν add V benignitatem tuam
add f: <τὴν χρηστότητά σου>?

D. Π (Π = PUVY) ⁹ ἐγέρεις P: cf 114, 3 || τὴν] νεκρὰν add P || κειμ.]
τακακειμένην UVY (cf 147, 13) mortuam m ante te add f: cf 169, 10 || ⁹⁻¹⁰ ἐν-
δόξ.] magnae tuae gloriae causa et laudis diuinitatis tuae f || ¹⁰ δόξαν
<τῆς σῆς θεότητος>?? || πιστωσιν Y confirmandae fidei f || τῶν] σοι add
P || ¹¹ καὶ] ταῦτα αὐτοῦ προσενεξαμένον add D || σφ. α.] paulo plura f ||
αὐτῷ UV || ¹² εἶπε (εἶπον U: cf 158, 22) α. λαβ. τ. χ. α. UY || λαβ. τ. χ. α.
om P || ἐπιλαβόμενος V || ¹³ πεφόνενκά σε P || καὶ] sed f πάλιν add D:
cf 163, 13 || ¹³⁻¹⁵ ἐν - σε] Iesus gratia sua suscitāt te per fidem meam f ||
¹⁴ ἐπὶ] ἐν P || πίστει] τοῦ add D. P νεκρὸν ἡμῶν add D || Ἰ.] χριστοῦ
add D. V || ἐγερῶ PU ἐγειρῶ Y: cf 159, 4 || νεώτερος P(V): cf 167, 14 ||
scr ἐπέστη? (f) cf 196, 13; 229, 7 || ¹⁵ αὐτῇ om P || ^{15-171,1} Χρ. - Χρ.
om V || ¹⁵ ἴσθ. χρ. Y || Ἰ. om P || ¹⁵⁻¹⁶ κ. ἀπ.] ἀπ. Y ἀπ. δὲ PU || ¹⁶ Ἰ.]
τὸν καὶ add P: cf 100, 4; 178, 14 et index || εὔξα P || ¹⁷ μου prius om
P || μου att] φθάσας add UY || καὶ] νῦν add P

Ἐλθὲ κύριε Ἰησοῦ Χριστέ· ταύτη μὲν παράσχου τὴν ζωὴν, ἐμοὶ δὲ τῆς πίστεώς σου τὸν ἄρραβῶνα. Καὶ εὐθὺς ἐλκύσαντος αὐτοῦ τὴν χεῖρα αὐτῆς ἀναπηδήσασα ἐκαθέσθη, ἀποβλέπουσα εἰς τὸν πολὺν ὄχλον τὸν παρεστῶτα· εἶδεν δὲ καὶ τὸν ἀπόστολον ἀντικρυς αὐτῆς ἐστῶτα, καὶ καταλιποῦσα τὸν 5 κράββατον ἐκπηδήσασα πρὸς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἔπεσεν καὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ ἤπτετο λέγουσα· Δέομαί σου κύριέ μου, ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος ὁ ἄλλος ὁ συνών σοι, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπέν με παραμεῖναι εἰς ἐκεῖνον τὸν χῶρον τὸν δεινὸν καὶ χαλεπὸν, ἀλλὰ σοὶ με παρέδωκεν εἰπών· Σὺ ταύτην παράλαβε ἵνα τε- 10 λειωθῇ καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὸν αὐτῆς χῶρον συναχθῇ;

55 (52) Ὁ δὲ ἀπόστολός φησιν πρὸς αὐτήν· Ἐξήγησαι ἡμῖν ποῦ παρεγένου. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· Σὺ ὁ σὺν ἐμοὶ ὢν, ᾧ καὶ παρεδόθην, βούλει ἀκοῦσαι; Καὶ ἤρξατο λέγειν· Ἀνθρώπος τις παρέλαβέν με ἀπεχθῆς τῇ ιδέᾳ, μέλας ὁλος, ἡ 15 δὲ τούτου ἐσθῆς πάνν ῥερυπωμένη· ἀπήγαγεν δὲ με εἰς τινα τόπον ἐν ᾧ πολλὰ χάσματα ὑπῆρχεν, καὶ πολλὴ δυσωδία καὶ ἀποφορὰ ἐχθίστη ἐκεῖθεν ἀπεδίδετο, ἐποίει δὲ με εἰς ἕκαστον χάσμα παρακύναι, καὶ εἶδον ἐν τῷ χάσματι πῦρ φλεγόμενον, καὶ τροχοὶ πυρὸς ἐκεῖσε ἔτρεχον, ψυχαὶ δὲ ἐνεκρέμαντο ἐν τοῖς 20 τροχοῖς ἐκεῖνοις, ἀλλήλαις προσρηγνύμεναι· βοή δὲ καὶ ὀλολυγμὸς πλείστος ὑπῆρχεν ἐκεῖ, οὐδεὶς δὲ ἦν ὁ λυτρούμενος. ἔλεγεν δὲ μοι ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος· Αὐταὶ αἱ ψυχαὶ ὁμόφυλοι σοῦ

195 W
71 Th

¹ ταύτη] καὶ ταύτη V καὶ ταύτην P || παρέχων D || ²⁻³ ἔλκ. α. εὐ. U ||
³ χεῖρα] αὐτοῦ καὶ κρατήσαντος τῆς add U || αὐτῆς] χειρὸς add U || ἀν. ἐκ.] ἀνέστη καὶ ἐκ. V subsiluit et adstitit f: cf 150, 17 || ⁴ τ. παρ. πολ. δ. (om alt τ.) V || ⁵ ἀπ.] τοῦ χριστοῦ add V domini nostri add f || ἀντικρυ D: cf 119, 6 || κατ. τ. κρ. om f || ⁶ ἐκπ. om V || προσέπεισε τ. ποσ. α. V || ⁶⁻⁷ ἡ. τ. ἐνδ. α. V || ⁷ ἀπτομένη ἔλεγεν P || ⁸ ὁ ἄλλ. ἐκ. V || ἄλλος δ] προβαχθ P om U || σοι] μετὰ σοῦ P || ἐνεγκατέλιπέν UY || με] τοῦ add V || ⁹ χορὸν P loco f: cf 11; 174, 6; 109, 12 || τ. δ. κ. χ.] quem uidi f || ¹⁰ με] μοι U || τελ.] in amore suo per fidem add f || ¹¹ ταῦτα] εἰσέλθῃ add V || αὐτ.] meum f || χορὸν P locum f: cf 9 || συναφθῇ P om V || ¹² ἀπ.] Iudas f τοῦ χριστοῦ θωμάς add V || ἔφη V εἶπεν P dicit f: scr λέγει? || π. α.] αὐτῇ PUY || διήγησαι V: cf 159, 21 || ¹³ παρεγ.] et quid uideris add f || ¹⁴ παρεδόθη P: cf c 144e || καλ] ἡ δὲ V || λέγ.] οὕτως add V: cf 169, 15 || ¹⁵ τις om U || ἀπεχθὲς U ἀπόχθες V(Y) τῇ χθὲς ἡμέρα P turpis f || ὅλως PV || ¹⁶ με δὲ P || ¹⁷ ὑπῆρχον V || ¹⁷⁻¹⁸ κ. ἀπ. om U || ¹⁸ ἀπεδίδετο PUY || εἰς] ἓνα add V: cf 100, 2 || ¹⁹ καὶ ε.] ε. δὲ PUY || τῷ <πρώτῳ>? (f) || πῖρ] tamquam ignem f || ²⁰⁻²² ψ. - λυτρ. om f || ²⁰ ἐκρέμαντο VY || ²¹ ἀλλήλοις P || ²² ο. δὲ] καὶ ο. PV || ^{23-172,3} αὐταί - ἄλλω] al f

εἰσιν, καὶ ἐν ἡμέραις ἀριθμοῦ παρεδόθησαν εἰς κόλασιν καὶ
ἐκτριψιν, καὶ τότε ἄλλαι εἰσάγονται ἀντ' αὐτῶν, ὁμοίως δὲ
πάλιν καὶ αὐταὶ ἐν ἄλλῳ· αὐταὶ εἰσιν αἱ μεταλλάξασαι ἀνδρὸς
καὶ γυναικὸς τὴν συνουσίαν. Καὶ κατοπτεύσασα εἶδον βρέφη
40 B 5 ἐπ' ἄλληλα σεσωρευμένα καὶ παλαιόντα ἀλλήλοις | ἐπικείμενα.
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν μοι· Ταῦτά ἐστιν τὰ τοῦτων βρέφη,
καὶ διὰ τοῦτο ἐνθάδε ἐτέθησαν εἰς μαρτύριον αὐτῶν.

231 T 56 (53) Ἀπήγαγεν δέ με εἰς ἄλλο χάσμα, καὶ παρακύνσασα
72 Th εἶδον βόρβορον καὶ σκώληκας ἀναβρύοντας, καὶ ψυχὰς ἐκεῖ
10 κυλιομένας, καὶ βρυγμὸν μέγαν ἐκεῖθεν ἐξ αὐτῶν ἀκουόμενον.
καὶ εἶπεν πρὸς με ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος· Αὐταὶ αἱ ψυχαὶ γυναι-
κῶν εἰσὶν αἱ καταλείψασαι τοὺς ἀνδρας αὐτῶν καὶ εἰς ἄλλους
μοιχεύσασαι καὶ εἰς ταύτην τὴν βάσανον ἐνεχθεῖσαι. Ἄλλο
μοι χάσμα ἔδειξεν, εἰς ὃ παρακύνσασα εἶδον ψυχὰς τὰς μὲν
15 κρεμαμέναις διὰ τῆς γλώττης, τὰς δὲ διὰ τῶν πλοκάμων, τὰς
δὲ διὰ τῶν χειρῶν, τὰς δὲ διὰ τῶν ποδῶν κατὰ κεφαλῆς, καὶ
καπνὸν καὶ θεῖον καπνίζόμενας· περὶ ὧν ἀπεκρίνατό μοι ὁ
ἀνὴρ ἐκεῖνος ὁ σὺν ἐμοὶ ὢν· Αἱ μὲν ψυχαὶ αὐταὶ αἱ κρεμα-
σθεῖσαι διὰ τῆς γλώσσης διάβολοί εἰσιν, καὶ ψευδεῖς λόγους
20 καὶ αἰσχροὺς φθεγγόμεναι, καὶ μὴ αἰδούμεναι· αἱ δὲ διὰ τῶν
τριχῶν κρεμάμεναι ἄχρωμοί εἰσιν αἱ μὴδ' ὅλως αἰδούμεναι

¹ ἐδόθησαν P || ² κ. τότε - αὐτῶν om PV || ἀντι UY || ²⁻³ ὁμ. - ἄλλῳ om Π: del?? (similia infra f) || ³ ἄλλῳ <τόπῳ>?? || ³⁻⁴ αὐταὶ - συν.] τῶν τὴν οὐσίαν τῶν ἀνδρῶν μεταλαζάντων P: cf 12 || ³ αὐταὶ] δὲ add V || ⁴ συν.] haud pauca add f || ⁴⁻⁷ καὶ κ. - αὐτῶν om f || ⁴ καὶ alt] ἔτει add V rursus add f: scr Καὶ ἔτι?? cf 13 || εἶδεν U || ⁵ ἀλλήλοις] ἀλλήλα D (delend suspic Tischendorf) καὶ add D || ⁶ μοι εἶπεν PU || εἰσι D || ^{6-173,11} ἀπ. - αὐτῇ] al f || ⁸ ἀπήνεγκε D: cf 173, 12; 174, 4; 5 || ⁹ σκώληκα ἀναβρύοντα D || ¹⁰ μέγα D || ¹⁰ ἐξ α. ἐκ. P || ¹¹ ἐκ. om V || ¹² τῶν καταλειψάντων D (cf 109, 13) τῶν καταλειψασῶν Thilo: cf 3; 4 || ¹³ ἐαυτῶν UVY || ¹³ μοιχενθεῖσαι D || ¹⁴ ἐν.] εἶτα πάλιν add V (f??): uerum? cf 4 || ^{13-173,19} ἄλλο - παραδίδ. om Y

D. Π (Π = PUV) ¹³⁻¹⁴ ἔδ. δέ μοι καὶ ἄ. χ. P || ¹⁵ δ. τ. γλ. κρ. P || ¹⁵⁻¹⁶ τὰς δὲ δ. τ. χ.] ἑτέρας διατῶν χειρῶν P om V || ¹⁶ τὰς δὲ] ἄλλας P || κ. κεφ.] ἐπικεφαλα PUV: cf 173, 6; An 61, 20; Ph 55, 2; 71, 1; cet (al 191, 1) || ¹⁷ καπ. κ. θ.] θ. κ. πλάσαν V || καπνὸν corruptum? || μοι om P || ¹⁷⁻¹⁸ ὁ - ὢν] ὁ σ. ἐ. λέγων ἀν. P ὁ ἄ. λέγων ὁ σ. ἐ. U ὁ ἄ. ὁ σ. ἐ. λέγων (cf 171, 13; 174, 2 et 156, 4; 160, 11) οὕτως ὅτι V: cf 160, 15; 171, 13; 210, 16 || ¹⁸ ψ. - κρεμ.] κρεμ. αὐταὶ ψ. P || ¹⁹⁻²⁰ κ. ψ. - φθ.] οἱ ψ. φθεγγόμενοι λ. κ. α. P || ¹⁹ καὶ om V: del?? || ²⁰ κ. μὴ αἰδ. del? cf P || μὴ] μὴδ' ὅλως P: cf 21 || αἰδούμενοι P: cf 21 et q s || ²⁰⁻²¹ αἰ δὲ - αἰδ. om D || ²¹ κρ.] οἱ add P || αἰ - αἰδ.] καὶ μὴ αἰσχννόμενοι P: cf 20 || αἰ] scr καὶ?

καὶ γυμνοκέφαλοι ἐν τῷ κόσμῳ περιάγουσαι· αἱ δὲ δια τῶν
χειρῶν κρεμασθεῖσαι αὐταὶ εἰσιν αἱ τὰ ἀλλότρια ἀφελόμεναι
καὶ κλέψασαι, καὶ μετρίοις μὴ ἐπιδοῦσαι μηδέποτε μηδὲν, μηδὲ
ἐπαρκήσασαι τοῖς τεθλιμμένοις, ἀλλὰ τοῦτο ἐποιοῦν τὰ πάντα
λαμβάνειν θέλουσαι, καὶ μηδὲ ὅλως τῆς δίκης καὶ τῆς νομο- 5
θεσίας φροντίδα ποιησάμεναι· αἱ δὲ διὰ τῶν ποδῶν διάστροφοι
κρεμάμεναι αὐταὶ εἰσιν αἱ κοῦφως μὲν καὶ προθύμως τρέχουσai
ὁδοῖς πονηραῖς καὶ πορείαις ἀτάκτοις, νοσοῦντας μὴ ἐπι-
σκεπτόμεναι καὶ τοὺς ἐξιόντας τοῦ βίου μὴ προκομίζουσai,
καὶ διὰ τοῦτο μία καὶ ἐκάστη ψυχὴ ἀπολαμβάνει τὰ πεπρα- 10
γμένα αὐτῇ.

57 (54) Πάλιν ἀπαγαγὼν με ὑπέδειξεν μοι ἄντρον πάνν 196 W
σκοτεινόν, δυσωδίαν πολλὴν ἀποπνέον, πολλὰ δὲ ψυχὰ ἐκείθεν
παρέκλυτον βουλόμεναι τοῦ ἀέρος τι μεταλαμβάνειν, οἱ δὲ
τούτων φύλακες οὐκ εἶων αὐτὰς | παρακύπτειν. ὁ δὲ συνῶν 15 41 B
μοι εἶπε· Τοῦτο ἐστὶν τὸ δεσμωτήριο τούτων τῶν ψυχῶν ὧν 73 Th
εἶδες· ἐπὰν γὰρ πληρώσωσι τὰς κολάσεις αὐτῶν ὧν μία ἐκάστη
ἔπραξεν, ὕστερον ἄλλαι αὐτὰς διαδέχονται· εἰσὶν δὲ καὶ
τινες τελείως καταναλισκόμεναι, καὶ εἰς ἄλλας κολάσεις παρα-
δίδονται. Ἐλεγον δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ παραλαβόντι με ἐκεῖνοι οἱ 20
τὰς ψυχὰς φρουροῦντες τὰς οὐσας ἐν τῷ σκοτεινῷ ἄντρον· 232 T
Δὸς ἡμῖν αὐτήν, ἵνα εισαγάγωμεν αὐτήν πρὸς τὰς ἄλλας, ἕως

¹ γ.] γυμνοὶ τῇ κεφαλῇ P || ἐν - περ.] περιόντες τῷ βίῳ P || περιούσαι
UV περιούσαι ex corr U || ² κρεμάμεναι οὗτοι P || οἱ P || ἀφελόμενοι
P || ³ κλέψαντες P || μὴ] μὲν U om P || ἐπ. - μηδὲν] μηδέποτε τί ἐπι-
διδόναι P || ⁴ ἐπαρκήσασαι V || ⁵ θέλοντες P || μηδ' UV || ὅλως] πω P ||
⁶ ποιησάμενοι P ποιούμεναι U || οἱ P || διὰ] ἐκ P om U || διάστροφοι U
ἐπικέφαλα V (cf 172, 16) om D || ⁷ κρεμάμενοι P κρεμασθεῖσαι D || αὐτ. ε. om
P || οἱ P || ⁷⁻⁸ τρέχοντες εἰς ὁδοὺς P || ⁸ πονηροῖς D πονηράς P || πορείαις P
πονηρίαῖς D || ἀτάκτους P || νοσ.] δὲ add PV: recte? cf 7 || ἐπι-
σκεπτόμενοι P || ⁹ προκομίζοντες P: cf 109, 13 || ¹¹ αὐτῆς PU || ^{12-174,5} πά-
λιν - δέξ. om V

D. Π (Π = PU) ¹² με om D: cf 172, 8; 174, 5 || ¹³ ἀποπνέοντα P || ¹³⁻¹⁵ πολ-
λαί - παρακ. om { || ¹³ π. δέ] καὶ π. P || ἐκείσε P || ¹⁴ ἄερον P || μεταλαβεῖν
P || ¹⁵ τούτων om Π || ὁ δέ] καὶ ὁ P || σ. om { || ¹⁶ μοι ἄνθρωπος εἶπεν
U εἶπεν μοι ἄνθρωπος P despice et uide add { || δεσποτήριον U ||
¹⁶⁻¹⁷ ὧν ε.] de quibus tibi dixi { || ¹⁷ γὰρ om { || αὐτῶν om Π || ¹⁷⁻¹⁸ ὧν -
ἐπ.] cuiusque { || ¹⁷⁻¹⁸ ἡμαρτεν μία καὶ ἐκ. Π: cf 10; 100, 2; 175, 4 ||
¹⁸ ὕστ. om { πάλιν add D: cf 163, 13 || διαδ. α. D: cf 174, 1; 2 || καὶ om
Π || ¹⁹ <εἰσὶν δέ> καὶ <τινές>?? (f) || παραδιδόμεναι U (f): recte??

D. Π (Π = PUY) ²⁰ δέ] οὖν D om {; del? || τῷ παραλ. με ἄ. (om alt
τῷ) P: cf 207, 10 || ²¹ ἐν τ. σκ. οὐσ. P || ²² εἰς. - ἄλλ.] uinciamus eam in
loco suo { || αὐτήν alt om D

ὅτε καιρὸς ἐφίσταται εἰς κόλασιν αὐτὴν παραδοθῆναι. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· Οὐ δίδωμι αὐτὴν ὑμῖν, ἐπειδὴ γὰρ φοβοῦμαι τὸν παραδόντα μοι αὐτήν· οὐ γὰρ ἐκελεύσθη ἐνθάδε αὐτὴν καταλείψαι· σὺν ἐμοὶ δὲ ἀνάγω αὐτήν, ἕως ἂν ἐντολὴν
 5 περὶ ταύτης δέξωμαι. Καὶ παραλαβὼν με ἀνήγαγεν με εἰς ἄλλον χώρον, ἐν ᾧ ἦσαν ἄνθρωποι οἱ ἐβασανίζοντο πικρῶς. ὁ δὲ σοι ὁμοίος λαβὼν μέ σοι παρέδωκεν, λέξας σοι ταῦτα· Παράλαβε ταύτην, ἐπειδὴ μία ἐστὶν τῶν θρεμμάτων τῶν πλανηθέντων. Καὶ ληφθεῖσα ὑπὸ σοῦ νῦν ἐμπροσθέν σου
 197 W 10 εἰμι. δέουμαι σου οὖν καὶ ἰκετεύω ἵνα μὴ ἀπέλθω εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους τοὺς κολαστηρίους οὓς εἶδον.

58 (55) Ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν· Ἠκούσατε ἃ διηγῆσάτο ἡ γυνὴ αὕτη· οὐκ εἰσὶν δὲ μόνον αὗται αἱ κολάσεις, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι χεῖρονες τούτων· καὶ ὑμεῖς δὲ ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇτε
 15 ἐπὶ τὸν θεὸν τοῦτον ὃν κηρύσσω, καὶ ἀπόσχῃσθε ἀπὸ τῶν προτέρων ἔργων ὑμῶν καὶ τῶν πράξεων ὧν διεπράξασθε χωρὶς γνώσεως, εἰς ταύτας τὰς κολάσεις τὸ τέλος ὑμῶν ἔχετε. πιστεύσατε οὖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀφήσιν ὑμῖν τὰ πρὸ τούτου πεπραγμένα ἁμαρτήματα, καὶ καθαρῶσι ὑμᾶς ἀπὸ

74 Th

¹⁸ cf Io 1, 1, 9

¹ παρ. α. D: cf 173, 18 || δ δὲ] is qui ducebat me f || ² ἔμ. α. D: cf 173, 18 || ἐπ. (f) om Π: cf 8 || φ. γ. Π || del γὰρ? cf 8; 123, 4 || ³ με P || οὐ γ.] nec f || ἐνταῦθα P || ⁴ ἀναγάγω U ἀναφέρω D: cf 172, 8; 173, 22 || ⁵ αὐτῆς P

D. Π (Π = PUVY) ⁶ με alt om PUY: del? cf 7 || ⁶ χορὸν P (cf 171, 11) || οἱ ἐβ. π. om f || ⁷ παραδίδωκε D || ταῦτα σοι λ. P || ⁸ ἐ. μ.] ἐπιδημία γάρ P: cf 2; c 170 m || τ. θρ. ἐστὶ D || ⁸⁻⁹ τ. πλαν. θρ. (om alt τῶν) P || ¹⁰ οὖν om PUY || ix.] ut ego quoque per te credam et per preces tuas gratiam adipiscar et add f || εἰσέλθω VY || ¹¹ τ. κολ. τόπ. (om alt τοὺς) Π: cf 173, 20 || ¹² ἀπ.] Iudas Thomas f τοῦ χριστοῦ θωμᾶς add V πρὸς τοῖς παρεστῶσιν ὄχλοις add D || λέγει P (recte? dicit f) αὐτοῖς add UY (f) τῷ ὄχλῳ add P πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ add V || ἡκ.] κατηκούσατε PUY (cf 147, 13) πάντως ἡκ. V ἀδελφοί add D pueri mei add f || ¹³ ταύτη UY ὄντως τέκνα add V: cf f || ¹³⁻¹⁴ οὐκ - τούτων om Y || ¹³ μόναι PUV || αἱ κολ. αὐται P || ¹⁴ ἔτεροι P: cf 172, 15; 195, 4; c 150 m || χεῖροναι P multo peiores f || ¹⁵ τ. θ. τ.] ueritatem hanc f || ἀπόσχεσθε D ἀπέχεσθε V || ¹⁶ πρώτων UY: cf 156, 3; 175, 5 || x. τ. πρ. om P τῶν ἀτόπων add V || ὧν δ.] quae non prosunt uobis et add et a cogitationibus f || διεπράξατε P || ¹⁷ ἔξ.] γενήσεται P || ¹⁸ Χρ. Ἰ.] κίριον ἰησ. V τὸν κίριον ἡμῶν ἰησ. χρ. D || del Χρ.? cf 175, 19; 176, 16; 186, 3; 6; al || ¹⁸⁻¹⁹ πρὸ τ.] πρὶν ὑμῶν P || ¹⁹ ἄμ. om P f: del? cf 173, 10; 156, 3

πασῶν τῶν ἐπιθυμήσεων ὑμῶν τῶν σωματικῶν τῶν ἐν τῇ γῇ
μενουσῶν, καὶ ἰάσεται ὑμᾶς ἀπὸ τῶν σφαλισμάτων τῶν παρεπο-
μένων καὶ σὺν ὑμῖν ἀπionτων καὶ | πρὸ ὑμῶν εὐρισκομένων. 42 B
εἰς ἕκαστος οὖν ὑμῶν ἀποδύσασθε τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον
καὶ ἐνδύσασθε τὸν νέον, τὴν δὲ πρώτην ὑμῶν ἀναστροφὴν 5
καὶ πολιτείαν καταλείψατε· καὶ οἱ κλέπτοντες μηκέτι κλεπτέ-
τωσαν, ἀλλὰ κάμνοντες καὶ ἐργαζόμενοι ζήτωσαν· οἱ δὲ μοιχοὶ
μηκέτι πορνευέτωσαν, ἵνα μὴ ἐκδότους ἑαυτοὺς τῇ αἰωνίᾳ
κολάσει παραδώσωσιν· ἡ γὰρ μοιχεία παρὰ τῷ θεῷ πάννυ
χαλεπὸν ἐστὶν παρὰ τὰ ἄλλα κακά. ἀπόθεσθε δὲ καὶ τὴν 10
πλεονεξίαν καὶ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν μέθην καὶ τὴν διαβολὴν
καὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ μὴ ἀποδίδοτε. ταῦτα γὰρ πάντα ξένα
εἰσὶν τῷ θεῷ τῷ ὑπ' ἐμοῦ κηρυττομένῳ καὶ ἀλλότρια· ἀλλὰ
καὶ μᾶλλον ἐν τῇ πίστει πολιτεύσασθε καὶ τῇ πραότητι καὶ 233 T
τῇ ἀγιοσύνῃ καὶ τῇ ἐλπίδι, ἐν ᾗ ὁ θεὸς χαίρει, ὅπως γέννησθε 15 198 W
αὐτοῦ οἰκεῖοι, προσδεξάμενοι παρ' αὐτοῦ τὰ χαρίσματα ἃ
ὀλίγοι καὶ ἔνιοι δέχονται.

59 (56) Πᾶς οὖν ὁ λαὸς ἐπίστευσεν, καὶ τὰς ἑαυτῶν
ψυχὰς πειθιγνίους παρέσχον τῷ θεῷ τῷ ζῶντι καὶ τῷ Χριστῷ
Ἰησοῦ, εὐωχούμενοι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς εὐλογημένοις 20

⁴ cf Col 3, 9; 10 Eph. 4, 22 || ⁵ cf Eph 4, 28 || ¹⁰ cf Eph 4, 25
Col 3, 8

¹ πάντων P: cf 109, 13 || ἐπιθυμιῶν D. P: scr ἐνθυμήσεων? cogi-
tationibus terrestribus f || ὑμ.] καὶ add P || σωμα.] ἐνθυμήσεων add P ||
²⁻¹⁵ τ. παρ. - χαίρει om Y

D. Π (Π = PUV) ² τῶν alt] nisi uos eorum paeniteat coram deo
add f || ⁴ εἰς om D: cf 173, 17 || οὖν] δὲ D || ἀποδυσάσθω D || ⁵ ἐνδυ-
σάσθω D || scr προτέραν (sic ep ad Eph)? cf 174, 16; 227, 18; 177. 4 ||
⁷ ζῆτε κ. ἐργ. P || μοιχεύοντες PV || ⁸ πορν.] μοιχοὶ ἔστωσαν P (f) neu
permittant se uoluptati praesenti add f || ⁹ παραδώσωσιν U || π. τ. θ.
om P || ¹⁰ χαλεπή PU(V) || ἐ.] κακὸν add D || ¹² καὶ] τὸ add D || μὴ
om D || ἀπ. (f)] ἀνταποδιδόναι D ἀποδῶτε U || ¹³ ἐστὶν U || ἀλλ.] im-
pura f || ¹⁴ κ. μ. om f || καὶ prim om Π: del? || πίστει] humilitate f ||
πολιτεύεσθε P(V) || κ. τῇ] ἐν P || πρ.] temperantia f || ¹⁵ τῇ ἐλπ. κ.
τῇ ἀγ. U δικαιοσύνη καὶ ἀγιοσύνη (ἀγ. in rasura) P || ἐν - χ.] in deum
f om P

D. Π (Π = PUVY) ¹⁵⁻¹⁷ ὅπ. - δέχ.] ἵνα οἱ κ. τοῦ παρ' ἐμοῦ κηρυτ-
τομένου θεοῦ γέν. καὶ τῶν αὐτοῦ χαρισμάτων καταξιώθῃτε P || ¹⁶ οἱ κ.]
serui f || ¹⁷ ὅλ. κ. om f: cf 149, 18 || ¹⁸ καὶ om P || ¹⁹⁻¹⁹ τ. ἐ. ψ.] se f || ¹⁹ παρέ-
χοντες P || ¹⁹⁻²⁰ ζ. - I.] ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου κηρυττομένῳ θωμά P || ἴησ.
χρ. V: cf 174, 18 || ²⁰⁻¹⁷⁶ εὐωχ. - ἀγ.] ἐν τ. ἔ. τοῦ θεοῦ εὐωχ. κ. τ. ἀγ.
α. πορευόμενοι διακ. P || αὐτ. - ὑψ.] scr τοῦ ὑψ. τοῖς εὐλ. (f)

- τοῦ ὑψίστου καὶ τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ τῇ ἀγίᾳ. ἐκόμεζον δὲ
 χρήματα πολλὰ εἰς διακονίαν τῶν χηρῶν· εἶχεν γὰρ ἐν ταῖς
 πόλεσιν συνηθροισμένας, καὶ πάσας αὐτάς διὰ τῶν ἰδίων δια-
 κόνων ἀπέστελλεν τὰ ἐπιτήδεια, τὰ τε ἐνδύματα καὶ τὰ πρὸς
 5 τὴν τροφήν. αὐτὸς δὲ οὐκ ἐπαύετο κηρύσσων καὶ λέγων αὐτοῖς
 75 Th καὶ ὑποδεικνύων ὅτι οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς περὶ οὗ
 τριῶν ἡμερῶν ἐκ νεκρῶν. ὑπεδείκνυνεν δὲ αὐτοῖς δευτερον
 σαφηνίζων ἀπὸ τῶν προφητῶν ἀρξάμενος τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ,
 10 ὅτι ἔδει αὐτὸν ἐλθεῖν καὶ ἐν αὐτῷ τελεσθῆναι πάντα τὰ προ-
 43 B λεχθέντα περὶ αὐτοῦ. | διέδραμεν δὲ ἡ τοῦτου φήμη εἰς πάσας
 τὰς πόλεις καὶ χώρας, καὶ πάντες οἱ ἔχοντες νοσοῦντας ἢ
 ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων προσέφερον, οὓς δὲ
 199 W καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐτίθουν ἐν ᾗ ἔμελλεν διελθεῖν, καὶ πάντας ἐν
 15 τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἐθεράπευεν. τότε εἶπον πάντες ὁμο-
 θυμαδὸν οἱ δι' αὐτοῦ λαθόντες μιᾷ φωνῇ· Δόξα σοι Ἰησοῦ
 τῷ τὴν θεραπείαν ἐξ Ἰσου παρασχόντι διὰ τοῦ σοῦ δούλου

⁶ cf act 18, 28 || ⁹ cf Luc 24, 27 || ¹² cf Luc 6, 17 act 5, 15

¹ τ. ἐψ. (f) om D. PV || ἀγ.] ἐν χριστῷ Ἰησοῦ et q s dein deficit Y
 D. Π (Π = PUV) ¹ δὲ] quisque eorum add f || ² χηρ.] καὶ πτωχῶν
 add P || ³ συν. (ff) συνηθροισμένον πληθος πτωχῶν καὶ χηρῶν P(V) || πάσαις
 αὐταῖς U (recte ut uid) quibus omnibus f || πάντας PV: cf 109, 13 || αὐτ. om
 PV || ⁴ ἀπέστειλεν U || ⁴⁻⁵ τὰ τε - τρ.] ad alimentum et uestimentum f ||
⁴ τε om U || ἐνδ.] λέγω add P || τὰ πρὸς om D || ⁵ τὴν om P || αὐτοῖς] τὸν
 λόγον τοῦ θεοῦ add P || ⁶ Ἰ. (f) om PU (del?) ἀληθῶς add U || ⁶⁻⁷ περὶ -
 ἐλθῶν om P || ⁷ ἐκήρ.] haud pauca add f || ⁸ ὅς ἐ.] et uenit f || ⁸ ὅς] ὡς
 Thilo: recte?? || ⁷⁻⁸ στ. - νεκρ.] ὁ σταυρωθεὶς καὶ ταφείς καὶ τῇ τρίτῃ
 ἡμέρᾳ ἀναστὰς καὶ ἐκ δεξιῶν τοῦ αὐτοῦ πατρὸς καθέζόμενος P || ⁹ ἐκ ν.
 om UV f: del? || ⁹⁻¹⁰ ἐπ. - Χρ.] ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τ. πρ. τὰ π. χρ. αὐτοῖς ἀνεδίδα-
 σκεν P || ⁸ δεύτ. om f || ⁹ ἀρξ. ἀ. τ. πρ. D || ἀπὸ] Mose usque ad finem
 add f: cf eu Luc || ἀρξ. - Χρ. om f || τὰ π.] ἕως UV αὐτοῦ add U || Χρ.]
 καὶ add D || ¹⁰ δεῖ V || π. τὰ] τὰ π. τὰ καὶ P || πολ.] ὑμῖν add D unde
 πολ. ἡμῖν Thilo || ¹¹ περὶ] πάθῃ P || φ.] inter homines add f || ¹¹⁻¹² π.
 τ. om f || ¹² π. κ. χ.] ciuitates m || νοσ.] ἀσθενεῖς P || ¹³ ἀκ. om f aut
 lunaticum aut debilem add f || πρ. - δὲ] quosdam adferebant in lectis f ||
 πρ.] καὶ ἐθεράπευεν αὐτοὺς add P καὶ ἐθεραπεύοντο add D: cf 15 || τοὺς
 V ἄλλους P || ¹⁴ καὶ prius om P || ἡμελλεν V || διέρχεσθαι P διέναι UV:
 cf 148, 5 || ¹⁴⁻¹⁵ ἐν τῇ - κυρ. om P || ¹⁵ τ. κυρ.] Iesu domini sui f Ἰησοῦ add
 V || ἴατο P non nulla add f || ¹⁶ ἰαθ.] λέγοντες add UV || μ. φ. om P |
 σοι δ. D || Ἰ.] χριστὲ ἰ. P κύριε ἰ. χριστέ V Christe add f || ¹⁷ τῷ]
 ὁ P || παρασχὼν P τοῖς πᾶσιν add V: <πᾶσι> παρασχόντι? || δούλου
 σου D

καὶ ἀποστόλου Θωμᾶ. καὶ ὑγιαίνοντες καὶ χαίροντες δεόμεθ' αὐ-
σου γενέσθαι τῆς σῆς ἀγέλης καὶ ἐναριθμηθῆναι εἰς τὰ σὰ
προβάτα· δέξαι οὖν ἡμᾶς κύριε καὶ μὴ λογίσῃς ἡμῶν τὰ
παραπτώματα ἡμῶν καὶ τὰ πρῶτα σφάλματα ἃ διεπραξά-
μεθα ἐν ἀγνοίᾳ ὄντες.

60 (57) Ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν· Δόξα τῷ μονογενεῖ τῷ
ἀπο τοῦ πατρὸς, δόξα τῷ πρωτοτόκῳ τῶν πολλῶν ἀδελφῶν,
δόξα σοι τῷ ἐπαμύντορι καὶ βοηθῷ τῶν εἰς τὸ καταφυγιόν
σου ἐρχομένων· ὁ ἄνθρωπος καὶ τοὺς ἐν ὑπνῷ διεγείρων, ὁ ζῶν
καὶ ζωοποιῶν τοὺς ἐν τῷ θανάτῳ κατακειμένους· θεὸς Ἰησοῦ 10
Χριστέ, τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος υἱέ, ὁ λυτρωτὴς καὶ βοηθός, ἡ
καταφυγή καὶ ἀνάπαυσις πάντων τῶν καμνόντων ἐν τῇ σῇ
ἐργασίᾳ, ἴασις δὲ παρέχων ἐκείνοις τοῖς διὰ τὸ σὸν ὄνομα 234 T
ὑποφέρουσιν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα· εὐχα-
ριστοῦμεν τοῖς παρὰ σοῦ χαρίσμασιν δοθεῖσιν ἡμῖν καὶ τῇ 15 76 Th
παρὰ σοῦ βοηθείᾳ χαρισθεῖσιν ἡμῖν καὶ τῇ οἰκονομίᾳ σου τῇ
ἐλθούσῃ ἀπὸ σοῦ εἰς ἡμᾶς.

61 (58) τέλεσον οὖν εἰς ἡμᾶς ταῦτα ἕως τέλους, ἵνα 200 W
ἔχωμεν παρηγοσίαν τὴν ἐν σοί· ἐπίδε εἰς ἡμᾶς, ὅτι διὰ σέ
κατελείψαμεν τοὺς οἴκους ἡμῶν καὶ τὰ γονικά ἡμῶν, καὶ διὰ 20
σέ ξένοι γεγονάμεν ἡδέως καὶ ἐκόντες· ἐπίδε ἐφ' ἡμᾶς κύριε,

⁶ cf Io 1, 14 || ⁷ cf Rom 8, 29 || ¹¹ cf Matth 20, 12 || ²⁰ cf Matth 19, 27

¹⁻³ δέομ. - πρόβ.] τῇ σῇ παρακαλοῦμεν καὶ ἡμᾶς συναριθμηθῆναι
ποίμνῃ καὶ τοῖς σοῖς μετόχους προβάτοις γενέσθαι P || ³ οὖν om P || μὴ
λογ.] πάριδε P || ἡμῖν U recte ut uid: aduersus nos f || ⁴ ἡμῶν (f) om D. P ||
πρ.] cf 175, 5 || καὶ - σφ. om P || ⁴⁻⁵ ἃ - ὄντες] ἃ καὶ ἐν ἃ. καὶ γνώσει διεπρ.
P || ⁶ ὁ δὲ ἀπ.] τότε ὁ ἀπ. V tum, ubi Iudas Thomas uidit eos, sustulit
uocem suam et f || ἀπ.] χαρᾶς πολλῆς πλησθεὶς add V || ⁶⁻⁷ μον. - ἀδ.]
al f || ⁷ πατρ.] εἰς ἡμᾶς ὡς ἐλθόντι add P || ⁸⁻⁹ κατ. σου] σὸν κατ.
P || ⁹ ὁ ἄ.] gloria tibi uigili ab omni aeternitate f || ἐν ὑ.] homines f ||
¹⁰ τοὺς - κατ. om f || ¹⁰⁻¹¹ Ἰ. Χρ. om f || ¹¹ υἱέ τ. ζ. θ. (om alt τοῦ) Π.
cf 207, 10 || τ. ζ. om f || ¹³ ἔ.] quietem f || τοῖς post ὄν. V om U || ¹⁴ ὑπ.]
qui sustinuerunt f (βαστάσασι eu Matth) post καύσ. P || τ. ἡμ. om V
totius add f || κ. τ. κ.] meridie (uel aestu) f || καύσ.] παγετὸν τῆς νυκτός
D (cf genesis 31, 40; Ierem 43, 30) διὰ τὸ σὸν ὄνομα add U || ¹⁵ π.
σου] παρ' αὐτοῦ P || ¹⁵⁻¹⁶ καὶ - ἡμῖν om PV || ¹⁶ χ. ἡμ.] infirmitatis
nostrae f || scr χαρισθείσῃ? || ¹⁶⁻¹⁷ τῇ ἐ. - ἡμ.] paupertatis nostrae f ||
¹⁸⁻¹⁹ τέλεσον - σοὶ om P || ¹⁸ εἰς om U || ταῦτα] gratiam et misericordiam
tuam f || ¹⁸⁻¹⁹ ὦ. ἐ.] et da nobis f || ¹⁹ σοὶ] respice domine te solum nos
amare add f || εἰς] scr ἐφ': cf 21 et q s || ἡμᾶς <κύριε> (f)? cf 21 et q s ||
²⁰ κατελείπομεν P: cf 178, 1; 3; 8 || καὶ - ἡμ.] et domos gentilium
nostrorum f om D || τὰ γ.] πᾶν γένος P || ²¹ ἐκόντως V

ὅτι τὴν ἰδίαν κτῆσιν κατελείψαμεν διὰ σέ, ἵνα σέ τὴν ἀνα-
 φαίρετον κτῆσιν κτησώμεθα· ἐπιδε ἐφ' ἡμᾶς κύριε, ὅτι τοὺς
 διαφέροντας ἡμῖν κατὰ γένος καταλείψαμεν, ἵνα τῇ σῇ συγγε-
 νείᾳ καταμιγῶμεν· ἐπιδε ἐφ' ἡμᾶς κύριε τοὺς καταλείψαντας
 44 B 5 τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τὰς μητέρας καὶ τοὺς τροφείας, ἵνα
 τὸν σὸν πατέρα θεασώμεθα καὶ κορεσθῶμεν τῆς αὐτοῦ τρο-
 φῆς τῆς θεϊκῆς· ἐπιδε ἐφ' ἡμᾶς κύριε, διὰ σέ γὰρ τὰς συζύγους
 ἡμῶν τὰς σωματικὰς κατελείψαμεν καὶ τοὺς καρποὺς ἡμῶν
 τοὺς ἐπιγείους, ἵνα κοινωνήσωμεν ἐκείνῃ τῇ κοινωνίᾳ τῇ παρα-
 10 μόνῳ καὶ ἀληθινῇ, καὶ καρποὺς ἀληθινοὺς ἀποκυσώμεν, ὧν
 ἡ φύσις ἄνωθεν ὑπάρχει, ὧν οὐδεὶς ἀφελῆσθαι ἐξ ἡμῶν
 δύναται, οἷς παραμένομεν καὶ αὐτοὶ ἡμῖν παραμένουσιν.

Πρᾶξις ζ' περὶ τοῦ στρατηλάτου.

62 Τοῦ δὲ ἀποστόλου Ἰούδα Θωμᾶ καταγγέλλοντος ἐν
 15 πάσῃ τῇ Ἰνδία τὸν λόγον τοῦ θεοῦ στρατηλάτης τις τοῦ
 βασιλέως Μισδαίου ἦλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλεγεν αὐτῷ·
 201 W Ἀκήκοα περὶ σοῦ ὅτι μισθὸν παρὰ τινος οὐ λαμβάνεις,
 ἀλλ' ὅπερ καὶ ἔχεις τοῖς δεομένοις παρέχεις· εἰ γὰρ μισθοὺς
 ἐλάμβανες, ἀπέστειλα ἂν χρῆμα ἱκανόν, καὶ αὐτὸς ἐνθάδε οὐ
 20 παρεγενόμην· ὁ γὰρ βασιλεὺς ἐκτὸς ἐμοῦ οὐδὲν διαπραττεται·
 πολλὰ γὰρ ὑπάρχοντά μοι εἰσιν καὶ πλούσιός εἰμι, εἷς τῶν

¹ κατελείπαμεν P: cf 8 || διὰ σέ om P || σέ] σου P || ² κτῆσιν] uitae
 add f || ²⁻⁷ ἐπιδε - θεϊκῆς om P || ⁶ πατ.] summum (uel elatum?) add f ||
⁷ διὰ γὰρ σε V ὅτι διὰ σέ P: recte?? cf 1; 2; 177, 19 || ⁸ κατελείπαμεν P:
 cf 1; 177, 20 || ⁸⁻⁹ ἐπιγ. ὡς αὐτως (cf 203, 11; 214, 2-3; 216, 14-15; 230, 15)
 καρπ. ἡμ. (om alt τοὺς) P: cf 7-8; 207, 10 || ⁹⁻¹⁰ κοιν. - ἀλ.] al f || ⁹ κοινω-
 νήσοιμεν V: cf 10 || ¹⁰ ἀληθινῇ] ἀληθῆ P || ἀληθινοὺς] caelestes f || ἀπο-
 κυσώμεν V: cf 9 || ¹⁰⁻¹¹ ὧν ἡ φ.] qui f: cf 11 || ¹¹ δν U ὃ V: scr οὐς??
 quos f || ¹¹⁻¹² ἀφ. - δ.] δ. ἀφ. ἐξ ἡμ. τὴν ἀπόλαυσιν D: recte (cf 10-11
 ὧν ἡ φ.)?? || ¹¹ ἀφ' ἡμ. ἀφελ. P || ¹² post παραμένουσιν deficit D

PRUV ¹³ π. τ. στ. πρ. ζ' P om V || ζ'] ἐβδόμη U ἑτέρα R || ¹⁴ Ἰ.
 om V τοῦ καὶ add P: cf 170, 16 || ¹⁵ τ. λ. τ. θ. om RU (??): del? cf 165, 9;
 168, 1; cel || ¹⁶ μισθοῦ R μισθοῦ V om f || x. ἔλ. (f) λέγων P || λέγει
 V || αὐτῷ om P δοῦλε τοῦ ὄντως θεοῦ add V plura add f (m) || ¹⁸ ἀλλὰ
 καὶ ἄπερ V || scr ὅ τι?? cf c 139 i || καὶ om R: del?? cf 227, 22 || ¹⁹ χρῆ-
 ματα ἱκανὰ V: recte? cf c 124 e; 130 m; 151 e || οὐ] μὴ add P || ²⁰ παρ'
 ἐγενάμην R παραγένονα P || ὁ γ.] καὶ γ. ὁ P: cf 215, 10 || ²¹ γὰρ] δὲ καὶ
 V || εἰσὶ τὰ ὑπ. μον P: cf 137, 10; 227, 11; c 147 m || εἰμί] σφόδρα εἰμὶ
 P εἰμὶ σφόδρα V εἰμι, <καὶ εἰμι>? (f) || ^{21-179,1} εἷς τ. πλ.] εἷς τὸν πλοῦ-
 τον τὸν R om PV uir magnus f

πλουτούντων ἐν τῇ Ἰνδίᾳ· καὶ οὐδ' ὅλως ἡδίκησά ποτέ τινα·
τὸ δὲ ἐναντίον μοι συνέβη· γαμετὴν ἔχω, καὶ ἔσχον ἐξ αὐτῆς
θυγατέρα, καὶ πάννυ διάκειμαι πρὸς αὐτήν, ὥς καὶ ἡ φύσις
ἀπαιτεῖ, ἄλλης δὲ γυναικὸς οὐ πεπείραμαι. ἔτυχεν δὲ γάμον
γενέσθαι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει, καὶ πάννυ μοι προσφιλεῖς ἦσαν 5
οἱ τὸν γάμον ποιοῦντες· εἰσελθόντες οὖν ἤξιουν με καλοῦντες
αὐτήν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς. ἐπεὶ οὖν πάννυ μοι φίλοι
ἦσαν, οὐκ ἡδυνήθην παραιτήσασθαι· ἀπέστειλα οὖν αὐτήν
καίπερ μὴ βουλομένην ἀπελθεῖν, πολλοὺς δὲ καὶ οἰκέτας συν-
ἀπέστειλα αὐταῖς. ἀπήεσαν οὖν κόσμον πολλὸν κεκοσμημέναι 10
αὕτη καὶ ἡ | θυγάτηρ αὐτῆς·

45 B

63 ἑσπέρας δὲ γενομένης καὶ καιροῦ ἐστάντος ἀναλῦσαι
ἀπὸ τῶν γάμων λαμπάδας καὶ δᾶδας ἐπεμψα εἰς ἀπάν-
τησιν αὐτῶν· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἰσθήκειν κατοπτρεύων πότε
ἔλθῃ καὶ θειάσομαι αὐτήν σὺν τῇ θυγατρὶ μου. καὶ ἐστὼς 15
φωνὴν ὀλολυγμοῦ ἤκουον· Οὐαὶ αὐτῇ ἐκ παντὸς στόματος
ἤκούετο· οἱ δὲ δούλοι τὴν ἐσθῆτα ἔχοντες περιερωρηγμένην
ἤρχοντο πρὸς με ἀναγγέλλοντες τὰ γενόμενα. Εἶδομέν φη-
σιν ἀνθρωπὸν τινα καὶ παῖδα σὺν αὐτῷ· καὶ ὁ μὲν ἀν-
θρῶπος ἐπέβαλεν αὐτοῦ τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν γυναῖκά σου καὶ 20

¹ ἐν τ. Ἰ. om PV per omnem Indiam { || καὶ om P || ὅλ.} δὲ add P || π. τ. ἡδ. P || ² τὸ - σ.] καὶ τότε σ. μοι τὸ ἐν. V || τὸ - ἐν.] ἐν. δὲ τὴ P || τὸ] scr τοῦτο? (f) || ³ θυγατέραν V || ὥς] δ RU || ⁴ ἀπῆτη U prae-cipit {f: cf 209, 9 || πεπ.] ποτὲ add V || ⁵ ἐπῆρχον P: cf 8 || ⁶ ἡς. με] ἦτον P: cf 115, 13; 137, 6; 205, 1; al || ⁶⁻⁷ καλ. - θ. α.] conuiuium para-uerrunt ei et filiae eius { || καλ. α.] τὴν ἐμὴν στήλαι γυναῖκα P || ⁷ α. θυγ. P: cf 11 || μοι] ὡς εἶπον add P: cf 119, 12 || ⁷⁻⁸ ἐτύγχανον φ. P: cf 5 || ⁸ παρ. τούτους οὐκ ἡδυνάμην P || ἡδυνήθισαν V || ἀπ.] ἐκατέρας P: cf c 129 i || ⁸⁻⁹ αὐτ. - ἀπ.] ἀπ. ἔπεισα P || ⁸ αὐταῖς R || ⁹ καίπ. (f) om RU || οὐ RU || βουλομένης R || συν.] ἀπέστειλα σὺν P: cf 114, 1 || ¹⁰ αὐτοῖς V: scr αὐτῶν? (f) || ἀπῆλθον R || ¹¹ αὐτῇ] ἡ τε ἐμὴ γαμετὴ P || ταύτης θ. P: cf 7 || ¹² καὶ] τοῦ add P || ἐνστάντος UV (recte??) ἐκστάντος R: scr ἐπιστάντος? cf 119, 4; 174, 1 || ἀν.] αὐτὰς add P || ¹³ ἐκ P: cf 180, 21 || ¹⁴ ἐσθήκην R ἱστάμην V || ¹⁵ ἔ. - μου] τὴν ἐμὴν γαμε-τὴν (cf 11) ἅμα τῇ θυγ. μου θε. P || θε.] ἀσπάσομαι U et acciperem add { || ἐστ.] εὐθὺς P dum sto ibi { ἐπὶ ὥραν ἱκανὴν add V || ¹⁶ ὠλο-λύζουσαν P et uocem fletus add { || οὐ. α. om P iterat { || <καί> Οὐαὶ? (f) || αὐτῇ RV καὶ add RU(V) || π.] δὲ add P || στ.] οὕτως add P ταῦτά μοι add RUV || ¹⁸ ἡ. - γεν.] ἦκασιν το συμβᾶν ἀπαγγέλλοντες P: cf 180, 5; 167, 8 || γεν.] ὅτι add V || φ. ἴδωμεν V || scr φασιν?? cf Io 153, 26; al || ¹⁹ τινα om R || κ. π. σ. α.] et alter puer erat cum eo qui erat similis ei f: cf 180, 17 || ²⁰ τ. χ. αὐτοῦ V: cf 150, 19 || τὰς χεῖρας P || γυναῖκαν V

202 W

ὁ παῖς ἐπὶ τὴν θυγατέρα σου, αἱ δὲ ἐφυγον ἀπ' αὐτῶν· ἡμεῖς δὲ τοῖς ξίφεσιν ἐτρώσαμεν αὐτούς· τὰ δὲ ξίφη ἡμῶν εἰς γῆν ἔπесον. καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ κατέπεσον αὐταὶ ταῖς ὁδοῦσι τρίζουσαι καὶ τὰς κεφαλὰς εἰς γῆν κρούουσαι· καὶ ταῦτα
 5 εἰδότες ἤλθομεν ἀναγγεῖλαι σοι. Ταῦτα δὲ παρὰ τῶν δούλων ἀκούσας ἐγὼ τὴν ἐσθῆτα περιέρορξα, καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν ὄψιν ἐπάταξα, καὶ ὥσπερ ἐμμανὴς γενόμενος ἔτρεχον τὴν ὁδόν· καὶ ἀπελθὼν εὔρον αὐτὰς ἐρριμμένας ἐν τῇ ἀγορᾷ· καὶ λαβὼν αὐτὰς ἤγαγον εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ μετὰ πολλὴν ὥραν
 10 ἐνηψαν, καὶ κατασταθεῖσαι ἐκαθέσθησαν.

46 B

64 ἡρξάμην οὖν ἐξετάζειν τὴν γυναῖκά μου· Τί ἐστιν τὸ συμβάν σοι; Ἡ δὲ μοι ἔφη· Οὐκ ἔγνωσ' ἃ διεπράξω ἐν ἐμοί; ἐδεόμην γάρ σου μὴ ἀπιέναι εἰς τὸν γάμον, ἐπειδὴ ἀνωμάλως εἶχον τῷ σώματί μου· καὶ ἀπιούσα κατὰ τὴν ὁδόν, ἐγγὺς
 15 γενομένη τοῦ ἀγωγοῦ ἐν ᾧ τὸ ὕδωρ ἔρρεεν, ἔβλεπον ἄνδρα μέλανα ἐστῶτα ἀντικρύς μου, τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ὑπογρυλίζοντά με, καὶ παῖδα ὅμοιον αὐτοῦ παρεστῶτα. καὶ εἶπον τῇ θυγατρὶ μου· Ἄπιδε εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους τοὺς δύο τοὺς δυσειδεῖς, ὧν οἱ ὁδόντες αὐτῶν ὥσπερ γάλα, τὰ δὲ χεῖλη αὐτῶν
 20 ὡς ἀσβόλη. Καὶ καταλείψασαι αὐτούς πρὸς τὸν ἀγωγὸν ἀπήλθομεν. δύσεως δὲ γενομένης καὶ ἀπὸ τῶν γάμων ἀνα-

¹ θυγατέραν RV || σου om V || ἔφ.] cum horrore a'ld f || ³ ἔπесαν U (cf q s) ἔπесαν R || κατέπεσαν U καὶ add V || αὐταὶ P mulieres f || τοῖς UV recte: cf 19; 107, 8 || ⁴ εἰς] τὴν add P: cf 2-3 || ⁴⁻⁵ καὶ τ. ε.] τ. οὖν ε. R αὐτὰ οὖν τ. ε. U ἡμεῖς δὲ τ. ε. V || ⁵ εἰδ.] θεασάμενοι V om RU f: ser ἰδόντες? del? cf 167, 8 || ἀπαγγεῖλαι R: cf 179, 18 || ⁶ διέρορξα P: cf 179, 17 || ταῖς χερσίν (om ἐπὶ) P: cf 211, 8; c 137e; cf etiam 132, 1 || ⁷ γεν. om RU f: del? cf 157, 21; Aa 39, 6; al || ser περιέτρεχον?? (f) || τ. ὁδ. om PRU in platea f: del?? <εἰς> (uel <κατὰ> cf 14; 185, 18) τὴν ὁδόν? || ⁹ ἡγ. post μου P || ἡμέραν V || ¹⁰ ἀνένηψαν U ad sese redierunt f || x. x. ἔκ.] et refeci (et) assidere iussi f || κατ.] καὶ εἰς ἐκείνους γενόμενοι add P || ¹¹⁻¹² ἔξ. - σοι] πρὸς τ. γυν. μ. τὸ συμβ. ἔξ. P || ¹¹ γυναῖκαν RV || ¹² ἡ - ἔφη] καὶ φησὶν P || μοι (f) om V || οἶδας P || ¹³ ἔδ. - γάμ.] οὐκ ἐπὶ τὸ μὴ ἀπ. ἡμᾶς παρεκάλουν σοι P || ἀπελθεῖν V: cf 14 || ¹³⁻¹⁴ ἐπ. - μου] ἀν. γὰρ ἐπὶ τῷ ἀπιέναι εἶχον ἐκεῖ P || ¹⁴ καὶ] ὁμως οὖν P || x. τ. ἔδ.] καὶ P || ἔγγ.] δὲ add RU: cf 181, 1 || ¹⁵ τ. ἀγ. γεναμένων ἡμῶν P || εἶδον P || ¹⁶ μέλανα P μέλαν RV || ἀντικρὺ ἡμῶν P: cf 119, 6 || ¹⁶⁻¹⁷ αὐτ. με ἐπ. κεφ. P || ¹⁷ μοι R || καὶ prius] alterum add f: cf 179, 19 || παῖδα] αὐτοῦ add RU || ¹⁷⁻¹⁸ ε. τ. θ. μ.] πρὸς τὴν ἡμῶν θυγατέρα ε. P || ¹⁸ ἴδε P || τ. δύο τοῦτ. ἄ. τ. (om tertio τοῦς) P: cf 207, 10 || δύσ.] et filia mea dixit mihi: Vidi puerum add f || ¹⁹ cuius f || αὐτῶν alt om RUV eius f: del? || ²⁰ carbones f || καταλειπόντες P: cf 109, 13; 181, 1-2 || ²¹ ἤλιον δὲ δένοντος P || ^{21-181,1} ἀν. δι. ἡμ.] ἡμ. ἐπανιόντων P

λύσασαι, διερχομένων ἡμῶν σὺν τοῖς νεανίσκοις, ἐγγιστα γενο-
μένων τοῦ ἀγωγοῦ, ἡ θυγάτηρ μου πρότερον εἶδεν αὐτούς·
καὶ διαλαθοῦσα προσέφυγέν μοι· καὶ μετὰ ταύτην κἀγὼ
αὐτοὺς ἐθεασάμην ἐρχομένους κατέναντι ἡμῶν, καὶ ἐφύγαμεν
ἀπ' αὐτῶν· οἱ δὲ παῖδες οἱ ὄντες μεθ' ἡμῶν κρούσαντες ἡμᾶς ⁵
κατέβαλον ἐμέ τε καὶ τὴν θυγατέρα μου. Καὶ ταῦτα αὐτῆς διη-
γησαμένης μοι ἐπῆλθον αὐταῖς πάλιν οἱ δαίμονες καὶ κατέβαλον
αὐτάς· καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας προελθεῖν οὐ δύνανται ἔξω,
ἐγκεκλεισμένοι οὔσαι ἐν ἐνὶ οἴκῳ ἢ δευτέρῳ. καὶ διὰ ταύτας
πολλὰ ἐγὼ πάσχω καὶ ἀνιωμαι· καταβάλλουσιν γὰρ αὐτάς ¹⁰
ὅπου ἐὰν εὔρωσιν καὶ ἀπογυμνοῦσιν. δέομαί σου καὶ ἰκετεύω
ἐμπροσθεν τοῦ Θεοῦ, βοήθησον καὶ ἐλέησόν με. τρία γὰρ
ἐτη εἰσὶν ἀφ' οὗ τράπεζα ἐν τῇ οἰκίᾳ μου οὐκ ἐτέθη καὶ ἡ
γυνή μου καὶ ἡ θυγάτηρ μου εἰς τράπεζαν οὐκ ἐκάθισαν·
καὶ μάλιστα διὰ τὴν θυγατέρα μου τὴν ἀθλίαν, ἣ οὐδ' ὅλως ¹⁵
τι ἀγαθὸν εἶδεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

65 Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀπόστολος παρὰ τοῦ στρατηλάτου

¹ ἡμ.] ἡμεν *add RV* || σ. τ. ν.] μετὰ τῶν συνόντιων νεανίσκων ἡμῶν
P || ἔ.] ἔ. δὲ *UV* (cf 180, 14) καὶ ἔ. *P* || ¹⁻² τ. ἀγ. γεγόμενοι *P* || ¹ γ.
om R || ² μου] ἡμῶν *P* || πρώτη *RU*: cf 3 || ³ διελθοῦσα *R* *Θορυβη-*
θεῖσα V || κ. μ. τ.] εἰθ' οὕτως *P* *post eam* f || ἐγὼ *RUV* *ego quo-*
que f || ⁴ ἐρχ. κ. ἡ.] πρὸς ἡμᾶς ἔ. *P* || ἐναντι *U* || ἐφύγομεν *RV* *φυγάδαι*
γεγόναμεν P: *scr* ἐφυγον? (f) || ⁵ ἀπ'] ἐξ *P* || οἱ δὲ μ. ἡ. δ. π. (*om alt* οἱ)
P || δὲ *del?* (f) || ἡμῶν· <οὐ δὲ>? (f?) || ⁵⁻⁶ κρ. - μου] *et mulcarunt me*
et filiam meam et abiecerunt nos f || ⁵ ἡμᾶς *om P* || ⁵⁻⁶ ἔ. τε κ. τ. σὴν θ.
κατ. P || ⁶ κατέβαλλον *R*: cf 7 || θυγατέρα *RV* || μου] ἔρριψαν *add RUV* ||
⁷ ἐπελθόντες *P* || αὐτάς *U om P* *πάνην om PRU*: *del?* cf f *et* 163, 13 || οἱ
δ. *om* f || καὶ *om P* || κατέβαλλον *R* (cf 6) *iterum add* f || ⁸ οὐ δ. ἔ.] ἔ. τῆς
οἰκίας οὐ δ. *P non nulla add* f || δύναται *RV* || ἔξω] ἀλλ' *add R* || ⁹ ἐγκ. -
δεντ. *om P* *inclusae sunt a me in conclavi intra alterum (conclauae)* f ||
⁹⁻¹⁰ καὶ - ἀν.] *propter risum qui per eas factus sum* f: cf 225, 7 || ⁹ διὰ
τ.] τοῦτον ἔνεκεν *P* || ¹⁰ π. ἔ. π.] πάσχω ἐπὶ πολλῷ ἔ. *V* || π. ἔ. *om*
RU || πάσχω κ. *om P* || ἀν.] καὶ τῇ λύπῃ *λλαν καταβαπτίζομαι add P*
(cf 15) *πάνην add V* || ¹⁰⁻¹¹ κατ. - εὐρ.] καὶ γὰρ (cf 215, 10) ὅπου δ' ἂν
(cf 151, 1) εὐρ. α. καταβάλλωσιν *P* || ¹¹ κ. ἀπ.] ἀπογυμνοῦντες *RU* || δ.]
δ. οὖν *U recte ut uid* (f) καὶ δ. *P* || σε *U om P* καὶ παρακαλῶ *add P*:
cf 170, 8; 177, 1 || ¹¹⁻¹² ἔ. ἔ.] ἔ. ἔ. σε *P* || ¹² ἔ. τ. θ. *om* f || βοήθ.]
με *add U* || ¹³ εἰσὶν *om RU*: *del??* || ¹⁴ μου *prius om RU* || ¹⁵ κ. μάλ. (f)]
περισσοτέρως δὲ οἶδα (cf 139, 4) τῇ λύπῃ καταβαπτίζεσθαι *P*: cf 10 || τ. ἀ.
μ. *θυγ. (om alt τὴν) P*: cf 207, 10 || ¹⁵⁻¹⁶ ἡ - τούτῳ] οὐδέπω γὰρ κατὰ
τὸν ὥδε (cf 192, 6) ἐφθασεν κόσμον χαρῆναι *P quae nullam uoluptatem*
cepit f || ¹⁶ εἶδεν *τὴν ἀγ. R* || ¹⁷ παρὰ] ἀπὸ *RUV*: cf 227, 3; 122, 6;
180, 5; c 130i; 137c

47 B

πάνυ ἐλυπήθη περὶ αὐτοῦ· εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν· Πιστεύεις ὅτι θεραπεύει αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς; Ὁ δὲ στρατηλάτης Ναὶ | φησιν· καὶ ὁ ἀπόστολος· Παράθου οὖν τῷ Ἰησοῦ σεαυτὸν, καὶ αὐτὸς αὐτὰς θεραπεύει, ποιούμενος αὐτῶν βοήθειαν.

5 Εἶπεν δὲ ὁ στρατηλάτης· Δεῖξόν μοι αὐτόν, ἵνα δεηθῶ αὐτοῦ καὶ πιστεύσω εἰς αὐτόν. Εἶπεν δὲ ὁ ἀπόστολος· Οὐ φαίνεται τούτοις τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῖς σωματικοῖς, ἀλλ' ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς ἐννοίας εὐρίσκεται. Ἐπάρας οὖν τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὁ στρατηλάτης εἶπεν· Πιστεύω σοι Ἰησοῦ, καὶ δέομαί σου καὶ 10 ἰκετεύω, βοήθησον τῇ ὀλιγοπιστίᾳ μου ἥ εἰς σέ ἔχω. Παρεκλεύσατο δὲ ὁ ἀπόστολος Ξενοφῶντι τῷ διακόνῳ συναγαγεῖν πάντας εἰς ἓν· συναθροισθέντος δὲ παντὸς τοῦ ὄχλου ὁ ἀπόστολος ἐστῶς ἐν μέσῳ ἔλεγεν·

204 W

66 Τέκνα μου καὶ ἀδελφοὶ οἱ εἰς τὸν κύριον πιστεύσαντες, 15 παραμείνατε ἐν ταύτῃ τῇ πίστει, εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν ἐξ ἐμοῦ ὑμῖν καταγγελθέντα, ἔχοντες ἐν αὐτῷ τὰς ἐλπίδας· καὶ μὴ ἀπολειφθῆτε αὐτοῦ, καὶ οὐ καταλιμπάνει ὑμᾶς. καθενδόντων ὑμῶν ἐν τῷ ὕπνῳ τούτῳ τῷ καταβαροῦντι τοὺς καθεύ-

⁹ cf Marc 9, 24

¹ περὶ α. ἐλ. P || αὐτῶν UV || πρὸς α.] αὐτῷ RU τῷ στρατηλάτῃ V ὁ ἀπόστολος add P || ¹⁻² πιστ. - Ἰ.] si credis domino meo Iesu Christo, posse eum sanare eas, uidebis earum salutem | si credideris, sanabitur filia coniunxque tua m || ² θεραπεύσει P || αὐτ.] τοῦτο P || ὁ Ἰ.] Ἰησοῦς ὁ χριστὸς P || ²⁻³ ὁ δὲ - ἀπ.] al et plura f || ³ σεαυτὸν τῷ Ἰησ. V || σεαυτὸν RU || ⁴ θεραπεύσει τὴν βο. αὐτ. ποι. P || ⁵⁻⁶ α. Ἰ. - πιστ.] quomodo possim orare eum et credere f || ⁵ αὐτοῦ αὐτόν U || ⁶ ε. α.] αὐτῷ R || εἶπεν - ἀπ.] λέγει αὐτῷ ὁ ἀπ. V ὁ δὲ ὁπ. ἔφη RU || ⁶⁻⁸ οὐ - ἐνρ.] al et plura f || ⁶⁻⁷ φ. - σωμ. τ. σωμ. τούτ. ὁρᾶται P: cf 7-8 || ⁷ τ. σωμ. ὁφθ. (om alι τοῖς) V: cf 207, 10 || ἀλλὰ R || ⁷⁻⁸ ὁ. τ. ἐνν. ἐν.] νοεοῖς οἶδεν φαίνεσθαι (cf 139, 4) ὁ. P || τ. ἐνν. ὁφθ. V || ⁸ τ. ἐνν.] τῶν πιστῶν R || ⁹ σοι Ἰ.] κύριε Ἰησοῦ χριστέ P plura add f || ¹⁰ ᾧ - ἔ.] et timori meo, nam ad te refugio f || ἡ P ἦν U || ¹⁰⁻¹¹ ὁ δὲ ἀπ. π. V || ¹¹ ξεν. τῷ δ. αὐτοῦ (recte? suo f) ὁ ἀπ. R || Xanthippo f: cf 183, 7; 184, 18 || ¹² σ. - δ.] cumque coegisset eos f qui cum uenissent m || παντὸς om P: del? || λαοῦ R || ¹²⁻¹³ στάς ὁ ἀπ. ἐν μ. αὐτῶν V apostolus uenit et stetit in medio eorum f || ¹³ ἐν μ. ἐστ. P || ¹⁴ οἱ - πιστ.] in domino nostro Iesu f || κύρ.] ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν add V || ¹⁵ ἐν. Ἰ.] corrupta? et confidite in domino nostro Iesu Christo f || ¹⁶ ἐξ] ὑπὸ R: cf 165, 9; 196, 19 || κατ. ὑμ. P || εἰς αὐτόν P || ¹⁷ αὐτοῦ ποτε add P || ¹⁷⁻¹⁸ κατ. ὑ. καθ. ὑμῶν] μὴ καὶ αὐτὸς καθ. ὑμῶν καταλείπει P || ¹⁷ καὶ alι] quia f || οὐκ ἐγκαταλιμπάνει R: cf 154, 11; 183, 7 || καθ.] ἀλλὰ καθ. V <καὶ> καθ.?? || ¹⁸ τ. καθ. om P τούτῳ τῷ κατ. ὑμᾶς ὕπνῳ (om alι τῷ) P: cf 207, 10 || βαροῦντι U || τ. καθ. om P

δοντας αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν διαφυλάσσει· καὶ ἐν θαλάσῃ πλεόντων ὑμῶν καὶ ἐν κινδύνῳ ὄντων καὶ οὐδενὸς βοηθεῖν δυναμένου αὐτὸς περιπατῶν ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὑπορθοῖ βοηθῶν. ἐγὼ γὰρ ἤδη ἄπειμι ἐξ ὑμῶν, καὶ ἄδηλόν ἐστιν εἰ ἔτι ὄψομαι ὑμᾶς κατὰ σάρακα. μὴ οὖν καὶ ὑμεῖς ἐξομοιωθῆτε τῷ λαῷ 5 Ἰσραὴλ, οἵτινες ἀπιδόντες τοὺς ποιμένας πρὸς ὥρας καιρὸν ἐσκανδαλίσθησαν. Ξενοφῶντα δὲ τὸν διάκονον καταλιμπάνω πρὸς ὑμᾶς εἰς τὸν τόπον μου· καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὥσπερ καγὼ καταγγέλλει τὸν Ἰησοῦν· οὔτε γὰρ ἐγὼ εἰμὶ | τι οὔτε αὐτός, 48 B ἀλλὰ Ἰησοῦς· καὶ γὰρ καγὼ ἄνθρωπός εἰμι σῶμα ἐνδεδυμένος, 10 υἱὸς ἀνθρώπου ὡς εἷς ἐξ ὑμῶν· οὔτε γὰρ πλοῦτον ἔχω ὡς ἐνίοις εὐρίσκεται, ὅς καὶ τοὺς κεκτημένους ἐλέγχει ἀποίητος παντάπασιν ὑπάρχων καὶ καταλιμπανόμενος ἐπὶ τῆς γῆς ἀφ' ἧς 205 W καὶ ἐγένετο· τὰ δὲ ἐκ τούτου τοῖς ἀνθρώποις συμβαίνοντα παραπτώματα καὶ τὰς κηλίδας τῶν ἁμαρτιῶν συναποφέρειται. 15 σπανίως δὲ πλούσιοι εὐρίσκονται ἐν ἐλεημοσύναις· οἱ δὲ ἐλεή-

³ cf Io 6. 19 || ⁶ cf exod 32 || ¹⁶ cf Matth 5, 7

¹ ὢν] ὑμᾶς add R || διαφ.] πάντας ἡμᾶς add P: <ὑμᾶς>? (f) cf R || καὶ om P || ἐν] τε τῇ τοῦ βίου τούτου add P || θαλ.] ποτε add V || ² ἡμῶν PV || ὁ.] ἡμῶν ὁ. P ὁ. ἡμῶν R || ²⁻³ κ. οὐδ. - βοηθῶν] ἀεὶ βοηθεῖν οἶδεν ἡμᾶς P: cf 139, 4 || ³ ὑπ. βο.] ἐπέστη ἡμῖν βο. V || ⁴ ἦδη] αὐτὸς RU om V tum f || ἐξ ὑ. ἅπ. P || ⁴⁻⁵ ὄψ. - σ.] κ. σ. ὄψ. πάλιν ὑμ. P || ⁶ ἅπ. τ. π.] τὸν ἴδιον ποιμένα καταλιπόντες P: scr ἀπιόντος (cf 4) τοῦ ποιμένου? (f) || ἅπ.] Mose add f || ⁶⁻⁷ πρὸς - ἐσκ.] τῇ τούτων παρεδόθησαν ἀπολεία P || ⁷ Ξεν.] λοιπὸν R Xanthippum f: cf 182, 11 || ⁷⁻⁸ εἰς τ. ἐμὸν καταλ. τόπ. ὑμᾶς (om πρὸς) P || ⁸ κ. γ. κ.] κ. γ. R || ὡς P || ⁹ τ. ἰησ. κατ. P: scr καταγγελεῖ?? (f) cf 182, 4; al || ⁹⁻¹⁰ οὔτε γ. - Ἰ. om f || ⁹ εἰμὶ] ἀφ' ἐαυτοῦ οἶδα λέγειν P: cf 139, 4 || τι om R || αὐτός] ἄλλος U || ¹⁰ ἀλλὰ] ἀλλ' ὁ P || καγὼ] ἐγὼ αὐτός RUV || ¹⁰⁻¹¹ σῶμα - ἐξ] σάκαρα φορῶν ὡς καὶ ὑμεῖς καὶ ὡς εἷς οἶδα τυγχάνειν (cf 139, 4) P || σῶμα - ἄνθ. om f: del?? || ¹⁰ σῶμα] θνητὸν add V || ἐνδ.] καὶ add V καὶ παθεῖν ὑπὲρ αὐτὸν διψῶ καὶ λόγχασι τὸ τέλος πρὸς αὐτόν με διαβῆναι add dein sine ullo lacunae indicio sequuntur illa ἔτι δὲ νυκτὸς ὄψεως c 156i R

PUV ¹¹ ο. γ.] καὶ ο. V: scr οὐδὲ γ.? || ἔχωμεν U κέκτημαι P habeo f || ὡς al] scr ὅς? (f) || ¹² ἐ. ε.] ἔνιοι τούτον ἔχειν ὀρέγουσι P || ἐλ.] οἶδεν ἐλέγχειν ὡς P: cf 139, 4 || ἀποίητος P: scr ἀνόητος? (f): cf 117, 11 || ¹³ ὑπ.] ὄντα τῷ βίῳ P || ¹³⁻¹⁵ κ. κατ. - συναπ.] al V || ¹³⁻¹⁴ κ. κατ. - ἐγ.] κ. γὰρ ἀπὸ γῆς (γ ex τ: l τῆς γῆς cf 170, 7) ἔρχεται καὶ εἰς τὴν γῆν πάλιν ἀφαιεῖται P || ¹³ κ. κατ.] quoniam relinquit eum f: scr καὶ γὰρ καταλιμπάνει αὐτόν?? || ¹⁴ ἐκ - συμβ. (f) om U || ¹⁵ κ. τ. κ. τ. ἀμ. om P || συναπιόνται P || ¹⁶ σπ. δὲ] ἀλλὰ καὶ σπ. P (cf 213, 26) sunt quidam (tantum) qui sint diuites et benigni f || πλούσιος εὐρίσκεται ἐλεήμων P || ^{16-184,2} οἱ δὲ - θεοῦ om f || ¹⁸ οἱ δὲ ἐλ. om V

μνες καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ τὸ κάλλος τοῖς ἀνθρώποις παράμονόν ἐστιν· οἱ γὰρ τούτῳ θαρροῦντες τοῦ γήρους καταλαμβάνοντος αἰφνιδίως κατασχυνθίσονται. πάντα οὖν καιρὸν
 5 ἔχει· καιρῷ οὖν φιλεῖται καὶ καιρῷ μισεῖται. ἔστω οὖν ἡ ἐλπίς εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν αἰεὶ φιλούμενον καὶ αἰεὶ ποθοῦμενον. καὶ μέμνησθε ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ὑμῶν. ἡμεῖς γὰρ αὐτοῖς ἐὰν μὴ τὸ τῶν ἐντολῶν φορτίον τελέσωμεν, οὐκ ἄξιοί ἐσμεν κήρυκες εἶναι τοῦ ὀνόματος τούτου,
 10 καὶ ὕστερον τιμωρίαν ἀποτίσομεν τῆς ἐαυτῶν κεφαλῆς.

67 Καὶ συνευξάμενος αὐτοῖς, πολλὴν ὥραν παραμείνας τῇ εὐχῇ καὶ τῇ δεήσει, παραθέμενος αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἶπεν· Κύριε ὁ δεσπὼν πάσης ψυχῆς τῆς ἐν σώματι οὐσης· κύριε πάτερ τῶν ψυχῶν τῶν εἰς σέ τὰς ἐλπίδας ἔχουσῶν καὶ
 15 προσδεχομένων τὰ ἐλθέ σου· ὁ λυτρούμενος ἀπὸ τῆς πλάνης τοὺς ἰδίους ἀνθρώπους καὶ ἐλευθερῶν ἀπὸ τῆς δουλείας καὶ φθορᾶς τοὺς ὑπηκόους καὶ ἐρχομένους εἰς τὸ καταφυγίόν σου· σὺ γενοῦ ἐν τῇ ποιήνῃ τοῦ Ξενοφώντος, καὶ ἀλείψας αὐτὴν ἐλαίῳ ἀγίῳ θεράπευσον ἀπὸ τῶν ἐλκῶν καὶ διατήρησον

¹ cf Matth 11, 29; 5, 4 || ⁴ cf Eccles 3, 1; 8

¹⁻² τὴν τ. θ. κληρ. β. P || ²⁻³ οὐ - π. ἐ.] neque est mihi ulla uenustas humana f || ² οὐ γὰρ] ἀλλ' οὐδὲ V || ³ ἐ. π. V ἐπὶ πολὺ παραμένει P: cf 154, 3 || οἱ - θαρρ. om P || τ. γ. κ. om f || τοῦ] γὰρ add P || ⁴ κατασχύνεται P non nulla add f || οὖν] anim f || ⁴⁻⁵ καιρ. ἔ.] quae sunt mundi f || ⁵ οὖν prius om f: del? || οὖν alt] δὲ V f || ⁶ ἐλπίς] ὑμῶν add V: recte? || χρ. ἰησ. P || ⁶⁻⁷ τ. ἀ. - ποθ.] et adhaerescite nobis f || ⁷ καὶ prius] τὸν V || αἰεὶ om P || ποθ.] τὸν αἰεὶ προσδοκούμενον add V || ἡμ. μ. V || ⁷⁻⁸ κ. ἡ. ὑ.] seruis dei f || ⁸⁻¹⁰ ἡμ. - κεφ. om V || ⁸ ἡμ. γ.] καὶ γ. P: scr καὶ γ. ἡμ.?? (f?): cf 215, 10 || αὐτ. om P: scr αὐτοί? del? || φ. τ. ἐντ. U || ⁹ scr φορέσωμεν?? (f) || οὐκ - εἶναι] dignum f || τ. ὁν. ε. P || τούτου] τοῦ χριστοῦ P || ¹⁰ καὶ] ἀλλὰ καὶ P: cf 213, 26 || ὑ. - ἐ.] τὴν τιμ. ὕστ. ἐκεῖ τ. ἐ. ἀποτ. P || τῇ ἐ. κεφαλῇ V sener om f: cf 191, 1 Burkitt J of theol studies I (1900) p 283 || ¹¹ συν. - ὥρ.] ἐπὶ ὥρας πολλὰς αὐτ. ἐπευξάμενος P || ¹¹⁻¹² παρ. α. - δε. om P f: del? || ¹² παρ. αὐτ. om P || ¹³⁻¹⁴ κ. δ. - πάτερ] domine omnium ordinum creaturae qui te exspectant et deus omnium f || ¹³ δ. - οὐσ.] emendanda uid ex 147, 10 || σώμασιν U fort uerum: cf 147, 10 || κύρ. αἰ] καὶ ἄγιε V || ¹⁴ ψ. - ἐχ.] εἰς σέ τ. ἐ. ἐχόντων ψ. P: cf 109, 13 Burkitt l s (10) p 285 || ¹⁵ προσδ. - ὁ om P || τὰ - ὁ om U || τ. πλ.] παντὸς πειρασμοῦ P || ¹⁶ ἀνθρ. (f) αὐτοῦ δούλους τοὺς ἐν τῇ σκέπῃ τῆς σῆς καταφεύγοντας ἀντιλήψεως P: cf 17 || ἐλ. - δουλ.] τούτους ἐκ τ. κατεχομένης δουλ. λυτρούμενος P || ¹⁷⁻¹⁸ τοὺς - σου om P || ¹⁷ τοὺς ζούσιν?? cf 150, 2; 191, 8; c 126 e || ¹⁸ Ξεν.] Xanthippi f (cf 182, 11) προστάτης add P ποιμὴν καὶ διδάσκαλος καὶ ἱατρὸς add V || ¹⁸⁻¹⁹ ἀλ. - ἐλκ.] ἀντιλήπτωρ P || ¹⁹ ἐλ. ἀγ.] oleo uitae f om U || ἐλκ.] καὶ τῶν νόσων add V

αὐτὴν ἀπὸ τῶν λύκων τῶν διαρπαζόντων. Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὴν χεῖρα εἶπεν· Ἔσται ἐφ' ὑμᾶς ἡ εἰρήνη τοῦ κυρίου καὶ ἡμῖν συνοδεύσει.

Πρᾶξις ἡ' περὶ τῶν ὀνάρχων.

68 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ ἀπόστολος ἀπιέναι κατὰ τὴν ὁδόν· 5 206 W καὶ πάντες δακρύνοντες προέπεμπον αὐτὸν ἐνορκίζοντες αὐτὸν μνήμην αὐτῶν ἔχειν ἐν ταῖς δεήσεσιν αὐτοῦ καὶ μὴ ἐπιλανθάνειν αὐτῶν. ἀνελθὼν οὖν καὶ καθεστθεὶς ἐπὶ τοῦ ὀχήματος, πάντων τῶν ἀδελφῶν ἀπολειφθέντων, προσελθὼν ὁ στρατηλάτης διηγείρεν τὸν ἡνίοχον | λέγων· Ἐγὼ δέομαι καὶ 10 49 B εὐχομαι ἄξιος γενέσθαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ καθεστῆναι, καὶ γενήσομαι αὐτοῦ ἡνίοχος κατὰ τὴν ὁδὸν ταύτην, ἵνα καὶ αὐτὸς γένηταί μου παραπομπὸς εἰς ἐκείνην τὴν ὁδὸν δι' ἧς ὀλίγοι πορεύονται.

69 Ὁδουσάντων οὖν αὐτῶν ὥσει μίλια δύο ἐδεήθη ὁ 15 ἀπόστολος τοῦ στρατηλάτου, καὶ ἀναστήσας αὐτὸν συγκαθεστῆναι ἐποίησεν αὐτῷ, ἐπιτρέψας τῷ ἡνίοχῳ εἰς τὸν ἴδιον τόπον καθεστῆναι. ἡνίκα δὲ ἀπῆεσαν κατὰ τὴν ὁδόν, συνέβη ἐκ τοῦ πολλοῦ καύσωνος κεκοπιακέναι τὰ ὑποζύγια καὶ μὴ δυνάμενα ὅλως σαλευθῆναι. ὁ δὲ στρατηλάτης περίλυπος 20 γενόμενος πάνν ἡθύμει, ἐνθυμούμενος τοῖς ἰδίῳις ποσὶν δρόμῳ

² cf Matth 7, 19; act 20, 29 || ¹³ cf Matth 7, 14

¹ λ.] et latronibus add { || τ. δ.] ne eum arripiant ex illius manu { || δι.] φθορέων καὶ δι. V || ² scr τὰς χεῖρας?? (cf 165, 16) manum suam { || ἡμᾶς V || ὑμῖν V || ³ συν.] οἱ δὲ εἶπον ἀμὴν add V: cf 146, 19; 165, 12 || ⁴ π. τ. δ. πρ. ἡ' P om V { || ⁵ ἀπόστ.] μετὰ τοῦ στρατηλάτου add P || ἀπ. κ. τ. δ.] κ. τ. αὐτοῦ πόλιν ἀπ. βουλόμενος P || ⁶ κ. π. δ.] πρ. δὲ π. α. μετὰ δακρύνων P || ἐν. α.] ὄρκους α. καθυποβάλλοντες P || ⁷ μν.] αὐτὸν ὑπὲρ add P || ποιῆσθαι P || ⁷⁻⁸ αὐτ. ἐπιλαθέσθαι U || ⁷ ἐπιλελεῖσθαι V || ⁸ αὐτούς P || ὀχ.] ducis add { || ⁹ ἀπ. (f)] ὑποστρεφάντων P ἀπελθόντων εἰς τὰ οἰκεία V: cf 112, 8 || ¹⁰ ἤγειρεν V om { || δέ.] σου add U recte ut uid: cf 115, 8; 139, 11 al (circiter uiciens) || ¹¹ ἄξ. - καθ. (f)] ἵνα ὁ. τ. π. α. καθ. καταξιώθῃ P: cf 138, 12 et 203, 4 || αὐτοῦ] filii dei Iesu Christi { || ¹² κ. γεν.] ἔσομαι δὲ U || ¹³ μόν] ὁδηγὸς καὶ add V || ¹⁵ οὖν] δὲ V: cf 187, 7 || ὥσει (f) om PU || μ. δύο] passus mille { || ἐδεήθη P || ¹⁶⁻¹⁷ καὶ - αὐτῷ] ἵνα αὐτῷ συγκαθεστῇ P || ¹⁷ τὸν ἡνίοχον P || ¹⁸ κ. τ. δ. (f) om PU (cf 5; 180, 14) et Iudas loquebatur cum duce add { || ¹⁹ καύματος P uectione { || καὶ om U: recte?? καὶ <στῆναι>? (f) || ¹⁹⁻²⁰ μηδὲν δυν. V: cf 190, 13 - 14 || ²⁰ scr δύνασθαι?? || ²¹ γενόμενος P || ἐνθ.] ἐβούλετο δὲ P || ^{21-186,1} δρ. χρ. (f)] ἀπελθεῖν P || ²¹ δρόμον V

χρησασθαι καὶ ἕτερα ὑποζύγια ἀγαγεῖν πρὸς τὴν τοῦ ὀχή-
ματος χρείαν· ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν· Μὴ ταρασσέσθω σου ἡ
καρδιά μηδὲ δειλιάτω, ἀλλὰ πιστευσον εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν
ὃν κατήγγειλά σοι, καὶ θαυμάσια ὅψει μεγάλα. Ἀπιδὼν δὲ
5 εἶδεν ἀγέλην ὀνάντων νεμομένην παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ εἶπεν τῷ
στρατηλάτῃ· Εἰ ἐπιστευσας εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, πορευθεὶς
εἰς τὴν ἀγέλην ἐκείνην τῶν ὀνάντων εἰπέ· Λέγει ὑμῖν Ἰούδας
Θωμᾶς ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ τοῦ νέου θεοῦ· Ἐλθέτωσαν
ἐξ ὑμῶν τέσσαρες ὧν ἂν χρείαν ἔχωμεν.

10 70 Ἀπῆλθεν δὲ ὁ στρατηλάτης ἑυφοβὸς ὧν· πολλοὶ γὰρ
ὑπῆρχον· καὶ ἀπὸντος αὐτοῦ αὐτοὶ εἰς ἀπάντησιν ἤρχοντο·
ἐγγὺς δὲ γενομένων εἶπεν αὐτοῖς· Κελεύει ὑμῖν Ἰούδας Θωμᾶς
ὁ ἀπόστολος τοῦ νέου θεοῦ· Ἐλθέτωσαν ἐξ ὑμῶν τέσσαρες
ὧν χρείαν ἔχω. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ὄναρχοι ὁμοθυμαδὸν
15 δρόμῳ χρησάμενοι πρὸς αὐτὸν ἤρχοντο, ἐλθόντες δὲ προσε-
κύνησαν αὐτόν. εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος· Εἰρήνη ὑμῖν.
ὑποξέξατε τέσσαρας ἀντὶ τῶν κτηνῶν τούτων τῶν ἀποστα-
θέντων. Καὶ προσῆλθον ἕκαστος αὐτῶν καὶ ὑπέθλιβον ὑπο-
ξευχθῆναι. ἦσαν οὖν ἐκεῖ τέσσαρες ἰσχυρότεροι, οἱ καὶ ἐξεύ-

² cf Io 14, 27 || ³ cf Io 11, 40

¹ ἑτέρας ὁλκάδας U || ¹⁻² πρ. - χρ.] τοῦ δ. ἔνεκεν P (cf 189, 19) al f ||
² ὁ - εἶπεν] ἔφη αὐτῷ (ὁ?) ἀπ. τοῦ χριστοῦ V et apostolus cum hoc uidisset dixit ei f || ²⁻³ ταρ. - δειλ.] ταράσσον U ἀθύνει P ne timueris neu perturberis f: scr ταράσσον μηδὲ δειλιά?? || ³ ἀλλὰ om PU: ἀλλὰ <μόνον>? (f) || πλάττει V: cf 215, 14; 216, 4 || χρ. ἰησ. P || Χρ. del? (f): cf 6; 174, 18 || ⁴ δν - σοι] ut dixi tibi f || δ. μ. θ. V || μ. δ. U non nulla add f || ἀποβλέψας V || ⁵ περὶ P || ⁵⁻⁶ τ. στ. ε. P || ⁶ ἰησ. χρ. U: cf 3 || Χρ. del? (f) cf 3 || ⁷ τ. δ. ἐκ. P om f || εἰπέ] αὐτὰ add V eis add f || ⁸ τοῦ prius] scr Ἰησοῦ? (f) || Χρ. del?? || τ. ν.] filii f: cf 13 || ⁹ τέσσαρες U || ὧν χρ. ἔχομεν Vsener recte ut uid (cf 14) quia egeo eis f ||
¹⁰ ἔμφ. ὧν] τῷ τῶν ὀνάντων συνεχόμενος φόβῳ P || ¹¹ ἀπειθόντος P prout ibat f || ¹² γεν. (f) γενόμενος P || αὐτοῦς V || Θ. (f) om V || ¹³ ἀπ.] ἰησοῦ χριστοῦ add U Iesu Christi add f: ἀπ. <Ἰησοῦ>? cf 8 || τ. ν. θ. om f ||
¹⁴ ἀκ.] τοῦ στρατηλάτου εἰπόντος P || ¹⁶ αὐτόν] αὐτῷ UV (cf 192, 7; 204, 6; 219, 3; 226, 6; c 129e) iussu domini nostri ac praeterea haud pauca add f || ὁ ἀπ. om U || ὅμ.] quia uerbo paruistis domino omnium add f ||
¹⁷ ὑπόζ. om P ueniant et iungantur f || τέσσαρις U τέσσαρες V (f) uestrum add f || τ. κτ. om P || ἀποστ.] ζῶων ἐξ ὑμῶν χρήζω ζευχθῆναι P nec pergere possunt add f: cf 185, 19 || ¹⁸ κ. πρ. - ὑπόζ. om P || καὶ prius] οἱ δὲ εὐθέως V || ἔκ. - ὑπόζ.] καὶ ὑπέθλιβον ἑαυτὸν ἕκαστος εἰς τὸ ζευχθῆναι V || ὑπέθλ.] scr ἔθλιβον <ἀλλήλους>? cf 202, 19; Ph 33, 21 || ¹⁹ ὑπῆρχον P || τέσσ.] quidam f || ἰσχυρότεροι U παρὰ πάντας add V quam socii eorum add f || ἔζ.] ζευχθέντες διέσωσαν τῷ ἁγίῳ P

χθησαν· οἱ δὲ ἄλλοι οἱ μὲν προῆγον, οἱ δὲ ἠκολούθουν· ὀλίγον δὲ ὁδυσάντων ἀπέλυσεν τοὺς πάλους λέγων· Ὑμῖν λέγω τοῖς συνοίκοις τῆς ἐρήμου, εἰς τὰς νομάς ὑμῶν ἀπέλθατε· εἰ γὰρ πάντων ἐχορῆζον, πάντες ἂν συναπῆγείτε μοι. νῦν δὲ ἄπιτε εἰς τὸν χῶρον ὑμῶν ἐν ᾧ διατρίβετε. Οἱ δὲ ἀπήεσαν ἐν ἡσυχίᾳ 5 ἕως οὗ ἀφανεῖς ἐγένοντο.

209 W

71 Ἀπερχομένοι οὖν τοῦ τε ἀποστόλου καὶ τοῦ στρατηλάτου καὶ τοῦ ἡνιόχου εἶλκον ἐν ἡσυχίᾳ οἱ ὄναγροι ὁμαλῶς, ἵνα μὴ ταράξωσιν τὸν ἀπόστολον τοῦ θεοῦ. ἐγγὺς δὲ γεναιμένων τῆς πύλης τῆς πόλεως παραστρέφοντες ἕστησαν πρὸ 10 τῶν θυρῶν τῆς οἰκίας τοῦ στρατηλάτου. | ὁ δὲ στρατηλάτης εἶπεν· Ἀσυγχώρητόν μοι ἐστὶν ἐξηγήσασθαι τὰ γεγονότα, ἀλλὰ τὸ τέλος ἰδὼν τότε λέξω. Ἡ οὖν πόλις πᾶσα ἤρχετο ἰδοῦσα τοὺς ὄναγρους ἐξευγμένους· ἤκουσαν δὲ καὶ τὴν φήμην τοῦ ἀποστόλου μέλλοντος ἐκεῖ ἐπιδημεῖν. ὁ δὲ ἀπόστολος ἐπυν- 15 θάνετο τοῦ στρατηλάτου· Ποῦ ἐστὶν σου ἡ οἰκησις καὶ ποῦ ἡμᾶς ἀπάγεις; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ αὐτὸς ἐπίστασαι ὅτι πρὸ τῶν θυρῶν ἐστήκαμεν, καὶ οὗτοι οἱ διὰ τῆς σῆς ἐντολῆς ἐλθόντες σὺν σοὶ μᾶλλον ἐμοῦ ἐπίστανται.

50 B

72 Ταῦτα δὲ εἰπὼν καθῆκεν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ ὀχήματος. 20 ἤρξατο οὖν ὁ ἀπόστολος λέγειν· Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ βλασφημούμενος διὰ τὴν σὴν ἐπίγνωσιν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ· Ἰησοῦ οὗ ἡ φήμη ξένη ἐν τῇ πόλει ταύτῃ· Ἰησοῦ ὁ παραλαμβάνων πάντας

² τ. πολλοὺς U αὐτοὺς V: recte? eos f || ³ συνώκοις U || ἀπέρχεσθαι U || ⁴ scr διετρίβετε? (f) || οἱ δὲ] et onagri f || ἀπήεσαν U: cf c 138i || ⁵ ἀπερχομένοι P ἀπερχομένων V: scr καθεζομένου?? (f?) || οὖν] δὲ V: cf 185, 15 || ⁶ βαρῆσωσιν U om (V) || χριστοῦ U om (V) || γενομένων V || ⁷ πόλ.] ὡς add V || παρ.] καὶ εἰσιόντες P || ⁸ πυλῶν P recte? portam f: cf 18; 211, 21; c 122i; e || οἰκ.] scr αὐλῆς?? (f): cf 188, 21 || ⁹ ἀλλὰ] ἀλλ' ὅτε V || ¹⁰ τὸ τ. λ.] πρότερον ἰδὼ τὸ ἀποβησόμενον P fiat aliterum miraculum f || ἰδὼ V || τότε (f) om PU: <καὶ> τότε? || λέξω om P τὰ πάντα add V || ἰδεῖν (quia uidebant f) et add τὸν ἀπόστολον καὶ P || ¹¹ δὲ - ἐπιδ.] γὰρ περὶ τε τῆς ἐπιδημίας τ. ἀπ. καὶ τῶν ὀναγρῶν P || ¹² φωνῇ U || ¹³ ἐφη τῷ στρατηλάτῃ V dicit duci f λέγων add P || ¹⁴ σ. ἐ. P || ἡ οἰκ. σ. V || ¹⁵ ἐπάγεις V || δὲ ε. α. om P || ¹⁶ ἰστάμεθα P || κ. οὔτοι] ἅμα δὲ κ. P οἱ ὄναγροι add V || ¹⁷ σὺν - ἐπ.] ὄναγροι P || ¹⁸ εἰπ.] ὁ ἀπόστολος add P || καθ. ἐ.] κατέβην P (cf 189, 22) desiluit f || κατήνεγκεν V || ¹⁹ λ.] εὐχέσθαι καὶ λ. (V): cf 163, 21 || Χρ. om f: del? cf 22; 23 || ²⁰ δ. βλ. - ἐπ.] cuius notitia negatur f || ²¹ ἐπ.] ἀγνοίαν V || ²² Ἰ. - Ἰ. om V || ²³ Ἰ.] χριστὲ add P || ²⁴ δ. ἀπ.] qui praemittis apostolum tuum f

210 W

τοὺς ἀποστόλους ἐν πάσῃ χώρᾳ καὶ ἐν πάσῃ πόλει, καὶ πάντες οἱ σοὶ ἄξιοι ἐν σοὶ δοξάζονται· Ἰησοῦ ὁ τύπον λαβὼν καὶ γενόμενος ὡς ἄνθρωπος καὶ πᾶσιν ἡμῖν φανεῖς ἵνα μὴ ἡμᾶς ἀποχωρήσῃς τῆς ἰδίας ἀγάπης· σὺ εἰ κύριε ὁ ἐαυτὸν δούς ἡ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῷ αἵματί σου ἡμᾶς ἐξαγοράσας καὶ κτησάμενος ἡμᾶς κτῆμα πολυτίμητον· τί δὲ ἔχομέν σοι δοῦναι κύριε ἀντικατάλλαγμα τῆς σῆς ψυχῆς ἧς ἔδωκας ὑπὲρ ἡμῶν; ὁ γὰρ θέλομεν ἐκεῖνο ἡμῖν δίδως· τοῦτο δὲ ἐστὶν ἵνα δεηθῶμέν σου καὶ ζήσωμεν.

10 73 Ταῦτα δὲ εἰπόντος αὐτοῦ πολλοὶ πανταχόθεν συνηθροίζοντο ἰδεῖν τὸν ἀπόστολον τοῦ νέου θεοῦ. εἶπεν δὲ πάλιν ὁ ἀπόστολος· Τί ἐστίκαμεν ἀεργεῖς; Ἰησοῦ κύριε, ἡ ὥρα πάρεστιν· τί ἀπαιτεῖ γενέσθαι; κέλευσον οὖν ἐκπληρωθῆναι ὁ δὴ γενέσθαι ὀφείλει. Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ στρατηλάτου καὶ ἡ τοῦτου
15 θυγάτηρ ἐβαρῆθησαν σφόδρα ὑπὸ τῶν δαιμόνων οὕτως ὡς νομίζειν τοὺς οἰκείους ὅτι οὐκέτι ἀνίστανται· οὐδ' ὅλως γὰρ συνεχώρησάν τινος μεταλαβεῖν αὐτάς, ἀλλὰ κατέβαλον αὐτάς ἐπὶ ταῖς κλίναις αὐτῶν μηδ' ὅλως τινὰς ἐπιγινωσκούσας ἕως ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ὁ ἀπόστολος ἐκείσε ἦλθεν. εἶπεν δὲ
20 ὁ ἀπόστολος ἐνὶ τῶν ὑνάγων τῶν ἐν τῷ δεξιῷ μέρει ἔζευγμένων· Εἰσελθε ἐντὸς τῆς αὐλῆς· καὶ ἐστὼς ἐκεῖσε κάλεσον τοὺς δαίμονας καὶ εἰπέ αὐτοῖς· Λέγει ὑμῖν Ἰούδας Θωμᾶς ὁ ἀπόστολος καὶ μαθητῆς Ἰησοῦ Χριστοῦ· Ἐλθετε ὧδε ἕξω·

^a cf Gal 3, 13 || ⁷ Matth 16, 26

¹⁻² π. οἱ - δοξ.] et extolleris in eo et celebraris per eum apud omnes qui hoc digni sunt || ² σοὶ prius] σοῦ U fort recte: cf tamen c 145m || ἄ.] δοῦλοι P || I. om V || τύπ.] corpus || ³ γινόμενος U || μὴ om U || ³⁻⁴ τ. ἰδ. αὐτοῦ (cf 195, 20; 204, 9) ἀγ. ἀπ. ἡμ. P || ἡμ. ἀπ.] segregaremur || ⁴ σὺ εἰ om || ⁶ τί δὲ] καὶ τί V quid enim || σοὶ] illi || item q s (om κύριε) || ⁷ ἀντάλλαγμα P || σῆς om V || δέδωκας V || ⁷⁻⁸ δ - ἐστίν] non est quicquam quod ad nostrum quemque pertineat neque ille nos quicquam rogat nisi || al V || ¹⁰ δὲ om V || ε. α.] τοῦ ἀποστόλου ε. P || παντ.] τοῦτον add P || ¹⁰⁻¹¹ ἰδ. συν. P || ¹¹ τὸν - θεοῦ] ὡς ἄτε τ. ν. θ. ἄνθρωπον ὄντα P qui illuc venerat add || ¹¹⁻¹² ὁ δὲ ἀπ. π. ἔφη V || ¹¹ ἔλεγεν U || πάλ. om || ¹² del? cf 163, 13 || ¹² I. κ.] κύρ. ἰ. χριστὲ (V) Iesu || ¹²⁻¹³ ἡ - γεν.] quid uis? impera tempori || ¹³ scr ἀπαιτεῖς?? cf 179, 4; 217, 4 al || ¹³⁻¹⁴ κέλ. - ὀφ. om PU et rem fieri iube || ¹⁴ scr δεῖ (del 14 ὀφ.: cf 191, 7)?? || ¹⁴ ἡ δὲ] τότε ἡ V || ¹⁵ οὕτως om P: del? cf 143, 5; 167, 6; c 138e || ¹⁶ ο. ἀν.] οὐκ ἀν. ἔτι U || ¹⁷ κατ.] ἀνέκλιναν P: cf 181, 5; 7; 10; 194, 2 || αὐτ. al] ἑαυτάς V || ¹⁸ κοίταις P: cf 205, 8; 204, 13; c 139e; al || scr τινὰ? || ¹⁹ ὁ - ἦλθεν (f) κατέλαβεν (cf c 123i; 151e) ὁ ἀπ. P || ἔφη V || ²⁰ τῶν al] τὸν P || ἔζευγμένον P || ²² εἰπον U: cf 145, 3; 170, 12; 186, 7; 218, 24; c 123e; 126m; 128i || I. om V

δι' ὑμᾶς γὰρ ἀπεστάλην καὶ εἰς τοὺς διαφέροντας ὑμῖν κατὰ
γένος, ἵνα ὑμᾶς ἀπολέσω | καὶ διώξω εἰς τὸν ὑμέτερον χώρον,
ἕως ὅτε καιρὸς γένηται συντελείας καὶ εἰς τὸ ὑμέτερον βᾶθος
τοῦ σκότους κατέλθῃτε.

51 B

74 Εἰσῆει δὲ ὁ ὄναγρος ἐκείνος πολλοῦ ὄχλου συνόντος 5 211 W
αὐτῷ καὶ ἔλεγεν· Ὑμῖν λέγω τοῖς ἐχθροῖς τοῦ Ἰησοῦ τοῦ
καλουμένου Χριστοῦ· ὑμῖν λέγω τοῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς καμ-
μύουσιν τοῦ μὴ ὁρᾶν τὸ φῶς· οὐ γὰρ δύναται ἡ κακίστη
φύσις μεταβληθῆναι εἰς τὸ ἀγαθόν· ὑμῖν λέγω τοῖς τέκνοις
τῆς γέννησης καὶ τῆς ἀπωλείας, ἐκείνου τοῦ ἀπαύστου εἰς τὸ 10
κακὸν ἕως τοῦ νῦν, ὃς αἰ ἀνακαινίζει αὐτοῦ τὰ ἐνεργήματα
καὶ τὰ πρόποντα τῇ ἑαυτοῦ οὐσίᾳ· ὑμῖν λέγω τοῖς ἀναιδεστά-
τοις, τοῖς δι' ἑαυτῶν ἀπολλυμένοις· τί δὲ εἶπω περὶ τῆς ὑμῶν
ἀπωλείας τε καὶ τέλους, τί δὲ καὶ ὑφηγήσωμαι, οὐκ οἶδα·
πολλὰ γὰρ ἐστὶν καὶ πρὸς τὴν ἀκρόασιν ἀναρίθμητα ὑπάρ- 15
χοντα. μέζονα δὲ εἰσιν αἱ ὑμέτεραι πράξεις ἀπὸ τῆς κολά-
σεως τῆς ὑμῖν τετηρημένης. σοὶ δὲ λέγω τῷ δαίμονι καὶ τῷ
σπῷ υἱῷ τῷ συνεπομένῳ σοι· νυνὶ γὰρ ἐφ' ὑμᾶς ἀπέσταλμαι·
τίνος δὲ ἕνεκα πολλοὺς λόγους ποιοῦμαι τῆς ὑμῶν φύσεως
τε καὶ ῥίξης, ἣν ὑμεῖς αὐτοὶ οἴδατε καὶ ἀναιδεύεσθε; λέγει 20
δὲ ὑμῖν Ἰούδας Θαμᾶς ὁ ἀπόστολος Χριστοῦ τοῦ Ἰησοῦ, ὃς
διὰ πολλῆς ἀγάπης καὶ διαθέσεως ἐνθάδε ἀπεστάλη· Ἐπὶ

¹ εἰς om UV aduersus f || ² ἀπ. x. om f || ³ ἔ. ὅτε] antequam f || ⁴ ἔλ. (f) ἀπεκρίνατο UV: cf 203, 21 || ⁵⁻⁸ ἐχθ. - φῶς] εἰδόσι (cf 139, 4) τοῖς ὀφθαλμοῖς κάμνειν τοῖς ἐχθροῦς τ. ἰησ. τ. καλ. χρ. ὑμ. λ. τοῖς μὴ εἰδόσι (cf 139, 4) τὸ φ. ὁρ. P || ⁶⁻⁷ Ἰ. - Χρ.] generis humani f: cf Lipsius I p 327. 1 || ⁸ τοῦ - φ.] ad lucem ne uideatis f || ⁸⁻⁹ x. φ.] natura mali f || ⁹ μετ. εἰς] esse cum f || τὸ om P || τὰ τέκνα P: cf 6; 7; 12; 187, 2 || ¹⁰⁻¹² ἐκ. - οὐσίᾳ om P || εἰς - οὐσίᾳ] πνός V || ¹⁰⁻¹¹ εἰς τὸ x. om f || ¹¹ τὰ ἐν.] malos ministros f || ¹² καὶ del? (f) || ¹³ δὲ] καὶ add V fort recte: cf 14; 192, 5 || ὑμετέρας UV: cf 19 || ¹⁴ τε om PV: cf 103, 11; 191, 15; al || καὶ prius] τοῦ add V || ¹⁵ π.] nimis magna f || εἰσὶν V <ταῦτα>?? (f) || scr π. τ. ἀκρ. καὶ? (f) || ἀν. infinita f || ὑπ. om P: del? || ¹⁶⁻¹⁷ μεῖζ. - τετ.] quamuis magna sint corpora uestra, nimis parua sunt ad poenam uestram f || ¹⁶ μεῖζοναι U μεῖζονες V: cf 226, 19 || ¹⁷ τῷ δ.] δαίμον U(V): cf 9 || ¹⁸ ν. γ. ἐφ' ὑ. (f) νῦν ἐφ' ὑ. V δι' ὑ. γὰρ P || ¹⁹⁻²⁰ τίνος - ἕνεκα. om V || ¹⁹ τ! P || ἕνεκα om P: cf 162, 7; 11; 13; 14; al || ποι.] ἕνεκεν add P: cf 186, 1-2; c 123m (P solus) || <περὶ> τῆς?? || ὑμετέρας U: cf 13 || ²⁰ τε x. ὁ. om P f: del? || ἦν - οἶδ. om P || ἀναιδείας P || ²¹ Ἰ. (f) δι' ἐμοῦ V || ἀπ.] discipulus f: cf 188, 22 || ἰησ. χρ. (om τοῦ) UV: scr Ἰ. τοῦ Χρ. (f?) Ἰ. Χρ. τοῦ Ἰ. || ²² πολλὴν ἀγάπην x. διάθεσιν P: cf 167, 12 || ἀπεστάλην (cf 187, 20 al) et add ἵνα P

παντὸς τοῦ ἐνθάδε ἐστῶτος ὄχλου ἐξελθόντες εἵπατέ μοι ποίου
γένους ἐστέ.

75 Καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ἡ γυνὴ σὺν τῇ θυγατρὶ αὐτῆς,
νεκρωμένοι καὶ ἡτιμασμένοι· θρασυμένοι δὲ αὐτάς ὁ ἀπό-
5 στολος ἐλυπήθη, μάλιστα διὰ τὴν παῖδα, καὶ λέγει τοῖς δαί-
μοσιν· Μὴ γένοιτο ἱλασμόν γενέσθαι καὶ φειδῶ εἰς ὑμᾶς·
οὐδὲ γὰρ τὸ φειδεσθαι ἢ τὸ ἐλεεῖν ἐπίστασθε· πλὴν εἰς τὸ
212 W ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ ἀπόστητε ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐκ πλευρᾶς στήτε.
Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου πεσοῦσαι αἱ γυναῖκες ἀπενε-
10 κρώθησαν· οὔτε γὰρ πνεῦμα εἶχον οὔτε φωνὴν ἐδίδουν· ὁ δὲ
δαίμων ἀποκριθεὶς φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· Πάλιν ἡκεις ἐνθάδε
ὁ τὴν φύσιν ἡμῶν διαγελῶν καὶ τὴν γενεάν; ἡκεις πάλιν ὁ
τὴν τέχνην ἡμῶν ἀπαλείφων; καὶ ὡς νομίζω οὐ συγχωρεῖς
ἡμῖν ὅλως ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι· τοῦτο δὲ νῦν ἐν τῷ καιρῷ
15 τοῦτῳ ποιῆσαι οὐ δύνασαι. Ἐστοχάσατο δὲ ὁ ἀπόστολος ὅτι
ὁ δαίμων οὗτος ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀπελαθεὶς ἀπ' ἐκείνης τῆς
γυναικός.

76 Ὁ δὲ δαίμων εἶπεν· Δέομαί σου, ἐπίτρεψόν με καὶ
ὅπου βούλει με ἀπελθόντα οἰκῆσαι καὶ παρὰ σοῦ ἐντολὴν
20 δέξασθαι, καὶ οὐ φοβοῦμαι τὸν ἐξουσιαστήν τὸν κατ' ἐμοῦ
ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν. ὥσπερ γὰρ σὺ ἤλθεις εὐαγγελίσασθαι,
οὕτως καὶ γὼ ἤλθον ἀφανίσαι· καὶ ὥσπερ σὺ ἐὰν μὴ τελέσης

¹ ἐνθ. ἐ.] ἐνεστώτος P || εἴπητε P || μοι (f) om P || ⁴ νεν.] ὥσπερ
νεν. V: recte? similes aspectu mortuis et expositis f || θ. δὲ] καὶ θ. V ||
⁵ ἐλ. (f)] ἡθύμωσεν UV πάνν add P || μάλ.] om U { (del?) } δὲ add V || δ. τ.
π. om U propter eas f || κ. λ. (f)] λέγων UV || τ. δ. om f || ⁶⁻⁷ μὴ - ἐπ.] nulla
misericordia vobis exhibita est, propterea uix estis consocii f || ⁶ κ. φ.
γεν. U || εἰς ὑ. κ. φ. V: del κ. φ.?? cf 7 || ⁷ οὔτε U οὐ V || ⁷⁻⁸ ἐν τῷ
ὀνόματι V || τὸ ἐ τοῦ om U || ⁸ Ἰ.] κυρίου ἰ. χριστοῦ V Iesu Christi f || πλεν-
ρῶν P || ⁹ αἱ γυν. πεσ. P || ¹⁰ ἐδ.] παρῆχον P: cf 191, 11 || ¹¹ πάλ. ἡ. ἐ.] καὶ
ὡδε ἀπόστολε ἡ. P rursus uenisti? f || ἐνθ. om (sed bis add 12) f || ¹² ὁ prius
om V || κ. τ. γ. om PU: scr <πάλιν ἡκεις> ὁ τὴν γενεάν <ἡμῶν ἀπολλύς uel
ἀπολλύων>? (f) || ¹²⁻¹³ ἡκ. π. - ἡμ. om V || ¹² scr πάλιν ἡκεις? || πάλιν (f) om P ||
¹³ τ. τέχν.] scr τὰ ἔχνη? (f) || κ. ὡς] ὡς δὲ P || ὡς ν. om V || ¹³⁻¹⁴ οὐδ' ὅλ.
(fort recte: cf 169, 20; 172, 21; 173, 5; 179, 1; 181, 15; 188, 16; 18 al.;
185, 19 - 30) ἡμ. συγγ. V || ¹⁴ ἐπὶ τ. γ. ὅλ. U || ¹⁵ ἐστ.] intellexit f m ||
¹⁶⁻¹⁷ ἀπ' ἐκ. τ. γ. ἐλασθεῖς P || ¹⁸ ἔφη et add πάλιν V: cf 163, 13 ||
¹⁸⁻¹⁹ scr ὅπου καὶ? cf c 139 i || ¹⁹ με β. P: cf 101, 1 || ἀπ. με V || ἀπ. ο.]
ibo et manebo f || ²⁰ scr δέξομαι? (f) || καὶ οὐ (f)] ἵνα μὴ P || ²¹ τ. ἐξ.
ἔχ. P || ²² ἀφ. ἡ. κ. P: cf 191, 2 et q s || πληρώσης P: cf 106, 9; 230,
3 - 5; c 145 m; 146 m

τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός σε, κατὰ κεφαλῆς δίδωσίν σοι τὴν
τιμωρίαν, οὕτως καὶ γὰρ, ἐὰν μὴ ποιήσω | τὸ θέλημα τοῦ ἀπο- 52 B
στείλαντός με πρὸ καιροῦ καὶ τῆς προθεσμίας, εἰς τὴν ἔμμαντοῦ
φύσιν ἀποστέλλομαι· καὶ ὥσπερ σοὶ βοηθεῖ ὁ Χριστὸς σου ἐν 213 W
οἷς διαπράττει, οὕτως καὶ ἐμοὶ βοηθεῖ ὁ πατήρ μου ἐν οἷς 5
διαπράττομαι· καὶ ὥσπερ σοὶ κατασκευάζει σκεύη τοὺς ἀξιούς
τῆς σῆς οἰκήσεως, οὕτως καὶ ἐμοὶ ἐπιζητεῖ σκευὴ δι' ὧν τὰς
αὐτοῦ πράξεις τελίσκω· καὶ ὥσπερ τρέφει καὶ οἰκονομεῖ τοὺς
ὑπηκόους, οὕτως καὶ ἐμοὶ κολάσεις καὶ βασάνους σὺν τοῖς ὀκη-
τηρίοις μοι γενομένοις παρασκευάζει· καὶ ὥσπερ σοὶ τὴν ἀντι- 10
μισθίαν τῆς σῆς ἐνεργείας δίδωσιν τὴν αἰώνιον ζωὴν, οὕτως
καὶ ἐμοὶ παρέχει τὰς ἀμοιβὰς τῶν ἔργων μου τὴν αἰωνίαν ἀπό-
λειαν· καὶ ὥσπερ σὺ τῇ εὐχῇ σου καὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις
ἐπαναπαύῃ ἐν ταῖς πνευματικαῖς σου δοξολογίαις, οὕτως καὶ γὰρ
ἐπαναπαύομαι φρόνις τε καὶ μοιχείαις καὶ θυσίαις ταῖς διὰ 15
οἴνου γινόμεναις ἐν τοῖς βωμοῖς· καὶ ὥσπερ σὺ ἐπιστρέφεις
τοὺς ἀνθρώπους εἰς ζωὴν αἰώνιον, οὕτως καὶ γὰρ ἀποστρέφω
τοὺς ὑπακούοντάς μοι εἰς ἀπώλειαν καὶ κόλασιν αἰωνίαν· καὶ
σὺ τοὺς ἰδίους δέχῃ καὶ γὰρ τοὺς ἐμούς.

77 Τοιαῦτα καὶ ἕτερα πλείονα εἰπόντος του δαίμονος 20

¹ σε πέμψ. U || ¹⁻² κ. κ. - τιμ.] reprobaris f: cf 184, 10 (Burkitt); 134, 7; (213, 7??); 172, 16 || ¹ κεφαλὴν U (recte??) om V || ¹⁻² τιμ. δίδ. σοι (om τὴν) U τιμ. δίδωσ (om σοι τ.) V || ³ κ. τ. πρ. om f: cf 149, 18 || καὶ del V sener || προθυμίας P || αὐτοῦ P nostram f || ⁴ Χρ.] scr κύριός? (f) || σου om P || ⁵ οὕτως (f) om PU: cf 2; 7; 9; 11; 14; 17; 190, 22 || ἐμὲ P || ⁶ σὺ PU || κατασκευάζεις U(V) || ⁶⁻⁷ τοὺς - οἰκ.] digna in quibus habitet f || ⁷ ἐπ. σκ.] significat uasa sibi parentia f || ὧν] ὀφειλω add P: cf 188, 14 et 230, 5; c 137i || ⁸ πρ. α. U || τελίσω V τελειοῦν P: cf 126, 9 || ὥσπερ] σοὶ add V: <σὲ>?? || τρέφεις κ. οἰκονομεῖς V tibi et add f <καὶ>? <σὲ καὶ>? || ⁹⁻⁹ τοῖς ὑπηκόοις V || ⁹ τοὺς] τοὺς σοὺς V sener recte ut uid (f): cf 184, 17 || ⁹ οἰκήτωρ P ὑπηκόους V: scr ὀκητηρίοις? (cf 209, 8) eis in quibus inhabito f || ¹⁰ γινόμενους μοι U || μου P || γεν. om P || ¹¹ ἐν. (f)] ἐνεργεσίας UV: cf 193, 12 || δίδ. τ. α.] τ. α. σοι (cf 196, 15) παρέχει P: cf 190, 10 || αἰωνίαν UV: cf 12; 17 et index || ¹² αἰώνιον U: cf 11 || κόλασιν U: scr ἀπώλειαν <καὶ> κόλασιν? cf 18 || ¹³ τῇ ε. σ. κ. om U || ἄγ.] σου add U || ¹⁴ ἐπαν. post πν. σου (14) P || ἀναπαύει f: cf 15 || ἐν] scr καὶ? (cf 212, 13) et in eucharistia et in f || σου] eius f || δοξ.] et psalmis et hymnis add f || ¹⁵ μοιχ.] ἐργαζόμενος add P || καὶ alt om U || ¹⁵⁻¹⁶ κ. τ. δ. ο. ἐν τ. β. γιν. θυσ. P || ¹⁶ γενομέναις UV || ¹⁷ τοῖς ἀνθρώποις P || οὕτως (f) om PU: cf 5 || ὑποστρέφω V || ¹⁸ ὑπ. μοι] homines ad me f || αἰώνιον V: cf 11 || ¹⁸⁻¹⁹ κ. σὺ] σὺ δὲ U σὺ V || ¹⁹ τοὺς <μισθοὺς τοὺς> ἰδίους? (f) || ²⁰ ταῦτα V recte ut uid: haec f || κ. ξτ. πλ.] πολλὰ U om f || scr ἄλλα?? cf 174, 14

- ὁ ἀπόστολος εἶπεν· Κελεύει σοι Ἰησοῦς καὶ τῷ σὺ παιδί δι' ἐμοῦ ἵνα μηκέτι εισέλθῃς εἰς κατοίκησιν ἀνθρώπου· ἀλλ' ἐξέλθῃς καὶ ἀπέλθῃς καὶ οἰκήσατε ἔξω παντελῶς τῆς οἰκήσεως τῶν ἀνθρώπων. Οἱ δὲ δαίμονες εἶπον αὐτῷ· Ἀπηνῶς προ-
 5 σέταξας ἡμῖν· τί δὲ καὶ πρὸς τούτους πράξεις τοὺς νῦν ἀπο-
 κεκρυμμένους ἀπὸ σοῦ; οἱ γὰρ κατασκευάσαντες τὰ πάντα ξόανα ἐν αὐτοῖς χαίρουσιν μᾶλλον σοῦ· οὐς οἱ πολλοὶ πολλοὺς προσ-
 κυνοῦσιν καὶ τὰ θελήματα αὐτῶν διαπραττόνται, θύοντες αὐτοῖς καὶ τὰς τροφὰς προσάγοντες ἐν σπονδαῖς καὶ διὰ
 10 οἴνου καὶ ὕδατος προσφέροντες καὶ ἀναθήμασιν. Καὶ ὁ ἀπόστολος εἶπεν· Καὶ αὐτοὶ νῦν καταργηθήσονται σὺν ταῖς
 214 W πράξεσιν αὐτῶν. Καὶ αἰφνιδίως ἄφαντοι γεγονάσιν οἱ δαί-
 μονες· αἱ δὲ γυναῖκες ὡς εἰς τύπον νεκρῶν ἐρριμμένοι ἐκείντο ἐπὶ γῆς, μὴ ἔχουσαι φωνήν.
 15 78 Καὶ οἱ ὄναγροι πρὸς ἀλλήλους ἔστησαν καὶ οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλ' ἐκεῖνος ᾧ ὁ λόγος ἐδόθη ἐν δυνάμει τοῦ κυρίου, πάντων σιγόντων καὶ ἀφορώντων τί ἄρα δια-

¹ ὁ ἀπ. ε. (f) ε. ὁ ἀπ. αὐτῷ U ε. αὐτῷ ὁ ἀπ. V πρὸς αὐτὸν ὁ ἀπ. ε. P ||
¹⁻² κελ. - ἐμοῦ] in nomine Iesu Christi filii dei uiui quem praedico m ||
¹ Ἰ. (f) om UV: cf 2 || παιδί] Ἰησοῦς χριστός add V || ² ἐμοῦ] Ἰησοῦς χριστός
 ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐπ' ἐμοῦ κηρυσσόμενος add U: cf m || ἵνα (f) om UV:
 cf 150, 5 || μηκ. (f?) μὴ UV || εἰς x. ἀ. ε. P || εἰσέλθ.] intretis f ὅλως ἔτι
 add U ὅλως ἀπὸ τοῦ νῦν add V || ἀνθρ.] hominum f (cf 4) || ἀλλ' (f)
 om PU || ³⁻¹ ἔξ. x. om f: cf 149, 18 || ³ ἐξέλθατε V || x. ἀπ. om V || x. οἰκ.
 om P || ἔξωθεν UV: cf 167, 17; 181, 8; al; et 221, 5 || παντελῶς om
 PU totam f || ⁴ εἶπαν U || ἀπ.] scr Ἀπιμεν ὥς? (f) || ⁵ τί δὲ] πλὴν δὲ
 τί V || καὶ om UV: cf 189, 14; 193, 13; 15; 18 || προστάξεις P || νῦν
 om f || ⁵⁻⁶ ἀποσοῦ κεκρυμμένους P: cf c 151e || ⁶ οἱ - ἔ.] et uasa eorum f ||
 πάντα] ὥδε P (cf 181, 15; 193, 6; c 124m; 141e; 151e; 152i) om V: cor-
 rupt uid || ⁷ εἰς αὐτὰ UV || μᾶλλον om P || σοῦ - προσκ. om PV || σοῦ]
 quam in te f || πολλοὺς om f: del? || ⁸ διαπραττόνται P || ⁹ καὶ αὐτ
 del? || δι' V || ¹⁰ scr x. πρ. ἀναθήματα? (f) || προσφέρουσιν P || ἀναθέ-
 μασιν U || ¹¹ αὐτοὶ om U || νῦν κατ.] scr συνκαταργηθήσονται? postremo
 peribunt f || νῦν] οὖν add U || ¹¹⁻¹² τ. πρ.] cultoribus f || ¹³ αἱ - ἔκ.]
 quae cadentes factae sunt sicut mortuae m || ὡς εἰς om U || ὥπερ V ||
 νεκρ.] ἦσαν add V || ἔκ. (f) ἦσαν U om V || ¹⁴ ἔ. γ.] ἐν τῇ γῇ V om U f:
 del? cf 190, 9 || ἔχ. φ.] τὴν οἶαν οὖν φ. ἀναπέμποντες P || ¹⁵ πρὸς -
 ἀπ' ἀλλ.] ὁμοῦ ἴσαντο μὴ ἀπ' ἀλλ. ἀφιστάμενοι P || ¹⁶⁻¹⁷ ἀλλ' - ἀφορ.] ὁ
 γὰρ ἰθύντας αὐτοὺς τοῦ θεοῦ λόγος τὸ πρᾶον καὶ ἡσυχον αὐτοὺς ἐδωρήσατο
 ὅστις καὶ τῷ λέγειν ἀνθρωπίνως παρέσχεν πάντων οὖν εἰς αὐτοὺς τοὺς
 ὀνέγκρους ἀτειζόντων P || ¹⁶ ἐν] τῇ add V || ¹⁷ κυρίου] stabat ante socios
 suos et add f || σιγόντων V σιγόντων U || τί δ. ἀφορώντες (om ἄρα:
 del?? cf 206, 3; 193, 13) P || διαπραττόνται U apostolus facturus esset f

πράξονται, εἶπεν τῷ ἀποστόλῳ ὁ ὄναγρος· Τί ἔστηκας ἀεργῆς ἀπόστολε Χριστοῦ τοῦ | ὑψίστου, ἀφορῶντος ἵνα αὐτὸν 53 B
αἰτήσης τὰ κάλλιστα μαθήματα; τί οὖν βραδύνεις; ὁ γὰρ σὸς διδάσκαλος βούλεται τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ διὰ τῶν σῶν χειρῶν δεῖξαι· τί στήκεις ὁ κῆρυξ τοῦ ἀποκρύφου; ὁ γὰρ σὸς 5
βούλεται διὰ σοῦ τὰ ἀπόρρητα ἐκφᾶναι διατηρῶν αὐτὰ τοῖς ἀξιόις αὐτοῦ ταῦτα ἀκοῦειν. τί ἡσυχάζεις ὁ τὰ μεγαλεῖα διαπραττόμενος εἰς ὄνομα τοῦ κυρίου; ὁ γὰρ σὸς δεσπότης προτρέπεται σε θάρσος σοι ἐγγεννῶν. μὴ τοίνυν φοβοῦ· οὐ γὰρ ἀφήσει ψυχὴν τὴν προσήκουσάν σοι κατὰ γένος. ἄρξαι 10
οὖν τοῦ ἐπικαλεῖσθαι αὐτὸν καὶ αὐτός σου ἐτοιμῶς ἀκούσῃ. τί ἔστηκας θαυμάζων πάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις καὶ τὰς ἐνεργείας; μικρὰ γὰρ ἐστὶν ταῦτα ἃ δι' αὐτῶν ἔδειξεν. τί δὲ καὶ ὑψηγήσῃ περὶ τῶν μεγάλων αὐτοῦ δωρημάτων; οὐ γὰρ ἐξαρκέσεις ἐξεπεῖν. τί δὲ καὶ θαυμάζεις περὶ τῶν σωματικῶν 15 215 W
αὐτοῦ ἰάσεων ἅτινα ἐνεργεῖται; καὶ μάλιστα ἐπιστάμενος ἐκείνην αὐτοῦ τὴν ἰασιν τὴν βεβαίαν καὶ παραμονὴν τῇ ἰδίᾳ φύσει προφέρει. τί δὲ καὶ ἀποβλέπεις εἰς ταύτην τὴν πρόσκαιρον ζωὴν καὶ περὶ τῆς αἰωνίας οὐδὲν ἐνθυμεῖσαι;

¹ ε. - ὄν.] onager adspexit omnes et dixit Iudae f || λέγει P πάλιν add UV: cf 163, 13; 189, 5 || ὁ ὄν. τῷ ἀπ. P || ὁ ὄν. om V: del?? || ἀργός P: cf 188, 12 || ² ἀπ.] τοῦ add UV || Χρ. del? (f) cf 156, 13; c 150e || τοῦ ὑψ. om V || ²⁻³ ἀφ. - κ. μ.] καὶ οὐ τὰ κάλλ. τάχειον τοῦ χριστοῦ αἰτεῖς μ. P nam ecce paracletus stat propter te et prospicit ut ores eum f || ² ἀφ.] τοῦ πρὸς σέ add V: scr πρὸς σέ ἀφ.??? || ⁴ αὐτοῦ om U || ⁵ δ. χειρ. P || ⁵⁻⁶ τί στ. - σοῦ] καὶ P om V || ⁵ scr ἔστηκας? cf 1; 12; 188, 12; c 135e || σὸς <κύριος>? (f) || ⁶⁻⁹ τὰ ἀπ. - ἐγγ. om V || ⁶ ἀπ.] τοῖς πᾶσιν ὡς add P: cf 192, 6 || διατ. α. om P (cf 7) f: del? || ⁷ αὐτοῦ] εἰδοκῶν add P: cf 6 || ταῦτα (f) om U: del?? || μεγάλα P || ⁹ σε θ. om P || ἐγγ.] λαλεῖν P || ¹⁰ ἀφ. (f) ἀφείη ἀφείναι UV || ψ. - κ. γ.] te nec patietur diuinitas eius humanitatem tuam laedi f || σοι πρ. P || ¹⁰⁻¹¹ ἄ. - αὐτὸν (f) om U || ¹¹ σοι PV || ἐτ.] ταχὺ V om U ut solet omnibus temporibus f: scr εἰωθότως??? κατὰ τὸ εἰωθός?? cf 205, 6; 209, 6 || ἀκούσει UV ἀκούει Vsener: cf 114, 3 || ¹²⁻¹⁸ τι - προφ. om V || ¹² κ. τ. ἐν. om f: cf 149, 18 || ¹³ τ. μ. ἐ. (om γὰρ) U || ἔστιν] πρὸς τὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα add P || ἄ - ἔδ. (f) om P || scr διὰ σοῦ?? (f) || δὲ καὶ] ἄρα U: cf 192, 5; 17 || ¹⁴ οὐκ ἐξαρκ. γὰρ U (cf 9 al) τοῖς αὐτοῦ θαύμασιν add P: cf 152, 9? || ¹⁵ δέ] δει U || καὶ om P: cf 192, 5 || ¹⁶⁻¹⁸ ἅτινα - προφ.] ὧν οἰκείοις ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν ἠξιώθη P || ¹⁶ scr καταργεῖται? (f) || ¹⁷⁻¹⁸ τ. β. - προφ.] possessionum suarum quae non conficitur dissolutione f || ¹⁷ παρ.] scr παράμονον ἦν? cf 154, 3 || ¹⁸ φύσει] scr κτήσει?? cf f || ἀποβλέπων U || αὐτὴν P || ¹⁹ κ. π. - ἐνθ.] cum possis cotidie de uita perpetua cogitare f || αἰωνίου V: cf 191, 11 || οὐδὲ U: cf c 148i

- 79 ὑμῖν δὲ τοῖς παρεστῶσιν ὄχλοις καὶ προσδοκῶσιν τὰς καταβεβλημένας ἐγερθῆναι λέγω, πιστεύσατε τῷ ἀποστόλῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ· πιστεύσατε τῷ διδασκάλῳ τῆς ἀληθείας· πιστεύσατε τῷ τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν ὑποδεικνύοντι· πιστεύσατε
 5 Ἰησοῦ· πιστεύσατε ἐπὶ τῷ γεννηθέντι Χριστῷ ἵνα οἱ γεννηθέντες διὰ τῆς αὐτοῦ ζωῆς ζήσωσιν· ὅς καὶ ἀνετράφη διὰ νηπίου, ἵνα ἡ τελειότης διὰ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ φανῇ. ἐδί-
 10 δαξεν τοὺς ἰδίους αὐτοῦ μαθητάς· τῆς γὰρ ἀληθείας διδάσκαλος αὐτός ἐστιν καὶ τῶν σοφῶν ὁ σοφιστής· ὅς καὶ ἐν
 10 ναφ τὸ δῶρον προσήνεγκεν ἵνα δείξῃ πᾶσαν τὴν προσφορὰν ἀγιάζεσθαι. οὗτος ὁ ἀπόστολος ἐκείνου ἐστίν, ἐνδείκτης τῆς ἀληθείας. οὗτός ἐστιν ὁ τὸ θέλημα διαπραττόμενος ἐκείνου τοῦ ἀποστείλαντος αὐτόν. ἐλεύσονται δὲ ἀπόστολοι ψευδεῖς καὶ προφηταὶ τῆς ἀνομίας, ὧν τὸ τέλος ἐσται πρὸς τὰς αὐτῶν
 15 πράξεις, κηρύσσοντες μὲν καὶ νομοθετοῦντες φυγεῖν ἀπὸ τῶν ἀσεβειῶν, αὐτοὶ δὲ πάντοτε ἐν ἀμαρτίαις ἐξεταζόμενοι· ἡμφομισμένοι μὲν ἐν δύματα προβάτων, ἔσωθεν δὲ λύκοι ἄρπαγες· οἵτινες μίᾳ γυναικὶ οὐκ ἀρχοῦμενοι πολλὰς γυναῖκας ἐξαφανίζουσιν· οἱ τέκνων λέγοντες καταφρονεῖν πολλοὺς παῖδας ἀπόλ-

⁹ cf Luc 2, 24? || ¹³ cf Matth 24, 5 ss Petr 2, 2, 1 || ¹⁶ cf Matth 7, 15 || ¹⁸ cf Tim 2, 3, 6

¹ ὄχλ.] πᾶσιν add P || ¹⁻² τ. κ. ἐγ. προσδ. P || ²⁻⁴ πιστ. - ὑπ.] paulo plura et al f || ⁴ ἐπ. τ. ἀ. ὑμ. U ὑπ. ὑμ. τ. ἀ V || τ. ἀλ.] τ. σωτηρίαν P uera f || δεικνύοντι P || ⁴⁻⁵ π. Ἰ. - γενν.] credite apostolo filii probati Iesu Christi qui natus est f || ⁵ Ἰησοῦν P τῷ Ἰησοῦ V || πιστ.] τῷ ἐπικαθεσθέντι (l δοκιμασθέντι?? cf f) add V || ἐπὶ del? || γεννητῷ UV || Χρ. om UV: del? cf 13 || ⁶ ζωῆς] genituram f || ⁶⁻⁷ ἀν. δ. ν.] νήπιος ἐγένετο καὶ ἀν. cf add καὶ τέλειος γέγονεν ἄνθρωπος P || ⁷ ἡ - φανῇ] καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος τέλειον ποιήσῃ P || δ. τ. ἀ. α.] scilicet τῆς ἀνατροφῆς δι' αὐτοῦ? (f) in scholam iit ut per eum perfecta sapientia nosceretur add f || ἐδ.] ἐδ. δὲ UV: <ὅς καὶ> ἐδ.? cf 6; 9 || ⁸ τ. ἰ. α. μ.] αὐτοὺς τὰ ἴδια μαθήματα UV magistrum suum f || del a.? cf 20/4, 9 || τ. γ.] καὶ γ. τ. P: cf 215, 10 || ⁹⁻⁹ α. ἐ. διδ. P || ⁹⁻¹¹ κ. τ. σ. - ἀγ. om P || ⁹ ὁ del? cf 11 || ¹⁰ πᾶσιν V omnem f || τὴν del? || ¹¹ ὁ ἀπ. ἐκ. ἐ.] ἐ. ὁ ἀληθὴς ἀπ. V || ὁ δὲ? cf 9 || ἐκ. (f) om U μαθητῆς add P || ¹¹⁻¹² ἐνδ. τ. ἀλ. om PV || ¹¹ <οὗτός ἐστιν> ἐνδ.? hic est apostolus ueritatis f || ¹² οὗτός ἐστιν om V || ἐ. ὁ τὸ θ. δ.] τὸ ἐκείνου διαπραττεται θ. P || ¹³ αὐτόν] Ἰησοῦ add P: cf 5 || ἐλ.] erit tempus cum uenient f || δὲ] μετὰ ταῦτα add V || ¹⁴ ἔ. π. τ. α.] π. τ. α. γενήσεται P || ¹⁵ φνγ.] μὲν add P || ¹⁶ ἡμφιασμένοι U || ¹⁷ ἐνδ. πρ. (f) προβάτου δορὰν P || δὲ] εἰσιν add V || λ.] τυγχάνουσιν add P || ¹⁹ οἱ] καὶ οἱ V || ἀπολλέντες V ἀποδιδάσιν U (cf 195, 1)

λουσιν, ὧν τὴν τιμωρίαν διδόασιν· οἱ μὴ ἐπαρκούμενοι τῇ
 αὐτῶν κτήσει ἀλλὰ θέλοντες πάντα τὰ ἀχρειώδη αὐτοῖς
 ἐξηγηρεῖσθαι μόνοις, ἐπαγγελλόμενοι ὡς μαθηταὶ αὐτοῦ.
 καὶ ἐν μὲν τῷ στόματι αὐτῶν ἄλλα φθέγγονται, τῇ δὲ καρδίᾳ
 αὐτῶν ἄλλα ἐνθυμοῦνται· τοῖς ἄλλοις μὲν παρακελεύόμενοι 5
 ἀσφαλίξεσθαι ἀπὸ τῶν πονηρῶν, αὐτοὶ δὲ οὐδὲν ἀγαθὸν
 διαπραττονται. οἱ σώφρονες νομίζονται εἶναι καὶ τοῖς μὲν
 ἄλλοις παρακελεύονται ἀπέχεσθαι πορνείας, κλοπῆς καὶ πλεο-
 νεξίας, ταῦτα δὲ πάντα ἐν αὐτοῖς ἀποκρίφως πολιτεύονται,
 διδάσκοντες τοὺς ἄλλους ταῦτα μὴ διαπραττεσθαι. | 10

80 Ταῦτα ἐκφάναντος τοῦ ὀνόμαρος πάντες εἰς αὐτὸν
 ἀπέβλεπον· καὶ σιγήσαντος αὐτοῦ εἶπεν ὁ ἀπόστολος· Τίνα
 ἐνθυμηθῶ περὶ τῆς σῆς εὐπρεπείας Ἰησοῦ, τίνα δὲ καὶ περὶ
 σοῦ ἐξηγησώμαι οὐκ ἔχω. μᾶλλον δὲ οὐ δύναμαι· οὐ γὰρ
 χωρῶ ἐξευπεῖν αὐτὰ ὧς Χριστὲ ἀναπεπαυμένη καὶ μόνη σοφέ, 15
 ὁ τὰ ἐγκάρδια γινώσκων μόνος καὶ ἐπιστάμενος τὰ τοῦ λο-
 γισμοῦ· σοὶ δόξα ἐλεῆμον καὶ ἡρεμε· σοὶ δόξα λόγε σοφέ·
 δόξα τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου τῇ ἐπικυρηθείᾳ ἡμῖν· δόξα τῷ ἑλέει
 σου τῷ ἐφ' ἡμᾶς ἀπλωθέντι· δόξα τῇ μεγαλωσύνῃ σου τῇ
 δι' ἡμᾶς σμικρυνθείᾳ· δόξα τῇ ὑψίστῳ σου βασιλείᾳ ἥτις 20

54 B

¹ ὧν] οἱ P τὴν κόλασιν καὶ add V || τιμ.] ὕστερον add UV || δίδω-
 σιν P (cf 194, 19) non nulla add f || ¹⁻² οἱ - πτ. om V || ¹ ἀρκούμενοι
 U: recte? cf 162, 13 || ²⁻³ ἀλλὰ - μαθ. α. om PV || ² ἀχρειώδη U
 res f: scr χρειώδη? || ³ μόν. om f || ἐπ.] et iactabunt ea et existima-
 buntur f || αὐτοῦ] Christi f || ⁴ ἕτερα P: cf 174, 14; 204, 3; 208, 14 ||
⁵ πονηρῶν P || οὐδὲν] τι add U || ⁷ διαπραττόμενοι U || ⁷⁻⁸ οὐ - παρ.]
 paulo breviora f || ⁷ μὲν ὀνομάζονται ε. κ. τ. P || νομίζοντες U || ⁸ ἄλλ.]
 οὕτως ἔχειν add P || παρακελεύόμενοι U || ⁹⁻¹⁰ ἀπέχ. - διαπρ.] λάθρα δὲ
 αὐτοὶ τοῖς αὐτοῖς κακοῖς ἐμπίπτειν οὐ παύονται P || ⁸ πλεον.] αὐτοὶ add
 V || ⁹ δὲ om V || ¹⁰ διδ. - διαπρ. (f) om V || ¹¹ ταῦτα] δὲ add U τοίνυν
 add V πάντα add P || τ. ὄν. εἰπόντος P: cf 114, 12 || ¹¹⁻¹² π. - ἀπέβλ.]
 ἐξεπλάγησαν ὅπαντες P || ¹¹ π.] omnes onagri f || ¹² κ. σ.] σ. δὲ P || α.
 ε.] τοῦ ὀνόμαρος λέγει P || τί P || ¹³ τ. σ. ε.] tuo seruo aut opere tuo f:
 scr ἐνεργείας (cf 193, 12)? || ¹³⁻¹⁴ τίνα - ἔχω om P || ¹⁴ ἔχω] scr οἶδα??
 cf 163, 3; 189, 14 || ¹⁴⁻¹⁵ μ. - Χρ. om f || ¹⁴ οὐ δὲ] τί εἶπω P || ¹⁵ χωρῶ]
 δεδύνημαι P || ταῦτα χρ. ἐξ. (om ὧ) P || Χρ.] καὶ add U μὲν add V ||
 ἀν. κ. μ. σ.] mitis et silens et quietus et loquens f || ¹⁶ ὁ - ἐπ.] spectator
 qui es in corde et quaesitor qui es in mente f || ἐγκ.] πάντων add P ||
 μόνος om P f: del? || ἐπ. - λογ.] τοὺς λογισμοὺς ἐπ. P πάντα add V ||
¹⁷ σοφέ] uiuum et add gloria tibi occulte et multififormis f: cf 161, 14;
 c 153 i; Lipsius 1 p 325. 1 || ¹⁸ ε. σ.] σῆ ε. P || ἡμ. ἐπ. P || ¹⁹ τῇ αἰ.] τῆς P:
 cf 196, 4 || ²⁰ δι'] εἰς P: cf 196, 1; 2; 3 || σμικρυνθείσης P || ὑψίστῃ U: scr
 ὑψώσει (del βασ.)? (f) || σου] αὐτοῦ P: cf 188, 3-4 || ἡ V ἢν P: cf 196, 3; 1

217 W

δι' ἡμᾶς ἐταπεινώθη· δόξα τῇ ἰσχύϊ σου ἣ δι' ἡμᾶς ἡλατ-
 τώθη· δόξα τῇ θεότητι σου ἣ δι' ἡμᾶς εἰς ἀπεικασίαν ἀν-
 θρώπων ὤφθη· δόξα τῇ ἀνθρωπότητι σου, ἣτις δι' ἡμᾶς
 ἀπέθανεν, ἵνα ἡμᾶς ζωοποιήσῃ· δόξα τῇ ἀναστάσει σου τῇ
 5 ἀπὸ τῶν νεκρῶν· διὰ γὰρ ταύτης ἔγερσις καὶ ἀνάπαυσις ταῖς
 ψυχαῖς ἡμῶν γίνεται· δόξα καὶ εὐφημία τῇ ἀνόδῳ σου τῇ
 ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς· δι' αὐτῆς γὰρ ἡμῖν ὑπέδειξας τὴν ἄνοδον
 τοῦ ὕψους ἐπαγγελλάμενος ἡμῖν ἐκ δεξιῶν σου καθεσθῆναι
 καὶ συγκρῖναι τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ· σὺ εἶ ὁ ἐπου-
 10 ράνιος λόγος τοῦ πατρός· σὺ εἶ τὸ ἀπόκρυφον φῶς τοῦ λο-
 γισμοῦ, ὁ τὴν ὁδὸν ὑποδεικνύων τῆς ἀληθείας, διαῶπτα τοῦ
 σκότους καὶ τῆς πλάνης ἐξαλειπτά.

81 Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἀπόστολος ἐπέστη ταῖς γυναῖξιν λέγων·
 Κύριέ μου καὶ Θεέ μου, οὐ διαιροῦμαι ἀπὸ σοῦ οὐδὲ ἀπιστῶν
 15 ἐπικαλοῦμαί σε, πάντοτε ὄντα ἡμῶν βοηθὸν καὶ ἐπίκουρον
 καὶ ἐπανορθωτήν· ὁ τὴν ἐαυτοῦ δύναμιν ἐμπνέων ἡμῖν καὶ
 παραθαρσύνων ἡμᾶς καὶ παρέχων παρηρσίαν ἐν ἀγάπῃ τοῖς
 ἰδίοις σου δούλοις· δέομαί σου, ἰαθεῖσαι αἱ ψυχαὶ ἀναστή-
 τωσαν καὶ γενέσθωσαν οἷαι ἦσαν πρὸ τοῦ πληγῆναι ὑπὸ τῶν
 20 δαιμόνων. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος στραφεῖσαι αἱ γυναῖκες

* Matth 19, 28; 20, 23

¹ ἐταπεινώθη *V* ἐταπείνωσας *P*: cf *q s* || ἦν *P*: cf 195, 20 || ἐλαττώθη *V*
 ἡλάττωσας *P* || ²⁻³ ἡ - ὤ.] ἦν ὀφθῆναι εἰς (cf 195, 20) ἡμ. τοῖς ἀνθρώποις
 ἡξίλωσας *P* || ² ἀνθρ. *om V*: scr ἀνθρώπων? || ³ ἣτις] ἡ *U* (cf 195, 20) propter
 nos nouata est et add { || ⁴ τῇ *alt*] τῆς *P*: cf 195, 19 || ⁵ τ. ν.] sepulcro { εἰς
 ἡμᾶς ἐπιδημησάσης add *P* || αὐτῆς *UV*: fort uerum sed cf 7 || ἀν.] scr ἀνά-
 στασις?? (f) || ⁵⁻⁶ τ. ψ. ἡμ.] scr ἡμῖν?? (f) || ⁶ ἡμῶν *om UV* || *x.* εὐφ. post
 ἀν. *U om* { del?? || ⁷⁻⁹ ἔπ. - δώδ.] τ. ἀν. τ. ὕ. ἐπέδ. καὶ ἐκ δ. σ. καθ. ἐπ.
 τ. δώδ. μετα σοῦ κρῖναι *P* || ⁸ ἐνρίστον *V* || ⁹ συγκ.] scr σὺν σοι κρῖναι??
 cf 114, 1 || ¹⁰ τ. π. *om* { || τ. λ.] σὺ εἶ add *V* || ¹¹ δδ.] ἡμᾶς add *P* ||
 τ. ἀλ. ἔπ. *P* || δι.] ὅς καὶ διώκτης οἶδας τυγχάνειν (cf 139, 4) *P*: scr
 διώκτης?? || ¹² ἐξ.] πάντας ἡμᾶς ἀπελαύνων *P*: scr ἐξαλειπτῆς?? (f) ||
¹³ ἀπ.] uenit et add { || γυν.] quae iacebant add { || ¹⁴ μου *alt*] ἱεροῦ
 χριστέ *V* Iesu Christe add f: cf 114, 5; c 144m || scr ἀπιστῶς, ἀλλ'?? (f) ||
¹⁵⁻¹⁶ π. - ἐπαν.] qui omni tempore nos adiuuas et sustines et confir-
 mas { || ¹⁵ ἡμ. δ. et add σε (cf 191, 11) *P* || *x.* ἐπίχ. *om UV* || ¹⁶ *x.* ἐπαν.
om P || δ - ἡμῖν *om* {? || ¹⁷ παρρ. παρέχ. *P* || ἐν ἀγ.] et gaudium { ||
¹⁷⁻¹⁸ τοὺς ἰδίους σ. δούλους *P* seruo tuo et apostolo { || ¹⁸ λαθ. - ἀναστ.]
 κέλευσον τὰς λαθείας ψυχὰς ἀναστῆναι *V* ἀνάστησον τὰς γυναῖκας ταύτας
P sanantor hae et surgunto { || ψ.] scr γυναῖκες <αὐται>? || ¹⁹ γεν. -
 ἦσαν (f)] τὴν προτέραν αὐτὰς δώρησαι ἐγγείαν *P* || γενέσθαι *V* || τοῦ]
 ταύτας add *P* || ¹⁹⁻²⁰ ἐκ (recte? cf 182, 16) τ. δ. πλ. *P* || ¹⁹ πλ.] αὐτὰς
 add *V* || ²⁰ εἰπ. α. *U*

ἐκαθέσθησαν. καὶ παρεκελεύσατο τῷ στρατηλάτῃ ὁ ἀπόστολος
 ἵνα οἱ τούτου θεράποντες λαβόντες αὐτάς εισαγάγωσιν. αὐτῶν
 δὲ εἰσελθόντων εἶπεν τοῖς ὀνόμοις ὁ ἀπόστολος· Ἀκολουθή- 55 B
 σατέ μοι. Καὶ εἰπόντος αὐτοῖς ἕως ἔξω | τῶν πυλῶν· ἐξελ- 218 W
 θόντων δὲ αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς· Ἀπέλθετε μετ' εἰρήνης ἐπὶ
 τὰς νομὰς ὑμῶν. Ἀπήεσαν οὖν οἱ ὀναγροὶ προθύμως· ἐστῶς
 δὲ ὁ ἀπόστολος προσεῖχεν αὐτοῖς ἵνα μὴ ὑπὸ τινος ἀδικη-
 θῶσιν, ἕως ὅτε πόρρω γενόμενοι ἀφανεῖς ἐγένοντο· ὑπέ-
 στρεψεν δὲ ὁ ἀπόστολος σὺν τῷ ὄχλῳ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
 στρατηλάτου.

10

Περὶ τῆς γυναικὸς Χαρισίου πρᾶξις θ'.

82 Ἐτυχεν δὲ γυναῖκά τινα, Χαρισίου τοῦ ἔγγιστα τοῦ
 βασιλέως, ἣ ὄνομα Μυγδονία, ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ θεάσασθαι καὶ
 ἰδεῖν ὄνομα νέον καὶ θεὸν νέον καταγγελλόμενον καὶ νέον
 ἀπόστολον ἐπιδημήσαντα τῇ αὐτῶν χώρᾳ· ἐφέρετο δὲ ὑπὸ 15
 τῶν ἰδίων δούλων· καὶ διὰ τὸν πολὺν ὄχλον καὶ τὴν στενο-
 χωρίαν οὐκ ἠδύναντο αὐτὴν εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτόν. ἐπεμψεν
 δὲ πρὸς τὸν ἴδιον ἄνδρα ἵνα πέμψῃ αὐτῇ πλείονας τοὺς αὐτῇ
 ἐξυπηρετούμενους· ἦλθον δὲ καὶ προσῆλθον αὐτῇ θλίβοντες

¹ ἐκ.] sanatae add { || ² τούτου om UV eius { || θ. λ.] θ. τῇ τε
 γυναικὶ καὶ τῇ θυγατρὶ λ. αὐτοῦ P || αὐτ. εἰσαγ.] εἰς τὸν οἶκον αὐτ. κοι-
 τῶνα ἀπάγωσιν P ἔνδον τοῦ οἴκου add V non nulla al add { || ²⁻³ α. δὲ
 ε.] τούτου δὲ γενομένου (ex λεγομένου eff) P et cum cepissent eas et
 intro duxissent { || ³ λέγει P || ⁴ εἰπ.] ἀπελθόν μετ' P αὐτοῦ ταῦτα
 add V: scr εἶποντο (f) cf 158, 15 || αὐτῶν P || ἕως] donec duxit eos { ||
 πυλ.] ἐξῆλθον add UV: cf 8; 104, 3; 123, 9; 126, 2; al || ⁴⁻⁵ ἐξ. δὲ α. (f)
 om P || ⁵ ἀπέλθατε μετὰ U || ⁶ ἀπ. ο.] καὶ ἀπ. V { || ἔστη P || ⁷ προ-
 σέχων P || ⁸ γενόμενα U γεγόνασιν V || ἐγέν.] τότε add V || ⁹ σ. τ. δ. δ
 ἀπ. P || ⁹⁻¹⁰ ὑπ. - στρ. post 11 { || ¹⁰ στρατ.] paucis adiectis deficit usque
 ad c 150 V: cf praef

PU ¹¹ actus octauus de Mygdonia et Charisio { || ¹² X. (f)] <γα-
 μετήν> X.?? || ¹³ ἦλθεν P || ¹⁴ ὄν. - κατ.] nouum uisum noui dei qui
 nuntiabatur { || ὄν. - κατ.] τὸν ἀπόστολον τοῦ νέ. θ. καταγγελλοντος
 P || ὄν.] scr ὄραμα? || ¹⁵ τῇ α. ἐπ. P || χ.] et sedebat in lectica add {
 cf Ph 45, 14 || ¹⁶ τ. ἱ. ἄ. (f)] τὴν ἰδίαν γαμετὴν τοῦ στρατηλάτου P ||
¹⁶⁻¹⁹ ἵνα - ἐξυπ.] et misit apparitores suos { || ¹⁸⁻¹⁹ α. πλ. - ἐξυπ.] τινὰς
 πρὸς αὐτὴν ἵνα ταύτην πρὸς τὸν ἀπόστολον εἰσαγάγωσιν P || ¹⁹ scr
 ἐξυπηρετούμενους?? || ¹⁹ ἐλθόντες P || ^{19-198.1} προσ. - ἀνθρ.] ταύτην
 λαβόμενοι ἔκρυπτον τὸν ὄχλον ἐπὶ τὸ τόπον τὴν μυγδονίαν ποιῆσαι P
 pueri eius caedebant populum et repellebant multos m || ¹⁹ scr προῆλ-
 θον αὐτῆς? (f)

219 W

καὶ δέροντες τοὺς ἀνθρώπους. ἰδὼν δὲ ὁ ἀπόστολος εἶπεν
αὐτοῖς· Τίνος ἐνεκεν καταστρέφετε τοὺς ἐρχομένους ἀκοῦσαι
τὸν λόγον, οἱ καὶ προθυμίαν ἔχουσιν; ὑμεῖς δὲ βούλεσθε
παρ' ἐμοὶ μὲν εἶναι, πόρρω τυγχάνοντες· καθὼς εἴρηται
ἐπὶ τοῦ ὄχλου τοῦ ἐρχομένου πρὸς τὸν κύριον, ὅτι Ὁφθαλ-
μοὺς μὲν ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὥτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε.
Καὶ ἔλεγεν πρὸς τοὺς ὄχλους· Ὁ ἔχων ὥτα ἀκούειν ἀκουέτω·
Καὶ· Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι,
καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς.

10 83 Ἀπιδὼν δὲ πρὸς τοὺς βασιάζοντας αὐτὴν εἶπεν αὐτοῖς·

Οὗτος ὁ μακαρισμὸς καὶ ἡ παραίνεσις
ὁ ἐκείνοις ἐπαγγελθεὶς ὑμῖν περὶ ὑμῶν εἴρηται, οἵτινες
αὐτοῖς ἐστὶν τοῖς ἐπιφορτισ-
μένοις νῦν. ὑμεῖς ἐστε οἱ τὰ

15 δυσβάστακτα φορτία βασιά-
ζοντες καὶ αὐτῆς κελεύσει,
παραφερόμενοι· καὶ ἀνθρώ-
ποις ὑμῖν οὖσιν

δυσβάστακτα φορτία βασιά-
ζειν εἰδότες τῷ πλησίῳ κρίνειν
οὐ παύετε, οὐδὲ συνιέτε ὅτι
καὶ αὐτὸς ὁμοιοπαθεῖς ὑμῶν
εἰσιν ἄνθρωποι καὶ μιᾶς ἐκά-
τεροι τυγχάνετε φύσεως· καὶ
ὥσπερ τοῖς ζώοις σοβαρῶς
οἴδατε τούτοις φορτῶναι καὶ
ἐπαχθῇ ἀνηλεημόνως παρέχειν

20

ὥσπερ τοῖς ἀλόγοις ζώοις ἐπι-
τιθέασιν ὑμῖν

φόρτους, τοῦτο νομίζοντες οἱ φορτία, οὕτως καὶ πρὸς τοὺς

⁵ Marc 8, 18 || ⁷ Matth 11, 15 Marc 4, 9 || ⁸ Matth 11, 28 || ¹⁴ cf
Matth 23, 4

² κατ.] τύπτετε P || ³ ἔχ.] τελίσκειν τὰ λεγόμενα add U τοῦτον
ἀκοῦσαι μὴ οὕτως ἀδέλφοι μου ποιεῖτε add P uosque studetis eos per-
gere f || δὲ om P || ⁴ μὲν παρ' ἐ. ε. U: scr παρ' ἐμοὶ μένειν?? παρ' ἐμὲ
λέναι? (f) || πόρρωθεν U: cf 197, 8; 192, 3 || εἴρ.] dixit dominus f || ⁵ πρ.
τ. κ. ἐρχ. P || τὸν om U: cf 155, 11 || ⁶ μὲν om U: del? || οὐ om P ||
οὐκ om P || ⁷ κ. ἔλ. - ἀκουέτω om f: del? cf 11 || καὶ - δ.] πρ. δὲ τ. δ.
ἔλ. U: cf 4 || ⁸ πρὸς με om P || κεκοπιακότες U || ¹⁰ ἀπιδὼν U || ¹¹ κ. ἡ
παρ. om f: del? cf 7; 12

¹²⁻²⁰²,³ U et P separatim dedimus: multa cum neutro libro nostro
congruentia f

U ¹³ αὐτοῖς ἐ.] contingit f: scr οὗτος ὑπάρχει?? || scr πεφορτισ-
μένοις || ¹⁴ νῦν ante οὗτος (11) f || ¹⁷ scr περιφερόμενοι? || ²⁴ scr
φορτία? cf 15; 199, 13 || ²⁴⁻¹⁹⁹,³ τοῦτο - εἶσαι] nec nouerunt omnes
homines coram deo aequos esse f: sed cf P

P ¹⁵⁻¹⁶ β. εἰδ.] cf 139, 4 || ¹⁶ scr τὸν πλησίον?? || ¹⁷ παύεσθαι uoluit
et συνιέτε || ¹⁸ scr αὐτοὶ || ὑμῖν V'sener || ²² οἶδ.] cf 139, 4

τὴν ἐξουσίαν καθ' ὑμῶν ἔχον-
τες ὅτι οὐκ ἐστὶ ἀνθρώποι
οἱ καὶ αὐτοὶ εἰσιν, εἴτε δοῦ-
λοι εἴτε ἐλεύθεροι·

ὁμοφύλους ὡς ἔφαμεν ἀνθρώ-
πους ποιεῖν,

καὶν τε δοῦλοι τῷδε | τῷ βίῳ 5 56 B
εἰσὶν καὶν τε ἐλεύθεροι, καὶ
τε πλούσιοι καὶ πένητες.

οὔτε γὰρ τοὺς πλουσίους ἢ
κτιῆσις ὀφειλήσει τι, οὔτε τοὺς
πένητας ἢ πενία ῥύσεται ἀπὸ
τῆς δίκης· οὔτε εἰλήφαμεν ἐν-
τολὴν ἣν οὐ δυνάμεθα ποιῆ-
σαι· οὔτε φορτία δυσβάστακτα
ἡμῖν ἐπέθηκεν ἃ οὐ δυνάμεθα
βάστασαι· οὔτε οἰκοδομὴν τοι-
αύτην ἣν οἱ ἄνθρωποι κτί-
ζουσιν· οὔτε λίθους λατομῆσαι
καὶ οἴκους κατασκευάσαι ὡς
οἱ τεχνῖται ὑμῶν διὰ τῆς ἰδίας
ἐπιστήμης ποιοῦσιν. ταύτην
δὲ τὴν ἐντολὴν εἰλήφαμεν παρὰ
τοῦ κυρίου ἵνα ὁ οὐκ ἀρέσκει
ἡμῖν ὑπὸ ἄλλου γινόμενον
τοῦτο ἄλλω τινὶ μὴ ποιοῦμεν.

10

15

20

καὶ οὐ τὰ καθ' ἑαυτῶν πρό- 220 W
τερον ἐννοῶμεν οἷα καὶ ὅσα
εἰσὶν, καὶ τῆς ἐκεί περὶ τού-
των ἐπιμνησκεισθαι δίκης· 25
ἀλλὰ τὰ τοῦ πέλους κρίνειν
μάλα εἰδότες τὰ οἰκεῖα περι-
στέλλειν εἰώθαμεν.

84 ἀπέχεσθε οὖν πρῶτον
τῆς μοιχείας· πάντων γὰρ τῶν
κακῶν αὕτη ἐστὶν ἀφορμή·

τούτων οὖν πάντων ἀπέ-
χεσθαι παρακαλῶ, οἷον πορ- 80
νεῖαν, μοιχείαν, ἀκαθαρσίαν,

³ εἰσιν] non nulla add f || ⁴ ἐλ.] plura add f || ⁵ κτιῆσις U || scr
ὀφειλήσει? || ¹⁶ ἄνθρ.] fabri f || κτ.] sibi cum sapientia add f || ¹⁸ κ. ο.
κατ. om f: del? cf 15 || ²²⁻²⁴ δ - ποι.] faciamus aliquid quod possumus f ||
²⁴ scr ποιῶμεν? || ²⁹ ἀπ.] abstinere (pendens ab illo iubemur) f

⁵ τῷδε] ἐν τῷδε Vsener: cf 200, 25 || ⁶ scr ὡσιν? || ⁷ καὶ] scr καὶ
τε? || ²²⁻²⁸ καὶ οὐ - εἰώθ. om f || ²³ scr ἐννοοῦμεν?? ἐννοεῖν Vsener certe
melius sed haec omnia dubia || ²⁷ εἰδ.] cf 139, 4 || ³⁰ scr πορνείας ac sic
reliqua?

ἔπειτα καὶ κλοπῆς, ἥτις Ἰού-
 δαν Ἰσκαριώτην δελεάσασα εἰς
 ἀγχόνην ἤγαγεν· ὅσοι γὰρ τῇ
 πλεονεξίᾳ οἰκοῦσιν οὐχ ὀρώσιν
 5 τὰ ὑπ' αὐτῶν γινόμενα· καὶ
 ἀπὸ τῆς ἀλαζονείας καὶ ἀπὸ
 πάντων τῶν αἰσχυρῶν πρά-
 ξων, μάλιστα τῶν σωματι-
 κῶν, ἐν ᾧ κατάρκισις αἰωνία
 10 γίνεται. ἔστιν γὰρ αὕτη ἡ
 μητροπόλις τῶν κακῶν ἀπάν-
 των· ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς
 ὑψαυχενοῦντας ἄγει εἰς τυ-
 ραννίδα, κατασπῶσα αὐτοὺς
 15 εἰς βάθος καὶ χειρουμένη
 αὐτοὺς ὑπὸ τὰς αὐτῆς χειρας,
 ἵνα μὴ θιέσωνται ἂν πράτ-
 τουσιν· ὅθεν τὰ διαπρατιό-
 μενα ὑπ' αὐτῶν ἄδηλα αὐτοῖς
 20 ἔστιν.

85 ἀλλ' ὑμεῖς πάντων τῶν
 ἀγαθῶν εὐάρεστοι γίνεσθε τῷ
 θεῷ
 25 ἐν προφότητι καὶ ἡσυχίᾳ· τοῦ-
 των γὰρ φείδεται ὁ θεός, καὶ
 ζωὴν αἰωνίαν παρέχει καὶ τὸν
 θάνατον ἐξουθενεῖ· καὶ ἐν
 ἐπιεικείᾳ, πᾶσιν τοῖς ἀγαθοῖς
 30 ἐπακολουθεῖ, ἡ πάντας τοὺς
 ἐχθροὺς καταγωνιζομένη καὶ
 τὸν στέφανον τῆς νίκης μόνη
 λαβοῦσα· ἐν ἡσυχίᾳ καὶ τῷ

πλεονεξίαν, φιλαργυρίαν, καὶ
 πᾶν ὃ τι καὶ παραβλάπτειν
 τὴν ψυχὴν ὑμῶν οἴδατε.

καὶ γίνεσθε ἀγαθοὶ, οἰκτίρ-
 μονες, ἐλεήμονες, ἀμνησίκακοι,
 φιλόπτωχοι, δίκαιοι, εἰρηνικοί,
 μετὰ πάσης τῆς προφότητος ἐν
 τῷδε ζῶντες τῷ βίῳ.

¹ cf act 1, 18 || ²² cf Luc 6, 36

³ <καὶ ἀπὸ πλεονεξίας> ὅσοι? (f) || ⁴ scr εἴκουσιν? (f?) || ⁷ scr πα-
 σῶν?? (cf 109, 13; c 126e) del? om f || ⁸ μάλ. τ. σωμ.] et commercio
 odioso et coniunctione impura f || ⁹ ᾧ? scr ᾧ? cf 10 αὕτη et 203, 18;
 210, 11 || ¹⁰⁻¹¹ ἔ. - ἀπ. om f: cf 201, 9 || ¹⁰ del ἡ? || ¹³ ἄ. εἰς τ.] ui com-
 prehendit f || ^{21-201,5} pleraque mire corrupta: cf f || ²⁷ scr αἰώνιον??
 cf 191, 11 || ²⁹ <ἥτις> πᾶσιν? || ³³ scr λαμβάνουσα?

διὰ χειρὸς ὀρέγοντι τοῖς πένη-
σιν καὶ πληροῦντι τὸ ἐνδεές
τῶν λειπομένων, κομίζουσα καὶ
μεταδιδούσα τοῖς δεομένοις·
μάλιστα τοῖς ἐν ἀγίωσύνῃ πο-
λιτευομένοις· αὕτη γὰρ ἐπί-
λεκτός ἐστιν παρὰ τῷ θεῷ
καὶ εἰσάγουσα εἰς τὴν αἰώ-
νιον ζωὴν· αὕτη γὰρ μητρό-
πολις ἐστιν παρὰ τῷ θεῷ τῶν
ἀγαθῶν ἀπάντων· οἱ γὰρ μὴ
ἀγωνιζόμενοι ἐν τῷ σταδίῳ
τοῦ Χριστοῦ οὐ μὴ τύχωσιν
τῆς ἀγίωσύνης. ἡ δὲ ἀγίω-
σύνη ὥφθη ἐκ τοῦ θεοῦ, κα-
ταργούσα τὴν πορνείαν, κατα-
στρέφουσα τὸν ἐχθρόν, εὐαρε-
στοῦσα τῷ θεῷ. ἀθλητὴς
γὰρ ἀήττητός ἐστιν, ἔχουσα
ἀξίωμα τοῦ θεοῦ, παρὰ πολ-
λῶν δοξαζομένη. πρεσβευτὴς
ἐστιν εἰρήνης, καταγγέλλουσα
εἰρήνην. εἴ τις κτήσεται αὐτήν,
ἀφρόντιστος μένει, τῷ κυρίῳ
εὐαρεστῶν, προσδεχόμενος τὸν
καιρὸν τῆς ἀπολυτρώσεως.
οὐδὲν γὰρ παράτοπον διαπράτ-
τεται, παρέχουσα ζωὴν καὶ
ἀνάπαυσιν καὶ χαρὰν πᾶσιν
τοῖς αὐτὴν κτωμένοις.

5

10

15

221 W

20

καὶ γὰρ εἴ τις τὴν τοιαύτην
ἔχει

25

30

86 ἡ δὲ προφότης τὸν θά-
νατον ὑπέταξεν, ὑπὲρ ἐξουσίαν
αὐτὸν ποιήσασα· ἡ προφότης

πραότης

¹⁻² scr ὀρέγειν et πληροῦν (f)?? cf 3 || ⁵ scr μάλιστα <δὲ> προσ<ήκει
ὕμιν> ἐν ἀγίωσύνῃ (quae est pro ἀγνεία: cf 202, 6; 8; 207, 20; 217, 15 conl
cum f) πολιτευέσθαι??? (f) || ¹²⁻¹³ ἀγων. - Χρ.] ex ἀγνιζόμενοι (f) inter-
polatione eff?? || ¹³⁻¹⁴ οὐ - ἀγ.] nihil boni facere possunt f || ¹⁶ τ. πορν.]
malum f || ²⁰⁻²¹ π. π. δ.] cum apud multos inuenitur f || ²¹ scr πρεσβευ-
τής?? cf 18 || ²² εἰρήνης] concordiae f: cf 202, 4 || ²³ εἴ τις et q s de tem-
perantia dicta f || ²⁷ scr ἀτοπον?? odiosum f

τὸν ἐχθρὸν καταδουλώσατο· τὸν ἐχθρὸν καταδουλοῦται·
ἀλλὰ καὶ

ἡ πρῶτης ζυγὸς ἐστὶν ἀγαθός· ἡ πρῶτης οὐδένα φοβεῖται
καὶ τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐναντιοῦται· ἡ πρῶτης εἰρήνη ἐστὶν καὶ
5 χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις τῆς ἀναπαύσεως· μένετε οὖν ἐν τῇ
ἀγίωσύνῃ καὶ δέξασθε τὴν ἀμεριμνίαν καὶ ἄγγυς γίνεσθε τῆς
πρῶτης· ἐν γὰρ τούτοις τοῖς τρισὶν κεφαλαίοις εἰκονογρα-
φεῖται ὁ Χριστὸς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν· ἡ ἀγίωσύνη ναὸς
ἐστὶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ οἰκὼν ἐν αὐτῇ οἰκητήριον αὐτῆς
10 πᾶται· τεσσαράκοντα γὰρ ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας
ἐνήστευσεν οὐδενὸς γευσάμενος· καὶ ὁ ταύτην φυλάττων ἐν
αὐτῇ οἰκήσει ὡς ἐν ὄρει· ἡ δὲ πρῶτης καύχημα αὐτοῦ ἐστὶν·
εἶπεν γὰρ Πέτρῳ τῷ συναποστόλῳ ἡμῶν· Ἀποστρεψον τὴν
μάχαιράν σου εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἀποκατάστησον εἰς τὴν θήκην
222 W 15 αὐτῆς· εἰ γὰρ ἤθελον τοῦτο ποιῆσαι, μὴ οὐκ ἠδυνάμην πλεον
ἢ δώδεκα λεγεῶνας παρὰ τοῦ πατρός μου παραστῆσαι ἀγ-
γέλων;

87 Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου παντὸς τοῦ ὄχλου
ἀκούοντος ἀλλήλους συνεπάτουν θλίβοντες· ἡ δὲ γυνὴ Χαρι-
20 σίου τοῦ συγγενοῦς τοῦ βασιλέως ἐκπηδήσασα ἐκ τοῦ δίφρου
καὶ ἐαυτὴν ῥίψασα ἐπὶ τῆς γῆς ἔμπροσθεν τοῦ ἀποστόλου
καὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἀπτομένη καὶ δεομένη ἔλεγεν· Μαθητὰ
τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, εἰσῆλθες εἰς χώραν ἐρημον· ἐν ἐρημίᾳ
γὰρ οἰκοῦμεν, ἐοικότες ζώοις ἀλόγοις ἐν τῇ ἀναστροφῇ ἡμῶν·
25 νῦν δὲ διὰ τῶν σῶν χειρῶν σωθησόμεθα· δέομαι οὖν σου,
φρόντισόν μου καὶ εὗξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ
ὑπὸ σοῦ καταγγελλομένου θεοῦ γένηται ἐπ' ἐμέ, κἀγὼ γένωμαι

¹⁰ cf Matth 4, 2 || ¹³ Matth 26, 52; 53

¹ scr τὸ? (f)

³ ζυγ.] ταύτης add P || ⁴ εἰρ.] concordia f: cf 201, 22 || ⁵ τ. ἀν.] scr καὶ ἀνάπαυσις?? (f) || ⁶ ἀμερ.] temperantiam f || γενήσεσθε P || ⁸ ὁ μ. κατ. P || ὁ μ. om f: del? cf 214, 6 || ⁹ Χρ.] dei f || ⁹⁻¹⁰ πτ. αὐτόν P temperantia est requies dei add f || ¹¹ μηδενὸς P || ¹¹⁻¹³ ἐν - ὄρει] in eo Christus habitat f || ¹² πρᾶτης U: cf 3 al || ¹⁴ μάχαιρά P || ¹⁵ ἡθ.] διαγγέλων add U || μὴ οὐκ om P || ¹⁵⁻¹⁶ πλείονας τῶν δώδ. λεγεῶνων λαβεῖν ἄγγ. ἐκ τ. ἐμοῦ π. P || ¹⁶ ἀγγέλους U || ¹⁸ τ. ἀπ. εἶπ. P || παντ. (f) || καὶ U || ¹⁹ ἀλλή-
λοις P μάλλον add U || θλ. συν. P || ²¹ ἔ. τ. ἀπ. ἔ. τ. γ. ῥ. P || ²² κ. δε. om P || ²³ ὁ εἰς ἔρ. χ. ἐλθὼν P || εἰς.] scr ὅς ἦλθες? || ²³⁻²⁴ ἐν ἔ. γ.] ἐρημον γ. βίον P || ²⁴ ζ. γὰρ ἀλ. εἰκάμεν τ. ἡμ. ἀν. (om ἐν) P || ²⁵ διὰ τ. σ. δε χ. τανῦν P || σωθ.] scr τιθασενόμεθα? (f) || σοι P || ²⁷ ἐμοὶ U

αὐτοῦ οἰκητήριον, καὶ καταλλαγῶ ἐν τῇ εὐχῇ καὶ τῇ ἐλπίδι καὶ τῇ πίστει αὐτοῦ, καὶ δέξωμαι ἀγῶ σφραγίδα, καὶ γένωμαι νὰὸς ἅγιος, καὶ | κατοικήσῃ ἐν ἐμοὶ αὐτός.

57 B

88 Καὶ ὁ ἀπόστολος εἶπεν· Εὐχόμεαι καὶ δεόμεαι ὑπὲρ ὑμῶν πάντων ἀδελφοὶ τῶν εἰς τὸν κύριον πιστευόντων καὶ ὁ ὑμῶν τῶν ἀδελφιδῶν τῶν εἰς τὸν Χριστὸν ἐλπίζουσῶν ἵνα εἰς πάντα κατασκηνώσῃ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐν αὐτοῖς ἐνσκηνώσῃ· ἡμεῖς γὰρ αὐτῶν ἐξουσίαν οὐκ ἔχομεν. Καὶ ἤρξατο λέγειν πρὸς τὴν γυναῖκα Μυγδονίαν· Ἀνάστα ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἀναπόλησον σεαυτήν· σὺδὲν γάρ σε ὠφελήσει ὁ ἐπί- 10 θετος κόσμος οὗτος, οὐδὲ τὸ κάλλος τοῦ σώματός σου, οὐδὲ τὰ ἀμφιάσματά σου· ἀλλ' οὔτε ἡ φήμη τοῦ περὶ σέ ἀξιώματος, οὔτε ἡ ἐξουσία τοῦ κόσμου τούτου, οὔτε ἡ κοινωνία ἡ ῥυπαρὰ ἡ πρὸς τὸν ἄνδρα σου αὕτη ὀνήσει σε στερηθεῖσαν ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῆς ἀληθινῆς· ἡ γὰρ φαντασία τοῦ καλ- 15 λωπισμοῦ καταργεῖται, καὶ τὸ σῶμα γηράσκει καὶ ἀλλιάσσειται, καὶ τὰ ἐνδύματα παλαιοῦται, καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ δεσποτεία παρέρχεται μετ' αὐτῶν καὶ ὑπόδικον εἶναι, ἐν ᾧ ἤδη πολλοὶ ἐπολιτεύσαντο. παρέρχεται δὲ καὶ ἡ κοινωνία τῆς παιδοποιίας ὡς δὴ κατάγνωσις οὕσα. Ἰησοῦς μόνος μένει αἰεὶ καὶ οἱ εἰς 20 αὐτὸν ἐλπίζοντες. Ταῦτα εἰπὼν λέγει πρὸς τὴν γυναῖκα·

223 W

¹ οἰκ.] ancilla f: scr οἰκέτις?? || καταλεγῶ U || <αὐτῷ> ἐν? <ἐμῶν> ἐν? (f) || ² κ. δ. κ. σφ. om f || ³ αὐτός] ὁ θεὸς ὁ καὶ παρασού ἡμῖν κηρυττόμενος add P: cf 202, 27 || ⁴ ἔφη U: cf 21; 204, 2; 11; 19; al || ⁵ ἀπάντων U || ἀδ. om P || τῶν - πιστ. om f || κύρ.] ἡλικιότων καὶ add P: cf 6 || πιστευσάντων P || ⁶ κ. ὑμ. - ἐλπ. om P: cf 5 || ⁷ τῶν εἰς - ἐλπ. om f || ⁷⁻⁸ ἐν α. ἐνοκ.] κατοικήσει αὐτός σὺν αὐτῷ U: scr ἐνοκ. (uel ἐνοικήσῃ) ἐν α.? cf 207. 17; 168, 19 || ⁸ ἡμ. - ἔχ. om P vobis enim data est potestas in animas uestras f || κ. ἡρξ. (f) ἡρξ. οὖν U || ⁹ scr γυναῖκα· Μυγδονία? (f) cf 206, 14 ss; Ph 7, 19 || ἐξεγείρου U || ¹⁰ ἀναπ.] ἀποδόση- σον P esto memor tui f || οὐδὲ P: scr οὔτε?? cf 11; 12 || ¹⁰⁻¹¹ σε - οὐτ.] ὁ κ. δν φορεῖς ὀφειλήσει σοι P || ¹⁰ ἐπίθ.] fluxa f: scr ἐξίτηλος?? ἐπί- κηρος?? cf 13 || ¹¹ scr οὔτε? item q s?? cf 10 || κάλλ.] ὡσαύτως add P: cf 178, 8-9 || σου om U || ¹¹⁻¹² οὐδὲ - ἀλλ' om P || ¹² scr οὐδὲ? cf 10 || ἡ π. σὲ τ. ἀ. φ. P || ¹³ scr οὐδὲ? cf 11 || τ. κ. ἡ ἔξ. P || τούτου om P fluxi f: cf 10 || scr οὐδὲ? cf 10 || ¹⁴ ἄ. σου] σὸν ἄ. γινομένη P || αὕτη - στ.] καὶ γὰρ αὕτη ἀποστερεῖ P: cf 152, 22 || ¹⁵⁻²¹ ἡ γὰρ - ἐλπ.] ἀλλὰ μένειν αἰεὶ (l δεῖ??) ἐν ἀγνεία καὶ καθαρὰ συνειδήσει (cf ep ad Tim 1, 3, 9) εἰς ὄντινα καὶ βίον ὁ θεὸς ἐπαναπαύεσθαι οἶδεν (cf 139, 4) P || ¹⁶ τὸ σ.] pul- critudo f || ¹⁸ μ. α.] scr μετὰ τοῦ?? (f) || εἶναι <ποιεῖ>?? ἐν - πολλοὶ] prout quisque f || ²⁰ ὡς - οὕσα] cum multo contemptu f || ²¹ ταῦτα] δὲ add U || εἰπ.] ὁ ἀπόστολος add P || λ. (f) ἀπεκρίθη U: cf 4; 189, 6

Ἀπελθε μετ' εἰρήνης, καὶ ὁ κύριος τῶν ιδίων μυστηρίων ἀξίαν σε ποιήσει. Ἡ δὲ εἶπεν· Φοβοῦμαι ἀπελθεῖν, μή με ἄρα καταλείψας ἀπέλθης εἰς ἄλλο ἔθνος. Ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν αὐτῇ· Κἂν ἐγὼ πορευθῶ, οὐ καταλείψω σε μόνην, ἀλλὰ Ἰη-
 5 σους διὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ μετὰ σοῦ. Ἡ δὲ πεσοῦσα προσεκύνησεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

89 Χαρίσιος δὲ ὁ συγγενὴς Μισδαίου τοῦ βασιλέως λου-
 σάμενος ἀνῆλθεν καὶ ἀνεκλίθη δειπνῆσαι. ἐξήταζεν δὲ περὶ
 τῆς ιδίας γαμετῆς ποῦ ἔστιν· οὐ γὰρ ἐληλύθει εἰς ἀπάντησιν
 10 αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ιδίου κοιτῶνος ὡς ἔθος εἶχεν· αἱ δὲ θεραπαιν-
 νίδαι αὐτῆς εἶπον αὐτῷ· Ἀνωμάλως ἔχει. Ὁ δὲ εἰσπηδήσας
 εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ εὗρεν αὐτὴν κατακειμένην εἰς
 τὴν κοίτην καὶ ἐσκεπασμένην· καὶ ἀνακαλύψας αὐτὴν κατεφί-
 λησεν αὐτὴν λέγων· Τίνος ἔνεκεν σήμερον περίλυπος εἶ; Ἡ δὲ
 15 εἶπεν· Ἀνωμάλως ἔχω. Ὁ δὲ λέγει πρὸς αὐτήν· Διὰ τί γὰρ
 224 W σχῆμα οὐκ ἐποίησας τῆς σῆς ἐλευθερίας καὶ ἔμεινας ἐν τῷ
 οἴκῳ σου, ἀλλ' ἀπελθοῦσα κατήκουσας λόγων ματαίων καὶ
 ἔργα μαγικὰ ἐθεάσω; ἀλλὰ ἀνάστα, συνδειπνήσον μοι· ἄνευ
 γὰρ σοῦ οὐ δύναμαι δειπνῆσαι. Ἡ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν·
 20 Σήμερον παραιτοῦμαι· πάνν γὰρ πεφόβημαι.

90 Ταῦτα ἀκούσας ὁ Χαρίσιος παρὰ τῆς Μυγδονίας
 οὐκ ἠβουλήθη ἐξελθεῖν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἀλλὰ παρεκλεύσατο
 τοῖς οἰκείοις αὐτοῦ ἵνα προσαγάγωσιν αὐτὴν συνδειπνήσαι

¹ ἐν εἰρήνῃ P: cf 197, 5 || ιδ.] diuinorum f || ² ἔφη U: cf 203, 4 || με ἄρα] πως με P || ³ εἰς ἕτερον (cf 174, 14) ἔθ. ἀπ. P || ⁴ κἂν - ἀλλὰ om f || ⁴⁻⁵ ἀ. Γ. - ε. α.] ἀλλ' ὁ κύριος μετὰ τῆς α. χάριτος καὶ εὐσπλαγχνίας ἔστω P || ⁵ αὐτοῦ <ἔσται>?? cf 146, 18 || μ. σ.] te non deseret f || πεσ.] καθεσθῆῖσα U: <πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ> πεσ.? || ⁶ αὐτῷ U: cf 186, 16 || οἱ. α.] ἴδιον οἱ. U: cf 218, 9 || ⁸ α. ἀν. om f || ⁹ τ. γ. τῆς ιδ. U || ιδ.] αὐτοῦ add P: cf 150, 4; 184, 16; 188, 4; 194, 8; 212, 5 (P solus) || ποῦ ἐ.] τὸ τί γέγονεν P ubi esset f || ἐλ.] ὡς εἶωθεν add P: cf 10; 158, 2; 199, 28; c 138e (P solus); 205, 6 || ¹⁰ ὡς ἔ. ε. om P (cf 9) f: del? || θεράπεναι U: scr θεραπαινίδες? || ¹¹ α. εἰ. α.] ἔφησαν U eius dixerunt ei f: cf 203, 4 || ἀν. ἐ.] non libet ei f in cubiculo commoratur domina nostra m: cf 15 || ¹² κοιτ.] αὐτῆς add P || ¹²⁻¹³ κατ. ε. τ. κ.] κατακλίνης κειμένην P: cf 147, 13 || ¹³ scr κλίνην? cf 188, 18 || κ. ἔσθ. om P || ἀποκαλύψας U om f || ¹⁴ αὐτὴν om U || ¹⁵ dicit ei f || δὲ] χαρίσιος add P || εἶπεν U dicit f || πρ. α. (f) om U || ¹⁸ ἀλλὰ om P || ἀναστᾶσα U surge m et exi add f || ¹⁹ δ. οὐ δύ. P || ἔφη U dicit f: cf 203, 4 || πρ. α. (f) om U || ²⁰ παρ.] ne cenem tecum neu dormiam tecum add f quia neque cibum neque potum acceptura sum, sed nec in stratum tuum quiescam m || ²² ἔξ. - δεῖ.] δειπνῆσαι P || ἀλλὰ π.] π. δὲ P || ^{23-205,1} ἵνα-αὐτῷ inferre (cibum) ut cenaret coram ea f || ²³ ἵνα πρ. α. om P

αὐτῷ· εισαγαγόντων οὖν ἡξίουεν αὐτὴν συνδειπνήσαι αὐτῷ·
ἡ δὲ παρηγεῖτο. μὴ βουλευθείσης οὖν αὐτῆς μόνος | ἐδείπνησεν
λέγων αὐτῇ· Διὰ σὲ παρηγησάμην δειπνήσαι παρὰ τῷ βασιλεῖ
Μισδαίῳ, καὶ σὺ οὐκ ἡβουλήθης συνδειπνήσαι μοι; Ἡ δὲ
ἔφη· Διὰ τὸ ἀνωμάλως με ἔχειν. Ἀναστάς οὖν ὁ Χαρίσιος 5
κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐβούλετο συγκαθεύδειν αὐτῇ· ἡ δὲ ἔφη·
Οὐκ εἰπὸν σοι τὴν σήμερον παραιτήσασθαι;

91 Ταῦτα ἀκούσας ἀπελθὼν εἰς ἄλλην κλίνην ἐκοιμήθη·
ἐγερθεὶς δὲ ἐκ τοῦ ὕπνου εἶπεν· Κυρία μου Μυγδονία ἄκουσον
τοῦ ὄνειρου τοῦ ὄφθέντος μοι. εἶδον ἑμαυτὸν ἀνακεκλιμένον 10
ἐγγὺς Μισδαίου τοῦ βασιλέως, καὶ παρέκειτο ἡμῖν πανδέκτης·
καὶ εἶδον ἀέτον κατελθόντα ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀρπάσαντα
ἀπ' ἔμπροσθεν ἐμοῦ τε καὶ τοῦ βασιλέως δύο πέρδικας, οὓς
εἰσήνεγκεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν· καὶ πάλιν ἐπέστη ἡμῖν
περιπιτάμενος ἐπάνω ἡμῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς παρεκλεύσατο τό- 15 225 W
ξον αὐτῷ ἀφεθῆναι· ὁ δὲ ἀετὸς πάλιν ἤρπαξεν ἀπ' ἔμπροσθεν
ἡμῶν περιστερὰν καὶ τρυγόνα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξέπεμψεν
κατ' αὐτοῦ βέλος· καὶ διήλθεν αὐτοῦ ἀπὸ πλευρᾶς εἰς πλευ-
ράν, καὶ οὐκ ἠδίκησεν αὐτόν· ὁ δὲ μηδὲν ἀδικηθεὶς ὑποῦτο
εἰς τὴν ἰδίαν καλιάν. καὶ διυπνισθεὶς ἐγὼ ἔμφοβός εἰμι καὶ 20
περίλυπος, διότι γευσάμενος ἤμην τοῦ πέρδικος, καὶ οὐ συνε-
χώρησέν μοι ἔτι προσαγαγεῖν τῷ στόματί μου. Ἡ δὲ Μυγ-
δονία ἔφη πρὸς αὐτόν· Ὁ ὄνειρός σου καλὸς ἐστίν· σὺ γὰρ
κατ' ἡμέραν πέρδικας ἐσθίεις, ὁ δὲ ἀετὸς οὗτος οὐκ ἦν γευ-
σάμενος πέρδικος ἕως τοῦ νῦν.

25

¹ αὐτῷ ταύτην παρακαλέσαι add P || εισαγ. - αὐτῷ om P: scr εισε-
νεγκόντων οὖν ἡξίου α. σ. α.? (f) || ² αὐτῆς om P || ³ παραιτησάμην P:
cf 160, 12 || δ. π.] scr συνδειπνήσαι? cf 204, 18; 209, 5 || π.] μετὰ P ||
⁴ διὰ - ἔχ.] quia non libet mihi f: cf 204, 11 || με ἔ.] ἔ. ἐμὲ τούτου χάριν οὐ
βούλομαι P || ⁵⁻⁶ κατὰ τὸ εἰ. ὁ χαρ. P || ⁶ τὴν συνθήειαν U: recte?? cf 204, 10;
209, 6; 226, 13 || ἡβούλετο P: cf 209, 3; 211, 8 || συγκαθευδῆσαι P || ἡ δὲ ἔ.
om P ei add f || ⁷ παρ.] με ἔασον P ut dormire liceat soli add f || ⁸ ε.
ἄ. ἀπ. P || ἐκοιμήθην P || ¹⁰ ἑαυτὸν P || ¹² κ. ε.] ε. δὲ U || ἀπ'] ἐκ
τοῦ U || ¹³ π. δύο P || οὓς] ἄς καὶ P: cf 227, 22 || ¹⁴ ε. τ. αὐτοῦ κ. εἰσὴν.
P || καρδ.] scr καλιάν (nidum f): cf 20 || ἡμ.] ἐφ' ἡμᾶς P: cf 196, 13;
229, 7 || ¹⁵⁻¹⁶ ὁ δὲ β. - ἀφ. om P || ¹⁶ scr ἐνεχθῆναι? ἀχθῆναι?? || ἡρπ. δὲ
πάλ. (om ὁ ἄ.) P || ¹⁸ αὐτοῦ alt om P || πλευρᾶς] πλευράν P || ¹⁹ οὐκ ἡδ.
α.] οὐδέν (recte? nihil m) κακείνον (cf 208, 24; 217, 24; c 152m P solus)
ἡδ. P || μ. ἄδ. om f || ²⁰⁻²¹ καὶ π. - ἡμ. om P || ²¹ καλ] ὅτι P || ²² ἔτι
τούτου P: ἔτι <τι>?? || τῷ στ. μ. προσαγ. P || ²⁴ οὗτος] fortasse add f ||
²⁵ τοῦ om U: cf 189, 11; 228, 22

92 Ὁρθρου δὲ γενομένου ἀπελθὼν ὁ Χαρίσιος ἐνεδύσατο, καὶ τὸ ἀριστερὸν ὑπόδημα εἰς τὸν δεξιὸν πόδα ὑπεδήσατο. καὶ ἐπισχῶν εἶπεν πρὸς τὴν Μυγδονίαν· Τί ἄρα ἐστὶν τοῦτο τὸ πρᾶγμα; ἰδοὺ γὰρ ὁ ὄνειρος καὶ ἡ τοῦτου πρᾶξις. Ἡ δὲ
5 Μυγδονία πρὸς αὐτὸν ἔφη· Καὶ τοῦτο αὐτὸ οὐκ ἐστὶν φαῦλον, ἀλλὰ κάλλιστόν μοι δοκεῖ· ἀπὸ γὰρ φαύλου πρᾶγματος εἰς τὸ κρεῖττον γενήσεται. Ὁ δὲ νιψάμενος τὰς χεῖρας εἰς ἀσπασμὸν Μισδαίου τοῦ βασιλέως ἀπήει.

93 Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ Μυγδονία ὀρθρίσασα ἀπήει εἰς
10 ἀσπασμὸν Ἰούδα Θωμᾶ τοῦ ἀποστόλου. κατέλαβεν δὲ αὐτὸν ὁμιλοῦντα μετὰ τοῦ στρατηλάτου καὶ τοῦ παντὸς ὄχλου· καὶ παρήνει αὐτοῖς λέγων περὶ τῆς γυναικὸς τῆς δεξαμένης τὸν κύριον ἐν τῇ αὐτῆς

ψυχῇ, τίνος εἴη σύνοικος. τοῦ ψυχῇ· καὶ ὁ στρατηλάτης· Καὶ
15 ἀρχιστρατηλάτου εἰπόντος ὅτι τίνος αὕτη γυνή; Λέγει ὁ ἀπόστολος· Χαρισίου τοῦ συγγενοῦς Μισδαίου τοῦ βασιλέως· Καὶ ὅτι Ἔστιν ἀνὴρ ὁ στρατηλάτης· Ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἀπόσκληρος καὶ πᾶν ὃ τι τῷ σκληρός ἐστὶν καὶ εἴ τι δὲν
20 βασιλεῖ εἶπεν τούτῳ πείθεται, καὶ τῷ βασιλεῖ εἶπεν, πείθεται Καὶ ὅτι Οὐ τούτῳ· ἀλλ' οὐδὲ |

59 B συγχωρεῖ αὐτὴν παραμεῖναι τῇ γνώμῃ ταύτῃ ἣ ὡμολόγησεν· καὶ γὰρ πολλάκις ἐπὶ τοῦ βασιλέως ἐνεγκωμίασεν αὐτήν, λέγων μὴ εἶναι ἄλλην τοιαύτην εἰς ἀγάπην. πάντα οὖν ὅσα ἂν δια-
25 λεχθῆς αὐτῇ ξένα αὐτῆς τυγχάνει. Εἶπεν δὲ ὁ ἀπόστολος· Εἰ ἀληθῶς καὶ βεβαίως ἀνέτειλεν ὁ κύριος εἰς τὴν ταύτης ψυχὴν, καὶ προσεδέξατο τὸν καταβληθέντα σπόρον, οὔτε τῆς προ-

27 cf Matth 13, 3 ss

² ὑπεδύσατο P || ³ π. τ. μυγδ. εἶπεν P || τοῦτό ἐστιν P || ⁴ ὁ ὄν. (f) κατὰ τὸν ὄνειρον P || τοῦτου om {; del? || ⁴⁻⁵ εἶπεν δὲ αὐτῷ ἡ μ. P || ⁵ scr ἔ. πρ. α. ? cf 205, 23 || κ. - φ.] οὐδὲ τοῦτο φ. ἔ. P || ⁶ κάλλ.] καὶ τοῦτο add P || ⁷ τὸ om P || μεταβήσεται P || ⁹ δὲ om P || ¹¹ ἀρχιστρατηλάτου U: cf 15; 214, 19 || π. τ. P magna { || ¹² λέγ.] πρότερον add U || ¹³ κύρ.] θεὸν P

¹⁴⁻²¹ U et P separatim dedimus. sic fere scr: ψ. κ. ὁ στ. Καὶ τίνος αὕτη γυνή; Λέγει ὁ στρατηλάτης (cf 11)· X. σ. M. τ. β., καὶ ὁ ἀνὴρ α. σκλ. ἔ., καὶ πᾶν ὃ τι <ἂν> (? cf c 129c) τῷ β. ε. τούτῳ πείθεται· ἀλλ' οὐδὲ (f): cf 215, 10

²² ταύτῃ om P || ²³ γὰρ om P || ἔ. τ. β. δὲ πολλ. P || scr ἐνεγκωμίασεν? (γ om sed sup scr P) || ²⁴ τοι. (f) ε. ἀ.] ἀ. ἐχουσας ὡς αὐτήν U || εἰς ἀγ.] et ipsa illum ualde amat { || ²⁴⁻²⁵ πάντα - τυγχ. om P || ²⁵ αὐτῇ] eis { || αὐτῆς] ab eis {

σκαίρου ζωῆς φροντίδα ποιήσεται οὔτε τὸν θάνατον φοβηθήσεται, οὔτε Χαρίσιός τι ταύτην καταβλάψαι δυνήσεται· μεῖζων γάρ ἐστιν ἐκείνος ὃν ὑπεδέξατο εἰς τὴν ἰδίαν ψυχὴν, εἰ ἄλλῃθῶς αὐτὸν ὑπεδέξατο.

94 Ταῦτα δὲ ἀκούσασα Μυγδονία εἶπεν τῷ ἀποστόλῳ· 5 Ἀληθῶς κύριέ μου ἐδεξάμην τῶν σῶν λόγων τὸν σπόρον, καὶ καρποὺς λοικύοντας τοῦ τοιούτου σπόρου ἀποκνήσω. Λέγει ὁ ἀπόστολος· Ἐξομολογοῦνται σοι κύριε καὶ εὐχαριστοῦσιν αἱ ψυχαί· γὰρ αὐταὶ σοὶ ὑπάρχουσιν· εὐχαριστοῦσιν σοὶ τὰ σώματα ἃ κατηξίωσας γενέσθαι οἰκητήρια τῆς δωρεᾶς σου τῆς 10 ἐπουρανίου. Εἶπεν δὲ καὶ πᾶσιν τοῖς παρεστῶσιν· Μακάριοι οἱ ἅγιοι ὧν αἱ ψυχαὶ οὐδέποτε ἑαυτῶν κατέγνωσαν· ταῦτας γὰρ κτησάμενοι οὐ διαιροῦνται κατ' ἑαυτῶν· μακάρια τὰ πνεύματα τῶν ἁγίων τὰ καὶ ὁλόκληρον τὸν ἐπουράνιον δεξάμενα στέφανον ἀπὸ τοῦ προσταχθέντος αὐτοῖς αἰῶνος· μα- 15 κάρια τὰ σώματα τῶν ἁγίων, ὅτι κατηξιώθησαν ναοὶ θεοῦ 227 W γενέσθαι, ἵνα Χριστὸς ἐνοικήσῃ ἐν αὐτοῖς· μακάριοί ἐστε ὅτι ἐξουσίαν ἔχετε ἀφιέναι ἁμαρτίας· μακάριοί ἐστε ἐὰν τὸ παραδοθὲν ὑμῖν μὴ ἀπολέσητε ἀλλὰ χαίροντες καὶ ἀπιόντες συναφῆρθε ἑαυτοῖς τοῦτο. μακάριοί ἐστε οἱ ἅγιοι, ὅτι ὑμῖν 20 δέδοται αἰτῆσαι καὶ λαβεῖν. μακάριοί ἐστε οἱ πραεῖς, ὅτι ὑμᾶς κατηξίωσεν ὁ θεὸς κληρονόμους γενέσθαι τῆς βασιλείας τῆς ἐπουρανίου. μακάριοί ἐστε οἱ πραεῖς· ὑμεῖς γάρ ἐστε οἱ 11 cf Matth 5, 3 ss || 16 cf Cor 1, 3, 16; 17 || 17 cf Matth 9, 6 Io 20, 23 || 18 cf Matth 25, 14 ss || 21 cf Matth 5, 5

¹ ποιήσκειν P || ² δύναται U: scr δυνήσεται? cf 1; c 127 m || ³ μεῖζων U || ⁴ εἰ] ἀρα γε καὶ add P: cf c 127 m || ⁵ μον om U || τούτων τὸν λόγον τοῦ σπόρου σου U per preces tuas semen uiuum uerbi f || ⁷ εἰκ. (f) καλοὺς P || τοι.] σοῦ U om f: del? || ἀποκνήσκω U in domino meo Iesu add f || ⁸ εὐχ.] σοὶ add P || αἰ] παρέστῶσαι πᾶσαι add P nostrae hae f || ⁹ γὰρ - ὑπ. om P quae sunt tuae. et add laudant te animi (πνεύματα, cf 14) nostri qui sunt uerae possessiones tuae domine f || <καὶ> γὰρ? || ⁹⁻¹⁰ τὰ σ. εἰ] οὔστινα καὶ P || ¹⁰⁻¹¹ τ. ἐπ. σ. δωρ. (om alt τῆς) P (cf 173, 20; 174, 11; 175, 13; 177, 11; 178, 8; 9; 180, 18; 181, 5; 15; 182, 18; c 146 m; al) spiritus tui f || ¹² scr ἀγνοί?? (f) cf 14; 16; 201, 5 || οὐδ. αἰ. ἐ. (αὐτῶν Vsener) ψ. κατεγνώσθησαν P || ¹²⁻¹³ ταύτ. - κ. ἐ.] οὐ γ. κ. ἐ. οἶδαι διαιρεῖσθαι P: cf 139, 4 || ¹³ κ. ἐ.] καταυτῶν U de se f || ¹³⁻¹⁴ τὰ - ἐπ. om U || ¹⁴ δεξάμενοι et add γὰρ τὸν U || ¹⁵ ἀπὸ - αἰ. om P || scr ἄγανος? (f) ὁλόκληρον ἡγαγον add U || ¹⁶ θ.] κυρίου U pura f || ¹⁷ ἐν α. ἐνοικεῖ P || ὅταν P: cf 16; 20 || ¹⁸ ἐὰν] ||| ἄν (in ras ε) P || δοθὲν P || ¹⁹ ὑμ.] τάλαντον add P || ἀπολ.] κατωρύχηται P || γ. κ. ἀ.] πολυπλάσιον τῷ παρέξαντι P || ἀπι.] scr ἀγαλλιωτέες? || ²⁰⁻²⁰⁸ ⁶ ἐ. τ. - ἀπαλλ. om P || ²⁰⁻²¹ μακ. - λαβ. post ἐν αὐτ. (17) f

νικήσαντες τὸν πονηρόν. μακάριοί ἐστε οἱ πραεῖς, ὅτι ὑμεῖς ὤψεσθε τὸ πρόσωπον τοῦ κυρίου. μακάριοί ἐστε οἱ πεινῶντες ἔνεκεν κυρίου, ὅτι ὑμῖν τετήρηται ἡ ἀνάπαυσις· ὧν καὶ αἱ ψυχαὶ ἀπὸ νῦν ἀγαλλιώνται. μακάριοί ἐστε οἱ ἡσύχοι τῆς
 5 ἀμαρτίας καὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ζώντων καθαρῶν καὶ τῶν ἀκαθάρτων ἀπαλλαγῆναι. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου παντὸς τοῦ ὄχλου ἀκούοντος ἡ Μυγδονία μᾶλλον ἐστηρίζετο τῇ πίστει καὶ τῇ δόξῃ καὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Χριστοῦ.

95 Χαρίσιος δὲ ὁ τοῦ βασιλέως συγγενὴς τε καὶ φίλος
 10 ἦλθεν ἐπὶ τὸ ἄριστον καὶ οὐχ εὔρεν αὐτοῦ τὴν γαμετὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ· καὶ ἐξήταζεν πάντας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· Ποῦ ἀπῆλθεν ἡ δέσποινα ὑμῶν; Ἀποκριθεὶς δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν εἶπεν ὅτι Πρὸς τὸν ξένον ἐκείνον ἀπῆλθεν. Ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας παρὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ ἡγανάκτησεν πρὸς τοὺς λοιποὺς αὐτοῦ
 228 W 15 οἰκεῖους, ὅτι οὐκ εὐθὺς αὐτῷ ἀνήγγειλαν τὸ γεγονός· καὶ καθεστθεὶς ταύτην ἐξεδέχετο. ἐσπέρας δὲ γενομένης εἰσιούσης αὐτῆς ἐν τῷ οἴκῳ εἶπεν αὐτῇ· Ποῦ ἦς; Ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα εἶπεν· Εἰς τὸν ἱατρόν. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐκεῖνος ὁ ξένος ἱατρός ἐστιν; Ἡ δὲ εἶπεν· Ναί, ἱατρός ἐστιν ψυχῶν· οἱ γὰρ πολλοὶ
 60 B 20 τῶν ἱατρῶν σώματα ἱατροῦσιν τὰ λυόμενα, οὗτος δὲ ψυχὰς τὰς μὴ φθειρομένας. | Ταῦτα ἀκούσας ὁ Χαρίσιος πάννυ ἐν ἑαυτῷ ἐχαλέπαινε πρὸς τὴν Μυγδονίαν διὰ τὸν ἀπόστολον· οὐδὲν δὲ ἀπεκρίνατο αὐτῇ φοβούμενος· βελτίῳ γὰρ αὐτοῦ ὑπῆρχεν καὶ τῷ πλούτῳ καὶ τῇ γνώμῃ· ἀπῆλθεν δὲ ἐπὶ τὸ

¹ cf Matth 5, 5 || ² cf apoc 22, 4 Matth 5, 6

⁴ ἀπὸ <τοῦ>? cf 20/5, 25 al || ⁴⁻⁶ ἡσύχ. - ἀπαλλ.] temperantes, nam a peccato liberati estis || ⁴ ἡσύχοι <ὅτι κατηξιώθητε>?? || ⁵⁻⁸ τ. ζ. (scr ζῶντων τῶν?) - ἀκ. aliunde inlata uid || ⁷ μ.] πλεῖον μ. P || ἔστηρ. (ῆ) βεβαιότερον ἐπείθετο U || ⁸ τ. π. - Χρ.] in puritate et temperantia et omni mansuetudine || ^{κ. τ. δ. om P} || ⁹ συγγ. τε κ. om U: cf 20/4, 7; 21/5, 11 || ¹⁰⁻¹¹ ἡ. - α.] ἐλθῶν ἐν τῇ οἰκ. αὐτοῦ κ. μη εἰρῶν τ. α. γυναῖκα (recte? cf 22/4, 22) πάντ. περὶ ταύτης τοῦ οἴκου ἐξήτ. P || ¹¹ ἐξήτασεν U || ἐν τῷ ο.] scr τοὺς οἰκέτας? (ῆ) || ¹¹⁻¹² ποῦ - ὑμ. om P || ¹² ὅτι om U || ¹³ ἐκ. om U: cf 18; 21/1, 25 || ^δ δὲ om U: del? cf 21; 20/4, 21; 20/9, 4; al || ¹⁴ λοιπ.] ἐτέρους P: cf 19/5, 4 || ¹⁵ ὅτι] ἐπειδὴ U || ἀν. α. εὐθ. U || εὐθ. om || καὶ πάραντα add P: del?? || α. ἀν. τὸ γ.] τοῦτο α. ἀν. P et iit lauatum et rediit cum etiam luceret add || ¹⁶ ταύτην - γεν. om U || ¹⁷ λέγει P dixit || ¹⁸ πρὸς U: cf 21/1, 12 || ¹⁹ ἡ δὲ ε. om P || ²⁰ τῶν λ. om U || ἱατροῦ.] θεραπεύουσιν U: cf 15/9, 18 || ²¹⁻²² ἐν ἑ. om P || ²² πρ. τ. μυγδ. ἐχ. P || δ. τ. ἀπ.] et in peregrinum || ²³ ἀπεκ. - φ.] ἀντὶ ἀποκριθῆναι ἡδύνατο P || βελτίῳ P: scr βελτίων?? cf 22/6, 19 || ²⁴ τῇ τε γν. καὶ τ. πλ. P || δὲ] κακῆτος add P: cf 20/5, 19

δεῖπνον, αὐτὴ δὲ εἰς τὸν κοιτῶνα αὐτῆς εἰσῆει. ὁ δὲ εἶπεν τοῖς οἰκέταις· Καλέσατε αὐτὴν ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Ἡ δὲ οὐκ ἐβούλετο.

96 Ἀκούσας δὲ ὅτι οὐ βούλεται ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ κοι-
τῶνος, εἰσελθὼν εἶπεν αὐτῇ· Τίνος ἔνεκεν οὐ βούλει συν- 5
δειπνήσαι μοι, τάχα δὲ οὐδὲ συγκαθευδῆσαι κατὰ τὸ εἰωθός;
καὶ περὶ τούτου μείζονα τὴν ὑποψίαν ἔχω· ἤκουσα γὰρ ὅτι
ὁ μάγος ἐκεῖνος καὶ πλάνος τοῦτο διδάσκει, ἵνα μὴ τις συνο-
κῆση γυναικὶ ἰδίᾳ, καὶ ὁ ἡ φύσις ἀπαιτεῖν οἶδεν καὶ ἡ θεότης
ἐνομοθέτησεν αὐτὸς ἀνατρέπει. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Χαρι- 10
σίου ἡ Μυγδονία ἡσύχαζεν. λέγει πάλιν πρὸς αὐτὴν· Κυρία 229 W
μου καὶ σύμβιέ μου Μυγδονία μὴ πλανῶ λόγοις ἀπατηλοῖς
καὶ ματαίοις, μηδὲ τοῖς ἔργοις τῆς μαγείας οἷς ἤκουσα τοῦ-
τον διαπραττόμενον εἰς ὄνομα πατρὸς υἱοῦ καὶ ἀγίου πνεύ-
ματος· οὐ γὰρ ἠκούσθη ποτὲ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὅτι νεκρόν 15
τις ἡγειρεν· ὡς δὲ ἀκούω τὰ περὶ τούτου φημιζόμενα ὅτι
νεκροὺς ἡγείρει. καὶ ὅτι οὐδὲ ἐσθίει οὔτε πίνει, μὴ οὖν νο-
μίσῃς ὅτι διὰ δικαιοσύνην οὔτε ἐσθίει οὔτε πίνει· τοῦτο δὲ
ποιεῖ διὰ τὸ μηδὲν κεκτησθαι αὐτόν· τί γὰρ ἂν ποιήσεις ὅς
οὐδὲ τὸν ἡμερῆσιον ἄρτον ἔχει; καὶ ἐν ἔνδυμα ἔχει διὰ τὸ 20
πένητα εἶναι αὐτόν· τὸ δὲ μὴ λαμβάνειν παρὰ τίνος τι

¹ δ. α. δὲ ε.] δειπνίσαι καὶ μυγδονία ἐπὶ P: cf 2; 208, 10 || αὐτῆς om U ||
εἰσῆει om P || δὲ] χαρίσιος add P || ¹⁻² τοῖς αὐτοῦ εἶπεν οἰκ. P || ² εἰς
U: cf 208, 24 || δειπνίσαι P: cf 1 || ⁴ ὅτι - κοιτ.] τοῦτο ὁ χαρίσιος P || δ. τ. κ.
om f: del? || ⁵ ε. ε. (f) ἀπελθὼν λέγει P || ⁵⁻⁶ σ. μοι] μεθ' ἡμῶν σ. P ||
⁶ τάχα - εἰ. om P || ⁷ π. τ. μ.] γὰρ μελζ. ἐπὶ τούτῳ μοι P || ἔχω] ποιεῖς
P || ⁸ ὁ πλ. ἐκ. (om μάγ. et καλ) P || μὴ τ.] μηδεὶς U || ⁹⁻¹⁰ γυν. προσομιλήσῃ
P || ⁹ scr συνοικήσῃ? (cf 191, 9) συγγένηται (f)? || ⁹ ἀπ. οἱ.] διδάσκει
U: scr ἀπαιτεῖ? cf 179, 4 et 139, 4 || ἡ θ.] θεός P di f || ¹⁰ ἀν.] ἀφανίζει
U: scr ἀφαιρεῖ? (f) || ¹⁰⁻¹¹ ἡ δὲ μυγδ. ἡσ. τ. χαρ. ταῦτα εἰπόντος P || ¹¹ λέγ. -
αὐτ. (f) ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῇ εἶπεν U || <καὶ> λέγει? || αὐτ.] ὁ χαρίσιος add
P: cf 1; 4; 210, 5 || ¹² κ. σ. μου (f) om P || πλ. λ. ἀπ. (f) τοῖς ἀπ. ἐκείνου
ἀπατῶ λ. P || ¹³⁻¹⁴ τ. διαπρ. (f) δι' αὐτοῦ πραττομένους P || ¹⁴ π. - πν.] τοῦ
π. καὶ τοῦ υἱ. κ. τοῦ ἀγ. πν. U (cf 143, 3; 165, 16 et 231, 8; c 132 e;
157 e, ubi τὸ ὄν.) dei sui f || ¹⁵ ποτὲ (f) om P || ¹⁶⁻¹⁷ ὡς - ἔγ. (f) om P ||
¹⁶ scr φημιζέται?? del ὅτι?? cf 210, 23; Ph 2, 1 || ¹⁷ ἔγ.] suscitare se ad-
simulat f || καὶ] ἄλλο add U || scr οὔτε ἐ.? cf 18 || οὐδὲ π. P || μὴ ο.]
scr οὐ μὴ?? cf Ph 61, 4 || del οὖν?? || ¹⁸ οὐκ ἐ. U || ¹⁹ ποιήσεις] ποιήσῃ P:
scr ποιήσῃ?? (cf Reinhold de graecitate patrum p 111) edat f || ὅς om P ||
μηδὲ ei add αὐτόν P || ²⁰ ἄ. ἔ.] κεκτημένος ἄ. P || καὶ] ἀλλὰ καὶ P:
cf 213, 26 || ²⁰⁻²¹ ἐν - αὐτόν] διὰ τὸ πέν. α. πάνν τυγχάνειν καὶ ἐν οἷδεν
ἔχειν (cf 139, 4) ἱμάτιον P || ²¹ τὸ - τι] καὶ οὐδὲν λαμβάνει παρὸνδένος
U: cf 178, 17

συγγινώσκων ἑαυτὸν τοῦ θερα- καὶ τοῦτο πάντως αὐτῷ ἐδόθη
πεύειν. συνήθεια.

97 Ταῦτα δὲ τοῦ Χαρισίου εἰπόντος ἡ Μυγδονία ὥσπερ
πέτρα τις ἡσύχαζεν· ἤνυχτο δὲ πότε διαφάσκει, ἵνα ἀπέλθῃ
5 πρὸς τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ· ἀναχωρεῖ δὲ ἀπ' αὐτῆς, καὶ
ἀπέρχεται ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἀθυμῶν· ἐμερίμνα γὰρ κατὰ τὸ
ἔθος συγκαθευδῆσαι αὐτῇ. ἐξεληθόντος δὲ ἐκείνου κλίνας
τὰ γόνατα ἤνυχτο λέγουσα· Κύριε θεέ δέσποτα, πατὴρ ἐλεή-
μων, σωτήρ Χριστέ, σὺ δός μοι δύναμιν ἵνα νικήσω τὴν ἀναι-
10 δειαν Χαρισίου, καὶ παράσχου μοι φυλάξαι τὴν ἀγιωσύνην
εἰς ἣν σὺ χαίρεις, ἵνα καὶ γὼ δι' αὐτῆς εὕρω ζωὴν αἰώνιον.
Ταῦτα δὲ εὐξαμένης αὐτῆς ἔθηκεν ἑαυτὴν ἐπὶ τὴν κλίνην
σζεπασθεῖσα.

230 W

61 B

98 Ὁ δὲ Χαρίσσιος δειπνήσας ἐπέστη αὐτῇ· αὐτὴ δὲ ἐβόα
15 λέγουσα· Οὐκ ἔχεις λοιπὸν χώραν πρὸς | ἐμέ· ὁ γὰρ κύριός
μου Ἰησοῦς κρεῖττων σοῦ ἐστίν ὁ σὺν ἐμοὶ ὢν καὶ ἐν ἐμοὶ
ἀναπανόμενος. Ὁ δὲ γελάσας εἶπεν· Καλῶς χλευάζεις ταῦτα
λέγουσα περὶ ἐκείνου τοῦ φαρμακοῦ, καὶ καλῶς αὐτοῦ κατα-
γελᾷς λέγοντος ὅτι Ζωὴν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ θεῷ ἕαν μὴ
20 ἀγνίσητε αὐτούς. Ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἐπεχείρει πρὸς αὐτὴν
καθευδῆσαι· ἡ δὲ μὴ ὑπομένουσα ἀλλὰ πικρῶς κραυγάζουσα
ἔλεγε· Ἐπικαλοῦμαι σε κύριε Ἰησοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με· πρὸς
σὲ γὰρ τὴν καταφυγὴν ἐποιησάμην· ὥς γὰρ ἀνέμαθον ὅτι σὺ
εἰ ὁ ἐπιζητῶν τοὺς ἐν ἀγνοίᾳ ἐπιλημμένους καὶ ῥυόμενος τοὺς
25 ἐν τῇ πλάνῃ κατεχομένους· νυνὶ δὲ ἐγὼ σοῦ δέομαι οὐ τὴν

¹ et ² U et P separatim dedi: scr καὶ τοῦτο πάντως ποιεῖ συγγινώσκων
ἑαυτῷ μηδένα θεραπεύειν ἐν ἀληθείᾳ?? (f) || ³ τ. X. εἰπ. (f) | εἰπ. αὐτοῦ
U || ὡς P: cf c 128m || ⁴ τις om U: cf 160, 7 || ⁵⁻⁶ πρ. τ. ἀπ. παραγένηται
P || ⁵ τ. Χρ. om P dei f || ⁷⁻⁸ ἀναχ. - αὐτῇ | πᾶν δὲ ὁ χαρίσιος ἀθυμῆσας
ἀπέρχ. ἀπαύτης μάλιστα δια το μὴ παραδέχεσθαι συγγ. μεταύτης P ||
⁷ scr εἰσθός? cf 205, 6; 209, 6 || ⁸ προσήνυχτο U: cf 4; 12; 113, 9; 147, 7;
al || π. ἔλ. om f καὶ add P || ⁹ σωτ.] Ἰησοῦ add P || Χρ.] καὶ ἅγιον πνεῦμα
add P || ⁹⁻¹⁰ τ. ἀν. χαρ. νικ. P || ¹⁰ διαφνέλασαι U || ¹¹ εἰς ἣν | ἐνὸς U:
scr ἐν ᾗ? cf 200, 9 || σὺ om P || χαίρειν οἶδας P: cf 139, 4 || ¹² εὐξα-
μένη (om αὐτῆς) U: cf 20; 146, 16; al || ἐμαυτὴν P: cf 211, 3 || ¹³ σζεπ.
om P || ¹⁴ ἐπ. - δὲ om P || ¹⁵ οὐ τοῦ λοιποῦ (cf c 131e) χ. ἔχ. μετ' ἐμοῦ
P: cf 20 || ¹⁶ πρ. σ.] ὑπὲρ σὲ U || ¹⁹ θ.] καὶ add U || ²⁰ ἀγνήσῃται
αὐτούς U παρ' αὐτοῦ ἀγνίσθητε P: scr ἀγνίσῃτε ἑαυτούς?? puri sitis f ||
εἰπῶν (om αὐτοῦ) U: cf 12 || ²² εἶπεν U || σου U || Ἰ.] μου add U ||
με ἔγκ. U: cf 211, 12 || πρὸς | εἰς U || ²³ ὡς γ.] καὶ γ. ὡς P: cf 215, 10 ||
ὅτι om P: cf 209, 16 || ²⁴ τοὺς - ἐπ.] qui te non nouerunt f || ἐπιλελησμέ-
νους U || ²⁵ τῇ om U: del? cf 24 || ν. δὲ ἐ.] καὶ νῦν P || δ. σου P

φρήμην ἤκουσα καὶ ἐπίστευσα, σὺ ἐλθὲ εἰς τὴν βοήθειάν μου, καὶ ῥῦσαί με ἀπὸ τῆς ἀναισχυντίας Χαρισίου, ὥστε μὴ κατεξουσιάσῃ μου ἡ τούτου μιαιρότης. Καὶ τύψασα ἑαυτῆς τὰς χεῖρας ἐφυγεν ἀπ' αὐτοῦ γυμνή· καὶ ἐξιούσα κατέσπασεν τὸ βῆλον τοῦ κοιτῶνος, καὶ τοῦτο περιβαλομένη ἀπήει πρὸς τὴν 5 ἑαυτῆς τροφόν, κάκει παρ' αὐτῇ ὑπνωσεν.

99 Ὁ δὲ Χαρίσιος δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐν ἀθυμίᾳ ὑπῆρχεν, τὰς χεῖρας αὐτοῦ πατάσσων κατὰ τῆς ὄψεως· ἐβούλετο δὲ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀπελθεῖν καὶ ἀνενέγκαι τῷ βασιλεῖ περὶ τῆς βίας τῆς περιστάσεως αὐτῷ· ἐνεθυμεῖτο δὲ ἐν ἑαυτῷ λέγων· 10 Ἐάν ἡ πολλὴ ἀθυμία ἡ περὶ ἐμὲ οὖσα ἀναγκάσῃ με ἀπελθεῖν ἄρτι πρὸς τὸν βασιλέα, τίς εἰσφέρει με εἰς αὐτόν; ἐγὼ γὰρ ἐπίσταμαι ὅτι

231 W

ἡ ἐμὴ κακηγορία κατέστρεψεν ἡ ἀλαζονεία καὶ ἡ ὑπερηφανεῖα μου εἰς ταύτην ἡ γὰρ με 15 τῆς ἀλαζονείας καὶ τῆς μεγα- τὴν ἀτιμίαν ἵνα ἡ ἀδελφῇ λωσύνης καὶ εἰς ταύτην με μου Μυγδονία τὴν εἰς ἀλλή- τὴν σμικρότητα κατέβαλεν καὶ λους κοινωνίαν ἀρνησαμένη τὴν ἀδελφὴν μου Μυγδονίαν ἀφήσει με·

ἀπεχώρισεν ἀπ' ἐμοῦ, 20 εἰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς πρὸ τῶν θυρῶν εἰστήκει τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, οὐκ ἂν ἐξελθὼν ἀπόκρισιν αὐτῷ ἔδωκα. ἀλλ' ἀναμείνω ἕως ὅτε διαφανῇ· οἶδα δὲ ὅτι εἴ τι ἂν αἰτήσω τὸν βασιλέα παρέχει μοι. ἐρῶ δὲ περὶ τῆς μανίας τοῦ ξένου ἐκείνου, ἥτις τυραννίδι χρησάμενος καταβάλλει τοὺς μεγά- 25

² κατεξουσιάζει U || ³ τύψ. ἐ.] ῥήψασα ἑαυτὴν olim Vsener κύρσασα ἑαυτήν A Schoene coniectan (Kiliae 1894) p 10: scr δῆσασα αὐτοῦ??? || τύψ.] cum deligasset uel comprehendisset f: cf 8 et 9 || ³ ἐμαυτὴν P (cf 210, 12) illius f || ³⁻⁴ τ. χ. om P || ⁴ τὸ] τὴν U || ⁵ περιβαλλομένη PU: cf 226, 7 || ⁵⁻⁶ πρ. τ. ἐ. ἀπ. P || ⁶ παρ' α. (f) del Vsener || ⁶ κ. τ. δ.] inter se f || ⁹ καὶ] πάντα add P || τῷ β. ἀπαγγεῖλαι P: cf 124, 7 || ⁹⁻¹⁰ περὶ - ἐνεθ. (f) ἔλεγεν P || ¹⁰ δὲ] πάλιν add P: cf 163, 13; 225, 20; c 128 i; et 183, 13 - 14; 228, 9 - 10 || λέγ. om P || ¹² με εἰσφ. (cf 210, 22) πρὸς U: cf 208, 18 (sed 218, 12 - 14 P solus) || ἐ. γ. (f) ἀλλὰ ἐ. P || ¹⁴⁻²⁰ U et P separatim dedi. sic fere scr: εἰ μὴ κακομοιρία (???) κακοπραγία??) κατέστρ. με τ. ὑπ. μου κ. τ. ἀλ. καὶ τῆς ὑπερηφανείας (?) κ. τ. μεγ. εἰς ταύτ. τ. ἀτιμ. καὶ σμικρ., κ. τ. ἀδ. μου M. ἀπεχ. ἀπ' ἐμοῦ, (f) || ²³ ἀλλὰ U || παραμενῶ U: scr ἀναμενῶ? cf 24 || ²³ ὅτε] οὐ P: cf 173, 22; 189, 3; c 141 e; 150 i; 151 e || εἴ τι ἂν] δ εἰάν U: cf 122, 13; 137, 10; 206, 19 || ²⁴ παρέξει P: cf 138, 1 || εἴπω P: cf 22 et 114, 3 || scr μαγείας? (f) || ²⁵ ἥτις U ὅστις P (recte??) quomodo f: scr πῶς?? || τυραννίαν P: cf 162, 11 || ²⁵⁻²¹³ ¹ κατ. - βάθος] τ. ἐπ. τῆς χώρας ἡμῶν κατ. P: cf 149, 18

λους και ἐπισήμους εἰς βάθος. οὐ γὰρ τοῦτό με λυπεῖ ὅτι
ἐστερηθῇ τῆς κοινωνίας αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ αὐτῆς λυποῦμαι,
ὅτι ἡ παμμεγέθης ψυχὴ αὐτῆς ἡλαττώθη. γυνὴ εὐσχήμων
οὕσα, ἣν οὐδεὶς ποτε τῶν οικείων κατέγων, γυμνὴ ἔφυγεν
5 ἀπὸ τοῦ ἰδίου κοιτῶνος ἔξω τρέχουσα· καὶ οὐκ οἶδα ποῦ
ἀνεχώρησεν· καὶ τάχα ἐμμανὴς γενομένη ὑπὸ τοῦ φαρμακοῦ
ἐκείνου μανείσα εἰς τὴν ἀγορὰν ἐξῆλθεν ζητοῦσα ἐκείνον·
οὔτε γὰρ τι ἐράσμιον αὐτῇ φαίνεται ἀλλ' ἐκεῖνος καὶ τὰ
ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα.

10 100 Καὶ ταῦτα εἰπων ἤρξατο ὀδυρόμενος λέγειν· Οὐαί
μοι σύμβιε, ἔπειτα καὶ σοί· ἐστερηθῇ γὰρ σου τάχιον. οὐαί
μοι προσφιλεστάτη· παντος γὰρ τοῦ γένους μου βελτίων ὑπάρ-
62 B χεις· οὔτε υἱὸν οὔτε | θυγατέρα ἐκ σοῦ ἔσχον ἵνα ἐπ' αὐτοῖς
ἐπαναπαύσωμαι· οὐδὲ πλήρης ἐνιαυτὸν συνώκησάς μοι,
232 W 15 βάσκανος δὲ ὀφθαλμός ἀφῆρ- ποῖος δὲ τοῦτο βάσκανος πε-
πασέν σε ἀπ' ἐμοῦ· ὥς εἶθε ποίηκεν ὀφθαλμός; ποῖος πο-
ἡ τοῦ θανάτου βία εἰλήφει νηρὸς τοῦτο γενέσθαι παρτέ-
ἄν σε, καὶ κατεψηφισάμην πεισε δαίμων; εἶθε θάνατον
βασιλεῦσιν καὶ ἐξάρχουσιν· ἀλλὰ μᾶλλον ταύτης ἂν εἶδον ἐγὼ
20 ὑπὸ ξένου παθεῖν με τοιοῦτον· ἡ τοῦτό μοι τὸ δρᾶμα γενέ-
καὶ τάχα δούλος ὢν ἀπέδρα σθαι ἰδεῖν καὶ μᾶλλον ὑπὸ
τῷ ἐμῷ κακῷ καὶ τῆς ψυχῆς ξένου καὶ δούλου τοῦτο συμ-

¹ λυπ.] μόνον add P τοσοῦτον add U || ² τ. α. ἐστερῆμαι κ. P || π. α.]
μᾶλλον add P || ³ παμμ. om P || ταύτης ἡλ. ψ. P non nulla add f ||
εὐσχημος P om f || ⁴ ποτε] πώποτε P: cf c 128i || κατ.] uidit morosam f ||
⁴⁻⁵ ἔξω τ. ἰδ. κ. αὐτῆς ἔφ. (om ἀπὸ) P || ⁵ κοιτ.] αὐτῆς add P: cf 204,
9 || τρέχ. om P || κ. οὐκ ο.] μὴ γινώσκων P || ⁶ ἀνεχ.] αὐτὴ ἀπῆλθεν
P || καὶ τ. (f) | μάλιστα P || ἐμμ. γεν. om P || ὑπὸ (f) | κατὰ P || ⁷ μαν.
del? || ἐκείνον] sed nescio quo abierit add f || ⁸⁻⁹ οὔτε - λεχθ.] om P nam
nihil erat quod cerneretur in ea f || ⁸ scr οὐδέ? || scr ἀλλ' <ῆ>? cf 103, 2 ||
¹⁰ δδ.] ὀδυρᾶσθαι καὶ U: cf 225, 12 || ¹¹ σ. ἔπ. κ.] κυρία μου μυνδοῖα πῶς
τοῦτο μοι συνέβη ἵνα οὕτως (cf c 129m) P || σύμβιέ <μου>? cf 209, 12 || ἔπ.
κ. sol] scr ἕνεκέν σου?? (f) || τάχ. στερεθῶ (om γάρ σου) P || ¹² προσφ. (f)
om P || γάρ τοῦ om P || μον β. ὑπ. (f) | μόνῃ μοι φιληθεῖσα P || ¹³ οὔτε prius]
γάρ add P || θυγατέραν P || ἐκ σ. ἔ.] σχεῖν παρα σ. ἡξώθην P || ἐπ'] κἂν
(cf 227, 1) ἐν P: del? cf 191, 14; 15; 220, 9; 224, 6; c 134m || ¹⁴ ο.] ἀλλ'
ο. P οὔτε γάρ U || scr πλήρη?? cf 118, 10; c 147i || κατώκησας P:
scr συγκατώκησας??

¹⁵⁻²¹³ U et P separatim posui

U ¹⁵⁻¹⁶ βάσκ. - ἐμοῦ] ita fere f || ¹⁶ ὥς om f: del? || ¹⁷⁻¹⁸ scr εἰλη-
φέν σε? εἰλήφει σε? cf 226, 12 || ¹⁸ scr συνεψηφισάμην <ἂν ἐμμανὸν>? (f) ||
¹⁹ ἀλλὰ <μῇ>?? (f) || ²⁰ ὑπὸ - τοι.] hic peregrinus f || ²¹ <ὅς> καὶ? (f) ||
²²⁻²¹³ καὶ - κακ. om f

μου τῆς κακίστης. μὴ γένοιτο
δὲ μοι ἐμπόδιον ἕως ἂν τοῦ-
τον ἀπολέσω καὶ ἐκδικήσω τὴν
νύκτα ταύτην· καὶ μηδὲ εὐάρε-
στος γένωμαι ἐμπροσθεν Μισ-
δαίου τοῦ βασιλέως ἂν μὴ
τὴν ἐκδίκησιν ποιήσῃ μοι διὰ
τῆς τοῦ ξένου κεφαλῆς καὶ
περὶ Σιφόρου τοῦ στρατη-
λάτου, ὃς καὶ πρόφασις γέγο-
νεν. διὰ γὰρ τούτου ἐνθάδε
ᾤφθη, καὶ παρ' αὐτῷ κατὰ-
γεται· καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ
εἰσιόντες καὶ ἐξιόντες, οὓς δι-
δάσκει νέαν διδαχὴν, τοῦτο
λέγων, ὅτι οὐδεὶς δύναται
ζῆσαι ἢ ἂν μὴ τις ἀπαλλαγῇ
πάντων τῶν ὑπαρχόντων καὶ
γένηται ἀποτεταγμένος ὥσπερ
καὶ αὐτός· καὶ σπουδάζει πολ-
λοὺς κοινωνοὺς ἐαυτῷ ποιῆσαι.

βῆναι. οὐ μὴ τοῖς ἐμοῖς ποσὶν
ἀνάπαυσιν δώσω ἕως οὐ τοῦ-
τον καὶ τὸν ἀγαγόντα αὐτὸν
ᾧδε ἀπολέσω· εἰ μὴ γὰρ ὁ
δαινὸς ᾧδε τοῦτον ἤγαγε στρα- 5
τηλάτης, οὐκ ἂν τῷ ἐμῷ οἴκῳ
τοῦτο συνέβη. ἀναγγεῖλω περὶ
τούτου τῷ βασιλεῖ Μισδαίῳ,
καὶ οἶδα ὅτι ὡς πάντοτε μου
ἀκούει καὶ περὶ τούτου πάν- 10
τως ποιήσει μου τὴν ἐκδίκησιν.

15

20

101 Ταῦτα διανοομένου τοῦ Χαρίσιου διέφραυσεν· καὶ
ἐννυχεύσας ἐνεδύσατο ἐσθῆτα εὐτελεῇ, καὶ ὑποδησάμενος ἀπήει
σκυθρωπὸς ἐν ἀθυμίᾳ ὑπάρχων εἰς ἀσπασμὸν τοῦ βασιλέως.
ιδὼν δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Τίνος ἔνεκεν περίλυπος εἶ 25
καὶ ἐν τοιοῦτῳ σχήματι ἦλθες; ὁρῶ δὲ καὶ τὸ πρόσωπόν σου
ἐνηλλαγμένον. Ὁ δὲ Χαρίσιος λέγει πρὸς τὸν βασιλέα· Καινόν
σοι ἔχω ὑφηγήσασθαι προᾶγμα καὶ ἐρημίαν νέαν, ἣν Σιφῶρ

U ¹⁻² μὴ - ἐμπ.] numquam habebō quietem nec umquam inhihibeor f ||
³⁻⁵ τὴν - γέν.] me ab illo. hac nocte non adero f || ⁶ ἂν sed si f || ⁷ scr
μου ποιήσῃ?? || ⁷⁻⁸ διὰ - κεφ.] nec poena adficiet hunc peregrinum f ||
⁹ στρατηλάτου <ἀναγγεῖλῶ>? (f) || ¹⁰ γέγονεν <ἀπωλείας αὐτῷ>? (f) ||
¹¹⁻¹² διὰ - καὶ] nam f || ¹³ διδάχ.] puritatis add f || ¹⁷ τις om f: del?? ||
¹⁹ ἀποτ.] asceticus et mendicus peregrinans f || ²⁰ πολλ. om f: del?

P ³ scr ἀγαγόντα? || ⁷ ἀναγγ.] cf 211, 22; 24

²³ ἀπῆλθεν P: cf 133, 4 al; 103, 1 al; 215, 17 || ²⁴ ἀπθρωπῶς (ἀπ in-
ductum) P || ἐν ἁ. ὑπ.] οὕτως πως P || εἰς - βασ.] τὸν βασιλέα ἀσπάσασθαι
P || ²⁶ τοι. σχ.] τῷ σχ. τούτῳ U hoc misero habitu f haec uilitas m ||
²⁸⁻²⁷ ὁρῶ - ἐν.] ἀλλὰ καὶ τ. πρ. σ. ἐν. ὁρῶ P: cf 183, 16; 184, 10; 202, 2;
209, 20; 214, 9; 217, 1; c 123i; 137m; 150e (bis); 152e; 162m || ²⁷ πρ.
τ. β. λ. P || ἔφη U dicit f || ²⁸ ν. ἐρ. P

233 W

ἤγαγεν ἐν τῇ Ἰνδίᾳ, ἄνδρα τινὰ Ἑβραῖον μάγον, ὃν ἔχει κα-
 θεζόμενον ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ, ὃς οὐκ ἀφίσταται αὐτοῦ· πολλοὶ
 δὲ εἰσιν οἱ εἰσιόντες πρὸς αὐτόν· οὓς καὶ διδάσκει νέον θεὸν
 καὶ νόμους νέους ἐντίθησιν αὐτοῖς τοὺς μὴ πῶ ἀκουσθέντας,
 5 λέγων· Ἀδύνατόν ἐστιν ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν εἰσελθεῖν
 ἢ ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀπαλλαγῇτε ὑμεῖς τῶν ἰδίων
 γυναικῶν, ὁμοίως καὶ αἱ γυναῖκες τῶν ἰδίων ἀνδρῶν. Ἐτυχεν
 δὲ καὶ τὴν κακότηχον γυναῖκά μου ἀπελθεῖν πρὸς αὐτόν καὶ
 κατήκοον γενέσθαι τοῖς λόγοις αὐτοῦ· οἷς καὶ ἐπίστευσεν καὶ
 10 διὰ τῆς νυκτὸς καταλιποῦσά με προσέδραμεν τῷ ξένῳ. ἀλλὰ
 μεταπεμψαὶ τὸν τε Σιφόρα καὶ ἐκείνον τὸν μάγον τὸν ἐν
 αὐτῷ κρυπτόμενον, καὶ ἐπίθες τῇ κεφαλῇ αὐτῶν, ἵνα μὴ πάν-
 τες οἱ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀπολοῦνται.

63 B

102 Ταῦτα δὲ ἀκούσας Μισδαῖος ὁ φίλος αὐτοῦ λέγει
 15 αὐτῷ· Μὴ λυποῦ μηδὲ ἀθύμει· ἐγὼ γὰρ μεταπεμψάμενος αὐτόν
 ἐκδικήσω σε, καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ γυναῖκα πάλιν ἔξεις καὶ τοὺς
 ἄλλους τοὺς μὴ δυναμένους ἐγὼ ἐκδικήσω. Ἐξελθὼν δὲ ὁ
 βασιλεὺς ἐκαθέσθη ἐπὶ τοῦ βήματος· καθεσθέντος δὲ αὐτοῦ
 ἐκέλευσεν Σιφόρα τὸν ἀρχιστρατηλάτην κληθῆναι· ἀπελθόντες
 20 οὗν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εὗρον αὐτόν καθεζόμενον ἐν δεξιᾷ

¹ ἐν τ. Ἰ. ἄ.] ὁ στρατηλάτης P || ἐβ. τ. P || δν ξ. κ.] καὶ δοῦλον
 P || ² ἰδ. ο.] ο. αὐτοῦ ἀγαγὼν P || ²⁻³ αὐτοῦ - διδ.] πάντας τοὺς τῆς
 χώρας ἡμῶν οἰκήτορας ἐκ τῶν <ἰδίων>? ἐθῶν ἀποσπῶν καὶ τῆς ἰδίας
 θρησκείας ὡς αὐτως (cf 178, 8-9) καὶ πρὸς (scr εἰς?) τινὰ P || ⁴⁻⁶ καὶ ν. -
 ὑμῖν] πιστεύειν αὐτοὺς πείθων ἐπαγγέλλων καὶ τοῦτο ὅτι P || ⁴ scr τί-
 θησιν? || ⁵ ἀδ. - εἰς.] non potestis filii fieri huius uitae aeternae f || ⁶ ὑμῖν
 om f: del?? cf 186, 4; 202, 8 et 168, 1 al || ὑμεῖς om P || ⁷ αἱ om U || ἀνδρ.]
 οὐ μὴ τύχητε τῆς αἰωνίου ζωῆς add P || ⁸ ἐμὴν γαμετήν (179, 11; 15; 216,
 14-15; P solus: sed cf 208, 10) πρ. α. ἀπ. P || ⁹ πιστεύσασα et add ἀπέστη
 μου τῆς κοινωνίας ἀλλὰ P || ¹⁰ δ. τ. ν.] τῇ νυκτὶ ταύτῃ P: cf 100, 9 || ἐά-
 σασά U: uerum? cf 229, 10 et 171, 5 || τ. ξ. πρ. P om f || προσπελά U ||
 ἀλλὰ] καὶ παρακαλῶ P || ¹¹ μεταπεμψάμενος P || τὸν τε om U: del? ||
¹¹⁻¹² τ. ἐν α. κρ. μάγ. (om ἐκ. τὸν) P || ¹¹ ἐκ. del? (f) || ¹¹⁻¹² κεκρυμμένον
 παρ' αὐτῷ U laqueos ei ponentem f || ¹² ἐπ. τ. κ. α.] ἀμφοτέρους εἰ δυνα-
 τὸν ἄνελε P proena eos adice f: cf 184, 10?? 218, 13? || ἵνα] scr εἰ δέ? (f) ||
¹³ ἀπώλονται U: cf 114, 3 || ¹⁴ ὁ] ὁ βασιλεὺς ὁ καὶ P: scr ὁ συγγενὴς καὶ??
 (cf 208, 9; 215, 11) a propinquo suo Charisio f || ἔλεγεν U || ¹⁶ σὺ om P ||
 π. ξ. γ. P || πάλιν (f) om U: cf 163, 13 || ¹⁶⁻¹⁷ κ. τ. - ἐκδ. om P nam si ego
 ulciscor alios qui se non possunt ipsi ulcisci, te praesertim f || ¹⁷⁻¹⁸ ἐξ. -
 δὲ α. om f || ¹⁸ βῆμ.] δικαστηρίου U || κ. δὲ α. om U: del? || ¹⁹ κελεύσας
 U || κλ. τ. σίφορα P || ἀρχ. om P: scr στρατηλάτην? cf 178, 13 al; 206, 11;
 213, 9 || ²⁰ οὗν] δὲ P || αὐτοῦ om U || εὗρον U

τοῦ ἀποστόλου, καὶ Μυγδονίαν πρὸς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, σὺν παντὶ τῷ ὄχλῳ κατακούουσιν αὐτοῦ. καὶ προσελθόντες οἱ ἀποσταλέντες παρὰ τοῦ βασιλέως τῷ Σιφόρῳ λέγουσιν· Σὺ ἐνθάδε καθέξῃ ἀκούων ματαίων λόγων, καὶ Μισδαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ὁρῇ αὐτοῦ σκέπτεται σε ἀπολέσαι διὰ τὸν μάγον 5 τοῦτον καὶ πλάνον ὃν εἰσήγαγες εἰς τὸν οἶκόν σου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Σιφὼρ ἠθύμῃσεν, οὐ διὰ τὴν ἀπειλὴν τὴν τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀποστόλου, ὅτι ἐναντίως ἔγνω ὁ βασιλεὺς περὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν τῷ ἀποστόλῳ· Ἐγὼ περὶ σοῦ λυποῦμαι· εἶπον γάρ σοι ἅπ' ἀρχῆς ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη 10 γυνὴ ἐστὶν Χαρισίου τοῦ συγγενοῦς καὶ φίλου τοῦ βασιλέως, καὶ οὐ συγχωρεῖ αὐτὴν ποιῆσαι ὃ ἐπαγγέλλεται, καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν βασιλέα παρέχει αὐτῇ. Ὁ δὲ ἀπόστολος τῷ Σιφόρῳ λέγει· Μηδὲν φοβοῦ ἀλλὰ πίστευσον Ἰησοῦ τῷ ἀπολογουμένῳ ὑπὲρ ἡμῶν ἀπάντων· πρὸς γὰρ τὴν καταφυγὴν 15 αὐτοῦ συνηθροίσμεθα. Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Σιφὼρ καὶ περιβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀπῆγε πρὸς Μισδαῖον τὸν βασιλέα.

234 W

103 Ὁ δὲ ἀπόστολος ἐξήταζεν τὴν Μυγδονίαν· Τίς ἡ αἰτία ἡ γενομένη τοῦ ὀργισθῆναι τὸν σὸν ἄνδρα καὶ ταῦτα 20 ἡμῖν κατασκευάσαι; Ἡ δὲ εἶπεν· Ἐπειδὴ οὐκ ἐξέδωκα ἐμαυτὴν τῷ ὀλέθρῳ αὐτοῦ. ἐβουλήθη γὰρ ὅψ' ὑποτάξαι με καὶ ὑποβαλεῖν ἐκείνῳ ᾧ λατρεύει πάθει· καὶ ἐλυτρώσατό με ἐκεῖνος ᾧ

¹⁴ cf Luc 8, 50

¹ πρὸς] ἐν P: cf 217, 21; 218, 1 || ¹⁻² καὶ πάντα τὸν ὄχλον αὐτοῦ κατακούοντα P || ² π. τῷ] magna f || κ. α.] et audiebant eum f et (Mygdoniam) audientem uerbum dei m || ³ εἶπον U dicunt f || ⁴ μ. λ. ἀκ. P || ⁵ α. ὁργῇ P || ἀπ.] καὶ add U || ⁵⁻⁶ πλ. κ. μ. τ. U: cf 209, 8 || ⁷⁻⁸ τὴν πρ. α. τ. β. ἀπ. (om alt τὴν) P || ⁹ λέγει P recte? dixit f || ¹⁰ ε. γ.] καὶ γ. ε. P: cf 15; 181, 10; 183, 13; 184, 8; 194, 8; 210, 23; 217, 24; c 141e (P: sed 206, 23 U; 183, 8; 10 PRUV) || ἀπ' ἂ. om P || ¹¹ συγγ. κ. om U: cf 214, 14 || ¹² ἐπ.] παρακελεύεται P: cf 206, 21 s || ¹³ αἰτήσητε P || ἀκούη αὐτοῦ P || ¹⁴ εἶπεν U dicit f || μῆδ. φ. om P: scr μῆ φ.? noli timere m f: cf 229, 9 || Ἰ.] εἰς χριστόν P || ¹⁵ ὑπ. ἡμ. ἀπολ. P || ¹⁵⁻¹⁶ ἡμ. - συνηθρ.] et me et te et omnibus eis qui ad eum confugiunt et ad concilium eius conueniunt f || ¹⁵ ἀπ.] om P || πρ. γ.] καὶ γ. πρ. P: cf 10 || ¹⁶ ὁ σίφωρ ἀκ. P || ¹⁶⁻¹⁷ κ. π. τὸ ἱμ.] ἐνδυσάμενος U: cf 211, 5; 231, 9 || ¹⁷⁻¹⁸ τ. β. μισδ. P || ¹⁹ ἐξήτασεν U || ¹⁹⁻²¹ τίς - κατασκ.] διὰ τὴν παρὰ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς γενομένην ὁργὴν P || ²¹ δέ] ἀποκριθεῖσα add P || ²¹⁻²¹⁶ ἐπειδὴ - χειρ. α. (f) διὰ τὸ μὴ ἔκδωτον ἐμαυτὴν ποιήσασα (scr ποιῆσαι?) κατὰ τὴν προτέραν τῆς σαρκὸς κοινωνίαν συγκαθενθῆσαι γὰρ τῇ παρελθούσῃ ἐβούλετό με νυκτὶ P || ²² <μετ> αὐτοῦ? (f)

τὴν ψυχὴν μου παρεθέμην ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. κάγω
 γυμνὴ ἀπέφυγον αὐτὸν καὶ πρὸς τὴν τροφὸν μου ἐκαθεύδῃσα.
 τὸ δὲ συμβὰν αὐτῷ οὐκ ἐπίσταμαι διὰ τί ταῦτα ἐτεχνάσατο.
 Ὁ ἀπόστολος λέγει· Ταῦτα ἡμᾶς οὐ βλάψει, ἀλλὰ πιστεύουσιν
 5 εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ αὐτὸς ἀνατρέψει τὴν ὀργὴν Χαρισίου
 καὶ τὴν μαρίαν καὶ τὸν οἴστρον ἐκείνου. καὶ αὐτὸς σοι σύν-
 δος γένηται ἐν τῇ φοβερᾷ λεωφόρῳ, καὶ αὐτὸς σε ὁδηγήσει
 εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· εἰσάξει δὲ σε εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν,
 235 W παρέχων σοι τὴν παρρησίαν τὴν μὴ παρερχομένην μήτε ἀλ-
 10 λασσομένην.

104 Σιφῶρ δὲ παρέστη τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐξήταζεν αὐτόν·
 Τίς ἐστιν καὶ πόθεν καὶ τί διδάσκει ὁ μάγος ἐκεῖνος ὃν ἔχεις
 ἐμφωλεύοντα ἐν τῷ οἴκῳ σου; Ὁ δὲ Σιφῶρ ἀπεκρίνατο τῷ
 βασιλεῖ· Οὐ μὴ ἀγνοῇς βασιλεῦ οἶον πόνον καὶ λύπην ἔσχον
 15 σὺν τοῖς φίλοις μου περὶ τῆς γυναικὸς μου, ἣν καὶ σὺ οἶδας
 καὶ ἄλλοι πολλοὶ διὰ μνήμης ἔχουσιν· καὶ τὰ περὶ τῆς θυγα-
 τρός μου, ἣν καὶ προτιμῶ πάσης τῆς κτήσεώς μου, οἶον και-
 ρὸν καὶ πειρασμὸν πέπονθα· ἐγενόμην γὰρ γέλωτος καὶ κατάρρα
 πάσῃ τῇ χώρᾳ ἡμῶν. ἤκουσα δὲ τῆς φήμης τοῦ ἀνδρός
 20 τούτου, καὶ γενόμενος πρὸς αὐτόν ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ παρα-
 λαβὼν αὐτόν ἤγαγον ἐνθάδε· καὶ ἐρχόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν

¹⁻² καγὼ γ. (f) γ. γὰρ U || ² ἀπ. - πρὸς] εἰσπηδήσασα (scr ἐκπη-
 δήσασα) ἐπὶ P || αὐτόν] scr αὐτοῦ? ἀπ' αὐτοῦ? || τρ. μου] ἐμὴν ἀπιοῦσα
 τρ. P || ἐκ.] ἔμεινα P || ³ τὸ δὲ - ἐτεχν.] πῶς δὲ ταῦτα ἐτ. οὐκ ἐπίστ.
 P || διὰ τί] scr διότι?? cf Al 343, 14 Callinici uita Hyratii 103, 27 ||
⁴ ὁ ἀπ.] ὁ δὲ ἀπ. U καὶ ὁ ἀπ. P apostolus f || εἶπεν U dicit ei f || οὐ
 μὴ ταῦτα ἡμ. παραβλάψῃ (cf c 127i) P || scr βλάπτει? (f) cf 218, 13 ||
 πιστεύει P || ⁵ ἀνατρέψαι ἔχει P || ὀργ.] libidinem f || ⁶ τὸν τῆς μαρίας οἶ.
 (om alt καὶ) P liberabit te a corruptela et luxuria f || ⁶⁻⁹ x. αὐτ. - ἀλ-
 λασσ. om P || ⁶ scr συνοδοιπόρος? dux f: cf 155, 14; 229, 16 || ⁷ γενήσε-
 ται?? cf 114, 3; 220, 10 || scr αἰώνιον?? cf 191, 11 || ⁹ παρρ.] imperium f ||
¹¹ ἐξετάζεται U || αὐτόν om U περὶ τοῦ ἀποστόλου add P || ¹²⁻¹³ πόθεν - σου]
 πῶς αὐτόν εἰσηγάγεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τοιοῦτον φαρμακὸν ὄντα καὶ
 μάγον P || ¹³⁻¹⁴ τῷ β. ἀπ. P || ¹⁴ οὐ μὴ ἀ.] ἔγνωσ U num forte nescis f
 nosti enim m: scr Μὴ ἀγνοεῖς? || βασ. om P || ¹⁴⁻¹⁷ πόν. - ἣν] μοι ἐν τῇ
 οἰκίᾳ συνέβη δεινόν πῶς ἡ ἐμὴ ἔπαθεν γαμετῇ ὡς αὐτως (cf 178, 8-9) δὲ
 καὶ ἡ ἡμῶν θυγάτηρ ἡ P || ¹⁵⁻¹⁶ ἣν - ἔχ.] cui ut scis multi honorem ha-
 bebant f || ¹⁷ προτ. om P || πάσ.] οἶδεν add P || μου] πρωτεύειν qdd P ||
¹⁷⁻¹⁸ οἶον - κατάρρα] τρεῖς γὰρ χρόνους κατὰ τοιοῦτον ἔπασχον πάθος καὶ
 γέλω P || ¹⁸ πέπ. ἐγ. γ.] passae sint et quomodo factae sint f: cf 225, 7 ||
¹⁹ χ. ἡμ.] ἡμ. γέγονα χ. P || ¹⁹⁻²⁰ ἡχ. - τούτ.] τ. φ. δὲ τούτ. ἀκούσας |||||
 (in ras ἐγώ) τοῦ ἀνδ. P

Θαυμάσια | καὶ ἐκπληκτα εἶδον, καὶ ἐνθάδε πολλοὶ κατήκουσαν
 τοῦ ὀνάγρου καὶ περὶ τοῦ δαίμονος ἐκείνου ὃν ἐξήλασεν, καὶ
 ἐθεράπευσεν τὴν τε γυναῖκά μου καὶ τὴν θυγατέρα, καὶ νῦν
 ὑγιαίνουνσιν· καὶ μισθοὺς οὐκ ἤτησεν, ἀλλ' ἀπαιτεῖ πίστιν καὶ
 ἀγιοσύνην, ἵνα κοινωνοὶ αὐτῷ γένωνται ἐν οἷς διαπραττεται. 5
 τοῦτο διδάσκει, σέβειν καὶ φοβεῖσθαι ἕνα θεὸν τὸν πάντων
 δεσπότην καὶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἵνα σχῶσιν
 τὴν αἰώνιον ζωὴν. ὃ δὲ ἐσθίει ἄρτος ἐστὶν καὶ ἄλλας, καὶ
 τὸ ποτὸν αὐτοῦ ὕδωρ ἀφ' ἐσπέρας ἕως ἐσπέρας, πολλὴν εὐχὴν
 ποιούμενος· καὶ ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεὸν αὐτοῦ, δίδωσιν 10
 αὐτῷ. καὶ διδάσκει

ὅτι θεὸς οὗτος ἅγιός ἐστιν θεὸν ἅγιον καὶ ἀγαθὸν καὶ
 καὶ δυνατόν καὶ ὁ Χριστὸς Χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ζωὴν
 ζωὴ καὶ ζωοποιῶν. καὶ ζωοποιούν.

236 W

διὸ καὶ παραινεί τοῖς παροῦσιν αὐτῷ ἐν ἀγιοσύνῃ καὶ ἀγνείᾳ 15
 καὶ ἀγάπῃ καὶ πίστει προσέρχεσθαι αὐτῷ.

105 Καὶ ταῦτα ἀκούσας Μισδαῖος ὁ βασιλεὺς παρὰ
 Σιφόρου πολλοὺς ἐπεμψεν στρατιώτας εἰς τὸν οἶκον Σιφόρου
 τοῦ στρατηλάτου, ἀγαγεῖν Θωμᾶν τὸν ἀπόστολον καὶ πάντας
 τοὺς εὐρισκομένους ἐκεῖσε. εἰσελθόντες δὲ οἱ πεμφθέντες ἔσω
 εὗρον αὐτὸν πληθὺς πολλὴ διδάσκοντα· καὶ ἡ Μυγδονία πρὸς 20
 τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἐκάθητο. Θεασάμενοι δὲ τὸν πολὺν ὄχλον
 περὶ αὐτὸν ἐφοβήθησαν καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν βασιλεῖα
 αὐτῶν καὶ εἶπον· Οὐκ ἐτολμήσαμεν εἰπεῖν αὐτῷ τι· ὄχλος γάρ

¹ θανμ.] μεγάλη add P: recte?? cf 186, 4; c 141 m || καὶ prius om f: del? || καὶ alt] ἀλλὰ καὶ P: cf 213, 26 || ¹⁻² τ. ὀν. κατ. P || ² περὶ - ἐξ.] quae daemon de eo pronuntiauit f || ³ τε om U || ⁴ ἀλλ' ἀπ.] praeter f || ἀπ.] αἰτεῖ U || ⁵ αὐτοῦ U: cf 213, 21; 230, 13 || ⁷ ἵνα] διὰ τῆς τοιαύτης πίστεως add P || ⁷⁻⁸ τ. αἰ. σχ. P || ⁷ ἐχῶσιν U: cf 141, 4 || ⁹⁻¹⁰ ἀφ' - ποι.] καὶ ἀπο ἐσπέρας ἕως πρωτὶ παννύχον στάσιν ποιεῖ P || scr <καὶ> π. εὐχ. ποιεῖ?? (f) || ¹²⁻¹⁴ U et P separatim posui. sic fere scr: ὅτι <δ'??> θ. οὐτ. ἄγ. ἔ. x. δυν. (om f) καὶ ἀγαθὸς καὶ χρηστὸς καὶ ζωὴ (mansuetus f: scr προσήνης?) καὶ ζωοποιός (f) || ¹⁵ παροῦσιν] scr πιστεύουσιν? (f) παροῦσιν? || ἄγ. x. ἄγ.] munditia et puritate f: cf 201, 5 || ¹⁶ x. π. om f: del?? || προσέχεσθαι P accedere f: cf 166, 4 || ¹⁷ καὶ om P || ¹⁸ Σιφ.] τοῦ ἀρχιστρατηλάτου add U: cf 19; 214, 19 || ¹⁹ τ. στρ. (f) om U || ἀπ.] κυρίου add U || ²⁰ ἐκ. εὗρ. P || οἱ π. om f: del? cf 22 || ἔσω] ἐνδοθεν τῆς οἰκίας P || ²¹ αὐτὸν om P sedentem et add f || πολὺ (f) om U || διδασκόμενον P || ἡ om P || μυγδο- νίαν P || παρὰ P: cf 215, 1; 218, 1 || ²³ αὐτοῦ om P || καθήμενῃ et add τοῦ ἀποστόλου P || τ. πολ. δὲ οἱ ἀποσταλέντες (cf 20) θεας. δ. P || τ. πολ. (f) om U || ²³ περὶ α. om P οἱ στ(?)ατιῶται add U: cf 20 || ἐφ.] εἰσελθεῖν οὐκ ἐτόλμησαν P: cf 24 || x. ἀπ.] ἀπελθόντες δὲ P || ²⁴ αὐτ. x. om P || τι κακεῖνω εἶπ. P: cf 205, 19 || δ. γ.] καὶ γ. δ. P: cf 215, 10

ην πολὺς περὶ αὐτόν· καὶ ἡ Μυγδονία πρὸς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ
καθεζομένη ἡχροῶτο τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα. Καὶ ταῦτα
ἀκούσαντος Μισδαίου τοῦ βασιλέως καὶ Χαρισίου ἐκπηδήσας
ὁ Χαρίσιος ἀπ' ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως συνεπισπασάμενος
5 ὄχλον πολὺν εἶπεν· Ἐγὼ αὐτὸν φέρω βασιλεῦ καὶ τὴν Μυγ-
δονίαν, ἧς τὸν νοῦν ἀφείλατο. Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν
Σιφόρου τοῦ στρατηλάτου ἐντάραχος. καὶ εὗρεν αὐτὸν δι-
δάσκοντα· Μυγδονίαν δὲ οὐ κατέλαβεν, ἀναχωρήσασα γὰρ ἦν
εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ἐγνωκυῖα ὅτι ἐμηνύθη τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς
10 ὅτι ἐκεῖ ἦν.

106 Ὁ δὲ Χαρίσιος εἶπεν τῷ ἀποστόλῳ· Ἀνάστα πονηρὲ
καὶ ἀφανιστὰ καὶ ἐχθρὲ τοῦ ἐμοῦ οἴκου· ἐμὲ γὰρ ἡ σὴ μαγεία
οὐ βλάπτει· τὴν γὰρ σὴν μαγείαν ἐπὶ τὴν σὴν κεφαλὴν
θῆσομαι. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος προσέσχεν αὐτῷ ὁ ἀπό-
15 στολος καὶ εἶπεν αὐτῷ· Αἱ ἀπειλαὶ σου ἐπιστρέψουσιν πρὸς
σέ. ἐμὲ γὰρ ἐν οὐδενὶ καταβλάψεις· μείζων γὰρ σοῦ ἐστιν
237 W καὶ τοῦ σοῦ βασιλέως καὶ πάσης ὑμῶν τῆς στρατιᾶς ὁ κύριος
65 B Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς ὃν τὰς ἐλπίδας ἔχω. | Λαβὼν δὲ ὁ Χαρί-
σιος ἡμιφόριον ἐνὸς τῶν οικείων αὐτοῦ ἐπέβαλεν τῷ τραχήλῳ
20 τοῦ ἀποστόλου λέγων· Σύρατε καὶ ἀπαγάγετε αὐτόν· ἴδω εἰ
δύναται ὁ θεὸς ῥύσασθαι αὐτὸν ἀπὸ τῶν χειρῶν μου. Σύ-
ραντες δὲ αὐτὸν ἀπήγαγον πρὸς Μισδαίον τὸν βασιλέα. στὰς
δὲ ὁ ἀπόστολος ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως λέγει αὐτῷ ὁ βασι-
λεὺς· Εἰπέ τίς εἰ καὶ ποία δυνάμει ταῦτα διαπραττῃ. Ὁ δὲ
25 ἀπόστολος ἡσύχαζεν. ἐκέλευσεν δὲ ὁ βασιλεὺς τοῖς ὑπηκόοις
αὐτοῦ μαστιχθέντα αὐτὸν ἑκατὸν κη' δέσμιον βληθῆναι εἰς

¹ ἡ om P || ⁴ συν.] καὶ P || ⁵ εἶπεν] ἀράμενος λέγει P || εἰσφέρω P recte? cf 211, 12? || ⁷ ἀρχιστρατηλάτου U: cf 214, 19 || ἐντ.] μετὰ πολλῆς τῆς ταραχῆς P: cf 160, 8 || ⁸ μυγδονία U || κατ. (f)] παρὴν U || ἀ. γ. ἦν] ἀνακεχωρήκει γ. U: cf 123, 2 || ⁹ ἐαντῆς οἴκ. U: cf 204, 6 || ⁹⁻¹⁰ ἐγν. - ἦν om P || ¹¹ ἀν.] περιπάτη add U || ¹¹⁻¹² π. κ. ἀφ. (f)] μάγε καὶ φαρμακὲ P malefice m || ¹²⁻¹⁴ ἐμὲ - θῆσ.] καὶ ἀγομε (scr ἄγωμεν?) εἰς τὸν βασιλέα μισδαία (et ueni in praesentiam regis m) ἵνα περὶ τῶν σῶν μαγιῶν κακεῖ τὰς δίκας ἀποτινῶεις P || ¹⁵⁻¹⁶ σαι ἀπ. π. σὲ ἐπ. P || ¹⁷ βασ. σου U || ὁ om P || ¹⁸ ἔσχω καὶ (cf 227, 22) τ. ἐ. P || ²⁰ α. κ. ἀπαγ. et add ἕως τοῦ βασιλέως μισδαίου καὶ P || ²¹ ὁ θ.] Iesus { Christus m: scr ὁ Ἰησοῦς? cf 17 || ῥύσ. om P eruat m || αὐτοῦ P || ἐκ P: cf c 122 i || τῶν] (ἐμῶν)? ἀφαρπάσαι add P || μου om P || ²² πρὸς] usque ad f: cf 20 || μισδαία P: cf 12 - 14 || ²³ λ. α. ὁ β.] ἡρωτάτω καὶ φησὶν U || ὁ βασ. om f: del? || ²⁶ <μάστιξιν> μαστιχθέντα (del αὐτόν)? cf Am 54, 6 Au 58, 13 || ἐκ. κη' (centum quinquaginta f) ὁ. om P || ²⁶⁻²¹⁹ ἐν τῇ φυλακῇ P: cf 219, 1 (P); 133, 2 (et 219, 6; c 125 m; 142 i; 151 m; 159 i P solus)

τὴν φρουράν. οἱ δὲ δεσμεύσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Χαρίσιος ἐσκέπτοντο τὸ πῶς αὐτὸν θανατώσουσιν· τὸ δὲ πλῆθος ὥσπερ θεὸν προσεκύνουν αὐτόν· τοῦτο δὲ εἶχον κατὰ νοῦν εἰπεῖν ὅτι Τὸν βασιλέα ὕβρισεν καὶ πλάνος ἐστὶν ὁ ξένος. 5

107 Ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπὼν ἐπὶ τὸ δεσμωτήριον χαίρων καὶ ἀγαλλιωὶν ἔλεγεν· Ἐξομολογοῦμαι σοι Ἰησοῦ ὅτι οὐ μόνον τῆς πίστεώς σου ἄξιόν με ἐποίησας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑπομείναι πολλὰ διὰ σέ. εὐχαριστῶ οὖν σοι κύριε ὅτι ἐφρόντισάς μου καὶ δέδωκάς μοι τὴν ὑπομονήν· εὐχαριστῶ σοι κύριε ὅτι διὰ 10 238 W σέ φαρμακὸς ἤκουσα καὶ μάγος. πρόσδεξαί με τοίνυν ἐκ τοῦ μακαρισμοῦ τῶν μετρίων καὶ τῆς ἀναπαύσεως τῶν κεκμηκότων καὶ τῶν μακαρισμῶν ἐκείνων οὓς μισοῦσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ διώκουσιν καὶ ὀνειδίζουσιν, φαύλους περὶ αὐτῶν φθηγόμενοι λόγους. ἰδοὺ γὰρ διὰ σέ μισοῦμαι· ἰδοὺ διὰ σέ τῶν 15 πολλῶν κεχώρισμαι, καὶ διὰ σέ τοιοῦτον οἶος οὐκ εἰμι λέγουσίν με.

108 Προσευχόμενον δὲ πάντες ἔβλεπον αὐτὸν οἱ δέσμοι καὶ ἐδέοντο αὐτοῦ ὑπὲρ αὐτῶν εὐξασθαι. προσευξάμενος δὲ καὶ καθεστθεὶς ἤρξατο λέγειν ψαλμὸν τοιοῦτον· Ὅτε ἤμην 20 βρέφος ἄλαλον ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς μου βασιλείοις ἐν πλούτῳ καὶ τρυφῇ τῶν τροφῶν ἀναπαυόμενος, ἐξ Ἀνατολῆς τῆς πατρίδος ἡμῶν ἐφοδιάσαντές με οἱ γονεῖς ἀπέστειλάν με· ἀπὸ δὲ πλούτου τῶν θησαυρῶν τούτων φόρτον συνέθηκαν μέγαν τε καὶ ἐλαφρόν, ὅπως αὐτὸν μόνος βαστάσαι δυνήθῃ· 25 χρυσὸς ἐστὶν ὁ φόρτος τῶν ἄνω, καὶ ἄσημος τῶν μεγάλων

⁶ cf Matth 5, 12 || ¹² cf Matth 5, 3; 11, 28 || ¹³ cf Matth 5, 11

¹ δὲ prius] καὶ P: cf 227, 22 || δεσμ. (f)] μαστίξαντες et add ἐν τῇ φρουρᾷ P || τοῦτον P || ἀπ.] πρὸς τοὺς συγκεκλεισμένους add U et cum abisset et introisset in carcerem add f || ² τὸ om U: cf 126, 2; 134, 10 || ἀνέλωσιν U: cf 134, 10; c 125 i; 164 i || ³ δὲ prius] scr γὰρ? || ³⁻⁵ τοῦτο - ξένος om P || ⁵ ὁ ξ. om f || ⁶ ἀπελθὼν ἐν τῇ φυλακῇ P || ἐπὶ] scr εἰς? || ⁹⁻¹⁰ ὅτι - κύριε om P non nulla add f || ¹⁰ scr ἔδωκας?? || ¹¹ φ. - μάγ.] al f || κ. μάγ. om U: del? cf 218, 11-12 || ^{11-224, 20} πρόσδ. - βασιλεῖ om P: cf praef

¹¹ πρ. με] accipiam f: scr προσδεξαίμην? || ¹³ scr <ἐκ> τοῦ μακαρισμοῦ? cf 11 || ¹⁶ τοι. - εἰμ] nescio quid f || ¹⁹ <καὶ> ὑπὲρ?? (f) || ^{20-224, 20} de Niceta Thess Noeldeke Macke Beuan cf praef || ²¹ ἄλ.] parvulus f || ²¹ δὲ <τοῦ>? || τοῦτ.] nostrorum f: scr αὐτῶν?? || ²⁶ ὁ φ. τ. ἄνω] Beth Ellaie f (Wright: Beth Gelaie Noeldeke φ̄ πᾶς ἄλλος ὑπέκει καὶ διαπέφενγε σίδηρος add Nicetas Thess dub Beuan) || ὁ φ.] e terra f (Beuan)

239 W

θησανρῶν, καὶ λίθοι ἐξ Ἰνδῶν οἱ χαλκεδόνιοι, καὶ μαργαρίται
ἐκ Κοσάνων· καὶ ὥπλισάν με τῷ ἀδάμαντι· καὶ ἐνέδυσάν με
ἐσθῆτα διάλιθον χρυσόπαστον, ἣν ἐποίησαν στέργοντές με,
καὶ στολὴν τὸ χρῶμα ξανθὴν πρὸς τὴν ἐμὴν ἡλικίαν. συμ-
5 φωνα δὲ πρὸς ἐμὲ πεποιήκασιν, ἐγκαταγράψαντες τῇ διανοίᾳ
μου ἐπιλαθέσθαι με, ἔφησαν τε· Ἐὰν κατελθὼν εἰς Αἴγυπτον
κομίσης ἐκεῖθεν τὸν ἕνα μαργαρίτην τὸν ὄντα ἐκεῖ περὶ τὸν
δράκοντα τὸν καταπότην, ὅπως ἐνδύσῃ τὴν διάλιθον ἐσθῆτα
καὶ τὴν στολὴν ἐκείνην ἣν ἐπαναπαύεται· τοῦ εὐμνήστου καὶ
10 γένῃ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κῆρυξ τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ.

240 W

109 Ἠγορόμην δὲ ἐξ Ἀνατολῆς ἐφ' ὁδὸν δυσχερῇ τε καὶ
φοβερᾷ μεθ' ἡγεμόνων δύο, ἄπειρος δὲ ἡμῖν τοῦ ταύτην
ὁδεῦσαι. παρελθὼν δὲ καὶ τὰ τῶν Μοσάνων μεθόρια, ἐνθα
ἐστὶν τὸ καταγώγιον τῶν ἀνατολικῶν ἐμπορέων, ἀφικόμεν ἐν
15 τῇ τῶν Βαβυλωνίων χώρᾳ. εἰσελθόντος δὲ μου εἰς Αἴγυ-
πτον ἀπέστησαν οἱ συνοδευσάντές μοι ἡγεμόνες, ὥρμων δὲ ἐπὶ
τὸν δράκοντα τὴν ταχίστην καὶ περὶ τὸν τούτου φωλεὸν κατέ-
λυον, ἐπιτηρῶν νυστάζειν καὶ κοιμηθῆναι τοῦτον, ὅπως μου
τὸν μαργαρίτην ὑφέλωμαι. μόνος δὲ ὢν ἐξεκινεῖσθαι τὸ σχῆμα
20 καὶ τοῖς ἐμοῖς ἀλλότριοις ἐφαινόμην. ἐκεῖ δὲ εἶδον ἐμὸν συγ-
γενῆ τὸν ἐξ Ἀνατολῆς, τὸν ἐλεύθερον, παῖδα εὐχαρῇ καὶ
ῥαῖον, υἱὸν μεγιστάνων. οὗτός μοι προσελθὼν συγγέγονεν,

¹ θησ.] Gazzak f || οἱ χ.] carbunculi (?) f || scr χαλκεδόνιοι? ||
μαργ.] achates f (? dub Beuan) || ² ἀδ.] qui potest ferrum conterere
add f ᾧ πᾶς ἄλλος ὑπέκει καὶ διαπέφενγε σίδηρος add Nicetas Thess ||
ἐνέδ.] exuerunt f: scr ἐξέδυσαν??? etiam τὴν ἐσθῆτα εἰ τὴν στολὴν
(f) oportuit || ³ δ. χ.] fulgentem f: cf 8 || ⁴ τὸ χ. ξ.] purpuream quae
mensa (et) texta erat f || ⁵ ἐπιλ.] ne obliuione obrueretur f μὴ ἐκλα-
θέσθαι τῶν δωρεῶν καὶ τοῦ φύσαντος Nicetas Thess: <τοῦ μὴ> ἐπιλ.? ||
⁷ ἐκεῖ] in medio mari add f || ⁷⁻⁸ π. τ. δ.] circumdatum a serpente f
(Macke: iuxta serpentem Wright) || ⁷ scr παρὰ?? cf 17 || ⁸ κατ.] clare spi-
rantem f: cf 222, 14 || ὅπως] denuo f: scr αὐθις?? || δ.] fulgentem f: cf 3 ||
⁹ ἦν ἐπ.] qua contentus es f (Wright: qua gaudes idem et Macke quae
supra posita est Beuan): scr ᾧ ἐπαναπαύεσθαι??? || scr ᾧ?? || τ. ε.] post σου
(10) ponend? qui est nobis loco proximus f: cf 221, 20 || ¹⁰ scr γενήσῃ??
cf 114, 3; c 123e || κῆρ.] heres f: scr κληρονόμος?? || <ἐν> τῇ? (f) || ¹¹ Ἄν.]
et descendendi add f || ¹² ἄπ.] paruulus f || ¹³ Μοσ.] scr Μεσηνῶν?? cf 223,
5 || ¹³ χ.] et intraui moenia Sarbug (dub Beuan) add f καὶ Λαβριν-
θον add Nicetas Thess: cf 222, 7 || εἰσ.] scr κατελθόντος (f)? cf 6 ||
¹⁷ scr παρὰ?? circum f (Wright Macke: iuxta Beuan) cf 7 || κατέλ.]
habitauit f (Wright Beuan: circumiui Macke) || ²¹ τὸν utrumque om f ||
²² μεγ.] mercatoris olearii f (Wright: unctionis Lipsius dub Beuan)

καὶ συνόμιλον αὐτὸν ἔσχον, καὶ φίλον καὶ κοινωνόν τῆς ἐμης πορείας ποιησάμενος. παρεκλευσάμην δὲ αὐτῷ τοὺς Αἰγυπτίους φυλάσσεσθαι καὶ τῶν ἀκαθάρτων τούτων τὴν κοινωνίαν. ἐνεδυσάμην δὲ αὐτῶν τὰ φορήματα, ἵνα μὴ ξενίζωμαι ὥσπερ ἔξωθην ἐπὶ τὴν τοῦ μαργαρίτου ἀνάληψιν, καὶ τὸν 5 δράκοντα διυπνίσωσιν κατ' ἐμοῦ οἱ Αἰγύπτιοι. οὐκ οἶδα δὲ ἐξ οἷας ἔμαθον προφάσεως ὡς οὐκ εἰμι τῆς χώρας αὐτῶν, δόλω δὲ συνέμειξάν μοι τέχνην, καὶ ἐγευσάμην τῆς αὐτῶν τροφῆς. ἡγνόησα ἑμαυτὸν υἱὸν ὄντα βασιλέως, τῷ δὲ αὐτῶν ἐδούλευσα βασιλεῖ. ἤλθον δὲ καὶ ἐπὶ τὸν μαργαρίτην, ἐφ' ὃν 10 οἱ πατέρες μου ἀπιστάλασιν με, τῷ δὲ τῆς τροφῆς αὐτῶν βάρει εἰς ὕπνον κατηνέχθη βαθύν.

110 ταῦτα δὲ μου παθόντος καὶ οἱ πατέρες μου ᾔσθοντο καὶ ἔπαθον ὑπὲρ ἐμοῦ. ἐκηρύχθη δὲ κήρυγμα ἐν τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν ἵνα πάντες ἐπὶ τὰς ἡμετέρας ἀπαντῶσιν θύρας. καὶ 15 τότε οἱ βασιλεῖς τῆς Παρθενίας καὶ οἱ ἐν τέλει καὶ οἱ Ἀνατολῆς πρωτεύοντες γνώμης ἐκράτησαν περὶ ἐμοῦ ἵνα μὴ ἔλθω ἐν Αἰγύπτῳ. ἔγραψαν δὲ με καὶ οἱ δυνάσται σημαίνοντες οὕτως· Παρὰ τοῦ πατρὸς βασιλέων βασιλεὺς καὶ μητρὸς τὴν Ἀνατολὴν κατεχούσης καὶ ἀδελφούς αὐτῶν δευτέρους ἀφ' ἡμῶν 20 τῷ ἐν Αἰγύπτῳ υἱῷ ἡμῶν εἰρήνη. ἀνάστηθι καὶ ἀνάνηψον ἐξ ὕπνου, καὶ τῶν ἐπιστολιμαίων ῥημάτων ἄκουσον, καὶ ὑπομνήσθητι υἱὸς βασιλέων ὑπάρχων. δουλικὸν ὑπεισήλθης ζυγόν·

241 W

¹⁻² ἐ. π.] *scr* ἐμπορείας? ἐμῆς ἐμπορείας? *mercaturae meae* f ||
² παρεκ. δὲ α.] ὅς μοι ἀεὶ συμπαρῆν καὶ συνεβούλευεν *Nicetas Thess certe aptius* || ³ τοῦτ. *om* f || ⁴ ξεν.] *me auersarentur* f (*Wright sed dub: me suspectum haberent Macke me cognoscerent Noeldeke mihi male dicerent Beuan*) || ⁵ <ἐλθῶν> ἐπλ? (f) || ⁶ οἱ Α. *om* f || ⁷ μ. τέχ.] καὶ τέχνην παρέκλιναν *Nicetas Thess: scr* <καὶ> τέχνη?? *cf* 149, 18 || ⁸ ἐγ.] *dederunt mihi* f ἀπογεύσασθαι ὑπηγάγοντο *Nicetas Thess* || ⁹ <καὶ> ἡγνόησα? || *scr* βασιλέων? (f) || ¹⁰ ἤλθον] *oblitus sum* f μακρὰ χαλεπὴν εἰπὼν τῇ φροντίδι τοῦ μαργαρίτου *Nicetas Thess: scr* ἐπελαθόμην δὲ καὶ τοῦ μαργαρίτου?? || ¹¹ τρ.] *oppressionis* f (*Wright: cibi coni Noeldeke dub Beuan*): *cf* 9 || ¹² κατ.] *iacebam* f || ¹³ τ.] *omnia add* f || *scr* δ' ἐμοῦ? || ¹⁴⁻¹⁶ κ. τ. *om et interpungit ante γνώμης* (17) f || ¹⁶ Παρθίας (f) *Nicetas Thess recte: cf Ph 92, 13* || ¹⁷ πρωτ.] *omnes add* f || ¹⁸ ἔλθω] *relinquerer* f: *scr* λειφθῶ?? || ¹⁸ με] *scr* μοι (f): *epistulam add* f || ¹⁸⁻¹⁹ σ. οὔτ.] *et signauerunt eam* f || ¹⁹ βασιλεὺς] *scr* βασιλέως (f): *cf* 223, 20 || ²⁰ ἀδ. - ἡμ.] ἀδελφοὶ ἐξ αὐτῶν τὴν γένεισιν ἔχοντες *Nicetas Thess* || *scr* ἀδελφοῦ σου τοῦ δευτέρου?? (f) || ²¹ ἡμ.] καὶ ἀδελφῷ *add Nicetas Thess* || ²² ὕπνου] *tuo add* f || ²³ δ. ἐ. ζ.] *uide seruitutem: cui seruus!* f (*Wright Beuan: quam seruus Macke*)

μνημόνευσον τῆς ἐσθῆτός σου τῆς χρυσοπάστου· μνημόνευσον τοῦ μαργαρίτου δι' ὃν εἰς Αἴγυπτον ἀπεστάλης. ἐκλήθη δὲ τὸ ὄνομά σου βιβλίον ζωῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου οὐ παρείληφας ἐν τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν.

- 5 111 Ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς πρεσβευτῆς κατεσφραγίσατο διὰ τοὺς πονηροὺς τοὺς Βαβυλωνίους παῖδας καὶ δαίμονας τυραννικοὺς Λαβυρίνθους. ἐγὼ δὲ πρὸς τὴν ταύτης φωνήν τε καὶ αἰσθησιν ἐξ ὕπνου ἀνερωμῶσάμην, ἀναλαβὼν δὲ καὶ καταφιλήσας ἀνεγίνωσκον. ἐγγέγραπτο δὲ περὶ ἐκείνου τοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ
10 μου ἀναγεγραμμένου· καὶ ὑπεμνήσθην παραχρῆμα ὅτι βασιλέων εἰμι υἱὸς καὶ ἡ ἐλευθερία μου τὸ γένος μου ἐπιζητεῖ. ὑπεμνήσθην δὲ καὶ τοῦ μαργαρίτου ἐφ' ὃν κατεπέμφθη εἰς Αἴγυπτον· ἡρχόμην δὲ ἐφ' ἄρμασιν ἐπὶ τὸν δράκοντα τὸν φοβερὸν, καὶ κατεπόνεσα τοῦτον ἐπονομάσας τὸ τοῦ πατρός
15 μου ὄνομα. ἀρπάσας δὲ τὸν μαργαρίτην ἀπέστρεφον πρὸς τοὺς ἐμοὺς ἀποκομίσας πατέρας. καὶ ἀποδυσάμενος τὸ ῥυπαρὸν ἐνδυμα ἐν τῇ αὐτῶν κατέλειψα χώρα, ἠϋθνον δὲ αὐτὸ καὶ τὴν ὁδὸν πρὸς τὸ φῶς τῆς κατὰ ἀνατολὴν πατρίδος. καὶ εὗρον καθ' ὁδὸν διαιροῦσάν με· αὐτὴ δέ, ὥσπερ φωνῇ

¹ χρ. (Nicetas Thess)] fulgentem f (Beuan) et recordare togam gloriosam qua indueris et adornaberis add f καὶ τὴν εἰδεχθῇ ταύτην καὶ ἄμορφον τῶν Αἰγυπτίων ἀπόρριψον add Nicetas Thess || ¹⁻² μν. - ἀπεστ. ante μν. - χρυσ. (I) f || ² ἐκλ. δὲ] cum uocatum erit f (Wright Beuan: uocabitur Macke) || ³ βιβ.] scr ἐν βιβλίῳ? (f) || ζ.] uirorum fortium f || <μετὰ> τοῦ? (f) || οὐ π.] eris f (? Macke: dub Wright et Beuan) || ⁵ ὁ δὲ β.] epistula mea est epistula quam rex f || ὡς πρ.] dextra sua f || ⁶ B. π.] filios Babylonis f: scr Βαβυλωνίων π.? || ⁷ scr Λαβυρίνθου? (cf 220, 15) uolauit (epistula) instar aquilae reginae auium omnium, uolauit et consedit prope me et tota facta est sermo add f αὐτῇ ἡ ἐπιστολῇ φῶς γέγονεν ἐμοὶ καὶ πῦρ καὶ τὸ ἐνόν μοι ζώπυρον ἀνάψασα εἰς ὕψος ἦρεν καὶ ἀετοῦ δίκην ἀνῆξεν ὥσπερ ὑπόπτερον add Nicetas Thess || ⁸ αἰσθ.] strepitum f || scr ἀνωρωμῶσάμην?? surrexi f || καταφ.] solui et add f(?) || ⁹ περὶ ἐκ.] secundum illud f || ¹¹ τὸ γ. μ.] naturam suam f || scr ἐπεζητεῖ? requirebat f (Beuan: confirmabat Wright Macke) || ¹² δὲ καὶ om f || ¹³ ἡ. δὲ ἐφ' ἁ. ἐπ.] scr ἡ. δὲ ἐπάσασαι κηλεῖν? coepi incantare f ἐφωδαῖς τε καὶ θελοῖς κατακληλῆσας ἐπάσασα Nicetas Thess: nunc ἡρχ. ab ἔρχομαι deriuatum uid || ¹⁴ φοβ.] clare spirantem add f: cf 220, 8 || scr κατεπόνεσα? (cf 162, 24) κατεκοίμισα? (f) || ¹⁵ ὄν.] et nomen eius qui est loco proximus et matris meae reginae orientis add f || ¹⁶ τ. ἐ. ἁ. π.] domum patris mei f || scr <αὐτόν> ἀποκομίσαι?? <καὶ> ἀποκομίσας post μαργ. (15) ponend?? || ¹⁷ ἔνδ.] eorum add f || ¹⁷⁻¹⁸ α. καὶ] scr αὐτίκα? (f) || ¹⁸ ὁδ.] ut uenirem add f (Wright Beuan: qua ueneram Macke) || ¹⁹ scr <τὴν ἐπιστολὴν τὴν> διεγείρουσάν (uel διεγείρασάν)?? (f)

χρησαμένη ἀνέστησεν ὑπνωθέντα με, καὶ ὠδήγησέν με τῷ παρ' αὐτῆς φωτί. ἔστιν γὰρ ὅτε ἡ ἀπὸ σιρκιῶν ἐσθῆς βασιλικῇ πρὸ τῶν ἑμῶν ὀφθαλμῶν. ἀγούσης δέ με καὶ ἐλκούσης τῆς στοργῆς τὴν Βαβύρινθον παρῆλθον· καὶ καταλείψας ἐπ' ἀριστερὰ τὴν Βαβυλῶνα εἰς τὴν Μέσον ἀφικόμην τὴν με- 5
-άλλην οὖσαν παραλίαν.

243 W

112 οὐκ ἐμνημόνευον δὲ τῆς λαμπρότητός μου· παῖς γὰρ ὢν ἔτι καὶ κομιδῇ νέος κατελειοίπειν αὐτὴν ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς βασιλείοις· ἐξαίφνης δὲ ἰδόντος μου τὴν ἐσθῆτα ὡς ἐν ἐσό-
πτρῳ ὁμοιωθεῖσαν, καὶ ὅλον ἐμαντόν ἐπ' αὐτὴν ἐθεασάμην, 10
καὶ ἔγνων καὶ εἶδον δι' αὐτῆς ἐμαντόν, ὅτι κατὰ μέρος διη-
ρήμεθα ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὄντες, καὶ πάλιν ἔν ἐσμεν διὰ μορφῆς
μιας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς ταμειούχους τοὺς τὴν
ἐσθῆτα κομίσαντας ἐώρων δύο, μορφὴ δὲ μία ἐπ' ἀμφοτέρων,
ἐν σύμβολον βασιλικὸν ἐν ἀμφοτέροις ἔκειτο· τὸ δὲ χρῆμα 15
καὶ τὸν πλοῦτον ἐν χερσὶν εἶχον, καὶ ἀπεδίδουν μοι τιμὴν·
καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν εὐπρεπεστάτην, ἣτις ἐν φαιδροῖς χρῶ-
μασιν χρυσῷ πεποικίλτο καὶ λίθοις τιμίοις καὶ μαργαρίταις
χραιοῖς πρεπούσῃ· ἴδρυντο ἐν ὕψει· καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ τῶν βασι- 20
λέων βασιλεὺς ὅλη δι' ὅλης· λίθοις σαμφειρίνοις ἐν ὕψει 20
ἐπεπήγεισαν ἀρμοδίως.

244 W

² ἔστιν - βασ.] *de f dub Wright Macke Beuan* || ³ τ. ἐ. δ.] *me et add forma sua* (? *Wright Beuan*: in itinere meo *Macke*) et uoce sua et ductu me hortata est ut properarem *f unde explenda uid* || ⁴ *scr τῇ στοργῇ?* (f) || *B.] scr Λαβύρινθον?* (cf 222, 7) *Sarbug f (Wright Macke: dub Beuan)* || ⁵ *scr Μεσσην??* (cf 220, 13) *Maishan f || μεγ.] portum mercatorum add f ||* ⁶ *παραλ.]* et uestem meam fulgentem (ornatum meum *Macke: item 222, 1*) quam exueram et togam qua amictus eram ex *Ramtha et Reken (Wright: Ramka et Reken Macke summa Hyrcania coni Beuan)* parentes mei eo miserant per dispensatores (ταμειούχους: cf 13) suos quibus propter fidem eorum illa credi poterant *add f ||* ⁷ τ. λ. μου] *formam eius f ||* ⁸ ὡς ἐν] *scr ὡσεὶ?* (f) || ⁹ *καὶ del?* (f) || totam uidi in toto (*Wright Macke: in me toto Beuan*) *add f ||* ἐμ. om] *f? (Wright Macke; non Beuan)* || *scr αὐτῇ?* || ¹¹ κ. ἔγν. - ἐμ. om] *f ||* ¹³ οὐ μ. ἀ. κ.] *cf c 127e ||* ¹⁵⁻¹⁶ τὸ δὲ - τιμ.] *manibus eius qui mihi reddebat depositum (? Wright: ornatum Macke thesaurum Beuan) meum et diuitias meas per eos f ||* ¹⁸ *scr πεποικίλτο, χρυσῷ?* (f) || λ. τιμ.] *beryllis f || μαργ.] lapidum nomina habet f ||* ¹⁹ *scr ἴδρυντο?* paratum erat *f ||* ἐν ὕ.] *domi suae in alto f? (Wright Beuan: in perfectione sua Macke)* et adamantinis lapidibus omnes orae eius firmatae erant (omnes partes eius coniunctae erant *Macke*) *add f || τῶν del?* || ²⁰ *scr βασιλέως* (f): cf 221, 19 || ²⁰⁻²¹ quasi lapides sapphirini erant uarii eius colores *f ||* ²⁰ ὅλης <ἐπεποικίλτο>? (f) || *scr λίθοι σαμφειρίνοι?*

- 113 *ἑώρων δὲ αὐτοῖς ὅτι δι' ὅλων κινήσεις ἐξεπέμποντο γνώσεως, καὶ ἦν ἐτοίμη ἀφείναι λόγον· ἤκουον δὲ αὐτῆς ὁμιλοῦσης· Ἐγὼ εἰμι ἐκείνου τῶν πάντων ἀνθρώπων ἀνδρειοτάτου οὗ ἔνεκεν παρ' αὐτῷ τῷ πατρὶ ἐνεγράφη· καὶ αὐτὸς*
δὲ ἡσθόμην αὐτοῦ τῆς ἡλικίας. Αἱ δὲ κινήσεις αἱ βασιλικαὶ
πᾶσαι ἐπανεπαύοντό μοι ἀνξάνουσης πρὸς ταύτης ὁρμᾶς·
ἔσπευδεν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ὀρεγομένη ἐπὶ τὸν δεχόμενον αὐτήν.
κἀμὲ ὁ πόθος διήγειρεν ὀρμῆσαι εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ καὶ
δέξασθαι αὐτήν. ἐκταθεῖσαν δὲ χρωμάτων ἐκομίσθην, καὶ
10 *τὴν στολὴν μου τὴν βασιλικὴν ὑπερέχουσαν ἐστολισάμην*
δι' ὅλου· ἐνδυσάμενος δὲ ἤρθη ἐν χώρᾳ εἰρήνης σεβασματος·
καὶ τὴν κεφαλὴν κλίνας προσεκύνησα τοῦ πατρὸς τὸ φέγγος
τοῦ ἀποστείλαντός μοι ταύτην, ὅτι ἐγὼ μὲν ἐποίησα τὰ προ-
σταχθέντα, καὶ αὐτὸς ὁμοίως ὅπερ κατεπηγγέιλато· καὶ ἐν
15 *ταῖς θύραις τοῦ βασιλικοῦ τοῦ ἐξ ἀρχῆς αὐτοῦ κατεμειγνύ-*
245 W *μην. ἡσθὴ δὲ ἐπ' ἐμοὶ καὶ εἰσεδέξατό με μετ' αὐτοῦ ἐν τοῖς*
βασιλείοις· πάντες δὲ οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ εὐφρόνιμις φωναῖς
ὑμνοῦσιν· ὑπέσχετο δὲ μοι καὶ εἰς τὰς τοῦ βασιλέως θύρας
σὺν αὐτῷ ἀποσταλῆσθαι, ἵνα μετὰ τῶν ἐμῶν δώρων καὶ
20 *τοῦ μαργαρίτου ἅμα αὐτῷ φαινόμεθα τῷ βασιλεῖ.*
251 W 114 *Καὶ ὁ Χαρίσιος γεγηθὼς ἀπῆι οἴκαδε, νομίζων συ-*
νεῖναι τὴν αὐτοῦ γυναῖκα καὶ τοιαύτην γεγενῆσθαι οἷαν πρὸ

¹ ἐξεπ.] operabantur f: scr ἐξεπονούντο?? || ὁμ.] strepitum sonorum eius f quos edebat in eos qui eam detulerant add f (? *dub Wright Macke Beuan*) || ³⁻⁵ ἐγὼ - ἡλικ. et ⁶ αὐξ. - ὁρμ.] *obscura et incerta*: ego sum operans in actibus quem eduxerunt (ei add *Wright Beuan*) coram patre meo, et ego quoque animum aduerti (in me add *Macke Beuan*) statutam meam crescere secundum laborem suum (? eius *Wright Beuan*) f *non minus obscura* || ² τῶν] scr τοῦ? || ⁴ scr αὐτῆ?? || ⁵ scr ἐμάντοῦ?? || ⁶ αὐξ. π. ταύτης <τὰς> ὁρμᾶς ante αἱ δὲ (5) *ponenda et cum ἡλικ. coniungenda* (f) || ⁷ ἔσπ. - αὐτήν] et in manu eorum qui dabant eam properabat ut eam acciperem f || αὐτοῦ] scr αὐτῶν? (f) || ⁸ αὐτοῦ] scr αὐτῆς?? || ⁹ ἐκτ.] manum porrexī et cepi eam f || χρ.] eius pulchritudine add f || scr ἐκοσμήθην uel ἐκοσμίσθην (f) || ¹⁰ β. ὑπ.] fulgentibus coloribus f || scr βασιλικῆς?? || ¹¹ εἰρήνης <καὶ>? (f) || ¹² τοῦ ἐξ] scr τοῖς ἐξ? (f) || ¹⁷ εὐφ.] *incertum* f (luminum *coni Macke laudis coni Beuan*) || ¹⁸ <αὐτόν> ὑμνοῦσιν? (f) || <βασιλέων> βασιλέως? (f) || ¹⁹ scr ἀποσταλῆσεσθαι? || ²¹ καὶ] τοῦ ἀποστόλου δὲ ἐν τῇ εἰρκτῇ (cf c 159i) βληθέντος P: cf 218, 26 || οἴκ. γεγ. ἀπ. et add προσδοκῶν (partim in ras) καὶ P || ²¹⁻²² τ. α. συγκαθευδῆσαι P: cf c 125 m; 127 i || ²¹ secum futuram f copulabitur mihi m || ²² γενήσεσθαι Vsener || ^{22-225,1} scr οἷαν ἦν πρὸ τοῦ uel καὶ τὸ πρότερον? cf 228, 5; c 123 e; 125 m; 128 e || ²² οἷαν (f) om P: cf 228, 5; c 128 e || ^{22-225,1} πρὸ τοῦ (f) om U

τοῦ, πρὶν ἀκοῦσαι τοῦ θείου λόγου καὶ πιστεῦσαι τῷ Ἰησοῦ. ἀπελθὼν δὲ εὗρεν αὐτὴν τὰς τρίχας κεκομμένας ἔχουσαν καὶ τὴν ἐσθῆτα διαρρηγμένην· ἰδὼν δὲ εἶπεν αὐτῇ· Κυρία μου Μυγδονία, τί σε ἡ χαλεπὴ αὕτη κατέχει νόσος; καὶ τίνος ἕνεκα διεπράξω ταῦτα; ἐγὼ εἰμι ὁ ἐκ παρθενίας σου γαμέτης, τῶν 5 τε θεῶν καὶ τῶν νόμων ἄρχειν σοὺ μοι διδόντων· τίς ἡ τοσαύτη σου μανία; ὅτι κατὰ γέλως ἐν παντὶ τῷ ἔθνει γεγένησαι. ἀλλὰ ἀπόθου τὴν παρ' ἐκείνου τοῦ φαρμακοῦ μέριμναν· περιελῶ δὲ ἐκ μέσου τὴν ὄψιν ἐκείνου, ἵνα μηκέτι αὐτὸν ἴδῃς.

10

115 Ἡ δὲ Μυγδονία τούτων ἀκούσασα ἀνεδίδου τῇ λύπῃ, στενάζουσα καὶ ὀδυρομένη. καὶ αὐθις ὁ Χαρίσιος· Τοσοῦτον ἄρα τοὺς θεοὺς ἠδίκησα, ὅτι τηλικαύτῃ με νόσῳ περιβεβλή- 252 W κασιν; τί τοσοῦτον πεπλημμέληκα, ὅτι εἰς τοσαύτην με κατέβαλον ταπεινότητα; δέομαι σου Μυγδονία, μὴ μου τὴν ψυχὴν 15 ἄγῃ ἐπὶ τῇ θέᾳ σου ταύτῃ τῇ οἰκτρᾷ καὶ τῷ ταπεινῷ σχήματι, καὶ μὴ μου τὴν καρδίαν καταπύνει ταῖς ἐπὶ σοὶ φροντίσιν. ἐγὼ εἰμι Χαρίσιος ὁ σὸς γαμετός, | ὃν ὅλον τὸ ἔθνος 66 B τιμᾷ καὶ δέδιεν· τί με δεῖ πρᾶξαι; καὶ οὐκ οἶδα πῶς ἀναστρέψω· τί δὲ καὶ λογίσωμαι; σιγῇσω καὶ καρτερήσω; καὶ 20 τίς ἀνέξεται ὅταν τινὲς τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ λαμβάνωσιν; τίς δὲ τὸν σὸν καρτερήσειεν ἀγαθὸν τρόπον; τί γὰρ ἐμοί; ἡ εὐωδία σου ἐν ταῖς ῥίσιν μού ἐστιν, καὶ τὸ φαιδρὸν σου πρόσωπον ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ἐγκάθεται· ἀφαιροῦντά

² αὐτ.] *sedentem add* | *decumbere solo add m* || τὰς - ἔχ.] *et uultus eius erat demissus* | *scr κεκαρμένας? detonso capite m* || ἔχουσα *P* | ³ ἰδ. δὲ] *et erat tamquam insana propter Iudam* | ⁴ ἕνεκεν *P*: *recte? cf 162, 11 et index* || ⁵ τ. δ. *P* || σου γ.] *νυμφίος (recte? cf 18; 110, 8; 233, 25; al) σου διαπρέψας P* || ⁶ μοι *om P* || δεδωκότων *P* || ⁷ σου *om P* || τῷ | ἡμῶν *add P* hoc | *cf 234, 11* || ⁸ ἀλλὰ *om P* || φαρμ.] *δοθεῖσαν σοι add P* | ⁹ ἐκείν.] *(ou in ras) P* || ¹⁰ αὐτ. (f) | αὐτοῦ τὴν ὄψιν *U* || ¹¹ τούτ.] *τῶν λόγων add P* haec a Charisio uiro suo | *ἀνεδίδου* *ῥεάντην?* || ¹² *scr* ἠδίκησας? (f) || *scr* σε? (f): *cf 14; 241, 15* || ¹³ *scr* πεπλημμέλησας? (f) || *scr* σε? (f) || ¹⁴ ταύτη - σχ. *om* | *τῷ om P* || ¹⁵ γ.] *ποθητός P: scr γαμέτης??* (f) *cf 5* | ¹⁶ δέδιεν *U* || *scr* πρᾶξαι οὐκ ο. καλ? (f) || καλ - ἀν. *om P* || *scr* ἀναστρέψωμαι? ἀναστραφῶ?? *cf 259, 8* || ¹⁷ δὲ] *δεῖ U* πάλιν *add P: cf 211, 10 et σ. κ. κ.* | ¹⁸ σ. δὲ μύλλον καρτερήσας *U*: *recorderne pulchritudinem tuam et sileam? an meminerim castitatis tuae et taceam?* | ¹⁹ λαμβάνουσιν *P* || ²⁰ τίς - τρ.] *possumne sustinere laetas tuas pulchritudines quae sunt coram me omni tempore?* | ²¹ τρ. ἀγ. *U* || τρόπον *ῥεφαιρεθῆναι??* || ²² τί γ. ἐ. *om P: scr* τὸν ἀεὶ ὄντα παρ' ἐ.?? || ²³⁻²⁴ ἐν τ. ῥίσι γὰρ τοῖς ἐμοῖς ἡ εὐ. σου *P* || ²⁴ *scr* ἀφαιροῦντά

μου τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ περικαλλές σῶμα ᾧ ἡγαλλόμην ὁρῶν
 διαφθείρουσιν· καὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν ὀξυδερκέστατον πι-
 ροῦσιν· ἐκκόπτουσιν δὲ τὴν δεξιάν μου χεῖρα. ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ
 5 εἰς λύπην μετατρέπεται καὶ ἡ ζωὴ μου εἰς θάνατον· καὶ τὸ
 253 W φῶς σκότῳ βαδίζεται. μηδεὶς λοιπὸν τῶν συγγενῶν βλέπετέ
 με, παρ' ὧν οὐδεμία μοι βοήθεια γέγονεν· οὐδὲ τοὺς θεοὺς
 τῆς ἀνατολῆς προσκυνήσω λοιπὸν τηλικούτοις με περιβαλόν-
 τας κακοῖς· οὐδὲ μὴν προσευξαίμην αὐτοῖς ἔτι, οὐδὲ μὴν
 θυσιάσαιμι αὐτοῖς ἀποστερηθεὶς τῆς συμβίου μου. τί δὲ
 10 αἰτήσαιμι ἕτερον παρ' αὐτῶν; ἡ γὰρ δόξα μου πᾶσα ἀφῆρη-
 ται. εἰμὶ δὲ ἄρχων, δεύτερος τῆς τοῦ βασιλέως ἀρχῆς· ἡθέ-
 τησεν δὲ με Μυγδονία ταῦτα πάντα ἀφείλατο· εἶθε δὲ τὸν
 ὀφθαλμὸν μου σκόπτε σέ μοι προσεχούσης συνήθως.

116 Λέγοντος δὲ τοῦ Χαρισίου ταῦτα μετὰ δακρύων
 15 ἐκαθέζετο ἡ Μυγδονία σιωπῶσα καὶ εἰς τὸ ἔδαφος ἀφορῶσα·
 ὁ δὲ αὐθις προσελθὼν εἶπεν· Κυρία μου ποθεινοτάτῃ Μυγ-
 254 W δονία, ὑπομνήσθητι ὅτι σέ ἐκ πάντων τῶν ἐν τῇ Ἰνδίᾳ γυ-
 ναικῶν ὡς καλλίστην ἐπελεξάμην καὶ ἔλαβον, δυνηθεὶς ἑτέρας
 πολλῶ σου καλλίῳ εἰς γάμον συνάψαι ἐμαυτῷ. μᾶλλον δὲ
 20 ψεύδομαι Μυγδονία· μὰ τοὺς γὰρ θεοὺς οὐκ ἂν ἔσται ἑτέραν
 κατὰ σέ ἐν τῇ τῶν Ἰνδῶν εὐρεθῆναι χώρα· οὐαὶ δέ μοι διὰ
 παντός, ὅτι οὐδὲ

¹ ὁρῶν om U: scr ᾧ ἑώρων et post ὀξυδερκ. ponend? (f) || ²⁻³ διαφθ. -
 χεῖρα] νῦν P || ³ ἡ χ. ἡ ἐ.] τὸ γῆθός μου U || ⁴ καὶ ἡ] ἡ δὲ U || ⁵ βαδ.]
 tingitur f: scr βαπτίζεται? (uel βάπτεται??) || scr βλέπετε? (βλέπεται U) ||
⁷ περιβαλλόντας P περιβαλλόντα U || ⁸ ἔτι τούτοις προσεῦξομαι P || μὴν
 alt om P: del? || ⁹ τ. σ. μου ἀπ. P || ¹⁰ π. αὐτοῖς αἰτήσομαι ἔτ. P ||
¹¹ ἀθητήσασα P: scr εἶθε τις (f) || ¹² δέ - ἀφ.] auferat a me hanc gloriam
 omnem et magnas meas diuitias et det mihi unam horam praeteritorum
 amorum o Mygdonia f unde emendandum || με om P || ἀφῆλαμένη U:
 cf 11 || ¹²⁻¹³ εἶθε - συνήθ. om P || ¹² εἶθε δὲ] εἰ δὲ sup scr θε U: del
 δὲ? || ¹³ scr ἐξέκοπτε, σοῦ (f) || ¹⁷ σὲ om P || scr पासών? cf 200, 7 ||
¹⁸ ἔλ.] καίπερ add P || δυνάμενος P || ἑτέραν P multas f || ¹⁹ κάλλιον P
 (cf 227, 5; 233, 12; 241, 1; 243, 22; 189, 16; 208, 23; 153, 7) nobiliores f ἐμαντὸν
 add U || ἔμ. ἀγαγὲν P (cf 259, 9; 251, 18) εἶπερ ἐβουλόμην add U || ¹⁹⁻²⁰ μ.
 δὲ (cf 195, 14) - θε.] οὐκ ἀλήθειαν δὲ μὰ τ. θε. εἶρηκα P sed profecto non
 (del?) mentior f || ²⁰⁻²¹ οὐκ - σὲ] ὅτι οἷον τὸ σὸν γλυκύτατον κάλλος P:
 cf 231, 20 || ²⁰ ἂν ἔ. ἔτ.] est mihi altera f || ²¹ εἶρηκα P om f || χώρα:
 om U: ante τ. ἴ. ponend? del? cf 156, 19 || ²¹⁻²² δ. π.] et mundo f ||
^{22-227,3} ὅτι - καταξιωθῶ] nam numquam audiam te loquentem etiam:
 quaquamquam (ille me) ignominia adfecit, precor f unde emendandum

λόγῳ ἀμείψασθαι θέλεις· κὰν ἡδύτατον ἀπὸ σοῦ λόγον
ὑβρίζε δέ μοι εἰ δοκεῖ σοι, ἵνα ἀκοῦσαι καταξιούμαι. ἀπό-
λόγον μόνον παρὰ σοῦ κατα- βλεψον εἰς ἐμέ, ὅτι πολλῶ
ξιωθῶ. ἀπόβλεψον δὲ εἰς ἐμέ, κρείττων ἐκείνου τοῦ φαρμα-
κοῦ εἰμι· 5
μακοῦ ἐκείνου·

πλοῦτος δέ μοι καὶ τιμὴ σὺν εἰ· καὶ πάντες γινώσκουσιν ὅτι
οὐδεὶς ἐστιν τοιοῦτος οἷος ἐγώ· γένος δέ μοι καὶ συγγένεια
σὺν εἰ· καὶ ἰδού, ἀφαιρεῖται σε ἀπ' ἐμοῦ.

117 Εἰπόντος δὲ ταῦτα τοῦ Χαρισίου ἡ Μυγδονία λέγει 10
πρὸς αὐτόν· Ἐκείνον ὃν φιλῶ βελτίων σοῦ ἐστιν καὶ τῶν σῶν
ὑπαρχόντων· ἡ γὰρ ὑπαρξίς σου ἐκ γῆς οὐσα εἰς γῆν ὑπο-
στρέφει· ὃν δὲ ἐγὼ φιλῶ οὐράνιος ἐστιν, κἀμὲ σὺν αὐτῷ εἰς
οὐρανὸν ἄξει. ὁ πλοῦτός σου παρελεύσεται, καὶ τὸ κάλλος 15
σου ἀφανισθήσεται, καὶ οἱ πέπλοι σου, καὶ τὰ πολλὰ ἔργα· 15
μόνος δὲ σὺ μετὰ τῶν πλημμελημάτων σου γυμνός· μὴ ὑπο-
μνήσης δὲ ἐπ' ἐμοὶ τὰς πράξεις· εὐχομαι γὰρ τῷ κυρίῳ ἐπι-
λαθῆσθαι σε, ὥστε μηκέτι μνησθῆναι τῶν προτέρων ἡδονῶν
καὶ τῆς συνηθείας τῆς σωματικῆς, αἵτινες ὡς σκιά παρελεύ-
σσονται, Ἰησοῦς δὲ μόνος μένει εἰς τὸν αἰῶνα καὶ αἱ ψυχαὶ αἱ 20 67 B
εἰς αὐτὸν ἐλπίζουσαι. αὐτὸς Ἰησοῦς ἀπαλλάξει με τῶν αἰσχυρῶν
σου πράξεων ἃς ἔπραττον μετὰ σοῦ. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ

1-6 U et P separatim posui || 4 δὲ del? || 5-6 sic fere scr: ὅτι πολλῶ
κρείττων ὑπάρχω τοῦ φαρμακοῦ ἐκείνου <καὶ> καλλίων <αὐτοῦ> εἰμι (f) ||
7 μοι] μου P || σὺ εἰ] scr ἔστιν uel ὑπάρχει?? (f) cf q s || 7-9 ὅτι - εἰ]
nemini esse genus simile meo, et tu mihi plus es quam gens mea et
omnia quae sunt mihi f || 9 ἃ. σε] σεαντήν ἀφαιρεῖς P eripiant te mihi f:
scr ἀφαιρεῖσαι?? || 10 ἔφη U dicit f: cf 243, 21 || 11 ἐκείνος U: recte?? cf 240, 6 ||
βελτίον U || σοῦ] omnibus quae possides f: scr ὡν κέκτησαι?? || 11-13 τ. σ.
ὕπ.] ὦν ὑπάρχει σοι U: cf 178, 21; 213, 18 || 11 σῶν] scr σοι? cf 178, 21 ||
13 δ U || 13-14 κἀμὲ - οὐρ. (f) καὶ ε. οὐρ. με πάλιν U || 15 τὰ πέπλα P:
cf 234, 3; 242, 6 || σου al post πολλὰ U || κ. τ. π. ἔ.] ueterascent et conficiuntur
et peribunt f || 16 σ. γ.] et peccatis tuis f || σου] μένεις add U || γυμν.]
ἀπάγεις ἐκεῖ add P || ὑπομνησθήσης U: scr ὑπομνησθῆς?? || 17-18 εὐχ. - σε]
quae oro rogoque dominum meum ut deleat mihi f || 17 γάρ] δὲ P || 18 σε]
ἐμοῦ add U || ὥστε - μν.] noli me commonefacere f || μ. μν.] σε μὴ ὑπο-
μνησθῆναι σε U || 19 αἵτ. - παρ.] a quibus oro ut liberer per amorem domini
mei et add non nulla f || σκιά P || 20 Ἰ. (f) εἰς U || 20-21 αἱ ψ. - ἐλπ.] πᾶσαι
αἱ ε. α. ἐλπ. ψ. P || 21 αὐτὸς] ὁ add P || Ἰ.] ad quem confugi et cui cre-
didi f || τ. αἱ. ἃ. με P || 22 σου om P || ἃς] καὶ add P: cf 169, 8; 205,
13; 207, 9 - 10; 218, 18; 228, 5; 229, 3; 10; 243, 23; 245, 22; 246, 4;
(253, 22;) 259, 11; al (sed 163, 11; 178, 18; 208, 3; 213, 10; 214, 3 etiam
U) || μ. σ. τὸ πρότερον ἔπ. P cum non credebam add f

Χαρίσιος εἰς ὕπνον ἐτράπη λελυμένος τὴν ψυχὴν λέγων αὐτῇ·
Κατὰ σεαυτὴν

λόγισαι δι' ὅλης τῆς νυκτὸς δι' ὅλης σκέψου τῆς νυκτὸς
σήμερον· ἐὰν θελήσῃς μετ' ἐμοῦ εἶναι τοιαύτη

5 οἷαπερ ἦσθα τὸ πρῖν, οἷα καὶ τὸ πρότερον ἦς,
ἐκείνουν δὲ τὸν φαρμακὸν μὴ ἴδῃς, πάντα σου τὰ καταθύμια
ποιήσω· καὶ ἄρῃς σου τὴν διάθεσιν τὴν πρὸς αὐτόν, ἐκβαλὼν
αὐτόν ἐκ τοῦ δεσμοωτηρίου ἀπολύσω, καὶ εἰς ἑτέραν μεταστῇ
χώραν· καὶ οὐ μὴ σε λυπήσω· οἶδα γὰρ ὅτι σφόδρα τοῦ ξένου
10 ἀντιποιῇ. καὶ οὐκ ἀπὸ σοῦ πρώτης τὸ πρῶγμα συνέβη· ὥς
καὶ πολλὰς καὶ ἄλλας ἠπάτησεν μετὰ σοῦ· κάκειναι ἀνένηψαν
καὶ εἰς ἐαυτὰς ἐπανήλθον. μὴ οὖν ἀντὶ μηδεὸς θῆς τοὺς
ἐμούς λόγους καὶ ποιήσῃς με ὄνειδος ἐν τοῖς Ἰνδοῖς.

118 Ταῦτα τοῦ Χαρισίου λέγοντος ὕπνωσεν· ἡ δὲ λα-
258 W 15 βούσα δηνάρια δέκα ἀπῆει λάθρα δοῦναι τοῖς δεσμοφύλαξιν
ὅπως εἰσέλθῃ πρὸς τὸν ἀπόστολον.
συνέτυχεν δὲ καθ' ὁδὸν Ἰούδας ὥς δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπῆει,
Θωμᾶς ἐρχόμενος. συναντᾷ αὐτὸν ἐρχόμενον·
ὃν ἰδοῦσα ἐφοβήθη· ἐνόμισεν γὰρ αὐτὸν ἓνα τῶν ἀρχόντων
20 εἶναι· φῶς γάρ τι πολὺ προηγίτο αὐτοῦ. καὶ ἔλεγεν πρὸς
ἐαυτὴν φεύγουσα· Ἀπώλεσά σε ὦ ἀθλία ψυχή· οὐ γὰρ ἴδῃς
αὐτίς Ἰούδαν τὸν ἀπόστολον τούτου ζῶντος, καὶ ἕως τοῦ

¹ τῇ ψυχῇ P || αὐτῇ | τῇ μυγδονία τὰ P || ² et ³ U et P separatim dedi |

³ scr σκέψαι καὶ λόγισαι δι' ὅλης τῆς νυκτὸς (f) || ⁴ σήμ. (f) om P || ἐὰν θ. |
καὶ εἰ μὲν θέλεις P || ἐὰν | γὰρ add U || εἶναι μ. ἐ. P || τοι. om P: cf 224, 22

⁵ scr οἷαπερ ἦς (cf 158, 19; 233, 7; 261, 10) τὸ πρότερον πρῖν ἢ ἐκείνουν τὸν
φαρμακὸν ἰδεῖν (f): cf 224, 22; 233, 7; 237, 4 || ⁷ πράξω U || scr κἄν? et
si f || ⁷⁻⁸ ἄρ. - ἐκβ. α. om P || ⁷ ἄρῃ sup scr σ U cupis propter f || ⁸ δεσμ. |
τὸν ἀπατήσαντά σε add P || καὶ (f) | ἵνα U || μετ. | ἀποστείλωμεν P:
cf 114, 3 || ⁹⁻¹⁰ καὶ - συνέβη (f) | ἵνα μὴ πάλιν ἀπατήσῃ σε P || ¹⁰⁻¹¹ ὥς -
σοῦ om U: scr fere ἀλλὰ κ. πολλαῖς κ. ἄλλαις ὁμοίον τι συνέβη (f) |

¹¹⁻¹² κάκ. - ἐπαν. (f) om P non nulla add f || ¹²⁻¹³ ἀντὶ - λόγ. (f) | τῆς ἐμῆς
παρανέσεως (νέ in ras) παραβλέψῃ P non nulla add f || ¹³ ὃν. ἐν τῇ τῶν
ἰνδ. ποι. με χώρα P: cf 156, 19; 100, 7 || ¹⁴ ταῦτα - λέγ. | ἐν δὲ τούτοις
τοῖς λόγοις U || scr εἰπόντος?? (f) || ὕπν. | διατομῇ πειθεσθαι τὴν μυγδονίαν
add U || ¹⁷⁻¹⁸ U et P separatim dedi scr sic fere: ὥς δὲ κ. τ. ὁ. ἀπῆει, Ἰ.
Θ. συναντᾷ αὐτὴν (? αὐτῇ? cf AM 115, 7) ἐρχόμενος (f): cf 263, 8 || ²⁰ τι
om P || ²⁰⁻²¹ πρ. ἐ. φ. om f || ²¹ οὐ γὰρ | ὅτι οὐκ P: οὐ <μῇ> γὰρ? ||
²¹⁻²² ἴδ. αὐ. Ἰ. | ἡζιώθῃς ἄρτι τοῦ νέου θεοῦ ἰδεῖν P || ²¹ scr ἴδω?? (f) |
²² τὸν | καιρὸν add U || ²²⁻²²⁹ τούτου - σφ. om P || ²² τούτου | scr <Ἰησοῦ>
τοῦ <θεοῦ> τοῦ? (f) || καὶ | scr ὅτι? (f) |

νῦν ἀγίαν οὐκ ἐδέξω σφραγίδα. Καὶ φεύγουσα εἰς στενὸν προσέδραμε τόπον, κάκεισε ἐκρύπτετο λέγουσα· Αἰρετώτερον ὑπὸ μετριωτέρων ἀναλίσκεσθαι, οὐς δυνατόν πείσαι, ἢ περιπεσεῖν τῷ ἄρχοντι τούτῳ δυνατῷ, καταφρονοῦντι δώρων.

Πρῶξις ι' ὅτε Μυγδονία λαμβάνει τὸ βάπτισμα.

5

119 Διανοουμένης δὲ ταῦτα τῆς Μυγδονίας καθ' ἑαυτὴν Ἰούδας εἰσελθὼν ἐπέστη αὐτῇ· ὃν ἰδοῦσα ἐφοβήθη καὶ πεσοῦσα ὑπὸ φόβου ἐξέθανεν· αὐτὸς δὲ παραστάς καὶ τῆς χειρὸς αὐτῆς λαβόμενος ἔφη αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ Μυγδονία· οὐκ ἔασει σε Ἰησοῦς, οὐδὲ παρόψεται σε ὁ κύριός σου ὃ τὴν 10 ἑαυτῆς ψυχὴν ἀνέθηκας. οὐκ ἐγκαταλείψει σε ἡ πολύσπλαγχνος αὐτοῦ ἀνάπαυσις· οὐκ ἐγκαταλείψει σε ὁ χρηστός διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ χρηστότητα καὶ ὁ ἀγαθὸς διὰ τὴν ἀγαθωσύνην. ἀνάστηθι τοῖνυν ἀπὸ τῆς γῆς ὑπεράνω ταύτης ἅπασα γενομένη· ἴδε τὸ φῶς, ὅτι οὐκ ἔξ κύριος τοὺς ἀγα- 15 πῶντας αὐτὸν ἐν τῷ σκότει βαδίζειν. θάσσαι τὸν συνοδοιπόρον τῶν αὐτοῦ δούλων, ὅτι αὐτὸς αὐτοῖς σύμμαχος ἐν κινδύνοις. Καὶ ἡ Μυγδονία ἀναστᾶσα προσεῖχεν αὐτῷ καὶ εἶπεν· Ποῦ ἀπῆεις κύριέ μου; καὶ τίς ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ τοῦ δεσποτωτηρίου καθορᾶν τὸν ἥλιον; | Λέγει αὐτῇ Ἰούδας Θωμᾶς· 20 Ὁ κύριός μου Ἰησοῦς δυνατότερός ἐστιν πασῶν δυνάμεων καὶ βασιλέων καὶ ἀρχόντων.

257 W

68 B

120 Καὶ ἡ Μυγδονία εἶπεν· Δός μοι τὴν σφραγίδα Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ δεξομαι δωρεὰν παρὰ τῶν σῶν χειρῶν

¹ νῦν <τὴν>? cf 231, 16 || ἀγ. del? om || scr ἐδεξάμην?? || ¹⁻² εἰς - ἐκρ.] in aliam uenit plateam || ² πρ. - ἐκρ.] τόπ. εἰσδραμοῦσα ἐν ἀποκρύφῳ τόπῳ ἐκρύβη U || scr προέδραμε? || ³ scr ἀλίσκεσθαι (f) || οὐς] καὶ add P: cf 227, 22 || πε|||σαι U || ³⁻⁴ περ. - δώρ.] ἐν ταῖς τοῦ ἄρχοντος τούτου χειρὶν ἐμπεσεῖν με P || ⁴ τούτῳ <τῷ>? || ⁵ ὅτε] ἡ add P || ⁶ κ. ἐ. om P: cf 228, 2 || ⁷⁻⁸ ὁ. τοῦ φ. ἐπὶ τὴν γῆν. πεσ. P || ⁸ ἐξέθ.] ἔκειτο ὡς περ νεκρά P om || del? || ⁹⁻⁹ αὐτὸς - ἔφη] ἐκ τ. χ. δὲ ταύτην λαβ. ὁ θωμᾶς ἀνάστησεν λέγων P et adstitit ei et dixit || ⁹ scr εἶπεν? cf 243, 21 || αὐτῇ (f) om U || ¹⁰ οὐ μὴ σε Χριστὸς ἔασει P || οὐδὲ (f) || οὐ U || ¹⁰⁻¹² ᾧ - ψ. (f) || εἰς ὃν (cf 245, 22) καὶ (cf 227, 22) σεαυτὴν P || ¹¹⁻¹³ οὐκ - ἀγαθωσ. (f) om P || ¹² χριστὸς (comprend) U bonus || ¹⁴⁻¹⁵ ὑπ. - γεν.] καὶ P || ¹⁵ scr ἅπαξ? (f) || ¹⁶⁻¹⁸ θέ. - κινδ. om P || ¹⁹ scr ἔλεγεν? (f) || τίς] ἐστιν add U: cf 230, 12 || ²⁰ ὁρᾶν P: cf 255, 2; 10; 147, 13 || ²¹ I.] χριστὸς add P || ²²⁻²³ δός - Χρ. (f) || τὴν ἐν χριστῷ (cf 231, 16; 165, 13) κύριέ μου πάρασχέ μοι σφ. P: cf 231, 15 || ²⁴ δέξ. - χ.] δά (ab f) τ. σ. χ. τὸ λουτρὸν λίβω τῆς ἀφθαρσίας P || donum eius || τ. σ. χ. (f) || τῆς σου χειρὸς U

- πρὶν ἢ σε τοῦ βίου ἐξελθεῖν. Καὶ παραλαβοῦσα αὐτὸν εἰς
 τὴν αὐλὴν εἰσηλθεῖν, καὶ ἐξύπνιζεν τὴν τροφὸν λέγουσα πρὸς
 αὐτήν· Μήτηρ ἐμὴ καὶ τροφὲ Μαρκία, πάσας τὰς πρὸς με
 5 ὠφελείας καὶ ἀναπαύσεις ἐκ παίδων ἕως τῆς νῦν ἡλικίας μα-
 ταίας εἰργάσω, καὶ χάριν σοι δι' αὐτάς ὀφείλω πρόσκαιρον.
 ποιήσον δέ μοι καὶ νῦν χάριν, ἵνα διὰ παντὸς τὴν ἀμοιβὴν
 ἀπολάβῃς παρ' ἐκείνου τοῦ τὰ μεγάλα χαριζομένου. Καὶ ἡ
 Μαρκία πρὸς τοῦτοισι Τί θέλεις φησὶν θυγάτηρ μου Μυγδο-
 νία; καὶ τί σοι πρὸς ἡδονὴν ἔστιν γενέσθαι; τὰς δὲ τιμὰς ἄς
 10 πρότερα ἐπηγγείλω μοι οὐκ εἶασέν σε ὁ ξένος ἀγαγεῖν εἰς
 τέλος, καὶ ὄνειδός με ἐν παντὶ τῷ ἔθνει κατέστησας· καὶ νῦν
 τί ἄρα καινὸν ὅπερ μοι ἐπιτάσσεις; Καὶ ἡ Μυγδονία λέγει·
 Γενοῦ μοι κοινωνὸς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἵνα δέξωμαι παρὰ σοῦ
 τροφὴν τελείαν. ἄρτον μοι ἀνελομένη κόμισσον καὶ ὕδατος
 15 κρασίν, τῆς ἐλευθερίας μου φειδομένη. Ἡ δὲ τροφὸς ἔφη·
 258 W Ἐγὼ κόμισσω ἄρτους πολλοὺς καὶ ἀντὶ ὕδατος μετρητὰς οἶνου,
 καὶ τὴν ἐπιθυμίαν σου πληρῶ. Ἡ δὲ λέγει πρὸς τὴν τροφόν·
 Μετρητῶν οὐ δέομαι, οὐδ' αὐτῶν τῶν πολλῶν ἄρτων. τοῦτο
 δὲ μόνον, κρασίν ὕδατος καὶ ἓνα ἄρτον καὶ ἔλαιον κόμισσον.
 20 121 Κομισάσης δὲ τῆς Μαρκίας ταῦτα ἡ Μυγδονία
 ἵστατο ἔμπροσθεν τοῦ ἀποστόλου γυνὴ τῇ κεφαλῇ· καὶ
 αὐτὸς ἄρας τὸ ἔλαιον κατέχεεν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτῆς εἰπών·
 Ἐλαιον ἅγιον εἰς ἀγιασμὸν ἡμῶν δοθέν, μυστήριον κρυφισμαῖον
 ἐν ᾧ ὁ σταυρὸς ἡμῶν ἐδείχθη, σὺ εἰ ὁ ἀπλωτὴς τῶν κεκα-

¹ πρὶν (cf 225, 1; 244, 20 et 237, 5; 247, 10) ἐξ. σε τ. β. U || ² εἰς.] ἤγαγε τῆς τροφῆς P in domum suam add f || ἀφύπνιζε P: cf 249, 12 | ²⁻³ πρ. α.] αὐτῇ P || ³ ἐμὴ καὶ om U || τρ.] μου μήτηρ add U || Narcia f Narchia m item infra: cf index et praef || ³⁻⁵ πάσ. - εἰργ. (f) | πᾶσαν ἐκ νηπίου τὴν ἀνάπαυσιν μου ἐποίησας καὶ τὰ θελήματά μου ἐπλήρωσας P | ⁵ ὀφ.] habeo f || πρόσκ. (f: cf 6)] κυρία μου P || ⁶ νυνὶ δὲ μ. π. (om καὶ) U sed fac mihi hanc gratiam f || ⁷ δ. π.] aeternam et f || τ. ἀμ. διαπ. U || ⁷⁻⁸ π. τοῦτ. δὲ ἡ μ. P || ⁹⁻¹² κ. τι - ἐπιτ. om P || ⁹⁻¹⁰ scr ἄς πρότερον?? τὰς προτέρας <ἄς> (f)?? || ¹² ἔφη U dicit f: cf 243, 21 || ¹⁴ τελ. τρ. P || μοι] clam add f || ὕδ.] uini f ὡσαύτως add P: cf 178, 8-9 || ¹⁵ scr κρασίων?? cf 19 || τρ. om U || ¹⁶ ἄ. ὕδ. om f || ¹⁷ προθυμίαν U || πληρώσω Vsener || λέγει om U dicit f || ¹⁸ μετρ.] multis add f || χρῆζω U || ¹⁸⁻¹⁹ τ. δὲ μ.] μίαν δὲ βούλομαι U || ¹⁹ κράσιν U: scr κρασίον?? cf 15 || ὕδ.] in poculo f || ἄ. ἔ. P || κόμ. (f) om P || ²¹ στάσα πρὸς τῷ ἀποστόλῳ U stabat ante sanctum apostolum f || scr γυνή?? cf 173, 1 P || ²¹⁻²² καὶ α.] α. δὲ U || ²² scr ἐπὶ τῆς κεφαλῆς? cf 142, 12 || ἐν om U || ²³ ἀγιασμὸν] unctionem f: scr χρῆσμα?? χρῆσμον?? || ²⁴ ἡ ἀπλότης P || κεκαμμένων U: scr κεκαμ- μίον (f)

λυμένων μελῶν· σὺ εἰ ὁ ταπεινωτὴς τῶν σκληρῶν ἔργων· σὺ εἰ ὁ δεικνὺς τοὺς κεκρυμμένους θησαυρούς· σὺ εἰ τὸ τῆς χρησιμότητος βλάστημα· ἐλθέτω ἡ δύναμις σου· ἰδρυνθήτω ἐπὶ τὴν δοῦλὴν σου Μυγδονίαν· καὶ ἴασαι αὐτὴν διὰ τῆς ἐλευθερίας ταύτης. Ἐπιχυθέντος δὲ τοῦ ἐλαίου ἐκέλευσεν τῇ τροφῷ⁵ αὐτῆς ἀποδύειν αὐτὴν καὶ σινδόνα αὐτὴν περιζῶσαι· ἦν δὲ τις ἐκεῖ κρήνη ὕδατος, ἐφ' ἣν ἀνελθὼν ὁ ἀπόστολος τὴν Μυγδονίαν ἐβάπτισεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. ὥς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ἐνεδύσατο, ἄρτον κλάσας καὶ λαβὼν ποτήριον ὕδατος κοινωνὸν ἐποίησεν¹⁰ αὐτὴν τῷ τοῦ Χριστοῦ σώματι καὶ ποτηρίου τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν· Ἐδέξω σου τὴν σφραγίδα, κτίσαι σεαυτῇ^{259 W} ζωὴν αἰώνιον. Καὶ παραχρῆμα ἠκούσθη ἄνωθεν φωνῇ λέγουσα· Ναί, ἀμήν. Ὡς δὲ ἤκουσεν τῆς φωνῆς ταύτης ἡ Μαρκία, ἐξεπλάγη, καὶ ἐδεήθη τοῦ ἀποστόλου ἵνα καὶ αὐτὴ¹⁵ λάβῃ τὴν σφραγίδα. δοὺς δὲ αὐτῇ ὁ ἀπόστολος εἶπεν· Ἔστω περὶ σὲ ἡ σπουδὴ τοῦ κυρίου ὡς περὶ τῶν ἄλλων. |

122 Ταῦτα δὲ ὁ ἀπόστολος πρᾶξας ὑπέστρεψεν εἰς τὸ δεσμοωτήριον· εὔρεν δὲ τὰς πύλας ἀνεωγμένas καὶ τοὺς φύλακας ἔτι καθεύδοντας. καὶ εἶπεν Θωμᾶς· Τίς ἐστιν κατὰ σὲ^{69 B} θεός; ὃς τὴν φιλοστοργίαν σου καὶ σπουδὴν ἀπ' οὐδενὸς

1-3 σὺ εἰ ὁ ταπ. - βλ.] tu domine noster Iesu uita et sanitas et remissio peccatorum f || ¹ σὺ - ἐργ. om P || ²⁻³ ἡ χρησιμότης τὸ βλ. U || ³⁻⁴ ἰδ. - M.] et maneat super hoc oleo et sanctitas tua habitet in eo f || ⁴⁻⁵ κ. ῥ. - ταύτης] ἡ ἐλευθερία αὐτῆς P et fudit in caput Mygdoniae et dixit: Sana uetera eius uulnera et ablue ulcera eius et firma imbecillitatem eius f || ⁴ scr ἐλαιοθεσίας uel ἐλαιοθενσίας uel ἐλαιοχριστίας??? || ⁶ ἦν et q s] de pelue uel piscina narrat f: cf 249, 2; Lipsius I p 335. 1 || ⁷ ἀν. (f)] ἐλθὼν P || ⁸ ἐν ὀνόματι (om τὸ) U: cf 209. 14 || ⁹ ἐβ.] exiit f || ¹⁰ ὕδ. om f: cf Lipsius I p 339 || ¹¹⁻¹² τῷ - θεοῦ] τῶν τ. χρ. μυστηρίων P || ¹¹ τῷ - σ.] mensae Christi f: scr τῆς τραπέζης τοῦ Χρ.?? τοῦ σώματος τ. Χρ.?? || scr <τῷ> ποτηρίῳ?? || ¹² σου om P: post ζωὴν (13) ponend?? (f) || scr κέκτησαι? an cum Vsenero ἐκτήσω? lucrata es f || σεαντὴν P || ¹³ ἄνωθεν om U: scr οὐρανόθεν? (f) || ¹⁴ ναί (f) om U || τὰν. τ. φ. ἡκ. P || ¹⁵ λ. τ.] τὴν ἐν χριστῷ λήψῃ P: cf 229, 23; 239, 3; 259, 6; 262, 6 (P) et 141, 16; 18; 20; 142, 5; 10; 165, 13; 167, 1; 168, 2; 203, 2; 229, 1 || scr λήψεται?? || ἔστω] καὶ add P || ¹⁷ πρὸς σὲ U tecum f || ὡς] καὶ add P: recte?? cf 227, 22 || scr τοὺς ἄλλους? reliquis sociis tuis f: cf 252, 14 || τῶν om U || ¹⁸⁻¹⁹ πρ. ὁ τ. ὁ ἀπ. ε. τὸ δ. ἔπ. U || ¹⁸ ταῦτα - πρ.] et f || ²⁰ ἔτι om f: del? || ²⁰⁻²¹ ἔστιν - θ.] ἕτερος θεὸς ὡς σὺ ὁ θ. ἡμῶν P: cf 226, 21; 243, 23; 247, 8 || ²¹ ὅτι U: cf 232, 1

ἀπέχεις· τίς ὁμοίός σοι εὐσπλαγχνος; ὃς ἐκ τῶν κακῶν ἐρύσω
τὰ σὰ κτήματα· ἡ ζωὴ ἢ τὸν θάνατον χειρωσαμένη· ἡ ἄνεσις
ἢ τὸν πόνον ἐκκόψασα. δόξα τῷ ἐκ πατρὸς μονογενεῖ· δόξα
τῷ εὐσπλαγγνῷ τῷ ἀποσταλέντῃ ἐκ σπλάγγνων. Εἰπόντος δὲ
5 αὐτοῦ ταῦτα οἱ φύλακες διυπνίσθησαν καὶ εἶδον πάσας τὰς
θύρας ἀνεωγμένας καὶ τοὺς ἐγκατακλείστους. καὶ ἔλεγον
καθ' ἑαυτοὺς· Οὐχ ἡμεῖς τὰς θύρας ἡσφαλισάμεθα; καὶ πῶς
νῦν ἀνεωγμένοι εἰσὶν καὶ οἱ δεσμῶται ἐνδον;

123 Ὁ δὲ Χαρίσιος ἄμα ἔωθεν πρὸς τὴν Μυγδονίαν
260 W 10 ἤρχετο· εὔρεν δὲ αὐτὰς εὐχομένας καὶ λεγούσας· Νέε θεὲ ὃς
ἤλθες διὰ τοῦ ξένου εἰς ἡμᾶς ὥδε· θεὲ ἐναπόκρυψε τῆς τῶν
ἐν Ἰνδία οἰκητόρων· ὁ θεὸς ὁ δείξας τὴν σὴν δόξαν διὰ τοῦ
ἀποστόλου σου Θωμᾶ· ὁ θεὸς οὐ τῆς φήμης ἀκούσασαι εἰς
15 σὲ ἐπιστεύσαμεν· ὁ θεὸς πρὸς ὃν ἤλθομεν σωθῆναι· ὁ θεὸς
ὁ διὰ φιλανθρωπίαν καὶ οἰκτιροῦς κατελθὼν πρὸς τὴν
ἡμετέραν σμικρότητα· ὁ θεὸς ὁ ἐπιζητήσας ἡμᾶς ὅτε αὐτὸν
ἡγνοοῦμεν· ὁ θεὸς ὁ τὰ ὕψη ἔχων καὶ τὰ βῆθη μὴ λανθά-
νων· σὺ ἀπόστρεψον τὴν μαρίαν Χαρισίου ἀφ' ἡμῶν. Ἀκού-
σας δὲ ταῦτα ὁ Χαρίσιος πρὸς τὴν Μυγδονίαν λέγει· Δικαίως
20 με κακὸν καὶ μαινόμενον καὶ αἰσχροὺ ἀποκαλεῖς· εἰ μὴ γὰρ

¹ cf psalm 85 (86). 8 || ² cf lo 1, 14

¹ ἔχεις *P* || *scr* ὁμοίως? || σου *et add* ἐν θεοῖς κύριε *P* || εὐστ.
om P: *scr* εἰς (cf 206, 24) εὐσπλαγγνίαν (ἵ)? || ὅτι *U*: cf 231, 21 || ἐκ *om U*:
del? (cf 120, 15; 247, 22) *scr* ἀπὸ? cf 199, 10; 211, 2; 218, 21 || ¹⁻² ἔρ.-
κτ.] πάντας ἡμᾶς ἀφελῆιν οἶδας *P*: cf 139, 4 || ² *scr* πτίσματα? mundos f
(cf 249, 25) non nulla *add* f || ⁴ τῷ *alt om U* || ἐκ σπλ. θεοῦ εἰς ἡμᾶς
ἀπ. P gloria misericordiae tuae quae est super nos add f || ⁵ αὐτοῦ *om*
P || ⁶ x. τ. ἐγκ. *om P* || ἐγκατακλείστους <καθεύδοντας>? (ἵ) || ⁷ ἐαντῶν
et add οἱ φύλακες *P* || ⁷⁻⁸ οὐχ - ἐνδον] *al* f || ⁷ ἡμ. | πάσας *add P* || ⁸ νῦν]
ἄρτι *P*: cf 150, 11; 228, 21; 286, 8 *P* || ἔ. οἱ δ. *P* || ⁹ ἔ. | τὸ διαφανῆσαι *P*:
cf 273, 10 || *M.* et ad nutricem eius *add* f || ¹⁰ αὐτὰς] ὁμοῦ *add P* || *καὶ* *νῦν*
U: cf 130, 10; 131, 5; 159, 15; 186, 8; 13; 197, 14; 214, 3 || ¹¹ ἤλθες
om P || εἰς - ὥδε] εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν *U huc* f || εἰς ἡμ. *del*?
ὥδε] κατέλαβες *add P*: cf 188, 19 || <όλης> τῆς <γενεᾶς>? (ἵ) || ¹¹⁻¹² θεῆ -
θ. δ] καὶ *P* || ¹² δεῖξ. *post* σου (13) *P* || σὴν] ἐαντοῦ *U* || ¹³ ὁ θ.] θεὲ *P* ||
οὐ τ.] τ. σῆς *P* || ¹³⁻¹⁴ εἰς σὲ *om P* || ¹⁴ πεπιστεύκαμεν *P* || σ. ἤλθ. *P* ||
¹⁵⁻¹⁶ ὁ θ. - σμ.] ἐλέησον ἡμᾶς *P* || ¹⁶⁻¹⁷ ὅτε α. ἡγν.] ὃν ἡγν. ὃν οὐκ ἔγν-
νώσκομεν *P* || ¹⁷⁻¹⁸ ὁ θ. - ἀπόστρ.] κατὰ τὸ σὸν ἡμᾶς στήριζον θῆλημα καὶ
τῆς σῆς ἀντιλήψεως μὴ χωρήσης ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ *P* || ¹⁷ μὴ λ.] te non
latent f || ¹⁸ μαν.] τῆς σωματικῆς ἐνεκεν μίξεως *add P* || ἀφ' ἡμ. κατὰ
πράϊνον *P* || ¹⁸⁻¹⁹ τ. ὁ γ. ἀκ. (*om* δέ) *P*: cf 227, 22; 234, 5; *al* || ¹⁹ εἶπεν
U *dicat* f: cf 243, 6; 23; 244, 21; 245, 20; 263, 9; 12 (*sed* 247, 21; 266, 8
P) || ²⁰ κακ. x. αἰ. x. μ. με *P*

ἦνεσχόμεν τὸ ἀνυπότακτόν σου καὶ ἐλευθερίαν σοι ἐδωρησά-
μεν, οὐκ ἂν ἐπεκαλέσω κατ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ὀνόματός μου
ἐμνημόνευσας ἐμπροσθεν τοῦ θεοῦ. πίστευσον δέ μοι Μυγ-
δονία ὅτι ἐπ' ἐκείνῳ τῷ φαρμακῷ οὐδέν ἐστιν ὄφελος, καὶ
ὅσα ἐπαγγέλλεται πράττειν οὐ δύναται. ἐγὼ δέ σοι πάντα 5
κατ' ὀφθαλμοὺς ποιῶ ἅπερ ὑπισχνοῦμαι, ἵνα πιστεύσῃς καὶ
ἀνάσῃ τῶν ἐμῶν λόγων καὶ γένη πρός με οἷαπερ ἦς
τὸ πρίν.

124 Καὶ προσελθὼν ἐδέετο πάλιν αὐτῆς λέγων· Ἐὰν
σύ μοι πεισθῇς, οὐδεμία μοι λοιπὸν ἔσται λύπη. ὑπομνήσθητι 10
τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἥς ἐν πρώτοις μοι συνέντυχες· εἶπε τὸ 261 W
ἀλήθές· πότερον καλλίῳ σοι ἤμην κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἢ
'Ιησοῦς κατὰ τοῦτον; Καὶ ἡ Μυγδονία εἶπεν· Ὁ καιρὸς ἐκεῖνος
ἀπῆται τὰ ἑαυτοῦ καὶ οὗτος τὰ ἴδια· ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ἀρχῆς
ἦν, οὗτος δὲ τέλους· ἐκεῖνος ὁ καιρὸς ἦν προσκαίρου ζωῆς, 15
οὗτος δὲ αἰωνίου· ἐκεῖνος παρερχομένης ἦν ἡδονῆς, οὗτος δὲ
διὰ παντὸς παραμόνου· ἐκεῖνος ἡμέρας καὶ νυκτός, οὗτος δὲ
ἡμέρας χωρὶς νυκτός· εἶδες ἐκείνον τὸν παρελθόντα γάμον
ὧδε καὶ μόνον, ὁ δὲ γάμος οὗτος εἰς τὸν αἰῶνα μένει· ἡ κοι-
νωνία ἐκείνη διαφθορᾶς ἦν, αὕτη δὲ ζωῆς αἰωνίου· οἱ παρὰ- 20
νυμφοὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες εἰσὶν καὶ γυναῖκες πρόσκαιροί, οἱ δὲ
νῦν | εἰς τέλος παραμένουσιν· ἐκεῖνος ὁ γάμος ἐπὶ γῆς ἵστησιν 70 B
φιλανθρωπίαν δροσίζων· ἐκεῖνος ὁ παστὸς λύεται πάλιν, οὗτος
δὲ διὰ παντὸς μένει· ἐκείνη ἡ κλίνη πάρεσιν κατέστρωται,
αὕτη δὲ στοργῇ τε καὶ πίστει· σὺ νυμφίος εἶ παριὼν καὶ 25

¹ ἦν. - ἐδ.] *morem tibi gessissem* { || τὸ] τὴν U || σου καὶ om U :
σοι] ἦν U || ²⁻³ x. τ. - θ.] *magiam huius (uiri) et non nulla add* { || ² τοῦ]
ννὶ παρὰ σοῦ ὀνομαζομένου (*scr* νομιζομένου?) *add* P || ⁴⁻¹¹ ἐπ' - συνέν-
τυχες] ὅσα σοι ἐκεῖνος ὁ φαρμακὸς ἐπαγγέλλεται οὐδέν ὀφελίῃς P ||
⁶ πιστ.] *scr* <μοι> πεισθῆς?? (f) || ¹¹ *scr* ᾧ? || εἶπε] δὲ μυγδονία μου
add P || ¹¹⁻¹² τὴν ἀλήθειαν P || ¹²⁻¹³ πότ. - τοῦτον] ἐμὲ τὸν πρίν σοι πο-
θοῦμενον χρεῖττον αἰχρὶς ἢ ὃν νῦν νέον ἐκτίσω θεὸν P || ¹² *scr* καλλίων?
(cf 226, 19) *carior tibi* { || ¹⁵ τέλος P || ¹⁶ ἐκ.] ὁ *add* U || ¹⁷ παραμένει P :
cf 184, 3 || ¹⁸ ἡμ. x. v.] πάρεξ v. μόνῃς ἡμ. P || ¹⁹ ὧδε x. μ. om U : *scr* καὶ
μὴ παράμονον?? (cf 178, 9) καὶ παρωχημένον?? (f) || μένει] παράμονος U :
cf 24 || ²²⁻²³ ἐκ. - δο.] *mitila et corrupta illae nuptiae in terra fundatae*
sunt. ubi est perpetua turba, hae fundatae sunt in ponte igneo, in quo
clementia spargitur f: cf Lipsius I p 304. 1; 321. 1 Anz Zur Frage
u d Ursp d Gnosticismus (1897) p 3 || ²¹ φιλανθρίαν U || λυόμενος U |
πάλ. om U || οὗτος (f) ἐκεῖνος P || ²¹ δ. π. μ.] αἰεὶ διαμένει P || ²⁴⁻²⁵ ἐκ.
ἦ - πίστει om U || ²⁴ *scr* φάρεσιν κατ. <παλινομνέουσιν>? (f)

λυόμενος, ὁ δὲ Ἰησοῦς νυμφίος ἐστὶν ἀληθινός, εἰς τὸν αἰῶνα παραμένων ἀθάνατος· ἐκεῖνο τὸ ἀνακαλυπτήριον χρήματα ἦν καὶ πέπλα παλαιούμενα, τοῦτο δὲ ζῶντες λόγοι μηδέποτε παρερχόμενοι.

- 5 125 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Χαρίσιος ἀπῆλθεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πάντα αὐτῷ ἀπήγγειλεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκέλευσεν τὸν Ἰούδαν ἀχθῆναι, ἵνα αὐτὸν κρίνας ἀναλώσῃ. ὁ δὲ Χαρίσιος εἶπεν· Ἀνέχου τέως βασιλεῦ, λόγοις δὲ πρῶτον τὸν ἄνδρα πείσον φοβήσας ὅπως τὴν Μυγδονίαν πείσῃ γε-
10 νέσθαι πρὸς με ὡς πρῶην. Καὶ μεταπεμπόμενος ὁ Μισδαῖος ἤγαγεν τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ· πάντες δὲ ἐλυπήθησαν οἱ δεσμιῶται ὅτι ἀνεχώρει ἀπ' αὐτῶν ὁ ἀπόστολος· ἐπόθουν γὰρ αὐτὸν λέγοντες ὅτι Καὶ ταύτην τὴν παραμυθίαν ἦν εἰχόμεν ἀφείλαντο ἀφ' ἡμῶν.
- 15 126 Ὁ δὲ Μισδαῖος ἔλεγεν τῷ Ἰούδα· Διὰ τί τὴν νέαν ταύτην διδάσκεις διδασκαλίαν, ἣν θεοὶ τε μισοῦσιν καὶ ἄνθρωποι, οὐδὲν ἔχουσα χρήσιμον; Καὶ ὁ Ἰούδας λέγει· Τί φαῦλον διδάσκω; Καὶ ὁ Μισδαῖος ἔφη· Διδάσκεις λέγων ὅτι οὐ καλῶς ζῆν παρὰ τῷ θεῷ ᾧ σὺ κηρύσσεις. Λέγει Ἰούδας·
20 Ἀληθῶς λέγεις ὦ βασιλεῦ· οὕτως διδάσκω. εἰπέ γάρ μοι· τοὺς σοὺς στρατιώτας ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι δορυφοροῦντάς σοι οὐκ ἀγανακτεῖς; εἰ οὖν σὺ βασιλεὺς ὢν γῆς εἰς γῆν χωρῶν

¹ εἰς om U || ² π. ἀ. | ὡς ἀ. π. P || <καὶ> ἀθ. <καὶ ἄφθαρτος>? (f) | ἀνοκαλύπτριον P || ³ πολλοὶ παλαιούμενοι U: scr πέπλοι παλαιούμενοι? cf 227, 15 || ⁴ α. ἀπ.] τὰ τῆς χαρισίας (Μυγδονίας uoluit) ἀπ. ρήματα P: cf 249, 20 - 21 || ⁵ ἀνακρίνας P om f: del? || θανάτωσῃ P || ⁶ ἀντέχου P || ⁷ γ. π. τ. ἄ. P || ⁸⁻¹⁰ πείσῃ - πρ. (f) συγκαθευδήσαι μοι π. P: cf 224, 21 || ¹⁰ M. | ἐκ τῆς φυλακῆς add P || ¹¹ τ. Χρ. om P: scr τ. ὑπίσταντο? (f) cf 193, 2: 260, 6 || ¹²⁻¹³ ἐπ. γ. | πολλὰ γ. ἐπ. P || ¹³ λέγ.] ἔλεγον δὲ P || ¹⁴ ἀφίρηται U: scr ἀφίρηνται? || ¹⁵ ἔλ. τ. | I. | πρὸς τὸν ἀπόστολον ἔλ. P || ¹⁶ διδασκαλίαν om U || ¹⁷ ἔχουσῃ U: scr ἔχουσιν? || καὶ ὁ | ὁ δὲ U || ¹⁷⁻¹⁸ λ. τί φ. | τί φ. φησὶν U: scr λέγει· Τί φαῦλόν φησιν?? cf 238, 18; 240, 20; 245, 21: 248, 12; 243, 21 || ¹⁹ π. τ. θ.] τίνα ἔξω τοῦ θεοῦ P || θεῷ <δύνανται (uel δυνατὸν: cf 229, 3) εἰ μὴ ἄγνως ζῶσι παρὰ τῷ θεῷ>? (f) || ᾧ - κηρ.] τυγχάνοντα οὐ ἐγὼ διδάσκω P || λ. I. om P || ²⁰ λέγεις] sic dico f || οὕτ. διδ.] nec mentior in eo quod dico f || διδ.] καγὼ διδάσκω οἶδα P: cf 227, 22 et 139, 4 || ²¹ στρ.] seruitio p || δορ.] ἐπηρετοῦντας U (fort recte) ante te stare f: cf 235, 3 || ²² εἰ οὖν (?) sub macula latet P igitur f si ergo p

ἀπαιτεῖς τοὺς ὑπὸ σέ σεμνοὺς εἶναι τῷ πράγματι, ἀγανακτεῖ-
 τε καὶ κακῶς με διδάσκειν ἔφατε λέγοντα. Τοὺς τῷ βασιλεῖ
 μου ὑπηρετοῦντας σεμνοὺς καὶ καθαροὺς χρὴ εἶναι καὶ πάσης 263 W
 λύπης καὶ φροντίδος ἀπαλλαγέντας, τέκνων τε καὶ πλούτου
 ἀνωφελοὺς καὶ ταραχῆς ματαίας; Καὶ γὰρ τοὺς σοὺς ὑπη- 5
 κόους τὴν σὴν πολιτείαν καὶ τοὺς σοὺς τρόπους μετιέναι βού-
 λει, καὶ καταφρονούντων τῶν σῶν προσταγμάτων κολάζεις·
 πόσω μᾶλλον τῷ θεῷ μου τοὺς πιστεύοντας αὐτῷ ὑπηρετεῖν
 χρὴ μετὰ πολλῆς σεμνότητος καὶ καθαρότητος καὶ ἀσφα-
 λείας, καὶ πάντων τῶν σωματικῶν ἡδονῶν ἀπηλλαγμένους, 10 71 B
 μοιχείας τε καὶ ἀσωτίας καὶ κλοπῆς καὶ μέθης καὶ ὑπηρεσίας
 γαστροῦ καὶ αἰσχυρῶν πράξεων;

127 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Μισδαῖος εἶπεν· Ἴδού σε
 ἀπολύω. ἀπελθὼν οὖν πείσον τὴν Μυγδονίαν τὴν Χαρισίου
 γυναῖκα ἵνα μὴ θελήσῃ ἀποστῆναι ἀπ' αὐτοῦ. Λέγει αὐτῷ 15
 Ἰούδας· Μὴ μέλλε εἰ τι ἔχεις πρᾶξαι· ἐκείνην γάρ, εἰ δικαίως
 δέδεκται ἃ μεμάθηκεν, οὐ σίδηρος, οὐ πῦρ, οὐδ' ἄλλο τι τῶν
 τοιούτων ἰσχυρότερον βλάψαι δυνήσεται οὐδὲ ἐκκόψαι τὸν
 ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς κατεχόμενον. Λέγει ὁ Μισδαῖος τῷ Ἰούδα·
 Φάρμακα ἕτερα διαλύει ἕτερα φάρμακα, καὶ πληγὰς ἐχίδνης 20
 θηριακὴ διαλύει· καὶ σὺ εἰ θέλεις δύνασαι λύσω τῶν φαρ-
 μάκων ἐκείνων δοῦναι, καὶ εἰρήνην καὶ ὁμόνοίαν τοῦ συνοι-

¹ ἀπ. - πρ.] mundos servos habere studeas atque mundas ancillas p ||
 σεμ. - πρ.] res bellas et puras f: scr σεμνὰ καὶ καθαρὰ πράγματα, τί?? ||
 σεμνοὺς <καὶ καθαροὺς>?? cf 3 || τῷ om U: del? || πρ.] σῆματι, <τί>
 luseram || ¹⁻² ἀγ. καὶ] καμοὶ χολαίνης πρὸς τὸν ἐπουράνιον οὕτως ἔχειν P ||
¹ scr ἀγανακτεῖς τε?? || ² ἐμέ P || ²⁻⁵ ἔφατε - γὰρ om P || ² ἔφ.] scr
 ἔφης uel φῆς? (post ἀγαν. interpol) || <ὅτι> τοὺς? || ⁷ scr καταφρο-
 νοῦντας? || πραγμάτων κολάζεις P: cf 244, 1; 282, 1; 6 || ⁸ θ. μ. - αὐτῷ]
 ἐπουρανίῳ βασιλεῖ οὐ P || ⁸⁻⁹ χρὴ δουλεύειν P || ⁹ πολλ. om U || σεμν.] ἀγα-
 θότητος U τε add P || ⁹⁻¹⁰ κ. ἀσφ. κ.] ἔξω P || ⁹ ἀσφ.] scr ἐγκρα-
 τείας?? ἀγνείας?? ἀβλαβείας?? || ¹⁰ πάντ.] scr πασῶν (? cf 200, 7) τού-
 των?? (f) || ¹¹ μοιχ.] λέγω add P: cf 237, 10 || καὶ κλ.] κλ. P || ¹³ ὁ om U ||
¹³⁻¹⁴ ἀπ. σε P || ¹⁴⁻¹⁵ τὴν X. - αὐτοῦ] συγκαθενθῆσαι τῷ χαρισίῳ P:
 cf 224, 21 || ¹⁶ τί] γὰρ add U || ἐκείνη P fort uerum: cf 18 || ¹⁷ ἃ (f) καὶ
 U || οὐδ' || οὐδὲ U || ¹⁷⁻¹⁸ τ. τοι. om U his f: scr τούτων? cf 207, 7;
 271, 27 || ¹⁸ παραβλάψαι (cf 200, 5; 216, 4; P solus) et add αὐτῇ P: cf 16 ||
 δύναται U: scr δυνήσεται? cf 207, 2; 238, 11; 114, 3 || ²⁰ διαλύει οἰδαίον
 P: cf 139, 4 || ²¹ εἰ] ἄρα γε καὶ add P: cf 207, 4 || θέλης U θελήσειας P
 (cf 236, 1; 238, 2): scr θελήσεις?? || ²¹⁻²² τ. φ. ἐκ. λ. P || ²² τ. συν. om U
 inter uirum et uxorem f

264 W

κесίου ποιῆσαι. τοῦτο γάρ ποιῶν σεαυτοῦ φεῖδῃ· οὐδέπω γάρ τοῦ ζῆν κόρον ἔχεις. ἴσθι δὲ ὅτι ἐ μὴ πείθοντα ταύτην ἀπὸ τῆσαι ἐπιποθήτου τοῖς πύσιν ζωῆς ἀφαρπάσω. Καὶ Ἰούδας ἔφη· Ἡ ζωὴ αὕτη κατὰ χρῆσιν δέδοται, καὶ ὁ καιρὸς οὗτος ἀλλάσσεται· ἐκείνη δὲ ἡ ζωὴ ἣν ἐγὼ διδάσκω ἀφθαρτός ἐστιν. τὸ δὲ κάλλος καὶ ἡ φαινομένη νεότης μετὰ μικρὸν οὐκ ἔσται. Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ἐγὼ μὲν σοι συνεβοῦλευσα τὸ συμφέρον, σὺ δὲ μὲν οἶδες τὰ σά.

128 Ἐξιόντος δὲ τοῦ ἀποστόλου ἐκ τοῦ βασιλέως προσελθὼν ὁ Χαρίσσιος ἔλεγεν καὶ ἐδέετο αὐτοῦ· Δέομαί σου ἀνθρώπε ἔφη· οὐδὲν οὔτε εἰς σέ ἢ εἰς ἕτερον ἡμάρτηκά ποτε οὔτε εἰς θεούς· διὰ τί τηλικούτον κακὸν ἐπέσεισάς μοι; καὶ τίνος ἔνεκεν τοιαύτην ἀκαταστασίαν ἐπήγαγες τῷ οἴκῳ μου; καὶ τίς σοι ἐκ τούτου ὀνησῖς; εἰ δέ τι κερδᾶναι νομίζεις, εἰπέ μοι τὸ κέρδος ὁποῖόν ἐστιν, καὶ γὰρ σοι ἀπόνως ἐξεργάσομαι· τίνος ἔνεκεν ἐμὲ ἐκστάνεις, σεαυτὸν δὲ ἐμβάλλεις εἰς ὄλεθρον; ἐὰν γὰρ ταύτην μὴ πείσῃς, καὶ σὲ διαχειρίσομαι καὶ τέλος ἐμαυτὸν ὑπεξαίρω τοῦ βίου. εἰ δὲ ὥσπερ λέγεις μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἀπαλλαγὴν ἔστιν τις ἐκεῖ ζωὴ τε καὶ θάνατος, ἔτι 20 δὲ καὶ κατάκρισις καὶ νίκη καὶ κριτήριον, καὶ γὰρ εἴσεμι ἐκεῖ μετὰ σοῦ κρινόμενος· καὶ εἰ δίκαιος θεὸς ὃν σὺ κηρύττεις καὶ δικαίως τὰς τιμωρίας ἐπάγει, οἶδα ὅτι δίκην εἰσπράξομαι

¹⁻³ τοῦτο - ἀφ. | εἰ δὲ τοῦτο ποιεῖν οὐ θελήσεις τάχειόν σε τοῦ ζῆν ἀπαλλέξω P || ³ ἀποτῆσαι ἐπιποθεῖ τούτοις U || scr τῆς?? ταίτης τῆς (f)? || scr δίδοται?? || ⁶ τὸ δὲ] οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ (cf 223, 13; 259, 14; 269, 8 U solus; alibi B aut V soli) τὸ U haec f: scr τότε <τὸ>??? (cf 199, 5; 200, 26; 240, 9; 241, 13 P solus) <τοῦτο> τὸ (del δὲ)? || καὶ om U || ἡ φ. v. (f) | εἰ φανῇ U || ⁷ λ. α. δ β.] καὶ δ β. λ. P || μὲν om U: del? cf 237, 10 || συν. σοι P || ⁸ μένοιδες U μουῖς P nouisti melius quam ego f: scr μὲν ἄμεινον οἶδας?? || ¹⁰ ὁ - αὐτοῦ] δεόμενος ὁ χ. ἔλ. αὐτῷ P || κ. ἐδ. α. om f | ¹¹ οὐδὲν] γὰρ add U || εἰς alī om U || ποτε] πώποτε P: cf 212, 4 | ¹² οὔτε] πάλιν add P: cf 211, 10 || 9.] καὶ add P || ἐπισείσαι συνεχώρησάς μοι κακ. P || ¹³ τ. ἐν.] διὰ τί U: cf 16; 198, 2; al || τ. ο. μ. ἐπεισήγαγες P || ¹⁴ κ. τ. σ.] τί δέ σοι καὶ P || τοῦτον] ἡ add P || εἰ - νομ. om f || εἰ δέ τι || ἡ τί P || ¹⁵ ἀπ. (f) | ἔτοιμος P || ἔξ.] ἀποδώσω P supplebo f || ¹⁶ τίνος] τίνος δὲ P: <καὶ> τίνος? (f) || ἐ. ἐκστ.] εἰς ἐκστασιν φρενῶν ἡγαγές με P nocēs mihi f: scr ἐ. ἐξιστάνεις?? || σε. - ὄλ.] cum manus meas effugere nequeas f || ἐμβ. om P || ¹⁷ σέ] P || διαχ.] et illam quoque de mundo tollam add f || ¹⁸ ὅπ. τ. β.] τῷ βίῳ παρέξομαι P || ἐπεξέρω U: scr ὑπεξαίρω? || ὥς P: cf 210, 3 || ¹⁸⁻¹⁹ μετὰ - ἀπ. om f || ¹⁹ ἐντ.] τοῦ βίου add P: cf 270, 8 || ²⁰ κριτ.] et praemium add f || εἰς εἰμι P || ²¹ κ. εἰ (f) om U || <ὁ> θεός? || σὺ om P || ²² ἐπάξει P

μετὰ σοῦ. ἐβλαψας γάρ με μηδὲν παρ' ἐμοῦ ἀδικηθεῖς. καὶ γὰρ ἐνταῦθα οἷός εἰμι ἀμύνασθαι σε ἐπίστασαι εἰς ὅσα εἰς ἐμὲ δέδρακας. τοιγαροῦν πείσῃ καὶ ἐλθθὲ οἴκοι μετ' ἐμοῦ, καὶ πείσον τὴν Μυγδονίαν γενέσθαι μετ' ἐμοῦ ὥσπερ ἦν τὸ πρότερον πρὶν ἢ σε θεάσασθαι. Ὁ δὲ Ἰούδας λέγει αὐτῷ·⁵ Πίστευσόν μοι τέκνον ὅτι ἐ | τοσοῦτον οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἔστερον ὅσον ἀλλήλους, πάντα ἂν αἰτοῦντες ἐλάμβανον παρ' αὐτοῦ μηδενὸς αὐτὸν βιαζομένου.

265 W

72 B

129 Καὶ ταῦτα τοῦ Θωμᾶ λέγοντος εἰς τὴν οἰκίαν εἰσελθόντες Χαρισίου κατέλαβον τὴν μὲν Μυγδονίαν καθε-¹⁰ μένην, τὴν δὲ Μαρκίαν πρὸς ἑαυτὴν ἑστηκυῖαν, ὑποβεβλη- μένην τὴν περὶ αὐτὴν χεῖρα πρὸς τὴν Μυγδονίαν· καὶ ἔλεγεν· Συντμηθεῖσαν ἐπ' ἐμοὶ ὥ μήτηρ αἱ τῆς ζωῆς μου ὑπόλοιποι ἡμέραι, καὶ γένωνται αἱ πᾶσαι ὥραι ὥς μία ὥρα, καὶ μετα-¹⁵ σταίην ἐκ τοῦ βίου, ἵνα τάχιον ἀπελθοῦσα ἴδω τὸν ὥραϊον ἐκείνον, οὗ καὶ τῆς φήμης ἤκουσα, τὸν ζῶντα ἐκείνον καὶ ζωῆς δοτῆρα τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν, ὅπου οὔτε ἡμέρα καὶ νύξ ἐστίν, οὔτε φῶς καὶ σκότος, οὔτε ἀγαθὸς καὶ κακός, οὔτε πένης καὶ πλούσιος, ἄρρεν τε καὶ θῆλυ, οὐκ ἐλεύθερος καὶ δοῦλος, οὐκ ὑπερήφανος καὶ τοὺς ταπεινοὺς ὑποτάσσω.²⁰ Ταῦτα δὲ αὐτῆς λεγούσης ὁ ἀπόστολος ἔστη πρὸς αὐτήν· καὶ παραχρῆμα ἀνέστη καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ. τότε ὁ Χαρίσιος

¹⁹ cf Gal 3, 28

¹ με om P || π. ε. om U || ¹⁻² κ. γ.] sed etiam f || ² οἷός <τέ>? cf 285, 5 || σε ἐπ. εἰς] ἐδυνάμην U || ἐπ. ε.] scr <καὶ> δοῦσαι (vel ἐπισπάσαι??) εἰς <τέ>? et facere in te f || ⁴ scr ὅσπερ? cf 228, 5; 233, 7 (sed 272, 11; 22: 274, 8) || ⁵ θεάσεται P: recte?? cf 247, 10; 225, 1 || ⁶ εἰς P || ⁷ ὅσον | ὥσπερ P || πάντα] ὅσα P: cf 215, 13; 217, 10 || ἡτοῦντο P || ⁸ μ. α. β.] nihil esset quod eis non pareret f || α. β.] ἀποτυγχάνοντες P || ¹⁰ εἰσελθ. X. (f)] ἐκότεροι (cf 179, 8; 198, 19; 239, 3; 264, 1; 2; 265, 15) ἀπήσαν ὅ τε Θωμᾶς λέγω (cf 235, 11) καὶ χαρίσιος καὶ P || μὲν om U: del? cf 236, 7 || ¹¹ πρ. ε. om P: scr ἐμπροσθεν αὐτῆς? (f) || ¹² τὴν - χ.] scr τῇ παρεῖς <αὐτῆς>? τὴν χ.? (f) || αὐτῆς P || π. τ. M. om f: del?? || καὶ om U || ¹³ ἐπόλοιποι τ. ζ. μ. P || ¹⁴ scr γένοιτο?? || ἡμέραι P || εἰς μίαν ὥραν U: recte?? cf 206, 6 || ὥς del? om f || ¹⁴⁻¹⁵ καὶ - βλου om P || ¹⁵ ἐκ del? cf 249, 21 || βλου <τοῦτον>? (f) || τ.] τὴν ταχίστην U (cf 241, 13) om f (del?) οὕτως add P: cf 212, 11 || ¹⁶ ἐκ. - ζῶντα om U || ¹⁷ ζ. δ.] ζῶν πᾶσι δωροῦμενον P || ¹⁸ πλούσιος <οὔτε>? || θ. τε κ. δ. U || ἄρρεν P: recte?? || scr θῆλυς?? || οὐκ scr οὔτε? || ²⁰ οὐχ] οὐκ U || ²¹ αὐτὴν] αὐτῆς U || ²² ἀν. καὶ] ἀναστὰς (cf 241, 6) P: scr ἀναστᾶσα??

πρὸς αὐτὸν ἔφη· Ὅρις πῶς δέδοικέν σε καὶ τιμᾶ καὶ πᾶν ὃ
τι ἂν προστάξης ἐκοῦσα ποιεῖ;

- 130 Ἐκείνου δὲ ταῦτα λέγοντος ὁ Ἰούδας τῇ Μυγδονίᾳ
λέγει· Πείσθητι θυγάτηρ μου Μυγδονία οἷς λέγει ὁ ἀδελφός
266 W 5 Χαρίσιος. Καὶ ἡ Μυγδονία λέγει· Εἰ σὺ λόγῳ τὸ πρᾶγμα
οὐκ ἠδυνήθης, ἐμὲ ὑπομένειν τὸ ἔργον ἀναγκάζεις; ἐγὼ γὰρ
ἤκουον παρὰ σοῦ ὅτι ἡ ζωὴ αὕτη χρησιμαία οὐκ ἔστιν, καὶ
ἡ ἄνεσις αὕτη πρόσκαιρος, καὶ ταῦτα τὰ κτήματα ἀπαρά-
μονά ἐστιν. ἔλεγες δὲ πάλιν ὅτι ταύτην ὁ ἀποστρεφόμενος
10 τὴν ζωὴν δέξεται τὴν αἰωνίαν, καὶ ὁ μισῶν τὸ τῆς ἡμέρας
καὶ νυκτὸς φῶς θεάσεται φῶς τὸ μὴ καταλαμβάνομενον,
καὶ ὅτι ὁ ταῦτα παραβλέπων τὰ χρήματα εὐρήσει ἕτερα
καὶ αἰδία χρήματα· νῦν δὲ φοβούμενος τίς μεταβάλλει
πράξας τι καὶ δοξασθεὶς ἐπὶ τῷ ἔργῳ; αὐθις αὐτὸ ἐκ
15 θεμελίων κατέστρεψεν; τίς ἐν δαψιλαίῳ χώρῳ πηγὴν
ὑδατος ἀνορύξας αὐθις κατέχρυσεν ταύτην; τίς θησαυρὸν
εὐρῶν οὐκ ἐχρήσατο τούτῳ; Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Χαρίσιος
εἶπεν· Ἐγὼ οὐ μιμήσομαι ὑμᾶς οὐδὲ ἐπειχθήσομαι κατα-
φθεῖραι ὑμᾶς, οὔτε, ἐπειδὴ περ ἔξεστίν μοι, δεσμῷ περιβαλῶ,
20 καὶ οὐ συγχωρήσω σοι τῷ φαρμακῷ τούτῳ διαλεχθῆναι. καὶ
ἐάν μοι πεισθῇς· οἶδα ὃ δεῖ με ποιῆσαι.

- 131 Ὁ δὲ Ἰούδας ἐξελθὼν ἐκ τῆς Χαρισίου οἰκίας εἰς
73 B τὴν | Σιφόρου οἰκίαν ἀπῆεν· ἀκαθεῖ μετ' αὐτοῦ ὥκει. εἶπεν δὲ
267 W ὁ Σιφόρ· Εὐτρεπίσω τῷ Ἰούδᾳ τρίκλινον ἐν ᾧ διδάσκει.

¹ αὐτ.] τὸν Ἰούδα P || ὅπως P || πάντα U || ¹⁻² scr εἴ τι?? cf 122, 13;
137, 10; 211, 23 || ² ἂν om P || προστάξεας P: cf 235, 21 || ⁴ λ. prius] ἔλεγεν U
dicit f || ⁶ ἠδυνήθης <σημαίνειν>??? || ὑπ. τὸ ἔ.] αὐτοῦ τὸ ἔ. ἔπ. U || τὸ ἔ.]
ἔργῳ *expectabatur* || ⁷ οὐκ *del* (credita est f): cf 236, 4 || ⁸ ἀνεσις P ||
αὕτη (f) || ἡ ἐνταῦθα U || ⁹ εἰσιν P: cf 133, 3; 189, 15 || ¹¹ scr θεάσεται?
cf 10; 114, 3 || scr κατασβεννύμενον?? || ¹² εὐρ. om P || ἔτ.] τε add U ||
¹³ χρ.] καταλάβῃ add P || φοβούμενος <ταῦτα λέγεις>? (f) || ¹³⁻¹⁵ τίς -
κατέστρ.] τί με τὸ μὴ καθήκον πρᾶξαι βουλεύει P || ¹³ μετ. *post* ἔργῳ (14)
ponend (f) || scr <τίς δὲ πύργον οἰκοδομήσας> αὐθις αὐτὸν? (f) || ¹⁵ scr
διψαλέφ χωρίῳ? cf 155, 16 || χωρῶν πηγῇ U || ¹⁶ ἀνορύξας P ἀναρρήξας
U || τ. κ. αὐθ. P || ¹⁷ ἔχ. τ.] εὐθὺς τοῦτον ἔχ. P: cf 147, 16 || ¹⁸ οὐ μιμ.]
οὐκ ἐπαμύνω ἐπὶ τοῦτο P || ἔμ.] φησὶν add U: cf 234, 17 || οὐδέ] καὶ οὐκ U ||
¹⁸⁻¹⁹ ἐπ. - ἔμ.] ἐπαχθῆς γενήσομαι P || ¹⁹ οὔτε] scr οὐδέ?? σὲ δέ? (f):
cf 262, 3 || ἐπ.] εἰ καὶ P || μοι om P || περιβαλεῖν P || ²⁰ καὶ prius] πλὴν
οὖν P || σοι] ἔτι add P || τούτῳ τῷ φ. P || ²⁰⁻²¹ καὶ - ποι. om P || ²¹ μοι
<μῇ>??? || πεισθῆς· <εἰ δὲ μῇ>? (f) || ²⁴ ὁ om P: cf 239, 1 || εἴτρ. τ. Ἰ. |
Iudae: Para tibi f || τὸν Ἰούδαν P || ἐν - διδ.] et in eo doce f || ᾧ] τότῳ
add P: cf 245, 13 || scr διδάξει?

Καὶ ἐποίησεν οὕτως καὶ εἶπεν Σιφῶρ· Ἐγὼ τε καὶ ἡ ἐμὴ
γενὴ καὶ ἡ θυγάτηρ ἐν ἀγιωσύνῃ οἰκήσομεν λοιπόν, ἐν ἀγνείᾳ
καὶ μὴ διαθέσει. δέομαί σου ἡμᾶς τὴν σφραγίδα δέξασθαι
παρὰ σοῦ, ἵνα γενώμεθα τῷ θεῷ τῷ ἀληθινῷ λάτραι καὶ
ἐναρτίθμιοι τοῖς αὐτοῦ ἀρνίοις καὶ ἀμνάσιν. Ὁ δὲ Ἰούδας δ
λέγει· Φοβοῦμαι λέγειν ὅπερ ἐνθυμούμαι· οἶδα δὲ τι, καὶ
ὅπερ οἶδα ἐξαγορεύειν οὐχ οἶόν τέ μοι.

132 Καὶ ἤρξατο λέγειν περὶ τοῦ βαπτίσματος· Τὸ βά-
πτισμα τοῦτο ἀμαρτιῶν ἐστὶν ἄφεσις·

τοῦτο ἀναγεννᾷ φῶς περιεκ- 10
χυνόμενον· τοῦτο ἀναγεννᾷ τοῦτο ἀναγεννᾷ καὶ νέον ἄν-
τὸν νέον ἄνθρωπον, τοὺς θρωπον τὸν τοῦτο κτώμενον
ἀνθρώπους μαιγνύον πνεῦμα ἀπεργάζεται. ψυχὴν τρισῶς
καινοῦν ψυχὴν, ἀνιστῶν τρισ- ἀνιστᾷ καὶ πνεύματος ἀγίου
σῶς καινὸν ἄνθρωπον, καὶ γίνεται κοινωνός. Καὶ λέγει· 15
ἐστὶν κοινωνὸν τῶν ἀμαρ- Δόξα τῇ ἀπορρήτῳ σου δυ-
τιῶν ἀφέσεως. σοὶ δόξα τῷ νάμει· δόξα ὁ τὸ λουτρὸν τοῦ
ἀπορρήτῳ τῷ τῷ βαπτίσματι βαπτίσματος ἐνδνόμενος· σοὶ
κοινωνούμενον· σοὶ δόξα ἡ ἐν δόξα τῷ ἐκ τῆς πλάνης τοὺς
τῷ βαπτίσματι ἀόρατος δὴ- ἀνθρώπους λυτρομένῳ καὶ 20
ναμῖς· σοὶ δόξα ἀνακαινισμός τῇ σῇ κοινωνοὺς ποιούμενος
δι' οὗ ἀνακαινίζονται οἱ βα- κοινωνία.
πτιζόμενοι οἱ μετὰ διαθέσεως
σοῦ ἀπτόμενοι.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔλαιον κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατέχεεν 25
καὶ εἶπεν· Σοὶ δόξα ἡ τῶν σπλάγχων ἀγάπη· σοὶ δόξα τὸ

¹ οὕτως] φήσας· εἰς ἐποδοχὴν τῶν μανθανόντων add U || x. e. Σ.
om U || ² θυγ.] μου add P: cf 240, 16 || τοῦ λοιποῦ (cf 141, 14; 149, 25;
210, 15; 226, 5; 7; 262, 17; 264, 12) ἐν ἀγιωσ. οἰκ. P || ἐν ἀγιωσ.] pure f;
scr ἀγιως uel ἀγνώως?? cf 201, 5; 217, 15 || ἐν prius om U || ἀγνεία] ἀγνώ βλω
U concordia f: scr ὁμονολογ? || ³ scr δεόμεθα? (f) || σου] ἐκατέρους add P:
cf 237, 10 || ἡμ. τὴν om U (del ἡμ.?) ἐν χριστῷ add P: cf 231, 16 || ³⁻⁴ δ.
π. σ.] ἡμᾶς παρασχεῖν P || ⁴ τῷ θ. τ. ἀ. λ. γεν. P || λάτρεις U

¹¹⁻²⁴ U et P separatim posui

U ¹⁰⁻¹¹ τ. ἀν. φ. περ. om f: del?? || ¹¹ scr γεννᾷ?? (f) || ¹²⁻¹⁴ τὸν
ν. - ψ. prorsus corrupta || ¹²⁻¹³ del τοὺς ἀ.?? || ¹³⁻¹⁴ πν. x. ψ.] scr σῶμα
καὶ ψυχὴν?? (f) || ¹⁴ scr καὶ νοῦν <καὶ>??? || τρισῶς] in trinitate f:
cf Lipsius I p 335. 2 || ¹⁶ <τῆς> τῶν? || ¹⁷⁻¹⁸ scr τὸ ἀπόρρητον τὸ? |
²⁰ ἀφ.] uisibilis f

P ¹¹⁻²² νέ. - κοιν.] corrupta et interpolata || ²¹ scr ποιούμενῳ?

PU ²⁵⁻²⁶ x. e.] ἐπιχέων ἔλεγεν U: cf 230, 22; 240, 6; al || ^{26-240,1} ἡ
τῶν - ἰδρ.] τῷ τὰ σπλάγχνα ἡμῶν ἀνοίγοντι δόξα καὶ τῷ αὐτοῦ μονογενεῖ

τοῦ Χριστοῦ ὄνομα· σοὶ δόξα ἢ ἐν Χριστῷ δύναμις ἰδρυμένη. Καὶ ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι σκάφην καὶ ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

- 268 W 5 133 Βαπτισθέντων δὲ καὶ ἐνδυσασμένων ἄρτον κατα-
θίεις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἠυλόγησεν καὶ εἶπεν· Ἄρτον ζωῆς ὃν
οἱ ἐσθιόντες ἄφθαρτοι διαμείνωσιν· ἄρτος ὁ κορεννὸς ψυχᾶς
πεινώσας τοῦ αὐτοῦ μακαρισμοῦ· σὺ εἰ ὁ καταξιώσας δέ-
ξασθαι δωρεὰν ἵνα γένη ἡμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καὶ οἱ
10 ἐσθιόντες σε ἀθάνατοι γίνονται· ἐπιφημίζομέν σε τὸ τῆς
μητρὸς ὄνομα, ἀπορρήτου μυστηρίου ἀρχὼν τε καὶ ἐξουσιῶν
κεκρυμμένων· ἐπιφημίζομέν σου ὀνόματί σου Ἰησοῦ. Καὶ
εἶπεν· Ἐλθάτω δύναμις εὐλογίας καὶ ἐνιδρυσθῶ ὁ ἄρτος, ἵνα
πᾶσαι αἱ μεταλαμβάνουσαι ψυχαὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἀπο-
15 λούσονται. Καὶ κλάσας ἐπέδωκεν τῷ τε Σιφόρω καὶ τῇ
γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τῇ θυγατρὶ.

Πρᾶξις ια' περὶ τῆς γυναικὸς Μισδαίου.

- 134 Μισδαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπολύσας Ἰούδαν δειπνήσας
ἀπῆει οἰκαδε, διηγῆτο δὲ τῇ γυναικὶ τὰ συμβεβηκότα τῷ οἰκείῳ
20 αὐτῶν Χαρισίῳ λέγων· Ὅρα φησὶν τί γέγονεν ἐν τῷ ἀθλίῳ
74 B ἐκείνῳ· οἶδας δὲ καὶ αὐτὴ ὧ ἀδελφῇ μου | Τερτία ὅτι οὐδέν

τῷ κυρίῳ καὶ θεῷ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστῷ δόξα καὶ τῷ ἁγίῳ καὶ συνκιδίῳ
καὶ ὁμοουσίῳ πνεύματι P

² ἐβάπτισεν U || ²⁻³ ἐν ὀνόματι π. κ. ν. ἁγ. U: cf 209, 14 || ⁶ ἠὲλ.
κ. ε.] εἶπεν εὐλογῶν P || scr Ἄρτος? cf 227, 11 || ζ.] τοῦτον ζ. πολή-
σον P || ⁷ διατελέσωσιν ἄφθ. U || ⁷⁻⁸ ἄρτος - εἰ om P || ⁸ αὐτοῦ] tuo f:
scr σοῦ??? || del εἰ?? || ⁸⁻⁹ κατ. δέξ. δωρ.] ταύτην τὴν δωρ. κατ. δέξ.
τούτους P || ⁹⁻¹⁰ ἵνα - γέν.] καταξίωσον καὶ μετόχους τῆς αὐτοῦ βασι-
λείας γενέσθαι καὶ αἱ ἀμάντους ἐν τῷδε τῷ βίῳ διαμένειν ἵνα οὕτως
διαμένοντες τῶν ἀθανάτων ἐκείνων καὶ μεγάλων σου τύχῳσιν ἀγαθῶν P ||
¹⁰⁻¹⁴ ἐπιφ. - ἀπολ. om P || ¹⁰⁻¹² σε τὸ - Ἰ.] interpol f || ¹⁰ σε all] scr σοι? || ¹² σου
prius] scr σοι? || ὃν. σ.] scr <τὸ> ὄνομα τοῦ?? || ¹³ scr τῷ ἄρτι? (f) cf 231,
3 || ¹⁴ ἀπὸ - ἀπολ.] renouentur et peccata eorum eis condonentur f || scr
ἀπολούονται?? || ¹⁵ κλ.] τὸν ἄρτον add P || σιφ. ἐπ. (om τῷ τε) U |
¹⁶ α. γυν. P || τῇ] ἐξῆς τῇ U τῇ τούτων P eius f: cf 239, 2; 248, 18; 260, 13;
264, 2 || ¹⁸ δειπν. om P: scr δειπνήσων? (f) || ¹⁹ οἶκ. ἀπ. P || ¹⁹⁻²⁰ οἶκ.
α.] ἰδὲ P || ¹⁹ οἶκ.] scr συγγενεῖ? cf 215, 11 || ²⁰ ἐν del Vsener recte
ut uid

ἐστιν ἀνδρὶ καλλίῳ τῆς γυναικὸς τῆς ἰδίας ἐφ' ἣν ἀναπέπαι-
νται· συνέβη δὲ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀπελθεῖν πρὸς τὸν φαρ-
μακὸν ἐκείνον ὃν ἤκουσας τῇ Ἰνδῶν ἐπιδημήσαντα χώρα, τοῖς
αὐτοῦ περιπεσεῖν φαρμάκοις καὶ τοῦ ἰδίου ἀνδρὸς δια-
ζευχθῆναι· καὶ ἀπορεῖ ὁ πρᾶξιεν. Θελήσαντος δὲ μου ἀπο- 5
λέσαι τὸν κακοῦργον οὐκ ἠθέλησεν· ἀλλὰ σὺ ἀπελθούσα
συμβούλευσον αὐτῇ ἀποκλίνειν πρὸς τὸν ἰδίον ἄνδρα καὶ τῶν
τοῦ φαρμακοῦ ματαίων λόγων ἀποσχέσθαι.

269 W

135 Ἄμα δὲ ἀναστᾶσα ἡ Τερτία ἀπῆλθεν εἰς τὴν Χα-
ρισίου οἰκίαν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· καὶ εὗρεν τὴν Μυγδονίαν 10
χαμαὶ κειμένην ἐν ταπεινότητι· ὑπεβέβλητο δὲ αὐτῇ τέφρα
καὶ σάκκος, ἠύχετο δὲ ὅπως ὁ κύριος αὐτῇ συγχωρήσῃ τὰς
προτέρας αὐτῆς ἀμαρτίας, καὶ ἐξέλθῃ τοῦ βίου τάχιον. καὶ
λέγει πρὸς αὐτὴν ἡ Τερτία· Μυγδονία ἀδελφή μου ποθου-
μένη καὶ συνόμιλε, τίς ἐστιν αὕτη ἡ χεὶρ; τίς ἡ νόσος ἡ σὲ 15
καταλαβοῦσα; καὶ τί μεμνηνόντων ἔργα ποιεῖς; γνοῦσα οὖν
σαυτὴν ἐπάνελθε εἰς τὴν ἑαυτῆς ἐπάνοδον· πλησίασον τῷ
γένει σου τῷ πολλῷ, καὶ φείδου τοῦ ἀληθινοῦ σου ἀνδρὸς
Χαρισίου, καὶ μὴ πρᾶττε ὃ ἐστιν τῆς σῆς ἐλευθερίας ἀλλό-
τριον. Λέγει αὐτῇ ἡ Μυγδονία· ὦ Τερτία, οὐδέπω ἤκουσας 20
τοῦ κήρυκος τῆς ζωῆς· οὐδέπω ταῖς σαῖς προσέπεσεν ἀκουαῖς·

¹ ἑ. ἀ. - ἀναπ.] κρεῖττον ἑ. παρὰ τὸ τὸν ἄνδρα τῇ ἰδίᾳ ἐπαναπαύεσθαι
γυναίκε P || scr κάλλιον? cf 236, 19 || scr τ. ἰδ. γυν. (del alt τῆς)? cf 4 |
² τ. γ. α.] Mygdoniam f || αὐτοῦ] χαρισίου P || ³ ὃν - χ.] de quo accepit
et de eis quae faciebat f || τὴν U || χώρα om U: ante <τῶν> I. ponend?
del? cf 156, 19 || <καὶ> τοῖς? (f) || ⁴ φ. περ. P || ἰδ. om U: del? cf 7 || διζευ-
χθῆναι ἀνδ. P || ⁵ ἠπόρει P || δ] ὅτι καὶ P (200, 5; 203, 15 - 21; 227, 22): scr
τί? τὸ τί? || scr πρᾶξι? || θελήσαντι U || μοι U || ⁶ ἀπελθών P: cf 237, 22;
243, 21; 22 || ⁸ τ. φ.] illius f || ⁹ ἄμα om P || ἀν. δὲ P || δὲ <ῥωθεν>? (f)
cf 273, 10 || εἰς τ. τοῦ χαρ. ἀπῆλθῃ P || ⁹⁻¹⁰ scr οἱ χ. Χαρισίον <τοῦ συγγε-
νοῦς>? (f) || ¹⁰ τ. ἀ. α. om P || ¹¹ scr καθεμένην? (f) || ἐν τ. om f ||
¹³ αὐτῆς (f) om U || τάχ. τοῦδε (cf 236, 6) τ. β. ἐξ. P || τάχ.] τὴν τα-
χίστην U: cf 212, 11; 237, 15; 262, 6 et 193, 2; 236, 1 || ¹³⁻¹⁴ x. ἡ τερτ.
φησὶν π. α. U: cf 243, 21 || ¹⁴ ποθ.] μοι add U || ¹⁵ τίς - χ.] τί τὸ ἐν σοὶ αἴτιον
P om f: del?? || χεῖρ U: corrupt uid || ¹⁵⁻¹⁶ ἡ κατ. σε ν. (om alt ἡ) P ||
¹⁶ x. τί] τί δὲ U || ¹⁶⁻¹⁷ γν. ο. σ. om P || ¹⁷ ἐπ. - ἐπ.] memento familiae
tuae f recede ab ista pessima cogitatione (?) m || ¹⁸ τῷ π. om P || σύνελθε
τῷ ἀληθινῷ P || ¹⁸⁻¹⁹ ἀνδρὶ χαρισίῳ P || ¹⁹ καὶ μὴ - ἀλλ. om P || ²⁰ ἡ om U |
μερτία P corr p || οὐπω P (cf 21; 236, 1; 261, 13) non f || ²⁰⁻²¹ τ. x. ἡ κ.
P || ²¹ κήρ.] nuntium (κηρύγματος) f || οὐδ. - ἀκ. om f (Wright: nec
uox per [?] praedicatorem [auribus tuis] incidit e cod Sin Burkitt Studia
Sinaitica IX p 41): cf 242, 1 || οὐπω P: cf 20 || ἀκ.] καὶ add U

οὐδέπω ἐγενύσω τοῦ τῆς ζωῆς φαρμάκου καὶ τῶν φθαρτικῶν στεναγμῶν ἀπηλλάγης· ἐστῶσα ἐν τῇ προσκαίρῳ ζωῇ τὴν ζωὴν καὶ τὴν σωτηρίαν οὐ μὴ τὴν σωτήριον καὶ αἰδιον τὴν αἰδιον οὐκ οἶδας· καὶ θεάσῃ ζωὴν·

5 οὐκ αἰσθημένη τῆς ἀφθάρτου κοινωνίας. στήκεις ἐνδεδυμένη πέπλους παλαιουμένους, καὶ τῶν αἰωνίων οὐκ ἐπιθυμεῖς· καὶ μεγάλα μὲν φρονεῖς ἐπὶ τῷ ἀφανιζομένῳ τούτῳ κάλλει, τῆς δὲ ψυχῆς οὐ φροντίζεις τὴν αἰσχροτήτα· καὶ πλήθει μὲν οἰκειῶν πλουτεῖς· καὶ τῇ μὲν παρὰ πολλῶν δόξῃ κομᾶς, τῆς 10 δὲ εἰς θάνατον κατακρίσεως ἐαυτὴν οὐ λυτροῦσαι.

136 Ἀκούσασα δὲ ἡ Τερτία ταῦτα παρὰ τῆς Μυγδονίας εἶπεν· Δεομαί σου ἀδελφὴ ἀπάγαγέ με πρὸς τὸν ξένον ἐκείνον τὸν τὰ μεγαλεῖα ταῦτα διδάσκοντα, ἵνα ἀπελθούσα καὶ αὐτοῦ κατακούσω, καὶ διδαχθῶ σέβειν ὃν κηρύσσει θεόν, καὶ 15 κοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι τῶν εὐχῶν, καὶ συμμετοχὸς γένωμαι πάντων ὧν μοι εἴρηκας. Ἡ δὲ Μυγδονία λέγει αὐτῇ· Ἐν τῷ οἴκῳ ἐστὶν Σιφόρου τοῦ στρατηλάτου· καὶ γὰρ αὐτὸς γέγονεν πρόφασις πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ Ἰνδίᾳ σφζομένοις. Τούτων δὲ ἀκούσασα ἡ Τερτία δρομαία εἰς τὸν οἶκον Σιφόρου ἀπήει 20 ἵνα ἴδῃ τὸν ἐπιδημήσαντα καινὸν ἀπόστολον. εἰσελθούσης δὲ | αὐτῆς εἶπεν αὐτῇ Ἰούδας· Τί ἐλήλυθας ἰδεῖν; ξένον ἄνθρωπον καὶ πένητα καὶ εὐκαταφρόνητον καὶ πτωχόν, μήτε πλοῦτον ἔχοντα μήτε κτῆσιν; ἐν δὲ τι κέκτημαι κτῆμα ὅπερ

²¹ cf Matth 11, 7

¹ οὐπω P: cf 241, 20 || τ. τ. ζ. ἐγ. P || γέγενσαι U: cf 241, 20; 21 | τ. τ. ζ. φ.] uerba praedicatoris uitae f (Wright: panem uitae e cod Sin Burkiit l s [241, 21]): cf 241, 21 || ¹⁻² καὶ - ἀπ.] μὴ ἀπαλλαγῆσα τ. φθ. στ. U: scr οὐδέπω ἀπηλλάγης τ. φθ. στ.? (f) || ² ἐστ.] δὲ add U γὰρ add P || προσκ.] ταύτῃ add P || ³⁻⁴ U et P separatim posui: scr τὴν ζωὴν τὴν σωτήριον καὶ αἰδιον οὐκ ἐθέσω? (f sed ante ἐστ. 2) || ⁵ οὐκ - ἀφθ.] οὐδὲ τ. ἀφθ. ἀξιώθεις P || κοινωνίας <ἐπὶ φθαρτικῆς ἐνοχλῇ κοινωνίας>? (f) || ἴστασαι P: scr ἔστηκας? cf 193, 12; 192, 15 || ⁶ καὶ prius om U || ⁷ κάλλει] tua add f || ⁸ τ. α. οὐ φρ. P || οὐ φρ. αἰσχροτήτι (om τὴν) U || ⁹ πλουτ.] superbis et add et animum tuum a seruitute non liberasti f || μὲν om P | ¹¹⁻¹⁸ ἀκ. - σφζ. om f: cf praef || ¹¹ ταῦτα δὲ ἡ τεστ. π. τ. μυγδ. ἀκ. P || ¹³ διδσκοντα P || ¹⁴ ἀκούσω αὐτοῦ P: cf 147, 13; 157, 19 || κηρύσω P corr p || ¹⁵ τ. εὐχ. α. γενήσομαι (cf 114, 3) κοιν. P || προσευχῶν U: cf 253, 3; 13; 287, 17 || μέτοχος P: cf 177, 1; 240, 9; 244, 1; 6 (P solus) || ¹⁶ εἴρ. μοι P | M. om U: del? || ἐφη U: cf 243, 21 || αὐτῇ om U || ¹⁷ ἀρχιστρατηλάτου U: cf 214, 19 || ¹⁸ πᾶσιν om P || τοῦτο P || ¹⁹ εἰς] γίνεταί πρὸς U || ἀπ. om U || ²⁰ ἵνα - ἀπόστ. om P || τὸν <ἐκέισε>?? (f) || ἀπελθούσης P ubi intro iuit ad eum f || ²¹ ξ. ἰδ. P || ²³ τι om P

οὔτε βασιλεὺς οὔτε ἄρχοντες ἀφελῆσθαι δύνανται, μήτε
 φθειρόμενον μήτε λήγοντα, ὅς ἐστιν σωτὴρ Ἰησοὺς πάσης
 ἀνθρωπότητος, ὁ τοῦ ζῶντος θεοῦ υἱός, ὁ δεδοκὼς ζωὴν
 πᾶσιν τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν καὶ καταφεύγουσιν εἰς αὐτὸν
 καὶ γινωσκόμενος ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν αὐτοῦ δούλων. Πρὸς 5
 ὃν λέγει ἡ Τερτία· Γένωμαι κοινωνὸς τῆς ζωῆς ταύτης ἣν
 ἐπαγγέλλη δέξασθαι πάντας τοὺς συνερχομένους εἰς τὸ τοῦ
 θεοῦ καταγώγιον. Καὶ ὁ ἀπόστολος εἶπεν· Τὸ ταμιεῖον τοῦ
 ἁγίου βασιλέως ἀναπέπταται, καὶ οἱ ἀξίως μεταλαμβάνοντες
 τῶν ἐκεῖ ἀγαθῶν ἀναπαύονται καὶ ἀναπανόμενοι βασιλεύουσιν. 10 271 W
 πρότερον δὲ οὐδεὶς αὐτῷ πρόσσειν ἀκάθαρτος ὢν καὶ φαῦ-
 λος· οἶδεν γὰρ αὐτὸς τὰ ἐγκάρδια ἡμῶν καὶ τὰ τῆς ἐνθυ-
 μίσεως βάθῃ· καὶ οὐκ ἔστιν τινα λαθεῖν αὐτόν. καὶ σὺ
 τοίνυν, εἰ ἀληθῶς πιστεύεις εἰς αὐτόν, ἀξιωθήσῃ τῶν αὐτοῦ
 μυστηρίων· καὶ αὐτός σε μεγαλυνεῖ καὶ πλουτιεῖ καὶ κληρο- 15
 νόμον τῆς αὐτοῦ βασιλείας ποιήσει.

137 Ἀκούσασα δὲ ταῦτα ἡ Τερτία ἐπανῆλθεν οἰκαδὲ
 γεγηθυῖα· καὶ εὔρεν τὸν ἄνδρα αὐτῆς
 μένοντα ἀνάριστον ὄντα. κατὰ τὸ ἄριστον αὐτὴν ἐκ-
 δεχόμενον. 20

ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Μισδαῖος εἶπεν· Πόθεν σήμερον ἡ εἰσοδός
 σου καλλίων ἐστίν; καὶ τίνος ἔνεκα περιπάτῳ χρησαμένη ἤλ-
 θες; ὃ ἐστιν ἀπρεπὲς ταῖς κατὰ σέ ἐλευθέραις. Καὶ λέγει
 αὐτῷ ἡ Τερτία· Χάριν σοι μεγίστην ὀφείλω διότι με πρὸς
 Μυγδονίαν ἀπέστειλας. ἀπελθοῦσα γὰρ καινῆς ζωῆς ἤκουσα, 25
 καὶ εἶδον τὸν καινὸν τοῦ θεοῦ ἀπόστολον τοῦ διδόντος ζωὴν

¹² cf psalm 43 (44), 22

¹ reges f || ² λήγ.] scr ληζόμενον?? (f) || scr ἰ. σωτ.? (f) || ³ γιν.]
 scr γινομένοις? (f) || δούλ.] scr προβάτων? (f) || ⁶ ἡ τερτ. λ. P || εἶπεν U
 dicit f: cf 232, 19 || ταύτης] non nulla add f || ⁸ ταμιεῖον U: cf 115, 7 |
⁹ ἀγ.] caelestis f p: scr οὐρανίου? || ἀξ.] ἅγιοι U: scr ἄξιοι (f) || ¹⁰ ἀνα-
 πανσόμενοι U || ¹¹ πρὸτ. om P primo f || οὐδ. δὲ πρὸς. α. P || ¹² ἐγκ.]
 ἐν ταῖς καρδίαις U: cf 195, 16 || ὑμῶν U || ¹⁴ ἀξ. τ. α.] ἀξία τ. α. γενοῦ
 P || ¹⁶ ἐαυτοῦ P: cf 107, 6; 11; al; 145, 15; 146, 15; al || ποι. (f) | καθι-
 στησιν U || ¹⁷ τ. δὲ ἡ τερτ. ἀκ. P || ¹⁸ αὐτῆς τ. ἀ. P || ¹⁹⁻²⁰ U et P se-
 paratim dedi: scr ἐκδεχόμενον (cf 208, 16) αὐτὴν ἀνάριστον ὄντα? (f) |
²¹ αὐτὴν] τοῖς ποσὶν πρὸς αὐτὸν ἐπανιόντα add P || ἔφη P: cf 127, 4; 150, 7;
 227, 10; 230, 12; 241. 14; 242, 16; 247, 7; 263, 10; 11; 16; 266, 8; al |
²¹⁻²² πόθεν - ἤλθες] διὰ τί οὕτως πεζοβατῶν εἰς ἡμᾶς ἐπανήκας P ||
²³ ἐστίν] καὶ P: cf 227, 22 || ταῖς - ἐλ.] τυγχάνει ἐν σοὶ P || ²³⁻²⁴ ἡ δὲ τερτ.
 εἶπεν α. U Tertia dicit Misdeo f || ²⁴ σοι μ. ὁφ. χ. U || ²⁶ εἶδον] καὶ add
 P || scr τὸν τοῦ καινοῦ θεοῦ? (f)

τοῖς πιστεύουσιν αὐτῷ καὶ τα προστάγματα πληρουσιν· ὀφείλω
 τοιγαροῦν καὶ αὐτῇ ἀμείψασθαι σε ἀντὶ ταύτης τῆς χάρι-
 τος καὶ παραινέσεως ἀγαθὴν παραινέσιν· ἔση γὰρ ἐν οὐρανῷ
 βασιλεὺς μέγας ἐάν μοι πεισθῇς καὶ φοβηθῇς τὸν θεὸν τὸν
 5 ὑπὸ τοῦ ξένου κηρυττόμενον καὶ φυλάξης σεαυτὸν ἅγιον τῷ
 ζῶντι θεῷ· αὕτη γὰρ ἡ βασιλεία παρέρχεται καὶ ἡ ἀνέσις
 σου εἰς στενοχωρίαν τραπήσεται· ἀλλ' ἀπελθε πρὸς τὸν ἄν-
 θρωπον ἐκεῖνον καὶ πιστεύσον αὐτῷ, καὶ ζήσεις εἰς τέλος.
 272 W Ἀκούσας δὲ ὁ Μισδαῖος ταῦτα παρὰ τῆς αὐτοῦ συμβίου ταῖς
 10 χερσὶν ἐπάταξεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ
 περιέρρηξεν, καὶ εἶπεν· Μὴ ἀναπαύοιτο ἡ Χαρίσιον ψυχὴ, ὅτι
 με εἰς ψυχὴν ἐβλαπεν· καὶ μὴ σχῇ ἐλπίδα, ὅτι τὴν ἐμὴν
 περιεῖλεν ἐλπίδα. Καὶ ἐξῆι τεταραγμένος.

138 Καὶ εὗρεν κατὰ τὴν ἀγορὰν Χαρίσιον τὸν φίλον
 15 καὶ εἶπεν· Διὰ τί μέ σοι εἰς τὸν ἄδην ἄλλον ἐβαλες; διὰ τί
 76 B με ἐκένωσας καὶ ἐξημίωσας κερδάνας μηδέν; | διὰ τί με ἐβλα-
 ψας μηδὲν σὺ ὠφελῆθεις; διὰ τί με ἀπέκτεινας μὴ αὐτὸς
 ζήσας; διὰ τί με ἠδίκησας αὐτὸς τὸ δίκαιον μὴ κτησάμενος;
 διὰ τί με οὐ συνεχώρησας ἀπολέσαι ἐκεῖνον τὸν φαρμακὸν
 20 πρὶν τὸν ἐμὸν οἶκον τῇ ἐαυτοῦ ἀμαρτίᾳ διαφθεῖραι; Καὶ τὸ
 πᾶν εἶχετο Χαρίσιον. ὁ δὲ Χαρίσιος λέγει· Τί γάρ ἐστιν τὸ
 συμβεβηκός σοι; Ὁ Μισδαῖος ἔφη· Ἐφαρμάκευσεν τὴν Τερτίαν.

¹ αὐτῷ] εἰς ὃν add P || πράγματα (cf 235, 7) πληροῖν οἶδασι (cf 139, 1) P || προστάγματα <αὐτοῦ>? (f) || ¹⁻³ ὀφ. - ἀγ. παρ.] ἀλλὰ καὶ (recte? cf 261, 6) σὲ τὸν ἐμὸν φίλτατον παραινῶ ἵνα τοῖς τοῦ ἀποστόλου πεισθῇς ῥήμασιν (cf 249, 20) καὶ μέτοχος καὶ αὐτὸς ἐκείνου γενήσῃ P || ³ παραι-
 νέσεως] scr παραινέσαι σοι <ἔλω>? tibi dare uolo f || ἔση] ἔστι P || ⁴ μοι|
 ἐκείνω διατοῦ ἀποστόλου P || πεισθῇς] et feceris quae tibi dico. oro te
 ut add f || ⁴⁻⁵ x. φοβ. - κηρ. om P || ⁵⁻⁶ ἄγ. σε. τ. ζ. φ. θ. P || ⁵ scr
 ἀγνὸν?? (f) cf 118, 4; 169, 6; 201, 5 || ⁶ αὕτη - παρ.] τῆς ἐκείνου μετοχος
 βασιλείας γενήσῃ τῆς μηδέποτε παρερχομένης P || ⁶⁻⁸ καὶ - τέλος om P ||
⁷ σου <αὕτη>? (f) || ⁹ ταῦτα ὁ μισδ. π. τ. α. σ. ἀκ. (om δὲ) P || αὐτοῦ
 om U: cf 209, 12; 226, 9 || ¹⁰ τὸ π. α. ἐπάτ. P || αὐτοῦ prius om U: del?
 cf 132, 1 || ¹¹ διέρρηξε P || ¹¹⁻¹² ὅτι - ἔβλ. om U || ¹² εἴρη P || ¹⁴ τ. φ.
 om P || ¹⁵ μέ (f) om U: cf 16; 17 || σὺ U ζῶντα P || ἄλλον om P: scr ἐταῖρον
 (ἴτερον) (f) || scr ἔλαβες? (f) || ¹⁶ ἐκ. x. om P: del? cf 149, 18 || με al
 (f) om U: cf 15 || ¹⁷ σὺ (f) om U || ¹⁷⁻¹⁸ διὰ - ζήσας om P || ¹⁹ με οὐ σ.]
 μὴ σ. μοι U: scr με μὴ σ.?? cf 188, 18; 121, 14; 122, 5; 123, 4; et 206, 22;
 215, 12 || ²⁰ τ. ε. ο.] uxorem meam f || ²⁰ ἀμ.] scr φαρμακεία?? μαγεία? ||
²¹ εἶπεν U dicit f: cf 232, 19 || ²¹⁻²² τί δέ σοι συνέβη P || ²² ὁ] ὁ δὲ I.
 καὶ ὁ P || τὴν τερτετίαν ἐφ. ἐκείνος ὁ μάγος P || <καί> τὴν? (f)

Καὶ ἀπήεισαν ἀμφότεροι εἰς τὴν οἰκίαν Σιφόρου τοῦ στρα-
τηλάτου· καὶ εὗρον τὸν Ἰούδαν καθήμενον καὶ διδάσκοντα.
πάντες δὲ οἱ ἐκεῖ ὑπεξανέστησαν τῷ βασιλεῖ, αὐτὸς δὲ οὐκ
ἀνέστη. ἔγνω δὲ ὁ Μισδαῖος ὅτι αὐτὸς ἐκεῖνός ἐστιν, καὶ
λαβόμενος τοῦ θρόνου ἔστρεψεν αὐτόν, καὶ ἐπάρας ἀμφοτέραις 5
ταῖς χερσὶν τὸν θρόνον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπάταξεν οὕτως
ὥστε τραυματίσαι αὐτόν. καὶ παρέδωκεν αὐτόν τοῖς αὐτοῦ
στρατιώταις εἰπών·

Ἀπαγάγετε αὐτὸν σύραντες Σύραντες αὐτὸν τῶν ἐνθένδε
αὐτὸν ὑβριστικῶς καὶ οὐκ ὑπε- ἀτίμως εἰς τὸ μέσον τῆς ἀγο- 10
σταλμένως, ἵνα πᾶσιν ἡ ὑβρις ρῆς ἀπάγετε ἀσφαλῶς τοῦτον
αὐτοῦ ἔκτυπος γένηται. κατέχοντες.

Οἱ δὲ σύραντες αὐτὸν ἀπήγαγον εἰς τόπον ἐν ᾧ ὁ Μισδαῖος
ἐδίκαζεν. ἐκεῖ ἔστη κρατούμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ 273 W
Μισδαίου. 15

Πρᾶξις ιβ' περὶ Οὐαζάνου υἱοῦ Μισδαίου.

139 Οὐαζάνης δὲ ὁ τοῦ Μισδαίου υἱὸς προσελθὼν τοῖς
στρατιώταις εἶπεν· Δότε μοι τοῦτον ἵνα διαλεχθῶ ἔως ἂν ὁ
βασιλεὺς ἀφίκηται. Καὶ οἱ μὲν δεδώκασιν αὐτόν, αὐτὸς δὲ
εἰσήγαγεν αὐτόν ἐνθα ὁ βασιλεὺς ἐδίκαζεν. καὶ λέγει Οὐα- 20
ζάνης· Οὐκ οἰδᾶς φησιν ὅτι ἐγὼ εἰμι υἱὸς Μισδαίου τοῦ
βασιλέως, καὶ ἔξεστί μοι λέγειν τῷ βασιλεῖ ὁ βούλωμαι, καὶ
ζῇν σοι συγχωρήσει; λέγε οὖν μοι τίς ἐστιν ὁ θεός σου καὶ

¹ ἀνήλθον U: scr ἀπήεσαν? (cf 179, 10; 185, 18; 187, 5; 197, 6; 270, 1; 10: 273, 20; 278, 20) ἀπῆλθον?? cf 105, 12 || πολεμάρχου U |
⁴ ἡγήρεθη U || αὐτὸς? scr οὗτος?? || ⁵ scr λαβόμενός τον (???) cf Io 159, 4 || καὶ| εὐθὺς add U || ἐπ. om P || ⁶ χ.] pedibus (scil sellae) f |
θρ.] ἀράμενος add P || τ. κ. α. ἐπ.] κατὰ τῆς κεφαλῆς ἔφερον τοῦ ἁγίου
καὶ P || οὕτως| αὐτὸς ἔκρουσεν add P || ⁷ ὥστε| καὶ add P: cf 227, 22 |
⁹⁻¹² U et P separatim posui || ⁹ τ. ἐ. om f: cf 262, 5; 277, 4 || ¹³ οἱ-ἀπ.] καὶ
ἀπ. τὸν ἀπόστολον P || εἰς <τόν> τόπον? (f) om P: del?? cf 150, 19; 22;
238, 24; 280, 10; Io 174, 30 || ¹³⁻¹⁴ ὁ Μ. ἐδ.] εἰωθεν ὁ Μ. δικάζειν P: cf 20;
204, 9 || ¹⁴ ἐκ. ἔ. om P || ¹⁴⁻¹⁵ ὁ. τ. στ. τ. μισδ. κρατ. P || ¹⁴ τοῦ om U ||
¹⁶ πρ. ιβ' post μισδ. U || ¹⁷⁻¹⁸ τ. στρ. (f) αὐτοῖς U || ¹⁸ διαλεχθῶ <αὐτῷ>?
(f) || ¹⁹ ἀφῆται U || οἱ μὲν om P || αὐτόν om U || ²⁰ ἐνθα| ὁ πατήρ
αὐτοῦ add P || λ. Οὐ. (f) εἶπεν U || ²¹ οὐκ-ὅτι om P || φησιν del??
cf 234, 18 || τοῦ om U || ²² δ] ὅπερ U εἰς δ P (cf 229, 10; 266, 12; 267, 11)
quidquid f καὶ add P (cf 227, 22): scr ὅπερ καὶ??? (cf 178, 18) ὁ τι???
(cf 262, 2) || καὶ alt| γὰρ add U τὸ add P si dixero regi add f || ²³ συγχ.
(f) παρέξει P (cf 190, 10; 192, 16) et si dixero ei occidet te add f

τίνος ἀντέχῃ δυνάμεως καὶ σεμνύνῃ· εἰ γὰρ τις γοητικὴ δύνα-
 μίς ἐστιν καὶ τέχνη, λέγε καὶ δίδασκε, κἀγὼ σε ἀπολύω.
 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰούδας· Σὺ εἰ ὁ υἱὸς Μισδαίου τοῦ βασιλέως
 ὅς ἐστιν βασιλεὺς πρόσκαιρος· ἐγὼ δὲ δοῦλός εἰμι Ἰησοῦ
 5 Χριστοῦ βασιλέως αἰωνίου· καὶ σοὶ μὲν ἐστιν εἰπεῖν τῷ σῷ
 πατρὶ σῶσαι οὓς θέλεις ἐν ταύτῃ τῇ προσκαίρῳ ζωῇ ἢ οὐ
 παραμένουσιν ἄνθρωποι, ἣν σύ τε καὶ ὁ πατήρ σου δίδοτε·
 ἐγὼ δὲ δέομαι τοῦ ἐμοῦ κυρίου καὶ ἀντιβοῶ ὑπὲρ τῶν ἀν-
 θρώπων, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς καινὴν ζωὴν παντάπασιν δεό-
 10 μενος. καὶ σὺ ἀνυχεῖς ἐπὶ κτήμασιν καὶ δούλοις καὶ πέπλοις
 καὶ τρυφῇ καὶ κοίταις μιαιναῖς, ἐγὼ δὲ καυχῶμαι ἐπὶ πενίᾳ
 καὶ φιλοσοφίᾳ καὶ ταπεινότητι καὶ νηστείᾳ καὶ εὐχῇ καὶ
 274 W πρὸς τὸ ἅγιον πνεῦμα κοινω- τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἁγίου πνεύ-
 νια καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς ματος καὶ τῇ ὁμιλίᾳ πρὸς
 15 μου τοὺς ἀδελφούς
 77 B τοὺς ἀξίους τοῦ | Θεοῦ· καὶ καυχῶμαι ἐπὶ αἰωνίᾳ ζωῇ. καὶ
 σὺ μὲν ἐπ' ἄνθρωπον κατέφυγες ὄντα σοι ὅμοιον, μὴ δυνά-
 μενον τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν σῶσαι ἐκ κρίσεως καὶ θανάτου, ἐγὼ
 δὲ κατέφυγα ἐπὶ Θεὸν ζῶντα, ἐπὶ τὸν σωτῆρα βασιλέων καὶ
 20 ἀρχόντων, ὅς ἐστιν πάντων κριτής. καὶ ὑμεῖς μὲν σήμερον
 ἴσως ἐστέ, αὔριον δὲ οὐκέτι, ἐγὼ δὲ κατέφυγον εἰς ἐκείνον ὅς
 εἰς αἰῶνα μένει· γινώσκοντος πάντας τοὺς καιροὺς ἡμῶν καὶ
 τοὺς χρόνους. καὶ σὺ δὲ ἐὰν θελήσης γενέσθαι τοῦ Θεοῦ
 τούτου ὑπηρέτης, γενήσῃ ταχέως· δείξας δὲ ὅτι ἄξιός αὐτοῦ
 25 ὑπηρέτης ἐσῇ ἐν τούτοις· πρῶτον μὲν ἐν ἀγιοσύνῃ, ἥτις ἐστὶν
 πάντων ἀγαθῶν κεφαλὴ· ἔπειτα δὲ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν τούτου
 ὄν κηρύσσω κοινωνίᾳ, καὶ φιλοσοφίᾳ, καὶ ἀπλότητι, καὶ
 ἀγάπῃ, καὶ πίστει, καὶ πρὸς αὐτὸν εὐαγγελίῳ, καὶ ἐνότητι
 καθαυῶς τροφῆς.

¹ ἀντέχει U || σεμνύνει U σεμνύναι P || γοητεία P: scr γοητείας??
 cf 267, 5; 240, 13 || ¹⁻² ἐ. δύν. P || ² λ. καὶ om P: del? cf 149, 18 || δίδα-
 ξον P || ³ λέγει] οὖν add U || ὁ prius om U || ⁴ ἐ. β. πρ.] καὶ πρ. β.
 οἶδεν τυγχάνειν P: cf 227, 22; 139, 4 || ⁶ προσκ. om U || ⁶⁻⁷ ᾧ - δίδ. om
 P || ⁷ ἦν] si f: scr εἰ?? || ⁸ scr ἀντιβολῶ? || ⁹ π. δ] perpetuo perma-
 nentem f: scr π. διάμονον??? || ¹³⁻¹⁵ U et P seiunxi: scr τῇ κοινωνίᾳ τῇ
 πρὸς τοὺς ἀδελφούς καὶ πρὸς τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ τῇ ὁμιλίᾳ τῇ πρὸς τοὺς
 ἀδελφούς? (f) cf Io 17:3, 21 || ¹⁶ τοῦ θ. - ζ.] coram deo qui uiuant in uita
 aeterna f || καυχ.] καὶ add P: cf 227, 22 || ¹⁷ κατ. - ὅμ.] ἀφορὰ τὸν P ||
¹⁸ σ. ψ. P || θ. κ. κρ. U || ²² scr γινώσκοντα?? cf Brinkmann Rhein
 Mus LIV (1899) p 96 || ²³⁻²⁰ καὶ σὺ - τροφῆς om P || ²⁴ scr δείξεις? cer-
 neris (esse) f || ²⁶ ἡ] scr τῇ || ²⁸ εὐαγγ.] scr εὐελπιστία?? spe f || ²⁹ τρ.]
 scr ἀναστροφῆς? uitae f

140 Ὁ δὲ νεανίσκος πεισθεὶς διὰ τοῦ κυρίου ἐξήτει πρό-
 φασιν ὅπως τὸν Ἰούδαν φυγαδεύσῃ. ἐν ᾧ δὲ ἐνεθυμεῖτο ἐφίκετο
 ὁ βασιλεὺς· καὶ οἱ στρατιῶται παραλαβόντες τὸν Ἰούδαν ἐξή-
 γαγον. συνεξήει δὲ αὐτῷ ὁ Οὐαζάνης καὶ παρ' αὐτῷ ἔστηκεν.
 καθισθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν εἰσαχθῆναι τὸν Ἰούδαν 5
 εἰς τὰ ὀπίσω δεδεμένον τὰς χεῖρας. ἀχθεὶς δὲ εἰς τὸ μέσον
 ἔστη· καὶ λέγει ὁ βασιλεὺς· Εἰπέ μοι τίς εἶ καὶ ποία δυνάμει
 ταῦτα ποιεῖς. Ὁ δὲ Ἰούδας λέγει αὐτῷ· Ἀνθρωπός εἰμι κατὰ
 σέ, δυνάμει Ἰησοῦ Χριστοῦ ταῦτα ποιῶ. Καὶ ὁ Μισδαῖός 275 W
 φησιν· Τὴν ἀλήθειαν εἰπέ πρὶν ἢ σε ἀπολέσω. Καὶ ὁ Ἰούδας 10
 λέγει· Οὐκ ἔχεις ἐξουσίαν ὡς νομίζεις κατ' ἐμοῦ, καὶ οὐδέν με
 βλάπτεις. Ἀγανακτήσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσιν ἐκέ-
 λευσεν πλάκας πυρῶσαι καὶ στήσαι αὐτὸν ἐπάνω αὐτῶν
 ἀνυπόδετον· ὑπολόντων δὲ αὐτὸν τῶν στρατιωτῶν ἔλεγεν·
 Βέλτιόν ἐστιν ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τὴν τῶν ἀνθρώπων 15
 σοφίαν. σὺ κύριε βασιλεῦ καὶ ἡ χρηστότης σου ἀντιστήτω
 τῷ θυμῷ αὐτοῦ. Ἐνέγκαντες δὲ τὰς πλάκας ἑοικυίας πυρὶ
 ἔστησαν ἐπάνω αὐτῶν τὸν ἀπόστολον· καὶ εὐθέως ὕδωρ ἀνε-
 δόθη ἀθρόον ἐκ τῆς γῆς, ὥστε τὰς πλάκας καταποθῆναι· καὶ
 οἱ κρατοῦντες αὐτὸν ἐάσαντες ἀνεχώρησαν. 20

141 Ἰδὼν δὲ ὁ βασιλεὺς τὸ πλῆθος τῶν ὑδάτων εἶπεν
 τῷ Ἰούδᾳ· Δεήθητι τοῦ Θεοῦ σου ἵνα με ῥύσῃται ἐκ τοῦ θανά-
 του τούτου, ἵνα μὴ τῷ κατακλυσμῷ ἀπόλωμαι. Ὁ δὲ ἀπόστολος
 ᾗξαστο καὶ εἶπεν· Ὁ δεσμεύσας τὴν φύσιν ταύτην καὶ εἰς ἕνα

¹ νεαν.] ἐν τούτοις τοῖς λόγοις add P || δ. τ. κ.] καὶ πιστεύσας P ||
² θωμᾶν P || ἐν - ἐνεθ.] διαλογιζομένον δὲ περὶ τούτου P: cf 101, 3;
 211, 10; al || παρεγένετο P: scr ἀφίκετο? (cf 245, 19; 280, 1; al) καὶ add
 P: cf 227, 22 || ³ οὐ - ἐξ.] λαβόντες τὸν θωμᾶν οἱ στρ. ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ
 βασιλέως P || ⁴ συναπτεῖ P || αὐτῷ καὶ P || οὐζάνης U ὁ τοῦ βασιλέως νῖδος
 add P || ⁵⁻⁷ καθ. - ἔστη (f p) om P || ⁷ ὁ δὲ βασ. ἔφη U: cf 243, 21 || ⁸ αὐτῷ
 om P || ⁹ ποιῶν ταῦτα P || ¹⁰ φησιν om P: scr λέγει? cf 243, 21 || ἀπ. (f)
 ἀπολέσθαι U: cf 237, 5 || ¹² ἐπὶ τῷ λόγῳ ὁ β. P || ¹³⁻¹⁴ ἐπ. α. ἀν. στ. α. P ||
¹³ ἐπ' αὐτάς U: cf 18; 158, 6; 285, 9 || ¹⁴ τ. στρ. τὸν ἀπόστολον P || ἔλ.
 ὁ ἀπόστολος add P ridebat et dicebat f || ¹⁵⁻¹⁶ βίλλ. - σοφ. om P || ¹⁵ scr
 βελτίων?? || τ. θ.] scr σου Ἰησοῦ? (f) || ¹⁶ κ. β.] scr κατ' αὐτῶν βου-
 λεύου?? (f) || κ. ἡ χ. σ. om P || ἀντιστῇ U || ¹⁷ θ. αὐτ.] τοῦδε βασι-
 λέως θ. P || ¹⁷ αὐτοῦ] scr τούτων? horum f || ἔ. π. (f) πεπρωμένας
 P || ¹⁸ ἀνέφερον ἐπ' αὐτάς U: cf 13 || ¹⁸⁻¹⁹ ἀν. - γῆς] ἐκ τ. γ. ἀνέβλυσεν
 P || ἀν. ἀθ.] multa profuxit f prorumpit p || ²¹ λέγει P dixit f || ²²⁻²³ ἐκ
 τούτου με ρ. τ. θ. P || ²² ῥύσεται U || ἐκ om U: cf 232, 1 || ²¹ κ. εἶπεν]
 λέγων P || ὁ δεσμ.] domine noster Iesu, oro te, uinci f

συναγωγῶν τόπον καὶ εἰς διαφόρους ἐκπέμπων χώρας· ὁ ἐξ
 ἀταξίας εἰς τάξιν μεταγαγών· ὁ διδοὺς μεγαλεία καὶ θαν-
 μάσια μεγάλα διὰ τῶν χειρῶν τοῦ δούλου σου Ἰούδα· ὁ ἁλῶν
 τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἵνα σοῦ πάντοτε φέγγος καταδέξωμαι· ὁ
 5 δούς μισθὸν τοῖς κεκοπιακόσιν· ὁ σωτὴρ τῆς ψυχῆς μου καὶ
 εἰς τὴν ἰδίαν ἀποκαθιστῶν φύσιν τὸ μὴ κοινωνεῖν τοῖς
 βλάπτουσιν· ὁ γινόμενος πρόφασις ζωῆς διὰ παντός· σὺ κατὰ-
 276 W παυσον τὸ στοιχεῖον τοῦτο, ἵνα μὴ ἀντανῶραν διαφθείρῃ· εἰσὶν
 γάρ τινες τῶν ἐνταῦθα ἐστώτων οἵτινες ζήσουσιν σοὶ πιστεύ-
 10 σαντες. Εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ κατ' ὀλίγον τὸ ὕδωρ ἀνιγλώθη,
 ξηρὸς ὁ τόπος γενόμενος. ἰδὼν δὲ ταῦτα ὁ Μισδαῖος προ-
 σέταξεν εἰς τὸ δεσμοτήριον αὐτὸν ἀχθῆναι ἕως οὗ σκέψομαι
 πῶς δεῖ αὐτῷ χρῆσασθαι. |

78 B 142 Ἀπαγομένον δὲ τοῦ Ἰούδα ἐν τῇ φυλακῇ πάν-
 15 τες αὐτῷ ἠκολούθουν, καὶ Οὐαζάνης τοῦ βασιλέως υἱὸς
 πρὸς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐβάδιζεν καὶ ὁ Σιφῶρ ἐν ἀριστερᾷ.
 εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ δεσμοτήριον ἐκαθέσθη, καὶ ὁ Οὐαζάνης
 καὶ ὁ Σιφῶρ, καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα καὶ τὴν θυγατέρα
 ἔπεισεν καθισθῆναι· εἰσεληλύθασι γὰρ καὶ αὐταὶ ἵνα ἀκού-
 20 σωσιν τοῦ τῆς ζωῆς λόγου· καὶ γὰρ ᾔδεισαν ὅτι ὁ Μισδαῖος
 φρονεῦσει αὐτὸν διὰ τὴν τῆς ὀργῆς ὑπερβολὴν. ὁ δὲ Ἰούδας

⁹ cf Marc 9, 1

¹ συν.] conlige f || καὶ - γ.] tu dissipasti eam in uaria loca f || ¹⁻² ὁ
 ἐξ - μετ. om f || ² μ. καὶ] multa f: cf 217, 1 || ³⁻⁷ ὁ ἐλ. - διὰ π. om P ||
 ὁ ἐλ.] qui facis desiderare f || ⁴ ἵνα <κἀγῶ>? (f) || ⁵ scr διδοὺς? ||
 scr μοι κεκοπιακότι? omnium laborum meorum f || ⁵⁻⁶ ὁ - φ.] tu qui sinis
 animum meum quiescere cum suamet natura f: cf 11 || ⁶ scr τοῦ? ||
⁷ γινόμενός <μοι>? (f) cf 156, 19 || ⁸ ἀντ.] τοὺς πιστοὺς P extollat se su-
 perbe et f || post διαφθείρει uacat extr uersiculus U: nihil add f || ⁸⁻⁹ ε.
 γ.] καὶ γ. ε. P: cf 215, 15 || ⁹ ὥδε P: cf 159, 20; 181, 15; 261, 9; 11 ||
 ζ. σ. π.] κατὰ τὸ σὸν ζήσωσιν (quod defendit Reinhold de graecitate
 patrum p 108 [cf 114, 3]) ὄνομα P || ¹¹ ξ. - γεν.] καὶ ὁ τ. ἐκεῖνος εἰς τὴν
 ἀρχαίαν ἀποκαθίστατο φύσιν (cf 5 - 6) ξ. γινόμενος U sed locus factus est
 sic tamquam si siccatus esset f || ξ.] πάλιν add P || ¹¹⁻¹² πρ. - σέψ.] dixit:
 abripite in carcerem donec deliberauerimus f || ¹² τὸ om U || βληθῆναι
 U || οὐ om et add φσαν U: cf 234, 17 - 18 || σκέψηται P: cf 211, 23 ||
¹³ πῶς - χρ.] τὰ κατ' αὐτόν P || ¹⁴ ἀπ. - φ. π.] et Iudas abiit ut reclude-
 retur f || ἀπ.] ἐξεληθόντι U || τῷ U || ἐν τ. φ. om U: del? cf 234, 10 ||
¹⁵ αὐτῷ om U || ἠκολούθησαν U || ¹⁶ τὰ δεξιὰ P: cf q s || ἐν] εἰς τὰ P:
 cf 214, 20 || ¹⁷⁻¹⁸ ὁ - γ.] scr Οὐαζάνην καὶ Σιφῶρα x. τ. αὐτοῦ γ.? (f) ||
¹⁷ ὁ om U || ¹⁸⁻¹⁹ x. τ. ἐ. - καθ.] σὺν αὐτοῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡ τε τοῦ
 σιφῶρ γυνὴ καὶ ἡ τοῦ τῶν θυγάτηρ P: cf 240, 16 || ¹⁹⁻²¹ εἰσελ. - ἐπερβ.
 om P: cf 249, 21

ἦρξατο λέγειν· Ὁ ἐλευθερωτῆς τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἐκ τῆς τῶν πολλῶν δουλείας, ὅτι δέδωκα ἑμαυτὸν πρᾶθῆναι· ἰδοὺ χαίρω καὶ θάλλω εἰδὼς ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ χρόνοι ἵνα εἰσελθὼν ἀπολάβω. ἰδοὺ ἀπαλλάσσομαι μεριμνῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ἰδοὺ πληρῶ τὴν ἐλπίδα καὶ ἀλήθειαν ἀπολαμβάνω. ἰδοὺ 5 ἀπαλλάττομαι λύπης καὶ χαρὰν ἐνδύομαι μόνον. ἰδοὺ γίνομαι 277 W ἄφροντις καὶ ἄλυπος ἐν ἀνέσει διατρίβω. ἰδοὺ τῆς δουλείας ἀπαλλάττομαι καὶ εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἐκλήθην. ἰδοὺ χρόνοις καὶ καιροῖς ὑπῆρέτησα καὶ χρόνων καὶ καιρῶν ἀννηψάθην. ἰδοὺ ἀπολαμβάνω παρὰ τοῦ μισθαποδότου χωρὶς ἀριθμοῦ 10 διδόντος τοῦ ἐξαρχεῖν αὐτοῦ τὸν πλοῦτον τῆς δωρεᾶς. καὶ πάλιν οὐκ ἀποδυθήσομαι. ἰδοὺ κοιμῶμαι καὶ ἐξυπνίζομαι, πάλιν δὲ οὐ κοιμηθήσομαι. ἰδοὺ ἀποθνήσκω καὶ ἀναβιώ, πάλιν δὲ θανάτου οὐ γεύσομαι. ἰδοὺ χαίροντες προσδοκῶσιν ἵνα ἐλθὼν συγγένωμαι τοῖς αὐτῶν συγγενέσιν καὶ τεθῶ ἄνθος 15 ἐν τῷ στεφάνῳ αὐτῶν. ἰδοὺ βασιλεύω ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐφ' ἣν ἐντεῦθεν ἤλπισα· ἰδοὺ πίπτουσιν οἱ ἀνυπότακτοι πρὸ ἐμοῦ, ὅτι αὐτοὺς ἐξέφυγον· ἰδοὺ γέγονεν εἰρήνη εἰς ἣν πάντες ἀπαν- τῶσιν.

143 Λέγοντος δὲ τοῦ ἀποστόλου ταῦτα πάντες οἱ ἐκεῖ 20 ἠκροῶντο, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ὥραν τοῦ βίου αὐτὸν μετα- στῆναι. καὶ πάλιν ἔλεγεν· Πιστεύσατε τῷ πάντων ἱατρῷ ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων σωτηρίαν τῶν ψυχῶν τῶν δεομένων τῆς παρ' αὐτοῦ ὠφελείας. οὗτός ἐστιν ἐλεύθερος ἐκ βασι- 278 W λέων· οὗτος ἱατρός τῶν αὐτοῦ κτημάτων· οὗτός ἐστιν ὁ 25

² cf Matth 5, 12 Apoc 19, 7 || ¹¹ cf Marc 9, 1

¹⁻² ὁ ἐλ. - παρθ. om P || ² πρᾶθῆναι <ἐνί>? (f) || ³ θ.] scr ἀγαλιῶ?? cf 143, 12; 219, 7 et 258, 7 || ἐπλ. οἱ χ.] ὁ καιρὸς ἤδη τῆς ἀναλύσεώς μου πάρεστιν P: cf ep ad Tim 2, 4, 6 || ἀπελθὼν ei add ἐκεῖ τὸν ἄφθαρτον στέφανον P (cf ep ad Cor 1, 9, 25) te datorem quietis add f || ⁴⁻¹³ ἰδοὺ - κοιμηθ. om P || ⁵ πλ.] dimittam f || ⁹ <ὑπεράνω> χρόνων? (f) cf 229, 14 || ¹¹ τοῦ] scr διὰ τὸ? (f) || scr ταῖς δωρεαῖς? (f) || <ἰδοὺ ἀποδύομαι καὶ ἐνδύομαι> κατ? (f) || ¹⁴ πάλ. - γεύσ.] μηκέτι θ. γεγόμενος P: cf 13 || ¹⁴⁻¹⁶ ἰδ. χ. - στ. α. om P || ¹⁵ α. συγγ.] gaudio eorum f || ¹⁵⁻¹⁶ καὶ - στ. α.] et ponent flores in sertis suis f || ¹⁶ scr στεφάνω? || rex ero f || ἐν τῇ om P || τῇ <σῇ>? (f) || βασιλείαν P || ¹⁸ α. ἐξ.] supra eos ascendi f || εἰς om P || π. ἀ.] magni conligentur f || ²⁰⁻²¹ οἱ ἐ. ἡ.] τῶν αὐτοῦ ἡ. ῥη- μάτων P: cf 234, 6; 244, 1; 259, 15 P (at 221, 22 U) || ^{21-250, 24} νομίζ. - πονηροῦ om P (cf 248, 20) plura et passim alia habet f

U ²¹ <μέλλειν> μετ.? (f) || ²² πάντων <παθῶν>?? (f?) || ²⁴ scr <καὶ> σωτήρι? (f) || ²⁵ scr κτισμάτων? (f): cf 232, 2

ὀνειδιζόμενος ὑπὸ τῶν ιδίων δούλων· οὗτός ἐστιν πατὴρ ὕψους
καὶ φύσεως κύριος καὶ κριτής· ὕψιστος παρὰ τοῦ μεγίστου
γένονεν, υἱὸς βάθους μονογενής· καὶ ἐκλήθη υἱὸς Μαρίας
παρθένου, καὶ ἠκούσθη υἱὸς τέκτονος Ἰωσήφ. οὗτος οὐ τὴν
5 σμικρότητα ἐν τοῖς τοῦ σώματος ὀφθαλμοῖς, τὴν δὲ μεγα-
λειότητα ἐν πίστει ἰδεξάμεθα, καὶ εἶδομεν ταύτην ἐν τοῖς
ἔργοις· οὐ τὸ σῶμα ἀνθρώπινον καὶ ταῖς χερσὶν ἐψηλαφή-
σαμεν, τὴν δὲ θείαν εἶδομεν ἐν ηὐλομένην τοῖς ἡμετέροις
ὀφθαλμοῖς, τὸν δὲ τύπον αὐτοῦ τὸν οὐράνιον ἐν τῷ ὄρει
10 ἰδεῖν οὐκ ἠδυνήθημεν· οὗτος ὁ σφίλας τοὺς ἄρχοντας καὶ
τὸν θάνατον βιασάμενος· οὗτος ἀληθεία μὴ ψευδομένη καὶ
τέλος ἐπικεφάλαια δεδωκώς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ μα-
θητῶν· οὕτινος ἰδὼν ὁ ἄρχων ἐφοβήθη καὶ αἱ δυνάμεις αἱ
σὺν αὐτῷ ἐταράχθησαν· καὶ ἐμαρτύρει ὁ ἄρχων τίς ἐστιν
15 καὶ πόθεν, καὶ τὸ ἀληθές οὐκ ἔγνω, ἐπειδήπερ ἀληθείας ἐστὶν
ἀλλότριος. οὗτος ἐξουσίαν ἔχων τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ
ἡδονῶν καὶ κτημάτων καὶ ἀνέσεως ταῦτα πάντα καὶ τοὺς
αὐτοῦ ὑπηκόους ἀνατρέπει μὴ χρῆσασθαι αὐτοῖς.

279 W

144 Πληρώσας δὲ ταῦτα ἀνέστη καὶ ἤΐξατο οὕτως·
20 Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.
ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν
οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ὀφειλάς ἡμῶν
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσε-
νεγκῆς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονη-

⁷ cf ep Io 1, 1, 1 || ⁹ cf Matth 17, 1—13 || ¹² cf Matth 17, 27 ||
¹³ cf Io 8, 44 || ²⁰ cf Matth 6, 9—13

U ² <κόσμον> κριτής? (f Wright: κριτής ὕψ. coniungenda uid e cod Sin: cf Burkitt l s [241, 21] p 41) || ²⁻³ π. τ. μ. γέγ.] hic qui uenit de supero f || ³ ὑλ. β. μ. om f || ⁴ scr ἤκουσεν?? || ⁵ ὀφθαλμοῖς ζέθεασάμεθα? (f) || ⁷ <τὸ> ἀνθρώπινον? sanctum f (Wright: caeleste e cod Sin Burkitt l s: cf 9) || del καὶ? (f) || ⁸ τὴν δὲ? scr καὶ τὴν? (f) || ἐν ηὐλ.] maestam f || ¹⁰⁻¹¹ οὗτος - βιασ. om f (Wright: hic deceptor quem principes et imperatores capite damnarunt e cod Sin Burkitt l s) || ¹² τέλος <τε καὶ>? (f) || ¹³ οὕτινος? scr οὗτος ὄν? (f) || ἄρχ.] inimicus f (Wright: rex atrox Burkitt) || ¹⁴ ἐμ.] interrogauit f || ¹⁵ scr ἐγνώρισεν <αὐτῷ>? (f) || ¹⁷ πάντα <ἀπέθετο>? (f) || ¹⁸ scr ἀποτρέπει?? || ²⁰⁻²⁴ πάτερ - πονηροῦ cf Lipsius I p 236 (de S errat) || ²² γῆς] quae hic om de pauce non om f

ροῦ. ὁ κύριος καὶ θεός μου, ἐλπίς καὶ πεποίθησις καὶ διδά-
 σκαλος, σὺ με ἐδίδαξας εὐχέσθαι οὕτως· ἰδοὺ τὴν εὐχὴν
 εὐχομαι ταύτην καὶ τὸ πρόσταγμά σου πληρῶ· σὺ ἔσο
 μετ' ἐμοῦ μέχρι τέλους· σὺ εἰ ὁ ἐκ παίδων με ἐνσπείρας ζωὴν
 καὶ ἀπὸ φθορᾶς φυλάξας με· σὺ εἰ ὁ εἰς τὴν τοῦ κόσμου 5
 πείνιαν ἀγαγὼν με καὶ εἰς πλοῦτον ἀληθινὸν παρακαλέσας
 με· σὺ εἰ ὁ γνωρίσας μοι ἑαυτὸν καὶ δείξας ὅτι σός εἰμι· καὶ
 γυναικὸς ἀπεσχόμεν ἵνα ἐκεῖνο ὃ χρήζεις μὴ εὗρεθῇ ἐν
 ῥύπῳ·

144 κύριε καὶ θεέ μου, ἡ ἐλπίς μου καὶ ἡ πεποίθησις 10
 μου καὶ ὁ διδάσκαλός μου, | ὁ τὸ θάρσος ἐνθίς μοι, σὺ ἐδί-
 δαξάς με οὕτως προσεύχεσθαι· ἰδοὺ τὴν σὴν εὐχὴν εὐχομαι
 καὶ τὸ θέλημά σου εἰς πέρας ἄγω· σὺ ἔσο μετ' ἐμοῦ ἕως
 τέλους· σὺ εἰ ὁ ἐκ νεότητός μου ὑπομονὴν ἐν πειρασμοῖς
 διδούς μοι ζωὴν, καὶ ἀπὸ τῆς φθορᾶς με διαφυλάξας. σὺ 15
 εἰ ὁ εἰς τὴν πείνιαν τοῦ κόσμου ἀγαγὼν με καὶ τοῦ πλούτου
 με τοῦ ἀληθινοῦ πλησας· σὺ εἰ ὁ μηνύσας με σὸν ὄντα· διὸ
 γυναικὶ οὐδ' ὅλως συνήφθη, ἵνα ὁ ναὸς σοῦ ἄξιος ἐν μολυσμῷ
 μὴ εὗρεθῇ.

89 B

U ⁴ scr μοι? || ⁶ scr παρασκευάσας? (f) || ⁷ ἔ. κ. δ. om f
^{10-258,19} κύριε - εἵρεν post 282, 10 loco breviorum illarum precum
 habent P. Σ (FLSZ) m: cf praef

P. Σ (Σ = FLSZ) ¹⁰ κ. θ. (f) om Σ: cf 1 || μου prius] ἰησοῦ χρηστὲ
 add Σ || ¹¹ μοι ἐνθ. FLS(Z) fort recte || ¹¹⁻¹³ σὺ - ἄγω om P || ¹² scr
 εὐχέσθαι οὕτως? cf q s; 282, 13 || προσεύεσθαι SZ || ἰδοὺ et q s] cf 2
 et Burkhitt l s (100, 4) p 287 || ¹³⁻¹⁴ ἔ. (cf 158, 10) τ. ἔ. μ. ἔ. FLS(Z) ||
¹³ ἔσω P || ¹⁴⁻¹⁵ ὑπ. - ζ. || ἐν π. διδ. ὑπ. καὶ ζ. παρεχόμενός μοι FL(S)Z ||
¹⁴ ὑπ. (om f) del: cf U || ἐν π.] scr ἐνσπείρας μοι (f: cf Lipsius I p 329.
 I): cf U || ¹⁵ διδ. μοι om f (del: cf U) καὶ add P || διαφ.] διεφύλαξας τῇ
 σῇ δυνάμει F ἐξήγαγες φυλάξας τῇ ἀφθαρσίᾳ LSZ || ¹⁶ εἰ] κύριε μου add
 FLS(Z) || ἐκ τῆς πείνιαν Σ || scr πείνιαν (f): cf U || ἐξαγαγὼν Σ || με]
 κύριε add P || ¹⁷ τ. ἀλ. με ἐμπλήσας FLS(Z) || μὴν.] ἐκλεξάμενός Σ ||
 με σ. ὁ.] scr μοι ὅτι σός εἰμι?? (f) mihi me tuum esse m

PQ. Σ (Σ = FLSZ) ¹⁷ σὸν] redit Q || ὄντα] ὄνομα P δοῦλον Σ |
^{17-253,15} διὸ - εἰς σέ om Z

PQ. Σ (Σ = FLS) ¹⁸ γυν. - συν.] καὶ οὐκ εἵσας με ἐν γυναικὶ
 μολυνθῆναι F(L)S || συνήφθην Q: scr συνήφθην? cf 171, 14 || ¹⁸⁻¹⁹ ἵνα -
 εἵρ.] ne templi tui gratiam uel coniugalis copulae usus minueret m |
¹⁹ ὁ - ἄξ.] quod a te desideratur f: scr ὁ σὸν ἐνταὶ ἄξιός?? || ὁ ν.] ὅσον
² F ὡς ὧν S || ὁ om L || ¹⁸⁻¹⁹ ἐν μ. μὴ] ἐμολύντος Σ || ¹⁹ εἵρεθῶ Σ

145 οὐ χωρεῖ μου τὸ στόμα εὐχαριστῆσαί σοι οὐδὲ ἡ
 διάνοιά μου ἐνθυμηθῆναι περὶ τῆς ἐμῆς σπουδῆς. ὁ δείξας
 μοι ὅτε πλουτῆσαι καὶ κτήσασθαι καὶ ἔργῳ μοι δείξας ὅτι
 πολὺς ἐπὶ τῆς γῆς πλοῦτος ζημία γίνεται· ἐπίστευσα δέ σου
 5 τῇ ἀποκαλύψει καὶ ἐν τῇ τοῦ κόσμου πενίᾳ παρέμεινον, ἕως
 οὗ ὁ ἀληθινὸς πλοῦτος ὀφθεῖς καὶ μετὰ τοὺς σοὺς ἀξίους
 200 W ἐπλήρωσας πλούτου, καὶ ἐνδεΐας καὶ μερίμνης καὶ πλεονεξίας
 ἀπήλλαξας. ἰδοὺ τοιγαροῦν ἐπλήρωσά σου τὸ ἔργον καὶ τὸ
 πρόσταγμα ἐτελείωσα· καὶ γέγονα πένης καὶ ἐνδεῆς καὶ ξένος
 10 καὶ δοῦλος καὶ καταπεφρονημένος καὶ δεσμώτης καὶ λιμώττων
 καὶ διψῶν καὶ γυμνὸς καὶ κεκοπιακῶς· μὴ οὖν ὑστερεῖσθω ἡ

145 οὐκ ἐξαρκεῖ μου τὸ στόμα ἐξομολογήσασθαί σοι
 οὐδὲ ἐνθυμηθῆναι δύναμαι τὴν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν τὴν
 ἐκ σοῦ γενομένην περὶ ἐμοῦ. ἐβουλόμην γὰρ κτήσασθαι
 15 πλοῦτον· σὺ δὲ δι' ὀράματος ἐδειξάς μοι ὅτι ἐπιζητήμιος καὶ
 ἐπιβλαβῆς γίνεται τοῖς πτωμένοις αὐτόν· καὶ ἐπίστευσα τῇ
 φανερώσει σου καὶ παρέμεινα τῇ πτωχείᾳ τοῦ κόσμου ἕως
 ὅτε σὺ ὁ πλοῦτος τῆς ἀληθείας ἀπεκαλύφθης, ὁ καὶ μετὰ
 τοὺς ἄλλους τοὺς σοὺς ἀξίους ἀπὸ τοῦ ἰδίου πλούτου πληρώσας,
 20 καὶ ἀπὸ μερίμνης καὶ φροντίδος τοὺς σοὺς ἀπαλλάξας. πε-
 πλήρωκα οὖν κύριε τὰς ἐντολάς σου καὶ ἐτέλεσα τὸ βούλημά
 σου· καὶ ἐγενόμην πένης καὶ ἐνδεῆς καὶ ξένος καὶ δοῦλος καὶ
 ἐξουδενωμένος καὶ δέσμιος καὶ πειναλὲς καὶ διψαλὲς καὶ

U ² ἐμῆς] scr εἰς ἐμέ?? (f) || ³ κτήσασθαι <ἐβουλόμην>? (f): cf 14 |
 x. ε. - δείξ. om f: del?? || ⁴ scr πολλοῖς? (f) || ε. τ. γ.] scr κτήσας καί??
 (f) || ⁵ scr παρέμεινα? || ⁶ οὐ <σὺ>? (f) || scr σοῦ? cf 19; 253, 8; 22

PQ. Σ (Σ = FLS) ¹³ ἐνθ. δ.] mens mea intellegere f: cf U || ¹⁴ π.
 ἐμοῦ] μοι Σ: scr π. ἐμέ? (f) cf 231, 17 || ¹⁴⁻¹⁷ ἐβ. - φαν.] ἐβουλόμ. . . . σει
 σου reliquis rescissis P || ¹⁴ κεκτήσθαι Σ || ¹⁵ ἐδείξάς με Σ || ¹⁶⁻¹⁸ τ. πτ. -
 ἀπεκαλ. om S || ¹⁶⁻¹⁷ τ. πτ. - φαν. om L || ¹⁶ τ. πτ. α.] multis f: cf 4 |
¹⁷⁻¹⁸ σου - σὺ om L || ¹⁸ ὅτε om P: cf 211, 23 || πλ. τ. ἀλ.] uerae diuitiae f:
 cf 6 || ἀπεκ.] mihi add f: <μοι>?? cf 6 || ¹⁹ τ. ἀλλ. om LS f: del?? || ἀπὸ
 del?? cf 20; 256, 7 || ἀξ. σου et add ἐκλεξαμένος πένητας (ὄντας add F) καὶ
 Σ || σοὶ PQ: cf 188, 2; 253, 22 || ἀξ.] ἀποκαλυφθεῖς add P || ἰδ. πλ.] πλ.
 τῆς θεότητός σου Σ || ἰδ.] uero f || πλουτίσας F(LS): scr ἐπλήρωσας?? (f)
 cf 20 || ²⁰ ἀπὸ del?? cf 19 || scr <ἐνδεΐας καὶ> μερ. x. πλεονεξίας?? (f):
 cf 7 || scr ἀπήλλαξας? cf 19 || ²¹ κύριε] μου add F(L?)S || ²¹⁻²² καὶ - σου
 om Σ || ^{22-253,13} x. ἐξ. - ἐξουδενωθῆ] . . . ἐξουδενωμέ . . . ραν ἐπ . . . δ . .
 θενωθῆ reliquis rescissis P

πεποιθῆσίν μου· μη αἰσχνέσθω ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ σοί· μη γενέσθωσάν μου μάταιοι οἱ κάματοι· μη ἀπολέσθωσάν μου αἱ εὐχαὶ καὶ αἱ νηστεῖαι αἱ συνεχεῖς, καὶ αἱ πράξεις μου αἱ ἐπὶ σοὶ μὴ ἐλαττούσθωσαν· μη ἀρπαζέτω ὁ διάβολος τὸ τοῦ σίτου σπέρμα ἐπὶ τῆς γῆς·

5

146 ἵνα τὰς μὲν ῥίζας πέμψῃ εἰς βάρθος, εἰς οὐρανὸν δὲ τῶν κλάδων τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, καὶ δειχθῶσιν οἱ καρποὶ ἐν τῇ γῇ, καὶ εὐφραυνέσθωσαν ἐν αὐτῇ οἱ ἄξιοί σου· ἰδοὺ τὰ χρήματα καὶ τὰ κτήματα ἤπερ μοι δέδωκας κατεπθέμην

γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος καὶ ἐμόχθησα διὰ σέ, ἵνα μὴ ἀπό- 10
ληται ἡ πεποιθῆσίν μου καὶ ἡ ἐλπίς μου ἡ ἐν σοὶ μὴ καται-
σχυνθῇ, καὶ ὁ πολὺς μου κάματος μὴ γένηται διὰ κενῆς, καὶ
ὁ κόπος μου μὴ ἐξουδενωθῇ· μὴ ἀπόλωνται μοι αἱ εὐχαὶ καὶ
αἱ νηστεῖαι μου αἱ συνεχεῖς καὶ ἡ πολλή μου σπουδὴ ἡ εἰς
σέ· μὴ ἀνταλλαγῇ μοι ὁ σπόρος τοῦ σίτου ἀπὸ τῆς σῆς | γῆς· 15 90 B
μὴ ἀρπάσῃ αὐτόν ὁ ἐχθρὸς καὶ τὰ αὐτοῦ ζιζάνια συμμείξῃ·
ἡ γὰρ σὴ γῇ ἀληθῶς οὐ δέχεται αὐτοῦ τὰ ζιζάνια, ἀλλ' οὐδὲ
τεθῆναι δύναται εἰς τοὺς σοὺς οἴκους.

146 τὴν ἄμπελόν σου ἐφύτευσα ἐν τῇ γῇ· τὰς ῥίζας
καθῆκεν εἰς τὸ βάρθος, ἡ δὲ βλάστησις αὐτῆς ἐν τῷ ὕψει 20
ἐξηπλώθη, οἱ δὲ ταύτης καρποὶ ἐπὶ γῆς ἐξετάθησαν καὶ ἐκ
τούτων εὐφραίνονται οἱ σοῦ ἄξιοι οὓς καὶ ἐκτίσω. τὸ ἀργύ-
ριον ὃ δέδωκάς μοι κατέβαλον ἐν τῇ τραπέζῃ· τοῦτο ἀπαι-

¹ cf Matth 13, 25 || ⁹ cf Matth 25, 27 || ¹³ cf Thess 1, 3, 5

U ¹ <η> ἐπὶ? || ⁴ mutantur f: scr ἀλλαττέσθωσαν?? || ⁵ scr ἀπὸ
τῆς <σῆς>? (f): cf 15

PQ. Σ (Σ = FLS) ¹⁰ ἐμ. - σέ] ἐν μόχθοις πολλοῖς ὑπήνεγκα Σ ||
¹²⁻¹³ μὴ γ. - x. μου om LS || ¹² μὴ om F || ¹³ μὴ prius om FL

PQ. Σ (Σ = FLSZ) ¹⁴⁻¹⁵ ἡ π. - σέ (f) αἱ πολλαὶ μου δεήσεις PQ
¹⁴⁻¹⁶ scr ἡ εἰς σέ μὴ ἀνταλλαγῇ· τὸν σπόρον τ. σ. ἀ. τ. σ. γῆς μὴ ἀρπάσῃ
ὁ ἐχθρὸς? (f): cf 4 || ¹⁵ μὴ ἀντ.] πληθυνθῆτω Σ || ὁ σπ. τ. σ. μου FLS(Z)
ἐν τῇ σῇ γῇ FS(Z) || ἐπὶ L: cf 5 || σῆς om Q. LZ || ¹⁶ αὐτοῦ τὰ ζ. Q || αὐτοῦ]
ἴδια FLZ || ¹⁶⁻¹⁷ συμμ. - ζιζ. om PQ || ¹⁸ δύνανται S || σηκούς F: cf 155, 17 ||
¹⁹ ἐφ.] ἦν ἐφύτευσας Σ || τῇ om PQ σῇ add S: cf 15 || ῥίζ.] αὐτῆς add Q ||
²⁰ καθ.] demittat (item q s) f: cf 255, 10 || τὸ om Q || α. ἐν τ. ὕ.] τοῦ ὕψους
α. PQ || ²¹ οἱ δὲ - ἐξετ. om Σ || ^{21-254, 13} ταύτ. - οἷς] ταύ.ης καρποὶ ἐπὶ γῆς
... αν καὶ ἐκ τοῦ ... ονται οἱ ... τή ... reliquis rescissis P || ²² σου οἱ
LS οἱ σοὶ Q. Z: cf 252, 19 || οἷς Σ || ἐκτ.] ἐπίστευσας Σ || ²³ δέδ. μοι om
Σ || ταῦτα LSZ || ἀποτίσας Q ἀπήτησας F ἀπέτη Z tempta f δοκιμάσας
uel βασανίσας exspectaueris: scr ἐξετάσας?? ἐγὼ add FLZ

εἰς τράπεζαν· ἀπόδος δέ μοι αὐτὰ μετὰ τόκων ὥσπερ ἐπηγγείλω. ἐν τῇ σῇ μνη̃ προσεπορισάμην ἄλλας δέκα· προστεθήτω μοι ὡς προσέταξας. ἐγὼ τοῖς χρεώσταις τὴν μνη̃ν συνεχώρησα· καὶ μὴ ἀπαιτεῖσθω παρ' ἐμοῦ· συνεχώρησας
 281 W 5 γὰρ μοι. παρακληθεῖς εἰς δεῖπνον παρεγενόμεν, ἀγροῦ καὶ
 γυναικὸς ἀπαλλαγείς· μὴ οὖν ἀποβληθῶ, ἀμωμήτως δὲ γέει-
 σωμαι. ἵνα ἄξιός φανῶ καὶ μὴ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας
 δευθεῖς εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον εἰσέλθω. ὁ λύχνος μου
 μετὰ πολλῆς λαμπρότητος παρῆμεινεν τὸν δεσπότην καὶ τοῦ-
 10 τον ἀπέληφεν ἀναλυθέντων τῶν γάμων· οὐ γὰρ εὗρεν αὐτὸν

τήσας ἀποδίδου μοι ἐν τόκοις ὥσπερ ἐπηγγείλω. τὴν μίαν
 σου μνη̃ν πραγματευσάμενος δέκα πεποίηκα· προσέθηκάς μοι
 ἐφ' οἷς εἶχον ὥσπερ συνέθου. τῷ ὀφειλέτῃ μου ἀφῆκα τὴν
 μνη̃ν· μὴ εἰς χεῖράς μου ἐπιζητήσης· εἰς δεῖπνον ἐκλήθην καὶ
 15 ἦλθον· ἀπὸ δὲ τοῦ χωρίου καὶ τοῦ ζευκτοῦ καὶ τῆς γυναικὸς
 ἐγὼ ἔξαρκος γέγονα, ἵνα μὴ διὰ ταῦτα ἀποδοκιμασθῶ. εἰς
 τὸν γάμον ἐκλήθην καὶ λευκὴν ἐσθῆτα ἐνεδυσάμην, ἵνα ἄξιός
 αὐτοῦ γένωμαι καὶ μὴ δευθεῖς χεῖρας καὶ πόδας εἰς τὸ ἐξώτερον
 σκότος ἐκβληθῶ. ὁ λύχνος μου τῷ φωτὶ αὐτοῦ τῷ διαυγεῖ
 20 προσδέχεται τὸν δεσπότην τὸν ἀναλύοντα ἐκ τῶν γάμων, ἵνα

³ cf Matth 18, 23 ss || ⁵ cf Luc 14, 16 ss || ⁸ cf Luc 12, 35; 36
⁷ et ¹⁶ cf Matth 22, 2 ss; 11

U ³ del ἐν?? || ⁵ scr κληθεῖς? || ⁷ <...> ἵνα: cf 17

PQ. Σ (Σ = FSLZ) ¹¹ ἀποδ. μοι] δέδωκα (F)LSZ: cf 12 || ¹¹⁻¹³ τὴν -
 εἶχον om Z || ¹¹⁻¹² μ. σ. μν.] scr μν. σ.? (f) cf 14 || ¹² μνη̃ν om Q: cf 14 ||
 δ. πεπ.] ἐδιπλασίασα καὶ FLS || προστίθει exspectaueris (f): cf 11 || ¹³ κα-
 θὼς Σ || μου om Σ || ¹³⁻¹⁴ ἀφ. τ. μν.] καὶ τ. μν. μετέδωκα FLS(Z) ||
¹¹ μίαν PQ: cf 12 || μὴ] quod remisi add f || ἐπιζ.] αὐτὴν add FLS
 κύριέ μου ἰησοῦ χρηστέ add Σ || ¹⁴⁻¹⁶ εἰς δ. - ἀποδ. om F || ¹⁴⁻¹⁷ κ. ἦλθον -
 ἐκλ. om Z || ¹⁶ ἐγὼ - ἀποδοκ. om LS neu edam de eo per obsecratio-
 nem add f: cf 6 (ἀμ. δὲ γ.) et eu Luc 14, 24 || ταῦτα] ἐγὼ add Q ||
¹⁷ ἐνεδ.] ἐνδυσάμενος προθύμως παρεγενόμεν Σ || ^{17-256,14} ἵνα - προέβην]
 deest schedu una Z

PQ. Σ (Σ = FLS) ¹⁸ αὐτοῦ (f)] σου P. Σ: cf Burkitt l s (100, 4)
 p 287 || ¹⁸⁻¹⁹ ἐξ. σκ.] σκ. τὸ ἐξ. LS || ^{18-255,10} καὶ μὴ - δαπαν. om F ||
¹⁹ μου om S || ¹⁹⁻²⁰ τῷ φ. - προσδ.] ὁ τὸ φῶς μοι καταλάμπων ἐργηγόρησα
 ἔχων τὴν λαμπάδα μου καὶ προσδεχόμενος σὲ LS || ²⁰ τὸν αὐτὸν] μου πότε
 LS || ^{20-255,8} ἀναλ. - ἀγαλλ.] ἀ... οντα ἐκ τὸν γάμον... reliquis rescissis
 P || ²⁰ ἀναλύσεις S ἀναλίσας L || ^{20-255,10} ἵνα - δαπ.] δέξῃ τὴν λαμπάδα
 μου ἐξημεμένην φαιδρῶς καὶ μὴ ἰδῶ αὐτὴν ἀμαρτωθεῖσαν τοῦ ἐλαίου καὶ
 πλανηθῶ LS

ἐλαίου σπάνει κινδυνεύοντα ἀποσβεσθῆναι. οἱ ὀφθαλμοί μου ἀποβλεπέτωσάν σε καὶ ἡ καρδία μου χαίρετω, ὅτι σοῦ τὴν βουλὴν ἐπλήρωσα καὶ τὸ πρόσταγμά σου ἐτελείωσα. ἰδὲ σου τὸν δοῦλον ἐνεργὸν καὶ εὐλαβῇ πῶς οὐ καταφρονεῖ λαμπρῶ σπουδῇ χρώμενος. ὅλην τὴν νύκτα ἐπαγρυπνῶν ἔκαμον ἀπὸ 5 τῶν ληστῶν τὴν οἰκίαν μου φυλάσσω μὴ πως διορύξωσιν.

147 μὴδὲ γενέσθωσάν μου λοξαὶ αἱ αὐλακες. αἱ ἄρουραι μου ἐλευκάνθησαν· θερισμόν προσδεχονται.

δέξεται αὐτὸν καὶ μὴ ἴδω αὐτὸν ἀμαυρωθέντα τοῦ ἐλαίου 10 δαπανηθέντος. οἱ ὀφθαλμοί μου Χριστέ σὲ καθορῶσιν καὶ ἡ καρδία μου ἐν χαρῇ ἀγαλλιᾶται τελέσαντός μου τὸ θέλημα σου καὶ τὰς ἐντολάς σου τελειώσαντος, ἵνα ἐξομοιωθῶ δούλῳ γοργῷ καὶ εὐλαβεῖ ὅς διὰ τῆς ἐαυτοῦ προθυμίας οὐκ ἀμελεῖ τῆς ἀγρυπνίας. πᾶσαν τὴν νύκτα ἔκαμον τοῦ φυλάξαι τὸν οἶκόν μου ἀπὸ τῶν ληστῶν | ἵνα μὴ διορυνῇ. 15 91 B

147 τὴν ὁσφύν μου ἐν ἀληθείᾳ περιέσφιγξα καὶ τοῖς ποσὶ μου τὰ ὑποδήματα ἐδησα, ἵνα μὴ δι' ὅλου χαννωθέντα ἴδω αὐτά. τὰς χεῖράς μου ἐπέθηκα τῷ ἀρότρῳ τῷ ζευκτῷ καὶ εἰς τὰ ὀπίσω οὐκ ἀπεστράφη, ἵνα οἱ αὐλακες μὴ σαμβασθῶσιν. ἐλεύκανεν ἡ ἄρουρα καὶ ἐπέστη ὁ θερισμός, ἵνα τὸν 20 μισθόν μου ἀπολάβω. τὸ ἔνδυμά μου τὸ παλαιούμενον ἐπα-

³ cf Matth 24, 25 || ⁵ cf Matth 24, 42 || ⁷ et ¹⁸ Luc 9, 62 || ⁷ cf Io 4, 35 || ¹⁶ cf Isai 5, 27 Luc 12, 35 Eph 6, 14; 15

U ³ εἴ δὲ U || ⁴ πῶς] scr ὅς?? || ⁷ μὴδὲ et q s] cf 18

PQ. Σ (Σ = FLS) ¹⁰ οἱ - καθ.] οὐκ ἐνύσταξα ραθυμῆσας τηρῶν τὰς ἐντολάς σου Σ τῷ πρωθύπνω καὶ τῷ μεσονυκτίῳ καὶ τῇ ἀλεκτοροφωνίᾳ (cf eu Marci 13, 35) ὅπως οἱ ὀφθαλμοί μου ἐν καθαρῷ ὣσιν add (LS): cf 256, 4 || Xp. om f: del? || καθ.] uideant f: cf 253, 20 || ¹⁰⁻¹² καὶ ἡ - τελει. om F || ¹¹ ἐν om LS || ἀγαλλιᾶσεται LS || ¹² σου τελ.] μου τελ. S μου add LS || ἵνα om f: scr καὶ?? || ¹³ πιστῷ κ. φρονίμῳ Σ || ¹³⁻¹⁴ ὅς - ἀγρ. om S || οὐκ - ἀγρ.] καὶ ἀγρ. οὐκ ἀμελῶ (ἀμελῶν L) τῶν συνδούλων FL || ¹⁴ τ. φ. (f)] φυλάσσω Σ: recte?? cf 6 || ¹⁴⁻¹⁵ τ. ο. μ. om Σ || ¹⁵ διορ.] ἡ οἰκία μου add Σ || ¹⁶ περ. ἐν ἀλ. FL(S) || ¹⁷ ἔδ. om Σ ὑπέδησα Vsener recte ut uid || ¹⁷⁻¹⁸ ἵνα - αὐτά] corrigias eorum ne uideam solutas f ne diffunderentur uestigia m || ¹⁷ δι' ὅλ. om Σ || ¹⁸ τῷ prius om P ἐν τῷ LS || ¹⁸⁻¹⁹ τῷ ζ. - ἀπεστρ.] βλέπων εἰς τὰ ἔμπροσθεν τοῦ ζευκτοῦ Σ || ¹⁸ τῷ ζ. om f: del? cf Burkitt l s (100, 4) p 285 || ¹⁹ οἱ - σκ.] τοὺς αὐλακας ὀρθοῦς ἐλκῶσω FL(S) || ²¹ ἀπολ.] πλήρης λάβω Σ || ^{21-256,4} τὸ ἔ. - ἐτέλ. om F || ²¹ παλ. ἐπ. (f)] παλαιωθὲν ἀνενέωσα PQ

148 μη βλάβωσιν οἱ κακοὶ καὶ ὀκνηροὶ καὶ πονηροὶ τὸν ἐπιεικῆ καὶ δοῦλον καὶ εὐκαταφρόνητον ὄντα· μέγαν καὶ

- λαίωσα καὶ τὸν κάματον τῶν καμάτων τὸν ἀγαγόντα με εἰς τὴν ἀνάπαυσιν ἐτέλεσα. ἐτήρησα τὴν πρώτην φυλακὴν καὶ
 5 τὴν δευτέραν καὶ τὴν τρίτην, ἵνα τὸ πρόσωπόν σου θεάσωμαι καὶ προσκυνήσω τὸ ἅγιόν σου ἀπαύγασμα. ἐξερίξωσα τοὺς χειρίστους καὶ ἐρήμους κατέλιπον ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα ἀπὸ τῶν σῶν θησαυρῶν ἐμπλησθῶ. τὴν ἐν ἐμοὶ πηγὴν κάθυγρον ἐξήρανα, ἵνα τὴν ἀνεκλειπτόν σου πηγὴν ζήσας ἀναπαῶ. τὸν
 10 δέσμιον ὃν μοι παρέδωκας ἐφόνευσα, ἵνα ὁ ἐν ἐμοὶ λελυμένος μὴ ἐκπέσῃ τῆς πεποιθήσεως αὐτοῦ. τὸν ἐντὸς ἐκτὸς πεποιθήκα καὶ τὸ ἐκτὸς, καὶ πᾶν σου τὸ πλήρωμα ἐν ἐμοὶ ἐπληρώθῃ. εἰς τὰ ὀπίσω οὐχ ὑπέστρεψα, εἰς δὲ τὰ ἔμπροσθεν προέβην, ἵνα μὴ ὄνειδος γένωμαι. τὸν νεκρὸν ἐζωοποίησα καὶ
 15 τὸν ζῶντα ἐνίκησα καὶ τὸ ὑστερούμενον ἐπλήρωσα, ἵνα δέξω-

⁴ cf Luc 12, 38

U ¹⁻² μὴ - ἐπ.] al f: cf 257, 12 - 13 || ^{2-257,1} x. d. - τοῖμ.] nec seruus et sordidus et magnus qui effertur audebit f: cf 257, 13

PQ. Σ (Σ = FLS) ³⁻⁴ x. τ. x. - ἐτέλ.] ἵνα τὸν καινούμενον ἀνθρώπον παραστήσω ἁμειπτον LS || ³ τῶν καμ. del (ditlogr) || scr ἄγοντα (del με)? (f) || ⁴ ἐτήρ. om FLS || παραφυλακὴν Σ || ⁵ τρ.] ἀκριβῶς ἐφύλαξα add Σ || ⁶⁻⁷ ἐξερ. - κατ.] dirui horrea mea et destruxi f || ⁷ χειρ. - κατέλ.] θνητοὺς θησαυροὺς FL(S) || χειρ. corrupti uid || ἐρ.] καὶ add P | κατ.] αὐτοὺς add P || ⁷⁻⁸ ἵνα - ἐμπλ.] accipiam a thesauro tuo non deficiente f || ⁷ ἀπὸ om Σ: cf 252, 19 || ⁸ σῶν] αἰώνιων σου L οὐρανίων σου FS: scr ἀπεράντων uel ἀνεκλείπων (ἀνεκλείπτων?? cf 9) σου?? || ἐμπλ.] τὰ ὑπόχροντά μου (μοι Σ: cf 178, 21) πάντα ἐπώλησα ἵνα σὲ τὸν μαργαρίτην κερδήσω add Σ: cf eu Matth 13, 46 || ⁸⁻⁹ τὴν - ἀναπ. om F || καθ. - πηγὴν om PQ || ⁹ scr κάθυγρον?? || ⁹ ἵνα <παρά>? (f) cf L || τῇ ἀνεκλείπτω L πηγῇ L || ζήσ.] τῆς ζωῆς PQ (fort recte) uiuum f: scr ζώσαν?? cf 168, 15 || ἀν.] ἐπαναπαύων σε PQ || ¹⁰ παρ. μοι Σ || ἵνα ὁ] ὁ δὲ PQ ut m: cf 5; 7; 9; 14; 15; 255, 17; 19; 20 (at 12 καὶ 257, 8 δὲ) || ¹¹ αὐτοῦ om Σ || ¹¹⁻¹² τὸν - τὸ ἐ.] ταῦτα διὰ τοῦ ἐντὸς ἀνθρώπου καὶ διὰ τοῦ ἐ. LS om F || ¹¹ τὸν] τὸ Lipsius I p 330 || ¹² scr τὸν ἐκτὸς <ἐντὸς>? (f) τὸ ἐκτὸς ἐντὸς Lipsius I p 330 || x. πᾶν - ἐπλ.] τὸ θέλημά σου ἐποίησα Σ || scr πληρωθῶ? (f) || ¹³ οὐκ Σ || ἀπέστρεψα] LS ἀπεστράφην F: cf 255, 19 || εἰς δὲ] scr οὐδὲ εἰς?? (f)

PQ. Σ (Σ = FLSZ) ^{14-257,8} τὸν - τελ. om F || ¹⁴ ἐξ.] ἐζώωσα Z ἐξέωσα LS <οὐκ> ἐξ.?? (f) non uiuificaui m: cf Lipsius I p 330 || ^{14-257,12} x. τ. ζ. - ἀπαυτ. om Z

PQ. Σ (Σ = FLS) ¹⁴⁻¹⁵ x. τ. ζ. ἐ. om PQ m || ¹⁵ scr <οὐκ> ἐνέκρωσα?? (f) || x. τὸ ἐ. ἐπλ. om LS nec deficientem repleui m || scr τὸν? <οὐκ> ἐπλ.?? (f m)

ὑψούμενον οὐ τολμήσουσιν ἀντιστῆναι διὰ τὴν δύναμιν σου
 Ἰησοῦ τὴν περιέχουσαν· φεύγουσιν δὲ καὶ κρύπτονται, ἐπει-
 δήπερ οὐδὲ ἀντιβλέψαι δύνανται. ὅπως δὲ καὶ αἰφνίδιον
 ἐμπίπτουσιν τοῖς αὐτοῦ ὑπηκόοις. ἡ τούτων τῶν πονηρῶν
 παιδῶν μερὶς βοᾷ καὶ μηνύει· διὸ οὐδεὶς αὐτοὺς λαθεῖν δ
 δύναται. παρέλθοιμι μετ' εἰρήνης τῶν χορῶν αὐτῶν, συμ-

283 W

μαι τῆς νίκης τὸν στέφανον καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ ἐν
 ἐμοὶ τελεσθῇ. ὀνειδισμόν ἐδεξάμην ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν δὲ ἀμοι-
 βὴν καὶ τὴν ἀντιμισθίαν δίδου μοι ἐν οὐρανοῖς.

148 μὴ αἰσθωνταί μου αἱ δυνάμεις καὶ οἱ ἐξουσιασταί, 10
 καὶ μηδὲν περὶ ἐμοῦ ἐνθυμηθῶσιν· μὴ ἰδόντες με οἱ τελῶναι
 καὶ οἱ ἀπαιτηταί ἐν ἐμοὶ πραγματεύσωνται. μὴ μου κατα-
 βοήσωσιν οἱ ἡττοῦντες καὶ πονηροὶ καὶ ἀνδρείου καὶ ἐπικαιροῦς·
 καὶ ἀναβιβάζομένου μὴ ἀνανεύσωσιν ἐμπροσθέν μου στῆναι
 διὰ τὴν σὴν δύναμιν Ἰησοῦ τὴν περιστεφανοῦσάν με· φεύ- 15
 γουσιν γὰρ καὶ κρύπτονται· ἀντιβλέψαι σε οὐ δύνανται.
 αἰφνιδίως γὰρ ἐμπίπτουσιν τοῖς ὑπηκόοις αὐτῶν· ἡ δὲ μερὶς
 τῶν υἱῶν τοῦ πονηροῦ αὐτῇ βοᾷ καὶ ἐλέγχει αὐτούς.

92 B

U ² περ. <με>? || ³ ὁπ.] scr ὑπούλω? (f) || ⁴ scr αὐτῶν? || ⁵ scr χωρῶν?

PQ. Σ (Σ = FLS) ⁷ τ. στ. τ. ν. LS || ⁷⁻⁸ κ. ἡ - τελ.] κ. αἱ ἐν-
 τολαὶ σου ἐν ἐ. πληρωθῶσιν LS rectorem utriusque mundi (?) { || ⁸ ὄν.]
 μετὰ χαρᾶς add Σ || ⁹⁻⁹ τ. δὲ - οὐρ.] ut in caelo remunerationem spera-
 rem m: cf 256, 10 || τ. δὲ ἀμ. κ. om Σ f: cf 149, 18 || ⁹ δίδ. μοι] ἀπεκδε-
 χόμενος Σ (cf m) fac mihi { || ἐν] τοῖς add Σ: recte? cf 196, 7? ||
¹⁰ μὴ - δυν. κ. om FS || ¹⁰⁻¹¹ οἱ - ἐνθ.] ἵνα μηδὲν ἐνθ. π. ἐ. οἱ ἐξ. Σ ||
¹¹ καὶ del? (f) || μηδὲν] μὴδὲ Q || μὴ ἰδ. με] καὶ Σ || οἱ om LS ||
 τελ.] ἡ (om F euan L καὶ add L) κατ' ἐμοῦ εὐρωσιν (ἐρωσιν S) τι add
 Σ: cf 258, 19 || ¹² οἱ om P euan L || ἀπατηταί: PQ cf 281, 11

PQ. Σ (Σ = FLSZ) ¹² ἐν] μηδὲν ἐν Σ καὶ ἐν P || μου] μοι Z om
 PQ euan L || ¹³ ἡττόντες P ἡγεμόνες τοῦ δράκοντος FLS ἡγεμῶνα τοῦ
 ἄδον Z abiecti { || post ἡττονας deficit Q

P. Σ (Σ = FLSZ) ¹³ κ. πον. - ἐπ. om Σ || καὶ ἀνδ.] scr τοῦ ἀνδ.?
 (f) || ¹⁴ ἀναβ.] πρὸς σὲ ἀναφερομένου μου FLS(Z): cf 256, 2 - 257, 1 || ἀνα-
 λεύσονται Z ἀνελεύσονται FL ἐλεύσονται S audeant {: scr κινδυνεύσω-
 σιν?? || βῆναι P || ¹⁵ Ἰ. om Σ || σκέπουσάν Σ || ¹⁵⁻¹⁶ φεύγ. - δύν.] καὶ
 (om LS) φύγωσιν ἀπ' αὐτῆς κρυπτόμενοι (κρ. δ. α. LS κρυπτομένον ἐπ'
 α. Z) Σ || ¹⁶ κρ.] οἱ ἐπὶ τὴν ὑπακοήν σου μὴ γενόμενοι add P κρ.
 <ὅτι>?? || οὐ (μὴ LS) δυνάμενοι ἀντιβλ. FLS om Z || ¹⁷ ἀλφν. - αὐτ. om
 P || ἐμπίπτουσιν S ἐπιπλήτουσιν F ἐπὶ πᾶσι τοῖς Z || ¹⁷⁻¹⁸ ἡ - νῆ. om Z ||
¹⁷ δὲ] γὰρ FLS || ¹⁸ τ. νῆ.] αὐτῶν FLS || τ. π.] meorum { || α. β.] ἐστὶν
 Σ || ἐλ. α.] apparet {

παρούσης μοι τῆς εἰρήνης καὶ χαρᾶς· σπάντα δὲ ἐπὶ τοῦ
κριτοῦ ὁ διάβολος μὴ ἴδοι, ἀλλ' ἀμαυρωθεῖτω τοὺς ὀφθαλμοὺς
διὰ φωτὸς ὅπερ ἀνιδρῦσαι· καὶ φραγῇτω αὐτοῦ τὸ βλάσφη-
μον στόμα· μὴδ' ὅ τι οὖν κατ' ἐμοῦ ἔχει βλάβην.

- 5 149 Ἐλεγεν δὲ λυθεὶς τοῖς περὶ αὐτὸν οὖσιν ἑτερα·
Πιστεύσατε τῷ σωτῇρι τῶν κεκοπιακότων τῇ πρὸς αὐτὸν
λατρείᾳ. ἐμοῦ γὰρ ἤδη τέθηλεν ἡ ψυχὴ, ὅτι μου ὁ καιρὸς
ἐγγὺς ἀπολαβεῖν αὐτόν· ὥραϊος γὰρ ὦν προσάγει με λέγειν
10 ἅε περὶ τοῦ αὐτοῦ κάλλους ὁποῖόν ἐστιν, μὴ δυνάμενον μὴδὲ
χωροῦντα κατ' ἀξίαν εἰπεῖν· νοῶν φέγγος τῆς ἐμῆς πενίας
καὶ πληρωτῆς τῶν ἐμῶν ὑστερημάτων καὶ τροφεὺς τῆς ἐμῆς
ἐνδείας· σὺ ἔσο μετ' ἐμοῦ ἕως ἂν ἔλθω καὶ ἀπολάβω σε εἰς
αἰῶνα αἰώνων.

- ἀλλ' οὔτε κρύπτεται ἐξ αὐτῶν· ἡ γὰρ φύσις αὐτῶν γνωρίζεται·
15 ἀποχωρίζουσιν οἱ τοῦ πονηροῦ παῖδες. παρὰσχου οὖν μοι
κίριε ἵνα ἐν ἡσυχίᾳ παρέλθω καὶ χαρᾶ καὶ εἰρήνῃ ὑπερβήσο-
μαι καὶ στῶ ἐμπροσθεν τοῦ δικαστοῦ. καὶ ὁ διάβολός με μὴ
ἐπίδῃ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ πηρωθῶσιν διὰ τοῦ σοῦ φωτὸς
οὗ ἐν ἐμοὶ κατεσκήνωσας· φημώσης αὐτοῦ τὸ στόμα· οὐδὲν
20 γὰρ κατ' ἐμοῦ εὔρεν.

U ³ <τοῦ σοῦ> φωτὸς? (f) || scr ἐνιδρυσας? cf 19 || ⁴ scr βλά-
βης??

⁵⁻¹³ ἔλ. - αἰώνων om P: cf praef

U ⁵ λυθεὶς] scr αὐθις? (f) || ἔτ.] scr Τέκνα? (f) || ⁶ πιστ.] non nulla
add f || ⁹ scr κάλλους αὐτοῦ?? || ¹⁰ νοῶν] scr ὁ ὦν? (f) || φ.] altor f:
scr βοσκός??? || ¹² ἕως ἂν] scr ἕως <τέλους> ἵνα?? (f) || ¹²⁻¹³ εἰς αἰ.
αἰ. del? (f)

P. Σ (Σ = FLSZ) ¹⁴ ἀλλ' - αὐτῶν om S || οὔτε] scr οὐδεὶς (f)? cf 257,
5 || ἡ - γν.] τὴν γὰρ αὐτῶν φύσιν P: cf Anz l s (233, 22) p 37 || ¹⁵ ἀποχ. -
παῖδες om Σ || scr ἀποχωρίζονται?? (f)? || παρ. - κύρ.] σκέπασόν με ἰησοῦ
FLS(Z) || ¹⁶ καὶ <ἐν> χ.? || ὑπερβ. om Σ: del? || ¹⁷ καὶ prius] ἵνα Σ fort
recte || στῶ] ἐν παρηγοίᾳ add FLS || τ. δικ.] σου Σ gloria tua f: cf 1
et Anz l s (14) || διάβ.] cf Anz l s (14) || ¹⁷⁻¹⁸ με μὴ ἐπ.] εἰς ἐμὲ μὴ
ἀπίδῃ FL(SZ) in me non intendat m ἀλλ' add FLS fort recte: cf 2 (f) ||
¹⁸ τούτου οἱ ὀφθ. P || ¹⁸⁻¹⁹ φ. - κατ.] ἐν ἐ. φ. λάμποντος (F)LS(Z) οὐδ' ἐνεκεν
ἐν ἐμοὶ κατώκησας add FL || ¹⁹ οὐδ' - κατ.] in qua habito f (Wright: quam
in me panxisti e cod Sin Burkitt l s [241, 21]) || ¹⁹⁻²⁰ φῆμ. - εὔρεν om Z ||
¹⁹ φημώσει P conticescat m || α. τὸ στ.] τὸ στ. τοῖ διαβόλον FLS

Πραῖξις ἡ' ὅτε Οὐαζάνης λαμβάνει τὸ βάπτισμα μετὰ τῶν
λοιπῶν.

150 Οὐαζάνης δὲ ὁ νεανίσκος ἐδέετο τοῦ ἀποστόλου (78 B)
λέγων· Δέομαί σου ἄνθρωπε ἀπόστολε τοῦ Θεοῦ, συγχώρησόν
μοι ἀπελθεῖν, καὶ πείσω τὸν δεσμοφύλακα ἵνα σοι συγχωρήσῃ 5
ἐλθεῖν οἴκαδε μετ' ἐμοῦ, ὅπως διὰ σοῦ λάβω σφραγίδα, καὶ
γένωμαι ὑπηρέτης σου καὶ φύλαξ τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ οὐ
σὺ κηρύσσεις. καὶ γὰρ πρότερον ἐν οἷς σὺ διδάσκεις ἀνε-
στρεφόμενην, ἕως οὗ ὁ ἐμὸς πατὴρ βιασάμενός με γυναικὶ συ-
νήψεν Ἀνισάρα λεγομένη· ὧν γὰρ πρώτου καὶ εἰκοστοῦ ἔτους 10
ἑβδομον ἤδη ἐνιαυτὸν ἔχω γαμήσας· πρὸ τοῦ δὲ συναλλάξαι 284 W
γάμφρ' ἄλλην οὐκ ἐγίνωσκον γυναῖκα· διὸ καὶ ἄχρηστος τῷ
πατρὶ ἐνομιζόμενη· οὐδὲ ποτε οὔτε υἱὸς οὔτε θυγάτηρ γέγονέν
μοι ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης· ἀλλὰ καὶ ἡ γυνή μου αὐτὴ ἐν
σωφροσύνῃ συνέζησέν μοι τὸν χρόνον τούτον, καὶ σήμερον εἰ 15

PUV ¹⁻² Πρ. - λοιπ.] περὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ιουζάνου (cf 3) καὶ
περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ ἀγίου V (cf 197, 10) om P || ³ Ιουζάνης V constan-
ter fere sed cf 263, 2; 264, 4; (265, 14 R): uerum esse Γουζάνης suspi-
catur S Lévi Journ Asiat IX (1897) p 39 || δὲ] τότε add U || νεαν.] υἱὸς
τοῦ βασιλέως μισδαίου et add ἐπίστευσεν τῷ ἀποστόλῳ τὰ κηρυττόμενα
<περὶ?> τοῦ σωτῆρος χριστοῦ καὶ V || ἐδεήθη UV: cf 167, 15 || τ. ἀπ.]
αὐτοῦ V eum f || ⁴ ἄνθ. om P: ἄνθ. <ἄγιε>? (f) || τ. θ. ἀπ. U || ἀπόστ. del?
cf 152, 7; 155, 21 || ⁵ π. τ. δ.] τ. δ. εἶπω P || σε UV || ἀπολύσει UV
permittant f || ⁶ ο. μ. ἐ ἐλθ. V μ. ἐ. ο. ἀπελθεῖν P || ὅπ. - σφ.] et dabis
mihi signum uitae f || ὅπ.] τὴν ἐν χριστῷ add P: cf 231, 16 || διὰ σοῦ om
UV || λ.] τὴν ἐν χριστῷ add V || ⁷ σ. ὑπ. γενήσομαι P: cf 114, 3 || ὃν
P || ⁸ οἶδας κηρύττειν P: cf 139, 4 || κ. γ.] καὶ add V || ἐν - διδ.] κατὰ
τὸ σὸν P || ἀνέστρεφον V (cf 162, 23; 225, 19) ἀνεστράφη ἐγὼ κήρυγμα
add P || ⁹⁻¹⁰ συνῆψε γυν. ἀνισάρα V || ¹⁰ scr Μνησάρα? Μνασάρα?? cf 10;
11; 263, 8; 9; 10 || ἔτ.] ἔγγραμμαι τῇ προειρημένῃ ὡς εἶπον σοι ἀνισάρα add
P || ¹¹ ἡ. - γαμ.] ἔχω ἡ. ἐν. συναφθεῖς V δὲ μετὰ τούτου κατέλαβον ἐν.
ἀφ' οὗ καὶ τὴν σισάρα ἔσχον γυναῖκα (v inductum) P || δὲ τοῦ U ||
¹¹⁻¹² σ. γ.] ταύτην λαβεῖν με P || ¹² ἀ. ο. ἐγ.] οὐ πρὸς (οὐ πως Vsener)
ἐτέραν γινώσκω ἔχειν P || γυναῖκα V || ¹²⁻¹⁴ διδ. - ταύτης] ἀλλ' ἰδοὺ καὶ
χρόνος ἤδη πεπέρασεν καὶ οὐ τὸ σύνολον μεταυτῆς συγκαθεύδῃκα P iam
dudum praeterea a concubitu uxoris abstinebat m || ¹³ οὔτε prius] δὲ
V || ¹⁴ ἀλλὰ] οὐ μὴν ἀλλὰ U: cf 236, 6 et 213, 26 || ἡ γ. μ. om P || αὐτῇ
V: recte?? || ¹⁵ συν. - χρ.] ὅλον τ. χρ. συνζῇ μοι τὸν ὥς εἶπόν σοι ὅλον
ἐνιαυτὸν P || τ. χρ. τ.] τ. χρ. ὅλον V hos annos f || ^{15-260,2} κ. σήμ. -
ἀλλ'] ἀλλὰ καὶ τῶν σῶν καὶ αὐτὴ ἀπηκροῶτο ῥημάτων (cf 249, 20) καὶ σὺν
ἐμοὶ καὶ αὐτὴ τῷ Θεῷ σου πεπίστευκεν καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως P || ¹⁵ κ. σήμ.
om V || καὶ om U

ὑγιῆς ἐτύγγανεν καὶ παρὰ σοῦ ἀπηκροάσατο, οἶδα ὅτι καὶ γὰρ
ἀνεπαυδότην καὶ αὐτὴν αἰωνίαν ζωὴν ἀπελάμβανεν· ἀλλ' ἐν
κινδύνῳ καὶ ἐν κακώσει πολλῇ ἐξετάζεται. πείθω τοίνυν τὸν
φύλακα ἐάν μοι ὑποσχῇ ἐλθεῖν μετ' ἐμοῦ· ἰδίᾳ γὰρ κατ' ἐμαυτὸν
5 οἰκῶ· καὶ ἅμα θεραπεύεις τὴν ἀθλίαν ἐκείνην. Ἀκούσας δὲ
ταῦτα Ἰούδας ὁ ἀπόστολος τοῦ ὑψίστου εἶπεν τῷ Οὐαζάνῃ·
Εἰ πιστεύεις, ὅψει τὰ θαύματα τοῦ Θεοῦ καὶ πῶς σφῆξει τοὺς
αὐτοῦ δούλους.

151 Διαλεγόμενων δὲ αὐτῶν ταῦτα Τερτία καὶ Μυγδονία
10 καὶ Μαρκία ἐν τῇ θύρᾳ ἴσταντο τοῦ δεσποτηρίου, καὶ δοῦ-
σαι τῷ δεσμοφύλακι τριακοσίους ἐξήκοντα τρεῖς στατήρας
79 B ἀργυρίου εἰσῆλθον πρὸς τὸν Ἰούδαν· καὶ εὗρον τὸν Οὐαζάνῃ
καὶ τὸν Σιφόρα καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα
καὶ πάντας τοὺς δεσμώτας καθημένους καὶ τοῦ λόγου ἀκού-
15 οντας. καὶ ὡς ἔστησαν πρὸς αὐτὸν εἶπεν αὐταῖς· Τίς ὑμῖν
συνεχώρησεν ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς; καὶ τίς ὑμῖν ἤνοιξεν τὴν
ἐσφραγισμένην θύραν τοῦ ἐξελθεῖν; Λέγει αὐτῷ Τερτία· Οὐ
σὺ ἀνεπέτασας τὰς θύρας ἡμῖν εἰπὼν εἰσελθεῖν εἰς τὸ δεσμο-

¹ π. σοῦ] *scr* <τὰ π. σοῦ <λεγόμενα>? (cf 218, 2) sermonem tuum f sermonem Thomae m || ἤκροάσαντο V (*scr* ἤκροάσατο? ἀπ ex ἄν falso inserto) τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ add V || ³ ἐν om V || π. τολν.] ἐὰν τολν. ὑπόσχη τοῦ ἐλθεῖν σε μετ' ἐμοῦ π. V καὶ εἰ κελεύεις π. P: cf 4 || ³⁻⁴ τ. φρουρόν UV custodes hominum in carcere inclusorum f: *scr* τὸν δεσμοφύλακα uel τὸν δεσμοφύλακα? cf 11; 228, 15; 259, 5; 262, 13; 263, 4 (sed 261, 6 τ. φ.) τοῦ add V ἀπολῦσαι σε add UV μαι (expunctum) τῶν δεσμῶν add V || ⁴ ἐάν - ἐμοῦ om PV: cf 3 || ⁴⁻⁵ ἰδ. - οἱκ.] καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν ἀγαγῶ σε οἰκίαν P || ⁵ x. σὺν ἐμοὶ καὶ τ. ἀθλ. θεραπεύεις ἐκ. P || ⁵⁻⁶ ταῦτα δ ἀπ. τ. ὑ. ἀκ. (om δὲ ei I.) P || ⁶ I. om V || ὑψ.] χριστοῦ V: cf 156, 13; 162, 5; 165, 13; 193, 2 || ⁷ εἰ] τέκνον (recte?? cf 153, 5; 167, 9; 237, 6) εἰ ὁρθός V mi fili si f || θεάσει UV: cf 186, 4 || θ. τ. θ.] παράδοξα τ. θ. U τ. χριστοῦ παράδοξα τέρατα V miracula dei nostri f mirabilia dei m: *scr* θαυμάσια τ. θ.? cf 108, 11 || καὶ om U f: del? || ⁷⁻⁸ σ. τ. α.] οἶδεν τ. α. σῶζειν P: cf 139, 4 || ⁹ καὶ] ἡ add U || μαγδονία V: cf 283, 9 || ¹⁰ παρίσταντο P || ¹⁰⁻¹¹ τρι. ἐ. τρεῖς τῷ δ. στ. παρέξασαι (cf 261, 6) P || ¹⁰ δώσασαι V || ¹¹ τριακοσίας U || τρεῖς om f m || ¹² I.] ἀπόστολον τοῦ χριστοῦ θωμᾶν V ἐν τῇ εἰρκτηῇ add V: cf 290, 20 || ¹³ σιφόραν (v deletum) P || θνγ.] αὐτοῦ add UV: cf 241, 16 || ¹⁴ τ. λ.] αὐτοῦ add V Iudan f || ¹⁵ ἔστ.] ipsae tres add f m || ¹⁶ ἐ.] εἰσελθεῖν P ἐ. sup *scr* εἰς U uenire f: cf 18 || ¹⁶⁻¹⁷ καὶ - ἐξ.] τῶν θυρῶν τῆς φυλακῆς κεκλεισμένων P || ¹⁶ καὶ] ἡ V || ¹⁷ ἐσφ.] ἐκείνην add V || τ. ἐξ.] coram uobis f ut egrederentur de loco in quo clausae fuerant m || τοῦ] μὴ U || ἐξ.] ἡμᾶς add U || ¹⁸ εἰς. εἰπ. P || *scr* ἐλθεῖν? (f) exite et ite m: cf 16

τήριον, "Ἰνα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ἐκεῖ παραλάβωμεν καὶ τότε ἐνδείξῃται ὁ κύριος τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐν ἡμῖν; Καὶ πλησίον τῆς θύρας γενομένων ἡμῶν οὐκ οἶδα πῶς ἐχωρίσθης ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀποκρυβείς ἡμᾶς προήλθες ἐνθάδε, ὅπου καὶ τοῦ ψόφου τῆς θύρας ἤσθόμεθα, σοῦ ἀποκλείσαντος ἡμᾶς. 5 δοῦσαι τοιγαροῦν χρήματα τοῖς φύλαξιν εἰσῆλθομεν· καὶ ἰδοὺ πάρεσμεν δεόμεναί σου ὅπως πεισθέντα σε φυγαδεύσωμεν ἕως οὗ λήξει ὁ τοῦ βασιλέως εἰς σέ θυμός. Πρὸς ἣν ὁ Ἰουδάς· Διήγησαι πρότερον ἡμῖν πῶς συνεκλείσθητε.

152 Καὶ φησιν αὐτῷ· Σὺ μεθ' ἡμῶν ἦς καὶ οὐδέποτε 10 ἀπελείφθης ἡμῶν πρὸς ὧραν μίαν, καὶ ἐρωτᾷς ποίῳ συνεκλείσθημεν τρόπον; ἀλλ' εἰ ἀκοῦσαι ποιεῖς, ἄκουσον. μεταπεμφόμενός με ὁ βασιλεὺς Μισδαῖος ἔλεγεν μοι ὅτι Οὐδέπω σου περιγέγονεν ὁ μάγος ἐκεῖνος, ἐπειδήπερ ὡς ἀκούω ἐλαίῳ καὶ ὕδατι καὶ ἄρτῳ τοὺς ἀνθρώπους μαγεύει, καὶ σὲ οὐδέπω 15 ἐγοήτευσεν· ἀλλὰ πείσθητί μοι· ἐπεὶ σὲ μὲν ἐγκλείσας συντρίψω, ἐκείνον δὲ ἀπολέσω· οἶδα γὰρ ὅτι ἐὰν οὐδέπω σοι ἐλαιον καὶ ὕδωρ καὶ ἄρτον ἐπέδωκεν, περιγενέσθαι σου οὐκ ἴσχυσεν.

¹ ἐκείσαι (cf 104, 8) et add ὄντας V: cf 104, 8; 111, 9 || παραβά-
λωμεν U καταλάβωμεν P suscipiamus m || ¹⁻² καὶ - ἡμῖν om P || ² scr
ἐνδείξεται? (f m) cf 114, 3 || ³ ἡμ. om UV: del?? || ⁴ κρυβείς UV: cf 169,
20; 192, 5 || ἡμᾶς om P || ἐνθ. εἰσῆλθες P || προσήλθας U || ⁴⁻⁵ ὅπου - ἡμᾶς
om P || ⁵ φόβου V || ⁶ δ. τ. - φ.] ἀλλ' οὖν (recte? cf 237, 3; 244, 2) χρ.
τ. φ. δ. P || ⁶⁻⁷ εἰσ. - σου] τοῖς σοῖς κατελάβομεν ἔχρυσον P || ⁶ εἰσ.] ἔνδον
add V || ⁸ ὁ τ. β. ε. σὲ λ. P || ⁸ εἰς σέ (f) om UV m: del?? || πρ. - 'I.]
καὶ ὁ θωμᾶς πρ. αὐτάς P || 'I.] ἀπόστολος εἶπεν V || ⁹ διήγ.] εἶπατε
P || ἡμ. πρ. V || ἡμῖν (f) om P || quemadmodum a uiro suo esset in-
clusa m || συνεκλείσθητε U μεθ' ἡμῶν ὥδε add P inepte: cf 11 || ¹⁰ κ. φ.]
ἡ δὲ ἔφη V κ. λέγουσι P || αὐτῷ] τῷ ἀποστόλῳ P || ἡμ.] πάντοτε add
P || ἦσθα UV: cf 228, 5 || ¹⁰⁻¹¹ ο. - μί.] ο. μί. ὦ. τυγχάνειν διέλιπες μεθ' ἡμ.
P || ¹¹ ἡμῖν V: ἡμῶν <εἰ μὴ>? (f m) || συνεληφθήμεν U ὥδέ σοι add P:
cf 9 || ¹² ἀλλ' - ἄκ. (f m) || καὶ λέγει πρὸς τὸν ἀπόστολον ἡ τερτία ἡ τοῦ
μισδαίου γυνή P || ¹³ σμιγδῶς V || λέγει P || ¹⁴ σοι P: cf 18 || μάγος
(m) || φαρμακὸς UV || ἔπ.] καὶ γὰρ P (cf 215, 10): scr ἐπειδὴ? ἐπεὶ? ||
¹⁴⁻¹⁵ διελαίον κ. ὕδατος κ. ἄρτον περιγίνεται (cf 18) τοῖς ἀνθρώποις καὶ
μαγ. P in oleo et aqua et pane magia consumet m || ¹⁵⁻¹⁶ κ. σέ - ἐγ.] καὶ
ἐπεὶ τούτων ἀκμὴν ἐξ ἐκείνου οὐ μετέλαβες οὔτε γοητεία πάντως σοι
προεχώρησε P || ¹⁵ καὶ σέ] σέ δὲ V || ¹⁶ ἀλλὰ] λοιπὸν οὖν V καὶ δέον P ||
πεισθῆναι P || ¹⁶⁻¹⁷ ἐπεὶ - ἀπ.] me nolle torquere te donec te deleam f ||
¹⁶ ἐπεὶ] εἰ δὲ μὴ γε P alioquin m: cf 274, 16 || συγκλείσας P: cf 9; 11;
262, 4; 139, 2 al || ἐκθλίψω P || ¹⁷ ἐκ.] κακείνον P: cf 205, 19 || ἀπολώ U ||
¹⁷⁻¹⁸ οἶδα - ἴσχυ. om P: cf 14 || ¹⁸ ἄρτον] οὐκ add U || ἰσχύει V

Εἶπον δὲ πρὸς αὐτὸν ἐγώ· Τοῦ μὲν σώματός μου ἐξουσίαν
 ἔχεις, καὶ πᾶν ὃ τι βούλει πράττε· τὴν δὲ ψυχὴν μου οὐ
 συναπολέσω σοι. Ἀκούσας δὲ ταῦτα συνέκλεισέν με ἐν οἰκή-
 286 W 5 ματι· καὶ ὁ Χαρίσιος δὲ ἤνεγκεν τὴν Μυγδονίαν καὶ κατέ-
 κλεισεν αὐτὴν σὺν ἐμοί. καὶ σὺ ἡμᾶς ἐξήγαγες καὶ μέχρι τῶν
 ὠδὲ παρέστησας. ἀλλὰ δὸς τάχιον τὴν σφραγίδα ἡμῖν, ἵνα
 ἐκκοπῶσιν αἱ ἐλπίδες Μισδαίου τοιαῦτα βουλομένου.

153 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἀπόστολος εἶπεν· Δόξα σοι
 πολύμορφε Ἰησοῦ, σοὶ δόξα ὁ φαινόμενος κατὰ τὴν μετρίαν
 10 ἡμῶν ἀνθρωπότητα· σοὶ δόξα ὁ παραθαροσύνων καὶ ἐνδυνα-
 μῶν ἡμᾶς καὶ χάριν ποιῶν καὶ παραμυθούμενος καὶ παρι-
 στάμενος ἡμῖν ἐπὶ πᾶσι τοῖς κινδύνοις καὶ ἐνδυναμῶν τὴν
 ἀσθένειαν ἡμῶν. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα ἐλθὼν ὁ δεσμο-
 φύλαξ εἶπεν· Ἀπόθεσθε τοὺς λύχνους, ἵνα μὴ τις ὑμᾶς τῷ
 15 βασιλεῖ διαβάλλῃ. Καὶ τότε ἀποσβέσαντες τοὺς λύχνους εἰς
 ὕπνον ἐτράπησαν· ὁ δὲ ἀπόστολος τῷ κυρίῳ προσδιελέγετο·
 80 B Καίρως λοιπόν ἐστιν Ἰησοῦ τῆς σῆς ταχυτήτος· ἰδοὺ γὰρ οἱ
 τοῦ σκοτόντος παῖδες ἐν τῷ αὐτῶν καθιούσι | σκοτεῖ. σὺ οὖν
 ἐν φωτὶ τῆς φύσεως ὧν κατάλαμψον ἡμᾶς. Καὶ ἐξαίφνης
 20 τὸ δεσμωτήριον ὅλον ἔλαμψεν ὡς ἡ ἡμέρα. πάντων δὲ τῶν
 ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ καθευδόντων βαθεῖ ὕπνῳ μόνοι οἱ πεπι-
 στευκότες τῷ κυρίῳ ἐργηγορότες ἐτύγγανον.

¹⁰ cf Phil 4, 13 Tim 1, 1, 12 || ¹⁷ cf thren 3, 6

¹ καὶ π. α. εἶπον P || ² ὃ τι ὅπερ UV: cf 245, 22 || ³ ἀπέκλεισέν P: scr ἐνέκλεισέν? cf 261, 16; Ph 69, 6 || οἰκ.] obscuro add {m ἀλλὰ add P: cf 213, 26 || ⁴ δὲ om P || ἐνεγκῶν P || Μυγδονίαν <καὶ τὴν Ναρκίαν>? {m} || καὶ all om P || ⁴⁻⁵ σ. ἐ. κατ. (om αὐτήν) P nec lumen a nobis seces-
 sit add { || ⁴ κατ.] καὶ add V || ⁵ καὶ prius] ἀλλὰ P sed m τέλος add UV ||
 ἡμᾶς] ἡμῖν παραστάς P || ⁵⁻⁶ κ. μ. - παρ. om UV et ecce stamus ante te
 { et ideo praesto sumus m || ⁶ ἄ. δὸς {f} καὶ δέομεθά σου ἵνα P || ἀλλὰ]
 παρακαλῶ σε add V || δὸς] μοι add UV || τὴν ταχίστην U ἐν τάχει V
 om {m: cf 241, 13 || τὴν om U: del?? cf 229, 1 || σφ.] ἐν χριστῷ σφ. P
 σφ. τοῦ χριστοῦ V (cf 231, 16) παρέξεις add P || ἡμ. {f} om UV ante
 τάχ. ponend? || ⁶⁻⁷ ἵνα - βουλ. om P || ⁷ scr βουλευομένου? {f} || ⁹ πολ.]
 χριστὲ P: cf Lipsius I p 325. 1 || ⁹⁻¹⁰ σοὶ δ. - σοὶ δ. om P || ⁹ σοὶ]
 μόνῳ add V || τῷ φαινομένῳ V: cf 10 || μετ.] εἰτελῇ καὶ μετ. V paupe-
 rem { || ¹⁰ παραθαρούνων P: cf 196, 17 || ¹¹ χαίρειν V: recte? {f}? || ¹² ἐνδ.]
 μὲν add U || ¹⁴ scr ἀπόσβεσθε? ἀπόσβετε?? {m} cf 15 || scr ἡμᾶς {f} |
¹⁵ διαβάλλει UV || ¹⁶ διελέγετο P || ¹⁸ αὐτῷ PV suis {f} καθοσοῦσι V: scr
 <ἡμᾶς> καθίζονσι?? nos sedere fecerunt m f || ¹⁹ scr ἐν <τῷ> φωτὶ τῆς
 <σῆς> φύσε. κατ.?? {f} || ἐν] τῷ σῶ add U || τ. φ. ὧν om U || ὑπάρχων V ||
²⁰ ἔλ. τὸ δ. (om ὅλ.) P || ἡ] ἐν U: recte? {f} || ²¹ β. ἱ. καθ. P || ²¹⁻²² τ. κ. πεπ. P

154 Λέγει οὖν ὁ Ἰούδας τῷ Οὐαζάνῃ· Πρόλαβε καὶ ἐντρέπισον ἡμῖν τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Λέγει οὖν ὁ Οὐαζάνης· Καὶ τίς μοι τὰς θύρας ἀνοίξει τοῦ δεσμοτηρίου; κλείσαντες γὰρ ταύτας οἱ δεσμοφύλακες ἐκοιμήθησαν. Καὶ λέγει ὁ Ἰούδας· Πίστευσον τῷ Ἰησοῦ, καὶ εὐρήσεις τὰς θύρας ἀνεργ- 5 γμένας. Ὡς δὲ ἐξελθεῖν ἀπῆι αὐτῶν, οἱ λοιποὶ πάντες κατόπισθεν ἠκολούθουν αὐτῷ. προελθόντος δὲ τοῦ Οὐαζάνου συνήντησεν Μνησάρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐρχομένη εἰς τὸ δεσμοτηρίον. καὶ ἐπιγνοῦσα αὐτὸν λέγει· Ἀδελφέ μου Οὐαζάνη, σὺ εἶ; Ὁ δὲ Ναὶ φησιν· σὺ δὲ Μνησάρα; Ἡ δὲ λέγει· Ναί. 10 Ἐφη αὐτῇ Οὐαζάνης· Ποῦ βαδίζεις; μάλιστα καὶ κατὰ τοιαύτην ἁωρίαν; πῶς δὲ καὶ ἀναστῆναι ἠδυνήθης; Ἡ δὲ εἶπεν· Ὁ νεώτερος οὗτος τὴν χεῖρά μοι ἐπιθεῖς ἡγερέν με, καὶ ὄναρ εἶδον ἵνα ἀπέλθω ὅπου ὁ ξένος κάθεται καὶ τελείως ὑγιάνω. Λέγει αὐτῇ ὁ Οὐαζάνης· Ποῖος νεώτερός ἐστιν παρὰ σοί; Ἡ 15 δὲ ἔφη· Οὐχ ὁρᾷς τὸν ἐκ δεξιῶν μοι χειραγωγοῦντά με;

287 W

¹ Ἰ.] ἀπόστολος V || ² τὰ - χρ.] τὰ πάντα καλῶς V om U τοῦ ἁγίου βαπτίσματος add P || λ. ο.] ἔφη αὐτῷ V dicit f || οὐζάνης V: cf 259, 3 || ³ τ. δ. τ. θ. ἀν. P || ἀνοίγει U || ⁴ αὐτάς V om U: scr πάσας? (fm) cf 5 || ⁴⁻⁵ ὁ ἰούδ. (ἀπόστολος V) εἶπεν UV Judas dicit ei f: del καὶ? || ⁵ Ἰη.] neu dubites add f et uado add mf || καὶ] πάντας add P: cf 4 || τ. θ. εἴρεις P: cf 114, 3 || ἀνηπαμένας U: scr ἀνεργόμενας καὶ ἀνεπαμένας (uel ἀναπεπαμένας)? (f?) || ⁶ ἐξ. ἀπ.] προεξῆλθεν UV: scr ἐξῆλθεν προαπῆι α. <καὶ>; (f) || αὐτ. om P || ⁶⁻⁷ οἱ - ἡκ. α.] π. οἱ σὺν α. κατόπιθεν (cf 152, 2) ἡκ. P || ⁷ ἠκολούθησαν U || πρ. - Ο.] προελθόντες δὲ <τὸ ἡμῖν τῆς ὁδοῦ> συνήντησαν olim fuisse uid (fm) || προελθόντι UV: cf 228, 18; 160, 7 || τῷ UV || οὐαζάνῃ U (V: cf 259, 3) || ⁸ συνέντευχεν U || Μν. - α. (fm)] τὴν γυναῖκα α. μνησάραν P μνησάρα τῇ γυναικὶ α. V || μνασάρα U (item infra): recte? Manashar f Manasara m sed cf 259, 10 || ε. τὸ δ. ἐρχομένην P || ἐρχομένην V || ⁹ ἐπ. - λ.] λ. ἡ μνησάρα τῷ οὐαζάνῃ P || recognoscens uirum ait m || εἶπεν UV dicit f || μου] καὶ φιλτατέ μου add P || ¹⁰ σὺ εἶ om fm: del?? || εἰς U || δ δὲ] λέγει πρὸς αὐτὴν οὐαζάνης P || φ.] λέγει δὲ πάλιν οὐαζάνης add P || δὲ al] εἶ P || μνασάρα U: cf 8 || ἡ δὲ λ.] καὶ λ. μνασάρα P: cf 12 || ἔφη UV dicit ei f: cf 16 || ναί] καγὼ εἰμι add P || ¹¹ οὐαζ. ἔ. (om α.) U om P || scr λέγει? dicit f: cf 16 || Οὐ. del?? (f) || ποῦ] καὶ ποῦ τοιαύτην ὥραν P || μάλ. κ. κ. om UV: del?? praesertim U: cf 168, 3; 105, 10; 148, 12; al || τοιαύτην om UV hac f || ¹² ὥρα (U) V tempore fm τῆς νυκτός add V: recte?? noctis add m sola add f: cf 264, 10 || πῶς - ἡδ. om U || ἡ δὲ] καὶ U: cf 10 || scr λέγει? dicit ei f: cf 232, 19 || ¹³ δ om U || ἡγ. με] sanam me fecit mf || ¹³⁻¹⁴ κ. δ. ε.] ε. δὲ κ. δ. V δ. δὲ ε. U et uidi in somnis f somnio autem monita sum m || ¹⁴ κάθ.] tenetur in carcere mf || ¹⁵ δ om U || ubi est iuuenis qui erat tecum? f || ποῖος] quis m || ¹⁵⁻¹⁶ ἡ δὲ ἔ. om P || ¹⁶ scr λέγει? dicit ei f: cf 10; 11; 243, 21 || μοι] μου U (et ipse conieceram) με V: cf 278, 19 || χ.] sustinentem mf || με (f) om UV

155 Ταῦτα δὲ διαλεγόμενων ἐκείνων Ἰούδας μετὰ Σι-
φόρου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῆς θυγατρὸς καὶ Τερτίας
καὶ Μυθονίας καὶ Μαρκίας ἦλθον εἰς τὴν Οὐαζάνου οἰκίαν.
ἰδοῦσα δὲ Μνησάρα ἡ Οὐαζάνου γυνὴ προσεκύνησεν καὶ εἶπεν·
5 Ἦλθες ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ δυσκόλου νοσήματος; σὺ εἶ
ὃν εἶδον ἐν νυκτὶ παραδιδόντα μοι τὸν νεώτερον τοῦτον
ἀγαγεῖν με εἰς τὸ δεσμωτήριον. ἀλλ' οὐκ εἴασεν ἡ χρηστότης
σου καμῆν με, σὺ δὲ αὐτὸς ἦλθες πρὸς με. Εἰποῦσα δὲ ταῦτα
καὶ εἰς τὰ ὀπίσω ἐπιστραφεῖσα οὐκέτι εἶδεν τὸν νεώτερον.
10 καὶ μὴ εὐροῦσα λέγει πρὸς τὸν ἀπόστολον· Οὐ δύναμαι μόνη
βαδίσαι· ὁ γὰρ νεώτερος οὐ πάρεστιν ὃν παρέδωκάς μοι.
288 W Καὶ ὁ Ἰούδας εἶπεν· Ἰησοῦς τὸ λοιπὸν σε χειραγωγῇσει.
Μετὰ ταῦτα ἤρχετο πρὸς αὐτὸν δρόμῳ χρωμένη. ὥς δὲ
εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν Οὐαζάνου υἱοῦ Μισδαίου τοῦ βασι-
15 λέως, ἔτι νυκτὸς οὐσης φῶς αὐτοῖς πολὺ περικεχυμένον
ἐφαινεν.

156 Καὶ τότε ὁ Ἰούδας ἤρξατο εὐχεσθαι καὶ λέγειν
81 B οὕτως· | Ὁ ἐταῖρος καὶ σύμμαχος καὶ τῶν ἀσθενῶν ἐλπίς καὶ
πεποίθησις τῶν μετρίων· καταφυγὴ καὶ καταγώγιον τῶν
20 κεκηκότων· φωνὴ οὖν ἐξῆλθεν ἐξ ὕπνου· ὁ παρήγορος ὁ ἐν

¹⁸ cf Tim 1, 1, 1

¹ δ. ἐκ.] ἐκατέρων δ. P: cf 2; 237, 10 || del ἐκ.?? cf 260, 9 || Ἰ.]
ἰδοῦ καὶ ὁ ἀπόστολος V || ² θυγ.] αὐτοῦ add UV ἐκατέρων add P (nihil
add f m): cf 1; 240, 16 || ³ ἦλθεν U: cf q s et Burkitt l s (100, 4)
p 288 || ⁴ δὲ] αὐτὸν add V || μνασάρα U: cf 263, 8 || ἰουαζάνου P ουζάνου
V: cf 259, 3

KPUV ⁵ σωτ.] medicus m incipit K: cf praef || ἡμ.] καὶ λατρός add V
δ add K || ἄ. - ν.] qui me sanes ab aegritudine m || νόσον et add με
απαλάξας K || ⁹ στραφεῖσα UV || ¹⁰ μὴ εὐρ. om f αὐτὸν add KV || εἶπεν
KUV || ¹² Ἰούδ. (f)] ἀπόστολος PUV apostolus m: cf 17; al || Ἰησ.] ὁ ἰησ.
P || τοῦ λοιποῦ P: cf 239, 2 || ¹³ ὁρ. χρ. ἡ. π. α. V || scr πρὸ αὐτῶν (fm):
cf 249, 17; 269, 1 || αὐτὴν (sed deletis ην) P || ¹⁴ εἰσῆλθεν V

KPRUV ¹⁵ ab ἔτι redit R: cf 183, 10 || ἔτι om f δὲ add R || ¹⁷ καὶ prius
om V: del?? || τότε om f: del? || ὁ om RU || Ἰ.] ἀπόστολος V: cf 12 ||
¹⁷⁻¹⁸ ἡ. - οὐτ.] εὐχ. οὐτ. ἀπῆρξατο P ἀρχὴν ἐποιήτο εὐχῆς τοιαύτης (K)RU
coepit orare et dicere (sic add f) mf: cf 114, 4; 147, 7 || ¹⁸ ὁ - ἀσθ.] qui es
adiutor infirmorum m || ὁ - σ. καὶ] ἡ P: cf Burkitt l s (100, 4) p 287 ||
καὶ alt om fm: del? || ἔ. τ. ἄ. P || ἐλπ.] ἡ ἰσχύς (K)R spes mf || ¹⁹ τ. μ.
om P inopum m || μ.] ἡ add KP || καταφ.] τε add V || καὶ om P || καταγ.]
πάντων P requies mf || ²⁰ φ. - ὕ. om PRV m: scr φ. ἐξεληθοῦσα ἐξ ὕπνου??
(f) || ^{20-265,2} ὁ π. - χορ. om P || ^{20-265,1} ὁ π. - κατοικ.] confirmans animos
eorum qui tibi credunt f lugentium consolatio m || ²⁰ παρήγ.] τῶν ἐν
ἀνάγκαις add V || ^{20-265,3} ὁ ἐν - ἄμισθ. om K

μέσῳ κατοικῶν· καταγώγιον καὶ λιμὴν τῶν διόντων ἀρχόν-
των χορῶν· ὁ ἱατρὸς ὁ ἄμισθος· ὁ ὑπὲρ πολλῶν παρὰ ἀν-
θρώποις σταυρωθεὶς· ὁ κατελθὼν εἰς ἄδου μετὰ πολλῆς
δυνάμεως· οὗ τὴν θῆαν οὐκ ἤνεγκαν οἱ τοῦ θανάτου ἄρχον-
τες· καὶ ἀνῆλθες μετὰ πολλῆς δόξης, καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς 5
εἰς σὲ καταφεύγοντας παρεσκεύασας ὁδόν, καὶ ἐπὶ τῶν λχνῶν σου
πάντες ὠδενσαν οὓς ἐλυτρώσω· καὶ εἰσαγαγὼν εἰς τὴν ἑαυτοῦ
ποιμνὴν τοῖς σοῖς ἐγκατέμειξας προβάτοις· υἱὸς σπλάγχνων,
ὁ κατὰ φιλανθρωπίαν αποσταλεὶς ἡμῖν υἱὸς ἀπὸ τῆς ἄνω
πατρίδος τῆς τελείας· ὁ κύριος ἀπάντων κτημάτων· ὁ δου- 10
λεύων αὐτοῦ τοῖς δούλοις ἵνα ζήσωσιν· ὁ πληρώσας τὴν κτίσιν
τοῦ ἑαυτοῦ πλοῦτον· ὁ πένης ὁ ἐνδεηθεὶς καὶ πεινᾶσας ἡμέρας
τεσσαράκοντα· ὁ κορεννύων ψυχὰς διψῶσας τῶν ἑαυτοῦ ἀγα-
θῶν· σὺ ἔσο μετὰ Οὐαζάνου υἱοῦ Μισδαίου καὶ Τερτίας καὶ
Μνησάρας, καὶ συνάγαγε αὐτὰς εἰς τὴν σὴν μάνδραν, καὶ 15

³ cf act 2, 31?

KPRUV ¹ μέσῳ] ἡμῶν add *V*: recte?? || καταγ.] τὸ καταγ. *V* ||
¹⁻² δι. - χ.] χεμαζομένων *V* fluctuantium m: scr δι. διὰ σκοτεινῶν χω-
ρῶν?? eorum qui proficiscuntur in regionem tenebrarum f || ²⁻¹¹ ὁ λατ. -
ζῆσ. om *R*

KPUV ² ὁ ἱ. ὁ ἄμ.] ὁ ἄμ. ἱ. *P* ἱ. ἄμισθῶν *U* || ὁ ὑπ. om *U* ||
ἱπ. π.] propter nos m || πολλ. (f) παντός *P* om *U* || παρὰ om *KPV*
inter f || ἀνθρώπων *P* om *KV* || ³ σταυρούμενος *K* om *U* σὺ εἰ add *KU* ||
ὁ] καὶ *P* || εἰς ἄδην κατ. *P*: cf 134, 8; 244, 15 || πολλ.] πλῆθους *K* po-
tenti f || ⁴ δυν.] καὶ δόξης πολλῆς add *P*: cf 5 || οὗ] καὶ add *K* || οἱ τ.
θαν. οὐκ ἦν. *P* || ⁵ ἀνελθὼν *P* || μ. π. δ. κ. om *P*: cf 4 || συνήγαγες *P* ||
⁶ καταφνγόντας *V* || ⁶⁻⁷ παρ. - ἐλ. om *P* || ⁶ παρ.] καὶ παρασκεύασας *K* ||
ὁδ.] arduam add f || τ. ἱ. (f) τὴν ὁδόν *U* || ⁷ σεαυτοῦ *K* || ⁸ ἐγκατέλεξας
(*K*) *U* ἐγκαταλέξας *V*: cf 266, 1 || νλ. σπλ. om *KV* || νλ (?) *P* || σπλ. <τε-
λείων>? (f) || ⁹ κ. φιλ.] cum potentia f || ⁹⁻¹⁰ ἀπὸ τ. ἀ. π. τ. τελ. ἀπ. ἡμ.
νλ. *K* || ⁹ ἡμ.] a patre quem serui eius laudant add f honorificamus te
domine Iesu add m || νλ.] qui missus es add f || ⁹⁻¹⁰ ἀπὸ - τελ.] a suprema
et perfecta paternitate f de paterna illa et perfecta substantia m ||
¹⁰ τ. τελ. πα. *P* || πάντων *K* τῶν add *KV*: scr ἀμάντων? (f) || κτημάτων
K possessionum f || ¹⁰⁻¹¹ ὁ δ. - ζ. om f seruorum tuorum minister m ||
¹¹ ζῶσιν *KV*

KPRUV ¹¹⁻¹² ὁ πλ. - πλ.] possessionis tuae locupletator m || ¹¹ ὁ πλ.]
ἐπλήρωσας *U* <ὁ πλοῦσιος> ὁ πλ.? (f) cf 12 || ¹²⁻¹³ ὁ πέν. - τεσσ. om *R* ||
¹² ὁ prius om *UV* || πέν. om *V* || ἐνδεής *P* || ἡμ. πειν. *P* || ¹³ κορέννων (*KR*) *V* ||
τ. ἐ. ἀγ.] benedictione tua f benedictionis alimonia m || ¹⁴ ἔσο <κύριε>??
(f) cf *V* || Οὐ.] τοῦ ἀζάνου *R* (cf 259, 3) καὶ (ἰ κύριε?? cf f) add *V* || ¹⁵ μνα-
σάρας *U*: cf 263, 8 || σ. - μ.] ἐκατέρους ε. τ. σ. μ. σ. *P* || scr αὐτοῦς?
cf 266, 1 || ¹⁵⁻²⁶⁶ ¹ κ. ἐ. - ἀρ.] τῷ ἀριθμῷ ἐγκαταμύγων τῷ σῷ *P*

289 W

ἐγκαταμίγνυε αὐτοὺς τῷ σῶ ἀριθμῷ. ἔσο αὐτῶν ὁδηγὸς ἐν χώρᾳ πλάνης· ἔσο αὐτῶν λατρός ἐν χώρᾳ νοσήματος· ἔσο αὐτῶν ἀνάπαυσις ἐν χώρᾳ καμνόντων· ἀγιάσον αὐτοὺς ἐν μιᾷ χώρᾳ· ἔσο λατρός αὐτῶν σωμάτων καὶ ψυχῶν· ποιήσον 5 αὐτοὺς ναοὺς ἁγίους σου, καὶ οἰκίτω ἐν αὐτοῖς τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα.

157 Οὕτως αὐτοῖς εὐξάμενος ὁ ἀπόστολος τῇ Μυγδονίᾳ εἶπεν· Ἀποδόυσόν σου τὰς ἀδελφάς. Ἡ δὲ ἀποδύσασα περιέ-
 10 ζωσεν αὐτὰς περιζώματα καὶ προσήγαγεν αὐτάς· Οὐαζάνης
 Ἰούδας ἔλαιον ἐν ἀργυρέῳ ποτηρίῳ ἐπέλεγεν οὕτως· Ὁ ὠραίος
 καρπὸς τῶν ἄλλων καρπῶν, ὃ οὐδεὶς συγκρίνεται ὅλως ἑτερος·
 ὁ πάνυ ἐλεήμων· ὁ τῇ τοῦ λόγου ὁρμῇ ζέων· δύναμις ἡ τοῦ
 15 νικῶσιν· ὁ στεφανῶν τοὺς νικῶντας· σύμβολον καὶ χαρὰ τῶν
 καμνόντων· ὁ εὐαγγελισάμενος τοῖς ἀνθρώποις τὴν ἐαυτῶν

³ cf Io 17, 17 || ⁵ cf Cor 1, 3, 16; 6, 19

¹ ἐγκαταμινύει (-ei *compend ei corr* -ε) U ἡγκαταμινύει K ἐγκατά-
 μίξει V: *scr* ἐγκατάμειζον? || αὐτάς R: cf 265, 15 || ² χ. πλ.] χορῶ (l χωρῶ?)
 φωτινω (K)R semita erroris f erroris regione m || ²⁻⁴ ἐν χ. - αὐτῶν om
 R || ² ἐν χ. ν.] in hac possessione languentibus m || χ.] καιρῷ P loco f ||
 νοσημάτων KV || ³ ἀνάπ.] confirmator f || ἐν ὥρᾳ καμάτων Vsener in loco
 defesso f in laboribus m || ἐν al] ἐκ UV om K || ⁴ μ. χ.] τῷ σῶ ὀνόματι
 P τῷ σῶ ἁγιασμῷ K: *scr* μαρῶ χώρᾳ uel μαρῶ χώρῳ? in loco impuro
 f in lubricis m || ἔσο - σωμ.] καὶ V esto adiutor corporum, uita anima-
 rum m || α. λ. KR || ψ. τε καὶ σωμ. KR || ψυχῇ τε καὶ σώματι P ||
 σωμ.] corporibus f || ψυχῶν] uitam da animis eorum f || ἅγιον σοι
 K τοῦ ἁγίου σου πνεύματος P(R) misericordiae tuae m || σου del? ||
⁵⁻⁶ καὶ - πν. (fm) om P || ⁶ σου om f: del? || ⁷ οὕτ. (f) α. εἰς.] εὐξ. δὲ (K)RU
 ταῦτα εὐξ. V αὐτῇ add U || αὐτοῖς om f: -del? || ὁ ἀπ. om U || ⁷⁻⁸ ε.
 (ἐφη V) τῇ μ. (μυγδονία R constanter fere) K(R)V || ⁸ λέγει P dixit f ||
 σου τ.] τ. σὰς P || ¹⁰ προεληλύθει (K)P(V?) ἐληλύθη R || καὶ μετὰ ταῦτα
 add (K)RU || ¹¹ Ἰ.] ὁ ἀπόστολος KV || ἐν ἀ. ποτ. (ἐβαλεν add R) ἔλαι.
 K(R) || ἐν ἀ. ποτ. om f: del? cf Lipsius I p 336. 2 || ἔλεγεν KP ἐπη-
 ξατο V gloriam celebrauit super eo et dixit f: *scr* ἐπηξίξατο καὶ ἔλεγεν? ||
 ὠραιότερος P || ¹²⁻¹³ τ. ἄλλ. - ἐλ. om f: del? || ¹² ᾧ] εἰς ὃν P: cf 245, 22 ||
 ὅλ. om P || ¹³ πάνυ om RUV: del? || ἐλ.] καὶ φιλάνθρωπος add V ||
¹³⁻¹⁴ ὁ τῇ - τ. ξ. om PR || ¹³ ὁ τῇ - ζ.] ἡ μὴ ζέουσα K qui dignus es qui
 ardeas uerbo sanctitatis f || ¹³⁻¹⁴ ἡ τ. ξ. δύν. V om f || ¹⁴⁻¹⁵ ἦν - νικ.
 om R || ¹⁴ ὃν P || ¹⁴⁻¹⁵ οἶδασι ἀντ. νικᾶν P (cf 139, 4) postquam pur-
 gati sunt a prioribus operibus suis add f || ^{15-267,5} ὁ στ. - περ. om f ||
¹⁵⁻¹⁶ σύμβ. - καμν.] καὶ σύμβ. χαράς τούτοις παρέχων P om R || ¹⁵ σ. κ.
 χ.] τὸ σ. κ. ἡ χ. V

σωτηρίαν· ὁ δεικνὺς φῶς τοῖς ἐν σκότει· ὁ τὰ μὲν φύλλα
 πικρός, | τὸν δὲ γλυκύτατον καρπὸν εὐειδής· ὁ τραχὺς μὲν τὴν
 θέαν, ἀπαλὸς δὲ τὴν γεῦσιν· ὁ ἀσθενής μὲν δοκῶν, τῇ δὲ τῆς
 δυνάμει· ὑπερβολῇ τὴν τὰ πάντα θεωροῦσαν βυστάζων
 δύναμιν· ταῦτα εἰπων περιωχέίμας· Ἰησοῦ ἐλθέτω ἡ νικητικὴ δ
 αὐτοῦ δύναμις, καὶ ἐνιδρύνσθω τῷ ἐλαίῳ τούτῳ ὥσπερ
 ἰδρύνθη ἐν τῷ συγγενεῖ αὐτοῦ ξύλῳ ἡ τότε αὐτοῦ δύναμις,
 ἥς τὸν λόγον οὐκ ἤνεγκαν οἱ σταυρώσαντές σε· ἐλθέτω δὴ
 καὶ ἡ δωρεὰ δι' ἥς τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ ἐμφυσῆσας εἰς τὰ
 ὀπίσω ὑποχωρῆσαι ἐποίησας καὶ προηγεῖς καταπεσεῖν, καὶ ἐπι- 10
 δημῆσαι τῷ ἐλαίῳ τούτῳ ᾧ ἐπιφημίζομεν τὸ σὸν ἅγιον ὄνομα.
 Καὶ ταῦτα εἰπὼν πρῶτον τῇ κεφαλῇ Οὐαζάνου ἐπέχεεν, ἔπειτα
 ταῖς τῶν γυναικῶν, λέγων· Ἐν ὀνόματί σου Ἰησοῦ Χριστὲ
 γενέσθω ταῖς ψυχαῖς ταύταις εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς
 ἀποτροπὴν τοῦ ἐναντίου καὶ εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν αὐτῶν. 15
 Καὶ ἐκέλευσεν τῇ Μυγδονίᾳ ἀλείψαι αὐτάς, αὐτὸς δὲ ἤλειπεν
 τὸν Οὐαζάνην. ἀλείψας δὲ αὐτοὺς κατήγαγεν εἰς ὕδωρ εἰς τὸ
 ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

¹⁰ cf Io 18, 6

¹⁻³ ὁ δ. - περ. om RU || ¹ διδοὺς P || ¹⁻³ ὁ τὰ - περ.] καὶ τὰ πικρὰ
 μεταβαλὼν εἰς γλυκύτητα P || ¹ ὁ alt] ὃν K || ² πικρὰ V || τὸν - εὐ.] ὁ δὲ
 καρπὸς γλυκὺς V || τρ.] πεφονευμένος K || ³ τῇ γεύσει K || ³⁻⁴ ὁ ἀσθ. -
 ὑπερβ. om V || ⁴⁻⁵ τὴν - δ.] δύναμης τὴν τὰ π. θ. β. K || ⁵ ταῦτα - περ.
 om V: desperata uid || ἐλθ. ἰησ. P || Ἰ.] χριστὲ ἰησ. R || ἐλθάτω KRUV
 (cf 8) ueni f σου add RUV || ⁵⁻⁶ ἡ ν. α. δ. om f || ⁵ νικ.] νίκη καὶ ἡ R ||
⁶ αὐτοῦ om KRUV (cf 7; 9): scr σου?? χάρις καὶ add V || καὶ om P || ἐνι-
 δρύντω K ἐνιδρύνων P ἐνιδρυνθήτω V mane super f || τοῦτο τὸ ἔλαιον P ||
 ὥσπερ] καθὰ καὶ P: cf 168, 6 || ⁷ ἰδρύνθη R ἰδρύνθη U mansisti f om
 P || συγγ. αὐτῷ U (cf 149, 2; 20; al) om KR f || ἡ - δύν. om f || τ. α.]
 ταύτης KRUV neutrum sanum uid: cf 6; Lipsius I p 337. 2 || ⁸ ἥς τ.
 λ.] et uerbum tuum f || σε om V || δὲ KUV οὖν R om f: cf 120, 2;
 203, 20 || ⁹ καὶ om R f || ⁹⁻¹³ δι' - λέγων] τοῦ ἁγίου πνεύματος R || ⁹ αὐτοῦ
 σου KUV tuis f: cf 6 || ¹⁰ προηγ.] ἐκ τοῦ πολλοῦ φόβου τούτων add P ||
 ἐπιφάναι KUV maneto f: scr ἐπιδημήσαι?? ἐπιδημησάτω?? || ¹¹ ἐλ.] κατα-
 ξίωσον add P || τούτῳ (f) om U εἰς add P: cf 245, 22 || δ KUV καὶ add
 P: cf 227, 22 || τὸ σ. ἁγ. ἐπιφημίζεται δν. P || ἐπιφημίζομενον K || σου τὸ
 ἁγ. KUV || ἅγιον om f: del? || ¹² εἰπ.] ὁ ἀπόστολος add P τὸ add V || ἐπέχ.
 τῇ κ. λουζάνου V || Οὐ.] τὸ ἔλαιον add P || ¹³ τ. γ.] horum f || λέγ. om U ||
 ἐν] τῷ add V || ¹⁴ εἰς prius om KR || ¹⁵ ἐκ. - αὐτάς] τὰς μὲν γυναῖκας τῇ
 μυγδ. ἀλ. ἐκ. P || αὐτάς] αὐτοὺς K || ¹⁷ αὐτ.] αὐτὸς αὐτ. V τὸν τε οὐα-
 ζάνην καὶ τὰς γυναῖκας P || ἤγαγεν P || εἰς] τὸ add V (f?) || ὕδωρ] καὶ
 ἐβάπτισεν αὐτοὺς add P λέγων add KRUV et dixit eis add f cod Sin
 (nihil add f Wright) || ¹⁷⁻¹⁸ ἐν ὀνόματι KRUV: cf 209, 14 || ¹⁸ τοῦ ter om R

158 Ἀνελθόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ἄρτον καὶ ποτήριον
 εὐλόγησεν καὶ εἶπεν· Τὸ σῶμά σου τὸ ἅγιον τὸ ὑπὲρ ἡμῶν
 σταυρωθὲν ἐσθίομεν καὶ τὸ αἷμά σου τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἐκχυθὲν
 εἰς σωτηρίαν πίνομεν· γένηται οὖν ἡμῖν τὸ σῶμά σου σωτηρία
 5 καὶ τὸ αἷμά σου εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ἀντὶ δὲ τῆς χολῆς
 ἧς ἔπιες δι' ἡμᾶς περιαιρείσθω ἀφ' ἡμῶν ἡ τοῦ διαβόλου
 χολή· ἀντὶ δὲ τοῦ ὄξους οὐ πέπωκας ὑπὲρ ἡμῶν ἐνδυνα-
 μούσθω ἡ ἀσθένεια ἡμῶν· ἀντὶ δὲ πτύσματος οὐ ἐδέξω
 δι' ἡμᾶς δεξώμεθα δρόσον τῆς σῆς χρηστότητος· καὶ ἐν τῷ
 10 καλάμῳ ᾧ ἔτυψάν σε δι' ἡμᾶς δεξώμεθα τὸν οἶκον τὸν
 τέλειον· ὅτι δὲ ἀκάνθινον στέφανον ἔλαβες δι' ἡμᾶς, στέφανον
 ἀναδησώμεθα ἁμαράντινον οἱ ἀγαπήσαντές σε· ἀντὶ δὲ σιν-
 δόνης ἧς ἐνεκλήθης καὶ ἡμεῖς περιζωσθῶμεν τὴν ἀήτητόν
 σου δύναμιν· ἀντὶ δὲ μνημεῖον καινοῦ καὶ ταφῆς ἀνακαι-
 15 νισμὸν τῆς ψυχῆς δεξώμεθα καὶ τοῦ σώματος. ὅτι δὲ ἀνέ-

² cf Matth 26, 27 || ⁴ cf Matth 26, 28 || ⁵ cf Matth 27, 34 || ⁷ cf Matth 27, 48 || ⁸ cf Matth 26, 67; 27, 30 || ⁹ cf Matth 27, 30 || ¹¹ cf Matth 27, 29 || ¹² cf Matth 27, 59 || ¹⁴ cf Matth 27, 60 || ¹⁵ cf Matth 28, 6

¹ δὲ] οὖν R || αὐτῶν] ἐκ τῶν ἰδόντων add P ἀπὸ τοῦ ὕδατος add V || ποτ.] mixtum add f || ² εὐλόγησεν U || x. ε.] εἰπὼν P: cf 269, 4 || ³⁻⁴ εἰς σ. ἐκχ. P || ⁴ εἰς σ. om U || γίνεται R || σῶμα] αἷμα U || σου] εἰς K || ⁵ αἷμα] σῶμα U || σου om KUV: del?? || ^{5-269,2} ἀντὶ - δικαία om R KPUV ⁵ δὲ τῆς om K || τῆς del? cf 7 || ⁶ ὑπὲρ (περὶ V) ἡμῶν KUV recte? pro nobis (item 7; 9; 10; 11; 272, 22) m f || ⁷ σχολή K amaritudo m f || ⁷⁻⁸ ἀντὶ - ἀσθ. ἡμ. om P || ⁷ τοῦ om U: cf 5 || ὅπερ ἔπιες K || 8 U: cf 6 || ὅ. ἡμ. om U: scr δι' ἡμᾶς?? cf 6 || ⁹ ἐμπτοισμοῦ K || 8 UV: cf 6 || ⁹⁻⁹ ἐδ. - ἡμ.] διὰ τὴν ἡμῶν ἐδ. ἀσθένειαν P || ⁹ δεξ. - χρ.] δρ. τ. σ. χρ. κατάπεμψον P ut immortalī nos rore perfunderes m || δεξ.] πλήρης add V || ⁹⁻¹⁰ δρόσ. - δεξ. om K f || ⁹ χρ. σου V || ⁹⁻¹¹ x. ἐν - τέλ. om P percussus es a calamo fragili ut fragilitatem nostram uitae perpetuae aeternitatie firmares m || ⁹⁻¹⁰ scr ἀντὶ δὲ καλάμῳ?? || ¹⁰ σε] δε U || τ. ο.] uitam tuam f || ¹¹ ὅτι δὲ (f) ἀντὶ δὲ τοῦ P: recte?? cf 12; 14 (ubi item quod f); 15 || ἀκανθίνον ἐκείνον στεφάνον P || ἀκανθῶν U || ἔλ. om P || δι' ἡμ. om KP: cf 6 || στ.] εἰς ἡμᾶς add P || ¹² ἄμ.] παρασχε add P || οἱ ἀγ. σε om P f: del? in te credentes m (sed om nos) cf 229, 15 || οἱ om KV || ¹²⁻¹³ ἧς ἐν. σ. P || ¹² συνδόμος V || ¹³ ἐνεδύθης UV || x. ἡμ. περ. om P || ¹⁴ σου] ἡμᾶς ἐνδύσον add P || ¹⁴⁻¹⁵ ἀντὶ - σώμ. om UV quod sepultus es in sepulcro nouo pro mortalitate nostra f || ¹⁴ μν.] τοῦ μνημείου τοῦ K: cf 283, 1 || x. τ.] οὗ ἐτάφης K: recte? cf f || ¹¹⁻¹⁵ ἀνακ. - σώμ.] ἀπολάβομεν ἐωνίαν ζωὴν K nobis nouam gratiam, noua saecula reformares m nos quoque accipiamus commercium tecum in caelo f || ^{15-269,2} ὅτι - δικ. (f) om PU m

στης καὶ ἀνεβίωσας, ἀναβιώσαντες ζήσωμεν καὶ στῶμεν πρὸ
σου ἐν κρίσει δικαίᾳ. Καὶ κλάσας τὴν εὐχαριστίαν ἔδωκεν
Οὐαζάνη καὶ Τερτία καὶ Μνησάρα καὶ τῇ τοῦ Σιφόρου
γυναικὶ καὶ θυγατρὶ καὶ εἶπεν· Γενέσθω ὑμῖν ἡ εὐχαριστία
αὕτη εἰς σωτηρίαν καὶ χαρὰν καὶ ὑγίειαν | τῶν ψυχῶν ὑμῶν. 5 83 B
Καὶ αὐτοὶ εἶπον· Ἀμήν. Καὶ φωνὴ ἡκούσθη λέγουσα·
Ἀμήν· μὴ φοβεῖσθε ἀλλὰ μόνον πιστεύσατε.

159 Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπήγει Ἰούδας συγκλεισθῆναι· οὐ 291 W
μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ Τερτία καὶ ἡ Μυγδονία καὶ ἡ Μαρκία

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἀποστόλου Θωμᾶ. 10

159 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀνῆγει ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς
ἐπὶ τὸ ἐγκλεισθῆναι· καὶ Τερτία σὺν Μυγδονίᾳ καὶ Ναρκίᾳ

⁷ cf Luc 8, 50

¹ ἀνέβεις K || πρὸ] ἐμπρὸ K: scr ἔμπροσθεν? cf 275, 3; 264, 13
KPRUV ² x. κλ.] x. τελέσας U τότε εὐλογήσας x. κλ. V ταῦτα εἰπὼν
x. κλ. R haec ubi prosecutus est m καὶ πληρώσας add R || τὴν] τὸν ἄρτον
καὶ (K)P || εὐχὴν RU εὐχαριστήσας P || ³ Οὐ. x. om U || μνασάρα U.
(cf 263, 8) σεμνησάρα R <καὶ Μυγδονία καὶ Σιφόρῳ>? (f) || καὶ ext^r om
KR || τῇ τοῦ om KRUV || σηφόρου R || ⁴ x. θυγ. om KR || x. ε.]
λέγων P: cf 268, 2 || γενέσθω V || ἡμῖν RU nobis m || ⁵ σωτ. x. χ. x.
om KR || σωτ.] uitam et quietem f uitam aeternam et uiscera miseri-
cordiae m || χ.] gratiam salutis m || ὑγείαν (K)UV (cf 121, 4; 196, 19)
et ad sanationem add f || ἡμῶν V om KRU et corporum uestrorum
add f: cf Lipsius 1 p 340. 2 || ⁶ x. α.] οἱ δὲ V || εἶπαν K τὸ add P:
cf 146, 20 || ἡχ. φ. V || ⁷ ἀμήν om U etiam, amen m f λέγω ὑμῖν add KR
quam ubi audierunt uocem statim (om f) super faciem suam ceciderunt.
et iterum uox sonuit dicens add m f || πιστεύεται V οὕτως οὖν πράξαν-
τος τοῦ ἀποστόλου ἀπὲι χαίρων ἐν τηφυλακῇ add P: cf 11

KRUV ⁸ x. μ. τ.] τούτων τολῶν πάντων γινομένων πάλιν V unde
m et f || ἀπ.] ὁ add RV || Ἰ.] μακάριος ἀπόστολος Θωμᾶς V (cf 11)
αὐθις add U (cf 270, 1) ἅμα τοῦ add KR || συγκλεισθεῖς U ἐγκλει-
σθῆναι (recte?? cf 12; 271, 10; 262, 3) ἐν τῇ εἰρκτῇ (cf 224, 21) V ad
custodiae suae claustrum m || ⁹⁻⁹ οὐ μ. ἀ. del?? cf 12; 236, 6 || ⁹ ἡ ter
om R: cf 12

P. Σ (Σ = FSZ) ¹⁰ μαρτ. - Θ.] de F cf 290, 21 || μαρτ.] τὸ μαρτ.
S || x. ἐνδ. om S: del? || ἀπ. Θ.] θ. τ. ἀπ. Z μαρτυρήσαντος ἐν τῇ ἰνδία
add P || ^{11-275,9} ἐν-ἐκαθέσθη P solus: de FSZ cf 290, 21 et praef

P ¹¹ scr ἀπήγει?? cf 8 || ¹² τῷ P: cf 270, 10; 273, 12; 289, 8

ἀπήεσαν καὶ αὐταὶ ἐπὶ τὸ συγκλεισθῆναι. πρὸς ἃς εἶπεν
 Ἰουδάς· Θυγατέρες μου, δοῦλαι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκούσατέ μου
 ἐν τῇ τελευταίᾳ μου ἡμέρᾳ ἐν ὑμῖν ἀποτελῶ τὸν λόγον μου
 τοῦ μὴ λαλῆσαί με ἔτι ἐν σώματι. ἰδοὺ γὰρ αἰρομαι ἄνω
 5 πρὸς τὸν κύριόν μου Ἰησοῦν τὸν ἐλεήσαντά με, τὸν ταπει-
 νώσαντα ἑαυτὸν ἄχρι τῆς ἐμῆς σμικρότητος καὶ ἀγαγόντα με
 εἰς διακονίαν μεγαλειότητος καὶ καταξιώσαντα γενέσθαι με
 αὐτοῦ διάκονον. χαίρω δὲ ὅτι ἐγγὺς ὁ καιρὸς τῆς ἀπαλλα-
 γῆς τῆς ἐνταῦθα, ὅπως ἀπελθὼν ἀπολάβω μου τὸν μισθόν

- 10 ἀπήεσαν ἐπὶ τὸ ἐγκλεισθῆναι. ὁ δὲ ἀπόστολος Θωμᾶς εἶπεν
 πρὸς αὐτάς, τοῦ πλήθους τῶν πεπιστευκότων παρόντος· Θυγα-
 τέρες καὶ ἀδελφαὶ καὶ σύνδουλοι αἱ εἰς τὸν κύριον καὶ θεόν
 μου πιστεύσασαι, τοῦ Ἰησοῦ μου ὑπηρέτριαι, ἀκούσατέ μου
 ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ· τὸν γὰρ ἐμὸν λόγον παραδίδωμι ὑμῖν
 15 καὶ οὐκέτι διαλεχθῆσομαι ὑμῖν ἐν τῇ σαρκὶ ταύτῃ οὐδὲ ἐν
 τῷ κόσμῳ τούτῳ· ἀνάγομαι γὰρ πρὸς τὸν κύριον καὶ θεόν
 μου Ἰησοῦν Χριστόν, πρὸς ἐκείνον τὸν πωλήσαντά με, πρὸς
 84 B ἐκείνον τὸν ἑαυτὸν ταπεινώσαντα ἕως ἐμοῦ τοῦ μικροῦ | κύριον
 καὶ ἀνάξαντά με εἰς μεγαλωσύνην αἰώνιον, τὸν καταξιώσαντά
 20 με λάτρεῖν αὐτοῦ γενέσθαι ἐν ἀληθείᾳ καὶ βεβαιότητι. ἀπέρ-
 χομαι πρὸς αὐτὸν ἐπιστάμενος ὅτι ὁ καιρὸς συμπληρῶται
 καὶ ἡγγικεν ἡ προθεσμία ἵνα ἀπελθὼν ἀπολάβω τοὺς μισθοὺς
 μου παρὰ τοῦ κυρίου μου καὶ θεοῦ· δίκαιος γάρ ἐστιν ὁ

KRUV ¹ ἀπείσαν KUV: cf 245, 1 || iterum clauderentur m

KORUV ¹⁻² πρ. - Ἰ.] ὁ δὲ ἀπόστολος λέγει αὐτάς O de cuius initio
 cf 290, 1 et praef || ¹ ἄς] antequam ingrederentur add m: cf 271, 10; 272, 9 ||
² Ἰουδ.] ὁ ἀπόστολος (om K) Θωμᾶς KV: cf 10 || θνγ.] et sorores add f ||
 μου prius] καὶ add K: cf 12 || δ.] δὲ add U || μου alt om R || ³ μου prius
 om V: del? || ³⁻⁴ ἐν ὑμ. - σώμ. om V || ³ <ᾗ> ὑμῖν? (f) || ἀποστελῶ U
 ἀποστέλλω O || ⁴ ἔσωμαι U || ⁵ Ἰ.] χριστόν add O: cf 17 || τ. ἐλ.]
 qui uendidit f qui redemit m: cf 17; 275, 14; 101, 7 || ⁶ scr ἕως??
 cf 18; 121, 9

KORUV ⁶⁻⁸ κ. ἀγ. - διάκ. om O || ⁷ δ. μ.] magnitudinem perpe-
 tuam f: scr αἰώνιαν μεγαλειότητα? || διακ.] τῆς add R || σμικρότητος U ||
⁷⁻⁸ κ. κατ. - διάκ. om R || ⁸ αὐτῷ U(K): cf 140, 15 || ^{8-271,6} χαίρω - Χρ.
 εἰμι om U

KORV ⁹ ἐντ.] μου add KO(V)

P ¹⁰ τῷ P: cf 269, 12 || ¹⁵ ἐν - οὐδὲ om f: del?? || ¹⁸ τ. μ.] scr
 <καὶ> τῆς <ἐμῆς> σμικρότητος?? (f) cf 121, 9 || κύρ. om f: del? || ²³ κ. θ.
 om f: del??

ἐν τέλει· δίκαιος γάρ ἐστιν ὁ ἐμὸς μισθαποδότης, οἶδεν πῶς δεῖ ἀμείψασθαι· οὐκ ἐστιν γὰρ φθονερός ἀλλ' ἐστιν φιλότιμος τοῖς ἀγαθοῖς. θαρρῶν δὲ τὸ ἐαυτοῦ κτήσῃμα ὅτι ἐστιν ἀνενδεής.

160 ἐγὼ Ἰησοῦς οὐκ εἰμί, δοῦλος δὲ Ἰησοῦ. ἐγὼ Χριστὸς 5 οὐκ εἰμί, διάκονος δὲ Χριστοῦ εἰμι. ἐγὼ θεοῦ υἱὸς οὐκ εἰμί, εὐχομαι δὲ ἄξιος νομισθῆναι παρ' αὐτῷ. ἐμμένετε δὲ τῇ πίστει Ἰησοῦ Χριστοῦ· προσδέξασθε τὴν ἐλπίδα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. μὴ ὀκνήσητε ἐν ἀνάγκαις μηδὲ διστάσητε ὀρῶντές με αἰκλιζόμενον καὶ συγκλειόμενον καὶ ἀποθνήσκοντα. ἐν τούτοις 10 γὰρ τὸ προστεταγμένον μοι ὑπὸ τοῦ κυρίου πληρῶ. εἰ καὶ ἀποθανεῖν μὴ θελήσω, ἴσως δύναμαι. ἀλλ' οὗτος ὁ φαινόμενος οὐκ ἐστιν θάνατος, ἀπαλλαγὴ δὲ καὶ τοῦ σώματος

μισθαποδότης μου ὁ εἰδώς με πῶς δεῖ με λαβεῖν τὸν μισθόν· οὔτε γὰρ πονηρός ἐστιν οὔτε φθονερός· πλούσιος δὲ ἐστιν 15 ἐν τοῖς αὐτοῦ χαρίσμασιν· οὐκ ἐστιν φιλόδολος ἐν οἷς δίδωσιν· τεθάρρῃκε γὰρ τῇ ἀνυστερήτῳ αὐτοῦ κτήσει.

160 οὐκ εἰμί ἐγὼ Ἰησοῦς, δοῦλος δὲ αὐτοῦ εἰμι· οὐκ εἰμί ἐγὼ Χριστός, διάκονος δὲ αὐτοῦ ὑπάρχω· οὐκ εἰμί ἐγὼ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, δέομαι δὲ ἄξιος τοῦ θεοῦ γενέσθαι. ἐμμείνατε 20 τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ· ἐμμείνατε τῇ ἐλπίδι τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· μὴ ἐκκακήσητε πρὸς τὰς θλίψεις μηδὲ διαιρεθῇτε ἐπ' αὐτῇ ἰδητέ με ὑβριζόμενον ἢ ὅτι ἐγκέκλεισμαι· αὐτοῦ γὰρ τὸ θέλημα εἰς πέρας ἄγω· εἰ γὰρ καὶ ἡβουλήθην μὴ ἀποθανεῖν, ἐν Χριστῷ οἶδα ὅτι δύναμαι· οὗτος δὲ ὁ νομιζόμενος θάνατος 25 οὐκ ἐστιν θάνατος, ἀλλὰ λύσις ἀπὸ τοῦ σώματος ἐστιν. διὸ χαίρων δέχομαι τὴν τοιαύτην λύσιν τοῦ σώματος, ἵνα ἀπελ-

¹ cf Heb 11, 6 || ²³ cf Eph 3, 13

KOR V ¹ ἐν τ. om K: scr ἐντελῆ?? cf 280, 12 || μισθ. (fm)] δεσπότης KOR καὶ add K: cf 8 || ¹⁻²⁷², οἶδεν - ἀπελθ. om OR

KV ³ θ. - πτ.] scr <...> θαρρῶν τοῖς ἐαυτοῦ κτήμασιν (cf 265, 10)? confidit enim diuitias suas non esse defecturas [|| τὸ. ἐ. πτ.] αὐτοῦ τοῖς οἰκτιρμοῖς V

KUV ⁷ δὲ alt (f)] οὖν UV ἐν ad.l V || ⁸ Ἰ. (f)] τοῦ U(V) || πρ.] πρ. οὖν KU καὶ πρ. V (recte?) f: cf 1 || ⁹ ὀκν. - μηδὲ om U || ἀμφιβάλετε (KU) || ¹⁰ σ.] συγκαλούμενον K λογιζόμενον V: cf 269, 8 || ¹¹ μοι - κυρ. (f) om KU || ¹² ἴσως] scr ἵστε ὡς?? (f) creditis quod m || ¹³ ἀπ. δὲ] ἀλλὰ ἀπ. K

P ¹⁶ scr φειδωλός? (f) parcus m || ¹⁷ κτίσει P || ²⁵ scr οἴδατε?

292 W

λύσις· ὃν γεγηθὼς προσδέξομαι, ἵνα ἀπελθὼν ἀπολάβω τὸν
 ὥρατον ἐκείνον, τὸν εὐσπλαγχνον. πάνν γὰρ κέκμηκα τῇ πρὸς
 αὐτὸν λατρείᾳ καὶ ὅπερ πεποίηκα διὰ τῆς αὐτοῦ χάριτος,
 καὶ νῦν οὐ μὴ με ἐγκαταλίπη. ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε μὴ ἐπεισέλθῃ
 5 εἰς ὑμᾶς ἐκεῖνος ὁ εἰσδύων καὶ τὰς διανοίας διαιρῶν· ἰσχυ-
 ρότερος γὰρ ἐστὶν ἐκεῖνος ὃν ἐδέξασθε. προσδοκᾶτε οὖν τὴν
 παρουσίαν αὐτοῦ, ἵνα ἐλθὼν ἀπολάβῃ ὑμᾶς· ὅψεσθε γὰρ
 αὐτὸν ἀπελθοῦσαι.

161 Πληρώσας δὲ πρὸς αὐτάς τὸν λόγον εἰσῆλθεν εἰς
 10 οἶκον σκοτεινόν· καὶ εἶπεν· Ὁ σωτήρ μου ὁ ὑπομείνας πολλὰ
 δι' ἡμᾶς, γενέσθωσαν αἱ θύραι αὐταὶ ὥσπερ ἦσαν, καὶ σεμναὶ

θῶν ἴδω ἐκείνον τὸν εὐπρεπῆ καὶ εὐσπλαγχνον, τὸν ἐπέραστον.
 πολὺν γὰρ κάματον ὑπέστην ἐν τῇ αὐτοῦ ἐργασίᾳ, καὶ
 ἐμόχθησα διὰ τὴν αὐτοῦ χάριν τὴν ἐπελθοῦσάν μοι, ἥτις
 15 οὐκ ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ. μὴ οὖν ὑποδύῃ ὑμῖν ὁ Σατανᾶς καὶ
 τὰς ἐνθυμήσεις ὑμῶν διαρπάσῃ· μὴ γένοιτο ἐν ὑμῖν ἐκείνω
 χώρᾳ· ἰσχυρὸς ἐστὶν ὃν ὑμεῖς ὑπεδέξασθε. τὴν τοῦ Χριστοῦ
 παρουσίαν προσδέχεσθε· ἐλθὼν γὰρ ὑποδέξεται ὑμᾶς· οὕτως
 ἐστὶν ὃν ὅψεσθε ἐρχόμενον.

20 161 Ταῦτα τελείαντος τοῦ ἀποστόλου εἰσῆσαν εἰς τὸν
 οἶκον· εἶπεν δὲ ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς· Ὁ σωτήρ ἡμῶν ὁ πολλὰ
 παθὼν δι' ἡμᾶς, γενέσθωσαν αἱ θύραι αὐταὶ ὥσπερ ἦσαν,

¹⁹ cf Matth 27, 64

KUV ¹⁻⁸ ἵνα - ἀπελθ. om U

KV ¹ ἀπελθ.] ἐκεῖ add V || ² εὐσπλ.] quem amo, qui amatur f
 misericordem m: cf 12 || ²⁻⁴ πάνν - ἐγκ. om V || ³ ὅπ. π.] scr ὑπερ-
 πεπόνηκα?? πεπλήρωκα?? (f) || ⁴ ἐγκαταλίπη K deseruit f || ἡμεῖς V
 om K || δὲ ὁρ.] ὁρ. οὖν K || ἐπεισέλθῃτε V || ⁵ εἰς] ἐφ' V || εἰσδύνων V ||
 αἰρῶν V || ⁶ ἐδ.] νῦν add V || προσδοκείσατε K || οὖν om K || ⁷ αὐτ.]
 πάντοτε add V || ἡμᾶς K ἀγνὰς καὶ καθαρὰς καὶ παραστήσει τῷ θεῷ
 καὶ πατρὶ καὶ οὕτως add V || ⁷⁻⁸ ἀπ. δ. α. (om γὰρ) et add καὶ χαρήσε-
 σθαι καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν V

KORUV ⁹ αἰτοῦς R || ⁹⁻¹⁰ εἰσῆλθεν - σκοτ. κ. om O || ⁹ εἰσ.] re-
 ceperunt se omnes m intro ierunt f: scr εἰσῆλθον? || ¹⁰ εἶπεν <Ιούδας>?
 (f) dixit Thomas m || π. ὑπομένων U || scr ὑπομένων?? (f?) qui pertulisti
 m: cf 22 || ^{11-273,1} αἱ θ. - σφ.] al O || ¹¹ γενέσθωσαν K: cf 22 || ^{11-272,1} σ.
 ἔ.] σεμννέσθωσαν KU(V): scr σημαινέσθωσαν? (fm)

P ¹⁸⁻¹⁹ οἷτ. - ἐρχ.] hoc est uos ibitis et uidebitis eum f || ¹⁹ scr
 ἐρχόμεναι?? || ²² scr γενέσθωσαν? cf 11 et 273, 11

ἔσθωσαν ἐν ταῖς αὐτῶν σφραγίσιν. Καὶ καταλείψας τὰς γυναῖκας ἀπῆλθεν συγκλεισθησόμενος. ἔκειναι δὲ ἐλυποῦντο καὶ ἔκλαιον εἰδυῖαι ὅτι ἀπολέσει αὐτὸν Μισδαῖος ὁ βασιλεὺς.

162 (3) Ὁ δὲ Ἰούδας ἀπελθὼν εὔρεν τοὺς φύλακας μαχο- 236 T
μένους καὶ λέγοντας· Τί ἡμάρτομεν εἰς τὸν φαρμακὸν ἔκεινον; 5
ὅτι τέχνη μαγικῇ ἀνέφξεν τὰς θύρας τοῦ δεσμοτηρίου καὶ
βούλεται πάντας τοὺς δεσμώτας φυγαδεῦσαι. ἀλλὰ ἀπελθόν- 238 W
τες μηνύσωμεν τῷ βασιλεῖ περὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ
νιόυ αὐτοῦ. Λεγόντων δὲ ταῦτα τῶν δεσμοφυλάκων Ἰούδας
σιωπῇ κατηκροᾷτο. ἅμα δὲ ἔωθεν ἀναστάντες ἀπῆλθον πρὸς 10

καὶ σφραγίδες ἐπιτιθῶσιν αὐταῖς. Καὶ καταλείψας αὐτὰς
ἀπῆε ἐπὶ τὸ ἐγκλεισθῆναι· αὐταὶ δὲ ἀθυμοῦσαι ἔκλαιον, μὴ
εἰδυῖαι ὅτι Μισδαῖος ἀπολύει αὐτόν.

162 Εὔρεν δὲ | ὁ ἀπόστολος τοὺς φύλακας διαμαχομένους 85 B
καὶ λέγοντας· Τί ἡμάρτομεν εἰς τοῦτον τὸν μάγον; ἠνέφξεν 15
γὰρ τὰς θύρας τῇ τέχνῃ αὐτοῦ τῇ μαγικῇ, καὶ ἡβουλήθη
πάντας τοὺς κατακλείστους φυγαδεῦσαι. ἀλλ' ἀπελθόντες
ἀνευτέγκωμεν τῷ βασιλεῖ, εἰπώμεν δὲ αὐτῷ περὶ τῆς γυναικὸς
αὐτοῦ καὶ τοῦ νιόυ αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ διαλογοζομένων αὐτῶν
ὁ Θωμᾶς ἡσύχαζεν. ὀρθρίσαντες οὖν ἀπήεσαν πρὸς τὸν 20

A. Ω (Ω = KORUV) ¹ κατ.] *redit A: cf 289, 20 et praef* || ¹⁻² κατ. -
συγκλ.] *al O* || ² ἀπ.] καὶ πάλιν ἦλθεν A || *συγκ. (fm)* ἐν τῷ αὐτοῦ (αὐτῷ
UV) τόπῳ Ω || ³ εἰδ. (fm)] *Idola U om A* || ἀπόλη A || *αὐτ.]* ὁ add K ||
μισθός A *constanter* || *post βασ. Consummatio Iudae Thomae add f* || ⁴ Ἰ.]
Θωμᾶς A ἀπόστολος KV τοῦ χριστοῦ Θωμᾶς add V || *φύλ.]* πρὸς ἑαυτοὺς
add O *inter se add m* || ⁵⁻⁷ τί - ἀλλὰ] ἔτι O || ⁵ ἡμ.] ἡμεῖς add KV ||
εἰς - ἐκ. om Ω || ⁶ μαγ. (fm) om KRU *χρησάμενος add A* ἀνολέγει Ω *ape-*
ruit m f: cf 15 || τ. τ. δ. θ. A || *δεσμ.]* ὁ φαρμάκος ἔκεινος add Ω ||
⁶⁻⁷ α. β.] βουλόμενος Ω *et uoluit mf* || ⁷ πάντας (fm) om Ω || ἀλλ' RU ||
⁸ <καὶ εἰπώμεν αὐτῷ καὶ> περὶ? (f) || ⁹⁻⁹ περὶ - *vl. α.]* ὅτι ἡ γυνή σου καὶ
ὁ νιός σου ἀτέρχονται πρὸς τὴν φυλακὴν ἐπὶ τὸν μάγον τοῦτον καὶ δι'
αὐτοὺς ἀπολέσει αὐτόν ἐν τάχει O *qui ueniunt ad eum add f* || ^{9-275,2} λεγ. -
Ἰ. om A

KORUV ⁹⁻¹⁰ λεγ. - κατ. om O || ⁹ τῶν δὲ δ. λεγ. ταῦτα V || τ. δ.
ταῦτα (om δὲ) K || ταῦτα] αὐτῶν R || Ἰ.] ὁ ἰούδας R ὁ ἀπόστολος KV
Θωμᾶς add V || ¹⁰ ἄ. - ἀν.] οἱ δὲ φύλακες K || *δομοῦ V* || δέ] καὶ add O ||
ἀν. (f) om U οἱ φύλακες add V || ἀπελθόντες KU

P ¹¹ *scr* ἐπιτεθῶσιν? cf 272, 22 || ¹² τῷ P: cf 269, 12 || αὐταὶ P ||
μὴ del? || ¹³ μίσδαιος P || *scr* ἀπολλύει? ἀπολεῖ? || ¹⁸ <καὶ> περὶ? (f)

Μισδαῖον τὸν βασιλέα καὶ εἶπον· Ἀπόλυσον δέσποτα τὸν
 φαρμακὸν ἐκείνον ἢ ἀλλαχοῦ που φρουρηθῆναι κέλευσον· οὐς
 γὰρ ἡ σὴ εὐτυχία δεσμώτας συνέσχεν κλείσαντες ἐν ὥρᾳ τὰς
 5 θύρας διεγειρόμενοι ἀνεφγμένας εὐρίσκομεν. ἀλλὰ καὶ ἡ
 γυνή σου καὶ ὁ υἱὸς σου μετὰ τῶν λοιπῶν ἐκείνων οὐκ ἀφί-
 στανται τοῦ ἀνδρός. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἦλθεν
 ἐπισκεψόμενος τὰς σφραγίδας ὥς περιβεβλήκει ταῖς θύραις·
 καὶ εὗρεν τὰς σφραγίδας ὥσπερ ἦσαν. καὶ λέγει τοῖς δεσμο-
 φύλαξιν· Τίνος ἔνεκεν ψεύδεσθε; καὶ γὰρ αἱ σφραγίδες αὐταὶ
 10 σῶμαι διατελοῦσιν· καὶ πῶς λέγετε τὴν Τερτίαν καὶ τὴν Μυ-
 γδονίαν ἀπέρχεσθαι εἰς τὸ δεσμωτήριον; Καὶ οἱ φύλακες εἶπον·
 Ἡμεῖς τὰ ἀληθῆ εἰπομέν σοι.

βασιλέα καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Κύριε ἡμῶν βασιλεῦ, τὸν φαρμακὸν
 ἐκείνον ἐκβαλε καὶ ἀλλαχοῦ αὐτὸν κατὰκλειστον ποιήσον. οὐ
 15 δυνάμεθα γὰρ αὐτὸν τηρεῖν· εἰ μὴ γὰρ ἡ σὴ τύχη τὸ δεσμο-
 τήριον ἐφύλαξεν, ἐπεὶ πάντες ἂν οἱ κατὰδικοι ἐφυγον. ἡδὴ
 γὰρ δεύτερον εὗρομεν τὰς θύρας ἀνεφγμένας. ἀλλὰ καὶ ἡ
 γυνή σου ὦ βασιλεῦ καὶ ὁ υἱὸς καὶ οἱ λοιποὶ οὐκ ἀφίστανται
 ἀπ' αὐτοῦ. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἀπελθὼν εὗρεν τὰς
 20 ἐπιχειμένας σφραγίδας σῶας· κατεμάνθανε δὲ καὶ τὰς θύρας,
 καὶ ἔλεγεν τοῖς φύλαξι· Διὰ τί ψεύδεσθε; αἱ γὰρ σφραγίδες
 σῶαί εἰσιν· πῶς εἶπατε ὅτι Τερτία καὶ Μυγδονία ἔρχονται
 πρὸς αὐτὸν εἰς τὸ δεσμωτήριον; Οἱ δὲ φύλακες εἶπον· Ἡμεῖς
 τὴν ἀλήθειαν εἰπομέν σοι.

¹ καὶ om K'U || εἶπαν U αὐτῷ add K { || δέσπ. ἀπ. V domine noster
 rex aut mitte { || δ. K: cf 18 || ² ἢ - κέλ. om R || ἢ (f) et
 mā || που om KO || φρ.] αὐτὸν add K || ³ κλ.] ἡμεῖς add V || ⁴ διεγ.
 om { surgentibus m || ἀν.] αὐτάς add KOR secundo add m bis add ā ||
 ἀ. κ.] et { etiam m: cf 213, 26 || ⁵ τ. δὲ ἀκ. O: cf 19 || ⁷ ἐπισκεψά-
 μενος ORV || περιβέβληκεν R || ⁸ τ. σφ. (f) αὐτάς ORUV σώας add KV:
 cf 20 || ὦ. ἡ. om K || καὶ λ.] λ. οὖν ORU || ⁹ τί OR || ἐν.] οὖν KOR:
 cf 162, 12; 198, 2: al || αὐταὶ om KV harum domuum { || ¹⁰ διατ. σώες
 V || σῶμαι om U ut erant impressa { || τὴν al] τὸν R om KOV ||
 μισδαῖον R || ¹¹ ἀπ.] ad eum add { || δεσμ.] πρὸς τὸν ξένον ἐκείνον add V |
¹¹⁻¹² καὶ - σοι om U || ¹¹ εἶπον] βασιλεὺς add V: cf 12 || ¹² ἡμ.] μὲν add
 K || ἀληθὲς R || εἰπαμέν OR λέγωμεν K || σοι] βασιλεῦ add O βασιλεὺς
 add KR (cf 11) σὺ οὖν εἴ τι κελεύεις πράττε add V

P ¹⁶ ἔ. π.] ἐπίπαντες olim Vsener: cf Brinkmann Rhein Mus LIV
 (1899) p 94 || ²⁰ θ.] θ. κεκλεισμένας Vsener

163 Μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ δεσμο-
τήριον καὶ μετεπέμψατο τὸν Ἰούδαν. ἔλθων δὲ ἀπέδυσαν
αὐτὸν καὶ περιζώματι περιέζωσαν καὶ ἔστησαν ἔμπροσθεν
τοῦ βασιλέως. (4) ὁ δὲ Μισδαῖος εἶπεν αὐτῷ· Δοῦλος ὑπάρ-
χεις ἢ ἐλεύθερος; | Καὶ ὁ Ἰούδας· Εἰμι δοῦλος καὶ τὴν 5 237 T
κατ' ἐμοῦ ἐξουσίαν οὐκ ἔχεις οὐδὲ ὄλωρ. Καὶ Πῶς φησιν ὁ
Μισδαῖος δραπετεύσας εἰς ταύτην ἀφίκου τὴν χώραν; Καὶ
ὁ Ἰούδας· Ἦλθον ἐνταῦθα ἵνα πολλοὺς σφώσω, καὶ γὰρ δὲ διὰ

163 Ὁ δὲ Μισδαῖος ἀπελθὼν εἰς τὸ δεσμοτήριον ἐκα-
θέσθη· μεταπεμψάμενος δὲ τὸν ἀπόστολον Θωμᾶν ἐκδύσας 10
αὐτὸν ἔστησεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· Δοῦλος εἰ
ἢ ἐλεύθερος; Θωμᾶς εἶπεν· Δοῦλός εἰμι ἐνός μόνου, οὐ σὺ
ἐξουσίαν οὐκ ἔχεις. Ὁ δὲ Μισδαῖος λέγει αὐτῷ· Εἰς ταύτην
τὴν χώραν πῶς φηγὼν ἐλήλυθας; | Ὁ δὲ Θωμᾶς εἶπεν· Ἐπράθην 86 B
παρὰ τοῦ δεσπότη μου ἐνθάδε, ἵνα πολλοὺς σφώσω καὶ διὰ 15
τῶν σῶν χειρῶν μεταστῶ τοῦτον τὸν κόσμον. Ὁ δὲ Μισδαῖος

¹ μετὰ - δεσμ. om U || μ. δὲ τ.] τότε V et f autem m || ὁ β. εἰσῆλ-
θεν V || scr δικαστήριον?? (f) secretario m sella iudicis ā: cf 9 || ² T.]
ἀπόστολον OV Θωμᾶν K

A. Ω (Ω = KORUV) ² ἐλθ.] redit A: cf 273, 9 || ἐ. δὲ] τοῦ δὲ ἐλ-
θόντος V ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ O(R)U καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ καὶ K || ²⁻³ ἀπ. - π.
καὶ (f) ἀποζώσαντες αὐτὸν Ω || ³ καὶ all] οὕτως ἔχοντες add A || ἔμπ.] πρὸ
ORUV: cf 269, 1 || ⁴ δὲ] βασιλεὺς add KO ā || M. om O ā || αὐτῷ (f) πρὸς τὸν
ἀπόστολον K om ORU || ⁵ ὁ om U: cf 8; 276, 5 || T.] Θωμᾶς A. KO ἀπό-
στολος V εἶπεν add K ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν αὐτῷ add A: cf 8; 276, 5 |
ε. δ.] οὐκ ε. δ. A ἐνός ε. δ. OR (cf 12) δ. ε. ἰησοῦ χριστοῦ U δ. ε. ἐν
ὧ ὑπάρχω V || εἰμι om K || καὶ] σὺ O at tu f: cf 12 || τὴν om U f:
del? || ⁶ οὐδ' ὄλωρ ἔχ. x. ἐ. ἐξ. (om οὐκ) V || οὐκ om A add a || οὐδ'
KORU || καὶ (f) om V || πῶς (f) om Ω cur ā: cf 14 || ἔφη A dicit f:
cf 13 || ⁷ M.] βασιλεὺς V || ἀφῆκω A || ⁸ ὁ om U: cf 5 || T.] Θωμᾶς
A. O ἀπόστολος KV εἶπεν add A (cf 5) ἀλιθὸς εἶπας ὅτι ἔδραπέτευσας
δοῦλος γὰρ εἴμην τοῦ κυρίου μου ἰησοῦ χριστοῦ καὶ πέπρακέν μοι ἐν-
ταῦθα καὶ add K: cf 14 || ἐντ.] ὅδε K || δὲ om (K)ORV

P ⁹ scr δικαστήριον?? cf 1

P. Σ (Σ = FSZ) ¹⁰ μετ.] accedit Σ: cf 291, 14 || δὲ om Σ || ἐκδ.]
ἐκέλευσεν ἐκδυθῆναι Σ || ¹¹ ἔστ. ἐ. α.] καὶ σιῆσαι (σταθῆναι Z) γυμνὸν
Σ || λ. α.] ἐξήταξεν αὐτὸν λέγων P || ¹² Θ. ε. om P || ἐνός] καὶ add
Σ || σὺ om Σ: cf 5 || ¹³ εἶπεν πρὸς αὐτὸν P: cf 6 || ¹⁴ ὡς P: cf 6 ||
ὁ δὲ om Σ: cf 16; 276, 12; 13; 16 || ¹⁵ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου Σ || ὁ δὲ
om Σ: cf 14

284 W

τῶν χειρῶν σου ἀποστῶ τοῦ σώματος τούτου. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Μισδαῖος· Τίς ἐστίν σου ὁ δεσπότης; καὶ τί αὐτῷ ὄνομα; καὶ ποίας χώρας; Ὁ κύριός μου φησιν ὁ Θωμᾶς ὁ ἐμὸς δεσπότης καὶ σός ἐστιν, κύριος ὑπάρχων οὐρανοῦ τε
 5 καὶ γῆς. Καὶ ὁ Μισδαῖος Τίς λέγεται; ἔφη. Καὶ ὁ Ἰουδάς· Οὐ δύνασαι ἀκοῦσαι τὸ ἀληθινὸν ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ. λέγω δέ σοι τὸ πρὸς καιρὸν αὐτῷ ἐπιτεθὲν ὄνομα Ἰησοῦς ὁ Χριστός. Καὶ ὁ Μισδαῖος Ἐγὼ οὐκ ἠπέιχθην φησὶν σε ἀπολέσαι, ἀλλ' ἠνεσχόμην· σὺ δὲ ἐπίδοσιν ἐποιήσω
 10 τῶν σῶν ἔργων, ὥστε τὰ φάρμακά σου ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ

εἶπεν· Τίς ἐστίν ὁ κύριός σου; καὶ τί τὸ ὄνομα αὐτοῦ; καὶ ποίας χώρας ἐστίν; Ὁ δὲ Θωμᾶς εἶπεν· Ὁ ἐμὸς κύριος δεσπότης σου ἐστίν καὶ κύριός ἐστιν οὐρανοῦ καὶ γῆς. Ὁ δὲ Μισδαῖος λέγει· Τί τούτου τὸ ὄνομα; Λέγει ὁ Θωμᾶς· Οὐ δύνασαι τὸ
 15 ἀληθινὸν ὄνομα αὐτοῦ ἀκοῦσαι ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ· τὸ δὲ δοθὲν αὐτῷ ὄνομα Ἰησοῦς Χριστός. Ὁ δὲ Μισδαῖος λέγει αὐτῷ· Ἐγὼ οὐκ ἐτάχυνα τοῦ ἀπολέσαι σε, ἀλλὰ μακροθυμίαν πρὸς σέ πεποίηκα· σὺ δὲ τοῖς ἔργοις σου τοῖς πονηροῖς προσθήκην πεποίηκας, καὶ τὰ σὰ φάρμακα εἰς πᾶσαν τὴν χώραν
 20 διεδόθη καὶ ἠκούσθη. ἀλλὰ τοῦτο ποιῶ ἵνα τὰ φάρμακά

¹ χ. σ.] σῶν χ. KRUV || ἀπ.] ἀπὸ add OR || σώμ. τ.] mundo f: cf 275, 16 || τούτου] μου KO || ²⁻³ α. δ.] τὸ δ. αὐτοῦ K || ² αὐτοῦ O om R τὸ add OR τω add α || ³ καὶ] ἐκ add ORUV: cf 4; 12 || cuius regionis (scil dominus est?) m || χώρα.] ὑπάρχεις add KOR f uenit add ᾱ (cf 12) καὶ ἐκ τίνος add A || ³⁻⁵ ὁ κύρ. - ἔφη (f) om Ω || ³ ὁ κ. - Θ.] scr Καὶ ὁ Ἰουδάς· Ὁ κ. μου? cf 5 || ὁ extr del? || ⁵ ἔφη del? || Ἰ.] Θωμᾶς A. Ὁ ἀπόστολος KV φησιν add K ἔφη add V || ⁶ οὐ] ἐὰν A νῦν οὐ K .. ἀκ.] γινῶναι ἔφη A audire m f || αὐτ. δν. UV || ⁷ λέγω et σοι om f || πρόσκαιρον A. ORUV πρὸς κερω K in hoc saeculo m om f: cf 16 || ἐπιτηθὲν A ἐπικληθὲν KR || ⁸ ὁ] ἐστιν ὁ OR (recte??) ἐστιν UV om K || Χρ.] καλεῖται add K || M.] φησὶν add ORU λέγει add K || ⁹ φησὶν om Ω || σε om U || ἀπόδωσιν A || ¹⁰ σῶν om A || ^{10-277,1} ἀκ. ἐν π. τῇ (om O) χ. Ω

¹¹⁻¹⁴ τίς-- M. λ. om F || ¹² ὁ δὲ om SZ: cf 275, 14 || ¹³ τοῦ οὐρ. κ. τῆς γ. SZ || ὁ δὲ om SZ: cf 275, 14 || ¹⁴ λ. prius] εἶπεν SZ ἐξετάζω σε εἶπεν add FS(Z) || λ. ὁ Θ.] λ. αὐτῷ θ. Z θ. εἶπεν FS

P. Σ (Σ = FLSZ) ¹⁴ οὐ] incipit L || ¹⁵ ἀλ.] μαθεῖν add P || αὐτοῦ] ἡ add P || ἐν τ. κ. τ.] nunc hoc tempore f om FLS m || ¹⁶ χρηματισθὲν Σ || Χρ.] καλεῖται add Σ || ὁ δὲ om Σ: cf 275, 14 || ¹⁶⁻¹⁷ λ. α.] εἶπεν Σ || ¹⁷⁻¹⁸ ἀλλὰ - πεποίηκα om Σ || ¹⁸⁻¹⁹ σὺ - πεποίηκας om P || ¹⁹ καὶ τὰ] τὰ γὰρ FLS τὰ Z || τῇν om P || ²⁰ κ. ἡχ. om Σ: del? cf 149, 18

ἀκουσθῆναι. ἀλλὰ νῦν τοῦτο πράξω ἵνα σου τὰ φάρμακα συναπόληται καὶ ἵνα ἐξ αὐτῶν καθαρῆσθαι τὸ ἔθνος ἡμῶν. Καὶ ὁ Ἰούδας ἔφη· Ταῦτα ἃ λέγεις φάρμακα εἶσθαι μοι καὶ τῶν ἐντεῦθεν οὐδέποτε ἀποστήσονται.

164 (5) Λεγομένων δὲ τούτων ὁ Μισδαῖος ἐβουλεύετο 5 ποίῳ τρόπῳ αὐτὸν φονεύσῃ· φοβεῖτο γὰρ τὸν περιεστῶτα ὄχλον, πολλῶν αὐτῷ πιστευσάντων, καὶ πρωτευόντων τινῶν· ἀναστὰς δὲ παρέλαβεν τὸν Ἰούδαν ἕξω τῆς πόλεως· συνηκολούθουν δὲ αὐτῷ ὀλίγοι στρατιῶται μεθ' ὅπλων. οἱ δὲ λοιποὶ ὄχλοι ὑπενόουν τὸν βασιλέα | βούλεσθαι τι παρ' αὐτοῦ 10 238 T

σου σὺν σοὶ ἀπέλθῃ καὶ ἡ ἡμετέρα πατρίς τούτων καθαρῶσθῃ. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Θωμᾶς· Ταῦτα τὰ φάρμακα καὶ σὺν ἐμοὶ ἀπέρχεται ἐμοῦ ἐντεῦθεν ἐξορμῶντος, καὶ τοῦτο γίνωσκε ὅτι οὐδὲ τῶν ἐνθάδε ἀπολιμπάνομαι.

164 Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀποστόλου ἐσκέπτετο ὁ Μισδαῖος 15 πῶς αὐτὸν θανατώσῃ· διὰ γὰρ τὸν πολὺν ὄχλον τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ φοβεῖτο· πολλοὶ γὰρ καὶ τῶν ἐξάρχων καὶ τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. | παραλαβὼν οὖν αὐτὸν ἐξῆλθε ἕξω τῆς πόλεως· συναπῆσαν δὲ αὐτῷ καὶ στρατιῶται ἔνοπλοι· οἱ δὲ ὄχλοι ἐνόμιζον ὅτι ὁ βασιλεὺς μαθεῖν 20 87 B

¹ ἄ. ν.] ν. οὖν V ἄ. καὶ ν. KORU || τοῦτο πρ.] πρ. τὸ κατὰ σοῦ τέλος Ω || scr σοι?? || ² σ. κ.] κ. σ. A || συναπόληται <σοι>? || ἵνα ἐξ α. (f) om Ω || καθαρῆσθαι KO(R)UV || ³ I.] Θωμᾶς A. O ἀπόστολος V || ³⁻⁴ haec maleficia mecum abibunt, sed hoc cognosce quia nec hic deerunt m: cf 12 || ³ λ. φ. & A || εὐ ἔσται (K)O UV ἔφεται A: scr ἔφασθαι? (f) || ⁴ καὶ om f: del? || μηδέποτε ἀφιστάμενα ἔσται Ω || ⁵ φονεύσειεν U occidi iuberet mf || ⁷ αὐτῶν RU om K || πρ. τιν. om Ω de eminentioribus uiris m || ⁸ τ. I.] τ. Θωμᾶν A. OR τ. ἀπόστολον K αὐτὸν V || ⁹ ὄλ. (f) multi & om m || ¹⁰ λοιποὶ (ä) om O fm: cf 20 || ὄχλοι om U || ^{10-278,1} ὑπ. - μανθ.] ἔμειναν R || ¹⁰ ἐπενόουν A || βουλεύεσθαι KOUV || περὶ KOU μετ' V

¹² λ. - Θ.] θ. εἶπεν Σ || ¹²⁻¹³ καὶ σ. ἐ.] σ. ἐ. οὐκ Σ || ¹³ ἀπέρχονται Σ || ἐνθεν ἐξορμῶντος FLS(Z) || γίν.] ἔση γινώσκων P cognosce m || ¹⁴ ἐνταῦθα Σ || scr ἀπολιμπάνονται? deerunt m || ¹⁵ τοῦ ἀπ. εἴπ. FL(Z) al S || ¹⁶ πῶς] τὸ πῶς FLZ: recte? cf 125, 20; 134, 10; 204, 9; 219, 2 || θανατώσει FS(Z): cf 6; 219, 2; 114, 3 || propter magnam multitudinem quae aderat f || γὰρ om P || τὸ P: cf 6 || ¹⁶⁻¹⁷ τ. ὑπ. α.] προσέχειν αὐτῷ καὶ ἀκούειν P: del?? cf 7 || ¹⁷ αὐτὸν Z || καὶ prius om Σ || ¹⁸ ε. α.] τῷ κυρίῳ Σ || ¹⁹ αὐτόν] ὁ βασιλεὺς add (F)LS(Z): cf 20. || συναπῆσαν (F)L(S)Z || καὶ om Σ || ²⁰ ὁ. (f) λοιποὶ P om LS: cf 10 || ὁ β. om Σ: cf 19

μανθάνειν· καὶ ἐστῶτες προσεῖχον αὐτῷ. ὥς δὲ προῆλθον
τρία στάδια, παρέδωκεν αὐτὸν στρατιώταις τέσσαρσιν καὶ ἐνὶ
τῶν πολεμάρχων, προστάξας αὐτοῖς εἰς τὸ ὄρος αὐτὸν ἀνα-
γαγόντας λογχιάσαι. αὐτὸς δὲ εἰς τὴν πόλιν ὑπέστρεψεν.

285 W 5 165 (6) Οἱ δὲ παρόντες ἔτρεχον ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ἀρπάσαι
αὐτὸν προθυμούμενοι. αὐτὸς δὲ ἀπήγετο συμπαρομαρτούν-
των αὐτῷ τῶν στρατιωτῶν ἀνὰ δύο ἐκ' ἀμφοτέρων μέρη μετα-
κεχειρισμένων τὰς φλαμίας, τοῦ πολεμάρχου τῆς χειρὸς αὐτὸν

τι θέλει παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐστῶτες προσεῖχον. περιπατησάντων
10 δὲ μίλιον ἐν παρέδωκεν αὐτὸν τέσσαρσι στρατιώταις καὶ ἐνὶ
ἐξάρχῳ παραγγείλας αὐτοὺς
ἀγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος Ἀπελθόντες ἀναγάγετε αὐτὸν
κάκει τοῦτον λογγεύσαντας εἰς τὸ ὄρος καὶ ἀνέλετε αὐτὸν
τελειῶσαι, καὶ πάλιν αὐτοὺς ξίφει. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπέ-
15 εἰς τὴν πόλιν ὑποστρέψαι. ἅμα στρεψεν εἰς Ἀξουμην τὴν
δὲ τοῦτο τοῖς στρατιώταις πόλιν.
εἰπεῖν ὑπέστρεψεν καὶ αὐτὸς
εἰς τὴν πόλιν.

165 Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἔτρεχον ὀπίσω τοῦ Θωμᾶ, θέλοντες
20 αὐτὸν λυτρώσασθαι τοῦ θανάτου. ἀπήεσαν δὲ δύο ἐκ δεξιῶν
τοῦ ἀποστόλου καὶ δύο ἐξ εὐωνύμων δόρυ κρατοῦντες, ὁ δὲ

¹ μανθ. om KOUV discere m f: cf 277, 20 || αὐτοῖς U(?) V || προῆλθεν
U (m ā) τὰ add U καὶ add V || ² mediam fere partem miliarii m (f) ||
τέσσ.] quindecim ā (cf 282, 7) om { quattuor m || ³ πολ.] πέμπτω add
KRU || ε. - ἀν.] ἀνελέγκαι α. ε. τὸ δ. καὶ V || τὸ om ORU hunc f || ἀναγ.
om KORU || ⁴ λογγεύσαι KV (cf 13; 280, 2) gladio percuterent m (cf 282,
7 Lipsius I p 236) ἐκεῖ add V ibi add m || ὑπέστρεψεν (recte??) ε. τ.
π. V || ⁵ γ.] Θωμᾶν A. OR ἀπόστολον KV || ⁶ ἀπ. οὖν αὐτ. U || παρο-
μαρτούντων U συμπαρομαρτύρων V συμπαρόντων A || ⁷ ἵνα A ἦσαν δὲ
Tischendorf || ^{7-279,1} μετ. - ἄγ. om V || ⁷ μετακεχειρισμένοι A || ⁸ φαρ-
μακίας A || ^{8-279,1} τοῦ - βαδ.] ille autem eminentior tenens manum eius
pariter incedebat m || ⁹ ταῖς χερσὶν αὐτῶν KORU

⁹ θ. π. αὐτῶν τι F || θ. τι LS || τι om Z || ⁹⁻¹⁰ περ. - ἐν om Z ||
¹⁰ δὲ] αὐτῶν ὥσει add FLS: cf 2 || ἐν om FL || τέσσ.] τρεῖς Z || στρα-
τιώτας PZ || ¹¹ π. α.] λέγων Z || αὐτοῖς FLS

¹²⁻¹⁸ P et Σ separatim posui

¹⁵ ἀξουμην F ἀξούμη L ἀξούμην Z om {ā(m): cf Lipsius I p 236;
286 || ¹⁶ δὲ] δὲ τῷ Vsener

¹⁹⁻²⁰ οἱ - θαν. om Σ || ²⁰ ἀπελθον Σ || ²¹ τ. ἀπ. Θωμᾶ post εὐων.
Σ || δόρατα χρ. Σ (f) unus quisque cum lancea in manu sua ā

κατέχοντος καὶ πρὸς τιμὴν ἄγοντος. καὶ ἅμα βαδίζων ὁ
 Ἰούδας ἔλεγεν· Ὡ τὰ ἀπόκρυφά σου μυστήρια ὅτι μέχρι τῆς
 τοῦ βίου τελευτῆς ἐν ἡμῖν πληροῦται· ὦ πλοῦτος τῆς χάριτός
 σου ἐκείνης ὃς οὐ συγχωρεῖ ἡμῖν ἔσσεσθαι τοῦ κατὰ σῶμα
 παθῶς. ἰδοὺ γὰρ πῶς τέσσαρές με διειλήφασιν, ἐπειδήπερ δ
 ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων ἐγενόμην· καὶ εἰς με ἄγει, ἐπειδή-
 περ ἑνός εἰμι, πρὸς ὃν ἄπειμι, πάντοτε ἀοράτως. νῦν δὲ μαν-
 θάνω ὅτι ὁ κύριός μου, ἐπειδήπερ ἐξ ἑνός ἦν, πρὸς ὃν ἄπειμι,
 τὸν καὶ συμπαρόντα μοι πάντοτε ἀοράτως, ὑφ' ἑνός ἐπλήγη·
 ἐγὼ δέ, ἐπειδήπερ ἐκ τεσσάρων εἰμί, ὑπὸ τεσσάρων πλησσομαι. 10

ἔξαρχος κατέειχεν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὑποβαστάζων αὐτόν.
 ἔλεγεν δὲ ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς· Ὡ μυστήρια ἀπόκρυφα, ἅτινα
 ἔως τῆς ἐξόδου ἡμῶν ἐν ἡμῖν τελεῖται· ὦ πλοῦτος τῆς αὐτοῦ
 δόξης, ὃς οὐ συγχωρήσει ἡμῖν καταποθῆναι ἐν τῷ πάθει τοῦ
 σώματος. τέσσαρές εἰσιν οἱ καταβάλλοντες· ἐκ τεσσάρων 15
 γὰρ γεγέννημαι· εἰς δὲ ὁ ἔλκων με· ἑνός γάρ εἰμι καὶ πρὸς
 αὐτόν ἀπέρχομαι. καὶ τοῦτο νῦν μανθάνω, ὅτι ὁ κύριός
 μου καὶ θεὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξ ἑνός ὦν ἐξ ἑνός ἐνύγη, ἐγὼ
 δὲ ἐκ τεσσάρων ὑπάρχων ἐκ τεσσάρων νύσσομαι.

¹⁸ cf Io 19, 34

¹ κατέχοντες KOR om U || κ. πρ. τ. ἄγ. om KORU et sustinente (f):
 cf 11 || ἅμα om { || βαδ.] om A f: cf m (278, 8) || ² Ἰ. Θωμᾶς O ἀπόστολος
 KV μακάριος ἀπόστολος A || ἀπόκρυφ. . . v A φάσο in litura a || κρυφία
 KORU || σου om f: del? cf 4 || μυστ.] κύριε add A. V Ἰησοῦ add KOR ||
 ὅτι quae f: scr ἅτινα?? cf 12 || ³ ὦ] ὁ A || πλ.] τοῦ πλούτου Ω ||
⁴ del σου? (f) cf 2 || ἐκ. om Ω: scr ἐκείνου? (f) || συγχωρεῖς KORU ||
 ἔσ. om KOR: scr αἰσθῆσθαι (f) || σώματος Ω || ⁵ παθῶς sup scr α ante
 π A πόθου Ω: scr πάθους (f) || ⁵⁻⁸ ἰδ. - ὅτι al f || ⁵ πῶς om A || διελ.
 με KOU(R) || μὲν A. (R) || ⁵⁻⁶ ἐπειδ. - ἐγεν. om A. R qui (scr quia) ex
 quattuor coissent (scr coisset) elementis m || ⁶ post στοιχείων deficit O
 A. Ω (Ω = KRUV) ⁶ καὶ - ἄγει om R || εἰς] εἰσέν (K)U om (R) ||
⁶⁻⁸ ἐπειδ. - κύρ. μου om U || ⁷ ἄπειμι <τὸν καὶ συμπαρόντα μοι>: cf 9 || π.
 ἀορ. om KRV: cf 9 || ἀόρατος A || ⁸ ὅτι] καὶ add A || κύρ.] καὶ θεός
 add V: cf 18 || ἐξ ἑνός] ἑνός sup scr ξε U ξένος A ἤξεν R || ⁸⁻⁹ πρὸς -
 ἀορ. om Ω f: del (pro illis πρὸς - ἀορ. [7] uariu sed uera scriptura olim
 hoc loco falso adposita) || ⁹⁻¹⁰ ἐπλ. - ὑπὸ τεσσ.] ευπληγεστέων K || ⁹ ἐπλή-
 γην R ἐπλή A || ¹⁰ ἐγὼ - πλ. om {m: cf 18 || ἐπειδὴ R ὅτι A || εἰμί
 ὡ. τεσσ. om A. R

¹¹ ὑπ. α. om Σ || ¹²⁻¹³ ὦ - τελ. om Z || ¹³ ἐν ἡμ. (f) om FLS ||
 ἐνεργεῖται FLS || ὦ] μυστήρια καὶ add Σ || αὐτοῦ om Σ || ¹⁴ δ.] τοῦ
 χριστοῦ add Σ || συγχωρεῖ FLS συγχωρῶν Z || ^{15-280,10} τέσσαρές - ἀναιρ.]
 καὶ Σ || ¹⁵⁻¹⁶ τέσσαρές - γεγ. om f: cf Lipsius I p 323

166 (7) Ὡς δὲ ἀφίκοντο εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον καθ' ὃν
 λογιάζειν αὐτὸν ἐμελλον, ἔλεγεν ὁ Ἰούδας τοῖς αὐτὸν κατέ-
 χουσιν· Ἀκούσατέ μου νῦν γοῦν ὅτι ἐν ἐξόδῳ τῇ ἀπὸ τοῦ
 σώματος ἔστηκα· καὶ μὴ σκοτούσθωσαν ὑμῶν οἱ τῆς διανοίας
 230 T 5 ὀφθαλμοί, μηδὲ φραττέσθωσαν ὑμῶν αἱ ἀκοαὶ τοῦ μὴ ἀκούειν
 ἐξ ὧν εἰπεῖν. πιστεύσατε τῷ θεῷ ᾧ κηρύσσω, ἀπαλλαγέντες
 τῆς κατὰ ψυχὴν θρασύτητος. πολιτεύεσθε δὲ ἐν πολιτείᾳ
 ἐλευθέροις πρεπούσῃ καὶ δόξῃ τῇ παρὰ ἀνθρώποις καὶ τῇ
 πρὸς τὸν θεὸν ζῶῃ.

10 166 Ἀνελθὼν δὲ εἰς τὸ ὄρος ἐν ᾧ τόπῳ ἐμελλεν ἀναι-
 88 B ρεῖσθαι εἶπεν τοῖς κατέχουσιν αὐτὸν καὶ τοῖς λοιποῖς· Ἀδελ-
 φοί, καὶ νῦν μου ἀκούσατε ἐν τέλει· πρὸς γὰρ τὴν ἐξοδὸν
 τὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἔστηκα. μὴ οὖν πηρωθῶσιν οἱ ὀφθαλ-
 μοί τῆς καρδίας ὑμῶν, μηδὲ τὰ ὦτα ὑμῶν κωφωθῶσιν.
 15 πιστεύσατε εἰς τὸν θεὸν ὃν κηρύσσω, καὶ μὴ ἑαυτοὺς ὀδηγή-
 σῃτε ἐν τῇ σκληροκαρδίᾳ ὑμῶν, ἀλλὰ πολιτεύσατε ἐν πάσῃ
 ἐλευθερίᾳ ὑμῶν καὶ τῇ δόξῃ τῇ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ
 τῇ ζῶῃ τῇ πρὸς τὸν θεόν.

¹³ cf Eph 1, 18 || ¹⁶ cf Marc 10, 5

² ἡμελλον RU || ὁ θωμᾶς ἔλ. et add τοιαῦτ (α add α) A || 'I.] ἀπό-
 στολος KV || α. κατ. (f) λογιάζουσιν A ἀδελφοί μου καὶ τέκνα
 ἀγαπητὰ add V: cf 11 || ³ μου om A || γοῦν] οὖν U om KRV certe f ||
 ὅτε V: recte? (f) || ⁴ σώμ.] mundo f μου add A: cf 13 || σκωτησθώσαν
 K σκοτισθώσιν A: cf 13 || ⁴⁻⁵ οἱ δ. εἰς ἐννοίας A || ⁵ τοῦ] ὥστε Ω || ⁶ ἐξ-
 πιστ.] ἐξῶν εἰπεῖν πιστ. U ἐξ ὧν εἶναι πιστ. R ἐξ ὧν ἵνα πιστ. K ἐξ
 ὧν ἐπιστεύσατε A τὰ θέοντα καὶ σώζοντα ὑμᾶς πιστ. V ne uos quidem
 credite f: nequiquam quacsiui || δ R δν UV || κηρ.] ἵνα add R || ⁷ θρ.] ἀλα-
 ζονείας Ω duritie f || πολιτεύσασθε Ω || ⁷⁻⁹ in omnibus uirtutibus quae
 decent libertatem et gloriam hominum et uitam eam quae est in deo f ||
⁷⁻⁸ ἔλ. πρέπουσιν (πρέπουσαν Tischendorf) πολιτεῖαν (om ἐν) A || ⁷ πολιτεία]
 σεμνῇ add KV || ⁸ πρέπουσι K πρέπονσι R || καὶ prius] κενοὶ Tischen-
 dorf || δόξης τῆς A || τῇ al] τὴν A || ⁹ τὸν om U || ζωὴν A om R

¹⁰ del τόπῳ?? cf 245, 13 || ¹¹ x. τ. λ. om f: del?? || λοιπ.] ὄχλοις add
 Σ plura add F || ¹¹⁻¹² ἀδ. - τέλει] ἀκ. μου ἀδ. Σ || ¹¹ ἀδ. om f: del?
 cf 3 || ¹² μοι P || γὰρ om LSZ || ¹³ τὴν ἀπὸ om Σ || σώμ.] μου add S
 σου add Z: cf 4 || ὑπάρχω FLZ ὑπάγω S || ¹⁴ τῶν καρδιῶν Z (f) |
 κωφώσητε FLS κωφώσατε Z || ¹⁵⁻¹⁶ x. μὴ - ἔμ. om Z || ¹⁵ ὁδ.] ἐκδότε
 FL ἐκδώσητε S || ¹⁶ ἐν τῇ (om L) σκληρότητι καρδίας FL(S) || ἔμ. om
 FSZ || πολιτεύεσθε SZ πολιτεύεσθε L: recte? cf 7 || πάσῃ ζῶντι
 πεπεούσῃ τῇ?? cf 7 || ¹⁷ ἔλ. - ἀνθρ.] ἀναστροφῇ εἰσεβείας τῇ πρὸς ἀνθρ.
 ἀρετῇ (F)LSZ || ¹⁸ ζ. - θ.] πρ. θ. δόξῃ Σ: cf 8

167 (8) Ἐλεγεν δὲ τῷ Οὐζάνῃ· Υἱὲ τοῦ κατὰ τὴν γῆν βασιλέως, διάκονε δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὸς τοῖς ὑπηρέταις τοῦ προστάγματος Μισδαίου τοῦ βασιλέως τὸ ὀφειλόμενον ὅπως αὐτῶν ἀφεθῇς ἀπελθὼν εὐξωμαι. Τοῦ δὲ Οὐζάνου τοὺς στρατιώτας πείσαντος ὁ Ἰούδας ἐπὶ τὴν εὐχὴν ἐτράπη· ἦν δὲ 5 296 W αὕτη· Ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου καὶ ἐλπίς καὶ λυτρωτὴς καὶ ἡγεμὼν καὶ ὁδηγὸς ἐν πάσαις ταῖς χώραις, σὺ ἔσο μετὰ πάντων τῶν ὑπηρετουμένων σε καὶ ὁδηγήσόν με σήμερον ἐρχόμενον πρὸς σέ. μὴ λαμβανέτω τὴν ἐμὴν ψυχὴν μηδεὶς, ἦν παρέδωκά σοι. μὴ βλέπέτωσάν με οἱ τελῶναι, καὶ οἱ 10 ἀπαιτῆται μὴ συκοφαντείτωσάν με. μὴ βλέπῃ με ὁ ὄφρις καὶ οἱ τοῦ δράκοντος παῖδες μὴ συριττέτωσάν μοι. ἰδοὺ

167 Εἶπεν δὲ τῷ Ἰουζάνῃ τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως Μισδαίου, διακόνῳ δὲ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· Δὸς τοῖς ὑπηρέταις τοῦ Μισδαίου οὐ εἰσιν ἄξιοι ἵνα μοι συγχωρήσωσιν 15 ἀπελθεῖν καὶ εὐξασθαι. Ὁ δὲ Ἰουζάνης ἐπεισεν τοὺς στρατιώτας ἵνα ἀφήσωσιν αὐτὸν προσεύξασθαι· ὁ δὲ μακάριος

¹ τ. Ο.] πρὸς οὐζάνῃν RU πρὸς Ιουζάνῃν V (cf 4; 259, 3) om K || τὴν om A: del? || ²⁻⁵ διάκ. - πείσ. om K || ² διάκων U || ²⁻⁴ τοῦ - ἀφ. ut voluntas regis eorum M. fiat f || ³ τ. βασ. (f) om A. UV || ⁴ αὐτ. ἀφ. om RUV ut permittant ā: cf 15 || <ὕπ> αὐτῶν? προσεύξωμαι V: cf 251, 12 || οὐζάνου A ἄζάνου U Ιουζάνου V: cf 1 || ⁴⁻⁵ τοῖς στρατιώταις (R) Tischendorf || ⁵ πατρίσαντος A ἀποτίσαντος Tischendorf || Ἰ.] ἀπόστολος A. KV || ⁵⁻⁶ ἦν δὲ α.] καὶ στάς κατὰ ἀνατολὰς προσηύξατο πρὸς κύριον λέγων οὕτως V et iit Iudas et precabatur et dicebat sic f tum apostolus extendit manus suas et supplicauit deo et dixit ā: cf 282, 9 || ⁶ α.] ἡ εὐχὴ οὕτως K || καὶ ὁ θ. μ. om U || καὶ alt] ἡ KR V || καὶ ext] ὁ V om A ἡ add K || λύτρωσις KR om A: cf 114, 8 || ⁷ καὶ prius] ὁ add K || ταῖς om Ω || χρίαις U quas peragraui in nomine tuo add f || σοὶ ἔπομαι Tischendorf || ἔσομαι A ἡσθα R || ⁸ ὑπ. σε] ὑπ. μοι Ω ὑπ. μοι Tischendorf seruis tuis f || ⁹ ἐρχομένῳ A ut ueniam f || λαβέτω A || μηδ. τ. ἐ. ψ. (K) RUV || ¹⁰ παρέδωκάς μοι A. KV tibi commisi f || ¹⁰⁻¹² μὴ βλ. - σ. μοι om f: del?? cf 257, 11 || ¹⁰ οἱ utrumque om A || ¹¹ συκοφαντησάτωσάν KR V || μὴ βλ. με ὁ om A || με om K || ὄφρις A || ¹² μὴ om A || μοι] ἐπ' ἐμέ RU ἐπ' ἐμοί V(K) || ^{12-282, 1} ἰδ. - καὶ] ne peccata mea impediānt me f

¹³ ε. δὲ] καὶ ε. Σ || Ιουζάνῳ LSZ || M. om P || ¹⁵ τοῦ om Σ || ὁ εἰσὶν F ὁσὶν Z || ¹⁶ προσεύξασθαι Σ: cf 17 || ¹⁶⁻¹⁷ ὁ δὲ - προσεύξ. om F || ¹⁶ τ. στ. ἔπ. L(Z) || τ. στρ. om S || ¹⁷ ἵνα - προσ. om L || ἀφ.] ἐνδύσωσι διορίαν S || αὐτ.] τῷ ἀποστόλῳ S τὸν ἀπόστολον Z || ^{17-282, 9} ὁ δὲ - γόν. καὶ om Σ

κύριε ἐπλήρωσά σου τὸ ἔργον καὶ ἐτελείωσά σου τὸ πρόσταγμα.
δοῦλος γέγονα· διὰ τοῦτο σήμερον τὴν ἐλευθερίαν λαμβάνω.
σὺ οὖν ταύτην μοι δὸς τελείωσον. ταῦτα δὲ λέγω οὐκ ἐν-
δοιᾶζων ἀλλ' ὅπως ἀκούσωσιν οὓς ἀκούσαι χρί.

5 168 (9) Εὐξάμενος δὲ εἶπεν τοῖς στρατιώταις· Ἐλθόντες
πληρώσατε τὸ πρᾶγμα τοῦ πέμψαντος ὑμᾶς. Καὶ ἄμα οἱ
τέσσαρες πλήξαντες αὐτὸν ἀνεΐλαν. πάντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ
ἐδάκρουν· καὶ | περιστεύλαντες αὐτὸν πέπλοις καλοῖς καὶ

240 T

Θωμᾶς ἀπήει ἐπὶ τὸ εὐξασθαι, καὶ θεῖς τὰ γόνατα καὶ ἀνα-
10 στάς καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν ταῦτα·

.

(92 B) 168 Καὶ ταῦτα εὐξάμενου εἶπεν τοῖς στρατιώταις· Δεῦτε,
τελέσατε τὰς ἐντολὰς τοῦ πέμψαντος ὑμᾶς. Καὶ ἐλθόντες οἱ
15 τέσσαρες ἐνύξαν αὐτὸν τοῖς δόρασιν· καὶ πεσὼν ἐτελεύτα.
οἱ δὲ ἀδελφοὶ πάντες ἔκλαιον. ἤνεγκαν οὖν ἐνδύματα κάλλιστα

¹ κύριε (f) γὰρ *K om A. RU* || τὸ πρ. σου *RUV* || πρᾶγμα *A* (cf 6) et add f ||

² γεγονώς *KUV* γενόμενος *R* || διὰ - λ. propter libertatem quam ac-
cipio hodie f || δ. τ. σ.] ἴνα *A* || τὴν] παρὰ σου add *A* || λάβω *A* || ³ οὐν]
domine Iesu add f || δοῦς (δῶς *K* διδοὺς *V*) ταύτ. ἐμοί (καὶ *K*) *KUV*
κύριε δὸς ταύτην τὴν ἐν ἐμοί *R* || ⁴ ἀλλ' - χρεή *om K* || ἀλλ' *om RUV* ||
πῶς *U* || οἷς *A* || ἐχρήν *UV* δοξάζω σε ἐπὶ πᾶσιν κύριε δέσποτα ὅτι σοι
πρέπει ἡ θόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν add *A* ego loquor coram te add f ||
⁵ ταῦτα τοίνυν εἰς. *V* et precatus sic f: cf 13 || τ. στ. εἶπεν *KRU* ||

⁶ πρ.] προσεταγμένον ἐπὶ ὧ *Ω* voluntatem f praeceptum m (*scr* πρόσ-
ταγμα: cf 1; 235, 7; 244, 1) ὑμῖν add *R* || ἄμα] *al h V om RU* || ⁷ τέσ-
σαρες *R* (cf 15) milites f quattuor ā quattuor milites m || πλ. α.
ἀν.] ceciderunt eum simul omnes et cecidit et mortuus est f || πῆ-
ξαντες (*KR*) *UV* τὰς λόγχας αὐτῶν ἐν τῷ τιμίῳ αὐτοῦ σώματι add *V*
lanceis add m δ: cf 278, 4 || αὐτ.] εἰς αὐτ. τὰς ρομφέας ἐν ἰσότητι *K* ||
ἀνεΐλον (*K*) *RU(V)* || ⁸ 283, ¹ περ. - πολλ.] pretiosis et plurimis amictum
m || ⁸ συστεύλαντες (*K*) *RUUV* || καλ.] πολυτίμους *Ω* || καὶ alt *om R*

⁹⁻¹⁰ κ. θ. - οὐρ. *om f*: del?? cf 281, 5 || ⁹ ἀποστάς *Σ* || ¹⁰ κ. ἐκτ. -
ταῦτα] δὲ ἀπ' αὐτῶν μικρόν (*om F*) ἤρξατο λέγειν οὕτως *Σ* || ¹⁰ ταῦτα]
sequuntur preces illae multo longiores 251, 10 positae ubi uide sis (hoc
loco etiam ā) || ¹³ καὶ *om LS*: cf 5 || προσευξαμένου *LSZ* προσευξά-
μενος *F* (cf 251, 12) τοῦ ἀποστόλου add *LS* || ¹¹ ὑμῖν *P* || ¹⁵ τέσσαροις
S(Z): cf 7 || ἐτ.] παρέδωκεν τὸ πνεῦμα *Σ* || ¹⁶ ἦν. οὐν] καὶ ἦν. *Σ* ||
κάλλ. *om Σ*

ὁθόναις πολλαῖς κατέθεντο εἰς τὸ μνήμα ἐν ᾧ οἱ πάλοι βασι-
λεῖς ἐθάπτοντο.

169 (10) Συφῶρ δὲ καὶ Οὐαζάνης οὐκ ἤθελον κατελθεῖν
εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ὅλην τὴν ἡμέραν διατρίψαντες ἐκεῖ διε-
νυκτέρευον· οἷς ἐπιφανεῖς ὁ Ἰούδας εἶπεν· Οὐκ εἰμὶ ἐνταῦθα· 5
τί καθεζόμενοι τηρεῖτέ με; ἀνῆλθον γὰρ καὶ ἀπέλαβον τὸ
ἐπιζόμενον. ἀλλ' ἀναστάντες περιπατεῖτε, καὶ μετ' οὐ πολὺ
συναχθήσεσθε πρὸς με. Μισδαῖος δὲ καὶ Χαρίσιος πολλὰ 287 W
ἀναγκάσαντες τὴν Τερτίαν καὶ Μυγδονίαν οὐκ ἐπεισαν ἐκ-
στῆναι τῆς γνώμης. καὶ ἐπιφανεῖς ὁ Ἰούδας εἶπεν αὐταῖς· 10

καὶ ὁθόνην πάνν πολλὴν καὶ καλὴν, καὶ ἔθασαν αὐτὸν ἐν
μνημεῖῳ βασιλικῷ ἐν ᾧ οἱ βασιλεῖς οἱ πρῶτοι ἐτέθησαν.

169 Σιφῶρ δὲ καὶ Ἰουζάνης οὐκ ἐβούλοντο κατεῖναι εἰς
τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐπαρεκαθέζοντο ὅλην τὴν ἡμέραν. ἐφάνη δὲ
αὐτοῖς ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς καὶ εἶπεν· Τί καθέζεσθε τηροῦν- 15
τές με; | οὐκ εἰμὶ ἐνθάδε, ἀλλ' ἀνῆλθον καὶ ἀπέλαβον πάντα 93 B
ἀ εὐηγγελίσθη. ἀλλ' ἀναστάντες κατέλθετε ἐντεῦθεν·
μετ' ὀλίγον γὰρ χρόνον καὶ ὑμεῖς παρ' ἐμοὶ συνάγεσθε. Μισ-
δαῖος δὲ καὶ Χαρίσιος ἀπήνεγκαν Μυγδονίαν καὶ Τερτίαν,

¹⁵ cf Luc 24, 5; 6 || ¹⁷ cf Matth 28, 7

¹ ὁθόναις πολλοῖς KU(V) om R || κατέθηκαν Ω || τὸ om Ω || μνη-
μεῖον Ω: cf 268, 14 || πάλοι (fm) om Ω || ³ σοιφῶρ A τερτία Ω || εἰου-
ζάνης A Ιουζάνης V: cf 259, 3 || οὐ κατήλθον (om ἡθ.) A noluerunt descen-
dere f recusantibus redire m: cf 13 || ⁴ ἐπὶ A || ἀλλὰ KRU || τὴν om A ||
ἐκ.] καὶ add A || δε.] διανυκτερεύσαντες προσεκαρτέρουν A || ⁵ Ἰ.] Θωμᾶς
A. R ἀπόστολος KV || ⁶ με om A || ἀναβάς Ω || καὶ om Ω || ⁶⁻⁷ τῶν
ἐπιζόμενων A || ⁷ ἀλλὰ KRU || ἄπιτε Ω descendite hinc mf: cf 17 || μ.
ο. π.] breui tempore mf || μετ' οὐ] μετὰ KUV || πολὺν Ω || ⁸ ἀναχθήσεσθε
(KR)U(V) || ⁹ μαγδονίαν R: cf 266, 9; 291, 2 || ⁹⁻¹⁰ ἐξιστάται τὴν γνώμην A ||
¹⁰ Ἰ.] Θωμᾶς A. R ἀπόστολος (K)V || αὐτάς A. (K) τεκνία ἀγαπητά add V

¹¹ πάνν - καλὴν om Σ || ἔθ. α.] ἐνταφιάσαντες α. ἔθηκαν Σ || ¹³ σιφῶρα
Z σιφῶρας S || ἡβούλοντο FL || ¹³⁻¹⁴ κατελθεῖν ἐν τῇ πόλει Σ || ¹⁴ ἐπαρ.]
ἐκεῖ ἐκαθέζοντο Σ || ὅλ. τ. ἡμ. (fm) om Σ πενθοῦντες (θρηνοῦντες Z) τὸν
Θωμᾶν add FLZ || ¹⁵ πενθοῦντες Σ || ¹⁶ οὐκ - ἀλλ' om Σ || ¹⁶⁻¹⁷ π. & ε.]
τάς ἐπαγγελίας Σ μὲν add LZ συγχάρητε σὺν μοι (μοι σὺν LZ) μάλλον
(om Z) καὶ μὴ πενθῆτε add Σ || ¹⁷ ἀλλ' καὶ Σ || κατέλθατε FL(S)Z ||
ἐντ. (f) ἐν τῇ πόλει Σ || ¹⁸ μ. δ. γ.] ὅτι μ. δ. Σ || παρ' σὺν Σ || ἀγά-
λεσθε F ἀγαλλιάσεσθε LSZ || ¹⁹ ἐπήνεγκαντο F ἐκολάκευσαν LS (cf 284, 8)
deductae m (fδ) (cf 172, 8; 262, 4) τὴν add LSZ || τερτιανὴν LZ τερ-
τιανὴν S: cf 284, 10

Μὴ ἐπιλάβησθε τῶν προτέρων. Ἰησοῦς γὰρ ὁ ἅγιος καὶ ζῶν αὐτὸς βοηθήσει ὑμῖν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μισδαῖον καὶ Χαρίσιον μὴ πείσαντες αὐτὰς εἶασαν χρῆσασθαι τῇ αὐτῶν γνώμῃ. ὁμοῦ δὲ συνήγοντο πάντες οἱ ἐκεῖ ἀδελφοί· πεποιήκει γὰρ Ἰούδας ἐν τῷ ὄρει Σιφόρον μὲν πρεσβύτερον, διάκονον δὲ τὸν

καὶ πάνυ αὐτὰς ἐθλίψαν· αἱ δὲ οὐ συνεδόκησαν τῇ θελήσει αὐτῶν. ὁ δὲ ἀπόστολος ἀποκαλυφθεὶς αὐταῖς εἶπεν· Μὴ πλανηθῆτε· Ἰησοῦς ὁ ἅγιος, ὁ ζῶν, ἐν τάχει ὑμῖν τὴν βοήθειαν ἐξαποστελεῖ. Ὁ δὲ Μισδαῖος καὶ ὁ Χαρίσιος γνόντες
10 ὅτι οὐ πείθονται αὐτοῖς ἢ τε Μυγδονία καὶ ἡ Τερτία συνεχώρησαν αὐτὰς τῷ ἰδίῳ θελήματι ζῆν. συνήγοντο δὲ οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡγαλλιώντο ἐν τῇ χάριτι τοῦ ἁγίου πνεύματος. ὁ δὲ ἀπόστολος Θωμᾶς ἀπαλλαττόμενος τοῦ κόσμου τὸν μὲν Σιφόρα ἐποίησεν πρεσβύτερον, Ἰουζάνην δὲ διάκονον, ὅτε ἦλθεν ἐπὶ

¹ μὴ - πρ.] nolite errare m || ἐπιλάβησθε U ἐπιλάβηται et add εἰσά ὑμᾶς ἐνountέθησα K || τ. προτ. om [uerba quae dixi uobis ἃ μὲν παρενέσεων καθὼς ἠκούσατε add K ὦν (ὡνπερ V) παρ' ἐμοῦ ἠκούσατε add RUV || Ἰ. - ζ.] dominus Iesus Christus ἃ || ὁ om A. (V?) || ἄγ. κ. ζ.] ἄγνος καὶ ἀγιάζων A χριστός μου καὶ κύριος ὑμῶν K: cf 8 || ² πεισθείσας A || εἰ. - γν.] εἰς αὐτὴν μὴ ἔσεσθαι (sup scr τὴν) γνώμην A dimiserunt eas propriae uoluntati m ([ἃ]) || ἔασαν KRV αὐτὰς add K || τῇ α. χρ. γν. V τῇ εαυτὸν γν. χρ. K τὴν α. χρ. γνώμην R || ⁴ πάντες om KRU || ἐκεῖ ([]) om A || ^{4-285,1} πεπ. - τεθν.] presbiter enim erat Siforus et Zuzanis diaconus, ordinati uero eo tempore a sancto apostolo quo in montem moriturus ascendit m || ⁴ πεποιήκεν K(R)UV || Ἰ.] ὁ μακάριος A ὁ ἀπόστολος KV || ⁵ ἐν τ. ὁ. (fm) om Ω || σύμφερον A || μὲν om Ω

⁶ πάνυ] πλείστα Σ || ἐκόλασαν F(LS)Z || δειναῖς τιμωραῖς add Σ || οὐ α.] γενναίως ὑπῆνεγκαν τὰς βασάνους διὰ χριστὸν μὴ συνθέμεναι FLS(Z) || τῷ θελήματι Σ || ⁷ ἀπ.] μακάριος Θωμᾶς Σ || εἶπεν α. FLS || ⁸ πλαν.] φοβηθῆτε τὰς (κολακίας καὶ τὰς add S: cf 283, 19) κολάσεις αὐτῶν FLS(Z) καὶ ἀπατηθῆτε add FLS || ἄγ. ὁ ζ.] ἀγιάσας ὑμᾶς FLS om Z: cf 1 || ⁹⁻⁹ τὴν βο. ὑμῖν παρέξει FLS(Z) || ¹⁰ ὅτι] ἕως θανάτου add Σ || τερτιανῇ LZ τερεντιανῇ S: cf 283, 19 || ¹¹ αὐταῖς Σ: cf 135, 11 || δὲ] οὖν FLS || ¹² κ. ἡγ.] βεβαιούμενοι τῇ πίστει τοῦ χριστοῦ καὶ προστιθέμενοι τῷ κυρίῳ (θεῷ LS) ἐπληθύνοντο (δὲ add F) Σ || διὰ τῆς χάριτος Σ || ¹³ ἀπαλλ. τ. κ.] ἀπερχόμενος πρὸς τὸν κύριον FLS(Z) || τὸν om Σ || σιφώρα] σιφόραν F'S σίφορον LZ || μὲν om LZ || ¹⁴ ἐν πρεσβύτε(ρον) deficit L
P. Σ(Σ = FSZ) ¹¹ ὅτε ἦλθεν] ἀπῆλθον δὲ P || ἦλθεν] ἀνῆρχετο S || εἰς Z (recte? cf 278, 3; 12; 13; 280, 10) πρὸς S

Οὐαζάνην, ὅτε ἀπήγετο τεθνήξεσθαι. ὁ δὲ κύριος αὐτοῖς ἐβοήθει καὶ τὴν πίστιν δι' αὐτῶν ἐπλεόναζεν.

170 (11) Διελθόντος δὲ πολλοῦ χρόνου συμβαίνει δαιμονισθῆναι ἓνα τῶν τοῦ Μισδαίου υἱῶν· σκληροῦ δὲ ὄντος τοῦ δαίμονος οὐδεὶς ἰάσασθαι οἶός τε ἦν. διανοεῖτο δὲ ὁ Μισδαῖος ⁵ καὶ ἔλεγεν· Ἀπελθὼν ἀνοίξω | τὸν τάφον καὶ λάβω ὅστέον ^{241 T} ἐκ τοῦ ἀποστόλου τοῦ Θεοῦ καὶ προσάψω μου τῷ νίῳ, καὶ οἶδα ὅτι θεραπευθήσεται. Καὶ ἀπῆγε πρᾶξαι ὅπερ ἐνενοήθη.

τὸ ὄρος ἐπὶ τὸ ἀποθανεῖν. ὁ δὲ κύριος συνήργει αὐτοῖς καὶ τῆς πίστεως αὐτῶν πρόθεσιν ἐποιεῖτο. ¹⁰

170 Συνέβη δὲ μετὰ πολὺν χρόνον ἐν τῶν τέκνων Μισδαίου τοῦ βασιλέως κρουσθῆναι ὑπὸ δαίμονος, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἡδυνήθη θεραπεῦσαι· | πάνν γὰρ ἦν χαλεπὸς ὁ δαίμων. ^{94 B} ἐνεθυμήθη δὲ Μισδαῖος ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν· Ἀπελθὼν ἀνοίξω τὸν τάφον, καὶ ἄρας ὅστουν ἀπὸ τοῦ ἀποστόλου τοῦ ¹⁵ Θεοῦ κρεμάσω ἐπὶ τὸν νιόν μου, καὶ θεραπευθήσεται. Ἐν ὅσῳ δὲ τοῦτο ὁ Μισδαῖος ἐνεθυμήθη, φανείς αὐτῷ ὁ ἀπό-

¹ λουζάνην *V* οὐζάνιον *A* || τεθνήξασθαι (*K*) *R* θνήξεσθαι *A* τελειωθῆναι *V* || ² δι' (*η*) *om* *Ω* || ³ συνέβη *UV* || δαιμονίζεσθαι *A* || ⁴ τῶν τοῦ *om A* || υἱὸν *A*. *V* || ⁵ ἐδύνάτο αὐτὸν θεραπεῦσαι *K(R)UV*: *cf* 13 || δὲ *om A* || ⁶ τάφ.] τοῦ ἀποστόλου *add KV Iudae add* { || λαβὼν *A* || ⁶⁻⁷ ὁ. - θ.] ὁ. ἐκ τοῦ Θεοῦ τὸν ἀπόστολον *A* ὁ. τῶν τ. ἀπ. *U* ἐκ τῶν ὁστέων τ. ἀπ. *R* ὅστουν ἐξ αὐτοῦ *V* ὁ. αὐτοῦ *K* *unum ex ossibus* { *ossa de apostoli corpore m frustum* *Δ* || ὁ. ἐκ.] *scr* ὁ. ἐκ <τῶν>?? <ἐν> ἐκ <τῶν> ὁστέων? | ⁷ καὶ *prius om A* || ⁸ ὅπερ] ὧν *R* ὦ *K* || διενόηθη *Ω*: *cf* 5

⁹ ἐπὶ τὸ] τοῦ *S om F*: *cf* 269, 12 || τελειωθῆναι *SZ* ἐπάνω τοῦ τάφου αὐτοῦ *add P* || συν. α.] ἦν μετ' αὐτῶν *FS(Z)* || ¹⁰ τ. π. - ἐπ.] πολλοὶ τῇ πλάτει προσετίθοντο *Σ*

P. M. Σ (Σ = FSZ) ¹⁰ . . . σιν αὐτοῖς ἐποιεῖτο *incipit M* || *scr* πρόσθεσιν? || ¹¹ δὲ] οὐ *add M* || χρ. π. *Σ* || ἓνα *M. FS(Z)* || παίδων *M* υἱῶν *Σ* || ¹² τ. βασ. *om M. FZ* || πληγῆναι *M. Σ* || ¹²⁻¹³ καὶ - δαίμ. *om Z* | ¹³ ἡδ. θ. α. *M* || ἡδύνάτο α. *FS*: *cf* 5 || *scr* αὐτὸς?? *cf* 11 || σφόδρα *FS* || χαλ. ἦν *P* || ¹⁴ ὁ δὲ β. (*Μισδ. om*) ἐνεθ. *FS(Z)* || ὁ β. *μισδ. P* || *μισδέος M* || κ. εἶπεν *om M. Σ* || ἀπ.] ἀπελθεῖν καὶ *Σ om M* || ¹⁵ ἀνοίξαι *M. Σ* τοῦ ἀποστόλου *add Σ* || ἐπάρα *Σ* αὐτοῦ *add FZ* || ὁ.] τῶν ὁστέων *M* | ¹⁵⁻¹⁶ ἀπὸ - Θεοῦ] καὶ *FS om Z* || ¹⁶ τοῦ *prius*] *litterae fere octo euan M* || ¹⁵⁻¹⁶ τ. θ.] θωμᾶ *M* || ¹⁶ χρ. - μον *om Z* || χρ. ἐ. *euan M* || κρεμάσαι *FS* | νί.] τράχηλον τοῦ νιοῦ *M. S* || μου] αὐτοῦ *FS* || κ. θερ.] ὅπως λαθῇ (ὑπὸ *add* *Z*) τοῦ δαίμονος (τ. δ. *om S*) *Σ* || ¹⁶⁻¹⁷ ἐν - ἐνεθ.] ἀπείλει οὖν ποιῆσαι δ ἐνεθ. ὁ *μισδέος* ὁ *βασιλεύς M* μέλλοντος δὲ αὐτοῦ ποιεῖν δ ἐνεθ. *FS om Z* || ^{17-286,7} ὁ δὲ ἀπ. θ. ἐπιφανείς αὐτῷ *M* || ¹⁷ ἐμφανισθεὶς *FS(Z)* δὲ *add Z*

καὶ ἐπιφανείς αὐτῷ ὁ Ἰούδας εἶπεν· Ζῶντι μὴ πιστεύσας νεκρῷ πῶς θέλεις πιστεῦσαι· ἀλλὰ μὴ φοβοῦ· φιλανθρωπεύεται εἰς σέ Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ χρηστότητα. Ὁ δὲ Μισδαῖος οὐχ εὗρεν τὰ ὅσα· κεκλόφει γὰρ αὐτὰ
 298 W 5 εἰς τῶν ἀδελφῶν καὶ εἰς τὰ τῆς δύσεως μετήνεγκε μέρη· λαβὼν δὲ κόνιν ὅθεν ἦν τὰ ὅσα κείμενα τοῦ ἀποστόλου προ-

στολος Θωμᾶς εἶπεν αὐτῷ· Εἰς ζῶντα οὐκ ἐπίστευσας, καὶ εἰς νεκρὸν πιστεύεις· πλὴν μὴ φοβοῦ· σπλαγχνίζεται γὰρ εἰς σέ καὶ ἐλεεῖ σε ὁ κύριός μου Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τὴν ἐαυτοῦ
 10 χρηστότητα. Ἀπελθὼν δὲ καὶ ἀνοίξας οὐχ εὗρεν ἐκεῖ τὸν ἀπόστολον· εἰς γὰρ τῶν ἀδελφῶν κλέψας αὐτὸν εἰς Μεσοποταμίαν ἀπήγαγεν. ἀπὸ δὲ τοῦ τόπου ἐκείνου ἔνθα τὰ ὅσα τοῦ ἀποστόλου ἔκειτο χοῦν ὁ Μισδαῖος λαβὼν περιέθηκεν τῷ νίῳ αὐτοῦ λέγων· Πιστεύω εἰς σέ Ἰησοῦ Χριστέ νῦν ὅτε

¹ ὁ *om R* μακάριος *add A* || ¹ *I.*] ἀπόστολος *A. K(V)* || μὴ] *μοι μὴ Ω: cf 2* || ² *νεκ.*] *μοι αὐτὸν KRV: cf 1* || ἀλλὰ *om A* || φιλανθρωπεύεται *KU(V)* *miserebitur m* || ³ *εἰς om Ω* || σὲ *om R* || ⁴ *I. ὁ Χρ.] ὁ Ἰησοῦς R* *Ἰησοῦς U* || ⁵ ὁ δὲ *M.] καὶ ἀπελθὼν ὁ μ. V* ὁ δὲ *μ. ἀπῆλθον K* καὶ ἀνοίξας τὸν τάφον *add KV: cf 10* || μὴ εὐρεθέντων <τῶν> (?) ὁστέων *A* τοῦ ἀποστόλου *add KV: cf 10* || εἰλήφει *A* *rapuerunt m* || αὐτῷ *A* αὐτὸν *K: cf 11* || ⁶ *καὶ - μ. μ.] et in urbe Edissa a nostris sepultus est m: cf 11 et Burkitt l s (100, 4) p 289* || μετέθηκεν (*h*)(*R*) *UV* || ⁷ δὲ *om A* ὁ μισδαῖος *add K: cf 13* || ὁστέα *U* || τοῦ *om A* || ἀπ. (f)] Ἰούδα *U om A: cf 287, 8*

¹ αὐτῷ *om M. Σ* || εἰς ζ. ζ. με *P* || ζῶντας *M* || ² εἰς ν.] ν. ἄρτι *P* || νεκρὸς *M* || μὴ φ.] οὐν θάρσει *P* || σπ. γ.] ἐπεὶ σπ. *M: recte?* ἐπεὶ σπ. γ. (*leg* ἐπισπλαγχνίζεται γ.? *perperam defendit Brinkmann l s (274, 16): cf 174, 2; 8*) *S* ἐπισπλαγχνίσθητι *Z* || ³⁻⁹ εἰς σὲ] σοι *F* μοι *Z* || ⁹ κ. ελ. σε *om Σ* || ἐλεήσει *M* || μου *om M* || αὐτοῦ *M. Σ* || ¹⁰ ἀπ. - ἀν.] ἀπῆλθεν δὲ ὁ μισδαῖος ἐν τῇ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου σωρῷ κ. ἀν. τὴν θήκην *P* καὶ πορευθεὶς ὁ βασιλεὺς *Σ: scr* καί? (f) *cf 4* || ¹⁰⁻¹¹ ἐκ. τ. ἀπ.] ὁστέα ἐκεῖ *M* ὁστέον (ὁστοῦν *SZ*) ἐν τῷ τάφῳ *Σ: cf 4* || ¹¹ αὐτὸν] τὸ λείψανον τοῦ μακαρίου *M. Σ* *reliquias sancti apostoli m* || ¹¹⁻¹² ἀπῆγ. (ἀπήνεγκεν *M*) εἰς τὴν μεσ. *M. Σ* || ¹² ἐκ.] τοῦ μνημείου *M om S* || ¹³ λαβ. χοῦν *ante* ἔνθα (12) *Σ* || ¹²⁻¹³ τὰ δ. τ. ἀπ.] τὰ δ. *M* τὸ σῶμα (λείψανον *S*) τοῦ ἁγίου *FS* τοῦ ἀποστόλου τὸ λείψανον *P* *reliquiae apostoli m* | ¹³ κατέκειτο *SZ* κατέτεθη *F* || ὁ *M. om M. Σ: del??* || ¹³⁻¹⁴ τῷ νί. α. περιέθηκεν *P* || ¹³ περιθίξας *F(S)Z* || ¹⁴ εἶπεν *F(S)Z* καὶ εἶπεν *M* || ἰ. χρ. π. εἰς σε *FS(Z)* || εἰς *om M* || ^{14-287,11} νῦν - σε] ὅτι διὰ τοῦ ἁγίου (*om Z*) σου (θωμᾶ τοῦ *S*) ἀποστόλου θεραπεύεις τὸν νιόν μου (θεραπεύεται ὁ νιός μου *F*) *Σ* διὰ τοῦ σου ἀποστόλου θωμᾶ καὶ ἀδιστάχτω πίστει ὁμο-λογῶ πατέρα νιόν καὶ ἅγιον πνεῦμα *P: cf 287, 1*

σῆψε τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ εἶπεν· Πιστεύω σοι Ἰησοῦ νῦν ὅτε
 με ἀφῆκεν ἐκεῖνος ὁ ἀεὶ τοὺς ἀνθρώπους ταράττων ἵνα μὴ
 βλέψουσιν πρὸς τὸ νοερὸν φῶς σου. Ὑγιάναντος δὲ τοῦ υἱοῦ
 αὐτοῦ τῷ τρόπῳ τούτῳ συνήγето μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν
 ὑποκατακλινόμενος τῷ Σιφόρῳ· καὶ τοὺς ἀδελφούς πάντας ⁵
 παρεκάλει εὐχασθαι ὑπὲρ αὐτοῦ ἵνα ἐλέους τύχη παρὰ τοῦ
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

171 Ἐπληρώθησαν αἱ πράξεις Ἰούδα Θωμᾶ τοῦ ἀπο-
 στόλου ᾧς ἔπραξεν εἰς τὴν Ἰνδῶν, πληρῶν τὸ πρόσταγμα τοῦ

κα νος ὁ ταράσσων τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀντικείμενος 10
 αὐτοῖς ἵνα μὴ ἴδωσιν σε. Καὶ κρεμάσαντος αὐτοῦ τῷ παιδὶ
 ὑγιῆς ὁ παῖς ἐγένετο. συνηθροίζετο οὖν καὶ Μισδαῖος ὁ
 βασιλεὺς μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ ὑπέκλινεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ |
 ὑπὸ τὰς χεῖρας Σιφόρου τοῦ πρεσβυτέρου· ἔλεγεν δὲ τοῖς 95 B
 ἀδελφοῖς ὁ Σιφόρ· Εὐχασθε ὑπὲρ Μισδαίου τοῦ βασιλέως 15
 ἵνα παρὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εὐσπλαγχνίαν δέξηται, καὶ ἀμνησι-
 κακήσῃ αὐτῷ. Πάντες οὖν ἐν συμφωνίᾳ χαίροντες εὐχὰς
 ἐποιοῦντο ὑπὲρ αὐτοῦ· ὁ δὲ φιλάνθρωπος δεσπότης ὁ βασι-

¹ αὐτοῦ om A || Ἰ. ν.] ν. κύριε ἰησοῦ χριστέ KV domine mi Iesu f:
 cf 286, 14 || ὅτε (f) quia m || ² μὲν A || ἀφ.] ὁ πλάνος add R || ἀεὶ (f)
 om Ω || σπαράττων KV qui turbat mf || ³ βλ. - σου] σωθῶσιν Ω δέσποτα
 φιλάνθρωπε add A || del πρὸς? et νοερὸν? et σου? (om f) || ³⁻⁴ ὑγ. - αὐτοῦ]
 καὶ εὐθὺς ὁ νιδὸς α. ὑγιῆς ἐγένετο (KR) || ³ ὑγ. δέ] καὶ εὐθὺς ὑγ. V ||
⁴ σ.] καὶ σ. R σ. δὲ K || ⁵ ἐπ.] ὑπὸ τῶν κατακλινόμενων A || νιφόρω A ||
 πάντας τ. ἀδ. K || πάντας] αὐτοῦ R om A. U καὶ add R || ⁶ εὐχασθαι
 KU(V) || ⁷ Χρ.] εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν add U || ^{8-288,1} ἐπλ. - αὐτόν om
 A. V || ⁸ Ἰ. om (K)R || ἀπ.] ἰησοῦ χριστοῦ add U || ⁹ ἐν τῇ Ἰνδία U

¹⁰ κα νος] κατέλιπέν με ἐκεῖνος Tischendorf probabiliter: cf 2 |
¹¹ σε] te m: cf 3 || κρεμ. - παιδί] τοῦτο εἰπὼν περιέθηκεν τὸν χοῖν ἐν
 τῷ τραχήλῳ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ καὶ παραχώρημα P εὐθὺς Σ || ¹² ὁ π.
 ὑγ. P || ὁ π. om F(S)Z || συνηθροίσθη P ἔκτοτε FS(Z) || οὖν] δὲ M:
 cf 17 || ¹²⁻¹³ καὶ - ἀδ.] πιστεύσας τῷ χριστῷ μετὰ τ. ἀδ. συνήγето μισδ.
 ὁ β. F(S)Z || ¹³ τῶν] λοιπῶν add P || ¹⁴ σίφωρος P σιφόρα S || τ.
 πρ. (fā) om P. M || δὲ om P || ¹⁵ ὁ om P. Σ: del? || Σιφ. om Σ fā: del?
 cf 6 || εὐχασθε FS εὐχασθαι Z (cf 6): scr εὐχασθαι?? cf Ph 12, 13 |
 ὑπὲρ] τοῦ add M || ¹⁶ δέξ.] καὶ ἄφεισιν ἀμαρτιῶν add Σ || ¹⁷ αὐτῷ] κύριος
 add F(S)Z || ^{17-288,7} πάντες - αἰῶνων] fere ut 8 - 9 f || ¹⁷ οὖν] δὲ M: cf 12 ||
 ἐν om Σ || ¹⁷⁻¹⁸ ἐπ. α. προσευχὴν ἐπ. M ἐποιοῦν ἐπ. α. τὴν δέησιν Σ ||
^{18-288,6} ὁ δὲ - πνεύμα] καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τοῖς ἀδελφοῖς σὺν τῷ
 βασιλεὶ ἐπὶ τοῖς παραδόξοις τοῖς γινομένοις διὰ τοῦ ἀποστόλου θωμᾶ ἐν
 τῷ τόπῳ ἔνθα τὸ αὐτοῦ κατετέθη λείψανον F(SZ)

πέμπαντος αὐτόν· ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
ἀμήν.

λεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευ... ἔδωκεν καὶ
Μισδαίῳ τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίδα· καὶ συνήγετο μετὰ τοῦ πλή-
5 θους τῶν πεπιστευκότων τῷ Χριστῷ, δοξάζων πατέρα καὶ
υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, οὗ τὸ κράτος καὶ ἡ προσκύνησις νῦν
καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

¹ δ. *et q s*] *uar KRV* || τῶν αἰ. *om U*

³ κ. κύρ. τ. κυρ. *om P* || κυριευόντων *Tischendorf recte* || ⁴ μισδαῖον
P || κ. συν.] συν. οὖν *M* || ⁵ πιστευόντων *M* || τ. Χρ. *om M* || ⁶ οὗ -
προσκ.] *uar FSZ* || οὗ τὸ] ὃ *M* || ἡ πρ.] μεγαλοπρέπεια *M* || ⁷ τοὺς]
σύμπαντας *add P*

Προστάξηντος Μισδαίου τοῦ βασιλέως ἐβλήθη εἰς τὸ δεσμη-
τήριον ὁ μακάριος Θωμᾶς ὁ ἀπόστολος, καὶ εἶπεν· Δοξάζω τὸν
Θεόν, καὶ τὸν λόγον καταγγέλλω τοῖς κατακλείστοις· Ὡς πάντας
ἀγαλλιᾷ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐπεὶ οὖν Ἰουζάνης ὁ υἱὸς 5
τοῦ βασιλέως καὶ Τερτία ἡ αὐτοῦ μήτηρ καὶ Μυθδονία καὶ
Ναρκία πιστοὶ μὲν γέγοναν, οὕτω δὲ τοῦ λουτροῦ ἡξιώθησαν,
πάνυ ἐδυσφόρουν ἐπὶ τῇ συγκλεισθῆναι τὸν μακάριον, καὶ
ἐλθοῦσαι εἰς τὸ δεσμητήριον καὶ χρήματα πλείονα δοῦσαι τῷ
δεσμοφύλακι εἰσῆλθόν πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ ἰδὼν αὐτάς ἐχάρη, 10
καὶ δοξάσας τὸν κύριον εὐλόγησεν αὐτάς· αἱ δὲ παρεκάλουν καὶ
ἤτοιόντο τὴν ἐν κυρίῳ σφραγίδα, ἐμφανισθέντος αὐταῖς νεα-
νίσκου εὐμόρφου κατ' ὄναρ καὶ λέγει τὸν ἀπόστολον εἰς τὸν
Ἰουζάνου οἶκον κελεύσαντος. |

(2) Αὐτὸς δὲ πάλιν ὁ καλὸς νεανίας προλαβὼν αὐτάς καὶ 15 236 T
τῷ Θωμᾶν τοῦτο ποιεῖν διεκελεύετο τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης·
ὅστις καὶ προτρέχων ἐν φωτοποιεῖ αὐτάς, καὶ τὰς ἡσφαλισμένας
θύρας ἀψοφητὶ διήνοιγεν, ἕως οὗ τὸ πᾶν ἐτελέσθη μυστήριον,
καὶ κοινωνήσας αὐτάς τῆς εὐχαριστίας, πλείστα τε προσομιλή-
σας καὶ στηριξας αὐτάς εἰς τὴν πίστιν καὶ παραθέμενος τῇ 20
κυρίῳ, ἐξῆλθεν ἐκείθεν καταλείψας τὰς γυναῖκας, καὶ πάλιν
ἦλθεν συγκλεισθισόμενος·

A ¹ ἡ - ἀπ. in summo margine non tam inscriptionis quam indicis
loco A || ² προστάξη||ντος A: scr προστάξαντος? cf 248, 11 || μισδέου A:
cf 290, 12; 15 (etiam F et Z et alii passim) et Sylvain Lévi Journ Asiat
IX (1897) p 38 || ³ εἶπεν cf 248, 21 || ⁴ ὥς] ὅς A || ⁵ τῷ] τὸ A: cf 269, 12 |
¹³ λέγει del Tischendorf: scr ἀπελθεῖν πρὸς? cf 263, 14 || ¹⁶ τῷ] τὸ A
τὸν Tischendorf || Θωμᾶ A Θωμᾶν Tischendorf: scr Θωμᾶ? || ¹⁷ ἐν φ.]
scr ἐφωτοποιεῖ? ἐν ὁδῷ φ. Tischendorf || ²¹ κατ.] cf 273, 1

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Θωμᾶ.

- Ἐξελθόντος δὲ τοῦ ἀποστόλου κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὥφθη αὐτῷ ὁ κύριος εἰρηκῶς αὐτῷ· Εἰρήνη σοι μαθητά μου καὶ ἀπόστολε.
- 6 Περὶ δὲ ὁ ἀπόστολος κατὰ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐδέετο τοῦ κυρίου ὅπως ἀποκαλύψῃ αὐτῷ τὰ περὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ ἐξόδου. εἰρήκει δὲ αὐτῷ ὁ κύριος ὅτι Μισδαῖος ποιεῖται κατὰ σοῦ σκέψιν τοῦ τάχιόν σε ἀπολέσαι· ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται πρὸς με. Καὶ κατασφραγίσας αὐτὸν ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς.
- 10 δὲ ἀπόστολος ἐδίδασκεν τῷ λαῷ καὶ προσετίθετο ἡ ποίμνη τοῦ Χριστοῦ. τινὲς δὲ μισόχριστοι ἄνδρες διέβαλον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Μισδαῖον λέγοντες ὅτι Ἀπόλεσον τὸν μάγον τοῦτον τὸν καταλυμηνόμενον καὶ ἀπατῶντα τὸν λαὸν ἐπὶ νέφῃ Θεῷ ἐν ὃν κηρύσσει, ἔτι δὲ καὶ τῇ σῇ δεσποίνῃ καὶ τῷ σῷ υἱῷ. Ταῦτα
- 15 ἀκούσας Μισδαῖος ἀνεξετάστως ἐκέλευσεν συλλαβέσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῇ φυλακῇ ἐγκλείσαι. οἱ δὲ τάχιον ποιήσαντες τὸ προσ-
ταχθέν αὐτοῖς ἔβαλον αὐτὸν ἐν φυλακῇ σφραγισαντες. ἀκού-
σασαι δὲ αἱ πιστεῦσασαι γυναῖκες τῷ Θεῷ ὅτι Ἰούδας συνεκλείσθη,
δῶσασαι τοὺς τηρῶντας φύλακας χρήματα πολλὰ εἰσήεσαν
- 20 πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ εἰρκτῇ. ὁ δὲ ἀπόστολος λέγει αὐτάς·

Μαρτίριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ.

Μισδαίου τοῦ βασιλέως ἡ γυνὴ ἦν πάννυ εὐπρεπεστάτῃ τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι· ἥτις γνοῦσα τὰ περὶ τοῦ μακαρίου Θωμᾶ τοῦ ἀποστόλου λάθρα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μετεστείλατο

Ο * scr ἔρχη? || ¹² μισδέον Ο || ¹⁵ μισδέος Ο || ¹⁹ τοὺς] πρὸς τοὺς Tischendorf || τηροῦντας Tischendorf fort recte || ὁ δὲ] cf 270, 1 || αὐτάς] πρὸς αὐτάς Tischendorf

Σ (= FSZ) ²¹ μαρτ. - ἀπ.] καὶ παραθέμενος αὐτοὺς τῷ κυρίῳ ἐξηλ-
θεν καὶ ἦν ἐν ἀγαλλιάσει πολλῇ ἐπὶ τῇ προτροπῇ τοῦ κυρίου κηρύσσω
τὸ εὐαγγέλιον ἐν πάσῃ τῇ Ἰνδία καὶ βαπτίζων πάντας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐτελεύτησεν δὲ ὁ ἔμπορος
καὶ ὁ βασιλεὺς γουνδαφόρος ὁ ὠνησάμενος τὸν ἀπόστολον καὶ γὰρ ὁ
ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ αὐτῶν ἐβασίλευσεν δὲ ἕτερος
βασιλεὺς ὀνόματι μισδαῖος ὁ δὲ θωμᾶς ἦν κηρύσσω τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ
καὶ βαπτίζων ἐν τῇ τῶν Ἰνδῶν χώρα *proi αμίν* (146, 20: cf 269, 10) F || τὸ
μαρτ. S || ἁγ.] καὶ ἐνδόξου add Z || ἀπ. Θ.] θ. τοῦ ἀπ. Z || ²² Μισδ.] ἐν
ταῖς ἡμέραις μισδέου Z τοῦ δὲ μισδέου F || τ. β. om F || ἡ] ἦν τίς Z ||
²²⁻²³ ἦν - ἥτις om S || ²² ἦν πάννυ om Z || ²²⁻²³ τῇ - σώμ. om Z || ²³ γν.]
ἤκουεν S || τὰ om FZ || ἁγίου Z || ²⁴ λάθ.] δὲ add S

τὸν ἀπόστολον καὶ ἤκουσεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἦν δὲ ὄνομα αὐτῇ Μυγδονία· ὁμοίως δὲ καὶ Χαρίσιος ὁ ἐπὶ πάσης τῆς Θεραπειας τοῦ βασιλέως, ἔχων καὶ αὐτὸς γυναῖκα ὀνόματι Τερτιανήν, ἣτις καὶ αὐτὴ σὺν τῇ βασιλίσῃ ἤκουσεν παρὰ τοῦ θωμᾶ τὸν λόγον τῆς ἀγγελίας· καὶ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ. καὶ 5 συνέθεντο ἀλλήλαις ἐν ἀγνότητι δουλεύειν τῇ κυρίῳ· ἔδωκεν γὰρ αὐταῖς ὁ ἀπόστολος τὸ λουτρὸν καὶ τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα· καὶ οὐκέτι ἤρχοντο οὔτε ἐπὶ βρώσει οὔτε ἐπὶ κολίτῃ τῶν ἰδίων ἀνδρῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἤρξατο τιμωρεῖσθαι τὴν ἐαυτοῦ γυναῖκα μανίᾳ τῆς ἀκολασίας φερόμενος. ὁ δὲ Χαρίσιος γνοὺς 10 τὰ κατὰ τὸν μακάριον θωμᾶν ἐμήνυσεν τῷ βασιλεῖ λέγων· Τὰς γυναῖκας ἡμῶν ἀνέπεισεν ὁ θωμᾶς ὥστε μὴ κοινωνεῖν ἡμῖν. ἀλλὰ καὶ τὸν υἱόν σου καὶ πᾶσαν τὴν Θεραπειάν σου μεταπέσας ἠπάτησεν. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς μεταπεμψάμενος τὸν ἀπόστολον θωμᾶν ἐκέλευσεν ἐκδυθῆναι αὐτὸν καὶ 15 στήναι γυμνόν, καὶ λέγει αὐτῷ·

¹ τ. ἀπ.] αὐτὸν S || καὶ - λόγον om Z || ¹⁻² ὄν. α.] τὸ ὄνομα αὐτῆς Z || ² μαγδωνία Z: cf 283, 9 || τῆς om Z || ³ τερτιανῇ S || ⁴ ἣτις om FZ || σ. τ. βασιλίδι ἥκ. κ. α. F σ. τ. β. κ. ἤκουεν (om αὐτῇ) Z || ⁵ Θ.] ἀποστόλου S || ἀληθείας F || ἐπίστευσεν Z || ⁵⁻⁶ καὶ σ. - κυρ. om Z || ⁶⁻⁷ ἔδ. γ.] καὶ ἔδ. Z || ⁷ αὐτὰς S αὐτοὺς Z || ὁ ἀπ. om Z || λ.] ἄγιον λ. F || ⁸ κ. οὐκ.] οὐκ. οὖν F οὐκ. γὰρ Z || οὔτε prius om SZ || βρώσιν Z || κίτην Z || ⁸⁻⁹ τ. ἰδ. om Z || ⁹ ἀνδρός Z || τιμωρεῖν SZ || ¹⁰ γνοὺς om Z || ¹¹ Θ. om F || ¹² ἔπεισεν Z || ¹¹ ἥπ.] ἐβάπτισεν Z || μετ.] cf 275, 10

Appendix.

Περίοδοι καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Βαρνάβα τοῦ ἀποστόλου.

1 Ἐπειδήπερ ἀπὸ τῆς καθόδου τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρουσίας, τοῦ ἀόκνου καὶ φιλανθρωποῦ καὶ ἰσχυροῦ καὶ ποιμένος καὶ διδασκάλου καὶ ἱατροῦ, τὸ ἀπόρητον
 5 καὶ ὅσιον καὶ ἄμεμπτον μυστήριον τῶν τὴν ἐλπίδα ὁσίως κατεχόντων καὶ ἐσφραγισμένων χριστιανῶν ἐθεασάμην καὶ εἶδον ἐγώ, ᾧ καὶ ἐδούλευσα προθύμως, ἀναγκαῖον εἶναι ἡμεῖς καὶ εἶδον μυστήρια (2) ἐγὼ Ἰωάννης ἐξηγήσασθαι, συνακολουθῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις, ἐπηρέτης
 10 ὧν τὸ πρὶν μὲν Κυρίλλου τοῦ ἀρχιερέως τοῦ Διός, νῦν δὲ χάριν λαβὼν πνεύματος ἁγίου διὰ Παύλου καὶ Βαρνάβα καὶ Σιλᾶ τῶν ἀξίων τῆς κλήσεως, τῶν καὶ βαπτισάντων με ἐν Εἰκονίῳ.

* of act ap 12, 25

P Paris gr 1470 a 890

B Batopaedianus s XI aut XII (inde a p 294, 30)
M Messan 29 s XII
 Σ *Q Paris gr 1219 s XI*
U Vatic gr 821 s XIII
V Vatic gr 1667 s XI

lat passio Barnabae latina utraque

lat c passio Barnabae latina Casinensis

lat n passio Barnabae latina ed Nausea

¹ μ. κ. περίοδος *M* || ἀπ. βαρν. (om alt τοῦ) Σ || ² del τῆς καθ.??
 cf τῆς παρ. || ³ φιλ.] εὐσπλάγχχνον *QUV* εὐσπλάγχχνον add *M* || ⁴ καὶ
 ante ποιμ. del? || κ. διδ. om Σ || ⁷ φ om *MUV* || ⁷⁻⁸ δ ε. μ. κ. ἡκ. *MQ(U)*
 καὶ δ. ε. (sup scr κ. ἡκ.) μ. *V*: cf 293, 8; 17 || ⁸ ἐξηγ. ante ἐγὼ Σ:
 fort ante ᾧ (7) ponend || ⁹ ἀγ. (lat) om Σ || ¹⁰ τ. Δ. (lat) om Σ || ¹¹ πν. ἀγ.
 λ. Σ || διὰ τε πέτρων τοῦ ἀποστόλου κ. βαρν. κ. παύλου Σ nihil de
Petro lat || ¹¹⁻¹² κ. Σιλᾶ om Σ lat: del? || ¹²⁻¹³ ἐν Εἰκ. (lat) om Σ

3 Μετὰ οὖν τὸ βαπτισθῆναι με εἶδον ἐν δράματι ἄνδρα
τινὰ ἐφρεστώτα ἐν λευκῇ στολῇ περιβεβλημένον, καὶ εἶπέν μοι·
θάρσει Ἰωάννη· καὶ γὰρ τὸ ὄνομά σου μετονομασθήσεται
Μάρκος, καὶ ἡ δόξα σου ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ κηρυχθήσεται. καὶ |
τὸ ἐν σοὶ σκότος παρήλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐδόθη σοὶ σύνεσις 5 65 T
πρὸς τὸ γινῶναι τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ.

4 Ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδον, σύντρομος γενόμενος ἀπῆλθον
παρὰ τοὺς πόδας Βαρνάβα καὶ ἀπήγγειλα αὐτῷ ἃ εἶδον καὶ
ἤκουσα παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου μυστήρια. Παῦλος δὲ ὁ ἀπό-
στολος οὐκ ἦν ἔγγιστα ἡλικία ἀνεθέμην τὰ μυστήρια. εἶπεν δέ 10
μοι Βαρνάβας· Μηδενὶ ἐξείπης τὴν δύναμιν ἣν εἶδες. κάμοι γὰρ
τῇ νυκτὶ ταύτῃ παρέστη ὁ κύριος λέγων ὅτι θάρσει· ὡς γὰρ ἔδω-
κας τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου εἰς τὸ ἀποθανεῖν καὶ
ἀπαλλοτριωθῆναι τοῦ σοῦ ἔθνους, οὕτως καὶ τελειωθήσῃ. πλὴν
καὶ τὸν ὄντα μεθ' ὑμῶν ὑπηρέτην καὶ αὐτὸν συλλαβοῦ μεθ' 15
ἐαυτοῦ· ἔχει γάρ τινα μυστήρια. Νῦν οὖν τέκνον φύλαξον
σεαυτῷ τὰ ῥήματα ἃ εἶδες καὶ ἤκουσας· καιρὸς γὰρ σε ἀποκα-
λύψαι μέλλει.

5 Ταῦτα δέ μου κατηχηθέντος παρ' αὐτοῦ, ἐμείναμεν ἐν
Εἰκονίῃ ἡμέρας ἱκανάς· ἦν γὰρ ἐκεῖ ὅσιος ἀνὴρ καὶ εὐλαβής, 20
ὅστις ἡμᾶς καὶ ὑπεδέξατο, οὗ καὶ τὸν οἶκον ἡγήσατο Παῦλος.
ἐκεῖθεν τοίνυν κατηντήσαμεν ἐν Σελευκείᾳ, καὶ προσμεινάντες
ἡμέρας τρεῖς ἐπλεύσαμεν εἰς Κύπρον, καὶ ἤμην ἐγὼ διακονῶν
αὐτοῖς ἄχρις οὗ παρήλθομεν τὴν Κύπρον· ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ
τῆς Κύπρου κατήχθημεν ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας. κακεῖσε 25
λοιπὸν παρέμεινα ὥσθι μῆνας δύο, βουλόμενος ἐπὶ τὰ δυτικὰ
μέρη ἀποπλεῦσαι· καὶ οὐκ εἶασέν με τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. ἐπι-

²² cf act ap 13, 4 || ²¹ cf act ap 13, 13

¹ οὖν] δὲ Σ lat || ἐν δρ. (lat) om P: cf 7 || ² στολὴν λευκὴν (om ἐν) M haud male: cf 296, 19; Mt 255, 9 || ³ μετονομάσθη Σ uocaberis lat ||
⁴ πρὸς τὸ γν. (ut cognoscas lat)] προγινῶναι P: cf 300, 23 || ⁵ ἀπελθὼν
πρὸς Σ || ⁶ καὶ prius om Σ || ¹⁰ ἡλικία <Βαρνάβα>? add lat || τὰ] haec lat
τοιαῦτα add Σ: cf 7 τὸ hanc lat || ῥήματα QU: cf 17 || ¹¹ κ. γ. (lat)] γινῶθι
γ. ὅτι κ. Σ || ¹² ὅτι om Σ || ¹⁴ ἔθν. σου Σ || ¹⁵ μεθ' prius] ἐγγίς Σ: cf 10 ||
¹⁶ μυστ.] θεῖκα add Σ || οὖν om P lat n (uero c) || ¹⁹ δι' ἐμοῦ κατηχη-
θέντες οὖν παρ' Σ || ²⁰ Εἰκ. (lat)] ἱεροσόλυμοις Σ: cf act ap 12, 12; 25 ||
²⁰⁻²¹ ἦν - Π. (lat)] καὶ ἦλθομεν ἐν ἀντιοχείᾳ Σ: cf act ap 13, 1 || ²² καὶ]
ἐκεῖ δὲ Σ in qua lat || ²³ ἀπεπλεύσαμεν (cf 296, 5; 298, 9 et 20; 294, 26;
299, 4; 5; 300, 23; al) ἐν κύπρῳ Σ || ²⁴ παρ.] περιήλθομεν πᾶσαν Σ
(cf 294, 31) egredieremur lat: cf 300, 6 Σ; act ap 13, 6 || ²⁶ δύο] καὶ ἀπο-
χωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψα ἐν Ἱεροσόλυμα add Papebrochius ex act
ap 13, 13 || ²⁷ ἀπ.] πορεύεσθαι Σ ire lat

στρέψας δὲ πάλιν ἐζήτησα τοὺς ἀποστόλους, καὶ μαθὼν ὅτι ἐν Ἀντιοχείᾳ εἰσὶν ἐπορεύθησαν πρὸς αὐτούς. |

66 T

6 Εὐρον δὲ τὸν Παῦλον ἀπὸ τοῦ κόπου τῆς ὁδοιπορίας ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπὶ τῆς κλίνης· ὃς καὶ ἰδὼν με σφόδρα ἐλυπτίθη διὰ
5 τὸ βραδύναί με ἐν Παμφυλίᾳ. καὶ προσελθὼν ὁ Βαρνάβας παρεκάλεσεν αὐτόν, καὶ ἐγεύσατο ἄρτου· ὀλίγον δὲ ἔλαβεν αὐτόν. καὶ εὐηγγελίσαντο τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ πολλοὺς τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων ἐφώτισαν. ἐγὼ δὲ μόνον προσεῖχον αὐτοῖς, καὶ ἐφοβούμην Παῦλον προσεγγίσει αὐτῷ καὶ διὰ τὸ ἔχειν με ἑκατόν
10 νὸν χρόνον ἐν Παμφυλίᾳ διάγοντα καὶ πάννυ ταράσσεσθαι αὐτόν κατ' ἐμοῦ. μετάνοιαν δὲ ἐδίδων ἐπὶ τοῖς γόνασιν εἰς τὴν γῆν Παύλῳ, καὶ οὐκ ἠνείχετο· ὥς δὲ ἐπέμενον ἐπὶ σάββατα τρία τῇ παρακλήσει καὶ τῇ δεήσει γονυπετῶν, οὐκ ἠδυνήθη δυνωπῆσαι αὐτόν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ· ἡ δὲ πολλὴ λύπη αὐτοῦ ἦν πρὸς με διὰ
15 τὸ ἔχειν με τὰς πλείους μεμβράνας ἐν Παμφυλίᾳ.

7 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ τελέσαι αὐτοὺς διδάσκοντας ἐν Ἀντιοχείᾳ, τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων καθεσθέντες ὁμοῦ συνεβουλευσάντο πορεύεσθαι ἐπὶ τοὺς ἀνατολικοὺς τόπους, καὶ μετὰ ταῦτα ἔρχεσθαι ἐν Κύπρῳ καὶ ἐπισκεψασθαι πάσας τὰς ἐκκλησίας ἐν αἷς
20 ἐλάλησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. παρεκάλει δὲ ὁ Βαρνάβας ἐλθεῖν τὸν Παῦλον πρότερον ἐν Κύπρῳ καὶ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ἐπισκεψασθαι ἐν τῇ κώμῃ αὐτοῦ, καὶ Λούκιος δὲ παρεκάλει ὥστε ἐπίσκεψιν λαβεῖν τὴν πόλιν αὐτοῦ Κορίνθην. ὄραμα δὲ ἦν καθ' ὃν ὕπνον ὁφθὲν τῷ Παύλῳ ὥστε σπεῦσαι αὐτόν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ διὰ τὸ προσδέχεσθαι αὐτόν τοὺς ἀδελφοὺς ἐκεῖ. Βαρνάβας δὲ παρεκάλει ὥστε ἐλθεῖν αὐτοὺς ἐν Κύπρῳ καὶ ποιῆσαι
25 τὸν χειμῶνα, καὶ τότε ἀπελθεῖν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἑορτῇ.

8 Πολλὴ τοίνυν φιλονεικία μεταξὺ αὐτῶν ἐγένετο. Βαρνάβας δὲ παρεκάλει | καὶ με συνακολουθήσαι αὐτοῖς διὰ τὸ ἐξ ἀρχῆς ὑπηρέτην αὐτῶν εἶναι με, καὶ ἐν τῇ Κύπρῳ πάσῃ ὑπη-

67 T

¹⁵ cf Tim 2, 4, 13 || ²³ cf act ap 13, 1 Rom 16, 21 || ²⁹ cf act ap 15, 36-39.

² εἰσὶν] ἦσαν QV || ³ ἡδρον UV: cf 296, 5; 15; 297, 19; 298, 17; 299, 1 | ⁴⁻²⁵ ἐπὶ - ἐκεῖ om Σ || ⁵ ἔλ. αὐτοῦ Tischendorf probabiliter || ⁸⁻¹⁴ ἐγὼ - ἑμαυτοῦ om lat || ⁹ scr Παῦλον, προσεγγίσει αὐτῷ καὶ <διαλέγεσθαι μὴ τολμῶν>? || ¹⁰ scr διαγαγόντα? || ¹¹ ἐδίδον P || ¹³ γονυπ|||τῶν P αἰ in ras p || ¹⁵ Παμφυλίᾳ <καταλιπόντα> uel <κατεσχρότα>? cf 10 || ²²⁻²³ καὶ Δ. - Κ. om lat || ²⁵ Κυρήνην Tischendorf recte ut uid || ^{25-295, 17} B. - ἀνθρ. om lat || ²⁹ ἐλσελθεῖν α. εἰς κύπρον Σ: cf 293, 23 || ²⁷ ἐν om Σ || ³⁰ ἐπακολουθήσαι Tischendorf || ³¹ με αὐτῶν εἶναι Σ || <ὅτι> ἐν??? || ὑπηρετήσαι BQUV recte??

ρέτησα αὐτοῖς ἄχρις οὗ κατήντησαν ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας, κακεῖ ἀπέμεινα ἡμέρας ἱκανάς. ὁ δὲ Παῦλος κατέκραζεν τοῦ Βαρνάβα λέγων ὅτι Ἀδύνατον τοῦτον ἔλθειν μεθ' ἡμῶν. Καὶ οἱ ὄντες δὲ μεθ' ἡμῶν ἐκεῖ παρεκάλουν ὥστε καμὲ συνακολουθῆσαι αὐτοῖς, διὰ τὸ εὐχὴν μοι ὑπάρχειν ἕως τέλους αὐτοῖς ἀκολου- 5 θῆσαι· ὥστε λέγειν τὸν Παῦλον τῷ Βαρνάβᾳ ὅτι Εἰ βούλει λαβεῖν Ἰωάννην τὸν καὶ Μάρκον μετονομασθέντα μετὰ σεαυτοῦ, πορεύου ἐτέραν ὁδόν· οὐ γὰρ ἔλθῃ μεθ' ἡμῶν. Βαρνάβας δὲ ἐν ἑαυτῷ γενόμενος εἶπεν ὅτι Τὸν ἅπαξ δουλεύσαντα τῷ εὐαγγελίῳ καὶ συνοδεύσαντα ἡμῖν οὐκ ἀποστρέφεται ἡ χάρις τοῦ 10 Θεοῦ. εἰ οὖν καὶ τοῦτο ἡδύ σοι ἐστί πάτερ Παῦλε, λαβὼν αὐτὸν πορεύομαι. Καὶ αὐτὸς ἔφη· Πορεύου ἐν τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος.

9 Κλίναντες τοῖνον τὰ γόνата προσεῦξαντο τῷ Θεῷ. καὶ ἀναστενάσας Παῦλος ἔκλαυσεν, ὁμοίως δὲ καὶ Βαρνάβας, λέγον- 15 τες πρὸς ἀλλήλους· Καλὸν μὲν ἦν ἡμᾶς κοινῶς καθῶς τὴν ἀρχὴν οὕτως καὶ τὸ τέλος ποιήσασθαι τὸ ἐν ἀνθρώποις. ἐπειδὴ δὲ οὕτως σοι ἔδοξε πάτερ Παῦλε, πρόσευξαι ὑπὲρ ἐμοῦ ἵνα τελειός | μου ὁ κάματος γέννηται εἰς αἰνεσιν· οἶδας γὰρ πῶς σοι ἐδού- 68 T λευσα εἰς τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ τὴν δοθείσαν ἡμῖν. πορεύομαι 20 γὰρ ἐν Κύπρῳ καὶ σπεύδω τελειωθῆναι· οἶδα γὰρ ὅτι οὐκέτι ὄψομαι τὸ πρόσωπόν σου πάτερ Παῦλε. Καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἱκανῶς.

10 Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτόν· Κάμολ τῇ νυκτὶ ταύτῃ παρέστη ὁ κύριος λέγων· Μὴ βιάσῃ Βαρνάβαν τοῦ μὴ πορευ- 25 θῆναι εἰς Κύπρον· ἐκεῖ γὰρ αὐτῷ ἡτοιμάσται τοῦ φωτίσαι πολλούς· καὶ σὺ δὲ ἐν τῇ δοθείσῃ σοι χάριτι πορεύου εἰς Ἱε- ροσόλυμα προσκυνῆσαι ἐν τῷ ἁγίῳ τόπῳ, κακεῖ σοι δειχθήσεται

¹ κατηντήσαμεν *BMQV* || εἰς πέργην *Σ*: cf 293, 25 || ² ἐπέμεινα *MV* *haud male* || χρόνους ἱκανούς *Σ*: cf 293, 20 || ³ τοῦ τῷ *Σ* || ⁴ μ. ἡμ. ἐλθ. *Σ* || ⁵ δὲ μ. ἡμ.] ἀδελφοί *Σ* || *παρ.*] ἔλεγον *Σ* || ⁶ x. σ. α.] με σὺν α. ἀκολουθῆσαι *Σ*: cf 294, 30 || ⁷ διὰ - ἀκολ. *om P* || ἀκολ. αὐτοῖς *B (et ipse conieceram: cf P) om (M)* || ⁸ τῷ *B. om Σ* || ⁹ μετον. *om Σ fort recte* || ¹⁰ ἐτ.] εἰς ἐτ. *BMQV* || ἔλθῃς (*Q*) *UV* || ¹¹ ἡμῖν *om P* || ¹² εἰ - πν. *om M* || ¹³ scr σοι τ. ἡ.? || ¹⁴ ἔφη *om P* || ¹⁵ Χρ.] Θεοῦ *BQUV: cf 20* || τῷ ἁγίῳ πνεύματι (*om τῇ δυν.*) *BQUV* || ¹⁶ τῷ Θεῷ *om Σ* || ¹⁷ ἀρχ.] ψυχὴν *Σ* || ¹⁸ οὕτως *om Σ* || ¹⁹ τελειῶς *V* || ²⁰ μου] μοι *Σ mea lat* || εἰς ἀνάπανσιν γέν. *Σ fiat acceptabilis in conspectu eius lat* || scr ἀνεσιν?? || ἐδ.] καὶ add *Σ* || ²¹ Χρ.] Θεοῦ *MV: cf 13* || ἡμῖν (*lat*) || σοι *Σ* || ²² τελ. x. σπ. *Σ* || ὅτι *om P* || ²³ τῆς γῆς *BMUV* || ²⁴ amare (*πικρῶς?*) *lat* || ²⁵ τοῦ *om Σ* || ²⁶ κακεῖθεν *Σ*

ποῦ σοι τὸ μαρτύριον ἡτοίμασαι. Ἦσπασάμεθα δὲ ἀλλήλους, καὶ παρέλαβέν με Βαρνάβας.

11 Καὶ κατελθόντες εἰς Λαοδικεῖαν ἠρωτῶμεν περᾶσαι εἰς Κύπρον, καὶ εὐρόντες πλοῖον ἀπερχόμενον εἰς Κύπρον ἀνήλθομεν.
5 καὶ πλευσάντων ἡμῶν ὁ ἄνεμος ἐναντίος εὐρέθη. ἤλθομεν δὲ ἐν τῇ Κορασίῳ, καὶ κατελθόντων ἡμῶν παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἔνθα πηγὴ ἦν, ἀνεψύξαμεν ἐκεῖ, μηδενὶ ἑαυτοὺς ἐμφανίζοντες διὰ τὸ μὴ γινῶναι τινα ὅτι ἀπεχωρίσθη Βαρνάβας τοῦ Παύλου. ἀνα-
χθέντες δὲ ἀπὸ Κορασίου ἤλθομεν εἰς Παλαιὰς τῆς Ἰσαυρίας,
10 καὶ ἐκεῖθεν ἤλθομεν ἐν νήσῳ τινὶ Πιτυούσῃ καλουμένῃ, καὶ χειμῶνος γενομένου ἐποιήσαμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς· ὑπέδεξάτο δὲ ἡμᾶς ἀνὴρ τις εὐλαβὴς ὀνόματι Εὐφημος, ὃν καὶ πολλὰ κατήχησε Βαρνά-
βας εἰς τὴν πίστιν σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

12 Ἐκεῖθεν τε παρεπλεύσαμεν τὰς Ἀκονησίας καὶ ἤλθομεν
15 ἐν πόλει Ἀνεμουρίῳ, καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν ἐν αὐτῇ εὗρομεν δύο Ἑλληνας· ἐλθόντες δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐπηρώτων πόθεν καὶ τίνες ἐσμέν. εἶπεν δὲ αὐτοῖς Βαρνάβας· Εἰ βούλεσθε γινῶναι πόθεν καὶ τίνες | ἐσμέν, ἀπορρίψατε ἣν ἔχετε ἐσθῆτα, καὶ περιβάλλω
99 T ὑμᾶς ἐσθῆτα ἥτις οὐδέποτε ῥυπαίνεται, οὐδὲ ἔστιν ἐν αὐτῇ
20 ῥυπαρία, ἀλλὰ πάντοτε λαμπρά ἐστιν. Ξενισθέντες δὲ ἐπὶ τῇ λόγῳ ἠρώτων ἡμᾶς· Τί ἐστι τὸ ἔνδυμα ἐκεῖνο ὃ μέλλει διδόναι; Εἶπεν δὲ αὐτοῖς Βαρνάβας· Ἐὰν ἐξομολογήσῃσθε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν καὶ συντάξῃσθε τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ,

¹ ἡτοίμασθη BQUV || δὲ] τοιγαροῦν Σ || ² καὶ - B. om lat || ³⁻⁴ καὶ - ἀνήλθομεν] κατ. δὲ κ. εὐρ. πλ. ἐν λαοδικίᾳ ἠρωτ. περ. εἰς κύπρον Σ || ⁴⁻¹⁴ καὶ - Ἀκ. om lat || ⁵ πλευσ. ἡμ. om Σ || |||||v P ἡμῶ in ras p || ἠρέθη BUV (cf 294, 3) at M καὶ οὐκ ἠδυνήθημεν add BQUV περᾶσαι add U || ⁶ scr Κορασιῳ? (cf Braunsberger der apostel Barn p 114: idem significari putat Papebrochius) an est idem ac Ψευδοκορασίον? cf Steph Byz s u: cf 9 || εἰσελθόντων BQUV ἐξελθόντες M || ἡμ. om M || ⁷ ἐκεῖ] τὴν ὥραν add Σ (in marg V): <μὴν ὥραν>?? cf 299, 25; 300, 8; 298, 3; 299, 12 || ἐμφανίσαντες Σ || ⁸⁻⁹ ἀν. - Κορ.] ἐκεῖθεν δὲ (τε M: cf 14) Σ || ⁹ Κορ.] cf 6 || ⁹⁻¹⁰ ἤλθομεν - κακ. om P || ⁹ scr Παλαιὰν τ. Ἰ. an Παλαιὰν Ἰσαυραν? παραλλ. τ. Ἰ. Lipsius II, 2 p 282 || ¹⁰ ἐλθόντες Σ: cf 9 - 10 P || ¹¹ ἐπ. ἐ.] παρεβάλομεν BQUV παρεμείναμεν M || ὅπ. δὲ] καὶ ἐδέξατο Σ || ¹² εὐλ. om Σ: cf 293, 20 || εὐφημος ὀνόματι Σ || ¹²⁻¹³ δν - αὐτοῦ om Σ || ¹⁴ τε] δὲ Σ: cf 8 - 9; 299, 18; 300, 3 || ἀκονισίας QU ἀκονησίας M || ¹⁵ ἥρρωμεν BUV: cf 294, 3 || ¹⁶ καὶ τίνες om Σ: cf 18 (qui estis et unde uos attulit nostris oris lat c qui estis unde et quo n) || ¹⁸ περιβαλῶ Σ: cf 297, 1 || ²⁰ ῥυπαρία] μῶμος BMQU om (V) || ²¹ μ.] μέλλετε ἡμῶν Σ fort recte: cf quae seq || ²² ἐξομολογήσῃσθε BMQU || ²³ συντάσσησθε (B)Q συντάσσεσθε MUV || ἡμῶν om Σ

λαμβάνετε τὸ ἔνδυμα ἐκεῖνο ὅπερ ἐστὶν ἄφθαρτον εἰς τὸν αἰῶνα.

13 Κατανυχθέντες δὲ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἔπεσον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρακαλοῦντες καὶ λέγοντες· Ἀξιοῦμέν σε πάτερ, δὸς ἡμῖν τὸ ἔνδυμα ἐκεῖνο· ἡμεῖς γὰρ πιστεύομεν ᾧ 5 κηρύττεις ζῶντι Θεῷ καὶ ἀληθινῷ. Καταγαγὼν δὲ αὐτοὺς κάτω εἰς τὴν πηγήν ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος· καὶ ἔγνωσαν ἑαυτοὺς ὅτι ἐνεδύσαντο δύναμιν καὶ στολὴν ἁγίαν. λαβὼν δὲ παρ' ἐμοῦ μίαν στολὴν ἐνέδυσεν τὸν ἕνα, καὶ ἐκ τῆς ἰδίας στολῆς ἐνέδυσεν τὸν ἕτερον. 10 προσήγγεγκαν δὲ χρήματα αὐτῷ, καὶ εὐθέως διέδωκεν αὐτὰ Βαρνάβας τοῖς πτωχοῖς· ἀφ' ὧν καὶ οἱ ναῦται πολλὰ ἡδυνήθησαν κερδάναι.

14 Κατελθόντες δὲ ἐν τῷ αἰγιαλῷ, ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· καὶ εὐλογήσας αὐτοὺς ἡσπασάμεθα αὐτοὺς καὶ ἀνή- 15 χθημεν ἐν τῷ πλοίῳ. ὁ δὲ εἰς αὐτῶν, ὁ ἐπικληθεὶς Στέφανος, ἐβούλετο συνακολουθῆσαι ἡμῖν· καὶ οὐκ εἶασεν ὁ Βαρνάβας. διαπερασάντων δὲ ἡμῶν κατεπλεύσαμεν ἐν Κύπρῳ διὰ νυκτός, καὶ ἐλθόντες ἐν τῷ λεγομένῳ Κρομμνακίτῃ εὔρομεν Τίμωνα καὶ Ἀρίστωνα τοὺς ἱεροδούλους, πρὸς οὓς καὶ ἐξενίσθημεν. 20

15 Τίμων δὲ συνέχετο πυρετῷ πολλῷ· ᾧ καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας εὐθέως ἀπεστήσαμεν τὸν πυρετὸν αὐτοῦ, ἐπικαλεσάμενοι τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. ἦν δὲ ὁ Βαρνάβας μαθήματα παρὰ | 70 Τ Ματθαίου εἰληφώς βιβλίον τῆς τοῦ Θεοῦ φωνῆς καὶ θαυμάτων καὶ διδαγμάτων σύγγραμμα· ταύτην ἐπιτίθει τοῖς ἀσθενοῦσι 25 Βαρνάβας κατὰ τὴν ἀπαντῶσαν ἡμῖν χώραν, καὶ εὐθέως τῶν παθῶν ἴασιν ἐποίει.

⁵⁻⁶ ἡμ. - ἀλ. *om* Σ *cumque illi sponderent se (om n) cuncta perficere (patrare n) lat* || ⁷⁻⁸ εἰς τὸ ὄν. τοῦ π. κ. τοῦ ν. κ. τοῦ ἁγ. Σ: *cf* 302, 4 || ⁸⁻⁹ δύν. (*uirtutem lat*) καὶ] τὴν Σ || ⁹ ἁγ.] τὴν ἁγ. *BMQV* || ¹¹ δὲ αὐτῶ τὰ (*om Q*) χρ. αὐτῶν Σ || ¹² τοῖς *om* Σ *fort recte* || ¹²⁻¹⁷ ἀφ' - *B. om lat* || ¹⁴ ἐλάλει] ἡσπασάμεθα (αὐτοὺς *add V* αὐτοῖς *add U*) καὶ ἐλάλησαμεν (κ. ἐλ. *om M* αὐτοῖς *add Q* αὐτοὺς *add BM*) Σ || ¹⁵ ἡνλόγησαμεν Σ || ¹⁶⁻¹⁸ ἡσπας. - πλοίῳ *om* Σ || ¹⁶ εἰς] ἐξ *add* Σ || ¹⁷ ὁ *om BQUV* || ¹⁸ διὰ ν. *om* Σ *lat* || ¹⁹ κ. ἐ. - Κρ.] *ibique lat* || ²⁰ κρομνακίτῃ *BU(V)* κρομνακίτῃ *M* κρομνάκι *Q* || ²¹ ἡνύρομεν *B(U)V*: *cf* 294, 3 || ²² αὐτοῦ] ἀπ' αὐτοῦ Σ || ²³ ὅμα *P* || τοῦ *om BQU* || ²⁴ κυρ. *om* Σ || ²⁵ χριστοῦ *M* χριστοῦ *add Q* || ²⁶ βιβλίον *P*: *cf* 25 || ²⁷⁻²⁸ θ. κ. διδ.] ποιημάτων *BQUV* ποιήματα *M* || ²⁹ συγγράμματα *P(M)* || ἐπιτιθεὶς *pāsi* τ. ἀσθενοῦσιν Σ || ³⁰ *B.*] ὁ β. Σ || καὶ *om* Σ

16 Γενομένων δὲ ἡμῶν ἐν Λαπίθῳ, καὶ εἰδωλομανίας ἐπιτε-
λουμένης ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐκ εἶσαν ἡμᾶς εἰσελθεῖν ἐν τῇ πόλει,
ἀλλὰ πρὸς τῇ πύλῃ ἀνεψύξαμεν μικρόν· Τίμων δὲ μετὰ τὸ ἀνα-
στῆναι αὐτὸν ἐκ τῆς νόσου ἦλθεν σὺν ἡμῖν. ἐξελθόντες δὲ τῆς
5 Λαπίθου διὰ τῶν ὁρέων ὠδεύσαμεν, καὶ ἦλθομεν εἰς πόλιν
Λαμπαδιστοῦ, ὅθεν ὑπῆρχεν καὶ Τίμων· πρὸς ὃν εὑρόντες καὶ
Ἡρακλείον ὄντα ἐκεῖ ἐξενίσθημεν παρ' αὐτῶ.

17 Οὗτος ἦν ἀπὸ τῆς Ταμασέων, ὃς ἐληλύθει ἐπισκέψασθαι
τοὺς οἰκείους αὐτοῦ· πρὸς ὃν ἀτενίσας ὁ Βαρνάβας ἀνεγνώρισεν
10 αὐτόν, πρῶν ἐπὶ τῆς Κιτιέων συντυχίαν πεποιηκώς μετὰ
Παύλου πρὸς αὐτόν· ᾧ καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐδόθη ἐπὶ τοῦ βαπτί-
σματος, μετιωνόμασέν τε αὐτόν Ἡρακλείδην. χειροτονήσαντές
τε αὐτόν ἐπίσκοπον τῇ Κύπρῳ καὶ ἐκκλησίαν ἐπιστηρίξαντες
ἐν Ταμάσῳ κατελείψαμεν αὐτόν εἰς κατοίκησιν τῶν ἐκεῖσε
15 κατοικούντων ἀδελφῶν.

18 Ἡμῶν δὲ διελθόντων τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Χιονῶδες,
κατηγνήσαμεν ἐν Παλαιᾷ Πάφῳ, καὶ ἐκεῖ εὑρόντες Ῥόδωνά τινα
ιερόδουλον, ὃς καὶ αὐτὸς πιστεύσας συνηκολούθησεν ἡμῖν. συνη-
τήσαμεν δὲ τινι Ἰουδαίῳ ὀνόματι Βαριησοῦ ἐρχομένῳ ἀπὸ Πάφου,
20 ὅστις καὶ ἐγνώρισεν Βαρνάβαν ὄντα πρῶν μετὰ Παύλου· οὗτος
71 T οὐκ εἶσεν ἡμᾶς εἰσελθεῖν ἐν Πάφῳ, ἀλλ' ὑποστρέψαντες ἦλθο-
μεν ἐν τῷ Κουρίῳ.

¹⁸ cf act ap 13, 6

¹ ἐν] τῇ πόλει add Σ || λαπίθων BQV: cf 5 || ² εἶσεν (M)(V?) ||
εἰς. om M: cf 21 || ⁴ σὺν] ἅμα Σ || ⁵ διοδεύσαντες (om καὶ) Σ || πόλ.]
κώμην Σ || ⁷ ἡρακλέωνα (uel -έονα uel -εῶνα) Σ (Erasmius lat): cf 8 ||
αὐτοῦ UV || ⁸ οὗτος] ἡρακλέων add P (fort uar lectio ad 7) || ταμα-
σίων BQUV μασίας M || ὃς om Σ || ἐλθὼν Σ || ¹⁰ κητιαίων P: cf 300, 4;
9 || ¹¹⁻¹² ἔδωκαν μετονομάσαντες αὐτόν (om ε. τ. β. εἰ τε) Σ || ¹³ ἐπίσκ.] εἰς
ἐπίσκ. BQU: cf 299, 15 || ἐπιστηρίξαντες BQUV ἐν σπηλαίῳ add Σ: recte??
(cf 299, 17; 301, 11; 18 et 299, 17 ἐν . . . ἐν 300, 19 μετὰ . . . μετὰ) || ¹⁴ ἐν
T.] ὄντα μάσω P || ¹¹⁻¹² κατελ. - ἀδελφῶν] καὶ τοῖς ἐκεῖ (ἐκεῖσε Q) οὖν
ἀδελφοῖς κατηχηθεῖσιν μετ' αὐτοῦ παρεθέμεθα αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
(Σ) || ¹⁴ κατοίκ.] scr διοίκησιν? commonitionem lat c communionem n ||
¹⁶ δι. δὲ ἡμ. BQUV διελθόντες M || ¹⁷ παλαιῷ P || ἡύραμεν BUV εὔρα-
μεν Q εὔρομεν M: cf 294, 3 || τινα (quendam uirum lat) om P ||
¹⁸ ὅστις Σ fort recte: cf 20; 293, 21; et 294, 4; 298, 8; 9; 11 || ¹⁹ ἰουδ.
τινὶ Σ || βαριησοῦ BUV βαρισοῦ M Bariaeuum lat || ἀπὸ τῆς π. Σ:
cf 21 || ²¹ εἰ.] ἡγήλησεν P (prohibuit lat): cf 2; 293, 27; 297, 17; 299,
10; 22 || εἰς. (introire lat) om BQUV: cf 2; 299, 10 || εἰς τὴν πόλιν
Σ: cf 19

19 Καὶ εὗρομεν δρόμον τινὰ μιερὸν ἐν τῇ ὁδῷ πλησίον τῆς πόλεως ἐπιτελούμενον, ἔνθα γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν πλήθος γυμνῶν ἐπετέλουν τὸν δρόμον· καὶ πολλὴ ἀπάτη καὶ πλάνη ἐγένετο ἐν τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ. στραφεῖς δὲ ὁ Βαρνάβας τοῦτῳ ἐπετίμησεν, καὶ ἔπεσεν τὸ ἀπὸ δυσμῶν μέρος, ὥστε πολλοὺς τραυματίας γενέσθαι· πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπέθανον, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ὄν πλησίον ἐν τῇ καλουμένῃ Ἱερᾷ. ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐγγὺς τοῦ Κουρίου, πολὺ πλήθος Ἰουδαίων ὄντων ἐκεῖ ὑποβληθέντες ὑπὸ τοῦ Βαριησοῦ ἔστησαν ἔξω τῆς πόλεως καὶ οὐκ εἶασαν ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ὑπὸ δένδρον τὸ ὄν πλησίον τῆς πόλεως ἐποιήσαμεν τὴν ἡμέραν καὶ ἀνεψύξαμεν ἐκεῖ.

20 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἤλθομεν ἐν κώμῃ τινί, ἔνθα Ἀριστοκλιανὸς κατέμενε· οὗτος λεπτὸς ὢν ἐκαθαρίσθη ἐν Ἀντιοχείᾳ, ὃν καὶ ἐσφράγισε Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς ἐπίσκοπον, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὴν κώμην αὐτοῦ ἐν Κύπρῳ διὰ τὸ πολλοὺς Ἑλλήνας ὑπάρχειν ἐκεῖ. ἐξενίσθημεν δὲ ἐν τῷ σπηλαίῳ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν. ἐκεῖθεν τε ἤλθομεν ἐν Ἀμαθοῦντι, καὶ πολὺ πλήθος ἦν Ἑλλήνων ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῷ ὄρει ἀσέμνων γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν σπενδόντων. προλαβὼν δὲ καὶ ὁ Βαριησοὺς συνεσκεύασεν τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, καὶ οὐκ εἶασεν ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, εἰ μὴ γυνή τις χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα ἔξω τῆς πόλεως οὔσα, καὶ αὐτὴ τοῖς εἰδώλοις μὴ προσκυνοῦσα, προσσχοῦσα ἡμῖν ἐδέξατο ἡμᾶς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς μίαν ὥραν. ἐξερχομένων δὲ ἡμῶν τὸν κονιορτὸν

¹⁵ cf Matth 10, 14

¹ ἤυρομεν BUV: cf 294, 3 || ¹⁻² μιερὸν ἐν τῷ ὄρει (fort recte: cf 11; 17; 19; 301, 18) ἐπιτ. πλ. τ. π. Σ || ³ ἐπετέλει Σ: cf 10 || ³⁻⁴ π. - ἐκ. om Σ || ⁴ τοῦτῳ ὁ βαρν. ἐπιστραφεῖς (cf 293, 23) ἐπετ. (om δὲ) Σ || ante στρ. aliquid intercidisse uidetur || τοῦτῳ] templum lat: circum memorat Lipsius p 286 || ⁵ ἐπ.] κατέπεσεν (Σ): cf 293, 23 || ὥστε] καὶ Σ || ⁶ γεν.] ἐποίησεν BQUV al M || ⁷ ἐν τῷ ἱερῷ Σ || ^{7-300, 14} τὸ ὄν - αὐταῖς om lat || ⁷ τῷ ὄντι Σ || ⁷⁻⁸ ἐν τ. κ. Ἱ. om Σ || ⁸ ἐγγ.] πλησίον Σ || κουρεῖον M (cf 298, 22) ἱεροῦ P: cf 9 ἐκεῖ || ⁹ ὄντων] ὄν (Σ): <τῶν> ὄντων? cf 11 || ὑποβληθὲν Σ || ¹⁰ βαριησοῦ BUV βαρισοῦ M || ἔστη BQUV om M: cf 3 || εἶασεν (M)V || ¹¹ ὑπὸ] τὸ add Σ: ὑπὸ <τι>? || ὄν] ἐν τῷ ὄρει add Σ fort recte: cf 1 || ¹² ἐσπέραν Σ || ¹³ ἐσφράγισαν BQUV || ¹⁴ ἐν τῇ κώμῃ Σ || ¹⁵ τε] δὲ QUV οὖν B(?): cf 296, 14 || ¹⁶ ἐν τῷ ἱερῷ om P: cf 300, 1; 298, 13 || ²⁰⁻²¹ πρ. δὲ κ.] κακεῖ προσελθὼν οὖν (Σ) || ²¹ βαριησοῦς V βαρισοῦς MU et sic fere constanter || ²² ἔ. τ. π. ο. om Σ || ²³ προσέχουσα P (προσχοῦσα Σ: cf II 1 praef p IX) || ἡμῖν om Σ

τῶν ποδῶν ἐξετινάξαμεν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου ἔνθα ἡ σπονδὴ τῶν ἱερῶν ἐγίνετο.

21 Ἐκεῖθὲν τε ἐξελεθόντες ἤλθομεν διὰ τῶν ἐρήμων τόπων· ἡκολούθει δὲ ἡμῖν καὶ Τιμων. καὶ ἐλεθόντων ἡμῶν εἰς Κιτιεῖς, 5 πολλοῦ θορύβου γενομένου κάκει ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ αὐτῶν, μαθόντες ἐξήλθομεν τὴν πόλιν, ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ἡμῶν ἅπαντες· οὐδεὶς γὰρ ἡμᾶς ἐδέξατο, εἰ μὴ ἐν τῇ πύλῃ μίαν ὥραν ἀνεψύξαμεν πλησίον τοῦ ὑδραγωγίου.

22 Ἀναχθέντων δὲ ἡμῶν ἐν πλοίῳ ἀπὸ τῆς Κιτιέων, ἤλθο- 10 μεν ἐπὶ Σαλαμῖνι, καὶ κατήχθημεν ἐν ταῖς λεγομέναις Νήσοις, ἔνθα κατείδωλος ὁ τόπος ὑπῆρχεν· κάκει γὰρ πανηγύρεις καὶ σπονδαὶ ἐγίνοντο. εὐρόντες δὲ κάκει πάλιν Ἑρακλειδην, ἐδιδάξαμεν αὐτὸν πῶς κηρύσσειν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον καὶ καθι- στάναι ἐκκλησίας καὶ λειτουργοὺς ἐν αὐταῖς. εἰσελεθόντων δὲ 15 ἡμῶν ἐν Σαλαμῖνι, κατηντήσαμεν εἰς τὴν συναγωγὴν τὴν πλησίον τῆς ἐπιλεγομένης Βιβλίας· κάκει εἰσελεθόντων ἡμῶν ἀναπτύξας ὁ Βαρνάβας τὸ εὐαγγέλιον ὅπερ ἦν λαβὼν παρὰ Ματθαίου τοῦ συνεργοῦ ἤρξατο διδάσκειν τοὺς Ἰουδαίους.

23 Καταντήσαντος δὲ τοῦ Βαριησοῦ μετὰ δύο ἡμέρας μετὰ 20 τὸ κατηχησαὶ Ἰουδαίους οὐκ ὀλίγους, θυμωθεὶς συνῆξε πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων, καὶ κατασχόντες τὸν Βαρνάβαν ἐξήτησαν παραδοῦναι Ὑπάτῳ τῷ ἡγεμόνι τῆς Σαλαμῖνης. καὶ δήσαντες αὐτὸν πρὸς τὸ ἀγαγεῖν πρὸς τὸν ἡγεμόνα, εὐσεβοῦς δὲ Ἰεβου-

^o of Matth 10, 14

¹ ἐξετ.] βαρνάβας ἐξετινάξεν (Σ): cf 6 || ² μαρῶν Σ μερῶν Tischendorf recte ut uid: cf 299, 1 et 20 || ³ τε] δὲ MQUV: cf 296, 14 || ⁴ ἡμ. κ. T.] κ. τ. ἡμᾶς M κ. τ. μεθ' ἡμῶν BQUV || ⁵ ἵπποδρομίῳ (P cf 301, 3) δρομίῳ Σ || ⁶ παρήλθομεν Σ || ⁸ scr ὑδραγωγίου? || ⁹ τῆς] τῶν PMU: cf 4: 298, 8 || ¹⁰ σαλαμίνα B(M)UV σαλαμῖναν Q: scr Σαλαμῖνι? (cf 15) an Σαλαμῖνα? (cf 293, 26; 294, 18; 301, 3) an Σαλαμῖνιν? cf 22 || ¹¹ post ἔνθα forti aliquid intercidit || καὶ ἐκεῖ (Σ) || ¹² κάκ. πάλ. εὐρ. (om δὲ) (Σ) || ¹³ πῶς] πῶς δεῖ MQU πῶς δὲ B σπονδῇ V del Tischendorf: recte?? || χριστοῦ Σ || καὶ καθ.] καθιστᾶν τε V καθιστάντες BU καθιστᾶν ταῖς Q καθιστώντες M || ¹⁴ ἐκκλησίας Q || ¹⁵ σαλαμῖνα BV: scr Σαλαμῖνι? cf 10 || ¹⁶ Βυβλίας Vsener Venerem intellegens || ¹⁷⁻¹⁸ τ. συν. om Σ καὶ (eras) add V || ²⁰ κατηχηθῆναι Σ || ὁλ.] ὑπὸ βαρνάβα add Σ || θυμ.] ὁ βαριησοῦς (βαριησοῦς B βαρισσοῦς V βαρισσοῦς M βαρισησοῦς Q) add Σ || ²¹⁻²² ἐξήτ. κατασχεῖν τ. βαρν. καὶ παραδ. (Σ) || ²² Ὑ. τ. ἡγ.] consuli lat Ὑπατῳ τ. ἡγ. Papebrochius τῷ ὑπάτῳ [τῷ ἡγεμόνι] suspicatur Lipsius II, 2 p 284 probabiliter || δῆσ.] ὡς ἐδήσαν Σ || ²³ ἀπαγαγεῖν BQUV (cf 293, 23) αὐτὸν add QU || εὐσ.] quidam uir magnus et praepotens nomine Eusebius lat: scr Εὐσεβίου? idem coniecit Papebrochius || δὲ om Σ || Ἰεβουσσαίου (-έον V) QV Ἰεβουσαίου B Ἰεβουσαίου U

σαίου συγγενοῦς Νέρωνος καταντήσαντος ἐν Κύπρῳ, μαθόντες οἱ Ἰουδαῖοι λαβόντες τὸν Βαρνάβαν νυκτὸς ἔδησαν ἐν σχοινίῳ κατὰ τοῦ τραχήλου, καὶ σύραντες ἐπὶ τὸ ἱπποδρομίον ἀπὸ τῆς συναγωγῆς καὶ περάσαντες ἔξω τῆς πύλης περιστάντες κατέκασαν αὐτὸν πυρὶ, ὥστε καὶ τὰ ὀστέα αὐτοῦ κονίαν γενέσθαι. 5 εὐθέως δὲ αὐτῇ τῇ νυκτὶ λαβόντες τὴν κονίαν αὐτοῦ ἔβαλον ἐν σινδόνι, καὶ ἐν μολίβδῳ ἀσφαλισάμενοι ἐσκέπτοντο κατὰ τοῦ πελάγους ῥῖψαι αὐτόν.

24 Ἐγὼ δὲ εὐρών καιρὸν τῆς νυκτός, καὶ τοῦτον μετὰ Τίμωνος καὶ Ῥόδωνος βαστάσαι δυνηθεῖς, ἤλθομεν ἐν τόπῳ 10 τινί, καὶ εὐρόντες σπήλαιον κατηγάγομεν αὐτὸν ἐκεῖ, ἔνθα τὸ ἔθνος τῶν Ἰεβουσαίων τὸ πρὶν κατέκει· ἀποκεκρυμμένον δὲ τόπον εὐρόντες ἐν αὐτῷ ἀπεθέμεθα σὺν τοῖς μαθήμασιν οἷς παρέλαβεν παρὰ Ματθαίου. ἦν δὲ ὥρα τετάρτη τῆς νυκτός δευτέρας σαββάτων. 15

25 Ὡς δὲ ἐκρύβημεν ἐν τῷ τόπῳ, ζήτησιν οὐκ ὀλίγην ἐποίησαντο οἱ Ἰουδαῖοι καθ' ἡμῶν, καὶ μόλις εὐρόντες κατεδίωξαν ἕως τῆς κώμης Λεδρῶν· καὶ εὐρόντες κακεῖ σπήλαιον πλησίον τῆς κώμης κατεφύγομεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὕτως διελάθομεν αὐτούς. ἀπεκρύβημεν δὲ ἐν τῷ σπηλαίῳ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἀναχωρη- 20 σάντων τῶν Ἰουδαίων ἐξεληθόντες κατελείψαμεν τὸν τόπον νυκτός. προσλαβόμενοι δὲ Ἀρίστωνα καὶ Ῥόδωνα ἤλθομεν ἐν κώμῃ Αἰμνήτι.

26 Ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εὐρομεν πλοῖον Αἰγύπτιον, καὶ ἀνελθόντες εἰς αὐτὸ κατήχθημεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. κακεῖ 25

³ ἱπποδρομίον P: cf 300, 5 || ⁴ περιστ. om Σ circumdantes lat || ^{5-302,7} ὥστε - αὐτοῦ] sicque beato Christi testis perrexit ad dominum lat n || ⁶ τῇ αὐτῇ Σ || ⁷ ἐσκέψαντο Σ || ⁸ ἐγὼ - νυκτός] εὐρ. δὲ καιρ. τ. ν. ἐγὼ ἰωάννης ὁ καὶ μετονομασθεὶς μάρκος Σ interim ego praefatus Iohannes qui et Marcus lat c || ¹¹ καὶ - ἐκεῖ post κατέκει (12) ponend? || ¹² ἱεβουσαίων QV ἑβουσαίων M || ¹³ σὺν] ἅμα Σ || ¹⁴ δευτέρα Σ || ¹⁵ σαββάτω BUV σαββάτου MQ μηνὶ παννὶ ιζ' (εἰς τὰς δεκαεπτὰ U om V) κατ' αἰγυπτίους (ἐπτακαίδεκάτῃ add V) τῆς δὲ γενεᾶς ἔτους δεδεκάτου (ιβ' V centesimo secundo Sirletus, cf Papebrochius p 421, inepite uterque: ipse frustra quaeisui) κατὰ δὲ ῥωμαίους μηνὶ ἰουνίῳ ια' (δεκάτῃ πρώτῃ M εἰς τὰς ἑνδεκα U) add Σ tertio idus iunias hoc est undecima die ipsius mensis add lat c || ^{16-302,7} ὡς - αὐτοῦ] de lat c cf Lipsius p 279 || ¹⁶ τῷ om Σ || ¹⁷ ἐποίησαν Σ || ¹⁸ κατέδ.] ἡμᾶς add Σ || ¹⁹ σπήλ.] ἐν τῷ ὄρει add Σ: cf 299, 1; 11 || ²⁰ κώμ.] ἀνελθόντες add Σ || ²¹ διελ. αὐτ.] διελήθησαν εἰς ἡμᾶς BQV δὲ (om M) ἐλθασαν ἡμᾶς MU || ²² ἡμ. τρ. Σ || ²³ νυκτός om Σ || ²⁴⁻²⁵ προσλ. - Αἰμν. om P || ²⁶ ἐλθ. - εὐρ.] εὐρόντες Σ δὲ (Σ) || ²⁷ καὶ om Σ || ἀνήλθομεν ἐν αὐτῷ καὶ πλεύναντες κατήχθ. Σ

74 T

ἔμεινα ἐγὼ διδάσκων τοὺς ἐρχομένους ἀδελφοὺς τὸν λόγον τοῦ κυρίου, φωτίζων αὐτοὺς καὶ εὐαγγελιζόμενος ἅπερ ἐδιδάχθην παρὰ τῶν ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ, τῶν καὶ βαπτισάντων με εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, τῶν καὶ μετο-
 5 νομασάντων με Μᾶρκον ἐν τῷ ὕδατι τοῦ βαπτίσματος, ἐν ᾧ καὶ ἐλπίζω προσενέγκαι πολλοὺς εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ· ὅτι αὐτῷ πρέπει τιμὴ καὶ δόξα αἰώνιος. ἀμήν.

¹ ἐγὼ *om* Σ || ἐρχ.] προσφεύγοντας Σ || ² κυρ.] θεοῦ BV || ³ παρὰ] ὑπὸ Σ: cf 293, 9; 19 || ⁴ εἰς τὸ ὄν. τοῦ π. κ. τοῦ υ. κ. τοῦ ἁγ. Σ: cf 297, 7 || ⁵ καὶ *om* Σ || θεοῦ] κυρίου BQUV χριστοῦ M || ⁷ ὅτι *om* BMUV || πρ. τ. καὶ] ἡ Σ || *al.*] εἰς τοὺς αἰῶνας Σ τῶν αἰώνων *add* MQV || ⁸ ἀμήν] περίοδοι καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου βαρνάβα πέπλησται διὰ θεοῦ *add* P

INDEX LOCORVM

act (acta apostolorum)

1, 13 *Th* 99, 6
 1, 15 *Am* 46, 4
 1, 18 *Th* 200, 1
 2, 25 *Ph* 31, 7
 2, 27 *Ph* 31, 10
 2, 31 *Th* 265, 3
 3, 6 *PA* 125, 15
 3, 7 *Am* 49, 3
 3, 17 *Th* 156, 7
 4, 12 *Ph* 5, 18
 5, 14 *Th* 143, 13
 5, 15 *Th* 176, 12
 5, 39 *Ph* 9, 24
 7, 27 *AM* 87, 7
 9, 7 *Th* 142, 9
 10, 38 *Am* 52, 11
 10, 42 *Am* 53, 15 *AM*
 80, 13 *Io* 156, 3 *Th*
 145, 5; 147, 8
 12, 12 *Bn* 293, 20
 12, 25 *Bn* 292, 8; 293,
 20
 13, 1 *Bn* 293, 20; 294,
 22
 13, 4 *Bn* 293, 22
 13, 6 *Bn* 298, 18; 293,
 24
 13, 13 *Bn* 293, 26
 15, 36 ss *Bn* 294, 29
 17, 21 *Ph* 4, 14
 17, 27 *AM* 103, 11
 18, 9 *Th* 100, 9
 18, 28 *Th* 176, 6
 19, 12 *Io* 181, 20

20, 29 *Th* 185, 1

23, 2 *AM* 104, 1

liber Adae

1, 68 *AM* 92, 2

apoc (apocalypsis)

1, 8 *Io* 198, 6
 13, 7 *Th* 149, 20
 16, 2 *Th* 149, 20
 19, 7 *Th* 249, 2
 21, 23 *Io* 198, 11
 22, 4 *Th* 208, 2

Col (epistula ad Colossenses)

1, 16 *Aa* 41, 1
 1, 22 *Ph* 44, 14
 2, 16 *Ph* 8, 16
 3, 8 *Th* 175, 10
 3, 9; 10 *Th* 165, 7;
 175, 4
 4, 6 *Ph* 83, 15

Cor (epistulae ad Corinthios)

1, 2, 3 *Ph* 71, 7
 1, 2, 4 *Ph* 9, 14
 1, 2, 9 *AM* 80, 14
 Ph 42, 6 *Th* 135, 16;
 154, 4
 1, 3, 16 *Th* 117, 1;
 207, 16; 266, 5
 1, 3, 17 *Th* 117, 1; 207, 16

1, 6, 9 *Th* 168, 3

1, 6, 19 *Th* 266, 5

1, 7, 5 *Ph* 80, 1

1, 9, 17 *Io* 213, 14

1, 9, 24 *Ph* 67, 3

1, 9, 25 *Th* 249, 3

1, 11, 29 *Th* 146, 18

1, 11, 34 *Th* 146, 18

1, 15, 56 *Ph* 77, 1

1, 15, 58 *Ph* 82, 6; 11

2, 3, 15 *Ph* 8, 7

2, 8, 9 *Ph* 77, 2

deut (deuteronomium)

4, 35 *Io* 172, 29 *Mt*
 256, 18

4, 9; 10 *PA* 120, 3

6, 5 *PA* 120, 3

7, 13 *Am* 53, 21

Eccles (Ecclesiastes)

3, 1 *Th* 184, 4

3, 8 *Th* 184, 4

Eph (epistula ad Ephesios)

1, 18 *Th* 280, 13

1, 20 *Ph* 8, 25

1, 21 *Ph* 5, 8

2, 20 *Aa* 44, 17

3, 13 *Th* 271, 22

4, 22 *Ph* 4, 21 *Th* 165,
 7; 175, 4

4, 25 *Th* 175, 10

4, 28 *Th* 175, 6

6, 14; 15 *Th* 255, 16

exod (exodus)
 1, 13; 14 *Th* 149, 12
 1, 16 *Th* 149, 12
 1, 22 *Th* 149, 12
 7, 3 *Th* 149, 11
 9, 35 *Th* 149, 11
 20, 13; 14 *PA* 120, 3
 20, 16 *PA* 120, 3
 32 *Th* 183, 6
 32, 4 *Th* 149, 13

Gal (epistula ad
 Galatas)

1, 7 *Ph* 5, 9
 3, 13 *Th* 188, 3
 3, 28 *Th* 237, 19

gen (genesis)

1, 2 *Th* 157, 17
 1, 26 *Ph* 30, 19; 96, 44
 3, 1 *AM* 91, 18
 3, 1 ss *Th* 149, 4
 3, 6 *Ph* 81, 9; 15
 3, 13 *Ph* 81, 18
 3, 18 *Th* 149, 7
 3, 23 *AM* 91, 18
 3, 24 *Ph* 69, 8
 4, 5 ss *Th* 149, 6
 6, 2 *AM* 92, 3 *Th* 149, 8
 6, 4 *AM* 92, 3
 6, 7; 8 *AM* 92, 3
 9, 11 *AM* 92, 13
 23, 9 *AM* 82, 7
 23, 17 *AM* 82, 7
 25, 10 *AM* 82, 7

Heb (epistula ad
 Hebraeos)

2, 13 *Io* 204, 16
 5, 12 *Io* 173, 14
 11, 6 *Th* 271, 1

Hos (Hoseas)

11, 1 *Ph* 31, 15

Iac (epistula Iacobi)

2, 19 *Io* 190, 17

Ier (Ieremias)

2, 27 *Bt* 140, 8
 43, 30 *Th* 177, 14

Ies uel Isai (Iesaias)

5, 27 *Th* 255, 16
 6, 8 *Ph* 30, 10; 96, 30
 28, 16 *Ph* 47, 6
 42, 1 *Ph* 30, 25
 42, 2 *Ap* 16, 7
 42, 4 *Ph* 31, 22; 97, 2
 45, 1 *Ph* 31, 20
 50, 6 *Ph* 30, 29; 97, 9
 53, 7; 8 *Ph* 30, 26
 65, 1; 2 *Ph* 30, 31

ascens Ies (ascensio
 Iesaias)

3, 13 *AM* 100, 13;
 101, 3

Io (epistulae Ioannis)

1, 1, 1 *Io* 194, 4; 195,
 5; 196, 21 *Th* 250, 7
 1, 1, 5 *Io* 197, 21
 1, 1, 6 *Th* 153, 9
 1, 1, 8 *Th* 153, 9
 1, 1, 9 *Th* 174, 18
 1, 1, 10 *Th* 153, 9
 1, 2, 4 *Io* 206, 3
 1, 3, 18 *Io* 202, 12
 1, 4, 14 *Io* 198, 18

Io (euangelium Io-
 annis)

1, 1 *Io* 197, 19; 198,
 18; 200, 6; 207, 14
Ph 76, 8
 1, 14 *Ph* 76, 8 *Th* 177,
 6; 232, 3
 1, 37 *Io* 194, 9
 2, 1 ss *AM* 77, 2
 4, 6 *Th* 164, 9
 4, 10; 11 *Ph* 58, 9
 4, 34 *Th* 106, 9
 4, 35 *Th* 255, 7
 4, 39 *PA* 122, 29
 5, 27 *Io* 208, 2
 6, 5 *Th* 164, 8
 6, 7 *Io* 197, 2

6, 19 *Th* 164, 10; 183, 3
 6, 35 *Io* 200, 7
 6, 38 *AM* 106, 15
 6, 48 *Io* 200, 7
 8, 12 *Ph* 44, 11
 8, 44 *Th* 250, 15
 10, 3 *Th* 141, 18
 10, 9 *Io* 198, 13; 200, 7
 10, 11 *Th* 157, 18
 10, 14 *Th* 141, 3; 18
 10, 16 *Io* 201, 5
 10, 18 *Ap* 7, 4
 11, 17 *Ph* 92, 5
 11, 25 *Io* 200, 8; 9
 11, 39 *Ph* 92, 5
 11, 40 *Th* 186, 3
 11, 43 s *Ph* 92, 5
 12, 28; 29 *Ph* 12, 1
 13, 7 *Io* 198, 21; 23
 13, 21 *Ap* 7, 6
 13, 23 *Io* 195, 3
 13, 24 *Io* 196, 4
 13, 25 *Io* 195, 3
 13, 26 *Ap* 7, 8
 14, 6 *Io* 198, 13; 200,
 7; 9 *Ph* 44, 11
 14, 8 *Ph* 5, 6
 14, 10 *Io* 201, 11
 14, 13 *Bt* 145, 6
 14, 14 *Ph* 11, 26
 14, 27 *Th* 186, 2
 16, 32 *Io* 199, 9
 17, 3 *Io* 171, 29
 17, 4 *Io* 205, 10
 17, 17 *Th* 266, 3
 18, 6 *Th* 267, 10
 19, 14 *Io* 199, 12
 19, 15 *Io* 199, 11
 19, 26 *Io* 199, 9
 19, 34 *Io* 199, 15; 201,
 21 *Th* 279, 18
 20, 19 *Th* 142, 8
 20, 21 *Th* 142, 8
 20, 23 *Th* 207, 17
 20, 26 *Th* 142, 8
 20, 27 *Io* 195, 23 *Ph*
 75, 5

21, 6 *Th* 164, 7
21, 11; 12 *Th* 164, 7

Luc (euangelium
Lucae)

1, 26 ss *Bt* 135, 12
1, 30; 31 *Bt* 135, 14
1, 37 *PA* 124, 17
2, 24 *Th* 194, 9
4, 1 ss *Bt* 136, 4
4, 5 ss *Bt* 138, 12
4, 8 *Am* 53, 21
4, 9 *Bt* 138, 16
4, 40 *Am* 49, 13
6, 15; 16 *Th* 99, 6
6, 17 *Th* 176, 12
6, 36 *Th* 200, 22
7, 36 *Io* 196, 23
8, 16 *Ph* 66, 5
8, 50 *Th* 133, 1; 215,
14; 269, 7
9, 54 *Ph* 56, 9
9, 62 *Ph* 66, 3; *Th*
255, 7; 18
10, 4 *AM* 71, 14
10, 20 *Mt* 258, 10
10, 38 *Ph* 36, 20; 31
11, 9 *Ph* 35, 23
12, 20 *Io* 169, 11
12, 24 *Th* 144, 18
12, 35 *Th* 254, 8; 255,
16
12, 36 *Th* 254, 8
12, 38 *Th* 256, 4
14, 1 *Io* 196, 23
14, 16 ss *Th* 254, 5
14, 24 *Th* 254, 16
16, 9 *Am* 54, 9
16, 19 ss *Io* 169, 2
18, 19 *Th* 159, 16
18, 25 *PA* 123, 20
21, 18 *AM* 108, 1
21, 34 *Th* 153, 18
22, 42 *Th* 102, 11
23, 11 *Th* 149, 14
23, 34 *Ph* 62, 2
23, 36 *Ph* 62, 2

24, 5; 6 *Th* 283, 15
24, 27 *Th* 176, 9
24, 47 *Am* 46, 9; 53, 18

Mal (Malachias)

4, 2 *Ph* 46, 12

Marc (euangelium
Marci)

1, 16; 17 *Io* 194, 8
1, 19 *Io* 194, 9
3, 17 *Ph* 8, 4; 11, 25;
58, 20; 61, 25
3, 35 *Th* 255, 10
4, 9 *Th* 198, 7
6, 22 *Th* 137, 10
6, 23 *Th* 137, 5
7, 34 *Mt* 239, 3
8, 8 *Io* 197, 2
8, 18 *Th* 198, 5
8, 38 *Io* 208, 2
9, 1 *Th* 248, 9; 249, 14
9, 24 *Th* 182, 9
9, 45 *Mt* 220, 1
9, 48 *Mt* 220, 1
10, 5 *Th* 280, 16
11, 25 *Ph* 75, 5
13, 35 *Th* 255, 10
14, 10; 11 *Th* 149, 16
14, 26 *Io* 197, 13
14, 50 *Io* 199, 9
15, 19 *Io* 199, 15
15, 33 *Io* 199, 12
15, 36 *Io* 199, 15
16, 16 *Am* 53, 22
16, 18 *Io* 157, 26
Ph 68, 6

Matth (euangelium
Matthaei)

2, 10 *AM* 70, 5; 116, 9
Mt 255, 17
2, 15 *Ph* 81, 15
2, 16 *Mt* 219, 2
3, 12 *Ap* 20, 7
3, 17 *Th* 163, 3
4, 2 *Th* 202, 10; 265, 12
4, 10 *Am* 53, 21

4, 23 *PA* 122, 26 *Io*
173, 26; 175, 21 *Ph*
95, 30

5, 3 ss *Th* 207, 11;
219, 12

5, 4 *Th* 184, 1

5, 5 *Th* 207, 21; 208, 1

5, 6 *Th* 208, 2

5, 7 *Th* 183, 16

5, 8 *Bt* 138, 1

5, 11 *Ph* 3, 1 *Th* 219, 13

5, 12 *Ph* 3, 1 *Th* 143,
12; 219, 6; 249, 2

5, 17 *Ph* 8, 17

5, 28 *Ph* 80, 13

6, 9 ss *Th* 250, 20

6, 9 *Th* 169, 18

6, 19 *Io* 168, 23

6, 25 *Th* 153, 19

6, 26 *Th* 144, 18

6, 28 *Ph* 67, 10

6, 34 *Th* 144, 17

7, 7 *Io* 163, 14 *Th*
170, 3

7, 8 *Th* 169, 17

7, 14 *Th* 185, 13

7, 15 *Ph* 82, 23 *Th*
185, 1; 194, 16

7, 18 *Th* 114, 13

7, 22 *Ph* 68, 4

8, 20 *PA* 120, 11

8, 23 *AM* 75, 1

8, 29 *Th* 162, 4

9, 6 *Th* 207, 17

9, 9 *Mt* 230, 5

9, 17 *Ph* 4, 22

9, 37 *Ph* 67, 9

9, 38 *Th* 150, 22

10, 2 ss *Th* 99, 3

10, 7 *AM* 71, 14

10, 8 *Bt* 145, 3

10, 10 *AM* 71, 14 *Ph* 4, 6

10, 14 *Bn* 299, 25;
300, 6

10, 16 *AM* 90, 15 *Ph*
37, 14

10, 22 *Th* 141, 1

- 11, 5 *AM* 77, 1
 11, 7 *Th* 242, 21
 11, 8 *Th* 153, 15
 11, 15 *Th* 198, 7
 11, 25 *Th* 140, 1
 11, 28 *Th* 198, 8; 219, 12
 11, 29 *Ph* 62, 5 *Th* 145, 11; 184, 1
 11, 30 *Th* 145, 11
 12, 18 *Ph* 30, 25; 97, 2
 12, 19 *Ap* 16, 7
 12, 24 *AM* 89, 9
 12, 45 *AM* 104, 4
 13, 3 ss *Th* 206, 27
 13, 25 *Th* 253, 4
 13, 32 *Mt* 224, 9
 13, 44 *Io* 208, 1
 13, 46 *Io* 207, 14 *Th* 256, 8
 13, 47 *Io* 208, 1
 13, 55 *AM* 78, 15
 14, 15 ss *Th* 164, 8
 14, 25 *Th* 164, 10
 15, 14 ss *AM* 77, 3
 16, 16 *Io* 156, 7 *Ph* 94, 36
 16, 21 *Ap* 6, 6; 7, 6
 16, 22 *Ap* 7, 1
 16, 24 *Am* 50, 21
 16, 26 *Th* 188, 7
 16, 27 *Th* 145, 6
 17, 1 ss *AM* 79, 1 *Th* 250, 9
 17, 27 *Th* 250, 12
 18, 23 ss *Th* 254, 3
 18, 28 *Th* 148, 20
 19, 27 *AM* 66, 14 *Th* 177, 20
 19, 28 *Th* 196, 8
 20, 12 *Th* 177, 14
 20, 22 *Io* 156, 18
 20, 23 *Th* 196, 8
 21, 5 *Ph* 31, 14
 21, 22 *PA* 121, 22 *Bt* 145, 3 *Ph* 35, 23
 22, 2 ss *Th* 254, 7; 16
 22, 3 ss *Th* 105, 5
 22, 8 *Ph* 67, 7
 22, 11 *Ph* 67, 5 *Th* 254, 7; 16
 22, 21 *Th* 128, 15
 22, 37 *PA* 120, 3
 23, 4 *Th* 198, 14
 23, 38 *Io* 171, 22
 24, 5 ss *Th* 194, 18
 24, 14 *Ph* 68, 13
 24, 25 *Th* 255, 3
 24, 35 *AM* 108, 8
 24, 42 *Th* 255, 5
 24, 45 *Ph* 67, 1
 25, 14 ss *Th* 207, 18
 25, 27 *Th* 253, 9
 26, 26 *Th* 143, 11
 26, 27 *Th* 268, 2
 26, 28 *Th* 268, 4
 26, 52; 53 *Th* 202, 13
 26, 57 *Th* 149, 14
 26, 59 *Th* 149, 14
 26, 67 *Ph* 77, 4 *Th* 268, 8
 27, 29 *Th* 268, 11
 27, 30 *AM* 89, 8 *Ph* 62, 2 *Th* 268, 8; 9
 27, 34 *Io* 199, 15 *Ph* 62, 2; 77, 5 *Th* 268, 5
 27, 46 *AM* 107, 11
 27, 48 *Th* 268, 7
 27, 59 *Ph* 83, 6 *Th* 268, 12
 27, 60 *Th* 268, 14
 27, 63 *Th* 164, 20
 27, 64 *Th* 272, 19
 28, 6 *Th* 268, 15
 28, 7 *Th* 283, 17
 28, 13 *Ph* 8, 23
 num (numeri)
 14, 21 *Ph* 30, 10; 96, 30
 22, 21 *Th* 158, 3
 Pet (epistulae Petri)
 1, 1, 19 *Ap* 13, 7
 1, 2, 4 *Ph* 47, 6
 1, 3, 9 *Io* 191, 12
 1, 3, 19 *Th* 149, 18
 1, 4, 14; 16 *Io* 185, 1
 1, 5, 4 *Mt* 251, 1 *Th* 268, 11
 2, 2, 1 *Th* 194, 18
 eu Petri (euangelium Petri)
 9 *Io* 199, 15
 16 *Io* 199, 15
 mart Petri (martyrium Petri)
 9 *Ph* 74, 8
 Phil (epistula ad Philippenses)
 2, 8 *AM* 85, 7
 2, 9 *Th* 142, 13
 2, 11 *Ph* 13, 18
 4, 13 *Th* 262, 10
 prou (prouerbia)
 10, 8 *AM* 83, 17
 21, 1 *Io* 155, 14; 29
 psalm (psalmi)
 2, 7 *Ph* 31, 1; 97, 7
 3, 1 *Ph* 31, 4
 3, 6 *Mt* 253, 10
 7, 9 *Ph* 96, 31
 11 (12), 6 *Mt* 254, 1
 15 (16), 8 ss *Ph* 31, 7
 18 (19), 11 *Mt* 219, 11
 21 (22), 19 *Ph* 97, 8
 24 (25), 2 *AM* 103, 16
 25 (26), 2 *Th* 143, 2
 33 (34), 22 *Ap* 10, 2
 39 (40), 7 *Th* 154, 8
 40 (41), 9 *Mt* 253, 12
 43 (44), 22 *Th* 243, 12
 48 (49), 21 *AM* 91, 12
 49 (50), 13 *Ap* 13, 6
 57 (58), 5 *Am* 54, 3
Ph 95, 35
 85 (86), 8 *Th* 232, 1
 96 (97), 3 *Ph* 30, 12; 96, 32

- 113 (114), 12 (115, 4)
Mt 246, 24
 115, 6 (116, 15) *Ap*
 10, 2 *Mt* 253, 9
 134 (135), 15 *Mt* 246, 24
 145 (146), 6 *AM* 76, 16
Bt 134, 15 *Ph* 30,
 13; 96, 33
- Rom (epistula ad
 Romanos)
- 2, 6 *Io* 213, 12 *Ph* 94, 39
 3, 19 *Io* 156, 5
 4, 17 *Th* 164, 5
 6, 4 *Ph* 47, 12
 6, 17 *Bt* 144, 9
 8, 18 *Ap* 27, 3
 8, 21 *Ph* 47, 12
 8, 29 *Th* 164, 15; 177, 7
- 12, 17 *Ph* 66, 2
 13, 13 *Th* 153, 18
 16, 16 *AM* 90, 8
 16, 20 *Th* 165, 11
 16, 21 *Bn* 294, 22
- Sirach (Iesus Sirach)
- 18, 4; 5 *Ph* 30, 8; 96,
 27
 21, 15 *AM* 83, 17
- Thess (epistulae ad
 Thessalonicenses)
- 1, 3, 5 *Th* 253, 13
 1, 4, 3 *Th* 144, 3
 1, 4, 6 *Th* 144, 3
 1, 5, 15 *Io* 191, 12
Ph 61, 4; 66, 2
- thren (threni)
 3, 6 *Th* 262, 17
- Tim (epistulae ad
 Timotheum)
- 1, 1, 1 *Th* 264, 18
 1, 1, 12 *Th* 262, 10
 1, 2, 4 *Ap* 36, 2 *AM*
 116, 6 *Ph* 94, 34
 1, 3, 6 *Ph* 83, 1
 1, 3, 9 *Th* 203, 15
 2, 2, 5 *Io* 183, 18
 2, 2, 6 *Io* 183, 13
 2, 3, 6 *Th* 194, 18
 2, 4, 1 *Ph* 30, 11; 96, 31
 2, 4, 6 *Th* 249, 3
 2, 4, 13 *Bn* 294, 15
- Zach (Zacharias)
- 9, 9 *Ph* 31, 14

INDEX GRAECVS

Numeri sunt paginarum et uersuum. numeris inclinatis significantur
res et uerba in imis paginis adnotata. de reliquis cf praef.

Ἀββάνης *Th* 99, 1; 101, 5; 102, 3;
6; 6; 103, 1; 5; 8; 104, 1; 105, 9;
106, 3; 124, 6; 6; 15; 138, 5

ἄβρα *Ph* 22, 20

Ἀβραάμ *AM* 80, 11; 82, 3; 3; 4;
5; 7; 9; 10; 10; 86, 5 *Bt* 144, 20

ἄβυσσος *Am* 53, 9 *AM* 100, 15;
103, 13; 113, 2; 5; 14; 114, 3;
116, 4 *Io* 163, 26 *Ph* 10, 18; 13;
16; 15, 13; 24; 43, 20; 64, 4 ss;
68, 28 ss; 76, 6; 86, 4 *Th* 149, 18

ἀγαθοεργής (-ός) *Ph* 43, 10 cf 10

ἀγαθός *AM* 71, 12 *PA* 119, 24
Io 204, 11. — 193, 6. — 191, 9. —
cf 166, 6; 18 *Ph* 38, 16; 43, 25
Th 159, 16; 217, 12; 229, 13 —
200, 21

ἀγαθότης *Io* 208, 6 *Ph* 47, 5 al
Th 193, 13

ἀγαθύνω *Mt* 227, 6

ἀγαθωσύνη *Io* 205, 12 *Th* 229, 13

ἀγαλλίασις *Aa* 38, 26 *Io* 191, 23
Mt 258, 4; 261, 6 *Ph* 5, 11; 30,
22; 32, 3 *Th* 110, 14; 202, 5

ἀγαλλιάω *Aq* 29, 23 *Am* 50, 6 *An*
58, 6; 24 *Io* 165, 15 al *Mt* 226,
5 al *Ph* 9, 12; 14, 4 al *Th* 219,
7. — 143, 12 al

ἀγάλλομαι *AM* 78, 4 *Io* 183, 17
Mt 226, 5 *Ph* 14, 4? *Th* 123, 17;
226, 1; 283, 18

ἀγαπάω *Aa* 38, 6; 42, 15 *An* 63,
3; 19 *AM* 80, 11 *Io* 192, 3; 214,

14 *Ph* 42, 7; 44, 10; 89, 8 *Th*
111, 8; 135, 3; 154, 5; 13; 168, 5;
229, 15; 268, 12

ἀγάπη *An* 63, 29 *Io* 181, 21; 192,
31; 208, 4 *Th* 119, 11; 13; 120,
1; 122, 1; 5; 152, 15; 160, 10;
166, 17; 167, 12; 188, 4; 189, 22;
196, 17; 206, 24; 217, 16; 239, 26;
246, 28

ἀγάπησις *AM* 113, 7

ἀγαπητός *AM* 67, 8 al *Io* 165, 21;
199, 7 al *Ph* 10, 23; 25 al *Th*
163, 3; 6

ἀγγελικός *Ph* 87, 2

ἄγγελος *Am* 54, 11 al *AM* 69, 2
70, 2 ss; 86, 4; 9 ss; al *PA* 122,
16 (cf 11) *Io* 189, 2; 202, 26; 214, 6
Mt 232, 22; 248, 5 *Ph* 69, 4
Th 135, 5 ss; 149, 8; 154, 1

ἀγέλαστος *Io* 163, 26

ἀγέλη *Th* 177, 2

ἀγέννητος *Au* 40, 32 *Ph* 76, 27

ἀγιάζω *Th* 194, 11; 266, 3

ἀγιασμός *Ph* 48, 13; 82, 12 *Th*
230, 23

ἅγιος *Aa* 40, 32 *An* 61, 11; 64, 4
AM 101, 4. — 100, 12; 102, 15 al
Io 189, 25; 193, 12; 197, 20 *Ph*
10, 21; 22; 57, 27; 63, 9; 88, 6 —
50, 16; 82, 3 *Th* 159, 16; 217, 12;
243, 9; 284, 1. — 207, 12 ss; 244, 5
cf 5 — 99, 1; 124, 13 cf 3; 186,
19; 245, 6

- ἀγιασύνη *Th* 175, 15; 201, 5 (*cf* 5);
 14; 202, 6; 8; 210, 10; 217, 5;
 15; 239, 2; 246, 25
 ἀγκύλη *Aq* 26, 16 *cf An* 58, 15;
 60, 15
 ἀγνεία *Io* 166, 24 *Ph* 2, 30; 18, 16;
 21, 1; 49, 3; 52, 6; 65, 10 *Th*
 117, 12; 168, 6; 203, 15; 217, 15;
 239, 2; 291, 5
 ἀγνεύω *Ph* 2, 32
 ἀγνίζω *Th* 118, 15; 210, 20
 ἄγνοια *Am* 56, 17 *AM* 78, 11 *Io*
 206, 2 *Ph* 59, 5 *Th* 156, 7; 177,
 5; 210, 24
 ἀγνός *Aa* 41, 15; 24 *Ph* 28, 29
Th 118, 4; 169, 6
 ἀγνότης *Th* 231, 6
 ἀγνῶς *Ph* 2, 33
 ἀγνωσία *Th* 156, 7 *cf* 7
 ἀγνωστος *Am* 48, 11
 ἀγορά *Th* 101, 7; 180, 8 *al*
 ἀγρεύω *PA* 124, 4
 ἀγρίω *Aa* 42, 20 *Io* 211, 6 *Ph* 16, 27
 Ἀγρίππας *Io* 151, 3
 ἀγρυπνία *Io* 194, 14
 ἀγρύπνως *Ap* 25, 19
 ἀγχω *Th* 225, 16
 ἄγω *AM* 96, 6; 114, 5 *Ph* 6, 6;
 28, 28 *Th* 205, 16; 214, 1 *cf Io*
 166, 10 *cf φέρω*
 ἀγωγός *Th* 127, 10; 180, 15; 20
 ἀγώνισμα *Io* 183, 20
 ἀγωνιστής *PA* 117, 20 *Io* 184, 6
 ἀγωνοθέτης *Ph* 85, 4; 88, 3 *cf βρα-*
βεντής
 Ἀδάμ *Ap* 12, 8 *Aq* 12, 17 *Aa* 40,
 13; 41, 9 *AM* 91, 18 *Bt* 136, 34;
 137, 21; 139, 22 *Ph* 79, 21; 80, 2
 ἀδελανδρος *Aq* 17, 20
 ἀδελφή *Io* 172, 17; 187, 4 *Ph* 46, 6
Th 163, 2; 211, 16 (19); 240, 21
 ἀδελφιδή *Th* 203, 6
 ἀδελφός *AM* 71, 10 *al PA* 117, 7;
 13 *al* (*cf* 9) *Io* 191, 30 *Ph* 89, 8
Th 148, 19; 238, 4 *al*
 ἀδελφότης *AM* 70, 16; 72, 1
- ἄδελος *Io* 156, 10
 ἄδης *AM* 113, 4; 114, 3 *Io* 163, 27;
 211, 12 *Mt* 219, 17 *Ph* 10, 18;
 13, 16; 15, 14; 42, 13; 64, 3;
 65, 2; 68, 8; 76, 5; 77, 15 *Th* 115,
 5; 134, 8; 244, 15; 265, 3
 ἀδιάθετος *AM* 92, 4
 ἀδιαλείπτως *Aa* 39, 3 *Ph* 88, 8
 ἀδιάπανστος *Io* 206, 8
 ἀδιάπνευστος *Io* 206, 8
 ἀδιάτμητος *An* 58, 14
 ἄδικος *An* 61, 8 *Io* 183, 1
 ἀδιόκλητος *Io* 180, 24
 ἀδίστακτος *Th* 286, 14
 ἀδόκιμος *Io* 157, 29
 ἄδολος *Io* 205, 2
 Ἀδριανός *Io* 153, 23 *Ph* 41, 3
 ἀεργής *Th* 188, 12; 193, 1 *cf* 1
 ἄεριος *Io* 212, 3
 ἀετός *AM* 86, 1; 87, 2 *Th* 205, 12;
 16; 24
 Ἀζάνης *Th* 265, 14; 281, 4 *cf Οὐα-*
ζάνης.
 Ἀζωτος *Ph* 16, 33; 34; 18, 2; 4;
 92, 15; 42; 93, 27
 ἀήρ *AM* 84, 15 *PA* 122, 12; 16;
 126, 29 *Ph* 13, 22; 40, 9; 23; 59,
 15; 22; 70, 4; 86, 3; 9 *Th* 173, 14
 ἀθανασία *Io* 208, 6
 ἀθάνατος *Ph* 76, 9; 27 *Th* 234, 2;
 240, 10
 ἀθέμιτος *Th* 167, 5
 ἄθεος *Io* 170, 16; 189, 11 *Ph* 64, 5
 ἀθεράπνευστος *Io* 161, 15
 ἀθετέω *Io* 152, 15; 170, 33 *Ph* 80, 20
 ἀθεώρητος *Io* 208, 8
 Ἀθηνᾶ *Ph* 1, 15
 Ἀθῆναι *AM* 65, 1 *Ph* 3, 29; 31;
 7, 10; 21; 11, 3; 15, 26
 Ἀθηναῖος *Ph* 6, 18; 8, 5; 9, 13
 ἀθιγής *Io* 212, 7
 ἔθρανστος *Aa* 41, 25 *Io* 213, 9
 ἔθρυπτος *Aa* 41, 25
 ἀθῶς *Io* 158, 18
 Αἰγέας *Ap* 3, 12; 18; 5, 14; 6, 8;
 8, 14; 18; 9, 11; 15; 10, 12;

- 13, 10; 14, 13; 15; 15, 12; 16, 8; 10; 18, 13; 20; 19, 18; 22, 8; 23, 17; 26, 13; 28, 5; 29, 8; 30, 4; 35, 4
- Αἰγεάτης* *Aq* 3, 21; 28; 5, 22; 25; 28; 8, 24; 9, 19; 22; 26; 10, 22; 13, 19; 14, 23; 26; 15, 22; 16, 18; 21; 18, 23; 30; 19, 29; 22, 16; 23, 27; 26, 30; 27, 15; 28, 18; 20; 29, 15; 23; 29; 30, 11; 31, 15; 35, 18; 22 *Aa* 38, 27; 39, 5; 30; 40, 4; 41, 12; 20; 22; 32; 43, 22; 31 *Am* 51, 1; 10; 12; 19; 52, 2; 7; 18; 23; 24; 54, 3; 13; 55, 17; 56, 1; 9; 12; 57, 8; 12; 14; 18 *An* 58, 22; 6 (25); 18 (29); 30; 59, 10; 15; 22; 24; 61, 3 (18); 9; 14 (27); 62, 3 (26); 12; 14; 16; 19; 63, 10 (27); 12 (30); 15 (64, 12); 64, 13; 3 (14)
- αἰγιαλός* *AM* 69, 10 *Io* 194, 12 *Bn* 296, 6 al
- Αἰγύπτιος* *Th* 221, 2; 6; 301, 15; 24
- Αἴγυπτος* *Ph* 31, 15 *Th* 220, 6; 15; 221, 18; 21; 222, 2; 13
- αἰθέριος* *Io* 212, 2
- Αἰθιοπία* *Bt* 128, 9
- Αἰθίοψ* *Bt* 146, 23
- αἶσιν* *Io* 201, 24
- αἶμα* *AM* 89, 4; 102, 16 ss *Io* 201, 21; 25 *Ph* 84, 2 ss *Th* 166, 3; 188, 5; 268, 3; 5
- αἰμοπότης* *Mt* 239, 14
- αἶνες* *Io* 201, 24
- αἶνος* *Io* 207, 8
- αἶξ* *Ph* 38, 2; 71, 16; 78, 9; 18; 88, 16
- αἶρεσις* *Ph* 8, 14
- αἶρω* *Th* 218, 5; 215, 6
- αἰσθησις* *Th* 142, 19
- αἰσθητικός* *Ph* 64, 1 cf 1
- αἰφνιδίως* *Io* 159, 4 *Th* 159, 14; 184, 4 al; cf 257, 3 (17)
- αἰχμαλωτεύω* *Ph* 42, 18
- αἰών* *Am* 53, 14 *Io* 168, 22; 191, 25; 202, 27; 208, 7 *Mt* 220, 3; 259, 14 *Ph* 2, 20; 6, 9; 63, 5; 69, 23; 84, 15; 9 *Th* 109, 13; 133, 7; 207, 15
- αἰώνιος* *Aq* 18, 15 cf 31, 7 *Aq* 18, 22 cf 12, 17; 18, 25; 27, 25; 31, 16; 32, 21 *Am* 54, 9 *PA* 120, 2; 121, 1 *Bt* 139, 30 *Io* 169, 17; 206, 5; 211, 7 *Ph* 17, 25 cf 2, 21; 20, 24; 25, 35; 72, 1 *Th* 175, 8; 191, 12; 18; 193, 19; 200, 9; 27; 216, 8; 238, 10; 246, 16; 268, 14 - 15 cf 110, 10; 133, 7; 191, 11; 17; 201, 9; 210, 11; 214, 5 (7); 217, 8; 230, 13; 233, 16; 20; 270, 19
- αἰώνιος* *Th* 110, 12
- ἀκαθάρτος* *Io* 203, 1
- ἀκαθαρσία* *Th* 199, 31
- ἀκάθαρτος* *Io* 159, 4; 171, 3 *Mt* 222, 1; al *Ph* 26, 11; 68, 18 cf 25; al *Th* 176, 13; 221, 3; al
- ἀκαθέκτως* *Aa* 43, 1
- ἄκαιρος* *Io* 178, 5 (cf 5); 188, 13
- ἀκαμψής* *Aq* 28, 14 cf *An* 61, 23
- ἀκαταγέλαστος* *Io* 163, 9 (cf 26)
- ἀκατακάλυπτος* *Ph* 25, 13
- ἀκατάληπτος* *Io* 190, 15
- ἀκηδία* *Io* 192, 31
- ἀκίνητος* *An* 59, 26 *Io* 164, 2
- ἄκλαστος* *Aa* 41, 26
- ἄκλαυστος* *Aa* 41, 26
- ἄκμην* *Bt* 133, 31 *Ph* 11, 8 *Th* 261, 15 - 16
- ἀκόλαστος* *Io* 204, 8
- Ἀκονησία* *Bn* 296, 14
- ἀκοντίζω* *Aa* 43, 6
- ἀκοντίζω* *Ph* 70, 23 cf 5, 24 *Th* 115, 2
- ἀκραῖος* *Io* 178, 5
- ἀκράτῃος* *Io* 202, 25
- ἀκρόασις* *Th* 165, 4
- ἀκτὴ* *Io* 160, 12
- ἀκωλύτως* *Am* 50, 8 *Io* 173, 4
- ἀλαβαστρινός* *AM* 109, 10; 111, 14
- ἀλαζονεία* *Io* 183, 27; 190, 16 *Th* 200, 6; 211, 16
- ἀλαζών* *Aa* 42, 26 *Io* 169, 20
- ἄλαλος* *Aa* 44, 23 *Mt* 232, 14 *Th* 219, 21

ἄλας *Io* 207, 14 *Ph* 36, 30 *Th* 131, 7; 217, 8
 ἀλάστωρ *Th* 161, 6
 Ἀλβανόπολις *Am* 47, 3
 ἄλγησις *Ph* 29, 7
 ἄλγος *Aa* 42, 10
 ἀλείφω *Mi* 257, 5 *Th* 140, 10; 142, 12; 184, 18
 Ἀλεξάνδρεια *Bn* 301, 25
 Ἀλέξανδρος *PA* 117, 5; 118, 9; 119, 14
 ἄληκτος *Aa* 43, 17 *Io* 196, 9; 207, 14
 ἀλικόεις *AM* 110, 8
 ἀλλαγή *Io* 154, 7
 ἀλλὰ καὶ *Th* 213, 26
 ἀλλαχόσε *Io* 199, 9 cf 9 *Th* 101, 1
 ἀλλ' ἢ *An* 38, 19; 48, 5; 14 *Io* 207, 9
Mi 231, 20 *Th* 103, 2; 147, 17; 212, 8
 ἀλληλουία *Mi* 252, 9; 254, 2; 255, 3
 ἄλλος cf ἕτερος
 ἀλλότριος *Aa* 41, 25; 42, 23; 45, 2; 17; 22 *Io* 183, 7 *Ph* 40, 15
 ἄλογος *AM* 91, 10 praef xxii *Io* 169, 6 *Th* 157, 2; 198, 21; 202, 24 cf ἀνόητος
 ἄλσος *An* 63, 25
 ἄλσος *Am* 49, 19; 51, 6
 ἄλυπτος *Io* 166, 25
 ἄλυπος *Io* 204, 7 *Th* 249, 7
 Ἀλφαιὸς *Th* 99, 6
 Ἀμαγή *AM* 101, 3
 ἀμαρτάνω *AM* 88, 3; 5; 89, 12
Io 206, 2 *Ph* 76, 21 *Th* 173, 17
 ἀμαρτημα *Am* 48, 13 *Io* 178, 13
Th 156, 3; 170, 5; 174, 19
 ἀμαρτία *AM* 88, 1 *Ph* 76, 3; 77, 2; 12; 21; 81, 8; 82, 21 *Th* 148, 11; 156, 6; 166, 20; 194, 16; 207, 18; 208, 5; 239, 16; 241, 13; 267, 14 cf ἀμαρτημα, ἀνομία, παράπτωμα
 ἀμαρτωλὸς *Ph* 11, 19
 Ἀμάσεια *AM* praef p xxiii
 Ἀμβάνης cf Ἀββάνης
 ἀμβροσία *Th* 109, 5

ἀμβρόσιος *Th* 110, 17
 ἀμβροσιώδης *Th* 140, 18; 151, 2
 ἀμεριμνέω *Io* 205, 7
 ἀμεριμνία *Th* 202, 6
 ἀμέριστος *Aa* 41, 26
 ἀμετάβολος *Io* 193, 8; 205, 2
 ἀμετάθετος *Io* 170, 11; 192, 16
 ἀμετανόητος *Io* 157, 1
 ἀμετάτρεπτος *Io* 164, 2; 202, 24
 ἀμῆν *Io* 197, 16 ss *Ph* 47, 18; 51, 8; 84, 6; 87, 4; 8 (24); 88, 4 (19); 89, 5 *Th* 146, 20; 165, 12; 231, 14; 269, 6; 7
 ἀμνημονεύω *Th* 122, 1
 ἀμοιβή *Th* 146, 19; 191, 12; 208, 5; 230, 6; 257, 8
 ἀμοιχευτος *Aa* 41, 24 *Io* 176, 7
 ἄμορφος *Am* 55, 8 *Mi* 223, 14
Ph 42, 14
 ἄμπελος *Mi* 220, 12; 253, 1 *Ph* 84, 4; 88, 6 *Th* 253, 19
 ἀμπεχόνη *Th* 153, 14
 ἀμύητος *Io* 182, 15
 ἀμυνα *Am* 52, 1
 ἀμφι *Ph* 50, 17 cf περι
 ἀμφιόζω *Th* 110, 13
 ἀμφίσμα *Th* 203, 12 cf 194, 16
 ἀμφιβάλλω *Io* 183, 2
 ἀμωμήτως *Th* 254, 6
 ἔν *PA* 121, 22 *Ph* 7, 5; 13, 13. — 11, 26 *Th* 209, 19 cf 19; 212, 18 (19); 226, 20; 211, 23 (cf 23); 238, 2
 ἔν *An* 62, 16; 17 *Th* 213, 6 cf ἐάν
 ἀνά *Ph* 79, 6 *Th* 278, 7
 ἀναβαθμός *Ph* 28, 20
 ἀναβλῶσις *Io* 177, 32
 ἀναγεννάω *Th* 239, 11
 ἀναγκάζω *Ph* 2, 2 *Th* 283, 9
 ἀνάγω *Mi* 251, 16 *Th* 124, 16 (cf 7) cf φέρω
 ἀναδίδωμι *Th* 225, 11 cf 11
 ἀναζάω *AM* 114, 8 *Th* 137, 1; 138, 8
 ἀνάθημα *Th* 192, 10 cf *Io* 171, 8
 ἀναιδεύομαι *Th* 122, 4 al

- ἀναιδής* *Aa* 44, 35 *An* 63, 17 *Io* 176, 1 *Th* 149, 25; 189, 12
ἀναίρεσις *Aa* 43, 34 *Io* 201, 24 *Mt* 240, 4
ἀνακαίνις *Io* 190, 6
ἀνακαινισμός *Th* 239, 21; 268, 14
ἀνακαλυπτήριον *Th* 234, 2
ἀναλαμβάνω *Io* 201, 4; 202, 4
ἀναλέγω *Io* 193, 12
ἀνάληψις *Am* 46, 3
ἀνάλω *Ap* 29, 28 *Aa* 41, 29 *Io* 183, 4
Mt 261, 17 *Th* 111, 13; 179, 12; 180, 21; 254, 20
ἀνάμνησις *Mt* 261, 11
Ἀνανίας *Ph* 6, 15; 7, 12; 19; 8, 7; 10; 9, 19; 12, 4; 16; 18; 19; 13, 4
ἀνάπαντα *Io* 183, 15
ἀνάπαυσις *Aa* 42, 18; 45, 15 *AM* 107, 15; 111, 15 *PA* 122, 18 *Io* 182, 7; 190, 5; 200, 24; 203, 8; 14; 208, 3; 214, 1 *Ph* 21, 23; 89, 9 *Th* 106, 9; 114, 7; 123, 7; 130, 4; 142, 18; 151, 5; 152, 17; 153, 22; 155, 18; 157, 2; 166, 15; 168, 17; 177, 12; 196, 5; 201, 29; 202, 5; 208, 3; 213, 2; 219, 12; 229, 12; 230, 4; 256, 4; 266, 3
ἀναπαύω *Io* 173, 19; 174, 1; 192, 2
Ph 24, 10 *Th* 141, 13
ἀναπόλειπτος *Io* 206, 1
ἀναπολέω *Th* 203, 10
ἀναρτάω *Aq* 26, 19 cf *Am* 56, 2 *An* 60, 17
ἄναρχος *Aa* 45, 1
ἀνασειράζω *Th* 156, 6
ἀνασχολοπιῶ *Aa* 43, 22; 36 *An* 58, 14; 18
ἀνασοβή *Ap* 16, 14
ἀνάστασις *Am* 52, 20 *AM* 83, 7
Io 163, 27; 190, 21; 192, 28 cf 28; 200, 8; 204, 15; 207, 12; 213, 7
Th 114, 7; 196, 4
ἀνάστημα *Am* 92, 8
ἀναστρέφω *Th* 225, 19
ἀνατίθημι *Io* 165, 20 *Mt* 229, 15
Th 229, 11 *Bn* 293, 10
ἀνατολή *Th* 127, 8; 149, 21; 222, 18; 226, 7; 281, 5 - 6
Ἀνατολί *Th* 219, 22; 220, 11; 21; 221, 16; 20
ἀνατολικός *Th* 146, 7; 220, 14
Bn 294, 18
ἀνατρέπω *Th* 250, 18 cf 18
ἀναφέρω *Am* 113, 4; 116, 4 *Th* 174, 4; 257, 14; 278, 3 cf *φέρω*
ἀνάψυξις *Io* 153, 8; 163, 7
Ἀνδρόπολις *Th* 104, 4
Ἀνδρέας *Ap* 1, 4; 2, 16; 3, 14; 18; 4, 10; 5, 16; 6, 13; 8, 16; 9, 9; 14; 17; 11, 9; 13, 13; 14, 13; 17; 15, 14; 16, 11; 12; 18, 18; 21; 19, 15; 20, 16; 22, 11; 13; 24, 12; 27, 5; 6; 28, 6; 29, 10; 33, 5; 35, 6; 37, 4 *Aq* 1, 7; 2, 25; 3, 23; 28; 4, 19; 5, 25; 6, 21; 8, 27; 9, 20; 24; 10, 16; 11, 19; 13, 23; 14, 24; 28; 15, 25; 16, 21; 23; 18, 28; 31; 19, 25; 20, 27; 22, 20; 23; 23, 28; 25, 27; 26, 26; 28; 28, 10; 29, 21; 24; 27; 31, 20; 21; 23; 32, 13; 17; 35, 14 *Aa* 39, 6; 28; 31; 42, 32; 43, 5; 14; 19; 34; 44, 1 *Am* 46, 1; 47, 6; 9; 48, 5; 8; 17; 49, 8; 13; 18; 21; 50, 1; 4; 8; 11; 17; 18; 20; 23; 51, 8; 19; 52, 3; 10; 12; 24; 53, 7; 56, 7; 10; 57, 5; 7; 21
An 58, 2 (20); 3 (21); 7 (25); 59, 3; 7; 60, 24(31); 61, 1; 62, 8 (27); 30; 30; 63, 1 (16); 20; 24; 64, 5 (16) *AM* 65, 1; 1; 67, 14; 68, 13; 14; 14; 18; 69, 5; 5; 12; 14; 69, 5; 12; 14; 70, 4; 6; 8; 10; 11; 14; 16; 71, 4; 6; 72, 3; 9; 10; 12; 73, 5; 7; 13; 14; 18; 74, 3; 6; 9; 16; 75, 9; 11; 13; 76, 3; 6; 9; 14; 19; 77, 8; 11; 78, 1; 6; 83, 17; 84, 5; 6; 7; 8; 9; 13; 19; 85, 9; 12; 87, 1; 3; 5; 10; 12; 12; 88, 5; 89, 1; 7; 13; 17; 90, 1; 3; 5; 8; 8; 9; 14; 91, 4; 8; 10; 11; 13; 93, 1; 2; 6; 13; 16; 94, 2; 4; 5; 7; 9; 10; 10; 96, 12; 13; 14; 99, 3; 11; 100, 5; 10; 12; 12; 101, 2; 7; 8; 8; 11; 12; 102, 13; 15;

- 103, 2; 6; 17; 104, 2; 4; 6; 7;
9; 105, 7; 106, 4; 5; 5; 7; 8;
10; 13; 14; 107, 3; 6 - 7; 108, 4;
7; 8; 10; 11; 12; 109, 4; 5; 7;
8; 10; 110, 4; 5; 12; 111, 1; 11;
12; 12; 13; 112, 8; 9; 13; 13;
113, 10; 12; 114, 2; 5; 8; 115, 7;
7; 116, 5; 12; 14; 14; praeef xxiii;
PA 117, 1; 2; 7; 9; 13; 20; 118,
9; 11; 119, 5; 8; 11; 122, 6; 10;
123, 7; 12; 16; 16; 24; 125, 24
Io 194, 8 *Mt* 220, 8; 222, 6 *Ph*
16, 23 *Th* 99, 3
- ἀνδριάς *AM* 94, 10; 109, 9 ss
- Ἀνδρόνικος *Io* 167, 29; 169, 26;
173, 17; 32; 180, 4; 26; 181, 17;
23; 182, 1; 22; 183, 1; 6; 6; 185,
10; 186, 5; 8; 23; 187, 1; 188, 7;
190, 7; 28; 191, 29; 30; 192, 10;
193, 15; 203, 4
- ἀνεγείρω *Io* 163, 3; 166, 26; 187,
14; 19; 190, 9; 19; 211, 11 *Th*
158, 22 cf ἀνίστημι
- ἀνέδραστος *Io* 200, 12
- ἀνεκλάλητος *Io* 214, 2; 207, 14
- ἀνεκλείπτος *Th* 256, 9
- ἀνελεμόνως *Th* 198, 23
- ἀνελεημοσύνη *AM* 113, 7
- ἀνελεήμων *Aa* 33, 14
- ἄνεμος *PA* 119, 15 *Mt* 218, 6; 9
Ph 39, 27 *Th* 104, 3
- Ἀνεμούριον *Bn* 296, 15
- ἀνενδοίαστος *Io* 213, 10
- ἀνεξάρνητος *Io* 157, 1
- ἀνεπηρέαστος *Io* 214, 13; 204, 8
- ἀνεπιβούλευτος *Aa* 44, 19 *Io* 189,
26; 204, 7
- ἀνεπίλειπτος *Io* 179, 15 cf 206, 1
- ἀνέρχομαι *AM* 95, 11; 109, 10
- ἄνεσις *PA* 118, 3 *Ph* 19, 12 *Th*
128, 7; 130, 4; 157, 12; 232, 2;
238, 8 (cf 8 *Bn* 295, 19); 244, 6;
249, 7; 250, 17
- ἀνευ *Ph* 67, 1 *Th* 204, 18
- ἀνηλεής *Io* 193, 3 *Ph* 16, 26
- ἀνηλεῶς *Io* 171, 26
- ἀνήρ *AM* 67, 3 (cf 3); 108, 16; al
Ph 41, 24 al *Th* 171, 23 (cf 14);
172, 18 (cf 11); 180, 15
- ἀνθομολογέω *Am* 49, 4
- ἄνθος *Io* 206, 8 *Ph* 67, 11 *Th* 107,
10; 109, 4; 110, 2; 249, 15
- ἄνθος *Am* 50, 13 *Io* 161, 32; 206, 8
- ἀνθρωποκτόνος *Ph* 48, 10
- ἄνθρωπος *Aa* 42, 2 *Am* 47, 13;
48, 10; 50, 14 *An* 61, 5 *AM* 70, 1;
11; 75, 14; 76, 15; 80, 9; 88, 1;
2. — 65, 7; 66, 8 al *Io* 201, 26;
202, 2; 208, 2; 10. — 177, 13; 189, 1
Ph 74, 5; 76, 8. — 59, 3; 4 *Th*
164, 10; 16. — 150, 4; 184, 16. —
188, 3; 194, 7. — 160, 7; 171, 14;
172, 11; 179, 19. — 150, 26; 152,
7; 155, 21
- ἀνθρωπότης *PA* 118, 1 *Th* 196, 3;
262, 10
- ἀνθρωποπάγος *AM* 65, 2; 7 ss
PA 117, 3; 8; 118, 13 *Mt* 220, 7;
15; 222, 5; 8; 231, 22; 261, 24;
praeef xxii; xxiii
- ἀνθυπατεία *Am* 51, 1
- ἀνθύπατος *Ap* 28, 20 (cf 3, 12;
21) *Am* 47, 16 al *An* 60, 16 al
Io 167, 28 *Ph* 45, 7 ss
- ἀνιάω *Ap* 26, 18 *Aa* 39, 24 *Am* 56, 2
An 60, 17
- ἀνιδρύω *Th* 258, 3
- Ἀνισάρα *Th* 259, 10 cf Μνασάρα
- ἀνίστημι *Am* 49, 3 *AM* 82, 13
Io 153, 1; 158, 13; 159, 11; 161,
21; 162, 23; 163, 22; 29; 32; 33;
164, 7; 24; 26; 29; 163, 17; 174,
6; 13 (cf 14); 20; 175, 2; 3; 176,
16; 18; 177, 9; 11; 14; 186, 17;
187, 17; 188, 4; 15; 190, 9; 26;
191, 4; 22; 32; 192, 5; 7; 9
Ph 15, 10; 11; 18; 22; 32, 17;
28; 33, 6; 9; 12; 76, 15 *Th* 268, 15
cf 196, 18; 239, 14 cf ἐγείρω,
ἀνεγείρω
- ἀνίσχω *Aa* 43, 17
- ἄννας *Ph* 96, 2; 40; 97, 33; 98, 13;
19

- ἄνοδος *Io* 214, 12 *Th* 196, 6; 7
 ἀνόητος *AM* 91, 13 cf *ἄλογος*
 ἀνοιγμα *Mt* 220, 7
 ἀνοίγω *Ph* 14, 11; 14; 64, 3; 7
 cf *Θύρα*
 ἀνομία *Io* 211, 9 *Ph* 43, 15 *Th*
 144, 5; 194, 14
 ἄνομος *Aq* 35, 19 *Am* 61, 29; 63,
 11 (27) *AM* 67, 1; 3; 93, 14; 96,
 13; 97, 3 *Io* 152, 12; 19; 197, 11;
 12 *Ph* 32, 20
 ἀνορμάω *Th* 222, 8
 ἀνόσιος *Aq* 28, 21 (cf *An* 61, 16)
Am 54, 13 *An* 58, 18 *Io* 192, 32
 ἀνταλλάσσω *Th* 253, 15 cf 15
 ἀνταναίρω *Th* 248, 8
 ἀντιβοάω *Th* 246, 8 (cf 8); 257, 18
 ἀντίδικος *Ap* 31, 26 (cf *An* 63, 18)
Aa 42, 24 *An* 60, 5 *Io* 207, 3;
 211, 10 *Ph* 85, 4
 ἀντικαταλλαγή *Io* 168, 12
 ἀντίκειμαι *Am* 55, 1 (cf 51, 10)
Ph 86, 8 *Th* 287, 10
 ἀντικρύ, ἀντικρυς *Am* 50, 19; 56, 11
Io 159, 30 *Mt* 254, 6 (19) *Th* 119,
 6 cf 6
 ἀντιλαμβάνω *Ph* 37, 17
 ἀντιλέγω *Am* 49, 5 - 6 *Io* 174, 5
Ph 22, 22
 ἀντιλήπτωρ *Th* 184, 18
 ἀντίληψις *Io* 204, 17 cf *Th* 184,
 16; 232, 17 - 18
 ἀντιμισθία *Io* 191, 13 *Th* 191, 10;
 257, 9
 Ἀντιόχεια *Bn* 293, 20; 294, 2; 4;
 16; 299, 14
 ἀντίπαλος *Io* 211, 10 *Ph* 85, 4; 20
Th 266, 14
 ἀντιπαράλλασσω *Ph* 75, 1
 ἀντιπλέκω *Aa* 45, 20
 ἀντίπρασις *Io* 168, 11
 Ἀντιφάνης *Am* 51, 14; 22
 ἀντιφέρω *Aa* 45, 7
 ἀντιφωνεῖω *Io* 175, 33
 ἀντονομάζω *Th* 163, 6
 ἄντρον *Th* 173, 12; 21
 ἀνυπερήφανος *Io* 164, 14; 177, 9;
 206, 11
 ἀνυπόληπτος *Io* 179, 15
 ἀνυποστόλως *Ph* 96, 37
 ἀνυστέρητος *Th* 271, 17
 ἀνυψόω *Th* 249, 9
 ἄνω *Am* 54, 25 *Io* 198, 5; 6 *Mt*
 253, 3 *Ph* 10, 6; 42, 6; 70, 5; 74,
 9 *Th* 219, 26; 265, 9; 270, 4
 ἄνωθεν *Th* 178, 11; 231, 13
 ἀνωμάλως *Th* 180, 13; 204, 11; 15;
 205, 5
 ἀνώτερος *Io* 202, 25
 ἄξεστος *Io* 167, 4 cf 4
 ἄξιος *Mt* 251, 2 *Th* 193, 7; 246,
 16; 24; 271, 20. — 252, 6; 19;
 253, 8; 22 cf 191, 6; 204, 1 al
 ἀξιόω *Io* 212, 5
 ἀξίωμα *Aa* 41, 12 *Th* 201, 20; 203, 12
 Ἀξούμη *Th* 278, 15
 ἀρασσία *Mt* 233, 12; 14
 ἀρατώς *Th* 279, 7; 9 cf 8 - 9
 ἀργητος *Io* 205, 3
 ἀπαιτητής *Th* 257, 12; 281, 11
 ἀπακροάομαι *Th* 260, 1 cf 1; 259, 15
 ἄπαξ *AM* 113, 4 *Mt* 226, 13
 ἀπαραιτητος *Io* 193, 9; 206, 1
 ἀπεράμονος *Th* 238, 8
 ἄπας *Io* 181, 3 *Ph* 87, 15 cf 6
 ἀπεικασία *Th* 196, 2 cf 116, 2
 ἀπεμπόλησις *Th* 99, 1
 ἀπερινόητος *Io* 189, 19
 ἀπενδοκέω *AM* 107, 7
 ἀπηνῶς *Th* 192, 4
 ἀπιστέω *AM* 82, 6 *Ph* 11, 8
 ἀπιστία *Io* 192, 21
 ἀπλωτής *Th* 230, 24
 ἀπό *Aa* 40, 9 *Am* 49, 3; 52, 7
AM 93, 8; 11; 94, 9 al *Io* 210, 5
Ph 18, 6; 32, 34; 50, 28; 68, 13;
 78, 6; 7; 8 (cf 74, 2) al. — 33, 30
Th 101, 11; 151, 20; 184, 19;
 203, 15; 232, 1; 240, 14 al. —
 110, 18; 140, 13 al. — 189, 16; 221,
 20 al. — 115, 14; 147, 19 al. —
 181, 17. — 161, 17; 18; 19
 ἀποβάλλω *AM* 109, 13; 110, 6; 111, 14

- ἀποδύω *Mt* 257, 3 *Th* 231, 6;
 266, 8; 275, 2
 ἀποζώννυμι *Th* 275, 2 - 3
 ἀποθήκη *Ph* 18, 21; 19, 10; 15;
 60, 19; 89, 18
 ἀποίητος *Th* 117, 11; 183, 12
 ἀποκαλύπτω *Ph* 39, 18 *Th* 114, 1;
 142, 7; 252, 18; 284, 7. — 114, 12;
 121, 6; 140, 2; 142, 17; 164, 1;
 166, 10
 ἀποκάλυψις *Io* 159, 15; 175, 24;
 203, 15 *Ph* 20, 21 *Th* 252, 5
 ἀποκρατέω *Io* 197, 15 *Mt* 239, 8
 ἀποκρίνω *AM* 90, 9; 97, 12 *al*
PA 118, 11 *Io* 185, 14 *Ph* 73, 19
Th 172, 6; 17 *al*
 ἀποκρύβω *Mt* 260, 15
 ἀπόκρυφος *Mt* 236, 2 *Th* 153, 8;
 156, 14; 15; 157, 2; 166, 13; 193,
 5; 196, 10
 ἀποκρίφως *Th* 195, 9
 ἀποκτένω *Mt* 101, 15; 113, 3; 17
 Ἀπόλλων *Ph* 1, 13 *Bn* 299, 7
 ἀπολύτρωσις *Th* 201, 26
 ἀπόσκληρος *Th* 206, 19
 ἀποστάτης *Io* 214, 6 *Th* 149, 2
 ἀποστερητής *Io* 169, 14
 ἀποστολή *Io* 168, 10; 211, 1 *Ph*
 16, 19
 ἀποστολικός *Mt* 217, 3 *Ph* 16, 11
 ἀπύστολος *Io* 211, 3 *Th* 99, 2;
 194, 13
 ἀποτακτικός *Ph* 4, 4
 ἀποταμεύω *Th* 155, 9
 ἀποτάσσομαι *PA* 123, 8; 9 *Io*
 167, 25 *Ph* 22, 7 *Th* 213, 19
 ἀποτελεσμα *Ph* 60, 19
 ἀποτροπή *Th* 267, 15
 ἀποφέρω *Am* 52, 23 *Ph* 9, 5; 15, 5
Th 172, 8; 283, 19 *cf* φέρω
 ἀποχή *Io* 191, 18
 ἀποχωρίζω *Th* 211, 20 *cf* χωρίζω
 ἀπότητος *Th* 115, 2
 ἀπώλεια *PA* 122, 24 *Io* 192, 27
cf 27 *Ph* 43, 13 *al* *Th* 148, 19;
 150, 1; 191, 12; *al*
 ἄρα *Th* 207, 4
 ἀργύρεος *Th* 266, 11
 ἀργύριον *Th* 128, 3; 253, 22; 260,
 12 *cf* ἄσημος
 ἀργῶς *Th* 147, 14
 ἄρετή *Io* 153, 29 *Th* 280, 17
 Ἄρης *Ph* 1, 12
 ἀριθμός *Io* 198, 5 *Mt* 260, 1 *Th*
 110, 4; 7 (*cf* 109, 8; 12; 142, 17;
 18; 144, 4; 148, 18; 164, 3; 186,
 9 *ss*; 202, 7; 259, 10; 11; 260, 11;
 278, 2; 279, 5 *ss*; 282, 15)
 ἀριθμός *Mt* 260, 1 *Ph* 6, 25 *Th*
 172, 1; 243, 5; 249, 10; 266, 1
 Ἀρίσταρχος *Ph* 28, 84; 30, 4; 5;
 31, 19; 23; 32, 30; 32; 35, 2
 ἀριστερός *Am* 55, 1 *Io* 200, 14
Ph 74, 9 *Th* 206, 2 *cf* ἐδώνυμος,
 δεξιός
 Ἀρίστιππος *Io* 180, 7
 Ἀριστοβούλα *Io* 180, 6
 Ἀριστόδημος *Io* 160, 6; 165, 1
 Ἀριστοκλιανός *Bn* 299, 13
 ἄριστον *Io* 154, 7 *Th* 164, 8; 208,
 10; 243, 19
 Ἀρίστων *Bn* 297, 20; 301, 22
 Ἀρμενία *Am* 47, 4
 ἀρμοδίως *Th* 223, 21
 ἀρμονία *Io* 200, 13
 ἄροτρον *PA* 118, 23 *ss* *Io* 208, 1
Th 103, 9; 125, 5; 255, 18
 ἄρπαξ *Io* 169, 14
 ἄρρην *Th* 142, 16; 166, 8; 237, 19
 ἀρσενοκότης *Io* 169, 15
 ἀρτάω *cf* ἀναρτάω
 Ἀρτεμήλα *Ph* 24, 37; 25, 2; 34, 13
 Ἀρτεμίλλα *Ph* 93, 35
 Ἀρτεμις *Io* 152, 22; 169, 28; 170,
 18; 171, 7; 14; 28; 33; 172, 13;
 173, 18; 24; 33 *Ph* 1, 14
 ἄρτι *Th* 232, 8
 ἀρτοκοπεῖον *Th* 127, 9
 ἀρτοποιεῖον *Th* 127, 9
 ἄρτος *AM* 72, 14 *ss*; 92, 2 *PA* 118,
 16 *ss* *Io* 154, 8; 155, 7; 200, 7. —

- 186, 6; 193, 2; 207, 7; 9; 208, 10;
11 *Mt* 253, 1; 257, 8 *Ph* 35, 37;
36, 4 *Th* 131, 7; 209, 20; 217, 8. —
146, 2; 261, 15; 18. — 143, 11; 146,
17; 166, 1; 18; 167, 5; 230, 14 ss;
231, 10; 240, 5; 15; 268, 1; 269,
2. — 240, 6; 7
ἄρσπος Ph 48, 13
ἀρχάγγελος AM 110, 15 *PA* 122,
11 (cf 16) *Ph* 69, 10
Ἀρχέλαος Ph 9, 6; 93, 5
ἀρχή Aa 41, 1; 45, 2 *Ph* 63, 7;
86, 2 *Th* 240, 11 cf *Io* 156, 4
ἀρχηγός Ph 83, 10
ἀρχιγένειος Io 194, 23
ἀρχιερατικός Ph 7, 23; 15, 14; 16
ἀρχιερεὺς AM 77, 10 ss *Ph* 6, 10 ss
Bn 292, 10 ss
ἀρχιστρατηλάτης Th 206, 11; 15;
214, 19; 217, 18; 218, 7; 242, 17
ἀρχοντικός Io 190, 16
ἀρχων AM 95, 6 ss *PA* 122, 18
Io 163, 25; 29; 214, 7 *Ph* 21, 7;
23, 28; 27, 12 ss; 31, 26 ss *Th*
115, 3; 226, 11; 228, 19; 229, 4;
22; 243, 1; 246, 20; 250, 10; 13;
14; 265, 1; 4
ἀσελγής Ph 48, 22
ἄσημος Th 102, 1; 129, 5; 219, 26
ἀσθένεια Io 212, 9 *Th* 100, 6
Ἀσία Am 47, 2 *Io* 152, 25 *Ph* 4, 2;
41, 9; 12; 90, 5; 98, 42
Ἀσιανός Am 57, 21
Ἀσιᾶτις Ph 91, 13
ἀσκανδάλιστος Aa 41, 26 *Io* 165, 2;
192, 1
ἀσκέω Io 183, 23 *Ph* 79, 28
Ἀσμοδαῖος Mt 235, 5; 238, 1
ἄσπλαγχνος Ph 67, 13
ἄσπρος Bt 131, 22
ἀσπρόσαρκος Bt 131, 19
Ἀσταροῦθ Bt 129, 14; 15; 29;
130, 15; 22; 26; 132, 27
ἀστοχάστως Aa 43, 30
ἀστραπή Ph 40, 25; 31; 53, 8
Ἀστρήγης Bt 147, 27; 33; 149,
24; 27
ἄστυ Th 128, 5 cf *Io* 209, 7
ἀσυνδιάθετος Aa 41, 24
ἀσχημονέω Io 214, 10
ἀσώματος Io 196, 22 *Ph* 76, 29
ἀταραξία Io 166, 24
ἄτε Th 106, 2; 4; 160, 3; 188, 11
ἀνγος Th 143, 10
ἀνθρωπὸν Io 156, 15
αὐλαξ Ph 66, 5 *Th* 255, 19
αὐλέω Io 198, 3 *Th* 108, 2 ss
αὐλή Ph 83, 20 *Th* 169, 14; 188,
21; 230, 2
αὐλητής Th 104, 6
αὐλήτρια Th 108, 1 ss
ἄνλος Aa 40, 32 *Io* 196, 21; 205, 2
Ἀυξούμη Th 278, 15
ἀντάρκης AM 93, 10 *Io* 169, 2
αὐτόθι Io 175, 5
αὐτοκράτωρ Am 53, 6 *Io* 152, 23
αὐτός Aa 38, 10. — 38, 24; 39, 17;
40, 17; 41, 28; 34; 42, 5. —
44, 22 *AM* 105, 5 *PA* 120, 7
(cf 10) *Io* 176, 18. — 170, 28;
198, 24 *Mt* 258, 10 *Ph* 39, 16;
78, 26; al. — 28, 7 *Th* 245, 4;
193, 18; al. — 180, 19. — 227, 21;
230, 18 al. — 145, 15; 146, 15;
151, 16; 170, 18; 176, 7-8; 212,
2; 221, 9; 222, 17; 239, 5; 26;
258, 9; 287, 18 al
αὐτός (δ) Am 56, 4 *Io* 164, 33 *Mt*
255, 2
αὐτοῦ (αὐτοῦ?) Aa 38, 25 *An* 63, 14;
15; 24; 31 *AM* 107, 9. — 91, 15. —
85, 11; 104, 11; 108, 5 *Io* 153, 4;
22; 172, 13; 190, 27; 191, 19 (ἐπ');
197, 1; 200, 11. — 162, 17 *Ph* 38,
7; 67, 6 *Th* 107, 6; 115, 19; 116,
1; 123, 5 (μετ' cf 5); 124, 8 (μετ'
cf 103, 2); 9; 141, 18; 171, 11;
176, 7-8; 204, 9; 206, 13; 209,
1-2; 215, 5; 243, 16; 286, 9. —
210, 20. — 177, 15; 188, 3-4;
240, 8; 9-10; 267, 6; 7; 9. —
191, 3

ἀφανής *Am* 48, 2 *Mt* 236, 1; 248, 9
Th 143, 7; 163, 14

ἄφαντος *Th* 119, 2; 192, 12

ἄφεις *Am* 46, 10 *Io* 178, 14 *Th*
166, 20; 239, 9; 17; 240, 9

ἀφήμιον (?) *AM* 94, 5 - 7

ἄφθαρσία *Io* 153, 8; 208, 6 *Ph*
24, 1; 88, 3 *Th* 229, 24; 251, 15

ἄφθαρτος *Am* 56, 26 *Th* 236, 5;
240, 7 *al*

ἀφθάρτως *Ph* 30, 14

ἀφιέρωμα *Am* 53, 6

ἀφίημι *Io* 206, 2 *Ph* 75, 6; 83, 9
Th 139, 5; 174, 18; 207, 18

ἀφιλοστοργία *Io* 177, 13

ἀφορῶ *PA* 121, 16; 18

ἀφορμή *Io* 158, 10 *Ph* 15, 9 *Th* 199,
31

ἀφυσπνύω *AM* 84, 7; 8

Ἄχαια *Ap* 1, 6; 20, 10 *Aq* 1, 7;
9; 20, 20; 29, 12; 37, 7 *Am* 47, 7;
11; 51, 3; 53, 5 *An* 58, 22; 62, 2
(25) *Ph* 16, 24

Ἀχαιός *Aq* 28, 24 *An* 61, 31

ἀχείμαστος *Aa* 41, 26 *Io* 183, 12

ἀχρειώδης *Th* 195, 2

ἄχρωμος *Th* 172, 21

Βαβυλών *Th* 223, 5

Βαβυλώνιος *Th* 220, 15; 222, 6

Βαβύρινθος *Th* 223, 4 *cf* 4

βαθμός *Ph* 70, 6 *Th* 109, 11

βάθος *Th* 250, 3

βακτηρία *Mt* 223, 15 *cf* ῥάβδος

Βαλαάμ *Th* 158, 3

βαλανεῖον *Io* 165, 22 *Mt* 243, 7

Βαλδάδ *Bt* 149, 16

βάλλω *An* 59, 16 *Io* 196, 1 *Ph* 23,
37 *Th* 150, 22; 244, 15 *cf* 15;
cf 261, 1 (*etiam* 253, 23 *κατέ-*
λαβον S)

βαπτίζω *AM* 114, 10 *PA* 126, 18;
22 *Mt* 226, 2 *Ph* 17, 30; 26, 5;
34, 5; 73, 18; 89, 3 *Th* 124, 12;
140, 18; 143, 13; 15; 226, 5; 231,

8; 9; 240, 2; 5; 267, 17; 290, 21;
21; 291, 14 *Bn* 292, 12; 293, 1;
297, 7 *cf* σφραγίζω

βάπτισμα *Ph* 47, 13 *Th* 229, 5;
239, 8; 18; 259, 1; 263, 2 *Bn*
298, 11; 302, 5

Βαρβαρία *Am* 47, 5

βάρβαροι *AM* 116, 1 *PA* 118, 4;
10

Βαρέκ (*Βαρεγᾶ*) *Ph* 58, 9; 20; 28

Βαρθολομαῖος *Am* 47, 2 *Bt* 128,
8; 129, 13; 28; 130, 25; 28; 132,
32; 142, 23; 144, 18; 19; 147, 25;
149, 18; 32 *Ph* 37, 8; 24; 38, 23;
28; 39, 15; 23; 40, 1; 20; 41, 13;
17; 45, 2; 19; 47, 10; 49, 16;
50, 9; 16; 18; 51, 10; 21; 54, 2;
4; 13; 55, 3; 7; 15; 19; 22; 56, 3;
9; 13; 22; 27; 58, 8; 11; 19; 22;
61, 15; 62, 1; 16; 69, 15; 25; 71,
3; 5; 13; 15; 22; 24; 77, 10; 18;
26; 78, 1; 12; 22; 80, 10; 24;
81, 22; 82, 1; 7; 12; 15; 27; 83,
12; 84, 2; 20; 87, 9; 17; 25; 89,
8; 7; 12; 16; 24; 90, 6; 15; 24;
91, 15; 92, 12; 93, 32; 94, 23;
27; 95, 27; 96, 4 *Th* 99, 5

Βαριησοῦς (-ισσοῦς, ισοῦς) *Bn* 298,
19; 299, 10; 21; 300, 19; 20

Βαρνάβας *Bn* 292, 1; 9; 11; 293, 8;
10; 11; 294, 5; 20; 25; 29; 295,
3; 6; 8; 15; 25; 296, 2; 8; 12;
17; 22; 297, 11; 17; 23; 26; 298,
9; 20; 299, 4; 15; 300, 1; 17;
20; 21; 301, 2; 302, 8

Βαρεία (πύλη) *Mt* 230, 10

βαρκαφίδιος *PA* 125, 10

βασανίζω *Ph* 50, 5 *ss*

βάσανος *Aa* 41, 15 *AM* 89, 2 *ss*;
102, 1 *ss* *Th* 172, 13

βασίλεια *Am* 73, 16 *PA* 118, 3
Io 190, 5; 203, 12 *Mt* 219, 6
Th 184, 2; 195, 20; 243, 16; 244, 6

βασιλεύς *Io* 156, 2; 6; 163, 15
Ph 84, 9 *Th* 101, 5 *ss*; 178, 16 *ss*;
221, 19 *ss*; 283, 12. — 221, 16;
244, 4. — 243, 9 *al*

βασιλεύω *Th* 243, 10; 249, 16
βασιλικός *Th* 104, 4
βασιλίσα *Ph* 19, 5 *Th* 291, 4 *cf* 4
βάσκανος *Th* 161, 13; 212, 15
βόελυγμα *Ph* 50, 7
Βεελλζεβούλ *AM* 89, 9 *Mt* 238, 1
Βελίας *AM* 100, 13 (*cf* 13)
βελόνη *PA* 125, 18; 22 *cf* *φαρίς*
Βερονικίς *Am* 47, 5
Βεχήρ *Bi* 130, 21; 23
Βηθλεέμ *Mt* 219, 13
βῆλον *Th* 211, 5
βῆμα *Aq* 28, 19; 29, 20 *Aa* 39, 7
An 61, 14 *Ph* 54, 2; 86, 5
Βῆρος *Io* 167, 8; 11; 180, 26;
 209, 3; 5; *prae*f xxviii *cf* *Βίρρος*,
Οὔηρος
βιάζομαι *Io* 162, 10
Βιβλία *Bn* 300, 16 (*cf* 16)
βιβλίον *Th* 222, 3
βίβλος *Io* 152, 4 (*cf* 4); 155, 14
Ph 4, 10; 5, 25 *Bn* 297, 24
βιβρώσκω *Aq* 26, 19 *cf* *An* 60, 18
Io 197, 25
Βιθυνία *cf* *Βυθυνία*
βιοθάνατος *Aq* 36, 14
Βίρρος *Io* 209, 3; 5 *cf* *Βῆρος*
βλαπτικός *Th* 148, 17
βόρβορος *Mt* 220, 1 *Th* 172, 9
βότρυς *Mt* 220, 12; 224, 8; 253, 2
Ph 84, 4
Βούκολος *Io* 173, 31
βουλεύομαι *Th* 179, 9; 238, 13; 277,
 10 (5 *ἐβούλετο* *R*)
βουλευτήριο *Io* 168, 9 *Ph* 28, 16;
 20
Βούλφραμος *Mt* 258, 5; 6 *cf* 251,
 4; *prae*f xxxiv *cf* *Φουλβανός*
Βούλφρανδος *Mt* 258, 7 *cf* 221,
 16; *prae*f xxxiv; *cf* *Φουλβανός*
Βουνόπολις *cf* *Ἀλβανόπολις*
βοῦς *PA* 118, 23 *ss*
βραβεῖον *Io* 183, 18 *Ph* 55, 8; 67, 3

βραβευτής *Am* 56, 23 *cf* *αγωνοθέτης*
βραχύς *Io* 186, 17; 187, 14 *Th* 116, 3;
 171, 8
βρέφος *Th* 172, 4; 6; 219, 21
βρούς *Th* 157, 5
βρύω *Io* 215, 4 (216)
βρῶμα *Io* 154, 26
βρώσις *AM* 68, 3; *al* *Io* 154, 31;
 155, 20 *Th* 106, 8
Βυβλία *cf* *Βιβλία*
Βυθυνία *Am* 47, 6; 9
βυθός *PA* 122, 24 *Io* 169, 17
βωμός *Io* 165, 26 *Th* 191, 16

Γαβριήλ *Bi* 135, 30
Γάδ *Th* 134, 2; 135, 1; 2; 5; 9;
 136, 8; 138, 1; 141, 11; 290, 21
cf *Γεθάν*
γαληνότης *Mt* 259, 25
Γαλιλαία *Ph* 1, 2; 3; 91, 21; 92, 11
Γαλιλαῖος *AP* 121, 14 *Io* 152, 25;
 153, 26; 28; 156, 31
γαμβρός *Aa* 39, 13
γαμετή *Th* 179, 2 *ss*; 214, 8
γαμέτης *Th* 225, 5
γαμετός *Th* 225, 18
γαμέω *Io* 212, 8 *ss* *Th* 160, 13;
 259, 11
γάμος *Ph* 79, 24 *Th* 105, 3 *ss*;
 179, 4 *ss*; 226, 19; 259, 12. — 110,
 11; 118, 7; 120, 10; 233, 19
γαστήρ *Th* 144, 4; 235, 12
γένενα *Io* 213, 5; 214, 5; 6 *Mt* 220, 1
Th 189, 10
Γεθάν *Th* 135, 15
γέλω *Aq* 26, 28 *An* 61, 2 *Io* 176,
 14; 180, 22
γέλως *Aq* 26, 26 *cf* *An* 60, 23
γενέθλιος *Io* 170, 1; 172, 15
γένειον *Io* 194, 22; 195, 22
γένεσις *Aa* 38, 9; 41, 5 *Io* 200, 18
γεννάω *Io* 197, 24; 25 *Ph* 43, 12;
 46, 6; 59, 21; 60, 21; 76, 27 *Th*
 166, 13; 194, 5

Γεννησαρέτ *Io* 196, 12
γεραιός *AM* 95, 12
γέρων *AM* 100, 1; 112, 11 ss *PA* 118, 14 ss *Io* 177, 7; 10
γεύω *Io* 154, 20; 155, 7; 208, 13
Th 106, 6; 205, 21; 24; 254, 6; al
γεωργία *Ph* 48, 12
γεωργός *PA* 117, 14; 118, 19; 119, 19
Io 183, 13; 184, 5 *Ph* 67, 11
γῆ *Ph* 59, 26
γηγενής *Th* 149, 9
γηραιός *AM* 95, 12
γίγας *AM* 92, 5
γίγνομαι *AM* 68, 2; 78, 9; 94, 12; 68, 12; 96, 11; 99, 2; 116, 11
PA 117, 15. — 117, 2 *Mt* 225, 2; 226, 11; 258, 1 *Ph* 78, 19. — 38, 1; 39, 22 *Th* 140, 15. — 206, 7; 237, 14; 267, 14; 268, 4; 269, 4. — 190, 6
γιγνώσκω *Th* 259, 12 cf *οἶδα*
γλυφός(?) *AM* 79, 12
γλῶσσα *AM* 93, 18 *Ph* 39, 11 *Th* 100, 6—8
γλωσσόκομον *Mt* 251, 6; 255, 8; 256, 5; 10
γλωσσόκομος *Mt* 255, 6
γνώμη *Io* 211, 13; 213, 11
γνωρίζω *Aq* 27, 12; 30, 16 (cf *An* 61, 6; 62, 19) *Aa* 38, 7; 15; 20; 40, 16; 21; 29; 41, 7; al *Am* 54, 22 (cf *An* 60, 26) *Io* 189, 1; 12; 13; 201, 18; al
γνώσις *Am* 48, 16; 49, 9; 19; 55, 10; 56, 16 *Io* 165, 15; 166, 23; 204, 18; 208, 3; 211, 13; 213, 11
Ph 26, 8; 43, 5; 47, 7; 80, 17; 25; 84, 28 *Th* 177, 5; 224, 2
γνώστης *Am* 48, 11
γότης *Aa* 42, 24
γοητεία *Aa* 40, 7 *Th* 246, 1; 261, 15
γοητεύω *Th* 261, 16
γοητικός *Th* 246, 1
γονικός *Th* 177, 20
γόνυ *Am* 51, 8 *Io* 172, 4 *Mt* 228, 6
Ph 16, 17 *Th* 210, 8; 282, 9
γορπιαῖος *Mt* 261, 11

Γουζάνης *Th* 259, 3 cf *Οὐαζάνης*
Γουνδαφόρος (-ντα-, -νδια-) *Th* 101, 5; 102, 3; 124, 4; 7; 141, 11
 cf 11; 290, 21
γραῖς *Ph* 1, 5
γραῦς *Ph* 2, 22; 3, 6
γραφή *Ph* 17, 20; 30, 6 *Th* 176, 7
γράφω *Io* 165, 8 ss
γρήγορος *Th* 154, 1
γυμνοκέφαλος *Th* 173, 1
γυνή *Io* 176, 9 cf 175, 11 al *Ph* 65, 7 cf 8 al *Th* 215, 10 cf 11 al

δαιμονιάω *Mt* 250, 5
δαιμονίζομαι *Mt* 222, 10 *Th* 285, 3
Δαιμόνικος *Io* 160, 6 cf *Δαμόνικος*
δαιμόνιον *Ph* 18, 6; 68, 5 (cf 5); 17 *Th* 117, 8 (cf 8) cf *δαίμων*
δαίμων *Am* 47, 14; 49, 20; 53, 9; 56, 22 *AM* 81, 4; 104, 5 (cf 5) ss; 105, 4 (cf 4) ss; 107, 9 *Io* 159, 4; 171, 2; 4; 172, 15; 176, 1; 190, 17; 200, 14; 214, 6 *Mt* 221, 15; 16; 222, 10; 229, 10; 232, 6; 234, 8 ss; 239, 1 *Ph* 3, 4; 6, 22; 11, 5; 7; 14, 17; 26; 15, 18; 22; 68, 25 *Th* 131, 1; 10 - 11; 159, 8; 161, 6; 9; 162, 26 ss; 181, 7; 188, 15 ss; 196, 20; 212, 18; 217, 2; 222, 6; 285, 12; 13; 16
δάκτυλος *Io* 202, 12
δαμάζω *Io* 187, 25
Δαμόνικος *Io* 160, 6; 165, 1
δαν *AM* 74, 8; 113, 1 *Th* 103, 4; 151, 1; 181, 10 - 11; 206, 19
δανείζω *Th* 149, 1
δασυκέφαλος *Bt* 131, 18
Δανίδ *AM* 86, 6 *Mt* 252, 7; 18; 253, 5; 12; 17 *Ph* 31, 1; 7; 11; 97, 7
δαφιλαῖος *Th* 238, 15 cf 15
δέ *Am* 50, 9 cf 7 *An* 59, 22; 25; 62, 13 cf 12 *PA* 118, 11
δέησις *Io* 192, 29 *Th* 184, 12; 185, 7; 253, 14; 287, 17
δείκνυμι *Th* 194, 10

δειλανδρίζω (-έω?) *Aq* 21, 25 cf 25
 δειλιάω *Io* 154, 16 *Ph* 29, 34
 δειπνέω *Th* 106, 5 ss; 160, 18;
 204, 8 ss; 240, 18
 δειπνον *Ph* 67, 7 *Th* 209, 1. —
 164, 8; 254, 5
 δεισιδαιμονία *Ph* 6, 1
 δελφινάιος *Mt* 240, 18
 δελφίς *Mt* 240, 9
 δένδρον *AM* 108, 12 *Mt* 218, 7
Ph 55, 3
 δεξιός *Am* 54, 25 *AM* 79, 11; 12;
 15 *PA* 119, 14 *Io* 184, 16; 200, 13;
 214, 7 *Th* 164, 12; 188, 20; 206, 2;
 263, 16 cf ἀριστερός
 δεσμίδιν *PA* 120, 19; 23
 δεσμεύω *Th* 219, 1
 δέσμιος *Th* 218, 26; 219, 18; 252,
 23; 256, 10 cf δεσμώντης
 δεσμός *Aa* 41, 15 *An* 62, 28
 δεσμοφύλαξ *Th* 228, 15; 259, 5;
 260, 11; 262, 13; 263, 4
 δεσμωτήριον *Aa* 39, 2; 10; 41, 23;
 44, 2 *An* 58, 25 *AM* 95, 3 *Th*
 133, 4; 139, 1; 219, 6; 229, 20;
 231, 19; 248, 12 (cf 234, 10); 17;
 260, 10; 262, 20 ss; 275, 1 cf 1. —
 173, 16 cf φυλακή
 δεσμώντης *Th* 232, 8; 234, 12; 252,
 10; 260, 14 cf δέσμιος
 δεσπότης *Am* 46, 14; 51, 9; 55, 11
An 62, 18; 63, 2 *AM* 85, 11 *PA*
 124, 3; 7; 126, 28; cf 119, 22
Io 163, 11; 164, 19; 189, 4 *Ph*
 47, 12 *Th* 147, 9; 193, 8; 210, 8;
 217, 7. — 102, 7; 275, 15; 276, 12
 δεύτερος *Ph* 33, 22 *Th* 181, 9
 δέω *Aq* 30, 13; 31, 22 (cf *Am* 56,
 13; 26 *An* 63, 1) *An* 60, 14 (cf *Am*
 55, 20) *AM* 103, 1; 104, 3; 108, 14
Ph 50, 10; 58, 21 *Th* 247, 6
 δή *Io* 152, 13; 163, 4 *Ph* 8, 26;
 32, 30; 46, 12 cf 12; 61, 6; 7 (δὲ)
 δὴ *C*; 69, 27 *Th* 120, 2; 169, 10
 (καὶ δὴ γεν. *V*); 188, 13 cf 13;
 193, 15; 203, 20; 267, 8

δηλητήριον *Io* 156, 28 ss; 160, 24
 δῆμιος *Am* 51, 7; 11; 52, 21; 55, 20
An 58, 14 ss; 60, 13; 20; 61, 18
AM 68, 2; 5; 94, 13 ss; 113, 3 ss
Mt 240, 2; 4; 244, 2 *Ph* 49, 15;
 24; 54, 2; 15
 δημιουργέω *Th* 109, 11
 δημιουργήμα *Ph* 59, 24
 δημιουργός *Am* 55, 18 *Ph* 59, 24
Th 109, 11
 δῆμος *Am* 50, 5; 52, 21
 δημόσιος *Io* 154, 5; 167, 32
 δηνάριον *Th* 228, 15
 διά *Aa* 43, 6 *AM* 81, 5; 6 *Mt* 248, 15
Ph 74, 17 *Th* 194, 6; 216, 3
 διαβολή *Io* 200, 15 *Th* 175, 11
 διάβολος *Aq* 31, 24 *Aa* 41, 22;
 42, 27; 44, 25 *Am* 51, 3; 52, 12
An 63, 17 *AM* 78, 11; 91, 14;
 100, 1 ss *Io* 153, 7; 156, 27; 157,
 28; 167, 18; 193, 22; 214, 8 *Mt*
 229, 10 (cf 10); 239, 9 *Ph* 2, 16;
 42, 11; 44, 25; 74, 14 *Th* 161, 17;
 172, 19; 253, 4; 258, 2; 19; 268, 6
 cf ἀντικείμενος. δυσμενής, ἐναν-
 τιος, ἐχθρός, πόλεμος, Σατανᾶς
 διάδημα *Io* 208, 2
 διάδεις *Io* 166, 21; 202, 13 *Th* 189,
 22; 228, 7; 239, 3; 23
 διαίρῳ *Th* 196, 14; 207, 13; 271, 22
 διαιωνίζω *Ph* 95, 2
 διακίμαι *Th* 179, 3 cf διατίθημι
 διακινέω *Ph* 57, 3
 διακονέω *An* 48, 3 *Io* 167, 8 *Ph* 36,
 31 *Th* 158, 8
 διακονία *AM* 74, 2; 5 (cf 112, 3)
Io 203, 14 *Ph* 16, 20; 82, 24 *Th*
 141, 8; 146, 7; 176, 1; 2; 270, 7
 διακόνισσα *Mt* 259, 5
 διάκονος *PA* 127, 7 *Io* 209, 3 *Mt*
 222, 15 *Th* 139, 3; 4; 140, 15;
 165, 18; 176, 3; 182, 11; 183, 7;
 271, 6; 281, 14; 284, 14
 διάκων *Th* 281, 2
 διαλέγομαι *Io* 176, 19

- διάλεκτος* *Ph* 45, 23; 47, 2; 56, 4; 62, 12
διαλιμπάνω *Ph* 20, 22; 32, 4
διανέμω *Ph* 59, 15
διανοητικός *Aa* 42, 13
διάνοια *Aq* 27, 22; 28, 15 (cf *An* 61, 23) *Aa* 42, 13
διαπείρω *Ph* 55, 2
διαπήγνυμι *Io* 200, 17
διάνπνευστος *Io* 206, 8
διαπνέω *Th* 109, 15
διαρραίνω *Mi* 244, 17
διαρρήγνυμι *An* 59, 6 *Io* 172, 4
Ph 7, 10 *Th* 180, 6; 225, 3; 244, 11
διασάφης *PA* 124, 5; 7
διαστροφή *Ph* 82, 4
διασύρω *AM* 102, 8; 13; 103, 4 cf *σύρω*
διατίθηναι *Aa* 42, 11 cf 43, 28 *An* 59, 27 *Th* 141, 10 cf 152, 18 cf *διάκειμαι*
διατίτρημι *Ph* 55, 1
διαφάνσκω *An* 61, 13 *Th* 143, 10; 210, 4; 211, 23; 213, 22; 232, 9
διαφέρω *Th* 158, 11; 178, 3; 189, 1 cf 138, 10
διαχαράσσω *Th* 127, 7; 166, 18 cf 15
διαχωρίζω *Ph* 18, 15; 20, 32 cf 82, 14 cf *χωρίζω*
διδασκαλείον *Io* 159, 20
διδασκαλία *An* 62, 24 *PA* 119, 25
Io 153, 9; 203, 14 *Ph* 7, 15; 20, 31; 21, 10 *Th* 234, 16 cf *διδασχῆ*
διδάσκαλος *Am* 52, 4 *Io* 169, 27; 186, 12; 187, 11; 199, 18 *Ph* 62, 2; 83, 26 *Th* 193, 4; 251, 11
διδάσκω *Aa* 44, 5 *An* 58, 21; 23; 61, 20 al *Io* 169, 32 al *Ph* 8, 14; 35, 7; 41, 25 al *Th* 142, 4; 168, 7 al
διδασχῆ *Io* 203, 14 *Ph* 7, 22; 8, 19; 36, 19; 37, 14 *Th* 213, 15 cf *διδασκαλία*
δίδυμος *Ph* 46, 7 *Th* 148, 9; 156, 12; 166, 13
Δίδυμος *Th* 100, 5; 102, 5
δίδομι *Io* 188, 23 *Ph* 75, 18
διεργής *Io* 184, 10 cf 10
διππένω *Io* 155, 3
δικάζω *Aq* 28, 21 (cf *An* 61, 15) *Io* 162, 8 *Th* 245, 14; 20
δίκαιος *Io* 151, 14
δικαστήριον *Aq* 28, 22 cf *An* 61, 16
δικαστήριον *Aa* 39, 18 *Th* 275, 1
δικαστής *Th* 147, 11; 258, 17
δίκη *Io* 162, 7 *Th* 173, 5
δικρόσσιον *Io* 185, 23; 187, 3; 190, 27; 210, 11
διοίκησης *Io* 156, 21
διορίζω *Io* 200, 18
διορισμός *Io* 200, 11
δίος *Th* 126, 9
δίφρος *Th* 116, 8; 202, 20
διψαλέος *Th* 155, 17; 238, 15 cf 252, 23
διψυχέω *Ph* 9, 9; 24, 19
διωγμός *Io* 151, 14 *Ph* 40, 4
διώκτης *Th* 196, 11
διωρία *Th* 281, 17
Δομετιανός *Io* 151, 13; 152, 3; 5; 153, 3; 10; 13; 155, 5; 8; 11; 156, 9; 157, 4; 6; 158, 2; 4; 11; 16; 159, 3; 12; 16
δόξα *Io* 158, 9. — 196, 19. — 204, 1. — 172, 7; 190, 2; 197, 17 ss; 199, 2 ss *Mi* 254, 3 *Th* 176, 16; 177, 6 ss; 195, 17 ss; 232, 3 ss; 239, 26 ss; 262, 8 ss
δοξάζω *Io* 187, 23; 189, 23; 190, 18; 193, 2 ss; 207, 9 ss; 208, 10
Ph 26, 13 *Th* 157, 16
δοξολογέω *Io* 153, 1
δοξολογία *Th* 191, 14
δόνυ *Th* 282, 15
δούλη *Aa* 43, 23 *Io* 161, 20 al *Th* 231, 4; 270, 2
δουλῆς *Ph* 25, 33; 32, 21
δοῦλος *Aq* 26, 26 *Am* 51, 14 al *AM* 66, 17 cf 87, 7 *Io* 161, 22; 174, 20 al. — 176, 26; 191, 20; 172, 8 al. — 169, 30 *Ph* 25, 32; 32, 21; 39, 28 al *Th* 179, 17; 197, 16; 21

- 101, 9; 212, 21; 275, 12. — 246, 4 al; 157, 7 al cf *θεράπων*
δράκαινα *Ph* 37, 27; 38, 2
δράκων *Mt* 248, 1 ss *Ph* 39, 28 ss; 52, 7; 57, 8; 68, 6. — 43, 13; 26; 48, 8; 59, 6; 76, 2; 86, 8 *Th* 147, 1 ss; 220, 8 ss; 257, 13; 281, 12
δράμα *Th* 212, 20
δραματουργία *Io* 187, 8
δρέπανον *Io* 175, 17 ss
δρομαῖος *Aa* 39, 8 *Am* 56, 10 *An* 59, 3 *Io* 165, 6; 172, 18; 175, 18; 181, 8 *Th* 242, 19
δρόμος *Io* 212, 3 *Bn* 299, 1; 3
δροσίζω *Ph* 40, 12
δρόσος *Mt* 242, 3
Δρουσιανή *Io* 180, 5; 181, 23; 182, 13; 20; 183, 1; 185, 9; 12; 20; 186, 6; 9; 13; 16; 21; 187, 2; 14; 188, 8; 190, 9; 10; 19; 22; 25; 26; 191, 7; 22; 192, 4; 10
Δρουσίνα (*uel* -*νη*) *Io* 182, 20; 193, 24; 202, 21; 203, 4 cf *Δρουσιανή*
δρυμός *Ph* 37, 28; 38, 3
δρῶς *Ph* 38, 22
δύναμις *Am* 46, 6 *AM* 74, 11 al *Io* 163, 26; 200, 14; 202, 26; 208, 4; 214, 7. — 171, 2 (cf 2); 190, 15; 192, 13. — 203, 12 *Ph* 62, 15. — 8, 27; 72, 8 *Th* 115, 1; 142, 14; 168, 17; 18; 240, 1; 266, 13; 267, 4; 5; 6; 7. — 229, 21; 250, 13; 257, 10 *Bn* 293, 11; 297, 8
δυνάστης *Io* 169, 19 *Th* 221, 18
δυσειδής *Th* 161, 14; 180, 18
δυσμενής *Th* 162, 1
δύσμορφος *Io* 195, 1
δισωδία *Th* 171, 17; 173, 13
ἐάν *AM* 81, 4; 7 *Mt* 234, 19 *Ph* 11, 26; 25, 37; 32, 18; 35, 23; 38, 19 *Th* 117, 4 (cf 1); 14 (cf 14); 118, 3 (cf 3); 261, 17. — 103, 4; 137, 10; 168, 3; 181, 11 cf *ἐν*, *ὅταν*
ἐαυτοῦ *Aa* 40, 7; 17; 25; 31; 41, 2; 12; 20; 27 *AM* 80, 10. — 85, 11; 88, 4; 101, 9; 104, 11; 108, 5 *Bi* 139, 35 *Io* 175, 11; 179, 15; 199, 22. — 191, 27; 201, 7; 211, 2; 7. — 176, 6; 195, 4 (? cf 4); 202, 7 *Ph* 94, 16. — 9, 5; 38, 11 *Th* 188, 17; 207, 12 cf 12; 266, 16. — 107, 7; 8; 9; 111, 13; 172, 12; 178, 5. — 121, 9; 11; 178, 2-4; 188, 4; 196, 16; 232, 12; 241, 17; 265, 7; 12; 13. — 205, 10 cf *αὐτοῦ*, *ἐμαντοῦ*
ἐάω *An* 64, 13 *AM* 114, 3 *Ph* 5, 27; 22, 6; 38, 16; 66, 7; 78, 10 *Th* 152, 19; 162, 23; 205, 7; 229, 10; 247, 20
ἐβδομος *Ph* 88, 23
Ἑβραῖος, -*αία* *Io* 152, 18; 153, 10 *Ph* 47, 1; 1 *Th* 100, 7; 108, 5; 111, 4; 5; 16; 138, 6; 149, 12; 214, 1
ἐβραῖς *Ph* 56, 4; 62, 12
ἐβραϊστί *AM* 108, 8 *Mt* 249, 1 *Ph* 12, 21; 45, 18; 58, 8; 63, 2 *Th* 111, 5; 113, 4
ἐγείρω *Io* 163, 20; 164, 31; 36; 166, 2; 170, 23; 174, 19; 175, 1; 177, 15; 188, 2; 189, 11; 190, 8; 191, 10; 192, 1; 11; 14 *Ph* 32, 31; 33, 24; 32; 34, 2; 21; 57, 8; 76, 10 *Th* 159, 1; 4; 170, 9; 14; 176, 7; 209, 9; 16 cf 194, 2; 263, 13 cf *ἀνίστημι*
ἐγερσις *Th* 196, 5
ἐγκαταγράφω *Th* 220, 5
ἐγκατάκληιστος *Th* 232, 6 cf *κατάκληιστος*
ἐγκλείω *Ph* 51, 9 *Th* 139, 2; 181, 9; 261, 16; 269, 12; 271, 23; 273, 12 cf *κατακλείω*, *κλήσχω*, *συγκλείω*
ἐγκράτεια *Io* 192, 32 *Ph* 49, 3
ἐγκρατεύομαι *Io* 205, 7 *Mt* 219, 3
ἐγκρατῶς *Io* 205, 7
ἐγκρέμαμαι *Th* 171, 20
ἐγγήγορος *Th* 154, 1 cf 1
ἐγγερίζω *Am* 51, 2 *Io* 178, 12

- ἐγχεῖν* *Io* 178, 12
ἐγχεῖν *Ph* 6, 23
ἐδρα *Io* 208, 6
ἐδράζω *Io* 194, 20
ἐθελοκακοῦργος *Io* 160, 23
ἐθνικῶς *Io* 166, 1
ἔθνος *Aq* 27, 14 (cf *An* 61, 8)
ἔθνος *AM* 78, 10; 79, 8 *Io* 211, 1
εἰ *Aa* 42, 7 *AM* 106, 17-18; 112, 1
PA 118, 17 *Io* 168, 26 *Mt* 233, 17
Ph 25, 34 *Th* 105, 7; 116, 18; 153, 13. — 238, 1
εἶδος *Io* 166, 20 *Ph* 37, 12 *Th* 106, 3; 111, 3; 142, 9; 147, 16 cf *Idéa*
εἰδωλεῖον *Io* 170, 1; 15: 172, 19
εἰδωλομανία *Bn* 298, 1
εἰδωλον *Am* 49, 18; 20: 53, 10
AM 80, 16 *Io* 171, 2; 33: 172, 33
 cf 162, 9; 166, 13 *Ph* 11, 3; 31, 28; 32, 14; 48, 11; 51, 1; 5; 57, 25 (cf 6; 17); 68, 5; 82, 25 *Bn* 299, 23
εἰθ' οὕτως *Io* 173, 28; 175, 35 *Mt* 257, 28; 259, 12; 225, 4 al *Ph* 55, 1
 (z. δὲ] καὶ ε. ο. z. *W*) *Th* 181, 3
εἰζονίζω *Io* 208, 10
Εἰκόντιον *Bn* 292, 13; 293, 20
εἰκονογραφῶ *Io* 166, 25 *Th* 202, 7
εἶπω *Io* 152, 8 praef *xxviii* *Th* 200, 4
εἰζών *Am* 53, 6 *Io* 165, 16 ss *Ph* 44, 18 *Th* 223, 19
εἰλιζοῖνεια *Io* 166, 24
εἰλιζοῖνής *Aq* 28, 18 (cf *An* 61, 26)
Aa 41, 24 *Io* 205, 2
εἰλιζτός *Ph* 60, 3
εἰμί *Io* 196, 22; 200, 22; 201, 9; 208, 7
-εἰμι, -έρχομαι *Th* 147, 3; 186, 11; 187, 3; 4; 5; 245, 1; al — 148, 5; 176, 14. — *Io* 165, 22; 25 *Th* 187, 10; 213, 14; 23 al. — 180, 21; 243, 21 cf 17. — 146, 5. — 283, 13 cf 13-14. — 233, 25. — 173, 1. — *Io* 178, 9. — *Aq* 23, 29 *Am* 54, 18 *An* 60, 8 *Io* 163, 22 *Th* 243, 11; al. — *Aq* 29, 20 *Io* 196, 24 *Th* 183, 15; 187, 4; al. — *Io* 180, 4. — *Th* 247, 4
εἰρήνη *AM* 113, 7 *Th* 224, 11
Εἰρήνη *Io* 151, 10
εἰρκυῖ *Io* 157, 12 *Th* 224, 21; 269, 8 cf *φυλακή*
εἰς *Aq* 28, 19 (cf *An* 61, 27) *Aa* 39, 5 *Am* 51, 6 *AM* 94, 10; 97, 14; 100, 4. — 78, 9 *PA* 120, 8; 123, 20; 126, 3 *Io* 157, 30; 33; 180, 13; 13; 181, 22; 196, 12 *Mt* 217, 4 *Ph* 1, 11; 18, 24; 63, 1 cf 62, 23 *Th* 112, 5; 136, 12; 137, 7; 171, 18; 173, 10
εἰς *Aa* 39, 5; 45, 10; 18 *Am* 46, 3; 55, 2; 3 *AM* 65, 1; 114, 3 al; 99, 5 *Bt* 129, 13 al *Io* 160, 15; 196, 11 al; 174, 22; 178, 11; 179, 18. — 174, 11 *Mt* 236, 4. — 257, 25 *Ph* 15, 26; 68, 3 al. — 4, 9; 30, 23; 34, 33. — 5, 29; 10, 3; 17, 16; 29, 27; 32, 33; 85, 1. — 37, 13; 38, 34; 77, 23. — 2, 8; 11 *Th* 135, 7; 10 (cf 136, 1); 152, 17 al. — 181, 14 al. — 169, 9 al. — 210, 11 al. — 149, 22; 229, 10; 237, 2; 244, 1; 268, 11. — 245, 22 *Bn* 295, 23; 297, 4
εἰσάγω *Th* 119, 15 cf *φέρω*
εἰσφέρω *AM* 70, 2 *Ph* 50, 17 *Th* 114, 19: 211, 12; 218, 5 cf *φέρω*
εἴτα cf *εἰθ' οὕτως*
εἴωθα *Th* 204, 9; 210, 7
ἐκ *AM* 90, 13; 94, 5; 113, 10 *PA* 119, 11; 121, 16; 18; 122, 21; 123, 24 *Bt* 131, 20 *Ph* 81, 11 *Th* 120, 5 (cf 161, 4-5); 155, 1; 178, 11; 183, 4; 258, 14. — 165, 9; 182, 16; 196, 19. — 121, 11; 149, 20; 163, 13; 172, 10 *Bn* 297, 10
ἐκαστος *Th* 173, 10 (cf 100, 2)
ἐκάτερος *Th* 237, 10
ἐκατόνταρχος *Io* 153, 14
ἐκβλύζω *Io* 160, 33
ἐκδέρω *Bt* 149, 19 *Th* 134, 1
ἐκδύω *Th* 275, 10
ἐκεῖ *AM* 69, 1; 4 al *Io* 169, 26 *Th* 180, 13-14 al

- ἐκείνος *Aa* 43, 27 *Ph* 6, 21
 ἐκείσε *PA* 120, 22 *Io* 160, 13; 20;
 21 *Ph* 37, 10; 41, 8; 92, 14 *Th*
 104, 8; 111, 2; 113; 188, 21; 217,
 20 al
 ἐκκινδυνεύω *Ph* 92, 18
 ἐκκλησία *AM* 81, 11; 112, 2 cf 2;
 114, 9; 10 *PA* 117, 20; 127, 4
Io 152, 14; 159, 20; 160, 3; 206,
 9; 209, 3 *Mt* 249, 2 *Ph* 41, 8;
 78, 8; 10; 79, 2; 81, 23; 83, 8
 (cf 21; 26); 10; 88, 9; 10; 17;
 90, 8 *Bn* 294, 19; 298, 13; 300, 14
 ἐκκρίνω *Io* 183, 23
 ἐκπατέω *Aa* 41, 13
 ἐκπλανάω *Ap* 4, 8
 ἐκπληκτος *Th* 157, 22 (cf 20 al);
 217, 1
 ἐκστασις *Ph* 6, 7 *Th* 138, 9; 236, 16
 ἐκστάνω *Th* 236, 16 cf 16
 ἐκστραγγίζω *Ph* 61, 9
 ἐκτείνω *Mt* 240, 6 *Ph* 55, 3; 58, 11
 ἐκτός *Ph* 75, 4 *Th* 256, 11; 12
 ἐκτρέβω *Am* 59, 5
 ἐκτριψις *Th* 172, 2
 ἐκτυπος *Th* 245, 12
 ἐκτύπωμια *AM* 79, 8 - 9; 80, 1
 ἐκτύπωσις *AM* 80, 1; 5; 81, 13;
 82, 6; 16; 83, 9; 12
 Ἐλαιῶν (ὄρος τῶν) *Io* 199, 11
 ἔλαιον *Mt* 218, 6; 240, 8 *Th* 142,
 4 ss; 146, 2; 230, 19 ss; 239, 25;
 261, 14; 17; 266, 11 ss. — 140, 11;
 184, 19; 255, 1; 9
 ἔλεγχος *Ph* 23, 19; 85, 25
 ἐλέγχω *Aa* 38, 2; 45, 16; 27 *AM*
 80, 3; 82, 14; 83, 10 *Io* 168, 16;
 170, 25; 26; 171, 1; 192, 21; 22;
 193, 6; 7 *Ph* 10, 8 ss; 28, 27; 29,
 33; 30, 16; cf 77, 12; 85, 19
Th 146, 10; 148, 2
 ἐλεέω *Aa* 38, 6; 11; 19; 41, 13;
 44, 27; 45, 19 *PA* 122, 28 *Io* 169,
 5; 170, 30; 171, 12; 172, 2; 21;
 177, 24; 189, 22; 190, 2; 191, 9;
 15; 28; 202, 11 *Ph* 44, 7; 64, 14;
 77, 1; 20 *Th* 155, 24; 181, 12;
 190, 7; 248, 4; 286, 9
 ἐλεημοσύνη *Th* 183, 16
 ἐλεήμων *Aa* 38, 14 *Io* 206, 11
Th 183, 16 cf 16; 195, 17; 210, 8;
 266, 13; 200, 23
 ἔλεος *Aa* 43, 15 *Io* 163, 2; 169, 4;
 171, 4; 177, 8; 191, 21; 207, 2
Ph 35, 20 *Th* 146, 19; 184, 15;
 195, 18; 287, 6
 ἐλευθερία *Io* 189, 18; 208, 5 *Th*
 156, 16; 204, 16; 231, 4 cf 4; 249,
 8; 280, 17; 282, 2. — 230, 15;
 233, 1; 241, 19. — 222, 11
 ἐλεύθερος *Th* 156, 15; 249, 24. —
 161, 9; 280, 8. — 220, 21; 243, 23
 ἐλευθερώω *Aq* 30, 13 *Th* 156, 1
 ἐλευθερωτής *Th* 249, 1
 ἔλευσις *Ph* 31, 17 *Th* 145, 7
 ἐλεφάντινος *Io* 169, 9
 Ἑλλάς *Ph* 3, 29; 31; 4, 8; 19; 28;
 6, 15; 18; 7, 1; 24; 8, 12; 20, 19;
 26, 15
 Ἑλλήν *Bt* 131, 16; 147, 26 *Ph* 36,
 27; 37, 2; 94, 22 *Bn* 294, 8; 296,
 16; 299, 16; 19
 ἐλπίζω *Am* 56, 8; 57, 7 *AM* 66,
 16 cf 110, 13 *Io* 163, 31; 189, 8;
 192, 25; 207, 2 *Th* 114, 6; 203, 6;
 21; 227, 21
 ἐλπίς *Io* 163, 21; 164, 35; 172, 25;
 179, 5; 208, 4 *Th* 175, 15; 182,
 16; 184, 6; 14; 203, 1; 218, 18;
 271, 21; 288, 4
 Ἑλωά, Ἑλωήλ *Ph* 63, 11; 21
 ἔμαντοῦ *Th* 210, 12; 211, 3; 215, 21
 cf ἔαντοῦ
 ἐμβάλλω *An* 60, 4
 ἐμβράσσω *Aa* 39, 8
 ἐμβοήμημα *Ph* 61, 8; 63, 8
 ἐμβοήμεις *Mt* 247, 3
 ἐμετιχός *Io* 169, 7
 ἐμπαίζω *Io* 167, 17; 199, 4
 ἐμπορεία *Ph* 74, 1
 ἔμπορος *PA* 118, 20 *Io* 168, 11
Th 101, 4 ss; 124, 6 ss; 290, 21

- ἐμπρό Th* 269, 1
ἐν Aa 38, 23 *Am* 47, 11; 50, 22 al
An 60, 12 *AM* 66, 7; 70, 8; 71, 1;
 5; al. — 66, 5; 68, 2 al. — 107, 11.
 — 96, 8 *P.1* 117, 4; 118, 4 ss; al
Bt 128, 12; 129, 27; 134, 25 *Io* 154,
 2; 169, 28; 179, 8; al. — 169, 21
Mt 225, 12; al. — 250, 8. — 232, 21;
 240, 7 *Ph* 7, 10; 23, 36; 69, 16; al. —
 20, 25. — 9, 3; 10; 11; 14; 13, 11;
 14, 1; 7; 29, 7; 33, 27; 34, 31;
 37, 21; 38, 10; 39, 30; 40, 8;
 49, 9; 56, 4; 57, 7; 70, 17; 76, 19;
 82, 24 *Th* 100, 3; 7; 103, 7; 122,
 10; al. — 230, 22. — 110, 3; 16;
 134, 11; 142, 1; 149, 10; 12; 15;
 157, 2; 161, 1; 164, 9; 170, 13;
 240, 20; 247, 1; al. — 140, 2; 141,
 10; 160, 1 - 3; 161, 4 - 5 *Bn* 293,
 23; 25; 294, 21 al. — 293, 2;
 301, 2
Ἐναδρώχ (Ἐναδόχ, Ἐδρόν) Th 104,
 4 cf *Ξεναδρώχ*
ἐναλλοιόω Th 250, 8
ἐναντίος An 60, 2 *Ph* 86, 1 *Th*
 160, 2; 267, 15
ἐναπόκρυφος Th 232, 11
ἐνδείκνυται Th 194, 11
ἐνδυμα Io 181, 20 *Ph* 7, 23; 15,
 14; 16 *Th* 171, 7
ἐνέδρα Aq 26, 29 *An* 61, 3
ἐνεδρον An 47, 22 *Io* 206, 5
ἐνεκα Io 164, 10; 165, 5; 167, 25;
 168, 31; 186, 16; 197, 7 *Mt* 241, 10
Ph 57, 11; 13 (cf 11; 13); 63, 14
Th 162, 11 cf 11; 189, 19 (cf 19);
 243, 22
ἐνεκεν Aq 27, 18; 30, 8 *Aa* ter *AM*
 bis (cf 106, 8) *Io* deciens ter
 (cf 189, 4) *Ph* octiens *Th* deciens
 quinquiens
ἐνέργεια Io 187, 24; 200, 14 *Th*
 167, 13
ἐνεχυρίασμα Ph 46, 3
ἐνέχυρον Aa 44, 13 *Io* 184, 22;
 205, 12 *Ph* 46, 17
ἐνήδονος Aa 45, 9
ἐνθεος Aq 28, 25 cf *An* 61, 31
ἐνθα Io 215, 3 *Th* 163, 5 *Bn* 300, 11
ἐνθύμησις Io 178, 37 *Th* 143, 1. —
 175, 1; 243, 12; 272, 16
ἐνισχυρίζω AM 67, 9
ἐνισχύω AM 74, 17; 107, 16 al
ἐννοια Aa 38, 27; 40, 2; 43, 21
Io 178, 6; 192, 25 *Th* 142, 19. —
 182, 8
ἐννυχεύω Th 213, 23
ἐνορκίζω Io 164, 31 *Ph* 12, 21
ἐνορκόω Aq 32, 13
ἐνότης Io 196, 8 *Th* 246, 28
ἐνόω Io 198, 9 cf 9
ἐντάραχος Th 160, 8; 218, 7
ἐνταφιάζω AM 98, 14 *Ph* 83, 5; 7
Th 283, 11
ἐντάφιος Io 185, 19; 188, 19 *Th*
 136, 9
ἐντολή Io 208, 4
ἐντός Th 256, 11 cf 12
ἐξαλείπτει Th 196, 12
ἐξάπτω Aa 45, 14; 25
ἐξαρχος Th 212, 19; 277, 17; 278, 11
ἐξάρτησις Io 201, 25
ἐξασπρος Bt 131, 23
ἐξέδρα Ph 83, 25
ἐξέλενσις Ph 69, 14
ἐξκαιδέκατος AM 75, 17
ἐξολοθρεύω Ph 62, 11
ἐξορία Io 151, 2; 159, 26; 171, 15
ἐξορίζω Io 158, 19; 159, 17
ἐξουσία Aa 41, 1 *Io* 190, 16; 200,
 14; 202, 25 *Ph* 63, 7; 86, 2 *Th*
 115, 3; 201, 32; 240, 11
ἐξουσιαστής Th 190, 20; 257, 10
ἔωθεν Th 192, 3
ἐορτή Io 171, 13; 16; 172, 16 *Th*
 104, 8
ἐπακούω Io 197, 16; 18
ἐπαμύντωρ Th 157, 7; 177, 8
ἐπάν Ph 43, 18 *Th* 144, 15; 150, 9;
 173, 17; 271, 22
ἐπαναλύω Th 111, 13
ἐπανοίγω Io 212, 18

- ἐπάνω *Io* 160, 14; 186, 3 *Th* 158, 6; 247, 13; 18
 ἐπαρκέω *Th* 162, 13; 195, 1
 ἐπαροῖς *Io* 183, 27
 ἐπαρχία *Aq* 37, 7
 ἐπείσμα *Th* 222, 13
 ἐπαύριον *Io* 167, 27
 ἐπαχθής *Io* 213, 2
 ἐπεὶ *An* 59, 9 *Io* 179, 20 *Th* 261, 16; 274, 16 cf 16; 286, 8. — 169, 16 cf ἐπειδή
 ἐπειδή *AM* 63, 8 *Th* 120, 3 ss (cf 2-3); 123, 4. — 174, 2; 2; 8; 180, 13 cf 13 of ἐπεὶ
 ἐπειδήπερ *Th* 238, 19
 ἐπείπερ *An* 59, 23
 ἐπενδύτης *PA* 119, 4 *Ph* 4, 6; 7
 ἐπεξανάστασις *Aa* 45, 20
 ἐπέροχοι *Th* 134, 7 cf 7
 ἐπείχομαι *Am* 49, 13 *Io* 208, 12; 210, 7 *Ph* 15, 17; 16, 29; 35, 21; 90, 4 *Th* 170, 16
 ἐπέχω *Io* 170, 7
 ἐπεωρέω *Aa* 45, 31
 ἐπὶ *Aa* 41, 2 *An* 63, 25 *AM* 94, 9. — 69, 10; 16; 90, 2; 95, 2; 5; 110, 7. — 73, 2; 83, 6 cf 6; al. — 115, 9 *Io* 162, 23; 164, 26 — 161, 16; 19; 189, 22 (cf 164, 13). — 164, 4; 215, 4 *Mt* 218, 3; 230, 9; 226, 6-7 *Ph* 17, 30; 29, 22; 54, 1; 74, 5; 84, 2. — 63, 18. — 11, 13; 89, 2. — 10, 17; 36, 1; 45, 10; 67, 1. — 37, 29; 48, 4 cf 70, 9; 68, 12. — 85, 19 *Th* 142, 12; 116, 8 cf 7; 227, 17. — 165, 11; 185, 2; 196, 7; 209, 1. — 138, 7; 155, 24; 170, 15; 249, 16. — 197, 13; 269, 12; 270, 1; 10; 273, 12; 285, 9; cf 180, 13; 13-14; 197, 19; 209, 1; 2 *Bn* 300, 10 (cf 10)
 ἐπιβάλλω *Ph* 61, 2 cf 3
 ἐπιβλαβής *Aa* 44, 8 *Th* 252, 16
 ἐπιβουλία *An* 61, 4 cf *Aq* 27, 10
 ἐπιγελάω *AM* 103, 16; 106, 2 *Ph* 19, 1
 ἐπιδημέω *Th* 267, 10
 ἐπιθεσία *Th* 134, 3
 ἐπιθεις *Th* 134, 3; 138, 7
 ἐπίθετος *Th* 203, 10 cf 10
 ἐπιθύμησις *Th* 175, 1
 ἐπιθυμία *Io* 168, 13; 169, 8; 183, 27; 184, 12; 185, 9 *Ph* 43, 12 ss; 48, 9 (23); 81, 14 ss *Th* 119, 1; 149, 9; 154, 12; 155, 4; 165, 8; 168, 11; cf 230, 17
 ἐπικατάρατος *Ph* 2, 10
 ἐπικέραλα *An* 61, 20 *Ph* 62, 8 *Th* 172, 16
 ἐπικεφάλαιον *Th* 250, 12
 ἐπὶ κλήσις *Th* 159, 1-2; 166, 5
 ἐπικρατέω *Aa* 43, 35 *Mt* 240, 1
 ἐπικρατένω *Aq* 27, 21
 ἐπικνέω *Th* 195, 18
 ἐπίλεκτος *Th* 166, 9
 ἐπίπεμπτος *Io* 181, 22
 ἐπισκέπτομαι *Th* 173, 8
 ἐπισκολεῖον *Ph* 15, 27; 34, 18
 ἐπισκοπέω *Io* 160, 3
 ἐπισκοπή *AM* 106, 18 *Io* 171, 1; 207, 5 *Mt* 260, 8 *Ph* 83, 1
 ἐπίσκοπος *PA* 117, 19; 127, 6 *Mt* 222, 14; 226, 6; 10; 249, 2; 252, 4 *Ph* 15, 27; 35, 17; 41, 6; 83, 1; 88, 10 cf 64, 3 *Bn* 298, 13
 ἐπισπένδω *Io* 179, 8
 ἐπιστάσια *Am* 47, 21 *Th* 138, 9
 ἐπιστηρίζω *Aq* 27, 21 *AM* 107, 16; 115, 13; 116, 10 *Io* 179, 10; 190, 20; 209, 3 *Bn* 298, 13
 ἐπιστομίζω *Io* 182, 24 *Ph* 3, 4
 ἐπιστρέφω *Aa* 40, 13; 15 *An* 48, 1; 6 *Io* 163, 17; 167, 23; 168, 12; 193, 3. — 169, 18; 170, 28; 172, 1; 173, 9; 174, 4; 190, 23 *Mt* 246, 4 *Ph* 45, 4 *Th* 191, 16. — 156, 21; 174, 14. — 154, 11; 159, 20; 163, 9
 ἐπιστροφή *Io* 171, 1; 179, 19; 202, 8
 ἐπιστροφρίζω *Th* 143, 3
 ἐπιστροφάγισμα *Th* 142, 10
 ἐπισχνούζω *AM* 108, 6 cf 67, 9
 ἐπιτηρώ *Io* 191, 21
 ἐπιτίθημι *Am* 48, 19; 49, 14 *AM* 93, 2; 4 *Mt* 222, 10; 239, 2 *Ph* 29,

- 22 *Th* 115, 10; 146, 16; 165, 10; 15 (cf 16); 169, 14; 170, 18; 185, 1; 263, 13. — 214, 12 cf 12 *Bn* 297, 21; cf 25
- ἐπιτίμων *Io* 181, 6
- ἐπίτροπος *Io* 185, 11 ss
- ἐπιφραίνω *Io* 212, 8 cf 185, 26 *Mt* 258, 5 *Th* 283, 5; 10; 286, 1 cf 163, 12
- ἐπιφάνεια *Th* 145, 7 cf 156, 20
- ἐπιφαίω *Io* 180, 25 *Th* 146, 4; 151, 11
- ἐπιφέρω *AM* 99 1 cf 2 cf φέρω
- ἐπιφημίζω *Th* 240, 10; 12; 267, 11
- ἐπιφωνέω *Ph* 35, 20
- ἐπιφώσχω *Io* 180, 25
- ἐπίχειρον *Io* 177, 10
- ἐπιχέω *Th* 231, 5; 239, 25; 267, 12 cf καταχέω
- ἐπονομάζω *Io* 207, 9 *Mt* 243, 2 *Ph* 36, 5 *Th* 222, 14
- ἐπτά *Th* 142, 17
- ἔραμαι *Th* 148, 5
- ἐράω *Io* 181, 22; 185, 9; 186, 21; 187, 4; 188, 7 *Th* 167, 17
- Ἐρβᾶ *Mt* 221, 16 cf Ὀρβᾶ, Νέρβα, Πέρκα
- ἐργαλεῖον *Io* 165, 10; 209, 4
- ἐρευνᾶω *Ph* 54, 13 cf 3; 19
- ἐρημία *Th* 213, 28
- ἐρημος *Io* 211, 6
- ἐρημος *Ph* 37, 27 ss *Th* 187, 3
- ἔρις *Io* 184, 1 *Ph* 35, 11
- ἐριφος *Ph* 38, 3 ss; 50, 18; 26; 56, 17; 57, 26; 58, 14; 71, 16; 23; 78, 9; 18; 27; 88, 16; 25
- Ἐρκέλλα *Ph* 93, 35 cf Νερκέλλα
- ἐρμηνεία *PA* 124, 6
- Ἐρμῆς *Ph* 1, 14
- ἐρπετόν *Io* 184, 5; 187, 22 *Mt* 220, 14; 224, 11
- ἐριπυστής *Th* 148, 17
- ἔρως *Io* 184, 1; 185, 9
- ἐρωτάω *AM* 86, 12 *Bn* 296, 3
- ἐσθής *Th* 220, 3; 8; 222, 1; 223, 2; 9; 14; 17
- ἐσθίω *Io* 154, 8; 155, 2; 197, 25 *Th* 131, 7; 209, 17; 217, 8; 240, 7; 10; 268, 3
- ἐσιάτωρ *Th* 108, 2; 14
- ἔτερος *Aa* 42, 22; 43, 13 *An* 60, 1 *AM* 80, 8 (cf 8); 102, 1 *Io* 188, 15; 205, 11. — 164, 19; 189, 25 *Ph* 16, 7; 66 13 (cf 15); 74, 23 (cf 2; 11) *Th* 186, 1; 226, 10; 238, 12; 266, 12. — 106, 4; 8; 107, 4; 147, 17; 174, 14; 178, 13; 191, 20; 195, 4; 231, 20; 259, 12 cf 244, 15
- ἔτι *AM* 68, 6; 16; 90, 10
- ἐτοιμασία *Ph* 36, 7
- Εὐα *Aa* 40, 12; 41, 9 *Ph* 79, 12; 80, 2; 81, 2; 9; 15; 19 *Th* 149, 4
- εὐαγγελίζομαι *Io* 177, 16 *Ph* 5, 17 al *Th* 153, 6 al *Bn* 294, 7 al
- εὐαγγέλιον *AM* 116, 2 *Mt* 221, 13; 252, 7; 9; 253, 5; 254, 2 *Ph* 14, 4; 41, 10; 80, 17; 83, 2 *Th* 153, 10 *Bn* 300, 13; 17
- εὐαγγελιστής *Mt* 225, 2
- εὐειδής *AM* 87, 11 *Th* 161, 14; 267, 2
- εὐθέως, εὐθύς *AM* 67, 8; 99, 8 al; 74, 13; 80, 5; 91, 1 al *Mt* 238, 8
- εὐθύτης *Ph* 75, 8
- εὐκτίριον *Io* 160, 30
- εὐλάβεια *Io* 166, 23 (cf 160, 10)
- εὐλαβής *Bn* 293, 20; 296, 12
- εὐλογέω *AM* 76, 7; 111, 2; 116, 5 *PA* 119, 12 *Io* 189, 23; 197, 2; 208, 10 *Ph* 34, 14. — 14, 2; 39, 8. — 36, 15; 89, 25 *Th* 116, 3; 146, 1; 17; 158, 14; 165, 10; 175, 20. — 240, 6; 268, 2. — 166, 5
- εὐλογία *Mt* 219, 7; 259, 13 *Ph* 34, 15 *Th* 142, 1; 166, 1; 240, 13
- εὐλογισμός *Mt* 259, 7
- εὐμνηστος *Th* 220, 9
- εὐμορφος *Io* 186, 14; 188, 21; 194, 16 *Mt* 238, 5; 250, 11; 255, 1; 4 cf καλός

- εὐνούχος Ph* 19, 5
εὐοπτος Ph 81, 12
εὐοφίς Aa 41, 37
εὐπρέπεια Th 154, 12; 195, 13
εὐπρεπέω PA 120, 15 of 15
εὐπρεπής AM 115, 7 *Th* 272, 12
εὐσέβεια Th 128, 6; 280, 17
εὐσεβής Aq 28, 26 of *An* 62, 22
Io 162, 2
Εὐσέβιος Bn 300, 23
εὐσημος Io 160, 9 of 9
εὐσπλαγχνία Io 189, 17; 202, 22
Ph 26, 13; 38, 30 *Th* 114, 17;
 131, 2; 140, 5; 142, 14; 146, 19;
 157, 1; 195, 18; 202, 26; 204, 5;
 232, 1; 287, 16
εὐσπλαγχνίζω Io 191, 16 of 16
εὐσπλαγχνος Io 168, 14; 204, 11
Th 142, 16; 232, 1; 4; 272, 12
εὐσχημος Io 160, 9 *Th* 212, 3
Εὐτυχής Io 209, 3; 5; 9; 210, 13;
praef xxviii
εὐτυχία Th 274, 3 of 15
εὐφημία Th 196, 6
Εὐφημος Bn 296, 12
εὐφρασία Io 189, 14
εὐχαρής Th 220, 21
εὐχαριστέω AM 109, 7 *Io* 189, 24;
 193, 7 ss; 197, 21; 22; 207, 7
Mt 257, 8 *Ph* 17, 16 *Th* 177, 14;
 207, 8; 9; 219, 9; 10; 269, 2
εὐχαριστία Aq 34, 15 of *Am* 57, 4
Aa 38, 18 *Io* 157, 2; 173, 21;
 192, 30; 193, 14; 207, 7; 8; 208,
 13 *Mt* 226, 5; 257, 2; 254, 16
Ph 72, 6; 25; 73, 7 *Th* 141, 20;
 143, 11; 146, 17; 18; 166, 3; 4;
 16; 167, 5 ss; 269, 2; 4
εὐχή Am 51, 11 *AM* 93, 2 *PA* 117, 9
Io 173, 21 *Th* 146, 7; 161, 7; 184,
 12; 191, 13; 203, 1; 217, 9; 242,
 15; 246, 12; 251, 2; 12; 253,
 3; 13; 264, 17; 269, 2; 281, 5;
 287, 17
εὐχομαι AM 66, 14; 75, 9; 90, 3;
 91, 2; 93, 1; 96, 14; 99, 8; 103, 6;
 17; 113, 13; 114, 8 *Io* 159, 9;
 193, 13; 206, 6; 210, 11 *Ph* 33, 15;
 35, 35; 84, 8 *Th* 102, 10; 210, 8;
 241, 12; 247, 24; 250, 19; 264, 17.
 — 163, 21 of *ἐπεύχομαι, προσ-*
εὐχομαι, συνεύχομαι
εὐωδία Io 192, 29
εὐώνυμος Th 278, 21 of *ἀριστερός*
εὐωχέω Io 165, 14; 205, 8 *Th* 175,
 20 of 105, 1
εὐωχία Th 110, 12
Ἐφέσιος Io 152, 26; 155, 34; 160,
 19; 161, 10; 163, 4; 33; 167, 17;
 30; 168, 7; 169, 18; 32; 170, 1;
 7; 15; 33; 171, 12; 172, 10; 173,
 6; 7; 178, 16; 186, 21
Ἐφεσος Io 153, 10; 15; 25; 159,
 19; 160, 5; 35; 161, 5; 8; 33; 167,
 9; 16; 169, 24; 173, 11; 175, 23;
 179, 6; 8; 180, 4; 4; 181, 15
ἐφενρετής Am 54, 5; 55, 10
ἐφικνέομαι Th 247, 2 of 2
ἐχθρα Aa 45, 7; 20
ἐχθρός Aa 45, 10 *AM* 91, 14; 100,
 13; 103, 16; 107, 8 *Io* 192, 33
Ph 40, 7; 42, 8; 44, 2; 8; 45, 4;
 46, 11; 47, 14; 48, 12; 82, 5; 86, 4
Th 115, 2; 146, 10; 147, 15; 151, 7;
 156, 17; 157, 8; 159, 19; 161, 13;
 165, 14; 202, 1; 253, 16
ἐχιδνα Ph 37, 11; 44, 18; 51, 1 ss;
 61, 2; 64, 9; 10; 70, 12
ἐχω Aq 27, 10 (of *An* 61, 5) *Aa* 45,
 24 *AM* 97, 13. — 70, 15; 71, 6. —
 82, 4 *PA* 118, 12; 121, 27; 31
Io 188, 9. — 170, 18. — 168, 26;
 182, 2; 205, 11; 203, 8—9. — 198,
 22; 23; of 192, 23 *Ph* 5, 12; 33,
 29; 58, 15; 24 (cf 1) *Th* 127, 4;
 151, 3; 4; 5; 161, 4; 188, 6; 213,
 28; 216, 5; 235, 16. — 259, 11
Bn 294, 9
ἔωθεν Th 232, 9; 273, 10
ἔως Am 48, 1 *Mt* 228, 7 *Ph* 77, 2
Th 211, 23; 213, 2 (cf 123, 9; 10;
 133, 2 al); 189, 3

- ζῶω* *Aa* 41, 35 *Th* 237, 16; 284, 8.
 — 256, 15
Ζεβεδαῖος *Io* *praef* ^{xxviii} *Th* 99, 4
ζευκτόν *Th* 254, 15; 255, 18
Ζεύς *Ph* 1, 15 *Bn* 292, 10
Ζυράγια *Mt* 258, 8 *cf* *Φουλβανά*
ζωγραφῶ *Io* 166, 19; 22
ζωγράφος *Io* 165, 6 *ss*
ζωή *Am* 56, 20 *Io* 200, 9. — 175,
 2. — 156, 20 *al* *Ph* 44, 11; 77, 7. —
 80, 24. — 60, 3; 72, 1; *al* *Th* 217,
 13 (14); 232, 2. — 121, 2; 155,
 13; 191, 11; 17; *al*
ζωννύω *Th* 149, 2
ζῶον *Io* 181, 11; 188, 11; 211, 5. —
 169, 16 *Ph* 38, 34 *ss*; 71, 25. — 63, 8
Th 186, 17; 157, 2. — 147, 17;
 198, 21; 202, 24; 208, 5
ζωοποιέω *Am* 55, 15 *Ph* 47, 11;
 14; *al* *Th* 151, 6; 114, 10; 164, 5; *al*
ζωοποιός *Am* 56, 21 *Th* 217, 14
ζώω *Th* 129, 16; 256, 14

ἦ *Ap* 30, 4 *Ph* 52, 21 *cf* *εἰ*
ἦ *AM* 72, 1 *Ph* 27, 8; 96, 10
ἦ *AM* 72, 6 *Ph* 49, 9
ἡγεμονικόν *Am* 56, 15
ἡγεμίων *Bn* 300, 22; 23
ἡδονή *Aa* 45, 16 *Io* 168, 27; 185, 3
Ph 80, 4; 16 *Th* 227, 18; 233, 16;
 235, 10; 250, 17
ἡθος *Aa* 44, 11
Ἡλείδης *Ph* 19, 5; 93, 12
Ἥλιος *Ph* 1, 17
ἥλος *Mt* 240, 7; 17; 241, 18
ἡμέρα *Ph* 26, 7; 89, 10
ἡμεροποιέω *Io* 211, 6—7
ἡμέτερος *AM* 105, 6. — 67, 9; 17;
 87, 12; 89, 6; 13; 101, 8; 108, 8
Ἡμιδία *Bi* 128, 10
ἡμιφόριον *Th* 218, 19
ἡνίοχος *Th* 185, 10 *ss*
Ἡρακλείδης *Bn* 298, 12; 300, 12
Ἡράκλειος *Bn* 298, 7
Ἡρακλέων *Bn* 298, 8

ἡρεμος *Aq* 35, 19 (*cf* *Am* 57, 13
An 63, 11) *Th* 195, 17
Ἡρώδης *AM* 105, 3; *praef* ^{xxii}
Mt, 219, 15; 16 *Th* 149, 14
Ἡσαΐας *Ph* 30, 24; 31, 20; 97, 1
ἡσυχάζω *Mt* 218, 6
ἦχος *Ph* 12, 1

Θαυδαῖος *Am* 47, 5
θάλλω *Th* 249, 3 *cf* 3
Θάνατος *Am* 55, 15 *Io* 163, 26;
 192, 19; 201, 26 *Th* 232, 2; 250,
 11; 265, 4; 271, 25; 26 *al*
Θάπτω *Mt* 238, 11 *Ph* 79, 1; 88, 1
Th 283, 11
θαροσποιέω *Ph* 33, 1
θαῦμα *Aa* 44, 30 *cf* 30 *PA* 120, 8 *al*
Mt 225, 1 *cf* 1; 247, 9 *Ph* 14, 16;
 18, 5; 29, 10 *al* *Th* 108, 11; 123,
 16 *Bn* 297, 24 *cf* *θανυμάσιος*, *θάμα*
θανυμάζω *Mt* 219, 14
θανυμάσιος *AM* 78, 5; 86, 3; *al*
PA 118, 5 *al* *Io* 172, 1 *al*; 188,
 16 *Ph* 6, 92 *al* 72, 2 *al* *cf* *θαῦμα*
θανυματουργία *Io* 160, 20
Θεά *Io* 170, 17 *Ph* 52, 2
θέαμα *Io* 163, 34; 185, 25; 186, 25
Mt 225, 1 *Th* 109, 3; 110, 8; 9
Θεάτρον *Io* 167, 20 *ss* *Bn* 298, 2
θεϊκός *Th* 156, 21; 178, 7
θεῖος *Ph* 37, 36 *al* *Th* 225, 1
Θέλημα *Ph* 59, 26. — 73, 16; 74,
 12 *Th* 146, 15; 147, 7; 191, 1;
 2; *al*
Θέλεις *Th* 284, 6
Θεόκληια *Ph* 93, 3; 22; 95, 28
Θεολόγος *Io* 151, 2; 153, 28 *ss*;
 155, 28 *ss*; 158, 23; 159, 21; 160,
 30; 203, 8
θεορημασάνη *Ph* 96, 25
Θεός *Am* 48, 20 *AM* 71, 13; 76,
 11; 15; 116, 6 *PA* 119, 24 *Io*
 189, 25; 191, 24; 25; 192, 34;
 199, 19; 205, 4; 207, 1; 212, 1
Ph 2, 18; 33; 9, 26; 14, 2; 76, 8
Th 164, 5; 16; 177, 10; 186, 8
 (*cf* 13); 239, 26; 279, 18

Θεοσεβεία *Am* 52, 18 *Io* 158, 19; 171, 1; 181, 26; 182, 5; 15 *Ph* 43, 24; 57, 16
Θεοσεβής *Aq* 28, 25 *Am* 52, 18 *Io* 182, 1; 189, 12 *Ph* 50, 7
Θεότης *Am* 57, 2 *AM* 70, 10; 76, 13; 79, 4 *Th* 196, 2; 209, 9; 252, 19
Θεόφιλος *Ph* 33, 18; 24
Θεραπεινός *Th* 204, 10 cf *δούλη*
Θεραπεία *Th* 291, 3; 13
Θεραπεία *Io* 168, 19; 177, 3 *Ph* 19, 7 *Th* 176, 17
Θεραπεύω *Io* 154, 32; 166, 27 cf 28 *Ph* 38, 24 cf *ἰάομαι*
Θεραπεύω *Am* 47, 14; 16 *Io* 166, 27; 167, 21 *Ph* 18, 5; 26, 10; 38, 24 *Th* 176, 13; 15; 182, 2; 4; 184, 19; 210, 1; 217, 3; 260, 5; 285, 13; 16 cf *ἰάομαι*
Θεράπων *Io* 191, 32 *Th* 197, 2 cf *δοῦλος*
Θεσπίζω *PA* 127, 4 *Mt* 259, 18; 26
Θεωρέω *AM* 68, 4; 100, 10; 11; 101, 7 *PA* 119, 22; 120, 22; 121, 10 al *Ph* 20, 20 *Th* 267, 4
Θεωρία *PA* 124, 21 *Io* 189, 15
Θήλυς *Th* 237, 19
Θήρ *Ph* 40, 26
Θηρίον *Ph* 63, 10; 68, 27
Θηριώδης *Ph* 38, 6; 35; 39, 9
Θλίψις *AM* 89, 6; 8 al *PA* 118, 2 *Io* 163, 11; 30 *Ph* 17, 7 *Th* 157, 13; 271, 22
Θράκη *Ph* 16, 24
Θρεπτή *Io* 159, 3
Θρησκεία *Ap* 4, 9 *Aq* 3, 23 al *Io* 152, 12; 25; 27 *Th* 214, 2 - 3
Θρήσκεισμα *Io* 170, 12; 26
Θρόνος *AM* 86, 4 *Th* 148, 20 cf 20
Θρύλλος *Mt* 241, 10
Θυγάτηρ *Ph* 46, 2 *Th* 109, 1
Θύρα *AM* 90, 4 ss *Io* 186, 10; 13; 198, 12; 200, 7; 207, 12 *Mt* 234, 13 *Th* 115, 14; 232, 6 ss; 260, 17 ss; 263, 3 ss; 272, 11 ss; 22 ss. — 115, 5

Θύρα *AM* 95, 1 cf *I et* 90, 6; 101, 6 cf 6 *Io* 209, 7 *Mt* 251, 6 cf 6 *Th* 232, 7 cf 231, 19 cf *πύλη*. — 224, 15
Θυρίς *Mt* 252, 2 *Ph* 53, 7 *Th* 127, 9
Θυσία *AM* 104, 14 *Io* 171, 14; 18; 172, 15 *Mt* 221, 5 *Ph* 48, 11 *Th* 191, 15
Θυσιάζω *Th* 226, 9
Θυσιαστήριον *An* 64, 8
Θύω *AM* 90, 11 *Th* 192, 8
Θωμάς *Am* 47, 4 *Ph* 16, 24 *Th* 99, 1; 5; 100, 4; 10; 101, 11; 102, 3; 5; 8; 9; 11; 103, 9; 104, 7; 105, 9; 106, 1; 4; 5; 7; 113, 18; 116, 2; 6; 11; 14; 124, 3; 13; 18; 125, 17; 129, 12; 130, 7; 17; 132, 19; 22; 133, 2; 9; 135, 8; 18; 138, 18; 139, 15; 143, 16; 146, 6; 170, 16; 171, 12; 174, 12; 175, 19; 177, 1; 178, 14; 186, 8; 12; 188, 22; 189, 21; 206, 10; 217, 19; 228, 18; 229, 8; 20; 231, 20; 232, 13; 237, 9; 10; 247, 2; 3; 260, 12; 261, 8; 269, 8; 10; 11; 270, 2; 10; 272, 21; 273, 4; 9; 20; 275, 2; 5; 8; 10; 12; 14; 276, 3; 5; 12; 14; 277, 3; 8; 12; 278, 5; 19; 21; 279, 2; 12; 280, 2; 282, 9; 283, 5; 10; 14; 15; 284, 7; 13; 285, 15; 286, 7; 14; 287, 8; 18; 289, 1; 3; 16; 290, 1; 21; 21; 24; 291, 5; 11; 12; 15

Υαζώβ *AM* 80, 12; 82, 13; 86, 5 *Bt* 144, 20

Υάζωβος *Am* 47, 1 *AM* 78, 16 *Io* 193, 23; 194, 10; 15; 23; 195, 8; 196, 3 *Ph* 41, 7; 91, 14 *Th* 99, 4. — 99, 6; 100, 1

ΐαμα *Io* 204, 18; 19

ἰάομαι *Th* 285, 5 cf 13; 16 cf 16

ἰάομαι *Am* 49, 1; 15 *AM* 105, 18 *PA* 122, 32 *Io* 161, 15; 163, 9; 166, 28; 169, 22; 206, 10 *Mt* 239, 2 *Ph* 7, 3; 38, 24; 47, 3; 48, 1 *Th*

- 176, 16; 196, 18. — 164, 6; 167, 12. — 175, 2 cf *Θεραπεύω*
ἴασις *Io* 167, 22; 170, 13; 177, 3; 203, 13 *Ph* 18, 28 *Th* 131, 3; 177, 13; 193, 16; 17
ἱατρειύω *Th* 159, 18; 208, 20
ἱατρός *Am* 52, 4; *ι* *Io* 163, 9; 184, 14; 206, 10 *Ph* 19, 9 ss; 48, 3; 49, 1 *Th* 208, 18 ss. — 114, 8; 155, 18; 249, 22; 25; 265, 2 ss
ἰδέα *Aa* 44, 1 *AM* 86, 11 *Io* 199, 22 *Mt* 221, 1 *Ph* 37, 12 *Th* 111, 9; 169, 21; 171, 15
ἰδιος *Aa* 38, 22 cf 25; 39, 29 al *Io* 174, 21; 195, 3; al. — 170, 20 *Mt* 225, 12 al *Ph* 44, 6 al. — 26, 12; 45, 14; 74, 12; 85, 13 al. — 32, 23; 40, 15 *Th* 119, 8; 10; 121, 11 al. — 196, 18; 204, 6; 9. — 240, 19 cf *οἰκεῖος*
ἰδιωτίζω *Io* 182, 17
Ἰεβουσαῖος *AM* 82, 14 *Bn* 300, 23; 301, 12
Ἰερά *Bn* 299, 8
Ἰεράπολις *Ph* 41, 12; 44, 19; 59, 4; 90, 5
ἱερεύς *Am* 81, 2; 3 *Io* 171, 10; 173, 18 ss; 178, 33 *Ph* 22, 13; 51, 2 ss *Bn* 300, 2
Ἰερεύς *Ph* 20, 16; 22, 1; 93, 39; 94, 8; 95, 25 cf *Ἰερός*
ἱερόδουλος *Bn* 297, 20; 298, 18
ἱερόν *AM* 78, 10; 79, 8; 81, 1; 3 ss; 82, 14; 104, 13 *Io* 151, 8; 173, 18 *Ph* 34, 7; 50, 12 ss *Bn* 299, 7; 300, 1
ἱερός *Io* 155, 14 *Th* 166, 12
Ἰερουσόλυμα *Io* 199, 14 *Ph* 41, 6 *Th* 99, 3 *Bn* 293, 20; 26; 295, 27
Ἰερουσαλήμ *Am* 46, 3 *Io* 151, 6 *Ph* 6, 14; 16; 8, 3; 9, 1; 2; 5; 24; 13, 1; 91, 20; 96, 2; 98, 35 *Bn* 294, 24; 27
ἱερωσύνη *Mt* 259, 7
Ἰησοῦς *Ap* 3, 10; 5, 15; 16, 13; 21, 9; 33, 5; 34, 9; 36, 4; 37, 5
Ἰη 2, 26; 5, 23; 16, 24; 21, 20; 27, 11; 31, 25; 36, 16; 37, 10
Ἰα 42, 1 *Am* 46, 2; 15; 47, 13; 48, 20; 49, 14; 54, 7; 56, 15; 57, 23 *An* 58, 5; 59, 29; 29; 61, 5; 63, 16; 19; 64, 5; 10; 16 *AM* 65, 1; 66, 14; 67, 4; 19; 19; 68, 13; 69, 5; 17; 70, 1; 7; 9; 9; 11; 14; 71, 2; 5; 8; 12; 72, 3; 6; 9; 13; 73, 4; 12; 14; 18; 74, 4 - 16; 9; 10; 14; 15; 75, 8; 13; 14; 76, 2; 4; 7; 9; 10; 12; 17; 77, 8; 13; 78, 2; 4; 5; 8 - 9; 10; 12; 79, 1; 2; 8; 11; 13; 15; 82, 6; 16; 83, 3; 10; 12; 17; 84, 3; 4; 7; 13; 17; 17; 86, 4; 8; 87, 6; 10; 12; 88, 1; 3; 4; 89, 16; 96, 14; 99, 4; 100, 14; 103, 7; 9; 105, 3; 106, 16; 107, 7; 108, 4; 109, 3; 6; 8; 110, 13; 111, 16; 114, 4; 8; 11; 13; 115, 6; 116, 6; 10; 14; prae f xxii *PA* 117, 18; 121, 22; 122, 11; 124, 24; 125, 16; 21; 25; 126, 5; 13; 127, 3 *Bt* 138, 27; 141, 20; 143, 24; 31; 144, 22; 31; 145, 25; 150, 9 *Io* 152, 17; 155, 18; 156, 8; 17; 157, 17; 158, 9; 10; 23; 164, 15; 166, 12; 20; 167, 5; 18; 168, 14; 171, 24; 27; 30; 172, 7; 174, 12; 33; 175, 5; 177, 30; 187, 22; 189, 16; 25; 191, 25; 192, 8; 33; 193, 7; 196, 16; 20; 200, 7; 8; 203, 11; 12; 204, 4; 6; 205, 4; 206, 7; 207, 1; 9; 208, 5; 211, 1; 212, 1; 5; 213, 14; 214, 1; 215, 2; 4 *Mt* 217, 5; 218, 10; 220, 2; 222, 3; 223, 2; 10; 15; 224, 14; 228, 2; 230, 5; 232, 10; 238, 4; 239, 4; 243, 11; 245, 17; 246, 1; 7; 18; 253, 3; 14; 256, 8; 20; 259, 13; 260, 7; 261, 4; 262, 4 *Ph* 2, 19; 3, 5; 7; 9; 4, 6; 5, 5; 22; 6, 8; 21; 7, 4; 6; 8, 13; 9, 1; 3; 11; 26; 10, 5; 7; 12; 22; 23; 27; 11, 6; 18; 12, 3; 5; 8; 15; 17; 13, 5; 17; 18; 23; 14, 2; 7; 13; 15, 10; 16, 2; 28; 17, 12; 18; 29; 18, 10; 26; 19, 18; 37; 20, 6; 13; 27; 21, 2; 23; 22, 9; 23, 22; 24,

- 19; 25, 23; 26, 10; 28, 37; 29, 25; 31; 30, 15; 31, 19; 33, 16; 23; 25; 34, 4; 15; 35, 20; 36, 5; 20; 34; 34; 37, 13; 34; 38, 30; 33; 40, 32; 41, 18; 44, 11; 45, 10; 46, 4; 47, 12; 17; 53, 6; 8; 10; 61, 6; 23; 25; 63, 3; 65, 1; 68, 11; 74, 13; 19; 82, 18; 83, 19; 84, 9; 17; 26; 85, 4; 86, 4; 9; 14; 20; 24; 27; 88, 4; 89, 3; 20; 26; 90, 1; 8; 18; 92, 4; 26; 93, 17; 94, 33; 41; 95, 21; 96, 35 *Th* 102, 2; 11; 114, 17; 115, 8; 116, 2; 125, 13; 129, 15; 130, 19; 132, 11; 138, 5; 140, 2; 142, 2; 150, 3; 154, 20; 155, 11; 156, 24; 159, 2; 162, 5; 163, 21; 164, 4; 5; 6; 8; 9; 11; 17; 165, 11; 166, 2; 169, 2; 15; 170, 14; 15; 171, 1; 174, 18; 175, 20; 176, 1; 6; 15; 16; 177, 10; 182, 2; 3; 9; 14; 15; 183, 9; 10; 184, 6; 186, 3; 6; 8; 13; 187, 21; 22; 23; 188, 2; 12; 23; 189, 6; 21; 190, 8; 192, 1; 194, 3; 5; 13; 195, 13; 196, 14; 203, 20; 204, 4; 210, 9; 16; 22; 215, 14; 216, 5; 217, 7; 218, 18; 21; 219, 7; 225, 1; 227, 20; 21; 228, 22; 239, 10; 21; 24; 233, 13; 234, 1; 239, 26; 240, 12; 243, 2; 246, 4; 247, 9; 15; 251, 10; 254, 14; 257, 2; 15; 258, 15; 262, 9; 17; 263, 5; 264, 12; 267, 5; 13; 270, 2; 5; 13; 17; 271, 5; 5; 8; 18; 275, 5; 8; 276, 8; 16; 279, 2; 18; 281, 2; 14; 284, 1; 8; 286, 3; 9; 14; 287, 1; 7; 8; 16; 290, 3 *Bn* 292, 3; 296, 23; 297, 23
- Ιθύνω Th* 192, 16
- Ικανός Aa* 38, 26 *Am* 50, 7 *Io* 179, 6 al *Ph* 80, 22 cf 28, 13 *Th* 163, 1; 178, 19
- Ίκόνιον* cf *Εικότιον*
- Ίλαροπρόσωπος Io* 194, 16
- Ίλαρία Th* 120, 7
- Ίλαρότης Th* 120, 7
- Ίλαρόνω Bt* 132, 19
- Ίλωος Ph* 25, 19; 65, 4
- ἱμᾶς Ph* 50, 8; 10
- ἱμάτιον Io* 188, 22; 195, 16; 210, 9; 215, 8 *Th* 131, 8; 209, 20
- ἱνα Am* 52, 14; 15 *AM* 66, 19; 72, 7; 73, 13; 78, 8. — 107, 11 *PA* 118, 21; 121, 7; 123, 18; 125, 17; 126, 28 *Bt* 147, 34 *Io* 153, 4 (cf 158, 17); 158, 4 *Ph* 25, 26; 29, 17; 32, 1; 35, 8; 38, 18; 20; 39, 17; 54, 9; 59, 25; 68, 16; 72, 5; 73, 8 (18); 83, 9; 89, 5. — 39, 3. — 27, 24; 36, 2 *Th* 115, 9; 139, 4; 5; 12; 141, 4; 14; 158, 14; 168, 5; 169, 6; 170, 8; 174, 10; 185, 11; 16; 203, 6; 231, 15; 247, 22; 258, 16; 262, 6; 281, 17. — 158, 10; 188, 8; 189, 22; 197, 18; 209, 8; 211, 16; 212, 11; 221, 15; 17; 249, 3; 15; 271, 27
- Ἰνδία Am* 47, 4 *Bt* 128, 8; 12 *Th* 99, 1; 100, 4; 10; 101, 4; 104, 4; 124, 1; 11; 14; 15; 159, 15; 178, 15; 179, 1; 214, 1; 226, 17; 232, 12; 269, 10; 287, 9; 290, 21
- Ἰνδική Am* 47, 4 *Ph* 16, 25
- Ἰνδός Th* 99, 1; 100, 8; 102, 4; 156, 19; 220, 1; 226, 21; 228, 18; 241, 3; 287, 9; 290, 21
- Ἰορθάνης Ph* 69, 17; 27; 78, 6; 16; 24; 90, 7; 16; 25
- Ἰουαζάνης Th* 264, 4 cf *Ἰουζάνης*
- Ἰουδαία Ph* 6, 11; 8, 5 *Th* 102, 2
- Ἰουδαῖος Ap* 5, 15; 6, 10; 11; 15, 10 *Aq* 5, 24; 6, 18; 19; 15, 19 *AM* 76, 10; 18; 81, 15; 16; 89, 9; 105, 3 *Bt* 141, 21 *Io* 151, 3; 15; 152, 3; 6; 11; 24; 197, 12 *Mt* 230, 6 *Ph* 6, 11; 16; 21, 5; 22, 13; 26, 18; 27, 32; 28, 34; 29, 2; 16; 30, 8; 31, 22; 29; 32, 6; 30; 36; 33, 1; 7; 8; 34, 32; 91, 8; 94, 7; 18; 22; 95, 33; 41; 96, 16; 27; 98, 16 *Bn* 294, 7; 298, 19; 299, 9; 21; 300, 18; 20; 21; 301, 2; 17; 21

- Ἰούδας* *Ph* 31, 4 *Th* 149, 17. —
 100, 1. — 100, 4; 102, 3; 5; 107,
 5; 116, 2; 6; 130, 7; 133, 1; 170,
 16; 178, 14; 186, 7; 12; 188, 22;
 189, 21; 200, 1; 206, 10; 228, 17;
 22; 229, 7; 20; 234, 7; 15; 17;
 19; 235, 16; 19; 236, 4; 237, 5;
 238, 1; 3; 22; 24; 239, 5; 240,
 18; 242, 21; 245, 2; 246, 3; 247,
 2; 3; 5; 8; 10; 22; 248, 3; 14;
 21; 260, 6; 12; 261, 8; 263, 1; 5;
 264, 1; 12; 17; 266, 11; 269, 8;
 270, 2; 272, 10; 273, 4; 9; 275, 2;
 5; 8; 276, 3; 5; 277, 3; 8; 278, 5;
 279, 2; 280, 2; 281, 5; 283, 5; 10;
 284, 4; 286, 1; 6; 287, 8; 290, 18
- Ἰουζάνης* *Th* 259, 3; 267, 12; 281,
 1; 4; 13; 16; 283, 3; 13; 284, 14;
 285, 1; 289, 5
- Ἰούνιος* *Bn* 301, 15
- Ἰουστινιανός* *Io praef* XXVII
- ἱπποδρόμιον* *Bn* 300, 5; 301, 3
- Ἰρεος* *Ph* 21, 7; 12; 15; 19; 25;
 27; 32; 22, 7; 8; 25; 23, 10; 14;
 18; 23; 26; 30; 31; 34; 24, 4;
 9; 17; 24; 25, 11; 14; 17; 29;
 26, 16; 19; 21; 23; 26; 30; 27, 3;
 7; 11; 24; 34; 36; 28, 1; 3; 11;
 13; 19; 22; 23; 25; 29, 22; 24;
 32, 3; 33, 1; 34, 6; 11; 12; 17;
 23; 27; 35, 16; 21 of *Ἰρων*
- Ἰρων* *Ph* 93, 30 of *Ἰρεος*
- Ἰσαάκ* *AM* 80, 12; 82, 13; 86, 5
Bi 144, 20
- Ἰσανα* (*Ἰσαναρία*) *Bn* 296, 9 of *Ἰ*
- Ἰσακριώτης* *Th* 200, 2
- Ἰσραήλ* *AM* 80, 6 *Th* 149, 12; 183,
 6; 196, 9
- ιστάριον, ἱστιάριον* *AM* 72, 12; 75, 4
- ἱστιον* *AM* 72, 12; 75, 4
- ἰσχυρόω* *Aa* 40, 24 *Am* 49, 2
- ἰσχύω* *Aa* 40, 24
- Ἰφιδάμα* *Aa* 39, 3; 28; 44, 1
- ἰχνος* *Io* 197, 5
- Ἰωάννης* *Am* 47, 1 *AM* 105, 3 *Io*
 151, 1; 1; 152, 24; 153, 9; 11;
 15; 16; 18; 26; 28; 154, 8; 13;
 17; 24; 27; 155, 4; 9; 12; 16; 18;
 156, 13; 15; 31; 157, 5; 7; 9;
 13; 158, 3; 7; 16; 159, 1; 6; 6;
 14; 20; 26; 160, 2; 5; 161, 4; 7;
 12; 12; 21; 24; 162, 14; 24; 163,
 4; 6; 164, 1; 8; 12; 19; 27; 30;
 33; 165, 2; 4; 12; 21; 27; 166, 7;
 167, 11; 14; 25; 31; 168, 1; 5;
 5; 169, 22; 24; 28; 31; 170, 2; 4;
 24; 24; 171, 6; 12; 15; 16; 21;
 172, 6; 20; 21; 22; 34; 34; 38;
 173, 6; 16, 20; 174, 6; 7; 11;
 20; 23; 25; 26; 35; 35; 175, 1;
 1; 6; 7; 13; 18; 25; 30; 36; 176,
 13; 23; 26; 28; 35; 177, 14; 38;
 178, 1; 2; 15; 18; 31; 33; 34;
 37; 179, 7; 13; 26; 180, 12; 23;
 181, 3; 10; 16; 182, 19; 23; 183,
 2; 5; 10; 185, 7; 186, 4; 8; 12;
 15; 19; 20; 187, 3; 4; 11; 21;
 188, 6; 8; 189, 14; 190, 1; 8; 9;
 12; 25; 29; 29; 191, 4; 10; 11;
 32; 192, 9; 16; 193, 1; 21; 22;
 25; 27; 194, 11; 195, 23; 196, 14;
 199, 14; 200, 4; 203, 3; 8; 8; 10;
 208, 11; 209, 3; 3; 6; 7; 212, 4;
 8; 11; *praef* XXXVIII *Ph* 16, 21;
 37, 8; 56, 4; 14; 57, 2; 22; 58, 4;
 5; 7; 8; 9; 17; 19; 21; 26; 27;
 28; 60, 9; 14; 61, 3; 4; 5; 14;
 15; 20; 22; 62, 1; 10; 16; 21; 23
Th 99, 4. — *Bn* 292, 8; 293, 3;
 295, 7; 301, 9
- Ἰωβ* *Ph* 94, 10
- Ἰωσήφ* *AM* 78, 15 *Th* 102, 2; 250, 4
- καθαρίζω* *Am* 47, 15 *AM* 77, 2; 81,
 3; 4 *Io* 167, 1 *Ph* 22, 5; 44, 14;
 al *Th* 140, 10; 143, 2; al
- καθαρισμός* *Ph* 8, 15
- καθαρός* *Aa* 40, 33; 41, 24 *AM*
 110, 1 *Io* 205, 1. — 191, 31; 208,
 9; 212, 1; 6; 213, 11 *Ph* 14, 7
Th 157, 6. — 117, 2; 168, 6; 203,
 15 - 21; 235, 3; 246, 29. — 208, 5
- καθαρότης* *Th* 235, 9
- κάθαρσις* *Mt* 227, 7

- καθαρός *Io* 179, 15; 183, 4; 205, 6; 214, 14
καθέδρα *Ph* 24, 5; 83, 13
καθήζω *Th* 158, 4
κατηλόνω *Am* 55, 21 *Mt* 241, 18
καί *Am* 54, 19 *AM* 94, 14 (cf γίγνομαι) *PA* 117, 15 *Io* 168, 27. — 182, 23; 203, 4 *Ph* 38, 18; 19; 39, 1; 3; 10; 57, 14; 81, 11; 82, 21; 88, 10 *Th* 215, 10; 227, 22; 236, 14; 262, 4
Καϊάφας *Th* 149, 15
Κάϊν *Aa* 41, 27 *Th* 149, 6
καϊνός *Th* 232, 10
Καῖσαρ *Aq* 28, 24; 36, 6 *Am* 50, 9; 10; 51, 2; 22; 53, 3 *An* 61, 30
Io 151, 5; 152, 5; 23 *Ph* 28, 22
καίω *PA* 121, 26 *Ph* 56, 8 cf κατα-
καίω
κῆκεϊνος *Th* 205, 19
κακηγορία *Th* 211, 14
κακόγηρος *AM* 112, 14
κακότυχος *Th* 214, 8
κακόω *Am* 57, 15 *Ph* 7, 3 *Th* 134, 2
κύλιαιμος *Th* 127, 6
καλίνδαι *Ap* 37, 4 *An* 63, 6 cf 64, 6
καλέω *Io* 164, 14 cf 14; 202, 19; 208, 7
Καλλίμαχος *Io* 186, 22; 187, 4; 9; 19; 188, 24; 190, 1; 7; 11; 20; 29; 191, 5; 19; 192, 11
Καλλιππος *Io* 161, 26
καλόφρονος *Bt* 131, 19
καλός *Aa* 38, 12 *Io* 186, 15; 19; 187, 11; 194, 16 cf εὐειδής, εὐμορφος, εὐπρεπής, ὡραῖος
κάλυμμα *Ph* 8, 7 *Th* 152, 1 cf 1
καίμηλος *PA* 123, 21; 26; 124, 13 ss
Ph 35, 37; 36, 6
καμίνω *Io* 164, 11 *Th* 189, 7
κᾶν *Am* 54, 15 *AM* 67, 2; 95, 11; 100, 9; 115, 8 *Io* 181, 19 *Mt* 232, 17 *Ph* 27, 22; 56, 20 *Th* 212, 13; 227, 1
κᾶν *Io* 187, 9 *Mt* 233, 13; 234, 10; 11 *Th* 199, 5; 6; 204, 4
Κανααῖος (-ίτης) *Am* 47, 5 *Th* 99, 6 cf 6
Κάνδακες (?) *Ph* 16, 32; 92, 14
κανών *Io* 179, 29 *Ph* 34, 9
καπνός *Am* 53, 10 *Mt* 236, 1 *Ph* 40, 10; 60, 4; 86, 22 *Th* 163, 15; 20; 172, 17
καρχάλιον *Io* 185, 24 cf 24
καρποφορέω *Am* 55, 12
κατά *Io* 174, 7 *Ph* 6, 18; 16, 1; 31. — 26, 26 *Th* 185, 5; 260, 4 - 5. — 231, 20 cf 20
καταβολή *Io* 211, 4
κατάβρομα *AM* 97, 12
καταγγέλλω *Io* 189, 3 al *Ph* 41, 9
Th 165, 9; 168, 1; al; cf κηρύσσω
καταγιγνώσκω *Th* 212, 4
καταδέχομαι *Aa* 44, 24 *Th* 248, 4
κατάθεμα *Ph* 15, 12
καταθεματίζω *Ph* 9, 23
κατακαίω *AM* 102, 1 *Mt* 246, 5
Ph 27, 28; 56, 10; 58, 2 cf καίω
κατακεράννυμι *Io* 165, 18
κατάκλειστος *AM* 91, 9; 95, 8
Th 273, 17; 274, 14 cf ἐγκατά-
κλειστος
κατακλείω *AM* 93, 15 *Ph* 51, 19
Th 262, 4 cf ἐγκλείω
καιακλυσμός *AM* 92, 7 cf 13; 109, 15; 111, 8 *PA* 121, 23 *Th* 247, 23
κατάκρησις *Th* 200, 9; 236, 20; 242, 10
κατάκρητος *Io* 157, 12
κατακρούω *Th* 147, 20
καταλαλιά *Ph* 81, 8
καταλαμβάνω *Th* 232, 11; 261, 6
καταλέμπω *Th* 254, 19 - 20
καταλιμπάνω *Ph* 26, 2; 76, 1 *Th* 155, 5; 163, 2; 182, 17; 183, 7; 13
καταναλίσκω *Th* 173, 19
καταπετρονάω *Mt* 241, 7 cf 240, 7; 16
καταπίνω *AM* 113, 13 *Ph* 12, 18 ss; 64, 4 ss *Th* 150, 20; 247, 19
καταποντίζω *Ph* 65, 10; 69, 17; cf 64, 8

- καταπόντισις *Ph* 76, 6
 καταπόντωσις *Ph* 76, 24
 κατάποσις *Ph* 76, 24
 καταπότης *Th* 220, 8
 καταράμαι *Ph* 60, 21; 62. 11 ss
 καταργέω *AM* 81, 10 *Io* 156, 4; 192, 24; 33 *Ph* 8, 16; 40, 7; 13; 60, 2; 68. 17 *Th* 148, 10; 192, 11; 201, 15; 203, 16
 καταργήσω *Mt* 220, 12
 καταρτισμός *Ph* 21, 31
 κατασηκνέω *Th* 258. 19 cf 203, 7
 καταστρέφω *Am* 51, 5 *Io* 171, 15; 20; 33
 κατασφραγίζω *Io* 156, 32; 215, 1 *Mt* 228, 8; 257, 5 *Ph* 57, 29
 καταταπεινώ *Ph* 10, 2 cf 2
 κατατίθημι *An* 63, 26 *Ph* 69, 27 *Th* 283, 1 (cf 1; 11); 286, 13
 κατατίλλω *Io* 176, 25
 κατατινέσω *Th* 147, 20
 κατατυφλώ *Ph* 40, 26
 καταυλέω *Th* 108, 4 cf 4; 111, 10
 καταφέρω *Io* 184, 19 *Th* 187. 20
 καταφύγιον *Th* 143, 13; 163, 7
 καταφωτίζω *Io* 160, 16
 καταχέω *Th* 142, 11; 230, 22; 239, 25 cf ἐπιχέω
 καταχθόνιος *Am* 55, 3
 καταψηφίζομαι *Th* 212, 18 cf 156. 5
 κατεγγνάω *Aa* 39, 13
 κατέναντι *Ph* 38, 23 *Th* 181, 4 *Bn* 300, 1
 κατεξουσιάζω *Th* 162, 24; 211, 2
 κατεπιθύμιος *Th* 154, 12
 κατεσθίω *AM* 66, 19; 92, 5; 10; 95, 11; 98, 14. — 110, 8; 16 *Mt* 231, 9
 κατευτελλίζω *Th* 121, 9
 κατηχέω *Io* 173, 29; 179, 29 *Mt* 230, 7 *Ph* 26, 4; 34, 5; 90, 17; 25 *Th* 123, 9 *Bn* 293, 19; 296, 12; 300, 20
 κατοικητήριον *Ph* 22, 15; 42, 6; al
 κατοπιθεν *Th* 263, 6
 κάτοπτρον *Io* 166, 10; 11
 κατοφρονόμαι *Aa* 45, 18
 κάτω *Io* 199, 14; 200, 18 *Ph* 70, 11; 72, 9
 κατώγεως *Th* 135, 10
 κατώδυνος *AM* 111, 12
 κάτωθεν *Ph* 64, 13
 κατωτικός *Io* 200, 15; 201, 1
 καύχημα *Aa* 38, 19 *Mt* 219, 5 *Th* 202, 12
 κέλευσις *Io* 186, 12 *Th* 198, 16
 κελλόν *Io* 153, 27
 κενεμβατέω *Aa* 43, 21
 κέρας *AM* 69, 8
 κεραυνοβόλησις *Mt* 233, 6
 κεράλειον *Th* 144, 4; 202, 7
 κερυαλί *Ph* 55, 2 ss; 71, 1; 72, 18 ss; 74, 5; 83, 17 *Th* 170, 16
 κηδεύω *Aq* 35, 16 (cf *Am* 57, 10 *An* 63, 9) *Th* 135, 4
 κηλς *Am* 48, 13 *Th* 183, 15
 κήρυγμα *Am* 50, 8 *Ph* 16, 30; 45, 10; 47, 3
 κίρις *Io* 179, 2 *Mt* 238, 3 *Th* 145, 9; 184, 9; 193, 5; 241, 21
 κηρύσσω *Aa* 44, 14 *Am* 46, 9; 47, 23 al *AM* 71, 14 al *Io* 168, 14 al *Ph* 21, 3; 22, 27; 31, 18; 68, 13 al; cf 19, 10 *Th* 100, 7; 10; 121, 1; 139, 10; 143, 15 al
 κιβωτός *Ph* 55, 26
 κίνησις *Aa* 38, 8 *Io* 178, 8 *Th* 224, 1; 5
 Κιτιεύς *Bn* 298, 10; 300, 4; 9
 κλαίω *An* 63, 22 *Io* 215, 4 *Ph* 87, 6 *Th* 282, 16 cf 273, 3
 κλάσις *Io* 203, 17 *Ph* 36, 31
 κλάω *Io* 186, 6; 193, 2; 207, 8; 208, 11 *Th* 143, 11; 146, 17; 166, 18; 231, 10; 240, 15; 269, 2
 κλείς *Io* 186, 7
 κλειστάς *Th* 110, 3
 Κλεόβιος *Io* 160, 7; 161, 25; 164, 36; 180, 5
 Κλεοπάτρα *Io* 161, 20; 162, 2; 4; 5; 10; 13; 163, 22; 25; 31; 34; 164, 1; 8; 13; 16; 21; 21; 32; 167, 10

κληρικός *Ph* 34, 8

κλήρος *Am* 46, 18 *AM* 65, 5; 6
cf 95, 13 *Bt* 150, 7 *Mt* 222, 15;
225, 14; 229, 11; 252, 17; 253, 17
Ph 36, 25; 33; 69, 26. — 34, 25;
47, 17 *Th* 100, 1; 4

κληρώω *Am* 46, 19 *Ph* 36, 28 cf 78,
5 al

κλήσις *An* 58, 8 cf 8 *Io* 196, 23
Th 166, 17 *Bn* 292, 12

κλήσκω *An* 58, 22

κλίβανος *AM* 96, 7; 8

κλίμα *Aa* 44, 5 *Am* 47, 8 *Ph* 90, 24
Th 100, 1; 2; 145, 10

κλιμακίς *Ph* 70, 25

κλίμαξ *Ph* 70, 6

Κλωπᾶς *Ph* 41, 5

κοινωνέω *Io* 193, 14 *Mt* 226, 5;
257, 1; 9; 258, 4 *Th* 166, 15;
178, 9 al. — 168, 3 al; cf συγ-
κοινωνέω

κοινωνία *Aa* 38, 4 *Io* 166, 23; 179,
16; 204, 1 *Th* 142, 16; 166, 8;
178, 9; 203, 15; 246, 13 al. —
117, 1; 203, 13 al

κοινωνός *Io* 175, 2; 191, 26 *Ph* 60,
10 *Th* 140, 18; 143, 11; 231, 10;
239, 15; 16; 21 al

κοίτη *Th* 246, 11; 291, 8; cf 188, 18

κοιτών *Io* 159, 4; 164, 6; 9; 165,
20 ss *Ph* 23, 35; 24, 22; 25, 11;
53, 6 *Th* 116, 12; 197, 2; 204, 10;
12; 209, 1; 4; 211, 5

κόλασις *AM* 80, 15; 92, 14 *Ph* 58, 1
Th 172, 1; 173, 17 ss; 175, 9;
189, 16; 191, 9; 18

κολαστήριος *Io* 169, 17 *Th* 174, 11

κολλάω *AM* 102, 15 ss

κολόβιον *Bt* 131, 22

κονδοήλικος *Bt* 131, 21

κονιάζω *Io* 178, 37

κονίζω *Io* 178, 32 cf 37

κόνις *Th* 286, 6

κόραξ *Ph* 55, 1; 73, 10

Κοράστιον *Bn* 296, 6; 9

κόρη *Th* 109, 1; 167, 3 ss

Κορίνη *Bn* 294, 23

κόρις *Io* 180, 17 ss

Κοσᾶνες *Th* 220, 2

κορυφαῖος *Ph* 81, 11

κοσμέω *Am* 54, 8 *Io* 198, 8

κοσμίζω *Aq* 24, 20 *Th* 224, 9

κοσμικός *Ph* 5, 3

κοσμοκράτωρ *Io* 163, 28 *Ph* 86, 7

κόσμος *Aa* 41, 1 *Ph* 17, 24; 75,
2 al *Th* 115, 6; 133, 7; 153, 11;
23 al

Κούριον *Bn* 298, 22; 299, 8

κολλάζω *Mt* 220, 1

κράβατος *Io* 168, 3; 180, 12; 13;
181, 5; 8; 9 *Th* 169, 13; 171, 6
κρασίον *Th* 230, 15; 19

κρατέω *Aa* 40, 2 *Io* 189, 16

κρατύνω *Aa* 40, 2 *Io* 183, 4; 202, 7

κρέας *PA* 125, 8 *Ph* 2, 27

κρείσσω *Aa* 38, 11 *Io* 177, 15;
184, 19; 192, 18; 23 cf χείρων

κρέμαμαι *Aq* 28, 26 *Am* 56, 12
An 60, 21; 62, 1; 61, 20 ss *Ph* 58,
1; 10; 71, 1; 72, 7; 20; 73, 19;
74, 4; 16; 17; 75, 6 *Th* 172, 15

κρεμάννυμι *Aq* 31, 25 *Am* 56, 22
An 63, 17 *PA* 122, 12; 16 *Io* 201,
20 *Ph* 54, 12; 55, 2; 59, 1 *Th*
172, 18

κρίνω *An* 53, 15 *Th* 145, 8; 196, 9

κρίσις *Th* 246, 18

κριτήριον *Ph* 86, 25 *Th* 236, 20

κριτής *AM* 80, 13 *Io* 156, 3 *Ph*
75, 7; 86, 16 *Th* 147, 8; 246, 20;
250, 2; 258, 2

Κρομμυακίτης *Bn* 297, 19

κρυφιαῖος *Th* 230, 23

κτῆνος *AM* 66, 18 al *Ph* 38, 36 al
Th 186, 17

κτηνώδης *Ph* 38, 35

κτίσις *AM* 100, 13 *Io* 159, 10; 163,
25; 190, 18; 202, 26 *Ph* 43, 1;
59, 10; 60, 20 *Th* 114, 9; 150, 10;
152, 5; 157, 17; 265, 11

κυβερνάω *AM* 75, 16
κυβέρνησις *AM* 75, 15 *Io* 203, 14
κυκλεύω *Io* 197, 18
κύκλωμα *Io* 163, 27
Κύπρος *Bn* 293, 23; 24; 25; 294, 19; 21; 26; 31; 295, 21; 26; 296, 4; 4; 297, 18; 298, 13; 299, 16; 301, 1
Κυρήνη *Bn* 294, 23
κυρία *Ph* 46, 3 *Th* 205, 9; 209, 11; 212, 11; 225, 3; 226, 16; 230, 5
κυρία *Am* 53, 15
κυριακή *Io* 154, 19; 203, 9; 16 *Th* 146, 4; 148, 13
Κύριλλος *Bn* 292, 10
κύριος *AM* 91, 2; 92, 6; *al PA* 124, 3 *Io* 202, 1 *Ph* 13, 16; 37, 29; 84, 16 *Th* 135, 10; 207, 6; 210, 8; 247, 16; 274, 13
κυριότης *Io* 158, 9
κύων *Am* 56, 3 *An* 60, 18 *Th* 108, 12; 112, 4 *ss*
Κωνσταντίνου πόλις *An* 64, 7

Λαβύρινθος *Th* 220, 15; 222, 7; 223, 4
λαγχάνω *Am* 47, 6 *AM* 65, 5; 6 *Ph* 36, 26; 33 *Th* 100, 2; 4
Λάζαρος *Ph* 92, 5
Λακεδαιμονία *Am* 47, 7
λακίω *Th* 150, 18
λαμβάνω *Io* 196, 1 *Ph* 17, 29
Λαμπαδιστοῦ (πόλις) *Bn* 298, 6
λάμπω *Th* 262, 20 *cf φῶς*
λανθάνω *Aq* 35, 10 *Th* 232, 17
Λαοδίχεια *Io* 179, 6 *Bn* 296, 3
λαός *Am* 46, 19; 50, 5 *An* 61, 13 *AM* 79, 10; 101, 11; 113, 13 *Io* 209, 8; 210, 14; 8-9 *Ph* 71, 7; 81, 22 *Th* 147, 14; 174, 12; 175, 18; 182, 12; 183, 5
Λάπιθος *Bn* 298, 1; 5
λατρεία *Ph* 14, 20; 82, 24 *Th* 258, 7; 272, 3

λατρεύω *Am* 53, 21 *Ph* 70, 19; 82, 24 *cf Th* 215, 23
λάτρης *Th* 239, 4; 270, 20
λάχανον *Th* 146, 2
Λεββαῖος *Am* 47, 4
λέγω *AM* 91, 3; 95, 6; 97, 13; 110, 13; 111, 14. — 67, 16; 69, 11 *Io* 172, 9. — 167, 32 *Th* 102, 1; 151, 7. — 203, 21 *cf φημι*
Λέδραι *Bn* 301, 18
λειτουργέω *AM* 81, 3 *Th* 109, 8
λειτουργός *Bn* 300, 14
λείψανον *Am* 57, 9 *An* 63, 8 *Io* 187, 11; 188, 9 *Mi* 238, 10; 241, 6; 249, 6-7; 251, 12 *Th* 286, 11; 12-13; 287, 18
λέντιον *PA* 119, 5; 123, 11; 23 *Ph* 4, 7
λεόπαρδος *Ph* 36, 21 *ss*; 50, 18 *ss*; 51, 21 *ss*; 78, 9; 18; 27; 88, 16; 25
Λέσβιος *Am* 47, 16; 48, 2; 50, 4; 9; 10; 20
Λεύκιος *Ph* 19, 3; 93, 12
λευκοφορέω *Io* 170, 2
λευχειμονέω *Th* 109, 8
λέων *Am* 56, 20 *cf* 20
λεωφόρος *Th* 216, 7
λήθη *Aa* 45, 13
ληνός *AM* 96, 8 *ss*; 99, 1; 113, 11
Λιβύη *Ph* 95, 29 *cf* 29
λιθάζω *Ph* 13, 8; 29, 2
λιθοβολέω *Io* 151, 4 *Ph* 29, 8
λίθος *AM* 81, 2 *ss*; 109, 16
Λιμνής *Bn* 301, 23
λιώσσω *Th* 252, 10
λίνεος *Ph* 83, 18
Λίπαρις *Bi* 149, 25
λιτανεύω *Io* 172, 3
λίτρα *PA* 125, 27; 126, 1; 127, 1 *Th* 102, 1
λογίζομαι *Am* 47, 22
λόγιον *Io* 207, 14 *Th* 156, 15
λογισμός *Th* 143, 1
λόγος *Aq* 32, 24 (*cf* 25) *Ph* 12, 6

- λόγος* *Am* 46, 17; 48, 22; 52, 13; 53, 14; 54, 25 cf 25; 56, 16 *Io* 156, 7; 197, 19; 198, 18; 199, 2; 200, 6; 201, 24 ss; 207, 14 *Th* 141, 14 cf 14; 176, 5; 192, 16 - 17; 195, 17; 196, 10; cf 156, 14
λογχεύω *Th* 278, 13
λόγην *Io* 199, 15 *Th* 183, 10; 282, 7
λογχιάζω *Th* 278, 4; 280, 2; 2
λοιπός *Th* 239, 2
Λούκιος *Bn* 294, 22
λουτρόν *Io* 192, 30 *Th* 124, 10 - 12; 140, 18; 141, 14; 229, 24; 239, 17; 291, 7
λούω *Io* 198, 2
Λυδία *Ph* 41, 9; 95, 29
Λυκαονία *Ph* 69, 16; 26; 78, 5; 15; 23; 90, 6; 16; 24
Λυκομήδης *Io* 161, 11; 17; 25; 29; 162, 13; 20; 29; 163, 5; 164, 1; 3; 9; 18; 20; 30; 165, 5; 10; 12; 14; 19; 21; 27; 166, 1; 8; 10; 18; 167, 10; 24; 180, 5
λύκος *Th* 140, 12; 157, 14; 185, 1; 194, 17
λυμαντής *Am* 51, 15
λυσίπνοιον *Am* 54, 10
λύσις *Io* 169, 13 *Th* 271, 26; 27
λύτρον *Th* 166, 20
λυτρώω *Ph* 46, 12 *Th* 121, 6; 156, 18; al
λύτρωσις *Th* 114, 8; 281, 6
λυτρωτής *Am* 56, 23 *Io* 189, 21 *Ph* 46, 4; 12 *Th* 114, 8; 177, 11; 281, 6
λύχνος *Io* 165, 26. — 198, 11 *Th* 142, 6; 143, 6; 262, 14; 15
μαγγανεία *Io* 156, 22; 157, 27 *Ph* 12, 20
Μαγδονία *Th* 260, 9; 283, 9; 291, 2 cf *Μυγδονία*
μαγεία *AM* 66, 4; 81, 17 *Io* 172, 17 *Mt* 246, 6 *Ph* 9, 3 ss; 28, 27; 29, 1; 54, 3; 57, 7 *Th* 209, 13; 218, 12; 13; 244, 20
μαγεύω *AM* 97, 8 *PA* 121, 15 *Mt* 232, 18; 244, 2; 5 *Ph* 12, 8; 16; 52, 5; 53, 3 *Th* 261, 15
μαγικός *AM* 66, 10 *Io* 156, 22; 167, 33 *Th* 204, 18; 273, 16
μάγος *Am* 47, 17; 51, 15 *AM* 97, 6 *PA* 123, 12 ss *Io* 156, 26 ss *Mt* 248, 4 *Ph* 8, 3; 18, 12; 15; 22, 13 ss; 48, 1 ss *Th* 131, 2; 134, 8; 209, 8; 214, 1 ss; 244, 22; 261, 14; 273, 15
μάθημα *Ph* 4, 13 *Th* 193, 3; 194, 8 *Bn* 297, 23; 301, 13
μάθησις *Io* 163, 18
μαθητεύω *Am* 46, 6 *Mt* 237, 2 *Ph* 24, 36
μαθητής *AM* 68, 15 ss; 78, 10; 114, 16; 115, 3 *Io* 196, 11; 199, 18 *Ph* 16, 8; 41, 14; 15 *Th* 188, 23; 194, 8; 11; 202, 22; 250, 12
μακάριος *Aa* 43, 4; 14 *Am* 46, 2; 4. — 46, 17; 56, 15. — 57, 13 *An* 58, 2; 59, 7; al *AM* 94, 4; 100, 12; 12; 102, 15; 105, 7; 106, 4; al; cf 101, 7. — 94, 14 cf 14 *Io* 165, 14; 179, 26; 187, 3; 191, 10; 203, 8; 209, 6 *Mt* 218, 1; 219, 9; al *Ph* 14, 17; 16, 21 *Th* 269, 8; 279, 2; 281, 17; 284, 7; 286, 11; 290, 23
μακαριότης *Ph* 75, 13; 87, 2
Μακεδονία *Ph* 7, 1
μακροθυμέω *AM* 106, 11 *Ph* 22, 26
Μαμβρη *AM* 82, 9; 83, 2
μάνδρα *Th* 265, 15
μανία *Io* 182, 7 ss; 213, 5. — 214, 10 *Th* 216, 6; 232, 18; al
μανιώδης *Aa* 42, 27 *Io* 169, 6 *Th* 168, 10
Μανσημάτ *Ph* 7, 12
μαντεία *Ph* 2, 6; 12
μαντεύω *Io* 193, 16 *Ph* 2, 4 ss
μάντις *Ph* 2, 3
Μαξιμίλλα *Aq* 29, 26; 35, 9; 36, 7 *Aa* 39, 3; 9; 9; 12; 24; 27; 32;

40, 3; 41, 8; 13; 19; 21; 28; 43, 23; 26; 37 *An* 62, 13; 63, 7 (23)
μαργαρίτης Io 207, 14; 213, 12
Th 220, 1; 7 ss; 223, 18; 256, 8
Μάρθα Ph 36, 31
Μαρία Bt 136, 34; 137, 26; 139, 23
Ph 30, 14; 76, 9; 96, 35 *Th* 250, 3
Μαριάμ AM 78, 16 *Bt* 135, 32
Μαριάμμη Ph 41, 14; 45, 23; 54, 2
Μαριάμνη Ph 36, 29; 37, 11; 25; 39, 15; 24; 40, 2; 21; 41, 14; 42, 1; 45, 2; 17; 23; 47, 11; 50, 1; 9; 16; 18; 51, 10; 21; 54, 5; 13; 15; 21; 55, 9; 17; 23; 56, 2; 6; 16; 25; 61, 11; 62, 1; 16; 69, 17; 27; 71, 3; 6; 14; 15; 22; 25; 78, 4; 5; 14; 15; 23; 24; 87, 9; 17; 89, 8; 16; 24; 90, 6; 16; 25; 91, 18; 93, 24; 32; 95, 28 cf *Μαριάμμη*
Μάρκελλος Io 161, 1
Μαρκία Th 230, 3; 8; 20; 231, 15; 237, 11; 260, 10; 264, 3; 269, 9 cf *Ναρκία*
Μάρκος Bn 293, 4; 295, 7; 301, 9; 302, 5
μαρτυρέω Am 57, 21 *An* 64, 5
Ph 41, 4 *Th* 269, 10
μαρτυρία AM 83, 6 *Io* 209, 3
μαρτύριον Am 46, 1 *An* 58, 1; 20
Bt 128, 7 *Mt* 256, 9 *Ph* 41, 2; 19; 51, 18 *Th* 99, 1; 269, 10; 290, 1; 21 *Bn* 292, 1; 296, 1; 302, 8
μάρτυς Am 57, 2 *Io* 209, 3
μαστιγώω Am 54, 6 *Ph* 56, 17
μαστιζώ An 58, 13; 27 *Ph* 9, 20; 18, 7; 50, 10; 62, 3; 65, 3 *Th* 218, 26; 219, 1
μάστιξ Am 52, 23; 54, 6 *An* 58, 13; 27 *Io* 202, 17
ματαιανθρώπινος Am 50, 12
Ματθαῖος Am 47, 3 *AM* 65, 1; 6; 66, 7; 17; 67, 6; 9; 17; 18; 68, 1; 3; 13; 16; 88, 9; 9; 90, 7; 8; 9; 10; 14; 91, 11; 93, 1; 94,

4; 6; *praef* xxiii *Mt* 217, 1; 2; 5; 218, 1; 1; 12; 219, 1; 8; 9; 220, 5; 221, 9; 13; 222, 2; 4; 9; 14; 223, 1; 3; 224, 13; 225, 3; 3; 9; 14; 226, 2; 9; 227, 5; 7; 228, 1; 1; 2; 8; 14; 14; 229, 11; 19; 230, 2; 8; 231, 11; 13; 16; 232, 9; 10; 234, 17; 235, 6; 10; 236, 3; 10; 11; 237, 1; 2; 6; 238, 2; 7; 239, 2; 7; 8; 11; 240, 12; 241, 10; 242, 1; 9; 14; 244, 12; 245, 4; 7; 11; 16; 246, 5; 6; 17; 18; 20; 247, 1; 4; 10; 248, 4; 8; 13; 20; 249, 6; 250, 9; 251, 3; 7; 16; 252, 16; 254, 4; 7; 15; 20; 255, 7; 13; 16; 20; 256, 2; 9; 15; 18; 257, 14; 19; 258, 6; 8; 16; 19; 259, 1; 10; 16; 19; 260, 1; 9; 22; 261, 2; 8; 14; 18; 24 *Ph* 16, 26
Th 99, 6 *Bn* 297, 24; 300, 17; 301, 14
Ματθαῖος AM 65, 1; 6; 66, 7; 17; 67, 6; 7; 8; 9; 17; 17; 18; 68, 1; 3; 13; 16; 88, 9; 90, 7; 8; 9; 10; 14; 93, 1; 94, 4; 6; *praef* xxiii
PA 117, 5; 118, 10; 119, 14 *Mt* 217, 1; 218, 12; 219, 8; 220, 5; 221, 9; 222, 1; 9; 13; 223, 1; 225, 3; 9 al (cf *Ματθαῖος*); 226, 6; 229, 2; 8; 234, 5; 8; 237, 4; 239, 2; 5; 242, 6; 244, 1; 6; 245, 6; 7; 248, 4; 4; 249, 7 cf *Ματθαῖος* et *praef* xxi
μαῦρος Bt 146, 23
μανρότριχος Bt 131, 18
μάχαιρα AM 97, 3 ss
μεγαλειον Io 169, 25; 197, 8 *Ph* 20, 23 *Th* 166, 10; 193, 4; 7; 242, 13; 248, 2
μεγαλειότης Aq 33, 10 *Mt* 224, 2
Ph 63, 9 *Th* 208, 8; 250, 5; 270, 7
μεγαλόφθαλμος Bt 131, 19
μεγαλωσύνη Th 121, 10; 165, 3 al
μέγεθος Aa 39, 10 *Io* 189, 18; 208, 1; 8; 210, 7 *Ph* 37, 31; 38, 8; 62, 14; 77, 3; 85, 18 *Th* 166, 11
μεγιστᾶνες Th 110, 11; 220, 22
μεθίστημι Th 275, 16

- μέθοδος* *Io* 190, 4
μέθυσος *Io* 169, 7
μείγνυμι *Ph* 61, 1 *Th* 239, 13
μειδιάω *Aq* 26, 25; 26 cf *An* 60, 21; 22 *Io* 186, 14; 205, 8 *Ph* 27, 6; 30, 4; 22; 55, 6
μείζων *AM* 98, 3; 102, 2
μείζις *Io* 167, 3; 212, 7 *Th* 161, 1; 168, 3; 11; 232, 18
μελανία *Io* 193, 17; 20
μέλας *Io* 170, 3 *Th* 112, 5; 171, 15; 180, 16
μέλος *Io* 201, 4 *Th* 142, 19
μεμβράνα *Bn* 294, 15
μέρος *Am* 51, 3 *AM* 93, 7 *Mt* 239, 12 *Ph* 12, 18 *Th* 286, 5
μέρον *Bt* 136, 24
Μεσήγη *Th* 223, 5
Μεσηνός *Th* 220, 13
μεσαιτία *Aa* 38, 25
μεσονύκτιον *Ph* 39, 25
Μεσοποταμία *Th* 286, 11
Μέσος *Th* 223, 5
μεσότοιχον *Ph* 48, 25; 81, 24
μετά *AM* 69, 12; 73, 13. — 67, 12; 74, 8; al *Io* 157, 36; 37 *Th* 139, 2 cf 2; 171, 8; 205, 3
μεταγινώσκω *Aq* 30, 10; 11 cf *An* 62, 16 *Io* 176, 25; 178, 9; 13 *Th* 145, 10; 151, 22
μεταμορφώω *AM* 70, 2; 85, 6 *Ph* 25, 18; 87, 1
μετανοέω *Aa* 40, 13 *Io* 178, 23 *Mt* 246, 3 *Ph* 10, 16; 13, 12; 24, 20; 71, 10
μετάνοια *Am* 46, 9; 48, 1; 53, 19; 55, 12 *Io* 179, 20; 191, 14; 18 *Mt* 256, 6 *Bn* 294, 11
μετάστασις *Io* 151, 1; 2; 203, 8; 8 - 9 praef xxvii cf 182, 18
μεταστέλλομαι *Io* 153, 24 *Th* 290, 24
μετατίθηναι *Io* 215, 4 *Th* 286, 5
μετένεξις *Bt* 149, 26
μετέρχομαι *Io* 182, 24 cf 24
μετρητής *Th* 230, 16; 18
μέτριος *Io* 153, 19 *Th* 173, 3; 219, 12; 229, 3; 262, 9; 264, 19
μή *Aq* 26, 16 (*An* 60, 15) *Am* 49, 5; 5 - 6 *Bt* 135, 18 *Io* 166, 7; 173, 10; 177, 2 *Ph* 72, 12 cf 71, 11 *Th* 106, 7; 121, 14; 137, 14; 140, 14 (?); 162, 7 cf 7; 169, 20; 244, 18; 19; 258, 4
Μηδία *Bt* 128, 10
μήν *Ph* 26, 7
μήτε cf -τε, -δέ
μήτηρ *Ph* 46, 6; 8 *Th* 110, 20; 142, 15; 17; 157, 17; 166, 13; 240, 11
μητρόπολις *Th* 200, 11; 201, 9
μηχάνημα *Am* 55, 4
μιαίνω *AM* 92, 4 *PA* 125, 7
μιαρός *Am* 51, 12; 52, 7 *An* 59, 10 *AM* 94, 14 *Io* 171, 13; 28; 185, 17; 188, 9 *Th* 168, 3; 246, 11; 266, 4 *Bn* 299, 1; 300, 2
μιαρότης *Th* 211, 3
μιάσμα *Th* 147, 11
μιερεύς *Bt* 147, 32; 34; 149, 28 *Ph* 54, 8; 60, 11; 61, 3 (61, 11; 53, 2 *μητρείς* *S* 57, 7 *μερέων* *DE*)
μικρός *Io* 184, 6; 188, 17 *Ph* 18, 20; 57, 27 *Th* 236, 6; 282, 10
μικρός *Io* 195, 1; 21
Μιλήσιος *Io* 160, 8; 20
Μίλητος *Io* 160, 13; 161, 1; 20; 169, 23
μίλιον *Io* 161, 3; 175, 7 *Th* 146, 8; 147, 3; 185, 15; 278, 10 (cf 2)
μισάνθρωπος *Aa* 42, 25
Μισδαίος *Th* 178, 16; 204, 7; 21; 205, 4; 11; 206, 8; 17; 213, 5; 8; 214, 14; 215, 4; 17; 217, 17; 218, 3; 20; 22; 234, 10; 15; 18; 235, 13; 19; 240, 17; 18; 243, 21; 244, 9; 22; 245, 4; 13; 15; 16; 17; 21; 246, 3; 247, 9; 248, 11; 20; 259, 3; 261, 12; 13; 262, 7; 264, 14; 265, 14; 273, 3; 13; 274, 1; 10; 275, 4; 7; 9; 13; 16; 276, 2; 5; 8; 13; 16; 277, 5; 15; 281, 3; 13; 15; 283, 8; 18; 284, 2; 9; 285, 4; 5;

- 11; 14; 17; 286, 4; 10; 13; 287, 12; 15; 288, 4; 289, 2; 290, 7; 12; 15; 21; 22
- Μισδός* *Th* 273, 3; 285, 14; 16; 286, 6; 289, 2; 290, 12; 15; 22
- μισθαποδότης* *Th* 249, 10; 271, 1; 14
- μισθός* *Io* 213, 12 *Th* 178, 17; 18; 217, 4. — 191, 19; 255, 21; 270, 9; 22; 271, 14
- μισόκαλος* *PA* 121, 12
- μισόλογος* *Aa* 42, 26
- μῖσος* *Aa* 45, 20
- Μιχαήλ* *AM* 110, 15 *PA* 122, 11 *Ph* 69, 10
- Μνασάρα* *Th* 259, 10; 263, 8; 10; 264, 4; 265, 15; 269, 3 cf *Μνησάρα*
- μνήμα* *AM* 83, 4 *Io* 168, 33; 185, 18 ss; 192, 10 ss; 193, 25; 215, 2-3 *Th* 283, 1
- μνημεῖον* *An* 63, 26 *AM* 82, 10 ss *Io* 182, 2; 185, 18; 188, 6; 202, 15; 210, 1 *Th* 283, 12; 286, 12
- Μνησάρα* *Th* 259, 10; 263, 8; 9; 10; 10; 264, 4; 265, 15; 269, 3 cf *Μνασάρα*
- μοιχαλῖς* *Io* 177, 22
- μοιχεία* *Io* 168, 34 *Ph* 81, 3; 18 *Th* 160, 13; 168, 3; 175, 9; 191, 15; 199, 30 (31); 235, 11
- μοιχεύω* *Io* 169, 1 *Ph* 54, 11 *Th* 168, 9; 172, 13
- μοιχός* *Io* 178, 4; 182, 2 *Th* 175, 7
- μολύνω* *Io* 179, 19 *Th* 251, 18
- μολυσμός* *Th* 251, 18
- μονάζω* *Mt* 217, 2; 234, 15
- μοναστήριον* *PA* 126, 26; 127, 2
- μονή* *Ph* 89, 18
- μονόγαμος* *Mt* 219, 4
- μονογενής* *Ap* 2, 15 *Aq* 2, 21 *AM* 81, 11 *Io* 158, 10 *Ph* 19, 37; 37, 32; 38, 10 *Th* 161, 15; 177, 6; 232, 3; 250, 3
- μονοειδής* *Io* 201, 1
- μόνον* *AM* 80, 7
- μονόπληξ* *Io* 171, 11; 185, 26; 188, 11
- μόνος* *Am* 53, 20 *Io* 170, 5; 172, 1 al 193, 10; 205, 2; 206, 10 ss; 207, 5; 208, 5 *Th* 195, 15; 16; 227, 16; 20 al 275, 12
- μόνωρος* *Io* 156, 28
- μορφή* *Am* 55, 8 *AM* 70, 10 *PA* 117, 19; 124, 9 *Io* 166, 9; 16; 20; 199, 21; 22; 201, 3 *Mt* 250, 6 *Ph* 43, 1; 3; 86, 22; 87, 1; 20; 89, 7 *Th* 111, 16; 150, 26; 160, 19; 162, 18; 223, 12; 14
- μορφώω* *Am* 55, 8 *Mt* 223, 14; 225, 6
- Μοσᾶνες* *Th* 220, 13
- Μυθονία* *Th* 197, 13; 19; 203, 9; 204, 21; 205, 9; 22; 206, 3; 5; 9; 207, 5; 208, 7; 22; 209, 1; 11; 12; 210, 3; 211, 17; 19; 212, 11; 215, 1; 19; 217, 21; 218, 1; 5; 8; 225, 4; 11; 15; 226, 12; 15; 16; 20; 227, 10; 228, 1; 14; 229, 5; 6; 9; 18; 23; 230, 8; 12; 20; 231, 4; 8; 232, 9; 19; 233, 3; 11; 13; 234, 6; 9; 235, 14; 237, 4; 10; 12; 238, 3; 4; 5; 241, 10; 14; 20; 242, 11; 16; 243; 25; 260, 9; 262, 4; 264, 3; 266, 7; 267, 16; 269, 3; 9; 12; 274, 10; 22; 283, 9; 19; 284, 10; 289, 6; 291, 2
- Μυρμήνη* *Mt* 220, 6; 222, 8; 226, 6; 227, 2 *AM* praef xxiii cf *Μυρμηνίς*, *Μύρνη*, *Σμύρνα*, *Σμυρμήνη*
- Μυρμηνίς* *Am* 47, 3 cf *Μυρμήνη*
- Μύρνη* *Mt* 220, 6; 227, 2; 262, 3 cf *Σμύρνα* et *Μυρμήνη*
- μύρον* *Io* 160, 33 *Ph* 89, 12 *Th* 107, 3
- μυσαρός* *Aa* 39, 33 *Io* 171, 18; 189, 6 *Ph* 48, 11
- Μυσία* *Ph* 95, 28
- μύσος* *Io* 182, 3
- μυσταγωγία* *Io* 203, 17

μυστήριον *Aq* 31, 24 (cf *An* 63, 2)
Aa 44, 15; 45, 14 *Am* 54, 22 (cf
An 60, 27) *AM* 83, 15; 90, 12;
 114, 12 *PA* 125, 9 *Io* 174, 15;
 198, 15; 201, 11; 15; 204, 5
Ph 58, 12 *Th* 114, 12; 141, 7;
 142, 16; 158, 12; 163, 21; 164, 1;
 166, 8; 10; 204, 1; 230, 23; 231,
 11 - 12; 243, 15; 279, 2; 12; 13
Bn 293, 6 ss

μύστης *Mt* 228, 8

Μωσής *Ph* 8, 15; 10, 11

Ναζωραῖος *Io* 174, 33 *Ph* 10, 12;
 61, 16; 68, 11; 98, 17

ναός *Am* 51, 5; 16; 53, 6 *An* 64, 7
AM 79, 8; 10 ss; 11; 104, 13
Io 169, 28; 170, 3; 171, 8; 10;
 198, 10; 11 *Ph* 32, 14; 46, 9
Th 103, 11; 125, 6. — 194, 10. —
 202, 8; 203, 3; 207, 16; 251, 18;
 266, 5

ναρκάω *Aa* 40, 9 *Io* 184, 18

Ναρκία *Th* 262, 4; 269, 12; 289, 7
 cf *Μαρκία*

ναρκιάω *Aq* 32, 12

ναῦλον *AM* 71, 6 ss *Ph* 17, 1

ναυτηλόγος *Ph* 92, 17

ναύτης *Ph* 16, 33 ss

ναυτικός *AM* 96, 3 *Ph* 16, 33

νεανίας *Th* 143, 5

νεᾶνις *Io* 162, 6

νεανίσκος *Io* 161, 26; 210, 2 *Ph* 15,
 22 cf 7 *Th* 181, 1

νεανίσκος *AM* 71, 4; 76, 2 *Io* 186,
 14; 188, 21; 193, 25; 194, 23. —
 174, 14 ss; 186, 1 ss; al *Mt* 238, 5
Th 147, 1 ss; 167, 3 ss cf *νέος*,
παιδίον

νεκρός *Io* 162, 10; 167, 6; 170, 16

νεκρός *Th* 256, 14

νεκρόω *An* 60, 3 *Io* 164, 6; 211, 8;
 10 *Th* 150, 1; 190, 4

νεομηγία *Ph* 8, 16

νέος *Th* 232, 10 cf 10. — 167, 14
 cf 14; 170, 11 cf *καινός*

νέος *Th* 263, 13 ss cf *νεανίσκος*

νεοσσός *Th* 166, 13

νεόφυτος *AM* 114, 15

νεοφώτιστος *Ph* 81, 25

Νέρβας *Io* 159, 16

Νερκέλα (-λλα) *Ph* 25, 3; 6; 25;
 34; 34, 11; 12

Νέρων *Bn* 301, 1

νεύω *Io* 194, 13 *Ph* 74, 25

νεφέλη *AM* 94, 6 ss; 110, 16; 18
Io 153, 2 *Ph* 55, 11

νηκτός *Mt* 220, 14; 224, 11

νήπιος *Th* 194, 7 cf 6 - 7; 230, 3 - 5

νήπιος *Mt* 217, 5 *AM* praef xxii

Νηρεύς *Ph* 33, 6; 34, 21; 24; 27

Νῆσος *Bn* 300, 10

νηστεία *Io* 192, 29 *Mt* 218, 8 *Th*
 146, 4; 246, 12; 253, 14

νηστεύω *Io* 155, 4 *Ph* 79, 19 *Th*
 131, 6

νηφαλέος *Io* 184, 10

νήφω *Th* 180, 10

Νικανόρα *Ph* 45, 7; 20; 46, 14;
 23; 47, 9; 19; 21; 48, 17; 65, 15;
 71, 16; 78, 11; 20; 28; 88, 11;
 17; 26

Νικάτῃρα *Ph* 20, 16; 18; 26, 15;
 34, 11; 93, 29

Νικατηραῖος *Ph* 22, 13

νικητής *Io* 152, 23

Νικοκλείδης *Ph* 18, 1; 22; 31;
 93, 4 cf *Νικοκλῆς*

Νικοκλῆς *Ph* 93, 20 cf *Νικο-*
κλείδης

νίκος *Ph* 86, 20

νίπτω *Io* 154, 20; 166, 29 *Th* 168,
 22; 206, 7

Νίφορος *Th* 287, 5 cf *Σίφορος*

νοέμβριος *Am* 57, 22 *An* 64, 6; 16
Mt 249, 13

νοερός *Aa* 40, 33 *Ph* 82, 20 *Th*
 156, 24; 182, 7 - 8; 287, 3

νοερῶς *Ph* 44, 10
 νοέω *Io* 196, 8; 198, 1; 12; 16;
 199, 5; 200, 11; 201, 24; 202, 1; 2
 νόμος *Io* 211, 9; 212, 2
 νοσέω *Io* 167, 14; 20 *Ph* 79, 6
Th 164, 6; 173, 8; 176, 12
 νόσος *Io* 170, 13; 174, 17; 212, 8;
 213, 6 al; 188, 18 *Ph* 84, 12 al
Th 121, 3; 225, 4; 13; 241, 15 al
 νοῦς *Aq* 28, 17 (cf *An* 61, 26) *Aa*
 40, 16; 41, 37; 37 *AM* 66, 6; 13;
 93, 5 *Io* 178, 22; 192, 26; 198,
 2; 200, 6; 213, 1 *Ph* 63, 17 *Th*
 142, 19; 144, 5; 239, 14
 νύμφη *Mt* 225, 16 *Th* 116, 1 ss
 νυμφίος *Ph* 67, 20 *Th* 110, 4 cf 4;
 8; 115, 15 ss al
 νύξ *Am* 47, 20 *Th* 100, 9; 142, 6;
 264, 6
 νύξις *Io* 201, 25
 νύσσω *Io* 199, 15; 201, 20 *Th* 279,
 18; 19; 282, 15
 νυσταγμός *Io* 168, 4
 νυχθήμερον *Aq* 28, 12 cf *An* 61, 11
Nōe *AM* 92, 9

 ξανθικός *Th* 126, 9
 ξανθογένειος *Bt* 131, 20
 ξενοδοχείον *Th* 105, 12; 123, 3;
 169, 12 cf πανδοχείον
 ξενοδοχέω *PA* 118, 25
 ξενοδόχος *Am* 51, 14
 ξένος *Am* 47, 12; 48, 5 ss; 49, 17;
 al *An* 58, 8 al *AM* 88, 10; 100,
 5 al *Mt* 230, 4 *Ph* 51, 13 al
Th 106, 3; 208, 13; 18 al
 Ξενοφῶν *Io* 180, 8. — *Th* 182, 11;
 183, 7; 184, 18
 ξενοφωνέω *Ph* 53, 4
 ξηραίνω *Ph* 9, 21; 68, 6 *Th* 167, 6
 ξίφος *Th* 278, 14
 ξόανον *Am* 49, 18 *Io* 171, 9 *Mt* 243,
 7; 247, 1 *Th* 192, 6
 ξύλινος *Io* 200, 20
 ξύλον *Aq* 31, 20; 22 (cf *An* 62, 20;

63, 1) *Am* 54, 17; 56, 20 *Ph* 74, 6
Th 267, 7 cf 266, 14

 δ *Am* 47, 4 *AM* 113, 15 - 19 *Io* 161,
 10; 163, 33; 171, 12 (cf 163, 4;
 170, 33; 173, 7). — 194, 17; 202,
 2. — 209, 3; 9 *Mt* 218, 6. —
 222, 6 *Ph* 7, 5; 9, 17 *Th* 205,
 25; 206, 7 cf 7; 208, 4; 209, 14;
 286, 14; 290, 21. — 207, 10 - 11;
 215, 7. — 131, 4 cf 4. — 277, 16. —
 100, 4; 102, 2 - 3; 116, 6; 130, 7;
 170, 16; 178, 14 al *Bn* 295, 7
 ὀγδοάς *Io* 198, 4
 ὀγδοος *Th* 142, 18
 ὀγκινος *Ph* 73, 10 cf 12, 23
 ὀδε *Mt* 218, 4 cf 4 *Ph* 6, 16; 7, 7
Th 129, 1; 179, 2; 236, 6; 247, 17
 ὀδηγός *Io* 166, 6 *Mt* 220, 4 *Ph* 36,
 15 *Th* 266, 1; 281, 7
 ὀδός *Io* 198, 13; 200, 7; 207, 13
 ὀδνράσμαι *Th* 212, 10
 ὀθόνη *Io* 215, 4 *Ph* 83, 6 *Th* 283,
 1; 11
 ὀθόνιον *PA* 124, 10
 οἶδα *Aq* 25, 24 (cf *An* 54, 20) *Th*
 139, 4
 οἰκείος *Ph* 36, 18 *Th* 175, 16; 188,
 16 al; 193, 16 - 18; 197, 2 cf ἴδιος
 οἰκοδομή *Th* 135, 8
 οἰκονομέω *Io* 190, 20; 212, 9 *Ph*
 35, 31 *Th* 130, 1; 145, 2; 191, 8
 οἰκονομία *Aa* 45, 25 *AM* 67, 1;
 13; 85, 5; 110, 4; 111, 1 *Io* 188,
 2; 204, 5; 213, 14 *Mt* 241, 12
Ph 23, 17; 83, 12 *Th* 142, 16;
 177, 16
 οἰκονομικῶς *Io* 202, 8
 οἶκος *Io* 185, 1; 189, 20; 198, 9; 10
Ph 75, 5 *Th* 135, 11; 150, 23;
 253, 18. — 142, 18
 οἶνος *Ph* 52, 3; 61, 1 *Th* 191, 16;
 192, 10; 230, 16
 οἰνοχόος *Th* 108, 7 ss
 οἶος *Io* 168, 17 (cf 18); 203, 14

- (cf 12; 13) *Th* 237, 2 (cf 2) cf
 ὅποιος
ὀλιγοπιστία Th 182, 10
ὀλίγος Th 175, 17
ὀλιγοπυγέω AM 107, 10; 108, 6
Io 162, 23
ὀλοθρευτής Ph 59, 9
ὀλοκαύτωμα Ph 1, 16
ὀλόλογος Ph 42, 19
ὀλος Aa 43, 18; 45, 30 *Io* 176, 19;
 198, 6; 201, 11 *Th* 223, 20; 224, 1
ὀλοπυγέω Io 162, 23 cf 23
ὀλως Aa An Io Ph passim *Th* 103,
 2 cf 2; 118, 22; 172, 20; 190,
 13 - 14
ὀμβρημα Ph 63, 8
ὀμιλέω Aa 38, 21 *Io* 197, 8; 205, 9;
 210, 4 *Ph* 53, 3
ὀμιλία Io 173, 21 *Th* 246, 14
 cf 13 - 15
ὀμοιος Aa 43, 32
ὀμοιότης Ph 39, 3 cf 3
ὀμοίωμα Mt 221, 7; 225, 6; 9; 230,
 2; 232, 11; 251, 2 *Ph* 70, 6
ὀμοιώσις Ph 55, 10
ὀμολογέω Aa 44, 35 *Th* 286, 14
ὀμοσύσιος Ph 34, 6 *Th* 239, 26
ὄναργος Th 185, 4 ss; 187, 18; 19;
 217, 2
ὄναρ Io 175, 7 *Th* 263, 13
ὀνάς Th 156, 11
ὄνειραρ (?) Io 162, 19
ὄνειρος Th 205, 10
ὀνίσιμος Ph 27, 15
ὀνησίφορος PA 123, 4; 10; 17; 22;
 125, 10; 23; 126, 11; 18
ὀνίνημι Io 162, 2 (cf 1)
ὄνομα Am 54, 5 *Io* 152, 14 *Ph* 57,
 16. — 79, 24; 25
ὄνομα Am 52, 14; 53, 18 *Io* 163, 2;
 167, 34; 171, 1; 3; 207, 10; 11
Mt 233, 18; 234, 14; 236, 2 *Ph* 5,
 9; 68, 5; 13; 89, 2; 4 *Th* 142, 13;
 143, 3; 145, 5; 159, 2; 197, 14;
 240, 1; 11; 12; 266, 4; 267, 11; 13
ὀνομάζω Am 50, 4 *Io* 167, 34 *Mt*
 233, 17
- ὀπισθοφανῶς AM* 103, 2
ὀπλον Am 46, 13; 54, 8
ὀποῖος Aa 39, 19 *Am* 46, 19 (cf 18)
Io 184, 9 (cf 9) cf *οἶος*
ὀπότερος Am 39, 24
ὀπον AM 94, 7 *Io* 159, 14; 195, 9
Mt 217, 2 - 3 *Ph* 37, 5 al. — 36,
 21 cf *ὄτε*
ὀπτρίζομαι Aa 44, 15 cf 15
ὄραμα Am 50, 18; 23 *Io* 160, 5;
 162, 24; 204, 3 *Mt* 237, 3 *Ph* 89,
 16 *Th* 100, 9; 197, 14; 252, 15
Bn 293, 1; 7; 294, 23
ὄρασις Mt 219, 9
ὄρατός Th 249, 23
ὄραω Mt 237, 3 *Th* 139, 13
ὄρβᾶ Mt 258, 9 cf *Ἐρβᾶ*
ὄρθρῶ An 58, 6 *Th* 206, 9; 273, 20
ὄρκῶ Mt 235, 9 *Ph* 29, 31
ὄρμαστός Th 160, 12
ὄρος AM 94, 7 *Io* 195, 9; 12; 199,
 11; 17 *Ph* 37, 28; 38, 2 *Th* 278,
 3; 12 (13); 280, 10; 285, 9 *Bn* 299,
 1 - 2
ὀρχέομαι Io 198, 3; cf 163, 1; 192, 19
ὄς Aq 35, 21 *An* 58, 11; 59, 4 al
Io 165, 19; 177, 11 al *Ph* 33, 31
Th 176, 13; 228, 19; 261, 8 al. —
 167, 10. — 199, 16 cf *ὄστις*
ὄσιος An 62, 22
ὄσος AM 103, 10 (cf 10) *Io* 152, 6;
 203, 13 - 14 *Ph* 1, 16; 59, 17
ὄσπερ Ph 5, 9 cf 9 *Th* 178, 18;
 233, 6; 262, 2
ὄστειον Th 285, 6; 15 ss
ὄστις Am 53, 16 *Io* 174, 12; 185, 12 al
Th 183, 6; 227, 19 al
ὅταν AM 89, 8 *Ph* 32, 20 (cf 20)
Th 207, 17; 225, 21 cf 21 cf *ἐάν*
ὄτε AM 65, 1 *Ph* 3, 29 *Th* 99, 1;
 124, 13; 229, 5; 259, 1 cf *ὅπου*
ὅτι Am 51, 4 *AM* 79, 5; 115, 10
 al. — 79, 9 *Io* 181, 19 *Ph* 2, 1;
 6, 17. — 5, 27 *Th* 209, 16 cf 16;
 210, 23 cf 23. — 112, 7; 129, 6
ὅτιπερ Io 155, 33 *Th* 116, 18
οὐ PA 117, 16 *Io* 182, 4 *Th* 236,
 1 - 3

- οὐ μή *Th* 178, 19
 οὐ μὴν ἀλλὰ *Th* 236, 6
 Οὐαζάνης *Th* 245, 16; 17; 20; 247, 4; 248, 15; 17; 259, 1; 3; 260, 6; 12; 263, 1; 2; 7; 9; 10; 10; 11; 15; 264, 3; 4; 14; 265, 14; 266, 9; 267, 12; 17; 17; 269, 3; 281, 1; 4; 283, 3; 285, 1 cf *Ἰουαζάνης, Ἰουζάνης, Οὐζάνης*
 Οὐεσπεισιανός *Io* 151, 5; 12
 Οὐζάνης (-νιος) *Th* 247, 4; 263, 2; 264, 4; 281, 1; 4; 285, 1 cf *Οὐαζάνης*
 Οὐῆρος *Io* 209, 3; 3; 210, 13; 14 cf *Βῆρος*
 οὐρά *Th* 149, 3
 οὐράνιος *Aa* 40, 33 *Th* 227, 13; 250, 9
 οὐρανοπολίτης *Io* 160, 22
 οὐρανός *AM* 67, 18; 69, 13; 84, 18; 86, 1; 2; 89, 16; 115, 11 *PA* 124, 14 *Io* 161, 4; 186, 19 *Mt* 221, 13; 250, 10 *Ph* 10, 27; 71, 14*; 88, 2 *Th* 196, 7
 οὐσία *Aa* 41, 4; 12 *Io* 192, 18 *Th* 161, 15; 189, 12
 οὔτε cf -τε, -δέ
 οὗτος *AM* 113, 15 *PA* 117, 4; 120, 1 *Io* 154, 29; 185, 8; 23 al *Ph* 8, 21; 36, 29; 52, 10 *Th* 109, 2; 6; 9; 110, 4; 5; 112, 5; 114, 11; 122, 1; 134, 11; 153, 12; 164, 4; 173, 15; 174, 5; 179, 14; 181, 3; 183, 6 - 7; 188, 10; 197, 18 - 19; 245, 11; 263, 4 al
 οὕτως *AM* 98, 12 cf 12 *Io* 165, 19; 197, 14 al *Mt* 232, 21 *Ph* 16, 1; 70, 1 al *Th* 169, 15; 171, 14; 237, 15. — 172, 17 - 18
 ὀφελῶ *Th* 191, 7
 Ὀφριανός *Ph* 36, 27; 37, 26
 Ὀφριορῆμης (-μος) *Ph* 41, 11; 44, 19; 59, 4; 16; 90, 5; 23
 ὄφρις *Aa* 41, 32; 42, 27 *Am* 56, 19 *Io* 185, 1; 25; 193, 17; 197, 12 *Ph* 37, 11; 38, 3; 39, 32; 40, 5; 27; 29; 42, 9; 43, 5; 12; 44, 20; 21; 18; 46, 3; 48, 10; 52, 1; 57, 7; 59, 22; 60, 1; 7; 21; 23; 63, 15; 68, 6; 80, 2 *Th* 161, 20; 168, 12; 281, 11
 ὄχημα *Io* 154, 5 *Th* 185, 8 ss
 ὀψίλιον *Ph* 27, 14
 παθαίνω *AM* 91, 11
 πάθος *Aa* 42, 4 *Am* 47, 16 *Io* 198, 16; 199, 10; 201, 14; 26 *Th* 215, 23; 279, 5; 14
 παιδίον *AM* 87, 11; 115, 7 *PA* 117, 19; 124, 10 *Io* 194, 11; 12 *Mt* 218, 2 ss; 232, 1; 250, 10 ss cf *παῖς, νεανίσκος*
 παιδιώδης *Io* 167, 6
 παίζω *AM* praef xxii *Io* 165, 24; 166, 8; 176, 14; 195, 27; 199, 4
 παῖς *Mt* 222, 3 cf *παιδίον*
 Παλαιά Πάφος *Bn* 298, 17
 παλάτιον *Io* 158, 3 *Mt* 227, 4; 239, 6; 249, 5 ss *Ph* 19, 4 *Th* 124, 14; 125, 7 ss
 πάλιν *Th* 163, 13
 παλιγγενεσία *Io* 158, 11
 πάλλιον *Io* 154, 21; 33 *Bt* 131, 23
 παμβέβηλος *Ph* 97, 14
 παμμίλαρος *Am* 52, 23; 54, 3 *Io* 190, 4 *Ph* 97, 14
 Παμφυλία *Bn* 293, 25; 294, 5; 10; 15; 295, 1
 Πάν *AM* praef xxiii *Mt* 223, 6 - 7
 πανδέκτης *Th* 205, 11
 πανδοχεῖον *Io* 154, 11; 180, 11 *Th* 105, 11 - 12; 167, 18; 169, 8; 10; 14 cf *ξενοδοχεῖον*
 πανήγυρις *Th* 105, 4 *Bn* 300, 11
 πανοικί *Ph* 26, 23; 27, 18
 πανολεθρία *Io* 171, 23; 37
 παντεπισκοπος *Ph* 63, 17
 παντοδύναμος *Bt* 130, 29 al
 παντοκράτωρ *Am* 46, 17; 53, 13 *Io* 204, 11; 207, 10 *Ph* 63, 4
 πανταπώλης *PA* 124, 14 cf 14
 πάπυρος *Mt* 240, 8; 245, 9 *Ph* 83, 7
 παρά *Io* 172, 12; 193, 4; 204, 2. —

- 184, 6; 7; 186, 17; 187, 14; 188, 17 *Th* 169, 19; 241, 1
παραβάλλω *Bn* 296, 11
παράβασις *Ph* 74, 7; 84, 1
παράδεισος *AM* 82, 11; 86, 2; 91, 18 *Mt* 217, 4 ss; 226, 14 *Ph* 69, 5 ss; 73, 2; 89, 9 *Th* 149, 4
παραδίδωμι *An* 63, 5 cf 61, 22 *Io* 215, 4 *Ph* 87, 5 *Th* 282, 15
παραινέω *Th* 206, 12; 217, 15
παράκλητος *Mt* 219, 2
παράλιος *Io* 173, 30 *Th* 223, 6
παραλογίζομαι *Am* 47, 22 *Mt* 238, 6
παράλυσις *Ph* 81, 14
παράλυτικός *Io* 167, 13
παράλυτος *Mt* 233, 13; 14; 238, 1
παράλυω *AM* 103, 2; 108, 15
παράμονος *Th* 152, 1; 154, 3; 178, 9; 184, 3; 193, 17; 233, 17; 19
παράνομία *Ph* 71, 2
παράνυμφος *Th* 110, 5; 115, 13; 118, 8; 233, 20
παραπέμπω *Io* 192, 4
παράπληγος (?) *Io* 161, 14 cf 14
παραπλησιάζω *AM* 66, 17; 91, 12
παραπομπός *Th* 185, 13
παράπτωμα *Ph* 75, 6 *Th* 156, 7; 166, 20; 177, 4; 183, 15 cf *ἁμαρτία*
παρασέβομαι *Ph* 26, 18
παραστρέφω *Th* 187, 10
παράτοπος *Th* 201, 27
παραφέρω *Th* 198, 17 cf 17
παραφυλακή *Th* 256, 4
παραχωρέω *Ph* 66, 5
παρεδρεύνω *Io* 202, 15
παρήγορος *Th* 264, 20
παρθενεύω *Ph* 79, 16; 19
παρθενία *Io* 213, 9 - 10 *Ph* 79, 24; 25; 27; 82, 10 *Th* 225, 5
Παρθενία *Ph* 92, 13 *Th* 221, 16 cf *Παρθία*
παρθένος *PA* 126, 26; 127, 2 *Mt* 219, 4 *Ph* 65, 9; 79, 5; 82, 8 *Th* 250, 4
Παρθία *Am* 47, 3 *Ph* 16, 1; 3; 6
παροδίτης *Io* 176, 22; 198, 13
παρουσία *Io* 206, 1 *Mt* 222, 14 *Ph* 72, 6 *Th* 145, 4; 272, 18 *Bn* 292, 3
παρορσία *Aa* 38, 18 *Am* 51, 9 *Io* 162, 12; 163, 7; 18; 167, 19; 168, 8; 206, 1; 208, 4 *Ph* 4, 15; 9, 12; 38, 18; 43, 7; 85, 2 *Th* 160, 16; 163, 13; 177, 19; 196, 17; 216, 9; 258, 17
παρορσιάζομαι *Mt* 254, 11 praef xxii *Ph* 46, 15
πᾶς *Aa* 38, 2; 39, 30; 33 *An* 58, 9 *Io* 195, 2; 201, 3 *Mt* 223, 7 *Th* 244, 21
πάσσαλος *Ph* 55, 14
παστάς *Th* 110, 3; 124, 10 - 12
παστός *Th* 109, 14; 119, 1; 233, 23
πάσχω *Aa* 40, 14 ss; 42, 4; 5 *Io* 198, 17 ss; 201, 13 ss
πατάσσω *Th* 180, 7
πατήρ *AM* 85, 12; 87, 1 *PA* 117, 9; 118, 12; 119, 9; 120, 11; 122, 7 *Io* 166, 5; 183, 2; 191, 4 *Ph* 84, 9 *Th* 110, 15; 20; 184, 14; 196, 10; 210, 8; 250, 1 *Bn* 295, 11; 18; 22; 297, 5
πατήρ υἱός πνεῦμα *PA* 123, 2; 127, 5 *Mt* 226, 3; 257, 6; 261, 12; 23 *Ph* 13, 19; 17, 31; 26, 5; 36, 9; 76, 7; 89, 4 *Th* 143, 3; 165, 16; 209, 14 (cf 14); 210, 8 et 9; 231, 8; 240, 3; 267, 18; 286, 14; 288, 5 *Bn* 297, 7; 302, 4
Πάτριος *Io* 159, 14; 21; 24
Πάτριαι *Ap* 3, 12 *Aq* 1, 7; 3, 21; 37, 8 *Am* 47, 11; 50, 22; (51, 5?); 53, 5 *An* 58, 21; 17 (28)
πατραπόδοτος *Io* 152, 27
πατριάρχης *AM* 83, 3 ss *PA* 124, 5 *Ph* 31, 17
πατρίς *Th* 219, 23; 222, 18; 265, 10
Παῦλος *Bn* 292, 9; 11; 298, 9; 21; 294, 3; 9; 12; 21; 24; 295, 2; 6; 11; 15; 18; 22; 24; 296, 8; 298, 11; 20; 299, 15
παννί *Bn* 301, 15

Πάφος *Bn* 298, 17; 19; 21
παχύς *Io* 196, 20
πεδάω *Am* 55, 8
πεζοβατέω *Th* 243, 21
πειράζω *AM* 75, 2 *Io* 179, 27; 28; 194, 3; 196, 2 *Ph* 80, 1
πειρασία *Bi* 139, 17
πειρασμός *Io* 160, 23; 162, 25; 209, 3 *Th* 147, 6; 184, 15; 216, 18; 251, 14
πειρατήριον *Mt* 229, 16
πένης *Th* 164, 7; 265, 12. — 209, 21; 242, 22; 252, 9
πενία *Io* 183, 26 *Th* 162, 19; 199, 10; 246, 11; 251, 6; 16; 252, 5; 258, 10 cf *πτωχεία*
πενιχρός *Io* 153, 20
πέπλος *Th* 227, 15; 246, 10; 282, 8
πεποίθησις *Th* 251, 10; 253, 11; 256, 11; 264, 19
Πέργη *Bn* 293, 25; 295, 1
πέρδιξ *Io* 178, 32 ss *Th* 205, 13 ss
περί *Io* 186, 13 cf 13 *Ph* 30, 16 (cf 22, 10; 21, 23; 25); 47, 10 cf 10; 56, 6 cf 15; 24. — 21, 11 *Th* 220, 7; 17 cf 186, 5; 5
περιάγω *Th* 173, 1
περιβολή *Aa* 39, 4
περιεχύνω *Th* 239, 10
περίτερος *Aa* 42, 25 *Io* 169, 14; 195, 23
περιζώννυμι *Th* 231, 6; 266, 8; 268, 13; 275, 3
περικύκλω *AM* 96, 4 *Mt* 224, 11 *Ph* 54, 24
περίοδος *Aq* 1, 7 *Io* 165, 17 *Mt* 217, 1 praef xxii; xxvii *Ph* 41, 1; 90, 10 *Th* 99, 1 *Bn* 292, 1; 302, 8
περιπατέω *Th* 278, 9
περιρρήγνυμι *Th* 180, 6 cf 6
περισκοπεύω *Ph* 73, 2
περισσός *Ph* 60, 20
περιστερά *Th* 166, 12
περίτ *Am* 57, 22
περιτίθημι *Th* 117, 3

περιτομή *Am* 47, 1 *Ph* 8, 26
περιφέρεια *Am* 55, 7
Πέρκα *Mt* praef xxxiv cf 'Ερβᾶ
περονάω *Mt* 240, 7 *Ph* 55, 4; 62, 8
πέτρα *Io* 160, 31; 33
Πέτρος *Ap* 7, 10 *Aq* 7, 18 *Am* 46, 4; 19 *AM* 94, 8 *PA* 117, 1; 4; 7; 9; 12; 19; 118, 9; 12; 12; 14; 19; 20; 25; 26; 119, 2; 4; 5; 7; 9; 9; 12; 23; 120, 3; 9; 12; 122, 6; 9; 123, 15; 20; 25; 124, 1; 17; 21; 125, 1; 3; 9; 13; 15; 19; 24; 26; 126, 4; 6; 10; 17; 21; 27 *Io* 193, 23; 194, 8; 195, 9; 196, 3; 215, 4 *Ph* 16, 7; 10; 81, 4; 11; 13; 91, 14 *Th* 99, 3; 202, 13 *Bn* 292, 11
πηγάζω *Io* 200, 19 *Ph* 89, 12
πηγή *Io* 192, 18
πήξις *Io* 201, 26
πηρόω *Aa* 42, 5 cf 5
πιθανώδης *Ph* 80, 16
πικρία *Ph* 59, 26
Πιλᾶτος *AM* 105, 3 *AP* 124, 24 *Ph* 33, 24 *Th* 149, 16
πιπράσκω *Th* 102, 2; 129, 9; 156, 16
πιστεύω *Io* 175, 5; 177, 18; 191, 8 *Ph* 14, 24; 45, 10; 47, 8; 51, 3; 65, 8; 89, 2 *Th* 168, 1; 170, 15; 182, 9; 247, 1; 286, 1; 2; 291, 5
πίστις *AM* 115, 13 *Io* 157, 1; 158, 16; 165, 15; 166, 22; 173, 24; 183, 23; 197, 8; 200, 9; 204, 1; 207, 14; 213, 11 *Th* 158, 6; 167, 12; 170, 10; 14; 171, 2; 175, 14; 182, 15; 203, 2; 208, 8; 217, 4; 7; 16; 219, 8; 246, 28; 271, 21; 284, 12; 285, 10; 286, 14
πιστός *Am* 50, 15 *Io* 167, 17; 184, 8; 189, 12; 195, 23 *Ph* 41, 12; 43, 10; 45, 6; 50, 2; 3; 71, 7; 73, 8; 75, 6; 88, 11 *Th* 182, 8; 248, 8; 255, 13
πιστώ *Th* 137, 9
πιστώς *Am* 50, 15; 57, 10
Πιτυούσα *Bn* 296, 10

πλανάω *Aa* 44, 13; 45, 24 *Io* 171, 4; 5 al *Ph* 8, 5; 50, 6; 60, 19 al *Th* 156, 20; 174, 9 al
πλάνη *Aa* 44, 13 *AM* 66, 10 *Io* 168, 15; 170, 27 al *Ph* 46, 9; 47, 14 al *Th* 155, 14; 156, 1 al
πλάνος *Ph* 7, 10 ss; 28, 6; 17; 49, 11 *Th* 164, 20; 209, 8; 215, 6; 219, 4. — 287, 2
πλάξ *Th* 247, 13 ss
πλάσμα *AM* 92, 12
πλατεία *AM* 89, 3; 102, 8; 14; 107, 12 *PA* 117, 11; 12 *Ph* 50, 11; 57, 3
πλάτος *An* 61, 24
Πλάτων *Mt* 222, 14; 225, 14; 226, 2; 6-7; 10; 228, 7; 13; 229, 11; 230, 9; 231, 17; 232, 9; 10; 234, 7; 20; 237, 4; 239, 7; 12; 249, 2-3; 250, 3; 252, 4; 6; 15; 16; 253, 15; 254, 6; 19; 257, 19; 260, 6; 22; 23; 261, 17
πλεονάζω *Th* 285, 2
πλεονασμός *Io* 181, 1
πλεονεξία *Ph* 44, 4 *Th* 144, 3; 175, 11 al
Πληγενής *Ph* 28, 34
πληγή *Ph* 18, 31 ss
πληθος *PA* 127, 1 *Io* 181, 1 *Ph* 58, 6 *Th* 176, 3; 242, 8
πληθύνω *Ph* 80, 4; 5 cf 4; 5
πλημμέλημα *Th* 227, 16 cf *άμαρτία*
πληξίς *Io* 182, 17
πλήρης *AM* 77, 7 *PA* 119, 20 *Bi* 129, 29 *Mt* 219, 10; 226, 10 *Th* 118, 10; 212, 14; 255, 21; 268, 9
πληροφορέω *PA* 126, 10 *Ph* 5, 20
πλήρωμα *Mt* 218, 15; 219, 7-9 *Th* 256, 12
πληρωτής *Th* 258, 11
πλοιόριον *AM* 69, 10; 16; 70, 1 ss
πλοῖον *AM* 69, 10 ss; 74, 13 ss; 84, 3 ss; 96, 3 *Io* 159, 27; 194, 19; 20 *Mt* 252, 2 *Th* 103, 6; 10 ss; 125, 5
πλούτος *Ph* 42, 5
πνεῦμα *Am* 50, 20 *An* 61, 25; 63, 18; 6 (21) *AM* 107, 14. — 78, 1

Io 154, 18; 156, 19; 173, 23; 197, 19; 199, 3; 200, 9. — 191, 23; 193, 16 *Mt* 222, 1; 235, 10 *Ph* 18, 13; 37, 22; 46, 16; 69, 19; 76, 8. — 59, 8; 87, 6; 8 *Th* 143, 2; 157, 17; 162, 6; 168, 20; 210, 9; 239, 13 (14); 26; 246, 13; 266, 6; 284, 12. — 207, 14; 282, 15. — 161, 6; 176, 13 cf *πατήρ*
πνευματικός *Th* 191, 14
ποθητός *Aq* 24, 26 cf 26 *Th* 225, 18
ποιμήν *Am* 55, 18. — 52, 4 *PA* 119, 10 *Io* 210, 14 *Mt* 220, 4 *Th* 141, 3; 157, 13; 183, 6
ποιμνη *Io* 209, 3 *Th* 140, 10; 177, 1-3; 184, 18; 265, 8
ποιμνιον *Io* 209, 3; 210, 15
ποιος *Io* 194, 12; 207, 8 *Ph* 1, 7; 19, 2; 22, 31; 33, 29 *Th* 125, 4; 135, 7; 148, 1; 15; 16; 190, 1; 212, 15; 16; 261, 11; 263, 15; 276, 3
πολέμαρχος *Th* 278, 3
πολέμιος *Aa* 45, 2 cf *διάβολος*
πολεμιστής *AM* 100, 13
πόλις *Ph* 42, 6
πολιτεία *Aq* 35, 19 cf *Am* 57, 12 *An* 63, 11 *Io* 152, 9 *Mt* 238, 11 *Th* 144, 7 cf 7; 155, 3; 168, 6; 175, 6; 235, 6; 280, 7
πολιτεύομαι *Io* 169, 6; 205, 5; 211, 12 *Th* 175, 14; 195, 9; 201, 5; 203, 19; 280, 7
πολίτης *Am* 52, 17
πολυθεΐα *Am* 53, 20
πολύθεος *Am* 49, 19; 55, 10
Πολύκαρπος *Io* 160, 3; 173, 31
πολύκλονος *Mt* 220, 9
Πολύμιος *Bi* 133, 16; 147, 29; 150, 8
πολύμορφος *Io* 185, 10; 191, 27 *Mt* 235, 10 *Th* 161, 14; 164, 15; 262, 9
πολυπλάσιος *Th* 207, 19
πολυπλασίων *Io* 183, 16
πολυπρόσωπος *Io* 196, 8

- πολύς* *Aa* 38, 16
πολύπλαγχος *Th* 229, 11
πονηρία *Ph* 40, 15; 42, 10 *Th* 161, 12; 19
πονηρός *AM* 105, 5 *Ph* 42, 10; 43, 11; 13; 44, 7; 60, 12; 86, 3 *Th* 164, 13; 208, 1; 212, 16; 222, 6; 257, 13; 18; 258, 15
πονικῶς *PA* 117, 14
Πόντιος *PA* 124, 24 *Ph* 33, 24
Πόντος *AM* praef xxiii
πορεία *Io* 213, 10 *Ph* 82, 5
πορθμέω *Ph* 55, 20 cf 20
πορνεία *Ph* 80, 14; 81, 15 *Th* 144, 3; 5; 195, 8; 199, 30; 201, 16
πορνεύω *AM* 81, 7 *Ph* 49, 10; 79, 28 *Th* 175, 8
πόρνη *PA* 121, 33; 122, 1; 126, 23 *Io* 180, 8
πόσος *AM* 76, 19 (77, 1) *Io* 203, 12; 13 cf 12; 13 cf 13 - 14 *Ph* 59, 17
ποτήριον *Io* 156, 18 ss *Mt* 253, 2; 257, 8; 10 *Ph* 40, 9 ss; 84, 5 *Th* 231, 10; 11; 266, 11; 268, 1
ποτόν *Th* 131, 7; 217, 9
ποῦ *AM* 82, 5
πραιτώριον *Aa* 39, 8; 43, 30 *Am* 50, 17 *Th* 103, 11; 125, 6; 126, 1; 129, 3 ss
πρακτικός *Ph* 94, 26
πράξις *AM* 65, 1 *PA* 117, 1 *Io* 151, 1; 193, 23 *Mt* 217, 1 *Ph* 1, 1; 3, 29; 16, 3; 18, 1; 20, 16; 26, 15; 34, 11; 36, 21; 39, 21; 41, 2 *Th* 99, 1; 124, 3; 13; 147, 1; 156, 9; 159, 8; 167, 3; 178, 13; 185, 4; 197, 11; 229, 5; 240, 17; 245, 16; 259, 1
πρᾶος *Ph* 35, 12 *Th* 192, 16 - 17; 207, 21 ss
πράοτης *Io* 166, 23 *Mt* 241, 4 *Ph* 20, 24; 23, 1; 35, 22. — 22, 25 *Th* 145, 11; 175, 14; 200, 25 ss; 201, 31 ss
πράσις *Th* 99, 1
πρεσβεία *Mt* 257, 13
πρεσβεντίς *Th* 201, 21
πρεσβυτέριον *Ph* 15, 27
πρεσβύτερος *PA* 127, 6 *Mt* 222, 15; 253, 6 *Ph* 15, 27 (cf 27); 34, 8 *Th* 284, 5; 14
πρίν *Th* 230, 1
πρό *Th* 224, 22
προβάλλω *Ph* 63, 18
προδότης *Io* 198, 24
πρόεδρος *Io* 173, 31
προθεσμία *AM* 69, 1 *Io* 209, 3 *Th* 191, 3; 270, 22
προκομίζω *Th* 173, 9
πρόνοια *Io* 162, 12
προοικονομέω *Io* 212, 9
προπύλαιον *Ph* 7, 28
πρός *Aq* 26, 21 *PA* 120, 25 *Mt* 245, 5 *Bn* 293, 6; 300, 23
προσάγω *Io* 166, 10 cf 10 *Th* 192, 9 cf φέρω
προσαπαντάω *Ph* 53, 8
προσδένω *AM* 68, 9
προσεγγυνς *Ph* 32, 8
προσέρχομαι *Th* 166, 4
προσευχή *Ph* 18, 25; 39, 25; 81, 25 *Th* 242, 15
προσεύχομαι *AM* 67, 6 *PA* 124, 2 *Io* 155, 1; 170, 31 *Ph* 84, 26 (cf 8; 16); 88, 8 *Th* 170, 11; 210, 8; 219, 18; 19; 226, 8; 251, 12 (cf 2); 282, 13
προσηλώω *An* 61, 18
προσηγής *Io* 166, 9
πρόσθεσις *Th* 285, 10
προσθήκη *Th* 276, 18
προσκομιδή *Mt* 254, 14
προσκυλινδῶ *Io* 154, 30
πρόσπεινος *AM* 97, 9
προσπελάω *Th* 214, 10
προσπέμπω *Io* 182, 10
προσπερονάω *An* 60, 15 *Mt* 244, 6
προσρήγγνυμι *Th* 171, 21
προστίθημι *Aq* 28, 10 *Io* 151, 14 *Mt* 231, 21 *Ph* 33, 22
προσνπαντάω *Mt* 250, 11
προσφέρω *Ph* 52, 3; 61, 10 cf
προσφορά

- προσφορά* *Io* 207, 8 *Mt* 221, 6; 253, 1; 3; 254, 4; 256, 2; 260, 3. *Ph* 84, 7; 88, 8 *Th* 194, 10
πρόσφυξ *Th* 146, 9
προσχωρέω *Io* 201, 4
πρόσωπον *Aa* 41, 3 *Io* 166, 7 *Th* 152, 20
πρότερος *Aa* 41, 33 *Io* 178, 13 *Th* 156, 3; 165, 6; 174, 16; 175, 5; 181, 2; 187, 13; 215, 23; 224, 22; 228, 5; 230, 10; 241, 13 al
προτρέπω *Io* 180, 9; 210, 5 *Ph* 29, 21 *Th* 193, 9
προτροπή *Aq* 28, 16 cf *An* 61, 24 *Io* 197, 7
πρόφαισις *Io* 163, 30; 184, 2; 193, 11 *Th* 156, 18; 159, 19; 164, 18; 213, 10; 221, 7; 242, 18; 248, 7
προφητήs *PA* 124, 4 *Io* 211, 3 *Ph* 30, 7 *Th* 176, 9; 194, 14
προφητικίs *Ph* 30, 6
Πρόχορος *Io* 214, 14 praef xxvii
πρώθυπνον *Th* 255, 10
πρώρον *Ph* 17, 10 cf 10
πρωρεύs *AM* 70, 1; 11; 85, 7
πρωτόθρονος *Io* 210, 13
πρωτόκλητος *Aq* 1, 7 *Mt* 220, 8
πρωτόπλαστος *AM* 91, 18
πρώτος *PA* 121, 13 *Io* 167, 29; 186, 21 *Ph* 7, 25; 14, 16; 19; 18, 13; 26, 29; 27, 7; 15; 29, 19; 34, 6
πτέρνα *Ph* 55, 1; 58, 11; 62, 9
πτύον *Io* 209, 4
πτύσμα *Ph* 57, 21
πτωχεία *Th* 252, 17 cf *πενία*
πτωχός *Am* 57, 19 *Th* 176, 2; 242, 22
πύλη *AM* 95, 1 *Mt* 220, 7; 251, 4; 252, 2; 5 *Th* 127, 18 *Z*; 187, 11 231, 19 cf *θύρα*
πῦρ *Io* 169, 5; 16; 214, 4 *Ph* 55, 11; 26; 60, 4; 86, 3. — 56, 9 (cf 7); 58, 2 *Th* 163, 15; 19; 171, 19; 20
πυρά *Mt* 242, 11; 247, 20; 248, 6
πυρποάω *Ph* 63, 22
πωλέω *Th* 101, 10; 137, 7ss; 270, 17
πῶλος *Th* 156, 9 ss; 187, 2
πῶs *AM* 100, 11 *Ph* 52, 5 *Th* 216, 12 - 13; 14 - 17; 238, 1 cf 1; 255, 4; 260, 7 *Bn* 300, 13 cf 13
ράβδος *PA* 120, 20 *Mt* 220, 5 ss
ῥαδιουργίs *Io* 184, 10
ῥαντίζω *Ph* 40, 8; 22
ῥαπίζω *Th* 108, 7; 112, 1
ῥαφή, ῥαφίs, ῥαφίδιν *PA* 123, 21 ss
ῥῆμα *Th* 249, 20 - 21
ῥίζα *Io* 192, 24; 200, 15 *Th* 189, 20
ῤόδων *Bn* 298, 17; 301, 10; 22
ῥομφαία *Th* 272, 7
ῤούφος *PA* 117, 5; 118, 9; 119, 13
ῥυθμίζω *Io* 198, 24
ῥύμη *AM* 89, 4 al cf *πλατεία*
ῥυπαρός *Aa* 40, 1; 7 *Io* 169, 8; 185, 3; 213, 4 *Th* 117, 1; 119, 1; 161, 1; 203, 14
ῤωμαῖος *Ap* 4, 9; 10 *Aq* 4, 19; 20 *Am* 57, 22 *Io* 152, 2; 10; 153, 11; 13; 32; 158, 3; 159, 19; 25 *Ph* 41, 4 *Bn* 301, 15
ῤώμη *Io* 151, 1; 9; 153, 9; 154, 2; 155, 21; 22
Σαβαώθ *Ph* 63, 6; 64, 6; 23
σάββατον *Ph* 8, 16 *Bn* 294, 17; 301, 15
σαγήνη *Io* 208, 1
Σαδουκαῖος *Ph* 96, 5
Σαλαμίs *Bn* 300, 10; 15; 22
σαλεύω *Ph* 25, 20; 39, 33
Σαμαήλ *AM* 101, 3 cf *Ἀμαήλ*
Σαμάρεια *Am* 47, 2
σανδάλιον *Io* 215, 4
σανίs *Io* 166, 16
σαρκικός *Io* 166, 13; 173, 34
σαρκοφάγος *Ph* 16, 25
σαρκοφόρος *Th* 162, 20
σαρκώω *Ph* 76, 9

- Σαταναήλ* *AM* 101, 3 cf *Ἀμαήλ*
Σατανᾶς *Ap* 7, 11 *Aq* 7, 20 *AM*
 91, 14; 101, 10; 102, 3-5; 122, 8;
 138, 30 *Io* 178, 11; 181, 22; 184,
 23; 185, 10; 192, 33; 200, 15; 206,
 5; 211, 10; 214, 9 *Mt* 238, 1; 239,
 9; 16 *Ph* 7, 12; 43, 26; 79, 12;
 20; 80, 1 *Th* 272, 15
σατανικός *Io* 185, 9
Σάτυρος *AM* praef xxiii *Mt* 223, 8
σαντοῦ *AM* 108, 5 *Io* 161, 22 cf 22
Ph 60, 10 *Th* 121, 5 cf 5; 182,
 3; 241, 17
σβέννυμι *Io* 152, 29
σεαντοῦ *Aa* 41, 23 *Io* 198, 14; 213,
 6 *Th* 203, 10; 214, 16; al
σέβασμα *Mt* 246, 1 *Th* 224, 11
Σεβαστός *Io* 152, 23; 155, 5
σέβω *Io* 155, 27; 156, 24, 166, 6
Ph 44, 17; 64, 9; 70, 12 *Th* 217,
 6; 242, 14
σεισμός *Ph* 65, 26; 72, 24; 21
σείω *Mt* 242, 7
Σελεύκεια *Bn* 293, 22
Σελήνη *Ph* 2, 1
σεμνός *Aq* 35, 19 (cf 57, 13; 63,
 11) *Io* 214, 14 *Ph* 48, 13
Σεναδρώχ *Th* 104, 4
σεραρίμι *AM* 79, 14
σημεῖον *Aa* 44, 22 *Am* 46, 7; 47,
 14 *AM* 76, 18 ss; 110, 14. — 90, 5
Io 158, 1; 191, 26; 203, 13 *Ph*
 12, 14; 72, 5; 85, 2. — 13, 23. —
 69, 14; 78, 10 *Th* 145, 15
Σιλᾶς *Bn* 292, 12
Σίμων *Am* 47, 5 *AM* 78, 17 *Ph*
 41, 5 *Th* 99, 3; 6
σινδόνη *Th* 166, 1; 268, 12
σινδόνιον *Th* 166, 1
σινδών *An* 63, 26 *Io* 215, 4 *Ph*
 83, 6 *Th* 166, 1; 231, 6
Σινώπη *AM* 65, 1
Σισάρα *Th* 259, 11
σίτος *PA* 119, 8 ss
Σίφορος *Th* 213, 9; 215, 3; 14;
 217, 18; 18; 218, 7; 238, 23; 240,
 15; 242, 17; 19; 245, 1; 264, 1;
 269, 3; 3; 284, 5; 13; 287, 5; 14
Σιφώρ *Th* 213, 28; 214, 11; 19;
 215, 7; 16; 216, 11; 13; 238, 24;
 239, 1; 248, 16; 18; 260, 13; 283,
 13; 284, 13; 287, 14; 15 cf *Σιφώ-*
ρας, *Συφώρ*
Σιφώρας (-ό-) *Th* 283, 13; 284,
 13; 287, 14 cf *Σιφώρ*
Σιών *Ph* 31, 14
σκαμβάζω *Th* 255, 19
σκάμμα *Io* 210, 4 ss *Th* 159, 6
σκανδαλίζω *Io* 178, 35; 192, 1 *Ph*
 15, 1 *Th* 183, 7
σκάνδαλον *Io* 182, 14; 190, 11 *Ph*
 81, 5
σκάπτω *Io* 210, 2 ss
σκαφεῖον *Io* 209, 4
σκέπτομαι *Io* 161, 17 *Mt* 227, 8 *Ph*
 61, 1; 72, 15 *Th* 159, 10; 215, 5
Bn 301, 7
σκεῦος *Am* 49, 1 *Io* 163, 13 *Th*
 191, 6; 7
σκήνωμα *Io* 151, 10
σκιαγραφέω *Io* 165, 17
σκιρτάω *Io* 199, 5
σκληροκαρδία *Th* 280, 16
σκότος *Aa* 42, 28 *Io* 163, 26; 169,
 17; 192, 19; 197, 21; 214, 5; 7
Ph 40, 12; 75, 4 *Th* 115, 6; 145,
 13; 152, 2; 189, 4; 196, 12; 226, 5;
 229, 16; 254, 19; 262, 18; 267, 1
σκέλλω *Io* 165, 7 *Ph* 36, 2; 47, 5
σκώληξ *Io* 214, 5 *Mt* 219, 16 *Th*
 172, 9
Σμιγδέως *Th* 261, 13 cf *Μισδαῖος*
σμίγω *Ph* 61, 1; 19
Σμυρμηνίς *AM* praef xxiii
Σμύρνα (-η?) *Io* 169, 25; 173, 7;
 179, 3. — *Mt* 227, 2; 262, 3 cf *Μύρνη*
Σμυρναῖος *Io* 173, 27; 178, 17
Σολγία *Ph* 19, 5
σορός *Th* 286, 10
σοφία *Am* 46, 6 *Io* 196, 9; 199, 2;
 200, 13 *Ph* 4, 2; 3; 26; 84, 10;
 85, 2 *Th* 247, 15; 16

Σοφία *Mt* 258, 9; 21
σοφίζω *Io* 198, 20 *Mt* 218, 13 *Ph* 84, 10
σοφιστής *Th* 194, 9
σοφρός *Am* 54, 4 *Ph* 4, 2 *Th* 194, 9; 195, 15; 17
σπανογένειος *Bt* 146, 24
σπένδω *Bn* 299, 20
σπέρμα *An* 43, 11; 16 *Ph* 43, 11; 27 *Th* 253, 5
σπύλαιον *AM* 82, 8; 10; 83, 2 *Io* 199, 13 *Bn* 301, 20
σπινθηρισμός *Ph* 39, 30
σπλαγχνίζω *AM* 98, 15 al *Io* 161, 19 al *Ph* 48, 4 al *Th* 155, 24 al
σπλάγχνα *Io* 164, 14 al *Th* 164, 12
σπονδή *Th* 192, 9 *Bn* 300, 2; 12
σπορεύς *Aa* 43, 12
σπόρος *Io* 200, 8; 207, 13 *Th* 206, 27; 207, 6; 7; 253, 15
στάδιον *Ph* 36, 1 *Th* 278, 2 cf 10
στασιάζω *Io* 213, 8
στάσις *Bt* 149, 29 *Th* 217, 9 - 10
στατήρ *Ph* 17, 1 *Th* 260, 11
σταυρός *Aq* 25, 24 ss; 31, 20 *Am* 50, 16; 21; 54, 18 ss; 56, 21; 22 *An* 60, 9 ss *AM* 90, 5; 109, 12 *Io* 152, 19; 199, 20 ss; 200, 17; 20; 201, 1; 2; 215, 1 *Mt* 255, 5; 6; 8 *Ph* 30, 26; 58, 24; 65, 1; 5; 69, 15; 30; 70, 4 ss; 17; 26; 74, 18; 76, 6. — 13, 23; 40, 23 *Th* 166, 18; 230, 24
σταυρώω *Am* 54, 6; 56, 21 *An* 59, 12; 60, 8 *Io* 199, 15 *Ph* 65, 3; 69, 16
Στάχυς (-νος) *Ph* 41, 13; 16; 24; 42, 2; 45, 3; 15; 21; 49, 15; 50, 2; 56, 8; 18; 26; 57, 20; 65, 6; 14; 71, 6; 17; 72, 10; 73, 13; 79, 3; 8; 82, 2; 27; 88, 10; 15; 25; 89, 3; 13; 90, 7; 17; 25
στέλλω *An* 45, 23 *Ph* 74, 22
στερεόμορφος *Io* 167, 4
Στέφανος *Ph* 91, 7 *Bn* 297, 16
στέφω *Io* 153, 6

στήκω *AM* 94, 10; 114, 12 *Io* 214, 8 *Ph* 27, 1; 9 *Th* 116, 2; 193, 5 cf 5; 242, 5
στιγμή *Mt* 255, 7
στοιχείον *Th* 279, 6 (cf 248, 8)
στρατηγός *Io* 161, 10; 167, 29; 168, 16
στρατηλάτης *Th* 178, 13 ss; 185, 5; 186, 14; 197, 18; 206, 11 ss; 213, 5; 214, 1; 217, 19; 218, 7; 242, 17; 245, 1
στρατιώτης *Am* 48, 3 *An* 59, 14 (cf 1) *Io* 153, 14 ss *Th* 247, 14; 277, 19; 278, 2; 10; 281, 5 (cf 2); 16 (cf 15); 282, 5; 13
Στρατοκλῆς *Ap* 26, 13; 35, 6 *Aq* 26, 25; 35, 12; 36, 12 *Aa* 42, 8; 29; 30; 32; 43, 4 *Am* 57, 9; 17 *An* 59, 2; 9; 22; 25; 60, 22 (30); 61, 2 (17); 63, 8; 15 (32)
Στρατόνικος *An* 61, 2 cf 2
στῦλος *AM* 94, 10; 11; 109, 9 ss *Ph* 10, 27; 11, 12
στυμών *Io* 171, 11
συγγενής *Aq* 30, 24; 32, 27 *Aa* 40, 10; 32; 41, 18; 31; 42, 27; 43, 3; 44, 6 *An* 63, 4 *Io* 201, 19 *Th* 149, 2; 20; 151, 15; 17; 152, 4; 156, 17; 161, 11 (cf 11); 20; 267, 7
συγγενίς *Th* 161, 3
συγγίγνομαι *Aa* 39, 20 *Th* 160, 12
συγγινώσκω *Io* 198, 23 *Th* 210, 1
συγκαθεύδω *Aa* 39, 20; 43, 33 *Th* 205, 6; 209, 6; 210, 7; 215, 21; 259, 12 - 14
συγκακοπαθέω *Ph* 37, 9
συγκαταργέω *Th* 192, 11
συγκεραστικῶς *Ap* 9, 12
συγκλείω *Ph* 53, 12 *Th* 261, 9 ss; 269, 8; 270, 1; 271, 10; 273, 2 cf *ἐγκλείω*
συγκληρονόμος *PA* 117, 21 *Io* 203, 11
σύγκλητος *Io* 153, 4; 158, 17
συγκοινωνέω *Mt* 253, 2 cf *κοινωνέω*
συγκρίνω *Th* 196, 9
συγχωρέω *Th* 135, 11

- συκῇ *AM* 93, 7 ss
 συμβρέχω *Mt* 240, 8
 σύμμαχος *Mt* 234, 20
 συμμορφόω *Am* 55, 8 *Ph* 87, 19
 συμμύστης *Th* 156, 13
 συμπολιτεύω *Aq* 30, 14
 σύμφωνον *Ap* 8, 15 *Aq* 8, 25; 10, 21
Th 220, 4
 συμψάλλω *Io* 198, 5 *Mt* 250, 3
 συμψέλλιον *Th* 165, 19
 σύν *Am* 51, 20 *An* 61, 27 *AM* 72,
 10 - 11; 73, 13 cf 13 - 14 *Ph* 7, 27
 cf 14; 16, 7 - 8 cf 20, 25 - 26 *Th*
 146, 11 cf 11
 συναγωγή *AM* 81, 1 ss *Io* 165, 4
Ph 22, 3; 34, 18; 35, 7 *Bn* 300,
 15; 301, 4
 συνάδελφος *An* 63, 12
 συναϊδιος *Th* 239, 26
 συναπόστολος *Ph* 16, 22 *Th* 202, 13
 συνέδριον *Th* 154, 19
 συνειδήσις *Io* 169, 1 *Th* 203, 15 - 21
 cf σύνοιδα
 σύνειμι *Th* 224, 21
 συνέκδικος *Am* 50, 14
 συνεξαλμυρώ *Io* 170, 10
 σύνεσις *Am* 55, 8 *Ph* 5, 6; 84, 11
Σύνεσις *Mt* 258, 9; 23
 συνεύχομαι *Th* 184, 11 cf εὐχο-
 μαι
 σύνοδος *Th* 216, 6 cf 6
 σύνοιδα *Am* 57, 15 cf συνειδήσις
 συνοικέσιον *Th* 235, 22
 σύνολος *Io* 157, 19 *Ph* 10, 5; 56, 1;
 75, 18; 79, 12 *Th* 259, 12 - 14
 συνομιλέω *Mt* 255, 9
 συνόμιλος *Th* 221, 1; 241, 15
 συνομυσία *An* 63, 28 *Ph* 48, 23 *Th*
 172, 4
 συντεκνών *Aa* 39, 20
 συντέλεια *Io* 159, 15 *Th* 189, 3
 σύντρομος *Th* 161, 7 *Bn* 293, 7
 συριακός *Ph* 45, 23; 83, 5; 23
 συριατικός *Ph* 83, 18
 σύρω *Am* 51, 14 *An* 59, 4 *AM* 102,
 14; 107, 4; 6 *PA* 117, 10 *Io* 171,
 26 *Ph* 49, 8; 50, 1; 11; 15 *Th*
 218, 20; 21; 245, 9; 13
 σύστημα *Ph* 43, 11; 15; 59, 23
 Συφώρ *Th* 283, 3 cf Σιφώρ
 σφαῖρα *Ph* 59, 15 *Th* 149, 1
 σφάλμα *Th* 175, 2; 177, 4 cf
 ἁμαρτία
 σφίγγα *AM* 80, 1; 5; 81, 13; 83, 9
 σφίγξ *AM* 79, 12 ss
 σφραγίζω *Io* 215, 1 *Ph* 65, 10 *Th*
 142, 7; 143, 4; 165, 16; 17; 170,
 11. — 260, 17 *Bn* 292, 6; 299, 15
 σφραγίς *AM* 105, 8; 14 *PA* 126, 7
Mt 226, 1; 256, 8 *Ph* 15, 25; 20,
 10; 65, 11; 79, 26; 86, 6 *Th* 141,
 14 ss; 165, 13 ss; 203, 2; 229, 1;
 23 ss; 231, 16; 239, 3; 259, 6; 262,
 6; 291, 7
 σφυρόν *Ph* 54, 12; 58, 10; 62, 9;
 73, 10
 σχοινίον *AM* 102, 7 ss; 107, 4
 σῶζω *Aa* 38, 14; 40, 24; 45, 16 *An*
 57, 6; 7 *AM* 116, 6 *Io* 163, 21;
 31; 32; 183, 13; 193, 9; 197, 22;
 23; 211, 4 *Ph* 70, 20; 82, 6 *Th*
 164, 7; 202, 25; 242, 18; 246, 6;
 18; 260, 7; 275, 8; 15; 287, 3
 σώμα *Am* 53, 16 *Ph* 77, 20 *Th*
 166, 3; 231, 11; 250, 7; 268, 2; 4.
 — 147, 10; 184, 13
 σωτήρ *Am* 46, 2; 15; 50, 16; 19;
 55, 19 *AM* 67, 16; 69, 11; 89, 16
PA 124, 9 *Io* 206, 12 *Mt* 219,
 7 - 9 *Ph* 37, 25; 39, 19; 40, 3; 44,
 11; 62, 17; 66, 10; 68, 10; 69, 1;
 70, 3; 7; 71, 14*; 24; 72, 2; 74, 13;
 19; 82, 13 *Th* 100, 9; 102, 5; 114,
 9; 115, 1; 143, 14; 144, 17; 157,
 3; 5; 159, 17; 164, 5; 12; 210, 9;
 243, 2; 246, 19; 248, 5; 249, 23;
 258, 6; 249, 23 (cf 23); 264, 5;
 272, 21
 σωτηρία *Am* 55, 4 *An* 58, 5 *Io*
 156, 20; 189, 15; 190, 21; 202, 8;
 214, 3 *Mt* 238, 11 *Ph* 13, 10 ss;
 20, 23; 25, 37; 71, 10 *Th* 168, 17;
 242, 3; 267, 1; 15 ss

- σωτήριος* *Aa* 43, 12 *Ph* 2, 22
σώφρων *Io* 180, 8

τάβλα *AM* 68, 6; 10
τάλαντον *Mt* 247, 4
Ταμασεῖς *Bn* 298, 8
Τάμασος *Bn* 298, 14
ταμειούχος *Th* 223, 13
ταπεινωτής *Th* 231, 1
τάρταρος *Ph* 43, 6 *Th* 149, 18
τάφος *Io* 185, 12 ss; 215, 3 *Th* 285, 9; 6; 15
τάχιον *Io* 182, 19; 193, 18 *Th* 241, 13 cf 13
ταχνόρομος *Io* 153, 23
-τε, -δέ *Aq* 26, 16 (*An* 60, 15) *Bi* 129, 29; 130, 17 *Io* 194, 4 cf 4; 200, 20 *Mt* 218, 11; 235, 12; 242, 19 *Ph* 73, 13; 74, 11 *Th* 100, 5; 130, 7; 8; 238, 19; 258, 14
τεκτονεύω *Th* 125, 9
τέκτων *Th* 101, 6 ss; 124, 8; 250, 4
τελειόω *An* 64, 4 *Mt* 261, 23 *Ph* 69, 3 *Th* 285, 9
τελειώνω *Th* 125, 8
τελειώσεις *Aq* 1, 7 *Ph* 73, 12 *Th* 282, 3; 289, 1
τελίσκω *Th* 125, 8; 198, 3
τελώνης *Mt* 230, 5 *Th* 257, 11; 281, 10
τέμπλον *Bi* 130, 14
τέρας *Am* 46, 7; 47, 14 *Io* 191, 26; 203, 13 *Ph* 85, 2
τεράστιος *Io* 170, 13; 203, 13
Τερεντιανή *Th* 283, 19; 284, 10
Τερτία *Th* 240, 21; 241, 9; 14; 20; 242, 11; 19; 243, 6; 17; 24; 244, 22; 260, 9; 17; 261, 12; 264, 2; 265, 14; 269, 3; 9; 12; 274, 10; 22; 283, 3; 9; 19; 284, 10; 289, 6
Τερτιανή *Th* 283, 19; 284, 10; 291, 3 cf *Τερτία*
Τέρτυλλος *Io* 180, 7
τέχνη *Aa* 38, 9 *Ph* 23, 7
τίμιος *An* 64, 6 *Mt* 219, 9-10; 15 *Th* 166, 3-4

Τίμων *Bn* 297, 19; 21; 298, 3; 6; 300, 4; 301, 10
τις *AM* 113, 18
τις *Aa* 38, 7; 10; 39, 6 *Io* 159, 4 *Th* 245, 5. — 131, 9; 145, 8; 178, 17. — 103, 2 cf 2; 146, 14
τιρώσκω *Io* 197, 24
τοιούτος *Aa* 38, 21; 44, 33 *An* 59, 27 *PA* 124, 7 cf 5 *Io* 167, 22; 178, 10; 182, 20; 186, 25; 210, 8-9 *Ph* 5, 13 cf 13 *Th* 100, 5-6; 207, 7; 217, 7; 235, 18; 271, 27
τόπος *AM* 113, 6 ss *Io* 166, 16 cf 16; 198, 10; 200, 13; 23; 214, 7 *Ph* 83, 1 *Th* 174, 11
Τραϊανός *Io* 159, 18 *Ph* 41, 3
τράπεζα *An* 64, 9 *Io* 213, 7 *Th* 240, 6
τριακάς *Am* 57, 22 *An* 64, 6
τριάς *Ph* 34, 6
τριπάσσαλον *Ap* 23, 19
τρίτος *Io* 212, 9; 13 *Ph* 36, 11
τρίωρος *Io* 193, 21
τροπαιοῦχος *Io* 152, 23
τροπόω *Am* 55, 1 *Io* 210, 8
τροφός *Th* 211, 6; 216, 2; 230, 2 ss
τροχίλσκος *Th* 103, 11
τροχός *Th* 171, 20
τρούπη *PA* 124, 26; 125, 18
τρυφή *Mt* 218, 4 *Ph* 17, 25; 69, 5
τρωγλοδύτης *Ph* 16, 26
τυγχάνω *Th* 160, 6 cf 7; 197, 12 cf 13; cf 101, 3; 112, 2 al cf *γίγνομαι*
τύπος *Io* 166, 16; 21; 215, 1 *Ph* 34, 9
τυρανία *AM* 71, 11 (cf 11) *Th* 162, 11
τυραννογνώφος *Ph* 46, 22 ss; 54, 23; 64, 19; 65, 14
τυραννογράφος *Ph* 54, 23 cf 23
τύραννος *Io* 169, 19 *Mt* 228, 1 (cf 1); 235, 3-9; 236, 6; 237, 2; 239, 8; 243, 6; 246, 2; 248, 1
Τυρήνη *AM* praef xxiii
τυφλός *AM* 93, 3 *Ph* 57, 20
τυφλώω *Ph* 9, 21; 22
τύχη *Io* 157, 8 *Th* 274, 15

ἴβρις *Io* 184, 22; 204, 8 *Th* 245, 11
ἰδραγώνιον *Bn* 300, 8
ἰδραυλις *Th* 104, 6
ἰδωρ *Ph* 86, 3
ἰδωρ *Th* 168, 13 ss; 192, 10 (cf 191, 16); 230, 14 ss; 261, 15; 18; 267, 17
νιός *Io* 200, 8; 208, 2 *Th* 149, 19; 152, 4; 184, 6; 231, 11; 265, 8 cf
πατήρ
ἰλη *Io* 192, 21 *Mt* 223, 6-7 *Ph* 59, 22
ἰλομανία *Io* 192, 21
ἰλώδης *Io* 196, 20
ἰμνέω *AM* 68, 1; 86, 5 *PA* 124, 8
Io 197, 13; 17 *Ph* 14, 1 *Th* 110, 19; 111, 1; 224, 18
ἰμνολογέω *Th* 109, 9
ἰμνος *Aa* 38, 18 *Io* 197, 17 *Mt* 226, 6; 253, 9; 11 *Ph* 84, 23
ἰπακούω *Io* 197, 16; 18; 198, 14
Mt 253, 11
νπαρις *Aa* 38, 6 *Ph* 42, 5
Ἰπάτος (*Ἰπάτιος*) *Bn* 300, 22
ἰπεξαίρω *Th* 236, 18 cf 18
ἰπέρ *Bt* 141, 19 *Io* 166, 9; 183, 9
Mt 254, 16 *Ph* 22, 28; 27, 32 *Th* 247, 15 cf *περί*
ὑπερουράνιος *Aa* 38, 16 *Io* 212, 1; 2
ὑπερύψωτος *Ph* 63, 17
ὑπεσταλμένως *Th* 245, 10
ὑπηρέτρια *Th* 270, 13
ὑπνος *AM* 75, 11 *Io* 162, 21; 180, 23 *Th* 177, 9; 182, 18; 221, 12; 22; 222, 8; 262, 16; 21
ὑπό *Io* 191, 32 *Ph* 24, 22
ὑπόγειος *Io* 212, 3
ὑπογυλίζω *Th* 180, 16
ὑπόδεσμος *Th* 133, 1
ὑποδιδράσκω *Io* 162, 7
ὑπόζυγος *Th* 162, 16
ὑπόκειμαι *Io* 196, 22
ὑπομνηματογράφος *Ph* 18, 22
ὑπομονητικός *Ap* 17, 16
ὑπορθώ *Th* 155, 10; 183, 3
ὑπόστασις *Am* 55, 9 *Ph* 42, 14

ὑποστηρώ *AM* 84, 8
ὑποφθείρω *Io* 170, 12
ὑποψάλλω *Mt* 254, 9
ὑποψινυρίζω *Io* 157, 10
ὑπόψιλος *Io* 194, 22
ὑφίστημι *Am* 53, 14
ὑψανχενία *Th* 211, 15
ὑψιστος *Am* 55, 4 *Th* 142, 14; 15; 156, 13; 162, 5; 164, 11; 16; 165, 13; 193, 2; 195, 20 cf 20; 234, 11; 250, 2; 260, 6
ὑψος *Aa* 38, 7 *Io* 196, 6 *Mt* 258, 2
Ph 75, 9; 84, 6 *Th* 115, 4; 7; 155, 1; 196, 8; 232, 17; 250, 1; 253, 20; 264, 20
ὑψωμα *Io* 163, 27
φαιδρῶς *Th* 254, 20
φαίνω *AM* 68, 13; 85, 8 *PA* 124, 9
Ph 66, 1; 89, 6 *Th* 188, 3; 283, 14; 285, 17
Φαραώ *Th* 149, 11
Φαρισσαῖος *Io* 196, 23 *Ph* 7, 17; 96, 5
φαρμακεία *AM* 66, 4 *Io* 172, 17
Th 244, 20
φαρμακεύω *Th* 244, 22
φάρμακον *AM* 66, 4 ss *Io* 156, 14 ss
Ph 19, 6 ss *Th* 235, 20 ss; 241, 4; 242, 1; 276, 19 ss
φαρμακός *Mt* 230, 4; 243, 2; 244, 1; 248, 5 *Ph* 8, 3; 12, 15; 26, 25
Th 122, 10; 210, 18; 212, 6; 216, 12-13; 218, 11-12; 219, 11; 225, 8; 227, 4(5); 228, 6; 233, 4; 238, 20; 241, 2; 8; 244, 19; 273, 5; 6; 274, 2; 13
φεγγοειδής, φεγγώδης *Th* 151, 16; 16
φειδώ *Ph* 7, 4
φελλός *Io* 159, 28
φέρω *Am* 53, 8 *AM* 108, 14 *PA* 122, 4; 19; 124, 22 al *Ph* 15, 2; 3; 33, 31; 49, 24; 58, 18 *Th* 136, 21; 218, 5; 262, 4 cf *ἀναφέρω, ἀποφέρω, εἰσφέρω, ἐπιφέρω, ἄγω, ἀνάγω, προσάγω*

- φεύγω* *Io* 199, 9; 10
φημί *Io* 153, 26 *Mt* 237, 1; 240, 4
Ph 12, 5; 21, 1; 8 *Th* 234, 17-18;
 243, 21; 263, 10 cf 10
φθάνω *Am* 46, 15 *An* 60, 7 *PA* 118,
 15; 120, 14 *Io* 155, 3; 22 *Ph* 23,
 30; 39, 18; 41, 11; 63, 10 *Th* 150,
 1; 7; 162, 7
φθορά *Io* 192, 18 *Ph* 42, 12; 48,
 25; 60, 2; 76, 2 *Th* 120, 16; 184,
 17; 251, 5; 15
φιλευσεβής *Am* 48, 16
Φίλιππος *Am* 47, 1 *PA* 124, 15
Ph 1, 1; 3; 3, 11; 30; 4, 3; 7;
 13; 18; 5, 5; 7; 24; 6, 1; 19;
 7, 14; 22; 25; 28; 8, 1; 2; 6; 10;
 11; 12; 9, 4; 10; 11; 19; 26; 29;
 10, 9; 13; 21; 26; 11, 7; 17;
 21; 25; 25; 12, 2; 6; 7; 11; 13;
 15; 18; 21; 23; 13, 3; 6; 9; 21;
 14, 2; 3; 4; 6; 9; 10; 15, 8; 12;
 21; 24; 26; 16, 3; 5; 9; 17; 19;
 22; 28; 31; 17, 14; 29; 18, 4; 8;
 19; 24; 19, 16; 18; 20; 35; 20, 4;
 14; 17; 21; 25; 26; 21, 6; 16; 17;
 20; 26; 30; 33; 22, 1; 4; 6; 8;
 14; 23, 11; 13; 15; 20; 25; 33;
 24, 6; 7; 10; 18; 25, 15; 18; 22;
 24; 26; 34; 26, 1; 8; 12; 16; 19; 21;
 27, 19; 35; 28, 3; 9; 12; 14; 15;
 24; 26; 31; 35; 36; 29, 4; 5; 14;
 17; 21; 27; 33; 30, 4; 6; 7; 8;
 14; 22; 31, 25; 26; 32, 1; 4; 4;
 16; 24; 28; 30; 33, 3; 8; 11; 13;
 20; 22; 25; 28; 30; 34, 5; 13;
 14; 17; 35, 1; 5; 16; 18; 21; 30;
 36, 19; 26; 27; 37, 1; 13; 13; 14; 20;
 24; 34; 36; 38, 18; 23; 25; 26; 28;
 39, 15; 23; 40, 1; 20; 41, 1; 8; 17;
 19; 25; 42, 1; 44, 16; 45, 1; 5; 9; 17;
 19; 47, 10; 19; 49, 16; 25; 50, 9;
 17; 51, 4; 10; 18; 19; 53, 16; 26;
 54, 1; 2; 4; 12; 18; 55, 4; 7; 19;
 56, 3; 22; 57, 1; 9; 22; 58, 6; 7;
 10; 18; 19; 21; 27; 28; 61, 4; 5;
 15; 21; 22; 62, 7; 12; 19; 24;
 66, 1; 2; 3; 11; 67, 4; 12; 18;
 25; 28; 68, 1; 9; 23; 69, 1; 18;
 20; 28; 70, 9; 24; 71, 1; 5; 12;
 15; 21; 24; 72, 3; 7; 17; 73, 9;
 10; 19; 24; 76, 4; 14; 23; 77, 10;
 19; 27; 78, 1; 82, 12; 15; 84, 8; 16;
 87, 5; 88, 1; 2; 6; 7; 18; 21; 21;
 89, 7; 16; 24; 90, 10; 91, 2; 6; 11;
 24; 92, 4; 10; 18; 29; 42; 93, 8;
 13; 31; 37; 94, 11; 23; 28; 96, 4;
 8; 9; 15; 23; 28; 34; 97, 41; 98,
 1; 28; 32; 39 *Th* 99, 5
φιλόδολος *Th* 271, 16 cf 16
φιλόπτοχος *Th* 200, 24
φιλοσοφείω *Aq* 29, 11 (cf *An* 62,
 25) *Ph* 4, 14; 6, 17
φιλοσοφία *Ph* 6, 6 *Th* 246, 12; 27
φιλόσοφος *Ph* 4, 1 ss
φιλότιμος *Th* 271, 2
φιλόω *Aa* 42, 17
φλαμία *Th* 278, 8
φοβητέος *Aq* 17, 21; 24
φοῖνιξ *Io* 154, 3; 155, 2
φονέω *AM* 113, 3 cf 3
φορέω *Io* 208, 2 *Ph* 77, 20 *Th* 183,
 10-11
φορτώνω *Th* 198, 22
Φουλβανά *Mt* 221, 15; 258, 21
 praef xxxiv cf *Ζιράγια*
Φουλβανός *Mt* 221, 16; 227, 4; 258,
 16; 18 cf *Βούλφαμνος*, *Βούλ-*
φανδρος
Φουρτοννάτος *Io* 186, 23; 188, 11;
 191, 3; 22; 24; 192, 5; 8; 9; 16;
 193, 16
φραγμός *Ph* 48, 12; 64, 16 *Th* 149, 4
φρίκος (?) *Io* 174, 10
φρόνησις *Th* 142, 19
φρόνιμος *Aa* 41, 36 *AM* 83, 17
φρουρά *Th* 136, 3; 219, 1 cf *φν-*
λακί
φρουρός *Th* 260, 3-4
φυλακή *An* 53, 22 *AM* 66, 11 ss;
 83, 9 ss; 100, 7; 103, 1; 104, 3 ss
Th 133, 2; 136, 3; 139, 15; 218,
 26; 219, 6 cf *δεσμοκτήριον*, *είρακτή*,
φρουρά
φυλακίζω *Th* 164, 19
φύλαξ *AM* 90, 1; 3; 95, 8 ss *Th*

- 173, 15; 231, 19 ss; 260, 4; 261, 6;
 273, 4 ss; 14 ss cf *δεσμοφύλαξ*
φύσις *Aa* 40, 24; 42, 3; 44, 13; 16;
 23; 45, 26; 33 *Io* 168, 34; 192,
 17; 24; 193, 9; 200, 16; 201, 2; 4;
 211, 5 *Ph* 10, 1; 16, 27; 38, 20 ss;
 al *Th* 146, 10; 148, 10; 17; 150,
 11; 152, 10; 161, 10 al
φντόν *Ph* 55, 13; 84, 3; 88, 5
φωνή *AM* 67, 7; 9; 96, 12; 106, 8;
 108, 8 *PA* 126, 8 *Io* 161, 3; 162,
 26; 186, 16 ss; 200, 21 *Ph* 65, 4;
 88, 1 *Th* 142, 9; 231, 13; 264,
 20. — 164, 11
φῶς *Aa* 38, 15; 40, 32; 45, 16 *Am*
 56, 15 *AM* 67, 7 *Io* 195, 10; 197,
 21; 199, 20; 200, 5 *Ph* 10, 5; 53,
 7. — 55, 26; 70, 5; 75, 13; 84, 10
Th 228, 20; 264, 15. — 109, 1;
 110, 15; 143, 6; 8; 145, 14; 151,
 5; 152, 21; 164, 13; 238, 11; 258,
 18; 262, 19 cf *λάμπω*
φωτεινός *PA* 117, 3 *Ph* 53, 10;
 65, 5; 70, 17; 26; 76, 6; 86, 6;
 89, 18
φωτίζω *Io* 199, 14 *Ph* 46, 13 al
Th 110, 9; 140, 18 al
- χαμαιοφιής* *Aa* 38, 7
Χαναναίος *AM* 82, 8; 83, 1
χαμεντής *Aq* 19, 23; 20, 19
χάρις *Am* 52, 14
χάρις *Aq* 31, 25 *Aa* 45, 14 *Am* 50,
 21; 54, 9 *Io* 197, 19; 198, 3; 200,
 9; 204, 1; 207, 14; 212, 4 *Ph* 37,
 21 al *Th* 100, 11 cf 11; al
Χαρισία *Th* 234, 6
Χαρίσιος *Th* 197, 11; 12; 202, 19;
 204, 7; 15; 205, 5; 206, 1; 16;
 16; 207, 2; 208, 9; 21; 209, 1;
 4; 10; 11; 210, 3; 5 - 7; 10;
 14; 211, 2; 7; 213, 22; 27; 215,
 11; 216, 5; 218, 3; 4; 11; 18;
 219, 2; 224, 21; 225, 12; 18; 226,
 14; 227, 10; 228, 1; 14; 232, 9;
 18; 19; 234, 5; 8; 235, 14; 236,
 10; 237, 10; 10; 22; 238, 5; 17;
 22; 240, 20; 241, 2; 9; 19; 244,
 11; 14; 21; 21; 262, 4; 283, 8;
 19; 284, 2; 9; 291, 2; 10
χάρισμα *Io* 203, 13 *Th* 141 7; 142,
 15; 161, 10; 167, 11; 168, 20; 175,
 16; 177, 15; 271, 16
Χαριτίνη *Ph* 18, 31; 20, 2; 13
χαριτώ *Mt* 218, 2 *Ph* 21, 17
χάρτης *Ph* 83, 5; 7
χάσμα *Th* 150, 20; 171, 17 ss
χείρ *Io* 154, 22 *Ph* 19, 6 *Th* 241,
 15 cf 15
χειρίζω *Am* 51, 2 cf 2
χείριστος *Th* 256, 7
χειροθεσία *Io* 173, 22
χείρων *Aa* 38, 12; 42, 2 cf *κρείσσων*
χερουβικός *Ph* 63, 8
χερουβίμ *AM* 79, 14 *PA* 124, 8
χήρα *Th* 176, 2
χηρεύω *Mt* 219, 5
Χιονῶδες (*ὄρος*) *Bn* 298, 16
χλόη *Ph* 59, 22
χοίρινος *PA* 125, 8
χολή *Ph* 59, 22; 26 *Th* 150, 13 ss;
 268, 7
χορεία *Io* 198, 14
χορεύω *Am* 54, 12 *Io* 162, 32; 198,
 3 ss; 15; 199, 7; 201, 14
χορός *Th* 109, 12; 171, 11; 257, 6
 cf 6; 265, 2 cf 2
χοῦς *Th* 286, 13
χεῖλα *Aa* 39, 6
χηρίζω *Io* 193, 8; 212, 8 cf *prae*
 xxviii et 194, 10
χοῦμα *Aa* 45, 25 *Th* 178, 19; 223,
 15
χησιμαῖος *Th* 238, 7
χρῆσμα *Th* 142, 10 - 11
χριστιανός *Am* 57, 6 *Io* 152, 14;
 153, 5 *Mt* 242, 5 *Ph* 32, 12 *Th*
 136, 3; 138, 4; 18 *Bn* 292, 6
Χριστός *Ap* 2, 10; 3, 10; 13; 15, 9;
 16, 13; 18, 16; 19, 11; 16; 17;
 21, 9; 22, 14; 23, 11; 24, 17; 27,

7; 80, 5; 33, 5; 34, 9; 36, 4; 37, 5
Aq 2, 18; 26; 3, 22; 15, 18; 16, 24;
 18, 27; 19, 22; 27; 28; 21, 20;
 22, 17; 23; 23, 21; 24, 19; 27, 22;
 30, 20; 31, 25; 35, 11; 20; 36, 16;
 37, 10 *Aa* 38, 23 *Am* 46, 3; 15;
 48, 20; 49, 14; 50, 16; 19; 52, 13;
 54, 8; 55, 5; 56, 7; 14; 24; 57, 6;
 11; 13; 21; 23 *An* 58, 5; 63, 16;
 19; 29; 64, 15; 4 (16); 6 (16);
 10 *AM* 65, 1; 66, 14; 67, 4; 19;
 68, 13; 69, 17; 70, 9; 71, 12; 72,
 5-6; 74, 18; 76, 7; 78, 8-9; 10;
 86, 4; 8; 87, 6; 88, 1; 96, 14; 99,
 4; 100, 14; 103, 7; 9; 105, 3; 106,
 16; 107, 7; 109, 3; 6; 8; 110, 13;
 111, 16; 114, 4; 8; 11; 13; 115,
 6; 116, 6; 11; 14; 14; praef xxiii
PA 117, 2; 19; 120, 17; 122, 5;
 11; 20; 25; 29; 124, 24; 125, 16;
 21; 25; 126, 5; 7; 13; 18; 20; 28;
 127, 3; 4 *Bt* 129, 13; 27; 139, 23;
 26; 141, 20; 143, 24; 31; 144, 22;
 31; 145, 25; 147, 25; 150, 9 *Io*
 156, 8; 18; 157, 17; 25; 158, 9;
 160, 1; 22; 32; 163, 8; 14; 23;
 164, 15; 165, 13; 166, 12; 167, 5;
 168, 14; 171, 24; 26; 27; 30; 173,
 9; 28; 29; 174, 12; 29; 33; 176,
 32; 177, 30; 178, 25; 26; 179, 14;
 25; 187, 22; 189, 4; 8; 16; 191,
 25; 192, 4; 8; 33; 193, 7; 200, 7;
 203, 11; 12; 204, 4; 6; 14; 205,
 4; 207, 1; 9; 209, 3; 3; 3; 211,
 1; 212, 1; 213, 14; 214, 1; 215, 2;
 4 *Mt* 217, 2; praef xxvii; 223, 3;
 10; 13; 14; 224, 2; 13; 13; 225,
 2; 3; 226, 1; 5; 228, 8; 14; 232,
 10; 233, 8; 18; 235, 2; 14; 237,
 3; 239, 2; 241, 10; 13; 243, 1;
 244, 12; 245, 17; 246, 1; 7; 249,
 13; 250, 9; 252, 17; 253, 14; 254,
 16; 256, 8; 8; 20; 257, 2; 10; 17;
 258, 16; 259, 14; 20; 23; 260, 22;
 261, 4; 262, 4 *Ph* 2, 19; 3, 9; 19;
 24; 26; 4, 5; 5, 22; 9, 11; 12; 26;
 10, 22; 24; 25; 11, 6; 22; 12, 3;
 16; 13, 17; 23; 14, 2; 13; 23; 15,
 3; 10; 25; 16, 2; 5; 7; 11; 17, 7;

12; 29; 18, 26; 20, 6; 10; 13; 14;
 17; 21; 23; 21, 18; 35; 23, 21;
 22; 25, 15; 26, 23; 29, 24; 25;
 30, 3; 24; 31, 12; 17; 20; 24;
 30; 32; 33, 16; 23; 26; 33; 34;
 34, 4; 10; 15; 19; 35, 13; 20; 33;
 36, 8; 19; 20; 37, 1; 34; 38, 17;
 33; 40, 3; 32; 41, 10; 21; 42, 16;
 44, 25; 45, 6; 10; 46, 4; 13; 47,
 12; 17; 51, 4; 6; 19; 57, 16; 27;
 58, 24; 61, 6; 23; 62, 14; 63, 4;
 65, 1; 11; 26; 72, 5; 24; 73, 20;
 22; 23; 74, 13; 20; 75, 7; 76, 17;
 78, 12; 22; 79, 3; 80, 6; 81, 21;
 83, 3; 14; 19; 84, 9; 26; 86, 4;
 9; 14; 24; 88, 4; 18; 89, 3; 20;
 90, 8; 18; 26; 91, 9; 29; 92, 5; 40;
 93, 17; 25; 40; 94, 2; 12; 25; 33;
 41; 95, 21; 96, 14; 22; 42; 97, 1;
 26; 45; 98, 1; 14; 29; 39 *Th* 114,
 17; 115, 1; 116, 2; 129, 16; 132,
 12; 133, 12; 140, 2; 142, 2; 5;
 13; 143, 12; 148, 9; 149, 17; 154,
 19; 155, 11; 156, 13; 13; 14; 24;
 159, 2; 162, 5; 163, 21; 164, 17;
 165, 11; 13; 166, 2; 169, 2; 170,
 14; 15; 171, 1; 5; 12; 174, 12;
 18 cf 18; 175, 19; 176, 1; 6; 9;
 16; 177, 11; 182, 2; 9; 14; 184,
 6; 9; 186, 2; 3 cf 3; 6; 8; 13;
 187, 9; 21; 22; 188, 12; 23; 189,
 7; 21; 190, 8; 191, 4; 192, 1; 2;
 193, 2; 2-3; 194, 3; 5; 195, 15;
 196, 14; 201, 13; 202, 8; 9; 203, 6;
 207, 17; 208, 8; 210, 5; 9; 215, 14;
 217, 7; 13; 13; 218, 18; 229, 10; 12;
 21; 24; 231, 11; 16; 234, 11; 239,
 3; 26; 240, 1; 1; 246, 5; 247, 9;
 251, 10; 254, 14; 255, 10; 257, 7;
 259, 3; 6; 260, 6; 7; 12; 262, 6;
 9; 267, 5; 13; 270, 2; 5; 17; 271,
 5; 6; 8; 19; 21; 25; 272, 17; 273,
 4; 275, 5; 8; 276, 8; 16; 279, 14;
 18; 281, 2; 14; 284, 1; 2; 6; 12;
 286, 3; 9; 14; 287, 1; 7; 8;
 12-13; 16; 288, 5; 290, 3; 11;
 291, 5; 7 *Bu* 292, 3; 295, 13; 20;
 296, 23; 297, 23; 300, 13; 302,
 3; 6

χρίω *Th* 142, 12
χρόνιος *Io* 184, 20
χρόνος *Aa* 38, 8 *Am* 49, 6 *Io* 168, 22
Ph 22, 21 *Th* 216, 17 - 18; 259, 15
χρώμα *Io* 165, 10 ss
ώρα *AM* 65, 1; 6; 7; 66, 2; 68,
 15 ss; 96, 4 cf 4; 97, 1; 104, 13
 cf 13; 115, 14; 116, 1 *PA* 117,
 8 cf 8
χωρητός *Io* 208, 8
χωρίζω *Aq* 35, 17 (cf *Am* 57, 11
An 63, 10) *Aa* 40, 1 *Io* 181, 25;
 213, 5 *Ph* 22, 17; 65, 24 cf *ἀπο-*
χωρίζω, *διαχωρίζω*
χωρικός *Io* 175, 9

ψάλλω *AM* 68, 1; 90, 7 *Mt* 217
 4 ss; 226, 7; 230, 7; 235, 7; 241,
 5; 252, 5 ss *Th* 108, 13
ψαλμός *Th* 219, 20
ψαλτήριον *Mt* 252, 7; 253, 5
Ψευδοχοράσιον *Bn* 296, 6
ψηλαφάω *Io* 195, 5; 196, 21 *Th*
 250, 7
ψηλαφητός *AM* 80, 16

ψήφινος *AM* 80, 16; 110, 16; 111,
 14; 112, 3
ψυχή *Aa* 40, 14; 25; 43, 8; 44, 12;
 45, 30 *Am* 54, 11; 55, 19; 56, 16
An 61, 25 *AM* 82, 11; 86, 1; 87,
 2. — 74, 12 cf 12; 78, 7 cf 7;
 108, 6 cf 6 *Io* 191, 23; 192, 18; 26
Ph 59, 8; 75, 2; 86, 23 *Th* 147,
 10 (cf 184, 13); 171, 20 ss; 196, 18;
 227, 20; 239, 13 (14); 244, 11; 12
ψυχοφθόρος *Mt* 259, 22

ᾠ *AM* 100, 15 *Th* 161, 16 ss cf 12 ss
ᾠδε *Th* 192, 6; 248, 9
ᾠδή *Mt* 253, 9; 12 *Th* 108, 13;
 111, 1
ᾠκεανός *Th* 149, 2
ὠγή *Th* 102, 1; 4
ὠόν *Ph* 40, 29; 60, 20
ὠραίος *AM* 87, 11 *Mt* 232, 11;
 250, 11 *Th* 220, 22; 237, 15; 258,
 8; 272, 2. — 106, 3; 111, 9
ὠς *Aa* 40, 27 ss *Mt* 241, 1 *Ph* 4, 21
Th 212, 16; 228, 10 cf *ἄτε*, *ὅτι*
ὠσάντως *Th* 178, 8 - 9
ὥσπερ *Th* 157, 21

ACCVSATIVVS: cf casus et in-
fnitiuus

ADVERBIA loci *ποῦ* *Am* 46, 18
AM 70, 6 *Io* 176, 2 *Th* 187, 16;
 208, 11; 212, 5; 229, 19; 263, 11
ὅπου *AM* 74, 8 *Io* 169, 2; 12
Ph 37, 5; 38, 19; 39, 18 *Th* 101,
 1; 102, 11; 103, 4 *al* *ἀλλαχοῦ*
Th 101, 1 *πανταχοῦ* *Th* 105, 5
ποῖ ὅποι *italia desunt οἵκοι* *Th*
 237, 3 *ἐνταῦθα* *Th* 270, 9 *ἐνθεν*
Io 151, 1 - 2 *ἐνδοθεν* *Th* 217, 20
πόρρωθεν *Aq* 26, 14 *An* 60, 13
Th 144, 14; 198, 4 cf 4; cf *ἐκεῖ*
ἐκεῖσε *ἔξωθεν*

aduerbia cum praepositionibus con-
iuncta *ἀπ'* *ἐμπροσθεν* *Th* 119, 2;
 120, 9; 205, 13; 16; 218, 4 *ἀπ'*

ἐναντι *AM* 113, 13 *Ph* 55, 2; 4
ἀπὸ μακρόθεν *Io* 203, 5 *Mt* 227, 2
Th 101, 11
ANACOLVTHON *Ap* 5, 15; 11, 10 *al*
Aq 3, 26; 5, 23; 26, 21 *al* *Aa* 45,
 17 cf 17 *Bt* 132, 31; 141, 32;
 146, 24 *Mt* 231, 14 *Ph* 2, 27
 cf 27 *Th* 197, 13; 199, 30 cf 30
ASPIRATIO neglecta οὐκ *AM* 78, 15
(PC) *Io* 206, 5 *Mt* 248, 5 *Ph* 13,
 5 - 7; 62, 22; 74, 22 *Th* 140, 4
ἀπεώρα *Th* 111, 7; 12 *ἀπησύχασας*
Ph 27, 17 *ἐνταῦτα* *AM* 112, 2
(N) *ἐκθαίνοντα* *Aq* 4, 23 *(A)*
ἐκθίστη *Th* 171, 18 *(Y)* *ἴσται* *Io*
 162, 17 (cf 17) *σέβεσται* *Ap* 3, 16
(O) *παράδιδουσαι* *Aq* 6, 17 *(B)*
κεκτηῖται *An* 59, 26 (cf 26) *ἀνα-*

παύεται *PA* 119, 6 (*V*) δύνασται ἀπέρχεται ἔφρεται τεθνήξασται *Th* 100, 5 (*Z*); 274, 11 (*K*); 277, 3; 285, 1 (*K*) σεβαστήναι *Aq* 3, 26 (*BZ*) ἐκαθέστη ἡρκέστη κορεστώμεν *AM* 74, 15 (*N*); 80, 7; 114, 14 (*M*) ἐβαπτίστησαν *PA* 126, 22 (*V*) ἐραπίστη *Ph* 62, 2 (*C*) καθεστέντων ἐκτίστη ἡκούστη *Th* 103, 7 (*B*); 129, 4; 269, 6 (*K*); 277, 1 (*K*) *aspiratio uitiiosa* ἀφελώτων *AM* 94, 5 ἀχρυνία *Th* 118, 22 (*H*) ἀνθιβάλετε *Th* 271, 9 (*K*) καθ' ἰδίαν *Th* 164, 2 ἀφίδῳ *AM* 94, 12 *Th* 145, 1; 154, 16; 157, 21 καθίδεν *AM* 82, 3 ἡτοίμασθαι *Ap* 31, 7 (*S*) πέπεισθαι *An* 61, 4 (*cf* 4) κατεσκεύασθαι *Mt* 219, 17 δοκιμασθῆς *Ph* 82, 1 (*C*) μάλισθα *PA* 119, 6 (*V*) εὐπρεπεσθῆται *Th* 290, 22 (*Z*) *ASSIMILATIO neglecta* παλινγενήσιαν *Io* 158, 11 ἐν- *Aq* 17, 18 (*A*); 21, 19 (*Z*); 25, 30 (*A*) *AM* 67, 10 (*N*); 82, 16 *Io* 151, 9 (*P*); 206, 9 (*PU*); 213, 12 (*U*) *Mt* 239, 3 - 4 *Ph* 6, 23; 13, 14; 44, 15 (*S*) *Th* 109, 1; 6; 11 (*Y*); 114, 16 (*PQY*); 121, 4 (*PY*); 127, 7; 144, 6 (*AF*); 145, 16 (*QRY*); 146, 14 (*A*); 149, 3 (*Y*); 243, 12 (*P*); 265, 8 (*K*) *cf* ἐνγίζειν *AM* 68, 12 (*N*) συν- *Ap* 9, 12 (*O*); 30, 14 (*B*) *Aq* 7, 26 (*U*); 8, 19 (*U*) *An* 64, 3 *Io* 198, 5 (*C*); 203, 11 (*R*); 11 (*RU*) *Mt* 239, 7 (*P*); 240, 8 (*PFV*); 250, 3 (*PU*) *Ph* 8, 21; 45, 1 (*MS*); 54, 26 (*E*); 57, 2 (*P*); 58, 5 (*P*); 97, 38 (*H*) *Th* 122, 9 (*Y*); 160, 11 (*RVY*); 165, 19 (*RUY*); 192, 11 συνζῇ *Th* 259, 15 *assimilatio insolentior* κλεττέωσαν *Th* 175, 6 (*V*) ἐκκληττος *Th* 137, 3 (*RY*); 157, 22 (*F*); 163, 16 (*R*) ἐνεγγε *AM* 72, 14 (*E*) *PA* 125, 6; 8 *Th* 194, 10 (*V*) ἔγγειται *Th* 109, 1 (*R*) ἀναγγαῖον *Ap* 11, 17 (*S*) *Aq* 35, 15 (*B*) ἐγ *AM* 77, 12 ἐμ *Aq* 36, 11 (*E*) *AM* 80, 10;

91, 8 (*O*); 96, 3; 7 (*NO*); 100, 1 (*A*) *Io* 204, 4 (*B*) *Mt* 219, 13 (*P*) *Ph* 4, 26 (*P*) *Th* 164, 8 (*RV*); 276, 10 (*K*) σύμ *Aq* 32, 17 (*AR*) *Mt* 222, 15 (*PV*) *Ph* 22, 20 (*V*) *Th* 137, 2 (*CP*); 269, 12 (*P*) *ASYNDETON* *Ph* 10, 7; 47, 1; 14; 62, 8; 83, 7 *Th* 115, 8; 116, 6; 117, 6; 135, 7; 141, 13; 160, 3; 167, 17; 235, 17; 265, 10 *ATTRACTIO pronominis relatiui* *Ap* 10, 14; 20, 15 *Aq* 10, 25; 13, 22; 20, 26; 26, 22; 28, 11 *Aa* 39, 15; 16; 17; 42, 6; 43, 16; 44, 20 (*cf* 20); 25; 26 *Io* 181, 1 *Ph* 9, 14; 16; 18, 1; 35, 17; 18 *Th* 108, 3; 116, 9; 130, 6 (*cf* 6); 8; 131, 6 (οὐ *R*); 139, 10 (*cf* 10); 141, 5; 153, 5; 156, 1; 164, 17; 166, 16; 168, 4 (*cf* 4); 191, 4; 5; 217, 5; 271, 16 *Bn* 297, 5 *attractio substantiui uel pronominis antecedentis* *Aa* 40, 14; 42, 2 *AM* 66, 1; 68, 8 *Bt* 140, 18 *Io* 168, 14; 179, 1 *Mt* 235, 10 (?) *Ph* 5, 8 *Th* 105, 4; 155, 21; 227, 11; 240, 6 *attractio praedicati* *Mt* 226, 11 (? *cf* 11) *CASVS insolentius positi:* *nominatiuus comparationis* *AM* 80, 8; 85, 7 *Bt* 146, 23 *Th* 161, 20 *nominatiuus absolutus* *Ap* 21, 10 (?) *Aq* 7, 25 *Aa* 40, 1 (?) *cf* 1) *Am* 47, 8; 48, 2 *An* 59, 21; 22 (?) *cf* 23) *AM* 66, 12; 78, 17; 79, 7; 81, 1; 90, 2 (?) *cf* 2); 112, 10 *PA* 117, 5; 119, 7; 12; 122, 5 *Bt* 135, 29; 31; 136, 19; 25; 143, 23; 148, 18 *Io* 153, 26; 154, 24; 26; 193, 18; 208, 8 (?) *Ph* 20, 17; 33, 32; 37, 24; 64, 13; 66, 3; 80, 6 *Th* 109, 3; 112, 3 (?) ; 160, 12 - 13; 161, 9 - 10; 181, 1 - 2; 187, 7 (?) ; 212, 5; 218, 22; 234, 17 (?) *cf* 17); 248, 11 *Bn* 297, 14; 15; 301, 9 *cf participium* *genetius subiectiuus* *Bt* 134, 25 *Io* 200, 3

partitiuus *Am* 50, 20 *AM* 72, 7 *Io* 154, 9; 161, 11; 187, 16 *Ph* 37, 3 *Th* 110, 2 (*cf* 2); 167, 5; 177, 2; 208, 10 - 11; 214, 13
temporis *Aq* 28, 12 *AM* 90, 10 *Io* 161, 1
loci *Ph* 27, 33 (? *cf* 33)
descriptiuus *Ap* 3, 12 *An* 53, 5 *Bt* 149, 25 *Th* 99, 1; 172, 1
qualitatis *AM* 98, 11 *Bt* 131, 21; 23 *pretii* *Io* 185, 11; 187, 6 *Th* 102, 1
cum uerbo *Io* 188, 9 (? *cf* 9)
cum adiectiuus *Am* 53, 1 *Th* 158, 11
genetiuius absolutus contra legem positus *Aa* 43, 33 *An* 60, 5 (*cf* 6); 61, 20 *AM* 66, 7; 71, 14; 81, 13 *PA* 121, 11; 126, 21 *Io* 158, 25(?); 160, 12; 14; 188, 19; 189, 1 (? *cf* 1); 195, 22 (??? *cf* 22); 202, 3; 5 *Th* 100, 8; 119, 10; 124, 9; 138, 6 τοῦ δὲ ἀμνηστῆσαντος λέγει αὐτῷ πάλιν *add C*; 143, 4; 145, 17; 146, 5; 16; 148, 5; 153, 3; 160, 6; 17; 168, 7; 170, 11; 178, 14; 181, 1; 187, 2 *et* 9(?); 188, 10; 208, 16; 210, 12; 20; 218, 3(?); 14; 228, 14; 242, 20; 269, 7; 282, 13 *Bn* 296, 6; 15; 298, 1; 16; 299, 25; 300, 9; 14; 19
datiuus temporis *Aq* 28, 26 *An* 62, 1 *Th* 115, 6; 161, 1 (*om ἐν R*)
loci *Aa* 39, 10; 45, 1 *PA* 122, 4 (*cf* 2)
commodi *Th* 101, 7(?); 155, 18(?)
ethicus *AM* 97, 14
cum passiuo (?) *Th* 109, 10 (*de PA* 126, 22 *cf* *declinatio*)
accusatiuus temporis *AM* 68, 6 *cf* 16 *Mt* 236, 7 *cf* 7 *Th* 101, 8; 263, 11
accusatiuus cum infinito: cf infinitiuis
casus permutati:
nominatiuus pro genetiuo *PA* 124, 10 (?? *cf* 10)
nominatiuus pro uocatiuo (iuxta positus) *Bt* 141, 30 (*cf* 30) *Mt* 245, 17 *cf* 17 *Ph* 10, 4; 33, 34(?); 63, 3; 84, 9; *cf etiam* 2, 4 (*cf* 14); 29 *al Th* 109, 1 (*cf* 1); 114, 17; 115, 1; 147, 9; 157, 3 (*cf* 3); 168,

10; 187, 21 *ss*; 230, 3; 232, 12; 264, 18 (*cf* 265, 8)
nominatiuus pro accusatiuo *AM* 99, 2 *PA* 127, 1 (? *cf* 1 *et* *declinatio*)
Io 162, 1 (?? *cf* 1); 164, 16 (?? *cf* 16); 190, 9 (?? *cf* 9); 209, 4 *Ph* 75, 23 (ἡμέραι *B*) *cf infinitiuis*
genetiuius pro nominatiuo *Io* 186, 27 (?? *cf* 27)
genetiuius pro datiuo *Ap* 29, 9 (ἅμα) *Aa* 43, 31 (ἅμα) *Am* 50, 5 (ἡγαλιᾶτο) *AM* 69, 15 (*MN* ἅμα); 103, 17 (ἐπιγελάσαι *cf* 17); 106, 2; 115, 9 (ἐπὶ *cf* 99, 1) *PA* 118, 21 (παρέχης); 23 (προσέχετε); 120, 13 (δός); 14 (ἀνάγγειλον); 121, 4 (παρά); 123, 18 (ἀποτάξῃ) *Io* 154, 20 (χρησασθαι); 174, 22 (συνόντος — ?? *cf* 22); 178, 27 (ἅμα); 188, 9 (ἐνυβρίσαι); 193, 8 (εὐχαριστοῦμεν — ?? *cf* 8) *Mt* 222, 6 *et* 257, 20 (ἅμα) *Ph* 19, 1 (ἐπιγελῶσι); 49, 2 (παρά); 4 (συνοικήσω); 73, 3 (ὠργισθῇ) *Th* 140, 1 (ληφθεῖς — *cf* 1); 147, 12 (*temporis*); 240, 12 (ἐπιφρημίζομεν — ? *cf* 12); 269, 8 (ἅμα)
genetiuius pro accusatiuo *Aa* 41, 5 (περὶ) *An* 62, 9 (διὰ) *AM* 90, 4 (ἐπὶ) *Bt* 141, 19 (ἐπέρ); 28 (διὰ) *Io* 162, 23 *et* 164, 27 (ἐπὶ); 170, 32 (ἐπέρ); 189, 12 (γνωρίζων — ? *cf* 12); 194, 16 (ὀρῶ — ?? *cf* 16); 212, 12 (*temporis*); 213, 12 - 14 (παρά) *Ph* 14, 8 - 9 (πείσεις); 17, 30 (ἐπὶ); 27, 32 (ἐπέρ); 29, 23 (ἐπὶ); 49, 14 (περὶ); 54, 1 *et* 74, 5 *et* 84, 3 (*cf* 3) (ἐπὶ) *Th* 116, 7 *et* 142, 12 (ἐπὶ); 199, 22 *et* 232, 7 (κατά); 231, 17 (περὶ); 235, 7 (κολάζεις — ? *cf* 7) *Bn* 295, 22 (ἐπὶ)
datiuus pro genetiuo *An* 59, 11 (παρά); 64, 1 (ἀρασθαι) *AM* 79, 15 (ἐξ) *Bt* 134, 28 (μετά) *Io* 162, 32 (ἀποκέλεικας — ? *cf* 32); 175, 28 (*subiectiuo* — ? *cf* 28); 183, 6 (μᾶλλον); 188, 5 (ἐπύθετο); 196, 10

(μαθήσεσθε — ? cf 10); 202, 13 (subiectiuo — ?? cf 13); 212, 8 (χαρίζω) Mt 243, 4-5 (καταγγέλωντες); 249, 6-7 (ἐπὶ) Ph 12, 11 (δεήθητε); 62, 20 (ἀνέχομαι); 84, 28 (χωρισθεῖς — ? cf 28) Th 116, 8 (ἐπὶ cf 7); 136, 16 (δεόμενος); 137, 7 et 145, 8 (παρά); 146, 13 (δεηθῶμεν); 170, 8 (δεόμεθα); 205, 3 (μετά); 226, 10 (παρά); 252, 19 (ἀξιους); 257, 12 (καταγοήσωσιν); 261, 14; 14-15 (περιγίνεται, περιέγονεν); 263, 16 (ἐκ δεξιῶν cf 16); 280, 12 (ἀκούσατε)

datiuus pro accusatiuo An 63, 4 (ἐπὶ) AM 78, 8 (ῥησας); 78, 10 et 79, 8 (D εἰς); 87, 1 (ἐρωτῶσιν); 102, 13 (περιάψαντες) Bt 139, 35 (θεάσασθαι); 148, 26 (ἐποίησας c inf) Io 162, 17 (θεωμένῳ); 164, 5 (ἐπὶ — ? cf 4; 5); 175, 11 (σφάζει); 178, 27 (βαπτίσας); 185, 3 (δεικνύουσα — ?? cf 3?); 188, 22 (περισκέποντα); 196, 1 (ἔλαβες); 196, 5 (ἀπολιπών — ? cf 5); 197, 20 (αἰνοῦμεν); 207, 2 (ἐπὶ); 3; 4 (ἐπιστάμενος); 209, 9 (βρεχόντων) Mt 221, 7 (ὀψονται); 228, 13 (c inf); 231, 23 et 250, 2-3 et 256, 19 (ἐπὶ); 240, 8 (συμβρέξαντες); 260, 15 (ὑποδεχέσθω) Ph 7, 20 (ὀπλισον); 10, 17 (ἐπὶ); 17, 5 (ἀσπαζόμενοι); 23, 6 (θραύων); 23, 25 (παρεκάλει); 26, 13 (αἰνοῦμεν); 29, 21 (προέτρεψεν); 36, 1 (ἐπὶ); 39, 31 (ἐπὶ); 45, 12 (συνεχόντων); 48, 3 (τιμωρήσομαι); 50, 10 (c inf); 78, 13 (ἀπέστειλεν); 84, 2 (κακοποιήσασιν); 86, 5 (ἐνδυσον); 86, 9 (ποίησον c inf); 95, 41 (κατά); 96, 1 (παρὰ πᾶσι) Th 113, 9 (R ἔχω); 114, 18 (B ἐκδίδωμι); 115, 12 (T κατέλιπεν); 117, 16 (G ἀρπάξειν); 123, 1 (cf 1) et 137, 7; 13 (αἰτέομαι); 135, 7 (R ἔξετάζοντες); 135, 17 (BZ ἀγαπῶσιν); 139, 3 (R δεόμενος); 140, 11 et 160, 4 (περιέχουσα); 140, 12 (R φέρων); 150, 13 (ἐπὶ); 158, 22

(Υ ζωοποιήσον); 159, 4 (Υ ἐγείρω); 160, 19 (ὑπέβαλεν — ? cf 19); 162, 6-7 (c inf); 162, 7 (ἀπολέσαι); 169, 8 (Υ εἰς); 174, 12 (πρός); 176, 8-9 (ἀνεδίδασκεν); 179, 8 (ἀπέστειλα); 180, 13 (παρεκάλουν); 180, 17 (ὑπογουλλίζοντα); 186, 19 (διέσφωσαν); 188, 2 (cf 2) et 252, 20 (cf 6) et 253, 22 (ἄξιοι); 191, 17 (ἐπιστρέφεις); 198, 16 (κρίνειν); 202, 19 (θλίβοντες); 263, 16 (ἐκ δεξιῶν); 281, 4-5 (πείσαντος) Bn 300, 10 (ἐπὶ)

accusatiuus pro nominatiuo (mera libtrariorum menda) An 59, 16; 62, 5; 63, 10; 11 Io 187, 18; 206, 10 Mt 232, 2 (Υ κρατῶντα); 236, 1 Ph 18, 31; 59, 26 Th 108, 4 (R καταυλοῦσαν)

accusatiuus pro genetiuo Am 49, 3 et 18 (ἀπό) An 58, 5 (περί); 59, 7 (χάριν ἔχετε); 60, 31 (ἐπύθετο); 63, 30 (μετά); 63, 31 (δεσπόζειν) AM 67, 12 (MNE μετά); 67, 19 (R μετά); 69, 10 et 16 (ἐπὶ); 85, 1; 3; 90, 2; 94, 9; 95, 2; 5 (ἐπὶ); 100, 13-14 (κατά); 102, 16; 110, 7 (ἐπὶ) PA 121, 11 (ἀπό); 123, 8 (ἀποτάξεις) Bt 142, 17 (ἐξουσιάζομεν); 147, 19 (μετά) Io 171, 27 (ἐπὶ); 174, 35 et 183, 5-6 (ἐπιλαβόμενος); 175, 9 (? ἐπὶ); 175, 22 (ἀπό, ἕως); 176, 24 (ἐφείσω); 34 (ἀποστήσομαι); 179, 14 (χωρίζομαι); 182, 15 (ἀμνήτω); 204, 6 (δέεται) Mt 225, 4-5 (? μεταλάβετε); 251, 1 (ἐπὶ) Ph 9, 5; 14, 8; 29, 3 (μετά); 11, 13 (ἐπὶ); 33, 21 (ἐγγλίζειν); 35, 4 (? ἐπὶ); 69, 8 (ὑπό); 95, 15 (ῥύσονται) Th 140, 6 (? φειδῶ ποιούμενος); 171, 8 (πρός); 183, 10 (ὑπὲρ); 199, 30 (ἀπέχεσθαι); 202, 16 (partitiuo); 205, 18 (ἀπό)

accusatiuus pro datiuo Am 49, 1 (βοηθήω); 50, 22 (ἐν); 52, 8 (κατέσεισεν); 57, 11 (κατακολουθήσασα) An 59, 15 (ἀπεκρίνατο); 60, 29 (παρακλευσάμενος); 61, 17 (ἀπεκρίνατο); 62, 17 (ὑπισχνῆ) AM 68,

13 (*R* ἐφάνη); 72, 3 (εἶπεν); 79, 4 (εἶπομεν); 90, 5 (περιεχάραξεν); 94, 6 (ἐπέταξεν); 94, 11 (?? περιτιθέμενον); 97, 14 (ἔχω); 106, 18 (ἐντελείται); 115, 6-7 (ὁμοιος); 115, 7 (συναντήσας) *PA* 120, 7 (εἶπεν); 120, 30 (ἀπεκρίνατο); 121, 31 *et* 126, 28 (λέγει); 125, 23 (*instrum*) *Bt* 140, 20 (*instrum*); 147, 25 (ἠκολούθησε) *Io* 155, 24 (ἐγγίσας *cf* 161, 10); 159, 6 (βοηθῆσαι); 161, 16; 19; 164, 13; 189, 22 (ἐπὶ); 161, 17 (δοῦναι); 161, 19 (ὑποβάλῃς); 162, 2 (ὄφελος γέγονε); 165, 2 (πρός); 172, 13 (βοηθῆσαι); 176, 28 (διηγῆσαστο); 178, 19; 20 (ὑπέβαλεν); 181, 4 (ἐνεφανίσαμεν); 182, 10 (χρησάμενος); 183, 14 (ἐπὶ); 187, 22 (δουλεύειν); 190, 11 (σκάνδαλον γεγενῆσθαι); 192, 1 (δείξας); 193, 7 *et* 197, 21 (εὐχαριστοῦμεν); 196, 15 (ὁμοιον); 211, 8 (ὕφθεις); 211, 8-9 (φανείς); 211, 9 (ἐμμανισθεῖς); 211, 13 (δείξας); 213, 13 (ἐγκαταθέμενος) *Mi* 226, 2 (προσέταξεν); 228, 2 (λέγοντα); 231, 8; 22 (εἰπών); 237, 7-8 (παρέστηκας); 239, 2 (παράσχου); 240, 4 (εἰπών); 248, 8-9 (ἐπετίμωσεν) *Ph* 10, 4 (παρά); 12, 21 (ἀπειλήσαντος); 14, 17 (ἐπέστη); 21, 17 (δεδωκεν); 23, 26 (ἠκολούθησεν); 32, 34 *et* 77, 4 (ἐνέπτυσεν); 34, 9 (ἐκθέμενος); 37, 9 (συγκκοπιαθῆσαι); 42, 2 (προσεῖχεν); 48, 13 (περιποιήσαι); 49, 9 (καλὸν ἔστιν); 54, 7 (ἀκολουθεῖ); 62, 11; 23; 63, 1; 68, 8 (καταράσσομαι); 66, 3 (ἐπληξας); 66, 6 (παρὰχωρεῖ); 70, 9 (ἐπὶ *cf* 48, 4); 73, 11 (ἐγγίσητε); 83, 12-16 (εἰρηκώς); 84, 19 (ἄφῃ); 91, 16 (συνεπόμενον) *Th* 113, 7; 194, 5 (ἐπίστενον); 115, 7 (*R* ὑποδείξας); 116, 2-3 (ὁμιλοῦντα); 123, 5 (ἐξηγησαμένων); 128, 14 (*B* οἰκονομῶν); 135, 11 (?? συγχωρήσατε); 136, 11 (καλέσατε); 137, 15 (ᾤμοσε); 139, 3-4 (συγχωρήσας); 138, 7; 155, 24 (ἐπὶ); 138, 11 (πωλῆσαι);

140, 6 (εὐσπλαγχνίαν ποιούμενος?); 147, 16; 185, 21; 238, 17; 284, 3 (ἐχρήσατο); 154, 18 (εἶπεν); 157, 20 (ἀποκρίνεται); 169, 9 (*V* ἐν); 171, 1 (παράσχον); 172, 5 (παλαιόντα); 174, 3; 278, 10 (παράδόντα); 176, 3 (ἀπέστειλεν); 181, 7 (ἐπῆλθον); 183, 2-3; 191, 5 (βοηθεῖν); 183, 7-8 (? καταλιμπάνω); 185, 17 (ἐπιτρέψας); 186, 16 (προσεκύνησαν); 192, 16-17 (ἐδωρήσατο); 197, 19 (τόπον ποιῆσαι); 215, 21 (? συγκαθενόῃσαι); 220, 9 (ἐπαναπαύεται); 228, 18; 263, 8 (συναντᾷ); 231, 12 (κέκτησαι); 238, 24 (εὐτρεπίσω); 240, 10 (ἐπιφωμίζομεν); 251, 17 (μυρνύσας); 267, 12 (*K* ἐπέχεεν); 270, 1-2 (λέγει); 278, 11 (παραγγείλας); 288, 4; 291, 7 (ἔδωκεν)

casus vini coniuncti *AM* 95, 12; 98, 3 *PA* 120, 29; 124, 10; 19 *Bt* 147, 34 *Io* 169, 9; 193, 16-17; 195, 10; 202, 18; 205, 5; 211, 11 (*cf* 10); 212, 5; 7 *Mi* 225, 7; 226, 10-13 *Th* 136, 16 (*H* μου ἀγνοοῦντι); 269, 4 (*K* τῇ γυναικί) *haec omnia librariorum menda uid*

COMPARATIVVS et superlativus
καινότερον *Ph* 4, 14; 19; 20 ὥραιότερος *Th* 266, 11 (*cf* 11) δυνατώτερον *Io* 157, 8 κατώτερος *AM* 93, 6 ῥαθυμότερον *Th* 152, 18 περισσοτέρως *Am* 49, 9 *Th* 181, 15 μεγαλύτερον *Bt* 147, 27 ἄμεινον *Io* 174, 3; 179, 17 *Th* 153, 7 μείζοσιν *AM* 98, 3 *al* *Th* 153, 7; 189, 16; 207, 3; 209, 7 βελτίονι *Io* 182, 24 *Th* 208, 23; 212, 12; 227, 11; 247, 15 κρείττονος *Aa* 38, 11 *Io* 177, 15; 184, 19; 192, 18; 23 *Bt* 22, 27 *Th* 121, 7; 206, 7; 210, 16; 227, 4; 233, 12-13; 241, 1 καλλίω *Th* 226, 19; 227, 5; 233, 12; 241, 1 πλείονος *Aa* 44, 2 *Am* 49, 12; 57, 3 *PA* 123, 23 *Bt* 129, 17; 26; 140, 22; 22; 142, 24; 143, 18 *Io* 165, 15; 168, 29; 171, 9; 176, 22; 180, 8; 17; 23;

181, 24; 185, 7; 209, 7 *Mt* 240, 1 *Ph* 11, 24; 18, 23; 31; 45, 6; 52, 11; 27; 59, 6; 18 *Th* 191, 20; 202, 15 (*cf* 15-16); 208, 7; 7 *χείρονος* *Aa* 38, 12; 42, 2 *Io* 152, 13; 162, 3 *Ph* 32, 22 *Th* 174, 14 *μέγας πλείον* *PA* 123, 25 *πλείον μάλλον* *Th* 208, 7 *μᾶλλον σπουδαύτερον* *PA* 120, 24 *ώραισιότατον* *Mt* 250, 11 *ἀγαθώτατε* *Ph* 34, 27 *γλυκύτατον* *Th* 226, 20-21; 267, 2 *ῥόδύτατον* *Th* 227, 1 *προσφιλεσιότατη* *Th* 212, 12 *καλλίστης* *Ph* 36, 18 *Th* 206, 6; 226, 18 *ἐλάχιστος* *Ph* 23, 15 *Th* 169, 3 *πλείστος* *Th* 171, 22; 284, 6 *προσέγγιστα* *Ph* 32, 8 *ἐγγιστα* *Th* 122, 8 (*R*); 163, 10; 181, 1 *χειρίστους* (?) *Th* 256, 7 (*cf* 7)

CO NIVGATIO:

augmentum temporale neglectum *ἐξέταζον* *Io* 153, 18 *Ph* 62, 3 *Th* 103, 8 (*V*); 104, 7; 130, 5 *ἐξεργάσθη* *Ph* 59, 22 *ἐξένεγκα* *AM* 112, 4; 113, 17 *PA* 117, 4 *Ph* 54, 18 *ἐπερώτα* *Th* 103, 8; 130, 16; 135, 18 *Bn* 296, 16 (*M*) *ἀπέλευνον* *PA* 123, 1 *ἐλαττώθη* *Th* 196, 1 *ἐπείχθη* *Th* 276, 8 (*K*) *ἐρήμωται* *Aq* 20, 21 *Ph* 52, 2; 15 *ἐλκύσθημεν* *AM* 85, 13 *ἐπιστάμεθα* *AM* 105, 15 *Th* 121, 14 *ἔασα* *AM* 99, 5; 104, 4 (*N*); 115, 8; 116, 7 *Io* 212, 12 *Ph* 14, 18; 88, 26 *Th* 251, 18 (*L*); 284, 3 *Bn* 293, 27 (*M*); 297, 17; 298, 2; 299, 10; 22 (*MU*) *αἰδέσθη* *Th* 160, 16 *ἐπαισχύνθη* *Io* 199, 4 *Mt* 225, 13 *αἰχμαλωτεύητε* *Ph* 42, 18 *ἐπαίνεσας* *Ap* 20, 15 *παραιτησάμην* *Th* 160, 12; 205, 3 *ἐῖρον* (*et hñ*) *εὐχάριστην* (*et hñ*) *εὐλόγει* (*et hñ*) *εὐχαρίστησεν* *passim* *συγκαθεύδοντα* *Th* 259, 12-14 *εὐσπλαγχνίσθη* *AM* 115, 8 (*N*) *Io* 191, 16 *ἀνάλωσα* *Ph* 1, 13; 34, 30 *Mt* 247, 7 (*cf* *Th* 248, 10) *ἐξαλείφθη* *AM* 92, 7 *ἐπακροάσαντο* *Ph* 45, 3 (*C*) *ἐπαγγελμένα* *Ph* 87, 21 *ἀντιπαράλλαγμένῳ* *Ph* 75, 1 (*S*);

20 (*E*) *Th* 111, 3 *ἀξιομένην* *Io* 212, 5 *ἀπίστησαν* *Th* 113, 17 *οἰκονόμει* *Th* 128, 5; 130, 1; 11 (*cf* *Ph* 35, 31) *οἰκοδομημένος* *AM* 96, 7 *Io* 171, 16; 20 *Ph* 88, 9 (*F*); *Th* 136, 2; 14; 138, 4 (*cf* 4; 17) *augmentum temporale perperam positum* (*ἤνοιξε* *AM* *PA* *Ph* *Th* *passim* *ἤνοιγε* *AM* 90, 6 *εἰρηγγελίσαντο* *Th* 136, 12; 283, 17 *Bn* 294, 7) *ὕπνῃκητε* *Ap* 17, 11 (*O*) *AM* 73, 10; 98, 3; 99, 6 *ἤνεγκε* (*imper*) *AM* 72, 14 (*N*) *εἰσήλθεν* (*imper*) *AM* 115, 12 (*M*) *μετηλλαχθεῖσα* *AM* 106, 9 *ὠκοδομηθεῖς* *AM* 96, 7 (*ME*) *Ph* 78, 25; 81, 23 (*D*); 88, 9 (*R*) *ὠκοδομήσαντες* *εἰστήκασιν* *Ph* 11, 14 (*cf* *παρεχρότα* *Aq* 8, 20 *BU*?)

augmentum syllabicum neglectum *κενεμαβήτησεν* *Aa* 43, 21 *ἐμπερόνησαν* *Ph* 55, 4 *θέμεθα* *Aa* 41, 5 *ἐπιθύμουν* *Ap* 11, 10 *παραγένετο* *AM* 100, 1 *ἀποκρίνατο* *PA* 120, 31 *ἀποστέλλαμεν* *Ph* 7, 7 *διαννπτέρονον* *Th* 283, 4 (*R*) *καταβών* *Ph* 51, 13 *μεταγνωκώς* *Aq* 30, 10 (*E*) *ὠράτο* *Ph* 98, 25 *in plusquamperfecto* *Aa* 40, 2 *Io* 199, 9 *Th* 103, 3 (*cf* 3); 137, 6; 179, 14; 286, 4 *ubi* *ἐκεκλ.* *V* *cf* *κατελειοίπειν* *Th* 223, 8

augmentum syllabicum perperam positum *καταγεῖς* *Aq* 36, 11 *Io* 214, 8 *Th* 113, 1 *ἐξῆσσαι* *AM* 74, 13 (*O*) *ἐωραθείσης* *Mt* 246, 4 *ἐσχητε* *Ap* 16, 17 *ἀφερωῶντος* *Th* 108, 17 (*G* *ἀφαιρόντος*) *Aq* 16, 28 *ἐπασχυνέσθαι* *Io* 167, 31 *ἀπεκρινθέντες* *AM* 74, 6 (*M*) *ἐπεπλεγμένων* *Th* 107, 10 (*V*) *ἀνεδουράμεθα* *Th* 268, 12 (*K*) *ἐδυναίμην* *Io* 188, 10 (?) *κατελείπατε* (*imper*) *AM* 98, 1 *ἀπέστελλον* (*imper*) *Th* 101, 1 *ἀπεδύροντο* *Ph* 17, 5 *ἐσύναζαν* *AM* 97, 10 (*ἐκάθυσθεν* *AM* 75, 2 *Io* 181, 3 *Th* 216, 2)

augmentum bis uel ter positum *ἐατήνησαν* *Th* 104, 4 (*S*) *ἐσυνῆζαν*

AM 97, 10 ἀπεκατέστησεν *Am* 49, 15 *Th* 169, 1 (*cf Th* 248, 11) ἐπαρεκαθέζοντο *Th* 283, 14 ἐκατεποντίσθησαν *Ph* 65, 10 ἐνεκατέλιπεν *Aq* 8, 22; 20, 21 ἐκατήντησαν *Th* 104, 4 (*S*) ἐσυνεμίγνυ *Th* 120, 10 (*F*) *cf διηλέχθην AM* 87, 8 ἤφερεν *Io* 171, 19 παρήθετο *Th* 116, 10 (*R*) (ἡγεώχθησαν ἀνεωγμένος *passim Io Ph Th* ἡνεωγμένος *AM* 95, 4 ἡβουλόμην, ἡδυνάμην, ἡθέλον, ἡμελλον *passim non sine aliqua tamen uarietate*)

duplicatio neglecta πλανημένον *Am* 48, 11 ῥιμμένους, σπαρμένους *PA* 119, 13; 12 - 13 ἐκδαρμένους *Th* 134, 1; 17 κακωμένους *Ph* 7, 3 προσηνεγμένων *Ph* 52, 3 σφαλμένων *Th* 175, 2 (*Y*) επιρρονικότας *Ph* 6, 23 περίλειπται *Th* 129, 12 *cf βρωσκομένους AM* 97, 1 μνησόμενοι *Ph* 72, 9

duplicatio insolenter posita ῥέριπται *Am* 53, 9 διαρρηγμένην *Th* 225, 3 (*cf* 179, 17) ῥεμπωμένη *Th* 171, 16 κέκτισται *Th* 129, 12 ἀπολεωχός *Ap* 10, 13; 11, 10 *Aq* 12, 17 *Th* 153, 1 *cf* διαδιδόσθαι *Io* 153, 13 (*W*)

genera uerbi δυνήσωμεν *Am* 48, 6 ὑποπεσεῖς *Io* 209, 3 ἀπελεύσεις *AM* 113, 2 ἀποτάξεις *PA* 123, 8 ἀποκρίνει *Bt* 130, 22; 132, 21 σφραγίσας *Io* 215, 1 παρατίθῃμι *Io* 209, 3 ἀπτόντων *Mt* 226, 6 *Th* 143, 5 ἐμφάνισον *AM* 87, 5 (*P*: *cf Mt* 238, 5) θέασον *AM* 96, 13 (*R*); 103, 7; 9; 108, 10 (*E*) περιποιήσaiαν *Am* 46, 19 *Ph* 38, 7 *Th* 141, 3 θέτε *Ph* 79, 2 ἀναπαύσαντες *Th* 105, 12; 198, 17 διεπράξατε *Th* 174, 16; 192, 8 εἰσδύων *Th* 272, 5; 15 ἐπιλανθάνειν *Th* 185, 7 πολιτεύσατε *Th* 280, 16 ἐπισκέπτουσαι *Ph* 79, 5 ἐπίστρεψον *Th* 154, 11; 159, 20 ἀκούσει *Ph* 28, 22 (? *cf* 22) *Th* 137, 9; 193, 11. — ἐναρκοῦντο *Aq* 32, 12 ἀπειπαμένης *Aa* 43, 33 κολάζεται

Aa 43, 9 *cf Th* 235, 7 ἐπισχωμεθα *AM* 113, 17 ἀποστώμεθα *AM* 74, 7 (*R*) δέλιξ *PA* 123, 27 ἐκοσμεῖτο *Io* 151, 11 βασιλεύσῃ *Io* 155, 19 παρέσχετο *Io* 186, 11; 203, 12 παραπέμψῃ *Io* 192, 4 πεπιστευμένον *Io* 192, 11 ἡπορημένος *Io* 186, 24; 189, 16; 193, 25 πείσθε (*imper*) *Mt* 225, 6 συνεχωρεῖτο *Mt* 248, 3 ζησώμεθα *Ph* 47, 7 ἐνεγκαι *Ph* 20, 4 (? *cf* 4) ἐκφυγόμενοι *Ph* 58, 1 ἐνταφίασαι *Ph* 83, 5 ἐξυπηρετῆσθαι *Th* 128, 1; 197, 19; 281, 8 κατείχετο *Th* 108, 1 (*R*) ἰδέσθαι *Th* 132, 23 (*H*) ἀναπαύσῃ 134, 8 (*C*) δανειζομένων *Th* 149, 1 (*cf I*) ἐκμυζήσεται *Th* 150, 10 λαλούμενε *Th* 157, 2 σφραγισάμενος *Th* 165, 16 ἡρώμην *Th* 167, 17 συναπλίνονται *Th* 183, 15 ἀντέχον *Th* 234, 8 ἀφορᾷ *Th* 246, 17. — καθελέσθαι *Aq* 30, 23 λούσασθαι *Io* 198, 2 (*cf* 2) συγκαταριθμῇσονται *Ph* 95, 1 ἀναπανοσάμενοι *Th* 105, 12. — χωρηθῇ *Bt* 140, 22 (ἀποκριθῇναι *Th* 208, 23 *pass fere AM Bt Ph med An Io utrumque PA Th*)

modi:

indicatiuus κάθεσθε *Th* 283, 15 (*Z*) *contunctiuu* notabiles ἐρώμεν *PA* 118, 16 ἐρώσιν *Th* 257, 11 δυνήσεται *Aq* 23, 24 (*B*) *AM* 83, 16; 100, 9 *Ph* 33, 12; 74, 21 (*cf* 85, 22) *Th* 207, 2; 235, 18 (*cf* 219, 25) ἔσεται *Ph* 12, 14 ἐνδρόσητε *AM* 93, 7; 10 *Th* 170, 4 ἀποστήσῃσθε *Io* 170, 26 ἐκφεύξῃσθε *Io* 206, 5. — ἀπόσχεσθε *Th* 174, 15 ἴδετε *Ph* 43, 18; 81, 21 ἀγάγετε *Mt* 231, 3 (? *cf infra*) ἐπισκεψάμεθα *Ph* 4, 10 ποιήσασθε *Am* 59, 18

optatiui plerique omnes -οιμ *Aq* 5, 19; 9, 18; 29, 20 *Aa* 39, 23; 40, 23; 43, 33; 35 *An* 62, 7 *AM* 67, 19; 72, 9; 87, 12; 105, 6; 106, 17 *PA* 117, 20 *Io* 188, 2; 205, 11 *Ph* 10, 14; 28, 1 *Th* 154, 13 (?);

155, 13; 257, 6; 258, 4 (*scr* ἔχοι?)
δυνούμεθα *Bt* 131, 16 ἀκούσοιμι *Aq* 9, 22 ζήσοιτο 15, 20 ποιήσοιμι 22, 22 ἀποκνήσοιμεν *Th* 178, 9 κοινω-
 νήσοιμεν 178, 10 -αιμι *Aq* 9, 21
Aa 39, 21; 43, 16 *AM* 78, 6 *Io* 188, 10(?) *Ph* 72, 4(?) *Th* 226, 8; 9; 10; 267, 10(?) ἀποβάλας *Aq* 19, 27
 -εας *Aq* 9, 21; 23 *Am* 46, 19 *Ph* 3, 16; 13, 12 *Th* 207, 1; 209, 19; 225, 22; 235, 21; 236, 1; 238, 2; 241, 5; 277, 6 -ειην *Ap* 2, 22 *Aq* 11, 25; 18, 26 *Aa* 39, 18; 41, 30
An 59, 21 *Io* 164, 35 *Mt* 241, 12; 256, 14 *Ph* 83, 9; 85, 11 *Th* 100, 3; 158, 6; 193, 10; 237, 13; 253, 11 (καταισχυνθείη *S*); 13 (ἐξον-
 δυνωθείη *S*) ἐκδόψης *Aa* 41, 20 *AM* 67, 4; 98, 5; 105, 18 *PA* 118, 16; 121, 3
imperatīvus ἦτω *Io* 196, 1-2; 210, 3 (*cf* 3) *Th* 103, 3 εἰσιέτω *Io* 167, 32 ἦτε(?) *Io* 180, 21 ἀναστᾶτε *AM* 85, 4 ἔσθωσαν *Th* 273, 1 γεγόνате *Io* 181, 6 πεφεύγετε *Aq* 27, 21
infinitīvus ἀνελθῆναι *AM* 71, 5 ἐλ-
 θῆναι *Ph* 48, 1 (*S*) ἀπεισθῆναι(?) *Io* 162, 16 περιπλακέναι *Aq* 24, 27
participium διδῶς *Ph* 64, 1 (*S*) ἀποκριθοῦσα *AM* 83, 5 εἰς- (ἀπ-) εἰθότες *AM* 95, 4; 96, 5; 97, 6; 8 (*N*) *Th* 282, 5 (*KR*) πεσῶτες *AM* 90, 3 (*O*) ἀγαγῶτα *Th* 134, 12; 213, 3 παραλαβῶτες *Th* 135, 14 εἰδότες (= ἰδόντες) *Th* 167, 8; 180, 5 ἐστάντας *AM* 90, 1 (*E*)
cf perfectum
tempora:
praesens (et *imperfectum*) ἀποκτέ-
 νωμεν *AM* 101, 15; 113, 3 σπέρων *PA* 118, 15; 119, 12; 121, 2; 5 ἀναπλέοντα *Th* 118, 14 (*H*); 156, 23; 163, 1-2 ἐπιφείειν *Th* 146, 4 (*cf* ἐπέφανσεν 151, 11 ἐπιφανού-
 σης *Io* 180, 25 διαφανούσης *Bt* 134, 25) ἐδείκνυνον *Aa* 43, 29 *Am* 52, 20 *An* 59, 14 *Io* 183, 21; 185, 3 *Th* 135, 6 *cf* 6; 15 *cf* 15; 194, 4 *al* *sepiens* (*cf* 231, 2; 267, 1)

κορεννῶν *Th* 265, 13 ζωννόν-
 τος *Th* 149, 2 ἀπολλύει(?) *Th* 273, 13 ἐτίθουν *PA* 122, 31 *Th* 144, 7 συνιείτε *Th* 198, 17 καθι-
 στῶντες *Bn* 300, 13 *Th* 164, 8; 166, 12; 239, 14 (*cf* 144, 9) παρα-
 διδοῖς *Io* 162, 28(?) *Th* 190, 10; 223, 16 ἀπώλλοντο *Bt* 149, 28 ἀπόλλοντος *Ph* 2, 15 (*cf* 4, 24) *Th* 194, 19 *al* (*cf* ἀπόλλω) κορένων *Th* 265, 13 ἐγκαταμίγων *Th* 265, 15 προσετίθοντο *Th* 143, 13; 285, 10 ἀφίουσιν *Bt* 132, 17; 142, 30 δύνομαι *AM* 69, 4 (*O*); 105, 13 (*N*) κρεμόμενος *Aq* 26, 24 (?) -ώ- *U* δίδει *AM* 98, 5 διαδίδων *Th* 128, 6; 6; 166, 19; 171, 18 (*cf* 18); 175, 12 (*cf* 110, 1) συναπλόνται *Th* 183, 15 δεδίδει *Th* 225, 19 ἐναρχίων *Aq* 32, 12 καθαριεύσῃ *Th* 277, 2 προσέδεναν *AM* 68, 9 (*cf infra*) παθένωσιν *AM* 91, 11 σβένειν *Ph* 44, 17-18 τελειῶνω *Th* 125, 8 ἐκχυνόμενον *AM* 102, 15-16 *Ph* 4, 23 ἀπολιμπάνω *Io* 179, 11 *Ph* 26, 2; 76, 1 *Th* 155, 5; 277, 14 *al* ὀδυρᾶσθαι *Th* 212, 10 (*cf* *Io* 214, 11 *et* 11) ἀμψιάζω *Io* 210, 9 *Th* 110, 13 ἀποκρύβω *Mt* 260, 15 ἔσχω *Th* 218, 18
imperfectum per a ὠρυσσαν *AM* 66, 2 (*P*) παρείχαμεν *AM* 113, 17 ἐλέγαμεν *Ph* 11, 18 προσέδεναν *AM* 68, 9 (*cf supra*) προέπεμψαν *AM* 116, 13 ἔλεγον *AM* 101, 15 διέλειπαν *Ph* 289, 19(?) προσέφε-
 ραν *Th* 176, 13 (*V*)
praesens? futurum? ἐξαγάγουσιν *AM* 68, 17 (*E*); 96, 4 *AM* 114, 13 *Mt* 231, 13 *Ph* 13, 13 *Th* 102, 5 (ἐξαγάγει *S*); 174, 4; 260, 4-5 συνέλθουσιν *AM* 81, 4 (*D*); 116, 3-4 παρασχουσιν *AM* 89, 6 ἐκ-
 βάλουσιν *AM* 94, 13 (*cf* 13) καθέ-
 λουσιν *Ph* 73, 8 ἀφελούμενοι(?) *Th* 173, 2
futurum καθελούσιν *Ph* 73, 8 παρα-
 λείσεται *Ap* 23, 10 (*M*) *AM* 108, 8 (*MN*) ἄρξονται *Th* 126, 7

λήμφομαι *Ph* 87, 21 (*B*) (*cf aor*)
 γινήσεται *Th* 159, 22 (*V*) τελε-
 φορέσουσαν *Th* 141, 9 ἀποστα-
 λείσθαι *Th* 224, 19 θνήξουσιν
Th 285, 1 διασκορπιούσι *AM* 89, 3
cf 3 καθιούσι *Th* 262, 18 (*cf* κα-
 θήσονται 110, 11 nisi hoc ad
 κάθημαι referendum) καθήσεται *Th*
 163, 19 ἀναπαύσῃ *Th* 152, 17
cf PA 118, 4 ἀνοιγήσονται *Mt*
 234, 13 *Io* 186, 10 *cf* 10 κερδήσω
Th 256, 8 (*cf* 236, 14; 244, 16)
cf genera uerbi
aoristus εἶπας εἶπαμεν εἶπατε εἶπαν
passim AM PA Bt Io Ph Th
ἔπλον (imper) Io 164, 23 *Th* 170,
 12; 188, 22 (εἶπέ 148, 3 *al*) ἔγε-
 νάμην *passim Aq AM Io Mt Ph*
Th ἤνεγκα *passim Ap AM Ph*
ἤλθαμεν, ἔλθάτω al passim AM
PA Bt Io Ph Th ἤλθαν *AM* 83,
 3; 8; 9; 12 (*P*) ἀφείλατο *Io* 177,
 21; 182, 3 *Ph* 52, 8; 57, 7;
 87, 9 *Th* 100, 1; 282, 7 κατε-
 λείπαμεν *AM* 66, 15 (*E*) καταλλ-
 πατε *AM* 98, 1; 107, 11; 108, 13 *Ph*
 89, 19 (?? *cf supra*) *Th* 178, 1; 8;
 ἠύραμεν *AM* 73, 8; 94, 14; 95, 4; 5
Ph 5, 25; 52, 15 *Th* 214, 20 *Bn*
 298, 17 εἶδαμεν *AM* 87, 1; 105,
 13 *Th* 140, 7 κατέφυγα *Th* 181, 4;
 246, 19 περιέβαλας *Am* 53, 6 *AM*
 66, 11; 115, 2 *Ph* 44, 9 (*D*); 83,
 19 *Th* 150, 5 (*V*) ἔπεσαν *AM*
 90, 3; 97, 3; 99, 9; 104, 9 *Mt* 246,
 11 *Ph* 72, 3 *Th* 180, 3 ἐπέδραμαν
AM 101, 12 ἔτιαν *Ph* 52, 9 ἐπαθα
Io 201, 13 ἀπέθανας *Th* 129, 8
 (*F*) ἀπόθανον *Io* 188, 24 δύναντος
Ph 82, 16 ἐκφάναι *Aq* 14, 30 (*cf* 15,
 20) *Th* 148, 9; 153, 8; 158, 1;
 164, 1; 193, 6; 195, 11 (*cf* 166, 11)
 ἔλειπα *passim Aq AM Bt Ph Th*
 (καταλιπών *Io* 180, 1; 20 ἀπολιπών
Aq 23, 28 *Am* 54, 18 *An* 60, 8
Io 196, 5 *Th* *passim*) λέξας *Th*
 119, 2; 153, 8; 167, 9 *al* παρέξαντι
Th 207, 19; 260, 10 - 11 ἀπάξαι
AM 71, 1; 90, 10 - 11; 95, 12;

97, 8; 10; 100, 10 *Th* 156, 4; 270,
 19 λήψῃ *Th* 231, 17 αἰρήσασθαι
Aq 8, 25 προσήσται *Aq* 23, 25
 (*cf* 15) *Io* 159, 28 *Ph* 29, 32; 95,
 37 ἀφήςας *PA* 119, 6 - 7 *Ph* 83, 9
Th 139, 5; 281, 17 ἔφησαν *Aa* 43,
 32 *Io* 154, 1; 164, 34; 169, 23
Th 135, 11; 204, 11; 220, 6 παρα-
 δώσας *AM* 67, 4; 74, 17; 102, 2
 (*cf* 81, 2; 6) *Io* 157, 38 *Ph* 38,
 18; 61, 4; 21; 66, 2; 84, 1 *Th*
 149, 18; 160, 14; 175, 9; 260, 10;
 280, 15 (*cf* 281, 10) δώσας *Th* 140,
 18 δούσας *Ph* 84, 10 (*C*) ἐπέγνω-
 σεν *AM* 76, 5 (*N*); 82, 15; 85, 4
Bt 135, 20 (*cf Io* 214, 14 βιώσα-
 σιν 14 βιοῦσιν *Th* 117, 12; 119,
 10; 20) ἐκπετάσας (*i e* ἐκπτάς) *Bt*
 147, 16 ἀπωθήσται *Aa* 45, 2 ἀπο-
 λισθήσας *Aa* 40, 16 γαμήσας *Th*
 259, 11 (*cf* 10; 160, 13) συνεδόκη-
 σαν *Th* 284, 6 (τυπτήσαντος *Th*
 112, 9 *cf* 17; 108, 12 *al*) πριάσασθαι
Th 101, 6; 8; 138, 13 τεθνήξασθαι
Th 285, 1 ἐκέκραξαν *Mt* 254, 1 *Ph*
 2, 2 κατεπόνεσα *Th* 222, 14 ἐπλά-
 νεσαν *Ph* 8, 24 παρῆνεν *Ap*
 16, 12 (*S*) ἐπαρκήσασαι *Th* 173, 4
 παρακαλήσате *Bt* 132, 25 πεινάσας
Th 265, 12 βαστάσαι *Ph* 15, 7
 (-σαι *Ph* 24, 5 *Mt* *Th*) ἥρπαξεν *Th*
 205, 16 (*cf Ph* 94, 8; ἀρπάσαντα
Th 205, 12; 222, 15; 253, 16 *Am*
PA Io Ph) διστάσῃτε *Ph* 25, 14;
 37, 14 *Th* 271, 9 περιέσφιξα *Th*
 255, 16 (*S*) ἤλυθον *Mt* 228, 7
 ἀπέκτανεν *AM* 105, 3 καταλαμβεῖν
Aq 23, 24 (*B*) ἀνεπάη *Am* 57, 21
Ph 89, 8; 17 *Th* 105, 12; 151, 12
 (*cf* 12); 156, 23; 163, 2 (ἀνεπαύθη
D); 256, 9 ἐκρύβημεν *Bn* 301, 16;
 20 ἐλεγχεῖς *Th* 167, 14 (*V*) ἔξαφεις
Io 185, 9 (*cf* 9) κατανυγεῖς *Am* 48,
 17 (κατανυχθέντες *Bn* 297, 3 - γέν-
 τες *MV*) διαρρηχθεῖς *Am* 57, 17
 (*cf* 16) *Io* 214, 12 ἐνεπήγη *Mt* 224,
 14 ἐκαθήσθην *AM* 68, 1; 72, 12
 (*cf* 12); 74, 15; 81, 8; 94, 11 (*cf*
 93, 8) *Io* 183, 8 *Mt* 228, 15 *Ph* 27,

- 16 *Th* 111, 10; 156, 22; 158, 5; 13; 14; 15 *al* (*plus uiciens*: *cf* 158, 5; 181, 14) *έλασθεις Th* 190, 16 (*cf* 16) *άπελασθειν Aa* 41, 30 *έμφανίθητι Ph* 65, 2 *συνεκλείθητε Th* 261, 9; 269, 8; 270 1 (*R*) *πληθεις Th* 137, 11 - 12 (*B*) *θρανθήτωσαν Io* 214, 7 (*cf* 7) *έξεώθη An* 58, 25 *έφοβήσθησαν AM* 99, 10 (*M*) *πειρασθῶ Ap* 10, 14 *ιδρύσθη Th* 267, 7 (*cf* 7) *ιδρυνθήτω Th* 231, 3; 267, 7 *έκτανθεισών Aq* 12, 20 (*A*) *Ph* 55, 19; 62, 3 *πικραθέντας Ph* 77, 5 *συλγμυφθῆναι AM* 68, 12 (*cf futurum*) *έβαρέθην Th* 134, 3 *δραθῆναι Io* 176, 11 *Mt* 237, 3; 246, 4; 16; 247, 2 *άναστηθῆναι Bn* 298, 3 (*M*) *άπεισθῆναι(?) Io* 162, 16 *έφύσαν Th* 149, 7
- perfectum et plusquamperfectum γεγραφήκαμεν Aq* 1, 9 (*cf Ap* 1, 6) *πεπόνεκα Io* 195, 25 (*cf aoristus*) *πέπρακα Th* 167, 16 *ήκασιν Th* 179, 18; 243, 21 - 22 *έπηγγελμένα Ph* 87, 21 *προσεννεγκεμένον Ph* 52, 3 *όλυσμένων(?) Io* 168, 18 *μεμαμένην PA* 125, 7 *κεκραμμένον Mt* 257, 9 (*P*); 258, 1 (*FUE*) *ΐδρυται Th* 109, 5; 6; 240, 1; 13; 267, 6 *ΐδρυντο Th* 223, 19 *ιδραμένους Io* 173, 1 *παρεστηκότας AM* 86, 8; 10; 94, 11 *Mt* 254, 8 *έστῶτας AM* 86, 8; 90, 1; 109, 12 *Mt* 254, 8 *Ph* 9, 8 *τεθνήκωσι Io* 187, 12 *τεθνηκυῖα Io* 164, 9; 187, 10; 193, 19 *τεθνεῶτα Io* 174, 19; 186, 24; 187, 10; 192, 7 *τεθνήναι Io* 177, 15; 180, 7; 192, 14; 193, 17; 21 *cf duplicatio*
- personae singulares:*
prima ἡμην AM 75, 1; 103, 11 *Io* 186, 17; 199, 3(?); 200, 22; 201, 8(?); 9; 217, 2 - 3 *Ph* 19, 12; 38, 13 *Th* 121, 13; 13; 233, 12 *Bn* 293, 23 *παρέμεινον Th* 252, 5 *έγγημα Th* 259, 10 *έδίδων Bn* 294, 11 *έθεάσω Th* 181, 4 (*V*) *άνιῶμεν Th* 181, 10 (*R*) *λέθη Ph* 47, 3 *ώργισθη Ph* 73, 2 (*C*) *συνεμίγη Th* 120, 10 *συνεζεύχθη Th* 120, 12 *παρεδόθη Th* 171, 14 *συνήφθη Th* 251, 18 *έπειχθη Th* 276, 8 (*K*) *έπλήγη Th* 279, 9
- secunda εἰς Ph* 57, 12 (? *cf* 12) *Th* 263, 10 *ής Ph* 57, 12 *Th* 158, 19; 208, 17; 228, 5; 233, 7; 261, 10 *ήσθα Aa* 39, 19 *Th* 281, 7 *οἷδας AM* 89, 6 - 14 *Ph* 21, 25; 34, 19; 78, 1; 80, 23; 82, 15 *Th* 103, 9; 125, 3; 139, 4; 180, 12 *al Bn* 295, 19 *άνάστα AM* 68, 14 (*cf* 14); 69, 9; 72, 13; 73, 5; 82, 13 (*cf* 13); 88, 8; 101, 9 (*cf* 9); 109, 5 (*cf* 5) *Ph* 20, 4; 23, 11; 35; 24, 1; 23; 26; 25, 4 (*cf* 22, 29) *Th* 113, 8; 204, 18 *στράφον AM* 108, 9 *άπάρεξον Th* 126, 14 *σκέψον Th* 228, 3 *πάρασχε Th* 229, 23; 268, 12 *βλέψε Ph* 52, 5 (*S?*) *έγκατάμισε Th* 266, 1 *εἰσελθεν AM* 116, 3 (*M*) *PA* 125, 20 *εισήλθεν AM* 115, 12 (*M*) *ήκεις Aq* 29, 29 *οἶδες Th* 236, 8 *διύπνισες AM* 87, 1 *έποησες AM* 104, 13 *θεᾶσαι Io* 169, 10 *όράσαι Th* 151, 1 *φοβείσαι Ap* 9, 17 *λυπείσαι, παραιτεῖσαι Ph* 22, 25; 96, 25 *αἰδέισαι, ένθνυμείσαι, άφαιρεῖσαι(?) Th* 119, 9; 193, 19; 227, 9 *έξομοιοῦσαι, λυτροῦσαι Th* 162, 14; 242, 10 *υποδέξεσε Aq* 24, 25 (*B*) *όύεσαι Mt* 251, 14 *δύνασαι Bt* 148, 31 *ss Io* 182, 8 *Ph* 12, 8; 19, 31 *al Th* 126, 9; 127, 2; 132, 7; 136, 1; 14; 235, 21; 276, 6; 14 *δύνη AM* 70, 16 (*cf* 16) *Io* 156, 11; 170, 24; 201, 18 *Th* 126, 9 *δύναι Io* 156, 11 *βούλαι Th* 162, 8 *ένόρισται Th* 151, 1 *σεμνύναι Th* 246, 1 *καθίζε Th* 119, 9 *ήδύνασο Io* 185, 21 *έδύνον Io* 198, 17
- tertia ἡβουλήθην Am* 47, 19 *Io* 210, 8 *Th* 169, 5 *έροίφην Am* 53, 9 *έχάρην AM* 70, 5 (*D*) *έπέγγων AM* 76, 5 (*E*); 111, 12 *μετεβλήθην AM* 93, 5 *άπηλλάγην Io* 187, 15 *άπεστάλην Io* 198, 18 *Th* 189, 22 *ήδυνήθην Mt* 246, 18 *ήδέσθην*

Mt 248, 16 ἐρραπισθην, ἐμαστίχθην
Ph 62, 2; 3 (C) ἡπατήθην *Ph* 82,
 3 (T) ἐβαρέθην *Th* 134, 3 ἐδεή-
 θην *Th* 185, 15 κατέβην *Th* 187,
 20 ἐταπεινώθην *Th* 196, 1 ἐκοι-
 μήθην *Th* 205, 8 ἐπλήγην *Th* 279,
 9. — ἐηλυθῆεν *Io* 182, 16. — ζῆν
Am 62, 1 ἔχειν *Io* 167, 32 ἀκούειν
Io 202, 20. — ἔλαβες *Am* 49, 15
 ἐκαθέσθησεν *Th* 116, 7 (V) ἐγέ-
 γραπται *Io* 152, 4 (W) ἐρρέει *Th*
 180, 15 (R) cf *imperatius*
personae pluralis:
prima ἤμεθα *Ph* 72, 23 (cf 82, 18;
 20) *Th* 99, 1 (cf 1; 181, 1) οἶδαμεν
Ap 3, 10 *AM* 87, 1 *Io* 172, 20
Ph 8, 17; 31, 12 *Th* 162, 17
 ὑπακούοιμεν *AM* 105, 17 (N)
 ἐθεασώμεθα *Ph* 72, 23 (F)
secunda οἶδατε *AM* 100, 8 *Ph* 6, 5
Th 198, 22; 200, 6 cf *coniuncti-*
uus, imperatius
tertia οἶδασιν *PA* 120, 14 *Th* 207,
 12-13; 244, 1; 266, 14-15 δίδω-
 σιν *Th* 195, 1 (διδόσιν *Th* 194,
 19; 195, 1) ἐποιήσας *Bt* 132, 27
 εἵπασιν *Th* 146, 20 ἐλήλυθαν *AM*
 73, 2 (PC) δέδωκαν *Th* 118, 12
 εἰστήκεισαν *Aq* 26, 14 *Am* 60, 13
 εἰσῆλθον *Th* 104, 5 (-ῆσαν *Th*
 104, 5; 179, 10 al) εἰσῆλθοσαν
Ph 52, 7 (Q) αἰσχνθῶνται *AM*
 104, 14
contractio ἡγωνιουν *Ap* 32, 6 προ-
 σεδόκουν *Aq* 26, 23 *Aa* 42, 33
 ὀδυνούμαι *Aq* 31, 16 (U) ἐβόουν
Aq 28, 19-20 *An* 61, 15 *AM* 111,
 4; 112, 10 *Mt* 222, 1 *Ph* 51, 13;
 23 ἐτόλμουν *Aq* 29, 17 (E) ἐνάρ-
 κουν *Aq* 32, 12 κυβερνοῦντα *AM*
 75, 16 (E) ἐκολλοῦντο *AM* 102,
 15 (O) κοπιούντος *PA* 119, 6
 ἡκροσόμεθα *Io* 196, 7 ψηλαφούν-
 τος *Io* 196, 21 πλανούντων *Ph*
 51, 25 μεριμνοῦσα *Th* 144, 13
 ἡγάπουν *Th* 168, 5 αἰγούντων *Th*
 192, 17 ἐπηρώτουν *Bn* 296, 16
 (MQU) συγχωρῶντες *PA* 122, 25
 ἡγανάκτων *Io* 196, 4 ἀποκρατῶν-

τας(?) *Io* 197, 15 κρατῶντα *Mt* 282,
 2 (U) ἐποίων (?) -ον) *AM* 103, 13
 (N) ἐκυβέρνει *AM* 74, 16 (E)
 σκοτεῖσθωσαν(?) *Th* 280, 4 ἀπη-
 κροῶτο *Th* 259, 15 (cf 218, 2)
 ἀνιμαμένου *Mt* 247, 21 ἐκπληροῖν
Io 187, 8 *Th* 244, 1 ἐκτυφοῖν
Ph 29, 1 παρεχράτο *Th* 161, 3
 ῥέειν *AM* 112, 4 ἐρρέει *Th* 180, 15
 (R) (cf *personae*) καταπλέειν *Th*
 104, 2 ἐκχέεται *Ph* 4, 23 δέει *Th*
 162, 13 δέεται *Io* 204, 6 *Th* 154,
 10; 158, 13 ἐδέετο *AM* 112, 12
Io 159, 6 *Th* 167, 15; 233, 9; 259,
 3 δέεσθαι *Io* 212, 12 (cf 154, 14)
 ἀποκνέομεν *Ph* 95, 8
coniugatio periphrastica *Aq* 8, 21;
 23; 21, 27 *Aa* 38, 25; 45, 12 *AM*
 65, 8; 66, 13; 68, 1; 3; 13; 70,
 3; 10; 92, 14; 94, 7; 10; 100, 10;
 102, 16; 103, 6; 108, 4; 111, 3;
 10; 113, 10 *PA* 117, 4; 125, 14;
 126, 6 *Io* 162, 17(?); 176, 16; 178,
 31; 180, 13; 203, 8-9; 221, 1-2
Mt 230, 9; 236, 8-9; 249, 7 *Ph* 4, 4;
 7; 20; 14, 4; 8; 15; 17, 8; 18, 5; 10;
 19, 12; 20, 20; 21; 32; 21, 5; 6;
 13(?); 22, 8; 25, 29; 28, 37(?);
 34, 32; 36, 1; 37, 27; 38, 13; 27;
 29; 41, 17; 50, 13; 27; 53, 1; 57,
 1; 61, 11; 64, 12; 71, 7; 23; 79, 4
Th 106, 2; 117, 11; 118, 8;
 153, 10 (cf 10); 277, 13 *Bn* 293,
 23. — *Am* 57, 19; 61, 22(?)
AM 65, 3; 70, 9 *PA* 126, 7 *Bt*
 137, 23; 24 *Io* 186, 17 *Ph* 45, 10
Th 114, 1; 123, 2; 3; 142, 10;
 205, 21; 24; 218, 8; 235, 3(?)
Bn 294, 23; 300, 17. — *Io* 210,
 9; 222, 10 *Mt* 254, 7 *Ph* 16, 27;
 18, 21; 27, 13; 33, 32 *Th* 156, 7
Bn 297, 23. — *Aq* 6, 25. — μέλ-
 λετε γενέσθαι *Th* 117, 1 (T) ἐξά-
 ζαι σε βούλονται *AM* 90, 10-11
 (cf 10)

CONIUNCTIVVS: cf *coniugatio et*
modi

CRASIS τοῦνομα *Ap* 26, 13 *Th* 101, 4
 κἀγίου *Th* 165, 17 (Y) κἀγὼ κἀ-

- κεῖ κάκεινος* *κᾶν* *passim* *Aa An*
AM Io Ph Th
DATIVVS: cf casus
DECLINATIO nominum communium:
prima ἐχίδνη Ph 52, 4 (S); 64, 24 et 71, 21 (DE)
secunda θεέ AM 51, 8 Io 207, 1; 212, 1 Ph 63, 4 Th 164, 5; 16; 251, 10 al θεός AM 112, 10 βυθός (acc pl) Io 169, 17 ὕπνος (?) AM 75, 11 (N) ὕμνος Mt 253, 11 Ἰλαως Ph 25, 19; 65, 4 κατώγειον Th 135, 10 ὁστέον Th 285, 6; 286, 6; 10 - 11 ὁστούν Th 285, 15; 286, 4 νόων Ph 75, 4 (add W) ὁ δειπνος Ph 67, 7 (C) σταδίου Th 278, 2 (K) χόρτα AM 91, 9
tertia θυγάτηρ (nom) Ph 93, 35 θυγάτηρ (uoc) Ph 46, 2 (cf 16) μήτηρ Ph 2, 4; 29 (cf 14) al γονεῖς (acc) Th 159, 11 (τροφέας Th 178, 5) κόριδες Io 180, 19; 181, 8 κορίων Io 180, 17; 181, 1 αἰδῶ (gen) Th 120, 5 (D) πόλις (gen) Bn 301, 18 (M) ἄλας Io 207, 14 Ph 36, 30 Th 146, 2; 217, 8 ἄλατος Th 131, 7 γήρατι Ph 2, 24 γήρους Io 166, 17 Th 184, 3 ναῦ (acc) Io 151, 9 (P) κλεῖς (nom pl) Io 186, 7 κληματίδες (acc pl?) Mt 240, 19 κόρακες Ph 54, 27 (B) ἄστυα Th 128, 5 (-οια R) ἀνθέων Th 107, 10; 110, 2
prima ex secunda βάσαναι AM 107, 8 (C) σφέρας Ph 62, 9 (C)
prima ex tertia χεῖρα Th 112, 9 χείρας Ph 97, 29 σφίγγης AM 81, 13 χεῖραν Am 48, 15 AM 109, 4; 4 Mt 250, 2 Ph 70, 4 (C) Th 108, 7; 11; 112, 5; 113, 5 γυναικᾶν PA 122, 1; 12; 123, 8; 125, 11 Th 179, 20; 180, 11; 259, 11; 12 θυγατέραν AM 98, 7 (E) Ph 81, 5; 12 Th 179, 3; 180, 1; 181, 6; 212, 13 νύκταν Ph 53, 19 Th 118, 22 τρίχαν AM 108, 2 σφραγίδαν Th 165, 13 (V) ῥαφίδαν PA 124, 16(?); 23 χάριταν Th 137, 6 χρη-
- στότηταν Th 286, 10 ὠραούτηαν Aq 24, 28 (B) εἰκόναν Ph 44, 18 (C) φονέαν Io 177, 4 βασιλέαν Th 123, 9 (Y) λίβαν Th 127, 19 (Z) σπέρμαν Ph 43, 27 (Y) χεῖραι AM 97, 5 (N) Ph 61, 20 (θυγατέραι Th 272, 22 R) φνγάσαι Th 181, 4 θεραπαινίδαι Th 204, 10 ἀλπιγγαί Th 104, 6 τρίχα AM 108, 3 (Q) κόραι Io 180, 19(??) φλογαῖς Ap 19, 14 πλάκας AM 110, 3 (R) σπινθήρας Bt 146, 25. — ἀνδριάντης AM 110, 6; 112, 3 (O) ἀκροασίας Th 165, 4 ἐπιθεσίαν Th 134, 3 ἐπιστάσαν Th 138, 9 (cf infra ἀπεικασιν)*
secunda ex prima τὰ προῦρα Ph 17, 10 κώπους Th 103, 10 (B)
secunda ex tertia κύνον Th 108, 12 γονάτον Ph 12, 19 ἀέρον Th 173, 14 σκότῳ Th 226, 5 (cf 229, 16 al) πλῆθῳ Th 137, 2 (R) τεῖχον (??) τοῖχον? cf 12) Ph 58, 28 (DE) πήχοις Ph 39, 31 κτήνοις Ph 43, 3 (E)
tertia ex prima αὔγους Th 143, 10 μαχαῖρες AM 97, 3 ὑπηρέτες AM 98, 6 (E) ψυχῆς χίλιες(?) PA 126, 22 λάτρεις Th 239, 4 χάρτεσιν Ph 83, 23; 25 ἀπεικασιν Th 116, 2 (R) (cf supra ἀκροασίας rel)
tertia ex secunda στέρονος Io 155, 24 ἐλέους Io 169, 4 Th 287, 6 (ἐλέον Aa 43, 15) κλάδους Mt 220, 11 νοός Aq 28, 17 (cf 17 et Aa 41, 37) An 61, 26 Io 192, 26 Ph 44, 9 Th 142, 19 ἐλέη Th 184, 15 δενδρι (l δένδρη?) AM 108, 12 (N) τοὺς ἀνθρωποφάγωνες AM 65, 1-2 διάκονες(?) Io 209, 3
declinatio nominum propriorum Ἀββάνη (gen) Th 124, 6 (cf 6) Ἀγρίππα Io 151, 3 (-ου 3) Ἀνδρέα (gen) Aa 49, 18 AM 70, 11; 75, 11; 87, 10, 108, 7; 112, 9; 116, 14 PA 117, 1 (-ον passim) Ἀνδρέα (acc) AM 90, 8 et 91, 4 (E); 107, 3 (O) PA 123, 16; 16 Ἀστρήγες

(*nom*) *Bt* 147, 33 Ἀστρογήγα (*acc*)
Bt 147, 27 Ἀχαιοῦσιν *Aq* 28, 24
 Δροσίνα *Io* 182, 20 (-νῃ 203, 4)
 Ἑλλάδαν *Ph* 3, 31; 7, 1 Εὐτυχῆν
Io 209, 3 Ἰησοῦ (*acc*) *AM* 78, 12
 Ἰουζάνῳ *Th* 281, 13 Ἀνκόμηδε
 (*uoc*) *Io* 161, 17 Ἰωάννη (*uoc*) *Io*
 161, 4 Ματθεῖα (*gen*) *AM* 65, 1 *cet*
Mt 230, 2; 238, 7; 245, 3-4; 251,
 7; 255, 7 Μισδαία (*acc*) *Th* 218,
 12-14 Οὐαζάνη (*gen*) *Th* 263, 7
 (-ου 7) Πάτρα *Aq* 3, 21 Πάτραν
Aq 3, 21 Σαλαμῖναν *Bn* 300, 10
 (*cf* 15; 22) Σατανᾶ (*acc*) *AM* 91,
 14 (*E*) Σατάν (? *acc*) *Io* 206, 5
 Σιφόραν *Th* 260, 13; 284, 13
 Σμύρνην *Io* 169, 25; 173, 7 (-αν
Io 179, 3) Στάχνος (*nom*) *Ph* 90,
 25 Στρατοκλέος (*gen*) *Aa* 42, 32
 Στρατοκλῆ (*uoc*?) *Aa* 42, 29; 30
An 59, 25; 61, 17
declinatio adiectiuorum prima ὑπό-
 λοιπα *Th* 237, 13 συνήλικαι *Ph*
 18, 36 χεῖροναί *Th* 174, 14 μεί-
 ζοναί *Th* 189, 16 βελτία *Th* 203,
 23 Θηριώδιαν *An* 63, 10 σώφροναν
Th 121, 4 (*R*) μάλισταν(?) *Th*
 181, 15 (*V*)
secunda ἀκατάσχετε *Th* 168, 11
 κακόγηρε *AM* 112, 14 εἰλικρινός
Io 205, 2 παραπλήγον *Io* 161, 14
 Θηριώδον *Ph* 48, 8 ἀμβροσιώδον
Th 140, 13 (om σου *R*) περισσώ-
 τον *Th* 277, 6 (*K*) ἔμεινα *Th*
 153, 7 βραχύν *Th* 122, 2
tertia ἔγμειλες (*nom sing masc*) *Th*
 287, 3 (*R*) πλήρης (*indeclinabile*)
Th 118, 10; 212, 14; 255, 21;
 268, 9 πλατύν (*nom et acc n*)
Mt 220, 9; 224, 6; 225, 2 μέγαν
 (*nom n*) *Mt* 220, 9 μέγα, μέλαινα,
 μέλαν (*acc m*) *Ph* 71, 22 *Th* 172,
 10; 180, 16 μονογενῆν, ἀσθενῆν
 (*acc m*) *Aq* 2, 23 *Th* 113, 9 *Am*
 56, 25 εὐθαλῆ, εὐθαλῆν, δασύν,
 μείζονα (*nom sing n*) *Mt* 224, 6;
 226, 14 *Io* 194, 22 *Aq* 21, 25
 μονογενῆ, πολύν (*acc sing n*) *Ph*
 1, 4; 91, 23; 8, 24 *AM* 110, 6

Th 129, 14 παραδόντα *Th* 174, 3
 (*Y*) δίδοντα *AM* 72, 6 (*O*) συγ-
 γενέσσι *Th* 161, 11 ἐναλλαγές *Th*
 111, 3 (*V*) μεγάλοι (??? *acc pl n*)
AM 108, 11 (*N*) βελτίω (*dat sing*
f) *Io* 182, 24 σώες *Th* 274, 10
 χαριεντῆ, -τέις *Aq* 19, 23; 20, 19
declinatio pronomini ἐμέ? με? *Th*
 167, 18; 171, 16; 18 ἐμέν *AM* 82,
 15 (*D*) ἐσύ *AM* 82, 15 (*P*) *Io* 201,
 15 (?) *Ph* 8, 9 δέεσε = δὲ ἐσέ?
AM 67, 15 τοῦτος *AM* 113, 16
 ταύτη *Th* 174, 13 ταῦται *AM* 107,
 8 (*P*) τινού *Th* 160, 5 (*V*) τιναν
Ph 81, 24 (*B*) τὸ = δ (?) *Th* 138, 1
 αἵτιναι *Ph* 48, 11 (*E*)
declinatio numerorum δύο (*gen*) *Io*
 177, 23 *Th* 220, 12 τέσσαρες (-ις)
 (*nom*) *Th* 282, 7; 15 (*acc*) *AM*
 114, 13 τέσσαρες (*acc*) *PA* 127, 1
DEMINVTIVA δεσμίδιν *PA* 120,
 19; 23 θεάφιν *Bi* 146, 27 κρασίν
Th 230, 15; 19 ὀρόνιν *PA* 124,
 10 ῥαφίδιν *PA* 124, 16; 125, 5; 7
 σινδόνην (*i e -νιν*?) *Th* 166, 1 *cf*
 ἡμῶρον *Aq* 34, 13 (*V*)
ELLIPSIS: subiecti *Io* 181, 7
 (αἰτοῦ) *Th* 123, 5 (*cf* 5); 232, 5
 (αὐτοῦ); 240, 5 (αὐτῶν)
obiecti *Aq* 29, 26 (αὐτό) *Am* 47,
 16 (αὐτό); 50, 9 (τοῦτον) *An* 62,
 13 (αὐτό) *AM* 86, 2 (αὐτάς); 87,
 3 (αὐτό); 13 (αὐτόν); 89, 8 (με);
 90, 11 (σε); 13 (αὐτά); 95, 6; 100,
 15; 102, 12; 106, 7; 110, 9; 114,
 1 (ταῦτα); 114, 10 (αὐτούς) *PA*
 125, 13 (αὐτά) *Bt* 148, 18 (αὐτόν)
Io 156, 15 (αὐτό); 158, 4 (τοῦτο);
 159, 8 (αὐτό) *Th* 105, 7; 9; 113,
 8 (ταῦτα); 113, 4 (αὐτοῦ); 154, 9
 (δῶρα); 176, 2 (χῆρας); 13; 184,
 16 (αὐτούς); 210, 21 (αὐτό); 231,
 16 (αὐτήν); 264, 10 (αὐτόν) *Bn*
 300, 6 *et* 301, 1 (αὐτό)
uerbi *Aa* 41, 17 (γενήσεται?); 42, 28
 (ἔστι); 29 (ἄν εἴη?) *AM* 80, 8
 (τυφλοὶ εἰσι); 81, 2 *et* 7 (ἔστιν)
Ph 37, 34 (ἔφη) *Th* 148, 3; 225,
 12; 261, 8 (ἔφη); 161, 20 (ἔρπει)

uaria *An* 59, 9 (ἀν) *AM* 93, 11 (το-
σούτω); 103, 13 *et* 106, 12 (ἐν)
Th 102, 4 (ἀργυρίου τιμὴν: *post*
*Ἰνδῶν add εἰς τριῶν λιτρῶν ἀσή-
μον R*); 245, 13 (τόπω) *cf* ἄσημος
FIGVRA etymologica Am 51, 11
AM 70, 5; 87, 3; 99, 13; 116, 9 *Io*
160, 27; 168, 10; 182, 22; 197, 17;
198, 16 *Ph* 70, 7; 71, 2; 84, 1;
86, 10; 87, 3; 88, 3; 8 *Th* 110,
13; 136, 11; 167, 16; 178, 9
(*cf* 188, 5; 242, 23); 179, 10; 227,
22; 234, 16; 249, 16; 266, 8 *cf*
paronomasia

FVTVRVM indicatiui: cf modi

GENERA nominum permutata:

masculinum pro feminino αὐτοῦ (*i e*
ψυχῆς sed cf 9 eius) *Ap* 10, 14
et Aq 10, 24 ποικίλοις νόσοις *Am*
49, 13 μάστιγι φοβεροῖς *Am* 52, 23
διαφάσαντος ἡμέρας *An* 61, 13
δεινότερους βασάνους *AM* 93, 15
(*N*) *cf* 107, 7 (οἱ β. οὗτοι *E*); 108, 5
τὸν ληρόν *AM* 96, 9; 11; 98, 9 (*E*)
πλαξὶν χρυσοῖς *AM* 110, 3 (*E*)
πληρωθέντων ἡμερῶν *AM* 116, 11
βίβλον φῖ *Io* 152, 4 τοῖς βίβλοις
Io 155, 14 κύλικι μεγάλῳ *Io* 156,
16 (*cf* 16; 32); 157, 3 γυναικὸς
γεγονότος *Io* 161, 14 σοῦ προσο-
μιλοῦντος *Io* 162, 5 βρύνοντα τὴν
πηγὴν *Io* 215, 4 τοῖς βίβλοις *Ph*
5, 25; 96, 40 ἐξονοῖαι φρίττοντες
Ph 63, 12 ὑψιστον γνῶσιν *Ph* 84,
28 χεῖρες κηρύσσοντες *Th* 109, 13
θυρῶν κλεισθέντων *Th* 115, 15
τιμωρίας κακίστους *Th* 117, 7
ψυχῶν ὄντων, ἐχόντων *Th* 141,
16; 184, 14 (ἐγὼ) παρενοχλούμενος
Th 161, 4-5 ἀλλήλοις (ψυχῶν)
Th 171, 21 γυναικῶν καταλειψάν-
των *Th* 172, 12 ψυχῶν αἰδοῦμενοι,
αἰσχυρόμενοι, γυμνοί, κλέψαντες
al *Th* 172, 20; 21; 173, 1; 2; 3;
5; 6; 7; 8; 9 πάντων ἐπιθυμίσεων
Th 175, 1 πάντας αὐτάς *Th* 176, 3
καταλιπόντες, ἐπανιόντων, γενό-
μενοι (*feminine*) *Th* 180, 20; 21;
181, 1-2 (γυναῖκες) ἀναπέμποντες

Th 192, 14 ὑψίστῳ βασιλεῖ *Th*
195, 20 πάντων πράξεων, γυναι-
κῶν, ἡδονῶν *Th* 200, 7; 226, 17;
235, 10 (αὐτῇ) ἀναστάς *Th* 237,
22 σὺ (Τερτία) ἀπελθὼν *Th* 241, 6
αὐτὴν ἐπανιόντα *Th* 243, 21 (Τερ-
τία) πεζοβατῶν *Th* 243, 21-22
οἱ αὐλακες *Th* 255, 19 πάντας
τάς θείρας *Th* 263, 5 δύναιμι
βαστάζων *Th* 267, 4

masculinum pro neutro πνεῦμα δια-
μένοντα *Ap* 2, 22 (*cf* 5 *perma-
nentem*) θάμβος μέγας *Am* 49, 15
ὔδωρ, χρυσίον πολὺν, γένειον δια-
σύν (? *cf declinatio*) *AM* 110, 6
Th 129, 14 *Io* 194, 22 αἶμα θεύ-
σαντα *Io* 201, 21 τὸν ἄροτρον *Io*
208, 1 (πνεῦμα) ἀδικήσας *Mt* 235,
11 (*cf* 11) ὁ γλωσσόκομος *Mt* 255,
6 μονογενῇ τέκνον (? *cf declinatio*)
Ph 1, 4 τὸν ἔλεγχον, οἱ ἔλεγχοι
Ph 23, 19; 85, 25 τὸν δειπνον
(? *cf declinatio*) *Ph* 67, 16 (*Y*)
Th 254, 14 (*LSZ*) εἶδος ὄντα *Th*
111, 16 κτήμα λήγοντα *Th* 243, 2
ξύλου ὃν *Th* 266, 14

femininum pro masculino πασῶν
ἀνθρώπων *Ap* 11, 10 κίλβανος
οἰκοδομηθεῖσα *AM* 96, 7 τῇ κλι-
βάνῳ *AM* 96, 8 (*M*) σπινθήρας
ἐξερχομένας (? *declinatio*?) *Bt*
146, 25 αὐτάς, αἱ κόρες *Io* 181,
5-6; 8 χάριται συριακαῖς *Ph*
83, 5; 23 ταῖς ὁδοῦσιν *Th* 180, 3
ἄντρον ἀποπνέοντα *Th* 173, 13
(ὄναγροι) ἰσχυρότεροι *Th* 186, 19
πέριδικας ἄς *Th* 205, 13

neutrum pro masculino τὸ σταυρόν
Am 54, 17 σταυρόν διαβαῖνον *Ph*
70, 4 βρονγὸν μέγα *Th* 172, 10

*genera nominum ad sensum adcom-
modata* *AM* 98, 11; 99, 2; 115, 1
Bt 149, 21 *Mt* 221, 12; 255, 5
Ph 26, 9; 57, 28; 79, 1 *Th* 164, 4;
14; 172, 21 *ss*; 174, 8; 189, 16
cf genera nominum permutata
passim

*genera uerbi: cf coniugatio, passi-
uum*

GENETIVVS: cf casus

INDICATIVVS: cf coniugatio et modi

INFINITIVVS:

cum accusatiuo insolenter positus
Aq 8, 21; 16, 19 *An* 60, 12 *AM* 71, 4
Io 153, 4; 22 *Ph* 14, 21; 27, 30;
 50, 7 *Th* 177, 1 - 3; 194, 10

cum nominatiuo *AM* 82, 4 *PA* 120, 14

cum ἐν τῷ *Ap* 4, 15; 5, 15; 6, 9;
 14; 15, 13; 18, 19; 22, 9; 24, 10
Aq 4, 25; 26; 5, 23; 6, 17; 22;
 7, 24; 8, 19; 15, 23; 18, 29; 31,
 18 *cf* 11, 10 *AM* 66, 5; 68, 2; 85,
 12; 116, 11; 13 *Io* 168, 29 *Mt* 250,
 8 *Ph* 20, 25 *cf* *Bt* 134, 25 *et*
 129, 27

obiectiuus *Io* 161, 17 *Mt* 227, 8 *Ph*
 61, 1; 72, 15 *Th* 159, 10; 215, 5
Bn 301, 8 (σκέπτομαι) *Io* 179, 8
 (ἐπισπεύδω)

finem significans *AM* 66, 11 *Mt* 225,
 12; 226, 10 *Ph* 9, 4; 23, 10; 38, 4;
 9; 17; 74, 1 *Th* 112, 2; 125, 9;
 127, 8; 171, 9; 180, 5; 185, 5;
 187, 13; 188, 11; 190, 21; 22;
 193, 2; 204, 8; 213, 24; 217, 19;
 228, 15; 229, 20; 232, 14; 242, 21;
 263, 6; 264, 7; 285, 8

adiecto βονλόμενος uel θέλων *An*
 59, 2 (*cf narr* 365, 25); 62, 15
AM 105, 7 *Bt* 129, 23 *Mt* 220, 2;
 225, 12 (*U*); 236, 10; 237, 1 *Ph*
 9, 4; 20; 15, 1; 44, 7; 61, 14
 (*cf* 3) *Th* 101, 6; 129, 11; 173,
 14; 185, 5 *cf* 140, 15

interposito τοῦ *Ap* 30, 6; 32, 7; 8
Aq 25, 29; 29, 16; 30, 22; 32, 11
AM 69, 1; 71, 1; 81, 5 (?); 90,
 11; 93, 9; 99, 2; 6; 113, 1 *PA*
 122, 3 *Bt* 140, 31; 141, 18 *Io*
 212, 10; 12 *Mt* 218, 6; 228, 2;
 240, 1 *Ph* 9, 6; 15, 3; 28, 25; 33,
 8; 39, 11; 48, 1; 53, 22; 61, 2;
 3 (*cf* 14); 6; 72, 4 *Th* 112, 2;
 147, 2; 160, 13; 169, 18; 249, 11;
 255, 14; 260, 3; 3 - 4; 17; 270, 4;
 280, 5; 285, 9 *Bn* 294, 16; 295,
 25; 26

oblitteratus *An* 59, 8; 60, 18; 62, 8;

15 *Bn* 300, 13 (?) *cf* *ἴνα*

LITTERAE conseruatae aut redintegratæ γινώσχετε *Ph* 74, 10 *UY*
γίγνεται *Ph* 75, 3 (*QN*) *γίγνεσθε*
Ph 75, 15; 83, 21 (*U*) *σμικρότητα*
Ph 85, 19 *Th* 121, 10; 211, 18;
 232, 16; 250, 5; 270, 6 (*cf* 18)
σμικρόνω *Th* 125, 20

litterae additiciae ἀρίκτω *Aq* 2, 18
BZ ἀρικτω *Ap* 2, 10 ἀροστρα *Th*
 103, 9 (*V*) αὐλήστρια (-ιστρια?)
Th 108, 1; 14 αὐλιστῶν *Th* 104,
 6 (*G* -ηστῶν??) λεγοθέντα *Th* 111,
 4 (*C*) ἡγρευγον, πορευγόμεθα *AM*
 68, 8; 70, 12 (*D*) ἐγὰν *AM* 93, 9
 (*B*) ἐπνισχνούμενος *An* 63, 30 ἰν-
 δρύνθη *Th* 267, 7 ἀνεγνέγκωμεν
AM 98, 3 (*B*) ἐγκλείψας *Th* 261,
 16 (*V*) συμπολιτεύομαι *Aq* 30,
 14 (*B*) συγγενῶν, συγγενεῖς *Aq*
 32, 27; 30, 24 (*B*) συλληφθῆναι
Io 197, 11 (*C*) ἐνεγκεν *Aq* 30, 8
 (*B*) *Ph* 73, 25 *et* 82, 21 (*B*)
 λαγχνέας *Th* 120, 11 (*C*) λέγξας
Th 119, 2 (*S*) ἔλεγξαν *AM* 81,
 14 - 15 ἐνεγκατέλιπε *Th* 171, 8
 ἐνεγκωμίασεν *Th* 206, 23 ἐμπλεον
Th 104, 3 (*B*) Σιμόρορον *Th* 269,
 3 (σημφ- *R*) λιμβάνον *Aq* 13, 25
 (λνμβ- *B*) ἡμβλει *Th* 108, 2 (*R*)
 γάμβρον *Th* 109, 2; 110, 15 (*R*)
 συλλημφθῆναι *AM* 68, 12 *al* λήμ-
 ψομαι *Ph* 87, 21 (*B*) καταλαμβεῖν
Aq 23, 24 (*B*) *cf* *coniugatio*
ἀμείμψασθαι *Th* 271, 2 (*K*) σχε-
 δόν *Aq* 16, 20 (*BZ*) ἰντέκτονα (?)
Th 101, 6 (*B*)

litterae praetermissae ὕγελαν *Th* 121,
 4 *al* ταμεία *Ph* 80, 22 *Th* 115, 7;
 243, 8 *cf* 223, 13 φονεόντων *AM*
 113, 3 διερενήσατε *Ph* 54, 19 (*F*)
κλαθμός *Aq* 18, 22 (*E*) *AM* 99,
 13; 115, 11 *Ph* 64, 27 ἀνάπασον
Ph 87, 20 (*B*) ἐθασάμην *Aq* 32,
 21 (*B*) προξυνθείη *An* 59, 21 δι-
 ζευχθῆναι *Th* 241, 4 διδασκοντα
Th 242, 13 φάλαξ *Am* 53, 9 σφιξ
AM 82, 16; 83, 5 σύσφιζον *Ph*

- 13, 3 σφίζον *Ph* 83, 25 (*DEF*) περιέσφιξα *Th* 255, 16 (*S*) ἔλεξον *AM* 80, 3 (*M*) ἐλέξης *Th* 146, 10 (*R*) ἐλεχθεῖς *Th* 167, 14 (*U*) εὐσπλαχνία *Th* 131, 2; 142, 14 (*T*) ἐπισπλαχνίσθητε *AM* 98, 11-12; 115, 8 (*M*) θιγάνουσιν *Th* 118, 5 (*C*) εὐηγγέλσαντο *Th* 136, 22 (*H*) πέψον *PA* 125, 11 *Th* 134, 4 (*R*) ἀπέπροσθεν *Th* 205, 16 (*P*) πάπολλα *Th* 164, 1 (*R*) Μαυρῇ *AM* 82, 9 (*E*) ἐπραματεύσατο *Io* 202, 7 ἔφενον *Ph* 56, 21 *et* 85, 16 (*DF*) στερικόμεθα *Aq* 26, 27 (*B*) νεανίκοι *Io* 210, 8 ἐμφανίσθητι *Ph* 65, 2 βλαφημῇ *Ph* 13, 4 πέρνας *Ph* 62, 21 (*B*)
- litterae loco moliae ἔκτρω Aq* 2, 18 (*A*) σμίξαντες (? σμίγω?) *Ph* 61, 1; 19 βαλόντες (λαβ.) *An* 59, 16(?) *Ph* 23, 37(?) θέλοντες (ἐλθ.) *Ph* 44, 5 ὀπίκτας (πολ.) *AM* 101, 4 θαμβῶν (βαθμ.) *Th* 109, 11 (*X*) ἀπεγχοῖν (ἀμπεχ.) *Th* 153, 14 (*P*) τεκ' ἄν (τέκνα) *Ph* 73, 25 Ἀβάμνης (Ἀμβάνης *cf* 99, 1; 101, 5 *al*) *Th* 102, 6 σβένειν (σέβειν *cf* coniugatio) *Ph* 44, 17 θράσος *Th* 251, 11 (*Z*)
- litterae perperam geminatae βαλόντες An* 59, 16 *Aq* 17, 21 (*A*); 19, 23 (*AEV*) *AM* 66, 9; 11 (*R*); 96, 4 *Io* 154, 17 (*W*) *Mt* 218, 7 (*F*) *Ph* 21, 3(?) ; 44, 9; 48, 5; 61, 2(?) ; 19; 73, 6; 83, 16 (*Y*) *Th* 147, 16; 226, 7 (*PU*); 262, 15 μέλλει *Io* 215, 4 (*W*) μελλῶν *Aq* 24, 20 (*B*) ἀπεστάλλην *AM* 74, 6 περιπολλῶν *Io* 162, 4 κωλλυτικοῦ *Aq* 12, 21 (κολλη- *Z*) ἀπώλλετο *Aq* 10, 13 (*S*) *Io* 186, 9 (*MR*) *Mt* 247, 3 (*P*) *Th* 158, 17 (*Y*) ὑπογουλλίζοντα *Th* 180, 16 (*RV*) καλλός *PA* 117, 20; 121, 12 (*V*) πολλύς *AM* 114, 7 *Mt* 224, 9 *Ph* 3, 3; 34, 30 *Th* 277, 16 (*S*) *Aq* 16, 20; 23, 23; 24, 21; 28; 28, 15; 35, 16 (*B*) *Io* 196, 8 (*C*) *Ph* 34, 30 (*Y*); 67, 9 (*C*) μάλλιστα *AM* 107, 13 (*MN*)
- Th* 105, 10; 160, 19 (*R*); 162, 11; 181, 15 (*RU*) πάλιν *AM* 67, 8; 16; 17; 69, 11; 74, 3; 93, 4; 14; 116, 3 *Io* 194, 13 (*C*) πόλλας *AM* 69, 7; 116, 8 ἀλλήλλους *Mt* 221, 7 (*F*) θέλλοντες *Ph* 61, 14 (*U*) ἀφελλόμεναι *Th* 173, 2 (*V*) βδελλύγματα *Ph* 50, 7 (*D*) διήλλεγξας *Ph* 62, 22 (*D*) ἔλλεγχοι *Ph* 85, 25 (*F*) ἐλλέγχειν *AM* 91, 13 (*N*) *Th* 146, 10 (*R*) μεγάλλην *AM* 116, 9 μεγαλειότητος *Th* 270, 7 (*K*) ἀπαλλά *Io* 195, 4 (*C*) Φίλλιππος *Ph* 61, 5 (*S*) ἀλλαζονείας *Th* 280, 7 (*K*) ἀλληθῶς *AM* 72, 5; 76, 14 Ἀρτεμύλλα *Ph* 24, 37 Νερκέλλας *Ph* 34, 11; 12 ἀναλλυθῆναι *AM* 99, 7 ἀπολλειφθεῖς *Th* 112, 8 (*Y*) κρεμύμενος *Aq* 12, 19 (*B*); 24, 26; 26, 23; 24 (*AB*); 29, 13; 31, 25 (*B*) *An* 56, 12 *Ph* 55, 13 (*T*); 58, 1 (*C*); 10 (*CV*); 58, 19; 21; 61, 9 (*T*); 62, 8 (*V*); 71, 1; 72, 7 (*PCV*); 71, 13; 18; 20; 73, 19; 83, 17 (*T*); 74, 4 (*PF*); 75, 6 (*P*) *Th* 171, 20 (*P*); 172, 15 (*DUV*); 18; 21; 173, 2 (*D*); 7 (*DUV*) μονογάμων *Mt* 219, 4 (*F*) οἰμοι *Mt* 247, 3 (*F*); 12 (*UE*) *Ph* 97, 35 (*H*) κατάκριμμα *Aq* 36, 18 (*B*) κεκραμένον *Mt* 257, 9 (*PA*) τεταμμένος *Mt* 244, 6 *Ph* 58, 11 (*V*) ὑποβεβλημένην *Th* 237, 11 (*U*) ἐκκεχυμένον *Ph* 93, 7 (*H*? *ab illo χύνω?*) πολύμορφος *Th* 161, 14 (*V*) ἐγένετο *AM* 68, 12; 74, 7; 94, 12; 12; 99, 2; 100, 1 *Th* 142, 18 (*Y*) γεννήσεται *Io* 201, 6 *Mt* 220, 9 (*E*) *Ph* 84, 3 (*C*) *Th* 146, 9 (*Y*); 163, 13 (*Y*); 250, 21 (*U*) μονογενῆ *Aq* 2, 23 (*B*) ἀκίνητον *An* 59, 26 ἔπινον *AM* 65, 8; 96, 10 (*O*) κοινωνῆσαι *Th* 160, 13 (κυνν- *V*) κινύρα *AM* 86, 6 (*C*) ἀποτιννίεις *Th* 218, 12-14 οὐδενός *Th* 106, 6 (*V*) τυγχάνει *Th* 122, 3 (*P*) προσέδενον *AM* 68, 9 (*OMN*) συνηγμένον *AM* 65, 4 (*N*) συνναντήσας *AM*

- caelitus 41, 2 *Cypr Hieron Lac-*
tant Oros Ennod Sedul cf Roensch
149
capaciter 67, 3
carceralis 7, 6
cardus i. q. spina, aculeus 169, 7.
233, 16 *cf Papias ms Bituric*
apud Ducange s. u. cardi Georges
s. u. carduus Groeber in Woelff-
lini Archivio I, 542
carminator 31, 16
carnalis 17, 18, 17 *Tertull Cypr*
Commodian Lucifer Oros Ennod
Sedul cf Roensch 338 Bonnet
ind ad acta Thom Ducange s. u.
catathema (κατάθεμα) 56, 6 *cf*
Ducange s. u.
catechizare 49, 11. 63, 13 *Tertull*
cf Roensch 248 Funck in Woelff-
lini Archivio III, 427
cathomus siue catomus i. q. uirga
ferrea 175, 3 *cf Ducange s. u.*
aliter statuit Thilo qui cathomis
caedi significare putat κατ' ὄμους
caedi (II, 28) cf Vict-Vit I, 28
uenerabilem senem in publica
facie catomos ceciderunt
certari *pro* certare 70, 1 *cf Roensch*
302
cessare i. q. desinere 62, 29. 113, 11
Tertull cf Hartel 14. i. q. otiosum
esse 165, 20
ciragricus (χειραγρικός) 81, 15
circumsplendere 74, 7
clamare aliquem i. e. uocare 13, 19.
76, 14 sq. *Barnab lat pass Perpet*
et Felic cf Roensch 352 Ducange
s. u.
clarificare 5, 25 *Iren Tertull Cypr*
Commodian Lucif cf Koffmane
43 *Roensch 175 Bonnet ind.*
Ducange s. u.
clausi disciplinae 18, 5
clementia tua 159, 13 *cf Ennod uit*
Epiph p 379, 21 Hartel
cludere = claudere 68, 25 *Tertull*
Cypr Commodian Lucif cf Geor-
ges s. u. Roensch 465 Groeber
in Woelfflini Archivio I, 548
coadunare 58, 20 *Lucifer 4, 22 ed*
Hartel cf Roensch 207
coapostolus 55, 31. 57, 19. 58, 1
Cassian cf Ducange s. u.
coeptum conamen 4, 7
coinquinare 77, 5 *Colum cf coin-*
quinatio Lucifer 27, 10 ed Hartel
cf Roensch 183 Ducange s. u.
committere uel se committere cum
aliquo 45, 16. 51, 18. 56, 21. 85, 21
commundare 66, 13 *ex emendatione*
cf Roensch 184
communicare (i. e. sibi communem
facere) 95, 8
communicatio 78, 3 *Tertull Cypr*
cf Koffmane 73
non (nusquam) comparere (comparere)
41, 1. (45, 10). 63, 6 sq. 64, 17.
65, 18. 143, 10 sq. 223, 12; 13.
225, 5. 228, 10 *Arnob adu nat VII,*
46 Ambros Lamprid cf Roensch
349 sq. Bonnet ind s. u. apparere
le latin de Grég de Tours 255
compassio 8, 7 *Tertull cf Roensch*
80 *Ducange s. u.*
compati alicui 173, 5 *Tertull Cypr*
cf Roensch 184
complex 34, 10 *cf Roensch 121*
Ducange s. u.
confabulatio 42, 12 *Cypr Ennod*
confortare 2, 20. 22, 17. 47, 16.
49, 11. 50, 9. 54, 12; 21. 58, 15.
65, 21. 68, 2. 77, 27. 79, 5. 85, 22
Lactant Cypr Hieron cf Roensch
185 Bonnet ind Hartel ind ad
Ennod Ducange s. u.
congaudere 173, 2 *Cypr Ambros*
Sulpic-Seu cf Roensch 186 Bonnet
le latin de Grég de Tours 233
coniunx i. e. uxor 87, 2. 129, 13 *cf*
Thielmann Philologus 1883 p 360
Bonnet ind ad acta Thomae 'fem
numquam masc' (aliter 129, 4
cod L)
conlocutio 87, 17 *Ennod ep VI, 12*
computare i. q. existimare 159, 21
Tertull Cypr Vict-Vit
conquinamentum 47, 3
consodalis 25, 6 *cf Ducange s. u.*

constabilire 49, 14. 57, 31. 58, 15.
81, 20 (*Plaut Terent*) *Tertull cf Roensch* 186
consuetudinarius 29, 6 *cf Roensch*
134 *Geyer in Woelfflini Archivio*
IV, 612 *Ducange s. u.*
consultus, us 30, 14
consummare *sive* consummare (τελεῖν,
τελειοῦν) 2, 13. 40, 14. 46, 9. 51, 9.
53, 9. 72, 15. 169, 4; 9 (*Sueton*
Curtius) *Tertull Oros Vict-Vit*
cf Roensch 355 *Koffmane* 74
contorminari (contorpidari?) 46, 27
(*non de doloribus uentris uel tor-*
minibus, sed de torpore membro-
rum sermo est)
contraresistere 65, 30 *Commodian*
apolog 966
contribulare 46, 19 *Tertull Cypr*
Lucif cf Roensch 187
contumeliare 54, 29. 62, 25 *cf*
Ducange s. u.
conuenire se inter aliquos 141, 16 sq.
conuersare *i. e.* conuertere 17, 20
conuersari (περιπατεῖν) 17, 23 *Ter-*
tull Cypr cf Roensch 356 *Du-*
cange s. u.
conuersatio *i. e.* conuersio(?) 18, 7.
conuersatio peccatorum 73, 29
corporalis 17, 6. 55, 28. 93, 17 *Ter-*
tull Ennod Sedul cf Bonnet ind
Ducange s. u.
corruptibilis 18, 16; 17 *Arnob Ter-*
tull Ambros August Lucif cf
Roensch 110
crastina *scil* die 5, 2
cremium (cremia) 76, 2 *cf Georges*
Lex s. u. Ducange s. u. Havet
in Woelfflini Archivio II, 135
cum mox *i. q.* mox ut 25, 16
carius *i. q.* explorator 59, 12. 85, 17
cf Ducange s. u.

daemonialis 7, 3
daemonium 58, 27. 131, 7. 147, 2.
232, 2 *cf Koffmane* 15 *Bonnet*
ind Ducange s. u. daemon
debitrix 81, 11 *Tertull de anima* 35
deceptor 6, 26. 60, 4 *Sedul.*

deificus = diuinus 63, 9 *Tertull*
Cypr Pseudocypr adu aleat 11
de monte Sina 1. 8. 11 *cf Roensch*
224 *Koffmane* 44 *Woelfflin in*
Archivio V, 498 *Ducange s. u.*
delauare 99, 15 *cf Ducange s. u.*
delerare (*i. e.* delirare) 167, 3; 4
codd CDMN. 231, 21; 22 *cod L*
delfica *i. e.* abacus, mensa 63, 19.
64, 15; 33. 65, 4 *cf Ducange s. u.*
delphica
demorari 45, 2 (demeurer) *Tertull*
Cypr Ambros August Arnob Lu-
cif Sulpic-Seu cf Roensch 357
Ducange s. u. Hartel l. s. 18
demutare 95, 8 *Tertull*
de sub 3, 15 *Cypr pass Perp et*
Fel Ambros Lucif Rufin cf Koff-
mane 140 sq. *Roensch* 235. 475
Ducange s. u. (cf etiam quos ad
ab ante memorauit scriptores)
detectio 163, 20
diabolicus 13, 7. 135, 16 *Ennod*
Lucif cf Koffmane 14
diabolus *sive* diabolus 12, 6. 25, 12.
30, 21. 49, 20. 52, 14. 54, 8. 55, 24.
77, 4. 131, 10. 133, 2. 139, 12.
149, 14; 18. 161, 17. 232, 9
dies *fem* 25, 1. 48, 28; 31. 52, 31.
56, 29. 63, 18. 64, 4; 32. 69, 26.
79, 8; 16. 81, 31. 83, 4. 113, 2.
133, 16. 147, 8; 17; 19; 21. 161, 13.
163, 11. 167, 8; 15. 224, 9. *masc*
48, 19. 50, 10. 53, 10. 54, 30. 62, 8.
79, 4. 81, 17. 85, 6. 93, 8. 121, 1.
123, 4. 137, 17. 141, 11. 147, 3.
149, 2. 171, 13 sq. 225, 8; 10.
227, 8. 230, 14. 233, 7
dilectio tua 39, 8. 46, 3
dilectrix 39, 2
dirigui 175, 17 *cf Georges s. u.*
discentes (μαθηταί) 103, 5 *Iren Ter-*
tull Cypr Pseudocypr pasch comp 1
cf Roensch 107 *Koffmane* 53. 76
Ducange s. u. discens
disceptatio *i. e.* uituperatio 11, 11.
disparere 42, 21 *cf Ducange s. u.*
dissipator 55, 27 *cf Lucifer* 133, 11
ed Hartel

domesticus (*οἰκεῖος*) 64, 7 *Tertull Cypr Lucif*

dominicus 12, 7, 79, 4 (dies dominicus) 79, 16 (dies dominica) *cf Ducange s. u. dominica*

elemosyne *uide* aelemosyne

eleuare uocem 76, 4

eloquium *i. q. allocutio* 64, 11 *Ennod passim*

energema *uide* inaergema

energia 49, 27, 52, 10, 91, 3 *cf Ducange s. u.*

epimenia, ae (*τὰ ἐπιμήνια*) 50, 2 *cf Ducange s. u. epimenium*

episcopus 133, 10; 11

equidem *i. e. quidem* 65, 30 *Cypr*

ethnicus 24, 13

eucharistia 46, 15; 18, 51, 8 *Tertull Cypr etc cf Ducange s. u.*

exfugare 61, 15, 65, 24; 27, 66, 12, 71, 10; 12 *Bonnet le latin de Grég de T 232*

exigi *i. e. produci fortasse* 97, 17 *cf comment*

exiliaticus 85, 7 *cf exiliaticus apud Caspari Anecdota II, 134*

ex officio (iuncti) 6, 21

exorbare *i. q. excaecare* 67, 15 *cf Ducange s. u.*

expectaculum 162, 12 *codd CF. 230, 17 cod F. Tertull Pseudocypr cf Koffmane 109 Schepss in Woelfflini Archiv III, 325 Ducange s. u.*

Bonnet le latin de Grég de T 149

expellere, se 59, 7

exponere *i. e. emittere* 85, 17

exsensari 54, 8, 69, 2

extasis 43, 8

externium 55, 26, 62, 1 *Barnab lat Tertull Oros hist VII, 39, 14 cf Roensch 29 Ducange s. u.*

extimare = existimare 73, 26 *cf Woelfflin Archiv II, 362 Ducange s. u.*

extrinsecus *i. e. praeterea* 64, 27

factura (*πράξις*) 35, 3 *Iren Tertull Cypr Prudent Vict-Vit cf Roensch 329 Ducange s. u.*

fantasia *i. q. uana species, fallacia* 81, 24, 223, 11, 225, 5, 228, 1

fantasma 61, 3, 62, 13, 63, 17, 81, 19, 229, 18 *Cypr*

fantasticus 228, 5; 10

fasciamentum 7, 25 *cf Ducange s. u.*

festinato 39, 9

fidentes (*πιστεύοντες*) 83, 21 *Cypr cf Koffmane 53*

finitima absolutio *i. e. mors* 13, 17

fluxus *i. e. luxus mollitia* 2, 4 *Tertull Pseudocypr de sing cler 8*

folium (*φύλλον*) *scil Indicum, aroma aliquod* 20, 6

foris *i. q. foras* 107, 6 *Apocal. 22, 15 Vulg. Pseudocypr de aleat 8*

Commod apol 206 cf Bonnet ind

formonsus 68, 2, 87, 1 *cf proleg XLI*

fraternitas *i. e. coetus fratrum* 45, 14, 51, 29, 62, 22 *Tertull Cypr Lucif cf Koffmane 144 Ducange s. u. (1)*

fundare (*θεμελιῶν*, sensu metaphorico) 3, 10, 47, 30, 53, 18 sq.

61, 10, 62, 30 *Cypr ep 27, 1*

furiari 87, 4; 6, 101, 13

gaudio magno gaudere 50, 31, 121, 13

gehenna 64, 19, 232, 9 *Tertull Cypr Prudent Vict-Vit cf Koffmane 18*

Roensch 256

geniculari (*γονυπετεῖν*) 47, 35 (geniculatio *Tertull*) *cf Ducange s. u.*

geniculare

girare (gyrare) *i. q. inuertere (giran)* 171, 8 *cf Thilo II, 22 Diez Etym*

Woerterbuch s. u. Woelfflin Archiv IV, 266 Ducange s. u.

glorificare 8, 9, 14, 9, 17, 11, 22, 18,

27, 1, 41, 11 *Iren Tertull Cypr Lucif Sulpic-Seuer cf Koffmane 48 Roensch 175 Bonnet ind Ducange s. u.*

glorificatio 8, 8

grauatus *i. q. grabatus, κράββατος* 74, 1, 85, 5 *Iren Tertull Com-*

mod Apol 644 Sedul carm III, 98 cf Roensch 242 Ducange s. u.

grabatum

gremium *uide* cremium
gubernius 50, 3; 11

habitaculum 9, 19 *Hermas Tertull*
Lactant Sulpic-Seu Hieron Prudent
cf Roensch 37 Ducange s. u.
honorificare 63, 10. 72, 6. 95, 8.
99, 12 *Lactant Sulpic-Seuer cf*
Roensch 176 Bonnet ind Ducange
s. u.

honorificus *i. e.* honoratus 50, 17
honestus *i. e.* diues, nobilis 63, 2.
79, 19; 20. 87, 7 *Barnab lat*
Digest cf Roensch 332 idem
Semasiologische Beitrage Heft 2
Lipsiae 1888 cf Liter Centralblt
1889 p 1114

horrifice 42, 9

humilitas mea 8, 18

immutator 31, 17 *Oros hist VII, 43, 6*
impedire alicui 139, 12 *Ambros*
Varro Schol ad Iuuenal cf Roensch
413

impiissimus 22, 15 *Tertull Vict-Vit*
impostor 31, 15 *cf Ducange s. u.*
imposturare

inaccessibilis 66, 26 *Tertull Cypr*
Ambros Novat Lucif cf Roensch
110 Ducange s. u. Hartel l. s.
p 23

incircumciscus 119, 5 *Tertull Lucifer*
252, 24 cf Roensch 225

in comminus 71, 13 *cf Roensch 233*
incomprehensibilis 139, 10. 151, 20
cf Ducange s. u.

inconditus 11, 1

inconstabilitas 161, 2

incorruptus 93, 19 *Oros hist IV, 6, 5*
incredibilis *i. e.* infidelis 47, 17.
62, 5 *Lucifer cf Koffmane 54*
Roensch 332 sq. Ducange s. u.

incredulus *i. e.* infidelis 15, 10. 233,
14; 18 *Cypr Commod Philast*
Oros Lucif cf Koffmane 53. 94
Bonnet le latin de Grég de T 262

incunctanter 40, 8 *Cypr Novat*
Augustin Oros Lactant Ennod etc
cf Roensch 153 Ducange s. u.

ineffabilis 42, 11 *Oros Ennod*
inergaema, ae (ἐνέργημα) 53, 25
Tertull

inextinguibilis 76, 11 *Tertull Cypr*
Rufin Lucif Arnob adu nat III, 30.
VI, 7 cf Roensch 111

infirmis, e 52, 19. 53, 25. 54, 7. 60, 5
Ammian-Marcell cf Roensch 274
Sittl in Woelfflini Archivio II, 578
Ducange s. u.

ingenio *i. q.* de industria 225, 1

inhianter 11, 11

inlaudare 65, 1

inluminari *i. q.* conspiciere 67, 9

in mane 69, 21. 70, 2

innotescere alicui aliquid 5, 2; 11.
22, 11 *Cypr Vict-Vit cf Ducange*
s. u.

inpalam 58, 29. 63, 25 *Ambros cf*
Roensch 234 Hamp in Woelfflini
Archivio V, 363 sq. Ducange s. u.

inplanatio 67, 5

inplanator 54, 10 *Cypr cf Koffmane*
115 Ducange s. u. implanare

impossibilis 59, 31 *Tertull Oros Apol*
9, 2 cf Ducange s. u.

inpudatus 60, 1. 62, 4 *Lucifer*
142, 31 cf Hartel l. s. p. 24
Ducange s. u.

inquinamentum 3, 16 *Tertull Sulpic-*
Seu Nouat Ambros cf Roensch 23
inrecessibilis 93, 3 *cf Ducange s. u.*
inseparabilis 14, 14 (inseparabiliter
Cypr) cf Ducange s. u.

insinuare *i. e.* iudicare 22, 12 *Ter-*
tull Cypr Ennod Sulpic-Seu Vict-
Vit cf Roensch 387 Ducange
s. u.

insinuare aliquem alicui, ἐμπαρτεῖν
τινὰ τινί 121, 13

intelligibilis 19, 1 *Senec Macro*
Tertull cf Roensch 112 Ducange
s. u. intelligibilia

intendere aliquem *i. e.* intueri 29, 9.
70, 20. 75, 1 *Ambros Vict-Vit*
cf Roensch 371 sq.

intentare minas alicui 3, 13 *cf*
Ducange s. u. intentare
interdicere cum accus. 127, 6

115, 7 τῶννοῦν *Io* 201, 10 ἐννόσω
Aq 17, 23 (Φ) ἀποστερρεῖν *Io* 168,
 25 (R) στερρῖσκόμεθα *An* 61, 1
 ἄρρουν *Ph* 73, 9 (C) ἀπέρρι (ἐπαί-
 ρει) *Ph* 10, 1 καταρράσσομαι *Ph* 62,
 11 (P) τυρραννία *Th* 162, 11 (Y)
 ἔρριφος *Ph* 58, 14; 71, 16 (Y)
 ἄρροτρα *Th* 125, 5 (R) ἀνωρεύξας
Th 238, 16 παρρουνσίαν *Th* 145,
 4 (Y) ρρήματα *Aq* 13, 19; 16, 23
 (B) κρίσεις *Aq* 28, 20 (B) Καίρ-
 σαρρος *Aq* 28, 24 (B) ἀποφυσσῶν
Io 186, 2 (M) δρόσσον *Mi* 242, 3
 (U) με|||σημβρινόν *Th* 101, 8 (U)
 τρισσίν *AM* 88, 7 (M) πρόσσεισι
 (πρόσσεισσει) *An* 60, 8 ἐδράσ-
 σωμεν *Io* 194, 20 (C) ἕδρισαν
Ph 9, 10 (V) καταράσσομαι *Ph*
 62, 11 (C); 67, 13 (UV); 68, 2 (C)
 ἀλλαγήσονται *Mi* 221, 1 παρα-
 δίδοσται *Aq* 6, 17 (B) δυσσωπῶ
Aq 32, 14 (B) πρόσσεισι *An* 60,
 8 εἰσστήν *AM* 88, 9 (N); 108,
 14 (M) εἰσστό *Th* 133, 9 (H)
 εἰσῶ *Th* 284, 1 τῖσκιτίων *Bn*
 300, 9 (U) ἀδελφῶσσον *Th* 136, 3
 τρυτάνας *Th* 103, 10 (R) Πλάτ-
 τωني *Mi* 249, 2; 250, 2; 252, 4;
 6; 6; 254, 6 *de illo* κράβαττον
cf infra
litterae perperam non geminatae
 περιούσαι *Th* 173, 1 ἐξέβαλον *AM*
 66, 2; 89, 10 *Io* 196, 20; 210, 9 (P)
Mi 242, 12 *Ph* 4, 24 (P); 40, 13;
 44, 25 *cf* 25 *Th* 115, 10 (X);
 117, 7 (T); 144, 8 (AEXUY); 13
 (U); 236, 16 (U) ψάλων *AM* 68,
 1; 90, 7 (C) *Mi* 219, 12 (F) κά-
 λος *Io* 183, 26 (R) *Th* 184, 2
 (V); 193, 3 (V) περικαλές *Th*
 226, 1 (U) κάλιον *AM* 81, 1 (B)
 καλίστης *Ph* 36, 18 (V) *Th* 163,
 1 (U) Κάλλιπον *Io* 161, 26
 πολῆς *PA* 117, 6 (B) *Th* 123,
 9 (A); 185, 19 (V); 226, 19 (U);
 275, 8 (V); 277, 17 (P) *Bn* 299,
 16 (M) πάμπολα *Ph* 3, 25 (V)
Th 110, 2 (FX); 164, 1 (PUY)
 ἀπόλυται *AM* 108, 1 *Ph* 2, 15 *Th*

121, 11 (U) μέλετε *Aq* 27, 17 (B)
An 60, 8; 62, 10 *AM* 71, 2
Io 157, 4 (P); 191, 23; 209, 5 *Th*
 153, 1 (Y); 235, 16 (P); 280, 2
 (V) ἀπαγγέλων *PA* 124, 5 (V)
AM 78, 8 (D) *Io* 152, 13; 16 (W)
Ph 41, 9 (V); 57, 16 (UY); 92,
 35 (H) *Th* 131, 6 (FU); 153, 7
 (U); 165, 9 (V); 168, 1 (DPUVY);
 178, 14 (U); 179, 18 (UV); 183, 9
 (UV); 195, 3; 197, 14; 201, 22;
 202, 8; 214, 6; 233, 5; 243, 7 (U);
 289, 4 (A) ἐξαποστέλω *AM* 67, 14
Th 128, 12 (Z); 129, 3 (XY)
 ἐντέλομαι *AM* 116, 4 σκύλεσθε
Ph 36, 2 (V) ἀπαλάσσομαι *Aq*
 30, 19 (AB) *AM* 66, 6; 13; 106, 9
Io 160, 3 (P); 174, 17 (R) *Mi* 220,
 11; 225, 8 (PE) *Ph* 38, 12 (V);
 55, 17 (T); 75, 1 (PV); 2 (V);
 11 (UY); 20 (F) *Th* 111, 3 (V);
 16 (H); 172, 3 - 4; 203, 16; 216,
 9; 249, 6; 8 (U); 259, 11 (V);
 261, 5; 280, 6 (K) ἀπαλαγῆς *Th*
 270, 8; 271, 13 (K) ἀντάλαγμα
Ph 73, 4 (PCV) *Th* 188, 7 (PUV)
 ἄλον *Th* 168, 9 (V) ἀλ' ἢ *Th*
 103, 2 (Y) ἀλοδαπῆς *Th* 106, 3
 (TUY) ἡλοιούτο *AM* 66, 5 (AME);
 12 (E) *Mi* 225, 8 ἐκολῶντο *AM*
 102, 15 (PO); 103, 5 (PEO);
 80, 2 (DE) *Ph* 77, 6 (V) ἀγα-
 λῶν *Aq* 24, 25 (Z) κρυστάλον
Mi 255, 4 (P) κρυστάλλοι *Ph*
 13, 5 (P) φῆλα *Mi* 224, 10 *Th*
 110, 1 (AF) φελού *Io* 159, 28
 Ἑλλάδα *Ph* 3, 29; 31; 4, 8 Τέφ-
 τυλον *Io* 180, 7 Μαρκέλον *Io* 161, 1
 Μαξιμίλα *Aq* 29, 26; 35, 9 (A)
An 63, 7 (P) συλημφθῆναι *AM*
 68, 12 συλέξατε *AM* 97, 8 ἔλαμ-
 πεις *Ap* 34, 7 (S) κάλυμα *Ph* 8,
 7 (PV) θρεμάτων *Th* 174, 8 (P)
 σύγγραμμα *Bn* 297, 25 τεθαμένε
Th 164, 5 (R) ἀνημένην *Th* 143,
 5 (PU) τεθλιμένους *Th* 128, 7;
 129, 10 (S); 130, 3 (FU) ἐρομέ-
 ναι *Th* 180, 8 (R); 192, 13 (U)
 ἀποκεκρυμένους *Th* 192, 5 (U)

καμύουσα *Io* 164, 11 (*R*) γεννηθῆ-
ναι *AM* 82, 4 (*O*) γενᾶ *Ph* 43, 27
(*P*); 60, 21 (*B*) ἐγγενῶν *Th* 193,
9 (*U*) τυρανίαν *AM* 71, 11 (*E*)
Th 162, 11 (*V*) *Ph* 65, 14 (*U*)
γέενα *Io* 214, 6 (*P*) ἐνέα *AM* 94,
2 (*AN*) ἀποκτείνωμεν *AM* 101, 15;
113, 3 σβενύει *Mt* 243, 1 κορένων
Th 265, 13 (*KR*) Ἰωάννου *Io* 155,
9; 158, 16 (*P*) *Ph* 58, 21 (*U*)
εὐραμενεκρούς *AM* 95, 5 (*N*) παρα-
θαρύνοντος *Io* 188, 13 (*R*) θαρῶν
Th 271, 3 (*K*) ἀραβῶνας *Io* 205,
17 (*Q*) *Th* 171, 2 (*PVVY*) παρη-
σίαν *Th* 196, 17 (*V*) ἐραπίσθη
Ph 62, 2 (*PC*) *Th* 108, 7 (*praeter*
CT) ἔριψαν *Ph* 56, 7 (*S*); 98, 27
(*H*) περιεργημένην *Th* 179, 17 (*U*)
ἐξερίψωσα *Th* 256, 6 (*praeter Q*)
ἔρεεν *Th* 180, 15 (*U*) θαλάσῃ *AM*
88, 4 (*B*) πλάσ *Mt* 240, 9 (*F*) γλωσό-
κομον *Mt* 251, 6 (*F*) ἄβυσος *Ph*
43, 20 (*T*); 64, 16 (*Y*) τέσσαρσιν
Th 278, 2 (*R*); 279, 5 (*K*) *AM*
113, 2 *Mt* 218, 8; 231, 2 (*F*) τα-
ράσσονται *AM* 73, 17 (*C*) διατά-
σασθαι *Aq* 36, 8 (*A*) *Th* 127, 8
(*FR*); 161, 6 (*R*) *Bn* 296, 23 (*B*)
φυλάσουσιν *Ph* 69, 11 (*P*) μετη-
λάσεται *AM* 66, 6 (*ABP*) ἐκτινά-
σεται *Th* 109, 10 (*X*) ἐκπλήσομαι
Th 120, 5 (*UX*) διεχάρασεν *Th*
127, 7 (*ATUX*) κηρύσεις *Th* 141,
17; 155, 22; 168, 4; 236, 21; 246,
27 (*U*); 160, 1 (*V*) περισσotέρος
Am 49, 9 (*C*) διακόνισαν *Mt* 259,
5 (*P*) σύσημα *Bt* 131, 16 *Ph* 78,
27 δυσεβοῦς *Io* 162, 3 (*R*) πρό-
συνέλευσιν *Io* 182, 5 (*R*) πρόσχες
AM 66, 16; 80, 15; 91, 11; 96,
13; 108, 2 (*praeter C*); 9 *Ph* 18, 35
(*V*) *Th* 108, 8 (*praeter CFT*: cf 8)
Bn 299, 24 εἰσανάτησιν *Ph* 21, 28
(*V*) εἰστρατίωτον *Mt* 232, 16 τῇ-
σφιγγός *AM* 81, 13 (*MN*) ὀλωσω-
ματικῶ *Io* 202, 13 κρῖσιον *Aq* 28,
20 (*B*) *An* 61, 15 (*P*) βασιλεύσου
Ph 31, 14 (*V*) δεσμοῦσου *Ph* 46,
18 (*Y*) δούλουσου *Ph* 85, 24 (*F*)

κάλλουσου *Ph* 25, 86 (*V*) ἀρετά-
σου *Ph* 30, 9 (*V*) κρύπτεισιν *Mt*
239, 14 (*E*) πλανήσαντάς *Ph* 49,
23 (*UY*) λέξασσι *Th* 174, 7 (*VY*)
ἀπεκάλυψάσιν *Th* 140, 2 λάκον
Ph 44, 14 (*P*) ἐκκλησιῶν *Ap* 1, 6
(*Q*) *Mt* 220, 8 (*E*) Φίλιπον *Ph*
28, 26 (*V*); 77, 10 (*P*) διπεύσαν-
τος *Io* 155, 3 κηρύτειν *Aq* 29, 14
(*B*) ἡλατώθης *Mt* 230, 4 ἐμφρα-
τέσθωσαν *Th* 280, 5 (*V*) συνιτέ-
τωσαν *Th* 281, 12 (*A*) ἐπύρετε *Io*
182, 13 (*R*) cf supra κράβατος
(adde *Th* 171, 6 κράβατον *PU*
κράβατον *Y*)

litterae permutatae α ei ε ταχνά-
σασθαι *Aq* 30, 9 (*V*) ἐκαθέρισεν
AM 77, 2 *Bn* 299, 14 (*V*) τεσσε-
ράκοντα *Mt* 218, 8 (*U*) μυσεράς
Ph 48, 11 (*E*) Οὐδεσπεσιανός *Io*
151, 5; 12 α pro ο καλᾶσεις *Ph* 57,
25 (*F*) αι (i e ??) pro αν ἐπαίστατο
AM 84, 5 (*D*) ε ei η πάθεισι *Ap*
23, 13 (*O*) *Aq* 23, 22 (*E*) ἀνεπε-
ρέαστον *Io* 214, 13 ἀπεχθές *Th*
171, 15 χαλκεδόνιοι *Th* 220, 1
διανυκτῆρεον *Th* 283, 4 (*R*) πα-
λινγενησίαν *Io* 158, 11 ἐγύνοντο
(?-l-??) *Mt* 217, 2-3 ε ei ι ἡκόν-
τεσιν *Ph* 70, 23 τιχνάσασθαι *An*
62, 15 (? cf 15) Αἰγιάτης *An* 59,
10; 62, 12 γενίθλια *Io* 172, 15
νιανίσκος *Io* 174, 20 σβισθήτω
Io 214, 5-6 ἐπιτιθῶσιν *Th* 273,
11 de τέσσαρις cf declinatio e
pro v σφερά *Ph* 54, 12 (*W*); 27
(*DE*); 62, 21 (*E*) ο ei ου ὑπή-
κοον *AM* 98, 15 (*P*) ἡκουλουθή-
σαμεν *AM* 66, 15; 78, 12 (*M*);
113, 8; 9 (*MN*); 115, 1 (*M*);
9 (*MN*) Σάτουρον *Mt* 223, 8
γ pro χ εὐωγηθείς *Th* 105, 1 (*Q*)
δ pro ρ σφινδῶν *Ph* 73, 25 (*B*)
κ pro γ σνγκενεῖς *Aq* 30, 24 (*B*)
σφίγκης *AM* 81, 13 ν pro λ ἐν-
θόντα *Th* 101, 4 (*U*) π pro β κατα-
λαμπάνει *Aq* 23, 23 (*A*) τ pro δ
σαντάλια *Io* 215, 4 φ pro χ (??)
συναφθῇ *Th* 171, 11; 251, 18

ι pro γ μειάλως PA 123, 29 (B)
 υ ει β αὔρας Ph 22, 20 ῥανδι-
 οθέντα Ap 13, 13 (MS) AM 71,
 16 (MNE) σενασθῆναι Aq 3, 26
 (B) εὔαλον AM 65, 4 (E) ταύλαν
 AM 68, 6 (BOMNE); 10 (B) Μαυρῇ
 AM 82, 9 (E) ἐνόα AM 97, 13 (E)
 Ἐνράια Th 108, 5 (F) ἔνδομος
 Th 110, 4 (RX) ἀπολανεῖν Th
 145, 18 (X) ἐβλαβείσθε AM 81,
 9 (D) ἐξέβρωμεν AM 102, 6 (-αβ-
 N) ἄβριον AM 104, 4 (N) ἀνα-
 πάβεσθαι PA 119, 6 (V) Th 164,
 9 (R) νέβον Io 194, 13; 196, 4 (C)
 χορέβων Io 198, 6 (C) παρεδρέβει
 Io 202, 15 (C) ἡμβλει Th 108, 2
 (R) γάμβρον Th 109, 2; 110, 15 (R)
 κατασκεβάζει Th 191, 6; 10; 192,
 6 (V) υ pro π? ψ? εὔεσθαι Th
 277, 3 (cf 3)
 ρσ et ρρ θαρρῶν Aa 41, 7 Io 188, 13
 Ph 37, 5 Th 262, 10; 271, 17
 -ρσ- PA 124, 11 Ph 33, 1 Th 193,
 9; 196, 17; 251, 11; 262, 10; 286,
 8 ἄρρενικῆν Ph 16, 9; 20, 14 Th
 142, 16; 166, 8; 237, 19 -ρσ- Io
 169, 15 μυράνη Th 107, 10; 110, 2
 σσ et ττ (ζ) γλώττη AM 93, 18
 (σσ BMN) Th 109, 9 (σσ X: cf
 100, 6 - 8); 172, 15 (σσ U cf
 19) κρείττονος Aa 38, 11 Io 177,
 15; 184, 19; 192, 18; 23 Ph 22,
 27 Th 121, 7; 206, 7; 210, 16;
 227, 4; 233, 12 - 13; 241, 1 ἡτ-
 τονες Th 257, 13 ἀήττητος Th
 157, 10; 201, 19; 268, 13 ἡττηθῆς
 Aa 40, 4; 42, 1 κηούττεις Ap 8,
 14; 9, 15; 16 (cf 29, 7) Aq 9, 27
 (σσ U) Am 47, 23; 48, 6; 49, 21 Mt
 235, 2; 13; 240, 5 (cf 5); 15 (cf 15)
 Ph 13, 5 - 7; 19, 10; 22, 27; 71, 9
 Th 105, 5; 106, 10 (FT); 133, 6
 (ST); 139, 10 (σσ CDFPRUY);
 141, 17 (RTX); 142, 3 (R); 150,
 26; 155, 12 (P); 22 (D); 160, 1 (R);
 165, 8 - 9; 168, 4 (P); 175, 13
 (UY); 15 - 17; 19 - 20; 194, 15 (U);
 203, 3; 236, 21 (σ U); 244, 5;
 259, 3; 8; 280, 6 (KRV); -σσ- sine

uar 234, 19 ac sic passim δια-
 πράττη Io 165, 22 Th 118, 1; 148,
 11; 151, 13; 22; 167, 17; 178, 20;
 191, 5; 6; 192, 8; 17; 193, 8;
 194, 12; 195, 7; 10; 200, 17; 18;
 201, 27; 209, 14; 217, 5; 218, 24;
 241, 19; 262, 2 διεσπάραττε Bt
 133, 24 (cf 20) Th 287, 2 ἐπέ-
 πληττον Io 153, 20 - 21 (cf 20);
 154, 16 (A) Th 120, 5 (R); 279,
 10 (KRUY) μετηλλάττετο AM 66,
 6 (NO) Th 249, 8 (cf 4) φολίττε
 AM 109, 13 (P) Io 190, 17 Ph
 63, 4 ἐφυλάττοντο Io 197, 3 (C)
 Th 183, 1 (P); 202, 11 (-σσ- U) cf
 157, 4 ἐπύρεττε Io 182, 13 ταράττων
 Th 287, 2 συριτιτέωσαν Th 281,
 12 φραττέσθωσαν Th 280, 5 λι-
 μώττων Th 252, 10 ἡλαττώθη
 Th 196, 1; 212, 3; 253, 4 τέτρα
 Bt 141, 27 βράζει Th 122, 1 (cf 1)
 litterae assimilatae (?) ἀνδύτατε Aq
 30, 12 (B) dissimilatae πληρενός
 AM 70, 1; 11; 85, 7
 littera ν paragogica (cf praefatio) om
 Ap 5, 10 M 16, 9; 16 ἤκουσε; 18, 20;
 19, 19; 20, 8; 24, 16; 26, 8; 27,
 5 S Aq 2, 19 πᾶσι RVX 8, 22 Z 8,
 27; 28; 9, 19; 20 ἔστι V 10, 19
 VXR 17, 23; 19, 23 UVX 20, 18
 VX 20, 19 VXE(R) 20, 22; 22,
 16 VX 22, 18 UVXE 28, 27; 30,
 18 VX 34, 14 AURE (scr παρέδωκεν)
 35, 10 λεληθόσι VX ἔμαθε B 35, 13
 XB 35, 16 ἐκήδονεσε VX 36, 15 V 36,
 18 (V) Am 48, 8; 22 C AM 66,
 17 N 66, 18 C 67, 7 E 67, 8
 ἐξῆλθε B 68, 18; 69, 5 E 69, 8
 κέρασι MEB 70, 5; 6 E 72, 12
 N 73, 2 E 73, 3 NE 73, 12; 14
 E 73, 15 N 73, 18 εἶπε 74, 9 E
 74, 17; 75, 2 E 75, 6 MC 76,
 6; 11 E 76, 14 εἶπε NE 76, 15
 ἔ. ἐστι μόνον M 76, 16 EM 77, 3
 CE 78, 1; 79, 3 ἐποίησε E 79, 4
 ME 80, 10 BR 81, 4 συνέλωσι N
 81, 13 PR 81, 14; 82, 1 CM 83, 5;
 13 EC 84, 3 C 84, 4 CR 84, 5 C
 84, 6 M 88, 3 E 89, 14; 90, 1 C 90, 4

OE 90, 9 E 90, 10 CE 90, 12 εἶσι
 CE(N) εἶσι E 91, 2; 3; 8 E 91, 13
 R 92, 7 CE 92, 8 ἐξήλειψε RE 94,
 5 O 94, 6 E 10 ἡλθε E 95, 3
 CO 95, 7 C(O?A?) 96, 9 C 96,
 12 E 99, 3 ἐδάκρυσε E 100, 7
 ἀπέλυσε CE 101, 2; 4 E 101, 8
 εἶπε C 101, 16; 102, 3 E 104, 14;
 105, 4 ἔλεγε E δαίμοσι O 106, 9
 E 107, 15; 108, 9 C 109, 11 E
 110, 3 πλαξὶ OMNE 110, 4 MNE
 110, 11 E 110, 18 C 110, 18 CE
 111, 13 CE 112, 9 E PA 125,
 20; 22 V Io 151, 8; 152, 8; 9;
 10; 15; 21; 153, 5; 15; 155, 2; 8;
 19 A 156, 10 AW 156, 13 ἤτησε
 16; 157, 14; 15; 16; 159, 16; 160,
 2 A 181, 3; 182, 24; 183, 7; 184,
 2 R 197, 16; 199, 8; 20 Σ 204, 8
 AR 204, 9 A; AB; ABR 208, 11
 VR 209, 1; 3 εἶπε A 214, 14 AR
 (14 UB) 214, 14 R 215, 1 ἐδόξασε
 A Mt 217, 5 ἡλθε E 221, 8 U 222,
 9; 225, 15; 235, 1; 5 E 237, 6 UE
 241, 13; 18 χειρὶ 247, 21 E 248,
 14; 21 V 250, 2 ἔστι 251, 2 - 3;
 254, 14; 255, 16; 257, 15 προσέπεσε;
 259, 16; 18; 18; 20; 25; 261, 21 E
 Ph 4, 2; 5; 6; 22; 25 φυλαχθῶσι; 4,
 27; 5, 8 ἐστὶ; 23; 6, 3; 7, 10; 10; 19;
 8, 11 πᾶσι; 11, 21; 12, 11; 23; 13, 9
 γέγονε 13, 21; 14, 16; 18; 15, 6 V
 41, 9 PRVW; CERUVW; 42, 2
 W 42, 7; 10 prius ἔστι V 42, 21
 prius ἔστι TU 43, 3 QVW 43, 4
 κτήρεσι CDPV 43, 6; 12 ἔστι 44,
 11 V 45, 13 RVW 46, 11 V 49,
 6 MW 49, 13 R 50, 10 PW; MP
 50, 20; 24 T 52, 5 CV 53, 18
 B 54, 9 V 54, 10; 12 R; 54, 27
 ἐκάλειψε F 55, 24 F 56, 3 R 57,
 10 ἐξήταξε T 57, 25; 26 BF 58, 1
 RVW 58, 9 V 58, 13 ἀκολουθοῦσι
 U 58, 28 ἔστι B 59, 10 C 59, 13 T 59,
 25 DE 60, 2 MVW 62, 4 PQRV;
 V 63, 4 CV 63, 6 V 63, 14; 66,
 15 T 70, 3 V (3 R) 70, 11 R 73, 8
 V 75, 22 ἐστὶ F 76, 24 E 79, 1
 V 79, 3 W 79, 21 ἐποίησε F 79, 23

E 79, 28 F; DF; F 80, 2 ἐποίησε
 V 81, 18 ἔστι prius F 82, 23 F;
 F 82, 25 καταλείψουσι DE 83,
 23 E 84, 1; 87, 5 V 88, 6 MPW
 88, 20 BF Th 99, 1 G 100, 3 DXE
 101, 3 R 101, 8 V 101, 11 CDX
 102, 1 G 102, 5 DVX 102, 6; 8
 εἶπε X 102, 8 φησι B 102, 9; 103,
 1 DX 103, 3 UH 103, 5 CDX
 104, 1 ACDS 104, 7 ἐξήταξε CX
 105, 2 AFSVY 105, 4 SX 105, 5
 DVX 105, 5 CD 105, 9 DFX 106,
 10 AV 107, 6 DPXG 107, 7 D;
 DX 107, 8 PQ 107, 11 D 108, 3
 CDV 109, 1 C 109, 3 P 109, 9
 DPX 109, 10 Q 109, 12 DFQRY;
 DFQ 109, 14 QY 110, 6 DQY;
 FDXY 110, 9 DQX 110, 12
 D(QRX) 111, 1 DFX; DFVT
 111, 5 DFX 111, 7 DS 111, 12
 DRX 111, 13 D 112, 2 DX 112, 3
 ἀφῆκε DX 112, 6 Y 112, 12 ἀνε-
 χώρησε G 112, 16 G 113, 1 CDF
 113, 8 CDRX 114, 2 P 115, 12 X
 116, 1 CDRV 116, 4 R 116, 7
 CDX 118, 5 D 119, 5 εἶρε CDXR
 119, 7 XR; Q 119, 8 X 119, 10
 DX 120, 6 D 122, 7 διέφροξε
 DFPRST 122, 16 G 122, 19 G
 123, 7 DX 123, 8 DSX 124, 1
 DFTXUYQRS 124, 7 PQFXY
 124, 8 D 126, 4 TX (compend
 DF) 126, 5 CDX 126, 9 X (com-
 pend DF) 127, 1 DX 127, 5 DX
 127, 7 DY(X) 127, 8 DX 127,
 10 S 127, 12 DRX 127, 18 H
 128, 6 ACDTYS 128, 7 οἶδε X
 129, 1 DTX 129, 6 DX 130, 5
 CPTX 130, 12 alii ἔστι; 130, 19 B;
 131, 9 CDRSXQ 132, 1 προσέ-
 τριψε CS 132, 5 DX 133, 5 DX
 134, 1 D 134, 9 DX 134, 10 D
 135, 9; 9 DFRX 136, 1; 3 DX
 136, 2 ὠκοδόμησε R 136, 6 ἔστι
 CDTX 136, 10 DPX; FRSX 137,
 4 DRX 137, 5; 8 εἶπε 138, 4; 5
 DX 138, 9 DPX 139, 11 D 140,
 15 DFX 140, 16 CDTX 141, 13
 CDTXFR 142, 2 CDTXRS 142,

4 *DPX* 143, 7 *DXR* 143, 9 *alt* έστου *CDT* 143, 11 *CDPTX* 144, 4 *CDFQRUXY* 145, 10 *CDX* 145, 18 *CXY* 146, 3 *παρέμεινε DX* 146, 4 *CDX* 146, 11 *CDFRX*; *CDRX* 147, 4; 15; 17; 149, 19; 150, 1; 7; 10; 11; 12; 13; 18 *έλάκησε, απέθανε*; 21; 25; 151, 3 *D* 151, 6 *D(U?)* 151, 11; 21 *D* 152, 10 *DU* 153, 10; 11; 154, 5; 17; 18; 155, 20; 21; 23; 159, 9 *DR* 159, 11 *D* 160, 4; 6 *DR* 160, 7; 9; 17; 19 *D* 161, 1 *DR* 161, 12; 162, 4; 18; 21 *έδωκε* 26; 163, 7 *D* 165, 8 *P* 165, 18 *R* 166, 18; 167, 1 *DR*; *D* 167, 5 *D* 167, 11 *DV* 167, 13 *D* 167, 15; 15; 168, 21 *DV* 169, 7; 14 *D* 171, 4; 8 *έγκατέλιπε*; 12 *D* 171, 15 *U* 171, 17; 172, 1 *P* 172, 6 *είπε D* 172, 8 *P* 172, 11 *D* 172, 12 *DY* 173, 12 *D* 173, 16 *είπε D (scr είπεν cum PU)* 174, 7; 175, 10 *D* 175, 13 *DV* 175, 18; 176, 2 *D* 176, 3 *DV* 176, 4 *D* 176, 8; 11; 14; 15; 177, 6 *D* 177, 14; 15 *χαρίσασαι DV* 178, 16 *ήλθε*; 179, 4 *R* 181, 3 *P* 181, 10 *V* 182, 1; 5 *R* 184, 1 *PV* 185, 10 *P* 190, 5 *V* 191, 1 *P* 191, 11 *V* 192, 7 *χαίρονται UV* 192, 10 *P* 194, 1 *προσδοκῶσι* 197, 17; 198, 3; 7; 202, 7; 207, 11 *πᾶσι*; 219, 7; 225, 23 *οἱ*; 228, 20; 234, 11 *P* 238, 19 *U* 242, 17 *γέγονε* 244, 10 *P* 257, 15 - 16 *LS* 257, 17 *L* 264, 4 *προσεκίνησε P* 266, 15 *K* 267, 16 *έκέλευσε R* 274, 10 *U* 278, 2 *τέσσαρσι K* 279, 11; 12 *L* 281, 1 *R* 282, 15 *FL* 284, 4 *R* 284, 14 *έποίησε LS* 286, 4 *V* 287, 13 *Bn* 293, 2; 10; 27; 295, 2; 296, 2; 17 *M* 297, 10 *VM* 299, 5 *M* 299, 21 *MV* 300, 1 *M*
add Ap 2, 10; 4, 14 *O* 13, 12 *M* 20, 11 *O* 34, 8 *M* *AM* 68, 10 *RDOMNE* 114, 9 *R* 113, 13 *MN Io* 209, 7 *PWU Mt* 239, 12 *U* 244, 15 *E* 252, 10; 257, 15

U Ph 4, 13; 10, 6 *U* 57, 18 *Y* 58, 24 *F* 70, 20; 72, 27 *D* 80, 15 *B Th* 107, 8 *R* 114, 16 *PU* 130, 3 *FU* 130, 10 *PU*; *QRUYF* 132, 1 *PYR* 140, 13 *P(?p?)UYR* 144, 9 *YR* 157, 10; 22 *U* 160, 19 *PV* 161, 11 *Y* 164, 10 *PRY* 166, 9 *U* 170, 1 *U* 173, 17 *U* 196, 13 *P* 255, 17 *Q* 262, 12 *V* 286, 6 *U Bn* 295, 11 *BQUV*; 18 *MUV* 296, 21 *QUV* 297, 10 *QU* 297, 25 *U* 300, 20 *U*
φησὶ? φησὶν? compendio scr Ph 24, 9; 10; 28, 1; 30, 8; 31, 23 *V Th* 182, 3; 230, 8 *P*

MODI permutati:

indicatiuus pro coniunctiuo Am 49, 1 - 2 *AM* 81, 7; 86, 12; 90, 13; 110, 17 *PA* 120, 12; 121, 8; 30 *Bt* 142, 17; 19; 143, 21 *Io* 168, 31; 182, 11; 203, 6 *Mt* 231, 13 *Ph* 20, 27 (?) ; 74, 21 *Th* 104, 4 (*μέχρις ἄν 3 C*); 154, 17 - 18; 181, 10 - 11; 190, 20 (*P*); 225, 21 *cf ἄν, ἔάν, ὅταν et indicatiuus futuri*
indicatiuus pro optatiuo Io 182, 14 - 15 *Th* 226, 20
indicatiuus futuri pro imperatiuo Aq 7, 19 (*cf 19*) *Ph* 82, 2 *cf 7 et 27 Th* 115, 11; 119, 3; 146, 18 (? *cf 18*); 165, 11 (*cf 11*); 166, 19 (*cf 19*); 185, 2; 251, 13 (*cf 13*)
coniunctiuus pro indicatiuo Mt 230, 11 (*l ᾗ ἔν*) *Th* 106, 10 *πηνύσσων X*; 199, 23; 237, 5
coniunctiuus pro optatiuo Th 237, 14
coniunctiuus pro imperatiuo Th 145, 1
imperatiuus pro coniunctiuo Bt 145, 22 *Ph* 82, 11 *Th* 170, 9 (*έγερθήτω Y*); 284, 1 (*cf 1*)
imperatiuus pro indicatiuo futuri Ph 82, 6 (*cf 6*) *Th* 204, 4 - 5
indicatiuus futuri pro coniunctiuo aoristi Ap 16, 13 (*θελήσετε S*); 20, 13 (? *cf coniugatio*) *Aq* 20, 18; 24, 25 (*ἐποδέξασαι B*) *AM* 67, 1; 4 (? *l παραδώσας*); 90, 13; 92, 13 (?); 93, 10 (? *l λελύη?*); 15;

18(?); 94, 13 (? cf 13); 95, 13; 100, 3; 105, 18; 111, 6 (cf 6) *Ph* 9, 27; 13, 17; 17, 4; 28, 8; 35, 24(?); 39, 1 (cf 38, 34-36); 46, 12; 73, 8; 9; 84, 24 (? *l* ἀφῆσγ?) *Th* 105, 7; 110, 10 (??); 114, 3; 118, 3; 122, 12 (εὐξεται *F*); 123, 1; 129, 2 (ἀποστελῶ *C*); 141, 7 et 8(?); 145, 14; 16 (cf 16); 146, 14; 152, 15; 155, 12 (cf 13); 159, 22; 160, 10; 170, 9; 175, 9 (cf 9); 185, 12(?); 211, 19 (? *l* ἀφῆσγ?); 214, 13 (cf 13); 219, 2 (cf 2); 242, 15; 244, 1-3; 257, 14; 258, 16; 259, 7; 262, 6

coniunctiuus aoristi pro indicatuo futuri *Ap* 21, 16 *Aq* 20, 25 *Aa* 43, 11 *Am* 48, 1; 49, 19 *AM* 69, 10; 74, 7; 78, 8; 81, 10; 90, 11; 93, 10; 12; 105, 17; 113, 2; 4; 115, 4; 14; 116, 3; 4 *PA* 118, 16; 18; 121, 23; 123, 29 *Io* 182, 6; 205, 15; 209, 3 *Mt* 222, 6(?); 231, 15; 241, 1; 8 *Ph* 10, 18; 13, 13; 24, 33; 26, 27; 28, 22; 29, 2; 32, 17; 40, 23; 70, 1; 2; 77, 3; 78, 7; 8; 79, 1; 23; 80, 15; 17 *Th* 110, 15 (δοξάσωσι *Q*); 111, 13 (? *l* ἀναλύσει); 137, 9(?); 141, 9; 148, 1; 152, 15; 193, 11; 211, 22; 24; 213, 7; 220, 10; 225, 9(?); 228, 8; 238, 11; 240, 7; 242, 5; 248, 9; 259, 5; 260, 4-5 (ἀγαγῶ); 263, 5; 285, 6 (ἀπέλθω καὶ *K*); 6 *Bn* 295, 8 cf *Io* 170, 26 et 26 *Mt* 232, 8; 236, 11 (scr ἀνέλες, ἀνέλες??) *Ph* 24, 31; 34; 27, 28; 51, 3 *multa al Th* 127, 5 γένηται *R* γενήσεται *F*; 160, 14 et 14; 168, 6 et 6; 219, 2 et 2; 229, 24 (*l* δέξωμαι?) cf *el et coniugatio (modi, tempora)*

modi: cf infinitiuus, participium

NUMERI singulis litteris significati: Am 54, 6; 57, 22 *An* 64, 16 *AM* 67, 13; 68, 12; 82, 14; 94, 1; 2; 97, 10; 10; 115, 13; 116, 10; 11 *PA* 125, 27 *Bt* 150, 10 *Ph* 4, 1; 15, 7; 26; 35, 37; 36, 4; 39, 31;

41, 2; 65, 7; 9 *Th* 147, 1; 156, 9; 159, 8; 167, 3; 178, 13; 185, 4; 197, 11; 218, 26; 229, 5; 240, 17; 245, 16; 259, 1

numeri nominibus expressi εἰς Aa 41, 7; 17 *al Io* 180, 13 *al Th* 223, 14; 279, 6 *ss*; 16 *ss*; *al passim δύο Io* 170, 1 *al Th* 109, 12; 160, 19; 220, 12; 223, 14; 278, 7 *al τρεῖς Th* 176, 8; 181, 12 τέσσαρες *AM* 79, 10 *Th* 186, 9 *ss*; 9 *ss*; 278, 2; 10; 279, 5 *ss*; 15 *ss Bt* 141, 27 πέντε *Th* 161, 4 (πενταετούς *Th* 160, 2) ξξ *Ph* 75, 6 (23) ἐπτά *AM* 81, 5; 95, 10; 96, 1 *Th* 110, 6 ἑννέα *AM* 94, 2 δέκα *Th* 228, 15 ἑνδεκα *Mt* 220, 2 δώδεκα *PA* 119, 25 *Th* 110, 6; 193, 9 δωδεκαετούς *PA* 124, 10 δεκαδύο *Mt* 243, 7 δεκατεσσάρων *AM* 113, 2 δεκαεπτά *AM* 75, 18 τριάκοντα *AM* 68, 10 (τριάντα *D*); 79, 10 τριάκοντα καὶ δύο *Th* 109, 8 τεσσαράκοντα *AM* 94, 2 (cf 1-3; 2) *Mt* 218, 8 *Ph* 88, 8; 22; 89, 6 σαράκοντα *AM* 94, 1-3; 2 *Bt* 138, 19 *Ph* 89, 6 (*C*) τεσσαράκοντα ἑννέα *AM* 94, 2 ἑκατὸν καὶ *Th* 218, 26 διακόσιοι ἑβδομήντα *AM* 94, 1 τριακόσιοι *Ph* 4, 1; 6, 4 τριακοσίους ἑξήκοντα *Th* 260, 11 πεντακοσίων *Ph* 13, 22 τρισχίλια *Mt* 220, 2 δισμύριοι *Aq* 29, 18 *An* 62, 5 πρῶτος *passim* δεύτερος *An* 61, 22 *Th* 176, 8; 181, 9; 274, 17 τρίτος *Io* 212, 9; 11; 13 *Ph* 36, 11 τετάρτη *Th* 156, 9 ἑβδομον *Ph* 88, 23 (cf 14) *Th* 110, 4; 259, 11 ὀγδοος *Th* 142, 18 τεσσαρεσκαίδεκάτη *Ph* 90, 10 (*W*) ἑξακαίδεκατον *AM* 75, 17 ἑπτακαίδεκατον *AM* 75, 18 πρώτου καὶ εἰκοστοῦ *Th* 259, 10 δωδεκάκις *Ph* 88, 14

NUMERVS

pluralis uerbi cum singularibus Aa 39, 1; 44, 7 *Am* 52, 6 *An* 61, 14; 15 *AM* 112, 10; 10 *PA* 122, 17; 123, 2; 124, 21 *Io* 152, 13; 165, 4; 171, 35; 172, 22; 179, 7; 181, 11-12;

209, 9; 215, 4 *Mt* 225, 11 *Ph* 9, 8
(*cf* 8); 28, 12; 45, 3 (ἐπαροῦσαντο
C); 4 *Th* 175, 4 (*cf* 4); 5 (*cf* 5);
219, 3; 226, 5; 264, 3

pluralis uerbi cum neutris *Ap* 5, 14
Aq 4, 24 (?); 5, 22; 27, 14; 31, 11
(*cf* 28, 11) *Aa* 44, 20 *Am* 53, 11 *An*
61, 8 *AM* 73, 17; 75, 7; 79, 14
(*cf* 14 *et* 9); 81, 1; 10; 87, 1;
90, 12; 12; 98, 10; 100, 3; 114,
13; 115, 1 *Bt* 131, 24; 24; 144,
15; 145, 22; 146, 22; 148, 31;
149, 19 *Io* 171, 34; 206, 4 (168, 24
μαρτυρεται *R*, ego peccauī) *Mt* 221,
1; 237, 9; 246, 11; 258, 10 *Ph*
4, 25; 17, 15; 18, 7; 19, 26; 24,
12; 26, 8; 29, 12; 38, 34; 59, 24;
63, 10; 82, 17 (*cf* 27, 5) *Th* 133, 3
(*cf* 3); 136, 14; 145, 1 (*cf* 1); 157, 22;
158, 2 (*cf* 2); 168, 15; 172, 6 (*cf* 6); 7;
175, 13; 178, 21; 180, 3; 181, 13;
189, 15 (*cf* 15); 199, 24; 235, 20
(*cf* 20); 238, 9 (*cf* 9); 253, 18 (*cf* 18);
277, 4 (*cf* 2); 13 (*cf* 13); 14; 279,
3 (*OV*); 280, 14; 286, 6 (*K*)

uaria *An* 60, 19 *PA* 117, 4 *Ph* 23,
4; 34, 24 *Th* 110, 1; 3; 183, 6 - 7;
190, 3 - 4

ORDO uerborum insolentior *Aa* 41,
34; 36; 44, 2 - 3 *Io* 162, 26; 171, 10;
203, 5 *Mt* 222, 2; 236, 3; 250, 3
Ph 11, 5; 31, 30; 32, 19; 35, 9
Th 105, 4; 138, 13; 156, 2; 159, 3;
164, 9 - 10; 167, 5; 177, 15; 181, 12;
15 - 16; 196, 7 - 9; 208, 10 - 11;
218, 21; 228, 21 - 22; 240, 1. —
150, 1; 7; 202, 16; 24; 216, 14 -
17; 19; 228, 13; 232, 17 - 18;
257, 7; 261, 11; 265, 4

PARATAxis *Aa* 44, 17 *AM* 98, 13
Ph 9, 25; 16, 10; 19, 13; 23, 11;
27, 17; 37, 31. — 3, 30; 36, 23;
28; 38, 1 *Th* 100, 10; 160, 6;
167, 4 - 6; 9; 10; 210, 25; 211,
9; 215, 3 - 4 *al* *Bn* 297, 4 *cf* *asym-*
deton

PARONOMASIA et similia *Am* 50,
15; 54, 6 *Bt* 129, 18 *Io* 162, 26;
167, 34; 189, 6 *Ph* 59, 5; 6; 66, 8;

87, 1; 89, 8 *Th* 106, 10; 109, 11;
110, 17; 117, 2; 9; 118, 12; 168,
21; 177, 18; 178, 9 (*cf* 239, 21);
194, 5; 6; 6 - 7; 7; 9; 216, 17 -
18; 217, 14; 249, 16 *al* *cf* *figura*
etymologica

PASSIVVM *Io* 195, 17; 200, 6

PARTICIPIVM pro uerbo finito *Aq*
22, 18; 28, 12 *An* 59, 21; 61, 22
AM 86, 5; 6; 10 *PA* 121, 6; 126,
10 (?) *Io* 159, 24 (?) ; 171, 38 (?)
Ph 8, 26; 10, 2; 11, 2 *cf* *casus*,
nominatiuus absolutus

participium substantiuium πεπρα-
γμένα αὐτῆς, ὕμνων *Th* 173, 11;
174, 19 τῶν σῶν ὑπαρχόντων
Th 227, 11 (*cf* 11)

participium: cf coniugatio, tempora
uerbi permutata

PROLEPSIS *An* 59, 20 *AM* 107, 18;
108, 10 *Bt* 138, 19; 141, 31 *Io*
183, 23 *Ph* 37, 1; 60, 10 *Th* 124,
1; 155, 22; 258, 9; 271, 14 *Bn*
297, 8

PRONOMEN abundans *Th* 180, 19;
207, 12

pronomem: cf attractio, declinatio

TEMPORA uerbi permutata:

praesens pro futuro *Ap* 7, 9 *Aa*
38, 22; 43, 9; 22 *Am* 49, 19;
20 *An* 63, 13; 64, 3 *AM* 71,
8; 81, 10; 90, 14; 91, 4; 92, 12;
93, 11; 94, 12; 96, 4; 100, 6;
105, 1 (?) ; 17; 108, 1; 17; 17;
111, 16; 113, 17; 114, 13; 115, 3
PA 117, 16; 118, 2; 17; 25; 120,
6; 10; 31; 121, 4; 5; 123, 27;
125, 4; 5; 126, 2; 10; 25 *Bt* 140, 27;
30; 31 *Io* 161, 28; 162, 17; 165, 8;
190, 12 *Mt* 222, 8 *Ph* 9, 5; 10,
15; 16; 12, 16; 15, 10; 11; 17;
28; 21, 32 (*cf* 28, 1); 23, 17; 24,
26; 25, 8; 26, 2; 27, 29; 28, 32;
33, 7; 10; 34, 28; 79, 22; 28; 80,
10; 21 *Th* 100, 3; 101, 2; 102, 11;
110, 12; 15; 117, 1; 5 (*cf* 5);
118, 1; 3 (συνηλθεσθε C); 120,
4 (*cf* 2); 123, 1; 125, 7; 8; 126, 9;
127, 5; 6; 132, 6; 8; 136, 6; 137,

- 9; 138, 1 (*cf* 1); 14; 144, 15 (*γενήσεσθε* *F*); 145, 8; 149, 21; 150, 10 (*cf* 10); 152, 22 (*cf* 22); 156, 3; 158, 17; 159, 4 (*cf* 4); 163, 9 (*cf* 9); 172, 2; 174, 2; 4; 18 (*ἀφῆσει* *V*); 176, 7 (? *cf* 7); 182, 2 (*cf* 2); 188, 16; 190, 13; 206, 22; 211, 12; 215, 12; 13; 218, 5; 230, 17; 243, 16 (*cf* 16); 260, 3; 273, 13; 283, 18; 286, 14 *Bn* 296, 18; 297, 1
- futurum pro praesenti* *Io* 208, 12(?)
Th 170, 14
- imperfectum pro praesenti* *Th* 151, 8 (*ἤξεε* *sed cf coniugatio*) *pro aoristo*
Th 155, 20; 21; 182, 13
- praesens pro aoristo* *Am* 53, 14; 54, 25; 55, 16 (*cf* 16); 17 (*cf* 17); 56, 24; 62 17 *AM* 84, 14; 86, 12; 93, 6 (*cf* 6); 97, 11 (*cf* 11); 101, 4; 102, 11; 106, 13 *PA* 117, 15; 118, 23 (*cf* 22); 24; 120, 13; 124, 19; 125, 6 (*cf* 6; 8); 11 *Bt* 149, 18 (*cf* 19) *Io* 214, 5 *Mt* 225, 4 (*cf* 4); 243, 4 (*cf* 4); 19 (*cf* 19) *Ph* 1, 2 (*cf* 3); 25, 37; 34, 29 *Th* 120, 13; 128, 5; 176, 7 (? *cf* 7)
- aoristus pro praesenti* *Th* 145, 3 (*cf* 4; 5); 5 (*F πιστεύσατε*)
- aoristus participii pro praesenti* *Io* 161, 15 (*λασ.*) *Mt* 238, 9 (*ἀνελθ.*); 239, 2 (*λασ.*) *Th* 113, 4 (*ελπ.*); 119, 1 (*cf* 1); 148, 12(?); 165, 11 (*cf* 146, 18); 166, 19; 170, 3; 171, 10; 174, 7; 230, 22; (*cf* 267, 13); 245, 8; 202, 11; 205, 12; 214, 2; 218, 21; 268, 2 (*cf* 269, 4)
- aoristus infinitiui pro praesenti* *Aa* 45, 13 *Io* 191, 12
- aoristus pro futuro* *Th* 100, 3(?)
cf modi
- futurum pro aoristo* *πτελιν* (*l πτελεσεν?*) *Th* 127, 3 *cf modi*
- perfectum pro aoristo* *Ap* 3, 16; 7, 11; 16; 11, 9; 14, 11; 16, 11 *Aq* 7, 18; 19; 8, 28; 16, 19; 25, 28; 26, 17; 29, 19; 19; 30, 13; 33, 11; 35, 17; 20(?) ; 36, 13 *Aa* 38, 16; 40, 18; 44, 22 *Am* 50, 7; 51, 2; 53, 6; 54, 8; 14; 55, 11; 56, 8; 57, 7; 15 *An* 60, 16 *AM* 65, 3 - 4; 81, 17; 82, 7; 87, 8 (*cf* 88, 2); 88, 3 (*cf* 5); 91, 3; 95, 7; 96, 6; 99, 10 (*cf* 10; 11; 13); 102, 5 - 6; 107, 8 (*cf* 8); 108, 11 (*cf* 11; 15); 113, 17 (*cf* 17) *Io* 152, 1(?); 160, 16; 173, 8; 10; 179, 7; 180, 6; 24 (*cf* 24); 181, 1; 3; 16; 183, 6; 185, 21; 187, 11; 188, 23 - 24; 193, 24; 206, 3; 209, 1 (*cf* 1); 7; 210, 6; 212, 8; 214, 14; 215, 2 *Mt* 223, 15; 225, 8; 226, 6; 242, 20; 243, 5; 248, 21; 256, 13; 259, 21 *Ph* 9, 29; 21, 16; 29; 83, 12 - 16; 89, 20 *Th* 101, 6; 102, 8 (*T ἡγόρακα*); 104, 3; 106, 3; 116, 9 - 10; 118, 12; 129, 9 (*cf* 8); 137, 6 (*cf* 6); 159, 19 (*cf* 164, 18); 163, 16; 166, 19 (*V*); 170, 2(?); 13 (*cf* 13); 174, 7; 178, 20; 181, 4; 188, 7; 192, 12; 194, 6 - 7; 197, 8; 203, 5; 225, 13; 14 (? *cf* 13); 245, 19; 259, 15; 264, 11 (*V παραδέδωκας*); 287, 3 - 4 (*R γέγονεν*)
- perfectum pro praesenti* *An* 61, 12
- perfectum pro plusquamperfecto*
Ph 11, 14 *Th* 204, 9; 245, 13 - 14; 247, 4; 284, 4
- plusquamperfectum pro aoristo* *Aq* 24, 22; 27, 11; 28, 11; 33, 11 *Aa* 39, 9; 43, 34 *AM* 104, 6 *Ph* 53, 15 *Th* 103, 3; 137, 3; 6; 204, 9; 274, 7; 284, 4
- plusquamperfectum pro perfecto*
Am 54, 25 *AM* 101, 1

INDEX LATINVS

- a, ab *M* 227, 14; 230, 15; 240, 24
 abeo *Bt* 147, 10; 149, 2 *Mt* 228, 21
 ablatus *Ap* 8, 2
 Abraham *Bt* 144, 7
 absoluo *Bt* 145, 4
 abyssus *Bt* 143, 14
 accipio *M* 257, 37
 Achaia *Ap* 1, 3; 20, 1; 35, 3
 ad *Ap* 6, 1; 7, 6; 18, 5; 19, 6;
 30, 3 *Mt* 254, 29
 Adam *Ap* 12, 3 *Bt* 136, 7; 137, 3;
 138, 7
 adaperio *Bt* 137, 6
 addisco *M* 227, 14
 adhuc *Ap* 31, 4
 adubi *Bt* 133, 7; 138, 3; 142, 2 (??)
 aduerto *Bt* 131, 7
 ae pro e *Mt* 219, 18; 18; 221, 17;
 228, 21; 22; 230, 18; 234, 23;
 26; 32; 235, 22; 236, 18; 21;
 250, 14; 252, 27; 253, 29; 29;
 254, 25; 256, 23; 28; 257, 31;
 33; 259, 32; 260, 29; 31; 34
 Aegeas *Ap* 3, 3; 8; 5, 4; 9; 8, 5;
 9; 9, 3; 7; 10, 5; 13, 1; 14, 4;
 6; 15, 3; 5; 16, 1; 3; 18, 4; 10;
 19, 7; 22, 1; 3; 23, 8; 26, 6;
 28, 2; 29, 4; 30, 1; 31, 2; 33, 1;
 35, 1; 36, 1; 1
 Aegeata *Ap* 3, 3; 16, 3; 26, 6
 aegrotatio *Bt* 141, 13 (cf 13)
 aegroto *Bt* 140, 7 *Mt* 250, 15
 Aegyptius *Bt* 146, 6
 Aethiopia *Bt* 128, 3
 agnitio *Ap* 37, 1
 agnus *Ap* 13, 7; 9; 15, 3; 5
 alias *Ap* 20, 4
 aliquis *Bt* 137, 6; 11 *Mt* 238, 23;
 241, 22; 246, 30; 247, 24
 alius *AM* 86, 14 *Bt* 128, 5
 alleluia *Mt* 252, 30; 254, 25; 255,
 23; 259, 33
 amarantinus *Mt* 250, 22
 amen *Bt* 145, 13
 amentum *Bt* 131, 11
 amiantus *Mt* 249, 22 (*coni.*)
 anacoluthon *Bt* 130, 2; 140, 1; 3;
 141, 13 *Mt* 227, 13
 Andreas *Ap* 1, 1; 1, 2; 2, 8; 3, 5;
 9; 4, 2; 5, 6; 6, 3; 8, 7; 9, 1;
 5; 8; 11, 1; 13, 4; 14, 4; 7;
 15, 6; 16, 3; 4; 18, 8; 10; 19, 4;
 20, 6; 22, 3; 5; 24, 4; 27, 2;
 29, 5; 33, 1; 1; 34, 5; 35, 3;
 36, 1; 1; 37, 2 *AM* 86, 14; 87,
 14; 17; 18; 21; 88, 11; 15
 angelus *Ap* 31, 2 *Bt* 132, 1; 6;
 10; 135, 12; 13; 136, 1; 138, 11;
 139, 14; 141, 4; 145, 13; 146, 11;
 147, 2
 anima *Ap* 10, 4; 6; 11, 2; 18, 2
AM 86, 17; 87, 15 *Bt* 140, 8;
 142, 1; 3; 13; 14; 143, 2; 145, 1
Mt 229, 26
 apostaticus *Bt* 138, 11
 apostolatus *Bt* 149, 11
 apostolus *Ap* 1, 1; 2; 2, 8; 16, 3;
 18, 8; 21, 1; 33, 1; 1; 34, 5; 5;
 35, 3; 36, 1; 37, 2 *Bt* 128, 1 *al*;
Mt 217, 6; 8 *al*

- apud *Ap* 35, 3
 arbor *Ap* 12, 5
 archangelus *Bt* 135, 12
 ascendo *AM* 86, 16
 Asmodeus *Mt* 235, 19
 Astaroth *Bt* 129, 1; 11; 130, 2;
 7; 132, 11
 Astriges *Bt* 147, 10; 14; 148, 2;
 149, 10
 athleta *Ap* 17, 3
 attractio *Ap* 22, 7 (?); 25, 4 *AM*
 88, 21 *Mt* 257, 38; 39
 audeo *Bt* 130, 10; 133, 9; 11;
 142, 9 (?)
 augmento *Ap* 23, 6
 autem *Mt* 234, 31 (?); 235, 15; 238,
 14; 239, 24; 246, 31

 b *pro p* *Mt* 257, 29; 34; 258, 34
 b *pro u* *Mt* 223, 17; 225, 17; 227, 10;
 230, 12; 14; 235, 26; 237, 11;
 238, 17; 240, 25; 254, 28; 260,
 32; 261, 33
 baptisma *Bt* 143, 9
 baptismus *Mt* 257, 29
 baptizo *Bt* 139, 15; 147, 7; 149, 13
Mt 257, 34
 baria (bariacu) *M* 230, 19
 Bartholomaeus *Bt* 128, 1; 6; 10;
 11; 12; 131, 12; 132, 15; 133, 7;
 141, 12; 142, 8; 144, 5; 6; 149, 4;
 14; 150, 6
 basilica *Bt* 149, 8
 beatus *Ap* 16, 3; 33, 1; 1; 34, 5;
 36, 1
 Beireth (Berith, *al*) *Bt* 130, 6; 8
 Belzebu *Mt* 235, 19; 237, 17
 biothanatus *Ap* 35, 3
 botryo *Mt* 223, 18; 253, 25
 Bufo, Bufamnus, Bufane *Mt* 227,
 14; 229, 30; 237, 10; 258, 28; 29
cf Bulfamdrus
 Bulfa *Mt* 258, 31
 Bulfamdrus *Mt* 258, 30 *cf* Bufo

 c *pro ch* *AM* 87, 22 *Mt* 230, 14;
 232, 29; 234, 27; 28; 238, 16;
 250, 20; 255, 21; 24

 c (*pro ch*) *pro h* *Mt* 233, 20; 23; 234,
 30; 235, 19; 236, 15; 237, 16;
 238, 12; 15; 17; 247, 25; 252,
 30; 253, 26; 256, 32; 257, 29;
 30; 260, 30; 261, 25
 c *pro qu* *Mt* 225, 18
 Caesar *Ap* 35, 1 - 3
 captiuo *Bt* 141, 6
 carcer *Ap* 16, 1; 4
 carnalis *Bt* 134, 12
 casus permutati *Ap* 5, 5; 8, 4; 12,
 1; 21, 7 *AM* 85, 18; 22; 86, 16;
 87, 21; 21; 88, 11; 11; 14; 17;
 23; 24 *Bt* 130, 3; 13; 14; 136, 4;
 8; 139, 1; 11; 16; 140, 1; 7;
 8 (? *cf* 142, 1); 13; (141, 10);
 142, 3; 9; 143, 15; (145, 7); 146, 1;
 6 - 7 (?); 146, 10 *Mt* 218, 17;
 221, 18; 18; 19; 223, 18; 227,
 11; 15; 228, 20; 21; 230, 15; 29;
 234, 22; 236, 12; 238, 14; 16; 20;
 21; 239, 21; 240, 22; 22; 241, 26;
 245, 18; 247, 31; 248, 25; 249,
 21; 250, 18; 251, 22; 25; 27;
 28; 252, 23; 28; 28; 253, 34
 (*cf* 254, 23); 255, 25; 256, 30;
 33; 257, 29; 32; 33; 258, 24;
 34; 260, 26; 30; 261, 28
 catholicus *Ap* 2, 3
 censura *Ap* 21, 2
 certus *Mt* 232, 32
 cesso *Bt* 140, 8; 141, 2; 142, 3
 ch *pro h* *AM* 87, 21; 88, 12; 14;
 15; 15; 19 *Mt* 246, 31; 248, 26;
 29
 chorus *Ap* 31, 2
 christianus *Mt* 242, 25; 243, 24;
 244, 27; 256, 27
 Christus *Ap* 2, 2; 3; 8; 3, 4;
 12, 1; 15, 1; 16, 5; 18, 7; 19, 1;
 5; 6; 21, 1; 22, 6; 23, 2; 25, 1;
 27, 2; 30, 1; 33, 1; 1; 1; 1; 2;
 34, 5; 35, 3; 36, 1; 2; *AM* 85,
 18; 22; 86, 19; 87, 19; 22; 88, 12
Bt 139, 5; 141, 4; 143, 8; 8;
 144, 8; 14; 145, 2; 10 *Mt* 217, 8;
 219, 19; 228, 17; 20; 21; 233,

- 21; 27; 234, 24; 235, 13; 24; 26; 239, 18; 241, 24; 243, 23; 246, 23; 30; 253, 27; 255, 25; 256, 30; 31; 32; 257, 30; 30; 34; 39; 258, 24; 259, 34; 261, 28
circuitus *Mt* 242, 22; 243, 22; 24; 233, 22; 245, 19; 22
ciuitas *Ap* 3, 3; 20, 1; 35, 1-3; 3 *Bt* 130, 5; 133, 3; 147, 6; 13; 149, 5 *Mt* 218, 17; 233, 26; 238, 21; 242, 27; 261, 31
Clauisteus *Mt* 235, 19
clerus *Bt* 150, 2
colobium *Bt* 131, 8
comedo *Ap* 15, 4; 6 *Mt* 218, 16; 231, 32
communico *Mt* 253, 26; 254, 28; 257, 30; 258, 27
comparatiuus *Ap* 21, 6
concupiscentia *Ap* 12, 3
conflecto *M* 228, 22
conforto *Ap* 27, 2 *Mt* 228, 18
coniugatio uerborum *Ap* 5, 6 uellis; 8, 9 retexeam; 9, 5 retorqueam; 14, 2 bibitus *AM* 85, 22 intellegi; 86, 15 intellegimus *Bt* 130, 5; 131, 1 colent (*W*) 131, 11; 12 ueterescent (*W*) 140, 10; 10; 17; 143, 16 *Mt* 224, 16; 225, 17; 230, 18; 234, 25; 235, 22; 236, 14; 238, 12
coniunctiuus *Ap* 13, 8; 9; 15, 4; 18, 9; 25, 2; 32, 4 *Mt* 226, 16; 233, 28; 28
compareo *Bt* 147, 2 *Mt* 249, 14
conprobo *Ap* 3, 6; 9, 3
conregno *Ap* 18, 7
cor *Ap* 15, 7
coruscatio *M* 251 24
creator *Bt* 143, 4
creatura *Bt* 135, 3
credo *Ap* 2, 3; 8 (in); 3, 4; 4 (in); 13, 1; 8; 15, 1; 19, 5 (5 in); 23, 2 (2 in); 25, 4; 27, 2 (2 in); 30, 1 (1 in); 35, 3; 36, 2 *Bt* 143, 5; 148, 9 *Mt* 220, 17; 229, 31; 230, 17; 240, 24; 256, 30; 31; 31
crucifigo *Ap* 6, 2; 6; 15, 2; 24, 2 *Bt* 141, 4
crux *Ap* 5, 5; 6; 8; 6, 3; 8, 7; 8; 9, 4; 5; 6; 10, 3; 11, 3; 12, 3; 4; 13, 3; 13, 7; 15, 1; 19, 3; 20, 6; 22, 5; 6; 6; 23, 8; 24, 4; 7; 8; 25, 8; 26, 3; 29, 1; 2; 30, 3; 31, 2; 32, 1; 33, 1; 1; 2; 3; 3; 34, 5 *Bt* 141, 8; 142, 6; 145, 16 *Mt* 228, 20; 243, 23
crystallinus *Mt* 255, 24
cultura *Ap* 19, 5; 20, 3 *Mt* 246, 23
cum *Bt* 134, 13; 14; 16; 135, 1; 137, 2; 144, 12; 12 *Mt* 249, 19
daemon *Bt* 129, 2; 130, 3; 6; 130, 12; 131, 4; 132, 12; 134, 4; 139, 14; 140, 11; 141, 2; 141, 13; 14; 142, 6; 12; 14; 143, 13; 145, 5; 148, 5; 149, 11 *Mt* 230, 12; 232, 29; 234, 28; 32; 235, 17; 18; 236, 12; 238, 22
daemoniosus *Bt* 133, 4; 4
daemonium *Ap* 4, 5; 35, 1; 2 *Bt* 130, 6; 132, 15; 149, 10; 11 *M* 227, 13
datiuus *Ap* 6, 1 *Mt* 243, 28; 29 256, 28
Dauid *Mt* 252, 28; 253, 29; 34; 254, 23
de *Ap* 8, 1; 12, 3; 25, 8 *Bt* 129, 12 *Mt* 240, 23; 28; 241, 19; 242, 26; 244, 26; 245, 18; 247, 24; 24; 24; 251, 28
declinatio *Ap* 7, 2; 20, 7; 22, 3; 23, 4; 30, 1 *AM* 86, 14; 15 (?); 87, 14; 88, 15 *Bt* 138, 15; 140, 8; 16; 142, 3; 149, 4 *Mt* 224, 16; 228, 22; 232, 25; 29; 234, 28; 235, 26; 236, 14; 238, 12; 240, 20; 21; 247, 26; 250, 18; 253, 34; 254, 23; 258, 32
decorio *Bt* 149, 4
delphinaceus *Mt* 240, 26
depositio *Bt* 149, 9
destino *Ap* 35, 1-3
desub *Mt* 222, 16

- deus *Ap* 2, 3; 3, 7; 8; 9; 4, 4; 4; 6; 12, 1; 13, 2; 4; 15, 2; 2; 19, 9; 20, 1; 3; 3; 5; 21, 3; 24, 4; 36, 2 *Bt* 129, 4; 4; 5; 5; 130, 7; 8; 11; 12; 132, 1; 6; 15; 133, 1; 134, 13; 135, 1; 5; 11; 136, 5; 137, 2; 3; 16; 17; 17; 138, 7; 8; 15; 140, 9; 10; 142, 5; 15; 143, 1; 143, 3; 4; 144, 4; 6; 7; 7; 7; 8; 10; 13; 13; 13; 145, 6; 8; 11; 146, 2; 147, 12; 148, 4; 8; 9; 10; 10; 11; 13; 15; 15; 16; 119, 1 *Mt* 220, 17; 256, 31 *al*
 di *pro* z *Mt* 257, 32; 34
 diabolicus *Ap* 16, 6
 diabolus *Ap* 5, 1; 35, 1 - 3 *Bt* 136, 4; 12; 137, 10; 15; 138, 6; 139, 6; 140, 6; 141, 8; 15 *Mt* 229, 25; 239, 24
 diaco *Ap* 1, 3 *Mt* 253, 30; 256, 29; 259, 30
 diaconissa *Mt* 259, 29; 31
 diaconus *Ap* 1, 3
 dignus *Ap* 27, 3
 dimitto *Bt* 141, 11
 discipulus *Mt* 217, 8; 237, 10; 239, 20; 242, 27
 dispono *Ap* 35, 1 - 3
 dominus *Ap* 2, 8; 7, 1; 16, 5; 6; 17, 3; 21, 1; 25, 2; 8; 33, 1; 1; 1; 1; 1; 3; 34, 4; 5; 35, 3; 3; 36, 1 *AM* 85, 18; 22; 86, 14; 19; 26; 87, 19; 22; 88, 12; 14; 15 *Bt* 135, 8; 136, 5; 138, 3; 6; 15; 144, 4; 6; 8; 13; 145, 2; 10; 13; 145, 16; 146, 11; 147, 2; 150, 5 *Mt* 217, 8; 318, 16; 219, 18; 19; 220, 17 *al*
 dorsum *Mt* 240, 24; 28
 draco *Mt* 247, 31; 248, 26; 29
 dum *Ap* 4, 6; 7, 6; 11, 2; 16, 2 *Bt* 132, 9
 e *pro* ae *Mt* 217, 6 *et passim*; 230, 19; 235, 24; 236, 12; 20; 237, 16; 238, 15; 240, 21; 21; 22; 23; 242, 21; 243, 21; 244, 24; 249, 18; 250, 16
 e *pro* i *Ap* 13, 7 *Mt* 232, 30; 238, 23; 253, 26
 ecce *Bt* 132, 5; 138, 8; 143, 2; 2; 147, 13 *Mt* 230, 17; 18; 232, 24; 237, 15; 256, 30; 258, 25
 ecclesia *Ap* 1, 3; 2, 2; 3 *Mt* 219, 18 *al*
 effugo *Mt* 230, 12; 235, 21; 236, 22
 eculeus *Ap* 24, 1
 edo *Mt* 225, 18
 effigia *AM* 87, 22
 ellipsis *Ap* 12, 1 *Bt* 133, 7
 enim *AM* 87, 19; 88, 13 *Mt* 235, 23; 236, 17; 238, 17; 250, 18; 19; (252, 25?)
 episcopatus *Bt* 150, 3 *Mt* 260, 31; 34
 episcopus *Bt* 150, 2 *Mt* 219, 18 *al*
 esca *Ap* 12, 6
 et *Ap* 17, 2; 3; 25, 6; 32, 2 *AM* 87, 19 *Bt* 130, 11; 132, 10; 133, 9; 134, 5; 142, 14; 143, 5 *Mt* 227, 15; 232, 28; 236, 12; 248, 26
 euacuo *Bt* 131, 1
 euangelista *Mt* 238, 14
 euangelium *Mt* 252, 28; 253, 29
 ex *Ap* 25, 1
 excito *Ap* 16, 6 (in)
 excorio *Bt* 149, 4
 exorcizo *Mt* 258, 32
 expauisco *Bt* 135, 13 *Mt* 235, 26
 exspolio *M* 257, 31
 f *pro* ph *Mt* 240, 26; 258, 31
 facio *Mt* 239, 18; 251, 27; 252, 22; 23; 253, 33
 fel *Ap* 12, 6
 fides *Ap* 2, 7; 10, 1; 7; 21, 2
 figura etymologica *Bt* 136, 13
 filius *Ap* 2, 3; 4; 5; 4, 4; 12, 1; 15, 1 *Bt* 134, 13; 16; 136, 14; 14; 137, 7; 7; 10; 12; 139, 1; 1; 142, 7; 8; 10; 12; 13; 145, 2
 finio *Ap* 18, 1
 finis *Mt* 253, 31; 254, 23; 255, 25

fio *Bt* 129, 10; 132, 14; 134, 7;
141, 1; 149, 9; 12; 150, 1 *Mt* 227,
14; 250, 18

fui *Ap* 4, 7; 7; 8; 8, 3; 11, 6; 7;
15, 3; 17, 7; 21, 7; 26, 4; 35, 3
Bt 133, 2; 137, 5; 6; 139, 15
Mt 227, 11; 250, 17

Gabriel *Bt* 135, 12

gelo *Mt* 255, 23

genera nominum Ap 12, 5; 24, 8;
25, 8; 29, 2; 32, 4 (?) *AM* 86, 18
Bt 130, 5; 132, 14; 134, 2; 7; 9;
141, 1; 7; 142, 7; 147, 6; 7; 13;
149, 9 *Mt* 221, 18; 19; 224, 16 (?);
236, 18; 240, 26; 245, 23; 252,
23; 29; 253, 27; 28; 31; 256, 33;
258, 31; 32

genera uerbi Bt 132, 2; 139, 16;
140, 13 (?) *Mt* 223, 17

genetius Ap 12, 6; 13, 7 *Mt* 223, 17

genus *Bt* 144, 1; 146, 12

gero *Bt* 128, 5 (?)

grandis *Bt* 131, 5

h *AM* 88, 17 *Mt* 217, 7; 222, 16;
16; 223, 16; 224, 15; 16; 226, 15;
227, 9; 12; 12; 230, 13; 13; 17;
17; 234, 30; 235, 17; 18; 21; 22;
240, 27; 253, 25; 258, 31 (*non*
32); 259, 28; 31 *omissa AM* 87,
21; 88, 17 *Mt* 227, 9; 232, 24;
235, 17; 236, 22; 249, 14; 253, 27
habeo *AM* 88, 22 *Bt* 131, 6; 9;
145, 14; 146, 7; 9 *Mt* 229, 25;
235, 23

hebraice *Mt* 249, 14

hic *Bt* 129, 3; 7; 132, 10; 134, 11;
140, 5; 6; 143, 1

historiographus *Bt* 128, 2

hospitalis *Bt* 132, 13

hymnus *Bt* 149, 7 *Mt* 253, 34;
254, 23

i pro e *Mt* 240, 26; 258, 33

i pro y *Mt* 225, 17; 228, 23; 233,
22; (*non* 237, 17;) 240, 26; 28;

245, 18; 249, 22 (?); 253, 30;
255, 24; 256, 28; 258, 33; 259, 27

Iacob *Bt* 144, 7

ibi *Bt* 130, 10; 140, 17

idem *Bt* 149, 4

idolum *Ap* 3, 4; 4, 4; 19, 5; 21, 3
Bt 129, 1; 2; 131, 1; 2; 139, 14;
140, 7; 143, 7; 144, 1; 1; 148, 6

ieiuno *Bt* 136, 13 *Mt* 228, 23

Ierusalem *Mt* 259, 33

Iesus *Ap* 2, 3; 8; 3, 4; 5, 4;
16, 5; 21, 1; 33, 1; 1; 1; 2;
35, 3; 36, 1; 2 *AM* 85, 18; 22;
86, 19; 26; 87, 19; 22; 88, 12; 15
Bt 139, 5; 141, 4; 142, 6; 144,
8; 14; 145, 2; 10 *Mt* 219, 19;
228, 17; 21; 233, 27; 28; 235, 16;
24; 238, 15; 239, 18; 240, 23;
241, 24; 243, 23; 246, 23; 253,
27; 256, 31; 257, 30; 30; 39;
258, 24; 260, 31

ille *Mt* 236, 12; 237, 11

imperator *Mt* 226, 17 *et passim*

impossibilis *Mt* 260, 33

in *Ap* 18, 9 *Mt* 219, 19; 223, 16;
227, 16; 229, 28; 247, 30

incendo *Mt* 231, 26; 232, 26; 240,
20; 243, 21; 246, 28

indago *Ap* 15, 8

inde *Bt* 139, 13

India *Bt* 128, 2; 3; 6; 129, 1;
131, 1

indicatius *Ap* 4, 6; 5, 9; 8, 3; 4;
14, 5; 15, 5; 6; 29, 3 *AM* 88, 14
Bt 140, 1; 2 *Mt* 232, 30; 234,
29; 237, 14

Indus *Bt* 131, 1

inferior *Mt* 230, 15

infero *Mt* 254, 27 *cf* inlatum

infinitius *Ap* 4, 2; 22, 5; 35, 1 - 3
AM 87, 18

infirmitas *Bt* 129, 6; 145, 17 *Mt*
250, 17

infirmus *Bt* 130, 2; 145, 3

ingenitus *Ap* 2, 4 *Bt* 144, 13

ingero *Ap* 32, 2

initium *Bt* 135, 1; 1; 2; 2; 6

- inlatum *Mt* 252, 30; 254, 27 *cf* in-
 fero
 inluminator *Ap* 2, 3 *Bt* 145, 1
 Intudo *Mt* 235, 20
 inuisibilis *Ap* 2, 3
 ipse *Ap* 9, 1; 4; 13, 3; 19, 9; 33, 1;
 34, 1; 4; 37, 1 *AM* 86, 14
Bt 130, 3; 132, 6; 133, 3; 12;
 135, 4; 136, 6; 137, 15; 138, 16;
 140, 6; 11; 11; 141, 15; 146, 3;
 148, 6; 6; 10; 12 *Mt* 224, 15; 15;
 16; 241, 20; 243, 22; 252, 22; 24
 is *Ap* 24, 5 *Bt* 129, 7; 130, 7; 7;
 133, 3 *Mt* 259, 27; 261, 25
 Isaac *Bt* 144, 7
 iste *Ap* 11, 2; 18, 1; 19, 6; 30, 3;
 33, 2; 3; 3 *Bt* 130, 13; 136, 8;
 9; 143, 8 (*cf* 7); 14; 146, 12
Mt 236, 16; 238, 14
 iubeo *Mt* 233, 25
 Iudaeus *Ap* 5, 5; 6, 1; 2; 15, 2
Bt 141, 4

 languo *Bt* 129, 3; 130, 1
 languor *Bt* 139, 10
 lector *Mt* 253, 33
 lignum *Ap* 11, 4; 5; 7; 12, 3; 3
litterae additiciae AM 87, 20; 88,
 16; 24 (?)
litterae geminatae Mt 233, 26; 240,
 21; 258, 31; 33 *non geminatae*
 217, 6 (*et passim*); 221, 18; 19;
 229, 26; 234, 23; 26; 236, 21;
 237, 13; 247, 22; 249, 14; 19;
 253, 26; 29; 254, 29; 257, 30;
 258, 27
litterae mutatae AM 85, 17; 86, 15;
 15; 17; 23; 26; 27; 27; 87, 14;
 17; 88, 12; 12; 14 (?); 15; 16;
 18; 20; 24 *Mt cf singulae litterae*
litterae permutatae Mt 227, 14; 250,
 22; 258, 33; 259, 33
litterae praetermissae AM 87, 17;
 88, 17; 20 *Mt* 223, 18; 231, 30;
 235, 15; 18; 253, 25
 locellus *Mt* 251, 27 *et*
 Lucifer *Mt* 252, 27
 magicus *Mt* 244, 27; 246, 29
 magis *Ap* 18, 5; 21, 6 *Mt* 241, 22;
 248, 27
 maleficus *Mt* 230, 15; 248, 24
 Mammona *Bt* 138, 11
 manduco *Ap* 13, 8; 14, 2 *Bt* 136, 5;
 7; 7; 10; 12; 137, 8; 14; 138,
 5; 9 *Mt* 218, 16; 231, 31
 Maria *Bt* 135, 14
 martyrion *Ap* 17, 2 *Mt* 256, 33
 Matthaeus *AM* 88, 20 *Mt* 217, 6;
 8; 220, 18; 221, 17; 19; 222, 17;
 227, 10; 13; 15; 15; 16; 228, 16;
 17; 18; 19; 20; 22; 229, 22;
 23; 31; 230, 13; 15; 231, 27;
 234, 28; 31; 235, 15; 21; 24;
 236, 12; 15; 22; 23; 237, 11;
 238, 13; 18; 239, 22; 23; 241,
 21; 242, 22; 23; 27; 245, 24;
 246, 28; 29; 247, 22; 248, 28;
 249, 18; 20; 250, 19; 251, 23;
 28; 254, 27; 30; 255, 22; 26;
 256, 24; 34; 28; 258, 28; 29;
 30; 259, 28; 260, 26; 29; 32;
 33; 261, 27; 32
 matutinus *Ap* 18, 9
 Maximilla *Ap* 34, 5; 35, 1-3;
 36, 1
 medius *Ap* 34, 3
 Medus *Bt* 128, 4 *Mt* 218, 16
 meridianus *Ap* 2, 2
 militia *Mt* 233, 26
 minime *AM* 86, 18
 minuto *Bt* 144, 2
 mirabilis *Mt* 246, 31; 247, 30
 misceo *Ap* 12, 2
 mitto *Ap* 32, 1 *Bt* 128, 3; 133, 11;
 143, 10 *Mt* 234, 22; 251, 28;
 252, 24
 modicum *Mt* 238, 18
 modo *Mt* 230, 16; 234, 29
 monachus *Mt* 234, 27
 morbus *Bt* 139, 10
 mors *Bt* 141, 5; 7
 mundus *Ap* 11, 4; 8
 Myrmidones *Mt* 225, 17
 Myrmidonia *AM* 85, 14; 15

- mysterium *Ap* 5, 6; 8, 8; 9, 9, 2;
 4; 10, 3; 11, 3; 14, 9; 15, 1
Mt 253, 27
- nam *AM* 85, 22 *Mt* 219, 19; 223,
 17; 224, 15; 230, 18; 233, 20;
 29; 234, 23; 239, 22; 242, 23;
 244, 25; 29; 248, 29; 251, 25;
 256, 25; 258, 29
- naturalis *Mt* 233, 24
- nec *Ap* 23, 5
- necessarius *Ap* 11, 5; 8
- Nerba *Mt* 258, 32
- nihil *Ap* 27, 3
- nimis *Mt* 222, 17; 232, 25
- nisi *Mt* 231, 29
- nominatiuus absolutus *Ap* 32, 2
Mt 243, 22; 250, 15; 254, 29
- non *Ap* 9, 4; 24, 4; 33, 2 *AM* 85,
 18; 86, 13 *Bt* 132, 9; 14; 136,
 10; 143, 5; 11; 13
- nosco *Bt* 139, 11
- nullus *Ap* 32, 2; 3; 36, 1
- numeri uerborum *AM* 85, 15; 86,
 21; 26 *Mt* 226, 17; 227, 9; 13
- numquid *Ap* 10, 6
- o pro u *Mt* 224, 16
- oblatio *Mt* 256, 23; 260, 27
- obmutisco *Bt* 133, 1
- occursus *Mt* 232, 26; 250, 21
- octuaginta *Mt* 224, 16
- officium *Ap* 35, 1 - 3
- omnipotens *Ap* 13, 2; 4 *Bt* 144, 5
- oportet *Ap* 3, 5 (*ut*)
- ordino *Ap* 35, 1 - 3 *Bt* 149, 14;
 150, 2 *Mt* 259, 27; 29; 30; 31
- ordo *Ap* 15, 3
- paeniteo *Mt* 246, 26
- palam facio *Mt* 219, 18
- pallium *Bt* 131, 8
- papyrus *Mt* 240, 26; 28; 244, 18
- paraclitus *Ap* 2, 3
- paradisus *AM* 86, 17 *Bt* 136, 8;
 137, 9; 10 *Mt* 224, 15
- paralyticus *Mt* 233, 22; 237, 17
- pareo *Mt* 247, 23
- participium *Ap* 6, 6; 10, 4; 26, 5
AM 86, 21; 87, 18 *Bt* 130, 12
- passio *Ap* 1, 1; 2; 3, 1; 11, 5;
 19, 3; 23, 3; 3; 24, 5; 27, 3; 37, 2
Bt 128, 1: 150, 6
- pater *Ap* 2, 3; 4, 5 *AM* 86, 14;
 87, 14 *Bt* 135, 1; 144, 12; 13;
 14; 145, 2; 11
- patibulum *Ap* 5, 5; 8; 6, 3; 9, 6;
 20, 6; 22, 5
- patior *Ap* 2, 3 *Bt* 133, 6; 149, 11
Mt 250, 15
- Patrae *Ap* 3, 3; 35, 3
- peccatum *Bt* 144, 9
- penitus *Ap* 15, 7; 30, 3; 32, 2;
 34, 1 *Bt* 134, 3; 5
- per *Bt* 142, 4
- perconpleo *Mt* 239, 24; 260, 27
- permaneo *Ap* 2, 5
- peto *Bt* 141, 10; 145, 7
- petra *Mt* 253, 32
- Petrus *Ap* 7, 1; 2
- Plato *Mt* 218, 17; 221, 17; 228, 22;
 229, 22; 230, 19; 234, 32; 237,
 12; 239, 22; 250, 14; 252, 27;
 254, 23; 256, 23; 28; 257, 31;
 258, 26; 260, 30
- plebs *Mt* 250, 15; 252, 29; 253, 31
- plusquamperfectum *Bt* 129, 11; 133, 9
 (? cf 11); 144, 3
- Polymius *Bt* 133, 3; 147, 4; 11;
 150, 2
- pono *Mt* 260, 27
- populus *Ap* 24, 3; 5 *Bt* 143, 10;
 144, 4; 149, 5; 150, 1
- possideo *Bt* 139, 3
- praedico *Ap* 5, 5 *Bt* 144, 5
- praesens pro futuro *Ap* 10, 6; 14, 7;
 9; 19, 1; 1; 23, 4; 5; 29, 5
AM 88, 23 (?) *Bt* 132, 7; 145, 17
 (? cf 32) *Mt* 231, 26; 233, 22;
 24 (cf 20); 24; 25; 26; 29; 30;
 234, 22; 24; 25
- praesens pro praeterito *Ap* 24, 7;
 26, 1; 2; 3; 29, 4; 5; 34, 5

- AM* 85, 16; 88, 11 *Bt* 132, 12;
 12; 133, 7; 134, 2; 144, 6; 146,
 3; 147, 1; 7; 9 *Mt* 218, 17; 231,
 25; 26; 29; 31; 32; 32; 252, 28;
 256, 27
praeses Ap 6, 1; 2
praesumo Bt 136, 5
praeterea (?) Mt 233, 27
praeuaricatio Ap 11, 4; 7
presbyter Ap 1, 3 *Bt* 149, 14
Mt 253, 30; 256, 28
pro Ap 5, 7; 6, 6; 25, 3; 35, 3
Bt 135, 10; 142, 2; 5; 144, 1
Mt 238, 21
probo Bt 140, 13
procedo Ap 2, 5 *Bt* 144, 14
proconsul Ap 3, 3; 18, 4
prode Mt 246, 29
prolepsis Bt 148, 8; 12
protoplastus Bt 136, 7
psallo Mt 230, 18; 235, 22; 241, 23;
 242, 24; 250, 15; 252, 26; 30
psalmus Mt 253, 33; 34
psalterium Mt 252, 28; 253, 30; 33
Pseustius Bt 133, 6
publicanus Mt 230, 16
punctum Mt 255, 26
putasne Mt 246, 29

qu (q) pro c Mt 227, 11; 14; 229,
 30; 231, 24 (*non* 232, 24); 235,
 25; 237, 10; 240, 21; 27; 241, 25;
 242, 26; 244, 28; 245, 21; 246,
 27; 30; 247, 31; 249, 17; 250, 18;
 252, 26; 257, 35; 260, 30;
 261, 25
quaestionarius Ap 23, 9 *Mt* 240,
 21; 244, 24
quamdiu Ap 5, 2 *Mt* 228, 22
quando Mt 228, 22
que Ap 24, 2; 7; 34, 2
qui Ap 22, 1; 24, 8; 25, 8 *Bt* 145,
 2; 147, 6
quia AM 85, 18; 86, 14; 20; 88,
 17; 21 *Bt* 134, 12; 137, 16;
 144, 11; 145, 8 *Mt* 221, 18; 222,
 17; 227, 12; 14; 14; 229, 24;
 232, 32; 238, 18; 240, 23; 242,
 25; 246, 28
quicumque Bt 140, 9
quidem Mt 250, 12
quisquis Ap 8, 6; 10, 4
quod Ap 4, 3; 6, 6 *Bt* 129, 8;
 131, 10; 138, 4; 140, 14; 149, 1
Mt 238, 19
quoniam Ap 7, 3 *Mt* 222, 16; 227,
 13; 249, 17
quoque Ap 33, 1
quum, qum Mt 226, 17 *et passim*;
 227, 14

reddo AM 87, 14
redemptio Bt 144, 7
redimo Bt 144, 10
reliquiae Mt 241, 24
responsum Bt 129, 7; 11; 130, 2;
 4; 132, 6; 139, 14; 140, 13; 15
restauratio Ap 5, 7; 9, 2; 10, 4;
 6; 11, 2
resurgo Ap 6, 7
reuelatio Bt 150, 1
Romanus Ap 4, 1; 2

sacrificium Ap 3, 4; 13, 2; 14, 9;
 15, 1 *Bt* 148, 14
sacrifico Ap 13, 5; 7; 9; 14, 1;
 15, 3; 19, 7 *Bt* 148, 11; 14
saeculum Ap 2, 3; 34, 5; 37, 2
Bt 135, 6; 138, 13; 141, 9
saluator Ap 36, 2
saluo Bt 142, 11; 145, 3; 8; 147, 5
salus Ap 4, 3; 6, 6
sanctus Ap 1, 1; 2; 2, 9; 3, 5; 13, 4;
 14, 7; 15, 6; 16, 4; 18, 8; 10;
 19, 4; 20, 6; 24, 4; 27, 1; 1;
 28, 2; 29, 5; 33, 1; 35, 3; 37, 2
AM 87, 16; 18; 21; 88, 11
Bt 128, 1 *al Mt* 217, 6; 220,
 18 *al*
sandalium Bt 131, 11
Sarmeus Mt 235, 20
Satanas Ap 7, 2 *Bt* 138, 3; 15
Mt 235, 20; 24; 238, 12
schema Mt 230, 14; 232, 29; 234, 28

secta *Ap* 4, 1
 secundum *Mt* 217, 9
 senatrix *Ap* 34, 5; 36, 1
 septemstragulus *Mt* 235, 18
 sic *Ap* 23, 2 *Bt* 136, 8; 9; 141, 15;
 149, 12 *Mt* 231, 32; 236, 21; 239,
 21; 240, 28; 245, 20; 249, 18;
 251, 24; 258, 27
 sigillum *Bt* 144, 2
 signaculum *Mt* 228, 20; 256, 32;
 257, 33
 signo *Mt* 228, 20; 234, 24; 252, 22;
 257, 33
 signum *Bt* 150, 3 *Mt* 220, 17; 228,
 20; 242, 25; 243, 23
 similiter *Mt* 218, 17; 222, 16; 243,
 29; 246, 24; 257, 37
 Sisinnis *Mt* 258, 33
 Soffia *Mt* 258, 31
 solacium *Ap* 34, 5
 Sophia *cf* Soffia
 sors *Mt* 217, 9
 specialiter *Bt* 135, 11
 specus *Ap* 34, 5
 spero *AM* 16, 14
 spiritus *Ap* 2, 3; 5; 6; 33, 1;
 3; 34, 3 *Bt* 136, 1; 144, 12; 14;
 145, 11 *Mt* 227, 9; 14; 233, 25
 spontaneus *Ap* 5, 8; 6, 3; 4; 8, 6
 stadium *Mt* 254, 30
 Stratocles *Ap* 26, 6; 35, 3; 3
 suadeo *Ap* 3, 9 (ad)
 sui *Mt* 234, 24
 substantia *Ap* 36, 1
 sum *Mt* 219, 18; 228, 22
 super *Bt* 149, 13
 superstitiosus *Ap* 4, 1; 5, 4
 suus *Mt* 248, 22
 Synesis *cf* Sisinnis

 t *pro* th *Mt* 249, 22 (?)
 tamen *Mt* 239, 25; 260, 32
 tango *Mt* 217, 9
 templum *Bt* 143, 8
 teneo *Ap* 6, 1
 ternio *Ap* 22, 2

thronus *Mt* 260, 31
 thymiamia *Mt* 249, 22 (?)
 traditio *Ap* 2, 7
 traditor *Ap* 8, 3
 tribulatio *Ap* 18, 5
 trinitas *Ap* 2, 3
 trinus *Bt* 144, 12
 tropaeum *Ap* 22, 6
 trudo *Ap* 16, 1
 tu *Ap* 23, 6
 tyrannus *Bt* 139, 2; 3 *Mt* 239, 28;
 247, 31

 u *pro* b *Mt* 229, 27; 240, 23; 27;
 242, 26; 246, 23; 260, 33
 u *pro* o *Ap* 7, 8 *Mt* 223, 18; 253, 25
 uado *Ap* 28, 1 *Bt* 143, 15; 146, 14
 uel *Mt* 230, 13; 233, 26
 uero *Mt* 229, 31
 ueteresco *Bt* 131, 12
 uirginitas *Bt* 135, 4; 8
 uirgo *Ap* 12, 1 *Bt* 134, 13; 14; 16;
 135, 4; 10; 136, 14; 14; 137, 2;
 5; 7; 7; 10; 12; 139, 1; 1; 142, 7
 uirtus *Mt* 233, 25
 uisio *Mt* 228, 17; 261, 26
 unde *Ap* 23, 5 *AM* 87, 20 *Bt* 129,
 10; 134, 12 *Mt* 238, 23
 unigenitus *Ap* 2, 3; 4; 7 *Bt* 144,
 8; 13
 unus *Ap* 33, 1
 Volucrisis *Mt* 235, 20
 urbs *Bt* 147, 6
 usque *Ap* 21, 2
 ut *Ap* 16, 3; 25, 6 (ita); 18, 5;
 30, 3 (ad hoc); 24, 9 (ut non);
 34, 5 (statim) *AM* 88, 14; 22 (?);
 24 (ita) *Bt* 129, 4; 134, 9; 13;
 146, 2 *Mt* 229, 24; 230, 15; 233,
 20; 211, 24; 245, 21; 257, 36
 Vualdath *Bt* 149, 2

y *pro* i *Mt* 249, 14

Zarabanitsias *Mt* 235, 19

INDEX LIBRORVM MANV SCRIPTORVM

I. CODICES GRAECI

Athenienses

Bybliothecae Nationalis 346: II 2 p. XV
363: II 2 p. XV

Athoi

Batopaediani 379 s. XII: II 1 p. XXXII; 151
? s. XI aut XII: II, 2 p. XXVII; 292
Cutlumusiani 2 s. XIII: II 2 p. XXVIII
38 s. XI: II 2 p. XIII

Esphigmenianus 44 s. XIII: II 2 p. XIII

Bruxellensis II 2047 s. X aut XI: II 2 p. XXVI

Escorialenses Y II 4 s. XVI: II 1 p. XIX; 65

Y II 6 s. XII: II 1 p. XXXIII; 217; II 2 p. VIII ss.;
XVI ss.; 1; 99

Y II 9 s. XI: II 1 p. XIII; II 2 p. VIII ss.; XVI ss.;
1; 99

Hierosolymitani 22 s. XI: II 2 p. XXVI

66 s. XV: II 2 p. XIII; XXVI

Leidensis

Perizonianus 49: II 2 p. XXVIII

Londinenses

? s. XI: II 2 p. XIII

Musei Britannici add. 10073 s. XV: II 2 p. XXIV

Mediolanensis

Ambrosianus A. 63 inf. s. X aut XI: II 1 p. XXVII; XXXII;
151

Messanenses

S. Saluatoris 4 s. XI aut XII: II 1 p. XIII; XIX; 1; 65
29 a. 1307: II 1 p. XIX; 65; II 2 p. XXVII; 292

Mitylenenses

Limonis 15 s. XV: II 2 p. XIII

82 s. XVI: II 2 p. XIII

Monacenses

Bybliothecae regiae gr. 255: II 2 p. XXIV

262 s. IX: II 2 p. XVI ss.; 99

Mosquenses

? a. 1022 II 2 p. XXVI

S. Synodi 162 (163 Matthaei) s. XI: II 2 p. XXVI

? (290) s. XVI et XVII: II 2 p. XXVI

364 (351) s. XV aut XVI: II 1 p. XXIII

Oxonienses Bodleiani

Auctar. E 5. 12 (Miscell. 77; Huntingt. 456) s. XI: II 1
p. XIII; XXII; 1

Baroccianus 180 s. XII: II 1 p. XIII; XXIV; 117; II 2 p. VII;
VIII ss.; XXV; 1

Clarkianus 43 s. XI: II 1 p. XIX; 65; II 2 p. XIII; XVI ss.
XXV; 99

Laudianus 68 s. XI: II 2 p. XXV

Parisiaci

Bybliothecae Nationalis

Coisliniani 121 s. XIV: II 1 p. XIII; 1

304 s. XIV: II 2 p. XXIV

graeci 520 s. X aut XI: II 1 p. XXVI; XXXII; 151

764 s. IX aut X: II 2 p. XVI ss.; 99

770 s. XIV: II 1 p. XVII; 58

881 s. X: II 1 p. XIII; XIX; XXXIII; 1; 65; 217
II 2 p. VII; VIII ss.; XVI ss.; 1; 99

947 s. XVI: II 2 p. XXIV

1173 A s. XII: II 2 p. XVI ss.; 99

1176 s. XII aut XIII: II 2 p. XVI ss.; 99

1179 A s. XI: II 2 p. XXVIII

1219 s. XI: II 2 p. VIII ss.; XXVII; 1; 292

1313 s. XV: II 1 p. XXIII

1454 s. X: II 2 p. VIII ss.; XVI ss.; 1; 99

1468 s. XI: II 1 p. XXVI; XXIX; XXXII; 151; II 2
p. VII; VIII ss.; XVI ss.; 1; 99

1470 s. IX: II 2 p. XXVII; 292

1485 s. X: II 2 p. VIII ss.; XVI ss.; 1; 99

1510 s. XI aut XII: II 2 p. XVI ss.; 99

1539 s. XI: II 1 p. XVII; XIX; 58; 65

1540 s. XI: II 2 p. XVI ss.; 99

1551 s. XIV: II 2 p. VII; XII; XVI ss.; 91; 99

1554 A s. XIV: II 2 p. XXIV

1556 s. XV: II 1 p. XIX; 65; II 2 p. XXIV

1611 s. XVI: II 1 p. XXIV; II 2 p. XXIV

1613 s. XV: II 2 p. XVI ss.; 99

Suppl. gr. 824 s. IX aut X: II 1 p. XIX; 65; II 2 p. XXXIII

Froehneri s. XI: II 1 p. XXI; XXXIII; 217

Patmensis 198 s. XIV: II 1 p. XXIX; XXXII; 151

Petropolitanus

Caesareus 94 s. XII: II 1 p. XVII; 46 II 2 p. VIII ss.; XVI ss.;
1; 99

Romani

Angelicanus B 2. s. X aut XI: II 1 p. XIII; 1; II 2 p. XVI ss.; 99

Barberinianus V 12 s. XIV aut XV: II 2 p. XXXIII

Chisiani E VI 39 s. XII: II 2 p. XIII; XV; XXIV

R VII 51 s. XII: II 2 p. XVI ss.; XXXIII; 99

Vallicellanus B. 35 s. XI: II 2 p. VIII ss.; XVI ss.; 1; 99

Vaticani

graeci 654 s. XII aut XIII: II 1 p. XXVII; XXXII; 151;
II 2 p. XXXIII

655 s. XVI: II 1 p. XIII; 1

660 s. XV: II 1 p. XXXI; 151

797 s. XI: II 2 p. VIII ss.; XVI ss.; 1; 99

803 s. XII aut XIII: II 2 p. XIII; XV

807 s. IX aut X: II 1 p. XVII; 46; II 2 p. XIII; XV

808 s. X aut XI: II 1 p. XIV; XXXIII; 38; 217;
II 2 p. XIII

821 s. XII aut XIII: II 2 p. XXVII; 292

824 s. XI: II 2 p. VII; VIII ss.; IX; 1

834 s. XV: II 1 p. XXXI; 151

866 s. XII aut XIII: II 1 p. XIII; XXIII; XXXII;
1; 151; II 2 p. VIII ss.; IX; XXV; 1

1181 s. XV: II 1 p. XXXI; 151

1190 s. fere XV: II 1 p. XXIII; II 2 p. XIII; XV;
XVI ss.; XVII; 99

1192 s. XV: II 1 p. XXIV; 117

1608 s. XII aut XIII: II 2 p. XXV

1631 s. XII: II 2 p. XIII; XV; XXXIII

1633 s. X aut XI: II 2 p. XXXIII

1641 s. X aut XI: II 2 p. XXXIII

1667 s. X aut XI: II 2 p. XXVII; XXVIII; 292

1669 s. X: II 2 p. XIII; XV

1673 s. XI: II 2 p. XXXIII

1810 s. XIII: II 2 p. XIII; XV

1985 s. XI: II 2 p. XXV

1989 s. X aut XII: II 2 p. XIII; XV

2000 s. X: II 2 p. XXXIII

Ottoboniani 1 s. XI aut XII: II 1 p. XIX; 65; II 2 p. XXV

27 s. XV: II 1 p. XXXI; 151

415 s. XV aut XVI: II 1 p. XXIII

422 s. XII: II 1 p. XIII; 1

Palatini 4 s. XI aut XII: II 1 p. XIX; 65

68 s. XIII aut XIV: II 1 p. XXIII

Pianus 22 s. X aut XI: II 1 p. XIII; 1

Victoris Emmanuelis 1680 (s. Andreae in Valle 61) s. XV aut XVI:
II 1 p. XIII; 1

Sinaitici 516 s. XI: II 2 p. XXIII

526 s. X: II 2 p. VIII; 1

Taurinensis B II 9 n. 67 s. XIII aut XIV: II 1 p. XXXI; 151
Veneti

S. Marci VII 38 s. XVII: II 1 p. XXI

349 (Zanetti) s. XII: II 2 p. VII; VIII ss.; 1

362 s. XIII: II 1 p. XXVI; 128

363 s. XII: II 1 p. XXVI; XXX; XXXII; 151

Vindobonensis

Bybliothecae Caesareae hist. gr. 5 s. X aut XI: II 1 p. XXXIII;
217; II 2 p. VIII ss.; 1

63 s. XIV: II 1 p. XXVI; XXX; 151

126 s. XV: II 1 p. XXVI; XXXII; 151

Zmyrnensis scholae euangelicae 4 A s. XVI: II 1 p. XIII; 1; II 2
p. XXVI

II. CODICES LATINI

Bambergensis Q IV 59 s. XI: II 1 p. XXV; 128

Bruxellensis 104 s. XII: II 1 p. XXV; 128

Diuionenses 33 s. X aut XI: II 1 p. XI; 1

383 s. XI aut XII: II 1 p. XI; 1

Escorialensis lat. b I 4 s. IX: II 1 p. XXXIII; 217

Montipessulanensis 55 s. VIII aut IX: II 1 p. XI; XXV; 1; 128

Parisiaci

Bibl. Nat. 5273 s. XII: II 1 p. XI; XXV; 1; 128

5327 s. IX: II 1 p. XI; 1

9737 s. XII: II 1 p. XI; 1

11748 s. X: II 1 p. XI; 1

11750 s. XI: II 1 p. XI; 1

12598 s. VIII: II 1 p. XXXIII; 217

12601 s. XII: II 1 p. XI; 1

12604 s. XII: II 1 p. XXV; 128

13773 s. XII: II 1 p. XI; 1

14364 s. XII: II 1 p. XI; 1

17002 s. X: II 1 p. XXV; 128

18298 s. IX: II 1 p. XXV; 128

Romani

Casanatensis B I 3 s. XII: II 1 p. XI; 1

Vallicellanus plut. I tom. III s. XI: II 1 p. XXI; 85

Vaticani 495 s. XV: II 1 p. XXXII; 197

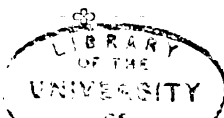
499 s. XV: II 1 p. XXXII; 197

1274 s. XI: II 1 p. XXI

Treuiricus ??: II 2 p. XXXIII

Wolfenbottelanus

Wizanburgensis 48 s. IX: II 1 p. XXV; 128

MAY 28 1983

LD-9 80m 11/80 (BayView)

RETURN TO → CIRCULATION DEPARTMENT
202 Main Library

LOAN PERIOD 1	2	3
HOME USE		
4	5	6

ALL BOOKS MAY BE RECALLED AFTER 7 DAYS
RENEWALS AND RECHARGES MAY BE MADE 4 DAYS PRIOR TO DUE DATE.
LOAN PERIODS ARE 1-MO., 2-MO., 3-MONTHS, AND 1-YEAR.
RENEWALS: CALL (415) 642-3405

DUE AS STAMPED BELOW

AUG 05 1988		
AUTO DISC JUL 1 1988	JUN 24 2005	
AUTO DISC CIRC FEB 08 '93		
INTERLIBRARY LOAN	OCT 04 2010	
NOV 30 1988		
UNIV. OF CALIF., BERK.		
JAN 11 1991		
AUTO DISC NOV 08 1990		
NOV 19 1992		
Jany APR 28 1993		